Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

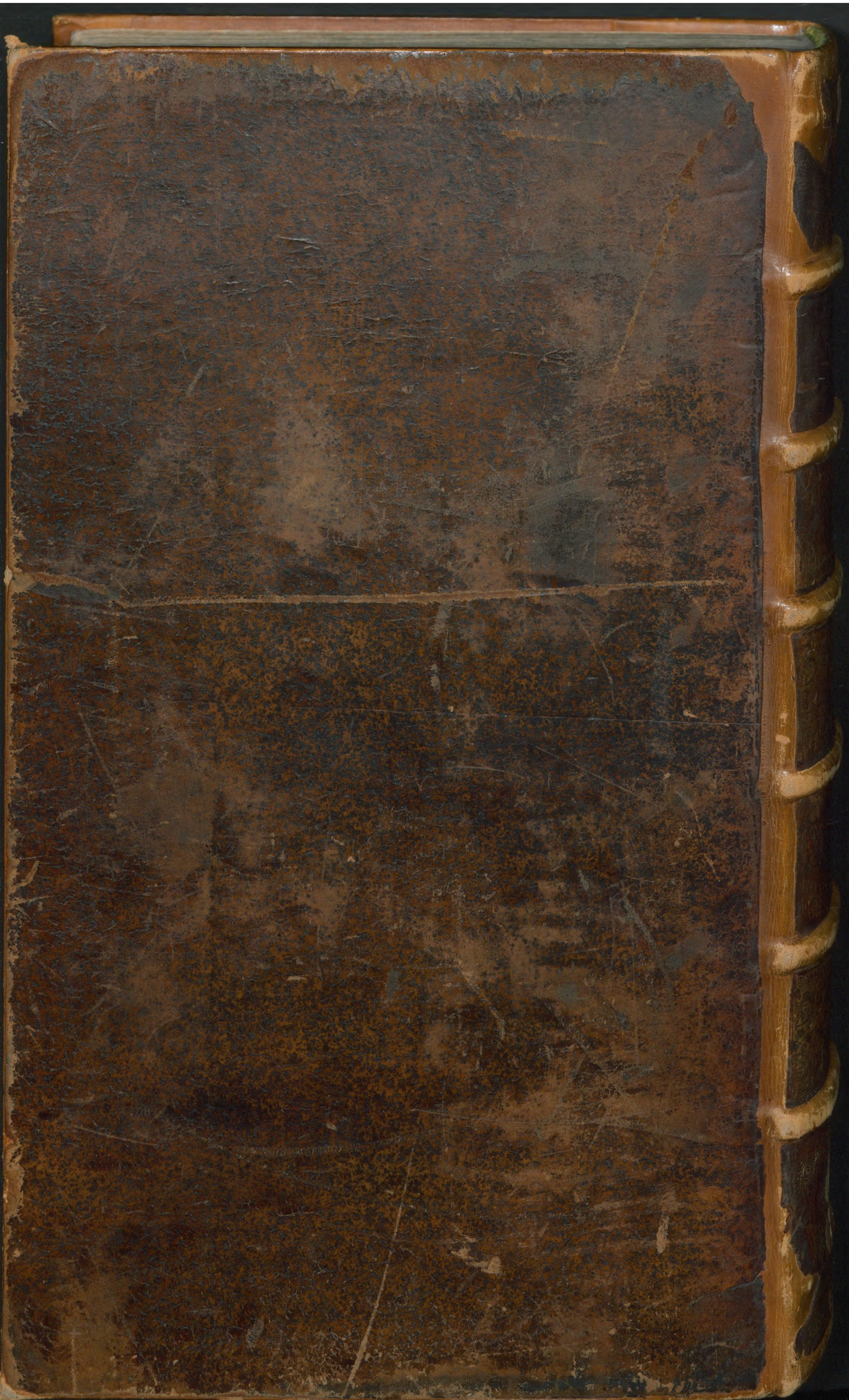

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

BATAVIA ILLUSTRATA,

OFTE

OUD BATAVIEN,

VERVATTENDE

De Verhandelinge van den Adel en Regeringe van

HOLLANDT,

Ten deele uyt W. VAN GOUTHOVEN, en andere Schryvers, maar wel voornamentlijk uyt een menigte van oude Schriften en Authentijque Stukken en Bewijsen,

Te samen gesteldt door de HEER

SIMON van LEEUWEN,

In sijn leven Substituyt Griffier vanden Hogen Rade van Hollandt, Zeelandt, en Westvrieslandt.

TWEEDE STUK van 't EERSTE DEEL.

INTER IGNES LUNA MINORES.

IN 'sGRAVENHAGE,

By JOHAN VEELY, JOHAN TONGERLOO, en JASPER DOLL' Boekverkoopers, Anno 1685. Met Privilegie voor 15. Jaren.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

KONINKL.
BIBLIOTHEEK
TE 'S HAGE.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

XII. HOOFTSTUK,

Van het onderscheid der Edele tusschen meerdere en mindere; en van het Ridderschap, met een optellinge van de Ridderlijke en Adelijke Geslagten; ook van de Ridderlijke Sloten en Adelijke Huysen; mitsgaders vande Adelijke Abdyen en andere Cloosteren, eertijds in Holland gelegen hebbende.

INLEYDING.

Opperhoofden van dit Land sijn van ouds Koningen genoemt geweest, dog sonder Koningrijk; waren niet als Veldoversten; en hadden de voorsittende plaats in 't Lands-stands-bestier; hebben naderhand de naam van Graaf gekregen; buyten dat in Holland geen andere naam bekend als van Marquisen en Markgraven, Burggraven, Baander of Baanrotsheeren, Ridders, Schildknapen, en gemene Edelluyden. Edelen in grote en kleine onderscheiden. Welke de grote Edelen waren; en welke de mindere soort. Markgraven hadden te gebieden over seker district. Burggraven hadden onder sig sekere Burgten of Sterkten. Baander of Baanrotsheeren voerden de Benden of Banieren. Baronnen oeffenden het hoogste Regtsgebied in hare Heerlijkheden. Ridders waren die gene, die van den Graaf tot het besit van de Ridderlijke Ordre waren ingelijft. Schiltknapen waren naast aan de Ridders, en op den trap om Ridders te werden; en waren of de oudste sonen van Ridders, of jonger sonen van andere hoger Edelen. Gemene Edelluyden waren jonger sonen van de Ridderen, en wierden daar onder ook gerekend die gene, die by brief en zegel waren geadeld en genobiliteerd. Onderscheid der Edelen met een Kroon of Helm op het Wapen onderscheiden. Keisers Kroon waar mede van andere onderscheiden. Hoedanig een Konings Kroon was. Graven voerden mede een Kroon in plaats van een Helm op haar Wapen Baanderheeren en Baronnen mede, dog met enig onderscheid. Ridders en mindere Edelen gebruykten alleen een Helm; de Geslagten met bysondere Wapens onderscheiden; hoe meerder Quartieren van Voorouders, die van Adel waren, hoe beter Edelluyden. Van ouds twederhande soort van Ridderschap, en Riddermaken in gebruyk geweest. Sommige om haar eigen dapperheid in den Oorlog, en om de magt van 't Krygsvolk datse te Velde bragten, daar mede vereerd; andere om haar Geslagt en Ridderlijke afkomst, onder die waardigheid aangenomen; en wierden de eerste soorte Milites genoemt. Plegtlijkheid en solenniteit van het Riddermaken; plag met het omhangen of omgorden van een swaard te geschieden. Hoe het ten tijden van de Graven toegong; Eedt die de nieuw-gemaakte Ridders deden. Kregen met een swaard een slag in den hals, en wierden daar op met de Wapens en ornamenten van het Ridderschap vereerd. Die om haar Geslagten en buyten den Oorlog in de Ridderschap wierden ingenomen, geschiede met brief en zegel, sonder sodanige uytterlijke cerimonien; jegenwoordig zyn nog de sodanige, die in de Ridderschap ten gemenen Dagvaart beschreven en aangenomen werden. Onder de Ridderlijke Geslagten behield van ouds altijd de oudste soon het Stamhuys, Wapen en Naam; de jonger broederen kregen een Naam van een ander stuk goeds; en veranderden het Wapen van coleuren of andersints; daar van daan sommige dubbele namen gebruykt hebben, die naderhand by het versterven van de oudste Stamme deselve Naam en Wapen wederom aannamen. Hollandsen Adel is getrokken uyt het regt des bloeds, en besit van goederen. Hoe yemand hoger van bloed was, meer Leengoederen besat, en meer volx te Velde bragt, hoe hy aansienlijker geagt wierde. Ridders wierden genoemt Heer of Messire. Jongere sonen, die een ander naam aannamen, wierden Jonkheers of Domiseaux genoemt, of Schiltknapen, van wegen den dienst die sy als Vasallen ter Heervaart schuldig waren. Naast aan de Edele volgen de Welgeborene of Patricii, welkers Voorouders geen Koopmanschap nog Winkel-neringe hadden gedaan, maar den Oorlog mede gehanteerd, of aansienlijke Staats-ampten bediend hadden; uyt deselve eigentlijk den Hollandsen Adel voortgekomen en aangewassen.

WAt het onderscheid van den Hollandsen Adel aangaat, soo staat te weten, dat wel van ouds de Opperhoofden van dit Land Koningen zyn genoemt geweest, [a] dog sonder Koninkrijk, en volslagen magt; en waren deselve mits dien niet anders als [b] Veldoversten, Beschermheeren, en Opperhoofden in het Oorlog te Velde, bekledende de eerste en voorsittende plaats in het Landstands-bestier, benevens de Leden van den Staat; soo heeft ook Vriesland hare Vorsten en Mogentheden behoudens hare Vryheid gehad, diemen in Gelderland Hertogen noemde; het welk by ons naar het invoeren van de Hollandse Graven met den naam en [c] eertitel van Graaf is onderscheiden. Buyten welken Opperhoofdigen titel in Holland geen andere bekent en is geweest, als van Marquisen, Markgraven, Burggraven, Baander ofte Baanrotsheeren, Ridders, Schiltknapen, en gemene Edelluyden, dewelke [d] in grote en kleine Edelen onderscheiden wierden. Daar van de grote Edelen waren die gene dewelke van de Graven, Markgraven, Burggraven, Baanderheeren, en Baronnen afkomstig waren, daar onder de Ridders in haar eygen persoon mede wierden gerekent, en die gene die daar van afquamen, als Schiltknapen en andere gemaakte Edelen, wierden onder de minder soort van Adel geteld.

[e] Markgraven zyn dewelke over seker distrikt en seker bepaalt gedeelte van het Graafschap ofte Provincie te gebieden hebben, gelijk als de [f] Burggraven, dewelke sekere Burgten ofte Sterkten van het Graafschap met het onderhorige van dien waren aanbevolen.

[g] Baanrots ofte Baanderheeren alsoo genoemt, van de Benden ofte Bannieren, die sy leyden en voerden, het sy dat sy die vrywillig hadden opgeregt, of daar toe onder besolding verkoren waren.

[h] Baronnen waren Vryheeren, dewelke het hoogste Regtsgebied in hare Heerlijkheden oeffenden, en welkers Heerlijkheden vry waren van der Graven beden.

[i] Ridders waren die gene, dewelke by den Graven, of met gemene toestemminge van het Ridderschap, daar den Graaf het hooft van was, soo ten aansien van haar Afkomst en Geslagt, als ten aansien van haar dapperheid en vrome daden, tot het besit van het Ridderschap en Ridderlijke Ordre waren ingelijst, en in het besit van heerlijke titulen en geregtigheden gevestigt.

[k] Schiltknapen zyn naast aan de Ridderen, en op den trap om Ridders te werden, alsoo genoemt van het Wapentuyg, daar mede sy vereerd wierden, tot een teeken van haar aangenomen dienst, tot scherm en manschap van den Graaf, of anders van den Ridderen en andere hoger Edelen daar onder sy behoorden. Dese quamen tot deselve waardigheid, of uyt haar geboorte, als waren de oudste soonen van Ridders, ofte de jonger soonen van andere hoger Edelen.

[l] Gemene Edelluyden zyn die van de sodanige afkomen, gelijk als zyn de jonger soonen van de Ridderen, en verdere afkomelingen van Ridders, of die gene dewelke van ouds en boven geheugen van haar eygen inkomen van Landen, Thienden, en Heerlijkheden geleeft hebben, en haar van Mechanique Diensten en Neringen hebben onthouden, of den Oorlog gedient, en der Princen Hoven bygewoont en gevolgt hebben, en [m] voor Edelen zyn erkent, daar onder ook gerekent werden, dewelke om haar bysondere diensten by brief en zegel zyn geadelt en genobiliteert.

Het onderscheid der Edelen wierd op haar [n] Schild en Wapen met een [o] Kroon of Helm getekend; soo wierd een Konings en Kaisars Kroon van den anderen onderscheiden, dat een Kaisars Kroon onder met een ronden tulband, om het hooft met diamanten ofte andere gesteenten verdeelt werd, dewelke met vier banden in maniere van een bonnet boven toegesloten werd, en boven op in 't midden op de vergaring der kruisbande een kleine wereld met een kruys staat, en tussen deselve sluytbanden den rondom gaanden hooftband met agt eyken bladeren beset werd, alles van goud en silver cierlijk uytgewrogt en ingeleid, en een Konings Kroon van de sommige boven open is, en by de sommige enkel toegesloten, met andere uytstekende punt-takken boven de onderkroon beset. De Hertogen en Graven voeren mede een onderscheiden open Kroon, in plaats van een Helm op haar Wapen, tot een teyken van een souverain en hoog gebied; het welk in andere minder Graven, Baanderheeren, en Baronnen werd gevolgt, dewelke mede een Kroon boven op haar Wapen setten, dog met onderscheid tussen d'een en d'ander;

Ridders,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Ridders, en de andere mindere Edelen gebruyken alleen een open Helm boven op het Wapen. In 't verder werden de Geslagten met bysondere binne-wapens en bysondere coleuren elk in den sijnen onderscheiden, en hoe dat yemand meerder Quartieren van aangehoude Voorouderen, mede Edelluyden zynde, weet by te brengen, hoe dat hy van meerder Adel geagt werd.

Hoedanig de Hollandse Edelluyden tot de waardigheid van het Ridderschap gekomen zyn, en of daar toe enige uyterlijke solemniteyten gelijk als in andere Landen gebruykt zyn, is onseker, en vindmen daar van, dat [p] twederhande soort van Ridderschap, en Riddermaken in gebruyk geweest is, met onderscheid van die gene, dewelke om haar eygen dapperheid in den Oorlog, en om de magt van Krygsvolk dat sy te Velde bragten, daar mede vereerd wierden, want hoe dat yemand meer Volk te Veld bragt, hoe dat hy groter en aansienlijker was, en andere dewelke om haar Geslagt en Ridderlijke afkomst, en haar bysondre waardigheden buyten het Oorlog tot den selven staat en waardigheid zyn aangenomen, daar van die gene dewelke in het Oorlog om haar eygen dapperheid tot dien staat geraakten, [q] *Milites* genoemt wierden; Het [r] Riddermaken had sijn bysondere plegte en solemniteyt, het welk wel meest [s] met het omhangen ofte omgorden, of met het slaan van een swaard in den hals toeging. Het Riddermaken van ouden tijd plag in deser voegen toe te gaan: Den nieuw te maken Ridder quam in tegenwoordigheid van den Grave en Ridderschap, met sijn Schild en Wapen, en het selve door ordre van den Grave, of yemant uyt sijnen naam daar toe gemagtigd, afgeleid hebbende, knielde hy voor hem neder, en hem voorgelesen zynde de Ridderlijke Ordre, inhoudende onder andere eenen eed van getrouwigheid, dat hy de gemene Lands Heeren, met al dat hy mag, soude bystaan, dat hy den gemenen oirboir des Lands, en des Volks tot haren voordeel, en in haren regten sal helpen sterken, dat hy sijn Leengoed, dat hy van den Leenheer houd, niet en sal vervremden, maar hem goed en getrouw wesen, en soo voort; het welk gedaan zynde, hem gevraagd wierd of hy dat gesint was te doen en houden, en hy tot bevesting van dien sijn hand leyde op het H. Euangelium, doende den volgenden eed. Ik N. N. belijde met mijnen Eede, in tegenwoordigheid mijns Heeren P. P. te houden dese Ridderlijke Ordre en Regel by desen H. Euangelium, dat ik taste met mijn hand. Daar op hem by den Grave met een swaart een slag in den hals wierd geslagen, en daar by solemnelijck verklaart, dat hy om sijne waardigheid en getrouwe diensten in de Ridderlijke Orde wierd ontfangen en ingelijft, en opstaande wierd hy met de Wapens en andere ornamenten van deselve Ridderschap vereert en verwelkomt.

Andere dewelke om haar Geslagt en Ridderlijke afkomst, of [t] om haar bysondere waardigheden buyten het Oorlog, met gemene toestemminge in de Ridderschap wierden ingenomen; en geschiede sulx ook wel in yemands afwesen, met brief en zegel, sonder sodanige uyterlijke ceremonien, gelijk nog jegenwoordig bestaat uyt die gene, dewelke tot deselve Ordre in de Ridderschap ten gemenen Dagvaart beschreven en aangenomen werden.

Onder de Ridderlijke Geslagten staat ook te onderscheiden, [u] dat van ouds den oudsten soon alleen het Stamhuys, Wapen en Naam behield, en de jonger broederen een andere naam van een ander stuk goeds aannamen, en het Wapen van coleuren ofte andersints veranderden, daar uyt mede voortgekomen is, dat sommige om te betonen waar sy van quamen, dubbele namen gebruykt hebben, gelijk als Duyvenvoorde van Wassenaar, Duyvenvoorde van Opdam, Opdam van Wassenaar, Duyvenvoorde van Warmont, Merwe van Moerkerke, Asperen van Vuyre, Treslong van Belois, Leeuwen de Leydis, Paads van Sonnevelt, en andere meer, dewelke by het versterven van de oudste Stamme, deselve Naam en Wapen wederom aannamen.

Welken [w] Adel van Geslagt en afkomst niet minder is geagt geweest, als die uyt eygen dapperheid en verdiensten is voortgekomen, want den Hollandsen Adel getrokken is uyt het regt des bloeds, en besit van goeden, want hoe yemant hoger van bloed was, en meer Ambagten en Leengoeden besat, en meer onderhorige mannen te Velde bragt, hoe dat hy meerder en aansienlijker geagt wierd.

De Ridders wierden van de andere Edelen onderscheiden, [x] met de naam van Heer ofte Messire, als Heer *Philips*, Heer *Arent*, Heer *Aalbregt*, en soo voort. De jonger sonen van deselve, dewelke een andere naam aannamen, wierden Jonkheers en

Domiſcaux genoemt, anders Schiltknapen, van wegen haren dienſt, die ſy haren Heer als Vaſallen ter Heervaart ſchuldig waren.

Naaſt aan de Edele komen de y Welgeborene, dat ſijn *Patricii*, welkers Ouders en Voorouders boven geheugenis van haar eygen middelen en inkomen geleeft hebben, met onthoudinge van Koopmanſchap, Winkelnering, en Handwerk, hanterende het Oorlog, en bedieninge van de aanſienlijke Ampten van den Staat, daar uyt eygentlijk den Hollandſen Adel is voortgekomen, en aangewaſſen, van dewelke vele by gebrek van mans oir verſtorven, en andere by gebrek van middelen z tot Burgerſtaat vervallen zyn.

Kort inhoud van de Bewijs-redenen op het

TWAALFDE HOOFTSTUK.

1. *Koningen der Oude Batavieren hadden geen oppermagt over het volk.*
2. *Bato en Heſſus ſlegts verdigte Koningen volgens het getuygeniſſe Schryvery.*
3. *Veromerus eerſte Koning der Batavieren, wanneer geleeft heeſt.*
4. *Cariovalda twede Koning of veldoverſte der Batavieren.*
5. *Claudius Civilis en Julius Paulus daden.*
6. *Engiſius en Horſus verſierde Veltoverſten der Batavieren.*
7. *Deſgelijx Heer Lem, of Willem, een voorgegeven ſoon van den eerſten Burggraaf van Leyden.*
8. *Na de tijd der Romeinen tot de eerſte Graven toe is niets geloofwaardigs beſchreven.*
9. *Juny gevoelen over het ſtigten van de Stadt Haarlem by Boxhorn tegengeſproken. Boxhorn inſgelijx wederleid hoe out deſelve Stadt ſijn kan.*
10. *Veldoverſten, wat die waren, en waar van ſoo genoemd*
11. *Naam van Dux hadde twederhande betekeniſſe.*
12. *Oorſpronken en onderſcheid van de Titulen van Dux en Comes.*
13. *Wie deſelve eerſt Hæreditair gemaakt heeſt.*
14. *Principaalſte Ceremonien van inveſtiture, benevens brieven van creatie van de Hertogen.*
15. *Forme der brieven van Creatie van de Hertog-dommen.*
16. *Waardigheid vande Graven.*
17. *Graven van Holland hebben altijd getragt haar Graafſchap erflijk te maken, dog altoos by de Staten tegengeſtaan.*
18. *Waar van daan de Graven eerſt haren oorſprong genomen hebben.*
19. *Comes, dat is Graaf, en Ballivus of Droſt, ſijn eertijds een en 't ſelve geweeſt, 't geen het woord Graffiones mede beveſtigd*
20. *Creatie en inveſtiture der Graven.*
21. *Forme der brieven in 't maken en creeren der Graven gebruykelijk.*
22. *Onderſcheid tuſſchen grote en kleine Edelen.*
23. *Lyſte van de Edelen en Vaſallen, ſoo die van outs beſchreven, als die niet beſchreven wierden.*
24. *Markgraven waer van daan genoemt, en wat die waren.*
25. *Forme der brieven in 't creeren van Marquiſen gebruykelijk.*
26. *Burggraven waar van genoemt, en wat die waren.*
27. *Overkomſt tuſſchen Burggraaf Philips van Leiden, en de Stadt Leyden, rakende het Schout en Schepen ampt.*
28. *Hoe de Burggraven van outs in Vrankrijk plegen gemaakt te worden.*
29. *Baanrots of Baanderheeren, waar van alſoo genoemt, en wat die waren.*
30. *Baronnen wat die waren.*
31. *Ridders waren twederhande.*
32. *Optellinge en beſchryvinge van alle de Ridderlijke Ordres, ſoo die bekent bekent ſijn geweeſt, als die nog in weſen ſijn*

- - - d'Ordre van Alcantara.
- - - d'Ordre van St. Aries.
- - - d'Ordre van Annuntiatie of Bootſchap
- - - d'Ordre van Aveſiens.
- - - d'Ordre van 't Badt.
- - - d'Ordre van Bannerets.
- - - d'Ordre van Baronnets.
- - - d'Ordre vande Beer.
- - - d'Ordre van 't Bourgondies Cruys.
- - - d'Ordre vande Bremkapperbloem.
- - - d'Ordre van Calatrava.
- - - d'Ordre van la Calza.
- - - d'Ordre van St. Catharine.
- - - d'Ordre der Chriſtelijke Oorloge.
- - - d'Ordre van Cyprus.
- - - d'Ordre vande Diſtelbloem.
- - - d'Ordre der Duytſche Heeren, of Portecroix.
- - - d'Ordre van den Draak.
- - - d'Ordre van de Duyve.
- - - d'Ordre van 't Gekken-Geſelſchap.
- - - d'Ordre van de Gennette.
- - - d'Ordre van Gens d'Armes, of Mannen van Wapen.
- - - d'Ordre van het Groene Schilt voor de Edele Vrouwen.
- - - d'Ordre van 't Gulden Vlies.
- - - d'Ordre van den Haan.
- - - d'Ordre van de Halve-Maan of Croiſſant.
- - - d'Ordre van 't Heylige Bloedt.
- - - d'Ordre van den Heyligen Geeſt.
- - - d'Ordre van 't H. Graft.
- - - d'Ordre van Hongaryen.
- - - d'Ordre van den Hondt.
- - - d'Ordre van den Hoorn, of des H. Huberti.
- - - d'Ordre van St. Jacob in Hollant.
- - - d'Ordre van St. Jacob in Spangien.
- - - d'Ordre van St. Jan d'Accon. St. Thomas St. Blaiſe. St. Maria en Repentance.
- - - d'Ordre vande Heeren van St. Jan Baptiſt van Jeruſalem, geheten Hoſpitaliers, ook Joanniten.
- - - d'Ordre van Jeſus Chriſtus.
- - - d'Ordre van St. Joris.
- - - d'Ordrevande Kooren-aar.
- - - d'Ordre van de Kouſſebant.
- - - d'Ordre van St. Lazarus, en St. Maurits.
- - - d'Ordre van de Lelie.
- - - d'Ordre van St. Maria Glorieus.
- - - d'Ordre van St. Maria Redemtionis Captivorum, of de Mercede, of St. Mariæ de Miſericordia.
- - - d'Ordre van St. Michiel.
- - - d'Ordre van Montcarmel.
- - - d'Ordre van Monteſe.
- - - d'Ordre van Montoy en Truxillo.
- - - d'Ordre van den Oliphant.
- - - d'Ordre vande Porteſpees.
- - - d'Ordre van de Porck-eſpic.
- - - d'Ordre van Port Gloive, ofte het Swaart in Livonien.
- - - d'Ordre de la Raiſon.
- - - d'Ordre van de Ronde-tafel.
- - - d'Ordre van St. Salvator.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

- - - d'Ordre van Scama.
- - - d'Ordre van 't Schip, of Zee-Schelp.
- - - d'Ordre van 't Snoer of Banda.
- - - d'Ordre van de Star, of van de H. Maget Maria.
- - - d'Ordre van St. Steven, Paus en Martelaar.
- - - d'Ordre van de Swaan.
- - - d'Ordre van Sweeden,
- - - d'Ordre vande Tempeliers of Tempelheeren.
- - - d'Ordre van Tusin en Discipline.
- - - d'Ordre van 't Wynruyt.

33. *Solenniteiten en plegtelijkheden van outs in 't maken van Ridders gebruykelijk.*

34. *Forme der brieven in 't creeren van Edelen gebruykelijk.*

35. *Voordelen van de Ridderlijke waardigheid welke die waren.*

36. *Het Ridderschap was alleen personeel, doch bragt egter den Adèl voor de gantse Familie mede.*

37. *Schiltknapen, wat die waren.*

38. *Gemene Edelen, wat die waren.*

39. *By Koningh Philips in vierderhande soorten verdeelt.*

40. *Onderscheidinge der Schilden en wapenen, tusschen grote en kleine Edelen.*

41. *Het Ridderschap alleen mogt Schilt en Wapen in den Oorlog voeren.*

42. *Wapenen, die wettig verkregen sijn, hebben altijd haar oorsprong gehadt van roemrugtige geschiedenissen,*

43. *Kleuren in de Wapenen sijn seven.*

44. *Wat in oude tyden blote Schilden waren.*

45. *Niemant mag een anders Wapen aannemen.*

46. *Is van outs strafbaar geweest, te sien aan 't exempel van Heer Reinout van Brederode.*

47. *Lambellen in de Wapenen een teken van een wettige jonger-soon.*

48. *Bastarden voeren mede de Stamwapenen, dog gebroken met een baar.*

49. *Placaat van anno 1595. tegen t'usurperen van titelen en tekenen van eer en Edeldom.*

50. *Verscheidene soorten van Cronen by de Romeinen.*

51. *Keisers kronen hoedanigh.*

52. *Hoedanigh die van Koningen, Hertogen, Princen, Markgraven, Graven, Burggraven, Baronnen.*

53. *Onderscheid der helmen.*

54. *Twederhande soort van Ridderschap.*

55. Milites, *anders genoemt* Equites *of Ridders.*

56. *Ceremonien en plegtelijkheden tot het Ridder-maken vereist.*

57. *Hoe sulx met het omgorden van een swaert plach te geschieden.*

58. *Ceremonien gepleegt, als Graaf Willem de II. anno 1247. de Ridderlijke waardigheid ontfong.*

59. *Om bysondere diensten werden ook Edelluyden gemaakt.*

60. *Outste sonen der Edelen behielden alleen de Stamnaam.*

61. *Adel uyt eygen verdiensten verkregen, de meeste eere waardig.*

62. *Wie ten tijde van de Graven van Hollandt Jonkheeren genoemt wierden.*

63. *Welgeboorne of Patricy welke die waren.*

64. *Om wat oorsaken yemant van het regt van Adel komt te vervallen.*

65. *Advocaten verliesen geen Adel.*

66. *Ook niet de Notarisen.*

67. *Insgelijx geen Doctoren.*

68. *Die 't regt van Adel verloren heeft, kan 't selve niet wederom krygen.*

69. *Namen der Edele onder Graaf Diderik de IV. leefden.*

70. *Edele welke anno 1080. leefden.*

71. *Wat voor Edelen onder Graaf Diederik de VI. in Hollandt waren.*

72. *Wat voor Edelen anno 1200. leefden.*

73. *Edelen die onder Graaf Floris IV. leefden.*

74. *Edelen die onder Koningh Willem leefden.*

75. *Edelen ten tijde van Graaf Floris de V.*

76. *Edelen ten tijde van Hertog Jan van Henegouwen.*

77. *Edelen onder Graaf Willem de Goede.*

78. *Hantvest van Graaf Willem, rakende de Vryheid van de Hollantse Edelen.*

79. *Edelen en Schiltboortige onder Hertog Willem van Beyeren.*

80. *Ridderen, Edelen, en Schiltknapen onder Hertog Albert van Beyeren.*

81. *Edelen die met Graaf Willem de VI. voor Hagestein en Everstein waren.*

82. *Edelen die op den pais tusschen Vrouw Jacoba en Hertog Jan van Beyeren waren.*

83. *Edelen ten tijde van Hertog Philips van Bourgondien.*

84. *Ridderschap en Edelen die Hertog Carel van Bourgondien tot Grave van Hollandt ontfingen.*

85. *Lyste van alle de Edelen van den jare 1477. tot het jaar 1500.*

86. *Ridderschap en Edelen ten tijde van Keyser Carel de V.*

87. *Wat Edelen sedert den jare 1522. tot den jare 1560. op de dagvaart van Hollandt sijn beschreven geweest.*

88. *Namen der Edelen, die anno 1569. de bewuste Requeste tot Brussel hebben getekent.*

89. *Namen der Edelen, die zedert den jare 1570. tot 1680. incluys, ter dagvaart van Hollandt sijn beschreven geweest.*

90. *Geslagt Register van het huys van Oranje en van Nassau.*

91. *van Abbenbroek.*
92. *van Adrichum.*
93. *van Amstel.*
94. *van Alblas.*
95. *van Alkemade.*
96. *van Almmonde.*
97. *van Arkel.*
98 *van Asperen.*
99. *van Assendelft.*
100. *van Bakenesse.*
101. *van Bekestein.*
102. *van Berkenrode.*
103. *van Berkhout.*
104. *van Bevere.*
105. *van Blyenborg.*
106. *van Boetzelaar.*
107. *van Booth.*
108. *van Boshuysen.*
109. *van Boukhorst.*
110. *van Brakel.*
111. *van Brederode.*
112. *van Bronkhorst.*
113. *van der Burg.*
114. *van Cats.*
115. *van Copier.*
116. *van Coulster.*
117. *van Cralingen.*
118. *van Croesink.*
119. *van Cronenburg.*
120. *van Cuyk van Myerop.*
121. *van Cuyl.*
122. *vander Does.*
123. *van Dongen.*
124. *van Dorp.*
125. *van Drenkwaart.*
126. *van Duvk.*
127. *vander Duyn.*
128. *van Duyvenvoorde.*
129. *vander Dussen.*
130. *van Eemskerk.*
131. *van Egmont.*
132. *van Eversdijk.*
133. *van Foreest.*
134. *vander Goes.*
135. *van Groenevelt.*
136. *van Haamstede.*
137. *van Haarlem.*
138. *van Haastregt.*
139. *van Heemskerk.*
140. *van Heemskerk van Bekestein.*
141. *van Heemstede.*
142. *van Heenvliet.*

143. *van Heerman.*
144 *van Heukelom.*
145. *van Heuſden.*
146. *van Hodenpyl.*
147. *vander Hoge.*
148. *van Hoogwoude.*
149. *vander Houve.*
150. *van de Iode.*
151. *van Iſſelſtein.*
152. *van Klootwijk.*
153. *van Kijſhoek.*
154. *van Langerak.*
155. *vander Lecke.*
156 *van Leerdam.*
157. *van Lieſvelt.*
158. *van Mateneſſe.*
159. *van Mereſtein.*
160. *van Merwede.*
161. *van Moerkerke*
162. *van Montfoort.*
163 *van Muylwijk.*
164. *van Muys van Holy.*
165. *van Myerop.*
166. *vander Mijl.*
167. *van Mijnden.*
168 *van Naaltwijk.*
169. *van Nederveen.*
170. *van Niſpen.*
171. *vander Nyenburg.*
172. *van Oem van Wyngarden.*
173. *van Outſhoorn.*
173. *van Perſijn.*
175. *van Poelenburgh.*
176. *van Poelgeeſt.*
177. *van Polanen.*
178. *van Quekel.*
179. *van Raaphorſt.*
180. *van Reneſſe.*
181. *van Riede.*
182. *van Rietwijk.*
183 *van Rodenrijs.*
184. *van Roon.*
185. *van Ruyven.*
186. *van Schagen.*
187 *van Schaap.*
188 *van Schoten.*
188. *van Sevenbergen.*
189. *van Spangen.*
190. *van Saſbout.*
191. *van Spiering.*
192. *van Spruyt.*
193. *van Suys.*
194. *van Swieten.*
195. *van Teilingen.*
196. *van Timmermans.*
197. *van Tol.*
198. *van Tolloiſen.*
199. *van Treſlong.*
200. *van Valkeſtein.*
201. *van Veen.*
202. *vande Velde.*
203. *vander Vliet.*
204. *van Voorhout.*
205. *van Voorne.*
206. *van Vyanen.*
207. *van Uyttenhage.*
208. *van Waſſenaar.*
209. *van Werve*
210. *van Weſtphaling.*
211. *vander Wiele.*
212. *van Woerden.*
213. *vander Woert.*
214. *vanden Woude.*
215. *van Wijngaarden.*
216 *van Yſſelſtein.*
217 *van Zanen.*
218. *van Zevender.*
219. *van Zwieten.*
220. *van Zyl.*

221. *Optellinge van noch andere geſlagten van ouden Adel ſonder genealogie.*

Vander Aa.
Vanden Abeele.
Acquoy.
Aalburg.
Aelman.
Aeſwyn.
Aiſch.
Ackerſloot.
Alkmare.
Alde.
Aller.
Almeloo.
Almvoete.
Alphen.
Aelrache.
Altena.
Amerongen.
Amersfoorde.
Ameyde.
Ammers.
Andel.
Angele.
Abcoude.
Appeldoorn.
Armeude.
Bachem.
Baarlant.
Baarſdorp.
Banjaart.
Batenburg.
Beeck.
Bemmel.
Beeckel.
Beets.
Bennenbroek.
Benſcoop.
Benthem.
Bentink.
Berenbroek.
Bergen.
Bergerhorſt.
Berkenvoorde.
Berwerde.
Beſtenvelde.
Beverwerde.
Beuſichem.
Bye.
Bigerkerke.
Biler.
Bilande.
Binkhorſt.
Bleskens.
Blocq.
Blocklandt.
Bloemeſteyn.
Bloot.
Boekel.
Bloys.
Blois in Zeelant.
Borg, of van Burg.
Borre.
Boſch, Buſſche.
Botlant.
Boterniſſe.
Boye.
Boxtel.
Breda.
Bruel.
Bruelis.
Buren.
Graven van Buren.
Burg, van Borg.
Burggraaf.
Campe.
Calewe, Calvus.
Cattendijk.
Catſande.
Caſtricum.

Ceeſt.
Cleverskerk.
Cloetingen.
Cock.
Cortgeen.
Coudekerk.
Coudenhove.
Crabel.
Crayenhorſt.
Crayeſteyn.
Cranenburg.
Criekenbeek.
Creeke.
Cruyningen.
Culenburg.
Cuyk.
Dale.
Dalem en Dulem.
Damers.
Dapifer.
Damme.
Dankers.
Delft.
Delſeloo.
Dever.
Dibbare.
Diepenburg.
Diepenhem.
Doornick.
Doos.
Domburg.
Dompſelaar.
Doncq.
Doortoge.
Drakenburg.
Dribergen.
Driemelen.
Drongelen.
Drueten.
Dune.
Duven.
Edichuyſen.
Egmondelf.
Eggaart
Eme.
Emmechoven.
Elshout.
Eſſen.
Etwaar.
Ever.
Everdingen.
Ezen.
Forenholte.
Gardyn.
Geervliet.
Geine.
Gellicom.
Gemen.
Gent.
Gieſen.
Goer.
Goey.
Goude.
Groenevelde.
Groenewoude.
Groenouwe.
Gruter.
Gryperskerke.
Haake.
Haaften.
Haar.
Haarlaar.
Halewyn.
Hamme.
Hamert.
Hardenbroek.
Harmelen.
Hekhuyſen.

Heede.
Heenvliet.
Heerde.
Hermale.
Heeſveen.
Heeſwijck.
Heyde en Herde.
Heyligerloo.
Hert.
Heteren.
Hollandt.
Horen.
Horn.
Horſt.
Houweninge.
Jaarsfelt.
Jerſicke.
Iſſelmude.
Iſendoorn.
Iſſelt.
Jutfaas.
Keekhem en Kechum.
Kemenaden.
Kervende.
Kervink.
Keizer.
Kinbacke.
Korff.
Kryenkamp.
Kunere.
Kuvyſt.
Kuſer.
Laan.
Lage.
Lam.
Leede.
Leyden.
Van Leyden.
Leyenburg.
Lichtenberg.
Lienden.
Liere.
Linſchoten.
Lis.
Lochorſt.
Lof.
Loenreſloot.
Louff.
Lunkerke.
Lymmen.
Made.
Maalſtede.
Maldegom.
Maarsman.
Maaslant.
Malſen.
Malberg.
Marten.
Maſſereel.
Meer.
Meerborg.
Meliskerke.
Meeckeren.
Merenburg.
Meroe.
Middacht.
Mierlaar.
Milendoncq.
Millinc.
Moermont.
Molenaar.
Monſter.
Mordrecht.
Mornem.
Moyaart.
Mulaart.
Mule.
Mye.

Nagel
Neſſe.
Niemantſvrient.
Nievelt.
Noordloos.
Noordwyk.
Nathaſt.
Nuwenhove
Nienrode.
Nieuwerve.
Nieuſteyn.
Oldenbarnevelt
Ooſtende.
Ooſtenlande.
Ooſterwyk.
Ooſtrum.
Ova.
Outheuſden.
Oye.
Pape.
Papendrecht.
Piper. Poel.
Polre.
Poppendamme.
Potskyn. Pot.
Potter.
Proys.
Puttlit.
Putten.
Ranſt.
Rechteren.
Reyde.
Renen.
Rieten.
Rietvelt.
Reymerſwaal.
Riſenburg.
Rodenburg.
Roſenburg.
Roſendaal.
Rover.
Rueel.
Ruychrok.
Ruyſch.
Ryningom.
Ryſoorde.
Ryswyk.
Sabbingen.
Santen.
Santhorſt.
Saſſenhem.
Scaart.
Schalkwyk.
Scharre.
Schengen.
Schie.
Schiepliede.
Schobland.
Schore.
Schonde.
Schotland.
Schonouwen.
Schrevel.
Slingeland.
Sluyſe.
Sluyter.
Sabburg.
Sonderdank.
Sonderlant.
Soudenbalch.
Soutelande.
Sparewoude.
Spaarneman.
Spayart.
Spiering.
Spikar.
Spreweſteyn.
Spyk.
Staveniſſe

Stapel.
Stakenburg.
Steenberge.
Steyn.
Stehoven.
Steenhuyſen.
Steelant.
Steenvoorde.
Straten.
Stoufenburg.
Suermont.
Tempel.
Terning.
Tengnagel.
Tolver.
Toutenburg.
Tornenburg.
Vaart.
Valkenburg.
Valkeneſſe.
Varic.
Velſen.
Velthuyſen.
Vertyn.
Vliſſinge.
Voorburg.
Voogt.
Voorſchooten.
Vorſt.
Vries.
Vuren.
Uytencampe.
Uytenenge.
Uytkerke.
Uytterloo.
Uytwijk.
Wale.
Walnis.
Wandelneſſe.
Warmonde.
Wateringe.
Wede.
Weent.
Weldam.
Wenoelinge.
Wercunden.
Werke.
Wilde.
Wieldrecht.
Willip.
Wilneſſe.
Windelneſſe.
Wis.
Wiſſche.
Wiſſchel.
Wiſſenkerke.
Wit.
Wittenhorſt.
Wulven.
Wolkenſteyn.
Woudenburg.
Wijck.
Wijflic.
Zaanden.
Zalin.
Zande.
Zandwijk.
Zeelen.
Zeelym.
Zeningvelt.
Zeyſt.
Zieric.
Zoelen.
Zomburg.
Zoetelinkerke.
Zuytvoort.
Zuydwijk.
Zulen.
Zuydwinde.

222. *Adelijke, huyſen, Sloten en Caſtelen in Zuyt-Hollandt.*
- - - 't Huys te Aartsbergen.
- - - 't Huys te Almſtein.
- - - 't Huys ter Ameide.
- - - 't Huys te Beſoyen.
- - - 't Huys te Boucquet.
- - - 't Huys te Neder-Bloklant.
- - - 't Huys te Boshuyſen.
- - - 't Huys te Capelle.
- - - 't Huys te Crajeſtein.
- - - 't Slot en Heerlijkheid van de Clundert.
- - - 't Huys te Develſtein.
- - - 't Huys te Donk.
- - - Dortſmonde.
- - - 't Huys te Dubbeldam.
- - - 't Huys te Duſſen.
- - - 't Caſteel en Stad van Geertruydenberg.
- - - 't Huys te Gieſſenburg.
- - - 't Slot tot Gorcum.
- - - 't Huys te Heer-jans-dam.
- - - 't Huys te Herlaar.
- - - 't Huys te Hontſtein.
- - - 't Huys te Iſſelmonde.
- - - 't Huys te Laar.
- - - 't Huys te Langerak.
- - - 't Huys te Lieſvelt.
- - - 't Huys te Meerdervoort.
- - - 't Huys te Merwede.
- - - Muylwijk.
- - - 't Huys te Nederhoven.
- - - 't Huys te Noordeloos.
- - - 't Huys te Papendregt.
- - - 't Huys te Putteſtein.
- - - 't Huys te Riede.
- - - 't Huys te Roon.
- - - 't Huys Schonenburg.
- - - De Heerlijkheid en 't Slot van Sevenbergen.
- - - 't Huys te Souburg.
- - - 't Huys te Stryen.
- - - 't Huys te Valkeſtein.
- - - 't Huys te Vryhoeve of Zyd-wynde.
- - - 't Huys te Weede.
- - - 't Huys te Werkendam.
- - - 't Huys te Woude.

223. *Adelijke huyſen, Sloten, en Caſtelen in Kermerlant.*
- - - 't Huys te Adrichem.
- - - 't Huys te Aalbertsberg.
- - - 't Huys te Aſſemburg.
- - - 't Huys te Aſſendelft.
- - - 't Huys te Bakenes.
- - - 't Huys te Banjart.
- - - 't Huys te Berkenrode.
- - - 't Huys te Brederode.
- - - 't Huys te Cleef.
- - - 't Huys te Egmont.
- - - 't Huys te Foreeſt.
- - - 't Huys te Haarlem.
- - - 't Huys te Heemskerk.
- - - 't Huys te Heemſtede.
- - - 't Huys te Hillegom.
- - - 't Huys te Mereſtein.
- - - 't Huys te Poelenburg.
- - - 't Huys te Reewyk.
- - - 't Huys te Sanen, Schoten, en Sparnewoude.
- - - 't Huys te Tetroede.
- - - 't Huys te Vogelſank.

224. *Adelijke huyſen, Sloten, en Caſtelen in Rynlandt.*
- - - 't Huys te Abſpoel.
- - - 't Huys te Adegeeſt.
- - - 't Huys te Alkemade.
- - - 't Huys te Berendregt.
- - - 't Huys te Belleſtein.
- - - De Hofſtede Bergendaal
- - - 't Huys te Binkhorſt.
- - - De Hofſtede Boshuyſen.
- - - 't Huys te Boukhorſt.
- - - 't Huys te Boukenburg.
- - - 't Huys te Britten.

- - - Den Burg van Leyden.
- - - Den Ouden Burg.
- - - 't Huys te Cys.
- - - 't Huys te Dever.
- - - 't Huys ter Does.
- - - 't Huys te Duyvenvoorde.
- - - 't Huys te Endegeeſt.
- - - 't Huys ter Horſt.
- - - Oud Kalſlagen.
- - - 't Huys te Keubel.
- - - 't Huys te Kroneſtein.
- - - 't Huys te Leeuwen.
- - - 't Huys ter Lips.
- - - 't Huys te Lokhorſt.
- - - 't Huys te Loo.
- - - 't Huys te Meerburg.
- - - 't Huys te Merenburg.
- - - 't Huys te Mye.
- - - 't Huys te Paddingpoel.
- - - 't Huys te Palenſtein.
- - - 't Huys te Perſijn.
- - - 't Huys te Poelgeeſt.
- - - Klein Poelgeeſt.
- - - Oud Poelgeeſt.
- - - 't Huys te Raaphorſt.
- - - De Hofſtede Rynegom.
- - - 't Huys te Rynenburg.
- - - 't Caſteel van Rynsburg.
- - - 't Huys Rodenburg ofte Radenburg.
- - - 't Huys te Rooſenburg.
- - - 't Huys te Roukoop.
- - - 't Huys te Sand.
- - - 't Huys te Santhorſt.
- - - 't Huys te Sonnevelt.
- - - 't Huys te Stoop ofte Stopenburg.
- - - Den Burg tot Swammerdam.
- - - 't Huys te Syl ofte Sylhof.
- - - 't Huys te Teilingen.
- - - 't Huys te Tol.
- - - 't Huys te Toornvliet.
- - - 't oude Caſteel van Valkenburg.
- - - 't Huys ter Waart.
- - - 't Huys te Warmont.
- - - 't Oude Caſteel van Waſſenaar.
- - - 't Huys ter Weer.
- - - 't Huys te Werve.
- - - 't Huys te Zuydwijk ofte Zuyk.
225. *Adelijke huyſen, Sloten, en Caſtelen in Amſtelant.*
- - - 't Huys te Aamſtel.
- - - 't Huys te Abkoude.
226. *Adelijke huyſen, Sloten, en Caſtelen in Goylandt.*
- - - 't Huys ten Boſch.
- - - 't Huys te Cronenburg.
- - - 't Huys te Muyden.
227. *Adelijke huyſen, Sloten, en Caſtelen van Delflant.*
- - - 't Huys te Altena.
- - - 't Huys te Belvedere.
- - - 't Huys te Blote.
- - - 't Huys te Boekeſtein.
- - - De Hofſtede vander Burgt.
- - - 't Huys te Cranenburg.
- - - 't Huys te Crayenburg.
- - - 't Huys te Dorp.
- - - 't Huys te Groenevelt.
- - - 't Hof in den Hage.
- - - 't Huys te Honſelaardijk.
- - - De Hofſtede vander Hoeve.
- - - 't Huys te Kenenburg.
- - - 't Huys te Kerkhove.
- - - 't Huys te Made.
- - - 't Huys ter Noot.
- - - 't Huys te Overveſt.
- - - 't Huys te Polanen.
- - - 't Huys te Rodenrijs.
- - - 't Huys te Ruyven.
- - - 't Huys te Sandenburg.
- - - 't Huys te Spieringshoek.
- - - De Hofſtede vanden Tempel.
- - - 't Huys te Velde.
- - - 't Huys te Wateringe.
- - - 't Huys te Weſterbeek.
- - - 't Huys te Werve.
228. *Adelijke huyſen, Sloten, en Caſtelen in Schielant.*
- - - 't Huys te Bulgerſtein.
- - - 't Huys te Capelle.
- - - 't Huys te Cralingen.
- - - 't Huys of Slot te Cranenburg.
- - - 't Huys te Crooſwijk.
- - - 't Huys te Duyn.
- - - 't Slot ter Goude.
- - - 't Huys te Hillegaartsberg.
- - - 't Huys te Hodenpyl.
- - - 't Huys te Mateneſſe.
- - - 't Huys te Riviere.
- - - 't Huys te Spangen.
- - - 't Huys te Spieringshoek.
- - - 't Huys te Steenhuyſen.
- - - 't Huys te Sterrenburg.
- - - 't Slot van Vlaardingen.
- - - 't Huys te Wena.
29. *Adelijke huyſen, Sloten, en Caſtelen onder Arkel en Altena.*
- - - 't Oude Slot van Altena.
- - - Den Burgt en 't oude Caſteel vande Heeren van Arkel; mitsgaders 't Slot aande Merwede.
- - - 't Slot te Aſperen.
- - - 't Slot te Everſtein.
- - - 't Slot te Hageſtein.
- - - 't Huys te Heesbeen.
- - - 't Huys te Hemert.
- - - 't Slot te Heukelom.
- - - 't Slot tot Heuſden.
- - - 't Slot tot Leerdam.
- - - 't Huys te Leyenburg.
- - - 't Huys te Louveſtein.
- - - 't Huys te Meeuwen.
- - - 't Slot van Montfoort.
- - - 't Slot te Ouwater.
- - - 't Slot te Schoonhoven.
- - - 't Huys te Spyk.
- - - 't Slot te Vyanen.
- - - 't Huys te Vliet.
- - - 't Slot te Woerden.
- - - 't Slot te Yſſelſtein.
230. *Adelijke huyſen, Sloten, en Caſtelen inden lande van Voorn en Putten.*
- - - 't Caſteel van Geervliet.
- - - 't Huys te Heenvliet.
- - - 't Slot te Helium.
- - - 't Huys Ooſtvoorne.
231. *Adelijke huyſen, Sloten, en Caſtelen in Noorthollant.*
- - - 't Huys te Coulſter.
- - - 't Oude Caſteel Cruptorix.
- - - 't Huys te Egmont.
- - - 't Caſteel tot Medenblik.
- - - 't Huys te Middelborgt.
- - - 't Huys ter Nieuburg.
- - - 't Huys te Schagen.
- - - 't Huys te Toorenburg.
- - - 't Slot van Verone.
- - - 't Huys te Wydeniſſe.
232. *Adelijke Abdyen en andere Cloosteren.*
233. *Prioryen of Reguliers Cloosters.*
234. *Cloosters van de vier Biddende Orden.*
235. *Cloosters van de Cathuyſers Ordre.*
236. *Collegien van Canonikken.*

BE-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

B E W Y S R E D E N E N
OP HET XII. HOOFTSTUK.

a K*Oningen sonder Koninkrijck*,] Dat de Overste der Oude Batavieren Konin-
1 gen sijn genomt geweest, is een bekende saak, dog sonder volslage magt, dewelke van den beginne aan by de beste des volks gebleven is. Gelijk daar van doorgaans by Tacitus, de voornaamste schryver der Nederlandse saken, getuygt werd, en voornamentlijk in sijn Boek *de Moribus Germanorum*, daar hy wel duydelijk ontkent, dat de Duytse Koningen enige volslage magt gehad hebben, maar datse in den Raad meer een aanradende, als gebiedende stem hadden, en wel geringe en kleine saken over haar namen, maar in grote saken byspraak met het volk hielden. *Nec Regibus, inquit, infinita aut libera potestas, & in Concilio auditi authoritate suadendi magis, quam jubendi potestate; de minoribus rebus Principes, de majoribus omnes consultant, ut ea quorum penes plebem arbitrium est, apud Principes pertractentur.* Daar van een aanmerkens waardig voorbeeld te sien is, in de aanspraak by Claudius Civilis, in het Schakenbosch, om haar tot den Oorlog jegens de Romeinen te bewegen, gedaan, by den selven *Tacitus lib. 4. Histor.* Hy noemt ook in het selve Boek *de Morib. Germanor.* den Koning niet anders als den Prince, dat is, den Overste des Volks, *Rex vel Princeps*; Soo spreekt hy ook *Annal. lib.* 13. van de Regering van de Koningen *Verritus* en *Majorix*, dat sy Koningen waren, met sodanige magt als de Duytsers gewoon waren geregeert te werden.

Wie dat de eerste Koningen der Batavieren geweest sijn voor Claudius Civilis, dien aangaande werd by de Oude Hollandse Cronijk-schryvers, eenen Bato ofte Battus, en naar hem sijn soon Hessus, voor de eerste Batavise Koningen, lange en vele Jaren voor Christi geboorte gehouden; van welken Bato dit Land Batavia genoemt soude sijn, en by Hessus den Burgt en sterkte tot Nimmegen tot een Stad soude vergroot sijn, en na sij-
2 nen naam Heselberg genomt, dog sonder enige de minste waarschijnlijkheid. Derhalven met goede redenen by Petrus Scriverius in sijn nader verklaringe van Oud Batavien pag. 3. voor een verdigte en versierde leugen wert gehouden, en tegengesproken; die ook aldaar pag. 38. verklaart, dat hy wel veel Batones in verscheyde Boeken en Opschriften van Steenen heeft gelesen, maar dat Bato de Vader van Hessus hem nog niet ter kennis was gekomen, hoewel hy daarom geen kleine naarstigheyt gedaan had; daarom hy dan voor seker en gewis houd, dat Bato en Hessus versierde namen sijn.

3 De eerste Koning der Batavieren by de geloofwaardige Schryvers bekent, is geweest *Veromerus*, dewelke omtrent de tijd van Christi geboorte geleeft heeft, wiens dogter *Rhamis*, volgens tuyg van *Strabo Geograph. lib. 7.* met *Sesithacus*, de soon van *Ægimerus*, Veld-overste der Cheruscen by *Tacito lib. 1. & 2. Annal.* bekent, getrout was.

4 De twede daar van gelesen wert by *Tacitus Annal. lib. 2.* is geweest *Cariovalda*, Koning ofte Veld-overste der Batavieren, dewelke in den Slag tegens den Cherusien omtrent de Rivier de Weser, in 't 18. Jaar naar Christi geboorte, na dat hy hem dapper geweert had, dood gebleven is; welkers leven en daden by *Tacit. Histor. lib. 2.* aldus werden beschreven: *Postero die Germanorum acies trans Visurgim stetit. Cæsar nisi pontibus præsidiisque impositis, dare in discrimen legiones haud Imperatorium ratus, equitem vado tramittit; præfuere Stertinius, & e numero primipilarium Æmilius distantibus locis invecti, ut hostem diducerent; qua celerrimus amnis, Cariovalda, dux Batavorum erupit. Eum Cherusci fugam simulantes in planiciem saltibus circumjectam traxere, dein coorti, & undique effusi trudunt adversos, instant cedentibus, collectosque in orbem pars congressi, quidam eminus proturbant, Cariovalda, diu sustentata hostium sævitia hortatus suos ut ingruentes catervas globo frangerent, atque ipse in densissimos intterrumpens, congestis telis & suffosso equo labitur, ac multi nobilium circa. Cæteros vis sua, aut equites cum Stertinio Æmilioque subvenientes periculo exemere. Dat is:* Des anderendaags stond de Slag-order der Duytsen gereed over de Weser. Den Kaisar agtende niet met het ampt van een Veld-overste over een te komen, de gantse benden in gevaar te stellen, heeft de Ruyterye door sekre droogte over de Riviere gesonden, en het Guarnisoen met Scheeps Bruggen overgebragt; Daar over het opsigt hadden Stertinius, en Æmilius een van de Rotmeesters der eerste Benden, dewelke het volk op verscheide plaatsen over voerden, om den Vyand te verdelen. Cariovaldus Overste der Batavieren, is aller-eerst overgekomen ter plaatse daar de Rivier allersnelste liep. De Cheruscen, ofte Mansfelders haar veinsende te vlugten, hebben hem daar mede op een effen plaatse rondom met Bosch beset uytgelokt. Daar na voortspringende sijn aan alle kanten tegen den Batavieren aangedrongen, en deselve wijkende, voort en voort tegens haar aangetreden; eindelijk siende dat sy in een ronden hoop vergaderden, begosten sommige met haar te stryden, en sommige van verre met haar te schermutseren. Cariovalda als hy nu het geweld van den Vyand lang genoeg had tegengehouden, heeft hy de sijne vermaant, dat sy met haren ronden hoop de aandringende Troupen der Vyanden souden doorbreken, waar op hy self op het midden der Vyanden is aangevallen, en alsoo dapperlijk na dat hy grote menigte van pijlen en schichten ontfangen had, en sijn paard onder sijn lijf doorschoten was, met vele by-hebbende Edelen in den strijd verslagen en omgekomen. De andere sijn eensdeels door haar dapperheyt, anderdeels door de ontsettinge van de Ruyterye, dewelke met Stertinius en Æmilius te hulp quamen, het gevaar ontkomen.

Suetonius verhaalt ook in sijn 4. Boek cap. 44. van eenen *Adminius*, de soon van *Cinobellinus*, der Batavieren Koning, het welk sommige van

een Koning van Groot Brittanjen verſtaan, om dat Suetonius ſeid *Brittannorum Regis filius*, het welk Lipſius verandert in *Batavorum*; maar die veranderinge is niet nodig, om dat het evenwel voor een Koning der Batavieren moet verſtaan werden, met dat de *Batavi* van outs *Brittones* ſijn genomt geweeſt, en het Bataviſe Eyland *Brittia*, ſoo dat indien dat'er enige veranderinge in den Text van Suetonius moſt gemaakt werden, het ſoude moeten ſijn *Brittonum*, in plaats van *Brittannorum*, gelijk wy hier voor breder hebben aangewefen.

5 *Ammianus Marcellinus Rer. Geſtar. lib.* 16. verhaalt ook van noch verſcheide andere Bataviſe Koningen, als van *Cnodomarius*, *Veſtralpus*, *Alamannorum Reges*, doch buyten deſelve weet ik niet, dat van enige Koningen ofte Veld-overſten der Batavieren gewag gemaakt wert, tot de tijd van Julius Paulus, en Claudius Civilis, gebroederen, dewelke na de dood van de Kaiſar Nero, omtrent vijftig Jaar daar na bekent ſtaan; Daar van ſchrijft *Tacitus lib.* 4. *Hiſtor. Quod Batavorum cohortes viros & arma Imperio miniſtrabant, quas vetere inſtituto nobiliſſimi popularium regebant. Quod & domi dilectus erat eques, præcipuo nandi ſtudio, arma equoſque retinens, integris turmis Rhenum perrumpere. Julius Paulus & Claudius Civilis Regia ſtirpe, multo cæteros anteibant; Civilis ultra quam Barbaris ſolitum, ingenio ſolers, Sertorium ſe aut Hannibalem ferens.* Dat is: Dat de Bataviſe Krijgs-benden Volk en Wapenen toebragten, dewelke, naar oude gewoonte, door de beſte van den Adel wierden aangeleid; dat ſy dappere Ruyters hadden, dewelke in het ſwemmen wel ervaren, met gantſe Benden in volle Wapenen den Rhijn te Paart overtrokken; onder dewelke Julius Paulus en Claudius Civilis al de andere in dapperheyt en kloekheyt te boven gingen. En dat Civilis, van groter kennis en verſtant, dan enige uyt den haren, ſig enen anderen Sertorius ofte Hannibal voorbeelde. Welke Claudius Civilis tegens den Romeinen rebelleerde, en met het Bataviſe Volk haarluyden by tijde van Veſpaſianus in 't Jaar na de geboorte Chriſti 70. den Oorlog aan dede, dog eyntelijk wederom met haar verſoende, als breder te ſien by *Tacit. lib.* 4. & 5. *Hiſtor.* Sie verder het leven en bedrijf van deſen Claudius Civilis uyt Tacito, en andre by een getrokken, by *Adrianus Schriek Rer. Belgicar. lib.* 10. & 11. en *Petr. Bokkenberg. de Bataviæ Regib. pag.* 11.

6 Gelijk onder de Koningen en Veld-overſten der Batavieren voor de tijd van Claudius Civilis verſierde Veld-overſten by de oude Hollandſe Chronijk-ſchryvers ſijn ingedrongen, als Bato ende Heſſus, hebben deſelve ongelukkige Waarſeggers ons na de tijd van Claudius Civilis verſcheide verſierde Vorſten ſoeken op te dringen, als onder anderen eenen *Engiſtus*, Broeder van *Horſus*, by ſommige der Anglen en Saxen Koning, andere ſeggen uyt Koninglijke Stamme, andre noemen hem Koning der Vrieſen, dewelke in 't Jaar 449. naar Chriſtus met ſijn Broeder Horſus, ſoo andre ſchryven 457. en andre omtrent het Jaar 400. doch het en komt op geen vijftig Jaar aan, het Eyland van Groot Brittannien vermeeſtert en na ſijnen naam Engiſtland, nu Engeland genomt ſoude hebben, en van daar herwaarts over komende, den Burg tot Leyden gebout, en het vervallen Kaſteel Wiltenburg, by den Kaiſar Valentinianus ter neder geworpen, wederom ſoude herbout hebben, als breder te ſien by den Karmeliter Monnik van Haarlem *Joannes a Leydis Chronic. Belgic. lib.* 1. *cap.* 8, 9, 10. en de oude Hollandſe Chronijk 2. *diviſ. cap.* 22. 33. ſulx wy hier voor in 't lange hebben tegengeſprooken, en daarom met den ouden Schryver in ſijn nader verklaringe van oud Batavien deſen Engiſtus en Horſa voor onbekent en de gantſe Hiſtorie buyten geloof ſtellen.

Van geen meerder geloof is dat van Heer Lem 7
ofte Willem, een ſoone, ſoo ſy menen, van den eerſten Burggraaf van Leyden, doch hoe dat hy genomt was weten ſy niet, dewelke de naaſte Koning der Batavieren naar Engiſtus geſtelt werd. Welken Lem een Reuſinne tot een Vrouw had, daar hy een ſoon by wan, Dibbald genaamt, namaals Koning van Weſt-Vrieſland, die ook met een Reuſinne troude, en teelde uyt haar een ſoon ook Lem genomt, die een Stad bouwde, dewelke hy na ſijnen naam Heer Lems Stad dede noemen, dat nu Haarlem is. Dit ſchrijft den ſelven *Joann. a Leyd. Chronic. Belg. lib.* 1. *cap.* 11. daar in hy van den Hollandſen Chronijk-ſchryver *diviſ.* 2. *cap.* 24. gevolgt wert. Sie mede *Martini Hamcomii Friſiam in Lemo ſive Guilhelmo Friſiæ Occidentalis Duce II.* Hier uyt ſoude men konnen vinden wanneer de Stad Haarlem gebouwt is. Maar deſe nette Schryvers en weten niet uyt te vinden, omtrent wat tijd dit ſoude geſchied ſijn, en wanneer deſen Heer Lem en Dibbald ſouden geleeſt hebben, het welk ook geen wonder en is, hoe kan men dat ſoo naauw weten: Sy noemen eerſt eenen Diderik, den Stigter ſeggen ſy van Medenblik, voor den eerſten Weſt-vrieſen Koning, welke ſtigtinge van Medenblik ſoude geſchied ſijn, in 't Jaar 300. Waar deſen Diderik uyt de Lugt is komen vallen en weten ſy niet te ſeggen, het moet voor ſeker een ſoon van Rabbout geweeſt ſijn, ſwant al de Legenden maken deſen Rabboud tot Stigter van Medenblik, maar deſen Rabbout leefde maar omtrent het Jaar 700. of weinig daar voor. Wat raad daar mede? maar het ſy hoe het wil, het moet evenwel den eerſten beheerſer en Vorſt van Weſt-vrieſland ſijn. Naar hem noemen ſy eenen Lem, ofte Wilhem, tot Overſten van de Weſt-frieſen, daar na Dibbald voor den I. den Haarlemer Lem voor de II. Ridſard Elinus voor den III. en laatſten Frieſen Koning, anders Koning Eſel Oor, den Stigter van het grote Kaſteel tot Voorburg, den welken ſijn ſoon Falco den Stigter van Valkenburg, en van het Valkenhof tot Nimmegen, ſoude gevolgt ſijn; andre ſeggen dat hy voor ſijn Vader Ridſard overleden was. Hier ſoude men kunnen ſeggen, dat gelijk als hier voren is aangewefen, Weſt-vrieſland voor geheel Batavien ſoude kunnen genomen ſijn; Maar waar blijft de tijdrekening van ſes of ſeven ſulke dappere helden, die ſo veel wonderen gedaan hebben, daar geen geloofwaardige Schryvers van en getuygen. *Pierius Winshemius* en *Ubbo Emmius* ſijn wijſer, dat ſy in haar Beſchryvinge van Vrieſ-

land,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

8 land, deſe voor onbekent overſlaat. En wert by *Grotius de Antiq. Reipub. Batav. cap.* 4. betuygt, dat na de tijd van de Romeinen tot de eerſte Graven toe ongevaarlijk wel vijf hondert Jaren lang by niemand jets geloofwaardigs van onſe ſaken is beſchreven; *Ab hac ætate ad primam Comitum inſtitutionem per quingentos ferme annos magnum Hiſtoriæ deliquium eſt. Medio tempore Saxones, Wiltos, Slavoſque, deinde Normannos atque Danos rapinis & incurſionibus omnia infeſta habuiſſe, Batavos contra ſe ſuaque defenſando magna inter damna auxiſſe virtutem, ſatis conſtat: Cætera in obſcuro ſunt.* De oude Hollandſe Chronijk en nomt geen tijd, wanneer dat den Burg tot Leyden, Voorburg en Valkenburg van deſe Mannen gebout, en Haarlem ſoude geſtigt ſijn; *Holl. Chron. diviſ.* 2. *cap.* 23. 24. en 25. gelijk ook niet *Joann. a Leydis Holland. Chronic. cap.* 10. 11. 12. daar uyt het ſelve is nageſchreven. *Martin. Hamcomius* ſtelt het bouwen van den Burg tot Leyden, met de overkomſte van Engiſtus, omtrent het Jaar 400. *Petrus Bokkenberg: Friſiæ & Bataviæ Regum Hiſtoria*, ſtelt het ſelve op het Jaar 449. daar op hy dan Lem voor den tweden Koning der Weſt-vrieſe Batavieren, en naar hem Dibbold den vierden, op het Jaar 466. Heer Lem den Stigter van Haarlem op het Jaar 506. doet volgen, naar hem Ridſard Koning Eſeloor, dewelke van het Jaar 534. tot het Jaar 564. den tijd van dertig Jaar ſoude geregeert hebben; Wiens ſoon Falco van 't Jaar 564. tot 608. het Rijk ſoude beſeten hebben, dewelke by andre geſeid werd voor Ridſard ſijn Vader overleden te ſijn; deſe werden alle by *Martinus Hamcomius*, ſonder enige tijd te noemen, van haar begin ofte eynde tot Vorſten en Koningen der Weſt-vrieſe Batavieren ingevoert. Soo dat al het gene by die ongelukkige Schryvers en Tijdrekenaars, ſedert Claudius Civilis tijd af tot de aankomſte der Graven van Holland toe, van het vervolg der Bataviſe Koningen, ſonder enig bewijs als haar eygen ſchryven, van het gene ſo veel Eeuwen voor haar tijd ſoude geſchied ſijn, verhaald is, by alle Rechtſinnige Schryvers voor enkel verdigtſel en verſiert werk wert gehouden. Dat den Burg van Leyden, den Burg tot Voorburg, Valkenburg, Rijnsburg en Brittenburg, ten tijde van de Romeinen gebout ſijn geweeſt, hebben wy hier voor met ſo veel waarſchijnlijkheyt als mogelijk is verhandelt.

9 En wat Haarlem aangaat, is waarſchijnlijk dat het ſelve door die van het aloude geſlagt Haarlem, welkers Stamhuys een van de oudſte Huyſen van Kennemerland, niet verre van Heemskerk, op de Vaart naar Egmond is gelegen, is voortgekomen. Het welk over lange is vervallen, en aan het geſlagt van de Heeren van Aſſendelt is verſtorven. *Adrianus Junius* meent, dat het omtrent het Jaar 506. ſoude gebout ſijn; dog is waarſchijnlijk te verſtaan, van den Burgt en ſterkte buyten het jegenwoordige Haarlem, daar van nog enige ruinen in weſen ſijn, jegenwoordig nog oud Haarlem genomt, om dat altoos de Burgten en ſterkten eerſt gebout ſijn, onder beſcherminge van dewelke de bewoningen omtrent deſelve gevolgd ſijn, dewelke metter tijd tot Steden ſijn geworden. Den gemelten *Adrianus Junius Batav. Hiſtoria cap.* 17. ſchrijſt daar van aldus: *Rectius puto ſimpliciuſque Harlemæorum (quos nominatim in Catalogo illuſtrium familiarum inter antiquiſſimos invenio) ſtirpem è Regio Friſiorum ſtemmate oriundam, tam oppido, quam arci à ſe exſtructis primum nomen indidiſſe circiter à Salutifero partu quingenteſimum & ſextum. Arx Harlemæa ſecundum Canalem alvei, qui Egmondam deferebatur ſita, quaſi ad perpendiculum recta Harlemum reſpicit, non procul Heemskircha; ea fuit lapidea è lateribus coctis, qui pedem Romanum adjecto quadrante ſinguli longitudine ſuperant, quincuncem craſſi, dotrantali ferme latitudine, quod murorum ruinæ firmiſſimæ etiamnum docebunt. Dat is:* Ik meen dat het ſekerder en waarſchijnlijker is, dat het aloude geſlagte van de Heeren van Haarlem (het welk ik in de lijſte der Adelſte geſlagten, onder de alleroudſte gevonden hebbe) van den bloede der Frieſe Koningen, ſoo wel aan de Stad als aan het ſterke Slot de naam van Haarlem gegeven heeft, omtrent het Jaar na de geboorte van onſen Saligmaker vijf hondert en ſes. Deſen Burgt ofte Kaſteel omtrent de Vaart naar Egmond, niet verre van Heemskerk gelegen, royde regt op het jegenwoordige Haarlem aan, was van gebakken ſteen gemetſent, daar van elk een grote Roomſe voet en drie duymen lang, vijf duymen dik, en negen duymen breed was, ſulx daar van de als nog overige ruinen kunnen tuygen. Waar uyt nu *Adrianus Junius* gevonden heeft, dat Haarlem op het Jaar 506. ſoude geſtigt ſijn, en ſchrijſt nog bewijſt hy niet; daar om te recht by *Marc. Zuer. Boxhorn.* in ſijn Tonneel van Holland beriſpt, dewelke (dog met geen meerder ſekerheid) wil, dat Haarlem ſoude geweeſt ſijn een vervoerde woninge der Denen ofte Normannen, dewelke eerſt omtrent het Jaar agt hondert ſoude geſtigt ſijn, als de Denen en Normannen haar volk over ſonden, om deſe Landen te beſitten en in te nemen. Dog hy en heeft niet geſint, dat al omtrent vier hondert Jaar te voren deſe Landen by den Denen en Normannen ſijn over heert en aangevallen geweeſt; gelijk wy hier voor hebben aangeweſen. Sulks dat wel gewis is, dat Haarlem een oude Stad, dog dat van den juyſten tijd van de ſtigtinge van deſelve, gelijk ook van de andre Steden niets ſeker en is. Te meer om dat het Geſlagt-Regiſter van den Ridderlijken geſlagte van de Heeren van Haarlem by ons niet verder bekent en is, als tot het Jaar elf hondert, als te ſien by den ſelven *Marc. Zuer. Boxhorn*, in ſijn Tonneel van Holland, in de Beſchryving van Haarlem. Dat deſe Stad, immers de bewoninge van deſelve ouder is als van het Jaar 800. en ſulx niet met de laatſte overval der Denen en Normannen omtrent het Jaar 800. voorgevallen, kan geſtigt ſijn, blijkt uyt het Regiſter van de Kerkelijke Goeden van Sint Marten tot Utregt, van het Jaar 800. daar by onder andere Leyden en Haarlem met haar onder gelegene ſchatbare Hoeven doen al bekent waren, daar deſelve Kerke in Leythen vier, en in Haralem drie Manſen, dat is ſchatbare Hoeven, elk van twaalf Mergen, werden aangeweſen. Als breder te ſien by *Wilhelm Heda, Hiſtor. Epiſcop. Ultrajectin. ſub Odilbaldo XII. Epiſcopo.* Sie van de Beſchryvinge van Haarlem breder by *Adrian. Jun. Batav. cap.* 17.

10 [b] *Veldoverſten,*] *Latine Duces à ducendo*, als *Ductores* en Voorleyders, in welken ſin de Graven van Holland *Comites* en *Duces* mogen genomt werden, als Medegangers en Voorleyders; Anderſints werd het woord *Dux* voor een tytel naeſt aan een Koningh gehouden, die wy Hertogh noemen, welkers waardigheyd hoger was dan van een Graaf; doch by de ſommige werden deſelve tytulen ſonder onderſcheyd genomen, ende in gelijke waardigheyd gehouden, te weten ſoodanige Graven, dewelke gantſche Provintien onder haar gebied hebben, in gelijck geſag als de Hertogen; Anders zynder vele Graven van kleinder en minder gelegentheyd, hoedanige wy leſen, dat in 't begin van het Franſe Kaiſerrijk een Hertogh twaalf onder hem hadde, volgens tuygh van *du Tillet Recueil des Rois*, *pag.* 386. ende *Fauchet l'Origine des dignites chap.* 2. *Idem de Comitibus ſub Caroli Magni & Pipini tempore memorat. Jan Douſa Annal. Holland. lib.* 5. *pag. mihi* 217. Sie mede *Hottoman. verb. feudal. in verbo Duces.*

11 Deſen naam van *Dux* (als het een tytel van Souverainiteit en Heerſchappye was) hadde tweederhande betekeniſſe; want met de eerſte wierd aangeweſen een abſolute hoogheyd, niet ſoo veel van den titel van Koningh van nature, als wel door een ſachter expreſſie verſchillende; daarom dan ook Philippus Koningh van Macedonien, den naam van *Dux*, en niet van *Rex* dat is Koningh, aangenomen heeft, om alſo 't volk de opinie van ambitie en eerſught te benemen; want ſo ſeght Juſtinus, *Ita vicit ut victorem nemo ſentiret; ſed nec Regem ſe Græcis, ſed Ducem appellari juſſit.* En in die ſin werd dat woord veeltijts inde oude Hiſtorien gebruykt voor ſodanige Princen, die niet tot Koningen geſalft of gekroont waren, en echter geen ander Vorſt boven hun erkenden. De andere betekeninge is, wanneer het was honorabel, en feudaal, en onder een Superieur in 't oude Keiſerrijk gehoorde; en in deſen ſtaat het, gelijk we even te voren aangeroerd hebben, te ſamen te conſidereren met den titel van *Comes*, aleer deſelve waren feudaal en hereditair, alleenlijk met dit onderſcheid, dat die gene, aen den welken het Gouvernement van enige Provincie of over de Militie toegevoeght was, geen Graaf zynde, alleenlijk *Dux* of Hertogh wierde geintituleert, en in gevalle hy een Graaf was, *Comes hujus aut illius Provinciæ.*

12 Maar na dat de Longobarden (weſende een belliqueuſe Natie, en uyttermaten geinclineett tot den Oorloge) in Italien gekomen zynde, bevonden, dat deſe twee titulen van *Dux* en *Comes* in gebruyk, en van gelijke authoriteit en geſagh waren, en dat den tytel van *Comes* was relatyf aan 't Hof, en na de eerſte inſtellinge meerder dan *Dux*, daar nochtans *Dux* hoger was, als expreſſerende den tytel van een Gouverneur, die verſcheide Garniſoenen onder hem hadde, ſo prefereerden ſy den naam van *Dux*; alſo dat de hoogſte digniteit, die te leen wierd uytgegeven, was *Dux*, latende die van *Comes* niet alleen minder, maar ook altemets ſubaltern aan den ſelven tytel van *Dux*; en die oock ſomtyts gevende aan Rechters en Polityke Regeerders van Steden of kleyne Terrirorien, die ſlechts een gedeelte van Hertogdommen, of van andre Provincien van haer Koninckrijk waren; ende als nu de Longobarden in Italien den naam van *Dux* meerder als die van *Comes*, en voor den hooghſten tytel onder die vanden Koningh hielden, ſoo wierd van gelijken in ſommige plaatſen van Vrankrijk, Duytſlandt en andre Landen (alwaer de Noortſche Natie ſig nederſettende, die Provinciale namen, van *Dux* en *Comes*, als beteykenende de Gouverneurs van Provintien, hadden gevonden) *Comes* mede gehouden onder de ſubalterne, als een tytel vande hooghſte digniteit, en ſo gevoeght by de Leenen als *Dux* in Italien, ook menighmaal genomen voor een en 't ſelve, ſo dat'er geen onderſcheid was van hare waardigheyd in 't gene ſy betekenden. Want al iſt ſake dat in Italien, voornamentlijk by de Longobarden en elders, *Dux* den hooghſten tytel van deſe beide was, en die van *Comes* gemeenlijk ſubaltern onder hem, dies niet tegenſtaande ſo waren elders in die tyden *Comites, qui ſuper ſe Ducem non habebant*, ende *Comites, qui poſt Imperialis apicis dignitatem populum Dei regebant.* Inſgelijx ſo waren in 't oude Keyſerrijk Graven vande eerſte, tweede en derde order, waar door ſy mede wierden onderſcheiden in haar Ampten, gevoegt by hare digniteiten of waardigheden; ſoo dat naar de t'ſamenvoeginge vande Leenen by die waardigheden, verſcheiden Graven egaal met de Hertogen en andere wederom minder dan deſelve waren. De egale Graven (dewelke ſonder onderſcheid Graven of Hertogen geintituleert wierden) hadden gehele Provintien onder ſigh, en gelijk geſagh nevens de Hertogen, waren ook immediaat ſubject aan den Koningh of Keyſer, die hun creëerde. De minder Graven waren ſubaltern aan de Hertogen, gelijk Rechters of Preſidenten van ſommige gedeelten van haar Provintien, of ſoſe immediaat ſubject waren aan den Keyſer, ſo hadden ſy echter geen andere digniteit en officie, dan een Rechter, of Preſident van eenige Stadt, of van eenigh gedeelte van een Provincie hadde; ſo dat eyndelijk eenen Hertogh, voornamentlijk in 't eerſte van het Franſche Keyſerrijk, onder hem hadde twaalf Graven, welverſtaande vande minder ſoorte; inder voegen als of het Gouvernement van eenen Hertog of Hertoghdom eygentlijk beſtont in twaalf Graafſchappen, en by ſulk een getal van Graafſchappen onderſcheyden was; So ſeit een oudt Schrijver van Koningh Pipyn, *Pipinus Grifonem more Ducum* 12. *Comitatibus donavit*; doch beyde voor en naar 't begin van het Franſche Keyſerrijk, is het getal van Graafſchappen voor een Hertoghdom onſeker geweeſt; en hier uyt komt het, dat als noch by ons alſulke perſonen, dewelke 't gebiedt over geheele Provintien, en particuliere Steden, of eenige troupes hebben, Gouverneurs geintituleert werden; ende (even als *Dux* en *Comes*) de preëminentie, voor Stadhouders, Preſidenten, Droſſaarts, Balliuws hebben. Hoewel nochtans eenige van gelijken mede egaal met de ſelfde zyn, en *promiſcue* onder den anderen genomen werden; uytwyſende de bevelen der Souveraine Edicten, alwaar de Provintiale namen, van alſulke perſonen, welke den Prins repreſenteren in een Provintie, werden bekent by den tytel van Gouverneur; in d'ander by den naam van Stadhouder, Groot-

Balliuw

Balliuw of President, en so voorts. Ook eenige van gelijken, subalterne onder hun, ofte immediaat onder den Prince, evenwel als in d'oude tyden, daar door niet anders en werden bekent, dan een Richter of Balliuw van een Stadt of kleyne Jurisdictie eeniger Provintie. So dat door de Officiale namen van *Dux* en *Comes*, getrocken zynde van haar eerste beduydenisse, en geworden honorabel, feudaal, ende erfelijk nu eygentlijk werden vermeynt eenige illustre Personagien, als Hertogh of Graaf; ende de Bedienaars van Ampten met de tytel van Gouverneur en Balliu bekleet werden.

13 De eerste die dese grote Militaire beroepinge by een oprecht en waarachtigh Leen honorabel en hereditair maakten, waren de Koningen van Vrankrijk, en (so als sommige seggen) Pipin, den Vader van Charle Magne, andre Carel de Simple, van wie Kaoul, Hertogh van Normandien (naar dat hy vrede met hem hadde gemaakt) 't selve Hertoghdom erkende als een beneficie ontfangen te hebben; doch is het selve onder Hugo Capet, eerst geworden hereditair, en dat met alsulk een recht en absolute authoriteit (uytgenomen eenige kleyne Homagie) als de Koningen selfs; van welke of diergelijke Hertogen, Carolus Paschalius (verdelende deselve in *majores* en *minores*) aldus spreekt; *Majores voco illos, quorum dignitas proxime accedit ad Regiam; & hos quidem Duces in tantam magnitudinem & claritatem evectos video, ut tot mihi Reges videre videar. Minores sunt illi, qui sunt in ditione majoris potestatis Regiæ, Imperatoriæ, Pontificiæ. Istis videlicet dati sunt Ducatus, hoc est dignitas & feudum, quod hoc nomine demonstratur, ea lege & conditione, ut juri & jurisdictioni datoris per omnia subjecti sint, haud secus quam quilibet è vulgo.* Welcke Souverainiteyt in Hertoghdommen en Graafschappen, de Hertogen en Graven tot inde laatste tyden hebben gehouden, als wanneer meest alle de Hertoghdommen en Graafschappen, met alsulke Souverainiteyt en Jurisdictie, by dees en geene voorvallen, wederom so zyn vervallen aan de Croone, dat de nieuwe uytgiften, of creatien van deseselve tytulen zyn geweest sonder sulke Souverainiteyt, als in oude tyden by die territorien gevoeght was; alhoewel eenige der selver noch continueren, als wy sien in het Graafschap van Vlaanderen, en Hertoghdom van Bourgonnien, en in de jonghste tyden, sedert die reductie, alleenlijk in eenige Hertoghdommen en Graafschappen, toege-eygent voor appanagien aan jonger sonen van den Koningh, tot een onderscheyd van de andere, welke apanagien, by faulte van Mans Oir, ook weder aan de Croone komen moeten.

14 De principaalste ceremonien, Investiture, benevens de brieven van creatie, in d'oude tyden van 't Keyserrijk, bestonden voor 't meestendeel, in 't overgeven van een of meer Banieren of Banderollen. De Banieren wierden by den Keiser, sittende in sijnen Throon, ten tyde vande creatie, gepresenteert door verscheyden Princen, van wegens den persoon die gecreert wierde, en als dan by den Keyser elk een bysonder gegeven aan den geenen, welke dese waardigheyt moeste ontfangen. 't Was mede een gebruyk, dat in gevalle yemant van d'andere Princen, eenigh recht of actie pretendeerde tot die digniteyt, ten tyde van deselve investiture, of overgeven vande Banieren, de hant daar op leyde, waar door hy de continuatie van sijn regt behield. Sulx dede den Churvorst van Brandenburgh, op de investiture vande Hertogen van Pomeren; ende die cerimonie wierde niet alleen gebruykt in 't geven van Hertogdommen, maar ook in 't besteden van andere Provintien en territorien, aan Marquisen, Graven en diergelijke; *Est consuetudo curiæ* (seyt Otto Frisingensis) *in Regna per gladium, Provinciæ per vexillum à Principe tradantur, vel recipiantur.* Maar dese investiture van *feuda vexillaria*, of Vaan-leenen, by Banieren in 't Rijk, is ten laatsten achtergelaten. So dat nu de creatie van Princen met sulke digniteiten, jurisdictien en Privilegien daar aan behorende, benevens de solemnele woorden van infeudatie aldaar geschied by Charter, Swaart, of andersints, naar geliefte des Keysers. En hebben de Hertogen aldaar voor habijten en ornamenten van staat, carmosijne fluweele roode Rocken, en Hoeden gevoert met hermijnen, en Croonen op haar Wapenen, tot teken van waardigheyt; hoewel sommige die Croonen maar toeschryven aan Hertogen, die Souveraine maght en Koninghlijke authoriteit hebben; als Lottheringen, Savoyen, Bourgondien, en andre, welke so souverain zyn, dat sy de macht hebben, selfs Hertogen te maken.

In Vrankrijk geschiet d'investiture van Souveraine Hertogen met het het Solemneel opsetten van een Rijke Croon, of Cirkel van Goudt, en dat met geen minder ceremonie, dan den Koningh selfs, uytgenomen de uytterste Unctie of Salvinge; Dus schrijft daar van Anthony de la Sallade; *Quand un Marquis ou un Count à quatres Comtez, ou quatres Baronies, pour chacun Counte, l'Empereur, ou son Roy, le peut faire en sa meilleure Ville que doit estre cité, & d'icelle ou du pais porter le nom de Ducq, ainsi que doit un Roy de son Royaume, & tout en la propre forme, que le Roy est couronné, except d'estre oingt. Doit estre le Ducq enchapellé d'un tres ricqe Chapel d'or, & des Pierres precieuses, par le dit Prince, & le plus digne Prelat, qui doit faire le service, ou doivent estre que peult autres Prelats, Princes, Comtes, Barons, Bannerets, & autres Nobles hommes à grand plante, pour honoreur sa feste.* 't Selve in substantie, en by naar in deselve woorden, hebben wy in een kleyn Boexken, geintituleert, *la Division du Monde*, gedrukt of herdrukt tot Parijs in 't Jaar 1565. pag. 65. De andere Hertogen aldaar vande leste tyden, dewelke sodanige investiture niet hebben, en so souverain niet zyn, hebben sigh mede de gedaante van Cronen van 't selve fatsoen, als de oude Hertogen hadden, op haar Wapenen toegeeygent, doch niet de Cronen selfs op hare hoofden, ten tyde hunner investiture, ten ware sy met sulke Souverainiteyt gecreeert wierden, gelijk d'oude Hertogen plegen gedaan te werden.

In Engelant, alwaar sy geen territoir hebben, maar eenige jaarlijxe Revenuen, om haren staat te onderhouden, werden sy gecreeert, *per gladii cincturam, & pilei ac circuli aurei suo capiti impositionem*; So dat Hertogen, welkers digniteyt in 't

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

eerst maar officiael geweest, daar naar honorabel geworden, en ten laatsten met Landen en Inkomsten gebenificieerd is, erffelijk geworden zynde, by successie van tyd, soo machtigh zyn geworden, dat sy uytgenomen eenige kleyne homagie of erkentenisse aan den Souverain, by na met de Koningen gelijk staan, en in plaats van Stadhouders en Gouverneurs van Landen en Provintien, erffelijke besitters van deselve geworden zyn.

Wat de forme der Brieven van creatie of investiture vande Hertogen en Hertogdommen belanghd, sullen wy hier by voegen de volgende, waar by het Bisdom van Camerik door Keyser Maximiliaan tot een Hertoghdom, en Jacob de Croy, te voren Bisschop van die Stad, tot Hertog gecreeerd is; luydende als volgd.

15 *Maximilianus, divina favente clementia, Electus Romanorum Imperator, semper Augustus, ac Germaniæ, Hungariæ, Dalmatiæ, Croatiæ, &c. Rex, venerabili, illustri, Jacobo de Croy, Episcopo ac Duci Cameracensi, Comiti Cameracesii, Principi, Consiliario ac consanguineo nostro, devoto, dilecto, gratiam nostram Cæsaream & omne bonum. Splendor nostræ Cæsareæ Majestatis ad instar divini illius solii, qui in magnitudine & multitudine Electorum & Sanctorum suorum exultat, dignè trahens exemplum, hilari semper affectu desiderat, ut in circuitu Augustalis solii nostri Principum numerus crescat & fæliciter augeatur, quo & nostra Majestas majoribus aucta dignitatibus, & potestatibus solidius roboretur, & fidelibus populis nostris justitia administretur, ac indebitè oppressi & afflicti refugium habeant, ubi sublevamen & auxilium in pressuris eorum comperiant, & cæteri fideles nostri spe gloriæ & premii ad virtutes magis magisque excitentur. Attendentes itaque multiplicia virtutum tuarum merita, & devotionis affectum, quo nos & Sacrum Romanum Imperium omni studio & officio veneraris, ac gloriam, honorem & commodum nostrum & ipsius Imperii assidue sollicitis studiis procuras, motum proprio & ex certa nostra scientia, animo deliberato, accedente etiam consilio & assensu venerabilium & illustrium nostrorum ac ejusdem Sacri Imperii Principum, Comitum, Baronum, Nobilium nostrorum, fidelium dilectorum, te præfatum Jacobum, Episcopum Cameracensem, Comitem Cameracesii (cum & origo nobilitatis tuæ à Serenissimis Regibus Hungariæ originem trahat, & beatitudo & amplitudo ditionis tuæ militum se diffundat, nec non intemerata fides, devotio & observantia tua, & progeniorum tuorum, qua à longo tempore nobis, & eidem Sacro Romano Imperio & serenissimæ domui nostræ Burgundiæ inservivisti) hodie in verum* Ducem Cameracensem *erigimus, illustramus, insignimus, & decoramus, decernentes expresse quod tu ex nunc in antea omni dignitate & præeminentia, Jure, Potestate, Libertate, Honore, & consuetudine, gaudere & frui debeas, quibus alii nostri & Sacri Romani Imperii Duces Illustres fruiti sunt hactenus, & quotidie potiuntur.*

Civitatem Cameracensem, terras quoque tuas, munitiones, territoria, cum omnibus Aquis, Pratis, Pascuis, Judiciis, Homagiis, & aliis juribus tibi competentibus, ac omnibus eorum pertinentiis, quæ latitudo Dominii Civitatis Cameracensis comprehendit, in verum Ducatum Cameracensem *ereximus, ac de plenitude nostræ Cæsareæ potestatis tenore præsentium erigimus; Decernentes & hoc Cæsareo statuentes edicto, quod tu* Jacobus, Episcopus & Dux Cameracensis, & Comes Cameracesii, *nominari & appellari ex nunc in antea debeas, & tanquam cæteri Romani Imperii Duces teneri & honorari, ac ubique locorum ab omnibus reputari: Privilegiis, gratiis & immunitatibus, absque omni impedimento frui, quibus alii nostri & Sacri Romani Imperii Duces & Principes in conferendis & recipiendis Juribus, & in omnibus & in singulis aliis, illustrem statum, & conditionem Ducum concernentibus, fruiti sunt hactenus, seu quomodo libet potiuntur. Quo autem universi re ipsa cognoscant peculiarem gratiam & benevolentiam nostram, qua te complectimur, ad Arma & Insignia tuæ antiquæ & præclaræ Nobilitatis, quæ sunt in hunc modum descripta: videlicet, Scutum quadripartitum, habens in superiori dextra, & in inferiori sinistra in campo argenteo tres facies rubeas ad regulam directe per transversum ductas, & in superiori sinistra, & inferiori dextra, etiam in campo argenteo, tres secures rubeas latas in manubriis brevibus rubeis, quarum duæ superiores, manubriis ad invicem conversis, inferior autem in dextram vertens, in medio autem scuti parvus clipeus suppositus etiam quadripartitus, in cujus superiori dextra & inferiori sinistra, in Campo aureo sunt rubei tractus incerti numeri ab angulis incipientes, quadrati in formam rumbi cancellantes; in superiori autem sinistra, & inferiori dextra ejusdem clipei, iterum in campo aureo est Leo niger elevatis pedibus erectus, & cauda ad caput elevata. Hæc Arma & Insignia tuæ & tuorum Nobilitatis antiquæ in modum & formam subscriptam innovanda & melioranda, statuimus & etiam innovamus, & meliora facimus auctoritate & de plenitudine potestatis nostræ Cæsareæ, scilicet, quod tu Jacobus, Episcopus & Dux Cameracensis, Cameracesii Comes, in posterum ultra arma & insignia solita, eisdem armis potiaris, quibus in eodem scuto ad tertiam partem (quæ caput scuti vocatur) superponatur sacra nostra Aquila nigra Regalis, in campo aureo, extensis alis, pedibus, & cauda, Rastellum rubeum transversum per alas ad pectus gestans tribus dentibus, quorum singuli in singulis alis, medius in pectore deorsum porrecti, prout melius hæc artificis ministerio hac in medio cernuntur figurata. Quibus ex nunc imposterum futuris temporibus in omnibus uti possis, in quibus alii nostri & Sacri Imperii Duces talibus utuntur. Omnes autem & singulos defectus, si qui in præmissis ratione solennitatis omissi, dubia interpretatione sententiarum aut verborum, seu alio quovismodo comperti fuerint, supplemus ex certa nostra scientia, & de plenitudine nostræ Cæsareæ potestatis; nostris tamen ac cujuslibet alterius juribus semper salvis, & præsertim ipsius Civitatis Cameracensis, quam ultra solitum minimè gravari volumus: & sine præjudicio primævæ amortisationis, libertatis, neutralitatis, Jurium, Privilegiorum, concessionum, usuum, & consuetudinum laudabilium tuorum Episcopatus, Ecclesiæ, Comitatus, Civitatis, & subditorum tuorum, & absquè eo, quod vos aut aliqui vestrum, ad aliqua servitia, subventionesque teneantur, ad quæ ante eandem erectionem non tenebantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc*

nostræ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

nostræ Illustrationis, Erectionis, Augmentationis, Suppletionis, Decreti, Concessionis, & Mandati paginam infringere, & ei ausu temerario contraire, sub nostra & Sacri Romani Imperii indignatione gravissima, ac pœna centum Marcarum auri puri: quarum medietatem Fisco seu Ærario nostro Cæsareo, reliquam vero partem injuriam passi vel passorum usibus, decrevimus applicari, quam maluerint evitare. Harum testimonio literarum, sigilli nostri appensione munitarum, Datum in Civitate nostra Imperiali Augusta, die XXVIII. *Junij, Anno Domini, millesimo quingentesimo decimo, Regnorum nostrorum Romani xxv, Hungariæ vero vigesimo primo.*

16 [c] *Eertitel van Graaf,*] Welke waardigheyd so verre is aangewassen ende opgeklommen, dat sy geen Vorsten, Koningen nog Princen ontsien en hebben, ende haar gebied ook hereditair ende erffelijk hebben soeken te maken. So schrijft *Tacitus de Moribus Germanorum* van dit volk: *Eliguntur in Conciliis & Principes, qui jura per pagos vicosque reddunt, centum singulis ex plebe Comites.* Ende *Jul. Cæs. lib. 6. de Bello Gallico. Nullus communis est Magistratus, sed Principes Regionum atque Pagorum inter suos jus dicunt, controversiasque minuunt.* Dese Graasschappen waren van den beginne electijf, en somtijds maar voor een sekeren tijd, en wierden deselve Comites en Rechters af en aan geset, gelijk noch jegenwoordigh sommige Graasschappen in Vrankrijk en Engeland gehouden werden, volgens tuygh van Fauchet *l'Origine des dignites liv. 2. chap. 4.* ende Cambden *Ord. Angl.* Ende door dien dese Graven hunne ampten lang besaten, hebben sy daar na den tytel van *Dominus* ofte Heer aangenomen, ende hebben so grote Rijkdom en magt verkregen, dat de Princen genoodsaakt zyn geworden die ampten te laten aan de nakomelingen van de voorgaande besitters onder homagie, dat is, onder huld en manschap, en also hebben sy beginnen voor erflijk te houden, het geen sy by commissie hadden verkregen. Dese beginselen wierden al gelegt by Tacitus tyden, als hy in sijn boek der Duytscher Seden verhaalt, dat dese Rechters en Comites wel verkoren wierden, doch aan geen andere als van Edele afkomste gegeven wierden. *Insignis Nobilitas, aut magna Patrum merita Principis dignationem etiam adolescentulis assignant,* dat is, Den voornamen Adel en grote verdiensten der Ouderen, heeft ook den Jongelingen het besit van hoge waardigheyd toegevoegt. Het welk de oorsaak is, seid *Grot. de Antiq. Reipub. Batav. cap. 2.* dat die Graafschappen lang in een geslacht bleven, en daar na als erffelijk wierden. So dat dese Graven in waardigheid van haar Ampt en afkomst deselve waren, dewelke daar na Baronnen zyn genomt geworden. *Hæc prima illa Comitatus incunabula,* seid Jan Dousa Annal. Holland. lib. 5. *ad eum postea magnitudinis gradum provecta, ut non solum hujus aut illius ditionis Principes populis ac tetrarchiis juxta sitis formidolosi esse, verum etiam cum opulentissimis Europæ Regibus, ipsis imo Romani Imperii Augustis palam ferro confligere, ac de principatu certare, & quasi aleam jacere ausi fuerint;* dat is, De kleyne beginsselen van dit Graafschap sijn daar na tot so hogen trap opgeklommen, dat sy haar niet alleen by hare naastaangelegene geburen, van het een of het ander minder Gebied ontsaggelijk gemaakt hebben, maar ook selfs tegen de grootste Koningen van Europen, ja selfs tegen het Kaiserrijk haar hebben derven kanten. *Quanti ex quantulis facti,* voegt hy daar by, *haud eadem prioris illius ac sequentis ævi Comitum conditio, postquam vicaria quæ fuerat administratio in Aristocratiam commutari, Comitesque nostri supremum Imperii jus usu suum facere primitus, mox ad posteros etiam hereditaria successionis lege transmittere, ac propagare instituerint, plenam ac meram nulliusque in verba juratam sive addictam potestatem in subditos usurpare atque exercere consueti.*

Dese Graven in der tyden waren niet minder als Hertogen, en mogten soo wel in 't groot als in 't kleyn daar by geleken werden. Alhoewel het andersints een minder waardigheyd was dan van een Hertogh, en meerder dan een Baron, gelijk deselve ook in Vrankrijk, Duytschland en andre Noordsche Landen onder de subalterne, en van de hoogste waardigheid werden gehouden, en soo gevoegd by de leenen, gelijk als *Dux* in Italien, dewelke geheele Provintien onder haar hebben, en egaal met de Hertogen zyn, in onderscheid van andre minder Graven, dewelke wederom subaltern waren aan de Hertogen, gelijk als Rechters ofte Presidenten over seker gedeelte van haar Provintie, ofte immediate aan den Kaiser behoorden, sonder nochtans eenige andere waardigheid, ofte officie met die naam te hebben, dan een Rechter ofte President van een Stad, ofte kleyn gedeelte van een Provintie, gelijk we hier vooren geseght hebben.

So hebben ook wel de Graven van Hollandt, 17
in gelijkenisse vande grote Graven met en benevens de Hertogen gestelt, getracht haar Graafschap erffelijk te maken, doch is altoos by de Staten vanden Lande de vryheid vande verkiesinge voorgestaan en gehandhaaft; Want of wel meerendeels de Graven van Holland malkanderen in ordre en successie gevolgd zyn, so en is nochtans het selve so geen wet of vasten regel geweest, of hebben de Staten somwijlen dese successive ordre voorby gegaan, en ook wel deselve af en aan geset, na haar goeddunken, daar van de voorbeelden bekent zyn, als eerst in Aarnout de derde Grave van Holland, na de twee Diderikken (die men na beloop vanden tusschen-tyd niet en kan seggen, dat malkanderen in erfgang gevolgt zyn) dewelke nalatende twee Sonen, Sifrid den oudsten, en Diderik den jonghsten, den selven Diderik voor den oudsten by den Staat is aangenomen, en voor Graaf van Holland erkent. Gelijk ook Ada de Dochter van Diderik de VII. om dat sonder bewilligingh en tegen den raad vande Staten met Graaf Willem van Loon getrouwt was, het Graafschap, dat een jaar op haar naam gestaan had, ontseid, en aan Willem de I. haar Oom, de Broeder van Diderik de VII. opgedragen is; Ende is na de dood van Floris de vierde, nalatende een jongen Soon, Willem de II. van dien naam, die noch maar ses jaren oud was, door quade bestiering van sijn Moeder Aleid, het Graafschap aan sijn Oom, Graaf Floris Broeder, Otto Grave van Gelder en Bisschop van Utrecht, toevertrouwt.

Wede-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Wederom als Floris de V. overleden was, hebben de Staten selfs het Graaflijk Gebied aan haar getrokken, tot dat sijn Soon Jan uyt Engelant herwaarts over quam. Daar na is Keiserinne Margriet, de Suster van Willem de IV. na dat sy voor Gravinne van Hollandt erkent was, om dat sy niet bequaam tot des Lands stands regeringh geoordeelt wierd, afgeset, en haar Soon Willem opgedragen; dewelke sijn sinnen byster geworden zynde, het Gebied aan Hertogh Aalbrecht, de tweede Soon heeft opgedragen, onder voorwaarden, dat hy het Land met raad en goed van den Edelen en Steden soude bestieren. Maar hem heeft Willem Aalberts Soon, voorsiende dat hy sonder Mans Oir soude komen te sterven, moeten versoeken, dat het Graafschap op sijn Dochter Jacoba moght overgeset werden, die ook om haar mishuwelijken by haar leven 't selve aan Philips van Borgundien heeft moeten sien overgaan. Soo hebben ook de Staten haar dapper gekant tegens de Landvooghdye van Maximiliaan en Maria, en heeft Philips haar Soon geweigerd het Graafschap van Holland aan te nemen, ten sy met vernietinge van alle de Handvesten en Privilegien, by deselve Maximilian en Maria verleent. Eintelijk is by opene Brieven van den 26. Julij 1581. Koning Philips het Graafschap ontseid, en verklaart vervallen te zyn van alle het recht dat hy aan de Nederlanden hadde; sedert welken het Graafschap aan den Staat is gebleven, en door een Stadhouder bedient geworden.

18 Om nu weder te keren tot de verhandeling van de oorsprong van de *Comites* ofte Graven, soo moet men weten, dat sommige van opinie sijn, dat Graven haren oorsprong genomen hebben van die geene, dewelke by de oude Germanen den Princen tot Raad en agtbaarheyt toegevoegd wierden volgens de vorenaangehaalde plaatse van Tacitus, *Elgiuntur in Conciliis & Principes, qui jura per pagos vicosque reddunt; centum singulis ex plebe Comites, consilium simul & authoritas adsunt.* Andere dat voor de tijden van Constantijn, die gene *Comites* genoemt wierden, welke de *Proconsules* en Presidenten der Provincien mede volgende waren, en hun met raad en daad in de saken van 't gemeen te hulpe kwamen, sijnde als *Assessores* om 't regt te administreren.

Maar van de tijden van den Kaisar Constantijn is dit woort *Comes* in een ander betekeninge genomen, want den Keyser heeft door een Christelijke beleeftheyt sommige van sijne Magistraten genoemt Comites, als medegesellen in 't administreren sijns Rijx; dog onder deselve eenig onderscheyt van preëminentie gesteld, naar 't faveur en order van digniteyt, die sy ontfingen; want daar waren *Comites* van de eerste digniteyt, ofte *primi ordinis*, als sy het noemden, andre van de twede, of *ordinis secundi*, en andere van de derde. Van de eerste order van Graven, wierden eenige geintituleert *Comites ordinis primi intra consistorium*, als sijnde van den Secreten Raat, tot een onderscheyt van d'andere, als sijnde alle Raden generalijk, soo dat *Comes Consistorianus*, een Graaf van de eerste order in dien tijd, een Raatsheer was van den Secreten Raad. Want alle die *Consistoriani* (als het schijnt) waren van d'eerste order, ende niet alle die van de eerste ordre *Consistoriani*. Daar waren insgelijks *Comites honorarii*, (ofte *vacantes*, gelijk sy die noemden) ende sonder eenige particuliere Charge of Bedieninge, en die dien naam alleen hadden, voor een Character van digniteyt, en tot onderscheyt van sulke als waren *Comites Provinciarum*, of andersints geëmployeert in eenigen specialen dienst, en wierden genoemt *Comites intra Palatium*, of *Comites Palatini* simpelijk, als of men seggen wilde, Graven van 't Hof, of om gemeender te spreken *Paltzgraven*. Maar de sodanige welke na eenige uytnemende staat of bedieninge, in 't Hof of Keyserrijk *Comites in Palatio* waren, hadden meerder aansien, dan die gene die alleen verheven waren, door faveur of merite, tot de eerste order, van *Comitiva vacans* of *Cingulum Otiosum*, 't welk den gemeenen naam was van die waardigheyt, niet alleen van sulke als waren *Comites intra Palatium*, (hoewel van d'eerste order,) maar ook van die daar waren *intra Consistorium*, in gevalle sy geen andere particuliere bedieninge en hadden; want beyde wierden geheten, *vacantes & honorarii*. Boven dese verscheyden soorten van Graven, ofte *Comites*, waren daar nog eenige andere, die een waardigheyt hadden, van *Comitiva ordinis primi*, en den tijtel van *Comites ordinis primi diversarum artium*, haar gegeven als een honorable vergeldinge, *Ob vulgaris cujuslibet artis obsequium*, ofte *operis publici curam temporalem injunctam*, ofte *rerum publicarum levem curam commissam*, so als de woorden in de wet van Honorius en Theodosius luyden; al 't welk maar eenigen dienst van geringe nature uytdrukt, en niet tegenstaande haren tijtel relatijf was tot haren dienst, soo waren nochtans de *Comites ordinis primi* van mindere waardigheyt, dan eenige andere Graven *ordinis primi vacantes*, of eygentlijk honorable, want ordinaris hadden alle *vacantes Comites*, van die tijden de honorable eertijtel van *spectabilis*: en in gevalle sy eenige van de groote ampten ofte officien, als *Sacrarum Largitionum*, *rerum privatarum*, of diergelijke hadden, soo wierden sy geheten *Illustres*: daar dese *Comites vulgarium artium*, sijnde van gelijke digniteyt, met de *Consulares* van Provincien, slegts den tijtel van *Clarissimus*, hadden, 't welk naast beneden die van *spectabilis* was; nu aangesien dat de officien van Marke gemeenlijk wierden gegeven aan de Graven van dese ordres, namentlijk de grote officien, van *Magister Sacrarum largitionum*, *rerum Privatarum*, *Equitum*, en van diergelijke groote waardigheden, aan eenige van dese Graven van de eerste order, soo wierde het ten laatsten een gebruyk, dat die officien in de Graven wierden bekent, by den tijtel van *Comes* en *Magister*, in plaatse van *Magister*, en altemet by *Comes* sonder *Magister*, met de byvoeginge van plaatse, of teyken haarder bedieninge, gelijk wy sien in *Comes & Magister Sacrarum Largitionum*, en *Comes Sacrarum Largitionum*; *Comes & Magister Equitum*, *Comes Domesticorum*, en diergelijke, in plaatse van *Magister Sacrarum Largitionum*, *Magister Equitum*, en *Magister Domesticorum*. Ja, niet alleen van de grootste officieren, maar ook andere van minder digniteyt, genomen uyt dese orders, wierden

gehe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

geheten *Comites*. Insgelijx Gouverneurs ofte Presidenten van particuliere Steden; dog dese waren van de tweede order, of *ordinis secundi*, alle volgens de brieven hunner Creatie of Commissie, die hun daar van gegeven wierden.

Desen tijtel soo eerst begonnen in het Hof, en soo sedert de Graven ofte *Comites* gevolgt, in alle hare bedieningen, gaf occasie, dat namaals alle de officieren van sulke ampten alsoo geintituleert wierden, in der voegen of die ampten aan geen andere als Graven eygen waren, en soo gecontinueert, tot den ondergang van de Romeynsche Monarchie, ook sedert behouden by de Gothen, Longobarden, en specialijk by de Francoisen, die de Romeynsche Policie in Gaulen gelaten hebben; want in Vrankrijk ten tijde van de eerste, en noch in de tweede Familie haarder Koningen, wierde 't bewint van Provintien en Steden gegeven, somwijlen aan *Patricii*, somwijlen aan *Comites* of Graven, die sy mede noemden *Cuens* voor *Comes*; d'exempelen daar van sijn te sien by Fauchet en Butkens in sijn Tropheen van Brabant. De Commissie gaf haar Jurisdictie beyde Crimineel en Civil, en de waardigheyt van 't ampt in 't abstract, genoemt *Ducatus*, *Patriciatus*, & *Comitatus*, en de forme haarder Commissie omtrent de duysent Jaren geleden was dese: *Præcipue regalis in hoc perfecta collaudatur clementia, ut inter cunctum populum bonitas & vigilantia requiretur personarum. Nec facile cuilibet judiciariam convenit committere dignitatem, nisi prius fides & strenuitas videntur esse probata. Ergo dum & fidem & utilitatem tuam videmus habere compertam, ideo tibi actionem Comitatus, Ducatus, Patriciatus, in Pago quem antecessor tuus. N. usque nunc visus est egisse, tibi ad agendum regendumque commisimus, ita ut semper erga regimen nostrum fidem inlibatam custodias, & omnes populi ibidem commanentes tam Franci, Romani, Burgundiones, vel reliquæ nationes sub tuo regimine & gubernatione degant & moderentur, & eos recto tramite secundum legem & consuetudinem eorum regas, viduis & pupillis maximus defensor apparens, latronum & malefactorum scelera a te severissime reprimantur, ut populi bene viventes sub tuo regimine gaudentes debeant consistere quieti: & quicquid de ipsa actione in fisci ditionibus speratur, per vosmetipsos annis singulis nostris ærariis inferatur.*

En staat te noteren, dat dese officien, of amtlijke digniteyten, niet beërffelijk en waren, maar dat dese Graven op en afgeset wierden, hebbende hunne inkomen en revenuen, gelijk in Engeland, alwaar de oude costuymen van Vrankrijk, door Willem Hertog van Normandien ingevoert, ten deele noch werden onderhouden; want al is het saake, dat 't selve Koningrijk is verdeelt in Hertogdommen en Graafschappen, so is het nogtans, dat 't meestendeel van die geene, dewelke den tijtel voeren, geen recht noch proprieteyt of gesag, in deselve Graafschappen, als Graven hebben; ten ware de Scheriffes-place, dat is het Schouwts-ampt, beneffens die digniteyt was gevoegt: maar wel den derden Penning, *de placitis & foris facturis*, als sy het noemen, dat is keuren en breuken van die Provintie, daar sy den naam van voeren, of andersints een jaarlijx pensioen uyt 's Konings Finantie.

Otto Frisingensis (spreekende van de *Comites* in Hongarien) verhaalt insgelijx dese woorden: *De omni Justitia ad fiscum Regum duæ lucri partes cedant, tertia tantum Comiti remaneat.* Alsoo dat uyt dese, en andre consideratien, *Comes* en *Ballivus*, of Seneschal, dat is Drost, hier voortyds schynen *Synonima* geweest te zyn; dat 't woordt *Graffiones*, met dewelke de Graven by d'oude Autheuren somwijlen werden genoemt, insgelijks wil bevestigen; want wy bevinden, volgens tuygh van Butkens, dat besitters van sulke jurisdictien en Landen, eertyds by ons noch behouden hebbende den naam van *Greve*, den selven tytel, zedert datse is geworden honorabel, en by sulk een niewe investiture verkregen, *tanquam titulus Prætoris*, achtergelaten, en den naam van *Dominus* of Heer aangenomen hebben; als meer expresserende den tytel, van een eygen en absolute Heerschappye, tot dat eyndelijk eenige weder dien tytel van Graaf, by Creatie, of Attributie vanden Souverain hebben bekomen. Ja by ons is den naam van Grave, met byvoeginge vande bedieninge, in eenige diergelijke ampten als noch overig, als *Pluymgrave*, *Dijkgrave*, &c. ten waar men 't selve woord Grave liever wilde toe-eygenen 't woord *Gravis*, dat is honorabel, aansienlijk, hoog of mogende; 't welk *Eorle*, of *Earle*, (dat beide by de Engelsche in Latijn was en nog is *Comes*, en by haar behouden vande Denen, alwaer tegenwoordigh in haar tale *Erlig*, is Edel of honorabel) mede beduyt. Dese *Comites* of Graven verkregen, mits haar lange continuatie in deselve ampten (ende vermits hunne Kinderen daar in succedeerden, even eens als of het hun erfgoet was geweest) so grote Rijkdommen, authoriteit en alliantien, dat by veranderinge van tyden de Princen en Koningen zyn genootsaakt geworden, die Ampten te laten aan de nakomelingen vande voorgaande besitters, onder sekere soorte van homagie en hulde; sulx dat alle die den naam van Graaf of Hertog voerden in Vrankrijk, ten tyde van Carel de Simple, mits de troublen, en minderjarigheid van desen Prince, begonnen hebben in 't openbaar voor erffelijk te houden, 't gene sy hadden verkregen by commissie; gevende daar door occasie aan de Gouverneurs, die verre afgeseten waren, om gelijke vryheid te gebruyken; want een yeder van dese Heeren, voornamentlijk deser leste familie, pretendeerde alsulk recht en authoriteyt over de Landen onder sijn Jurisdictie, als de nieuwe Koningen selfs; 't welk Hugo Capet tolereerde, om dat hy haar vreesde, nademaal hy selve den rechten erfgenaam vande Crone verstoten hadde. Want als eens den selven Hugo en Robbert bevel gaven aan Audebart, Grave van Perigneux, om sijn Leger op te breken voor Tours, en by forme van reproche hem indagtig maakten, dat sy hem hadden verheven tot een Grave, soo gaf den selven tot antwoord; *Niet gy, Koningen, maar die uw Koningen gemaakt hebben.* Soo dat de Koningen vrywillig of door contraincte vanden Edelman, deselve Graafschappen, die te voren maar waren uytgegeven by commissie, in Erfdom onder homagie, hebben moeten laten volgen, matigende even wel daar door de ongeregelde maght harer oude Koningen, die alles deden na hun appetijt en beliefte.

20 De Creatie en Inveſtiture deſer Graven of *Comites*, hebbende *Territorium* of Graafſchappen in 't Keyſerrijk, was inde oude tyden als die van Hertogen, te weten by 't geven van een of meer Banieren of Banderollen, inde naam van haar territoir, en in Spangien ſomwylen daar beneffens een Cauldron, als geſien kan worden inde Creatie van Don Alvaro Numes Oſorio, Favorijt van Alfonſus de elfde Koningh van Caſtillien, die anno 1428. als Grave van Traſtamara, Lemos, en Sarria gecreëert wierde. De ceremonien deſer creatie waren deſe: Den Koningh ſittende op ſijnen Throon, ſo wierd voor hem gebraght een kop met wijn, inhebbende drie Soppen, waar van eerſt den Koningh ſolemnelijk nodigde Don Alvaro een te nemen; Alvaro inſgelijx weder den Koningh, met deſe woorden *Tomade Conde*, en *Tomade Rey*; en na drie duſdanige nodigingen, atenſe de ſoppen t'ſamen, waar op d'omſtanders met een groot gejuych riepen, en Alvaro, by den naam van *Conde* groeteden; daar na wiert hem een Baniere, en een Cauldron, en middelen voor een Conde by Charter gegeven. De woorden by Mariana zyn deſe in ſijn twede Boek het 20. cap. *Oſorio amicorum Principi abs Rege Hiſpali datum, ut Traſtamaræ, Lemoſii atque Sarriæ Comes eſſet*; en een weynig daar naar; *Tres offæ in vini poculo oblatæ, cum inter ſe Rex Comesque tertio invitaſſent, uter prior ſumeret, à Rege offa una ſumpta, à Comite altera, Jus Caldariæ in Caſtris, in Bello vexilli propriis inſignibus diſtincti datum. In eam ſententiam confectis tabulis atque recitatis, conſecutus aſtantium clamor plauſuſque. Is inſtituendi Comites ritus fuit.*

De Baniere, ſeyt Salazar de Mendoza, was een getuygeniſſe van 't geſach of bevel, dat hy hadde in 't velt om te commanderen, en de Cauldron, betekende den ſtaat ſijner Hof-houdinge, en ſijne middelen, in te onderhouden den genen, die hy commandeerde. *Quia ſtatus demonſtrat qualitatem & dignitatem Perſonæ.* Want grote Huyſen en kleyne Keukens, bevoegen meer Koopluyden dan Edelen; tot welken einde deſe Graven in Engeland, den derden Penning van d'Inkomſten harer Provintien wierde gegeven; ofte een jaarlijx penſioen uyt 's Konings Finantie, *pro ſtatu Comitali* (ſo ſeggen de woorden) *decentius & honorificentius ſuſtentando & manutenendo.* In Vrankrijk moeſten ſulke Perſonagien vier Banieren hebben; en van elke Baniere moeſten ten minſten thien Edelluyden dependeren; anderſints (ſeyt Anthony de la Sale) was het een diſreputatie voor den tytel van Graaf. *Quand un Vicount ou Baron* (ſo zyn de woorden) *le veut faire Conte, il faut qu'il ait quatres Baronnies, & chaſcun Baronnie ait ſous elles au moins dix Nobles hommes, pour luy faire honneur a ſes beſoignes. Adonc ſon Prince il le peut licitement faire Count, & autrement il fait tort a la dignité de Conte.* De Inveſtiture van deſe Graven, ſo wel mediaat als immediaat, zynde minder dan een Hertog (*Comites minores* genoemt, ten reſpecte van die gene, welke dien titel gemeen hadden met de Hertogen, en ſulke Souverainiteit, dat ſy waren gelijk *Imperatores in ſuo Comitatu*, en haar inveſtiture ontfingen met een ryke Croon van Goudt op haar Hooft, gelijk de Koningen) geſchiede aldaar met het geven van eenen rijken Diamant of Diamant-ring, met een Croon boven hun Wapen-ſchilt. In Engeland, ſo wanneer den Koningh gelieft de Ceremonien te laten geſchieden, werd tegenwoordigh noch de Inveſtiture gedaan met den Tabbaart, of Kleedt van Staat, d'omgordinge van 't Rappier, en een Muts met een Kroon van Goudt, die hun by de creatie door den Koningh ſelve opgeſet, vaſt gemaakt, en aangedaan werd; de eerſte van onſe Princen die deſen excellerenden tytel van Grave braght in ons Nederland, was Carel de Stoute, die Anno 1473. binnen Brugge Jan de Croy tot eerſte Graaf van Chimay in Henegouwen creeerde, met het ſetten van een goude Kroon op ſijn hooft, en andere grote Ceremonien meer, welk Graafſchap van Chimay daar na by Keyſer Maximiliaan anno 1486. tot een Prinſdom is verheven, ten reguarde van Carel de Croy. Maar naderhand inde latere tyden ſo geſchiede voor 't meeſtendeel die creatie door 't overgeven vanden Charter, hoewel mede ſomwijlen (als eertijds in andre Landen) met woorden alleen: 't Exempel daar van is te ſien in dat van Keyſer Carel de Vyfde in 't creeren van Adriaan de Croy, Heere van Reux, tot Grave van Reux, ten tyde ſijner Croninge van Boulongien, alwaar den Keyſer, ſittende met ſijn Kroon op 't hooft, den Septer en Globus in de hant, den ſelven Croy, (die hy by hem riep) knielende voor hem neder, met deſe woorden tot Graaf creërde.

Non me latent, generoſe Adriane, majorum tuorum vetuſtiſſimæ Nobilitatis imagines, eorundemque erga prædeceſſores noſtros ingentia merita. Sed nec tuam in Majorum tuorum virtute imitanda conſtantiam ignoro, qui tua ſtrenue geſta, magnificeque facta expertus, dignum Virtutibus tuis premium referre ſtatuens, te unum vocavi & elegi, in quem hujus ſacri Diadematis primitias impenderem, teque quod & merita tua depoſcunt, & virtutes merentur, in ſacri Romani Imperii Comitem proveherem; quæ dignitas nunc noſtro Imperio Gloria, tibique ac tuis ſucceſſoribus perpetuum decus eſto. Sacri Romani Imperii Comes bona fide appellator, tuoque Rhodio Dominio cum adjacentibus illi terris tuis, tu & ſucceſſores tui deinceps Comitatus titulo fruuntor; æqualem cum cæteris Romani Imperii Comitibus dignitatem habento, paribus honoribus, privilegiis, præeminentiis, libertateque ſine ulla contradictione utuntor; qui in iſtis contradicere tibi auſus fuerit, aut obſtinatus non paruerit, Sacri Romani Imperii rebellis & Majeſtatis noſtræ reus habeto.

Wat de forme der brieven of charter in 't ma- 21
ken en creëeren der Graven gebruykelijk, aangaat, hebben wy goetgedagt tot een voorbeeld alhier te ſtellen den brief, waar by Hendrik van Riviere geſeit van Aarſchot, tot Grave gemaakt is, luydende aldus.

Ferdinandus ſecundus, Divina favente clementia, Electus Romanorum Imperator, ſemper Auguſtus, ac Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Slavoniæ Rex, &c. Archidux Auſtriæ, Dux Burgundiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Carinthiæ, Carniolæ, &c. Marchio Moraviæ, &c. Dux Luxemburgiæ, ac ſuperioris & inferioris Sileſiæ, Wittenbergæ & Techæ Princeps, Sulviæ Comes, Habſpurgi,

purgi, Tirolis, Ferretis, Riburgi, & Goritiæ, Landtgravius Alsatiæ, Marchio Sacri Romani Imperii, Burgundiæ, ac superioris & inferioris Lusatiæ Dominus, Marchio Slavonici portus, Naonis & Salinarum, &c. Nobili nostro ac Sacri Imperii fideli Dilecto, Henrico de Reviere, Baroni de Heere, gratiam nostram Cæsaream & omne bonum. Ut a Sole reliqua lumina lumen & inferiora hæc corpora vires atque incrementum; sic hominum ordines reliqui ab Imperatoria dignitate, dignitatum maxima, ac status honorum ornamenta accipiunt, in quibus conferendis divi antecessores nostri, Romanorum Imperatores ac Reges, summi Dei exemplo, qui rerum copiam in varios humani generis usus uberrimè effundit, liberales sese ostendere consueverunt; diligenter tamen hoc observare solebant, ut honores ac præmia pro cujusque virtutibus ac meritis distribuerent, ne pari omnes loco, nullo discrimine, censerentur. Quam consuetudinem laudatissimam & nos, postquam à Divina Majestate ad Majestatis Imperatoriæ culmen evecti sumus, imitari ac retenere studentes, nihil prius ducimus, quam ut eos, qui singularem erga nos & erga Sacrum Romanum Imperium, nostram Augustam Austriæ Domum, animi devotionem atque observantiam gerunt, peculiari gratiâ ac favore complectamur, eorumque augendis commodis atque ornamentis benignè animemus. Compertum itaque habentes, Henrice de Riviere, te non minus antiquâ quam nobili, & in Episcopatu Leodiensi primariâ prosapiâ, quæ celeberrime Comitum postmodum ob res fortiter gestas Ducalis dignitatis titulo condecoratæ Familiæ de Aerschot originem suam acceptam ferat, prognatum; unde multi Heroës, multi viri fortes ac Magnanimi cum in armis, tum in togâ celebres prodierint, qui per perpetuam principibus suis ac Sacro Romano Imperio fidem, ac singularis observantiæ studium utrique domui nostræ, Austriæ & Burgundiæ, vivis rerum documentis probarint, ac proinde per varios præcipuarum dignitatum & officiorum gradus, ad eminentissima quæque tam Castrensia quam Provincialia munia provehi, commissionibus & legationibus variis honorari, & ad consilia quævis ardua fideli, & prudentiæ suæ merito accersiri & admitti meruerint. Te verò, laudatissimis eorum vestigiis jam tum à primis ætatis tuæ temporibus generoso animi ductu insistentem, omnes conatus, studia & actiones tuas in eum velut scopulum sedulò diligenterque direxisse, ut a vetusta majorum successione continuato fluxu in te transfusum, tibique velut per manus consignatum decus domesticum non modò ab oblivionis interitu vindicare, verum etiam propriis meritis atque virtutibus pulcherrimè adauctum & illustratum ad posteritatem tuam propagare posses. Quem in finem cum diversas Provincias & Nationes perlustrasses, & linguarum, variarumque rerum, quæ virum nobilem ornent, ubivis terrarum & gentium appellari & salutari debeatis, non minus ac si ea Progenitores ac Majores vestri ab immemorabili tempore legitimè usi fuissent, illamque ad vos successionis jure propagassent. Ut præterea gratiam atque clementiam erga te magis magisque ostendamus, ex eâdem certâ scientiâ, animo deliberato, sano accedente consilio, & de Cæsareæ nostræ potestatis plenitudine Oppidum, Dominium, & Baronatum de Heere, quem in Episcopatu Leodiensi cum omni modo, Jurisdictione, fructibus, emolumentis, decimis molendinis, venandi, piscandi, & aliis juribus dominicalibus quibuscunque ab omni honore liberum possides, habitas, desuper sufficiente informatione in nostram & Sacri Romani Imperii specialem protectionem, tutelam, atque salvam guardium perpetuò duraturam assumsimus, & in Comitatus Sacri Romani Imperii specialem protectionem, titulum & dignitatem ereximus, fecimus, & creavimus, quemadmodum vigore præsentium assumimus, erigimus, facimus, creamus, & pro tali agnoscimus: salvis tamen Episcopi & Ecclesiæ Leodiensis superioritate & juribus, aliorum quorumcumque, quibus per hanc gratiam & creationem nostram nullatenus præjudicatum volumus. Expressè declarantes, dicti Comitatus de Heere pro tempore possessores majorem proinde exemptionem immunitatem & privilegia ampliora, quam sibi jam nunc competant, contra dictos Episcopum & Ecclesiam Leodiensem pretendere non posse, vel debere, omni dolo & fraude semotis.

Quocirca universis & singulis Electoribus, tam Ecclesiasticis quam sæcularibus, aliisque Principibus, Archiepiscopis, Episcopis, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Militibus, Nobilibus, Clientibus, Capitaneis, Vice-Dominis, Advocatis, Præfectis, Procuratoribus, Heroaldis, Officialibus, Quæstoribus, Civium Magistratibus, Judicibus, Consulibus, Civibus, Communitatibus, ac denique omnibus nostris & Sacri Romani Imperii subditis ac fidelibus dilectis, cujusque status, gradus, ordinis conditionis, ae præeminentiæ extiterint, firmiter, ac seriò mandamus & præcipimus ut te antedictum Henricum de Riviere utriusque sexus, in infinitum ex te descendentes ac descensuros, tam in literis quam nuncupatione verbali, Comites & Comitissas de Riviere nominent, dictumque Dominium de Here pro Sacri Imperii Comitatu habeant & cognoscant, & in omnibus & in singulis rebus, actibus, dignitatibus & congregationibus Ecclesiasticis & profanis, ac denique ubique locorum ac terrarum, pro talibus admittant, reputent, atque honorent; nec non omnibus & singulis privilegiis, indultis, immunitatibus, libertatibus, honoribus, dignitatibus, prærogativis, exemptionibus, juribus, consuetudinibus, gratiis & favoribus, quibus cæteri Comites & Comitissæ Sacri Imperii fruuntur, potiuntur & gaudent, liberè quietè & absque ullo impedimento uti, frui, potiri, & gaudere permittant, adeòque vos in iis omnibus & singulis defendant, conservent & manu teneant, & alios ne quid in contrarium attentent & moliantur, pro viribus prohibeant & impediant, quatenus nostram, & Sacri Imperii indignationem gravissimam, ac pœnam centum Marcharum auri puri pro dimidiâ Imperiali fisco, seu ærario nostro, reliquâ verò parte injuriam passi aut passorum usibus, toties quoties contra factum fuerit irremissionabiliter applicandam incurrere voluerunt, & ad gubernandam Rempublicam præsidio esse possunt usum acquisivisses, & ad Reverendissimi & Serenissimi Ferdinandi, Archiepiscopi Coloniensis, Sacri Romani Imperii per Italiam Archicancellarii, Episcopi Leodiensis, Hildeshemensis, Monasteriensis, Paterbornensis, & stabilem præpositi Bercholgadensis, Comitis Palatini Rheni ac utriusque Bavariæ Ducis, Principis Electoris, & patruelis nostri charissimi aulam contuleris, ubi fidelibus & continuis obsequiis singu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

larem dilectionis suæ tibi gratiam & favorem concilians, nullamque interim occasionem prætermiseris, qua tuum de nobis Sacroque Romano Imperio & Augustâ nostrâ Austriâ, Burgonicæ domo bene merendi fervens desiderium re ipsa demonstrare posses: adeo ut præclarum hunc conatum tuum, dilectio sua in hoc solenni Electorum & Principum conventu insigni nobilis testimonio prædicare, teque eo nomine gratiorem nobis & acceptiorem reddere non dubitarit. Unde spes nobis certa est, te deinceps quoque, seu belli seu pacis tempore, tuo tuorumque exemplo in eodem ac nobis bene merendi proposito constanter perseveraturum. Idcirco dignum te judicavimus, cui peculiare benignitatis nostræ Cæsareæ documentum tibi tuæque posteritati perpetuo honori & ornamento futurum relinqueremus. Motu itaque proprio, ex certâ nostrâ scientiâ, animo bene deliberato, ac sano accedente consilio, deque Cæsareæ authoritatis & potestatis nostræ plenitudine, te supradictum Henricum de Riviere, Liberum Baronem de Heere, omnesque & singulos Liberos hæredes posteros, ac descendentes tuos legitimos utriusque sexus, natos æternâque serie nascituros, veros Sacri Romani Imperii Comites & Comitissas creavimus, fecimus, & nominavimus, tituloque, honore & dignitate Comitatus Imperialis auximus atque insignivimus, sicuti vigore præsentium creamus, facimus & nominamus, augemus & insignimus, volentes præsentique edicto nostro Cæsareo in perpetuum valituro firmiter & expresse decernentes, quod tu supradicte Henrice de Riviere, Baro de Heere, cum universâ prole atque posteritate legitimâ masculâ & fœmineâ in infinitum, titulum, nomen & dignitatem Comitum Imperii perpetuis deinceps temporibus habere, obtinere, & deferre, eoque tam in litteris quam verbali nuncupatione, in rebus spiritualibus & temporalibus, Ecclesiasticis & prophanis honorari, appellari, & reputari, ac denique omnibus & singulis honoribus, ornamentis, dignitatibus, gratiis, libertatibus, privilegiis, juribus, indultis, consuetudinibus, præeminentiis & prærogativis liberè, & citra cujuslibet impedimentum uti, frui, potiri & gaudere possitis & debeatis, quibus cæteri nostri & Sacri Imperii Comites utuntur, potiuntur & gaudent, consuetudine vel de jure, non obstantibus in contrarium facientibus quibuscunque, etiamsi talia forent, de quibus in præsentibus specialis & expresse mentio fieri deberet, quibus per præsentes scienter & authoritate nostrâ Cæsareâ derogamus, ac sufficienter derogatum esse volumus. Porro tibi sæpe dicto Henrico de Riviere, omnibusque liberis, hæredibus posteris & descendentibus tuis perpetuo orituris masculis & fœminis, eam gratiam, & facultatem concessimus & elargiti sumus, ac vigore præsentium concedimus & elargimur, ut vos in posterum Comites & Comitissæ de Riviere, & nominari possitis ac valeatis, atque hujusmodi denominatione tam scripto quam vivâ voce, intra, extra judicium, harum testimonio litterarum manu nostrâ subscriptarum, & bullæ nostræ aureæ appensione munitarum. Datum in civitate nostrâ Imperiali Ratisbonæ, die vigesimâ secundâ Mensis Martii, Anno Domini, millesimo sexcentesimo, vigesimo tertio. Regnorum nostrorum, Romani, quarto; Hungarici, quinto; Bohemici, sexto. Erat signatum, Ferdinandus.

22 d *Grote en kleine Edelen*,] Het gene onder den Duytsen, Francen, en Italiaansen Adel onderscheidentlijk werd onderhouden; dat onder de grote Edelen die gene wierden gerekend, dewelke van Graven, Markgraven, Burggraven, Baanrotsheeren en Baronnen waren afgekomen, alle welke waardigheden, als onversterflijke erf-lenen van d'een tot d'ander overgingen; daar onder ook de Ridders in haar persoon gerekend wierden, also het selve maar personeel was, en niet over en ersde; en wierden onder den kleinen of minderen Adel die gene gehouden, welke van Ridders afquamen, doch selfs geen Ridders waren, daar onder de Schiltknapen en Schiltboortige Mannen, die men Jonkers noemde, mede begrepen waren.

En is 't selve onderscheid te sien inde volgende lijste vande voorname Heren Edelen en Vasallen, so van die gene, welke men van outs gewoon geweest is ten dagvaart te beschrijven, als die gene, welke men niet gewoon was sulx te doen; welke aantekening inden Jare 1555. gevonden is onder de Papieren van Heer Gerrit van Assendelf Heer van Assendelf, Heemskerk, &c. in sijn leven eerste Presiderende Raad van Keiser Carel de V. in den Hove van Holland, luydende als volgt.

Declaratie vande principale Heeren, Edelen, en Vasallen, gegoet in Holland, en daar binnen woonagtig, die men van alle oude tijden gewoontlyk is, tot allen dagvaarden te beschrijven, als'er eenige ommeslagen van beden of anders geconsenteert werden, op de Schilttalen vande Heerlijkheden, of Ambachs-Heerlijkheden en Landen onder de Schilttalen gelegen, en die gene die buyten de Schilttalen gelegen zijn, in allen dagvaarden, daar extraordinaris, als thiende Penningen, Schoorsteengelt, Margengelt, of diergelijke geeyst werd, op de Landen onder de Schilttalen niet begrepen.

HEer Georgius van Egmond, Bisschop van Utregt, Heere van Hoogtwoude en Eerstwoude, Ambaghs-heer van Spanbroek.

Den Prince van Orangien, als Heere van Ysselsteyn, Benskoop, Jaarsvelt, Leerdam, 't Land vander Leede, Schoenrewoirt, en Accoy.

Den selven Prince Ambachsheer van Polanen, daar onder behoren Rijswijk, Monster, Westheyde, Poeldijk.

Den selven Prince als Ambachs-heer van de Lecq, daar onder behoren Leckerkerk, Crimpen op de Lek, Crimpen op de Yssele, en Ouderkerk op de Yssele.

Den selven Prince Ambachs-heer van Drimmelen, Almonde, Dubbelmonde, en andere Dorpen noch onder water gelegen.

Den Prince van Gaveren, als Grave van Egmond, daar onder begrepen zyn Huysduynen, Petten, Warmenhuyse, Haringh-Karspel, Out-Karspel, Backom, Purmereynde, Ilpendam, Purmerlandt, Neck,

Den

Den ſelven als Heere van Egmond binnen, en van Egmond op Zee.

Den ſelven als Ambachs-heer van Berkel.

Den Grave van Hoorne, als Heer 's Lands van Altena, daar onder behoren Woudrichem, Sleewijk, Rijſwijk, Gieſſen, Uytwijk, Almkerk, Andel, Opaal, Aalſt, Waarthuyſen, Werken.

Den Grave van Ligne, als Heere van Waſſenaar, Voorſchoten en Wimmenom, Burggrave van Leyden, daar onder behoren de Ambachs-Heerlijkheden, Leyderdorp, Catwijk op den Rhijn, Catwijk op Zee, Valkenburg, Voorburg, Zaſſenem en Oeſtgeeſtt.

Den ſelven is nog Ambachs-heer tot Ooſtbarendreght in Zuydholland.

Den Grave van Arnberge, als Heer van Naaldwijk, en van Hontsholle, Ambachs-heer van Vlaardinger-Ambacht, van Cappelle, van Nieuwerkerk op den Yſſele, en van Wateringen.

Deſelve, als Heer van Polsbroeck.

Deſelve Grave van Arnberge, Ambachs-heer in Waddinxveen, als tot Groenewaard, Poelge, Zuydelwijk.

De Gravinne van Hoogſtraten, houdt vande Graaſſchepe van Holland te leene, Hontswijk, Everdingen, Geboreingem, en meer andre.

Heer Reynold van Brederode, Ridder vande Ordre, Heere vander Hoogh, Ambachs-Heer van Zandvoort, Tedroda, Schoten, Aalbrechtsberge, Velſen, Schorel, Camp.

Den ſelven Heer van Brederode, als Heer van Vyanen, met eenige Dorpen.

Joncker Balthazar van Brederode, Heere van Bergen in Kenmerland.

Jonker Reynout van Brederode, Ambachs-Heer van Voshol, daar onder begrepen zyn Zwanenburgerdam, Reewyk en Langeraar.

Heer Cornelis van Bergen als Heer van Sevenbergen, Noordeloos, en vander Schellingen.

Deſelve als Heere van Nieukoop, Ooſthuyſen en Etershem, Ambachs-heer van Heesbeen.

De Heer van Cruyningen als Heere van Haſerſwoude,

De Burghgrave van Montfoort, als Heer van Korte Linſchoten, Hekendorp en den Indijk.

De Heer van Merode, Ambachs-heer van Riederkerk en Ooſt-Yſſelmonde.

Heer Walraven van Arkel, Ridder, Heer van Heukelom.

Weſſel van Boetſelaar, Heer van Aſperen, en van half de Nieuwpoort.

Den ſelven Heer van Aſperen, als Ambachs-Heer van Weſt-Barendrecht.

De Baron van Lieſvelt, daar onder gelegen zyn Ammers, 's Graveland, half de Nieuwpoort, Otteland, Peurſſen.

Heer Gerrit, Heer van Aſſendelft, Eemskerck, Ambaghts-Heer van Caſtricom, Ridder.

Deſelve onder Honingen Ambaghs-heer van Cralingen, Ouwerſcie, den Hogen Ban, en Schiebroek.

Heer Floris van Aſſendelft, Ridder, Heer van Heinrik Yden Ambaght, en van half Kijfhoeck.

Jonker Otto van Aſſendelft, Ambachs-Heer vanden Lande vande Lek, daar onder begrepen zyn Brandwijk, Gybeland, Bleſgenſgrave, Streefkerk, Nieuw-Lekkerkerk.

Nicklaas van Aſſendelft, Heere van Brantswaart.

Deſelve Ambachs-heere van Beſoyen en Heynenoort.

Lambert Millink, Heer van Waalwijk, als Heer van Meeuwen, Ambachs-Heer van Drongelen en Babilonienbroek.

Heer Dirk van Zulen, Ridder, Heer van Zevender.

Willem van Lokhorſt, Heer van Heemſtede, Ambachs-heer van Slydreght.

Heer Arend van Duvenvoorde, Ridder, Ambaghs-heer van Woerdingerhout, en van het Wout.

Heer Jacob van Duvenvoorde, ook Ridder, Ambachs-heer van Opdam, en van Hensbroek.

Gerrit van Poelgeeſt, Heer van Hooghmade, Ambachs-heer van Koudekerk.

Heer Adriaan van Matheneſſe, Ridder, Heer, van Riviere, Ambaghs-heer van Matheneſſe.

Otto van Egmond van Kenenburgh, Ambagsheer van Sinte Martijns reght.

Jacob vander Duyn, Ambaghs-heer van Sprange.

Heer Jan van Cuylenburgh, Ridder, Heer van Opmeer en van Liere, Ambachs-heer van Soeterwoude, Segwaart, Sevenhuyſen, Souteveen.

Aalbreght van Treſlonge, Heer van Veenhuyſen.

Heer Pieter, Heere van Rhoon en van Pendrecht, Ridder.

Anthonis van Amſtel en van Mijnden, Heer van Cronenburg, Ambaghs-heer van Mijnden en van Looſdreght.

Johan Heere van Schagen van Barſingerhoorn en Haringhuyſen, is een Jongen van vijf of ſes Jaren.

Deſelve, Heer van Borchoorn.

Jooſt van Heerle, Ambachs-heer van Muylkerk.

Govert van Bregt Ambachs-heer van Munſterkerk.

Jooſt vander Werve, Ambaghs-heer van Gieſſen Oudekerke.

Jacob Heere van Wyngaarden.

Willem van Woerden, Heere tot Vliet.

Arent de Jode, Ambaghs-heer van Hardinghsvelt.

Henrik Croeſingh, Heere van Benthuyſen, Ambaghs-heer van Soetermeer.

Jan vander Does, Ambachs-heer van Noortigh.

Willem van Zuylen van Nieuwvelt, Ambagsheer van Berkou.

De Juffrouw van Reynoutre, Ambaghs-Vrouwe van Moerkerkerland en half Kijffhoek.

Vrouwe Maria van Matheneſle, Vrouwe van Warmont, Ambaghs-Vrouwe van Alkemade en van Eſſelijkerwoude.

Jonkvrouwe Anna van Zuylen, Ambachs-Vrouwe van Heylo en Oeſdom.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Heer Jan van Soudenbagh, Ridder, Heere van Urk en van Emeloort.

I. *Declaratie van andere Vasallen, die men niet gewoonlijk is te beschrijven.*

DEn Abt van Egmont, Heer van Absſwoude buyten Delft.

De Abdisse Vrouwe van Reynsburgh en van Boscoop.

Den Abt van Middelburgh, Ambachs-heer van Wijk by Heusden.

De Burgemeesters van Delft, Ambachs-heeren van Naaltwijx-Reght onder Ouwerschie.

De Burgemeesters van Amsterdam, Ambachs-heeren van Sloten, Sloterdijk, Rooſtdorp, Amsterveen en Waverveen.

De Burgemeesters van Goude, Ambachs-heren van Korte Haarlem.

II. *Andere Vasallen, die men niet gewoon en is te beschrijven ter daghvaart, als gehouden daar toe niet gequalificeert.*

HUybert van Wijk, Heer van Onsenoort.

Heer Pieter van Chenu, Ridder, Ambachs-heer van Werkendam.

Heer Guillam Segers, Ridder, Ambachs-heer van Arentsbergen en Ammers aande noort-zyde vande Leck.

Meester Jacob de Jonge, Heer van Baardwyk.

Wouter, Heere van Outheusden, Ambachs-heer van Alblasserdam.

Meester Gerrit van Renoy, Heere van Spijck.

Meester Arent Sasbout, Ambachs-heer van Spaelandt.

Meester Adriaan Stalpaert, Ambachs-heer van Ruyven,

Heyman Vincentsse Ambachs-heer van Ketel en vande Linde.

Jacob Vincentsse Heer van Cabau.

Cornelis van Gent, Ambachs-heer van Capelle, 's Grevelduynen, en Waspijk.

Splinter van Hargen, Ambachs-heer van Oosterwijk en Westysselmonde.

Anthonis Carlier, Generaal vande Munte, Ambachs-heer van Hoogblokland.

Meester Claas Assendelft, Ambachs-heer van 's Gravemoer.

Boudewijn van Drenkwaart, Heer van Ghyesen-Nieuwerkerk, Ambachs-heer van Ghyessemonde.

Jan van Almonde, Ambachs-heer van Boeckelsdijk en van Blemmendijk.

Wouter Heere van Laagblokland.

Gijsbrecht van Bronchorst, Heer van Schoorl.

Jonkvrouwe N. van Bernecourt, Ambachs-vrouwe van Arlanderveen en van Oiltshoorn.

Gerrit van Valkensteyn, Ambaghs-heer van Rijsoort.

Jacob Copier Ambachs-heer van Calslagen.

Josue van Halveringen, Heer van Hofwegen.

Pieter Aarents-soon, Ambaghts-heer van Heer-Jans-Dam.

Meester Adriaan Sandelijn, Ambaghs-heer van Sandelijns-Ambacht.

Adriaan van Blijenburg, Ambaghs-heer van Schobbelants-Ambaght.

Arent Cornelissen, Ambaghs-heer vander Mylen, buyten Dordrecht.

Margarietken Bouwen Ooms, Weduwe, Vrouwe van Papendreght.

Cornelis Adriaansz. Ambaghs-heer van Alblas.

...... Ambaghs-heer van Molenersgrave.

Jacob Pinssen, Heer van Offem.

Meester Gerrit vander Laan, Ambaghs-heer van Uyterbuert.

Dirk, Ambaghs-heer van Kerkenrode, en van Vlielant buyten Haarlem.

Meester Gerrit Henriksz., Ambachs-heer van Ravensbergen, en in Sluypig.

Dirk Coebel vander Loo, Heer van S. Hubreghs-Reght.

Jonkvrouwe Anna van Borsselen, Ambaghs-vrouwe van Middelburgh.

Gerrit van Kerst, Ambaghs-heer van Hogeveen.

Jacob Jansz. van Utreght, Ambaghts-heer van Cralinger-polder.

Huych Spierink van Aalburg, Ambaghs-heer van Herp by Heusden.

III. *Declaratie van andere Edelen in Holland wonagtig, die gene Heerlijkheden, nog Hoge nog Lage en hebben, en sulx niet beschreven en worden.*

HEer Gerrit van Renesse, Ridder.

Adriaan van Naaltwijk.

Hendrik van Raaphorst.

Vincent van Lokhorst.

Adriaan van Boeckhorst.

Hendrik vander Does.

Wernaar vander Does.

Jacob vander Does.

Adriaan van Treslonge.

Joris van Treslonge.

Huych van Treslonge.

Bartholomeus van Egmont van Meresteyn.

Huybrecht van Woerden van Vliet.

Jan van Wyngaarden, Heer Floris Soon.

Jan van Wyngaarden, Godtsschalcx Soon.

Gijsbreght van Wyngaarden.

Jacob van Poelgeest.

Arent van Duvenvoorde, Gysbreghts Soon.

Jacob van Duvenvoorde van Woude.

Cornelis de Cok van Opinen, &c.

Gecopieert uyt seker Boexken, geschreven inden Sterf-huyse wylen Heeren Gerrit, Heer tot Assendelft, Heemskerke &c. die eerste Raad presiderende was van Keyser Carolo Quinto Ho. Lo. Memo. inden Hove, en Stadhouder vanden Leenhove in Hollandt, in wiens Sterf-huyse 't voorsz. Boexken verkregen heeft Vrouw Catharina van Assen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Assendelft, Vrouwe der Stad Helmont, Erf-Burgh-Gravinne vander Vuyren en Duysburgh, &c. volle Suster vanden voornoemden Heer Gerrit, van welke Vrouw Catharina van Assendelft, *ex testamento* eenige en universele Erfgenaam is geweest haar Nichte, des voorsz Heere Gerrit en Vrouw Catharina van Assendelft, volle Broeders Dochter, Vrouwe Anna van Assendelft overleden anno 1630. Weduwe van wijlen Heer Johan van Beyeren, Heere tot Schagen, Barsingerhoorn en Colhoorn &c. Hy liet dit dal aller tranen inden Hage den 22. Februarii 1618. out 73. jaren, hebbende de Heerlijkheyt van Schagen beseten 70. jaren.

Dit Ridderschap, mitsgaders de Adelijke personagien, van naturen Edel door 't reght des Bloeds, wierden doenmaal, te weten in 't jaar 1422. in sodanige aansienlijkheid gehouden by de Landluyden van Holland, dat sy geensints verdragen en wilden, dat eenige Landluyden tot den staat van Edelheyd souden geraken, dan met Octroy alleen vanden Grave van Hollandt.

JOHAN, by der Genade Godts, Paltzgrave op den Rhijn, Hertoge in Beyeren &c. Laat weten allen onsen Balliuwen, Schouten, Rechteren, Edelmannen, Schepenen, gesworen Asingen en Boden, overal inden Lande van Hollant, hoe dat wy dagelijx veel vervolgt werden van onse gemeene Huysluyden, inden Dorpen geseten, klagende dat sommige van hare Medebueren by den Alderdoorlugtigsten onsen genadigen Heere den Roomsch Koning geweest zyn, en sommige aldaar geschikt hebben, om privilegie en vryheyt van Edeldom, die sy van sijne Mogentheyt verkregen hebben, in groot aghterdeel van onse Heerlijkheyt, en verminderinge onser dagelijxse diensten, die wy tot hier toe uyt alle Dorpen gehadt hebben. En want onse meyninge niet en is, onsen Genadigen Heer Koninghs Brieven te krenken, so wy wel kennen, dat'er in sijne Koninglijke Magt wel is, den Onedelen te edelen, naar dat hem Godt en die wereldlijke wysheyt, tot de Keyserlijke Hoogheydt verheven heeft, maar meynen dat hy ons billik aan onsen diensten met sijne gifte niet verminderen, noch buyten onsen consente veragteren en sal. SOO IS 'T, dat wy u allen Amptlieden en dienende voorsz, ende elke bysondere ontbieden en bevelen op onse hulde, dat gy voortaan op sulke Koninghlijke Brieven als voorsz is, niemants aanbrengen en hoort nogh en vordert, noch vonnisse daar op vraagt nog en wijst, also lieve als wy u zyn, ten zy dat onse Brieven van consente en confirmatie daar by zyn. En of'er eenige tot desen dage toe deurgegaan zyn voor uw of uwer eenig, en heure Brieven van getuyge daar af buyten ons verkregen hebben, soo willen wy doch dan hun die geen staat noch bate en doen, maar in Huysluyden staat wesen en blijven sullen, alsoo als het ons kennelijk aanraakte in allen saken ende gevaarde, tyd toe dat sy onsen consente en confirmatie daar af hebben, en anders niet. Want waar 't dat gy hier en boven dedet, of dat sy ons niet en dienden in allen state en dienste, gelijk den Huysluyden, dat wouden wy aan u en aan hen houden, en verhalen als den genen, die ons gewelt dede aan onse Heerlijkheyd, sonder eenig verdrag; In oirkonden, &c. Datum inden Hage den 27. dag in April 1422.

Geextraheert inde Rekenkamer van Holland, uyt seker Regiſter, daar buyten op geschreven staat, Memoriaal *de Annis* 1422. en 1423. *Ducis Johannis*, staande aldaar *folio verso sexto*. Onderteykent GOOL, den 20. November 1628.

[e] *Markgraven*,] Also genoemd van seker bepaald gebied, op de limiten van enig Land of Koninkrijk, daar over sy als Gouverneurs gesteld waren; Want gelijk als de *Comites* en Graven over dese of gene Provincie bepaald waren, so wierden ook de Markgraven, dewelke het bevel hadden over sekere Frontierplaats of Zeekust, also genoemd van het woort *Mark*; het welk een scheid of limit beduyd; *Marchio dicitur a Marcha, quia Marcha ut plurimum circa mare sit posita.* Dog Alciatus verstaat daar door een Hooft over de Ruyterye, van het woord *March*, het welk inde Langobardse taal een Paard beduyd; Hier van kan breder gesien werden by Hottomannus *de verbis feudalibus in Verb.* MARCHIONES. Dese Markgraven wierden by sommige boven de Graven gesteld; doch sulx moet verstaan werden van de mindere Graven, en niet van die gene, dewelke geen ander hooft als den Koning of Keiser boven haar hebben, de welke in gelijke graat met de Hertogen sijn; en van sodanig een natuur is het Marquisaat van Bergen, ter Veer, en Vlissingen. 24

Wat de outheid van desen tijtel belangd, so is 't dat de beste en geloofwaerdigste Autheuren deselve van Keiser Carel de Grote deriveren, en het daar voor houden, datse by Keiser Otto hereditair gemaakt, ende by successie van tijd so honorabel en illuster geworden is; belangende d'Exercitie en Investiture deser eere, deselve is verscheiden, gelijk als alle andere van gelijke natuyr en digniteyt, naar de Costuymen van Landen, ende het goetvinden der Princen; en sijn de Ceremonien van dien onseeker, nademaal Princen deselve veranderen naar hunne geliefte.

Onder Hendrik de derde, in den Jare 1579. wierd in een Edict, *pour le Reglement des Seigneuries de dignité*, geordonneert, dat elk Marquisaat ten minsten moeste bestaan uyt drie Baronien, en drie Chastelenien of twee Baronien t'samen gevoegt, en te leen gehouden onder een Homagie van den Koning; maar dese Ordonnantie was alleen geverifieert by 't Parlement van Rennes. In de laaste tijden, geschiede de exercitie van Marquisaten aldaar alleen by des Konings Charter, gelijk alle andere digniteyten, en tot een teyken van die waardigheyd, voerden de Marquisen de gedaante van een Kroon van goudt op haar Wapenen, half van Blommen, half van Paerlen, als hebbende ten deele de digniteyt van een Hertog en Graaf.

In Spangien pleeg de Investiture van Marquisen te geschieden sonder Kroon, om dat men hun niet wilde toestaan alle de Prærogativen van de oude Hertogen, uytgenomen in 't hooren van de Misse, en 't sitten by den Koning, alwaer sy sy in gelijke rang beneffens de Hertogen kwamen;

dog

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

dog by de *Pragmatica de las Torteſias* 1589. ſchijnt het dat *Marquiſen* Croonen mogten ſtellen op hun Wapen-ſchilt, aengeſien daar by alle andre, uytgenomen Hertogen, Marquiſen, en Graven, het voeren van Croonen op haar Wapenen, wert verboden; 't welk Salazar de Mendoza, Jeronimo de Verrea, en andere affirmeren, ſeggende dat die Kroon is een ronde Cirkel, vercierd met geſteenten, en vyf punten, twee meer als die van de Graven.

In Engelant, ſijn de Ceremonien in 't creëeren van Marquiſen, als die van de Hertogen, en hunne Chartres, als die van Graven, ſijnde maar 't woort *Marchio* geſtelt in plaats van *Comes*.

25 Wat de forme der Brieven, in 't creëeren van Marquiſen gebruykelijk in onſe tale, aangaat, ſullen wy alhier tot een exempel ſtellen den brief, waar by Bergen op Zoom tot een Marquiſaat gemaakt is.

CHarles, by der gratien Godts, Roomſch Keyſer, altijdt vermeerder des Ryx, Koningh van Germanien, van Caſtilien, &c. Doen te weten eenen ygelijken, tegenwoordige en toekomende: Alſoo de Overſte Princen, van welken alle Staten en graden van Edelheyd en Authoriteyt, Præminentie en Heerlijkheid procederende, toebehoort en betaamt te verheffen en vercieren in hare digniteit van tijtele en prærogative die geene, die door lange continuatie van Exercitie en experientie van groote notable deugdelijke en loffelijke feyten, daden, werken, en dienſten ſy bekennen en weten ſulx verdient te hebben, en van ſulken retributie van digniteit en eere, waardigh en capabel te ſijn, van deſelve ſoo veel te meer en bat te inciteren, verbinden, en induceren, om daar in te volharden, verſterken en perſiſteren van wel in beter en te bemeeren, verwecken, en trecken andere, en principalijken hunne Succeſſeurs en Nakomers, om henlieden t'achtervolgen, niet alleenlijk ter eeren, forme, en reputatie van hen, maar ook tot profijte en gemeyne welvaart van den Lande, en het ſoo ſy, dat wijlen onſen byſondere, beminde en getrouwe Ridderen van onſen Ordere van den Gulden Vlieſe, Raat en Camerlink Heer Jan, Heere van Bergen op den Zoom, alle ſijn leven onſen Prædeceſſeurs, en ons van onſes geboorten af tot ſijne overledene toe, continuelijk gedaan heeft veele en meenigerley goede, groote en getrouwe dienſten, in diverſche Landen en Commiſſien, lange en verre voyagien ende reyſen, en groote handelinge van ſaken, als ook ſijn Voorvaders en Prædeceſſeurs den onſen altijdt gedaan hebben; in 't welke ook gecontinueert en nagevolght hebben ſijne Nakomers en Succeſſeurs, ende byſonder onſen ſeer wel beminde en getrouwe, ook Ridder van onſen Ordere, Raat, Camerlingh, Stadthouder, Gouverneur, ende Capiteyn Generael, in onſen Hertogdomme van Luxenborgh, Heer Anthonis, Heere van Bergen voorſz en van Walhein, Soone en Erfgenaam van voorſz wijlen Heer Jan, dewelke Heer Anthonis, van ſijnder jonkheyt af, inſgelyx ſijnen perſoon geëmployeert heeft tot onſen dienſte, en ten welvaren, vorderinge, ende ter goeder directie van onſe ſaken, in al 't geene dat hem by ons gecommitteert en gelaſt is geweeſt, als hy ook dagelyx doet, ſonder in eenige dingen onſen dienſt aanroerende, te ſparen den arbeyt van ſijn voorgenoemde perſoon, of koſte ende laſte van ſijne goederen, ende wy in conſideratie, ende beloonninge der ſelver ſaken, ende om andere merkelijke redenen ons daar toe porrende, met rijpe deliberatie ende behoorlijk advys daar op gehadt, ſijne voorgaande Heerlijkheid van Walheim, tot een Graafſchappe voor hem, ſijne erven ende nakomelingen, beſitters van dien, in der voegen ende manieren, breder verklaart ende begrepen, in onſe opene brieven daar op ge-expedieert, in onſe Keyſerlijke Stadt van Gennes, in datum des maants van April leſtleden, ende wy den ſelven Heer Anthonis van Bergen, begeren te augmenteren, ende verheffen, in tijtule, eere, digniteit, authoriteit, en præminentie voor hem en den ſijnen, om henlieden des te meer te obligeren ende verbinden, tot continuatie van hare dienſten, getrouwigheden, ende goetwilligheden, tegens ons en den onſen: Soo is 't dat eerſt en alvooren hier op gehad 't advijs en deliberatie van de Koninginne; Vrouwe Maria Tochtenerſſe van Hongaryen ende Bohemen, ende byſondere lieve ende beminde goede Suſtere, Regente ende Gouvernante, ende van onſen lieven ende getrouwen den Cancelier van onſe Kamer en van den Rade en Reeckeninge van onſen Hertogdomme van Brabant, en van den Hoofden den Threſorier Generaal, ende Gecommitteerde ten Stukken van onſe Domeynen, ende Finantie van de Hoofden en Luyden van onſen Secreten Rade in onſe Nederlanden, ende daar van Luyden van onſen Rade van Staat ende Secreten, neffens ons weſende, in tegenwoordigheit van eenige Prelaten ende Princen van onſen Bloede, Hertogen, Graven, Baronnen, Ridderen van onſen Ordere, Schiltknapen, en meer andere goede en notable perſonagien ontrent ons vergaderd, wy opgeregt, geërigeert, en verheven hebben, opregten, erigeren, en verheffen mits deſen onſe tegenwoordige Brieven, ſijn voornoemd Land en Heerlijkheyt van Bergen op den Zoom, met ſijnen huyſe van Wouwe, en Dorpen daar toe behorende, te weten Wouwe, Harle, Moerſtraten, Rudtvenne, 't land Voorne by Sprundele, 't Land van Bergen by Doorlight, Halſteren, Noordgeeſt, Zuydgeeſt, Hilreniſſe, Woonſdregt, Oſſendreght, Putte, Huybergen, 't Dorp vanden Poldre, Gaſtelen, Barleboſſche, Nieuwenboſch, Houvene, Sant daar buyten, met hoge, middele, en leege Heerlijkheyt en Juriſdictie, en Mannen van Leene, Meyeren, Schepenen, Laten, Wateren, Winden, Foreeſten, en Wilderniſſen, mitſgaders alle den toebehoren, alſoo deſelve hen ſpreyen, uytſteken, en dragen, in titule, digniteyt, en præëminentie van Markgrave, willen octrojeren en ordonneren, dat deſelve Heere Anthonis van Bergen, zy en worde geheten en geintituleert, *Markgrave van Bergen op den Zoom*; en ſulx hebben wy hem gemaakt, gecreert, geheten, en geintituleert, maken, creëren, heeten en intituleren, uyt onſe ſonderlinge gratie, welwetenheyt, volle en abſolute magt, voor hem, ſijnen Erven en Nakomelingen, en dat in plaats dat

hier

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

hier voormaals hy, en fijn Voorvaders te heeten plagen, Heeren van Bergen voornoemt, hy en fijn Erven en Nakomelingen heeten fullen, en hun mogen kondigen en intituleren, Markgraven en Markgravinnen van Bergen op den Zoom voorfz, en dat hy en fijn voornoemde Erven en Nakomelingen, fullen mogen en behoren te ufe-ren, en te genieten en gebruyken van den felven tytule, naam en digniteyt van Markgrave, gelijk in aller manieren als gedaan hebben, doen mogen en fullen andere van gelijke digniteyt, authoriteyt, tytule, naam en qualiteyt, en hen felven daar mede fullen behelpen en dienen, in alderhande feyten, ftukken, en vergaderingen, die hun mogen of fullen mogen raken of aangaan, en voor fulx houden en reputeren wy hem, en willen gehouden en gereputeert zyn van onfen Erven en Nakomelingen, Vafallen, Jufticieren, Officieren en Onderfaten; behoudelijk nochtans, en merkelijk onderfproken, en expreffelijk gereferveert, dat onder 't dekfel en ter oorfake van defe jegenwoordige erectie, defelve Heer Anthonis van Bergen, fijne Erven en Nakomelingen, niet en fullen, in wat manieren het zy, mogen hebben pretenderen, attempteren, of vereyffchen, andere of breder authoriteit van Heerlijkheid en Jurifdictie in onfen voorgenoemden Hertogdomme van Brabant, dan hy en hadde en behoorde te hebben inde voorfz Landen en Heerlijkheid van Bergen voorfz toebehoren en aankleven van dien, voor tyden van defe jegenwoordige erectie, en dat wy en onfe Nakomelingen, Hertogen en Hertoginnen van Brabant voorfz fullen blijven ten eeuwigen dage, in defelve authoriteit, overhant, hoogheyd, præeminentie, Jurifdictie, Reforten, Bedentollen, Profijten en Emolumenten, Reghten, en andre Prærogativen, Ordinarifen en Extraordinarifen, die wy tot nu toe gehad hebben, en mogen hebben, voor dato vande voornoemde erectie, en dat defelve Heer Anthonis en fijne Nakomelingen, houdende 't voorfz Graaffchap van Bergen, blijven fullen fubject en onderdanig ons, onfen Nakomelingen; Hertogen en Hertoginnen van Brabant, in alle alfulke fubjectie en onderdanigheyd, als fy waren en behoorden te zyn voor dato van defe felve erectie, in der voegen en manieren, dat deur diefelve erectie onfe Hoogheyt, Jurifdictie, Profijten, en Emolumenten, die wy plagen en gewoonljk zijn te hebben, en nemen inde voorfz Heerlijkheydt van Bergen met den toebehoren en aankleven van dien, niet en fullen in geenderhande manieren, by defe onfe voornoemde erectie geprejudiceert, befwaart of vermindert werden, noch ook de Rechten en Præeminentien van eenige onfe Vafallen en Onderfaten, die 't felve aangaan mag, maar wy en fy fullen in alfulken ftaat en gereghte wyfe als wy en fy geweeft zyn voor de voorfz onfe erectie en creatie, en die felve Heer Anthonis, fijne Erven en Nakomelingen, en faken van hem hebbende, 't felve Markgraaffchap met fijn toebehoren en partyen daar aan geannexeert als voorfz is, fullen ten eeuwigen dage van ons en onfe Nakomelingen, Hertogen en Hertoginnen van Brabant, te Leene verheffen en houden, betalen ons voor het Reght van onfe Rekeninge, als het felve gebeurt en vervallen fal, het zy by verfterfte, kope, of andere alliantie, 't gene en gelijk men tot nu toe gewoonlijk is te doen, verklarende en decreterende van nu voor als dan, en van dan als voor nu; nul; machteloos, en van onwaarden, alle 't gene dat ter contrarie en in prejuditie vande Hoogheyd Heerlijkheyd, Reghten, Domeynen, Beden, of Profijten van onfe Succeffeurs, Vafallen of Onderfaten, nu of namaals mochte gedaan of geattenteert werden in eeniger manieren. Bevelen en gebieden daaromme allen Prælaten, Princen vanden Bloede, van onfen Rijken, Landen en Heerlijkheden, Ridders van onfen Ordene, Edelen, Vafallen, dien van de drie Staten, ons voorgenoemden Landts van Brabant, Cancelliers, Hoofden Prefidenten, en Luyden van onfen Rade, in allen onfen Rijken, Landen en Heerlijkheden, en byfonder van onfe Landen van Brabant, Drosfart van Brabant, Meyer van Loevenen, Amptman van Bruffele, Schouteth van Antwerpen; en Markgrave onfes Landts van Ryen, Schouteth van 's Hertogenbofch, die vanden voornoemden Graaffchappe van Bergen op den Zoom, mitsgaders alle andere onfe Vafallen, Jufticiren, Officieren, Dienaars, en Onderfaten, dien dit eenighfints mach toucheren ofte aangaan, nu zynde, en namaals wefende, dat fy en elx van hen byfonder van defe erectie van der Stad en Landen van Bergen op den Zoom, in Markgraaffchappe, doen laten en gedogen den voorfz Heer Anthonis en fijn Erven en Nakomelingen, volkomelijk, peyfelijk en eeuwiglijk genieten en gebruyken, en dat fy voortaan hem eeren, achten en eftimeren, en reverentie doen in allen actien, als een Markgrave toebehoort, fonder hem of fijn Erven en Nakomelingen te doen of gedogen gedaan te worden, nu noch in toekomende tyden, eenig hinder, letfel of moyeniffe contrarie van 't geene des voorfz is in eniger manieren. Bevelen voorts den voorfz Hoofde Threforier Generaal, en Gecommitteerde tot onfe Finantie, en de Luyden van onfe Rekeninge in Brabant, dat fy procederende wel en deugdelijk, te weten, de voorfz van onfe Finantie tot verificatie, en de voorfz van onfe Rekeninge tot 't interinement van defe onfe Brieven naar haarlieder forme en inhouden, fonder eenige difficulteyt, want ons alfo belieft, niet tegenftaande eenige Ordonnantien, Reftrictie, Statuten, Mandementen, Bevelen, Geboden, of Verboden ter contrarie. Ende ten eynde dat dit vaft, feker en gedurig blijve ten eeuwigen dage, fo hebben wy defen tegenwoordigen getekent met onfen name en onfen groten gulden Zegel hier aan doen hangen, behouwdelijk in andere faken ons regt, en een yegelijk 't fijne in alle. Gegeven in onfe Stadt van Barcelonien in de Maant van Mey, in 't Jaar van Gratie 1533. En van onfen Rijke, te weten vanden Roomfche 't 30. van Spangien, Sicilien, en andere 't 18. Was ondertekent CHARLES.

[f] *Burghgraven,*] Gelijk de Markgraven van het 26
Mark en bepalinge van haar Gebied, Markgraven
genoemt worden, *Comites Limitanei*, alfoo wor-
den ook de Burggraven genoemt vanden Burgh,

en Sterkte, welkers bewaringe en beschermինge vande Burgsaten daar onder behorende, haar is aanbevolen, *quasi Comites Castrenses*. Dese waren inden rang van den Adel gelijk met de Markgraven, en in dien rang de eerste en naaste aande Graven, dewelke ook by tyde als de Grave te veld trok en in optogt was, het Guarnisoen in dessels plaatse te bewaren aanbevolen wierd, daarom sy ook Vicountes, of *Vice-Comites* genoemt wierden, gelijk als by de Romeynen waren de *Proconsules* en haren Luytenant. Dese Waardigheyd schijnt sijn beginssel genomen te hebben in het Koninghrijk van Vrankrijk, alwaar de Graven (gelijk sy ook hier te Lande hebben soeken in te dringen) haar selven een Souveraine Hoogheid, en volslagen magt over eenige Provincien aangematigt hebbende, de minder Heerschappye aan hun beste en vertrouwste Vrienden hebben overgegeven, onder den tytel van Burggraven ende *Vice-Comites*, die dan na haar voorbeeld insgelijx of by usurpatie of in Leen enig gesag of Jurisdictie van die Steden en Plaatsen verkregen, dewelke mede aan hare Nakomelingen by successie overging. Dit hebben de Graven van Hollandt mede also omtrent de Burggraven van Leyden soeken in te voeren, dat deselve hare *Vicecomites* souden zyn, en sy boven en over haar souden te gebieden hebben, gelijk het noch eindelijk door verval vande Burggraven daar toe gekomen is, dat het Burggraafschap van Leyden een versterflijk Leen van de Graaflijkheid is geworden, het welk by gebrek van Mans Oir aan de Graven soude komen te vervallen, en nu onlangs eerst tot een goed en onversterflijk Leen gemaakt is. Waar tegens haar de Burggraven in 't beginssel dapper gekant hebben, menende, dat sy een volslagen ouder gebied onder haar omring hadden, als hebbende niet alleen den titel van Burggraven van Leyden, maar ook Heren van Rynland, en dat sy oversulx voor de nieuw opgeworpen Graven niet te wyken en hadden. Doch de Graven door grooter aanhang vande Steden, en het gemene volk, die ook haar voordeel daar by soghten, zyn derselver Meester geworden, eerst door de Heerschappye van Rynland aan de Graaflijkheid te trekken, dewelke met Christina, Burggraaf Jacobs Erfdogter, by gebrek van Mans Oir in den Jare 1235. den Grave is toegeschikt, dewelke in 't Jaar 1250. komende te trouwen met Diderik van Kuyk, heeft den selven Diderik in 't Jaar 1267. het Burggraafschap van Leyden met de goederen daar toe behorende, aanden Grave opgedragen, en van hem wederom te leen ontfangen, sedert welken het een Graaflijkheids Leen geworden is, mits dat den Burggraaf het halve Reghts-gebied van Leyden soude behouden, en de ander helft den Grave soude aankomen, sulx dat sy elx vier Schepenen jaarlijx souden stellen, en een Schout by beurten; het welk daar na, door dien de Burggraaf door verloop van saken, het Schout-ampt en Schependom om gelt verkoft en verpande, by de Stad self inden Jare 1387. is genaastet en afgekoft, en wederom aan den Grave is overgegeven, onder voorwaarden en beloften, dat het selve noyt wederom verkoft ofte beleent soude werden; als breder te sien by de overkomst daar van in den Jare 1387. gemaakt, en het Handvest van Philips van Burgondien, vanden 24. Julii 1434. luydende als volgt.

Ik Philips van Wassenaar, Ridder, doen kondt allen luyden, dat ik by rade en goeddunken mijns liefs gedughts Heeren van Holland en andere mijne Vrienden rade, overdragen ben met der Stede van Leyden, by consente en goeddunken des Gereghts en der Vroetschap, soo sy metter gemeenten gesproken hebben vander Stede voorsz, om meer ruste en vrede wille, en gemeen oorbaar der Stede, alsulke punten als hier na beschreven staan. 27

Voort sient voorwaarden tusschen der stede en my, dat men van deser tijd voortaan, nimmermeer tot genen dage gelt lienen en sel op Schoutampt, noch op Gerecht voorsz vander Stede, en daarom geloof ick voor mijn Heer mijnen Vader, voor my, voor Dirk mijnen Broeder, en voor onser aller nakomelingen, dat wy van niemandt die leeft, in der tijd dat men Schout of Gerecht setten sel, eenigh verkoren gelt nemen sellen, noch daar op lienen sellen, of anders eenigh profijt, hoe 't genomen magh worden, daar in soeken sellen, die ons om dier sake wille ergent in te bate komen mag, maar altoos sulke luyden daar in setten, daar de Stede wel mede bewaart is, en dat volk best mede in vrede blijven magh.

Voort en salmen te Leyden geen Schout setten, hy en heeft eerst te Leyden vier Jaar Poorter geweest an eenen gange, en daar gewoont met alinge sijnre Woenstadt, &c.

Achtervolgende dit selve accoort, so moest de Stadt Leyden wederomme aan den voornoemden Burggrave betalen sodanigen somme van Penningen, als hy gewent was deselve Officien te verkopen of te beleenen, gelijk uyt de volgende woorden kan gesien worden.

Hierom sel my de Stede voldoen en betalen sulck gelt, als voortijts op 't Schout-Ambaght en Gereght plach te staan, daar die somme of beloopt vijf-en-twintigh hondert oude Schilden van Vranckrijck, of elken Schilt 't Payment van sesse en veertigh witte grote en eenen halven, of hoire waerde, &c.

Doch en heeft den voornoemden Burggrave dese verkopinge of beleninge niet alleen gedaan, maar 't selve is mede by den Graven gepractiseert geweest, als genoegsaam blijkt uyt sekere Privilegie, aan de Stad Leyden gegeven, by Philips, Hertoge van Burgondien, Grave van Hollandt, op den 24. Julii inden Jare 1434. daar uyt dit volgende geextraheert is.

Philips by der gratie Godts, Hertoge van Burgondien &c. doen kondt allen luyden, want onse goede Stede van Leyden tot onser beede en begeerte affgelossent hebben, en betaalt sulck gelt, als daar onse gerechte, als van Schepenen jaarlijks te setten binnen onser Stede van Leyden voir versettet was, mits dat sy den geenen, die dat gelt daar op geleent hadden, betaalt hebben, buyten onsen costen, en de Brieven, die daar aff waren, ons weder overgelevert hebben, daar wyse seer vrundelijck voor bedanken. Soo hebben wy onser voorsz. Stede weder gelooft, en geloven

met

met desen Brieven, in goeden trouwe voor ons, en voor onse Erven, dat wy onsen Gerechte van Leyden, als van Schout en Schepenen aldaar te setten, tot eeuwigen dage houden sullen aen ons en onse Graafflijckheyd van Hollandt, sonder dat Schependom te verkopen, te versetten, te beleenen, of weg te geven, of in eeniger wijse van ons of van onsen Erven, dat te vervreemden, off laten scheyden. Wy en onsen Erven en sullen alle Jaar onse Schepenen versetten en vernieuwen, en niemant anders, sonder eenige gifte ofte meyde daar af te nemen, of te laten nemen, sonder arglist.

28 Het creëren of maken vande Burggraven, of *Vicountes* in Vrankrijk plach volgens het getuygnisse van de Salade, te geschieden met het overleveren van een Ringh van Goudt, en den tijtel aan niemant anders gegeven, als aan Barons of Bannerets, of andere grote Edelluyden, die drie of vier Baronien hadden, en van elke Baronie dependeerden ten minsten thien Edelluyden.

In Engeland is den tytel van Vicount, eygentlijk maar 't selve woort, 't geen haren Cherifc of of Schoutet betekent, verandert in een waardigheyd, gelijk de investiture daar van geschied met den Tabbart van Staat, ende een kleyne Kroon op een Rijke Muts.

In Spangien, seggen de Spaansche Schrijvers, wierden gewoonlijk de Sonen en apparente Erfgenamen van *Condes*, genoemt *Vizcondes*, en was dien tytel haar eygen, als een reght van eerst-geboorte, uyt reden dat sy haars Vaders authoriteyt gebruykten, en dat regt in sijn plaatse daar by voegden.

En dewijl de Brieven van Erectie voor dese digniteit, by na vanden selven teneur en inhoude zyn, als die voor Hertogen, Marquisen, en Graven, uytgenomen 't woort Hertogh, Marquis, of Grave, in plaatse van dat van Burggrave, soo hebben wy goet gedaght, om geen repetitie te maken, by de voorgaande exempelen te blijven.

29 g *Baanrotz of Baanderheeren*,] De Baanrotzheeren of Baanderheeren, alsoo genoemt vande Benden die sy leyden, waren luyden, die op hun eygen goeden eenige benden ten Oorlogh konden brengen; deselve wierden begiftighd met een of meer Bannieren of Banderollen, in en met den naam van het goet en Territoir dat sy besaten, en haar verder tot onderhoudt van dien wierd gegeven. Welke Banniere was een getuygenis van het gesag en bevel, dat hy in het veld hadde te gebieden. Tot onderhoudinge van welke staat, dese Baanrotzheeren in Engeland den derden Penningh wierd gegeven vande Inkomsten haarder Provincie, daar sy de naam of teyken van voerden, of trokken anders een jaarlijks pensioen uyt des Koninks finantie. In Vrankrijk moesten de sodanige vier Baronnien onder haar hebben, daar van elke Baronnie thien Edelluyden tot Vasallen hadde. Dese wierden genoemt *Comites minores*, minder Graven, ten opsight van die Graven, dewelke met de Hertogen gelijk waren; So dat de Baanrotz-heeren niet minder in agting en waren, als de Markgraven en Burggraven, maar met deselve gelijk stonden.

30 h *Baronnen*,] Zyn eygentlijk sodanige, dewelke eenig *territorium* ofte regts-gebied vanden Prince besitten, met de waardigheden van Vryheeren, mede brengende hoge, middelbare en lage Jurisdictie, en maght om de misdaden te straffen, pardonneren, en vry geley te geven. *Bald. ad cap. innotuit extra de Elect. Alciat. de singular. Certamine cap.* 32. Die ook daarom in oude tijden den tytel van *Genade* plagten te voeren, ende was tusschen deselve en de Graven of Hertogen weinig onderscheid, uytgenomen den tytel en voorrang. So seid *Besoldus Dissertat. de Comitibus cap.* 4. §. 20. *Comiti Baro æquiparatur, nullumque inter eos censetur esse discrimen, nisi quod Baro non est investitus de Comitatu, qui tamen aliis in rebus suscipiendis, honoribusque administrandis haudquaquam Comite inferior censetur.* So dat de Baronnen so veel gesag over hare Landen en onderhorige gehad hebben, als wanneer sy Markgraven, Burggraven, Graven, of Hertogen zyn geworden. Sy hadden inden Oorlog een bysonder *Vexillum*, of Banderolle; Dit was ook een erffelijke Waardigheid, dewelke op de naaste van dat Geslaght overerfde.

In Vrankrijk heeft den naam van *Baron* beide een generale en particuliere beduydenis; Generalijk betekende deselve, ten minsten inde oude tyden alle grote Heren, of alsulke als de grote honorable tytulen in het Koningrijk hebben; doch specialder toegeeygent, betekende deselve een particuliere digniteyt, alleen bekent by den naam van Baron; De eerste betekeninge wort gesien in verscheyde Passagien vande oude Schryvers in Vrankrijk, Aimonius, Frossart, en andere, die 't woord Barons gebruyken, generalijk voor alle Hertogen, Marquisen, Graven, Pairs, en diergelijke, even als *Lords* in Engelant, *titolati* of *titularii* in Italien, en *Ricos Hombres* in Spangien, als specialijk te sien is in een oude Charter van den Jare 1320. berustende in 't Clooster van Sahagun. En van gelijken in een oude Wet van Koning Alfonso den X. Indien eenig *Rico Home* blasphemeerde, so verbeurde deselve daar aan een Jaar Inkomste van sijn middelen; voor de twede reyse de Inkomste van twee jaren, en voor de derde reyse alle sijne middelen; Eindelijk mede een Wet van Alfonzo de XXII. nopende d'exactien by tijde van troublen, alwaar wy genen anderen tytul voor de grote Edelen vinden (die alsdoen bestonden alleen in *Condes* of *Ricos Hombres*) dan *Ricos Hombres*; tot welken eynde den Autheur van het Tractaat *de Regimine Principum* segt, *Apud Hispanos omnes sub Rege Principes, divites homines appellantur, & præcipue in Castella*; welke woorden Gregorio Lopes citeerd op de *Partidas*, en geeft daar van dese reden, *Hujus est ratio* (seyt hy) *quia Rex providet in pecuniis singulis Baronibus secundum merita sua, vel secundum complacentiam hos deprimit, illos exaltat. Utplurimum enim Munitiones & Jurisdictiones non habent, nisi ex voluntate Regis, & inde vocantur divites homines, quia cui in majori providetur summa, ille major est Princeps, quia pluribus potest militibus providere*; want gelijk als Alexio Vegenas noteert, so is *Rico Hombre* den tytel van een weerdigheyd, en *hombre rico* simpelijk een Rijk Man; En den tytel van *Baron* en *Varon* betekende een particuliere

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

digniteit, alleen bekent by den naam van Baron, ſpecialijk in Catalauna en Valencia, alwaar ſulke perſonen, als eenige Heerlijkheden met grote Juriſdictien beſitten, hebbende gene andre geannexeerde tytulen, Barons geheten worden.

Nu de twede of particuliere betekeninge van Baron in Vrankrijk, is conſiderabel, ten aanſien vande waardigheid inde Baronnen oorſpronkelijk, en immediaat dependerende aan de Crone; Sulke als oorſpronkelijk en immediaat gehouden wierden vande Crone, waren die van d'oude tijden aldaar; want naar dat die Crone ſo was verſwakt door uytgeven en toelaten van Souveraine Hoogheden aan onderdanen, ſo wierden alle ſulke grote Heren, die inſgelijx naar hun hadden genomen enige Territorien en Juriſdictien, minder dan die van Hertogen of Graven, en nogmaals niet en hadden ſulke tytulen, of enige andre van diergelijke nature, nog den naam van Prins niet wilden aſſumeren, Barons genoemd. En van deſe ſoorte van Barons waren de oude Baronnen van Montmorency, Coucy, Bourbon, Beaujeu, en andere diergelijke; ſulke als originair dien titel mediaat van de Crone hielden, dat is, ſulke als immediaat dependeerden van Hertogdommen en Graafſchappen, zynder nog veel Baronnien in Vrankrijk; want al is 't ſake dat ſy nu dependeren van den Koning, ſo werden ſy nochtans niet gehouden als originaire te dependeren vande Crone, maar van enige oude Hertogdommen of Graafſchappen, al over lang weder vervallen aan de Crone. 't Begintſel deſer ſoorte van Barons waren voor 't meeſtendeel by creatie (dat ſolemnelijk geſchiede by d'oude Hertogen en Graven) of by aſſumptie van dien tytel, 't welk was 't outſte gebruyk. Dat aſſumeren was ſpecialijk gebruykt by jonger Sonen van Graven, die verkregen hebbende een gedeelte van haars Vaders erfniſſe, ſonder den honorablen tytel van Grave (die gemeenlijk kwam op den oudſten Soon) ſig ſelfs Barons van die partage intituleerden.

D'oude uſantien, gepleegt in 't creëren van Baron aldaar, ſeggen ſommige te vereyſſchen, dat die gene, die met dien tytel wierde vereert, moeſte onder hem hebben een Banneret, of ſes Ridderen Bacheliers, hebbende elx jaarlijx aan inkomende Renten ſes hondert Francken; eenige vier Caſteleynen, andere anderſints: dog alle, dat den perſoon eerſt moeſte gemaakt werden Banneret, ſo dat hy mochte voeren *ſtatum Baronis & honorem Vexilli* (als geſeyt wert van Mathieu de Gournay, een Baron van 't Hertogdom Guienne, onder Hendrik den vierden Koning van Engeland) en 't Recht van de plaats ſijner Heerlijkheyd met Muyren en Veſten te omwallen, ende driemaal geweeſt in een Bataille. Maar aangeſien de waardigheid van Banneret is geinvolveert met de digniteit van Baron, ſo ſullen wy de obſervantien in 't creëren gebruykelijk, volgens het ſchryven van de la Sale hier byvoegen, wiens woorden aldus luyden; *Quand un Chevalier ou Eſcuyer Noble, de toutes ſes quatres Lignes a la terre de dix Chevalliers, ou Eſcuyers Bachelers, & ſe veut faire Banneret, faut par droict d'honneur que premier ait de ſa Patrimoine ou acquis, pour eſtre accompagniez du maynes de quatres ou cinq Nobles Hommes, continuellement a douz ou a ſeiz Chevaux, lors ſe peut faire Banneret, par la facon que l'enſuit; le Roy ou le Prince, licitement donnera banniere, & luy coupera la queue de ſon pennon, a la premiere Bataille, ou il ſe trouvera & le faira la Chevailler ſ'il ne l'eſt. Et lors ſera Banneret. Et ſ'il ne le faict en Guerre, le peut faire en jour ſolemnelle feſt, apres le ſervice divin, luy eſtant en ſa Chaire, & les Bannerets a genoulx. Et ſ'il avance la Seigneurie, par forme qu'il puiſſe avoir un Banneret, ou ſix Chevaillers chaſcun de ſix cent Francs de Rent ſous luy, allors il peut, par le conge du Prince, ſe dire Baron; & autrement le Prince, que le ſouffre, foule les termes de raiſon.* En hier uyt ſchijnt het, dat ſommige 't woordt Baron willen trekken van het Duytſch woordt Bannerheer, by ons Benderheer, dat is ſo veel als *Dominus Vexillifer*, om dat de Baronnen de principale Krijgs-Vendelen plagten op te regten, hebbende den naam van Benderheren, als Heeren der Benden, welk vendel de Baronnie moeſte volgen, waar henen den Benderheer commandeerde; andere anderſints. So dat den oorſpronk van den naam van Baron onſeker is; 't waarſchijnlijxte van alle gevoelens, willen ſommige houden, die dat toe-eygenen 't oude Duytſche woort *Bare*, 't welk in vergangen tijden beteykende gereet, kenbaar &c. waar van de woorden openbaar, baargelde, en andre in onſe tale nog overig zyn. So dat Baro ſo veel te ſeggen is, als by de oude Romeynen, den tytel van *Illuſtris*, wiens digniteit genoemt wierde *Illuſtriſmatus*: of het woort *Bar*, *Barn*, of *Bern*, dat by de Wetten van de Longobarden eygentlijk wierde gebruykt voor een menſch, in dien ſin, als het beteykent de *ſexus*, als *Vir* doet, en niet als *homo*, of liever als *homo* doet, volgens de gemeene aanneminge, wanneer daar by vermeynt wert, alleen het mannelijke Oir, gelijk inde Provinciale talen, die hebben *homme*, *homini* en *hombres*, alle komende van *homines*, en door de invaſie vande Gothen en Wandalen (behouden hebbende een weynigh van die Noortſche Sprake) 't ſelve woord Baron als nog voor *vir* gebruyken, als *Barus & fœmina*, *Baron & femme*, byſonder in Piccardien, alwaar de Vrouwen ſeggen, *men Baron*, voor mijn Man; ſoo dat (naar hun ſeggen) dit woort Baron betekenende een Man, by applicatie mede konde getrokken zyn tot een digniteit; even als *Dux* en *Comes* van hare gemeene beduydeniſſe, of als *Miles* inde feudale wetten dikwils voor een Ridder, en altemets voor een Edelman; Waar van hier na breder.

[i] *Ridders*,] Deſe waren twederhande; andre 31
dewelke uyt de waardigheid van haar geſlagt en afkomſte het Ridderſchap verkregen; andere dewelke alleen door hunne verdienſten van Vrome Daden inden Oorlog, of om uytſtekende wijsheid en geleerdheid, met ſoodanigen tytel vereerd wierden.

Volgens de Duytſche Wetten was niemant tot het Ridderſchap ontfankelijk, als die van Vader of Voorvader een Edelman was geboren, en alhoewel het perſoneel was, en die waardigheid niet aande Naſaten overerfde, en in een verkieſinge beſtond, is het nogtans ſo veel geagt, dat Koningen, Hertogen en Graven Kinderen met dien ſtaat en

waar-

waardigheid zyn vereerd geworden. So lesen wy by *Fauchet l'origine de dignites liv. 1. pag. 3.* dat Carolus Magnus sijn Soon Lodewijk, ten voorbeeld en aanmoediging van kloekheid en dapperheid, tot Regensborg met het omhangen van het Swaard tot Ridder maakte. So dede wederom Lowys sijn Soon Karel de Kaluwe op gelijke wyse Ridder maken. En is het voor onbetaamlijk gehouden, dat yemand tot hoger waardigheyd soude komen, die te voren geen Ridder en was; daarom ook Grave Willem de II. hem in den Jare 1247. Ridder heeft laten maken, eer dat hy Roomsch Koning gekroont wierd. De Ridders wierden met de Baronnen in gelijken rang gestelt, en in ordre hadden die gene, dewelke ook Ridders waren, de voorrang boven deselve, uytwijsende de tekeninge van verscheide Oude Edicten, daar de Ridderen voor de Baronnen genomt en getekent staan. Daarom de Baronnen haar selven ook de Ridderlijke titel hebben aangematigd, het zy dat sy in 't bysonder Ridders gemaakt waren ofte niet. Het ampt en officie van een Ridder was, in een goed aansien van dapperheid en kloekheid te leven, en in den Oorlog haar selven te oeffenen, en altoos gereed te zijn, den Prince en het Vaderland te dienen; ende en wierd niet so seer een teken van den Adel geagt, als wel de waardigheid van een voorname bedieninge van ere en hoge verdiensten, een regtschapen Edelman waardig. En van ouds plag niemand dese waardigheyd te ontfangen, of hy hadde ten minsten driemaal met den Hertog te velde geweest. *Vide Gramaj. Ant. Lovan. pag.* 120. Waren ook gehouden Ridderlijke Staat te voeren, hebbende hare Vasallen, Schildknapen, Pagien, Lijf-knechten en Dienaren in Liverye. *Habebant*, seyd den selven *Gramajus Antiq. Lovan. pag.* 119. *suos Clientes, Armigeros, Ephebos, Satellites, Ministros concolore amictos.* Daar uyt dan te letten staat, dat het Livrey dragen van Lijfgaarden en Knechten soo gemeen niet en was, en alleen het Ridderschap eigen. Sy hadden ook haar bysondre Ordre ende teken vanden Prince en Vorst, van dewelke sy tot Ridders gemaakt wierden, elk in den sijnen; welke Ordres velerhande zyn, en heeft daar omtrent het Koningrijk van Vrankrijk meest gefloreert, zijnde daarom ook het Hooft van meer Ordres van Ridderschap, als enige andere Natie; Wy sullen deselve, voor so veel wy die by een hebben konnen vergaderen, om den curieusen Leser te voldoen, alhier na de ordre van 't Alphabeth kortelijk op tellen, met enen daar by voegende, wat Ceremonien daar omtrent sijn geobserveerd geworden.

D'Ordre van ALCANTARA.

32 DEse Ordre van Alcantara is gefondeert in het Koningrijk van Leon, by den vermaarden en dapperen Ridder Gomesius Ferdinandus, ten tyde van Ferdinandus, Koning van Leon en Gallicia, omtrent den Jare 1176. om de hovaerdye der Moren te wederstaan; Sy wierden in't eerst genoemt de Ridders van S. Julien van Pirario, naar de Stad, alwaar sy haar onthielden. Hadden voor Blason een groenen Perenboom in een gouden Schilt, tot dat Alphonsus de VIII. haar een vermaarde en goede Plaatse vereerde, op den Oever van de Riviere Tagus, geheten Alcantara, te voren gegeven aan de Ridders van Calatrava. Anno 1411. verkregen dese Ridders vanden Paus Benedict een Privilegie, om een groen Cruys in forme van een Lelie, op haar linker borst te mogen dragen.

D'Ordre van St. ANDRIES.

D'Ordre van St. Andries in Schotland, was geinstitueert by den Koning Hungius, als hy Athelstan Koning van Engelant overwonnen hadde; Sy wierden genoemt de Ridders van Sint Andries, of den Distel. Hadden een Bant van Goudt vol Knopen, waar in waren geknoopt Distelbloemen, met dit Merkwoort: *Nemo me impune lacesset*, alluderende op 't steken der Distelen. Beneden daar aan was gehecht het Beeld van St. Andries, houdende sijn Cruys voor hem, welk Cruys hy seyde, hem verschenen te zyn in de Lught, voor de Bataille; en om die reden, tot gedachtenisse van die overwinninge, begeerde den Koningh, dat het selve Kruys op sijn Wapen soude gesneden worden, en gevoert in de Vaandelen van sijn Leger, 't geen als noch geobserveert word.

D'Ordre vande ANNUNTIATIE *of* BOOTSCHAP.

DE naam van dese Ordre is blijkelijk, eerst om 't Beelt 't welk dese Ridders dragen, ten anderen om dat den dag van hunne by-een-komste is den Feestdag van Mariæ Bootschap; als wanneer 't getal en plaatse der overledene Ridderen vervult word door den Prince van Savoyen, dewelke 't hooft is vande veertien Ridderen. D'oorsaak was Amadeus de vierde, bygenaemt de Grote, hadde omtrent 't Jaar 1319. op het Feest vande Hemelvaart Mariæ, Rhodus vande Turken gewonnen, en in handen der Christenen geleverd; waar door het Wapen van Savoyen, 't welk eerst een was met het Keyserrijk, geschakeert met de Saxise Hertogen (van welke de Vorsten van Savoyen gesproten zyn) tot loon en prijs van hun dapperheyd aldaar bedreven, vermeerdert en vereert is geworden met het Schilt der Hierosolimitaansche Heeren van St. Jan, te weten een Silver Cruys, in een root Velt, en dat ten versoek der Ridderen, die daar naar met het Eylant Rhodus zyn begiftigt geweest van den Keyser van Constantinopelen, en genoemt Ridders van Rhodus. Dese overwinninge heeft ook oorspronk gegeven aan de vier Letteren F.E.R.T. die de Vorsten van Savoyen noch hedensdaaghs gebruyken; bediedende *Fortitudo Ejus Rhodum Tenuit*, Sijne sterkte heeft Rhodus bewaart. Dese Vromigheyd van Amadeus den vierden, heeft Amadeus den sesden willen ewig maken, door het instellen van een Ridderlijk Geselschap, ter gedachtenis vande Boodschap des Engels; daar toe verkiesende veertien vande Edelste Mannen, en elk van dien begiftigende met enen Gouden Halsbant, met sommige Schildekens met Minnekno-

pen aan een geheght, hebbende 't voorgemelte Markſchrift F. E. R. T. onder uythangende het Beeld der Maget Maria, daar ſy vanden Engel gegroet wordt. De plaatſe hunner by-een-komſte is de Kerke van 't Huys der Chartroiſen in Savoyen, geſtight by Amadeus de Seſde, om dat de Religieuſen aldaar ſouden ruſtelijk bidden voor de Zaligheid deſer Ordre, en dat die Ridders jaarlijx op den Feeſtdagh van Mariæ Boodſchap aldaar verſchijnen ſouden, als voorſegt is. Haar getal is 14. met hun Hoofd 15.

D'Ordre van AVESIENS.

DE Ridders van deſe Ordre wierden in 't eerſt genoemt Ridders van Ebora, naar die Stad, daar ſy woonden. Sy ontfingen deſen Tytel van haren Grootmeeſter Ferdinando Monteyro, tot uytdrijvinge der Moren, daar na by Ferdinando de Yamus, haren tweden Grootmeeſter, gewonnen hebbende het Caſteel d'Avis, van waar hy haar tranſporteerde, om den Vyandt nader te weſen, na 't ſelve Caſteel Aveſiens; droegen een groen Cruys op eenen langen ſteel, in plaats vanden Pereboom, tot diſtinctie van die van Alcantara; doch ſchijnen in 't eerſt gedragen te hebben een root Cruys, met twee kleine Vogelkens onder aan den voet, blijkende by d'oude Zegelen haarder Ordre.

D'Ordre van 't BADT.

DEſe Ordre is in het Koningrijk van Engeland ingeſtelt geweeſt, en was het ampt vande Ridderen eigentlijk 's Koninghs Tafel te dekken op den Dag vande Kroninge, en te ryden in haar Habyten voor den Koningh; Het Blaſon van d'Ordre was drie Kronen in een rondt van Goudt, met dit Devijs, *Tria in unum.* Sy nemen hun oorſpronk, naar ſommige ſchrijven, van alſulke Schiltknapen, die 's naghts voor de Kroninge des Koninghs de wagt voor 's Koninghs Badt gehouden hadden, hoewel weinigh ſekerheid daar van te vinden is; zynde meeſt door negligentie of corruptie des tijds geraakt uyt de memorie; alleenlijk vintmen, dat Koningh Henrik de vierde, op den dagh ſijner Kroninge op 't Caſteel van Londen, 46. Schiltknapen, die 's naghts te voren de waght gehat, en haar in 't Badt gewaſſen hadden, tot Ridders van deſe ordre creërde, gevende hun elk groene Tabbaarts met lange mouwen tot op haar hielen, en Mantels, vaſtgemaakt op haar linker ſchouder met een dubbele witte ſijde koorde, met een grooten quiſpel onder aan hangende.

In de eerſte tyden deſer inſtellinge wierden twe grote Edelen onder hun (die noch geen Ridders waren) gekoſen, om deſe Ordre met groter ceremonien dan de andere te ontfangen, 't welk geſchiede op den dag der Kroninge, of 't trouwen van Koning of Koninginne, of d'inveſtiture harer Kinderen tot eenig Hertogdom, Prinſdom, of Graafſchap. De ſolemniteiten, cerimonien en manieren van doen, gebruykt, geſchieden op deſe maniere: Daags voor de creatie wierden deſe Perſonagien gekleedt in grauwe Rokken, byna gelijk Heremiten, met een kavel en linnen Mutſen op haar hoofden, en Laarſen aan hunne benen; In deſe Habijten gingen ſy naar order harer geboorte met een grote devotie Miſſe horen, daar naar (den avont gekomen zynde) t'ſamen ter Tafel, alwaar elk wierd gediend van twee Schiltknapen, en een Lacquey of Pagie; gegeten hebbende, vertrokken ſy weder in haar Kamer, alwaar ſy vonden elk een Bedt, geprepareert en verciert met rode gordijnen, waar aan hingen de Wapenſchilden harer Familie, beneffens een Batſtove, overdekt met een wit Kleedt, om daar in naar hun Avondt-devotie, ſig te waſſen, en indagtig te maken, dat ſy voortaan moeſten zyn reyn van Ziel en Lichchaam: 's Morgens heel vroeg wierden ſy gewekt met alderley Inſtrumenten van Muſijk, en kleden ſig, gelijk daags te voren; waar na haar kwamen vinden den Coneſtable, den Marechal, en andre Gedeputeerden van den Koningh, die hun elk by order, en by ſijnen naam aanſprekende, haar voordroegen den eet, die ſy gehouden waren te doen, namentlijk Godt boven al te dienen, de Kerke te beſchermen, den Koning te eeren, de Rechten te bewaren, Weduwen, Weſen, en Jonge Dogters te nemen in haar protectie, en naar haar uytterſte maght te defenderen. Deſe Articulen beſworen hebbende by den Evangelie, wierden ſy weder geleyt na de Metten, gaande des Konings Muſicanten en Heraulten voor aan; de Metten geeyndight zynde, wierden ſy weder gebraght in haar Kamer, alwaar ſy haar ontkleden en weder aan deden een Fluwelen of Satynen Mantel van Hemels-blauw, om te betonen, dat hunnen Krygs-yver geheel Hemels en Goddelijk was; witte Hoeden met witte Pluymen, en witte Handſchoenen, die ſy met een kleyn wit koordeken vaſt maakten aan de Mantels: 't welk gedaan zynde, traden ſy op haar geſadelde Paarden, verciert met Kouſſen, gemaakt van wit en ſwart Leer, en 't Paart aan 't voorhooft hebbende een wit Kruys; Haar Lacqeyen droegen hare Swaarden en Sporen al vergult, en leere Baudriers om de Scheden, voor haar, aan elke zyde een van haar Eſcuiers, of Schiltkapen te paarde. In deſer manieren quamen ſy voor den Koningh, met ſtekende Trompetten, de Heraulten en andere Officieren voor haar rydende; Voor den Koningh gekomen zynde, wierden ſy geleydt by twee oude Ridders, die hun daar hadden opgehaalt; waar naar de Lacqueyen de Swaarden en Baudriers overgaven aan den groten Camerling, die deſelve met grote eerbiedigheid den Koning preſenteerde, om de nieuwe Ridders aan 't lijf te binden, 't geen hy dede, en daar na commandeerde hy de oude Ridders de ſporen haar aan te doen, de Knien te kuſſen, en geluk te wenſchen. Deſe Ceremonien geeyndigt zynde, retireerden ſy weder in ſtaat als voren, doch den tyd der Veſperen gekomen zynde, gingen ſy in de Kerke, en offerden hare Swaarden op den Autaar, om te betuygen, dat ſy bereyt waren, als Kinderen vande Kerk, deſelve te beſchermen. In het wederkeren ontmoete haar des Konings Kok, tonende ſijn Mes, en dreygende ſmadelijk haar vergulde ſporen af te ſnijden, ingevalle ſy haar niet en droegen als vrome en getrouwe Soldaten. 't Exempel

empel hier van wiert aldaar uytgeſproken tegens Sir Ralphe Grey, die hem in getrouwigheid miſgrepen hadde, door den Grave van Worceſter, als Conneſtable van Engelant, onder Eduart de Vierde, alwaar de ceremonien van dit af-ſnijden van ſijn vergulde Sporen, by den Mr. Cock gedaan, ſpecialijk werden verhaalt. Dat mede 't affnyden der Sporen in 't degraderen van alle Ridders in de oude tyden wierde geobſerveert, ſien wy in 't exempel van den Grave van Carlile by Thomas Walſingam, met deſe woorden verhaald, *Quadrifario Judicio condemnatus eſt, nempe primo degradatus, amputatis ſecuri ad talos ſuos calcaribus, & ſic viciſſim diſtinctus eſt balteo militari, ablatis calceis & chirothecis, deinde tractus, ſuſpenſus & in quartas diviſus eſt.* Seldenus vehaalt noch een ander forme van degraderen, by vonniſſe van penitentie, uytgeſproken by den Aarts-Biſſchop van Cantelberg, 't ſamen met den Biſſchop van Saliſbury, als gedelegeerde Rechters, Anno 1285. onder Eduwart den eerſten, tegens Meſſire Oſbert Giffard Ridder, over 't ontvoeren van twee Nonnen uyt het Clooſter van Wilton. Den inhoudt was, dat hy noyt meer vermocht te komen, ja niet ſo veel, als inde preſentie van een Nonne, ſonder toelaten van den Overſten van ſijn Dioceſe; dat hy ſoude driemaal gaan, alleen ſijn hemt en onderbroek aan hebbende, in Wilton Kerk (doch niet in 't byweſen van Nonnen) en elke reyſe met roeden geſlagen ſoude werden; So van gelijken op de Markt van Salisbury, en in Sahftesbury Kerk. *Praterea* (ſeyt het Vonnis) *inſigniis militaribus interim ſit privatus, non ſellam militarem, aut deauratas Phaleras habiturus, nec Veſtes coloratas, ſed tantummodo in Ruſſeo cum agninis pellibus vel ovinis, nec calceamenta, niſi vaccina, nec utatur camiſia poſtquam prædicto modo fuerit fuſtigatus. Et hæc omnia ſibi injungimus in virtute præſtiti juramenti, ut taliter extra Militiam agat vitam, donec per triennium ſteterit perſonaliter & integre in terra ſancta, niſi infra triennium Dominus Rex Illuſtris ipſum revocandum duxerit ex gratia ſpeciali.* De vordere ceremonien en ſolemniteyten, gebruykt in 't degraderen in die tyden, namentlijk hoe dat een Ridder geheel gewapent vanden hoofde tot de voeten, ſo wel offenſive als defenſive (als of hy ten ſtrijde ſoude gaan) wiert gebragt op een ſtellagie, inde Kerke opgereght, en aldaar by 30. vande Geeſtelijke alſulke Pſalmen geſongen, als men gewoon was te ſingen over doden, ook ondertuſſchen allengxkens ſo weder ontwapent, 't Rappier gebroken, mitſgaders daar naar by den Herault een Silvere Lampe vol warm water den Ridder in 't aanſight geworpen, hy geſtoten vande ſtellagie, en ſoo voorts, kan men ſien by Meſſire Willem Segars in ſijn Boek genaamt *Honor Militarii and Civil*, in 't twede boek, in 't 4. capittel.

D'Ordre vande BANNERETS.

'T EErſte gebruyk vande Ridderen te maken Bannerets, in 't Rijk van Engelant, 't welk altijd geſchiede in 't Velt onder 's Koninghs Standaart, wert by hun toegeſchreven haren Koningh Eduart de Derde, en gehouden twederhande. D'eerſte die by den Koningh ſelfs, of in tegenwoordigheid des Koninghs, onder den grooten Standaart, by openbare Oorloge gecreëerd wierden, en de voorrang namen voor jonger Sonen van Burggraven, Baronnen en Ridderen Baronets in dat Rijk. De twede die vanden Generaal van 't Leger, of van yemant anders door laſt en commiſſie des Koninghs, deſe eere ontfingen, en voor de ordinaris Ridderen, dog beneden de Baronnets, gingen; De Ceremonien in 't creëren van beide, zyn deſe: den Ridder die deſe eer ſtond te ontfangen, wierde gebraght voor den Koningh of Generaal, tuſſchen twe Ridderen, dragende ſijn Baniere opgevouwen. Waar na voor alle den Adel en Officieren van 't Leger, den Koningh of Generaal by den Herault wiert aangeſproken in deſer voegen, Dat ſijne Majeſteit mits d'Afkomſte, Dapperheid, Deugd en Middelen van deſen Ridder, om te konnen onderhouden dien ſtaat, ſoude gelieven de ſtaarten vande Baniere af te ſnijden, en alſo den Ridder tot den van Staat Banneret te avanceren; en wierd niemant eertyds met deſen tytel van Banneret vereert, die beneden een Ridder was; ook was deſe waardigheit erfelijk, en by de Lenen gevoegt, even als die van Hertogen, Markgraven, en andere.

D'Ordre vande BARONNETS.

GEfondeert by den Koning Jacobus in 't negende Jaar ſijns Rijx, wanneer hy het Koninghrijk van Yrland door de Wapenen onder ſijn Gebied gebracht, en de Rebellen uyt de Provintie van Ulſter verdreven hadde; 't voornaamſte deſer Order is, dat deſe eer niet en is perſoneel, als de digniteit van alle andere Ridderlijke Ordres, maar erfelijk op den oudſten Soon, gekomen zijnde tot den ouderderdom van 21. jaren, als wanneer hem 't ſelve Ridderſchap wert gegeven. Haar Blaſon is 't Wapen van Ulſter, zynde een bloedige Handt in een Silver Velt, dat ſy en haar deſcendenten voeren inden eerſten hoek van haar Wapenſchilt.

D'Ordre vanden BEER.

D'Ordre vanden Beer, geſeyt *du Saint Gall*, is geinſtitueert by den Keyſer Ferdinandus de Twede anno 1213. ter gedachteniſſe van *St. Urſus de la Legion de Tebains*, gemartiriſeert te Soloturn in Switſerlant; hadden voor Collier, Gouden Ketenkens, onder aan hangende enen Beer van Gout, geamaljeert met ſwart; was langh in ſwangh by de Switſers, eer dat ſy waren ontſlagen vande gehoorſaamheyd van 't Huys van Ooſtenrijk, maar zedert dat ſy haar hebben vrymaakt, en de Kaſtelen en ſterkten geraſeert, is de memorie daar van t'eenemaal verdwenen.

D'Ordre van 't BOURGONDIES CRUYS.

KEyſer Carel de Vijfde inſtitueerde d'Order van 't Bourgondies Cruys, op St. Magdalena dag anno 1535. binnen Tunis, als hy ſijne Victorieuſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

ctorieuſe intrede dede, en Muloaſſes in het Rijk van Tunis herſtelde, 't welk hem den Zee-rover Barbaroſſa hadde ontnomen, tot vergeldinge van manhaftigheid der gener, die hem dapperlijk geholpen hadden; De Ridders droegen een Mantel, daar op ſtont een Bourgondies Cruys, gelijk Keiſer Karel gewoon was te voeren inden Oorlogh, beſtaande in twee knoopagtige ſtokken over malkanderen leggende, ter gedachteniſſe van St. Andries, Patroon van dat Huys, waar by gevoegt was een Vyer-ſtaal, het welke Vyer ſloegh uyt een Keye, met deſe Inſcriptie *Barbaria.*

D'Ordre vande BREMKAPPER-BLOEM.

DEſe Ordre tot een beduydenis van de moedigheid, als by der aarden ſig houdende, opgenomen by Koningh Louis voor ſijn *Emblema* met dit Devijs, *Exaltat Humiles*, is by hem ingeſtelt anno 1234. en ſelfs aldereerſt ontfangen door handen van Gautier, Biſſchop van Sens, 's avonts voor de Kroninge der Koninginne Margarita van Provence, ſijn Gemalinne, gevende elken Ridder enen Collier of bant, gemaakt van ſulke ſoorte van Kapperen (hebbende ten dele de blom noch in de mont) als gemeenlijk groeyen op Brem, en gebruykt werden voor ſalade, konſtelijk geamailleert, en t'ſamen geketent met Lelien van Goudt, geheeel open naar de buyten zyde, geamailleert met wit, onder aan een Cruys van Gout; En was hunne Kledinge witte Damaſte Tabbaars met Violette Hoeden. Willem de Nangis, een vande Monnicken tot St. Denis in Vrankrijk, obſerveert inde Legende van deſen Koningh, dat hy Anno 1238. deſe Ordre gaf aan Robbert ſijnen Broeder, eerſte Grave van Arthois, inde Kerke van St. Corneille te Compiege, 's morgens naar 't voltrekken van't Huwelijk van deſen Grave met Machtelt, des Hertoghs van Brabant Dochter, ten overſtaan en byweſen van alle den Adel, ſoo wel Vrouwen als Mans in dat Rijk, en wel twee duyſent Ridderen Bannerets met haar gevolgh; Inſgelijx Anno 1267. ter Vergaderinge vande Generale Staten ſijnes Koningrijx op Pinxterfeeſt, in de Kerke van Parijs, aan ſijnen oudtſten Sone Philips, ſijnen Neve Robbert, Soon van Robbert, eerſte Grave van Arthois, ſijnen Broeder, verſlagen te Maſſourre in Egypten, nevens veel andere Baronnen en Groten van Vrankrijk. De ſolemniteiten wierden gehouden met grote magnificentie, ſo dat de Winkels binnen Parijs geſloten waren den tyd van aght dagen, de Straten behangen met Tapiſſeryen, en Tafels opgerecht voor yeder een, naar ouder gewoonte; alle het welke den voorſz Nangis mede verhaalt in deſe woorden: *Anno Domini 1267. in Pentecoſte, Prælatis & Baronibus fere totius Regni Franciæ Pariſiis congregatis, Ludovicus, Rex Franciæ, videns Filium ſuum primogenitum Philippum, Juvenem fortem & probiſſimum, atque Robertum, Nepotem ſuum, Filium Roberti Fratris ſui, Atrebatenſis Comitis, quondam apud Maſſoriam interfecti, eos cum pluribus aliis, Milites novos Geniſtellæ fecit: ubi tanta fuit lætitiæ ſolemnitas, quod populus Civitatis Pariſienſis ab omni opere vacans ſolummodo lætitiæ & exultationi intentus per octo dies & amplius, Civitate per totum cortinus Pannorum varii coloris & ornamentis pretioſis mirabiliter palliatis, cibisque publicis ſolemnitatem protendere.* De forme der Brieven in 't geven deſer Order, brengd Favin voor exempel, geſien te hebben de Charter by Carel de Vyfde, gegeven aan Meſſire Godefroy de Belleville, Edelman van ſijn Kamer, waar van den inhoudt vertaalt zynde, dusdanig was.

CArel, by der Gratie Godts, Koning van Vrankrijk &c. alle die deſe jegenwoordige ſullen ſien, Salut. Doen te weten, dat wy mits de goede rapporten aan ons gedaan vande perſoon en goede Adelijke afkomſte van Godefroy de Belleville, Edelman van onſe Kamer, hebben uyt onſe ſpeciale gratie en faveur hem gegeven en geconſenteert op alle Feſtijnen, en ſolemnele Vergaderingen vryelijk te mogen dragen de Collier vande Bremkapper-Bloem ſonder eenige reproche; Gegeven onder onſen Zegel te Tours den 26. dagh Julii 1380. en van ons Rijk het veerthiende.

D'Ordre van CALATRAVA.

VAn de Ordre van Calatrava werd geſegt, dat die ſoude begonnen zyn Anno 1121. by Alphonſus, bygenaamt de *Heylige*; Sy hebben den naam van Calatrava inde Geweſten van Toledo, uyt oorſaak, dat de Moren, komende voor deſe plaatſe, en de Ridders van deſen Tempel deſelve weigerende te beſchermen, twee Monnikken van de Ordre van Chiſteaux ſulx aannamen, door welkers manhaftigheit andere aangemoedigd zynde, deden de Moren te rugh wijken, en wierd alſoo de Plaats behouden. Sy dragen een wit Kleedt, met een groot root Cruys, en zyn beveſtight door den Paus Alexander de Derde.

D'Ordre van la CALZA.

TOt navolginge vande Ridders van 't Snoer of *Banda*, ſtelden de Venetianen d'Ordre van la Calza in; niemant moghte van deſelve weſen, ten zy dat hy was van Edelen bloede. Anno 1562. verkregen de Ridders van deſe Ordre vele Privilegien; Haar teyken was een Bant van Goud, daar onder aan hong 't Beelt van St. Mark, of een vliegende Leeuw, met deſe woorden, *Pax tibi Marce.*

D'Ordre van St. CATHARINE.

NOpende deſe Ordre, ſo is 't dat de Pelgrims van Jeruſalem, gaande naar 't Clooſter van St. Catharine op den Bergh Sina, alwaar 't Lichchaam van deſe H. Maget achter of onder den hogen Autaar ruſt, naar 't horen vande Miſſe, en 't ontfangen van 't Sacrament, aldaar Ridder geſlagen werden op haar Graf of Sepulture, by den Guardiaan, of de voornaamſte vande Monnikken van dat Clooſter, gebruykende deſelve ceremonien en woorden, als gebruykt worden in het creëren der Ridderen van 't Heilige Graf te Jeruſalem; deſe Ridderen dragen Mantels, en op de linker zijde benevens 't Cruys van Jeruſalem, een Wiel met ſes Speken.

D'Or-

D'Ordre der Christelijcke OORLOGE.

ANno 1614. wanneer den Keyser Matthias Ferdinandus, Koning van Bohemen, tot Weenen in Oostenrijk sig onthield; soo hebben aldaar Carolus Gonsaga, Hertog van Meurs, en andere seventhien van de voortreffelijkste Edelen, onder welke waren Hoogduytsche, Fransche, Poolsche, Hongersche en Italiaansche, de Ridderlijke Order der Christelijcke Oorloge ingestelt, onder deschut en bewaarnisse der Maget Maria, des H. Aarts-Engel Michaëlis, en des H. Francisci, tegens de Turken, en andere Vyanden der Christelijke Religie; haarlieder kenteken was een Cruys in Gout geborduyrt, op de manier van de Maltische Ridders, met die Beelden der Maget Maria, en des Aarts-Engel Michaelis.

D'Ordre van CYPRUS.

DE Ordre van de Ridders van Cyprus is ingestelt by 't huys van Lusignan, dat soo veel Koningen en Princen aan Christenrijk gegeven heeft. Haar blasoen was een Bant van Gout, in forme van een Koorde, gemengt met Letters S. in grote Characteren, met een Swaart onder aanhangende, de Lemmer van Silver, en 't Hecht van Gout, met dit omschrift *Pour loyaute maintenir*; Om de Riddren aan te moedigen, dat sy geen occasie moesten laten passeren, om haar manhaftigh en courageus te toonen, tot welcken eynde t'rappier gedragen wiert, en sy onder malkanderen schuldig waren eendragt en vrientschap te onderhouden, tot bescherminge des Vaderlands; De Letter S. beteeckende *Silentium*, dat is, stilswygen by d'oude Romeynen. Andre seggen, dat den Bant was een roode Koorde van Witte Zyde 't samengevlochten met minnestricken, tusschen beyde de Letters S. en R. van fijn Goudt, 't swaart onder aanhangende in een Ovael, omvangen met dese woorden, *Securitas Regni*, dat is, de Sekerheyt of veiligheyt van 't Rijk.

D'Ordre van den DISTELBLOEM.

INgestelt by Lodewijk Hertog van Bourbon, na sijn wederkomste uyt Africa, alwaar hy de Heydenen overwonnen hadde; het welk hy niet alleen en dede, ter eeren van sijn eerste Victorie, maar van gelijken tot verder luyster van sijne macht, dewelke hy employeerde tot assistentie van Carel, Hertog van Orleans, Philips, Grave van Eureux, en Jan, Grave van Augoulesme, tegens den Hertoch van Bourgondien, dewelke Hertoch Lodewijk van Orleans, sijnen Neve hadde doen vermoorden; en was het teyken van dese Ordre een geweven Bant van Gout, doorvlogt met Lelien, en Bladen van Distelbloemen, waar onder aanhong een Cruys, met dit woort, *Esperance*, en waar van de beduydenisse was, sijne stantvastigheyt, tegens, alle rampen, en hoope van een goede fortuyne. Want de Distelblom betekent tegenspoet, en de Lelie de hoope. Andere schryven, dat onder aan hing een ovael, waar in stont op een halve Mane, 't beelt van de Maget Maria, omvangen met stralen van de Son, gekroont met twaalf Sterren, en onder aan 't selve ovael de knop van een Distelblom.

D'Ordre der Duytsche Heeren, of PORTE-CROIX.

AAngaande dese Ordre, en hebben die van de Duytsche Natie, niet minder willen wesen, als de Italianen, Spanjaarden, of Fransche, die hunne Orders hadden: waar onder sijn begin heeft anno 1191. de Order van Duytsche Heeren, Ridders van de Maget Maria, Porte Croix. Aangaande den naam van de Ridders van de Maget Maria, die voeren sy van hunne Kerke en Hospitael, dewelke ter eeren Mariæ gebout waren; worden genaamt Duytsche Heeren, of Ridders, om dat in 't begin een Wet gemaakt is, dat alleen Duytschen in dese Ordre souden aangenomen werden van Edelen geslagte; Sy voegden 't Rosary by haar teyken, 't welk sy rontom haar Kruys droegen, en uyt wierden die reden geheten *Marianes*, of *Porte Croix*; haren oorspronk wert toegeschreven aan sommige Burgers van Bremen en Lubec, ten tijde Henrici de Vijfde, anno 1191. in de Belegeringe Ptolomaidis, of Acconis; andere vroeger anno 1119. korts naar het overgaan van Jerusalem, aan de Christenen, by sekeren Duytz, eu andre van hun Natie, die daar woonden. Welken Duytz, wesende rijk en machtig van middelen, liberaal huys hield, ontfangende als in een Hospital, alle Passagiers en Pelgrims, die naar Jerusalem gingen; soo dat hy ten laatsten daar aan bouwde een schoone Kerke, die hy de Maget Maria toeëigende; en erigeerde dese Ordre, die naderhand bevestigt is, door den Paus Celestin den III. (volgens de brieven de dato anno 1192. 22. February in Romen) en Hendrik de V. Desen Paus heeft aan dese Ordre vergunt te dragen, niet alleen een witten mantel, maar ook een schilt van deselve verwe, met een swart Kruys op beyde Porte Croix; Sy profiteren den regel van St. Augustin. Hun last en ampt was, naar 't exempel van de Tempeliers, te logeeren Pelgrims, en sieken van hunne natie; voor al te vechten voor het Gelove tegens d'ongelovige, gelijk d'Hospitaliers en Tempelheren, moeten dagelijx lesen binnen 24. uyren 200. maal *Pater Noster*, *Ave Maria*, *Credo*; staan onder 't gebiet van een hooft, die sy noemen *Magnum*, of *Summum Magistrum*; den eersten is geweest in 't beleg van Ptolomais, Henricus à Walpot. In 't aannemen wierde aan de Novitien onder anderen dese gelofte gedaan, *Wir tragen euch wasser und broet zue, und desz genuch, dar zu ein geringe kleydung, euwer leben lang, wirt es besser, so habt irs auch; Weitter find wir euch nicht schuldigh.* Verjaagt sijnde, sijn sy vertrokken naar Ptolomaida, en van daar ook door de Sarazenen verdreven, sijn sy in Duytsland gekomen, en anno 1227. omtrent 't achtste Jaar Frederici de II. (den Paus Gregorius de X I. beneffens den Keyser Frederik sulx consenterende) door Conradus Hertoge van Mausovien in Pruissen geroepen, om 't selve met wapenen aan te tasten; 't welk sy soo manhaftiglijk hebben gedaan, dat sy Pruissen en

Livonien overwonnen hebben, en de Ingeſetenen tot het Chriſten Gelove in alle ſtille Zeden gebracht, waarom ſy ook Pruiſſiens worden genoemt; maar om Livonien te conqueſteren, hebben ſy te hulpe gehadt d'Ordre *Militiæ Chriſti*, of *Enſiferorum*.

D'Ordre vanden DRAAK.

Sigiſmundus den Keyſer, vermaart door den yver, die hy de Chriſten-Religie toegedragen heeft, en door vele glorieuſe Victorien tegens den Turk, en om dat door ſijn toedoen twe Concilien zyn gehouden, tot Conſtans en tot Baſel, inſtitueerde de Ridderlijke Krijgs-order vanden Draak, gevende haar voor Blaſon een Draak, 't hooft nederwaarts hangende, tot een teyken, dat door ſijn voorſorge alle ſcheuringen en ketteryen overwonnen waren.

D'Ordre vande DUYVE.

D'Ordre vande Duyve, ingeſtelt by Jan, Koningh van Caſtilien anno 1390. om ſijn Hovelingen daar door op te wekken, om yets aan te grijpen, dat hunnen ſtaat waardigh was. Het Blaſon was de figure van een Duyve, met een Collier van Gout, gemengt met Sonne-ſtralen.

D'Order van 't GEKKEN-GESELSCHAP.

HEt Gekken-Geſelſchap, of *Compagnons des Fols*, is eerſt begoſt in 't Jaar 1381. op St. Cuniberti dag, by Adolf, Grave van Cleve, en nog andere vyf-en-dertig Heren. Het Blaſon of *Symbolum* was een Gek, aanhebbende een Kap en Roxken van Root en Silver met gele Bellen, gele Kouſſens, ſwarte Schoenen, en een vergulde Schotel met Fruyt inde handen, die de Broederen moeſten dragen, geſtikt of geborduurt op hun Kleedt. D'oorſaak was de ſonderlinge liefde, die ſy den anderen toedroegen; den dagh hunner by-een-komſte was den eerſten Sondagh naar St. Michiel; de Plaats de Stad Cleve; niemant vermogt ſig te abſenteren van die Vergaderinge, ten ware by ſiekte, of dat hy ſes dag reyſens van ſijn woonplaatſe was, met meer andre pointen, volgens den bezegelden Brief, luydende als volgt.

WY, alle de gene die onſe Zegelen aan deſen Brief gehangen hebben, maiken kondt allen luden, ende bekennen, dat wy met gueden vorgehalden Rade ons ſelfs ende om ſunderlinge gunſt, vrintſchap, die mallich van ons tot den anderen heeft, ende nu vortme die genſlicken hebben, ſal onder ons eyne geſelſchap gemaeken hebben, ende der overkommen zyn, diemen heyten ſal die geſelſchap van den Gecken, in formen end manieren als hier na geſchreven ſteyt; dat is te weten: Dat yder man van onſen Gheſellen dragen ſal eynen Geck van ſilver ghemaeckt, of anter geſticket op ſijnen kleydet, ſoo wie oer des beſt ghenuget: Ende ſoo wie van ons des Geckes dagelijcx niet droegh, der ſal end mach der anderen van ons Geſellen ſoe ducke als hie dat ſiet, peynden vor drie alde grote Tornoiſe, wilke drie grote Tornoiſe hie dorch Gott arme lueden geven ſal. Ende voert, ſoelen wie Gheſellen allegader jaarlijcx eyne geſelſchap, end eynen Hoff hebben, daer wie alle ſementlijk ſolen komen ende vergaderen, als tot Cleve; ende alle jaer den anderen Sondaghs naer Sente Michiels dage, in der Herbergen ſcheyden noch uter ſtal rijden, ſie en hebben den koſten gegalden, ende wael betaelt ſijn andeel van der teringe, die een gheboert toe ghelden van den Hoeve. Ende niemand van ons en ſal achter blijven, hy en kenne op den voorſz Hof om eingenes dings of ſaecken willen, en beneme een rechte kenlijke lijfs noet, ſonder alleyne die giene, die buten lands weren ſeſe dachvaert van ſijne woninge, daer hy dagelijcx wonachtich were. Ende were oick ſaicke, dat imande van ons Geſellen die ander Geſellen vyand were, die Geſellen van ons aen beden zijden mit allen hoeren hulperen ſoelen ghevredet zijn van den Vriedage voer den Hoeve als die Sonne opgeyt, ende werende t'ſheynt des Vrydags nae den Hove, als die Sonne ondergeyt. Ende voert ſollen wy alle jaer op den voorſz. Hove kieſen onder ons Geſellen eynen Koninck, van onſen gheſelſchap met ſeſe Raetluyden, welcken Koninck mit den Raetluyden haten end ordeniren ſal alle ſaecken van den geſelſchap, ende ſonderlinges den Hof des anderen jaers daer na te verſein, beſtellen, end ſaeten ſal, ende alle ſaken die men tot den Hoeve behoudende is, werven ende begaderen ſal, end beſcheydelicke rekeninge daar af doen ſal; van wilcken koſt des voorſz Hoefs, die Ridder en knechte gelijk golden ſoelen, end die Here een derdendeel meer dan die Ridder en de knechte, end eyn Greve een derdendeel meer dan die Here. Ende des Dinxdages des morgens vroe binnen den Hoeve, ſoelen wy Geſellen onder ons allen toe Cleve in onſer Vrouwen Kercken begaen, om de helbſt te bidden vur alle die ghene, die van onſen Gheſellen geſtorven weren, ond daer ſal mallich van ons ſijn Offer brengen, &c. In orkonde onſer

Zegele aan desen Brief ghehangen. Ghegeven in 't jaer onses Heren, dusent drie hondert tachtentich, ende eynd op Sente Rumberts dach.

Desen Brief is gezegelt met 36. zegelen, alle in groenen wassche, uytgenomen des Graven zegel van Cleve, die is in roden wassche, en den Grave van Cleve zegelt in 't midden van den Brief, en aan de eerste handt den Grave van Meurs, aan de linkerhant Diderik van Eyl, en so voorts consequentelijk; en sijn alle die Wapens sonder Cimier of Timber in kleyne Schildekens, en wort het Origineel van desen Brief bewaart inde Archiven vande Graven van Cleve; zynde de namen van die gene, die den selven Brief geteykent hebben, de volgende,

Adolf, Greve zu Cleve.
Een Greve van Meurs.
H. Dierck van Eyl.
Die Heere van Megen.
Arent Snoeck.
...... van Bellinchaven.
Willem van Vorst.
Otto van Hall.
Jan van Bylant.
Reynolt van Reys.
Heer Evert van Ulst.
Een Greve van Meurs.
Willem van Loel.
Henrich van Oeste.
H. Rutgert van Dorinck.
..... H. van Ameyde.
..... van Holtmolen.
Jan van Hetterscheyde.
Willem, Heer van Abcoude.
H. Henrich van Bylant.
...... van Buderik.
Seno van Sculenberg.
Hein van Depenbroeck.
Herbert van Lewen.
Heer Willem van Roede.
Evert van Oeste.
Gerit van Ossenbruck.
Jung Bernt van Ingenhave.
Aelff van Wijlaecken.
Ernest van Stoemey.
H. van Grutterswijck.
Otto van Bylant.
Jan van Bylant.
Jan van Bronchorst.
Jan van Keukehem.
Walrave van Benthem.

De rest en was niet leesbaar.

D'Ordre vande GENNETTE.

DE Order vande *Gennette* is gefondeert geweest by den Prince Carel Martel; soo sommige meynen naar den naam van sijn Gemalinne Johanna, die hy gemeenlijk noemde Jannette. Doch Bellay schrijft, dat dese Ordre was ingestelt by desen Prince in 't Jaar 738. ter oorsake vande Victorie by hem verkregen, tegens de Saracenen, omtrent de Stadt van Tours, om alsoo de gedagtenis vande dapperheid der Franschen Adel, die hem bysonderlijk hadden geassisteert, te verewigen; en dat hy aan dese Ordre den naam van Jannette gegeven hadde, overmits sijne Vyanden, die hy hadde verslagen, woonagtig waren op een plaats in Spangien, so genoemd ten regarde van de menighte van wesels, die daar waren; gelijk dan ook het teken van dese Ordre een Wesel was, gesneden op hunne Wapenen.

D'Ordre van GENS D'ARMES, *of* MANNEN *van* WAPENEN.

DAar was mede een ander Order, geheten *Gens d'Armes*, geconfirmeert by Paus Innocentius, en gefondeert by St. Dominicus, tot uytroyinge van de Albigoisen, en bekeringe van die van Toulouse en Lombardyen van haarder dwalinge. De Ridders waren beyde gehoude en ongehoude Personen, en uyt die redenen, onder den anderen genaamt Susters, en de Ridders, Broeders.

D'Ordre van het GROENE SCHILT *voor de Edele Vrouwen.*

DEse Ordre was geinstitueert (so als Mauchant schrijft in sijn Historie van Bouchicauld) ten tyde van Karel de Sesde, by dien vermaarden Krijghsoverste, Jean de Bouchicauld, Marechal van Vrankrijk, uyt oorsake der menighvuldige klachten van verscheyde Dames aande Coningh gedaan, over de injurien, die sy dagelijx moesten lijden, beyde aan haar eer en goederen van die geene, dewelke soo maghtigh waren, dat'er niemant was, die wagen durfde haar reght voor te staan; waar toe desen Bouchicauld, nogh twaalf andere beneffens hem gepersuadeert hebbende, dese Ordre oprechte.

D'Ordre van 't GULDEN VLIES.

D'Ordre vande Ridders van den Gulden Vliese is ingestelt by Hertogh Philips van Bourgondien, toegenaamt de Goede, tot Brugge anno 1429. den 11. Januarii, zynde den dagh van sijn Huwelijk met Elisabeth, Dochter des Koninghs van Portugaal. D'oorsaak was de liefde, die hy droegh tot den Edelen Stant en Ordre van de Ridderlijke Waardigheid, om daar door de Religie voort te setten, en de rust en vrede der Republique te bewaren.

Tot dese Ordre wierden verkoren 24. Ridders vande treffelijxte sijner Vasallen en Ondersaten; de 25ste. van 't Collegie was den Hertogh selve; hy voeghde haar toe vier Officiers, te weten een Cancelier, een Thresaurier, een Herauld, en een Secretaris of Griffier; Hy gaf aan yder Heer van dese Ordre een gouden Halsbant, gemaakt met des Hertogs teyken, wesende een Vuurslag,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

en twee vuurgevende Laurierſtokken, kruysweeghs over een leggende met een Gulden Vlies daar aan hangende; daar-en-boven heeft hy noch gewilt, dat elk Ridder op de dagvaarden en vergaderingen met een wollen purperen Tabbaard ſoude verſchijnen; Deſen lakenen Tabbart heeft ſijn Soon Hertogh Carel de Stoute tot Valencijn naderhant in een fluwelen verandert, anno 1478. In 't eerſte als deſe Ordre ingeſtelt wierde, was het Collegie maar ſterk vyf-en-twintig perſonen; maar by Brieven van 't Jaar 1431. te Rijſſel gegeven, heeft de voornoemde Hertogh gewillekeurd, dat'er 31. Ridders zyn ſouden; Dog naderhand heeft Keiſer Carel de V. anno 1516. het getal vermeerdert tot 51. toe. Geliot ſchrijft, dat deſe Ordre ſoude weſen ingeſteld, ter gedachteniſſe van ſeker ſchone Dame binnen Brugge, die Hertog Philips beminde, dragende een Kleet gevoerd met Schapevellen, op gelijke wijſe als het ſigh toegedragen hadde met de gevallen Kouſſebant van de Gravinne van Salsburry in Engelant. Sommige alluderen op het Vlies Gideons, waar van gemeld werd *Judic. cap.* 9. en meinen dat ſulx beveſtigd werd, door de oude Tapijten, die noch jaarlijx inde Kerk van St. Godela tot Bruſſel werden uytgehangen. Andere daar-en-tegen ſeggen, deſe Ordre by hem te zyn ingeſtelt, met intentie, om te gaan oorlogen tegens de ongelovige in Syrien, en om 't Land van Judea te winnen; waar toe hy grotelijx genegen was, en beneffens vele vande Groten deſer Nederlanden binnen Rijſſel 1453. gelofte gedaan hadde, 't welk hem door den Oorlogh tegens die van Gent, en door andre toevallen belet wierde; De gelofte die hy dede, was deſe:

Je voue tout premierement à Dieu, mon Createur, & a la glorieuſe Vierge Marie, ſa Mere, en apres aux Dames & aux paiſans, que ſi le plaiſir du tres-Chreſtien, & tres victorieux Prince, mon Seigneur le Roy, eſt de prendre croiſſée, & expoſer ſon corps pour la defence de la foy Chreſtienne, & reſiſter à la damnable empriſe du grand Turcq, & des Infidelles, ainſi lors je voue loyale enſeigne de mon Corps, je la ſerviray en ma perſonne & de ma puiſſance, au dit Sainct Voyage, le mieux que Dieu m'en donnera la grace; & ſi les affaires de mon dict Seigneur le Roy eſtoyent tels, qu'il ni peut aller en ſa perſonne, & ſon plaiſir eſt d'y commettre aucun Prince de ſon ſang ou autre Seigneur, Chef de ſon Armée, je a ſon dit commis obeiray & ſerviray au dict Saint Voyage, le mieux que je pourray, & ainſi, que ſi luy meſme en eſtoit en perſonne; & ſi pour les grands affaires il n'eſtoit diſpoſé, d'y aller, ni d'y envoyer, & qu'autres Princes Chreſtiens à puiſſance convenable emprennent le Saint Voyage, je les y accompagneray & m'employeray aveques eux a la deffence de la foy Chreſtienne, le plus avant que je pourray, pour veu que ce ſoit de bon plaiſir & congé de Monſeigneur le Roy, & que les Païs, que Dieu m'a commis a gouverner ſoyent en paix & ſeureté; A quoi je travailleray & me mettray en tel devoir de ma part, que Dieu & le monde connoiſtront, qu'a moy n'aura tenu, ne tiendra; & ſi durant le Sainct Voyage, je puis par quelque voye ou maniere, que ce ſoit ſçavoir ou connoiſtre, que le dict Grand Turq ait volonté d'avoir affære à moy, corps à corps, je pour la dicte foy Chreſtienne le combattray, à l'ayde de Dieu toutpuiſſant, & de la tres douce vierge Mere, leſquels j'appelle touſjours en mon aide. Fait à Liſle le 17. *jour de Fevrier, l'an de l'Incarnation de noſtre Seigneur* 1453. *ſeigné de ma main, Philippe.* En ſo vervolgens getekent door alle de andere Edelluyden, die hem beloofden te dienen op haar eygen beurſe.

Sommige aande andere kant meinen, dat de vrugtbaarheid van 't Land, 't welk Hertog Philips beſat, hem 't Gulde Vlies van Jaſon dede nemen, waar van elke letter de eerſte is van een van de vyf Maanden, binnen dewelke de vrugten vergaderd werden, namentlijk,

J ulius.
A uguſtus.
S eptember.
O ctober.
N ovember.

En naar alle waarſchijnlijkheid heeft d'Inſteller het oog op Jaſon gehadt; want daar van werd gewag gemaakt inde Brieven vande opregtinge deſer Ordre, te Rijſſel gegeven in 't Jaar 1431. op den 17. dag van November. Deſgelijx ſchijnt het ſelve voor de waarheid mede te brengen, het geen de Hollandſche Chronijk daar af getuygt *Diviſie* 29. *cap.* 25. hoe dat in 't Jaar 1455. als den Hertog in 's Gravenhage het Feeſt van 't Gulden Vlies was houdende, dat doen de grote Kerk, daar 't geſchiede, alomme met koſtelijke goude lakenen (geborduerd ende gewrocht met de Hiſtorie van Jaſon, hoe dat hy het Gulden Vlies in 't Eylandt Colchos gewan) behangen was. Op den Gulden Halsbant, alſoo gemaakt als voorſz is, ſtonden deſe woorden, *Pretium non vile laborum*, dat is, *Een goeden loon voor den arbeyd*; te kennen gevende, dat ſulke vereeringe geen geringe beloninge en was voor arbeyd en getrouwe dienſten. De twee vuurgevende Laurierſtokken kruycelings over den anderen, heeft eerſt tot een teyken gevoert Hertog Jan, den Onvertſaagden geſegt, die Vader was van Hertog Philips daar wy af ſpreken, met deſe woorden tot Devijſe, *Flammeſcit uterque*, dat is: *Sy vlammen en geven beyde vyer.* Of, *Flammeſcet uterque*, dat is: *Beyde ſullen ſy brandende worden.* Twee Laurier-booms-ſtokken wel hart tegen malkanderen geſlagen zynde, ontſteken door den ſlag, en geven vlamme, gelijk de ondervindinge getuygt. 't Selve doet ook ander hart houdt, als men in Indien bevint, dat dagelijx geſchied. Van 't vuurgevende houdt ſchrijft aldus *Plinius Natural. Hiſtor. lib.* 16. *cap.* 40. *Calidæ ſunt & morus, laurus, hedera, ac omnes ex quibus ignaria fiunt. Exploratorum hoc uſus in caſtris paſtorumque recepit, quorum ad excudendum* (alii legunt, *excutiendum*) *ignem non ſemper lapidis occaſio eſt. Teritur ergo lignum ligno, ignemque concipit attritu, excipiente materia aridi fomitis, fungi, vel foliorum facillime concipientium. Sed nihil hedera præſtantius qua teratur, lauro quæ terat.* Dat is: *De Moerbeſe en Laurier-boomen en Klim, ende alle de andere, daar men vuyrſlagen af maakt, zijn ook heet van naturen. Dat is bekent by de verſpieders in de Legers, ende by de Herders, die juyſt altijd*

geen

goen ſtenen by der hand en hebben om vuur te ſl aan. So wrijven ſy dan 't een houdt tegen het ander, en krijgen daar vonken uyt, die op enige drooge ſtoffe, werk of bladeren vallende, ligt ontſteken. Maar niet beter als Klim met Laurier te wrijven. Seneca Natural. lib. 11. cap. 22. beveſtigt 't ſelve. Inſgelijx leeſt men, dat hele Boſſchagien door eenen ſterken wint geſlagen zynde, het vuur daar uyt geſprongen is, en in brandt geraakt zyn: *Thucidides lib. 11. Lucretius lib. 1. en lib. 5.* Welken Autheur ook meint, dat de menſchen hier door het vuur eerſt bekent is geworden, en 't gebruyk van dien ſo voort opgekomen is. Maar gelijkerwijs twe ſtokken hart tegen malkanderen geſlagen worden, alſo ook, wanneer twee ſterke en geweldige dingen tegen malkanderen komen, dat en kan niet geſchieden, dan met groot perijkel aan beide zyden: Men ſeid gemeenlijk, Sterk tegen ſterk en kan geen goet voer-laken weſen. Als twee magtige Princen tegen malkanderen krijgh voeren, dat geſchiet gemeenlijk met groote ſchade aan beide zijden: en daar men kerft, daar vallen ſpaanderen. Van ſulke meininge ſchijnt Hertog Jan den Onvertſaagden geweeſt te zyn. En van die tydt af heeſt het Huys van Burgondien dit teiken in haar Vaandelen en Banieren gevoert: En deſe twe houten gelijk een St. Andries Kruyce ſo dwers over den anderen geleyt en t'ſamen gevoegt ſijnde, worden nu genoemt een Burgons Kruyce. Hertog Philips des voornoemden Jans Soon hadde beneffens dit teyken ook ſijn eigen, te weten het ſtale Vuurſlag, ſlaande 't vyer uyt een Key, met deſe woorden, *Ante ferit quam flamma miſcet*, dat is: *'t Slaat eerſt, daar na vlamt 't*: willende, ſo het ſchijnt, te kennen geven, dat men de vruchten des welſtants, die na den Oorlogh volgen, niet verkrijgen nochte genieten en kan, ſonder eerſt gevoelt te hebben de ſchade en ongemak, welk d'oorloge mede brengt. Al-hoe-wel 't ook anderſints kan geduyd worden: gelijk mede het Burgoenſch Kruyce andere uytlegginge ook toeſtaat: want ſommige ſchrijven daar by, *Vim ex vi*, dat is: *Kracht uyt kracht*; andere *Flamma eſt recluſa terendo*, dat is: *Met wrijven is de vlamme uytgekomen*: dan hier af genoegh. Laat ons noch een woort drie of vier van des Gulden Vlies Orden ſeggen, en daar mede ophouden. De Inſtellinge deſer word tot lof en prijs van Hertog Philips geſtelt in ſijn Graf-ſchrift, met deſe woorden:

Pour maintenir l'Egliſe, qui eſt de Dieu maiſon,
J'ay mis ſur la noble Ordre, qu'on nomme la Toiſon.

Seggende, dat tot bevorderinge en voorſtand van Godts Huys de Kerke, de Edele Ordre van het Gulden Vlies by hem eerſt opgerecht is. Refert idem Miræus, ſcilicet *tuendæ majorum Religioni, & augendo ſtabiliendoque Imperio, Sodalitium illud longè auguſtiſſimum inſtitutum.* Vide ejus Origines Equeſtrium Ordinum lib. 11. cap. 1. & præter alios Meyerum in Annalibus Flandriæ ad Annum 1429. Et Heuterum adhibe, rerum Burgundicarum lib. 4. ad Annum 1430. Item Marchantium Flandriæ lib. 3. in Philippo Bono. Vir nobilis Alvarus Gomezius de Aureo Vellere ſcripſit elegans Poëmatium, & in illud Scholia Alexius Vanegas, ambo Hiſpani, patriâ Toletani. Quin imò ipſe Dux Philippus in Diplomate ſuo anni 1431. ait ſe ordinaſſe hunc Ordinem, *ad exaltationem fidei, & S. Eccleſiæ, & excitationem virtutum & bonorum morum.* Dat is: *Miræus verhaalt het ſelfde, te weten, dat deſe uytnemende heerlijke Orden ingeſtelt is, om de Oude Religie te beſchermen, en den Staat van het Landt te vermeerderen en te beveſtigen.* Siet na ſijne opkomſten der Ridderlijke Orders op 't 2. boek cap. 1. en benevens anderen ook Meyerus in de Vlaamſche Chronijken op 't jaar 1429. daar by doende Heuterus in 't 4. boek van de Burgondiſche Saken op 't jaar 1430. Item Marchant in ſijn derde boek van Vlaanderen in Philips de Goede. Ook heeft de Edele Alvarus Gomez gemaakt een aardigh Poëtſ-Gedicht van 't Gulden Vlies, en Alexius Vanegas, mede een Spanjaart en van Toledo een Uytleg op 't ſelfde. Ja den Hertog Philips ſeyt ſelf in ſijn Brief van 't Jaar 1431. dat hy deſe Ordre ingeſtelt heeft, *tot vordering van 't Geloof, en vande H. Kerke, en oeffeninge der deugden en goede manieren.* De Rouk ſchrijft, dat den dag van St. Andries de Feeſt-dag is van hunne ſolemniteit, durende drie dagen lang, en dat op den eerſten dag hunne habiten root ſcharlaken Tabbarts zyn, met Mantels en Rol-caproenen van 't ſelve, tot teken dat de Saligheid bekomen is door bloetvergieten; de twede ſwart over d'afgeſtorven Ridders van die Ordre, en de derde wit ter eeren vande Maagt Maria.

Guicciardijn heeft in ſijn Beſchrijvinge vande Nederlanden ſeer curieus en vlijtig aangetekent, wie de eerſte Heren vanden Gulden Vlieſe waren, en wie ook vervolgens daar na geweeſt zyn, van den beginne af tot de tijden van Coning Philips de twede toe.

D'Ordre vanden HAAN.

D'Ordre van den Haan was gefondeert by het Huys van Montmorency. Het Blaſoen van deſelve was de figure van een Haan, de vailliantſte aller Vogelen; genomen voor wakkerheid en overwinninge, willende daar mede te kennen geven, dat ſy dappere Oorlogs-lieden, vigilant en victorieus waren; doch van deſe Order is weynig ſekerheids, en de tyd, wanneer deſelve ingeſtelt is, niet wel te vinden.

D'Ordre van de HALVE MAAN *of* CROISSANT.

RENé, Hertog van Anjou, en Koning van Sicilien, Arragon, en Jeruſalem, inſtitueerde de Ridderlijke Order van de halve of Waſſende Mane, in de Cathedrale Kerke van St. Maurice te Angiers. De Ridderen hadden een Collier van Gout, waar aan hing een halve Mane of *Croiſſant*, met dit woort *Loz en Croiſſant*. Niemant konde tot deſe Order geadmitteert werden, dan die goede getuygeniſſe ſijner dapperheyt gegeven hadde; alle hare exploiten wierden gekent by ſekere kleyne ſtoxkens, t'ſamengebonden met eenen ring, hangende om haren hals, aan een ſchoon lint of

hantſnoer; den eerſten die deſe Ordre ontfing, was Jan, Broeder van René, Hertog van Calabre, en Lorainen, beneffens vele andre groote perſonagien, welkers namen ſijn geregiſtreert in de Kerke van Angiers. Sy waren verobligeert met den anderen alle goede of quade fortuyne deelachtig te weſen, hoe groot of ſwaar die ook ſouden mogen ſijn, malkanderen in noot in alles te aſſiſteren, en boven al, aangaande de wapenen of Ridderſchap, d'een den anderen niet te injurieren; dog is deſe Ordre met den uytgang van dit huys verdweenen.

D'Ordre van't HEYLIGE BLOEDT.

D'Ordre van 't Heylige Bloet binnen Mantua is ingeſtelt by Vincent de Gonzago, de vierde Hertogh van Mantua, en tweede van Montferat, anno 1608, ten tyde als ſijn Soon François 't Huwelijk met Margareta van Savoyen celebreerde, tot defenſie van 't Chriſten-Geloof, en om dat die vande Cathedrale Kerke van St. Andries binnen Mantua, ſuſtineren te hebben een ſtuk vande Spongie, en drie droppelen Bloets van de Here Chriſtus; Haren Collier was een bant van goude ovalen, t'ſamen verknocht met kleyne goude Ringen, d'een inhebbende kleyne goude Roeden, t'ſamen-gebonden in een Goutsſmits Smeltkroesken, ſtaande op vlammen van vier, d'ander deſe woorden, *Domine probaſti me*: De ſymbole of beduydeniſſe was, dat ſy in tegenſpoet moeſten ſtantvaſtig blijven, en met den anderen in vriendſchap en enigheid leven. Onder aan hingen twee Engelen in een ovaal, vaſt houdende een Relique van Gout en Criſtal, daar in ſigh drie droppelen Bloets vertoonden, omvangen met deſe woorden, *Nihil hoc triſte recepto*. D'Order was geconfirmeert by Paulus de Vyfde; De Ridders waren twintig in getale.

D'Ordre vanden HEILIGEN GEEST.

DEſe Ordre, welke alſnoch de Hoofdordre der Franſche Koningen is, wierd ingeſteld door Hendrik de Derde Koning van Vrankrijk en Polen, in't Jaar 1579. op den eerſten Januarii binnen Parijs, ter oorſake vande weldaden, die hy van Godt ontfangen hadde, als zijnde beide op dien dagh geworden Koningh van Polen, van Vrankrijk, en ook geboren. Aan de Ridders wierd gegeven een ſwarten fluwelen Mantel, overſayt met Lelien, en Vlammen, geborduert van Gout en Silver; inſgelijx enen Bandt van Goudt, doorwrocht met gelijke Lelien en Vlammen. Den Koning is daar van Oppermeeſter, dewelke eedt doet, 't Rijk en ſijn leven te wagen voor 't Catholijke Geloof, gelijk mede de Ridderen geſtaafden eedt doen van 't Roomſche Geloof voor te ſullen ſtaan, en noyt tegens den Koning de Wapenen aan te ſullen nemen.

D'Ordre van't H. GRAFT.

D'Eerſte Ordre van 't H. Graf, is geſondeert ten tyde van Conſtantijn de Groote; want ſijn Moeder Helena, gegaan zynde naar Jeruſalem, om 't Heilig Kruys en Graf te ſoeken, en't ſelve gevonden hebbende, door een Goddelijke Inſpiratie, dede aldaar bouwen eenen Tempel, ter eren vande heerlijke Opſtandinge onſes Heeren, en beval de bewaringe van 't Heilig graf aan enige notable Edelluyden van haar Suite, die gehouden waren te oorlogen tegens de ongelovige, de gevangene te verloſſen, dienſt te horen, de getijden van't Heilige Kruys te leſen; en vyf roode Kruyſſen, ter gedachtenis vande vyf Wonden onſes Heren te dragen. Candenus verhaalt in ſijn Brittannia, dat de Stadt Colceſter, alwaar deſe Helena was geboren en omgebragt, als weſende de Dochter van haren Koning Cooel, ter gedagteniſſe van haar en 't ſelve Kruys, tot een Wapen heeft een Kruys tuſſen vier Cronen. Monſtrelet dat Meſſire Hector de Flavii in Henegouwen, een van deſe Ridders, in ſijn combat van Duel tegens Mollotim de Bours, anno 1431. den 20. Junii tot Atrecht, hadde in ſijn Wapen de Figure van een Graf, uyt reden, dat hy Ridder van 't Heilige Graf geſlagen was; ſyn woorden zyn deſe: *Lequel pavillon du deſſus dict Meſſire Hector eſtoit armoyé moult richement, de ſeiſe manieres de blaſon, c'eſt aſſavoir des coſté dont luy & ſes anceſtres eſtoyent iſſus, & dedans iceluy eſtoit figuré un ſepulchre, pource que iceluy Meſſire Hector avoit eſté fait Chevallier du Saint Sepulchre de Jeruſalem.* Andere zijn van gevoelen, dat den oorſpronk deſer Ordre ſoude komen van den H. Apoſtel Jacobus, die om 't Geloof gedoodt is, anno 63. en dat uyt die conſideratie deſe Ridders den Patriarch van Jeruſalem mede onderworpen zyn.

D'Ordre van HONGARYEN.

DE Hiſtorie van Hongarijen maakt mentie van een Ridderlijke Ordre, wiens Blaſon was een groen Kruys op een Scharlaken Mantel, en geſondeert tot wederſtand van den Turk, meinende in Hongarijen in te vallen.

D'Ordre vanden HONDT.

D'Alderoutſte Ordre vande Ridderſchap in Vrankrijk (als ſommige meinen) was d'Ordre van den Hont, ingeſtelt by 't Huys van Montmorency, hebbende tot een teyken een Bant of Collier, vol van Hartshoornen, waar onder aan hong het beelt van eenen Hondt, om de getrouwe en opregte affectie, die ſy tot de Chriſtelijke Religie wilden dragen, daar mede uyt te drukken.

D'Ordre vanden HOORN, *of des* H. HUBERTI.

DEſe Order is ingeſtelt van Gerard, Hertogh van Gulik, Burggrave van Ravensbergh in 't Jaar 1444. op St. Huberti dag; d'oorſaak was de Victorie, die hy in 't ſelve jaar op den ſelven dag verkreeg, tegens Aarnout Hertog van Gelre, Broeder vanden Heere van Egmont, die met 2200. Paarden in Gulikker-landt getogen waren, om dat te verwoeſten. Dit Broederſchap wierde genoemt, het Broederſchap van den Hoorn,

tot

tot het welk gene, dan Edelen ontfangen wierden, en onder dese waren die van Nassouw, Merode, Pallant, Teklenburgh, Plettenburg, Lombref, Birgel, Vlatten, Hungaart, en diergelijke. Dese Ridders droegen een Halsbant van Jagthoorns gemaakt, met dewelke sy hun wapenden, op de wijse van het Gulden Vlies, in de ronte verciert; en beneden daar aan hing het beeld van den H. Hubertus, knielende voor den gekruysten Christum, tusschen de Hoornen van een Hart.

D'Ordre van St. JACOB *in Hollandt.*

IN 't Jaar ons Heeren (so luyt het Register) als men schreef 1290. so heeft mijn hoge Heere, Heer Floris Grave van Hollandt, Zeelandt en Vrieslandt open Hof gehouden inden Hage, en in vollen Zale gegeven sijn Ordre en Ridderschap van St. Jacobs Broederschap aan twaalf de voornaamste Heeren en Ridderen vande Hofgenoten, die hier naar beschreven staan: Diderik, Grave van Cleve; Lancelot, Heere van Hamilton, Ambassadeur vanden Koningh van Schotland; Godevaart, Heere van Boicholt, Ambassadeur van Westphalen; Heer Hendrik Grave van Hennenbergh, Ambassadeur van Ceulen; Dirk, Heer van Brederode; Jan, Heer van Heusden; Jan, Heer van Arkel; Dirk Heer van Linden; Otto Heer van Asperen; Jacques Heer van Wassenaar; Gijsbert Heer van Amstel; Hugo, Heer van Vyanen, Ridderen; dewelke hebben den vollen eedt gedaan by het Heilig Evangelie, in handen vanden Heere Johan, Bisschop van Utreght, en voor onderpant gelaten hunne gemene Schilt en Wapen, en hebben ontfangen elk een vergulden Halsbandt met vyf Schelpen, en het Beeldt van St. Jacob daar aan, wegende anderhalf Mark Silvers; en hunne Wapens sijn ontfangen door Jan Paypaart, Knape, en Herault van Hollandt, en gehangen inde grote Pleghzale in 's Gravenhage, tot getuygenisse desselfs.

En daar naar in 't selve Jaar heeft Graaf Floris sijn Broederschap een Tournoy aangerecht, alwaar beroepen waren de voornaamste Ridderen van die tijd.

De Campioenen waren

Dirk, Heer tot Brederode, welke riep, *Hollant.*
Johan, Heer tot Heusden, welke riep, *Cleve.*
Dirk, Heer van Linden en ter Lee, welke riep, *Asperemont.*
Arent, Heer tot Yssel steyn, welke riep, *Amstel.*

Reigersberg in sijn Chronijk van Zeelant, vermeerdert door Boxhorn, schrijft mede van dese Ordre in sijn twede Deel, het 16. Cap. fol. 89. aldus: Op desen tyd regneerden en waren in fleure die Heren van Borsselen metter Zuylen, Heeren van St. Martensdijk, en van sommige Polders en Heerlijkheden in 't lant van Voorne; Heer Frank van Borsselen, die vanden oudsten Heeren van Borsselen gekomen was, Heere van Monstere, Heere Paulus van Borsselen, Heere van Brigdamme, en van Soutelande, Wolffaart van Borsselen, Heere van die Polders van Noordwalcheren, Santdijk, en van 't Dorpken vander Veere (heeft altijd die Edelste van Wapenen in Zeeland geweest, maar noyt Heere van Borsselen, by Zuydbeveland) Heer Jan van Renesse, Heere van Moermoendt in Schouwen, Heere Dadijn van Cruyningen in Zuydbeveland. Dese voorgenoemde waren die principaalste Heren op die tijd in Zeelandt, die de oorden des Graven droegen, 't welke doen ter tijdt was eenen gulden Halsbant, met St. Jacobs schelpen, daar onder Sint Jacob aanhangende.

D'Ordre van St. JACOB *in Spangien.*

DEse Ordre is begonnen anno 1170. en worden die Ridders genoemt St. Jacobs Heeren, en bygenaamt de Spatha in Spangien. Hun eerste Hoofd is geweest Petrus Ferdinandus; Sy wordt ook genoemt *d'Ordre van Compostella*, en is bevestigd van den Paus Alexander de Derde. Den oorspronk wert by enige toegeschreven aande Canoniken van St. Elou, welkers Clooster by Compostella lagh, en die siende 't Volk met grote menighte uyt Godvrugtigheid van alle Landen in Christenrijk aldaar komen, mits de Miraculen die aldaar gebeurden, en dat de wegen swaar en moeyelijk waren door menigvuldige Rotsen, en onveylig vande Moren, een sekere Plaatse bouden, om de Pelgrims te ontfangen, inde Voorstadt van Leon; door welk voorbeeld andere met yver ontsteken, haar by dese Canonikken voeghden, so dat sy ten laatsten door de mildheid der Koningen en Aflaten der Pausen sodanig in goederen en getal van personen toenamen, dat sy machtig waren in beyde de Conventen van Ucles en van St. Mark, duysent complete Lancien te wapenen; Ja noch hedensdaaghs heeft dese Ordre ses hondert Ridders, dragende soo wel in tyde van Vrede als Oorloge, op de Borst een purper Cruys, op de wijse van een gevest; doch al is het sake (seyt de Historie) dat dese Ordre is ingestelt om t'oorlogen tegens d'ongelovige, soo zijn'er nochtans weynige, die de *Commanderyen* en die *Habijten* tot dien eynde aanleggen en gebruyken, maar om middelen en aansien onder 't Krijgsvolk te bekomen; Voor d'ordinarische Residentie van dese Ridderen is gegeven 't Huys van St. Mark tot Leon. De Meester van deselve is door geheel Spangien in groten aansien, van grote magt, hebbende een jaarlijx inkomen van over de 150000. Pistoletten.

D'Ordre van St JAN d'ACCON. St. THOMAS. St. BLAISE. St. MARIA en REPENTANCE.

EErtijds waren die vande Order van St. Jan d'Accon, en van St. Thomas in Palestinen, welkers institutie onseker is; als mede d'Order van St. Blaise, St. Maria, en vande Penitentie der Martelaren, die droegen een root Cruys, en hielden d'Order vande Augustijnen.

D'Ordre vande Heeren van St. JAN BAPTIST *van Ierusalem, geheten* HOSPITALIERS, *ook* JOANNITEN.

ONder alle de voorgaande Ridderlijke Ordres is gene vande minste, d'Ordre van St. Jan

van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

van Jerusalem, is begost anno 1104. D'oorsaak was eenen Gerardus, of de Malphitaansche Kooplieden, die door 't veroveren van Jerusalem van den Koning van dat Landt verlof gekregen hebben, om volgens hun devotie en yver omtrent het H. Graf, Hospitalen te mogen maken, om de arme Sieken en Pelgrims te ontfangen; 't welk hun vergunt zijnde, hebben sy hun geheel Gebouw en Familie opgedragen aan den H. Jan Baptist. Waren verobligeert uyt liefde te ontfangen alle die quamen om 't Heilige Lant te besoeken, haar te convoyeren, en beschermen tegens d'Arabiers en ongelovige; Sy droegen eenen Mantel met een wit Cruys, achtkantig, tot teken haarder Suyverheid, en de agt Godsaligheden, waar naar sy tragten moesten. Noemden hunne Oversten *Magistros Militiæ*, dat is een groot Meester van Krijgshandel, van welke den eersten (alsо Gerardus, die voor 't innemen der Stadt Jerusalem desen tytel niet gevoert en heeft) gehouden wert Raimundus de Podio een Florentiner. Voldeden hun getyden met *Pater noster*, ettelijke reysen te lesen; zynde van d'Ordre van St. Augustijn: en gelovende getrouwigheid, onderdanigheid en suyverheid; sy waren gehouden selfs te strijden tegens d'Ongelovige; Hunne oude Krijgs-luyden door ouderdom onbequaam, wierden in verscheide Landschappen gesonden, met bevel om hunne Landen en Huysen te regeren, *Commendatores* genaamt. Palestina verloren zynde, zyn sy in Europa gekomen, hebben met gewelt gewonnen Rhodos, 't welk sy behouden hebben 214. jaren. Van daar verplaatst naar Malta, 't welk sy sedert altyd dapperlijk hebben gedefendeert. Tot dese Ordre mogten geen onedele Personen genomen worden, noch die daar zyn van Mahomet, Moren, of Joden afkomste; insgelijx geen onechte, of Personen beneden hun achtien Jaren, uytgenomen ses, 't welk is 't Privilegie der Groot-meesters.

D'Ordre van JESUS CHRISTUS.

INgestelt door Dionisius, Koning van Portugal, omtrent den Jare 1318. tegens de Saracenen en Ongelovige, en bevestigt door den Paus Johannes de 22. De Broeders der selver Ordre gebruyken een swart Kleedt, en op 't selve een Kruys half wit, half root, of een root Kruys met een witte linie doortrokken; deden drie geloften, als de Hospitaliers, Tempeliers en de Duytsche Heren. De Hooft-plaatse vande Order was in 't eerste *Marino*, daar naar *Tomarium*; Alle de Steden, Hoven, en Huysen der Tempelieren, zyn van Koningh Dionisius hun tot onderhoudt toegeeygent; Den Oversten vande Order is den Abt van Alcohasien, des Bisdoms van Lisbona, die bevel heeft dese Ridders te beschrijven, te ontfangen, en af te setten; hun beroep was, te oorlogen tegens de Moren, die daar woonden in Betica; bragten grote eer aan hun Vaderland; want door hun dapperheid heeft het selve Koningrijk sig wijd en zyd uytgebreidt, tot in 't Oosten, Africa, Brasil, en andere Plaatsen, met verbreydinge des Geloofs Christi, en heeft hun Alexander de Sesde toegelaten te mogen trouwen.

D'Ordre van St. JORIS.

VAn geen kleyne waardigheid is geweest d'Ordre van Sint Joris van Carinthia, geinstitueert, (als sommige seggen) by Rodolphus van Habsburgh, den eersten Keiser van 't Huys van Oostenrijk, tot resistentie, en tegens d'invasie der Turken; welke hun een welgelegen Stadt van Carinthia voor een Woonplaatse, en haren Grootmeester den tytel van Prince gaf; haar Blason was 't root Kruys van St. Joris, 't welk sy voerden in haar eygen Wapenen. Andere seggen, dat dese Ordre was gefondeert by den Paus Alexander de Sesde, en den Keiser Maximiliaan, en dat haar teyken was een gout Kruys, met een Kroon in een Ringh van Goudt.

D'Ordre vande KOREN-AAR.

INgestelt van François de eerste van dien Naam, Hertog van Brittannien in Vrankrijk, so wel ter eeren van sijn Grootvader Johan de Vierde, bygenaamt den Overwinnaar, die aldereerst dit Hertogdom overbragt aan het geslagt van Montfoort, gesproten vanden groten Eduward van Montmorency, als tot verder verheffinge van sijn Adel. Het teyken, 't welk dese Ridders ontfingen, was een bant van Gout, gemaakt als Koren-aren, t'samen-gevloghten met Minnestrikken, in het fatsoen van een Ceres-kroon, waar aan hing met twee kleyne Ketenkens een Ermine op enen groenen Berg, met dese woorden *A ma Vie*; 't welk 't woort was van den voornoemden Johan, willende daar mede te kennen geven, zyn suyver en genereux gemoet; Want dit Dier naar 't seggen van Plinius en andere, heeft sulk een vermaak in suyverheid, dat al is 't sake, dat het vervolgt wert van de Jagers, en vint het gat van haar hol vuyl en slijkerig, sig liever laat vangen als door de vuyligheid heen te lopen; doch dese Order quam te cesseren, wanneer 't Hertogdom van Brittannien wierde gehegt aan de Kroon van Vrankrijk, door het Huwelijk van Anna, Dochter van François, Hertog van Brittannien, en Karel de Aghtste, en naar hem aan Louis de Twaalfde, beyde Koningen van Vrankrijk.

D'Ordre vande KOUSSEBANT.

DE Insteller van dese vermaarde Ordre vande Koussebandt is geweest Koning Eduard de III. in 't Jaar 1350. en so sommige willen 1344. Den Patroon vande selve was St. Joris, dewelke die Koning in 't gevaar van een twijffelagtige strijt gelukkelijk hadde aangeroepen, so als Walsingam daar van schrijft; De oorsaak was, na het gevoelen van sommige, om de gedagtenis te vieren van sijn grote conquesten, by hem verkregen tegens Johan, Koning van Vrankrijk, en Jacobus, Koning van Schotland, die hy beyde gevangen hadde op enen tyd, gelijk hy mede Koningh Henrik van Castilien den Bastard hadde verjaagt, en Don Pedro in sijn Rijk herstelt. Andere, om te verdedigen de eere van de Gravinne van Salisbury, een seer schoone Dame, die de Koning beminde, en

op-

opgenomen hadde haren blauwen Coussebant, haar in 't danssen ontvallen, die hy daer naer droeg aen sijn lincker been tot een faveur. De Koninginne daar over gestoord sijnde, wiert de Koningh sulks aengedient, van eenige syner groote, tot de welcke de Kooning al lachende seyde *Hony soit qui mal y pense*, daer by voegende dat hy soude macken die Koussabant tot een eere voor alle die hem soude dragen, en instituëerde uyt die redenen niet lange daar naer dese Ridderlijke Ordre, gevende aan elcke Ridder een Koussebant, rijckelijck geborduyrt met gout en kostelijcke gesteenten, met het selve advijs daar op, die dese Ridders altijt dragen, onder de knie van haar slincker beend, vastgemaackt met een goude gespe, betekenende Liefde en Eendraght deser Ordre; haar habijt is carmosijn Fluweel, en eene Purpere mantel met wit gevoert, en het root Kruys van St. Joris daar op, in een schilt, omvangen met de Coussebant; swarte Fluweele bonnette, met witte pluymen op haar hoofd, om haren hals een Collier van Gout, sijnde een Koussebant dikwils gevouwen; haar Feest werd jaarlijx gehouden op St. Joris dagh, als wanner de Ridderen, die dan tegenwoordigh sijn, by consent en confirmatie van den Koning, niewe in plaats van de afgestorvene verkiesen, die naderhand met grote magnificentie op't Kasteel tot Windsor werden ingehuldigd; en heeft dese Order haar Prelaat, Cancelier, Griffier, Hofmeester, en Herault, welke genaamt werd Garter.

De reden waarom de Engelse eigentlijk St. Joris hebben aangenomen, schrijft Seldenus behalven de vorige dese te sijn. 't En is niet vremt, segt hy, dat een soo dappere natie (menende daar mede de Engelse) soo een heilig Soldaat tot haar Patroon heeft aangenomen, die so bysonder bekent was, by de naam van *Tropheophorus*, dat is, Overwinnaar; sijnde van vry meerder luyster in beyde de Kerken van 't Oosterse en Westerse Keiserrijk, als St. Sabas, St. Sebastiaan, St. Maurits, en alle andere, die mede Krygs-luyden sijn geweest, en dat, door de kennisse (na sijn seggen) die de Engelsche van hem aller eerst verkregen hadden, wanneerse oorlogden in 't Heilige Lant; Als sijnde desen St Joris (soo vermeynt wort) gebooren in Cappadocia, van een eerlijk geslagte, en geweest een vermaarden Kryghs-Oversten in den Oorlogh onder Diocletianus, doch verheven tot de Graeflijke waardigheid, wanneer hy onthooft wierde, gelijk die gene getuygen die sijn Legende hebben beschreven; sijnde verscheyden Kerken en Autharen gestight, en gewijt in sijnen naam, specialijck tot Diospolis of Lijdda, daar hy geleden heeft, alwaar omtrent 500. jaren geleden een Bisdom wierd gestight, en ingewijt t'sijnder eeren, en den dagh van sijn overlijden in alle Kerken Jaarlijx geviert werd den 23. April, ja niet alleen op sijnen dagh, maar insgelijx op andre Heylige dagen. Soo bouwde den Keyser Justinianus hem, ontrent 240. jaren naar sijn lijden, eenen Tempel in de Woestyne der Jordane, ongetwijffelt uyt redenen, dat hy soo veel hoorde van hem gewagen; van gelijken hebben hem de Mahumetisten aangenomen tot een Protecteur en Beschermer van hunne secte, so dat sy alle Beelden der Heyligen by de Christenen in eenige plaatsen verdestruerende, haar onthouden van dat van St. Joris; een exempel hier van verhaalt Cotovicus, gesien te hebben in 't Clooster van Arnica, een Stad in Cyprus, alwaar de Turken alle de Beelden vernielden, uytgenomen dat van St. Joris, sittende te paart met eenen Tulipant om t'hooft. Busbequius schrijft, dat de Turken meynen, dat het Beelt van St. Georgius vertoont hunnen Chederlem, een man geweest sterck van lichaam en gemoet, dewelke een maagt tegens eenen grooten Draack soude beschermt hebben; en daarom versieren sy dat St. Georgius en Chederlem een en deselve geweest is, als dewelcke genuchte neemt in Oorloge en de sterkste te hulpe komt, of de sodanige die hem aanroepen. Soo is niet te verwonderen, dat het Beelt van St. Joris in de Kerken onder 't gebiet der Turken wort getolereert. Desen H. Georgium placht men aen te roepen, tot hulp tegens alle Vyanden des geloofs; Nicephorus den Keyser heeft hem aengeroepen, ende de overwinninge verkregen; Chunibertus Koningh van Vranckryck heeft van gelycken een heerlijcke Victorie, tegens sijne Vyanden, door de hulpe van desen Heylig gehat. Theodorus Sicerta heeft aan Mauritio t'Keyserdom voorseyt, by aldien hy des Heyligen Georgy gedagte; In de Engelsche Kerke tot Romen staat desen Heyligh uytgebeelt met dese woorden:

Georgium Cappadocem Anglia sibi protectorem elegit, & maximis Beneficiis, tum Pace tum Bello receptis, semper religiosissime coluit.

Soo dat niet vreemt en is, dat desen H. Georgius opgenomen is tot Patroon van dese Ridderlijcke Ordre in dat Ryck, als St. Andries in Schotlant, St. Jacob in Spagnien, en St. Denys in Vranckryck, gelijck eertyts de Griecken, Troyanen, en andre Apollo, Pallas &c. volgens dese veersen van Ovidius.

Mulciber in Troyam, pro Troja stabat Apollo;
Æqua Venus Teucris, Pallas iniqua fuit.
Oderat Æneam proprior Saturnia Turno,
Ille tamen Veneris numine tutus erat.

't Welk aldus van onse Koningrijken soude konnen nagebootst werden.

St. Joris is altoos voor Eng'lant in het stryden,
Vrankrijk roept St. Denijs haar Heilig aan in 't lijden.
Het Kruys en St. Andries helpt Schotlandt in den noot,
En Spagnien werpt sig selfs weer in St. Jacobs schoot.

Nopende de Figure van desen St. Joris, sittende te Paarde gewapent, met den Draak onder hem, en daar beneffens een Maagt knielende voor hem neder, sijn vele van opinie, dat sulx meer figuurlijker wijse is gestelt, dan gegront op eenige Historien, aangesien geen bequamer figure, nopende 't sitten te paarde, en gewapent, konde bedacht werden, om af te beelden een Krygs-Overste, dan by sulken vertooninge, en de overhant tegens den Duyvel, dan met het

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

doorſteken van den Draak; overmits in d'oude tyden de maniere was, den Duyvel en Kettrye door die gedaante uyttedrukken, ſo als wy ſien in de Heylige Schrifture, in de Ridderlijke Ordre van den Draack by Sigiſmundus, en 't Beelt of *Statua* van Conſtantinus Magnus, hebbende een kruys boven op, en daar beneffens (als getriumpheert hebbende over den Duyvel) een Draack doorſteken midden door den Buyck, en geworpen in de Zee, 't welk (ſeyt Euſebius) een Figure was van 't geene de Propheet Eſaia ſeyt: Te dier tyt ſal de Heere te huys beſoecken, met ſijn groot ſterk Swaart den Draack of Leviathan, en ſal den Draack in de Zee verwerpen. Soo dat St. Joris volhardende in Chriſtum te geloven, niet tegenſtaande alle tormenten en doot hem aangedaan, den Draack, dat is ſijne geeſtelijcke Vyanden, heeft overwonnen. Andre meynen, dat het is, om alle goriſcher wyſe uyt te beelden, de heerlijke opſtandinge onſes Heeren, liever dan aan te nemen dien Georgium, Biſſchop van Arrian, van wien Ammianus Marcellinus ſpreekt, en menen, dat de figure der Maget eenig Lant betekent, dat ſijn hulp verſoekt; ſijnde de maniere als nogh Landen en Steden af te malen door de gedaante van een Maget, van welcken Draack en Maget Baronius aldus ſpreeckt; *Pictura illa St. Georgii qua effingitur eques armatus, qui haſtæ cuſpide draconem interficit, juxta quem etiam Virgo poſita manus ſupplices tendens implorat Auxilium, ſymboli potius, quam Hiſtoriæ alicujus opinor eſſe expreſſam imaginem. In nullis enim quæ recenſuimus St. Georgii actis antiquis quicquam ejus modi legitur, ſed a Jacobo, devoragine abſque aliqua majorum auctoritate ea ad Hiſtoriam referuntur, quæ adverſus Diaboli vires tanti martyris imploret auxilium.* Dogh ſeyt hy: *Non imus inficias, St. Gregorium ut equeſtris militæ militem equeſtri imagine referri conſueviſſe.*

Tot een beſluyt van 't verhaal van deſe Ordre, ſullen wy hier by voegen, op wat wyſe deſelve inden Jare 1633. hier te Lande door den Koning van Engelant geſonden is aan den Churfurſt Palts Graaf, 't welk ſig aldus heeft toegedragen.

Als het Leger lagh tot Boxſel, by 's Hertogenboſch, heeft de Kooning aan den jongen Churforſt Palts-Graaf, geſonden d'ordre van de Jartiere of Kouſſebant, ſendende tot dien eynde laſt en authoriſatie door Jan Philipaut Sommerſet, Herault en Koning van Wapenen, aan ſijn Reſident Willem Boſwel, om den Heer Keurfurſt Carel Lodewyk t'inveſtieren met de gemelte ordre, ſulx geſchiede den 4. Auguſti. Tot dien eynde, den Reſident in 't Leger komende, wierde in de Antichambre van den Churfurſt eerſt ſelfs Ridder gemaackt, door Milord Veer, de Ridders Morgan, Herberts en Harcourt, als daar toe expres gecommitteert van den Koning. Daar naar de patent des Konings geleſen ſijnde, nam Milord Veer het Rappier van den Reſident, en raackte daar mede de Schouders van den Churfurſt, en ſeyde, Zyt Ridder in Godts naame.

Achter het quartier van den Churfurſt was een groot Pavillion opgereght, alle drie zyden open, behalven het vierde, om daar tegens aan te ſitten. Aldaar quam den Prince van Orangien, met een aanſienlijke ſuite, werdende ſtoelen geſet tegens de geſlotene zyde, in 't midden van deſe Tente was een kleyn Schavot, een voet hoogh, daar op ſtont een ſtoel, behangen met de Wapenen en Tytels des Konings van Engelandt; aan beyde zyden beneden waren twee ſtoelen, met de Wapenen van den Churfurſt, en Prins van Orangien, dogh ſaten daar op niet; den Churfurſt was gekleet in 't Wit, en alles alſoo in ordre zynde, quam den Ridder Boſwel, tot deſe Actie gequalificeert Ambaſſadeur, gevolght van den Herault, toegenaamt om ſijn Officie *Garter*, in een lange rooden Tabbaart, van ſyden Carmoſijn, dragende het kleet, Juweelen en Ornamenten van de Ordre, op een Purperen kuſſen, daar by wiert oock geleyt de Commiſſie en volmaght des Konings aan haar gegeven. Garter gekomen ſijnde omtrent den Churfurſt, dede een diepe reverentie, en leyde alles met goede ordre op een kleyn Tafelken, tot dien eynde aldaar geſtelt.

Daar naar preſenteerde d'Ambaſſadeur den Brief des Konings aan den Churfurſt, die deſelve openende, las, en gaf aan een ſijner Raden daar by ſijnde; de ſin was, dat den Koning hem in plaatſe van ſijnen Heer Vader haddde gekoſen in d'Ordre, met wenſch dat hy moght ſoo geluckigh ſijn, als oyt geweeſt was ymant van deſelve Ordre. Daar naar wiert geleſen de volmaght van den Ambaſſadeur en Herault, en d'Ambaſſadeur ſprack hem aan met een ſchoone Harangue, verhaalende d'oorſaacken van deſe Eere, die den Koning hem dede, als ſijnde Soon van den overledenen, en van groote hoope, Favoryt van den Hemel, ſteunſel van ſijn huys, en een Pylaar van het Volck, aanwyſende de Waardigheyd van de Ordre, daar in geweeſt waaren 8. Keyſeren, 22. Koningen, behalven den Souverain van de Ordre; eyndelijk hem verſekerende, dat hy met d'Ordre onfing den bant en verſeekering van de genegentheyt des Souverains, met wenſchingh van geluk. Dit geſeyt ſijnde, verklaarde den Churfurſt, alſoo bereyt te ſijn, d'Ordre te ontfangen, als ſijn Oom was om die te geven.

Terſtont nam Garter den Kouſſe-bant, op dewelcke gearbeyt ſtont de diviſe, *Honi ſoit qui mal y penſe*, met Letteren van Diamanten, en gaſſe in handen van den Ambaſſadeur, die deſelve (een Edelman den Churfurſt afgebonden hebbende ſijn ordinaris Kouſſebant van 't lincker been) hem aanbondt; daar naar d'Ambaſſadeur ontfangende van Garter een Beelt van St. George, geſneden in een Agaat, beſet met Edele Geſteenten, en hangende aan een blauw Lint, gaf het aan den Churfurſt, en inveſtieerde hem daar mede om den Hals.

Naar een kleyne pauſe, liet den Churfurſt afdoen ſijn Mantel, Rapier, en St. George, 't ſelve gevende aan Garter, die deſelve ter ſyden leggende, gaf aan den Ambaſſadeur den Carmoſynen Rock, gevoert met witte Taffetas, die ſy hem t'ſaamen aan toogen, beginnende van den rechter Arm, daar naar wiert omgordet op den Rock, blyvende voor een hant breet open, om de binnen kleederen te doen ſien; doen gaf Garter het Rappier aan den Ambaſſadeur, die

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

t'ſamen het bonden aan de zyde van den Churfurſt. Dat gedaan ſijnde braght Garter den Mantel, ſijnde langh tot de enclauwen, van Violet Fluweel, gevoert met witte Taffetas, hebbende een lange ſtaart, dien ſy hem omhingen, en beneden den hals t'ſamen bonden, met een dicke koorde van blauwe Zyde en Gout, dogh alſoo dat de linckſe zyde van den Mantel opgeſchort en daar onder gebonden wiert, latende het geveſt van 't Rappier bloot en ſightbaar. Daar naar een kappe of Capperon, hebbende een ſoom rontom het open; dien dede men over ſijne Oxcelen, alſoo dat hy kruyſte het Rechter Schouder, en paſſeerde tot onder den Gordel. Dat gedaan ſijnde nam d'Ambaſſadeur van den Garter het root Gollier van de Ordre: (dat is een Carcant geemailleert, met knoopen van te ſaamen gevlochtene Kouſſebanden, geſayt tuſſchen beyden met roode Rooſen, van fijn gearbeyt Goudt, hebbende in 't midden een Beelt van St. Joris) en hing 't om des Churfurſt hals, alſoo dat voor op de Borſt en achter, het een weynigh afhingh. Den Churfurſt alſoo geaccoutreert, en van den Ambaſſadeur kortelijk geluck gewenſt ſijnde, dede drie of vier treden voorwaars naar den ſtoel, ſtaande in 't midden als geſeyt is, vertoonende de tegenwoordigheyt des Konings van Engelandt, als Souverain van deſe Ordre, aldaar doende een Reverentie. De ſleep of ſtaart van den Mantel, wiert opgehouden door twee Graven, Hendrick en Frederick van Naſſau. Naar dat hy weder op ſijn plaats gekomen was, riep hy den Heer Ruſdorf, ſijnen Raat, hem belaſtende te doen een korte Danckſegginge, ſoo aan den Koning en Ridders, die hem in deſe Ordre gecoöpteert hadden, als aan den Prince van Orangien, Ambaſſadeurs, en andre omſtanders.

De Dankſegginge aan den Prins van Orangien, geſchiede met deſe formeele woorden.

En ſecond lieu ſon Alteſſe rend graces bien humbles, à Monſeigneur le Prince d'Orange, de ce qu'il luy a pleu, non ſeulement aſſiſter & honnorer de la preſence tres auguſte cielt acte; mais luy faire en particulier ceſte faveur, que de l'introduire en ce Theatre de Gloire, ou ſon Alteſſe entend d'un coſté cette genereuſe voix du Chef, qui luy dit, Virtutem ex me verumque laborem; de l'autre l'acclamation de l'armée, qui en conjouyſſant crie: Te avunculus excitet Hector.

Eyndelijk ſloot hy de Dankſegginge op de volgende wijſe.

Et cecy eſt l'action de graces, qui Son Alteſſe à commendé de faire de ſa part, & ce à la Soldateſque, c'eſt à dire, comme ce grand Capitaine, dezir poco, y hazor mucho obra de Soldato. Ite & applaudite.

Dit gedaan ſijnde naar dat den Prince van Orangien, en andre Heeren, hem geluck gewenſt hadden, geleyden ſy hem in goede Ordre, van het Pavillon naar ſijn kamer, alwaar een weynigh geruſt hebbende, wiert het eeten ten Middaghmaale door Engelſche Edellieden, op de wyſe van Engelandt, met blooten hoofde gebraght. Aan de Tafel waren de Prins van Orangien, den Prince Rupert, Hertogh van Candale, Prins van Anhalt, den Reſident Boſwel (afleggende terſtont naar deſe Actie, de qualiteyt van Ambaſſadeur) den Herault, de Heeren Aarnhem en Olican, Gedeputeerden van haar Hoog Mogende, den Heer Graaf Hendrick, Gouverneur van Vrieſlandt, de Graaf van Zolms, Graaf Willem van Naſſau, Stakenbrouck, den Graaf van Stierum, Generaal Veer, Graaf Maurits, Hendrick en Frits van Naſſau, de Vicomte de Turenne, de Graaf vander Lippe, Colonel Morgan, en andere. Geduyrende de Maaltyt ſpeelden dertigh Trompetters; twee Geſontheden wierden gedronken, een van den Koning, en een van alle de Ridders. Nog twee andre Tafels voor de Colonels en Luytenant-Colonels (want alle die van 't Leger wierden genodight) waaren in de naaſte Tenten gedeckt. Naar de Maaltyt een weynigh gediſcoureert hebbende, retireerde ſigh elck naar ſijn quartier.

Wanneer in 't Jaar 1627. deſe Ordre aan Prins Fredrick Hendrick, doenmaals in den Hage ſijnde, geſonden wierde; ſo geſchiede het ſelve met de volgende Cerimonien; Voor eerſt wierden twintig ſtukken Geſchut op de Vyverberg geplant, neffens de Schutterye in de Wapenen, op het binnen Hof ſtont des Princen Lyf-garde; omtrent drie uyren na de middagh, wierden de Ambaſſadeurs van Vrankryk en Venetien eerſt door Gedeputeerden in haar Hoog Mogende Vergaderinge gehaalt, en boven aan 't eynde van de Tafel geſet; Terſtont daar na wierd mede door eenige Gedeputeerde gehaalt den Coning van Bohemen, den Prince van Orangien, den Ambaſſadeur Carleton, en den Roy d'Armes; d'Ambaſſadeur Carleton wiert geplaatſt regt tegen over den Preſident; aan des Ambaſſadeurs regter zyde ſat den Koning van Bohemen, aan ſijn ſlinker zyde den Prins van Orangien; by den Prins op een leger ſtoel den Roy d'Armes; na dat men geſeten was, de Trompetten geblaſen hadden, en het Geſchut geloſt was, leverde den Ambaſſadeur ſijn Credentie, als ook die van den Herault aan den Preſident over; en na een gedane propoſitie, preſenteerde de Jartiere aan den Prins, welke door den Herault aan ſijn ſlinker Been wierd gebonden; den Prins vervolgens bedankte den Koning voor de Eere, en den Ambaſſadeur en Herault voor de moeyte; voorts de Titulen van den Prince door den Herault geleſen ſijnde, geſchiede de twede ſalvo als voren; daar na dede den Preſident van wegen haar Hoog-Mogende de Dankſegginge, en aan den Prince de Congratulatie; en wiert een Predicatie gedaan uyt Apocal. 2. *Den Overwinnaar ſal ik geven een witten Keurſteen, en een nieuwen naam;* gevolgt van een derde ſalvo, en ſcheide daar op de Vergaderinge in gelijke ordre.

Op gelijke wyſe is ſulx in den Jare 1646. gedaan in 't regarde van Prins Willem de II. dog in beſloten kamer, de tijd en gelegentheyt niet toelatende, dat het met pompe ſoude geſchieden. Gelijk mede in den Jare 1653. aan ſijn Hoogheyt Prins

Willem de III. na dat alvoorens een Predicatie gedaan was over de woorden Apocal. 2. *Sijt getrouw tot in de Dood, en ik sal u geven de Krone des Levens.*

D'Ordre van ST. LAZARUS, en ST. MAURITS.

De Ridders van de Ordre van Sint Lazarus waren gehouden in hun Hospital te ontfangen die Cristenen, die van alle quartieren van Europa tot den Kryg van het Land toeliepen; Sy droegen voor Blasoen van de Ordre een groen Kruys, met wit omcingelt; is van verscheyden Pausen bevestigt, en met Privilegien vereert. Mutsaert anno 1119. ꝟ. 5. schrijft van dese Ordre aldus: *Omtrent dese tijd is ook ingestelt de Ordre der Hierusalemsche Heeren, of Ridderen Sinte Lazari, droegen een kleet van Coeleur de Roos, met een root Kruys op de borst.* Door verloop des tijds by naar vergaan sijnde, is deselve herstelt, en met Privilegien vereert van Paus Pius de IV. op't versoek Jannoti Castilioni Milaneser, wesende op dien tijd het Hooft en Meester van die Ordre; maar wanneer dese Ordre was gevoegt met de Ordre van St. Maurits, en tot eeuwig Hooft en Prince van deselve is gemaakt geweest den Hertog van Savoyen, door *Gregorium XIII.* soo heeft Emanuël Philibert Hertoge van Savoyen, die bekleet met een witte Bordure, in 't midden van dewelke was ingesloten St. Maurice; den oorspronk hier van wort by de History-schryvers sodanig gesegt: Amedeus Hertoch van Savoyen, alles geabandonneert hebbende, en geaccompagneert sijnde met thien Chevaliers, van treffelijken huyse, besloot sich tot Rippaille in een Clooster, eertijds gestigt van sijn Voor-ouders, ter eeren van St. Maurice, alwaar hy 't leven van een Heremijt aanving, sijnde gekleet met een asgrauwen rock, den welken hy gorde met eenen riem, geborduyrt van gout, waar over hy hadde eenen mantel, van de selve couleur als sijnen rok, op den welken was een Kruys geborduyrt van Goudt. Franciscus Modius getuygt, dat die Heremiten, dewelke hy noemt *Chevaliers de St. Maurice*, dusdanig gekleet sijnde als voorsz is, tegenwoordich geweest sijn in de Wijdinge van Felix de V. Doch al is 't saake, dat dese op haar namen den Tijtel van Ridder hadden, so warense evenwel maar Monnikken en Heremyten.

D'Ordre van de LELIE.

Don Garcia de VI. Koning van Navarre, institueerde de Order der Ridders van de Lelie, uyt oorsake dat het Beelt van de Maget Maria, dat noch tegenwoordich staat in 't Koninglijke Klooster binnen de Stad Nugere, wonderbaarlijk gevonden was; ter gedachtenisse van 't welk hy en sijn huysvrouwe, een Klooster ter eeren van St. Benedictus bouden, en hy dese Ridderlijke Order instelde, deselve voor Blasoen of Schilt een pot met witte Lelien gevende, waar op een Lieve Vrouwe Beeld geschildert stont. Van dese Ordre waren des Konings kinderen, en den voornaamsten Adel van Vrankrijk, Navarre, en andre Koningrijken; sy waren gehouden 't ware Geloof, tegens alle Vyanden te beschermen, en 't selve naar hun macht te verbreiden; mitsgaders alle dagen seekere Gebeden, en seeker getal van *Pater Noster*, en *Ave Maria* te lesen.

D'Ordre van ST. MARIA GLORIEUS.

Den aanvang van de Ordre van de H. Maria Glorieus, is omtrent den Jare 1233. ten tijde Gregorii de IX. en is naderhant bevestigt van Paus Urbanus de IV. De Ridders leefden naar wetten, die eenige voortreffelijke mannen, en sy onderlinge hadden gemaakt; d'oorsaak haarder fondatie was, om over al onder die gene, die twistig waren, vrede te bevorderen; droegen een wit kleet, met eenen grauwen mantel, en voor Blasoen een purper Kruys, in een silveren Velt, met twee Sterren daar boven op; waren verobligeert Weduwen en Weesen te beschermen, liefde en eendragt te procureren onder alle Volkeren; by sommige schryvers geheten *Fratres Gaudentes*, de blijde Broeders, om dat sy leefden in alle rust en stilte, met haar huysgesin en familie.

D'Order ST. MARIÆ REDEMTIONIS CAPTIVORUM, of de MERCEDE, of ST. MARIÆ DE MISERICORDIA.

Den instelder van dese Ordre is geweest den Koning van Aragonien, *Jacobus Victor seu Expugnator*, en beneffens hem Petrus de Nolasque, eersten Generaal meester deser Ordre, met Pieter Raymondus Pennia-Fortius, een vermaart en heyligh man, van d'Ordre der Predicaren; 't Jaar is Anno 1223. de plaatse der instellinge Barcelona; d'Oorsaake, de Moren Hispanien seer onvry makende, leyden veele Christenen gevangen, soo te water als te lande in slavernye, in dewelke veele Christum en sijn geloof versaakten, tot groote schande der Christenen: de H. Moeder ons Heeren (als sy schryven) om deser oorsaacke, heeft op eenen naght door openbaringe aen de voorsz. Nolasque, en Raymonde te kennen gegeven, dat men een seer aangenamen dienst aan haaren Soone soude doen, indien men een order instelde, tot de verlossinge der gevangenen, 't welck alsoo is geschiet den 10. Augusti in de Cathedrale Kerke van 't H. Cruys tot Barcelona. De 2. oorsaake is geweest, dat Jacobus gevangen sijnde tot Carrasona, in 't bedwanck van Simon Grave van Montfort, aldaar proevende 't verdriet der gevanckenisse, soude belofte gedaan hebben, ingevalle hy verlossinge bequam, en in sijn Vaders Ryk herstelt wierde, dat hy soude oprechten, ter eeren van de H. Maget Maria, *Ordinem Redemptionis Captivorum.* Aan de Broeders is gegeven den regel St. Benedicti, gelijk blijkt uyt 't formulier haarder professie; *Ego frater N. Miles ordinis Stæ. Mariæ de Mercede, facio professionem & promitto obedientiam, paupertatem,*

tatem, castitatem observare, Deo vivere & somedere secundum regulam B. Benedicti, & in Saracenorum potestate, si necesse fuerit, ad Redemtionem Christi fidelium, detentus manebo. Soo dat ymant, indien hy een Christen slave sag door desperatie en mishandelinge van sijn Geloof te sullen vervallen, gehouden was de plaatse van den slaaf te suppleren, ter tijt en wylen hy den meester van den slaaf voldaan hadde; 't welck een sonderlinge liefde was, die tegenwoordich weynigh te vinden is; haar habyt was een wit kleet, met de Wapenen van Arragon en Cathaloigne; d'Ordre is geconfirmeert by Gregorius de XI.

D'Ordre van ST. MICHIEL.

VAn geen kleyne luyster was eertytds de Ordre van St. Michiel in Vranckryk, ingestelt anno 1469. tot Amboise by Loüis de XI. De Ridders hadden eenen bant van goudt met schelpen aan malkanderen vast, met dit merkteecken *Immensi tremor Oceani*, onder aan 't Beelt van den Arch-Engel, naar 't Exempel sijns Vaders Carel de Sevende, die 't selve Beelt hadde in sijn Vaandel, doende sijne inkomste binnen Rouaen, uyt oorsaak dat hy dien Engel op de Brugge van Orleans, ten tyde van de belegeringe der Engelsche, soude gesien hebben; In 't eerst waaren de Ridderen maar 30. in getale, en van de principaalste huysen van Vrankryk, maar nu soo veel als 't den Koning gelieft, die haaren Groot meester is; voormaals moesten dese Ridders hun in 't bysonder verbinden den Koning te sullen gehoorsamen, en niemant wiert daar uyt verstoten, ten sy om Crimen van Ketterye, of van geschende Overheyt, of om dat hy sig in den Oorlog niet wel gekweten hadde. Soo wanneer ymant van de Ordre overleden was, so wiert die opene plaatse versien by lotinge; dien deselve beviel, wierd by den Prince ontfangen, met dese woorden: *d'Ordre outfanght uw voor Frere en Compagnon, waarom sy uw begiftigd met desen bant; God geve dat ghy den selven lang moogt dragen.* Tot teycken van vrintschap, soo kuste hy d'andre Ridders; d'Ordre heeft sijnen Cancelier, Thresorier, Stockdrager ende Griffier, die de namen der Ridderen aantekent.

D'Ordre van MONTCARMEL.

D'Ordre van de Ridders van de L. Vrouwe van Montcarmel, is d'Ordre van St. Lazare in Vrankryk, die te vooren was gevoeght by d'Ordre van St. Jan, dogh daar naar weder gescheyden, door de ernstige sollicitatie van Philips van Nerestain, anno 1607. ten tyde van Koning Henrick de IV. by den Paus Paulus de IV. en geaccordeert om sich voortaan Ridders van St. Lazarus in Vrankryk te laaten noemen; de Ridders van ons L. Vrouwe van Montcarmel, hadden voor Blasoen om haaren hals een violet Cruys, met het Beelt van de L. Vrouwe, ende van gelijcken een op d'een zyde van hunnen mantel. Als dese, soo sijn oock verscheyden andere diergelijke Ordres, ingestelt by de Pausen, als namentlijk van Jesus Christus, van den H. Geest, van St. Pieter, St. Paulus, St. Joris, en menighvuldige andre, al differerende by Cruyssen van verscheyden couleuren.

D'Ordre van MONTESE.

DEse Ordre wordt genaamt d'Order van Montese, of gelijk Hjeronimus Blanca die noemt *St. Mariæ Montesca*, om dat Montesa hun Hooftplaats is, en om dat dese Order is onder de Schut van de H. Moeder opgerecht, omtrent den Jare 1317. Jacobus de II. Koning van Aragonien heeft door sijn gesanten van Paus Johannes de XXII. verkregen, dat dese nieuwe Ridderlijke Order in Spagnien soude werden opgerecht, en met de Goederen der Tempelieren, eertijds in 't Koningrijk van Valentia, by hun beseten, gedoteert of verrijkt. De Ridders van dese Ordre gaan in 't wit gekleet, met een root en flecht plat Kruys; plachten in hunne banieren groene en swart verwige Kruysen te voeren, maar in hunne schilden en klederen rode.

D'Order van MONTOY *en* TRUXILLO.

D'Ordre van de Ridders van Montoy in Syria, verkregen hunnen naam van een Berg by Jerusalem anno 1180. deden grote assistentie aan de Christenen, in de conquesten van het H. Landt, droegen eenen rooden mantel, en op hun borst een witte sterre met vijf puncten, hielden den regel van de Augustinen; d'Ordre was geconfirmeert by den Paus Alexander de III. Uyt Siria verdreven sijnde, quamen sy in Europa, namentlijk in Castilien; alwaar sy haren naam veranderden, en genoemt wierden de Ridders van Truxillo, naar die Stad waar sy haar eerst onthielden, waren bysonder verbonden aan den Koning Alphonso, die haar anno 1233. grote goederen gaf.

D'Order van den OLIPHANT.

INgestelt by de Vader van Christiernus, Koning van Denemarken, die hun voor Blasoen gaf een bant met opgedrukte Olifanten, dragende hunne Kasteelen op den rugge, en spooren tusschen beyden, waar aan hing het Beelt van de H. Maget Maria, omvangen met de straalen van de Son, waar in gesneden stonden drie nagelen, representerende de nagelen, waar mede onsen Zaligmaker aan 't Kruys was vastgehegt, met 't Wapen van Denemarken, wesende drie groene Lewen op een gout Velt, besprenkelt met tranen van bloet of herten van menschen; zijnde de reden van desen tijtel van den Olifant, om dat die Beesten de Menschelijke natuyr (by manier van spreeken) schijnen aldernaast te komen, bekleet met alderhande deugden, als militaire kracht, Voorsichtigheyt, Religie, Godsaligheyt en Goedertierentheyt; op dat die met dese Order vereert wierden, souden trachten in deselve deugden soo veel te meerder te excelleren, als den Mensch in natuyre den Olifant overtreft.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

D'Order van de PORT ESPEES.

EErtijdts was daar een Order in Zweeden, genoemt *Port Espées*, of *Swaart dragers*; der Ridderen Blasoen was, eenen bant vol van t'samen gevoegde Swaarden, van gout, met een swarten Baudrier, schijnende met haar bloedige punten d'een tegens den ander te stoten, de Simbole van Justitie en Wapenen, twee Pilaren, yder Staet of Koningrijk; droegen een Schilt van gout, hebbende een roode verheven ronte, waar in stont een gouden klimmenden Leeuw, omvangen met drie Koninglijke Kroonen, en soo veel roode Bellen, boven den Schilt eenen Helm, en silvere Muer-kroone, bedekt met eene groene Pluym, waar uyt staaken twee silvere Vaandelen, daar in geschildert waren twee roode Hanen. Met 't veranderen van de Religie, is dese Ordre te niet gegaan, alsoo dat den tijd, en by wie deselve was gefondeert, ook niet verhaalt wort.

D'Order van de PORCK-ESPIC.

CHarles, Hertoch van Orleans, institueerde de Ordre van de Ridders van de Porck-Espic, dragende op haar Baudries de figure van een yser Verken, met dit devis, *Cominus & Eminus.* Niemant mochte van dese Ordere wesen, als die van groten Adel, en door de Wapenen vermaart waren; na de dood van Carel, so veranderde Loüis de XII. Coning van Vrankrijk sijn Erfgenaam, dese figuur, met dese woorden *Ultus avos Troja.* D'oorsaak waarom Charles de figuur van dit dier nam, was, om dat het hem selven na by, en verre af, beschermt tegens de honden, met het werpen van sijne pinnen, als pijlen; willende van gelijken seggen, dat hy mede onvertsaagt was tegens alle rampen van de fortuyne, en gereet om sich tegens de nijt, en in alle ongeval stoutmoedig aan te kanten.

D'Ordre van PORT GLOIVE, *ofte het* SWAART IN LIVONIEN.

BY de Princen van Livonien is geinstitueert geweest, by authoriteyt van den Paus Innocentius de III. de Ridderlijke Ordre *Militiæ Christi* of *Ensiferorum*, door Albertus Bisschop, anno 1205. in imitatie van de Duytsche Ordre; 't Blasoen was twee roode Swaarden, in forme van St. Andries Cruys, op haar mantels vastgehecht; haar oogmerk was, de Christelijke Religie tegens de Heydenen te beschermen, alle Afgoderye uyt te roeyen, en den waren Godsdienst voort te planten. Maar dese Provintie vermengt sijnde met de Luytersche Religie, is dese Ordre gants en gaar vergaan, den naam gedoot, en een geworden met de Duytsche Ordre, na datse gefloreert hadde 357. Jaren.

D'Ordre DE LA RAISON.

JOhan, Koning van Castilien, heeft ingestelt een Ridderschap, dewelke hy noemde *de la Raison*, tot welke wierden toegelaten Edelen van minder qualiteit, maar die hun mannelijk droegen, in militaire oeffeningen, gelijk met de lancie te loopen, &c.

D'Ordre van de RONDE TAFEL.

ANno 516. maakte Arthur Koning van Engelant, na dat hy de Saxen, en verscheyden andre Natien verdreven hadde, tot vergeldinge van die haar in dien Oorlog regt manhaftigh hadden gedragen, XXIV. Ridderen, genaamt Ridders van de Ronde Tafel, uyt oorsaak dat den Koning bevindende haar eer en deugden te wesen van gelijke waerde, om sijn gunst te evenaren, een ronde tafel liet maken, waar aan dese Ridderen op Triumph dagen, in 't ronde by den anderen saten, wegnemende daar door alle jalousie van voorrang, en om dies te beter alle eenigheyt en Broederschap, te onderhouden. Sommige sijn van opinie, dat dese byeenkomste meer is geweest een Ordinaris gebruyck, als militaire Ordre. Ja om gelijke redenen, schynen hedensdaaghs de ronde tafelen meer en meer in gebruyk; Olivarius verhaalt, dat eertyts om dit voor sitten, onder den Adel in Vrieslandt sulk een oneenigheyt ontstont, (mits elck de eerste wilde wesen, en uyt die oorsaak pretendeerde 't hoogh eynde in de Kerke) dat ten laatsten yder in sijn Parochie, een eygen Kerke dede maken; en dat uyt dese redenen, soo veel Kerken aldaar gevonden werden.

D'Ordre van ST. SALVATOR.

DEse Ordre van St. Salvator, is ingesteld binnen de Stad Montreal in Arragon, Anno 1118. by Alphonsus Koning van Spangien, wanneer hy besig was, om de Mooren en Ongelovige, uyt Arragon, en Saragossa uytteroeyen, wetende wat voordeel diergelijke militaire Ordres andre Provintien bybrachten; hy beloofde yder Ridder, die hem in den Oorlog wel droeg, sijn gunst en bystant by alle gelegentheden; 't welk haar soo aanmoedigde, dat Anno 1120. de Mooren genootsaakt waaren, die Landen te verlaten, in vergeldinge van 't welke, den Koning dese Ordre, met grote middelen van Landen beschonk.

D'Ordre van SCAMA.

D'Ordre der Ridderen van Scama in Spangien, was ingestelt by Johan de tweede Koning van Castilien, die deselve in groote waarde hielde, dogh is naderhant te niet gekomen.

D'Ordre van 't SCHIP, *of* ZEE-SCHELP.

DEn oorsprong van dese Ordre schryven sommige toe aan seekere Francoisen, die van de Gepides (een volk aan de Zee Germanicum woonachtigh, ende welvermaarde Zee-luyden) gekregen hebbende soo veel kennisse en experientie van de Zee-vaart, dat sy niet alleen die, maar ook alle andre natien, in geluk van Zeyllage passeerden, souden geresolveert hebben, voor

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

hun en de plaatse, alwaar sy sig ter neder souden stellen, voor Blasoen op te nemen de figure van een Schip. Doch dat sy noch 't een, noch 't ander effectueerden, maar alleenlijk dat St. Louys, Koning van Vrankrijk tot hunner gedagtenisse dede slaan een munte, met de figure van een Schip en Zee-schelp; andere seggen sonder nochtans te expresseren fondateur, tyt, of plaatse, datter is geweest een Ridderlijke Order van 't Schip of Zee-schelp, hebbende voor Blasoen twee Scheepen in een Schilt van gout in forme van een Zee-schelp, waar in stonden twe wassende Manen, tot gedagtenisse van soo veel Victorien, dewelke de France Koningen hadden verkregen tegen de Barbaren in den Oosten, en van hunne Vaandelen, gemerkt met de figure van de Mane: zynde de Principale Stam van 't Ottomannische huys, genomen van 't out Bysantium, 't welk voor sijn Blasoen een wassende Mane hadde, gelijk Lipsius segt geobserveert te hebben in Busbequio, en seekere oude medalien, op welker eene zyde stont een halve Mane, met dit omschrift *Bysantium*. Sommige willen dat dese Ordre is geinstitueert, by den Koning St. Louys selfs, ten tyde sijner tweede reise over Zee, anno 1163. ende uyt die reden, den Collier van dese Ridderlijke Order, geformeert van dubbelde schelpen, beteeckenende den sandigen Oever en Zee-haven, van Aiges Mortes, alwaar hy embarqueerde, ende de wassende Manen, om te beoorlogen d'ongelovige, die de Wet van Mahomet vólgen, en de wassende Maan in haar Wapen voeren, en onder aan in een ovaal van gout de figure van 't Schip, tot beduydenis van de Zeevaart.

D'Ordre van het SNOER *of* BANDA.

KOning Alphonse, Soon van Koning Ferdinant, institueerde een nieuwe Ordre van Ridders, die hy noemde Ridders van 't Snoer of Banda, uyt oorsaak dat sy een root Snoer, of lint droegen, drie of vier vingeren breet, in forme van een Escharpe, over hun linker schouder, onder de reghter toegebonden; van dese Order wilde hy dat sijn Broeders en Kinderen souden weesen, en de voornaamste Ridderen sijns Koningrijks, en konde niemant dese Ridderen maken dan den Koning selfs, gelijk die ook aan niemant konde gegeven werden, dan aan jonger Soonen van eenige groote Edelen of Ridderen, hebbende ten minsten 't Hof gevolght den tyt van X. Jaaren, of den Koningh gedient tegens de Mooren, aangesien sijn intentie was, alle jonge achtbare Edelluyden van sijn Koningrijk, die weynigh middelen van hun ouders hadden, te avanceren; dese Ridders deden Eet in handen van den Koning, namentlijk d'institutie deser Ridderlijke Order van 't Snoer naar te komen, op pœne van correctie. Den inhout vande Conditien onder anderen waren dese: dat de Ridderen souden gehouden sijn, den Koning te spreken voor 't gemeene beste, en boven al, den Koning de waarheyt te seggen, hun woort te houden, niet te frequenteren abjecte, of mechanicke, maar wyse, manhafte Ridderlijke mannen, wel versien van Wapenen en Paarden, altyt 't rapier op 't Lyf, en een Lancie gereet staande aan haar poorte; niet sonder Snoer te Hove te komen, niet te wesen flatteurs of spotters, niet te gebruyken teerling of kaartespel, niet te klagen over haar wonden, of te pochen op hunne vroome daden, op gemeene dagen tamelijk en eerlijk gekleet te sijn in 't fijn laken, op andre tyden in zyde, op hooge dagen gepassementeert met gout of klinkant, rencontrerende eenige illustre dame, af te sitten, en haar te accompagneeren, te houden een eerlijke Tafel, altyt versien met geselschap, als Ridderen van 't Snoer, tegens niemant anders te dienen als den Turk, ymant van de Soonen des overleeden Ridders, den Koning in sijn plaats te recommanderen, sijn Weduwe naar gelegentheyt te willen beneficeren, en sijne Dochters huwelijkende, te doteren, op dat de Ridderlijke Ordre van 't Snoer mocht blyven buyten alle kreuk van eerbaarheyt; met meer andere pointen, die alle yder met sijn uytlegginge, breder te vinden sijn in 't Boek *della Origine Cavallerie di M. Francisco Sansovino lib. 3. pag.* 120.

D'Ordre van de STAR, *of van de* H. MAGET MARIA.

DEse Ordre was gefondeert by Johan de Valois, Koning van Vrankrijk, in de Kerke van St. Audoin, en wiert genaamt de Ordre van de Star, die de drie Koningen leyde uyt Orienten, naar Betlehem, en de Ridders *Broeders van de L. Vrouwe van St. Audoin*, om dat de plaats haarder residentie, een mijle by naar van Parijs, alsoo geheten wierde; welke plaatse met de Kerke, en alle appendentien en dependentien, hun gegeven, en mede het Paleys van Chely genaamt wiert; 't Blasoen en teeken van dese Ordre was een Star, hangende aan een bant van gout, met dit devis, *Monstrant Regibus astra viam*, 't welk sy droegen om haar hoeden, of op een ander uytwendige plaatse. In 't eerste was niemant, dan d'uytnemenste en grootste van 't Rijk, Ridder van dese Order, maar daar naar, als On-edele, en geringe persoonen daar onder begonden in te kruyppen, soo gaf Charles, soon van Johan, die aan sijn gantse Guarde, en soo quam deselve te cesseren, en is noch lange naderhand gedragen by alle de Archiers van de wacht binnen Parijs op hunne Casacquen.

D'Ordre van ST. STEVEN, *Paus en Martelaer.*

D'Ordre van de Ridders van St. Steven is gefundeert anno 1561. by Cosmo de Medicis, eersten Hertoch van Florencen, die haar gaf in bewaringe een nieuwe sterkte, by hem gemaakt in 't Eylant Elba, genoemt Cosmopolis, om die te beschermen tegens den aanloop der Turken; is een Ordre, als de Rodische, uytgenomen dat dese mogen trouwen; wort gecelebreert den 2. Augusti, wesende den dach dat hy de Bataille de Marciano won; niemant mach tot dese Ordre geadmitteert worden dan Edele, en wettig geboren Persoonen, sonder vlekke of infamie. Haar habijt is een witten camelotten

rok,

rok, met een root Cruys op de slinker zijde; sijn gehouden 't Christelijk Geloof te beschermen, arme gevangene te verlossen, dagelijx te seggen hondert *Pater Nosters*, en gelijke *Ave Maria*, en op seekere speciale dagen, of 't afsterven van eenige Ridderen deser Ordre, 't selve getal te verdubbelen; haren Groot-meester is den Hertoch van Florencen; haar Cruys de forme van dat van Malta, hebbende insgelijx als die beyde haar Priesters, en *Freres servans d'Armes.* De woonplaatse der Ridderen is tot Pisen, en d'Ordre bevestigt door Pius de IV. anno 1562. den eersten February.

D'Ordre van de SWAAN.

DE Ridderlijke Order van de Swaan was gefondeert by Silunus Brabon, (waar Brabant den naam af heeft, als sommige seggen) haar Blasoen of teyken was een Swaan, de beduydenisse van de liefde en eendragt; die van den huyse van Cleeve afkomstig, houden hun van een deser Ridderen.

D'Ordre van SWEEDEN.

IN 't Koningrijk van Sweeden, vermaart door Wapenen en militaire divisen, wert geseyt een Ridderlijke Order geinstitueert te sijn, by haren Koning Magnus de IV. anno 1334. naar dat sy waren bekeert tot 't Christen Gelove, in imitatie van andre Christen Princen; 't Blasoen was een Collier van gout, vol van Cherubinen en Seraphinen, met vier Patriarchale Cruysen onder den anderen; d'oorsaak was de gedachtenisse der Belegeringe van Upsale, de Hooft-stad van dat Koningrijk.

D'Ordre vande TEMPELIERS of TEMPELHEEREN.

GElijk d'Italianen voort veroveren vande Stat van Jerusalem Autheurs waren vande Hospitaliers, soo is ook naar overwinninge van 't H. Landt d'Ordre van de Tempelheeren door de Franschen begost, anno 1118. by Hugo de Paganis, en Gonfredus de St. Audomaro, en nogh seven andere kloeke Latynsche mannen. D'oorsaak was, om dat de wegen van 't H. Land, door de uytlopingen der Sarazynen seer onveylig waaren, alsoo dat de Pelgrims geenen toegang tot de H. Plaatsen en hadden, waar over Hugo de Paganis, en Gonfredus de St. Audomaro, met die seven andre kloeke mannen van de Latynsche natie, hun ten dienste van Godt opgedragen hebben, belovende onderdanigheyt, in handen van den Patriarch. Dese geen woonplaats in den begin hebbende, soo heeft Koning Balduin hun toegestaan, datse voor een sekeren tyd in sijn Paleys, 't welk hy hadde omtrent den Tempel, souden mogen woonen, waarom sy den naam van Tempeliers kregen, levende van de miltheyt van den Patriarch en andre. Hun beroep was, de wegen tegens de straatschenders, voor de Pelgrims vry te maaken, om onbekommert het Heylige graft te mogen besoeken, en te stryden voor de Religie; doch naar 14 Jaar haarder instellinge, te weten anno 1127. kregen sy een vast Formulier, so door Authoriteyt van den Paus Honorius als van den Patriarch Stephanus, en alsoo sy tot dien tyt geen seeker kleet gehat en hadden, soo heeft den selven Honorius hun gegeven eenen witten mantel, daar op den Paus Eugenius de III. gestelt heeft een root Kruys, achtkantigh, als dat van St. Jan van Jerusalem, om van ordre te konnen werden onderscheyden, mitsgaders om te kennen te geven, dat sy hun bloet opofferden tot bescherminge van 't Heylige Land, en andre plaatsen van Christenrijk. In den krygh voerden sy haar banieren swart en wit, 't welk sy noemden, *Beau seant*, uyt reden (als Jaques de Vitry schryft) dat sy haar droegen, tegens de Christenen minnelijk, 't welk het wit betekende, tegens d'ongelovige verschriklijk, 't welk het swart beduyde; gevangen sijnde, wierden gelost alleen met een riem ende mes; stervende, wierden sy geleyt, kruyswys over den anderen, uytwysende de Beelden haarder sepulturen, gelijk dan op die van Willem Marchal, Grave van Penbroek dit Graffschrift stond:

Miles eram Martis, Mars multos vicerat armis.

DAT IS:

Ik heb my onder Mars, als Ridder mee gedragen;
Wat heeft Mars meenig Man door Wapenen verslagen.

En al is 't saake dat hun begin kleyn is geweest, so sijn sy egter so maghtigh geworden in middelen, dat sy veele Vorsten, ja Koningen, overtreften, en verschrikelijk waaren. Paus Callistus de tweede heeft hun onttrokken vande gehoorsaamheyt des Patriarchs van Jerusalem, en Alexander de III. heeft de selve beneffens de Hospitaliers van de thienden, die de Bisschoppen, daar sy onder stonden, betaalt wierden, vry verklaart. Sy sijn omtrent 't Jaar 1310. ondergegaan, en door aanhouden, voornamelijk van den Koning van Vrankrijk, Philips de Schoone, by den Paus gedoemt, om door geheel Europa, op eenen naght op alle plaatsen uytgeroeyt, en 't eenemaal verdelgt te werden, hebbende haar Order geduyrt omtrent 200. Jaaren, en is in den Jaar 1314. te Parys, met sommige Ridders, opentlijk verbrant Jaecques van Molay, een Bourgoignon, laatsten Groot Mr. der Tempelieren. Van haar schult en onschult wort verscheydentlijk geschreven; Hoe sy sijn omgebragt in dese Landen tot Zierkzee, verhaalt ons den Heere Boxhorn, in sijn Cronijk van Zeelant; Dat seekeren Brief, dewelke seer wyt en breet toegevouwen was, om onder het opschrift nogh verscheyden regulen te konnen schryven, wierde geaddresseert aan Balliu, Burgemeesters, Schepenen en Raden der Stad Zierkzee, en daar onder bygevoegt, dat haar gelast wiert, op een precysen naght, die aldaar genoemt wierde, ten twaalf uyren, den Raadt te laten vergaderen, om als dan de voorsz. Brieven te openen, en dat sy op lijfstraffe en sonder uytstel souden execu-

executeren de beveelen die daar in ſtonden geſpecificeert, en ſoo ſy ſulx alleen niet en ſouden konnen doen, dat ſy geauthoriſeert wierden, alle ſodanige luyden daar toe te ontbieden, als tot de uytvoeringe van ſodanigen werk ſoude nodig ſijn, en dat ſy het ſelve haar ſouden aanſeggen, met ſodanige bedreigeringe dat men by aldien ſy haar daar van ſouden willen ontſchuldigen, aan haar ſodanigen ſtraffe ſoude plegen, als haar gelaſt wierde te doen. Deſe Brieven op den beſtemden tyt geopent ſijnde, en den geheelen Raat, naar het leſen van dien ſeer angſtig en verſlagen weſende, dogh eyndelijk daar toe verſtaande, hadden voor eerſt goetgevonden, voor haar te ontbieden, alle Ambags-luyden die aande Stad gewent waaren te werken, en in haaren dienſt waren, met haar werktuyg en gereetſchappen, en voorts alle arbeyders, aan en op de ſtraten werkende, met Wapenen. En alſoo toegereet ſijnde, ſijn de Heeren gevolgt, en gedient van de voorſz. arbeyders, gelijkelijk ter midden in den nagt gegaan naar het huys of logement van de Tempelieren, en haare deuren met gewelt, over al open geſlagen hebbende, hebben haar al te maalen, op het voorſz. bevel dootgeſlagen, behalven twee die als doen in haar convent niet waren, en door dat middel dien ſlagh ontkomen ſijn.

D'Ordre van TUSIN *en* DISCIPLINE.

ALbert, als Koning van Hongarien en Bohemen fondeerde d'Ordre der Ridderen van Tuſin, en als Hertog van Ooſtenrijk, de Ridderlijke Order van Diſcipline: welker Blaſoen was een koſtelijken bant, met eenen witten Arent in een root velt, ſijnde 't Waapen van Poolen.

D'Ordre van't WYNRUYT.

DEſe Ordre was in grote reputatie in Schotlant, gefondeert by haaren Koning Achajus, gemaakt hebbende de alliantie met Vrankrijk. Het teycken of Blaſoen deſer Ordre, was een Collier gemaakt van twee tacken, d'eene Wynruyt d'ander Diſtel, waar onder aan hong het Beelt en Cruys van St. Andries; want gelijk als de Diſtel niet wel en is aan te raaken ſonder ſteeken, of goede hanſchoenen, en 't Wynruyt een kruyt dat alle fenynige dieren en Vyanden van 't menſchelijke geſlagt verjaagt, ſoo wilde hy betoonen, dat die tegens ſijn Perſoon of Ryck jets wilden attenteren, haar qualijk ſouden bevinden, dog door verloop van tyt, is deſe Ordre mede te niet gekomen.

33 Dus verre vande Ordres geſproken hebbende, ſullen wy wederom tot de verhandelinge vande Edelen of Ridders ſelfs treden; de Solenniteiten dan en plegtelijkheden van dien waren veel en verſcheiden, dog beſtonden meeſt in het omgorden of overgeven van een Swaart, na dat daar mede te maken Ridder tot een teken van gehoorſaamheid en gewilligen dienſt nederknielende by den Prins in den hals geſlagen, of het Swaart over het Hoofd geſwayd wierde.

Wat nu derſelver eerſten oorſpronk aangaat, daar omtrent ſijn verſcheide gevoelens; eenige meynen, dat ſulx ſoude voortgekomen ſijn van de eerſte Romeynen, die deſe eer gaven aan jonge luyden van hun outſte en Edelſte Familien, om deſelve niet alleen daar door aan te moedigen tot het uytvoeren van manhafte daden, maar ook om andere insgelijx daar door op te wekken, tot navolginge van dien, of ſo het mogelijk was, deſelve te overtreffen; en pleeg dit niet alleen te geſchieden eer datmen met den Vyant hant gemeen geweeſt was, maar ook na de Veltſlag, wanneer hunne verſche wonden getuygenis van hun dapperheit gaven.

De Ridderlijke tekenen waren een Swaart, een open Helm, een Harnas, Wapentuyg, een paar vergulden Sporen, een Wapenrock, een toegeruſt Paart, en wat des meer is alle het welke op en met het overlyden van den Ridder, op ſijn uytvaert voorgedragen, en ter gedagtenis benevens het Wapen omtrent de begraafplaats wierde ophangen, gelijk als noch in gebruyk is; werdende ten aanſien van de Baanderheeren en Baronnen, inſgelijx gehandelt met de Standaarts en Banieren die ſy hebben. Dogh ſijn die Solenniteiten niet altoos onderhouden, maar is het Ridderſchap ook wel by zegel, brief, en enkele toeſegginge geſchied, gelijk men leeſt, dat de Hertogen van Braband en andere Princen menigmaal gedaan hebben. Soo heeft Keyſer Karel de V. na dat hy den ſlag tegens Fredrik Hertog van Saxen gewonnen hadde, vier voorname Krygs-overſten, die haar inden ſlag wel gekweten hadden tot Ridders gemaakt, alleen met het ſeggen, dat ſy alle Ridders ſouden ſijn. In 't Jaar 1588. als den Prins van Parma met ſijn Leger van Bergen aftrok, maakte den Baron Willougby verſcheide Engelſche Overſten, die hun in die actie wel gekweten hadden, tot Ridderen. *Baro Willugbæus,* ſegt de Hiſtorie, *poſtquam præfectes omnes in coronam convocaſſet, paucis præfatus, & ad Verium, Knollium, Parkerum, Poulum, Anglos omnes, & Paulum Baxium Belgam, converſus quia, inquit, vetus & quidem laudabilis conſuetudo eſt, ut qui ſe Viros in Bello præſtiterint, monumentum habeant ſuæ virtutis fortitudiniſque, atque ipſe ego oculatus teſtis ſim, omnia illa Vobis ineſſe, quæ in Equitibus militibuſque fortiſſimis requiruntur, cujus rei teſtem hoſtem ipſum appello, qui ſuo malo maximo quales in armis ſitis ſæpius ſit expertus, Sereniſſima Domina noſtra Angliæ Regina, cujus ego mandatum exequor, VOS OMNES EQUESTRI DIGNITATE DONAT. Et ſingulos gladio, qua humeri collo nectuntur, leviter tangens, Regiæ, inquit, in vos benevolentiæ ſummæ, quod virtute promeruiſtis, mnemoſynon accipite. Illi gratias quam poſſunt maximas agunt, ſeque nullo unquam tempore quod nomine dignitateque Equeſtri indignum ſit, commiſſuros, ſuncte jurant; ſi pejerent Deum vindicem appellant. Dat is*: Den Baron Willougby, hebbende alle de Overſten van 't Leger by malkander doen komen, en een aanſpraak aan deſelve gedaan hebbende, keerde ſig tot Veer, Knollis, Parker, en Pouly, alle vier Engelſche van geboorte, mitsgaders tot Bacx, die alleen een Nederlander was, ſeggende tot hun, Dewijl het een oude en loffelijke gewoonte is, dat die gene, die ſig manmoedig in den Oorlog gekweten hebben,

eenige gedagteniſſe voor hun dapperheid komen te erlangen, en dat ik ſelfs oog getuyge ben, dat alles wat brave Soldaten paſt, in u lieden boeſem is, daar van ik den vyant ſelfs tot getuyge ſoude derven roepen, als die tot ſijn grote ſchade nu dikwils ondervonden heeft, wat gy-lieden doen kont, So is 't dat de aller doorlugtigſte Koninginne van Engelandt, onſe genadige Vrouw, wiens laſt ik hier uytvoeren, U ALLE DE RIDDERLYKE WAERDIGHEID SCHENKT. En daar op yder van hun met het rapier aan den hals rakende, ſeyde hy, *Ontfangt dit gedenkteken vande Koninklijke gunſte, 't geen gy door u dapperheid verdient hebt*; Waar op ſy hem bedankende, ſwoeren datſe noyt yets doen ſouden, 't geen hun Ridderlijke Staat niet en paſte; en ſoſe meynedig mogten komen te ſijn, dat God het ſelve wreken ſoude. So heeft van gelijken Philippus de IV. Koning van Spangnien door het toedoen van Iſabella ſijn gemalinne in het Jaar 1632. alle de Overſten, dewelke ſig in 't Beleg van Maaſtrigt, 't geen doen ter tijd van de Hollanders belegerd en vervoerd wierd, ſo dapper geweerd hadden, met een brief tot Ridders gemaakt.

De forme der brieven in 't creeren deſer Edelen ſo uyt militaire als civile dienſten gebruykelijk, was in deſer voegen.

34 *CArolus Quintus, Divinâ favente clementia, Romanorum Imperator ſemper Auguſtus, ac Germaniæ, Caſtellæ, Legionis, Arragoniæ, utriuſque Siciliæ, Hierufalem, Hungariæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Navarræ, Granatæ, Toleti, Valentiæ, Galliciæ, Majoricarum, Hiſpalis, Sardiniæ, Cordubæ, Corſicæ, Murciæ, Giennis, Algarbii, Algeriræ, Gibraltaris, Inſularum Canariæ & Indiarum, ac terræ firmæ, maris Oceani, &c. Rex; Archidux Auſtriæ, Dux Burgundiæ, Brabantiæ, Lotharingiæ, Styriæ, Carinthiæ, Carniolæ, Limburgiæ, Lucenburgiæ, Geldriæ, Calabriæ, Athenarum, Neopatriæ, Wirtenbergæ, &c. Comes Flandriæ, Habſpurgi, Tirolis, Barchilonæ Arthefiæ, & Burgundiæ, Comes Palatinus, Hannoniæ, Hollandiæ, Zelandiæ, Ferreti, Kiburgi, Namurci, Roſſilionis, Geritaniæ, & Zutphaniæ; Lantgravius Alſatiæ, Marchio Burgoniæ, Oriſtani, Gothiani, & Sacri Romani Imperii, Princeps Sueviæ, Cathaloniæ, Aſturiæ, &c. Dominus Friſiæ, Marchiæ, Schavoniæ, Portus Naonis, Biſcayæ, Molinæ, Salinarum, Tripolis, & Mechelimiæ, fideli nobis dilecto,* Joanni Velthem, *familiari noſtro, continuo domeſtico, gratiam noſtram Cæſaream & omne bonum.* TAMETSI *omnibus & ſingulis Sacri Romani Imperii, ac terrarum noſtrarum ſubditis inclinemus, eoſque meritis honoribus, & munificentia noſtra proſequi conſueverimus: illos tamen præ cæteris gratia & clementia noſtra complecti debemus, quorum fides & integritas in continuis noſtris ſervitiis & obſequiis clare probata & perſpecta eſt. Quum itaque animadvertimus tuam præfate* Joannes Velthem, *ergo nos fidem & obſervantiam, ad hæc grata ſervitia, quæ nobis multis annis tam in utraque Germania, quam Britannia & Hiſpania, atque Italia per omnia diſcrimina terra marique tam pacis quam belli tempore nos ſequendo nullis parcendo laboribus & periculis exhibuiſti, & adhuc fideliter indies exhibes atque in futurum præſtare poteris & debis; non immerito te Cæſareo munere noſtro dignum eſſe duximus.* MOTU *igitur proprio ex certa noſtra ſcientia animoque deliberato, ſano quoque Principum, Comitum, Baronnm, Procerum, & aliorum noſtrorum & Imperii Sacri fidelium dilectorum accedente conſilio, & de noſtræ Cæſareæ proteſtatis plenitudine, te prænominatum* Joannem Velthem, *filioſque tuos legitimos utriuſqne ſexus, tam natos quam naſcituros eorum, que hæredes & deſcendentes, in perpetuum noſtros & Imperii Sacri nobiles fecimus, conſtituimus & creavimus, ac nobilitatis nomine, gradu, & ordine, tituliſque & faſcibus inſignivimus, prout & tenore præſentium facimus, inſignimus, creamus, erigimus & attollimus, voſque juxta conditionis humanæ qualitatem nobiles, & tanquam de nobili genere procreatos dicimus & nominamus, ac ab univerſis & ſingulis cujuſcunque conditionis, præeminentiæ, ſtatus, gradus, & dignitatis fuerint pro talibus, ſic veris nobilibus, vos haberi, dici, nominari volumus & reputari; decernentes, & hoc noſtro Cæſareo ſtatuentes edicto, ut poſthac tu præfate* Johannes, *ac ſucceſſores tui prædicti ubique locorum & terrarum, tam in Judicio quam extra, in rebus ſpiritualibus & temporalibus, Eccleſiaſticis & prophanis, etiamſi talia forent, de quibus in præſentibus mentio ſpecialis fieri deberet, omnibus & ſingulis privilegiis, gratiis, honoribus, dignitatibus, officiis, juribus, libertatibus, inſignibus, ac indultis, uti, frui, & gaudere poſſitis & debeatis, quibus cæteri Sacri Romani Imperii veri nobiles à quatuor avis paternis & maternis geniti & procreati, utuntur & fruuntur, & ad quæ admittuntur & recipiuntur quomodolibet conſuetudine, vel*

de

de jure. Quo verò hujus nobilitationis tuæ ſtatus luculentius clareſcat, tibi præfato Johanni Velthem, ac hæredibus & ſucceſſoribus tuis prædictis, hæc infra ſcripta armorum inſignia, videlicet ſcutum in duas partes, ſecundum longitudinem diſtinctum, in cujus inferiori rubei coloris campo trabecula aurea ſeu crocea quinque concharum teſtas nigras, unam ſub acumine, & duas in quolibet ligno deſcendendo, ex ſerie poſitas continens; in ſuperiori vero & minore ſcuti parte, in campo aurei ſeu crocei coloris Aquila nigra verſo in dextram capite, alis expaſſis, protenſis pedibus, & explicata cauda conſpiciuntur, in galeæ vero communis aurei ſeu crocei & rubri colorum velaminibus adornatæ cono ex confortis aurei ſive crocei & nigri colorum faſciis duæ rubræ alæ exurgunt, quemadmodum hæc omnia artificis manu præſentium in medio cernuntur effigiata, dedimus, conceſſimus & elargiti ſumus, ac tenore præſentium damus, concedimus, & elargimur. Decernentes, ut poſthac prædicta arma in ſignum veræ nobilitatis habeatis, & deferatis, ubique locorum & terrarum, in omnibus & ſingulis honeſtis decentibuſque actibus & expeditionibus, nobilium armigerorum more tam joco quam ſerio, in torneamentis, haſtiludiis, bellis, duellis, ſingulari certamine, & quibuſcunque pugnis, vexillis, tentoriis, annulis, ſignetis, ſigillis, ſepulchris, monumentis, ædificiis, & clenodiis quibuſque pro veſtræ voluntatis arbitrio, Aptique ſitis & idonei ad ineundas & recipiendas omnes exemptiones, libertates, privilegia, feuda, vacationes à muneribus, & oneribus, quibuſque realibus, porſonalibus ſive mixtis. Jura quoque & conſuetudines, quibus cæteri Sacri Romani Imperii nobiles hujuſmodi armorum ornamentis inſigniti, gaudent & fruuntur conſuetudine vel de jure impedimento & contradictione ceſſantibus quorumcumque. Nulli ergò omninò hominum liceat, hanc noſtræ creationis, erectionis armorum, conceſſionis, decreti, voluntatis, & gratiæ paginam infringere, aut ei quovis auſu temerario contra venire. Si quis autem id attentare præſumpſerit, noſtram & Imperii Sacri indignationem graviſſimam & pœnam triginta marcarum auri puri toties quoties contra factum fuerit, ſe noverit irremiſſibiliter incurſurum, quarum medietatem fiſco, ſeu ærario noſtro Cæſareo, reſiduum verò injuriam paſſorum, aut paſſi uſibus decernimus, applicanda. Harum teſtimonio litterarum manu noſtra ſubſcriptarum & ſigilli noſtri appenſione munitarum. Datum in civitaté noſtra Imperiali Auguſta, die ultima menſis Octobris, anno Domini milleſimo, quingenteſimo, triceſimo, Imperii noſtri undecimo, aliorumque regnorum decimo quinto.

Onderteeckent

CAROLUS.

Carolus Quintus, Divina favente clementia, Romanorum Imperator Auguſtus, ac Rex Germaniæ, Hiſpaniarum, utriuſque Siciliæ, Hieruſalem, Hungariæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Inſularum Balearum, Sardiniæ, Fortunatarum & Indiarum ac terræ firmæ maris Oceani, &c. Archidux Auſtriæ, Dux Burgundiæ, Lotthrici, Brabantiæ, Limburgiæ, Lucembergiæ, Geldriæ, Wittembergæ, &c. Comes Habſpurgi, Flandriæ, Tyrolis, Artheſii, & Burgundiæ, Palatinus, Honnoniæ Hollandiæ, Zelandiæ, Ferreti, Kiburgi, Namurci, & Zutphaniæ, Lantgravius Alſatiæ, Marchiæ Burgundiæ, & Sacri Romani Imperii, &c. Princeps Sueviæ, Dominus Friſiæ, Molniæ, Salniarum, Tripolis, & Mechliniæ, &c. Fideli nobis dilecto Gaſpari vander Perre, gratiam noſtram Cæſaream & omne bonum. Inter alias rationes quibus hominum virtuti præmia merita reddentur, illa vel maxima viſa eſt, quæ ad dignitatem & honores ſpectat, quamque enim virtus ipſa ſola ad hominem illuſtrandum, nobilitandumque, ſatis ſuperque ſit, tamen nunc majus quiddam habere videtur, cum aliorum etiam magnorum principum præſertim teſtimonio atque decreto probatur. Nos igitur attendentes inprimis præclaras illas & inſignes animi tui dotes, ac virtutum ornamenta, quibus te præditum cognovimus, adhæc tuam in nos eximiam fidem, ſtudium & obſervantiam, grataque & accepta obſequia, quæ nobis, Sacro Romano Imperio, ac inclytæ domui noſtræ Burgundiæ, in pluribus arduis maximique momenti negotiis, & preſertim in tranſcribendis arcanis & ſecretioribus literis tam noſtris, quam Sereniſſimæ Principis Dominæ Mariæ, Hungariæ, & Bohemiæ Reginæ, &c. viduæ, ſororis noſtræ chariſſimæ, & olim locum tenentis & Gubernatricis noſtrarum Provinciarum

Belgicarum,& tam ad nos quam ad Sereniſſimum & Potentiſſimum Principem DominumFerdinandum, Romanorum Regem & fratrem noſtrum chariſſimum, nec non Oratores noſtros in Galliis & Anglia exiſtentibus, confictis, & incognitis notis & characteribus datis, & multis aliis in rebus ſumma fide & induſtria præſtitiſti; atque etiamnum tamquam Secretarius ordinarius Sereniſſimi & Chariſſimi filii noſtri Hiſpaniarum, & Angliæ, &c. Regis Conſilii Brabantiæ præſtas,atque in poſterum præſtare poteris & debebis; ad impartiendum tibi Cæſareæ liberalitatis noſtræ munera & ornamenta haud imperito ſumus propenſi. MOTU *itaque proprio ex certa ſcientia noſtra, animo deliberato, ſano quoque accedente Conſilio, & de noſtræ poteſtatis plenitudine te prænominatum* Gaſparem vander Perre *filioſque tuos utriuſque ſexus, tam natos quam naſcituros legitimè, eorumque hæredes & deſcendentes legitimos, in infinitum, noſtros & Imperii Sacri veros nobiles fecimus, conſtituimus, & creavimus, ac nobilitatis nomine, gradu, ordine, tituliſque & faſcibus inſignivimus,pro ut tenore præſentium facimus, creamus, erigimus, attollimus & inſignimus, voſque de nobili genere procreatos dicimus & nominamus, ac ab univerſis cujuſcunque præeminentiæ, ſtatus, gradus, & dignitatis fuerint, pro talibus, ſic veris nobilibus haberi,dici, ſcribi,nominari,& reputari volumus. Decernentes, & hoc noſtro Cæſareo ſtatuentes edicto, quod deinceps omnibus perpetuis futuris temporibus, tu præfate* Gaſpar vander Perre, *ac filii hæredes ac deſcendentes tui præfati ubicunque locorum & terrarum, tam in judicio, quam extra, in rebus ſpiritualibus & temporalibus, eccleſiaſticis & prophanis quibuſcunque, etiam ſi tales eſſent, de quibus mentio ſpecialis in præſentibus fieri deberet, omnibus & ſingulis privilegiis, juribus, inſignibus, immunitatibus, favoribus, & indultis uti, frui, & gaudere poſſitis & valeatis,quibus cæteri Sacri Romani Imperii veri nobiles à quatuor avis maternis & paternis geniti & procreati utuntur & ad quæ admittuntur & recipiuntur, quomodo libet conſuetudine vel de jure. Quo vero ſtatus hujus nobilitatis tuæ luculentius eniteſcat, tibi præfato* Gaſpari vander Perre, *ac filiis hæredibus ac deſcendentibus tuis antedictis,infra ſcripta armorum inſignia dedimus, conceſſimus,& elargiti ſumus, ac tenore præſentium authoritate noſtra Cæſarea damus, concedimus & elargimus; videlicet ſcutum azurei ſeu cæleſtini coloris, in quo leo flavi ſeu aurei coloris, lingua erecta & unguibus rubris, cauda poſt tergum reflexa, ac collo armillum rubeum geſtans, conſpiciatur, in vertice vero ſcuti in campo flavi ſeu aurei coloris aquila nigra unius capitis dextrorſum flexi, alis expanſis, & lingua rubea erecta pectore tenus emineat,ſupra ſcutum galeam apertam cancellatam ſeu tornneariam teniis ſive liciniis flavi ſeu aurei & azurei ſeu cæleſtini, eorundemque colorum faſcia tortili redimitam, è cujus cono inter geminas alas ſimiliter azurei coloris, in quibus ſingulis duæ trabes flavi ſeu aurei coloris, ex inferioribus partibus in ſuperiorem aſcendentes, & in forma pyramidis,ſe conjungentes, & inter illas ternæ lachrymæ, ejuſdem fulvi ſeu aurei coloris, videlicet una inferius inter prædictas trabes, & aliæ duæ ſuperius ex utroque prædictarum trabium faſtigii latere poſitæ,carnantur: anterior pars leonis flavi ſeu aurei coloris lingua exerta, & armillo in collo rubeo dextrum pedem protendens, & ſiniſtrum faſciæ tortili imponens exurgat, quemadmodum hæc omnia præſentium in medio pictoris artificio accuratius delineata apparent. Volentes & decernentes, ut poſt hac tu præfate* Gaſpar vander Perre, *ac filii hæredes ac deſcendentes tui antedicti hæc arma & inſignia in teſtimonium veræ nobilitatis habeatis & deferatis,ubicunque locorum aut terrarum, in omnibus & ſingulis honeſtis decentibuſque actis, & expeditionibus nobilium & armigerorum more, tam joco quam ſerio, in torneamentis, haſtiludiis, duellis, bellis, ſingulari certamine, & quibuſcunque pugnis, ſcutis,vexillis,tentoriis, ſignis, annulis, ſignetis, ſigillis, aulæis, feneſtris, periſtromatibus, ſepulchris, monumentis, picturis, ſculpturis, ædificiis, ac univerſa ſupellectile veſtra, & in omnibus locis aliis pro veſtræ voluntatis arbitrio, aptique ſitis & idonei ad ineundas, & recipiendas omnes exemptiones, libertates, privilegia, feuda, vacationes à muneribus & oneribus, quibuſcunque realibus, perſonalibus, ſive mixtis, jura quoque & conſuetudines, honores, dignitates, officia, gratias, & multa quibus cæteri noſtri, & Imperii Sacri veri nobiles à nobis ſeu à prædeceſſoribus noſtris Romanorum Imperatoribus & Regibus,hujuſmodi armorum ornamentis inſigniti gaudent, utuntur & fruun-*

fruuntur, quomodolibet conſuetudine vel de jure. Ut verò gratiam noſtram Cæſaream liberaliorem ſentias, tibi prædicto Gaſpari vander Perre, *conſilio, ſcientia & authoritate præſentis damus & concedimus amplam authoritatem & facultatem, quo poſſis & valeas, per totum Romanorum Imperium, & ubilibet terrarum & locorum facere & creare Notarios publicos ſeu tabelliones, & judices ordinarios, ac univerſis perſonis quæ fide dignæ habiles & idoneæ ſint (ſuper quo conſcientiam tuam oneramus) Notariatus & tabellionatus ac judicatus ordinarii officium concedere & dare, ac eos, & eorum quemlibet per pennam & calamarium (prout moris eſt) de prædictis inveſtire, dummodo ab ipſis Notariis publicis ſeu tabellionibus, & judicibus ordinariis per te creandis, & eorum quolibet vice & nomine noſtro & Sacri Romani Imperii, & pro ipſo Romano Imperio, debitum fidelitatis accipias corporale & proprium juramentum, videlicet, quod erunt nobis & Sacro Romano Imperio & omnibus ſucceſſoribus noſtris Romanorum Imperatoribus & Regibus legitimè intrantibus fideles, nec unquam erunt in conſilio, ubi noſtrum periculum tractetur, ſed bonum & ſalutem noſtram defendent fideliter & promovebunt, damna noſtra pro ſua poſſibilitate vetabunt, & avertent. Præterea inſtrumenta tam publica quam privata, ultimas voluntates, codicillos, teſtamenta, quæcunque judiciorum acta, ac omnia alia ac ſingula, quæ illis & cuilibet ipſorum ex debito dictorum officiorum facienda occurrerint, vel ſcribenda, juſtè, purè, fideliter omni machinatione, falſitate, & dolo remotis ſcribent, legent, facient, atque dictabunt, non attendendo odium, pecuniam vel munera, aut alias paſſiones vel favores: ſcripturas verò quas debebunt in publicam formam redigere in membranis mundis, non tamen chartis abraſis aut papireis, fideliter ſecundum terrarum conſuetudinem conſcribent, legent, facient & dictabunt, cauſaſque hoſpitalium & miſerabilium perſonarum, nec non pontes & ſtratas publicas pro viribus promovebunt, ſententiaſque & dicta teſtium, donec publicata fuerint & approbata ſub ſecreto fideliter retinebunt, ac omnia alia & ſingula rectè, juſtè & purè facient, quæ ad dicta officia quomodolibet pertinebunt conſuetudine vel de jure; quodque hujuſmodi Notarii publici ſeu tabelliones, ſeu judices ordinarii per te creandi, poſſint & valeant per totum Romanum Imperium, & ubilibet terrarum, facere, conſcribere & publicare contractus, judiciorum acta, inſtrumenta, ultimas voluntates decreta & authoritates interponere in quibuſcunque contractibus requirentibus illa vel illas, ac omnia alia ac ſingula publicare & exercere quæ ad dictum officium publici Notarii ſeu tabellionis & judicis ordinarii pertinere & ſpectare noſcuntur, & ſi aliquem vel aliquos in dicto officio ignaros aut delinquentes inveneris, debeas illos ab officio ſuſpendere, & cum cauſæ cognitione punire, & ſi inobedientes & rebelles tibi fuerint, tales nobis & noſtris ſucceſſoribus & locum tenentibus denunciare, ut juxta qualitatem delicti puniantur. Decernentes, ut omnibus inſtrumentis, & ſcripturis per hujuſmodi Notarios conficiendis, plena fides ubilibet adhibeatur, conſtitutionibus, ordinationibus, ſtatutis vel aliis in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcunque.* Nulli ergo *omnino hominum liceat hanc noſtræ conſtitutionis, creationis, erectionis, ſucceſſionis, gratiæ & privilegii paginam infringere, aut ei quovis auſu temerario contra ire. Si quis autem id attentare præſumpſerit, præter noſtram & Imperii Sacri indignationem graviſſimam, pœnam viginti marcharum auri puri, toties quoties contra factum fuerit, ſe noverit ipſo facto incurſurum, quarum medietatem Imperiali fiſco ſeu ærario noſtro, reliquam vero partem injuriam paſſi vel paſſorum uſibus irremiſſibiliter decernimus applicandam, harum teſtimonio litterarum ſigilli noſtri Cæſarei appenſione munitarum. Datum in oppido Bruxellenſi Ducatus Brabantiæ, die tertia menſis Julii, anno Domini milleſimo quingenteſimo, quinquageſimo ſexto, Imperii noſtri trigeſimo ſexto.*

Sic ſubſignatum ſub plica,

CAROLUS.

Van de Krijgs-luyden, en die gene dewelke uyt haar eygen daden in het Oorlog beweſen, ofte om de deugden en afkomſt har'er Voor-ouderen tot het Ridderſchap werden verkoren, werden wel gemeenlijk onderſcheiden die gene, dewelke deſe waardigheid van het Ridderſchap, uyt enige civile dienſten, gelijk als om uytſtekende geleertheyt en wijsheyt verkregen hebben, even of die van minder waardigheyt waren; doch moet het ſelve ſoo waardich en dienſtich aan den Prince en het Vaderland geagt werden, als het gene uyt

wonden en lijktekenen van den Oorloch voort komt, om dat door de wijsheyt en beleid van ſodanige perſonen, ſoo veel voordeel aan de gemeneſaaken, en ſelfs in het Oorloch kan werden bygebracht, als door de Wapenen; gelijk by den Keiſer Leo van de Rechts-voorſpraaken geſeid wert, *in l. 14. Cod. de Advocatis diverſor. judicior. Quod non minus provideant humano generi, quam ſi prælis, atque vulneribus patriam parenteſque ſalvarent.* Soo plachten de Burgermeeſters van Romen ſelfs te Veld te trekken, en te huys ſijnde het Landſtands-beſtier waar te nemen; ſo hebben wy ook al by onſe tijden in de noodſaakelijkheyt politijque Commiſſariſſen gehad, dewelke de Veld-overſten van haren wijſen Raad en goedvinden ſouden dienen. Buyten deſen ſijn ook andere alleen tot luyſter van haar uytſtekende geleertheyt met den titel van het Ridderſchap voorſien geweeſt. Soo hebben ook verſcheide Keiſers en Koningen de Ridderlijke eere gegeven aan de Ambaſſadeurs en Geſanten van andere Koningen en Republijquen, wiens perſoon ſy verſtaan werden te bekleden, en met deſe Ridderlijke eere begiſticht, byſonderlijk de Noortſe en Duytſe Vorſten.

35 De voordelen van deſe Ridderlijke waerdigheyt waren vele en verſcheiden; en was het onder anderen een byſonder voorrecht der Ridderen, datſe ſelfs vermochten een Edelman, ja een Grave of Prins, tot Ridder te maken. Soo wert in ſekere oude Cronijk verhaalt, dat tot achtien Baanderheeren in Brabant noch bygevoegt waren acht andere, die genoemt wierden *Ridderen metgeſellen, qui Baronibus æquiparantur*, dat is, die met de Baronnen gelijk geſtelt werden. Ja dat meer is, ſo vindmen dat in de oude Edicten de Ridderen voor de Baronnen getekent hebben; ook ſaten de Baronnen met de Ridders op grote Feeſtdagen en Koninglijke maaltijden aan geen eene tafel, volgens 't getuygeniſſe van *Favin* in ſijn *Theatre d'Honneur l. 3. p. 577.*

En hoe groten eerbiedigheyt ſelfs Souveraine Princen aan de Ridderen hebben toegedragen, kan daar uyt werden afgenomen, datſe aan hun gegeven hebben den tijtel van *Monſeigneur*, die niemant hier te Lande voeren mocht, dan den Stadhouder, Gouverneur, of Capiteyn Generael van deſe Nederlanden en Bourgondien; gelijk te ſien is in de Gift-brief van Wommelgen, by Hertoch Jan, aan Heer Jan van Lier Ridder gegeven, als volcht:

NOus Jehan, par la Grace de Dieu, Duc de Lothier, & de Brabant, faiſons a ſavoir a tous ceux qui ces lettres verront & orront, que nous avons doneu, & donons en droit fief à MON SEINGNEUR, Jehan de Lyra, Chevalier, fil MON SEINGNEUR Ernoul de Lyra & à ſes hoirs, toute la Ville de Wommelgem, avec tous ceus, toutes rentes, toutes tailes, toutes drotures, les juſtices, hautes & baſſes, & quant que nous y avions, ou pourions avoir, en quelconque maniere que ce fuſt, &c. & pource que ce ſoit firme choſe & eſtable, & que nous ni nos hoirs n'en puiſſions venir par nous, ni par autrui en contre le don & les choſes devant dites a nous jour; avons nous les preſentes lettres ſeelees de noſtre propre ſeel, avec les ſeaux de nobles homes MON SEINGNEUR, Godefroit noſtre frere, MON SEINGNEUR Henry de Lovaing, Seingneur de Herſtal, MON SEINGNEUR Gerart, Seingeur du Bruec, & de Marbais, Godefroit de Vyane, avec les ſeaulx d'aultres nos homes MON SEINGNEUR Ernoul d'Yſcha, MON SEINGNEUR Wauter Volcart, MON SEINGNEUR Ernoul de Winegem; qui en connoiſſance de verité, il ont ces lettres ſeelees de leur propres ſeaux, en l'an noſtre Seingneur 1260. 17. mois de Janvier.

Ook waren de Ridders vry van alle beden en laſten, die Princen en andere Heeren binnen hun gebied opſtelden. So leſen wy dat Philips, Markgrave van Namen, in het Jaar 1212. ſijne Ridders van het oude recht van doden-pant, dat is by het afſterven van elk onderdaan ſijn beſte pant te nemen, genoemt *Melius Mobile, ſeu Cathelum*, ontſloeg; (gelijk ſodanich recht ook ſommige Abten in deſe Landen gehad hebben, het welk men *Abs-recht* noemde,) Van deſe ontſlaginge der Ridderen is aanmerkelijk te ſien de Acte van den ſelven Heer Philips, by Aubertus Myræus in ſijn *Diplomat. Belgic. cap. 67.* met deſe woorden:

Ego Philippus Marchio Namurcenſis, notum facio univerſis, tam præſentibus quam futuris, quod conſuetudines quaſdam indecentes, quas contra honorem militarem injuſte uſurpaveram, iniquas eſſe diſcernens, decrevi & ſtatui, ut à nullo Milite, qui ſit de familia vel advocatione mea, melius mobile (quod quidem melius cathelum dicitur) de cætero accipiatur, poſt ejus deceſſum, nec id ab ejus hærede pro illo mortuo exigatur. Ut autem hoc habeatur ratum præſente ſcripto, & ſigilli mei appoſitione confirmavi. Actum apud Reaton, Anno Dominicæ incarnationis, milleſimo ducenteſimo duodecimo.

De Ridderlijke Ordre bracht ook mede, dat ſy tot verval van de onkoſten, om haar outſten ſoon Ridder te maken, of tot loſſinge van hun eigen gevankeniſſe, of het uyttrouwen van haar outſte dochter enige bede tot laſte van hunne onderhorige mochten omſlaan; en was een quetſe het ſy met woorden of werken aan een Riddermatige begaan veel hoger te boeten, als aan andere; Dus ſpreekt daar van de Charter van Rechten van het Jaar 1229. den Landen, Steden, en Vryheden van Brabant by Hertog Jan verbrieft; *Ingevalle een Dorpman ſloeg met de hant een Ridder, verbeurde ſijn hant, of met de voet ſijn voet; dan ſloeg hy een Ridders Knape, van Ridders aerde gekomen, verbeurde maar een pecuniele breucke.* Insgelijx, *Wie een ander logen ſtopte, of ſeide, Gods hant moet ty hebben, of gy ſijt een quaat ſchalk met felheden, was op 5 ß. Lovenſcher Mijten, en dede een Dorpman een Ridder, was op honderd ß. Lovens.* So wiert in Engeland ten tijde van Koning Henrik de II. yemant gebreukt in een boete van hondert ponden ſterling, om dat hy een Ridder geſlagen hadde; Ook hadden ſy een hoge Bank

of

of die alle uyt Ridderen beſtonden, voor dewelke ſy alle te rechte moeſten ſtaan; ſo dat het gewijſde, alwaar een Baron eigentlijk aanlegger of verweerder was, voor onwettich wierde gehouden, ingevalle niet ten minſten een Ridder onder deſelve Rechters was geweeſt. Het Ordinaris Ridderlijk Ry-paart en Ridderlijk Wapen was ook vry van alle executien, arreſten, en bekommeringen, om eenige ſchulden, hoedanig die ook ſouden mogen weſen, al was't ſchoon voor des Koninx gerechtigheden ſelfs. Dus ſchrijft daar van Antonius Tilburcenſis; *Nota quod ſi debitor ille, qui ſolvendo non eſt, militiæ cingulum ſemel obtinuerit, venditis cæteris, Equus tamen ei, non quilibet, ſed uſus uſualium reſervabitur, ne qui dignitate factus eſt Eques, pedes cogatur incedere. Quod ſi Miles ejuſmodi fuerit quem juvat Armorum decor, & juvat uſus eorum, qui meritis exigentibus debeat inter ſtrenuos computari, tota ſui corporis armatura cum Equis ad id neceſſariis à venditoribus erit liberrima, ut cum oportuerit ad Regis & Regni negotia armis & Equis inſtructus poſſit aſſumi. Sed ſi hic idem cui lex in parte pepercit, audita neceſſitate Regis vel Regni dilitescens ſe abſentaverit, vel ad hoc vocatus non venerit, ſi tamen non propriis ſed Regiis ſtipendiis militet & evidenter abſentiam ſuam non excuſaverit, nec ab iis venditores temperabunt, ſed ſolus contentus Equo (propter dignitatem Militiæ) ſibi relicto juri communi vivat obnoxius.*

In Spagnien vermocht niemant in de huyſen der Ridderen te komen, dan by ſpeciale laſt des Koninx; ook mochten deſelve niet gepijnicht werden, dan op beſchuldiging van verraad, noch geëxecuteert gelijk gemene perſonen, maar alleen onthoofd; en mocht niemant in de Kerke boven hun ſitten, dan Koningen, Prelaten, en andere grote Heeren, of Geeſtelijken, die den dienſt deden. Volgens tuyge van Fauchet was hun ook alleen geoorloft hun Wapenſchilt, getimbreert met Helmen in het zegel te gebruyken; 't welk ſy gemeen hadden met Barons en Princen, mede Ridders ſijnde, en by hun in Oorlogen en Bataillen gebruykt wierde, om boven andere bekend te mogen ſijn; Insgelijx vermochten ſy alleen vergulde Sporen en Baudrier te dragen; en de Schiltknapen ſilvere; den Baudrier ſecht ſeker out Frans Schryver, was van outs een Koninglijk geſchenk; gelijk dan Charlemainge ſulx vereerde aan Offeas Koning van de *Mercuriens*. So grote luyſter als 't nu was den Baudrier te verkrygen, (dewijl niemant als na ſonderlinge verdienſten daar mede wierde vereerd) ſo ſchandelijk was het aan de andere zyde, deſelve wederom kwijt te raken.

36 En alhoewel het Ridderſchap perſoneel was, ſo dat het niet over en erfde, en de ſoonen van Ridders door haar geboorte geen Ridders en waren, ſoo bracht nochtans die waardigheyt den Adel voor de gantſe familie mede, ſoo dat daar door beyde haar en hare nakomelingen Edelen gehouden en erkent wierden. *Hanc nobilitatis ſpeciem definit Bart. in l. 1. Cod. de dignitat, Quod ſit qualitas illata per principatum tenentem, qua quis ultra honeſtos plebeos acceptus oſtenditur, & hæc ſanguinem expurgat & poſteritatem ejus qui nobilis efficitur & in eum ſtatum redigit, ac ſi omnes ejus retro progenitores nobilitatis titulo fuiſſent decori iiſdemque privilegiis & prærogatis afficit. Joan. Garſ. de Nobilitate Gloſſ. 35. num. 3. ita à ſuprema Mechlinienſi Curia judicatum teſtatur Chriſtin; vol. 5. deciſ. 25. num. 24.* Het Ridderſlaan of Riddermaken wert onder de Regalien van den Prince gerekent, *ſecundum ea quæ tractant. Reiner. Sixtin. de Regalibus lib. 1. cap. 2. num. 36. Vult. de Feud. lib. 1. cap. 5. Concluſ. 2. num. 4. Hopping. de jure inſign. cap. 8. num. 29.* daar uyt dan volgt dat het by niemant anders kan werden gepleegt als by die gene dewelke een volſlagen, en niemant onderhorige macht heeft. *Bart. ad l. 1. Cod. de dignitat. Tiraquell. de Nobilit. cap. 6. num. 5. 6. & ſeq. Joann. Rainut. de Nobilitate quæſt. 3.*

[k] *Schildknapen ſijn,*] Naaſt aan de Ridderen 37
komen de Schildknapen, van Titel, Staat en Waardigheyt een trap hoger dan gemene Edelen, en minder dan een Ridder, en was een waardigheyt en titel in den Oorloch, ſonder vaſte bedieninge in onderſcheid van gemene Krygsluyden, rydende gemeenlijk met twee, drie, ofte vier Paarden. Deſe waren naaſt aan het Ridderſchap, en uyt deſelve wierden de Ridders gemaakt, gelijk als *Militaris Ordiniis Candidati*, en die gene dewelke na het Ridderſchap ſtonden, en tot dien eynde de Wapenen in den Oorlog oeffenden, eygentlijk Bacheliers genomt. Van ouds wierden deſelve verdeelt in vijfderhande ſoort, I. waren Schildknapen van 's Konings lijf. II. Waren de oudſte ſoonen van Ridderen, en hare oudſte ſoonen by vervolg. III. De oudſte ſoonen van der jonger ſoonen van Baronnen en andre grote Edelen. IV. Dewelke met Wapenen en ſilvere Sporen ſijn begiſticht, en ten V. die gene dewelke enige uytnemende Ampten in 't Konings of Princen Hof bedienden, als ſijn den Kamerheer, Hof-meeſter, Voorſnyder, Schenker, en ſoo voort. Andre, het welk de ſaak naaſt komt, verdelen deſelve Schildknapen van geboorte, als ſijn de oudſte ſoonen van Ridderen, of andere van gelijke hoogheyt, *Scutiferi* genomt, andere by verkieſinge, diemen *Armigeros* noemde, dewelke met Wapentuyg vereert wierden, en den Princen benevens de andere in ſijnen ſleep en ſuite met het ſelve Wapentuyg aangedaan, moſten volgen; deſe dienden onder den Ridderen in den Oorlog, buyten dewelke niemant anders Wapen dragen mocht, daarom ſy ook *Servientes*, ofte Serjanten van Wapenen genomt wierden, anders Schildknapen; en hebben de jonger ſoonen van de aller grootſte Princen haar ſelven vereert, Schildknapen genomt te werden. Soo liet Heer Cornelis van Bergen, Heer van Sevenbergen, Schenker van Kaiſar Maximiliaan en Maria hem ſelven Schiltknaap, den Grave van St. Martin *Eſcujer*, en Willem de II. Grave van Holland, *Armiger* noemen.

[l] *Gemene Edelen,*] Sijn of uyt geboorte, of 38
die ſulx verkregen hebben door by ſondere gunſt vanden Prins. Van geboorte ſijn die gene, welke van ouders en voorouders van Adel geſlagte afkomſtig, op hun eigen goed levende, ſig altoos als Edelluyden gehouden hebben, 't zy dat ſy den Oorlog volgden of niet, of ſy daar benevens enige

by

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

by ſonderen tytel hebben of niet; ſy wierden van outs *Welgeboorne* genoemt, in 't Griex *Eugeneis*; namentlijk de ſodanige die van aver tot aver, van ryke en vrye luyden gekomen waren; en wierden voor het op regten vande hoge vierſcharen tot regters vander Graven Hof gebruykt; ook altyd benevens de Edelen gerekend, daar van de vierſchaar van Rynland de voornaamſte was. Sie *Grot. Inleid. lib.* 1. *cap.* 14. *in fine* het welk van die tyden te verſtaan is, als wanneer geen ander als ſodanige oude *Patricii* tot des Graven Regters wierden aangenomen, daar het Hof Provinciaal in plaats gekomen is, opgeregtet by Hertog Philips in den Jare 1428. Zedert welken tyd de andere vierſcharen ſijn komen te vervallen, en by gemene Huysluyden bediend geworden. Hier van ſpreekt *Janus Douſa Pater Annal. Holl. lib.* 3. aldus:

Inde jam ab antiquo libera nobilitas,
Non quos falſo hodie Benenatos municipali,
Nomine vicantim ruſtica turba vocat,
Sed quibus in ſcamnis Equitum conſidere jus eſt,
Vel quibus a priſca ſtirpe refulget honos.

De twede ſoorte ſijn die gene die ſulx uyt gunſte vanden Prins verkregen hebben, als dewelke ſommige voorname luyden, van goet geſlagt, afkomſt en middelen, ook wel om byſonder dienſten tot Edelluyden maakt, en hun een byſonder Wapen geeft, om daar mede van andere gemene luyden te werden onderſcheiden, en boven deſelve verheft en geëerd. Deſe ſoort van Adel heeft inden beginne verſcheide oorſaken gehadt; Want dewyl de boosheid overhand nam, en de goeden onderdrukt wierden, ſo was het nodigh, tot het gemene wel weſen, dat d'eene van d'andere konden onderſcheiden werden. En daarom wierden wyſe en deugtſame mannen, als lichten inde wereld ſijnde boven andere geſteld; welke dan ſig ſelfs door hun deugd ſchenen te nobiliteren; Maar wel voornamentlijk ſo is het grootſte deel vanden gegeven Adel door manhafte daden inden Oorlog verkregen; Wanneerſe namentlijk t'huys kwamen met overwinninge en Triomphe over hunne vyanden; Gelijk we daar van de voorbeelden by de Romynen hebben, in *Horatius Cocles Titus Manlius, Scipio Africanus,* en andere meer.

39 [m] *Voor Edelen ſijn erkend,*] So heeft Philippus de XXI. Koning van Spagnien by Ediɛt vanden 23. September 1585. die gene, dewelke voor Edelen moeten gehouden werden, verdeeld in vierderhanden ſoorten; als

I. Die gene dewelk hun Adel uyt hun geſlagt en afkomſt van outs her konnen aanwyſen.

II. Die of ſelfs of hunne voorouders in den regten mannelijken draat nedergaande deſelve waardigheid ontfangen hebben.

III. Dewelke boven geheugenis als Edelluyden geleeſt hebben, ende daar voor erkent ſijn.

IV. Dewelke het regt van Adel hebben door de Officien en dienſten die ſy bekleden.

40 [n] *Schilt en Wapen,*] De onderſcheidinge der Schilden en Wapenen tuſſchen grote en kleine Edelen, is van ſeer out gebruyk geweeſt; Men leeſt ſelfs in 't oude Teſtament van de legeringe der Stammen Iſraëls rontom den Tabernakel, dat God aan Moſes en Aaron beval, dat de kinderen Iſraëls hun ſouden legeren een yder onder ſijn baniere, na de tekenen van het huys hunner Vaderen; en meendmen dat by de Stamme Juda inde Woeſtyne een Leeuw tot een veld teken gebruykt wierde.

Diodorus Siculus Biblioth. lib. 1. is van gevoelen, dat dit onderſcheid eerſt by de Hebreen gevonden is; *Herodotus* in tegendeel, dat de volkeren van Aſien deſe manier van doen eerſt hebben ingevoerd, dewelke daar in van Strabo gevolgd werd. So hadden ook de Romynen hare *Inſignia,* dat is teikenen en Wapenen, daar ſy hare daden mede uytbeelden en hunne Officien mede onderſchidden. Het Keiſers Wapen by Julius Cæſar eerſt gevoerd was een ſwarten Arent op een vergult veld, dewelke daar na om het dubbelde Roomſche Rijk in 't Ooſten en Weſten uyttebeelden, verdubbeld en tot nuyden toe voor des Keiſers Wapen gebleven en gehouden is. Vegetius ſchryft dat de Soldaten in het oude Keiſerrijk onderſcheiden wierden door de deviſen en namen, die op hunne Schilden uytgedrukt waren. Van andere volken getuygd *Petrus Georgius Tholoſanus de Republ. lib.* 6. *cap.* 16. 17. insgelijx *Hopping. de Jure Inſign. cap.* 3. & 5. dog by ons en weetmen niet, dat de *Inſignia* en Wapenen ten onderſcheid van meerder en minder, en hoge of lage Staats Perſonen voor vier of vyf honderd Jaren ſijn bekend geweeſt; en ſijn deſelve ontwyfelijk te gelijk met de verdelinge vanden groten en kleynen Adel uytgevonden.

Een Schild en Wapen in den Oorlog te mogen voeren behoorde tot het Ridderſchap, gelijk als ook een Helmet of Stormhoed de gemene Crygs-luyden niet geoorlofd was op het hooft te ſetten, welk Wapentuyg, op dat het niet onder den anderen ſoude verdwalen, maar onderſcheidentlijk mogt erkend werden, met ſekere tekenen, op deſelve geteikend of geſchilderd, wierde onderſcheiden, na het voorbeeld der Romeinen, die het mede voor een eertytel en waerdigheid vergunt wierde haar lichaam te dekken en een Schild met een Helmet te mogen aan doen en opſetten, die dan ook op hun Wapentuyg, tot onderſcheid van andere enige teikenen of van hunne overwinninge, of van hunne waardigheid van andere uytdrukten. En daarom ſijn veele van opinie, dat dewyl de Soon dikwils het Schilt van ſijn vader met het devys, 't geen daar op geſchreven ſtont, behield, het daar door gebeurd is, dat deſe vercierſſelen en afbeeldingen van hunne klokmoedigheid en dappere daden ſo aan de nakomelingen overgeleverd ſijnde, by vervolg van tyd, de naam van *Wapenen* hebben gehouden; overmits den vyand daar mede wierd wederſtaan; So ſpreekt daar van *Tiraquellus de Nobilitate cap.* 6. *num.* 19. *Inſignia armorum nomine nuncupantur, quoniam plerumque hæc inſignia in armis inſculpi, & antiquis & noſtris temporibus ſolebant, ut hinc armati facie armis operta dignoſcerentur.* Andere meinen, dat den oorſpronk van dien afkomſtig is van de teikenen, die de Bevelhebberen van outs droegen, om inde Battaille by hunne Soldaten te kon-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

konnen onderſcheiden werden; beſtaande inde kleuren van hunne klederen, ſo als Cæſar van hem ſelfs getuygd met deſe woorden; *Cæſaris adventu cognito, ex colore veſtitus, quo inſigni in prælus uti conſueverat*; en wierden deſelve klederen genaamd *Paludamenta* of Wapenrokken, om dat ſy die over hunne Wapenen droegen; ſijnde deſelve van verſcheide kleuren, waar van de rode den Oorlog, de witte de overwinninge, en ſo voorts beduyden. Meyerus verhaald van Hertoch Karel de Stoute, dat hy Anno 1467. met duſdanigen Wapenrok aan, triumpherende binnen Luyk kwam. *Grandi Splendore*, ſeit hy, *ac pompa, ſuperbus Dux civitatem ingreditur, nudum gerens manu gladium; vix ſcribi poſſit, quam pretioſum indutus paladamentum, propter multitudinem & ineſtimabile pretium unionum, gemmarumque quibus refulgebat. Dat is:* Den trotſen Hertog kwam met grote ſtoet en luyſter de Stad intrekken, met het bloot rapier in de vuyſt, en een Wapenrok aanhebbende, die niet te waerderen was, van wegen de menigte der Paerlen en koſtelijke geſteenten, daarſe mede was verſierd.

42 't Sy ſo 't wil 't is ſeker, dat alle Wapenen, die wettig verkregen ſijn, haar oorſprong hebben van dees of gene roemrugtige geſchiedeniſſen; en heeft van outs af het blaſoeneren van de ſelve beſtaan in twee dingen, namentlijk figuren en kleuren. De figuren ſijn of doode of levende; de waerdigſte die gene die mannelijk ſijn; welke na 't ſchryven van Bartholus in ſijn Tractaat *de Inſignibus & Armis*, 't ſy deſelve menſchen of andere dieren vertonen, altyd moeten geſteld werden met de hoofden na de regter zyde. Deſe levende figuren ſijn veele en menigerhande, en de beduydeniſſe van dien is verſcheiden; onder de dieren is de Leeuw, vermits de Koninglijke eigenſchappen die in hem ſijn, en onder de vogelen den Arent om deſelve reden de voornaamſte. Sie daar van Plinius in ſijn agſte Boek het achſte Capittel.

43 De kleuren ſijn na het ſeggen der Heraulten ſeven; te weten, twee metalen, dat is *Goudt en Silver*, en vyf andere kleuren, namentlijk root gemeenlijk genaamt *Keel*; blauw, gemeenlijk genaamt *Aſuur*; ſwart, uytgedrukt met het woord van *Sable*; groen met dat van *Sinopel*; Purper, of *Pourpre*, beſtaande uyt alle de kleuren te ſamen. Het gout, als uytſtekende boven alle metalen, en na 't gevoelen der Heidenen van Jupiter voort gebragt, ook daarom alleen voor Koningen geſchikt, betekend hoogheid en geſag, toegeëigend aan de Son, ſijnde 't ſchoonſte en edelſte ligt van allen, en verbeeld door een gopaats. Het Silver is een *Symbolum* van geluk en overwinninge, vergeleken by 't water, waar door alle vlekken konnen afgewaſſen werden, toeëigend aan de Maan, het ſuyverſte van allen en verbeeld door de Paerlen.

Root of *Keel* is na het ſeggen van Seneca de koleur der deugden, en alleenlijk eigen voor Princen of grote Heeren; werdende daar door uytgebeeld grootmoedigheid en dapperheid, vergeleken by 't vuyr, toegeëygend aan Mars, en verbeelt door den Robyn. Blauw of *Azuur* betekend liefde, en getrouwigheid, vergeleken by de lucht, toegeëigend aan Venus, ende afgebeeld door den Saphier.

Swart, of *Sabel*, een afbeeldſel van droefheid, vergeleken by de Aerde, toegeëigend aan Saturnus, en verbeeld door de Diamant.

Groen of *Sinopel*, werd by ſommige voor de ſlegtſte kleur gehouden, dog by de Turken geagt boven alle andere, en daarom ook de Standaart van dat Rijk; betekend hope en vrolijkheid, toegeëigend aan Mercurius, afgebeeld door den Emeraut.

Purper, beſtaande gelijk geſegt is, uyt alle de andere kleuren, en om die reden by alle Herauten geſchikt voor Koningen en Monarchen, om dat even ſo als alle kleuren in deſe vervat ſijn, ook ſo alle deugden in een Prins ſitplaats hebben moeten; betekend hoogheid en waerdigheid, toegeëigend aan Jupiter, verbeeld door den Hyacint.

Uyt deſe twee metallen en vyf kleuren moeten alle Wapenen beſtaan: want de ſchilden van metaal of kleur alleen, werden genoemd *Arma Candidata*, dat is, die nog tragten na eenig verciersſel van Manhaftigheid; en was in oude tyden 't gebruyk, ſodanige blote Schilden te geven aan onedele, en jonge onervaren Krygs-luyden, om hun daar door tot dapperheid aan te moedigen; en daar op ſiet het Versje van Virgilius, 44

Enſe levis nudo, parmâque inglorius albâ.

Evenwel houden het ſommige daar voor, dat het voeren van duſdanige blote Schilden een teken van eere en van ſeer out gebruyk is; brengende tot dien einde by het voorbeeld van Keiſer Alexander Severus, die verſcheiden goude Schilden hadde, welkers dragers genoemd wierden *Chryſoaſpides*, de goude Schiltknapen; ook van Alexander de Grote, welke hadde verſcheide *Argyroaſpides*, of Silvere Schiltknapen, alle ſonder vermaan van enige de minſte graveringe die daar op gedaan ſoude ſijn; gelijk dan mede van Koning Salomon geſegt werd, dat hy dede maken twee hondert rondaſſen, en drie hondert ſchilden van geſlagen gout.

Hier benevens ſtaat mede aan te merken, dat 45
niemand eens anders Wapen mag aannemen, en wierd het by de Romeinen voor een ſoorte van valsheid gehouden, indien yemant een anders naam en Wapen gebruykte *l. 13. ff. ad. Leg. Corn. de Falſis; Paul. lib. 5. Sentent. tit. 25. Vide etiam Valer. Maxim. tit. de his qui per mendacium ſe in alienas familias inſeruerant*; en is daar tegen ook by verſcheide Placaten voorſien; alhoewel dat het Wapen ſelfs tot bewys vanden Adel niet genoeg en is, ten zy dat die gene, dewelke het ſelve voeren, haar daar benevens als Edelluyden hebben gehouden; want men dikmaals ſiet, dat verſcheidene Koopluyden en andere, dewelke door verval geen Edelmans ſtaat hebben konnen houden, noch evenwel een adelijk Wapen voeren, dog ſonder open Helm, tot een teken, waar dat ſy van gekomen ſijn; Want al is 't dat ſy hun adelijkregt, 't welk door een open Helm beduyd werd, verloren hebben, ſo en verlieſen ſy nogtans den oorſprong van hun geſlagt niet; *Fortiora enim ſunt jura ſanguinis, quam ut aliqua juris civilis ratione dirimi poſſint. l. 8. ff. de reg. jur. & l. 34. ff. de pact.*

46 Selfs een anders Wapen te voeren is van outs ten hoogsten strafbaar gehouden; gelijk het exempel daar van te sien is in Heer Reinout van Brederode, welke het volle Wapen van Hollandt een tyd lang gebruykt en gevoerd hadde, waar tegens Keiser Karel de vyfde, sulx niet willende lyden, opentlijk door den Procureur Generaal heeft doen procederen, en is daar op gevolgd eerst een provisionele Sententie binnen Gent op den 16. January 1531. waar in den voornoemden Heer van Brederode wierd geordonneerd, en verboden, dat hy nog sijne nakomelingen sig niet meer souden hebben te vervorderen, om den naam en het Wapen van Hollandt te voeren; met Commissie en letteren executoriaal van Keisers wegen aan een Herault van Wapenen, verleent den 24. January desselven Jaars, om deselve condemnatie na style te executeren, gelijk dan sulx in 't openbaar is geschied, en het selve Wapen in presentie van alle de Suppoosten vanden Hove inden Hage opentlijk verbroken, en hy in groote boete verwesen; waar op dan ook nog een nader confirmatoire en definitive sententie is gevolgd, in dato den 10. Mey 1534. en hem en sijne nakomelingen verboden, voortaan den naam en 't volle Wapen van Holland te voeren; zedert welke tyd sy een roden klimmenden Leeuw met een Barnsteel van Asuur op een verguld veld gevoerd hebben; Synde daar na overgegeven een supplicatie vanden selven Heer van Brederode, waar op van den Keiser by gratie vergiffenis verleend is vande offensie, en alle pene corporele, criminele, en civile der voorsz. begane misdaad van gekwetste Majesteyt des Keisers als Grave van Holland, gedateerd in Mey 1534. Alle welke respective Sententien en acten in 't Frans en Neerduyts staan geregistreerd in 't eerste memoriaal boek van Mr. Jan de Jonge in sijn leven Griffier van den Edelen Hove van Holland, beginnende met het Jaar 1535. op Folio 101. 112. 243. en 244. ook over enige Jaren publyk gemaakt en uytgegeven door het drukken van het *Repertorium* vande Placaten, Octrojen, en Ordren des Hofs van Holland, waar in alle de voorgenoemde Sententien, Condemnatien, en acten sijn gesteld, en gelesen konnen werden pag. 26. 29. en 30.

47 Het voeren van Barnstellen of Lambellen in de Wapenen, is van ouds altijd een teiken van een wettige jonger soon geweest; Chassaneus schrijft daar van aldus: *Quilibet primogenitus solet portare arma plena, & integra ipsius domus, sine aliqua diminutione, alii vero posteriores, & postea geniti, descendentes, portant cum aliqua differentia, diminutione & distinctione, videlicet communiter secundo genitus portat & addit cum armis principalibus* Les Lambeaux, *tertius vero barbaturam compositam, seu alio modo distinctam, alii vero aut per bendam, seu barzam, seu alias quovis modo per aliquam distinctionem*; En konde yeder een daar door onderscheiden, of hy gekomen was van de eerste, tweede, derde, of volgende sonen; Dog behalven dit, so plag sulx ook wel te geschieden met het veranderen van de kleuren van het volle Wapen, sonder dan een Lambel of Barnsteel te voeren.

48 Wat Bastaarden belangt, (dewelke volgens getuygenisse van *Tiraquellus de Nobilit. c. 15. num. 25.* in Vrankrijk en andere Landen voor goede Edelen gehouden werden, en alle de voorregten des Adeldoms genieten, uytgenomen in successie) deselve voeren mede de stam-wapenen, dog met byvoeginge van een baar, beginnende boven vanden slinkerhoek dwers door het Schild tot beneden inden regter hoek. Dog in oude tyden konmen de bastarden onderscheiden in 't voeren van 't Wapen huns Vaders in den eersten hoek, in een valsch schild van metaal of kleur, en was het selve een seker teken van bastardye; egter so is het meest bekende teken van bastaardye een bare, die sy alle moesten voeren, ten ware by speciale dispensatie van den Souverain, om enige goede diensten, daar van verschiede exempelen sijn. En gelijk alles, wat we desen aangaande alhier ter nedergesteld hebben, niet altyd punctuelijk nagekomen is, so sijn dan de Souverainen genootsaakt geworden, tegen 't usurperen van titelen en tekenen van eer en Edeldom, verscheiden placaten en Ordonnantien te laten uytgaan, waar vanwe hier het voornaamste, gearresteerd anno 1595. en gepubliceerd tot Brussel anno 1616. by forme van ampliatie, hier by gevoegd hebben, als waar inne alles begrepen is, wat tot dese materie enigsints dienen kan.

Albert en Isabel Clara Eugenia, Infante van Spangien, by der Gratien Godts Eertz-Hertogen van Oostenrijk, Hertogen van Bourgondien, van Lotterijk, van Brabant, van Limburg, van Luxembourg, &c. Allen den geenen die dese tegenwoordige sien sullen, SALUYT: Alsoo wy particulierlijk onderricht sijn, dat niet tegenstaande de Ordonnantie by wijlen Hoog-loflijker gedachten den Konink Philippus de twede van dien naam, onsen seer lieven Heer en Vader (wiens ziele Godt genadich zy) gedecreteert tot St. Lauren *la Royale* in Castilien, den 23. dach der Maant September, in 't Jaar ons Heeren 1595. en daer naar herwaarts over gepubliceert, nopende het dragen, en voeren van Wapenen, Timbren, Titulen, en andere teekenen van Edeldom, vele hun vervordert hebben daar tegens te doen, nemende en usurperende de Eer-titulen, die hun noch in qualiteyt, noch door verdiensten niet toe en komen, tot groot nadeel van onse Hoogheyt en Souverainiteyt, verkortinge ende mis-achtinge van onse Vasallen en onderdanen, zijnde van oprechten en ouden Edeldom. 49

Doen te weten, dat wy begeerende te remedieren sulke confusien en excessen, en door goede politie verhoeden de gene, die hier namaals deshalven als noch souden

den mogen gedaan worden; hebben uyt onse seekere wetentheyt, volle macht en authoriteyt, daar op als vooren gehadt hebbende het advijs van onsen seer lieven en getrouwen, de Hooft-President en lieven van onsen secreten en grooten Rade, Cancelier, en lieden van onsen Rade van Brabandt, en van andere onse Raden van herwaarts overe, gestatueert ende geordonneert, statueren en ordonneren by forme van verklaringe en ampliatie van de voornoemde Ordonnantie, de poincten en articulen hier naar volgende.

I.

In den eersten, Dat de gene die gekomen zijn van ouden edelen stamme van bloede ende huyse, wiens vader oft grootvaders van de vaderlijke zyde, ende zy-lieden selfs openbaerlijk ende notoirlijk sullen geleeft hebben als Edele persoonen, en voor sulke gemeenlijk gehouden en geacht geweest, ofte de persoonen, die selfs, ofte wel heurlieder vaderlijke voor-ouders, in rechte mannelijke linie, vereert zyn geweest by onse voorsaten, ofte by ons, metten graedt van Edeldom, by opene brieven van nobilitatie daer op gedepescheert, ofte die ter oorsaake van heure staten, officien oft ampten, oft die van hunne vader oft grootvaders van de vaderlijke zyde, respectivelijke gerecht zyn van sulcx te mogen doen, sullen alleen, en egeene andere, mogen aen nemen en hun toeschrijven de qualiteyt van Schildtknape, Jonker, Edelman, oft anderen tijtel van Edeldomme, dragen oft voeren, in 't openbaer oft secreet, getimbreerde wapenen, 't zy in heure zegels, cachetten, tapysserien, oft andersints, en de in heure begraffenissen, uytvaerden, oft andere openbare acten, gebruykende de ceremonien oft eeren den Edel-lieden toebehoorende; op peyne, dat 't geene ter contrarien gedaen sal zyn, by de hooger-handt en publijke authoriteyt, gebroken, geroyeert, en uytgeschrapt sal worden, en de persoonen die hier inne misgaen en misbruyct sullen hebben, voor elke overtredinge, vallen sullen in de boete van vyftich guldens.

II.

Wy verbieden aen allen onderdanen ende inwoonders der Landen van onse gehoorsaemheit, van wat qualiteyt ofte conditie die zyn, aen te nemen, dragen, oft verheffen eenigen naem, ofte wapens van andere huysen, ofte Edele geslachten, alwaert dat de rechte mannelijke linie daer van geheel vergaen en uytgestorven ware; uytgenomen de Edel-lieden, aen dewelke sulx soude mogen toegelaten geweest zyn by adoptie, contract van houwelijk, testament, ofte andere wettige dispositie van de genen van de selve familie, macht hebbende om sulke concessien te mogen doen, oft de gene, die om te mogen dragen de namen oft wapens van sulke uytgestorven geslachten; van ons besonderen oorlof, en opene brieven in behoorlijke forme sullen hebben verworven, en de selve hebben doen registreren in de registers van onse Officiers *d' Armes*, soo hier naer verklaert sal worden; op peyne dat de gene die anders gebruykt sal hebben, sal betalen hondert guldens voor amende, boven de reparatie van 't geene datter gedaen sal zijn ter contrarien, behalven in plaetse daer geadprobeerde coustume is ter contrarien, naer dewelke men hem sal mogen reguleren.

III.

Interdiceren ende verbieden ook eenen yegelijcken, te verstellen ofte verkeeren d'ordre van sijne quartieren, in de Afkomsten, Genealogien, Sepulturen, Epitaphien, Gelasevensters, of elders in 't openbaar ofte in 't secreet; of daar onder voegen geleende quartieren van andere huysen, ofte daar inne stellen andere quartieren, bedriegelijk versiert; op peyne, dat in alle plaatsen, daar die sullen gevonden worden, deselve niet alleenlijk sullen gebroken en uytgeschrapt worden, maar daar en boven sal den overtreder gecondemneert worden in de boete van vijftig guldens.

IV.

En ten opsien van de gene, die verkregen hebben, of namaals souden mogen verkrygen eenige Landen, Heerlijkheyt, of Leen, by versterffenisse, testament, gifte, tractaat van houwelijk, koop, ofte by wat ander tijtel dat het zy, zijnde den toenaam van eenig Edel geslachte, alsulke en sullen den naam ofte wapen daar af niet mogen dragen, gelijk of den selven naam of wapens waren van heure eygen familie: Wel sullen sy hun mogen qualificeren Heeren van alsulke plaatsen, met uytdrukkinge van hunne eygen namen en toenamen; En de acten, raakende de Justitie van heure Heerlijkheden, sullen mogen bezegelt, ofte gecachetteert worden met de wapenen der selver; En waart by aldien dat de voornoemde Landen, Heerlijkheden ofte Leenen, waren van nu af, ofte hier namaals verheven, ofte vereert met eenigen hoogen tijtel van eere, gelijk Baanderye, Borg-Graafschap, Graafschap, Mark-Graafschap, Princelijkheyt, ofte Hertogdom, en geraakten te vallen in handen van onedele persoonen, of die geen qualiteyt en hadden weerdig zynde en corresponderende met sulke titulen, deselve sullen gantschlijk cesseren, als te niete gedaan, en wederomme gevoegt worden aan onse Heerlijkheyt en Domainen, sonder datse by sulke nieuwe eygenaars mogen gecontinueert worden; gemerkt dat diergelijke Heerlijkheden hebben verciert geweest met sulke eere en hooge titulen, ten opsiene van de diensten en verdiensten van de gene, diese als doen besaten, om deselve en heure Edele descendenten te vereeren; alles op pœne van hondert guldens voor elke overtredinge.

V.

Om te beletten de geschillen, dier souden mogen rysen (gelijk dikmaals is geschiet in voorleden tijden) om d'oudtste geboorte, en het dragen van de volle Wapens, wy willen en ordonneren, dat de jongxste soonen van alle familien, (ja selfs de oudtste soonen, geduyrende het leven van hunne vaders) sullen gehouden wesen in heuren wapens te stellen eenige breuke naar gewoonte, tot onderscheydt ende differentie van de oudtste, en de selve moeten continueeren alsoo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

lange, als de branchen oft ſtaken van de oudtſte ſullen duyren, op datmen mach onderkennen de deſcendenten van den eenen oft anderen ſtaak oft branche; op peyne van vijftich guldens, uytgeſteeken de Edelmans van onſe Landen en Hertoghdommen van Luxenburch en van Gelderlandt, alwaar alſulke breucke van Wapenen niet bekent en is, dewelke hen ſullen mogen reguleren als te voren.

VI.

De gene die hunnen Edeldom ſullen bevlekt hebben door eenige mechanike exercitie, ambacht oft anderſints, met eenige vile profeſſie, derogerende aan haar eerſte qualiteyt, en ſullen der ſelver niet meer mogen genieten, noch eenige eeren, voordeel, en immuniteyten van Edeldommen, ten zy dat ſy alvooren datelijk verlaten, en afſtandt doen van de ſelve vile, oft mechanike profeſſie, en behoorlijk doen blyken, dat ſy wettelijk, in rechte linie maſculine gedeſcendeert zyn van de huyſen en familien, daar af ſy ſeggen gekomen te weſen; en dat ſy volgentlijken van ons verkrijgen (om ſulke vlekke geheelijk uyt te waſſchen, en te niete te doen) onſe brieven van Rehabilitatie en reſtitutie van heuren ouden Edeldom, en de ſelve brieven doen regiſtreren in de boeken van onſe Officiers *d'Armes*, in de maniere ſoo hier naar verklaart wordt, op de boete van hondert guldens; in de welke vallen ſullen alle de gene, die ter contrarien ſullen gedaan hebben, uytgenomen in de Provintien en plaatſen, alwaar by expreſſe gedecreteerde, oft openbare geobſerveerde couſtuyme van tijde, daar toe genoechſaam ſulke Rehabilitatie niet noodich en is.

VII.

Interdiceren en verbieden aan alle onſe onderſaten, van wat ſtate oft qualiteyt die zyn, hen ſelven t'attribueren, en aan alle andere hun te geven, mondelinge, ofte by geſchrifte, den tytel oft qualiteyt van Baroen, oft anderen diergelijken, oft meerderen; noch ook te ſtellen aan heure wapenen, Banieren, dragers oft houders, oft daar op te ſtellen Croonen onbehoorlijk aangenomen, ten ware zy-luyden te vooren hadden doen blijken in behoorlijke forme, by authentycque en baſtante beſcheeden, dat de Landen, Heerlijkheden, ende Leenen, die ſy in onſe Nederlanden beſitten, vereert zyn geweeſt met ſulken graed en tytel van eere, by opene brieven daar op verleent by onſe voorſaten, ofte by ons. En indien hunne brieven en beſcheeden in 't ongereede, oft verlooren waren, door oorloge, oft ander ongeluk, en ſy genoechſaam konden bewijſen by getuygen, dat heure voorſaten in 't openbaar, en ſonder tegen ſeggen van yemandt, van alle tijden ſulken tytulen gebruykt hebben, ſullen hen toevlucht mogen aan ons nemen, om nieuwe brieven van deſelve erectie ofte confirmatie van ſulken eerſten en ouden tytel te verkrygen: Waar van ſy ſullen gehouden zyn te houden notitie, in de regiſters van onſe Officiers *d'Armes*, in de maniere ſoo hier naar verklaart werdt; op de boete van vyftich guldens, tegens de voorſz. overtreders.

VIII.

Wy verbieden ook wel expreſſelijk aan alle onſe Vaſſallen, onderdanen, en inwoonders van onſe Landen, van wat qualiteyt de ſelve zyn, hun te noemen oft intituleren, Ridders, ſoo verre ſy by ons, oft by onſe voorſaten, geen Ridders geſlagen en zyn; op de boete van hondert guldens, en dat den ſelven tytel uytgedaan, en uytgeſchrapt ſal worden in alle plaatſen, daar hy ſal gevonden worden.

IX.

En want veele abuyſen in deſe onſe Ordonnantie vermeldt, oorſpronk nemen uyt dien dat de Secretariſſen, Griffiers, Notariſſen, en andere publijke perſoonen, die contracten en diſpoſitien van partyen ontfangen en ſtipuleren, den ſelven lichtelijk zyn toeſchryvende tytelen van Edeldomme, die hem niet toe komen, en verboden zyn by deſe onſe Ordonnantie: Wy willen dat ſulke publijke perſoonen, die bevonden ſullen worden den partyen voor hun comparerende en verſchijnen, toegeſchreven te hebben tijtelen en eeren, die ſy ſeekerlijk oft waarſchynlijk wiſten, heurlieden niet toe te komen, ſullen voor elke reyſe gecondemneert worden in de boete van hondert guldens.

X.

En om dieſwille, dat ſommige onderſaten, niet konnende meritoirlijk begeeren, noch verwachten van hunne natuyrlijke Princen, de digniteyt oft tytel van eere, die ſy boven hunne dracht en ſtaet affecteren, den ſelven gaan begeeren aan vreemde Princen, tot nadeel van onſe Rechten van ſouverainiteyt, hoogheyt, en præeminentien, en ook ten overlaſte en mis-achtinge van onſe andere onderſaten, die in eenige Provintien moeten contribuéren in de omſtellingen, beden en ſubſidien van deſelve: Verklaren wy wel expreſſelijk, dat niemandt van onſe Vaſſalen, oft onderſaten, hem en ſal mogen behelpen, in onſe voornoemde Nederlanden, van eenige Legitimatie, Annobliſſement, Octroy van nieuwe wapenen, vermeerderinge ofte verheffinge van deſelve, van Ridderſchap, oprechtinge van nieuwen tijtel van heure Landen, Heerlijkheden, oft Leenen, noch van andere privilegien, præeminentien, als van onſe voorſaten, ofte van ons: op peyne, dat ſulke titulen uytghedaen en uytgeſchrapt worden by de publijke authoriteyt, en de overtreders gecondemneert in de boete van twee hondert guldens.

XI.

En alſoo eenige door onwetentheyt, en andere door vermetentheyt, hun vervorderen te doen ſtellen op hunne wapenen, de Tymbren in platten aanſichte, naar de maniere van Souveraine Princen, ofte ook Helms heel vergult, ſonder daar toe eenigen tijtel ofte recht te hebben, en ook te dragen andere Kroonen dan hen toe en komen, ſonder eenig onderſcheyt te maaken, tuſſen Kronen van Graven, Mark-Graven, Princen, ofte Hertogen; ja, dat meer is, ſommige die zijn dragende met hooge *Fleurons*, op de maniere van Koningen en Souverainen, alles tot nadeel van ons, en andere Souveraine Princen. Wy willende daar inne behoorlijke regel en order ſtellen, bevelen allen onſen onderſaten, en inwoonderen van onſe voornoemde Landen, van wat qualiteyt deſelve zyn, dat elk naar ſijnen ſtaat en digniteyt, binnen drie Maanden eerſtkomende, naar de publi-

blicatie van desen, redressere sulke fauten en excessen; op peyne dat sy by publijke authoriteyt geredresseert sullen worden, en de dilayanten gecondemneert in de boete van drie hondert guldens.

XII.

Om te beletten de abuysen, die geschiet zyn in 't regart van de Bastaarden en hunne descendenten, die hun vervordert hebben te dragen metten toenaam van de oprechte en wettige familien, de wapenen van deselve, sonder daar inne te stellen eenig teyken van bastardye, soo dat by lankheyt van tijden, de descendenten van eenigen natuyrlijken, ofte onwettigen soone, dikmaals hun stellen onder de wettige, en versoekende heurlieder successien, rechten, en prærogativen, door dien dat by den naam, noch by de wapenen, niet en kan bekent worden eenige differentie noch onderscheyt, tusschen de wettige en de descendenten van Bastaarden. Wy willen en bevelen expresselijk, dat in de wapenen van de Bastaarden, en natuyrlijke (al waren die ook gelegitimeert by onse brieven, ofte by die van onse voorsaten) en hunne descendenten, gestelt sy eene notable differentie en sonderling teyken, te weten, in de wapenen van de Bastaarden, ofte onwettige, een baare, en in de gene van hunne descendenten, een remarcable note, verscheyden by die gene die gebruykt worden by de jonkste soonen, descenderende van wettigen bedde, op de boete van tsestig guldens voor elke overtredinge.

XIII.

En om te verhoeden de ongeregeltheden, die lichtelijk souden mogen gebeuren tot nadeel van andere, als men nieuwe Wapens en Timbren verleent aan persoonen die genobiliteert zyn, ofte aan die gene, die begeeren vermeerderinge ofte veranderinge van deselve Wapens ofte Tymbers, door dien dat de Wapen-registers (tot dewelke in sulken gevalle men placht toevlucht te nemen) niet onderhouden en zyn, gelijk hier voormaals, waar uyt in toekomende tijden, ook souden mogen rijsen grote geschillen, op het dragen van alsulke Wapenen. Hebben wy goetgevonden, dat onsen eersten *Roy d' Armes*, en alle onse andere *Roys* ofte Heraults, elk in de Provintie daar van hy den naam sal voeren, vernieuwen en maken sal de voornoemde Wapen-registers, in de maniere soo dat van ouden tijden is gebruykt geweest En dat tot dien eynde onse Vasallen en Onderdanen, hebbende, ofte pretenderende eenig recht van Edeldomme, sullen senden ofte doen leveren (onder recipisse) in handen van onsen voorsz eersten *Roy d' Armes*, en aan den *Roy* ofte *Heraults d' Armes*, van de Provintie van hunne origine, ofte residentie respectivelijk, hunne wapenen getimbreert, behoorlijk geschildert met heure namen, toe-namen, en tijtelen (indien sy eenige hebben) en die van heurlieder vader en moeder, onder hun handt-teeken, om alsoo geschildert en geregistreert te werden in de Registers van heurlieder respective officien, (soo voorsz is) om daar aan toevlucht en regart te nemen soo 't behoort.

XIV.

En uyt dien dat geduyrende de voorleden oorlogen, en de absentie van onse voorsaten, Princen van desen Landen, men heeft luttel toesigt genomen, op wat manieren en fatsoen de Couriers, Posten, en Boden, soo wel van onse Provintien, Steden, Casselryen, en Heerlijkheden, als ook die van onse ondersaten, droegen de Blasoenen van Wapenen, doende een yegelijk maaken naar sijn goetdunken, sonder daar in te volgen de oude coustuymen en ordonnantien. Wy willen en bevelen, dat sulke Couriers, Posten, en Boden, deselve Wapenen sullen dragen op verheven bussen, sonder Kroone, hangende met ketens op de slinker zyde van haarlieder lichaam; op peyne dat de gene, die anders gemaakt zyn, en gedragen worden, by onse Officiers *d' Armes* afgenomen, en tot heurlieder profijte geconfisqueert sullen worden; en boven dien, de overtreders gestraft met de boete van twintig guldens. Dewelke, en alle de andere boeten en amenden, hier boven gestatueert en uytgedrukt, verdeylt sullen werden, te weten, een deel tot onsen profijte; het tweede deel tot profijte van den Officier die het exploict doen sal; en het derde tot profijt van den aanbrenger.

XV.

Willen en bevelen daar en boven, dat alle Brieven, die verkregen zyn sedert onse aankomste in dese Landen van herwaartsover, ofte de gene, die hier namaals nog verleent sullen werden in materie van Annoblissement, dragen van Wapenen, vermeerderinge ofte veranderinge van dien, legitimatien, vernieuwinge van Edeldom, confirmatien of approbatie van den selven, Brieven van Ridderschappen, erectie van eenige Landen, Heerlijkheden, ofte Leen, in tijtel van eeren, en andere van diergelijke materie en substantie, sullen by de impetranten gepresenteert worden aan onsen eersten *Roy d' Armes*, aan den *Roy* ofte Herault *d' Armes* van de Provintie van heurlieder residentie, en oorspronk; ofte van de Provintie daar de Heerlijkheyt, nieuwelijk verheven zijnde in tijtel, gelegen is, om geregistreert te worden in de Registers ofte Boeken van heure respective Officien, en volgentlijk onder hun handtteeken op den rugge gecertificeert te werden, dat sy daar af notitie genomen hebben, by gelijke registrature sal gedaan werden van de electie van Artois, ten opsiene van de gene, die uyt deselve Provintie gesproten en woonachtig zyn; op peyne van te verliesen hen effect en de vrucht van alsulken gratien, giften, en octroyen.

XVI.

En op dat alles 't gene voorsz is, in datelijke en reele exceutie gestelt, scherpelijk onderhouden, en in alle poincten volbracht worde, soo hebben wy geordonneert en gecommiteert, ordonneren en committeren by desen, soo wel onse Fiscalen van onse Raden, als onsen eersten *Roy d' Armes*, en alle onse andere Heraults *d' Armes*, en elk van hen by preventie, om daar toe te verstaan, en sonderling toesigt te dragen. En hebbende bevonden, dat yemanden ter contrarien gedaan heeft, de devoiren van calange, aanklaginge en vervolg te doen, die in sulke saaken behooren voor onse Raden ofte andere, dien de kennisse van sulke materie toestaat. Van al het selve te

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

doen met datter aankleeft, hebben wy hen gegeven, en geven by desen volkomen macht, authoriteyt, en sonderling bevel.

Ontbieden daaromme, en bevelen onsen seer lieven getrouwen die Hooft-Presidenten, en lieden van onsen Secreten, en Grooten Raden; Cancelier, en lieden van onsen Rade van Brabant, Stadhouder, President, en lieden van onsen Rade van Lutzemburg, Stadhouder, Cantzler, en lieden van onsen Rade van Gelderland; President en lieden van onsen Rade van Vlaanderen; Gouverneur, President, en lieden van onsen Provincialen Rade van Artois; Groot-Bailliu van Henegouwe, en lieden van onsen Rade van Henegouwe, in ons Hof te Bergen; Gouverneur, President, en lieden van onsen Rade te Namen; Gouverneur, President, en lieden van onsen Rade in Vriesland; Stadhouder, President, en lieden van onsen Raad t'Uytrecht; Stadholder, Cantzler, en lieden van onsen Rade in Over-Yssel; Gouverneur van Rijssel, Douay, en Orchies; Bailliu van Dornik, en Dornicxsche; Lieutenant van Groeningen; Rentmeesters van Bewest en Beooster-schelt in Zeeland; Prevost van Valencijne; Schouteth van Mechelen, en allen anderen onsen Rechteren en Officieren, en dien van onse Vassalen, dien dit aangaan sal, heure Stedehouderen, en elken van hen besondere, soo hen toebehooren sal, dat sy dese onse jegenwoordige van stonden aan doen kondigen, uytroepen, en publiceren, binnen de Plaatsen, Vlekken, en limiten van heure Jurisdictien respectivelijk, daar men gewoonlijk is diergelijke uytroepingen en publicatien te doen. Op dat niemand daar van ignorantie en soude mogen pretenderen, en deselve onse Ordonnantie observeren en onderhouden, doen observeren en onderhouden, onverbreekelijk in alle heure poincten en articulen, sonder eenige contradictie ofte belet, procederende en doende procederen tegens de overtreders en ongehoorsame, by executie van de peynen hier boven gementioneert, sonder eenige gunste, dissimulatie, ofte verdrach. Dies te doene met diesser aankleeft, geven wy den selven, en elken van hen besondere, volkomen macht, authoriteyt, en sonderling bevel.

Ontbieden en bevelen allen en eenen yegelijken, dat sy 't selve doende ernstelijk verstaan, en obedieren, want ons alsoo gelieft. Dies t'oirkonden hebben wy onsen zegel hier aan doen hangen.

Gegeven in onse Stad van Brussel, den veerthienden dach van December, in 't Jaar ons Heeren, duysent ses hondert en sesthiene.

Geparapheert

M A. vt.

Onderstondt, Geschreven by de Eertz-Hertogen in hunnen Rade,

En geteekent

VERREYKEN.

° *Met een Kroon of Helm,*] Wat de outheid belang, so is 't dat de Romeynen verscheidene soorten van Kroonen hadden, van allerhande stoffe, fatsoen en namen, na de verdiensten der gene aan de welke sy die gaven; de voornaamste onder deselve waren de volgende; te weten, 50

I. *Corona Obsidionalis* ofte *Graminea*, die wel de waardigste van alle en meest geagt was, werdende alleen gegeven aan de sodanige, die een Leger, 't geen rontom vande vyant beset was onsetteden, en het Krygs-volk also gelijk als van de dood verlosten; dese Kroon was gemaakt van groene bladeren, en niet van Gout of enige andere kostelijke materie; Plinius schryft daar van aldus: *Hist. Nat. l. 22. cap. 4. Dabatur hæc viridi è gramine, decerpto inde ubi obsessos servasset aliquis.* Dat is: dese Kroon wiert gemaakt van groen gras, geplukt van 't veld, alwaar den vyand was overwonnen of in de vlugt geslagen. Met dusdanig een Kroone is gekroont geweest *Quintus Fabius Maximus*, dewelcke Hanibal belet hadde Romen te belegeren, mitsgaders *Scipio Africanus*, die den Burgemeester *Manlius* in Africa ontset, en uyt handen van sijne vyanden verlost hadde.

II. *Corona Civica*, of de Burgerlijke Krone, was gemaakt van eike bladeren, en taxkens met eikelen daar aan hangende; en wierd gegeven aan die gene, die een Burger van Romen in gevaar sijnde, den selven uyt handen van sijn vyand kwam te verlossen. Ja was dese Kroon in sodanig een waarde, dat al was 't schoon dat yemand een Koning of Veldoverste der Bontgenoten verlost hadde, die geen Burger van Romen was, hy deselve egter niet verkrygen konde. En die dese Kroon verdiend hadde, mogt op alle groote feesten nevens de *Senatores* sitten; ook was hy vry eenig ampt te bedienen, ten ware hy sulx van selfs aanvaerden wilde; en schoon dese Kroonen mede van kruyden en bladeren waren, so wierden deselve evenwel meer geagt, dan offe van louter goud geweest waren. Om welke reden sommige menen, dat de Keisers altyd voor hunne poorten een eikenboom hadden staan, tusschen twee Laurieren; waar op dese Verssen van Ovidius slaan,

Postibus Augustis eadem fidissima custos
Ante fores stabis, mediamque tuebere quercum.

III. Was *Corona Muralis*, gemaakt van gout, en wierd gegeven aan die gene, dewelke allereerst de Wallen van eenige Stad of Sterkte beklom of beschermde, sijnde daarom ook gemaakt in forme van een borstweringe; de eerste die deselve verkreeg was *Manlius Capitolinus*.

IV. *Corona Castrensis*; welke gegeven wierd aan die gene, die aller eerst de Pallisaden of staketten van 't Vyants Leger door braken; en was mede gemaakt van gout, op de maniere als de werken of Wallen van eenig Leger.

V. Insgelijx was van gout de *Corona Navalis*, welke vereert wierde aan die gene, die aller eerst eenig Schip vanden vyand hadde geenterd; Marcus Varro ontfing dese Kroon van Pompejus, in den strijd van de Zeerovers; van gelijken Marcus Agrippa, en meer andere.

VI. Behalven dese was 'er nog de *Corona Ova-*

lis,

tis, gemaakt van Mirte bladeren, en vereerd aan soodanige Veldoversten, wiens Victorie sonder veel bloetvergieten verkregen was, die ook oversulx sijn inkomste te Paerde, en niet op een koetse dede, by sig hebbende, in plaats van Trommelen of Trompetten, allerhande musicale instrumenten.

VII. Eindelijk was'er de *Corona Thriumphalis*, gemaakt van Laurier bladeren, en gegeven aande *Consules* of *Dictatores*, die een Victorie van groot gewigte verkregen, en ten minsten drie duysend mannen verslagen hadden; werdende den dag van derselver intrede seer plegtelijk gevierd, so dat niemant als dan enigerhande nering of hantwerk vermogt te doen; de Poorten, Straten, Kerken en Vensters waren alle bekleed met Ryke en kostelijke stoffen van Silver en Gout, mitsgaders allerhande lieffelijke en welriekende bloemen en kruyden; den gantsen Senaat en alle de Edelen, so wel Geestelijke als Wereltlijke, mitsgaders de aansienlyxte van 't volk, gingen den Triomphanten Veltoverste te gemoet; dewelke sat op een Vergulde koetse, getrokken van vier Sneeuw-witte Paerden, hy selfs gekleet in Purper, en gekroont met Laurieren, hebbende alle sijne gevangenen voor hem gaan, met afgeschoren hair, en even als slaven de Hoofden nade aarde hangende; sijn eigen Soldaten in tegendeel hadden Laurier takken in hunne handen, en volgden daar op de Wagens met al den roof en buyt van de Vyanden genomen, mitsgaders de presenten van Bontgenote Koningen, die hem vereerd waren, als mede de afbeeldingen van alle de Steden en Castelen by hem overwonnen; op sodanig een wyse is Paulus Emilius, na dat hy Perseus Koning van Macedonien overwonnen hadde, triomphantelijk binnen Romen gekomen.

51 Hier van daan is de oude maniere van doen in gebruyk gebleven, dat de Keisers en Koningen een Kroon op het Hoofd is geset geworden, het welk also in en op deselver Wapentuyg wierde uyt gebeeld.

In 't eerste was deselve maar een enkele Hoofdband ofte tophuyf, van purper Laken ofte Linnen t'samen gevlochten, op die wijse gelijk als de Turxse Tulbanden toegestelt werden, het welk *Diadema* genoemt wiert, *Gestamen capitis Regum insigne*, van het Griexe woort *diadein*, het welk is *circumligare*; 't geen naderhand met een Kroon ofte Krans omringt is geworden, eerst van Laurier bladen, en daar na van louter goud, met allerhande gesteenten beset. So leestmen by Plutarchus dat Marcus Antonius op den Lupercalen-feest-dach den Kaisar Julius tot een teken dat hem het gebiedende Rijk toequam, soo een Tulbant met een Lauren-krans omvlochten, op het Hooft sette, en hem voor gebiedende Kaisar uytriep, seggende, In den Lauren-krans siet gy een overwinner voor het Kaisarrijk, en in den Tulband een Koning. *Plutarchus de vitis illustr. Viror. in Antonio cap. XVII. Lupercalibus cum Cæsar Triumphali veste in tribunali sederet in foro, & Lupercos spectaret (decurrunt autem multi nobilium juvenum, & nonnulli etiam Magistratus oleo uncti, albisque scuticis per lusum obvios percutiunt) Antonius & ipse unus lupercorum, jusso valere antiquo more, diadema laureo serto circumplicatum tenens, ad tribunal accurrit, elatusque à Comitibus; Cæsaris id capiti imposuit, indicans Regnum ei deberi.*

By andere is desen Tulbant met gout en kostelijke gesteenten beginnen verciert te werden, en met een goude Krans van vlammende opgaande Sonne-stralen omvat, daar mede de hoge mogentheyt beduyd wierde, het welk een dracht van de oude Koningen geweest is. *Unde Virgil. Æneid. lib. 12. de Latino Rege:*

Interea Reges, ingenti mole Latinus
Quadrijugo vehitur curru, cui tempora circum
Aurati bis sex radii fulgentia cingunt,
Solis avi specimen.

DAT IS:

De beyde Koningen genaakten met de Groten;
Latinus rijd, gevolgt van 't Hof en Krijgsgenoten,
Op eenen wagen met vier paarden, om sijn hooft
Een Kroon met ses paar gulde stralen, noyt gedooft,
Als Grootvaars Sonne-glans.

Hoedanige vlammende stralen in verscheide familien in Italien, en in de Wapens van den huyse van Medices en Hertogen van Tuscanen, nog tegenwoordich vertoont werden.

Daar na sijnder eyken-bladen tot een teyken van heerlijkheyt in plaats gestelt, sulx noch jegenwoordig uyt den gulden Hooft-bant van des KaisarsKroon met Diamanten en andre Edle gesteenten rondom beset, acht Goude Eyken bladen, tot optoyinge van de Kroon oprijsen, hebbende in 't midden een Goude getimbreerde en uytgehouwen plaat, van vooren en van achteren bonnets wijse rond opgaande, en van ter sijden twee brede takken, welkers top-eynden deselve platen halfmaans wijse opgaande op het boven middepunt bereyken, en t'samen een kleine Werelt bevatten, die daar boven opstaat met een opgaande Kruysken, beduydende de Monarchie des Werelds. So noemde den Kaisar sich selven, een Heere des Werelds, *in l. 9. ff. ad leg. Rhod. de jactu Ego mundi Dominus.* Het welk niet te verstaan en is een Heer des Werelds in eygendom, maar in bescherming; *ut recte distinguit Bronchorst. centur. 2. assert. 63. Vide Andr. Gail. de pace publica lib. 1. cap. 11. num. 4. Reiner. Sixtin. de Regalib. lib. 1. cap. 4. num. 7. Eleganter illud explicat Seneca de Benefic. lib. 7. cap. 3. & 4. Omnia Rex imperio possidet, dominio singuli; ad Imperatores potestas omnium pertinet, ad singulos proprietas. Alii verba illa non generaliter accipienda putant, sed synecdochice totius pro parte, scilicet de Orbe Romano secundum l. 17. ff. de Statu hominum; vide Georg. Tholosan. de Republ. lib. 6. cap. 13. num. 14. Arnis. de jure Majestat. cap. 2. num. 2. & Artur. Duc. de usu & auth. Juris Civ. Romani lib. 2. cap. 1. num. 2. & seqq.*

Van ouds plag den tophuyf van des Kaisars Kroon rondom dicht te sijn, dewelke daar na,

en

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

en ſoo men meent met de verdelinge van het Kaiſerrijk in 't Ooſt en 't Weſt gebied, doorſneden en doorluchtig gemaakt is. *Vide Paſcal. de Coronis lib. 9. cap. 8.*

52 De France, Spaanſe, en andre Koningen, hebben alleen den Hooft- en Tul-bant in gelijker voegen met Diamanten en andre Edele geſteenten, en uytſtekende Eyke bladen beſet, voor haar Kroon gehouden, daar van de ſommige de Eyken bladen in Lelyen, ofte ander lofwerk van haar wapen verandert hebben. Tot dat François den I. Koning van Vrankrijk, ten nabootſe van de Kroon van Karel de V. op de acht Lelyen uyt den Hooftbant uytgaande, ſoo veel kleine taxkens heeft doen oprijſen, en op den top met een uytſtekende Lelye doen t'ſamen hechten, op dat het alſoo na des Kaiſers Kroon ſoude gelijken. En Philippus de II. Koning van Spanjen, en beyde de Indien, des Kaiſars Karels Vader, heeft wel de Eyke bladen aan ſijn Kroon gehouden, maar deſelve in vorm van een Globe en ronde Werelds Kloot, mede met taxkens doen toevlechten, als of hy daar mede wilde beduyden, dat hy de nieuw gevonden Eylanden van de Indien, en een goet deel des Werelds beheerſte.

Kaiſar Karel, om ook het geeſtelijk gebied uyt te beelden, heeft aan beyde zyden van ſijn Kroon een Geeſtelijken mijter uyt de eyke bladen van onder de Kroon met een half rondebocht, ter hoogte van de bandplaat, dewelke van het voorhooft tot het achterhooft met een ovaal rond overging, en op het middepunt de kleine Werelt met een Kruys vertoonde, doen oprijſen. Na het voorbeeld van dewelke niet alleen hare navolgers, maar ook andre Koningen hare Kroonen, dewelke te voren open waren, met acht gevlochte banden ofte taxkens, bonnets-wijſe hebben doen toevlechten, met dit onderſcheyt, dat ſommige, als den Koning van Hiſpanjen de eyke-bladen behouden heeft, en andere in plaats van dien Lelyen, gelijk als de Koningen van Vrankrijk, en andre, als de Koningen van Engeland ten delen Lelyen, en ten delen kleine Kruyskens gegebruykt hebben; andere wederom half Lelyen en half Eyken, gelijk als Portugaal, andere geheel Eyken-bladen met Paarlen ofte Doppen onderſcheiden, gehouden hebben, als ſijn de Koningen van Sweden, Denemarken, Polen, Hungarien en Bohemen.

Den Hertog van Savoyen heeft ook een Kroon met Eyken-bladen geciert, en boven toegeknoopt. Gelijk ook de Aarts-Hertogen van Ooſtenrijk mede een geſloten Eyken-bladige Kroon hebben, doch niet meer als met vier taxkens boven te ſamen gehegt; So hebben ook de Rijks-Keurvorſten een beſloten Kroon, doch deſelve is meer een Bonnet gelijk, ſo als ook den Mijter van de Hertogen van Venetien eygentlijk geen Kroon en kan genomt werden.

Andre Vorſten voeren niet als een open Kroon van ſilver, in onderſcheyt van des Kaiſars of Konings Kronen, die van gout, en in gout werden afgebeelt.

De Hertogen hebben haren Onder-kroon met acht gelijk opgaande Eyken-bladeren beſet.

De Princen hebben mede wel acht Eyke-bladeren, maar daar van ſijn vier tuſſen elke opgaande, en ſulx over de onderſte nedergaande omgekrult; doch in oude tijden plegen ſoo wel Princen als Hertogen, een roden hoet, gevoert met herminen, te dragen.

De Markgraven hebben een Kroon met vier uytſtekende Eyken-bladen, met drie Paarle Doppen tuſſen elk derſelver, daar van de eene driekantich is; met dit onderſcheyt, dat de Hertogen, Princen, en Mark-graven, die onder niemant anders en ſtaan, hare Eyken-bladen op byſondere grondvoeten boven den Onder-kroon vertonen, en de andere dewelke yemant anders onderhorig ſijn, hare Eyken-bladen maar alleen uyt de Kroon ſelf uytrijſen.

De Graven hebben een open Kroon, alleen met Paarlen beſet.

De *Vicountes* ofte Burg-graven hebben alleen een ſlechten Kroon, of anderſints met vier Paarle doppen beſet.

De Baanderheeren en Baronnen hebben alleen een ſlechte Kroon ofte Tulbant, daar een open Helmet boven uytkomt.

De Ridders, en andere Edelen hebben alleen een open Helm boven haar Wapen-ſchilt.

Het onderſcheyt tuſſen een geſloten Kroon der Koningen, en een open Kroon der Hertogen, Princen, Graven, en andere minder Edelen, beduyt, dat deſelve onder de Koningen ſijn, en in hare waardigheyt kunnen toenemen en aanwaſſen, daar de Kaiſars en Koningen op den hoogſten trap van eere ſijn, dewelke niet en ſtaat te vergroten ofte verhogen, en daarom hare Kronen werden geſloten, als niemant boven haar erkennende; en de uytwaſſende Eyke-bladen beduyden geluk en voorſpoet, daarom merendeels de Roomſe Kaiſeren in de oude penningen met een Hooft-krans van Eyke-bladeren vertoont werden.

De Turken, Perſen, Meden, en andere Orientaalſe Koningen gebruyken geen Kroonen, maar hebben alleen het hooft met een ſeer konſtig gevlochten Tulbant bedekt, die niet min koſtelijk en met allerhande Edele Steenen en Paarlen is opgetoyt, en toegemaakt volgens tuyge van *Xenophon Exped. Cyri lib. 2.* en *Q. Curt. lib. 3. cap. 3.*

53 Dus verre vande Wapenen en Kronen gehandeld hebbende, ſullen wy nu overtreden tot de Helmen; welke van alle oude tyden de onedele niet vermogten op hunne Wapenen te voeren, gelijk dan die nieulijx geadelt waren, niet vermogten eenige open Helmen, 't ſy met tralien of ſonder tralien te voeren, maar moeſt het viſier geſloten en nedergeſlagen weſen, om daar mede te betekenen, dat ſy geen agt op de daden van een ander te geven, nog ook die te gebieden hadden; van die ſoorte ſpreekt *Silius Italius*,

Atrato munimine clauſerat ora.

Dog by byſondere gifte vanden Souverain, en om brave daden kon yemand daar van werden gediſpenſeerd, 't welk dan in de brieven van Edeldom ſpecialijk uytgedrukt wierde.

Onder de open Helmen, waren die van de geboorne Edelen met twee tralien; voor Edelluy-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

luyden van afkomſt met drie; voor Ridders met vyf; voor Hertogen, Marquiſen, Graven en andere met ſeven; mitsgaders voor Souverainen met negen, als ſijnde een getal dat alle getallen in ſig vervangt; So vermogten mede geen Edelen, nog *Majores* nog *Minores*, op hunne Wapenſchilden enige Helmen te ſtellen met platten aanſigte, maar alleen van ter zyden, want het andere alleen eigen is den Princen, Veldoverſten, en Hoofden van Ridderlijke Ordres, tot betekeniſſe van volle magt, en dat ſy hun oge over al moeten laten gaan, waar van 't exempel te ſien is in 's Gravenhage, inde getimbreerde Wapens van Hertog Philips, en alle ſijne Ridderen van 't Gulden Vlies, hangende inde grote Kerk op 't hoge Choor; nog insgelyx van Gout of geheel vergult, ten zy ſy abſolute Princen ſijn, of van s' vaders ſyde van Koninglijken huyſe, anderſints maar van Silver, en gemene Edelen van yſer of ſtaal.

Wat de forme der Brieven belangt, die den Keiſer gaf aan nieulijx geadelde, om open Helmen te mogen voeren, ſal de volgende konnen dienen, verleent in't Jaar 1539. aan Johan van Loven, die ten tyde van Keiſer Carel de V. wiens Fourier hy was, over 't verſlaan van een Saraceen in 't aanſien van 't heir der Turken en Chriſtenen, 't geen den Keiſer hem bevolen hadde met deſe woorden *Velt hem*, de ſtam-naam daar van verkregen heeft, die ſijne nakomelinge naderhant altoos gevoert hebben.

CArolus Quintus, divina clementia Romanorum Imperator Auguſtus, ac Germaniæ, Hiſpaniarum, utriuſque Siciliæ, Hieruſalem, Hungariæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Inſularum Balearum, Sardiniæ, Fortunatarum, ac Indiarum, & terræ firmæ maris Oceani, &c. Rex; Archidux Auſtriæ, Dux Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ, Limburgiæ, Lucemburgiæ, Geldriæ, Wirtembergæ, &c. Comes Habſburgi Flandriæ, Tirolis, Artheſiæ, & Burgundiæ, Palatinus, Hanoniæ, Hollandiæ, Zelandiæ, Ferreti, Kiburgi, Namurci, & Zutphaniæ; Lantgravius Alſatiæ, Marchio Burgoniæ, & Sacri Romani Imperii &c. Princeps Sueviæ, &c. Dominus Friſiæ, Maliniæ, Salinarum, Tripolis & Mechelinię, &c. fideli nobis dilecto, Joanni Velthem à Lovanio, *familiari noſtro, continuo domeſtico, gratiam noſtram Cæſaream & omne bonum.* TAMETSI *omnibus ſubditis noſtris ad gratiam impertiendam inclinemus, eorum tamen commoda, honores, & ornamenta extollere, & promovere magis cupimus, qui omnem ætatem omnemque ſuam operam & ſtudium noſtris, & Sacri Romani Imperii, ac ſereniſſimæ domus noſtræ Auſtriæ & Burgundiæ rebus & obſequiis, impendunt; Quapropter conſiderantes ingenuas animi & corporis tui dotes, morum probitatem & induſtriam, nec non ſinceram fidem & obſervantiam erga nos, & Sacrum Romanum Imperium, & potentiſſimas inclytas domos Auſtriæ & Burgundiæ, fidelem & gratam ſervitutem, quam nobis per complures annos & belli & pacis tempore præſtitiſti, maximè quando ſuperiori anno M. D. XXIX. claſſe ex his noſtris Hiſpaniarum Regnis, in Italiam trajecimus, pacatiſque Italiæ rebus, & imperii diademate à Clemente VII. Pontifice Maximo fælicis recordationis inſigniti, ad Germaniam, & poſt conventus Imperii Auguſtæ ac coronationem Sereniſſ. Principis Domini Ferdinandi fratris noſtri chariſſimi, in regem Romanorum acquiſierat, in ſolemni Principum Electorum & aliorum Imperii Sacri ſtatuum præſentia celebratam, rurſum ad alium conventum Ratiſbonæ habitum, inde contra Turcas in Pannonia proficiſcimur, ab hiſque negata pugnandi copia ac pedem referentibus, quum denuo per Italiam ad hæc noſtra Hiſpaniarum regna reverſi, noviſſimas expeditiones noſtras, alteram videlicet in Africam, alteram in Galliam Narbonenſem ſuſcepimus; in quibus quidem itineribus & expeditionibus, tu præfate* Joannes Velthem, *nos per omnem fortunam, & quæcunque terræ mariſque pericula continuo ſecutus es. Hæc igitur tua obſequia, & quæ indies præſtas, & ad præſtandum deinceps te promtum paratumque offers, quum merito nos inducant, ut te aliquo munificentiæ noſtræ munere ornemus.* MOTU *itaque proprio, ex certa noſtra ſcientia, & de imperialis poteſtatis noſtræ plenitudine, tibi præfato* Joanni Velthem *filiiſque hæredibus & deſcendentibus tuis utriuſque ſexus legitimis in infinitum arma & inſignia tua olim tibi à nobis elargita & quum talia ſunt, videlicet ſcutum rubri coloris, in quo trabecula quam vulgari Gallico* Cheuron *vocant, aurei coloris ex utroque inferiori angulo, in medio ſupremitatis ſcuti aſcendit, quinque conchas Jacobeas nigras æqualibus ſpatiis disjunctas continens, in capite vero ſcuti aurei ſive crocei coloris campo, aquila nigra unius capitis cauda & alis diſpaſſis, & pedibus exporrectis, roſtro aperto, antrorſum flexo, & lingua exerta; ſcuto vero galea ſuper impoſita eſt, tæniis ſive laciniis aurei & rubri colorum redimita, in cujus cono duæ alæ rubræ exiſtunt, hoc modo immutanda, augenda & exornanda duximus, prout tenore præſentium immutamus, augemus & exornamus; videlicet galea clauſa*

in torneamentale conversa, supra qua ex fascia tortili aurei & nigri colorum loco alarum imago Turcæ veste rubra induti femore tenus promineat, sinistra parmam auratam, dextra vero ensem Turcicum sive acinacem, ad ictum sublevatum tenens, capite pileum rubrum, fascia alba circumvoluta tectum gerens: quemadmodum hæc omnia in medio præsentium accuratius depicta sunt: volentes & decernentes quod tu præfate Joannes Velthem *filiique hæredes & descendentes tui ante dicti præscripta arma & insignia sic à nobis immutata, aucta & exornata, ex .... antea perpetuis futuris temporibus, habeatis & deferatis, per totum Romanum imperium, Regna & Dominia nostra, atque alibi ubique locorum in omnibus & singulis honestis decentibusque actis & expeditionibus, cæterorum armigerorum more, tam joco, quam serio, in torneamentis, hastiludiis, bellis, duellis, singulari certamine, & quibuscunque pugnis, vexillis, tentoriis, annulis, signis, sigillis, signetis, monumentis, ædificiis, universa suppellectile, & quibuscunque in rebus illis, pro libitu vestræ voluntatis, uti fruique possitis & valeatis, contradictione & impedimento cessantibus quorumque.* APTIQUE *sitis & idonei, ad ineundas & recipiendas omnes prærogationes, gratias, libertates, jura & consuetudines, quibus cæteri à nobis hujusmodi ornamentis insigniti, gaudent & potiuntur, absque alicujus contradictione & impedimento.* MANDANTES *universis & singulis Principibus, tam Ecclesiasticis quam sæcularibus, Archiepiscopis, Episcopis, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, Militibus, Clientibus, Capitaneis, vice dominisque Advocatis, Præfectis, Procuratoribus, Officialibus, Quæstoribus, Heraldis, armorum Regibus, Caduceatoribus, Civibus, Communitatibus, & denique omnibus nostris & Imperii Sacri subditis & fidelibus dilectis, cujuscunque status, gradus, & conditionis existant, ut te præfatum* Ioannem *hæredesque & descendentes tuos antedictos, in hujusmodi armorum fruitione nec turbent, nec impediant, verum illis uti, frui, & gaudere pacificè sinant & permittant, quatenus gratiam nostram charam habeant, ac pœnam decem marcharum auri puri pro medietate fisco seu ærario nostro, reliquam vero partem injuriam passi aut passorum usibus, quotiescunque contra factum fuerit, irremissibiliter applicandam incurrere formident; harum testimonio litterarum manu nostra subscriptarum & sigilli nostri Cæsarei appensi munitarum. Datum in civitate nostra Toleti, die vigesimo mensis May, anno Domini millesimo quingentesimo nono: Imperii nostri, decimo nono; & Regnorum nostrorum, vigesimo quarto.*

Onderteekent,

CAROLUS.

P *Twederhande soort van Ridderschap,*] Dat 45
is van afkomst, ofte uyt eygen verdiensten, daar van hier voor onderscheidentlijk is gehandelt.

Van oudts plag niemant tot het Ridderschap aangenomen, of tot Ridder verkoren te werden, of hy was van Edele afkomste, *ita constitutum à Friderico II. & Conrado IV. Vide apud Goliastum Constit. tom. 3. pag.* 398. Doch het selve wert verstaan met dese uytsondering, ten sy iemant buyten deselve qualiteyt om sijn bysondere diensten by gratie van den Kaisar daar toe was verkoren. Soo heeft ook den selven Keyser Frederik de II. 't selve aldus gelimiteert: *Ne cui militare liceat nisi qui vel de militari genere sit, vel militarem Ordinem ab Imperatore impetravit. Neapol. Const. lib.* 1. *cap.* 56. 60. Soo verhaalt *Petr. de Vineis Epistol. lib.* 6. *Epist.* 7. dat den selven Kaisar seker persoon, welkers Voor-ouders geen Edelluyden geweest waren, om sijn verdiensten tot Ridder maakte, seggende: *Quamquam pater suus miles non fuerit, & nostris constitutionibus caveatur, quod Milites fieri nequeant, qui de genere Militum non nascantur, ipse tamen de culminis nostri licentia decorari valeat cingulo militari.* Het welk by ons ook also wert onderhouden, by dewelke van geen minder aansien en sijn, die tot den trap van het Ridderschap door haar eygen deugden en verdiensten gekoren werden, als die het door haar geslacht en afkomst verkrygen.

Daar toe sonderling dient het voorbeelt, dat *Otto Frisingensis lib.* 2. *cap.* 18. verhaalt, van een slecht Soldaat, dewelke de lange Belegering moede sijnde, in aanmoediging van de andere tot het beklimmen van het Kasteel, alleen met sijn schilt en swaart, met een enterbijltjen, gelijk sodanige waaghalsen gewoon sijn te gebruyken, de borstwering opklimmende, van den Koning wiert geroepen, dewelke hem om sodanig stout bestaan, staandevoets met den Ridderlijken Gordcingel vereerde. Ende en was niet genoeg, daar toe van Edel geslagte en afkomst te sijn, maar mosten daar toe in 't bysonder ingelijft werden, soo dat ook Kaisars en Koningen voor dat sy als Kaisars en Koningen, gekroont wierden, eerst haar selven Ridders hebben doen maken; soo heeft Willem de II. Grave van Holland in 't Jaar 1247. hem selven Ridder doen maken, eer dat hy Rooms-koning gekroont wierd; Soo verhaalt *Sigebert in Chronic. ad annum* 1160. dat Malconius Koning van Schotland, in den optocht van Henrik, Koning der Franken, den Ridderlijken

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

ken gordel omhangen wiert. En soo schrijft Koning Koenraat aan die van Panormen, *apud Petr. de Vineis Epistol. lib. 3. cap. 20. de Receptione Cinguli militaris, Licet, inquit, ex generositate sanguinis, qua nos à primis Componentibus natura donavit, & ex dignitatis officio, quæ duorum regnorum nos in solio gratia divina præfecit, nobis militaris honoris officia non deessent, quia tamen Militiæ cingulum, quod reverenda sancivit antiquitas, nondum Serenitas nostra susceperat, die præsentis mensis Augusti, cum solennitate tyrocinii latus nostrum elegimus decorandum.*

55 q *Milites genoemd wierden,*] Om dat sy inden Oorlog dienden, en daar toe verkoren en verpligt waren; anders genoemd *Equites* of Ridders, om dat sy den Oorlog te Paerd dienden, en alle de ornamenten van Ridderen droegen, blykende by dese forme der brieven, daar by sy gecreëert wierden.

TE, N. præsenti nostro edicto, & de plenitudine nostræ Cæsareæ potestatis Militem, *sive* Equitem Auratum *facimus & creamus, ac titulo & dignitate Militari decoramus, & ad statum & ordinem Militarem assumimus; Militaris quoque Cinguli & Baltei decore fascibusque & stemmate* Auratæ Militiæ *insignivimus, & fortitudinis Gladio accingimus, ac aliorum Militum numero & consortio clementer ascribimus & aggregamus, volentes & decernentes quod deinceps ubique locorum & terrarum pro vero Milite habearis & honoreris, possisque & debeas, pro hujusmodi susceptæ dignitatis ornamento, torquibus, gladiis, vestibus, phaleris, seu Equorum ornamentis aureis, cæterisque omnibus & singulis Privilegiis, gratiis, dignitatibus & franchisis uti, frui, & gaudere, quibus viri strenui per nos stricto enso facti & creati Milites utuntur, fruuntur, & gaudent, & etiam admitti ad quæ illi admittuntur, quomodolibet de consuetudine, vel de Jure.*

Inter virtutis præmia (seyd Adrianus Junius) *apud plerasque gentes fuit Equitum, quos illud seculum ab aureis ornamentis quæ illis attribuuntur, Auratos appellat.* Waer op mede slaen dese Versen van seeckeren ouden Schryver by de Engelsche natie,

Eques ab equo *is sayd of very right,*
And Chevalier *is sayd of Chevalrie,*
In which a Rider called is a Knight.
Arragoners done also specifie,
Caballiero *through all that partie.*
Is name of worship, and so tooke his ginning,
Of Spores of Gold, and chiefly Riding.

DAT IS:

Eques ab equo *werdt gesegt,*
Chevalier *van 't ryden te paerde.*
Sulck een Rieder noemen sy Kneght;
Ook in Arragon een naam van waerde
Was Caballiero, *nae en voor,*
Van ryden, met een d' gouwe spoor.

r *Het Ridder-maken,*] De ceremonien en plegten tot het Ridder-maken vereyst geschieden niet over al op een en deselve wijse. Soo schryven Franciscus Sansovinus, en andere, dat het in de eerste tijden deser Eeuw toegong: Den persoon die Ridder gemaakt soude werden wiert gestelt op een Schouw-toneel, en geset in een stoel van silver, overdekt met groene sijde; en na dat hem verscheide vragen waren afgevraagt, onder anderen of hy de kloekheyt hadde uyt te voeren, al het gene een soo waardich ampt vereyst, en van die bequaamheyt getuygenis konde geven, wiert hem den eed voorgehouden, begrypēde onder anderen, dat hy niet en vermogt te dienen tegens den genen van dewelke hy dese eer soude ontfangen, nog enig gevaar ofte vrese voor de dood in een regtvaardige en wettige querelle soude ontsien; dat hy de eere van alle Edele Vrouwen, Weduwen, en Wesen, sonderling des versogt sijnde, soude voorstaan; welken eed gedaan sijnde wiert hy den Koning door twee sijner Edelen voorgestelt, die hem als dan met sijn swaart op het hooft aanraakte, seggende: God make van u eenen goeden Ridder; Waar naar hem het rapier wiert aan het lijf gebonden, by seven maagden in 't wit gekleet, en by vier Ridders de spooren aan de voeten gedaan, en wiert soo by de Koninginne aan de rechter hand, en een Hertoginne aan de linker hant, op een verheven plaatse geleyt, en tussen den Koning en Koninginne neder geset, sittende alle de andere Heeren dry trappen lager, waar op sy met een groot festijn en triumphe getracteert wierden. De ceremonien na dese instellinge sijn verscheiden geweest, als het geven van wapenen, spooren, het rijden met een gedekt paart met voetkleen, en andere cieringe, *Phaleræ* genomt, en wat des meer is; doch wel meest met het aanraken en slaan van een rapier, aan 't oor of in den hals, en omgorden van 't selve; van welk slaan met het swaart, het selve by ons Ridder slaan genomt wert. Welk omgorden van den Militaren Cingel, ook by de Romeinen gebruykelijk was, den genen te vereeren, die haar wel gequeten hadden, ende voor vrome soldaten wierden gehouden. Soo heeft Karolus Magnus in sijn Bulle voor den Staat van Vriesland, in den Jare 802. gegeven, haren Vorst, die sy haar Mogentheyt noemden, gemachticht deselve tot Ridders te maken, by de omgordinge van het rappier, en het slaan aan het oor, en het geven van een teken ofte wapen van het Ridderschap, met byvoeginge van een Keiserlijke Kroon, met dese woorden: *Statuimus ut si quis ex ipsis substantiam habens Militarem & Militare voluerit, dictus potestas sibi gladium suum circumcingat, & dato eidem sicut consuetudinis est, manu sua colapho Militem faciat, eidem firmiter injungendo, ut deinceps more Militum sacri Imperii, aut Regni Franciæ armatus incedat: eo quod consideramus, si prædicti Frisiones militaverint secundum staturam corporis & formam eis à Deo & natura datam, cunctis in orbe terrarum* 56

Militibus, sua fortitudine, & audacia (dummodo ut prædictum est sint armati) facile præcellent, & prævalebunt. Qui scutum suæ Militiæ a dicta potestate recipere debent, in quo Corona Imperialis insignum suæ libertatis a nobis concessæ debet esse depicta. Dat is: Wy hebben ook ingestelt, dat so ymant daar toe gegoet sijnde met de eere van de Ridderlijke Ordre begeert verheerlijkt te werden, deselve Mogentheyt hem het swaart sal omgorden, en na der gewoonte met de hand een kinnebakslag sal geven, en hem alsoo sal Ridder maken, den selven verbindende, dat hy voort aan na de gewoonte der Franse Ryks Ridderen gewapent gaat, mits dien wy menen dat in dien de Friesen, haar na de grote en gestalte hares Lighaams, haar van God ingeschapen, Ridderlijk houden, sy lichtelijk alle Ridderen des Werelds in sterkte en dapperheid alsoo gewapent sullen te boven gaan. Dewelke het wapen van hare ordre van deselve Mogentheyt sullen moeten ontfangen, daar een Kaisars Kroon tot een teken harer verkregen vryheyt boven op sal staan.

57 f *Met het omhangen of omgorden,*] Volgens de getuygenissen der Historien vande volgende Eeuwen, daar van het Riddermaken werd gesproken; Soo heeft Carel de Grote selfs sijn Soon Louis tot Regensburg onder een groot Festyn het Swaart aangebonden; volgens tuyge van *Fauchet l'Origine de Dignit. lib. 1. pag. 3.* En Koning Lodewyk sijn Soon Karel de Caluwe het Swaard omgehangen, daar Aimonius in 't verhaal van die Historie geen andere omstandigheden van schryft, en met geen andere woorden verhaalt, *als daar heeft mijn Heer den Kaiser sijn Soon Carel het Ridderlijke Swaart aangebonden.* Fredrik de eerste hield een grote maaltyd tot Ments, segd *Arnold. Lubec. Histor. Schlav. l. 3. c. 9. ut filium suum Henricum Regem Militem declararet, & gladium super femur ejus potentissimum accingeret*; op dat hy Koning Henrik tot Ridder maken, en het Swaart van mogentheid op sijn zyde soude binden. Ja met wat luyster en magnificentie Keisers en Koningen niet alleen hun eigen onderdanen, maar ook sijnde t'samen in alliantie malkanders onderdanen en Ambassadeurs met dese waerdigheid hebben vereerd, kan gesien werden in het Ridderslaan van Richard de Rodney, Gesant aan Eduard de II. Koning van Engelant in 't Jaar 1316. Sekere oude naamlose Chronyk verhaalt het selve aldus; *Dominus Richardus de Rodney factus fuit miles apud Keinsham, die translationis Sancti Thomæ Martyris in præsentia Domini Almarici, Comitis de Penbroek, qui cinxit eum gladio; & Dominus Mauritius de Bercley super pedem dextrum posuit unum calcar; & Dominus Bartholomeus de Badilesmere posuit aliud super pedem sinistrum in Aula; & hoc facto recessit cum honore.* So getuygt Beka *Histor. Ultraj. in Ottone 3.* dat als Graaf Willem de II. inden Jaare 1247. voor dat hy Koning gekroond wierde, Ridder gemaakt soude werden, onder andere Ceremonien aldaar breder verhaald, den Koning van Bohemen den jongen Vorst met een gulden Swaart een slag inden hals gaf, met dese by gevoegde woorden; *Ter eeren des Almagtigen Godts, make ik u Ridder, en ontfang u dankelijk in ons geselschap.* Sie voorts hier boven No. 33. Wat Ceremonien en circumstantien verder gepleegt sijn, wanneer den voorsz. Grave Willem dese Ridderlijke waerdigheid ontfong, kan uyt het volgende gesien werden.

Regula Militaris Ordinis præscripta Willielmo, cum in Regem Romanorum eligeretur à Principibus Imperii in Comitiis Coloniensibus, Anno Domini 1247. 58

QUoniam Wilhelmus, designatus Romanorum Rex adolescens est Armiger, visum nobis est, ut cum festinatione præparentur omnia, quæcunque sunt necessaria, ut secundum ritum Christicolarum Imperatorum Miles fieret, antequā Aquisgrani diadema Regni susciperet, & ut secundum Christianam institutionem Miles effectus, & Regulam Militaris Ordinis professus, ex eo disceret, cujusmodi jugum in ordine suo susceperit, & quale votum in processione suæ Regulæ emiserit. Itaque ex consensu nostro, præparatis in Ecclesia Coloniensi omnibus, post Euangelium solemnis Missæ, prædictus Wilhelmus Armiger coram Petro Capucio Cardinali Stæ. Apostolicæ Sedis Legato, productus est per Regem Bohemiæ, dicentem in hunc modum: Vestræ reverentiæ, Pater almiflue, præsentamus hunc electum Armigerum, devotissime supplicando, ut vestra paternitas votivam ejus professionem suscipiat, quo Militari nostro collegio digne ascribi possit; Dominus autem Cardinalis in Pontificalibus assistens ornamentis, eidem Armigero dixit, secundum Etymologiam nominis, quod Miles esse debeat

M agnanimus in adversitate.
I ngenuus in consanguinitate.
L argifluus in honestate.
E gregius in Curialitate.
S trenuus in virili probitate.

Sed antequam votum tuæ professionis facias, cum matura deliberatione jugum regulæ prius audias.

Ista itaque regula est Militaris Ordinis: Inprimis cum devota recordatione Dominicæ passionis, Missam quotidie audire; pro fide Catholica corpus audacter exponere: sanctam Ecclesiam cum ministris ejus à quibuscunque grassatoribus liberare; viduas, pupillos ac orphanos in eorum necessitate protegere; injusta bella vitare

ini-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

iniqua stipendia renuere; pro liberatione cujuslibet innocentis duellum inire; Imperatori Romanorum, seu ejus Patricio reverenter in temporalibus obedire; Rempublicam illibatam in vigore suo permittere; bona feudalia Regni vel Imperii nequaquam alienare, ac irreprehensibiliter apud Deum & homines in hoc mundo vivere. Hæc statuta Militaris regulæ si devote custodieris, & pro virili diligenter adimpleveris, scias temporalem te honorem in terris, & post hanc vitam requiem æternam in Cœlis mereri.

Quibus expletis, Dominus Cardinalis conjunctas manus ejusdem Tyronis clausit in Missali, supra lectum Euangelium ita dicens: Vis ergo Militaren Ordinem in Nomine Domini devote suscipere, & regulam tibi verbotenus explicatam, quantum potes, perficere? Cui respondit Armiger, volo. Et tunc Dominus Cardinalis subsequentem professionem, Armigero dedit, quam idem Armiger palam omnibus in hunc modum legit; Ego Wilhelmus, Comes Hollandiæ, Militiæ Princeps, Sacrique Imperii vasallus liber, jurando profiteor regulæ Militaris observantiam, in præsentia Domini mei Petri, ad Velum Aureum Diaconi Cardinalis, & Apostolicæ sedis Legati, per hoc Sacrosanctum Euangelium, quod manu tango. Cui Cardinalis: Hæc devota professio peccatorum tuorum sit vera remissio, Amen. Istis itaque dictis, Rex Bohemiæ ictum impegit in collum tyronis ita dicens: Ad honorem Dei omnipotentis, te Militem ordino, ac in nostrum Collegium gratanter accipio. Sed memento, quoniam Servator mundi, coram Anna Pontifice pro te colaphisatus & illusus coram Pilato præside, & flagellis cæsus, ac spinis coronatus, coram Herode Rege chlamide vestitus & derisus, & coram omni populo nudus & vulneratus, in cruce suspensus est, cujus opprobria meminisse te suadeo, cujus crucem acceptare te consulo, cujus etiam mortem ulcisci te moneo.

Quibus ita solemniter adimpletis, novus Tyro post dictam Missam cum stridentibus buccinis, perstrepentibus tympanis, & tinnientibus cymbalis contra filium Regis Bohemiæ tribus vicibus concurrit in hastiludio, & exinde, cum gladiis enitentibus, dimicationis tyrocinium fecit.

Erant autem ei in eadem sua electione & Curia Præsentes;

Petrus Caputii, Cardinalis Legatusque sedis Apostolicæ,

Rex Bohemiæ cum filiis suis,

Arnoldus de Isenborch, Archiepiscopus Trevirensis,

Conradus de Hoystaden, Archiepiscopus Coloniensis,

Gerhardus, Archiepiscopus Moguntinensis,

Henricus de Geldria, Electus Leodiensis,

Otto de Hollandia, Episcopus Trajectensis,

Cum novem aliis Archiepiscopis & Episcopis, Marchio Brandenburgensis, cum pluribus Ducibus, & Marchionibus, & vasallis Imperii.

Dese maniere van doen van den Degen aan het lyft te binden willen sommige dat van de Romeinen af komt, dewelke in het aannemen van hun volk tot Krysluyden, deselve eerst deden eed sweeren, ende het Sweerd met sekeren riem omgorden, sonder het welke niemand voor een Krygsman erkent wiert, schoon sy al mede te Veld trokken; hadden daar toe ook haar bysondre tekenen der benden op den selven Riem; Van dit omgorden leestmen in *l. 25. l. 38. §. 1. & l. 43. ff. de Testam. Militis. Vide Briston. lib. 2 Sect. Antiq. ex Jure Civili antiquit. cap. 6. 7.* Andere menen, dat het ons van den Ouden Duytsen is aan gekomen, dat wel het waarschynlijkste is, dewelke hare jongelingen tot mannelijken staat gekomen sijnde, ende bequaam geagt, haar het geweer aan het lyf bonden, en haar knegten noemden, waar mede eygentlijk Krygsluyden en *Milites* beduyd werden, gelijk als men in de oude Schriften leest, soo veel Vaandelen knegten. Soo als dan ook de manier van met een Swaard in den Hals te slaan van den ouden Duytsen afkomt, dewelke op gelijke maniere hare dienstbare Lyf-eygenen hare vryheid schonken, en om haar bysondre diensten tot vrye luyden maakten, regtende tot dien eynde een maaltyd aan, van sijn ende des Dienaars beste vrienden, in welkers tegenwoordigheid den Heer sijn dienaar naar een korte aanspraak van sijne goede diensten voor hem dede nederknielen, en met een Swaard in den Hals sloeg, en hem het selve voort in handen gaf, seggende dat hy hem daar mede op sijn vrye voeten stelde, en hem tot een kaarl, dat is een vryman maakte, en daarom met dat Swaart beschonk, op dat hy hem daar mede als een Regt-schapen Karel tegens alle ongelijk, jegens sijne verkregen vryheid, soude beschermen en verweeren. Welke manier van doen ook by de sommige in 't verkiesen van haare Pagien en lyfknegten gepleegt wierd, gelijk wy lesen dat Karel Grave van Egmond, Prince van Gaveren, in 't Jaar 1617. in 't weeragtig maken en aannemen van een sijner Pagien, in de tegen woordigheyt van sijn ander hof gesint, naar een kort verhaal van de waardigheid, en waar toe de Wapenen gedragen wierden, hem solemnelijk een Swaard aan sijn syde heeft gebonden, en hem geboden het hooft te dekken, en met hem ter Ta-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

fel te gaan ſitten, en onder anderen daar by verhaalde, dat alle Pagien by hem duſdanig weeragtig gemaakt haar altyd wel en manhaſtig hadden gedragen, en tot een-en-twintig toe ſoo in den Oorlog als noodſakelijk duel-gevegt door 't Rapier gevallen waren.

59 [t] *Om haar byſondre waardigheden,*] Yemand alleen door ſijn byſondre verdienſte tot een Edelman te maken, is van ouds bekent, en ſijn daar van ſoo in de H. Schrift als in andre Hiſtorien menigvuldige voorbeelden van luyden, dewelke van geringen en ſlegten doen, tot den hoogſten trap van waardigheid ſijn op geklommen. *Sæpe evenit (inquit Valer. Maximus, lib. 3. cap. 4. de humili loco natis, qui clari evaſerunt) ut & humili loco nati ad ſummam dignitatem conſurgant, & generoſiſſimarum imaginum fœtus, in aliquod devoluti dedecus, acceptam à majoribus lucem in tenebras convertant.* Daar hy dan verſcheyde Roomſe en andere voorbeelden by brengt. Soo leeſt men, in het 1. Bouk der Koningen, dat Saul en David de eerſte Koningen van Juda, van ſlegte Schaapherders tot Koningen geworden ſijn. Agatocles Koning van Sicilien was van een ſeer ſlegte en geringe opkomſt, van een pottebakker in Sicilien ſelf gebooren. Dioniſius de twede Koning van Sicilien, was van een ſeer veragt geſlagt. Artaxerxes, Koning van Perſien van geringe opkomſt, heeft de magtige Parters onder ſijn gebied gebragt. Eumenes dewelke na de dood van Alexander Cappadocien en Paphlagonien beheerde, was van een Wagenaar geboren, dewelke daar mede ſijn huysgeſin te onderhouden had. Arſaces, Cambyſes en Darius ſijn in bloedſchande voortgeteelt, Tellexſanes een Wagemaker van ſijn Ambagt is, Koning van Lydien geworden; Primiſlaus de III. een, Akkerman gebeurde 't ſelve met Q. Cincinnatus te Romen, dat hy uyt het Veld gehaald, en voor Koning van Bohemen wierd aangenomen. Den groten Tamerlaan Koning der Tartaren en Perſen, was van een Schaapherder en Veehoeder voort gebragt. Tullus Hoſtilius, Tarquinius Priſcus, en Servilius, drie van de eerſte en voornaamſte Roomſe Koningen, waren van Landluyden en geringe Koopluyden tot Koningen geworden, en werd geſeid dat ſelfs den Keiſer Auguſtus, boven al de andere Keiſeren geagt, ſijn Grootvader tot een Geldwiſſelaer, en ſijn Vader tot een Makelaer heeft moeten erkennen.

Onder de volgende Keiſeren waren Trajanus Optimus, en Flavius Veſpaſianus van geringe afkomſt; Helvius Pertinax was van een vrygemaakte ſlave en Houtkooper van ſijn doen gebooren; Poſthumus en Sollianus, twee van de eerſte dertig genoemde Tyrannen, dewelke ſedert Valerianus van de Perſen gevangen was, en Gallienus nog regeerde, het Roomſe Ryk hebben ingenomen, waren uyt haar eygen doen, en niet van enig vermaart geſlagt, befaamt. *Trebellius Pollio Hiſtoriæ Auguſtæ ſcriptor, de triginta Tyrannis in Lolliano III. eorum vitam obſcuram vocat, qui privata virtute clari non nobilitatis pondere vixerunt.* Marius, of gelijk als andere ſeggen Mamurius, die Poſthumum en Lollianum volgde, was een Smit van ſijn Ambagt, daar van hy hem ook niet en ſchaamde te roemen, in ſijn eerſte aanſpraak tot het Roomſe Volk, met deſe woorden: *Scio Commilitones poſſe mihi objici artem priſtinam, cujus mihi omnes teſtes eſtis: Sed dicat quiſque quod vult. Utinam ſemper ferrum exerceam, non vino, non floribus, non mulieribus, non popinis, ut fecit Gallienus, indignus patre ſuo & ſui generis nobilitate. Ars mihi objiciatur ferraria, dum me & exteræ gentes ferrum attrectaſſe ſuis cladibus recognoſcant. Vide Trebell. Pollion. in Mario VII.* De Vader van Valentinianus was een Lyndrajer. Juſtinus de Vader van Juſtinianus was een Varkendryver geweeſt. Probi Vader was een Warmoeſman, en Maximinus was een Schaapherder. En om de Groten van onſen tyd niet uyt te ſluyten, dient het voorbeeld van den groten Cardinaal Maſaryn, dewelke gans Vrankryk na ſijnen raad dede luyſteren, en alles wat hy wilde wiſt te wege te brengen; dewelke geſeid wierd, van een Hoedemaker voortgekomen, en ſelfs in ſijn jonkheid voor een Poſtilion, en Poſt-ryder gedient te hebben. Wat en waar van ſijn onſe dappere en vermaarde Zeehelden, Piet Hein, Heemskerk, Tromp, de Ruyter, Wittens, en andere tot den top van de hoogſte waardigheid opgeklommen en afgekomen, als van Pik-brouken en geringe Matroſen, van hun eygen doen en dappere kloekmoedigheid.

[u] *Van ouds den oudſten Soon alleen,*] Daar van de voorbeelden by na in alle geſlagten te vinden ſijn. En als yemand in ouden tyden ſeer veel landeryen en Heerlijkheden beſat, ingevalle de ſelve veel Soonen hadde, ſoo behielt als dan den oudtſten Soon voor hem den Vaderlijken toenaem met de wapenen, mitsgaders de voornaamſte Heerlijkheyt; ſijn andere jongere broeders kregen tot haar Erffenis al te met 400, 300, 200, 100, 80, 70, 50, 40, 30, 20, 10. ja drie Margen lants, naar de mogentheyt ofte gunſte van haar overleden Vader. Deſe jongere Soonen dan een Caſteel, Slot ofte Hofſtede op 't ſelve Landt doende bouwen, verlieten deſelve den Vaderlijken naam, en naemen aan den toenaem vande Wooninge by haar gebouwt. Dus waren de Oude Edelen de eer van haar Huyſen by haar geſtigt, tot onderſcheyt van den nieuwen Adel, die den naam der Huyſen by haar gekogt waren aannemende. 60

Maar de jongere Soonen behielden de Vaderlijke wapenen en timberteekenen, dog maekten alleenlijk ſeker onderſcheyt in de coleuren, als by exempel, den Baender-Heer van Waſſenaar voerde drie ſilvere waſſende Maenen in eenen rooden Schilt, gequartileert met een gulde Bare op een Schilt van Laſuyr, datmen meynt het Wapen te ſyn vande oude Burg-Graven van Leyden.

Maar de Heeren van Polaenen uyt een jonger Soon van Waſſenaar deſcenderende, hebben den naam van Waſſenaar verlatende, aengenomen den naam van Polaenen; Item de drie ſilvere waſſende Maanen verandert in drie ſwarte waſſende Maanen in een Schilt van ſilver.

Van gelijken hebben ook gedaan de Heeren van Duvenvoorde, die den naam van Waſſenaar naarlatende, aangenomen hebben die van 't Huys te Duvenvoorde, en de drie ſilvere waſſende Maanen verandert in drie ſwarte waſſende Maanen in eenen gouden Schilt. Maar alſoo den 4. December 1523. het manlijk oir in Heer Johan

van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

van Waſſenaer in ſijn leven Burg-Grave van Leyden, en Baenre-Heere van Waſſenaar, &c. ophiel, hebben de ſeer oude Stam-Adelijke-Huyſen van Duvenvoorde, Boſch, Warmont, Opdam, &c. in deſe onſe tyden, als van jongere Soonen van Waſſenaar deſcenderende, de volle Wapenen, Item den naam van Waſſenaar wederom aengenomen. Het welk met de manieren van Vrankryk over een komt. In Engeland gaat het nog verder daar den Oudſten Soon niet alleen is navolger van het leengoed, en het Stam huys, Wapen, eertitelen en naam van de Familien, maar ſelfs van alle de nalatenſchap, met uytkeringe alleen van een kleyn onderhoud aan d'andere kinderen; Sie boven op No. 47.

61 [w] *Adel van geſlagt en afkomſt niet minder geagt*,] Alhoewel van ouds onder de ſoorten van het Adeldom de eerſte en voornaamſte is geweeſt, die uyt een adelijk geſlagt en afkomſt voortquam, dewelke hoe ouder en hoger die konde werden opgehaalt, hoe meerder die geagt wierd; *Ita Imperator Juſtinian. in l. 2. §. 9. Cod. de Vet. Jure enucleando Anatolium virum illuſtrem & ab antiqua ſtirpe legitime procedentem aliis in dignitate præponit. Adde l. 7. Cod. de Poſtulando. l. 1. ff. de Cenſibus, & §. 3. verſ. Similes adverſus militem de pace tenenda. In feudis lib. 2. tit. 27. & ibi DD.* Soo dat deſelve in meerder agtinge ſchijnen te ſijn, als die gene, dewelke den Adel uyt haar eygen daden en verdienſten nieuwlijks verkrygen, (daar van het veragtelijk ſpreek-woort, Het is den eerſten Edelman in ſijn geſlagt) en den ouden Adel die uyt het geſlagt en afkomſt beroemt is, voor alle andere ſoorten van Adel geſtelt wert; *per ea quæ tradunt Tiraquell. de Nobilitate cap. 19. Carol. Loſean des offices lib. 1. cap. 9. num. 29. Florent. Thiriat. Tract. de la Nobleſſe de Race num. 9.* Soo en is nogtans die gene, dewelke uyt eygen daden en verdienſten werd verkregen, in der daad niet minder te agten, maar meerder eere waardig.

Waar over *M. Tull. Cicero in Oratione qua reſpondet Saluſtio*, die hem een nieuweling, en den eerſten Edelman van ſijn geſlacht ſpots-wijſe genomt had, alhoewel hy van Koninklijken bloede was, het ſelve liet voor by gaan, en liever ſijn eer ſocht uyt ſijn eygen deugden en waardigheyt, als uyt ſijn geſlacht en afkomſt, met deſe woorden: *Ego virtute mea meis præluxi majoribus, uti ſi prius noti non fuerint, à me accipiant initium memoriæ; ſatius enim eſt rebus à me geſtis florere, quam majorum opinione niti & ita vivere ut ego ſim poſteris meis nobilitatis initium & virtutis exemplum. Dat is:* Ik heb met mijn eygen daden mijne Voor-ouders een licht ontſteken, daar door ſy die te vorens onbekent ſchenen, van my de eerſte goede gedachten ontfangen. Want het is beter uyt mijn eygen daden te pralen, als op de verdienſten van mijn Voor-ouders te roemen, en ſodanig te leven, dat ik voor mijn nakomelingen, het begin van Adel en goede verdienſten make. So ſeide *Marius apud Saluſt. in Jugurtha*, datter geen nydiger menſen en waren, als die dewelke de eer die ſy door andere verkrygen, aan andere, dewelke die uyt eygen verdienſten toekomt, quamen te weygeren. *Ariſtoteles de Nobilitate virtutem recentem antiquiore meliorem eſſe probat, quia præſtat ſi quis ipſe virtutis amator ſit, quam ſi talem avum aut alium ex majoribus habuerit; referente Stobæo de Nobilitate ſermone 84.*

[x] *Met den naam van Heer*,] Ten tijde der 62
eerſte Graven van Holland, was niemant met de tijtel van Jonkheer bekleet, als de Soon van Graaf Floris de laetſte dier naam, over al genaamt Jonker Jan inde Hantveſten. Daar na geduyrende de regeringe van Avennes hier te Lande, wierden de Ridders Meſſire, dog de Jonkeren Damoiſeaux genaemt. Daar na anno 1409. den Heer van Montfort Jonker van Montfort, den Heer van Geervliet, Jonker van Gaesbeek. Inſgelijk in Zeelandt an. 1468. werde Philips van Waſſenaar mede Damoiſeau geſeyt. En op 't Jaar 1547. werde den Grave van Meurs mede metten tytel van Jonker verheerlijkt. Maar den tytel van Jonker is jegenwoordig by ons hier in deſe Vereenigde heerſchende Vrye Nederlanden ſo gemeyn, dat die ſelfs aen Burgerlijke perſoonen gegeven wert.

De Francen ſeggen ook *Sire* in plaats van *Meſſire*; Butkens tropheen van Braband pag. 113. De Engelſche ſeggen *Sir William*, *Sir Peter*, en ſoo voorts; dat by ons Heer beduyd; van het Grieks Woord *Heros*, een uytnemend, en uytſtekent Perſoon, en werd deſelve naam niet agter maar voor de naam geſet, tot een teken van uytſondering; ſoo is niet lang geleden by Reſolutie van den Hove verſtaan, dat gene Requeſten ofte andere Schrifturen ſullen werden aangenomen, daar by yemand de qualiteyt van Heer voor de naam geſtelt heeſt.

[y] *Welgebooren*,] Dat ſijn *Patricii*, welkers Ou- 63
ders en Voorouders op haar eygen goed levende haar als Edelluyden gehouden hebben, dewelke juyſt in den Oorlog niet gedient hebben, maar haar ſelven in publyque dienſten gehouden hebben, daar van mede hier voor op het Woord *gemene Edelen*, breder werd aangetekent; Sie boven No, 38.

[z] *Tot Burger ſtaat vervallen*,] Door hoedanige 64
oorſaken yemand van het regt van Adel komt te vervallen werd in 't lange verhandelt by *Tiraquell. de Nobilitate. cap. 24. & ſeqq.* Als ſijn armoede, en ſodanig verval dat ſy haar ſelven na haar ſtaat niet en kunnen erhouden, en van haar middelen niet kunnen leven ſoo dat ſy genoodſaakt ſijn haar ſelven tot enige dienſten, ofte Ambagten te begeven, daar ſy haren koſt mede winnen. *Vide Bart. ad l. 1. Cod. de dignitat. & Joann. Plateam ad eandem legem*; welken aangaande onderſcheyt ſtaat te maken, tuſſen ſlechte en verachte Ambachten en Handtwerken, en de ſodanige dewelke in kunſt en wetenſchap beſtaan, en niet ſoo ſeer om winſt, als uyt luſt en yver tot deſelve kunſt en wetenſchap werden geoeffent; ſoo verſtaatmen dat grote en aanſienlijke Koopmanſchap den Adel niet en verhindert. *Mercators enim non eſſe pro vilibus habendos probat l. 12. ff. de Decurion. & l. 2. ff. de mundin.* daar van hier voor 't ſijner plaatſe mede wert verhandelt; met hoedanig onderſcheyt mede de Landbouwerye wert gehouden, van luyden dewelke op haar eygen Landgoederen leven, daar die anderſints verachtelijk wert opgenomen, *in l. 19. Cod. de Agricol. & Cenſib. & ibi DD. & l. 15. Cod.*

de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

de re milit. Vide Andr. Gail. de Arrest. Imper. cap. 8. num. 19. Alciat. Parerg. cap. 14. & 16. Zas. in Intellect. sing. lib. 1. cap. 3. Leonin. lib. 6. emendat. cap. 3. num. 4. Georg. Tholosan. de Republ. lib. 4. cap. 8. Goris Advers. Juris lib. 1. cap. 13. Brunemann. in l. ult. cod. de Mancip. & Colon. Hoedanig de grootste Edelluyden van 't Land, by ons in voortijden haar eygen Landen bebout, en op haar eygen goed geleeft hebben; het welk met de manieren van Vrankrijk over-een-komt, per ea quæ tradunt Rebuff. ad Constit. Regias Tract. de Mercatura Minutat. gloss. 1. num. 24. Anton. Fab. ad Cod. tit. de Dignitatib. defin. 3. Joann. Papon de Arrestis lib. 5. tit. 11. cap. 21. Carol. Loyseau Traict. des Ordres cap. 5. num. 110. Hoedanige ook by de Romeinen uyt de Landbouw gehaalt, en tot Burgermeesters en Veld-heeren van Romen verkoren sijn. Ita Luc. Quint. Cincinnato aranti jugera sua Viator dictaturam attulit, cui viator, Vela corpus, inquit, ut proferam Senatus populique Romani mandata, teste Plin. Nat. Histor. lib. 18. cap. 3. Vide Liv. lib. 3. Dionis. Halicarnass. lib 2. & Val. Maxim. lib. 4. cap. 4. Abdolonimo hortum propriis manibus expurganti Regia dignitas allata; teste Q. Curtio. lib. 4. cap. 1. Cyrus Persarum & Orientis Rex agro suis manibus condito gloriabatur, referente Xenophonte Cyroped. M. Curius cum Samnites, Sabinos, & ipsum Pyrrhum devicisset, in re rustica reliquum vitæ peregit. Cicer. de Senectute. Idem de Antonino Pio, Clodio Albino, Diocletiano, & Theodosio Impp. Romanis produnt Valer. Maxim. Jul. Capitolin. Sext. Aurel. & Eutropius Histor. Augustæ Scriptores. En is de Landbouwerye by den Romeinen in sodanige agtinge geweest, dat de voornaamste Adelijke geslagten haren toenaam daar van gehouden hebben, gelijk als de Faby, de Pisones, de Boonsajers, Lentuli, Wikken, ofte Lincen, Cicerones Erweters, Pilumni Viselaars, ofte Mortiers, Porcii, Swynsluyden, Tauri, & Vitelly Koekopers, Osseweyers, de quibus Vid. Georg. Tholosan. de Repub. lib. 4. cap. 8. Soo sijn in Denemarken de Ossenstallers en Roskammers de voornaamste Edelen van het land, en bestaat in Vrankryk het voornaamste besit en inkomen van den Adel in het beplanten en bebouwen der Wynbergen, en Wynpersen. Soo dat de Landbouwerye geensints aan den Adel hinderlijk is, ten sy in enkele werklieden, die niet voor haar eygen, maar voor een ander in daghuyr gaan werken, Ut recte distinguit Aristot. Politic. lib. 7. cap. 9. & 16. Vide etiam Anton. fab. ad Cod. lib. 9 tit. 29. defin 3. & post omnes Tiraquell. de Nobilitate. cap. 33.

65 Belangende de Advocaten en Regts Voorspraken, dat hare bedieninge soo heerlijk en hoog geagt werd, dat een Edelman die deselve oeffent dubbele eere waardig is, en sulx geen hinder aan het Adeldom en doet, of daar door den Adel enigsints kan werden verloren of vermindert, is een bekende saak. Laudabile enim vitæque hominum necessarium Advocationis officium; & maxime principalibus præmiis oportet remunerari l. 4. Cod. de Advocat. divers. judicum. Nec putet quisquam eo munere honori suo aliquid esse detractum l. 6. in fin. Cod. de postul. & postquam Advocationis deposuerint officium, dignitate & imperiali libertate potiantur l. 1. Cod. de Advoc. divers. judicum. Et hos in foro meritum nobilissimos facit l. 7. Cod. de postulando, & Advocatum suum nobilitat officium, cum ambigua causarum fata dirimunt, suæque defensionis viribus in rebus sæpe publicis ac privatis elapsa erigunt, fatigata reparant, non minus providentes humano generi, quam si præliis atque vulneribus patriam parentesque salvarent, per text. singul. l. 19. Cod. de Advocat divers. judicior. Soo roemt Ælius Spartianus in Didio Juliano, dat den Kaisar Julianus ook een Regstgeleerde was, het welk hem sijnen Adel meer versterkte als alle andere sijne waardigheden. Didio Juliano, inquit, qui post Pertinacem imperium adeptus, proavus fuit, Sabinus Julianus, Bis consul, præfectus urbi, & jurisconsultus quod magis eum nobilem fecit. Het selve ampt is selfs by de Keiseren Germanicus, en Vespasianus met grote lof en luyster bedient teste Sueton. in dictis Cæsar: En was Martianus geen van de minste onder den Regtgeleerden, Ut liquet ex l. 1. §. alt. ff. ne de Statu defunctorum. Soo dat dit ampt onvermindert het regt van den Adel en ten luyster van het selve mag bedient werden niet alleen in de hoge Vierscharen, maar selfs ook voor den subalternen en minder en Regter. Gelijk dat by het hoge Hof van Parys is verstaan, volgens tuyg van Autumn. en sa Conference du droit ad l. 3. Cod. de Commerc. & Mercat.

Anders als met den Notarisen en Procureurs, 66
welkers ampt van slegten en veragten doen wierd gehouden. Vile enim & abjectum semper fuit Tabellionum & Procuratoris munus, & claro, nobilique viro indignum, per text. l. 15. & l. 34. Cod. de decurionib. & filys eor. junct. l. fin. Cod. de Serv. Reipub. manumitt. & ibi DD. Het welk by een Edelman, sonder quetse en verlies van sijn Adelijk regt niet en soude mogen bedient werden. d. l. 34. Cod. de Decurionib. Dog dewyl die texten alleen spreeken van Notarisen, en Procuratores ad negocia, dewelke yemands saken by lastgeving te bevorderen aannemen, die geen vast beroup en hebben, ut recte notat & distinguit Anton. Fab. Cod. Sabaud. Cod. de dignitatibus. defin. 5. werd het selve met sodanig onderscheid verstaan, dat de Procuratores van de hoge Vierscharen, der Princen Hoven als Taalluyden dienen, en dien aangaande benevens den Advocaten gestelt werden, ende haar ampt sonder quetse van den Adel kunnen bedienen, in onderscheid van de andere minder Procureurs van de Vierscharen, in de Steden en Dorpen, welkers dienst soo veel geringer is, en soo veel van de andere in waardigheid verschilt, als de Raden van de Hoge Vierscharen van de Regters in de Steden en ten platten lande. En geen wonder en is dat de andere Procureurs en Taalluyden van de hoge Hoven met den Advocaten vergeleken werden, om dat sy so een hoog waardig ampt bedienen, en by haar veel werd uyt gevoert, het geen te voren het Werk van een Advocaat plag te wesen. Het selve is met dusdanig onderscheid verstaan by den Raad van Savoyen; Anton. Fab. Cod. de dignitatib. d. defin. 5. by den Senaat van Burdois, Autumn. ad l. 3. Cod. de dignitatib. en by den Brabandsen Raad tot Mechelen, teste Christin. vol. decis. 108. num. 8. Vide etiam Tiraquell. de Nobilitate cap. 30. & Zyp. Notit. Jur. Belg. tit. de procurat.

Soo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Soo werd ook verstaan, dat het Notaris ampt by ons soo slegt, of soo veragtelijk niet en is, dat daar door yemand sijn Adeldom soude verliesen, als dewelke moeten sijn luyden van eere, en van bysondre getrouwigheid, by den Prince van den lande daar toe met kennisse van saken verkoren. *Vide Zyp. Judic. lib. 3. cap 2. Tiraquell de nobilitate cap. 30. num. 8. Anton. Fabr. ad Cod. tit. dignitat. defin. 4.*

67 Naast de Advocaten en Regts voorspraken komen de Medici en Chirurgyns, dat is Artzen en Geneesmeesters; Welkers doen by de eerste tyden der Romeinen seer veragt was, en by de dienstbare luyden sonder onderscheid geoeffent wierd. Als te sien *in l. 26. ff. de Operis libertor*: Soo dat ook de Vroedwyven en allerhande soort van Quaksalvers en landlopers daar onder wierden gerekent, uyt gesondert alleen de goede geluk seggers, spookmakers, en gochelspeelders. Soo wy vinden by *Ulpianus in l. 1. §. 2. & seqq. ff. de Extraord. Cognitionib. Sed & obstetricem audiant, quæ utique Medicinam exhibere videtur. Medicos quis accipiet, etiam eos qui alicuius partis corporis vel certi doloris sanitatem pollicentur. Ut puta si Auricularius, si fistulæ, vel dentium. Non tamen si incantavit, si imprecatus est, si exorcizavit. Non sunt ista Medicinæ genera, tametsi sint qui hos sibi profuisse cum prædicatione affirment. Junct. l. 6. §. 1. ff. de Excusat. tutor. Ubi Medici, qui circulatores vocantur, quemadmodum a reliquis muneribus ita & à tutela & cura excusantur.* Dewelke tot geen publyque diensten mogten beroepen werden, en in 't geselschap van eerlijke luyden niet en wierden toegelaten. *Ut est textus in l. 17. §. 1. Cod. de Episcop. & Cleric. his qui parabolani vocantur neque ad quod libet publicum spectaculum, neque ad curiæ locum, neque ad judicium accedendi licentiam permittimus. Parabolanos* by ons Quaksalvers genomt; *Accursius ad l. 18. Cod. de Episcopo & Cleric. & ad l. 6. §. 1. ff. de Excusat. tutor. sic dictos putat, quod Medici multas habeant parabolas, quodque uti quisque loquacior est, ita & doctior Medicus vulgi sententia & opinione existimetur*; hoe dat een Doctoor meer woorden gebruykt en veel gelijkenissen bybrengt, hoe dat hy meer geagt werd. De *Circulatores* hebben wy Landlopers genoemt, *Circumforaneos*, dewelke haar op alle markten vertonen, ende nergens een vaste plaats houden; dewelke ook by ons in grote veragtinge sijn. Waar door het regt van Adel soude werden verloren. In Onderscheid van andere geneesmeesters, dewelke naar voorgaande ondersouk daar toe werden aangenomen en erkent. Hoedanige met en weinig voor de tyden van den Keiser Justinianus mede tot een seekre onderscheidentlijke Ordre gebragt sijn, en Archiatri genoemt wierden; Dat is van de eerste soort en Ordre onder deselve, die wy Artzen noemen. Dese waren wederom twederhande, *Archiatri Principis*, die het Hof van den Kaisar bedienden, en ampts halven mede voor en onder de Edelen gerekent, en in grote agtinge gehouden wierden. *Unde Honorius & Theodosius Imperatores de illis ita rescripserunt in l. unic. Cod. de Comitibus, & Archiatris Sacri Palatii. Archiatros intra Palatium militantes, si Comitivæ primi ordinis nobilitaverit gradus. inter Vicarios taxari præcipimus, sive jam pridem deposuerunt militiam, sive postea deposuerunt: ita ut inter Vicarios & duces qui administraverint, & eos qui Comitivam primi Ordinis meruerint, nihil intersit, nisi tempus quo quis administraverit, vel Comitivæ adeptus est insignia.*

Andere waren *Archiatri populares*, dewelke de Gemeente ten dienste waren, over de welke *in Cod. Theodosian. l. 8. de Medicis & Professoribus. Unde petita l. 9. Cod. de Professor. & Medic.* soodanige Ordre en regt wierd gesteld, dat sy, vermits haar jaarlycx inkomen, den armen soo wel als den rijken, om redelijk loon, niet na haar kunst en waardigheid, maar na haar moeyten en dienst, sonder voorgaande verding te maken, mosten helpen, ende met kennis van saken daar toe mosten werden beroepen. *Archiatri scientes annonaria sibi commoda a populi commodis subministrari, honeste obsequi tenuioribus malint, quam turpiter servire divitibus. Quos etiam ea patimur accipere quæ sani offerunt pro obsequiis, non ea quæ periclitantes pro salute promittunt. Quod si huic Archiatrorum numero, aliquem aut conditio fatalis, aut aliqua fortuna decerpserit, in ejus locum non patrocinio præpotentium, non gratia judicantis alius surrogetur, sed horum omnium fideli circumspectione delectu, qui & ipsorum consortio, & Archiatriæ ipsius dignitate, & nostro judicio dignus habeatur, de cujus nomine referri ad nos protinus oportebit.* Dewelke ook benevens den Regtsgeleerden en andere Meesters van de vrye kunsten zyn begunstigt met het voorregt, dat sy in geen togt of wagt, of huysvesting van Souldaten, nog eenige andere lastige diensten souden gehouden zijn, of eenig ongemak door gemeene Regtsvordering, hoon, ofte laster-spraak souden onderworpen zyn. *Per l. 6. Cod. de Professorib. & Medic.* daar den Kaisar Constantinus aldus beveeld: *Medicos & maxime Archiatros, & ex Archiatris, Grammaticos, & Professores alios litterarum, & Doctores legum cum uxoribus & filiis, nec non & rebus, quas in civitatibus possident, ab omni functione & ab omnibus muneribus vel civilibus, vel publicis immunes esse præcipimus, & neque in Provinciis hospites recipere, nec ullo fungi munere, nec ad judicium deduci, nec eximi vel injuriam pati.* &c.

Ende is by andere de Artzeni en Genees-kunst in soo groote achtinge geweest, dat ook Koningen en Princen deselve hebben geoeffent. Men seid dat in het Eyland Chos, of Coos, Æsculapius den eersten vinder van de Genees-konst, (die daarom by de Inwoonders van dat Eyland voor een God geëert is geweest) beschikt had, dat alle voorvallen der gener, die van eenige qualen genesen waren, omstandelijk souden werden aangetekent, het welk t' sijner eer, in den Tempel hem toegewijd, openbaarlijk ten toon gesteld, en ter goeder gedachten wierd opgehangen. Daar uyt Hippocratres, uyt het selve Eyland geboortig, sijne kunst en wetenschap soude gehaalt hebben, en hem naar het afbranden van den selven Tempel, voor Genees-meester soude hebben uytgegeven, volgens tuyge van Plinius, *Nat: Histor. lib. 29. cap. 1.* De Ægyptise Koningen ende Princen hebben ook

haar werk gemaakt van dese kunst te oeffenen; daar van de Ægyptise Genees-meesters voor de voornaamste wierden gehouden, dewelke in voortijden, eer dat de selve kunst en wetenschap by den Romeynen bekend was, tot eenige tijden des jaars te Romen quamen, en alle voorkomende qualen aanstonds wisten te genesen. Soo getuygen Nicol. de Lyra, op het 1. Capittel van tweede Boek der Koningen, en Joseph. *de Antiq. Judaic*: dat den Koning Salomon de Genees-kunst gekend en geoeffent heeft, en daar van eenige Schriften heeft naargelaten; en heeft den Koning Ezechias, een boek van de Genees-middelen geschreven en nagelaten, *teste Rabbi Moses lib. 3. perplexor. cap.* 48. En verhaald Plutarchus, dat Alexander, den Koning van Macedonien, van dese kunst en wetenschap sijn werk maakte. Soo ook Plinius, *Nat. histor. de lib.* 29. *Valerianus de Re Medica lib.* 4. *cap.* 38. en *Ælianus Var. Hist. lib.* 11. *Livius Histor. lib.* 9. van Antiochus Koning van Syrien, Dionisius Koning van Sicilien, en Masinissa Koning van Numidien, getuygen. De Roomsche Kaisars, Julius, Augustus, Tiberius, Nero, Titus, en Adrianus, zyn ook groote Liefhebbers van dese kunst geweest, by welkers tijden de selve dapper aangewassen en vergroot is, volgens het schrijven van *Suetonius in Julio Cæsare, Plinius Histor. de lib.* 29. *Valerian. de re medica lib.* 1. *cap.* 29. *Paulus Ægmeta lib.* 7. *cap.* 17. En *Zonara Annal. lib.* 2, Sulx ook by de Roomse Pausen, dese kunst geoeffent en in achting is gehouden, volgens de aantekeningen van *Petr. Georg. Tholosan. in syntaxi artis mirabilis, lib.* 28. *cap.* 1, 2. *& seqq. Vide late in hanc rem Tiraquellum de Nobilitate cap.* 31.

Derhalven het een bekende saak is, dat de kunst der Medicinen en Artzeni, behoudens het regt tot den Adel, wel mag werden geoeffend.

Doch aangaande de Chirurgyns en Heelmeesters, welk doen by ons, van de Genees-kunst der innerlijke qualen werd onderscheyden, en veeltijds werd geoeffend by luyden, dewelke de kunst alleen uyt de ervarentheyd, sonder den regten grond ende eigenschap van dien geleerd te hebben, te werk leggen, en groote gemeenschap met de Quak-salvers ende Goochel-speelders hebben, sal niemand de selve, selfs niet de Meesters der Artzenye en Genees-kunst, in de oeffeninge van dien, van de quetse, en verlies van het regt tot den Adel derven vry spreken. *Utrecte distinguit Tiraquellus de nobilitate cap.* 31. *num.* 523.

68 Het regt van den Adel door misbruyk van soodanige mecanyque handteringe verloren zynde, of en hoedanig yemand wederom tot het selve regt kan werden hersteld, hebben sommige onderscheidentlijk verstaan, dat die gene dewelke haren Adel van geboorte uyt haar geslagt of afkomst hadden, met het verlaten harer mechaniquen staat, en haar selven wederom in Adelijken staat te houden en erneren, met 'er daad tot haar voorgaande waardigheid hersteld wierden, *arg. l.* 2. *& l.* 13. *Cod. de Ingen. & Manumiss. & ibid. Gloss. Inuc. l.* 2. *ff. de decurion.* En alleen die gene de welke van den Prince tot Edelluyden gemaakt waren, daar toe by versoek-schrift door den Prince mosten werden hersteld; *Vide Anton. Fab. ad tit. Cod. de dignitatib. defin.* 1. Doch werd by ons, gelyk by die van Vrankrijk, sonder onderscheid verstaan, dat alle die gene de welke door verloop ofte andersints, haar regt van Adel quijt geraakt zyn en verlooren hebben, het selve niet wederom en kunnen verkrijgen, als door herstellinge van den Prince, het zy dat sy haren Adel uyt haar geslagt en afkomst, of door gunst van den Prince hadden verkregen en ontfangen, *arg. l.* 4. *ff. de Captiv. & postlim. revers. in verbis, nec a nobis receptus, & l.* 2. *& l. final. ff. de natalib. restituend. & l.* 13. *ff. de Decurionibus. Vide Tiraquell. de Nobilitat. cap.* 6. *& cap.* 25. *num.* 5. *Tiriat. de la nobless. part.* 1. *num.* 88. *le Brez Playdoye* 37.

Dit nu soo alles in 't generaal van den Adel gesegt zynde, sal 't niet ondienstig zijn, 't selve in dese onse bewijsredenen wat meer in 't bysonder te gaan uyt halen. 't Getal van alle de Ridderlijke en Adelijke Geslagten, Heerlijkheden, en Adelijke Sloten, en Huysen, de welke van ouds daar voor bekend zijn geweest, is te groot en te menigvuldig, dan dat de selve alle in 't bysonder souden konnen werden verhandelt; echter sullen wy, voor soo veel wy uyt de oude Chronyken en authentique Chartres en Stukken hebben konnen by een vergaderen, alhier een beschrijvinge van meest alle de Adelijke Geslagten, en Ridderlijke Huysen, die in Holland bekend zijn geweest, en noch in wesen zyn, laten volgen: Dog eer wy daar toe komen, sullen wy voor af laten gaan een optellinge van alle de Edelen, die t'sedert Graaf Diderik de IV. A°. 1039. tot Erts-hertog Maximiliaan A°. 1500. en vervolgens tot onse tijd toe bekend staan; waar na wy dan tot de voorgemelte beschrijvinge der Geslagten, en voorts der Adelijke Huysen en Slooten over gaan sullen.

De Edelen, dewelke ten tijde van Diederik 69
de IV. die A°. 1039. de vyfde Graaf van Holland wierd, ende tot het Jaar 1048. regeerde, werden opgeteld (als voor welken tijd men geen of weynig beschrijvinge van den Hollandschen Adel vind) zijn de navolgende:

Floris, de Broeder van Grave Diederik, Grave van Vrieslandt, dewelke in de oude Hollandse Chronijk *Divis.* 19. *cap.* 2. Grave van Oost-Vriesland genoemd werd; doch schijnd qualijck na geschreven uyt het voorschrift van Joann. a Leidis, *Chronic. Belg.* dat daar toe doorgaans gebruykt werd, alwaar hy wel duydelijk *l.* 10. *c.* 1. Grave van West-Vriesland genoemd word; het welk ook met het gevoelen van Scriverius en andere geleerde over een komt, die hem Stadhouder van Kennemerland noemen, 't geen eygentlijk West-Vriesland is, en in de Historien met de naam van Friesland bekend staat; voorts

Heer Diederik van Brederode den II. (andere seggen den I. Heer van Brederode, na sijn Vader, die de selve Heerlijkheid, onder meer andere Goederen besat,) de Soon van Siphrid den I. die een Broeder was van Diederik de III. dier name, en vierde Grave van Holland,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

land, t' samen kinderen van Arnout de derde Grave van Holland.
Heer Simon sijn Broeder, Heer van Teylingen.
Dodo, Heer van Leerdam.
Heer Jan van Arkel, die in den slag voor Ysselmonde A°. 1082. dood bleef.
Boudewyn, Heer van Heusden.
Gerard, Heer van Putten, onder wiens beleid in 't Jaar 1048. Graaf Diederik de IV. Dordregt (dat by sijn Vader tot een sterkte gemaakt, en hem van Keiser Hendrik, door hulp der Bovelanders van Keulen en Luyk afgenomen was) weder kreeg.
Heer Jan van Altena.
Den Heer van Persyn.
Heer Gerrit van Diepersen, en den Heer van Ogten; welke twee laatste, wie de selve geweest zijn, is niet seker, maar waarschijnlijk, dat het Heerlijkheden en Heeren geweest zijn, onder den Huyse van Arkel of Altena, dewelke den Grave in den Strijd tegen de Overlanders, niet tusschen Bodegraven en Swammerdam, maar voor Dordregt te hulp kwamen.

70 By tijde van Diderik de V. de VII. of soo andere seggen de X. Grave van Holland, in het Jaar 1080. wierden onder de Edelen geteld:

Albert, Floris, en Pieter, alle drie Broeders van Graaf Diderik, t' samen Kinderen van Floris de VI. uyt Hertog Heimans Dochter van Saxen, en waren Canonikken van St. Lambregt te Luyk.
Heer Willem van Brederode.
Heer Gerrit van Teylingen.
Boudewyn, Heer van Heusden.
Dodo, Heer van Leerdam.
Heer Jan van Arkel.
Den Heer van de Leck.
Den Heer van Salchen; Wie dese geweest zy, is onbekend; 't schijnt een Duyts Geslagt te zijn, alwaar die naam bekend is.
Den Heer van Altena.
Den Heer van Putten.
Heer Everard van Bronkhorst, 't welk van ouds een Graaf-schap en Baanrot-schap is geweest in Gelderland, behoorende aan het Doorlugtig Huys der Graven van Limburg en Stirumb, Stigters van den Burgh tusschen Doesburg en Zutphen aan den Ysel, Bronkhorst of Bronkhorstenburg genaamd; Dit geslagt werd voor den voornaamsten Adel in Gelderland geagt, en is met verscheide groote Geslagten aldaar geallieerd, als met Batenburg, Anhalt, Borkelo, Gronsvelt, Waerdenburg en andere, daar van breder te sien is by Sligtenhorst in sijn Toneel des Lands van Gelder, 1. boek, p. 76. en 77.

Desen Everhard van Bronkhorst alhier gemeld, kwam benevens Willem van Brederode, en Jan van Arkel, Graaf Diderik te hulp, in den slag tegen Bisschop Coenraat, in het Jaar 1076. voor Iselmonde gevallen; daar Bisschop Coenraat gevangen, en Diderik in het Graafschap hersteld wierd, die den selven Bisschop wederom vry stelde, in welken slag desen Everhard van Bronkhorst, met veel andere Hollandse Edelen dood bleef; Was af-komstig uyt den Huyse van Arkel, door Maria van Arkel, Dogter van Jan den eersten, die omtrent den Jare 1035. met Jan, den eersten bekenden Heer van Bronkhorst, getrout was. Voorts:

Heer Jan van Persyn.
Heer Alewijn, Castelein, dat is Burggrave van Leiden.
Scatelot, en Tursing, Heer Alewyns Gebroeders.
Dodo van Rijswijk, en Ysbrand Gruytwater, Schild-knapen.

Ten tijde van Graaf Diderik de VI. waren in Holland de navolgende Edelen. 71

Floris de Swarte, en Simon, Grave Dirx Broederen.
Floris Otte, Grave van Benthem.
Baldewijn,
Dirk, en Pelgrim, des Graven Sonen, en Robbregt sijn Bastert Soon.
Willem, Heer van Brederode, en Floris sijn Soon.
Gerrit, Heer van Teilingen, en Hugo sijn Successeur, Heer van de Leck.
Willem, Heer van Heusden.
Jan, Heer van Arkel.
Folpert, Heer van Leerdam.
Hugo, Heer van Bottersloot.
Gerrit, Heer van Asperen.
Dirk, Heer van Altena.
Floris, Heer van Voorn, en Dirk sijn Broeder.
Alewijn, Burggrave van Leiden.
Dirk van Persijn.
Baldewijn van Haarlem.
Jacob van Woude.
Gerrit van Poelgeest.
Albert Banjart.
Gysbert Potskijn.
Jan van Cronenburg.
Floris van Woert.
Ogier van Rhyswijk.
Berwolt, Voogt van Egmont.
Govert van Harnesberge.
Herbern van Liethen.
Dirk van Schoten.
Ludolf van Adrichem.
Vastaart van Rheinigem.
Ysbrant en Berwolt de Vriese.
Hugo van Akkersloot.
Bruyn van Castricum.
Hugo van Monster.
Dirk van Weert.
Johan vander Meer.
Helmich van Doornik.
Philips van Blook.
Willem van Voorhout.
Henrik van Heiligelo.
Gerbrant van Alkmaar.

De navolgende Edelen waren in 't Jaar 1200. 72

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

by tijde van Diderik de VII. dier name, den VIII. of soo andere tellen de XI. Grave van Hollandt; welk onderscheid van getal daar van daan komt, om dat na de dood van Graaf Floris de VI. sijn outste Soon Dirk de VII. Grave van Holland wierd; dan vermits sijn jonkheyt, wiert het selve Graafschap bekleed by Vrouw Geertruyd sijn Moeder, als Landvoogdesse den tijd van twee Jaren, en daar na by haar Man Robbrecht de Vries, als Voogd, den tijd van seven Jaren; die van Willem de XXI. Bisschop van Utrecht, met sijn Gemalinne Geertruyd verdreven wiert, de-welke het Graafschap van Holland te Leen aan Keiser Hendrik overgaf, en wederom van hem te Leen ontfing, en Hertog Govert den Bultdrager daar in stelde, die het selve Graafschap den tijd van 4 Jaren met geweld besat; tot dat hy in 't jaar 1125. door een dienaar van den jongen Grave Gysbrecht genoemd, onder door de heimelijkheid doorsteken zijnde, den Grave Diderik met den slag voor Isselmonde, jegens Coenraad de XXII. Bisschop van Utregt, in sijn Graafschap hersteld wierd; ter welker oorsaak dese Landvoogden, en den geweldigen Bultdrager mede by sommige onder de Graven van Holland werden geteld, dog by andere verwurpen; Te deser tyd waren dan de volgende Edelen.

Boudewyn, Bisschop van Utrecht, en Diderik Domprobst, daar na mede Bisschop.
Otto, Grave van Benthem.
Robbregt, sijn Bastard Broeder.
Willem, Grave van Oost-Vriesland.
Floris Dromprobst van Utregt.
Robbert, Grave van Kennemerland, des Grave Florens Broeder.
Heer Henrik van Gelder, Swager van den overleden Grave Diderik; wie dese geweest zy, is my onbekend, ten ware het te verstaan was, van Hendrik van Gelder, Broeder van Otto van Gelder, en daar na Bisschop van Luyk, die omtrend die tijd geleeft heeft; men leest ook van eenen Henrik van Nassau, de derde Grave van Gelderland, Hendrik van Gelder genoemt, die getrouwt was met de Dochter van Hertog Godefrid van Braband, en die met deselve een groot deel van de Veluwe ten Huwelijk heeft gehad; desen Hendrik besat het Graafschap van Gelder van het Jaar 1132. tot het Jaar 1162. tijde sijns overlijdens, en na hem volgde Gerard van Gelder sijn Soon.
Willem, Heer van Brederode.
Hugo, Heer van Thuyl, leggende als nog regt tegen over Bommel, en hebbende hoge, lage, en middelbare Jurisdictie.
Willem, Heer van Teilingen, met sijn Soon den Heer van de Leck.
Robbert, Heer van Heusden.
Den Heer van Altena.
Den Heer van Spiering.
Den Heer van Hoikhuysen.
Heer Jan van Arkel.
Den Heer van Botersloot, anders Heer Hugo van Arkel, alsoo genoemt van de Heerlijkheid Botersloot, hem te deel gevallen; wierd ook genoemd Hugo Boter, en behield het Wapen van Arkel heel, mits settende een mate Boter in 't silver Veld.
Folpert en Florens, Heren van Asperen.
Den Heer van Putten.
Hugo, Heer van Voren.
Jacob, Burggraaf van Leiden.
Philips van Wassenaar.
Heer Jan van Persyn.
Gysbert, Heer van Amstel.
De Soon van Heer Egbert van Amstel.
Heer Herman van Woerden.
Simon, Jan, en Ysbrand van Haarlem, drie voorname Ridders.
Gysbert Potskyn.
Heer Jan van Rijswijk.
Arnout en Henrik van Rijswijk, Ridders.
Albert Banjaart.
Heer Walter van Egmont.
Heer Albert Wttenhagen.
Heer Walter van Ruyven.
Gerrit van Poelgeest.
Rogier van der Meer, alle Ridderen. Van desen Rogier van der Meer, werd anno 1203, in de oude Chronyken vermeld, dat hy Vrouw Ada, Grave Lodewijks van Loons Bruyd, met Heer Otto van Voorn, en meer andere Ridderen, op den Burg tot Leyden meende te versekeren en beschermen, van waar sy van hare Vyanden overvallen, op Texel in Holland gevangen gevoerd wierd, daar sy eer lang haar leven eyndigde. Van dit geslagt vindmen weynig of niet geschreven; sommige willen dat het soude afdalen uyt de Graven van Tekkelenburg, uyt Lambregt, jonger Soon van den selven Huyse, volgens schrijven van Mr. Matheus Smallegang, in sijn onlangs uytgegeven beschrijving van den Hollandsen Adel, die daar in gevolgt heeft het losse schrijven van Goudhoven, daar hy onder den Tytel Hodenpijl seyd, nog bevonden te hebben, dat geleeft heeft Juffr. Alid van Hodenpijl, die te man had Lambert van Tekkelenburg, daar van souden gekomen zijn die vander Meer tot Delft; Smallegang voegt daar by, ende tot Leyden; Om het welk in sijn geheel te laten, het zy soo; maar wat Alid van Hodenpijl aangaat, daar in missen sy groflijk, dat de selve Alid van Hodenpijl met desen Lambert, jonger soon van Tekklenburg, soude getrouwt geweest zijn, met dat de Genealogien van Hodenpijl en Schagen uytdrukkelijk mede brengen, dat Vrouw Alid van Hodenpijl, Suster van Dirk van Hodenpijl, gewonnen by Jan van Hodenpijl, Heer Arents soon, is getrouwt geweest aan Heer Willem, de gelegitimeerde natuurlijke Soon van Hertog Aalbregt van Beyeren, daar by geen het minste gewag, nog van Tekkelenburg, nog van die vander Meer gemaakt werd: Het schijnt dat 'er nog een ander Alid van Hodenpijl geweest zy, daar van op een Sark in de Kerk tot Delff gelesen werd, maar dese was getrouwt met eenen Lambert van Tol; Wie dat desen Lambert van Tol geweest zy, is onder den Geslagte van Heer Hugo van Tol, jonger Soon van Heer Hugo van Teylingen A°. 1191 vermelt, mede

mede niet te vinden. Soo dat van het een en ander niet veel is na te seggen, en in allen desen van die vander Meer geen gewag gemaakt werd.

73 Omtrent de tijd van Floris de IV. (die om sijn klockheid en dapperheid seer geagt, dog om dat hy over al de overhand hadde, by vele benijd, en uyt jalousie van den Grave van Clermont, door hulp van den Heer van Noyelle tot Corbye in Picardyen, en soo andere seggen tot Noyon, onder schijn van onsijdelijke Krijgsoeffeninge, overvallen en vermoord wierd, welke dood op staande voet by den Grave van Cleef, op den selven Grave van Clermont, die hy ter neder stak, en den Heer van Noyelle, die hy op de vlugt dreef, wierd gewroken) waren de navolgende Hollandse Edelen:

Otto, Grave van Oost-vriesland, Broeder van Graaf Floris de IV. anno 1236. dewelke de derde dier name, de 36ste Bisschop verkoren wierd; en na de dood van sijn Vader Graaf Willem Ridder wierd geslagen, ontfangende uyt handen van sijn Broeder Floris het Graafschap van Oost-vriesland.

Willem, Stadhouder van Holland, andere seggen van Kennemerland; want Willem de I. dier name, Grave van Holland, liet na uyt Adelheid, Graaf Otto van Gelders Dochter, Floris, die na hem Graaf wierd, Otto Grave van Oost-vriesland, en desen Willem, met twee Dochteren, Ade, Abdisse van Rijnsburg, en Richardis, Nonne tot Delf.

Diderik, Drossard van Holland, en Heer van Brederode; dit Ampt werd op sommige plaatsen voor een en 't selve genomen met dat van den Stadhouder; daar uyt volgen soude, dat Willem, jonger Broeder van Floris de IV. desselfs Stadhouder is geweest, en na hem desen Diderik, Heer van Brederode, die met Vrouw Alid, Dochter van den selven Willem van Holland getrouwt was; hy overleefde A°. 1256.

Willem, Heer van Teylingen en vander Leck.

Jan, Heer van Heusden; de oude Hollandsche Chronyk voegd hier by, *met sijn Soon Jan van Veen*, dog dat is een misslag, om dat het geslagt van die van Veen niet uyt desen Jan, maar uyt sijn jonger Broeder is voortgekomen; soo dat het niet sijn Soon, maar sijn Neef moet geweest zyn.

Jan, Heer van Arkel, de eerste grondlegger van de Stad Gornichem, de Vader van Jan de Sterke, die soo sterk was, dat hy aan een balk vatte, en een Paard al rijdende, met sijn voeten opligte, en tegen een muur aansettende, soo kneep, dat het sijn tong van benautheid uytstak. Hy is begraven in de St. Martens Kerke binnen de Stadt Gornichem, met de volgende Quartieren:

ARKEL.
VOOREN.
CLEEFF.
VERNENBORGH.
BAAR.
SICILIEN.
LOTHRYK.
VRANKRYK.

GULIK.
BRABAND.
HOLLAND.
VRANKRYK.
GELDERLAND.
ENGELAND.
MECHELEN.
LUXENBURG.

Herbern, Heer van Bottersloot, de tweede dier naam, en derden Heer van Botersloot, Blokland, en Spijk, by verdelinge van de Goederen van Arkel, by Heer Jan de VII. aan Hugo, Heer van Botersloot, deses Groot-vader, en sijn andere Broederen gedaan.

Den Heer van Altena.
Den Heer van Leerdam.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Putten.
Henrik, Heer van Voorn.
Jacob, Burg-graaf van Leiden.
Diderik, Heer van Wassenaar.
Gysbert van Amstel.
Herman van Woerden.
Willem van Teylingen, en sijn Broeder Diderik.
Simon, en Ysbrand van Haarlem.
Nicolaas van Persijn.
Willem van Egmont.
Gerrit van Egmont, en Wouter van Egmont, sijn Soon, Schildknaap.
Arnout van Egmont, Ridder.
Nicolaas van Egmont, Ridder.
Wouter Stoutkint, afkomeling van Gerrit van Egmont, Ridder, anno 1217. vermeld, getrout met Vrouw Sandelina van Nassau.
Kerstant van Raaphorst.
Jacob van Woude.
Willem van Hoikhuysen.
Hugo van Cralingen.
Diderik van der Gouw.
Reinier Beukel.
Hugo van Ackerslooth, alle Ridderen.
Golekum van Rijswijk.
Albert Uyttenhage.
Dirk van Velsen.
Paul van Brigdam.
Boudewijn van Sibburgh, en Florens vander Woert, Schildknapen.

By Koning Willems tijd, die in 't jaar 1255. 74
van de Friesen verslagen wierd, werden onder de Edelen van Holland geteld:

Floris, Koning Willems Broeder.

Herman, Grave van Hennenburg, swager van den selven Koning Willem, getrout met Margareta desselfs Suster.
Heer Willem van Brederode, Hooftman en Capiteyn van Koning Willem 's heir en Ridderschap.
Willem, Heer van Teylingen.
Johan, Heer van Heusden.
Johan, Heer van Arkel.
Volpert, Heer van Lederdam en Haestregt.
Herbern, Heer van Botersloot.
Otto, eerste Heer van Heuckelom en van Asperen.
Henrik, Heer van Voorne.
Jacob, Burg-graaf van Leiden.
Gijsbregt, Heer van Amstel.
Herman, Heer van Woerden.
Heer Jan Persyn.
Symon van Teylingen.
Dirk van Wassenaar.
Klaas van Haarlem, genoemt Persyn.
Willem Heer van Egmont.
Arent van Egmont, Klaas van Egmont, en Wouter Stoutkint van Egmont, 3 Gebroederen.
Jacob vanden Woude.
Arent van Heemskerk.
Kerstent van Raaphorst.
Werenbolt Uyttenhage.
Huyge van Cralingen.
Huyge van Akersloot.
Reynert Boeckel.
Dirk vander Goude.
Dirk Alferts, Bastart-soon van Brederode.

75 Ten tyde van Graaf Floris de V. die in 't Jaar van 1296. van Gerrit van Velsen en de sijne vermoord wierd, waren de Oudste en Edelste, die haar Ouders en Voorouders altijd Ridderen geweest waren, en Ridders namen gevoerd hadden,

Jonkheer Jan, Graaf Floris Soon van Holland.
Herman, Graaf van Hennenburg.
Dirk de Goedertieren, Heer van Brederode,
Willem, Heer van Teylingen.
Jan, Heer van Heusden.
Jan, Heer van Heesbeen.
Arent, Heer van der Sluyse, Broeders des Heeren van Hoesden.
Johan, Heer van Arkel.
Huyge Butterman, Heere van Botersloot.
Johan, Heer van Hokelom, en Otte, Heer van Asperen en Accoy, sijn Broeder.
Pelegrym, Heer van Lederdam.
Aelbregt, Heer van Voorn.
Henrik, Burg-grave van Leyden.
Jacob van Wassenaar.
Dirk van Wassenaar.
Dirk van Teylingen.
Klaas Persyn, Heer van Waterland.
Simon van Haarlem.
Gijsbert, Heer van Amstel, en Arent sijn Broeder.
Herman, Heer van Woerden.
Jan, Heer van der Lek en Polanen.
Huyge, Heer van Vyanen.
Gijsbregt, Heer van Ysselsteyn.
Wolfert, Heer van der Veere.
Jan, Heer van Renesse.
Witte, de eerste Heer van Haemstede, Grave Floris Bastaert-Sone.
Klaas, Heere van Putten en Strijen.
Willem van Egmont, en Gerrit sijn Sone,
Bouwen van Naaldwijk.
Jacob van Woude.
Arent van Heemskerk,
Gerrit van Velsen.
Gerrit van Heemskerk, en Henrik sijn Broeder.
Dirk van der Goude.
Dirk van Raephorst, en Gerrit sijn Broeder.
Huge van Cralingen.
Werenbout Uyttenhage, en Aelbregt sijn Soon.
Gerrit van Harmelen.
Jan vander Doortoge.
Floris van Duven.

By tijde van Hertog Jan van Henegouwen, die in 't Jaar 1305. stierf, wierden behalven de voorgaande, onder de Hollandsche Edelen geteld. 76

Johan sonder Genade, Grave van Oostervant.
Willem, naar hem Grave van Oostervant.
Johan, Heer van Beaumont, Grave van Soissons, alle drie Broeders, en Sonen van Grave Jan van Henegouwen en Holland.
Dirk de Goedertieren, Heer van Brederode.
Willem en Dirk, sijn Broederen.
Dirk, Heer van Teylingen.
Johan, Heer van Heusden.
Johan, Heer van Arkel.
Hugo Butterman, Heer van Botersloot.
Aelbregt, Heer van Voorne.
Klaas, Heer van Putten en van Stryen.
Johan, Heer vander Leck en Polanen.
Johan, Heer van Heukelom.
Otto, Heer van Asperen en Accoy.
Gysbregt, Heer van Ysselstein.
Henrik, Burg-graaf van Leyden.
Dirk, Heer van Wassenaar.
Henrik, Heer van Vyanen.
Klaas Persyn.
Dirk van Haarlem.
Witte, d'eerste Heer van Haemstede, in Zeelant.
Klaas van Cats.
Pelgrom, Heer van Lederdam en Haestregt.
Willem van Egmont, Schild-knapen.
Jan, Heer van Elshant.
Johan, Heer van Drongelen.
Dirk van Leyenburg.
Jacob van Woude.
Gerrit van Heemskerk.
Gerrit van Raaphorst.
Gerrit van Poelgeest, Heer van Hoemade.
Simon van Benthem.
Wolwijn van Sassem.
Adam van Schotland.
Baldewijn van Naaldwijk.
Floris van Duven.
Floris van Tol, allegader Vrome Ridderen.
Willem van Haarlem.
Wouter van Assendelf.

Jan

Jan van Zijl.
Claas van Adrichem.
Wouter Uyterwijk.

Dese waren Schiltknapen, met veel meer andere Heeren. Den voorsz Heer Claas Persijn, verkoft doe ter tijd aan het Klooster van Mariengaart in Vrieslandt, een groot stuk van het Eiland van Marke; en als naderhand Graaf Willem van Holland by Staveren verslagen was, so dede de Keiserinne sijn Suster alle de Goederen der Vriesen, die sy in Holland hadden, beslaan, en verkoft het voorsz Eyland aan verscheide Kooplyden; doch Hertoch Karel van Borgondien, Grave van Holland geworden sijnde, soo quam den Abt van 't voorsz Klooster, met de verkoopbrieven Heeren Claas Persijn voorsz. begerende het Eiland weder te hebben, doch konde sulx niet verkrygen.

77 Onder Willem de III. de XIX. Grave van Holland, bygenaamt de Goede, die in 't Jaar 1337. stierf, waren dese navolgende Hollandse Edelen in fleur.

Willem, Grave van Oostervant, Grave Willems Soon.
Johan van Beaumont, Grave van Soissons sijn Broeder.
Hendrik en Dirk, Heeren van Brederode.
Simon en Dirk van Teylingen.
Johan, Heer van Heusden.
Johan, Heer van Drongelen, sijn Oom.
Johan, Heer van Arkel.
Dirk, Heer van Valkenburg, Broeder der Huysvrouwe des Heer van Brederode, die tot een Wyve hadde de Vrouw van Voorne.
Claas, Heer van Putten en Stryen.
Philips, Burggrave van Leyden, Heer van Wassenaar.
Johan, Heer vander Lekke, en van Polanen.
Johan, Heer van Heukelom.
Otto, Heer van Asperen.
Johan, Heer van Egmont, Wouters Soone van Egmont.
Gysbregt, Heere van Ysselsteyn.
Hendrik, Heer van Vyanen.
Johan Persijn, Heere van Waterland.
Gwye, Heer van Haemstede.
Arent, Heer van Cruyningen.
Willem, Heer van Naaldwijk.
Floris van Spijk.
Jacob van den Woude.
Floris vander Merwen.
Dirk en Harmen van Swieten.
Gerrit van Heemskerk.
Gerrit van Raaphorst.
Gerrit van Poelgeest.
Floris van Tol.
Ootgier van Spangien.
Willem van Dongen.
Willem van Duyvenvoorde.
Willem Kuser, Balliuw van Rhijnland.
Dierk van Sassenhem.
Daniel en Dirk van Matenesse, gebroederen.
Mattheus en Jacob vander Burg.
Willem van Oudshoorne.
Adam van Schotland.
Claas Oom.
Floris van Adrichem, alle voorname Ridderen.
Dirk van Assendelft.
Frederik van Seventer.
Jacob van Bakenesse.
Gerrit van Scoten.
Floris van Boekhorst, alle Schiltknegten, met meer andere.

Omtrent dese tijd was by den selven Grave 78 Willem gegeven het Handvest, beroerende de vryheyt van de Edelen van Holland, luydende als volgt:

WY Willem, Grave van Henegouwen, Holland, Zeeland, Heer van Vriesland, doen kont, &c. hoe ons Wel-boren luyden een twist hadden tegens die gemeynt, &c. waar af wy heur eenen dagh leyden in den Hage, daar wy toe ontboden hadden, en daar ook waren Edele-luyden, onse lieve en getrouwe Mannen, Heer Gerrit, Heer van Voorne, Burggrave van Zeeland, Heer Gwye van Vlaanderen, Heer van Putten en Stryen, Heer Jan, Heer van Arkel, Heer Peter, Heer vander Lek, Heer Gysbrecht van Ysselsteyn, Heer Sweder van Abkoude, Heer Jan van Cruyningen, Heer Dirk, Burggrave van Leyden, Heere Simon van Benthem, Heer Daniel, en Heer Claas vander Merwede, Heer Jan vander Dussen, Heer Herbaern van Rieden, Heer Dirk van Oosthoorn, Heer Dirk Bokel, Heer Willem van Naaldwijk, Heer Dirk van Suytwijk, Heer Arent van Grunevelde, Heer Jan Steenvoorden, Heer Jan vander Zijl, Ridderen, en andere Ridderen en Knapen vele, die onse Mannen sijn, &c. en voort gesamentlijk die Schepenen van de Steden van Holland en Zeeland, &c. en in de dagvaart gesloten by die Leenmannen, dat die gene die niet bewijsen en konden, datse Edel waren van afkomsten, moesten scot (dat is schattingen) geven, met die gemeynten; en hebben dat besegelt met onsen Zegel, en gebeden onsen lieven getrouwen Mannen, Heer Dirk van Brederode, Willem van Haarlem, Dirk sijn Broeder, Willem van Egmont, Claas sijn Broeder, Gerard van Eemskerken, Knapen, dat sy dese letteren gemeen ons besegelen, en is geschiet in den jare 1305. des Woensdags voor St. Laurens-dagh.

Onder de Regering van Willem de V. Her- 79 toch van Beyeren, die in het Jaar 1377. overleden is, wierden onder de Edelen en Schiltboortige Mannen gestelt,

Heer Johan, Grave van Soissons.
Dirk, Heere van Brederode, met Reynout, Dirk, en Willem, Ridderen, en Jonker Walraven, des voorsz Heeren Dirx vier Soonen.
Otto Heere van Arkel.
Arent, Heere van Avesaat, Soolen, en Noordeloos.
Robbregt, Heere van Asperen.
Herbern, Heer van Slingelant, des voorsz. Otten Broeder.
Machtelt, Vrouwe van Voorne.

Gysbrecht, Heere van Abcoude, en van Wijk te Duyrstede, van Gaasbeek, van Putten en Stryen, en sijn Soonen waren
Willem Heer van Abcoude, van Wijk te Duyrstede.
Sweer, Heer van Gaasbeek, van Putten en Stryen.
Johan, Heer vander Lek en Polanen, naarmaals Heere van Asperen.
Dirk, Burggrave van Leyden, Heere van Wassenaar.
Johan Persijn, Heere van Waterlant.
Johan, Heere van Egmont.
Arent, Heere van Egmont, en Ysselsteyn.
Jonker Jan van Egmont.
Gerrit, die te wyve hadde Vrouwe Willemijne van Wateringen.
Willem, Heere van Soetermeer, en dese vier voorsz waren des Heeren van Egmonts Soonen.
Arent, Heere van Ysselsteyn.
Gysbrecht, Heere van Vyanen.
Huygeman, Heere van Sevenbergen.
Wolfart van Borsselen, Heer vander Veere.
Floris, Heere van Haamstede.
Costijn de Goede, Heer van Renesse.
Johan, Heer van Cruyningen.
Willem, Heer van Naaldwijk, Maarschalk van Holland.
Gerrit van Heemskerk.
Gerrit van Poelgeest, en Jan sijn Broeder.
Johan, Heer van Drongelen, met sijn Broeders.
Herbaarn van Riede, Heer van Pendrecht.
Jacob van den Binkhorst.
Jacob van den Woude, en van Warmont.
Gerrit van Wateringen.
Gerrit van Vliet.
Gerrit van Heemstede.
Jan van Bloemesteyn, Balliuw van Kermerland.
Dirk van Sassenem.
Willem van Outshoorn.
Dirk van Raaphorst.
Floris van Boukhorst.
Isbrant van Alkemade.
Gysbrecht van Langerak.
Jan van Langerak.
Melis van Minden,
Coenraat van Oosterwijk.
Herpert van Liesvelt.
Huybrecht van Schoonnouwen.
Daniel van Matenesse.
Matthæus vander Burg.
Jan van Meresteyn.
Tielman Moelenaar.
Gerrit Wis.
Dirk van Groenevelt, Ontfanger Generaal van Holland.
Floris van Adrichem, alle vrome Ridderen.
Herpert van Foreest.
Wouter van Minden.
Jan van Zijl.
Coenraat Cuser.
Frederik van Seventer.
Floris van Tolle.
Dirk van Assendelft.
Gooswijn de Roode.
Jacob van Bakenesse.
Ysbrant Nagel.
Gerrit van Schoten.
Alle Schiltknegten, en noch veel meer Ridderen, en welgeboortige Mannen, die ik niet al in geschrifte bevonden en hebbe.

En onder Aalbrecht van Beyeren, die tot het jaar 1404. geleeft heeft, waren de volgende Ridderen, Edelen, en Schiltknapen, behalven des Hertogen Kinderen.

Gwye, Grave van Bloys, Heer van der Goude en Schoonhoven.
Reynout, Grave van Gennip, en Heer van Brederode.
Jan van Brederode.
Walraven van Brederode.
En Willem van Brederode, sijn Soonen.
Otto, Heer van Arkel.
Jan, Stedehouder van Holland, sijnen Soone.
Zweer van Abcoude, Heer van Gaasbeek, Putten en Stryen, Heeren Willems Broeder, Heer van Abcoude en van Wijk te Duyrsteden.
Dirk van Polanen, Heer van Asperen.
Jan, Heer vander Lekke en Polanen.
Philips van Polanen.
Gerrit van Polanen.
Dirk, Burggrave van Leyden, Heer van Wassenaar.
Philips van Wassenaar, sijnen Soone.
Arent, Heer van Egmont en Ysselsteyn.
Wolfart van Borsselen, Heere vander Veere.
Hendrik, Heer van Vyanen.
Den Heer van Sevenbergen.
Claas van Borsselen.
Floris van Borsselen, Heer van Zulen, en van St. Maartens Dijk.
Des Heeren Vrank van Borsselens Vader was Grave van Oestervant.
Costijn en Raas van Haamstede in Zeeland.
Jan van Cruyningen.
Jan van Renesse.
Hendrik, Heere vander Ameyde.
Daniel vander Merwen.
Willem, Heer van Naaltwijk, Maarschalk van Holland.
Hendrik van Naaltwijk, sijn Soon.
Dirk vander Lekke.
Jan Hodenpijl.
Arent van Leyenborg.
Gerrit Boel van Heemskerk.
Aalbrecht van Wateringen.
Jan van den Woude, d'eerste Heer van Warmont.
Jacob van den Woude, sijn Soon.
Dirk van Poelgeest.
Heer Gerrit van Poelgeest, Ridder.
Heer Jacob van Poelgeest, Regael Abt van Egmonts Vader.
Jan van Poelgeest.
Gerrit van Poelgeest, sijn Soon.
Jan, Heere van Heemstede by Haarlem.
Gerrit van Vliet.
Jan van Vliet, sijn Soon.

Philips

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Philips van Dorp.
Bartholomeus van Raaphorst.
Jan van Langerak.
Gysbrecht van Langerak.
Floris van Alkemade.
Jan van Kronenburg.
Gerrit van Lievelt.
Gerrit van Woert.
Willem van Geervliet,
Daniel van Matenesse.
Frederik van Seventer.
Dirk Beets, alle Ridderen, uytgeseyt Jonker Willem van Brederode, en Jan Poelgeest, Jonkvrouw Alijts Vader.
Jan van Egmont, Heer van Soetermeer.
Claas van Waterlandt.
Symon vander Burg.
Jan van Zijl.
Koenraat Kuyser.
Willem Kuyser, sijn Soon, die op Jonkvrouw Alijt dootgeslagen wierde, Hofmeester van Hertoch Aalbrecht.
Aalbrecht van Meresteyn.
Floris van Meresteyn.
Dirk van Swieten.
Floris van Tol.
Synon van Samen, alle vrome Schiltknapen, ende meer andere die hier niet staan geschreven.

81 Onder de Edelen, dewelke Graaf Willem de VI. in den jare 1405. in den Oorlog voor Hagesteyn en Eversteyn omtrent Vyanen, tegens de Heeren van Arkel te hulp quamen, waaren de navolgende.

Uyt Holland.

Den Burggrave van Leyden.
Den Heer van Vyanen.
Den Heer van Heenvliet.
Heer Willem van Wassenaar.
Jan van Vyanen, Heer van Noordeloos.
Heer Jan van Heemstede, Ridder.
Heer Lubbert van Ysselsteyn.
Gerrit van Sevenbergen.
Heer Jan van Daallem.
Heer Herbaarn van Ysselsteyn.
Heer Hendrik van Haaldwijk.
Heer Arent van Duvoorde.
Heer Gysbrecht van Duvoorde.
Heer Dirk vander Lekke.
Heer Philips van Spangen.
Heer Jan van Heenvliet, Heer Huygens Soon.
Heer Evert van Duvoorde.
Heer Floris van Alkemade.
Heer Frederik van Sevender.
Gerrit van Poelgeest.
Heer Jan de B. van Blois.
Jan, des Heeren Soone van Heenvliet.
Heer Wouter van Aamstel van Mynden.
Heer Jan B. van Holland.
Heer Gerrit van Heemskerken.
Heer Baartout van Assendelft.
Heer Hendrik van Croonenburg.
Heer Willem B. Hertog Aalbrechts.
Heer Gillis van Cralingen.
Heer Wouter van Matenesse.
Heer Jan van Abbenbroek.
Heer Reynier Dever.
Heer Jan van Drongelen.
Heer Jan van den Woude.
Heer Daniel van den Poel, B. Grave Willems de IV.
Heer Jan van Ysselsteyn.
Heer Otto vander Merwede.
Heer Dirk van Beets.
Heer Jacob van Rysoort by Dordrecht.
Heer Evert B. Hertoge Willems van Beyeren.
Heer Hendrik vander Lekke.
Heer Philips B. van Cuylenburg, Balliuw van Zuytholland.
Heer Gysbrecht van Diepenborg.
Heer Bartholomeus van Raaphorst.
Heer Gerrit van Vliet.
Heer Gerrit van Egmont.
Heer Dirk van Brakel.
Heer Dirk van Swieten.
Heer Philips van Dorp.
Gerrit van Zijl.
Maurijn vander Does.
Gerrit van Bennenbroek.
Jan van Hodenpijl.
Dirk van Santhorst.
Jan van Cralingen.
Dirk van Cralingen.
Jan van Vliet, Heeren Gerrits Soon.
Kerstand van den Berge.
Wolfard vander Dwy.
Jan Heerman.
Jan vander Bouchorst.
Willem Eggert.
Willem vander Bouchorst.
Alfert van Polanen.
Adriaan van Raaphorst.
Philips Nachtegaal.
Floris van Tol.
Jan vander Burg.
Hendrik vander Does.
Willem vander Goude.
Willem van den Coulster.
Willem van Polanen.
Jan van den Woude.
Dirk van Oudtshoorn.
Ysbrant van Alkemade.
Willem van Alkemade.
Arent van Alkemade.
Koen van Oosterwijk.
Costen vander Does.
Jans oudste Soon van Foreest.
Boudijn van Sweeten.
Willem de Vriese Heymentz.
Jan vander Werwe Huyberts.

Uytten grooten Weert van Zuyt-Hollandt.

Jan van Alphen.
Gysbrecht vander Aar.
Jan vander Myde.
Hendrik vander Laan.
Jan vander Voorburg.

Dirk Sayt vander Leé.
Ian van Steenvoorden.
Claas Uytenbroek.
Gysbrecht vander Hage.
Symon vander Does.
Willem van Noirde.
Willem van Leeuwen.
Willem van den Houve.
Gerrit Uytenhage.
Ian vander Laan.
Hugo van Ruyven.
Willem Uytenhage.

Uyt Zeelandt.

De Heer van Haamstede.
De Heer van Rommerswaal.
Heer Ian van Renesse van Moermont.
Heer Ian van Haamstede.
Aalbrecht, Heer van Arnemuyden, Ridder.
Heer Wolfert vander Maalstede.
Heer Sweer van Haamstede.
Heer Philips van Borsselen.
Heer Arent van Cruyningen, Ridder.
Heer Lodewijk vander Maalstede.
Heer Collart des Heeren Soone van Rommerswaal.
Ian van Borsselen.
Heer Govert van Stapel.
Heer Gillis van Schengen.
Heer Ian vander Maalstede.
Iacob van Stapel.
Heer Bouwen van Baarsdorp.
Heer Willem van Oostende.
Heer Lieven Cats.
Dirk B. van Borsselen.

Uyt den Lande van Uytrecht.

Den Ionkheer van Gaasbeek.
Den Burggrave van Montfoort.
Zweer van Montfoort.
Heer Dirk van Zuylen.
Heer Willem Taats.
Heer Dirk Taats van Oudaan, Heeren Willems Soon.
Ernst Taats, Willems voorsz.
Heer Willem vander Geer, Heer van Berukelen.
Heer Herman van Lokhorst, Domdeken 't Utrecht.
Heer Jan van Lokhorst.
Heer Otte van Nyenrode.
Heer Ian van Renesse van Baarn.
Heer Ian van Baax.
Heer Ian van Renes, Heer van Wulven.
Heer Ian van Drakenburg.
Willem de Ridder, van Groenesteyn.
Iacob van Clarenburg.
Heer Jacob van Lugtenburg.
Bernt Proeys.
Ian van Landskroon.
Wouter Gauwert.
Heer Steven van Zuylen van Nievelt.
Heer Dirk van Sterkkenburg.
Dirk Taats, B. Heeren Willems van Amerongen.

En de verdere Edelen van die tijd waren:

Ionker Willem van Arkel.
Ionker Walraven van Brederode, die ook was Grave van Gennip.
Sijnen Broeder Ionker Willem van Brederode, Ionkheer van Gaasbeek, Abcoude, Wijk, Putten, en Stryen.
Philips, Burggrave van Leyden, Heer van Wassenaar.
Heer Ian van Wassenaar, en
Heer Hendrik, sijn Soonen, Ridderen.
Heer Ian van Egmont.
Heer Willem Yßelsteyn, sijn Broeder.
Philips vander Lek.
Wolfart van Borsselen, Heer van ter Veere.
Hendrik, Heere van Vyanen en Ameyde.
Den Heer van Sevenbergen.
Floris van Borsselen, Heere van Zuylen en van St. Maartens Dijk, Heere Vrankx Vader, Grave van Oestervant.
Iacob van Borsselen, Heere van Brigdam en Duyveland.
Costijn van Haamstede, en
Raas van Haemstede.
Ian, Heere van Cruyningen.
Ian van Renesse.
Huybrecht, Heere van Cuylenburg.
Daniel, Heere vander Merwede.
Ian van Langerak.
Dirk, Heer van Heukelom.
Ian Burggrave van Montfoort.
Arent van Leyenburg.
Hendrik, Heere van Naaldwijk.
Willem van Naaldwijk.
Aalbrecht van Naaldwijk, Schiltknapen.
Dirk vander Lekke.
Ian van Hodenpijl.
Willem, Hertoge Aalbrechts Bastaart Soone, d'eerste Heere van Hoogtwoude.
Heer Lodewijk, Ridder, sijnen Broeder.
Ian van Treslong, Grave Gyen Bastaart Soon van Boloys.
Ian van Vyanen.
Gysbrecht van Vyanen, Heer van Hoordeloos.
Ian van Woude, Heer van Warmont en Alkemade.
Iacob vanden Woude, sijn Soon.
Heer Daniel vanden Poel.
Heer Gysbrecht vanden Poel.
Heer Dirk vanden Poel.
Heer Iacob vanden Poel, Ridders.
Clauwart vanden Poel, Casteleyn tot 's Geertruydenberge.
Dirk van Poelgeest.
Heer Gerrit van Poelgeest, Ridder.
Bartholomeus van Raaphorst, sijn Neve.
Ian van Heemstede, Heer van Benthuysen.
Ian van Vliet.
Philips van Dorp.
Ian van Cronenburg.
Hendrik van Cronenburg.
Gysbregt van Cronenburg, Broeders en Ridders.
Floris van Alkemade.
Gerrit van Zijl.
Gillis van Cralingen.

Gerrit

Gerrit van Liesvelt.
Floris van Abeel.
Gerrit van Harlaar.
Koenraat van Harlaar.
Jan van Harlaar.
Arent van Harlaar, gebroeders, Ridders.
Frederik van Sevender.
Barthout van Assendelft.
Dirk vander Beets.
Alle dese voortz, uytgeseyt weynige, waren Ridderen.
Ian van Egmont, Heer van Soetermeer.
Ian van Egmont, Heer van Wateringen.
Aalbrecht van Meresteyn.
Hugo van Alkemade.
Herbert van Foreest.
Dirk van Assendelf.
Symon vander Burg.
Floris van Adrichom.
Gerrit Uytenhage.
Gerrit Potter.
Bouwen van Swieten.
Floris van Tol.
Herbert van den Bosch.
Willem Eggert, d'eerste Heer van Purmerende.
Floris van Kyshoeck.
Jan vander Mye.
Arent Spieringh.
Claas van Waterlant.
Willem Nagel.
Alle dese waaren Schiltknapen, ende geboortige Mannen.

82 De Edelen, die op den Pays, tusschen Vrouw Jacoba en Hertog Jan van Beyeren haaren Oom, binnen Woudrichem, in 't Jaar 1419. gemaakt tegenwoordig sijn geweest, waaren de volgende.

Den Grave van Hennenbergh.
Den Grave van Steyn.
Den Lant-Grave van Luchtenburg.
Den Burgh-Grave van Leyden.
Den Burgh-Grave van Montfoort.
d'Heer van Egmont.
d'Heer van Vyanen.
Heer Daniel, Heer ter Merwede.
d'Heer van Naaltwyck.
d'Heer van Haamstede.
Heer Hugo van Heen-Vliet.
Heer Florens van Borsselen.
Heer Dirck van Wassenaar.
Heer Hendrick vander Lecke.
Heer Jan van Vyanen.
Heer Collard van Borsselen.
Heer Arent van Duvoorde.
Heer Jan van Heemstede.
Heer Collard van Rommerswaal.
Heer Jan van Drongelen.
Heer Herbaern van Ysselsteyn.
Heer Jan van Heenvliet.
Heer Arent van Moermont.
Heer Wouter van Mynden.
Heer Gerrit van Heemskerken.
Heer Lodewyk vander Maalstede.
Heer Floris van Alkemade.
Heer Dirck van Poelgeest.
Heer Jan van Renesse.
Allard van Arnemuyden.
Gillis van Cralingen.
Jan van Heenvliet.
Claas van Borsselen.
Adriaan van Cruyningen.
Wolfard vander Maalstede.
Pieter van Schengen.
Philips van Spangen.
Dirck van Egmont.
Jan van Abbenbroek.
Willem van Egmont.
Gerrit van Egmont.
Jan van Heemstede.
Bartout van Assendelft.
Floris van den Abele.
Wouter van Matenesse.
Herbern van Brakel.
Jan van Heemstede.
Daniel vanden Poel.
Fredrik van Sevender.
Govert van Stapel.
Gerrit van Vliet.
Olivier vander Maalstede.
Jan van Borsselen.
Floris vander Maalstede.
Jan van Stapel.
Gillis van Schengen.
Jan van Rosendaal.
Dirck de Boel.
Willem van Drymmelen.
Arent van Giessen.
Bouwen van Baarsdorp.
Dirk vander Lecke.
Jan van Cronenburgh.
Jan van Haemstede, Heer van Montigny.
Jan van Renesse.
Willem van Haamstede.
Ot van Nienroede.
Philips van Borssele.
Aelbert van Egmont.
Gerrit van Eemskerken, in Zuyt-Hollant, voerende Heemskerken, gequartiert met Liesvelt.
Jan B. van Blois.
Jan van Maalstede.
Gifeken van Diepenburgh.
Jan van Rysoort.
Jan van Alphen.
De volgende waaren meest Waelen.
De Seneschalck van Henegouwen, van den geslagte van Werchyn.
d'Heer van Ligne.
d'Heer vander Hameyde.
Heer Ansenu van Trasignies.
d'Heer van Kenoyt.
Heer Dirk van Walcourt.
Ian Heer van Floyon.
Drouaert van Hauregh.
Christoffel Vertaingh.
Ian van Pottelles.
Ian van Colonne.
Ian van Honcourt.
Ian van Hourdayn.
Guy van Moncheaux.
Ian van Andregnyes.
Iacob van Sart.

Ian van Mastaingh.
Ian van Folye.
Fierebras van Vertaingh.
Arent van Hamayde.
Daniel Vilain.
Gerrit van Maldegem uyt Vlaanderen.
Ian van Dieft, uyt Brabant.
Ian van Cockegam.
Ian van Heynsbeeck.
Pelgrim van Letten.
Lambert van Tempel.
Everhard van Wisschel.
Herman van Rekle.
Everaerd Sadelborger.
Heer Ian van Petersheym.

83 De Edelen, die ten tyde dat Hertog Philips Heer van dese Landen was geworden, inden Lande van Holland en Zeeland bekend waren, waren de volgende.

Heer Hugo van Lannoy, Heere van Sanctus, Stadhouder van Holland, Zeeland, en Vriesland.
Vrank van Borsselen, Grave van Oostervant, die te wyve hadde gehad Vrouwe Jacoba, Hertoginne van Beyeren, Gravinne van Henegouwen, Holland, Zeeland en Vriesland.
Reynout van Brederode, van Vyanen, en van Ameyde.
Heer Gysbrecht van Brederode sijn Broeder, Domproost, en na Elect van Utrecht.
Jonker Willem van Brederode haren Oom.
Jacob van Gaasbeek, Abcoude, Wijk te Duyrstede, Putten en Stryen.
Johan, Heere van Egmont.
Willem Heere van Yssel steyn, gebroeders.
Hendrik, Heere van Wassenaar.
Johan van Wassenaar, Heer van Voorburg, gebroeders.
Hendrik van Borsselen, Heer vander Veer.
Jonker Arent, Heer van Sevenbergen.
De Heere van Haamstede in Zeeland.
Jan, Heere van Cruyningen.
Hendrik, Burggrave van Montfoort.
Jonker Adriaan van Borsselen, Heere van Brigdam.
Heer Jacob van Borsselen, gebroeders.
Jonker Willem, Heere van Naaldwijk, en van Wateringen.
Aalbrecht van Naaltwijk, Broeders.
Philips, Heere van Kortgeen.
Rutger, Heere van Boetselaar en van Asperen.
Dirk, Heere van Heukelom.
Lodewijk van Treslongh.
Willem, Hertoge Aalbrechts Bastaart Soone, en deses Hertoge Philips Bastaart Oom, den welken hy tot een vryen Leen gaf in West-Vriesland drie Dorpen, als Schagen, Barningen, en Harink-Huysen, en dit was de eerste Heere van Schagen.
Evert, Hertoge Willems Bastaart Soone, d'eerste Heere van Hoogwoude.
Lodewijk die Bastaart, sijn Broeder.
Jan van Vyanen, Heere van Nootbes.
Dirk vander Merwen.
Gerrit van Poelgeest, Heere van Hoogmade, Casteleyn van Schoonhoven.
Gerrit van Poelgeest sijn Neef.
Gillis van Cralingen.
Gerrit van Zijl.
Bartout van Assendelft, meest alle Ridderen.
Jan vander Lek.
Willem van Egmont, Heere van Soetermeer.
Gerrit, Heere van Heemstede en Benthuysen.
Jan van Hodenpijl.
Willem van Langerak.
Jacob vander Woude, Heere van Warmont en Alkemade.
Adriaan van Raaphorst.
Gerrit van Vliet.
Wouter van Matenes.
Herpert van Foreest.
Gysbrecht van Swieten, Ridder.
Jan van Swieten, Schout van Leyden.
Gerrit Uytenhage.
Frederik van Seventer.
Floris van Alkemade.
Dirk van Assendelft.
Otto van Merestevn.
Floris van Kijfhoek.
Dese en meer andere hebben haar vromelijk geset in 't stryden, en oorlogen voor haren Prins en sijn Landen, en sijn sommige verslagen.

En onder den selven Grave omtrent den jare 1466. waren de volgende Ridderen en Schiltknapen.

Heer Reynout van Brederode, van Vyanen, ter Ameyde, &c. Ridder des Gulden Vlies.
Heer Gysbrecht van Brederode, Domproost van Utrecht, en gekoren Bisschop aldaar, maar moest afstant doen, om de quaatheyt der Cabeljauscher parthye, en de kracht van Hertoge Philips.
Heer Willem van Brederode, Heer ter Merwede.
Heer Jan van Egmont.
Heer Willem van Egmont, Heer van Ysselsteyn, sijn Broeder.
Hertoch Arent van Gelder, Heer Jans Soone voorsz.
Heer Willem, Heere van Egmont, Ysselsteyn, Leerdam, Hertoge Arents Broeder.
Heer Jacob van Abcoude, van Wijk, van Putten, van Stryen, en Gaasbeek.
Heer Hendrik van Wassenaar, Voorschoten, Valkenburg, Catwijk, Burggrave van Leyden.
Heer Jan van Wassenaar, Heer van Voorburg.
Dirk van Wassenaar, Proost van St. Jans-Stift tot Utrecht, 3. gebroeders.
Heer Jacob van Wassenaar, Heer Hendrix Soone voorsz.
Heer Philips van Wassenaar, Heer van Voorburg, naar sijn voorsz Vader.
Heer Jan vander Lekke.
Willem van Polanen, Heere van 's Heerenberg.
Heer Adriaan vander Lekke, alle drie uyt den huyse van Polanen
Jan van Arkel, Heer van Heukelom.
Otto van Arkel, Heere van Heukelom sijn Soone.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Heer Hendrik van Borsselen, Heere van ter Veere en Vlissingen, Ridder des Gulden Vlies, Admiraal ter Zee, en Houtvester van Holland.
Heer Vrank van Borsselen, Heer van Zuylen, St. Maartens Dijk.
Emelis, Grave van Oestervant, eertijdts Stadhouder van Holland.
Heer Jacob van Borssele, Heer Claas Soone van Sandijk, Heer in Cleverskerke.
Heer Adriaan van Borssele, Heer Jacobs Soone, Heer in Cleverskerke, en eerste Heer vander Hooge, in de Branche van Borsselen van Sandijk, blykende by de oude Lijste van Ridderschap en Edelen van Zeelandt, uyt de Abdye van Middelburg
Heer Jan, Burggrave van Montfoort, Heer van Purmereynde.
Heer Hendrik van Montfoort, Heere van Purmereynde naar de Vader.
Heer Lodewijk van Montfoort, Heer van Haserswouw.
Heer Willem, eerste Heer van Schagen, Hertog Aalbrecht van Beyeren Soone.
Heer Aalbert van Schagen, sijnen Soone.
Heer Adriaan van Cruyningen in Zeeland.
Heer Arent van Cruyningen, sijn Broeder.
Adriaan van Rommerswaal, Heere van Lodijk.
Heer Bartout van Assendelft.
Dirk, Heere van Assendelft, en Cralingen, sijn Broeder.
Heer Gerrit van Assendelft, Dirx Soone.
Heer Willem van Naaldwijk.
Aalbreght van Naaldwyck, sijn Broeder, Heer van Berghambaght.
Gerrit van Woerden, Heer van Vliet.
Heer Hendrik van Alkemade, Lant Commandeur tot Uytreght.
Floris van Alkemade, Heer Flores Soon, Heere van Engelen en Vliemen.
Adriaan Heere van Raaphorst, Arlanderveen en Ousthoorn.
Heer Lodewyck van Treslongh, Heer van Cabauw, Heer Jans Soone B. van den Grave van Bloys, Heere vander Goude.
Heer Gerrit van Poelgeest, Heer van Hoomade en Koudekerke.
Heer Jacob van Poelgeest, Abt van Egmont, sijn Broeder; Heer Gerrit van Poelgeest, haar luyder Neve, en Heer Gerrit van Poelgeest Jansz. mede Abt van Egmont.
Heer Albert van Egmont van Meresteyn.
Adriaan, Heere van Matenesse.
Huybert van Matenesse.
Jan van Matenesse, sijn Broeders.
Heer Rutger van den Boetselaar, Heere van Langerack en Asperen.
Jacob Heer van den Woude en Warmont.
Jan van Groenevelt Heeren Jansz.
Heer Arent van Duvoorde.
Jan van Duvoorde sijn Soone.
Heer Jan van Heemstede, Heer Gerritsz.
Heer Gerrit van Eemskerke.
Hendrik Heere ven Liesvelt, Balliu van Zuythollant.
Heer Gerrit van Stryen, Heere van Sevenbergen die met Heer Jan van Oostende uyt Zeelant, van Hertoge Philips gevangen wierde.
Heer Jan van Heenvliet en Cappelle.
Willem van Heenvliet, en van Cattendyke, sijnen Neve, Heer van Stavenis.
Heer Gerrit van Abbenbroek.
Heer Willem van Besoyen, Heer van Heynenoort.
Heer Engelbreght van Spangen.
Heer Philips van Spangen sijnen Soone.
Bouwen Heere van Swieten en Loendersloot, Rentmeesters Generaal van Hollant.
Heer Dirk van Swieten Heer van Leyenburgh.
Heer Gysbreght van Swieten.
Jan van Swieten, Heer van Opmeer, sijne drie Soonen.
Amelis van Amstel, Heer van Mynden, Ruweel, Engelen, en Vliemen.
Heer Herpert van Ysselsteyn, Heere van den Bosch.
Gysbreght en Vrank van Ysselsteyn sijn Broeders.
Arent van Ysselsteyn, Maarschalk van 't nedersticht van Utrecht haaren Neeve.
Heer Arent van Gent, Heere van Gyssenburgh, Wyngaarden, en Hardinghsvelt.
Heer Dirk vander Merwede, Heere van Eethen, Meeuwen en Baardwyk, Balliu van Zuyt-hollant.
Heer Robbert van Drongelen, die Heeren Dirx voorsz. Erfdoghter Vrouw Odilia te wyve hadde.
Heer Adriaan van Herlaar, Heere van Muylkerken.
Heer Wouter van Diemen.
Heer Lodewyk van Praet, Heere ter Merwede, en Moerkerkerlant by Dordreght.
Heer Vrank van Praet, Heere ter Merwede, sijn Soone.
Heer Gerrit van Zyl, Heer van Purmereynde.
Heer Jan vander Bouchorst Heer van Noortwyk.
Heer Vrank vander Bouchorst.
Adriaan vander Bouchorst.
Pieter vander Bouchorst.
Ian vander Bouchorst.
Dirk vander Bouchorst.
Heer Ian van Hodenpyl.
Heer Ian van Haamstede sijnen Soone.
Heer Gillis van Cralingen.
Floris van Cralingen van Rodenrys sijn Soone.
Daniel van Cralingen.
Willem van Boschuysen Casteleyn te Woerden.
Willem van Boschuysen, en
Floris van Boschuysen sijn Soonen.
Heer Jan van Boschuysen Floris Soone voorsz.
Heer Costyn van Haamstede.
Heer Raas van Haamstede.
Heer Arent van Haamstede van Mourmont, drie Broeders.
Arent van Haamstede van Mourmont Heeren Arents Soone voorsz.
Floris van Haamstede sijnen Broeder; nogh Heer Floris van Haamstede, Heer van Montigny en autes.
Heer Willem de Vriese van den Oostende.
Heer Jan van den Oostende.

Pieter van den Oostende gebroeders, Heeren Willems Soonen.
Hendrik van Wissekerken, Rentmeester Generaal van Zeeland bewesterschelt.
Anthonis van Wissekerken, Balliu van Middelburgh.
Nicolaas van Wissekerken.
Aalbreght van Wissekerken.
Hendrik van Wissekerken gebroeders, en Soonen Heeren Jans van Wissekerken, in Zeelant.
Adriaan van Domburgh in Zeelant.
Heer Ian van Botlant.
Floris van Botlant.
Willem van Botlant.
Heer Arent van Botlant sijn drie Soonen.
Heer Ian van Schengen.
Wolfart van Schengen.
Cornelis van Schengen.
Iacob van Schengen.
Heer Ioost van Schengen, en
Arent van Schengen, sijn Soonen in Zeelant.
Heer Floris van den Abeele.
Reynier van den Abeele.
Heer Anthonis van den Abeele sijn Soonen.
Hendrik van den Abeele, Heer Floris broeder.
Iacob van den Abeele sijn Soone, in Zeelant.
Willem van Egmont, Heer van Soetermeer.
Iacob van Baackenesse,
Heer Adriaan sijn Soone.
Willem van Haastreght.
Paulus van Haastreght sijn Soone, Heer van Tilburgh, Loen en Drunen.
Heer Floris van Daellen.
Heer Baertout van Assendelft, Heer van Veenhuysen.
Floris van Adrichum Heeren Floris.
Simon van Adrichum sijn Soone.
Ysbrant van Scoten.
Ian van Scoten.
Iacob van Scoten, sijn Soonen.
Heer Gerrit van Scoten.
Heer Pieter van Scoten, beyde Lant-Commandeurs te Haarlem.
Willem vander Does Maurynsz.
Dirk vander Does Balliu van Zuyt-Hollant, en
Foye vander Does, sijn Broeders.
Maurijn vander Does Dierx.
Hendrik vander Does, haar luyder Neve.
Heer Willem van Foreest, Balliuw van Putten te Geervliet.
Ian van Foreest, en
Coenraat van Foreest, gebroeders.
Pieter van Roden.
Ian van Heemstede, Balliuw van Kermerlant.
Willem Cuser.
Corstiaan van Alphen.
Ian van Alphen.
Daniel van Alphen.
Ian van Dorp, alias Uytter Lier.
Gysbrecht van Dorp.
Simon van Dorp.
Philips van Dorp, en
Hendrik van Dorp, gebroeders.
Gerrit van Berkenroede Iansz.
Docuwe van Rietwijk.
Gerbrant van Rietwijk, sijn Broeder.
Ian van Rietwijk Gerbrantsz.
Floris vander Dusschen, Schout tot Dordrecht.
Bruysten de Jode, Heer van Hardinxvelt.
Floris van Kijfhoek, Heer Florisz.
Dirk van Teylingen Florisz.
Frederik van Tol Florisz, en
Pieter van Tol, sijn Soone.
Gysbrecht van Noortwijk.
Ian van Noortwijk.
Arent Spiering.
Philips van Rommerswaal.
Gerrit Uyttenhage.
Ian Uyttenhage.
Claas van Ruyven Claasz.
Willem van Ruyven, sijn Broeder.
Kerstant van Alkemade.
Hugo van Alkemade, alias van den Woude.
Floris van den Woude.
Simon van den Woude.
Ian van den Woude, sijn Broeders.
Laurens van Cats in Zeeland.
Cornelis van Almonde, Heer Iansz.
Anthonis Michielsz van Eversdijk.
Schoblant van Swindrecht.
Ysbrant vander Coulster.
Willem van de Coulster, sijn Soone, Casteleyn van Schoonhoven.
Godschalk Oem, Heer van Wijngaarden, Rentmeester Generaal van Holland.
Floris Croesing.
Iacob Croesing, eerste Reekenmeester in den Hage.
Willem van den Steenhuysen.
Adriaan van Eemskerke.
Tielman sijnen Soone tot Dordrecht.
Bouwen van Abbenbroek.
Iacob Coppier op 't huys te Tol.
Hendrik van Rijswijk.
Allart van Rijswijk.
Gerrit van Wena.
Gerrit Heerman van Oestgeest.
Bartholomeus vander Does, Heere van Heer-Ians Dam, by Dordrecht.
Gysbert van Loon.
Arent van Loon, sijn Soone.
Ian van den Poel.
Gooswijn van den Poel, en
Dirk van den Poel.
Iacob vander Duyn.
Adam vander Duyn, sijnen Soone.
Ysbrant vander Laan.
Arent van Rollant.
Steven Wisse Pietersz.
Ian van Outheusden.
Ian Ruygrok vander Werve.
Heer Willem Ruygrok vander Werve.
Ian Ruygrok van den Werve.
Philips Ruygrok van den Werve.
Claas Ruygrok van den Werve.
Vrank Ruygrok van den Werve, en
Heer Iacob Ruygrok van den Werve, sijne Soonen.
Simon Beukelaar Godschalksz.
Hendrik vander Burg Daamsz, en
Daam sijnen Soone, te Wou by Delft.
Noyde van Amerongen.

Meeus van Amerongen, en
Tielman van Amerongen, sijne Soonen.
Gillis van Rattingen Tielmansz.
Floris van der Tijmpel, Schout tot Dordrecht.
Snellard Duyk, en
Willem Duyk tot Dordrecht.

84 De Ridderschap en Edelen, welke Hertog Carel van Bourgondien in den jare 1468. in 's Gravenhage tot Grave van Holland ontfingen, waren dese:

Den Heer van Brederode ——— Brederode.
Den Heer van Wassenaar.
Den Domproost van Utrecht.
Den Heer van Montfoort.
Den Heer van Zevenbergen.
Messire Philips van Wassenaar.
Messire Zweder van Montfort.
Gysbert van Montfort.
Messire Guilliaume, Heer van Schagen ——— Schagen.
Messire Hendrik van Naaldwijk ——— Naaldwijk.
Monsieur Relyan van Montfort.
Messire Guilliaam van Alkemade.
Messire Arent van Swieten.
Le Damoiseau Philippe van Wassenaar.
Messire Lodewijk van Treslonge ——— Treslonge.
Messire Gilliaume Ruychrok vander Werven ——— Ruychrok in Werven.
Adriaan vander Lekke.
Aalbert van Egmont, Soon van Aalbert ——— Egmont.
Aalbert van Egmont, Soon van Otto ——— Egmont.
Messire Aalbert van Schagen ——— Schagen.
Anthonis van Hoogwoude.
Gysbert van Nyenrode.
Floris van Kijfhouk.
Gerrit van Poelgeest ——— Poelgeest.
Frederik van Zevender ——— Zevender.
Gerrit van Vliet.
Henrik Ban.
Gerrit van Nieuvelt.
Jan van Hodenpijl, Heer van Haamstede.
Arent van Hodenpijl.
Gerrit van Spaingien ——— Spaignen.
Willem van Egmont ——— Egmont.
Jan van Hodenpijl, soon van Jan.
Cornelis van Dorp ——— Dorp.
Jan van Naaldwijk.
Arent van Duvenvoorde ——— Duvenvoorde.
Jan van Duvenvoorde ——— Duvenvoorde.
Jan van Poelgeest ——— Poelgeest.
Jacob van Woude.
Wessel van Boetselaar ——— Boetselaar,
Jan van Heemstede.
Jan van Heemstede, Balliuw van Kennemerland.
Gerrit van Assendelft ——— Assendelft.
Jan van Assendelft, soon van Gerrit ——— Assendelft.
Jan van Assendelft, soon van Dirk ——— Assendelft.
Nicolaas van Assendelft ——— Assendelft.
Steven van Raaphorst ——— Raaphorst.
Jan van Boukhorst ——— Boukhorst.
Jan van Noorting.
Willem van Zijl.
Jacob vander Spek.
Daniel van Alphen.
Jan van Boukhorst, soon van Jan ——— Boukhorst.
Aalbert van Raaphorst, soon van Dirk ——— Raaphorst.
Hugo van Swieten ——— Swieten.
Floris Oom van Wijngaarden ——— Wijngaarden.

Zedert welken tijd, by Wouter van Gouthoven een lijste gemaakt is, van alle de Ridders en Edelen, welke in Holland, Zeeland, en Utregt, ten tijde van Hertog Carel van Bourgondien, Vrouw Maria sijn Dochter, en den Ertz-hertoch Maximiliaan van het jaar 1477. tot het jaar 1500. bekent sijn geweest, die wy niet ondienstig geacht hebben, hier in te lijven. 85

In Hollandt.

Heer Reynout van Brederode, van Vyanen, ter Ameyde, Ridder van de Ordre des Gulden Vlies.
Jonker Walraven, sijnen soone.
Heer Gysbrecht van Brederode, Domproost en gekoren Bisschop van Utregt, Heer Reynouts Broeder.
Heer Arent van Egmont, Hertoge van Gelder.
Heer Willem van Egmont, van Ysselsteyn, van Leerdam, Haastrecht, en Baar sijnen Broeder.
Heer Jan, eerste Grave van Egmont.
Heer Frederik van Egmont, eerste Grave van Buyren en Leerdam, ende Heer van Ysselsteyn, en
Willem, Heer van Boxmeer, Heer Willemsz voorsz drie Soonen.
Heer Jan van Wassenaar, van Voorburg, Voorschoten, Valkenburg, Catwijk, &c.
Heer Philips van Wassenaar, Proost van West-Vriesland, sijnen Broeder.
Otto van Arkel, Heere van Heukkelom, van Amelroy, en Weerdenburg.
Heer Aalbert van Schagen, Heer Willemsz.
Wouter van Egmont, Heere van Benthuysen, en Heere van Schagen, naar sijn voorsz Schoonvader.
Heer Ian van Schagen, Schout van Haarlem, Heer Aalberts Broeder.
Heer Ian van Schagen, Heer Ians Soone voornoemt, en
Heer Willem van Schagen, Heer Aalberts jongste Broeder.
Wessel van den Boetselaar, Heer van Asperen en Langerak.
Jonker Rutger, sijnen Soone.
Gerrit van Poelgeest, Heere van Homade en Koudekerke, Heeren Gerritsz.
Heer Gerrit van Poelgeest, sijnen Soone, en
Jan van Poelgeest, haar luyder Neve, op 't huys te Teylingen in Warmont.

Heer Adriaan van Poelgeest, ſijnen Soone.
Ian, Heere van Duvoorde Arentſz.
Arent Heer van Duvoorde, en
Ogier, ſijne Soonen.
Heer Diderik van Duvoorde, haren Neve.
Heer Gerrit van Aſſendelſt, van Cralingen, Beſoyen en Heynenoort.
Ian van Aſſendelſt, Rentmeeſter Generaal van Noort-holland, ſijnen Broeder.
Heer Hendrik van Naaltwijk, van Cappelle, en ter Watering.
Jan van Naaltwijk.
Adriaan van Naaltwijk, ſijn Broeders.
Adriaan van Naaltwijk Aalbertſz.
Heer Jan van Naaldwijk, ſijnen Soone, Heer van Berg-Ambagt, die uytlandig ſterſt.
Heer Gerrit van Vliet Heer Janſz.
Ian, Heere van Vliet, ſijnen Soone.
Heer Arent van Stryen, Heere van Sevenbergen.
Heer Hendrik van Sevenbergen.
Heer Gerrit van Sevenbergen, ſijn Broeders.
Heer Philips van Spangen Engelbregtſz.
Heer Adriaan van Spangen.
Gerrit van Spangen, ſijn Neven.
Heer Willem van Alkemade, Heer Floriſz.
Ysbrant van Alkemade, ſijn Broeder, en
Hugo van Alkemade (genaamt van den Woude) Janſz.
Floris van Woude.
Simon van den Woude.
Ian van den Woude, ſijn Broeders.
Floris van den Woude Hugenſz, en
Ian van den Woude, Ians Soone voornoemt.
Aalbert, Heer van Raaphorſt, Adriaanſz.
Steven van Raaphorſt.
Bartholomeus van Raaphorſt, ſijne Broeders, en
Gysbert van Raaphorſt, Aalberts voornoemt.
Heer Ian van Treſlong, Balliuw en Caſteleyn van der Goude, en Raat in den Hage.
Heer Raas van Treſlong.
Ioris van Treſlong.
Willem van Treſlong.
Adriaan van Treſlong, en
Cornelis van Treſlong, ſijne Broeders.
Heer Otto van Egmont, Heer van Kenenburg.
David van Egmont, Heere van Benthuyſen Wouterſz.
Aalbert van Egmont van Mereſteyn by de Beverwijk.
Wouter, Heere van Matheneſſe Adriaanſz.
Gysbert van Matheneſſe.
Gerrit van Matheneſſe, ſijn Broeders, en
Adriaan, Heere van Matheneſſe, Wouterſz Soone voorſz.
Heer Philips van Mateneſſe, Janſz, haar luyder Neve, en namaals Monnik te Warmont.
Iacob, de laatſte van ſijn Stamme, Heer van den Woude en Warmont.
Ian van Roſſum, Heere van Zolen, ſijnen ſchoon-Soone.
Heer Roelant le Febore, Heere van Liefvelt, Heemſtede, Arlanderveen, en Zijl-hof, uyt Vlaanderen geboren.
Heer Ian van Noortwijk.
Heer Arent van Swieten, Heere van Leyenburg, en van Loenderſloot, Balliuw van Rhijnlant, Heeren Dirxſz.
Hugo van Swieten, Heere Gysbertſz ſijn Ooms Soone.
Willem van Swieten.
Pieter van Swieten, Hugens voorſz Broeders.
Heer Adriaan van Swieten, Heere van Opmeer, Schout van Leyden.
Jan van Swieten, Heere van Opmeer, ſijnen Soone, en
Meeſter Dirk van Swieten, Raat en Procureur Generaal van Holland, Willemſz.
Anthonis van Aamſtel, Heere van Mijnden, Engelen, Vliemen, Loenen, Loenderſloot en Kroonenburg.
Herbaarn van Mijnden.
Huybert van Mijnden.
Wouter van Mijnden, Heer van Ruweel, en
Chriſtoffel van Mijnden, ſijn Broeders, Amelis Soonen.
Gysbert van Yſſelſteyn, Heere van den Boſch in Goylant.
Arent van Yſſelſteyn, ſijn Broeder.
Heer Vrank van Praat, Heere ter Merwede en Moerkerken, in Zuyd-holland, Heeren Lodewijkſz.
Heer Daniel, Heer ter Merwede, Balliuw van Zuyd-holland.
Karel, Heer van Moerkerken.
Heer Lodewijk, Heer van Carnis, en
Frank van Praat, van Moerkerken, Heere van Barendrecht, Heeren Vrankſz voorſz vier Soonen.
Floris Oem, Heere van Wijngaarden en Yſſelmont, en Balliuw van Zuyd-holland Godſchalkſz.
Tielman Oem van Wijngaarden, en
Jonge Jan van Wijngaarden, mede Balliuw van Kermerlant, gebroeders.
Heer Gerrit van Abbenbroek, Balliuw van Putten.
Gelmer van Groenevelt.
Barent van Groenevelt, gebroeders.
Adriaan vander Boukhorſt.
Frans vander Boukhorſt.
Pieter vander Boukhorſt.
Jan vander Boukhorſt.
Floris vander Boukhorſt, ſijne Soonen.
Jan van Hodenpijl, Heere van Haamſtede.
Dirk van Hodenpijl, ſijnen Broeder.
Aalbert van Aſſendelft, Heere van Veenhuyſen.
Heer Hugo van Aſſendelft, ſijnen Oom.
Arent van Hodenpijl Arentſz.
Joris van Hodenpijl, ſijnen Soone.
Floris van Cralingen, Heeren Gerritſz, Heer van Roodenrijs.
Gillis van Cralingen, ſijnen Soone.
Pieter, Heer van Roden, of Roon,
Pieter van Roden, ſijnen Soone.
Floris, Heere van Kijfhoek, en Hieronimus Ambacht.
Walraven B. van Brederode, Droſt van Hageſteyn.
Joris van Brederode.
Jan van Brederode, ſijne Broeders.
Joris B. van Brederode, Capiteyn van Rotterdam,

Wal-

Walraven van Brederode.
Anthonis van Brederode, ſijne Broeders, op Rynesteyn.
Lucas van Teylingen, Reckenmeeſter in den Hage.
Maurijn van Tol Pieterſz.
Heer Arent B. van Yſſelſteyn, Caſteleyn van Woerden, Soone Heeren Willemſz van Egmont, Heere van Yſſelſteyn.
Heer Adriaan van Baakeneſſe, Jacobſz te Haarlem.
Pauls van Haaſtrecht, Heere van Tilburg, Druynen, Loon, en Goorle Willemſz Soone.
Otto van Aſperen, Heer van Vueren.
Heer Roeland van Daellem, Heer van Dongen.
Robbert, Heer van Drongelen.
Heer Jan van Drongelen, Landkommandeur van de Duytſche Heeren tot Utregt.
Claas van Ruyven Willemſz, die tot Haarlem van de raaſende gemeente doot geſteeken wierde, en liet naar Willem ende Huybert van Ruyven.
Symon van Adrichum, Floriſz.
Claas van Adrichum, en
Willem van Adrichum, ſijne Broeders.
Jan van Schoten Ysbrantſz.
Jacob van Schoten, ſijnen Broeder, en
Heer Claas van Schoten, Commandeur van St. Jans Heeren tot Haarlem.
Hendrik van Alkemade, en
Jan van Alkemade.
Heer Jan vander Does, gekooren Abt van Egmont.
Willem vander Does Dirkſz.
Jacob vander Does, en
Adriaan vander Does, ſijn Broeders.
Heer Herpert van Foreeſt, Heer Willemſz.
Cornelis van Foreeſt, en
Adriaan van Foreeſt, gebroeders, Heeren Herpertſz Neven.
Jan van Almmonde, Corneliſz.
Cornelis van Almmonde, ſijnen Broeder, en
Heer Philips van Almmonde, Deken der Kerke van Geervliet.
Geleyn van Everſdyck, Anthoniſz.
Jan van Everſdyck.
Adriaan van Everſdyk.
Anthonis van Everſdyck, ſijne Broeders.
Jacob Croeſinck, eerſte Reeckenmeeſter in den Hage.
Floris Croeſinck ſijnen Broeder, Rentmeeſter Generael van Noort-Hollandt, en
Heer Cornelis Croeſinck, Heere van Benthuyſen en Soetermeer, Houtveſter van Hollandt, Jacobs Soone voornoemt.
Heer Jooſt Albout, en
Aalbert Albout ſijnen Broeder, tot Hoorn in Weſtvrieſlant.
Jan van Harchies, Heere van Lieſvelt, dat hy verkofte aan den Heere van Heemſtede; hy was uyt Henegouwen.
Daniel van Alphen Corſtiaanſz. met
Jan van Alphen ſijnen Soone, Capiteyn op de vaart by Uytrecht.
Heer Willem van Alphen.

Tielman van Eemskerke, Adriaanſz. tot Dordreght.
Heer Guy van Ryſenoort, Heere van Sevender.
Frederick vander Sevender, Heeren Frederyx.
Jan van Sevender, en
Frederik Balliu van Schoonhoven ſijn Soonen, en
Jan van Sevender haar Neve.
Bouwen van Abbenbroek.
Jan van Dorp, alias uyt der Lier, Janſz. met
Heer Cornelis van Benthuyſen, en
Dirk van Dorp, ſijn Broeders.
Jacob Coppier op 't huys te Tol, met
Jacob Coppier Heer van Calſlage, ſijn Soone.
Gerrit van Ryſwyk.
Heer Dirck van Ryſwyk, Reeken-meeſter in den Hage.
Gerrit van Berckenrode, met
Gerrit van Berkenrode, ſijnen Soone.
Dirck van Zyl.
Heer Jacob van Wena, Heer van Gyſſenburgh, met
Heer Jan van Wena, ſijnen Soone, en
Gerrit van Wena, haaren Neve.
Arent van Loen, Gysbreghſz. Schepen te Dordreght.
Arent Heerman te Leyden, met
Jacob Heerman.
Gerrit Heerman, en
Cornelis Heerman.
Heer Jan van Herlaar, Heer van Muylkerken in Zuydhollandt.
Heer Coenraet van Ooſterwyck, by Gorcum.
Gerrit van Sonnevelt te Leyden.
Bartholomeus vander Does, met
Philips ſijnen Soone, Ambaghts Heer van Heer-Jans-Dam by Dordreght.
Claas vander Duſſen, en
Floris vander Duſſen, in Zuythollant.
Arent de Jode, Heere van Hartighs-velt Capiteyn in de Oorloge tegens de Gelderſchen.
Wouter van Beeckelſteyn.
Jacob van den Poel.
Ysbrant vande Coulſter, Threſorier van Dordreght. Willemſz. met
Gerbrant van de Coulſter ſijnen Broeder.
Adam vander Duyn, Ambagts Heer van Sprange.
Ysbrant Uytenhage, en
Willem Uytenhage.
Pieter Wiſſe, Stevenſz, met
Hendrick Wiſſe ſijn Broeder, Fondateur van 't minder-Broeders Klooſter tot Haarlem.
Claas van Sparwoude.
Arent van Rollant.
Thomas Beuckelaar Symonſz. Throſourier en Schout van Dordreght, Caſteleyn van den Bergh, en daar naar Raat in den Hage.
Arent Beuckelaar Ambaghs Heer van Herpt.
Jan van Outheuſden, en
Wouter van Outheuſden.
Witman van Swyndreght, Balliu van Zuyt-hollandt.
Godtſchalck van Brakel, Soone van Godtſchalk, die Schout tot Dordreght was.
Adam of Aem vander Burgh Hendrickſz. in 't Wout by Delft.
Heer Jan van Diemen Pieterſz. te Dordreght.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Noyde van Amerongen Meeusz. met
Meeus van Amerongen, Tielmans Soonen, sijn Neven tot Dordrecht.
Gillis van Ratingen Tielmansz, Burgemeesters tot Dordrecht.
Floris vander Tympel, Schout van Dordreght.
Willem van Boschuysen, Willemsz. en
Heer Jan van Boschuysen.
Willem van Boschuysen, en
Bruninght van Boschuysen, Floris Soonen, en Willems voorsz. Neven.
Gysbert van Bronkhorst, alias van Herrick, te Delft.
Willem Symonsz. van Valckesteyn, Balliu van Voorn.
Gillis, sijnen Soone, Capiteyn te Dordreght, tegens Jonker-Frans van Brederode.
Claas B. vander Merwede Heer van Baardwyck.
Jan vander Merwede.
Daniel vander Merwede, sijn B. Broeders. &c.

In Zeelant.

Heer Vranck van Borssele, Grave van Oestervant, Heere van Zuylen, Emelisse, St. Maartens-dyck, Cortgene, Hoogstraten.
Heer Wolfard van Borssele, Heere van der Veere, Vlissing, West-Cappel, Brouwershaven, Duvelant, en Riederkerke, en Grave van Grandpré in Vrankryk, de leste van sijn geslagt.
Heer Adriaan van Borsselen, Heere van Brigdam, Zoubburgh, Soutelande, Coudekerke.
Heer Adriaan van Cruyningen, en van Heenvliet, een vande nakomelingen van Dadijn, Heer van Cruyningen, die anno 1280. leefde; dese Adriaan hadde te Wyve, Vrouwe Margrieta Vilain uyt Vlaanderen, en wan Heer *Jan van Cruyningen*, van Heenvliet, Ackoy, Haserswoude. &c. en hadde te Wyve Vrouw *Agnes*, Heere Jans Dochter van Montfoorde, en wan daar by Heer *Joost van Cruyninge*, van Heenvliet, Haserswoude &c. die eerst te Wyve nam Vrouw *Magdaleen van Bourgongien*, Suster van *Adolf*, Heere van Beveren, der Veere en Vlissinge; daar naar Catharina, Heeren Jans Dochter van Wassenaar, en hadde daar by *Joost van Cruyningen*, die in s'Keysers dienst in den Oorloge tegens de Protestanten by Bremen doot bleef, anno 1547. ongehout, en Heer *Jan van Cruyningen*, d'andre Soone van Beveren en Haserswoude en Heenvliet, die te Wyve hadde Vrouwe *Jacoba van Bourgongien*, Suster van Heer *Maximiliaan*, Marckgrave vander Veere en Vlissingen, en anno 1559. stervende, liet naar een Soone en twee Dochters te weten; Vrouw *Anna van Cruyningen*, die troude Heer *Paulus van Noyelles* in Artoys, en Vrouw *Louyse von Cruyningen*, die te man hadde Heere *Joris van Montmorency*, Heere van Croysilles, Gouverneur van Brugge. De Soone van Heer *Jan van Cruyningen* was Heer *Maximiliaan van Cruyningen*, van Heenvliet, Haamstede, en Haserswoude, dat hy verkofte aan Joncker *Claas van Mathenesse*, hy sterft sonder wettige Mans Oir te Heenvliet den 15. January 1612. de laatste van sijn geslagte; hy hadde te Wyve Vrouw *Eva van Inhausen*, des Heeren Dochter van *Kniphausen* in Vrieslant, die sterft te Ryswyck anno 1615. nalatende Juffer *Maria Sabina*. Juffer *Louyse*, Juffer *Anna Catharina*, Juffer *Charlotte van Cruyningen*.
Heer *Adriaan van Cruyningen*, hier vooren eerst genoemt, hadde een Broeder Heer *Arent van Cruyningen*, die te Wyve hadde eerst Vrouw *Dirxken van Cralingen*, en daar naar Vrouw *Dirxken van Riede* in Zuyd-Hollant. Van dese sijn nakomelingen is de lesten mans Oir geweest Heer *Arent van Cruyningen*, Heere van Voorhout, gestorven sonder kinders anno 1561. sijn Weduwe Vrouw *Jacoba van Spangen*, sterft t'Antwerpen anno 1594.
Heer Claas van Rommerswaal Heer van Loodyck.
Willem van Rommerswaal, Heer van Nieuwstryen sijnen Broeder, en
Jan van Rommerswaal, Balliu en Dyckgrave van Schielant, haaren Oom.
Jacob van Rommerswaal.
Heer Gerrit van Rommerswaal, en
Willem van Rommerswaal, sijn Soonen.
Arent van Haamstede van Mourmont, Heeren Aarentz. van Haamstede, met
Witte van Haamstede, sijnen Soone, en
Floris van Haamstede, Heeren Aarentz. andre Soone.
Heer Raas van Haamstede.
Joost van Haamstede, en
Jan van Haamstede, sijne Soonen.
Heer Joost van Schengen.
Wolfard van Schengen.
Cornelis van Schengen.
Jacob van Schengen.
Arent van Schengen, en
Iacob van Schengen, Cornelisz.
Heer Lodewyck van Schengen.
Adriaan van Schengen.
Pieter van Schengen, en
Gillis van Schengen, Soonen van Arent voorsz.
Fredrick van Renesse van Renou, Hellenbergh.
Heer Jan van Renesse van Wulven.
Jonge Jan van Renesse van Weyningen, drie gebroeders.
Frederick van Renesse, Heer van Zeyst, Everingen, en Ellewertz-dyck in Zuyd bevelant.
Gerrit van Renesse, Heere vander Aa.
Jan van Renesse van Baar op Rynesteyn, en
Heer Jan van Renesse van Mourmont; Vier gebroeders, en der voornoemde drie Ooms Soonen.
Heer Sweer van Heenvliet van Cattendykke, Heer van Stavenis.
Heer Jan van Heenvliet, Heere van Stavenis, naar sijn Broeder. En was de laatste mans Oor van dit geslachte gestorven anno 1500.
Heer Willem de Vriese van den Oostende, Heer Willemsz.
Willem van den Oostende, en
Heer Jan van den Oostende, sijne Soonen.
Heer Jan van den Oostende, met
Heer Jan van den Oostende, sijn Soone, en
Pieter van den Oostende, met
Gillis sijnen Soone; drie gebroeders.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Heer Jan van Botlant.
Floris van Botlant, en
Willem van Botlant, ſijn Soonen, gewonnen by Vrouw *Geertruyt van Brakel*, Godtſchalx Dochter van Dordreght; en Arent van Botlant, ſijn Jongſte Soone, die hy had by Vrouw *Meyne van Haamſtede.*

Heer Pieter van Tuyl, Heere van Serooskerken, een van de nakomelingen Heeren *Gysbertz van Tuyl*, uyt de Betuwe in Gelderlant, levende anno 1290. Hy had te Wyve Vrouw *Cornelia*, Heeren *Hugen* Dochter van Bergen by Alckmaar, en wan een Soone en twee Dochters, als Juffer *Catharina*, die te man hadde *Symon van den Werven* t'Antwerpen, en Vrouw *Agnes*, gehout met Heer *Jan de Vrieſe van den Ooſtende*; Den Soone *Jacob*, Heere van Serooskerken, Balliu van Middelburg, had eerſt te Wyve Juffer *Jaquelyn van den Eynde*, Dochter van *Auguſtyn*, Woutmeeſter van Brabant; daar naar Juffer *Adriana van Wiſſekerken*, daar hy by had, Juffer *Hadewy*, die te man hadde *Michiel van Halmale*, t'Antwerpen, en Juffer *Anna d'Outſte*, gehout met *Jooſt van den Weerde*. Den voorſz *Jacob van Serooskerken*, had by ſijn eerſte Wyf, twee Soonen, en een Dochter, Juffer *Magdeleen*, gehout met *Cornelis van den Abeele van Oeſterſteyn*; de Soonen waaren, Heer *Jacob van Serooskerken*, die ongehout doot bleef in 't beleg voor Metz in Loreynen anno 1553. en Heer *Hieronimus van Serooskerken*, Rentmeeſter Generaal van Zeelandt Beooſterſchelt, Burggrave van Zeelant; hy ſterft anno 1571. hebbende gewonnen by Vrouwe *Leonora Micaut*, Heeren Jans Dochter, de naarvolgende kinders; Heer *Philibert* den outſten; *Jacob van Serooskerken*, ſterft ſonder Oor, had te Wyve Juffer *Petronella Dernedo. Jan van Serooskerken*, ſterft anno 1615. had eerſt te Wyve Juffer *Loyſe Zegers van Waſſenhove*, Heeren *Guileyns* Dochter, daar naar Juffer *N. Trieſt* te Gent. Juffer *Geertruyt van Serooskerken*, trouwde *Jooſt van der Werve*, Heere van Gyſſenoudekerke by Dordreght, Balliu van Voorn. Juffer *Levine van Serooskerken*, had te man *Adolf van Borſſele.* Juffer *Clara van Serooskerken*, trouwde eerſt *Guileyn de Soete*, Heer van Notax by Gent, daar naar *Jan van Brimeux*, Heere van Poederloo; en Juffer *Maria van Serooskerken*, Heeren *Hieronimi* jonghſte Dochter, hadde te man *Bruninck van Wyngaarden*, mede Rentmeeſter Generaal van Zeelant Beooſterſchelt; hy ſterft anno 1605. ſy ſterft anno 1603. Heer *Philibert van Serooskerken*, Heer *Hieronimi* Soone voorſz. was Rentmeeſter Generaal van Zeelant Beweſterſchelt, en daar naar anno 1571. voor den Koning Gouverneur van Bergen-op-Zoom; hy ſterft t'Antwerpen anno 1579. had eerſt getrouwt Juffer *Maria van Hooglande*, die ſterft anno 1561. daar naar Vrouwe *Catharina Sandelyn*, Heeren *Hieronimi* Dochter; ſy ſterft anno 1616. te Delft, en hadden te ſamen geteelt vier Soonen en een Dochter, Juffer *Charlotte*, die te man hadde gehat *Abel van Cats*, Balliu vander Veere.

De Soonen ſijn geweeſt *Hieronimus*, Heere van Serooskerken en Popgesberg; die ſterft 1605. had te Wyve, Juffer *Henrica van Wyngaarden*, Heeren *Gerritz* Dochter, daar naar Juffer *Maria van Cats*, Dochter van *Willem van Cats*, Heere van Cappelle, aan welcke Vrouw *Catharina Sandalyn* voorſchreven herhylikt was; hy wan by de eerſte *Philibert*, Heere van Serooskerken en Popgesbergh by Middelburg. *Hendrik van Serooskerken*, Heere van Staveniſſe, die te Wyve hadde Juffer *Jaquelyne van Wyngaarden*, Heeren Gerritz. Dochter voorſz. ende hadden kinders 3. *Reynout van Serooskerken*, Capiteyn, bleef doot in Ooſtende anno 1604. ongehylickt. 4. *Philibert van Serooskerken*, Balliu vander Tholen, hadde te Wyve Juffer *Anna van Heer-Jans Dam* te Dordreght, en hadden kinders,

Heer Anthonis van den Abeele, Raat in den Haage, Heer Floriſz. met Iooſt, Hendrik, en Floris, ſijn Soonen; en Iacob van den Abeele Soone van Hendrik, die een Broeder was van Heer Floris voornoemt.

1. Anthonis van Wiſſerkerken, Heer Jans Soone en Heere van Couwerve, Rentmeeſter Generaal van Zeelant Beweſterſchelt.
Gillis van Wiſſekerken, en
Frans van Wiſſekerken, ſijne Soonen.
2. Nicolaas van Wiſſekerken, Balliu van Middelburg, daar naar Raat in den Haage.
Maarten van Wiſſekerken, ſijnen Soone.
3. Hugo van Wiſſekerken.
4. Brando van Wiſſekerken.
5. Aalbert van Wiſſekerken, Rentmeeſter Generaal van Beweſterſchelt.
6. Jan van Wiſſekerken, ſijn Soone.
Hendrick van Wiſſekerken, Rentmeeſter als vooren naar ſijn Broeders.
Heer Cornelis van Wiſſekerken, Deeken te Middelburgh.
Claas van Wiſſekerken.
Thomas van Wiſſekerken.
Gillis van Wiſſekerken, ſijn Soonen, en
7. Mr. Jan van Wiſſekerken. Deſe ſeven voorſz waaren gebroeders, en hadden een Suſter die te man hadde *Beernt van Groenevelt.*
1. Heer Jan van Cats, Heere van Simonskerken en Zoubburg.
2. Jacob van Cats, Raat in den Haage.
Heer Jan van Cats, Caſteleyn vander Goude.
Heer Jacob van Cats, Balliu van Zierkzee.
Lieven van Cats, en
Adriaan van Cats, die ongehout tot Utregt verſlagen wert anno 1483. Jacobs vier Soonen.
3. Heer Lieven van Cats.
Anthonis van Cats, ſijn Soone.
4. Wolfard van Cats.
Anthonis van Cats, en
Laurens van Cats, ſijn Soonen.
5. Heer Cornelis van Cats, Deeken der kerke van Zierkzee; De vyf voorſz. waaren gebroeders en Soonen van Laurens van Cats, die men den Ryken noemde, om de meenichte van Landen die hy beſat.
Pancras, Heere van Domburg in Walcheren.
Adriaan van Domburg, en

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Jacob van Domburg.
1. Heer Willem Ruychrock vander Werf.
Heer Jan Ruychrock, fijnen Soone.
2. Heer Jan Ruychrock, Balliu vander Goes.
Jan van Ruychrock, en
David van Ruychrock, fijn Soonen.
3. Meester Philips Ruychrock, Raat in den Hage.
4. Heer Claas Ruychrock.
5. Heer Vranck Ruychrock.
Heer Philips Ruychrock, fijn Soone.
6. Heer Jacob Ruychrock.
Adriaan Ruychrock, fijn Soone. Dese ses gebroeders waaren alle Soonen van Meester Jan Ruychrock van den Werve, Raat en Procureur Generaal van den Hove van Hollandt anno 1448. en leefde nogh anno 1472.
Lieven vander Welle, genoemt van Cats, Balliu van Zirckzee.
Claas vander Welle, Casteleyn ter Goude, en
Jan vander Welle en van Cats, fijne Soonen.
Heer Pauls B. van Borssele, Balliu vander Veere.
Wolfard van Borssele, van Spreeuwesteyn, by den Briele, fijn Broeder, B. Soonen van Heer Hendrik vander Veere en van Vlissingen.
Joost, Heer Adriaansz. van Borssele Soone, Heer vander Hooge, in Cleverskerken, &c. Siet Reygersberg Cronyck van Zeelant, gedruckt anno 1551. op 't Jaar 1502.

In 't Sticht van Utrecht.

Heer Hendrik, Burggrave van Montfoorde, Heer van Purmereynde en Linschoten.
Heer Sweer van Montfoorde, en
Gysbert van Montfoorde, fijn Broeders.
Heer Jan van Montfoorde, Heere van Hasserswoude en Akkoy.
Heer Willem van Montfoorde, Proost van St. Salvatoors Munster t'Utrecht, en
Hendrik van Montfoorde, drie gebroeders, en der voornoemden Ooms Soonen.
Heer Dirk van Zuylen, Heere ter Haar en Sevender.
Wernard van Zuylen, fijn Broeder.
Heer Dirk van Zuylen.
Steven van Zuylen, Heer Dirx Soonen voorsz.
Jacob, Heere van Nieuvelt.
Heer Steven van Nieuvelt.
Heer Gerrit van Hoevelaken.
Hendrik van Nieuvelt.
Heer Jan van Nieuvelt.
Sweer van Nieuvelt, en
Otto van Nieuvelt, fijn Soonen.
Frederik van Nieuvelt
Willem, Heere van Berg-Ambacht, fijnen Soone.
Amelis van Nieuvelt.
Anthonis van Nieuvelt.
Heer Gerrit van Nieuvelt, fijnen Soone, en
Bartholomeus van Nieuvelt, vier gebroeders, en der voornoemden Neven.
Jan, Heere van Lokhorst en Slydrecht.
Gerrit van Lokhorst.
Willem van Lokhorst.
Bartholomeus van Lokhorst, gebroeders, Soonen van Jacob, Schout van Utrecht.
Heer Gerrit van Lokhorst, Jans Soone voorsz, namaals Schout van Leyden.
Heer Gysbert van Nyenrode.
Jan van Nyenrode, fijn Broeder, en
Jan, Heere van Nyenrode, Jans Soone.
Jan van Nyenrode.
Gysbert van Nyenrode, fijnen Broeder, Heeren Gysberts voorsz Neven.
Gysbert van Hardenbroek.
Gysbert van Hardenbroek, fijnen Soone.
Ernst van Hardenbroek, haar Neve.
Ernst, Heere van Drakenburg.
Frederik van Drakenburg.
Heer Jan van Drakenburg, fijn Soonen, en
Frederik van Drakenburg, fijn Broeder.
Heer Gysbert van Ryssenburg.
Sweder van Rijssenburg, fijnen Soone.
Heer Frederik Uytenham.
Adriaan Uytenham.
Jan Uytenham.
Gerrit Uytenham.
Wouter Uytenham.
Frederik Uytenham, fijne Soonen.
Heer Everaard Zoudenbalg, Proost der Kerke St. Servaas te Maastricht.
Geerard Zoudenbalg, Burgemeester t'Uytrecht, fijnen Broeder, tot Schoonhoven gevankelijk overleden.
Louf vander Haar.
Jan vander Haar, fijnen Soone, en
Daam vander Haar, fijnen Neve.
Gysbert, Heere van Sterkenburg.
Wouter van Ysendoorn, fijn Schoonsoon, en Leenvolger.
Arent van Wulven.
Jan van Wulven, fijnen Broeder.
Gerrit van den Rijn, Schout van Utrecht anno 1474.
Frederik van den Rijn.
Jan van Jutphaas, Schout van Utrecht.
Floris van Jutphaas, van Wyvesteyn.
Baarnt Uyteneng Amelisz.
Melis Uytenengh, fijnen Soone, Drossard van Wijk te Duyrstede.
Alferd vander Horst, Soone van Alferd, Maarschalk van 't Nederstift van Utrecht.
Lodewijk van Leefdaal, Vader van Heer Jan van Leefdaal, Heere van Tielen, Eethen, Meeuwen.
Hugo van Loenderfloot, van Maarssen.
Joan van Landskroon Roetaarsz.
Ernst van Landskroon, van Ligtenburg, Braamsz. fijn Neve.
Baarnt Grauwert.
Roelof Grauwert van Weerdesteyn, fijn Broeder.
Gerrit Grauwert.
Heer Dirk Grauwert, Deken van Oude Munster, fijn Broeder.
Ernst Taats van Amerongen Jansz.
Hendrik Taats van Amerongen, fijnen Neve.
Lodewijk van Swolmis.
Willem van Doornik.
Aalbert van Huchtenbroek.
Cornelis van Parijs van Suytoort, Gerritsz.
Jan van Parijs, fijnen Soone.

Jan

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Jan van Amerongen, Schout tot Utrecht Anno 1468.
Willem van Snellenburg, Schout tot Utrecht, Anno 1469.
Jacob van over de Vecht.
Jan van over de Vecht, Schout tot Utrecht anno 1473.
Jan van Renesse, Schout tot Utrecht, anno 1477.
Bernt Preys, Schout tot Utrecht, anno 1484.
Jan de Ridder van Grunesteyn, Jans Soon.
Hendrik de Ridder, en
Willem de Ridder van Luynenburg, sijne Broeders.
Willem de Ridder van Hardenbroek Wouters Soon.
Hendrik de Ridder van Sandenburg, Gysberts Soon.
Heer Jan Preys, Domdeken tot Utrecht.
Lubbert de Waal, Vader van
Willem de Waal van Vronesteyn, Schout van Utrecht.
Dirk de Waal, Stevensz; van dese komen die van Moersbergen.
Godschalk van Wijnssen, Willemsz.
Godschalk van Wijnssen, sijnen Soone.
Pieter Vrenk van Wijnssen.
Florents van Pallaas, Hubertsz.
Adriaan van Pallaas, sijn Soone.
Hugo Spruyt van Criekenbeek, Bruningsz.
Bruning Spruyt van Criekenbeek, sijnen Soone.
Sweer, de Voogt van Rynevelt.
Frederik de Voogt, en
Hendrik de Voogt, sijn Broeders, Jacobs Soonen.
Gysbert van Hindersteyn.
Willem van Hindersteyn, en
Jan van Hindersteyn, sijn Broeders.
Dirk van Oestrum.
Alfert van Oestrum, sijnen Broeder.
Gysbert van Raaphorst.
Dirk Ruysch van Pijlswaart.
Pieter Ruysch.
Jan Ruysch.
Jacob Ruysch.
Arent Ruysch, en
Lubbert Ruysch.
Arent Mulaart.
Gysbregt vander Aa.
Jan de Koning Govertsz, Vader van Govert de Kooning, Schout van Utrecht.
Pieter Pott.
Anthonis Pott.
Claas Pott, en
Aalbert Pott.
Jacob Borre van Amerongen, die in 't jaar 1492. van Dirk van Amerongen dootgeslagen werde, nalatende Dirk Borre van Amerongen.
Jan van Wijk.
Reynout van Wijk, en
Willem van Wijk, sijn Broeders, Soonen van Jan B. Heeren Willemsz van Abcoude, en van Wijk.
Anthonis van Drybergen.
Jacob van Drybergen, sijnen Broeder, Soonen van Jan van Drybergen, mede B. Soonen Heeren Willemsz voorsz.

Ernst van Merthem, alias Abcoude, Soone van Jan van Merthem, mede een Bastart Heeren Willems voorsz.
Sweer van Gaasbeek B. Soone van Heer Jacob van Abcoude, Wijk, Gaasbeek, Putten ende Stryen.
Arent Botter van Snellenberg.
Pieter van Hamersvelt, en noch sommige meer, &c.

De Ridderschap en Edelen, die in Holland, 86
Zeeland, en Utrecht leefden, ten tijde dat Keyser Karel de V. deselve Landen quam doorreysen en besoeken, als mede in 't jaar 1549 doe Koning Philips als Grave gehult wiert binnen Dordregt, waren de volgende.

Lamoraal de IV. Grave van Egmont, Heere van Purmereynde, Hoogwoude, Beyrlant, Houtvester van Hollandt &c.
Heer Reynout van Brederode, van Vyanen, ter Ameyde, Burghgrave van Utregt.
Wolfard van Brederode, Heer van Cloetingen, en
Balthazar van Brederoden Heere van Bergen by Alkmaar, sijn Broeders.
Maximiliaan van Egmont, Grave van Bueren en Leerdam, Heere van Ysselsteyn St. Maartens-dyck, Jaarsvelt &c. Gouverneur van Vrieslant.
Jacob, eerste Grave van Ligne in Henegouwen, Heere van Wassenaar &c.
Gerrit van Arkel, Heer van Heukelom, Amelroye, Weerdenburg, en ter Merwede.
Heer Walraven van Arkel, sijnen Broeder, Heere van Leyenburg, en daar naar van Heukelum. &c.
Heer Jan van Schagen.
Willem, namaals mede Heere van Schagen, sijn Soone.
Heer Gerrit van Assendelft, en Heemskerck, President van den Hove van Hollandt, met sijn twee Broeders.
Heer Floris Heer van Gauriaan, en Brantwyk, Casteleyn en Schout van ter Goude, en
Dirk van Assendelft, Heere van Besoyen, Cralingen, en Heynen Oort.
Heer Gerrit van Poelgeest, Heer van Homade en Koudekerke, met sijn vier Broeders, als
Gerrit Ridder van de Duytsche Heeren te Pruyssen,
Cornelis, Canonnik te Leyden.
Dirck, Regulier te s'Gravesande, en
Jacob van Poelgeest.
Jan van Egmont van Meresteyn, Casteleyn te Harlingen in Vrieslant.
Anthonis van Egmont, en
Jacob van Egmont, sijn Broeders.
Heer Otto van Egmont, Heer van Kenenburg, Adriaansz, met
Bartholomeus van Egmont.
Aalbert van Egmont.
Frans van Egmont, en
Jan van Egmont, sijne Oomen.
Heer Adriaan van Mathenesse.
Claas van Mathenesse.

Wouter van Matheneſſe, ſijn Broeders.
Rutger van der Boetſelaar Heere van Langerak.
Heer Otto, ſijn Broeder, Abt van Bern by Heusden, en
Weſſel van den Boetſelaar, namaals Heere van Aſperen.
Gerrit van den Boetſelaar.
Frans van den Boetſelaar, ſijn Soonen, drie gebroeders.
Heer Arent van Duvoorde.
Jan van Duvoorde.
Heer Adriaan van Duvoorde, en
Fredrik van Duvoorde, ſijn Broeders.
Heer Jacob van Duvoorde, Heere van Opdam ſijn Ooms Soone, en
Heer Jan van Duvoorde Heere van Warmont en Woude, haarlieder Oom, en
Heer Jacob van Duvoorde, Heere van Warmont, Heer jans Soone voornoemt.
Ian van Duvoorde.
Dirck ſijnen Broeder, der voorſz. Neven.
Hendrick Heere van Raaphorſt.
Roeland Heere van Heemſtede, en Liefvelt.
Heer Francois van Heemſtede, Heer van Arlander Veen, en Outſthoorn, ſijnen Oom.
Heer Willem van Lochorſt, op out Teylingen by Leyden, namaals Heer van Heemſtede, by gedane koope anno 1552.
Philips, Heere van Spangen, eertyts Balliu van Schielant, en Schout van Rotterdam.
Heer Caſper van Spangen.
Heer Engelbregt, Abt van S. Bertyns te St. Omers, en
Anthonis van Spangen, ſijn Broeders.
Anthonis van Amſtel van Mynden, Heer van Croonenburg en Loenen.
Chriſtoffel, Canonnick tot St. Peeters t'Utregt, ſijnen Broeder.
Jooſt van Mynden, Heere van Loender-ſloot.
Cornelis van Mynden van Ruweel, ſijn Neven.
Gysbert Heere van Sweten.
Cornelis van Sweten, ſijnen Soone.
Cornelis van Yſſelſteyn op Weerdeſteyn.
Arent van Yſſelſteyn, ſijnen Soone.
Heer Jooſt van Praat van Moerkerken, Dom-Canonnik t'Utregt.
Lodewyk Heer van Carnis, en
Willem, Heere van Baarendregt (beyde by Dordregt) ſijn Broeders.
Heer Abel van der Coulſter Ysbrantſz, en
Abel van der Coulſter, Floriſz. tot Dordregt, ſijnen Neve, met ſijn Broeders.
Heer Jan van der Coulſter, en
Heer Gerbrant van der Coulſter, Prieſters.
Gerrit van Nieuvelt, Heere van Heyloo en Coulſter.
Heer Floris van Wyngaarden, Heeren Jacobſz.
Heer Jacob van Wyngaarden, ſijnen Soone.
Iooſt van Wyngaarden, Heere van Yſſelmont by Dordregt, ſijn Ooms Soone, en
Hendrik van Wyngaarden.
Brunink van Wyngaarden, ſijn Soone.
Ian van Wyngaarden, Godtſchalſz. op Croneſteyn by Leyden.
Cornelis van Wyngaarden Willemſz., en
Ian van Wyngarden Floriſz. alle Neven.

Heer Gerrit van Vliet, en van der Bouchorſt.
Huybert van Vliet.
Gerloof van Vliet, ſijn Broeders.
Caſper van Treslong Heer Ianſz.
Lodewyck ſijnen Broeder, Schout van de Beverwyk.
Iacob, Heere ter Does.
Ian van der Does, Heere van Noortwyk, ſijnen Neve, en
Wernard vander Does.
Iob vander Does.
Chriſtoffel vander Does.
Anthonis vander Does, en
Adriaan vander Does, ſes gebroeders.
Gysbert van Schoten.
Ian van Schoten, en
Gysbert van Schoten Gerritſz., ſijn Neven.
Adriaan vander Bouchorſt, Floriſz.
Adriaan van Naaldwyck, Ianſz.
Dominicus van Cralingen, Floriſz.
Arent Heer van Groenevelt, namaals Balliu van St. Amands, by Doornik.
Frans van den Werve, Heere van Gyſſenoudekerke, by Dordregt, Heeren Aarentſz.
Willem van Ruyven.
Claas van Ruyven.
Ian van Ruyven, ſijn twee Soonen.
Lieven van Boſchuyſen Willemſz.
Willem van Boſchuyſen.
Iacob van Boſchuyſen.
Caſper van Boſchuyſen, ſijn Broeders.
Iacob van Boſchuyſen.
Dirk van Boſchuyſen.
Hendrik van Boſchuyſen, en
Gommer van Boſchuyſen, haar luyder Ooms Soonen, en
Willem van Boſchuyſen, Ianſz.
Coenraat van Boſchuyſen.
Willem van Boſchuyſen.
François van Boſchuyſen, Schout van Texel, en naarmaals Admiraal van Noort-hollandt, drie gebroeders, Coenraats Soonen.
Heer Iacob van Yſſelſteyn.
Willem van Yſſelſteyn.
Cornelis van Yſſelſteyn, en
Chriſtoffel van Yſſelſteyn, Gebroeders, Soonen van Arent Baſtert van Egmont, van Yſſelſteyn.
Heer Andries, Heeren Ianſz van Waſſenaar B. Soone.
Goeyert van Haeſtrecht, Heere van Druynen en Ganſoyen.
Gerrit Spiering.
Heer Dirk Spiering, Abt van Bern, by Heuſden.
Roelof van Drongelen.
Hugo van Aſſendelft, Heere van Veenhuyſen.
Baartout van Aſſendelft, ſijnen Broeder, Aalberts Soonen.
Ian van Foreeſt op Ooſterwijk.
Ioan van Almmonde Iacobſz.
Cornelis van Dorp, by Delft, Iacobſz.
Zeger van Dorp.
Ian van Dorp.
Philips van Dorp.
Iooſt van Dorp, Caſteleyn van ter Goude, en
Arent

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Arent van Dorp, Adriaansz, sijns Ooms Soonen.

Lodewijk Tserraats, Balliu van den Hage.

Jacob van Wena, Heere van Gyssenburg.

Iacob Croesing, Heere van Benthuysen en Soetermeer.

Hendrik van Eemskerke.

Heer Splinter van Hargen, Heere van Oosterwijk, by Gorcum.

Heer Andries van Bronkhorst, Heere van de Stad en de Schoot, Balliuw van Voorn.

Laurens van Bronkhorst, sijnen Soone, en

Heer Joost van Bronkhorst, Heere van Bleyswijk, Heer Andries voorsz Broeder.

Willem van Bronkhorst.

Gysbert van Bronkhorst, en

Laurens van Bronkhorst, Heer Ioosts Soonen.

Willem van Zevender Iansz.

Arent, Heer vander Mijle, Dubbeldam, de Polder, Blesgens-graaf.

Pieter, Heere van Roon.

François van Roon, Balliu van Rotterdam.

Raas van Roon.

Heere Boudewijn van Roon, Cancelier van Gelderland.

Willem van Roon, en

Gerrit van Roon, Balliu van Putten, ses gebroeders.

Willem Ruygrok, Heeren Iansz.

Iacob Coppier, Heere van Calslagen.

Arent de Ioode, Heere van Hardigsvelt.

Wouter van Bekesteyn, Schout van Haarlem.

Hendrik van Berkenroede Gerritsz.

Dirk van Berkenroede, sijnen Soone.

Claas vander Duyn, Heere te Sprange.

Gerbrant van Rietwijk, Florisz.

Arent van Rietwijk, sijnen Soone.

Arent van Rietwijk, Cornelisz t'Egmont.

Heer Guileyn Zegers van Wassenhoven, Raat in den Hage.

Gerrit Heerman tot Leyden Iacobsz.

Ian vander Merwede Danielsz.

Daniel vander Merwede.

Dirk vander Merwede, sijne Soonen, tot Vyanen en Heusden.

Reynart van Clootwijk Iansz tot Alkemade.

Ian van Brederode Ioostsz.

Heer Vincent Cornelisz. van Mierop, Heer van Cabau, en Thresorier Generaal des Keysers Domeynen in de Nederlanden.

Iacob, Heere van Cabau, en

Heer Cornelis van Mierop, Domproost tot Utrcht sijne Soonen.

Philips de Grutere, Heer van Dirkxland.

Heer Arent van Nederveen.

Dirk van Alkemade, Corstiaansz.

Godtschalk van oudt Heusden, Heer van Alblasserdam, by Dordrecht.

Heer Zeger van Alveringen, Heere van Hofwegen, Rekenmeester in den Hage.

Iohan van Drenkwaart, Schout te Dordrecht; en noch weynig andere. Dese waren uyt Holland.

Uyt Zeeland.

Heer Iooft van Cruyningen, en

Heer Ian van Cruyningen, van Heenvliet, van Haserswoude, &c. sijnen Broeder.

Iooft van Cruyningen, Heere van Voorhout, sijnen Neve.

Claas van Rommerswaal, Heere van Lodijk.

Iooft van Rommerswaal, en

Frederik van Rommerswaal, sijn Broeders.

Iacob van Rommerswaal van Battenbrouk, Iacobsz.

Ian van Rommerswaal, en

Govert van Rommerswaal, Willems Soone, der voornoemde Neven.

Willem van Cats, Heeren Iacobsz.

Anthonis van Cats, en

Iacob van Cats, sijn Soonen.

Adolf van Cats, en

Lieven van Cats, sijnen Soone, haarlieder Neven.

Heer Iacob van Serooskerken, Heeren Iacobsz, met sijn Broeder.

Heer Hieronimus van Serooskerken, Rentmeester Generaal van Zeeland, Beoosterschelt, en Burggrave van Zeeland.

Raas van Haamstede, en

Witte van Haamstede, Marinusz.

Witte van Haamstede, haar Oom, en

François van Haamstede.

Iooft van Haamstede.

Floris van Haamstede, drie gebroeders, Heeren Rasen Soonen, haarlieder Neven.

Iooft van Schengen Iacobs, en

Iooft van Schengen Adriaans sijn Neve.

Costijn Ruygrok vander Werve, Iansz.

Iooft Ruygrok vander Werve, Davidsz.

Heer Iacob van Domburg, besitter van 't huys Werve, by den Hage.

Heer Adriaan van Borssele, Heer vander Hooge en in Cleverskerken, Ioostsz Soone.

Adolf van Borsselen, van Spreeuwesteyn.

Anthonis van Wissekerken, Heer van Kouwerve.

Cornelis van den Abeele, Heere van Oestersteyn Ioostsz.

Heer Iacob van den Abeele, Priester, sijnen Soone, de laatste van dese stamme, die sterft anno 1557.

Heer Hieronimus Sandelijn, Heere van Herenthout, Rentmeester Generaal van Zeelant Bewesterschelt.

Lieven van Burg (Anthonisz tot Zierkzee) Hy wan by sijnen Wyve Juffer *Willemijne*, Erfdochter van *Adrichum*, *Anthonis van Burg*, die troude binnen Dordrecht Iuffrouw *Cornelia Schiltmans*, en wan eenen Soone en twee Dochters; Iuffrouw *Agata van Burg*, hadde te Man Heer *Jan vander Mijlen*, en Iuffrouw *Maria van Burg*, ongehout wonende op haar huys van Adrichem in Noort-holland. *Cornelis van Burg* hadde te Wyve Iuffrouw *Regista Hoppers*, Dochter van den Heer *Joachim Hoppers*, Heere van Daallem, bysondere Raat des Koonings in Spangien, en stervende anno 1618.

1618. heeft nagelaten *Anthonis van Burg*, en Iuffrouw *Cornelia van Burg*.

Eeuwout van Hoogelande, Balliuw van Middelburg, Heeren Lieveltſz.

Ian, Heer vander Hooge, en in Cleverskerke, Heer Adriaans Soone; hy hadde twee Soonen, namentlijk *Pieter* en *Adriaan*; 1. *Pieter*, Heer vander Hooge, en in Cleverskerke, &c. in de Ridderſchap bekent Anno 1570. Rentmeeſter Generaal van Zeeland Beweſterſchelde, 1587. ſterf anno 1603. naarlatende een eenige Soon *Philips van Borſſele*, Heer vander Hooge, en in Cleverskerke, geſtorven anno ..... weder naarlatende een eenige Soon, *Pieter van Borſſele*, Heer vander Hooge, Nieuvliet, St. Pier, &c. die ſterft anno 1679. naarlatende een eenige Soon *Philips van Borſſele*, Heer vander Hooge, Nieuvliet, St. Pier, &c. noch jonk ſijnde. 2. *Adriaan van Borſſele vander Hooge*, Heer *Jans* tweede Soone, Heer in Cleverskerk, comparerende met de Ridderſchap en Edelen van Zeeland anno 1596. en 1607. ſterft anno 1613. nalatende *Jooſt van Borſſele vander Hooge*, Heer in Cleverskerke, Heer *Adriaans* Soone; compareerde met de Edelen van Zeeland, anno 1614. 1616. en 1624. ſterft anno 1666. nalatende twee Soonen, namentlijk *Jacob van Borſſele vander Hooge*, Heer in Cleverskerke, en by transport Heer van Gelder-Malſen, compareerde met de Edelen van Zeeland anno 1650. en 1651. en *N...... van Borſſelen vander Hooge*, Raatsheer in den Hogen Rade van Holland, Zeeland en Weſt-Vrieſland.

Daniel Suys, Heere van Gryſenoort.

Ian Suys, ſijn Broeder te Zierkzee.

François Peters van Cats, Heeren Janſz; en noch ſommige andere.

In't Sticht van Utregt.

Heer Jooſt Burghgrave van Montfoort, met Heer *Hendrik van Montfort*, Heere van Abbenbroek, ſijnen Broeder, die anno 1554. ſonder kinderen ſterft. Heer *Jooſt* hadde te Wyve, Vrouw *Margrita*, Suſter van Kaarle Grave van Laleyn, uyt Henegouwen, en wan daar by eenen Soone, *Jan*, Burghgrave van Montfoordt, de laatſte van ſijn geſlagte, die te Wyve hadde Vrouwe *Margrieta*, Grave Gerritſz. Doghter van *Manderſcheyt*, ſijn Moeyen Doghter; maar ſtervende ſonder kinders, op 't groote ſlot van Montfoord anno 1583. ſuccedeerde hem ſijn eenige Suſter, Vrouw *Philippa van Montfoord*, gehylikt met *Jan van Merode*, Heere van Moriaumeez, ſy ſterft anno 1592. en hebben gewonnen eenen Soone, *Philips van Merode*, die nogh Jongman ſijnde, doot wert geſchoten, en de vier Doghters, als 1. Iuffer *Helena van Merode*, geſtorven voor haar Ouders, en hadde te man *Gabriel van Recourt*, Heere van Lycques in Arthois; 2. Vrouw *Anna van Merode*, Burgh-gravinne van Montfoort, hadde te man, Heer *Philips van Merode*, Petershem, Weſterloo, Yſſelmont, van Ryderkerke &c. en heeft gewonnen, *Jan*, *Philips Hendrik*, *Floris*, *Richard*, en *Maximiliaan van Merode*, met Iuffer *Margarieta*, en *Jenne van Merode*, 3. Iuffer *Françoiſe van Merode*, Vrouw van Morlaumeez, heeft getrouwt *Wernard van Pallant*, Heere van Bredenbent in Gulikerlant, 4. Juffer *Anna van Merode*, Vrouwe van Abbenbroek by den Briel, heeft eerſt getrouwt *Robbert van Arketiel*, Heere van Ochyn, die ſterft anno 1606. daar naar Grave *Alexander van Embden*, Heere van Heeſwyk &c. Heer *Jooſt van Montfoord*, hier vooren geſtelt, hadde een Suſter, Vrouw *Francoiſe van Montfoord*, die te man hadde Graaf *Geerard van Manderſcheyt* tot Geereſteyn, en hadde daar by onder andere Vrouw *Margarita van Manderſcheyt*, die trouwde haaren Neve, *Jan*, Burg-grave van Montfoort hier vooren vermelt; noch Vrouw *Helena van Manderſcheyt*, geſtorven in den Haage in September 16 9. ſijnde 35. Iaar Weduwe geweeſt van Heer *Reynout van Brederode*; nogh Graaf *Jan van Manderſcheyt* haar Broeder, die trouwde Iuffer *Margrita*, Doghter van *Philips de Wilde Grave*, en hadde daar by onder anderen, Vrouw *Philippa Sydonia van Manderſcheyt*, gehout geweeſt met *Floris van Pallant*, Grave van Culenburg, en Vrouw *N. van Manderſcheyt*, die eerſt te man hadde *Ulryk van d'Haun van Falkeſteyn*, Grave van den Broeck in Weſtphalen, alwaar hy anno 1599. van ſijn Vyanden doot geſlagen wert, daar naar trouwde ſy Graaf *Lodewyk van Naſſau*, maar die ſterft ſonder kinders anno 1604. ſy anno 1608.

Ian van Reneſſe, Heere van Wulp, en Wulven.

Heer Adriaan van Reneſſe, Domdeken t'Utregt, en

Heer Gerrit van Reneſſe, Caſteleyn van Woerden, drie gebroeders.

Heer Ian van Reneſſe, Heere van Elderen.

Gerrit van Reneſſe vander Aa, en

Adriaan van Reneſſe, ſijnen Soone.

Jan van Reneſſe van Baar Ianſz, en

Ian van Reneſſe van Mourmont, allegader Neven.

Heer Dirk van Zuylen, Heere ter Haar, van Sevender, en van Drakenburg.

Gysbert van Zuylen, ſijnen Oom, en

Dirk van Zuylen van Hermelen, Soone van Gysbrecht van Zuylen, Caſteleyn van Woerden, allegader Neven.

Willem van Nievelt, Heere van Berg-ambacht.

Iob van Nievelt.

Anthonis van Nievelt, en

Adriaan van Nievelt, ſijn Broeders.

Iacob van Nievelt, Heere van Hoevelaken.

Arent van Nievelt, ſijnen Soone, en

Frederik van Nievelt, Heeren Stevenſz, ſijnen Neve.

Heer Gerrit van Lokhorſt.

Willem van Lokhorſt, en

Vincent van Lokhorſt, ſijn Soonen, met

Heer Willem van Lokhorſt, Scholaſter van St. Maryen Kerke tot Utrecht ſijnen Neve, en

Ian

Ian van Lokhorst.
Frederik Uytenham, Frederikſz.
Wouter Uytenham, Heeren Frederikſz ſijnen Oom.
Iooſt van Hardenbroek.
Cornelis van Hardenbroek.
Gysbert van Hardenbroek, en
Ian van Hardenbroek, ſijn Broeders.
Baarnt van den Bongaard, Heere van Nyenrode.
Splinter van Nyenroede, Janſz.
Frans van Nyenroede van Velſen, ſijn Broeder, en
Heer Ernſt van Nyenroede, Burgemeeſter van Utrecht, Gysbertſz, en Neve der voorſz.
Gysbert van Nyenroede, tot Hillegom by Haarlem.
Cornelis van Nyenroede, ſijnen Soone.
Amelis Uyteneng.
Baarnt, Dom-Canonnik tot Utrecht.
Cornelis Uyteneng, Scholaſter van St. Peters aldaar.
Heer Jacob Uyteneng, Deken van deſelve Kerke, en Vicarius des Biſdoms voorſz. en
Frederik Uyteneng, ſijn Broeders, en
Denijs Uyteneng, haarluyder Ooms Soone.
Philips van Leefdaal, Heere van Waalwijk, Eten en Meeuwen.
Jan van Leefdaal, Droſt van Montfoort, ſijnen Broeder, en
Rogier, Philips voorſeyde Soone.
Ernſt Taats van Amerongen Willemſz.
Gerlach, Canonnik te St. Jans tot Utrecht.
Anthonis, Dom-Canonnik aldaar, en
Daniel, Cathuſer Monnik, ſijn Broeders.
Willem Borre van Amerongen.
Adriaan van Lanskroon.
Roetart van Lanskroon, ſijnen Broeder, Soonen van Gysbert van Lantskroon, die in 't jaar 1514. Schout tot Utrecht was.
Heer Jan Zoudenbalg, Heer van Urk.
Heer Evert Zoudenbalg, Dijkgrave 's Lants van Utrecht, ſijnen Broeder.
Lubbert de Waal van Vrooneſteyn.
Frederik de Kooning, van Vleuten.
Saris van Vleuten, ſijnen Broeder, Govertſz.
Adriaan van Parijs van Zuydoort Janſz, Burgemeeſter tot Utrecht.
Heer Jan van Huchtenbroek, Burgemeeſter van Utrecht, en
Aalbert van Huchtenbroek, ſijnen Soone.
Jan van Doornik.
Baarnt Grauwert.
Baarnt Preys Beerntſz.
Frederik de Voocht van Rynevelt Hendrikſz.
Anthonis de Ridder van Groeneſteyn, Janſz.
Dirk de Ridder van Groeneſteyn, en
Cornelis de Ridder van Groeneſteyn, ſijne Soonen, en
Heer Jan de Ridder van Groeneſteyn, Commandeur tot Montfoort, met
Willem de Ridder van Groeneſteyn, Marſchalk van 't Overquartier, ſijn halve Broeders.
Aalbert de Ridder van Luynenburg Corneliſſz.
Willem de Ridder van Walenburg.
Jan de Ridder van Walenburg.
Claas de Ridder van Walenburg, Willemſz, ſijn Ooms Soon.
Jan van den Rhijn van Jutphaas.
Hendrik Ruyſch, Heere van Pijlſwaart.
Hugo Ruyſch Dirkſz.
Pieter Ruyſch, ſijnen Broeder, en
Jan Ruyſch Alfarts, haren Neve.
Dirk de Waal van Moersbergen.
Jan de Waal van Moersbergen.
Bartholomeus de Waal van Moersbergen, ſijn Broeders Soone.
Florens van Pallaas Adriaanſz.
Godſchalk van Wijnſſen, Godſchalkſz.
Gysbert Vrenk van Wijnſſen.
Pieter Vrenk van Wijnſſen, ſijn Broeder.
Gerrit van Raaphorſt, Heeren Janſz Schouts van Utrechts Soone.
Dirk van Oeſtrum, Claaſz, Schout tot Wijk te Duyrſtede.
Dirk van Oeſtrum, Dirkſz.
Claas van Oeſtrum, ſijnen Broeder, en
Jan van Oeſtrum, Janſz, ſijnen Neve.
Jan van Wijk, Dirkſz.
Willem van Merthem, ofte Abcoude, en
Jan van Merthem, van Elſſeſteyn, ſijn Broeder.
Jan van Weede, Elias Soone, die naar liet onder andere Kinders, Juffrouw *Deliane van Weede*, huys-vrouwe *Gerrits van Oldenbarnevelt*, die voortgebracht hebben *Johan van Oldenbarnevelt*, Ridder, &c.
Jacob Pot.
Willem van Hinderſteyn, Claaſz.
Jan van Kolenberg, Wouterſz.
Hendrik vander Burg.
Jooſt Snoye Lambertſz, en Broeder van Dirk Snoye, Stadhouder van Noortholland.
Arent Botter van Snellenberg.
Adolf vander Welle van Cats.
Pieter vander Welle van Cats, ſijn Broeder, beyde geweeſt Maarſchalken van Montfoort.
Lambert Canter, Raat in den Hove van Utrecht, Vader van Dirk Canter.

Voorts is by Matthijs vander Hoeve, uyt de 87
Regiſters van de Heeren en Meeſters Arent vander Goes, en Adriaan vander Goes, in hun leven reſpective Penſionariſen, of ſo alsmen doe ter tijd ſeide, Advocaten van Holland, opgeſteld een lijſte van alle de Ridderſchappe en Edele, die zedert den jare 1522. tot den jare 1560. op de dagvaarden van Holland, als Edelen van den ſelven Lande ſijn beſchreven geweeſt; die wy voorts van die tijd af tot den jegenwoordigen dach, voor ſo veel ons mogelijk is geweeſt, uyt de originele Regiſters getrokken, en gecontinueert, en vervolgens hier inne gevoegd hebben.

Den 22. November anno 1522. de Ridderſchappen, Edele, en Steden van Holland, en Weſt-Vrieſland, beſchreven zynde in den Hage, om te verſegelen 2000. ℔ Hollands 's jaars, zyn aldoen verſchenen van 't Ridderſchap en Edelen,

Assendelft.
Schagen.
Ysselmonde.
Heer Willem Oom.
Wassenhoven.
Adriaan van Dorp
} Ridderen.

Met de ses groote Steden. *A. Sandelijn*, Griffier des Hofs van Holland, *lib.* 2.

Den Adel van Holland wert gedachvaart van wegen 't platte Landt, ende de kleyne Steden.

Andere dachvaert, gehouden in den Hage den 10. *November* 1523. *en compareerden van 't platte Land, en de kleyne Steden,*

Den Heer van Schagen.
Heer Floris van Wijngaarden, Heer van Ysselmonde.
Heer Willem Oom.
Heer Jan van Duvenvoorde.
Heer Willem van Alkmade.

En de groote Steden. *A. Sandelijn lib.* 3. *fol.* 28. *verso.*

Dachvaart gehouden in den Hage den 10. *November anno* 1523. *en compareerden van de Edelen,*

Assendelft.
Johan van Duvenvoorde.
Schagen.
Alkmade.

En die groote Steden; en van wegen Dordrecht mede heuren Schout, nopende het consent van Delf. *A. Sandelijn lib.* 3. *fol.* 30.

Dagvaart in den Hage den 26. *Mey* 1525. *en compareerden de naarvolgende Edelen van 't platte Landt, en de kleyne Steden van Hollandt.*

Johan van Duvenvoorde.
Willem van Alkmade.
Jan Ruygrok vande Werve.
Floris van Assendelft, Heere van Goudriaan.
Arent van Duvenvoirde, Dirks Soon.
Floris van Wijngaarde, Heer Jacobs Soon.

En de grote Steden; En van de kleyne Steden Rotterdam, Schiedam, Alkmaar, Hoorn, Enkhuysen, Schoonhoven, Gornichem, Oudewater. *A. Sandelijn lib.* 3. *fol.* 89.

Fol. 39. verso.

Dachvaart gehouden in den Hage den 2. *Octobris anno* 1527. *by den Edelen en Steden groot en kleyn, en waren Gedeputeerden van den Edelen, die*

.... Gehylikt aan Wassenaar.
Ysselmonde.
Duvoirden.
Beyde de Ruygrokken.
Van Mijnen.
Adriaan van Egmont.
Adam Verduyn, ende veel andere.

Fol. 41. verso.

Dachvaart in den Hage ter presentie van mijn Heere den Stadhouder (den Graaf van Hooghstraten,) en Gecommitteerden van den Keyser den 17. *November anno* 1527. *in de oude Raatkamer, en waren present van de Edelen,*

Den Heer van Wassenaar.
Ysselmonde.
Assendelft.
Heuklem.
Duvoirden.
Heer Willem Oom.
Ruygrok.
Adam verduyn.
En eenige andere staande achter besijden.

Fol. 45. verso.

Continuatie van den voorsz. Dachvaart in den Hage op de voorschreven 80. *duysent pont extraordinaris, beschreven den* 19. *December anno* 1527. præsentes *van de Edelen,*

De Grave van Buyren.
Hr. Gerrit van Assendelft.
Hr. Jan van Duvenvoirde.
Hr. Willem van Alkmade.
Hr. Willem Oom.
} Ridderen.
Adriaan van Dorp.
Gerrit van Poelgeest.
Floris van Wijngaarden, en
Adam Verduyn.

Fol. 68. verso.

Dachvaart van de Staten van Holland, beschreven en gehouden tot Delft den 16. *Juny* 1528. præsentes *van de Edelen waren*

Gerrit van Poelgeest.
De jonge Wijngaart, en
Adam Verduyn.

Fol. 72.

Dachvaart beschreven Saterdaghs 's avonts in der Herberge den 18. July 1528. tot Schoonhoven, om t'aanhooren de begeerte van mijn Heere van Hooghstraten, en andere Commissarissen van mijn G. V. præsentes *van de Edelen,*

Hr. Gerrit van Assendelft.
Hr. Lodewijk van Moerkerke.
Hr. Jan van Duvenvoorde.
Hr. Willem van Alkmade. } Ridderen.
Gerrit van Poelgeest.
Wijngaarde.
Adam Verduyn, en andere.

Fol. 84. verso.

Dachvaart van de Staten van Hollandt in den Hage den 13. October 1528. op de voorschreven petitie van c l x x x m. pondt tot Gorrichem, gedaan den sevenden der selver Maandt Octobris, præsentes *van de Edelen,*

Heer Floris van Yselmonde.
Meester Jan van Duvenvoorde, Heer tot Warmont.
Heer Wilhelm van Alkmade.
Floris van Kijshoek, *cum fratre* den Houtvester.
Heer Jan Ruygrok.
Gerrit van Raaphorst.
Gerrit van Poelgeest, Heere van Homade.
Floris van Wijngaarden.
Adam Verduyn.

Fol. 115. verso.

Dachvaart in den Hage den 30. en 31. Augusti, op de voorschreven petitie van te segelen voor den Keyser 3000. ℔. *'s jaars van 40. groten,* præsentibus *de Heeren Edelen,*

Wilhelm van Alkmade.
Kijshouk.
Raaphorst.
Poelgeest.
Heer Jan Ruygrok, en
Adam Verduyn.

Fol. 149. verso.

Dachvaart in den Hage van de Staten den sevensten Mey, en de naarvolgende dagen anno 1532. præsentibus *de Heeren Edelen,*

Jan van Duvenvoorde.
Wilhelm van Alkmade.
Kijshouk.
Heer Wilhelm Oom.
Floris van Wijngaarden.
Ruygrok.
Adriaan van Egmont, en
Adam Verduyn.

Fol. 154. verso.

Dachvaart in den Hage den 5. en 7. Augusti anno 1532. *op 't afscheyt van den voorgaanden dachvaart van Utrecht,* præsentibus *van de Edelen de Heeren*

Van Warmont.
Duivenvoorde.
Alkmade.
Ruygrok. } Ridderen.
Poelgeest.
Wijngaarden.
Verduyn.

Fol. 202. verso & 203.

Dachvaart beschreven in den Hage van wegen de Coninginne, en gehouden Vrydaghs den 7. Aprilis anno 1535. stilo Hollandiæ, *voor Palmendagh,* præsentes *van de Edelen,*

Mijn Heer Jan van Duvoirde, en
Wilhelm van Alkmade, Ridderen.
Floris van Kijshouk, Casteleyn ter Goude.
Gerrit van Poelgeest.
Adam Verduyn.

Fol. 210.

Dachvaart in den Hage op den 28. Aprilis 1535. *voorschreven, op 't schryven van de Coninginne hier vooren verhaalt,* præsentes *de Edelen,*

Heer Jan van Duvoirden.
Wilhelm van Alkmade, Ridderen.
Floris van Kijshouk.
Gerrit van Poelgeest.
Adriaan van Mathenesse.
Floris van Wijngaarden.
Adam vander Duyn.

Fol. 217.

Dachvaart in den Hage den 26. Juny voorschreven, zynde Maandaghs, &c. præsentibus *vande Edelen,*

Heer Gerrit van Assendelft.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Alkmade.
Den Heer van Lokhorst. } Ridderen.
Kijshouk.
Poelgeest.
Floris van Wijngaarden.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC. Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag. 223 B 23

Adriaan van Mathenesse, en
Adam Verduyn.

Fol. 219. den 3. July anno 1536. de selfde.
Fol. 220. verso, den 8. Augusti 1536. de selfde.
Fol. 223. den 23. October 1536. de selfde.

Fol. 226.

Dachvaart gehouden in den Hage den 25. January anno 1536. stilo Hollandiæ &c. præsentibus.

Floris van Kijshouk.
Gerrit van Poelgeest, en
Adam Verduyn.
Ook mijn Heer van Assendelft, die heur woort heeft gevoerd.

Fol. 229.

Dachvaart gehouden in den Hage van Maandaghs den 19 *February tot den* 24. *dach toe, met mijn Heere van Hoogstraten, Stadhouder, &c.* præsentibus

Heeren Wilhelm van Alkemade.
Kijshouk.
Poelgeest.
Mathenesse.
Adam Verduyn.
En den Heer van Assendelft, als Edelen van den Lande, hoewel hy mede gecommitteert was van de Koninginne.

Fol. 236. verso.

Dachvaart in den Hage den 11. *Juny* 1536. præsentes *van de Edelen, de Heeren van*

Assendelft.
Kijshouk.
Poelgeest.
Mathenesse.
Floris van Wijngaarden, en
Adam Verduyn.

Dachvaart in den Hage den 30. *January* 1543. præsentes *van de Edelen,*

Heer Gerrit van Assendelft.
Heer Floris van Assendelft, Heer van Goudriaan.
Heer Gerrit van Poelgeest.
Heer Carel van Barnecourt, Heer van Liesvelt.
Heer Floris van Wijngaarden, Heer van Wijngaarden.
Heer Jacob van Duyvenvoorde, Heer van Opdam.
Heer Otto van Egmont van Meresteyn. Alle Ridderen.
Aalbrecht van Treslong, Heer van Veenhuysen.
Siet het eerst e Memoriaal-boek van Jan Dam, Griffier van den Hove van Hollandt, fol. 30. *en fol.* 58.

Extracten getogen uyt seeker Regifter van de saaken 's Landts van Hollandt, gehouden by Meester Adriaan vander Goes, Advocaat van 't selve Landt, sedert den 5. February anno 1544. *stilo Curiæ*, uytgaande in Julio 1554.

Dachvaart gehouden in den Hage den 21. *February* 1544. *present van de Edelen,*

Den Heer van Goudriaan.
Den Heer van Lokhorst.
Den Heer van Poelgeest.
Jacob van Duvenvoirde.
Otto van Egmont, en
Aalbrecht van Treslonge.

Dachvaart gehouden in den Hage den 5. *Maart* 1544. *by de Edelen,*

Den Heer van Duvenvoirde.
Den Heer van Goudriaan.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Wijngaarden.
Adriaan van Mathenesse.
Jacob van Duvenvoirde.
Otto van Egmont.
Aalbrecht van Treslonge, &c.

Dachvaart gehouden in den Hage den 3. *April* 1544. *by de Edelen,*

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Goudriaan.
Den Heer van Lokhorst.
Arent van Duvenvoorde.
Adriaan van Mathenesse.
Jacob van Duvenvoirde.
Jan van Noortwijk.
Otto van Egmont.
Aalbrecht van Treslonge.
Op de voorsz petitie ofte concept, en dat volgende 't bevel, van wegen den Konink, by den Heere van Assendelft gedaan, en dat alleen by de Edelen.

Dachvaart gehouden in den Hage den 6. *Mey* 1544. *by de Edelen, als*

Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Alkemade.
Den Heer van Goudriaan.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Wijngaarden.
Arent van Duvenvoirde.
Adriaan van Mathenes.
Jacob van Duvenvoirde.
Otto van Egmont.
Aalbrecht van Treslonge, uyt den naam van de Edelen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Dachvaart gehouden in den Hage op den 20. Mey 1544. uyt den naam van de Edelen, by

Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Goudriaan.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Wijngaarden.
Arent van Duvenvoirde.
Jacob van Duvenvoirde.
Otto van Egmont.
Arent van Herdinkxvelt.
Aalbrecht van Treslonge.

Dachvaart gehouden in den Hage den 30. July 1544. præsentes *de Edelen,*

Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Alkmade.
Den Heer van Lokhorst.
Den Heer van Poelgeest.
Aalbrecht van Treslonge.

Dachvaart gehouden in den Hage den 21. November 1544. præsentibus *de Edelen,*

Den Heer van Alkemade.
Den Heer van Goudriaan.
Den Heer van Lokhorst.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Wijngaarden.
Adriaan van Mathenes.
Arent van Duvenvoirde.
Aalbrecht van Treslonge.

Dachvaart gehouden in den Hage in de Raadtkamer den 5. Augusti 1545. ter presentie van den

Heer van Praat, Stadhouder.
By den Heer van Alkmade.
Den Heer van Goudriaan.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Mathenes.
Arent van Duvenvoirde.
Jacob van Duvenvoirde.
Otto van Egmont.
Aalbrecht van Treslonge.

Dachvaart gehouden in den Hage den 16. December 1545. by den

Heere van Alkmade.
De Heer van Poelgeest.
Jacob van Duvenvoirde.
Jan van Noortwijk.
Aalbrecht van Treslonge.

Dachvaart gehouden in den Hage op den 1. Maart 1547. præsentes *de Edelen,*

Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Alkemade.
Den Heere van Poelgeest.
Den Heer van Wijngaarden.
Arent van Duvenvoirde.
Jacob van Duvenvoirde.
Otto van Egmont.
Aalbrecht van Treslonge.

Dachvaart gehouden in den Hage den 14. Marty 1547. om te vinden 't voorsz. agterwesen, bedragende over de 36000. gulden, 't welk om alle versekertheyt geestimeert is op 40000. gulden, te weten uyt de Edelen,

Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Alkemade.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Wijngaarden.
Arent van Duvenvoirde.
Otto van Egmont.
Aalbrecht van Treslonge.
Arent van Herdinkxvelt.

Dachvaart gehouden in den Hage den 27. April 1547. by de Edelen, als

Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Goudriaan.
Den Heer van Poelgeest.
Arent van Duvenvoirde.
Aalbrecht van Treslonge.
Willem van Lokhorst.
Otto van Egmont.

Andere Extracten, getrokken uyt seeker Regiſter gehouden by den selven vander Goes, beginnende in Augusto 1549. en eyndigende in Augusto 1554.

Dachvaart gehouden in den Hage op den 11. Juny 1550. præsentibus *de Edelen.*

Den Heer van Goudriaan.
Den Heer van Duvenvoirde.
Den Heer van Opdam.
Willem van Lokhorst.
Otto van Egmont.
Arent van Herdinkxvelt.
Aalbrecht van Treslonge.

Dachvaart gehouden in den Hage den 20. December 1550. præsentes *de Edelen,*

Floris van Assendelft, Heer van Goudriaan.
Jacob van Duvenvoirde, Heer van Opdam.
Willem van Lokhorst.
Otto van Egmont, Heer van Kenenburg.
Aart de Jeude, Heer van Herdinkxvelt.

Jan van Dam, Griffier van den Hove van Hollandt, lib. 3. fol. 24.

Dachvaart gehouden in den Hage den 29. en 30. January 1552. uyt den naam van de Edelen,

By den Heer van Egmont.
Den Heer van Brederode.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Goudriaan.
Willem van Lokhorst.
Aalbrecht van Treslonge.

Dachvaart weder in den Hage den 6. February 1552. uyt den naam van de Edelen,

By den Heer van Beveren, Stadhouder.
Den Heer van Abbenbrouk.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Alkemade.
Den Heer van Goudriaan.
Den Heer van Matheneße.
Otto van Egmont.
Arent van Herdinkxvelt.
Aalbrecht van Treslonge.

Dachvaart gehouden in den Hage den 15. Juny 1552. præsentes

Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Duvenvoirde.
Den Heer van Opdam.
Willem van Lokhorst.
Otto van Egmont.
Aalbrecht van Treslonge, uyt den naam van de Edelen.

Dachvaart gehouden in den Hage den 6. en 7. Martius 1553. uyt den naam van de Edelen,

By den Heer van Beveren, Stadhouder.
Den Heer van Cruningen.
Den Heer van Goudriaan.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Zuylen.
Den Heer van Roon.
Otto van Egmont.
Anthonis van Mynden.
Adriaan Heeland.
Meester Jacob vander Duyn.
Joost van de Werve.

Dachvaart weder in den Hage gehouden op den 24. Marty 1553. uyt den naam van de Edelen,

By den Heer van Beveren, Stadhouder.
Den Heer van Cruningen.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Goudriaan.
Den Heer van Duvenvoirde.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Roon.
Willem van Lokhorst.
Otto van Egmont.
Gerrit van Poelgeest.
Meester Jacob vander Duyn.

Dachvaart gehouden in den Hage op den 10. July 1553. præsentibus *de Edelen,*

Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Goudriaan.
Otto van Egmont.
Meester Jacob vander Duyn.

Dachvaart gehouden in den Hage op den 2. September 1553. præsentes *van den Adel,*

Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Goudriaan.
Den Heer van Duvenvoirde.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Matheneße.
Willem van Lokhorst.
Aalbrecht van Treslonge.

Dachvaart gehouden in den Hage op den 3. Octobris 1553. uyt den naam der Edelen,

Den Heer van Assendelft.
Meester Jacob vander Duyn.

Dachvaart gehouden in den Hage op den 16. Marty 1554. præsentes *uyt den Edelen,*

By den Heer van Beveren, Stadhouder.
Den Heer van Assendelft, &c.
Jacob vander Duyn.

Dachvaart gehouden in den Hage den 28. Augusty 1554. by de selfde Edelen.

Dachvaart gehouden in den Hage op den 20. en 21. February 1555. uyt den naam van de Edelen,

Den Heer van Duvenvoirde.
Willem van Lokhorst.
Jacob vander Duyn.

Dachvaart gehouden in den Hage den 23. Maart 1555. præsentes *de Edelen,*

By den Heer van Beveren, Stadhouder.
Den Heer van Cruningen, &c.
Jacob vander Duyn.

Dachvaart weder gehouden in den Hage den 29. en 30. Marty 1555. præsentibus *de Edelen,*

Den Heer van Goudriaan, &c.
Jacob vander Duyn.
Arent van Hardinkxvelt.

Dach-

Dachvaart gehouden in den Hage den 16. en 19. Aprilis 1555. omme te resolveren op de verhooginge van den Impost, &c. ter presentie van den

Heer van Opdam.
Jacob vander Duyn, uyt den naam van de Edelen.

Extracten uyt den derden Register van Meester Adriaan vander Goes, beginnende in Augusto 1554. eyndende in Martio 1558. *stilo cummuni.*

Dachvaart gehouden in den Hage op den 25. en 26. November 1555. als Edelen,

Den Heer van Opdam. }
Den Heer van Matenes. } Ridders,
Den Heer van Roon. }
Otto van Egmont.
Gerrit van Poelgeest.
Jacob vander Duyn.

Dachvaart in den Hage gehouden op den 15. February anno 1556. als Edelen,

Den Heer van Assendelft.
Jacob van Duvenvoorde, Heer van Opdam, beyde Ridderen.
Jacob vander Duyn, Heer van Sprange.

Dachvaart gehouden in den Hage den 9. Mey 1556. als Edelen,

Den Heer van Goudriaan.
Den Heer van Lokhorst.
Otto van Egmont.
Jacob vander Duyn.
Jacob van Wijngaarden,

Dachvaart gehouden in den Hage op den 5. Marty 1557. uyt den naam van de Edelen,

Den Heer van Assendelft. }
Den Heer van Mathenes. } Ridderen,
Den Heer van Goudriaan. }
Den Heer van Roon. }
Meester Jacob vander Duyn.

Dachvaart gehouden in den Hage op den 4. en 5. July anno 1557. by de Edelen,

Den Heer van Assendelft.
Jacob vander Duyn.

Den 23. en 28. July 1557. is dachvaardinge by de selve Edelen gehouden.

Dachvaart gehouden in den Hage op den 5. 6. en 7. February 1558. als Edelen.

By den Heer van Bergen.
Den Heer van Assendelft.
Otto van Egmont.
Gerrit van Poelgeest.
Jacob van Wijngaarden.
Jacob vander Duyn.

Dachvaart gehonden in den Hage op den 12. en 13. February 1558.

By den Heer van Bergen.
Otto van Egmont.
Jacob vander Duyn, uyt den naam van de Edelen.

Extracten uyt 't vierde Register van Meester Adriaan vander Goes, beginnende anno 1558. en eyndende in Septembri 1560.

Dachvaart gehouden in den Hage 18. 19. 20. 21. 22. February anno 1559. uyt den naam van de Edelen,

Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Goudriaan, Ridder.
Jacob vander Duyn.

Dachvaart gehouden in den Hage den 26. October 1559. uyt den naam van de Edelen,

Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Goudriaan.
Den Heer van Sprange.

Dachvaart gehouden in den Hage den 30. en 31. December 1559. en waren de Edelen,

Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Warmondt.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Poelgeest.
Jacob vander Duyn.
Benthuysen.

Dachvaart gehouden in den Hage den 31. Maart 1560. uyt den naam van de Edelen,

Den Heer van Assendelft. }
Den Heer van Lokhorst. } Ridderen,
Den Heer van Poelgeest. }
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Wijngaarden,
Jacob vander Duyn.

Tusschen beiden sullen wy hier voegen de namen der Edelen, die in den jare 1566. de bewuste 88

Re-

Requeste getekent, en aan de Gouvernante tot Brussel overgegeven hebben.

Heer Hendrik van Brederode, en van Vyanen, overleden in den jare 1568.
Floris van den Boetselaar, Heer van Langerak.
Rutger van den Boetselaar, Heer van Carnis; overleden in den jare 1604.
Daniel van den Boetselaar, Heere ter Merwede, drie gebroeders, en Soonen des Heeren van Asperen; overleden in den jare 1591.
Otto van Arkel, Heer van Heukelom; overleden in den jare 1567.
Claas, Heere van Assendelft; overleden in den jare 1570.
Arent, Heer van Duvoorde; overleden in den jare 1588.
Heer Jacob van Duvoorde, Heer van Warmont, Ridder; overleden in den jare 1577.
Gysbert van Duvoorde, Heere van Opdam; overleden in den jare 1580.
Cornelis van Assendelft, Heer van Gouriaan; overleden in den jare 1602.
Gerrit van Poelgeest, Heer van Homade.
Otto van Poelgeest, en
Jasper van Poelgeest, sijn Broeders.
Jacob, Heere van Wijngaarden; overleden in den jare 1604.
Willem van Nievelt, Heere van Berg-ambacht; overleden in den jare 1608.
Adriaan, Heere van Swieten; overleden in den jare 1584.
Jan vander Does, Heere van Noortwijk; overleden in den jare 1604.
Herpert van Raaphorst.
Otto van Egmont, Heer van Kenenburg, Ridder; overleden in den jare 1585.
Frederik van Egmont van Meresteyn.
Willem van Treslong; overleden in den jare 1594.
Arent van Dorp; overleden in den jare 1600.
Willem van Dorp.
Dirk van Duvoorde; overleden in den jare 1593.

Uyt het Sticht van Utrecht.

Jan van Renesse, Heere van Wulven.
Heer Gerrit van Renesse, Casteleyn van Woerden, Ridder.
Jan van Renesse.
Barent Uyteneng.
Christoffel van Levendaal.
Cornelis van Nyenroede.
Steven van Zuylen.
Jan van Huchtenbroek.
Adriaan de Waal van Vronesteyn, &c.

89 *Volgt nu de Lijste der Edelen, die sedert dese tijd tot den Jare 1576. incluys, ter dachvaart gecompareert hebben, en waren deselve de volgende:*

Otto van Egmont, Heer van Kenenburg.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Culenburg.
Den Heer van Nyvelt.
Den Heer van Vliet.
Rutger vanden Boetselaar, Heer van Carnis.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Swieten.

In de Jaren 1577. 1578. 1579. en 1580. compareerden respectivelijk ter dachvaart de navolgende Edelen.

Rutger van den Boetselaar, Heer van Carnis.
Den Heer van Swieten.
Den Heer van Nievelt.
Den Heer van Vliet.

In de Jaren 1581. 1582. 1583. en vervolgens tot den Jare 1589. incluys, compareerden respectivelijk ter dachvaart de volgende Edelen,

Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Vliet.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Swieten.
Den Heer van Nyvelt.

Op de Dachvaart gehouden den 8. Martij 1590. sijn present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Nyvelt.

Op de Dachvaart gehouden den 13. April 1590. sijn present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Noortwijk.

Op de Dachvaart gehouden den 21. Mey 1590. sijn present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.

Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Noortwijk.

Op de dachvaart gehouden den 6. Augusty 1590. sijn present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Nyvelt.
Den Heer van Cralingen.

Op de dachvaart gehouden den 27. Augusty 1590. sijn present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Nyvelt.
Den Heer van Cralingen.
Den Heer van Warmont.

Op de dachvaart gehouden den 21. October 1590. sijn present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Cralingen.
Den Heer van Nyvelt.

In den Jare 1591. en op de volgende vergaderingen tot den Jare 1593. incluys, sijn wegens de Edelen present geweest

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Kenenburg.

Op de dachvaart gehouden den 29. Augusti 1594. sijn present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Cralingen.
Den Heer van Nyvelt.

Op de dachvaart gehouden den 26. October 1594. sijn present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Nyvelt.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Cralingen.

Op de dachvaart gehouden den 27. February 1595. sijn present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Nyvelt.
Den Heer van Cralingen.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Noortwijk.

Op de dachvaart gehouden den 5. Mey 1595. sijn present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Cralingen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Nyvelt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Op de dachvaart gehouden den 3. July 1595. ſijn van wegens de Edelen preſent geweeſt,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Aſperen.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Poelgeeſt.
Den Heer van Aſſendelft.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Cralingen.
Den Heer van Nyvelt.

Op den 27. November 1595. ſijn ter dachvaart van wegens de Ridderſchap preſent geweeſt,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Aſperen.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Aſſendelft.
Den Heer van Poelgeeſt.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Beſojen.
Den Heer van Nyvelt.

Op den 20. February 1596. ſijn ter dachvaart van wegens de Edelen preſent geweeſt,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Aſperen.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Poelgeeſt.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Aſſendelft.
Den Heer van Teylingen.
Den Heer van Cralingen.
Den Heer van Nyvelt.
Den Heer van Aartsbergen.

Op den 11. April 1596 ſijn ter dachvaart van wegens de Ridderſchap en Edelen preſent geweeſt,

Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Poelgeeſt.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Nyvelt.

Op den 2. Mey 1596. ſijn ter dachvaart van wegens de Ridderſchap preſent geweeſt,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Matheneſſe.
Den Heer van Poelgeeſt.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Nyvelt.

Op den 9. Mey 1596. ſijn van wegens de Ridderſchap en Edelen ter dachvaart preſent geweeſt,

Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Poelgeeſt.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Nyvelt.

Den 2. September 1596. ſijn ter dachvaart van wegens de Edelen preſent geweeſt,

Den Heer van Aſperen.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Poelgeeſt.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Kenenburg.

Op den 2. December 1596. ſijn ter dachvaart van wegens de Ridderſchap preſent geweeſt,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Poelgeeſt.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Aſſendelft.
Den Heer van Cralingen.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Nyvelt.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Aartsbergen.

Den 26. February 1597. ſijn wegens de Ridderſchap en Edelen ter dachvaart gecompareert.

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Matheneſſe.
Den Heer van Poelgeeſt.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Aartsbergen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Den 17. April 1597. sijn ter dachvaart van wegens de Ridderschap present geweest,

Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Nyvelt.

Den 6. Mey 1597. waren ter dachvaart van wegens de Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Kenenburg.

Den 3. Juny 1597. compareerden ter dachvaart van wegens de Edelen en Ridderschap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Nyvelt.

Den 26. Augusty 1597. sijn ter dachvaart van wegens de Edelen en Ridderschap present geweest,

Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Nyvelt.
Den Heer van Cralingen.

Den 1. December 1597. sijn wegens de Edelen ter dachvaart present geweest,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Nyvelt.

Den 3. Marty 1598. sijn ter dachvaart van wegens de Ridderschap present geweest,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Nyvelt.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Kenenburg.

Op den 7. September 1598. sijn van wegens de Edelen ter dachvaart present geweest,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Nyvelt.
Den Heer van Beloyen.

Den 13. October 1598. sijn ter dachvaart van wegens de Ridderschap present geweest,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Nyvelt.
Den Heer van Besoyen.

Op den 18. November 1598. sijn van wegens de Edelen ter dachvaart gecompareert,

Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Nyvelt.

In de Jaren 1599. en 1600. sijn ter dachvaart van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Besoyen.
Den Heer van Nyvelt.

Den 20. February 1601. sijn ter dachvaart van wegens de Edelen en Ridschap gecompareert,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Schagen.

Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Aarsbergen.

Op den 10. April 1601. waren ter dachvaart van wegens de Ridderschap present,

Den Heer van Schagen.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Aartsbergen.

Den 2. Mey 1601. sijn ter dachvaart van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Aartsbergen.

Op den 15. Mey 1601. sijn ter dachvaart van wegens de Edelen en Ridderschap present geweest,

Den Heer van Schagen.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Aartsbergen.

Den 28. Augusty 1601. sijn van wegens de Ridderschap ter dachvaart verschenen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Nyvelt.

Den 12. October 1601. sijn ter dachvaart van wegens de Edelen gecompareert,

Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Berg-ambacht.
Den Heer van Cralingen.
Den Heer van Assendelft.

Den 25. November 1601. sijn ter dachvaart van wegens de Ridderschap en Edelen present geweest,

Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Berg-ambacht.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Assendelft.

Dachvaart gehouden den 12. February 1602. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Aartsbergen.
Den Heer van Cralingen.
Den Heer van Assendelft.

Dachvaart gehouden den 7. Mey 1602. van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Berg-ambacht.

Dachvaart gehouden den 15. Augusty 1602. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Berg-ambacht.
Den Heer van Assendelft.

Dachvaart gehouden den 3. September 1602. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Berg-ambacht.
Den Heer van Assendelft.

Dachvaart gehouden den 15. October 1602. en waren present van wegens de Ridderschap en Edelen,

Den Heer van Brederode.

Den

Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Matheneſſe.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Aartsbergen.
Den Heer van Aſſendelft.
Den Heer van Beſoyen.

Dachvaart gehouden den --- December 1602. van wegens de Edelen preſent,

Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Nyvelt.
Den Heer van Aſſendelft.

Dachvaart gehouden den 18. February 1603. van wegens de Edelen preſent,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Aſperen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wijngaarden.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Berg-ambacht.
Den Heer van Beſoyen.
Den Heer van Aſſendelft.

Dachvaart gehouden den 17. April 1603. en waren preſent van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Matheneſſe.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Veenhuyſen.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 30. July 1603. van wegens de Edelen preſent,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Aſperen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Beſoyen.
Den Heer van Aſſendelft.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Poelgeeſt.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Veenhuyſen.

Dachvaart gehouden den 3. September 1603. en van wegens de Edelen preſent,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Berg-ambacht.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 1. December 1603. en waren preſent van wegens de Edelen,

Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Aartsbergen.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Veenhuyſen.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 23. February 1604. en van wegens de Ridderſchap en Edelen preſent,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Aartsbergen.
Den Heer van Aſſendelft.
Den Heer van Cralingen.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Veenhuyſen.

Dachvaart gehouden den 13. Juny 1604. en van wegene de Edelen preſent,

Den Heer van Aſperen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Poelgeeſt.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Veenhuyſen.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 12. October 1604. en van wegens de Ridderſchap preſent,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Poelgeeſt.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Aartsbergen.

Den Heer van Cralingen.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer van Duvenvoorde.

In de Jaren 1605. 1606. 1607. en 1608. sijn op de respective dachvaarden van wegens de Ridderschap en Edelen present geweest,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 2. January 1609. en present van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Opdam.

Dachvaart gehouden den 30. April 1609. en van wegens de Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Opdam.

Dachvaart gehouden den 5. Augusty 1609. en waren van wegens de Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Kenenburg.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Opdam.

Dachvaart gehouden den 10. September 1609. en van wegens de Edelen present,

Den Heer van Schagen.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 11. February 1610. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Schagen.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 28. February 1611. van wegens de Edelen present,

Den Heer van Schagen.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 25. Augusty 1611. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer Kenenburg.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 21. February 1612. en waren present van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 12. July 1612. van wegens de Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 26. November 1612. en van wegens de Ridderschap en Edelen present,

Den Heer van Schagen.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.

Dach-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Dachvaart gehouden den 5. Marty 1613. en waren van wegens de Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 13. Mey 1613. en van wegens de Edelen en Ridderschap present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 17 July 1613. en van wegens de Ridderschap present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Asperen.
Jonker Jacob van Wijngaarden, Heer van Benthuysen, Soetermeer, Segwaart.
Jonker .... vander Mijle, Heer vander Mijle, Baccum.

Dachvaart gehouden den 14. January 1614. en van wegens de Ridderschap gecommitteert,

Den Heer van Schagen.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 4. Marty 1614. en waren van wegens de Edelen present,

Den Heer van Schagen.
Den Heer van Poelgeest.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Benthuysen.

Dachvaart gehouden den 1. July 1614. en waren van wegens de Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 6. October 1614. en van wegens de Ridderschap present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 9. December 1614. en waren gecommitteert van wegens de Ridderschap en Edelen,

Den Heer van Schagen.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 4. Marty 1615. en van wegens de Edelen present,

Den Heer van Schagen.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Benthuysen.

Dachvaart gehouden den 19. July 1615. en van wegens de Ridderschap present,

Den Heer van Assendelft.

Den

Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Benthuysen.

Dachvaart gehouden den 8. September 1615. en waren van wegens de Edelen gecommitteert.

Den Heer van Schagen.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Asperen
Den Heer van Benthuysen.

Dachvaart gehouden den 1. December 1615. en van wegens de Ridderschap present,

Den Heer van Schagen.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Benthuysen.

Dachvaart gehouden den 1. Marty 1616. en van wegens de Edelen gecommitteert,

Den Heer van Schagen.
Den Heer van Assendelft.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Benthuysen.

Dachvaart gehouden den 30. September 1616. en van wegens de Ridderschap present,

Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Benthuysen.

Dachvaart gehouden den 28. November 1616. en waren van wegens de Edelen present,

Den Heer van Schagen.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Benthuysen.

Vervolgens sijn in de Jaren 1617. 1618. en 1619. Respectivelijk ter dachvaart van wegens de Ridderschap en Edelen gecompareert.

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Swieten.
Den Heer van Mathenes.
Jonker Nicolaas vander Boekhorst, Heer van Wimmenum.
Den Heer van Raaphorst.
Jonker Daniel van Hartain, Heer van Marquette.
Jonker .... van Aarssen, Heer van Sommelsdijk.

Dachvaart gehouden den 4. Marty 1620. en van wegens de Edelen gecompareert.

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Matheneße.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Swieten.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Marquette.
Den Heer van Sommelsdijk.

Dachvaart gehouden den 2. July 1620. en gecompareert van wegens de Ridderschap en Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Matheneße.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Swieten.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Marquette.

Dachvaart gehouden den 11. Augusty 1620. en van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Swieten.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Marquette.
Den Heer van Sommelsdijk,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Dachvaart gehouden den 2. December 1620. en van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Swieten.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Sommelsdijk.

Dachvaart gehouden den 9. Marty 1621. en van wegens de Edelen en Ridderschap present geweest,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Marquette.
Den Heer van Sommelsdijk.

Dachvaart gehouden den 25. Mey 1621. en present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Marquette.
Den Heer van Sommelsdijk.

Dachvaart gehouden den 7. September 1621. en sijn van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Swieten.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Sommelsdijk.

Dachvaart gehouden den 1. December 1621. en sijn van wegens de Ridderschap en Edelen gecompareert,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Swieten.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Sommelsdijk.

Dachvaart gehouden den 4. January 1622. en van wegens de Edelen gecompareert,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Swieten.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Marquette.

Dachvaart gehouden den 1. Maart 1622. en van wegens de Ridderschap present geweest,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Swieten.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Marquette.

Dachvaart gehouden den 5. July 1622. en van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Swieten.
Den Heer van Warmont.
Joncker Anthony van Linden, Heer van Kroonenburg.

Dachvaart gehouden den 6. September 1622. en van wegens de Ridderschap en Edelen gecompareert,

Den Heer van Opdam.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Swieten.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Marquette.

Dachvaart gehouden den 25. October en van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Swieten.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 21. February 1623. en van wegens de Ridderschap present geweest,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Swieten.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Croonenburg.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Sommelsdijk.

Dachvaart gehouden den 28. July 1623. en sijn van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Marquette.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Sommelsdijk.

Dachvaart gehouden den 13. September 1623. en sijn gecompareert van wegens de Ridderschap.

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Kroonenburg.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Sommelsdijk.

Dachvaart gehouden den 19. October 1623. en van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk,
Den Heer van Sommelsdijk.

Dachvaart gehonden den 15. November 1623. en sijn present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Kroonenburg.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Marquette.
Den Heer van Sommelsdijk.

Dachvaart gehouden den 28. February 1624. en sijn van wegens de Edelen en Ridderschap present geweest,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Kroonenburg.

Dachvaart gehouden den 23. April 1624. en sijn van wegens de Edelen en Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Marquette.

Dachvaart gehouden den 11. July 1624. van de Edelen present geweest,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Kroonenburg.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Sommelsdijk.

Dachvaart gehouden den 27. November 1624. en sijn gecompareert van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Marquette.
Den Heer van Sommelsdijk.

Dachvaart gehouden den 9. April 1625. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Sommelsdijk.

Dachvaart gehouden den 2. July 1625. en waren present van wegens de Edelen en Ridderschap,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Kroonenburg.
Den Heer van Noortwijk.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Dachvaart gehouden den 9. September 1625. en waren present van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Marquette.

Dachvaart gehouden den 2. December 1625. en sijn van wegens de Edelen gecompareert geweest,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Kroonenburg.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 18. February 1626. en sijn van wegens de Ridderschap present geweest,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Kroonenburg.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 11. Juny 1626. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Kroonenburg.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 16. September 1626. en sijn present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Kroonenburg.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 19. November 1626. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.

Dachvaart gehouden den 6. January 1627. en waren present van wegens de Ridderschap,

Den Heer Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.

Dachvaart gehouden den 23. February 1627. en sijn geweest present van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.

Dachvaart gehouden den 28. April 1627. en compareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Warmont.

Dachvaart gehouden den 16. Juny 1627. en sijn present geweest van wegens de Edelen en Ridderschap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.

Dachvaart gehouden den 8. September 1627. alwaar van wegens de Ridderschap en Edelen compareerden,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.

Dachvaart gehouden den 7. November 1627. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Noortwijk.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Dachvaart gehouden den 7. December 1627. en sijn present geweest van wegens de Edelen en Ridderschap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.

Dachvaart gehouden den 16. February 1628. en waren present van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.

Dachvaart gehouden den 4. July 1628. en sijn present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.

Dachvaart gehouden den 19. September 1628. en compareerden van wegens de Ridderschap en Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.

Dachvaart gehouden den 22. November 1628. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Matenesse.

Dachvaart gehouden den 13. February 1629. en sijn van wegens de Edelen gecompareert,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.

Dachvaart gehouden den 23. Mey 1629. en compareerden van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.

Dachvaart gehouden den 3. July 1629. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.

Dachvaart gehouden den 12. September 1629. en sijn present geweest van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.

Dachvaart gehouden den 28. November 1629. en sijn present geweest van wegen de Edelen en Ridderschap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.

Dachvaart gehouden den 24. April 1630. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.

Dachvaart gehouden den 30. Mey 1630. en van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.

Den

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Matheneſſe.

Dachvaart gehouden den 3. July 1630. en van wegens de Ridderſchap gecompareert,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuyſen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Matheneſſe.

Dachvaart gehouden den 12. September 1630. en preſent geweeſt van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuyſen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Matheneſſe.

Dachvaart gehouden den 12. November 1630. en gecompareert van wegens de Ridderſchap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuyſen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Matheneſſe.

Dachvaart gehouden den 14. January 1631. en van wegens de Edelen preſent geweeſt,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuyſen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Matheneſſe.

Dachvaart gehouden den 10. Marty 1631. en gecompareert van wegens de Ridderſchap en Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuyſen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Matheneſſe.

Dachvaart gehouden den 9. July 1631. en van wegens de Ridderſchap en Edelen preſent geweeſt,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuyſen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Matheneſſe.

Dachvaart gehouden den 10. September 1631. en preſent geweeſt van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuyſen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Matheneſſe.

Dachvaart gehouden den 4. December 1631. en van wegens de Edelen preſent geweeſt,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuyſen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Matheneſſe.

Dachvaart gehouden den 14. January 1632. en gecompareert van wegens en Ridderſchap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuyſen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Matheneſſe.

Dachvaart gehouden den 10. Marty 1632. en van wegens de Edelen preſent geweeſt,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuyſen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Matheneſſe.
Den Heer van Veenhuyſen.
Jonker ...... vander Mijle, Heer vander Mijle, Baccum.

Dachvaart gehouden den 24. Juny 1632. en gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuyſen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Matheneſſe.
Den Heer van Veenhuyſen.
Den Heer van vander Mijle.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Dachvaart gehouden den 9. September 1632. en wegens de Edelen present,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 8. December 1632. en gecompareert van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Veenhuysen.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 12. January 1633. en gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 16. February 1633. en van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 21. April 1633. en gecompareert van wegens de Edelen en Ridderschap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 24. Mey 1633. en van wegens de Edelen gecompareert,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 1. September 1633. en aldaar gecompareert van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 11. Marty 1634. en van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 4. Mey 1634. en gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 12. July 1634. en van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 13. September 1634. en van wegens de Edelen gecompareert,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 9. November 1634. en van wegens de Ridderschap present geweest,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 6. February 1635. en present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.
Jonker Jacob van Wassenaar, Heer van Opdam.

Dachvaart gehouden den 21. Marty 1635. en present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Opdam.

Dachvaart gehouden den 24. April 1635. en van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Opdam.

Dachvaart gehouden den 19. Juny 1635. en van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 5. September 1635. en present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Opdam.

Dachvaart gehouden den 30. November 1635. en van wegens de Edelen gecompareert,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 23. February 1636. en present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den ... April 1636. en present geweest van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Opdam.

Dachvaart gehouden den 19. Mey 1636. en gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Opdam.

Dachvaart gehouden den 7. July 1636. en gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Opdam.

Dachvaart gehouden den 17. September 1638. en present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 22. December 1636. en present geweest van wegens de Ridderschap en Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Opdam.
Jonker Lodewijk de Naussau, Heer van de Lek, Beverwaart, &c.

Dachvaart gehouden den 10. January 1637. en van wegens de Edelen gecompareert,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Beverwaart.

Dachvaart gehouden den 6. Marty 1637. en van wegens de Ridderschap present geweest,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Beverwaart.

Dachvaart gehouden den 9. July 1637. en present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 9. September 1637. en gecompareert van wegens de Ridderschap en Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 11. November 1637. en van wegens de Ridderschap present geweest,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.

Dachvaart gehouden den 16. February 1638. en van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.

Dachvaart gehouden den 15. April 1638. en van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.

Dach-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Dachvaart gehouden den 30. Juny 1638. en present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 9. September 1638. en gecompareert van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer vander Lekke.

Dachvaart gehouden den 26. November 1638. en present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.

Dachvaart gehouden den 15. January 1639. en wegens de Ridderschap present geweest,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer vander Lekke.

Dachvaart gehouden den 25. February 1639. en gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer Benthuysen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.

Dachvaart gehouden den 4. Mey 1639. en gecompareert van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Warmont.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.

Dachvaart gehouden den 14. July 1639. en van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 2. September 1639. en present geweest van wegens de Ridderschap en Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer vander Lekke.

Dachvaart gehouden den 1. December 1639. en present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer vander Lekke.

Dachvaart gehouden den 22. February 1640. en van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Beverwaart.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Dachvaart gehouden den 14. Juny 1640. en van wegens de Edelen gecompareert,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 6. September 1640. en gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Beverwaart.

Dachvaart gehouden den 28. November 1640. en present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Sommelsdijk.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Beverwaart.

Dachvaart gehouden den 7. Marty 1641. en van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Beverwaart.

Dachvaart gehouden den 4. July 1641. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Sommelsdijk.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 12. September 1641. en sijn present van wegens de Ridderschap en Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Sommelsdijk.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 12. November 1641. en van wegens de Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Sommelsdijk.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Beverwaart.

Dachvaart gehouden den 11. Marty 1642. en sijn present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lek.
Jonker Willem van Schagen, Heer van Schagen, Schager-hogge, Burghoorn.
Jonker Amelis van den Boukhorst, Heer van Wimmenum.
Jonker ...... vander Does, Heer van Noortwijk.
Jonker ...... van Aarssen, Heer van Sommelsdijk, Spijk, de Plaat.

Dachvaart gehouden den 24. Juny 1642. en sijn gecompareert van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Spijk.

Dachvaart gehouden den 9. September 1642. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.

Den

Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Spijk.

Dachvaart gehouden den 25. November 1642. en sijn present geweest van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lek.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.

Dachvaart gehouden den 16. April 1643. en gecompareerden van wegens de Ridderschap en Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lek.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 7. July 1643. en sijn present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Jonker Adriaan vander Mijle, Heer vander Mijle, Baccum.

Dachvaart gehouden den 15. September 1643. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.

Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 24. November 1642. en waren gecompareert van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lek.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 18. January 1644. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lek.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmeuum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 8. Marty 1644. en van wegens de Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 25. Mey 1644. en waren van de Edelen present,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 11. July 1644. en waren van wegens de Edelen gecompareert,

Den Heer van Duvenvoorde.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 13. September 1644 en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Wimmenum.

Dachvaart gehouden den 22. November 1644. en compareerden van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 12. January 1645. en compareerden van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den meer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 13. February 1645. en compareerden van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 20. Marty 1645. en compareerden van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmot.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 4. Mey 1645. en compareerden van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke..
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 4. July 1645. en compareerden van wegens de Edelen,

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer vander Mijle..

Dachvaart gehouden den 12. September 1645. en compareerden van wegens de Edelen,

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 14. November 1645. en compareerden van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer vander Mijle.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Dachvaart gehouden den 13. February 1646. en waren van wegens de Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 12. April 1646. en waren van wegens de Edelen present,

Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmennm.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 6. Juny 1646. en waren van wegens de Edelen present,

Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 31. Augusty 1646. en waren van wegens de Edelen present,

Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 24. October en waren van wegens de Edelen present,

Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 5. December 1646. en waren van wegens de Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.

Dachvaart gehouden den 6. Marty 1647. en waren van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 3. Mey 1647. en waren van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 24. July 1647. en waren van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lek.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Dachvaart gehouden den 29. Augusty 1647. en waren van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 15. October 1647. en waren van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 11. December 1647. en waren van wegens de Ridderschap gecompareert.

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.
Jonker Arent van Wassenaar, Heer van Duvenvoorde, Voorschoten.

Dachvaart gehouden den 27. February 1648. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 16. April 1648. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 15. Mey 1648. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 23. Juny 1648. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 15. September 1648. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 18. November 1648. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Mathenesse.

Den

Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 13. January 1649. en waren van wegens de Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 19. February 1649. en waren van wegens de Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Raaphorst.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 22. April 1649. en waren van wegens de Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lek.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 30. Juny 1649. en waren van wegens de Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Benthuysen.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 25. Augusty 1649. en waren van wegens de Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 23. November 1649. en waren van wegens de Edelen present,

Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 12. January 1650. en waren van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 2. Marty 1650. en waren van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Dachvaart gehouden den 27. April 1650. en waren van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 23. Juny 1650. en waren van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 13. September 1650. en waren van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Mathenesse.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 9. November 1650. welke tot in Augusto des Jaars 1651. gecontinueert heeft, en waren van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Spijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 6. November 1651. en waren van wegens de Ridder schap gecompareert,

Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 22. November 1651. en waren van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde

Dachvaart gehouden den 10. January 1652. en van wegens de Ridderschap en Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lek.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 21. February 1652. en van wegens de Ridderschap en Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van der Lek.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 18. April 1652. en van wegens de Ridderschap en Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 11 Juny 1652. en van wegens de Ridderschap en Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 28. Juny 1652. en van wegens de Ridderschap en Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 13. September 1652. en van wegens de Ridderschap en Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 5. November 1652. en van wegens de Ridderschap en Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 9. January 1653. en waren present van wegens de Edelen en Ridderschap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 21. February 1653. en waren present van wegens de Edelen en Ridderschap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 23. April 1653. en waren van wegens de Ridderschap en Edelen present,

Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 21. Mey 1653. en waren van wegens de Ridderschap en Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Jonker Johan van Merode, Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 15. October 1653. en van wegens de Ridderschap en Edelen present,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 27. January 1654. en waren gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 11. February 1654. en waren gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 27. April 1654. en waren gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
en Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 20. Mey 1654. en waren gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.

Dachvaart gehouden den 4. Juny 1654. en waren gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 15. July 1654. en waren gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 15. September 1654. en waren gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.
Jonker ...... van Matheneſſe, Heer van Matheneſſe.

Dachvaart gehouden den 27. October 1654. en waren gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 24. November 1654. en waren gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Dachvaart gehouden den 13. January 1655. en waren present van wegens de Edelen en Ridderschap,

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 10. Marty 1655. en waren present van wegens de Edelen en Ridderschap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 22. April 1655. en waren present van wegens de Edelen en Ridderschap,

Den Heer van Brederode.
Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 3. Juny 1655. en waren present van wegens de Edelen en Ridderschap,

Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 12. Juny 1655. en waren present van wegens de Edelen en Ridderschap,

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 8. September 1655. en waren present van wegens de Edelen en Ridderschap,

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 17. November 1655. en waren present van wegens de Edelen en Ridderschap,

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 22. February 1656. en gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 15. Juny 1656. en compareerden van wegens de Edelen,

Den Heer van Warmont.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 12. July 1656. en compareerden van wegens de Edelen,

Den Heer van Warmont.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Dachvaart gehouden den 13. September 1656. en compareerden van wegens de Edelen,

Den Heer van Warmont.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 24. November 1656. en compareerden van wegens de Edelen,

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 10. January 1657. en waren present van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 8. Maart 1657. en waren present van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 17. April 1657. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 5. July 1657. en waren present van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 15. Augusty 1657. en waren present van wegens de Ridderschap,

Den Heer vander Lekke.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 12. September 1657. en waren present van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Warmont.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 16. October 1657. en waren present van wegens de Ridderschap,

Den Heer vander Lekke.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 15. November 1657. en waren present van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 16. January 1658. en sijn van wegens de Edelen gecompareert,

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 12. Marty 1658. en waren van wegens de Edelen gecompareert,

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 7. Mey 1658. en sijn van wegens de Edelen gecompareert,

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 3. July 1658. en sijn van wegens de Edelen gecompareert,

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 28. Augusty 1658. en sijn van wegens de Edelen gecompareert,

Den Heer van Warmont.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 11. September 1658. en sijn van wegens de Edelen gecompareert,

Den Heer van Warmont.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 15. November 1658. en sijn van wegens de Edelen gecompareert,

Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 15. January 1659. en waren present van wegens de Ridderschap en Edelen,

Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 18. Marty 1659. en waren present van wegens de Ridderschap en Edelen,

Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 30. April 1659. en waren present van wegens de Ridderschap en Edelen,

Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 4. July 1659. en waren present van wegens de Ridderschap en Edelen,

Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 2. September 1659. en waren present van wegens de Ridderschap en Edelen,

Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 13. November 1659. en waren present van wegens de Ridderschap en Edelen,

Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 20. January 1660. en van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 11. February 1660. en van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 10. Marty 1660. en van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 21. April 1660. en van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 30. Juny 1660. en van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 10. September 1660. en van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 17. November 1660. en van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Opdam.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 23. February 1661. en present geweest van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Opdam.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 8. Juny 1661. en present geweest van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Opdam.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 13. July 1661. en present geweest van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Opdam.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dach-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Dachvaart gehouden den 14. September 1661. en present geweest van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Opdam.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 16. November 1661. en present geweest van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Opdam.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 1. Marty 1662. en van wegens de Edelen gecompareert,

Den Heer van Opdam.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 5. July 1662. en van wegens de Edelen gegecompareert,

Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 5. September 1662. en van wegens de Edelen gecompareert,

Den Heer vander Lekke.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.

Dachvaart gehouden den 13. September 1662. en van wegens de Edelen gecompareert,

Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 22. November 1662. en van wegens de Edelen gecompareert,

Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 28. February 1663. en present geweest van wegens de Edelen en Ridderschap,

Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.
Jonker Philips Jacob van den Boetselaar, Heer van Asperen.
Jonker Frederik van Dorp, Heer van Maasdam.

Dachvaart gehouden den 18. April 1663. en present geweest van wegens de Edelen en Ridderschap,

Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.
Den Heer van Maasdam.

Dachvaart gehouden den 11. July 1663. en present geweest van wegens de Edelen en Ridderschap,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Maasdam.

Dachvaart gehouden den 12. September 1663. en present geweest van wegens de Edelen en Ridderschap,

Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.
Den Heer van Maasdam.

Dach-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Dachvaart gehouden den 21. November 1663. en present geweest van wegens de Edelen en Ridderschap,

Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.
Den Heer van Maasdam.

Dachvaart gehouden den 12. Marty 1664. en van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Mijle.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.
Den Heer van Maasdam.

Dachvaart gehouden den 30. April 1664. en van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.
Den Heer van Maasdam.

Dachvaart gehouden den 9. July 1664. en van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.
Den Heer van Maasdam.

Dachvaart gehouden den 17. September 1664 en van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Maasdam.

Dachvaart gehouden den 26. November 1664. en van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 14. January 1665. en sijn present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Opdam.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.
Den Heer van Maasdam.

Dachvaart gehouden den 25. February 1665. en sijn present geweest van wegens de Edelen,

Den Heer van Opdam.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht
Den Heer van Maasdam.

Dachvaart gehouden den 18. Marty 1665. en van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Opdam.
Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.
Den Heer van Maasdam.

Dachvaart gehouden den 10. April 1665. en van gewens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Maasdam.

Dachvaart gehouden den 29. Mey 1665. en van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.

Dachvaart gehouden den 15. July 1665. en van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.
Den Heer van Maasdam.

Dach-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Dachvaart gehouden den 8. September 1665. en waren van wegens de Ridschap gecompareert,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Maaſdam.

Dachvaart gehouden den 20. January 1666. en compareerden van wegens de Edelen,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.
Den Heer van Maaſdam.

Dachvaart gehouden den 17. Marty 1666. en compareerden van wegens de Edelen,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.
Den Heer van Maaſdam.

Dachvaart gehouden den 29. April 1666. en compareerden van wegens de Edelen,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.
Den Heer van Maaſdam.

Dachvaart gehouden den 26. Mey 1666. en compareerden van wegens de Edelen,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Maaſdam.

Dachvaart gehouden den 15. Juny 1666. en compareerden van wegens de Edelen,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.
Den Heer van Maaſdam.

Dachvaart gehouden den 14. July 1666. en compareerden van wegens de Edelen,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Oudelants-Ambacht.
Den Heer van Maaſdam.

Dachvaart gehouden den 15. September 1666. en compareerden van wegens de Edelen,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Maaſdam.

Dachvaart gehouden den 17. November 1666. en vervolgens tot den 11. January 1668. en ſijn reſpectivelijk aldaar preſent geweeſt,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Aſperen.
Den Heer van Maaſdam.
Jonker Johan François van Schagen, Heer van Heenvliet, Sliedrecht, &c.
Jonker . . . . . . van Mathenesse, Heer van Mathenesse.
Jonker Jacob van Waſſenaar, Heer van Waſſenaar, Opdam, &c.
Jonker Philips de Zoete de Lake van Villers, Heer van Zeventer.
Jonker Daniel van Wijngaarden, Heer van Werkendam.

Dachvaart gehouden den 11. January 1668. en compareerden van wegens de Ridderſchap,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Aſperen.
Den Heer van Maaſdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Waſſenaar.
Den Heer van Werkendam.

Dachvaart gehouden den 14. Marty 1668. en compareerden van wegens de Ridderſchap,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer vander Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer vander Aſperen.
Den Heer van Maaſdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Waſſenaar.
Den Heer van Werkendam.

Dachvaart gehouden den 15. Mey 1668. en compareerden van wegens de Ridderſchap,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Schagen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Den Heer van Matheneſſe.
Den Heer vander Waſſenaar.
Den Heer van Werkendam.

Dachvaart gehouden den 6. Juny 1668. en compareerden van wegens de Ridderſchap,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Aſperen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Matheneſſe.

Dachvaart gehouden den 11. July 1668. en compareerden van wegens de Ridderſchap,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Aſperen.
Den Heer van Maaſdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Mathenes.
Den Heer van Waſſenaar.
Den Heer van Werkendam.

Dachvaart gehouden den 12. September 1668. en compareerden van wegens de Ridderſchap,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Aſperen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Matheneſſe.
Den Heer van Waſſenaar.
Den Heer van Werkendam.

Dachvaart gehouden den 21. November 1668. en compareerden van wegens de Ridderſchap,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Aſperen.
Den Heer van Maaſdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Matheneſſe.
Den Heer van Waſſenaar.
Den Heer van Werkendam.

Dachvaart gehouden den 13. February 1669. en van wegens de Ridderſchap en Edelen preſent,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Aſperen.
Den Heer van Maaſdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Waſſenaar.
Den Heer van Werkendam.

Dachvaart gehouden den 13. Marty 1669. en van wegens de Ridderſchap en Edelen preſent,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Aſperen.
Den Heer van Maaſdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Matheneſſe.
Den Heer van Waſſenaar.
Den Heer van Werkendam.

Dachvaart gehouden den 15. Mey 1669. en van wegens de Ridderſchap en Edelen preſent,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Aſperen.
Den Heer van Maaſdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Matheneſſe.
Den Heer van Waſſenaar.
Den Heer van Werkendam.

Dachvaart gehouden den 17. July 1669. en van wegens de Ridderſchap en Edelen preſent,

Den Heer van Wimmenum.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Aſperen.
Den Heer van Maaſdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Matheneſſe.
Den Heer van Waſſenaar.
Den Heer van Werkendam.

Dachvaart gehouden den 18. September 1669. van wegens de Ridderſchap en Edelen preſent,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Aſperen.
Den Heer van Maaſdam.
Den Heer van Slydrecht.
Den Heer van Matheneſſe.
Den Heer van Waſſenaar.
Den Heer van Werkendam.
Jonker Steven vander Does, Heer van Noortwijk, Oſtern, &c.

Dachvaart gehouden den 11. November 1669. en van wegens de Ridderſchap en Edelen preſent,

Den Heer van Duvenvoorde.

Den

Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Slydrecht.
Den Heer van Mathenesse.
Den Heer van Wassenaar.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 5. Februari 1670. en waren gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Slydrecht.
Den Heer van Wassenaar.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 21. Marty 1670. en waren gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Slydrecht.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 16. April 1670. en waren gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 16. July 1670. en waren gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Wassenaar.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 17. September 1670. en waren gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 5. November 1670. en waren gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 4. February 1671. en waren present uyt de Ridderschap,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 11. Marty 1671. en waren present uyt de Ridderschap,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 8. April 1671. en waren present uyt de Ridderschap,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Slydrecht.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 8. July 1671. en waren present uyt de Ridderschap,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 16. September 1671. en waren present uyt de Ridderschap,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Opdam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 18. November 1671. en voorts gecontinueert tot den 20. July 1673. en waren present uyt de Ridderschap,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 20. July 1672. en present van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 14. September 1672. en present van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 16. November 1672. en waren present van wegens de Edelen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 8. February 1673. en van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 8. Marty 1673. en van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Schagen.

Dachvaart gehouden den 14. Juny 1673. en van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 12. July 1673. en van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 13. September 1673. en van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 22. November 1673. en van wegens de Ridderschap gecompareert,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Schagen.

Dachvaart gehouden den 17. January 1674. en aldaar uyt de Ridderschap en Edelen verschenen,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 2. Marty 1674. en aldaar uyt de Ridderschap verschenen,

Den Heer van Schagen.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Noortwijk.
Jonker Maurice de Nassau, Heer vander Lekke, Beverwaart.

Dach-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Dachvaart gehouden den 9. Marty 1674. en aldaar uyt de Ridderschap verschenen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Lekke.

Dachvaart gehouden den 4. Mey 1674. en aldaar uyt de Ridderschap verschenen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.

Dachvaart gehouden den 11. July 1674. en aldaar uyt de Ridderschap verschenen,

Den Heer van Duvenvoorde.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Werkendam.

Dachvaart gehouden den 12. September 1674. en aldaar uyt de Ridderschap verschenen,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Werkendam.

Dachvaart gehouden den 21. November 1674. en aldaar uyt de Ridderschap verschenen,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.
Jonker Frederik van Reede, Heer van de Lier.

Dachvaart gehouden den 17. January 1675. en van wegens de Edelen en Ridderschap present,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van de Lier.

Dachvaart gehouden den 7. February 1675. en van wegens de Edelen en Ridderschap present,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Schagen.
Den Heer van Opdam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van de Lier.

Dachvaart gehouden den 20. Marty 1675. en van wegens de Edelen en Ridderschap present,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van de Lier.

Dachvaart gehouden den 18. Mey 1675. en van wegens de Edelen en Ridderschap present,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Opdam.

Dachvaart gehouden den 10. July 1675. en van wegens de Edelen en Ridderschap present,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van de Lier.

Dachvaart gehouden den 1. Augusty 1675. en van wegens de Edelen en Ridderschap present,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van de Lier.

Dachvaart gehouden den 18. September 1675. en van wegens de Edelen en Ridderschap present,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Heenvliet.
Den Heer van Werkendam.

Dachvaart gehouden den 13. Nobember 1675. en van wegens de Edelen en Ridderschap present,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van de Lier.

Dachvaart gehouden den 15. January 1676. en gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van de Lier.

Dachvaart gehouden den 19. February 1676. en gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van de Lier.

Dachvaart gehouden den 18. Marty 1676. en gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van de Lier.

Dachvaart gehouden den 18. July 1676. en gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van de Lier.

Dachvaart gehouden den 9. September 1676. en gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.
Jonker Willem Benting, Heer van Drummelen.

Dachvaart gehouden den 25. November 1676. en gecompareert van wegens de Edelen,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Drummelen.

Dachvaart gehouden den 20. January 1677. en present geweest van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Drummelen.

Dachvaart gehouden den 10. Marty 1677. en present geweest van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Drummelen.

Dachvaart gehouden den 30. Juny 1677. en present geweest van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.

Dachvaart gehouden den 8. September, 1677. en present geweest van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van de Lier.

Dachvaart gehouden den 8. October 1677. en present geweest van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van de Lier.
Den Heer van Drummelen.

Dach-

Dachvaart gehouden den 11. November 1677. en present geweest van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van de Lier.

Dachvaart gehouden den 15. December 1677. en present geweest van wegens de Ridderschap,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van de Lier.
Den Heer van Drummelen.

Dachvaart gehouden den 9. February 1678. en van wegens de Ridderschap en Edelen verschenen en gecompareert,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van de Lier.
Den Heer van Drummelen.
Jonker N. van Wassenaar, Heer van Voorschoten, Veur, &c.

Dachvaart gehouden den 27. April 1678. en van wegens de Ridderschap en Edelen verschenen en gegecompareert,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van de Lier.
Den Heer van Drummelen.
Den Heer van Voorschoten.

Dachvaart gehouden den 15. Juny 1678. en van wegens de Ridderschap en Edelen verschenen en gecompareert,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van de Lier.
Den Heer van Drummelen.
Den Heer Voorschoten.

Dachvaart gehouden den 13. July 1678. en van wegens de Edelen en Ridderschap verschenen en gecompareert,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Drummelen.
Den Heer van Voorschoten.

Dachvaart gehouden den 14. September 1678. en van wegens de Ridderschap en Edelen verschenen en gecompareert,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer van Drummelen.
Den Heer van Voorschoten.

Dachvaart gehouden den 22. February 1679. en van wegens de Edelen present geweest,

Sijn Hoogheyt.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van de Lier.
Den Heer van Drummelen.
Den Heer van Voorschoten.

Dachvaart gehouden den 9. Marty 1679. en van wegens de Edelen present geweest,

Sijn Hoogheyt.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Lekke.

Den

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Den Heer van de Lier.
Den Heer van Drummelen.
Den Heer van Voorschoten.

Dachvaart gehouden den 4. July 1679. en van wegens de Edelen present geweest,

Sijn Hoogheyt.
Den Heer van Maasdam.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer vande Lier.
Den Heer van Voorschoten.

Dachvaart gehouden den 4. July 1679. en van wegens de Edelen present geweest,

Sijn Hoogheyt.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van Drummelen.
Den Heer van Voorschoten.

Dachvaart gehouden den 21. November 1079. en van wegens de Edelen present geweest,

Den Heer van Asperen.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer vande Lier.
Den Heer van Drummelen.
Den Heer van Voorschoten.

Dachvaart gehouden den 27. February 1680. en aldaar gecompareert van wegens de Ridderschap en Edelen,

Sijn Hoogheyt.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer vande Lier.
Den Heer van Drummelem.
Den Heer van Voorschoten.

Dachvaart gehouden den 14. Marty 1680. en aldaar respectivelijk gecompareert van wegens de Ridderschap en Edelen,

Sijn Hoogheyt.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van de Lier.
Den Heer van Drummelen.
Den Heer van Voorschoten.

Dachvaart gehouden den 9. July 1680. en aldaar respectivelijk gecompareert van wegens de Ridderschap en Edelen,

Sijn Hoogheyt.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van de Lier.
Den Heer van Drummelen.
Den Heer van Voorschoten.

Dachvaart gehouden den 4. September 1680. en aldaar respectivelijk gecompareert van wegens de Ridderschap en Edelen,

Sijn Hoogheyt.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer van Noortwijk.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van de Lier.
Den Heer van Drummelen.
Den Heer van Voorschoten.

Dachvaart gehouden den 22 November 1680. en aldaar respectivelijk gecompareert van wegens de Ridderschap en Edelen,

Sijn Hoogheyt.
Den Heer van Asperen.
Den Heer van Opdam.
Den Heer van Zeventer.
Den Heer van Werkendam.
Den Heer vander Lekke.
Den Heer van de Lier.
Den Heer van Drummelen.
Den Heer van Voorschoten.

Tot

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

90 Tot dus verre alhier ter neder gesteit hebbende de namen der gener, die tot desen tegenwoordigen tijd toe voor Edelen sijn bekent geweest, sullen wy nu overgaan tot eenige van de voornaamste geslachten, die in Holland, Zeeland en Utrecht sijn bekent geweest, en waar van ons de Genealogien ter handen gekomen sijn, volgende daar in ten dele *W. van Gouthoven*, voor so verre hy rechte kennis van saken gehad heeft, doch den selven veranderende en verbeterende in dat gene, waar van ons nadere documenten vertoont sijn; en om sulx met de minste wanschiklijkheid te doen, en sullen wy deselve alle op het A B C doen volgen, en alleenlijk voor af laten gaan de verhandelinge

Van het Doorlugtig Huys

Van

ORANJE en NASSAU.

Die met soutelose verdigtselen dit huys soeken te kittelen, brengen hare geboorte tot de tijden van Julius Cæsar, en sijn gesplist in twederhande gevoelens. Seker out geschrift om sijn verslensheid niet een hair geloofwaardiger steld de wiege der Nassauwers onder de Romeinen; maar noch bespottelijker is het 't geen in 't selve daar by gevoegt wert, te weten hoe Cæsar, na den Duytsen bodem uyt Italien nedergekomen, met een geweldige sleep van 't puyk van den Adel, onder welke ook twee gebroeders, om hunne brave daden, d'een tot Grave van Borgondien, d'ander tot Erfvoogd der Landen van Coblents, en daar na ook tot Heer lanx de Stroom Lon, waar in namaals 't Graafschap Nassau opgerecht is, verkoren heeft. Andere schryven, dat 210. Jaren na Christi geboorte de Keiser Severus in Duytsland gekomen eenen Theodosius, des Keisers bloetverwant, Heer van Lopperen, met de Erfdochter van een Grave van Nassau troude, waar uyt de tegenwoordige Nassausche Vorsten souden afkomstig sijn. Doch dit daar gelaten, so is het seker, dat de Doorluchtige Nassausche Stam wel voor de outste en edelste van gants Duytsland mag gerekent werden; die wegens hun helden deugd, en brave daden, by verscheide Keiseren, Koningen en Vorsten altijd in seer hooge achtinge is geweest; en 't is gewis, dat dese Stamme, (hoewel de planting van dien niet aan te wijsen is) voor duysent jaren al gebloeid heeft. D'eerste die de vergetelheid onttrokken is, wert genaamt Grave Walraven van Nassau, Sonnenberg, en Liborn; de twede hondert Jaar daar na, met namen Gerold, door sijn Huysvrouw Irmegarda tot het Christen Geloof gebracht; doch het rechte licht wert ontstoken met Adolph, Grave van Nassau, Overste der Hessen, en Oppervoogt van Gelderland, van welken gewaagt wert omtrent het Jaar 682 hy was getrout met Clodunda, dochter van Weibregt, Hertoch van Saxen, by welke hy een Soon genaamt Diderik gewan; In wiens na neef Georg, sonder Kinderen aflijvig werdende; dese doorlugte Stam sou versturven sijn geweest, by aldien Walraven, Heer van Laurenberg, en bloetverwant van den selven, het niet staande hadde gehouden.

Dese WALRAVEN, Grave van Nassau, Heer van Laurenberg, hadde te Wyve *Helena*, Dogter van Jan, Hertoch van *Ardennen*; en liet na

DIDERIK, wiens Soon was

HENRIK, en Henrix Soon

JOHAN, getrouwt met *Sibylla*, Dochter van den Grave van *Lutzenburg*, by dewelke hy naliet,

WALRAVEN, Graaf van Nassau, die 34. Jaren sijn Graafschap beseten heeft, nalatende uyt *Barbara*, Dochter van den Heer van *Muntzenberg*, 5. Sonen, en 6. Dochters, onder welke waren

WALRAVEN, sijnen navolger, en ARNOUT, die *Demheda*, des Graafs van *Arenbergs* Dochter getrout hebbende,

LODEWYK heeft nagelaten die het Casteel van Homburg gesticht, en den oorspronk aan de Stam der Graven van Homburg gegeven heeft.

Naderhand heeft een PHILIPS, Everards Soon, Grave van Nassau, getrout met *Catharina*, Dochter van den Grave van *Hanauw*, het Casteel van Solms gebout, nalatende een Soon genaamt Otto, uyt wien de Graven van Solms voortgekomen sijn.

OTTO, een Soon van Arnout, Broeder van Phlips voornoemt, die al sijn leven den Oorlog gevolgt heeft, gaf den oorsprong aan de Graven van Mortisien; En so voort kan men de geslagtrekening der Nassausche Graven optellen, tot aan Otto, Grave van Nassau, Heer van Copperen, Laurenberg en Sonnenberg, welke eernamen vele Graven gebruykt hebben.

Desen Otto hadden getrout *Magdaleen*, Dogter van Walraven, Grave van *Sponheim*; hy was van den Keyser omtrent het Jaar 926. tot Veldheer over het Keyserlijke Leger gestelt, waar mede hy in Hungarien optrok, kerende met so groten overwinninge en lof te rugge, dat den Keyser ter eere van sijn dapperheid het Tournoyspel tot Maagdeburg beroepen heeft, waar in hy sich mede seer dapper droeg; en na dat hy sijne Landen vele Jaren kloekelijk en wijslijk geregeert hadde, so is hy eindelijk Anno 972. in hogen ouderdom gesturven, en leit tot Neurenberg begraven, hebbende by de voornoemde Vrouwe Magdalena vier Kinderen nagelaten, namentlijk *Hendrik*, Canonik in de Hooft-kerke van Ments; *Walraven*. sijns Vaders navolger; *Lucia* getrout met *Helebrand*, Graaf van *Sein*, en *Barbara*, getrout met *Gosselin*, Hertoch van *Limburg*.

Tot meerder gemak en beter verstant van den Leser, so sullen wy voor af, eer we verder gaan dese doorlugte Stam in seven anderen takken verdelen, namentlijk:

I. DILLENBURG.

Nemende haar begin van OTTO, Soon

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

van *Hendrik de Rijke*, van wien tot den huydigen dag nog nakomelingen in rechte linie overig sijn.

II. GELDERLAND en ZUTPHEN.

Waar van het hooft was OTTO, Soon van *Walraven*, overleden Anno 1020. Desen Otto getrout sijnde met *Adelheid*, Dochter van Wichard den III. van dien naam, sevende Oppervoogt van Gelderland, wiert Anno 1079. van Keiser Hendrik gemaakt eerste Graaf van Gelderland, en uyt hem sijn voortgekomen vijf Graven, en drie Hertogen van Gelderland en Zutphen, die deselve Landen meer dan 336. Jaren beheerst hebben.

III. WEISBADEN.

Die haar begin genomen heeft met WALRAVEN, outste Soon van *Henrik de Rijke*, en Vader van Adolph die in 't Jaar 1292. tot Roomsch Keiser wiert gekoren; welke tak geduurt heeft tot Johan Lodewijk, die de Dochter van Johan van Dillenburg ten Huwelik hadde.

IV. SARBRUGGE.

Was de IV. tak, doch heeft in 't vijfde lit opgehouden, en nam haar oorsponk van JAN, Grave van Nassau, Weilburg en Idtsteyn, Soons Soon van Keiser Adolph, die de Erfdochter van den Grave van Sarbrugge getrout hadde.

V. WEILBURGH.

Insgelijx uyt het bloet van Keiser Adolph gesproten door PHLIPS, Grave van Nassau en Weilburg, Soon van den Graaf van Nassau en Sarbrugge, die hy gewonnen hadde by sijn twede Vrouw, *Anna*, Dochter van den Grave van *Hohenlo*.

VI. BILSTEIN.

Voortgekomen uyt HENRIK de twede Soon van Henrik, Graaf van Nassau, Dillenburg, en Bilsteyn; die in de Dillenburgse tak de twede is, maar dese heeft in 't sevende lit opgehouden.

VII. ORANGE.

De sevende en laatste tak, waar van het hooft is geweest WILLEM de I. Prince van Orange, de eerste grondlegger van de Hollandse Vryheid, die dese Bouvallige Staat, soo voorsigtig onderschraagt, en so veel goedsaan ons Vaderland gedaan heeft, dat Holland ondankbaar mach genoemd werden, by aldien het immermeer sonder eerbiedigheid tegen de salige gedachtenis van so een doorlugtig Vorst gevonden wert.

Gelijk we dan hier voor gesegt hebben, so liet Graaf Otto by Magdalena van Sponheim onder andere Kinderen na sijn Successeur.

WALRAVEN, Grave van Nassau, die sijn Landen 48. Jaren lang seer wijslijk geregeert heeft. Hy was een treffelijk Oorlochs-helt, en als hy den Keiser Otto in Vrankrijk, Bohemen en Hungarien heerlijk gedient hadde, is hy eindelijk Anno 1020. overleden, en mede tot Neurenburg begraven. Hy was getrout met een Susters Dochter van Keiser Hendrik de III. waar by hy vier Kinders hadde, namentlijk twee Dochters, en twee Sonen, van dewelke *Otto* de jongste was, die te Vrouw nam *Adelheid*, Dochter van Wichard de III. de sevende Oppervoogt van Gelderland, van dewelke de Nassausche tak van Gelderland en Zutphen haar oorsprong genomen heeft. Sjn Broeder was,

WALRAVEN, Walravens voorsz outste Soon, die na sijn Vader desselfs Graafschappen 48. Jaren heeft beseten, nalatende *Robbert* sijnen Successeur, en *Arnout* sonder Kinderen gestorven.

ROBBERT, Grave van Nassau, heeft nevens sijn Broeder sijn Landen omtrent 42. Jaren beheerst, en het Nassaus Casteel veel verbetert. Hy liet na

WALRAVEN, Graaf van Nassau, een seer beroemt Veld-heer onder Keiser Coenraad, die na een ses-en-veertigjarige Regeringe Anno 1156. tot Neurenburg gestorven en begraven is. Hy gewan

HENDRIK, Graaf van Nassau, in een out gedenkschrift dikwils Prins genoemt; heeft 43. Jaren geregeert; hadde getrout *Agnes*, een Dochter van den Burggraaf van *Stramberg*, overleden Anno 1199. hy had een Broeder *Robbert* van Nassau, die onder Keiser Frederik Barbarossa in de Heirtogt na Asien een Leger voerde van 60000. mannen. Henrix Soon was

OTTO, Graaf van Nassau, die met sijn Vader en Voorouderen het Slot en de Goederen binnen en buyten Neurenburg gelegen, nevens het Graafschap van Nassau beseten heeft, en Anno 1213. op het Slot van Nassau gestorven is. Sijn Vrouwe was de Gravinne van *Warnenburg*, by dewelke hy nagelaten heeft,

HENDRIK, Graaf van Nassau, des Keisers Adolphs Grote-vader, wegens sijne macht en goederen ten dien tijde bygenoemt *de Rijke*, die alle de Graafschappen sijner Voorouderen beseten heeft, namentlijk Nassau, Dillenburg, Bilsteyn, Wisbaden, Idstein, en die daar aan gehegt waren; hy hadde tot Vrouw *Magteld*, Dochter van Diderik, Grave van Nassau, Gelderland en Zutphen; hy stierf Anno 1224. op 't Slot van Nassau, nalatende *Walraven* en *Otto*. Waar van de eerste is geworden Graaf van Nassau, Weisbaden, Weilburg, Idstein, van wien die tak is begonnen; en Otto is geworden Graaf van Nassau, Dillenburg, die wy voort tot hooft van die Tak stellen sullen.

Tot hier toe hebben wy het Geslagt-register der Doorluchtigste Stam van Nassau in 't gemeen aengeraakt; nu sullen wy voortgaan tot de bysondere beschryving der seven Takken, beginnende met die van *Dillenburg*.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

DILLENBURG.

OTTO, Graaf van Nassau, Dillenburg, Soon van Henrik de Rijke, &c. met sijn Broeder Walraven hare erfenis verdeelt hebbende, heeft tot sijn lot, Dillenburg, Bilstein, Ziegen, Herborn, en andere plaatsen aan dese zyde de Laen verkregen; en het Graafschap Nassau hebben sy gemeen beheerscht. Sijn Wijf was Agnes, een Dochter des Graaf van Solms, uyt welke hy drie Sonen geteelt heeft. Hy was een dapper Krijgsman, en deftig Vorst: na sijne Landen 37. Jaren beheerscht te hebben, overleet hy tot Dillenburg, in 't Jaar 1292. en is aldaar begraven, nalatende,

HENRIK, Graaf van Nassau, Dillenburg, en Bilstein, was getrout met Adelheid, Dochter des Graafs van Aremberg; na 31. Jaren geheerscht te hebben, stierf tot Dillenburg 1333. aldaar begraven, wiens Soonen *Otto* en *Hendrik* hare Vaderlijke erfenis t'samen deelden.

OTTO, Graaf van Nassau, Dillenburg, Vianden, &c. had te Wijve Adelheid des Graafs van Viandens Erfdochter, met welke hy dat selve Graafschap, de Baronnie van St. Vyt, en een deel der Heerlijkheyt van Grimbergen verkregen heeft. Als hy 46. Jaren sijne Landen beseten had, is hy tot Dillenburg gestorven en begraven in 't Jaar 1369. nalatende

JOHAN, Graaf van Nassau, Dillenburg, Vianden, Baron van St. Vyt en Grimbergen, had te Wijve Margriet, Dochter van Engelbregt, Graaf vander Mark en Kleef; en na 31. Jaren geregeert te hebben, stierf en wert begraven tot Dillenburg, in 't Jaar 1400. Sijne Kinderen waren *Adolf*, *Engelbregt*, en *Margriet*, aan Henrik de IV. Graaf van Waldek getrout; Sijn outste Soon

ADOLPH, Graaf van Nassau, Dillenburg, en Vianden, besat na sijn Vaders doot sijne Landen 20. Jaren; sijn Vrouw was Jutte, Erfdochter van Gerard, Graaf van Diest, nalatende een Dochter, mede Jutte genaemt, die tot Man had Govert, Baron van Diepstein en Coninkstein, aan wien Graaf Adolph het Graafschap van Diest met sijn Dochter ten Houwelijk gaf. Hy stierf tot Dillenburg in 't Jaar 1420.

ENGELBREGT, was na sijn Broeder Graaf van Nassau, Dillenburg, Vianden, Baron van Breda, &c. Had getrout Joanna, Dochter des Heeren vander Lek, Breda, en Polanen. Als hy sijne Heerlijkheden 26. Jaren beseten had, is hy in 't Jaar 1442. tot Breda gestorven. Sijne Kinderen waren,

JOHAN, sijn navolger.

HENRIK, die eerst te Wijve had Geneveve, Dochter van Robrecht, Graaf van Weerdenburg, sonder Kinders; daar na een Dochter des Graafs Sleiden, waar uyt was Odilia, aan Philips, Graaf Philips van Catzenellebogens Soon getrout. *Elisabeth*, getrout met Philips Graaf van Hanau en Muntzenber. *Maria*, getrout met Joan, Graaf van Nassau, Weisbaden, en Idstein: *Otto*, sonder oir. *Margriet*, getrout met Dirk, Graaf van Nassau, Vianden, Baron van Breda, Heer van Polanen, vander Lek, ten tijden Carels van Bourgondien, Gouverneur van Brabant, had te Wijve Maria, Dochter van Johan, Grave van Loon en Heinsberg, die hem ten Houwelijk bragt Herstal, Gangel, Vucht, Milla, Rutte en Steinfurt; en met recht wiert hem ook toegewesen, behalven het Graafschap Heinsberg, het derde deel van het Hertogdom Gulich; hy stierf en is begraven tot Breda in 't Jaar 1457. Sijne Soonen *Engelbrecht* en *Johan* hebben de Vaderlijke Heerlijkheden onder malkander verdeelt, mits dat die by versterf van d'een of d'anders mannelijke linie weder tot haar selfde Stam souden keeren.

ENGELBRECHT, Graaf van Nassau, Vianden, Baron van Breda, Lek, &c. eerste Ridder van 't Gulden Vlies uyt de Nassausche Stam, Stadhouder over Braband, en Gouverneur van alle de Kasteelen en sterke Vestingen door geheel Nederland, is een Man geweest, met vele gaven des Geestes voorsien, voortreffelijk inden Oorlog, die seer vele heerlijke saken onder Keiser Maximiliaan uytgevoert heeft. Hy was getrout met Limburg, Dochter van Carel. Markgraaf van Baden, sonder Kinderen. Met den grootsten lof van wijs beleid 29. Jaren sijne Landen beheerscht hebbende, is hy tot Breda gestorven in 't Jaar 1504. nalatende tot erfgenaam sijn Broeder

JOAN, Graaf van Nassau, Vianden, Dillenburg, &c. Grootvader van Wilhem den I. Prins van Oranjen, had getrout eerst Elisabeth, Dochter van Henrik, Landgraaf van Hessen, en Anna, Dochter des Graafs van Catzenellebogen. Dese bracht hem het Graafschap van Dietz ten Houwelijk; en naderhand haar Broeder Wilhem de III. gestorven zynde, soo is hem by vonnis der Richteren Catzenellebogen ook toegekomen. Als hy 41. Jaren sijne heerlijkheden loffelijk bestiert had, is hy tot Dillenburg gestorven en begraven in 't Jaar 1526. nalatende uyt sijne laatste Vrouw *Henrik* en *Wilhem*, met *Elizabeth*, getrout aan Johan Frederik, Graaf van Wida, Ronkel, en Isenburg; en *Maria*, getrout aan Judocus, Soon van Otto den III. Graaf van Holstein, Schouwenburg, en Sterrenburg.

HENRIK, Graaf van Nassau, Vianden, Dillenburg, &c. geboren den 12. January 1483. dese de erfenis met sijn Broeder *Wilhem* gedeelt hebbende, is in 't besit gebleven van de goederen aan dese zyde des Rhijns, namelijk in Lutzenburg, Braband, Vlaanderen, Holland, en elders gelegen; (by dese en andere verdelingen, onder de Vorsten gebroederen van dit Huys dikwils voorgevallen, schijnt het gekomen te zyn, dat hare Macht in Duytsland niet hoger is opgesteigert) en soo is hy geworden Graaf van Nassau, Vianden, &c. Baron van Breda, Diest, Sichem, &c. Burggraaf van Antwerpen, Ridder des Gulden Vlies; uytstekent in Krijgs-saken, om sijne kloekheid geworden eerste Raed en Opper-kamerling van Keiser Karel den V. en van 's Keisers wegen Gouverneur van Braband, en andere Provintien, die de Keiserlijke Kroon op des Keisers hooft heeft gebragt, voerende een Leger tegen den Konink van Vrankrijk. Sijne eerste Vrou was Françoise, Dochter en erfgenaam van Jacob van Savoyen, Graaf van Romandien en Vaus,

uyt Maria, Dochter en erfgenaam des Hertogs van Lutzenburg; deſe ſonder kinderen geſtorven, troude hy de tweede, Claudia van Chalon, dochter van Jan van Chalon, Prins van Oranjen, by Anna Koningin van Vrankrijk opgevoed, en door François den I. Konink van Vrankrijk ten houwelijk gegeven, uyt welke hy teelde Reinier, Grave van Naſſau, naderhand bekent met de naam van Rene van Chalon. Want als ſijn moeders broeder Philibert van Chalon, Prince van Orangie, Anno 1530. in 't Beleg van Florencen doot bleef, ſonder kinderen na te laten, ſoo maakte hy de voorſz Reinier van Naſſau ſijn ſuſters ſoon tot enige Erfgenaam, mits dat hy en ſijne nakomelingen den naam en wapenen van Chalon ſouden aannemen. Graaf Hendrik van Naſſau nam Anno 1524. te Burgos in Spanje ſijn 3 vrouw, Maria van Mendozza, Markgravinne van Zenetto, maar hadde daar by geen kinderen. Als hy 15 Jaren ſijne Landen beſeten had, is hy overleden en begraven binnen Breda, den 14. September 1538.

RENE VAN CHALON, Prins van Oranjen, Graaf van Naſſau, Dietz, Erf-Markgraaf van Antwerpen, Baron van Breda, Dieſt, Lekke, Arlay, Noſeroy, Gouverneur van Holland, Zeeland, Vrieſland, &c. Ridder des Gulden Vlies; door de dood van ſijn moeders broeder by Teſtament Prins van Orangien, Chalon, en andere ſijne Landen en Heerlijkheden; heeft getrout Anna, dochter des Hertogs van Lotheringen, geboren uyt de dochter van Rene van Bourbon en Chalon; en uyt deſelve heeft hy maar een enige dochter geteelt, in hare jonge jaren overleden. Deſen Prins heeft Keiſer Karel de V. wegens ſijn dapperheid, Ridder des Gulden Vlies gemaakt, en tot Stadhouder over Holland, Zeeland, en Vrieſland geſtelt. Hy heeft Gelderland gewonnen, en in de macht des Keiſers gebragt, nevens meer andere Landen en Steden. Ten laatſten in 't Jaar 1544. Saint-deſir uyt laſt des Keiſers belegerende, den 17. Juny door een grof Kanon geſchoten, is hy overleden 26. Iaren oud, ſijn Prinſdom en andere Landen alleen 6. Jaren beſeten hebbende. By Teſtament had hy tot ſijnen vollen erfgenaam geſtelt, ſijnes vaders broeders oudſten ſoon, *Wilhelm*, over-grootvader van ſijne tegenwoordige Koninklijke Hoogheyt *Wilhem Hendrik*.

WILHEM, Graaf van Naſſau, Vianden, Dietz, Dillenburg, &c. des voornoemden Henriks broeder is geboren in 't Jaar 1484. en heeft twee vrouwen gehad; de eerſte Walpurg, dochter van Jan, Graaf van Egmond; de andere Juliana, dochter van Botho, Graaf van Stolburg en Koninkſtein, Weduwe des Graafs van Hanauw, een uytſtekende Heldin, wegens hare grootmoedigheid, deugt en vruchtbaarheid, moeder van 12. kinderen, en die 77. kinds-kinderen, met 160. achter-kinds-kinderen uyt haar heeft geboren geſien. Als deſe Wilhem 37. Jaren ſijne Landen beſeten had, is hy overleden en begraven tot Dillenburg in 't Jaar 1559. 79. Jaren oud; maar ſijne Huyſvrouw Iuliana is naar hem geſtorven, en by hem begraven in 't Iaar 1580. hy liet na uyt ſijn eerſte Houwelijk *Magdeleen*, met *Herman*, Graaf van Niewenaar en Meurs getrouwt, ſonder kinderen overleden.

Uyt het tweede Houwelijk, *Wilhem*, navolger van René van Chalon: dog door dien de Tak van Orangien in hem haar begin heeft genomen, ſoo ſullen wy hier na van hem ſpreken.

JOAN, des vaders navolger in 't Graafſchap van Naſſau, en andere; van wien hier na breeder.

LODEWYK, Graaf van Naſſau, Catzenellebogen, Vianden, Dietz, Dillenburg, &c. in 't Jaar 1537. geboren, door ſijnen yver tot de verdeding van Nederlands vryheid, in 't Iaar 1568. nevens ſijn Broeder Adolph, en Iooſt van Schouwenburg, met een Leger in Vrieſland gekomen, om Groeningen te belegeren, heeft hy Barlaymont en Arenberg, met bequame benden van Duc d'Alve geſonden om ſijn voornemen te beletten, ontrent Heiligerlee geſlagen, alwaar Arenberg en vele Overſten gebleven zyn; de overige na Heiligerlee de wijk nemende: 't welk by Adolph ſijn broeder vernomen zynde, rukte hy terſtont met ſijne benden daar na toe, beſtormde dat Kloofter, en nam het in, maar beſuurde d'overwinning met ſijn doot. Lodewijk Groeningen belegert hebbende, moeſt korte dagen daar na uyt laſt des Keiſers van daar weder opbreken; wanneer hy by Iemingen door de Spaanſche verraſcht wiert geſlagen. Na Embden geweken heeft hy ſijne benden weder herſtelt, en ſich by ſijn broeder den Prins van Orangien vervoegt, die met een Leger in Nederland quam: maar des ſelfs aanſlagen noch weinig geluk vindende, ſo is hy met ſijn broeder Henrik na Vrankrijk by Condé getrokken, die voor de Religie de Wapenen tegen den Koning had opgenomen. Den 24. Mey des Iaars 1572. heeft hy met een groote Krijgs-liſt Bergen in Henegouwen ingenomen, welke Stad de Hertog van Alva weder belegert hebbende, eindelijk met groote moeiten naaulijks in ſijne macht konde krygen. Naderhand is hy in Gelderland geweken, om ſig weder by den Prins van Orangien te vervoegen: doch eer hy noch by hem quam, heeft Sanchio d'Avila, den 14. April 1574 by Mook hem overvallen, in welke ſlag hy gebleven is, met ſijn broeder Henrik, en Chriſtoffel van Beyeren, ſoon des Pals-graafs, ſonder datmen weet met wat einde; want hare lichamen zyn noyt onder de levende, noch onder de doode gevonden. Eenige meenen dat ſy in 't moeras zyn verſmoort; andere, dat ſy onbekent in den brand van huyſen of ſchuyren met eenige Soldaten ſijn omgekomen.

Maria van Naſſau, getrout met Wilhem, Graaf van den Berg, die in 't Iaar 1566. met Brederode, Lodewijk van Naſſau, en den Graaf van Culenburg, uyt naam van den Nederlantſchen Adel, het Requeſt aan de Hertogin van Parma heeft ingelevert.

Adolph, Graaf van Naſſau, Vianden, Dietz, &c. geboren tot Dillenburg in 't Iaar 1540. een dapper Krijgsman, en wel waardig onder de Naſſauſche helden geſtelt te worden; doch te droevig in de bloem ſijner jeugt gebleven, gelijk hier boven in 't Leven van ſijn broeder Lodewijk te ſien is.

Anna van Naſſau, getrout met Aalbrecht, Graaf

Graaf van Naſſau en Sarbruggen, ſoon van Philips, Graaf van Naſſau en Weilburg.

Iſabelle, getrout met Coenraat, Graaf van Solms en Mintzenberg.

Catharine, getrout met Gunther van Swartzenburg, om ſijne dapperheid *den Strytbaren* bygenoemt, die ſturf binnen Antwerpen in 't Jaar 1582. zynde by den Prins van Orangen: en ſy kort daar aan met haar broeder den Prins na Delf vertrokken, heeft den ſelven (verradelijk doorſchoten) in hare armen ſien ſterven.

Juliane, getrout met Aalbrecht van Swartzenburg, Gunthers broeder.

Magdeleen, getrout met Wolfgang, Graaf van Hohenlo en Langenberg.

Hendrik, Graaf van Naſſau, Vianden, Dietz, &c. tot Dillenburg in 't Jaar 1541. geboren, eenige Jaren in de Studie, en andere Vorſtelijke wetenſchappen geoeffent, met een Oorlogs hert begaaft, heeft ſig van ſijn eerſte jeugd mede nevens ſijne Broeders, Oranjen, Lodewijk, en Adolph van Naſſau gevoegt, en is in 't aanvangen van ſijnen roem mede ontrent Mook gebleven, den 14. April des Jaars 1574. het 33. ſijnes ouderdoms.

Dit is kortelijk van des Prins van Oranjens broeders en ſuſters; nu ſullen wy weder den Dillenburgſchen Tak volgen.

De tweede ſoon van Graaf Willem van Naſſau, en Juliane van Stolburg, *Joan*, Graaf van Naſſau, Vianden, Dietz, Dillenbnrg, enz. geboren tot Dillenburg den 21. November 1535. troude eerſt met Eliſabeth, dochter des Landgraafs van Luchtenburg, uyt welke hy heeft elf kinderen gewonnen, 6. ſonen, en 5. dochters; die overleden ſijnde, troude hy Cunigunda Jacoba, dochter van Frederik den III. Keurvorſt en Palsgraaf, uyt welke hy hadde 2. dochteren. Cunigunda in 't Jaar 1586. tot Dillenburg geſtorven en begraven zynde, troude hy voor de derdemaal met Joanna, dochter van Lodewijk Senæus van Witgenſtein, en heeft uyt deſelve twee ſoonen, en 4. dochters gewonnen; ſo dat deſe doorluchtigſte Graaf uyt ſijne 3. Houwelijken 8. ſoonen, en 12 dochteren geteelt, en 60. van ſijne nakomelingen geſien heeft; Hy was een Vorſt vol groote deugden, by ſijne onderdanen en nabuyren in ſeer hooge eere gehouden. Ontrent het Jaar 1578. Stadhouder van Gelderland, is hy onder de voornaamſte aandringers der Unie van Utrecht geweeſt; en eenige Jaren dat Gouvernement loffelijk bekleed hebbende, is hy weder na Dillenburg gekeert; en daar vreedſaam ſijnen tijd aflevende, in 't Jaar 1606. den 8. October geſtorven, na dat hy 71. Jaren oud was geworden. Na ſijn doot is de erfenis onder ſijne vijf ſonen verdeelt geworden. *Wilhem Lodewijk* kreeg Dillenburg, Herborn, Dringenſtein, Ebersbach, Heger. *Joan* het Slot en Kaſteel van Siegen, met de Landen daar onder gelegen. *Georg* Weſterwolden. *Erneſt Caſimier*, Dietz, en Naſſau. *Lodewijk Gunther* Hademaar, en Ellarien.

WILHEM LODEWYK, Graaf van Naſſau, Vianden, Dietz, Catzenellebogen, enz. Gouverneur van Vrieſland, Ommelanden, Drent en Twent, is geboren tot Dillenburg den 13. Maart 1560. in 't Jaar 1587. troude hy met Anna, ſijnes Ooms des Prins van Oranjens dochter, die het Jaar daar aan volgende tot Leeuwaarden, ſonder kinderen ſterf. De heerlijke daden van deſen Held, en ſijne voortreffelijke deugden des gemoeds, zyn in onſe Hiſtorien wijdloopig beſchreven. Hy heeft vele ſaken alleen, en meer in 't by-zyn van Prins Maurits uytgevoert, met wien hy in meeſt alle de belegeringen der Steden geweeſt is. Als hy in 't Jaar 1589 Delfzijl te vergeefs had getracht in te nemen, heeft hy het Eiland Reid, niet wijd van Embden met geweld bemachtigt, en den 20. October de ſterke Schans aldaar overweldicht, daar Vrieſland ſeer veel aan gelegen was. Als Prins Maurits in 't Jaar 1592. Coeverden belegert had, 't welk Verdugo wilde ontſetten, is hy den 7. September, doch ſonder gevaar, aan ſijne ingewanden gequetſt geworden. In het Jaar 1593. heeft hy Gramsbergen, en andere Schanſſen ingenomen, tot groot voordeel van Coeverden en Otmarſſen. De Schans Wedde, en eenige Plaatſen daar ontrent heeft hy bemachtigt; en ſig ſoo Meeſter van de Bourtange gemaakt; met veel andere heerlijke bedryven.

Sijne vordere broeders en ſuſters waren, *Joan*, die ſijn Vader in het Graafſchap van Naſſau en andere gevolgt is, van wien aanſtonts breder.

Georg, Graaf van Naſſau, Catzenellebogen, Vianden, Dietz, enz geboren den 1. September 1562. troude in 't Jaar 1584. met Anna Emilia, dochter van Philips, Graaf van Naſſau en Sarbruggen, uyt welke hy 8. ſonen en 6. dochteren geteelt heeft; als *Johan Philips*; *Johan Georg*; *Johan Philips*, alle drie jonk overleden; *Georg* ſtierf 1616. *Maria Juliana*, aan Georg, Graaf van Witgenſtein getrout; *Loiſe* jonk geſtorven; *Lodewijk Hendrik*, getrout met Catharina, dochter van Lodewijk den ouden Graaf van Seyn en Witgenſtein; heeft by deſelve geteelt, *Anna Amelia*; *Georg Lodewijk*, getrout met Anna Auguſta, dochter van Iulius, Hertog van Brunſwijk; *Adolph*, en *Philips*. *Philips Wolfgang*, jonk geſtorven; *Aalbert*; *Emilia* en *Eliſabeth*, beyde jonk geſtorven; *Erik*; *Anna Eliſabeth*; *Maurits Lodewijk*, niet oud geworden. Doch de eerſte Vrouw Anna Emilia overleden zynde, heeft hy ten tweeden Houwelijk in 't Iaar 1605. getrout Emilia, dochter van den ouden Lodewijk van Witgenſtein; en uyt haar een eenige dochter *Margriete* geteelt, die aan Graaf Otto vander Lippe getrout was.

Erneſt Caſimir, Graaf van Naſſau, Vianden, Dietz, Catzenellebogen, Dillenburg, enz. wiert in 't Iaar 1607. wegens ſijne dapperheid en heerlijke daden by de Heeren Staten tot Veld-maarſchalk verkoren; hy troude met Sophia Hedwig, dochter van Iulius, Hertoch van Brunſwijk, uyt Eliſabeth des Koninks van Denemarkens dochter geboren, en teelde by deſelve *Hendrik Caſimir*, en *Wilhem Frederik*, die Gouverneur en Stadhouder van Vrieſland, Groeningen en Ommelanden zynde, den 2. Mey 1652. troude

met Albertine Agnes, dochter van Frederik Henrik, Prins van Oranjen. Hy overleed binnen Leeuwaarden den 31. October 1664. een Prins vol van Vorstelijke deugden, en kryg-dapperheden, nalatende *Henrik Casimir*, Prins van Nassau, &c. tegenwoordig Erf-Stadhouder van Vriesland, Groeningen en Ommelanden, die in het aankomen van sijne jeugd alreede groote proeven van dapperheid bewesen heeft.

Lodewijk Gunther, Graaf van Nassau, Catzenellebogen, Dietz, Vianden, enz. heeft van sijne jonge Iaren sig in den Oorlog begeven: en als in 't Iaar 1596. de Graaf van Essex wegens de Koningin van Engeland, en Jan van Duvenvoorde van Warmont, Admiraal wegens de Staten met een wel toegeruste Vloot naar Spanjen trokken, wiert hy door Essex over alle den vrywilligen Adel gestelt; en Cadix met gewelt overwonnen zynde, was hy onder de eerste in die Stad gevallen. Het Iaar 1597. heeft hy sig in de belegering van Rijnberk dapper gequeten, en wiert in dye gewont. By Ulst heeft hy eenige Vyandelijke Ruyteren geslagen; twee tochten in Brabant gedaan, en is met goeden beuyt te rug gekeert. In 't Jaar 1600. heeft hy Wachtendonk gewonnen. Was getrout met Anna Margriete van Manderscheid. In 't Jaar 1602. haalde hy eenen roof uyt Lutzenburg; en stierf in de belegering van Sluys 1605. tot sijner broederen en Prins Maurits groote droefheid.

De Dochteren van Graaf Jan van Nassau waren, uyt het eerste Houwelijk.

Elizabeth, eerst getrout met Philips, Graaf van Nassau en Sarbrugge, daar na met Wolfgang Ernest, Graaf van Isenburg.

Juliane, getrout met Adolph Henrik, Graaf van Sywes en Rhijn.

Maria, getrout met Johan Lodewijk, Graaf van Nassau, Weisbaden, en Idtstein.

Anna Sibylle, geboren den 19. September 1569. overleden 1576.

Machteld, getrout met Wilhem, Graaf van Mansveld, overleden 1625.

Uyt het tweede Houwelijk.

Amilie, getrout met Wilhem, Graaf van Solms en Braunsfeld.

Kunigunda, jonk gestorven.

Nog had hy een Soon uyt het derde Houwelijk, genaamd

Jan Lodewijk, Graaf van Nassau, Catzenellebogen, Dietz, Vianden, enz. heeft den roem sijner Voor-ouderen op gelijken voet gevolgt. Hy was getrout met Ursula, dochter van Simon, Graaf vander Lippe; en is overleden den 6. Maart 1653. nalatende *Maurits Henrik*, Prins van Nassau, enz. (die in 't Jaar 1650. troude met Ernestina, dochter van Jan, Graaf van Nassau) met *Herman Otto*, en *Johan Ernst*, beide Canoniken tot Keulen. En sijne susteren waren *Joanna Elisabeth*, getrout met Coenraad Gumbert, Graaf van Benthem; *Anna*, getrout met Philips Ernst, Graaf van Isenburg, *Magdeleen*, *Amelia*, en *Juliana*.

JOAN, Graaf van Nassau, Catzenellebogen, Vianden, en Dietz, Heer van Bilstein, enz. tweede broeder van Graaf Wilhem Lodewijk van Nassau, Gouverneur van Vriesland, is geboren tot Dillenburg, in 't Jaar 1561. hy troude den 24. November 1581. sijn eerste Vrouw Magdeleen, Gravinne van Waldek, Weduwe van Philips, Graaf van Hanauw, uyt welke hy seven soonen en vijf dochteren geteelt heeft. Van de soonen zyn vier tot mannelijke jaren gekomen, *Johan Ernest*, *Johan*, *Adolph*, en *Wilhem*; de oudste dochter *Elisabeth*, troude Christiaan, Graaf van Waldek; te tweede *Juliane*, aan Maurits, Landgraaf van Hessen; de derde, *Anna Maria*, aan Johan Adolph, Graaf van Broek en Valkenstein, welke alle voortreffelijke Vrouwen, hare Mannen vele kinderen gebaart hebben; de vierde *Anna*, troude met Hans Wolfert, Heere van Brederode; de vijfde was *Magdeleen*. De vader heeft ruim drie jaren na sijnes Huysvrouws overlijden in 't Jaar 1603. sijn tweede Houwelijk aangegaan met Margriet, suster van Hertoch Ian van Holstein, broeder van Christaan de III. van Konink van Denemarken, een Vorstin in alle deugden uytmuntende, by dewelke hy geteelt heeft; *Johan Maurits*, *George Frederik*, *Henrik*, *Wilhem Otto*, *Bernhard*, *Christiaan*, en *Johan Ernest*, met 4. dochteren, *Louise Christiana*, *Sophia Margrieta*, *Maria Juliana*, getrout met François Henrik, Hertoch van Neder-Saxen; en *Amelia*, eerst getrout met Herman Wrangel, uyt Sweden, daar na in 't Iaar 1649. met Christiaan Augustus, Pals-graaf in Sulzbach.

Syn oudste soon IOHAN ERNST, Graaf van Nassau, Catzenellebogen, Dietz, Vianden, enz. heeft sich noch jonk geheel tot den Oorlog begeven; en na vele heerlijke daden dapper verricht te hebben, is hy Collonel over een Regiment Walen geworden, en in 't Iaar 1617. ongehoud gestorven; d'andere broeders waren,

IOHAN, Graaf van Nassau, Catzenellebogen, Dietz, Vianden, enz. Markgraaf van Hengstberg, Ridder van de Orden d'Annuntiaten. Dese van sijne jonge jaren de Wapenen volgende, heeft in Hungarien tegen de Turken gedient, en sich daar in soo dapper gedragen, dat de Keyserlijke Veldheer, hem over eenige benden gestelt heeft. Naderhand heeft hy sich ook in den Nederlandschen Oorlog beroemt gemaakt: daar op heeft hy mede de Hertog van Savoyen gedient; en is eindelijk weder in Nederland gekeert; wanneer in 't Iaar 1618. troude met Ernestina, dochter van Karel de Ligny, Graaf van Arenberg, en stierf in het Iaar 1638. by sijne Huysvrouw gewonnen hebbende:

Johan Franciscus Desideratus, getrout met de dochter van Hugo, Graaf van Kôningsek, den 13. November des Iaars 1650.

Ernestina, getrout in den Iare 1650. met Maurits Henrik, Prins van Nassau, enz.

ADOLPH, Graaf van Nassau, Catzenellebogen, Dietz, Vianden, enz. Dese mede van jonks aan sijnen kloekmoedigen dapperen aart vertoonende, is in 't Iaar 1608. van Prins Maurits met eenige krijgs-benden in 't Hertogdom Lutzemburg gesonden, om wegens de Staten de Contributien aldaar op te halen: maar in 't wederkeeren is hy door 't Guarnisoen uyt Rhijnberk overrompelt, en onvertsaagt vechtende door thien wonden doot gebleven.

WILHEM, Graaf van Nassau, Catzenellebogen, Dietz, Vianden, enz. geboren den 12. Augusti 1592. troude met de Gravin van Spanheim, en teelde by haar *Maria Magdeleen*, getrout met Philiph Diederik, Graaf van Waldek, Pyrmont en Culenburg, op het Iaar 1646. *Charlotte*, getrout met Georg Frederik, Graaf van Waldek. En *Maurits*, in de bloem van sijn jeugt deerlijk by Calloo verslagen, den 17. Iuny des Iaars 1638. hebbende sijn Doorluchtig bloedt al t'ontydig aan het Vaderland moeten opofferen.

IOHAN MAURITS, Prins van Nassau, &c. geboren den 17. Iuny 1604. uyt het tweede Houwelijk van Graaf Ian van Nassau voornoemt, met de Vorstin van Holstein, heeft van sijner jeugd af aan sig in alle Helden-dapperheden en Princelijke deugden uytmuntent betoont, met weinig werks van sich selven te maken, alle menschen met vriendelijke gemeensaamheid minnelijk te bejegenen, en yder een recht te doen. Om 't gesag en de grootheid der West-Indische Compagnie, den tweeden arm van onsen Staat te bevorderen, heeft hy sig niet ontsien na de West-Indien en Brasilien te trekken, daar hy onsen naam onder vremde Volkeren ontsaggelijk gemaak heeft, hebbende daar noch sijnen jonsten broeder, Iohan Ernst, Prins van Nassau in de bloem sijnes levens op het Iaar 1638. verloren. Doch het schijnt dat eenige quaataardige siekte in onsen Staat, geen vernoegen in de opkomst van die Compagnie scheppende, alle de loffelijke bedryven en gesonde voornemens van desen Vorst hebben verkeert willen opnemen; waarom hy van daar weder hier gekomen sijnde, alle die Landen niet lang daar na aan onse Vyanden wierden overgegeven. Naderhand heeft hy van wegen den Keurvorst van Brandenburg, het Stadhouderschap over 't Hertogdom Kleef waargenomen: daar na is hy Veld-Maarschalk der Vereenigde Nederlanden geworden; en is eyndelijk den 28. December des Iaars 1679. deser Wereld overleden.

GEORG FREDERIK, Prins van Nassau, &c. geboren in 't Iaar 1606. den 23. February, was getrout met een Princes van Portugaal, sonder kinderen na te laten. Desen Staat den meesten tijd sijnes levens loffelijk gedient hebbende, eerst Gouverneur van Rhijnberk, is hy sedert korte jaren overleden in sijn Gouvernement van Bergen op Zoom.

HENRIK, Prins van Nassau, &c. heeft het Gouvernement van Hulst lange jaren voor desen Staat loffelijk waargenomen; sijn Huysvrouw was uyt het Huys der Graven van Stirom, Borkuloo; en hy heeft uyt deselve Princen geteelt, *Wilhem Maurits*, en *Frederik*, die beyde voortreffelijke Colonellen met hare Wapenen onsen Staat dienen: en een Princes, *Sophia Amelia*, getrout met den Hertoch van Coerland.

WILHEM OTTO, Prins van Nassau, &c. geboren den 23. Juny 1607. is den 14. Augusti 1641. in sijne dapperheyt omgekomen.

BERNARD, jonk overleden.

CHRISTIAAN, geboren den 16. July 1616. is den 11. April 1644. in den Oorlog gebleven.

JOHAN ERNST, geboren in 't Iaar 1618. is met sijn broeder, Prins *Johan Maurits*, ten besten van onsen Staat na Brasilien getrokken, en heeft aldaar sijn jeugdig en dapper leven moeten laten, op het Iaar 1639.

Dus verre de Dillenburgse tak verhandelt hebbende, sullen wy nu vervolgen die van

GELDERLAND en ZUTPHEN.

OTTO, Graaf van Nassau, laatste Oppervoogt en eerste Graaf van Gelderland, soon van Walrave, in 't Jaar 1020. overleden, troude Aldelheid, dochter van Wichard den III. en 7. Oppervoogt van Gelderland, uyt welke hy wan *Gerard*, sijn navolger. Adelheid daar na gestorven, troude hy Sophia, dochter van Wichman, Graaf van Zutphen, die hem *Gerlach* gebaart heeft. Hy was een dapper Oorlogs-man, en heeft voor Keiser Henrik de III. sijnen bloedverwant, vele saken in Bohemen en Hungarien heerlijk uytgevoert; waarom hy tot Graaf van Gelderland gestelt wiert; en 46. Iaren sijne Landen met grooten roem beseten hebbende, is hy in 't Iaar 1107. gestorven. Onder desen Graaf is het Wapen van Gelderland verandert; want daar sy te voren drie roode bloessems van mispelen op een goud schild gevoert hadden, soo gaf haar de Keiser het Naslausche Wapen, een silveren Leeuw op een schild van blaau.

GERARD de I. Graaf van Nassau, Gelderland, en Zutphen; want sijn broeder *Gerlach*, sonder Kinderen gestorven, had by testament hem tot sijn erfgenaam van 't Graafschap Zutphen gestelt. Hy was getrout met Hadewich, dochter van Floris den Vetten, Graaf van Holland en Zeeland. Hy stichte d'Abdie Bedera in 't Land van Hessen, tusschen de Rivieren Fulda en Werra; als ook de Kerk van Wassenburg. Hy heeft Oorlog gevoert met de andere Nederlandsche Vorsten tegen de Keiser Henrik den V. wien de Paus in den ban gedaan had. Na sijne Landen 24. Iaren beheerscht te hebben, stierf hy in 't Iaar 1131. en wiert tot Zutphen by sijn Vader begraven. Doch dit is aan te merken, dat dese Graaf, en sijne nakomelingen, of schoon sy uyt de Nassausche Stam waren, sich nochtans Graven van Gelderland en Zutphen genoemt hebben. *Gerards* kinderen, waren:

Henrik, sijn Vaders navolger.

Adelbert, in een gedrukte Stam-regiśter Bisschop van Luyk genoemt, op het Iaar 1151. gestorven. Maar Paulus Merula schrijft, dat sijnen

naam

naam is Aarnout geweeſt, en de 41. Aarts-biſſchop van Keulen; en als hy dat Aarts-biſdom 10. jaren beſeten had, is hy geſtorven in 't Iaar 1169. Doch Joannes Placentinus, die de levens der Biſſchoppen van Luyk heeft beſchreven, noemt hem Alberon, ſtellende den 30. Biſſchop van Luyk; en hy voegt daar by, dat hy geboren was uyt een Graaf van Gelderland, en een ſuſter des Graafs van Namen; en dat hy in 't Iaar 1136. tot Biſſchop verkoren wiert, geſtorven 1150.

Salome, met den Graaf van Altenberg getrout.

HENRIK, Graaf van Gelderland en Zutphen, was een wijs en goetaardich Vorſt, troude Seinarda, of gelijk Carion ſeid, Maria, dochter van Godefroy van Bouillon, Konink van Ieruſalem, en Hertoch van Braband. Met deſe Vrouw heeft hy een groot deel van de Veluwe ten Houwelijk gekregen. In 't Iaar 1162. uyt Italien weder gekeert, alwaar hy den Keiſer Frederik Barberoſſa gedient had als Veld-Overſte in den Oorlog tegen die van Milanen, heeft hy ontrent de Stad Doeutecum een rijk en heerlijk Klooſter geſticht, dat noemende Bethlehem. Als hy 31. jaren ſijne Onderdanen wijſelijk en ſacht beheerſcht had, is hy dat ſelve Iaar 1162. overleden, en in het Klooſter tot Campen nevens ſijn Huyſvrouw begraven, nalatende *Gerard*, ſijnen navolger; *Otto*, die in ſijn broeders plaats quam; *Maria*, getrout met den Graaf van Loon; en *Margriet*, getrout met Engelbrecht, Graaf vander Mark en Berg.

GERARD de II. Graaf van Gelderland en Zutphen, troude Margriet van Spanheim en Hasbein, des Graven dochter, uyt welke hy geen kinderen geteelt heeft. Hy was ook in Italien met Frederik Barbaroſſe, helpende Milanen overwinnen. Ontrent het Iaar 1178. heeft hy met Boudewijn, den 29. Biſſchop van Utrecht, met Floris, Graaf van Holland, en Dierik, Graaf van Kleef, die beide den Biſſchop te hulp quamen, geoorloogt om de beſitting van de Veluwe. Want Baudewijn wilde, dat die aan hem was vervallen. Hy belegerde Deventer, en heeft vele Dorpen en Sloten verbrand; doch alles wiert door de Keiſer Frederik bevredicht: en na ſijne Landen 18 Iaren beſeten te hebben, ſtierf ſonder kinderen.

OTTO de II. na ſijn broeders doot Graaf van Gelderland en Zutphen in 't Iaar 1180. troude Ricard, dochter van Gerard, Graaf van Gulich. Boudewijn, Biſſchop van Utrecht, heeft den geſtilden Oorlog weder opgewekt. Otto belegerde Deventer wederom, en ſloeg des Biſſchops benden; doch de Keiſer heeft weder de Vrede gemaakt, met wien hy na 't Heilig Land reiſde; en naderhand heeft hy voor groote ſommen gelds Emmerik en Nimegen aan Gelderland gehecht. Als hy ſijne Graaſſchappen 22. Iaren beheerſcht had, is hy in 't Iaar 1202. of gelijk Merula ſeid, 1205. geſtorven, en in het Klooſter tot Campen begraven; nalatende kinderen.

HENRIK de II. wegens ſijne groote Godvruchtigheyd onder de Heylige geſtelt, was getrout met Adelheid, dochter van Diederik de VII. Graaf van Holland en Zeeland, voor hem ſonder kinderen geſtorven, die hy kort is gevolgt, en met haar in de Abdie tot Rijnsburg begraven.

Gerard de III. ſijn Vaders navolger.

Otto, in 't Jaar 1210. de XXXIII. Biſſchop van Utrecht geworden.

Adelheid, getrout met Wilhem den I. Graaf van Holland en Zeeland; wien ſy baarde *Floris*, ſijn Vaders navolger; *Otto*, Graaf van Ooſt-Vrieſland, en Biſſchop van Utrecht; *Wilhem*, Opper-hooft der Kennemers; en *Ada*, Abdiſſe van Rijnsburg, met *Richarda*, Vrouw van Delf.

Margriet, getrout met Adolph, Graaf vander Mark.

GERARD de III. Graaf van Gelderland en Zutphen in 't Jaar 1202. geworden, troude Richarda, of gelijk andere willen Maria, dochter van Robert, Graaf van Naſſau, in Sirien overleden; uyt welke hy twee ſoonen teelde: deſe geſtorven troude hy Sophia, dochter van Henrik de I. Hertog van Brabant, ſonder kinderen. Tot Roermonde heeft hy met ſijn broeder drie Klooſters geſticht; een voor Nonnen van S. Bernards Orden; de andere voor Moniken, Cathuſers, en Minnebroeders. Hy had Oorlog met Henrik, Hertog van Brabant, van wien hy in een Slag by Heuſden overwonnen en gevangen wiert; doch de Vrede gemaakt zynde, is weder in vryheid geſtelt. Daar na met den ſelven Hertoch in Luykkerland getrokken, heeft hy dat geweldig berooft, en in het Jaar 1212. de Stad Luyk ſelfs ingenomen en geplundert. Met eenige Nederlandſche Heeren heeft hy in het Stift Bremen tegen de Ketters gevochten, doenmaal *Statingers* genoemt; en haar overwonnen, en t'eenemaal uytgeroeyt. Als deſe ſtrijdbare Graaf ſijne Landen 27. Jaren gelukkig beheerſcht had, is hy in 't Jaar 1229. geſtorven, en tot Roermonde in 't Nonnen Klooſter van hem geſticht, begraven. Sijn Vrouw Sophia, Abdiſſe van dat Klooſter geworden, heeft den doot hares Mans daar beweent tot het Jaar 1231. wanneer ſy mede na 't ander leven is overgegaan, en nevens haren Man begraven. Sijne ſoonen waren:

Otto, ſijn navolger.

Henrik, geworden de veertigſte Biſſchop van Luyk.

OTTO de III. bygenoemt den *Manken*, Graaf van Gelderland en Zutphen, na ſijn Vader, was een wijs en voorſichtig Vorſt, die ſijne Landen met groote voorſpoed in Vrede behouden heeft. Eerſt troude hy *Margriet*, dochter van Diederik de IV. Graaf van Kleef, ſonder kinderen geſtorven in 't Jaar 1251. daar na troude hy Philippine, dochter des Graafs van St. Paul, by dewelke hy drie ſoonen, en een dochter teelde. Het Graafſchap van Gelderland heeft hy geweldig vermeerdert en verbetert; want Roermonde, Arnhem, Harderwijk, Bommel, Goch, Wageningen, voormaals Dorpen, heeft hy met muyren en grachten omcingelt. In 't Jaar 1248. heeft hy de Stad Nimegen, met een groot deel van de Betuwe, d'Opper-Betuwe genoemt,

Wilhem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Wilhem de II. Roomsch Konink, en Graaf van Holland, in den Luykschen Lant-dach de saak bestierende, voor 22. mark silver tot pand genomen, en aan Gelderland gehecht. Met sijn eerste Vrouw Margriet heeft hy by Goch het Klooster Gravendale gesticht, en Moniken des Cistersischen Ordens daar in gestelt. Sijn tweede Vrouw Philippine, stierf in 't Jaar 1266. in dat Klooster begraven. Ten laatsten als hy 42. Jaren sijne Landen in volle Vrede beheerscht had, heeft hy mede den schuld der sterstijkheid betaalt in 't Jaar 1271. aldaar ook begraven. Sijne kinderen waren:

Reinoud, sijn navolger.

Henrik en *Gerard*, beide jonk gestorven.

Ermgarde, getrout met Diederik den VII. Graaf van Kleef.

Hier moet ik noch spreken van *Johan van Nassau*, in 't Jaar 1267. tot XXXIX. Bisschop van Utrecht verkoren, die buyten twijffel mede tot den Tak van Gelderland schijnt te behooren. Andere noemen hem Joannes van Assouwen.

REINONUD de I. bygenoemt den *Strytbaren*, Graaf van Gelderland en Zutphen, was na sijn Vader de VIII. Graaf. Hy heeft twee Vrouwen gehad, de eerste Ermgarde, dochter van Walrave, Hertoch van Limburg, by welke hy gewan, *Margriet*, getrout met Diederik de X. Graaf van Kleef. De tweede was *Margriet*, dochter van Guido Dampret de XXIV. Graaf van Vlaanderen, Weduwe van Alexander, soon des Koninks van Schotland; en heeft uyt deselve gewonnen drie soonen, en twee dochteren. Hy oorlogde tegen den Hertoch van Braband om het Hertogdom Limburg, en wiert in den Slag by Woeringen gevangen, sijn vryheid koopende met afstant te doen van alle het gene hy op Limburg te eysschen had. In 't Jaar 1320. wiert hy van sijn soon Reinoud den II. in hechtenis geset, alwaar hy ses Jaren daar na ongelukkig gestorven is, na 54. Jaren sijne Landen beseten te hebben. Sijne kinderen waren:

Guido, en *Philips*, beyde jonk gestorven.

Reinoud, sijn Vaders navolger, en eerste Hertoch van Gelderland.

Isabelle, eerst getrout met Adolph, Graaf van den Berg, daar na met Frederik den III. den Schoonen, Roomsch Keiser.

Philippine, Nonne tot S. Clara binnen Keulen.

REINOUD de II. bygenoemt den *Rossen*, of gelijk d'oude Kronijk van Holland seid, den *Swarten*, negende Graaf, en eerste Hertog van Gelderland, heeft sijnen Vader gevolgt in 't Jaar 1326. na dat hy ses Jaren te voren sijnes gevangen Vaders Landen beseten had. Sijn eerste Vrouw was Sophia, dochter van Floris Berthold, den laatsten Heer of Graaf van Mechelen; uyt welke hy 4. dochters geteelt heeft. Dese in 't Jaar 1336. of soo andere willen 1339. gestorven zynde, troude hy weder Eleonora, dochter van Eduard de II. Konink van Engeland, uyt Isabelle, dochter van Philips den Schonen, Konink van Vrankrijk; en uyt deselve zyn hem twee soonen geboren. Dese Graaf heeft soo hoogen roem van deugden en dapperheden gehad, dat Keiser Lodewijk de IV. van Beyeren in 't Jaar 1339. 469. Jaren na Wichard den I. Gelderlands eersten Opper-voogd, op de Rijks-vergadering tot Francfort, in tegenwoordigheid van Eduard de II. sijn Schoon-vader, van Philips den Schoonen, de Keur-vorsten, en alle de Standen des Roomschen Rijks, hem den eersten Hertoch van Gelderland gemaakt heeft, als hy nu 13. Jaren sijne Landen beseten had. Op het Jaar 1328. heeft hy door een seer gedenkwaardige Slag by Hasselt de Brabanders en Luykenaars overwonnen, die in sijn afwesen eenige Geldersche Plaatsen overrompelt en berooft hadden. Meer andere van sijne heerlijke grote daden zyn in verscheide Cronijken wijdloopig beschreven. Hy heeft twee Kloosters gesticht, een van Cathuysers, niet wijd van Arnhem, *Munnikhuysen* genoemt, het ander van Carmeliten, in de Stad Gelder. Sijne Vrouw Eleonore heeft mede twee Kloosters doen bouwen, een tot Deventer, en het ander tot Harderwijk, beyde voor Franciscanen. Door koop heeft hy Kessel en Kriekenbeek aan Gelderland gebracht. Met den Hertoch van Brabant heeft hy om eenige Steden een swaren Oorlog gehad, die naderhand door den Konink van Vrankrijk bygelegt is. Als hy 17. Jaren sijne Landen met grooten lof beheerscht had, is hy gestorven in 't Jaar 1342. tot Gravendale begraven; gelijk ook sijn Vrouw in 't Jaar 1355.

Sijne Kinderen uyt het eerste Houwelijk waren,

Margriet, eerst getrout met Govert, Graaf van Loon; daar na met Johan, Graaf van Kleef; ten laatsten met Johan, Graaf van Blois; maar uyt geen Houwelijk kinders; sy overleed in 't Jaar 1384.

Maria, getrout met Wilhem den IV. eersten Hertoch van Gulich; wien sy baarde *Wilhem* en *Reinoud*, beide Hertogen van Gulich en Gelderland, na de doot van haars moeders broeders Reinoud en Eduard; met nog een dogter *Maria*, getrout met Johan den XII. Heer van Arkel; wien sy ook *Maria* gebaart heeft, naderhand getrout met Jan den II. Graaf van Egmond, moeder van *Aarnoud*, daar na Hertoch van Gelderland; en *Wilhem*, Graaf van Egmont.

Machteld is Nonne gestorven, Anno 1344.

Kinderen uyt het tweede Houwelijk.

Reinoud, die sijn Vader gevolgt is.

Eduard, na sijn broeder ook Hertoch van Gelderland.

REINOUT de III. bygenoemt *den Vetten*, tweede Hertoch van Gelderland, en Graaf ven Zutphen, geboren 1324. naauwlijks twaalf Iaren oud, troude hy met Maria, dochter van Jan de III. Hertoch van Brabant. Hy voerde een swaren Oorlog met sijn broeder Eduard, die na 't Hertogdom stont, een verdeeltheid te dier tijd onder den Adel geresen den selven aansetten-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

de, dewijl sommige met Hertoch Reinout, andere met sijn broeder Eduard hielden: die den Hertoch volgden wierden *Hekerens*, die sijn broeder Eduard, wierden *Bronkhorsten* genoemt. Dese binnenlandsche twist heeft thien Iaren geduyrt; tot dat eindelijk Eduard sijn broeder Reinout in een slag gevangen kreeg, op het Iaar 1361. en thien Iaren op het Slot Nyenbeek gevangen hielt; geduyrende welken tijd hy Gelderland en Zutphen beheerscht heeft, waarom hy van sommige onder de Hertogen getelt wort. Eduard ten laatsten doot geschoten, is Reinout uyt de gevankenis gehaalt, en in sijn Hertogdom herstelt; doch drie Maanden daar na overleden in 't Iaar 1371 of 1372. Sijn Vrouw tot Brussel overleden, is aldaar begraven, in 't Iaar 1381.

EDUARD, sijn broeder gevangen hebbende, wiert in 't Iaar 1361. van de Bronkhorsten tot derde Hertog van Gelderland gestelt, en Catharina, dochter van Aalbrecht van Beyeren, Graaf van Holland en Zeeland, was aan hem verlooft, maar hy stierf voor de Bruyloft; Dese Eduard heeft de Brabanders by Baaswilde, een Plaats tusschen den Rijn en Maas verslagen, en den Veld-oversten gevangen genomen.

Als *Reinout* en *Eduard* sonder kinderen overleden waren, en de Nassausche Stam in haar soo had opgehouden, na dat deselve Gelderland en Zutphen 336. Iaren beseten had, soo is de tweedracht der *Hekerens*, en *Bronkhorsten* weder opgeresen, Wilhem van Gulich, die Maria, suster der overledene Hertogen getrout had, en Ian, Graaf van Kleef om de besitting twistende; maar Wilhem het winnende, heeft Gelderland en Gulich t'saam gevoegt, en de strydende bevredigt. Dese Wilhem heeft den Gelderschen, of liever den Nassauschen Leeuw, met dien van Gulich vereenigt, en door de Keiser Hertoch van Gelderland en Gulich gemaakt, sijn schilt en wapen verandert; met twee Leeuwen tegen malkander gericht, tot teeken der vereeniging van beide die Hertogdommen; 't welk nochtans niet lang geduyrt heeft; want de Gulichers met de Geldersche in geschil gekomen, hebben sich onder den Hertoch van den Berg begeven: en terwijl Wilhem en Reinoud, soonen van Wilhem uyt sijn Vrouw Maria, sonder kinderen gestorven zyn, so is het Hertogdom gekomen op Arnoud, Graaf van Egmond, gekomen uyt Maria, dochter van sijn dochter Ioanna, die de sesde Hertoch van Gelderland en Gulich geworden is, wiens nakomelingen tot Karel, Hertoch van Gelderland dat hebben beseten.

De Nassauschen Tak van Gelderland en Zutphen ten einde gebracht hebbende, sullen wy voortgaan tot den derden van Weisbaden.

WEISBADEN, en IDTSTEIN.

WALRAVE, Graaf van Nassau, Weilburg, Weisbaden, Idtstein, enz. oudste soon van *Henrik*, bygenoemt *den Rijkken*, na de erfenis met sijn broeder Otto verdeelt te hebben, Nassau in 't gemeen behoudende, heeft de Landen, Steden, en Sloten bekomen, aan gene zyde de Laan gelegen. In 't Iaar 1235. geworden Graaf van Nassau, en by de Keiser Rudolph seer aangenaam sijnde, is hy tot geheimen Raad en Hofraads President van hem verkoren. Hy troude Adelheid, dochter van Diederik, Graaf van Catzenellebogen, uyt welke hy vier soonen, en drie dochters gewonnen heeft. Als hy 54. Iaren sijne Staten seer wijsselijk beheerscht had, is hy overleden in 't Iaar 1289. op het Slot van Dillenburg, en daar begraven. Sijne kinderen waren:

Dietherus, is de 29. Aartsbisschop en Keurvorst van Trier geworden, en na 7. Iaren aldaar geseten te hebben, overleden 1297.

Adolph, die sijn Vader gevolgt, en Roomsch Keiser verkoren is.

Walrave, getrout met Anna, dochter van Frederik, Burggraaf van Neurenberg; uyt welke *Philips*, wegens Keiser Adolph, Veld-overste in Misnien gestelt.

Richarde, Geestelijk geworden.

Machteld, getrout met Rudolph van Habsburg, naderhand Keiser.

Imagina, getrout met Frederik, Heer van Lichtenberg.

ADOLPH, Roomsch-Keiser, Graaf van Nassau, Weilburg, Weisbaden, Idtstein, enz. is in 't Iaar 1289. sijn overleden Vader gevolgt. Troude Imagina, dochter van Gerlach, Graaf van Limburg, uyt welke hy vijf soonen en drie dochters gewonnen heeft. Als hy drie Iaren sijne Graafschappen beseten had, wiert hy tot Roomsch Keiser verkoren in 't Iaar 1292. en heeft 6. Iaren, 5. Maanden, 27. Dagen loffelijk geheerscht, tot dat hy den 2. Iuly 1298. het Rijk met sijn leven verloren heeft: Want Albert van Oostenrijk, hem uyt dien stoel willende stooten, had een machtich Leger versamelt, deed sich tegen order tot Mentz voor Keiser uytroepen, en soo gewapent voortgetrokken sijnde, heeft hy Keiser Adolph in 't opene veld ontmoet, die veel minder macht by hem had, niet wijd van Spiers; en Adolph aldus vechtende van sijn paard gevallen, en weder poogende daar op te stijgen, wiert door de eigen hand van Albert van Oostenrijk voornoemt, met twee wonden gedood. Doch dit is aan te merken, dat alle de gene, die tegen Keiser Adolph t'saam gesworen hadden, aan een quaat einde gekomen zyn, God openbaarlijk hare misdaad wrekende. Graaf Adolph Haigerloch is in die selve Slach gebleven; Gerard Eppenstein, Aarts-bisschop van Mentz, is in sijn stoel sittende onverwacht omgekomen. Den Bisschop van Regensburg is door een Slager van Friburg doorsteken; De Graaf van Leiningen is uytsinnig geworden; Ten laatsten is Keiser Albert op het thiende Iaar sijnes Rijks, in het Slot van Habsburg, van Iohan van Oostenrijk sijn broeders soon, omgebracht. Keiser Adolphs kinderen waren:

Henrik, jonk overleden.

Rupert, die troude Iutte, dochter van Wenceslaus, den VI. Konink van Bohemen. Dese Rupert wiert in de ongelukkige Slag, daar sijn

Vader

Vader bleef, gevangen, en aan den Aarts-bisschop van Mentz gelevert, die voor sijn verlossig eenige plaatsen aan hem eischte. Daar na heeft hy sijn Schoon-vader in Bohemen gedient, alwaar hy heerlijke saken uytgevoert hebbende, ten laatsten gestorven, en in het Koninklijk graf gestelt is.

Gerlach, die sijn Vader in 't Graafschap Nassau, enz. gevolgt is.

Walrave, die troude Machteld, dochter van Lodewijk, Palsgraaf.

Adolph, geboren terwijl sijn Vader Keiser was.

Adelheid, heeft met haar Moey Richarde sig in een Klooster begeven.

Imagina, stierf ongehoud.

Machteld, getrout met Rudolph, Hertoch van Beyeren, Keurvorst, en Palsgraaf.

GERLACH, Graaf van Nassau, Weisbaden, Weilburg, en Idtstein, derde soon van Keiser Adolph, is in 't Jaar 1298. Graaf van Nassau geworden, en heeft sijne Landen, met grooten lof van wijsheid en dapperheid 63. Jaren beseten. Hy troude Agnes, dochter van Coenraad, Landgraaf van Hessen, en stierf 1361. nalatende

Gerlach, Opper-diaken van het het hoogste Collegie tot Mentz, en daar na de 61. Aarts-bisschop, van alle geëert en bemint. Hy stierf 1372. na 16. Jaren sijn Aartsbisdom vreedsaam beseten te hebben.

Adolph, die de Vaderlijke erfenis met sijn broeder gedeelt hebbende, Graaf van Nassau, Weisbaden, enz. gebleven is.

Joan, geworden Graaf van Nassau en Weilburg; van wien de Weilburgsche en Sarbrugsche Tak haar begin heeft genomen.

ADOLPH, Graaf van Nassau, enz. tweede soon van Gerlach voorschreven, de Vaderlijke erfenis met sijn broeder gedeelt hebbende, is geworden Graaf van Nassau, Weisbaden, Idtstein, enz. Hy troude Anna, dochter van Frederik, Markgraaf van Neurenberg. Als hy sijne Landen 9. Jaren bestiert had, is hy overleden in 't Jaar 1370. Sijne kinderen waren:

Adolph, thien Jaren lank Bisschop van Spiers, daar na de LXIII. Aarts-bisschop en Keurvorst van Mentz, waar in hy 8. Jaren met groote lof heeft geleeft, overleden 1388.

Johan, was de LXV. Aarts-bisschop en Keurvorst van Mentz; een man seer uytstekent in vroomheid en geleertheid, die met macht en voorsichtich beleid 23. Jaren sijn Bisdom verdedicht heeft. In 't Jaar 1413. was hy in de seer beroemde Kerkvergadering tot Constans, door de Keiser Sigismundus, onder Paus Joannes de XXII. beroepen.

Gerlach, sijn Vaders navolger.

Joanna, getrout met Henrik, Graaf van Waldek, overleed 1467.

GERLACH, Graaf van Nassau, Weisbaden, Idtstein, enz. troude met Berta, dochter des Graafs van Westerberg, uyt welke hy een soon heeft gewonnen. Als hy 23. jaren sijne Graafschappen wel beheerscht had, is hy overleden in 't Jaar 1393. en hem volgde.

ADOLPH, Graaf van Nassau, Weisbaden, Idtstein, enz. troude Margriet, dochter van Bernard, Markgraaf van Baden, uyt welke hy twee soonen, en soo veel dochters geteelt heeft. Na sijne Landen 33. Jaren te hebben behouden, stierf hy in 't Jaar 1426. Sijne kinderen waren,

Adolph, LXIX. Aarts-bisschop en Keurvorst van Mentz, stierf in 't Jaar 1475. na 13. jaren sijnen Stoel beseten te hebben.

Johan, sijn Vaders navolger.

Anna, getrout met Everard Eppenstein, Baron van Koninkstein.

Agnes, getrout met Coenraad, Baron van Buchenbach.

JOHAN, Graaf van Nassau, Weisbaden, Idtstein, enz. is sijnen Vader gevolgt, en troude Maria, dochter van Engelbert, Graaf van Nassau en Dillenburg, die hy uyt Joanna, de dochter van Philips, Heer van Polanen en Lek, had gewonnen. Als 54. jaren sijne Landen beseten had, is hy overleden in 't jaar 1480. nalatende:

Adolph, sijn navolger.

Philips, in 't jaar 1490. sonder kinderen gestorven.

Anna, met Otto Graaf van Solms getrout.

Maria, getrout met Lodewijk, Graaf van Isenburg.

ADOLPH, Graaf van Nassau, Idtstein, enz. troude Adelheid, dochter van Volkert, Graaf van Mansfeld, sonder kinderen: daar na Margriet, Gravinne van Henegouwen, by dewelke hy wan twee kinderen. Was geheime Raad van Keiser Maximiliaan den I. en President van sijnen Hofraad; als mede eenige jaren Stadhouder over Gelderland en Zutphen. Na 24. jaren sijne Graafschappen seer wijsselijk beheerscht te hebben, is hy uyt het leven verhuyst op 't jaar 1504. Sijne kinderen waren,

Philips, sijn navolger.

Margriete, die troude met Lodewijk, Graaf van Nassau en Weilburg, soon van Johan, Graaf van Nassau en Weilburg, uyt Elisabeth, dochter van den Landgraaf Lodewijk den Vreedsamen.

PHILIPS, Graaf van Nassau, Weisbaden, Idtstein, enz. heeft na sijn Vaders doot die Landen 16. jaren ingehad: hy troude Adriana, dochter van Jan, Baron van Bergen op Zoom; die hem drie soonen en drie dochters gebaart heeft. Hy stierf in 't jaar 1520. Sijne kinderen waren:

Philips, jonk gestorven.

Adolph, geboren in 't jaar 1518. was getrout met Francine, dochter des Hertogs van Lutzenburg, en Weduwe van Bernard, Markgraaf van Baden, uyt welke sy hadde een dochter *Margriete*, Vrouw van Jochem, getrout met den Graaf van Manderscheid; had geen kinderen.

Balthasar, die sijnen broeder in de Vaderlijke Graafschappen volgde.

Catharina, getrout met den Graaf van Rupolsenac.

Margriete, Abdisse van Walford.

Anna, tot eender dracht met haar broeder Balthasar geboren, heeft sich tot het Kloosterlijk leven begeven.

BALTHASAR, Graaf van Nassau, Weisbaden, Idtstein, enz. was eerst Commandeur des Duytschen Ordens tot Gaffenburg; maar sijn broeder Adolph overleden zynde, is hy hem in sijnes Vaders Graafschappen gevolgt. Hy nam ten Houwelijk Margriet, dochter van Reinard, Graaf van Isenburg van Budingen; uyt welke een soon Johan Lodewijk geteelt hebbende; is hy 38. jaren oud op 't jaar 1568. gestorven.

JOHAN LODEWYK, Graaf van Nassau, Weisbaden, Idtstein, enz. is geboren den 15. April des jaars 1567. die sijne eerste jaren inde leer-oeffeningen der wetenschappen besteed hebbende, om daar in noch te vorderen, na Vrankrijk getrokken is. Naderhand in sijn Vaderland wedergekeert, troude hy in 't jaar 1588. met Maria, dochter van Johan, Graaf van Nassau en Dillenburg, uyt welke hem dese kinderen geboren zyn:

Margriet, getrout met Adolph, Graaf van Benthem.

Anna Catharina, getrout met Simon, Graaf vander Lippe.

Maria Magdaleena, getrout met Wolfgang Henrig, Graaf van Isenburg.

Juliane,
Johan Philips,
Johan Lodewijk, } jonk gestorven.

De Tak van Weisbaden nu ten einde gebragt hebbende, sal ik voortgaan tot den vierden, namentlijk die van Sarbruggen.

SARBRUGGEN.

JOHAN, Graaf van Nassau, Weilburg, enz. soon van Gerlach, neef van Keiser Adolph, de Vaderlijke erfenis met sijn broeder gedeelt hebbende, is geworden Graaf van Nassau, en Weilburg, en met dese verdeeling heeft hy 't begin aan desen nieuwen Tak gegeven. Hy troude Johanna, eenige dochter des Graafs van Sarbruggen, die hem haar Vaders Graafschap ten Houwelijk bragt; en soo heeft hy vele jaren de beide Graafschappen van Weilburg en Sarbruggen t'samen beseten, gestorven in 't jaar 1371. nalatende,

Philips, sijn navolger.

Elisabeth, getrout met Henrik, Landgraaf van Hessen.

PHILIPS, Graaf van Nassau, Weilburg, en Sarbruggen, na sijn Vaders dood, had twee Vrouwen; de eerste Catharina, dochter van Frederik, Hertog van Lotheringen; de tweede Anna, Gravinne van Hohenlo. Doch dewijl uyt dese twee Houwelijken dese Tak weder in tween is gedeelt, sullen wy voortgaan in Johan, Graaf van Sarbruggen, den Sarbrugschen Tak te verklaren; en daar na sullen wy in Philips, sijn broeder, den Weilburgschen Tak beginnen. Als dese Philips sijne geseide Graafschappen 58. jaren beseten had, is hy gestorven in 't jaar 1429.

Sijne Kinderen uyt het eerste Houwelijk.

Margriet, getrout met Gerard, Baron van Rodenacheren.

Johan, na sijn Vaders Vaders dood Graaf van Sarbruggen.

Uyt het tweede.

Philips, die Graaf van Weilburg geweest is.

Johanna, getrout met Johan, Graaf van Hennenberg.

JOHAN, Graaf van Nassau en Sarbruggen, troude Johanna, dochter en erfgenaam des Graafs van Loeningen en Hennenberg, doch die in 't jaar 1450. gestorven zynde, troude hy weder Elisabeth, dochter van Lodewijk, Graaf van Wirtenberg. Als hy 43. jaren sijne Graafschappen beseten had, is hy gestorven in 't jaar 1472.

Sijne Kinderen uyt de eerste Vrouw waren,

Elisabeth, getrout met Wilhem, soon van Gerard, Hertoch van Gulich.

Johanna, getrout met Johan den I. Palsgraaf aan den Rhijn, overleden in 't jaar 1509.

Uyt het tweede.

Johan Lodewijk, die sijn Vader gevolgt is.

IOHAN LODEWYK, Graaf van Nassau, Sarbruggen, enz. na sijn Vaders dood geboren, daar na volwassen is sijnen Vader gevolgt. Troude Isabelle, dochter van Iohan den I. Palsgraaf aan den Rhijn, enz. en dese overleden, troude hy weder Catharina, dochter des Graafs van Meurs, en Sarwerden. Na vele jaren sijne Landen beheerscht te hebben, heeft dit sterfelijke afgelegt in 't jaar 1545. 73. jaren oud sijnde.

Sijne Kinderen van 't eerste bedt waren,

Philips, sijn Vaders navolger, getrout met Apollonia, dochter des Graafs van Dagsbergen, sonder kinderen, stierf in 't jaar 1554.

Adolph, na sijn broeders dood Graaf van Sarbruggen, was getrout met Anna, Gravin van Mansfeld, mede sonder kinderen. Hy stierf sonder erfgenaam in 't jaar 1559.

Odilia,

Johan Lodewijk, Canonik tot Regensburg.

Van het tweede.

Catharina, getrout met Erich, Graaf van Lenichen.

De-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Dewijl'er geen Mans-oir uyt den Tak van Nassau, Sarbruggen is overgebleven, soo is het Graafschap van Sarbruggen gekomen op den naasten bloetverwant, namelijk Albert, Graaf van Nassau en Weilburg, gettout met Anna, dochter van Wilhem, Graaf van Nassau en Dillenburg, suster des Prins van Oranjen; daar hy een soon was van Philips, Graaf van Nassau en Weilburg, gestorven in 't jaar 1559.

WEILBURG.

PHILIPS, Philips soon, Graaf van Nassau, Weilburg, en Sarbruggen, uyt Anna, Gravinne van Hohenlo, sijn tweede Vrouw; was de eerste Graaf van Nassau en Weilburg; en uyt den selven heeft dese Tak sijn begin genomen. Hy troude Catharina, dochter van Erich, Graaf van Lenichen; en teelde uyt haar een soon, Iohan, voor hem overleden: doch hy stierf in 't jaar 1493.

IOHAN, Graaf van Nassau en Weilburg, eenigste soon van Philips voornoemt, troude Elisabeth, dochter van Lodewijk den Vreedsamen, Landgraaf van Hessen; en had uyt haar een soon *Lodewijk*, die sijn Grootvader gevolgt is; maar desen Iohan stierf voor sijn Vader in 't jaar 1480.

LODEWYK, Graaf van Nassau en Weilburg, na sijn Grootvader, troude Margriet, dochter van Adolph, Graaf van Nassau en Weisbaden: uyt welke hy een soon wan, die hem gevolgt is. Als hy sijne Landen 31. jaren wijsselijk bestiert had, is hy overleden in 't jaar 1523.

PHILIPS, Graaf van Nassau en Weilburg, sijnen Vader gevolgt, troude eerst Anna, dochter van Albert, Graaf van Mansfeld; daar na Amelie, dochter van Jan, Graaf van Isenburg. Sijne Landen 36. jaren gerustelijk beseten hebbende, is hy gestorven in 't jaar 1559.

Sijne Kinderen uyt de eerste Vrouw waren,

Albert, sijn navolger.

Uyt de tweede.

Philips, Graaf van Nassau en Weilburg, was eerst getrout met Erica, Gravin van Manderscheid; uyt welke hy eenige kinderen geteelt heeft: uyt het tweede Houwelijk met Isabelle, dochter van Johan, Graaf van Nassau, Catzenellebogen, Dillenburg, enz. weten wy niet of hy kinderen had.

Anne Amilie, getrout met Philips, Rhijngraaf.

ALBERT, Graaf van Nassau en Weilburg, is geworden de eenigste erfgenaam des Graafschaps van Sarbruggen, gelijk kort hier voren geseyt is. Hy troude met Anna, dochter van Wilhem, Graaf van Nassau, Vianden, Dillenburg, suster des Princen van Oranjen; uyt welke geboren zyn dese kinderen.

Anna Amilie, getrout met Otto, Graaf van Solms, Sonnewald, enz.

Juliane, jonk gestorven.

Catharina.

Lodewijk, sijns Vaders navolger.

George Philips, } ongehoud overleden.
Albert, }

Wilhem, die uyt Erica, dochter van Philips, Graaf van Isenburg, geteelt heeft, *Anna* en *Elisabeth Juliane*.

Elisabeth, Vrouw van George, Graaf van Witgenstein, enz. sonder kinderen.

Juliane.

Anna Sybille, getrout met Pieter Ernst, Baron van Kriekingen.

Johan Casimir, die uyt sijn Vrouw Elisabeth, dochter van George, Landgraaf van Hessen, geteelt heeft een dochter, *Anna Eleonora*.

Magdeleen.

Anna Odilia, Vrouw van Wilhem, Graaf van Witgenstein, enz.

Ernesta.

LODEWYK, Graaf van Nassau, Weilburg, Wisbaden, en Idtstein, geboren in 't jaar 1565. troude 1589. den 8. Juny, Anna Maria, dochter van Lodewijk, Landgraaf van Hessen. Hy stierf den 8. November 1627. en sy overleed den 22. November 1626. nalatende dese volgende kinderen.

Wilhem Lodewijk, volgt.

Anna Sabina, }
Albert, }
Sophia Amelia, } jonk gestorven.
George Adolph, }

Philips, geboren den 15. April 1597. overleden in 't jaar 1621.

Louise Juliane, geboren den 9. Augusti 1568. overleden den 24. September 1622.

Maurits, } jonk gestorven.
Ernest Casimir, }

Maria Elisabeth, geboren den 21. Augusti 1602. troude den 20. Augusti 1624. met Frederik, Graaf in Leiningen.

Johan, geboren den 24. November 1603. troude Sibylle Magdelene, dochter van Georg Frederik, Markgraaf van Baden; daar na met de dochter van Philips Georg, Graaf in Leiningen en Dachsberg, in 't jaar 1646. nalatende *Walraven*, tegenwoordig Generaal over de Cavallerie der Vereenigde Nederlanden, en Gouverneur van de Stad en onderhorige Forten van Bergen op Zoom, *Gustaaf Adolph*, en *Lodewijk*.

Dorothea, geboren den 21. February 1605. overleden den 23. February 1620.

Ernest Casimir, geboren den 15. November 1607. troude den 22. February 1634. met Anna Maria, Gravin van Witgenstein, en teelden *Frederik*.

Otto, geboren den 24. February 1610. overleden den 24. November 1632.

WILHEM LODEWYK, Graaf van Nassau, Weilburg, Wisbaden en Idtstein, geboren den 18. December 1590. troude den 13. November 1615. met Anna Amelia,

dochter van Frederik, Markgraaf van Baden, en is overleden den 22. Augusti 1640. Hy had by haar gewonnen dese volgende kinderen.

Anna Juliana, geboren den 8. April 1617. die den 6 Maart 1640. troude met Frederik, Palsgraaf in Sweibrukken.

Crato, geboren den 7. April 1621. verslagen den 14. Augusti 1642.

Johan Lodewijk, geboren den 23. Mey 1625. die in 't jaar 1649. troude met Dorothea Catharina, dochter van Christiaan, Pals-graaf.

Gustaaf Adolph, geboren den 27. Maart 1632.

Dit is alles wat wy van desen Tak hebben vernomen, nu sullen wy overgaan tot dien van Bilstein.

De BILSTEINSCHE Tak.

HENRIK, de tweede soon van Henrik, Graaf van Nassau, Bilstein, Dillenburg, enz. dien hy geteelt had uyt Adelheid Gravin van Arenberg, de erfenis met sijnen oudsten broeder Otto verdeelt hebbende, is geworden Graaf van Nassau en Bilstein. Hy troude de Gravin van Westerburg, uyt welke hy een soon heeft geteelt.

HENRIK de II. Graaf van Nassau, en Bilstein. Sijn Vrouw was de Gravin van Loon, nalatende een soon.

HENRIK de III. Graaf van Nassau en Bilstein, sijn Vaders navolger, getrout met Maria Randerode, en had uyt haar een soon.

JOHAN, na sijn Vader Graaf van Nassau, en Bilstein, troude eerst Agnes, Gravin van Gemen, sonder kinderen; daar na de Gravin van Isenburg, nalatende een soon.

HENRIK de IV. Graaf van Nassau, en Bilstein. Sijn Vrouw was Eva, dochter van den Graaf van Sein, en wan:

JOHAN de II. Graaf van Nassau, en Bilstein, die te wijve had Maria, dochter des Graafs van Solm, en teelde uyt deselve twee soonen; *Johan*, sijnen navolger; en *Henrik*, Ridder van Hierusalem, voor Pavien gebleven.

JOHAN de III. Graaf van Nassau, en Bilstein; was getrout met een Gravin van Nassau, Weilburg, sonder kinderen: en hierom is het Graafschap Bilstein weder gekeert aan de Graven van Nassau, en Dillenburg, van welke het gekomen was: soo dat in desen Johan de tak van *Bilstein* heeft opgehouden.

Het Graafschap Bilstein weder aan den Tak van Dillenburg vervallen sijnde, soo is dat ten deele gekomen aan Lodewijk, neef des Prins van Oranjen, uyt sijn broeder Johan den ouden, Gouverneur van Vriesland, enz. van wiens nakomelingen het tot nu toe beseten is.

Al eer ik nu sal voortgaan tot den Nassauschen Tak van Oranjen te beschryven, dunkt het my niet onnut te wesen, hier een weinig aan te halen, hoedanig de eerste Princen van Oranjen geweest zyn, met kortelijk hare uytstekentheden, voorrechten, en waardigheden te vertoonen.

Onder het PRINSDOM VAN ORANJEN hebben van ouds meer dan vijftig Steden en bemuyrde Plaatsen behoort, en onder deselvige twee *Bisdommen*, als dat van *Oranje*, en dat van *Sainct Paul*; ses *Abdyen*; meer dan dertig *Prieurschappen*; de *Graafschappen van Grignan, Saint Paul*, en van *Suze*; de *Baronnien van Gigondas*, *van Serignan*, en *van Sers*; vier Plaatsen, *Chateauneuf*, *Donzere*, *Tulete*, en *Maubuisson*, van welke de *Bisschop van Viviers*, de *Prieur van Saint Esprit*, en de *Hertog van Ventadour* sich *Princen* seggen; hoewel men hare onderwerpingen van over acht eeuwen kan doen sien.

De Hoofstad *Oranjen* is een van de beste Steden tusschen Lions en Marseille; en des selfs Princen oeffenen daar over een Souverein recht, behoudende dat van hare overwinning, 't welk het roemruchtigste van alle besittingen is: en sulks door de rechtveerdigste van alle de Oorlogen; dewijl Wilhem met den Hoorn het selve wan in den jare 793. op de Sarracinen, na haren Konink Theobard, die dat besat, daar uyt gedreven te hebben. Dit is het oudste Souverein Prinsdom van Euroop, en dese Princen voerden den eernaam van Prins erflijk in haar Geslacht, lang voor 't meeste deel der Princen van Euroop. Sy hebben een erfelijk wapen gevoert twee hondert jaren te vooren, eer sulks soodanig in de meeste Souveraine Geslachten gevonden wort.

Dese Princen hebben 't recht van sich te noemen, *by der Gratien Gods Princen*, hondert, en twee-hondert jaren voor het meeste deel der grootste Princen van Europa: ja hare jonger soonen hebben sich soo genoemt, door 't recht van Bloed, 't welk seer ongemeen is in alle Souveraine Geslachten. En de Historien versekeren ons, dat Gerard de II. in 't jaar 1100. den ouden besit-naam van Prins van Oranjen weder heeft aangenomen, die naderhand sonder verandering van alle de navolgers tot op desen dach is gevoert.

Onder hare oude Brieven wort noch een Parkement gevonden, dat de wijse van pracht en heerlijkheid vertoont, die selfs binnen Oranjen bedreven wiert in 't jaar 1178. ter eeren van Prins Bertand van Baux den I. van dien naam, wanneer hem de kroon met volle statigheid opgeset, en hy Souverain Prins van Oranjen gekroont wiert; waar aan klaarlijk blijkt, dat sy het recht hebben van een kroon te dragen, en sig Princen te doen kroonen: waar nevens sy ook alle andere uytstekentheden besitten, die de grootste Vorsten eigen zyn. Gelijk het groot voorrecht, en dat uytnement merkteeken van Souveraine macht, die sy gehad hebben, van hare eerste vaststelling aan, in 't Koninklijk Voorrecht en 't recht van Voorstanderschap over de Bisdommen, Abdien, Priorien, en andere Geestelijke begunstingen des Staats van Oranjen, genietende een daar aan verknochte waardigheid. Hier van konnen sy bescheeden doen blijkken van over acht-hondert jaren, 't welk seer weinig Princen van over ses hondert konnen bewijsen.

En of schoon sy Princen zyn van een Staat onder

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

der de Landen des Rijks van outs gelegen, so hebben sy nochtans sich altijd dapper gehandhaaft als niet onder het Rijk te gehooren, selfs ook in een tijd, wanneer de Graaf van Savoyen, de Dauphin, en de Graaf van Province, sich opentlijk bekenden onder het Rijk te staan.

In den jare 1214. den 13. January is Prins Wilhem van Beaux de VII. dier naam door Keiser Frederik den II. gehuldigt en hoogstatelijk gekroont tot Konink van Arles, binnen de Stad van Metz; wanneer hy niets gedaan of geduldet heeft, tot nadeel van sijne oude Rechten als Prins van Oranjen. Dit Koninkrijk, dat erslijk in 't geslacht der Princen van Oranjen quam, bevatte in sich al het Land, dat sich uytstrekt van Lions tot aan de Zee, en van de Rhone tot aan de Pò, te weten, Dauphiné, Savoyen, Piemon, en Provence, en bleef toen drie-en-veertich jaren in haar gewelt, tot op het jaar 1257. als wanneer Karel de I. broeder van den Heiligen Lodewijk, Konink van Vrankrijk, een erfdochter van Provence getrout hebbende, sich willende Souverain daar van maken, de Stad Arles swaarlijk belegert had, welke de Prins Raimond de I. doenmaals niet konde ontsetten, sich gedrongen vont een Verdrag te sluyten, met afstant te doen van alle de Rechten die hy op 't voorseide Koninkrijk van Arles had, mits dat hy gehouden was in volkomen besitting en recht geheel het Prinsdom te herstellen, voor hem en sijne navolgers Princen, om dat te genieten in alle Souverain gesag.

Dese Koninklijke waardigheid tot op het derde lid in haar bloed ingedronken zynde, soo hebben sy noch altijd den indruk van een Koninklijk Recht bewaart, waar van sy niet konden ontbloot worden, als wettige erfgenamen van een onttrokke Kroon, met het voordeel des Koninklijken bloets.

By de Pausen selfs hebben sy ook deselve Voorrechten gehad, die sy gewoon zyn aan de grootste Vorsten toe te staan.

Sy hebben het regt van Oorlog en Vrede tegen lerlei Vorsten; gelijk sy met verscheide op onderscheiden tijden Oorlogen gevoert hebben; en insonderheid den swaren Oorlog, die Prins Lodewijk de Goede had in Dauphiné, tegen Konink Karel de VII. van Vrankrijk, neergeleyt door een roemruchtig verdrag in 't jaar 1432. en aan hare Gesanten hebben sy den naam van Ambassadeurs gegeven, doende handelen als Souveraine tegen Souveraine.

Het recht van te veredelen, uyt te roeyen, wettig te maken, en inboorlingschap te geven, hebben sy volkomen by alle gelegentheden gebruykt; 't welke vaste getuygenissen van de Souveraine macht sijn, die God niemant dan sijne Gesalfdde mede-deelt; en dit is dese Princen eigen geweest van hare oorspronk af. Sy hebben ook Goude en silvere Munten geslagen, van over de ses en seven-hondert jaren, met hare Keure en Wapens. Van allerley misdaden hebben sy pardon en quijtschelding aan hare onderdanen toegestaan, wanneer 't haar beliefde; met meer andere bedryven van onbepaalde macht, langen tijd voor het meeste deel der Princen van Europa.

Menigmaal hebben dese Princen door hare Houwelijken sich vermengt met het Bloed der Koningen, en by na met alle de Souveraine Huysen van Europa: want *Gerard de I.* Prins van Oranjen, (in 't jaar 862. van Karel, Konink van Bourgondien, soon van Keiser Lotharius, wiert genoemt, *Doorluchtige*, welken eernaam de Koningen van dien tijd noyt gaven aan eenig Prins die niet van haar bloet was, of van een seer hoog verheven Staat boven andere Princen) had getrout Bertha, dochter van Pepin, Konink van Guienne, soon van Lodewijk den Goedertieren, Keiser en Konink van Vrankrijk; en door sijne krachten en beleid heeft hy durven wederstaan het geweld, dat Keiser Karel de Kalwe in sijnen tijd deed, om Viennes in Dauphiné te winnen, en om de Landen, den kinderen van Keiser Lotharius sijn broeder ten deele gevallen, te bemachtigen.

Radbold de I. was in 't jaar 910. soo hoog geachten Prins, dat hy, na de eenigste dochter getrout te hebben van Boson, Konink van Provence, die verlooft had geweest aan een Konink van Vrankrijk, eindelijk voor sijne nakomelingen verkreeg het eigendom van Provence.

Boson de I. niet minder zynde, troude de Markgravin van Toscanen, een seer groote Princes, broeders dochter van Hugo, Koning van Italien, en stierf in 't jaar 914.

Dit Prinsdom is tot verscheide seer Doorluchtige Stammen overgegaan; als uyt die van Wilhem van *Oranjen*, bygenaamt met den Hoorn, tot die van *Baux*; en weder uyt dese tot die van *Chalon*; van welke het op dese tegenwoordige van *Nassau* gekomen is, wanneer Prins *Philibert van Oranjen*, de laatste uyt de Stam van Chalon, (die Keiser Karel den V. aan het Hertogdom van Milanen, en het Koninkrijk van Napels geholpen, en tot de Keiserlijke Kroon ten deele gebragt had; waarom hem de Keiser in 't jaar 1528. tot Onderkonink over Napels stelde, en daar na in 't jaar 1530. tot Veld-overste tegen die van Florencen, die hy 't jaar daar aan in een Veldslag overwon; hoewel met verlies van sijn leven, tot de grootste droefheid van de Keiser en alle sijne Vrienden) sijn Prinsdom en Heerlijkheden by Testament naliet, aan sijn susters soon *René*, dien sy gebaart had by *Henrik, Graaf van Nassau*; van wien wy hier voren gesproken hebben; en dese *René* hebbende den naam en wapenen van Chalon en Oranjen moeten aannemen, weder sonder kinderen gestorven zynde, soo zyn des selfs Prinsdommen, Graafschappen, en Heerlijkheden by erfenis en Testament gekomen op Wilhem, den oudsten soon van sijn Vaders broeder, in wien dese Nassausche Tak van Oranjen haar oorsponk genomen heeft.

ORANJEN.

WILHEM, by der Gratien Gods Prins van Oranjen, Graaf van Nassau, Catzenellebogen, Dietz, Vianden, enz. Marquis van Vere en Vlissingen; Burggraaf van Antwerpen, en Bezantson; Baron van Breda, Diest, Grimbergen, Arlay, Noseroy, enz. Lieutenant Gene-

raal

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

raal over de Nederlanden; Gouverneur en Stadhouder over Brabant, Holland, Zeeland, Utrecht en Vriesland; Admiraal van de Zee, enz. was oudste soon van Wilhem, Graaf van Nassau, Vianden, Dietz, geboren uyt Juliane, Gravin van Stolberg, op het Slot van Dillenburg, in 't jaar 1533. den 16. April. Eerst troude hy in 't jaar 1550. Anna, eenigste dochter en erfgenaam van Maximiliaan, Graaf van Buren en Leerdam, enz. winnende uyt deselve twee kinderen. Dese agt jaren daar na tot Breda gestorven sijnde, troude hy voor de tweedemaal tot Leipsich, Anna, dochter van Maurits, Hertoch en Keurvorst van Saxen, in 't jaar 1561. Uyt deselve heeft hy twee soonen en twee dochteren geteelt; en dese ook overleden, troude hy ten derdemaal in 't jaar 1575. binnen den Briel, Charlotte van Bourbon, uyt het Koninklijk Bloed van Vrankrijk, dochter van Lodewijk van Bourbon, eersten Hertoch van Monpensier, die hem ses dochters gebaart heeft. Dese, haren Man door 't hooft geschoten zynde, swaarlijk verschrikt, is in een hevige siekte gevallen, die haar het leven heeft doen eindigen op den 5. Mey des jaars 1582. Het jaar daar aan 1583. heeft hy den twaalfden April in Zeeland sijn vierde Huysvrouw getrout, Louise Colligny, dochter van Casper Colligny, groot Admiraal van Vrankrijk, in de Parijsche Moord, op 't jaar 1572. deerlijk omgebracht. Uyt dese heeft hy een soon gewonnen. In 't jaar 1584. den 10. July, is hy tot Delf door een grouwelijken Moorder verraderlijk doorschoten, soo dat hy kort daar op stierf, tot algemene droefheid van den Staat.

Sijne Kinderen uyt het eerste Houwelijk waren,

PHILIPS, by der Gratien Gods Prins van Oranjen, Graaf van Nassau, Catzenellebogen, Dietz, Vianden, Buren, Leerdam, enz. Baron van Breda, enz. Ridder des Gulden Vlies. Geboren in 't jaar 1554. den 19. December; en van sijn Vader tot Leuven ter school beschikt, wiert hy den 20. September 1567. als sijn Vader uyt Nederland geweken was, met gewelt, en tegen de voorrechten der hooge School, uyt last van Duc d'Alve, naar Spanjen gevoert, dertien jaren oud; alwaar hy in een opene gevankenis 28. jaren is gehouden geweest. In het jaar 1595. wanneer Albertus, Aarts-hertoch van Oostenrijk na Nederland quam, is hy op sijn versoek en tusschenspreken uyt die gevankenis ontslagen, en met hem in Nederland wedergekomen, den 11. April 1596. nevens hem op sijn linker hand tot Brussel in rijdende, onder groot gejuyg van het volk. In 't jaar 1598. wiert hy onder de Princen geschikt, die den Aarts-hertog tot sijn Bruyd na Spanjen reisende, wegens Brabant, en d'andere Nederlandsche Provintien souden versellen, om Isabelle Clare Eugenie veel geluks met haar Houwelijk te wenschen. In 't jaar 1606. den 24. November heeft hy tot Fontainebleau sijn Huysvrou getrout, Eleonore van Bourbon, dochter des Prins van Condée, eerste Prins van 't Koninklijk Bloet; maar heeft geen kinderen uyt haar geteelt. En door dit Houwelijk heeft hy vryer besitting sijnes Prinsdoms van Oranjen bekomen, dan ymant van sijne Voor-ouders gehad hebben, Konink Henrik de IV. aan hem gevende, wat Vrankrijk daar op te eisschen had. Hy stierf in 't Paleis tot Brussel den 20. February 1618. oud 63. jaren.

Kinderen uyt het tweede Houwelijk.

Maurits, Prins van Oranjen, enz. in 't jaar 1566. tot Breda gestorven en begraven.

MAURITS, by der Gratien Gods Prins van Oranjen, Graaf van Nassau, Catzenellebogen, Vianden, Dietz, Meurs, enz. Marquis van Vere en Vlissingen, Vry-heer van Polanen, Lekke, Grave, Kuyk, Sainct Vit, Doesburg, enz. Gouverneur, Stadhouder, en Capiteyn Generaal van Gelderland, Holland, Zeeland, West-Vriesland, Zutphen, Utrecht, Overyssel, enz. Admiraal van de Zee, Ridder van de Kousseband. Tweede soon van Wilhem, Prins van Oranjen, uyt Anna, dochter van Maurits, Hertoch en Keurvorst van Saxen, geboren tot Dillenburg, in 't jaar 1567. den 13. November. Sijn Vader Wilhem verraderlijk vermoort zynde, hebben de Staten van Holland, Zeeland, en Utrecht, hem terstont in desselfs plaats aangenomen, ontrent seventhien jaren oud; en om sijne nog tere jaren, hebben sy hem een Medehulper toegevoegt, den Graaf Philips van Hohenlo en Langenberg. Naderhand in 't jaar 1587. als de Graaf van Lycester, die wegens de Coningin Elisabeth, Gouverneur Generaal der Vereenigde Nederlanden geweest had, weder naar Engeland geroepen was, is hy eerst voor een tijd, daar na voor sijn leven in des selfs plaats gestelt. Van het jaar 1586. tot 1604. 't welk achtien jaren zyn, heeft hy achten-twintig vaste Steden ingenomen: Axel, Medenblik, Thienen, Steenbergen, Breda, Zutphen, Deventer, Hulst, Nimegen, Steenwijk, Otmarsen tweemaal, Coeverden, Geertruidenberg, Groeningen, Rhijnberk tweemaal, Meurs tweemaal, Goor, Grol, Brevoort, Enschede, Oldenzeel, Lingen, Doetekum, Wachtendonk, Grave, Sluys, Aardenburg. Drie Steden van de Vyand belegert, heeft hy ontset. In twee Veldslagen by Turnhout en Niepoort, heeft hy den Aarts-hertoch Albertus overwonnen. Tweemaal heeft hy sijn Leger door Vyands Landen gevoert; eens door Vlaanderen, en noch eens door Brabant, en daar ontrent liggende plaatsen. Onder hem is'er verscheide malen ter Zee gelukkig gevochten. In jaar 1588. is die seer magtige by den Konink van Spanjen uytgeruste Vloot, verslagen. In 't jaar 1599. heeft Pieter vander Does groot Canarien bemachtigt. In 't jaar 1600. heeft hy de Ponten van Antwerpen, van Sluys, en van de Marquis van Spinola, genomen of vernielt. In 't jaar 1601. is by Bantham een groote Vloot Spaansche Schepen ten deele verovert en verstrooyt. En op dat ik sou eindigen, in 't jaat 1607. heeft Jacob Heemskerk voor Gibraltar, de Spaansche Vloot die daar op anker lag, gants verslagen; 't welk den Konink soo seer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

heeft verdroten, dat hy meeſt daarom beſloten heeft een Stilſtant van Wapenen, of beſtant te verſoekken. Uyt deſe bedryven heeft hy allesſins door de Provintien en omliggende Rijkken, ſoo grooten roem verkregen, van dapperheid, voorſichtigheid, grootmoedigheid, en andere deugden een ſeer groot Vorſt waardig, dat die noyt ſal konnen verſterven. Hierom is Jacobus de I. Conink van Groot Brittannien bewogen geworden, hem onder de Ridders van de Kouſſeband, in de plaats van Henrik den IV. den grootſten Konink van Vrankrijk, te verkieſen. Eindelijk is hy in 't jaar 1625. den 23. April, 58. jaren oud, binnen den Haag overleden, tot groote droefheid van alle goede Ingeſeten van deſen Staat. Sijnde noyt getrout geweeſt, en dien volgens ſijn broeder Frederik Henrik tot Erfgenaam latende.

Suſteren van Prins Maurits.

Anna, Princes van Oranjen, enz. den 2. November des jaars 1587. getrout met Wilhem Lodewijk, oudſte ſoon van Johan, Graaf van Naſſau, Vianden, Dietz, Dillenburg, enz. Gouverneur van Vrieſland, Groeningen, en Ommelanden, van wien hier voren op ſijn plaats is geſprooken, ſtierf het jaar daar aan tot Leeuwaarden, ſonder kinderen.

Amelia, troude in 't jaar 1597. binnen Delf met Don Emanuel, Prins van Portugaal, ſoon van Anthony, Konink van Portugaal; wien ſy verſcheide kinderen gebaart heeft.

Kinderen uyt het derde Houwelijk.

Louiſe Juliane, oudſte dochter uyt Charlotte van Bourbon, troude in 't jaar 1593. met Frederik de IV. Palsgraaf aan den Rhijn, Hertoch van Beyeren, en Keurvorſt; wien ſy onder andere baarde Frederik den V. ſijn Vaders navolger, en daar na Konink van Bohemen.

Iſabelle, troude in 't jaar 1595. met Henrik, Hertoch van Bouillon, Markgraaf van Turenne, Maarſchalk van Vrankrijk.

Catharina Belgica, een igen tijd by haar Moeye, de Gravin van Swartzenburg gewoont hebbende, troude in 't jaar 1596. tot Dillenburg, met Philips Lodewijk, Graaf van Hanau en Mintzenberg, die het Houwelijk van Frederik den V. Palsgraaf, met Eliſabeth, dochter des Koninks van Groot Brittannien beſtelt hebbende, kort na ſijn wederkeeren geſtorven is.

Flandrina, in 't jaar 1597. met haar Stiefmoeder Louiſe Coligny, ſuſters, en Frederik Henrik haar broeder na Vrankrijk, getrokken op de Bruyloft van haar ſuſter Charlotte Brabantine, die den Hertoch de la Trimouille troude, bleef daar, en ging in een Klooſter.

Charlotte Brabantine, troude in 't jaar 1598. met Glaude de la Trimouille, Hertoch van Touars, Prins van Talmont, en Graaf van Giſnes.

Amelia Secunda, was ongehout.

Uyt het vierde Houwelijk.

FREDERIK HENRIK, by der Gratien Gods Prins van Oranjen, Graaf van Naſſau, Catzenellebogen, Vianden, Dietz, Meurs, Lingen, Buren, Leerdam, &c. Marquis van Vere en Vliſſingen, Heer en Baron van Breda, der Stad Grave, en Lande van Kuyk, Dieſt, Grimbergen, Herſtal, Cranendonk, Warneſton, Arlay, Noſeroy, St Vyt, Daesburg, Polanen, Wilhemſtad, Niervaart, Yſſelſtein, St. Martensdijk, Geertruydenberg, Chaſteau regnart, de Hooge en Lage Swaluwe, Naaltwijk, &c. Erf-Maarſchalk van Holland, Erf-Burggraaf van Antwerpen, en van Beſançon, Gouverneur van Gelderland, Holland, Zeeland, Weſt-Vrieſland, Zutphen, Utrecht, en Over-Yſſel; Capiteyn en Admiraal Generaal der Vereenigde Nederlanden, Ridder van de Orden der Goude Kouſſeband. Was geboren den 29. Maart 1584. Hy troude in 't jaar 1625. den 4. April Amelia, Gravin van Solms, by welke hy een ſoon en vier dochters gewonnen heeft. Wanneer nu ſijn broeder Prins Maurits in den Heere was ontſlapen, is hy hem terſtont in alle ſijne Heerlijkheden en Bedieningen gevolgt, en wiert Veldheer der Vereenigde Nederlanden, en Stadhouder over Holland, Zeeland en Weſt-Vrieſland. Hy ſtierf den 14. Maart des jaars 1647. na 63. jaren oud geworden, 22. jaren onſen Staat heerlijk beſorgt te hebben; en wiert met Coninklijke ſtatie, den 10. Mey daar aan volgende, binnen Delf begraven. Sijne kinderen waren:

Wilhem, ſijn navolger.

Louiſe, geboren den 27. November 1627. getrout met Wilhem Frederik, Keurvorſt van Brandenburg, op den 7. December des jaars 1646. die hem verſcheide Kinderen gebaart heeft.

Henriette Amelie, geboren in den Haag den 26. October 1626. getrout met den Hertoch van Anhalt.

Albertine Agnes, geboren den 29. April 1634. troude in 't jaar 1652 den 2. Mey, met Wilhem Frederik, Graaf van Naſſau, &c. Gouverneur van Vrieſland, Groeningen, Ommelanden, &c. overleden binnen Leeuwaarden den 31. October 1664. van wien ſy een ſoon heeft behouden.

Maria, geboren den 10. February 1637. is getrout met den Hertoch van Simmeren binnen Groeningen Anno 1659. van wie ſy ſonder kinderen Weduwe is gebleven.

WILHEM, by der Gratien Gods Prins van Oranjen en Naſſau, Graaf van Catzenellebogen, Vianden, Dietz, Meurs, Lingen, Buren, Leerdam, &c. Marquis van Vere en Vliſſingen; Heer en Baron van Breda, der Stad Grave, en Lande van Kuyk, Dieſt Grimbergen, Herſtal, Cranendonk, Warneſton, Arlay, Noſeroy, St. Vyt, Daasburg, Polanen, Wilhemſtad, Niervaart, Yſſelſtein, St. Martenſdijk, Geertruydenberg, Chaſtau regnart, de Hooge en Lage Swaluwe, Naaltwijk, &c. Erf-Maarſchalk van Holland; Erf-Burggrave van Antwerpen en van Beſançon, Gouverneur en Stadhouder van Gel-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

derland, Holland, Zeeland, West-Vriesland, Zutphen, Utrecht, en Over-Yssel; Capiteyn en Admiraal Generaal der Vereenigde Nederlanden, Ridder des Ordens van de Goude Kousseband. Was geboren in 's Gravenhage den 1. July 1626. tot de Hooge Ampten van desen Staat ingehuldigt op den 23. January des jaars 1648. Hy had tot Withal binnen Londen den 12. Mey des jaars 1641. getrout de Princesse Royale, Maria, oudste dochter van Karel de I. Konink van Groot Brittannien, die het jaar daar aan van haar Vrouw moeder, de Koningin van Engeland, in Holland is overgebracht, door vele Engelsche Grooten, en Heeren versel, die in den Haag met grote pracht en heerlijkheid ontfangen wierden. Doch het heeft God belieft, hem in de bloem sijner jaren, onvoorsiens uyt de wereld te rukken, op den 6. November des jaars 1650. nalatende de Princesse Royale ten uyttersten swanger, die acht dagen daar na, den 14. dito, 's avonts ten negen uyren, een jonge Prins heeft gebaart; en dese is

WILHEM HENRIK, by der Gratien Gods, Prins van Oranjen en Nassau, Graaf van Catzenellebogen, Vianden, Dietz, Meurs, Lingen, Buren, Leerdam, &c. Marquis van Vere en Vlissingen; Heer en Baron van Breda, der Stad Grave, en Lande van Kuyk, Diest, Grimbergen, Herstal, Cranendonk, Warneston, Arlay, Noseroy, St. Vyt, Daasburg, Polanen, Wilhemstad, Niervaart, Ysselstein, St. Martensdijk, Geertruydenberg, Casteau-regnart, de Hooge en Lage Swaluwe, Naaldwijk, &c. Erf-Maarschalk van Holland, Erf-Burggraaf van Antwerpen en van Besançon, Erf-Stadhouder van Gelderland, Holland, Zeeland, West-Vriesland, Zutphen, Utrecht, en Over-Yssel; Capiteyn en Admiraal Generaal der Vereenigde Nederlanden, Ridder van de Orden der Goude Kousseband. De jaren van vol wassenheid bereikt hebbende, wiert hy tot den Raad van State ingevoert, om volkomene kennis der saken van onse regering te krygen. In 't begin van 't jaar 1672. is hy tot Capiteyn Generaal over de Militie van den Staat aangenomen, en den 10. July des selven jaars Stadhouder van Holland, Zeeland, ende West-Vriesland gemaakt, en in alle de Hooge Charges en Bedieningen sijner Alder-doorluchtigste Voorouders herstelt, die naderhand by den Staat hem Erflijk zyn opgedragen. Waar na hy in den jare 1678. getrouwt heeft Maria Princesse van Jork, sijn moeders broeders dochter.

ABBENBROEK.

91 JAN VAN ABBENBROEK wert vermelt 1235. geweest te zyn op het Tournoy-Spel dat Floris Graaf van Holland gehouden heeft binnen Haarlen.

JAN VAN ABBENBROEK leefde ontrent het jaar 1350. hy wan

JAN VAN ABBENBROEK Jans soon, (wiens suster was Vrouw *Katharina van Abbenbroek*, Abdisse van Loosduynen 1367.) hy wan

Heer *Jan van Abbenbroek*, Ridder, Heer in Abbenbroek 1410. hadde te Wyve Vrouwe *Margareta vander Maalstede*.

Juffrouw *Natalia van Abbenbroek*, Nonne tot Loosduynen.

Gerrit van Abbenbroek, volgt.

Henderik van Abbenbroek, Heer in Abbenbroek, liet na Juffrouw Hadewijn van Abbenbroek, Vrouw in Abbenbroek, voor een achste part, troude Mr. *Gerrit vander Houve*, Raad van Hertoch Philips van Bourgondien, Graaf van Holland.

GERRIT VAN ABBENBROEK, Heer in Abbenbroek, heeft gewonnen een dochter Juffrouw *Catharina van Abbenbroek*, Vrouw in Abbenbroek, troude *Boudewijn Hart vander Woert*, vermelt met sijn Huysvrouw den 7. January 1442. Hy was Schout van Delft, en Hoogheemraat van Delfland, welkers descendenten den toenaam van Abbenbroek aannamen; hy wan

Gerrit van Abbenbroek, Heer in Abbenbroek; hy koft daar en boven noch de achste part in Abbenbroek van Joost vander Hoeve 1488. wiert Ridder geslagen te Dordrecht anno 1486. was Balliu van Putten 1466. wiert Hoogheemraad van Delfland, by resignatie van sijn Vader den 12. December 1469. sterf sonder kinders 1494. had getrout Vrouw *Catharina van Boshuysen*, Floris dochter.

Bouwen van Abbenbroek, volgt.

Juffrouw *Heilwigh van Abbenbroek*, troude eerst *Willem vander Oostende* in Zeeland, (en wan *Gillis*, die troude Juffrouw *Hillegond van Boshuysen*,) daar na *Willem van Valkesteyn* Simonsz. Balliuw van Voorn, nalatende kinders.

Juffrouw *Adriana van Abbenbroek*, hadde te Man *Willem van Foreest*, Balliuw van Geervliet, anno 1458. en lieten t'samen na eenen soone.

BOUDEWYN VAN ABBENBROEK, Boudewijns soone, Heer in Abbenbroek, wiert Schepen tot Delf anno 1467. hadde getrout Juffrouw *Nataka van Geersdijk*, Volkarts dochter, hy stierf 1487. en wan

Boudewijn van Abbenbroek, Ridder, hadde getrout Juffrouw *Magtild van Diemen*, en stierf sonder kinders.

Juffrouw *Heilwigh van Abbenbroek*, Nonne te Delf.

Juffrouw *Catharina van Abbenbroek*, hadde te Man *Jan van Dorp*, Cornelisz.

Juffrouw *Maria van Abbenbroek*.

Juffrouw *Cornelia van Abbenbroek*, troude *Adriaan van Dorp*, Cornelisz. en hadden kinders.

Juffrouw MARIA VAN ABBENBROEK, Boudewijns dochter hadde te Man *Jan van*

van Scharrenberg, besitter van de Hofstede van Spieringshoek by Schiedam, en wan Heer *Everd*, Canonik in den Hage en t'Abbenbroek, en *Gerrit* die sijns moeders toenaam aannam.

GERRIT VAN ABBENBROEK, soone van Jan en Maria voorsz. hadde getrout eerst Juffrouw N. . . . . naderhand Juffrouw *Magdalena van den Berg* te Delf, stierf anno 1551. nalatende

Jan van Abbenbroek, gekomen uyt de eerste Vrouw, stierf sonder oir, hadde getrout Juffrouw *Willemina van Zevender* Willems dochter.

Jan van Abbenbroek de jonge, Canonik aldaar.

Juffrouw *Maria van Abbenbroek*, hadde te Man *Cornelis van Wyngaarden* Willemsz. en hadden kinders.

Claas van Abbenbroek, volgt.

Bouwen van Abbenbroek, sonder oir, hadde te Wyve Juffrouw *Barta Storms* te Delf.

Juffrouw *Alijd van Abbenbroek*, hadde getrout Mr. *Nicolaas Camerling*, Raad in den Hage, gestorven anno 1586. nalatende kinders.

CLAAS VAN ABBENBROEK, Gerritsz. soone, stierf anno 1607. nalatende,

CLAAS VAN ABBENBROEK, Heer van Abbenbroek voor 't vierde deel, hadde getrout Juffrouw *Maria vander Nyenburg*, Cornelis dochter; hy wan

Claas van Abbenbroek.

't Wapen van Abbenbroek, is een Broek, het voerlaken Gout, op een Silver Velt. Woert een Silvere Fasce of Balk, onder en boven Zaags gewijse in een Root Velt. Scharrenberg 3. Swarte Sterren op een Silver Velt, 't welk sommige met malkander gequartileert hebben.

ADRICHUM.

92 DE Heeren van Adrichum sijn gesproten uyt den Huyse van Brederode, en wert geseid dat *Ludolf van Adrichum* vermelt anno 1086. een soon geweest is van *Dirk de II.* Heer van Brederode.

GOOSWYN VAN ADRICHUM, Ludolfs soon, wert vermelt anno 1130.

LUDOLF VAN ADRICHUM, wert vermelt ten tijde van Diderik de VI. Grave van Holland, onder de Edele Schiltknapen, al voor den jare 1157.

GOOSWYN, soone van Ludolf van Adrichum, heeft geleeft in 't jaar 1161.

FLORIS VAN ADRICHUM, Ridder, leefde omtrent den jare 1300. hy wan,

NICOLAAS VAN ADRICHUM, Schiltknape, die troude Juffrouw *Geertruyt van Diemen*, die 1342. sterf, en wan

FLORIS VAN ADRICHUM, Ridder, overleden anno 1361. hadde te Wyve Vrouwe *Lijsbeth van Sanen*, sterf 1395. nalatende *Floris van Adrichum*, die seer oud werde, en hadde te wyve Juffrouw *N. van Bakel*, en wan 4. soonen.

Symon, sijnen Leenvolger.

Claas van Adrichum, Burgemeester van Haarlem, alwaar hy met *Hugo Albout*, in eenen oploop van de Cabbeljausche in sijn Huys aangevochten wert 1444.

Simon van Adrichum den jongen, was tegen sijn broeder van de Cabbeljausche partye.

Willem van Adrichum, hadde te wyve Juffrouw *Beatrix van Loendersloot*, en wan elf dochters, onder ander een troude *Philips Sayt*, een ander hadde *Balthazar van Buyren*, een ander troude *Arent Piek* in Gelderland, een ander hadde te man *Willem van Bloemendaal*, te Vyanen &c.

SIMON VAN ADRICHUM, besitter van de Ridderlijke Hofstede van *Adrichum* of *Arcum*, by de Beverwijk, vermelt anno 1455. sterf mede seer oud 1485. hadde te wyve Juffrouw *Lijsbeth van Duvenvoorde*, sy sterf 1475. en wan

Floris van Adrichum, Balliuw van de Beverwijk, sterf sonder oir, anno 1500.

Arent van Adrichum, volgt.

Heer *Claas van Adrichum*, werde anno 1476. Abt van Egmont.

ARENT VAN ADRICHUM, Symonsz. sterf anno 1504. hadde te wyve Juffrouw *Agata Suys*, Pieters dochter te Rijswijk, sy sterf anno 1538. en hadden te samen

PIETER VAN ADRICHUM, die anno 1528. oud maar 26. jaren, de leste mansoir, sterf, nalatende by sijnen wyve Juffrouw *Alijd Ramp*, van Haarlem, een dochter Juffrouw *Clara van Adrichum*, die te man hadde *Jacob vander Does* te Leyden; hy sterf anno 1577. sy 1567. en hadden te samen veel kinders. Dese *Pieters* susters waren, Juffrouw *Cornelia*, Nonne in de Beverwijk, die Latijn konde spreken. Juffrouw *Lijsbeth*, Nonne te Koninkxvelt, en de oudste Juffrouw *Willemijn*, die de Hofstede van Adrichum besat, en hadde te man *Lieven van Burg*, Burgemeester tot Zierikzee, alwaar sy beyde anno 1556. gesturven zyn, nalatende eenen soone, *Anthonis van Burg*, Burgemeester te Zierikzee, en besitter van den Huyse van Adrichum, 't welk hy weder dede van nieus optimmeren. Hy sterf te Dordrecht 1579. alwaar hy getrout hadde Juffrouw *Cornelia Schiltmans*, mede aldaar overleden anno 1578. nalatende 3. kinders, alle 3. geboren te Dordrecht, als *Cornelis van Burg*, Burgemeester te Zierikzee. Hy troude Juffrouw *Regista Hoppers*, dochter van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Heer Joachim Hopper, Heer van Daallem, &c. Sy ſterf 1594. hy in September 1618. op Adrichum, nalatende *Anthonis van Burg*, en Juffrouw *Kornelia van Burg*, 2. Juffrouw *Agatha van Burg*, hadde te man *Jan*, Heer vander Mijle; ſy ſterf 1576. te Dordregt, nalatende 5. kinderen. 3. Juffrouw *Maria van Burg*, woonende op haren Huyſe van Adrichum ongehout.

Ik bevinde dat van deſe naam noch geleeſt hebben WILLEM VAN ADRICHUM, anno 1402. genoemt by Hertoch Albregt Grave van Holland onder de 33. goede Knapen.

Noch FLORENS VAN ADRICHUM, Arnouts ſoone, anno 1319.

WILLEM VAN ADRICHUM, Diedwijns ſoone, anno 1405.

GERRIT VAN ADRICHUM, Leenman der Graaflijkheid van Holland, anno 1513.

Noch GERRIT VAN ADRICHUM vermelt anno 1457.

JAN VAN ADRICHUM, Schepen in Haarlem, anno 1460.

PIETER VAN ADRICHUM, Alias van Dorp, tot Haarlem.

FLORIS VAN ADRICHUM, en Adriaan van Doernenburg, Mannen der Graaflijkheid van Holland, anno 1483.

WILLEM VAN ADRICHUM, bezegelt met Ysbrand van Sparnewoude, ſijne borge, een brief anno 1451. tot Leiderdorp.

FLORIS VAN ADRICHUM, van welke gementioneert wert *in Litteris Domini Reinaldi de Brederode*, van vier Morgen, ten behoeve Heeren Jans van Groenevelt anno 1380.

BADELOGE VAN ADRICHUM, Abdiſſe van Lewenhorſt, vander Ciſtercijnen Ordre, anno 1373.

ELISABETH VAN ADRICHUM, Abdiſſe van Koninxvelt by Delft, vander Premonſtreiten Ordre, anno 1540.

Die van Adrichum voeren het Wapen van Brederode, gebroken met een ſwart Rayken, in een Schildeken van ſilver, op de borſt van de Leeuw.

AEMSTEL.

93 DE Heeren van Aemſtel hadden hare Heerlijkheden omtrent den Amſtel, als Amſteldam, daar nu de Stad gebout is, Amſtelveen, Ouwerkerk, anders Oud Amſtel, Diemen, Sloten, &c. daar van ſy Grond-eygenaars waren, en de Heerſchappye voerden. Dit is een ſeer oud geſlagt geweeſt, al voor het jaar 1000. bekent, want in de lijſt van de Leengoederen en andere innekomen der Kerke van Utrecht, by Adelbolt de XIX. Biſſchop van Utrecht, in den jare 1021. doen verniewen, werden by den ouden Chronijk-ſchryver van Holland *diviſ. 7. cap. 14.* onder anderen mede verhaalt, die Heere van Amſtel; deſelve lijſte wert mede in de Latijnſe Tale bygebragt, by *Joann. à Leyd. Holl. Chron. lib. 9. cap. 10.* en by *Willem Heda ſub Adelboldo Epiſcopo XIX.* doch deſelve ſchijnt aldaar maar ſtuks wijſe voortgebragt, begrypende maar alleen de Officianten Vaſallen van den Biſſchop van Utrecht, en eenige harer goeden daar onder verpligt, als waren den Hertoch van Braband des Biſſchops Hofmeeſter.

Den Grave en Voogd van Gelder, des Biſſchops Jager-meeſter.

Den Grave van Holland, des Biſſchops Maarſchal.

Den Grave van Kleve, ſijn Kamer-heer.

Den Grave van Benthem, ſijnen Kamerling ofte Poortwagter.

Den Heere van Kuyk des Biſſchops Schenker.

Ende den Heere van Goor, des Biſſchops Wapendrager.

Sonder datter by deſelve Latijnſe Bullen eenige andere Vaſallen, die gene Hofdienſten hadden, en Bedienden werden uytgedrukt, dewelke by den Hollandſen Chronijk-ſchryver in een groot getal werden bygedaan. Daar uyt dan wel te ſien is, hoe de Biſſchoppen van Uttecht, haar niet alleen in Staats ſaken benevens andre Koningen en Princen hebben ſoeken te verheffen, maar ook de gantſe gemeente haar Vaſallagie en dienſtbaarheid hebben ſoeken te onderwerpen, en de voornaamſte heerlijke goederen onder haar te ſlepen; als noch breder te ſien is by de lijſt van de goederen, en innekomen van de goederen van Sint Maartens-Kerk aldaar, al omtrent het jaar 800. gevonden, dewelke mede by den ſelven Heda, onder Odilbald de XII. wert vertoont en bygebragt, begrypende ontallijke ſchatten en goederen in het hert van het Land gelegen; Soo dat geen wonder is, dat daar over groten twedragt en oorlog is ontſtaan.

De eerſte Heeren van Aemſtel die met de naam bekent ſtaan, ſijn geweeſt *Egbert* en *Godefrid van Aemſtel*, dewelke in ſekren brief van *Andreas* de XXV. Biſſchop van Utrecht, in 't jaar 1131. voor getuygen bekent ſtaan. Van deſe *Godefrid* wert nergens meer gewag gemaakt als by *W. Heda*, in 't leven van Diderik de II. en XXXII. Biſſchop van Utrecht, die verhaalt dat hy ergens heeft geleſen, dat na deſen Diderik, *Godefrid van Aemſtel* tot Biſſchop ſoude verkoren ſijn, doch ſeid hy ſelf, dat hy van ſijne daden noch het einde van ſijn leven noyt jets heeft kunnen vinden; en wert daar van by *Johann. Beka* en andre geen gewag gemaakt; hy moeſt ook al over de 80. jaren oud geweeſt zyn, want dit moeſt geſchied ſijn na het jaar 1198. daar deſen *Godefridus* al in 't jaar 1131. ten minſten twintich

jaren oud sijnde, over den voorverhaalden brief van Bisschop Andries ter getuyge gestaan heeft. Maar
van *Egbert van Aemstel* vindmen dat hy noch over verscheide andere briven der Utregtse Bisschoppen
gestaan heeft, als in den jare 1145. en 1156. Had geduyrige twist met den Bisschoppen, over het besit
sijner goederen, daar over ook verscheide dadingen sijn gemaakt geweest. Hy hadde noch een broe-
der, genaamt *Diderik*, van dewelke die van het geslachte van *Bevere* gekomen zyn. Sommige
willen dat dit de Vader geweest is van den eersten *Gijsbert van Amstel*, doch meer by gissing als na
waarheid, om dat de jaren vry veel verschillen, mogelijk door Willem van Goudhoven misleid,
dewelke in de Geslagt-Rekenig van de Heeren van *Aemstel*, desen *Egbert* den eersten Heer van *Aem-*
stel stelt, op het jaar 1155. die nochtans na onse rekening omtrent en met het jaar 1100. al moet geleeft
hebben. Het zy dan soo dat *Gijsbert* den I. dier name de navolger achter *Egbert* geweest zy; van hem
wert vermaant op het jaar 1176. was mede in de Slag voor Koevoerden, anno 1227. daar hy gevangen
wiert, sedert welken tijd weinig van hem vermelt wert. Hy liet twee soonen na, den oudsten ge-
naamt *Engelbregt*, en den jongsten *Willem*.

ENGELBREGT, den oudsten soon van *Gijsbregt*, leefde in 't jaar 1203. sedert welken tijd
weinig van hem vermaant wert; liet drie kinderen na, een dochter, genaamt *Badeloge*, troude met *Wil-*
lem van Egmond, den I. dier name; een soon *Gijsbert* genaamt, den II. dier name, wiert genomt
Stedehouder van Amsteland; en noch een soon *Ægidius*, die volgens waarschijnlijk gevoelen van
Arnoldus Bucchel de Vader was van Gosuin de XXXVII. Bisschop van Utrecht, anno 1249. de-
welke by Goudhoven te onrecht voor een soon van *Willem*, jonger broeder van *Engelbert* gestelt wert,
daar van in de Hollandse Chronijk *divis.* 18. *cap.* 16. *Joann. a Leyd. Chron. lib.* 23. *cap.* 18. *Johan Beka*,
en *Wilhelm. Heda sub eod. Episcopo XXXVII.* en op deselve *Arnold. Bucchel.*

GYSBREGT de II. dier name Heere van Aemstel, troude omtrent het jaar 1210. met *Be-*
trande, *Heeren Jans dochter van Yſſelstein*, daar door de Heerlijkheid van Yſſelstein aan dit Geslagt
kwam; Goudhoven meent, dat hy anno 1225. gestorven is, maar heeft noch na het jaar 1228. ge-
leeft, als blijkt uyt sekren brief door Arnold. Bucchel op de Stigtse Chronijk van W. Heda aangewe-
sen, van den jare 1228. daar hy als getuyge over gestaan heeft.

Desen *Gijbregt* liet naar vier kinderen.

GYSBERT den III. dier name, Heer van Aemstel; 2. *Arent van Aemstel*, die de goe-
deren van Yſſelstein besat, en daarom de naam van Yſſelstein mede voerde, de derde was *Wil-*
lem van Aemstel, Proost van St. Jan van Utregt, overleden in 't jaar 1292. de vierde was *Otto van*
Aemstel, dog daar van wert weinig of geen vermaan gemaakt, die men meent dat een soon nagelaten
heeft, *Wouter* genaamt, dewelke anno 1275. met de dochter van *Willem van Bronkhorst* in Gelderland
getrout was.

Desen *Gijsbert van Aemstel*, door misleidinge van Herman van Woerden, mede schuldig aan het
Verraat van Gerrit van Velsen, tegens Graaf Floris, heeft benevens andere mede-schuldigen ook het
Land moeten ruymen, en alle sijne goeden verlatende, buytens Land in sijn hogen ouderdom in gro-
te armoede sijn leven eyndigen, sonder datmen kan weten waar hy hem heeft onthouden. Terwijl hy
benevens Woerden, Velsen, en eenige andere, met alle hare bloedvrinden, ten sevenden lede be-
staande, gebannen, en alle sijne goeden ten behouven van de Graaflijkheid verbeurt verklaart wier-
den, en om haar gedachtenis t'enemaal uyt te roeyen, hunne Wapens over al waar datse stonden of
hingen, afgehaalt, uytgeslagen, verbroken en vernietigt, soo dat alle den Adel die de Wapenen
van dese drie Geslagten voerden, of eenige teykens daar van in hunne Schilden hadden, die moesten
achterlaten en uytdoen. Soo nochtans dat het selve wel enigsints is verduystert, doch niet t'enemaal
achter gebleven; want Heer *Arent van Aemstel*, de tweede soon en broeder van *Gijsbregt*, hadde hem
noyt met de saken van sijn broeder bemoeyt, en als besitter van de goederen van Yselstein, van sijn
Moeders wegen, al voor die tijd de Naam en het Wapen van Yſſelstein aangenomen, en dat van Aem-
stel verdeelt; het welk onder het selve Geslagt alsoo is gebleven, en by de sommige daar na den naam
selfs van Aemstel hervat; welk Geslagt van Heer *Arent van Aemstel*, en *Yſſelstein*, dapper vermeerdert,
en met de voornaamste Adelijke Geslagten van het Land verknogt is; als sijn die van *Yselstein*, *Mijn-*
den, *Kronenburg*, *Ruweel*, *Engelen*, *Vlijmen*, *Loenen*, *Loendersloot*, *Bronkhorst*, *Taats van A-*
merongen, *vander Does*, *Kulenburg*, *Merwede*, *Ruytenburg*, *Lanskroon*, *Merenburg*, *Scherpen-*
seel, *Sparenwoude*, *de Waal van Vronestein*, *Schroyestein*, *Nievelt*, *Mathenesse*, *Oostrum*, *van*
Rossum, *Lienden*, *Hekeren*, *Manternach*, *Ysendoorn*, *vander Pol*, *Raaphorst*, *Swieten*, *Boekhorst*,
Menrode, *Uyteneng*, *Dorenburg*, *Drakenburg*, *van Gent*, *vander Molen*, *Ligtenburg*, *Ben-*
schop, *Snellenburg*, en andere meer. Of desen *Gijsbert van Amstel* getrout is geweest, en kinderen
heeft nagelaten weetmen niet, als datmen leest van eenen *Arent van Aemstel*, desselfs soon, echt of
onecht, dewelke met Heer Jan van Renesse, en Herman van Woerden, soo sommige daar by doen,
in 't omslaan van de Boot by Kuylenburg, in 't jaar 1304. verdronk.

Heer ARENT, is dan de eenigste dewelke kinderen heeft nagelaten, soo dat alle die gene, de-
welke hun vermeten van de Heeren van Aemstel afkomstig te zyn, van desen Tak van Heer *Arent*
van Aemstel en *Yselstein*, sijn afgedaalt, hy troude met des *Heeren van Heukeloms* dochter, sterf anno
1298. en liet naar 4. Soonen, als

Amelis van Amstel, volgt.

Gijsbert van Yselstein, Ridder, leefde anno
1324. en hadde te wyve Vrouwe *Maria van A-*
vennes, dochter van Heer *Guy*, Bisschop van

Utregt, en wan Heer *Arent van Yselstein*, Rid-
der, leefde anno 1350. hy liet na, als sommige
seggen, een dochter Vrouwe *Guyotte van Ysel-*
stein, dewelke andere seggen dat sijn suster was,

en hadde te man *Jan*, Heer van Egmont, die sy Yselsteyn ten Houwelijk bragte.

Otto van Yselstein, hadde te wyve d'Erfdochter des Heeren van Beverwaart, anno 1354.

Herbaarn van Yselstein, besat de goederen van den Bosch in Goylant. Van desen sijn nakomelingen sal op sijn plaatse geseyt werden.

Heer AMELIS VAN AEMSTEL, besat de goederen van Mijnden, daar sijn nakomelingen afgenoemt wierden, tusschen Utregt en Amsteldam op de Vecht, en wiert te Leen gehouden van Holland. 't Sijnen tijde leefde Heer *Arent van Aemstel*, die anno 1304. by Beusechum in de Lekke verdronk, met Heer *Jan van Renesse*, &c. Heer *Amelis* voorsz. leefde anno 1300. en wan,

Heer WOUTER VAN MYNDEN, Ridder, leefde anno 1318. hy hadde een broeder, wiens dochter te man hadde *Maurijn vander Does*, by Leyden, den welken in een Hantvest van 't jaar 1326. wert genoemt Vooght van de kinderen van Heer *Wouter*, sijns ooms Heeren *Amelis* soone van Mijnden; hy wan

AMELIS, Heer van Mijnden, was anno 1348. Capiteyn van de Hollanders, in den Stryd by Emenes, daar hem de Stigtse gevangen kregen, sterf anno 1352. hadde te wyve Juffrouw *Lutgarde vander Merwede*, en wan

Heer WOUTER VAN MYNDEN, Ridder, vermelt anno 1363. 1387. en op de Vriesen met Hertog *Aalbert* anno 1396. leefde noch anno 1424. seer oud; Hy kogte het huys met de goederen van Ruweel, en hadde te wyve Vrouwe *Judith*, Heeren Huberts dochter van Culenborg, Ridders, en wan

AMELIS, Heere van Mijnden en Ruweel, anno 1436. hadde getrout een dochter Heeren Henrikx van Kroonenburg, welke Heerlijkheid hy daar na kochte van sijns Wijfs broeder; hy liet naar

AMELIS, Heer van Mijnden, Kroonenburg, Ruweel, Engelen en Vlymen. In sijnen tijde leefde *Jan van Aemstel van Mijnden*, die anno 1466. troude Iuffrouw *Alverade*, Heer Baartouts dochter van Assendelft. *Amelis* voorsz. nam aan te voeren de volle Wapenen van Aemstel, verlatende die van Yselsteyn, die een weynig anders zyn, meynende dat de verandering gekomen was, vermits de conspiratie van *van Velsen*, daar nochtans Heer *Arent van Yselsteyn*, een van sijn voor-ouders, die veranderinge (als een jonger soone) alsoo voerde voor de conspiratie van *van Velsen*, anno 1288. had te wyve Iuffrouw *Jenne van Yselsteyn*, anno 1438. en wan veel kinderen, als

Anthonis, Heere van Kroonenburg, volgt.

Amelis van Mijnden, stierf Student.

Heer *Herbaarn van Mijnden*, Dom-kanonik t'Utregt, leefde anno 1500.

Heer *Hubert van Mijnden*, Ridder ten Duytschen huyse t'Utregt.

Iuffrouw *Lijsbeth van Mijnden*, hadde te man *Egbert Haak van Rutenburg*, in Over-Yssel, anno 1475. sy sterf anno 1506.

Iuffrouw *N. N.* beyde Nonnen te Wijk.

Iuffrouw *Machtild* en *Margriet van Mijnden*, beyde Nonnen te St. Servaas tot Utregt, en gestorven anno 1483.

Iuffrouw *N.* Nonne tot Aemsteldam.

Iuffrouw *N.* Nonne van St. Brigitten Order te Soest.

Christoffel van Mijnden, sterf Jongman te Brugge, in dienst der Vrouwe van Gruythuysen.

Wouter van Mijnden, Heere van Ruweel, hadde te wyve Iuffrouw *N. van Meerenburg*, tot Utregt, en wan 2. soonen; *Kornelis*, den outsten, Heere van Ruweel stierf, anno 1548. en hadde getrout Juffrouw *Joanne van Scherpenseel*, uyt de Veluwe, en wan 1. *Wouter van Mijnden*, Heere van Ruweel, 't welk hy verkochte, wert hernoemt *Kornelis* naar den Vader, doe dien sterf; hy hadde te wyve Iuffrouw *Jozijne van Spaaarnwoude*, by Haarlem, die sterf Weduwe anno 1600. en hadden gewonnen *Geerit van Mijnden*, die Jongman sterf, en Juffrouw *Joanne van Aemstel van Mijnden*, die anno 1582. troude *Frederik de Waal van Vronesteyn*, die anno 1607. sterf, nalatende *Geerit van Vronesteyn*, die anno 1608. troude sijn nichte Iuffrouw *Willemijn van Aemstel van Mijnden*. 2. *Herbaarn van Mijnden Woutersz.* voornoemt jongste soon, hadde te wyve Iuffrouw *N. van Schroyesteyn* t'Utregt, en wan daar by vier kinders, als *Wouter van Aemstel van Mijnden*, die anno 1612. tot Yselsteyn sonder kinders in soberen staat overleden is, en te wyve hadde gehad Iuffrouw *Antonia van Wijrssen*, overleden anno 1604. *Philips van Aemstel*; Iuffrouw *Anna* en Iuffrouw *Peternelle van Mijnden*, eertijds Nonne te Koninkxvelt, en overleden 1598.

ANTHONIS VAN MYNDEN, Heer van Croonenburg, Loenen en Loendersloot, *Amelis* oudste soon, kochte Loendersloot van *Joost van Sweten*, hy hadde te wyve Iuffrouw *Lijsbeth van Nievelt*, Jacobs dochter, de Moeder was des Burggraven dochter van Montfoort, en hebben gewonnen,

Amelis, Heere van Kroonenberg, volgt.

Heer *Wouter van Mijnden*, Land-commandeur ten Duytschen Heeren Ordre t'Utrecht, sterf anno 1536.

Jacob van Mijnden, Heer van Loendersloot, van dewelken hier na breeder sal volgen.

Iuffrouw *Oda van Mijnden*, hadde te man *Ernst van Ysendoorn*, in Gelderland.

AMELIS VAN MYNDEN, Heere van Kroonenburg en Loenen, wiert anno 1526. uyt Utregt verdreven uyt partyschap; hy troude eerst Iuffrouw *Klementia van Mathenesse*, daar na Iuffrouw *Elburg vanden Boetzelaar*, des Heeren dochter van Asperen.

Hy wan by d'eerst Vrouwe,

Anthonis, sijn navolger.

By de tweede,

Christoffel van Aemstel van Mijnden, Kanonik

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

nonik te Sint Peeters t'Utrecht, ſterf anno 1549.

Jan van Aemſtel van Mijnden, ſterf anno 1587. ſonder oir; hadde te wyve Iuffrouw *Maria Taats van Amerongen*, die leefde noch in den jare 1607. ſeer oud zynde.

ANTHONIS VAN AEMSTEL VAN MYNDEN, Heer van Kroonenburg, troude Iuffrouw *N.* dochter van *Steven van Ruytenberg*, Heer van Cabbau, en van Iuffrouw *N. van Lantskroon*, en wan

Anthonis, ſijnen navolger.

Iuffrouw *N. van Mijnden*, hadde te man *Niclaas van Oeſtrum*, ſonder kinders.

Mr. *Amelis van Mijnden*, Raad te Aarnhem in de Cancelrye van Gelderland, daar na in den Hoogen Raad in den Hage, alwaar hy ſterf anno 1593. oud 62. jaren; hadde eerſt getrout Iuffrouw *N. N.* te Leuven in Brabant, en wan daar by *Anthonis van Aemſtel van Mijnden*, Domkanonik t'Utregt, die ſterf anno 1613. daar na troude hy Iuffrouw *Maria van Scharpenzeel*, en wan daar by Iuffrouw *Maria*, dewelke overleden is anno 1603. en *Amelis van Aemſtel* ſterf in den Hage ſonder kinders anno 1597.

ANTHONIS VAN AEMSTEL VAN MYNDEN, Heere van Kronenburg en Loenen, was anno 1570. in de Staten van Holland; en hadde te wyve Iuffrouw *N. van Yſendoorn* uyt Gelderland, dochter van *Ian van Yſendoorn*, en van Iuffrouw *N. van Roſſum*, en wan

Amelis van Aemſtel van Mijnden, ſterf Jongman.

Iuffrouw *Martina van Aemſtel*, ſterf ſonder oir, hadde te man *N. van Holſwyler* uyt Duytſland.

Iuffrouw *Clementia van Aemſtel*, Vrouwe van Kroonenburg, hadde te man *Frans van Lienden*, Heere van Hemmen in Gelderland, ſy ſterf anno 1597. en wan eenen ſoon *Anthonis van Lienden*, Heere van Kroonenburg; hy wert anno 1618. beſchreven onder de Heeren Staten van Holland, met de Heeren van Raaphorſt, van Sweten, en vander Boekhorſt. Hy hadde getrout Iuffrouw *N. van Steprade*, te Doddendaal by Niemmegen, anno 1611.

Iuffrouw *Willemijn van Aemſtel van Mijnden*, troude *Steven van Lienden*, Heere van Synderen, oudſte broeder van *Frans* voorſz. en wan veel kinders, onder anderen Iuffrouw *N. van Lienden*, die troude *N. van Heekeren*, Capiteyn uyt Gelderland. Iuffrouw *Anna van Lienden*, die anno 1607. troude *Franciſco de Aquila van Gamboa*, uyt den Lande van Biskayen. Iuffrouw *Jozijne van Lienden*, en meer andere.

Iuffrouw *Willemijn van Aemſtel*, de jongſte, die troude *Frederik van Nievelt van Geereſteyn*, en wan kinders.

Iuffrouw *N. van Aemſtel*, troude *N. van Martenach*, uyt het Sticht van Keulen, en wan *Jan* en Iuffrouw *Amelia van Martenach*.

Iuffrouw *N. van Aemſtel*, troude haren neve *Aalbert van Yſendoorn*.

Iuffrouw *N. van Aemſtel van Mijnden*, hadde te man *Otto van Poel*, te Wamel in Gelderland, en wan kinders.

JACOB VAN AEMSTEL VAN MYNDEN, Heere van Loenderſloot, jongſte ſoone van *Anthonis*, Heere van Kroonenburg, en van Iuffrouw *Lijsbeth van Nievelt*, was Capiteyn op 't Slot te Leeuwaardeu in Vrieſland, anno 1523. hadde te wyve Iuffrouw *Joanna van Nyenrode*, Weduwe *Vrederijkx van Drakenburg*, ſy ſterf anno 1542. en wan

JACOB VAN AEMSTEL VAN MYNDEN, Heer van Loenderſloot, hadde te wyve Iuffrouw *Philippote Vyteneng*, die ſterf ſeer oud van jaren anno 1616. Hy hadde een broeder *Anthonis*, Dom-kanonik t'Utregt, die ſterf in den jare 1566.

JOOS VAN AEMSTEL VAN MYNDEN, Heere van Loenderſloot, ter Aa en Oukoop, geboren naar de doot van *Jacob*, ſijnen Vader voornoemt. Hy ſterf anno 1615. hadde te wyve Iuffrouw *Willemijn*, Erfdochter van *Sweer van Voorſt van Dorenburg*, en van Iuffrouw *Joſijne van Gent*, en heeft gewonnen,

Jacob, ſijn navolger.

Sweer van Aemſtel van Mijnden.

Iuffrouw *Jozijne van Aemſtel van Mijnden*, troude anno 1598 *Niclaas van Bronkhorſt*, Heere van de Stad, die anno 1606. ſterf, en wan 2. kinders.

Iuffrouw *Willemijn van Aemſtel van Mijnden*, hadde te man *Geerit de Waal van Vroneſteyn*.

Iuffrouw *Jenne van Mijnden*, &c.

JACOB VAN AEMSTEL VAN MYNDEN, Heere van Loenderſloot, troude anno 1615. Iuffrouw *Maria*, Erf-dochter van *Gerrit van Sparenwoude*, te Vyanen; en wan

Jooſt van Aemſtel van Mijnden, Heer van Loenderſloot, Oukoop, en ter Aa, die trout Vrouwe *Odilia van Waſſenaar van Warmont*, dochter van Heer *Iacob*, en Vrouwe *Philippa van Matheneſſe*; hadden gewonnen 1. Juffrouw *Maria Johanna*, Erf-dochter en Vrouwe van Loenderſloot, die troude Heer *Pieter Reyndert van Stepraat*, Vry-heer van Doddendaal, Duſtervoorde. 2. Juffrouw *Jaqueline*, jonk geſtorven. 3 Juffrouw *Ioſina van Aemſtel van Mijnden.*

Gerrit van Aemſtel van Mijnden, volgt.

Iuffrouw *Philippa van Aemſtel van Mijnden*, trout Heer *Barent*, *Heer van en tot Rijſenburg*, ſoon van Heer Juſtus en Vrouwe Geertruyt van Reneſſe van Moermont, volgens Huwelijkſe-voorwaarden van dato den 26. Auguſtus 1638. en hadden gewonnen Jonkheeren *Willem*, *Jacob*, en *Jooſt van Rijſenburg*, alle ongetrout geſtorven. Heer *Iacob* voorſz. op den 22. February 1681. ſijnde de laatſte manſoir van die Familie met ſijn Wapens begraven; daar benevens een dochter Juffrouw *Geertruyt van Rijſenburg*, Erf-dochter en Vrouwe van Ryſenburg, trout Heer *Kornelis François van Heemskerk van Bekeſteyn*, Vry-heer van Incourt en Longueville, Heer van Perſijn; volgens

gens Huwelijkse-voorwaarden van den 21. April 1672.

Juffrouw *Kunegunda van Aemstel van Mijnden*, trout Heer *Elbert van Voest*, Heer van Schoenderbeek, soon van Heer *Reynder* en Vrouwe *N. van Ysendoorn*; en wan Jonkheer *Elbert* *Sweer Reydert van Voerst*, Heer van Schoenderbeek, die trout Juffrouw *Machtelt Adriana de Baar*, Ert-dochter van Heer *Wilhelm* en Vrouwe *Anna Iuliana de Renesse*.

Juffrouw *Maria van Aemstel van Mijnden*, dewelke ongetrout is komen te overlijden.

GERRIT VAN AEMSTEL VAN MYNDEN, Heer van Dorenburg, Zuylenburg, &c. trout Vrouw *Anna van Brakel*, dochter van Heer Assuerus en Vrouw Anna Mom; en wan

Iacob van Aemstel van Mijnden, Heer van Zuylenburg.

Juffrouw *Kornelia van Aemstel van Mijnden*.

Het oude Wapen van de Heeren van Aemstel is geweest vier swarte Balken op een Vergult ofte Goud Velt, het welk na de dood van Grave Floris voor een tijd is verandert, en gelijk als voor dien tijd wel meest met dat van Yselstein vermengt. Het Wapen van Yselstein was een Gout Velt, met een uytgaande geschakelt, Sint Andries Kruys, dat sommige voor Molewieken hebben aangesien, waar van dat Amsteldam een Swarten opgaanden Baar met drie sodanige Kruyssen of Molewieken heeft aangenomen en behouden. Gelijk ook dat van Amsterveen en Ouderkerk mede onder de Heeren van Aemstel behoort hebbende, is verandert met twee Swarte dwersbaren op een Goud Velt, daar op drie en twee, en in het ander drie en eene sodanige Kruysen; en het Wapen van Aemstel en Yselstein was van vier Swarte dwersbaren op een Gouden grond, met het St. Andries Kruys van Yselstein daar overgaande.

ALBLAS.

94 OTTO VAN ALBLAS, Ridder vermelt t'Utregt, anno 1219. liet na by Vrouw *Badeloge N.* sijn Huysvrouw,

HENRIK VAN ALBLAS, Knaap, 1255. daar na Ridder; hadde getrout Vrouw *Agnes vander Merwede*, welke vermelt wert anno 1280. hertrout te sijn aan *Jan de Wena*; Van desen *Hendrik van Alblas* is de volgende Brief:

NOS JOHES MILES DNS DE ARKEL ET WILHELMUS DNS DE BREDERODE NOTUM FACIMUS UNIVERSIS PNA VISURIS Q NOS DNO HENRICO DE ALBLAS IN TERRA QUÆ VOCATUR TEUTONICE CORTEGRAVE QUA TENET IN FEUDO DE DNO DE BREDERODE CONTULIMG TRANSITUM AQUÆ IN FOSSA SLEM TERRÆ NRÆ EX UTRAQ PARTE INPPETU OPTINENDU, UT AUT HOC RATUM ET FIXU PMANEAT PNTEM LRAM PDTO HENRICO SIGILLU NRORU MUNIMINE CONTULIMUS ROBORATA. DATU AN DNI M. CC. LXIV. IN VIGILIA BEATI BARTOLOMEI.

't Welk geheel uytgeschreven sijnde, aldus gelesen moet werden.

Nos Johannes miles Dominus de Arkel, & Wilhelmus Dominus de Brederode, notum facimus universis præsentia visuris, quod nos Domino Henrico de Alblas in terra, quæ vocatur Teutonice Cortegrave, quam tenet in feudo de Domino de Brederode, contulimus transitum aquæ in fossam similem terræ nostræ ex utraque parte in perpetuum optinendum; ut autem hoc ratum & fixum permaneat, præsentem Literam prædicto Domino Henrico sigillorum nostrorum munimine contulimus roboratam. Datum Anno Domini M. CC. L XIV. in Vigilia beati Bartholomei.

HENDRIK VAN ALBLAS voorsz. liet na

JOHAN VAN ALBLAS, hy had 1273. tot Voogden *Iohan van Aldenburg*, en *Gerrit vander*

vander Merwede, zynen oom, en 1279. eenen *Everdijk*. Hy ontfing 1288. van 't Capittel van St. Marien t'Utregt, de Thienden in Alblas, die sijn Vader mede hadde bezeten. Noemt 1311. *Gysbert van Nyenrode*, Knape, sijnen swager, en zegeld met selven. Liet na

Gysbrecht van Albas, volgt.

Juffrouw *N. van Alblas*, die troude *Gijsbregt van den Bossche*, uyt het Geslacht van Ysselstein en Aemstel; die by haar wan, *Engelbregt van den Bossche*, Knape, vermelt 1344. die na liet *Huge van den Bossche*, vermelt Collateur van de Proeven op 't H. Kruys, in St. Pieters Kerk te Leyden; wan by Juffrouw *Geertruyt*, *Willem Veens* dochter, Juffrouw *Lijsbeth van den Bossche*, Huysvrouw van *Floris van Montfoort*.

GYSBREGT VAN ALBLAS, Knape, zegelde de vijf Ruyten, benevens malkanderen, in 't midden van den Schilt, 1329.

Vrouw MABELIA, dochter Heeren *Iacobs van Lichteberg*, Ridders, wert vermelt Vrouw *van Alblas*, 1388.

JAN VAN ALBLAS, Reyersz. Schepen in Dordregt, 14... Hadde ten Echte Juffrouw *Maria Hallingh*, Heeren *Cleys* dochter; wan

WILLEM VAN ALBLAS, Heeren *Iansz*. Ambachts-heer van de Mijl, en Dubbeldam, geworden by koope tegens d'Heer *Hendrik vander Mijle*, Ambachts heere van de Mijle, en Dubbeldam, 1496. St. Anthonis Polder, Burgemeester in Dordrecht, 1494. en 1502. Schepen, 1484. Hy wert 1502. op Straat door *N. vander Does*, Prieter, doorsteken. Hadde ten Echte Juffrouw *Maria van Drenkwaart*, Heeren *Willems* dochter, Burgemeesters. Liet na:

Meester *Kornelis van Alblas*, Deken ter Grooter-Kerk, sterf 1540. December 22. begraven in 't Hooge Koor, met sijn vier Stam-Deelen,

ALBLAS. **DRENKWAART.**

ALBLAS.

HALLINGH. **PALLAAS.**

Willem van Alblas, Heeren *Willemsz*. Schepen, 1544. Acht, 1530 hadde getrout Juffrou *Kornelia Oem Iacobs* dochter; hy sterf 1550. sonder oir.

Juffrouw *Margrita van Alblas*, Heeren *Willems* dochter, troude *Pieter vander Mark*, *Symonsz*. sterf sonder oir 1552.

Iuffrouw *Geertruyt van Alblas*.

Iuffrouw *Kornelia van Alblas*.

Iuffrouw *N. van Alblas*, waren alle drie Religieusen in St. Aachten Klooster tot Delft.

Ian van Alblas, volgt.

Adriaan van Alblas sterf sonder oir, omtrent den jare 1518.

Juffrouw *Klementia van Alblas*, Heeren *Willems* dochter, troude *Meynart van Segwaart*, *Bartholomeusz*. Schepen in Dordrecht.

Juffrouw *Anna van Alblas*, Heeren *Willems* dochter, troude eerst *Ian van Nyssenburg*; daar na *Huybrecht Tak*, en had by beyde kinderen.

Mr. *Frans van Alblas*, Heeren *Willemsz*. Kanunnik ter Grooter Kerk.

JAN VAN ALBLAS, Heeren *Willemsz*. Ambachts-heer vander Mijle, Dubbeldam, en St. Anthonis Polder, Burgemeester in Dordrecht, 1524. 1541. Schepen, 1516. Acht, 1507. sterf 1541. hadde te wyve Juffrouw *Maria de Jode*, *Adriaans* dochter; en wan

Iuffrouw *Kornelia van Alblas*, volgt.

Iuffrouw *Wilhelmina van Alblas*, Heeren *Ians* dochter, troude *Herman Oem*, *Danielsz*. hadde kinderen.

Iuffrouw *Ermgart van Alblas*, Heeren *Jans* dochter, troude *Pieter Mays*, *Jacobsz*. Schepen in Dordregt.

Vrouw CORNELIA VAN ALBLAS, Heeren *Ians* dochter, Ambachts-vrouwe vander Mijl, Dubbeldam, en St. Anthonis-Polder. Hadde getrout *Arent vander Mijl*, Heeren *Kornelisz*. Burgemeester in Dordregt 1541. Sy sterf den derden van Somer-maant, 1564. en hy overleed 1580. oud 79. jaren, hadden by den anderen 15. kinderen, meest jonk gestorven.

Het Wapen van Alblas sijn vijf Swarte Ruyten op een Velt van Gout.

ALKEMADE.

95 HENDRIK VAN ALKEMADE, genaamt van Poelgeest, Ridder, wert vermelt met sijn broeder *Floris*, in sekere Landrechte van den jare 1320 des sondags na beloken Pinxteren, en hier agter aanvolgende onder de letter A. wan drie soonen,

Ysbrand van Alkemade, volgt.

Dirk van Alkemade, mede in de voorsz. Chartre van anno 1320. vermelt, doch van desen blijkt geen Huwelijk noch posteriteyt.

Floris van Alkemade den jongste, van welke hier onder breder sal volgen.

YSBRAND VAN ALKEMADE, alias van Poelgeest, blijkende by de voorgeciteerde Landrechte de anno 1320. troude Iuffrouw *N. van Groenevelt*, en wan

Hendrik van Alkemade, volgt.

Kerstant van Alkemade, troude Iuffrouw *N. N.* en wan Iuffrouw *Sophia van Alkemade*, welke troude *Iohan Ysebrant van Ysselstein*, blijkende by sekere Acte de anno 1416. alwaar *Ysbrand van Yselstein* voorsz. *Kerstant van Alkemade* sijn

Sweer,

Sweer, in 't Hollands, Schoonvader noemt.

Ysbrant van Alkemade, van welke hier na breder sal gehandelt werden.

HENDRIK VAN ALKEMADE, *Ysbrands* soone, troude Iuffrouw *N. N.* en wan

HENDRIK VAN ALKEMADE, die te wyve hadde Iuffrouw *N. Persijn*, des Heeren dochter van Waterland, hy wan

Willem van Alkemade, volgt.
Jan van Alkemade.
Dirk van Alkemade.
Arnout van Alkemade.
Iuffrouw *Jutta van Alkemade.*

WILLEM VAN ALKEMADE, *Hendrix* soone, hadde te wyve Iuffrouw *Lijsbeth van Zanen*, welke voerde een Root Kruys op een Silver Velt, en wan twee dochters, namentlijk Iuffrouw *Agatha van Alkemade*, die te man hadde *Floris van Alkemade*, *Floris* soon, Ridder, Heer van Engelen en Vlymen, en hadden drie kinders, so als volgen sal ter plaatse daar van Heer *Floris* gesproken sal werden. Ten tweeden, Iuffrouw *Machteld van Alkemade*, troude *Herpert van Foreest*, sonder kinders.

YSBRANT VAN ALKEMADE, derde soon van *Ysbrand van Alkemade*, leefde omtrent het jaar 1370. sijn broeder *Kerstant van Alkemade*, was Schepen tot Delf, anno 1371. en heeft gezegelt met het Wapen van Alkemade; hy wan

DIRK VAN ALKEMADE, troude Iuffrouw *Alijt van Ysselstein*, *Willems* dochter (haar broeder *Ian van Ysselstein* was getrout met Iuffrouw *Sophia van Alkemade*, *Kerstants* dochter voornoemt) gelijk blijkt by brieven gedateert anno 1400. des woensdags na St. Thomas-dach, hier agter gevoegt onder de letter B. en wert de voorsz. Iuffrouw *Alijd* Weduwe van *Dirk Ysbrantsz.* genoemt, blijkende by Chartre, van den jare 1430 den 14. Marty hier na volgende onder de letter C. en het Land daar inne gementioneert, wert ten huydigen dage als noch beseten by die van den Geslagte van Alkemade; hy wan

KERSTAND VAN ALKEMADE, vermeld by Chartre de anno 1455. den lesten January hier agter volgende onder de letter D. hy kofte anno 1450. den 16. April 't Huys en de Hofstede van Lewestein by Voorburg, Leenroerig aan den Huyse van Wassenaar, van *Bartolomeus vander Does*, uyt Zuyt-holland, blijkende by de opdragt de anno 1450. hier agter onder de letter E. Heer *Ian van Wassenaar* noemt hem sijn neve, volgens brieven van den jare 1465. hier naar onder de letter F. hy troude Iuffrouw *Russent de Huyter*, dochter van *Willem* en Iuffrouw *Catharina van Voorhout*, *Pieters* dochter, en wan

DIRK VAN ALKEMADE, die 't voorsz Huys en Hofstede van Lewestein te leen ontfing van den Heer van Wassenaar op den 20. November 1469. hier by gevoegt onder de letter G. hy troude Iuffrouw *Margareta van Overstege*, blijkende by der selver Huwelijx contract van den 15. April 1455. onder de letter H. hy wan,

Kerstand van Alkemade, volgt.

Cornelis van Alkemade heeft nagelaten een soon en een dochter, die sonder kinderen gesturven zyn; dan wert met *Elisabeth van Alkemade*, (de welke getrout was met *Laurens van Delfgau*, *Hendrix* soon,) en *Kerstant* en *Russent van Alkemade*, ook *Dirk* en *Kerstant van Alkemade*, hun vader en grootvader vermelt anno 1496. by brieven onder de letter I. alwaar *Cornelis van Dorp* hun neven noemt, wiens moeder was *Alijd van Alkemade*, uyt de andere branche.

Iuffrouw *Russent van Alkemade*, trout Heer *Pauwels van Amerzoyen*, Pensionaris van Dordrecht, anno 1496.

Iuffrouw *Elisabeth van Alkemade*, trout *Laurens van Delfgau.*

Iuffrouw *Alijd van Alkemade*, trout *Tielman van Dullekom*, Rekenmeester van Holland in den Hage, stierf 1539.

Iuffrouw *Margareta van Alkemade*, Nonne van St. Aagte te Delf.

KERSTAND VAN ALKEMADE, *Dirx* soone, wert verlijd met het Huys en de Hofstede van Lewestein, den 25. February 1492. als blijkt by brieven onder de letter K. was Schepen van Delf anno 1502. Burgemeester 1507. troude Iuffrouw *Maria van Montfoort*, *Michiels* dochter, sy stierf den 18. January, hy den 21, September 1539. liet na

DIRK VAN ALKEMADE, *Kerstants* soone, ontfangt te leen 't Huys en Hofstad van Lewestein, by brieven van den 22. December 1539. onder de letter L. trout Iuffrouw *Cornelia van den Eynde*, Meester *Huygs* dochter, Pensionaris van Delf; hy stierf anno 1574. begraven tot Haarlem, sy 1596. liet na

Kerstand van Alkemade, volgt.

Iuffrouw *Maria van Alkemade*, trout Heer *Arent van Brederode van Rijnestein*, anno 1580. Houtvester van Holland, en stierf sonder oir.

Iuffrouw *Margareta van Alkemade*, ongetrout gestorven.

Iuffrouw *Petronella van Alkemade*, stierf sonder oir.

Iuffrouw *Magdalena van Alkemade*, troude eerst Heer *Laurens de Rovere*, van Breda, daar na Heer *Cornelis van Egmont vander Nyenburg*, blijkende by haar Testament in date den 24. July 1611.

Iuffrouw *Elisabeth van Alkemade*, troude *Cornelis van Mierop*, Heer van Hoogwoude, Ontfanger Generaal van de Staten van Holland, sy stierf anno 1604. hy 1608. nalatende 1. *Hugo van Mierop*, Heer van Callagen, die te wyve hadde Iuf-

Juffrouw *Hester van Oudshoorn*, Vrouw van Sonnevelt tot Alkmaar; 2. *Joachim van Mierop*, Ontfanger Generaal in sijn Vaders plaats; troude Juffrouw *Anna Benning*, tot Amsterdam; en 3. Juffrouw *Maria van Mierop*, die eerst troude *Pieter van Roon*, Balliuw van Putten, sonder oir, daar na Capiteyn *N. van Beringen*, tot Breda.

Paulus van Alkemade, stierf sonder oir.

Jacob van Alkemade, stierf sonder oir.

KERSTANT VAN ALKEMADE, *Dirx* soone, Heer van Lewestein, troude Juffrouw *Anna vander Goes*, *Pieters* dochter, die Balliuw en Dijk-graaf was van Delfland, en naderhand Rekenmeester van Holland, blijkende by Huwelix contract van den 1. April 1578. Hy ontfing de Hofstad van Lewestein te leen den 25. October 1574. als blijkt onder de letter M. en wan,

DIRK VAN ALKEMADE, *Kerstants* soone, troude eerst Juffrouw *Anna Sandelin*, dochter van Mr. *Arnout Sandelin*, Raad in den Hove van Holland, stierf anno 1610. Ten tweeden Juffrouw *Catharina Numan*, *Gerrits* dochter; Ten derden Juffrouw *N. vander Vegt*; hy verhief de Hofstede van Lewestein den 29. July 1614. onder letter de N. en wan by het twede bedde.

Juffrouw *Cornelia van Alkemade*, Vrouw van Isschot, trout *Philips van Steenbor*; den 4. February 1652.

By het derde bedde,

Kerstand van Alkemade, volgt.

Juffrouw *Catharina van Alkemade*, trout *Hendrik van Lievendaal* tot Opsterhold in Over-Yssel.

Johan van Alkemade, trout Juffrouw *Johanna van Snellenburg*, en wan *Dirk van Alkemade*.

Pauwels van Alkemade, trout Juffrouw *Anthonette van Lijnden*, die Weduwe was van *Jan van Renesse*, Heer van de Haar; hy wan, 1. Juffrouw *Sophia van Alkemade*; 2. *Dorothea*; 3. *Anthonetta*. 4. *Anna Catharina van Alkemade*.

Juffrouw *Anna van Alkemade*, troude *Johan van Lievendaal*.

KERSTAND of CHRISTIAAN VAN ALKEMADE, *Dirx* soone, Heer van Waalwijk en Lewestein, verheft by dode sijns Vaders het goet te Lewestein, troude Juffrouw *Magdalena van Egmont vander Nyenburg*.

Volgen de Descendenten van Floris van Alkemade, jongste Soone van Hendrik van Alkemade den eersten.

FLORIS VAN ALKEMADE, jongste soone van *Hendrik van Alkemade*, den eersten; troude *N. N.* en wan

HENDRIK VAN ALKEMADE, *Floris* soone, Ridder, trout *N. N.* en wan

Dirk van Alkemade, volgt.

Floris van Alkemade, Ridder, sterf sonder kinderen.

DIRK VAN ALKEMADE, Soone van *Hendrik*, heeft nagelaten twee soonen, namentlijk,

Hendrik van Alkemade, volgt.

Floris van Alkemade de jongste, volgt daar na.

HENDRIK VAN ALKEMADE, *Dirx* soone, troude Juffrouw *N. van Egmond*, nalatende een eenige Erf-dochter, Juffrouw *N. van Alkemade*, die troude *N. van Lingen*, Heer van Busené in Vlaanderen, en wonnen een Erf-dochter, Vrouw *Jenne van Busené en Alkemade*, die te man kreeg *Jan van Borssele*, by Rijpermonde op de Schelde, en lieten na een soone *Jan van Borssele*, Ridder, die anno 1406. sonder kinders stierf; en doe kwam *Alkemade* op *Simon van Alkemade*, als naaste erfgenaam doe levende; Hy leit begraven in 't Land van Waas in Vlaanderen, in 't Dorp Borsel, voort 't hoge Autaar, met sijn ouders, alwaar haar-lieder Epitaphie op twee sarken ingeleit met metaal, te sien is.

FLORIS VAN ALKEMADE, *Dirx* voorsz. jongste soone, Ridder, troude Juffrouw *N. van Buren*, des Heeren dochter van Buren; en wan

Johan van Alkemade, volgt.

Simon van Alkemade, die anno 1406. de goederen van Alkemade beërfde, nalatende eenen soone, *Hendrik van Alkemade*, van wiens descendenten hier na sal volgen.

JOHAN VAN ALKEMADE, *Floris* Soone, troude *Ida*, dochter van *Jacob*, Heer vanden Woude, en van Juffrouw *Sophia van Egmont*; hy wan

Ysbrand van Alkemade, volgt.

Johan van Alkemade, *alias* van den Woude, welken naam hy van sijn moeders wegen aangenomen heeft, en ook sijne nakomelingen der selver Wapenen; troude Juffrouw *Catharina van Valkenesse* uyt Zeeland; hy wan, 1. Juffrouw *Alijd*, (die te man hadde *Johan van Dorp*, Raad Ordinaris in Holland,) 2. *Simon*. 3. *Floris*, beide sonder kinderen gestorven; 4. *Hugo van Alkemade*, troude Juffrouw *N. van Waart*, *Ians* dochter, en liet na *Floris van den Woude*, die leefde anno 1480. en hadde getrout Juffrouw *N. van Molekamp*, die voerde als Poelgeest, en wan daar by *Iacob van den Woude*, stierf sonder oir; Heer *Hugo* was Priester; Juffrouw *Beatrix* hadde te man *Ian van Heemstede*, Ridder, (welke hadde een eenige dochter Juffrouw *Hadewy van Heemstede*, getrout met *Roeland le Fevre*, Ridder, Heer van Teems en Liesvelt, welkers nakomelingen den naam van Heemstede aangeno-

genomen hebben,) en Juffrouw *Anna*, die troude *N. Buser* in den Hage. 5. *Johan van Alkemade van den Woude*, trout Juffrouw *Magteld van Maalstede* uyt Zeeland, Weduwe van Heer *Willem van Boshuysen*, en liet na een dochter, die te man hadde *Matthijs van Berendregt* te Leiden, en eenen soone *Ian van den Woude*, overleden 1481. die te wyve hadde Juffrouw *Lijsbeth Uyttenhage*, en wan drie soonen, en twee dochters, namentlijk *Ian van den Woude* was Minnebroeder. *Cornelis*, *Carel*, en *Margriet*, stierven sonder oir, en eindelijk *Hillegonde van den Woude*, welke troude Heer *Cornelis Kroesing*, Heer van Benthuysen, en Houtvester van Holland; hy stierf anno 1520. nalatende Juffrouw *Elisabeth Kroesing*, troude Heer *Roelof van Duelken*, alias *van Dongen*, Ridder, en *François Kroesing*, die sterf ongetrout.

YSBRAND VAN ALKEMADE, *Jans* soone, Ridder, trout eerst Juffrouw *Alijd van Poelgeest*, Heer *Gerrits* dochter; daar na Juffrouw *Agatha van Rietwijk*, *Willem van Rietwijks* erfdochter te Velsen; hy wan by de eerste,

Hendrik van Alkemade, de 13. Land-Commandeur van de Duytse Ordre tot Utrecht, en 't selve vier jaren geweest sijnde, wiert Cathuyser Monnik.

Johan van Alkemade, Priester.

Floris van Alkemade, volgt.

Juffrouw *Stevina van Alkemade*, hadde te man *N. Kuser van Oosterwijk*, en lieten kinders na.

FLORIS VAN ALKEMADE, *Ysbrands* soone, Ridder, Stadhouder en opperste Capiteyn wegens den Grave van Holland te Staveren in Vriesland, wiert aldaar van de Vriesen doodgeslagen; hadde gekogt van *Simon* sijnen neve de Hofstede van Alkemade; troude Juffrouw *Elisabeth*, dochter van Heer *Willem van Cronenborg*; sy lieten na

Willem van Alkemade, Ridder, Raatsheer van den Hove van Holland, sterf seer oud sonder kinders anno 1473.

Floris van Alkemade, volgt.

Jacob van Alkemade, sterf sonder kinders.

Ysbrand van Alkemade, hadde getrout Juffrouw *Alijd*, B. dochter van Heer *Arent van Egmont en Yselsteyn*, stierf sonder oir.

Juffrouw *Margareta van Alkemade*, trout Heer *Godschalk Oem*, Heer van Wijngaarden, Rentmeester Generaal van Holland, sy sterf 1476. hadden kinderen.

Juffrouw *Elisabeth van Alkemade*, troude Heer *Johan van den Boekhorst*, Heer van Noortwijk, en wonnen 18. kinderen.

Juffrouw *Stevina van Alkemade*, troude 1413. Heer *Engelbregt van Spangen*, Ridder, en wan kinders, hy stierf 1432. in de fleur sijns levens.

FLORIS VAN ALKEMADE, *Floris* soone, Heer van Engelen en Vliemen, hadde getrout Juffrouw *Agatha van Alkemade*, *Willems* dochter, daar in 't begin van gesegt is; hy leit begraven te Leiden in St Urselen Klooster; en wan

Floris van Alkemade, volgt.

Juffrouw *Henrica van Alkemade*, Nonne in St. Urselen te Leiden.

Juffrouw *Willemina van Alkemade*, troude Heer *Johan van Mitenesse*, en liet na een dochter, de welke Nonne te Leiden buyten Rijnsburg was.

Juffrouw *Magteld van Alkemade*, troude Heer *Ysbrand van den Coulster*, en liet na *Willem van den Coulster*, Ridder, welke beërfde de goederen van Alkemade, nam voor hem en sijne erven aan de Wapenen van 't selve geslagte; hy troude Juffrouw *Johanna van Swieten*, Vrouw van Opmeer, Seevenhuysen, Segwaart, Rijnsaterwoude, de Lier; en hadden verscheide kinderen, onder welkers posteriteit de voorsz. goederen verdeild zyn.

FLORIS VAN ALKEMADE, *Floris* soone, Ridder, troude Juffrouw *Emmerhalte vander Mark*, *Engelbregts* dochter, Weduwe van *Jan van Swieten*, Heer van Opmeer, gestorven sonder oir anno 1511. en begraven in den Hage ten Jacobijnen, voor 't hoge Autaar.

Volgen de Descendenten van Simon van Alkemade, Floris Soone.

HENDRIK VAN ALKEMADE, *Symons* soone, die anno 1406. de goederen van Alkemade beërfde, en daar na transporteerde aan Heer *Floris van Alkemade*, Ridder, sijn neve, hadde 2 soonen.

Gerrit van Alkemade, volgt.

Simon van Alkemade, die vermits de grote vloet van 't jaar 1421. verarmt is, nalatende kinders.

GERRIT VAN ALKEMADE, *Hendrix* soone, die veel van sijn goederen door den inbreuk van den souten Waart verloren heeft, begaf hem in dienst van den Heer van Egmond, sijn neve, en is tot Egmond met sijn nakomelingen blyven woonen; hy wan

FLORIS VAN ALKEMADE, *Gerrits* soone, troude Juffrouw *Margareta Cloppers*, hy sterf 1467. en leyt begraven tot Egmond; hy wan

FLORIS VAN ALKEMADE, sterf 1493. begraven tot Egmont; hy wan

Maarten van Alkemade, volgt.

Juffrouw *Margareta van Alkemade*, troude *Ysbrand van Rietwijk*, Schout van Egmond 1509. en Dijkgraaf van Geestmer-ambacht, sterf 1523.

MAARTEN VAN ALKEMADE, *Floris* soone, troude Juffrouw *Agnes Basche*, hy sterf den 16. November 1522. en wan

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Floris van Alkemade, volgt.

Juffrouw *Margriet van Alkemade*, was Conventuaal in het Clooster te Poel by Leyden.

FLORIS VAN ALKEMADE, *Maartens* soone, troude Juffrouw *Elisabeth van Hoef*, hy sterf den 30. Mey 1572. en wan

Jan van Alkemade, volgt.

Juffrouw *Agnes van Alkemade*, troude *Jacob Bam*, hadden kinders.

Maarten van Alkemade, Jesuit.

Jacob van Alkemade, troude Juffrouw *Maria Bam*, sonder oir.

Nicolaas van Alkemade, liet na 2. soonen, als *Jacob* en *Willem van Alkemade*.

JAN VAN ALKEMADE, *Floris* soon, troude Juffrouw *Agata van Berkenroede*, *Sybrants* dochter, hy sterf den 20. Mey 1585. begraven tot Haarlem, en wan

Sybrant van Alkemade, volgt.

Floris van Alkemade, troude Juffrouw *Goedela van Berkenroede*, Vrouw van Berkenroede en groot Linde, hy wan *Hendrik van Alkemade*, Heer van Berkenroede en groot Linde, troude de Juffrouw *Cornelia Bam*.

Juffrouw *Barbara van Alkemade*, sterf sonder oir.

Juffrouw *Margareta van Alkemade*, troude *Dirk de Ridder van Groenesteyn*.

SYBRANT VAN ALKEMADE, *Jans* soone, Heer van Oud Alkemade by Warmont, troude Juffrouw *Beatris Duyst van Voorhout*, dochter van *Dirk*, Drost van Sevenbergen, hy wan

JAN VAN ALKEMADE, *Sybrants* soone, Heer van Oud Alkemade, troude Juffrouw *Cristine van Arkel*, hy wan

Juffrouw *Beatris van Alkemade*, troude *Iacob Kerremans*.

Floris van Alkemade, volgt.

Juffrouw *Agata van Alkemade*, troude *Otto Cuyk van Mierop*.

Dominicus van Alkemade, troude Juffrouw *Josina Cokmans*.

Maria van Alkemade, Carmelitresse tot Mechelen.

Hendrik van Alkemade.

Sybrant van Alkemade.

Jacob van Alkemade, Pagie van sijn Churfurstelijke Doorluchtigheid van Mentz, en naderhand Edelman.

Juffrouw *Anna van Alkemade*.

FLORIS VAN ALKEMADE, *Jans* soon, Heer van Oud Alkemade, troude 1. Juffrouw *Juliana van Berum*; 2. Juffrouw *Maria van Scheltinga*.

Het Wapen van Alkemade is een klimmende Leeuw van Sabel, geharnasseert van Goud, in een Silver Veld.

Lett. A.

F*Loris van Alkemade* en *Heyndrik van Poelgeest* waren twee gebroeders in den jare 1320. en van dese is een Hantveste, spreekende aldus: Ik *Diderik*, Burggraaf van Leyden, Ridder, maake kont allen luyden, dat ik *Ysbrand Hendriksz van Poelgeest*, hebbe gegeven van my te houden te Leen dat Huys te Poelgeest, daar die zyde af is de Maarne, en die ander zyde belegen heeft *Dirk van Sassenhem*, die Noortsijde *Diderik van Alkemade* en *Hendrik van Poelgeest* sijn Vader, van mijn Heere mijn Vader te Leene hielt, en *Floris van Alkemade*, mijn Heere mijn Vader opdroeg te vryen eygen, als tot *Hendriks* behoef sijns broeders; voort soo hebbe ik hem verlijt en gegeven te Leen sulk Land, als *Hendrik* sijn Vader opdroeg mijn Heer mijn Vader te vryen, eygen, en hy hem weder gaf van hem te houden te Leene. Ook sal hieten en wesen mijn open-huys, op en of te varen tegens alle Man, sonder alleen tegens den Heere van den Lande, dat Huys te Poelgeest, op dat *Ysbrand van Poelgeest*, noch sijnen mage daar mede niet en veronrechte, waar ook dat saake dat *Ysbrand* voorsz beneet ware tegens yemant die hem te machtich ware, soude ik *Diderik* van Leyden Burggraaf, Ridder, *Ysbrandt* voornoemt sende twee Knapen, die ik hem met eeren senden mochte, hem te dienen op mijnen kosten, terwijlen toe dat ick hem geholpen hadde tot een goeden bescheyde; en van dese voornoemde goeden, Huys en Land, soo en sullen *Ysbranden* kinder voorsz. die hy wettelijk gewonnen heeft of winnen sal, niet ontërft blyven alsoo lange alsser een leeft, 't is Soon of Dochter, en alsoo voort van grade tot grade, en immer den oudsten Soon de voorhant, en waar 't saake dat *Ysbrand* voorsz. sterve sonder wetachtige geboorte, soo soude dit voornoemt Huys en Land komen op *Hendrix* ander kinderen van Poelgeest, die hy ge-

wonnen heeft by der Vrouwen Dochter van Zuytwijk, en dit voornoemde goet Huys en Land binnen achter Susters Kint niet versterven. Te verheergewaden met eenen rooden sparwer, en waar 't sake dat van alle dese voornoemde niemant en bleve die wettelijk gewonnen ware, soo soude dit voornoemde goet, Huys en Land, komen op *Florensen van Alkemade*, of op des voorsz. *Floris* sijne erfgenamen, waar hy doot. Gegeven in den jare 1320. des Sondags naar beloken Pingster.

Lett. B.

ICk *Jan van Yssel steyn*, doe kont allen luyden, dat ik gegeven hebbe, en geve mids desen jegenwoordigen Briefve *Dirk Ysebrandsz. van Alkemade* mijnen swager, van echten gunste en vrientschappe derdalve Mergen Lands, luttel meer ofte min, met de renten die daar af komen, tot sijnen eygen vryen wille daar mede te doen; Welk Land voorsz. gelegen is in den Ambachte van Monster, by Poeldijker Capelle; en heeft belegen aan dat West eynde *Jacob Willem Everhard* en *Andries Jan Moens Soons Soon*, aan die Zuytzyde *Jacob Waart*, aan de Noortzyde *Dirk Boudijns Odzyde Ansems*, en die Capelle in de Poeldijk, aan de Oostzyde Heer *Jan van Heemstede* met eene Laan, en dit voorsz Land heb ik gelooft en loove *Dirk Ysebrandsz.* te waren, alsmen een vrye eygen erve schuldigh is te waren, na de rechte van den Lande; voort soo sijn 't voorwaarden, waar 't dat *Dirk* voorsz. aflijvig werde sonder levendige wetachtige geboorte achter hem te laten, soo soude dese goede voorsz. weder komen aan my, of aan Juffrouw *Sophia* mijnen Wyve, die daar langst van ons beyden leeft; In kennisse des waarheyts soo hebbe ik desen Brief besegelt met mijn zegel. Gegeven in den jare des Heeren duysent en vier hondert, des Woensdags naar Sinte Thomas-dag, Apostel, en was besegelt met een groene uythangende zegel in eynkelen staarte.

Lett. C.

IK *Geertruyt Jan Heyndrikx*, Weduwe *van Groenewege*, doe kont alle luyden, dat ik verkocht hebbe *Alijd Dirk Ysebrantsz*, Weduwe van *Alkemade* drie Mergen Lands, gelegen in de Poeldijk, en belegen heeft aan de Noortzyde de Loetlaan, aan dat Oosteynde *Pieter Groen*, aan die Zuytzyde die Capelle in Poeldijk, en aan dat Westeynde de Banweg. En ik *Geertruyt* voorsz. met mijn Voogs hand geloove voor my en mijn naarkomelingen *Alijd* voorsz, en haar naarkomelingen, dit voorsz Land te waren tot eeuwigen dage, en vrye eygen onbekommert Erve; en ik gelye my daar af voldaan en wel betaalt den lesten penning met den eersten. In kennisse der waarheyt, en om dat ik selver geen zegel en hebbe, soo hebbe ik gebeden *Lubbrant Aalbersz* mijnen broeder, dat hy desen Brief voor my bezegelt heeft met sijnen zegel op den 14. dach in Maart, in 't jaar ons Heeren duysent vier hondert negen-en-twintig, na den loop des Hofs van Holland.

Lett. D.

JOhan, Heer van Wassenaar, Ridder, en Burggrave van Leyden, doen kont allen luyden, dat voor ons en onse getrouwe Mannen van Leen gekomen is *Kerstant van Alkemade Dirkxsz*, onse Neve en Leenman, en heeft ons met sijn rechte moetwille opgedragen, quytgeschouden, en den rechten eygendom gegeven van sijne eygen erven en goede drie en een halve Mergen Lands, gelegen in onsen Ambachte van Voorschoten, als onse Mannen hier onder geschreven mit Vonnisse daar op genaamt wijsden, dat wy daar mede in den rechten volstaan mochten; en belent hebben aan die Westzyde *Jan Bakker* en *Philips van Dam*, aan die Noortzyde *Jan Balens*, aan die Oostzyde een Greppel, aan die Zuytzyde *Philips van Dam*; welk Landt voorsz. van drie Mergen en een halve, aldus vry in onsen handen wesende, behoudelijk ons en een jegelijken sijnen rechts, wy weder verlijt en verleent hebben, verlyen en verleenen met sulk wilt van Konijnen als daar nu ter tijd in sijn, of inkomen, voor ons en onse naarkomelingen *Dirk Kerstantsz van Alkemade*, en sijne nakomelingen tot een onversterffelijken Erf-leen, die jonge Man voort ouder Wijf, daar sy beyden eeven na sijn, te verheergewaden mit een muyter sparwer, of met vijf schellingen daar voor; Onse

voor-

voorgenoemde Mannen waren *Cornelis van Dorp* onſen neve, Meeſter *Arend van Woude*, en *Mathijs die Buzer*. In kenniſſe van deſen, ſoo hebben wy onſen zegel hier aan gehangen op den leſten dagh van Januario, in 't jaar ons Heeren duyſent vier hondert vijf-en-vijftigh, na de loop des Hofs van Holland, en was onder uythangende bezegelt met een zegel van rooden waſſche, uythangende aan een enkele francijne ſtaart, dewelke van den francijnen Brief geſneden, deurgeſteken, en alſoo bezegelt was.

Lett. E.

J*Acob*, Heere van Waſſenaar, en Burggrave van Leyden, doen kont allen luyden, dat voor ons gekomen is *Bartelmeus vander Does*, *Philips* Soon, en heeft ons met ſijnen vryen wille opgedragen ten goede geſchonden, tot behoef *Kerſtants van Alkemade*, een Huyſinge metter Hofſtede geheten Lewenſteyn, gelegen in den Ambachte van Voorburg, met ſes Mergen Lands, luttel meer ofte min, welke Hofſtede en Land op deſen tijd belegen hebben aan de Ooſtzyde *Pieter van Damme*, aan die Weſtzyde die Heylige Geeſt tot Voorburg, aan dat Noorteynde den Heeren weg, en aan dat Zuyteynde de Vliet. Alſoo dat wy behoudelijk ons en een jegelijk ſijns Rechts rechtevoort weder verlijt hebben, en verlyen mits deſen Brieven *Kerſtant van Alkemade* voornoemt, die voorſz Huyſinge mitter Hofſtede, en ſes Mergen Lands voorſz te houden van ons en van onſe nakomelingen, hy en ſijne nakomelingen tot eenen onverſterfflijken Erfleen, en altijd te erven op die jonger Man voor dat ouder Wijfs perſone, daar ſy beyde even na zyn, te verheergewaden als 't verſterft met drie goude Vrankrijkſe Kroonen. Hier waren by over en aan als onſe Leenmannen *Claas Jan Wouterſz*, en *Witte Willemſz*. In oirkonde deſen Brief bezegelt met onſe zegele. Gegeven den ſeſthienden dach in April, in 't Jaar ons Heeren duyſent vier hondert en vijftig, hebbende onder aan uythangende een zegel in roode waſſche, aan een dubbelde francijnen ſtaarte.

Lett. F.

J*Ohan*, Heer van Waſſenaar, van Voorſchooten, en van Catwijk, &c. Burggrave tot Leyden, doen kont alle luyden, alſoo mijn lieve Heer en Vader zaliger gedachte, in 't leſte van ſijn leven beſprak der timmeringe van vier Capelle, vier pont payement 's jaars beſet en bewijſt op een Wooninge Lands van ſes Mergen, metten Huyſe en Barge, gelegen by de vier Capelle voorſz, aan de Noortzyde van de Geeſt, en is geheten *Pieter Reynerſz*. Wooninge, daar voor op ſtonden vier ℔. 's jaars, een Capelle tot Leyden toebehoorende, dewelke Wooninge voorſz nu gekocht heeft *Kerſtant van Alkemade* onſen neve, deſelve ons biddende, dat wy hem wilden geven, dat hy die vier pont 's jaars by mijnen Heer en Vader beſproken ten fabriken voorſz, overſetten en bewijſen mochte aan beteren Renten en Landen binnen onſen Heerlijkheyt van Waſſenaar, die *Dirk van Veen* noch ſes jaren in huyr heeft, om vier en eenen halven beyetſchen gulden 's jaars na uytwijſinge *Kerſtants* Briefs, die hy van percelen van Landen in Vorenbroek gelegen, onder ſijns ſelfs zegel bezegelt, daar af gegeven heeft, ſoo is 't dat wy genegen der goeder rechtveerdige bede *Kerſtants*, en profijte ons Capels van Bueren voorſz, hem gegonnet en gegeven hebben, gonnen en geven, dat ſijne voorſz Wooninge mitten Huyſe, Land, en Barge van de voorſz vier ponden 's jaars vry, los, quyt, en onbelaſt ſal weſen, ſonder arch en liſt. In kenniſſe van deſen ſo hebben wy onſen zegel hier onder doen hangen 5. dagen in Junio, in 't Jaar ons Heeren duyſent vier hondert en vijf-en-tſeſtig; en was onder uythangende bezegelt met een zegel van rooden waſſche, hangende aan een enkele francijne ſtaarte, die welke van den franſijnen Brief geſneden, deurgeſteeken, en alſoo bezegelt was.

Lett. G.

J*Ohan*, Heere van Waſſenaar, van Catwijk, van Voorſchooten, &c. en Burggrave van Leyden, doen kont allen luyden, dat wy behoudelijk ons en een jegelijk ſijns rechts verlijt en verleent hebben,

verlyen

verlyen en verleenen mits desen onsen jegenwoordigen Brieve *Dirk van Alkemade* een Huysinge met eenre Hofstede geheten Lewensteyn, gelegen in den Ambachte van Voorburg, met ses Mergen Lands luttel meer of min, hem aangekomen en besturven van *Kerstant van Alkemade* sijnen Vader, welke Hofstede en Land belegen hebben op die Oostzyde *Pieter van Damme*, aan de Westzyde de Heylige Geest tot Voorburg, aan dat Noorteynde die Heere weg, en aan dat Zuyteynde de Vliet, te houden van ons en van onsen erfven, *Dirk van Alkemade* en sijnen erfven tot eenen onversterffelijken Erfleen, en altijd te erven op die jonger Man voor 't ouder Wijf, daar sy beyden even na zyn, te verheergewaden als 't verschijnt met drie goude Vrankrijkse Kroonen. Hier waren by, over en als Leenmannen *Floris van Cralingen*, *Tielman Oem*, en *Jan Oem van Wyngaarden* onsen neve. In oirkonde van desen soo hebben wy onsen zegel hier aan doen hangen, in 't Jaar ons Heeren duysent vier hondert negen-en-tsestig, den 20. dan van November, hebbende onder aan uythangende een root wassche zegel aan een dubbelde francijne staarte.

Lett. H.

Houwelijksche Voorwaarden tusschen Dirk Kerstensz van Alkemade, en Juffrouw Margareta Hugenen van Overstege.

Dirk Kerstensz en Margariete Huge Pieter Neven Dochter.

IN 't Jaar 1455. op den 25. dagh in April soo versamenden in wetachtigen Huwelijk *Dirk Kerstansz* en *Margariete Huge*, *Pieter Neve* dochter, in deser manieren, dat *Kerstant van Alkemade* geeft met *Dirk* sijnen soon voornoemt te Huwelijk, sulke goederen als hier na geschreven staan. In den eersten, in die Poeldijk de helfte van 27. Mergen Weyde, en bruykt *Matthijs Harpers* soon, om 23. Wilhelmus schilden en anderhalf quartier 's jaars, hier gaat 's jaarlijkx uyt ses Wilhelmus schilden, soo dat daar blijft achthien Wilhelmus schilden en anderhalf quartier. Item noch in die Poeldijk by die Capelle een Mergen Lands, en bruykt *Pauwels die Veerman* om drie Rijnsche gulden 's jaars, Item noch in de Poeldijk op Wernekijns Wateringe twee Mergen Lands, en bruykt *Kerstant Hugensz* om 6. Wilhelmus schilden 's jaars. Item in den Ambachte van Dorp 15. Mergen, en bruykt *Willem Heyndrikxsz* om 20. Wilhelmus schilden 's jaars. Item noch in den Ambachte van Dorp 15. Hond Lands, en bruykt *Machtelt Bruynen* om 4. Wilhelmus schilden 's jaars. Item in den Ambachte van Maasland 8. Mergen Lands, en bruykt *Floortje* om 16. Wilhelmus schilden 's jaars. Item noch in Maasland aan Hofstede 12. pont Hollands 's jaars. Item te Ouderschie een Wooninge met Huysinge en Berge, en met negen Mergen Lands, en met den grooten Boomgaarts en kleynen, en met dat Land op die Schie, gelt vyftig pont Hollands 's jaars. Item in Stryen 20. gemeten Lands, met een half Huys min een achtendeel van den halven Huyse, en gelt 32. Rijnsche gulden 's jaars, daar die somme t'samen af komt, dat *Kerstant* voornoemt sijnen soon *Dirk* voorsz te Huwelijk geeft 2. schilden 's Jaars, 't een door 't ander den penning geraumeert van 16. komt 1302. schilden 28. guldens 't stuk. Item soo geeft *Machtelt Huge Pieters Neve*, Weduwe, met haren gekooren Voogts hant met *Margariete* haar dochter voornoemt te Huwelijk alsulke goederen als hier na geschreven staan. In den eersten *Cornelis Maliusz* 63. gemeten Lands in 't Zuyderland onder *Huge Willemsz* Huysinge, 't gemet 3. Beyers guldens 's Jaars, en een koppel Capoenen op ten hoop, 't gemete gerekent 45. schilden maken 2047. schilden. Item dat Susterhuys ten Baal 3. lynen Lands, gelegen in 't Zuyderland om 4. gulden 's Jaars, 't gemet voor 45. schilden, facit 52. schilden en 11. guldens. Item *Gerrit Claas soon* 4. gemet en een half lijn Lands, gelegen in de Nieuhoorn in een meet van 7. gemeten, 't gemet om 3. Beyets gulden 's Jaars, 't gemet voor 38. schilden, facit 72. schilden en 9 groten. Item *Huge de Konink* 2. gemeten en 25. Roeden, gelegen in de Nieuwen Hoorn, 't gemet voor 2. Rinsche gulden 's Jaars, en een koppel Capoenen op den hoop, 't gemet gerekent 36. schilden, facit 74. schilden. Item *Pieter Willemsz* 4. gemeten min een lijn, gelegen in Heemvliet, 't gemet 2. 's Jaars, en een koppel Ca-

Capoenen op den hoop, 't gemet gerekent voor 34. schilden, facit 129. schilden. Item *Claas Jan van Eikkenbouts* soon 6. gemeten, gelegen in Heemvliet, den hoop om 15. Beyets gulden 's Jaar, 't gemet van 32. schilden, facit 192. schilden. Item *Pier Pauwelsz* 6. gemeten, gelegen in groot Oosterland, om 15. achtendeel Tarwe 's jaars, 't gemet voor 38. schilden, facit 295. schilden. Item *Pier Jan Willem Claas* soon 3. gemeten, gelegen in den ouden Hoorn, 't gemet om 9. Pieters en een pont Hollands, facit 96. schilden en 11. stuyvers. Item *Claas Lauwen* 2. gemeten, gelegen in den ouden Hoorn, 't gemet om een Pieter, en een pont Hollands 's Jaars, 't gemet van 25. Pieters, maakt 64. schilden en 4. stuyvers. Item *Jan Willem Hugensz* 3. gemeten, gelegen in den ouden Hoorn, 't gemet om 2. Rijnsch 's Jaars, 't gemet van 25. Rijnsch guldens, facit 113. schilden. Item dat Klooster tot Rugge 10. lynen vry Lands, gelegen in Strijpe Lodderland, den hoop om 6. pont Hollands 's Jaars, 't gemet gerekent voor 28. schilden, facit 93. schilden en 3. stuyvers. Item *Kerstiaan* 7. schilden, gelegen in Nyen Hellevoet, in een stuk van 12. gemeten, 't gemet om 2. Pieters 's Jaars, 't gemet voor 26. Pietersz, facit 200. schilden en 10. stuyvers. Item noch aan gelde 787. schilden 28. guldens 't stuk, daar die somme t'samen af beloopt, dat *Machtelt* voornoemt *Margariete* ten Huwelijk geeft 2700 schilden 28. guldens 't stuk. Item soo is 't voorwaarde soo wes goede dat *Machtelt*, *Margriete* haar dochter gegeven heeft ten Huwelijk boven haars Vaders goede, waar 't dat saake dat *Machtelt Margariete* haar dochter verleefde, sonder blyvende blijkende geboorte achter te laten, die soude wederom komen aan *Machtelt* voornoemt, en aan haren Erfgenamen. Voort soo is 't ondersproken en hun rechte Huwelikse Voorwaarden, waar 't dat saake dat *Kerstant* voornoemt, of *Russent* sijn Wyf, eenig van hun beyde aflyvig worde, soo soude *Dirk Kerstantsz* voorsz inkomen ter deelinge naar Schependoms recht, behoudelijk dat *Kerstant* voorsz, of *Russent* sijn Wyf, eenig van hen beyde die dan in levenden lyve gebleven ware, die soude dan vooren uytnemen die Huysinge daar hy nu ter tijd in woont, metten Inboel, en metten Silverwerk, en deylen dan voort naar Schependoms recht. Voort zyn 't Voorwaarden dat alle dese voorsz goeden, en alle goeden die hen aanbesturven souden mogen wesen, en gaan een erve naar Schependoms recht. Item soo zyn 't Voorwaarden, waar 't dat saake dat *Dirk Kerstantsz* of *Margariet* eenig van hun beyde aflyvig worde, sonder blijkende geboorte achter hemlieden te laten, soo soude dan die Erfgenamen van den geene die aflyvig geworden ware, nemen alsulke goeden als hem te Huwelijk gegeven waar, tot alsulke prijs als vooren taxeert staan, en deylen dan voort naar Huwelikse Voorwaarden hier vooren geschreven, te weten dat alle die goeden, die dan in den tijd wesen sullen, die salmen deelen half en half.

Lett. I.

ICk *Kerstant Dirks soone van Alkemade*, voor my selven, *Cornelis Dirks soon van Alkemade*, ook voor my selven, als wettige Kinderen van *Dirk Kerstantsz van Alkemade*, zaliger gedachte, en van Juffrouw *Margriete* witachtig Wyf van *Dirk* voorsz, en Moeder van ons zaliger gedachten, en *Lauweris Hendrikx* soon, als Man en Voogt van *Lijsbeth Dirkx* voorsz dochter, lyen en bekennen, dat wy verkoft hebben *Meester Pauwels van Amerzoyen*, als Man en Voogt van Juffrouw *Russent*, onse mede suster, eene Wooninge staande op de Schie in Ketel-Ambacht, over die Schiede tegens over de Kerk van ouder Schiede, met acht en een half Mergen Lands, twee Bogaarden, Lijnpat, en met allen hun toebehooren, niet uytgesondert, gelijk als *Dirk Kerstants* soon voorsz die in sijn leven te gebruyken plag, metten Boomen en Boomgaarden by der Stad van Delf, afgehouden in den Oorlog van Rotterdam, omme van dien Blokhuysen te maken. Item noch drie Mergen en anderhalf Hond Lands, als die selven onse Vader liggende hadde ontrent die Poeldijkx Capelle, en daar ontrent in de Poeldijk, en dat na inhout van de Brieven daar van wesende; En by alsoo datmen vont meer Lands in de twee Brieven begrepen te wesen, dan die voorsz drie Mergen en anderhalf Hond, dat sal wesen tot voordeel van den gemeene Erfgenaamen van *Dirk Kerstants* soon, en by alsoo dat-

men bevonde by deselve Brieven min daar te wesen dan drie Mergen en anderhalf Hond, dat sal wesen tot laste van den gemenen Erfgenamen, welke Brieven wy *Kerstant*, *Cornelis*, en *Laurens* voorsz overgelevert hebben in handen van Meester *Pauwels* voorsz, om sijnen vryen wille van de voorsz Huyse, Lande, en Sande te doen, als van sijn eygen goet, en gelooven den voorsz *Pauwels* voor ons en onse Erfgenamen, dat voorsz goet te vryen van allen actien, antale, als een vry goet, uytgesondert den jaarliksen cijns, en een pont ongewrachts was, en bekennen ons van den voorsz koope, Land,en Sant deugdeliken en wel voldaan te zyn, den eersten pennink met den lesten. In kennisse der waarheyt soo hebben wy *Kerstant Dirkx* soon, en *Cornelis Dirkz* soon, by gebreeke van onsen zegelen gebeden onsen lieven Heere en neve Heere *Cornelis van Dorp*, Ridder, en Raad tot Holland, desen Brief over ons te willen bezegelen, 't welk ik *Cornelis van Dorp*, Ridder, en Raad tot Holland, ter beede en liefte van *Kerstant* en *Cornelis* mijnen Neven gaarne gedaan hebbe. En ik *Lauweris* voorsz hebbe insgelijkx desen Brief met mijnen zegel bezegelt, als Man en Voogt van mijn Huysvrouw *Lijsbeth Dirk*, *Kerstansz* dochter voorsz, op den vyfthiensten dach van February, anno veerthien hondert ses-en-tnegentig, na den loop 's Hofs van Holland.

Lett. K.

JOhan, Heere van Wassenaar, van Catwijk, van Voorschooten, &c. en Burggrave van Leyden, doen kont allen luyden, dat wy behouden ons en een jegelijken sijns rechts verlyet en verleent hebben, verlyen en verleenen mits desen onsen Brieve *Kerstant van Alkemade*, *Dirx* soon, de Hofstede van Leeuwensteyn, mit ses Mergen Lands daar toe behoorende, gelegen in den Ambacht van Voorburg, hem aangekomen en bestorven by doode *Dirk van Alkemade* sijn Vader, te houden van ons, en onsen nakomelingen Heeren van Wassenaar, hy en sijnen nakomelingen tot eenen rechten onversterflijken Erfleene, belent en belegen gelijk die Handvesten en onsen Registeren die daar van zyn, dat al wel klaarlijken uytwijsen en begrypen. Hier hebben by en over geweest onse getrouwe Neven en Leenmannen *Jan Oom van Wijngaarden* d'oude, Raad mijns genadigs Heere, en *Godschalk van Wijngaarden*, *Jans* soon. In oirkonde van desen soo hebben wy onsen heymelijken zegel hier aan doen hangen, en om der meerder seekerheyt onse gewoonlijke handteyken hier beneden opgestelt, in 't Jaar derthien hondert twee-en-tnegentig, na den beloope 's Hofs van Holland, den vyf-en-twintigsten dach in Februario.

Lett. L.

JAcob van Lingne, Grave van Faulquenberge, Baron van Belloel, van Wassenaar, &c. Burggrave van Leyden, Heere van Monstroel, van Thullijn, Rammenguy, &c. als Man en Voogt van Vrouwe *Maria van Wassenaar*, doen kont allen luyden, dat wy behouden ons en een jegelijken sijns rechts verlijt en verleent hebben, verlyen en verleenen mits desen onse tegenwoordigen Brieve *Dirk van Alkemade*, *Kerstants* soon, een Huysinge met eenre Hofstede geheten Leuwensteyn, gelegen in den Ambachte van Voorburg, met ses Mergen Lands luttel meer of min, hem aangekomen en besturven by doode van *Kerstant van Alkemade* sijnen Vader, welke Hofstede en Land belegen hebben op de Oostzyde *Pieter van Damme*, aan die Westzyde den Heyligen Geest tot Voorburg, aan dat Noorteynde de Heere wegh, en aan dat Zuyteynde de Vliet. Te houden van ons en van onsen erven *Dirk van Alkemade Kerstantsz*, en sijnen erven tot een onversterffelikken Erfleen, en altijd te erven op de jonger Man voor 't ouder Wyf, daar sy beyde even na zyn; te verheergewaden als 't verschijnt met drie Vrankrijksche Kroonen; hier waren by over en aan *Crispyn van Boshuysen*, en *Otto van Malsen*, Leenmannen der Graaffelijkheyt van Holland in absentie van onse Mannen. In oirkonde van desen hebben wy onsen zegel hier aan doen hangen, in 't Jaar ons Heeren duysent vyf hondert en seven-en-dertig, den twee-en-twintigsten van December. Hebbende onder aan uythangen een root wassche zegel, aan een dubbelde francijne staarte.

Lett. M.

Lett. M.

PHilips, Grave van Ligne, Baron van Belloiel, en van Wassenaar, Burggrave van Leyden, Heere van Voorschooten, Catwijk, Valkenburgh, &c. Raad en Kamerling des Konings Majesteyts, Ridder van den Gulde Vliese, &c. doen kont allen luyden, dat wy behouden ons en een jegelijken sijns rechts verlijt en verleent hebben, verlyen en verleenen mits desen onsen Briefve *Korstiaan van Alkemade*, eene Huysinge en Hofstede geheten Leeuwesteyn, gelegen in den Ambachte van Voorburg, mit sesse Mergen Lands, luttel min ofte meer, belent deselve Hofstede en Land op de Oostzyde *Pieter van Damme*, &c.

Den voorsz *Korstiaan* als oudste soon en naaste Leenvolger, aanbestorven by doode van wyle *Dirk van Alkemade* sijnen Vader zaliger. Te houden van ons, onsen erven en nakomelingen tot een onversterffelijken Erfleene, en altijd te erven op de jonge Man voor 't ouder Wyf, daar sy beyde even na zyn; te verheergewaden als 't verschijnt met drie Vrankrijksche Kroonen, &c. t'Oirkonde hebben wy onsen zegel hier aan doen hangen, den vyf-en-twintigsten Octobris, anno vyfthien hondert vier-en-tseventig.

Lett. N.

LAmoral, Prince van Ligne, en des Heyligen Rijkx, Grave van Faulquenberge, en van Nechim, Marquis van Robais, Seneschal van Henegouwen, Banderheer van Belloiel, Wassenaar, Vive en Cheslijn, Heere van Monstrevil, Thuin, Estambruge, Ellegmes, Lestran, Ridder van 't Gulde Vlies, &c. doen kont allen luyden, dat op huyden date van desen voor onsen Stadhouder Mr. *Cornelis vander Hoog*, en Mannen van Leenen hier na genoemt in proprie persoone gecompareert is Jonker *Christiaan van Alkemade*, en heeft ons met haren hant en mont opgedragen en getransporteert, draagt op en transporteert mits desen, sonder yet meer daar aan te behouden, als Mannen wijsen dat recht was, ten behoeve van *Dirk van Alkemade* sijnen soon, een Huysinge met een Hofstede geheten Leeuwesteyn, gelegen in den Ambachte van Voorburg, met ses Mergen Lands luttel meer ofte min, belent de selfde Hofstede en Land nu tegenwoordiglijken *Dirk Gerrit Japen* aan de Oostzyde, de voorsz Jonker *Dirk van Alkemade* aan de Westzyde, aan dat Noorteynde de Heere wegh, en aan dat Zuyteynde de Vliet. 't Welk aldus gedaan zynde, hebben wy terstont wederom, behouden ons en een jegelijken sijns rechts, verlijt en verleent, verlyen en verleenen mits desen onsen Briefven den voorsz Jonker *Dirk van Alkemade*, de voorsz Huysinge met een Hofstede geheten Leuwesteyn, met ses Mergen Lands luttel min of meer, belent en gelegen in den Ambachte van Voorburg als boven, te houden van ons en onsen erven en nakomelingen Heeren ende Vrouwen van Wassenaar, *Dirk van Alkemade* voorsz sijn erfven en nakomelingen tot een onversterffelijk Erfleen, en altijd te erven op de jonger Man voor 't ouder Wijf, daar sy beyden even na zyn; te verheergewaden als 't verschijnt met drie Vrankrijkse Kroonen. En van desen voorsz Leene heeft ons huldt, eer en manschap gedaan de voorsz Jonker *Dirk van Alkemade* alles na behooren. Daar by, aan en over waren *Hendrik van Coesvelt*, en *Cornelis van Haaften*, onse Leenmannen. Des t'oirkonde hebben wy onsen zegel hier aan doen hangen, den negen-en-twintigsten July anno sesthien hondert veerthien.

ALMMONDE.

96 HEt is seeker, dat die van Almmonde gesprooten zyn uyt den Huyse der oude Baander-heeren van Stryen, van het Ambacht van Almmonde, dat voor den Jare 1421. te leggen placht in de verdronken Weert van Zuyd-Holland, in 't Oosten van Hockenesse, in 't Zuyden van Drimmelen, in 't Westen van Dubbelmonde, en in 't Noorden ter halver Maze, tegens den mond van de Riviere den Alm, groot hemels breete 1291. Mergen.

JAN VAN ALMMONDE, vermeld anno 1315. liet na

Jan van Almmonde, trout *N. N.* en liet na *Willem van Almmonde*, die wan 1. *Willem van Almmonde*, Canonik tot Wijk; 2. *Andries van Almmonde*, Canonik te Geervliet; 3. *Belie van*

Almmonde, Nonne te Rijnsburg. 4. *Bregte van Almmonde*, Nonne ter Lee.

Willem van Almmonde, volgt.

Hugo van Almmonde, troude *N. N.* en wan *Jan van Almmonde*, en *Jacob van Almmonde.*

WILLEM VAN ALMMONDE, Soon van *Jan van Almmonde*, en van *N. N.* wan by sijn Huysvrouwe drie soonen, als

Jan van Almmonde, volgt.

Claas van Almmonde.

Wissche van Almmonde, met sijn twee voorsz broeders, mitsgaders beide soonen van sijn oom *Hugo van Almmonde*, verlijd met oud en nieuw Pernis anno 1368. als volgt onder de letter A.

JAN VAN ALMMONDE, *Willems* soone, is vermits sijn broeders sonder wettige geboorte overleden, in dat aanpart van het voorsz Leen, volgens nader verlijbrief in date den 20. Marty 1380. gesuccedeert; en is ook Leenvolger geweest van *Jan van Almmonde*, *Hugen* soone sijn neve, 1401. so dat *Jacob van Almmonde*, tweede soon van *Huyg* voorsz, al voor die tijd mede sonder wettige geboorte moet overleden zyn; hy wert ook genoemt Erfgenaam van *Jan van Almmonde*, *Hugen* soone, sijne neve, in sekere transport Brief, voor Schepenen van Pernisse gepasseert, in date St. Peters-dach ingang Oost, anno 1412. Hy troude eerst *Elisabeth van Teilingen*, dogter van *Simon van Teilingen*, en van *Barta*, suster van *Sweder*, Burggrave van Montfoort; naderhand *Maria N.* en wan by de eerste Vrouw,

Jan van Almmonde, Ridder, wert met sijn broeder *Simon* vermelt in de Brief van Schepenen van Stryen, hier na volgende onder de letter B. troude *Maria van Cralingen*, dochter van *Philips van Cralingen*, en van *Elisabeth van Hodenpijl*, en wan daar by vijf kinderen, namentlijk, 1. *Willem van Almmonde*, stierf sonder oir. 2. *Philips van Almmonde*, Ridder der Duytse Ordre. 3. *Cornelis van Almmonde*, Rentmeester van den Heer van Gaasbeek, Putten en Stryen, stierf sonder oir. 4. *Elisabeth van Almmonde*, troude *Iohan Boot*, ook Rentmeester van den Heer van Gaasbeek, van Putten, van Stryen, Soone van *Arent Boot*, en van *Machtild van Slingelant*; hy stierf anno 1449. den 3. February. 5. *Haze van Almmonde*, trout *Floris van Botland*, *Ians* soon. Dese vijf kinderen werden vermelt in de geregtelijke Brief van opdragt van den jare 1418. hier agter volgende onder de letter C. en vermits alle drie dese soonen, namentlijk *Willem*, *Philips* en *Cornelis*, sonder wettige descendenten kwamen te overlijden, zyn hunne Lenen gekomen op de oudste soon van haar suster *Elisabeth*, Heer *Andries Boot*, Ridder des Duytsen Ordens, ook somtijds genoemt *Andries van Almmonde*, overleden den 22. Augusty 1489. nalatende tot sijn Leenvolger *Cornelis Boot*, Capiteyn, desselfs broeder. Sie Oudenhovens Zuyt-holland, pag. 302.

Simon van Almmonde.

By de twede Vrouw.

Philips van Almmonde, Rentmeester van Putten anno 1407. liet na, 1. *Willem van Almmonde*, Dijkgraaf in Putten, vermelt anno 1434. en by den Heer van Gaasbeek in sekere Brieven anno 1432. genoemt sijnen neve. 2. *Cornelis van Almmonde*, met sijn broeder *Philips* vermelt, als geerfdens in Geervliet anno 1436. hy wert by den Heer van Gaasbeek verlijt, als volgt onder de letter D.

Dirk van Almmonde, troude *N. N.* en wan *Willem van Almmonde*; *Cornelis van Almmonde*; *Jacob van Almmonde* en *Arent van Almmonde*, welke noch vermelt wert anno 1457. en na liet *Philips van Almmonde*, Deken tot Geervliet, die noch leefde anno 1485.

Cornelis van Almmonde, volgt.

CORNELIS VAN ALMMONDE, Soone van *Ian van Almmonde*, en van *Maria N. N.* troude *Maria van Zuytwinde*, uyt den Huyse van Stryen; en wan

CORNELIS VAN ALMMONDE, Schiltknaap, woonende te Geervliet, stierf omtrent den jare 1457. hy hadde de wyve *Heilwig van Botland*, *Aalsten* dochter uyt Zeeland, haar moeder was *Haamstede*; hy wan

Ian van Almmonde, volgt.

Elisabeth van Almmonde, hadde te man *Cornelis van Dorp*, *Ians* soone, en van *Alijd van Alkemade*, hy was Ridder geslagen anno 1486. en wan kinderen.

Hillegond van Almmonde, troude anno 1457. *Adriaan van Overstege*, Burgemeester te Dordregt, die stierf anno 1497. nalatende *Cornelis van Overstege*, die te wyve hadde *Catharina van Coeveringen*; hy stierf anno 1525. begraven tot Bergen op Zoom.

JAN VAN ALMMONDE, Soone van *Cornelis van Almmonde*, en van *Heilwig van Botland*, hadde te wyve *N. van Drenkwaart*, *Boudewijns* dochter, en van *Maria van Heenvliet*, en wan

JACOB VAN ALMMONDE, Raad in den Hove van Holland, Hoog-Heemraad van Delfland en Schieland, Stadhouder van de Lenen van Lek en Polanen; hy besat de Hofstede van Wena in Maasland, en Altena buyten Delf; en hadde getrout *Catharina van Eversdijk*, dochter van *Anthony van Eversdijk*, Raad in den Hage, en van *Cornelia van Nieuhoven* uyt Vlaanderen; hy stierf anno 1504. nalatende,

Mr. *Ian van Almmonde*, volgt.

Mr. *Michiel van Almmonde*, stierf sonder oir.

Arendine van Almmonde, troude anno 1414. *Gijsbert van Duvenvoorde*, *Arents* soone, en van *Margareta van Ysselsteyn*, en wan een soone, die ongetrout stierf, hy hertroude naderhand aan *Anna van Noortwijk.*

Anna van Almmonde, troude eerst *Jacob van Ma-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Matheuesse, soone van *Philips*, en van *Maria van den Woude*, hy stierf schielijk oud zynde 30. jaren anno 1515. sonder kinderen; daar na troude sy *Bartholomeus van Egmont*, soone van *Otto van Egmont*, Heer van Kenenburg, en van *Catharina van Raaphorst*; hy stierf anno 1559. sy seer oud sijnde anno 1561.

Hillegond van Almmonde, Nonne in St. Aagten te Delf.

Maria van Almmonde, Nonne te Loosduynen.

N. van Almmonde, insgelijx Nonne aldaar.

JAN VAN ALMMONDE, Soone van *Iacob van Almmonde*, en van *Catharina van Eversdijk*; was Heer van Buekelsdijk, Blemmendijk, Wena, en Altena, buyten Delf, alwaar hy woonde; was ook Hoog Heemraad van Delfland, troude *Petronella vander Werve*, Heeren *Aarts* dochter, Ridder, Heer van Gyessen Oudekerk, en wan,

Abraham van Almmonde, volgt.

Iacob van Almmonde, besat de Hofstede van Wena en Altena, was Hoog Heemraad van Schieland, en Meesterknaap van de Houtvesterye, stierf ongehylikt in den Hage, den 10. December 1609. oud 74. jaren, en was de laatste mans oir, dies de Wapenen van Almmonde, met hem na ouder gewoonte begraven wierden.

Barta van Almmonde, hadde eerst te man *Anthony Suys*, *Daniels* soone, Heer van Grysenoort, en wan *Pieter Suys*, Heer van Grysenoort, die anno 1603. ongetrout stierf, oud 60. jaren; daar na troude sy *Iacob Pijnsen van Offem*, en wan veel kinders.

Anna van Almmonde, hadde te man *Lieven de Stoppelare*, Edelman van Gent, en wan *François* en *Ian de Stoppelare*, mitsgaders *Petronelle de Stoppelare*, die getrout hadde *Mr. Adriaan vander Goes*, Raad Ordinaris, en Rekenmeester van den Prince van Orangie, en hadden kinders.

Magdalena van Almmonde, geestelijke dochter, stigte het Huys van Almmonde tot Delf op 't Bagijnhof.

ABRAHAM VAN ALMMONDE, Soone van *Ian van Almmonde*, en van *Petronelle van der Werve*, besat het Huys te Altena; was Hoog Heemraad van Delfland, Burgemeester der Stad Delf, 1574. Curateur van de Academie tot Leyden, 1592. troude eerst *Catharina*, *Dirx* dochter van *Loeven*, ten tweden *Maria de Groot*, ***Hugen*** dochter; hy wan,

Ian van Almmonde, Balliuw van Stryen, stierf ongehylikt anno 1595.

Iacob van Almmonde, stierf Jongman anno 1600.

Peternella van Almmonde, troude *Ioost van Imbise*, Capiteyn, sy stierf tot Delf anno 1612.

Elisabeth van Almmonde, stierf anno 1615. hadde te man *Pieter van Hiniossa*, President van den Hove van Holland, die stierf anno 1616. nalatende kinderen; van dewelke *Clara* troude *Iohan van Wassenaar*, Heer van Duvenvoorde, soone van *Arent van Wassenaar*, en van *Theodora van Scherpenseel*.

Maria van Almmonde, troude anno 1595. *George de Bye*, Thesaurier Generaal der Geunieerde Provincien, en eerste Rekenmeester in den Hage, en hadden kinders, sy was de laatste Vrouws-persoon van dese Stamme.

Het Wapen van Almmonde is eerst geweest 3. Gulde Saultoirs op Sabel, gelijk Heer *Jan van Almmonde*, Ridder, dit voerde anno 1399. welk Wapen sijn Kinderen quartierden met Teylingen, maar na dat de Stammen van Sevenbergen, Besoyen, Zydewy, Drimmelen, Dubbelmonde, Wieldrecht, alle uyt den Huyse van Stryen gesprooten, verstorven waren, hebben die van Almmonde de volle Wapenen van Stryen aangenomen, te weten drie Saultoirs van Keel op Goud.

Lett. A.

WY ***Zweder van Apcoude***, Heere van Gaasbeecke, van Putten, en van Stryene, maken kont en kenlike allen luden, dat wy verlyet hebben, ende verlyen *Jan van Almmonde*, ***Claas*** en ***Wische van Almmonde***, gebrueders, die ***Willems*** kinderen ***van Almmonde*** waren, en *Jan* en *Jacob van Almmonde*, die ***Huge*** kinderen ***van Almmonde*** waren, onse neven, van ons en van onse nakomelingen te houden, hem en hoeren nakomelingen, tot eenen rechten Erfleen alsulke Heerlijkheden en Goeden als hier na beschreven staan. In den eersten, dat Ambacht van oude Pernisse en van nieuwe Pernisse, en die boeten die daar in verschinen sellen tot drie pond swerten toe, en daar beneden, en wat boeten gevielen binnen desen Landen voorschreven, die boven drie pont swerten dragen, die souden dese kinderen van Almmonde voorschreven, of hoere Schoute van hoere wegen onsen Balliuw aanbrengen, sonder merren, en hem die laten berechten, gelijker wijs als ons toebehoort. Voert soo sellen si hebben die boeten van Schepenen, te wederseggen binnen dese Landen voorschreven. En si en sellen noch en mogen niemant te ghizel gedagen, dan van alsulken boeten als tiegens hem ver-

buert mogen wesen; en die Corentiende, en die Lamtiende in oude Pernisse en in nieuwe Pernisse, in alre manieren, als 't haar Ouders, en si tot heer toe gebragt hebben. Item *Huge Claas* soens *Gars*, in alre manieren, als sy 't heer toe gehouden hebben. Voert soe sellen die scheydinge en die palen van oude Pernisse en van nieuwe Pernisse bliven in alre manieren, als 't hoer Ouders, en si tot huden desen dage toe beseten hebben, en om dat wy willen, dat alle Zaken en Voerwaarden voerschreven witteliken en wel gehouden worden van ons en van onsen nakomelingen, hem en hoere nakomelingen, soo hebben wi desen Brief open bezegelt met onse zegel, tot eenre orkonde en in kennisse der waarheyt. Gegeven in 't jaar ons Heeren duysent drie hondert acht-en-festig, des donres-dages na half Vasten.

Lett. B.

WY *Jan Snelle Humans* soon, en *Jan Maartens* soon, Schepenen in Stryen, orkonde en kennen, dat voor ons quamen Heer *Jan van Almmonde*, Ridder, en *Simon van Almmonde*, gebroeders, dat sy verkoft hadden *Jan van Almmonde*, *Willems* soon horen Vader, de helfte van veerthien meten Lands, strekkende vander Loede totter Masen toe, waar van die ander helfte *Wouter van Teylingen*, Heeren *Simons* soon, hoir beyder Oem toebehoort, van welke Land voersz Heer *Jan* en *Simon* voersz hoir belijden den eersten pennink metten lesten waal vernoegt en betaalt, en geloefden dit selve Land te vryen en waren jaar en dach na den recht van den Lande; In kennisse der waarheyt soe hebben wy Schepenen voersz desen Brief bezegelt mit onse zegelen. Gegeven in 't jaar ons Heeren dusent vier hondert twee, op St. Victoers-dach.

Lett. C.

SChout, Schepenen en Rade der Stede Delft, oirkonden, dat Jonkvrou *Maria van Cralingen*, Heeren *Jans* Wyf was *van Almmonde*, mit hoir Voigts hant, heeft opgedragen en overgegeven *Willem*, *Philips* en *Cornelis van Almmonde*, hoire soonen, Jonkfrouwen *Lijsabeth*, *Jan Boot Arend* soons Wyf, en *Haze* hoire dochteren, alinge alsulke goeden, als sy hadde in Almsvoet, Uytalm, en Stryen. In kennisse der waarheyt hebben wy desen Brief bezegelt met onser Stede zegel ten saken, in 't jaar ons Heeren duysent vier hondert en achthien, op St. Lucien-dage.

Lett. D.

JAcob, Heere te Gaasbeeke, te Apcoude, te Putten, en te Stryen, belieft en consenteert sijnen liven neve *Cornelis van Almmonde*, *Philips* soon, de koop van *Duwe Simons Hille*, en *Huge Claas* soons *Gars*, den Ommeloop van groot Puttermoer, en kleyn Puttermoer, mit Thienden, mit Vrylande, en met Jaarschote, en mit allen sijnen Ommeloop, en toebehoren, &c. en Pierschille, en Drommehille, &c. belovende hem *Cornelis van Almmonde*, en sijnen nakomelingen te houden, en te beschermen tot eeuwigen dagen in desen voorsz goeden, vry en onbelast, &c. Gegeven in 't jaar ons Heeren dusent vier hondert vier-en-veertig, op onser liever Vrouwen avont assumtio.

A R K E L.

97 DIe van Arkel werden gehouden voor een van de eerste en voornaamste Geslagten, die in Holland zyn bekent geweest, waar van ons overig gebleven is het gemeyn spreekwoort:

BREDERODE DE EDELSTE,
WASSENAAR DE OUTSTE,
EGMONT DE RYKSTE,
ARKEL DE STOUTSTE.

Heyman wert genoemt de eerste Heer van Arkel, was een vroom Ridder, die in Holland komende, om sijn bysondere deugden en diensten van Grave *Diderik de II.* met de voornoemde Heerlijkheyt wert

wert begiftigt, gelijk *Pontus Heuterus* in fijn Genealogie van de voornoemde Heeren vermelt, dog *A. Kemp* in fijn Befchryvinge van Gorinchem en den Lande van Arkel, defe Heeren wat hooger opftellende, fegt dat een van des voornoemde *Heymans* Voor-ouders, met namen *Jan*, lang voor de komfte der Graven van Holland, foude zyn geweeft de eerfte die het Land van Arkel begrepen heeft, dewelke in 't jaar 641. en 642. ten dienfte van *Dagobert*, Konink der Franfen, foon van *Lotharis*, onder 't beleyt van *Puppijn van Herftal*, Hertog van Braband, in de Nederlanden gekomen zynde, de baldadige Vriefen en Saxen heeft overwonnen, en het fterke Slot Wiltenburg, nu Utregt, helpen innemen; hier over heeft Konink *Dagobert* hem begiftigt, en in vryen eygendom gegeven een grote ftreek Lands, gelegen tuffchen de Rivieren de Lek en Waal, aan de Rivier de Linge met allen toebehooren, (uyt welker oorfaak *Hoveus*, Abt van Egmont, in fijn Chronijk feyt, dat de Heeren van Arkel een geheele Eeuw voor d'eerfte Graaf *Dideriks* komfte een groot deel van Holland befeten hebben,) daar defen *Jan* een Kerk boude, alwaar eertijds de Romeynen haar Leger-plaats gehad hebbende, een Tempel geftigt hadden ter eeren van *Hercules*, die fy aldaar vierden; en hier van foude defe Land-ftreek de letter H. weggenomen, en fonder afpiratie uytgefproken zynde, de naam van Erkel of Arkel gekregen hebben. Dog eenige jaren hier na de Vriefen, Denen en Noormannen defe Landen wederom overvallende, verbranden fijn Kerk, diftrueerden fijn Goederen, en verfloegen fijn onderfaten, foo dat hy de vlugt neemt, trekt in Vrankrijk, en bleef woonen te Pierrepont, alwaar hy ftierf, nalatende een foon, genaamt *Heyman*, die mede tot Pierrepont overleden is, en by fijn Huysvrouwe gewonnen heeft *Jan*, dewelke aldaar een vaften Burg makende, door toedoen van *Brancion*, broeder van den Heer van Baar ter neder gefmeten wiert, waar over hy toornich zynde hem om 't leven brengt, en alfoo defen was van 't maagfchap van *Diderik de III.* Konink van Vrankrijk, vlugten hy door raad fijner vrienden met fijn Huysvrouw *Elfebeen* naar 't onbewoont Land van Arkel, en doet in 't jaar 694. hermaaken de Kerk, die in 't jaar 697. gewijt wert van Biffchop *Sigibert*, mede broeder van *Willebort*, Biffchop en Bekeerder defer Landen tot 't Chriften gelove, ter eeren van *Maria*; hy ftierf met fijn Huysvrouw tot Arkel, en wert aldaar begraven, naarlatende *Heyman*, die troude *Tekla*, dochter van *Wollebrant*, foon van den eerften Heer van Egmont, die eerft *Puppijn*, Konink van Vrankrijk, en naderhant Keyfer *Karel de Groote* fijn foon in den Oorlog diende, en wert in fijn oude dagen in een ftrijd die hy tegen de Heydenfe Saxen hadde, aan de Rivier de Elve verflagen in 't jaar 783. hebbende by fijn Huysvrouwe gewonnen *Jan*, die Keyfer *Karel de Groote* Burgvoogt maakte tegens de Weftphalingen, in 't jaar 798. en na, onder Keyfer *Lodewijk de Goedertieren*, fijn foon in den Oorlog diende; hy ftierf in 't jaar 856. fijn Graf-plaats wert gefien te Ingelhem ontrent den Rhijn by Mentz; hy wan *Heyman*, Ridder, eerft Hoveling van Keyfer *Lodewijk*, daar na Kamerheer van den Hertog van *Loterik*, en troude *Helena*, een Heeren dochter uyt Vrankrijk, en ftierf heel oud in 't jaar 915. tot Manderfcheyt by Trier begraven; hy hadde twee foonen *Fop* fijn Leenvolger en *Jan*. *Fop* is in den Slag die *Lodewijk de IV.* Konink van Vrankrijk dede tegens *Hendrik den Vogeler*, Rooms-konink, om 't befit van *Lotherig* verflagen in 't jaar 935. en in St. Nafarius Kerk in Loreynen begraven, en heeft gewonnen

HEYMAN, dewelke was in dienft van Keyfer *Otto de Groote*, die hem met veel Volk naar Nederfaxen nu Ooftvriefland ftuert, van waar hy *Silla*, dochter van *Tielman*, aldaar Landvoogt, fonder haar Vaders weten wegvoert, naar Holland vlugt en haar troude, wert van Graaf *Diderik de II.* wel ontfangen, die hem fijn Hof-meefter maakt, of naar 't feggen van andere fijn Stadhouder van Vriefland, en begiftigt hem met de Landen van Arkel, die Konink *Dagobert* fijn Voor-vader gegeven had; bleef aldaar gelijk fijn nafaten woonen, en ftierf in 't jaar 980. of foo andere willen 990. en naar 't feggen van *A. Kemp* 996. *Heyman* eerfte Heer van Arkel, heeft gewonnen

Foppo, Heere van Arkel, volgt.

Dodo van Arkel, van dewelke men feid, dat de geflagten van *Daalem*, *Gellecom*, *Kedichum*, *Zeventer* en *Haaften*, gekomen zyn.

FOPPO, *Heer van Arkel*, foone van *Heiman*, en van *Silla*, des Landvoogts dochter van Ooftvriefland, ftierf anno 1008. hadde getrout *Maria*, des Heeren dochter van *Oyen* in de Betuwe; en wan

JOHAN, *Heer van Arkel*, ftierf in Sirien tegen de Heidenen anno 1034. hadde getrout *Elifabeth*, (by Gouthoven te onregte genaamt *Willemijne*) dochter van *Willem*, Graaf van Cuyk op de Mafe; en wan,

JOHAN de tweede *Heer van Arkel*, bleef doot voor Yffelmonde anno 1077. of foo als *Pontus Heuterus* fegt 1082. hy was Fondateur van de Kerke tot Spijk, en hadde getrout *Margareta*, des Heeren dochter van *Altena*; en wan,

Johan van Arkel, volgt.

Johanna van Arkel, die te man hadde Heer *Robbert van Heufden*, foone van Heer *Jan van Heufden*, en van *Magtild*, des Heeren dochter van *Steinfurd* by Bentem, en wan kinders.

N. van Arkel, troude *Gerrit*, Heer van Teilingen, foone van *Simon*, den eerften Heer van Teilingen, en van des Heeren dochter van *Altena*.

JOHAN VAN ARKEL, foone van *Jan de II.* en van des Heeren dochter van *Altena*, ftierf, uyt fijne pelgrimagie t'huys komende, en onderwegen fick geworden zynde, anno 1112. hy hadde te wyve *Alijd van Heufden*, fufter van *Robbert van Heufden*, fijn Schoonbroeder; en wan

Johan van Arkel, volgt.

Folpert, Heer van Afperen en Leerdam, heeft

by ſijn Vrouwe nagelaten twee ſoonen, als *Gerrit van Aſperen*, die ſonder kinderen ſtierf, (hebbende Aſperen verkoft aan ſijn neef, den Heer van Arkel) en *Folpert van Leerdam en Haaſtregt*, alwaar hy, ſoo als Gouthoven verhaalt, van den Duyvel van de ſtraat opgenomen en weggevoert wierde om ſijn boos leven omtrent den jare 1167. nalatende een ſoone *Pelgrim van Leerdam*, die mede, volgens 't getuygenis van den voorverhaalden Schryver, aan de Duyvel hulde en manſchap belooft hadde, en van deſelve in de Schuyt verdronken wierde in de gedaante van een ſwart paart ſpringende, ſo dat die omviel; *Sit fides penes authorem*; en kwam als doen, namentlijk omtrent het jaar 1204. de Heerlijkheid van Haaſtregt aan den Heer van Arkel.

Hugo, Heer van Botterſloot, Blokland en Spijk, wierd in de tweede Slag van Grimbergen in Brabant, met ſijn oudſte broeder *Jan van Arkel* verſlagen, anno 1144. nalatende by ſijn Vrouwe *Herbaren*, Heer van Botterſloot en Spijk, welke in den Strijd te Coevorden, met den Heer van Arkel ſijn neve anno 1225. verſlagen wierde, ſeer oud geworden zynde; hy hadde gewonnen *Herbaren*, Heer van Botterſloot, die anno 1250. vermeld wert, en nagelaten heeft *Hugo*, genoemt *Butterman*, Heer van Botterſloot, een ſterk vroom man, welke mede geweeſt is in de bloedige Strijd van Cortrijk, tot hulp van de Vlamingen tegen de Francen, en ſtierf van een kwetſure aldaar gekregen anno 1302. begraven tot Axel in Vlaanderen.

JOHAN VAN ARKEL, Soone van *Jan de III.* en van *Alijd van Heuſden*, wiert in de tweede Strijt van Grimbergen, met ſijn jongſte broeder *Hugo van Botterſloot*, anno 1144. verſlagen; hy hadde getrout *Petronelle*, des Graven dochter *vander Are* uyt Duytſland; en wan,

JOHAN VAN ARKEL, de V. van dien naam, Ridder geſlagen in 't Heylige Land, alwaar hy ſtierf anno 1176. hadde getrout *Geertruyt*, des Heeren dochter van *Loon en Steenvorden*; en wan

JOHAN VAN ARKEL, de VI. van dien naam; hy timmerde 't Slot te Heukelom; 't geen met'er tijd een Stedeken is geworden; hy wiert verſlagen met ſijn neve *Herbaren van Botterſloot* in den Strijt van Coevorden anno 1225. en hadde getrout *Margareta*, Heer *Baldewijns* dochter *van Nyenoven*, die een jonger broeder was van den Grave van Vlaanderen; hy wan,

JOHAN VAN ARKEL, de VII. van dien naam, Heer van Aſperen en Heukelom, die de eerſte fondamenten der Stad Gornichem heeft doen leggen; hy koft mede het Dorp Schelluynen, en ſtierf anno 1243. hebbende getrout gehad *Maria*, des Graven dochter van *Vernenburg*; haar moeder was een dochter van *Otto*, Grave van Benthem, ſoone van *Diderik*, Grave van Holland; hy wan

JOHAN VAN ARKEL, de VIII. van dien naam, bygenaamt *de Sterke*, Heer van Aſperen en Heukelom; Hy was ſoo ſterk van lichaam, dat hy aan een balk vatte, en al rijdende een paart met ſijn voeten opligtede, en tegen een muur aanſettende ſo kneep, dat het ſijn tong van benautheid uytſtak; hadde getrout *Bartha*, des Heeren dochter van *Oethem*, en wan,

Johan van Arkel, volgt.

Otto van Arkel, Heere van Heukelom, Akkoy, en Aſperen, welkers Deſcendenten daar na volgen.

N. van Arkel, hadde te man den *Heer vander Eem* in 't Stigt van Utregt, leefde Weduwe anno 1308. en dede fonderen het Minnebroeders Klooſter te Utregt.

JOHAN VAN ARKEL, Soone van *Jan de VIII.* en van des Heeren dochter van *Oethem*, wierd van de Vrieſen by Alkmaar verſlagen, anno 1297. Hy verkreeg eenige Privilegien voor 't Land van Arkel van den Hertog van Brabant, om dat hy hem had helpen winnen het Hertogdom van Limburg, anno 1278. hadde getrout *Barta*, des Heeren dochter van *Sterkenburg* by Utrecht, en wan,

Johan van Arkel, volgt.

Geertruyt van Arkel, die te man hadde Heer *Hubert van Cuylenburg*, overleden anno 1296. en hadden 't ſamen kinderen.

JOHAN VAN ARKEL, Soone van *Jan de IX.* en van *Barta van Sterkenburg*, reiſde in pelgrimagie na Jeruſalem, en wierd aldaar Ridder geſlagen, maar in 't wederkeren wierd hy onderwegen van alles, dat hy by hem hadde, berooft en geplundert; lijdende groote armoede; hy hadde getrout *Ermgard*, Heer *Hendrix* dochter *van Voorn*, en ſtierf te Gornichem op ſijn Slot op Kerſmis nagt anno 1324. nalatende,

Johan van Arkel, volgt.

Cunigunda van Arkel, die te man hadde Heer *Jan van Heuſden*, de laatſte van ſijn geſlagte, Soone van *Jan de VIII.* en van *Margariet*, des Heeren dochter van *Cuyk* in Brabant; ſy hadden te ſamen een dochter, genaamt *Margareta van Heuſden*, die voor haar Vader ſtierf, zynde ten Huwelijk belooft aan *Lodewijk*, Grave van Vlaanderen; ſo dat Gouthoven miſt, ſeggende dat hy is geſturven ſonder kinders.

Mabelia van Arkel, troude *Sweer van Abcoude* en *van Wijk*; ſy ſtierf anno 1340. nalatende kinderen.

JOHAN VAN ARKEL, Soone van *Jan de X.* en van des Heeren dochter *van Voorn*; was Heer van Arkel en Leerdam; koft de Heerlijkheid van Hageſtein van *Walraven*, Heer van Valkenburg; hy ſtierf den 23. February anno 1355. getrout gehad hebbende *Eliſabeth*, dochter en erfgenaam van *Otto*, Grave van Cleve; ſy ſtierf anno 1342. en lieten te ſamen na

Johan van Arkel, ſtierf voor ſijn Vader, van een kwetſure die hy ontfangen hadde te Dordrecht in een Tournoyſpel anno 1352.

Otto van Arkel, volgt.

Johan

Johan van Arkel, wiert anno 1342. verkoren tot Bisschop van Utregt; Hy vertrok voor sommige jaren uyt het Land, om dat de lasten, daar het Bisdom door sijn voorsaten mede beswaart was, daar-en-tusschen afgelost souden werden; hy dede Rhenen bemuren; hadde veel Oorlogen in sijn tijd, maar meest met Victorie; Anno 1362. wert hy gekoren tot Bisschop van Luyk; en na dat hy dat 16. jaren geweest was, is hy anno 1378. overleden, en tot Utregt in den Dom begraven.

Arent van Arkel, Ridder, Heer van Avesaat, Zoelen, Noordeloos, Alblas, Alblasserdam, vermelt anno 1365. hy wan by sijn Huysvrouw *N. Millink*, 1. *Jan van Arkel*, Heer van Avesaat, Noordeloos, Zoelen, Capiteyn op Hagestein, met *Lambert Millink*, Ridder uyt Gelderland, sijn moeders broeder, gedurende 't Beleg van de Hollanders, en wiert aldaar doorschoten anno 1405. 2. *Cornelia van Arkel*, Vrouwe van Noordeloos, die te man hadde *Arent van Heukelom*, Heer van Leyenburg in de Betuwe, soone van *Johan*, en des Heeren dogter van *Buren*, en hadden kinders. 3. *Gerburg van Arkel*, getrout met *Diderik van Teilingen*, soone van *Simon van Teilingen*, en van *N. van Polanen*; nalatende kinderen.

Robbert van Arkel, Ridder, Heer van Bergambagt, of 's Heeren Artsberge, Stolwijk, en Vlist, Momboir of Ruwart van 't Stift van Utregt, in absentie van sijnen broeder; wiert anno 1347. in een Strijd by Luyk verslagen; hadde te wyve *Elisabeth*, dochter van *Guido van Heukelom*, Heer van Asperen, en wan daar by een Erf-dochter, getrout met *Dirk van Polanen*, en hadden kinders.

Herbarn van Arkel, Heer van Slingeland, Molenaars-graaf, en Bleskijns-graaf, liet na een soone *Pieter van Slingeland*, sonder mans oir.

Willem van Arkel, Heer van Gouriaan, en Lopijk; stierf ongetrout.

Elisabeth van Arkel, hadde te man *Willem*, Heer van Hoorn en van Altena.

Mabelia van Arkel, hadde te man *Otto van Egmont*, Schiltknaap, soone van *Ian van Egmont*, en van *N. van Aamstel*.

OTTO VAN ARKEL, Soone van *Ian de XI*. en van des Graven dochter van *Cleef*, was
Heer van Arkel en Leerdam, en Erfgenaam van den Lande van Cleve; maar alsoo dit een kwaat
Leen was, dat op Vrouwen niet konde versterven, soo wiert sijns moeders broeder Grave van Cleef;
hy dede timmeren het Slot te Eversteyn; en stierf seer oud anno 1396. hadde getrout *Elisabeth*, dog-
ter van *Henrik*, Grave van Baar, ('t welk leit tusschen Vrankrijk en Lotteringen) en van *Jolente*,
Graaf *Robberts* dochter *van Vlaanderen*; sy was eenige suster van *Robbert* d'eerste Hertog van Baar,
die te wyve hadde Vrouw *Maria*, wettige dochter van *Ian*, Konink van Vrankrijk; sy bragt hem
ten Huweljjk de Heerlijkheid van Pierepont in Vermandois, daarse na haar mans doot op vertrok,
en dat behielt, alsosy uyt Holland onbetamelijk van haren soone geset was; hy liet na

Iohan van Arkel, volgt.

Iohanna van Arkel, hadde te man den *Heer van Schoonvorst* in Brabant, doch stierf sonder oir.

Noch een Bastard soone, genaamt *Hendrik van Nyenstein*.

JOHAN VAN ARKEL de XII. van die name, soone van *Otto van Arkel*, en van des
Hertogen dochter van *Baar*; hy was de leste Heer van Arkel, van de Stad en 't Slot van Gornichem,
van Leerdam, Hagestein, Pierrepont, geboren anno 1362. wiert daar na Stadhouder en Thesau-
rier Generaal van Holland; Hy voerde sware Oorlogen jegens Hertogen *Albregt* en *Willem van Beye-*
ren, Graven van Holland, en dit uyt hoogmoet, en gaf Gornichem en Arkel anno 1407. aan sijn
schoonbroeder, Hertog *Reinout van Gelder*, die anno 1412. 't selve verkoft aan Hertog *Willem van*
Beyeren, voor 100000. France Kronen, dat is 300000. guldens. Anno 1415. wiert hy gevangen
van den *Heer van Sevenbergen*, en in den Hage gebragt, en van daar op 't Slot ter Goude, en soo
wiert hy gebragt op 't Huys te Zevenbergen, daar hy thien jaren gevangen sat, tot dat hy verlost
wiert anno 1425. en kwam woonen in sijn Heerlijkheyt van Leerdam, alsoo hy Gornichem kwijt
was; alwaar hy anno 1428. oud 65. jaren gestorven en begraven is, en was de leste Heer van Arkel,
dat hy en sijn Voor-ouders meer als 400. jaren met glorie beseten hadden; hy hadde getrout *Ioanna*,
eenige suster en presumptive erfgenaam van Hertog *Reinout van Gelder*, die anno 1423. sonder kin-
ders was gestorven. Hy hadde by deselve verwekt gehad,

Willem van Arkel, ongehylikt voor sijn Vader gestorven, den 1. December 1417. zynde verslagen in een strijd binnen Gornichem, welke Stad hy weder hadde ingewonnen, niet tegenstaande sijn Vader die verkoft hadde; hy was anders toekomende erfgenaam van Gelder, Zutphen, Arkel, met de Steden van Gorcum en Leerdam.

Maria van Arkel, troude heimelijk buyten haars Vaders weten *Ian van Egmont*, soone van *Arent van Egmont* en *van Yſſelstein*, Ridder, en van *Iolente*, des Graven dochter van *Lijnnigen* op den Rhijn, hy stierf anno 1451. sy lang te voren uyt barens noot anno 1415. nalatende, 1. *Arent van Egmont* die anno 1423. mits de doot van sijn oud oom voorsz Hertog van Gelre wiert, 2. *Willem van Egmont*, die anno 1428. mits de doot van sijn grootvader *Ian van Arkel* voorsz, de Heerlijkheden van Leerdam, Haastregt, en Schoonvorst beërfde.

Volgen de Descendenten van Otto van Arkel, Heer van Heukelom.

OTTO VAN ARKEL, tweede soon van *Ian van Arkel*, de VIII. van dien naam, bygenaamt de *Sterke*, en van des Graven dochter van *Oetem*, hadde voor sijn erfgoet de Heerlijkheden van Heukelom, Asperen, Leyenburg, en Accoy; hy wert vermelt te Dordregt in 't jaar 1311. hadde getrout *N. van Heusden*, dochter van Heer *Ian van Heusden*, en van *Catharina*, des Graven dochter van *Loon*, nalatende

Iohan van Arkel, volgt.

N. van Heukelom, die te man hadde *Diderik van Teilingen*, Ridder, en wan kinders.

Otto van Heukelom, Heer van Asperen en Accoy na sijn Vader; hy brak sijn Wapen met een Meerle, in den hoek een Schilt, gelijk sijn tweede soon met twee Meerlen, en den Heer van Leyenburg met drie Meerlen. Hy kogt Hagestein van Heer *Willem*, Bastart *van Duvenvoorde*, en van *Heilwig van Vyanen* sijn Gemalinne; en troude met des Heeren dochter van *Hoboken*, by dewelke hy wan 1. *Guido*, Heer van Asperen, die in 't jaar 1345. in den Strijt van Staveren met Graaf *Willem van Holland*, en veel andere Ridderen verslagen bleef, nalatende *Otto*, Heer van Asperen, die Jongman stierf, en *Elisabeth*, Vrouwe van Asperen en Hagestein, die eerst te man hadde *Robbert van Arkel*, haren neve, Heer van Berg-ambagt, en hadden kinders; en daar na *Walraven van Valkenburg*, sonder oir. 2. *Herbaren van Asperen*, Heer van Accoy, die vermelt wert noch in 't leven anno 1373. en meinen sommige, dat van hem komen de Heeren van *Vuren*, 3. *N. van Asperen*, hadde te man *Gerrit van Vliet*, Ridder, stierf anno 1346. nalatende kinderen.

N. van Heukelom, getrout met *Arent van Ysselsteyn*.

JOHAN VAN ARKEL, Heer van Heukelom. Leyenburg, Loenen en Renoy, Soone van *Otto van Arkel*, en van *N. van Heusden*, leefde in 't jaar 1312. en hadde getrout des Heeren dochter van *Buren*, hy wan

Otto van Arkel, volgt.

Arent van Henkelom, Heer van Leyenburg in de Betuwe, hadde te wyve *Neel van Arkel*, Vrouw van Noordeloos, en wan 1. *Arent van Heukelom*, Heer van Leyenburg, Ridder, vermelt anno 1380. in 't Beleg van Gornichem, anno 1043. en wert van die van Dordregt gedurende de Stads Belegering gevangen in 't jaar 1418. en liet na een erfdochter *Jenne*, Vrouwe van Leyenburg, die te man hadde *Dirk van Sweten*, Ridder, by Leiden, en wan kinders. 2. *Geertruyt van Heukelom*, getrout met *Frederik van Drakenburg*, by Utregt. 3. *Machtild van Heukelom*, welke wiert Vrouwe van Noordeloos, na haar Vader; en troude met *Iohan van Herlaar*, Heer vander Ameide op de Lekke, by dewelke sy wan twee dochters, als *Heilwig van Herlaar*, Vrouwe vander Ameide, 't welk sy ten Huwelijk bragt aan haren man *Hendrik*, Heer van Vyanen; en *Sophia van Herlaar*, Vrouwe van Noordeloos, 't welk sy ten Huwelijk bragt haren man *Ian van Vyanen*, Heer *Hendrikx* voorsz broeder.

N. van Heukelom, was Conventuaal of Monnik in de Abdye van Marienwaart in de Betuwe.

OTTO VAN ARKEL, Heer van Heukelom, soone van *Ian van Arkel*, en van *N. van Buren*, leefde anno 1320. en hadde te wyve *N. vander Lekke*, uyt den Huyse van Brederode, voerende een swarte Leeuw op een Velt van Silver; en wan

Iohan van Arkel, volgt.

N. van Heukelom, hadde getrout *Ian van Culenburg*, Heer van Woudenburg.

JOHAN VAN ARKEL, Heer van Heukelom, soone van *Otto van Arkel*, en van *N. vander Lekke*, leefde anno 1360. hadde getrout eerst Heer *Willems* dochter *van Hoorn* en *Altena* in Holland, en naderhand *N. van Teilingen*, nalatende by d'eerste,

Otto van Arkel, volgt.

N. van Heukelom, getrout met *Iohan van Renesse van Rijnhoven* by Utregt; sy stierf seer oud anno 1415.

OTTO VAN ARKEL, Heer van Heukelom, soone van *Iohan van Arkel*, en des Heeren dochter *van Hoorn* en *Altena*, hadde getrout *Elisabeth van Lijnden* uyt Gelderland, voerende een Kruys van Gout op een Root Velt; hy stierf anno 1408. en liet na

JOHAN VAN ARKEL, Heer van Heukelom en Loenen, stierf anno 1465. hadde getrout *Barta*, dochter van Heer *Gerrit van Culenburg*, en wan

Otto van Arkel, volgt.

Adam van Arkel, wert vermelt anno 1474. en was Monnik te Egmont.

OTTO VAN ARKEL, Soone van *Iohan van Arkel*, en van *Barta van Cuylenburg*; was Heer van Heukelom, en wierd anno 1462. van den Grave van Charloos gevangen, en van sijn Heerlijkheid berooft, om dat hy, soomen schrijft, eerst sijn voorsz Vader hadde gevangen, dog verkreeg namaals sijn Heerlijkheid weder, en stierf seer oud anno 1505. gelijk sulx te sien is by Gouthoven pag. 474. Hy hadde getrout *Walravina van Broekhuysen*, enige erfdochter van *Johan van Broekhuysen*, Heer van Weerdenburg en Amelroy in Gelderland, en wan

Johan van Arkel, Heer van Heukelom en Waardenburg, hadde te wyve *Adriana Bax*, dochter van *Iohan Bax*, Heer van Alsten in Brabant, doch stierf sonder oir; sy hadde daar na *Wolfard van Brederode*, Heer van Cloetingen.

Gerrit van Arkel, Heer van Heukelom, Weerdenburg en Amelroy, hadde anno 1512. te wyve *Margareta van Praat*, dochter en erfgenaam van *Daniel van Praat van Moerkerken*, Heer ter Merwede, en Balliuw van Zuyt-holland; sy stierven sonder oir, hy anno 1547. sy seer oud anno 1560.

Walraven van Arkel, volgt.

Barta van Arkel, hadde te man *Rutger van den Boetselaar*, Heer van Asperen en Langerak; hy stierf anno 1545. sy anno 1558. nalatende kinderen.

Henrica van Arkel, hadde te man *Floris van Assendelft*, Ridder, Heer van Gouriaan, en wan kinders.

WALRAVEN VAN ARKEL, Ridder, soone van *Otto van Arkel*, en van *Walravine van Broekhuysen*, was Heer van Heukelom, Weerdenburg, Amelroy, en Leyenburg, dat hy kofte; hadde te wyve *Catharina* B. dochter van Hertog *Carel van Gelder*, sy stierf anno 1601. oud 84. jaren, en hadden t'samen nagelaten,

Otto van Arkel, Heer van Heukelom, stierf anno 1567. van een quetsure, sijnde met sijn oor in 't rapier gevallen, also hy van een wagen viel by Herwijnen in de Betuwe; hy hadde te wyve *Maria van Immerseel*, dochter van *Philips*, Heer van Immerseel by Antwerpen; welke naderhand noch tweemaal hertroude, als eerst aan *Jaques de Liques*, Heer van Cressonieres in Artois, en daar na aan *Adriaan van Noyelles*, Heer van Marles, Gouverneur van Utregt; *Otto* voorsz wan een erfdochter *Maria van Arkel*, Vrouwe van Heukelom en Waardenburg, dewelke anno 1595. t'Utregt, daar haar moeder herhylikt was, overleden is, ongehylikt zynde, en kwamen haar goederen op haar moeye *Elisabeth*, als de oudste doen levende.

Carel van Arkel, Heer van Waardenburg, bleef doot in de Kaatsbaan te Antwerpen, anno 1580. sonder oir, hy hadde getrout *Claudina Hannaart*, dochter van Heer *Carel van Liedekerken*; sy troude voor de twedemaal *Olivier van den Tempel*, Heer van Korbeke, Colonel; sy stierf in den Hage, sonder kinders, anno 1618.

George van Arkel, volgt.

Gerrit van Arkel, stierf in den Oorlog in Vlaanderen ongehout, anno 1578.

Elisabeth van Arkel, Vrouwe van Heukelom, Waardenburg en Leyenburg, by versterfenis van haar nigte, als de oudste in leven zynde, hadde eerst te man *Iacob van Tienen*, Heer van Castres, Opper-balliuw van den Lande van Vlaanderen, sonder oir; daar na ten twedenmale, met dispensatie van de Geestelijke Overheid, *Thomas van Tienen*, Heer van Castres sijnen broeder; sy was geboren omtrent den jare 1535. woonde op 't Huys te Heukelom, en wan *Thomas van Tienen*, Heer van Castres, geboren anno 1575. welke troude anno 1607. *Anna van Renesse*, des Burgraven dochter van Montenaken in Luykerland, wan kinders; en wiert hy na sijn moeders dood Heer van Heukelom, Waardenburg, en Leyenburg.

Anna van Arkel, stierf op 't Huys te Immerseel ongehylikt,

Walravine van Arkel, woonde t'Utregt.

Heilwig van Arkel, stierf ongetrout op 't Huys te Amelroy anno 1609.

Walraven van Arkel voorn. heeft ook voor sijn trouwen gehadt een natuyrlijke soon, genaamt *Jan van Arkel*, die by den Prince en Souvereyne Overheyt vanden Lande behoorlijk is gelegitimeert, en wettich verklaart, soodanig als of hy in Houwelijken State gewonnen en geboren was, sulx dat hy en sijne nasaten ontfangen souden worden tot alle Eeren, Staten, en Ampten, als blijkt by speciale acte van de Ridderschap, Edelen en Steden van Hollant en Westvrieslant, van dato den 13. Mey 1591. en is ook soodanig aangenomen en verklaert by *Otto van Arkel*, Heer van Amelroy en Wel, als Chef van de selfde familie, by acte van hant en zegel, in dato den 15. April 1636. erkennende den selven *Ian van Arkel* voor sijnen Oom, en dessels descendenten voor sijne wettelijke bloetverwanten; hy hadde te wyve *Willemina van Tuyl van Bulkestein*, en wan *Roelof van Arkel*, Drossaart van Gorinchem, die eerst te wyve hadde *N. Hulsen van Voorst*, abusivelijk by Gouthoven *Stix* genaamt, soo als uyt de quartieren op de Sepulturen kan gesien werden; en ten tweeden *Anna van Steeland*, suster van den Drossaart van Buren, en liet na by de eerste, *Walraven van Arkel*, die by sijn huysvrouwe *Maria Ruysch* tot Utregt vier sonen en drie dogters heeft nagelaten; by de tweede 1. *Willemina van Arkel*, welke troude *Jacob van Passenrode*, Drossaart van Gorinchem, en lieten kinders na. 2. *Anna van Arkel*, troude *Dirk Dimmer*, Capitein en Commandeur van Orangen, hebben mede kinders nagelaten. 3. *Jan van Arkel*, troude *Lucretia vander Wel*, dogter van *Lambert vander Wel*, Brigadier en Commandeur van Bergen-opden-Zoom, en van *Catrina van den Hauten* uyt Brabant, wiens vader Colonel te Paart en President vanden Hogen Crychsraat was in dienst der Vereenigde Nederlanden, en hebben te samen kinderen nagelaten. 4. *Marc van Arkel*. 5. *Frans van Arkel*, beide ongetrout gestorven 6. *Floris van Arkel*, troude *Maria van Nobelaar*, en wan een soone, genaamt *Roelof van Arkel*.

GEORGE VAN ARKEL, Soone van *Walraven van Arkel*, en van *Catharina*, Bastard-dochter van Gelre, was Heer van Amelroy by Bommel, zynde soo deerlijck gebrant op 't selve Slot, alwaar by ongeval het vuur was ingekomen, dat hy vijf dagen daar na stierf; hy hadde getrout *Anna van Lokhorst*, oudste dochter van *Vincent van Lokhorst*, Heer van Heemstede, en van *Anna van Schoonhoven*; sy stierf anno 1563. nalatende.

Otto van Arkel, volgt.

Anna van Arkel, Vrouwe van Heemstede, had-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

hadde te man *Walraven*, Baron van Gent, Heer van Dieden, en na ſijns Vaders doot Heer van Oyen in Gelderland; ſy verkogten anno 1607. de Heerlijkheid van Heemſtede aan *N. Houwijn* te Amſterdam, voor 37000. guldens, en kogten weder de Heerlijkheid vande Duſſen in Zuytholland, alwaar ſy ſtierf anno 1610. oud 28. jaren, nalatende *Johan*, Baron van Gent; *Walraven*, ſonder kinderen geſtorven; en *Eliſabeth van Gent*, getrout met *N. Quaat van Lanskroon*, Heer van Mijl; en procreërden verſcheidene kinderen. *Johan*, Baron van Gent voorſz hadde getrout *Eggerik Adriana Sibilla van Ripperda*; haar acht quartieren ſijn

RIPPERDA.	PLETTENBURG.
HEIDE.	OLDERSSOM.
TWICKELO.	KETTELAAR.
REEDE.	KNIPHUYSEN.

Hy ſtierf in den Hage den 19. November 1679. leit begraven aldaar in de Grote of St. Jacobs Kerk, in de oude Capelle van Aſſendelft, met de volgende acht quartieren,

GENT.	ARKEL.
WAGTENDONK.	LOKHORST.
RAASFELT.	GELDER.
MERODE.	SCHOONHOVEN.

Hy hadde by de voorſz ſijne Huysvrouwe gewonnen *Anna Sibilla*, *Wilhelmina Margareta*, *Johan Walraven* ongetrout geſtorven, *Anna Sibilla*, *Adriaan*, *Frederik Wilhem*, *Otto*, jong geſtorven, *Otto*, in Vranrijk geſtorven, en *Floris*, in de Belegeringe van de Grave dootgeſchoten. *Adriaan*, Baron van Gent voorſz in 's Lands dienſt inde Belegeringe van Maaſtrigt anno 1673. ſijn linkerbeen met een Canon-kogel afgeſchoten zynde, troude anno 1678. *Eliſabeth Maria*, geboren Princeſſe van Portugaal, dochter van *Emanuel*, Prince van Portugaal, en van *N....* Gravinne van Hanau; ſijn Vader *Emanuel* Prins van Portugaal, ſoone van *Don Antonio*, Koning van Portugaal, was getrout met *Emilia*, dochter van *Willem de I.* Prins van Orange, en van *Anna*, dochter van *Maurits* Churfurſt van Saxen.

Catharina van Arkel, troude anno 1606. op 't Huys te Nyenrode *Ian van Reneſſe*, na ſijns Vaders doot Heer van Weſtmal en Elderen.

OTTO VAN ARKEL, Soone van *George van Arkel*, en van *Anna van Lokhorſt*, was Heer van Amelroy, Well, en Lokhorſt; troude anno 1614. *Francoiſe d'Affetady*, dochter van *Coſmo d'Affetady*, Baron van Giſtelles in Vlaanderen, wiens Voor-ouders van een voornaam Geſlagt in Italien waren; hy liet na

Thomas Walraven van Arkel, volgt.

Anna Maria van Arkel, getrout met *Charles van Malſen*, Heer van Onſenoort en Nieukuyl; ſy ſtierf anno 1682. ſonder kinderen, oud 68. jaren.

Laura van Arkel, Abdiſſe van Nieuwe Clooſter, een ſeer oud vermaard Adelijk Stift, gelegen in 't Hertogdom van Cleef, daar inne niet anders zyn, als geprofeſſide Religieuſen van qualiteit, moetende hare quartieren opgeſworen worden; is noch in leven, oud zynde 66. jaren.

Catharina van Arkel, getrout met *Robbregt van Scheonhoven van Aarſchot*, Heer van Wanroy, ſonder kinderen.

THOMAS WALRAVEN VAN ARKEL, Soone van *Otto van Arkel*, en van *Francoiſe d'Affetady*, Heer van Amelroy, Well, in den Bommelerwaart, mitsgaders ter Lugt, gelegen in Holland aan de Zeekant, grenſende aan Noortwijk, twee uyren van Leyden, en Ipelaar, gelegen een half uyr van Breda, is getrout met *Iohanna Barbara de la Ketulle*, dogter van *Loüis de la Ketulle*, Heer van Ryhoven, Colonel te Paart, en Gouverneur van Bergen op den Zoom, welke Stad hy in 't jaar 1622. manhaftig heeft gedefendeert tegens 't Spaance Leger, onder den Marquis Spinola.

Het Wapen van Arkel is twee Roode Faſcen, gecanteeld onder en boven d'een tegen d'ander, op een Silvere Velt, 't welk die van de Tak van Heukelom een tijd lang gebroken hebben met een Laſure Baarnſteel.

ASPEREN.

98 DIe van Aſperen ſijn geſprooten uyt den Huyſe van Arkel; d'eerſte Heer van Aſperen was, FOLPERT, Soon van *Ian van Arkel* de III. van dien name, en van *Alijd*, des Heeren dogter van *Heuſden*; hy was mede Heer van Leerdam, en hadde twee ſoonen, onder anderen *Gerrit* Heer van Aſperen, die de Heerlijkheid verkoft aan ſijn neef *Ian de VII.* Heer van Arkel; onder wiens Deſcendenten deſelve gebleven is, tot dat naderhand *Otto*, tweede ſoon van *Ian van Arkel*, bygenaamt de *Sterke*, voor ſijn erfgoet verkreeg de Heerlijkheden van Aſperen, Heukelom, Accoy, Leyenburg, Gellecom, en Renoy; hy hadde te wyve *N. van Heuſden*, dochter van Heer *Ian van Heuſden*, de VI. van dien name, en van *Catharina*, des Graven dochter van Loon, en wan by haar twee ſoonen, namentlijk:

Ian, Heer van Heukelom, Leyenburg, Loenen, en Renoy.

Otto van Aſperen, volgt.

OTTO, Heer van Aſperen, Soone van *Otto van Arkel*, en van *N. van Heuſden*, hadde getrout des Heeren dochter van *Hoboken* by Antwerpen; hy liet na

Guido

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Guido, Heer van Asperen, dewelke in 't jaar 1345. in den Strijd van Staveren, met Graaf *Willem van Holland*, verslagen bleef, nalatende 1. *Otto*, Heer van Asperen, die Jongman stierf, en 2 *Elisabeth*, na haar broeders doot Vrouw van Asperen, en Hagestein, die te man hadde *Robbert van Arkel*, Heer van Berg-ambacht, wiens erfdochter troude *Dirk*, sone van *Ian*, Heer van Polanen.

Herbaren van Asperen, volgt.

HERBAREN VAN ASPEREN, Soone van *Otto*, en van des Heeren dochter van *Hoboken*, was Heer van Accoy, en wert vermelt noch levende anno 1397. en liet na,

OTTO VAN ASPEREN, Heer van Vuren, Ridder, leefde anno 1417. in welk jaar hy tot Gorinchem gevangen wiert, hy liet na

Ian van Asperen, volgt.

Otto van Asperen, sonder oir.

JOHAN VAN ASPEREN, Heer van Vuren, *Ottoos* soone, leefde en zegelde anno 1456. met sijn broeder *Otto* voornoemt; hy hadde getrout *N. Piek* uyt Gelderland, en wan,

Herbert van Asperen, volgt.

Otto van Asperen, Ridder, was anno 1542. Dijkgraaf van de Tielerweert; hy hadde getrout *N. Pijlijsers* uyt het quartier van Leuven.

Johanna van Asperen, hadde te man *Goossen van Honselaar*.

HERBERT VAN ASPEREN, Heer van Vuren, hadde te wyve *Josijne Pijlijsers* sijns broeders wyfs suster; en wan

Johan van Asperen, volgt.

Henrica van Asperen die te man hadde *Corlis van Raaphorst* te Vyanen, en wan twee dochters, sy stierf anno 1605.

JOHAN VAN ASPEREN, Ridder, Heer van Vuren, soone van *Herbert*, en van *Josijne Pijlijsers*, Amptman van Bommelerweert, stierf anno 1576. begraven tot Arnhem, hadde getrout *Maria van Rhoon*, en wan

Pieter van Asperen, volgt.

Josina van Asperen, die te man hadde *Reinout B. van Brederode* te Lexmonde; sy stierf van haar 12. kint, anno 1601. hy liet na twee soonen *Jan* en *Willem*.

PIETER VAN ASPEREN, Heere van Vuren, soon van *Johan van Asperen*, en van *Maria van Rhoon*; stierf anno 1618. hadde getrout *Margareta van Diemen*, dochter van Mr. *Willem van Diemen*, President van den Hove van Utregt, sijns Ooms des Heeren van *Rhoons* Huysvrouwen suster; sy stierf anno 1609. nalatende

JOAN VAN ASPEREN, Heer van Vuren, hadde getrout *N. van Grevenbroek*,

Het Wapen van Asperen is gelijk als Arkel, gebroken met een Swarte Meerle boven in den Hoek.

ASSENDELF.

99 BARTHOUT VAN ASSENDELF, troude *Maria van Heemskerk*; leefde in jaar 1265. en liet na

Hendrik van Assendelf, volgt.

Gerrit van Assendelf, vermelt in de Rekeninge der Thesauriers van Dordrecht anno 1311.

Willem van Assendelft, van welker Descendenten naderhant gehandelt wert.

HENDRIK VAN ASSENDELF, Ridder, soone van *Bartout van Assendelf*, en van *Maria van Heemskerk*, hadde te wyve *Cornelia vander Hurst*, hy stierf anno 1336. begraven tot Haarlem, en wan

BARHOUT, Ambagts-heer van Assendelf, hadde getrout *Margareta van Polanen*, en wan

Dirk van Assendelf, volgt.

Geertruyt van Assendelf, hadde te man *Henrik van Homoet*, Ridder, in Gelderland.

DIDERIK, Ambachts-heer van Assendelf, hadde te wyve *Mabelia van Haarlem*, uyt den huyse van de Oude Heeren van Haarlem; en hier na hebben de Heeren van Assendelf haar Wapen met Haarlem altijd gequartileert gevoert; hy wan

Barthout, die den eersten Heer van Assendelf wierde; was Ridder, en stierf sonder kinders, anno 1444. hadde eerst te wyve Vrouw *Natalia*, Bastart dochter van Hertog *Albregt van Beyeren*, ten tweeden *Odilia vander Horst*, die stierf anno 1429. ten derden *Maria van Langerak*, en laatstelijk *Berta van Cralingen*.

Dirk van Assendelf, volgt.

Gerrit van Assendelf, Ridder vermelt anno 1400. hadde getrout *N. van Haarlem*.

Odilia van Assendelf, hadde te man *Gijsbert van Zoelen* in Gelderland.

Jenne van Assendelf, troude *Willem van Arnhem* in de Veluwe.

Sibilla van Assendelf, hadde te man *Diderik van Santhorst*, Ridder.

DIRK VAN ASSENDELF, Soon van *Diderik*, en van *Mabelia van Haarlem*, was Heer van Assendelf, na sijn broeder; hy troude *Christijne*, Erfdochter van den *Ambachts-heer van Cralingen* by Rotterdam, en wan,

Gerrit van Assendelf, volgt.

Ian van Assendelf, Rentmeester Generaal van Noort-holland, anno 1462. en 1476. stierf ongetrout.

Willem van Assendelf, wert anno 1467. op Hemelvaarts-dagh binnen Haarlem doorgeslagen, en begraven in de Kerke tot Eemskerk onder een Sark, daar sijn vier quartieren op staan, als van Vaders zyde *Assendelf*, en *Haarlem*, en van Moeders zyde *Cralingen* en *Swieten*. Hy hadde getrout *Maria van Adrichum*, en wan 1. *Maria*, Nonne te Haarlem. 2. *Margareta*, Nonne te Rhijnsburg. 3. *Claas van Assendelf*, Ridder, troude *Alijt Freis van Cuynre*, *Adriaans* dochter, Weduwe van *Ian van Renesse*, Heer van Wulven, en hadden een dochter *Maria van Assendelf*, die te man hadde *Ian van Mathenesse*.

GERRIT VAN ASSENDELF, Heer van Assendelf, Cralingen, en Heemskerk, Ridder, soone van *Diderik van Assendelf*, en van *Christina van Cralingen*, was Raad in den Hage, en hadde te wyve *Iacoba Hillegont*, en naderhand *Beatrix van Dongen*, of *Daalem*, uyt den Huyse van Arkel, Ambachts-vrouwe van Besoyen en Heinenoort in Zuytholland; haar vaders moeder was van die *van Brakel* te Dordregt, 't welk een Ridderlijk Geslagte aldaar geweest is; haar moeder was een dochter van *Willem van Besoyen*, dewelke anno 1412. getrout hadde *Beatrix van den Wale*, dochter van *Wouter van den Wale*, Burgemeester van Dordregt, en Ambachts-heer van Heinenoort; hy stierf den 9. October 1486. sy anno 1462. hy liet na by d'eerste Vrouw,

Margareta van Assendelf, stierf anno 1522. hadde getrout *Dirk van Heemskerk van Bekestein*, Houtvester van Holland, en Hoog-Heemraad van Rhynland, *Wouters* soone, en van *Margareta Stikkel*, hy stierf anno 1518. nalatende kinders.

Claas van Assendelf, volgt.

Iohan van Assendelf, was anno 1484. Castelein van Schoonhoven.

Catharina van Assendelf, hadde eerst te man *Adriaan van Polanen vander Lekke*, daar na *Ioost van Halewyn*, Heer van Capelle, stierf sonder oir inden Hage den 15. Aug. 1449. hy was een broeder van den Baanderheer van *Halewyn* in Vlaanderen.

Diderik van Assendelf, Canonik t' Utregt.

CLAAS VAN ASSENDELF, Heer van Assendelf, Cralingen, Besoyen, Heinenoort en Heemskerk, Ridder, soone van *Gerrit van Assendelf*, en van *Beatrix van Dongen*, hadde te wyve *Alijt van Kijfhoek*, erfdochter van *Floris*, Ambachts-heer van Kijfhoek, Heer-Oudelands-Ambacht, en Henrik-Yden-Ambacht, en van *Alijt vander Werven*, in die tijd een Edel Geslagt in den verdronken Waart van Zuytholland; sy leggen te samen begraven in den Hage, in de Grote-kerk, in de Capelle van Assendelf, onder een blauwe Steen met dit Epitaphe,

HIER LEYT BEGRAVEN DEN EDELEN EN WELGEBOREN HEER EN VROUWE, HEER NICLAAS, HEER VAN ASSENDELF, VAN HEEMSKERK, VAN GOUDRIAAN, VAN BESOYEN, VAN HONINGEN, VAN DE LANDEN VANDE LECK, EN VANDE WAAL, RIDDER, RAAD, CAMERLINGH DES ROOMSCHEN KONING, EN VAN ONS G. HEERE DEN EERTSHERTOGE VAN OOSTENRYK, HERTOGH VAN BOURGONDIEN, HY STERF DEN V. SEPTEMBER M. D. I. EN VROUW ALYT VAN KYFHOEK, VROUW VAN ASSENDELF SYN GESELLINNE, EN SY STIERF OP DEN XIII. JULII M. D. XXX.

Sy lieten te samen na de volgende kinderen.

Gerrit van Assendelf, Heer van Assendelf, Heemskerk, Ridder en President van den Hove van Holland; stierf in sijne Huysinge in den Hage, op St. Niclaas avont anno 1558. oud 70. jaren, getrout hebbende *Catharine van Chasseur*, geboren van Orleans in Vrankrijk, by dewelke hy wan eenen soone, genaamt *Niclaas van Assendelf*, die van sijn Vader tot den Geestelijken Staat gedestineert was; maar andere sinnen hebbende, maakte sig meester van 't Huys te Asschenburg, so ras hy sijns Vaders doot vernomen hadde; hy stierf te Borsset by Aken, komende uyt het Bat anno 1570. Hy presenteerde mede de Requeste anno 1566. en moest daarom uyt het Land wyken; hy hadde te wyve *Willemina van Haaften* uyt Gelderland, doch kreeg geen kinderen; sy troude daar na *Walraven van Brederode*, en stierf anno 1607. Hy hadde Assendelf gelegateert aan sijn neve *Floris van Assendelf*, descenderende van *Floris van Assendelf* sijn Vaders twede broeder.

Floris van Assendelf, volgt.

Dirk van Assendelf, volgt daar na.

FLORIS VAN ASSENDELF, Ridder, Heer van Goudriaan, tweede soone van *Claas van Assendelf*, en van *Alijt van Kijfhoek*, was Balliuw van den Hage, daar na Castelein vander Goude, anno 1527. en 1555. hy hadde te wyve *Henrica van Arkel*, dochter van *Otto*, Heer van Heukelom, en van *Walravine*, erfdogter van *Ian van Bloekhuysen*, Heer van Weerdenburg en Amelroy in Gelderland, en wan

Walra-

Walravine van Aſſendelf, die ongehylikt ſtierf.

Gerrit van Aſſendelf, mede ongetrout geſtorven.

Otto van Aſſendelf, volgt.

OTTO VAN ASSENDELF, Ridder, Heer van Gouriaan, Kijſhoek, Soone van *Floris van Aſſendelf*, en van *Henrica van Arkel*, hadde eerſt te wyve *Anna*, Baſtart ſuſter van Heer *Cornelis van Bergen*, Heer van Sevenbergen, Biſſchop van Luyk, daar na 1568. *Jenne*, dochter van *Jooſt*, Heer van Cruningen; hy wan by d'eerſte Vrouw,

CORNELIS VAN ASSENDELF, Heer van Gouriaan, wiert Heer van Aſſendelf na ſijnen ſoone; hy tranſporteerde Gouriaan aan den Heere van Schagen; hadde te wyve *Margareta van Merten*, dochter van *Gerrit van Merten*, en van *Geertruyt van Loon*, in 't Stigt van Utregt; hy ſtierf op 't huys te Aſſchenburg anno 1600. oud 60. jaren, ſy anno 1602. oud 78. jaren, en hadden gewonnen,

Floris van Aſſendelf, Heer van Aſſendelf, by Teſtamente van ſijnen neef *Niclaas van Aſſendelf*, hier vooren vermelt, ſtierf Jongman, oud maar 18. jaren, ſoo dat de Heerlijkheid op ſijn Vader kwam.

Gerrit van Aſſendelf, na ſijn Vader Heer van Aſſendelf, Ambagtsheer van Heemskerk, Kijfhoek, Hyeronimus-ambacht, Hendrik-ydenambacht, ſtierf op 't huys te Aſſchenburg anno 1617. in Junio, oud 50. jaren ongehylikt.

Anna van Aſſendelf, Vrouwe van Aſſendelf na haar broeder *Gerard*, troude *Gerrit van Reneſſe vander Aa*, Heer vander Aa, ſtierf anno 1609. nalatende drie dochters, 1. *Agnes van Reneſſe vander Aa*, Vrouwe van Aſſendelf. 2. *Margareta van Reneſſe vander Aa*, troude *Willem van Reneſſe van Elderen*, Heer van Mal en Heesbeen, en hadden kinders. 3. *Adriana van Reneſſe vander Aa*, ſtierf ſonder oir. *Agnes* voorſz hadde getrout *Nicolaas van Reneſſe van Elderen*, *Willems* broeder voorſz, en wan daar by 1. *Gerrit Frederik van Reneſſe*, Heer van Aſſendelf, ſtierf ſonder oir den 10. Marti 1653. 2. *Hendrik van Reneſſe*, Heer van Aſſendelf na ſijn broeder, ſtierf ſonder oir den 5. Auguſty 1662. 3. *Anna van Reneſſe*, by dode van haar broeder Vrouw van Aſſendelf, ſtierf ongetrout.

Antonia van Aſſendelf, hadde te man *Everard van Deurne*, Heer van Lijſſel in de Peel; Sy ſtierf anno 1606. hy anno 1617. nalatende twee ſoonen en een dochter.

DIRK VAN ASSENDELF, jongſte ſoone van *Claas van Aſſendelf*, en van *Alijd van Kijfhoek*, was Heer van Cralingen, Honingen, Beſoyen en Heinenoort, Schout van Breda, anno 1544. hadde getrout *Adriana van Naſſou*, oudſte dochter van *Pauwels*, (wiens Vader *Johan*, een Baſtard ſoone was van Graaf *Engelbregt van Naſſau*) en van *Catharina van Haaften*; hy ſtierf anno 1553. ſy anno 1558. en wonnen te ſamen,

Claas van Aſſendelf, Heer van Beſoyen, ſtierf Jongman.

Pauwels van Aſſendelf, Heer van Beſoyen, Heinenoort, ſtierf ſonder kinders anno 1596. hadde te wyve *Alfarda van den Boetſelaar*, ſy troude daar na *Arent van Aaſwijn*, Heer van Ruweel, broeder 's Heeren van Brakel.

Johan van Aſſendelf, volgt.

Catharina van Aſſendelf, troude eerſt *Willem van Lokhorſt*, Ridder, Heer van Heemſtede, die ſtierf ſonder kinderen anno 1565. daar na *Chriſtoffel van Wilig*, Heer van Grontſtein, ſonder oir.

Alijt van Aſſendelf, hadde eerſt getrout *Andries Millink*, Heer van Naaltwijk, Eten en Mewen, daar na *Herman van Wittenhorſt*, Heer van Sontsvelt, eertijds Gouverneur van Prins Maurits; hy ſtierf anno 1608. ſy mede ſonder kinders.

Reinera van Aſſendelf, mede ſonder kinderen overleden, hadde te man gehad *Goſuin van Varik*, Edelman van Antwerpen.

Maria van Aſſendelf, ſtierf ongehout.

Adriaan van Aſſendelf, ſtierf mede ſonder oir.

Beatrix van Aſſendelf, hadde te man *Gijsbert de Kok van Nerynen* op Clingelenburg, ſy ſtierf Weduwe ſonder kinders in den Hage anno 1611. out 70. jaren.

Walravine van Aſſendelf, was omtrent 50. jaren getrout met *Johan*, Heer van Schagen, die anno 1618. in den Hage ſtierf, oud 73. jaren, nalatende twee ſoonen en drie dochters.

JOHAN VAN ASSENDELF, Heer van Cralingen, Honingen, Beſoyen en Heinenoort, ſoone van *Dirk van Aſſendelf*, en van *Adriana van Naſſau*, was geboren anno 1543. woonde tot Rotterdam, hadde te wyve *Margareta van Roſſum*, 's Heeren dochter van Soelen in Gelderland, Weduwe van *Claas van Gent*, 's Heeren ſoone van Loenen; hy wan

GERRIT VAN ASSENDELF, Heer van Cralingen, Honingen, Beſoyen, en Heinenoort, troude *N. van Gent*, en wan

Gerrit van Aſſendelf, Heer van Cralingen, Beſoyen en Heinenoort, ſtierf ongetrout.

N. van Aſſendelf, na dode van haar broeder Vrouwe van Cralingen, troude *Simon Fachet*.

Odilia van Aſſendelf, troude *Jacob Chriſtiaan van Balveren*, Dijkgraaf van de Over-betuwe; en Gecommitteert ter Vergaderinge van haar Hoog-Mogende.

N. van Aſſendelf, ſonder kinderen.

WILLEM VAN ASSENDELF, jongſte ſoone van *Barthout van Aſſendelf* den eerſten, en van *Maria van Heemskerk*, hadde te wyve *N. van Bakel*, hy ſtierf anno 1333. en liet na

BART-

BARTHOUT VAN ASSENDELF, ſtierf anno 1362. hadde te wyve *N. van Akkerſloot*, en wan

Willem van Aſſendelf, volgt.

Hugo van Aſſendelf, hadde te wyve *Hillegont van Ruyven*, hy ſtierf anno 1398. nalatende een dochter *Eliſabeth van Aſſendelf*, die te man hadde *Bruynink Spruyt*, Marſchalk van Abcoude, en wan veel kinders.

WILLEM VAN ASSENDELF, Schiltknape, ſoone van *Barthout van Aſſendelf*, en van *N. van Akkerſloot*, ſtierf anno 1412. hadde getrout *Anna van Vennip*, haar moeder was *Bleiswijk*, en wan

Barthout van Aſſendelf, volgt.

Hugo van Aſſendelf, was Prieſter, en ſtigte anno 1458. het Bernarditen Clooſter by Heemſtede, ſtierf in 't jaar 1483.

BARTHOUT VAN ASSENDELF, Ridder, ſoone van *Willem van Aſſendelf*, en van *Anna van Vennip*, was Heer van Veenhuyſen, door gifte van Hertog *Philips van Bourgondien*, die hy als Camerlink diende, en ſtierf anno 1466. hadde getrout *Ida van Sweten*, *Gerrits* dochter, ſy ſtierf anno 1465. en liet na

Albert van Aſſendelf, volgt.

Alverade van Aſſendelf, troude *Jan van Mijnden*, anno 1466. en wan kinders.

Eliſabeth van Aſſendelf, hadde eerſt te man *Pontiaan Uyttenbroek*, daar na *Gerrit van Berkenroede* by Haarlem, ſoone van *Jan van Berkenroede*, en van *Margriet van Noortwijk*; ſy wan by den eerſten 1. *Machtild Uyttenbroek*, die te man hadde *Coenraat van Ooſterwijk*, Ridder, uyt den huyſe van Arkel; 2. *Jenne Uyttenbroek*, getrout met *Willem van Boshuyſen*, *Florts* ſoone, en van *Hillegond Spruyt van Criekenbeek*. 3. *N. Uyttenbroek*, hadde te man *Jan van Valkendaal*.

Margareta van Aſſendelf, ſtierf Nonne te Haarlem, anno 1498. oud 78. jaren.

ALBERT VAN ASSENDELF, Heer van Veenhuyſen, ſoone van *Barthout van Aſſendelf*, en van *Ida van Sweten*, hadde te wyve *Chriſtina vander Maarn*, *Sweers* dochter, hy ſtierf anno 1491. ſy 1509. nalatende

Hugo van Aſſendelf, Heer van Veenhuyſen, was Raad in den Hage, en Canonik op 't Hof aldaar, ſtierf anno 1540. oud 74. jaren.

Anna van Aſſendelf, aan dewelke *Hugo* voornoemt de Heerlijkheid van Veenhuyſen hadde getranſporteert, hadde getrout *Lodewijk van Treſlong*, Ridder, ſoone van *Raas van Treſlong*, en van *Chriſtina van Coenen van Adrichum*; hy was Meeſter-knaap van de Houtveſterye van Holland, en ſtierf anno 1526. ſy anno 1540. nalatende ſes ſoonen, onder anderen *Albregt van Treſlong*, Heer van Veenhuyſen, die by ſijn Huysvrouwe *Catharina van Berkenroede* een erfdogter na liet, *Adriana van Treſlong*, Vrouwe van Veenhuyſen, die te man nam *Lancelot*, B. ſoone van Heer *Reinout van Brederode*, en wan kinders.

Barthout van Aſſendelf, volgt.

BARTHOUT VAN ASSENDELF, Soone van *Albregt van Aſſendelf*, en van *Chriſtina vander-Maarn*, hadde eerſt getrout *Alijd de Vrieſe*, dochter van *Niclaas de Vrieſe*, Ontfanger Generaal van Holland; daar na *Adriana van de Linde*, Weduwe van *Carel van Drenkwaart*, Balliuw van Putten; hy ſtierf anno 1549. nalatende by de eerſte Vrouwe,

Nicolaas van Aſſendelf, Ambachtsheer van 's Gravenmoer in Zuydholland, als getrout hebbende *Agatha van Bruheſe*, *Henrix* dochter, by dewelke hy wan *Nicolaas van Aſſendelf*, Ambagtsheer van 's Gravenmoer, die anno 1601. ſonder kinderen is overleden, hebbende getrout gehad *Philippote vander Duyn*, dochter van *Jacob vander Duyn*, Heer van Sprange, en van *Maria Hoofs*.

Hendrik van Aſſendelf, hadde getrout *Diewer vander Laan*, *Gerrits* dochter, en wan 1. *Barthout van Aſſendelf*, troude *Margareta vander Duyn*, *Philipotes* voorſz ſuſter, mede ſonder oir. 2. *Alijt van Aſſendelf*, hadde te man *Jan Inge-nieuland* by Heuſſen in Gelderland. 3. *Clara van Aſſendelf*, die anno 1596. te Leiden in de kraam ſtierf, ſijnde getrout met *Gerrit van Schoten*, ſonder oir.

Maria van Aſſendelf, hadde te man *Albert Albout van Aveſaat*, en wan een dochter *Alijt*, die getrout hadde *Niclaas vander Duyn*, Houtveſter van Holland, Balliuw van Schieland, ſoone van *Adam vander Duyn*, en van *Hadewy Pijnſſen vander Aa*; hy ſtierf anno 1563. ſy 1560. oud ſijnde maar 19. jaren.

Margariet van Aſſendelf, Nonne te Coninxvelt.

Francoiſe van Aſſendelf, Nonne ter Lee.

Adriana van Aſſendelf, troude *François d'Almeras* in Brabant; ſy leit begraven te Mechelen, en hadden kinders.

Het Wapen van dit Geſlagte is een gaande Paart van Silver op een Velt van Keel, 't welk de Heeren van Aſſendelf, namentlijk de Deſcendenten van *Diderik* en van *Mabelia van Haarlem*, gequartileert hebben met Haarlem, zynde een Silver Kruys op een Velt van Keel, beſet in yder hoek met vier Silvere Maarlen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

BAKENESSE.

100 DIt Geslagte is oorspronkelijk geweest van Haarlem, doch voor meer als 150. jaren uytgestur-ven; van 't selve werden onder anderen gevonden,

JACOB VAN BAKENESSE, wert vermelt onder de Edelen en Schiltknapen, die omtrent het jaar 1310. onder Graaf *Willem de III.* geleeft hebben. Sie boven fol. 743.

CLAAS VAN BAKENESSE, wert vermelt anno 1334. in sekere rekeninge tot Haarlem; is mede Schepen geweest van Haarlem met *Gerrit de Zelander*, voor 't jaar 1348. mitsgaders in 't jaar 1358.

LYSBETH VAN BAKENESSE, en

DIDERIK VAN BAKENESSE haar soon, beide vermelt anno 1395.

JACOB VAN BAKENESSE, Schiltknape, stierf anno 1455. begraven tot Haarlem, hadde te wyve *N. van Heemskerk*, en wan

Adriaan van Bakenesse, volgt.

Catharina van Bakenesse, hadde te man *Frans vander Boekhorst*, soone van *Adriaan vander Boekhorst*, en van *N. Sayt*, en liet na een soon en een dochter; sy leefde noch anno 1457. in welk jaar sy testament gemaakt heeft.

ADRIAAN VAN BAKENESSE, Soone van *Jacob van Bakenesse*, en van *N. van Heemskerk*, was Ridder ten Heiligen Lande, hadde anno 1450. getrout *N. van Heussen*, suster van *Meinard van Heussen* tot Haarlem, en wan by deselve

BARTHOUT VAN BAKENESSE, Hofmeester van Graaf *Jan van Egmont*, hadde te wyve *N. Sonk*, een oud Geslagte tot Delf, maar stierf sonder wettig oir, de leste van dese Stamme; omtrent den jare 1513. nalatende een Bastard soone *Pieter van Bakenesse*, gesturven anno 1561.

Het Wapen van Bakenesse is een dwersse Fasce of Bande van Gout, geladen met drie Roode Kruyssen, op een Velt van Lasuur.

BEKESTEYN.

101 UYt een jonger soon van *Heemskerk* is gesproten de Familie van Bekesteyn in Kermerland, die ook van ouds gevoert hebben het Wapen van Heemskerk, gebroocken met een roode Fasce tot teeken van een jonger soon, gekomen van den rechten Huyse en Geslachte van Heemskerk, als blijkt uyt de volgende Leen-brief:

WY *Jan* by der genade Gods, &c. maken kont en kennelijk allen luyden; soo nu by doode wyle Heer ***Wouter van Heemskerk***, Ridder, die stierf sonder wetachtigh Kint, en wetachtigh Broeder en Suster, als waar by dat sijn Leen-goet als veerthiendalve Maeden Lands, leggende in de groote Waart by Haarlem, aan ons bestierf, en ***Wouter van Bekesteyn***, Schilt-knape, als sijnde van den bloede van Heer *Wouter* voornoemt, dit Land weder versoekt van gratie te ontfangen, omme te Leen te houden tot een rechten Leen, en soo ons onsen Mannen en een yder kennelijk is, dat de Bekesteynen gekomen sijn van den rechten Huyse en Geslagte van Heemskerk, die ook ons &c. groote diensten gedaan heeft, en noch meerder begeert te doen: Soo is 't, dat wy willende naarvolgen onser Voor-ouders voetstappen van gratie verleent hebben, en verleenen tot eenen rechten Leen van ons &c. te Leene te houden ***Wouter van Bekesteyn***, Schiltknape, die veerthiendalf Maeden Lands voorsz, in deser manieren, dat *Bekesteyn* voornoemt dit voorsz goet erven mag op sijnen oudsten Soon die wetachtig is, en soo voorts, van Soon tot Soon, die van sijnen lijve gekomen en wetachtig zyn, altoos nederwaarts te gaan en anders niet; en soo hier aan gebraake, soo sal dit voorsz goet vry erven en koomen aan ons voorsz; Hier waren aan en over *Willem van Akendam* en *Gerrit vander Burg*, onse Mannen. In kennisse der waarheyt hebben wy desen Brief daar af bezegelt met onsen zegele, in 't jaar ons Heeren duysent drie hondert en tachtig, des anderen daags Annontiatio.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

WOUTER VAN HEEMSKERK VAN BEKESTEYN, Schiltknape voorſz, troude *Geertruyt Dullart*, blijkende by de Lijftocht-brief met conſent van den Leen-heer anno 1384. op Matthijs avont, en wan

JAN VAN HEEMSKERK VAN BEKESTEYN, wort verlijt met het voorſz Leen anno 1430. op den 3. November; Hy troude *Willem. van den Woude, Dirkx* dochter, volgens Huwelijkſe Voorwaarden anno 1423. Vrydags naar de 11000. Maagden, ſoo dat Gouthoven miſt, ſeggende dat deſen *Dirk van den Woude*, *Jacobs* ſoone, ſonder kinderen overleden is. Hy ſtierf anno 1465. op den Heyligen Darthien-dag, ſy anno 1468. daags naar St. Bartholomeus-dag, en liet na

WOUTER VAN HEEMSKERK VAN BEKESTEYN, wort verljit met het voorſz Leen, volgens den Leen-brief anno 1465. den 27. April, troude *Margareta Stikkel*, *Pieters* dochter, en van *Femme van Poelenburgs*, volgens Huwelijkſe Voorwaarden, anno 1452. op St. Joris avont; en hadden gewonnen

DIRK VAN HEEMSKERK VAN BEKESTEYN, Houtveſter, volgens acte anno 1497. den 9. January, en Hoog Heemraad van Rhijnland, volgens acte anno 1515. den 11. Auguſti; wort verlijt met het voorſz Leen volgens den Leen-brief anno 1497. den 9. July; hy troude *Margareta van Aſſendelf*, *Gerrits* dochter, en van *Jacoba van Hillegom*, volgens Huwelijkſe Voorwaarden anno 1481. den 28. July; hy ſtierf anno 1518. den 15. January, ſy anno 1529. den 29. November, hadden gewonnen

Wouter van Heemskerk van Bekeſteyn, volgt.

Erkenraad van Bekeſteyn, hadde te man *Hendrik van Berkenrode*, ſoone van *Gerrit van Berkenrode*, en van *Adriana vander Goude*, en liet na ſes ſoonen.

WOUTER VAN HEEMSKERK VAN BEKESTEYN, Soone van *Dirk van Heemskerk van Bekeſteyn*, en van *Margareta van Aſſendelf*, was Schout der Stad Haarlem, door afſtant *Jaſpers van Treſlong*, volgens de Commiſſie van Keyſer *Carel*, als Grave van Holland, van dato den 5. Novemb. 1536. en Hoog Heemraat van Rhijnland, volgens acte anno 1541. wort verlijt met het voorſz Leen volgens den Brief anno 1519. den 16. April; hy troude eerſt *Eliſabeth van Scerpenſeel*, *Johans* dochter, en van *Brechtland van Beets*, volgens Huwelijkſe Voorwaarden anno 1514. den 30. October; ſy ſtierf den 10. April 1534. hy troude ten tweeden *Adriana van Wijngaarden*, dochter van *Floris van Wijngaarden*, en van *Arnoldina van Waſſenaar van Duvenvoorde*, *Arents* en *Margareta van Yſſelſteyns* dochter, volgens Huwelijkſe Voorwaarden anno 1543. den 12. September, ſy ſtierf den 5. February 1556. hy anno 1571. hadde gewonnen

DIRK VAN HEEMSKERK VAN BEKESTEYN, wort verlijt met het voorſz Leen volgens den Brief anno 1571. den 3. October; hy troude *Adriana de Gorter*, geſeit *van Muylwijk*, dochter van *François*, en van *Adriana Oem van Muylwijk*, *Jans* dochter, volgens Huwelijkſe Voorwaarden anno 1556. den 22. September; Sy ſtierf anno 1583. den 23. July, hy anno 1593. den 11. November, en hadden gewonnen

CORNELIS VAN HEEMSKERK VAN BEKESTEYN, Vry-heer van Incourt en Longueville, wort verlijt met het voorſz Leen volgens den Brief van den 15. November 1593 en troude *Catharina van Drenkwaart*, dochter van *Boudewijn*, Heer van Gyſenburg, Gieſſendam, Gieſſe Nieukerke, Naters en Natendaal, Erfwater-Graaf van den Overwaart, Ruwart en Balliuw van den Lande van Putten, en van *Johanna Suys*, ſuſter van den Preſident van Holland, volgens Huwelijkſe Voorwaarden anno 1584. den 18. July, ſy ſtierf anno 1596. den 7. December, hy anno 1621. den 12. Mey, en hadden gewonnen

Johan van Heemskerk van Bekeſteyn, volgt.

Boudewijn van Heemskerk van Bekeſteyn, Heer van Perſijn, troude *Maria van den Werve*, oudſte dochter van *Johan*, Heer van Urk en Emmeloort, en van *Machtelt vanden Werve*, volgens Huwelijkſe Voorwaarden anno 1626. den 15. September; ſy ſtierf anno 1643. den 30. April, hy anno 1660. den 30. November, ſonder kinders.

JOHAN VAN HEEMSKERK VAN BEKESTEYN, Vry-heer van Incourt en Longueville, ſoone van *Cornelis van Heemskerk van Bekeſteyn*, en van *Catharina van Drenkwaart*, wort verlijt met het voorſz Leen, volgens den Brief van den 22. January 1622. hy troude eerſt *Anna Maria Catharina van den Werve* uyt Brabant, mede dochter van *Johan*, Heer van Urk en Emmeloort voorſz, volgens Huwelijkſe-Voorwaarden anno 1631. den 2. January; ſy ſtierf anno 1634. den 2. July; hy troude daar naar *Geertruyt van den Werve* uyt Brabant, dochter van *Hendrik*, Heer van Weſtkerke en Spirenbroek, en van *Maria Taats van Amerongen*, volgens Huwelijkſe Voorwaarden anno 1636 den 25. October, hy ſtierf anno 1645. den 9. September, en hebben gewonnen

Cornelis François van Heemskerk van Bekeſteyn, volgt.

Maria Anna Machtelt van Heemskerk van Bekeſteyn, Vrouwe van Bemmel, troude *Johan van Bemmel* tot Bemmel en den Beukelaar in de Over-betuwe, Heer *Adriaans* ſoon, volgens Huwelijkſe Voorwaarden anno 1659. den 4. Novemb. en hadden verſcheyde kinderen gewonnen.

CORNELIS FRANCOIS VAN HEEMSKERK VAN BEKESTEYN, Vry-heer van Incourt en Longueville, Heer van Perſijn, ſoone van *Johan van Heemskerk van Bekeſteyn*, en van *Geertruyt van den Werve*; wort verlijt met het voorſz Leen, blijkende by 't Extract van de Leen-brief hier naar volgende, van dato den 19. September 1646.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

DE Ridderschap, Edelen en Steden van Holland en West-vriesland, &c. doen kont allen luyden, dat wy behoudens ons en eenen ygelijken recht, verlyt en verleent hebben mits desen onsen Brieven, Jonkheer Cornelis *Francois van Heemskerk van Bekesteyn*, Heer van Incourt en Longueville, &c, als hem aangekomen en besturven by dooden en overlyden van sijn Vader Jonkheer *Johan van Heemskerk van Bekesteyn*, in sijn leven mede Heer van Incourt en Longueville, &c. veerthiendalf Maeden Lands, gelegen in den Banne van der Leede in de Waart, belent van ouds &c.

Hy troude op den 21. April 1672. volgens Huwelijkse Voorwaarden *Geertruyt van Rysenburg*, dogter van *Barent* en *Philipa van Amstel van Mynden*, *Jacob van Loendersloots* oudste dogter; en heeft gewonnen

Johan Iacob van Heemskerk van Bekestein.
Barent Boudewijn van Heemskerk van Bekesteyn.
Philippa Maria van Heemskerk van Bekesteyn.
Bernardina van Heemskerk van Bekesteyn.
Maria Geertruyt van Heemskerk van Bekesteyn.

Het Wapen van Bekesteyn is van outs geweest als dat van Heemskerk, namentlijk een klimmende Leeuw van Silver, met een rode Tong in een Lazuren Velt, gebroken met een rode Fasce tot een teken van een jonger soon.

BERKENROEDE.

102 OOrspronkelijk uyt het oude vermaarde Geslagt Haarlem, gelijk dan *Jan van Haarlem*, Knape, anno 1284. van Graaf *Floris van Holland*, verkreeg het stuk Lands, datmen *Berkenroede* noemt, waar van de Descendenten den naam aangenomen hebben.

JAN VAN HAARLEM, Heer van Berkenroede; stierf anno 1305. en liet na

ARENT VAN BERKENROEDE, vermelt anno 1334. hy overleet anno 1357. en wan

IAN VAN BERKENROEDE, die te wyve hadde *Emse Paridaams*, *Gerrits* dogter; hy stierf anno 1380. nalatende

GERRIT VAN BERKENROEDE, overleden anno 1420. die wan

IOHAN VAN BERKENROEDE, stierf anno 1463. hebbende getrout gehad *Margareta van Noortwijk*, *Gijsberts* dogter, en wan

Gerrit van Berkenroede, volgt.

Eva van Berkenroede, hadde te man *Ian van Schagen*, Ridder, soone van *Willem*, Hertog *Albregts* natuurlijken soone, en van *Alijt van Hodenpyl*, en liet na twee soonen en een dogter; hy hadde eerst te wyve gehad *Anna de Vriese van den Oostende* uyt Zeelandt, doch sonder kinders.

GERRIT VAN BERKENROEDE, soone van *Jan van Berkenroede*, en van *Margareta van Noortwijk*, hadde eerst getrout *Aafje Uyttenbroek*, ten tweden *Elisabeth van Assendelf*, hy stierf anno 1487. en liet na by d'eerste Vrouw,

Mr. GERRIT VAN BERKENROEDE, stierf anno 1497. hadde eerst getrout *Catharina van Alkmaar*; daar na *Catharina van Naaltwijk*, Weduwe van *Jacob Suys*; hy liet na

GERRIT VAN BERKENROEDE, stierf anno 1534. hadde getrout *Adriana van der Goude*, en wan

Hendrik van Berkenroede, volgt.

Catharina van Berkenroede, stierf anno 1553. sy hadde te man *Albregt van Treslong*, Heer van Veenhuysen, hy stierf anno 1555. sy anno 1553. nalatende een dogter *Adriana van Treslong*, die te man hadde *Lancelot*, Bastart van Heer *Reinout van Brederoede*.

Haasie van Berkenroede, stierf sonder oir, hadde te man *Carel van Drenkwaart*, Balliuw van Putten.

HENDRIK VAN BERKENROEDE, Soone van *Gerrit van Berkenroede*, en van *Adriana vander Goude*, stierf anno 1546. hadde getrout *Erkenraad van Bekestein*, *Dirx* dogter, en van *Margareta van Assendelf*, en wan

Dirk van Berkenroede, volgt.

Johan van Berkenroede, troude *Emerentia Bisschops* van Rotterdam, en wan eene dogter *Erkenraad van Berkenroede*, welke eerst troude *Dirk Berk*, *Hendrix* soone, overleden tot Dordregt, anno 1589. by dewelke sy wan 1. *Iohan Berk*, Secretaris van Dordregt. 2. *Gerrit Berk*, Secretaris van de Admiraliteyt tot Rotterdam. 3. *Iudith Berk*, getrout eerst aan *Cornelis vander Burg*, en daar na aan *Iacob van den Corput*. 4. *Emmerentia Berk*, getrout met *Jacob vander Goes*, Ontfanger in den Briel. 5. *Lucretia Berk*, ongehout.

6. *Henrik Berk.* 7. *Matthijs Berk*, beide ſonder oir; Sy troude daar na *Johan Berk, Jans* ſoone, Ridder, Penſionaris der Stad Dordregt, Ambaſſadeur aan de Croonen van Engeland, Denemarken, en Republique van Venetien; hy ſtierf den 17. Auguſty 1627. nalatende. 1. *Matthijs Berk*, Vry-heer van Godſchalx-oort, Raadpenſionaris der Stad Dordregt, getrout met *Alijd de Rovere.* 2. *Hubert Berk*, Ridder van St. Marco, ſtierf anno 1645. ongetrout. 3. *Dorothea Berk*, Vrouwe van Alblaſſerdam, troude *Joſeph Koeymans.* 4 *Agatha Berk*, troupe Mr. *Pieter vander Burg*, Secretaris van Middelburg in Zeeland.

Gerrit van Berkenroede, Balliuw van Kennemerland, ſtierf ſonder oir, hadde te wyve *Geertruyt van Merthen*, dochter van *Gerrit van Merthen*, en van *Geertruyt van Loon* in 't Stigt van Utregt; ſy ſtierf anno 1618. oud 85. jaren; haar ſuſter *Margareta* was getrout aan *Cornelis van Aſſendelf, Ottens* ſoone, Heer van Aſſendelf, Gouriaan.

Cornelis van Berkenroede, Theſaurier van Haarlem, heeft twee dogters nagelaten.

Sybrand van Berkenroede, wan *Agatha van Berkenroede*, welke troude *Jan van Alkemade* tot Amſterdam, en wan 1. *Sibrand van Alkemade* welke troude *Beatrix Duyſt van Voorhout* te Sevenbergen. 2. *Floris van Alkemade*, welke te wyve hadde *Goedela van Berkenraede*, ſijn nigte.

Adriaan van Berkenroede, Burgemeeſter te Haarlem, van welke mede kinderen geweeſt zyn.

DIRK VAN BERKENROEDE, Soone van *Hendrik van Berkenroede*, en van *Erkenraad van Bekeſteyn*, ſtierf anno 1559. hadde getrout *Goedela van Zyl* te Leiden, en wan

HENRIK VAN BERKENROEDE, verlyt met de goederen van Berkenroede anno 1559. hadde te wyve *Maria Perſijn*, wiens ſuſter *N. Perſijn*, te man hadde *Carel van Trillo*, Ridder en Schout van Utregt; ſy hebben nagelaten

Diderik van Berkenroede.

Hendrik van Berkenroede.

Goedela van Berkenroede, troude anno 1618, *Floris van Alkemade*, ſoone van *Jan van Alkemade*, en van *Agatha van Berkenroede, Sybrans* dogter.

Barbara van Berkenroede,

Joſijne van Berkenroede.

Het Wapen van Berkenroede is een klimmende Leeuw, gevlakt van Silver en Sabel op een Velt van Keel.

BERKHOUT.

103 WILLEM VAN BERKHOUT, Heere van Berkhout, wiert Ridder geſlagen anno 1248, binnen Woeringen, door *Willem*, Grave van Holland, ten tyde ſijner Kroninge tot Rooms-koning, volgens de acte hier na volgende.

NOs Wilhelmus, *Dei Gratia Rex Romanorum, Comes Hollandiæ &c. conſiderantes ſervitia, quæ dilectus & fidelis noſter vir nobilis* Wilhelmus, *dictus* de Berkhout, D. Temp. de Berkhout, *& ſui prædeceſſores nobis, & ſacro Imperio preſtiterunt, Creamus dictum* Wilhelmum *Militem ſacri Imperij. Datum in Woeringa, die Veneris poſt feſtum Sancti Thomæ Apoſtoli, anno Chriſti* 1241. *Regni Romani primo.*

Hy wiert in den Kryg tegens de Vrieſen dootgeſchoten anno 1256. hadde getrout *Geertruyt*, dogter van *Geraard*, Heer van Berkel, en liet na

DIDERIK VAN BERKHOUT, Schiltknaap. mede Heer van Berkhout, volgde Graaf *Floris* in den Oorlog tegen de Vrieſen en Vlamingen; troude *Walburg*, dogter van *Marijn*, Heer van Oyen in Gelderland; hy gaf aan de Collegiale Kerke van Oirſchot ſijne Thienden van Boxel, gelijk blykt by de Chartre van *Jan* de eerſte van dien naam, Hertog van Brabant, luydende aldus:

JOannes, *Dei Gratia Lotharingiæ, Brabantiæ, & Limburgi Dux, omnibus ſalutem; notum facimus, quod vir nobilis* Theodorus *dictus* de Berkhout, *de conſenſu* D. Walburgis Uxoris *ſuæ, &* Joannis *filii ſui ſextam partem decimæ in Boxtel juxta Villam de Oirſchot, quæ ipſum jure hereditario contingebat, per manum Domini Ultrajectenſis Epiſcopi & noſtræ Eccleſiæ contulit*, Domini Petri & Odolphi *in Oirſchot, ad opus dictæ Eccleſiæ, ob remedium Animæ ſuæ* D. Walburgis Uxoris *ſuæ*, D. Wilhelmi Militis de Berkhout *Patris ſui, &* D. Gertrudis, *filiæ* D. Gerardi *dicti* de Bercla de Boxtella *matris ſuæ, petens a nobis tamquam ab advocato dictæ Eccleſiæ, ut huic ſuæ donationi debitam preſtaremus Warandiam & deffenſionem. Actum & datum anno* 1289. *in feſto purificationis B. Mariæ Virginis.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Diderik voorsz liet na, eenen Sone met Namen

JAN VAN BERKHOUT, welke de Hoexe Party aangenomen hebbende veel gelede
heeft, en sijn Heerlijkheyt mede quam te verliesen, waar op naderhand volgende de frequente in-
ondatien der Landen, sijne Nasaten genootsaakt sijn geweest sig tot de Policie te begeven, en tot Hoorn
ter neder te setten; hy leefde anno 1340. en hadde te wyve, *Anna* dogter van *Pieter*, Heer van
Cronenburg, by dewelke hy wan twee soonen *Ian* en *Pieter van Berkhout*, de jongste sonder kinderen
komende te sterven; *Ian* genaamt den *Iongen Heer van Berkhout*, anno 1360. tot distinctie van sijn
Vader, mede genaamt *Ian*, troude *Anna vander Duyn*, waar by hy procreeerde twee soonen *Ian*, en
Pieter van Berkhout; *Ian* was Regulare Canonik van d'Ordre van St. Augustin in d'Adelijke Ab-
dye van St. *Geertruyd* tot Leuve; *Pieter van Berkhout*, troude *Anna vander Goes*, en liet mede naar twee
soonen, *Ian*, en *Pieter van Berkhout*, die beyde getrout, *Ian* aan *Iohanna*, en *Pieter* aan *Heylwich van
Maalstede*, yder nalieten een soon, te weten *Ian* een soon, genaamt *Pieter*, gebooren anno 1472. die
13. maal het Burgemeester-ampt tot Hoorn bekleet heeft, en in wie de successie is voortgegaan; en
Pieter een soon genaamt *Symon*, gebooren anno 1469. mede Burgemeester tot Hoorn, die ongehout
anno 1540. is komen te sterven.

Het Wapen van Berckhout is eerst geweest een Groene Boom op een Gout Velt,
dog naderhand is het selve verandert in twaalf Kepers het Schilt geheel vullende
van Gout, en Root, en een witte Kraan op een Blaauw-velt in het Rechter Canton,
soo als het selve noch ten huydigen dage by die van Berckhout gevoert wert, door
een Alliancie van Teding van Cranenburg, als Jonger soonen uyt den Huyse van
Egmont.

B E V E R E.

104 Die van den Geslagte van Bevere hebben van outs gevoert het Wapen van Aamstel, alleenlijk
maar verschelende in couleuren, als uyt den selven huyse door een Jonger Sone descenderen-
de, en souden volgens het getuygnis van den vermaarden F. Christoffel Butkens afdalen van eenen
Diderik, broeder van Egbert Heer van Aamstel, welke te wyve hadde *Ade*, dogter van *Boude-
wyn* Heer van den Lande van Aalst en Waas, die hem ten Huwelijk bragt het Landt van Beveren;
hy leefde anno 1120. en 1139. vermelt in verscheyden Chartres als Heer van Beveren, en liet
na

DIDERIK, Heer van Bevere anno 1160. vermelt, stierf 1174. nalatende vier Sonen van de-
welke de outste alleen posteriteit gehad heeft, en dese was

DIDERIK de III. Heer van Bevere, troude *Alde van Coucy*, dochter van *Roelof*, Heer
van Coucy den ouden, en van *Agnes*, dochter van *Boudewyn*, Grave van Henegouwe, geboren
van *Ida*, des Graven dochter van Loeven, vermelt 1214. 1227. en wan

Diderik de IV. Heer van Bevere, volgt.

Agnes van Bevere, troude *Gerard*, Baanderheer van Grimbergen.

Adele van Bevere, troude *Willem*, Heer van Honschoten.

Alda van Bevere, troude *Govert*, Heer van Mouchablons.

Roelof van Bevere, volgt verder.

Willem van Bevere.

DIDERIK de IV. Heer van Bevere, troude *Beatrix*, Erfchasteliene van Dixmude, en
wan

Didrik de V. Heer van Bevere, volgt.

Beatrix van Bevere.

DIDRIK de V. Heer van Bevere, en Casteleyn van Dixmude, troude *Margareta van Brien-
ne*, dochter van *Eraats*, Heer van Rameru in Vrankrijk; hy stierf in 't jaar 1274. en hadden ge-
wonnen

Hugo van Bevere, Predik-heer-monnik, stierf anno 1286. en is begraven tot Valenchyn.

Diderik de VI. Heer van Bevere, volgt.

Lijsbeth van Bevere, troude *Hendrik van Loven*, Baanderheer van Gaasbeek, en van Herstal; hy stierf 1288. sy 1308. en na haar is genoemt seekere Sloote, gelegen aan Loevesteyn, wesende een paal-scheydinge tusschen Gelderland en Holland, genaamt Vrouw Lysbeth van Bevere Sloot.

Ian van Bevere.

Philippote van Bevere, troude *Iacob*, Heer van Werchin, Senechal van Henegouwe.

DIDRIK de VI. Heere van Bevere, van Dixmude, en van Mesieres, troude *Agnes*,
dochter van *Niclaas*, Heer van Belloeel, Conde, Moriames, &c. en van *Catharina de Ca-
rency*

Tot verder bewys van 't gunt voorſz is, ſal dit naarvolgende Extract dienen.

Tranſumptum ex antiquo Codice Wilhelmi de Rennenberg, quondam Armorum Regis ſeu Heraldi Wilhelmi Ducis Juliacenſis & Gelrienſis, ſcripti circa annum Domini 1400.

DE ſtirpe autem Dominorum de Coucy eſt magna nobilitas in Francia, Flandria & alibi diſtributa; Rudulphus enim Senior Dominus de Coucy de priore ſua uxore Agneta, filia Baldini, Comitis Hannoniæ tres procreavit filias, quarum primogenita Jolendis nomine nupſit Roberto Comiti de Dreux & de Brana, & peperit ei quatuor filios & quinque filias. Primo-genitus nomine Robertus patri ſucceſſit in comitatu, & hæredes reliquit, &c. Tertia filia Domini Rudulphi Senioris de Coucy Alda nomine, Domino Theodorico de Bevere, marito ſuo tres peperit filios, ac tres filias. Theodoricus primo-genitus Dominus fuit de Bevere, & de uxore ſua genuit alium Theodoricum, Dominum de Bevere, & Caſtellaneum Dicamundenſem, cui uxor Margareta de Brienna filia Erardi Domini de Rameru ex Philippa Henrici Comitis Campaniæ filia; Hic genuit Hugonem, Theodoricum, Joannem, Eliſabetham, Henrici de Lovanio, Domini de Herſtallio uxorem, & Philippam uxorem Domini Iacobi de Werchin Seneſcalli Comitatus Hannoniæ. Rudulphus de Bevere ſecundus filius Domini Theodorici & Aldæ nomen accepit ab avo ſuo materno ſeniore Rudolpho de Coucy, & inſignia illorum de Lovanio ſibi aſſumſit, eo quod mater ejus à Comitibus Lovanienſibus originem trahebat. Hic igitur ex uxore Adilia tres genuit filios; Theodoricum ſine prole defunctum, Rudulphum, & Wilhelmum. Rudulphus hic ex Maria uxore, filia Domini Danielis de Redelgem, Danielem genuit & Rudulphum, quorum poſteritas manet uſque in hodiernum diem. Filiarum dicti Domini Theodorici de Bevere, & Aldæ primo-genita Agnes nomine, &c.

Concordat cum Copia vel tranſumpto, quam ego manu propria ex originali extraxi; quod atteſtor

F. CRISTOPHRE BUTKENS.

Om te onderſcheyden deſe voorſz Heeren van Bevere, van die Heeren welke de Heerlijkheid jegenwoordig beſitten, en een geruymen tyd van jaren beſeten hebben, ſoo ſal hier onder een Extract volgen, waar in aangeweſen wert, van en aan wie, en op wat tyd de voorſz Heerlijkheid verkogt is, getrokken uyt de *Recherche des Antiquitez & Nobleſſe de Flandres, par Philipe de l'Eſpinoy, Eſcuyer, Viſcomte de Therovanne, Seigneur de la Chappelle, &c. Chapitre XXXV.*

LEs anciens Seigneurs de Bevere, firent jadis des hautes & puiſſantes alliances, tant pardeca qu'en d'autres pays, &c. Jean de Bevere, Eveſque de Potances vendit c'eſte terre de Bevere, à Louys fils aiſné du Comte de Flandres, pour cent mille livres Pariſiens, par lettres de l'an 1312.

ROELOF VAN BEVERE, tweede ſoone van *Diderick de III.* Heer van Bevere, en van *Alde van Coucy*, wierde genoemt na ſijne moederlijke grootvader; was Ridder, en voerde 't Wapen van Loven, daar ſijne moeder uyt geſprooten was; hy leefde 1248. en 1250. en troude *Adilia van Heuſden*, en liet na

Didrik van Bevere, ſtierf ſonder eenige kinderen naar te laten.

Roelof van Bevere, volgt.

Willem van Bevere.

ROELOF VAN BEVERE, Soon van *Roelof van Bevere*, en van *Adilia van Heuſden*, was Ridder, en leefde anno 1255. en 1263. troude *Maria*, dogter van *Daniel van Redelgem*, wiens nakomelingen ook het Wapen van Loven hebben blyven voeren, daar by voegende een ſwarten Bever op een ſilvere Faſce; en eenige hebben ook gevoert een ſwarten klimmenden Bever op een wit Veld, gekroont met een gulde kroone, alſoo noch huyden voeren ſeekere Edelen in 't Stift Munſter, als van deſe familie deſcenderende; hy wan by ſijne Huysvrouwe

Daniel van Bevere, volgt.

Roelof van Bevere, troude *Catharina van Reede*, dochter van *Frederik*, Heer tot Reede, en van *N. van Ganekle*, des Heeren *Goyarts* dogter in 't Stift Munſter; hy leefde anno 1300. en van deſe komen de Beverens in Weſtphalen, Poruſſien, en Littauwen, die ook de naam van *Del Caſtore* hebben gevoert.

Iohan van Bevere, Religieus in 't Adelijk Clooſter van St. Geertruyt tot Loven, anno 1308. en 1310.

DA-

DANIEL VAN BEVERE, Knape, soon van *Roelof van Bevere*, en van *Maria van Redelgem*, alsoo genoemt na sijne moederlijke grootvader, troude *Soete van Amelroy*, en wert vermelt 1285. en 1300. Hy confirmeert de donatie van 't *jus patronatus* der Kerken van Asten en Liedorp, gedaan by *Willem*, Heere van Asten en Esscheren binnen Loven, anno 1306. aan die van Postel, wesende onder de Abdye van *Floris*, waar over sijnen broeder *Jan de Bevere* is getuyge geweest, anno 1308. Hy wan by sijn Huysvrouwe

I.

Hendrik de Bevere, volgt.

II.

Jan de Bevere, Knape, leefde anno 1347. en 1360. troude *N. N.* en wan,

Roelof de Bevere, volgt.

Arent de Bevere.

Roelof de Bevere, *Jans* soone, vermelt anno 1394. troude *Sophia de Rovere*, dochter van *Diderik de Rovere*, Ridder, en President van 's Hertogenbossche, en wan

Thomas de Bevere, vermelt 1417. troude *Willemina Dickbier*, tot 's Hertogenbossche, en liet na

Roelof de Bevere, vermelt 1441. en 1449. was Schepen tot 's Hertogenbossche, troude *Walburg vander Aa*, dochter van *Willem vander Aa*, Ridder; hy wan,

Roelof de Bevere, vermelt 1478. en 1491. troude *Anna Monnix*, dochter van *Johan Monnix*, President van den Bossche; hy stierf St. Marten in November 1504. nalatende

Iohan de Bevere, volgt.

Hector de Bevere, troude *Maria van Gerwen Hendrix* dogter, en wan daar by *Catharina de Bevere*, die getrout is geweest aan *Hugo Spiering van Aalburg*, Drossard der Stad en Lande van Heusden.

Walburg de Bevere, troude *Hendrik van Veen*, een Geslagte uyt den Huyse van Ravestein, en hebben kinderen nagelaten.

Willemina de Bevere, troude *Ian de Iode*, Heer van Hardinxvelt, en wan *Roelof de Iode*, Heer van Hardinxvelt.

Elisabeth de Bevere, troude *Goyart de Jeger*, en lieten kinderen na.

Cornelia de Bevere, troude *Lucas van Amerzoyen*, en wan een soon *Iohan.*

Cecilia de Bevere, troude *Adriaan van Wyk*, Heer van Onsenoort en Cuyk by Dreunen.

Johan de Bevere, soone van *Roelof de Bevere*, en van *Anna Monnix*, troude anno 1508. *Hillegonda van Veen*, dochter van *Robbregt van Veen*, en van *Elisabeth Spiering*, een Geslagte uyt den Huyse van Heusden; hy was President tot 's Hertogenbosch, anno 1527. en had gewonnen

Roelof de Bevere, volgt.

Robbert de Bevere, volgt verder.

Cornelis de Bevere, volgt daar na.

Walburg de Bevere, troude *Cornelis van Mechelen*, soone van *Paulus van Mechelen*, en van *Walburg van Immerseel*, en wan *Paulus van Mechelen.*

Roberta de Bevere, troude *Johan van Bruheze*, Ridder, Drossart en Castelein van Gorcum, en den Lande van Arkel, stierf sonder eenige kinderen; sy hertroude naderhand met *Matthijs vander Poorte*, Ridder, Raatsheer in den Parlemente tot Mechelen; en stierven sonder kinderen na te laten.

Roelof de Bevere, oudste soone van *Johan de Bevere*, en van *Hillegonda van Veen*, was in sijn jonkheid Hofmeester van den Prince van Luyk, en troude eerst *Anna van Schuyte*, dochter van *Johan van Schuyte*, en van *Isabeau van Mechelen*; daar na *Emerentia van Dilbeek*, dochter des Heeren *van Attenhoven*; hy was Schepen der Stad 's Hertogenbossche; en liet by d'eerste vrouw na,

Hillegonda de Bevere, troude *Florens van Eyk*, genoemt *van Berkel*, Heer van Nunen, Gerwen en Wetten, soone van *Roelof van Eyk*, Heer van Blaartum, en van *Josina van Berkel*, en hadden samen geen kinderen.

Isabeau de Bevere, troude *Johan Monnix van Vucht*, soone van *Arent Monnix van Vucht*, en van *Beatrix van den Aalsvoirt*, en hadden te samen *Arent*, getrout met *Johanna van Renesse van Baar*, *Anna*, en *Beatrix Monnix van Vucht.*

Cecilia de Bevere, troude *Pieter van Eyk van Overbrugge*, soone van *Michiel van Eyk*, Heer van Overbrugge, en van *Margareta van Vladerakken*, en hadden gewonnen *Roelof* en *Michiel van Eyk.*

Robbert de Bevere, tweede soon van *Johan de Bevere*, en van *Anna Monnix*, troude eerst *Margareta Erp van Bruhese*, dochter van *Willem van Erp*, Ridder, Heer van Bruhese, en van *Maria van Wyk*; daar na *Margareta van Daveren*, Douairiere des Heeren van Dreunen, en liet na by de eerste,

Johan Robbert de Bevere van Berlicom, welke troude *Arnolda van Eyk van Duyssel*, dochter van *Pieter van Eyk van Duyssel*, Heer in Bladel en Mereveltoven, ende van *Anna Pels* dochter des Heeren van Milhese; en wan,

Robbert de Bevere van Berlicum, Heer in Bladel,

del, Mereveltoven, en Milheze, Schepen der Stad 's Hertogenboſch; hy troude *Maria van Erp van Lankvelt*, enige dochter van *Goyart van Erp*, Heer van Lankvelt, en van *Maria van Eyk van Duyſſel*, en hadden te ſamen een dochterken, anno 1632. overleden.

Pieter de Bevere, Cornet van den Gouverneur van Rhijnberk, gebleven in 't Beleg van Bergen op den Zoom, anno 1623.

Margareta de Bevere, troude *Hendrik Bruyninx*, ſoone van *Johan Bruyninx*, Capiteyn onder 't Regiment van Graaf *Frederik van den Berg*, en van *Ida van Ophena* uyt Vrieſland, en hadde gewonnen *Pieter*, *Anna*, en *Maria Bruyninx*.

Maria de Bevere, troude *Gijsbert vander Schout*, ſoone van *Huybert vander Schout*, Droſſart der Heerlijkheden van Erp, Vechel en Boeidonk, en van *Lambertina Pennix*; en wonnen *Johan vander Schout*.

Cornelis de Bevere, derde ſoon van *Johan de Bevere*, en van *Anna Monnix*, Droſſart des Graafſchaps van Bergen, en Capiteyn onder 't Regiment van den ſelven Grave, was eerſt getrout met *Lana van Vlierden*, dochter van *Rombout van Vlierden*, en van *Clara van Borggraaf*; ten tweden met *Sara Cheres* uyt Engeland, hy wan, uyt het eerſte Huwelijk,

Jan de Bevere van Ooſterwijk, volgt.

Uyt het twede Huwelijk.

Clara de Bevere, getrout met *Florens van Grevenbroek*, en hadden kinderen.

Iuliana de Bevere, ſonder kinderen geſtorven.

Maria de Bevere, troude *Diderik van Dyenburg* uyt Weſtphalen, en hadde een ſoon genaamt *Diderik*.

Johan de Bevere van Ooſterwijk, ſoone van *Cornelis de Bevere*, en van *Lana van Vlierden*, hadde eerſt getrout *Apoſtolonia van Eyk van Duyſſei*, dochter van *Pieter van Eyk van Duyſel*, en van *Anna Pels*; daar na *Catharina de Pelgrom*, *Laurens* dogter, en van *Maria van Veen*, Vrouwe van Wyenberg; hy wan by ſijn eerſte Vrouw,

Cornelis de Bevere van Ooſterwijk.

By de tweede.

Willem de Bevere, Heer van den Wyenberg.

Apoſtolonia de Bevere, hadde getrout *Roelof van Eyk van Overbrugge*, ſoone van *Pieter van Eyk van Overbrugge*, en van *Cecilia de Bevere*, en wan kinderen.

Maria de Bevere, hadde getrout *Iacob de Ionge*, Heer van Baartwijk, ſoone van *Iacob de Ionge*, en van *N. van Abcoude*.

III.

Pieter de Bevere, derde ſoon van *Daniel de Bevere*, en van *Soete van Amelroy*, die gemelt wort in den jare 1355. in de Leeninge ofte Regtheffinge, die gedaan is by de Stad Dordrecht, ten behoeve van Hertog *Willem van Beyeren*, Grave van Holland, tot de Oorlogen tegen *Iohan van Arkel*, Biſſchop van Utrecht, troude *N. N.* en liet na *Philips de Bevere*, vermelt 1382. 1383. 1384. 1385. hy ſtierf 1388. en hadde getrout *Eliſabeth Minnebode*, dochter van *Rijnhout Minnebode*, die in den jare 1380. heeft geſtigt het Clooſter van Eemſteyn, gelegen in 't Ambacht Eem, by de Rivier de Eem, en van den Grooten Waart, overgebracht in Kijfhoek in den Swijndrechtſen Waart, na de generale inondatie van den jare 1421. Den voorſz *Philips de Bevere* heeft het voorſz Clooſter groote preuven gegeven, en wan, 1. *Willem de Bevere*, troude *N. Haga*, hy wert vermelt 1384. en wan *Sueta de Bevere*, die troude eerſt haren neve *Daniel de Bevere*, en wan kinderen, die hier naar ſullen volgen; ſy was fundatrice van de Beverens Kapelle, in de groote Kerk binnen Dordrecht, anno 1431. en troude ten tweeden *Gijſelbregt Neyſſen van Gendere*, ſoon van *Wouter van Gendere*, zynde het Geſlachte van Gendere uyt een jonger ſoone van Altena, by welke ſy geen kinderen heeft naargelaten. 2. *Iohan de Bevere*, trok met den Grave van Ooſtervant op de Vrieſen, anno 1399. troude *N. Gramay*, van welk Geſlachte *Willem Gramay Hugenſz*, was Schepen en Theſaurier anno 1407. en Burgermeeſter, anno 1416. van Dordercht.

HENDRIK DE BEVERE, Knape, oudſte ſoone van *Daniel de Bevere*, en van *Soete van Amelroy*, wert vermelt anno 1341. en 1347. &c. troude *Florentia van den Tijmpel*, dochter van *Wouter van den Tijmpel*, die gemelt wert in de Reekeninge van de Theſauriers der Stede Dordrecht van 't jaar 1312. in deſer voegen:

Heer *Wouter van den Tijmpel*, als hy van ons Heeren Graven wegen, met Heer *Daniel vander Merwede* gereden waren aan den Heere van Arkel, om een ure ten ſette van den Kijf, die hy hadde tegens Heer *Herbaren* ſijnen broeder.

Hy wan by de voorſchreve ſijne Huysvrouw

Willem de Bevere, volgt.

Roelof de Bevere, ſtierf ſonder oir.

Sueta de Bevere, vermelt in de Reekening van *Godſchalk van Brakel*, van 't Rentmeeſterſchap van Zuytholland, anno 1384. onder de naam van *Sueta Hendriks de Bevere* dochter.

WILLEM DE BEVERE, Knape, ſoone van *Hendrik de Bevere*, en van *Florentia van den Tijmpel*, leefde anno 1360. en 1372. was Gedeputeert ter generale dagvaart anno 1395. wegens

de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

de Stad Dordrecht in den Hage, over de Vrede tusschen Hertog *Aalbregt van Beyeren*, en sijn soon den *Grave van Oostervant*; Hy troude *Geertruyt van Genderen*, *Wouters* dochter; en wan

DANIEL DE BEVERE, Knape, vermelt anno 1399. en 1400. hy troude sijne nichte *Sueta de Bevere* voornoemt, Fondatrice van de Beverens Capelle, by Brieven van den 4. October 1431. in de groote Kerk binnen Dordrecht; en wan

Willem de Bevere, volgt.

Bartrade de Bevere, troude *Barwout Haak*, en wan *Daniel*, Canonik ter groote Kerk binnen Dordrecht, en mede Fundateur by naarder stichtinge van de Beverens Capelle, by Brieven in dato den 7. Augusti 1452. en 10. October 1453. mitsgaders *Jacob* en *Laurens Haak*.

Jacob de Bevere, troude *N. van Bijsante*, dochter van *Symon van Bijsante*, die gemelt wert anno 1368. Schepen in Dordrecht anno 1410. hy was een soone van *Jan van Bijsante*, *Symons* soon Schiltknape en Rentmeester van 't Bewesterschelde in Zeeland, anno 1346. en wan *Daniel de Bevere*, Canonik ter gorote Kerk binnen Dordrecht, anno 1452.

WILLEM DE BEVERE, Soon van *Daniel*, en van *Sueta de Bevere*, Eygenaar van Schroot-ambacht sijns Geslagts binnen Dordrecht, als vry allodiaal goed, by Brieven in dato den 15. Augusti 1431. mede Fundateur van de Beverens Capelle, by naarder stichtinge, volgens de Brieven in dato den 7. Augusti 1452. en 10. October 1453. Gecommitteert in Vlaanderen en Braband, anno 1427. Hy troude *Catharina van Weede*, dochter van *Hendrik*, Heer van Weede, welk met het Stamhuys verdronken is, door den grooten Zuyt-hollandsen Inbreuk in 't jaar 1421. hy stierf 1464. en hadde gewonnen

Nicolaas de Bevere, eersten Leenhouder van Schroot-ambacht sijns Geslagts, hem by *Philips*, Hertog van Bourgondien, en Grave van Holland opgedragen, en te Leen ontfangen den 5. September 1464. hy troude *N. Blankard*, en stierf den 8. July 1471. en had gewonnen 1. *Willem de Bevere*, ongehout gestorven. 2. *Sueta de Bevere*, Vrouwe van Dortsmonde, volgens den Koop-brief van Heer *Adriaan van Herlaar*, Ridder, van den 8. Mey 1471. en op haar verheve den 22. Mey 1471. en Leenhoudster van Schroot-ambacht hares Geslagts, daar mede verlijd den 6 October 1471. sy troude *Willem van Brakel*, Knape, soone van *Rijnhout van Brakel*, Knape, en van *Jennette*, dochter van *Willem Eggert*, eerste Heer van *Purmereynde*, Thesaurier van Holland, en mede Stichter van de Nieuwe Kerk tot Amsterdam; Schepen in Dordrecht, anno 1441. 1442 1443. hy stierf 1490. en sy 1494. en hadden gewonnen *Willem van Brakel*, Knape, anno 1504. ongehout overleden.

Jacob de Bevere, volgt.

Daniel de Bevere, sonder kinderen gestorven.

Gijsberta de Bevere, Douariere van Dortsmonde, volgens contract van den 22. Mey 1471. troude *Pieter Tak*, Burgemeester van 's Heeren wegen, anno 1478. in Dordrecht; soone van *Jacob Tak*, Rentmeester Generaal van Zuyt-holland, anno 1426. 1429. en 1436. hy stierf anno 1480. sy anno 1495.

Barbara de Bevere, vermelt 1465. troude *Cornelis de Bevere*, Burgemeester van den Gerechte, Schepen, anno 1477. in Dordrecht; sy fundeerden aldaar acht Kameren of Huyskens in 't Cellebroers Straatje, voor arme menschen, ten eeuwigen dage daar inne te woonen, volgens haarluyder Testament; hy stierf anno 1495. sy anno 1487.

Sueta de Bevere, gemelt in de Reekeninge van de Tresoriers, anno 1437. onder 't Capittel van de Renten-Nonnen, in St. Agniete te Dordrecht, anno 1465.

JACOB DE BEVERE, Soon van *Willem de Bevere*, en van *Catharina van Weede*, gemelt in de Reekeninge der Tresoriers van Dordrecht, anno 1437. onder den Capittele van de Renten, en onder den Capittele van Lijf-rente, anno 1457. en troude *Elisabeth Springers*, *Dirks* dochter; hy stierf anno 1461. sy anno 1465. en hadden gewonnen

WILLEM DE BEVERE, Secretaris der Stad Dordrecht, van anno 1484. tot anno 1505. en van Stads wegen Gedeputeert op verscheyde Dagvaarden, soo Generale als Provinciale, en in vele honorable commissien, aan verscheyde Princen gebruykt; Leenhouder van Dortsmonde, en 't Schroot-ambacht sijns Geslachts, hem verlijd den 10. en 11. Juny 1500. troude *Maria van Bakel*, *Nicolaas* dochter, eenige erfgenaam van *Nicolaas van Bakel*, Burgemeester van Dordrecht. Is Ordinaris vander Stede wege Gedeputeert geweest ter Dachvaart in den Hage, en mede op de generale Dachvaart, als ook by den Keyser en Roomsen Konink, op den Paix tussen Vrankrijk en Vlaanderen, den 20. October 1488. gelijk uytte Deputatien en Stads Reekeningen van Dordrecht te sien is; trok 1481. als Schut-meester van den Kruysboog, neffens de Schutteryen van andere Steden in Holland, in 't bestormen van 't Blokhuys, en in den Slach tegen die van Utrecht; hy stierf anno 1505. den 9. February, sy 1514. hadden gewonnen

Jacob de Bevere, Leenhouder van Dortsmonde en 't Schroot-ambacht sijns Geslagts, stierf anno 15 0. ongehout.

Claas de Bevere, Leenhouder van Dortsmonde en 't Schroot-ambacht sijns Geslagts, hem verlijd den 7. February 1510. en den 23. Augusty 1528. troude *Jacobina Snouk*; hy stierf 1529. en wan, 1. *Cornelis de Bevere*, Schepen in Dordrecht, troude *Catharina van de Kempe*, en wan verscheyde kinderen. 2. *Maria de Bevere*. 3. *Nicolaas de Bevere*, Balliuw van Schiedam, troude *Kunera Jugi*, en wan kinderen. 4. *Anna de Bevere*. 5. *Emma de Bevere*. 6. *Geertruyt de Bevere*. 7. *Maria de Bevere*. 8. *Jacob de Bevere*, jong overleden.

Pieter de Bevere, volgt.

Margareta de Bevere, troude *Reynier de Ionge*, *Reyniers* ſoone, Theſaurier van Dordregt; hy ſtierf anno 1529. ſy anno 1553.

Clara de Bevere, troude anno 1508. *Iohan de Witt*, *Wittens* ſoone.

PIETER DE BEVERE, Soone van *Willem de Bevere*, en van *Maria van Bakel*, Burgemeeſter van Dordrecht, Ordinaris Gecommitteert van der Stede wegen, ter Dagvaart in den Hage, en Gedeputeert ter Dagvaart tot Bruſſel, den 29. Marty 1552. troude eerſt den 7. Mey 1520. *Alid Muys van Holy*, dochter van *Iacob Muys van Holy Anthoniſz*, Burgemeeſter tot Schiedam, en van *Catharina van Putten*, *Lamberts* dochter; ſy ſtierf anno 1538. ten tweeden, anno 1541. *Engelberta van de Linde*, die ſtierf anno 1573. ſonder oir, hy ſtierf anno 1554. en hadde gewonnen by de eerſte Vrouw,

Liduwi de Bevere, geboren den 10. February 1522. ſy ſtierf den 10. November 1557. hadde getrout den 9. February 1539. *Frans de Witt Corneliſz*; hy ſtierf anno 1565. hadden thien kinderen.

Cornelis de Bevere, volgt.

Willem de Bevere, troude *Maria van Heer-jansdam*, Ambachts-vrouw van de Lind; hy ſtierf anno 1556. ſy anno 1578. nalatende *Alid van Bevere*, Ambachts-vrouw van de Lind, hadde getrout *Adriaan van Beaumont*; ſy ſtierf anno 1583.

Michiel de Bevere, Burgemeeſter van Dordrecht, Raad en Rentmeeſter Generaal van Zuytholland, anno 1572. troude *Adriana Oem*, dochter van *Iacob Oem*, Burgemeeſter anno 1556. en 1557. in Dordrecht; hy ſtierf anno 1584. ſy anno 1584. nalatende *Liduwi van Bevere*, troude *Wouter van Krayeſteyn Bouwenſz*, Heer van Wulven en Krayeſteyn, Burgemeeſter van Dordregt, 1614 1615. 1620. en 1621.

Iacob de Bevere, Schepen in Dordrecht, anno 1583. hy ſtierf anno 1585. hadde getrout *Rijnsburg van Driel*, en wan daar by 1. *Eliſabeth de Bevere*, geboren anno 1562. ſtierf ongehout. 2. *Cornelia de Bevere*, ſtierf ſonder oir. 3. *Alid de Bevere*, ſtierf anno 1606. was getrout met *Matthijs vander Goes*, ſoone van *Andries vander Goes*, Raad en Rentmeeſter Generaal van Zuytholland; hy ſtierf anno 1610. nalatende een dogter. 4. *Cornelis de Bevere*, en 5. *Pieter de Bevere*, ſtierf ongetrout. *Cornelis de Bevere* voorſz. was Burgemeeſter van Dordrecht, anno 1630. 1631. Schepen, anno 1608. 1609. 1612. 1613. 1617. 1620. 1621. en 1625. Ordinaris Gecommitteerde ter Vergaderinge van de Staten van Holland en Weſt-vrieſland, Dijk-graaf van de Alblaſſer en Swijndregtſe Waarden, en Watergraaf in de Nederwaart; ſtierf den 23. July 1641. hadde ten egte *Alida van Barendregt*, Ambachts-vrouw van Ooſtbarendregt, en Swijndregt; ſy ſtierf anno 1638. en lieten te ſamen na, 1. *Abraham de Bevere*, Heer van Ooſt- en Weſt-barendrecht; geboren anno 1604 Schout anno 1631. tot 1643. Burgemeeſter anno 1643. 1644. 1660. en 1661. Gecommitteerde in haar Hoog-Mogende Vergaderinge anno 1655. 1656. 1657. in den Raad van State anno 1647. 1648. 1649. in de Gecommitteerde Raden 1650. 1651. 1652. en 1661. 1662. en 1663. Ordinaris Gecommitteerde ter Vergaderinge van de Heeren Staten van Holland en Weſt-vrieſland; hy troude eerſt anno 1629. *Suſanna de Velare*, welke ſtierf binnen 't jaar ſonder oir, daar na *Eliſabeth Ruyſch*, dochter van *Coenraad Ruyſch*, Ridder, en van *Maria de Bevere*, *Willems* dochter; hy ſtierf den 25. Auguſty 1663. ſonder oir. 2. *Rijnsburg de Bevere*, geboren anno 1608. was getrout met *Willem Paats*, Burgemeeſter der Stad Leyden, Gecommitteerde in haar Hoog-Mogende Vergaderinge, Raad van State, en Gecommitteerde Raden, Hoog-Heemraad van Rijnland; ſy ſtierven beide anno 1669. 3. *Sophia de Bevere*, troude *Pieter de Rovere*, *Pompejus* ſoone, Heer van Hardinxvelt, Balliuw van Zuyt-holland, hy ſtierf anno 1652. ſy anno 1682. 4. *Iacob van Bevere*, Heere van Swijndregt, geboren den 27. Juny 1612. Schout van Dordrecht, van anno 1643. tot 1662. Burgemeeſter anno 1663. 1670. en 1671. Dijkgraaf van Alblaſſerwaart, en Water-gaaf in de Nederwaart, Gecommitteerde in 't Collegie van de Gecommitteerde Raden anno 1666. 1667. 1668. en 1672. mitsgaders Ordinaris Gecommitteerde ter Vergaderinge van de Heeren Staten van Holland en Weſt-vrieſland, troude anno 1637. *Iohanna de Wit*, dochter van *Iohan de Wit*, Burgemeeſter in Dordrecht, geboren den 30. October 1617. hy ſtierf den 30. January 1676. nalatende alleen twee dochters, namentlijk *Alida de Bevere*, getrout aan *Cornelis Pompe van Meerdervoort*, Heer van Meerdervoort, Henrik-Yden-Ambacht, Schout en Oud Raad der Stad Dordrecht, Raad en Rentmeeſter Generaal van Zuyt-holland; en *Lidia de Bevere*, getrout aan *Nicolaas vander Duſſen*, eerſt Secretaris der Stad Dordregt, en naderhand Balliuw en Dijk-graaf van den Lande van Stryen.

CORNELIS DE BEVERE, Soone van *Pieter de Bevere*, en van *Alid Muys van Holy*, geboren anno 1524. was den eerſten Gereformeerden Burgermeeſter binnen Dordrecht, na de herſtelling in den Gods-dienſt, enz. Burgemeeſter der voorſz Stad in de jaren 1572. 1573. 1578. 1579. 1580. 1581. 1585. en 1586. van Stads wegen Gecommitteert tot Delf, by *Willem*, Prince van Orange, alwaar hy by den ſelven ſijne Reſidentie heeft gehouden, tot dat hy op den 15. November des ſelven jaars, gekoſen zynde tot Burgermeeſter, t'huys gehaalt is; en geduyrende deſſelfs bedieninge, gebruykt in vele Buyten-Commiſſien; den 15. October 1573. neffens ſijn Princelijke Excellentie Gecommitteert ter Finantien. Van ſijne eerſte Burgemeeſterſchap ontſlagen, is wederom Gecommitteert tot Delf, omme aldaar ordinaris te reſideren, en den dienſt van den Lande, in ſoo trouble tijden waar te nemen. Gedeputeert anno 1576. neffens den Heere van *Mateneſſe*, by meergemelten Prince van Orange, te Middelburg in Zeeland, toen de Landen in den uytterſten noot waren; ter Vergadering van de Generale Staten anno 1578. vergadert tot Gent; by de Gene-

rale

rale Staten den 12. Mey 1581. tot Amsterdam; wiert Raad van sijn Excellentie, en de Staten, volgens Commissie van den 8 July des selven jaars. Troude anno 1548 *Maria vande Valk*, dochter van *Gijsbert vande Valk Dirksz*, Kasteleyn en Drossart van de Stad en Lande van Leerdam, Akkoy, enz. en van *Maria Quekel van Wieldrecht*, dochter van *Iacob Quekel van Wieldrecht*, Heer van Wieldrecht, Heer Oudelands-Ambacht, Balliuw van Zuyt-holland, enz. Hy stierf den 27. January 1586. in sijn vierde Burgemeesterschap, sy den 12. December 1576. hadden gewonnen

Maria de Bevere, geboren anno 1551. troude eerst *Adam Voogt*, die stierf anno 1575. daar na *Cornelis Rijser*, die stierf anno 1606. sy anno 1634.

Alid de Bevere, geboren anno 1552. troude den 11. Juny 1577. *Iohan van Meeuwen*, geboren anno 1550. Commissaris van de Graaffelijkheyts Munte van Holland, Ontfanger van de Graaffelijkheyts Tolle van Geervliet, anno 1580. Hy stierf den 14. Juny 1608.

Iacomina de Bevere, geboren anno 1555. troude *Cornelis de Witt*, stierf 1597. hadde verwekt verscheyde kinderen.

Willem de Bevere volgt.

Lidewy de Bevere, geboren anno 1557. troude *Iohan van Someren*, Commissaris van de Fortificatien; Hy stierf anno 1602. sy anno 1636. hadde kinderen.

Clara de Bevere, geboren anno 1563. troude *Hendrik van Dilsen*.

Pieter de Bevere, geboren anno 1569. Generaal-Meester van de Munte der Vereenigde Nederlanden, troude eerst *Susanna Lopes de Surano*, stierf anno 1617. ten tweeden *Anna van Berkel*, sonder oir; had by de eerste Vrouw, 1. *Cornelis de Bevere*, geboren anno 1593. troude *Cornelia van Kuyl*, en wan *Franço de Bevere*, Rentmeester van Oisterwijk, die troude *Iohanna van Sonsbeek*; en *Adriaan de Bevere*, Lieutenant Collonel van een Regiment Walse Voetknegten, ten dienste deser Landen, troude *Maria van Lantschot*, *Ians* dochter, stierf anno 1672. sonder oir. 2. *Emerentia de Bevere*, troude *Gillis Quinot*, Heer van Sainct Simon, en Beaupreau, Lieutenant-Collonel, en Sergiant-Majoor van een Regiment Voetknegten, ten dienste deser Landen; stierf anno 1622. nalatende twee soonen. 3. *Pieter de Bevere*, geboren anno 1599. Capiteyn van een Compagnie Voetknechten ten dienste deser Landen, troude *Lucia d'Oirschot*, en wan *Susanna*, *Ida*, en *Petronella de Bevere*. 4. *Maria de Bevere*, geboren anno 1610. troude *Iacob Nachtegaal*, Generaal-Meester van de Munte der Vereenigde Nederlanden.

WILLEM DE BEVERE, Soone van *Cornelis de Bevere*, en van *Maria van de Valk*, geboren den 4. December 1556. Heere van Strevelshoek, daar mede verlijt den 4. September 1593. vijf maal Burgemeester van Dordrecht, in de jaren 1595. 1596. 1597. 1598. 1602. 1603. 1608. 1609. 1617. en 1618. Raad en Rentmeester Generaal van Zuyt-holland, van 1584 tot 1618. was verscheyde malen Gecommitteert ter Vergaderinge van de Heeren Staten Generaal der Vereenigde Nederlanden, toen deselve op aanschryvinge plachten te versamelen; In 't Collegie van de voorsz Staten anno 1628. 1629. en 1630. en in den Raad van Staten anno 1598. 1599. 1600. 1601. 1602 1605. en 1607. was Ordinaris Gecommitteerde neffens *Maurits*, Prince van Orange, te Velde, als andersints; tot Bommel anno 1599. in de Belegering voor St. Andries, en in de Slag van Vlaanderen omtrent Nieupoort, anno 1600. in de Belegering voor Rijnberk en 's Hertogenbosch, anno 1601. te Bergen op den Zoom, en in 't Beleg van 't Huys te Woude, anno 1605. tot het Ontset van Rijnberk anno 1606. De Vrede-handelinge door de Eerts-hertogen anno 1607. den Heeren Staten der Vereenigde Nederlanden aangeboden zynde, heeft voorts de beraadslaginge tot het twaalf-jarig-bestant, ten uyt-eynde bygewoont, enz. Was in de Gecommitteerde Raden anno 1613. 1614. 1615. 1625. 1626. en 1627. Ordinaris Gecommitteerde ter Vergaderinge van de Heeren Staten van Holland en West-Vriesland; troude den 18. September 1582. *Emerentia van den Eynde*, geboren den 23. Augusti 1565. dochter van *Carel van den Eynde*, Tresorier Generaal van de Oorlogen, en van *Mabelia Kool*, *Adriaans* dochter, en hebbende 44. jaren bekleet de Vergaderinge van Staten, stierf den 18. July 1631. en leyt begraven tot Dordrecht ten Augustijnen, met het volgende Epitaphie:

D. O. M. S.

ÆTERN. MEMOR. GULIELMI DE BEVERE, CORN. F. STREVELS-HOUKII TOPARCHÆ, CONSILARII ET QUÆSTORIS GENERALIS AUSTRALIS-HOLLANDIÆ, CONSULIS DURDRECHTANI, BIS IN SENATUM CONFOEDERATI BELGII, TOTIES IN SENATUM ORDINUM HOLLANDIÆ, SOEPIUS AD SOCIAS NATIONES, ET POSTREMO INTER CONFOEDERATOS BELGII PROCERES DELEGATI; VIRI CUM NATALIUM SPLENDORE, TUM VIRTUTUM FAMA, ET EXIMIIS IN REMPUBLICAM MERITIS PRÆCLARI. NATI PRIDIE NONAS DECEMBRIS M. D. LVI. DENATI XV. KAL. SEXTILIS M. DC. XXXI.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

BEVEREN. EYNDE.
VALCK. COEL.
MUYS van HOLY. SANDELING.
QUEKEL van WIELDRECHT. OEM.

Conditur hoc tumulo Probitas; Prudentia busto,
  Et cineri Pietas ingemit ipsa suo.
Quæ toties Patriæ juvit facundia causam,
  Hic silet, & BEVERI plus volet ore loqui.
Stant urnæ juxta Proavûm: sed marmore in isto
  Hæredem priscæ nobilitatis habes.
Quam, si stemma neget, poterat virtute mereri.
  Non solum titulos invenit illa; facit.
Nunc Quæstura Viro, nunc dives traditur Auster.
  Nunc Fasces offert Urbs veneranda suos.
Lustra decem attonito dictat consulta senatu;
  Vitaque Battaviæ, non fuit acta sibi.
Legatis responsa refert, per castra, per enses,
  Auriaco vadit belligerante Comes.
Jam pia civiles placidè mens temperat æstus;
  Publica mox monitis mollibus æra juvat.
Jam petit à sociis Marti stipendia terris;
  Nassovioque parat robur & arma Duci.
Tempora sic belli, sic flexit tempora pacis,
  Et modo plus lauri, plus placuere togæ.
Ipse fatiscentes Batavus cum cerneret annos,
  Flevit, & hæc tumulo posthuma verba dedit.
Quam leve collapsis patriæ decedere rebus!
  Hic voluit Patriâ non nisi stante mori.

C. BARLÆUS.

SITA QUOQUE HIC EST EMERENTIA VAN EYNDE, CAR. F. CONJUX GULIELMI DE BEVEREN, MATRONA GENERE ET VIRTUTE SPECTABILIS: QUÆ DEFUNCTA ANNO PROXIME SEQUENTI M. DC. XXXII. XV. KAL. SEPTEMBRIS CUI XLIX. ANNIS ANTEA VITÆ FUERAT, JAM MORTIS JACET SOCIA.

Sy lieten t'samen na de volgende kinderen.

Maria de Bevere, geboren anno 1585. troude *Koenraad Ruysch*, Ridder, tot die waardigheyt verheven op ten 19. April 1649. van *Ferdinand den III.* Roomsch Keyser; Burgermeester van Dordrecht; Rentmeester der Domeynen van den Heere Prince van Orange, over de hooge en lage Zwaluwen; Ordinaris Gecommitteerde tot de Vergaderinge van de Staten van Holland en Westvriesland.

Belia de Bevere, geboren anno 1587. stierf anno 1667. ongehout.

Cornelia de Bevere, geboren anno 1587. troude *Iohan van Merwede van Clootwijk*, Rentmeester van den Heere Prince van Orange, over des selfs Heerlijkheden van Geertruydenberg, geboren anno 1585.

Carolina de Bevere, geboren anno 1598. troude *Adriaan van Blyenborg Iacobsz*, Ridder van St. Michiel, Heere van Naaltwijk, Schout der Stad Dordrecht.

Cornelis de Bevere, volgt.

Carel de Bevere, geboren anno 1593. Rentmeester der Domeinen van den Heere Prince van Orange onder Geertruydenberg, Commissaris van de Monsteringe, troude *Margareta van Goudeswaart*, geboren anno 1597. en wan daar by 1. *Ian de Bevere*, gesturven sonder oir. 2. *Willem de Bevere*, Commissaris van de Monsteringe. 3. *Iacob de Bevere*, Lieutenant te voet, stierf anno 1639. sonder oir. 4. *Emerentia de Bevere*, troude *Iohan Dedel*, Auditeur van de Rekenkamer in Holland, soone van *Iohan Dedel*, President van den Hove van Holland. 5. *Carel de Bevere*, ongehout.

Emerentia de Bevere, geboren anno 1594. troude *Cornelis van Kastren*.

Lucretia de Bevere, geboren anno 1597. stierf 1623. ongehout.

Wilhelmina de Bevere, geboren anno 1603. troude *Diderik Dammert Arensz.*, Burgemeester van Dordrecht; hy stierf den 6. Mey 1670. sy den 12. October 1664. sonder oir.

CORNELIS DE BEVERE, Soone van *Willem de Bevere*, en van *Emerentia van den Eynde*, geboren anno 1591. was Heere van Strevelshoek, West-Ysselmonde, de Linde, &c. Burgemeester van Dordrecht, in de jaren 1627. 1628. 1637. 1638. 1642. 1643. 1645. 1646. 1649.

en

en 1650. Raad en Rentmeester Generaal van Zuyt-Holland, van anno 1618 tot 1642. Balliuw en
Dijkgraaf van den Lande van Stryen, Curator van de Academie tot Leyden; Gecommitteerde in 't
Collegie van de Staten Generaal, anno 1646. en 1647. Van de Gecommitteerde Raden anno 1628.
1629. 1630. 1643. 1644. 1654. 1655. 1656. Ordinaris Gecommitteert ter Dachvaart van de Staten
van Holland en West-vriesland. Extraordinaris Ambassadeur van de Staten der Vereenigde Nederlan-
den, aan den Koning van Denemarken, Noorwegen, &c. en aan de Stad Hamburg, anno 1631.
aan *Carel den III.* Koning van Groot Brittagne, anno 1636. troude *Christina Pijl*, *Iohans* dochter,
en van *Mondina de Ionge*; en wan

Adriana de Bevere, geboren anno 1618. troude den 17. November 1637. *Michiel Pompe van Meerdervoort*, soone van *Michiel Pompe Pietersz*, en van *Maria Sasbout*, *Matthijs* dochter, Schiltknape, tot die waardigheyt verheven van *Carel den I.* Koning van Groot Brittagne, Heere van Meerdervoort; stierf den 9. December 1639.

Emerentia de Bevere, jonk overleden.

Maria de Bevere, jonk overleden.

Mondina de Bevere, geboren 1622. troude *Matthijs Pompe*, Vry-heer van Slingeland, soone van *Michiel Pompe Pietersz*, en van *Maria Sasbout*, *Matthijs* dochter.

Willem de Bevere, volgt.

Christina de Bevere, jonk overleden.

Iohan de Bevere, geboren den 29. July 1626. besitter van 't Huys te Develstein, Colonel van 't Walsche Regiment den 3. December 1664. Commandeur van Geertruydenberg, en de onderhoorige Forten, den 19. en 23. Juny 1672. Commandeur van Amsterdam den 25. Juny 1672. van Campen, den 22. Juny 1667. troude *Maria Sweerts de Weert*, geboren den 24. December 1533. dochter van *David Sweerts de Weert*, President Schepen van 's Hertogenbossche, en van *Hester Voogt*; wan 1. *Christina de Bevere.* 2. *Hester de Bevere*, geboren den 20. Maart 1654. troude *Iohan Coljear*, Sergeant Majoor onder een Regiment Schotten, ten dienste deser Landen, soone van d'Heer *Iustinus Coljear*, Ambassadeur van desen Staat aan de Ottomannische Porta; hy bleef in de Slag van St. Denijs op den 12. Augusty 1678. sy stierf den 27. September 1680. sonder oir. 3. *Cornelis de Bevere*, Lieutenant te voet, ten dienste deser Landen, geschoten en gebleven in 't Beleg der Stad Grave. 4. *Iustina Elisabeth de Bevere*, troude *Iohan van Broekhuysen*, Capiteyn te voet den dienste deser Landen. 5. *David de Bevere*, stierf anno 1660. 6. *Emerentia Geertruyt de Bevere.* 7. *Adriana de Bevere.* 8. *Michiel de Bevere.* 9. *Iohan David de Bevere*, jong gestorven. 10. *Maria de Bevere*, stierf den 16. January 1670. 11. *Iohanna Maria de Bevere.* 12. *Iohan David de Bevere.*

Christina de Bevere, geboren anno 1632. troude *Govard van Slingeland Barthoutsz*, Raad-Pensionaris van Dordrecht, anno 1653. Secretaris van den Raad van Staten, anno 1664. Ambassadeur Extraordinaris in Pruyssen, anno 1656. aan de Koningen van Sweden en Denemarken, anno 1659. en wan kinders.

Cornelis de Bevere, Heer van West-Ysselmonde en de Lind, Gecommitteerde ter Vergaderinge van de Heeren Staten van Holland en West-vriesland, Balliuw en Dijk-graaf van den Lande van Stryen, Balliuw en Dijk-graaf van de Merwede, Raad en Generaal-meester van de Munte der Vereenigde Nederlanden, troude *Adriana van Wouw*, dochter van *Ernst van Wouw*, Ontfanger van de Societeyt in 's Gravenhage, en van *Elisabeth van Beaumont*, *Ians* dochter; hy wan 1. *Cornelis de Bevere*, Heere van de Lind, die den 24. December 1680. troude *Anthonia Cools*, dochter van *Gualter Cools*, en van *Lucia Repelaar*, en wan kinderen. 2. *Ernst de Bevere.* 3. *Christina Elisabeth de Bevere.*

Carel de Bevere, geboren anno 1636. stierf anno 1653. ongehout.

Pieter de Bevere, jong overleden.

WILLEM DE BEVERE, Soone van *Cornelis de Bevere*, en van *Cristina Pijl*, gebo-
ren den 12. November 1624 Heere van Strevelshoek, Raad en Rentmeester Generaal van Zuyt-
holland, Balliuw en Dijk-graaf van den Lande van Stryen, en Gecommitteerde ter Dachvaart
op de Vergaderinge van de Staten van Holland; stierf den 31. Mey 1672. hadde getrout *Corne-
lia Schaap*, dochter van *Gerard Schaap Pietersz*, Ambassadeur Extraordinaris aan de Republijke
van Engeland, en van *Iohanna Visschere*, *Ians* dochter, sy stierf 1666. hy liet na, behalven een Ba-
stard soone genaamt *Willem*, Predikant tot Tilborg, in de Meyerye van 's Hertogebossche, de vol-
gende kinderen,

Cornelis de Bevere, geboren 1647. jong overleden.

Gérard de Bevere, volgt.

Willem Laurens de Bevere, jong overleden.

Christina de Bevere, troude *Iohan Reepmaker*, en wan kinderen.

Johanna Margareta de Bevere.

Emerentia de Bevere, jong overleden.

GERARD DE BEVERE, Soone van *Willem de Bevere*, en van *Cornelia Schaap*, Hee-
re van Strevelshoek, Raad en Schepen der Stad Dordregt, Gecommitteerde ter Vergaderinge van
de Staten van Holland en West-vriesland, troude *Maria Heussen*, dochter van *Arnold Heussen*, Gou-
verneur van de Kuste van Chormandel, Bengala, Ordinaris Raad in India, en van *Iohanna Nieudorp*, en
wan *Cornelia*, *Cornelia Iohanna*, *Iohanna Margaretha*, *Willem*, *Arent*, *Christina*, *Pieter*, en
Nicolaas Iohan de Bevere.

Het Wapen van Bevere is van ouds geweest als dat van Aamstel, doch met veranderinge van Couleuren; en heeft naderhand *Roelof de Bevere* gevoert een Silvere Fasce op een Rood Schild, zynde het Wapen van de Graven van Loven, uyt wel-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

ken Huyſe ſijn Moeder afkomſtig was; welk Wapen deſſelfs ſoone, en ſoons ſoone, *Roelof* en *Daniel van Bevere*, mede gevolgt hebben, voegende den voornoemden *Daniel* daar by eenen Swarten gaanden ofte lopenden Bever, op de voorſz Silveren Faſce; in plaatſe van 't welk des ſelfs Broeder *Roelof van Bevere*, op den ſelven tijd heeft aangenomen te voeren eenen klimmenden Bever, met een Gouden Kroone op eenen Silveren Schilt, 't gene by meeſt alle van dit Geſlachte gevolgt is; dan den ſelven Bever by jonger Soonen, of andere gelegentheden, verandert in Rood, Wit, en Groen, ook den Bever gevoert ſoo klimmende, als gaande, mitsgaders gekroont en ongekroont. Dog is nu al van over een geruymen tijd van jaren wederom aangenomen het voorſz Wapen van Heer *Daniel van Bevere*; en wert ſulks als nu doorgaans gevoert een Swarten gaanden of loopenden Bever, met een Gouden Kroone, en Klauwen, op een Silvere Faſce, in eenen Rooden Schilt; uytgeſondert by de nakomelingen van den voornoemden *Roelof van Bevere* in 't Stift Munſter, welke het voorſz oude Wapen van den Swarten klimmenden Bever, tot noch blijven behouden, en voeren. Het Deviſe van dit Geſlachte is al van ouds geweeſt

PER MARE, PER TERRAS.

Ter Zee en te Lande; genomen ſoo van de eygenſchap van den Bever, levende ſoo wel in 't Water als op het Land, als ten aanſien van de groote employen, die de nakomelingen van 't voorſz Geſlachte van allen tijden gehad, en ten dienſte van den Lande gelukkig uytgevoert hebben. Gelijk dan eintelijk *Loüis de XIII.* Koning van Vrankrijk aan *Cornelis de Bevere*, Heer van Strevelshoek vergunt heeft, om voor hem en ſijne nakomelingen dit Wapen te mogen vermeerderen met een Goude Lelye in 't rechter Canton, ſooals noch by deſſelfs Deſcendenten gedaan wert, volgens de Brief daar van zynde, in date den .... November 1635. alhier volgende geinſereert.

LOuis par la Grace de Dieu, Roy de France, & de Navarre. A tous preſens & a venir ſalut. Comme la vraye Nobleſſe procede de vertu, & ſoit bien ſeant & raiſonnable, que les perſonnes, qui en ſont ornée, & qui s'employent au ſervice de la choſe publicque, ſoit en la profeſſion des Armes ou des Lettres, ou autres occaſions neceſſaires, ſoient en leur poſterité elevez en tel degré d'honneur & de nobleſſe, que leur vertus & ſervices meritent, afin que ſe voyant recompenſez de telles prerogatives ils ſoient plus promts & enclins a continuer de bien en mieux, & les autres a leur exemple de faire le ſemblable. Scavoir faiſons, Que nous mettans en conſideration les louables qualites & vertus, qui ſont en la perſonne de noſtre cher & amé le Seigneur Cornelis de Bevere, Seigneur de Strevelshoek & Weſt-Yſſelmonde, Conſeiller & Receveur General de Zuyt-Hollande, & vieux Bourguemaiſtre de la Ville de Dordrecht, & pour l'affection, qu'il a tousjours fait paroiſtre envers noſtre Perſonne & Couronne, ainſi qu'il nous a eſté temoigné par aucuns nos plus ſpeciaux ſerviteurs; Nous l'avons eſtimé digne, d'eſtre reconneu de telle grace & préeminence, qu'elle puiſſe a luy & a ſa poſterité demeurer a perpetuel honneur. Pour ces cauſes & autres bonnes & grandes conſiderations a ce nous mouvans, avons au dit Seigneur de Bevere, & ſes enfans & poſterité, tant màles que femelles, naiz & a naiſtre en legitime mariage, annobly & annobliſſons, & du titre de Nobleſſe d'Ecuyer decoré & decorons de nos graces ſpeciales, pleine puiſſance & authorité Royale, voulans qu'en tous actes, lieux, & endroits, tant en jugement, que hors iceluy, ledit Seigneur de Bevere & ſa poſterité ſoient tenus, cenſez & reputez pour Nobles, & puiſſent prendre & porter le titre d'Ecuyer, en jouir & uſer de tous privileges, ainſi que les autres Nobles de ceſtuy noſtre Royaume; & en outre luy permettons, qu'il puiſſe porter d'oreſnavant, & ſa dite poſterité dans ſes armoiries une Fleur de Lÿs, comme elle eſt cy empreinte, dans l'écuſſon d'icelles, leſquelles nous leur permettons porter en cette forme & maniere par tout ou bon leur ſemblera, & la mettre & élever par toutes leurs Seigneuries, tout ainſi qu'ont accoutumé de faire les Nobles de nôtre

Royau-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Royaume, & pour rendre la grace, que nous faisons au dit Seigneur de Bevere plus entiere, nous l'avons fait, & crée, faisons & creons par ces presentes signées de nôtre main, Chevalier de la Collade, luy donnant le Ceint militaire, pour par luy jouir & user d'oresnavant des Droits & honneurs de Chevalier, privileges, prerogatives, & préeminences, qui y appartienent, tant en fait de guerre, armées & assemblées, qu'en tous autres actes, soit en jugement ou dehors, & par tout ailleurs ou besoin sera, ainsi & en la même maniere, qu'ont accoutumé de faire les autres Chevaliers, faits & créez par nos Predecesseurs Roys & nous. Si donnons en Mandement a nos amez & feaux Conseillers les gens tenans nos Cours de Parlement, Chambre des Comtes & des Aydes, Baillifs, Seneschaux ou leurs Lieutenans, & a tous nos autres Justiciers & Officiers, qu'il appartiendra, que nos presentes Lettres d'annoblissement & Chevallierie ils facent lire, publier, & enregistrer, & du contenu en icelles souffrent & laissent jouir & user plainement & paisiblement le dit Seigneur de Bevere, & sa dite posterité, cessant & faisant cesser tous troubles & empeschemens au contraire; Car tel est nôtre plaisir. Mandons en outre, a tous nos Lieutenans Generaux, Gouverneurs de nos Provinces, Mareschaux de nos Camps & Armées, Capitaines, Chefs & Conducteurs de nos gens de guerre, & prions & requerons tous Roys, Princes, & Potentats & Republiques, & notamment les Sieurs Etats Generaux des Provinces Unies des Pais-bas nos bons amis alliez & confederez, & particulierement ceux de la Province de Hollande & West-Frise, que le dit Seigneur de Bevere ils facent, souffrent & laissent jouir & user plainement & paisiblement des dits Droits de Noblesse & Chevallerie, & de honneurs, authoritez, privilegez, prerogatives, & preeminences, qui y appartiennent, ainsi que dessus est dit; & afin que ce soit chose ferme & stable a tousjours, nous avons fait mettre nôtre seel a ces dites presentes. Donne a Saint Germain en Laye, au mois de Novembre, l'an de grace mil six cent trent: cinq, & de nostre Regne le vingt,

Signé

LOUIS.

Et sur la Plique, Par le Roy,

Et signé

BOUTHILLIER.

BLYENBURG.

105 ADRIAAN VAN BLYENBURG, leefde noch anno 1250. en is met Graaf *Willem*, Roomsch Koning, anno 1255. in Vrieslandt omgekomen; hy hadde getrout *N. N.* en liet na

DIDERIK VAN BLYENBURG, Ridder, leefde anno 1270. en was anno 1297. met veel andere Heeren en Ridderen tot Kamerijk, wanneer *Willem van Avesnes*, Bisschop en Prince van Kamerijk d'Amnestye van de voorgaande Troubles aldaar invoerde; hy liet na,

SOETEMAN VAN BLYENBURG, Schiltknape, leefde omtrent den jare 1300.
en is met Jonker *Willem van Avesnes*, soone van *Johan de II.* Grave van Henegouwen en Holland,
in den groten Slag omtrent Zierixze, tegens *Gwye Dampier*, Grave van Vlaanderen, anno 1304.
geweest, alwaar hy sig sodanig heeft gedragen, dat den Grave van Holland, geresolveert hadde
hem Ridder te maken, dan kwam drie a vier dagen voor den gedecreteerden tijd subitelijk te over-
lijden; Hy hadde getrout *Bertha van Moordregt*, afkomstig uyt den Huyse van Cralingen, voe-
rende een silvere Sterre op een Root Velt, en liet na

Cornelis van Blyenburg, volgt.

Adriaan van Blyenburg, Escujer van den jongen Grave Willem, soone van Hertog *Albregt van Beyeren*, Grave van Holland; was mede ter Bruyloft, als deselve anno 1385. tot Camerik troude met *Margareta*, dochter van Hertog *Philips van Bourgonje*.

CORNELIS VAN BLYENBURG, Schiltknape, soone van *Soeteman van Blyen-*
burg, en van *Bartha van Moordrecht*, was Edelman van Graaf *Willem de V.* en gebruykt in ver-
scheide honorable Commissien, so binnen als buyten 's Lands. Troude eerst *Anna van Riede*, dog-
ter van *Herbaren van Riede*, Ridder, Balliuw van Zuyt-holland, Heer van Riede en Pendrecht,
die neffens andere Ridderen, Knapen, en Edelen van Holland, van Hertog *Willem van Beyeren*
vyand verklaart wierde, op den 23. Mey 1351. ten tweeden *Elisabeth de Cocq*, dochter van *Willem*
de Cocq, Heer van Hemert, in wiens authentique genealogie de voorsz *Cornelis van Blyenburg* gesegt

wert

wert, Ridder geweest te zyn; Hy stierf anno 1398. nalatende by sijn eerste Huysvrouwe,

HEYMAN VAN BLYENBURG, geboren anno 1395. was anno 1425. Burgemeester van Dordrecht, en heeft ten tijde van de groote inundatie van den jare 1421. verscheide aansienlijke familien, door den selven Watervloet geruineert zynde, gesustenteert, en sig ten tijde van de Belegering der Stad Dordregt, anno 1418. met groten roem gedragen. Hy hadde getrout *Geertruyd van Houwveningen*, oudste soons dochter van *Dirk van Houwveningen*, Ridder, en Balliuw van Zuytholland; hy stierf anno 1470. nalatende,

Cornelis van Blyenburg, volgt.

Soeteman van Blyenburg, Schepen van Dordrecht; getrout met *N. van Genderen*; welk Geslacht gekomen is uyt een jonger soone van Altena; sy lieten na twee dochters, waar van verscheide Descendenten zyn.

CORNELIS VAN BLYENBURG, Soone van *Heiman van Blyenburg*, en van *Geertruyt van Houwveningen*, was geboren anno 1450. Veroverde de Stad van Nieupoort, als Overste in de Oorlogen van Holland tegens Gelderland, en bevogt anno 1489. de navale Victorie op de Lek, so dat als doen ter memorie van deselve, onder aan den Toren van de groote Kerke van Dordregt, de volgende woorden in een steen gehouwen wierden:

ERA CHRISTI M. CCCC. LXXXIX. JUNII IV.
VICIT DORT IN LECCA. ALLELUA.

Hy hadde eerst getrout *Catharina Schoyts*, wiens vierde grootvader was *Johan Schoyts*, Ridder, en Markgraaf van Antwerpen, anno 1336. ten tweeden *Margareta van Diemen*, *Gijsberts* dochter; hy stierf anno 1521. nalatende van het eerste bedde,

ADRIAAN VAN BLYENBURG, geboren anno 1485. en gestorven anno 1510. nalatende uyt sijn Huysvrouwe *Christina van Slingeland*, *Johans* dochter, uyt den Huyse van Arkel.

Heiman van Blyenburg, volgt.

Adriaan van Blyenburg, volgt daar na.

HEIMAN VAN BLYENBURG, Heer van Dortsmonde, soone van *Adriaan van Blyenburg*, en van *Christina van Slingeland*, was geboren anno 1509. Burgemeester der Stad Dordregt, anno 1549. stierf anno 1579. hadde eerst getrout *Maria de Hoog*, daar na *Cornelia van Drogendijk*, dochter van *Vincent van Drogendijk*, Rekenmeester van Holland, en van *N. van Mierop*, Thesaurier Generaal der Vereenigde Nederlanden. Hy wan van het twede bedde,

Margareta van Blyenburg.

Cornelis van Blyenburg, volgt.

Adriaan van Blyenburg, geboren anno 1546. was Hofmeester en Edelman van den Grave van Bossu, Stadhouder van Holland, wiert gevangen in de vermaarde Water-slag van de Zuyderzee.

Christina van Blyenburg, gebooren anno 1549. hadde eerst te man *Johan van Muyssenburg*, soone van *Dirk van Muyssenburg*, en van *Margareta van Merwede*; ten tweeden *Johan vander Mijle*, Ambachts-heer van Dubbeldam, Bleskinsgraaf, Kijshoek, en na sijn broeders doot Ambachts-heer vander Mijle, St. Antonis Polder; soone van *Arent vander Mijle*, en van *Cornelia van Alblas*.

Maria van Blyenburg, geboren anno 1555. getrout met *Hugo Cool*.

Anna van Blyenburg, geboren anno 1556. getrout met *Joost de Jonge*, soone van *Cornelis de Jonge*, Heer van Baartwijk, Rekenmeester van Holland, en van *Anna Sasbout*.

Vincent van Blyenburg, geboren anno 1575. was Ritmeester, en bleef met Don Sebastiaan Koning van Portugal in Africa, anno 1578.

Damas van Blyenburg, geboren anno 1558. was eerste Raad van den Viceroy van Virginia, troude *Maria vander Aa*, Vrouwe van Hofwegen.

Johan van Blyenburg, geboren anno 1560. gestorven anno 1595. in Italien, en begraven tot Padua.

CORNELIS VAN BLYENBURG, Soone van *Heiman van Blyenburg*, en van *Cornelia van Drogendijk*, Heer van de Ketel, Dortsmonde, 's Graven-ambacht, Dijk-graaf en Balliuw van Delfland; was geboren anno 1545. hadde eerst getrout *Catharina de Jonge*, dochter van *Cornelis de Jonge*, Heer van Baartwijk, en van *Anna Sasbout*; ten tweeden *Martina van Borsselen*, dochter van *Wolfert van Borsselen*, Heere van Schellach. Hy stierf anno 1618. nalatende by sijn twede Vrouw,

Wolfert van Blyenburg, Heere van Dortsmonde, gestorven anno 1615.

Heiman van Blyenburg, volgt.

HEIMAN VAN BLYENBURG, Heer van Dortsmonde, soone van *Cornelis van Blyenburg*, en van *Marthina van Borsselen*, was geboren anno 1604. troude *Geertruyt Crijp*, en wan

Cornelis van Blyenburg, Capiteyn, getrout met *Maria Guesneau*, by dewelke hy gewonnen heeft *Heiman van Blyenburg*, ongehout gestorven, en *Geertruyt van Blyenburg*.

Wolfert van Blyenburg.

François van Blyenburg, getrout met *Helena van Valkenhaan*, nalatende twee dochters *Helena*, en *Geertruyt van Blyenburg*.

ADRI-

ADRIAAN VAN BLYENBURG, tweede ſoon van *Adriaan van Blyenburg*, en van *Christina van Slingelant*, Heer van Schobbelants-ambacht, nu Swijndrecht, was Schout der Stad Dordrecht, en Gecommitteert in verſcheide notable Commiſſien, als onder anderen op d'Overdragt van de Nederlanden door Keiſer *Carel de V.* aan ſijn ſoon *Philips de II.* Koning van Spangien anno 1555. Hadde getrout eerſt *Clara Bogaart*, Vrouwe van Schobbeland, dochter van *Geraard Bogaart*, Heer van Schobbeland, Burgemeeſter van Dordregt; haar moeder was een dochter van den Heer van Heer-jans-dam en de Lind; ten tweden *Anna Ydo*; hy liet na

Catharina van Blyenburg.
Adriaan van Blyenburg, volgt.
Cornelis van Blyenburg, geboren anno 1534.
Commandeur en Caſteleyn van Worcum en Louveſtein, hadde getrout *Maria Hofmans.*
Cornelia van Blyenburg, getrout met *Pieter Cool.*

ADRIAAN VAN BLYENBURG, Heer van Schobbeland, ſoone van *Adriaan van Blyenburg*, en van *Clara Bogaart*, Commiſſaris Generaal van het Krijgs-volk der Vereenigde Nederlanden; geheime Raad van den Heere Prince van Orange; Raad van State, en gebruykt in verſcheide Ambaſſaden en Commiſſien; hadde getrout *Catharina Cool*, dochter van *Adriaan Cool*, Burgemeeſter van Dordrecht; haar moeder was een dochter van *Jacob Oem*, Burgemeeſter van Dordrecht; hy ſtierf anno 1582. nalatende,

Adriaan van Blyenburg, Heer van Schobbeland, en Schout van Dordregt, ſtierf ſonder kinders anno 1599.
Gerard van Blyenburg, ſtierf ongehout.
Jacob van Blyenburg, volgt.
Lucretia van Blyenburg, getrout met *Gerard de Pelgrum.*
Clara van Blyenburg, ſtierf ongetrout.
Christina van Blyenburg.
Adriana van Blyenburg.

JACOB VAN BLYENBURG, Soone van *Adriaan van Blyenburg*, en van *Catharina Cool*; was geboren anno 1562. ſtierf anno 1609. liet na by *Maria Carre* ſijn Huysvrouwe, (wiens Voorouders geweeſt zyn van de voornaamſte Regeerders der Stad Namen.)

Adriaan van Blyenburg, volgt.
Christina van Blyenburg, geboren anno 1593.
en geſtorven anno 1657.

ADRIAAN VAN BLYENBURG, Ridder, Heer van Naaltwijk, ſoone van *Jacob van Blyenburg*, en van *Maria Carre*, geboren anno 1589. is geweeſt Schout der Stad Dordregt, en geëmployeert in verſcheide Commiſſien; hadde getrout *Carolina de Bevere*, dochter van *Willem de Bevere*, Heer van Strevelshoek, Raad en Rentmeeſter Generaal van Zuyt-holland, en van *Emerentia van den Einde*; ten tweden *Sara de Rovere*, dochrer van *Pompejus de Rovere*, Heer van Hardinxvelt, Balliuw van Zuyt-holland, en Schout van Dordregt; hy ſtierf anno 1630. nalatende van het eerſte bedde,

Jacob van Blyenburg, Heer van Naaltwijk, geſtorven anno 1633. ſonder kinderen.
Adriaan van Blyenburg, volgt.
Charlotta van Blyenburg, getrout met *Thomas van Sasburg*, Heer van Mogarnie, Reſident van deſen Staat, aan 't Hof tot Bruſſel.

Van het twede bedde,

Adriana van Blyenburg, getrout met *Daniel Fannius*, Raad en Fiſcaal van d'Admiraliteit in Zeeland, en Bewinthebber van de Ooſt-indiche Compagnie.

ADRIAAN VAN BLYENBURG, Ridder, Heer van Naaltwijk, ſoon van *Adriaan van Blyenburg*, en van *Carolina de Bevere*, Burgemeeſter der Stad Dordrecht in de jaren 1656. en 1657. als mede 1672. 1676. en 1682. Raad van State der Vereenigde Nederlanden, anno 1668. 1669. en 1670. Gecommiteerde Raad van Holland en Weſt-vrieſland, anno 1673. 1674 en 1675. Gedeputeerde te Velde, ten tijde van de Slag van Senef; Was by Commiſſie van den 15. April 1666. Gecommitteert tot de Educatie van ſijn Hoogheyt den Heere Prince van Orange; hadde getrout *Levina de Vriese*, *Dingmans* dochter; haar moeder was *Elisabeth Magnus*, oudſte dochter van *Jacob Magnus*, Ridder, Heer van Ammers, Heer-aartsbergen, Berg-ambacht, en Meliſſant; wegens de Provincie van Zeeland, Gecommitteert ter Vergaderinge van haar Hoog-Mogende, en derſelver Extraordinaris Ambaſſadeur aan de Koningen van Groot Brittanjen en Denemarken; ſy lieten t'ſamen na,

Adriaan van Blyenburg.
Dingman van Blyenburg.
Jacob van Blyenburg.
Charlotta Elisabeth van Blyenburg.
Noch ſeven ſoonen en vijf dochters alle jong geſtorven.

Het Wapen van Blyenburg is een gedeelt Schild; in de bovenſte helft twee Silvere Roſen, op een Velt van Keel, en beneden een halve Sterre met drie Takken van Keel op een Silver Velt, met dit devijs:

LÆTUS LÆTA SPERO.

BOETZELAAR.

106 **RUTGER VANDER BOETZELAAR**, Ridder geslagen van Hertog *Philips van Bourgonjen* in den Oorlog van Gent anno 1452. was soone van *Wessel vander Boetzelaar*, uyt den Ridderschap van den Lande van Cleve; hadde te wyve *Elburg*, erfdochter van Langerak en Asperen, dochter van Heer *Jan van Langerak*, en van *Alferade van Polanen*, erfdochter van Asperen in Holland. Hy wert in den jare 1460. op 't Slot te Asperen dootgeschoten, door *Willem van Buyren*, Edelman uyt Gelderland, die over sulx gevangen en in den Hage onthooft wert; hy liet na

Wessel vander Boetzelaar, volgt.

Sweder vander Boetzelaar, behiel de goederen van 's Vaders sijde in 't Land van Cleve, alwaar sijn nakomelingen in mans oir noch leven; Van deselve was onder andere *Dirk vander Boetzelaar*, Drost van Gennip, wiens suster *Alferade*, hadde eerst te man *Pauwels van Assendelf*, Heer van Besoyen in Holland, daar na *Arend van Aafwijn*, Heer van Ruweel by Utrecht.

Gijsbert vander Boetzelaar, Monnik t'Egmont.

Cunigunda vander Boetzelaar, hadde te man *Henrik Valkenaar*, en hadden kinders.

WESSEL VANDER BOETZELAAR, Heer van Asperen en Langerak, soone van *Rutger vander Boetzelaar*, en van *Elburg*, erfdochter van Langerak en Asperen; hy stierf anno 1492. troude in Brabant *Judith Mol*, dochter van *Jueyn*, Heer van Leetbergen, en van *N. Piex*, en wan

Rutger vander Boetzelaar, volgt.

N. vander Boetzelaar, Ridder vanden Duytschen Ordre.

Otto vander Boetzelaar, Abt van Beern by Heusden; stierf anno 1556. seer oud.

Elburg vander Boetzelaar, hadde te man *Amelis van Aamstel van Mijnden*, Heer van Kroonenburg, en wan kinders.

RUTGER VANDER BOETZELAAR, Heer van Asperen en Langerak, soone van *Wessel vander Boetzelaar*, en van *Judith Mol*, stierf anno 1545. Hy besat sijn Heerlijkheden 53. jaren, hadde te wyve *Baarte van Arkel*, Heeren *Ottens* dochter van Heukelom, die stierf 1558. en hadden te samen thien kinders, als

Wessel vander Boetzelaar, volgt.

Jan vander Boetzelaar, Ridder, die eerst troude *Doda van Holdinga*, Weduwe des Presidents van Utrecht, *Hector Hoekxvier*; daar na *Sophia van Palaas*, *Florens* dochter t'Utrecht; hy hadde by de eerste *George vander Boetzelaar*, die anno 1574. t'Utrecht woonde, en te wyve hadde *N. Spiering*, en wan *Anna vander Boetzelaar*; en by de ander *Rutger vander Boetzelaar*, die sonder kinders stierf.

Gerrit vander Boetzelaar, Priester en Pastoor van ....

B. *Frans vander Boetzelaar*, Monik Minderbroeder.

N. vander Boetzelaar, Ridder in de Commandery St. Catharine t'Utrecht, en Commandeur te Catwijk in Holland.

Walburg vander Boetzelaar, hadde eerst te man *Roelof van Bailleulmont* in Walsland, daar na Heer *Adriaan van Noyelles*, Heer van Marles in Artois, maar hadde by haar geen kinders.

Elburg vander Boetzelaar, Abdisse van Rijnsburg, overleden anno 1566.

Walravine vander Boetzelaar.

Jenne vander Boetzelaar, troude Heer *Jan van Soudenbalk*, Ridder t'Utrecht wonende, Heer van Urk in de Zuyderzee; Sy stierf anno 1558. hy anno 1586, en hadden kinders.

Anna vander Boetzelaar, stierf ongehylikt.

WESSEL VANDER BOETZELAAR, Heer van Asperen en Langerak, soone van *Rutger vander Boetzelaar*, en van *Baarte van Arkel*, overleden te Rossum in Bommelerweert, hebbende moeten sijn Huysinge verlaten, vermits den Oorloge en Troublen, wert begraven te Apelteren anno 1575. Hy hadde getrout *Françoyse van Praat van Moerkerken*, dochter van *Lodewijk*, Heer van Berendrecht en Carnis, Balliuw van Schoonhoven, en van *Catharina van Egmont*; haar suster *Petronelle van Praat*, troude *Herman van Bronkhorst*, Heer van Batenburg, &c. *Françoyse* voornoemt stierf anno 1562. daar na nam hy voor sijn playsier *Judith van Helmont*, en hadde daar by *Francijne vander Boetzelaar*, maar by de eerste hadde hy seven soonen en een dochter, als

Floris vander Boetzelaar, Heer van Carnis by Dordrecht, stierf voor sijn vader, hadde getrout *Odilia van Floydorp*, uyt den Lande van Cleef, Vrouw van Odekerken; hy week anno 1567. met sijn broeders uyt Hollandt, uyt oorsake van de Troublen, en hadde mede de Requeste te Brussel getekent en gepresenteert, en stierf uytlandig; Hy wan *Jan*, *Willem*, en *Dirk Wessel vander Boetzelaar*, Jongmans overleden, en *Floris Harthard vander Boetzelaar*, Heer van Odekerken, gestorven sonder oir; hadde te wyve *Lucia van Reede*, des Heeren dochter van *Saatsvelt*.

Philips vander Boetzelaar, stierf Jongman te Brussel voor de vader.

Rutger vander Boetzelaar, volgt.

Otto vander Boetzelaar, troude *Catharijne Gijsels*, en wan 2. dochters, als *Berta vander Boetzelaar*, hadde eerst te man *Floris van Nuenum*, Hofmeester des Heeren Prince van Orangen; ten tweden *Maarten van Sydenburg*, en wan daar by *Mauritz*, *Daniel*, *Catharina*, *Agnes*, en *Elisabeth van Sydenburg*; ten lesten *Joachim Gillis* van Antwerpen, sy stierf anno 1612.

Agnes vander Boetzelaar, troude *Jacob vander Meer*, alias *van Berendrecht* van Delf, Colonel en

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Gouverneur van Oostende, alwaar hy anno 1604. doorgeschoten wierde, nalatende een dochter *Anna vander Meer*.

Lodewijk vander Boetzelaar, troude *N. van Camphuysen* uyt Cleesland, en wan 3. soonen, als *Jan vander Boetzelaar*, die troude *Maria van Helmont*; *Dirk vander Boetzelaar*, Capiteyn, die anno 1595. te Lier, als 't weder gewonnen wiert, verslagen bleef; en *Wessel vander Boetzelaar*, die troude *N. van Grontsvelt*.

Daniel vander Boetzelaar, Heere ter Merwede, door testament van sijns Vaders moeye, *Margareta van Praat*, Weduwe des Heeren van Heukelum, week in 't jaar 1567. mede uyt den Lande, en stierf in 't jaar 1591. ongehout.

Wessel vander Boetzelaar, wert anno 1567. t'Ousterweel by Antwerpen in de Nederlage der Geusen verslagen, ongehylikt.

Catharina vander Boetzelaar, hadde eerst te man *Iacob van Vlaanderen*, Heer van Praat, daar na *Fransoys van Haaften* in Gelderland.

RUTGER VANDER BOETZELAAR, Soone van *Wessel vander Boetzelaar*, en van *Françoyse van Praat van Moerkerken*, Heere van Asperen, Langerak, ter Merwede, en Carnis, presenteerde anno 1597. mede de Requeste te Brussel, en week daar na uyt den Lande. Hy stierf anno 1604. oud 70. jaren, hadde te wyve *Agnes van Bailleul* uyt Walsland, die stierf op 't Huys te Asperen, anno 1612. sy hadde een suster, die man te hadde *Philips van Marnix*, Heer van St. Allegonde; hy liet na

Wessel vander Boetzelaar, volgt.

Gideon vander Boetzelaar, Heer van Langerak, Gouverneur van Louvesteyn en Wourchum, en anno 1614. Ambassadeur ordinaris van de Vereenigde Nederlanden in Vrankrijk. Hadde getrout *Ienne van Pallant* op Zellem in 't Land van Kleef, en wan daar by *Rutger*, *Warnard*, en *Mauritz vander Boetzelaar*.

Hester vander Boetzelaar, hadde eerst te man *Iacob van Haveskerk* uyt Vlaanderen, Casteleyn op Louvesteyn, overleden anno 1600. en wan *Mauritz*, *Rutger*, *Agnes*, *Maria* en *Iacoba van Haveskerke*; daar na *Ian vander Cathulle*, Edelman van Gent.

Margriet vander Boetzelaar, troude eerst *Caarle Seridoz*, uyt 't Land van Perigort in Vrankrijk, stierf Capiteyn in 't Leger voor Sluys, anno 1604. daar na *Dirk Turquet*, genoemt *Mayerne*, Medicijn 's Koninx van Vrankrijk, soone van *Louis Torquet*, geboren te Lyons, die de groote Chronijke van Spangien in 't Frans heeft beschreven, en heeft gewonnen *Hendrik Turquet*.

Cornelia vander Boetzelaar, hadde eerst te man *N. van Majonques*, Capiteyn en Edelman uyt Arthois, daar na *Jan van Riviere*, Heere van Gellecum, Edelman uyt Brabant, en Capiteyn in Holland, en wan *Rutger van Riviere*.

WESSEL VANDER BOETZELAAR, Soone van *Rutger vander Boetzelaar*, en van *Agnes van Bailleul*, Heer van Asperen, en ter Merwede, 't welk hy verkocht aan de Stede van Dordrecht, voor 38. duysent guldens. Hy troude eerst *Amelia van Marnix*, dochter van *Philips*, Heer van St. Aldegond, die sijn moeye getrout hadde; sy stierf anno 1604. daar na *Maria van Zuylen*, Weduwe van den Collonel *Ian van Uchtenbroek*, die anno 1601. binnen Oostende doot bleef; en wan

Rutger vander Boetzelaar, volgt.

Philips vander Boetzelaar.

Louisa vander Boetzelaar.

RUTGER VANDER BOETZELAAR, *Wessels* soone, en van *Amelia van Marnix*, Heer van Asperen, troude *N. vander Noot*; en wan

Philips Iacob vander Boetzelaar, volgt.

Carel vander Boetzelaar, Rekenmeester van des Graaflijkheids Domeinen, troude eerst *N. Musch*; en voor de twede maal *N. Fierens*, en wan kinderen.

PHILIPS JACOB VANDER BOETZELAAR, Baron van Asperen, soone van *Rutger vander Boetzelaar*, en van *N. vander Noot*, beschreven onder de Ridderschap en Edelen van Holland zedert den jare 1663. getrout aan *Cornelia vander Mijle*, Vrouwe van Raaphorst, dochter van *Adriaan vander Mijle*, Heer vander Mijle, en *Agatha van Raaphorst*; liet na

ALBERT VANDER BOETZELAAR, Heer van van Raaphorst, wegens de Ridderschap van Holland Gecommitteert ter Admiraliteyt tot Amsterdam, getrout met *N. van Hardenbroek*.

Het Wapen vander Boetzelaar sijn drie Gulde Weerhaken in een Velt van Keel, gequarteleert met Langerak of Teylingen.

B O O T H.

107 GYSBRECHT BOTHEN Soone, Heere van *Laar*, stierf binnen Utrecht anno 1123. hy heeft nagelaten by *Gerprich* sijnen wyve,

GERARD, genaamt *Botho*, des Graven Hofmeester van Holland; hy hadde een broeder *Aarnd*, Proost St. Marien t'Utrecht, anno 1145. en een suster *Badeloga*, getrout met *Egbert van Aamstel*.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

AARND, *Gerard Bothen* ſoone, Rechter in Hartsweerde, leefde noch anno 1201. en liet na

GERARD BOOTH, Ridder, *Aarnds* ſoon; ſijn Ambachts-gericht in Hartesweerde is na hem *Botenes* genaamt.

GERARD BOOTH, Schout der Stad Dordrecht, anno 1243.

GERARD BOOTH, Ridder, wert vermelt nevens andere Ridderen, anno 1262. en 1271.

CORNELIS BOOTH, *Gerards* ſoone, was noch Schepen der Stad Dordrecht anno 1310. hy troude *Geertruyt vander Merwede*, *Daniels* dochter, en wan

Aart Booth, volgt.

Pieter Booth, Canonik t'Oudemunſter tot Utrecht, ſtierf anno 1376.

Jan Booth, Decan en Proviſor in den Lande van Putten, anno 1352.

Daniel Booth, en

Gerard Booth, Knapen, geſtorven ſonder oir.

Maria Booth, troude *Ricout van Brakel*, Knape, en wan kinderen.

AART BOOTH, Ridder op Duyveſteyn, ſoon van *Cornelis Boot*, en van *Geertruyd vander Merwede*, was Burgemeeſter der Stad Dordrecht anno 1369. troude *Lijsbeth Oem van Barendrecht*, dochter van *Ian Oem*, *Gillis* ſoon, Heer van Barendrecht, die hy hadde by *Soete vander Duſſen*, Veren-ambacht, dat is Vrouwen-ambacht, en Cornelis-Landeken, Smaldeelingen in Barendrecht, alſoo genaamt na haar, en na *Cornelis* haar ſoon; ſy lieten na

Cornelis Booth, Knape, volgt.

Geertruyt Booth, troude *Ian van Brakel*, *Godſchalx* ſoone, Balliuw vander Goude, anno 1380.

Anna Booth, troude *Barthout van Abbenbroek*, Ridder.

Martha Booth van Barendrecht, Nonne te Wittevrouwen tot Utrecht.

CORNELIS BOOTH VAN BARENDRECHT, Soone van *Aart Booth*, en van *Lijsbeth Oem van Barendrecht*, Burgemeeſter der Stad Dordrecht anno 1397. en 1408. troude *Beatrix van Ratingen*, dochter van *Warmbout van Ratingen*, *Tielmans* ſoon, ook Burgemeeſter der ſelver Stad, die hy hadde by *N. de Vrieſe*; ſy hebben te ſamen verwekt

Gerard Booth van Barendrecht en vander Zwaluw, Schepen in Dordrecht anno 1409. en 1410. troude *Maria vanden Tijmpel*, en wan by haar twee kinderen, als 1. *Wouter Booth vander Zwaluw*, die een ſoon had *Gerard Booth vander Zwaluw*, anno 1421. verdronken, en een dogter *Margriet Booth vander Zwaluw*, getrout met *Gijsberth de Iager*. 2. *Machtilt Booth vander Zwaluw*, troude *Nicolaas Loydink*, Schout der Stad Dordrecht anno 1452. en Burgermeeſter anno 1470.

Aart Booth, Knape, volgt.

Wouter Booth van Barendrecht, troude *Emme Wiſſche*, en wan *Dirk Booth*, Prieſter, anno 1457.

Maria Booth, getrout met *Peter Schaart*, Schepen der Stad Dordrecht anno 1497.

AART BOOTH VAN BARENDRECHT, Knape, ſoone van *Cornelis Booth*, en van *Beatrix van Ratingen*, troude *Machtild van Slingeland*, dochter van *Ian van Slingeland*, Burgemeeſter der Stad Dordrecht, en van *Catharina van Damaſſche*; hy woonde op Duyveſteyn, doen hy anno 1421. met vijf onbegeven kinderen verdronk, zynde te dier ſtont binnen Dordrecht en Delf de vier volgende kinderen,

Ian Booth van Barendrecht, volgt.

Cornelis Booth, Burgemeeſter in Dordrecht, volgt daar na.

Eliſabeth Booth, troude *Godſchalk Oem*, Burgemeeſter der Stad Dordrecht, anno 1440. en 1449.

Beatrix Booth, Nonne te Marienborn in Dordrecht, ſtierf ſeer oud zynde den 13. February 1503.

JAN BOOTH VAN BARENDRECHT, Knape, ſoone van *Aart Booth*, en van *Machtild van Slingeland*, Rentmeeſter van den Baron van Gaasbeek, van Putten, en van Stryen, woonde anno 1434 noch binnen Dordrecht, en anno 1439. tot Utrecht, alwaar hy ſtierf den 3. February 1449. hy troude anno 1418. binnen Delf *Lijsbeth van Almmonde*, dochter van *Ian van Almmonde*, Ridder, die hy hadde by *Maria van Cralingen*; en wan

Aart Booth, ſtierf Jongman.

Andries Booth van Almmonde, Ridder des Duytſchen Ordens, en Overſte te paarde, ten dienſte van Koning *Mathias*, geſtorven den 22. Auguſti 1489. en binnen Offen begraven; hy was Leenvolger in de goederen van Almmonde, &c.

Cornelis Booth, volgt.

Willem Booth, Capiteyn.

Ian Booth van Almmonde, leefde noch anno 1487.

Heyman Booth, en

Philips Booth, beyde geſtorven Cathuyſers by Geertruydenberg.

Haze Booth, Geprofeſſide Suſter te Jeruſalem buyten Utrecht.

Machtild Booth, troude *Huybert van Iutfaas van Blokhoven*.

Lijsbeth Booth, Nonne te Marienborn tot Dordrecht.

CORNELIS BOOTH VAN ALMMONDE, Soone van *Ian Booth van Barendrecht*, en van *Lijsbeth van Almmonde*, Capiteyn, en Leenvolger van *Andries Booth*, ſijn broeder voornoemt, ſtierf anno 1491. hadde getrout tot ſijn eerſte Huysvrouw *Iſeland van Foreeſt*, waar by hy

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

hy hadde *Gerard Booth*, die in het wederkeeren van Jerusalem, op het Eyland Cyprus tot Famago-
sta is overleden, sonder oir anno 1471. en tot sijn twede Huysvrouw *Iohanna Hak van Beesde*, doch-
ter van *Gijsberth Hak van Beesde*, die hy hadde by *Wendelmoet van Eyl*, die stierf anno 1497. op
maandag na Oculi, nalatende vijf kinderen,

Mr. *Dirk Booth*, volgt.

Ian Booth van Almmonde, woonde met *Maria de Gruytere*, sijn Huysvrouw tot Gent in Vlaanderen, anno 1491.

Aart Booth, Ridder van Jerusalem; stierf op Allerkinderen-dag anno 1485. en leyt tot Utregt in St. Geerte Kerk begraven.

Iseland Booth, troude *Frederik van Zuylen van Niveld*, soone van *Henrik van Zuylen van Nivelt*, Balliuw van Delf.

Elisabeth Booth van Almmonde, troude *Ian de Iode*, genaamt de Rijke; sy stierf den 25. Juny 1507.

Mr. DIRK BOOTH, Soone van *Cornelis Booth van Almmonde*, en van *Iohanna Hak van
Beesde*, was Pensionaris der Stad Utrecht, en stierf op St. Catharinen avond anno 1506. sijn eerste
vrouwe was *Agatha Pijl*, dochter van *Ian Pijl*, en van *Machtild van Wijk*; sy stierf anno 1498.
dingsdags na Midvasten. Sijn twede Huysvrouw was *Margareta de Witt*, overleden den 28. De-
cember anno 1517. hy heeft nagelaten van het eerste bedde,

Mr. *Adriaan Booth*, Fiscaal des Stichts van Utrecht; hy stierf anno 1523. op onser Vrouwen assumtio.

Cornelis Booth, Priester en Canonik van St. Marien tot Utrecht, stierf op St. Thomas avont anno 1528.

Ian Booth, volgt.

Machtild Booth, troude *Iacob van Bemmel*, *Ians* soon, Schepen der Stad Utrecht, anno 1526. die stierf anno 1527 op Hemelvaarts-dag.

Henrik Booth, stierf sonder oir.

Agatha Booth, te St. Cecilien binnen Utrecht, stierf den 25. February 1527.

Van het twede beddde,

Aart Booth, Schepen der Stad Utrecht anno 1549. stierf op Pinxter avont anno 1551.

Willem Booth, Capiteyn, voor Mets gebleven.

Remborg Booth, troude *Ian vander Meer*, die stierf den 1. Mey 1530.

JAN BOOTH, Soone van *Dirk Booth*, en van *Agatha Pijl*, had getrout *Catharina vander
Haar*, dochter van *Huybert vander Haar*, die hy hadde by *Machtild van Valkendaal*; hy stierf den
laatsten Mey 1549. sy den 3. April 1551. beyde te St. Geert tot Utrecht begraven; sy hadden gewon-
nen

Huybert Booth, troude *Elisabeth Knijf*, sy hadden een soon sonder oir gestorven, hy stierf anno 1581. sy anno 1568. op Paas-dag.

Cornelis Booth, volgt.

Tijman Booth, troude *Cornelia Strabans*, en wan 1. *Cornelia Booth*, Huysvrouw van *Assuerus Schut*. 2. *Maria Booth*, die troude *Aart de Keyser*, en 3. *Henrik Booth*, getrout met *Cornelia de Witt*, die te samen twee dochters hebben gehad.

Dirk Booth, stierf jong.

Gijsberth Booth, stierf sonder oir, anno 1557.

Geertruyd Booth.

CORNELIS BOOTH, Soone van *Ian Booth*, en van *Catharina vander Haar*, stierf anno
1596. hy had getrout *Sophia van Wijk*, dochter van *Adriaan van Wijk*, en van *Anna Frydag*, sy
stierf anno 1627. haar luyder kinderen waren,

Adriaan Booth, Canonik tot Wijk te Duurstede, stierf anno 1591.

Ian Booth, stierf in October 1601.

Dirk Booth, en

Catharina Booth, beyde gestorven, anno 1600.

Mr. *Everhard Booth*, volgt.

Gijsbert Booth, gestorven den 4. Maart 1601.

Anna Booth, eerste Huysvrouw van *Dirk van Veldhuysen*, Burgemeester der Stad Utrecht, sy stierf den 14. February 1609.

Abraham Booth, stierf anno 1608.

Adriaan Booth de jonge, troude *Magdalena Voscuyl*; hy stierf sonder oir anno 1638.

Mr. EVERHARD BOOTH, Soone van *Cornelis Booth*, en van *Sophia van Wijk*, trou-
de anno 1604. *Alid Ruysch*, dochter van den Fiscaal *Ruysch* van Holland, en van *Henrica de Iode*,
genaamt *de Rijke*; hy stierf den 14. Augusty 1610. sy den 8. April 1616. hadden te samen

Mr. *Cornelis Booth*, volgt.

Henrica Booth.

Abraham Booth, Secretaris der Stad Wijk te Duurstede, troude *Iohanna van Hagenouwen*, hy stierf den 19. September 1636. sonder oir.

Mr. CORNELIS BOOTH, Soone van *Everard Booth*, en van *Alid Ruysch*, wert Sche-
pen der Stad Utrecht, anno 1631. Raad in de Vroedschap anno 1634. Raad Extraordinaris in den
Hove Provinciaal, anno 1643. Burgemeester der Stad Utrecht, anno 1656. Gecommitteerde Raad
ter Finantie van de Staten van Utrecht anno 1674. Hy stierf den 13. July 1678. en hadde verwekt
by *Amelia van Oort*, dochter van *Marcelis van Oort*, en van *Christina van Nellesteyn*, sijn eerste
Huysvrouw, *Alid Booth*, die troude Mr. *Gerard de Beer*, Secretaris van den Gerechte der Stad
Utrecht; sy stierf den 19. Mey 1637. en by *Digna van Wijkersloot*, dochter van *Cornelis van Wijker-
sloot*, die hy hadde by *Alid van Nellesteyn*, sijn twede Huysvrouw, die stierf den 25. September
1676. dese kinderen,

Everhard Booth, volgt.

Willem Booth, Lieutenant Colonel van een Regiment te voet, ten dienste deser Landen.

Adriaan Booth, Vendrich, overleden den 25. February 1671. oud 25. jaren.

Amelia Booth, troude *Herman Frederik Meynardi*, Artillery-meester van Groningen en Ommelanden.

Sophia Booth.

Mr. EVERHARD BOOTH, Soone van *Cornelis Booth*, en van *Digna van Wijkersloot*, Raad Ordinaris in den Hove Provinciaal van Utrecht, anno 1674. troude den 19. Juny 1677. *Elisabeth Gerobulus*, dochter van *Iohan Gerobulus van Berk*; sy stierf den 25. November 1681. sy hadden te samen

Cornelis Booth, gestorven den 8. September 1678.

Digna Booth.

Ian Booth, overleden den 1. Augusti 1681.

Geertruyd Booth, overleden den 18. July 1682.

CORNELIS BOOTH, twede soon van *Aart Booth van Barendrecht*, en van *Magtild van Slingeland*, wert Schepen der Stad Dordrecht, anno 1440. en Burgemeester sedert anno 1451. tot 1460. hy hadde getrout *Machtild de Iong*, dochter van *Reyer de Iong*, ook Burgemeester der selver Stad, die hy hadde by *Ianna Queekel*; sy hadden te samen

Mr. *Aart Booth*, volgt.

Ian Booth van Barendrecht, Canonik ter groter Kerk tot Dort, stierf anno 1496.

Adriaan Booth, vermelt noch tot Dordrecht te leven anno 1456. hy stierf aldaar den 16. September 1484.

Mr. AART BOOTH, Soone van *Cornelis Booth*, en van *Machtild de Iong*, wert Burgemeester van 's Heeren wegen tot Dordrecht anno 1472. troude *Agatha van Diemen*, dochter van *Vrank van Diemen*, die hy hadde by *N. vander Haar*; en wan

Aart Booth, volgt.

Mr. *Vrank Booth*, was Advocaat voor den Hove van Holland, hebbende het Raatsheer Ampt, 't geen hem van Keiser *Karel* gedefereert was, beleefdelijk geëxcuseert; hy stierf anno 1557. oud 70. jaren; hadde getrout *Christina van Outshoorn*, dochter van *Dome van Outshoorn*, en van *Geertruyt vander Haar*, en liet by deselve na een soon, *Dominicus Booth*, Raad in den Hove van Holland, die getrout hadde *Catharina van Montfoort*, dochter van *Iacob van Montfoort*, en van *Dirkje Boelen van Lindenburg*; hy stierf anno 1573. t'Utregt, sy anno 1605. in den Hage; nalatende t'samen, 1. *Christina Booth.* 2. *Maria Booth.* 3. *Margareta Booth.* 4. *Iosina Booth.* 5. *Vrank Booth*, bleef in den Slag van Gemblours, anno 1578. oud 25. jaren. 6. *Ian Booth*, stierf anno 1570. in 't gevolg van den Grave van *Bossu*, op de reise van de Coninginne *Anna d'Austria* van Spangie. 7. *Iacomina Booth.* 8. *Dominicus Booth*, Balliuw en Dijkgraaf van de Zijp, en Wieringerwaart, die eerst troude *Agatha van Lewen* in den Hage, ten tweden *Alijd van Beverwijk*, *Dirx* dochter, hy stierf den 20. Mey 1619. sonder oir.

Machtild Booth, was getrout met *Nicolaas Cocbel*, Rentmeester Generaal van Zuyt-holland, anno 1506. tot 1529. sy hadden kinderen.

AART BOOTH, Soone van *Arent Booth*, en van *Agatha van Diemen*, Meester-knaap van de Houtfesterye van Holland, en Balliuw van den Hage, naderhand Drost en Casteleyn tot Franeker, en Grietman van de Bilt in Vriesland, heeft tot Jerusalem geweest met sijn Huysvrouw *Geertruyd van Leewen*, dochter van *Gijsbert van Leuwen*, en van *Alid vander Haar*; sy hadden te samen 6. kinderen, als

Ian Booth, volgt.

Agatha Booth, troude *Willem van Zuylen van Nivelt*, Heer van 's Heeren-aartsberge, Schout van Dordrecht, en Balliuw van Zuyt-holland, anno 1577. naderhand Drost van Muyden en Balliuw van Goyland; hy stierf anno 1608. sy stierf den 21. Maart 1589.

Alid Booth, troude Mr. *Boudewijn vander Boey*, Rekenmeester van Gelderland te Remund.

Anna Booth, troude *Adriaan van Adrichum*, geseyt *Groeneveen*, Burgemeester der Stad Haarlem, en stierf anno 1573.

Machtild Booth, troude Mr. *Witte Wittens*, Raad in den Hove van Holland; hy stierf tot Utrecht anno 1572. aldaar met het Hof geweken vermits de Troubelen.

Mr. *Gerard Booth*, troude eerst *Geertruyt van Couwenhoven*, gesturven anno 1575. ten tweden *Cornelia van Teilingen*, dochter van *Dirk van Teilingen*, en van *Machtild Suys*; hy liet na by het eerste bedde, I. *Arent Booth*, stierf Jongman in Vrankrijk. II. *Martina Booth*, troude *Pieter Bor Christiaans*, Rentmeester Generaal van Noordholland, en vermaart door sijn Historien. III. *Gertruyd Booth*, troude *François Criep*, Griffier van den Hove van Holland; hy stierf anno 1638. sy anno 1629. IV. *Godefroy Booth*, Ridder, troude *Christina van Loon*, stierf anno 1625. te Londen in Engeland, nalatende vijf kinderen, als 1. *Agnes Booth*, 2. *Gerard Booth*, is tot Dublijn gesturven, en heeft aldaar kinderen nagelaten. 3. *Arent Booth*, mede aldaar gesturven. 4. *Geertruyd Booth.* 5. *Helena Booth.* Van het twede bedde, I. *Dirk Booth*, troude *Adriana van Rousselle*, en wan 1. *Iacob Booth*, Griffier van den Vrye, sonder oir gestorven. 2. *Gerard Booth*, mede sonder oir gesturven. 3. *François Booth*, getrout met *Barbara Ruysch*, liet na drie dochteren. 4. *Cornelis Booth.* 5. *Anna Booth.* 6. *Margareta Booth.* II. *Machtild Booth*, stierf ongetrout. III. *Augustijn Booth.* IV. *Gijsbert Booth*, getrout met *Margareta Remmits*, liet na een dochter.

JOHAN BOOTH, Soone van *Aart Booth*, en van *Geertruyd van Leewen*, Rentmeester van

van de Confiscatien, troude *Josina Sandelin*, dochter van *Cornelis Sandelin*, en van *Iacomina vander Meer*; hy stierf anno 1595. in den Hage; sy hadden te samen

Cornelis Booth, volgt.

Geertruyt Booth, troude Mr. *Dirk de Iong*, Advocaat in den Haag, stierf sonder oir.

Clara Booth, troude *Ian de Iong*, broeder van Mr. *Dirk* voornoemt.

Aarnt Booth, stierf Jongman den 20. Mey 1622.

Iacomina Booth, troude Mr. *Vrank vander Meer van Barenarecht*, en hebben kinderen nagelaten.

CORNELIS BOOTH, Soone van *Ian Booth*, en van *Iosina Sandelin*, Rentmeester van sijn Hoogheyt in 't Princen-land, troude *Helena de Pottere*, dochter van *Maximiliaan de Pottere*, en van *Iacomina Booth*, beyde in den Hage begraven; nalatende een eenigen soon,

MAXIMILIAAN BOOTH, ook Rentmeester van sijn Hoogheyt in 't Princen-land, troude anno 1646. *Dorothea Clara de Ionge*, dochter van *Ian de Ionge*, en van *Clara Booth* voornoemt; hy heeft ook nagelaten een eenigen soon,

JOHAN BOOTH, Heer van Rijnhart, noch levende.

Het Wapen van Booth is een springent Hart van Sabel, op een Velt van Gout; en is de Familie van vander Mijl, die het Hart nu gaande, en voortijds, doen sy Ambachts-heeren vander Mijl waren, mede klimmende of springende gevoert hebben, ook uyt Booth gesprooten. De vordere collateralen van dit Geslagt, dewelke in de schrikelijke Watervloet van St. Lijsbetten nacht, anno 1421. verdronken, of andersints al lange verstorven zyn, konnen naar ordre van generatie niet seekkerlijk gestelt worden, dan wert bevonden by deselve te zyn de Huysen Laar, Honsteyn, ter Nood in Aloysen, Duyvesteyn, mitsgaders de Ambachts-Heerlijkheden van Bootenes in Hartsweert, Swaluwe, Wiel, en Genekijn of Genemans Polre by Dordrecht. Siet Oudenhovens Zuyd-holland, pag. 615. 616. en 618.

BOSCHUYSEN.

208 GERRIT VAN BOSCHUYSEN, wert vermelt anno 1332. met *Alijd van Lewen*, sijn Huysvrouwe.

WILLEM VAN BOSCHUYSEN, Soone van *Herman van Boschuysen*, en van *Barta vander Hoorne*, wert vermelt anno 1420. hy was Rentmeester Generaal van Noord-holland, en hadde getrout *Beatrix van Sweten*, *Dirx* dochter; en liet na

Willem van Boschuysen, volgt.

Floris van Boschuysen, volgt daar na.

Claas van Boschuysen, welke een dochter na liet, *Lutgaart van Boschuysen*, die te man hadde *Hugo van Sweten*, soone van *Gerrit van Sweten*, Ridder, en van *N. van Diemen*.

WILLEM VAN BOSCHUYSEN, *Willems* soone, en van *Beatrix van Sweten*, hadde te wyve *Machtild vander Maalstede* in Zeeland, en wan

WILLEM VAN BOSCHUYSEN, welke troude *Lijsbeth van Noorde*; hy liet na

Willem van Boschuysen, volgt.

Jacob van Boschuysen, leefde anno 1504. hadde getrout *Alid Heermans* te Leiden, hy wan *Ian van Boschuysen*, sonder kinderen gesturven, en

Adriana van Boschuysen, getrout met *Hendrik vander Does*, soone van *Iacob vander Does*, en van *Alijt Gerrit* dochter van Zijl.

WILLEM VAN BOSCHUYSEN, Soone van *Willem van Boschuysen*, en van *Elisabeth van Noorde*, was Castelein van Woerden, daar na Balliuw van Rhijnland, stierf anno 1518. hadde getrout *Lijsbeth Coppier van Calslagen*, dochter van *Iacob Coppier van Calslagen*, en van *Agatha van Oudegeim*; sy stierf anno 1505. en lieten na

Willem van Boschuysen, volgt.

Gommer van Boschuysen, Balliuw van Rhijnland in plaatse sijnes Vaders, anno 1514. stierf sonder kinders.

Maria van Boschuysen, hadde te man *Allard Suys*, *Pieters* soone, sonder kinderen, sy stierf anno 1519.

Cornelia van Boschuysen, was getrout met *Cornelis Haak*, en wan *Pieter Haak*, Balliuw van Middelburg.

Iacob van Boschuysen, Schout tot Alfen, anno 1527. troude *Aafje vander Bosch*, en hadden veel kinderen, onder anderen twee soonen, namentlijk *Gommer van Boschuysen* de jongste, hadde getrout *Alijd van Heiningen*, en wan een dogter *Lijsbeth van Boschuysen*, die te man hadde *Foy van Broekhoven*, Balliu en Dijk-graaf van Rhijnland, mitsgaders Schout en Burgemeester van Leiden; hy stierf anno 610. hebbende het Huys te Abspoel weder doen opbouwen, en liet kinderen na, namentlijk *Jacob*, *Gommer*, en *Jan van Broekhoven*, mitsgaders *Anna van Broekhoven*, die te man hadde *Willem van Baarsdorp*, Raad in den Hove van Holland. *Dirk van Boschuy-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

chuysen den oudsten, was Schout te Alphen anno 1557. en liet na vier kinderen, als 1. *Jacob van Boschuysen*. 2. *Dirk van Boschuysen*. 3. *Jonge Jacob van Boschuysen*, Dijkgraaf en Schout van Woerden, stierf sonder kinderen. 4. *Hendrik van Boschuysen*, Schout tot Alphen, die nagelaten heeft *Dirk van Boschuysen*. 5. *Elisabeth van Boschuysen*, die te man hadde *Claas van Lewen*, Heer van Alphen, en wonnen t'samen veel kinderen.

WILLEM VAN BOSCHUYSEN, Soone van *Willem van Boschuysen*, en van *Elisabeth Coppier van Calslagen*, hadde te wyve *Maria van Kerkwerve*, en liet na

Lieven van Boschuysen, leefde anno 1548. hadde getrout *Catharina vander Gragt*, en wan daar by *Lieven* en *Jan van Boschuysen*, beyde sonder oir gesturven, en *Maria van Boschuysen*, die te man hadde *François van Lanskroon*, Edelman van Utrecht, en hadde daar by *Lieven* en *Gijsbert van Lanskroon*, die anno 1599. beide op den Zeetogt met den Admiraal *Pieter vander Does*, ongehout overleden zyn; mitsgaders *Adriaan van Lanskroon*, die getrout hadde *N. van Brienen*, *Carels* dochter.

Willem van Boschuysen, volgt.

Jacob van Boschuysen, liet na een dochter, die troude *Ioachim Heidelin*.

Caspar van Boschuysen, hadde getrout *Anna van Beyerstorppe*, *Carels* dochter, Castelein op Medenblik, en stierf sonder kinders.

Balthasar van Boschuysen.

WILLEM VAN BOSHUYSEN, Soone van *Willem van Boschuysen*, en van *Maria van Kerkwerve*, woonde anno 1561. te Zierixzee, hadde getrout *N. N.* en liet na

Willem van Boschuysen, troude eerst *Digna van Haamstede van Moermont*, *Adriaans* dochter, sy stierf sonder oir anno 1615. daar na *Catharina van Haamstede*, *Adolfs* dochter, Weduwe van *Iacob van Borsselen*.

Claas van Boschuysen, hadde te wyve *Anna van Wolfswinkel* uyt Brabant, Weduwe van *Huybert van Wisschkerke* uyt Zeeland, en heeft daar by gewonnen *Iacob van Boschuysen*.

FLORIS VAN BOSCHUYSEN, twede soon van *Willem van Boschuysen* den eersten, en van *Beatrix van Sweten*, Raad in den Hage anno 1450. Schout van Leiden anno 1445. Balliuw van Putten, stierf seer oud anno 1475. hadde getrout *Hillegond Spruyt van Kriekenbeek*, dochter van *Bruning*, en van *N. van Assendelf*; hy liet na

Ian van Boschuysen, volgt.

Willem van Boschuysen, van dewelke daar na gehandelt wert.

Bruynink van Boschuysen, Register-meester of bewaarder van de Chartres van Holland, anno 1447. hadde getrout *Christina Quekel*, dochter van *Barend Quekel*, en van *Maria vander Does* uyt Zuyt-holland; en wan maar een dochter, *Margriet van Boschuysen*, die troude *Godschalk Oem van Wijngaarden*, sy stierf anno 1510. en liet kinderen na.

Lutgart van Boschuysen, hadde getrout *Gerrit van Sonnevelt* te Leiden, en hadde een dochter *Hillegont van Sonnevelt*, die te man hadde *Ysbrant Oem van Wijngaarden*.

Catharina van Boschuysen, stierf sonder oir; hadde getrout *Gerrit van Abbenbroek*, Ridder, Balliuw van Putten, stierf anno 1494.

JAN VAN BOSCHUYSEN, Ridder, soone van *Floris van Boschuysen*, en van *Hillegont Spruyt van Kriekenbeek*, Raad van Hertog *Carel van Bourgonjen*, anno 1466. was anno 1470. Capiteyn op Zee, tegen den Grave *van Warwik*, uyt Engeland; was in 't Beleg van Nuys anno 1475. wiert genoemt *Jan metten witten Valk*, en was een onvertsaagt Oorlogs-man; hadde getrout *N. van Tourneur*, en liet na (behalven een Bastart soone, *Chrispijn van Boschuysen*, Rentmeester Generaal van Zuyd-holland, overleden anno 1539.)

Willem van Boschuysen, volgt.

Elisabeth van Boschuysen, hadde te man *Jacob*, Heer van Grimbergen in Brabant, en hier van komen de Heeren van Grimbergen tot heden toe.

Maria van Boschuysen. hadde te man *Hendrik la Fevre*, of soo andere seggen *Hendrik de Jonge*.

Maria van Boschuysen, troude eerst anno 1487. *Raas van Haamstede* in Zeeland, en wan kinders; daar na *Willem van Billegouart*.

WILLEM VAN BOSCHUYSEN, Soone van *Jan van Boschuysen*, en van *N. van Tourneur*, hadde te wyve *N. vander Heiden* van Antwerpen, en wan

JAN VAN BOSCHUYSEN, leefde anno 1526. hadde getrout *Anna van Cronenburg*, en wan daar by verscheide kinderen, namentlijk

Willem van Boschuysen, volgt.

Nicolaas van Boschuysen, stierf sonder oir.

Elisabeth van Boschuysen, hadde te man *Wouter Soenet*.

Clara van Boschuysen, hadde te man *Johan van Castilien* in Brabant, en wan thien kinderen, onder anderen *Willem van Castilien*, Abt van Baudelo in Vlaanderen, anno 1610. *Hieronimus van Castilien* wonende tot Brussel, anno 1612. hadde getrout *Barbara van Oudegeerst*; en *Anna* en *Margareta van Castilien*, Nonnen in St. Agnieten Clooster binnen Dordrecht, vertrokken anno 1572. na Brabant.

WILLEM VAN BOSCHUYSEN, Soone van *Ian van Boschuysen*, en van *Anna van Cronenburg*, troude *Lijsbeth van Ayala* in Brabant; en wan

JAN VAN BOSCHUYSEN, die te wyve nam *Deliana van Rouchem*; en wan daar by kinderen.

WIL-

WILLEM VAN BOSCHUYSEN; twede soon van *Floris van Boschuysen*, en van *Hillegond Spruyt van Criekenbeek*, leefde anno 1478. hadde te wyve eerst *Anna van Oosterwyk*, daar na *Ienne Vyttenbroek*, *Pontiaans* dochter van Utrecht; haar suster *Machtild Vyttenbroek*, hadde te man *Coenraad van Oosterwijk*, Ridder, Broeder van *Anna van Oosterwijk* voorsz; hy wan van het eerste bedde,

Coenraad van Boschuysen, volgt.

Van het twede bedde;

Pontiaan van Boschuysen, Priester.

Floris van Boschuysen, hadde te wyve *N. van Vytwijk*, en wan *François van Boschuysen*, Schout van Tessel, Admiraal voor den Koning in Noort-holland, anno 1573. stierf tot Utregt sonder kinders, omtrent het jaar 1579.

Lijsbeth van Boschuysen, troude anno 1497. *Jan van Wena*, Ridder, Heer van Gijssenburg, en hadden kinders; hy stierf anno 1534. seer oud.

Beatrix van Boschuysen, hadde te man *Willem Stoop* tot Leiden.

COENRAAD VAN BOSCHUYSEN, Soone van *Willem van Boschuysen*, en van *Anna van Oosterwijk*, was anno 1527. Balliuw van Amsteland; hadde te wyve *Agatha van Sonnevelt*, en wan

Coenraad van Boschuysen, volgt.

Willem van Boschuysen, liet na *Ienne van Boschuysen*, die troude Mr. *Gerrit van Hooghstraten*, en wan Mr. *Frans van Hooghstraten*.

Margareta van Boschuysen, troude *Ian van Berendrecht*.

COENRAAD VAN BOSCHUYSEN, Soone van *Coenraad van Boschuysen*, en van *Agatha van Sonnevelt*, troude *Anna van Brugge*, en liet na

Ian van Boschuysen.

Agatha van Boschuysen.

Coenraad van Boschuysen.

Willem van Boschuysen.

Catharina van Boschuysen.

Anna van Boschuysen.

Van dit Geslagte en Naam werden noch vermelt de volgende persoonen.

ELISABETH VAN BOSCHUYSEN, met *Frederik van Tol* haren man anno 1439.

SYMONA VAN BOSCHUYSEN, *Frederix* dochter, met *Philips Vytterlier van Dorp*, haren man, anno 1450.

N. VAN BOSCHUYSEN, met *Pieter van den Steine* haren man, die Cancelier was van Hertog *Ian van Beyeren*, anno 1423.

HILLEGOND VAN BOSCHUYSEN, met *Gillis vander Oostende* haren man, anno 1501.

N. VAN BOSCHUYSEN, met *Frank Praat van Moerkerke* haren man, anno 1501.

N. VAN BOSCHUYSEN, met *Cornelis van Dorp*, Ridder, haar man, anno 1508. sonder kinders.

ADOLPH VAN BOSCHUYSEN, wiens moeder was *N. Beerwouts* in Brabant, en hadde te wyve *N. van Berkel*, nalatende by deselve drie soonen, 1. *Arent van Boschuysen*, Drossard van Arkel en Gornichem, stierf anno 1605. hadde te wyve *Geertruyd vander Aa*, die stierf anno 1601. Sy was een suster van *Philips vander Aa*, die getrout was met des Heeren dochter van *Kenenburg*; en wan *Philips van Boschuysen*, met sijne broeders. 2. *Roelof van Boschuysen*, woonde anno 1610. te Sprang, ongetrout. 3. *Willem van Boschuysen*.

Het Wapen van Boschuysen is een Schilt vol Lampen, onder en boven d'een tegen d'ander van Lasuyr en van Silver.

BOUKHORST.

109 DIt Geslagte is anno 1669. uytgestorven in de persoon van *Amelis vander Boukhorst*, Heer van Wimmenum; de eerste diemen van het selve vermelt vind, was

FLORIS VANDER BOUKHORST, Ridder, leefde anno 1330. en was anno 1320. Rentmeester Generaal van Keiserinne *Margareta*, Gravinne van Holland; hy liet na by sijn Huysvrouwe *N. N.*

ADRIAAN VANDER BOUKHORST, die getrout hadde *N. Sayt*; sy voerde drie Silvere Rosen op een Velt van Sabel; en liet na

FRANK VANDER BOUKHORST, Ridder, die getrout was met *Catharina van Bakenesse*, dochter van *Iacob van Bakenesse*, Schiltknape, en van *N. van Heemskerk*; en wan

Adriaan vander Boukhorst, volgt.

Barta vander Boukhorst, hadde getrout *Floris Oem*, Heer van Wijngaarden, Burgemeester van Dordrecht, soone van *Godschalk Oem*, Rent-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

meester Generaal van Holland, en van *Margareta van Alkemade*, en procreëerden t'samen verscheide kinderen, en komen daar van de Heeren van Wijngaarden tot nu toe.

ADRIAAN VANDER BOUKHORST, Soone van *Frank vander Boukhorst*, en van *Catharina van Bakenesse*, hadde te wyve *Catharina van Swieten*, *Gijsberts* dochter, en wan,

FLORIS VANDER BOUKHORST, hadde anno 1501. getrout *Ienne van Schagen*, dochter van *Willem van Schagen*, Ridder; sy troude naderhant *Gijsbert van Schoten*, en stierf in de Beverwijk, anno 1567. oud 84. jaren, hebbende anno 1542. Proces gevoert om de Heerlijkheid van Schagen; en liet na

Adriaan vander Boukhorst, volgt.

Willem vander Boukhorst, Jerusalems-heer, stierf anno 1559. sonder kinders.

N. vander Boukhorst, Nonne t'Outwijk by Utregt.

Catharina vander Boukhorst, hadde te man *Gijsbert vander Boukhorst*, haar bloetverwant, en hadden t'samen twee dochters, 1. *Magdalena vander Boukhorst*, hadde getrout *N. van Broekhuysen*, en wan *Ienne van Broekhuysen*, Huysvrouwe van *Gerrit Vyttenwaarde*, en *N. van Broekhuysen*, die te man hadde *Ysbrand van Schagen*, sonder oir. 2. *Catharina vander Boukhorst*, troude Mr. *Hendrik Meister*, Advocaat in den Hage, en hadden kinders.

ADRIAAN VANDER BOUKHORST, Soone van *Floris vander Boukhorst*, en van *Ienne van Schagen*, hadde getrout *Engel Vytteneng*, *Amelis* dochter by Utregt, alwaar *Adriaan* voornoemt seer oud zynde stierf, en wan

Barent vander Boukhorst, Canonik t'Utregt, stierf Jongman.

Cornelis vander Boukhorst, Raad van den Heere Prince van Orange, anno 1574. stierf ongehout.

Floris vander Boukhorst, Jesuit, was geboren anno 1537. stierf anno 1610. oud 72. jaren.

Mr. *Amelis vander Boukhorst*, volgt.

Maria vander Boukhorst, hadde te man *Jan Piek* uyt Gelderland, Heer van Giessen, die een suster hadde *Geertruyd Piek*, getrout aan *Nicolaas van Mathenesse*; sy lieten t'samen na *Hendrik Piek* en *Ienne Piek*, die te man hadde *Carel van Mathenesse*, Balliuw van Putten, en hadden kinders.

Mr. AMELIS VANDER BOUKHORST, Soone van *Adriaan vander Boukhorst*, en van *Engel Vyttenengh*, stierf anno 1603. hadde te wyve *Alijd vander Duyn*, dochter van *Nicolaas vander Duyn*, en van *Alijd van Avesaat*; hy leit begraven in den Hage met de volgende quartieren:

BOUKHORST.	UYTENENG.
SCHAGEN.	VLIET.
SWIETEN.	ZUYLEN van NYVELT.
ALKEMADE.	DRAKENBURG.

Sy stierf anno 1634. nalatende te samen

NICOLAAS VANDER BOUKHORST, troude anno 1609. *Anna vander Noot*, dochter van *Engelbrecht vander Noot*, en van *N. van Brakel* t'Utregt; hy wan

Alida van der Boukhorst, getrout met *Willem Ripperda* uyt Over-Yssel, by dewelke sy wan 1. *Unico Ripperda*, getrout met *Margareta van Merode*. 2. *Alid Isabella Ripperda*, getrout met *Charles Gouffier de Carravas*. 3. *Anna Ripperda*, getrout met *Willem Lintelo van d'Ese*, en 4. *Nicolina Ripperda*, getrout met *Iacob van Coevorden* tot den Stuyvelaar.

Beatrix vander Boukhorst, getrout anno 1637. met *Nicolaas vander Duyn*, Heer van 's Gravenmoer, soone van *Adam vander Duyn*, en van *Margareta Suys*, en wan kinders.

Margareta vander Boukhorst, getrout met *N. Gailly de Brais*, by dewelke sy wan *Margareta*, *Susanna*, en *Charles de Brais*.

Amelis vander Boukhorst, volgt.

AMELIS VANDER BOUKHORST, Heer van Wimmenum, soone van *Nicolaas vander Boukhorst*, en van *Anna vander Noot*, Eerste in de rang van de Ridderschap van Holland; Eerste en voorsittende Raad in de Vergaderinge van de Heeren Gecommitteerde Raden van Holland; Houtvester van Holland, Curateur van de Universiteit tot Leiden, Hoog-balliuw en Dijkgraaf van Rhijnland; Hy stierf den 27. September 1669. sonder oir na te laten, de laatste van dit Geslagte, begraven in de grote Kerke in 's Gravenhage, en sijn met den selven de Wapenen in het Graf geleit.

Nog hebben van dit Geslagt geleeft de navolgende persoonen.

WILLEM VANDER BOUKHORST, Balliuw van Rhijnland, en JAN VANDER BOUKHORST, Heemraat, vermelt anno 1405.

MARGRIET VANDER BOUKHORST, getrout met *Gijsbert Vytterlier*, besitter van 't Huys te Dorp, omtrent den jare 1410.

JEN-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

JENNE en MARIA VANDER BOUKHORST, Nonnen ter Lee, anno 1373.

JAN VANDER BOUKHORST, die te wyve hadde *Weyntgen van Wena*, anno 1449.

CLEMENTIA VANDER BOUKHORST, hadde te man *Symon Vytterlier van Dorp*, anno 1450.

WILLEM VANDER BOUKHORST, gehout met *Steventjen de Rode*, *Iacobs* dochter, en wan *Willem*, *Iacob*, en *Hendrik vander Boukhorst*; noch *Stevina vander Boukhorst*, getrout met *Ian van Treslong*, soone van *Lodewijk*, en *Baelich vander Boukhorst*, die te man hadde *Geerit van Hoogwoude*, Heere van Blokland, die leefde anno 1507.

JAN VANDER BOUKHORST, getrout met *Henrica van Noortwijk*, dochter van *Ian vander Boukhorst*, anno 1490.

PIETER VANDER BOUKHORST, Meester-knaap van de Houtvesterye, anno 1468.

MARGRIET VANDER BOUKHORST, *Vranken* dochter, die te man hadde *Gijsbert van Spangen*, *Philips* soon, anno 1440.

WILLEM VANDER BOUKHORST, Heere van Sallik in Over-Ysel, hadde getrout *Machtild Oem*, dochter van *Floris van Wijngaarden*, en wan *Ian*; *Floris*, die troude *Ienne Bentink*; *Alijd* troude *Sander Bentink*; *Florentia*, *Ienne*, en *Maria vander Boukhorst*, anno 1500.

CORNELIS VANDER BOUKHORST, anno 1608. te Noortwijk gestorven, oud in de 90. jaren, en hadde te wyve gehad een ooms dochter van den Bisschop van Utrecht, *Frederik van Toutenburg*, en wan *Ienne vander Boukhorst*, woonde te Leyden.

LODEWYK VANDER BOUKHORST, Schout van Beverwijk, anno 1527.

FLORENS VANDER BOUKHORST, *Willems* soone, hadde te wyve *Dierxken van Oestrum*, en wan *Ienne vander Boukhorst*, die troude *Dirk van Swieten*, *Boudijns* soon, Griffier van den Hove van Holland, die anno 1529 oud 93. jaren, stierf.

DIRK VANDER BOUKHORST, hadde getrout *Engel van Spangen*, *Engelbrechts* dochter, anno 1460.

Ten lesten N. VANDER BOUKHORST, *Floris* dochter, getrout ontrent den jare 1510. met *Jan van Vliet*, Casteleyn van Ouwater anno 1527. en brachte hem ten Huwelijk het Huys en Land van Boukhorst by Noortwijkerhout.

Het Wapen vander Boukhorst is een swarten klimmenden Leeuw, met Roode Klauwen en Tong, op een Silveren Velt.

BRAKEL.

110 IS een oud Adelijk Geslagte geweest, die lange jaren beseten en bewoont hebben de Ridderlijke Hofstede van Develstein, gelegen omtrent Dordrecht, alwaar Heer *Willem van Duvenvoorde* een Slot of Sterkte met seer dikke muren heeft doen bouwen, en 't selve te Leen gehouden heeft van den Grave van Holland, tot den jare 1351. en is 't selve Geslagte verdeelt in verscheide takken, in de Provincien van Gelderland en Utrecht, doch sullen wy alleen hier handelen van die gene, die in Holland sijn bekent geweest.

RICOLD VAN BRAKEL, Knape, vermelt anno 1340. was Schepen in Dordrecht, hadde getrout *Maria Booth*, dochter van *Cornelis Booth*, en van *Geertruyd vander Merwede*; en wan

Iohan van Brakel, Knaap, Ambachts-heer van Oudelants-ambacht, by overgifte van Heer *Ian Oudeland*; hy hadde ten egte de dochter van *Herbaarn van Riede*, (zynde een Geslagt van een jonger soon uyt den Huyse van Merwede) Ridder, Bailluw van Zuyt-holland, anno 1348. en neffens andere Ridderen, Knapen, en Edelen van Holland, van Hertog *Willem van Beyeren* vyant verklaart, op den 23. Mey 1351. Sy succedeerde haar vader in 't Leen van de Thienden in Dubbelmonde; sy wonnen te samen een soone *Willem van Brakel*, Knaap, Ambachts-heer van Oudelants-Ambacht, Sparendamme, Matena, en *Godschalk van Brakel*, Schout van Dordrecht, anno 1408. die een dochter wan, *Geertruyd van Brakel*, getrout met *Ian van Bolland*, Ridder.

Godschalk van Brakel, volgt.

Herbaren van Brakel, Knape, Schepen in Dordrecht, leefde noch anno 1419. en wert ten selven tijde bevonden in de lijste van de Edelen van Holland, die als doen tegenwoordig waren, op de handelinge van Pays, tusschen Vrouw *Iacoba*, en Hertog *Ian van Beyeren*, haren oom, binnen Woudrichem. Sie boven fol. 747.

GODSCHALK VAN BRAKEL, Soone van *Ricold van Brakel*, en van *Maria Booth*,

was

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

was Raad en Rentmeester Generaal van Zuyt-holland, anno 1384. Schepen in Dordrecht, anno 1383. besitter van Develstein; en wan

Iohan van Brakel, Knape, vermelt anno 1389. hadde getrout *Geertruyd Booth*, dochter van *Aart Booth*, en van *Lijsbeth Oem van Barendrecht*.

Willem van Brakel, Knape, binnen Dordregt gebleven anno 1406.

Reinold van Brakel, volgt.

Machtild van Brakel, was getrout met *Frederik van Uytenham*, Ridder, Marschalk van Utrecht, anno 1418.

REINOLD VAN BRAKEL, Knape, soone van *Godschalk van Brakel*, vermelt anno 1412. hadde te wyve *Iennette*, dochter van *Willem Eggert*, Knaap, eerste Heer van Purmerende, Stigter van de nieuwe Kerke tot Amsterdam, en Thesaurier van Holland; hy bewoonde Develstein, en wan,

Ian van Brakel, volgt.

Willem van Brakel, Knape, Schepen in Dordrecht, anno 1442. hadde ten egte *Sueta de Bevere*, dochter van *Nicolaas de Bevere*, en van *N. Blankart*, een oud Geslagt tot Dordrecht; sy was Leenhoudster van Dortsmonde, volgens de Koop-brief van Heer *Adriaan van Heerlaar*, Ridder, daar van verleent den 8. Mey 1471. Leenhoudster van 't Schroot-ambacht hares Geslagtes, verlijt den 22. Mey 1471. en 6. October 1471. hy stierf anno 1490. sy anno 1494. en hadden gewonnen *Willem van Brakel*, anno 1500. tot Leuven in de Studien overleden.

Godschalk van Brakel, Priester, anno 1454.

Reinolda van Brakel, getrout met *Iacob*, Heer van den Woude, Warmont en Alkemade, Soone van *Ian van den Woude*, Ridder geslagen in den Oorlog op de Vriesen, en van *Agnes*, Heeren *Ians* dochter *van Cruyningen*, in Zeeland; hy stierf anno 1531. sy 1449. nalatende een Soon, en twee dochters.

JOHAN VAN BRAKEL, Knape, soone van *Reinold van Brakel*, en van *Iennette Eggert van Purmereinde*, was Ambachts-heer van Oudelants-ambacht, by overgifte van sijnen neve *Ian van Brakel*, *Willems* soone, Ridder, anno 1421. Hem heeft Develstein ten dele toegekomen; hy wan

JOHAN VAN BRAKEL, Knape, Ambachts-heer van Oudelants-ambacht; hem verlijt anno 1434. en is naar hem anno 1478. met de voorsz Ambachts-heerlijkheid ten erfleen verlijt *Iohan Duyk*, te voren geweest zynde een recht Leen, en heeft deselve *Iohan Duyk* mede beseten het gedeelte van Develstein, dat *Iohan van Brakel*, *Reinouts* soon plag toe te komen, en naar het overlijden van *Willem van Brakel*, *Willems* soone, het voorsz Slot in 't geheel blijvende, zyn de andere Landen gekavelt tusschen de erfgenamen van den selve *Willem van Brakel*, en *Sueta de Bevere*.

Het Wapen van Brakel sijn twee staande Visschen van Silver, op een Velt van Keel.

BREDERODE.

III DEn eersten Heer van Brederode, soo als de Chronijken melden, was *Sifrid*, by de Friesen *Sikke* genoemt, de jongste soon van Graaf *Arnout*, om de doodslag enes Edelmans, anno 989. in Vriesland gevlugt, alwaar hy van *Gosuin Ludigman* van Staveren, de VII. Potestaat of Friesche mogentheid beschermd wierde; verlievende by die occasie op desselfs dochter *Tetta*, die hy te wyve nam; telende daar by een soone genaamt *Diderik*, eer hy met sijn vader, andere menen broeder, Graaf van Holland versoende, de welke op de Bruyloft van sijn broeder *Diderik*, in tegenwoordigheid van vele Heren, Vrunden, en Magen in genade soude aangenomen zyn, en als een jonger soon met heerlijke goederen begiftigd, seggende, *Ik sal hem een brede roede geven*; daar van seker Slot buyten Haarlem, als het Stam-huys, Brederode, of Brederoede soude genoemt zyn, soo als *Bokkenberg*, *Adrianus Iunius*, *Reinerus Snojus*, en andere meinen. Maar hoe kan dat met de tijd, de rechte tuyge der waarheid, over een komen? Het blijkt dat Graaf *Arnout*, anno 980. de Griexe *Luytgard* troude; in 't jaar 988. wiert hy Graaf van Holland, en in 't jaar 993. wiert hy van de Vriesen verslagen; het welk al de omstandige vertellingen komt vals te maken. Dus schrijft daar van *Melis Stokke* in sijn Rhijm-Chronijk, omtrent het jaar 1300. geschreven.

Aarnout nam met eeren
Een wijf in 't jaar ons Heeren
Negen hondert tagtig,
Van Geslagte groot en machtig.

Ende nog

Aarnout den anderen Dirks soone,
Wert Grave van Holland, als die gone
Dient van gerechter boert aan quam;
Die (als ik 't eerst seyde) een wijf nam

Die

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Die Luytgart hiet, en Moeye was
Des derden Otten, sijt seker das.

Ende verder,

Aarnout wan aan sijnen wyve Luytgaart,
Eenen Diderik en eenen Zivaart.

Nog verder,

In 't jaar ons Heeren negen hondert naar
Ende drie-en-tnegentig voorwaar,
Soo werd die Keyser verkooren,
Otto die derde als wijt hooren.

In 't selve jaar begonst te riesen
Om te stryden die West-Vriesen,
Jegen den Grave Aarnoude,
Die haar Heere wesen soude;
Op Winkelmeer dat sy doe quamen,
Die Grave en die Vriese te samen,
Soo dat hy op hem quam met geere
Ende bleef verslegen in die Weere.
Vijf jaar had dese Grave in hand,
Alle het Graafschap in Holland,
Sijne Kinderen Diderik en Sivaart
Waren jong ende onbejaart,
d'Oudste hadde hunne twaalf jaar,
Dus stond 't Land in groot gevaar.

Hoe is nu mogelijk, indien het seggen van dese Chronijk warachtig is, dewelke by alle voor de geloofwaardigste werd gehouden, dat desen *Sifrid*, eer hy thien jaren oud konde zyn, aan een Edelmans doodslag schuldig konde wesen, en daarom in ongunst sijns Vaders sig na Vriesland soude begeven hebben, dat sijns Vaders vrunden niet en waren? Hoe konde *Diderik* op of voor sijn twaalf jaren hem in den Huwelijken staat begeven hebben, op wiens Bruyloft dese soen soude gemaakt zyn. De vlugt naar Vriesland is wel versint, by die gene die willen, dat de eerste Graven van Holland uyt Vriesland souden overgekomen zyn; Soo most hy dan daar mede sijn toevlugt, en in plaats van *Sifrid*, met een Vriese naam *Sikke* hervormt werden. Maar dese goede luyden en dachten niet, dat Graaf *Aarnout* uyt de Graven van Gent afkomstig, *Aarnout van Gent*, ofte *Aarnout den Gentenaar* genoemt is geweest, tot een seker bewijs, dat de Graven van Holland niet uyt Aquitanien, noch uyt Vriesland, maar uyt de Graven van Gent afdalen; Het naaste dan dat hier mede over een te brengen soude zyn, is dat *Diderik de III.* dier naam de IV. Grave van Holland, niet by sijn Vaders leven, maar na sijn dood, met des Hertogen *Ottoos* dochter van Saxen en Keyser van Romen is getrout geweest, en op die feest aan sijn broeder *Sifrid*, ter soen van dat hy met *Tetburg van Kasterchum* in Kennemerland in een ongelijk Huwelijk en niet na staat getrout was, beyde de Heerlijkheden van Brederode en Teylingen voor sijn erfdeel soude hebben overgegeven, met brede roeden, en veel Land daar toe behoorende. Dat dese *Tetburg* geen dochter uyt Vriesland, nochte ook een dochter van den Grave van Gulik, soo sommige meenen, maar een gemene dochter van *Kastricum* geweest is, die hy om haar schoonheid beminde, en welkers Geslagt, om dat het mogelijk van geen staat geweest is, verswegen wert, betuygd de gemelte Rijm-Chronijk seer klaar met dese woorden:

Aarnout wan aan sijnen wijve Lutgaart
Eenen Diderik ende eenen Zivaart,
Die Zivaart Sikke geheten was,
Ende te Kastrichem luste hem das,
Dat hire een wijf nam door hare schone
Of door der toveryen hone,
Van hem quam groet Geslagte, enz.

[*Sikke*] een bekende Friese naam, ook in Kennemerland en West-Vriesland gebruykelijk.
[*Kastrichem*] een van de voornaamste Dorpen in Kennemerland.
[*Door der Toveryen*] dat is op haar schoonheid versot.
[*Groet Geslagte*] dat is het Geslagt van Brederode.

Men meent dat desen *Sifrid* den oudsten soon van Graaf *Aarnout* geweest is, en om het ontijdige Huwelijk met dese *Tetburg van Kastrichem* tot het Gaafschap van Holland niet heeft kunnen komen, maar hem met het Stadhouderschap van Kennemerland en andere goeden, hem by sijn broeder toegeleid, als Brederode, Teylingen, Sassem, &c. heeft moeten genoegen, volgens het Gedigte op sijn Grafstede.

SICCO GENUS COMITUM, COMITATUM PONIT AVITUM,
DUM QUOD AMAT SEQUITUR, SE MINOR EFFICITUR.

Sie verder het naukeurig onderſoek en oordeeluytting van *P. Schriver:* in ſijn Oud Batavien, onder *Aarnout de III.* Graaf van Holland; deſen *Sifrid* ſtierf anno 1033. liet na twee ſoonen *Diderik* den I. Heer van Brederode, en *Simon* den I. Heer van Teilingen, daar van t'ſijner plaatſe.

Hy heeft ook het Wapen van Holland moeten veranderen, en met onderſcheid voeren, volgens ouder gewoonte, daar by den oudſten broeder alleen den Naam en Stam-wapen, en den jonger, het zy dat hy voor jonger of voor minder is gehouden geweeſt, een ander naam naar het beſit van 't goed dat hem te beurd viel, en een ander onderſcheidentlijk Wapen behield. Het Wapen dan van Brederode, om dat het van Holland ſoude onderſcheiden werden, had een blauwen Barenſteel midden door het lijf van den Hollandſen Leeuw; welken Barenſteel de Heeren van Brederode, by tijde van Vrouw *Maria van Bourgondien*, omtrent het jaar 1476. hebben ſoeken uyttelaten, en het volle Wapen van Holland beginnen in te voeren, doch is het ſelve by Hertog *Willem van Ooſtenrijk*, in den jare 1494. wederom doen veranderen en in trekken; naderhand heeft Heer *Reinout van Brederode*, by tijde van Keiſer *Carel*, getragt het ſelve wederom te veranderen, en het oude Wapen van Holland aan te nemen, hebbende op verſcheide huldingen, blijde inkomſten, en andere groote vergaderingen, en byſonderlijk de blijde inkomſt van Keiſer *Carel* tot Gent, ſig ſelven met het volle Wapen van Holland vertoont. Doch is het ſelve door den Keiſer by gewijſde van den 16. January 1531. door den Herault van Wapenen wederom ingetrokken en verbroken. Tot dat den ſelven Keiſer ter bede van gemelten Heer *Reinout*, en om ſijn byſondere dienſten, hem wederom vergunde het Wapen van Holland met een blauwen Barenſteel boven den Hollandſen Leeuw overgaande, te mogen aannemen, als breder te ſien is in het *Repertorium* van de Placcaten en Ordonnantien van den Hove van Holland, pag. 29. Sie boven pag. 722. num. 46.

DIDERIK dan, het zy dat hy den 1. of den 2. Heer van Brederode genoemt wierd, had te wyve *Alverade*, Heer *Jans* dochter *van Heuſden*, ſtierf anno 1063. Gouthoven ſegt, dat hy noch een broeder hadde, den eerſten Heer vander Lekke, die een ſwarte Leeuw op ſilver voerde; doch wy blyven by het oude gevoelen, dat ſijn broeder geweeſt is *Simon*, den eerſten Heer van Teilingen, van wien hier na. Sy lieten na

WILLEM de III. Heer van Brederode, ſtierf anno 1130. troude *Alid* des Graven dochter *van Sein*; by dewelke hy wan

DIDERIK de IV. Heer van Brederode, ſtierf anno 1139. was getrout met *Agnieta*, des Graven *van Solms* dochter, teelden te ſamen

WILLEM de V. Heer van Brederode, ſtierf anno 1154. troude *Catharina*, des Graven *van Solms* dochter in Lottringen, ſijn nigte; en wan

FLORIS de VI. Heer van Brederode, troude des Heeren van *Gennips* dochter, ſtierf anno 1198. nalatende

WILLEM de VII. Heer van Brederode, troude *Margareta*, des Graven *vander Lips* dochter, ſtierf anno 1221. en wan

DIDERIK de VIII. Heer van Brederode, troude *Alid*, dochter van Jonkheer *Willem van Holland*, broeder van Graaf *Floris de IV.* ſtierf anno 1236. hy liet na

ALFERD de IX. Heer van Brederode, ſtierf anno 1253. troude *Beatrix*, dochter van den Heer *van Hoorn* by Roermonde; en wan daar by

Willem, Heere van Brederode, volgt.

Diderik, dewelke te onregt by Gouthoven een Baſtart broeder van *Willem* genoemt werd; want deſen *Diderik* troude Vrouw *Machtild*, uyt den Huyſe van de Graven van Verduyn in Lotteringen, met beding by Huwelijx compact, dat alle de afkomelingen uyt dit Huwelijk ſouden blyven behouden het vaderlijke Wapen van Brederode, doch moeten ſchrijven de moederlijke naam *Verduyn* of *vander Duyn*, en komen daar van die van *vander Duyn*, tot op den hedigen dag. Sie *Pontus Heuterus* in ſijn Genealogien van de Illuſtre Geſlagten der Nederlanden, onder de Genealogie van de Heeren van Brederode fol. 74 en hier na onder het Geſlagt van *vander Duyn*; doch hadde deſen *Diderik* daar en boven noch een Baſtart broeder, mede *Diderik* genoemt, volgens tuyge van den ſelven *Pontus Heuterus*.

Catharina van Brederode, getrout met *N. N.* Caſtelein van Keiſerſweert op den Rhijn.

WILLEM, Heer van Brederode, *Alfarts* ſoone, en van *Beatrix*, des Heeren dochter *van Hoorn*, was Stalmeeſter van Koning *Willem van Romen*, Grave van Holland, ſtierf anno 1285. hadde getrout *Hillegard*, Heer *Hendrix* dochter *van Voorn*, Burggraaf van Zeeland, die naderhand te man hadde *Coſtijn van Reneſſe*; ſy ſtierf anno 1302. en wan

DIRK, Heer van Brederode, bygenaamt de *Goedertierne*; hy was anno 1318. getrokken na Jeru-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Jerusalem, en van daar wederkomende, stierf tot Reims in Vrankrijk, en wierd aldaar in 't Preekheeren Clooster begraven; hy hadde getrout *Maria*, Heer *Henrix* dochter *vander Lekke*, met dewelke hy dese Heerlijkheid behylikte; Sy stierf anno 1307. en lieten te samen na

Willem van Brederode, volgt.

Dirk van Brederode, hadde getrout des Heeren dochter *van Buren*, dog stierf sonder kinderen anno 1346.

Jutte van Brederode, getrout aan *Jan Persijn*, Heer van Waterland *Jans* soone; sy stierf anno 1347. hy anno 1353. begraven in de Abdye ter Lee by Leiden.

WILLEM, Heer van Brederode, *Diderix* soone, en van *Maria vander Lekke*, stierf anno 1316. hadde eerst getrout *Elisabeth van Luxemburg*, 's Graven dochter *van Ligny*, Nigt van Keiser *Hendrik de VII.* en naderhand *Catharina van Teilingen*, suster van *Diderik* den lesten Heer van Teilingen, Vrouw van Teilingen en der Lekke, welke eerst te man gehad hadde *Albert van Voorn*; Hy liet na uyt sijn eerste Huwelijk,

Hendrik, Heer van Brederode en ter Lekke, na sijn grootvader, hadde getrout *Isabella*, 's Heeren dochter van *Fontenies* in Vrankrijk, dog stierf sonder kinders anno 1321. sy anno 1346.

Uyt het twede Huwelijk,

Diderik van Brederode, volgt.

DIDERIK, na sijn broeders dood Heer van Brederode, Wijngaarden, Papendregt, Gijssenborg, Noordeloos, Hofwegen, en der Lekke, stierf anno 1377. en is begraven in 't Carmeliter Klooster te Haarlem; Hy hadde getrout *Beatrix van Valkenburg* by Limburg, welkers broeder sonder kinderen overleden zynde, so pretendeerde hy dese Heerlijkheid, tegen den Hertog van Limburg, van dewelke Valkenburg te leen wierd gehouden; dan die seyde, dat het een kwaat leen was, en op geen vrouwen konde versterven; doch egter hebben sijne nakomelingen, de Wapenen van Brederode met die van Valkenburg gequartilleert gevoert; sy stierf anno 1354. begraven te Rijnsburg, en wan

Reinout van Brederode, volgt.

Dirk van Brederode, Ridder, vermelt anno 1387.

Willem van Brederode, Heer van Waalwijk, anno 1387.

Walraven van Brederode, stierf anno 1369 sonder kinders, hebbende getrout gehad *Barta van Egmont*, dochter van *Jan van Egmont*, Ridder, en van *Guidijn van Aamstel*, Suster en erfgenaam van *Arent*, Heer van Ysselstein.

Catharina van Brederode, hadde te man *Jan van Duvenvoorde*, Heer van Polanen, Soone van *Philips van Wassenaar*, en des Heeren dochter van *Stryen*; sy bragt hem ten Huwelijk de Heerlijkheid vander Lekke, en stierf anno 1362. nalatende kinders.

REINOUT VAN BREDERODE, Ridder, soone van *Diderik van Brederode*, en van *Beatrix van Valkenburg*, stierf anno 1390. hadde getrout *Jolente*, erfdochter van den Heer van *Gennip* op de Mase, sy stierf anno 1403. nalatende

Diderik van Brederode, welke een jaar voor sijn vaders doot Monnik Cathuser gekleet wert, te Diest in Braband, anno 1389. en aldaar na veel jaren overleden is.

Jan van Brederode, Heer van Gennip, hadde te wyve *Johanna van Abcoude*, enige erfdochter van *Willem*, Heer van Abcoude en van Wijk, en wert mede Cathuser buyten Utrecht; maar in 't jaar 1407. also sijn schoonvader, met sijn Vrouws voorsz broeder overleden waren, vertrok hy uyt het Clooster, met meninge om van sijn wijfs wegen dese twee Heerlijkheden te aanvaarden, en nam haar met gewelt uyt het Clooster te Wijk, daar sy Nonne was geworden; dan hy wiert gevangen, en sy weder in 't Klooster gesteken, daar sy anno 1411. uyt melancholye stierf; en hy los gelaten zynde, is na vier jaren in den bloedigen Veltslagh te Asincourt in Picardyen van de Engelschen verslagen, anno 1415. sonder kinderen.

Walraven van Brederode, volgt.

Willem van Brederode, was voogt van sijn broeder *Walravens* kinderen; hy troude omtrent den jare 1402. *Margareta*, erfdochter van *Daniel vander Merwede*, en van Stein, Poelwijk, en Leer-ambacht, Ridder, en van *Margareta van Heinen* uyt Vlaanderen, Weduwe van *Lodewijk van Praat*, Heer van Moerkerken by Brugge. Sy verkocht de Heerlijkheid van Merwede, den 7. Mey 1424. aan *Lodewijk van Praat*, Heer van Moerkerken en Moerkerkenland, haar halve broeder van 's moeders zyde; dede daar na anno 1450. met haar man een beevaart na Romen, en wedergekomen wesende, zyn sy onlanx daar aan oud van jaren zynde, beide anno 1451. overleden sonder kinderen.

WALRAVEN VAN BREDERODE, Soone van *Reinout van Brederode*, en van des Heeren dochter van *Gennip* op de Mase, was Stadhouder van Holland; en wierd anno 1417. den 1. December tot Gornichem in 't innemen der Stad voor Vrouw *Jacoba* dootgeslagen; hy hadde te voren de Heerlijkheid van Gennip verpand aan den Hertog van Cleve; hadde te wyve *Jenne*, erfdochter van *Hendrik*, Heer van Vyanen en vander Ameide, en van *Margareta van Herlaar*, en kreeg daar mede dese twee Heerlijkheden; sy stierf uyt barens noot anno 1418. een half jaar na hem, nalatende

Reinout van Brederode, volgt.

Gijsbert van Brederode, wert anno 1437. Domproost van Utrecht, was mede Proost van St. Donaas Kerke te Brugge, en anno 1455. gecoren Bisschop van Utregt met gemene stemmen; maar door 't bedrijf van de Cabeljausche, en 't gewelt van Hertog *Philips van Bourgondien*, die voor sijnen Bastart soone *David*, met consent van

den

den Paus van Roomen, het Biſdom verkregen hadde, moeſte Heer *Gijsbregt* wijken, en niet alleen afſtant doen van 't voorſz Biſdom, maar noch van de Domproſtye, die hy overgeven moeſte anno 1474. aan Mr. *Symon vander Sluys*, geboren van Rotterdam, Doctor Medicijne van Hertoch *Carel van Bourgondien*; ſoo dat Heer *Gijsbregt*, eerſt gevangen en daar na ontſlagen zynde uyt een pijnelijke gevankeniſſe, daar hy met ſijnen broeder Heer *Reinout* ingeſeten hadde, na Breda te woon getrokken is, alwaar hy an. 1479. overleden is, oud 63. jaren. Hy hadde wel 12. Baſtart kinderen, onder anderen *Joris*, Capiteyn te Rotterdam, en te Delf anno 1489. onthooft, hebbende te wyve *Maria Ruygrox*, Weduwe van *Jan van Dongen*. *Jenneken*, Nonne te St. Aachten te Delf. *Heilwig*, die te man hadde *Willem vander Goude*. *Eliſabeth*, gehout met *Lambert van Hamerſvelt*. *Machtild*, die troude *Gijsbert Piek*, Edelman uyt Gelderland.

Walravine van Brederode, *Walravens* dochter, geboren an. 1418. na haars vaders doot. Heeft daar naar getrout *Gerrit van Broekhuyſen*, van Waardenborg en Amelroye in Gelderland, en hadde daar by 5. ſoonen, als *Jan van Broukhuyſen*, Heer van Waardenborg, die by ſijnen wyve *N. van Haaften*, naar liet *Gerrit van Broukhuyſen*, Heer van Waardenborg, en *Walravine*, die te man hadde *Otto van Arkel*, Heere van Heukelum. 2. *Walraven van Broukhuyſen*, Heer van Amelroy, ſonder kinders overleden. 3. *Reinout*, Heer van Broukhuyſen, die anno 1481. de Stad van Leiden ſubytelijk innam. 4. *Willem*, en 5. *Adriaan van Broukhuyſen*, Canoniken t'Utrecht.

REINOUT VAN BREDERODE, Soone van *Walraven van Brederode*, en van *Jenne van Vyanen*, was Heer van Vyanen en ter Ameide, Burggrave van Utrecht, Hieruſalems-heer, Ridder van 't Gulden Vlies; wiert van Biſſchop *David* van Utregt, gevangen, en door ingeven van de Vyanden tyrannelijk getracteert, ſtierf anno 1473. Hy hadde verſcheide Baſtarden, namentlijk 1. *Walraven Baſtart van Brederode*, Droſt van Hageſtein, die te wyve hadde *Geertruyd van Alfen*, ſonder kinders. 2. *Johan Baſtart van Brederode*, Paſtoor van Tienhoven. 3. *Joos Baſtart van Brederode*, Heer van Reewijk, was Houtveſter van Brederode, troude *Maria Dever van Mijnden*, dogter van *Joos Dever van Mijnden*, en van *Alijd van Mathenes*, by dewelke hy wan *Reinout van Brederode*, die een dochter na liet, *Margareta van Brederode*, getrout aan *Ian Grebber van Perſijn*, Ambachts-heer van Weſtſanen. 4. *Reinout Baſtart van Brederode*, hadde te wyve *Maria Ruygrox*, Weduwe van *Arent van Schengen*. 5. *Ian Baſtart van Brederode*, troude *Eliſabeth van Zoutelande*, (die daar na hadde *Willem van Hoogtwoude*, Ridder,) en wan *Joos van Brederode*, die by *Perone van Souaſtre* wan *Ian van Brederode*, welke anno 1559. een van de Staten van Holland was, en liet na *Eraſmus van Brederode*, van dewelke de deſcendenten in manlijke linie nu uytgeſtorven zyn. *Reinout van Brederode* voorſz, troude naderhand *Iolente van Lalain* uyt Henegouwen, dochter van *Willem van Lalain*, die Stadhouder van Holland was, en wan by deſelve

Walraven van Brederode, volgt.

Anna van Brederode, ſtierf ongetrout.

Joſina van Brederode, was Nonne te Utrecht.

Iolente van Brederode, was Canonikerſſe te Bergen in Henegouwen.

Ienne van Brederode, was Staat-juffrouw by de Hertoginne van Bourgondien, Hertog *Carels* Weduwe, en wiert daar na Nonne te Gent.

Walravine van Brederode, hadde te man *Ian van Gaveren*, Heer van St. Aagtenroede in 't Land van Luyk, en wan twee dochters; ſy ſtierf anno 1500. begraven te Haarlem.

Frans van Brederode, Studerende te Leuven, wiert van de Hoexe partye daar uyt gehaalt en miſleid, en tot Capitein gemaakt zynde, veroorſaakte veel troublen en kwaats in Holland; ten leſten in een Waterſlag by Zirixee gevangen zynde, wiert hy te Dordrecht gebracht, daar hy op Puttoxtoorn ſtierf ongehylikt, anno 1490. oud 24. jaren, begraven ten Auguſtijnen.

WALRAVEN VAN BREDERODE, Soone van *Reinout van Brederode*, en van *Iolente van Lalain*, Heer van Brederode, Vyanen, en ter Ameide, was mede op de Croninge van den Konink *Maximiliaan* te Aken anno 1486. en lange te Vyanen gewoont hebbende op ſijn Slot te Bateſtein, is anno 1531. oud 75. jaren overleden, en aldaar begraven. Hy hadde eerſt anno 1492. getrout *Margriet van Borſſelen*, dochter van *Wolferd*, Heer vander Veer en Vliſſingen, en hadde met haar Cloetingen en Riederkerke by Dordrecht; deſe ſtierf te Bruſſel anno 1507. daar na *Anna*, dochter van Grave *Willem van Nyenarent*, haar moeder was *Anna van Hoorn*; ſy ſtierf anno 1535. zynde van haar mans Voorſoon uyt Bateſteyn geſloten; hy wan by de eerſt Vrouwe,

Reinout van Brederode, volgt.

Wolfard, Heer van Cloetingen, volgt daar na.

Françoyſe van Brederode, Ambachts-vrouw van Riederkerke, hadde te man *Hendrik van Merode*, van Petershem, Duffel, Perwes en Weſterloo, en hadden te ſamen 7. kinders, als 1. *Ian*, Heer van Merode, &c. 2. *Walraven*, Heer van Leefdaal, ſtierf innocent. 3. *Walburg*, hadde te man *Reynier van Reneſſe*, Heer van Elderen, ſonder oir. 4. *Ienne*, die troude *Richard van Reviere*, Heer van Itteren in Brabant. 5. *Margriete van Merode*, getrout met *Crafto van Milendonk*, Heer van Nijderich. 6. *Anna*, Canonikerſe te Thoorn. 7. *Alijd van Merode*, Abdiſſe van Hocht. *Ian van Merode*, Heer van Petershem, Yſſelmonde, en Riederkerke voorſz overleden anno 1601. hadde eerſt getrout *Maria*, Suſter en erfgenaam van den leſten Markgrave van Bergen op Zoom, en wan een dochter *Margriete Marquiſe van Bergen*, die te man nam anno 1578. *Ian van Withem*, Heer van Berſſele, daar na *Margriet van Pallant*, des Graven Suſter van Culenborg; deſe ſtierf op 't Slot te Yſſelmonde, anno 1613. en hadde gewonnen een ſoon *Philips*, Heer van Merode, Petershem, Weſterloo, Yſſelmonde en Riederkerke, die te wyve hadde *Anna van Merode*, Vrouwe

van

van Montfoort by Utrecht, &c. en vijf dogters, als 1. *Anna van Merode*, die anno 1589. heimelijk te Dordrecht troude *Thomas Morgang*, Engelſch Colonel, en daar na *Juſtijn* natuerlijke ſoone des Heeren Princen van Orangien zalig. gedachten. 2. *Odilia van Merode*, troude mede heimelijk te Dordrecht *Thomas Knaullis* uyt Engeland. 3. *Franſoyſe* ſtierf Vryſter, 4. *Helena van Merode*, overleden anno 16:8. en hadde getrout *Carel van Rietwijk*, Edelman, uyt Holland oorſpronkelijk. 5. *Juliana van Merode*, getrout met *Lamoraal van Hoorn*, Burggrave van Vuyrne, wiens moeder een dochter was van *Lamoraal*, Grave van Egmont, &c.

Charlotte van Brederode, overleden voor haar Vader, anno 1529. hadde te man *Jan*, Burggrave van Montfoort.

Hy wan by de tweede Vrouwe,

François van Brederode, Heere van Swammerdam, is by ongeval in een Beke by Eindhoven verdronken, anno 1529.

Balthazar van Brederode, Heer van Bergen by Alkmaar, Houtveſter van Holland, ſtierf ſonder kinders, anno 1576. oud 60. jaren; hadde getrout *Catharina van Bronkhorſt van Batenburg*, dochter van *Dirk van Hunnepel*.

Walburg van Brederode, troude *Arent*, Grave van Benthem, die anno 1562. ſtervende, naargelaten heeft, *Arent*, Grave van Benthem, en wan *Everwijn*, Grave van Benthem, die overleden is anno 1507. nalatende by ſijnen wyve *Magdaleen van Nyenarent*, ſuſter van *Adolph*, Grave van Meurs, *Adolf*, Grave van Tekkelenborg. *Arent*, Grave van Benthem. *Willem*, Grave van Steenvoort; en *Coenraat*, Baron van Limpurg, &c.

Jolente van Brederode, hadde te man *Jacob van Bourgondien*, Heer van Falais, die anno 1557. balling ſtierf ſonder kinders, hebbende moeten vluchten uyt het Land om de verandering van Religie, na Geneve en Straasborg.

Maria van Brederode, hadde te man *Govert van Milendonk*, Heer van Goeur, wiens moeder een dochter was van *Hendrik van Montfoort*, en wonnen onder andere *Agnes van Milendonk*, die eerſt te man hadde *Frederik Cloet*, Edelman uyt Cleeſſland, die Gouverneur van Nuys was anno 1586. en daar na *Maximiliaan van Hoorn*, Heer van Lookeren, Gouverneur van Heuſden, geſtorven anno 1613. nalatende ſijnen ſoone *Philips Adolph van Hoorn*, Heer van Lokeren, geboren anno 1591.

Marguerite van Brederode, was anno 1570. Abdiſſe ofte Vrouw van 't Stift van Thoorn by Weert in Brabant.

REINOUT VAN BREDERODE, Soone van *Walraven van Brederode*, en van *Margareta van Borſſelen*, Heer van Brederode, Vyanen en ter Ameide, Ridder van de Ordre van 't Gulde Vlies, anno 1556. Deken van 't ſelve Collegie, als d'outſte zynde, en Houtveſter van Holland, diende den Keiſer *Carel* in den Oorloge. Hy verliet het Wapen van Valkenborg, en voerde Brederode alleen, en ſtierf den 25. September anno 1556. voorſz te Bruſſel, oud 63 jaren, en is te Vyanen onder een ſeer koſtelijke en kunſtige verheven marberen tombe begraven, met ſijnen wyve *Philippote vander Mark*, dochter van Grave *Robert vander Mark*, Heer van Sedan, en ſuſter van *Everard vander Mark*, Cardinaal en Biſſchop, en Prince van Ludik; ſy hylikten anno 1521. dan ſy ſtierf anno 1537. naarlatende vier ſoonen en vijf dochters, als

Philips van Brederode, volgende Keiſer *Carel* in den Oorloge, is te Milanen in Italien ongehylikt geſtorven voor de Vader, anno 1554. begraven ten Minderbroederen.

Hendrik van Brederode, volgt.

Lodewijk van Brederode, Heer vander Ameide en Haurincourt, bleef doot in den Slag van St. Quintijn in Vrankrijk, zynde verſtikt van de hitte in ſijnen helm, anno 1557. ongehylikt.

Robbert van Brederode, Coadjutor des Eertsbiſſchops van Camerijk, daar na comende uyt den Oorloge van Ungarien, is in Beyeren anno 1566. ſonder kinderen overleden.

Helena van Brederode, Staat-juffrouw by de Gouvernante, de Coninginne *Maria*, troude daar *Thomas Perrenot*, Heer van Chantonnay, in Hoogbourgongien, broeder van den vermaarden Cardinaal van Grandvelle, Eerts-biſſchop van Mechelen, en van den Heere van *Champagny*, Gouverneur tot Antwerpen; hy ſtierf anno 1571. ſy anno 1572. begraven te Beſancon, en hadden te ſamen 4. ſoonen en 1. dochter, als 1. *Octavius Perrenot*, die bleef doot in de Waterſlag voor Bergen op Zoom, anno 1574. 2. *Niclaas Perrenot*, Grave van Cantecroy, ſtierf Jongman te Napels. 3. *François Perrenot*, Grave van Cantecroy by Antwerpen, Heer van Chantonnay, ſtierf ſonder kinders, anno 1607. te Prage, komende uyt ſijn Ambaſſade van Venegien. 4. *Jan Thomas Perrenot van Grandvelle*, Heere van Maiches, ſtierf Jongman in de nederlage en ondergang van de groote Spaanſche Vlote, anno 1588. oud 22. jaren; haarlieder ſuſter *Peronne Perenot van Grandvelle*, hadde te man *Anthonis van Oiſelay*, Baron van Villeneufve, Gouverneur der Stede van Dole, en wonnen eenen ſoone, die aannemende ſijn moeders toenaam, wert genoemt *François Thomas Perrenot van Grandvelle*, Grave van Cantecroy, erfgenaam van ſijner voorſz oomen, was Ambaſſadeur van den Eerts-hertoge by den Konink van Bohemen, en heeft getrout *Carolijne*, Baſtart dochter van den Keiſer *Rudolphus*.

Margriet van Brederode, hadde te man Graaf *Pieter Ernſt van Mansfelt*, die ontrent 59. jaren lang zynde geweeſt Stadhouder van Luxenburg, ſtierf aldaar anno 1604. oud 87. jaren, ſy was overleden anno 1554. in de fleur haars levens, nalatende de naarvolgende kinders, als 1. Graaf *Carel van Mansfelt*, Admiraal van de Zee, vermaart in de Nederlandſche Oorloge, die anno 1595. in den Krijg in Ungaryen ſtierf ſonder kinders, oud 52. jaren; Hy hadde eerſt te wyve gehad *Ioanna Coſſé*, ſuſter van den Grave van *Briſſac* in Vrankrijk, en daar na *Maria van Egmont*, Grave *Lamoraals* dochter, Weduwe van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

den Grave van *Hoogstraten*. 2. Grave *Philips van Mansvelt*, die anno 157.... te Brussel doorsteken wiert van den Burggrave van Gent. 3. Grave *Frederik van Mansfelt*, stierf Jongman in Italien te Boulogne 4. Grave *Octavius van Mansfelt*, bleef doot anno 1591. voor Knodsenborg over Nimmegen, geschoten zynde, mede ongehylikt. Dese broeders hadden twee susters, als 1. *Pollexena van Mansfelt*, die heimelijk haar selven hylikte met *Palamedes van Chalon*, Bastart soone van den Prince van Orangien, Grave *Reinier van Nassau*, genoemt *de Chalon*, en hadde daar by twee soonen, van den welken den eenen anno 1570. te Dordrecht geboren wierd. De 2. suster *Dorothea van Mansfelt*, hadde te man *François Verd go*, Spangiaart, Stadhouder van Vriesland, die anno 1595. te Luxenborg overleden is.

Ioanna van Brederode, overleden anno 1573. aan dewelke *Hendrik* haar broeder, Vyanen, en ter Ameide gemaakt hadde, maar sy en konde dat niet genieten, also alle sijn goederen geconfisqueert waren; sy hadde te man gehad *Ioos van Bronkhorst van Batenburg*, Heere van Hunnepel, broeder van *Catharina*, die haren oom *Balthazar* te man hadde; Sy hadde maar een erfdochter *Geertruyt van Bronkhorst*, Vrouwe van Hunnepel, van Vyanen, en ter Ameide, in besit gekomen zynde, mits de peysmaking te Gent, anno 1576. sy stierf ongehout te Vyanen, anno 1590. en doe quam Vyanen op *Walraven van Brederode*, &c.

Françoyse van Brederode, was Abdisse in Vrankrijk.

Antonia Penelope, hadde te man Grave *Anthonis van Isenburg*, die anno 1548. in de fleur sijns levens by Waallem in Brabant dootgeschoten wierde, sonder kinders; sy nam daar na uyt liefde *Cornelis van Gijstellen*, soone van *Ian* uyt Vlaanderen, en hadden eenen soone *Pieter van Gijstellen*, Colonel, Gouverneur van Meurs en van Oostende, alwaar hy anno 1604. dootgeschoten wiert sonder kinders; Hy hadde te wyve *Anna Cloet*, suster van *Frederik Cloet*; sy troude daar na *Adriaan van Sweten*, Balliuw van Rhijnland.

Reinout van Brederode voorsz hadde behalven dese kinderen mede verscheide natuurlijke kinderen, als onder anderen, *Frans Bastart van Brederode*, die een soon hadde *Reinout van Brederode*, welke anno 1573. te Haarlem gedoot wierde, Jongman zynde.

Lancelot Bastart van Brederode, wert mede anno 1573. te Schoten onthooft van de Spanjaarden; hadde te wyve *Adriane van Treslong*, en wan daar by onder andere *Reinout van Brederode*, Heer van Veenhuysen, en President in den Hage, die eerst troude *Adriana van Oldenbarnevelt*, *Ians* dogter, stierf anno 1601. daar na *Maria vander Duyn*, stierf ann 1607. ten derden *Anna van Lienden*, Weduwe van *Pieter van Berchem*; sijn suster *Anna van Brederode*, troude *Willem Martini*, Raad van Brabant in den Hage, sonder oir.

Arthus Bastart van Brederode, stierf Raad in den Hage, anno 1592. hy troude *Adriana vander Laan* van Haarlem, en wan onder andere *Lancelot van Brederode*, mede Raad in den Hage. Noch *Reinout van Brederode*, stierf Jongman in Indien, met den Admiraal *P. vander Does*, anno 1599. en *Anna van Brederode*, die troude *Iacob Snoukaart*, op 't Huys te Binkhorst, alwaar hy stierf anno 1617.

Reinout Bastart van Brederode te Lexmonde; dese troude *Iosijne van Asperen*, des Heeren dogter van *Vuren*, sy stierf anno 1601. en hadde 10. kinders, als *Maria*, *Carel*, *Reinout*, *Ian*, *Hendrik*, *Herbert*, *Catherina*, *Iosijne*, *Arthus*, en *Lodewijk*.

Margriet Bastart van Brederode, stierf anno 1574. hadde te man *Roelof Grauwert*, Drost vander Ameide, en wan *Philips Grauwert*, te Haarlem onthooft, anno 1573. *Walraven Grauwert*, tot Utrecht onbekent doorsteken. *Roelof Grauwert*, die te wyve hadde *Ienne van Hardenbroek*. *Alijd Grauwert*, die te man hadde *George van Averly*, Fransoys Edelman, en wan 5. dochters, alle Staat-juffren by diversche Princessen. Noch *Mabelia Grauwert*, die te man hadde *Adriaan van Camons*, Edelman uyt Arthois, Drost van Jaarsvelt, gestorven anno 1576. te Ysseisteyn; nalatende *Willem van Camons*, overleden anno 1582. hebbende by sijnen wyve *Lijsbeth van Raaphorst*, *Cornelis* dochter, te Vyanen gewonnen *Adriaan van Camons*, die te wyve hadde *Anna van Ittersum* by Swol, en *Willemijne van Camons*, Huysvrouwe *Ioans van Schagen* te Kulenburg.

Lucretia Bastart dochter van Brederode, troude *Ian van Haaften*, Heer van Gaveren, en wan *Dirk van Haaften*, Heer van Gaveren, Gouverneur te Bommel, anno 1573. stierf sonder kinderen, hadde te wyve *Margrieta van Duvenvoorde*; en *Agnes van Haaften*, Vrouwe van Gameren, die hadde te man *Alexander van Buren*, Bastart soone van Heer *Maximiliaan van Egmont*, Grave van Buren, en wan *Maxiliaan van Buren*, Heere van Gameren, die troude *Anna van den Berge* te Nimmegen; en noch *Margriete van Haaften*, die eerst te man hadde *Pieter van Grijpsperre*, en daar na *Guy van Meetkerke*, Heer van *Eggegem* in Vlaanderen, sonder oir.

Anna Bastart van Brederode, hadde te man *Gijsbert van Schoten*, sonder oir.

Sandrine Bastart dochter van Brederode, troude eerst *Aalbert van Presichoven*; ten tweeden *Maximiliaan uyter Linnigen*, ten derden *N. Tordesillas*, Spaansche Capiteyn; ten vierden *N. Lignaro*, ook Spaansche Capiteyn, en ten lesten *Barend van den Bongaart van Nyenrode*, sy stierf anno 1617.

Sara Reinouts Bastert dochter van Brederode, troude eerst *Aalbert van Egmont van Meresteyn*, en daar na *Amelis Vyteneng* in de Beverwijk, sonder oir.

HENDRIK VAN BREDERODE, Soone van *Reinout van Brederode*, en van *Philippote vander Mark*, Heer van Brederode, van Vyanen, vander Ameide; Een van de principaalste geconfedereerde Edelen, anno 1566. Hy was te Brussel geboren anno 1531. en week anno 1567. mits de overkomste van *Duc d' Alva* uyt den Lande na Westphalen, alwaar hy 's jaars daar aan anno 1568. op 't Slot van Hoornenburg by Rekkelinkhuysen sonder kinderen is gestorven, zynde sijn

Heer-

Heerlijkheden en goederen geconfisqueert. Hy hadde te wyve *Amelia van Nyenarent*, dochter van Grave *Humbert van Nyenarent en Meurs*; sy troude namaals den Paltzgrave *Frederik*, Keurvorst, en stierf sonder kinders, anno 1600. Hy hadde by Testament sijn goederen gemaakt de Vrouwe van Hunnepel, als doen sijn oudste suster, maar die anno 1573. gestorven zynde, so quamen de Heerlijkheden, mits de pacificatie van Gent, anno 1576. op haar eenige dochter *Geertruyd van Bronkhorst*, en die mede anno 1590. ongehout overleden zynde, soo werde Heer van Vyanen en ter Ameide, *Walraven van Brederode*, *Hendrix* voorseyde ooms soons soone, als hier na breder geseyt werd. En alsoo Brederode een quaat Leen was, soo wert het selve met de Domeinen 's Graaffelijkheyts van Holland vereenigt, dan *Hendrix* Weduwe wert anno 1578. vergunt daar van de lijftocht haar leven lang gedurende.

WOLFARD VAN BREDERODE, tweede Soone van *Walraven van Brederode*, *Reinouts* soone, en van *Margareta van Borsselen*, was Heer van Cloetingen en Swammerdam, woonde meest te Utregt, en stierf op sijn huys te Oosterwijk in de Kempen, zynde onlanx te voren van Brussel gekomen, daarmen meind dat hem vergift ingegeven was, anno 1548. en begraven te Vyanen; hy hadde te wyve *Adriana Bax*, dochter van *Jan Bax*, Heer van Asten in Brabant, Weduwe sonder kinderen van *Ian van Arkel*, Heer van Heukelom en Waardenburg; en wan daar by

Reinout van Brederode, volgt.

Margareta van Brederode, hadde te man *Ian van Wijtenhorst*, Heer vander Horst, Raad in de Cancellerye t'Aarnhem anno 1547. en wan *Walraven van Wijtenhorst*, Heer van Horst, die eerst troude *N. van Doorn* in Brabant, daar na *N. de Vos van Swartsenburg* by Aken. Dese sijn voorsz vader hadde een broeder *Herman van Wijtenhorst*, Heere van Sontsvelt, eertijds Gouverneur van den persoon van sijn Excellentie; hy stierf in den Hage, anno 1608. oud 74. jaren, en hadde lest ten wyve *Maria van Assendelf*, suster van den Heere van Cralingen in Holland, en te vooren hadde hy gehad *N. van Leeraart* in Gulikerland, en wan daar by *Jan van Wijtenhorst*, Heer van Sontsvelt en Drongelen, die stierf anno 1617. getrout zynde met *Adriana van Schagen*, *Ians* dochter, Heer van Schagen.

REINOUT VAN BREDERODE, Soone van *Wolfert van Brederode*, en van *Adriana Bax*, wert Heer van Brederode door gunst en opdragt van de Staten van Holland, anno 1579. behoudens de gerechtigheden van de Weduwe van *Hendrik van Brederode*, na dat het elf jaren was geconfisqueert geweest; hy was Heer van Cloetingen en Asten in Braband, stierf anno 1584. begraven te Haarlem; hy hadde eerst getrout *Maria*, des Heeren dochter *van Doorn* in Braband, daar na *Helena van Manderscheid*, dochter van Grave *Gerrit van Manderscheid*, en van *Francoise van Montfoort*; sy stierf annno 1619. hy liet na van 't eerste bedde,

Hendrik van Brederode, Heer van Asten, wiert anno 1573. by Haarlem, met den Heer van Batenburg van de Spanjaarden verslagen; hadde te wyve *Margareta van Vladerake*, dochter van *Gerrit*, Heer van Geffen by 's Hertogenbosch, en van *Elisabeth van Bokhoven*, en liet na een erfdochter *Catharina van Brederode*, Vrouwe van Asten, troude *Bernard van Merode*, Heer van Grambais, broeder van den Heer van Rummen, hebben kinderen nagelaten.

Walraven, Heer van Brederode, Vyanen, ter Ameide, by testamente van *Geertruyt van Bronkhorst*, sijne nigte, anno 1590. koft anno 1611. de Heerlijkheid van Noordeloos, van den Grave van Arenberg, voor 44000. hy stierf anno 1614. oud 67. jaren sonder kinderen, hadde getrout *Willemine van Haaften*, Vrouwe van Nyvelt, dat hy kofte van den Heer van Pouderoyen, en te vooren Weduwe van *Nicolaas*, Heer van Assendelft, sy stierf den lesten December 1607.

Floris van Brederode, volgt.

Wolfard van Brederode, eerst Dom-heer t'Utrecht, daar na Capiteyn zynde, wiert van de gemuytineerde van Geertruydenberg in 't Leger geschoten, so dat hy stierf anno 1589. hadde getrout *Geertruyd van Broekhuysen* in Gelderland, sonder kinderen; sy troude daar na *Diderik vander Horst*.

Maximiliaan Lubbert van Brederode, op 't huys te Oosterwijk; hy volgde Graven *Pieter* en *Carel van Mansvelt*, sijne neven; en stierf sonder oir, hadde te wyve *Margareta van Bregt*, *Goosswijns* dochter, Weduwe van den Heer van *Erp*; sy nam daar na haar derde man, *N. van Vertain*, Ridder, uyt *Walsland*, oud 20. jaren en sy 50. jaren.

Anna van Brederode, troude anno 1596. *Ian van Hoorn*, Heer van Boxel en Bassigny, oud 65. jaren; was anno 1572. Gouverneur van Dordrecht; hadde by haar geen kinderen, en stierf t'Utrecht anno 1606. oud 75. jaren.

Adriana van Brederode, troude eerst *Henrik van Merode*, Heer van Oirschot, en daar na *Hendrik van Riviere*, Heer van Iseren, beide in Braband.

Margareta van Brederode, Nonne in St. Cicilien Klooster te Ceulen, anno 1573.

Susanna van Brederode, Abdisse van 't voorsz convent, leefde noch anno 1614.

Van 't twede bedde,

Francoise van Brederode, troude anno 1593. t'Utregt *Hans Philips*, Baander-heer van Hohensaxen in Switserland; Gouverneur van Gelder; anno 1582. Hy wiert doorsteken van sijn broeders soon, anno 1596. en heeft geen kinders nagelaten.

FLORIS VAN BREDERODE, Soone van *Reinout van Brederode*, en van *Maria van Doorn*, was Heer van Cloetingen, Colonel en Gouverneur der Stede van Heusden, alwaar hy

 stierf

ſtierf anno 1599. begraven te Vyanen; hy hadde anno 1593. getrout *Dorothea van Haaften*, dochter van *Ian*, Heer van Haaften en Herwijnen in Gelderland, en van *Anna van Spangen*; ſy troude daar na *Willem van Hoorn*, Heer van Keſſel; haar vaders ſuſter *Willemijne van Haaften* hadde te man *Walraven van Brederode*, broeder van deſen *Floris*; hy wan

Walraven van Brederode, wiert na de dood van ſijn oom *Walraven* Heer van Vyanen, ter Ameide, Noordeloos; was geboren anno 1597. en troude anno 1616. *Maria van Haun*, dochter van den Grave van den Broek, en van Valkeſtein, en van moeders zyde uyt den huyſe van Manderſcheid; hy ſtierf ſonder kinderen.

Reinout van Brederode, ongetrout overleden anno 1617. in dienſt van de Venetianen tegen den Hertog van Stiermark, in de fleur ſijns levens, en verre van 't Vaderland.

Johan Wolfart van Brederode, volgt.

Helena van Brederode.

Margareta van Brederode.

Florentijne van Brederode, ſtierf anno 1612.

JOHAN WOLPHARD, Heer van Brederode, Cloetingen, Haaften, Herwijnen, ſoone van *Floris van Brederode*, en van *Dorothea van Haaften*, troude eerſt *Anna*, dochter van *Ian*, Grave van Naſſau, broeder van Graaf *Willem Lodewijk*, Stadhouder van Vrieſland, en van *Magdalena*, Gravinne van Waldek, &c. ten tweeden *Louiſa Chriſtina van Solms*, dochter van den Grave *van Solms*, uyt de Gravinne *van Sein en Witgenſteyn*; hy ſtierf op 't Huys te Peterſſem, een ure gaans beneden Maaſtrigt gelegen, den 3. September 1655. en liet na uyt het eerſte bedde,

Walraven van Brederode, ſtierf Jongman.

Sophia Theodora, troude *Chriſtiaan*, Graaf van Dona.

Juliana van Brederode.

Florentina, troude *Maurits*, Grave van Solms.

Anna Trajectina van Brederode.

Amelia Margareta, troude *Albert Hendrik*, Baron van Slavata.

Uyt het twede Huwelijk.

Hendrik van Brederode, ſijn Vaders Leenvolger, dog in Vrankrijk ſonder kinderen geſtorven.

Wolpherd van Brederode, volgt.

Floris Aalbrecht van Brederode, jong geſtorven.

Louiſa Chriſtina van Brederode.

Walravina van Brederode.

Hedwig Agnes van Brederode, nog ongehout in leven zynde.

Amelia Wilhelmina, getrout met *Arnout de Caumont*, Marquis van Monpouillan, Lieutenant Generaal van de Cavallerie der Vereenigde Nederlanden.

Charlotte Marie van Brederode.

WOLPHARD, Heer van Brederode, Vyanen, Ameide, Noordeloos, ſoone van *Johan Wolpherd*, en van *Louiſa Chriſtina*, Gravinne van Solms, Colonel van een Regiment Paarden, ten dienſte der Vereenigde Nederlanden, is ongehylikt geſtorven den 21. July 1679. de laatſte wettige mansoir van dit Geſlagte, en tot Vyanen begraven, alwaar de Wapenen met hem in het graf geleyt zyn.

Het Wapen van Brederode, is een Roode klimmende Leeuw in een Gouden Velt, zynde dat van Holland, met een Baarnſteel of Lambel van Aſuur boven deſelve.

BRONKHORST.

112 ONder die van den Huyſe en Bloede van Bronkhorſt in Holland haar onthouden hebbende, zyn verſcheide oude memorien en beſcheiden gevonden, dat den ſelven Tak van Bronkhorſt nu over de 300. jaren in Holland geweeſt is, en dat *Gijsbrecht van Bronkhorſt* aldaar gekomen is in den jare 1359. ten dienſte van Hertoch *Albrecht van Beyeren*, Palzgrave by den Rhijn, Grave van Henegouwen en Holland, in 't Beleg van de Stad Delf, en dat hy een broeder was van *Diderik*, Heer van Bronkhorſt tot Anholt, mede geleeft hebbende in den voorſz jare 1359. die getrout hadde *Jenne*, erfdochter van *Gerard*, Heer van Batenburg, en dat den voorſz *Gijsbregt van Bronkhorſt* te wyve hadde *Ioanna van Voorn*, dochter van *Ian*, Heer van Voorne. Dat de ſoons ſoone van den voornoemden *Gijsbregt van Bronkhorſt*, genaamt *Iacob van Bronkhorſt*, *Iacobs* ſoone, getrout aan *Magteld vander Made*, *Ians* dochter, van *Otto*, Heere tot Bronkhorſt en Borculo, verkregen heeft het beſcheid ſijner afkomſte, in het welke den voorſz *Otto* hem noemt ſijn Mage en lieve neve, luydende als volgt:

FRederik Henderik, by der gratie Gods Prince van Orangien, Grave van Naſſou, Catzenellebogen, Vyanden, Dietz, Lingen, Meurs, Buren, Leerdam, &c. Marquis vander Vere ende van Vliſſingen, Heere ende Baron van Breda, Stadt Grave, ende Lande van Cuyck, Dieſt, Grimbergen, Arlay, Noſeroy, St. Vyt, Daesburgh, Herſtal, Cranendoncq, Warneſton, Polanen, Nyervaart, Yſelſteyn, St. Martenſdyck, Erfburgh-Grave van Antwerpen, en Beſançon, &c. Stadthouder, Gouverneur, Capiteyn General, ende Admirael; Mitſgaders de Pre-

President, ende Raden over Hollant, Zeelant, ende Vrieslant. Doen te weten, allen den ghenen die dese teghenwoordighe sullen sien, ofte hooren lesen; Dat wy op huyden date van desen, ghesien, gevisiteert, ende ghelesen hebben sekeren open brief van *Otto*, Heere tot Bronchorst, ende tot Borkelo, in date een duysent vierhondert ses ende veertich, des Saterdaghs op Palm-avont, ghescreven in parkament, wesende gantsch gaef, ongherafeert, ende besegelt met een uythanghenden segel in groenen wasse, daer op gedruckt twee Schilden onder een Helm, staende in 't rechter Schildt een klimmende Leeuw, hebbende een kroon op 't hooft, ende in 't slincker Schilt drie ronde bollen, twee boven, ende een onder, ende op den Helm twee loopers van een Beere, hebbende elck inde klaeuw een ronde bolle, van welck seghel de figure hier onder mette penne ghetrocken staet, ende van welcken open brief den inhouden van woorde te woorde hier nae geinsereert staet: (Wy *Otto*, Heer tho Bronchorst ind tot Borkelo, doen kundt allen luyden, ind bekennen myt desen onssen apenen brieve, dat wy avermits gueden wyttaftighen schriften in 't oirkonden van gueden geloeflycke tughen wael vernoemen, ind verstaen hebben, kuntlich vernemen, ende verstaen alsse dat *Jacob Jacobs* Soen, *Philips Willems* Soen, ind *Derik Claes* Soen van oirre Vadere alder wegen van ons stamme van Bronchorst gebaren ind hergecomen sijn, dair op wy onse myt gantsen vlyt doin bevragen, ind dat soe kuntlich doen bevynden hebben. Ende want wy anders nyt ende weten, noch en vernemen, dan die selve *Jacob*, *Philips*, ind *Derick* voorsz. alsoe van ons hergecomen syn, dencken ind willen syn darumb halden voir onse Lieve magen, ind neven van Bronchorst gecomen te sijn, as sich dat geboirt sonder enich argelist; Orekonde onse segels hyr an gehangen inden Jare ons Heeren dusent vier hondert ses ende veertich, des Saterdages op den heyligen Palm-avont.) Ende alsoo wy na voorgaende collatie bevonden hebben het voorsz. gheinsereerde van woorde tot woorde metten voorsz. principalen brieve te accorderen, soo hebben wy onsen Griffier *François Criep* gheordonneert, desen tegenwoordighen in onssen naeme te teyckenen, ende tot meerder verseeckerheyt de selve doen confirmeren met het seghel van Justitie hyer aenghehangen, op den vyfden Julii anno xvj^c. een ende dertigh, hebbende onder aen uythangende een groot seghel in roode wassche aen een dobbelen Franchijnen staerte, ende op de ploye onderteeckent *F. Criep*.

Gelijk dan noch in wesen is, een ander principaal *Vidimus* van den jare 1631. van den selven Hove van Holland, beginnende als voren;

F*rederick Hendrik*, by der gratie Godts Prince van Orangien, &c. mede verghesélt met den segele vanden selve Hove, ende op den Plijcke gheteeckent als vooren *F. Criep.* van een brieve van *Philips*, Hertoghe van Bourgoingne, &c. als Grave van Hollandt, in date veerthien hondert acht ende vijftich, inhoudende met expressen woorden, dat ghecomen es sijne gheminden *Jan* mit *Gerbrant* ende anderen sijne broederen *Jacobs* Soonen, voor sijnen ghetrouwen Stedehouder van Hollandt, den Heere van Lanoy, te kennen gevende hoe dat *Iacob Iacobs* Soon haer Vader ghecomen ende gheboren was uytten Huyse, ende vander Wapen van Bronchorst, ghelijck *Otto*, Heere tot Bronchorst, ende Borkelo met sijne opene besegelden brieve bekent hadde, ende dat *Derick Claes* Soon aldaer ghemelt haer maegh, ende gheboren vander selver Wapen van Bronchorst, met recht bedinghet hadde, nae den rechte vanden Lande, dat hy daer voor bekent most werden, waer van het vonnisse tot voordele mede in date veerthien hondert ses ende veertich, met allen solemniteyten daer in gepleecht, in des hoochghemeltes Hertoghen brieve van woorde te woorde ghescreven staet, ende mede met expressen woorden verhalende is, dat hy *Derick Claes* Soon sijn Edelen tuuch ghedaen, ende voorgesworen heeft ten Heyligen, ende vier sijnre welgeboren maegen nair ghesworen hebben, dat hy een Welgeboren man was, geboren uytter maeghschappe van Bronchorst, zijnde nessens den brief van 't selfde vonnisse inden voorsz. brieve van *Philips* Hertoch van Bourgoingne, &c. mede gheinsereert den voorsz. brieve van *Otto*, Heere tho Bronchorst, ende Borkelo; ende is den hoochgemelten Hertoch met sijn voorsz. brieve de selve voorsz. gheinsereerde brieven, soo veel als in sijn Hoog-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

heyt was, confirmerende, believende, ende gheveſtigende, willende dat den inhouden van dien ghehouden ende geachtervolcht ſoude zijn, als dat behoorde. Welken voorſz brieve van den hooggemelten Hertoge van Bourgoingne, alſoo die ſeer lang is, vermits den voorſz daar in geinſereerde brieven, van *Otto*, Heer tot Bronkhorſt, &c. en van den voorſz. als vooren geëxtendeerde vonniſſe, ick alhier om cortheyts wil alleenlijk brenge met verhaal, doch alles wel correctelijk.

De voorſz *Iacob Iacobs* ſoon, woonende te Delf, liet na *Gijsbert Iacobs* ſoon, bygenaamt *van Harrek*, begraven leggende ten Minnebroeders aldaar; en wan

WILLEM VAN BRONKHORST, *Gijsbregts* ſoon, Ridder, was Balliu van Putten, anno 1508. hadde te wyve *Ewoud van Moermont*, of ſo als andere ſeggen, *van den Steenhuyſe*; en liet na

Andries van Bronkhorſt, volgt.

Ioos van Bronkhorſt, vermelt anno 1535. was Heer van Bleiſwijk by Delf, en certijds Rekenmeeſter in den Hage; woonde daar na in den Briel, hadde te wyve *Ida Ruygrok*, *Willems* dochter, en wan by deſelve ſes kinderen, als I. *Willem van Bronkhorſt*, Deken van Ooſtvoorn by den Briel. II. *Gijsbert van Bronkhorſt*, ſtierf ſonder kinders, hadde eerſt getrout *Adriana van Duvenvoorde*, dochter van *Ian van Duvenvoorde*, en van *Maria van Mateneſſe*; daar na *Emerentia van Vliet*, dochter van *Hubert van Vliet*, en van *Anna van Nyvelt*, erfdochter van Coulſter en Heilo by Alkmaar. III. *Claas van Bronkhorſt*, Canonik tot Ooſtvoorn. IV. *Laurens van Bronkhorſt*, Ridder, Ambachts-heer van Werkendam in Zuyt-holland op de Merwede, troude eerſt *Anna Zegers van Waſſenhoven*, *Geleins* dochter, Raad in den Hage, Ridder; daar na *Anna van Chimay*, en wan by de eerſte een dochter, namentlijk *Ioſijne van Bronkhorſt*, getrout aan *Ian Grauwert* tot Embden, en by de tweede *Ida van Bronkhorſt*, die Ambachts-vrouwe was van Werkendam, troude, out zynde maar 12. jaren, eerſt, *Otto van Erkel*, geboren te Dordrecht, die ſtierf anno 1602. nalatende veel kinders, daar na *Hendrik van Eck* van Utregt. V. *Maria van Bronkhorſt*, hadde te man *Cornelis van Dorp* by Delf, ſoone van *Iacob van Dorp*, en van *Magtild vander Does*, en wan twee kinders. VI. *Eliſabeth van Bronkhorſt*, hadde te man *Willem*, Heer van Schagen, ſoone van *Ian van Schagen*, Ridder, en van *Catharina van Schagen*; ſy ſtierf anno 1592. zynde Weduwe geweeſt omtrent 44. jaren, en wan een ſoon met twee dochters.

ANDRIES VAN BRONKHORST, Ridder, ſoone van *Willem van Bronkhorſt*, Raad in den Hove van Holland, anno 1540. te voren Balliu van den Briel, anno 1527. doe hy de Stad by de Plate dede bedijken; kogt de goederen vander Schoot by der Goude, hadde eerſt getrout *Maria Sonke* te Delf, daar na *Wendelmont*, dochter van *Claas Corf van Boſchuyſen* tot Alkmaar, Weduwe van Mr. *Reyer de Ionge*, Heer van Baardwijk; ſy leefde andermaal Weduwe, anno 1554. hy liet na uyt het eerſte Huwelik,

Laurens van Bronkhorſt, troude eerſt *Lijsbeth vander Coulſter*, dochter van *Floris vander Coulſter*, Burgemeeſter tot Dordregt, en van *Soete van Slingeland*, die ſtierf ſonder kinders; daar na *Margareta Mol*, dochter van *Joris Mol*, en van *Eliſabeth van Amerongen* te Dordrecht, en wan daar by, 1. *Andries van Bronkhorſt*, ſtierf ſonder oir. 2. *Maria van Bronkhorſt*, troude eerſt *François van Rumpſt*, Droſſart van Vyanen, daar na *François van Souhay* van Luyk. 3. *Eliſabeth van Bronkhorſt*, hadde te man *Melchior van Culenburg*, en wan *Amelijn van Culenburg*, troude *Dirk Vijg*, Heer van Eſt; *Anna van Culenburg*, was eerſt getrout aan *Ian van Drongelen*; daar na *Ian van Naaltwijk*; *Eliſabeth van Culenburg*, troude *Hugo Ruyſch*, en eindelijk *Melchiora van Culenburg*, troude den Capiteyn *Wigmonde* Engels-man. 4. *Ewalda van Bronkhorſt*, hadde getrout *Servaas van Renoy*, broeder van Mr. *Gerrit van Renoy*, Rekenmeeſter in den Hage, ſonder oir.

Magtild van Bronkhorſt, hadde te man *François vander Werve*, Heer van Gijſſen-oudekerke by Dordrecht, hy ſtierf anno 1541. nalatende kinders.

Van het twede Huwelijk,

Nicolaas van Bronkhorſt, Heer van de Stad, troude *Iacquemijn van Poelgeeſt*, dochter van *Gerrit van Poelgeeſt*, Ridder, en van *Helena Thaye*, en wan twee kinders, als 1. *Gerardina van Bronkhorſt*, geſtorven anno 1571. hadde te man *Ian van Mathenesse van Wibiſma*, en lieten na een ſoone, Heer van Haſertswoude. 2. *Nicolaas van Bronkhorſt*, Heer van de Stad, geſtorven anno 1579. hy hadde te wyve *Gijsberta van Schagen*, dochter van *Willem van Schagen*, en van *Eliſabeth van Bronkhorſt*, *Iooſten* dochter, en hadde daar by maar eene ſoon, *Niclaas van Bronkhorſt*, Heer van de Stad, overleden anno 1606. hebbende te wyve *Ioſine van Aamſtel van Mijnden*, dochter van *Ioos van Aamſtel van Mijnden*, Heer van Loenderſloot, en van *Willemina van Voorſt van Dorenburg*; ſy lieten na twee kinders, als *Nicolaas van Bronkhorſt*, Heere van de Stad, overleden te Douay in de Studie, anno 1616. out 18. jaren, en *Maria van Bronkhorſt*, Ambagtsvrouwe van de Stad na haar broeder.

Gijsbert van Bronkhorſt, volgt.

Andrieſe van Bronkhorſt, ſtierf en begraven te Lier, anno 1579. ongehylikt.

Pieter van Bronkhorſt, was Heemraad van Delfland, anno 1570. hadde eerſt getrout *Geertruyt van Sonnevelt* t'Alkmaar, daar na *Maria van Heerjansdam* te Dordregt, en wan by d'eerſte, 1. *Andries van Bronkhorſt*, Heer van Vliet by

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Ouwater, hadde te wyve *Anna van Vliet*, Vrouwe van 't Huys te Boukhorst te Noortwijkerhout. 2. *Iosijne van Bronkhorst*, hadde te man *Ioris van Schoonhoven*, Ridder van Antwerpen, en wan *Olivier*, en *Carel van Schoonhoven*, en *Maria van Schoonhoven*, die te man hadde *Lodewijk van den Tempel*, Meyer van Leuven. 3. *Willemijne van Bronkhorst*, troude Mr. *Lodewijk del Rio* (wiens Vader een Edelman uyt Castilien was) Raad van de troublen of Bloet-raad in 't jaar 1567. daar na van den Secreten Rade te Brussel; hy wan *Pieter del Rio*, *Anthonio del Rio*, en *Maria del Rio*, die anno 1608. troude *Jan Mulard* van Utrecht, Capiteyn Lieutenant van de Garde van den Erts-hertog *Albertus* te Brussel. By de tweede Vrouwe, 1. *Willem van Bronkhorst*, hadde te wyve *Maria van Warlusey* uyt Walsland, by welke hy wan *Andries* en *Catharina van Bronkhorst*. 2. *Geertruyd van Bronkhorst*, besat het Huys ter Weer by Wassenaar, en hadde eerst te man *Arent t'Serclaas* uyt Braband, die stierf sonder oir; daar na *Hendrik vander Werve* van Antwerpen, en hadde daar by *Maria vander Werve*, en *Francoise vander Werve*; hy stierf op 't Huys te Gijssenborg by Dordregt, anno 1616. zynde hertrout met *Maria Taats van Amerongen* van Utrecht, by dewelke hy verscheide kinderen hadde.

Willemijne van Bronkhorst, hadde eerst te man *Alexius van Nassau*, Ridder, Heer van Conroy, Bastaart soone van Graaf *Hendrik*, Stadhouder van Holland; daar na *Jan van Lannoy*, Bastart soone van den Heer van *Mingoual* in Vlaanderen; laastelijk *Johan Casimbroot*, Heer van Bakkerseel, Edelman van Brugge, die anno 1568. te Vilvoorden gedoot wiert, zynde Raad van den Grave van Egmont; sy wan by haar eerste man *Reinier van Nassau*, Heer van Conroy in Walsland getrout, en *Andriese van Nassau*, getrout met *Denijs van Marbais*, Heer van Leure; by de twede *Willem van Mingoual*; en by de derde *Anna Casimbroot*, die eerst troude *N. van Toralva*, en daar na *Andries van Miranda*, Gouverneur van Meurs, beyde Spagniarden.

GYSBERT VAN BRONKHORST, Ridder, soone van *Andries van Bronkhorst*, en van *Wendelmont*, *Claas Corf* dochter van *Boschuysen*, stierf te Mechelen anno 1576. begraven aldaar in St. Jans Kerke, hadde te wyve *Levine de Bryaarde*, *Lamberts* dochter, President van den groten Rade te Mechelen; en wan

Lambert van Bronkhorst, volgt.

Levina van Bronkhorst, hadde te man *Iacob Sandelin*, Heer van Herenthout, soone van *Hieronimus Sandelin*, en hadden kinders.

Geertruyt van Bronkhorst, hadde te man *Anthonis van Vliet*, Heer vander Coulster by Alkmaar, hy stierf anno 1596. sy 1614. sonder kinders, beide begraven te Haarlem.

LAMBERT VAN BRONKHORST, Heer van de Schoot, soone van *Gijsbert van Bronkhorst*, en van *Levine de Bryaarde*, hadde te wyve *Lucia van Espelbach* uyt Vriesland, en wan

Levine van Bronkhorst.
Gijsbert van Bronkhorst.
Catharina van Bronkhorst.
Ioris van Bronkhorst.
Geertruyd van Bronkhorst.
Andriese van Bronkhorst.
Willem van Bronkhorst.

Het Wapen van Bronkhorst is een klimmende Leeuw van Silver, geharnasseerd van Goud, op een Velt van Keel; en blijkt uyt de bovenstaande Genealogie, dat die van den voorsz Geslagte, terwijl sy in Holland geweest zyn, gedaan hebben de navolgende Huwelijken, Zutphen, Voorn, vander Made, Mourmont, Ruygrok vander Werf, Wassenaar, Duvenvoorde, Warmont, Wourden van Vliet, daar sy driemaals aan gehylikt zyn, Schagen, Poelgeest, Bryaarde uyt Vlaanderen, Nassau van Conroy, Espelbach boven Ceulen van daan, Mathenesse, Aarschot, Schoonhoven uyt Braband, Warluse uyt Arthois, Dorp, Serclaas, van de Werve, Aamstel, Bourgoigne, Ruytenburg uyt Over-Yssel, en van den Bongaart uyt den Lande van Gulik gesproten, en andere Adelijke Huwelijken meer; soo dat niet wel te bedenken is, wie die **Gysbregt van Bronkhorst**, Heer van Schorel geweest zy, hier voren fol. 686. vermelt. Doch het is ook in voorleden tijden een vaste costume en recht geweest, dat niemant ter vergaderinge van de Staten van Holland onder het eerste Lid, zynde de Edelen, beschreven wierde, dan Edelen van ouden Adelijken Hollandschen Stam, en besittende Heerlijkheden, ofte Ambachts-heerlijkheden in Holland, ofte West-Vriesland; en andere Edelen van ouden Adelijken Stamme, besittende Heerlijkheden, ofte Ambachts-heerlijkheden als vooren, die sy geërft hadden van oude Hollandsche Geslagten, van den welken sy in bloede afgekomen waren; en den genen, welken gebrake een van de voorsz qualiteyten, ofte in wien de voorsz qualiteyten t'samen niet en concurreerden, wierden gehouden daar toe niet gequalificeert.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

VANDER BURG.

113 DE Ridderlijke Hofstede Burg, gelegen by Rijswijk, heeft den toenaam gegeven aan het Adelijk Geslacht vander Burg, van dewelke geleeft heeft *Ian vander Burg*, die met de voorgenoemde Hofstede verlijt wert anno 1307. Van desen sijn gedescendeert, die deselve Hofstede beseten hebben, ook mede die tot Delf en Dordrecht bekent zyn geweest, en jegenwoordig noch in leven zyn, gelijk dan Mr. *François vander Burg*, Burgemeester der Stad Dordrecht, in den jare 1621. by de Ridderschap en Edelen van Holland gegeven is de Acte hier na volgende:

WY ondergeschreven uyt de Ridderschappen en Edelen van Holland en West-Vriesland, verklaren mits desen, dat wy goede kennisse hebben, dat het Geslagte van vander Burg in desen is een Edel Geslagte, en dat wy niet anders konnen oordelen, of volgens het voorsz bewijs, ons by *François vander Burg Jans* soon vertoond, deselve is gesproten uyt en vanden selven Geslagte. Actum onder onse gewoonlijke signature desen 14. January 1621.

Wolphert de Brederode.
Jan van Wassenaar en Duvenvoorde.
A. de Zweten.
A. van Schagen.
N. van Boukhorst.
A. van Raaphorst.

Voorts werden van dit Geslagte vermelt *Mattheus* en *Jacob vander Burg*, Ridders, omtrent den jare 1337.

MATTHYS VANDER BURG, Priester Knape anno 1351.

JAN VANDER BURG, *Ian Sijmons* soone *vander Burg*, Knape, anno 1351. hy wan *Sijmon vander Burg*, vermelt anno 1390.

MATTHÆUS VANDER BURG, Ridder, omtrent het jaar 1358.

JAN VANDER BURG, Knunnik ter groter Kerk binnen Dordrecht, vermelt anno 1377.

JAN en WILLEMAN VANDER BURG, die den Grave moesten dienen tegen de Arkelsche, elk met twee man op haren kosten, anno 1405.

JAN VANDER BURG, wert verlijt met de voorsz Hofstede anno 1428. en heeft gewonnen

Gerrit vander Burg, volgt.

Willem vander Burg, heeft nagelaten *Ian vander Burg*, getrout met *N. de Rovere*, wiens dochter *Iohanna vander Burg*, troude *Pieter Suys*, Ambachts-heer in Grijsenoort, die door opdragte van *Ian vander Burg* sijn neve, anno 1486. verlijt wert met de voornoemde Hofstede; hy stierf anno 1501.

GERRIT VANDER BURG, verlijt met de voornoemde Hofstede anno 1441. en 1449. troude *Elisabeth Uytenhage*, *Ians* dochter; hy wan

Ian vander Burg, volgt.

Iohanna vander Burg, Nonne tot Loosduynen.

Alijd vander Burg, Nonne in 't Clooster van St. Urselen tot Delf.

N. vander Burg, Nonne in 't Clooster van St. Anna tot Delf.

Ceeiken vander Burg, Nonne in 't Clooster tot Rijswijk.

Elisabeth vander Burg, Bagijn tot Haarlem.

JAN VANDER BURG, wert verlijt met de voorsz Hofstede anno 1474. dewelke hy anno 1486. opdraagt aan sijn neve *Pieter Suys* voor gemelt, en is overleden sonder oir.

Van dit Geslagte is mede geweest de Huysvrouwe van *Bartholomeus Partaut*, *alias* van *Castello*, Rentmeester Generaal van Noortholland, anno 1436. Hy woonde te Delf, daar hy sijn voorsz wijf getrout hadde; haar moeder was van de Stamme vander Boukhorst, en lieten na een dochter *Margareta Partaut*, die te man hadde *Ian van Matenesse*, soone van *Wouter van Mathenesse*, en van *N. vander Werve* uyt Zuyt-holland by Dordregt, die voerde een Rode Baar op Silver; haar moeder was *Rijsoort*.

Noch ADAM of DAAM VANDER BURG, (gemeenlijk *Aam Vader* genoemt) hy overleed den 3. Aprilis 1505. oud omtrent 90. jaren, begraven in de Parochie Kerke van 't Wout, onder een blauwe Sark, met dese vier quartieren,

BURG.	WOERT.
BRAKEL.	HODENPYL.

Sijn Huysvrouwe stierf den 31. December 1497. en lieten t'samen verscheide kinderen na.

Het Wapen van dit Geslagte is een Rode gebogen Bande op een Velt van Gout.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

C A T S.

114 DAt het Geslagte van Cats van allen ouden tyden een van de considerabelste van gants Hollandt en Zeelandt geweest is, blijkt daar uyt, dat sy altoos in groot aansien en gunste by de Graven sijn geweest en veel gesag by deselve gehadt hebben; en is de eerste van den selven geslagte geweest, *Gyselbertus van Welle*, Vry-heer van Cats Ridder; werdende vermelt in seker Hantvest van *Burchardus* de XXIII. Bisschop van Utregt, luydende als volgt.

INden name der Heyliger en onverdeelder Drievuldigheyd, en ter eeren van S^t^. Servaas, en S^te^. Maarten, en aller Heyligen. Alsoo het seeker is, dat Gods Prophetische getuygenis vervloekt de Sayers van tweedragt, soo is veel meer te geloven, dat van den selven Autheur des Vredes de yveraars van eendragt geapprobeert werden. Ik derhalven *Burchardus* door Gods genade Bisschop, nademaal wy geconsidereert hebben, dat eertijds tusschen de twee Collegien van S^te^. Maarten en S^te^. Benifaas, en als nu tusschen *Arnold van Rothe*, en *Hendrik van Cuyk*, en hare mede Erfgenamen geen kleyne vlammen zyn opgeresen, en brandende gebleven tot myn tyd toe, over Gods Hoeve, tusschen de Lekke en de Linge gelegen, soo hebbe ik, om deselve uytteblusschen, den besten raad geleeft, diemen soude kunnen vinden, mynder getrouwe Mannen, soo Geestelijke als Wereltlijke; Derhalven een Partagie gemaakt hebbende der voorsz Hoeve, onder conditie van den geapprobeerden Raad, na dat gedetermineert is geweest, wat dese twee Kerken, en *Arnold van Rothe*, en *Alverade*, Weduwe van *Hendrik van Cuyk*, nu overleden, soude moeten competeren; So hebbe ik met der selver Kerken Proosten, *Rodulphus*, namentlijk van S^te^. Maarten, en *Herimannus* van S^te^. Bonifaas, door handen van *Wilhelm*, mynen wettigen Advocaat, en deselve *Arnold*, en deselve *Alverade* met hare erfgenamen, als geseyt is over en weder 't geene dat tusschen ons questieus was, getransporteert, tusschen ons en haar gemaakt zynde een vaste en onbewegelijke afscheydinge der selver Hoeve; Maar ik hebbe ten respecte van de Goddelijke vergeldinge, en om de geregtigheyt, die de voorsz Kerken in die Hoeve van ouds gehad hebben, den Chyns, Thienden, en alle Wereltlijke Jurisdictie, met alles dat van het gecultiveerde en ongecultiveerde naderhand aldaar mach voortkomen, den voorsz twee Kerken ten eeuwigen behoeve der voorsz Proosten, ende Broederen van de voorsz Collegien gegeven. Daar en boven haar de macht gevende, dat sy in dese Hoeve, waar sy willen, een Moederkerke, en vry van alle Bisschoppelijk recht, bouwen mogen. Het welke, op dat seeker en vast blyve, ik dese Brieven, met Zegele hebbe bevestigt, en daar overgehaalt getrouwe Mannen tot getuygen, de Proosten *Cadulphus* van S^te^. Maarten, *Hermannus* van S^te^. Bonifacius, *Ansfridus* van S^te^. Pieter *Cadulphus van Aldensele*, Canoniken van S^te^. Maarten, *Albertus*, *M. Lambertus*, *Blidgerus*, *Luzo*, Wereltlijke Vry-heeren, *Wilhelmus Advocatus*, *Gyselbertus van Weerde*, *Frederik van Haveskesdrecht*, *Theodoricus de Trajecto*, *Gijselbertus de Welle*, *Hubertus van Utwijk*, *Hermanus Wisse*, *Gerardus van Oyen*, *Hezelo van Helmond*, *Hugo van Voorne*, *Razo* en sijn Broeder, *Wezelo van Trecht*, *Gerardus de Paveke*, Knapen, *Galo*, *Ansfridus Knyf*, *Gerfridus*, *Lankfridus*, *Gelperadus*, *Ensfridus de Munchem*, *Ulfgerus*, *Lubbertus*, *Werenboldus*; In alle haar tegenwoordigheyd hebbe ik t'eenemaal geen Graaf, of Advocaat in de voorsz Hoeve, en hare Bruykers eenige macht toegestaan, als alleen de voornoemde Proosten der voorsz Kerken, ende hare Pachters en Bou-lieden, die sy aldaar hebben gestelt, Actum in 't openbaer, in 't jaar ons Heeren 1108. de 1. Indictie den - - - Augusti, Regerende *Heindrik de* V. en Presiderende in de Heylige Roomsche Kerke *Paschalis*.

Den gemelten *Gijselbertus*, Heer van Cats, floreerde ten tyde van *Floris de Vette*, Grave van

Hol-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Holland en Zeeland, en ſtierf anno 1123. nalatende een Soone, genaamt

FLORENS, Vry-heer van Cats, wert vermelt anno 1203. in ſeker Tractaat van Vrede, gemaakt tuſſchen den Hertog van Lottringen en Brabant, en *Dirk*, Grave van Holland en Zeeland, in 't nederleggen van den Oorlog tuſſchen haar beiden ontſtaan, en ontſlaginge van den gemelten Graaf van Holland, by den gedagten Hertog van Lotteringen gevangen; volgende Extract van dien hier agter onder de Letter A. Hy liet na

GOSUINUS, Vry-heer van Cats, wert vermelt anno 1223. in de Keure, by Grave *Floris*, Vader van Konink *Willem*, aan de Stede van Weſtkappelle gegeven, waar van het Sloth aldus luyd:

DErhalven hebben wy deſe Keure van de vryheyt, dewelke wy geſwooren hebben de Burgers van Weſtkappel, van ons en onſe naarkomelingen eeuwig te onderhouden, tot beveſtinge van deſelve, met byſettinge van onſen Zegele doen corroboreren, daar onder geteykent die by deſe confirmatie geweeſt zyn, welkers namen zyn deſe: *Baldwinus*, Grave van Benthem, *Wilhelmus van Egmonde*, *Jacobus Caſteleyn* van Leyden, *Hugo van Naaldwijk*, *Barth.. Bloete*, *Giſelbertus vander Horſt*, *Goſuinus van Cats*, *Hugo van Vloete*, en *Rutgardus*, Ridderen; Gegeven en gedaan in Middelburg, door handen van *Balduwijn den Schryver*, in 't Jaar onſes Heeren Menſch-werdinge 1223. in de Maant van Mey.

Hy was eerſte Edele van Zeeland, en alleen repreſenterende de Ridderſchap van die Provincie; en liet na

GEROLPHUS en HENRICUS, Vry-heeren van Cats, Heeren van Duyveland; hebben geflorcert anno 1258. blykende by het Tractaat van Alliantie en Manifeſt of Denuntiatie van Oorlog en aſſiſtentie, waar van de præmiſſen luyden als volgt:

U*Niverſis præſentes Literas inſpecturis*, Gerulphus *&* Henricus, *Milites* de Cats, *ſalutem, & omne bonum; Noveritis, quod nos Cariſſimo Domino noſtro* Henrico, *Duci Lotharingiæ, & Brabantiæ, quem Domina* Aleidis, *relicta Domini* Iohannis de Aveſnis, *Conſanguinea noſtra, ſecum elegit ad gubernandam terram Hollandiæ & Zeelandiæ, prout in litteris ſuper hoc confectis plenius continetur, præſtito juramento, bona fide promiſimus, quod eidem Domino noſtro Duci, in negotio dictæ gubernationis, conſilio, auxilio, & favore fideliter adſiſtemus, quouſque filius Domini* Wilhelmi, *olim Regis Romanorum, bonæ memoriæ, perveniat ad ætatem. In cujus rei, &c. Datum in Duvelandia, anno Domini* 1258. *die Martis ante Aſcenſionem Domini. Dat is: Geerlof* ende *Henrik van Cats*, Ridderen, ſaluyt, ende alles goets; alle die de tegenwoordige Brieven ſullen ſien. Gy ſult weeten, dat wy onſen alderliefſten Heer *Henrik*, Hertoge van Lotharingen, en van Braband, den welken Vrouwe *Aleidis*, naargelaten Weduwe van Heer *Johan van Avennes*, onſe Bloetverwante, verkooren heeft, om nevens haar het Land van Holland en Zeeland te regeeren, gelijk in de Brieven daar over gemaakt, breder is begrepen, met geſtaafden eede ter goeder trouwe belooft hebben, dat wy den ſelven onſen Heere den Hertoge, in de ſake van het voorſz Gouvernement, met raad, hulpe, en gunſte trouwelijk ſullen adſiſteren, tot dat de Soone van Heer *Wilhelm*, wylen Roomſch Konink, goeder memorie tot ſyn Jaren ſal zyn gekomen. Tot welkers ſake, &c. Gegeven in Duyveland, in 't Jaar des Heeren 1258. des Dingsdags voor Hemel-vaarts-dach.

Al waar dan te noteren ſtaat, dat *Aleidis* nagelaten Weduwe van Heer *Johan van Avennes*, haarluyder *Bloetverwante* genaamt werd; *Hendrik van Cats* voorſz liet na *Dirk van Cats*, *Johan van Cats*, en *Gerlof van Cats*, alle drie ſonder oir geſturven, maar werden deſelve vermelt in ſeker oud Manuſcript Extract uyt een oude Chronyque van Vrankrijk, Vlaanderen, Holland en Zeeland, eertijds beruſt hebbende onder Heer *Anthonis van Aamſtel van Mijnden*, Heer tot Cronenburg, en de laatſte in 't byſonder in ſeker accoord tuſſchen den Grave van Zeeland ter eenre, en de Edelluyden van 't ſelve Land ter andere zyde, beroerende de Thienden, die ſy te voren in Pachte gehad hadden van die van 't Capittel van St. Pieter tot Utrecht, volgende onder de Lett. B. *Gerolphus van Cats* den oudſten liet na eenen ſoone, genaamt

NICO-

NICOLAAS VAN CATS, Vry-heer van Cats, Catshouk, oude en nieuwe Cats, Catsrak, Emelisse en Welle, den Eilande van Duveland, en den Lande van Cats-sant, Ossendrecht, Lopik en Boerepas, Gouverneur en Favorijt van Graaf *Floris* van Holland en Zeeland, mitsgaders Veldoverste en Capiteyn Generaal van Koning *Willem*; Dus wert van hem vermelt by *Wilhelmus Procurator*, in de Chronijke van Schriverius, op 't jaar 1282.

SO ging dan het Heirleger der Hollanders, en der Zeeuwen seer swaar met Wapenen beladen, van de plaatse der Schepen af, al vechtende, en de Vyand vervolgende, (dat met waarheyd gesprooken word) omtrent twee mijlen voorwaarts, en van gelijken alsoo veel wederom; watter nu op die reyse geschiet is, sal ik soo kort verhalen, als ik kan. Dit is dan een sware tocht geweest, en voornamelijk om de suspicie, die daar was van verraat; want de rest van den Adel en hadde geen goeden moet op den Ridder *Niclaas van Cats*, die als nu den Opsiender vanden Graaf was, en na wiens ordonnantie alle dingen gedaan wierden, &c.

En seer aanmerkelijk by *Beka*, onder *Iohannes de I.* de XXXIX. Bisschop van Utregt.

WElcke partyen dus onderlingh qualijck accorderende, soo is *Niclaes van Catze*, Ridder, hebbende als noch de Vooghdye vanden Jongen *Floris*, Lants-Heere van Hollandt, maar met vyf-hondert gewapende Mannen naer Uytrecht getrocken, ende heeft met Hamers en Bylen de deuren der Poorten aen stucken geslagen, ende sittende op den Richter-stoel in 't midden van de Stadt, heeft hy veerthien hondert Persoonen uyt de Stad gebannen, ende alle de Regieringe vande Stad, als macht hebbende, geset ende geordineert naer het welbehagen sijnes willens.

En eindelijk by *N. Emdius*, Heer van Haamstede, in sijn 2. Boek het 16. Capittel.

KEyser *Willem* sijnde in 't midden van sijn Jaren, ende den loop van sijn geluk te vroegh uyt dese Wereldt gehaeldt, soo heeft *Floris* sijnen Soon de vyfde van die naam, de Regeringe van Zeelandt, Hollandt, ende Vrieslandt aengevaert, door sijnen Vaderlijcke glorie des te doorluchtiger; den welcken als hy met eertitulen niet konde te boven gaen, sulx met feyten heeft geweest. Want de kindtsche jaren vanden nieuwen Prince den Edelen man *Nicolaes van Catze*, Ridder uyt Zeelandt (die Utrecht met verscheyde questien gequelt werdende, de ruste ende Regieringhe hersteldt hadde) gerecommandeert sijnde, waren met alle ornamenten van weetenschappen ende Exercitien onderwesen.

Hy was Heere der Steden Goude en Schoonhoven, mitsgaders den Lande van dien, nu genaamt het Land van Belois, en werd van hem vermelt in twee verscheide Privilegien hier agter volgende onder de Letters C. en D. als mede in sekeren Brief van Keiser *Rudolf*, waar by deselve de Edelen van Zeeland gepriviligeert heeft, dat sy de bede in Zeeland heffen souden voor den Grave van Holland, van welke bede die Edelen altijd een derdendeel af houden souden, en den Prince twee derdendeelen; welken Brief is in 't Latijn gecopieert op de Register-kamer van Holland in den Hage, *Lib. E. capit.* 41. *fol.* 45 en staan aldaar dese woorden: *Nobilibus Viris Joanni de Renesse, Theodorico, Domino de Brederode, Wolfardo, Domino de Borssele, Joanni, Domino de Maalstede, Hugoni, Domino de Cruningen, Florentio de Borland, Nicolao de Cats, eorumque fautoribus. Datum Erfordiæ octavo idus May, anno Regni sui XVI.* 't welk was in 't jaar 1290. Hy liet na by sijn Huysvrouwe,

Niclaas van Cats, volgt.

Gijsbert van Cats, Knape, vermelt anno 1305. in eenen Brief van Heer *Jan van Arkel*, van 't Waterschap des Lands van Culenburg, boven den Diefdijk met de Sluysen op de Linge, te vinden in *Kemps* Beschryvinge van Gorcum fol. 48. en 59.

Renger van Cats, welke een soon hadde, genaamt *Matthijs*, vermelt in seker Hantvest van Graaf *Willem*, voor de Stad van Dordregt, van den jare 1322. alwaar in 't einde aldus staat:

ENde dit hebben wy gedaen by Rade onses Raits, ende dier over waren Dats te weten: Heer *Pieter vander Lecke*, Heer *Symon van Benthem*, Heer *Daniel vander Merwede*, Ridders, *Mathijs Rengen* Soon, *Jan van Polanen*, en *Willem*, ons Kamerlincx, Knapen; Ende om dat wy willen, dat alle dese

voorsz pointen vast en gestade blyven sullen tot eeuwigen dagen, ende wel gehouden worden van ons, ende van onsen Naerkomelingen; Soo hebben wy desen Brief bezegelt met onsen groten Zegel. Gedaen in 't jaar onses Heeren M. CCC. en XXII. des Vrydaeghs nae Sinte Bartholomeus dagh.

NICOLAAS VAN CATS, *Nicolaas* soone, Heer van Cats, Catshouk, oude en nieuwe Cats, Catsrak, Emelisse en Welle, Burggrave der Stad Goude, Schoonhoven, en den Lande van dien, Heere van den Eilande van Duyveland, en den Lande van Cats-sant, van Ossendregt, Lopik, en Boerepas; haddete wyve *Catharina*, dochter van *Gillis van Baarsdorp*, *Dankerts* soone, volgens extract of copye authentijcq uyt de Leen-kamer van Holland, onder de Letter E. Hy wert vermelt in het Tractaat van Peis, gemaakt tusschen Graaf *Floris* van Holland, en *Johan*, Bisschop van Utregt; ook in seekere uytsprake van den Stapele der Stad Dordrecht, by Brieven van den gemelten Bisschop, beide volgende onder de Letters F. en G. Hy wan, behalven een soone *Hendrik*, en twee dogters *Aagt* en *Elisabet*, nog een soone genaamt,

WILLEMAN VAN CATS, Ridder, Heer van Cats, Catshouk, oude ende nieuwe Cats, Catsrak, Burggrave der Stad Goude, Schoonhoven, ende den Lande van dien, van den Eilande van Duyveland, ende den Lande van Cats-sant; Hy leefde anno 1340. ende liet na,

RENGER VAN CATS, Heer van Cats, Catshouk, oude en nieuwe Cats, en Catsrak, Burggrave der Stad Goude, Schoonhoven, ende Lande van dien, Heer van den Eilande van Duyveland, en den Lande vau Cats-sant, Rentmeester Generaal van Bewesterschelt, anno 1372. en van Beoosterschelt, anno 1366. Raatsheer van 't Hof van Zeeland; hy troude *Agatha van Borrendamme*, en wan daar by,

Lieven van Cats, volgt.

Willeman van Cats, Ridder, troude *Henrica van Rodenburg*, Vrouw van Weldamme, en stierven sonder oir; hy wert vermelt in de fondatie eener Cappellerje, by hem op het Autaar van 't H. Cruyce gefondeerd, tot drie Missen, naar getransfereert op het Autaar van S. Sebastiaan, en de confirmatie van dien, beide volgende onder de Letters H. en I.

Heilwich van Cats, troude *Hendrik van Hameyde*, Heere van Abele, gekomen uyt Henegouwen; sy werd vermelt in de fondatie van eene Canonyx provende tot Zierixzee, als volgt:

INden name ons Heeren Amen, kondig sy allen luyden, die desen brief sullen sien, of horen lesen, dat wy *Heylwich*, Vrouw vander Abeele, en *Boudewyn Waddins* Soone, Priester Canonyck in Sinte Kathelynen Kercke ten Bryele, by onsen gesonden lyve, met goeden voorsijne wetende, ende wel beraden, met onsen vryen-wille, in die eeren Godts, *Maria* sijne Moeder, S^te^. Lievens, S^te^. Kathelynen, des Heylichs Cruycen, en allen Heyligen Godts, om Zaligheyt onser Zielen, ende in verlatenissen aller onser sonden, onser Vaderen, onser Moederen, Susteren, en Broederen, en anderen Zielen, ende om te houdene, en te volbrengen *Renger Willemans* Soone Testament, ende uytterste wille, ende voor haare alle Zielen, die ons Godt gedaen hebbe, gefundeert, gesticht, gemaeckt, ende vergift hebben met sulcken Landen, Renthen, en Goeden, als hier na geschreven staet, eene Canonycx provende eeuwelijck te staene in S^te^. Lievens Kercke in Zierickzee der voorschreven provenden eeuwelijck te blyvene, en te volgen,

Inden eersten, geve ik Vrouwe vanden Abeele voorsz tot de voorsz Canonycx provende vive outschilden van Gent, en achtendalve grooten s'jaers, te nemen uyttren huyse, en erve, dat *Claeys Soeteman* nu beseten hebt aen die Corenmarkt, leggende binnen dese Lantgemercken, *Hughe Welle* voorsz *Heynrick* Soone Oost af, die Vroone Zuyt af, *Jan Lievens* Soone die Vischkooper West af, en die havene Noort af, desen voorsz Erfpacht te betalen alle Jare die een helft totte alle Bamisse, en die ander helft tot allen Paessche.

Item ses grooten, en twee Ingelssen ponden s'jaers tot eenen brande in *Lysbeth Huygh Coolen* Dochter Hofstede, liggende in de post-strate binnen desen Lantmercken; *Jan Gillis* Soone Oost af, *Cooman Hallincx* Zuyt af, *Langhe Martyne* West af, en die Strate Noort af, te S^te^. Jans misse mid Somer.

LIEVEN VAN CATS, Ridder, ſoone van *Renger van Cats*, en van *Agatha van Borrendamme*, Heer van Cats, Cats-houk, oude en nieuwe Cats, en Catsrak, Burggrave der Stad Goude, Schoonhoven, en den Lande van dien, Heer van den Eilande van Duyveland, Cats ſant en Symonskerke; Hy hadde te wyve eerſtelijk *Ermgard vander Maalſtede*, en ten tweeden *Margareta van Toorne*; wert vermelt in ſekere fundatie van een Canonnix Provende, in St. Lievens Monſter tot Zierixzee, by hem gedaan anno 1398. hier agter volgende onder de Letter K. hy liet na van 't eerſte bedde,

Laurens van Cats, volgt.

Uyt het twede bedde,

Pieter van Cats, troude *Cornelia van Botlant*, en wan *Catharina van Cats*, Huyſvrouwe van *Hugo van Bergen* in Kermerlant, Heer tot Brouwershaven, Raad van Hertogh *Philips van Bourgondien*, welke wan 1. *Anthonis van Bergen* ongehout geſtorven. 2. *Cornelia van Bergen*, troude *Pieter van Tuyl*, Heer van Zerooskerke, en wan *Iacob van Tuyl van Serooskerke*. 3. *Badeloge van Bergen*, troude *N. van Borſſele*,

LAURENS VAN CATS, bygenaamt *de Ryke*, ſoone van *Lieven van Cats*, en van *Ermgard vander Maalſtede*, was Heer van Wolfaartsdijk, Cats, Catshouk, oude en nieuwe Cats, en Catsrak, Heer van den Eilande van Duyveland, en den Lande van Cats ſant, mitsgaders van Symonskerke en Brouwershave; troude eerſt *Eliſabeth van Heenvliet*, Vrouwe van Cattendijk; dede daar na een tweede Huwelijk, dan van wat name of geſlagte, is onbekent; Hy wan by ſijn eerſte Vrouwe,

Ian van Cats, Ridder, getrout met *Eliſabeth van Borſſelen*, Vrouw van Souburgh, was Heer van Simonskerke, en van Brouwershave, Raad vanden Hertogh van Bourgondien; hy wan *Maria van Cats*, getrout met *Adriaan van Borſſelen*, Heer van Brigdam, Duyvelant, Ridder; ſy was Vrouwe van Souburg, en ſtervende ſonder oirs, maakte by Teſtamente Souburg aan Heer *Adriaan* voornoemt.

Iacob van Cats, volgt.

Lieven van Cats, hadde een doghter van *Poppe Hayman*, en wan 1. *Anthonis van Cats*, getrout met *Eliſabeth van Mateneſſe*, *Huberts* dogter, by dewelke hy wan *Maria van Cats*, getrout met *Claas van Ruyven*, dochter van *Willem van Ruyven*, en van *Agnes van Rietwyck*; Hy was Rentmeeſter en Balliu van Kermerlant, en Schout van Haarlem, en wert anno 1492. aldaar van de raſende gemeinte op't Stathuys doot geſlagen, welke ſijn Lichaam gekapt hebbende 't ſelve ſijn Huys-vrouwe toe ſchickten, haar doende ſeggen, *Vroutje van Ruyven, deſe boutjes ſuldy kluyven.* 2. *Cornelia van Cats*, troude *Arnout van Moermont van Haamſtede*, by dewelke hy wan *Witte van Haamſtede*, getrout met *Maria van Cruningen*, *Huberts* dochter, en wan verſcheide kinders.

Wolfart van Cats, hadde te wyve *N. van Sabbingen*, dochter van *Reimer van Sabbingen*, en wan 1. *Laurens van Cats*, ſtierf jonk. 2. *Anthony van Cats*, die te wyve hadde *N. van Bol*, Vrou van 's Gravenpolder, dochter van *Willem van Bol*, Rentmeeſter van Zeeland Beooſterſcheld; hy liet na *Lieven van Cats*, ſonder oir, en *Adolph van Cats*, Heer van 's Gravenpolder, die troude *N. vander Strange*, dochter van *Hendrik vander Strange*, tot Bergen op Zoom, by dewelke hy na liet *Willem van Cats*, ſtierf ongehout, en *Lieven van Cats*, hadde eerſt getrout ſijn nigte *Machtild van Cats*, dochter van *Willem van Cats*, en van *Maria van Bruelis*; daar na *Catharina Rijkerts* tot Gent; hy was Heer van Simonspolder, woonde tot Cappelle in Zuyt-beveland, op het Huys te Maalſtede, en wan by de laatſte Vrouw, *Adolph van Cats*, die te wyve hadde *Maria Cocx*, dochter van *Boudewyn Cocx*, Procureur Generaal tot Mechelen. en wan *Lieven van Cats*, ſtierf ongehout. 3. *Maria van Cats*, hadde eerſt getrout *Arent van Sweten*, Heer van Leyenburg en Loenderſloot, ſoone van *Dirk van Sweten*, en van *Johanna*, Erfdochter van Leyenburg, uyt den Huyſe van Arkel; ten tweeden *Herpert van Foreeſt*, *Willems* ſoone, beide volgens Huwelijxe Voorwaarden, onder de Letters L. en M.

Haze van Cats, hadde te man *Philips van Waſſenaar*, Ridder, Heer van Voorburg, Rentmeeſter Generaal van Noorthollant, Sone van *Jan van Waſſenaar*, Heer van Voorburgh, en van *Maria van Egmont*.

Van ſijn twede Huwelijk.

Cornelis van Cats, Prieſter en Canonik in de Collegiale Kerke van St. Levins binnen Zierixee.

Margareta van Cats, hadde te man *Niclaas van Welle*, als blijkt by ſekere Huwelijkſe Voorwaarden tuſſchen *Ian van Haamſtede*, en van *Moermont*, en *Avezoete Levin Claas* dochter, van den jare 1485. alwaar mede compareerde *Cornelis van Cats*, in qualiteyt als oom van de voorſz *Avezoete*; ſy lieten na *Lieven van Welle*, genaamt *Cats*, troude *Catharina van Campen* in Gelderland, en daar na *Barbara van Schengen*, *Louis* dochter, en wan by de eerſte Vrouwe, 1. *Claas van Welle van Cats*, was Caſtelein ter Goude, troude *N. van Cuyck*, en wan *Catharina van Welle van Cats*, getrout met *Gelein van Haverskerke*, en *Levina van Cats*, troude *Ian Micault*, Ridder, Heer van Indevelden 2. *Avezoete van Welle van Cats*, troude eerſt *Ian van Heemſtede*, en naderhand *Cornelis van Botlant*. 3. *Petronella van Welle van Cats*, troude *Gillis Colijn* uyt Vlaanderen; By de twede *Ian van Welle van Cats*, welke troude *Agatha van Loze*, en procreërde 1. *Pieter van Welle van Cats*, Marſchalk van Montfoort, troude *Maria van Ekke*, uyt het Land van Gelre, en wan *Ian van Welle*

van

van Cats, mede Maarschalk van Montfoort, die by sijn Huysvrouwe *Iaquelijne de la Sany*, na liet *Engelbregt van Welle van Cats*, *Pieter*, *Marcus*, *Anna*, en *Catharina van Welle van Cats*. 2. *Adolph van Welle van Cats*, troude *Maria van Ekke*; hy was Marschalk van Montfoort na sijn broeder, doch liet geen kinders na. 3. *Claas van Welle van Cats*, troude een dochter van den Grave van Swartsenburg, en wan *Leendert van Welle van Cats*.

JACOB VAN CATS, Ridder, soone van *Laurents van Cats*, ende van *Elisabeth van Heenvliet*, Heer van Cats, Catshouk, oude ende nieuwe Cats, ende Catsrak, Heer tot Simonskerke, en Brouwershaven, was anno 1447. Raatsheer in den den Hove van Holland volgens Commissie van *Philips van Bourgondien*, onder de Lett. N. troude *Margareta Oem van Wijngaarden*, dochter van *Godschalk Oem*, Heer van Wijngaarden en Ysselmonde, Rentmeester Generaal van Zuytholland, en van *Margareta van Aikemade*, *Floris* dochter, volgens Huwelijkse Voorwaarden onder de Letter O. Sy hebben t'samen gefondeert de Kapelle in 't Klooster van de Jacobynen in den Hage; Lieten na

Jan van Cats, Ridder, Castelein vander Goude; hy was anno 1481. met den Stadhouder van Holland in den Stryd van den Bisschop tegen die van Utregt, hadde getrout *Margareta van Reimerswaal*, en wan I. *Philips van Cats*, getrout met *Petronelle van Moerkerke van Praat*, dogter van *Lodewijk van Praat van Moerkerke*, Heer van Karnis en Barendregt, en van *Catharina van Egmont*, stierf sonder oir; sy troude naderhand *Herman van Bronkhorst*, Heer van Batenburg en Steyn, by dewelke sy thien kinderen na liet. II. *Margareta van Cats*, Huysvrouwe van *Iohan Peters*, Ridder, President van den hogen Rade te Mechelen, en wan 1. *Catharina Peters*, *alias Cats*, troude *Jacob Begge*. 2. *Charles Peters*, *alias Cats*, hadde twee Huysvrouwen, eene van *Potelberge*, by dewelke hy wan *Francois Peters*, *alias Cats*; en d'andere van *Steeland*. 3. *Margareta Peters*, *alias Cats*, getrout aan een van *Roslin*. 4. *Francois Peters*, *alias Cats*, getrout aan een dogter van *Schenge*, by dewelke hy wan *Françoise Peters*, *alias Cats*, getrout met den Heer *van Houttain*, Heer van Wayenburg. 5. *Ieronimo Peters*, *alias Cats*.

Iacob van Cats, volgt.

Lieven van Cats, troude *Clara van Borssele*, stierf sonder oir.

Laurens van Cats, Ridder van Pruyssen.

Adriaan van Cats, tot Utregt verslagen anno 1483. Hy wert met *Iacob* en *Ian* sijne broeders vermelt in 't verhaal van 't innemen der Stad Utregt, alwaar Bisschop *David* van Utregt gevangen wierde, beschreven by *Gouthoven* in sijne Chronijke, hier achter te sien onder de Lett, P.

Cornelia van Cats, troude *N. van Egmont van Ysselsteyn*, Bastart soone van den Grave van Buren, geheten *Alblasserdam*.

Elisabeth van Cats, troude eerst *Floris van Cralingen*, soone van *Gijsbert van Cralingen*, en van *Simontje van Teilingen Dirx* dochter, by dewelke hy wan *Gillis van Cralingen*; *Machtild van Cralingen*, Nonne tot Rynsburg; en *Agnes van Cralingen*, Nonne tot Koninxvelt. Ten tweeden, *Adriaan vander Does*, soone van *Dirk vander Does*, en van *Elisabeth van Mathenesse*; Hy was anno 1481. Rentmeester van de Abdye van Rynsburg, en stierf anno 1502. nalatende *Dirk vander Does*, Heer in Kattendijk en Stavenisse, Dijkgraaf en Balliuw van Rijnland, en *Elisabeth vander Does*, troude eerst *Ian Ruygrok vander Werve*, daar na *Willem van Rommerswaal*, Balliuw van Rotterdam.

Barbara van Cats, Religieuse, begraven in de Kapelle van Cats ten Jacobynen in den Hage.

JACOB VAN CATS, soone van *Jacob van Cats*, en van *Margareta Oem van Wijngaarden*, was Heer van Cats, Catshouk, oude en nieuwe Cats, Balliuw van Zierixzee, Opper-dijkgraaf van Schouwen, Kamerlink van den Hertog van Bourgondien, wierd Ridder geslagen van Koning Maximiliaan te Dordregt, anno 1486. en verkreeg twee jaren daar na, van den gemelten Koning *Maximiliaan*, alle de goederen leggende in de Stad van der Goude, en toebehorende de ongehoorsame Ondersaten en Inwoonders van Rotterdam, gelijk seer aanmerkelijk te sien is uyt den Brief daar van gegeven, en hier agter volgende onder de Letter Q. Hy hadde te wyve *Elisabeth van Ruyven*, dochter van *Willem van Ruyven*, en van *Agnes van Rietwijk*; haar broeder *Claas van Ruyven*, was getrout aan *Maria van Cats*, *Anthonis* dochter, hier boven gemelt; *Iacob van Cats* voorsz, liet na

Willem van Cats, volgt.

Iacob van Cats, Ridder van de Duytse Ordre in Pruyssen, en aldaar sonder oir gestorven.

Catharina van Cats, hadde getrout *Ysbrand van Schoten*, sone van *Ian van Schoten*, en van *Agnes van Mathenesse*, en wan *Catharina van Schoten*, Vrouwe in 't Witte-vrouwen Clooster tot Utregt, alwaar sy anno 1576. stierf.

Anna van Cats, troude *Costijn Ruygrok vander Werve*, sy stierf anno 1527. hy anno 1554. nalatende *Helena Ruygrok vander Werve*, getrout met *Willem van Immersseel*, Ridder, soone van *Willem van Immersseel*, Ridder, Burgemeester tot Antwerpen, en van *Maria Draak Willems* dogter.

WILLEM VAN CATS, Ridder, soone van *Ian van Cats*, en van *Elisabeth van Ruyven*, Heer van Cats, Catshoek, Catsrak, Capelle, Biesselingen, Simonspolder, Admiraal van Zeeland, Balliuw van der Goes; wert vermelt in de Cronijk van de Graven van Zeeland, fol. 365. als volgt:

Bin-

BInnen den selven Jare 1502, quam Hertog *Philips* in Zeelant, en sat tot Middelburch in de Abdye, ten hoogen Vierschare, met die Mans-mannen van Zeelant, dewelke waren *Anthonis Henricx van Wissenkercke*, *Joos vander Hooge*, *Jacob van Domburch*, *Pieter Block van Iesekerdamme*, Hendrick *Willems van Gripskercke*, *Wisse Jacobz. van Somersze*, *Willem van Cats*, Hen*drick Crabel*, *Adriaan Poppenz vander Hayman*; en Hertog *Philips* sat selve van half Meye, tot den ommegank van Middelburg toe, in de Abdye te rechte, om Iustitie eenen yegelijcken te administreren, waar deur veel dootslagers uyt 't Landt van Zeelandt ruymden, maar daar werter twee metten sweerde geexecuteert in sijn presentie en tegenwoordigheyt,

En noch by den deselven Autheur fol: 378. als volgt:

IN 't Jaar M. D. IX. den twee-en-twintigsten dach van Wedemaant, op Marien Magdalenen avont, quamen op Arnemuyen aan vijfthien hondert Engelsche Krychs-knechten, en toogen in Gelderlandt, den Prince ten dienste (overmits dat die Geldersche onse Vyanden waren) door die Stadt van Venloo, maer sy enbedreven niet veele, daer van sy den twintichsten Novembris wederom gekeert, en alsoo na Engelant gevaren zyn. In desen tocht waren veel Edelen uyt Zeelandt, Heer *Floris van Egmont*, Heere van Iselsteyn en van S^te^. Maertensdyck, Heer *Vranck van Borsselen*, Heere van Cortgeene, die Heerschappen van Cats, als Joncker *Philips van Cats*, *Willem van Cats*, *Adolph van Cats*, en *Lieven van Cats*, en Jonker *Henrick Cornelis van der Veere*, met meer andere.

Hy hadde getrout *Maria van Bruelis*, dochter van *Anthonis van Bruelis*, gesptoten uyt de Graven van Henegouwen, en van *Avezoete van Vronesteyn*, volgens Huwelijkse Voorwaarden gepasseert op den Huyse van Vronenburg, en hier na volgende onder de Letter R. Sybragt hem ten Huwelijk verscheide dotale goederen, als hier na te sien is onder de Letter S. en lieten te samen na.

Anthonis van Cats, volgt.

Jacob van Cats, troude eerst *Gijsberte van Schoten*, dochter van *Gijsbert van Schoten*, en van *Iohanna van Schagen*, by dewelcke hy wan *Agnes van Cats*, die te man hadde *Michiel Everwijn* van Gent, en wan kinders; sy stierf tot Oostende anno 1604. waar na hy ten twedenmaal troude *Maria van Egmont van Merestein*, dochter van *Albert van Egmont van Merestein*, en van *Anna van Foreest*, *Herperts* dochter, en wan *Ioost van Cats*, sonder oir, en *Maria van Cats*, Religieuse ter Lee.

Machtild van Cats, troude *Lieven van Cats Adolphs* soon, haar neve.

ANTONIS VAN CATS, Ridder, soone van *Willem van Cats*, en van *Maria van Bruelis*, Heer van Cats, oude en nieuwe Cats, Catsrak, Capelle, Bieselingen, Simonspolder, Bruelis, Raad in den Hove van Holland, troude *Maria van Coulster*, dochter van *Abel van Coulster*, Ridder, en van *Maria Longijn* tot Brussel, volgens Huwelijkse Voorwaarden onder de Letter T. hy stierf anno 1573. nalatende.

Willem van Cats, volgt.

Abel van Cats van Bruelis, troude *Charlotte Tuyl van Serooskerke*, dochter van *Philibert*, Heer van Serooskerke, sy stierf anno 1629. begraven in den Hage ten Jacobijnen; Sy lieten t'samen na 1. *Verus van Cats van Bruelis*, alsoo genoemt, om dat de Stad vander Veer hem op den Doop geheven hadde, troude anno 1620. *Geertruyt van Duvenvoorde*, dochter van *Arent van Duvenvoorde*, Dijkgraaf van Rhijnland, en van *Willemina van Mechelen* uyt Braband, en wan by deselve *Philibert van Cats* Heer van Bruelis, hadde getrout *Anna van Brederode van Wesenberg*, en wan een enigen soone *Pieter van Cats*, Heer van Bruelis, Maasland, Maaslandsluys, Oosthuysen, Veenhuysen, &c. 2. *Catharina van Cats*, troude anno 1625. *Ian van Hesse*, Heer van Piershil; sy stierf anno 1634. en is begraven in den Hage ten Jacobijnen.

WILLEM VAN CATS, soone van *Anthonis van Cats*, en van *Maria van Coulster*; Heer van Cats, oude en nieuw e Cats, &c. troude eerst *Maria de Fonseka*, Weduwe van den Admiraal *Louis Boisot*; daar na *Catharina Sandelin van Herenthout*; werd vermeld inde Chronyque van Boxhorn, onder de Edelen van Zeelant, fol. 467. als volgt.

HEt sijn Zeeuwen die haar mannelijke en staats-gewyse ende eendragtelijk opgeset hebben tegen de geweldige heerschappye van den Hertog van Alva, inden jare 1572. voor die twede reise met een besluyt vol moedts en liefde tot de vryheid, tegenstaande en schortende de uytvoeringe vanden geeysten Thienden en Twintigsten Penningh, waar over waren *Nicolaas de Castro*, van wegen de Geestelijkheid; *Adolph van Haamstede*, *Willem van Cats*

Cats, *Jacob van Serooskerke*, Heer van Wellant, *Adriaen van Domburg*, en *Maximiliaen van Borſſele*, van wegen den Adel, *A. van Campen* van wegen Middelburg; van wegen Zirixzee, *C. Adriaenſz.* van wegen Rommerſwale, *P. Levendale*; van wegen ter Goes, *A. Verbrugge*, van wegen ter Tolen, *C. Roels*; het ſijn Zeeuwen, Vliſſingers, die alle eerſt haren hals gewilligh het Spaanſe jok onttrokken, en den Spangiart het hooft geboden hebben.

Willem van Cats voorſz. wan by ſijn eerſte Huysvrouwe

Maria van Cats, troude eerſt *Hieronimus van Tuyl van Serooskerke*, *Philiberts* ſoone, dog ſonder kinderen; ten tweeden, *Gillis van Wiſſekerke*, Heer van Couwerven, by dewelke hy wan *Philips Willem van Wiſſekerke*, *Willem van Wiſſekerke*, *Jan van Wiſſekerke*, *Anna Maria van Wiſſekerke*, en *Magdalena van Wiſſekerke*.

Van het twede Huwelijk,

Theophilus van Cats, volgt.

THEOPHILUS VAN CATS, ſoone van *Willem van Cats*, en van *Catharina Sandelin van Herenthout*, Heer van Heilo, Coelſter, Oeſtdom, by Vonnis van den Hogen Rade van Holland, daar in geweſen tegen *Jacob van Duvenvoorde*, Heer van Warmont, troude eeſt anno 1618. *Deliana van Brederode* van Weſenberg, enige erfdochter van *Reinout*, Heer van Veenhuyſen, Spanbroek en Ooſthuyſen, Preſident van den Hogen Rade van Holland, Baanderheer van Weſenberg in Sweden, by gifte van den Koning, wanneer hy aan den ſelven in Ambaſſade was geſonden, en van *Adriana van Oldenbarnevelt*, *Johans* dochter; ten tweeden *Maria de Bye*, dochter van *George de Bye*, Threſorier Generaal der Vereenigde Nederlanden, en eerſte Rekenmeeſter in den Hage, en van *Maria van Almonde*, welke de laatſte Vrouws-perſoone van dat Geſlagte was; hy liet na by de eerſte,

Willem van Cats, geſtorven anno 1635. en begraven in 's Gravenhage in de Capelle als boven.

Catharina van Cats, getrout met *Albert van Raaphorſt*, Heere van Spanbroek, ſoone van *Hendrik van Raaphorſt*, de laatſte van dat Geſlagte, die tot Waſſenaar met de Wapenen begraven is, en van *Cornelia van den Ende*, *Jacobs* dochter; *Albert van Raaphorſt* voorſz was voor ſijn Vader geſtorven.

Geertruyd van Cats, ſtierf ongetrout.

Anna van Cats, troude *Pieter van Waſſenaar*, Heer van Sterrenburg, Colonel van het Regiment Gardes, Gouverneur van Willemſtad, ſoone van *Jan van Waſſenaar*, Heer van Duvenvoorde, en van *Clara de Hinioſſa*; hy ſtierf 1668.

Van het tweede Huwelijk,

George van Cats, volgt.

GEORGE VAN CATS, Heer van Coulſter, ſoone van *Theophilus van Cats*, en van *Maria de Bye*, troude *Juſtine van Naſſau*; en wan.

Willem Maurits van Cats.
Marie Pieternelle van Cats.
Anne Willemine Adriane van Cats.
Juſtine Theopheline van Cats.
Louiſe van Cats.

Het Wapen van Cats zyn drie Goude Ruyten, twee boven, en een onder, op een Velt van Sabel, in 't midden doorſneden met twee Baren van 't ſelve metaal.

Volgen nu de Stukken en Documenten hier boven geallegeerd en aengeweſen.

Lett. A.

IN den naam van de Heylige, en onverdeylde Drievuldigheyt, &c. kennelijk ſy eenen yder, die deſe Brieven ſien ſullen, dat daar verſchil is geweeſt, al van over lange tyden, tuſſchen *Henrik*, Hertoch van Lothringen, ſijne voorſaten, en tuſſchen *Dirk*, Grave van Hollandt, en ſijne voorſaten, van wegen het Land, gelegen tuſſchen de Maſe, en de Schelde; welcke twiſt op deſe middelen, door Raat van goede Mannen aan wederſyden ter neer geleyt is.

De Graaf heeft overgedragen in handen van den Hertoch de Stadt van Dordregt aan beyde de zyden van het water, Dordregtſwaerde, Hereſwaarde, Duſſen, en het geheele Landt tuſſchen Stryen en Waalwijk, tot het Landt toe van den Hertoch.

Doch dit voorſeyde Landt heeft den Grave gekregen in Leene van den Hertoch, en is ſijn Leenman geworden, en heeft geſwooren dat hy van dat voorſz. Landt wegen, in eygener Perſoon den voorſeyden Hertoch, als een Leenman ſijnen Heer ſchuldich is, dienen ſal tegen een yegelijk, uytgenomen het Ryck.

En Dordregt, Dordrechtſwaarde, Hereſwaarde, en Duſſen voorſz ſijn den Hertog, en ſijne Erven gegeven in recompenſe, voor dat landt naar Zeelandt toe ſtreckende, op het welke den Hertogh, ende ſijne Voorſaten altyd regt ge-

gepretendeert hebben tegens den Grave, en ſijne Voorſaten; En hier mede ſijn, en blyven doot alle twiſten, actien, en verſchillen, die ſy hier over tegens malkanderen gehadt hebben &c. &c.

Deſe Brieven ſijn gegeven op het Jaer 1302. in November; De getuygen daer toe van s'Graven wegen geroepen ſijn, *Rutger van Meerhem*, *Hugo van Voorn*, *Dirck van Altena*, *Gerard van Horſt*, *Willem van Theylingen*, *Simon*, *Ian*, en *Isbrand van Haerlem*, *Albert Baenjaert*, *Wouter van Egmont*, *Florents de Welle*, *Philips van Waſſenaer*, *Aernout*, *Henrick*, en *Ian van Ryſwyck*, *Dirck van Bokkel*.

Lett. B.

WY *Willem de Vrieſe*, Heere van Ooſtende, *Geerlof van Cats*, *Ian van Malſtede*, en *Gillis van Ooſtkercke*, Ridders; Allen den goeden Luyden, die deſen ſullen ſien, ofte hooren leſen, ſaluyt, met goede jonſte: Want onſer lieven Heere, Heer *Willem*, Grave van Henegouwe, van Hollandt, Zeelandt, en Heere van Vrieſland, alle die Thienden, die roerende waren vande Kercke van Ste. Pieters van Utrecht, met alle hare gerechten, en dat hem daer toe behooren mochte binnen Zeelandt, als omme ander goet, en mangelingen, en naerkomelingen, Graven in Hollandt gekocht heeft, en daer hy inne volkomelijcken, of in vreedelijcken beſitter af is; Waer by wy, en andere, die gene die Thienden, en recht houdende waren, al te ſwaerlijck in beladen waren; Want ſoo wanneer yemant daer af ſterft, dat die kinderen niet en wiſten hoe, of in wat manieren die Thienden behouden mochten, om datſe aen onſen Heere die Grave voorſz gekomen waren, om ſijnre genade daer mede te doene. Want hy ſijnre goede luyden ſchaden van ſijne Naekomelingen hier inne ontſach, en hy dit goet verwonnen hadde, niet om ſijne luyden te ontgoeden, maar om datſe hem meer trouwe ſchuldich ſullen weſen, en te dienen, en niet tegens hem te doene; ſoo hadde hy hier toe ontboden alle ſijne mannen van Beweſter-ſchelt, en namentlijck alle die geene, die van Thienden ſchuldich waren te houden, en dedet hen gratie, en gaf hen oorlof vier mannen daer toe te nemen, en te ſetten, harent wege macht te hebben, ſoo wat dat ſy ordonneren ſouden, hoemen die Thienden verſoecken ſoude, en al s'recht dat daer af roerende waren, en hoe verre dat men ſe in pachte ſoude houden, ofte aan onſen Heere die Grave voorſz verſtorven, daar ſy hen wel op beraden, en daar toe ordonneren, en ſetten ons uyren voornoemt; En daar wy ons wel daar naar op beraden metten meeſten, en vroedſten van den Lande, die van deſer Thienden mede houdende waren, en wy wel beraden langen tijt, den eenen dach naar den anderen, by ontruymen en gratie van onſen Heere den Grave voorſz, en by wille, en keure aller der geene die Thienden hier af hielden van hem; ſeggen in den Name ons Heeren al ſulcke ordonnantie, en recht, als men hier af eeuwelijck houden ſal in deſer manieren, als hier naar beſchreven ſtaet.

Inden eerſten ſoo wanneer yemant, die van deſer Thiende houdende is, ſtorvet, ſoo ſullenſe ſijn waerachtighe kinderen verſoeken aan onſen Heere den Grave, ofte aan ſijnen Rentmeeſter van Zeelandt, of aan den geenen, die den Rentmeeſter beveelt binnen Middelburch, ſonder alrehande argeliſt, by hem ſelven te verſoecken, of by Perſoonen die des machtich ſijn van harent wegen; En waert ſacke, dat de Rentmeeſter ſelf binnen Middelburch niet en ware, noch niemant van ſijnent wegen, dien hy bevolen hadde, ſoo ſouden ſy haar vertoogh doen voor den Abt van Middelburch, en voor hem gelijcke doen, of voor den Rentmeeſter ſelve ware, of voor den geenen die hy bevolen hadde: En dit verſoeck ſullen ſy doen binnen ſes Maenden naer des geens doot, daar die Thiende af ſchynt, in deſer manieren.

Is 't datter maar een wetachtigen Soone en blyve, die ſalſe alle verſoecken, alſoo groot, als ſy by den maten beloopen mach, binnen den voorſz tyt, elck gemet om twintich ſchellingen ſwaerte tournoyſch, gereet gelts, alſulcke payementen, daermen de beſte beede by betaelt in Walcheren.

En blevender meer wetachtige Soonen dan een, ſoo ſullen ſy alle de Thienden even gelijcke deelen, met even gelijcke verſoeck.

Ende en blevender geen wetachtige Soonen, ſoo ſou deſe die wetachtige Dochter even gelijcke verſoecken binnen de tijt voorſz, elck gemet om veertich ſchellingen payements voorſz; ende en blevender noch Soone noch Dochter van wetachtige geboorte, ſoo ſoudenſe die Wetachtige Broederen toekomende van die ſyde daar die Thiende af roerde, even gelijck verſoecken mogen, binnen den tyt voorſz elck gemet voor drie ponden payements voorſz.

En waert ſaeke datter noch Soone noch Dochter, noch Broeder, als voorſchreven is en bleve, ſoo ware de Thiende aan de Grave vryelijck verſtorven, om ſijnen wille daar mede te doen.

En op ſoo wie dat deſe Thiende verſtorve, ofte aanquame, waart dat hy ſe niet en verſochte binnen den voorſz termyne, ſoo ſoude de Thiende den Grave toebehooren, om vryelijcke ſijnen wille daar mede te doen ſonder yemants tegen ſeggen.

En ware dat eenige Thiende verſtorven, en quamen aan eenig Weeskint, dat onbejaart ware, en die recht gebooren Vooght van die kinde niet en verſochte die Thiende tot des kinds behoef, als hy ſchuldich ware te doen, ſoo ſoude die Grave, of ſijnen gewaerden Bode ſijn handt aan die Thiende ſlaen, en opheffen totter tyt, dat het kint bejaert ware; en ſoo ſoudet ſijn recht verſoecken mogen, binnen den tyt die daar toe geſtelt is in manieren, als voorſz is; En hier by ſal yegelijcke, die ſijn verſoeck gedaan hevet, betalen ſijn pacht allen Jare den Rentmeeſter van Zeelandt, ofte ſijnen gewaarden Bode, ofte den Abt van Middelburch, des den Rentmeeſter of ſijnen gewaerden Bode in Middelburch niet en waren, te betalen te Ste. Pieters dagh ingaende Oogſte, ofte veertien dagen daar naar onbegrepen; en ſoo wie des niet en dede, ſoo waren ſijne Thienden vryelijken aan den Grave gekomen.

En ſoo wie hare Thiende niet verſocht en hebben, noch geene Brieven daar af en hebben, die ſal daar noch Brieven af nemen, en verſoecken aan den Grave, ofte aen den geenen daart aan beſet is, binnen den tijt voorſz, en haren pacht betalen jaarlijcx, onder ſulcke penen, als die geene dieſe verſocht hebben, als hier voorſz is.

Voorts ſoo wanneer eenige Kercke binnen de palen van deſen Thienden open worde, ſoo ſullen die Ambachts Heeren gemeenlijck in deſen Ambachte open hebben eenen Perſoon, dies waardich is, den Grave voorſz met haren openen Brieven preſenteeren, en daar by ſal den Grave den geenen ontfangen, en die Kercke geven, en voorts helpen aan den Domprooſt, om die Kercke, en 't recht van die Kercke te krygen, alſoo verre als hy s'waerdicht, behouden al ſulcke gifte, en Ordonnantie, als die Grave gegeven heeft, en geconfirmeert is Ste. Pieters van Noortmonſter in Middelburch, en behouden die giften, ofte koop, die de Grave voor deſen dach vergiftet, verkocht hevet van deſe Thiende, binnen den wylen datſe aan hem verſtorven waren, die ſullenſe vaſte en geſtade blyven.

Voorts ſoo waart dat yemant om noet van Armoede ſijne Thiende verkoopen wilde den geenen, daar die op verſterven ſoude, naar de manier van deſen letteren voorſchreven, dat mag hy doen in de tegenwoordicheyt des Graven, of ſijnes Rentmeeſters van Zeelandt, en daar by ſal hy daar af den Grave, ofte den Rentmeeſter tot des Graven behoef betalen alſoo veele, alſoo hy ſchuldich ware te geven van verſoeck, of die op hem verſtorven ware. Maar wilde hyſe eenen anderen verkopen omme noot, als 't voorſchreven is, dat en ſoude hy niet doen mogen, ten ware by s'Graven genade, en gratie.

En deſe voorſz pointen alle, en elck byſonder, ſijn geordonneert, en gemaackt eeuwichlijck te houden, ſonder alderhande argeliſt; in kenniſſe, en dat wy willen, dat alle de voorſz ſtucken, die wy by s'Graven gehengeniſſe, en genade, en by wille keure van alle den geenen, die Thienden van hem houdende ſijn ordonneert, en geſet hebben, eeuwelijck vaſt, en geſtade blyven, ſoo hebben wy viere voorſchreven, deſer Letteren open bezegelt met onſen zegelen. En omme des meer kenniſſe, en ſterckheden, ſoo hebben wy gebeden onſen Lieven Heere, den Grave voorſchreven, eenen Religieuſen man, Heeren *Hendrick*, Abt van Middelburch; en Edelen luyden, en mogende Heeren, *Geerard*, Heere van Voorne, Burchgrave van Zeelandt, Heere *Wolfaart van Borſelen*, Heere van Sandenburch; Heere *Jan van Cruyningen*, Heere *Jan van Schengen*, en Heere *Henrick van Everingen*, Ridders, dat ſy dit mit ons zegelen; En wy *Willem* Grave van Henegouwe, van Hollandt, van Zeelandt, en Heere van Vrieſlandt, om dat wy deſe ſtucken voornoemt by onſe gehengeniſſe, en gratie hebben laten ſtellen, en ordonneren, en wy willen dat die alletyt geſtade blyven, ſoo hebben wy deſe Letteren met onſe Zegelen mede bezegelt. En wy Heeren *Geerard*, Heere van Voorne, Heere *Wolphaert*, en andere Ridders voorſz, om de voorſz luyde bede wille, en in meerder kenniſſe, en ſeeckerhede, hebben deſe Letteren mede open bezegelt met onſe zegelen uythangende. Gegeven en gedaan in den Jare ons Heeren 1315. des Dynsdaghs voor Ste. Gregorius dach.

Lett. C.

WY *Johan*, by der genaden Godts Biſſchop t'Uytrecht, maken kond allen luyden die jegenwoordich ſijn, ofte naemaals komen ſullen, dat wy hebben geſien eene hantveſte, bezegelt met des Graven Floris Zegel, daar Godt die Ziele of hebben moete, gantſch en gave, welſpreeckende, niet of gedaen, noch toe gedaan, ongevlekt, niet gekancelleert, ſprekende van woort tot woort alſoo hier nae volght geſchreven.

Wy *Florens*, Grave van Hollandt en van Zeelandt, maken kond allen den geenen, die deſe Hantveſte ſullen ſien of hooren leſen, dat wy met onſen vryen wille, en by Rade onſer Mannen, gegeven hebben eenen Edelen Man Heere *Nicolaas van Catſe*, Ridder, om ſonderlingen getrouwen dienſt, die hy ons gedaan heeft en noch doen mach, deſe vryheyt tot der Goude van vierdehalf hondert geerden langh vander halver Yſſel opwaarts te Brouckewaart, en vierdehalf geerden breet; Alſoo dat alle die geene, die binnen deſer vryheyt woonachtich ſijn, en Poorters ſijn, Tollen vry varen ſullen voor alle onſe Tollen door alle onſe Landt mit heuren eygene Schepen, en mit heure eygene goeden; voort ſoo hebben wy gegeven alle die geenen die binnen deſe Vryheyt ter Goude woonachtich ſijn, en Poorters, waert dat ſy eenen man ſloegen binnen heure vryheyt, en ſy borch ſtellen mochten voor thien pont Hollants, ofte dat heur goet thien pont Hollants waardich ware, dat menſe tot egeenen Rechten houden en mach, alſoo langhe den man den adem binnen heeft; Voort ſo hebben wy hem gegeven, dat menſe buyten heur vryheyt niet winnen en mach om eenigerhande Borchtochte te doen van Dootſlach, of van Leemte die geſchiet buyten heure vryheyt; Voort ſoo hebben wy onſe voorſz Poorters vander Goude gegeven dat ſelve rechte dat de Poorteren van Leyden hebben, en daar by ſoo wanneer die Schepen vander Goude beladen ſijn met Oordeele en met Vonniſſe, dat ſy heur recht halen ſullen, en verſoecken aen die Schepenen van Leyden. En al ſulck Recht als hem die Schepenen van Leyden wyſen, daar mede ſullen ſy volſtaan. Voort ſoo ſal ons die Poorters vander Goude dienen in onſer rechter Heerevaart mit vyf mannen op heure koſt, en om dat wy willen, dat deſe Vryheyt den Poorters vander Goude eeuwelijck, vaſt, en geſtade blyve, en onverbroocken van ons en onſe Naekomelingen, ſoo hebben wy hen deſe opene Hantveſten hier op gegeven bezegelt met onſe Zegele. Dit geſchiede in 't Jaar ons Heeren duyſent twee hondert en twee-en-ſeventich, des Dynsdagh naer Ste. Margrieten daghe.

En om dat wy *Johan* by der genaden Godts Biſſchop t'Utrecht voornoemt deſe Hantveſte geſien hebben, en wel hebben geexamineert als voor-

voorschreven is, Soo hebben wy onsen Zegele gehangen aan den voorschreven Brieve, ten versoecke van der goeder luyden vander Goude, doen dit geschiede, dat was des Donderdachs op St^e Pieter en St^e Pauls dach in 't Jaar ons Heeren duysent drie hondert en vyf-en-dertich.

Lett. D.

J*Ohannes* by Godts genaden Bisschop van Utrecht, alle den geene die desen tegenwoordigen Brief sullen sien, eeuwichdurende welvaren in den Heere. Alle de Werelt sy kond, dat om de verdiensten der deugdelijckheyt Heeren *Niclaas Catse*, Ridders, mitsgaders menichvuldighe diensten, die hy aan ons, en onse Kercke dickwils heeft te koste gehangen, en veelerhande periculen, en arbeyt sijns lyfs, en sijner goederen, die hy sich voor ons, en voor onse Kercke van Utrecht heeft onderworpen, wy den selven *Nicolaas* hebben gemaeckt onsen getrouwen Man, en der Kercke van Utrecht, en Vasal van onse eygene goederen aan hem door ons voldaan, en betaalt, en niet vande goederen onser Kercke geacquireert: Willende oock (sijne verdiensten sulcx vereysschende) by rade der Prœlaten der Kercke van Utrecht, en der selver Dienst-luyden, sijn Leen, ofte sijn Manschap van ons hem gegunt, amplieren, op dat hy uyt dese Beneficie te grager ontrent ons, en de Kercke van Utrecht den dienst soude amplecteren. Soo vergunnen wy den selven, dat *sijne luyden*, in de Stadt Schoonhoven wonende, door ons Landt van Utrecht, en te water, sonder Tollen, Pachten, en Vrachtlasten sullen mogen gaan en keeren. In getuygenisse welcker sake, Wy het tegenwoordige geschrifte met het Zegel onser Kercke van Utrecht, en Vasallen Heeren *Sueders van Apkoude*, Heeren *Sueders van Bosinchem*, en Heeren *Sueders* onsen Mareschalcks, Ridderen, gezegelt, den selven Heeren *Niclaese* gegeven hebben. Datum in 't Jaar des Heeren duysent twee-hondert tachtich St^e. Pauwels bekeeringhe. Lager stont, Gecollationeert tegen sijn Principaal, bezegelt met negen uythangende Zegelen, en accordeert: By my, en was onderteeckent †2. *Vander Hoef Jansz.* onderstondt: Geextraheert, en accorderende bevonden op den 1. Marty 1657. By my *Cornelis van Stralen.*

Lett. E.

W*Y Willem*, Grave van Henegouwen, &c. macken kond, &c. dat wy Heeren *Niclaase Costyns* Soone van *Cats*, en *Katherine* sijne Wyve, *Gillys* s'Heeren *Danckerts* Soone haar Vader ons gedaan hevet, en omme dienst die ons Heer *Niclays* voorsz. gedaan heeft, en noch doen sal, hem gratien gedaan hebben, dat sijn Ambacht dat hy nu ten wilen hevet in Cats, en in Emelisse en ten Wellen, en houdt jegens elf-hondert mete, na sire doot komen sal op sijne witachtige Soone, en storve hy sonder witachtige Soone, soo soude dit voorseyde Ambachte komen op *Aechten* en *Liezebetten* sijnen twee Dochteren die hy nu hevet bider *Catherina* voorsz, op elkenlijcke even veele, en die sullent van ons houden te rechten liene, waar ook dat sake dat *Katherina* sijn Wyf voor hem storve sonder Soone, en nae haar doot een ander Wyf name, daar hy Soone by wonne, die Soonen souden behouden al t'Ambacht, dat Heeren *Niclaase* voorseyd van sijnen Vader bestorven waare, en sijne twee Dochteren voorsz souden behouden al 't Ambacht dat hy seder sijns Vaders doot tot desen tijt toegekoft hevet, en hier by hevet hy ons geloift, dat hy sijne Dochteren voorsz niet mannen en sal, en sie by onsen wille, en waar dat sake dat hy 't dede buten onsen wille, soo soude dit Ambacht voorsz alsoo groot als wyt sijnen Dochteren voorsz beleit hadden, vrielijk aan ons komen; voord schelt hy ons quite van aldien gelde dat wy genomen hebben van *Gillys* borgen van Baarsdorpe, alse van sijne verboirnesse dat hy niet in Cipers en voere; voord sal hy ons quyten jegens die van Crayenen, en anders *Jans* des Rys Magen uyt Brabant, van hondert pondt Tornoys, alse *vander Voerd* Soone van *Jans* doet voorsz; voort sal hy ons quyten jegens Heeren *Janne vander Dussen*, en *Henrick Claas* Soone van *Cats*, alse van t'sestich pond tornoys, die sy in dat veerendeel hebben souden te moet Soone van *Jans* doot voorsz, en jegens die van Crayenen, en *Jan Persijn*, en *Haynrike van Cats* voorsz alse van t'sestich pondt tornoys, die sy in haar verendeel hebben souden te moet soene, en van allen desen stucken voorschreven soo sal hy ons open brieve leveren en van allen den anderen van quitantie, in orkonde &c. gegeven in Middelburgh des Donderdaeghs na Paeschen in 't Jaar ons Heeren 1321. lager stont, Geextraheert in de Leenkamer van Holland uyt het Register genaamt E.L.20.fol.34.verso. En is dese na Collatie daar mede bevonden te accorderen desen 14. April 1679. By my als Clercq ter voorsz Kameren en was geteykent *Johannes Buys.*

Lett. F.

W*Y Florens*, &c. Soo hebben wy geset den voorgenoemden Bisschop van Utregt, dese Borgen die hier na beschreven staan: *Willeman*, Heere van Horne, *Gijsbrecht*, Heere van Aamstele, *Ianne*, Heere van Rinesse, *Ianne*, Heere van Arkele, *Diderik*, Heere van Brederode, *Ianne*, Heere van Hoesdene, Heer *Hubregt van Everdingen*, *Hermanne*, Heere van Woerden, *Willame*, Heere van Strienne, *Aarnoude*, Heere van Herlaar, Heer *Willaam van Egmonde*, *Huyge*, Heere van Kruyningen, Heer *Ianne vander Maalstede*, Heer *Aarnoude vander Sluyse*, Heer *Aarnoude van Arkle*, Heer *Harpare van Haastrecht*, Heer *Aarnst van Vulven*, Heer *Hendrik van Amersfoorde*, Heer *Claas van Cruyningen*, Heer *Claas Persijn*, *Ianne van Rinesse*, Heere vander Goude, en Heer *Lambregt de Vriese*, Ridders; *Florens van Borssele*, *Claas van Cats*, *Ian van Hoeclem*, *Henrik van Rover*, *Philips van Wassenare*, *Philips van Groenevelde*, *Florens vander Wort*, *Daniel vander Merwede*, *Diederik van*

Santhorſt, *Gijsbregt van Rueel*, *William van Linſchoeten*, en *Ian van Linſchoeten*, Knapen, *Lambrecht vander Hoogerſtraten*, *Iacob*, Heer *Frederix* ſoone, Burgers van Utrecht, &c.

Lett. G.

WY *Ian*, by der genaden Godts Biſſchop van Utrecht, *Iacob*, by derſelver genaden Biſſchop van Zuden, *Niclaas*, by derſelver genade Abt van Middelburg, *Gerit*, Heere van Voorne, Burggrave van Zeeland, *Gwy van Vlaanderen*, Heer van Putten, *Pieter*, Heer vander Lekke, *Gijsbrecht*, Heer van Yſſelſteyn, *Ian van Kruyningen*, *Hageman van Zevenbergen*, *Steven van Nieuwenvelde*, *Aarnt van Yſſelſteyn*, *Ian van der Duſſen*, *Daniel vander Merwede*, *Otto van Aſperen*, *Willem van Wijſſliet*, *Cleys vander Merwede*, *Herbaren van Rieden*, *Coſtijn van Rineſſe*, *Claas van Cats*, *Cleys Kervink van Reymerswale*, *Dirk Bokkel*, *Iacob van Moerdrecht*, en *Iacob van Scobben*, Ridderen; Maken kont allen luyden, dat wy daar over waren, dair die Schepenen van den Stede van Dordrecht op die een zyde, en die Schepenen van Holland uyt der Steden, als Delf, Leyden, Haarlem, Alkmaar, Goude, Schoonhoven, Akkerſloot, Uytgeeſt, en Wormer, op die ander zyde hoer Hantveſten toegende voor mijnen Edelen Mogende Man, onſen lieven Heere, Heer *Willem*, Grave van Henegouwen, van Holland, van Zeeland, en Heere van Vrieſland, als om den twiſt die ſy onderlinge hadden om den Stapel te Dordrecht te houden, en op die Hantveſten hoirden wy hemre beyder Woirden, en weder woirden voor den Grave, en want ons die Grave bad, en vermaande by der trouwe, die wy Gode en hem ſchuldig waren, dat wy hem rieden t'beſte, en wat hy na beyder hoerre Hantveſten, en na hoerre beyder Woirden, en weder woirde ſchuldig waren te doene; Soo hebben wy ons mit goede voorſienigheyt beſproken mit alle des Graven trouwen Mannen voorſz, Ridderen, Knapen, gemeenlijk die daar waren, en mit hem over een gedragen, dat wy den Grave voorſz geraden hebben na onſer beſter wetenheyt en raden, dat hy immers die oudſte Hantveſten houde, die Koeren van ſijne Ouders en van hem, en houde die elk in ſijnen hairkomen, alſoe ſy ſpreeken na hoeren daten, en na dier maninge voorſz, ſoo houden wy dit voir goet recht. In oirkonde deſen Brieve bezegelt mit onſen zegelen, gegeven in den Hage, des Donredaags op Sinte Lucas avont, in 't jaar ons Heeren duyſent drie hondert vijſ-en-twintig.

Lett. H.

IN den name des Heeren, Amen; Doen te weeten aan alle jegenwoordige, en toekomende, dat op het Jaar vande ſelve duyſent drie hondert drie- en - negentich de eerſte indictie den dertichſten dach vande maant November ten negen uyren of daar ontrent, van het Pauſdom des Allerheyligſten Vaders in Chriſto, en onſen Heere, Heer *Bonifacius*, door Godts voorſienicheyt den negenden Paus vyfde Jaar in tegenwoordicheyt mynes Notaris Publijck, en der ondergeſchreven getuygen, daar toe ſpetialijcken geroepen, en verſocht, in perſoone ſijn gecompareert de Edele en Achtbare echte luyden, Heer *Willeman van Weldamme*, Ridder, en Vrouwe *Henrica van Rodenburch*, Vrouwe van Simons-Kercke, ſijne wettige Huyſvrouwe, t'ſamen te kennen gevende, dat van alle de goederen, haar van Gode vergunt, ſy niet naar dit leven met haar ſullen dragen, als het geene dat ſy ſullen goet vinden te bekeeren ter eeren Godts, en tot vermeerderinge van den Goddelijcken dienſt; Daarom is het, dat de voorſz Echtgenooten begeerende ſeeckere voor by gaande en tydelijcke goederen te veranderen met een geluckige Koopmanſchap in eeuwige, uyt hare ſeeckere wetenſchap op de beſte maniere, recht, en forme, die ſy hebben konnen, ofte mogen, ter eeren vande opperſte en onverdeylde Drievuldicheyt des Vaders, des Soons, en des Heyligen Geeſts, vande Heylige Maria, de glorieuſe Maaght, aller Heyligen, en voornamentlijk des Heyligen Cruyce Chriſti, tot vergevinge van hare ſonden, geſundeert, en gedoteert hebben ſeekere Cappellerye, ofte eeuwighe Vicarye in de Collegiale Kerck van S^te. Lieven te Zierikzee, des Bisdoms van Utrecht, op het Autaar van 't Heylige Cruys in de ſelve gebouwt ten eeuwigen tyden door een Prieſter daar toe bequaam, bedient, en gecelebreert te worden ydere Weecke drie Miſſen op het Autaar voorſz, daar toe gevende, en ſchenkende de voorſz Fundateurs uyt een puyre, en irrevocable donatie voor dote, tot en een dote, en Eygendom der voorſz Cappellerye, ofte Vicarye vyf pont groot Jaarlijcx inkomen, en eeuwich inkomen ſeven Dortſche gulden jegenwoordich loop hebbende voor yder pont gereeckent te ontfangen, en te lichten alle Jaren in der eeuwicheyt door den Vicaris, ofte Cappllaan der voorſz Vicarye, ofte Cappellerye van alle de Landen, en de andere goederen, gemeenelijk genaamt Vroonen, tot de voorſz Fundateuren jegenwoordich ſpecterende, leggende in Wolphaartſdyk in de Parochie van Ooſtkerke, Weſtkerke, en Sabbingen binnen, en buytens dycx, en indien de inkomen, en Vruchten der Landen, en andere goederen voorſz gemeenelijck Vroonen genoempt, niet en ſouden genouch ſijn voor diergelijcke betalingh der inkompſten, dat dan het defect vande voorſz inkompſten ſal moeten geſuppleert werden vande goederen, ſaken, en Poſſeſſien der voorſz fundateuren, genaempt Uterdyk, en Gorshuyr, die de voorſz fundateuren hebben in de voorſz Ambachten; welke voorſz inkompſten de voorſeyde fundateuren in handen van my Notaris Publycx voorſz, en van den jegenwoordigen ondergeſchreven ſtipulerende, en aannemede van wegen, en uyt den naame van alle de geene die 't aan gaat, ofte ſouden mogen aangaan in het toekomende onwederroupelijk voor altoos met halm hebben opgedragen, en gereſigneert, en tot de dote, en proprieteyt der voorſeyde Cappellerye, ofte Vicarye geappliceert. Welke Cappellerye, ofte Vicarye de voorſz echte luyden fundateurs gewilt hebben,

en

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

en voornamentlijk de voorſz Vrouwe *Henrica* heeft met conſent van haren voorſz man gewilt, en geconſenteert, dat de voorſeyde Heer *Willeman*, haren man, ſoo langhe hy hier op de Werelt in 't leven ſal blyven, de voorſz Cappellerye, ofte Vicarye ſal confereren, en Patroon van de ſelve ſal ſijn. Maar nae de doot van de ſelve Heer *Willeman*, hebben de geſeyde fundateuren gewilt, en geordineert, dat ſoo dikwils, en wanneer, en uyt wat oorſake de voorſz Cappellerye, ofte Vicarye ſal komen te vaceren tot de ſelve gelijckelijk ſullen preſenteren *Levin van Simoenskerke*, Broeder vanden geſeyden Heer *Willeman*, en Vrouwe *Heylwich*, ſijn Suſter, geſeyt *vanden Abeele*, ſoo ſy beyde overleven, anders een van haar beyde doot, en de ander overich ſijnde, ſal die in 't leven gebleven ſijnde den anderen overleeft heeft alleen tot de voorſz Cappellerye ſijn leven geduyrende preſenteren een armen Prieſter, en bequaam, ſijnde vande Bloetmaaghſchap vanden voorſz Heer *Willeman*, ſoo daar ſoodanige een gevonden wort, en anders ſulk een armen Prieſter niet gevonden werdende, eenen anderen armen vreemden Prieſter voor de reſte bequaam ſijnde; Maar nae de doot van haar beyden ſal die geene 't ſy Man, ofte Vrouw, die als dan de naaſte, en outſte ſal ſijn van Vader en Moeder vande voorſz Heer *Willeman*, Patroon ſijn van de voorſz Cappellerye, ofte Vicarye; 't welke altoos ſoo ſal worden geobſerveert, den Jonger Man voor ouwder wyf, daar ſy beyden in gelijken graat van Bloetmaaghſchap even nae ſullen ſijn; daar en boven hebben de voorſeyde fundateuren gewildt, en begeert, dat de Admiſſie, en Inſtitutie der voorſz Cappellerye, ofte Vicarye inder tyt, ſoo dikwils, en wanneer de ſelve ſal komen te vaceren naar preſentatie der Patroonen inder tijt, gelijk als boven is geordonneert, ten eeuwigen tyde ſal ſpecteren, en toekomen aan den Deken, en Capittel van de Collegiale Kercke van S^te^. Levin voorſz; verſoeckende de voorſz fundateuren ootmoedichlijk den Illuſtren, en geduchten Prince den Heere Hertoch *Albertus*, Grave van Henegouwen, Hollandt, Zeelandt, Heere van Vrieſlandt, Patroon der voorſz Collegiale Kercke, als mede de Eerwaardige Mannen de Heer Deken, en Cappittel der voorſz Kercke, dat ſy tot de fundatie, dotatie, erectie van 't *jus Patronatus*, reſervatie en diſpoſitie, en alle het andere voorſz ſijn geneyghde faveur, en conſent gelieve te verleenen, en niet te min de Vicarye, ofte Cappellerye, de goederen, en inkompſten hier boven geaſſigneert, gelieve te recipieren, en admitteren tot de proprieteyt en Corpus vande voorſz Collegiale Kercke, en alſulcke Cappelleryen, ofte Vicaryen, der ſelver goederen, en innekomen, als mede den Cappellerye, ofte Vicarye in dier tyt doen gauderen, en toeſtaan alle privilegien, en vryheden, die andere præbenden, ofte Beneficien der voorſz Kercke tot noch toe genooten hebben, en als nog genieten; en hebben niet minder de voorſz fundateurs voor de eerſte preſentatie der voorſz Vicarye ofte Cappellerye gepreſenteert, en preſenteren kracht van dit jegenwoordige publijcke Inſtrument de Eerwaardige Mannen de Heeren Deken, en Capittel voorſz, den diſcreten man, Heer *Baudewyn Waddyns* Soon, Prieſter Bisdoms van Utrecht, Bloetverwanten van den ſelven Heer *Willeman*; verſoekende met en voor hem, dat ſy den ſelven volgens de Coſtume en gebruyk der voorſz Kerke tot de Cappellerye, ofte voorſeydo Vicarye, en tot Vicaris, en Cappellaan der ſelver aannemen, inſtitueren, en admitteren; van alle welcke, en yder van dien de voorſz fundateuren verſocht hebben door my Notaris Publijck gemaakt te worden een ofte meerder Publijck, ofte Publycque Inſtrumenten, die uytgegeven, gecorrigeert, verandert, en geemendeert kunnen werden, ſoo dikwils als 't noodich ſal ſijn naar dictamen, en advys van een yegelijck Wys Rechtsgleeerde, de ſubſtantie nochtans der ſake in geenen deele te veranderen; Dit is geſchiet in den Haghe in 't huys der wooninghe vanden geſeyden Heer *Willeman* Ridder, op het Jaar, Indictie, Maant, Dagh, Uyr, en Pausdom, als vooren; daar by jegenwoordich de diſcrete, en eerſame Mannen Mr. *Thomas Coenraats* Soon, Prieſter, en *Jacob Huygenſz*, genaamt Weeſt, Clerck des voorſz Biſdoms van Utrecht, getuygen tot het voorſz ſpecialijk verſocht, en geroepen; En ick *Pieter*, genaamt Ommeloop Clerk des Bisdoms van Utrecht, Publijk Notaris door Keyſerlijke Autoriteyt, hebbe by alle, en yder wes voorſz, die alſoo als voorſeyt is geſchiede, en gedaan wierden mette voornoemde getuygen jegenwoordig geweeſt, en die ſo hebbe ſien doen, en hooren, hebbe daar uyt dit jegenwoordige publijk inſtrument in deſe publijke forme met mijn eygen hant geſtelt en met mijn gewoonlijk ſignet verſegelt, daar toe verſocht, en gebeden; in oirkonde der waarheyt wes voorſz is de Raſuren in deſe woorden in eeuwicheyt door den Vicaris, ofte Cappelaan vande voorſz Vicarye, ofte Cappellerye van alle ſijne plaatſen approbere ick met mijn handt, en Zegel, niet ter quader trouwen, maar by erreur gedaan.

Lett. I.

Frederick van Blankenhem, door Gods genade Biſſchop van Utrecht, doe te weeten aan een yder, dat wy de fundatie, dotatie, en Erectie eener Cappellerye, ofte eeuwige Vicarie ter eeren van de hooge, en onverdeylde Drievuldigheyt des Vaders, Soons, en des Heyligen Geeſts, der Heyliger Maria, des Glorieuſe maagt, aller Heyligen en voornamentlijk des Heyligen Cruyce Chriſti op het Altaar van het voorſz Heylige Cruys gebouwt in de Collegiale Kerke van S^te^. Levin te Zierikzee onſes Biſdoms te bedienen, door den geſtrengen man Heer *Willeman van Weldamme* Ridder, onſes Biſdoms voorſz, en Vrouwe *Henrica* des ſelven Bedtgenoot, geſundeert, gedoteert, en geerigeert, van de welke in het publijk inſtrument daar van gemaakt (door de welke onſen jegenwoordigen Brief is getranſfixeert) mentie gemaakt wort, in voegen Godtſalichlijk, recht, en Canonyckelijk de ſelve gemaakt ſijn, en ook geordonneert met alle, en yder ordonnantie, en conſtitutie in 't ſelve publijke inſtru-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

ment uytgedrukt, ratificeren, approberen, en in Godts naam confirmeren; verklarende de Landen, vruchten, en alle andere goederen tot de voorſz Cappellerye, ofte eeuwige Vicarye voor dote geaſſigneert, ofte naderhant te aſſigneren, te ſullen weſen, en ſijn geeſtelijk, en de ſelve voortaan te ſullen moeten gauderen van de Geeſtelijke Vryheyt; Inſtitueren daar en boven Heer *Baudewyn Waddings* Soon, Prieſter in 't voorſz Inſtrument genoemt, in de voorſz Cappellerye, ofte eeuwige Vicarye voor de eerſtemaal, en confereren de ſelve op hem met alle ſijne rechten, en appertenentien door deſe jegenwoordige, behoudens een yegelijcx recht in allen dingen; Ten oirkonde van onſe Brieven gegeven in 't Jaar ons Heeren duyſent drie hondert vier-en-negentich, den ſeventienden dach der Maant Martius. Onderſtont geſchreven, De voorſz Copien accorderen met het Regiſter voorſz van het Capittel van Zierikzee, ofte Boek in dat gedeelte van het Boecxken alleen; 't welk ick *Cornelis Ruta Wiliems* Soon Notaris Publijk, by den Hove van Hollandt geapprobeert met mijn Ordinaris hantteeken atteſtere; en was onderteykent *C. W. Ruta.* Notaris.

Lett. K.

IN den name des Vaders, des Soons, en des Heyligen Geeſts, Ik *Levin van Cats*, Ridder, Doe kont allen luyden, dat ik ter eeren Gods, Marien ſijnen Moeder, en alle Gods Heyligen, en in verlateniſſe alle mijne ſonden, gefundeert, gemaakt, en geordineert hebbe eene eeuwelijke Canonijx Provende, te verdienen in Sinte Lievens Kerke, met ſulken goede volgende, en in allen manieren als hier na geſchreven ſtaat. In den eerſten hebbe ik hier toe geſet, en gegeven ſes gemeten Lands, en een half gemet Lands, liggende in Ooſterland, daar die vijf gemeten of gelegen zyn binnen deſe Landgemerken, op 't Sonneſchijn *Margriete Willemans* Ooſt af, *Ian van den Abeele* Suyt-ooſt, *Clewaart Lanwaarde* ſoone Weſt af, en die Heerweg Noord af; item anderhalf gemet Lands binnen deſe Landgemerken, *Kop Willemanſſen* Ooſt af, die Zeedijk Zuyt af, *Claas Cleewaarts* ſoone Weſt af, en 's Heeren Vroone Noord af; Item acht gemeeten Lands, daar af is gelegen een half gemet Lands in Ooſterland binnen deſe Lantgemerken, *Huge Symonſſe* Ooſt af, *Koomen Wille* Zuyt af, die Heerweg Weſt af, en *Gillis Yen* ſoone Noord af; Item een gemet Lands liggende binnen deſe Landgemerken, *Huyge Lem Symons* ſoone Ooſt af, *Ian Gillis Schepens* ſoone Suyt af, en Weſt af, en *Ian Lem Symons* ſoon Noort af; Item vierdalf gemet Lands, liggende binnen deſe Landgemerken, Heer *Huyge Daddijns* ſoone Ooſt af, Jonkvrouwe *Aachten t' Scuten* dochter Zuyt af, 's Heeren Vroone Weſt af, en die Maarvliet Noort af; Item twee gemeten Lands liggende binnen deſe Landgemerken; Ooſt af *Gillis Yen* ſoone, *Ian Koolmans* ſoons Vroone Zuyt af, *Mulok Ian Robels* ſoone Weſt af, en die Maarvliet Noort af; Item een gemet Lands, liggende binnen deſe Landgemerken, die Maarvliet Ooſt af en Noord af, Jonkvrouwe *Aachte t' Schuten* dochter Zuyt af en Weſt af; Item twee gemeten Lands, liggende in 't Ooſterland binnen deſe Landgemerken, die Heereweg Ooſt af, *Pieter Boudems* ſoone Zuyt af, die Maarvliet Weſt af, en *Ian van den Abeele* Noord af; Item anderhalf gemet Lands, liggende in 't Ooſterland binnen deſe Lantgemerken, *Hallink t'Scuten* ſoone Ooſt af, *Ian Claas* ſoone Noort af; Item derdalf gemet Lands, liggende binnen deſe Landgemerken, *Willem Claas Pieters* ſoone Ooſt af, die Heereweg Zuyt af, *Dierlijk Willems*, en *Heyn Pieter Coppiers* ſoone Weſt af, en *Heyn Pieter Coppiers* ſoone Noord af; Item twee gemeten Lands, liggende binnen deſe Landgemerken, Heer *Heyndrik Pieter Boudins* ſoone Ooſt af, die Heereweg Zuyt af, *Ian Claas Pieters* ſoone Weſt af, en die Zeedijk Noord af; Item twee gemeten Lands vijftig Roeden min, liggende binnen deſe Landgemerken, die Heereweg Ooſt af, *Damas Ians* ſoone Zuyt af, *Claas Heyndrix* ſoone Weſt af, en *Mathijs Heyne Brunen* ſoone Noord af; Item vier gemeten Lands, leggende in Vianen binnen deſe Landgemerken, die Middeldijk Ooſt af, Heer *Lieven van Cats* Zuyt af, die Watergank Weſt af, en Heer *Claas Kerving* Noord af; Item vier gemeten Lands hondert Roeden min, liggende in Vianen binnen deſe Landgemerken, die Middeldijk Ooſt af, Heer *Claas Kerving* Zuyt af, die Watergank Weſt af, en die Heereweg Noort af; Item twee-en-tnegentig Roeden Dijx, liggende tot Nieukerke in Duyveland binnen deſen Landgemerken, *Heyn Pieter Willemſz* Ooſt af, Heer *Willem Cauſijn*, *Huyg Wittebolle* ſoone, en *Heyn Pieter Willems* ſoone Zuyt af, *Schoen* Weſt af, en *Heyn Pieters Willems* ſoone Noord af; Item anderhalf gemeten Lands, liggende in 't Ooſterland binnen deſe Landgemerken, die Watering Ooſt af, *Witteman Claas* ſoone Zuyt en Noord af, en Weſt af die Middeldijk; Item een half gemet Lands, liggende binnen deſe Landgemerken, *Olewaart Colemaarts* ſoone Ooſt af, *Heyn Pieterſz van Hyle* ſoone Weſt af, Heer *Claas Maas*, Zuyt af, en die Middeldijk Noort af; Item twee gemeten Lands, leggende in drie Stukkens, daar die twee Stukkens of gelegen zyn binnen deſe Landgemerken, *Boudijns Coppiers* ſoone erfgenamen Ooſt af, *Ian Claaſz Barwouts* ſoone Zuyt af, *Gillis Ian Huygen* ſoone Weſt af, en die Heylige Geeſt Noord af; en dat derde Stuk Lands is gelegen binnen deſe Landgemerken, die Middeldijk Ooſt af, *Boudijns Coppiers* ſoones erfgenamen Zuyt, Weſt, en Noort af; Item twee hondert en acht-en-twintig Roeden Dijx, leggende in Ooſterland van Duyveland binnen deſe Landgemerken, Vrouwe *Heylwijg van den Abeele* Ooſt af, dat Zeewater Zuyt af, Meeſter *Jacob Borewouts* ſoone Weſt af, en die Maarvliet Noort af; Item vierdalf gemet Lands Haymanne, liglende in Zuytkerke binnen deſe Landgemerken, *Pieter Ellix* ſoone, *Ian Ellix* ſoone, en *Witte Heyen Menris* ſoons ſoone Ooſt af, *Witte Simons* ſoone, en *Ian Heyn Hugens* ſoons ſoone Zuyt af, die Flusvliet Weſt af, en *Witte Heyne Meeris* ſoons ſoone Noort af; Item een ſeſtendeel van vijf ouden

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

den Stijlden, een achtendeel van eenen ouden Schilde min, Renten 's jaars in die Hofstede, die *Betsman Pieters* soone nu beseten heeft, op die Korenmarkt te geldene, die een helft t'elken Bamisse, en die ander helft t'elken Paasschen; Item thien grooten Vlaams 's jaars te gelden t'elken Sint Jans-misse in die Hofstede, die *Mathijs Symons* soone beseten hevet in die Middelstraten; Item seven grooten t'elkes 's jaars te gelden tot elken Paasschen, in die Hofstede die *Truyden Ian Hadden* soon, nu beseten heeft op die Melkmarkt; Item twaalf grooten elkens jaars Renten in die Hofstede die *Pieter Rijngersse* de Wevere beseten heeft tusschen, en *Dirk Worf* Noortwaarts van den Vroone te geldene t'elken Bamisse; Item thien grooten 's jaars in die Hofstede, daar *Willem Lachaard* een Huys op staande hadde, in Sinte Aarnouts Slop, en nu *Claas Lem t'Swevers* soone in Pachte heeft, te geldene t'elken Sinte Jans-misse midsomer; Item die tweedeel van de twee grooten 's jaars in die Hofstede, die *Balage Yen* nu beseten heeft aan die Oostzyde van de korte Nobelstrate, te gelde t'elken Sinte Jans-misse; Item die tweedeel twee Ingelssen 's jaars in die Hofstede *Rye Yen Willems* soone, die Wagemaker nu beseten heeft, aan die Westzyde van de Nobelstraten te geldene t'elken Sinte Jans-misse te midsomer. Ik *Lieven van Cats*, Ridder voorsz, gelove den Deken, en Capittel van Sinte Lievins voorsz, waarschappe te doene te vollen rechte van alle voorsz goede, en alle kommer af te doene, diere op gewesen heeft voor den date van desen Brieve. Welke Canonix Provende ik wille datse besit, en behouden totte sijnen lijve al uyt duyrende, Mr. *Willem Houd Heyndrix* sone, en na sijnen doot sal dese gifte van deser Canonix Provende komen aan my, op dat ik dan in levenden lijve ware, te gevene en te bekeerne daar ik willen soude, en na mijne doot dese voorsz gifte altoos te komen op ten outsten, en naasten manhooft die van mijnen lijve wetachtelijken komen sal wesen, en ware datter geene manhooft en ware, te komen aan 't oudste wijfs hooft, van my neder komende, alsoo de voorsz is; en ware datter man noch wijf van my nederkomende wetachtelijken bleven of waren, soo sal dese gifte komen aan den oudsten en naasten manhooft, die *Renger Willems* soone, en van *Aachte* sijns wijfs lijve nederkomen soude wesen wetachtelijken, ende en ware geen manhooft, te komen aan d'oudste wijfs hooft, die van *Renger Willemans* soone, en van *Aachte* sijnen wijve komen wesen sal als voorsz is; Ende omme dat ik wille, dat alle dit vaste en gestadig blijve, en wel gehouden worde sonder wederseggen van yemanden, Soo hebbe ik *Lieven van Cats*, Ridder voorsz, desen Brief vooren bezegelt met mijnen zegelen, en omme des meer seekerheyt wille, soo hebbe ik gebeden den eersamen, wijsen luyden *Baudijn Lauwaarts* soone, *Wisse Symoens* soone *van Bordamme*, en *Ian Claas Iansz*, Schepenen in Zierikzee, dat sy desen Brief bezegelen willen met hare zegelen, en wy *Baudijn Lauwerts* soone, *Wisse Simoens* soone *van Bordamme*, en *Ian Claas* soone *Ianssen*, om der bede willen van Heer *Lieven van Cats* voorsz, soo hebben wy desen Brief bezegelt met onse zegelen; gegeven op den anderen dach in Julio, in 't jaar ons Heeren duysent drie-hondert acht-en-tnegentig. Onderstont, gecollationeert jegens gelijke Opdrachte ofte Canonix Provende, geschreven staande in sekere Franchijnen Boek, eertijds toebehoort hebbende 't Capittel van St. Lievins Monster tot Zierikzee, daar gelijke giften ingeschreven staan, en bevonden daar mede te concorderen, by my als Notaris, en was geteekent *G. Poppe*.

Lett. L.

IN den name des Vaders des Soons, en des H. Geestesamen, soo is ondersproken en over een gedragen een Witachtiger Hulixen Voorwaarden by toe spreeken van Vrienden en Magen op beyder syden tussen Heere *Arent van Zweeten*, Ridder, Heere tot Leyenburgh, en Jonkvrouwe *Maria van Cats*, *Wolpherts* Dochtere, in sulcker manieren en voorwaarden als hier naar beschreven staan; in den eersten soo brenkt Heere *Arent van Sweeten*, aan Jonkvrou *Maria van Cats* voorsz, sulke goederen als hier naar geschreven staan, inden eersten die Hofstede van Soelen mette Heerlijkheyt en goederen, soo die gelegen sijn in die Lande van Geldre met allen heuren toehooren soo men die te leene hout vanden Hertoge van Geldre by den ouden waart, daar mede soo ick Heer *Arent van Sweeten* van den Bastaarden van Leyenborch die gekocht hebben, en dese voorsz goedren sullen erven en komen op die kinderen, die ik by de voorsz Jonkvrou kryge indien mijn God kinderen daar by verleent, en dat sal ick laten confirmeren by den Leen-Heere als dat behoort, Item die Hofstede en Loenresloot gelegen in 't stigt van Utregt met allen sijnen toebehooren met twee Dorpen als Oudekoop, en der A. Item die Hofstede en Heerlijkheyt van Leyenburch met sijnen toebehooren, gelegen inden Lande van Arkel. Item dat sestiendendeel in Swijndregt, &c. met dat Dorp over Dordrecht gelegen. Item die Tienden te Ryswyk. Item die Tienden in Heykoop. Item dat Dorp van Soetermeer en van Calslagen, metter Moer-thienden en Turfmaat, soo men die van de Graaffelijkheyt te Leen hout, en uyt dese goeden verlijftogte ik Heer *Arent van Sweeten*, en sal genieten Jonkvrouwe *Maria van Cats* voorsz hondert Rinse guldens des jaars, en als ik Heer *Arent* voorsz die Hofstede van den Binkhorst gelost sal hebben, soo sal ik Jonkvrouwe *Maria van Cats* voorsz, daar op noch verlijftogten tot vier pont groten des jaars, en dees voorsz duarie en lijftogte sal ik Heer *Arent* voorsz doen confirmeren en vestigen by den Leen-heere, alsoo dat behooren sal; Voort soo sullen *Anthonis van Cats* en *Louris van Cats* goeden op seekere goeden en Thienden, leggende in Wolphertsdijk, tot vijf-en-twintig pont grote jaarlijkse Rente Vlaams gelts, en die doen vestigen en confirmeren by den Leen-heere, alsoo dat behooren sal, alle dink sonder arch en list. En overmits dat alle voorwaarden tusschen ons *Arent van Sweeten*, Ridder, en *Anthonis van Cats* en *Louris van Cats* aldus geschiet zyn, soo heb ik *Arent van Sweeten*, Ridder voorsz, geloofte en

en gelove mits deſen Brieve alle pointen en voorwaarden ſoo die voorſz ſtaan, vaſt en ſtede te houden; en of ik *Arent van Sweeten*, Ridder voorſz, inden pointen gelijk voorſz ſtaan gebrekelik viele, dat God verhoeden moet, ſoo heb ik verder gelooft en geloove mits deſen Brieve tenden onſer Vrouwe Ligtmiſſe naaſtkomende in te komen leyſten tot Z. Zee in een Harbarge tot vermaninge van *Anthonis van Cats* voorſz, vier Paarden en drie knechten, en uyt die Harbergen en leyſtinge niet te ſcheyden voor die tyt dat ik volkomen hebbe dat voorſz is; en ick *Anthonis van Cats*, en *Louris* mijnen Broeder hebbe ook gelooft en gelove met deſen Brieve, alle pointen voorſz en Voorwaarden ſoo die voorſz ſtaan vaſt en ſtede te houden, en of ick *Anthonis van Cats*, en *Lauris* gebroederen voorſz in den pointen gelijk voorſz ſtaan gebrekelijk viele dat Godt verhoede moet ſoo hebben wy verder gelooft en geloven mits deſen Brieve, tenden onſer Vrouwe Lichtmiſſe naaſtkomende te komen leyſten binnen der Stede van Leyden, daar een van ons beyden in geweſen ſal werden, in een Herberge tot vermaninge van Heer *Arent van Sweeten* voorſz, met vier paarden en drie knechten, en uyt die Harbarge en leyſtinge niet te ſcheyden, voor volkomen is dat voorſz ſtaet; en omme der meerder ſeekerheyt en vaſtigheyt ſoo heb ick Heer *Arent van Sweeten*, Ridder voorſz deſen Brief bezgelt, en ik *Anthonis van Cats*, voor mijn ſelven deſen Brief bezegelt, en ik *Laurens van Cats*, omme dat ick ſelve geen zegel en hebbe, ſoo hebbe ick gebeden *Anthonis van Cats*, mijnen Broeder dat hy deſen Brief voor mijn zegele, en ter bede van *Louris van Cats*, mijnen Broeder ſoo heb ick deſen Brief voor hem bezegelt met mijnen zegele; en omme der meerder vaſtigheyt ſoo heb ick *Arent van Sweeten*, Ridder voorſz gebeden *Adriaan van Sweeten*, mijnen Neve, dat hy dit met my bezegele wil, en wy *Anthonis*, en *Louris van Cats*, Heer *Philips van Waſſenaar*, Ridder, Heer tot Voorburch, en ter bede van Heer *Arent van Sweeten*, en *Anthonis* en *Louris van Cats*, ſoo hebben wy *Adriaan van Sweeten*, en Heer *Philips van Waſſenaer* voorſz deſen Brief bezegelt met onſen Zegelen; Gegeven in 't Jaar ons Heeren duyſent vier hondert ſeven-en-ſeſtich op ten vier en twintichſten dach in Auguſto. Met vyf uytgaende Zegelen agter opten dors geſigureert in deſer ordre *Cats*, *Sweeten*, *Cats*, *Waſſenaar*, *Sweeten*, ſijnde alleen noch gaaf het Zegel van *Anthonis van Cats*, van de onder aanhangende, mede als alle d'andere met een ſlimmen Helm, en voor Cimir den Pellicaan in ſijn borſt bytende in een krans, ofte wrongh om den Helm uytkomende met een Lambeau van drie Pendants.

Lett. M.

IN deſer manieren en Voorwaarden ſoo ſijn vergadert ter eeren Godts in Witachtigen Huywelijk by Vrienden en Maghen daar over geroepen, *Harper van Foreeſt Willemſz.* en Vrouwe *Maria van Cats*, Wed: wylen Heer *Arent van Sweeten*, Ridder. Te weten dat ſy aan beyden ſyden te vrêden ſijn vanden goederen, die ſy aan malkanderen brengen; voort ſijn 't rechten Huylixe Voorwaarden, en voor den Huywelijk wel verſprooken, is 't dat Vrouwe *Maria* voornoemt aflyvich wert voor *Harper* voorſz, dat dan haar Erfgenamen uyt ſullen gaan en offtaan met al ſulken goeden, Landen, Renten en anders als ſy aan *Harper* voorſz ten Huwelijk gebragt ſal hebben, en met al 't geen dat haar van hare ſyde op gekomen en aanbeſtorven ſal weſen, en ook met ſulke Cleden, Clenodien, en Juwelen als dan tot haren lyve behoorende, en dat vry te hebben, daar mede afſtaen, ſonder eenige ſchult te betalen. En is 't dat Harper voornoemt voor haar aflivich wert, ſoo ſal dan Vrouwe *Maria* voorſz offtaan en uytgaan, gelijk en in allen ſchyn als haar Erfgenamen doen ſoude, indien ſy voor aflyvig worden, als voorſz ſtaet; des ſal ſy dan daar en boven hebben tot haar duwarie en lijftochte haar leven lank de rechte helft van deſe naegeſchreven Parcelen, als de thienden tot Schooten, gelden nu ter tyt ſeven-en-ſeſtich ſtalve Rynſſche gulden, s'jaars; Item een ſaete tot Schooten, geldende nu ter tyt eenenvijftich rynſche gulden t'sjaars, en t'Landt Sardam, en 't geldt nu ter tyt vyftien Nobel's jaars, en aande ander helft van deſe voorſz goeden is verlyſtogt die Wed. van *Harper van Foreeſt*, en by alſoo dat *Harper* voornoemt geen blyvende blykende geboorte by Vrouwe *Maria* gewonnen achter en liet, ſoo ſal ſy noch hebben tot haar duwarye en lyſtogte haar leven langh die helft vande andere helft vande Parcelen vanden goeden, daar die Wed. van *Harpert van Foreeſt* op verlyſtogt is, maar indien geboorte van *Harper* by haar gewonnen achter bleve, ſoo en ſal ſy niet meer hebben voor haar duwarie en lyſtogt uyt den laatſten helft van den voorſz goeden dan een derdendeel; en is 't dat die Wed. *Harpers* voorſz moye dan noch in levende lyve is, ſoo ſal Vrouw *Maria* begroot weſen uyt *Harpers* ander goede, ter tyt toe dat die Weduwe voorſz aflyvich wort, en dan ſal ſy voort gehouden aan de goeden die de voorſz Weduwe beſeten ſal hebben, in lyſtogt als boven verklaart; voort ſoo ſal Vrouwe *Maria* voornoemt ook hebben die rechte helft van alle den Huys-raet, die ſy dan ter tyt hebben, uytbeſondert Gout, Silver, gemunt en ongemunt, dat te komen geheel en al aan *Harpers* Erve; voort alſoo de Ionkvrouwe *van Foreeſt Harpers* Moeder verlyſtogt en verduwaryt op ſeekere goederen toebehoorende *Harper* voornoemt, ſoo heeft ſy over gegeven, van die lyſtogt niet te hebben noch te eyſſchen, alſoo lange als *Harpert* haar Soon voorſz of ſijn geboorte levet, die hy winnen ſal by Vrouwe *Maria* voornoemt; en want dit regte Huylikſe Voorwaarden ſijn, en voor dien Huywelijk wel verſprooken is, als dat behoort ſonder arch of liſt, ſoo hebben ik *Harpert van Foreeſt* tot een ſeeker oirkonde deſe Hylixe Voorwaarden bezegelt met mijnen Zegel; en tot meere verſeekerheyt ſoo hebben wy *Harper* voornoemt en Jonkvrouw en Weduwe *Willems van Foreeſt*, *Harpers* voorſz Moeder, gebeden *Arent Franks* Soon Schout van Delft, en *Boudyn Hart Boudyns* Schepen van Delft, dat ſy deſe Hylixe Voorwaarden mede over ons bezegelt hebben; en ik Vrouwe *Maria van Cats*

voorſz

voorsz met mijn Voochts-hant, heb gebeden tot kennisse der waarheyt mijn lieve Neve Heere *Philips van Wassenaar*, en Heer *Johan van Cats*, Ridder, en *Thielman Oem van Wyngaarden*, dat sy dese Huylicxe Voorwaarden mede over my bezegelt hebben, alsoo sy daar by aan en over geweest sijn; Gedaan op den XVI. dach in Meye in 't Jaar 1477. geblasonneert met ses gekoleurde wapenzegels van *Wassenaar*, *Cats*, *Wyngaarden*, *Foreest*, *Arent Vrankens* Soon *vander Meer*, Schout van Delft, en t'laatste van *Boudyn Hart Boudyns* Soon, Schepen van Delft, voerende het wapen als een Jonger Soon van *Foreest*, onderscheyden met een root blockje boven de Saach, hebbende *Cats* voor Cimier een Pellicaan in sijn borst bytende, *Foreest* een Silvere starre van agt-stralen, *Vander Meer*, drie Silvere meer blaren op een root velt, en voor Cimier twee Silvere Hane pooten, en *Vander Hart* Jonger Sone van *Foreest*, een Silvere Swaans Cop met een rooden bek. In dorso stont, Gecollationeert jegens sijns principale Brieven, geschreven in Francyn, bezegelt met ses Zegelkens in rooden Wassche, uythangende aan dubbelde Francyne staarten, en op den rugge van dien de Wapenen gestelt als vooren; ende is desen daar mede bevonden te accorderen, huyden den 22. July anno 1644. by my in 's Gravenhage residerende, ende was onderteykent *E. de Witthe* Notaris 1644.

Lett. N.

PHilipe, *par la grace de Dieu Duc de Bourgoingne, de Lotharinge, de Brabant, & de Limbourg, Conte de Flandres, d'Artois, de Bourgoingne, Palatin, de Haynaut, de Hollande, de Zeelande, & de Namme, Marquis du Saint Empire, Seigneur de Frise, de Salins, & de Malines; A tous ceux, qui ces pntes Lettres verront salut: Savoir faisons, que pour la bonne & notable relacion, qui faite nous a este de la personne de nostre ami & feal Escujer* Jaques de Cats, *& de ses feus discretion & souffisance, & leur consideration aux bons & notables services, que fait nous à parcy devant en diverses manieres, & esperans qu'il fera en temps avenir iceluy* Jaques de Cats, *confians entierement de ses loyaute, preudommie, & bonne diligence, avons au jour d'icy retenu & retenons par ses presentes en l'Estat de Conseiller de nostre Conseil, par nous ordonné aux affaires de nos Pais de Hollande, Zeelande, & Frise, residens en nostre Ville de la Haye, pour & en lieu de feu* Floris de Borssele, *en son vivant nostre Conseiller es dits Pais de Hollande, Zeelande, & Frise, lequel est nagnayres alle de vie a tres passement, comme entendu avons pour par le dit* Jaques de Cats, *exercer & des servir doresnavant le dit Estat, & Office, & assister avec nos autres Conseilliers, en nos affaires, & besoignes, & de nos pais avant dits, & generalement de faire bien duement & loyaument tout ce, que au dit Estat & Office de Conseiller en nos dits Pais de Hollande, Zeelande, & Frise, compette & appertient, aux gaiges tels & semblables, que les avoit & prenoit de nous en sont vivant, a cause du dit Estat & Office de Conseiller le dit* Floris de Borsselen, *qui estoient comme avons entendu de cincq cens clinquars par an, & aux autres droits, honneurs, preëminences, prerogatives, prouffits & emoluments acoustumes & qui y appentinent, tant qu'il nous plaira; sur quoy le dit* Jaques de Cats, *sera tenu de faire le serment a ce pertinant, es mains de nos ames & feaulx les President & autres gens de nostre dit Conseil de Hollande, les quel committons par cestes a le recevoir de luy-cy, donnons en mandement aux dits President, & gens de nostre Conseil en Hollande, que le dit serment fait par le dit* Jaques de Cats, *ils le vocquint & appellent doresnavant aux consaulx & consultions touchans nous & nos dits Pais & Signeulries de Hollande, Zeelande & Frise, & diceluy ensemble des droits honneurs, preminences, prerogatives, profits, & emouluments des susdits eulx, & tous autres qui ce peut & pourra toucher & relever, facent souffrent & laissent le dit* Jaques de Cats, *pleinement & paysiblement jouir & user; mandons en oultre a nostre Rentmaistre General de Hollande, Zeelande, & Frise, present & avenir; que les gaiges au dit Estat de Conseiller apartenents assavoir tels & semblables, que les avoit & prenoit le dit* Floris de Borssele, *comme dit est, qui estoient de cincq cens clincquars par an, comme l'on dist il baylle, & delivre chacun an doresnavant au dit* Jaques de Cats, *aux termes & en la maniere acoutumes & par rapportant puis une & la premiere fois, sullement vidimus de ces presentes, fait soubs seel auctentique ou copie collatione par l'un de nostre Secretaires, ou en la chambre de nos Comptes a la Haye, & pour tant de fois que mestier cera, quitance sur ce souffisant du dit* Jaques de Cats, *nous voulons tout ce que ainsi paye luy sera des dites gaiges sera alloue es comptes, & rabbatu de la recepie de nostre dit Rentmaistre de Hollande, qui pour le temps sera & paye laura par nos ames & feaux, les gents de nos dits Comptes a la Haye, aux quels nous mandons, que ainssi le facent sans au quelle deficulte, non obstant quelconsques mandement ou deffenses a ce contraires; En tesmoinge de ce nous avons fait mettre nostre seel a ces presentes; donne en nostre Ville d'Anvers le 7. jour de Juin, l'an de grace mil quatre cens quarente & sept. Ainsi signes par mon Seigneur, & au dos ainsi escriptes Le 19. jour de Juillet 1447. fist* Jaques de Cats, *denomine au blanc de ces presentes le serment de Conseiller de mon tres redoubte Seigneur Monsieur le Duc de Bourgonge, en ses Pais de Hollande, Zeelande, & Frise, es mains de Messire* Goosewin le Sauvaige, *President de la Chambre du Conseil a la Haye, moy present* J. Bossart; *Collatio facta est ex litera originali, per me* J. Bossart. *In dorsse stont* 1447. *Commissie Jonker* Jacob van Cats, *Raad van 't Hof van Holland.*

Lett. O.

IN den name des Vaders, des Soons, en des Heyligen Geestes, Amen; Sijn *Jacob van Cats* aan die eene zyde, en Jonkvrouwe *Margriet van Wyngaarden* aan die ander zyde, by rade en goetdunken hoire vrienden en magen, van beyden zyden daar over geroepen, met goeden voirbedagtigen sinnen, en wel beraden in witaftigen huywelik vergadert, in manieren en voirwaarden

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

hier na beſchreven: In den eerſten ſijn Huwelijkſe Voorwaarden, en voor heylig onderſprooken, overdragen, en geſlooten, dat *Louwerijs van Cats*, *Jacobs* voorſz Vader, den ſelven *Jacob* ſijnen ſoon te hylik geven ſal, en geeft alle die Renten van den Maalrye, van Sluyſen, Viſſcheryen, Vogelrye, Veren, 't vry van den Ambachten, en dat Over-ambagte van den Prochier Dorpen en Ambachten, die *Louwerijs* voorſz t'hans heeft leggende in 't Suytland, binnen den Lande van Schouwen, met allen renten, mitſchappen, vervallen, opkomingen, en profiten die daar toe behoren, gelijk in alre manieren als *Jacob van Cats* voorſz, dat nu ter tijt ſelve gebruykt, *Louwerijs* voorſz leven lang duirende, en na der doot van *Louwerijs* voorſz, ſoo ſal *Jacob* voirgenoemt deſe voorſz goeden weder inbrengen, en dan alle die goede vrye Leen en eygen roerende en onroerende, met ſijnen broederen op en weder gelijk deelen, na den rechten en coſtuymen van den Lande van Zeeland. Item ſoo is by Huywelijkſe Voorwaarden en voor Huywelijk wel onderſproken, waar 't ſake dat *Jacob van Cats* voorſz aflyvich werde voir *Louwerijs* ſijnen Vader voornoemt, en hy Soonen achter liete, een of meer van hoire beyder lijve gekomen weſende, die ſal of ſullen dan na den lijve van *Louwerijs* voorſz ſtaan, en weſen in die ſelve ſtede, daar *Jacob* hoir Vader inſtaan en weſen ſoude of hy levede, dats te weten, dat die ſoone ofte ſoonen van *Jacob* voorſz deelen ſullen aan alle die *Louwerijs* voorſz goede, leen en eygen, roerende en onroerende, mitten anderen *Louwerijs* ſoonen, die daar dan in levende lijve weſen ſullen, en waren daar geen ſoonen van *Louwerijs* voorſz gebleven, des Godt voirhoede moet, ſoo ſoude *Jacobs* ſoon of ſoonen nochtans ſtaan, en weſen in die ſelve ſtate, daar *Jacob* hoir Vader in ſtaan en weſen ſoude of hy levede; En alle die goede, leene, erve, en eygen van *Louwerijs* voorſz, gekomen en gebleven weſende, nemen en hebben, in alre manieren als *Jacob van Cats* hoir Vader voorſz doen ſoude, of hy levede, als voorſz is; En waren daar dochteren van *Jacob* voorſz gebleven, die ſouden deylen in den eygen in erve, in onſaterye, en in allen anderen goeden na den rechte van Zeeland. Item ſoo zyn Huywelijkſe Voorwaarden, en voor Huwelijk wel onderſproken, dat *Godſchalk Oom*, Heer van Wijngaarden, met Jonkvrouwe *Margriete* ſijnre dochter voorſz, *Jacob van Cats* voornoemt, in Huywelijk geven ſal, en geeft hondert goede gouden Engelſe Nobelen, ewige erfven 's jaars, voor datum des Briefs gemunt en geſlagen, elken nobel wegende vier en eenen halven engels troye gewicht, te betalen alle jaar binnen den vier heyligen dagen van Kerſmiſſe, en kommer vry te leveren in handen *Iacobs* voorſz en ſijnre erven, van hare beyder lijve gekomen, in maniere hier na verklaart, daar de eerſte betalinge of weſen ſal binnen den vier heyligen dagen van Kerſmiſſe, als men ſchryven ſal duyſent vier hondert negen-en-dertig, en alſoo voort van jare tot jare; en hier mede ſullen alle *Godſchalks* goede belaſt weſen, dat hy nu ter tijt heeft of namaals krygen mach, leen en eygen, mit voirwaarden, tot wat tijden dat *Godſchalk Oom* voorſz *Jacob van Cats* voornoemt, deſe voirſz hondert Nobelen eeuwige erfrenten 's jaars bewijſt, en geeft aan goeden ſekeren goede, daar twee van *Iacobs* vrienden, en twee van *Godſchalks* vrienden dunken ſal, dat *Iacob* voorſz wel aan verwaart en verſekert is, en waar 't dats die vier niet eens en waren, ſoo ſal mijn Heer *van Oiſtervant* daar een Overman of weſen, en hoe dat het mijn Heer *van Oiſtervant* dan ordineert en uytſpreekt, ſoo ſal 't van waarden weſen en blyven, en daar mede ſullen *Iacob* en *Godſchalk* voorſz beyde te vreden weſen; en wair dat ſake, dat mijnen Heer *van Oiſtervant* voorſz eenige nootſaken aangelegen waren, ſoo dat hy hier toe niet verſtaan en mochte als Overman voorſz, ſoo ſullen *Iacob* en *Godſchalk* voorſz eenen anderen Overman kieſen, die al doen ſal mogen, dat mijn Heere *van Oiſtervant* doen ſoude; dit geſchiet weſende, ſullen alle *Godſchalks* ander goede voornoemt, onbelaſt daar af weſen en blyven. Voort ſoo ſal *Godſchalk Oom*, voorgenoemden *Iacob van Cats*, en *Margriete* ſijnre dochter voorſz, dat voorſz jaar lang eerliken en betameliken houden, mit haren knegten in ſijnen koſt, ſoo dat behoirt; Voort ſijn Huywelijkſe Voorwaarden en voor Huywelijk overdragen en beſloten, waar dat ſake dat *Iacob van Cats* aflyvich werde voor Jonkvrouwe *Margriet* voorſz, weder hy geboorte by haar gewonnen achter liete of en geen, ſoo ſoude dan Jonkvrouw *Margriet* voorſz uytgaan mit alle alſulke goeden en renten, als ſy aan hem te Huywelijk gebragt heeft, mit alſulke beſterften als haar van hare vrienden en magen aangekomen en beſtorven ſal mogen weſen, met al ſulke kleederen, kleynodien, en juwelen, als tot hoiren lijve behooren, en mit tſeſtig Engelſche Nobelen 's jaars, ſulker munte als voorſz ſtaan, in rechter die waaren, daar haar *Louweris* voorſz, of ſijn kinder vaſtigheyt by den Leen-Heer of doen ſal of ſullen, ſoo dat behoort tuſſen dit en Meye dach naaſtkomende vry ſonder ſchult te gelden; en waart ſake dat Jonkvrouw *Margrita* voorſz aflyvich worde voor *Jacob van Cats* voorſz, ſonder blyvende geboorte by hem gewonnen after haar te laten, ſo ſullen alle al ſulke goeden, als ſy aan *Iacob* voorſz gebracht ſal hebben, en ſulke goeden als haar van Magen en Vrienden aanbeſtorven mogen weſen, en daar toe alle haar Cleeden, Cleynodien en Juwelen horen live toe behorende, wederkommen en erven op Goodſchalk Oom haren Vader voornoemt, of op Jonkvrouw *Margriete Hen. Floris*, dochter van Alkmade hare Moeder, alſoo veere als eenich van hem dan levede, ende en waren die niet, ſoo ſoude die ſelve goeden voorſz na haare doot komen en erven op haren rechten erfgenamen; en of 't ſake ware dat Jonkvrouwe *Margriet* voorſz aflyvich worde en blyvende gebaarte by *Iacob* voorſz achter haar liete, en die kinder dan voort aflyvich worden, ſonder witaftich blyvende gebaarte after hun te laten, dat dan alle de voorſz goeden, dien voorſz Moeder an haren Vader te Hylik brachte, en daar toe alle die goeden, die hem van haare Moeder ſyden aanbeſtorven ware, vry weder ſullen komen en erven op *Goodſchalk Oom*, haren oude Vader, of op *Margriet* haar ouden Moeder voorſz, is 't dat die dan leven, of

en

en waren die niet te komen en te erven op hare moeder regte erfgenamen sonder yet meer te mogen eysschen; en om dat dese Huywelijkse Voorwaarden, en alle pointen daar inne begrepen, aldus gedadinct, voirsproken, voir Huywelijk gemaakt, en gesloten zyn in alre manieren als voorgeschreven staat, by ons *Iacob van Cats*, *Louwerijs van Cats* voorsz, *Ian*, *Lievijn*, en *Wolfert van Cats*, gebroederen, met onsen vrienden en magen aan die een zyde, en ons *Godschalk Oom*, Heere van Wijngaarden, *Margriete* mijnre doghter voorsz, by *Ian Oom*, en *Gerijd Oom*, gebroederen, met onsen magen en vrienden aan die ander zyde, soo hebben wy *Louwerijs van Cats*, *Ian*, *Iacob*, *Lievijn*, en *Wolfert van Cats*, gebroeders, *Godschalk Oom*, Heere van Wijngaarden, *Jan Oom*, en *Gerijt Oom*, gebroeders voorsz, geloeft en geloven by desen, voir ons, voir onse oir, erfgenamen en nakomelingen, alle dese voorsz punten en elk punte bysonder te volbringen, en vaste en gestade te doen houde sonder yet anders daar inne te trekken, alle argelist uytgescheyden, en hebben des tot eenen waren oirconde en getuyge alle samentlijk onse zegelen aan dese Brieve gehangen. Gedaan in den Hage op den 16. dach in December, in 't jaar ons Heeren duysent vier hondert acht-en-dertig; hebbende onder uythangen acht zegels, twee in rooden, en ses in groene wassche.

PHilips, by der gratie Gods Hertoge van Bourgongen, van Lotharingen, van Brabant, en van Limborg, Grave van Vlaanderen, van Arthois, van Bourgongen, Palentin, van Henegouwe, van Holland, van Zeeland, en van Namen, Markgrave des Heyligen Rijks, Heer van Vriesland, van Salins, en van Mechelen; doen kont allen luyden, want onse geminde *Iacob van Cats*, in wetachtigen Huywelijke vergadert is, met onser geminder Jonkvrouw *Margrieten van Wijngaarden*, ons Rentmeesters dochter Generaal onser Lande van Holland, van Zeeland, en van Vriesland, *Godschalk Ooms*, met *Laurens van Cats*, mit drie sijner soonen, alse *Ian*, *Levijn*, en *Wolfert Iacobs* broederen voornoemt mede bezegelt heeft, daar dese onse Brief doorgesteken is, dat vorder verklaart en begrijpt; Soo is 't dat wy ten ootmoedige vervolge ons Rentmeestere voornoemt, en om dat wy sijn dochter voornoemt, en hoir kinderen, die sy by *Iacob* voornoemt verkrygen sal, wel en deugdelik besorgt en bewaart willen hebben, die voorsz Huywelijkse Voorwaarde in alle hoire punten in den voorsz Brieve begrepen, geconfirmeert en gevestiget hebben, confirmeren en vestigen mit desen selve Brieve; en geloven Jonkvrouw *Margrieten* voornoemt, en hoiren kinderen, voor ons en voor onsen naarkomelingen, Graven en Gravinnen onser voorsz Lande van Holland en van Zeeland, daar in te houden en te starken, den gene die hoir of hoire kinderen hinder of letsel hier in soude willen doen, en willen die selve Huywelijkse Voorwaarden van eenen ygelijken van waarden en in hoire volre macht, en vigore gehouden hebben, sonder verbreken, of daar tegen te doen in eeniger wijse. In oirconde desen Brieve bezegelt mit onsen zegele hier aan gehangen. Gegeven op ten acht-en-twintigsten dach in Aprille, in 't jaar ons Heeren 1439. Op de Plijke stont, by mijnen Heer den Hertoge, Grave van Holland, &c. en was onderteekent *Baucen*, hebbende onder uythangende een zegel in rooden wassche. En alsoo wy desen naar voorgaande naarstelijke collatie bevonden hebben van woorde te woorde te accorderen metten voorsz originelen Brieven van Huywelijkse Voorwaarde, en confirmatie, so hebben Wy in kennisse der waarheyt, en tot confirmatie van dien, aan desen Vidimus doen hangen 't zegel van Justicie van desen Hove, en geordonneert onsen Griffier *François Criep* desen te teykenen. Gegeven in den Hage den 6. Novembris 1627. en was ondergeteykent *F. Criep*, hebbende een uythangenden zegel in rooden wassche, aan een dubbelde francijne staarte.

Lett. P.

NU wil ick weder keeren op d'Oorloge datter was tusschen den Lande van Hollant, en dat sticht van Utrecht, daar ontrent dese tyt voor en naar Paasschen inden Jare duysent vier hondert drie-en-tachtich, veele dachvaarden om gehouden worden, totten Regulieren buyten Amsterdam, ofte by eenige manieren, en middelen dat Oorloge ter neder hadde leggen mogen, daar op die tyt om gedaan wert, ende seere in gearbeyt aan beyden syden: Soo is in 't leste een manier gevonden, om tot eenen Payse te kommen, en staande op goeden maten, is de Heere van Montfoort op goeder vaster geloove, en geleyde getoogen tot Wyk te Duyrstede by Heer *Davidt* Bisschop van Utrecht, met sommige gedeputeerde vander Stadt van Utreght, en de Bisschop ontfingse allegader met grooter eeren en vrientschappen, en de Heer van Montfoorde viel den Bisschop te voete, en hy vergaf hem alle misdaden: Soo begeerde dan de Bisschop, dat men alle de gebannen en verdreven Burgeren wederomme inder Stadt soude laten komen, om welke sake de Heere van Montfoorde wederomme tot Utrecht reysde, en dede vergaderen alle den Raat en Oudermans vander Stadt, omme advys hier op te nemen wat sy hier soude willen doen, en dit was den eenentwintigsten in April; voort vergaarden eenige van den Burgeren, die goet Bisschops waren, daar de overste af was *Jan van Buytendyk*, voor den Raatkameren opten Stadthuys, en besloten die daar in vergadert waren daar binnen, dat sy niet uyt en mochten, en liepen terstont eenige door de Stadt, roepende, soo wie Pays, en vreede hebben wil met Heere *Davit*, Bisschop van Utrecht, die komen terstont op de plaats; en siet terstont compareerden, en quam daar by na de gehele Stadt, want niemant en dorste hem absenteren, en de Heer van Montfoort, met die van den Rade worde uytgelaten, en quamen ook beneden staan op de plaats; en op dese tyt was Jonk-Heer *Engebrecht* Mombaar des Stichts binnen den Stede van Amersfoorde. Als nu dese Burgeren alle vergadert waren, namen de Vrienden des Bisschops dat Regiment vander Stadt aan, en

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

ſenden van ſtonden aan eenige Notabele Gedeputeerden totten Biſſchop, dat hy kommen ſoude, en accepteren ſijne Stad, daar hy lange tyt uyt verdreven hadde geweeſt; en alle deſen aanſlach en dit opſet was te vooren op geſtelt en gemaakt geweeſt heymelijk tuſſchen des Biſſchops Vrienden en hem, op conditien datmen den Hollanders niet in de Stadt en ſoude laten kommen, en datmen ook niemant dooden en ſoude, d'welk de Biſſchop by ſijne Prieſterſchap gezwooren hadde te onderhouden. De Biſſchop dit vernemende ſadt haaſtelijken op, en reedt van die nacht binnen de Stadt van Utrecht, en gaf hen alle vrede, die vrede hebben woude, en als hy binnen gekomen was, nam hy terſtont gevangen Heer *Jan van Montfoort* voornoemt, Heer *Dirk van Zuylen* Ridder, met ſijn outſten Soon, die doen Schepen was, *Gerrit van Soudenbalch* Burgemeeſter, *Adriaan van Ryn* Burgemeeſter, *Jan van Nyevelt*, *Jan Woudman*, met *Willem* ſijn Soon, *Henrik van Lange*, *Adriaan Sloyer*, en *Barent van Groenevelt*. Als die van *Renen* verhoorden, dat de Biſſchop binnen den Stad van Utrecht gekommen was, en de Stadt weder machtich was, hebben ſy een compoſitie met hem gemaakt, gevende hem een ſomme van penningen dat hy ſijne ſoudenieren uyter Stede ſoude doen vertrecken, dewelke ſoo geſchiede, want ſy voortaan neutraal wouden ſijn tuſſchen beyden, tot dat de twiſt ter neder geleyt was: ſoo heeft dan den Biſſchop uyt de name vanden Heere van Montfoorde geſonden Heere *Jan van Reneſſe*, Ridder, en *Gerrit van Ryn*, binnen der Stede van Montfoorde, omme die te bewaren, tegen allen den geenen dieſe ſoude willen bekrachtigen, d'wek ſy trouwelijk deden; de Hollanders vernemende, dat die Biſſchop ſijne Vyanden dus gracelijk en goedertierlijken in genaden genomen hadde, waren ſy des ſeer op den Biſſchop verſtoort, en deden van ſtonden aan vergaderen alle de knechten, die tot allen plecken en Steden de Winter inden Lande van Hollant gelegen hadden, en quamen met grooten macht omme te beleggen de Stede van Montfoorde, en die te deſtrueren, en te verwoeſten; de Biſſchop van Utrecht dit vernemende, quam ſelver in Perſoone totten Overſten en machtichſten van Hollandt binnen de Stede van Iſelſteyn, en onderwees henluyden met ſachten en minnelijken Woorden, dat ſy te vreden wouden weſen, en hem niet te ſeer laſtich waren in ſijne ſaken, en ſeyde onder andere woorden, dat nooyt de Stadt van Utrecht ſoo machtich geweeſt was tot dier tyt toe, als hy was, en is met deſen weder binnen Utrecht gereyſt met een deel van den Hollanderen, maar niet in ſoo grooten getale, op dat de Burgers daar inne niet geſtoort en ſouden worden, en dat hy niet meyneedich worden en ſoude, maar ſijn nochtans altemet en niet alleynskens binnen der Stadt gekommen, daar ſy wel vyf hondert ſterk waren, en hadden St. Cathrynen poorte begrepen, en die ſterk gemaakt; als die van Utrecht dit ſagen, waren ſy niet wel te vreden, en ook mede ſoo gink een gemeene Fame door de Stad, datmen alle de Gevangens leveren ſoude in der Hollanderen handen, en datmen de Stede en Slodt van Montfoorde deſtrueren en ter aan de toe ſlechten ſoude, en hadden om deſer, en diergelijken ſaken groote indignatie op de Hollanderen, waaromme dat ſy haaſtelijken Boden geſonden hebben tot Amersfoordt aan *Heyndrik van Nyevelt*, en *Gysbrecht Baas*, dat ſy van ſtonden aan met een deel gewapende komen ſouden inder nachte, men ſou deſe waar nemen en op hen wachten. Jonk-Heer *Engebrecht*, en *Hendrik van Neyvelt*, dit vernemende, vergaarden terſtont alle haar Vrienden en fautoren, en quamen met alle haar macht voor de Stadt: deſe *Henrik van Nyevelt* was een klouk ſtout vroom Man, en was *Jacobs* ſoon *van Neyvelt*, en ſijn Moeder was des Burggraven dogter van Montfoorde, Oude-Vader van deſen Heere *Jan van Montfoorde*, die nu in des Biſſchops Vangeniſſe was, en hadde noch drie klouke Broeders, als Heere *Steeven van Nievelt*, Ridder, en *Gerrit van Nievelt*, die gevangen ſadt te Wyk te Duerſtede, en *Jan van Nievelt*, die binnen Utrecht gevangen was, welke *Henrik van Nievelt* ſeer begeerlijk was, en dorſte naar des Biſſchops doot. Als nu *Hendrik van Nievelt*, en *Gysbert Baas*, haar Volk by een hadden vergadert quamen ſy ontrent de Stadt, daar komende beval *Hendrik van Nievelt* hen allen, dat niemant hant aanden Biſſchop ſlaan en ſoude, als ſy binnen der Stadt quamen, want hy ſelver ſijnen booſen wille daar mede doen wilde, en komende aande mueren by de Vaardt, ſwommen ſy over de grachten en klommen voort over de mueren, en quamen in de Stadt, en ginghen van ſtonden aan, en ſpraaken haar Vrienden toe, om eenen ſtryt tegen den Biſſchop, en ſijne Vrienden te vechten, en dit was op ons Heeren Hemelvaart dach, des morgens vroech inder dageraat. Des Biſſchops Capiteynen, als *Jacob van Cats*, en *Adriaan* ſijn Broeder, met haren knechten, en vrienden dit vernemende, gingen terſtont haar Vyanden te gemoet, en ſchoten met alle ſeer met Cloevers, Haakbuſſchen, en Amborſten, dat ſyſe een groot ſtuk achterwaarts deden wyken. *Henrik van Nievelt* dit vernemende, gink metten ſijnen een ander ſtrate op, en quam den anderen van beſyden aan, daar 't doen ſeer op een ſlaan en ſchieten gink, ſoo dat *Hendrik van Nievelt*, met een der Haakbuſſchen door 't lyf geſchoten wert, en dus ſeer gewont weſende, ſprak ſijnen Vrienden goeden moet toe, dat ſy vry aantreden ſouden, de Stadt ware hen, en met deſen ſterf hy, en de andere traden vromelijken aan, en hadden Victorie van hare Vyanden, daar veel Volcx verſlagen en gevangen wert, onder al bleef daar verſlagen *Adriaan van Cats*, met veel vanden knechten. *Iohan van Amerongen*, Schout van Utrecht dit ſiende, liep met veele van ſijne Vrienden, en ſloegen de Tolleſteechpoort op met grooter macht, en quamen alſoo uytten Stadt. Terwylen dat deſe ſchermutſinge inder Stad was, en de Biſſchop twyfelende was, wie Victorie hebben ſoude, dede hy by hem komen den gevangen Heere van Montfoorde, en maekten met malkanderen een Compact ende alliancie, ſoo wiens partye te boven gink en overwinninge hadde, ſoude de eenen des anderen lyf beſchermen. De gene die nu gekomen waren met die van

Amers-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Amersfoort, liepen als verwoede luyden, en wouden den Bisschop doot slaan, maar de Heer van Montfoorde beschermde als hy best mochte, dat hem niet en misschiede en wert gevangen, als hy 17. dagen de Stadt beseten en ingehadt hadde, en met hem wert ook gevangen *Iacob van Cats*, Schout vander Goude, Heer *Ian van Cats*, Ridder, en *Adriaan van Cats*, sijn Broeders; noch vingen sy *Herbert van Foreest* van Alkmaar, *Claas Kerre*, Capiteyn van Schoonhoven, *Gysbert Pietersz*, Baelju ende Burgemeester van Schoonhoven, Meester *Huyge*, Schepen van Schoonhoven, Meester *Dirk uyter Weer*, des Bisschops Vicarius, met allen den Bisschops Consistorie; Soo worden dan alleene vanden Hollanders gevangen, behalven die uyt Sticht waren, 125. Mannen, en die te vooren by den Bisschop gevangen saten, worden nu los gelaten. De Hollanders leggende ontrent de Stede van Montfoorde, dit vernemende, braken terstont op, en elk reysde t'huyswaarts. Jonk-Heer *Engelbrecht vander Kleve* dese Victorie verkregen hebbende, quam met alle sijne Vrienden van Amersfoort tot Utrecht, en van stonden aan dedemen wagenen en paarden reede maaken tot drie-hondert toe, en setten den Bisschop daar op, en voerden hem binnen Amersfoort, daar hy lange tyt onder Heer *Reyer van Broekhuysen* gevangen sat. Die van Utrecht togen tot voor de Stede van Wyk te Duersteden, en begeerden uyt den name des Bisschops de Stede geopent te hebben, maar want Heere *Fredrik van Yselsteyn*, in des Bisschops name daar in gekomen was, en die bewaarde, soo moesten sy sonder yet bedreven te hebben wederomme keeren.

Lett. Q

MAximilian, by der gratie Gods, Roomsche Conink, altyt Vermeerder 's Ryx, en *Philips*, by der selver gratie Erts-Hertogen van Oostenryk, Hertogen van Bourgoignen, van Lotheryk, van Brabant, van Limburch, van Luxenburch, en van Gelre, Graven van Vlaanderen, van Thirol, van Arthois, van Bourgoignen, Palentin, Henegouwen, van Hollant, van Zeelandt, en van Namen, en van Zutphen, Graven des Heylich Ryks, Heeren van Vrieslandt, van Salinis, en van Mechelen. Den Gecommitteerden van onsent wegen te muentorieeren, nemen, en stellen in onse handen alle die goeden, hoedanig die sijn liggende in onse Landen en Heerlijkheden, toebehoorende onse ongehoorsame ondersaten van onser Stadt van Rotterdam en andere heure adherenten. Den eersten onser Deurwaardere, Sergeant van Wapenen, of 't anderen onsen Officier hier op versocht saluyt. Doen u luyden, dat in faveur en recompensatie vanden goeden en getrouwen diensten, die onse lieve en getrouwe Ridder, Capitain, en Castelain van onse Stad en Castele vander Goude, Heer *Iacob van Cats*, ons hier voor tyts gedaan heeft en noch dagelyx doet in veele ende diversche manieren, en ook vanden grooten schade en verlies, die hy ter cause van deser Oorloge gehadt heeft, den selven Heer *Iacob* om desen en anderen saecken ons daar toe porrende, hebben gegunt en gegeven, gonnen, en geven mits desen, uyt sonderlinge gratie, alle die goeden, ruerende en onruerende en anderen hoedanich die sijn, wesende in onser voorsz Stadt vander Goude, toebehoorende onsen voorschreven ongehoorsamen ondersaten van Rotterdam, en henne adherenten, houdende onse wederpartie, als jegens ons verbeurt en geconfisqueert sijnde, overmits heuren voorsz ongehoorsaamheyt. Om daar af te gebruyken by den selven Heer *Jacob van Cats*, gelijk van sijn anderen eygen goet. Soo is 't dat wy u luyden ontbieden en bevelen wel en scherpelijk en eenen ygelijken van u bysondere, dat doende den voorsz Heere *Iacob van Cats*, volkomelijk genieten en gebruyken van dese onse jegenwoordige gifte, den selven stelt ofte doet stellen van onsent wegen in de possessie en gebruyksaamheyt van allen den voornoemde goeden leggende in onser voornoemden Stad vander Goude, toebehoorende denselven onse ongehoorsame ondersaten en inwoonders van Rotterdam, daar toe bedwingende en te lichten heure handen vanden penningen, kommende van die voornoemde goeden allen den geenen die daar toe te bedwingene staan, by alle redelijke wegen van bedwange, en gelijk men gewonelijk is te doen in gelijke saeken. En mits brengende dese Vidimus ofte Copie autenthycque van dien, mitsgaders quitantie vanden selven Heer *Iacob van Cats*, van alsulke goeden, als hy ontfangen en gebruykt sal hebben, wy willen dat sal gepasseert worden in de rekeninge van u onse gecommitteerde, en van allen anderen diet behooren sal, by den genen daar toe gecommitteert, of die gecommitteert sullen worden. Den welken wy bevelen mits desen, dat sy 't alsoo doen, want ons alsoo believt, niet jegenstaande, wat Revocatie, Ordonnantie, Restrictie, Mandemente, of Deffenssie, gedaan ofte doen ter contrarie; Gegeven in onser Stad van Delft, onder den name van ons Conink en signet, verwapent met onse Wapene hier op gedrukt, in absentie van onsen zegel, den lesten dach van February in 't Jaar ons Heeren 1488. en van onse Rycke 't derde, en was geteekent *Maximilianus*. Leger by den Conink; Onderteykent, *de Witte*, hebbende gehadt doch vergaan een opgedrukt Cachet in Roden wasse.

Lett. R.

IN den naam des Heeren, Amen; By desen tegenwoordigen openbaren instrumenten zy kennelijk eenen ygelijken, dat in den jare ons Heeren duysent vijfhondert en negene, in de twaalffte indictie op ten thienden dach der Maant van September, ontrent die Vesperen of luttel tijds daar na, in den Pausdom ons alre-Heyligste Vaders in Gode en Heeren, Heer *Iuly*, die twede Paus, in sesten jare, in tegenwoordigheyt mijns Openbaars Notaris, en den getuygen hier onder geschreven, daar toe geroepen en gebeden, vergadert sijn geweest die Edelen, eerbaren, en wyse persoonen *Willem van Cats*, Heer *Jacob van Cats* wetachtige soone, mit sijne vrienden op die een

zyde, en Ionkvrouwe *Maria van Bruelis*, *Anthonis van Bruelis* dochter, en Jouffrouw *Avesoete van Vronesteyn*, haar Jouffrouw moeder, op die ander zyden, ter eeren Gods, erende van een toekomende wetachtich Huywelijk, tusschen den voorsz *Willem van Cats*, en Jouffrouw *Maria Anthonis van Bruelis* voorsz, metten welken sy omme te volbrengen, alsoo verre als 't die Heylige Kerke vermach, eendrachtelijk overkomen zyn, in der manieren hier onder geschreven, geconcipieert en geordineert by *Willem van Cats* voorsz, en sijne vrinden, mit Juffrouw *Maria van Bruelis*, en haar Juffrou moeder, Juffrou *Avesoete van Vronesteyn* voorsz, en hare vrienden en magen, ook op beyde zyden daar toe vergadert; 't welk sy gesamenderhant my Notaris ondergeschreven in schrifte en articulen gegeven hebben, inhoudende en sprekende hare Huywelijkse Voorwaarden van woorde te woorde als hier naar volgt, in den manieren en voorwaarden hier na vermelt. Soo sullen vergaderen metter Weth vander Heyligen Kerken *Willem van Cats*, Heeren *Jacobs* soon *van Cats*, en Juffrouwe *Maria van Bruelis*, *Anthonis* dochter, by tusschenspreeken van vrienden en magen aan beyden zyden, en die voorsz *Willem van Cats* brengt tot hulpe van dese jegenwoordige Huywelijk alle sijnen goederen, roerende en onroerende, leen en eygen, die hem van sijnde voorsz bestorven zyn, en namaals aankomen mogen van sijne vrouwe moeder, ofte andere, mit welken goeden die moeder en vrienden van de voorsz *Maria* wel te vreden zyn; hier tegens brengt die voorsz Jouffrouw *Maria* tot hulpe van den voorsz Huywelijk alsoo wel voor die goeden, die haar by 't overlijden van haar vader en Ouders gegeven, ofte aangestorven mogen wesen, als ook die haar by Jouffrouw *Avesoete van Vronesteyn* haar moeder, eenigsints gegeven mogen wesen, daar, of die parcelen van goeden hier inne verklaart staan, te wetene seekere Thienden mit hare suster gemeene half en half, en sijn gelegen in Rijmmerswale, Yrseke, Schoude, Vlake, en Schore, welke Thienden waardig zyn op gemene jaren seven pont grooten 's jaars, bedraagt haar helft drie ponden thien schellingen. Item noch soo heeft sy gekoft in Vlake en Schore een achtendeel in die achtien gemeten, alsoo genaamt, en bedraagt alle gemeen jaren een pont grooten Vlaams. Item noch soo heeft sy gekoft tegen den Heeren van Oudmunster van Utrecht, in Rammerswale en Yrseke een derdendeel in die Thienden, toebehoorende die *van Zwete*, en beloopt dit deel 's jaars seventhien schellingen. Item noch soo heeft sy gekoft seekere Thienden, gelegen in Wemelinge, waardig 's jaars drie-en-dertig schellingen groten. Item noch soo heeft sy een pondt groten 's jaars, dat haar besturven is van haar nichte Jufsrouw *Heylwijch van Bruelis*, die Juffrouw van Naaltwijk was. Noch in Beoostduvelandt een Pachtstede, met Huysingen, Schuyren, en Barren, met twee-en-dertig gemeten Lands, 't gemet voor vijf schellingen twee grooten 's jaars, afslaans-gelts; noch in 't selve Land van Beoostduvelant seventhien gemeten, en gelt 's jaars ses grooten, 't gemet Afslaans-gelt. Item noch aldaar derthien gemeten en gelt, 't gemet drie schellingen 's jaars afslaans-gelts; Noch in 't Oosterlandt van Unnelandt, genaamt 's Heer-Jans-land, seven en een half gemete, geldende gemet twee-en-veertig grooten Vlaams, vryts 's jaars; facit ses-en-twintig schellingen drie grooten. Item in 't Ouweland van Unneland, gelegen in Nieuwenkerke, thien gemeten; bedragen samen 's jaars twee ponden thien schellingen grooten afslaans-gelts. Item in Capelle in Duveland, noch twee gemeten en gelts, 's jaars vier schellingen grooten, gemet Afslaans-gelts. Item in Schouwen te 's Heroertskerke twaalf gemeten, daar die acht gemeten af gelden twee ponden negen schellingen drie grooten Vlaams, en die vier gemeten ses-en-dertig stuyvers afslaans-gelts. Item in Zuytwelland en Noortwelland twaalf gemeten, daar af die sesse gelden anderhalf ponden grooten. Item die drie gemeten een pondt grooten, en d'ander drie gemeten achtien schellingen. En alle die voorsz Parceelen van een gelegen in Unneland en Schouwen, zyn haar gegeven geweest van wylen haren groot-vadere *Jacob Louris*, en groote-moeder Jouffrouw *Cornelia van Wissenkerke*, des moetse haar suster Jouffrouw *Cornelia van Bruelis*, jaarlijks uytreyken vier ponden grooten Vlaams; noch alsulke acte als sy hebben mach, van sekere Thienden gelegen in Cloetinge, die sy wylent heften jegens haren broeder *Hendrik van Bruelis*, die ten Comptoire van Bewesterschelt op heuren name als noch niet geset en zyn. Item noch soo heeft die voorsz Juffrouw *Maria* jaarlijx tot haren lijve op die Stede van Z. Zee ses ponden grooten. En noch die Huysinge van Vroonenburg, staande ten Capelle in Zuytbeverland in 't Vrooneland, mitsgaders Opperhof, Nederhof, Boomgaarden, en voort mit alle sijn toebehooren, groot zynde ontrent samen seven gemeten Lands, alsoo dat gestaan en gelegen is, mit alsulke lasten als daar op zyn en staan, als *Iacob Louris* zaliger gedachten, haren groot-vaders Brieven daar af gemaakt, verder af specificeert en tekenne geven; des soo hout mijn voornoemde Juffrouwe *van Vronesteyn*, moeder van Juffrouwe *Maria* voorsz, 't gebruyk alleenlijk, sonder de profijten van den voorsz Huysinge met sijn toebehooren, haar leven gedurende, en daar en boven soo hout sy als haar vry eygen goet die nieuwe kamere met die keuken, staande aan de Noortzyde van de voorsz Huysinge, in welke kamere en kuekene na 't overlijden van haar, hout Jouffrouw *Cornelia van Bruelis*, nu ter tijt Huysvrouwe van *Adolf Pott*, haar actie en recht, als die voorsz Jouffrouwe *Maria van Bruelis* aangekomen en bestorven is, by 't overlijden van zaliger gedachten haren broeder *Heyndrik van Bruelis*; en voort alle andere goeden, daar inne huer ofte die heure actie ofte recht inne macht competerende. En sijne goede Huywelijkse Voorwaarden, en voort sluyten alle banden van Huywelijke, en beslapen van de voorsz Huywelijke wel besproken, indien de voorsz *Willem van Cats* aflyvich wort voor die voorsz Juffrouw *Maria*, sijne toekomende Huysvrouw, soo sal de voorsz Juffrouw *Maria van Bruelis* na haar nemen en behouden alle heure

klede-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

kléderen en juwelen tot haren lijve behouvende, en daar toe al ſulke goeden, als ſy jegenwoordig tot hulpe van deſen Huywelijk gebrocht heeft, en ook alle die goeden, die haar ſtaande 't voorſz Huywelijk aanbeſtorven ofte aangekomen ſullen mogen weſen, en daar en boven uytten goeden van den voorſz *Willem van Cats*, in rechte duwarye en lijftocht, indien ſy eenig kint, kinderen, ofte kints-kinderen achteren laten, die ſomme van hondert Rins-guldens tot 40. grooten Vlaams 't ſtuk; en indien ſy kint, noch kinderen, noch kints kinderen achter en laten, die ſomme van hondert-en-twintig der voorſz Rinſe gulderen jaarlijkſe renten, haar leven lang geduerende, welke duwarie en lijftocht die voorſz *Willem van Cats* beloeft heeft, en belooft te verſeekeren op, en uyt allen ſijnen leengoederen, die hy liggende heeft binnen der Graaffelijkheyd van Zeeland, en ſelve verſekert heeft te doen veſtigen, by behoorlijke Octroye binnen den naaſten halven jare van onſen genadigen Heer als Grave van Zeeland, welverſtaande, indien ſijn leengoederen niet ſouffiſant genoeg en ware, omme deſe voorſz ſomme van hondert guldens, ofte hondert-en-twintig guldens, als voorſz ſijn, jaarlijks aan te verhalen, ſoo ſal ſy haar gebrek daar af jaarlijx mogen verhalen aan alle ſijne andere goeden jegenwoordig en toekomende, van wat conditien ſy zyn. En ſullen die erfgenamen van den voorſz *Willem van Cats*, 't ſy kint of kinderen, ofte andere ſijne erfgenamen, na hem nemen alle die goeden gekomen vander zyde van den voorſz *Willem van Cats*, alſoo wel die hy nu heeft, als die hen ſtaande 't voorſz Huywelijk aanbeſtorven ofte aankomen ſullen, behouden die voorſz Juffrouw *Maria* haar duwarie als 't voorſz is. Item indien die voorſz Juffrouw *Maria* aflyvich wort voor den voorſz *Willem van Cats*, ſoo ſal die voorſz *Willem van Cats* hebben en behouden alle ſijne klederen, harinas en paarden, tot ſijne lijve behouvende, en daar toe alle ſijn goeden, die hy nu heeft en binnen ſtaande hylike van ſijne ſyde aangekomen en aanbeſtorven ſullen mogen weſen, en daar jegens ſullen die Erfgenamen, vande voorſz Jufvrouw *Maria*, 't ſy kintskinderen ofte andere Erfgenamen, hebben en behouden alle die goeden, gekomen vande ſyde vande voorſz Jufvrouw *Maria*, en hier en boven de lanxſt levende van hem beyden hebben, en voor uytnemen die beſte kamere van den huyſe, geſtoffeert met bedden, Gardynen, Deeken, Slaaplakenen, en voort met allen ſijn toebehooren, ofte hondert gouden Rins-gulden daar vooren, daar af die lanxſt-levende ſijn optie ofte keur hebben ſal. Item indien eenige goeden binnen ſtaande Hylick verkregen en verovert worden, en desgelijcx indien binnen ſtaande Hylik eenich verlies van goeden gebeurt, 't ſelve winſt ofte verlies ſal gedragen worden by den lancxſte levende van hem beyden, en den Erfgenamen van den eerſten aflyvich half en half; wel verſtaande dat die voorſz Juffrouw *Marie* als dan die keure hebben ſal, of ſy uyt ſal willen gaan mit die goeden, die van heure ſyde aangekomen ſullen ſijn, en mit heure duwarye en ſonder eenige ſchulden te betalen, en des gelijcx ſullen die Erfgenamen vande voorſz Jufvrouw *Maria*, gelijke keure hebben; Item indien eenige vande goeden van beyde die voorſz partyen verkoft ofte vervremt worden, en andere goeden daar mede verkregen, ſoo ſullen die alſoo verkoft ofte vervrempt, eerſt en alvooren wederomme verheelt worden, alleen dat men eenige verkregen goeden ſal mogen reekenen, en 't geene dat daar en boven verovert ſal mogen weſen, dat ſal gedeylt worden in der manieren als voorſz is; Item voort ſoo ſijn 't Hulixe Voorwaarden dat die voorſz *Willem van Cats*, vanden goeden gekomen vander ſyde voorſz Jufvrouw *Maria*, niet alieneren ofte vervremden en ſal, ſonder expres conſent vande voorſz Jufvrouwe *Marie*, en van heur voorſz Jufvrouw Moeder. Item noch ſoo heeft die voorſchreve *Willem van Cats* gelooft, dat hy ſijn Woonſtede nemen en houden ſal binnen den Lande van Zeelandt, geduerende 't leven lank van de voorſz Juffrouw *Maria*, ſijn toekomende Huyſvrouwe; Item ſo ſijn 't Hylikſe Voorwaarden, indien eenige leenen beſtorven, daar of die loſſinge nae die rechte en keure van Zeelandt quame aan Juffrouw *Maria* voorſz, ſoo ſal die voorſz *Willem van Cats* gehouden weſen die leenen te doen ſtellen op die naam vande voorſz Jufvrouw *Maria*, en op niemant anders in de Regiſteren daar 't behoort. Item deſe jegenwoordige Hylixe Voorwaarden ſal die voorſz *Willem van Cats* doen approberen mit een ſignatie onder Schepenen Zegel van de Stad van Z. Zee, binnen den tyt van een half jaar na date van deſen; en hier waren over als Vrienden en Magen van wegen van de voornoemde *Willem van Cats*, Mr. *Floris Oom* Raad ordinaris ons genadigs Heeren in ſijnen Raadt van Hollant, *Davit vande Werve*, Baillju van der Goes, en Heer *Jacob van Cats* baſtaart en Prieſter Rade; van wegen vande voornoemde Juffrouw *Marie van Bruelis*, mijn Heer *Ioos van Beloys*, Ridder, Raadt ons voorſz genadigen Heeren in den voornoemde Raat, *Adolf Pot Lieven*, *Iacob vander Welle*, en *Ian* ..... *Cornelisz* Poorteren van Zierikzee, met welke Huwelixe Voorwaarden in alle hare punten boven verklaart hebben *Willem van Cats*, op die een ſyde, Jufvrouwe *Marie van Bruelis*, met Juffrouw *Aveſoete van Vroneſteyn*, haar Jufvrouw Moeder op die ander ſyde geſamentlijken en elk byſonder gelooft te volkomene en te volbrengene, ſonder eenige exceptie of hulp van geeſtelijken of waarlijken rechte daar jegens te ſoukene; hebben daaromme geſamenlijken en elk een byſondere hem ſelve te buyten gedaan en doen te buyten alle Privilegien, hantveſten ofte Coſtumen, die Landen Steden ofte Perſoonen gegeven ſijn, ofte gegeven ſullen mogen worden, mitten welken ſy hem ſelven ofte yemant van hem lieden ſouden mogen behelpen contrarye van deſen, en daar toe noch geweeſt elk byſonder in handen van my Notaris hier ondergeſchreven in die ſtadt van eede, dat wittelijk ſtipulerende hier jegens niet te doen, noch te doen doene by hem ſelven of ymants anders; waar op en al dat voorſz ſtaat hebben die voornoemde *Willem van Cats*, voor hem ſelven en mijn Juffrou *Avezoete van Vroneſteyn*, en Juffrouw *Maria van Bruelis*, haar dochter voor haar beyden, en daar toe voor al die geene, die te doene ſullen mogen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

gen hebben begeert van my Notaris hier ondergeschreve gemaakt te hebben een ofte meer openbare Instrumenten.

Lett. S.

ALle den geenen, die desen jegenwoordige sullen sien; Wy Deken en Cappittel der Kercke van Ste. Servaas maken kennelijk, dat wy gegeven hebben, en geven kracht desen jegenwoordigen Heer *Willem van Cats* (als Man van Vrouwe *Maria van Bruelis*, *Anthonis* dochter) de derde part van alle de Thienden naar beschreven; te weten van twee en een half gemeten in Reymers wale, en van een sestepart der thienden vande Moer, Item van twee en een half gemeten Thienden gelegen in Yerseke. Item van vyf-en-seventich Roeden die wylen Heer *Boudewyn van Yerseke*, gekoft heeft van *Hendrik* en *Willem van Nyekerke*, Item van een half gemet min twaalf Roeden!, en een half in Zoute, Item van anderhalf gemet in Loedyk; Item van twee-en-sestich en een halve Roede in Lodyck, benede Lodensschelde Beoisten Bade en Varnoutsse. Item van Vyfhondert Roeden in Schouwdee, Item van anderhalf gemet in Nyekerke. Item van twee hondert Roeden, in Nieulant ter culture gebracht door wylen Heer *Niclaas Hervink*, Ridder, in plaatse genaamt Kleetverlies, voor de Parochie van Onderdingen en Hinclenoort, welk derden deel der voorsz Thienden by overlyden van *Anthonis van Bruelis*, gekomen sijn en gesuccedeert op Vrouwe *Maria* sijn dochter, te houden van ons, en van onse voorsz Kerke, voor een Jaarlicx pension van twee schellingen en een denier, oude goede en wettelijke Hollants, aan onsen Booden van den Lande van Zeelant, tot het collecteren van onse pensioenen gestelt, ingaande alle jaren op den dach van Sint Louris den Martelaar, op pene van verlies den thienden te betalen, en naar doode van de selve sullen sijn wettige Erven onder de twintich jaren inde voorsz thienden succederen, mits dat sy die als dan binnen s'jaars daar aan volgende van ons sullen hebben versogt, gelijk sulx gewoonlijk is te geschieden; in orkonde van 't welke wy het Zegel der Kerke aan desen jegenwoordige hebben gehangen. Gegeven in 't jaar ons Heeren duysent vyfhondert en negene.

Lett. T.

IN den name en eeren Godts, sullen vergaderen in den echten en Houwelijken staat die Edele en vrome *Anthonis van Cats Willemsz.* toekomende Bruydegom ter eenre, en Jonkvrouwe *Maria* dochter van Heer *Abel van Coulster*, Ridder, Raat Ordinaris van den Hove van Hollandt toekomende Bruyt ter andere, onder sekere Conditie en Huywelijxe Voorwaarden, gemaakt voor byslapen en banden van Huwelijke; Eerste soo brengt die voorsz *Anshonis van Cats*, tot desen Huywelijke voor sijn Vaderlijke Erve en Moederlijke gifte aan Heerlijke en anderen goederen Landen Thienden en Renten die somme van vier hondert Car. gulde s'jaars, te weten de Heerlijkheyt van Simons Polder, gelegen binnen den Lande van Zuytbevelandt in Zeelant, noch acht-en-twintich gemeten thienden, gelegen binnen den Lande van Schouwen in die prochie van Noortwel ende Couwerkerk, en Renesse, en noch andere parceelen gemeene met sijn Broeder *Jacob van Cats*, gelegen in den Lande van Duvelandt, Schouwen en Wolfertsdyk; hier jegens hebben die voorsz Heer *Abel van Coulster*, en vrouwe *Isabeau Longyn* sijne Huysvrouwe mette voorsz Jonkvrouw *Maria*, heur dochter in medegave en tot desen Huwelijke gelooft, en geloven mits desen die somme van hondert en twintich Car. gulde s'jaars, te lossen den penning sestien, die sy hypotequeren sullen op sekere hypoteque, sulx dat die wel verseekert sullen wesen; dies is Voorwaarde en wel ondersproken, dat in 't scheyden vanden bedde vanden voorsz Bruydegom ende Bruyt, 't sy daar kinderen sijn ofte geen, die goeden die sy als dan besitten sullen, t'sy die ten Huywelijk gebrocht, henluyden aan bestorven, of by Testamente of andersints aanbekomen mogen sijn, gedeelt sullen worden half en half, en indien de voorschreve *Anthonis van Cats* overleedt voor de voorsz Jonkvrouwe *Maria*, sonder wettige blyvende gebeurte agter te laten, ofte indien hy ook wettige gebeurte ofte gebeurten achter liet, en die ook overleden sonder voorsz wittige blyvende gebeurte achter te laaten, soo is mede Voorwaarden, dat die goeden die by den voorsz *Anthonis*, achter gelaten sullen worden, of by sijne kinderen, of kintskinderen van sijnder syde gekomen, altyt gaan en succederen sullen aan sijn Jonkvrouw Moeder, indien sy dan in levende lyve is, en indien &c. aan sijne gerechte Erfgenamen; van gelijken sal ook geschien indien de voorsz Jonkvrouw *Maria* overleede voor den voorschreven *Anthonis van Cats*, te weten dat alle de goeden die sy achterlaten sal, of by heuren kint ofte kinderen, en ook kints kinderen achter gelaten sullen worden, hemluyden aangekomen als vooren, erven en succederen sullen op heuren Vader en Moeder, ofte de langst levende van haar beide, en indien sy overleden sijn, op heuren gerechte Erfgenamen; is noch ondersprooken en Huwelijxe Voorwaarden, dat indien de voorsz *Anthonis van Cats* overleede voor de voorsz Jonkvrouwe *Maria*, sonder eenige blyvende blykende gebeurte by haar gewonnen achter te laten, dat indien gevalle de voorsz Jonkvrouwe *Maria*, uyt sijne gereetste goeden jaarlijcx heffen en beuren sal haar leven lank geduerende, en &c. langer in rechter duarien hondert en twintich Car. guldens s'jaars, ten ware dat die selve kindt ofte kinderen al overleeden voor de voorsz Jonkvrouwe *Maria*, sonder blykende gebeurte achter te laeten, soo soude indien gevalle die voorsz duwarye weder kommen, en wesen ter voorsz somme van hondert en twintich Car. guldens s'jaars. Is ook Voorwaarde, dat in 't scheyden van den bedde elck behouden sal die Kleederen, Klenodien, Juwelen, Boeken, Harnasch, Paarden, tot sijne lyve, en aan sijn zyde behoorende. Aldus gedaan en gesloten den eersten February anno 1539. *Stilo Curiæ Hollandiæ.* Onderteykent *N. van Coulster. Anthonis van Cats.*

COPIER

COPIER.

115 **D**IRK COPIER, *Roelofs* soone, kwam met Hertog *Willem van Beyeren* in Holland woonen, alwaar hy troude *N. N.* en wan

HENRIK COPIER, Huysgenoot van Hertog *Willem* voorsz, anno 1404. en 1412. hy was naderhand Secretaris van den selven Hertog, en troude anno 1410. *Eva Wermbouts*, *Engelberts* dochter, wiens broeder mede Clerq of Secretaris was van den voorsz Hertog, en genobiliteerd wierde; hy stierf anno 1423. en wan

Dirk Copier, die ongehout in den Oorlog stierf.

Iacob Copier, volgt.

Geertruyt Copier, hadde te man *Simon van Toll*, soone van *Frederik van Toll*, Schiltknape, en van *Elisabeth van Boshuysen*, nalatende kinderen.

JACOB COPIER, Soone van *Hendrik Copier*, en van *Eva Wermbouts*, verkreeg de Hofstede van Tol by Coudekerk; hadde eerst getrout *Agatha van Oudegeim*, uyt het Stigt van Utregt, en daar na *Lijsbeth van Cuynder*, uyt den verdronken Waart in Zuyt-holland; hy leefde anno 1477. en stierf seer oud; nalatende by d'eerste Vrouw,

Hendrik Copier, stierf ongehout.

Elisabeth Copier, hadde te man *Willem van Boshuysen*, Ridder, soone van *Willem van Boshuysen*, en van *Elisabeth van Noorde*; hy stierf anno 1518. sy anno 1505. nalatende verscheide kinderen.

Barbara Copier, had anno 1473. te man Meester *Willem van Barendregt*, Raad in den Hage; hy stierf anno 1527. sonder kinders.

Van het twede bedde,

Iacob Copier, volgt.

JACOB COPIER, soone van *Jacob Copier*, en van *Elisabeth van Cuynder*, geboren anno 1470. kocht de Heerlijkheid van Calslagen by Leyden, anno 1507. besat mede 't Huys te Tol by Leiden; troude *Margareta van Roon*, dochter van *Pieter*, Heer van Roon, en van *Anna van Grave*, uyt een van de oudste Edele Geslagten in 't quartier van Leuven in Braband; hy stierf van een kwetsure, gekomen van 't hollen van een wagen, anno 1532 oud 62. jaren; Sy hadde daar na noch twee mans, namentlijk *Zeger van Alveringen*, Ridder, Heer van Holwegen, Rekenmeester in den Hage; en Meester *Everard Nicolai*, President van den Hogen Rade te Mechelen; sy stierf anno 1555 en wan

Jacob Copier, volgt.

Lijsbeth Copier, hadde te man Mr. *Steven van den Berg*, Raad en Thresorier van den Prince van Orangien voor de troublen; hy stierf gevankelijk te Breda, anno 1568. sy lange te vooren, nalatende *Anna van den Berg*, die te man hadde *Jan de Coene*, Drost van Hoogstraten.

Margareta Copier, troude eerst Mr. *Joachim Polites*, Griffier van Antwerpen, geboren vander Goes in Zeeland; daar na Mr. *Willem Martini*, Raad van Brabant in den Hage; sy stierf sonder kinders anno 1597.

JACOB COPIER, soone van *Iacob Copier*, en van *Margareta van Roon*, was Heer van Calslagen en Tol, en verkoft het eerste aan *Hugo Mierop*, *Cornelis* soone, en het ander aan *Arent van Dorp*; hy week anno 1567. mede uyt den Lande om de troublen, en wiert namaals Rekenmeester in den Hage; stierf te Antwerpen, gedurende de belegeringe anno 1584. hadde te wyve *Maria van Swieten*, dochter van *Cornelis van Swieten*, en van *Anna van Borsselen*, *Adriaans* dochter, welke stierf in den Hage anno 1582. en wan

Cornelis Copier, volgt.

Willem Copier, hadde getrout *Susanna van Vaudrenaars* uyt Hoog-borgongie, stierf sonder kinders.

Margareta Copier, hadde te man Meester *Ian vander Kamme*, Rekenmeester in den Hage, by overgifte van sijn Schoonvader; sy stierven beide anno 1602. nalatende *Ian vander Kamme*, die troude *Gratiana Gillis*, sonder oir.

Cornelia Copier, troude *Ioachim Gillis*, Burgemeester te Breda; sy stierf anno 1603. sijn voorouders waren anno 1518. by opene Brieven van den Keiser *Maximiliaan* genobiliteert.

Anna Copier, troude eerst *Joost Strurink* uyt Vlaanderen, sonder oir, daar na *Iacob van Galen*, t'Ouwater.

CORNELIS COPIER VAN CALSLAGEN, Soone van *Iacob Copier*, en van *Maria van Swieten*, Capiteyn, troude *Maria Gillis*, dochter van Mr. *Ian Gillis*, Pensionaris t'Antwerpen, en liet na

Iacob Copier van Calslagen, troude anno 1617. des Heeren dochter van Aalst in Gelderlant.

Cornelis Copier van Calslagen.

Maria Copier van Calslagen.

Het Wapen van Copier is een halve Leeuw van Silver, met een Gulde Kroon op 't Hooft, op een Velt van Keel.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

COULSTER.

116 HEt Huys te Coulſter, daar dit Geſlagt de naam van heeft, wierd anno 1517. van de Gelderſchen verbrand en verdeſtrueert.

CUNIGONDA VANDER COULSTER, wert vermelt anno 1370. hadde te man *Maurijn vander Does*, wiens ſoone, is onſeeker, alſoo *Maurijn vander Does*, die anno 1351. de partye hielt van Keiſerinne *Margareta*, tegens haar ſoon Hertog *Willem*, en by Brieven van Hertog *Albregt* van den jare 1397. vele van ſijne goederen wederom kreeg, volgens het getuygeniſſe van *Gouthoven* te wyve gehad heeft *Elijſabeth van Voorn*, *Albregts* dochter.

WILLEM VANDER COULSTER, was Cancelier van Hertog *Albregt van Beyeren*, Grave van Holland, en wiert anno 1392. gekoren tot Domprooſt van Utregt, en ſtierf anno 1399. En wert mede te deſer tijd vermelt *N. vander Coulſter*, getrout aan *Jan*, Heer van Heenvliet en Cattendijk, die anno 1410. ſtierf; haar moeder was *Weerdenburg* uyt Gelderland, en lieten kinders na.

YSBRAND VANDER COULSTER, naar alle ſchijn Broeder van *Willem* voorſz, leefde anno 1390. hadde te wyve *Maria van Wangewye*, en wan

Willem vander Coulſter, volgt.

Ysbrand vander Coulſter, die tot Dordrecht ging woonen, volgt daar na.

Abel vander Coulſter, die een dochter hadde, *Adriana vander Coulſter*, die te man kreeg *Willem vander Coulſter*, haar voornoemden ooms ſoone.

WILLEM VANDER COULSTER, ſoone van *Ysbrand vander Coulſter*, en van *Maria van Wangewye*, beſat de Hofſtede vander Coulſter by Alkmaar, en verkreeg anno 1422. van Hertog *Willem van Beyeren* de Ambachts-heerlijkheyt van Heilo en Oeſtdom; en liet na

JACOB VANDER COULSTER, Heer van Heilo, anno 1467. hadde te wyve *Hillegond vander Laan*, *Jans* dochter, en wan vier dochters, namentlijk

Maria vander Coulſter, Vrouwe van Heilo, dat ſy met Coulſter ten Huwelijk bragte aan haren man *Pieter van Ruyven*, ſoone van *Claas van Ruyven*, en van *Judith Pieter Aalbouts* dochter; ſy ſtierf anno 1528. ſeer out, nalatende een erfdochter *Ioſina van Ruyven*. Sie Gouthoven fol. 162. en 199. alwaar hy ſig ſelfs notoirlijk tegenſpreekt.

Ioſina vander Coulſter, hadde te man *Iacob van Egmont van Mereſtein*.

Siburge vander Coulſter, troude *Ian vander Mye*.

Willemine van Coulſter, mishylikte haar ſelven.

YSBRAND VANDER COULTSER, twede ſoone van *Ysbrand vander Coulſter*, en van *Maria van Wangewye*, ſtierf anno 1422. leit begraven in de grote Kerk tot Dordrecht in 't hoge Choor, en wan

WILLEM VANDER COULSTER, Rentmeeſter Generaal van Zuyt-holland, en Caſtelein van Schoonhoven, anno 1425. ſtierf anno 1448. begraven by ſijn vader; hadde eerſt getrout de ſuſter van *Abel Pieterſz*, Burgemeeſter van Dordrecht, welke een ſoon was van *Pieter Abelſz*, en van *Adriana vander Tijmpel*, *Ians* dochter, genoemt *Slingeland*; daar na *Adriana vander Coulſter*, dochter van *Abel vander Coulſter*, *Ysbrands* ſoone, ſijn oom; ſy leefde noch anno 1484. hy wan by de eerſte Vrouw,

Ysbrand vander Coulſter, volgt.

Floris vander Coulſter, ſtierf ſonder kinders.

Gerbrand vander Coulſter, Schepen te Dordregt, hadde te wyve *Beatrix van Broukhoven*, anno 1497. hy ſtierf anno 1519. nalatende 1. *Ysbrand vander Coulſter*, Ridder, Caſtelein op Louveſtein, anno 1520. hy bleef doot in den Oorlog tegen de Gelderſche voor Tiel, anno 1531. ſonder kinders. 2. *Willem vander Coulſter*, ſtierf anno 1502. nalatende twee dochters, namentlijk *Eliſabeth vander Coulſter*, ſtierf anno 1558. hadde te man *Ian van Broekhuyſen* uyt Gelderland, en *Catharina vander Coulſter*, troude *Willem van Doornik* van Amersfoort. 3. *Adriana vander Coulſter*, ſtierf ongehout. 4. *Catharina vander Coulſter*, troude *Ian van Merode*, Heer van Duffel, en wan daar by *Willem van Merode*, Heer van Duffel, die ſtierf ſonder oir, getrout aan *Maria Schets*; en *Ysbrand van Merode*, die te wyve nam *Maria van Culenburg*, *Ians* dochter, Ambachts-vrouw van Soeterwoude; haar moeder was *Agatha vander Coulſter*, *Willems* dochter. 5. *Beatrix vander Coulſter*, was getrout geweeſt, doch ſtierf ſonder oir. 6. *Petronella vander Coulſter*, Nonne ter Lee, anno 1521.

By de twede Vrouw,

Beatrix vander Coulſter, ſtierf ſonder kinders anno 1512. hadde te man gehad *Iohan Duyk*, *Willems* ſoone, Heer van Wieldregt en Oudelants-ambacht, anno 1472.

YSBRAND VANDER COULSTER, Soone van *Willem vander Coulſter*, en van *Pieter Abels* dochter, was Theſaurier van Dordregt, anno 1477. ſtierf anno 1483. hadde te wyve *Machtild van Alkemade*, dochter van *Floris van Alkemade*, en van *Agatha van Alkemade*; hy leefde noch anno 1513. en wan

Willem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Willem vander Coulster, volgt.

Floris vander Coulster, Burgemeester tot Dordregt, alwaar hy anno 1534. stierf; hadde te wyve *Suete van Slingeland*, *Otten* dochter te Dordregt, sy stierf anno 1564. oud 80. jaren, en hadden gehad twintig kinders, meest jong gesturven, behalven de volgende, 1. *Floris vander Coulster*, stierf jongman. 2. *Abel vander Coulster*, Schepen in Dordrecht, anno 1557 by ongeval 's avonts tot Dordregt by het Stadhuys verdronken, sonder kinders, en was de leste mans oir van dit Geslagte; hy hadde getrout *Hadewy van Bregt*, des Schouts dochter van 's Hertogenbossche. 3. *Otto vander Coulster*, stierf jongman. 4. *Saris vander Coulster*, was Priester. 5. *Ysbrand vander Coulster*, was mede Pri ster. 6. *Ian vander Coulster*, Canonik te Dordrecht, week anno 1572. na Ceulen, en stierf aldaar. 7. *Gerbrand vander Coulster*, Priester, wiert namaals simpel, en stierf anno 1557. te Duren in Gulikkerland. 8. *Elisabeth vander Coulster*, stierf sonder kinders; hadde te man *Laurens van Bronkhorst*, soone van *Andries van Bronkhorst*, en van *Maria Sonke* te Delft. 9. *Agnes vander Coulster*, was Nonne te Loosduynen, anno 1559.

Abel vander Coulster, Ridder, en Raad in den Hage in 't jaar 1512. aan dewelke *Erasmus van Rotterdam* verscheide Brieven geschreven heeft, die gedrukt zyn; Hy was geboren te Dordregt gelijk mede beide sijne voornoemde broeders, en stierf anno 1540. oud 72. jaren; hy hadde te wyve *Maria Longijn* tot Brussel, en wan daar by drie dochters, namentlijk 1. *Maria vander Coulster*, die te man hadde *Anthonis van Cats* uyt Zeeland, en Raad in den Hove van Holland, hy stierf anno 1573. nalatende kinderen. 2. *Magtild vander Coulster*, hadde te man *Arent de Ieude*, Heer van Hardinxvelt, soone van *Ian de Ieude*, en van *N. vander Dussen*, *Floris* dochter; hy wiert anno 1570. op Louvestein, daar hy Castelein was, van de Geusen dootgeschoten. 3. *Adriana vander Coulster*, stief sonder kinders na te laten; hadde eerst te man *Ian van Domselaar*, daar na *Ian Fruytier*, en laastelijk *N. Bastart van Duvenvoorde*. *Abel vander Coulster* voorsz, hadde nog een Bastart dochter *Sibilla vander Coulster*, die hy gewonnen hadde voor sijn Huwelijk; sy hadde te man Mr. *Ian van Dam*, eerst Griffier van den Hove van Holland, en daar na Rekenmeester in 's Gravenhage; hy stierf sonder kinders anno 1568.

Elisabeth vander Coulster, troude anno 1512. *Augustin van den Eynde*, Schout van Bergen op Zoom, en Woutmeester van Braband, sy stierf anno 1533. en hadden te samen *Ian*, *Ysbrand*, en *Anna van den Eynde*.

Margriet vander Coulster, stierf anno 1520. hadde anno 1510. getrout *Gijsbert de Bye* op Gageldonk by Breda, en liet na *Catharina de Bye*, die te man hadde *Ian vander Straten*, en wan *Ysbrand vander Straten*, getrout aan *Ienne Suys*, des Presidents dochter van Holland, by dewelke hy na liet *Ian vander Straten*, Gouverneur van Hoogstraten, sonder oir gesturven.

Willemijne vander Coulster, stiert sonder oir, hadde anno 1506 te man *Frederik van Voorn*.

Mr. WILLEM VANDER COULSTER, Ridder, soone van *Ysbrand vander Coulster*, en van *Machtild van Alkemade*, beërfde de goederen van Alkemade, na de doot van sijn oom *Floris van Alkemade*, anno 1551. mits dat hy de Toenaam en Wapenen van Alkemade moeste aannemen; Hy werde Meester genoemt anno 1497. en was anno 1512. Schout van Leiden; stierf seer oud anno 1533. hadde getrout *Iosina van Swieten*, Vrouwe van Opmeer, de Lier, Sevenhuysen, Segwaart, Rijnsaterwoude, dochter van *Adriaan van Swieten*, Ridder geslagen binnen Dordregt anno 1486. en van *Ottelijne Willems* dochter *van Egmont*, en wan daar by

Floris vander Coulster, genaamt *Alkemade*, stierf voor sijn vader, in de fleur sijnes levens, van de swetende siekte anno 1530. sonder kinderen na te laten.

Ottelijne vander Coulster, geseit *Alkemade*, hadde te man *Floris van Wijngaarden*, Ridder, soone van *Iacob van Wijngaarden*, Ridder, Balliuw van Zuyt-holland, en van *Maria van Duvenvoorde*, *Arents* dochter; sy stierf voor haar vader, nalatende kinders.

Agatha vander Coulster, geseit *Alkemade*, Vrouwe van Opmeer, Rijnsaterwoude, Soeterwoude, Sevenhuysen, Segwaart, de Lier, by versterf, alsoo sy haar vader en moeye overleefde, anno 1565. hadde te man *Ian van Culenborg*, Ridder, Schout van Utregt, en wan daar by vier dochters, als I. *Margareta van Culenborg*, deelde de goederen van Rijnsaterwoude, de Lier, Souteveen, en Alkemade; sy hadde te man *Philips*, Heere van Hamale en Moncheaux in 't Land van Luyk, die stierf anno 1557. sy anno 1608. t'Utregt, en wan drie kinders, *Carel van Hamale*, Heer van Rijnsaterwoude, die voor Lochum anno 1582. ongehout doot bleef. *Anna van Hamale*, hadde te man *Gerard van Bergen*, Heer van Stabroek, sy stierf Weduwe in den Hage anno 1617 oud 63. jaren, en *Willem van Hamale*, Heer van Moncheaux, overleden anno 1562. hadde getrout *Cornelia van Lalayn*, suster van den Grave van Hoogstraten, en van Rennenberg, die stierf anno 1610. nalatende *Willem van Hamale*, Heer van Moncheaux en Alkemade, hadde te wyve des Heeren dochter *van Trasignies* in Henegouwen, en *Philips van Hamale*, Heer van Rijnsaterwoude. II. *Iohanna van Culenburg*, deelde de goederen van Sevenhuysen en Segwaart, en hadde te man *Caarle van Bourgonge*, Heer van Sommelsdijk, sy stierven beide anno 1582. nalatende twee soonen, als *Herman van Bourgonge*, Grave van Falaix, Heer van St. Anneland, en van Sommelsdijk, (dat hy anno 1613. verkoft aan *François van Aarssen*, Ambassadeur der Vereenigde Nederlanden in Vrankrijk,) hadde te wyve *Iolente van Longeual*, des Graven dochter van Busquoy in Artois; en *Ian van Bourgonge*, Heer van Froidmont, Sevenhuysen en Segwaart, die eerste te wyve hadde *Catharina van Oyenbrugge*, Vrouwe van Duras, Weduwe van den Heer van Brigdam sijnen neve; sy stierf anno 1605. nalatende kinders; daar na troude hy op 't Huys te Dorp by Delf, *Ioanna van Gent* van Utregt, Weduwe van *Frederik van Renesse*,

Heer van Dorp, 't welk hy sijn voorsz Weduwe haar leven lang gedurende gemaakt hadde. III. *Maria van Culenburg*, deelde de Ambagts-heerlijkheid van Soeterwoude, en hadde te man *Ysbrand van Merode*, soone van *Ian van Merode*, Heer van Duffel, en van *Catharina vander Coulster* hier vooren vermelt, en wan 1. *Ysbrand van Merode*, die te wyve hadde *Geertruyd van Aaswijn*, dogter van den Heere van Brakel; sy hadde een Canonisije tot St. Marien. 2. *Ian van Merode*, Canonik t'Utregt, stierf Jongman. 3. *Casper van Merode*, stierf Jongman. 4. *Floris van Merode*, Heer van Duffel, troude *Maria van Merode*, Vrouw van Oirschot, sy stierf anno 1604. sonder kinders, makende haar man universele erfgenaam. 5. *Gerrit van Merode*, Dom-kanonik t'Utregt. 6. *Agnes van Merode*, troude *Carel van Berlo*, Heer van Woestwesel. 7. *Margareta van Merode*, troude *Ian van Waka*, Heer van Bayonville in Luykerland. 8. *Catharina van Merode*, troude *Everard van Waka*, Heer van Vexmont, broeder van *Ian* voorsz. 9. *Beatrix van Merode*, hadde te man *Frederik van Eynatten*, Heer van Geerdingen. IV. *Florentia van Culenburg*, deelde Opmeer, hadde te man *Iohan van Matenesse*, Heer van Matenesse en Riviere by Schiedam, soone van *Adriaan van Matenesse*, Ridder, en van *Adriana van Duvenvoorde*, *Gijsberts* dochter; hy overleet anno 1602. sy anno 1618. op den 26. September te Leiden, seer oud, nalatende kinders.

Het Wapen van Coulster is een klimmende Leeuw van Gout, geharnasseert van Lasuur, op een Velt van Keel.

CRALINGEN.

117 GElijk dit Geslagte al voor 140. jaren is uytgesturven, soo sijn ook van jonger broeders uyt het selve gesproten verscheide Geslagten, die mede by faute van mans oir al te niete zyn, welke hier achter vermelt werden.

WILLEM VAN CRALINGEN, Ridder, vermelt anno 1374. en anno 1390. by de Heemraden van Rhijnland, als de groote Sluys besteet wierde, hadde te wyve *Christina van Zuytwijk*, Vrouwe van Rodenrijs by Overschie; hy hadde een broeder, genaamt *Ogier van Cralingen*, welke een dochter na liet, met namen *Elburg van Cralingen*, die te man hadde *Arent van Duvenvoorde*, Ridder, soone van *Arent van Duvenvoorde*, en van *Sophia Bugge*, anno 1400. *Willem* voorsz wan

Gillis van Cralingen, volgt.
Daniel van Cralingen, Balliuw van Putten.
Dirk van Cralingen.
Margareta van Cralingen, die te man hadde *Gerrit van Heemskerk*, Ridder, welke stierf anno 1403. sy anno 1427. nalatende een dochter en een soon.

GILLIS VAN CRALINGEN, Ridder, was anno 1434. Raad in den Hage; hy hadde getrout *Sijmontje van Teilingen*, *Dirx* dochter; en wan

Floris van Cralingen, volgt.
Lijsbeth van Cralingen, hadde te man *Wouter*, Heer van Matenesse, soone van *Adriaan van Matenesse*, en van *Alid van Spangen*.

FLORIS VAN CRALINGEN, besat de Ridderlijke Hofstede van Rodenrijs, anno 1466. hadde getrout *Lysbeth van Cats*, dogter van *Iacob van Cats*, en van *Margareta Oem van Wijngaarden*; sy stierf anno 1477. hy liet na

Gillis van Cralingen, volgt.
Machtild van Cralingen, Nonne te Rijnsburg.
Agnes van Cralingen, Nonne te Koninxvelt.

GILLIS VAN CRALINGEN, *Floris* soone, hadde te wyve *Gerardina van Nyvelt*, *Gerrits* dochter; hy liet onder andere kinderen, die meest jong stierven, na

Floris van Cralingen, volgt.
Hendrik van Cralingen, en
Adriaan van Cralingen; waren beide geestelijk.
Maria van Cralingen, was Nonne te Loosduynen.

FLORIS VAN CRALINGEN, *Gillis* soone, hadde te wyve *Margarita van Rommersivaal* uyt Zeeland; hy leefde anno 1517. en wan een soone,

DOMINICUS VAN CRALINGEN, troude *Maria Poes vander Binkhorst*, maar stierf sonder kinders; hy was de leste mans oir van dese Stamme, omtrent den jare 1540.

Uyt dese Stamme hebben noch geleeft HUGO VAN CRALINGEN, Ridder, vermelt anno 1230. en anno 1252.

HUGO VAN CRALINGEN, Ridder, vermelt anno 1280.

DIRKJE VAN CRALINGEN, *Arents* vrouwe *van Cruningen* in Zeeland, omtrent den jare 1439. sy hadden kinders, en was haar moeder uyt den Huyse van *Hodenpijl*.

CHRISTYNE VAN CRALINGEN, die te man hadde *Dirk van Assendelf*, anno 1450. en hadden kinders.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

BARTA VAN CRALINGEN haar suster stierf sonder kinders, hadde getrout *Barthout van Assendelf*, Ridder, *Diderix* voorsz broeder, haar vier quartieren waren

CRALINGEN.	RODENRYS.
SWIETEN.	BORSSELEN.

JENNE VAN CRALINGEN, die te man hadde *Pieter van Schengen* in Zeeland.

OGIER VAN CRALINGEN, wierd van sommige Monnikken t'Egmont Abt gekoren, anno 1494. maar moest wijken aan *Henrik van Wytenhorst*.

N. VAN CRALINGEN, met haar man *Hendrik vander Lek* vermelt anno 1390.

DANIEL VAN CRALINGEN, hadde getrout *Magdalena van Dorp*, dochter van *Cornelis van Dorp*, en van *Elisabeth van Almmonde*; sy wierde van hem gescheiden, vermits sijn reuckeloos leven, en dat hy haar kwalijk handelde, en was te vooren Weduwe van *Willem van Adrichum*.

Uyt dit Geslagte sijn van een jonger soon mede gesproten die van *Alphen*, en werden van deselve vermelt

FLORIS VAN ALPHEN, diende Hertoch *Willem van Beyeren* met twee paarden, anno 1363.

WILLEM VAN ALPHEN, Ridder, gestorven anno 1494.

ELISABETH VAN ALPHEN, hadde te man *Jacob van Dorp*, sonder oir.

DAMAS VAN ALPHEN, leefde anno 1420. hy wan

CORSTIAAN VAN ALPHEN, leefde anno 1430. hadde getrout *Lutgard van Sweten*, en liet na

DANIEL VAN ALPHEN, Meester-knaap van de Houvesterye, anno 1468. en 1489. hy hadde drie susters, *Lucia van Alphen*, troude *Gerrit van Assendelf* te Leiden; *Lutgaart van Alphen*, hadde te man *Elias van Woudenberg* te Utregt; en noch eene suster, getrout aan *Pieter van Tol*. Hy hadde getrout *Alid van Sweten*, en liet na

JAN VAN ALPHEN, die anno 1482. was Capiteyn op de Vaart tegen die van Utregt; sijn vrouw was *Josijna van Nyvelt*, *Bartholomeus* dochter, die anno 1484: *Dirk van Sweten van Leyenburg* haren swager noemt, en haar man in den Hage gevangen; hy wan

ALID VAN ALPHEN, die te man hadde *Hendrik van den Bosch*, Casteleyn van Purmerende, en liet na een dochter, getrout aan *N. vander Boukhorst*, welke wan *Lodewyk van der Boukhorst*.

Het Wapen van Cralingen is een Rode Sterre met acht hoeken, op een Velt van Gout; en is het selve by die gene, die van jonger Soonen daar uyt gesproten zyn, t'elkens in de kleuren verandert, gelijk dan die van *Wateringen* een gelijke Sterre voerden van Silver op een Velt van Sabel. Die van *Moerdregt* een Silvere Sterre op een Rood Velt, en wert van deselve vermelt *Jacob van Moerdregt*, Ridder, met *Hendrik van Moerdregt*, anno 1325. Die van *Starrenburg* een Goude Sterre op een Root Velt, contrarie als Cralingen; van deselve wert vermelt *Dirk van Starrenburg* anno 1330. Die van *Wittelnoort* een Rode Sterre op een Silver Velt, contrarie als Moerdregt, en wert vermelt *Gijsbert van Wittelnoort*, Ridder, anno 1330. Die van *Alphen* een Swarte Sterre op een Silver Velt, contrarie als Wateringen.

CROESINK.

118 HENDRIK CROESINK, leefde in 't jaar 1400. hadde te wyve *N. Vyttenhage*, en wan

FLORIS CROESINK, die te wyve hadde *Geerburg van Teilingen*, by dewelke hy twee soonen wan, namentlijk

Mr. *Jacob Croesink*, volgt.
Floris Croesink, Rentmeester Generaal van Zuytholland, en daar na van Noortholland.

Mr. JACOB CROESINK, Soone van *Floris Croesink*, en van *Geerburg van Teilingen*, geboren anno 1424. wierd eerst Rekenmeester in den Hage, en te Mechelen, doe de generale Reken-

kenkamer daar getransporteert was, anno 1474. hy stierf anno 1493. oud 69. jaren, en hadde getrout *Maria vander Does* in Zuyt-holland; en wan

Cornelis Croesink, volgt.

Arent Croesink, Dom-canonik t'Utregt.

Jacob Croesink, hadde te wyve *Maria van Amerongen*, met de Scharen tot Utregt, alwaar hy in St. Cathrijnen Commanderye leit begraven, en had een soon *Philips Croesink*, Clerq van de Rekenkamer in den Hage, anno 1485.

Barbara Croesink, hadde te man *Lodewijk Quarré*, Ridder te Mechelen, en Thresorier van de Ordre van den Gulden Vliese, en wan *Maximiliaan Quarré*, troude *Maria Tserraats*, die wan *Margareta Quarré*, welke eerst te man hadde *François van Oyenbrugge*, te Mechelen, daar na *Jan Musaart*, ten derden *Jan Pijpenpoy*, Ridder van Brussel, en ten laatsten *Charles Sigoigne*; sy had by den eersten onder anderen *Engelbregt van Oyenbrugge*, eertijts Commis van de Finantien te Brussel, vertrok daar na vermits de troublen na Holland, alwaar hy binnen Delft stierf anno 1611. oud 77. jaren, hadde eerst getrout *Anna vander Dorpe*, Meester *Hieronimi* dogter, en hadde daar by *Engelbregt van Oyenbrugge*, en daar na *Maria van Cats* uyt Zeeland.

Ursula Croesink, troude *Henrik Swaaf*, Ridder te Brussel, doch stierf niet lange daar na voor haar vader, anno 1491.

CORNELIS CROESINK, Soone van *Jacob Croesink*, en van *N. vander Does*, wiert Ridder geslagen te Dordregt, van Koning *Maximiliaan*, anno 1486. was Heer van Benthuysen, Ambachts-heer van Soetermeer, en d'eerste Lieutenant Houtvester van Holland, volgens de Commissie in date den 28. September 1477. die wy ook deswegen alhier hebben willen laten volgen.

MAximiliaan en *Maria*, by der gratien Gods Hertogen van Oostenrijk, van Bourgongien, van Lothrijk, van Brabant, van Styere, van Carinten, van Craan, van Limburg, van Lutzenburg, en van Gelre, Graven van Vlaanderen, van Habsburg, van Artoys, van Tirol, van Bourgongien, Palatijn, en van Henegouwen, van Holland, van Zeeland, van Namen, ende van Zutphen; Markgraven des Heyligen Rijx, en van Bourgongien, Landgraven van Elsatere, Heeren van Vriesland, van Slavonien, van Portenauw, van Salins, en van Mechelen. Allen den genen die desen onsen Brief sullen sien ofte hooren lesen, Saluyt. Alsoo wy met onse andere opene Brieven, gegeven op huyden datum van desen, en om de redenen wille daar inne begrepen, genomen hebben in onse handen onse Officien van Houtvester van Haarlemmerhout, en Opperste-duynmeyer van Noort-holland, mitsgaders ook 't Castelleynschap en bewaarnisse van onsen Huyse en Slote tot Teylingen, dewijle Hertog *Karel van Bourgongien*, zaliger gedachten, Schoon-vader van ons *Maximiliaan*, en Vader van ons *Maria*, gegeven hadde Heere *Anthonis den Bastart van Bourgongien*, Grave vander Roche in Ardennen, en dat overmits een seekere Jaarlijksche Pensie, die wy met onse voorschreven andere opene Brieven hem, ofte den Heere van Beveren sijnen soone, in den staat van hem daar vooren bewijst hebben, op den Renten, Opkommingen, en vervallen der voorschreven onse Houtvesterye en Oppersteduynmeyerschap. By dewelke onse andere Brieven wy voorts geordineert hebben, dat onse Stedehouder Generaal van Holland, in der tijd wesende, voortaan zyn sal Houtvester en Opperste-duynmeyer voornoemt, en dat wy daar toe noch stellen sullen een Onder-houtvester, die by onser Commissie de voorschreven Officien regieren, bedienen, en bewaren sel, en sijn residentie houden op onsen voorschreven Slote en Huyse tot Teylingen, en dat bewaren tot onser behoef, als een Casteleyn aldaar, tot welker Officie van Onder-houtvester, en Casteleyn van Teylingen, daar wy noch niet af voorsien en hebben, ons van noode is te voorsiene van eenen goeden redelikken persoon, nut en bequaam daar toe wesende, die onse voorschreven Duynen en Wildernissen, die lank, wijt en breet gelegen zyn, in sijn selfs persoon dikwils beryden, en onse Hoogheyt en Heerlijkheyt aldaar bewaren mach. Doen te weten, dat om 't goet rapport en aanbrengen, ons gedaan van den persoon van onsen wel geminden **Cornelis Croesink**, Soone van onsen lieven en getrouwen Raad en Meester van onse Rekeninge in den Hage, Meester **Jacob Croesink**; ook mede hier op gehad 't advijs en goetdunken van onsen lieven en getrouwen, de Luyden van onsen Grooten Raad, en van onsen Finantien, den selven **Cornelis** volkomentlijk betrouwende sijnre wijsheyd, getrouwigheyt, en goede ernstigheydt, gestelt, bevolen, en gemachticht hebben, stellen, bevelen, en machtigen mits desen onsen Brieve, tot der voorschreven Officie van Onder-houtvester, en ook tot den voorschreven Casteleynschap, en be-

bewaerniſſe van onſen voorſchreven Huyſe ende Slote tot Teylingen, daar hy ſijne Reſidentie houden ſal, om het voorſchreven Officie van Onder-Houtveſter, wel en getrouwelijk te bedienen, en te bewaren, eenen yegelijken dien aan hem verſoecken ſal, der voorſchreven Officien aangaande, goet Wet, Recht en Vonniſſe te doen, en te adminiſtreren, en voort int bedienen der ſelver Officie hem hebben en dragen, alles naar uytwijſen onſes voorſchreven andere opene Brieven van Ordonnantien, daar af hier boven geroert ſtaat; deſgelijcx ſal ook de voorſchreven *Cornelis* bewaren onſen voorſchreven Huyſe en Slote tot Teylingen, tot onſen behoef, alſoo een goet getrouw Caſteleyn ſchuldich is te doen, en daar toe behoort; om al 't welcke te doen, en om de onderhoudeniſſe van hem, ſijne Dienaars en Huyſgeſin, en om de Peerden en Honden die hy daar op ſal moeten houden, de voorſchreven *Cornelis* hebben ſal ſulcke wedden, baten, nutſchappen, en profijten, als wy by onſe voorſchreven andere Brieven daar voor geordineert hebben, en noch daar toe geordonneert en getaxeert werden ſullen by den genen, dien wy des by de ſelve onſe andere Brieven gemachticht hebben, daar af den voorſchreven *Cornelis* gehouden wert, den behoorlijken Eedt te doen in handen van onſen voorſchreven Stadt-houder Generaal en Opper-Houtveſter, den Heer *vander Vere*, die wy daar toe comitteren by deſen Brieve. Ontbieden daaromme en bevelen den ſelven Stede-houder, dat den voorſchreven Eedt gedaan ſijnde, hy van onſer weghen neme in handen onſe voorſchreven Huys en Slot tot Teylingen, en dan daar af en deſgelijcx vande voorſchreven andere Officien boven genoemt, ſtellende terſtont in poſſeſſie den voornoemden *Cornelis Croeſink*, en hem dier toe late ruſtelijk en vredelijk beſitten en gebruyken ongehindert van yemant. Ontbieden voorts den Luyden van onſe Finantien, dat ſy by onſen Rentmeeſter van Noort-Hollandt, en ook by den voorſchreven Clerck van onſe voorſchreven Hout-veſterie, nu ſijnde, oft namaals weſende, de voorſchreven wedden, rechten, en profijten totten voorſchreven Officie behoorende, en ſulckdanighe als by onſe voorſchreven andere Keuren te hans verklaart ſtaat, en anderſints hier naamaals by den genen, dien wy dies by de ſelve Brieven gemachticht hebben, verklaart werden ſal, ſy Iaarlijcx tot twee termijnen, en telcken halven Jare van nu voortaan den voornoemden *Cornelis Croeſink* doen uyt reyken en betalen. En mi ts o verbrenghende ten eerſten male vidimus autentick, oft Copie gecollationeert by eenighe van onſen Secretariſſen, oft in eenighen van onſen Cameren vande Rekeninge, en van elken termijne der betalinge Quitantie van den voornoemden *Cornelis*: Wy willen 't gene dat alſoo by elken van hem betaalt weſen ſal, geleden werde in 't uytgeven van henren Rekeninge daar dat ſal behooren, by de Luyden van onſer voorſchreven Rekeninge inden Haghe, den welcken wy bevelen alſoo te doene, niet tegenſtaande eenige Ordonnantien oft Mandementen gemaakt, oft te makene ter contrarien. Des t'oorconde, ſoo hebben wy onſe Zegel hier aan doen hangen. Gegeven in onſe Stede van Brugge, den acht en twintichſten dach in September, Int Jaar ons Heeren duyſent vier hondert ſeven en tſeventich. Aldus geteykent, By mijnen Heere den Hartoghe, en mijn Vrouwe de Hartoginne, daar die Grave van Chimay eerſte Camerlinck, die Heere van Wierre, Hooft van den Rade, Meeſter *Johan le Douls*, Preſident van de Reken-kamer te Mechelen, *Pieter Lankhals*, *Nicolaas de Goudenaal*, en meer andere by waren. *N. Ruter*. En op de rugge van deſe Brieve is geſchreven dat hier na volcht: Op ten eerſten dach vander maant van December, in int Iaar M. cccc. ſeven en tſeventich, ſoo dede *Cornelis Croeſinck*, genoemt int blanck van deſen, den behoorlijken Eedt van dat Officie vant Onder-Houtveſterſchap van Noort-hollandt, en vant Caſteleynſchap van Teylingen, daar af int ſelve blank mentie gemaakt is, in handen van mijn Heer vander *Vere*, als Opper-Houtveſter van Noort-hollandt, daar ick by was, geteykent *W. Zwieten*.

Hy hadde getrout eerſt *Maria van Montfoort*, dochter van *Pauwels van Montfoort* te Leiden, Weduwe van *Pieter van Swieten*, daar na *Hillegond van Alkemade*, geſeit *van den Woude*, dochter van *Jan van den Woude*, en van *Eliſabeth Uyttenhage*; hy worde begraven ten Preekheeren in den Hage, in een Capelle, by hem gedaan ſtigten; en liet na by d'eerſte Vrouwe, *Jacob Croeſink*, volgt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Uyt het twede bedde,

Frans Croesink, was anno 1527. Balliuw van Poortvliet, en stierf ongehout.

Elisabeth Croesink, stierf sonder kinders, anno 1547. hadde te man *Roelof van Daalem*, *alias van Dongen*, Ridder.

JACOB CROESINK, Heer van Benthuysen en Soetermeer, soone van *Cornelis Croesink*, en van *Maria van Montfoort*, hadde getrout *Sandrina van Cruningen*, Bastart dochter van *Johan*, Heer van Cruningen en Heenvliet; en liet na

Hendrik Croesink, volgt.

Agnes Croesink, troude voor 't jaar 1548. *Otto van Egmont*, Heer van Kenenburg, soone van *Adriaan van Egmont van Merestein*, en van *Henrica Heerman van Oestgeest*; Hy was Ridder geslagen te Brussel van Koning *Philips*, anno 1555. wiert daar na Regifter-Meester van Holland, en stierf anno 1585. nalatende verscheide kinderen.

HENDRIK CROESINK, Heer van Benthuysen en Soetermeer, soone van *Iacob Croesink*, en van *Sandrina van Cruningen*, was anno 1570. een van de Staten van Holland, hadde te wyve *Anna Bourbonnois*, dochter van *Philips Bourbonnois*, van Mechelen, en van *Iacoba van Teilingen*; en liet na

Iacob Croesink, volgt.

Sandrina Croesink, Vrouwe van Benthuysen en Soetermeer, na haar broeder, hadde te man *Gerrit van Wijngaarden*, Præsident van den Hove van Holland, soone van *Hendrik Oem van Wijngaarden*, en van *Ermgard Spruyt van Kriekenbeek*; sy hadden te samen een soon en drie dogters, sy stierf anno 1594. hy anno 1598.

JACOB CROESINK, Heer van Benthuysen, soone van *Hendrik Croesink*, en van *Anna Bourbonnois*, stierf Jongman de laatste van dese Stamme; en leefde omtrent dese tijt, namentlijk anno 1572. mede noch *N. Croesink*, Nonne ter Lee, die daar na troude aan *Jan B. van Duvenvoorde*.

Het Wapen van Croesink sijn drie Silvere Croesen op een Velt van Lasuur.

CRONENBURG.

119 WILLEM, Bastaart soone van Graaf *Willem van Holland*, die in 't jaar 1345. in den strijd voor Staveren by de Vriesen doot bleef, was Ridder, en verkreeg het Slot en de Heerlijkheid van Cronenburg; hy hadde getrout een dochter van Heer *Ian van Polanen en vander Lekke*, die leefde noch anno 1374. doen het Huys te Cronenburg by die van Utrecht verdestrueert wierde. Van desen *Willem* getuygd den vermaarden History-schryver *Froissard* in sijn leste Boek, cap. 76. en 77. dat hy met Heer *Daniel van Merwede*, de principaalste toeraders waren aan Hertoch *Albregt van Beyeren*, om den Oorloch op de Vriesen aan te nemen, anno 1396. gelijk geschiede; en dat daarom op desen Heer *Willem* de Hollandse Juffrouwen seer gestoort waren, als vresende, dat hare mannen en soonen in den strijd tegen de Vriesen doot souden blijven, gelijk 50. jaren te vooren anno 1346. by Staveren was geschied, met groote nederlage van den Hollandsen Adel; hy liet na

Hendrik van Cronenburg, volgt.

Gijsbert van Cronenburg, Ridder.

Willem van Cronenburg, Ridder.

Ian van Cronenburg, Ridder, Heer van Loenen, was anno 1394. Houtvester van Holland, anno 1407. Castelein van Heusden, en anno 1410. in 't beleg voor Gornichem.

Elisabeth van Cronenburg, die te man hadde *Floris van Alkemade*, Ridder, soone van *Ysbrand van Alkemade*, Ridder, en van *Alijd Ians dogter van Poelgeest*; hy wiert anno 1421. in Vriesland verslagen.

HENDRIK VAN CRONENBURG, soone van *Willem van Cronenburg*, en van des Heeren dochter *van Polanen*, was Marschalk van 't Nederstigt van Utregt, wert Ridder geslagen van Vrouw *Iacoba*, in den strijt by Alphen, anno 1426. was mede met Hertog *Albregt* op de Vriesen anno 1396. hadde getrout *N. van Heemskerk*, en liet na

Hendrik van Cronenburg, volgt.

N. van Cronenburg, die te man hadde *Amelis van Aamstel van Mijnden*, die Cronenburg van sijn voorsz schoonbroeder kogte.

HENDRIK VAN CRONENBURG, soone van *Hendrik van Cronenburg*, en van *N. van Heemskerk*, leefde anno 1443. en 1456. hadde getrout *N. vander Eem* uyt het Stigt van Utregt; en liet na

Ian van Cronenburg, Adhærent van Jonker *Frans van Brederode*, anno 1490. en daarom gebannen, en sijne goederen geconfisqueert.

Claas van Cronenburg, volgt.

CLAAS VAN CRONENBURG, Soone van *Hendrik van Cronenburg*, en van *N. vander Eem*, hadde getrout *Heilwig van Clootwijk*, en liet by deselve na

HENDRIK VAN CRONENBURG, die ten huwelijk hadde *Geertruyd van Sandwijk*, welke geen soonen, maar alleen dochters nagelaten heeft.

Het Wapen van Cronenburg is de twee onderste Derdedelen een Velt van Lasuur; en in het bovenste derdedeel het Wapen van Henegouwen, zynde vier klimmende Leeuwen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

CUYCK van MIEROP.

120 Sie van dit Geslagte hier onder op de Letter M. onder den tijtel van *Mierop*.

C U Y L.

121 't SLot of Huys van die van Cuyl heeft gelegen buyten Vianen, waar van men anno 1540 noch de fondamenten en muyren heeft konnen sien; waar van die van 't Geslagte van Cuyl noch de Naam en Wapenen voeren.

FLORIS VAN CUYL, Ambachts-heer van Kijfhouk, vermelt anno 1256. hadde getrout *Maria Wits*, en liet na

FLORIS VAN CUYL, Ambachts-heer van Kijfhouk, troude *Aletta Samenkopers*; en wan

Floris van Cuyl, volgt. | *Hendrik van Cuyl*.

FLORIS VAN CUYL, *Floris* soon, Ambachts-heer van Kijfhouk; hadde te wyve *Jennette van Ouphen*, en wan

Herbrecht van Cuyl, volgt.

Reymborg van Cuyl, hadde te man *Cornelis Oem van Wijngaarden*, Schepen in Dordrecht, by welke sy wan *Iennetta van Wijngaarde*.

HERBRECHT VAN CUYL, *Floris* soon, Ambachts-heer van Kijfhouk, en St. Antonis Polder, Dijkgraaf van Swijndregt, had getrout *Margareta Boems*, en liet na

FLORIS VAN CUYL, Ambachts-heer van Kijfhouk, Cort en Molen-ambacht, Dijkgrave van Swijndregt, Waardeyn van Keysers Munte binnen Dordregt; hadde eerst te wyve *Maria van Buyten*, en naderhand *Iosina van Cromenie*; hy wan by de eerste Vrouwe,

Herbregt van Cuyl, welke te wyve hadde *Quirina Ians* dochter, by dewelke hy wan *Floris van Cuyl*, die getrout hadde *Cornelia van den Boom*, nalatende *Floris van Cuyl*, getrout met *Margareta Boudewijns vander Voren*.

Margareta en *Maria van Cuyl*.

Albregt van Cuyl, volgt.

Uyt het twede Huwelijk,

Iohanna van Cuyl.

ALBREGT VAN CUYL, *Floris* soon, Schroy-heer binnen Dordregt, Ambagts-heer van 't Cort en Molen-ambagt, troude *Margareta van Belois*; en wan

Iohan van Cuyl, volgt. | *Ida van Cuyl*.

JOHAN VAN CUYL, *Albregts* soone, Ambagts-heer van Cort en Molen-ambagt, Heemraat van Swijndregt, hadde eerst te wyve *Rochetta van Cranenborg*, daar na *Elisabeth van Grijpskerk*; en liet na van 't eerste bedde,

Albregt van Cuyl.

Herbregt van Cuyl.

Van het twede bedde,

Ioris van Cuyl, volgt.

Maria van Cuyl, geboren anno 1605. hadde te man *Gaspar Parduyn*, sy stierf anno 1667. hy anno 1644.

JORIS VAN CUYL, *Ians* soone, geboren anno 1603. hadde te wyve *Iosina de Weert*; hy stierf anno 1682. en liet na

HENDRIK VAN CUYL, geboren anno 1654. troude *Cornelia vander Linden*, en wan *Iohan* en *Iosina van Cuyl*.

Het Wapen van dit Geslagte is een Silvere Leeuw, geharnasseert van Lazuur, op een Velt van Keel.

VANDER DOES.

122 DIt Geslagte is oorspronkelijk uyt Rhijnland, alwaar als noch is het oude Adelijke Huys ter Does, en sijn de Heeren desen naam voerende al bekent en in aansien geweest omtrent den jare 1300.

MAURYN VANDER DOES, Raad van Graaf *Willem van Holland*, anno 1326. die getrout hadde *N. van Aamstel van Mijnden*, wiens vader een broeder was van *Wouter van Aamstel van Mijnden*, beide soonen van *Amelis van Aamstel*, die de eerste de goederen van Mijnden besat. Desen *Maurijn vander Does* wert in een Handvest van 't jaar 1326. genoemt Voogt van de kinderen

 van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC. Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag. 223 B 23

van Heer *Wouter* ſijnen oom, Heeren *Amelis* ſoone *van Mijnden*; hy liet by ſijn Huysvrouwe na,

DIRK VANDER DOES, Schiltknaap, hadde te wyve *Clementia van Santhorſt*, *Philips* dochter; en wan

Maurijn vander Does, volgt.

Hugo vander Does, volgt daar na.

Eliſabeth vander Does, getrout met *Iacob van den Woude en Warmont*, Ridder, ſonder oir.

MAURYN VANDER DOES, Soone van *Diderik vander Does*, en van *Clementia van Santhorſt*, hield de partye van Keiſerinne *Margareta*, jegens haren ſoon Hertog *Willem*, anno 1351. maar verſoende daar na met hem, en reet met drie paarden onder den Heer van Brederode, in den Oorlog van Utregt, anno 1354. doen hy by Ouwater gevangen, en op groot rantſoen geſtelt wierde, ſo dat hy vele van ſijn goederen verkopen moeſt, maar Hertog *Albregt* verleende hem wederom andere, by brieven van 't jaar 1397. hy hadde getrout *Lijsbeth van Voorn*, *Alberts* dochter; en wan

Maurin vander Does, volgt.

Willem vander Does, was Abt van Middelburg.

Badeloge vander Does, Abdiſſe ter Lee, geſturven anno 1411.

MAURIN VANDER DOES, *Maurins* ſoone, en van *Lijsbeth van Voorn*, hadde eerſt getrout *N. van den Woude*, daar na *Alijt*, Heeren *Foyen* dochter *van Dochem*, Ridder; en wan by de eerſte

Willem vander Does, troude *Maria van Nyenvliet*, by dewelke hy een dochter wan, ongetrout geſtorven, anno 1436.

Dorothea vander Does, hadde getrout *Willem van Everingen vander Maalſtede* uyt Zeeland.

Magtild vander Does, Abdiſſe ter Lee, gelijk haar moeye, ſtierf anno 1441.

N. vander Does, getrout met *Floris van Alkemade*.

By de twede Vrouwe,

Diderik vander Does, was anno 1446. Schout van Dordregt, en Balliuw van Zuyt-holland; hy ſtierf ſeer oud anno 1480. en hadde getrout *Johanna*, dochter van *Noyde van Amerongen*, Burgemeeſter te Dordregt, en wan drie kinderen, namentlijk *Maurijn*, die anno 1468. voor ſijn vader ſtierf; *Alijd* ſtierf korts na haar Huwelijk; en *Lijsbeth* was Nonne in St. Agnieten Clooſter te Dordregt.

Foeye vander Does, die de Ridderlijke Hofſtede en goederen vander Does beſat; hy hadde getrout *Haasjen van Barendregt*, doch ſtierf ſonder oir.

HUGO VANDER DOES, twede Soone van *Diderik vander Does*, en van *Clementia van Santhorſt*, hadde anno 1345. te wyve *N. Saayt vander Leede*, voerende drie Silvere Roſen op een Velt van Sabel; en wan

Diderik vander Does, volgt.

Maurin vander Does, hadde getrout *Cunigonda vander Coulſter*, en wan daar by eenen ſoone, *Jan vander Does*, die te wyve hadde *Iudith van den Hoorne*, 't welk een Edel geſlagt is geweeſt omtrent Leiden, doch ſtierf ſonder oir.

DIDERIK VANDER DOES, Soone van *Hugo vander Does*, en van *N. Saayt vander Leede*, hadedgetrout *Henrica van Heenvliet*, en wan

Hendrik vander Does, volgt.

Arent vander Does, was Deken van de Collegiale Kerke van St. Pancraas te Leiden, ſtierf anno 1426.

Alijd vander Does, hadde te man *Dirk van Zijl*, Schiltknape, die ſtierf ſeer oud anno 1480. nalatende kinderen.

HENDRIK VANDER DOES, Soone van *Diderik vander Does*, en van *Henrica van Heenvliet*, hadde getrout *Magtild Vranken Iſaax* dochter te Vlaardingen, ſtierf anno 1426. nalatende

Diderik vander Does, volgt.

Vrank vander Does, hadde negen dochters, onder anderen *Jenne*, die te man hadde *Adriaan vander Mye*, en *Catharina*, die troude *Philips Nagtegaal den Jongen*; ſy ſtierf ſeer oud anno 1509.

Ian vander Does, was Kellenaar in de Abdye van Egmont, anno 1481. Abt gekoren, maar 't Hof van Holland ordineerde tegen hem Heer *Iordaan van Driel*.

Eliſabeth vander Does, ſtierf anno 1474. ſeer oud, en had eerſt te man *Pieter van Rijswijk*, die ſtierf anno 1426. daar na *Arent Heerman van Oeſtgeeſt*.

Ienne vander Does, ſtierf anno 1485. hadde getrout *Philips Nagtegaal den Ouden*.

DIDERIK VANDER DOES, Soone van *Hendrik vander Does*, en van *Machtild Vranken*, ſtierf anno 1461. hadde eerſt getrout *Magtild van Oudshoorn*, die ſtierf anno 1439. daar na *Eliſabeth van Mateneſſe*, overleden anno 1469. hy wan by d'eerſte Vrouw,

Willem vander Does, leefde anno 1463. hadde te wyve *Henrica van Poelgeeſt*, en hadde by haar drie dochters, als 1. *Adriana vander Does*, getrout met *Ian van Lokhorſt* uyt het Stigt van Utregt, hy ſtierf anno 1535. nalatende een ſoone, ſy anno 1555. oud 84. jaren. 2. *Henrica vander Does*, hadde te man *Iacob Heerman van Oeſtgeeſt*, en wan kinders. 3. *Margareta vander Does*, hadde te man *Willem Stoop* tot Leiden, en ſtierf ſonder kinderen.

Jacob vander Does, volgt.

Magtild vander Does, ſtierf anno 1507. ſonder oir, en hadde getrout *Adriaan van Poelgeeſt*, Ridder.

Mag-

Magtild vander Does de jonge, troude Mr. *Diderik van Sweten*, Raad in den Hove van Holland; sy stierf anno 1529. oud 93. jaren.

Agatha vander Does, getrout met *Symon van Sweten*, *Frederiks* soon, Drossard van Gornichem, anno 1490. en daar na Balliu van Voorn, hadden kinders.

By de twede Vrouw,

Adriaan vander Does, van dewelke naderhant sal gesproken werden.

Catharina vander Does, Nonne te Koninxvelt.

Lijsbeth vander Does, Nonne te Loosduynen, maar vertrok daar uyt, vermits de oneenigheid en kwade regel van 't voorsz Klooster, en bleef te Leiden wonen.

JACOB VANDER DOES, Soone van *Diderik vander Does*, en van *Magtild van Oudshoorn*, besat het Huys en de goederen ter Does, hadde getrout *Alijd van Zijl*, *Gerrits* dochter, Ridder, en wan

Dirk vander Does, stierf jongman.

Hendrik vander Does, volgt.

Margareta vander Does, Nonne te Koninxvelt.

N. vander Does, wiert in 't jaar 1492. Nonne ter Lee.

Magtild vander Does, hadde eerst te man *Iacob van Dorp*, daar na *Gerrit van Hoogwoude*, Heer van Blokland by Gornichem, die stierf anno 1526.

HENDRIK VANDER DOES, Soone van *Iacob vander Does*, en van *Alijt van Zijl*, was anno 1518. Schout te Leiden, hadde eerst getrout *Adriana van Boshuysen*, daar na *Catharina de Vriese*, die stierf anno 1554. hy wan by d'eerste Vrouwe,

Iacob vander Does, volgt.

By de twede Vrouwe,

Dirk vander Does, stierf binnen Haarlem, sijne beenen afgeschoten zynde gedurende 't Beleg, anno 1573. hy hadde getrout *N. van Alveringen*, *Zegers* dochter, Ridder, Heer van Hofwegen, en wan daar by een dochter *Anna vander Does*, die te man hadde *Hendrik de Vos*, Raad van den Heere Prince van Orange; en had daar by onder anderen *N. de Vos*, die troude *Zeger de Rollé*, Capitein, stierf anno 1611. en *N. de Vos*, getrout met *N. de Hertoge*, Heer van Osmale.

Alijt vander Does, hadde te man *Adriaan van Haamstede* in Zeeland, en wan drie dochters.

Catharina vander Does, hadde getrout *Gerrit van Roon*, Balliuw van Putten, en wan kinders.

JACOB VANDER DOES, Soone van *Hendrik vander Does*, en van *Adriana van Boshuysen*, was Raad van den Heer Prince van Orangie, en Gouverneur van Leiden, neffens den Heer van Noortwijk, gedurende het twede beleg, anno 1574. sy stierf subitelijk te Roon by Dordregt, anno 1577. hadde eerst getrout *Lijsbeth van Renesse van Moermont*, Weduwe van *Vincent van Wulven*; sy stierf in 't kinder bedde, anno 1541. daar na *Clara van Adrichum*, dochter van *Pieter van Adrichum*, de leste mans oir van dat Geslagte, overleden anno 1528. en van *Alijd Ramp* van Haarlem; sy stierf 10. jaren voor hem, anno 1567. en lieten na

Adriaan vander Does, troude anno 1584. *Cornelis*, Heer vander Mijle by Dordregt, eertijts Castelein en Capitein vander Goude, hy stierf sonder kinders te Leiden anno 1605. oud 68. jaren; sy anno 1617. in den Hage, oud 69. jaren.

Catharina vander Does, stierf ongetrout anno 1584.

Hendrik vander Does, stierf ongetrout anno 1573.

Maria vander Does, troude *N. van Lanskroon* uyt het Stigt van Utregt, Balliuw van den Hage, sy stierf in de kraam te Noortwijk, anno 1587. nalatende eenen soone *Jacob van Lanskroon*, geboren anno 1585. die anno 1615. troude *Elisabeth vander Mijle*, Vrouwe van Kijfhoek en Dubbeldam.

Arent vander Does, was in den Oorlog, en verdronk anno 1574. oud 21. jaren.

Philips vander Does, stierf ongehout in den Oorlog voor Nuys op den Rhijn, anno 1586. oud 22. jaren.

Willem vander Does, stierf mede in den Oorlog oud 21. jaren.

Pieter vander Does, volgt.

PIETER VANDER DOES, Soone van *Jacob vander Does*, en van *Clara van Adrichum*, besat het Huys ter Does, en was Dijkgraaf en Balliuw van Rhijnland, Schout van Leiden, en Admiraal van Holland; hy stierf op den Zeetogt na St. Thomes Eiland, zynde Generaal van de Armade, anno 1599. oud 37. jaren, hy hadde getrout *Philippote van Duvenvoorde*, dochter van *Iacob van Duvenvoorde*, Heer van Warmont, en van *Henrica van Egmont*, en wan

Henrica vander Does, Vrouwe van 't Huys vander Does, geboren in September 1589. troude anno 1610. *Adriaan*, Heer van Matenesse, Riviere en Opmeer.

ADRIAAN VANDER DOES, jongste soone van *Diderik vander Does*, gewonnen by desselfs twede Huysvrouwe *Lijsbeth van Matenesse*, was Rentmeester van de Abdye van Rhijnsburg, in plaats van *Hugo van Swieten*, anno 1481. hy stierf anno 1502. hadde eerst getrout *Lijsbeth van Cats*, Weduwe van *Floris van Cralingen*; sy stierf anno 1477. daar na *Geertruyd van Romerswaal* beide uyt Zeeland; hy wan

Lijsbeth vander Does, troude eerst *Johan Ruygrok vander Werf*, daar na *Willem van Rommers-*

waal,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

waal, Balliuw van Rotterdam, en hadden kinders.

Diderik vander Does, volgt.

By de twede Vrouw,

Ian vander Does, ſtierf te Mechelen anno 1529. van de ſwetende ſiekte ſonder oir.

Adriaan vander Does, Rentmeeſter van de Abdye ter Lee, daar ſijn ſuſter Abdiſſe was; hy ſtierf ſonder oir ſeer oud anno 1563.

Philips vander Does, ſtierf Jongman in den Oorlog tegen de Francen.

Margareta vander Does, Staatjuffrouw by de Douairiere van Hertog *Carel van Bourgondien*, en vermaard om haar ſchoonheits wille; hadde te man eerſt *Gillis van Rulijn*, Heer van Brye in Henegouwen, daar na *Diderik van Poelgeeſt*, Ridder; ſy wan by den eerſten *Margareta de Rulijn*, die te man hadde *Iacob Cabeljauw* van Gent; en wan *Iacob Cabeljauw*, die anno 1572. den Briel mede hielp beklimmen; was daar na Gouverneur van Alkmaar, gedurende de belegeringe in 't jaar 1573.

Cornelia vander Does, Nonne te Rhijnsburg.

Lijsbeth vander Does, Nonne te Rhijnsburg.

Lijsbeth vander Does de jonge, Nonne te Koninxvelt.

Ienne vander Does, Abdiſſe ter Lee, of Lewenhorſt, overleden ſeer oud gedurende het beleg voor Leiden, anno 1574.

DIDERIK VANDER DOES, Soone van *Adriaan vander Does*, en van *Lijsbeth van Cats*, was Heer in Cattendijke en Staveniſſe in Zeeland, Dijkgraaf en Balliu van Rhijnland, troude *Iosina van Zuylen*, erf-dochter van *Wernaart*, Heer van Noortwijk by Leiden, en wan

Iohan vander Does, volgt.

Lijsbeth vander Does, genoemt van *Clevendam*, hadde te man *Nicolaas van Borſſelen* in Zeeland, en wan een dochter *Maria van Borſſelen*, die troude haar ooms ſoone *Adriaan vander Does*.

Wernard vander Does, Heer in Cattendijk, Rentmeeſter van Lewenhorſt na ſijnen oom; ſtierf ſonder kinders anno 1565. hadde te wyve *Lijsbeth*, dochter van *Ioos Dever van Mijden*.

Iob vander Does, Balliu van St. Martenſdijk in Zeeland.

Anthonis vander Does, ſtierf ongehout in den Oorlog.

Adriaan vander Does, hadde te wyve *Digna Gout*, ſuſter van *Willem Gout*, Ontfanger Generaal van Holland, en wan *Adriaan vander Does*, Dijkgraaf en Balliu van Delfland en Schieland, troude *Maria van Borſſelen* ſijn nichte voorſz, en wan drie dochters, 1. *Maria vander Does*, die troude *Ian van Gelmen* uyt Luykerland, en wan *Willem*, *Ian*, *Iacob*, en *Albert van Gelmen*. 2. *Iosina vander Does*, was Nonne ter Lee. 3. *Digna vander Does*.

JOHAN VANDER DOES, Heere van Noortwijk, ſoone van *Diderik vander Does*, en van *Iosina van Zuylen*, hadde eerſt getrout *Willemina van Schagen*, ſonder oir; daar na *Anna van Nyenrode*, erf-dochter van *Frans van Nyenrode*, en van *Ioanna van Zuylen* t'Utregt; ſy ſtierven beide anno 1550. nalatende eenen erf-ſoon,

JOHAN VANDER DOES, Heer van Noortwijk en in Cattendijk, geboren anno 1545. wiert Regiſter-meeſter van Holland, Raad in den Hogen Rade, en Curateur van de nieuwe Academie van Leiden; is ſeer vermaard geweeſt om ſijn geleertheid in de Poeſije en Latijnſche tale; gelijk ſijn gedrukte ſchriften ſulx getuygen; hy troude anno 1564. oud maar 19. jaren op 't Huys ter Haar by Utregt, *Lijsbeth van Zuylen*, dochter van *Diderik*, en van *Iosina van Drakenburg*, hy ſtierf anno 1604. den 8. October oud 59. jaren, en wan

Iohan vander Does, mede ſeer geleerd in de Latijnſche en Griexe talen; heeft de Hiſtorie der oude Graven van Holland beginnen te ſchryven; ſtierf Jongman voor ſijn vader, t'huys gekomen zynde uyt Ongaryen anno 1596. out 26. jaren begraven in den Hage.

Anna vander Does, hadde te man *Caſpar van Eeuſſum*, Heer van Nyenoort, Droſſart van Coeyorden.

Ioris vander Does, woonde te Conſtantinopelen, en ſtierf daar na op de Zee-reyſe met den Admiraal vander Does, anno 1599. oud 25. jaren ongehylikt.

Steven vander Does, volgt.

Frans vander Does, Canonik t'Utregt, geboren anno 1577.

Wernard vander Does, ſtierf Jongman op Zee, anno 1605.

Ienne vander Does, ſtierf ongetrout anno 1601. out 21. jaren.

Diderik vander Does, Schepen t'Utregt, geboren anno 1580. hadde getrout *Geertruyt van Rheede*, 's Heeren dochter vander Horſt, en wan *Iohan vander Does*, Heer van Berkeſtein, een van de Heeren Edelen en Ridderſchappe 's Lands van Utregt.

STEVEN VANDER DOES, Heer van Noortwijk, ſoone van *Iohan vander Does*, en van *Lijsbeth van Zuylen*, was geboren in den jare 1576. en Raad in den Hove van Holland; hy troude *Anna van Eeuſſum*, ſuſter van ſijn voorſz ſchoonbroder, en liet na

Iosijna vander Does, troude anno 1618. *N. van Watervliet*, Heer van Ellewoutsdijk geboren vander Goes.

Iohan vander Does, jong geſturven.

Dirk vander Does, getrout met *N. Duyk*, ſonder kinderen.

Wigbolt vander Does, volgt.

WIGBOLT VANDER DOES, Heer van Noortwijk, ſoone van *Steven vander Does*, en van *Anna van Eeuſſum*, was Generaal van de Artillerye der Vereenigde Nederlanden, en Gouverneur van Sluys in Vlaanderen, beſchreven in de Ridderſchap en Edelen van Holland zedert den jare

jare 1642. troude *Anna van den Kerkhove*, dochter van den Heer van Heenvliet, die Houtvester van Holland was; en liet na

Anna vander Does, troude *Philips de Zoete de Lake van Villers*, Heere van Zeventer, wegens de Ridderschap en Edelen van Holland Gecommitteerd in den Raad van State.

Elisabeth vander Does, jong gestorven.

Steven vander Does, volgt.

Iohan vander Does, Ritmeester van een Compagnie Paarden.

Iosina vander Does, troude *Willem van Wassenaar*, Heer van Sterrenburg, Ambassadeur van den Staat der Vereenigde Nederlanden aan 't Hof van Vrankrijk.

Willem vander Does, jong gestorven.

Elisabeth Willemina vander Does, jong gestorven.

STEVEN VANDER DOES, Heer van Noortwijk, Offem, soone van *Wigbolt vander Does*, en van *Anna van den Kerkhove*, troude *Louise de Taillefer de Moriaq*, en wan

Wigbolt vander Does.

Ian vander Does.

Het Wapen vander Does sijn negen Rode Ruyten, vijf onder en vier boven, op een Velt van Gout; Dog is in Zuyt-holland mede een Geslagt geweest van deselve naam, maar voerende een ander Wapen, namentlijk een Gouden Leeuw in een Root Velt; van welk Geslagte onder anderen geweest is ***Philips vander Does***, Camerling van Vrouwe ***Jacoba van Beyeren***, Gravinne van Holland, welke getrout hadde ***Heylwich***, Heeren ***Jans*** dochter ***van Roosendaal***, Ridder tot Dordrecht, waar mede hy behylikte de Ambachts-heerlijkheydt van Heer-jans-dam met de Thienden, en liet na ***Bartholomeus vander Does***, Heer van Heer-jansdam, Dijkgrave van Swijndrecht, woonde te Dordrecht, anno 1456. stierf seer oud, anno 1434. hadde eerst getrout ***Yda van Muylwijk*** van Dordregt, en hadde daar by ***Yda*** en ***Elisabeth vander Does***; daar na troude hy ***N. N.*** en wan ***Philips vander Does.*** De voorsz ***Yda vander Does***, hadde te man Mr. ***Jan Boem***, Raad en Camerling van Hertog ***Carel***, en wan ***Margarita Boem***, die te man hadde ***Herbrecht van Cuyl***, Heer van Kijfhouk, en St. Anthonis Polder, Dijkgrave van Swijndrecht. ***Elisabeth vander Does***, hadde te man **Tielman Oem van Wijngaarden**, sonder kinderen. ***Philips vander Does***, Heer van Heer-jansdam, Capiteyn van 't Slot in 't Eyland van Tessel gestorven, anno 1517. troude ***Elisabeth van Aakerlaken***, en wan 25. kidderen, waar van vijf in 't leven bleven, te weten ***Joos***, ***Bartholomeus***, ***Philips***, ***Catharina*** en ***Elisabeth vander Does.*** ***Joos vander Does***, ***Philips*** soone, hadde te wyve ***Anna vander Schoir***, en wan ***Philips***, ***Johan***, ***Cornelis***, ***Willem***, en ***Anna vander Does***, van welke ***Johan vander Does*** in Engeland troude, en heeft daar kinders gewonnen; en is uyt dese Stamme ook noch geweest ***Maria vander Does***, die te man hadde Mr. ***Jacob Croesink***, Rekenmeester, overleden anno 1493.

DONGEN.

123 VAn dit Geslagte is sonderling weinig kennisse overgebleven, alleen datmen weet, dat het selve uyt een jonger soon van den Huyse van Arkel gekomen is, gelijk men dan vind,

WILLEM VAN DONGEN, Ridder, vermelt anno 1345. by Staveren verslagen.

FLORIS, Heer van Daalem, dat hy anno 1424. verkoft aan de Ridderschap van Gelderland, die 't overgaven haren Heere Hertog *Arent*.

IAN VAN DAALEM, Heer van Dongen by den Berg, en van de Hoge en Lage Swaluwe, wert by Sententie van Mannen van den Leenhove van Breda, van sijn Heerlijkheid berooft, vermits eenige kwade feiten by hem bedreven, en stierf te Sundert; van hem staat te Breda in de Kerk als volgt:

JAN VAN DAALEM, HEER VAN DONGEN WAS
TOT BETERNISSE GAF DIT GLAS.
ANNO M. D. IV.

Syn dochter MARIA VAN DAALEM, hadde te man *Victor van Dixmuyden*, Heer van Wolmerbeke in Vlaanderen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

SIBILLA VAN DAALEM, Huysvrouw van Heer *Iacob van Glimes*, die anno 1482. ſtierf, begraven ten Minnebroeders tot Leuven.

Noch heeft geleeft ROELOF VAN DAALEM, Ridder, Heer van Dongen, anno 1540. hadde te wyve *Beatrix Croeſink*, des Heeren dochter van Benthuyſen, ſonder oir.

Noch ROELAND VAN DAALEM, Ridder, Heer van Dongen, die te wyve hadde *Anna van Berchem*, ſonder oir, anno 1501.

Noch BEATRIX VAN DONGEN, Ambachts-vrouwe van Beſoyen en Heinenoort in Zuyt-holland, getrout met *Gerrit*, Heer van Aſſendelf, Cralingen en Heemskerk, Raad in den Hage, ſoone van *Dirk van Aſſendelf*, en van *Chriſtijne*, erf-dochter van den Ambachts-heer van *Cralingen*; haar vaders moeder was van die van Brakel te Dordrecht, een Ridderlijk Geſlacht, haar moeder was een dochter van *Willem van Beſoyen*, dewelke anno 1422. getrout hadde *Beatrix van den Wale*, *Wouters* dochter, Burgemeeſter van Dordregt, en Ambagts-heer van Heinenoort.

Het Wapen van dit Geſlagte is geweeſt als Arkel, dog met veranderinge van Couleuren, of enig ander teiken, om te konnen onderſcheiden, gelijk die van Heukelom.

D O R P.

124 DIe van den Geſlagte van Dorp, ſijn eigentlijk oorſpronkelijk uyt den Huyſe van Waſſenaar, gelijk dan *Diderik van Dorp*, Ridder, de Ridderlijke Hofſtede van Dorp, met het Land daar rontſomme te leen hielt van *Diderik van Waſſenaar*, omtrent den jare 1250. hy hadde te wyve een dochter van *Iohan van Valkenburg*, Ridder, en wan

ELIAS VAN DORP, welke getrout was met een dochter van *Iacob van Stryen*, nalatende

Arent van Dorp, volgt.

Sophia van Dorp, getrout met *Philips Uytterneſſe*, Ridder, die een ſoone was van *Dirk Uytterneſſe*, Heer van Mateneſſe en Spangen, en van een dochter van den ouden Huyſe van Polanen, voerende een ſilvere Sterre in een Velt van Sabel; hy beërfde de goederen en 't Land van Spangen, en komen van den ſelven af die van den Geſlagte van Spangen.

ARENT VAN DORP, Ridder, ſoone van *Elias van Dorp*, en van *N. van Stryen*, hadde te wyve een dochter van *Floris*, Heer van Rodenrijs, die voerde een Schilt vol Ruyten van Laſuur en Silver; hy liet na

Walburg van Dorp, hadde te man den Heer van *Bouterſum* in Braband, dog ſtierven ſonder oir.

Hadewy van Dorp, hadde te man *Dirk van Veen*, (welke voerde drie Lewenkoppen van Silver, en een Baar in 't midden op een Lazuren Velt) en wan *Philips van Veen*, genoemt van *Dorp*, Ridder geſlagen in den Slag tegen de Luykenaars, anno 1408. was Capiteyn van Gornichem, met 500. man anno 1407. en Theſaurier van Holland; hy dede fonderen 't Huys te Kenenburg; leefde noch anno 1423. ſtierf ſonder kinders, begraven te Delf in de oude Kerke; had eerſt getrout *Florentia Bugge*, *Jans* dochter, welke was een Rijk Poorter te Delf; ſy was Weduwe van *Jacob van den Woude*, daar na *Beatrix* Baſtart dochter van Hertog *Willem van Beyeren*; ſijn ſuſter *Geertruyd van Dorp*, hadde te man *Gooswijn vander Poel*, ſoone van *Iacob vander Poel*, Ridder, wiens vader *Daniel*, een Baſtard van Holland was; ſy wan *Dirk vander Poel*, ſtierf ſonder kinders.

Barbara van Dorp, hadde te man *Gijsbert Uytterlier* by Delf, Ridder, ſoone van *Hendrik Uytterlier*, welke voerde drie Silvere Lewekoppen met Rode Tongen, op een Velt van Sabel; en komen van den ſelven af die van Dorp, tot den huydigen dag; ſy lieten t'ſamen na

GYSBERT UYTTERLIER VAN DORP, welke beërfde alle de goederen van den Huyſe van Dorp, na de doot van *Philips van Veen*, ſijns moeyen ſoone; hy voerde het Wapen van Uytterlier, gequartilleert met Dorp, hadde eerſt getrout *Agnes Saayt*, dochter van *Diderik*, Heer van Spiringshoek, welke voerde drie Silvere Roſen, op een Velt van Sabel; daar na *Margareta vander Boukherſt*, omtrent den jare 1410. hy wan by de eerſte,

Iohan van Dorp, volgt.

Gijsbregt van Dorp, Ridder van Jeruſalem, ſtierf in 't wederkeren uyt het Heylige Land ongetrout.

Simon Uytterlier van Dorp, hadde getrout *Clementia vander Boukhorſt*, anno 1350. en wan *Alijd Uytterlier van Dorp*, die troude eerſt *Arent* den Baſtart van Beyeren, of Holland, en daar na *Arent van Hodenpijl*, en wan *Ienne van Beyeren*, geſtorven ſonder kinderen, en *Arent van Hodenpijl*, die te wyve hadde *Cornelia Ruygrok vander Werve*, *Ians* dochter.

Philips Uytterlier van Dorp, hadde getrout *Simontje van Boſchuyſen*, *Frederix* dochter, en wan *Chriſtina Uytterlier van Dorp*, die te man hadde *Ian van Sevender*.

Van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Van het twede Huwelijk,

Hendrik Vytterlier van Dorp, troude een dogter van *Wouter van Diemen*, Ridder, en wan *Catharina Vyterlier van Dorp*, die te man hadde *Gerrit van Egmont*, *Gerrits* ſoone, en wan een dochter, die troude *Henrik van Nyvelt*, welke wan *Gerrit van Nyvelt*.

JAN VAN DORP, Soone van *Gijsbert Vytterlier van Dorp*, en van *Agnes Saayt*, was Raad Ordinaris in den Hove van Holland; hadde getrout *Alijd van Alkemade van den Woude*, dochter van *Jan van Alkemade*, en van *Catharina van Valkeneſſe*; en liet na

Ian van Dorp, bleef verſlagen in den Veltſlag voor Nancy, met Hertog *Carel van Bourgonge*, anno 1477.

Cornelis van Dorp, volgt.

Diderik van Dorp, welke drie dochters naliet.

CORNELIS VAN DORP, Soone van *Ian van Dorp*, en van *Alijd van Alkemade van den Woude*, wiert Ridder geſlagen te Dordregt van Koning *Maximiliaan*, anno 1486. was Heer van Benthuyſen, en Raad in den Hage anno 1508. troude eerſt *Eliſabeth van Almonde*, dochter van *Cornelis van Almonde*, Schiltknaap, en van *Heilwich van Botlant*, daar na *N. van Boſchuyſen*; hy wan by de eerſte,

Ian van Dorp, wiert anno 1481. in den Oorlog by Utregt gevangen; hadde getrout *Catharina van Abbenbroek*, dogter van *Boudewijn van Abbenbroek*, en van *Natalia van Geersdijk* en wan een dochter *Catharina van Dorp*, die te man hadde de enige ſoon van *Claas Korf van Boſchuyſen*, Ontfanger Generaal over Holland, maar ſtierf ſonder oir.

Cornelis van Dorp, vermelt anno 1479. hadde getrout *Joſijne van Roetſelaar* uyt Brabant, en hadde maar een dogter *Maria van Dorp*, die buyten conſent van hare vrienden te man nam *Jan van Huykeſloot*, en wan mede een dochter, in Brabant getrout.

Gerrit van Dorp, Canonik te Geervliet.

Anthonis van Dorp, Ridder ten Duytſen huyſe t'Utregt.

Jacob van Dorp, kogt het huys en de goederen van Dorp van *Cornelis* ſijnen broeder, die leefde nog anno 1524. en hadde eerſt getrout *Eliſabeth van Alphen*, daar na *Magtild vander Does*, dogter van *Jacob vander Does*, en van *Alijd van Zijl*, *Gerrits* dochter, en wan 1. *Floris van Dorp*, ſtierf Jongman. 2. *Cornelis van Dorp*, bleef doot anno 1536. in den Oorlog in Provence in 's Keyſers Leger. 3. Nog een ſoone mede *Cornelis* genaamt, welke getrout hadde *Maria van Bronkhorſt*, dogter van *Jooſt van Bronkhorſt*, Ridder, en van *Yda Ruygrok vander Werve*, en liet na *Cornelis van Dorp*, welke ſtierf ſonder kinders, hadde getrout *Bouwens dochter van Rhoon*, Cancelier van Gelderland, en hem ſucceedeerde ſijn ſuſter *Yda*, erf-dogter van Dorp, die te man hadde *Frederik van Reneſſe vander Aa*, doch ſy ſtierf anno 1607. ſonder kinders, en legateerde haren man het huys te Dorp, met al ſijn toebehoren; hy hertroude anno 1608. *Willemina van Gent* tot Utregt, doch ſtierf 's jaars daar aan ſonder kinders, en lijftogte by Teſtament ſijn voorſz twede Huysvrouwe in 't voorſz Huys te Dorp, dewelke daar op 's jaars daar aan troude *Jan van Bourgonje*, Heer van Froidmont en Sevenhuyſen, broeder van den Grave van Falais, Heer van St. Annelant in Zeeland.

Arent van Dorp, Canonik op 't Hof in den Hage.

Adriaan van Dorp, volgt.

Maria van Dorp, troude Mr. *Pieter van Schiedam*, Doctor Medicinæ, levende anno 1510. en hadden kinders, die mede na de moeder de naam *van Dorp* aangenomen hebben.

Magdalena van Dorp, troude eerſt *Willem van Adrichum*, en daar na *Daniel van Cralingen*, van dewelke ſy geregtelijk ſcheide, vermits ſijn roekeloos leven, en dat hy haar mishandelde.

ADRIAAN VAN DORP, Soone van *Cornelis van Dorp*, en van *Lijsbeth van Almonde*, was anno 1524. op de begrafenis van Heer *Jan van Waſſenaar* in den Hage, hadde eerſt getrout *Cornelia van Abbenbroek*, dogter van *Bouwen van Abbenbroek*, en van *Natalia van Geersdijk*, daar na *Joſijne van Weiburg*; en wan by de eerſte Vrouwe,

Cornelis van Dorp, ſtierf jongman.

Natalia van Dorp, troude 1524. *Willem van Zeventer*, ſoone van *Jan van Zeventer*, en van *Willemijna Vyttenhage*, hy ſtierf anno 1551. nalatende kinders.

Maria van Dorp, hadde te man *Adriaan Bouwens van Soetelingskerke*, en wan een dogter *Cornelia*, die troude *Godſchalk van Wijngaarden*, ſoone van *Jan van Wijngaarden*, en van *Magdalena vander Werve*, *Aarts* dogter.

By de twede Vrouwe,

Zeger van Dorp, hadde te wyve *N. Zegers*, *Geleins* dogter van *Waſſenhove*, Ridders.

Johan van Dorp, ſtierf ſonder oir, hadde getrout *Soetje van Oſſema*, dochter van *Eddo van Oſſema*, Burgemeeſter tot Emden.

Philips van Dorp, volgt.

Jooſt van Dorp, Caſtelein vander Goude, anno 1558. verdronk in de Zee onder Engeland, zynde Capiteyn op een Schip, 't geen Konink *Philips* na Spanjen varende, Convoy hadde gedaan, anno 1559. hy hadde getrout *Anna van Mekeren*, dogter van *Gerrit van Mekeren*, Admiraal van Vlaanderen, en liet na een dochter *Jacoba van Dorp*, die te man hadde *Hendrik Haag* tot Vollenhove in Overyſſel.

Arent van Dorp, Ridder, Heer van Teemſche, Maaſdam, en Middelhernes, Gouverneur eerſt van Mechelen, en daar na van Zierixzee, ſtierf in den Hage anno 1600. out 72. jaren en leit begraven aldaar in de Kloosterkerk, alwaar in de muur dit Epitaphe voor hem uytgehouwen ſtaat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

EXPECTAT HIC
DIE SUO DEUM SUUM
QUICQUID MORTALE FUIT
ARNOLDI VAN DORP,
EQUITIS, TOPARCHÆ TEMSCHÆ,
MAASDAMI ET MIDDELHERNES,
MACHLINIÆ OLIM MOX ZIRIXZEÆ,
GUBERNATORIS,
OBIIT ANNO SALUTIS M. DC. II. AUG.
ÆTAT. LXXII.
ACCESSIT
FILIA DEFUNCTI,
VIDUA VIRI ILLUSTRIS CAROLI,
DU BECQ, EQUITIS, BARONIS DE
BOURII, TOPARCHÆ VILLEBONII
EQUITUM GALLIC. IN CONFÆD.
BELGIO TRIBUNI;
OB. ANNO SALUTIS M. DC. XLVI.
ÆTAT. LXXXI.

En ſtaan boven aan uytgehouwen ſijn agt quartieren, in manieren als volgt:

DORP.	WYBURG.
ALMONDE.	UYTWYK.
ALKEMADE.	VAN VLOETEN.
HAAFTEN.	POLANEN.

Hy hadde eerſt getrout *Mayken Hugen* dogter uyt Zuyt-bevelant, daar na *Anna de Grillet*, dogter van den Balliuw van Tourneham in Artois by Calais gelegen; hy wan by de tweede Vrouw drie dogters, als 1. *Margareta van Dorp*, troude eerſt *Lodewijk Boiſot*, Admiraal van Zierixzee, anno 1573. broeder van *Carel Boiſot*, Admiraal van Zeeland, beide ſonder kinders overleden, gelijk mede haar ſuſter *Jenne Boiſot*, die eerſt te man hadde *Philips Cobel*, Raad in den Secreten Rade te Bruſſel, en daar na *David van Valkeſteyn*, beide uytten Hage geboren; haar vader was *Pieter Boiſot*, Ridder, en Threſorier Generaal van de Nederlanden te Bruſſel, wiens ſuſter *Maria Boiſot*, te man hadde *Arent de Jeude*, Heer van Hardinxvelt by Gornichem, en Caſtelein op Louveſtein, anno 1570. De voorſz *Margareta van Dorp* troude voor haar tweede man *Carel van Crequy*, Heer van Heule in Picardye. 2. *Anna van Dorp*, Ambachts-vrouwe van Maaſdam, troude eerſt *Jan van den Boſſche*, uyt het quartier van Aalſt in Vlaanderen, en daar na *Jaſper van Poelgeeſt*, ſoone van *Gerrit van Poelgeeſt*, Ridder, en van *Maria van Walburg*, *Otten* dochter uyt Gelderland, ſy ſtierf anno 1600. nalatende by den eerſten man, *Philips vanden Boſſche*, Heer van Maaſdam, 't welk hy verkoft aan *N. Manriques* in den Hage, en *Arent van den Boſſche*, die anno 1605. in den Hage troude *N. de la Torre*, dochter van *Philips de la Torre*, en van *Henrica van Culenburg*. 3. *Ioſijna van Dorp*, troude *Charles du Becq*, Heere van Villebon by Parijs, neve van den Aarts-biſſchop van Reims.

Catharina van Dorp, troude *N. van Mepſche*.

Eliſabeth van Dorp, Conventuale ter Lee.

Magdalena van Dorp, ſtierf ongehout.

PHILIPS VAN DORP, Soone van *Adriaan van Dorp*, en van *Ioſijna van Weyburg*, hadde te wyve *Dorothea Nellink* uyt het Graafſchap Oldenburg; en liet na

FREDERIK VAN DORP, Gouverneur van ter Tolen, en Colonel, was mede anno 1572. in 't innemen van den Briel, en hadde eerſt getrout *Anna Schets*, dochter van *Coenraat Schets*, Ridder, en van *Maria van Brimeu*, ſy ſtierf anno 1606. daar na *Sara van Trillo*, dochter van *Carel van Trillo*, Ridder, Schout van Utregt, wiens vader uyt Italien was; hy ſtierf anno 1612. oud 65. jaren, nalatende by d'eerſte Vrouwe,

Tertulliaan van Dorp, ſonder oir geſtorven.

Philips van Dorp, Heer van Dorp, Ridder,

en

en Admiraal van Holland, troude *N. van Baarle*, by dewelke hy maar alleen drie dogters wan, namentlijk *Sara van Dorp*, *Anna Iacoba van Dorp*, en *Emilia van Dorp*; hy leit begraven in den Hage ten Jacobijnen met de volgende quartieren:

DORP.	SCHETS.
NELLING.	BRIMEU.
WYBURG.	REGTERGEM.
VAN APEN.	VANDE WERVE.

Arent van Dorp, Hofmeester en Raad van drie Princen van Orangien, gedurende den tijd van 34. jaren, hadde getrout *N. van Baarle*, sijns broeders vrouwen suster, en wan 1. *Louis Wolphert van Dorp*, die by sijn Huysvrouwe *N. van Rossum* twee soonen nagelaten heeft, namentlijk *Arent van Dorp*, en *Frederik van Dorp*. 2. *Arent van Dorp*, sonder kinderen gestorven. 3. *Anna van Dorp*.

Octaviaan van Dorp, sonder kinderen.

Dorothea van Dorp.

Van het twede bedde,

Frederik van Dorp, volgt.

Maria van Dorp, sonder kinderen.

FREDERIK VAN DORP, Soone van *Frederik van Dorp*, en van *Sara van Trillo*; Heer van Maasdam, anno 1663. beschreven in de Edelen en Ridderschappe van Holland, Præsiderende Raad in den Hove van Holland, Eerste Curateur van de Universiteit tot Leiden, en eindelijk Balliu en Dijkgraaf van Rhijnland, troude eerst *Constantia van Vosbergen*, by dewelke hy verscheide kinderen gewonnen heeft, doch alle jong gesturven; ten tweden *Egidia van Teilingen*; en wan by deselve

Floris van Dorp.

Iohan van Dorp, Ritmeester van een Compagnie Gardes van den Heere Prince van Orange, troude *Anna Vijgh*, by dewelke hy gewonnen heeft eene dogter, met namen *Egidia Anna van Dorp*.

Charles Philips van Dorp, Raad Ordinaris wegens de Ridderschap en Edelen in den Hove van Holland.

Eleonora Catharina van Dorp.

Het Wapen van Dorp sijn drie Silvere Leeuwenhoofden, met Rode Tongen, op een Velt van Sabel, gequartilleerd met een Goude Fasce in een Velt van Keel.

DRENKWAART.

125 BOUDEWYN WILLEMSZ, leefde anno 1430. in 't Land van Putten, besat een Houve of Wooninge genaamt *Drenkwaart*, leggende by het Dorp Westenrijk of Zuytland, waar van de nakomelingen haar genoemt hebben, hadde getrout *Maria van Heenvliet*, welk wapen daarom met Drenkwaart gequarteleert is; sy sijn beide begraven tot Geervliet, en lieten na

Willem van Drenkwaart, volgt.

N. van Drenkwaart, hadde te man *Ian van Almonde*, soone van *Cornelis van Almonde*, en van *Heilwig van Botland*.

WILLEM VAN DRENKWAART, *Boudewijns* soone, en van *Maria van Heenvliet*, kwam tot Dordregt woonen, en was aldaar Burgemeester anno 1475. stierf anno 1488. hy hadde getrout *Magtelt van Pallaas*, en liet na

Boudewijn van Drenkwaart, volgt.

Ian van Drenkwaart, Schiltknape, wierde anno 1516. Schout van Dordregt, en stierf anno 1549. sonder oir; hadde eerst getrout *Iosijna van Bekestein*, *Ians* dochter, welke stierf anno 1519. daar na *Margareta de Ionge*, dochter van *Cornelis de Ionge*, en van *Magtild vander Merwede*, *Claas* dochter, welke stierf anno 1542. begraven met haar man tot Dordregt ten Augustijnen, alwaar noch in de glasen van de Drenkwaart Capelle haar Beelden en Wapenen gestaan hebben.

N. van Drenkwaart, was Abdisse van ter Lee anno 1530.

Maria van Drenkwaart, troude *Willem van Albias*, Ambachts-heer van de Mijl en Dubbeldam, soone van *Ian van Alblas*, en van *Maria Halling*, *Claas* dochter.

Cunera van Drenkwaart, troude *Claas van Meerdervoort*, en wan *Claas van Meerdervoort*, welke getrout sijnde met *Digna vander Meer*, twee dochters na liet, namentlijk *Cunera van Meerdervoort*, Huysvrouwe van *Arent van Lier*, Ridder, en *Geertruyt van Meerdervoort*, getrout met *Michiel van Horion*, Heer van Ordingen, welke naliet *Willem van Horion*, Heer van Ordinge, getrout met *Sophia van Bellinkhuyssen*, en *Digna van Horion*, die te man hadde *Gerrit van Amsteroede*.

Adriana van Drenkwaart, troude *Iacob Heerman*, Schepen in Dordregt anno 1500. en wan *Gysbert Heerman*, Ambachts-heer van Maasdam, welke getrout hadde *Margareta Oem*, dochter van *Daniel Oem*, en van *Geertruyd Haak*.

BOUDEWYN VAN DRENKWAART, Soone van *Willem van Drenkwaart*, en van *Magtild Pallaas*, was Balliu en Rentmeester van Voorn, stierf den 4. September 1496. in den Briel, out 28. jaren, hadde getrout *Margareta van Cleiburg*, *Cornelis* dochter, overleden anno 1537. en liet na

Willem van Drenkwaart, volgt.

Carel van Drenkwaart, Balliu van Putten, stierf anno 1541. sonder oir; hy hadde getrout *Haasje van Berkenroede*, dogter van *Gerrit van Berkenroede*, en van *Adriana vander Goude*.

Catharina van Drenkwaart, hadde getrout *Ian vander Eyk Pouwelsz*, en wan *Margareta vander Eyk*, getrout met *Ian vander Steene*.

WILLEM VAN DRENKWAART, Soone van *Boudewijn van Drenkwaart*, en van *Margareta van Cleiburg*, was Heer van Giessenburg, als ook van de helft van Pietershoek, volgens de verly-brief van den jare 1550. hier na volgende.

K*Arel*, by der gratie Gods Roomsch Keyser, altijd vermeerder des Rijx, Koning van Germanien, &c. Grave van Holland van Zeeland, &c. Doen kont allen luyden, dat wy behouden ons, en een yegelikken sijn recht, verlijt en verleent hebben, verlyen en verleenen mits desen onse Brieven *Willem van Drenkwaart*, *Bouwensz*, nu ter tijd Burgemeester onser Stede van Dordregt, de helft van den Ambachte van Pietershoek vander Zijdwinde, met den dagelijkse gerechte, metten allen Visscheryen, Vloteryen, Korstelingen, Vogelryen, Riethuyen, Soetvelden, met twee Hondt Lands, en voort mit alle sijn deel onbedijkt Lands, mit Winden, mit Veeren, die den Ambachts-heer aldaar toebehooren mogen, mit den Koren-thienden, en Smal-thienden aldaar, sulx als die hem aangekomen en besturven zyn, by doode van *Jan van Drenkwaart*, *Willemsz*, in sijn leven Schout onser Stede van Dordrecht, sijn Oom, te houden van ons, onsen Erven, en nakomelingen, Graven en Gravinnen van Holland, *Willem van Drenkwaart* voorsz, sijnen erven en nakomelingen tot eenen onsterffelijken erfleene, gelijk de voorsz *Jan van Drenkwaart* die te houden plag, al naar inhouden der ander Brieven, en onse registeren daar van wesende. En voor den voorsz *Willem van Drenkwaart* heeft ons hulde, eedt, en manschap gedaan *Arent* Heeren *Cornelissz*, Ambachts-heer vander Mijle en Dubbeldam, als daar toe specialijk geautoriseert, by Brieven van procuratie, gepasseert voor Burgemeester, Schepen, en Raden onser voorsz Stede van Dordrecht, mit desen in onsen registeren van Holland geregistreert. Hier waren by en over als onse Leenmannen van Holland, *Geleyn Segers*, Heer van Wassenhoven, Ridder, onse Raad ordinaris in Holland, en *Cornelis Baarthoutsz*. Des t'oirconde desen Brief open bezegelt, met den zegele van onsen Leenhove van Holland hier aan gehangen. Gegeven den 17. April, in 't jaar ons Heeren duysent vijf-hondert en vijftigh, naar Paasschen. Op de plijke stont, By den Keyser, ter relatie van sijnen Stedehouder, en Leenmannen van Holland, en was geteykent *Damassz*.

Hy was ook Raad en Rentmeester Generaal van Zuyt-holland, anno 1539. en stierf anno 1554. hadde getrout *Cornelia van Steenhuysen*, *Wouwerijx* dogter; hy stierf anno 1538. en lieten na

Boudewijn van Drenkwaart, volgt.

Adriana van Drenkwaart, troude *Adriaan van Meusyenbroek*, Schepen in Dordregt; en wan 1. *Jan van Meusyenbroek*, getrout met *Cornelia vander Donk*. 2. Mr. *Govart van Meusyenbroek*, Raad des Koninx te Utregt, hadde getrout *Yda Zuichem van Aitta*, en stierf te Brussel anno 1605. sonder oir. 3. *Herman Meusyenbroek*, Raad in den Hove van Vriesland, en daar na Cancelier van Overyssel, mede te Brussel overleden, anno 1610. hadde getrout *Barbara la Cocq*, dog mede sonder oir. 4. *Catharina van Meusyenbroek*, getrout met *Herman Oem*, soone van *Herman Oem*, en van *Willemina van Alblas*, en hadden kinders. 5. *Cornelis van Meusyenbroek*, hadde getrout *Maria Oem*, suster van *Herman Oem* voorsz.

BOUDEWYN VAN DRENKWAART, Soone van *Willem van Drenkwaart*, en van *Cornelia van Steenhuysen*, was Burgemeester van Dordregt, anno 1560. Raad en Rentmeester Generaal van Zuyt-holland, stierf anno 1578. oud 63. jaren, hadde eerst getrout *Catharina van Hogelande*, *Iaspers* dochter, daar na *Iohanna Suys*, suster van *Cornelis Suys*, Præsident van Holland; hy wan by de eerste,

Willem van Drenkwaart, Heer van Giessenburg, stierf anno 1592. oud 53. jaren, hadde getrout *Maria vander Laan*, *Pauwels* dochter, en wan 1. *Cornelia van Drenkwaart*, Vrouwe van Giessenburg, troude anno 1601. *Jacob Taats van Amerongen*. 2. *Catharina van Drenkwaart*, troude anno 1606. *Ian van de Werve*, Heer van Urk, soone van *Carel van de Werve*, en van *Anna Schets*.

Cornelis van Drenkwaart, Canonik te Utregt, stierf anno 1549.

Ian van Drenkwaart, volgt.

Iasperina van Drenkwaart, troude Mr. *Cornelis de Ionge*, Heer van Baartwijk, soone van *Cornelis de Ionge*, en van *Anna Sasbout*.

Van het twede bedde,

Catharina van Drenkwaart, hadde te man *Cornelis van Heemskerk van Bekestein*, Vry-heer van Incourt en Longueville, soone van *Dirk van Heemskerk van Bekestein*, en van *Adriana de Gorter van Muylwijk*; hy liet na 1. *Ian van Heemskerk van Bekestein*, getrout eerst met *Anna Maria Catharina van de Werve*, dogter van *Iohan*, Heer van Urk en Emeloort; ten tweden, met *Geertruyt van de Werve*, dogter van *Hendrik*, Heer van Westkerke en Spirenbroek. 2. *Boudewijn van Heemskerk van Bekesteyn*, troude *Maria van de Werve*, oudste dogter van *Iohan*, Heer van Urk en Emeloort voorsz.

JOHAN VAN DRENKWAART, Soone van *Boudewijn van Drenkwaart*, en van *Catharina van Hogelande*, was Ridder, Baron van Dormale, Thresorier Generaal van 's Konings Domeinen in de Nederlanden, en Raad van State; was te vooren noch geheel jong zynde, Schepen van Dordregt, en daar na Schout, welk ampt hy door de veranderinge anno 1572. verliet, stierf tot Brussel anno 1606. oud 63. jaren, de laatste mans oir van dit Geslagte; hadde eerst getrout *Elisabeth Clerq*, Mr. *Nicolaas* dogter, die Pensionaris t'Utregt was, stierf anno 1528. daar na *Margareta Bogardt*, Mr. *Jacobs* dogter, Præsident van Vlaanderen, oorspronkelijk van Dordregt, stierf anno 1615. Schout zynde heeft hy hem met sijn eerste Huysvrouwe in een glas doen stellen, in een Capelle nevens de Capelle van sijn Outoom, met haar beide quartieren en dit devijs,

ARGENT FAIT TOUT.

Het Wapen van Drenkwaart is een staande Swaan van Silver, op een Root Velt, gequartilleert met dat van Heenvliet.

D U Y K.

126 EEn van de drie Geslagten die de Stad van Dordregt regeerden, namentlijk *Duyk*, *Suys*, en *Oem*, omtrent den jare 1230. wanneer deselve Stad eerst met stene muren omcingeld is geworden, daarse te vooren maar aarde wallen hadde; d'eerste die bekent is, was

GYSEN DUYK, Ridder, leefde anno 1230. en 1270. hadde getrout *N. N.* Vrouw vander Mark, en wan

Willem Duyk, volgt.

N. Duyk, troude *Claas Oem*, Ridder, en wan kinders.

Catharina Duyk, troude *Hendrik van Waas*, en wan kinders.

Jutte Duyk, troude *Philips van Wassenaar*, Burggrave van Leiden.

Elisabeth Duyk, troude *Willem Uytterlinde*, en wan kinders.

Jan Duyk, leefde anno 1300. troude *N. van Wijk*, en wan I. *Gerard Duyk*, die leefde anno 1346. en na liet 1. *Roelof Duyk*, Schepen in Dordregt, anno 1351. en 1383. 2. *Hugo Duyk*, vermeld in de Huwelijkse Voorwaarden van *Magtild*, Vrouw van Barendregt, anno 1354. en 3. *Jacob Duyk*, Burgemeester te Dordregt, anno 1368. II. *Willem Duyk*, Burgemeester tot Dordregt, anno 1405. en wan *Ian Duyk*, welke wan *Willem Duyk*, Schepen tot Dordregt anno 1433. hy liet na 1. *Iohan Duyk*, Heer van Wieldregt en Oudelants-ambacht, anno 1472. troude *Beatrix vander Coulster*, dogter van *Willem vander Coulster*, Rentmeester Generaal van Zuyt-holland, en van *Adriana vander Coulster*, sy stierf anno 1512. hy 1497. sonder kinderen. 2. *Geertruyd Duyk*, troude *Ogier van Beverwijk*, en wan kinders. 3. *Margareta Duyk*, troude *Hendrik van Diemen*.

WILLEM DUYK, Ridder, soone van *Gysen Duyk*, en van *N. vander Mark*, leefde anno 1300. hy hadde getrout *N. van Stryen*, en wan

Gijsbregt Duyk, volgt.

Ian Duyk, Schepen in Dordregt anno 1391. hadde getrout *Iohanna Oem*, dogter van *Cleis Oem*, Ridder, en van *Elisabeth Vranks* dogter, en wan kinders.

Hugo Duyk, troude *N. van Abcoude*, en wan 1. *Willem Duyk*. 2. *Hugo Duyk*, Dijkgraaf van den groten Waart by Dordregt. 3. *Iohanna Duyk*, troude *Claas Oem*, Schiltknape, *Niclaas* soone.

GYSBREGT DUYK, Soone van *Willem Duyk*, en van *N. van Stryen*, was Schepen te Dordregt, anno 1385. en hadde getrout *N. van Wieldregt*, nalatende

Ian Madegijs Duyk, leefde anno 1400.

Catharina Duyk, troude eerst *N. van Noordeloos*, daar na *Marten van Ratingen*, en wan kinders.

Willem Duyk, volgt.

WILLEM DUYK, Soone van *Gijsbregt Duyk*, en van *N. van Wieldregt*, troude *N. van Slingeland*, en wan

Gijsbregt Duyk, volgt.

Iohan Malegijs Duyk, welke na liet *Gillis Duyk*, die eene dogter wan *Anna Duyk*, getrout met *Joost vander Houve*, *Adriaans* soone.

GYSBREGT DUYK, Soone van *Willem Duyk*, en van *N. van Slingeland*, vermelt anno 1413. gaf het glas in de grote Kerk tot Dordregt, troude *N. van Waveren*, en wan

Marten Duyk, volgt.

Snellard Duyk, was Burgemeester tot Dordregt in de jaren 1422. 1426. en 1441. en wan *Huybert Duyk*, en *Alijd Duyk*, getrout met *N. van Starken*.

MARTEN DUYK, Soone van *Gijsbregt Duyk*, en van *N. van Waveren*, troude *N. van Tolloisen*, en wan

GYSBREGT DUYK, gaf het glas in de Kerk van Stryen, anno 1479. troude *Agnes van Naarssen*, en wan

Elisabeth Duyk, troude *N. van Nek*.

Marten Duyk, volgt.

MARTEN DUYK, Soone van *Gijsbregt Duyk*, en van *Agnes van Naarssen*, troude *Elisabeth Schoonhout*, en liet na

ADRIAAN DUYK, troude *Alijd van Tol*, by dewelke hy wan

Hendrik Duyk, stierf ongetrout anno 1540.

Adriaan Duyk, volgt.

Gijsbregt Duyk, Schout tot Hoorn, anno 1580. troude *Soete Persijn*, en wan I. *Alijd Duyk*, getrout met *Thomas Casstopin*. II. *Anthony Duyk*, Raatpensionaris van de Heeren Staten van Holland en West-vriesland, anno 1621. tot 1629. troude eerst *Elisabeth de Michely*, daar na *Elisabeth Copier van Calslagen*, en wan by d'eerste, 1. *Cornelia Duyk*, getrout met *Cornelis van Westrenen*. 2. *Maria Duyk*, getrout met *Pieter van Lewen van Leida*, Balliu en Dijkgraaf van Voorn. 3. *Anna Duyk*.

Johan Duyk, leefde anno 1591. en liet na I. *Alijd Duyk*, getrout met *Iohan Hallink*. II. *Adriaan Duyk*, Heer van Oud-Kerspel, Koedijk, Secretaris van de Heeren Staten van Holland en West-vriesland, hadde eerst te wyve *Anna de Rechtere*, ten tweden *Maria Passenrode*, en laastelijk *Maria van Dorp*; hy wan by de eerste Vrouw, 1. *Gijsbert Duyk*, Heer van Oud-Kerspel, stierf anno 1624. 2. *Anna Duyk*, troude *Abraham vander Meer*, *Pieters* soon, Raad in den Hove van Holland, en wan kinderen. By de tweede Vrouw, *Iohan Duyk*, Heer van Oud-Kerspel en Koedijk, troude *Cornelia Duyk*, en wan *Adriaan Duyk*, Heer van Oud Kerspel, gestorven in Vrankrijk, anno 1650. By de derde Vrouw, *Barbara Duyk*, getrout eerst met *Dudley Carleton*, Ambassadeur van den Koning van Groot Britannien, en naderhant met *N. Trogmorton*; sy stierf anno 1628. begraven in de grote Kerke in 's Gravenhage.

ADRIAAN DUYK, Soone van *Adriaan Duyk*, en van *Alijd van Tol*, was President van de Rekenkamer van Holland, en eerste Meesterknaap, anno 1535. troude *Maria van Lewen de Gouda*, en wan

ADRIAAN DUYK, Balliu en Dijkgraaf der Stad en Lande van Woerden, hadde eerst getrout *Barbara de Heine*, geseit *Parasis*, ten tweden *Anna de Hertoge*, en ten derden *Clara van Berchem*; hy wan by de eerste Vrouw,

Barbara Duyk, eerst getrout met *Willem de Vriese*, en naderhant met *Hendrik vander Does*.

Agatha Duyk.

Catharina Duyk.

Maria Duyk.

Anna Duyk, getrout met *Willem Sanders*, Capiteyn en Commandeur van de Clundert.

Lancelot Duyk, stierf ongetrout.

Adriaan Duyk, Luytenant Colonel, getrout met *Clara Ermgard van Schorlemmer*, by dewelke hy wan vier dogters, *Barbara Anna*, *Maria Barbara Catharina*, en *Clara Elisabeth Duyk*.

Hadde by de twede Vrouw geen kinders, en wan by de derde,

Anthony Duyk, troude *Petronella d'Overschie*, sonder kinders.

Gabriel Duyk, volgt.

GABRIEL DUYK, Soone van *Adriaan Duyk*, en van *Clara van Berchem*, troude eerst *Clara de Ringers*, en naderhant *N. van Bokhoven*, en wan by de eerste Vrouw,

Clara Duyk.

Humana Duyk.

Anna Maria Duyk.

Hector Duyk, Capitein, sonder kinders.

Maria Duyk.

By de twede Vrouw,

Cæsar Duyk, volgt.

CÆSAR DUYK, Soone van *Gabriel Duyk*, en van *N. van Bokhoven*, troude *Clara Manriques*, dogter van *Antony Manriques de Lara*, Heer van Maasdam, sonder kinders.

Het Wapen van Duyk sijn drie Duyken van Sabel, en in 't midden een Zuyle van Keel, op een Veld van Goud.

VAN-

VANDER DUYN.

127 DAt die van den Geslagte van vander Duyn wettelijk gesproten sijn van de Heeren van Brederode, gekomen uyt den Huyse der Graven van Holland, blijkt notoirlijk, om dat sy van outs tot huyden toe altoos hebben gevoert het volle Wapen van Holland, alleenlijk gebroken met een Lambeau of Barensteel, zynde een seker kenteken van een wettige jonger soon, gelijk dit klaarlijk te bemerken is in de Wapenen der Heeren van Brederode en Teylingen, twee van de principaalste uyt de Graven van Holland gedescendeert; en dat *W. van Gouthouven* eenigsints hier aan heeft getwijffelt, spruyt daar uyt, dat hy niet volkomentlijk van 't voornoemde Geslacht is onderrecht geweest, alsoo *Alfert*, den IX. Heer van Brederode nagelaten heeft twee wettige soonen, als *Willem* de X. Heer van Brederode, en *Dirk van Brederode*, daar die van vander Duyn af komen, en noch een Bastaart soon ook genaamt *Dirk van Brederode*, gelijk dit seer perfectelijk te sien is by *Pontus Heuterus*, in sijn Genealogien van de Illustre Geslachten der Nederlanden, onder de Genealogie der Heeren van Brederode fol. 74. waar van hier een Extract volgt, voor soo veel het Geslacht van vander Duyn aangaat.

ALFERARDUS, IX. Brederodæ regulus, duxit Beatricem, *filiam Domini Hornani, obyt. anno* 1253. *cum essent ex uxore nati,*

Guiljelmus, *decimus Brederodæ Dominus.*

Catharina Brederodia.

Theodoricus Brederodius, *dictus* vander Dunius, *quod duxisset* Machtildem *filium ac hæredem familiæ* vander Duniæ, *ortæ è Comitum Verdunorum familia apud Lotharingos, ut mihi è manuscripto demonstravit libello* Guilielmus vander Dunius, *qui scriptus est ante centum annos, ac frati suo* Nicolao vander Dunio, *venationis apud Hollandos præfecto, dono datus ab* Henrico, *XX Brederodii Domino, continens Dominorum vitam. Insignia* vander Duniorum *fuere, deambulans in scuto pur pureo cervus albus, cornua ferens ex nigro ac albo colore mixta, quæ* Theodoricus *hic omittens paterna paucis mutatis servavit.*

Theodoricus Brederodius, *Nothus.*

ALFERT dan IX. Heer van van Brederode, troude *Beatrix*, des Graven dogter van Hoorn; hy stierf 1253. en wan

Willem, de X. Heer van Brederode, stierf anno 1285. en van desen sijn gesproten alle de Heeren van Brederode.

Catharina van Brederode, troude met den Casteleyn van Keysersweert op den Rhijn.

Dirk van Brederode, geseit *vander Duyn*, volgt.

Dirk van Brederode, Bastaart.

DIRK VAN BREDERODE, Ridder, soone van *Alfert*, den IX. Heer van Brederode, en van *Beatrix*, des Graven dogter van Hoorn, troude *Magtelt*, erf-dogter van die van *vander Duyn*, wiens voor-ouders uyt Vrankrijk waren, van den bloede der oude Graven van Verdun, welken bynaam hy (als besitter van de goederen van Verdun) en sijn descendenten aangenomen hebben, hy stierf omtrent den jare 1300. en wan

Jan vander Duyn, Ridder.

Willem vander Duyn, volgt.

Laurens vander Duyn; sijn soon was *Willem vander Duyn*, wiens descendenten onbekent zyn.

WILLEM VANDER DUYN, Soone van *Dirk van Brederode*, en van *Magtild*, erf-dochter *vander Duyn*, Hoog Heemraat van Schieland, (met *Daniel van Rodenrijse*, *Kerstant van den Berge*, *Willem van den Veene*, en *Traneys van Moerdrecht*, de welke geconsenteert hebben *Daniel van Matenesse*, te mogen doen de Dijkagie van nieuw Matenesse, by haar-lieder bezegelde brief anno 1347.) hadde getrout *Yda van Egmont*, *Wouters* dogter; hy gaf onder sijn hant en zegel dertig schellingen 's jaars, eeuwelijk aan den H. Geest Armen tot Zevenhuysen, anno 1348. des maandags in die Paasdagen, omtrent welken tijd hy ook is gestorven; en wan

Ian vander Duyn, volgt.

Floris vander Duyn, wert anno 1379. by *Aarnout van Egmont*, Heer van Ysselsteyn, beleent met sekere Landen in Zevenhuyse, troude *Haase*, dogter van *Hendrik van Alkemade*, hy wan 1. *Jacob vander Duyn*, welke na liet *Willem vander Duyn*, wiens descendenten onbekent zyn, en 2. *Ian vander Duyn*, heeft gewonnen *Hendrik vander Duyn*, die sonder oir overleden is.

Willem vander Duyn, wert anno 1379. by den voorsz Heer van Egmont, mede verlijt met sekere Landen, leggende in Hildegaartsberge, stierf sonder oir.

Adam vander Duyn, volgt daar na.

JAN VANDER DUYN, Ridder, soone van *Willem vander Duyn*, en van *Yda van Egmont*, wert anno 1379. by *Aarnout van Egmont*, Heer van Ysselsteyn, sijn neve, beleent met sekere percelen van Landen, leggende in Zevenhuysen; hy droeg de Hofstede vander Duyn op aan *Reynout*, de XIV. Heer va Brederode, en ontfing die weder te leen van *Ian van Brederode*, desselfs soone, anno 1391. troude een dogter uyt den Huyse van Swieten; hy stierf anno 1400. en wan

WOLPHERT VANDER DUYN, met deselve Hofstad verlijt anno 1400. op den 9. dag in Juny, ontfing anno 1414. van Hertog *Willem van Beyeren*, Graaf van Holland te leen de Visscherye van half de oude Rotte, en in 't selfde jaar wert hy by den Burggraaf van Leyden beleent met de Swaandrift van Schieland; troude een dochter uyt den Huyse van *vander Werve*; hy stierf anno 1429. en wert in den Hage begraven, en wan

PIETER VANDER DUYN, met deselve Hofstad verlijt den 6. Juny 1430. Hoog Heemraat van Schieland anno 1419. hy verkoft de Swaandrift van Schieland anno 1430. aan *Willem*, Heer van Naaltwijk, mits dat hy en sijne nakomelingen altoos souden mogen houden een paar voedende Swanen, sonder die van yemant te verheffen; troude *Weyburg van Montfoort*; hy stierf omtrent den jare 1434. en wan

JOOST VANDER DUYN, besitter van de Hofstad vander Duyn, die sonder oir gesturven is, soo dat alle sijn goederen besturven op *Jacob vander Duyn*, Heer van Sprange, van de welke nu sal geseit werden.

ADAM VANDER DUYN, vierde of jongste soone van *Willem vander Duyn*, en van *Ada van Egmont*, Heere van Sprange, by overgifte van *Hugo van Wielesteyn*, *Foykens* soon sijn swager, wert anno 1372. by *Willem van Egmont*, Heer van Segwaart, sijn neve, beleent met sekere Landen in Ruybroek, en anno 1379. by *Aarnout*, Heer van Egmont, sijn neve, met sekere Landen in Coele, en 1397. met sekere Landen in Blommersdijk, was anno 1405. hoog Heemraad van Schieland, hadde in 't rumoer van *Alijd van Poelgeest*, die anno 1392. in den Haag omgebracht wert, mede veel te lijden, dan wert 1369. met Hertog *Aalbregt* weder versoent, en stierf in het begin van den jare 1417. hy troude *Christina van Wielesteyn*, Vrouw van Sprange, dochter van *Foyken van Wielesteyn*, Heer van Waalwijk, Baartwijk, en Sprange, uyt den Huyse der Heeren van Teylingen; hy wan

Jacob vander Duyn, volgt.

Jan vander Duyn, troude de dochter van *Wouter van den Waale* tot Dordregt, Ambachts-heer van Heynenoort anno 1412. en 1439. hy wan 1. *Wouter vander Duyn*, Ridder, Heer van Werkendam, anno 1451. stierf sonder oir. 2. *Adam vander Duyn*, Heer van Werkendam, die na liet *Cornelis vander Duyn*, Heer van Werkendam anno 1504. wiens soon *Adam vander Duyn*, de Ambachts-heerlijkheyt van Werkendam anno 1542. verkoft heeft aan *Pieter de Chanu*, Ridder, Casteleyn van Louvesteyn. 3. *Margareta vander Duyn*, troude *Olant van Swanenburg*, Balliuw en Dijkgraaf van Schieland anno 1440.

JACOB VANDER DUYN, Soone van *Adam vander Duyn*, en van *Christina van Wielesteyn*, Ridder, Heer van Sprange by doode sijns vaders; anno 1417. is de Hofstad vander Duyn, en verdere goederen van sijn neve *Joost vander Duyn* op hem gestorven, dog stierf eer hy daar mede was verlijt; was by tijde van Hertog *Willem van Beyeren*, Graaf van Holland, Casteleyn van Outhena, en ten tijde van de Arkelse Oorlogen, van Louvesteyn; troude *Alijd*, dochter van *Vries vander Mye*, Ridder, hy stierf anno 1439. en wan

Adam vander Duyn, volgt.

Magtild, *Beatrix*, en *Alijd vander Duyn*, Nonnen.

Catharina vander Duyn, troude *Arent van Gijsen*, *Arents* soon, Ridder.

Agata vander Duyn, troude *Dirk van den Andel.*

ADAM VANDER DUYN, Soone van *Iacob van Duyn*, en van *Alijd vander Mye*, Heer van Sprange, hoog Heemraat van Schieland anno 1441. troude *Elisabeth de Rovere van Montfoort*, dochter van *Willem de Rovere*, en des Heeren dochter *van Boxtel*, soon van *Ian de Rovere*, Ridder; hy stierf anno 1455. sy troude na sijn doot *Zweder van Vianen*, daar sy geen kinderen by wan, en stierf anno 1469. begraven tot Sprang op het Choor; hy wan

Iacob vander Duyn, volgt.

Willem vander Duyn.

Adam vander Duyn, beide ongehout gestorven, maar lieten verscheyde Bastaarden naar.

Petronella vander Duyn, troude *Willem Cuyser van Boshuysen.*

Christina vander Duyn, Nonne tot Dordregt.

JACOB VANDER DUYN, Soone van *Adam van Duyn*, en van *Elisabeth de Rovere van Montfoort*, Heer van Sprange, Balliu en Dijkgraaf van Schieland anno 1476. hoog Heemraad anno 1487. wert genootsaakt mits de partyen van Houkx en Cabeljaaus, hem selven een wijl tijds buytens Lands te houden, dan is anno 1494. onder geleide en sauveguarde van den Grave van Holland weder op sijn huys en goederen tot Zevenhuysen gekomen, troude anno 1504. *Margareta de Ionge van Baartwijk*, dochter van Mr. *Cornelis de Ionge*, Heer van Baartwijk, Raad in den Hove van Holland, en Rekenmeester der Graaflijkheyt van Holland, en van *Magtild van Merwede*; hy stierf den 1. December 1506. begraven tot Rotterdam in de groote Kerk in 't Choor, onder een blauwe Sark, daar sijn vier quartieren op uytgehouwen staan; hy wan

ADAM VANDER DUYN, Heer van Sprange, wiert anno 1527. en voorts sijn leven lang onder de Ridderschap van Holland, en by de Staten van den selven Lande op de Dagvaart beschreven; wert anno 1528. Ruwaart en Balliuw van Putten, en anno 1532. hoog Heemraat van Schieland; troude *Hadewy*, dochter van Mr. *Iacob Pijnssen vander Aa*, Heer van Offem, en van

Geertruyt van Boshuysen, hy stierf den eersten January 1548. oud 34. jaar, sy anno 1581. den 13. Juny oud 75. jaar, zynde 43. jaren Weduwe geweest; hy hadde noch een Bastart broeder, mede genaamt *Adam*, waar van verscheide nakomelingen zyn; Hy liet by de voornoemde sijne Huysvrouwe na

Mr. *Iacob vander Duyn*, Heer van Sprange, Hoog-heemraad van Schieland anno 1552. wiert anno 1553. onder de Ridderschap van Holland op de Dagvaarden beschreven, troude *Maria*, dochter van *Ian Hoofs*, Ridder, Burgemeester tot Mechelen, en van *Philippote van den Dorpe*; hy stierf in October 1580. sy anno 1554. en wan twee soonen en drie dochters, als *Adam vander Duyn*, Heer van Sprange, stierf ongehout in den Hage 1610. *Jan vander Duyn*, genoemt Heer van Sprange, stierf Jongman te Parijs anno 1586. oud 27. jaren. *Philippote vander Duyn*, Ambachts-vrouwe van Sprange, hadde eerst te man *Claas van Assendelf*, Heer van 's Gravemoer, daar na Mr. *Pieter vander Hooge* tot Haarlem, sonder oir. *Magtild vander Duyn*, troude Mr. *Cornelis de Jonge van Valkevoort*. *Margariet vander Duyn*, troude *Bartout van Assendelf*, en stierf sonder oir.

Nicolaas vander Duyn, volgt.

Willem vander Duyn, troude *Cornelia van Stakenbroek*; hy stierf den 15. July 1617. oud 80. jaren, sy den 19. April 1615. sonder oir, beide begraven tot Delf in de oude Kerk in 't Choor.

Mr. *Reynier vander Duyn*, Ridder, Hoogheemraad van Delfland, Raad in den Hove van Holland, daar na Assesseur in de Keyserlijke Raadkamer tot Spiers, anno 1577. stierf den 9. January 1593. out 57. jaar, ongetrout.

Adam vander Duyn, Heer van Sanen, Hoogheemraad van Rhijnland anno 1575. troude *Clara*, erf-dochter van *Tyman vander Mye*, en van *Maria van Schooten*; hy stierf 1602. nalatende twee soonen en twee dochters, als *Adam vander Duyn*, stierf Student tot Douay. *Tyman vander Duyn*, Heer van Sanen, stierf Jongman anno 1603. *Maria vander Duyn*, troude anno 1604. *Reinout van Brederode*, Heer van Veenhuysen, Præsident van den Hoogen Rade in Holland; sy stierf sonder oir anno 1607. *Magtild vander Duyn*, troude anno 1602. *Anthonis van Wassenaar*, Heer van den Bosch, en hadde kinders.

Magtild vander Duyn, troude *Jan Oem van Wyngaarden*, sonder oir.

NICOLAAS VANDER DUYN, Soone van *Adam vander Duyn*, en van *Hadewy Pijnssen vander Aa*, Houdvester van Holland, troude *Alijd*, dochter van *Aalbregt Albout van Avesaat*, en van *Maria van Assendelf*; hy stierf den eersten October 1564. sy anno 1560. oud 20. jaren; hy wan

Adam vander Duyn, volgt.

Alijd vander Duyn, was getrout met Mr. *Amelis van den Bonkhorst*, Raad in den Hoogen Rade van Holland; sy stierf den 7. October 1634.

ADAM VANDER DUYN, Soone van *Nicolaas vander Duyn*, en van *Alijd Albout van Avesaat*, Heer van 's Gravemoer, troude *Margareta Suys*, Vrouw van Rijswijk, den Burg, &c. dogter van *Cornelis Suys*, Ridder, Heer van Rijswijk, den Burg, &c. President van Holland, en van *Anna de Bye*, sy stierf den 10. April 1606. hy den 16. October 1629. en had gewonnen

Nicolaas vander Duyn, volgt.

Hadewy vander Duyn, troude *Pieter Suys*, Heer van Laar by Antwerpen op de Schelde.

Anna, *Maria*, *Magtelt* en *Margariet vander Duyn*, sonder oir gestorven.

Alijd en *Cornelia vander Duyn*, Nonnen Carmelitessen tot Brussel.

NICOLAAS VANDER DUYN, Soone van *Adam vander Duyn*, en van *Margareta Suys*, Heer van Rijswijk, 's Gravemoer, de Mye, den Burg, &c. anno 1607. Hoog-heemraad van Delfland, Meesterknaap van de Houtvesterye van Holland, stierf den 27. July 1649. en troude eerst *Tymana*, dochter van *Anthonis van Wassenaar*, Heer van den Bosch, en van *Magtilt vander Duyn*, *Adams* dochter, Heer van Sanen, die stierf den 17. Augusti 1627. ten tweden *Beatrix*, dochter van *Nicolaas vander Boukhorst*, en van *Willemina vander Noot*, die stierf den 20. October 1642. hy wan by de eerste Vrouw,

Nicolaas vander Duyn, volgt.

By de twede Vrouw,

Adam vander Duyn, Heere van 's Gravemoer &c. Colonel van een Regiment Paarden, mitsgaders Quartiermeester Generaal van de Ruyterye ten dienste der Vereenigde Nederlanden, Commandeur van St. Geertruydenberge, Opperjagermeester van sijn Hoogheyt den Heere Prince van Orangien, en Meesterknaap van de Houtvesterye van Holland, heeft getrout *Geertruyt Pieterson*, en heeft gewonnen *Alida*, *Geertruyt*, *Quirina*, en *Nicolaas vander Duyn*.

Alijd Margareta van Duyn, troude *Charles de Marmouf*, dit *Maillart*, Baron de Landres.

Nicolaas vander Duyn, stierf maar thien jaren oud.

NICOLAAS VANDER DUYN, Soone van *Nicolaas vander Duyn*, en van *Tymana van Wassenaar*, Heere van Rijswijk, de Mye, den Burg, &c. anno 1650. troude *Anna Magtelt van Berchem*, dochter van *Jacob van Berchem*, Raad van State, en van *Elisabeth van Schouwen* tot Endegeest; sy stierf den 18. April, hy den 2. Augusty 1658. en leid begraven te Rijswijk; nalatende

Nicolaas vander Duyn, volgt.

Anna vander Duyn.

NICO-

NICOLAAS VANDER DUYN, Soone van *Nicolaas vander Duyn*, en van *Anna Magtild van Berchem*, Heer van Rijswijk, de Mye, den Burg, &c.

Het Wapen van vander Duyn is een klimmende Rode Leeuw, op een Velt van Gout, met een Barnſteel van Laſuur midden deur.

DUYVENVOIRDE.

128 PHilips van Waſſenaar, des Heeren van Waſſenaars broeder, hadde voor ſijn erfgoed de Landen diemen Duyvenvoirde en Polanen noemt; hy hadde twee ſoonen by des Heeren dochter *van Stryen*; van de jongſte, wiens name *Johan* was, komen die van Polanen; en van den oudſten genaamt *Arent*, die van Duvenvoirde; Sie de deſcendenten van den ſelven hier onder op de letter W. onder den Tijtel van *Waſſenaar*.

VANDER DUSSEN.

129 JAN VANDER DUSSEN, Ridder, wert vermelt anno 1300. ſijn dochter *Lijsbeth vander Duſſen*, troude anno 1320. *Philips*, Baanderheer van Waſſenaar, ſoone van *Dirk van Waſſenaar*, en van *Barta van Cuyk*.

FLORIS VANDER DUSSEN, Ridder, vermelt anno 1381.

ARENT VANDER DUSSEN, Ridder, vermelt anno 1367. was Balliu van Zuyt-holland anno 1394. en was anno 1396. met Hertog *Albregt* op de Vrieſen, en liet onder andere kinderen na.

FLORENS VANDER DUSSEN, Knape, Heere tot Duſſen, anno 1445. by overgifte van ſijn broeder *Jan vander Duſſen*, die anno 1437. Balliuw van Zuyt-holland was; hy was Hooftman van die van Dordregt, in 't beleg van Geertruydenberg, anno 1420. en voor Louveſtein, als mede in 't beleg voor Sevenbergen met den Hertog van Bourgonge, met *Jan Grammeye*, en *Gillis van Mitvelt*, anno 1427. hy was anno 1445. Raad van Hertog *Philips van Bourgondien*; en ſtierf anno 1456. hadde te wyve *N. N.* en wan

Nicolaas vander Duſſen, Land-commandeur ten Duytſen huyſe t'Utregt, anno 1464. tot in 't jaar 1476. als wanneer hy geſtorven is binnen Maaſtrigt.

N. vander Duſſen, van dewelke by ſucceſſie gekomen is *Cornelia vander Duſſen*, die te man hadde *Govert van Bregt* tot 's Hertogenboſch, wiens moeder was *Geertruyd van Amerongen* te Dordregt; hy wan *Anna van Bregt*, Vrouwe vander Duſſen, die te man hadde *Hendrik Tſerraats*, Heer van Couweſtein in Brabant; ſy verkoft anno 1607. de Heerlijkheid vander Duſſen aan *Walraven van Gent*, ſoone van den Heer van Oyen in Gelderland, voor veertig duyſent guldens.

Jan vander Duſſen, wiens meeſte goederen door de groote inundatie van den jare 1421. in Zuyt-holland gevallen verdronken waren; begaf ſig met'er woone tot Delf, hadde getrout *Yda van Kijfhoek*, van dewelke de deſcendenten als noch leven.

Noch werden vermelt FLORENS VANDER DUSSEN, Heer tot Munſterkerk in Zuyt-holland anno 1510. welke wan *Jan vander Duſſen*, overleden anno 1540. hy hadde noch een ſuſter, die te man hadde *Jan de Jode*, Heer van Hardinxvelt, ſoone van *Arent de Jode*, en van *Margareta Moninx*, en hadden kinders.

Noch BELIA VANDER DUSSEN, moeder *Willems van Dongen*, anno 1535.

Noch Mr. JOOST VANDER DUSSEN, Licentiaat in de regten, en Commiſſaris om te informeeren wie met Ketterye beſmet waren, in 't jaar 1531.

Het Wapen vander Duſſen is een Velt, de bovenſte helft van Gout, en de onderſte van Sabel, beladen met een St. Andries Kruys, geſchakeerd van Silver en Keel.

E E M S K E R K.

130 IN Zuyt-holland is eertijds een Edel Geſlagte geweeſt, *Eemskerk* genoemt, en ſchijnt dat het ſelve ſijn naam gehad heeft van het Dorp van Eemskerk, dat voor 't jar 1421. in de verdronken Waart van Zuyt-holland plag te leggen, doch voerden evenwel gelijke Wapenen als die van *Heemskerk* in Noort-holland; en werden van dit Geſlagte vermelt

GER-

GERRIT VAN EEMSKERK, Ridder, Heer van Oosthuysen, van de Cabeljausche partye binnen Dordregt, en Raad van Hertog *Jan van Beyeren*, met *Ian van Naaissen*, Burgemeester tot Dordregt, *Boudijn van Siveten*, *Ian van Vliet*, *Willem*, Heer van Buren, en *Gijsbert Pick*, den 17. Maart anno 1419. Hy doteerde het Nonnen Clooster van St. Agnieten tot Dordregt, met considerable goederen.

Noch WILLEMINA VAN EEMSKERK, omtrent den jare 1500. Sy hadde te man *Goossen van Honselaar*, waar van een dochter troude aan den Heer *van Haaften* in Gelderland.

Noch HENDRIK VAN EEMSKERK, die te wyve hadde *Ienne van Zuylen*, *Diderix* dochter t'Utregt.

Noch BARTOUT VAN EEMSKERK, Canonik te Dordregt, stierf anno 1447.

Noch JENNE VAN EEMSKERK, die anno 1455. te man hadde *Willem van Egmont*, Heer van Soetermeer, soone van *Ian van Egmont en Soetermeer*, Schout van Delf, alwaar hy anno 1427. van 't oproerig volk van Maasland dootgeslagen wierde, en van *Agnes van Heenvliet*, *Ians* dogter.

PIETER VAN EEMSKERK, werd vermelt anno 1400. en noch anno 1434. seer oud zynde; sijn Vrouwe was uyt den Huyse van *Polanen*; hy wan

Adriaan van Eemskerk, volgt.

Joris van Eemskerk, was Schout van Dordregt, en Balliu van Zuyt-holland, vermelt anno 1445. en 1456.

ADRIAAN VAN EEMSKERK, Soone van *Pieter van Eemskerk*, wert vermelt te Dordregt anno 1428. hy hadde getrout *Peternella Oem*, dochter van *Tielman Oem*, en van *Margareta van Slingeland*, *Jans* dochter *van den Tijmpel*; haar broeder was *Godschalk Oem*, Heer van Wijngaarden; sy stierf anno 1461. nalatende

Tielman van Eemskerk, volgt.

Gerrit van Eemskerk, wert te Dordregt vermelt anno 1466.

Joanna van Eemskerk, troude anno 1542. *Hendrik van Renesse vander Burg* van Utregt; sy bragt ten Huwelijk, haar moeder noch levende, 54. Mergen Lands, en wan *Jan van Renesse vander Burg*, die sonder kinderen stierf, en *Peternella van Renesse*, die te man hadde *Hendrik van Steenbergen*.

TIELMAN VAN EEMSKERK, Soone van *Adriaan van Eeemskerk*, en van *Peternella Oem*, stierf anno 1472. nalatende

Adriaan van Eemskerk, volgt.

Pieter van Eemskerk, Licentiaat in de regten, was Deken van de Collegiale Kerke tot Dordregt, en stierf anno 1506.

ADRIAAN VAN EEMSKERK, Soone van *Tielman van Eemskerk*, stierf anno 1502. hadde getrout *Agatha van den Tijmpel*, *Jans* dochter te Dordregt; sy was Weduwe anno 1525. en wan

Tielman van Eemskerk.
Adriaan van Eemskerk.
Petronella van Eemskerk.
Catharina van Eemskerk.

Het Wapen van Eemskerk, was als dat van Heemskerk, te weten een Silvere klimmende Leeuw, met een Rode Tong op een Velt van Lasuur.

E G M O N T.

131 DIt is een van de oudste Adelijke Geslagten, dewelke volgens tuyg der oude gedenk-schriften lange jaren dese Landen met de Heeren van Arkel en Wassenaar beseten en beschermt hebben; daarom sy ook het hoge gebied der Graven, soo lang sy vermogten, hebben tegengestaan, het welk de oorsaak is, waarom dat sy soo laat onder den Hollandsen Adel gerekent en getelt werden. Den regten oorspronq en begin der selver is onseker, en met soo veel bygelovige verdigtsels van gewaande heiligheid vermengt, dat daar van by na niet seekers kan geoordeelt werden; Die gene dewelke het selve aan de gewaande wonderen van het eerste Christ-gelove door St. Willebord in dese en omleggende Landen ontdekt, willen vast maken, gelijk sy meest alle de Vorsten en Princen des Werelds tot afkomst van sodanige of gelijke heiligheid, sonder eenig bewijs uyt enkele wonder-dadige geopenbaarde verdigtselen en dromen hebben socken op te toyen, hebben soo veel eeuwen na dien tijd dat het soude geschied zyn, ons sonder eenig aannemelijk bewijs daar van te toonen, dit aloude Geslagte van Egmond mede tot de afkomst van den Friesen Koning *Radboud* willen brengen, daar *St. Willebord*, en sijnen medgesel *Wulfrandus* soo veel vergeefse moeyten om dede, om hem tot de aanneminge van het Christen Geloof te brengen, dewelke liever met den grooten hoop sijner voor-ouderen in de duysternisse der Helle wilde blijven, als met de weinige Christ-gelovige de vreugde van het Paradijs genieten. Desen *Radboud*, den Friesen Konink stierf anno 720. en liet na *Adgild*, die na hem Koning wierd; dese wiert door *St. Aalbregt*, des Konings soon van Engeland, dewelke hem mede onder den dienst van *St. Wilbord* had begeven, tot het Christen geloof gebragt, troude *Geertruyd*, Koning *Dagoberts*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

dogter uyt Engeland. Desen *St. Aalbregt* had in korten tijd gants Kennemerland tot het Christen geloof gebragt; ter eeren van dewelke Koning *Adgild*, die deselve Landstreek in sijn bescherming genomen had, daar een huys timmerde, dat hy met het inkomen des omgelegen Lands begiftigde, en naar de woorden van *St. Aalbregt*, daar hy het selve Land mede gesegent had, seggende, *Gratia Deo, hæc munda sunt*, liet hy het selve *hæc mund* noemen, soo veel als, al gesuyvert, dat nu Egmund ofte Egmond is. Desen vromen Koning had een jonger soon mede *Radbout* genoemt, dien hy aan den selven *St. Aalbregt* ter opvoedinge en leertugt beval, en maakte hem by sijn leven den eersten Heer van Egmond, alsoo genoemt, ter gedagten van sijn vader den Koning *Radbout*, als ook om des beduyds wille; want *Radbout*, is soo veel als, bout, dat is vaardig en goed, van raad, gelijk als *Koenraad*, dat is koen en klock van raad; Voorwaar heel wel versint. Desen *Radboud* den I. Heer van Egmond, soude in 't jaar 739. met *Amar*, des Konings dogter van Ungarien getrout sijn geweest. By dese *Radbouts* tijd souden de vervallen Dorpen, Lunnen, Schorel, Warmenhuysen, en Huysduynen herbout en herstelt zyn; stierf anno 792. liet na *Gerbrand* en *Wolbrand*, beyde na den anderen Heeren van Egmond, de eene van het jaar 792. tot 845. en d'ander tot 868. Naar *Wolbrand* volgde sijn soon *Radboud* de II. dier naam, IV. Heer van Egmond, stierf anno 919. en liet na *Dodo* den V. Heer van Egmond, die de graft van Egmond tot Alkmaar heeft doen schieten; andere noemen hem *Otto*, stierf in de Pals, in 't wederkeren van den Oorlog met de Saracenen anno 977. Naar hem quam sijn soon *Walger*, den VI. Heer van Egmond, stigter van de Capelle van St Agniet tot Egmond op Zee; was mede in den optogt jegens de Friesen, met en voor *Aarnout* de III. Grave van Holland, stierf anno 1036. en liet na *Dodo* den II. dier naam, en VII. Heer van Egmond, stierf anno 1074. en liet na *Berwold* den I. dier naam, en VIII. Heer van Egmond, dewelke tot het jaar 1093 leefde.

Tot dese tijd toe wert het begin en vervolg van de Heeren van Egmond by de regtsinnige Gedenkschryvers seer verdagt gehouden, en by na buyten geloof gestelt; *Vide Adrian. Jun. Batav. cap. 19.* Want of wel boven alle Schryvers geheugen bekent is, dat het Huys en Houve van Egmond, anders Egmond op de Houve, onder het patroonschap en gifte van de Abdye van Egmont behoort heeft, daar uyt en volgd niet, dat het selve van den beginne aan by soo groote en aansienlijke Vorsten en Princen soude beseten zyn, maar veel eer dat deselve Abdye tot een geestelijke instellinge by jemant uyt sijn eygen goeden is gestigt, en met eenig weinig inkomen begiftigt, en van een klein begin metter tijd sodanig is aangewassen en vergroot, dat het een Wereldsen Bescherm-heer van noden heeft gehad, en alsoo een bedieninge en ampt van groot aansien is geworden; Hier van getuygd *Pontus Heuterus* in sijn uytlegging van de Genealogie en Geslagt-rekening van de Heeren van Egmond aldus: *Origo familiæ Egmundanæ, inquit, diversa à Scriptoribus traditur, ut fere solent claræ omnes familiæ initia sua fabulis involvere; sunt qui tradunt ab antiquis Frisiæ inferioris Regibus Egmondanos descendere; Alii seriem illam Frisiæ Regum fictam tradunt, quum nullius recepti Scriptoris authoritate nitatur, ortosque Egmondanos tradunt a Curatoribus (quos eo tempore Advocatos appellabant) Abbatiæ Egmondanæ, quam vetustissimæ originis esse certis constat testimoniis, illisque cognomen Egmondanum non ex certæ originis continua descensione, sed ex officio ac munere publico quod in dicta obibant Abbatia, adhæsisse.*

Voorts verhaalt hy in de Beschryvinge van *Berwold* den II. dier name, Heere van Egmond, dat hy in seeker geschreven Boeksken en Gedenkschrift by tijde van den selven *Berwold* gehouden, gevonden heeft, dat de Heeren van Egmond om haar wederspannigheid klein geworden en vervallen zynde, onder den voornamen Adel des Lands niet en wierden gerekent, maar onder die gene, dewelke in vromigheid van leven, en tijdelijke middelen, de voornaamste des volks geagt wierden; en dat daarom Heer *Walter*, Abt, by *Diderik* de VI. Grave van Holland beroepen, dat hy de Abdye van Egmond soude herstellen, op den handel en wandel der Monniken goede agt nemen, en den Heiligen Dienst door de Ketters gestoort en verhindert, in sijn vorigen stand soude brengen, desen *Berwold* by gemelten *Walter* en Grave *Diderik*, de voornaamste en eerste onder de andere beroepen Patronen en Voorsorgers der Abdye gekoren is, om sijn bysondre diensten in de herstellinge van deselve Abdye van deselve Heer *Walter*, in het patronaatschap van deselve Abdye bevestigd, en met een Houve van ses Mansen ten jaarlijksen erfpagte en erkentenis begiftigt. Daar op hy de grondvest geleid heeft van het huys, dat nog jegenwoordig Egmond op de Houve genoemt wert, dog met sijn overlijden is het selve niet voltrokken geworden; dit verhaald *Pontus Heuterus in explicatione Genealogiæ Egmondanæ*, onder de oude schriften van deselve Abdye alsoo bevonden te hebben.

Van welken *Berwold* veele willen, dat het Geslagt en Afkomst van de Heeren van Egmond sijn begin heeft genomen, dewelke door tijdelijke middelen te met verrijkt, den eygendom der selver goederen aangekoft hebben, en met den grootsten Adel van 't Land door Huywelijken verknogt, hoog agtbaar, en selfs mede voorname Edelluyden sijn geworden.

Derhalven wy mede de regte Adelijke Stamme niet uyt de vorige verdagte versiertheden te soeken hebben, maar deselve van desen *Berwold* als de eerste regte Patroon, Stigter, en Bescherm-heer van den Huyse van Egmond sullen aanvangen.

Den eersten regten Heer van Egmond was dan BEERWOUT, *Beerwouts* soon, de II. dier naam, en daarom *Beerwout* den jonger genoemt, schoon dat hy ouder was dan sijn broeder ook *Berwout* genoemt, den welken om dat sijn ouder broeder *Berwout* de jonge genomt was, by de sommige te onregt den ouder genoemt werd, daar hy nogtans jonger was, *ut recte notat Petr. Cornel. Bokkenberg in Dynast. Egmondan. in Berwoldo I.* Daar in *Pontus Heuterus* in sijn Genealogie van Egmond mede t'enemaal gedwaalt heeft. Desen *Berwout den II.* anders genoemt den jongen, oudsten soon van *Berwout den I.* wiert anno 1114. van de West-vriesen by Verona by Alkmaar verslagen, nalatende

ALBERT VAN EGMONT, Soone van *Berwout van Egmont*; en van des Graven dochter van Vlaanderen, bleef anno 1168. ter hulpe van Grave *Floris den III.* in den slag voor Schorel, ter ontsettinge van Alkmaar, met Heeren *Simon van Antwerpen*, *Willem van Voorhout*, *Boudewijn van Haarlem*, *Gerard*, des Graven Hofmeester, *Florens Ruysch*, *Bruyn van Castricum*, *Evert van Noortwijk*, en andere Ridderen; Hy hadde getrout een dochter des Graven van Henegouwen, en liet na

WALTER VAN EGMOND, Ridder, anders genoemt den *quaden Wouter*, om dat hy de gantse regeringe van de Abdye erfelijk aan hem wilde trekken, met vernieting van alle voorgaande instellingen. Was de voornaamste voorstander van en voor Grave *Willem*, de I. dier name, jonger broeder van *Diderik de VII.* jegens het indringen van *Lodewijk*, Grave van Loon, die tegen wille en Raad van Staten des Lands, met *Ada*, Grave *Dideriks* eenigste dogter, getrout was, en hem als Grave van Holland sogt op te werpen; dien hy met sijn Bruyd, door hulpe van de Kennemers, en bystand van *Philips van Wassenaar*, met de Rhijnlanders op den Burg van Leyden t'harer versekering dede wijken, daar sy het ook niet langer en mogten houden, als dat Graaf *Willem* haar oom uyt Zeeland overkomende, in het volle besit van het Graafschap van Holland gestelt wiert, en sijnen wille dede met der gener goeden die tegens hem geweest waren, en sijn nigte *Ada* op het Eyland Texel liet gevangen setten, daar sy korts daar na, in 't jaar 1204. overleden is, als sy naulijks een jaar de naam als Gravinne gevoert had. Sie *Joann. à Leyd. Holland. Chronic. lib.* 20. *cap.* 2. *sub Theodorico II. Episcopo Ultraject. XXXII. Petr. Corn. Bokkenberg. in Dynast. Egmond. in Gualtero I. Annal. Egmond. ad annum* 1204. en andere. Desen *Walter*, Heer van Egmond, stierf anno 1208. na dat hy 't Huys en Slot Egmond by tijde van den Grave van Loon afgebrand, in beter aansien als te voren herbout had; hadde te wyve *Clementia*, des Graven dochter van *Gelder*; en liet na

Willem van Egmont, volgt.

Gerrit van Egmont, Ridder, stierf in 't Joodsche Land anno 1217. en hadde getrout *Sandrina van Nassau*; van dese sijn onder anderen gekomen *Lubbert*, Abt van Egmond, anno 1263. *Floris van Egmond*, Casteleyn van Medenblik, anno 1296. *Wouter van Egmont*, genoemt *Stoutkint*.

Arent van Egmont, Schilt-knaap, stierf in Syria anno 1217. en wan *Hendrik*, Abt van Egmont.

Halewijntje van Egmont, hadde te man *Willem van Theilingen*, soone van *Hugo van Teilingen*.

Sibrand van Egmont, anno 1233.

Wouter B. van Egmont, Balliu van Kennemerland; van de Vriesen verslagen anno 1276.

WILLEM VAN EGMONT, Soone van *Walter van Egmont*, en van *Clementia*, des Graven dochter van *Gelder*, wiert mede in het volle besit en bewind van de preuven en goeden van de Abdye van Egmond, als waaragtige patroon van deselve gestelt, sulx dat in 't lange in de Jaarboeken van het Klooster van Egmond wert verhaalt; troude *Badeloge*, des Heeren van Amstels dogter, stierf in 't jaar 1234. en liet na

GERARD VAN EGMONT, Ridder, troude *Mabelia N.* stierf in 't jaar 1242. liet na

Willem van Egmont, volgt.

Diderik van Egmont, daar van in seeker Handvest van *Floris de V.* aan *Diderik van Wassenaar* gegeven, vermelt wert.

Sophia van Egmont, die troude met *Jacob van Woude* en *Warment*.

WILLEM VAN EGMONT, Soone van *Gerrit van Egmont*, en van *Mabelia N.* was anno 1296. voor Graaf *Floris de V.* het hooft van de Kennemers, jegens *Gerrit van Velsen*, *Gijsbert van Amstel*, en *Herman van Woerden*; belegerde Muyden en Kronenburg, daar *Gerrit van Velsen* met de sijne op iag, en gevangen afgehaalt wierden. Hield onder den Grave van Kleve, met *Henrik*, Burggrave van Leyden, en *Diderik* de IV. Heere van Brederode, des Hollands gevaarlijke en wankelende saaken in stand, tot dat Jonkheer *Jan*, des Graven *Floris* soon, met *Elisabeth*, Koning *Eduards* dogter, sijn nieugetroude uyt Engeland t'haren kosten wierd overgehaalt, en in sijns vaders plaats als Grave van Holland aangenomen. Sie *Petr. Bokkenb. in Dynastis Egmondan. sub Guilhelmo II. & Genealog. Brederod. sub Theodorico IV. Guilhelm. Procurator. Egmundan. Annal. ad annum* 1296. hy stierf in 't jaar 1304. nalatende uyt *Ada*, des Hertogen van *Milanens* dogter,

GERRIT VAN EGMONT, gesturven voor sijnen vader anno 1300. hadde getrout *Elisabeth*, des Heeren dogter van *Stryen*; hy hadde nog twee susters, als *Halewijn van Egmont*, die troude met *Hendrik*, Burggrave van Leiden, en *Maria van Egmont*, die te man hadde *Hendrik van Borssele*. *Gerrit van Egmont* voorsz liet na

Willem van Egmont, toegenaamt *de Goede*, die getrout was met *Maria*, des Graven dogter van *Blankenheim*, stierf in de fleur sijns levens, sonder kinders, anno 1312.

Wouter van Egmont, volgt.

Nicolaas van Egmont, Domproost te Utregt.

Jan van Egmont, boude het huys te Merestein, en van hem sijn gekomen die van Merestein en Kenenburg, welke hier na volgen; hy stierf anno 1319.

Alijd van Egmont, hadde te man *Jacob van Ligtenburg*, Ridder tot Utregt; sy stierf anno 1311. nalatende kinders.

WOUTER VAN EGMONT, Soone van *Gerrit van Egmont*, en van *Elisabeth van Stryen*, hadde te wyve *Beatrix vander Doortoge*, omtrent Naaltwijk, sy voerde twee Rode Kepers op Gout; hy stierf anno 1321. sy anno 1351. nalatende behalven een dogter *Maria*, soo sommige schryven, getrout met *Hendrik van Borsselen*, Heer vander Veer en Sandijk, een soone, genaamt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

IOHAN VAN EGMONT, Ridder; hy troude met *Guidijn van Aamſtel*, ſuſter en eenige erfgenaam van *Arent van Yſſelſtein*, daar door de Heerlijkheid van Yſſelſtein by gebrek van mans oir aan *Guidijn*, en hare nakomelingen te verſterven vergunt wiert, en alſoo aan den huyſe van Egmont gekomen is; Hy ſtierf anno 1369. liet verſcheide kinderen na, als onder anderen

Arent van Egmont, volgt.

Jan van Egmont, Schiltknape, ſtierf ſonder kinders, hadde te wyve *Johanna van Raaphorſt*, alias *vander Doortoge*, dogter van *Dirk van Raaphorſt*, en van *Magtild van Oudshoorn*.

Gerrit van Egmont, Ridder, Balliu van Kennemerland, en Caſtelein van Staveren, troude eerſt *Willemina*, Vrouwe van Wateringe *Albregts* dochter, en wan 1. *Gerart van Egmont*, Heer van Wateringen, anno 1400. 2. *Jan van Egmont*, Heere van Wateringen, troude *Ienne*, Baſtart dochter van Arkel, hy ſtierf anno 1415. nalatende *Ian van Egmont*, en *Willemina van Egmont*, die te man hadde *Willem van Naaltwijk*; hy troude ten twedemaale *Henrica van Rodenburg van Weldam*, en van 1. *Albregt van Egmont*, anno 1436. 2. *Gerart van Egmont*, die eerſt troude *N. van Sevenbergen*, en ten tweden *Catharina Uytterlier*, *Henrix* dochter, nalatende *Catharina van Egmont*, die troude *Henrik van Zuylen van Nijvelt*, en *Belia van Egmont*, troude *Adriaan van Everſdijk*.

Willem van Egmont, Ridder, Heer van Soetermeer, Zegwaart en Zevenhuyſen, hadde te wyve *Magtild van Hemert*, by dewelke hy wan *Ian van Egmont en Soetermeer*, Schout van Delf, alwaar hy anno 1427. van 't oproerig volk van Maaſland dootgeſlagen wierde; hadde te wyve *Agnes van Heenvliet*, *Ians* dogter, by dewelke hy na liet *Willem van Egmont*, Heere van Soetermeer, die te wyve hadde *Ioanna van Eemskerk* uyt Zuytholland, en liet na 1. *Wouter van Egmont*, Heer van Benthuyſen en Soetermeer. 2. *Wouderina van Egmont*, Nonne te Rijnsburg, ſtierf te Amersfoort van de Peſt, ten huyſe van *Ian van Doornik*, Schiltknaap. 3. *Ottelijn van Egmont*, hadde te man *Adriaan van Swieten*, Heer van Opmeer, ſoone van *Ian van Swieten*, *Boudewijns* ſoone, en van *Maria van den Abele* uyt Zeeland; hy was Schout van Leiden, en ſtierf anno 1487. nalatende kinderen. 4. *N. van Egmont*, hadde te man *Ian vander Lekke*, *Dirx* ſoon. *Wouter van Egmont* voorſz ſtierf te Rotterdam, anno 1491. hadde te wyve *Ioſijna van Schagen*, dogter van *Albert van Schagen*, Ridder, en van *Adriana van Nyenrode*, *Gijsberts* dogter; ſy ſtierf omtrent 51. jaren na hem, anno 1542. nalatende een ſoon en een dogter, namentlijk *David van Egmont*, Heer van Benthuyſen, welke anno 1493. Jongman ſtierf; en *Ienne van Egmont*, die in 't ſelve jaar ſtierf, maar ſeven jaren oud zynde; ſoo dat de goederen kwamen op haar moeyen kinderen *van Swieten*.

Otto van Egmont, Schiltknape, hadde getrout *Mabelia van Arkel*, dogter van *Iohan van Arkel*, en van *Eliſabeth*, des Graven dogter van *Cleve*; haar broeder *Ian van Arkel* was Biſſchop van Utregt.

Albert van Egmont, Canonik t'Utregt.

Beatrix van Egmont, hadde te man *Gijsbert van Vyanen*, ſoone van *Hendrik van Vyanen*, en van *Iolente van Cuylenburg*.

Barta van Egmont, troude *Gerrit*, Heer van Culenburg, en wan kinders.

Maria van Egmont, die getrout is geweeſt met *Philips van Waſſenaar*, ſoone van *Diderik van Waſſenaar*, en van *Magtild Oem*, Vrouwe van Barendregt, en hebben kinderen nagelaten.

Catharina van Egmont, troude *Bartholomeus van Raaphorſt*, broeder van *Johanna van Raaphorſt* hier vooren gemelt.

Anthonetta van Egmont, was Clariſſe tot 's Hertogenboſch.

Maria van Egmont, overleden anno 1345. hadde te man den Heer van Rijnſingen.

Barta van Egmont de jonge, hadde getrout *Walraven van Brederode*, ſoone van *Diderik*, en van *Beatrix van Valkenburg*; hy ſtierf anno 1369. ſonder kinders.

ARENT VAN EGMONT, Soone van *Ian van Egmont*, en van *Guidijn van Aamſtel*, Ridder, beſat de goederen van Yſſelſteyn, en ſuccedeerde ſijn vader; hy hadde te wyve *Iolente*, des Graven van Lynningen op den Rhijn; hy dede 't Slot te Egmont met een breder graft omcingelen, en een vaart graven van Egmont tot Alkmaar; hy hadde groote tweedracht met de Abten van Egmont; hy fundeerde te Yſſelſteyn een Barnarditen Klooſter voor mans-perſoonen, anno 1394. was ſeer vermaart in de Oorlogen op de Vrieſen, en ſtierf anno 1409. out 72. jaren, begraven te Yſſelſteyn; ſy ſtierf den 24. April 1434. ſeer oud, begraven ten Preekheeren in den Hage; hy liet naar 2. ſoonen en een Baſtart dogter, *Alijd*, die te man hadde *Ysbrant van Alkemade*, *Hendriks* ſoone, ſonder kinderen; ſy leefde ſeer oud anno 1470.

Ian van Egmont, volgt.

Willem van Egmont, Heer van Yſſelſteyn; hy hadde te wyve *Anna van Hennijn*, dochter van *Wouter*, Heere van Boſſuyt in Henegouwen, weduwe van *Iacob van Borſſelen*, Heer van Brigdam, en hy ſtierf ſonder kinders, den leſten December anno 1451. begraven t'Yſſelſteyn; ſijn weduwe ſtierf anno 1560. begraven ten Preeckheeren in den Hage. Hy hadde een Baſtart dochter *Bely van Yſſelſteyn*, (die te man had *Baerthout van Rietwijk* Schiltknaap, en hadden kinders,) en een Baſtart ſone, *Arent van Yſſelſteyn*, Caſteleyn van Woerden, alwaar hy anno 1488. Kerſmis-avont het Stedeken ingenomen zynde, van *Ian van Montfoorde* gevangen werde. Hy wert ſeer out, en ſtierf anno 1530. hadde getrout *Barbara van Borſſelen*, en hadde by haar 13. kinders, als *Iacob van Yſſelſteyn*, Ridder en Colonnel in den Oorloge, ſtierf ſonder kinders. *Willem van Yſſelſteyn*, ſtierf Capiteyn ſonder oir. *Cornelis* en *Chriſtoffel van Yſſelſteyn*, mede ſonder kinders overleden. *Hillegond van Yſſelſteyn*, was gehout aan een Frans Edelman. *Anthonette*, had te man *Iean de Peurſon*, Franſch Edelman. *Maria*, troude *Gelmer*

van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

van Groenevelt, hy stierf in Italien anno 1527. sy t'Utrecht anno 1568 out 84. jaren, en hadde kinders. *Catarina van Yssilsteyn*, troude *Dirck van Sweten*. *Iolente* was Abdisse van Outwijck by Utrecht, sy stierf anno 1544. *Margriet* was Staat-Juffrouw van de Gravinne van Egmont. *Lijsbeth*, stierf Vryster anno 1549. *Ienna* hadde te man *Ian van Rommerswael*, Edelman uyt Zeelant; en de leste *N. N.* was Abdisse ten Dale by Utrecht, overleden anno 1558.

JAN VAN EGMONT, Soone van *Arent van Egmont*, en van *Jolente*, des Graven dogter van Lynningen op den Rhijn; hy hadde getrout *Maria van Arkel*, *Jans* dogter, den lesten Heer van Arkel, haar moeder was de eenige suster van Hertog *Reynout van Gelder*, die sonder kinders gesturven was; hy werde genoemt *Jan met de Bellen*, die hy droeg van silver in den Oorloge. Hy hadde groote tweedragt met Hertog *Willem van Beyeren*, ter cause van den Oorloge tegen den Heere van Arkel; en van den Abt van Egmont, tot wiens voordeel den Grave een vonnis hadde gewesen, 't welk hy niet willende houden, is dry-werven voor den Grave gedachvaart, maar niet comparerende, is gebannen geweest, en sijn goederen aangeslagen; dies hy vergeselschapt met *Henrik van Rietwijk*, met 200. gewapende Mannen naar Ysselsteyn by sijn moeder en broeder vertrok, waar over Ysselsteyn belegert wert; hy dede door *Gijsbregt van Mijnden* gevangen nemen *Willem van Matenes*, Abt van Egmont, met sijnen Prior broeder *Hendrik van Muyden*, also die uyt vreese vlugten, en dede se setten op 't Huys te Roosendaal in Gelderland, anno 1425. en verkreeg alsoo sijn Heerlijkheyt van Egmont, bevrijd van alle geregtigheden, die de Abten van Egmont daar op te hebben plegen; hy stierf anno 1451. op 't Slot t'Egmont, zynde 42. jaren Heer geweest, en wert in de Capelle aldaar begraven. Hy hadde hier gesundeert een Collegie van 6. Canoniken. Sijn wijf was anno 1415. van kind (dat uyt haar lijf gesneden wert) gesturven, en begraven t'Ysselsteyn; en liet naar, behalven een Bastart soone *Pieter*, Drossaart van de Veluwe anno 1457. twee soonen, als

Arent van Egmont, volgt

Willem van Egmont en *Ysselsteyn*, &c. van den welcken hier naer in 't vervolg van de Heeren van Egmont sal volgen, na dat eerst de nakomelingen van sijnen oudsten Broeder verhandelt sullen sijn.

ARENT VAN EGMONT, Soone van *Ian van Egmont*, en van *Maria van Arkel*, werde anno 1423. oud maar 14. jaren, gehult Hertoge van Gelder, en Grave van Zutphen, welke Landen hem aangekomen waren by sterven sijns oud-ooms Hertoge *Reynout van Gelder*, sonder kinders, wiens eenige suster en erfgenaam te man hadde *Ian van Arkel*, waar afgekomen waren Jonkheer *Willem van Arkel*, te Gornichem anno 1417. verslagen, en *Maria*, die de moeder was van desen Hertoge *Arent*, die gehult wert tegen wille en dank van den Keyser, alsoo Gelder een quaat Leen was, dat op Vrouwen niet versterven konde; hy nam te wyve *Catharina vander Mark*, dogter van Hertoge *Aalbert van Kleve*, hy wert anno 1465. schandelijk van sijnen soone *Adolf* gevangen, en op 't Slot te Buyren gevoert, daar hy ses jaren sat, tot dat hy van Hertog *Karel* verlost wert, gelijk de Chronijke dat vertelt; en hebbende de Landen van Gelder en Zutphen verkoft aan den voorschreve Hertoge, en sijnen soone voorsz onterft, is hy anno 1473. op St. Matthijs-avont, op 't Slodt in der Stede van de Grave op de Mase overleden, oud 62. jaren, en aldaar begraven; hy hadde gewonnen een soone en drie dogters, als

Adolph van Egmont, volgt.

Maria van Egmont, die troude anno 1448. *Jacob Stuart*, de II. dier name, Koning van Schotland, overleden anno 1460. en hadden 3. soonen, *Iacob*, *Alexander*, *Ian*, en een dogter *Catharina*, (die te man hadde de Heer van *Hamilton* in Schotlant, en wan *Margareta*, die troude *Mattheus Suart*, Grave van Lennox, haar neve, 1. *Iacob Stuart*, d'oudste soone wert Koning van Schotland, en stierf anno 1488. en was de groot-vader van *Iacob de V.* Koning van Schotland, wiens eenige dogter was Koninginne *Maria* van Schotland en van Vrankrijk, die in Engeland anno 1588. gedurende de regering der Koninginne *Elisabeth*, met een bijle haar hooft afgehouwen wert, en was de moeder van *Iacob*, Koning van Groot Brittanien. 2. *Alexander*, was Hertog van Albanien, ofte *Aubigny*, die wan *Iohan*, Hertoge van Aubigny, die liet naar *Mattheus*, Grave van Lennox, die by *Margriet van Hamilton*, sijn nigte voorsz wan *Hendrik Stuard*, den welken getrout hebbende de voorsz Koninginne *Maria* van Schotland, is de vader geworden van den Koning *Iacob van Groot Brittannien*, die over sulx den stamme van Egmont driemaal van bloede bestaande was. 3. *Ian Stuard*, den jongsten soone wert heymelijk omgebracht, dootgelaten zynde door 't openen van een ader, anno 1480.

Margriet van Egmont, hadde te man de Paltsgraaf *Frederik*, Hertoge van Simmeren, Grave van Spanheym; hy wan by haar onder andere *Robert*, Bisschop van Regensburg, en *Ian*, Paltzgrave, Hertog van Simmeren, die de groot-vader was van *Sabine*, welke te man hadde *Lamoraal*, Grave van Egmont, en van den Keurvorst *Frederik* Paltzgrave den III. dewelke was den over-groot-vader van *Frederik de V.* dier name, Paltzgrave en Keurvorst.

Catharina van Egmont, die de Geldersche geerne gehout souden hebben aan Hertog *Frederik van Bruynswijk*, maar sy stierf ongehout.

ADOLPH VAN EGMONT, Ridder van 't gulden Vlies, was ses jaren door Tyrannye Hertoge van Geldre, daar hy sijnen vader uyt verdreven hadde, en daar en boven noch gevangen hielt; hy troude te Brussel anno 1463. door middel en tusschen-spreken van Hertoge *Philips van Bourgondien*, *Catharina van Bourbon*, dogter van den Hertoge van Bourbon, (en van een suster van den voornoemden Hertoge *Philips*) Sy hadde een suster, die te man hadde Grave *Charles van Charolois*, des Hertogen soone; hy wert anno 1470. door last van Hertog *Carel van Bourgonge* voorsz

gevangen geset op 't Casteel van Kortrijk, en sat daar ses jaren tot naar de doot van den Hertoge anno 1477. doe hy door die van Gent (die doe de rumoer-meesters dapper maakten) los gelaten wierde, die hem tot haren Capiteyn namen tegen de Fransoysen, ja wel gewilt hadden dat de Princesse *Maria*, Hertog *Karels* erfdochter, desen *Adolph* tot eenen man genomen hadde; dan hy is in 't selve jaar van de Fransoysen by Doornik verslagen, en sijn lichaam wert op een paart, de beenen aan d'een zyde, en het hooft en de armen aan d'ander zyde hangende, in de Stad gebracht, en in de Hooftkerke aldaar begraven. Sijn wijf was voor hem gesturven, en te Nimmegen begraven; hy liet na twee kinders, als

Karel van Egmont, volgt.

Philippote van Egmont en *van Gelder*, hadde te man *Reinier*, Hertoge van Lottharingen en Baar, die in den strijd voor Nancy Hertoge *Karel* haren oom verslagen hadde, anno 1477. hy stierf anno 1508. sy wert na sijn doot Nonne Clarisse te Pontemousson in Loreynen, en aldaar by de 40. jaren heyliglijk geleeft hebbende, is sy, oud zynde 85. jaren gestorven, anno 1547. Hadde gehad verscheide kinders, als 1. *Anthonis*, Hertoge van Loreynen, stierf anno 1544. nalatende *Fransoys*, die de grootvader was van *Henrik*, Hertoge van Loreynen. 2. *Claude van Loreynen*, eerste Hertoge van Guise, stierf anno 1550. naarlatende dese kinderen, *Maria*, Koninginne van Schotland, (die de moeder was van *Maria* die onthalst wert.) *Francoys*, Hertoge van Guise, die voor Orleans anno 1563. doorschoten wert, en was de vader van *Hendrik*, Hertoge van Guise, die anno 1588. te Blois met den Cardinaal sijnen broeder gedoot wert, en van den Hertoge van Meyne. Noch *Claude*, Hertoge van Aumale, die anno 1573. in 't beleg voor Rochelle geschoten wert, en was de vader van den Hertog van Aumale in Brabant. Noch, *Karel*, Cardinaal van Loreynen, seer vermaart, gestorven anno 1574. 3. *Jan*, Cardinaal van Loreyne, *Erasmo van Rotterdam* seer wel bekent. 4. *Lodewijk van Loreyne*, in den Oorloge van Napels, anno 1527. out 27. jaren, ongehout gesturven. 5. *Francoys van Loreyne*, Hertoge *Reyniers* jongste soon, Graaf van *Lambasque*, bleef doot in den slag voor Pavyen, anno 1525. out 19 jaren, ongehout.

KAREL VAN EGMONT, Soone van *Adolph van Egmont*, en van *Catharina van Bourbon*, geboren op 't Slot van de Graaf anno 1467. verlost zynde uyt sijn gevangenis, en losgelaten van de Fransoysen, quam in Gelderland anno 1492. en wert met hulpe van Grave *Vincent van Meurs* gehult voor Hertoge van Gelder en Grave van Zutphen, 't welk hy 46. jaren met grooter onrust en oorloge heeft beseten, doende den Lande van Holland en Utrecht grote schade; hy stierf sonder kinders anno 1538. oud 71. jaren; hadde te wyve *Elisabeth*, Hertoge *Henrix* dochter van *Brunswijk* en *Lunenburg*, die 33. jaren Weduwe is geweest, stierf oud 80. jaren, anno 1572. hy hadde sommige Bastaarden, onder andere

Karel Bastaart van Gelder, troude *N. van Broukhuysen*, en liet kinderen naar.

Catharina Bastaart van Gelder; haar moeder was *N. van Rietwijk*; hadde te man *Walraven van Arkel*, Heere van Weerdenburg; sy stierf 14. Mey 1601. oud ontrent 90. jaren, en liet kinderen na.

WILLEM VAN EGMONT, twede soone van *Ian van Egmont*, en van *Maria van Arkel*, Ridder van den Gulden Vliese, was Heer van Ysselstein, Leerdam, Schoondervoort, Haastregt en Baar, stierf op 't Slot in de Stad van de Graaf, anno 1483. oud 71. jaren, aldaar begraven; was anno 1473. Stadhouder van Gelderland, dat Hertoge *Karel van Bourgondien*, van Hertoge *Arent van Gelder*, desen sijnen broeder gekoft, en daar na met de Wapenen gewonnen hadde; Sijn Huysvrouwe was *Walburg*, Grave *Frederix* dochter *van Meurs*, die stierf uyt barens noot anno 1459. begraven in den Hage; hy liet na drie soonen en 4. dochters, als

Ian van Egmont, volgt.

Frederik van Egmont, Heer van Ysselstein en Leerdam, wiert van die van Nimmegen drie jaren gevangen gehouden; hadde te wyve *Alyd van Culenburg*, *Gerrits* dochter, Vrouwe van Buren en St. Martensdijk in Zeeland; sy stierf lange voor hem anno anno 1471. den 26. July, begraven in de Parochie Kerke tot Ysselstein; hy wiert anno 1492. van Koning *Maximiliaan* gemaakt d'eerste Grave van Buren en Leerdam, en stierf anno 1500. begraven by sijn wyve, en nalatende twee soonen, namentlijk *Floris* en *Wemmer van Egmont*, welken *Wemmer* was Heer van Ysselstein, en jongman stierf, alleenlik nalatende *Willem Bastart van Ysselstein*, welke wan *Willem van Ysselstein*, die te wyve hadde *Iacomijna van Wijngaarden*, *Ioosten* dochter, en wan drie soonen, 1. *Ian van Ysselstein*, troude *Anna van Galen*. 2. *Christoffel van Ysselstein*, Gouverneur van Heusden, Venlo, en Geertruydenberg, stierf Colonel in dienst van den Coning van Vrankrijk, tegens die van de Ligue, omtrent het jaar 1595. hy hadde getrout *Magdalena van Alendorp*, *Vincents* dochter, Drost van Bedbur, en wan daar drie soonen by. 3. *Frederik van Ysselstein*. *Frederik van Egmont* voorsz hadde insgelijx behalven sijne twee soonen *Floris* en *Wemmer*, noch een Bastart dochter genaamt *Catharina*, welke te man hadde *Lodewijk van Praat van Moerkerke*, Balliu en Castelein van Schoonhoven, en hadden kinders. *Floris van Egmont* hier vooren gemelt, was na sijn vader Grave van Buren en Leerdam, en na sijn broeder van Ysselstein, St. Martensdijk, Cortgene, Cranendonk, Jaarsvelt, Ridder van 't Gulden Vlies, Stadhouder van Holland, stierf anno 1539. oud in de 70. jaren; hadde te wyve *Margareta van Bergen*, suster van *Maximiliaan* en *Cornelis*, Heeren van Sevenbergen, en van *Maria*, Vrouwe van Barbancon; hy wiert genoemt in de wandelinge *Fleurtje Dunbier*, en liet na een soon, namentlijk *Maximiliaan*, Grave van Buren, en twee dochters, te weten, *Wal-*

burg

burg van Egmont, die te man hadde Graaf *Robbert vander Mark*, Heer van Arenberg, en van Naaltwijk in Holland, en *Anna van Egmont* de oudste, die eerst te man hadde *Ioseph van Montmorency*, Heer van Nevele by Gent; daar na *Jan*, den lesten van sijn Geslagte, Grave van Hoorn, en Heer van Altena in Hollandt, die stierf sonder kinders anno 1540. by de eerste had sy vijf kinderen, als 1. *Philips van Montmorency*, Grave van Hoorn, na de doot sijns stijfvaders en neve voorsz, Admiraal van de Zee, die anno 1568. tot Brussel met sijn neve den Grave van Egmont onthalst wierde, sonder kinderen; hadde getrout *Walburg van Nyenarent*, Gravinne van Meurs, welke stierf anno 1600. als doen Weduwe zynde van Graaf *Adolph van Nyenarent*, haren neve. 2. *Floris van Montmorency*, Heer van Montigny in Walsland, Stadhouder van Doornik, die anno 1567. in Spagnien ook gedood wierde, een jaar voor sijn voorsz broeder *Philips*, mede sonder kinders; hy hadde te wyve *Helena van Melun*, suster van den *Prince van Espinoy*. 3. *Rogier van Montmorency*, Abt van St. Vaast tot Atrecht, de Rijkste Abdye in de Nederlanden. 4. *Maria van Montmorency*, hadde eerst te man Graaf *Carel van Lalain*, die anno 1558. stierf, nalatende kinders; naderhand troude sy Graaf *Pieter Ernst van Mansvelt*, Stadhouder van Luxenburg, sonder kinders. 5. *Leonora van Montmorency*, troude eerst *Pontus van Lalain*, Heer van Beignicourt, sonder kinders, daar na *Anthonis van Lalain*, Grave van Hoogstraten, die anno 1568. stierf, volgende het Leger van den Prince van Orange, en wan by hem *Willem*, Grave van Hoogstraten, die getrout hadde *Maria Christina*, dochter van *Lamoraal*, Grave van Egmont; en *Carel van Lalain*, na sijn broeder Grave van Hoogstraten; zynde uyt dit doorlugtich huys drie Stadhouders van Holland geweest. *Maximiliaan van Egmont* voorsz Grave van Buren en Leerdam, mitsgaders Heer van Ysselstein en St. Martensdijk, was Ridder van 't Gulden Vlies, Stadhouder van Vriesland, en Favorijt van Keyser Carel; hy stierf te Brussel seer schielijk aan 't Hals-seer ofte Squinancy, sittende op een stoel op Kersmis-avont anno 1548. hadde te wyve *Francoyse*, erfdochter van *Hugo van Lannoy*; sy stierf anno 1562. nalatende te samen maar een erf-dochter, namentlijk *Anna van Egmont*, Gravinne van Buren en van Leerdam, Vrouwe van Ysselstein, St. Martensdijk, Jaarsvelt, Lannoy, geboren anno 1533. sy troude anno 1551. *Willem den I.* Prince van Orange, Grave van Nassau, sy beide oud zynde achtien jaren; en stierf anno 1558. den 24. Marty oud 25. jaren, nalatende twee kinderen, namentlijk *Philips*, namaals Prince van Orange, en *Maria van Nassau*, getrout aan *Philips*, Grave van Hohenlo, Baron van Liesvelt op de Lekke; hy stierf sonder oir op 't huys te Ysselstein anno 1606. out 54 jaren; sy op 't Slot te Buren voornoemt, anno 1616. Noch hadde den voorsz *Maximiliaan*, Grave van Buren, een Bastart soone *Alexander* genoemt, die te wyve hadde *Agnes van Haaften*, Vrouwe van Gameren.

Willem van Egmont, Ridder, Heer van Harpe, anno 1472. hadde te wyve *Margriet van Rijswijk*, erfdochter van den Heere van Boxmeer, gekomen van een jonger soone van den Heere van Culenborg, Weduwe van Heer *Pieter van Vertain*, en wan *Maria van Egmont*, die simpel was, en *Anna van Egmont*, Vrouwe van Boxmeer, Harpe, Steffensweert, Spalbeek, &c. welke goederen sy ten Huwelijk brachte aan haren eersten man *Willem van Polanen*, Grave van s'Heerenberge, waar af komen alle de Graven van den Berg tot heden toe; hy stierf anno 1513. sy nam daar na Grave *N. van Waardenburg*, sonder oir.

Anna van Egmont, hadde te man *Bernard*, Grave van Benthem, maar hadden geen kinders.

Elisabeth van Egmont, hadde eerst te man *Gijsbregt van Bronkhorst van Batenburg*, en hadde daar by twee dochters, als *Walburg van Bronkhorst*, die te man hadde Grave *Symon vander Lippe*, sonder kinders, en *N. van Bronkhorst*, gehout met Graaf *Otto van Tekelenburg*, mede sonder oir. *Elisabeth* voorsz nam heymelijk haar twede man Heer *Ian vander Aa*, Ridder, Heer van Boukhoven by Heusden, en Drossard van Gorchum, sonder kinders; sy storven beyde anno 1539. sy oud zynde 84. jaren.

Walburg van Egmont, Nonne te Redichem in de Veluwe by Aarnhem.

Margriet van Egmont, hadde eerst te man *Iohan van Merode*, 's Heeren van Petershems oudste soone, en hadde maar een dochter, Nonne te Bygaarden in Brabant; sy nam daar na mede uyt liefde *Geurt Turk*, Casteleyn van Buren, Stalmeester van *Willem van Egmont*, haren vader, en Colonnel in den Oorloge onder Graaf *Frederik van Beyeren*; Sy hadden te samen twee soonen, *Willem Turk*, die ontschaakte en troude d'oudste dochter van den Heere van *Nyenroede*, en leefde anno 1514. en hadden kinders; en *Lubert Turk*, die te wyve kreeg *Hadewy*, Vrouwe van Hemert, en hadden veel kinders, onder andere *Jan Turk*, Dom-canonik t'Utrecht, gestorven anno 1542. *Willem Turk*, Heer van Heesbeen by Heusden, die te wyve nam *Berte Pieks* tot Wolfswaart, en wan *Hadewy*, Huysvrouwe van *Frederik van Renesse*, Heer van Oestmaal; en *Lubbert Turk*, Heere van Heesbeen, die troude eerst anno 1585. *Cornelia van Lokhorst*, *Vincents* dochter, die stierf sonder kinderen; daar na *Nicolaa van Gent*, die stierf tot Worchum anno 1604. ten derden nam hy *N. van Leefdaal*. *Frederik Turk*, *Willems* voorsz broeder, was Heer van Hemert tegen over Heusden, stierf in den jare 1551. hy hadde te wyve *Maria van Wijtenhorst*, Weduwe van *Jan van Voorst*, Heer van Dorenwaart, en wan onder anderen twee soonen, als *Lubbert* en *Ian Turk*, Heer tot Zinderen, die te wyve hadde *Ermgart Schyffert van Merode*, en hadden veel kinders, dewelke alle jong gestorven zynde, verkreeg sy Zinderen, dat sy ten Huwelijk brachte haren tweeden man *Adriaan van Sweten*, Balliuw van Rhijnland. *Lubbert Turk*, den outsten broeder, was Heer van Hemert, en Gouverneur van de Stad Graaf, die hy den Hertoge van Parma anno 1586. overgaf, waar over hy t'Utrecht, door last van den Grave van Lycester ont-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

onthooft werde; hy hadde te wyve *Iozijne van Pallant*, en wan *Frederik Turk*, Heer van Hemert en Delwijnen, die troude anno 1599. *N. van Goltsteyn*, op 't huys te Muggesteyn, en stierf anno 1600. en *Ian Turk*, die te wyve nam een dochter van den Heer van Wilich en Kervendonk.

Willem van Egmont voorsz hadde eerst clandestinelijk getrout *Margareta van Hoogwoude*, dochter van *Everard Bastard van Beyeren*, en van *N. van Kijfhoek*; en wan by haar twee soonen, namentlijk *Gerard*, van wien sijn descenderende die van *Egmont vander Nyenburg*, waar van de descendenten hier na volgen; en *Nicolaas*; hy hadde ook twee Bastard soonen, als *Willem* en *Hendrik*.

JOHAN VAN EGMONT, Soone van *Willem van Egmont*, en van *Walburg*, Grave *Frederix* dochter *van Meurs*, geboren anno 1438. Ridder geslagen te Jerusalem anno 1465. In 't wederkomen kreeg hy een groot ongeluk, sijn dienaars wegloopende, hy siek werdende, soo dat hy eenige mijlen verre op de schouderen van eenen *Jan Melisz* (dien hy van de Galeyen verlost hadde) gedragen wierde, en maakte die daar na Balliuw van Egmont; Wert anno 1481. Casteleyn van Gorchum, en veroverde doe met subtijlheyt en kloekheyt de Stad Dordrecht, gelijk de Chronijke dat breet vertelt, anno 1413. Alsoo *Ioost van Lalijn*, Stadhouder van Holland, voor Utrecht geschoten was, wert hy in sijn plaatse gestelt; Anno 1484. gekocht hebbende de Heerlijkheyt van Purmereynde van *Balthazar van Wolkensteyn*, wert hy aldaar gehult, en troude daar na in den Hage *Magdaleen van Waardenburg*, Grave *Joris* dochter; Anno 1486. wert hy by opene Brieven van den Konink *Maximiliaan* gemaakt den eersten Grave van Egmont; anno 1490. heeft hy willen reformeren de Monniken van Egmont, alwaar doe (vermits d'absentie van den Abt) quade discipline wert gehouden, en dede d'onwillige Monniken in een kelder sluyten en bewaren, en uyt d'Abdien van St. Pauls en Oostbroek t'Utrecht andere broeders komen, en maakte alsoo eenen nieuwen Proost, Prior, Kellenaar, en Koster; de gevangene daar na hier in niet willende consenteren, zyn losgelaten en versonden, mits een lijf-pensioen van 100. guldens jaarlijx. Dit geschiede in d'absentie des Abts, die daar na getracht heeft, soo hy te Hove veel vrienden met schenkagien gemaakt had, de verdreven Monniken weder in de Abdye te brengen, door de Bisschop van Camerijk, dewelke in den Hage gekomen zynde, dreygde de nieuwe aangenomen Cloosters-officieren, soo sy niet wijken wilden, in een gevankenisse te smijten, en dit in 't bywesen van d'andere; en hoewel den voorsz Bisschop door de klocke remonstrantie van Mr. *Maarten Visscher*, Advocaat, van sijn voornemen wat veranderde, heeft hy evenwel sanderdaags gehuyrt alle de wagens, die in den Hage waren, om sijn voorsz dreygementen te werk te stellen, 't welk Graaf *Jan van Egmont* verstaande, by den Bisschop gekomen is, en hem sachtjens op sijnen arm slaande, seyde grammelijk, Heer Bisschop, ik sal op morgen tot Egmont als Graaf erschijnen. Sijn broeder *Frederik*, Grave van Buren, voegde daar by, dat hy om des Bisschops voornemen te beletten, sijn bloet niet sparen en soude, en daar mede vertrekkende, soude Graaf *Ian van Egmont*, met 50. gewapende mannen naar Egmont getrokken hebben, ten ware den voorsz Prelaat dit siende, ander beraat nam, en den twist ter neder geleyt werde, op conditien dat den nieuwen voorsz Proost, Prior, Kellenaar, met d'ander geregelde Monniken, het Clooster inhouden en gebruyken souden, met een jaarlijx pensioen van 2500. guldens. Het vorder inkomen met het huys van den Abt, soude *Iordaan van Driel*, met sijn adherenten gebruyken, maar hy ging, vreesende den Grave, te Breda woonen, daar hy stierf, anno 1493. In 't jaar 1491. wert Graaf *Ian* te Mechelen, met meer andere Heeren, Ridder der Ordre van 't Gulden Vlies gemaakt. Hy kocht mede de Heerlijkheden van Hoochtwoude en Aartswoude, van *Willem van Hoochtwoude*, wiens grootvader eerste Heer van Hoochtwoude, een Bastard soone was van Hertoge *Willem van Beyeren*, den lesten. Desen Graaf *Ian* oud zynde geworden 77. jaren, en Holland geregeert hebbende 32 jaren, is hy op 't Slot van Egmont overleden, en aldaar in de Kerke begraven, onder een verheven kooperen Tombe, dewelke daar na verdestrueert is; sijn Weduwe Grave *Felix* suster *van Waardenburg*, stierf anno 1538. oud 74 jaren, dus was sy als sy troude oud 24. jaren, en wierde by haar man begraven, en hadde hem gebaart 15. kinders, van dewelke vele jong sturven, behalven dese

Willem van Egmont, is Jongman overleden, oud omtrent 20. jaren.

Graaf *Ian van Egmont*, volgt.

Ioriaan ofte *George van Egmont*, wiert eerst de Heer van Hoochtwoude genoemt, daar na gekoren en bevestigt Bisschop van Utrecht anno 1553. 't welk 25. jaren geweest zynde, is hy anno 1559. in September overleden; sijn hart wert begraven tot Utrecht, sijn lichaam in de Abdye van St. Amand, tusschen Doornik en Valenchijn gelegen, daar hy mede Abt was, en veeltijts sijn vertrek hadde.

Philips van Egmont, Heer van Baar, stierf Jongman in Italien anno 1529. oud in de 20. jaren.

Walburg van Egmont, overleden in de fleur haars levens anno 1529. gehout zynde met *Wilhelm*, Grave van Nassau tot Dillenburg, en liet naar een dochter *Magdaleen van Nassau*, die te man hadde Grave *Herman van Nyenarent en Mœurs*, sonder kinders. Grave *Willem* nam daar na sijn twedo wijf, en hadde daar by den Heer Prince van Orangien, &c.

Catharina van Egmont, noch jong zynde, wert in 't Clooster te Loosduynen gedaan, maar nu tot haar jaren gekomen zynde, en door den vryen toom, haar gegeven by de Abdisse *N. vander Aa*, wilde in 't Clooster niet meer blijven; en 't huys gekomen zynde, is getrout met *Francoys van Borssele*, Heer van Cortgeen en Pamele, die stierf op 't Huys te Vuren in Brabant, sonder kinders.

Anna van Egmont, Abdisse van Loosduynen, was Nonne geworden in plaats van haar suster, en dit by beloften haars vaders, dewelke

ten

selven tijde als hy den Konink *Maximiliaan* sijn schoonste paart schonk, doe mede sijn schoonste dochter Gode opofferde; sy was seer kloek van verstant, en leefde noch anno 1563.

Johanna van Egmont, hadde te man *Joris Schenk*, Heer van Toutenburg in 't Lant van Over-Yssel, Stadhouder van Vriesland, gesturven anno 1540. en hadde by haar *Lodewijk Schenk van Toutenburg*, die ongehylikt stierf; sijn voorseyde Vader hadde by sijn eerste wijf gewonnen *Frederik van Toutenburg*, Eerts-Bisschop van Utrecht, gestorven op 't Slot te Wijk anno 1580. en *Maria van Toutenburg*, Abdisse van Rijnsburg, overleden anno 1552.

Josijna van Egmont, troude anno 1511. *Jan van Wassenaar*, Burggrave van Leyden, Stadhouder van Vriesland, gestorven anno 1523. nalatende twee dochters.

Grave JAN VAN EGMONT, sone van *Iohan van Egmont*, en van *Magdalena van Waardenburg*, Heer van Hoochtwoude, Aartswoude, Baar, Ridder des Gulden Vlies, Camerling van den Keyser *Carel de V.* troude te Brussel anno 1516. oud maar 17. jaren *Fransoyse van Luxenburg*, suster en erfgenaam van *Iacob*, Prince van Steenhuysen en Gaure, Heere van Fiennes en Gruythuysen, Armentiers, Auxy, alle in Vlaanderen gelegen; anno 1517. verbrande het Dorp van Egmont in 't geheel, en soude het Slot mede verbrant hebben, ten ware sulx door dese beschuttinge van *Ian van Wassenaar*, sijn schoonbroeder, daar doen op sijnde, belet waar geweest. Desen Graaf *Ian* reysde daar na met den Konink *Carel*, namaals Keyser, na Spangien, en heeft den selven voorts meest in alle sijn reysen vergeselschapt, in Italien, Duyslandt, Engeland, en Nederland, tot den jare 1528. doe hy te Ferraren siek wierde, en binnen Milanen gebracht sijnde, aldaar sijnen geest gaf, den 19. April, oud sijnde maar 29. jaren; sijn Weduwe stierf 29. jaren naar hem in Vlaanren anno 1557. nalatende twee soonen en een dochter, als

Carel van Egmont, Heer van Purmereynde, Hoochtwoude, Baar, &c. reysde anno 1538. met *Lamoraal* sijnen broeder na Spangien, en wert 's Keysers Camerling; vergeselschapt weder 1540. den Keyser uyt Nederlant door Duytslant en Italien na Africa en Barbaryen, in 't ongelukkig beleg van Algier; en wederkerende, en zynde met den Keyser in een Galeye, en hebbende geleden door tempeest veel ongelukx, is hy te Cartagena in Spangien, daar sy ankeren moesten, siek geworden, en na 4. dagen overleden, ongehylikt, begraven te Murcia, in 't Koninkrijk van Granaten, anno 1540. den 7. December.

Lamoraal van Egmont, volgt.

Margareta van Egmont, die anno 1549. troude *Nicolaas van Lotharingen*, des Hertogen broeder, Grave van Vaudemont, en Stadhouder van Limburg; sy stierf anno 1554. oud 36. jaren, hy stierf anno 1567. (hebbende noch 2. vrouwen gehad daar hy kinders by had) Sy had by hem maar een dochter, de Koningin *Louise*, geboren anno 1550. die anno 1575. troude *Hendrik den III.* dier namen, Konink van Vrankrijk, zynde hy onlangs uyt sijn Koninkrijk in Polen gekomen, hy stierf sonder kinders, oud 37. jaren, zynde anno 1589. den 1. Augusty voor Parijs (dat hy begon te belegeren) van eenen sijnen quaden ondersaat verradelijcken en schandelijck in sijnen buyk gesteken; sy was een seer schoone Princesse, en stierf een desolate Weduwe tot Moulijns, de Hoofstad van 't Hertogdom van Bourbon, anno 1601. oud 50. jaren.

LAMORAAL VAN EGMONT, soone van Grave *Ian van Egmont*, en van *Fransoyse van Luxenburg*, na sijnen broeder Prince van Gaveren en Steenhuysen, Heer van Purmereynde, Hoochtwoude, Aartswoude, en Beyerland (dat hy dede bedijken) in Holland; van Fiennes, Sottegem, Dondes, Armentiers, Auxy in Vlaanderen; van Gaasbeek (dat hy kochte) in Brabant, van Baar, dat hy verkocht; Ridder des Gulden Vlies, Stadhouder van Vlaanderen en Arthoys, geboren anno 1522. was mede met den Keyser in Barbaryen anno 1541. en wert in 't wederkeeren door tempeest in 't Eyland Corsica opgesmeten, by hem hebbende den Heer *van Chaulx* uyt Bourgondien, en van daar na Genua zeylende, is door Italien, Bourgondien, en Lotharingen weder in Nederland gekomen, daar hy met sijnen broeder (wiens dood hy noch niet hadde verstaan) uytgeweest hadde 4. jaren, anno 1542. en 1544. den 8. Mey, oud 22. jaren, troude hy te Spiers op den Rijxdag *Sabina van Beyeren*, dochter van *Ian Paltzgrave*, Grave van Spanheym, en suster van *Fredrik*, namaals Paltzgrave en Ceurvorst. Op dese seer kostelijke Bruyloft waren in persoon, den Keyser *Carel*, den Conink *Ferdinand* in Hungaryen sijnen broeder, met den Eerts-hertoge *Maximiliaan* zynen soone, en de 7. Rijx-keurvorsten, en veel andere Duytsche Princen; hy volgde daar na den Keyser in den Oorloge op Vranckrijk in 't beleg voor St. Desijr. Anno 1546. wert hy t'Utrecht gekoren Ridder van 't Gulden Vlies, en bleef doe 2. jaren in de Nederlanden, tot dat hy anno 1548. met den Keyser op den Rijxdag na Ausburg reysde, en quam anno 1549. weder, en vergeselschapte den Konink van Spangien in alle Steden van Holland, Zeeland, &c. en van d'ander Nederlanden, doen hy als toekomende Heer gehult wierde. Anno 1550. reysde hy weder met den Keyser en den Koning *Philips* op den Rijxdag naar Ausburg; anno 1552. was hy in 't ongelukkig beleg voor Metz in Lotharingen. Anno 1554. reysde hy in Engeland, om te middelen het Huwelijk van den Konink *Philips*, met de Coninginne *Maria* van Engeland, en van daar naar Spangien gesonden sijnde, is hy wederkomende met den Konink *Philips* in Engeland gereyst, alwaar doe de Bruyloft gehouden wiert. Anno 1557. was hy in den vermaarden slag voor St. Quintijn in Vrankrijk, en was wel de principaalste beleyder, dat de Konink *Philips* desen slag gewonnen heeft, tot seer grote nederlage en schade der Fransoysen; 's jaars daar aan anno 1558. heeft hy de Francoysen in een Velt-slag by Grevelingen verslagen op 't strant ofte oever van de Zee, daar veel van de vyanden doot-bleven. In 't jaar 1559. reysde hy naar Parijs, en ondertroude aldaar van wegen den Konink van Spangien,

des Koninx *Hendrix* van Vrankrijks dochter, en wederkomende, en den Konink na Spangien zynde gereyst, bleef hy Stadhouder van Vlaanderen en Arthoys. Anno 1567. de Nederlanders haar weelde moede zynde, en de Landen vol troubelen, soo vermits de oneenigheyt ontstaan in de Religie, als de ampitie ofte eergierigheyt van de grote Heeren, is desen Grave *Lamoraal van Egmont*, uyt begeeren der Gouvernante de Hertoginne van Parma, naar Spangien gereyst, om den Konink den droevigen staat van de Landen te vertoonen; en na sijn wederkomste den Hertoge van Alve met een groot heyr van Oorlogs-volk overgekomen zynde, is hy door den selven gevangen genomen, en van veel diversche saken beschuldigt zynde, gelijk de gedrukte Chronijken van onsen tijde dat breet vermelden, heeft desen grootdadigen en wijtberoemden Prince sijn leven deerlijk moeten eyndigen, met sijnen neve den Grave van Hoorn te Brussel, den 5. Juny 1568. out zynde 46. jaren, begraven tot Sottegem in Vlaanderen, by sijn vrouw-moeder *Francoyse van Luxenburg*, die een dochter was van *Iacob van Luxenburg*, Heer van Fiennes, Sottegem, Armentiers, en van *Margareta van Gruythuysen*; sijn droevige Weduwe de Gravinne Sabina stierf t'Antwerpen den 19. Juny 1578. hy liet naar dese 11. levende kinders, want *Isabelle*, van de 12. de seste, was jong gestorven, als

Leonora van Egmont, hadde te man *George van Hoorn*, Grave van Houtkerke in Vlaanderen, broeder van *Philips van Hoorn*, Heer van Heze, die anno 1580. te Kenoyt onthalst wiert; sy stierf anno 1582. in den Hage, hy anno 1608. nalatende twee soonen en een dochter, als *Sabina van Hoorn*, Vrouwe van Gaasbeek, 't welk sy anno 1617. verkocht aan *Reynier van Renesse*, Burggrave van Montenaken voor 380000. guldens; sy hadde te man *Cleriadus van Geneve*, Baron vander Bastye, eenig soone van de *Marquis van Lulijn* in Savoyen. *François van Hoorn*, Grave van Houtkerke, ongehylikt; en *Lamoraal van Hoorn*, Burggrave van Vuyrne, Baron van Stavele, geboren in den Hage anno 1582. nam te wyve *Iuliana van Merode*, des Heeren suster van Petershem.

Maria van Egmont, wert na 's vaders doot Nonne in d'Abdye te Camere by Brussel, alwaar sy (vermits d'Oorloge met d'andere Nonnen vertrokken zynde) gestorven is, ontrent den jare 1584. was seer klock van verstant, so dat sy van haar Vrou-moeders wegen de Brieven aen Princen en groote Heeren schreef of dicteerde.

Francoyse van Egmont, is anno 1589. in den Hage, daar sy woonde, ongehylikt overleden, begraven in de Capelle op 't Hof.

Magdaleen van Egmont, hadde te man *Floris van Stavele*, Grave van Herlies, Heer van Glayen en Haverskerke in Vlaanderen, soone van *Philips van Stavele*, Generaal van 't Geschut, en van *Anna van Pallant van Culenburg*, maar sturven sonder kinders.

Maria Christina van Egmont, hadde eerst te man *Edoard van Bournonville*, Heer van Cappres in Walsland, die anno 1573. mede in 't beleg voor Haarlem en Alkmaar was, en daar na hooft van 's Coninx Financien wert, en wan eenen soone *Alexander van Bournonville*, Grave van Hennijn, Heere van Teempst, die anno 1611. te wyve nam *Anna van Meleyn*, suster des Princen van Espinoy; ten tweeden troude sy *Willem van Laleyn*, *Anthonis* soone, Grave van Hoogstraten, die stierf anno 1590. nalatende eenen soone *Anthonis van Laleyn*, Grave van Hoogstraten, Heer van Borssele in Zeeland, en van Zuylen by Utrecht, dat hy anno 1612. verkoft aan *N. Quinetti* t'Amsterdam; hy troude *Maria*, Grave *Floris* dochter *van Barlemont*, maar stierf sonder kinders op 't huys te Harchies in Henegouwen anno 1613. oud ses-en-twintig jaren.

Ten derden troude *Maria Christina van Egmont* voorschreve Grave *Carel van Mansvelt*, die anno 1595. in Hungaryen sonder kinders gestorven is.

Philips van Egmont, Grave van Egmont, Prince van Gavere en Steenhuysen, Heer van Fiennes, Purmerende, Hoochtwoude en Aartswoude, &c. Ridder van 't Gulden Vlies, en Stadhouder van Arthois, geboren anno 1558. zynde door last des Koninkx van Spangien in Vrankrijk getogen, tot hulpe van die vander Ligue tegen haren Koning, is hy in den Velt-slag te Yvry verslagen op den 14. dag van Meert 1590. sonder kinders, out twee-en-dertig jaren; hy hadde getrout *Maria van Hoorn*, de suster van den Grave van Houtkerke, die desen sijn suster *Leonora* te man hadde, sy hadde daar na haren tweden man *Gasper van Geneven*, Marquis van Lalleyn, vader vanden Baron vander Bastye, hier vooren vermelt. Sijns vaders goederen waren alle geconfisqueert, tot dat, mits de pacificatie te Gent, desen Grave met sijn broeders weder in 't besit quamen, maar vermits hy daar na des Koninkx partye bleef houden, soo bleven sijn goederen in Holland mede aangeslagen, hoewel die seer belast waren.

Anna van Egmont, oud sijnde 28. jaren, is Nonne Clarisse geworden in een Clooster by Atrecht in 't jaar 1588.

Sabina van Egmont, Vrouwe van Beyerland, troude te Delft anno 1595. Grave *George van Solms*, dan hy stierf sonder kinders anno 1600. en sy anno 1614. oud 52. jaren, tot Delf.

Ienne van Egmont, werde mede Nonne te Kameren, na de doot haars susters *Maria* voorsz, oud ontrent 25. jaren; daar na Prioriste in St. Elisabeths Clooster te Brussel.

Lamoraal van Egmont, Grave van Egmont, Heer van Purmereynde, Hoochtwoude en Aartswoude, &c. hy woonde lange tijd te Ceulen ter Studien, daar na onthielt hy sich een tijd by den jongen Hertoge van Cleve, van daar reysde hy na Vrankrijk by den Koning *Hendrik*, die sijn moeyen dochter getrout hadde, die doot sijnde quam hy weder in Brabant, en van daar anno 1595. in Holland, en bleef eenen tijd in 't Land op sijn goet t'Egmont, dan veel schuldig zynde, vertrok anno 1605. naar Vrankrijk, daar troude hy een nichte van den Hertoge van *Rohan*, genoemt *Maria de Pierrevifve*, en vertrok met haar naar Henegouwen, en is ten lesten na veel avonturen binnen de Stad van Brugge sonder kin-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

kinders en erfgenamen overleden anno 1617. Sijn goederen waren overmits grote ſchulden en laſten daar die mede beſwaart waren, verkocht, als Hoochtwoude en Aartswoude, dat kocht *Cornelis van Mierop*, Ontfanger Generaal van Holland; de goederen van Egmont werden verkocht aan diverſche parcelen, dan het Graafſchap van Egmont, met de Stede, Slot en Heerlijkheyt van Purmereynde kochten anno 1607. de Staten van Holland.

Carel, Grave van Egmont, volgt.

CAREL, Grave van Egmont, Prince van Gavre, ſoone van *Lamoraal*, Grave van Egmont, en van *Sabina van Beyeren*, was Heer van Fiennes, Armentiers, Hamade en Beyerland, by teſtament van ſijn ſuſter, Ridder van 't Gulden Vlies; nam te wyve *Maria van Lens*, erfdochter van den Baron d'Aubigny in Arthois, te vooren Weduwe ſonder kinders van *Anthonis van Croy*, Heer van Croy, en liet by deſelve na

Lodewijk, Grave van Egmont, volgt.

Magdalena van Egmont, troude anno 1613. *Alexander van Ligne*, Prince van Chimay.

Alberta van Egmont, troude anno 1611. *Rene de Reneſſe*, Grave van Warfuſe, Burggrave van Montenaken.

Sabina van Egmont.

LODEWYK, Grave van Egmont, ſoone van *Carel*, Grave van Egmont, en van *Maria van Lens*, was Prince van Gavre, Grande van Spangie, en Ridder van den Gulden Vlieſe, troude *Margareta*, oudſte dochter van den Grave van *Barlaymont*, en wan

PHILIPS, Grave van Egmont, Prince van Gavre, Grande van Spangie, Ridder van den Gulden Vlieſe, tot Bruſſel geboren, en aldaar met grote ſolemniteiten ten Doop gebragt, werdende van de Infante *Iſabella Clara Eugenia*, uyt den naam van den Koning van Spangien, die daar Peter van was, geheven.

Het Wapen van Egmont ſijn ſes dubbele Kepers, of Winkelhaken houks-gewijſe, den Schilt geheel vollende, eerſt van Gout, daar na van Keel of Rood, en ſoo voort; door welke Winkelhaken beduyd werden de ſes Ridderlijke deugden, daar mede een goet Edelman behoort voorſien te zyn; als GEREGTIGHEYDT, DAPPERHEYDT, GESTADIGHEYDT, VOORSIGTIGHEYDT, LYTSAAMHEYDT, en SAGTMOEDIGHEYDT, ſulx dat by *Adrianus Junius Hiſt. Bat. cap. XIX.* op het ſelve Wapen gepaſt wert. *Gerit hæc familia,* ſeid hy, *ſex normas ſive Canones alternas rubeas & aureas in clypeo, quibus adumbrari ſex præcipuas virtutes militares ſignificant, quibus inſtructum eſſe ac relucere ducem nobilem volunt; nimirum juſtitiam colendo, fortiter agendo, vivendo continenter, conſiliis providendo, labores tolerando, & à clementia non diſcedendo.*

Volgen nu de Deſcendenten van *Jan van Egmont*, genoemt Mereſtein, Soone van *Gerrit van Egmont*, en van *Eliſabeth van Stryen.*

JAN VAN EGMONT, Broeder van *Wouter van Egmont*, en ſoone van *Gerrit van Egmont*, en van *Eliſabeth van Stryen*, dede ſtigten het huys te Mereſtein by de Beverwijk, ſtierf anno 1319. nalatende

Guido van Egmont van Mereſtein, volgt.

Wouter van Egmont van Mereſtein, volgt daar na.

GUIDO VAN EGMONT VAN MERESTEIN, oudſte ſoone van *Jan van Egmont*, hadde getrout *N. vander Doortoge*, en liet na

ALBERT VAN EGMONT VAN MERESTEIN, Ridder, hadde te wyve *N. van Yſſelſteyn*, en wan

Otto van Egmont van Mereſtein, volgt.

Barta van Egmont van Mereſtin, die anno 1438. getrout hadde *Douwe van Rietwyk*, en hadden kinders.

OTTO VAN EGMONT VAN MERESTEIN, Soone van *Albert van Egmont van Mereſtein*, en van *N. van Yſſelſtein*, hadde getrout *N. vander Goye* uyt Gelderland, en wan

Albert van Egmont van Mereſtein, volgt.

Jan van Egmont van Mereſtein, hadde getrout *N. de Bloot*, dochter van *Philips de Bloot.*

ALBERT VAN EGMONT VAN MERESTEIN, Soone van *Otto van Egmont van Mereſtein*, en van *N. vander Goye*, verkocht Mereſtein aan de Reguliers Monnikken van Syon in de Beverwijk, maar is daar na verdeſtrueert door 't Zeewater; hy troude *Haze*, dochter van *Philips de Bloot*, wiens ſuſter aan ſijn broeder *Jan* getrout was; hy hadde met haar de Heerlijkheid van Kenenburg; en liet na

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

OTTO VAN EGMONT, Heer van Kenenburg, Ridder geslagen te Dordrecht van den Koning *Maximiliaan*, anno 1486. Hy was mede in 't Rijsschip, met het welke Dordregt ingenomen wierde van den Heer van Egmont, anno 1481. hy stierf anno 1510. en hadde getrout *Catharina van Raaphost*, dochter van *Adriaan van Raaphorst*, en van *Agnes van Nievelt*; sy stierf anno 1513. en liet na

Adriaan van Egmont, volgt.

Bartelmeus van Egmont, hadde te wyve *Anna van Almonde*, *Jacobs* dochter, Weduwe van *Jacob van Matenesse*; hy stierf anno 1559. sy anno 1561. en hadde gewonnen, 1. *Adriaan van Egmont*. 2. *Otto van Egmont*, was in de familie van *Jurriaan van Egmont*, Bisschop van Utrecht; hy wert te Wijk doorsteken anno 1559 ongetrout. 3. *Jacob van Egmont*, Ridder ten Duytschen huyse t'Utrecht, en Commandeur te Middelburg, stierf anno 1596. 4. *Casper van Egmont*, mede in der Duytsche Ridderen Ordre, en Commandeur in Maaslandt, stierf anno 1595. 5. *Catharina van Egmont*, hadde te man *Hugo van Treslong*, soone van *Lodewijk van Treslong*, en van *Anna van Assendelf*, Vrouwe van Veenhuysen, en wan seven soonen en vier dochters. 6. *Anna van Egmont*, stierf te Noortwijk ongetrout anno 1607. oud 88. jaren, hebbende noyt wijn gedronken. 7. *Arnoldijn van Egmont*, hadde te man *Pieter Pijnssen*, *Jacobs* soone, te Sassem, en wan kinders. *Adriaan van Egmont* voorsz hadde getrout *Agnes de Beer* van Amersfoort, alwaar sy seer oud stierf anno 1604. nalatende twee soonen, namentlijk *Otto van Egmont* de jongste, die anno 1587. en 1594. Drossart van Salland was, hebbende te wyve gehad *Joanna van Longnes* van Mechelen, sonder oir, en *Albert van Egmont* den oudsten, welke getrout hadde *Alijd van Schepelaar*, en nagelaten heeft, 1. *Bartholomeus van Egmont*, die by sijn Huysvrouwe *Agnes van Laar* te Deventer, gewonnen heeft *Egbert van Egmont*. 2 *Albert van Egmont*. 3. *Catharina van Egmont*, Nonne te Leuven. 4. *Theodora van Egmont*, getrout aan *Pedro Anthonio Ursini*, Italiaan. 5. *Magtild van Egmont*, stierf ongetrout tot Brussel anno 1596.

Albert van Egmont, Ridder ten Duytsen huyse t'Utrecht, en Land-Commandeur in Maaslant en t'Utregt, stierf seer oud anno 1560.

François van Egmont, dootgeschoten noch Jongman zynde.

Ian van Egmont, stierf ongetrout tot Paris, in dienst van den Hertog van Montmorency.

Ursula van Egmont, was anno 1562. Abdisse te Loosduynen.

Magtild van Egmont, Nonne te Delf.

ADRIAAN VAN EGMONT, Soone van *Otto van Egmont*, en van *Catharina van Raaphorst*, Heere van Kenenburg, was anno 1524. met sijn broeder *Bartholomeus van Egmont*, op de begrafenis van *Iohan*, Baanderheer van Wassenaar, in den Hage; hadde te wyve *Henrica* dochter van *Iacob Herman van Oestgeest* te Leiden, en van *Henrica vander Does*; en wan

Otto van Egmont, volgt.

Cornelia van Egmont, hadde te man *Ian van Schoten*, soone van *Gerrit van Schoten*, Balliuw van Kennemerland, en van *Lutgart van Zweten*, sy stierf te Haarlem anno 1595. nalatende kinders.

OTTO VAN EGMONT, Soone van *Adriaan van Egmont*, en van *Henrica Heerman*, *van Oestgeest*, Heer van Kenenburg, Ridder geslagen te Brussel van Koning *Philips* anno 1555. wiert daar na Register-meester van Holland, en stierf anno 1585. hadde te wyve *Agnes Croesink*, dochter van *Iacob Croesink*, Heer van Benthuysen, en van *Sandrina van Cruningen*; en wan

Cornelis van Egmont, stierf Jongman zynde, van een trap gevallen te Parijs, anno 1565.

Iacob van Egmont, volgt.

Adriaan van Egmont, Ridder ten Duytsen huyse t'Utrecht, stierf in 't Eilant van Malta.

Gerrit van Egmont, stierf Jongman anno 1572.

Ian van Egmont, Balliuw van Voorn, stierf anno 1612. sonder kinders; hadde getrout *Anna Vygh*, dochter van *Dirk Vygh*, Amtpman van de Betuwe; sy troude daar na Capiteyn *François van Hendersem*.

Adriaan van Egmont, eertijds Nonne tot Rijnsborg, troude daar na *Willem van Treslong*, Admiraal van Zeeland, soone van *Iasper van Treslong*, en van *Catharina van Wyngaarden*, *Willems* dochter.

Elisabeth van Egmont, hadde te man *Frederik van Zeventer*, soone van *Willem van Zeventer*, en van *Natalia van Dorp*; sy stierf in den Hage anno 1613. en liet na twee soonen.

Henrica van Egmont, troude anno 1595. *Philips vander Aa* uyt Brabant.

JACOB VAN EGMONT, Soone van *Otto van Egmont*, en van *Agnes Croesink*, Heer van Kenenburg, is geweest Gouverneur van Dixmuyden in Vlaanderen, hy stierf sonder oir anno 1618. oud 70. jaren, en legateerde by testament sijn Heerlijkheid van Kenenburg aan *Otto van Zeventer*, Balliuw van Voorn, sijn susters soone; en hadde getrout *Doralisia vander Schale*, in 't Eylant van Cypres.

WOUTER VAN EGMONT VAN MERESTEIN, jongste soone van *Ian van Egmont*, en *Guidoos* broeder, hadde te wyve *N. van Buren*, en wan

ALBERT VAN EGMONT VAN MERESTEIN, Ridder, die te wyve hadde *N. vander Boukhorst*; en wan

JAN VAN EGMONT VAN MERESTEIN, vermelt anno 1447. hadde getrout *Elisa-*

Elisabeth van den Woude, dochter van *Iacob van den Woude*, Heer van Warmont, en van *Lijsbeth van Zuylen van Aanholt*; en wan

ALBERT VAN EGMONT VAN MERESTEIN, overleden seer oud anno 1509. hy hadde te wyve *Henrica van Spangen*, dochter van *Engelbregt van Spangen*, en van *Stevina van Alkemade*, *Floris* dochter; sy stierf anno 1508. begraven tot Ysselstein, en wan

ALBERT VAN EGMONT VAN MERESTEIN, Castelein van Woerden, die te wyve hadde *Anna van Foreest*, dochter van *Herpert van Foreest*, Ridder, en van *Maria van Cats*, sy stierf anno 1540. en hadde gewonnen

Ian van Merestein, volgt.

Anthonis van Merestein, stierf sonder kinders, hadde te wyve *Maria van Bunau* in Vriesland.

Iacob van Merestein, Priester in de Beverwijk.

Maria van Egmont, hadde eerst te man *Ian van Hugtenbroek*, Ridder van Utregt, en daar na *Iacob van Cats*, soone van *Willem van Cats*, en van *Maria van Bruelis*; sy stierf anno 1555. nalatende by de eerste man een soone *Aalbregt van Hugtenbroek*, die te wyve hadde *Maria van Hoexvier*, dochter van *Hector van Hoexvier*, President van Utregt, en wan daar by *Ian van Hugtenbroek*, Colonel en Gouverneur van Oostende, alwaar hy dootgeschoten wiert anno 1601. oud 37. jaren, hadde te wyve *Maria van Zuylen*, *Dirx* dochter, Schout van Utregt; sy troude daar na den Heere van *Asperen*, hebbende by haren eersten man gewonnen *Cornelis van Hugtenbroek*, geboren anno 1594. *Maria van Egmont* voorsz liet na by *Iacob van Cats* haren tweeden man *Maria van Cats*, Religieuse ter Lee.

Adriana van Merestein, was Priorinne tot Rijnsburg.

Anna van Merestein, Nonne in 't Geyn by Ysselstein.

Henrica van Merestein, troude anno 1542. *Iacob van Duvenvoorde*, Ridder, Heer van Warmont, soone van *Ian van Duvenvoorde*, en van *Maria van Matenesse*; sy stierf anno 1606. oud 80. jaren, nalatende verscheide Kinderen.

JAN VAN EGMONT VAN MERESTEIN, Soone van *Albert van Meerestein*, en van *Anna van Foreest*, was Castelein tot Harlingen, en stierf anno 1546. hadde te wyve *Amelia van Grombach* uyt Vriesland, dewelke omtrent de 60. jaren Weduwe geweest zynde, te Harlingen stierf anno 1605. oud in de 90. jaren, nalatende

Fredrik van Merestein, volgt.

Albert van Merestein, Capiteyn binnen der Goude, anno 1574. stierf sonder kinders, anno 1596. hadde getrout *Sara*, Bastart dochter van *Reinout van Brederode*, welke naderhant troude *Amelis Uyttenheng* in de Beverwijk.

Anna van Egmont, hadde te man *N. van Salency* in Walsland.

FREDERIK VAN EGMONT VAN MERESTEIN, Soone van *Ian van Merestein*, en van *Amelia van Grombach*, was anno 1566. van de Geconfedereerde Edelen tot Brussel, hadde te wyve *Hectoria van Hoexvier*, mede dochter van *Hector van Hoexvier*, President van Utrecht; stierf anno 1615. oud 72. jaren nalatende

Ian van Egmont van Merestein, die met den Admiraal *Pieter vander Does*, anno 1599. ongehout op de Zee gestorven is, out 33. jaren.

Lucia van Egmont van Merestein, hadde te man Mr. *Hugo Ruysch*, Raad in den Hove van Utregt; sy stierf anno 1596. hy anno 1615. nalatende *Pieter* en *Frederik Ruysch*, die na haar ooms doot Merestein geërft hebben.

Het Wapen van Merestein was als dat van Egmont, gebroken met een Barensteel, geschakeert van Silver en van Lasuur.

Volgen nu de Descendenten van *Gerrit van Egmont*, verwekt uyt clandestijnen Huwelijke door *Willem van Egmont*, Broeder van Hertog *Arent van Gelder*, by *Margareta van Hoogwoude*, en genaamt *Egmont vander Nyenburg*.

WILLEM VAN EGMONT, Heer van Ysselstein, Leerdam, Schoonrevoort, Haastregt, Baar, Ridder van den Gulden Vliese, Broeder van *Arent van Egmont*, Hertog van Gelder, en anno 1473. Stadhouder van Gelderland voor Hertog *Carel van Bourgondien*; hadde uyt een clandestijn Huwelijk by *Margareta van Hoogwoude*, (wiens vader *Everard*, Heer van Hoogwoude en Aarswoude een Bastard soone was van Hertog *Willem van Beyeren*) verwekt een soone *Gerrit* (te onregte by *Gouthoven Niclaas* genaamt) soo als te sien is, uyt sekere parkamente gezegelde brief, gegeven tot Dordrecht, in tegenwoordigheid van de Edelen en Ridderschappe van West-Vriesland, dewelke gehoort en verstaan hebbende het versoek en verklaringe, by den voornoemden *Willem van Egmont* gedaan, rakende de geboorte van *Gerard* voorsz, ten einde namentlijk deselve niet mochte werden gehouden als een Bastard of natuurlijk kind, maar voor een Schiltboortig Edelman, van clandestijn Huwelijk geboren, versoekende oversulx aan de Ridderschap, den meergemelten sijnen soone *Gerrit* daar voor aan te nemen, even als of de voorsz clandestijne trouwe wettelijk was geconfirmeert geweest; 't welk dan de meergemelte Ridderschap ter bede van den voornoemden Heere *Willem* gaarne geconsenteert hebben; soo als breder gesien kan werden uyt de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

voorschreve brief hier achter onder de letter A. volgende, waar van ons het originele Vidimus is vertoont.

GERARD VAN EGMONT TOT DER NYENBURG voorsz, hadde voor sijne partagie het Sloth en de Landen van Nyenburg in Nootholland, het welk in den jare 1517. door de Geldersen en Vriesen is verbrand; hy was getrout met *N. van Zanen*, en liet twee soonen na, waar van de jongste was Priester tot Hillegom, en d'ouste

JOHAN VAN EGMONT VANDER NYENBURG, Castelein en Balliu vander Nyenburg, van anno 1480. tot 1484. Schout van Alkmaar, anno 1486. 1488. 1490. 1491. 1492. en naderhand Burgemeester, troude *Judith Heerman van Oestgeest*; hy stierf den 25. Maart 1523. sy den 5. April van 't selve jaar, lieten t'samen na seventien kinderen, alle geboren op 't Casteel vander Nyenburg; namentlijk

Judith van Egmont vander Nyenburgh, geboren den 2. December 1584. troude *Augustin van Teilingen*, en lieten t'samen na 20. kinderen.

Jacob van Egmont vander Nyenburch, geboren den 25 December 1485. stierf Franciscaner den 15. May 1541.

Gerard van Egmont vander Nyenburg, geboren den 17. May 1487. stierf Carmelijt in Vrieslant anno 1560.

Catharina van Egmont vander Nyenburg, geboren den 6. December 1488. was Juffrou der Adelijke Abdye te Rynsburgh.

Jan van Egmont vander Nyenburgh, volgt.

Maria van Egmont vander Nyenburgh, geboren den 9. April 1491. Juffrou der Adelijke Abdye tot Rynsburgh.

Cornelis van Egmont vander Nyenburgh, volgt daar na, als de desendenten van sijn broeder *Johan* sullen afgehandelt sijn.

Willem van Egmont vander Nyenburgh, geboren den 17. Augusty 1493. Schout van Alkmaar, stierf den 18. Augusty 1547. sijnde driemaal getrout geweest, en maar eene Soon nagelaten hebbende, genaamt *Adriaan*, van dewelke geen verdere Descendenten sijn.

Francois van Egmont vander Nyenburgh, geboren den 25. September 1494.

Jan van Egmont vander Njenburgh, volgt laastelijk, als de Descendenten van sijn broeder *Cornelis* sullen afgehandelt zyn.

Geertruyd van Egmont vander Nyenburg, geboren den 30. January 1497. troude *Gillis van Widdestee*, geseit *Ulins*, Ridder geslagen in 't Velt, was Castelein van Medenblik.

Jeronimus van Egmont van Nyenburg, geboren den 16. January 1498. stierf Priester anno 1549.

Clara van Egmont vander Nyenburg, geboren den 17. September 1499. troude *Adriaan vander Hoge* uyt Zeelant; sy stierf den 21. Decemb. 1545.

Anna van Egmont vander Nyenburg, geboren den 12. February 1501. stierf ongetrout den 20. Juny 1520.

Catharina van Egmont vander Nyenburg, geboren den 24. October 1502. jong gesturven.

Eva van Egmont vander Nyenburg, geboren den 12. January 1505. trout *Cornelis Sandelijn*, stierf den 17. December 1533.

Nicolaas van Egmont vander Nyenburg, geboren den 9. February 1507. jong gesturven.

JAN VAN EGMONT VANDER NYENBURG, oudste soone van *Jan van Egmont vander Nyenburg*, en van *Judith Heerman van Oestgeest*, geboren den 8. January 1490. Balliuw vander Nyenburg, Dijkgraaf van Geestmeer-ambacht, Burgemeester tot Alkmaar, anno 1519. 1520. 1524. 1525. 1526. 1528. 1529. 1532. 1536. troude *Sophia van Amerongen*, stierf den 11. November 1555. nalatende

Augustin van Egmont vander Nyenburg, jong gesturven.

Gerard van Egmont vander Nyenburg, mede jong gesturven.

Johan van Egmont vander Nyenburg, volgt.

Iudith van Egmont vander Nyenburg, geboren den 5. October 1516.

Gerard van Egmont vander Nyenburg, geboren anno 1520. en ongetrout gestorven, nalatende alleenlijk drie natuurlijke kinderen.

Snel van Egmont vander Nyenburg, geboren den 26. April 1521. ongehout gestorven.

Adriaan van Egmont vander Nyenburg, geboren den 25. July 1522. liet na een dochter, genaamt *Maria van Egmont vander Nyenburg*, getrout aan *Iacob van Foreest*, Secretaris van de Staten van Noort-holland.

Elisabeth van Egmont vander Nyenburg, jong gestorven.

Elisabeth van Egmont vander Nyenburg, de twede, geboren den 30. April 1525. troude *Cornelis van Egmont vander Nyenburg*, haar ooms soone, volgens Huwelijkse voorwaarden hier achter onder de letter B. alwaar te remarqueren staat, dat de voorsz *Elisabeth van Egmont vander Nyenburg* niet anders genoemt wert, dan *Lijsbeth Ians*, en haren Bruydigom *Cornelis vander Nyenburg*.

Vincent van Egmont vander Nyenburg, geboren den 10. September 1528.

Geertruyd van Egmont van Nyenburg, jong gesturven.

JOHAN VAN EGMONT VANDER NYENBURG, Soone van *Ian van Egmont vander Nyenburg*, en van *Sophia van Amerongen*, was geboren den 7. July 1515. troude *Magdalena Basjens vander Hoolk*, en wan

Dirk van Egmont vander Nyenburg, geboren den 17. December 1537. President van den Hogen Rade in Holland, anno 1586. by de Staten en den Prince van Orange, gesonden in Ambassade na den Churfurst van Saxen, troude *Deliana van Blokbuysen*, en stierf sonder oir.

Bartholt van Egmont vander Nyenburg, geboren den 23. Mey 1539. was Burgemeester tot Alk-

Alkmaar, en ſtierf ſonder kinderen na te laten. Sijn oudſte broeder *Diderik* hier voren gemelt, leit begraven in den Hage in de grote Kerk in 't midden van 't Choor, onder een blauwe Sark, daar het volle Wapen van Egmont met het volgende Epitaphie op ſtaat.

NOBILI AC PRÆCLARO VIRO
THEODORO AB EGMONT
A NYEUBURG,
SUPREMI IN HOLLANDIA CONCILII
PRÆSIDI DIGNISSIMO ATQUE
INCORRUPTISSIMO
MONUMENTUM HOC
DE LIANA DE BLOKHUYSEN
CHARISSIMO CONJUGI
MÆSTISSIMA CONJUX
POSUIT
OBIIT ANNO DOMINI
MDXCVI
SEPT. IDUS JANUARII.

Ian van Egmont vander Nyenburg, geboren den 12. May 1540. troude *Haasje Croocke*, dogter van *Hendrik Croocke*, Burgemeeſter tot Amſterdam, en liet na *Sophia van Egmont vander Nyenburg*, getrout aan *Iohan de Cramer van Waſſenberg*.

Eliſabeth van Egmont vander Nyenburg, geboren den 13. September 1542.

Nicolaas van Egmont vander Nyenburg, geboren den 18. December 1543. troude *Iohanna van Montfoort*, en liet na *Maria van Egmont vander Nyenburg*, getrout aan *Nicolaas van Abbenbroek*, Heer in Abbenbroek, *Nicolaas* ſoone; en is hier boven pag. 827. abuſivelijk geſtelt, dat deſe *Maria*, een dogter van *Cornelis* ſoude geweeſt zyn.

Cornelis van Egmont vander Nyenburg, jong geſturven.

Cornelia van Egmont vander Nyenburg, insgelijx jong geſturven.

Cornelis van Egmont vander Nyenburg, volgt.

CORNELIS VAN EGMONT VANDER NYENBURG, ſoone van *Johan van Egmont vander Nyenburg*, en van *Magdalena Basjens vander Hoolck*, was geboren den 19. October 1553. Burgemeeſter tot Alkmaar anno 1600. 1601. 1604. 1605. troude *Eliſabeth van Croonenburg*, ſtierf den 26. January 1606. nalatende

Geertruyd van Egmont vander Nyenburg, geboren anno 1589. troude *Matthias Oudeſtein*, Raatsheer in den Hogen Rade van Holland.

Magdalena van Egmont vander Nyenburg, jong geſturven.

Thomas van Egmont vander Nyenburg, jong geſturven.

Iohan van Egmont vander Nyenburg, jong geſturven.

Thomas van Egmont vander Nyenburg, volgt.

Iohan van Egmont vander Nyenburg, geboren anno 1602. Burgemeeſter tot Alkmaar 1646. 1647. 1655. 1656. Dijkgraaf van het Hooge Heemraatſchap van de uytwaterende Sluyſen in Kennemerland en Weſtvrieſland, troude *Maria van Cromvliet*, en wan *Natalia van Egmont vander Nyenburg*, getrout aan *Chriſtiaan Moll*, Reſident wegens den Churfurſt van Brandenburg aan haar Hoog-Mog.

THOMAS VAN EGMONT VANDER NYENBURG, ſoone van *Cornelis van Egmont vander Nyenburg*, en van *Eliſabeth van Cronenburg*, was geboren den 7. Maart 1599. Burgemeeſter tot Alkmaar 1634. 1635. 1638. 1639. 1642. 1643. 1645. 1650. 1651. 1663. 1664. 1667. 1672. diverſe malen Gecommitteerd in de Staten Generaal, Raad van State, en Gecommitteerde Raden van Noort-holland, troude *Wendelina van Raaphorſt*; en wan

CORNELIS VAN EGMONT VANDER NYENBURG, geboren den 2. May 1627. troude *Geertruyd Vijgh*, en wan

Willem van Egmont vander Nyenburg, geboren den 8. May 1654. Raad der Stad Alkmaar, en Dijkgraaf van de Schermer.

Helena van Egmont vander Nyenburg, geboren den 3. October 1656. ſtierf jong.

Thomas van Egmont vander Nyenburg, geboren den 23. February 1663. ſtierf jong.

Cornelia van Egmont vander Nyenburg, geboren den 1. September 1664.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

CORNELIS VAN EGMONT VANDER NYENBURG, twede ſoon van *Jan van Egmont vander Nyenburg*, en van *Judith Heerman van Oeſtgeeſt*, geboren den 3. December 1492. was Raatsheer in den Hove van Holland, troude *Maria van Swanenburg*, en ſtierf den 20. January 1562. nalatende

Joſina van Egmont vander Nyenburg, geboren anno 1522. troude *Adriaan van Wenſſen*, Raad in den Hove van Holland.

Geertruyt van Egmont vander Nyenburg, geboren anno 1524. jong geſturven.

Johan van Egmont vander Nyenburg, volgt.

Nicolaas van Egmont vander Nyenburg, geboren anno 1527. jong geſturven.

Apolonia van Egmont vander Nyenburg, geboren anno 1529. jong geſturven.

Geertruyt van Egmont vander Nyenburg, geboren anno 1531. jong geſturven.

Adelbert van Egmont vander Nyenburg, geboren anno 1534. Domheer en Scholaſter van Oude Munſter tot Utregt, in welke ſtaat hy ſuccedeerde in plaats van *Willem van Aſſendelf*.

Lucia van Egmont vander Nyenburg, geboren anno 1535. jong geſturven.

Anna van Egmont vander Nyenburg, by *Gouthoven* genoemt *Agata van Egmont vander Nyenburg*, troude *Reinier Cant*, Burgemeeſter tot Amſterdam.

Magdalena van Egmont vander Nyenburg, geboren anno 1539. jong geſturven.

Maria van Egmont vander Nyenburg, troude *Francois van Valkeſteyn*, Ontfanger van Holland.

Magdalena van Egmont vander Nyenburg, geboren anno 1542. troude *Adriaan vander Myl*, Heer van Bleskensgraaf, Dubbeldam, Preſident van den Hove van Holland, ſoon van *Arend Cornelis* ſoon, en van *Cornelia van Alblas*.

Geertuyrd van Egmont vander Nyenburg, geboren anno 1546. jong geſturven.

JOHAN VAN EGMONT VANDER NYENBURG, Soone van *Cornelis van Egmont vander Nyenburg*, en van *Maria van Swanenburg*, was geboren anno 1526. hadde te wyve *Eliſabeth van Steenſſel*; en liet na

Cornelis van Egmont vander Nyenburg, volgt.

Adelbert van Egmont vander Nyenburg, jong geſturven.

Adriaan van Egmont vander Nyenburg, geboren anno 1559. troude *Anna vander Meer van Berendregt*, en liet na 1. *Otto van Egmont van Nyenburg*, Capiteyn in dienſt van den Coning van Spangien, geboren den 12. January 1602. en nalatende een dochter *Anna van Egmont vander Nyenburg*. 2. *Elsbene van Egmont vander Nyenburg*. 3. *Willem van Egmont vander Nyenburg*. 4. *Elsbene van Egmont vander Nyenburg*. 5. *Maria van Egmont vander Nyenburg*. 6. *Iohan van Egmont vander Nyenburg*. 7. *Elsbene van Egmont vander Nyenburg*. 8. *Iacob van Egmont vander Nyenburg*, alle ten dele jong, ten dele naderhand ſonder kinderen geſturven.

CORNELIS VAN EGMONT VANDER NYENBURG, Soone van *Johan van Egmont vander Nyenburg*, en van *Eliſabeth van Steenſſel*, troude *Magdalena van Alkemade*, dochter van *Dirk van Alkemade*, en van *Cornelia vanden Eynde*; ſy hadde eerſt te man gehad *Laurens de Rovere*; en liet na

JOHAN VAN EGMONT VANDER NYENBURG, troude *Joſina Grauwert*, dochter van *N. Grauwert*, Heer van Weerdeſtein, in 't Stigt van Utrecht; en wan

Juſtus van Egmont vander Nyenburg, volgt.

Magdalena van Egmont vander Nyenburg, weſende een tweeling met haar broeder *Juſtus van Egmont vander Nyenburg*, troude *Chriſtiaan van Alkemade*, ſone van *Dirk van Alkemade*, en van *N. vander Vegt*.

Cornelia van Egmont vander Nyenburg, troude *Philips*, Baron van Leefdaal, Vryheer van Waalwijk, Heer van Beek.

Gijsbert van Egmont vander Nyenburg, verdronken in 't ſwemmen in de Seine omtrent Parys.

Maria Catharina van Egmont vander Nyenburg, geſturven 10. jaren oud zynde.

JUSTUS VAN EGMONT VANDER NEYNBURG, Heer van Waardeſtein, ſoone van *Jan van Egmont vander Nyenburg*, en van *Joſina Grauwert*, geboren anno 1613. troude den 14. Auguſty 1649. *Euſtacia van Quarebbe*, dochter van *Euſtaas*, en van *Margareta vander Vegt*; en wan

WILLEM VAN EGMONT VANDER NYENBURG, troude anno 1683. *N. van Steenbor.*

JAN VAN EGMONT VANDER NYENBURG, derde ſoone van *Jan van Egmont vander Nyenburg*, en van *Judith Heerman van Oeſtgeeſt*; was geboren den 23. Juny 1495. troude eerſt *Johanna van Noortwelland*; ten tweden *Maria van Everſdijk*, en liet na, behalven een ſoone die tot Haarlem woonde, en van den welken geen poſteriteyt gekomen is,

CORNELIS VAN EGMONT VANDER NYENBURG, geboren anno 1530. Was Dijkgraaf van Geeſtmer-ambacht, Schagen, en Nydorper Cogge, mitsgaders van het Hontsboſch, Burgemeeſter tot Alkmaar anno 1574. 1581. 1583. 1584. 1586. 1587. 1589. 1590. heeft in den jare duyſent vijf hondert drie-en-tſeventich door laſt van den Prince van Orange (als blijkt onder de letter C. en D.) in perijkel ſijnes levens, de Dijken en Dammen laten doorſteken, tot ontſet der Stad Alkmaar, waar door den Vyand dat beleg, 't geen nu

ette;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

ettelijke weken geduurt hadde, heeft moeten opbreken, en wiert daar mede de loop van ſijne victorye geſtuyt, en Weſtvriesland en het Noorderquartier geconſerveerd; hy naderhand met den Prince uytlandich weſende, heeft Duc d'Alba hem gebannen, en ſijne goederen geconfiſqueert en verkoft, volgens de Brief van Indaginge onder de letter E. hy troude ſijn ooms-dochter *Eliſabeth van Egmont vander Nyenburg*, ſoo als hier vooren aangeweſen is; en liet by deſelve na

Ian van Egmont vander Nyenburg, volgt.

Cornelis van Egmont vander Nyenburg, geboren den 25. September anno 1553. ſtierf ongehylikt.

JOHAN VAN EGMONT VANDER NYENBURG, Soone van *Cornelis van Egmont vander Nyenburg*, en van *Eliſabeth van Egmont vander Nyenburg*, geboren anno 1551. Dijkgraaf van Geeſtmeer-ambacht, Schagen en Nydorper-cogge, Houtveſter van Egmont, met den aancleven van dien, Burgemeeſter tot Alkmaar anno 1595. 1596. 1618. en 1619. troude *Margareta vander Duyn*, *Gerrits* dochter, als blijkt uyt het hooft van de Huwelijkſe Voorwaarden onder de letter F. hy ſtierf den 14. Juny 1621. nalatende

Gerard van Egmont vander Nyenburg, volgt.

Adriana van Egmont vander Nyenburg, troude *Floris van Teilingen*, Burgemeeſter van Alkmaar; ſy ſtierf den 5. January anno 1613. begraven tot Alkmaar inde grote Kerke, inde Capelle van het geſlagte van Egmont vander Nyenburg, met het Wapen van Egmont.

Iohan van Egmont vander Nyenburg, geboren anno 1579. troude *Renſburg du Gardyn*, dogter van *Adriaan du Gardyn*, Burgemeeſter tot Alkmaar, ſtierf anno 1621. nalatende behalven een dogter *Margareta van Egmont vander Nyenburg*, ongehout geſtorven, nog een Soon, genaamt *Iohan van Egmont vander Nyenburg*, Bewinthebber van de Ooſtindiſe-Compagnie in den Noorderquartier geboren den 4. September 1616. troude *Margareta Berkhout*, dogter van *Adriaan Berkhout*, Raadtsheer inden Hogen Raade, en wan 1. *Ian van Egmont vander Nyenburg*, geboren den 20. September 1646. Raat en Burgemeeſter van Alkmaat, Balliu van de drie Egmonden, getrout met *Heſter van Teilingen*. 2. *Margareta van Egmont vander Nyenburg*. 3. *Adriaan van Egmont vander Nyenburg*, Balliu van Nyenburg, 4. *Cornelis van Egmont vander Nyenburg*. 5. *Diderik van Egmont vander Nyenburg*. 6. *Iohanna van Egmont vander Nyenburg*.

GERARD VAN EGMONT VANDER NYENBURG, Soone van *Johan van Egmont vander Nyenburg*, en van *Margareta vander Duyn*, geboren anno 1576. Houtveſter van den Graafſchappe van Egmont met den aancleven van dien, Hoog-heemraad van de Uytwaterende Sluyſen, Burgemeeſter van Alkmaar anno 1620. 1621. 1624. 1625. 1632. 1633. in de Gecommitteerde Raden van Noort-holland, anno 1622. 1623. 1626. 1627. 1630. 1631. 1634. 1635. troude *Chriſtina Boelens*, hy ſtierf anno 1636. nalatende

Adriana van Egmont vander Nyenburg, geboren den 26. January anno 1613. troude *Paulus van Swanenburgh*, Burgemeeſter tot Leiden.

Dirk van Egmont vander Nyenburg, geboren den 10 September anno 1614. ſtierf ongetrout den 21. October 1663.

Iohan van Egmont vander Nyenburg, volgt.

Celia van Egmont vander Nyenburg, ſonder kinderen overleden.

Eliſabeth van Egmont vander Nyenburg.

Iohan van Egmont vander Nyenburg.

Margareta van Egmont vander Nyenburg, alle jong geſturven.

JOHAN VAN EGMONT VANDER NYENBURG, Soone van *Gerard van Egmont vander Nyenburg*, en van *Chriſtina Boelens*, geboren den 9. Sebtember 1618. Heer van de Ridder-hofſtad Vleuten, Burgemeeſter van Alkmaar anno 1651. 1652. 1656. 1657. 1660. 1663. 1664. diverſe malen Gecommitteert ter Vergaderinge van de Staten Generaal, Raad van State, en Gecommitteerde Raden in Noort-holland, troude *Catharina de Graaf*; en liet na

Gerard van Egmont vander Nyenburg, volgt.

Cornelis van Egmont vander Nyenburg, geboren den 29. Marty 1648.

Ian van Egmont vander Nyenburg, jong geſturven.

Ian van Egmont vander Nyenburg, geboren anno 1650. geſturven anno 1674.

Chriſtina van Egmont vander Nyenburg, jong geſturven.

GERARD VAN EGMONT VANDER NYENBURG, Soone van *Iohan van Egmont vander Nyenburg*, en van *Catharina de Graaf*, Burgemeeſter der Stad Alkmaar, troude *Magtild van Foreeſt*; en wan

Iohan van Egmont vander Nyenburg.

Dirk van Egmont vander Nyenburg.

Catharina Chriſtina van Egmont vander Nyenburg.

Gerard van Egmont vander Nyenburg.

Lett. A.

WY *Aarnout Huyn*, Heer van Geleyn, Wachtendonck, &c. Amptman van Krieckenbeeck ende Erckelens, *Jacob van Waſſenaer*, Heer van Warmont, van Woude, ende Alkemade, *Engelbert Brempt*, Heer van Sclaſſraid, Amptman van de Stadt en Lande van Straelen, *Wernaer van Eyl* tot Veeradt, doen te weten eenen yegelijcken, die deſe letteren zullen ſien, of horen

horen lesen; dat wy gesien ende gelesen hebben inde Archiven van de Ridderschappe van Hollandt en Geldre, seekeren parkementen gezegelden brieve luydende aldus: De Edelen Ridderschap van Hollandt ende Westvrieslandt, gehoort ende wel verstaen hebbende, het versoeck ende verklaringe by Heer *Willem*, Grave van Egmondt, Broeder tot Gelder, in hunner tegenwoordigheyt gedaen, raeckende de geboorte van Joncker *Gerard van Egmont totter Nyenburgh*, synen sone, die hy voor syne wettelijke houwelijke verwekt hadde, op belofte van trouwe, by Jonkvrouwe *Margriette van Hooghwoude*, niet en moght gehouden werden als een Bastaert ofte natuerlijk kindt, maer voor een Schiltboortigh Edelman, van Clandestinen Houwelijk geboren, die van allen tyden voor geen Bastaerden en sijn gehouden geweest; Versoekende oversulx de Ridderschap, Jonkheer *Gerard* voorsz voor sulx aen tenemen, ende al ofte deselve clandestine trouwe wettelijk geconfirmeert hadde geweest, verclarende dat de subite doodt van de voorsz Jonkvrouwe *Margriette* hem dat belet heeft, 't welk de voorsz Ridderschappe ter liefde en bede Heeren *Willems*, Grave van Egmondt voorsz, gaerne gedaen hebben, tot Dordreght op den derden Juny duysent vierhondert en twe-en-tachtigh; in teeken der waerheyt soo hebben wy ondergeschreven dit Vidimus doen zegelen, met onse zegelen en pitsiren, als geen Zegels by ons te hebben, ten versoeke van Heer *Rhene van Renesse*, Grave van Warfuse; Dit is geschiet en gegeven tot Straelen den tweden dagh der Maendt van Mey, duysent seshondert en drie-en-dertigh; was onderteyckent *Arnoldt Huyn de Gelain*, *J. de Wassenaer*, *Werner van Eyl*, en *Engelbert Brempt de Sclazraidt*, ende hebben vier opgedrukte zegels ofte pitsieren neffens den anderen staende, 't eerste in roden lakke, het twede in een rode, en de twee laeste in witte auwelen, met wit papier overdekt.

Lett. B.

IN de Name des Heeren, Amen; By dese jegenwoordige openbaren instrumente, zy eenen yegelijken kennelijk en openbaer, dat in den jare der geboorte des selfs ons Heeren 1567. nae gemeen schryven, inde tiende Indictie, den 24. January, Pausdoms Heeren *Py* den V. Paus van dier naeme, in sijn tweede jare, regnerende de aldergrootmogentste Heere, Heer *Maximiliaan*, de tweede gekoren Keyser van dien name, in het derde jare sijns Majesteyts Electie, ter presentie van my nabeschreven openbaer Notaris en Getuygen hier onder genomineert, personelijk geweest sijn, d'eersame *Cornelis vander Nyenburg*, en d'eerbare *Elisabeth Jans*, geëchte Man en Wyf, Poorteren der Stede van Alkmaer, beyde gaende, staende, gesont van lichaem sijnde, en oversulx haerluyden memorie, redenen, en verstandt, wel en volkomentlijk gebruykende, als 't uytwendelijk bleeck, en hebben sonder yemants sinistre inductie, uyt haerlieder, en elx bysondere vrye eygene wille en wel bedaghten moede, soo sy elx bysonder verklaerden, haer Testament, Uyterste wille, Donatie reciproce, en anders in manieren hier nae volgende verclaert, willende dat dieselve alsulx ofte als codicille, donatie ter cause des doots, en onder den levenden onderhouden sal werden en volkomen effect sorteren, en hebben eerst en al voren gerenuntieert selvere Testamentaire dispositie op den vyftienden Octobris anno 1559. voor my als Notaris Publ. en *Adriaen Doedens*, en Heer *Hendrik Reyers*, &c. Getuygen, onderlingh by henluyden gepasseert en gemaeckt, willende dat deselve krachteloos en van geender waerden gehouden zy, in allen schyne als offe noyt te voren by henluyden gemaekt en ware; en omme van nieuws te disponeren, so hebben sy-luyden om sonderlinge liefde en affectie, die sy hem verklaerden tot den anderen te dragen, d'een d'ander over en wederover, den langhstlevende van hen beyden gemaekt en gegont, maeken en gonnen mits desen, de usufruct en 't gebruyk van de twee deelen dier aller goederen, wes die eerst aflyvige metter doot ontruymen en achterlaten zal, sulcx dat die langhstlevende deselve goederen zal gebruyken, tot sijn leven en langer niet, instituerende voorts d'eerst aflyvige van hen beyden beddegenoten, sijne twee kinderen, namentlijk *Johan* en *Cornelis vander Nyenburgh*, mitsgaders het kind ofte kinderen, die sy noch te samen in huwelijk sullen krygen, erfgenamen te sijn in haer legitima, als een gereghte derdendeel, van alsulke goeden als de eerst aflyvige achterlaten sal, mitsgaders inde naekte proprieteyt en eygendomme van de twee deelen hier voren, den langhstlevende van hen beyden in usufruct gegont en gegeven, welverstaende dat zyluyden Testateuren gecaveert en gewilt hebben, als dat de langhstlevende van hen beyden, de administratie en het bewindt zal hebben van alle die goeden, de voorsz kinderen alhier gemaekt en gegondt, sonder dat de langhstlevende van hen beyden conthoralen eenighsints gehouden zal sijn, de vrienden ofte magen van de eerst aflyvige eenigen inventaris van de voorsz goeden te leveren, noch ook eenige reekeninge, bewys, ofte reliqua daer van te doen; behouden ingevalle *Cornelis vander Nyenburgh* voor sijne voorsz Huysvrouwe aflyvigh werde, dat die voornoemde *vander Nyenburgh* begeerde, dat sijne voornoemde Huysvrouwe, den handel, bewindt, en administratie zal hebben vande voorsz goeden sijner kinderen, mits doende alles dat Weesmeesteren der Stede van Alkmaer verstaen zullen in desen te behoren, ofte ten minsten dat sijne voorsz Huysvrouwe een Momber ende Vooghd sal nomineren, die by den Geregte derselver Stede daer toe bequaem gekent en geauthoriseert zal werden; en by aldien *Lysbeth Jansz* voornoemt, voor haer voorsz Man deser Werelt overlede, soo verklaerde sy hare uyterste wille te syn, dat deselve hare man Momboir en Vooghd haerder kinderen en haerder goederen zal syn, begerende dat hy by den Gereghte der Stede van Alckmaer (indient noodt sy) daer toe geauthoriseert ofte geordonneert zal werden; willende voorts te samen, dat naer haer beyder aflyvigheyt, alle hare conthoralen goederen sullen gaen en devolveren

aan

aan hare voorſz kinderen, die ſy geſamenderhandt en elkx van hen byſonder daarinne inſtitueren, als hare univerſele Erfgenamen, mits dat het eene kindt op het ander ſterven en beërven ſal, en dat na de doot van het laatſte kint, deſe hare goederen weder ſullen keeren aan de zyde van daar die gekomen zyn; al 't gunt voorſz is willen ſy Teſtateuren alſulx onderhouden hebben, verſoekende van my nageſchreven Openbaar Notaris, hier van gemaakt te werden een ofte meer openbare inſtrumenten, in der alderbeſte forme. Aldus gedaan binnen der Stede van Alkmaar, ten huyſe en woonſtede van hen teſtateuren, ten dage, jare, en maant, en indictie als boven; ter preſentie van Mr. *Nanning van Foreeſt*, en *Claas Jacobſz*, beyde woonachtig tot Alkmaar, hier toe ſpecialijken verſocht en gebeden als Getuygen.

Lett. C.

EErſame, wyſe, voorſienige en ſeer diſcrete Heere; naar alle behoorlijke ſalutatien, ſal uwen E. geadverteert ſijn, dat alſoo den Vyandt dag en nacht, alle middelen ſoekt, om deſe quartieren te krenken, ſoo is 't dat wy op U E. ernſtelijk verſoecken, en u niet te min van wegen den Exellentie vanden Prince van Orangien wel expreſſelijk belaſten, op de hoogſte ongenade ſijnder F. G. dat gy deſe aangeſiens uyt elk vande Dorpen gelegen in u Coggen, doet opkomen drie Mansperſoonen, gequalificeert ſijnde om met behoorlijke Fourniſſemente van gravinge, als met Spitlippen, Schoppen, Berrien, Manden en al 't geen diens aanklevende is, en ſult den ſelven terſtont ſonder eenig vertrek, onder nacht en dag doen reyſen, tot Schellink-woude aan den Dyk, omme aldaar voor den tyt van 3. ofte 4. dagen, te arbeyden tot grooten noodt van deſen quartiere, ſonder van dies te doen in gebreeke te blyven, alſoo onſen Admiraal, overmidts de noodt, ſelver in Perſoon overgekomen is; en aangaende het loon vande Arbeiders, ſult geen ſwarigheyt maken, alſoo de Regeerders van de ſelve Dorpen, by ſpecificatie ſullen ſtellen 't loon van de zyne, 't welk hun in afkortinge van hun Morgengelt, in reekeninge gepaſſeert ſal werden, oft in andere ongelden.

Lett. D.

WErdt van wegen ſijne F. G. belaſt en wel expreſſelijk bevolen, alle Hooftlieden en Capiteynen, en ſonderlinge hofman *Johan vander Schuyre*, en den Capiteynen vande Galeyen op de binnen wateren ſijnde, *Cornelis vander Nyenburg*, Dykgrave thoonder van deſen, in alles geloof te geven van 't gunt hy den ſelven aan dienen en onderregten ſal, nopende het deurſteken van eenige dyken en anderſints, dienende tot ontſettinge van die van Alkmaar, laſtende en bevelende alle en eenen yegelijk, daar toe alle hulp en aſſiſtentie te doen, des nodig ſijnde, by peyne van ſijne F. G. hoogſte ſtraffe en ongenade; gedaen op den huyſe tot Schagen, deſen 9. Septembris 1573.

WErdt van wegen ſijn F. G. geauthoriſeert en belaſt *Cornelis Ianſz vander Nyenburg*, Dyk-grave van Geeſtmer-Ambacht, die huyſen van *Ian Buyes*, by den Overtoom, en alle anderen daer ontrent aenden Huygendyk te doen aan brandt ſteeken, de ſelve huyſen met alles datter inne is, geven tot prys inſgelyx het geheele Dorp van Outdorp, en alle Dyken daar ontrent deur te doen ſteeken, tot ontſettinge der Stadt van Alkmaar, bevelende Hopman Corput met ſekere ſchutten, en alle anderen onder de ſoldye van ſijne F. G. ſijnde, in deſen alle hulp en byſtandt te doen, op peyne van ſijne F. G. hoogſte ongenade. Actum op 't huys tot Schagen deſen 12. September 1573.

Lett. E.

WY Commiſſariſſen ondergeſchreven uyt krachte van ſekere commiſſie, by de Excellentie van Ducq Dalve, Gouverneur en Capiteyn Generaal van deſe Nederlanden, hebben geauthoriſeert en authoriſeren midts deſen, *Bartelmeus van Teylingen*, Schout der Stede van Alckmaer, te dachvaarden ter plaatſen daarmen gewonelijk is Publicatien en dachvaardingen te doene binnen de voorſz Stede, deſe na volgende perſoonen, te compareren op den 10. Juny naaſtkomende, voor de Excellentie van Ducq Dalve, ofte die gene, die ſijn Excellentie daar toe gelieven ſal te deputeren. Actum den 17. Mey anno 1568. &c. Mr. *Nannink van Foreeſt*, *Diederik van Foreeſt*, *Cornelis Ianſz vander Nyenburg*, &c.

Lett. F.

INde Name des Heeren Amen; By deſen jegenwoordigen openbaren Inſtrumente ſy eenen yegelijken kennelik en openbaar, dat in Jare der geboorte deſſelfs ons Heeren duyſent vyfhondert drie-en-tſeventig, in de eerſte indictie, den eerſten Juny, Regnerende de aller Groot-mogenſte Heere, Heere *Maximiliaan* de twede gekoren Keiſer van dier naeme, in ſijn negende jare ter preſentie van my na geſchreven Openbaare Notaris en getuygen hier onder genomineert, perſonelijk geweeſt ſijn, d'Eerſame *Iohan vander Nyenburg*, geaſſiſteert met *Cornelis vander Nyenburg*, ſijn Vader, en *Lysbeth vander Nyenburg*, ſijn Moeder ter eenre; en *Margareta Gerritſz*, by haar hebbende *Aalbert Corneliſz*, Burgemeeſter der Stede van Alckmaar, uyt de name en van wegen *Cornelia Gerritſz*, ſijne Huysvrouwe, en *Iohanna Gerriſz*, Suſteren van de voornoemde *Margareta Gerritſz*, ter andere ſyden. En verklaarde die voorſz *Iohan vander Nyenburg*, en *Margareta Gerritſz*, te ſamen veraccordeert te ſijn, omme ter eere Godts in wettigen Huwelijk te vergaderen, onder expreſſe conditien en voorwaarden, voor alle bande van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Huwelijke geconcipieert en geslooten, sulx hier na volgt.

Inden eersten soo geven &c. Alle welke premissen en Huwelixe Voorwaarden hebben die voornoemde beddegenooten, geassisteert als vooren, in alle sijne poincten en Articulen vooren verhaalt, geëmologeert, geratificeert, en mits desen in waarden gehouden, belovende deselve alsulx by behoorelijke stipulatie in handen mijns Notary gedaan, ten eeuwigen dage vast en onverbreekelijk te sullen onderhouden, gelijk de voornoemde *Cornelis*, en *Lysbeth vander Nyenburg*, in haar-lieden respect hebben gedaan, niet jegenstaande dat alle solemniteyten van regten, in desen niet geobserveert ofte gebruykt mogen sijn; versoekende mitsdien de voornoemde comparanten van my Notaris na geschreven, hier van gemaakt te werden, een ofte meer openbare Instrumenten in de alderbeste forme. Aldus gedaen binnen der Stede van Alckmaar, ter woonstede vande voornoemde *Margareta Gerrits*, en ten dage Jare Maandt en Indictie als boven, ter presentie van *Pieter Buyser*, gesworen Roedrager der Stede Alkmaar, en *Iacob Thomasz*, Kistemaeker, Borgeren van Alckmaar hier toe specialijken versogt, en gebeden als getuygen; my present Notaris ondergetekent *Foreest*.

E V E R S D Y K.

132 MEester ANTHONIS VAN EVERSDYK, *Michiels* soone, was Raad in den Hage, anno 1450. en een bysonder Favorijt van den Grave van Charloos, die hem daar na nobiliteerde by opene brieven, en 't welk Keyser *Frederik de III.* heeft bevestigt, met brieven gegeven tot Nieustad in Oostenrijk, in October 1465. Hy hadde te wyve *Cornelia van Nienhoven* uyt Vlaanderen; leefde noch anno 1480. en wan

Johan van Eversdijk, Canonnik te Geervliet.

Johan van Eversdijk, troude *Magtild vander Mye*, en wan *Anthonis van Eversdijk*. *Thomas van Eversdijk*, Carmeliter Monnik te Haarlem. *Adam van Eversdijk*. *Hendrik van Eversdijk*. *Vincent van Eversdijk*. *Johan van Eversdijk*. *Johanna van Eversdijk*, en *Arendina van Eversdijk*.

Adriaan van Eversdijk, hadde getrout *Belia Gerrits* dochter *van Egmont*, en wan 1. *Geertruyt van Eversdijk*, Nonne in St. Aagten te Delf. 2. *Maria van Eversdijk*, hadde te man *Adriaan van Borssele*, Ridder, en Castelein van Woerden, en hadden kinders. 3. *Wendelmont van Eversdijk*. stierf sonder oir, getrout gehad hebbende *Evert van Crommendijk*. 4. *Cornelia van Eversdijk*, mede Nonne in St. Aagten te Delf. 5. *Margareta van Eversdijk*, hadde te man *Pieter van Teilingen*, Rekenmeester in den Hage, soone van *Lucas van Teilingen*, ook Rekenmeester, en van *Catharina van de Wateringen*, by dewelke sy wan *Vincent van Teilingen*, Rentmeester van de Wildernissen, overleden anno 1540. Mr. *Jacob van Teilingen*, Pensionaris der Stede Dordrecht, overleden anno 1520. getrout met een dochter van *Dirk van Zuylen*, Ridder. *Johan van Teilingen*, Capiteyn in den Vrieschen Oorlog anno 1523. *Diderik van Teilingen*, mede in den Oorlog onder den Heer van Wassenaar; en *Belia van Teilingen*, die te man hadde *Caspar van Beyerstorfel*, Castelein te Medenblik, wiens dochter *Anna* te man hadde *Casper van Boschhuysen*, sonder oir.

Anthonis van Eversdijk, volgt.

Margareta van Eversdijk, hadde te man *Gerrit van Nyvelt*, Ridder, nalatende twaalf kinderen.

Catharina van Eversdijk, hadde te man *Jacob van Almonde*, Raad in den Hage, soone van *Ian van Almonde*, en van *N. van Drenkwaart*, *Boudewijns* dochter; sy lieten mede verscheide kinderen na.

ANTHONIS VAN EVERSDYK, Soone van *Anthonis van Eversdijk*, en van *Cornelia van Nienhoven*, hadde te wyve *Maria van Raaphorst*; en wan

Anthony van Eversdijk, volgt.

Adriaan van Eversdijk, Monnik Regulier in den Rugge by den Briel.

Margareta van Eversdijk, hadde getrout *Johan*, Bastard broeder van Hertog *Carel van Gelder*, en wan kinders.

ANTONY VAN EVERSDYK, Soone van *Anthonis van Eversdijk*, en van *Maria van Raaphorst*, hadde getrout *Willemina van Raashoorn*; en wan

Anthony van Eversdijk, Hofmeester van Hertog *Carel van Gelder*, stierf ongehylikt.

Servaas van Eversdijk, stierf mede ongehylikt.

Margareta van Eversdijk, troude *Frederik van Voorst van Keppel*, Edelman uyt Gelderland, en wan twee dochters, namentlijk, 1. *Catharina van Voorst*, troude *Cornelis vander Houve*, soone van *Gideon vander Houve*, Raad en Land-rentmeester Generaal van Gelderland, en van *Maria van Borsselen*, *Cornelis* dochter; en 2. *Maria van Voorst*, troude *Carel vander Houve*, *Cornelis* broeder voorsz.

Elisabeth van Eversdijk, Nonne te Renchem by Aarnhem.

Het Wapen van Eversdijk is een Schilt van Lasuur, beladen met twee Silvere Kepers, en drie Toorens van Gout, twee bezyden de Kepers, en de derde daar onder.

FO-

FOREEST.

133 **HERPERT VAN FOREEST**, Ridder, wert vermelt anno 1096. en geſtelt als een van de eerſte op een Tournoyſpel van omtrent 150. Ridders, volgens brieven daar van zynde; en wan

STUARD VAN FOREEST, Ridder, volgens brieven vermelt in September anno 1111.

ARENT VAN FOREEST, Canonik van St. Jans tot Utregt, ten tijde van *Ian van Zirik*, Biſſchop van Utrecht; was mede over 't accord, tuſſchen den Biſſchop voorſz, en *Adolf* Prooſt en Archidiaken tot Utrecht, gemaakt by *Sifridus*, Aarts-biſſchop van Ceulen.

ANZELMUS VAN FOREEST, Ridder, volgens brieven daar van zynde; en wan

GERRIT VAN FOREEST, welke een ſoon wan *Herpert van Foreeſt*, en een dochter *Perone van Foreeſt*, mede volgens brieven daar van zynde. *Herpert van Foreeſt* voorſz liet na

WILLEM VAN FOREEST, Ridder, Heer van Foreeſt, Middelburg; diſponeert van ſijne goederen in faveur van ſijne drie ſoonen, *Herpert*, *Ian*, en *Nicolaas van Foreeſt*, in tegenwoordigheyt van den Heer van Voorne, *Arend van Heemskerk*, *Iacob van Woude*, Ridders, en *Herman van Woerden*, Schiltknape, by opene brieven vanden jare 1278. *in Vigilia Andreæ Apoſtoli*; ſijn Huysvrouwe was *Florentia van Rodenburg*, by dewelke hy de voorſz drie ſoonen naliet, als

Herpert van Foreeſt, Schiltknape, ſtierf ſonder oir.

Ian van Foreeſt, volgt.

Claas van Foreeſt, liet na *Agatha van Foreeſt*, ongehout geſtorven, en *Floris van Foreeſt*, die maar eene dogter na liet, *Cunigonda van Foreeſt*, getrout met *Floris van Alckemade*.

JAN VAN FOREEST, Schiltknape, ſoone van *Willem van Foreeſt*, en van *Florentia van Rodenburg*, was Heer van Foreeſt en Middelburg; heeft in 't jaar 1326. beneffens andere Edelen de Huwelijkſe Voorwaarden getekent, van *Diderik van Raaphorſt*, Heemraad van Rhijnland, ſoone van *Gerrit van Raaphorſt*, en van *Agnes van Duvenvoorde*, met *Magtild van Oudshoorn*, *Dirx* dochter, als blijkt uyt de opene brieven daar van zynde; hy liet na

Herpert van Foreeſt, volgt.

Dirk van Foreeſt, geſturven ſonder kinders na te laten.

Willem van Foreeſt, ſonder oir geſturven.

HERPERT VAN FOREEST, Schiltknape, ſoone van *Ian van Foreeſt*, Heer van Foreeſt en Middelburg, ſtierf anno 1367. leit begraven in de St. Jans Kerke tot Haarlem; en liet na

IAN VAN FOREEST, Ridder, Heer van Foreeſt, Middelburg, daar mede verlijt anno 1342. was anno 1392. Hoog-heemraat van Rhijnland, en anno 1405. neffens andere Ridders in de Belegeringe van Hageſtein; troude *Ida Cuſer*, dochter van *Coenraat Cuſer van Ooſterwijk*, die Neef en Raad was van Hertog *Albregt van Beyeren*; en liet by deſelve na

Herpert van Foreeſt, Schiltknaap, Heer van Foreeſt, Middelburg, Amſtelveen, Sloten, Ooſtdorp, Schoterbos, daar mede verlyt anno 1413. was Hoogh-Heemraad van Rynland anno 1425. en Burgemeeſter tot Haarlem anno 1432. 1435. 1438. 1453. 1457. en te voren inden jare 1449. Theſaurier der ſelver Stede; hadde getrout *Magtild van Alckmade*, dogter van *Willem van Alkemade en Poelgeeſt*, en van *Eliſabeth van Zanen*; ſy was Weduwe anno 1459 en ſtierf anno 1487. tot Haarlem begraven inde grote Kerke aldaar. *Herpert van Foreeſt* voorſz heeft geſtaan over de ſoen van *Alit van Poelgeeſt*, en *Willem Cuſer*, ſijn moeders broeder; en ſtierf ſonder oir, leit begraven tot Haarlem in 't Carmeliter Clooſter.

Adriaan van Foreeſt, volgt.

Willem van Foreeſt, toegenamt *Cuyſer*, na ſijn moederlijke grootvader, troude *Eliſabeth van Alkemade*, en wert verlyt met 19. maden Lants buyten Dyx by Zanerdam gelegen; item een derde in een Corentiende, buyten Delf gelegen, en dat om de getrouwe dienſten en maagſchap van *Coen van Ooſterwyk* ſijns Moeders Vader; ſy ſtierf ſonder kinderen, en wierden mitsdien de gemelte leenen geconfirmeert op ſijn broeder *Herpert van Foreeſt*.

ADRIAAN VAN FOREEST, Soone van *Ian van Foreeſt*, en van *Ida Cuſer*, begraven in 't Carmeliter Clooſter tot Haarlem, liet na

Willem van Foreeſt, Ridder, was Schepen tot Delf, anno 1419. 1420. 1423. en 1424. en Balliu van Geervliet, en den Lande van Putten, anno 1458. troude *Adriana Hart vander Woert*, geſeit *Abbenbroek*, dogter van *Boudewyn Hart vander Woert*, Schout van Delft, en Hoogheemraat van Delflant, en van *Catarina van Abbenbroek*, Vrouw in Abbenbroek, *Gerrits* dogter; ſy word verlyt den 19. September 1459. met alle de Heerlijke goederen van ſijn Oom *Herpert van Foreeſt*, en wan eenen ſone met namen *Herpert van Foreeſt*, Ridder, die den 14. February 1452. in alle de leenen van ſijn vader verlyt werd; hy was Schepen tot Delf anno 1481. en 1482. Schout tot Alkmaar anno 1483. 1484. en 1485. en Burgemeeſter, tot Delf anno 1490. en troude *Maria van Cats*, dog-

ter van *Wolfart van Cats*, en van *N. van Sabbingen*, *Reiniers* dogter; ſy was Weduwe van *Arent van Swieten*, Heer van Leyenburg en Loenderſloot; hy wan by de ſelve drie dogters namentlijk, 1. *Maria van Foreeſt*, verlyt met de Leengoederen by dode van *Herpert* haar vader, anno 1501. troude *Albregt van Raaphorſt* Sone van *Henrik van Raaphorſt*, en van *N. van Sonnevelt*, *Mauryns* dogter; en liet een ſone na *Hendrik van Raaphorſt* 2. *Urſula van Foreeſt*, getrout met *Iacob van Borſſelen*, Caſtelein van der Goude, Sone van *Iacob Baſtard van Borſſelen*, en van *Agnes van Raaphorſt*, verlyt anno 1512. met het Ambagt van Middelburg, by overgifte van ſijn Schoonſuſter *Maria van Foreeſt*, met *Albregt van Raaphorſt*, haar man; ſy leggen t'ſamen begraven tot Goude op 't Choor van de Groote Kerk, met de volgende Quartieren en Grafſchrift.

BORSSELE. FOREEST.

RAAPHORST. CATS.

HIER LEIT BEGRAVEN JACOB VAN BORSSELEN CASTELEYN, STIERF ANNO M D XXI. OP SINT COENRAATS AVONT, DEN XX. DECEMBER, EN D'ED. URSELA VAN FOREEST, STIERF ANNO MDXXV. DEN XV. MAART.

3. *Anna van Foreeſt*, troude *Albregt van Egmont van Mereſtein*, Caſtelein van Woerden, Sone van *Albert van Egmont van Mereſtein*, en van *Henrica van Spangen*, en wonnen verſcheide kinderen.

Ian van Foreeſt, Burgemeeſter te Haarlem, anno 1649. 1472. 1475. 1476. 1480. 1481. 1485. 1487 1493. liet na 1. *Andries van Foreeſt*, Schepen tot Haarlem anno 1497. 1499. 1510. 1512. 1514. en 1515. troude *Willemina van Adrichum*, *Adriaans* dochter, ſtierf ſonder oir. 2. *Cornelis van Foreeſt*, welke troude *Agatha Potters vander Loo*; en liet na een eenige Soon *Ian van Foreeſt*, welke woonde op 't huys te Ooſterwyk by de Beverwyk, alwaar hy ſtierf anno 1554. hadde getrout *Maria van Heukeſloot*, *Jooſten* dogter te Delf, en liet na drie dogters, *Maria van Foreeſt*, jong overleden; *Cornelia van Foreeſt*, ongetrout, en *Magdalena van Foreeſt*, beſitſter van 't huys te Foreeſt, anders genoemt Ooſterwyk, troude eerſt anno 1554. *Ian van Ruyven*, ſoone van *Willem van Ruyven*, en van *Judith Solmis* tot Utrecht; hy ſtierf anno 1556. de leſte mans oir van dit Geſlachte, nalatende een eenige dochter *Judith van Ruyven*, die ongetrout overleden is anno 1579. ten tweden anno 1557. *Jan van Duvenvoorde*, ſoone van *Jan van Duvenvoorde*, en van *Maria van Mathenſſe*; hy ſtierf anno 1573. tot Haarlem in de gevankeniſſe, nalatende *Ian van Duvenvoorde*, welke doot bleef in den ſtrijd op de Hardenberger-herde, oud 22. jaren, en *Maria van Duvenvoorde*, die te man hadde *Juriaan van Lennip* uyt Gelderland.

Coenraat van Foreeſt, volgt.

Ida van Foreeſt, ongetrout geſtorven.

COENRAAT VAN FOREEST, Soone van *Adriaan van Foreeſt*, hadde getrout *Agatha Vyttenhage*, ſtierf anno 1481. nalatende

DIRK VAN FOREEST, troude *Haze Pieter Iordaans* dochter; en wan

Iordaan van Foreeſt, volgt.

Iacob van Foreeſt, troude *Eliſabeth Ielijs* dochter, en wan daar by *Dirk van Foreeſt*, Medicus van den Conink van Polen, en Biſſchop van Vilna, en *Iacob van Foreeſt*, die ſig tot Lubek neergeſet, en aldaar kinderen nagelaten heeft.

Adriaan van Foreeſt, Monnik in 't Clooſter tot Egmont.

Clemens van Foreeſt, ongetrout geſturven.

Willem van Foreeſt, welke naliet *Ioſina van Foreeſt*, die te man hadde *Pieter Paling*, *Claas* ſoon, Ridder, welke een dochter naliet, met namen *Willemina Paling*.

JORDAAN VAN FOREEST, Soone van *Dirk van Foreeſt*, en van *Haze Pieter Jordaans* dogter, Schepen tot Alkmaar, troude *Alijd van Egmont van Mereſtein*, *Ians* dochter; en wan

Iordaan van Foreeſt, volgt.

Pieter van Foreeſt, was Burgemeeſter van Haarlem, troude *Margareta van Suffenhem*, *Willems* dochter, en wan *Iacoba van Foreeſt*, welke eerſt troude *Claas Hals van Wiſſe*; ten tweden *Pieter Sasbout*, Burgemeeſter van Delf; ſy ſtierf anno 1572. begraven in de oude Kerk aldaar.

JORDAAN VAN FOREEST, Soone van den ouden *Iordaan van Foreeſt*, en van *Alijd van Egmont van Mereſtein*, Theſaurier tot Alkmaar, anno 1531. en 1532. en Burgemeeſter anno 1535. 1537. en 1540. troude *Margareta Beyers*, *Nanninx* dochter; en liet na

Alijd van Foreeſt, ongehout geſturven.

Maria van Foreeſt, ongehout geſturven.

Pieter van Foreeſt, vermaart Medecijn tot Dordregt, ſtierf en begraven aldaar in 't jaar 1543. hadde te wyve *Eva van Teilingen*, en wan *Margareta van Foreeſt*, en *Auguſtin van Foreeſt*, beide jong geſturven.

Adriaan van Foreeſt, ſtierf ongetrout.

Geertruyt van Foreeſt, troude *Cornelis Cooltuyn*.

Dirk van Foreeſt, volgt.

Anna van Foreeſt, ongetrout geſturven.

Nan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Nanning van Foreest, Raad en Pensionaris tot Alkmaar, anno 1572. Gecommitteerde op de Vredehandelinge, Unie, en Saken des Gouvernements, anno 1575. Raatsheer in den Hogen Rade, anno 1581. troude eerst *Christina Quekel*, en naderhand *Maria van Hattum*, *Albregts* dochter; hy wan by de eerste *Margareta van Foreest*, troude *Everardus Geesteranus*, en lieten kinderen na; by de twede, I. *Iordaan van Foreest*, troude *Isabella Schilperoort*, en wan *Nanning van Foreest*, Dijkgraaf van Geestmeer-ambacht, jong gesturven, en *Cornelia van Foreest*, mede ongehout gesturven. II. *Heilwich van Foreest*, jong gesturven. III. *Geertruyd van Foreest*. IV. *Albregt van Foreest*, sonder kinders. V. *Heilwich van Foreest*, troude *Adriaan van Veen*, Balliu en Dijkgraaf van Heer Hugenwaart, wonnen kinders. VI. *Nanning van Foreest*, zedert anno 1603. tot 1636. Raad en Secretaris der Stad Alkmaar, anno 1629. Gecommitteerde van den Staat in 't Leger voor 's Hertogenbosch, anno 1636. Raad en Mr. van de Rekeningen over de Domeinen van Holland en West-vriesland, anno 1646. Meester-knaap van Holland, anno 1666. Gecommitteert over de Educatie van sijn Hoogheyt den Heere Prince van Orange; hy stierf seer oud anno 167.. hadde te wyve *Magtild van Sonnevelt*, *Hendrix* dochter, en wan by deselve 1. *Nanning van Foreest*, jong gesturven. 2. *Anna van Foreest*, troude *Pieter van Loon* tot Amsterdam, en wonnen kinders. 3. *Nanning van Foreest*, ongetrout gesturven. 4. *Maria van Foreest*, ongetrout gesturven. 5. *Hester van Foreest*, troude *Dirk van Foreest*, soone van *Ian van Foreest*, Ridder, en van *Josina Segwaart*, Secretaris van de Gecommitteerde Raden van Westvriesland en 't Noorderquartier, en wonnen kinders.

Clementia van Foreest, stierf ongetrout.

Adriaan van Foreest, stierf ongetrout.

Jacob van Foreest, troude eerst *Maria Harke*, daar na *Eva Jonge*, *Matthijs* dochter, beide sonder kinderen.

Alijd van Foreest, ongehout gesturven.

Jan van Foreest, ongehout gesturven.

Philippa van Foreest, ongetrout gesturven.

Jan van Foreest, Schout tot Alkmaar anno 1574. 1575. 1576. 1577. Gecommitteerde Raat anno 1579. troude *Maria Bolle*, en lieten kinderen na, meest dochters.

Agnes van Foreest, troude *Daniel Hindenberg*, lieten kinderen na.

Maria van Foreest, troude *Pieter Stoop*, en lieten kinderen na.

DIRK VAN FOREEST, Soone van *Jordaan van Foreest*, en van *Margareta Beyers*, troude eerst *Maria de Groot*, *Iacobs* dochter, naderhant *Catharina Adams*, en wan van het eerste bedde,

Margareta van Foreest, jong gesturven.

Jacob van Foreest, volgt.

Van het twede bedde,

Margareta van Foreest, ongehout gesturven.

Adam van Foreest, Raat tot Alkmaar anno 1610. Burgemeester anno 1614. 1615. 1617. 1618. 1630. 1631 1636. 1637. Ontfanger van des Gemenelands Middelen van anno 1600. tot 1640 troude *Alijd van Veen*, en wan *Hester van Foreest*, getrout met *Nicolaas de Bye*, en lieten kinderen na.

Clemens van Foreest, ongetrout gesturven.

Geertruyd van Foreest, ongehout.

Maria van Foreest, troude eerst *Jacob Vryburg*, daar na *Pieter van Dijk*, Burgemeester en Raad tot Alkmaar.

Eva van Foreest, troude *Simon Schoorl*, en wonnen kinders.

JACOB VAN FOREEST, Soone van *Dirk van Foreest*, en van *Maria de Groot*, was Secretaris van de Gecommitteerde Raden van West-vriesland, en den Noorderquartier, troude *Maria van Egmont vander Nyenburg*, *Adriaans* dochter; en wan

JAN VAN FOREEST, tot de Ridderlijke waardigheid verheven door *Louis*, Coning van Vrankrijk; was Secretaris in sijn vaders plaatse, en Burgemeester van Hoorn; Raatsheer in den Hogen Rade, anno 1638. troude *Iosina van Segwaart*, dochter van *Meinard van Segwaart*, en van *Antonia Wenssen*; en wan

Anthonia van Foreest, jong gesturven.

Dirk van Foreest, volgt.

Maria van Foreest, troude *Servaas van Panhuys*, Raad en Pensionaris van Schoonhoven, Raatsheer in de Chambre Mipartye, en Meester-knaap van Holland, en lieten kinders na

Anthonia van Foreest, troude *Franco vander Goes*, en wonnen kinderen.

Adriaan van Foreest, troude *Geertruyt vander Moere*, en wan *Ian van Foreest*, jong gesturven, en *Adriana van Foreest*, troude *Anthony de Veer*, Secretaris van 's Gravenhage.

DIRK VAN FOREEST, Soone van *Ian van Foreest*, en van *Iosina Segwaart*, Secretaris in sijn vaders plaatse, troude *Hester van Foreest*, dochter van *Nanning van Foreest*, eerste Reken-meester van Holland, en van *Magteld van Sonnevelt*; en wan

Iacob van Foreest, volgt.

Magteld van Foreest, troude *Gerard van Egmont vander Nyenburg*, *Iohans* soone, Burgemeester van Alkmaar, en Dijkgraaf van de Uytwaterende Sluysen, en wonnen kinderen.

JACOB VAN FOREEST, Soone van *Dirk van Foreest*, en van *Hester van Foreest*, Secretaris als boven, en Burgemeester van Hoorn, troude *Maria Sweerts*, en wan *Hester Maria*, *Antonette*, *Dirk*, *Ian*, *Nanning*, en *Catharina van Foreest*.

Het Wapen van Foreest is een Rode Fasce, getand onder en boven in forme van een Sage, op een Velt vaa Silver, contrarie als het Wapen vander Woert.

VANDER GOES.

134 DIe van 't Geslacht *vander Goes* sijn oorspronkelijk uyt Zeeland, en eertijds geweest de principaalste Heeren, die in Zuyt-beverland waren, hebbende ontrent den jare 1200. geleeft Heer *Aart*, Heeren *Aarts* soon, Ridder, besitter van 't Slot vander Goes, uyt den welken gedescendeert sijn alle de Heeren van Schengen, en dese navolgende, die den toenaam van *vander Goes* behouden hebben.

GYSBERT VANDER GOES, Ridder, leefde ten tijden van *Jan*, Graaf van Holland, in 't jaar 1293. hy hadde getrout *Gerberga van Brigdam*; hy wan

Gijsberth vander Goes, troude *Margareta van Stavenesse*, *Ottens* dochter; hy stierf anno 1333. en wan *Gooswijn vander Goes*, Ridder, Drossaart van Worcum, troude *Ienne van Bruelis*; hy stierf anno 1370. en hadde kinders.

Ian vander Goes, volgt.

Nele vander Goes, troude *Claas van Abele*, Ridder.

JAN VANDER GOES, Soone van *Gijsbert vander Goes*, en van *Gerberga van Brigdam*, troude de dochter van den Heere van *Weldam*, en stierf anno 1341. hy wan

Willem vander Goes, volgt.

Catalina vander Goes, troude den Heer van Zandijk in Zeelandt, Ridder, en hadde kinders.

WILLEM VANDER GOES, Soone van *Jan vander Goes*, en van des Heeren dochter van *Weldam*, troude *Elisabeth vander Haar*, *Hendrikx* dochter; hy stierf anno 1399. en leit begraven in 't Clooster van Oudijk tot Utrecht; en wan

Symon vander Goes, volgt.

Hendrik vander Goes, troude in de Bommelweert *Margareta van Rossum*, *Willems* dochter; hy stierf anno 1470. en wan *Otto vander Goes*, Drossaart van Hagen, troude *Avesoete van Kessel* tot 's Hertogenbosch; hier van komen die *vander Goes* in de Meyerye van den Bosch.

SYMON VANDER GOES, Soone van *Willem vander Goes*, en van *Elisabeth vander Haar*, Ridder, Heer van Meer, troude anno 1414. *Margareta van Couverden*; hy stierf anno 1440. sy anno 1460. begraven tot Utrecht; en wan

Sander vander Goes, Heer van Meer, troude *Agniet van Hardenbroek*; hy stierf sonder oir den 13. Augusty 1499.

Maarten vander Goes, volgt.

MAARTEN VANDER GOES, Soone van *Simon vander Goes*, en van *Margareta van Couverden*, troude tot Delf *Margareta Hak van Outheusden*; hy wan

Mr. AART VANDER GOES, Pensionaris tot Delf, wiert anno 1525. Advocaat van Holland en West-Vriesland, ('t welk men nu Raat-pensionaris noemt) troude *Margareta van Bunchem*; haar vader was Burgemeester van Loeven, en met sijn Huysvrouw omtrent 54. jaren in den Huwelijken staat geweest hebbende, stierf hy den 1. November 1545. sy den 25. December in 't selfde jaar; en wan

Mr. *Aart vander Goes*, de jonge, Advocaat van den grooten Rade tot Mechelen, troude *Margareta Buekelaar*; hy stierf den 26. Mey 1550. en leit begraven tot Mechelen in St. Rombouts Kerk, onder een blauwe Sark, met sijn Wapen en acht Quartieren, waar van de vier van 's vaders zyde de navolgende zyn;

VANDER GOES.

HACK VAN OUTHEUSDEN.

COUVERDEN.

VANDER COLVE.

Hy wan drie dochters, namentlijk *Iohanna vander Goes*, vermelt anno 1552. *Barbara vander Goes*, troude *Nicolaas de Silla*, en wan kinders; en *Anna vander Goes*, troude eerst *Nicasius Claisson*, Commis van de Finantie tot Brussel; ten tweeden *Ian van Houthem*, Ridder, Heer van Vertrijk, en hadde kinders.

Adriaan vander Goes, volgt.

Genoveva vander Goes, troude *Everard Nicolai*, Ridder, eerst Præsident van den Hove van Vriesland, en naderhand van den groten Rade tot Mechelen, en wan kinders; sy stierf den 27. Maart 1545. leit begraven in den Hage in de grote Kerk, in 't Middelpant, tegen over den Orgel, met dit volgende Grafschrift op haar Sark.

D. O. M. S.

GENOVEFÆ GOESIÆ, ARNOLDI FILIÆ, FÆMINÆ INCOMPARABILI, QUÆ M.D.XLV. SALUTIS ANNO, SEXTO CALEND. APRILES, ÆTATIS XL. CONJUGII XXII. PARTUS XVII. EXTINCTA EST. EVERARDUS NICOLAUS, CONSILII FRISIÆ PRÆSES MARITUS CONJUGI DULCISSIMÆ MONIMENTUM CUM LACHRYMIS POSUIT.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Mr. ADRIAAN VANDER GOES, Soone van *Aart vander Goes*, en van *Margareta van Binchem*, was Advocaat van Holland en West-vriesland in sijn vaders plaatse, troude *Anna van Spangen*, dochter van *Laurens van Spangen*, en van *Maria Gout*, suster van *Willem Gout*, Ontfanger Generaal des Keysers in den Hage; sy stierf den 14. April 1548. hy den 5. November 1560. hy wan

Mr. *Christiaan vander Goes*, volgt.

Mr. *Aart vander Goes*, Pensionaris van Schiedam, troude *Maria Hollaart*; hy stierf den 20. Augusti 1572. en wan *Adriaan vander Goes*, die by *Regina de Marees*, kinderen nagelaten heeft.

Pieter vander Goes, Balliu en Dijkgraaf van Delfland, daar na Rekenmeester van des Graaflijkheyts Rekenkamer van Holland, troude *Maria vander Dussen*, dogter van *Cornelis vander Dussen*, en van *Maria van Duveland*; hy stierf den 11. Mey 1590. en wan 6. kinderen, als 1. *Cornelis vander Goes*, Ambachts-heer van Uytwijk, Auditeur van de Rekenkamer van Holland, troude eerst *Catharina van den Einde*, dochter van *Jacob van den Einde*, Advocaat van Holland, en van *Isabelle van Nieuland*; ten tweden *Sibilla vander Mersche*, hy stierf sonder oir. 2. *Laurens vander Goes*, Griffier van de Lenen van Holland, stierf ongehout. 3. *Anna vander Goes*, troude *Christiaan van Alkemade*, Heer van Leeuwesteyn by Voorburg, soone van *Dirk van Alkemade*, en van *Cornelia vanden Einde*, hadde kinders. 4. *Maria vander Goes*, troude *Philips Doublet*, Ontfanger Generaal der Vereenigde Nederlanden, en eerste Rekenmeester in den Hage, hadde kinders. 5. *Catharina vander Goes*, troude Mr. *Dirk van Leyden* (dict) Leeuwen, Raad in den Hogen Rade van Holland, hadde kinders. 6. *Geertruyt vander Goes*, troude *Cornelis Buys*, Meesterknaap van de Houtvesterye van Holland, Casteleyn van Purmerende, hadde kinders.

Andries vander Goes, volgt verder.

Philips vander Goes, troude *Maria van Adrichem* tot Delf, hy stierf den 6. Maart 1572. en wan 1. *Anna vander Goes*, troude *Arent van Lodesteyn*, Raad van Vlaanderen. 2. *Catharina vander Goes*, troude *Anthoni vander Gyssen*, Raat en Schepen tot Delf, en hadden kinders.

Maria vander Goes, troude Mr. *Pieter vander Meer*, Raat in den Hove van Holland, daar na Pensionaris tot Delf, hadde kinders.

Mr. CHRITIAAN VANDER GOES, Soone van *Adriaan vander Goes*, en van *Anna van Spangen*, was Heer van Spijk, Schout van Delf, troude anno 1558. *Anna van Renoy*, dochter van *Gerard*, Heer van Spijk, eerste Rekenmeester van Holland, en van *Anna de Potis*, dochter van *Collaart*, Raad en Rentmeester Generaal 's Lands van Mechelen; hy stierf den 22. September 1600. sy den 12. Augusti 1608. en wan

Mr. *Adriaan vander Goes*, volgt.

Maria vander Goes.

Anna vander Goes, beyde gestorven en begraven in de oude Kerk tot Delf.

Gerard Renoy vander Goes, dewelke na dat hy lange jaren den Koning van Spangien in den Oorlog hadde gedient, is tot Gent gestorven den 8. Augusty 1623. en begraven in de Kerke tot Akkergem, onder een blauwe Sark, daar sijn Wapen en vier Quartieren op uytgehouwen staan, met het volgende Epitaphe.

VANDER GOES. RENOY.

SPANGEN. DE POTIS.

D. O. M.

NOBILI STRENUOQUE VIRO AC DOMINO D. GERARDO RENOY VANDER GOES, QUI DELPHIS APUD BATAVOS CLARIS ORTUS NATALIBUS, PATRIA RELICTA, A PRIMIS PRÆTEXTÆ ÆTATIS ANNIS PEDESTRI MILITIÆ PRO HISPAN. REG. CATHOL. NOMEN DEDIT, IN EAQUE DIU ET GNAVITER SESE GESSIT, AC DEMUM RUDE DONATUS, EMERITOS INTER ET VETERANOS URBIS HUJUS ARCIS PRÆSIDIARIUS, OBIIT ANNO DOMINI M DC XXIII. DIE VIII AUGUSTI.

Laurens vander Goes, Vendrik overleden tot Vlissingen anno 1604. geschoten zynde in 't beleg van Oostende; hy wan een dochter *Anna vander Goes*, die eerst getrout was met *Bartholomeus van Nes*, en ten tweden met *Willem Louis van Montfoort*, Heer van Reigersfoort.

Arnout vander Goes, Canonik en Religieus in de Abdye van St. Michiel tot Antwerpen.

Cornelis vander Goes, troude tot Middelburg *Cornelia van Eversdijk*, en wan I. *Christiaan vander Goes*. II. *Adriaan vander Goes*, Heer van 't Slot vander Goes; troude *Geertruyd Oostdijk*, en wan vier dochters, als 1. *Cornelis vander Goes*, Geestelijk. 2. *Dina vander Goes*. 3. *Anna vander Goes*, troude *Pieter de Bye*, Pieters soon, Advocaat in den Hage, en hadde kinders. 4. *Petronella Iacoba vander Goes*. III. *Marcelis vander Goes*, Heer van Nieuvliet, troude *Agatha Magnus*, en wan 1. *Constantia Teresa vander Goes*, Vrouw van Nieuvliet; welke troude *Pieter van*

Borſſele vander Hoog, Heer vander Hoog, by Mibbelburg, en hadden kinders. 2. *Maria Gabriela vander Goes*, troude *N. van Spangen*, ſonder oir. IV. *Nicolaas vander Goes*, troude *Maria de Vager*, en wan 1. *Iohan vander Goes*. 2. *Cornelis vander Goes*. 3. *Cornelia vander Goes*. *Christiaan vander Goes* voorſz, de oudſte van deſe vier gebroeders, troude *Iacoba de Ionge*, ſtierf den 19. Auguſti 1652. begraven tot Middelburg, in St. Pieters Kerk, en wan 1. *Andries vander Goes*, ſtierf ongetrout 2. *Cornelis vander Goes*, troude *Maria Graſwinkel*, *Simons* dogter, en van *Agata vander Goes*, en wan twee dochters. 3. *Chriſtina vander Goes*, ſtierf ongehout, begraven in St. Michiels Kerk tot Gent.

Mr. ADRIAAN VANDER GOES, Soone van *Chriſtiaan vander Goes*, en van *Anna van Renoy*, was Raad en Rekenmeeſter van den Prince van Orangien, troude eerſt *Petronella de Stoppelaar*, dochter van *Lieven de Stoppelaar*, en van *Anna van Almonde*; ſy ſtierf den 28. October 1604. ten tweden *Maria van Cromſtryen*, *Maartens* dochter; hy ſtierf den 7. January 1632. begraven met ſijn vier Quartieren in den Hage in de Clooſter Kerk, en het volgende Grafſchrift.

VANDER GOES. RENOY VAN SPYK.

SPANGEN. DE POTIS.

HIC REQUIESCIT
NOBILIS DOMINUS
ADRIANUS GOESIUS, J.C.
PRINCIPI AURIACI CONSILIARIUS,
E PATRE DELPHENSIUM PRÆTORE,
AVO ET PROAVO HOLLANDIÆ ET
WESTFRISIÆ ADVOCATIS.

En wan by de eerſte Vrouwe,

Chriſtiaan vander Goes, volgt.

Lieven vander Goes, ſtierf ongehout, begraven in de Clooſter Kerk in den Hage, met ſijn 4. Quartieren.

VANDER GOES. STOPPELAAR.

RENOY VAN SPYK. ALMONDE.

Anna vander Goes, troude Mr. *Pieter de Bye*, Advocaat in den Hage, en hadde kinders.

By de twede Vrouw,

Petronelle vander Goes, ſtierf ongetrout anno 1624. begraven tot Middelburg in Sint Pieters Kerk.

Mr. *Martin vander Goes*, Rechtsgeleerde.

Willem vander Goes.

Agata vander Goes, troude anno 1641. tot Delf Mr. *Symon Graſwinkel*, en hadden kinders.

Mr. *Adriaan vander Goes*, troude *Margareta van Hogendorp*, dochter van *Gijsbregt van Hogendorp*, Colonel.

CHRISTIAAN VANDER GOES, Soone van *Adriaan vander Goes*, en van *Petronella de Stoppelaar*, troude *Margareta de Gruyter*; hy ſtierf tot Delf den 13. February 1654. begraven in den Hage in de Clooſter-Kerk in 't Graf van ſijn vader; ſy den 26. September 1677. en wan

Chriſtiaan vander Goes, Capiteyn in de belegeringe van Maſtricht anno 1673.

Maria Petronella vander Goes, troude *Hendrik Braber*.

Mr. *Adriaan vander Goes*, Prieſter.

Anna en *Magdalena vander Goes*, Geeſtelijke dochters.

Jan vander Goes, Vendrich, wiert geſchoten in 't gevecht tegen de Engelſen en Franſen op de Hollandſe Kuſt, anno 1673.

François vander Goes, Lieutenant, wiert geſchoten in de belegeringe van St. Geleyn, anno 1677.

ANDRIES VANDER GOES, derde ſoone van *Adriaan vander Goes*, en van *Anna van Spangen*, was Raad en Rentmeeſter Generaal van Zuyt-holland, troude anno 1565. tot Antwerpen *Maria Keynooge*, dochter van Mr. *Matheus Keynooge*, Raad en Penſionaris van Mechelen, en van *Johanna Carpentier*, *Jans* dochter, in ſijn leven Raad van ſijn Keyſerlijke Majeſteyt, en ſijnen Treſaurier van de Oorlogen; hy ſtierf den 27. January 1541. en wan 11. kinderen.

Jan vander Goes, Ontfanger Generaal van 't Land van Artois, troude *Margareta van Merwe*, en wan *Adriaan vander Goes*, Luytenant Colonel.

Andries

Andries vander Goes, ſtierf ongetrout.

Anna vander Goes, troude *Jan van Wieland*, Balliuw en Dijkgraaf van Weſtvoorn.

Matheus vander Goes, Commis Generaal van de Artillerye tot Dordrecht, troude eerſt *Adriana Halling*; ten tweden *Alijt de Bevere*, dochter van *Jacob de Bevere*, en van *Rijnsburg van Driel*; ten derden *Adriana van Blyenburg*; hy wan by de eerſte *Maria vander Goes*, troude Mr. *Laſarus van Sonſt*, Penſionaris van 's Hertogenboſch, hadde kinders; by de twede *Rensburg vander Goes*, troude Mr. *Jacob Gool*, Profeſſor tot Leyden, hadden kinders; by de derde, *Catharina* en *Andries vander Goes*, ſonder oir.

Conſtantia vander Goes, troude *Cornelis van Wieland*, Balliu van Armuyden.

Carel en *Johanna vander Goes*, ſonder oir.

Philips vander Goes, Commis van de Staten, troude eerſt *Margareta Faget*, ſonder oir; ten tweden *Eliſabeth van Helſdingen*; hy wan *Philippina vander Goes*, troude Mr. *Hendrik van Bleyswijk*, Raad en Schepen tot Delf, Gecommitteerde Raad van Holland, en ter Admiraliteyt tot Rotterdam, en hadden kinders.

Jacob vander Goes, Heer van Naters, Burgemeeſter en Ontfanger van den Briel, troude *Emerentia Berk*; hy ſtierf ſonder oir den 29. Mey 1663. begraven tot Delf in de oude Kerk, met ſijn agt Quartieren.

Adriaan vander Goes, volgt.

Arnout vander Goes, Gecommitteert in de Rekenkamer, troude *Ida van Brantwijk*; hy ſtierf tot Dordrecht, ſonder oir, aldaar begraven in de groote Kerk, met ſijn agt Quartieren.

ADRIAAN VANDER GOES, Soone van *Andries vander Goes*, en van *Maria Keynoge*, naar ſijn broeder Heer van Naters, Raad en Burgemeeſter van Delf, daar na Raad en Rentmeeſter Generaal van 't Land van Voorn, troude *Catharina vander Burg*; hy ſtierf tot Delf den 25. Auguſti 1663. begraven in de oude Kerk met ſijn 8. Quartieren, als

VANDER GOES.
SPANGEN.
BINCHEM.
GOUT.

KEYNOGEN.
CARPENTIER.
ESPELGEM.
DE LANGE.

Sy den 22. January 1671. hy wan

Mr. *Andries vander Goes*, volgt.

Mr. *Franco vander Goes*, Raad en Schepen tot Delf, Gecommitteerde Raad van Holland, troude *Anthonia van Foreeſt*, hy wan 1. *Adriaan vander Goes*, ſtierf ongehout den 10. February 1669. begraven tot Delf in de oude Kerk, met ſijn agt Quartieren. 2 *Catharina vander Goes*, troude Mr. *Jacob van Vredenburg van Adrichem*, Raad en Schepen tot Delf, en Raad ter Admiraliteyt tot Rotterdam, hadden kinders. 3. *Joſina vander Goes*, troude Mr. *Engelbregt Pauw*, Secretaris van de Rekenkamer van Holland, hadden kinders.

Mr. ADRIAAN VANDER GOES, Soone van *Adriaan vander Goes*, en van *Catharina vander Burg*, Heer van Naters, Raad en Burgemeeſter tot Delf, Gecommitteerde Raad van Holland, troude eerſt *Magtelt Doublet*, dochter van *Philips*, Heer van Groenevelt en in Moerkerke, Ontfanger Generaal der Vereenigde Nederlanden; ten tweden *Geertruyt vander Moer*, dochter van *Julius*, Heer van Harinkerſpel, &c. Sy ſtierf den 18. November 1668. hy den 4. December 1669. begraven in de oude Kerk tot Delf, met ſijn 8. Quartieren, als

VANDER GOES.
KEYNOGEN.
SPANGEN.
CARPENTIER.

VANDER BURG.
VANDER HOEF.
VANDER MEER VAN BERENDREGT.
VANDER BURG.

Hy wan by de eerſte Vrouwe,

Mr. *Adriaan vander Goes*, volgt.

Philips vander Goes, Capiteyn.

By de twede Vrouwe,

Catharina vander Goes.

Julius vander Goes, Capiteyn, wiert geſchoten in den Slag by St. Omer, daar hy van ſtierf den 14. Mey 1677. leit begraven tot Delf in de oude Kerk.

Agatha vander Goes.

Elſelina vander Goes, troude *Willem van Outshoorn*, Capiteyn.

Franco vander Goes, ſtierf ongehout den 4. July 1682. begraven in de oude Kerk tot Delf.

Conſtantia vander Goes.

Anthoni vander Goes.

Jacob vander Goes.

Matheus vander Goes.

Geertruyt vander Goes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Mr. ADRIAAN VANDER GOES, Soone van *Andries vander Goes*, en van *Magtild Doubleth*, *Philips* dochter, Heer van Natres, Raad der Stad Delf, troude *Maria Dulcia Spiering*, *Willems* dochter, en van *Cornelia van Borsselen*; en wan *Andries*, *Willem*, en *Philips vander Goes*.

Het Wapen van vander Goes sijn drie Silvere Boks-hoofden, de Horens van Gout, op een Velt van Sabel.

GROENEVELT.

135 AFkomstig van een jonger Soon van Burggraaf *Halewijn* van Leiden, die getrout was met *Iohanna van Arkel*, zynde de eerste van die naam geweest *Arent*, Heere van Groenevelt, gestorven anno 1261. Sie voorts van dit Geslacht hier onder op de letter W. onder den Tijtel van *Wassenaar*.

HAAMSTEDE.

136 WITTE VAN HOLLAND, Ridder, Heer van Haamstede, was een Bastard soone van Graaf *Floris de V.* uyt de dochter van *Ian de VII.* Heer van Heusden; en liet na *Ian van Haamstede*, Knape, vermelt in seker Hantvest van 't jaar 1348. waar by Keiserinne *Margareta*, Gravinne van Holland, haren soon Hertog *Willem* dese Landen overgeeft, en noemt desen *Ian* haren neve; 't voorsz Hantvest luyt als volgt:

MArgriete, by der genaden Godts Keyserinne van Roomen, Gravinne van Henegouwen, van Holland, van Zeelandt, en Vrouwe van Vrieslandt, maken kondt allen luyden, dat wy aengesien hebben, dat onsen Landen, Graefschappen en Heerlijkheden van Hollant, van Zeelant, en van Vrieslant, seer beswaert en verladen zijn mit Oorloge, mit schoude, en mit alrehande saken, Soe dat sy wel behoefden een Lantsheere, die dagelijks by hem waire, diese mit kracht, en mitten swaerde beschermde, en diese te rechte settede en hielde, en oock om sonderlinge liefte, die wy hebben tot *Hertoge Willem van Beyeren*, Palensgrave opten Rijn, onsen lieve Soene, dien wy by raide en by willen ons liefs Heeren des Keyseren (daer Godt die ziele af hebben moet) onsen gerechten erfnaam maken, na onser doot van allen onsen Graafschappen van Henegouwen, van Hollandt, van Zeelandt, ende van onser Heerlikheden van Vrieslandt, mit allen heuren toebehooren, en om ruste en om oirbaer onser gemeenre Landen voorsz, en ook om dat wijne gaerne wel geguet ende gevordert sagen, om dat hy te beteren en te eerlijker huwelijck doen mochte, en dat Lant te bat berechten; Dat wy voor ons en voor onse nakomelingen mit gueder voorsienighede, en by onse gemeene Rade, en mit onsen vryen wille Hertoge *Willem van Beyeren*, Palensgrave op den Rhijn, onsen lieven sone voorsz opgedragen hebben en opdragen, en tot sijnre behoef quytgeschouden hebben, en quytschelden, en hem gegeven hebben, en geven mit desen tegenwoordigen brieve, onse Graefschappen van Hollant, Zeelant, en onse Heerlikheyt van Vrieslant, geheel en al Oost-Vrieslant, mit allen haren toebehooren, hoogen en leegen heerschappye, maenschippen, gerecht, landen, luyden en steden, poorten, dorpen, huysen, borgen, vesten, verval, besterften, boeten, leen en eygen, renten, ersven, pacht, thienden, lanthure, molen en tollen, visscheryen, veeren, bosch, moer, wilt, wildernisse, heernisse, moerdijck, uyter lande, bedijckt en onbedijckt, te lande en te water, besocht en onbesocht, verkregen, en hoe sy gelegen zijn of geheeten, hem en sijne nakomelingen vrylijken te behouden, te bruyken, en besitten, tot ewelijcken dagen, alsoo alst onse voor-vaders wijlen eer Grave (aldaer God de Ziele af hebben moet) en wy te heuden plagen, en hem en ons toebehoerden en toebehoert, en houden en alsoo wijt van onsen lieven Heeren en Keyser (daer Godt de ziele af hebben moet) ontfingen, en als hy 't ons verlijden en verleenden: maer onse Graefschap van Henegouwen mit allen dat daer toebehoert, willen wy behouden, alsoo lange als wy leven: en naer onser doot sal onse Graefschap van Henegouwen voorsz mit allen haren

haren toebehooren komen op onſen lieven Soen Hertoge *Willem* voorſz. En bidden allen den geenen van Hollant, van Zeelant, en van Vrieſlant, Edel en Onedel, Ridderen en Knapen, Schepenen, Poorteren, Dorpen, en gemeenlijcke allen luyden vanden voornoemde Landen, en allen den gene die daer toebehooren, dat ſy Hertoge *Willem*, onſen lieven Sone voorſz, hulden, ſweeren, en Manſchap doen, en huer güet en haer Leen van hem ontfaen, en hem in allen ſaken, ſtercken, gehulpen, gehoerich, vordelijck, en onderdanigh zijn, alſe guede trouwe luyden hoeren gerechten Heeren ſchuldigh zijn te doene. En want wy willen dat Hertoge *Willem* voorſz, ſijne Nakomelingen, van ons en van onſen nakomelingen, alle deſe voornoemde voorwaerden en giften vaſte en geſtade gehouden worden, en blijven tot ewelijke dagen, ſoo hebben wy deſen brief open bezegelt, met onſen grooten Keyſerlijken zegel, dien wy ghemeenlijcken plagen te gebruyken in Hollant, in Zeelant en in Vrieſlant, en geven over alle rechtbrieven en privilegien van geeſtelijcken rechten en van weerlijcken, voor ons en onſe nakomelingen jegen deſe voorſz voorwaerde en giften te deren komen mochten, en alle dingen ſonder argeliſt; En om die meere ſekerheden ſoo, hebben wy geboden, en bidden als Mannen en Steden, de Graeffchappen der Heerlijkheden en den Landen voornoemt, Heeren *Ian van Henegouwen*, Heere van Beaumont, onſen lieven oom, Heer *Jan*, Heere van Arkel, onſen neve, Heer *Willem van Duvenvoorde*, Heer van Oeſterhout, onſen getrouwen Kamerling, Heer *Wolfert van Borſſelen*, Heere vander Veer, onſen neve, Heer *Arent van Yſſelſteyn*, onſen ſwager, Heer *Jan Perſijn*, Heer van Waterland, Heer *Jan van Egmonde*, Heer *Jan van Polanen*, Heer vander Lek, Heer *Dirk van Brederode*, Heer *Gerrit van Heemskerke*, Heer *Jan van de Wateringen*, Heer *Philips van Polanen*, Heer *Claas* en *Florens van Borſſelen*, Heer *Claas Kervik van Reymerswaal*, Heer *Jan*, Heer *Raas*, en Heer *Arent van Kruningen*, Heer *Gerrit vander Maatſtede*, Heer *Herbaren van Ryede*, Heer *Jacob van den Binkhorſt*, Heer *Gerrit van Haamſtede*, Heer *Jan die Moelenaar*, Heer *Aart van Duvenvoorde*, en Heer *Willem van Outshoorn*, Ridderen, en *Dirk van Waſſenaar*, Burggrave van Leyden, *Jan van Haamſtede*, onſe neve, en *Daniel vander Merwede*, Knapen, den Steden van Dordrecht, van Middelburg, van Zierikzee, van Sente Geerdenberge, van Leyden, van Delf, van Haarlem, van Alkmaar, van Amſterdamme, en van Oudewater, dat ſy deſen voorſz opdracht, gift, en voorwaarde mit ons bezegelen willen; en wy *Jan van Henegouwen*, Heere van Beaumont, en wy ander Ridderen en Knapen, en Steden voorſz, om beder willen onſer lieven Vrouwen der Keyſerinnen voorſz. en in kenniſſe der waarheyt hebben wy deſen brief open bezegelt mit onſen zegelen, en alwaar dat ſaake datter een ofte twee, ofte meer aan gebraken, die deſen brief niet bezegelt en hadden, Hertoge *Willem* voorſz, noch ſijne nakomelingen jegen de voorſz giften niet deren, maar ſullen vaſt en geſtade gehouden worden en blyven, gelijke of ſy 't allen bezegelt hadden. Gegeven te Monike in Beyren, op den vijfſten dach vander Maant diemen heet January, in 't jaar ons Heeren duyſent driehondert acht-en-veertig. In oirkonde deſen Brieve bezegelt mit onſen Zegelen. Gegeven te Sente Geerdenberge, op onſer Vrouwen-dach *annuntiate*, in 't jaar voorſchreven.

Gwye van Haamſtede, volgt.

GWYE VAN HAAMSTEDE, *Wittens* ſoone, wiert by Staveren in Vrieſland, met Graaf *Willem de IV.* verſlagen anno 1345. hadde te wyve een dochter van den Heer van Montigny; en wan

FLORIS VAN HAAMSTEDE, Ridder, Heer van Haamſtede, Montigny, en Bergen in Kermerland; bleef in de Schips-ſtrijt op de Maas, tuſſchen de hooggemelte Keiſerinne en haren ſoon, anno 1351. hadde getrout *Catharina van Borſſelen*, en wan

Floris van Haamſtede, volgt.

N. van Haamſtede, troude *Herpert van Yſſelſtein*, Ridder, Heer van den Boſſche in Goyland, ſoone van *Gijsbert van Yſſelſtein*, en van des Heeren dochter van *Heemſtede*; en wan daar by verſcheide kinderen.

Hugo van Haamſtede, Heer van Bergen in Kermerland, Raad van Hertog *Philips van Borgondien*, hadde getrout *Catharina van Cats*, dogter van *Pieter van Cats*, en van *Cornelia van Zuydland*, en wan 1. *Anthony van Haamſtede*, ongehout geſtorven. 2. *Cornelia van Haamſtede*, die

te man hadde *Pieter van Tuyl*, Heer van Seroos-kerke, Rentmeeſter Generaal van Beooſter-ſchelde, en Ambaſſadeur van Hertog *Carel van Bourgondien*, Grave van Holland, by den Koning van Engeland. 3. *Badeloge van Haamſtede*, troude *N. van Borſſelen*.

FLORIS VAN HAAMSTEDE, Soone van *Floris van Haamſtede*, en van *Catharina van Borſſelen*, Ridder, Heer van Haamſtede en Montigny; leefde anno 1390. hadde te wyve een dochter van *Iohan van Cruningen*; en wan

Coſtijn van Haamſtede, wiert op St. Pontiaans dag verſlagen in den Waterſlag voor Brouwershaven anno 1426.

Arent van Haamſtede, volgt.

Raas van Haamſtede, Ridder geſlagen met ſijn broeder *Coſtijn*; hadde getrout *Agnes van den Ooſtende*.

Eliſabeth van Haamſtede, hadde getrout *Ian van Hodenpijl*, Ridder, ſoone van *Dirk van Hodenpijl*, en van *Gerrits* dochter *van Haamſtede*, en wan kinders; hy wiert mede met beyde ſijn voorſz ſwagers verſlagen.

ARENT VAN HAAMSTEDE, Soone van *Floris van Haamſtede*, en van des Heeren dochter van *Cruningen*; Ridder, Heer van Haamſtede en Moermont, hadde getrout *Margareta van Waalwijk*; en wan

Floris van Haamſtede en *van Moermont*, hadde te wyve *Paulina vander Werve*, en liet na I. *Raas van Haamſtede* en *Moermont*, Ridder, hadde getrout *Maria van Boſchuyſen*, dochter van *Ian van Boſchuyſen*, Ridder, en van *N. van Tourneur*, anno 1487. en wan 1. *François van Haamſtede*, getrout met *Maria van Hogelande*, *Lievens* dochter. 2. *Ian van Haamſtede*, getrout aan een dochter van *Marten van de Waarde*. 3. *Floris van Haamſtede*, die te wyve hadde *Theodora van Reneſſe van Wulven*. II. *Ian van Haamſtede*, hadde getrout *Avezoete van Welle van Cats*, dogter van *Lieven van Welle van Cats*, en van *Catharina van Campen*, doch wan geen kinders.

Arent van Haamſtede, volgt.

Meyne van Haamſtede, troude *Ian van Botlant*.

ARENT VAN HAAMSTEDE, Soone van *Arent van Haamſtede*, en van *Margareta van Waalwijk*, hadde te wyve *Cornelia van Cats*, dochter van *Lieven van Cats*, en van *Poppe Heymans* dochter; en wan

WITTE VAN HAAMSTEDE VAN MOERMONT, hadde getrout *Maria van Cruningen*, *Sweers* dochter; en liet na

Marinus van Haamſtede, troude *Maria van Wiſſekerke*, dochter van *Anthonis van Wiſſekerke*, Heer van Couwerve, en wan *Raas van Haamſtede* en *Witte van Haamſtede*.

Witte van Haamſtede, hadde te wyve *Agata van Schengen*, dochter van *Iacob van Schengen*.

Arent van Haamſtede, ſtierf ſonder oir.

Maria van Haamſtede, troude *Jooſt van Giſtelles*.

Johanna van Haamſtede, troude *Iacob de Hubert*, *Cornelis* ſoon, en wan *Lieven de Hubert*, Burgemeeſter van Zierixzee, wiens dochter *Jacomina de Hubert*, getrout met den Raatsheer *Weitſen*, naliet *Jacomina Weitſen*, die te man hadde *Jacob Wittens*, en wan onder andere *Witte Jacobs de Witte*, vader van *Jacob de Witte*, getrout met *Clara van Raaphorſt*, Vrouwe van Haamſtede, en Weduwe van *Jacob van den Einde*.

Noch hebben uyt dit Geſlagte geleeft FRANCOISE VAN HAAMSTEDE, Huysvrouwe van *Ian van Naaltwijk*, ſoone van *Adriaan van Naaltwijk*, en van *Alit van Opmeer*, en hadden kinderen.

DIGNA VAN HAAMSTEDE VAN MOERMONT, getrout met *Willem van Boſchuyſen*, *Willems* ſoone; hy hertroude na haar doot *Catharina van Haamſtede*, *Adolfs* dochter, Weduwe van *Jacob van Borſſelen*.

FRANCOISE VAN HAAMSTEDE, en

BARBARA VAN HAAMSTEDE, *Adolfs* dochters, getrout aan twee broeders, *Guiſlein* en *Gerrit vander Laan*.

Het Wapen van Haamſtede was een Roode Hollandſe Leeuw, geharnaſſeert van Laſuur, met een Radertje op de Borſt.

HAARLEM.

137 HEt Stam-huys van de Heeren van Haarlem is geweeſt het oudſte Huys of Caſteel in Kermerland, omtrent de Beverwijk, daar de Heeren van Haarlem op woonden, en wert dit Geſlagte voor een van de oudſte gehouden, ſoo ſommige willen, uyt Vrieſland oorſpronkelijk, dog ik meine uyt Weſt-vrieſland of Kermerland; want 't gunt van *Heer Lem*, den Stigter van Haarlem uyt Vrieſland verteld wert, is hier voor als louter verdicht verworpen; het rechte Geſlacht-regiſter van deſelve is niet verder in de Hiſtorien bekent, als van het jaar 1124. tot het jaar 1480. gelijk dan vermelt werden.

WERMBOLT VAN HAARLEM.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

WILLEM VAN HAARLEM.

FOLPERT VAN HAARLEM, alle omtrent den jare 1124.

EVERWAGT VAN HAARLEM.

WILLEM VAN HAARLEM.

EVERT VAN HAARLEM, alle vermelt inden jare 1160.

BOUDEWYN VAN HAARLEM, Ridder, inden stryt tegens de West-vriesen by Schagen verslagen anno 1168.

SYMON VAN HAARLEM.

JAN VAN HAARLEM, en

YSBRAND VAN HAARLEM, alle drie gebroeders, en Ridders, vermelt anno 1203.

BARTOLOMEUS VAN HAARLEM, Ridder.

WOUTER VAN HAARLEM.

YSBRAND VAN HAARLEM, alle vermelt inden jare 1230.

NICLAAS VAN HAARLEM, Ridder, te Velsen gestorven anno 1255.

GERRIT VAN HAARLEM, inden slag by Verona vande West-vriesen verslagen anno 1271.

SYMON VAN HAARLEM, Ridder, die omtrent den jare 1650. sijn huysing binnen de Stadt Haarlem overgaf aande Monnikken, die men Carmeliten noemt, welcke hun Clooster al-daar begrepen; hy stierf anno 1280.

DIRK VAN HAARLEM, *Simons* Sone, Castelein van Muyden, anno 1279. en 1296.

WILLEM VAN HAARLEM, *Simons* broeder, Schiltknape, vermelt anno 1291. Hy hadde een dogter *Beatrix van Haarlem*, welcke troude aan *Gerrit van Heemskerck*, Ridder, *Arents* Sone, daar hy een Sone by wan, met namen *Hendrick van Heemskerck*, als blyckt uyt brieven de anno 1326.

DIRK VAN HAARLEM, Drost van Muyden anno 1304. wierd by Duyvelant in Zeelant, inden stryd tegen de Vlamingen verslagen.

SIMON VAN HAARLEM, Knape, hielt anno 1329. van den Grave van Hollandt te leen het huys te Blote by Ryswyk.

JAN VAN HAARLEM, Knape, verkreegh anno 1284. van Graaf *Florens* het stuck lants genaamd Berkenrode, waar van het Geslagte van Berkenrode afkomstig is.

HUGO VAN HAARLEM, Abt van Egmont, vermelt anno 1341.

JAN VAN HAARLEM, Ridder.

HENDRIK VAN HAARLEM, Schiltknape, en

PIETER VAN HAARLEM, hadde te man *Dirck van Assendelft*, Sone van *Barthout van Assendelft*, en van *Margareta van Polanen*, daar door de heerlijke besittingen van dit huys gekomen sijn aan die van Assendelft, die ook haar Wapen met dat van Haarlam gequartileert hebben.

N. VAN HAARLEM, troude *Gerrit van Assendelft*, Ridder, vermelt anno 1400. Soone van *Didrik van Assendelft* voorsz, en van *Mabelia van Haarlem*.

Het Wapen van dit Geslagte is een Silvere Kruys op een Velt van Keel, beset in yder Hoek met vier Meerlen van Silver.

HAASTREGT.

138 ALBERT VAN HAASTREGT, Ridder, uyt den huyse der Heeren van Arkel, wert vermelt op 't jaar 1287. als borge voor *Herman van Woerden*, ook borge voor den Grave van Holland, in 't jaar 1293. en heeft den selven Heer van Haastregt in 't jaar 1295. sijne opene brieven laten uytgaan; en wort nogh van hem vermelt in andere brieven by *Floris*, Grave van Holland uytgegeven, waar inne ook gementioneerd werd van het Casteel van Haastregt, 't geen *Otto*, Heer van Arkel te leen hield van de Proosdye St. Salvadoors Munster tot Utregt anno 1291.

HERBAREN VAN HAASTREGT, en WILLEM VAN HAASTREGT, Ridderen, werden vermelt anno 1291.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

PAULS VAN HAASTREGT, Ridder, Heer van Loon op 't Sant, by Geertruydenberg, wert vermelt anno 1381. en 1395. gelijk mede *Rudolf van Haaſtregt* anno 1407. en 1412. *Pauls van Haaſtregt* voorſz hadde te wyve de dochter en erfgenaam van *Willem*, Heer van Drymmelen, Ridder in Zuyt-holland, uyt den Huyſe van Stryen; en wan

Willem van Haaſtregt, volgt.

Ian van Haaſtregt, vermelt op 't ſluyten van 't Huwelijk, tuſſchen *Frederik van Zeventer*, ſoone van *Frederik van Zeventer*, Ridder, en van *Eliſabeth Sloyers*, *Jacobs* dochter t'Utregt, met *Willemina van Vliet*, dochter van *Jan van Vliet*, en van *Beatrix*, Baſtart dochter van *Willem van Beyeren*; over welk Huwelijk noch verders ſtonden *Gerrit van Vliet*, *Gerrit van Liſſe*, *Sophia van Zevender*, ſijn moeye, en *Ian Keyl*, anno 1441.

Willemina van Haaſtregt, hadde anno 1435. te man *Hugo van Ruyven*, ſoone van *Claas van Ruyven*, Schiltknaap, en van *N. van Rijk.*

WILLEM VAN HAASTREGT, Soone van *Pauls van Haaſtregt*, en van des Heeren dochter van *Drymmelen*, wert vermelt anno 1446. en liet na

PAUWELS VAN HAASTREGT, Heer van Tilburg, Loon, Druynen en Goorle, hadde te wyve *Catharina van Naaldwijk*, dochter van *Albert van Naaltwijk*, en van *N. van Vleuten*, uyt het Stigt van Utregt; en wan

Dirk van Haaſtregt, Heer van Tilburg en Goorle, hadde getrout *Wyve Heerman van Oeſtgeeſt*, dochter van *Jan Heerman*, en van *N. van Sonnevelt*, en wan daar by eene dogter, *Margareta van Haaſtregt*, Vrouwe van Tilburg, Goorle, die te man hadde *Robbert van Malſen*, en liet na *Arent van Malſen*, welke de jongſte was, en in Italien ſtierf ſonder kinderen, nalatende een Baſtart ſoone *Arent van Malſen*, Caſtelein op 't Slot te Vredenburg t'Utrecht, alwaar hy ſtierf anno 1605. d'Oudſte was *Adriaan van Malſen*, Heere van Tilburg, die te wyve hadde *Ioſtjna van Blaaſvelt*, dogter van *Guido van Blaaſvelt*, en van *Jenne Ruygrox vander Werve*, by dewelke hy behalven *Otto van Malſen*, Domheer t'Utrecht, noch een ſoone naliet, genaamt *Carel van Malſen*, Heer van Tilburg, overleden anno 1587. hy hadde getrout *Agnes van Wijk*, Vrouwe van Honſenoort by Heuſden, en wan *Robbert van Malſen*, Domheer t'Utrecht; *Anna van Malſen*, troude *Dirk van Haaſtregt*, Heer van Druynen, *Goeyerts* ſoone, hare neve; en *Hubert van Malſen*, Heer van Tilburg, die anno 1582. in den Hage troude *Ottelina van Hargen*, dochter en erfgenaam van *Splinter van Hargen*, Ridder, Heer van Ooſterwijk, en van *Magtild van Wijngaarden*, *Floris* dochter; hy ſtierf anno 1614. ſy anno 1615. nalatende, 1. *N. van Malſen*, Heer van Tilburg. 2. *Splinter van Malſen*, Jongman in den Hage geſtorven. 3. *Adriaan van Malſen*, Jongman in Spangien geſturven. 4. *Carel van Malſen*, Jongman te Middelburg geſturven. 5. *Anna van Malſen*, Ambachts-vrouwe van Peurſſen by Dordrecht, hadde te man *Ian d'Aubremont* van Doornik, Ridder. 6. *Maria van Malſen*, hadde te man *Anthony Schets*, Ridder, Heer van Grobbendonk, en anno 1629. Gouverneur van 's Hertogenboſch, voor den Koning van Spangien. 7. *Charlotte van Malſen*. 8. *Magdalena van Malſen*. 9. *Johanna van Malſen*.

Willem van Haaſtregt, volgt.

Maria van Haaſtregt, Vrouwe van Loon, had anno 1550. te man *Robbert van Grevenbroek*, en wan *Dirk van Grevenbroek*, Heer van Loon, welke naliet *Floris van Grevenbroek*, Heer van Loon, die by ſijn Huysvrouwe, *Cornelia vander Horſt*, na liet *Ioſijna van Grevenbroek*, Vrouwe van Loon, en van Bokhoven by Heuſden; als getrout hebbende *Engelbert*, Heer van Immerſeel, by dewelke ſy wan *Dirk van Immerſeel*, getrout met *Maria van Reneſſe*; en *Philiberta van Immerſeel*, getrout met Walraven, Heer van Haaften; hy ſtierf anno 1609. ſy anno 1613. ſonder kinders.

Adriana van Haaſtregt, hadde te man *Jan* Baſtart ſoone van *Engelbregt*, Grave van Naſſau, Heer van Breda, en wan, *Maria van Naſſau*, die te man hadde *Hieronimus vander Noot*, Cancelier van Braband; *Cuymburg van Naſſau*, troude *Engelbert van Dilbeek*, Heer van Attenhoven, en *Pauwels van Naſſau*, die te wyve hadde *Catharina van Haaften*, by dewelke hy wan drie dochters, als I. *Adriana van Naſſau*, troude *Diderik van Aſſendelf*, Heer van Beſoyen, Cralingen, Honingen, en Heinenoort, ſoone van *Claas van Aſſendelf*, en van *Alijt van Kijfhoek*. II. *Anna van Naſſau*, hadde te man *Robbert van Schoonhoven*, Heer van Wanrode, Droſſert van Dieſt; ſy woonde leſt te Dordrecht by haar dochter, alwaar ſy ſtierf anno 1592. out 80. jaren, nalatende 1. *Philips van Schoonhoven*, Heer van Wanroy, getrout met *Anna vander Werve*, dochter van *Willem vander Werve*, Heer van Schilde, Immerſeel en Vremdijk, Markgrave van Antwerpen, en van *Margareta Schiff*. 2. *Anna van Schoonhoven*, troude *Vincent van Lokhorſt*, Heer van Heemſtede, de leſte mans oir van dat Geſlachte, nagelaten hebbende alleenlijk vier dochters. 3. *Maria van Schoonhoven*, hadde te man *Chriſtoffel van Leefdaal* t'Utrecht, en hadden kinders; ſy ſtierf in den Hage anno 1617. 4. *Catharina van Schoonhoven*, troude *Cornelis Suys*, Preſident van Holland; ſy ſtierf anno 1572. 5. *Adriana van Schoonhoven*, die te man hadde *Pieter*, Ambachts-heer van Heer-jans-dam te Dordrecht, alwaar ſy ſtierf anno 1613. oud 66. jaren; hy ſtierf anno 1589. nalatende twee dochters, als *Johanna*, Ambachts-vrouw van Heer-jans-dam, getrout met *Joachim*, Heer van Hardenbroek, en *Anna van Heer-jansdam*, die te man hadde *Philibert van Serooskerke*, Balliu van ter Toolen. III. *Catharina van Naſſau*, hadde getrout *Wouter vander Meer*, Heer van Savender; (die vermelt wert naderhand tot Dordregt Franciſcaner Monnik geſtorven te ſijn) en wan *Philips vander Meer*, Ridder, Heer van Savender en Steenbeek, een van de verbonde Edelen te Bruſſel anno 1566. die eerſt troude *Maria*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

ria vander Noot, daar na *Gijsberta van Schagen*, dochter van *Willem*, Heer van Schagen, en van *Elisabeth van Bronkhorst*, *Joosten* dochter, sy was Weduwe van *Nicolaas van Bronkhorst*, Heer van de Stad.

WILLEM VAN HAASTREGT, Heer van Druynen, Sone van *Pauwels van Haastregt*, en van *Catharina van Naaltwyck*, hadde te wyve, *Margareta van Daveren*, en wan

GOEYERT VAN HAASTREGT, Heer van Druynen en Gausoyen troude anno 1552. *Josina van Malsen*, dogter van *Otto van Malsen*, en van *Margareta Splinters*, inden Hage, wiens Suster *Maria van Malsen*, anno 1555. te man hadde *Diderik Sonnoy*, Gouverneur van Noortholland, anno sy stierf t'Enckhuysen anno 1584. en hy in Vrieslant 1597. *Goeyert van Haastregt*, voorsz liet na

Paulus van Haastregt, stierf jongman anno 1581.

Diderick van Haastregt; volgt.

Otto van Haastregt, stierf jongman in Italien.

Willem van Haastregt, Capiteyn wierd anno 1597 voor Mastrigt in sijn Hooft geschoten.

DIDERIK VAN HAASTREGT, Heer van Druynen, Soone van *Goeyert van Haastregt*, en van *Josijne van Malsen*, hadde te wyve *Anna van Malsen*, dogter van *Karel van Malsen*, Heer van Tilburgh, en van *Agnes van Wyck*, en wan by deselve

Carel van Haastregt,

Govert van Haastregt.

Willem van Haastregt.

Adriaan van Haastregt.

Josijne van Haastregt, hadde te man *N. van Bernuy*, Drossard van Breda; sy stierven beide anno 1613.

N. van Haastregt, die te man hadde *Arent van Raveschot*, Sone van *Jan van Raveschot*, en van *N. van Gent*, Ambagts-vrouwe van Capelle en Waspyk in Zuyt-hollant.

Het Wapen van Haastregt is als dat van Arkel, gebroken met drie swarte Pylysers in 't regter Canton.

HEEMSKERK.

139 Van dit geslagte en uyt dese Stamme werden onder andere vermelt,

HENDRIK VAN HEEMSKERK, heeft geleeft in 't jaar 1220. en wert als getuyge vermelt inde volgende brief.

IN nomine Domini, ego Arnoldus, Dei permissione Egmundæ Abbas, notum facio omnibus, tam præsentibus quam futuris, præsens Scriptum intuentibus, quod necessitate Ecclesiæ meæ urgente de voluntate Domini Florentii Comitis Hollandiæ & de Consilio totius Conventus, & Wilhelmi de Egmonda, Advocati nostri, & Hominum Ecclesiæ Ministerialis Ecclesiæ nostræ, à Runilo in Galenvoerde decurrente usque ad Parochiam de Casthein commanentes, & eorum filios & filias, eorumque successores, ab eo jure quod vulgo Cuermede dicitur, quo Nobis & Ecclesiæ nostræ hactenus astricti tenebantur, quadam pecuniæ summa mediante liberos & immunes dimisimus; Verum ne ab Ecclesia nostra alienati esse videantur salvo per omnia nostro & eorum jure servicia, quæ hactenus Ecclesiæ nostræ impendire consueverant, nobis nostrisque successoribus reservavimus; præsertim si aliquis istorum cum Ministerialis Ecclesiæ nostræ, qui memoratum jus scilicet Cuermede, solvere tenetur matrimonium contraxaerit, decrevimus ut eorum filii conditione matris teneantur astricti; Volentes itaque utilitati tam Ecclesiæ quam ministerialis providere ne progressu temporis ipsis & eorum posteris error aliquis oriatur nomina singulorum in alio scripto, quod Ecclesia penes te reservabit, conscribi fecimus; ut autem ista rata & inconvulsa permaneant, sigilli mei & Domini Florentii Comitis Hollandiæ & Conventus, & Wilhelmi de Egmonda Advocati nostri appensione & testium subscriptione paginam præsentem dignum duximus communire; si quis autem huic facto rationabili ausu temerario contraire presumpsit, anathema sit; Testes Machtildis, Comitissa Hollandiæ, Wilhelmus Frater Comitis, Theodorus Decanus Kenemariæ, Henricus de Heemskerk, Mauritius de Limmen, Gerardus de Egmont, Lubbertus de Heilegelo, Bartholomeus de Berge, Sacerdotes; Wilhelmus de Teilingen, & Theodorus Frater ejus Isbrandus de Haarlem, Nicolaus Persijn, Walterus de Haarlem, Theodorus de Wassenaar, Jacobus de Heilegelo, Gelekinus de Rijswijk, Bartholomeus de Haarlem, Bartholdus de Akersloot, Isbrandus de Rijningen, Dodo Heilegelo, Gerbrandus de Alkmaar & Frater ejus Theodorus, Adelboldus de Hage, Theodorus de Laan, Gerardus & Winboldus de Ryningen, Homines Ecclesiæ, Theodorus de Velsen, Menso & Johannes servi Abbatis, & alii qui plures. Actum Dominicæ Incarnationis anno Domini 1230. apud Haarlem 19. Februarii.

N. VAN HEEMSKERK, die te man hadde *Barthout van Assendelft*, Ridder, welke stierf te Haarlem, anno 1265.

N. VAN HEEMSKERK, die te man hadde *Hendrik van Cronenburg*, Sone van *Willem van Cronenburg*, Bastart Sone van Graaf *Willem van Holland*, *Johans* dogter *van Polanen* en *vander Lekke*,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

ke; hy was Marschalk van 't Nederstigt van Utregt, wierd Ridder geslagen van Vrouw *Jacoba*, in den stryd by Alphen, anno 1426. was mede met Hertog *Albregt* op de Vriesen anno 1396. en wan kinderen.

WERMBOUT VAN HEEMSKERK, hadde te wyve *N. van Zijl*, by Leyden, en wan *Hadewy van Heemskerk*, wiens man was *Hugo Spruyt van Kriekenbeek*, en hadden kinders, anno 1450.

N. VAN HEEMSKERK, die te man hadde *Steven van Zuylen van Nyvelt*, anno 1390. en wan kinders.

N. VAN HEEMSKERK, die te man hadde *Jacob van Bakenesse*, te Haarlem, welke stierf anno 1455. en wan kinders.

GERRIT VAN HEEMSKERK, Ridder, woonde tot Hoorn, en aldaar begraven anno 1398.

PHILIPS VAN HEEMSKERK, hadde te wyve *Catharina van Accoy*, by dewelke hy twee dogters wan, namentlijk *Dirxken van Heemskerk*, die te man hadde *Frederik Uyttenham, Frederix* Sone, anno 1434. en wan kinders; en *Ottelijna van Heemskerk*, getrout met *Sweder van Culenburg*, op 't huys te Maurik inde Betuwe.

GERRIT VAN HEEMSKERK, Ridder, en Balliu van Kermerlant, wierd van Coning *Willem van Romen*, Grave van Hollant, gestelt op 't huys te Heemskerk, om den overloop der West-vriesen te wederstaan, omtrent den jare 1246. hy liet na

ARENT VAN HEEMSKERK, Ridder, vermelt anno 1250. stierf anno 1290. en liet na

Gerrit van Heemskerk, volgt.

Willem van Heemskerk, die een Sone wan, mede *Willem* genoemt, welke jongman stierf, anno 1335.

GERRIT VAN HEEMSKERK, Ridder, *Arents* Sone, wert vermelt inde volgende brief vanden jare 1317. luydende aldus:

WY *Gerrit van Heemskerk*, Ridder, *Wouter van Egmont*, *Florens van Aderhen*, en *Wouter de Vriese*, maken kont en kennelijk allen luyden, dat *Machtelt Dirks* dochter van *Rolland*, quam met haren rechten mombair *Symon van Teylingen*, voor den Abt *Barthout van Egmont*, en hem opgaaf den Rotthiende, en allen recht datse daar aanne hadden, en quytschout alle die brieven, die sy en haar ouders tot deser tijd toe daar af gehad hebben, en dat desen voorsz Abt *Barthout* haar vorder verleent heeft desen voorsz Thiende, in sulker manieren als hare brief hout, die dese Abt *Barthout* voornoemt haar daar op nu gegeven heeft. In oirconde deser letteren bezegelt mit onsen zegelen, in 't jaar ons Heeren duysent driehondert en seventhien, 's anderdaags naar Pinxterdag.

Stierf anno 1332. hadde getrout *Beatrix van Haarlem*, *Willems* dogter; en wan

Gerrit vam Heemskerk, volgt.

Henrik van Heemskerk; hy liet mede een soon na, die een dochter wan, *Beatrix van Heemskerk*, anno 1397. als blijkt uyt de twee brieven van den jare 1326. en 1327. luydende aldus:

ICk *Johanne van Persijn*, make kont en kennelik allen luyden; dat ik om beden wille *Hendrik Gerrits van Heemskerk*, Ridder; gegeven hebbe, en geve *Hendrik van Heemstede*, sijnen soone, gewonnen by *Beatrix Willems* dochter *van Haarlem*, sijnre gesellinne, allen den Thienden en Smaalthienden van Petten, van Groede, en in den Hem, alsoo groot alsen Heeren *Gerrit* voorseyt daar heeft, en den Vlas-thienden van Velsen, welk goet Heeren *Gerrit* voorsz gemaakt heeft ten lijftogte van *Beatrix* voorsz, na haarder doot te komen op *Hendrik* voorsz, haar beyder soone; en waar 't dat *Hendrik* storve sonder wettige boorte, op sijnen oudsten broeder ofte suster van Heeren *Gerrits* lijve komende, en van *Berthen* voorsz, en alsoo voort van soone te soone, en van dochter te dochter, in allen manieren als 't Heeren *Gerrit* voorsz van mijn hout. In oirconde deser dingen soo heb ik *Johanne van Persijn*, en *Gerrit van Heemskerk*, Ridder voorsz, desen brief bezegelt mit onsen zegel. Gegeven in 't jaar ons Heeren duysent driehondert en ses-en-twintig, op Sinte Martijns avont in den Winter.

A *Albrecht*, &c. doen kont dat voor ons gekemen is Jonkvrouw *Beatrix*, jonge *Hendriks* dochter *van Heemskerk*,

kerk, en heeft mit haren vryen wille by handen *Pieters van Saandenhooren*, gekooren Voogts, ons opgedragen, en quytgeschouden tot behoeft *Gerrits Uyttenhage*, die tweedeel van den Vlas-tiende tot Velsen, die *Johanne Persijn*, jonge *Hendrikx van Heemskerk* voorsz, horen vader voortijts gaft van hem te leene te houden, en haar van den selven haren vader aangekomen ende bestoryen was, daar af die manschap aan ons gekomen is van *Johanne Persijn* voorsz, mitter Heerlijkheyt van Waterland, welke Vlasthiende wy weder verleyt hebben, en verlyen &c. *Gerrit Uyttenhage* voorsz, te leene te houden van ons, en onse nakomelingen &c. altoos die jonger man voor dat older wyve te gaan; Hier waren over onse getrouwe Raden ende Mannen, die Heer vander Maarwede, en van Steyn, de Heer van Oesterwijk. In oirconde, gegeven in den Hage op den 24. Augusty, in 't jaar ons Heeren duysent driehondert seven-en-twintig.

GERRIT VAN HEEMSKERK, Ridder, *Gerrits* soone, was anno 1351. in den Strijd met Hertog *Willem van Beyeren*, tegen Keiserinne *Margareta* sijn moeder; hy dede mede anno 1361. de Abdye van Egmont groten overlast, met *Wouter van Egmont*, en stierf anno 1365. nalatende

WOUTER VAN HEEMSKERK, Ridder, rebelleerde jegens Hertog *Albrecht van Beyeren*, onthoudende op sijn Slot die gene, die *Reinout van Brederode*, Balliu van Kermerlant te Castricum gepoogt hadde doot te slaan, dies den Hertog het Slot van Heemskerk dede beleggen, onder 't beleit van *Dirk van Polanen*, en lag daar voor elf weken, doen het op genade wiert opgegeven, en *Wouter* voorsz gevangen wiert geset, maar wiert daar na met den Hertog versoent, kreeg sijn goed weder, en stierf anno 1380. sonder kinders, dies Heemskerk aan de Graaflijkheid kwam, maar alsoo daar noch waren van sijn Geslacht en Wapenen, hebben die dese goederen wedergekregen, als

GERRIT BOEL VAN HEEMSKERK, Ridder, overleden anno 1403. was anno 1399. met Hertog *Albregt* op de Vriesen, alwaar hy met *Floris van Alkemade* twist hadde, en gequetst wiert; hadde te wyve *Margareta van Cralingen*, dochter van *Willem van Cralingen*, en van *Christina van Zuytwijk*, Vrouwe van Rodenrijs; nalatende behalven een soone jong gesturven, noch een dochter genaamt *Clementia van Heemskerk*, getrout aan *Gijsbert van Vyanen*, Heer van Noordeloos, soone van *Jan van Vyanen*, Ridder, en van *Sophia van Herlaar*, Vrouwe van Noordeloos; en wan daar by een erfdochter *Maria van Vyanen*, erfdochter van Noordeloos en Heemskerk, die te man hadde *Arent van Stryen*, Heer van Sevenbergen, soone van *Gerrit van Stryen*, en van *Johanna van Roetselaar*, waar door het voorsz huys genoemt is geworden het Huys van *Sevenbergen*; 't welk anno 1610. door den Grave van Arenberge, Heer van Sevenbergen, verkoft is aan *Daniel van Hertaing*, Heer van Marquette in Henegouwen, en by Octroy van de Staten van Holland het huys te *Marquette* genoemt.

Het Wapen van Heemskerk is een Silvere klimmende Leeuw, met een Rode Tong in een Velt van Lasuur; en sijn uyt desen huysen door een jonger soon mede gesproten die van Schoten, voerende gelijke Wapenen, die sy quarteleren met het Wapen van 't Oude Geslagt van Zanen, 't welk is een Root Kruys op een Silver Velt, waar van men pleeg te seggen,

HEEMSKERK EN ZANEN,
MAKEN SCHOTEN TE SAMEN.

HEEMSKERK VAN BEKESTEYN.

140 GEsproten uyt een jonger soon van den bovenstaande rechten Huyse en Geslachte van Heemskerk, en van den selven Bloede van Heer *Wouter van Heemskerk*, Ridder, boven vermelt, als blijkt uyt de Huwelijkse Voorwaarden en Leenbrieven van dato den .... 1380. consecutivelijk tot nu toe daar van zynde, en onder den laatsten van dese Familie berustende. Sie van dit Geslachte boven op de letter B. onder den Tijtel *Bekestein*.

HEEMSTEDE.

141 **A**RENT VAN HEEMSTEDE, Ridder, wert vermelt anno 1330.

REINIER VAN HEEMSTEDE, vermelt anno 1320. hadde een dochter *Magtild van Heemſtede*, die te man hadde *Willem Cuſer*, Baſtart van Henegouwen en Holland, en Balliu van Kermerland, anno 1332. en wan daar by *Coenraat Cuſer van Ooſterwijk*, (daar na *Foreeſt* genoemt) Ridder en Houtveſter van Holland, anno 1397. en Caſtelein op Teilingen anno 1400. en was anno 1349. in den Strijd by Schoonhoven van de Stigtſe gevangen. Hy wierd ſeer out, en wan by ſijn Huysvrouwe *Clementia* een ſoon en eene dochter, namentlijk *Willem Cuſer van Ooſterwijk*, Hofmeeſter van Hertog *Albregt van Beyeren*, die anno 1392. op St. Mauricy nagt in den Hage door 't bedrijf van ſommige Hooffe Heeren, met *Alijd van Poelgeeſt*, die hy beſchermen wilde, op het Buytenhof by de gevangen Poort dootgeſlagen wierde, ſonder kinderen, latende tot erfgenaam ſijn ſuſter *Ida Cuſer van Ooſterwijk*, die te man hadde *Jan van Foreeſt*, Ridder, Heer van Foreeſt, Middelburg, *Herperts* ſoone.

GERRIT VAN HEEMSTEDE, vermelt onder de Ridders van de Gulde Spoor, in de geſchriften, daar in Vrouw *Margareta* haren ſoon *Willem* Holland en Zeeland overgaf; vermelt anno 1355. en 1367. hadde te wyve *Maria van Polanen*, dochter van *Ian*, Heer van Polanen, en van *Catharina*, Heer *Dirx* dochter *van Brederode*; ſy was Weduwe van *Hendrik van Montfoorde*; ſtierf anno 1375. nalatende

Iohan van Heemſtede, volgt.

N. van Heemſtede, troude *Gijsbert van Yſſelſtein*, Heer van den Boſch, ſoone van *Herbaren van Yſſelſteyn*, en van des Heeren dochter van *Heukelom*, en wan kinders.

N. van Heemſtede, troude *Dirk van Hodenpijl*, Ridder, en wan mede kinders.

N. van Heemſtede, die getrout hadde een dogter van *Brederode*, en daar by eene dochter wan, genaamt *Maria van Heemſtede*, getrout aan *Ian van Treſlong*, Baſtart van den Grave van Blois, wiens moeder was *Sophia van Daallem*, uyt den huyſe van Arkel; ſy lieten t'ſamen verſcheide kinderen na.

JAN VAN HEEMSTEDE, Ridder, ſoone van *Gerrit van Heemſtede*, en van *Maria van Polanen*, was Heer van Heemſtede en Benthuyſen, en wert vermelt Raad van Hertog *Willem van Beyeren*, met *Gijsbert van Diepenbroek*, en *Ian Heerman*, anno 1409. was van de Houkſe partye anno 1420. hadde eerſt getrout *Hadewy van Borſſelen*, Heer *Dirx* dochter vander Veere; ſijn twede Vrouw was uyt het Land van Cleef; hy wan by d'eerſte,

Ian van Heemſtede, wert vermelt Ridder te Dordrecht anno 1408. en genoemt *den jongen Heer Ian van Heemſtede*, ſtierf ſonder kinders voor ſijn vader.

Gerrit van Heemſtede, volgt.

Van het twede bedde,

Ian van Heemſtede, was anno 1464. Balliuw van Kermerland, en hadde te wyve *Adriana van den Woude*, dochter van *Ian van den Woude en Warmont*, en van *Agnes*, Heer *Ians* dochter *van Cruningen* in Zeeland; hy was mede in den Oorlog op de Gentenaars anno 1454.

GERRIT VAN HEEMSTEDE, Soone van *Ian van Heemſtede*, en van *Hadewy van Borſſelen*, Heer van Heemſtede en Benthuyſen, vermelt anno 1438. hadde te wyve *Dirkje Louf van Kettersvliets* dochter; Omtrent deſe tijd leefde mede *Maria van Heemſtede*, getrout met *Hendrik*, Heer van Liefvelt, *Gerrits* ſoone; *Gerrit van Heemſtede* voorſz wan

JAN VAN HEEMSTEDE EN BENTHUYSEN, Ridder, hadde te wyve *Beatrix van Alkemade*, geſeit *van den Woude*, dochter van *Floris van Alkemade van den Woude*, en van *N. van Molencamp*, en hadde daar by een erfdochter, genaamt *Hadewy van Heemſtede*, Vrouwe van Benthuyſen, die te man hadde *Roelant le Fevre*, Ridder, Heer van Teemſt by Antwerpen, en Lieſvelt in Holland, alwaar hy mede beſat de goederen van Aarlanderveen en Zijlhof by Leiden; was Threſorier van Vlaanderen anno 1492. doe hy van de Duytſe gemuytineerde Soldaten uyt Brugge gevangen gebragt wierde; ſijne kinderen hebben den naam van Heemſtede aangenomen, en waren deſelve

Iohan le Fevre, geſeit *Heemſtede*, volgt.

François van Heemſtede, ſoo als hy genoemt wierd anno 1518. was Ridder, Heer van Teempſt, Arlanderveen en Outshoorn, Colonel over een Regiment Duytſe Knegten; hy wiert Heer van Lieſvelt by vermangeling, en ſtierf ſonder kinders anno 1450.

Engelbregt van Heemſtede, Prooſt tot Maaſtrigt.

Philippa van Heemſtede, ſtierf ſonder oir, hadde getrout *Ian van Swieten*, Heer van Opmeer, ſoone van *Adriaan van Swieten*, Ridder, en van *Ottelijne van Egmont*, *Willems* dochter.

Florentijna van Heemſtede, troude *Charles van Barnemicourt*, Heer van Latilloy in Artois, leefden te ſamen anno 1542. ſy kocht van haar neve *Roelant van Heemſtede*, *Ians* ſoone, de goederen van Aarlanderveen, Vryhouf, en Outshoorn, en moeſt hem namaals noch onderhouden; ſy ſtierf omtrent den jare 1564. nalatende I. *Robbert van Barnemicourt*, Heer van Ottelant by Gorcum, die anno 1556. Jongman ſtierf. II. *Anna van Ber-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Bernemicourt, troude Don *Ferdinand de la Cerda*, soone van den *Hertog van Medina Celi* in Spangien, en wan kinders. III. *Philips van Bernemicourt*, Heer van Latilloy, troudé *Louise de Cantilleve*, erfdochter van *Douvryn*, en wan 1. *Robbert van Bernemicourt*, Heer van Ottelant, welke troude *Agnes Schets*, dochter van *Gasper Schets*, Baron van Wesemaal, en Thesorier Generaal van de Nederlanden. 2. *Ian van Bernemicourt*, Heer van la Tilloy.

JOHAN VAN HEEMSTEDE, Soone van *Roelant le Fevre*, en van *Hadewy van Heemstede*, Baanderheer van Liesvelt, Heemstede, en Zijlhof, Ridder, hadde te wyve *Hadewy*, dochter van *Claas Corf van Boshuysen* te Alkmaar, hy stierf anno 1522 nalatende

Roeland van Heemstede, volgt.

Iosijne van Heemstede, stierf sonder kinders, hadde te man *Ioseph Baanst* uyt Vlaanderen, Heer van Melissant in Holland.

Cornelia van Heemstede, hadde te man *Floris van Griboual*, Heer van Berquyn in Vlaanderen, en Raat te Mechelen, sy stierf anno 1542. oud 22. jaren, te Gent, en liet na *Adolf van Griboual*, Heer van Berquyn, die te wyve nam *Iosijna Sasbout*, dochter van den President *Arent van Sasbout*, Heer van Spalant, geboren van Delf, by dewelke hy wan 1. *Anthonis van Griboual*, Heer van Plessis en Berquyn. 2. *Beatrix van Griboual*, troude den Heer van *Chevry*, Provoost tot Bergen in Henegouwen. 2. *Catharina van Griboual*, troude anno 1613. den Heer van *Iumelles*. 4. *Louise van Griboual*. 5. *Florentine van Griboual*. 6. *Adriana van Griboual*. 7. *Iuliana van Griboual*.

ROELANT VAN HEEMSTEDE, Soone van *Ian van Heemstede*, en van *Hadewy Corf van Boschuysen*, was Heer van Liesvelt en Zijlhof, troude anno 1541. *Iohanna Schoofs*, dochter van *Philips Schoofs*, Ridder te Mechelen, maar sy moest van hem scheiden vermits de groote schulden die hy gemaakt hadde; hy vermengelde Liesvelt aan sijn oom *François van Heemstede*, voor de goederen van Aarlanderveen, Outshoorn, Vryehouf, dewelke hy daar na weder verkoft aan sijn moeye van la Tilloy, behalven Zijlhof, 't welk kogt *Iacob van Duvenvoorde*, Heer van Opdam; dan wiert genaast by Mr. *Willem Pijnssen*, daar na anno 1552. vermits de grote schulden van desen *Roeland*, soo wiert by decreet en executie van den Hove van Holland, de Heerlikheid van Heemstede verkoft, en was koper *Vincent van Lokhorst*, Ridder, voor 18000. guldens, soo dat *Roeland* voorsz in armoede moest leven, en onderhouden wiert van sijn moeye de Vrouwe van la Tilloy, na wiens doot anno 1564. de Baanderye van Liesvelt verkoft wierde aan Hertog *Erik van Brunswijk*, zynde *Roeland van Heemstede* daar op gestorven, anno 1560. na wiens doot sijn Weduwe troude aan *Pauls van Mechelen*, Edelman uyt Brabant.

Het Wapen van Heemstede is een Velt van Gout, beladen met een Canton en seven Meerlen, sonder Snebben en Poten, beide van Keel. Dat van le Fevre was het Schilt van Gout, beladen met twee Swarte Arenden, met een Silver Swaart tusschen beiden, 't welk naderhand gequartileert is met Heemstede, en 't Wapen van Liesvelt in 't midden daar op.

HEENVLIET.

142 HUGO, jonger broeder van *Hendrik van Voorn*, Burggrave van Zeeland, wiert Heer van Heenvliet, en leefde anno 1253. en 1272. hadde te wyve *Iustina van Haze*, *Reyers* dochter; en wan

N. van Heenvliet, vermelt anno 1330. liet na een soone, *Hugo van Heenvliet*, Ridder, welke was in 't beleg voor Gornichem; en quam anno 1408. te Dordregt; hy troude anno 1367. *Elisabeth van Polanen*, dochter van *Philips van Polanen* en *vander Lekke*, Ridder; hy stierf anno 1404. nalatende I. *Adriaan van Heenvliet*, Ridder, was mede in den Oorlog op de Vriesen anno 1396. en stierf voor sijn vader anno 1402. sonder kinders; hadde anno 1399. getrout *Hadewy van Borsselen*, dochter van *Claas van Borsselen*, Heer van Brigdam. II. *Ian*, Heer van Heenvliet, en van Capelle, troude anno 1392. *Heilwig van Borsselen*, *Rasen* dochter, hy stierf anno 1427. nalatende 1. *Vrank van Heenvliet*, die anno 1420. Jongman stierf voor sijn vader. 2. *Elisabeth van Heenvliet*, Nonne te Diepenveen, anno 1427. III. *Elisabeth van Heenvliet*, hadde te man *Adriaan*, Heer van Cruningen in Zeelant, aan welken sy de Heerlijkheid van Heenvliet ten huwelijk bragt. IV. *Catharina van Heenvliet*, had anno 1405. te man *Hendrik van Naaltwijk*, Marschalk van Holland, soone van *Willem van Naaltwijk*, Ridder, en van *Sophia*, *Dirx* dochter *van Teilingen*; sy stierf anno 1421. nalatende kinders.

Ian van Heenvliet, volgt.

Albert van Heenvliet, wert vermelt anno 1362. en 1388. overleden anno 1395.

Gillis van Heenvliet, vermelt anno 1362. en 1395.

Dirk van Heenvliet, stierf sonder kinders.

Iutte van Heenvliet, hadde te man *Ian vander Maalstede* in Vlaanderen.

JAN VAN HEENVLIET, op Blyestein, Ridder, *Dirx* soone, en oom van *Hugo van Heenvliet*, vermelt anno 1364. hadde te wyve *Alijd van Borsselen*, *Wolfarts* dochter *vander Veere*; en wan

Jan van Heenvliet, volgt.

Elisabeth van Heenvliet, troude *Laurens van Cats*, bygenaamt de *Rijke*, soone van *Lieven van Cats*, en van *Ermgarde vander Maalstede*.

Sweer van Heenvliet, vermelt anno 1389. met *Margareta van Groenevelt*, sijn huysvrouwe; hy verkoft anno 1418. Blyestein aan *Ian van Heenvliet* van Capelle, sijn neve, om een lijfrente, en liet een dochter na, die troude aan *Jan van Groenevelt*, *Jans* soone.

JAN VAN HEENVLIET VAN CATTENDYK EN STAVENESSE, Soone van *Jan van Heenvliet*, en van *Alijt van Borsselen*, stierf anno 1410. hadde te wyve een dochter van *Willem vander Coulster*; haar moeder was *Weerdenburg*, uyt den Geslagte van Hemert by Heusden; hy wan

Albregt van Heenvliet, Ridder, Heer van Stavenisse, wiert omtrent het jaar 1419. dootgeslagen.

Willem van Heenvliet, volgt.

Ian van Heenvliet, vermelt anno 1418.

Agnes van Heenvliet, hadde te man *Ian van Egmont*, Heer van Soetermeer, soone van *Willem van Egmont*, en van *Magtild van Hemert*; hy was Schout van Delf, alwaar hy anno 1427. van 't oproerig volk van Maasland dootgeslagen wierde; en leefde omtrent dese tijd mede *Maria van Heenvliet*, die getrout was aan *Boudewijn Willemsz. van Drenkwaart*.

WILLEM VAN HEENVLIET, Heer van Cattendijk en Stavenisse, soone van *Ian van Heenvliet*, en van *N. vander Coulster*, ontlaste anno 1419. by seker Hantveste *Arent van Cruningen*, sijn oom, en *Ian van Cruningen* sijn neve, van den dootslag van *Albert van Heenvliet*, sijn broeder; en leefde noch anno 1436. hadde te wyve *Margareta van Romerswaal*, dochter van *Nicolaas van Romerswaal*, Heer van Lodijk; en wan

Sweer van Heenvliet, Heer van Cattendijk en Stavenesse, hadde getrout *Margareta Pots*, *Wouters* dochter tot Antwerpen, suster van *Maria Pots*, die te man hadde *Hendrik van Sevenbergen*; haar oom *Iacob Pots Pietersz.*, was Schout van Dordregt anno 1457. *Sweer van Heenvliet* voorschreve stierf sonder kinders anno 1486. begraven in de Parochie Kerk ter Goes, onder een sark met sijn acht Quartieren daar op.

Ian van Heenvliet, volgt.

N. van Heenvliet, hadde te man *Ian van Schoonhoven* uyt Brabant, sonder oir.

Geertruyd van Heenvliet, hadde eerst te man *N. van den Dale* uyt Brabant; en daar na *Ian van Oostende*, Ridder in Zeeland; sy stierf anno 1505. den 24. January; hy anno 1516. den 10. October, begraven ter Goes met acht Quartieren als vooren.

N. van Heenvliet, Nonne te Rijnsborg.

JAN VAN HEENVLIET, Heer van Cattendijk en Stavenesse, soone van *Willem van Heenvliet*, en van *Margareta van Rommerswaal*, hadde te wyve *Catharina van Steeland* uyt Vlaanderen; hy was de leste mans oir van dese Stamme; en stierf sonder wettige kinders tot Brussel anno 1500. nalatende een Bastart soone *Alexander van Heenvliet*.

Het Wapen van Heenvliet was een klimmende Leeuw van Silver, op een Velt van Keel.

HEERMAN
VAN
OESTGEEST.

143 JAN HEERMAN, Knape, wert vermelt anno 1150.

WILLEM HEERMAN, Priester te Leiden anno 1366.

BERTRANDE HEERMAN, hadde te man *Willem van Guynes*, *Willems* soon, Rentmeester van Kennemerland anno 1360. en komen van desen die van *Boschuysen*.

JAN HEERMAN, Raad van Hertog *Willem van Beyeren*, Grave van Hollandt anno 1409.

CATHARINA HEERMAN VAN OESTGEEST, *Jacobs* dochter, hadde anno 1439. te man *Gerrit van Lokhorst*.

GOVERTJE HEERMAN, *Jacobs* dochter, hadde te man *Isbrand van Schooten*, anno 1440. en wan twee soonen.

MAGTILD HEERMAN, hadde te man *Pieter Ruysch* tot Utrecht, anno 1442.

JUDIT HEERMAAN VAN OESTGEEST, hadde te man *Jan van Egmont vander Nyenburg*, Schout van Alkmaar anno 1484. sijn vader was *Gerard van Egmont vander Nyenburg*, geprocreëert by clandestijn huwelijk door *Willem*, Grave van Egmont, by *Margareta van Hoogwoude*; en komen van den selven die van *Egmont vander Nyenburg*, tot heden toe.

GERRIT HEERMAN, hadde te wyve *Elisabeth Spruyt van Kriekenbeek*, omtrent den jare 1470. en wan *Cornelis Heerman*, en *Bruning Heerman*, vermelt te Leiden anno 1509.

N. HEERMAN VAN OESTGEEST, hadde te man *Floris van Jutfaas op Wijvestein* by Utrecht, en hadden kinders, omtrent den jare 1475.

ARENT HEERMAN te Leiden, die te wyve hadde *Elisabeth vander Does*, dochter van *Hendrik vander Does*, en van *Magtild Vranken Isaax* dochter.

GERRIT HEERMAN, hadde getrout *Heilwig Claas de Vriesen* dochter, anno 1475.

JAN HEERMAN, hadde te wyve *N. van Sonnevelt*, en wan een dochter *Wijve Heerman*, die te man hadde *Diderik van Haastrecht*, Heer van Tilburg, soone van *Pauls van Haastrecht*, en van *Catharina van Naaltwijk*, *Albregts* dochter.

SIMON HEERMAN, Prioor van 't Carmeliter Convent tot Haarlem, anno 1508.

GERRIT HEERMAN, Pater of Rector van 't Clooster te Rhoon by Leiden anno 1542.

JACOB HEERMAN, leefde anno 1520. hadde getrout *Henrica vander Does*, dochter van *Willem vander Does*, en van *Henrica van Poelgeest*, en wan 1. *Gerrit Heerman*, stierf sonder oir, hadde getrout *Adriana van Swieten*, dochter van *Gijsbert*, Heer van Swieten, en van *Maria van Wijngaarden*, *Floris* dochter. 2. *Ian Heerman*, Canonik te Leiden. 3. *Henrica Heerman*, troude *Adriaan van Egmont van Merestein*, Heer van Kenenburg, soone van *Otto van Egmont*, en van *Catharina van Raaphorst*, en wonnen kinders.

ALIT HEERMAN VAN OESTGEEST, hadde te man *Iacob van Boschuysen*, soone van *Willem van Boschuysen*, en van *Catharina van Noorde*, anno 1504. en wan kinders.

Het Wapen van Heerman of Oestgeest is een geankert Kruys van Keel, op een Velt van Gout, en is dit Geslagte by faute van mans oir verstorven.

HEUKELOM.

144 OTTO, jonger soon van *Iohan* de achste, bygenaamt *de Sterke*, Heer van Arkel, was Heer van Heukelom, Asperen, Accoy, Loenen en Leyenburg. Sie dit Geslagte boven op de letter A. onder den Tijtel *Arkel*, fol. 850.

HEUSDEN.

145 HEt Geslagt en Heerlijkheyt van Heusden is vry oud; heeft gehoort onder de Graven van Teisterbant en Cleef; Onder welk Graafschap behoorden nevens Heusden, Tiel, Bommel, Arkel, Altena, Vianen, Cuylenborg, Buren, Leerdam, Asperen en Heukelom; en is het selve voor het meeste gedeelte by *Ansfridus*, den laatsten Grave van Teisterbant (geworden zynde de XVIII. Bisschop van Utrecht,) aan de Episcopale Kerk aldaar met een groot gedeelte van sijne goederen overgegeven, soo dat het eerst al vry vermindert zynde, daar mede t'enemaal is te niet gelopen; Hy stierf in 't jaar 1008. en schijnt al voor dien tijd de Heerlijkheid van Heusden van 't selve Graafschap verdeelt en afgescheiden geweest te zyn.

Den eersten Heer van Heusden is geweest ROBBREGT, jonger broeder van *Luytgert*, de thiende Graaf van Cleef; leefde anno 839. tot 857. had noch een broeder *Diderik* genoemt, daar van de oude Heeren van Altena sijn afgekomen.

Naar hem was BOUDEWYN de twede Heer van Heusden, anno 870. troude *Sophia*, des Konings dochter van Engeland; want het mishaagt *Heuterus*, die dese prolixe Historie in een kort begrip heeft gebragt, dat hy met *Arnout van Anjou* na Engeland soude sijn vertrokken geweest, die daar lange tegen *Ardumandus*, Koning van Engelant heeft geoorlogt, en eindelijk sijn dochter *Sophia* soude hebben ontschaakt, en met hem na Heusden gevoerd, alwaar hy die tot sijn huysvrouwe soude hebben getrout, 't geen haar vader niet eerder als na de doot van *Boudewijn* te weten hadde gekomen; *Boudewijn* voorsz liet na

ROBBREGT de III. Heer van Heusden, stierf anno 914. en liet na uyt *Alid*, des Graven dochter van Zutphen.

EDMOND de IV. Heer van Heusden, troude met *Hillegond*, des Graven dochter van Zein, stierf anno 929. lieten na

JAN de V. Heer van Heusden, troude des Graven dochter van *Loon*, stierf anno 956. en liet na

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

ROBBREGT de VI. Heer van Heusden, stierf anno 972. had getrout des Graven dochter van *Spanheim*; en wan

BOUDEWYN de VII. Heer van Heusden, stierf anno 1028. liet na uyt *Alijd*, des Graven dochter van *Gennip*,

JAN de VIII. Heer van Heusden, troude *Magtild van Steenvorden*, stierf anno 1073. en nog een dochter *Alverade*, die met *Diderik van Brederode* troude. *Jan* voorsz liet na

ROBBERT de IX. Heer van Heusden, stierf anno 1092. had getrout *Iohanna van Arkel*, dochter van *Ian* de II. Heer van Arkel, en van *Margareta*, des Heeren dochter van *Altena*, had ook een suster genaamt *Alijd*, die te man hadde *Ian van Arkel*, broeder van de voorsz *Ioanna van Arkel*. *Robbert* voorsz liet na

BOUDEWYN de X. Heer van Heusden, stierf anno 1110. hadde te wyve *Bertrande*, des Graven dochter vander *Lippe*; en liet na

JAN de III. dier name, XI. Heer van Heusden, overleden anno 1135. hadde getrout *Christina*, des Heeren dochter van *Arensberg* in Westphalen; en wan by haar twee soonen, als *Willem* en *Arnout*.

WILLEM de XII. Heer van Heusden, stierf sonder kinders anno 1153. en hadde te wyve *Lijsbeth*, des Graven dochter van *Linningen*.

ARNOUT de XIII. Heer van Heusden, na sijn broeder, overleden anno 1168. hadde getrout *Maria*, des Graven dochter van *Salm*; en wan daar by

JAN de IV. de XIV. Heer van Heusden, overleden anno 1192. hadde getrout *Margareta*, des Heeren dochter van *Hoorn*; hy hadde een broeder *Boudewijn*, welke was Heer van Heeswijk.

ROBBERT de XV. Heeren van Heusden, *Jans* sone, overleden anno 1202. hadde te wyve *Philippe*, des Heeren dochter van *Diest* in Braband; had noch een broeder genaamt *Wouter*, daar het Geslagte van *Spiering* van gekomen is.

JAN de V. en XVI. Heer van Heusden, stierf anno 1235. hadde getrout des Graven dochter van *Vernenburg*, had een jonger broeder genoemt *Willem*, daar die van *Hedinkhuysen* of *Hoinkhuysen* afgekomen zyn.

JAN de VI. en XVII. Heer van Heusden, *Jans* soone, overleden anno 1279. had getrout *Catharina*, Grave *Jans* dochter *van Loon*; hy hadde noch een jonger broeder, daar die van *Veen* sijn afgekomen, en een suster, dewelke troude met *Gijsbert*, Heer van Vyanen, soone van *Sweer van Culenburg*, en van des Heeren dochter *vander Leede*, die anno 1265. stierf. *Jan* voorschreve liet na

Jan van Heusden, volgt.

Arent van Heusden, Heer vander Sluys, Ridder.

Jan van Heusden de jonge, was Heer van Heesbeen, en heeft kinders nagelaten.

N. van Heusden, hadde te man *Otto van Arkel*, soone van *Ian van Arkel*, bygenaamt *de Sterke*, en van des Heeren dochter van *Oethen*.

JAN de VII. de XVIII. Heer van Heusden, soone van *Ian de VI.* en van des Graven dochter van *Loon*, stierf anno 1303. had getrout eerst *Alijt*, 's Graven dochter van *Wybestein*, daar na *Ermgard*, s'Heeren dochter van *Wickeloo*; hy was mede schuldig aan het verraad van *Gijsbert van Amstel*, *Herman van Woerden*, en *Gerrit van Velsen*, in 't jaar 1296. jegens Graaf *Floris de V.* gepleegt; en tot hier toe was de Heerlikheid van Heusden een Leen van den Grave van Cleef, tot dat *Diderik de VIII.* van dien naam, en 24. Grave van Cleef, in den jare 1293. andere seggen 1290. in een vrolijk geselschap in den Hage, deselve Heerlijkheid met die van Altena, en het Slot en Stede van Woudrichem aan sijn neve Grave *Floris de V.* overgaf; zedert welken tijd het selve een leen van de Graven van Hollann geworden is. Daar over by verkoopinge van deselve Heerlijkheid van Heusden aan Hertog *Ian van Braband*, verscheiden verschillen en oorlogen tusschen Holland en Brabant ontstaan zyn; doch is eindelijk aan Holland gebleven; als breder te sien is by *Iacob van Oudenhoven*, in de Beschryvinge van Heusden *p. mihi* 23. Hier van wert ook gewag gemaakt by de Jaarboecken van de Abdye van Bern, doch missen meest alle daar in, dat onder *Ian de VI.* de XVII. Heer van Heusden, sulx soude geschied zyn, dewelke al in 't jaar 1279. overleden was; soo dat het nootsakelijk moet gebeurt sijn onder desen *Ian* de XVIII. Heer van Heusden. Desen *Ian* liet na by de eerste Vrouw,

Ian van Heusden, volgt.

Ian van Drongelen, daar dat Geslagte sijn oorsprong van neemt.

Van het twede bedde,

Ian, Heere van Elshout, met noch een dochter, die by Graaf *Floris de V.* gewonnen heeft *Witte*, den eersten Heer van Haamstede.

JAN de VIII. de XIX. Heer van Heusden, soone van *Ian de VII.* en van des Graven dochter van *Wijbestein*, voorvlugtig sijnde, diende den Koning van Engeland in den Oorlog tegen Vrankrijk, stierf anno 1318. had eerst getrout *Margariet*, des Heeren dochter van *Cuyk* in Braband, daar na *Sophia*, des Heeren dochter van Cranendonk; hy liet na

JAN de IX. dier name, de laatste Heer van Heusden, stierf sonder kinders anno 1334. hadde
te wyve *Cunigunde*, *Ians* dochter *van Arkel*, en van *Ermgard*, *Hendrix* dochter *van Voorn*; by
dewelke hy een dochter hadde *Margriet van Heusden*, die voor haar vader stierf, zynde ten huwe-
lijk belooft aan *Lodewijk van Male*, Grave van Vlaanderen; en vermits daar geen meer kinderen
waren, soo is deselve Heerlijkheid voort aan de Graaflijkheid van Holland gebleven.

Wie nu geweest zy *Boudewijn*, Heer van Heusden, die geteld wert onder de Edelen ten tijde van
Graaf *Dirk de IV.* is met de voorsz lijste niet wel over een te brengen; dewijl aldaar geseyt is, dat
Boudewijn de II. de VII. Heer van Heusden al in 't jaar 1028. en geen anderen *Boudewijn* na hem be-
kend staat, als die in 't jaar 1110. overleden is; ten waar dat de lijst van de Edelen by tijde van voor-
gemelte *Diderik de IV.* ook te verstaan was van de Edelen, die voor den tijd, dat den selven *Diderik*
Grave van Holland was, bekent waren; daar van de sommige in den Slag en Strijd tusschen Graaf
Diderik de III. dier naam, en *Adelbold*, Bisschop van Utrecht, soo sommige willen, omtrent
Bodegraven, in den jare 1018. doch soo andere willen op de Merwe omtrent Dordrecht in den jare
1046. voorgevallen, genoemt werden; als *Syphrid*, des Graven broeder den eersten Heer van Bre-
derode; *Ian*, Heer van Arkel, den Heer van *Oegten*, *Gerard van Dieperson*, en meer andere.

Het oude Wapen van Heusden, komende uyt een jonger broeder van de Gra-
ven van Kleef, was een Schild, aan de regter zyde Rood, en aan de linker
zijde een Blaeuw Velt, daar op acht of vier dubbele Goude Scepters over den an-
deren gekruyst; het welk *Boudewijn* de II. die Koning *Edmonds* van Engeland
dogter *Sophia* vervoerd had, by de versoeninge van deselve roof en schaak, heeft
moeten veranderen, en een Purper Rat in een Verguld Veld moeten aannemen,
verlatende de acht Goude Scepters, tot gedagtenis van des Konings dogters staat
en fortuyn; sulx het selve Wapen zedert is gebleven; en sijn uyt dit Geslagt ge-
lijk gesegt is, de navolgende Geslagten voortgekomen, als de oude Heeren van *Al-
tena*, uyt *Diderik* een jonger broeder van *Robbregt de I.* *Heeswijk*, uyt *Bou-
dewijn*, jonger broeder van *Jan de IV.* en XIV. Heer van Heusden. *Spiering*,
uyt *Wouter*, jonger broeder van *Robbregt de V.* de XV. Heer van Heusden.
Hedinkhuyssen, uyt *Willem*, jonger broeder van *Jan de V.* en XVI. Heer van
Heusden; *Veen*, uyt een jonger broeder van *Jan de VI.* en XVII. Heer van
Heusden; *Vander Sluys* en *Heesbeen*, beide uyt jonger broeders van *Jan de VII.*
en XVIII. Heer van Heusden; *Drongelen* en *Elsthout*, beide uyt jonger broeders
van *Jan de VIII.* en XIX. Heer van Heusden, die dan alle het voorgenoemde Wa-
pen met een weinig veranderinge hebben gevoert; te weten die van *Heeswijk* voe-
ren het Schild half van Zabel, en half van Gout, daar op twee Raderen van Keel.
Die van *Spiering* het Rad van Goud, en het Veld van Zabel. Die van *Hedikhuy-
sen* een Gout Rad op een Veld van Lasuur. *Vander Sluys*, een Silver Rad op een Velt
van Keel. *Heesbeen* een Goud Rad op een Veld van Keel. *Drongelen* een Silver Rad
op een Veld van Lasuur. En *Witte*, die Bastard was van Graaf *Floris de V.* uyt de
dogter van *Jan de VII.* zijnde de eerste Heer van Haamstede, voerde in sijn Wa-
pen, een Blaeuw geklauden en getongden Roden Hollandschen Leeuw, met een
Raderken op de Borst; Noch heeft uyt desen huyse geleeft *Zeger van Heusden
vander Sluys*, tweede Lant-Commandeur vande Duytse Heeren tot Utregt, en
Adilte van Heusden, getrouwt aan *Roelof de Bevere*, Sone van *Diderik*, Heer
van Bevere, en van *Alde van Coucy*.

HODENPYL.

146 DIt Geslagt heeft (soo als men oordeelt) sijn oorsprong uyt den huyse van de Heeren van Aven-
nes, een van de voornaamste en outste van Henegouwen, en wert daar van vermelt,

ARNOUT VAN HODENPYL, Ridder, welke in 't offeren ter Misse tot Schipluy
te aanvaarden, andere Edelen is voorgegaan, in het jaar 1323. blykende uyt de volgende archive.

WY *Willem*, Grave van Henegouwe, maken kont, dat een Parlament was, tusschen *Arnout van Hodenpyl*, en sijne broederen aan d'eene zyde, en *Jan Capparts* soone op d'andere zyde, om dat voorofferen, en voorpagt te nemen van hem en hare wyven te Schipluyde in de Kerke, die sy aan beide zyden aan ons bleven te bescheiden; waar af wy ons seggen vaten, en seggen, dat,

Arnout van Dorpe ſal bevoren offeren, en Pagt nemen, daar na den oudſten broeder van die van *Hodenpijl*, en desgelijken haren wyven. In oirkonde. Gedaan in den Hage 1323.

Arnout van Hodenpijl voorſz liet by ſijn Huysvrouwe *N. N.* na

Jan van Hodenpijl, volgt.

Margareta van Hodenpijl, getrout aan *Philips van Spangen*, ſoone van *Jan Vyternesse*, genoemt *van Spangen*, vermelt anno 1329. en van *Willems* dochter *vander Made*, en wan een ſoone *Dirk van Spangen*.

JAN VAN HODENPYL, Soone van *Arent van Hodenpijl*, vermelt Knape anno 1369. (als wanneer mede leefde *Dirk van Hodenpijl*,) leefde nog anno 1390 en hadde getrout een dochter van *Dirk vander Made*, en van *Lijsbeth van Almkerke*; en wan

Dirk van Hodenpijl, volgt.

Alijd van Hodenpijl, hadde te man *Willem* gelegitimeerde Baſtard van Hertog *Albregt van Beyeren*, en eerſte Heer van Schagen; van dewelke komen die van Schagen tot heden toe.

DIRK VAN HODENPYL, Soone van *Jan van Hodenpijl*, en van *Dirks* dochter *vander Made*, wert vermelt Ridder anno 1404. troude *N. van Heemſtede*, dochter van *Gerrit*, Heer van Heemſtede, en van *Maria van Polunen*, *Jans* dochter; en wan

Ian van Hodenpyl, volgt.

Magtild van Hodenpijl, hadde anno 1434. te man *Alferd vander Horſt*, *Alferts* ſoone.

N. van Hodenpijl, hadde te man den Heer van *Stavenis* uyt Zeeland, uyt den Geſlachte van Heenvliet.

N. van Hodenpijl, troude den Heer van *Haneſſe*.

Te deſen tijde leefde mede *Arent van Hodenpijl*, (doch is onſeker of die een broeder van hem was of niet) welke troude *Alid Vytterlier*, dochter van *Simon Vytterlier*, en van *Clementia vander Boukhorſt*; ſy was eerſt Weduwe van *Albert Baſtard van Beyeren*, en liet een ſoone na *Arent van Hodenpijl* genaamt, welke troude *Cornelia Ruygrox*, en wan vier kinders, als *Ioris van Hodenpijl*, die te wyve hadde *N. de Cock van Oppijnen* uyt Gelderland. *Soete van Hodenpijl*, die te man hadde *Ian van Rommerſvaal* in Zeeland. *Alid van Hodenpijl*, en *Barbara van Hodenpijl*.

JAN VAN HODENPYL, Ridder, ſoone van *Dirk van Hodenpijl*, en van *Gerrits* dochter *van Heemſtede*, wiert anno 1426. in de Water-ſtryd voor Brouwershaven verſlagen, hadde te wyve *Eliſabeth Floris* dochter *van Haamſtede*; en wan

JAN VAN HODENPYL, Heer van Haamſtede, by verſterfenis van ſijn moeders broeder *Coſtijn van Haamſtede*, ſonder kinders; hy leefde anno 1494. ſeer oud, hadde getrout *N. van Barlaymont* in Henegouwen; en wan

Ian van Hodenpijl, volgt.

Willemyne van Hodenpijl, troude *Gerrit van Poelgeeſt*, ſoone van *Gerrit van Poelgeeſt*, Ridder, en van *Margareta van Doornik*, *Helmigs* dochter.

JAN VAN HODENPYL, Soone van *Ian van Hodenpijl*, en van *N. van Barlaymont*, was Heer van Haamſtede, 't welk hy verkogt aan *Lodewijk vander Gruythuyſen*, Stadhouder van Holland, hadde getrout *Iſabella van Naaltwijk*, dochter van *Willem van Naaltwijk*, en van *Willemijne van Egmont*; en wan

Ioris van Hodenpijl, volgt.

Catharina van Hodenpijl, die anno 1514. te man hadde *Lodewijk Poes vanden Bukhorſt*; Ook leefde omtrent deſe tijd *N. van Hodenpijl*, die getrout was met *Adriaan van Swieten*, Heer van Opmeer, Ridder, ſoone van *Ian van Swieten*, Schout van Leiden, en van *Maria vanden Abeele*.

JORIS VAN HODENPYL, Soone van *Ian van Hodenpijl*, en van *Iſabelle van Naaltwijk*, wert vermelt anno 1486. en 1500. ſtierf ſonder kinders, en was de leſte mans oir van deſe Stamme.

Het Wapen van Hodenpijl ſijn drie dwerſe Baren of Banden, d'eene van Gout, en d'ander van Keel. *W. van Gouthoven* ſchrijft bevonden te hebben, dat mede noch geleeft heeft *Alid van Hodenpijl*, die te man ſoude gehad hebben *Lambert van Teklenburg*, daar van ſouden gekomen ſijn die *vander Meer* tot Delf; doch ſonder fondament; en om dat'er niet aan manqueren ſou, ſoo voegt'er *Matthæus Smallegang* in ſijn onlanx uytgegeven Beſchryvinge van den Hollandſen Adel by; *en tot Letaen*; doch hoe veel daar aan te defereren zy, is by ons hier boven fol. 740. genoegſaam getoont.

VANDER HOOGE VAN BORSSELE.

147 FLORIS de VIII. Heer van Borssele, naar *Lupolt den I.* uyt den huyse van Swaben (die tot assistentie van Graaf *Diderik den I.* gesonden, de Denen uyt Zeeland verjoeg, en met het Eyland van Borssele vereert wiert, volgens alle de Chronijken van Holland, Zeeland, en Vlaanderen) is geweest het hooft van alle de Branches van Borssele in Holland en Zeeland verspreyt, bedijkte Noort-beveland, en veel andere Polders, ontrent den jare 1160. en liet na

Wolphert van Borssele, volgt.

Agnes van Borssele, troude *Anthony Pot*, Ridder, verslagen in den Slag tegen de Vriesen anno 1214.

Boudewijn van Borssele, eerste Heer van Bredame, wiens descendenten alleen den name van Bredame voerden, en braken het Wapen van Borssele, zynde een Silvere Fasce op een Swart Velt, met een rant van keel in de voorschreve Fasce.

WOLPART VAN BORSSELE, de IX. Heer van Borssele, *Floris* soone, was gerenommeert anno 1203. en liet na

Frank de X. Heer van Borssele, in wiens naarsaten de oudste tak der Heeren van Borssele vervolgt, voerende het Wapen van Borssele vol, en tot Cimier een Ossekop.

Sophia van Borssele, troude *Iohan van Renesse*, &c.

Floris van Borssele, bekent by acte van den 12. Mey 1255.

Hendrik van Borssele, volgt.

Pieter van Borssele, Ridder, vermelt anno 1263. Hy brak het Wapen van Borssele met een Lambel.

Wolphert van Borssele, Heer van Baarsdorp, wiens descendenten den name van Baersdorp gevoert hebben, brekende het Wapen van Borssele met een Kruys van Keel.

HENDRIK VAN BORSSELE, Ridder, *Wolphaarts* soone, vermelt anno 1230. was de eerste Heer van Sandenburg, der Veere, en in Sandijk, getrout met een dochter uyt den huyse van Egmont; en wan

WOLPHART VAN BORSSELE, Heer vander Veer, Sandenburg, Sandijk, Cleverskerke; was getrout met *Sybille*, blijkende by de acte, in dewelke sy der Veere den Graaf van Holland en Zeeland opdroegen, en weer te leen ontfangen in dato den .... stierf te Delf anno 1299. en liet na

Wolphart van Borssele, Heer vander Veere, Sandenburg, in Sandijk, Cleverskerke, seer vermaart 1303. 1315. 1329. was eerst getrout met *Alijd*, dochter van Henegouwen, en ten tweden met *Hadewich Bot vander Eme*; Uyt desen vervolgt de tak van Borssele vander Veere, die het Wapen van Borssele braken met drie Silvere Sterren in 't hooft, tot op *Hendrik*, die naar het uytsterven van de oudste tak der Heeren van Borssele, het Wapen vol gevoert heeft, ontrent den jare 1450.

Hadewich van Borssele vander Veere, getrout met *Gerrit*, Heer van Voorne, Ridder.

Sybille van Borssele, getrout met *Philips*, Heer van Maldegem, stierf anno 1352.

Margariet van Borssele, troude *Gerard van Wesemale*, Ridder, Heer van Merxem en Schote.

Vrank van Borssele vander Veere, Heer van St. Martensdijk, van wien begint de tak van Borssele van St. Martensdijk, die insgelijx Borssele gebroken hebben met drie Silvere Sterren, tot op *Frank van Borssele*, getrout met Vrouw *Iacoba*, als wanneer tot breuke Borssele chargeert met een Lambel, en quarteleert met Zuylen.

Claas van Borssele vander Veere, volgt.

Wolphart van Borssele, Ridder, Heer van Cortgene, van wien vervolgt de branche van Borssele van Cortgene, die Borssele brak met een Lambel van keel.

CLAAS VAN BORSSELE, Soone van *Wolphart van Borssele*, en van *Sibilla N.* was Heer in Sandijk, en van Cleverskerke, getrout met *Hadewich van Zevenbergen*, uyt den huyse van Stryen, dochter van *Hugeman van Stryen*, en van des Heeren dochter van *Naaltwijk*, wiert anno 1353. de eerste Heer van Bredame in dese branche; en liet naar

Albert van Borssele, Heer van Bredame, &c. getrout met *Beatrix van Domburg*, in welken vervolgt de Branche van Borssele van Bredame, voerende tot breuke van 't Wapen een Goude Sterre in de regter hoek.

Raas van Borssele, volgt.

Hendrik van Borssele, geseyt *Wisse*, stierf anno 1352.

Gerrit van Borssele, getrout in Vlaanderen met *Maria vander Walle*, leyt te Brugge begraven.

RAAS VAN BORSSELE, Soone van *Claas van Borssele*, Heer van Bredame, en van *Hadewich van Zevenbergen*, was Heer in Sandijk en Cleverskerke, seer vermaart van anno 1358. tot 1396. anno 1377. Rentmeester van Zeeland Beoosterschelde, en onder de luyden van Rade van den Grave van Holland en Zeeland, anno 1379. en 1390. liet na

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Nicolaas van Borſſele, volgt.

Floris van Borſſele, Heer van Ellewoutsdijk, vermelt anno 1385. troude met *Eliſabeth van Reneſſe*, ſonder kinders.

Geertruyd van Borſſele van Sandijk, troude met *Arent*, Heer van Warmont, Ridder, anno 1397.

Heilwich van Borſſele, troude met *Jan van Heenvliet*, Heer van Heenvliet en Capelle, ſoone van *Hugo van Heenvliet*, Ridder, en van *Eliſabeth van Polanen*, *Philips* dochter; hy ſtierf anno 1427. nalatende een ſoon en een dochter.

Jan van Borſſele van Sandijk, troude eerſt *Jenne de Ligne*; ten tweden *Margareta de Vilain*, en liet na 1. *Floris van Borſſele*. 2. *Raas van Borſſele*, jong geſturven. 3. *Jan van Borſſele*, Ridder, troude *Catharina van Wijnegem*, doch ſtierf ſonder oir.

NICOLAAS VAN BORSSELE, *Raaſen* ſoone, Heer in Sandijk en Cleverskerke, Ridder, annno 1388. by dimiſſie van ſijn vader *Raas*, Rentmeeſter van Zeeland Beweſterſchelde, vermelt in de lijſte der Edelen van Zeeland, gekomen uyt de Abdye van Middelburg, alwaar ſtaat ſijn germain *Claas van Borſſele*, Heer van Bredame, en daar naar *Claas van Borſſele van Sandijk*, en dan *Borſſele vander Hooge*, gekomen van *Sandijk*; hy was getrout met *Anna van Heenvliet*, *Alberts* dochter, en ſtierf anno 1420. nalatende

Albert van Borſſele, Ridder, Heer in Sandijk, ſtierf in den Oorlog in Pruyſſen.

Soete van Borſſele, troude *Wolphart*, Heer van Bekerke.

Frans van Borſſele van Sandijk en *Cleverskerke*.

Floris van Borſſele van Sandijk.

Jacob van Borſſele van Sandijk, volgt.

Machtilt van Borſſele, troude *Jan van Cuyck*, Heer van Hoogſtrate, &c.

JACOB VAN BORSSELE, Soone van *Claas van Borſſele van Sandijk*, en van *Anna van Heenvliet*, was Heer in Cleverskerke, en beſat meer andere leenen in Zeeland, die hy verhef op Woenſdag naar St. Victors-dach anno 1420. naar doode ſijns vaders *Claas van Borſſele*, *Raaſen* ſoon, ſoo als de eigen woorden luyden. Is bekent in de lijſte der Edelen van Zeeland; was getrout eerſt met *Anna Ruygrok*, dochter van *Jan*, Heer vande Werve; ten tweden met *Beatrix van Bekerke*, des Heeren dochter van *Bekerke*; hy zegelde met het Wapen van Borſſelen gebroken met drie Sterren als ſijn voorvaders, den 21. September 1437. 14. September 1441. 12. December 1443. en liet na by de eerſte,

Adriaan van Borſſele, volgt.

Jacob van Borſſele, ſtierf ongetrout anno 1449.

Chriſtophora van Borſſele, troude *Adriaan van Domburg*, Heer in Domburg, en van St. Aagte-Kerke, en wan *Jacob van Domburg*, Ridder, Heer in Domburg, en van St. Aagte-Kerke, troude eerſt *Dorothea van Schengen*, ten twedenmaal *N. van Schenk van Nydek*, en ten derdenmale *Agnes Ruygrok van de Werve*, nalatende by de laatſte *Maria van Domburg*, Vrouwe in Domburg, en van St. Aagte-Kerke; troude *Ian van Eil*, Ridder, Heer van Geiſteren, en wan *Iacob van Eil*, Heer van Geiſteren, Domburg, St. Aagtekerke, en Rijſwijk by den Hage, alwaar hy ook ſtierf; hy troude eerſt *Eliſabeth van Groesbeek*, ten tweden *Helena de Turchi*, ſtierf ſonder kinderen.

ADRIAAN VAN BORSSELE, Ridder, ſoone van *Iacob van Borſſele*, en van *Anna Ruygrok*, was Heer in Cleverskerke, 't geene hy met andere leenen verhef, naar doode ſijns vaders *Iacob van Borſſele*, *Claas* ſoon, den 10. July 1460. Wiert eerſte Heer vander Hooge in de branche van Borſſele van Sandijk, by transport van *Margareta van Borſſele*, dochter van *Hendrik van Borſſele*, Heer vander Veer, vander Hooge, Ridder van de Ordre van het Gulde Vlies, getrout met den Heer van Gruythuyſe, mede Ridder van de Ordre van het Gulden Vlies. De Aarts-hertogen *Maximiliaan van Ooſtenrijk*, en *Philips*, geven Privilegie in ſijn faveur aen den huyſe vander Hooge, den 9. Mey 1485. naar welk huys ſijn naarkomelingen met den naam van vander Hooge genoemt worden, behoudende het Wapen van Borſſele, waer mede hy zegelt in rooden waſſche op den 10. Maart 1491. Hy troude *Adriana*, Vrouwe van Spreeuweſteyn, uyt den huyſe van Voorne, 't gene hy in Holland verhef op den 19. February 1473. Hy is bekent in de lijſte der Edelen van Zeeland anno 1485. en liet na

Iooſt van Borſſele, Heer vander Hooge, volgt.

Cornelia van Borſſele vander Hooge, troude *Anthoni van den Abeele*, Ridder, anno 1490.

JOOST VAN BORSSELE, Heer vander Hooge, ſoone van *Adriaan van Borſſele*, en van *Adriana*, Vrouwe van Spreeuweſteyn, verhef Cleverskerke en andere leenen naar doode ſijns vaders *Adriaan van Borſſele* anno 1496. en Spreeuweſteyn naar dode van Jonkvrouw *Adriana vander Hoogedeur*, ſijn Jonkvrouw moeder, op den 2. Auguſti 1502. bekent onder de Edelen van Zeeland, in een acte de anno 1502. Den Aarts-hertog *Philips* in Zeeland zynde, heeft in ſijn faveur op den 29. Mey 1501. het huys vander Hooge met Privilegie verſien, en die van Middelburg gelaſt het gebruyk daar van te gedoogen. Sit ter hooger Vierſchare met den Aarts-hertog *Philips van Ooſtenrijk*, in de Abdye van Middelburg anno 1501. Sie de Chronique van *Reygersberg* gedrukt te Antwerpen anno 1555. Hy zegelt als ſijn voorouders Borſſele met de drie Sterren op den 9. Juny 1502. troude *Adriana van Wiſſekerke*, dochter van *Hendrik van Wiſſekerke*, en van *Agatha van Domburg*, anno 1496. lieten na

Adriaan van Borſſele, Heer vander Hooge, volgt.

Iacob vander Hooge, ſtierf jonk.

Dorothea vander Hooge, troude met *Ian van Hou-*

Houdingen, Ridder.

Martina vander Hooge, troude met *Wolphart van Borssele*, gecommitteerde Burggraaf van Zeeland, Erf-balliu van Brouwershave, en by transport van *Adriaan*, Heer vander Hooge, haar broeder anno 1519. geworden Heer van Spreeuwesteyn, lieten naar I. *Adolph van Borssele*, Heer van Spreeuwesteyn, getrout met *Levine van Tuyl van Serooskerke*, blijkende by huwelijkse voorwaarde de anno 1547. van wiens posteriteyt noch alleen in leven is *Iacob van Borssele*, Lieutenant in 't Regiment van den Oversten *Wijnberge*. Sijn dochter *Martine van Borssele*, was Religieuse ter Lee in Holland anno 1561. II. *Wolphart van Borssele*, getrout eerst met *Anna van de Werve*; ten tweeden *Maria van Lier*; en laastelijk *Anna van Lier*. De mans oir van dese *Wolphart* is nu uytgestorven sedert 2. jaren. *Anna van Borssele* uyt *Anna van Lier*, troude *Christoffel van Schagen*, die naar lieten *Johanna van Schagen*, getrout met *Arent Adam van Wassenaar*, Heer van den Bosch, &c.

ADRIAAN VAN BORSSELE, Heer vander Hooge en in Cleverskerke, soone van *Joost van Borssele*, en van *Adriana van Spreeuwesteyn*, verheft sijn leenen op den 14. Mey 1506. naar dode sijns vaders *Joost*, Heer vander Hooge; transporteert den 14. February 1519. Spreeuwesteyn aan sijn swager en suster als gesegt is. Hy is bekent in de acten der Edelen van Zeeland op den 30. October 1526. zegelt in rooden wassche Borssele met de drie Sterren, als sijn voorouders, een acte van 21. July 1530. Was getrout in Holland met *Clara van Egmont vander Nyenburg*, dochter van *Ian van Egmont vander Nyenburg*, en van *Iudith Heerman van Oestgeest*; en liet na

Ian van Borssele, Heer vander Hooge, &c. getrout met *Anna van Rosenburg*, stierven beyde sonder oir, hy anno 1548.

Adriaan vander Hooge, stierf jonk.

Iosina vander Hooge, troude met *Don Iuan Gomes Aleman*.

Ian vander Hooge de tweede volgt.

JAN VAN BORSSELE, Heer vander Hooge, en in Cleverskerke, soone van *Adriaan van Borssele vander Hooge*, en van *Clara van Egmont vander Nyenburg*, verheft sijne leenen naar doode sijn vaders *Adriaan van Borssele*, Heer vander Hooge, op den jare 1548. en naar doode sijns broeders *Ian van Borssele* anno 1577. Is bekent in vele acten onder de Edelen van Zeeland, en in de lijsten der Edelen onder Keyser *Carel* en Conink *Philips*; zegelt in rooden wassche Borssele met de drie Sterren verscheyden acten anno 1551. 1560. en 1569. hy troude *Anna van Domburg*, dochter van *Adriaan van Domburg*, en van *Anna van Schengen*; en liet na

Pieter van Borssele vander Hooge. volgt.

Adriaan van Borssele vander Hooge, volgt daar na.

Ian van Borssele vander Hooge, stierf anno 1599. getrout gehad hebbende *Anna van Borssele*, en nalatende alleen vijf dochters.

PIETER VAN BORSSELE VANDER HOOGE, oudste soon van *Ian van Borssele*, Heer vander Hooge, en van *Anna van Domburg*, was Heer vander Hooge en in Cleverskerke, daar mede verlijt anno 1577. Rentmeester Generaal van Bewesterschelt anno 1586. en onder de Edelen en Ridderschappe van Zeeland bekent anno 1570. op den 11. Maart 1596. de Gecommitteert als eerste Edele in de Staten van Walcheren, quitteert beyde het Rentmeesterschap Generaal en dese Commissie anno 1603. stierf anno 1607. hadde te wyve *Cornelia Bourgeois* uyt den Lande van Arthois; en liet na

PHILIPS VAN BORSSELE VANDER HOOGE, Heer vander Hoge, in Cleverskerke, daar mede verlijt anno 1607. hadde getrout eerst *Maria Laurin*; en daar na *Helena de Turchi*, dochter van *Augustin de Turchi*, Heer van Domburg, en van St. Aagtekerke, erfgenaam van de Vrouw van Geisteren hier voren vermelt; sy stierf den 10. January 1653. hy den 5. Maart 1662. nalatende

Pieter van Borssele vander Hooge, volgt.

Anna Maria van Borssele vander Hooge, Religieuse gestorven anno 1662.

Augustin van Borssele vander Hooge, noch ongetrout.

Maria Magdalena van Borssele vander Hooge, Religieuse te Nonnenbossche tot Gent.

Cornelia van Borssele vander Hooge, getrout met *Gillis François d'Amman*, Ridder, Heer van Warnoise, anno 1661. en wan kinders.

Iacomina Francoise van Borssele vander Hooge, getrout met *Louis Ioseph d'Amman*, Heer van Enneguin, Groot Balliu van Tournay en Tournesis.

PIETER VAN BORSSELE VANDER HOOGE, Soone van *Philips van Borssele*, en van *Anna Laurin*, Heer vander Hooge, in Cleverskerke, troude met *Maria Theresa vander Goes*, Vrouwe van Nieuvliet, St. Pier, dochter van *Marcelis vander Goes*, Heer van Nieuvliet, en vah *Agata Magnus*; stierf anno 1679. nalatende behalven vier dochters, eenen soone, met namen

PHILIPS VAN BORSSELE VANDER HOOGE, Heer vander Hooge, Nieuvliet, St. Pier, &c.

ADRIAAN VAN BORSSELE VANDER HOOGE, jongste soone van *Ian van Borssele*, Heer vander Hooge, en van *Anna van Domburg*, Heer in Cleverskerke by verhef naar doode sijns vaders anno 1577. in 't Register der Leenen folio 13. Beschreven onder de E-

delen van Zeeland anno 1596. en 1607. Gedeputeert in haar Hoog-Mogende Vergaderinge, troude *Maria de Pardieu*, dochter van *Valentijn de Pardieu*, Heer van Lamotthe in Arthois, stierf anno 1613. nalatende,

Joost van Borssele vander Hooge, volgt.

Ian van Borssele vander Hooge, jong gesturven anno 1607.

Elisabeth van Borssele vander Hooge, gesturven anno 1650.

JOOST VAN BORSSELE VANDER HOOGE, sone van *Adriaan van Borssele vander Hooge*, en van *Maria de Pardieu de la Mothe*, Heer in Cleverskerke, verheft sijn leenen naar doode sijns vaders *Adriaan* op den 18. October 1613. Wert beschreven met de Edelen van Zeelant anno 1614. 1616. en 1624. Extraordinaris Gedeputeerde in de Vergaderinge van de Heeren Staten Generaal anno 1626. en 1631. in de Generaliteyts Rekenkamer *ad vitam*, waar van sijn demissie versockt en verkrygt anno 1659. en stierf op sijn Lantgoederen anno 1666. den 18. October, was getrout op den 7. October 1612. met *Cornelia vander Dusse*, dochter van *Iacob vander Dusse*, Heer van Harencarspel, Dirxhorn, Calversdijk, &c. liet na

Jacob van Borssele vander Hooge, volgt.

Geertruyt van Borssele vander Hooge.

Adriaan van Borssele vander Hooge, Raatsheer in den Hogen Rade van Holland en Zeeland, hadde eerst te wyve *Susanna van de Perre*; ten tweeden *Anna de Ionge van Oosterland*; en ten derden *Marta Maria van Campe*, Vrouwe van Voorhaute; hy wan by de eerste *Clara van Borssele vander Hooge*; by de twede *Cornelia van Borssele vander Hooge*; by de derde *Joos van Borssele vander Hooge*, stierf jong. *Philips van Borssele vander Hooge. Adriaan van Borssele vander Hooge. Claas van Borssele vander Hooge. Ian van Borssele vander Hooge.*

Sophia van Borssele vander Hooge.

JACOB VAN BORSSELE VANDER HOOGE, Soone van *Ioost van Borssele vander Hooge*, en van *Cornelia vander Dusse*, Heer in Cleverskerke, 't welk hy verheft na doode sijns vaders anno 1666. compareerde anno 1651. met de andere Edelen van Zeeland; Gecommitteerde in den Raad van State, en by transport Heer van Geldermalssen; troude *Maria van Varik*, dochter van *Philips van Varik* uyt Gelderlant; en wan

Iustina van Borssele.

Adriaan van Borssele.

Philips Iacob van Borssele.

Het Wapen van Borssele was een Fasce van Silver, op een Velt van Sabel; en spreekt *Snoyus* in sijn vijfde Boek *de Rebus Belgicis* daar van aldus: *Borssaliorum insignia scutum sabulosum, medium intersecans interstitium argenteum albicans, quæ vera insignia prisca Ducum Sueviæ.* Welk Wapen na de verscheidene takken, die daar uyt gesprooten zyn, ook met verscheidene breuken is verandert geworden; gelijk dan *Hendrik van Borssele*, Heer vander Veere en Sandenburg, het selve met drie Silvere Sterren boven de voorsz Fasce vermeerdert heeft, 't welk by de Heeren vander Hooge altoos soo gevoert is geworden.

HOOGWOUDE.

148 DE eerste Heer van Hoogwoude was EVERARD, Bastard soone van Hertog *Willem van Beyeren*, Grave van Holland, en wiert Ridder geslagen, in den tweden Strijd by Alphen zynde met Vrouw *Iacoba* sijn suster; Hy wiert Heer van Hoogwoude en Aartswoude in West-vrieslant, en dede tot Hoogwoude een Slot timmeren, leefde noch anno 1451. en leit begraven in 's Gravenhage in de grote Kerk voor 't höge Altaar, onder een blauwen sark; hadde eerst getrout *N. van Kijfhouk*, dochter van *Floris van Kijfhouk*, uyt den Huyse van de Baanderheeren van Arkel, en van *N. van Rossum* in Gelderland, en daar na *Alijd van Sweten*, dochter van *Boudewijn van Sweten*, en van *Luytgaart van Nyenrode*, sy was Weduwe van *Nicolaas van Diepenbroek*; hy liet na by d'eerste Vrouw,

Anthonis van Hoogwoude, volgt.

Margareta van Hoogwoude, hadde uyt clandestinen huwelijke by *Willem van Egmont*, broeder van *Arent van Egmont*, Hertog van Gelder, een soone *Gerrit* genaamt, van dewelke komen die van Egmont vander Nyenburg tot heden toe, volgens den brief daar van zynde, en breder te sien hier voor op de letter E. onder den tijtel *Egmont.*

ANTHONIS VAN HOOGWOUDE, Soone van *Everard van Hoogwoude*, en van *N. van Kijfhouk*, was Heer van Hoogwoude en Aartswoude, Ridder, vermelt anno 1479. binnen Dordregt, hadde te wyve *Sophia van Poelgeest*, dochter van *Ian van Poelgeest*, en van *Margareta van Swieten*; hy leefde noch anno 1485. en liet na

Boudewijn van Hoogwoude, Ridder, wiert omtrent Saftingen in Vlaanderen in den Oorlog tegen de Brabanders verslagen, voor de dood sijnes vaders, sonder oir.

Everard van Hoogwoude, Monnik te Egmont.

Willem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Willem van Hoogwoude en *Aartswoude*, verkoft de voorseide twee Heerlijkheden aan *Jan den I.* Grave van Egmont, en stierf sonder kinders; hadde eerst te wyve *Clementia van Heussen* te Haarlem, die stierf anno 1500. daar na *Elisabeth van Soutelande*, Weduwe van *Ian Bastard van Brederode*, sy stierf annn 1591.

Gerrit van Hoogwoude, volgt.

Cornelis van Hoogwoude.

Josijna van Hoogwoude, was Nonne te Poel by Leiden.

GERRIT VAN HOOGWOUDE, Soone van *Anthonis van Hoogwoude*, en van *Sophia van Poelgeest*, was Ambachts-heer van Hoogbloklant by Gornichem, beërfde anno 1507. het leege huys van Poelgeest tot Coudekerk, na de dood van sijn oom *Adriaan van Poelgeest*; hy hadde eerst te wyve *Baly vander Boukhorst*, daar na *Magtild vander Does*, dochter van *Iacob vander Does*, en van *Gerrits* dochter *van Zijl*, sy was Weduwe van *Jacob van Dorp*; hy stierf anno 1526. nalatende by de eerste Vrouw,

N. van Hoogwoude, Nonne te Warmont.

N. van Hoogwoude, Nonne te Poel by Leiden.

Willemina van Hoogwoude, Vrouwe van Bloklant, hadde eerst te man *Anthonis Charlier*, woonde te Dordregt anno 1526. en 1535. daar na *Steven van Blittersuijk* van Ceulen, maar sy stierf sonder kinders, en maakte hem de lijftogt van 't huys te Poelgeest voorsz.

Het Wapen van Hoogwoude was gelijk Kijfhouk of Loon, uyt den Huyse van Arkel, en het Wapen van Beyeren, gelijk Hertog *Willem* dat plag te voeren, in 't regter Canton.

VANDER HOUVE.

149 JOHAN VANDER HOUVE, leefde anno 1405. en diende den Heer van Arkel, tegen Hertog *Willem van Beyeren*, Grave van Holland, gelijk gelesen wert in de Hollandse Chronijk, gedrukt tot Leiden anno 1517. alwaar in de 27. divisie cap. 4. de woorden aldus luyden.

DE Heere van Arkel hadde hier tegen binnen de Stede van Gaspaarne gesonnen, en op 't Huys te Hagesteyn vrome mannen van Wapenen, *Jan vander Houve*, *Allert Pufflit*, *Lucas van Boetselaar*, *Wilhelm van Lienden*, en Jonker *Jan van Arkel*, Heer van Zoelen, en *Jan* die Bastart des Heeren soon van Arkel, met meer stoute en clouke Wapenteurs en Soudeniers.

Desen *Ian vander Houve*, wert gehouden de fondateur geweest te zyn van 't huys met de Hofstede vander Houve, op de thien Mergen Landts daar toe behoorende, gelegen in Maasland; en liet na

Gerrit vander Houve, volgt.

Willem vander Houve, wiert in den strijd en geveerde van Gornichem gevangen met sijn Capiteyn *Willem*, Heer tot Isendoorn, als Lieutenant van Hertog *Ian van Beyeren*, volgens de verklaringe van den Heer van Isendoorn, van den 16. February 1418. behalven noch een Bastard soone, genaamt *Diderik*.

GERRIT VANDER HOUVE, *Johans* soone, wiert verlijd met het Huys en Hofstede vander Houve, met thien Mergen Lants, aankomende soo de Graaflijkheid, als de Baanderheeren van Wassenaar, volgens de brief daar van zynde, en luydende als volgt.

H*Endrik*, Heere van Wassenaar. Burggrave van Leyden, doen kont allen luyden, dat voor ons gekamen is Meester *Gerrit vander Houve*, en heeft ons opgedragen met sijnen moetwille den regten eygendom van tien Mergen Lands gelegen in Maasland, en belent hebbende aan de Zuytzyde der Heeren Landt van den Duytschen Huyse, aan de Westzyke streckende aan de Maasdijk, aan de Noortzyde Vernaaltwijkerkinderlandt, en aan de Oostzyde met sijnre Wooninge ter Houve, welke hy houdende is vander Graaflijkheyt van Holland te leene, welk voorschreven Land weder wy verlijt hebben met desen Brieve Mr. *Gerrit* voorschreven, en sijn nakomelingen tot eenen onversterflijken erfleen binnen achter susters kint niet te versterven, en binnen die man voor dat wijf, daar sy beyde even na zyn, te verheergewaden als verschijnt en gevalt met eenen Muytersperwer, ofte vijf Schellingen Hollands daar voor, &c. en om dat wy willen, dat dit wettelijk en wel gehouden werde van ons en van onse nakomelingen Mr. *Gerrit* voornoemt en sijne nakomelingen, soo hebben wy desen Brief open bezegelt met onsen zegel uythangende, in 't jaar ons Heeren 1435. op den 9. dag van Januario.

Ger-

Gerrit vander Houve voorſz liet na eenen ſoone, genaamt

ADRIAAN VANDER HOUVE, welke anno 1444. by *Henrik van Waſſenaar* verlijt wierde met thien Mergen Lands, gelegen in Maaſland, geregiſtreert in 't leen-regiſter van Waſſenaar, met de letter B. ſtaande aldaar fol. 57. *recto*. Is ook daar mede verlijt by Grave *Philips van Holland* op den 24. April 1444. als volgt.

PHilips, &c. doen kont allen luyden, dat wy behoudelijk ons, en een jegelijk ſijns rechts verleent en verlijt hebben, verleenen en verlyen mits deſen brieve *Adriaan vander Houve* een Huys metter Hofſtede, met tien Mergen Lands daar toe behoorende, gelegen in Maaſland, alſoo hun die aangekomen en beſtorven zyn, by doode Mr. *Gerrit vander Houve*, ſijns vaders, dieſe tot in 't laatſte van ſijnen lieve toe van ons, en van onſe Graaffelijkheyt van Holland te leen te houden plag. Te houden van ons, en van onſe nakomelingen Graven of Gravinnen te Holland, *Adriaan vander Houve* voorſchreven en ſijne nakomelingen tot ſulken recht en leene als die oude Hantveſten, die daar of zyn, dat inhouden en begrypen, dat is te weten tot een onverſterflijk erfleen, præſentibus

Heer *Arent van Gent*.

Wilhelm van Brakel.

Item *Jan vander Mye*.

En *Hugo van Albout*.

In oirconde, &c. datum 24. dag in April 1444.

Adriaan vander Houve voorſz liet wederom een eenigen ſoone na, met namen

JOOST VANDER HOUVE, welke daar mede verlijt wierde anno 1475. *Extract. pag. 3. libr. Carol. IV. Cap. Noortholl. fol.* 52. dog den ſelven *Jooſt vander Houve* heeft den 13. April 1493. ſijn leen van thien Mergen Lands, gelegen in Maaſland, overgedragen aan *Cornelis Croeſink*, Ridder, Heer van Benthuyſen, in manieren als volgt.

JOhan, Heer van Waſſenaar, doen kont allen luyden, dat voor ons, en onſen mannen van leen, hier na gekomen is onſen neve *Jooſt vander Houve*, en heeft ons quytgeſchouden en opgedragen den rechten Leenware en Bruykware van thien Mergen Landts, gelegen in Maaſland, die hy van ons en van onſer Hofſtad van Waſſenaar te leen houdende was, alſoo onſen mannen wijſden dat regt was, en dat tot behoef van Heeren *Cornelis Croeſink*, Ridder, Heer van Benthuyſen, &c. Hier hebben by, aan en over geweeſt onſen neven *Thielman Oom* en *Jan Oom van Wyngaarden* d'Oude, gebroederen, &c. In 't jaar 1493. den 13. dag van April naar Paaſſchen.

Jooſt vander Houve verwekte by *Anna Duyk*, dochter van *Gillis Duyk*, Heer van Cattendregt, een ſoone genaamt

VRIES VANDER HOUVE, welke anno 1507. by *Maria van Coudenhoven*, dochter van *Floris van Coudenhoven* na liet

VRANK VANDER HOUVE, hy wiert by den Grave van Hoogſtraten, als Stadhouder van Holland, Zeeland, Vrieſland en Utregt, anno 1529. Gecommitteert om te ſoeken kopers in Brabant en Vlaanderen, eerſt van 3900. gulden 's jaars, mitsgaders noch andere 3000. gulden 's jaars, die by de Staten van Holland geconſenteert waren te verzegelen op de vijf Steden van Holland, tot laſte van den Keiſer, nader blijkende by de rekeninge daar van zynde; Hy hadde te wyve *Agnita de Groot*, dochter van *Hugo de Groot*, en van *Maria van Almmonde*; en liet na

David vander Houve, volgt.

Vincent vander Houve, was anno 1562. Schout van Amersfoort, en liet na *Vrank vander Houve*, die een ſoone wan, met namen *Vincent vander Houve*, Canonik van de Domkerk tot Utregt, ſtierf anno 1623. ſonder oir, en is in den Dom begraven.

Salomon vander Houve, eerſt Balliu van Schiedam, dog wiert om de Religie afgeſet, en op de gevangen poort in den Hage gebragt, alwaar hy ſeven jaren gevangen bleef ſitten; en daar na verloſt zynde, wiert anno 1572. omtrent het innemen van den Briel Scheeps-capiteyn, doch is eindelijk Balliuw van den Hage geworden, en ſtiert aldaar ſonder oir.

Gideon vander Houve, was anno 1570. Raad en Land-rentmeeſter Generaal van Gelderland, hadde getrout *Maria van Borſſele*, dochter van *Cornelis van Borſſele*, en liet na, I. *Cornelis vander Houve*, welke te wyve hadde *Catharina van Voorſt*, dochter van *Frederik van Voorſt*, en liet na twee ſoonen, als *Gideon vander Houve*, en *Cornelis vander Houve*. II. *Carel vander Houve*, ſtierf anno 1603. binnen de belegerde Stad van Ooſtende,

de, nalatende by *Johanna van Voorst*, suster van *Catharina van Voorst* voorsz, een dogter, genaamt *Maria vander Houve*, getrout met *N. Smulling*.

DAVID VANDER HOUVE, Soone van *Vrank vander Houve*, en van *Agneta de Groot*, was Balliuw van Kermerland, soo als blijkt, by Commissie van den 10. Juny 1562. geregistreert in 't witte francijne Register van de Commissien, beginnende van den 1. January 1559. fol. 31. in de Rekenkamer van Holland; hy hadde een Bastart soone met namen *Jason vander Houve*, anno 1590. Doctor in de Medicijne tot Sommelsdijk; en liet by sijn ondertroude huysvrouw *Magdalena van Flory*, een soone na

HERCULES VANDER HOUVE, die van sijn vader anno 1565. den 7. Mey tot Brussel gelegitimeert wierde, alsoo de voornoemde *Magdalena van Flory* voor 't celebreren des huwelijx overleden was; welke brieven van legitimatie den 7. Mey 1566. ten burele van de Camer van Rekeninge in den Hage geinterineert sijn geworden; Hy troude den 14. April 1574. *Johanna Croeser*, dochter van *Matthijs Croeser*, Ridder, en van *Anna Schoof*; hy stierf anno 1583. sy anno 1623. nalatende

MATTHYS VANDER HOUVE, genoegsaam bekent door het schryven van de Hantvest-Chronijk; hadde eerst te wyve *Elisabeth van Steenhuys*, dochter van *Joos van Steenhuys*, en van *Francoise van Masschereel*, *Wijnants* dochter; daar na *Peternella de Heere*, en wan twee dochters *Johanna vander Houve*, en *Anna Peternella vander Houve*.

Het Wapen van vander Houve sijn drie Violen van Sabel op een Silver Velt.

DE JODE.

150 GERARD DE JODE, wert vermelt te Dordregt anno 1357.

JAN DE JODE, wert mede aldaar vermelt anno 1400.

AART DE JODE, woonde tot Besoyen, stierf omtrent het jaar 1450. en wan

BRUYSTEN DE JODE, die te wyve hadde *Magtild van Gent*, welkers suster *Christina van Gent*, gehylikt was met *Marten van Herlaar*, Heer van Pouderojen, sy waren beide dochters van *Arent van Gent*, Ridder, Heer van Gijssenburg, Wijngaarden, en Hardinxvelt, en van *N. vander Merwede*; haar grootvader was *Arent van Gent*, Heer van Wijngaarden, die getrout hadde *N. van Polanen*; te desen tijde leefde mede *N. de Jeude*, die te man hadde *Arent Ruysch* te Utregt. *Bruysten de Jode* voorsz kogt anno 1460. van sijn schoonvader de Heerlijkheid van Hardinxvelt, en stierf omtrent den jare 1465. nalatende by sijn huysvrouw

ARENT DE JODE, Heer van Hardinxvelt, was anno 1496. Capiteyn van 't Gemene Lants wegen in Zuyt-hollant, tegen de Gelderschen, hadde te wyve *Margareta Monnix*, uyt het quartier van 's Hertogenbosch; sy leefde weduwe anno 1503. en liet na

JAN DE JODE, Heer van Hardinxvelt, vermelt anno 1527. hadde getrout *N. vander Dussen*, *Floris* dochter, en wan

Arent de Jode, volgt.

Floris de Jode, stierf jongman anno 1548.

Ambrosius de Jode, gesturven sonder kinderen anno 1569. hadde getrout *Cornelia de Burggrave*.

Digna de Iode, hadde te man *Daniel van Muyenhem*, Hofmeester van den Hertog van Lottringen, alwaar sy Weduwe zynde sonder kinders, op 't Slot genoemt Corrouvre, subitelijk is gestorven anno 1615. oud in de 80. jaren.

ARENT DE JODE, Soone van *Ian de Iode*, en van *N. vander Dussen*, Heer van Hardinxvelt, en Castelein op Louvestein, welk Slot anno 1570. in December by verrassinge van de Geusen sijnde ingenomen, wiert hy aldaar verradelijk doorschoten, oud in de 60. jaren, en tot Hardinxvelt begraven; hadde eerst getrout *Maltild vander Coulster*, dochter van *Abel vander Coulster*, Ridder, en van *Maria Longijn* tot Brussel, daar na *Maria Boysot*, welke 44. jaren Weduwe geweest zynde, tot Brussel is overleden anno 1615. oud in de 80. jaren; hy wan by de eerste Vrouw,

Maria de Iode, troude *Iacob Schroots*, Heer van Werrem in Luykerland; sy stierf anno 1609. nalatende *Magtild Schroots*, Vrouwe van Werm, en *Anna Schroots*, Nonne ter Annunciaten binnen Leuven.

Barbera de Iode, troude *Amand van Hoorn*, Heer van Geldorp by den Bosch; hy stierf anno 1617. nalatende 1. *Robbert van Hoorn*, van de ordre der Jesuiten te Leuven; 2. *Govert van Hoorn*, hadde te wyve *N. de la Faille*, dogter van *Marten de la Faille*, Heer van Hoydonk. 3. *Amand van Hoorn*. 4. *Hendrik van Hoorn*. 5. *Philips van Hoorn*, die anno 1604. by Brugge verdronk. 6. *Catharina van Hoorn*. 7. *Maria van Hoorn*.

By de twede Vrouw,

Ian de Iode, laaste Heer van Hardinxvelt, geboren anno 1558. stierf sonder kinders.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Magdalena de Iode, hadde te man *François van Erlyn* uyt Borgoigne, Heer van Bourneval, by Nivelle; ſy ſtierf te Bruſſel, anno 1590. nalatende *Maria van Erlyn*, die te man hadde *N. Martini*, Raad in Brabant; ſy ſtierf anno 1612. en *Catharina van Erlyn*, getrout met *N. van Valobre*, geboren van Avignon.

Catharina de Iode, troude *Lubbert de Waal van Vroneſtein* tot Utregt, en hebben kinders naargelaten.

Het Wapen van de Jode is de twee onderſte Deelen van Keel, en daar op drie ſtaanda Palen, met Lampjes van Laſuur en Silver, en 't bovenſte derdedeel van Gout, met een Maarle van Sabel in den Hoek; en is dit Geſlagt verſcheiden van 't gene tot Dordregt bekent is geweeſt, 't welk voerde eenen dubbelen Arent van Keel, op een Silver Velt.

ISSELSTEYN.

151 ARENT VAN AAMSTEL, Ridder, ſoone van *Gijsbregt van Aamſtel*, en van *Bertrande Ians* dochter *van Iſſelſtein*, beſat de goederen van Iſſelſtein; hy hadde noch drie broeders, waar van de outſte was *Gijsbregt van Aamſtel*, welke mede ſchuldig aan 't verraat van *Gerrit van Velſen*, tegen Graaf *Floris*, uyt den Lande wijken moeſt, en als balling geſturven is, ſonder datmen weet, waar hy ſig heeft onthouden; De tweede was *Willem van Aamſtel*, Prooſt van St. Jan te Utregt; en de derde *Otto van Aamſtel*, van dewelke geen of weinig gewag gemaakt wert. Deſen *Arent van Aamſtel*, na dat ſijn ouder broeder *Gijsbregt* uyt den Lande hadde moeten wijken, (met wiens doen hy ſig noyt bemoeit hadde) heeft als beſitter van de goederen van Iſſelſtein van ſijn moeders wegen, al voor die tijd de naam en het Wapen van Iſſelſtein aangenomen, en met dat van Aamſtel verdeelt; het welk onder het ſelve Geſlagt alſoo is gebleven, en by ſommige daar na ſelfs de naam van Aamſtel hervat; Hy hadde te wyve *N. van Heukelom*, dochter van *Otto van Arkel*, eerſte Heer van Heukelom, en van des Heeren dochter van *Heuſden*; hy was Caſtelein van Vredelant, 't welk ſijn broeder *Gijsbregt* van den Biſſchop van Utregt in pantſchap hadde, anno 1282. hy ſtierf anno 1298. nalatende

Amelis van Aamſtel, die de goederen van Mynden beſat, waar van deſſelfs nakomelingen die toenaam aangenomen hebben.

Gysbregt van Iſſelſtein, Ridder, leefde anno 1324. hadde te wyve *Maria van Avennes*, dogter van *Guido*, Biſſchop van Utregt, by dewelke hy wan *Arent van Iſſelſtein*, Ridder, die een dogter na liet *Gujotte van Iſſelſtein*, getrout met *Ian van Egmont*, ſoone van *Wouter van Egmont*, en van *Beatrix vander Doortoge*, die ſy de goederen van Iſſelſtein ten Huwelik bragte.

Otto van Iſſelſtein, hadde te wyve d'erfdogter des Heeren van *Beverwaart*.

Herbaren van Iſſelſtein, volgt.

HERBAREN VAN ISSELSTEIN, jongſte ſoone van *Arent van Aamſtel* en *Iſſelſtein*, en van des Heeren dochter van *Heukelom*, hadde te wyve de erfdochter van de goederen van den Boſſche in Goyland, en kwam daar door die goederen te beſitten; leefde noch anno 1330. ſtierf ſeer oud, nalatende

GYSBREGT VAN ISSELSTEIN, Heer van den Boſſche, leefde anno 1360. hadde te wyve *N. van Heemſtede*, dochter van *Gerrit van Heemſtede*. en van *Maria van Polanen*; en liet na

Herpert van Iſſelſtein, volgt.

Ian van Iſſelſtein, Ridder, vermelt anno 1417.

Walraven van Iſſelſtein.

Gysbregt van Iſſelſtein.

Vrank van Iſſelſtein, hadde te wyve *Alit Soudenbalk*, *Huberts* dogter t'Utregt, en wan *Hadewy van Iſſelſtein*, die te man hadde *Adriaan Fries van Cuynre* uyt Overyſſel, nalatende een dogter *Alit Fries van Cuynre*, die troude *Ian van Reneſſe*, Heer van Wulven, en wan kinders.

Gerrit van Iſſelſtein, liet mede een dogter na, genaamt *Alit van Iſſelſtein*, die anno 1497. te man hadde *Korſtiaan van Voorſt* in Gelderlandt.

Henrica van Iſſelſtein, hadde te man *Philips van Spangen*, Ridder, ſone van *Dirk van Spangen*, en van *Maria van Zevenbergen*, *Gerrits* dogter.

HERPERT VAN ISSELSTEIN, Ridder, ſoone van *Gijsbert van Iſſelſtein*, en van *N. van Heemſtede*, was Heer van den Boſſche, leefde anno 1400. en 1428. doe hy, het voorſz huys van de Bourgondiſche ingenomen zynde, aldaar gevangen wiert; hadde te wyve *Floris* dochter van *Haamſtede*, Ridders; en wan

Gysbert van Iſſelſtein, Heer van den Boſſche, hadde te wyve, *Adriana van Sweten*, dogter van *Gysbert van Sweten*, en van *N. van Diemen*, by dewelke hy wan, behalven *Antonis van Iſſelſtein vanden Boſſche*, die jongman ſtierf, nog een erfdogter *Margareta van Iſſelſtein*, die te man hadde *Arent van Duvenvoorde*, ſone van *Ian van Duvenvoorde*, en van *Maria van Vyanen*, den welken ſy de Heerlijkheid van den Boſch ten Huwelijk bragt; ſy ſtierf anno 1529. nalatende veele kinders.

Arent van Iſſelſtein, volgt.

Iohanna van Iſſelſtein, hadde anno 1438. te man *Amelis van Mynden*, Heer van Cronenburg

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

burg en Ruweel, ſone van *Amelis van Mynden*, en van des Heeren dogter van *Cronenburg*.

Agnes van Iſſelſtein, was anno 1425. getrout met *Gysbert van Vyanen van Ryſenburg*, Ridder, ſone van *Gysbert van Vyanen van Ryſenburg*, en van *Henrica van Entenich*.

ARENT VAN ISSELSTEIN, ſoone van *Herpert van Iſſelſtein*, en van *Floris* dochter *van Haamſtede*, hadde getrout *N. van Zuylen van Weerdeſtein*; en wan

CORNELIS VAN ISSELSTEIN, die het huys van Weerdeſtein verkoft aan *Roelof Grawert* t'Utrecht, hadde te wyve *Margareta Oem van Wyngaarden*, dochter van *Dirk Oem van Wyngaarden*, Balliu van den Hage en van Zuyt-holland, en van *Adriana van Nyvelt*, *Gerrits* dochter; en wan

Arent van Iſſelſtein, volgt.

Adriana van Iſſelſtein, troude *Ian Bol*, tot Utregt, en liet na *Alit Bol*, die te man hadde *Nicolaas Blankart*, Droſſard van Heuſden, geboren van Leuven; welke ſtierf anno 1612. nalatende *Cornelis Blankart*.

Alit van Iſſelſtein, ſtierf ſonder oir, en hadde te man gehadt *Paulus van Eyſteren*.

ARENT VAN ISSELSTEIN, ſoone van *Cornelis van Iſſelſtein*, en van *Margareta Oem van Wyngaarden*, was de leſte mans oir van dit Geſlagte, ſtierf ſonder kinders t'Utregt, anno 1602. out 76. jaren, hadde te wyve *Maria van Vliet*, dogter van *Hubert van Vliet*, en van *Anna van Nyvelt*, erfdogter van Coulſter en Heilo by Alkmaar; Sy ſtierf anno 1603. beide begraven in St. Servaas Clooſter t'Utregt.

Uyt dit Geſlachte hebben noch geleeft N. VAN ISSELSTEIN, getrout met *Iohan*, Burggrave van Montfoort, die anno 1354. by Staveren van de Vrieſen verſlagen bleef.

MARGARETA VAN ISSELSTEIN, Abdiſſe van St. Servaas t'Utregt anno 1400.

N. VAN ISSELSTEIN, hadde te man *Albert van Mereſtein*, Ridder, ſoone van *Guide van Mereſtein*, en van *N. vander Doortoge*.

ARENT VAN ISSELSTEIN, Marſchalk van 't Nederſtigt van Utregt, anno 1462.

SWEER VAN ISSELSTEIN, Hofmeeſter van den Grave van Buren, anno 1504. hadde te wyve *Margareta van Wyke*.

Het Wapen van Iſſelſtein is een Gouden Schilt met een Baar van Sabel over 't midden, en over beide een Bourgons Kruys, geſchakeert van Silver en Keel.

KLOOTWYK.

152 DANIEL VANDER MERWEDE, *Daniels* ſoone, Knape, hadde drie ſoonen; van den eerſten mede genaamt *Daniel*, ſijn gekomen die gene die den naam van Merwede hebben blijven voeren tot het jaar van 1459. De twede ſoone was *Ian*, van dewelke gekomen ſijn die van *Tolloiſen*; en de derde was *Adriaan*, van dewelke wy hier beginnen ſullen de tak van *Klootwyk* te verhandelen.

ADRIAAN VANDER MERWEDE, *Daniels* ſoone, hadde voor ſijn vaderlijk erfdeel, behalven de Ridderlijke Hofſtede van Klootwijk, wel 70. Mergen Lands groot, daar hy ſijnen naam na aannam, noch verſcheide andere goederen in den Lande van Altena; hy hadde een Vrouwe uyt den huyſe van *Daallem*, en leefde anno 1270. en 1298. ſy lieten t'ſamen na drie ſoonen, als

Adriaan van Klootwyk, volgt.

N. van Klootwyk, troude aan *Hoorn*.

Ian van Klootwyk, door trotsheid en evelen moede voerende vyandſchap tegen ſijn broeder, nam de naam van *Muylwyk* aan, mede een Ridder Hofſtede in 't Lant van Altena; en komen daar van die van *Muylwyk*.

ADRIAAN VAN KLOOTWYK, *Adriaans* ſoone, Knape, hadde te wyve *Ienne van Drongelen*, *Willems* dochter, en leefde anno 1322. nalatende

WOUTER VAN KLOOTWYK, Ridder, leenvolger van Klootwijk, nam te wyve *Agnes van Rijſwijk*, dochter van *Willem van Rijſwijk*, Ridder, en van *Agnes N.* ſy leefde in den jare 1340. en liet na

REYER VAN KLOOTWYK, leefde in den jare 1390. en liet na by ſijnen wyve *N. van Houweningen*,

ADRIAAN VAN KLOOTWYK, Ridder, hadde te wyve *Dirk van Polanen*; hy wert mede geruineert neffens *Margriete* Baander-vrouwe ter Merwede, en vele andere Edellieden in den Waart van Zuyt-holland, van ouds genaamt den grooten Waart, geinundeert in 't jaar 1421. Hy bedijkte, als blijkt by eenen Schepenen-brief van Almkerk, van den 10. September 1534. niet anders van alle ſijne Landen aldaar gelegen, als 54. of 55. Mergen Lands aan ſijn Hofſtede Klootwijk.

REYER VAN KLOOTWYK, zyn vaders leenvolger, hadde te wyve de dochter van *Willem van Nederveen*, Heere van Gijssendam, sy leefden in den jare 1460. haren oudsten soone was

JOHAN VAN KLOOTWYK, Stadhouder des Graven van Hoorn, in den Lande van Altena; hy nam te wyve *Elisabeth de Borggraaf*; sy leggen begraven tot Almkerk, hy uytgehouwen in sijnen harnasse op eenen blauwen sark, en storven in de jaren 1557. en 1530. lieten na

REYER VAN KLOOTWYK, Ridder, was in den jare 1549. op de hulding van Koning *Philips*, doen die als Grave van Holland binnen Dordrecht gehuld wierde; sijn agt Quartieren waren,

KLOOTWYK.	BORGGRAAF.
POLANEN.	SCELLUYNEN.
NEDERVEEN.	RYSWYK.
COUWENHOVEN.	YPELAAR.

Hy hadde te wyve *Elisabeth van Emmikhoven*; en wan

JOHAN VAN KLOOTWYK, nam te wyve *Ienne vander Hoven*; en liet na

PIETER VAN KLOOTWYK, sijn vaders leenvolger; nam in 't jaar 1573. de Stad St. Geertruydenberg in, voor den Prince van Orangie, met hulpe van den Capiteyn *Poyet*; hy hadde te wyve *Margriet Heys*, en leefde noch in den jare 1596. hy wan

Iohan van Klootwyk, rydende onder den Prince van Orangen, met drie paarden, op sijn eygen beurs, stierf op sijn 21. jaren anno 1574. ongehoud.

Matthys van Klootwyk, volgt.

MATTHYS VAN KLOOTWYK, Rentmeester over sijn Hoogheyds Domeynen onder Geertruydenberg, en Burgemeester der selver Stede; nam te wyve *Henrica van Dommelen*, wiens voor-ouderen wel eer Heeren van Dommelen zyn geweest; hy leefde noch in 't jaar 1610. sy stierf Weduwe den 8. February 1637. en liet na

Iohan van Klootwyk, volgt.

Margreta van Klootwyk, hadde te man *Iacobus Vallensis*, eerste Medicijn van sijn Excellentie *Maurits*, en sijn Hoogheid *Fredrik Hendrik*, Princen van Orangen, &c. hy stierf den 14. February 1644. sy den 30. July 1662.

N. van Klootwyk, troude *Petrus Philips van Lansbergen*.

JOHAN VAN KLOOTWYK, soone van *Matthijs van Klootwijk*, en van *Henrica van Dommelen*, Rentmeester van den Heere Prince van Orangie, over des selfs Heerlijkheden van Geertruydenberg, geboren anno 1585. heeft de gragten van 't geruineerde huys van Klootwijk weder doen ophalen; troude *Cornelia de Bevere*, dochter van *Willem de Bevere*, Heer van Strevelshoek, en van *Emerentia van den Eynde*, geboren anno 1587. en liet na

Emerentia van Klootwyk, troude *Maximiliaan vander Meer van Barendregt*, die by'er verwekte verscheyde kinderen.

Matthys van Klootwyk, volgt.

Margareta van Klootwyk, stierf ongehout.

MATTHYS VAN KLOOTWYK, soone van *Johan van Klootwijk*, en van *Cornelia de Bevere*, Heer van Klootwijk, den welken de rechte couleuren van de Merwede weder aangenomen heeft; troude *Debora Spronssen*, en liet na *Adriaan Victor*, *Johan Iacob*, en *Daniel van Klootwijk*,

Het Wapen van Klootwijk is een Velt van Gout, doorsneden met een Fasce van Keel, en beladen met vijfthien Bysans van deselve Couleur.

K Y F H O U K.

153 FLORIS VAN KYFHOUK, Ridder, uyt den huyse der Baanderheeren van Arkel, alsoo bygenaamt naar 't Ambacht van Kijfhouk by Dordrecht, van sijn ouders bedijkt, was Heer van Brouwershaven, en hadde te wyve *N. van Rossum* uyt Gelderland; en wan

Zeger van Kijfhouk, volgt.

Laurens van Kijfhouk, vermelt anno 1382.

N. van Kijfhouk, troude *Everard*, Bastard soone van Hertog *Willem van Beyeren*, Grave van Holland, Ridder, Heer van Hoogwoude, van dewelke afgekomen sijn die van *Hoogwoude*.

ZEGER VAN KYFHOUK, Heer van Kijfhouk, soone van *Floris van Kijfhouk*, en van *N. van Rossum*, wert anno 1386. verlijt met Hendrik-yden-ambacht, en geeft in 't selfde jaar de thien-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

thienden van Raamsdonk sijn wyve *Elisabeth*, *Gijsberts* dochter *van Loon*, die anno 1400. wert genaamt *Elisabeth van Dalem*, en verteeg hare lijftogte ten behouve van *Floris* haren soon; hy wan

Floris van Kijfhouk, volgt.

Henderik Ydo van Kijfhouk, wert vermelt anno 1397. en 1400. was al doot anno 1419.

Gijsbregt van Kijfhouk, volgt hier na.

Elisabeth van Kijfhouk, wert vermelt anno 1399. en 1420. verlijt by *Gijsbert Both* seeker Ambacht.

FLORIS VAN KYFHOUK, Ridder, Heer van Kijfhouk en Hendrik-yden-ambacht, soone van *Zeger van Kijfhouk*, en van *Elisabeth*, *Gijsbregts* dochter *van Loon*, kost anno 1430. de Heerlijkheyt van Goudriaan, Hoog-schout ten Bosch anno 1404. Was vander Houxscher partye met Vrouw *Iacoba*, voor dewelke hy Schoonhoven bekragtigde, en het Slot ses weeken gedurende belegerde anno 1424. wert daar na Raad van den Hove van Holland, en Bewaarder van 't Haagse Bosch anno 1430. stierf anno 1449. hy hadde getrout *Alijd vander Werve*, in dien tijden een Edel Geslagt in den verdronken Waart van Zuyt-holland; en wan

Floris van Kijfhouk, volgt.

Iohanna van Kijfhouk, troude *Adam van Nispen*, Drossaart van Breda en Steenbergen anno 1447.

Zeger van Kijfhouk, wert genoemt voogt van *Alida van Kijfhouk*, Vrouwe van Goudriaan, in sekere brief de anno 1467. luydende als volgt.

KOndt ende kennelijk sy allen luden, die desen brief sullen sien of hooren leesen. Dat wy Meester *Zeger van Kyfhouk*, Priester, Heer *Willem van Uytwyk*, Pastoor in Henrik-yden-Ambagt, en *Adam van Nispen*, Drossaart des Landts van Breda, Voogden Jonkvrouw *Alden van Kyfhouk*, Vrouw van Goudriaan, uyt regter ende puyrder devotien, begeerde die tytlijke gueden te keeren en te veranderen in geestelijken goeden, angeleydt en gestigt hebben voor *Floris van Kyfhouk*, Zaliger gedagten, en sijnre ouders Zielen ter eeren Godts, en sijnre lieven moeder Maria, en des Heyligen Confessors St. Antonis, een Vicarye binnen der Kerken van Henrik-yden-Ambagt in St. Anthonis Chore. Tot welker Vicarye wy bewysen alsulke Chyns en jaarlike Renten in Schiltmans-kinderen-ambagt, als *Floris van Kyfhouk* voorsz daar toe gegeven heeft ter eeren Godts, en St. Anthonis inder voorsz Kerken, na uytwysen des briefs van Hertoge *Willem van Hollandt* zaliger gedagten; item nog een Huysinge en Hofstede, met eenen Boogaard, geheten der Kerkenhuys, strekkende op ten Waal, Noordoostwaarts vander voorsz Kerken; item ik Heer *Willem van Uytwyk*, Pastoor voorsz, geve puurlijk en uyt regter devotie, om Godts wille, tot sijnre eere en sijnre gebenedyde Moeder Maria, en der tien duysent Martelaar, voor my en mijne Ouders Zielen, en voor allen die my guedt gedaan hebben, tot vermeerderinge en verbeteringe der voorsz Vicarye; item in den eersten 4. Margen Landts, gelegen aan die lange weg, daar Oostwaards geerft is *Pieter Jansz*, en Noortwaart *Dirk Aryens* en *Gyskens Ockersz* weduwe; item nog agt Hondt Landts, gemeen met onser Vrouwen Misse-lande, daar Zuytwaart geerft is *Jan van Swijndrechts* erve, Noortwaart die Papelijke Proven der Kerken voorsz; des sal van deser Vicaryen voorsz gifter blyven tot eeuwigen dagen Jonkvrouw *Aleit van Kyfhouk*, of haren regten Erven, die Leenhouder, en voor dese guede voorsz salmen eenen Misse doen alle heylige dagen, en des manendaags, woonendaags, en des vrydaags, en waar 't dat eenige heilige dagen quamen op die dagen voorschreven, soo betaalt die Preister uyt die heylige dage Misse; des soo sal die Vicarius dese Missen doen des heyligen dages onder die Hoog-misse, op dat die Pastoor niet daar by verkort en sy, en desgelijx des werkendages, of daar dooden of geteyden waren, het en ware by consent des Pastoors der Kerken voorsz. Tot welker Vicaryen presenteren Heer *Willem van Uytwijk*, onsen neve voorsz, Pastoor der selver Kerke, biddende ootmoedelijk den eerwaardigen vader in Gode, Heer *David van Burgongien*, Bisschop van Utrecht, dat hy Heer *Willem* voorsz, onsen neve, daar in institueren en setten wil, gewaardigende die goeden voor genoemt, die nu sijn of hier namaal daar toe gegeven sullen werden, te mortificeren, dat sy geestelijke vryheden gebruyken mogen tot eeuwigen dagen; biddende den eerwaardigen vader voorsz, dat hem believen wil, Heer *Willem* voorsz niet te belasten met den diensten voorsz, te doen in sijnen leven, aangesien dat hy Pastoor is, en die cure bewaren moet, en hier boven sijn eygen Land totter Vicarye voorsz gegeven heeft, maar wilt dat laten staan tot sijnen wille, alsoo lange als

hy leeft, goedertierlijk daar mede te dispenseren. In kennisse van desen, hebben wy Heer *Willem*, Pastoor voorsz, ende *Adam van Nispen*, Drossaart voorsz, desen brief gezegelt met onse zegelen uythangende, in 't jaar ons Heeren duysent vierhondert en vier-en-seventig, na den loop des Hofs van Utregt. En ik Meester *Zeger*, want ik op dit pas geen zegel en hebbe, bidde dat Convent der Regulieren van Eemsteyn in Swijndregt, dat sy desen brief over my willen zegelen, en wy Prior en Convent dat geerne doen, om bede Meester *Zegers* voorsz, soo hebben wy desen brief bezegelt, mede uythangende in 't jaar voorsz, op den eersten dach in Mey, &c. en was bezegelt met drie uythangende zegelen in groenen wassche, aan dubbelde francyne staarten; zynde wyders den voorsz brieve doorsteken met de confirmatie van opgemelten Bisschop van Utregt, luydende als volgt: *David de Bourgondia Dei & Apostolicæ sedis gratia, Episcopus Trajectensis, Universis & singulis Christi fidelibus, tam presentibus quam futuris salutem in eo, qui est omnium vera salus. Cultum divinum semper augeri cupientes, ad supplicationem humilem dilectorum nobis in Christo Magistri Zegeri de Kyshouk, Presbyteri, Domini Wilhelmi de Uytwyk, Curati Parochialis Ecclesiæ in Henrikyden-ambagt, & Adæ de Nispen, Drossati de Breda, & locorum jacentium, tutorum, sive curatorum Domicellæ Aleydis de Kyfhouk, Dominæ de Goudriaan, &c. fundatorum perpetuæ Vicariæ, sive Cappellaniæ, de qua in litteris, quibus nostræ litteræ transfiguntur fit mentio, fundationem & erectionem ejusdem perpetuæ Vicariæ prout in iisdem litteris describuntur, tenore presentium ratificamus, approbamus, & in Dei nomine confirmamus, jure Matricis Ecclesiæ, & cujuslibet alterius, nec non jure communi, quibus presentibus nullatenus derogare intendimus, semper salvis, ipsamque perpetuam Vicariam in titulum perpetui Ecclesiastici beneficii erigimus, & bona ad ipsam in dictis litteris assignata de cætero fore & esse Ecclesiastica decernimus, & sub Ecclesiastica libertate tuenda. Nec non discretum virum Dominum Wilhelmum de Uytwyk, Presbyterum & alterum fundatorem dictæ Vicariæ sive perpetuæ Capellaniæ instituimus in eadem, ipsum presentialiter tenore presentium investiendo, proviso tamen quod, quamdiu Dominus Wilhelmus vixerit, in humanis, non erit obligatus neque astrictus ad aliquod onus dictæ Vicariæ incumbens, sed post mortem sive spontaneam permutationem ejusdem, Possessor dictæ Vicariæ erit astrictus ad onus & officia Missarum celebranda, uti in litteris fundationis latius & plenius continetur. Nostrarum testimonio litterarum, nostro sub sigillo ad causas presentibus appenso munitarum. Datum in civitate nostra Trajectensi, anno Domini millesimo, quadringentesimo Septuagesimo quarto, mensis May die decima tertia.* En was geteykent *De Slusa*, en bezegelt met een groot zegel in rooden wassche, aan eenen dubbelden francynen staart, door den bovengeroerden brieve van fundatie doorgesteken.

FLORIS VAN KYFHOUK, Heer van Goudriaan, Ambachts-heer van half Kijfhouk, en Henderik-yden-ambacht, soone van *Floris van Kyfhouk*, en van *Alyd vander Werve*, troude *Gillis vander Lekke*, dochter van *Ian vander Lekke*, Ridder, Heer van Ysselmonde, en van *Alijd van Egmont*, die na sijn doot hertroude met *Ian van Naaltwijk*, Ridder, en ten lesten met *Philips van Spangen*, Ridder; *Floris* voornoemt stierf anno 1472. liet na een erfdochter

ALYD VAN KYFHOUK, Vrouw van Goudriaan, half Kijfhouk, Henderik-ydenambacht, en Heer-oudelants-ambacht, was seer jonk als haar vader stierf, en wert maar ses jaren out zynde anno 1476. verlooft aan *Ian van Assendelf*, outste soon van *Gerrit*, Heer van Assendelf, Ridder, dewelke anno 1484 gestorven zynde, vertroude sy met *Claas van Assendelf*, Ridder, sijn broeder, en stierf seer oud anno 1530. nalatende kinders, hier vooren t'sijnder plaatse beschreven.

GYSBERT VAN KYFHOUK, toegenaamt van *Loon*, tweede soon van *Zeger van Kijfhouk*, en van *Elisabeth*, *Gijsberts* dochter *van Loon*, verkrygt seker goet van *Laurens van Kyfhouk*, voor de helft, woonende tot Dordregt daar hy Schepen was anno 1417. hy hadde te wyve *Baarte*, die Weduwe vermelt wert anno 1446. en wan

ARENT VAN LOON, Ambachtsheer van Kijfhouk voor de helft, Schepen tot Dordrecht anno 1441 leefde noch anno 1474 als voogt van sijn niehte *Alijd* voorsz; hadde getrout *Poternelle*, dochter van *Abel Voorkoop*, *Pieters* soone, Heer van Carnisse, en Burgemeester van Dordrecht, waar mede hy veel goederen behylikte; sy stierf anno 1491. nalatende 3. dochters, dewelke anno 1502. voor Schepens van Dordrecht cavelden, en schitten haar ouders nagelaten goederen,

en onder anderen 340. Mergen Lands, gelegen in Zuytholland, Stryen, Altena en Vyanen, behalven noch veel huysen binnen Dordrecht.

Lysbet van Loon, Ambachtsvrou van Pietershouk en Carnis, had te man *Vrank van Praat van Moerkerken*, Ridder, Heer ter Merwede, Camerling van Hertogh *Carel van Bourgoigne*; sy stierf anno 1514. begraven in de Kerke te Moerkerken by Dordregt, onder een verheven Tombe, naarlatende kinders, vande welke hier naar onder de Heeren van Merwede geseyt sal worden.

Gysberta van Loon, hadde te man *Willem Ruygrok vander Werve*, Ridder; sy leefde weduwe anno 1496. en 1502. en liet kinders naar.

Baarte van Loon, troude ontrent het jaar 1493. *Arent vander Werve*, Ridder van Antwerpen, Ambachtsheer van Gyssenoudekerke, *Claasz* sone, hy stierf anno 1510. en wan 3. dogters en 1. sone, die alle 4. in Hollant sijn gehout geweest. I. *Petronelle vander Werve*, hadde te man Mr. *Jan van Almmonde*, en wan kinders. II. *Anna vander Werve*, troude *Jan van Nederveen*, Heere van Dierxlant, sy stierf anno 1526. hy leefde anno 1535. en wan twee dogters. III. *Magdeleen vander Werve*, hadde te man *Jan Oom van Wijngaarden*, sy stierf anno 1529. nalatende kinders. IV. *François vander Werve*, *Arents* voorsz sone, was Heer van Gyssenoudekerke; en stierf anno 1541. hadde te wyve *Machteld van Bronkhorst*, *Andries* dogter, en wan 2. dochters en 1. sone, als *Maria vander Werve*, die te man hadde *Wolfaard van Borssele* in Zeelandt, sonder oir. *Baarte vander Werve*, hadde te man *Philips de Stoppelaar* van Gent, en wan *Françoys de Stoppelaar*, die te wyve hadde *Iosijne Wits* van Brugge, nogh *Jan*, *Philips*, *Lijsbeth*, en *Anna de Stoppelaar*, dese troude Mr. *Maarten van Cromstryen*, Advocaat inden Hage. *Joos vander Werve*, Heer van Gyssenoudekerke, en Balliou van Voorn, wert anno 1573. metten Grave van *Bossuyt* inden Waterstryt gevangen, en tot Hoorn gebragt, daar hy stierf; hadde te wyve *Geertruyd van Serooskerke*, *Ieronimi* dogter, en wan 3. sonen en 3. dogters, *Fransoys vander Werve*, Heere van Gyssenoudekerke, stierf ongehout anno 1603. *Andries* en *Arent*, storven jongmans. *Leonora vander Werve*, Vrouwe van Gyssenoudekerke, hadde te man haar moeyen sone *Hendrik van Wijngaarden*, op 't huys den Emert by Breda, sonder oir. *Anna vander Werve*, troude *Willem vander Werve*, Heer vander Schilde by Antwerpen, en wan kinders. *Machteld vander Werve*, jongste dogter van *Ioos*, hadde te man *Ian vander Werve*, *Willems* voorsz broeder; sy stierf t'Utregt anno 1603. nalatende 1. dogter *Maria vander Werve*; hy troude daar nae te Dordregt anno 1605. *Catharina van Drenkwaart*, dogter van *Boudewyn*, Burgemeester van Dordregt, en Rentmeester Generaal van Zuythollant, en heeft daar kinders by gewonnen, en is geworden Heere van Urk en Emeloort in de Zuyderzee.

Het Wapen van Kijfhouk en Loon is als Arkel, het Velt van Silver, en de Fasces van Sabel.

L A N G E R A K.

154 GEsproten uyt den huyse van Teilingen, en wert van dit Geslagte vermelt *Gijsbert van Langerak*, in een seer oude opene brief van den jare 1277.

GUALTER VAN LANGERAK, Schiltknape van Utregt, anno 1285. borge voor die van den huyse van Aamstel, by *Floris de V.* Grave van Holland, en *Johan van Nassau*, Bisschop van Utregt; Hy hadde noch een suster die te man hadde *Hubert van Vyanen*, Ridder, Heer van Vyanen en Lexmonde, soone van *Hugo*, Heer van Vyanen, en van *Mabelia*, des Heeren dochter van Abcoude, welken *Hubert van Vyanen* stierf in 't jaar 1316. *Gualter van Langerak* voorsz liet na

JAN VAN LANGERAK, Ridder, vermelt te Dordrecht anno 1350. en 1367. leefde noch anno 1374. gelijk mede ten desen tijde leefde *Margareta van Langerak*, Abdisse van Rijnsburg, welke stierf anno 1358. Hy hadde getrout een Vrouw uyt den huyse van Arkel; en wan

GYSBERT VAN LANGERAK, Ridder, vermelt in de Nieupoort anno 1384. hadde te wyve een dochter uyt den huyse van *Blois*; en wan

IAN VAN LANGERAK, Ridder geslagen in den Slag by Alphen, vegtende voor Vrouw *Jacoba*, anno 1426. was anno 1432. te Dordrecht, hadde getrout *Alferade van Polanen*, dochter van *Otto van Polanen*, Ridder, Heer van Asperen, en van *Jenne*, erfdochter van Voorst en Keppel in Gelderland; Hy kreeg met haar ten huwelijk Asperen voor de helft, en kwam de andere helft toe aan die van Piek in Gelderland. Omtrent dese tijd leefde mede *Maria van Langerak*, die te man hadde *Barthout van Assendelf*, Ridder, anno 1435. soone van *Diderik*, Ambachtsheer van Assendelf, en van *Mabelia van Haarlem*, sonder oir; gelijk ook *Barta van Langerak*, Abdisse van Rijnsburg, gesturven anno 1441. en eindelijk *Gijsbert van Langerak*, Schiltknaap, en Heemraat van den Alblasserwaart anno 1458. *Jan van Langerak* voorsz liet by *Alferade van Polanen* na een erfdochter, met namen

ELBURG VAN LANGERAK EN ASPEREN, die het selve beyde ten huwelijk bragt aan *Rutger vanden Boetzelaar*, Ridder, soone van *Wessel vanden Boetzelaar*, uyt de Ridder-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

derſchap van den Lande van Cleve; ſy leefden te ſamen anno 1452. en wiert hy in den jare 1460. op 't Slot te Aſperen dootgeſchoten, nalatende kinders, van dewelke die van *Boetzelaar* in Holland afkomen tot den hedigen dach. Sie boven fol. 874. en 875.

Het Wapen van Langerak is gelijk dat van Teilingen, den Hollandſen Leeuw gebroken met een Silver Lambel.

VANDER LECKE.

155 GOuthoven in ſijn Chronijk pag. 125. ſegt, dat den eerſten Heer vander Lecke een jonger broeder ſoude geweeſt zyn van den tweden Heer van Brederode; 't welk waar zynde, ſoo moet *Siphrid* drie ſoonen gehad hebben, want het is ſeker, dat die van Teilingen komen van *Simon*, mede een jonger broeder van *Diderik*, Heer van Brederode.

Van deſe Stamme wert vermelt HENRICUS DE LECKE, *Miles* (dat is Ridder) *in diplomate*, anno 1097.

N. VANDER LECKE, neffens andere voorname Edelen in de Nederduytſe Jaarboeken de anno 114 . vermelt.

HENDRIK VANDER LECKE, vermelt anno 1277. hadde te wyve *Judith van Borſſele*, dogter van *Pieter van Borſſele*, en wan een dochter *Maria vander Lecke*, getrout aan *Dirk de Goedertierene*, Heer van Brederode, ſoone van *Willem van Brederode*, en van des Heeren dochter van *Voorne*, en bracht hem deſe Heerlijkheid mede ten huwelijk, die naderhand door *Catharina van Brederode* ten huwelijk gebragt wierde aan *Jan van Duvenvoorde*, Heer van Polanen, omtrent den jare 1360. tot dat *Jenne van Polanen*, erfdochter vander Lekke, den Berg, Breda, Ooſterhout, Roſendaal, en Steenbergen, deſelve anno 1404. mede ten huwelijk bragte aan *Engelbregt*, Grave van Naſſau, Stadhouder van Braband, waar door het vervolgens in den huyſe van Naſſau gekomen is.

PIETER VANDER LECKE, Ambachtsheer van Brantwijk en Gijbland, 't welk hy anno 1325. verkoft aan *Pieter van den Damme*, *Vincents* ſoone tot Dordrecht; hy hadde te wyve een dochter uyt den huyſe van Waſſenaar, en leefde noch anno 1345.

HENDRIK VANDER LECKE, *Pieters* ſoone, Ridder, vermelt anno 1346. hy hadde een ſuſter *Judith vander Lecke*, die te man hadde *Hubert*, Heer van Culenburg, Ridder, die anno 1347. in den Slag tegen de Luykenaars dood bleef, nalatende negen kinders, zedert welken tijd de Heeren van Culenburg haar Wapen met dat vander Lecke gequartilleert hebben.

N. VAND'ER LECKE, getrout met *Otto van Arkel*, Heer van Heukelom, ſoone van *Ian van Arkel*, en van *N. van Buren*; hy leefde anno 1320.

Het Wapen vander Lecke was een Leeuw van Sabel, op een Silver Velt.

LEERDAM.

156 IN geen andere Hiſtorien vindmen meer geſchil in de Chronijk-ſchryvers, als in de Beſchryvinge en Tijdrekening van de Heeren van Arkel, daar de Heeren van Leerdam uyt voortgekomen zyn, ſulx dat in verſcheide gelegentheden erkent en aangeweſen wert by *Abraham Kemp*, in de Beſchryvinge van Gornichem, en Lande van Arkel; ſoo gaat het ook met de Beſchryving van de Heeren van Leerdam. *Iohan Gerbrantſz* brengt eenen *Dodo*, Heer van Leerdam, onder de Edelen van 't jaar 1039. *Wouter van Gouthoven* in ſijn Beſchryving der Hollandſe Adelijke Geſlagten, ſtelt deſelve eerſt naar het jaar 1100. daar hy eenen *Folpert van Leerdam*, ſoon van *Ian van Arkel*, de vierde van dien naam, voor den eerſten Heer van Leerdam kent, die ook by andre erkent wert, alhoewel veel in de jaren verſchillen, in de ſaak meeſt over-een-komende, dat *Ian*, Heer van Arkel, een verdelinge der Landen van Arkel maakte, en ſijne broeders elk haar deel gaf, onder andere *Folpert*, by andere *Dodo* genoemt, een vroom Ridder, de Stad en het Slot Leerdam, Schoonrewoert, den Diefdijk, Haaſtregt, en Overherkoop, en aan ſijn jongſte broeder *Hugo*, de Heerlijkheid van Botterſloot, Blokland, en Spijk; maar wanneer en by welken *Ian* deſe verdeylinge ſoude gedaan ſijn, daar in en komen ſy gants niet over een. *Aart Kemp* ſtelt deſe verdeilinge onder *Ian de VI.* of *VII.* omtrent het jaar 1126. het welk ook by *Abraham Kemp* gevolgt wert, uyt de jongſte Beſchryvinge van Gornichem en Lande van Arkel, pag. 22. daar nochtans *Ian de VI.* volgens het Leen-regiſter van den huyſe van Arkel van ouds bekent, eerſt in 't jaar 1225. overleden is. Wel mag hy ſchryven in het begin van *Ian de VI.* of *VII. dict. pag.* 22. hoe verſcheiden in deſen tijd geſchreven wert, ſoo aangaande de Heeren, haren naam, haar daden, die dikwils d'een d'ander toegeſchreven werden, de jaren, en ſoo voort. Daar hy ſelf ſoo groflijk mis-taſt. *Marcus Zuerius Boxhorn* in ſijn Tonneel van Holland, onder *Ian*

de IV.

de IV. omtrent het jaar 1150. de Beschryvinge van de Stad Leerdam, daar hy uyt *Iohan Gerbrandi*
Chronic. Belg. lib. 26. *pag.* 19. en de oude Hollandse Chronijk *divis.* 21. *cap.* 22. mede verhaalt, dat de-
sen *Folpert* met sijn soon Pelgrim, om haar godloos leven, van den Duyvel van straat af souden weg-
gevoert zyn; het welk nochtans by de andere een later *Folpert* wert toegeschreven. Al het welke te
verstaan is van een twede verdeling van de Landen en Heerlijkheden van Arkel; daar van de eerste
verdelinge al geschied was omtrent het jaar thien hondert, tussen *Dodo* en *Foppo*, gebroeders, soonen
van *Heiman*, den eersten Heere van Arkel, daar by *Dodo* het gedeelte, daar het Slot Leerdam in be-
grepen is, wiert aanbedeelt, en *Foppo* den jongsten, de Heerlijkheid van Arkel, en omleggende Lan-
den te beurt viel, sulx dat seer wel wert aangetekent by *Pontus Heuterus in Arculeana Genealogia*, daar
van hy aldus schrijft: *In ditione Arculea successit filius natu minor Foppo, Dodone suam partem obti-
nente, ubi nunc est Leerdamum cum maxima parte ditionis Arculeæ, à quo ortos volunt Dalemios, Gelle-
chomios, Kedechemios, Zevenderanos, ac Hafenses. Dat is:* In de Heerlijkheid van Arkel quam *Foppo*
den jongsten soon in sijn vaders plaats als sijnen navolger, daar tegens *Dodo* sijn gedeelte had in de Lan-
den daar nu Leerdam gelegen is, met het grootste gedeelte van den Lande van Arkel, daar uyt ge-
sproten sijn die van Dalem, Gellechom, Kedechem, Zevender en Haaften.

Daar mede dan de Tijdrekening van *Jan Gerbrantsz* van Leyden, in sijn Hollandse Chronijk *lib.*
10. *cap.* 1. soude over-een-komen. Dog dit besit, seid den selven *Pontus Heuterus*, en duyrde niet
lang, soo dat de Heerlijkheid van Leerdam, en de andere goederen daar toe behoorende, omtrent
het jaar 1204. wederom aan den huyse van Arkel zyn gekomen. En kan wel sijn datter tussen dese
eerste en de twede deylinge der Landen van Arkel, (die sy voor de eerste genomen hebben) geen
bysondere Heeren van Leerdam bekent zyn geweest. Dit heeft ook *Abraham Kemp* in sijn Beschry-
ving der Stad Gornichem en Landen van Arkel, onder *Ian de XII.* bygenaamt *de Sterke*, doen dwa-
len, daar hy van eenen *Folpert vander Lee* ofte *Leerdam* en *Haastregt* spreekt, dien hy voor den eer-
sten *Folpert* neemt, de broeder van *Hugo Botter*, hier vooren verhaalt, dien hy seid, dat tot het jaar
1269. soude geleeft hebben, 't geen volgens de Tijdrekening van den eersten *Folpert* onmogelijk is, of
hy moet by of over de tweehondert jaren geleeft hebben; soo dat'er noodsakelijk nog eenen anderen
jonger *Folpert*, Heere van Leerdam en Haastregt, moet geweest zyn, daar van onder Koning *Willem*
vermaant wert, mogelijk een jonger broeder van *Jan de XII.* Heer van Arkel, bygenaamt *de*
Sterke.

Het Wapen van Leerdam is geweest als dat van Arkel, doch met eenige verande-
ringe, tot een teken van een jonger soon.

L I E S V E L T.

157 ARENT VAN LIESVELT, Knape, wert vermelt anno 1277.

HERBAREN VAN LIESVELT, Ridder, by Schoonhoven van die van Utregt
gevangen in den Strijt anno 1349. was anno 1369. Balliu van Zuyt-holland.

GERRIT VAN LIESVELT, Ridder, anno 1380. wiert anno 1402. by de Nieupoort
in den Oorlog tegen den Heer van Arkel gevangen.

HENDRIK VAN LIESVELT, *Gerrits* soone, was Balliu van Zuyt-holland anno 1439.
stierf sonder kinders, anno 1456. hadde getrout *Maria van Heemstede.*

Gerrit van Liesvelt voorsz hadde noch een suster, getrout met den Heer van *Sart* in Henegouwen,
welke wan *Jan*, Heer van Sart en Liesvelt, by doode van sijn voorsz oom *Hendrik*, anno 1456. hy
liet een dochter na, genaamt *Jenne*, die anno 1499. te man hadde *Gerrit van Harchies* in Henegouwen,
dewelke Liesvelt verkogt aan *Roelant le Fevre*, Thesaurier van Vlaanderen, wiens kinderen, gewon-
nen by een erfdogter van *Heemstede*, de naam van Heemstede aangenomen hebben.

Nog wert vermelt GERRIT VAN LIESVELT, omtrent het jaar 1510. welke getrout
hadde *Magtild van Ruyven*, dochter van *Claas van Ruyven*, die tot Haarlem op 't Stadhuys ver-
moort wierde, en van *Maria van Cats*, welke na liet *Claas van Liesvelt*, Carmeliter Monnik te U-
tregt, met *Dirk van Liesvelt*, *Thomas van Liesvelt*, en *Cornelis van Liesvelt*, sijne broeders.

Het Wapen van Liesvelt is een Fasce van Sabel op een Velt van Silver, met twee
Koorn-schoven boven in 't Schilt.

M A T E N E S.

158 DE Burggrave van Leiden hadde vier soonen; den outsten wiert Burggrave; den anderen gaf
hy de goederen van Berkel, Bleyswijk en Wena, dat nu staat by, aan, en in Rotterdam, 't welk
doe ter tijd was sonder Vesten; Dese hadde twee ofte drie kinderen, maar dede eenen grooten doot-

ſlag, daar hy aan verbeurde alle ſijn goet voorſz, met de vryheyt binnen Rotterdam; en hier van is gekomen *Iacob Boekel*, Knape, die voerde met ſijn nakomelingen een Gulde Velt met een Lazure Baar; den derden ſoone van den Burggrave, hadde Vlaardingen en de Ketel, maar hy ſtierf ſonder blijkende geboorte, in 't jaar duyſent en thien. De vierde ſoon goede hy in Matenes, en het huys te Matenes ſtont doe ter tijd in 't Nieulant van Matenes, dat nu is, en brak in doen Rijderwaart in brak. Deſe ſoone hiete *Philips Vytterneſſe*, en wan twee ſoonen, den eenen *Dirk de Goede*, en den anderen *Philips*, maar die ſtierf ſonder oir. De voornoemde *Dirk de Goede* hadde getrout des Heeren dochter van *Polanen*, en hadde daar by twee ſoonen, den eenen geheten *Dirk van Vyterneſſe*, Ridder, en den anderen hiete mede *Dirk*, van den welken gekomen zyn die van *Spangen* by Schiedam. *Dirk* vornoemt hadde getrout *Daniels* dochter *van Rodenrijs*, Ridders by Overſchie, en wan een dochter met drie ſoonen, als *Dirk*, *Daniel*, en *Philips van Matenes.*

WOUTER VAN MATENES, wert vermelt anno 1300. en wan

ADRIAAN VAN MATENES, Heer van Matenes, die te wyve hadde *N. van Zuydwijk*, uyt den huyſe van Raaphorſt; En leefde te ſijnen tijde mede *Diderik van Matenes*, en *Daniel van Matenes*, Ridders en gebroeders, anno 1345. en ſtierf den outſten anno 1345. *Adriaan van Matenes* voorſz liet na

WOUTER VAN MATENES, Ridder, was anno 1396. met Hertog *Albregt* op de Vrieſen.

GERRIT VAN MATENES, Ridder, hadde anno 1388. getrout *Maria van Rietwijk*; ſy ſijn beide in de Abdye-Kerke van Egmont begraven, en aldaar in een venſter t'ſamen met hunne Wapen-rokken uytgeconterfeyt geweeſt.

DANIEL VAN MATENES, Ridder, wert vermelt anno 1380.

N. VAN MATENES, Schiltknape anno 1370. hadde te wyve *Cleysken van Naaldwijk*, dochter van *Hendrik van Naaldwijk*, en van des Heeren dochter van *Schalkwijk*.

WOUTER VAN MATENES voorſz, hadde eerſt getrout *Eliſabeth*, *Alferts* dochter *vander Horſt*; daar na *N. vander Werve* uyt Zuyt-holland, welke voerde een Rode Baar op Silver; haar moeder was *Rijſoort*; hy wan by de eerſte Vrouwe,

Adriaan van Matenes, volgt.

Hubert van Matenes, welke na liet een dochter *Eliſabeth van Matenes*, die te man hadde *Anthonis van Cats*, ſoone van *Lieven van Cats*, die daar by wan een dochter *Maria van Cats*, getrout met *Claas van Ruyven*, ſoone van *Willem van Ruyven*, en van *Agnes van Rietwijk*; ſy ſtierf anno 1505.

Oda van Matenes, hadde te man *Otto van Hoogſtraten*.

Van het twede bedde,

Jan van Matenes, hadde eerſt te wyve *Margareta Partout*, erfdochter van *Bartholomeus Partout*, alias *van Caſtelo* uyt Luykerland, Rentmeeſter van Noorthollant; haar moeder was *vander Burg*; en woonde *Bartholomeus* voorſz te Delft, alwaar hy 's Graven huyſinge verkreeg. *Jan van Matenes* troude voor de twedemaal *Willemina van Alkemade*, dochter van *Floris van Alkemade*, en van *Agatha van Alkemade*, *Willems* dochter, en wan eene dochter *Margareta van Matenes*, die Nonne was te Rhijnsburg. By ſijn eerſte Vrouwe hadde hy gewonnen *Philips van Matenes*, die anno 1484. te wyve hadde *Maria van den Woude*, dochter van *Jacob van den Woude*, Heer van den Woude, Warmont, en Alkemade, de laatſte van ſijn Geſlagte, en van *Iohanna van Poelgeeſt*, *Gerrits* dochter; ſy ſtierf in barens noot anno 1488. Hy reiſde naderhand na Romen, alwaar hy Prieſter wiert, en wederkomende, wiert hy Monnik Regulier te Warmont, anno 1492. ſtierf 41. jaren daar na, anno 1533. out 82. jaren, nalatende 1. *Iacob van Matenes*, ſtierf ſchielijk out 30. jaren anno 1515. ſonder kinders, hebbende te wyve gehad *Anna van Almmonde*, dochter van *Iacob van Almonde*, Raat in den Hove van Holland, en van *Catharina van Everſdijk*. 2. *Maria van Matenes*, wiert anno 1525. by beſterfenis Vrouw van Woude en Warmont, hadde te man *Ian van Duvenvoorde*, Ridder, en wan kinders; ſy ſtierf weduwe anno 1558. out 72. jaren. 3. *Margareta van Matenes*, Nonne te Poel.

ADRIAAN VAN MATENES, ſoone van *Wouter van Matenes*, en van *Eliſabeth*, *Alferts* dochter *vander Horſt*, troude *Alijt van Spangen*, dochter van *Philips van Spangen*, en van *Henrica van Iſſelſtein*; ſy ſtierf anno 1448. Te deſen tijde leefde *Willem van Matenes*, die 34. jaren lang Abt van Egmont was, en ſtierf anno 1458. *Adriaan van Matenes* voorſz liet na

Wouter van Matenes, volgt.

Eliſabeth van Matenes, was 29. jaren lang Abdiſſe te Rijnsburg, ſtierf anno 1499.

N. van Matenes, hadde te man *Dirk vander Does*, ſoone van *Hendrik vander Does*, en van *Magtild Vranken*, *Iſaks* dochter.

WOUTER VAN MATENES, ſoone van *Adriaan van Matenes*, en van *Alid van Spangen*, troude eerſt *Durf van Rhijn*, *Everts* dochter, uyt het Stigt van Utregt, welke voerde drie Rode Baren op een Silver Velt; daar na *Eliſabeth van Cralingen*, dochter van *Gillis van Cralingen*; hy wan by de eerſte Vrouw,

Adriaan van Matenes, volgt.

Van het twede bedde,

Agnes van Matenes, hadde te man *Ian van Schoo-*

Schooten, ſoone van *Isbrand van Schooten*, en van *Gobintje Jasob Heermans* dochter, en wan daar by 1. *Isbrand van Schooten*, troude eerſt *Iosijne van Cruningen*, en naderhant *Catharina van Cats*, *Laurens* dochter. 2. *Gijsbert van Schooten*, hadde te wyve *Ioanna van Schagen*, weduwe van *Floris vander Boukhorſt*.

Alid van Matenes, hadde tè man *Iooſt Dever van Mijnden* te Haarlem, en wan 1. *Eliſabeth Dever*, die eerſt troude *Wernard vander Does*, ſoone van *Dirk vander Does*, en van *Iosijne van Zuylen*; daar na *Jooſt van Brederode*, alias *vanden Hove*, ſonder kinders. 2. *Maria Dever*, troude *Iooſt Baſtaart van Brederode*, ſonder kinders.

ADRIAAN VAN MATENES, ſoone van *Wouter van Matenes*, en van *Durf van Rhijn*, ſtierf anno 1468. hadde eerſt te wyve *Maria van Duvenvoorde*, dochter van *Ian van Duvenvoorde*, en van *Clara van Haaften van Renoy*; daar na *N. van Tuyl* uyt Gelderland; hy wan by de eerſte,

Ian van Matenes, volgt.

Van het twede bedde,

Clementia van Matenes, hadde te man *Amelis van Mijnden*, Heer van Cronenburg, ſoone van *Anthonis van Mijnden*, en van *Lijsbeth van Nyvelt*, *Iacobs* dochter; hy troude naderhand *Elburg vander Boetzelaar*, des Heeren dochter van *Aſperen*; en wan by beide kinderen.

Magtild van Matenes, troude anno 1507. *Gijsbregt van Tuyl van Bulkeſtein* in de Betuwe, en wan kinders.

JAN VAN MATENES, ſoone van *Adriaan van Matenes*, en van *Maria van Duvenvoorde*, Heer van Matenes, Riviere, Heemraat van Delfland, wert ook anno 1517. geſtelt onder de Heemraden van Schieland, hadde te wyve *Maria van Aſſendelf*, dochter van *Claas van Aſſendelf*, en van *Alijt Freis van Cuyvre*, die weduwe was van *Ian van Reneſſe*, Heer van Wulven; hy ſtierf anno 1522. oud 34. jaren; nalatende

Adriaan van Matenes, volgt.

Niclaas van Matenes, bleef ſubitelijk doot, hadde te wyve *Geertruyt Piek* uyt Gelderland, en wan *Ian van Matenes*, Ambachtsheer in Liſſe by Haarlem.

Wouter van Matenes, hadde te wyve *Athia van Oevema van Wibiſma* uyt Vriesland, en wan 1. *Maria van Matenes van Wibiſma*, hadde te man *Ian van Schagen*, ſoone van *Chriſtoffel van Schagen*, en van *Hadewy van Sparwoude*, en wan kinders. 2. *Ian van Matenes van Wibiſma*, hadde te wyve *Gerardijne van Bronkhorſt*, dochter van *Nicolaas van Bronkhorſt*, Heer van de Stad, en van *Iaquelijne van Poelgeeſt*, *Gerrits* dochter, by dewelke hy wan eenen ſoone, genaamt *Claas van Matenes*, Heer van Haſerſwoude, 't welk hy kogt van den Heer van Cruningen; ſtierf in Junio 1617. hadde te wyve *Geertruyd van Lokhorſt*, dochter van *Vincent van Lokhorſt*, Heer van Heemſtede, waar mede hy behylikte het huys van oud Teilingen by Leiden, en na liet *Cornelis van Matenes*, Heer van Haſerſwoude, en eenige dochters, waar van d'outſte verlooft was met *Iacob van Waſſenaar*, Heer van Warmont, maar verdronk ongelukkig in 't ys; en troude naderhand *Iacob van Waſſenaar* voorſz met haar ſuſter; daar hy by gewonnen heeft *Odilia van Waſſenaar*, getrout met *Iooſt van Aamſtel*, Heer van Loenderſloot; en *Ian van Waſſenaar*, Heer van Warmont en Halerſwoude. *Cornelis van Matenes* voorſz troude *Anna Uyttenbongaart*, dog ſtierf ſonder kinderen; een van ſijn ander ſuſters hadde getrout *Gerrit van Poelgeeſt*, Heer van Coudekerk, ſone van *Gerrit van Poelgeeſt*, en van *Anna van Bergen*, des Heeren dogter van *Grimbergen* in Brabant; haar broeder was *Willem van Bergen*, Biſſchop van Antwerpen, en naderhand Erts-biſſchop, en Hertog van Camerijk.

ADRIAAN VAN MATENES, Ridder, Heer van Matenes, ſoone van *Jan van Matenes*, en van *Maria van Aſſendelf*, hadde getrout *Adriana van Duvenvoorde*, dochter van *Gijsbert van Duvenvoorde*, Heer van Opdam, en van *Anna van Noortwijk*; ſy ſtierf anno 1542. hy wert vermelt anno 1533. 1535. 1538. 1545. 1553. onder de Heemraden van Schieland, en wert in 't Regiſter van Schieland 48. fol. 287. verſo, Schiltknaap genaamt; hy liet na

N. van Matenes, ſtierf Jongman te Dole in Bourgondien anno 1574. en wan

Jan van Matenes, volgt.

Gijsbert van Matenes, Heere van Riviere, ſtierf te Leiden ongehout, anno 1598. out 58. jaren.

Ioos van Matenes, ſtierf ongehout.

Adriaan van Matenes, ſtierf Jongman.

Maria van Matenes, hadde te man *Arent van Bonenburg*, genaamt *Hontſtein*.

JAN VAN MATENES, Heer van Matenes, ſoone van *Adriaan van Matenes*, en van *Adriana van Duvenvoorde*, ſtierf anno 1602. out 64. jaren; hadde getrout *Florentine*, Heer *Ians* dochter *van Culenburg*, Vrouwe van Opmeer; hy wiert anno 1568. 1570. en 1574 onder de Heemraden van Schieland geſchreven; ſijn Huysvrouwe ſtierf tot Leiden den 26. September 1618. ſeer out, en lieten na

Adriaan van Matenes, volgt.

Margareta van Matenes, hadde te man *Herman van Valkenaar*, by dewelke ſy nagelaten heeft, I. *Hendrik van Valkenaar*. II. *Ian van Valkenaar*, Heer vander Mey. III. *Herman van Valkenaar*, Heer vander Wel, beide ongetrout geſtorven. IV. *Willem van Valkenaar*, jong geſtorven. V. *Florentia van Valkenaar*, getrout met *Otto van Gelder*, van dewelke gekomen ſijn 1. *Margareta van Gelder*. 2. *Herman van Gelder*, hadde te wyve *Anna Maria Bergainge*, ſonder kinderen geſtorven. 3. *Carel van Gelder*, jong geſtorven. 4. *Maria van Gelder*, jong geſtorven. 5. *Carel van Gelder*, de twede jong ge-

ſtorven. 6. *Carel van Gelder*, noch ongetrout. 7. *Willem van Gelder*, jong geſturven. 8. *Frederik Willem van Gelder*, jong geſturven. 9. *Maria van Gelder*, noch ongetrout in 't leven. *Hendrik van Valkenaar* voorſz, troude *Florentia van Matenes*, dochter van *Carel van Matenes*, Ruwaart van Putten, en van *Johanna Piek van Tienhoven*, en wan 1. *Margareta van Valkenaar*, hadde te man *Willem van Matenes*, Heer van Raſcourt, ſoone van *Willem van Matenes*, en van *Maria Manninga* tot Dixterhuyſen. 2. *Herman van Valkenaar*, jong geſturven. 3. *Johanna van Valkenaar*, ongetrout geſturven. 4. *Florentina van Valkenaar*, noch ongetrout in 't leven. 5. *Carel van Valkenaar*, Heer van Valkenaar, Duykenburg, nog ongetrout in 't leven. 6. *Hendrik van Valkenaar*, jong geſturven. 7. *Hendrina van Valkenaar*, ongehout geſturven. 8. *Herman van Valkenaar*, jong geſturven.

Jan van Matenes, anno 1611. Domdeken tot Utregt, geſturven anno 1614.

Carel van Matenes, Balliu van Putten, hadde te wyve *Johanna Piek van Tienhoven*, en heeft nagelaten I. *Ian van Matenes*, Raatsheer in den Hove van Holland, ongetrout geſturven. II. *Amelis van Matenes*, verdronken, ſonder oir. III. *Florentia van Matenes*, hadde te man *Hendrik van Valkenaar*, Heer van Duykenburg, hier voren vermelt. IV. *Niclaas van Matenes*, jong geſturven.

Willem van Matenes, Heer van Raſcourt, hadde te wyve *Maria Manninga* tot Dixterhuyſen; haar moeder was een dochter van *Diderik Sonnoy*, Gouverneur van Noortholland, en heeft nagelaten, I. *Ian van Matenes*. II. *Luyrt van Matenes*. III. *Florentia van Matenes*. IV. *Emerentia van Matenes*. V. *Luyrt van Matenes* de twede. VI. *Agata van Matenes*. VII. *Maria van Matenes*. VIII. *Adriana van Matenes*. IX. *Willem van Matenes*, Heer van Raſcourt, Heemraat van Schielant, vermelt anno 1643. 1654. 1656. 1661. en 1665. hadde te wyve *Margareta van Valkenaar*, en wan 1. *Maria van Matenes*, jong geſturven. 2. *Florentia van Matenes*, Vrouwe van Matenes, Riviere, Opmeer, Souteveen, Sterkenburg, by overlijden van haar broeder; heeft te man *Iohan van Hardenbroek*, Ritmeeſter ten dienſte deſer Landen. 3. *Willem van Matenes*, jong geſturven. 4. *Maria van Matenes*, nog ongetrout. 5. *Willem van atMenes*, geſturven den 10. Mey 1671. out vier jaren, begraven tot Utregt in de Witte Vrouwe Kerk, de leſte mans oir van dit Geſlagte, en is met den ſelven het Wapen in het graf geleit. X *Margareta van Matenes*, ongehout geſturven. XI. *Dirk van Matenes*. XII. *Geertruyt van Matenes*.

ADRIAAN VAN MATENES, ſoone van *Ian van Matenes*, en van *Florentina*, *Ians* dochter *van Culenburg*, Heer van Riviere, Opmeer, wert anno 1598. 1600. 1609. 1618. 1619. 1621. onder de Heemraden van Schieland vermelt, hadde getrout eerſt *Odilia van Aaſwyn*, dochter van *Reinout van Aaſwijn*, Heer van Brakel in Gelderland; haar moeder was een erfdochter van Sterkenburg by Utregt; ſy ſtierf t' Utregt in de kraam, anno 1596. naderhand troude hy voor de twedemaal *Henrica vander Does*, Vrouwe van 't Huys ter Does, zynde een eenige erfdochter van *Pieter vander Does*, Balliu van Rhijnlant, Schout tot Leiden, en van *Philippote van Duvenvoorde*; hy liet by de eerſte Vrouwe na,

JAN VAN MATENES, Heer van Matenes, Riviere en Opmeer, wert anno 1625. 1631. 1633. 1637. 1638. 1640. en 1643. Heemraat van Schielant vermelt, ſtierf den 30. Juny 1653. troude anno 1626. *Iudith Piek*, *Willems* dochter; en wan

Adriaan van Matenes, ſtierf anno 1628. out zynde vijf dagen.

Adriaan van Matenes, wert anno 1654. vermelt Heemraat van Schieland, en heeft in 't ſelve jaar gecompareert in de Ridderſchap en Edelen van Holland; ſtierf ongetrout den 30. January 1655.

Willem van Matenes, geſturven anno 1631. out elf maanden.

Odilia van Matenes.

Willem van Matenes.

Walburg van Matenes.

Walburg van Matenes de twede.

Hendrik van Matenes, jong geſturven.

Anna van Matenes, jong geſturven.

Gijsbert Reinert van Matenes, jong geſturven.

Reinert van Matenes, jong geſturven.

Iacob van Matenes, geſturven maar drie jaren out zynde.

Magtild Geertruyt van Matenes, geſturven maar achtien maanden out zynde.

Gijsbert van Matenes, volgt.

GYSBERT VAN MATENES, ſoone van *Ian van Matenes*, en van *Iudith Piek*, Heer van Matenes, Riviere, Opmeer, Souteveen, ter Does; geboren den eerſten Maart 1645. wert anno 1665. en 1668. vermelt Heemraat van Schieland, anno 1670. Balliu en Dijkgraaf van Rhijnlant, en zedert den jare 1666. gecompareert in de Ridderſchap van Hollant; troude *Antonetta van Aſewijn*, Vrouwe van Brakel, Sterkenburg, en wan by deſelve twee kinderen, *Ian van Matenes*, en *Iudith Margareta van Matenes*, beide voor haar vader overleden; hy ſtierf den leſten February 1670. ſonder kinders, ſijn Huysvrouwe 's jaars te vooren overleden zynde; Hy heeft tot ſijn erfgenaam geinſtitueert *Willem van Matenes*, ſoone van *Willem van Matenes*, Heer van Raſcourt, en van *Margareta van Valkenaar*, die overleden is anno 1671. maar vier jaren oud zynde, de leſte mans oir van dit Geſlagte, ſoo dat met den ſelven het Wapen in 't graf gelegt is, latende tot ſijn erfgenaam ſijne twee ſuſters, *Florentia van Matenes*, Vrouwe van Matenes, Riviere, Opmeer, Souteveen, Sterkenburg, getrout met *Iohan van Hardenbroek*, Ritmeeſter van een Compagnie paarden; en *Maria van Matenes*, ſoo als hier vooren in 't brede is verhaalt geworden. *Gijsbert van Matenes* voorſz

is

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

is begraven tot Leiden in de Pieters Kerk, alwaar fijn Wapen met de volgende twee-en-dertig Quartieren is opgehangen.

MATENES.	PIEK.
CULENBURG	GENDT.
DUVENVOORDE.	BALVEREN.
COULSTER.	LEY.
ASSENDELFT.	WENA.
BRIENEN.	VYGH.
NOORTWYK.	RYMSDYK.
SWIETEN.	HACK.
AASWYN.	WYHE.
ISENDOORN.	AVERENK.
BROEKHUYSEN.	HAAFTEN.
TUYL VAN SEROSKERKE.	LAAR.
GENDT.	TENGNAGEL.
AAMSTEL VAN MYNDEN.	LANGEN.
VLIET.	BROEKHUYSEN.
MATENES.	VAN EGTEN.

Het Wapen van Matenes is een Bande van Keel, beladen met drie Sterren van Gout, op een Velt van Silver.

MERESTEIN.

159 GERRIT VAN EGMONT, foone van *Willem*, Heer van Egmont, en van *Ada van Milanen*, hadde getrout een dochter van den Heer van Stryen, en wan, behalven *Willem* en *Wouter*, die d'een na d'ander Heeren van Egmont geweeft zyn, noch een foone *Ian van Egmont*, overleden anno 1319. welke het huys te Mereftein heeft doen fonderen, en fijn van den felven gekomen die van *Egmont van Mereftein*, te fien hier boven op de letter E. onder den tijtel van *Egmont*.

MERWEDE.

160 DANIEL, Heer vander Merwede, leefde omtrent het jaar 1150. nalatende by fijn Huysvrouwe *N N.*

Daniel vander Merwede, volgt.

N. vander Merwede, die omtrent defen tijd te man hadde *Hugo van Teilingen*, foone van *Gerrit van Teilingen*, en van des Heeren dochter vander *Lecke*, welke ftierf anno 1172. en drie kinderen na liet, uyt de jongfte van dewelke, genaamt *Floris*, die van *Tol* tot Leiden en Dordrecht gewoont hebbende, afkomen.

DANIEL VANDER MERWEDE, *Daniels* foone, Heer ter Merwede, leefde nog anno 1200. hadde te wyve des Heeren dochter van *Linde*; en wan

Daniel vander Merwede, volgt.

N. vander Merwede, hadde te man *Philips Uytterneffe*, Heer van Matenes, van dewelke die van Matenes afgekomen zyn.

Diderik vander Merwede, was Dijkgraaf van den grooten Waart, en meentmen dat van den fel-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

ſelven gekomen zyn die van 't Geſlagt van Riede, vermelt hier onder op de letter R. Omtrent deſe tijd leefde mede *Agnes vander Merwede*, getrout met *Hendrik van Alblas*, *Ottens* ſoone; mitsgaders *Gerard vander Merwede*, haar broeder, vermelt anno 1280.

DANIEL VANDER MERWEDE, Heer ter Merwede, ſoone van *Daniel vander Merwede*, en van des Heeren dochter van *Linde*, trok met *Boudewijn van Vlaanderen* na Jeruſalem, en was met den ſelven in 't innemen van Byſantium of Conſtantinopelen, anno 1204. en wiert daar van ſijn Wapen vermeerdert met vijftien Byſans of Bollen van Gout; hy leefde noch anno 1226. en liet na

Daniel vander Merwede, volgt.

Herbaren vander Merwede, Knape, vermelt onder andere Raden van *Floris de V.* Grave van Holland, anno 1277.

DANIEL VANDER MERWEDE, *Daniels* ſoone, Knape, was Heere ter Merwede, vermelt in een Handveſt, geſchreven binnen Dordregt, Dingsdags na Jubilate, anno 1252. hy liet na

Daniel vander Merwede, volgt.

Ian vander Merwede, van den welken die van *Tolloiſen* gekomen zyn. Sie van den ſelven Tak beneden onder de letter T.

Adriaan vander Merwede, van den welken die van *Klootwijk* gekomen ſijn, te ſien onder de letter K.

DANIEL VANDER MERWEDE, *Daniels* ſoone, Schiltknape, in 't jaar 1293. borge beneffens andere voor den Grave van Holland, by *Iohan*, Biſſchop van Utregt; leefde noch anno 1296. en wan

DANIEL VANDER MERWEDE, Ridder, vermelt anno 1326. ſtierf anno 1341. en ſchijnt een broeder gehad te hebben met namen *Claas vander Merwede*, Ridder. *Daniel* voorſz liet na

Daniel vander Merwede, volgt.

Dirk vander Merwede, Ridder binnen Dordregt, vermelt anno 1344. en nevens ſijn broeder *Ian*, anno 1369. Hadde een ſone, genaamt *Diderik vander Merwede*, vermelt anno 1393. welke naliet *Dirk vander Merwede*, Ridder, Heer van Ethen, Meeuwen, Baartwyk, Balliu van Zuytholland, anno 1414 en 1421. Caſtelein van Geertruydenberg ten ſelven jare, daar hy van die van Dordregt en de Cabeljauſche belegert wierd. Hy ſtierf anno 1459. begraven te Meeuwen onder een verheven tombe, met ſijn vier quartieren; hadde te wyve *Catharina van Ranſt*, *Coſtyns* dogter uyt Braband, by dewelke hy een Erfdogter wan, *Odilia vander Merwede*, Vrouwe van Ethen, Meeuwen, en Waalwyk, die te man hadde *Robbregt van Drongelen*, en wan I. *Ian van Drongelen*, Lant-Commandeur ten Duytſen huyſe t'Utregt, ſtierf anno 1492. II. *Hadewy van Drongelen*, hadde te man *Raas van Borghoven*, ſy was al doot anno 1469. III. *Odilia van Drongelen*, troude *Philips van Ranſt*, broeder van *Ian van Ranſt*, Markgrave van Antwerpen, beide ſone van *Daniel van Ranſt*, die een broeder was van *Catharina van Ranſt*, huyſvrouwe van *Diderik vander Merwede* voorſz; ſy lieten t'ſamen na 1. *Daniel van Ranſt*. 2. *Hendrik van Ranſt*, beide ongehout overleden. 3. *Cornelia van Ranſt*. 4. *Adriana van Ranſt*, Vrouwe van Waalwyk, hadde te man *Ian Milling*, uyt Gelderlant, en ſtierf ſonder oir. *Cornelia van Ranſt* voorſz, Vrouwe van Ethen en Mewen by doode van haar broeders, hadde te man *Ian van Leefdaal*, Ridder; en wan by deſelve, 1. *Margareta van Leefdaal*, die eerſt troude, *Balthaſar van Weeſe*; daar na *Ian*, Heer van Vliet by Ouwater; en laaſtelijk *Diderik van Cronenburg*. 2. *Philips van Leefdaal*. 3. *Ian van Leefdaal*, Droſt van Montfoort, ſtierf ongetrout. *Philips van Leefdaal* voorſz, Heer van Waalwyk, Ethen, en Mewen, troude anno 1516. *Anna van Gaveren van Liefringen*, en wan onder andere kinderen I. *Rogier van Leefdaal*, Heer van Waalwyk, Ethen en Mewen, welke troude *Ienne van Schoonhoven*, en wan 1. *Philips van Leefdaal*, Heer van Ethen, Mewen, Babilonienbroek, die te wyve had *Margareta van Weſterholt*, (haar moeder was Duvenvoorde.) 2. *Ian van Leefdaal*, Heer van Waalwyk, hadde eerſt te wyve *Clara van Hees*, die ſtierf anno 1613. en naderhand *N. Gyſſel*, weduwe van *Ian van Boshuyſen*; ſy ſtierf anno 1618. 3. *Anna van Leefdaal*, troude *Coenraat*, Heer van Weſterholt. II. *Chriſtoffel van Leefdaal*, was anno 1566. mede een vande verbonde Edelen, en hadde te wyve *Maria van Schoonhoven* t'Antwerpen; ſy ſtierf in den Hage anno 1617. nalatende *Fredrik van Leefdaal*, t'Utregt overleden anno 1607. troude eerſt *Maria Aalbout*, welke ſtierf anno 1604. daar na *Emerentia van Oeſtrum*, die ſtierf anno 1607.

Deſen voornoemden *Dirk vander Merwede* hadde noch drie Baſtaart ſoonen, als *Daniel* den jongſten, ſtierf anno 1512. hadde te wyve *Agnes van Bruheſen*, en wan 2. ſoonen, als *Ian* en *Dirk*. *Ian vander Merwede*, ſtierf anno 1580. out 92. troude eerſt een ſuſter van *Willem vander Werve*, Ridder te Antwerpen, ſonder oir; daar na *Lijsbeth van Sandwijk*, en waren de grootvader en moeder van *Hendrik vander Merwede*, Droſſaart van Vyanen, en van *Adriaan vander Merwede*, ſijn ooms ſoone, woonende te Heuſden. *Dirk vander Merwede* voorſz ſtierf te Dordrecht anno 1526. en hadde te wyve *N. van Bekeſtein* te Haarlem, en wan 3. dochters, van dewelke *Agnes*, Nonne was te Looſduynen anno 1572. *Claas vander Merwede*, *Dirx* outſte Baſtaart ſoone, was Heer van Baartwijk, en ſtierf anno 1505. hadde anno 1447. getrout *Margareta Boogaarts* te Dordrecht; ſy ſtierf anno 1473. nalatende 1. *Ian vander Merwede*, die kinders wan. 2. *Willem vander Merwede*, bleef doot in den Oorlog op de Franſoyſen, voor 't Stedeken Avennes, anno 1477. zynde Jongman. 3. *Magtild vander Merwede*

wede

wede, Vrouwe van Baartwijk, die te man nam Mr. *Cornelis de Ionge*, Pensionaris van Dordregt, hy stierf anno 1504. zynde Rekenmeester in den Hage. 4. *Lijsbeth vander Merwede*, hadde te man *Willem van Bokhoven* in Brabant. 5. *Maria vander Merwede*, troude *Pieter Scheyf* t'Antwerpen; sy leefde weduwe anno 1520. en wan *Margareta Scheyf*, die eerst te man hadde *Carel van Immerseel*, sonder kinders; daar na *Willem vander Werve*, Ridder te Antwerpen, en wan *Carel vander Werve*, die stierf anno 1604. en hadde te wyve *Anna Schets van Wesemale*, en wan *Ian van der Werve*, Heer van Urk en Emeloort, die eerst troude *Magtild vander Werve*; en daar na in 't jaar 1605. binnen Dordrecht *Catharina*, dochter van *Willem van Drenkwaart*, Heere van Gijssenburg, &c.

Floris vander Merwede, Ridder, wert anno 1345. met *Daniel* sijn broeder, en Graaf *Willem van Holland*, by Staveren inden stryd verslagen; nalatende eenen sone *Floris vander Merwede*, Ambagtsheer van Slydregt, by Dordregt, en Ridder, vermelt anno 1399. En leefde omtrent dese tyd mede *N vander Merwede*, getrout met *Adam van Lokhorst*, die sy ten Huwelijk bragt het Ambagt van Slydregt.

Willem vander Merwede, Ridder, vermelt anno 1341.

Ian vander Merwede, vermeld in een keur op het uytwateren van Alblasserdam, gemaakt by Hertog *Albregt van Beyeren*, anno 1369.

N. vander Merwede, hadde te man *Amelis van Aamstel van Mijnden*, *Wouters* sone, anno 1348. hy stierf anno 1352. nalatende kinders.

Alyd vander Merwede, was Boele van *Willem de IV.* Grave van Hollandt, die anno 1345. by Staveren doot bleef, nalatende by deselve een sone, die genaamd wierde *Daniel vanden Poel*, Ridder, wierd anno 1408. vande Luykenaars verslagen, seer out sijnde, en nalatende vier sonen, als *Gysbert vanden Poel*, *Dirk vanden Poel*, *Iacob van den Poel*, Ridderen, en *Clauwert van den Poel*, Castelein van Geertruydenbergh. *Iacob* voorsz hadde een soon genoemt *Goosuwyn vanden Poel*, die anno 1412. getrout was met *Geertruyd van Dorp*, dogter van *Dirk van Veen*, en *Hadewy van Dorp*, en wan een sone *Dirk vanden Poel*, welke stierf sonder kinders; en werd mede nog vermelt *Ian vanden Poel*, van dewelke den voorsz *Daniel vanden Poel*, Overgrootvader was. Hy hadde te wyve *Elisabeth*, Bastard dogter van *Willem*, Heer van Abcoude en Wyck, en hadden kinders.

DANIEL VANDER MERWEDE, *Daniels* soone, Ridder, Heer vander Merwede en Wieldregt, wiert anno 1341. van *Willem de IV.* Grave van Holland gemaakt eerste Baron van de Merwede; 't geen hy van hem tot een onversterflijk erfleen ontfong, werdende de voorsz Heerlijkheid te vooren van den Heer van Voorn en 't huys te Gaasbeek te leen gehouden; blijkende by Extract uyt de Sententie door den Hoogen Rade te Mechelen anno 1560. den 18. Mey geweſen. Hy was een van de seven Baanrotsen, die met den voorsz Grave, neffens sijn broeder *Floris*, en *Claas Oom*, op Cosmi en Damiani-dag, in Octobri 1345. op de Vriesen doot bleef; van hem gewaagt een out schrift van den jare 1409. aldus:

DEN VYFTEN ZULDI DUS VERSTAAN,
HI DROECH VAN KEEL, DUERGAAN
EEN FAES VAN ZILVER, GEBISANTEERD,
VAN GOUDE SOE WAS 'T GEBLASENEERD.

Van hem vermelt den vermaarden History-schryver *Froissard*, in sijn leste boek het 76. capittel; hy hadde te wyve *Ienne vander Eem*, uyt het Lant van Utregt; en liet na

DANIEL VANDER MERWEDE, Ridder, wert vermelt Dijkgraaf van den groten Waart van Zuyt-holland anno 1369. en 1390. hy wert anno 1348. vermelt Knape, en getuyge nevens andere Edelen; mitsgaders getuyge over d'opdragte van Kort-bolgerye, den 19. September 1394. hadde te wyve de erfdochter van den Heer van *Steyn* op de Mase, by Maseik en Hoorn, en wan

Daniel vander Merwede, volgt.

Willem vander Merwede, Ridder, Ambagtsheer van Muylkerke, stierf anno 1413. nalatende een erfdogter *Ienne vander Merwede*, Vrouwe van Muylkerke, die te man hadde *Ian van Herlaar*, Ridder, Heer van Meerwyk; en *Adriaan van Herlaar*; die met Muylkerken verlyd wierde anno 1455. en is van desen na enige graden gekomen *Ienne van Herlaar*, die te man hadde *Arent vander Lauwyk*, welke anno 1599. Muylkerken verkoft aan *Bruyn de Feyter*, tot Gornichem.

Magtild vander Merwede, troude *Gerrit van Vliet*, Ridder, soone van *Ian*, Heer van Vliet en Poelsbroek, en van *N. vander Leck* of *Polanen*, *Dirk* dogter. Hy was anno 1396. met Hertog *Albregt* inden Oorlog op de Vriesen, en stierf in de fleur sijns levens anno 1404. sy anno 1421.

DANIEL VANDER MERWEDE, Ridder, soone van *Daniel vander Merwede*, en van d'erfdochter van *Steyn* op de Mase; was Heer vander Merwede, van Stein, Poelwijk en Leerambacht; stierf in de fleur sijns levens anno 1403. hadde getrout *Margareta van Heinen* uyt Vlaanderen, weduwe van *Lodewijk van Praat*, Heer van Moerkerken by Brugge; en lieten twee dochters na, namentlijk

Margareta vander Merwede, erfdogter ter Merwede, Steyn en Poelwyk, troude *Willem van Brede-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Brederode Ridder, jongste sone van *Reinout van Brederode*, en van *Iolente*, Erfdogter van Gennip op de Mase, maar hadden geen kinders, en verkoft de Heerlijkheid en 't Slot Merwede den 7. Mey 1424. aan *Lodewyk van Praat*, Ridder, Heer van Moerkerken en Moerkerkenlant, haar halve broeder van s'moeders syde. Dede daar na met haar man een beevaard na Romen, en wedergekomen sijnde, sijn sy onlanx daar aan anno 1451. beide out van jaren overleden.

Ienne vander Merwede, stierf mede sonder kinders, hadde te man *Philips van Spangen*, Ridder, Raat inden Hove van Holland, sone van *Engelbregt van Spangen*, en van *Evertje van Alkemade*, *Floris* dogter; hy stierf anno 1469. En leefde omtrent dese tyd mede *N. vander Merwede*, die te man hadde *Arent van Gent*, Ridder, Heer van Wyngarden en Gyslenburgh.

Het Wapen van Merwede was eerst een Velt van Keel, doorsneden met een Silvere Fasce, en wiert anno 1304. vermeerdert met vijftien Bysans, of Bollen van Gout.

MOERKERKE.

161 LODEWYK VAN PRAAT, Ridder, Heer van Moerkerke in Vlaanderen, hadde getrout *Margareta van Heine*; dewelke weduwe zynde voor de twedemaal troude met *Daniel vander Merwede* by Dordregt, soone van *Daniel vander Merwede*, en van des Heeren dochter van *Stein* op de Mase; en wan

LODEWYK VAN PRAAT, Ridder, Heer van Moerkerke, die van *Margareta vander Merwede*, sijn halve suster, en *Willem van Brederode*, haar man, anno 1424. de Baanderye van de Merwede met sijn toebehooren kofte; gelijk hy mede van *Arent van Rosendaal*, Schilknape en Poorter te Dordregt, eenige Gorsingen kofte, dewelke anno 1439. bedijkt, *Mijns Heeren-Land van Moerkerken* genoemt wierden; hy stierf anno 1440. den 6. September, hadde getrout *Jacoba van Essen*, sy anno 1451. den 5. January; en liet na

VRANK VAN PRAAT, Ridder, Heer van Moerkerke, ter Merwede, en Moerkerkenland by Dordregt, transporteerde anno 1473. Merwede aan *Daniel*, sijn outste soone; hy hadde getrout *Elisabeth van Loon* te Dordrecht, Vrouw van Carnis en Kijfhouk, outste dochter van *Arent van Loon*, Schiltknape, (zynge een jonger soon uyt het Huys van Kiefhouk,) Schepen te Dordregt, en van *Peternella*, dogter van *Abel Voorkoop*, *Pieters* soone, Burgemeester tot Dordregt; sy stierf anno 1514. seer out, begraven onder een Tombe in Moerkerken by Dordrecht; nalatende

Daniel van Praat, Ridder, Heer ter Merwede, anno 1473. en van Moerkerke, Balliu van Suytholland, Camerling van Hertog *Carel van Bourgondien*, anno 1475. stierf voor sijn moeder anno 1512. en liet na *Margareta van Praat van Moerkerke*, Vrouwe van ter Merwede, hadde te man *Gerrit van Arkel*, Heer van Heukelom, sone van *Otto van Arkel*, en van *Walravina van Broekhuysen*, *Jans* dogter; hy stierf sonder oir anno 1547. sy seer out 1560. legaterende by testamente de Heerlijkheid van Merwede aan *Daniel vanden Boetselaar*, haar Ooms dogters sone; waar door deselve Heerlijkheid in 't Geslagte van *Boetselaar* is gekomen, waar in deselve gebleven is tot *Wessel vanden Boetselaar* toe, diese aan de Stat van Dordregt verkoft voor 38000. guldens.

Lodewyk van Praat van Moerkerken, Ambagts-heer van Carnis en Barendregt, stierf anno 1537. hadde te wyve *Catharina van Egmont*, Bastard dogter vanden Grave van Buren, en wan vier sonen en twee dogters als I. *Joost van Praat van Moerkerke*, Dom-kanonick tot Utrecht, liet naar 2. Bastard sonen, als 1. *Lodewyk*, Drost van Steyn, die te wyve had *Jolente Dennetieres* van Doornik, suster van *Lowijs Dennetieres*, Secretaris by den Koning in Spangien, en heeft nagelaten twee dogters, in Walsland gehielijkt. 2. *Jan van Moerkerke*, *Joost* andere soon, Schout voor acht-dagen binnen Dordreght, van wegen den Heere van *Asperen* en *Merwede*, stierf anno 1615. hadde getrout *Margriete van Riebeke* van Gent, en wan 4. dogters. II. *Lodewijk van Praat van Moerkerke*, Heer van Carnis anno 1537. stierf ongehielikt. III. *Willem van Praat*, Heer van Berendregt (*deformi corpore*) maar om dat hy sig selven mishielijkt hadde te Schoonhoven, en mogte hy de goederen van Barendregt niet besitten, volgens sijns vaders testament en verbodt; hy wan *Ioris* en *Gerrit van Moerkerke*, jongmans overleden, en *Willem van Moerkerke*, die t' Utregt troude *Alijt Ram*, (suster van *Chatarina*, die *Willem van Nievelt*, Heer van Berghambacht en Schout van Dordregt te man hadde) en liet naar een dogter *Willemijna van Praat van Moerkerke*, getrout met *Iacob van Vailladolit*, Heer van Sombeke, sonder kinderen. IV. *Fransoys van Moerkerke*, stierf jongman 1535. V. *Fransoyse van Praat van Moerkerke*, Vrouwe van Carnis (naar 't mishieliken haars broeders) hadde te man *Wessel vander Boetselaar*, Heer van Asperen en Langerak. Hy stierf anno 1575. sy 1562. en wan kinders. VI. *Peternelle van Praat van Moerkerke*, Vrouwe van Barendregt by Dordregt; sy troude eerst anno 1519. *Philips van Cats* uyt Zeelandt, sonder kinders; daar na *Herman van Bronkhorst*, Heere van Batenborg en Steyn; sy stierf seer out 1594. en wan 7. kinders, als volgt. 1. *Willem van Bronkhorst*, Heer van Batenburg en Steyn, wert anno 1573. by Haarlem van 's Koninx volk, geduyrende de belegering, verslagen, hadde eerst getrout *Ienne van Sint Omeer*, genoemt *Moerbeke*, in Artoys, sijn Nichte, sonder kinders; en daar na *Erica*, des Graven dogter van *Manderscheyt*, en wan daar by een

sone

sone *Herman van Bronkhorst*, Heere van Batenborg, die int Stift te Thoorn anno 1602. ongehielykt stierf. 2. *Karel van Bronkhorst*, Heere van Barendregt wert te Ceulen doorsteken, en hadde te wyve *Alferade van Floydorp*, Vrou van Biegt uyt Kleefslandt, en heeft gewonnen *Maximiliaan van Bronchorst*, Heere van Batenburg, die te wyve hadde *Agnes van Kettelaar*, en wan kinders. Nogh *Anna*, die troude *Ioseph de Malangamba*, Italiaan, en *Petronelle van Bronchorst*, die troude *Maarten Ben[illegible]k*, in Gelderlandt. 3. *Dirk van Bronkhorst van B[illegible]borg*, wert anno 1561. te Brussel op de Savel enthooft. 4. *Gijsbert van Bronkhorst*, stierf met sijnen broeder. 5. *Maria van Bronkhorst*, troude *N. van Elteren*, Heer van Vogelsank, en wan *Eriana van Elteren*, die te man hadde *Ido van Inhausen*, Heer van Kniphausen, en wan onder andere kinderen *Eva van Inhausen*; die troude *Maximiliaan*, Heere van Cruningen en Heenvliet, sy stierf te Ryswijk by den Hage anno 1615. hy 1612. naarlatende kinders. 6. *Swaantgen van Bronchorst*, stierf onbestaat. 7. *Lysbeth van Bronkhorst*, hadde te man *Gerrit van Luxemborg*, Ridder, Heer van *Houloigne* in Luykerlant, en wan *Bouwen van Luxemburg*, Heere van Ouloigne, getrout met *Geertruyt Kloets*.

Frank van Praat van Moerkerken, volgt.

VRANK VAN PRAAT VAN MOERKERKE, Heer van Moerkerken in Zuytholland, en van Kijfhouk, soone van *Vrank Praat van Moerkerke*, en van *Elisabeth van Loon*, leefde anno 1471. en 1479. hadde eerst te wyve *N. van Boschuysen*; daar na *Rijnsburg van Sonnevelt*; hy wan by de eerste,

Caarl van Praat van Moerkerken, Heer van Moerkerken in Zuytholland, hadde te wyve *Catharina van Halewyn*, dogter van *Carel van Halewyn*, Heer van Maldegem in Vlaanderen; en wan twee dogters, d'outste was *Josyna van Praat van Moerkerke*, Vrouwe van Moerkerke in Hollandt, hadde te man *Lodewyk van Vlaanderen*, Heere van Praat, Ridder van 't Gulde Vlies, en Stadhouder van Holland anno 1544. hy stierf anno 1555. sy anno 1540. out 65. jaren, nalatende een sone *Jan van Vlaanderen*, Heer van Moerkerke, die anno 1545 voor sijn vader stierf sonder kinders; hebbende te wyve gehadt *Iaqueline van Bourgonge*, suster van *Maximiliaan*, Markgrave vander Vere; de jongste was *Anna van Praat van Moerkerke*, Vrouw van Moerkerke voorsz na haren Neve, hadde anno 1535. te man *Joost van St. Omeer*, genoemt *Moerbeke*, Heer van Danoultre in Walslant; sy stierf weduwe anno 1559. nalatende, 1. *Carel van St. Omeer*, Heer van Danoultre en van Moerkerkerlant by Dordregt, 't welk hy anno 1559. verkoft aan *Gooswyn van Raasvelt*, voor 5[illegible]0. gulden en sijn gedeelte in Kijfhouk koft van hem *Arent vander Myle*, Schiltknape, en Borgemeester te Dordregt; hy stierf sonder kinders, hebbende eerst te wyve gehad *N. van Treslong*; daar na *N. van Olgnes* beide in Walslant. 2. *Ioanna van St. Omeer*, stierf sonder kinders, hadde eerst te man *Holiart van Halewyn*, Heer van Boesingen in Vlaanderen; en daar na *Willem van Bronkhorst*, Heer van Batenburg hier voren vermelt.

Van het twede bedde,

Cornelis van Moerkerken, volgt.
N. van Moerkerken.
N. van Moerkerken, beide Religieusen.

CORNELIS VAN MOERKERKE, soone van *Frank van Praat van Moerkerke*, en van *Rijnsburg van Sonnevelt*, hadde te wyve *Leonora vander Werve*, *Jans* dochter te Antwerpen; en wan

MAXIMILIAAN VAN MOERKERKE, die eerst troude *N. Cobbaarts*; en wan daar by een dochter, die geestelijk was; hy wan naderhand by sijn twede Huysvrouwe

Jacob van Moerkerke.
Cornelis van Moerkerke.
Philips van Moerkerke.
Lucas van Moerkerke.
Lijsbeth van Moerkerke.

Het Wapen van dit Geslagte was een Schilt van Gout, en daar in een Bourgons Kruys van Keel, beladen met vijf St. Jacobs Schelpen van Gout.

MONTFOORT.

162 DE Heeren van Monfoort werden somtijds Casteleinen, somtijts Burggraven, en somtijts Heeren genoemt.

EVERHARD, Burggrave van Montfoort, wert bevonden als getuyge gezegelt te hebben met het Wapen van Montfoort, zynde een Schaakbert van Silver en Sabel, in sekeren brief van *Otto vander Lippe*, anno 1227.

WILHELM VAN MONTFOORT, wert vermelt als getuyge in een brief van *Otto*, Bisschop van Utregt.

WOUTER GERHARDS, Burggrave van Montfoort, staat als getuyge in een brief van Bisschop *Hendrik*, anno 1260.

PHILIPS VAN MONTFOORT, en

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

SWEER VAN MONTFOORT, werden nevens *Hendrik*, Burggrave van Leiden, *Dirk van Wassenaar*, *Simon van Benthem*, *Floris van Drunen*, *Jacob van den Woude*, en andere Edelen vermelt, die anno 1301. Bisschop *Willem* versloegen. Sie Gouthoven fol. 356.

Naderhant hebben omtrent den jare 1400. van dit Geslachte geleeft

FLORIS VAN MONTFOORT, hy leende in 't jaar 1407. doe de Stad van Gornichem beklommen wierde, 10. Nobelen, als vermelt is in de Secretarye van Leiden, in seker boek daar toe zynde, fol. 17. Hy hadde getrout *Lijsbeth van den Bossche*, dochter van *Hugo van den Bossche*, wiens grootvader was *Gijsbregt van den Bossche*, uyt het Geslachte van Isselstein, getrout aan *N. van Alblas*, *Johans* dochter; en liet na

JACOB VAN MONTFOORT, die getrout hadde *Marcelia van Tol*, dochter van *Floris van Tol*, Schiltknape, vermelt anno 1405. in 't beleg van Hagestein en Everstein; by wan

FLORIS VAN MONTFOORT, stierf tot Bergen op den Soom; hadde getrout *Beatrix van Lis*, *Kerstant Nanninx* dochter, vermelt in de Chronijke van Holland in 't jaar 1481. Sijn vader was *Nanne van Lis*, die in 't voorsz jaar 1407. te Leiden ook geleent heeft 25. Nobelen, als blijkt fol. 18. *Floris* voorsz liet na

Iohan van Montfoort, getrout te Delf, wan *Pauwels van Montfoort*, wiens dochter *Maria van Montfoort* eerst te man hadde *Pieter van Swieten*, Heer van Swieten, soone van *Gijsbert van Swieten*, Ridder, en van *N. van Diemen*, en wan daar by *Gijsbert van Swieten*, getrout met de dochter van *Floris van Wijngaarden*; en *Lutgaart van Swieten*, getrout met *Gerrit van Schoten*, Balliu van Kermerland; naderhant hertroude sy met *Cornelis Croesink*, Ridder, Heer van Benthuysen en Soetermeer, Houtvester van Holland, soone van *Iacob Croesink*, Rekenmeester in den Hage, en te Mechelen, en van *Maria vander Does* uyt Zuytholland, en wan daar by eenen soone, *Jacob Croesink*, Heer van Benthuysen en Soetermeer, getrout met *Sandrina van Cruningen*, Bastart dochter van *Jan van Cruningen* en *Heenvliet*.

Jacob van Montfoort, volgt.

Margareta van Montfoort, troude eerst *Hendrik van Paffenroode*, en naderhand *Richard Baradot*, Secretaris van den groten Rade te Mechelen; en liet by beide kinderen na.

Alijt van Montfoort, troude *Ian van Blitterswijk*, en wan kinders.

Maria van Montfoort, Religieuse en Conventuale van St. Michiel in de Urguwen camp te Leiden.

Cecilia van Montfoort, troude *Gerrit van Stienevelt*, en liet kinderen na.

JACOB VAN MONTFOORT, soone van *Floris van Montfoort*, en van *Beatris van Lis*, stierf den 17. Maart anno 1554. begraven tot Leiden in de Nonnekerk, nu de Academie, onder een sark met sijn naam en vier Quartieren, als volgt.

MONTFOORT.	LIS.
TOL.	VANDER MYE.

Hy voerde selfs Montfoort met Lis gequartileert; hadde getrout *Dirkje Boelens van Lindenburg*, *Dirx* dochter, die Burgemeester t'Amsterdam was, anno 1457. en liet na

Diderik van Montfoort, troude tot drie verscheide malen, en liet kinderen na.

Claas van Montfoort, genoemt *Lindenburg*, wan *Simon van Lindenburg*, getrout met de dogter van *Cornelis van Sanen*.

Floris van Montfoort, liet een soone na *Jacob van Montfoort*, en een dogter *Heilwig van Montfoort*, die te man hadde *Hendrik van Santen*, *Dirx* soone.

Josine van Montfoort, troude eerst *Claas van Zijl Pieters* soon, en wan *Goedela van Zijl*, eerst getrout met *Dirk van Berkenrode*, soone van *Hendrik van Berkenrode*, en van *Erkenraad van Bekestein*, en wan een soone *Hendrik van Berkenrode*, verlijt met de goederen van Berkenrode, anno 1559. welke te wyve hadde *Maria Persijn*; en naderhand met *Reinout van Sonnevelt*, by dewelke sy wan *Adriaan van Sonnevelt*. *Josina van Montfoort* voorsz hertroude ten tweden male met *Simon van Eemskerk*, *Jans* soone.

Catharina van Montfoort, troude *Dominicus Booth*, soone van *Vrank Booth*, en van *Christina van Outshoorn*, *Domes* dochter.

Beatris van Montfoort, troude *Niclaas vander Laan*, en wan *Gerrit vander Laan*, Burgemeester van Haarlem, die te wyve hadde *Catharina Oem*, dochter van *Iacob Oem*, Burgemeester tot Dordrecht, en van *Magtild Heermans*, daar moeder van was *Adriana van Drenkwaart*, *Willems* dochter.

Het Wapen van Montfoort is een Schaakbert van Silver en Sabel, 't welk naderhand gequartilleert is met Lis.

MUYL-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

M U Y L W Y K.

163 ADRIAAN VANDER MERWEDE, *Daniels* soone, hadde voor sijn vaderlijke erfdeel, behalven de Ridder-hofstede van Klootwijk, die wel 70. Mergen Lants groot was, daar hy sijnen naam van aannam, nog verscheide andere goederen in den Lande van Altena, en nam te wyve *N. van Duallem*; hy leefde in 't jaar 1270. en 1298. en liet drie soonen na, die drie verscheide Branches gemaakt hebben, te weten, *Adriaan* den outsten, die den naam van *Klootwijk* aannam; den tweden troude aan *Hoorn*; de derde met namen *Jan*, troude aan een dochter uyt den Huyse van *Altena*; doch door trotsheid en evelen moede voerende vyandschap tegen sijnen outsten broeder, nam hy den naam van *Muylwijk* aan, zynde een Ridder-hofstede in 't Land van Altena, en voerde sijn Wapen Rood op Silver, 't welk by de nakomelingen weder verandert is in Gout; Hy leefde anno 1284. en wan

Nicolaas van Muylwijk, volgt.

Elisabeth van Muylwijk, hadde te man *Dide-rik vander Made*, Knape, welke benevens andere Edelen vermelt wert anno 1426.

NICOLAAS VAN MUYLWYK, *Jans* soone *vander Merwede*, Schiltknape, leefde anno 1320. en hadde nevens sijn suster *Elisabeth* groote questie tegen den Heer van Althena, die actie en pretensie maakte op de voornoemde goederen; doch alsoo hy anno 1322. stierf, wiert die ter neder geleit door tusschen spreken van Graaf *Willem van Holland* en *Henegouwen* anno 1327. blijkende uyt den volgenden brief.

W*illem van Hoorn*, Heere van Outena, make kond en kenlijk allen luden want Ionkvrouwe *Lijzebeth*, *Jans* dogter van *Merwede*, *Dircx* wyf *vander Made*, ons quite geschouden heeft, en vertegen van allen den Goede, dat sy ons eyssende was, en hier na beschrieven staat: In 't eirste, dat Stienhuys te Zandwyk dat gebroken wart: Item, dat geregte van Muylwijk, van Almkerke, van Zandwijk, van Huppen, van Uithoven, en die Nederscouwe, en dat geregte derdendeel van alle vervallen in de voornoemde Ambagten, voort een Hofstede, en vier Mergen Landts tot Zandwijk, en eene Hof-stede, en agte Mergen Landts tot Emmichoven, die *Dirk van Crannendonk* heeft, en al verval dat van dese goederen verschenen is, tot desen dage toe, daar wy omme twieden, overmits seggen ons lieves Heere 's Graven van Henegouwen, en van Holland, soo hebben wy der voorseyder *Lijsbetthen* verlijt, en verlienen mit desen Brieve, haar, en haren Nakomelingen, Veertig Ponden Zwaarts tornoise 's jaars, den groten over sestien penningen gereekent, van ons, en onsen Nakomelingen te liene te houden ten Brabantschen Regte; en dese voorseyde Veertigh Pond tornoise 's jaars hebben wy haar bewyst alle Jaren vooren uyt te nemen tot Paesscen, op onse gehele telingen tot Uitwijk, die groot is jegens agt en Veertig Mergen Lands of daar omtrent; en wat die telinge beter is dan veertig Pond tornoise voorsz 's jaars, die sullen wy selve behouden; en waaren sy in eenige jaaren minder, dat souden wy haar opregten van onsen anderen goede. In manieren soo welke tijd wy willen, dat wy dese voorseyde Renten lossen mogen tot elken bamisse, met vier hondert Pond tornoise Payements voorschreven, en die vier hondert Pond sal sy hare Erfgename danne beleggen ane ygelijken goede, en die van ons ontfaan, en van ons te Liene houden ten Brabantschen Regte, in allen manieren voorschreven. In oirkonden desen Brieve Bezegelt met onsen Zegele, en om die meer sekerhede, soo hebben wy gebeden onsen lieven Heere den Grave van Henegouwen, en van Holland, dat hy desen Brief met ons bezegelen wille: En wy *Willem* Grave van Henegouwen, van Holland, van Zeeland, en Heere van Vriesland, om bede *Willems* voorseyt, en om die meer sekerhede desen jegenwoordigen Brief Bezegelt met onsen Zegele: Gegeven in die Hage, op Sinte Maria-Magdaleenen dag. in 't jaar ons Heeren M. CCC. XXVII. Onder uythangende twee Zegelen, beyde van Groenen Wassche, in dobbelen Staarten; daar van het eene was van de groote een stuyver, hebbende in 't midden een Schildeken, daar inne stont die Wapen van Henegouwen, en Holland, te weten, vier gequartierde Leeuwen op eenen gestrekten halven Arent; en het ander Zegel was van de groote van een halve stuyver, hebbende in 't midden een Schildeken, daar inne stond het Wapen van Hoorn, als drie Hoornen, met een baren-steel boven in 't Hooft van 't Wapen opte twee

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Hoornen. Opten Rugge van de selve Brieve stondt, *Dirk van Hodenpyl*, van xl. Pond Swarten 's jaars, tot Uitwijk in den Lande van Outena.

Nicolaas van Muylwijk voorsz heeft nagelaten

WILLEM VAN MUYLWYK, Knape, vermelt anno 1336. welke wan

JAN VAN MUYLWYK, Knape, vermelt anno 1380. stierf anno 1423. nalatende

Clementia van Muylwijk, troude *Jacob Oem*, outste soon van *Tielman Oem*, Balliu van Zuyt-holland, en van *Catharina vander Burg*, *Jacobs* dochter, en liet na *Tielman Oem*, Burgemeester van Dordrecht anno 1415. welke troude *Agnes van Blittersvijk*, en wan kinders.

Willem van Muylwijk, Burgemeester tot Dordrecht anno 1420. 1422. 1423. Schepen anno 1416. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. Thesaurier anno 1420. en 1421.

Gerrit van Muylwijk, volgt.

Adriana van Muylwijk.

Ian van Muylwijk, droeg de Baniere van Dordregt op den togt voor Utregt en Deventer.

GERRIT VAN MUYLWYK, *Ians* soone, Knape, Burgemeester van Dordrecht anno 1428. Raad anno 1417. 1426. Thresorier anno 1426. 1427. 1432. Rentmeester Generaal van Zuyt-holland anno 1421. troude eerst *Ida de Grote*, dochter van *Borchard de Grote*, Schepen in Dordregt. anno 1409. en 1420. ten tweden *Magteld van Malburg*, dochter van *Adriaan van Malburg*, Schout van Dordregt anno 1432. Sy stigteden t'samen anno 1443. den 4. April, een Vicarye op ten Autaar by hem doen maken, ter eeren *Sancti Hieronimi* en *Helenæ*, en tot weerdigheid des Heiligen Grafs; hy wan by d'eerste Vrouw,

Maria van Muylwijk, troude *Alard Suys*.

Ian van Muylwijk, Thesorier van Dordregt anno 1456. 1466. 1467. troude *Cornelia Samenkoper*, *Arends* dogter, en wan twee dogters, de jongste was *Vergyn van Muylwijk*, de outste *Ida van Muylwijk*, troude *Bartholomeus vander Does* uyt Zuytholland, sone van *Philips vander Does*, Camerling van Vrouw *Iacoba van Beyeren*, Gravinne van Holland, en van *Heilwig van Rosendaal*, *Ians* dogter, Ridders; hy was Ambagts-heer van Heer-jans-dam, by verly-brieven verleent op den 5. November 1445. Dykgraaf van Zwyndregt; stierf anno 1484. seer out, nalatende *Ida* en *Elisabeth vander Does*, van dewelke *Elisabeth* troude met *Tielman Oem*, sone van *Iacob Oem*, Burgemeester tot Dordregt anno 1476. en van *Lutgera de Ionge*, by dewelke sy onder andere kinders wan, *Ian Oem*, bygenaamd van *Muylwijk*, na sijn Overgrotevader, die by sijn huysvrouwe *Margareta van Croosvijk* na liet, I. *Ian Oem van Muylwijk*, sonder oir. II. *Elisabeth Oem van Muylwijk*. III. *Adriana Oem van Muylwijk*, troude *Frans de Gorter*, *Adriaans* soon, en wan 1. *Adriana de Gorter van Muylwijk*, troude *Diderik van Heemskerk van Bekestein*, sone van *Wouter van Heemskerk van Bekestein*, Schout der Stad Haarlem, en van *Adriana van Wijngaarden*. 2. *Iohan de Gorter van Muylwijk*, die by sijn huysvrouwe *Elisabeth Schook* naliet, I. *Francois van Muylwijk*. II. *Tielman van Muylwijk*, Vryheer van Papendregt, Matena, stierf ongehout. III. *Adriaan van Muylwijk*, Vryheer van Papendregt, Matena, stierf ongehout. IV. *Anna van Muylwijk*, troude *Otto Hoynk*, en liet na *Cornelis Hoynk*, die te wyve hadde *Maria Cornelia Oem*, *Hermans* dogter; hy stierf anno 1661. nalatende *Otto Hoynk*, Vryheer van Papendregt, Matena, Hoogheemraat van den Alblasserwaart.

Saris van Muylwijk, Priester en Kanunnik ter grote Kerke tot Dordregt.

Gerrit van Muylwijk, troude *Cornelia Damas*, en liet enige kinderen na.

Rutger van Muylwijk, volgt.

RUTGER VAN MUYLWYK, Knape, soone van *Gerrit van Muylwijk*, en van *Ida de Grote*, was Schepen tot Gornichem, anno 1463. en 1469. en wan

Pieter van Muylwijk, volgt.

Herman van Muylwijk.

Matthijs van Muylwijk.

Rutger van Muylwijk.

PIETER VAN MUYLWYK, *Rutgers* soone, Knape, wert vermelt anno 1490. troude *Adriana van Muylwijk*, welke stierf anno 1504. nalatende

Matthijs van Muylwijk, volgt.

Ian van Muylwijk.

MATTHYS VAN MUYLWYK, *Pieters* soone Knape, Schepen tot Gornichem anno 1510. 1515. 1519. en 1522. in welk jaar hy stierf; en liet na

WILLEM VAN MUYLWYK, Knape, leefde anno 1540. troude *N. van Alblas*; en wan

Willem van Muylwijk, volgt.

Adam van Muylwijk, overleden in den Hage anno 1590.

Henrica van Muylwijk.

Iosina van Muylwijk, troude den Ambachtsheer van Emmikhoven.

WILLEM VAN MUYLWYK, soone van *Willem van Muylwijk*, en van *N. van Alblas*, kwam anno 1558. in de Regeringe tot Rotterdam, en wiert anno 1572. tot Burgemeester gekoren; was mede Hoogheemraad van Schieland; stierf den 29. December 1574. nalatende by sijn Huysvrouwe *Catharina van Veenland*,

Boudewijn van Muylwijk, volgt.

Cornelia van Muylwijk, stierf anno 1594.

Vrank

Vrank van Muylwijk, stierf anno 1603. nalatende twee dochters.

Matthijs van Muylwijk, was Burgemeester van Schiedam, en anno 1596. Ambassadeur van de Staten van Holland by den Conink van Denemarken, troude *Agatha vander Burg*, *Pieters* dochter, en wan een soon ongehout gesturven, en twee dochters.

BOUDEWYN VAN MUYLWYK, *Willems* soone, was anno 1592. Gecommitteerde Raad van Holland; anno 1594. Balliu en Schout der Stad Rotterdam, 't welk hy anno 1622. verliet, en stierf Burgemeester van Rotterdam, den 11. Mey 1625. out 74. jaren; hy hadde te wyve *Alida de Gruyter*, en wan, behalven een dochter *Clementia van Muylwijk*, noch een soone, genaamt

WILLEM VAN MUYLWYK, Raad in den Hove van Holland, die getrout hadde *Maria vander Chijs*, hy stierf den 2. February 1644. nalatende

BOUDEWYN VAN MUYLWYK, welke troude *Adriana van Zanten*, dochter van *François van Zanten*, Schout van Delf; hy stierf den 31. July 1661. sy anno 1676. nalatende

Willem van Muylwijk, die het volle Wapen van Merwede weder heeft opgenomen.

Maria van Muylwijk.

François van Muylwijk.

Het Wapen van Muylwijk is een Velt van Gout, doorsneden met een Fasce van Keel, en beladen met vijftien Bysans van Keel; uytgesondert den Tak van Muylwijk, die het Stam-wapen van de Gorter, afkomstig van de Baanderheeren van Altena, hebben aangenomen, 't welk is een Velt, de bovenste helft van Keel, de onderste van Sabel, en daar op twee staande Salmen van Gout.

MUYS VAN HOLY.

164 ALLART, jonger soone uyt den Huyse der Heeren van Heemstede, kreeg voor sijn vaderlijk erfdeel de Hofstede van Holy by Schiedam, waar van sijne descendenten de toenaam aangenomen hebben; sijn moeder was *Agatha Muys*; Hy wert verlijt anno 1342. met sekere Mergen Lands in Maasland, blijkende by het Leen-register van den Huyse van Hodenpijl, alwaar hy genoemt wert *Allert Aagte Muys* soone; De voorsz *Agatha Muys* was een dochter van *Arnout Muys*, *Wouters* soon *van den Wale*, soo als blijkt uyt de Archiven van de Leenen van Holland, alwaar aldus staat:

IK *Willem van Duvenvoorde*, Camerlink mijns Heeren Grave, make kont, dat ik gegeven hebb' met dese Brieve, *Arnout Muys*, mijns ooms soene, *Dirk van den Wale*, daar God de ziele af hebbe, veertien Morgen Lands, &c. Gegeven tot Dordrecht, anno duysent driehondert seven-en-twintig.

Hy liet na eenen soone, genaamt

DIRK MUYS VAN HOLY, wert vermelt tot Delf anno 1372. en heeft nagelaten een soone, genaamt

HUGO MUYS VAN HOLY, besitter van de Hofstede Holy voornoemt, welke naliet

Muys Hugens Holy, met de Hofstede van Holy verlijt anno 1404. welke naliet twee dogters, als I. *Geertruyd Muys*, *Hugens* dogter, verlijt met de Hofstede Holy, anno 1421. sy stierf sonder oir, mits welken de voorsz Hofstede wederom kwam op haar vaders broeder. II. *Catharina Muys*, Priorinne of Abdisse in de Abdye van Coninks-velt.

Gerrit Hugens Holy, na de doot van sijn broeders dogter verlyt met de Hofstede Holy anno 1426. hy stierf sonder oir, en kwam deselve mits dien op sijn jongste broeder, genoemt

Iacob Hugens Holy, volgt.

JACOB HOLY, soone van *Hugo Muys van Holy*, liet na een eenige soone, genaamt

WARBOUTH MUYS VAN HOLY, verlijt met de voorsz Hofstede, anno 1443. hy wan

JACOB MUYS VAN HOLY, verlijt met de voorsz Hofstede anno 1446. welke naliet

Mr. *Iacob Holy*, verlijt met de voornoemde Hofstede anno 1482. hy wert vermelt met *Godschalk van Wijngaarden*, als Leenman van Wassenaar anno 1500. mitsgaders Advocaat tot Holland, anno 1502. met *Gerrit vander Mye*, Raat.

Anthony Muys van Holy, volgt.

ANTHONY MUYS VAN HOLY, soone van *Iacob Muys van Holy*, was Burgemeester tot Schiedam, hadde te wyve *Sophia vander Meulen*, *Cornelis* dochter, en lieten te samen na

Iacob Muys van Holy, volgt.

Willem Muys van Holy, hadde te wyve *Barta Vink*, *Gijsberts* dogter tot Leiden; sy werd vermelt in een Schepen-brief van Leiden van date den 7. Augusti 1528. daar by *Cornelis Gijsberts Vink*, en *Baarte Gijsberts Vink*, weduwe van *Willem Antonisz Muys*, verkopen aan *Alijt Gijsberts Vink*, *Cornelis Iansz van Delfs* weduwe, haar suster, $\frac{8}{12}$ van een huys in 't Noort-einde tot Leiden, sulx 't selve by *Gijsbert Ian Witgens*, haar vader was beseten. *Willem Muys van Holy* voorsz liet na, I. *Anthoni Muys van Holy*, Burgemeester van Schiedam anno 1572. hy stierf anno 1581. hadde te wyve *Maria Allarts* dogter, by dewelke hy wan 1. *Alijt Muys van Holy*. 2. *Anna Muys van Holy*. 3. *Willem Muys van Holy*, Procureur Generaal van den Hove van Holland, die by sijn huysvrouwe *Maria van Renoy*, dogter van *Gerard van Renoy*, Heer van Spyk. eerste Rekenmeester van Hollant, naliet drie soonen en een dogter, namentlijk *Gerard Muys van Holy*, Pensionaris van Schiedam. *Allert Muys van Holy*. *Claas Muys van Holy*, en *Lidewy Muys van Holy*, getrout aan *Iacob Paats*, *Cornelis* soon tot Leiden, 4. *Albert Muys van Holy*, verlyt met de Hofstede van Diepenburg, groot 25. Mergen Lands, gelegen in Maaslant anno 1570. hy liet by sijn huysvrouwe *Weintje van Hogeveen*, *Melis* dogter, een soon en twee dogters na, als *Maria Muys van Holy*, *Willem Muys van Holy*, en *Lidewy Muys van Holy*, die met de Hofstede van Diepenburgh verlyt wierde den 26. October 1619. en te man hadde *Diderik van Melissant*, Heer van Melissant. 5. *Catharina Muys van Holy*, getrout aan *Ioost vander Burg*, *Arents* soon, sonder kinders. 6. *Baarte Muys van Holy*, sonder kinders. II. *Gysbert Muys van Holy*, hadde te wyve *Agatha Sasbout*, dogter van *Ian Sasbout*, welke in den tyd van 30. jaren, namentlijk van anno 1532. tot 1562. vyf en twintigmaal Burgemeester van Delft was; hy liet na, 1. *Willem Muys van Holy*, stierf sonder oir, 2. *Ioost Muys van Holy*, Priester. 3. *Sasbout Muys van Holy*, welke by *Maria Coenraats* dogter naliet *Godefrida Muys van Holy*, en *Sasbout Muys van Holy*. 4. *Iacob Muys van Holy*, sonder kinders. 5. *Lijsbeth Muys van Holy*, Bagyn. 6. *Catharina Muys van Holy*. 7. *Alijt Muys van Holy*. 8. *Bartha Muys van Holy*. 9. *Maria Muys van Holy*. 10. *Magteld Muys van Holy*, alle sonder kinderen.

JACOB MUYS VAN HOLY, soone van *Anthony Muys van Holy*, en van *Sophia vander Meulen*, was Burgemeester tot Schiedam, troude Sondags na St. Pontiaan anno 1489. *Catharina van Putten*, *Lamberts* dochter; hy stierf den 10. October 1537. sy den 17. February 1536. beide te Schiedam begraven; en liet na

Anthony Muys van Holy, welke naliet 1. *Iacob Muys van Holy*. 2. *Ioosje Muys van Holy*. 3. *Cornelia Muys van Holy*, getrout met *Diderik vander Meer*.

Pietr Muys van Holy, volgt.

Sophia Muys van Holy.

Alijd Muys van Holy, troude *Pieter de Bevere*, soone van *Willem de Bevere*, en van *Maria van Brakel*; hy was Burgemeester van Dordrecht, en Gecommitteert ter Dachvaart tot Brussel den 29. Maart 1552. en stierf anno 1554. sy anno 1538. tot Schiedam begraven.

Cornelia Muys van Holy, getrout met *Willem Welhouk*, *Melchiors* soone; sy stierf anno 1543.

Maria Muys van Holy, troude *Tielman Oem*, Burgemeester tot Schiedam, soone van *Daniel Oem*, en van *Geertruyt Haak*, *Cornelis* dochter; hy stierf den 6. April 1588. out 80. jaren, sy den 11. January 1585. en lieten na eene dochter met namen *Maria Oem*, getrout met *Pieter vander Burg*.

PIETER MUYS VAN HOLY, soone van *Jacob Muys van Holy*, en van *Catharina van Putten*, was geboren den 10. February anno 1500. Schepen in Dordrecht tot verscheide malen, van anno 1569. tot 1568. hy troude den 6. February 1536. *Ermgart van Alblas*, dochter van *Jan van Alblas*, Heer vander Mijl, Dubbeldam, St. Anthonis Polder, en van *Maria de Jeude*; haar outste suster *Cornelia van Alblas*, hadde te man *Arent Cornelis* soon, die sy ten huwelijk bragt de Heerlijkheid vander Mijle, en komen daar van de Heeren vander *Mijle* tot heden toe. *Pieter Muys van Holy* voorsz stierf anno 1569. en sijn Huysvrouwe anno 1576. nalatende

Anthony Muys van Holy, jong overleden.

Iacob Muys van Holy, jong overleden.

Iacob Muys van Holy, die in de veranderinge en herstellinge in de Religie en Politie, op den 1. Augusti 1572. by den Koning van Spangien verklaart wierde Capitein van de Rebellen, alsoo binnen Dordrecht bevolen en geordoneert was, alle Kelken, Ciborien, en alles wat tot de Kerken en Capellen behoorde, in sijne handen te brengen; hy wiert den 29. October des selven jaars Schout, en den 8. July 1577. Burgemeester van Dordrecht; wiert naderhand Balliu van Zuytholland, en wederom Schout van Dordrecht; was anno 1574. Ontfanger Generaal van Holland, Thesaurier van Oorloge, en Gecommitteerde ter Finantie; troude anno 1561. *Elisabeth vander Linde*, dogter van *Hugo*, Heer van de Linde en Woude, en van *Cornelia Mol*; stierf den 7. September anno 1592. out 70. jaren, nalatende I. *Hugo Muys van Holy*. II. *Arent Muys van Holy*, na overlyden sijns vaders by provisie Schout anno 1592. Balliu van Suyt-Hollandt en naderhand Burgemeester van Dordregt; stierf sonder oir. III. *Cornelia Muys van Holy*, troude *Wijnant Rutgers*. IV. *Maria Muys van Holy*, troude *Frederik vander Heide*. V. *Margareta Muys van Holy*, troude *Pompejus de Rovere*, Heer van Hardinxvelt, Schout van Dordregt, en Balliu van Zuyt-Holland. *Hugo Muys van Holy* voorsz, Ridder, Heer van Woude, Ketel, en Spalant, was Schout en Burgemeester van Dordregt, Balliu en Dykgraaf van Stryen, Gecommitteerde in alle Hoge Collegien van Staat; hy hadde eerst getrout *Philippote Casimbroot*, *Leonards* dogter, die Raatsheer was inden Hove van Holland; daar na *Catharina Rataller*, jongste dogter van *George*

Ratal-

Ratailer, President van den Hove van Utregt, en van *Margareta van Loo* uyt Vrieflant; hy ftierf anno 1626. begraven met fijn voornoemde huysvrouwe *Catharina Rataller* tot Dordrecht op 't hoge Choor, alwaar op fijn fark ftaan de volgende Quartieren en Graffchrift.

HOLY.	RATALLER.
PUTTEN.	AUSBACH.
ALBLAS.	SONK.
JEUDE.	BEUKELAAR.
LINDE.	LOO.
TURPINE.	KRANENBURGH.
MOL.	HEEMSKERK.
AMERONGE.	DIEMEN

HIER ONDER RUST HEER HUGO MUYS VAN HOLY, RIDDER, HEER VAN KETEL, EN IN SPALANDT; MET SYNE COMPAGNIE VOOR BOMMEL LEGGENDE, BEROEPEN TOT HET SCHOUT-AMPTE BINNEN DESER STEDE, KORTS DAAR NA VEREERT MET HET BALLIU-AMPT VAN STYEN; EN SEDERD GEDEPUTEERD IN DE EERSTE COLLEGIEN VAN DESE REPUBLYCQUE; TEN LAATSTEN, NA DAT HY HET BURGEMEESTER-AMPT ALHIER HADDE BEDIEND, IS DEN XXVIII. MEY MDCXXVI. DESER WERELD OVERLEDEN.

ENDE

VROUWE CATHALINE RATALLER, SYNE GEECHTE HUYSVROUW, JONGHSTE DOCHTER VAN DE HEER MEESTER GEORGE RATALLER, PRÆSIDENT VAN DEN HOVE VAN UTRECHT, &c. NATA XXIX. APRIL MDLXVIII. DENAT. II. SEPTEMBER MDCXXVIII.

Syn eerfte huyfvrouwe ftierf fonder kinderen; hy wan by de twede I. *Jacob Muys van Holy*, Ridder Baronnet, Heer vande Ketel, Woude, en in Spalant, hadde te wyve *Martina Ioachimi*, dogter van *Albert Ioachimi*, Heer tot Ooft-einde, in Oedekenskerke, en Vinninge, Ambaffadeur van defen Staat in Engelandt, dog ftierf fonder oir. II. *Margareta Muys van Holy*, ftierf ongetrout. III. *Philippote Muys van Holy*, na overlyden van haar broeder, Vrouw vande Ketel, Woude en Spalant, troude *Iacob de Brauw*, Ridder, en Burgemefter der Stadt Rotterdam, en wan 1. *Iacob de Brauw*, Heer vande Ketel, Burgemeefter der Stad Rotterdam. 2. *Hugo de Brauw*, Sergeant Major ten dienfte defer Landen.

Maria Muys van Holy, troude *Guilain de Zegers van Ydegem*, Ridder, Heer van Waffenhoven, Bergambagt, en Amors, fone van *Iohan de Zegers van Ydegem*, Schiltknape, Heer van Waffenhove en Amors, en van *Margareta van Wijngaarden*. Hy was Raad van fijn Keiferlijke Majefteit; leit begraven tot Ydegem in Vlaanderen; en liet na I. *Antony de Zegers van Ydegem van Waffenhove*, welke troude *Maria Dormale*, en naliet 1. *Guilain de Zegers van Ydegem van Waffenhove*, Ritmeefter, ftierf ongehout. 2. *Iohan de Zegers van Ydegem van Waffenhove*, troude eerft *Anna van Waffenhove*, fijn Ooms dogter; en naderhand *Elifabeth Copier van Calflagen*, en wan kinders. II. *Guilain de Zegers van Ydegem van Waffenhove*, troude *N. vander Laan*, en wan twee fonen en een dogter, getrout met haar Ooms fone.

Ian Muys van Holy, jong overleden.

Cornelia Muys van Holy, troude *Arent Storm*, *Martens* fone.

Ian Muys van Holy, jong overleden.

Ian Muys van Holy, gefchoten anno 1573. in 't beleg van Haarlem, en tot Leiden overleden, en in St. Pieters Kerk begraven.

Anthoni Muys van Holy, volgt.

Catharina Muys van Holy, fonder oir.

Hillegond Muys van Holy.

Willem Muys van Holy.

Lambert Muys van Holy.

Her-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Herman Muys van Holy.
Adriana Muys van Holy.
Maria Muys van Holy, geboren anno 1557. sijnde maar twaalf weken gedragen, leefde bet dan een quartier uyrs.

ANTHONY MUYS VAN HOLY, sone van *Pieter Muys van Holy*, en van *Ermgard van Alblas*; stierf anno 1577. hadde getrout *Maria van Slingelant*, en liet na

Simon Muys van Holy, volgt.
Geertruyt Muys van Holy, troude *Dirk van Mussenburg*, *Johans* soone.

SIMON MUYS VAN HOLY, soone van *Anthony Muys van Holy*, en van *Maria van Slingeland*, troude eerst *Maria van Rhijn*; ten tweden *Johanna van Kortenhoef*; en liet na by de eerste,

Anthony Muys van Holy, stierf sonder oir.
Ermgard Muys van Holy.
Cornelia Muys van Holy.

By de twede,

Arent Muys van Holy, volgt.
Iohan Muys van Holy, Capitein Luytenant, en Commandeur van *Frederik Henrik*, stierf ongehout.

ARENT MUYS VAN HOLY, *Simons* soone, tot verscheide malen Burgemeester van Dordrecht, mitsgaders Raad en Rentmeester Generaal van Zuyt-holland, troude eerst *Isabella de Carpentier*, *Pieters* dochter; ten tweden *Maria de Wit*, *Ians* dochter; en wan

Simon Muys van Holy.
Maria Muys van Holy, jong gesturven.

Het Wapen van dit Geslachte is een Velt van Silver, beladen met een Canton, en seven Maarlen sonder Snebben en Poten, alle van Keel, zynde het Wapen van Heemstede, alleen met veranderinge van couleuren; en is aan die van dit Geslachte al in den jare 1585. gegeven de volgende acte, aangaande de vryheydt van de Jacht.

ICk *Francoys de Firy*, Houtvester van Holland, beloove mits desen *Jacob Muys van Holy*, en *Herman Muys van Holy*, te laten in possessie van de Jagt als Gequalificeerde, [soo] als haarluyden Vader Zaliger gedagte, *Pieter Muys van Holy*, *Jacobsz*, en al haarluyden Voor Ouders geweest sijn, sonder te gedogen dat sy in de selfde Jagt, en 't gebruyk van dien, eenigsins geperturbeerd, ofte by yemand, uyt sake van dien, gegijzeld, ofte geperturbeerd sullen werden, maar de selfde gijselingen houden voor nul, en van geender waarden: En tot allen tyden, soo sy te Boek souden mogen gesteld werden, laten casseren, ten ware soo [sy] de ordre vande Wildernissen te buyten gingen, in welken gevalle sy luyden sullen werden, als andere Gequalificeerden, getracteerd. Actum onder myn Handvest, desen .... 1585.
Was onderteykent *F. de Firy.*

VAN MYEROP.

165 OTTO VAN MYEROP, uyt den Huyse der Baanderheeren van Cuyk, was een sone van *Otto van Cuyk*, geseyt van *Myerop*, wiens broeder was *Raso van Myerop*, Ridder, die een soon was van *Iohan van Cuyk*, Ridder, Heer van Myerop, getrout met *Maria Berlaar*, dewelke na de doot van *Otto*, Heer van Cuyk en de Grave, sijn broeder, Heer van Cuyk geworden is, en overleden anno 1354. gelijk blijkt uyt de Archiven en oude Registers van contracten der Stad Brussel; leefde in 't jaar 1420. en liet na

Arnout van Myerop, volgt.
Cornelis van Myerop, volgt daar na.

ARNOUT VAN MYEROP, Schilknape, soone van *Otto van Myerop*, leefde omtrent den jare 1460. en wan

CORNELIS VAN MYEROP, die troude *Johanna van Muysen*, dochter van *Iohan*, Ridder, Heer van Muysen, en van *Elisabeth van Ringelberg* tot Haarlem; hy wan

Ioachim van Myerop, volgt.
Christoffel van Myerop.

JOACHIM VAN MYEROP, soone van *Cornelis van Myerop*, en van *Johanna van Muysen*, troude *Maria Schouten*, suster van *Willem Schouten*, Rekenmeester van Holland; hy wan

Cornelis van Myerop, volgt.
Vincent van Myerop, stierf anno 1558. begraven in den Hage in de grote Kerk, aan de zuytzyde van 't Choor, onder een blauwe sark, daar sijn Wapen en vier Quartieren op uytgehouwen staan.

COR-

CORNELIS VAN CUYCK VAN MYEROP, ſoone van *Ioachim van Myerop*, en van *Maria Schouten*, Heer van Hoogwoude, Eertswoude, Nieuweveen, Calſlagen, Culſtaart, Uyterbuyrt, Sgrevelsrecht, en in Alblaſſerdam, Ontſanger Generaal van Holland, Hoogheemraat van Delſland, troude den 18 October 1561. *Eliſabeth van Alkemade*, dogter van *Dirk van Alkemade*, Heer van Leeuwelteyn; ſy ſtierf anno 1604. hy anno 1608. en heeft tot Worcum in de Kerk een glas gegeven, met ſijn Wapen en vier Quartieren; hy wan

Hugo van Cuyck van Myerop, volgt.

Vincent van Cuyck van Myerop, ſtierf jong anno 1565. leit begraven tot Ryſwijk op 't Choor, onder een blau ſarkjen, daar een kindeken met 't Wapen van Myerop en Alkemade op uytgehouwen ſtaat.

Maria van Cuyck van Myerop, troude eerſt *Pieter van Roon*, Ruwaart en Balliu van Putten en Geervliet; ten tweden *N. van Beringen*, Capiteyn.

Ioachim van Cuyck van Myerop, Heer van 's Grevelsregt en in Alblaſſerdam, Ontſanger Generaal van Holland, troude *Anna Benning*, en wan I. *Johan van Cuyck van Myerop*, troude *Maria de Vlaming van Outs-hoorn*, dogter van *Diderik de Vlaming van Outs-hoorn*, Heer van Outshoorn, Gnephoek, en in Heemſtede, en wan twee dogters, als 1. *Anna van Cuyck van Myerop*, troude *George le Vaſſeur Congnies*, Marquies de Thouars. 2. *Amaranta van Cuyck van Myerop*, troude *Louis Gaſper le Vaſſeur Congnies*, Marquies d'Ardenné. II. *Eliſabeth van Cuyck van Myerop*, troude *Iohan de Mommorency*, Marquies de Villeroy. III. *Anna van Cuyck van Myerop*, troude *Philippe Nicolas d'Aumale*, Marquies de Haucourt, Sieur de Villert, Outreau, Mondetour, Gennes, Marcheé. IV. *Dirk van Cuyck van Myerop*, geſtorven ſonder oir. V. *Sophia van Cuyck van Myerop*, mede ſonder kinderen geſturven. VI. *Cornelis van Cuyck van Myerop*, Capiteyn en Commandeur tot Rhees, troude *N van Ledenberg*, Vrouw van Willige Langerak, en wan *Ioachim van Cuyck van Myerop*, jong geſtorven.

HUGO VAN CUYCK VAN MYEROP, Heer van Calſlagen en Swieten', ſoone van *Cornelis van Cuyck van Myerop*, en van *Eliſabeth van Alkemade*, troude eerſt *Heſter van Outshoorn*, *Pieters* dochter, Vrouwe van Sonnevelt; ten tweden *Alyd vander Sloot*, dochter van *Hendrik vander Sloot*, en van *Rudolpha van Dongen*; hy wan by de eerſte,

Pieter van Cuyck van Myerop, volgt.

Cornelia van Cuyck van Myerop, troude *Charles de Bernagie*, Heer van Dierendonk, Ridder, Colonel te paart.

Eliſabeth van Cuyck van Myerop, Religieuſe tot St. Clara te Bruſſel.

Maria van Cuyck van Myerop, ſonder oir.

Cornelis, *Willem*, en *Ioachim van Cuyck van Myerop*, ſonder oir geſtorven.

By de twede,

Otto van Cuyck van Myerop, troude *Agata van Alkemade*, *Iohans* dochter, Heer van Oud Alkemade, en van *Chriſtina van Arkel*, hy wan *Hugo* en *Floris van Cuyck van Myerop*, beide van de Ordre der Carmeliten. *Sybrant Ioſeph van Cuyck van Myerop*. *Iohanna Maria van Cuyck van Myerop*, tot Delf overleden. *Eliſabeth Franciſca van Cuyck van Myerop*, en *Maria Chriſtina van Cuyck van Myerop*.

Maria van Cuyck van Myerop, ſtierf ſonder oir.

PIETER VAN CUYCK VAN MYEROP, Heer van Calſlagen, en Sonnevelt, ſoone van *Hugo van Cuyck van Myerop*, en van *Heſter van Outshoorn*, troude eerſt *Catharina Lievens*; ten tweden *Maria Taye*, *Engelbregts* dochter, Ridder, Baron van Wemmel; hy wan by de eerſte,

Hugo van Cuyck van Myerop, die nagelaten heeft *Hendrik* en *Maria van Cuyck van Myerop*.

Frederik van Cuyck van Myerop, Heer van Calſlagen, troude *Iſabella Maria Dimmer*, *Willems* dochter.

Cornelis van Cuyck van Myerop, Heer van Sonnevelt, Capitein, troude *Iohanna Reynera Op den-Berge*, *Balthazars* dochter, Heer van Hartsvelt in Twente, en wan *Margareta van Cuyck van Myerop*.

Heſter van Cuyck van Myerop.

Anna van Cuyck van Myerop, Annuntiate tot Wijk.

By de twede Vrouw,

Dirk van Cuyck van Myerop, troude *Maria Oda van den Steen*, hy wan 1. *Pieter van Cuyck van Myerop*. 2. *Godefroy van Cuyck van Myerop*. 3. *Iohan van Cuyck van Myerop*.

Henderik van Cuyck van Myerop.

Pieter van Cuyck van Myerop, Capitein, ſtierf ſonder oir.

Maria Anna van Cuyck van Myerop, troude eerſt *Abraham van Hoogbroek*, Heer van Alpere en Axele, Treſorier der Stad Gent; ten tweden *Don Franciſco de Salcedo*, Colonel van een Regiment Dragonders in Spaanſen dienſt.

CORNELIS VAN MYEROP, twede ſoon van *Otto van Myerop* voornoemt, troude *N. van Boſchuyſen*, hy ſtierf anno 1484. en wan

Mr. VINCENT VAN MYEROP, Ridder, toegenaamt *den Groten Vincent*, Heer van de Ketel, Spalant, Cabau, Spirinxhoek, Dortsmonde, en in Ruyven, &c. wiert anno 1515. Rekenmeeſter, en anno 1518. eerſte Rekenmeeſter van Holland, daar na Treſaurier Generaal over alle de Nederlanden, troude *Maria Ruyſch*, Vrouwe van Cabau; hy ſtierf anno 1550. out 81. jaren, begraven by de Auguſtinen tot Bruſſel, en wan

Heyman van Myerop, volgt.

Cornelis van Myerop, Heer van de Ketel en Spa-

Spalant, Raad in den Hove van Holland, na Domproost van Utrecht, stierf anno 1572. begraven in den Dom onder een sark, overdekt met koper, alwaar sijn Afbeeltsel en Wapen opgesneden staat.

Mr. *Iacob van Myerop*, Heer van Cabau anno 1551. van de Ketel en Spalant anno 1573. en in Ruyven, troude *Catharina Oosterling*, *Iacobs* dochter, Raat in den Hove van Vlaanderen tot Gent, stierf sonder oir anno 1593. out 93. jaren.

Otto van Myerop, Religieus in 't Clooster der Minnebroeders tot Brussel.

Margareta van Myerop, troude Mr. *Vincent*, *Dammas* soon *van Drogendijk*, Rekenmeester van Holland; stierf den 28. Augusti 1554.

Eva van Myerop, troude anno 1515. Mr. *Adriaan Stalpart vander Wiel*, Heer van Rosenburg en Ruyven, Rekenm^r. van Holland, en Rentmeester Generaal van Kermerlant, stierf anno 1557.

Catharina van Myerop, troude *Pieter Bol*, Reken meester van Holland.

Martha van Myerop, troude *Witte*, *Iacobs* soon *de Witte*, Burgemeester tot Zierikzee.

Magdalena van Myerop, troude *Ian van Haamstede*, wiens dochter *Peternella* troude *Anthoni van Gindertaal* tot Brussel.

Mr. HEYMAN VAN MYEROP, geseyt *van de Ketel*, soone van *Vincent van Myerop*, en van *Maria Ruysch*, Heer van de Ketel en Spalant anno 1550. Rekenmeester van Holland, troude *Iohanna Vranken*, *Ians* dochter, Burgemeester tot Dordrecht; hy stierf anno 1560. en wan twee soonen, als I. *Sebastiaan van Myerop*, geseit *van de Ketel*, Heer van de Ketel en Spalant, anno 1560. hy stierf anno 1567. sonder wettige kinderen. II. *Ian van Myerop*, geseit *van de Ketel*, naar sijn broeder Heer van de Ketel en Spalant anno 1567. stierf sonder oir anno 1570.

Het Wapen van Cuyck is twee Rode Fasceen op een Gout Velt, rontsom beset met acht Roode Meerlen; die van Myerop als jonger soonen voeren de Fasceen Asur, en de Meerlen Swart, op een Gout Velt.

NB. Dient tot Waarschouwinge van den Leser, dat in het eerste artijkel van dit Geslagte door abuys enige woorden overgeslagen zyn, en dat het selve aldus moet werden geredresseert.

OTTO VAN MYEROP, uyt den Huyse der Baanderheeren van Cuyck, was sone van *Otto van Cuyck*, geseit van *Myerop*, wiens broeder was *Raso van Myerop*, beide soonen van *Iohan van Myerop*, Ridder, die een soon was van *Iohan van Cuyck*, Ridder, Heer van Myerop, getrout met *Maria Berlaar*, en soo voorts.

Gelijk mede in 't derde artijkel in plaats van *Haarlem* moet staan *Mechelen*.

VANDER MYL.

166 ARENT VANDER MYL, *Cornelis* soone, was tot verscheide malen Burgemeester van Dordrecht, van den jare 154 . 2 tot 1572. toe; hy troude *Cornelia van Alblas*, dochter van *Jan van Alblas*, Ambachts-heer vander Mijl, Dubbeldam, en St. Antonis Polder, Burgemeester in Dordrecht, en van *Maria de Jode*, *Adriaans* dochter; sy stierf den 3. July 1564. hy anno 1580. out 97. jaren, en liet na

Maria vander Mijl, troude *Albert van Loo*, Heer van Hodenpyl, Commis van s'Conings Finantien tot Brussel, en liet na, 1. *Albert van Loo*. 2. *Catharina van Loo*. 3. *Cornelis van Loo*. 4. *Gerrit van Loo*. 5. *Willem van Loo*. 6. *Maria van Loo*. 7. *Arent van Loo*. 8. *Hillegond van Loo*. 9. *Margareta van Loo*. 10. *Cornelia van Loo*. 11. *Damas van Loo*.

Cornelis vander Mijl, Ambagts Heer vander Myle, Dubbeldam, St. Antonis Polder, en in 't jaar 1568. Castelein, Balliu en Schout ter Goude, stierf anno 1605. tot Leiden sonder kinderen; hadde eerst getrout *Catharina Hoppers*, dogter van *Ioachim Hoppers*, Raad van de Nederlanden in Spanjen; daarna *Adriana vander Does*, dogter van *Iacob vander Does*, Raat vanden Prince van Oranje, en Gouverneur van Leiden, en van *Clara van Adrichum*, *Pieters* dogter.

Adriaan vander Myle, volgt.

Iohan vander Mijl, Ambagts-heer van Dubbeldam, Bleskyns-graaf, Kyfhoek, en na sijn broeders doot Ambagts-heer vander Myle, St. Anthonis Polder; Schepen in Dordregt 1582. hadde eerst getrout *Agatha vander Burg*, dogter van *Anthonis vander Burg*, besitter van 't huys te Adrichum, en Burgemeester van Zirixze, en van *Cornelia Schiltmans*; en dese overleden sijnde, troude hy voor de tweede maal *Christina van Blyenburg*, dogter van *Heiman van Blyenburg*, Heer van Dortsmonde, en van *Cronelia van Droogendijk*, *Vincents* dogter; sy stierf anno 1601. hy tot Antwerpen, 1609. nalatende uyt het eerste bedde, I. *Elisabeth vander Mijl*, Ambachts-Vrouwe van Kyfhoek, welke eerst troude *Iacob de Witte*, Balliu van der Goes, sone van *Iacob Wittens*, en van *Iacomina Weitsen*, welke stierf anno 1613. nalatende *Wilhelma Agatha de Witte*, overleden den 16. January 1676. en naderhand *Iacob van Lanskroon*, welke stierf anno 1627. sonder oir. II. *Cornelis vander Mijl*, stierf ongetrout anno 1612. III. *Arent vander Mijl*, stierf anno 1606. ongetrout IV. *Wilhelma vander Mijl*, hadde te man *Iohan Ruygrok*, stierf sonder oir. anno 1610. Van het twede bedde. I. *Arent vander Mijl*,

Mijl, stierf anno 1607. ongetrout; II. *Heiman vander Mijl*, Ambagts-heer vander Myle en St. Anthonis Polder, 't welk hy ongetrout overlydende, legateerde aan *Cornelis vander Mijl*, sijnen Neve. III. *Cornelia vander Mijl*, stierf anno 1603.

ADRIAAN VANDER MYL, soone van *Arent vander Mijl*, en van *Cornelia van Al-*
blas, was Ambachts-heer van Bleskijns-graaf, Dubbeldam, troude *Magdalena van Egmont*
vander Nyenburg, dochter van *Cornelis van Egmont vander Nyenburg*, Raad in den Hove
van Holland, en van *Maria van Swanenburg*; hy stierf den 16. July 1590. out 52. jaren en ses
maanden; was een seer geleert man in de Rechten en materie van Staat, werde in den jare 1563.
Raad in den Rade van Holland, Zeeland, en Vriesland; hy vertrok in den jare 1568. met
consent van den Konink van Spangien, onder dekzel van sijne gesontheit, (maar uyt vrese van
de strenge Regeringe des Hertogen van Alba, blyvende niet te min by expresse commissie Raad Ex-
traordinaris) naar Italien, hem tot het eynde van den jare 1572. onthoudende tot Venetien en Pa-
dua; In de beginselen van den jare 1573. besocht hebbende tot Heydelberg, den Doorluchtigsten
Cheurfurst *Frederik*, Palts-grave, &c. wert van den selven seer ernstelijk vermaant, om na sijn Va-
derland te trekken, om 't selve, en den Prince van Orangien, Hooglosselijker Memorie, met raad
en daad te assisteren; welken volgende is hy derwaarts gereyst, en wert terstont Raad van de Staten
van Holland, neffens sijn Excellentie gemaakt; in den jare 1575. wert hy neffens andere Gecom-
mitteert op de Vredehandelinge tot Breda, anno 1576. op de Vredehandel tot Gent, anno 1578.
op de Satisfactie van Amsterdam, en anno 1579. van wegen die van Holland alleen op de Vrede-
handelinge tot Ceulen; is daar naar ook Gecommitteert in den Landraad, en daar voor en naar
ook in de Vergaderinge van de Staten van Holland, en van de Staten Generaal t'Antwerpen, daar
naar ook anno 1582. in den Raad van State neffens den Hertoge van Anjou in Brabant, en in 't leste
van den jare 1583. Præsident van den Hove van Holland, en terstont naar d'afflyvigheyt van den
Prince van Orangien, ook Raad neffens den Prince *Mauritius van Nassau*; en niet tegenstaande hy
Præsident was van den Hove van Holland, is hy gemaakt Raad van de Regeringe, en in den Raad
van State over de Vereenigde Nederlanden, en naar het vertrek van den *Grave van Lycester*, noch
wederom Raad van State, en is alsoo in alle gewichtige Landsaaken gebruykt geweest; hy was een
man seer yverig in de Religie, en een beminder van de Justicie; den vermaarden *Justus Lipsius*, die
als doe in seer groote achtinge was alhier in Holland, en Professor in de Historien in de hooge Schole
tot Leiden, stelde hem dit Graf-schrift:

HIC SITUS EST
VIR NOBILIS ET CLARISS.
HADRIANUS MYLIUS ARNOLDI F. DORDRACENUS
JURIS SCIENTIA ET TITULO EXIMIUS:
VARIA PRUDENTIA PRÆDITUS, ET AD VARIAS
DIGNITATES EVECTUS,
IISQUE CUM SUA LAUDE ET BONO PUBLICO FUNCTUS:
CONSILIARIUS IN CURIA BATAVIÆ, ET IN EA
DENIQUE PRÆSES:
VIGILANS, INCORRUPTUS, ET VERUS
JUSTITIÆ ANTISTES:
QUI OMNI VITA LAUDABILITER ACTA SUBITO
OBIIT XVI. KAL. JUL. ANN. CHR. M. D. XC.
VIXIT ANN. LII.
LECTOR ET PATRIA
DOLETE.

DAT IS:

Hier leyt begraven den Edelen en seer vermaarden *Adriaan vander Mijl*,
Arentsz, geboren van Dordrecht, in de wetenschap der Rechten uytmuntende,
met menigerley voorsigtigheyt begaaft, en tot verscheyde Eeren en Staten beroe-
pen; hebbende deselve tot sijnen lof, en welvaart van 't gemeene beste bedient, zyn-
de geweest Raadsheer in den Hove van Holland, en eyndelijk Præsident in 't selvi-
ge, een wackeren en onverbrekelijken en oprechten voorstander der gerechtigheyt,
dewelke sijn gehele leven loflijk overgebracht hebbende, haastig gestorven is den
sestienden July, in 't jaar van Christi geboorte 1590. Hy heeft geleeft twee-en-vijf
tig jaren en ses maanden, gy Leser en Vaderland meucht u wel bedroeven.

Sijn Huysvrouwe *Magdalena vander Nyenburg* voornoemt stierf anno 1593. en lieten te sa-
men na

Cornelis vander Mijl, volgt.

Cornelia vander Mijl, troude anno 1603. *Daniel van Hartaing*, Heer van Marquette, Colonel en Lieutenant Generaal van de Ruyterye, en beschreven inde Ridderschap van Holland inden jare 1617. liet na 1. *Willem van Hartain*, Heer van Marquette. 2. *Adriaan van Hartain van Marquette*.

CORNELIS VANDER MYL, soone van *Adriaan vander Mijl*, en van *Magdalena van Egmont vander Nyenburg*, Heer vander Mijl, Dubbeldam, Baccum, Alblas, Bleskijns-graaf, St. Anthonis Polder; was Raad van Prins *Maurits* van Orangie, Ambassadeur aan *Hendrik de IV.* Koning van Vranrijk, en aan de Republique van Venetien anno 1610. Curateur van de Academie tot Leiden, en beschreven onder de Edelen en Ridderschappe van Holland; hadde getrout *Maria van Oldenbarnevelt*, dochter van *Johan van Oldenbarnevelt*, Ridder, Heer van den Tempel, Rodenrijs, Advocaat van den Lande van Holland; en wan

Adriaan vander Mijl, volgt.

Iohan vander Mijl.

Magdalena vander Mijl, troude *Charles de Loges*, Capiteyn vande Garde van Hollant.

Geertruyd vander Mijl.

ADRIAAN VANDER MYL, soone van *Cornelis vander Mijl*, en van *Maria van Oldenbarnevelt*, Heere vander Mijl, Baccum, Dubbeldam, Alblas, Bleskijnsgraaf, St. Anthonis Polder; Colonel, Gouverneur van Willemstat, Hoogheemraat van Delfland, beschreven onder de Ridderschap en Edelen van Holland, troude eerst *Agatha van Raaphorst*, Vrouwe van Raaphorst; en naderhand *Peternella van Wassenaar van Duvenvoorde*, dochter van *Johan van Wassenaar*, Heer van Duvenvoorde; en liet na van het eerste bedde,

Cornelia vander Mijl, Vrouwe van Raaphorst, troude anno 1656. den 12. January, *Philips Iacob van den Boetselaar*, Baron van Asperen, en wan *Philips Iacob van den Boetselaar*, die hier vooren Fol. 874. abusivelijk en door een drukfout *Albert vanden Boetselaar* genoemd werd.

Van het twede bedde,

Cornelis vander Mijl, ongetrout gestorven.

Iohan vander Mijl, ongetrout gestorven.

Clara Elisabeth vander Mijl, troude den 9. Maart 1676. *Fredrik van Reede van Renswoude*, Heer vande Lier, sone van *Iohan van Reede*, Heer van Renswoude, Woudenberg, in sijn leven President vande Staten s'Landts van Utregt; hy wierd beschreven onder de Edelen en Ridderschap van Holland, zedert den 21. November, 1674.

Maria vander Mijl.

Anna Magdalena vander Mijl.

Het Wapen vander Mijl is een springenden Eenhoorn van Sabel, op een Velt van Gout.

MYNDEN.

167 ARENT VAN AEMSTEL, broeder van *Gijsbregt van Aemstel*, (die om de conspiratie tegens Graaf *Floris*, benevens andere medeschuldige het Land heeft moeten ruymen) is de eenigste van dit Geslagte geweest, die bekent gebleven is, en kinderen nagelaten heeft; gelijk hy dan by des Heeren dochter van Heukelom gewonnen heeft vier soonen; van de jongste sijn gekomen die van *Ijsselstein*; en den outsten genaamt *Amelis van Aemstel*, besat de goederen van Mijnden, tusschen Utrecht en Amsterdam op de Vegt, daar sijne nakomelingen de naam na gevoert hebben; te sien boven fol. 828. en volg. op de lett. A onder den tijtel van *Aemstel*.

NAALTWYK.

168 DIt Geslachte voerende in haar Wapenschilt een Rode Leeuw, als het Wapen van 't Koningrijk van Bohemen, wert gehouden sijn oorspronk uyt Koninglijken Huyse te hebben, en van jonger soonen daar uyt gedescendeert te sijn, hebbende ook altoos een kroon gevoert onder aan het Wapenschilt. Sie *Junu* Beschryvinge van Batavien in het 9. capittel.

N. VAN NAALTWYK, heeft in 't jaar 1156. mede geteikent de opene brieven van den Grave van Holland, rakende de permutatie van de Hollantse Kerken.

WILLEM VAN NAALTWYK, wert vermelt anno 1250. hy wan

BOUDEWYN VAN NAALTWYK, Ridder, Castelein op 't Slot te Wijdenesse in West-vriesland, en daar op belegert van de Vriesen, soo dat hy 't uyt noot overgeven moeste anno 1296. hy liet na

Willem van Naaltwijk, volgt.

N. van Naaltwijk, hadde te man *Hugeman van Sevenbergen*, soone van *Willem van Stryen*, die van sijn grootvader *Willem van Stryen* het Land van Sevenbergen hadde gekregen, en den eersten Heer van Sevenbergen wiert.

WILLEM VAN NAALTWYK, *Boudewijns* ſoone, Ridder, en Marſchalk van den Grave van Holland, gelijk mede ſijne nakomelingen; Hy doteerde en ſtigte ter eeren Godes een Collegie van 13. Canonnikken tot Naaltwijk, en wiert in 't jaar 1345. nu out geworden zynde, in den ſtrijt met Graaf *Willem*, en veel andere Heeren by Staveren verſlagen; hy hadde te wyve *Sophia van Raaphorſt*, dochter van *Gerrit van Raaphorſt*, en van *Agnes van Duvenvoorde*; hy wan

HENDRIK VAN NAALTWYK, Ridder en Marſchalk van Holland, was anno 1396 met Hertog *Albregt* op de Vrieſen, hadde te wyve des Heeren dochter van *Schalkwijk*, welke voerde vier Lelien en een Kruys van Silver in een Laſuren Velt, en wan

Willem van Naaltwijk, volgt.

Kleysje van Naaltwijk, hadde te man *N. van Matenes.*

Haasje van Naaltwijk, was anno 1354. en 1381. getrout met *Gijsbregt van Hardenbroek*, van wien alle die van den name van Hardenbroek komen tot heden toe.

WILLEM VAN NAALTWYK, Ridder en Maarſchalk van Holland, ſoone van *Hendrik van Naaltwijk*, en van des Heeren dochter van *Schalkwijk*, ſtierf in de fleur ſijnes levens; hadde te wyve *Sophia van Teilingen*, dochter van *Dirk van Teilingen*, en van des Heeren dochter van *Heukelom*; en wan

Hendrik van Naaltwijk, volgt.

Barta van Naaltwijk, hadde te man *Dirk van Poelgeeſt*, ſoone van *Gerrit van Poelgeeſt*, Heer van Homade, Ridder, en van *Beatrix van Schoonhout*; hy ſtiert anno 1419. en liet kinders na.

Willemijna van Naaltwijk, overleden anno 1446. hadde getrout *Gerrit van Poelgeeſt*, Ridder, ſoone van *Jan van Poelgeeſt*, en broeder van *Alijt van Poelgeeſt*, die door bedrijf van Hertog *Willem Albregts* ſoone, en eenige Hoofſe Heeren, in den Hage op het Buyten-hof anno 1392. vermoort wierde.

Haasje van Naaltwijk, hadde te man *Floris van Maalſtede*, Ridder uyt Vlaanderen.

Sophia van Naaltwijk, ſtierf ſonder kinders.

HENDRIK VAN NAALTWYK, Ridder en Maarſchalk van Holland, ſoone van *Willem van Naaltwijk*, en van *Sophia van Teilingen*, ſtierf anno 1419. hadde te wyve *Catharina van Heenvliet*, *Hugen* dochter; ſy ſtierf anno 1421. nalatende

Willem van Naaltwijk, volgt.

Adriaan van Naaltwijk, ſonder kinders.

Albert van Naaltwijk, Heer van Berg-ambagt in Zuyt-holland, en Dijkgraaf van de Crimpender Waart, anno 1430. en 1432. hadde te wyve *N. van Vleuten*, uyt het Stigt van Utregt, en wan I. *Adriaan van Naaltwijk.* II. *Jacob van Naaltwijk*, vermelt anno 1477. III. *Henrica van Naaltwijk*, Ambachts-vrouwe van Berg-ambagt, hadde te man *Gerrit*, Heer van Vliet, Polsbroek, Oukoop, en Aartsberge, ſoone van *Jan van Vliet*, Ridder, en van *Beatrix*, Baſtart dochter van *Willem van Beyeren*, en wan kinders. IV. *Catharina van Naaltwijk*, hadde te man *Pauwels van Haaſtregt*, *Willems* ſoone, Heer van Tilborg, Loon, Druynen, en Goorle, en wan kinders. V. *Eliſabeth van Naaltwijk*, troude eerſt *Michiel van Soutelande*, en leefde anno 1465. daar na *Jan van Vyanen van Jaarsvelt.* *Adriaan van Naaltwijk* voorſz na ſijns vaders doot Heer van Berg-ambacht, zynde van de Hoexſe partye ten dienſte van die van Utrecht, anno 1480. hadde te wyve *Agnes vanden Woude*, dochter van *Jacob vanden Woude*, Heer van Warmont en Alkemade, en van *Reinoutje van Brakel*, *Ians* dochter te Dordrecht, en wan I. *Ian van Naaltwijk*, Ridder, Heer van Berg-ambacht, en een hevig voorſtander van de Hoexſe partye; ſtierf balling of uytlandig binnen Parijs, en aldaar begraven, ſonder kinderen natelaten, des ſijn Heerlijkheid op die van Nievelt kwam; hy hadde te wyve gehad *Gillisje vander Leck of Polanen*, dochter van *Diderik vander Lecke*, Ridder, en van *Alijt van Egmont*; ſy was eerſt weduwe geweeſt van *Floris van Kijfhouk*, Schiltknape. II. *Iacob van Naaltwijk*, die ſonder kinders ſtierf. III. *Adriana van Naaltwijk*, hadde te man *Willem van Nyvelt* van Utrecht, en wan *Frederik van Nyvelt*, Heer van Berg-ambacht, anno 1530. die te wyve nam *Stevenje de Gruyter*, en wan onder andere *Willem van Nyvelt*, Heer van Berg-ambacht, geſtorven anno 1543. hy hadde anno 1532. getrout *Agnes Foeyt*, dochter van *Willem Foeyt* t'Utregt, en liet na onder andere kinderen, *Willem van Nyvelt*, Heer van Berg-ambacht, die was anno 1566. van de verbonden Edelluyden, en wiert anno 1572. Balliu van Zuytholland, en Schout van Dordregt, daar na Droſt en Caſteleyn van Muyden en van Goyland; hy ſtierf in den Hage anno 1608. out 70. jaren; hadde eerſt getrout *Catharina Ram* t'Utregt, daar na *Agatha Booth*, dochter van *Aart Booth*, Meeſter Knaap van de Wildernisse, en Balliu van den Hage, mitsgaders naderhand Caſtelein van Franeker, en Grietman van de Bilt, en van *Geertruyd van Leeuwen*; en laaſtelijk *Agnes Tſerraats*, weduwe van *Diderik van Duvenvoorde*; hy hadde gewonnen by de eerſte Vrouw 1. *Willem van Nyvelt*, die in den Oorlog in Vriesland ongehout doot bleef. 2. *Adam van Nyvelt*, Capiteyn, daar na anno 1583. Balliu van Schoonhoven, ſtierf ſonder kinders anno 1595. hadde getrout *Eva van Bonnargia*; daar na *Anna van Galen*, weduwe van *Ian van Iſſelſtein*; en wan by de twede Vrouw, 1. *Arent van Nyvelt*, Gouverneur van Schenkenſchans, ſtierf ongehout anno 1608. 2. *Frederik van Nyvelt*, Heer van Berg-ambacht, Gouverneur van Worcum, en anno 1618. een van de Gedeputeerde op 't Synode Nationaal tot Dordrecht, hadde te wyve *Anna Uytteneng* by Utrecht, en wonnen kinders. 3. *Abraham van Nyvelt*, ſtierf in Engelant ſonder oir. 4. *Catharina van Nyvelt.* IV. *Agnes van Naaltwijk*, hadde te man *Ian van Nederveen*, Hofmeeſter van den Grave van Naſſau, anno 1457. ſy leefde noch weduwe anno 1503. V. *N. van Naaltwijk*, Nonne te Warmont. VI. *N. van*

Naaltwijk, Nonne te Delf.

Philips van Naaltwijk, ſonder oir.

WILLEM VAN NAALTWYK, ſoone van *Hendrik van Naaltwijk*, en van *Catharina van Heenvliet*, Ridder en Maarſchalk, Raad en Rentmeeſter Generaal van Holland; ſtierf anno 1444. hadde te wyve *Willemina van Egmont*, Vrouwe van de Wateringe by Delf; ſy ſtierf omtrent 38. jaren na haren man te Antwerpen, anno 1482. en wan

Hendrik van Naaltwijk, Heer van de Wateringe, Capelle op d'Yſſel, Ridder en Erfmaarſchalk van Holland, hy dede van 't Slot te Wateringen een Monnikke Clooſter ſtigten; was anno 1465. in den Oorlog tegen de Luykenaars, en ſtierf anno 1496. hadde te wyve *Machtild van Raaphorſt*, dochter van *Bartelmeus van Raaphorſt*, en van *Magtild Pots* van Antwerpen; ſy ſtierf anno 1497. nalatende alleenlijk *Willemijna van Naaltwijk*, erfdochter van Naaltwijk, Capelle en Wateringen, hadde te man *Ian*, Burggrave van Montfoort by Utrecht, en ſtierf anno 1506. hy leefde noch anno 1512. en hadden te ſamen twee dochters, namentlijk I. *Magtild van Montfoort*, Vrouwe van Naaltwijk, Capelle en Wateringe, hadde te man *Robbert vander Mark*, Heer van Arenberg; ſy overleefde haren ſoone en neve, daar ſy beſtemoeder van was, en ſy ſtierf anno 1550. vol van jaren, en hadden gewonnen *Robbert vander Mark*, Heer van Arenberg, die ſtierf anno 1536. en hadde te wyve *Walburg van Egmont*, ſuſter van *Maximiliaan*, Grave van Buyren, en wan daar by den derde *Robbert vander Mark*, eerſte Grave van Arenberg, die anno 1543. te Bruſſel troude *Anna*, ſuſter van *Ian*, Marquis van Bergen op Zoom, maar hy ſtierf 's jaars daar aan, in fleur ſijns levens en ſonder kinders, levende noch ſijn moeder en ſijn grootmoeder de Vrouwe van Naaltwijk voornoemt, na welkers doot anno 1550. Naaltwijk met Capelle en d'ander goederen, als mede Arenberg, ſuccedeerden op *Margareta vander Mark*, des voorſz derden *Robberts* ſuſter, dewelke te man heeft gehad *Ian van Ligne*, Heer van Barbançon, van Sevenbergen, Noordeloos, Heemskerke, &c. die anno 1568. in den ſtrijd van Vrieſland doot bleef, en ſijn weduwe voornoemt anno 1597. op het Slot te Sevenbergen geſtorven zynde, ſoo wiert Baanderheer van Naaltwijk en Sevenbergen, en Maarſchalk van Holland, haren ſoone Grave *Karel van Arenberg*, die 't ſelve heeft verkogt aan Grave *Hendrik van Naſſau*, &c. II. *Barber van Montfoort*, die te man had *Maximiliaan van Hoorn*, Heer van Gaasbeek, en wan onder andere *Philips van Hoorn*, Prooſt van St. Jan tot Utrecht, en *Maarten van Hoorn*, Baanderheer van Gaasbeek, geſtorven anno 1570. en hadde te wyve *Anna van Croy*, Vrouwe van Stavele, en wan drie kinders, als *George van Hoorn*, Grave van Houtkerke, die te wyve hadde *Leonora*, Grave *Lamoraals* dochter *van Egmont*; ſy ſtierf in den Hage anno 1582. hy anno 1608. *Philips van Hoorn*, Heer van Heze, die te Quenoy in Henegouwen anno 1580. onthooft wiert, en *Maria van Hoorn*, die eerſt troude *Philips*, Grave van Egmont; daar na *Gaſper van Geneven*, Marquis van Lullijn in Savoyen, ſonder kinders.

Jan van Naaltwijk, hadde te wyve *Alijt Grebbert*, dochter van *Niclaas Grebbert* te Leiden, en wan 1. *Willem van Naaltwijk*, die leefde anno 1500. en ſtierf ſonder kinders. 2. *Catharina van Naaltwijk*, troude eerſt *Jacob Suys*, daar na Mr. *Gerrit van Berkenrode*, maar ſtierf ſonder oir. 3. *Peternella van Naaltwijk*, die Nonne was ter Goude.

Adriaan van Naaltwijk, volgt.

Catharina van Naaltwijk, hadde eerſt te man *Gijsbert van Iſſelſtein*, en daar na *Michiel van Bulke*.

Iſabelle van Naaltwijk, troude *Ian van Hodenpijl*, ſoone van *Ian van Hodenpijl*, Heer van Haamſtede, en van *N. van Barlaymont* in Henegouwen, en wan kinders.

N. van Naaltwijk, met haar ſuſter beide Nonnen.

ADRIAAN VAN NAALTWYK, ſoone van *Willem van Naaltwijk*, en van *Willemijna van Egmont*, hadde eerſt te wyve *Petronella van Flory* uyt den Hage; naderhand *Dirkje van Haaften*; en wan by de eerſte,

JAN VAN NAALTWYK, leefde anno 1503. hadde te wyve *Geertruyd van Haaften* uyt Gelderland; en wan

Adriaan van Naaltwijk, volgt.

Willem van Naaltwijk, Monnik in de Abdye van Middelburg.

Hendrik van Naaltwijk, hadde te wyve *N. van Alphen*; ſy leefde anno 1570. en wan *Hendrik van Naaltwijk*; die Jongman ſtierf in Spangien.

Jan van Naaltwijk, Canonik aldaar, en Protonotaris van Romen.

Alijt van Naaltwijk, was eertijds Nonne, en nam daar na *Anthony van Liedekerke*, Medicijn van den Hertog van Cleeve.

Barbara van Naaltwijk, hadde te man *N. van Cuyk*, Heer van Meteren.

ADRIAAN VAN NAALTWYK, ſoone van *Ian van Naaltwijk*, en van *Geertruyd van Haaften*, ſtierf anno 1567. begraven tot Leiden, hadde te wyve *Alijt van Ophemert*, geſeit *Bloemendaal*; ſy ſtierf anno 1593. en liet na

Ian van Naaltwijk, volgt.

Ioſijna van Naaltwijk, hadde te man *Adriaan van Swieten*, ſoone van *Cornelis van Swieten*, en van *Anna van Borſſele*, *Adriaans* dochter; hy was anno 1566. een van de verbonden Edelen te Bruſſel, en anno 1572. met Graaf *Willem vander Mark*, in 't innemen van den Briel, wierd daar na Gouverneur van ter Goude, alwaar hy ſtierf anno 1584.

JAN VAN NAALTWYK, ſoone van *Adriaan van Naaltwijk*, en van *Alijt van Ophemert*,

mert, troude eerst *Franco:se van Haamstede* by Zierixze, daar na *Anna van Culenburg*, weduwe van *Ian van Drongelen*, en wan by de eerste,

Adriaan van Naaltwijk, die eerst te man hadde *Willem van Gistelles* in Vlaanderen, Captein, die verslagen bleef in de Slag van Vlaanderen anno 1600. daar na *Hendrik Citton*, Engels Colonel, die stierf anno 1604 nalatende *Maximiliaan Citton*; ten derden *Hendrik Meiis*, Capitein uyt Engeland; sy stierf anno 1617.

Van het twede bedde,

Adriaan van Naaltwijk, in wiens descendenten dit Geslagte uytgestorven is.

Het Wapen van Naaltwijk is een Rode klimmende Leeuw, geharnasseert van Lasuur, op een Velt van Silver.

NEDERVEEN.

169 WILLEM VAN NEDERVEEN, Ridder.
WILLEM VAN WIELDREGT, Canonik.
DIRK VAN NEDERVEEN, Ridder, en
GOVERT VAN NEDERVEEN, Ridder, alle vermelt omtrent den jare 1390. als blijkt uyt de brief van Scheydinge van den jare 1398. luydende als volgt:

WY *Willem van Wieldregt*, Canonik, en *Godevaart van Nederveen*, gebroeders, doen kont allen luyden, dat wy alsulken Chijns, als wy gemeyn hebben, en verstorven is van *Willeme* en *Dieriken* onsen broeders, gedeylt hebben onder ons, in deser manieren, dat ik *Willem* voorsz hebben sal 8. oude Groote, die *Gielis Bregt* nu ter tijd uytreykt; Item 8. oude Groote die *Engel Piets* geeft; Item 7. sch. groote payements en 9. sch. payements die *Ian vanden Raanbergen*, en sijn geselen uytreyken; Item 6. groote payements, die *Reyn* die Wagemaker uytreykt en gelegen is buyten den Gasthuysen; Item op *Ian van Gele* 8. groote payements; en ik *Godert* voorsz sal heffen 16 oude groote, die *Peter Voet* uytreykt; Item op *Dirk Sopen* 8. sch. swarte; Item op *Aart Knoden* 3. oude groote en een hoen; Item op *Aart Haasts* Huys 5. sch. groote; Item op *Claus Aelmer* 7. sch. groote payements; Item op mijn Heer van Asperen 10. groote payements; Item op *Aart Blok* 22. groote payements; Item op *Ian van Gele* 8. groote payements; Item soo sal ik *Goduaart* nog heffen op *Reynen van Riele* 13. oude groote; Item op *Ambout* 12. oude grote; Item op *Zwben van den Voorbossche* 3. sch. grote payements; Welke deylingen wy *Willem* en *Goduaart* voorsz geloven gestadiglijk en vast te houdene in goeden trouwen, voor ons en voor ons nakomelingen; mer vont men namaals eenigen Chijns, die hier niet gemelt en was, dien souden sy ook deylen, gelijk als desen gedeylt is, dats te weten *Goduart* voorsz die tweedeel, en Heer *Willem* voorsz dat derdendeel. In kennisse der waarheyt soo hebben wy *Willem* en *Goduart* voorsz desen Brief bezegelt met onsen uythangenden zegelen; Gegeven in 't jaar ons Heeren duysent drie-hondert acht-en-tnegentig, den 27. dage in Maart.

JAN VAN NEDERVEEN, Hofmeester van den Grave van Nassou, anno 1457. hadde eerst getrout *Margreta vander Laan*; daar na *Agnes van Naaltwijk*, dochter van *Adriaan van Naaltwijk*, Heer van Berg-ambacht, en van *Agnes van den Woude*, *Iacobs* dochter; wert vermelt met sijn suster *Herberge van Nederveen* in de Brief van Scheydinge van den jare 1420. als volgt:

IN den name Gods, amen; Dit is alsulken minnelijken seggen en scheyden, als wy Heer *Ludolf van Veen*, Priester, *Willem van Dalem*, Heer van Donga, en *Peter vander Beversluys*, Drossart te Breda, op die een zyde, als seggende Keersluden, *Ian van Nederveen*, *Ians* soone, en wy Meester *Ian van den Eele*; Canonik, *Philips van der Lecke*, Bastaart, en *Peter vander Stalle*, op die ander zyde, seggende Keersluden Jonkvrouw *Herbergen van Nederveen*, *Ians* wettige suster, ruerende van alle alsulke erfdeylingen, testament of makingen, als Jonkvrouwe *Herberch* heyssehende of heur toebehoren mocht, na doode *Ians van Nederveen*, hare vader en hunne moeder, welker zielen God genadig sy, welke onse eendragtiglijk erfdeylen, scheyden, en seggen *Ian van Nederveen* op die eene zyde, en Jonkvrouwe *Herberch* met hunnen Momberen, die heur metten rechte gegeven waren, op die ander zyde, hen verbonden en verwilkoort hebben voor Schout en Schepenen tot Breda, te houden en te volvoeren sonder eenig wederseggen, of rechts te pleegen Geestelik of Wereltlik, soo eest dat wy Keersluden voorsz in rechte erfdeylingen eendragtelijk seggen, dat *Ian van Nederveen* voorsz Jonkvrouw *Herberch* los, vry en ledig houdene sal, van alle Schult, testament of makingen, dat ruren mach na doode *Ian van Nederveen*, heures vaders, soo dat hy daar niet in gedel en sal, mer Jonkvrouw *Herbergen* voorsz sal heffen en boren alle alsulke goede als wy hier na seggen en verklaren sullen, en heur daar mede laten geniegen; in den eersten sal Jonkvrouwe *Herberge* voorsz hebben die Thienden tot Nederveen, met hunne toebehooren, getaxeert voor ses-en-twintig kroonen 's jaars; Item die twee-

deel

deel vanden Chijnſe, inde Gilſche Vugte getaxeert voor 9. kronen s'jaars; Item dat Huys, daar *Heymken* in woont, met eenen zeſter rogs erfpagts inden Hage, getaxeert boven ſijnen kommer te ſamen voor 12. kroonen s'jaars; Item op *Ian vander Brande* 4. Schellingh oude groote s'jaars; Item op 't huys agter *Heyn Byſen* vierdalf kroon s'jaars; Item op Heer *Otten* erve *vander Lecke*, by die Herbergen negendalven Schellingh groote pajements s'jaars; Item op *Thonis Bloten* Huys, dat hy teugen *Linne van Nederveen* nam, 18. Schellinge groote pajements s'jaars; Item op *Facelcers* Huys ende Hof tot Scheydmaar ſeven Schellingen grooten pajements s'jaars; Item op *Denijs vanden Hagendyk*, drie ſchellingen grooten pajements s'jaars; Item op die Hoeve tot Keſel 18. loepen rogs s'jaars; Item op eenen Beemde, die *Herman van Loo* nu heeft, 9. Schellingen groote pajements s'jaars; Item 4. Bunre Beemde inde Gilſche Vugte, die men te leene hout van mijne *Ionkere van Naſſouw*, getaxeert voor 8. kroonen s'jaars; Item tot deſe voorſz goede ſal *Ian van Nederveen* voorſz ſijne Suſter voorts bewyſen binnen deſen jare 5. goede Vrankrijkſe kroonen, op goede onderpanden dat ſijs ſeker ſy, binnen den Lande van Breda, ende metten verſchenen Chynſe eens heur te geven; Item van allen deſen voorſz goede en particulen voorſz, alſoo verre als daar brieven af ſijn, die brieven ſal *Ian van Nederveen* voorſz ſijne ſuſter overgeven, en in allen goeden voorſz tot allen Steden, daars Jonkvrouwe *Herberge* voorſz behoeft, daar ſalſe *Ian van Nederveen* vry inne ſetten; Item ſoo ſal Jonkvrouwe *Herberg* voorſz hebben en behouden alle alſulke Juwelen als ſy heeft, en huer lijve toebehoorende, en daar toe dat bedde dat boven op die kamer ſtaat, wel opgericht met alle ſijne toebehoren; Item want *Ian van Nederveen* die Thiende tot Nederveen dit jaar ſelve verpacht heeft, daar voor ſal *Ian* voorſz ſijne ſuſter uytreyken en betalen nu tot Kermiſſe naaſtkomende vier-en-twintig kroonen; Voort is onſe ſeggen, dat *Ian van Nederveen* voorſz, deſe voorſz goede elk beſunder, en elk als voorſz ſtaat, Jonkvrouw *Herberg* voorſz vryen ſal van allen kommer of aantalen, des daar yemant op te ſeggen mocht hebben tot deſen dage toe; Voort ſal *Ian van Nederveen* voorſz ſijne ſuſter voorſz tot ſijnen Huyſe houden van eten en drinken veertien dagen lang, en daar na voort alſoo lang als hem wel genuegen ſal, en alle dingen ſonder argeliſt; en of eenig geſchille in eenig van den punčten viele, dat houden wy Keerſluden aan ons tot onſen verklaren; en want wy Keerſluden voorſz, deſe voorſz erfdeylinge voor Schoutet en Schepenen tot Breda aannamen, ſoo hebben wy weder eendrachtelijk voor Schoutet en Schepenen geſeyt in alle manieren als voorſchreven is; Dus hebben wy Keerſluden voorſz onſe zegelen tot eenen getuyge hier uytgehangen, en om der meerder vaſtigheyt wille, ſoo hebben wy *Gerit Reyſenaalden*, en *Iacob vanden Wijngaarden*, Schepenen tot Breda, die hier by en over waren, ten verſoeke van Keerſluden voorſz onſe zegelen aan deſen brief gehangen, in 't jaar ons Heeren duyſent vier-hondert en twintig, vier dagen in Auguſto.

JAN VAN NEDERVEEN, Heer van Dirxland in Overflacke, troude *Anna vander Werve*, dochter van *Aart vander Werve*, Ridder, en van *Barta van Loon* van Dordrecht; ſy ſtierf anno 1526. hy leefde nog anno 1535. En leefde ten ſijnen tijde *Arent van Nederveen*, Ridder, Heer van Gijſſenburg, dat hy anno 1543. verkoft aan *Willem van Drenkwaart*, Rentmeeſter Generaal van Zuythollant, en Burgemeeſter van Dordrecht. *Ian van Nederveen* voorſchreven hadde gewonnen

Barta van Nederveen, volgt.
Agnes van Nederveen.
Maria van Nederveen.
Anna van Nederveen, die eerſt te man hadde *Ian Prounink*, geſeit *van Deventer*; daar na *Willem van Lier*, ſonder oir.

BARTA VAN NEDERVEEN, *Ians* dochter, Vrouwe van Dirxland, hadde eerſt te man *Philips de Gruytere* uyt Vlaanderen; daar na *Claas van Rommerſwaal*, Ridder, Heer van Lodijk in Zeeland; ſy ſtierf anno 1553. is begraven tot Leuven, nalatende by haar eerſte man

PHILIPS DE GRUYTER, Heer van Dirxland, welke troude *Pieternella de Monte* te Leuven, en wan

Philips de Gruyter, Heer van Dirxland, hadde getrout *Margareta van Haaſtregt*, ſonder kinders.

Ian de Gruyter, Heer van Dirxlant naar ſijn broeder, ſtierf anno 1602. hadde te wyve *Anna de Hertoge*, des Heeren dochter van *Oſmale*, en wan *Catharina de Gruyter*. *Anna de Gruyter*. *Philips de Gruyter*, Heer van Dirxland.

Samuel de Gruyter, ſtierf ſonder kinders.

Agnes de Gruyter, troude *N. Dachverlies*.

Anna de Gruyter, hadde te man *Arent Pels* te Sevenbergen.

Het Wapen van Nederveen ſijn 15. Blokjes van Sabel, en in 't midden een Rode Baar in een Silver Velt; en dat van de Gruyter ſijn ſes Goude Strepen of Boorden, geſtelt twee en twee, in een Velt van Sabel.

NISPEN.

170 GERRIT VAN VOORN, Burggrave van Zeeland, hadde by sijn Huysvrouwe *Hadewy van Borssele*, eenen soone die genoemt wiert *Albregt van Nispen*, leefde anno 1300. en hadde te wyve *Magtild van Wesemale*, dochter van *Arnout*, geseit *van Quabeke*, Ridder, Heer van Bergen op Zoom, en van *Iohanna*, des Graven dochter van *Loon*; hy was mede Heer van Bergen op Zoom, volgens d'uytgifte van 't Leen, gelegen tusschen de Wolbrake en Hotmar by Rosendaal, aan *Claas van Nispen*, hunnen Knape; soo als blijkt by Extract uyt het oud Leenboek der Stad Bergen op Zoom, hier agter bygevoegt onder de letter A. Hy gewan een dochter *Johanna*, welke troude aan den Heer van Monjoye, die de helft der breuken van den Lande van Bergen voor 12000. goude Schilden aan Hertog *Ian van Brabant* verpande, by acte in date 1347. op St. Symon en Judasdag der Apostelen.

CLAAS VAN NISPEN voorsz was Schout en Drossart van de Stad en Lande van Breda, anno 1328. als blijkt by brieven van Hertog *Ian van Brabant*, volgende onder lett. B. besat mede de Schutterye of Schutgerigte van de dry Dorpen, Woude, Nispen, en Rosendaal; hy troude *N. vander Lecke* ofte *Polanen*; en wan

Ian van Nispen, volgt.

Wouter van Nispen, ontfangt van Hertog *Ian van Brabant*, anno 1331. om de goede diensten, die hy en sijn vader *Nicolaas* hadden gedaan, sekere Hoeven, omtrent Rosendaal, volgens brieven hier achter geinsereert onder de letter C.

Nicolaas van Nispen, wan twee soons en eene dochter, namentlijk I. *Ian van Nispen*, ontfing 't selve leen van Vrouw *Iohanna*, erfvrouwe van den Lande van Bergen, hadde getrout *Elisabeth Uyttencampe*, *Ians* dochter, Ridder en Drossard van Breda; sy leefde noch anno 1418. wanneer sy vermeerderde de fundatie van haar vader, van vier wekelijke Missen op den Altaar van *St. Gregorius*, *Barbara*, *Cathatina*, en *Margareta*, inde Nispens Capelle, in de Hooftkerke tot Breda voorsz, sy lieten t'samen na 1. *Boudewijn van Nispen*, verlijt met het voorsz leen den 3. July 1465. wiens erfgenamen het selve in den jare 1523. verkoft hebben aan den Grave van Nassau, soo als uyt de respective Extracten van het Leenboek van Bergen op Zoom, hier achter volgende onder de letter D. kan werden gesien. 2. *Willem van Nispen*. 3. *Ian van Nispen*, vermelt anno 1389. als wanneer *Govert van Nispen*, sijn oom t'sijnen behoeve aan den Heer vander Lecke opdraagt, de Schutterye van de drie Dorpen, Woude, Nispen en Rosendaal; volgens brieven van den selven jare onder de letter E. II. *Lidewy van Nispen*, hadde te man *Herbaren van Rhiede*, Ridder, Heer van Rhiede, vermelt anno 1412. volgens bescheid en blijk onder de letter F. III. *Godert* of *Godevaart van Nispen*, vermelt als oom van *Ian van Nispen*, *Ians* soone, anno 1448. by brieven, daar by de voorsz *Ian van Nispen*, aan Graaf *Ian van Nassou* verkoopt de Vaart met de Vaartkanten en Vaartgerichten tot Rosendaal, zynde in date den 4. Mey 1448. en volgende onder de letter G.

JAN VAN NISPEN, *Nicolaas* soone, hadde mede als sijn broeder een dochter uyt den Huyse van Uyttencampe, was al doot voor den jare 1392. dewijl in 't selve jaar vermelt wert eenen *Ian van Mechelen*, als Momber of Voogt van sijnen soone *Ian van Nispen*; soo als blijkt by brieven van den 20. October 1392. hier achter volgende onder de letter H. hy wan

Ian van Nispen voornoemt sonder oir.

Willem van Nispen, volgt.

WILLEM VAN NISPEN, *Ians* soone, vermelt anno 1425. was Burgemeester tot Breda anno 1448. ter selver tijd als sijn soon Drossart was; hy liet na

Adam van Nispen, Drossart van de Stad en Lande van Breda, als mede van Steenbergen, anno 1447. stierf den 14. Juny 1475. troude voor sijn eerste huysvrouwe *Iohanna van Vladeracke*, welke sonder kinderen stierf den 3. December 1450. ten tweden *Iohanna van Kyfhouk*, dochter van *Floris van Kyfhouk*, en van *Alijt vander Werve*, een Edel Geslagte uyt den verdronken Waart in Zuyt-holland, welke stierf den 11. April 1476. en leggen alle tot Breda in de Nispens Capelle begraven, zynde aldaar noch te sien de sark waar op staan de Wapens en het volgende Grafschrift.

HIER LEIT BEGRAVEN ADAM VAN NISPEN, WYLEN DROSSART 'S LANTS VAN BREDA, DIE STIERF IN 'T JAAR M. CCCC. LXXV. DEN IV. DAGH IN JUNIO. BID VOOR DE ZIELE.

HIER LEIT BEGRAVEN JUFFROUW JOHANNA VAN VLARACKE, ADAMS YERSTE HUYSVROUWE, STIERF ANNO XIVC. L. DEN III. DAGH VAN DECEMBER.

HIER LEIT BEGRAVEN JUFFROUW JOHANNA VAN KYFHOUK, ADAMS TWEDE HUYSVROUW STIERF ANNO XIVC. LXXVI. DEN XI. DAGH VAN APRIL.

Den voornoemden *Adam van Nispen* besat onder andere leenen van den Huyse vander Lecke of Polanen, de eene helft van de Thienden tot Emmikhoven ende Weerthuysen, by hem verkregen door overgifte van *Hendrik vander Lecke*, *Philips* soone, en liet na by de voorsz sijne twede huysvrouwe *Iohanna van Kijfhouk*, I. *Govert van Nispen*. II. Mr. *Ian van Nispen*, Doctor in beide de rechten, Hierusalems-heer, en Deken of Prelaat van 't Capittel tot Hilvarenbeek anno 1494. III. *Floris van Nispen*, vermelt anno 1492. Officiaal van Breda, anno 1494. en naderhand Schout aldaar, als blijkt uyt de Commissie van sijn Successeur, in date den 4. Novemb. 1504. volgende onder de letter I. hy hadde getrout *Iohanna van Botlant*, dogter van *Iacob van Botlant*, en van *Maria Suys*, by dewelke hy gewan eenen soone *Adam van Nispen*, vermelt anno 1505. IV. *Maria van Nispen*, troude *Jacob Pot*, *Jans* soone, Ridder geslagen van Hertog *Carel van Bourgondie*, in den Slag te Montleherry, den 15 July 1467. hy was Heer van Hogerheide en Cauwestein, en stierf den 1. December 1494. sy den 16. Mey 1418. beide begraven in St. Salvators Klooster (anders genaamt Pieter Pots Klooster) tot Antwerpen. *Govert van Nispen* voorsz *Adams* outste soone, was Schepen tot Breda, en stierf anno 1515. hadde getrout *Elisabeth van Kronenburg*, en liet na I. *Adam van Nispen*, die by Sententie van den Hove van Holland, van den 11. September 1521. verklaart is, by wanversoek van behoorlijk verly van sijn vaders leenen vervallen te zyn, soo als in 't brede gesien kan werden uyt deselve Sententie hier achter onder de letter K. hy liet na 1. *Cornelis van Nispen*, geestelijk gestorven. 2. *Anthonia van Nispen*, getrout met *Johan Vyron*, vermelt anno 1545. en 1560. II. *Maria van Nispen*, hadde te man *Willem van Brakel*, soone van *Eustatius van Brakel*, en van *Henrica van Luttikkenhuyse*, en liet na 1. *Eustathius van Brakel*, Schout en Burgemeester van Utrecht anno 1560. en hadde getrout *Margareta de Waal van Vronestein*, die weduwe stierf anno 1604. nalatende kinderen. 2. *Willemina van Brakel*, troude *Johan de Waal van Moersbergen*, en was weduwe anno 1544. nalatende *Bartholomeus de Waal*, Heer van Moersbergen, die by sijn huysvrouwe *Catharina van Mer..evelt* wan *Johan de Waal van Moersbergen*, Houtvester van Utregt.

Willem van Nispen, volgt.

Floris van Nispen, vermelt anno 1467. Stadhouder van de leenen tot Breda, hadde getrout *Catharina van Hambroek*, anders *Beversluys*, vermelt anno 1468.

WILLEM VAN NISPEN, *Willems* soone, wert vermelt anno 1446 hadde getrout *Willemina Pots*, en liet na

GERARD VAN NISPEN, Ridder, verslagen met Hertog *Carel van Bourgandie* voor Nancy, anno 1477. troude *Magdalena Tak*; en wan

GERARD VAN NISPEN, stierf den 7. July 1533. begraven tot Dordrecht in de grote Kerk, troude eerst *Catharina van Houte*; ten tweden *Margareta Deyms*, *Willems* dochter, overleden anno 1540. en wan by d'eerste volgens Schepen kennisse hier na volgende onder de letter L.

Gerard van Nispen, getrout met *Elisabeth van Alphen*, *Willems* dochter, welke stierf anno 1560. hy anno 1563. begraven by sijn vader; en liet na *Gerard van Nispen*, getrout met *Maria de Jode*, *Claas* dochter; sy stierven beide anno 1574. nalatende, behalven sommige kinderen jong gesturven, I. *Cornelis van Nispen*. II. *Adriaan van Nispen*, troude *Maria Cornelis* dochter, weduwe van *Adriaan de Vlaming*, *Henriks* soone, Hierusalems Heer, Raad in Dordrecht, anno 1574. 1583. en 1584. sy stierven beide anno 1599. sonder oir, en tot Dordrecht in de grote Kerk begraven. *Cornelis van Nispen* voorsz was geboren anno 1553. tot Dordrecht, hadde getrout *Maria van Dorth*, dochter van *Johan van Dorth*, en van *Cornelia van den Tijmpel*, geseit *Slingelant*, *Ottens* dochter, die Schepen was tot Dordrecht anno 1548. sy stierf anno 1580. hy anno 1601. beide aldaar begraven, en nalatende I. *Abel van Nispen*, geboren tot Dordrecht anno 1580. wiert in sijn Doop genoemt *Abel vander Coulster*, op 't begeren van *Agnes vander Coulster*, sijn nigte, Nonne tot Loosduynen, welke sijn meter was, tot gedachtenis van haar broeder *Abel vander Coulster*, die de leste mans oir van 't Geslacht vander Coulster geweest was, hy stierf anno 1638. mede tot Dordrecht begraven, hadde getrout *Cornelia van Eertrijke*, dochter van *Carel van Eertrijke*, en van *Anna Bom van Cranenburg*; sy was geboren den 15. Septemb. 1592. en stierf anno 1680. lieten t'samen na 1. *Cornelis van Nispen*, ongetrout gesturven. 2. *Anna van Nispen*, getrout met *Christiaan van Lakervelt*, en wan *Cornelia van Lakervelt*. 3. *Carel van Nispen*. 4. Mr. *Adriaan van Nispen*, J.V.D. II. *Gerard van Nispen*, Hierusalems Heer, was tot Hierusalem anno 1609. hadde getrout *Adriana van Haarlem*, *Anthonis* dochter; hy stierf anno 1618. III. *Maria van Nispen*, hadde getrout *Hans van Eck*, en stierf den 17. July 1631. nalatende kinderen; hy vertrok na haar overlijden in Pruyssen, alwaar hy stierf anno 1647.

By de twede Vrouwe,

Adriaan van Nispen, volgt.

Ge-

Gerard van Nispen, troude *Catharina van Teylingen*, *Christiaans* dochter, en liet na *Margareta van Nispen*, getrout eerst anno 1560. met *Johan van Hesse*, *Pieters* soon, Heer tot Moich, in 't Hertogdom van den Berg, daar na met *Hendrik Thijbaut* uyt Zeeland, nalatende by beide kinderen.

Dirk van Nispen, liet na *Cornelia van Nispen*, getrout met *Job van Bladegom*.

Cornelis van Nispen, volgt daar na.

ADRIAAN VAN NISPEN, soone van *Gerard van Nispen*, en van *Margareta Deyms*, was tot verscheide malen Schepen tot Dordrecht van den jare 1545. tot 1562. als wanneer hy stierf, aldaar mede begraven, troude anno 1535. *Anna Oom van Papendregt*, dochter van *Bouden ijn Oem*, *Tielmans* soone, Heer van Papendrecht, en van *Maria Moermans*, *Wouters* dochter, doch sy leefde maar acht dagen daar na; hy troude ten tweedenmale *Alijt vander Eyk*, *Hendrix* dochter; en liet na

Hendrik van Nispen, volgt.

Gerard van Nispen, was Raad en Schepen tot Dordrecht, mitsgaders Gecommitteert in den Raad van State en Raad van Prins *Willem den I.* stierf anno 1578. nalatende drie dochters.

Margareta van Nispen, troude eerst *Johan Vermeulen*, daar na *Adriaan van Goutswaart*, *Claas* soon, Burgemeester ter Goude, stierf anno 1623.

Sophia van Nispen, troude *Adolf vander Aa*, soone van *Johan vander Aa*, Schiltknape en Schout tot Mechelen, sonder oir.

HENDRIK VAN NISPEN, soone van *Adriaan van Nispen*, en van *Alit vander Eyk*, was Raad in Dordrecht, mitsgaders Raad en Generaalmeester van de Munte, ook Dijkgraaf en Balliu van Woudrichem, en den Lande van Altena, stierf anno 1617. hadde getrout *Antonetta van Rijswijk*, *Iacobs* dochter; sy stierf anno 1626. beide tot Dordrecht begraven; en lieten na

Jacob van Nispen, Raad en Generaalmeester van de Munte, stierf anno 1648 hadde getrout *Bernardina van Weent*, geseit *Castricum*, dochter van *Pancras van Castricum*, Pensionaris van Groningen en van Enkhuysen, en van *Johanna van Weely*, en liet na I. *Pancras van Nispen*, Capitein, stierf sonder oir. II. *Maria van Nispen*, troude *Gysbert* [illegible], Raatsheer in den Hogen Rade. III. *Hendrik Anthony van Nispen*, Capitein onder het Regiment de Marine van den Lieutenant Admiraal *Willem Joseph van Gent*, liet na een enigen soone met namen *Jacob van Nispen*.

Cornelis van Nispen, Balliu ende Dijkgraaf van Woudrichem in sijn vaders plaatse, anno 1617. stierf anno 1656. hadde getrout *Catharina Ryccen*, dochter van *Fento Ryccen*, Raad en Rekenmeester van Holland, en liet na I. *Hendrik van Nispen*, Balliu en Dijkgraaf van Woudrichem, troude *Susanna vander Does*, *Jacobs* dogter, Raad en Secretaris van sijn Hoogheyt, en van *Beatrix van Zijpestein*, en heeft geprocreëert 1. *Catharina van Nispen*, getrout met *Pieter Pieterssons*, Capitein en Major ten dienste deser Landen, mitsgaders Commandeur van Louvestein. 2. *Henrietta van Nispen*, troude *Benedictus Wittens*. II. *Catharina van Nispen*, troude *Cornelis Swaan*, soone van *Adriaan Swaan*, en van *Maria van Lugtenburg*.

Justus van Nispen, troude *Elisabeth vander Gragt*, *Wijnands* dochter, sy stierven beide anno 1652. en lieten na I. *Iohan van Nispen*, Raad en Generaalmeester van de Munte, die by sijn huysvrou *Digna vander Gragt*, naliet 1. Mr. *Willem van Nispen*, Balliu van Voshol, getrout met *Elisabeth van Nispen*, sijn ooms dochter. 2. *Ian van Nispen*. 3. *Elisabeth van Nispen*, troude *François d'Offarrel*, Lieutenant Colonel. 4. *Maria van Nispen*, troude *Adriaan le Plat*, Capitein ten dienste deser Landen II. *Wijnand van Nispen*, liet vier kinderen na, 1. Mr. *Iustus van Nispen*. 2. *Iohan van Nispen*. 3. *Helena van Nispen*. 4. *Elisabeth van Nispen*, getrout met den voornoemden Mr. *Wilem van Nispen*, haren neve.

Henrik van Nispen, Fiscaal ter Zee, stierf anno 1631 sonder kinderen.

Maria van Nispen, troude *Willem van Bijler*, muntmeester van Hollandt nalatende kinders.

Antonette van Nispen, troude *Floris van Outheusden*, soone van *Ian van Outheusden*, en van *Maria Pels*.

Cornelia van Nispen, troude *Bernard van Weent*, geseit *Castricom*, soone van Mr. *Pancras van Castricom*, Pensionaris van Groningen en Enkhuysen, en van *Iohanna van Weely* beyde voornoemt.

CORNELIS VAN NISPEN, jongste soone van *Gerard van Nispen*, en van *Margareta Deyms*, troude eerst *Anna vander Meere*; ten tweden *Anna van Santvoort*; en wan by de eerste

Margareta van Nispen, troude *Gillis van Eichelberg*, genaamt *Hooftman*, Heer van Cleidaal, Stovers, Artselaar en Kauwestein, Schepen tot Antwerpen, anno 1580. sy stierf anno 1598. begraven in de grote Kerk in den Hage, onder een blauwe sark alwaar opgehouwen staan de volgende Quartieren en Graffchrift.

NISPEN.	VANDER MEEREN.
DEYMS.	HERTSBACH.

VROUWE MARGARETA VAN NISPEN, WEDUWE VAN HEER GILLIS VAN EICHELBERG, GENAAMT HOOFTMAN, HEER VAN CLEIDAAL, STOVERS, EN ARTSELAAR, STIERF DEN XXIII. MARTII ANNO M. D. XCVIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

EICHELBERG, genaemt *Hooftman.*	NISPEN.
HUSE.	VANDER MEEREN.

HEER CORNELIS VAN EICHELBERGH, GENAAMT HOOFTMAN, RIDDER, HEER VAN STOVERS, EN ARTSELAAR, STIERF DEN II. MAART M. DC. XXXII.

Liet na I. *Anna van Eichelberg Hooftman*, troude eerst den Marquis *Horatio Pallavicino*, Ridder, Ambassadeur Extraordinaris van Venetien; daar na *Olivier Cromwel*, Ridder, by dewelke sy wan *Gillis Cromwel*, overleden anno 1634, en by sijn Grootmoeder in den Hage begraven. II. *Cornelis van Eichelberg Hooftman*, Ridder. III. *Gillis van Eichelberg Hooftman*, Ridder. IV. *Margareta van Eichelberg Hooftman*, troude *Nicolaas van Randenrode vander Aa*, Captein van de Garde van den Prince van Orange, gebleven voor Sluys in Vlaanderen; sy stierf den 10. April 1628. en lieten t'samen na *Gerard van Randenrode vander Aa*, Heer van Sevender, Zuytwijk, Dijkgraaf van Delfland, getrout met *Theodora van Wassenaar*, dochter van *Ian van Wassenaar*, Heer van Duvenvoorde, en van *Maria van Voorst van Dorewaart*. V. *Beatrix van Eichelberg Hooftman*, troude anno 1599. *Philips Soete de Lake*, Heer van Vileers, Gouverneur van Willemstad en Klundert; sy storven beide anno 1634. nalatende *Alexander Soete de Lake van Vileers*, Heer van Vileers, Zevender, Potshoek, die te wyve hadde *Adriana van Aarssen van Sommelsdijk*, beide begraven in den Hage in de groote Kerk, onder een konstig gehouwen blauwen steen, met het volgende Grafschrift, en elx agt Quartieren.

SOETE DE LAKE,	EICHELBERG, genaemt *Hooftman.*
DANNEUX, dict *de Warlu.*	NISPEN.
RANST.	HUSE.
MONTIGNY, dict *de Suiry.*	VANDER MEEREN.

GRAFSTEDE
VAN
DEN HOOCH EDELEN EN WELGEBOREN
HEER, HEER ALEXANDER ZOETE DE LAKE
VAN VILEERS, HEER VAN VILEERS,
ZEVENDER, POTSHOEK, &c.
STIERF DEN XXX. AUGUSTI M. DC. LXXVIII.
OUT LXXV. JAREN.

AARSSEN VAN SOMMELSDYK.	BORRE.
REGNIER.	TELSHOUT.
YSSELINGEN.	WIELANT.
ESTOURMAL.	SUYS.

DE HOOCH EDELE EN WELGEBORE
VROUWE, VROUWE ADRIANA VAN AARSSEN
VAN SOMMELSDYK, VROUWE VAN
VILEERS, &c. SYN HUYSVROUWE,
STIERF DEN XV. NOVEMBER M. DC. LXXVII.
OUT LXXI. JAREN.

By

By de twede Vrouw,

Jasper van Nispen, stierf ongetrout anno 1621. leit tot Antwerpen in de Borgt-kerke op 't hoge Choor begraven.

Balthasar van Nispen, Provoost van de Munte tot Antwerpen, ten tijde van de Ertshertogen *Albertus* en *Elisabeth*, troude *Maria de Moy*, dochter van *Hendrik de Moy*, Raad en eerste Secretaris tot Antwerpen, en van *Clara van Gulik*, *Melchiors* dochter; hy fondeerde tot Antwerpen in de korte Ridderstraat, in den Zwanengang, een Gestigt voor 12. oude Mannen, en stierf anno 1625. leggende by sijn broeder begraven onder een marmeren Monument.

JASPER VAN NISPEN, sone van *Cornelis van Nispen*, en van *Anna van Santvoort*, troude *Josina van Pelanen*, dochter van *Eustatius van Pelanen*, *Adriaans* soon, Raad ter Graaflijkheid van Zeelant; en liet na

Cornelis van Nispen, stierf ongetrout.

Maximiliaan van Nispen, troude eerst *Christina vander Burg*; daar na *Elisabet Maarssen*, dogter van *Johan-Pieter Maarssen*; hy stierf anno 1645. sonder oir, en leit tot Middelburg in de grote Kerk begraven.

Het Wapen van Nispen is een Groene klimmende Leeuw, met Rode Tong en Klauwen, op een Velt van Silver, en heeft *Gerard van Nispen*, *Adriaans* soone anno 1576. beginnen te voeren een Rode Kroone op 't Hooft van de Leeuw, 't gene by de meeste van dit Geslachte is nagevolgt is. Ook is noch van het selve Geslagte geweest Meester *Nicolaas van Nispen*, vermelt anno 1457. getrout met *N. N.* by dewelke hy gewan *Thomas van Nispen*, overleden den 17. Aprilis 1513. en in de Kerke tot Nispen, onder een gehouwen sark begraven. Den voornoemden *Thomas van Nispen* hadde getrout *N van Loo*, by dewelke hy gewan *Maria van Nispen*, getrout met *Adriaan van Marsselaar*, Schiltknape, Heere van Opdorp, &c. Secretaris, en Kamerheer van Paus *Adriaan van Utrecht*, anno 1523. en naderhand mede Schepen van Antwerpen; hy was een soone van *Gillis van Marsselaar*, Heer van Opdorp, &c. en van *Zegerine van Groesdonk*, van dewelke gekomen zyn de Heeren van Marsselaar, Heeren van Opdorp, Parc, &c. als noch in Braband in wesen zynde. Noch *Clara van Nispen*, getrout met Meester *Nicolaas van Florines*, Griffier van den Geestelijken Hove tot Mechelen, gestorven den .... November 1601. en aldaar met haren voornoemden Man in de Hooft-kerke begraven.

Lett. A.

A *Elbrecht van Nispen*, Heere van Bergen op den Zoom, en *Machtilt* ons wettig wijf, Vrouwe van den selven Lande, maken kont allen luyden, dat wy *Claas van Nispen*, onsen lieven ende getrouwen Knape, om sijnen goeden en getrouwen dienst, die hy ons dikwils gedaan heeft en noch doen sal, onsen man hebben gemaakt, en maken, en hebben hem gegeven alle die Wildert en Heyden die binnen desen palen gelegen zyn, die hier naar beschreven staan, dats te weten van den houk vander heyninge vander Wolbrake, streckende op Hotmaar, en alsoo langs der Mare tot der Grippe toe, die *Claas* daar heeft doen delven, en alsoo als die Grippe gaat tot aan den Zwaluwen-Berg, en van dien Zwaluwen-Berg streckende op den houk vander heyninge van Nispen, en van daar langs der heyninge streckende totter Wolbrake toe, van ons en onse nakomelingen te houdene tot eenen rechten leene, en dese voorgenoemden Wildert binnen dese palen voornoemt heeft *Claas* voorsz van ons ontfangen, en heefter ons manschap af gedaan voor onse Mannen. Ende om dat wy willen dat dese dinge gestade blyven, en vastgehouden *Claas* voorsz en sijne nakomelinge, soo hebben wy desen brief bezegelt uythangende, en omme die meerder zekerheyt, en om dat sy hier over waren als onse Mannen, soo hebben wy gebeden *Boudin Gillis*, *Ianne metten Gelde*, en *Ian Allaarts* sone, dat sy desen brief bezegelen souden; in kennisse der waarheyt. En wy *Boudin*, *Ian* en *Ian* voorgenoemde Mannen ons liefs Jonker *Albrechts*, en onser liever Jonkvrouwe *Machtelde*, Heer en Vrouwe van Bergen op den Zoom voorgenoemt, om haar beyde wille, en om dat wy hier over waren als haar Mannen, soo hebben wy desen brief met hem bezegelt in kennisse der waarheyt. Dit was gedaan te Wouwe, in 't jaar ons Heeren dertien hondert negen-en-twintig, op Sinte Lucas-dag Euangelist. En was bezegelt met vijf zegelen in groenen wasse aan dubbelde francijne staarten.

Lett. B.

WY *Iohan*, by der gratie Godts Hertoge van Lotrijke, van Brabant, van Limborg, maken kont alle den genen die dese letteren sullen sien ofte hooren lesen, dat wy hebben gegeven *Claas van Nispen*, onsen Schoutede van onsen Lande van Breda, volkomen magt, te settene en te makene Schepenen en Dingse-banken in alle onse Dorpen van onsen voorsz

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Lande van Breda, van onſen wegen, gelijkerwijs en in dier manieren of wyſe ſelve daar geſtelt en gemaakt hadden, omme te wijſen en te doene van alle dingen dat Schepenen toebehoort, na maniſſe ons Rechte, en is dat ſaake dat ſy gelaſt worden van eenige dingen, die ſy niet vroet en ſijn, ſoo ſullen ſy komen voor onſe Schepenen van Breda, als aan haar hoot, en wat ſy hem daar af wijſen dat ſullen ſy voort geven, en dat ſal geſtadig blyven en ſijn van onſen wegen. In oirkontſchappe van welke dingen wy hebben onſen zegel doen hangen aan deſen Brief, in kenniſſe der waarheyt, dewelke waren gegeven te Bruſſele des woonſdags na St. Remijs-dag, in den jare ons Heeren duyſent drie-hondert achten-twintig.

Lett. C.

WY *Jan* by der gratie ons Heeren Hertoge van Lothrike, van Brabant, en van Limborg, maken kont allen den genen die deſe letteren ſullen ſien of hooren leeſen, en oorkonden met deſen brief, dat wy hebben gegeven, en geven *Wouter van Niſpen*, om den getrouwen dienſt die ſijn vader *Claas van Niſpen*, en hy ons gedaan hebben, en hy ons nog doen ſal, vier Hoeven Moers, en een halve Houve, met den gronden leggende op die Kriekvaart boven Roſendale, Noortwaart vander Nonnen goede van Breda, en alſoo Noortherwaarts gaande aan *Willem Woyten* ſoons goet, en ſijnre ſtijfkinderen, vander Criekvaart Ooſtwaart ſtreckende tot aan die Berge, vordane hebben wy *Wouteren* voorſeyt, gegeven en geven drie Hoeven Moers metten gronde, leggende tuſſchen des Abts goet van Voorne, en *Boudun Verlangs*, en *Philips Brunen* kinder, daar des voorſeyts Abts goet legget aan die Noortzyde, en *Boudun Boudunts*, ende *Philips Brunen* kinder goet aan de Zuytzyde, ſtreckende Ooſtwaarts tot *Clauſe van Niſpen* kinderen goede. Voort hebben wy hem gegeven, en geven alle den volger Moeren die tot den voorſeyden ſeven Hoeven en eene halve toebehoorende is, welke volger Moer gelegen is aan de Weſtzyde van den Vaart, en van deſen voorſz ſeven Hoeven Moers en eene halve, metten gronde, ſal die voorſeyde *Woutere* en ſijn oor, of die geene die 't van den voorſz *Woutere*, of van ſijnen erven verkrijgen mogen, geven van elken Buenre twaalf penningen Lovenſche 's jaars op Sinte Baven-dag te leveren der Vrouwen van Roſendale, en haren oor. Voider hebben wy den voorſeyden *Woutere* gegeven, en ſijnen oor, of den genen die 't goet van hem verkrijgen ſal, te tween ſteden nederwaart in die Riviere diemen heet de Beeke daar 't hem beſt genoegt, t'elker Stede ſes groote Roeden breet, van ſijnen moer te wegen, en te wateringen ſijn profijt en ſijn oorbaar mede te doen, en wy geven hem macht te maken Wateringen, Sluyſen, Bruggen, en Wegen, en wat hy maken wille, om die nutſchap van dien voorſeyden goede, en wy geven hem, en ſijnen oore vryen Watergang in die Riviere die men heet de Beeke, te Vaarne en te Vlietene ſonder toelne en onverſlagen, en vrylicke te vaarne ſonder wederſeggene, alſoo verre alſe onſe Heerſchappe gaet; en waar dat ſake dat *Woutere* voorſeyt, en ſijne nakomelingen eenige koſt daden, in Vaarden, in Wegen, in Sluſen, in Wateringen, en in Bruggen, om die nutſchap van deſen goede en van anderen goede, dat met deſen goede bewedemt en geſament is, ſoo ſal hy den genen manen daar 't aan komt te geven, en wie hem niet en geeft, daar ſal hy 't varen leggen by den Schepenen, en innent weder metten rechte twiſcatte; Voort en ſal niemen met anderen goede dat met deſen voorſeyden goeden niet bewedemt noch geſament en is, in Vaarde noch in Wateringen mogen komen, noch dier gebruyken, ten ſy by *Wouters* gemoede of ſijne nakomelinge. Voort hebben wy gegeven, en geven den voorſeyden *Woutere* en ſijnen oor, of den genen die 't goet van hem verkrygen mogen, dat Schoutedom en bedrijf op 't voorſeyde goet, en op den Watergang, en die boeten te dryen ſchellingen Lovenſche, en daar beneden, en die boeten ſullen onſe ſijn, omme dit goet te bedryvene en ter oorbaar te brengene, en wy willen dat *Woutere* voorſeyt, en ſijne nakomelingen dit voorſeyde goet gebruyken ſullen en oirberen, vry en quyte van allen ſaaken diemen hier namaals daar af hebben wille, ſonder van den voorſz thenſe, en wy geloven over ons en over onſe oor *Woutere* voorſeyt, en ſijnen oor, of allen den genen die dit voorſeyde goet tegen *Woutere* voorſeyt, of tegen ſijnen oor verkrygen ſullen, alle poincten, die in deſe letteren en in deſe charte geſchreven ſtaan, wel en getrouwelijk te houdene, en te doen houden eeuwelijk vaſt en geſtade, en daar af warant te ſijne eeuwelijke tegen alle menſchen. En om dat wy willen dat alle deſe ſtucken die hier vooren ſijn vaſt en welhouden blijven, ſoo hebben wy deſe letteren bezegelt met onſen zegele. In kenniſſen der waarheyt. Dit was gedaan en gegeven te Bruſſele in Sinte Thomas avonde Apoſtelen, in den jare ons Heeren, doemen ſchreef duſentig drie-hondert dertig en een.

Lett. D.

JAn, Heer vander Lecke en van Breda; Doen kont allen luyden, dat voor ons komen is, en voor onſe Mannen van Leene hier na beſchreven *Godevaert van Niſpen*, en heeft ons opgedragen in onſe hand totte *Jans* behoef, *Jans* ſoone *van Niſpen*, die hy heeft by Juffrouw *Lijsbetten*, Heeren *Jans* dochter *van den Campe*, die Schutterye van dryen Dorpen, dats te weten van Woude, van Niſpen, en van Roſendale, die hy en ſijne voorvaderen van ons en onſen voorvaderen, Heeren te Breda, te Leene houdende waren; welke voorſz Leene wy voort verleent hebben en verlyen *Janne* voorſz en ſijne nakomelingen, van onſen nakomelingen Heeren te Breda te houden tot eenen geregten Erfleene. Voort droeg ons op in onſe hant *Godevaert* voorſz tot behoef *Jans* ſijns neven voorgenoemt, dat Vaart-gerechte te Roſendale, met ſijnen toebehooren, dat wy voort ver-

verleent hebben en verlyen *Janne* voorſz, en ſijnen nakomelingen, van ons en onſen nakomelingen, Heeren te Breda, te houden tot eenen gerechten Erfleene, behoudelijck jegelijck ſijnes rechts. Hier over waren als Mannen te getuygen *Hr. Dirk vander Lecke*, onſen broeder, *Gielis vanden Campe*, *Dirk die Rover*, en *Ian van Persijn.* In oircont deſen brieve met ons zegelen bezegelt, in 't jaar ons Heeren 1389. twintig dagen in September.

Lett. E.

Extract uyt het Leen-regiſter van Bergen.

Op den 3. July 1465. ontſing het voornoemde Leen *Boudin van Niſpen*, des voornoemden *Ians* ſoone, *per mortem patris, ut patet in dicto antiquo libro folio* 22. *ut ſupra.*

Item op den 13. January 1524. naer Brabandt ontſing 't voornoemde Leen Mr. *Raas van Lyekerke*, als Rentmeeſter, en van wegen den Grave van Naſſou, mits koope by den ſelven Grave daar af gedaan, tegens d'erfgenamen van wijlen den voornoemden *Bouwen van Niſpen*, *ut latius patet in dicto antiquo libro folio* 22. *ut ſupra.*

Item op den 14. Aprilis 1540. voor Paaſſchen, ontſing 't voorſz Leen *Andries Vierling*, als Rentmeeſter en Procureur mijns Genad. Heeren des Prince van Orangien, Grave van Naſſou, *Poſt mortem patris ut patet in libro B. folio* 19.

Op den 26. Juny 1550. compareerde voor Mr. *Cornelis Andel*, Stadhouder, en den Mannen van Leene naarbeſchreven *Andries Vierling*, als Rentmeeſtere en Procureur mijns Gen. Heere den Prince van Orangien, Grave *Willem van Naſſou*, heeft ontfangen by doode ſijns neven den Prince *Rene de Chalon* en *van Naſſou* 't voorſchreven Leen, ſoo hy 't ſelve anno 1540. ontfangen hadde, komende by maniſſen des voornoemden Stadhouders en wijſdom van Mannen daar af te hande en te monde, doende voort hulde en eed, met al 't gene naar 's Hofs recht ſchuldig was te geſchieden als voorgangen, behoudens allen ygelijken ſijnen goeden rechte, preſente *Pieter Potten Claaſz*, *Ian van Akeren*, *François van Delſt*, *Willem de Rouk*, Mr. *Merten van Cleve*, *Reynier de Vos*, en *Ieronimus vander Heyden*, Mannen van Leene.

Op heden den 23. December 1649. compareerde voor hare Vorſtelijke Genade Vrouwe *Eliſabeth*, by der gratien Gods Princeſſe van Zollern, Gravinne van den Berg, Marquiſe van Bergen op den Zoom, &c. en Mannen van Leene hier naar genoemt, d'Heer *Iſaak Noirot*, Rentmeeſter van ſijn Hoogheydts Domeynen van Steenbergen en Roſendaal, als ſpecialijk geautoriſeert, en verſochte by doode van ſijne Hoogheyt *Willem*, by der gratie Gods Prince van Orangien, ſijnen Heer grootvader te verheffen het voorſz Leen, ſoo hy 't ſelve anno 1550. ontfangen heeft, komende daar af te hande en monde, doende voorts hulde en eedt met alle 't gene des naar 's Hofs recht ſchuldig was te geſchieden behoudelijk hare hooggemelte Vorſtelijke Genade, en eenen ygelijken ſijnen goeden rechte.

Actum in den Leenhove van Bergen op den Zoom, *ut ſupra*, preſent *Willem Adams Bollaart*, en *Adriaan Rubbens*, Mannen van Leene s'Hofs voorſz.

Lett. F.

Willem, &c. doen kont allen luden, dat voor ons gekomen is onſen geminden Heer *Herbaren van Rhyede*, en heeft gemaakt mit onſer hant in rechten Duaryen en lijftogten Vrouwe *Lyedewy van Niſpen*, ſijnen wittagtigen wive de helft van 24. Margen Lants, dats te weten den Ooſterwal van den Thienweg totten Grave toe, alſoo die gelegen zyn in onſen Ambacht van Werkendam; Item half de Huyſinge en half den Boomgaart, gelegen voor deſen 24 Margen voorſz, en ſy nu ter tijd op woont; Item de helft van den Chijnſe die van den Hofſtede komt, die totten voorſz Huyſen en Landen behooren; Item die helft van den Bier Exchijnſe binnen onſen Ambacht van Werkendam voorſz, en hy ſamentlijk al van ons te Leen hout, in welker Douaryen en Lijftogte voorſz wy geloven voor ons en voor onſe nakomelingen Vrouwe *Liedewy* voorſz, te houden en te ſterken, hoir leeven lang geduerende, na regten en coſtume van onſen Lande, aldaar die voorſz goede gelegen zyn. In oirconde &c. Gegeven in den Hage, op den anderen dag in Aprille anno 1412. na den loop van onſen Hove.

Lett. G.

Ik *Jan van Niſpen*, doe kondt en kennelik allen den genen die deſen brief ſullen ſien of hooren leſen, dat ik op den dag van heden met welbedagten ſinnen (en by Raede, weeten, en goeddunken, van veele myner Magen en Heymelike Vriende) verkogt en overgegeven hebbe, den Hooggeboren en vermogenden Greve mynen Genedigen lieven Jonkere Jonkeren *Johan*, Greven te Naſſouw, &c. Myne Vaart, metten Vaart-kanten, met den Vaart-gerigten, en met allen anderen hunnen toebehoorten tot Roſendaale gelegen, vanden voorgenoemden mynen genadigen Jonker, als Heere van Breda, te leen roerende, gelijk ik die tot hier toe gebruykt en beſeten hebbe, en ſy my van wylen *Janne van Niſpen*, mijnen lieven Vader, dien Gode genadigh ſy, is bleven, voor eene erffelijke Rente van 't ſeſtig Rhynſche gulden s'jaars, die my mijn voorſz genadigen Jonker daar voore verleend, gegeven en bewyſt heeft, van ſijner genaden en ſijnen Erven, Heeren te Breda, te leene te houden en te dragen op ſeekere Voorwaarden, Geloften en Conditien, alſoo die brieven die hy my daar af heeft verleend, met ſijnen en ſijnre mannen van leene, daar inne genoemt, Zegels beſegelt, wel en klaarlijk in houden en begrypen, van dewelke den teneur hier na volgt van woorde te woorde. *Johan*, Greve te Naſſouw tot Vyanden en tot Dietz, Heere tot Breda, Droſſaardt van Brabandt, doen kondt allen luyden, dat op den dag datum deſes briefs voor onſe lieve en getrouwe mannen van Leene hier

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

hier nae genoemdt, te wetene *Willem van Heemvliet* en *van Cattendijk*, *Claeus Vyttenkampe*, *Adam van Niſpen*, *Gooſſen van Roomen*, en meer andere, wy ter eenre ſyde, en onſe lieve en getrouwe man van Leene *Ian van Niſpen*, ter andere, kenden en lyden openbaarlijk, alſoo als de ſelve *Ian*, en ſijn ouderen, over menigh jaar van ons en onſen Voorvaderen, Heeren tot Breda, te Leene gedragen, gehouden, en beſeten hadden, dat Vaart-gerigt in onſen Dorpe van Roſendaale, om Schoutet en Schepenen aldaar te mogen ſetten de Vaart met hunnen Vaart kanten, geheeten Jan van Niſpens Vaart, met allen anderen regten en dingen daar toe behoorende, hoe wy en de voorſz *Ian* in by weſen onſer beyden Vrinden guetelik met malkanderen overkomen en overgedragen waren, dat ons de ſelve *Ian* ſijn voor genoemde Vaart, Vaart-gerigte, en Vaart-kanten, met allen regten en toebehoorten voorſz, overgeven en op dragen ſoude eeuwelijk, en erffelijk onſen nakomelingen te blyven, en dat wy hem daar voor wederom ſouden bewyſen en verlenen eene erffelijke Rente van 't ſeſtig goude Rynſche gulden s'jaars, altoos op Kerſmiſſe te verſchynen, op onſe Renten en goeden ons voorſz Dorps van Roſendaale, dewelke de ſelve *Ian* en ſijne nakomelingen van ons en onſen nakomelingen Heeren te Breda tot eenen regten erfleen ſchuldig ſouden ſijn te houden, te dragen, en ons en onſe voorſz nakomelingen, dienſt en manſchap daar af te doene, alſo dik en menig werf als des noodt ſoude gebeuren, behoudentlijk dat wy en onſe nakomelingen, ſoo wanneer ons ofte deſelve geliefde, de voorgenoemde Rente ſouden mogen af quyten, en loſſen, jegelijken penningh met agtien gelijke penningen, en metter verſchenen Renten na beloop van tyde, als de quytinge ſoude geſchieden, den voor genoemden *Ianne* of ſijne nakomelingen eens te betalen, behoudelijk datmen hem die ſelve quitinge een vierendeel jaars te vooren ſoude moeten verkondigen; met welken penningen de ſelve *Ian* of ſijne nakomelingen verbonden ſoude ſijn terſtondt andere erffelijke Renten of Goeden te kopen, die hy van ons weder, en onſen nakomelingen Heeren te Breda, te Leen ſoude houden en ontfaen, in alle der maten als hy nu ſoude doen vander Renten voorſz, ſonder dat hy of ſijne nakomelingen voorgenoemt de ſelve penningen, komende van der afquytingen voorſz, anderſints ſoude mogen beleggen, of bekeeren in eeniger manieren. En want wy *Iohan*, Grave te Naſſouw, &c, als Heere van Breda voorgenoemt, ter eenre ſyden, en de voorgenoemde *Ian van Niſpen*, ter andere, openbaarlijk begeerden voor onſe mannen van Leene boven genoemt de voorgenoemde, voorwaarden, gelijk ſy voorgeſchreven ſtaan volkomentlijk t'onderhouden, en malkanderen goede en ſeekere vaſtigheden daar af te doene, gelijk als dat nae den regten ons Hoofs van Breda behooren en ſchuldig ſoude ſijn te geſchien, ſoo maanden wy eenen vanden ſelven onſen mannen van Leene, ſoo en in wat manieren die voorgenoemde *Ian van Niſpen*, ons vanden Vaart-gerigte, Vaart, Vaart-kanten, en anderen regten, en toebehoorten voorgenoemt, naar ons voorgenoemde Hoofs regt genoeg doen en vaſt ſetten ſoude, dewelke hem met den anderen onſen mannen voorſz, daar vergadert ſijnde, beriet, en beraden ſijnde, bragt ons weder over; wyſende voor een Vonnis, by vollen gevolge van hen allen, dat de voorſz *Ian van Niſpen*, ſijn Vaart-gerigte, Vaart, Vaart-kanten en allen anderen regten daar toebehoorende, boven genoemt, ons opdragen ſoude in onſen handen, tot onſer en onſer nakomelingen behoef, en ſoude voorts daar op worpen en vertyen met wettelijke vertyeniſſen, hem bekennende geen regt meer daar aen te hebben, nog te behouden, dewelke de voorſz *Ian* dede volkomelijk, en altemaal, gelijk als 't Vonnis ons voorſz mannen van Leene gaven, en verleenden wy voor ons en onſen erven, Heeren te Breda, den voorgemelden *Janne van Niſpen*, en ſijne erven eene erffelike Rente van t'ſeſtig Overlandtſchen Rynſche guldens s'jaars, goede en geregte, of de weerde daar voore, in anderen goeden gelde, die hem jaarlijcx en erffelijk vallen en verſchynen ſal, opten Heyligen Kerſdag, te hebben en te houden by den voorgemelden *Janne*, en ſijnen Erven, van ons en onſen Erven Heeren te Breda, tot eenen regten Erfleen op en uyt allen onſen Renten en goeden ons Dorps van Roſendaale voorſz, op de Conditien en Voorwaarden boven geſchreven, en die ſelve *Jan* dede ons daar af behoorlijke manſchap met hulden en eede van trouwen, en alles dat hy ons daar af ſchuldig was te doen, en wy ontfingen hem daar af in ons manſchap, behoudelijk ons altoos ons Heerlijkheyt, en anders jegelijx regten. Des t'oirkonde hebben wy onſen Zegel aan deſen brief doen hangen, en hebben voorts verſogt onſen getrouwen mannen van Leene boven gemeld, dat ſy hunne Zegelen mede by den onſen deſen ſelven brief willen aanhangen. En wy *Willem van Heemvliet*, en *van Cattendyk*, *Claus Vyttencampe*, *Adam van Niſpen*, en *Goſſen van Romen* voorſz, om dat wy hier by en over ſijn geweeſt, als mannen van Leene des Edelen en mogenden Jonkeren, Jonkere *Johans* Graven te Naſſouw ſijns Hoofs van Breda voorgemelt, daar alle ſaken ſijn geſchiet inder manieren boven geſchreven, ſoo hebben wy t'ſijnen verſoeke en ter bede des voorſz *Jans van Niſpen*, onſen Zegelen by den ſijnen deſen brief mede aangehangen, in meerder kenlijkheydt en vaſtigheyt der dingen voorſz. Gegeven op den vierden dag van May in 't jaar ons Heeren duyſendt vierhondert en agt en veertigh. Soo is 't, dat ik *Ian van Niſpen* voorſz, voor my en alle mijn erven geloofc hebbe en gelove in goeden trouwen, mits deſen brieve, mijnen voorgemelden genadigen Jonker en ſijnen erven, d'inhoudt vanden voorſz brieve en alle Voorwaarden, geloften en Conditien, daar inne begrepen, alſoo verre als ſy my aangaan, en ik na den inhoudt vanden ſelven, daar mede in eeniger wyſe ben of mag ſijn verbonden, wel en onverbrekelijk te houden en te voldoen, tot eeuwigen dagen, ſonder eenig weygeren of wederſeggen, alle argeliſt uytgeſcheyden, en des t'oirkonden heb ik voor my en alle mijne Erven mijnen Zegel aan deſen brief gehangen, en ter meerder oirkondſchappen van deſen ſelven gebeden, den eerbaren mijnen lieven Oom en Neven, *Godert*

Godert van Nispen, *Floris van Nispen*, en *Adam van Nispen*, Drossart 's Landts van Breda sijnen Broeder, dat sy hunne Zegelen mede by den mynen aan desen brief willen hangen, 't welke wy *Godert*, *Floris*, en *Adam van Nispen* voorgemelt, om wille *Ians* ons liefs Neven, en want ons ook wel kennelijk is, dat alle saken tusschen onsen voorgenoemden genedigen Jonkere en ons Neve sijn geschiet, gelijk de voorsz brief inhout en begrypt, geerne alsoo gedaan hebben, op den vierden dag van May in 't jaar ons Heeren duysendt vier hondert agt en veertig.

Lett. H.

J*An* Heere vander Lecke en van Breda, doen kondt allen luyden, dat voor my komen is, en voor vele onser mannen van Leene, en sonderlinge voor de hier na beschreven, *Ian van Mechelen*, *Maas* soone, als Momber *Jans van Nispen*, *Ians* sone, en heeft doen gedagen alle die gene, die hun regts vermeten mogten tot den Vaart-gerigte te Rosendaale, met allen sijnen toebehoorten, gelijk als men dat van ons te Leene houdende is uyten huyse van Breda, daar die wete af gedaan was met regten, die genegten vervolgt, dat eerste dat ander, dat derde, en dat vierde was overgestaan, en dat alsoo voort bedreven met regte, dat dat Vonnis wyfde, dat wy hem daar toe doen souden, als wy deden, en dat wy hem daar in schuldig sijn te houden, ter tijdt toe datter yemandt uytwonne met eenen beteren regte, en alsoo regt ware. Hier toe geschiede alle dat daar van regte schuldig was toe te geschien, en is geen point van regten agter gelaten. Hier by en over waren onse mannen van Leene, dats te weten, *Ian vanden Houte*, *Ian vanden Campe*, onsen Drossaart vanden Lande van Breda, Ridder, *Willem van Dalem*, Heere van Donge, *Gielis vanden Campe*, *Zebregt Thierloet*, *Peter Schaart*, *Willem vanden Wyngaarde*, en *Dirk de Roever*, Knapen, daar dese saken geschieden met Vonnisse en met regte. In oirkondschap desen brief met onsen Zegel bevestigdt, en want wy *Ian vanden Houte*, en *Ian vanden Campe*, Riddere, *Willem van Dalem*, Heere van Donge, *Gielis vanden Campe*, *Zebregt Thierlot*, *Peter Schaart*, *Willem vanden Wyngaarde*, en *Dirk de Roever* voorsz, alle mannen ons liefs Heeren vander Lecke en van Breda, uyten Huyse van Breda, hier over waren, daar dese saeke geschiede met vonnis en met rechte in aller manieren, alsoo vooren staat, soo hebben wy in getuygenisse daar af desen brief bezegelt met onsen zegelen, met onsen lieven Heere voorsz. Dit was gedaan in 't jaar ons Heeren 1392. 20. dagen in October.

Lett. I.

H*Endrik*, Grave tot Nassou, tot Vyanden, tot Catzenelboge, en tot Dietze, Heere tot Breda, tot Diest, Herstal, Grimbergen, en Sichem, Burggrave van Antwerpen, ende Drossart 's Lands van Brabant, &c. Allen den genen die desen letteren sulle sien saluyt, doen te weten, dat omme die goede getrouwigheyt, regtveerdigheyt, en discretie, die wy by experiencien weten te wesen in een persoon van onsen lieven en getrouwen *Pauwels van Nassou*, den selven volkomentlijk betrouwende zynder wijsheyt, en goede diligentie, wy hebben gemaakt, gestelt en geordineert, en by desen onsen brieve stellen, maken, en ordineren Schoutet onser Stad, Land, en Heerlijkheyt van Breda, metten aankleven en toebehoorten van dien, nu ter tijt vacerende en opstaande 't onser dispositie, by den overlijden van wijlen *Floris van Nispen*, leste besitter van den selven officie, gevende by desen onsen brieve den selven *Pauwels* volkomelijk macht, authoriteyt, en speciale bevel 't voirsz officie van den Schoutet-ampt van Breda, van nu voirtaan te houden, exerceren ende bedienen, of by eenen notabelen man tot eenen sijnen Stadhouder, in sijn afwesen of tegenwoordigheyt, te doen houden, te excerceren en te bedienen; onsen rechten Hoogheyt en Heerlikheyt te bewaren, en een jegelijken, des begerende, regt en justicie te doene administreren en te laten geschien; en voirts al te doen, en te excerceren alle saaken, die een goet en getrouwe Schoutet schuldig is te doene, en gelijk sijnen voirsaten in 't selve officie gedaan hebben, op alsulken rechten, salaris, liberteiten, vryheiden, en emolumenten, daar toe staande, sulke en gelijk sijn voirders in 't selve officie gehad hebben, alsoo lange als 't ons believen sal. Waar op en van hem wel en rechtveerdiglijk te quytene in 't bedienen van den voirgenoemden officie, hy den behoirlijken eedt in onsen handen gedaan heeft. Ontbieden en bevelen daar omme onsen Drossaart, Burgemeesteren, en Schepenen onser voirgenoemde Stad van Breda, en allen onsen justicieren en ondersaten dient aangaan mach, dat sy den voirgenoemden *Pauwels* van den selven officie van den voirsz Schoutet-ampt voir onsen Schoutet kennen en houden, en hem alle behulpe en bystant doen, mitsgaders van den rechten, salaris, liberteiten, vryheden, profijten, en vervallen voirsz, doen laten en gedogen rustelijk, vredelijk en volkomelijk genieten en gebruyken, sonder hem daar inne te doen, laten of gedogen gedaan te sijne eenig letsel of moeysele ter contrarien in eeniger manieren. Want ons alsoe belieft. En des t'oirconden soo hebben wy onsen zegele hier aan doen hangen. Gegeven in ons Stad van Breda den 4. dag in November, in 't jaar ons Heeren duysent vijf-hondert en vier.

Lett. K.

I*N* der zake hangende voor den *Hove van Holland*, tusschen den *Grave van Nassou*, *Heere tot Breda*, &c. Impetrant aan d'een zyde, ende *Mr. Adam van Nispen*, Gedaagde aan d'andere, de voorsz Impetrant allegerende, dat hem onder andere sijne *Heerlijkheden toebehoorden de Heerlijkheden van de Leck en van Polanen, met allen toebehoorten, te leen gehouden van de Keyserlijke Majesteyt, als Grave van Holland*, van welke

welke *Heerlijkheden* vele diversche *Leengoederen* te leen gehouden worden, en onder andere de helft van den Thienden van *Emmikhoven*, en *Weerthuysen*, met acht Mergen Lands, gelegen in *Weerthuysen-broek*, met noch twee Margen en dertien Hond aan een gelegen, geheten de *Rijskamp*. Noch twee Mergen geheeten de *Crimpen*, en vier Thienden daar van d'eerste gelegen is in *Raamsdonk*, en tot *Waspijk*, die twede en derde tot *Raamsdonk*, en de vierde tot *Waspyk*, welke parcelen wijlen *Govert van Nispen*, des Gedaagdens vader, vanden Impetrant en sijn predecesseuren, *Heeren van de Leck en Polanen*, te leen gehouden, eedt, hulde en manschap daar van gedaan heeft gehad, en zulkx beseten en gepossideert tot sijnen overlijden toe, en is overleden geweest in den jare 1515. achterlatende den Gedaagde, sijn oudste soon en rechte leenvolger. Hoe wel deselve Gedaagde schuldig hadde geweest, *binnen behoorlijken, tijde als binnen jare en dag, sijn Leenhove gekent, en behoorlijke investiture als 't gewoonlijken is te geschien, aan den selven sijnen Leenheere, of sijnen Stadhouder versocht te hebben*, gemerkt dat de voorsz Leengoederen zyn van sulke natuur, *datmen daar van schuldig is hulde, eedt, en manschap te doen, binnen jare en dag na den overlijden van den lesten possesseur*, dies niet tegenstaande is de Gedaagde daar van in gebreke geweest, en heeft hem nochtans vervordert, zonder consent van den Impetrant, aan wien de voorsz Leengoederen by wanversoek vervallen, en gedevolveert waren, eenige van deselve goederen te alieneren, verkoopen, en traditie daar van te doen, en voort de voorsz parcelen van Leenen te gebruyken, alsoo verminderende en verduysterende den Impetrant van sijn Domeinen en Heerlijkheden.

Waaromme de voorsz Gedaagde by zeeker mandament gedagvaart is geweest tot versoeke van den Impetrant, concluderende ten fine, *van de voorsz Leengoeden verklaart te zyn, by wanver-soek verbeurt te wesen en vervallen aan den voorsz Impetrant, condemnerende den Gedaagden sijn handen daar v n te trekken en te houden, en daar mede te laten bewerden den Impetrant, als van sijn eygen goet, en te restituëren de vruchten daar van ontfangen, of die de Gedaagde hadde mogen ontfangen, gevallen zedert den tijd, binnen den welken deselve Gedaagde schuldig was, 't verly versocht te hebben, en die noch vallen zouden, hangende dit Proces, mitsgaders in den kosten van dese instantie*, of tot andere finen hem nut en oirboirlijk zynde.

Waar tegens de Gedaagde contrarie sustineerde, zeggende dat *hy in sijnen jongen tijd als 10. of 11. jaren oud wesende, altijds buyten sijn vaders huys in Vrankrijk, in Duytsland, en andere vreemde plekken gewoont heeft gehad, tot den overlijden van wijlen Govert van Nispen sijnen vader.* Na welken overlijden deselve Gedaagde gekomen was van *Brussel tot Breda*, ten huyse van den selven sijnen vader, welk hy bevant gespolieert van alle Huysraat, Brieven en Munimenten, die sijn vader binnen sijn leven toebehoorende waren, soo dat hy niet konde weten wat goederen sijn vader achtergelaten hadde, of die Leenen waren of eigen goederen, waar by hy juste ignorantie daar van gehad heeft. Niet te min toonende sijn naarstigheyt, was gereyst by den Impetrant, hem te kennen gevende die voorsz speciale en groote last van den Sterfhuyse, en ook den dienst van den Gedaagde, die op die tijd diende den *Bisschop van Kamerijk*, daar hy vaceren moest, versoekende aan den selven Impetrant brieven van delay, omme te ontfangen alsulke Leenen, als des voorsz Gedaagdens vader van hem te leen gehouden hadde, offererende t'allen tijden te doen, en voldoen al dat een goet Leenman behoorde te doen, deur welke begeerte en presentatie d'Impetrant verleent hadde brieven van delay, omme te betalen *Jura investituræ*, addresserende aan sijnen Stadhouder van de Leenen in *Holland*, en d'Impetranten gepresenteert hebbende deselve brieven, van stonden aan, doen hy geweten heeft wat parcelen dat'er leen souden zyn, heeft gepresenteert gehad, altijd t'ontfangen alsulke leenen, alsmen bevinden mochte, dat hy mits die aflijvigheyt van sijnen vader besittende was, en al te doen dat een goet Leenman schuldig was te doen. Seggende voort, dat hy van de goederen, in den eisch gespecificeert, noyt profijt gehad en heeft, want die vier Thienden leggen, en by mans gedenken gelegen hebben, onder 't water, en desgelijkx die mergentalen voorsz, ende heeft van den Thienden van *Weerthuysen* en *Emmikhoven*, na 't overlijden van sijn vader voorsz altijds gebruykt de Weduwe *Jussrou Elisabeth van Cronenburg*, ontfangende daar van de vruchten, soo dat de Gedaagde daar af noyt penning ontfangen hadde. Seide ook, dat na usantie vande *Leenen van Holland, altijds onderhouden, de vassallen of besitters van Hollandsche Leenen, mits latende jaar en dag overgaan sonder versoek en investiture te nemen van den Leenheere, niet verbeuren haar Leen, ten ware dat de Leenheere van die leenen den besitters gewaarschout hebbende, sy als dan onwillig bleven, versmaden de haren Leenheere.* En also den Gedaagde geen vruchten aangevaart en heeft gehad; en al hadde hy eenige goeden aangevaart, dat hy juste ignorantie hadde *investiture* te nemen: want hem niet kennelijk was, van wat qualiteyt ofte nature dat de goederen waren agtergelaten by wijlen sijn vader voorsz, soo concludeerde deselve Gedaagde, *dat verklaart soude zyn, die presentatie by hem Gedaagde, den Impetrant en sijn Stadhouder gedaan, deugdelijk en suffisant, en voort ten fine van absolutie van den eysch van den selven Impetrant, makende eysch van kosten, schaden en interesten.*

Tegens welke antwoorde is by den Impetrant gerepliceert geweest, en op de replijke by den Gedaagde gedupliceert, elkx van de voorsz partyen, allegerende diversche middelen. Waar op sy geappointeert zyn geweest, te schryven by feiten contrarie en geadmitteert tot hare proeve, in welke sake is, *hinc inde*, enqueste gedaan, en sekere brieven en munimenten overgeleyt, gerenuncieert van meer te produceren, gedient van reprochen by den Gedaagde, en hebben voort partyen geëmployeert Reprochen en Salvatien van rechten, geconcludeert in rechte, en recht begeert. Hier na heeft d'Impetrant gepresenteert gehad sekere opene brieven van de *Keyserlijke Majesteyt*, omme uyt krachte van dien recht gedaan te werden in desen Processe; in allen schijn of sijnder *Maje-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Majeſteyt deſen *Hove* ſpeciaal bevel daar toe gegeven hadde voor 't aanleggen van 't ſelve Proces mits nemende regard op de rechtvaardigheyt ofte onrechtvaardigheyt vander ſake, welke brieven, partyen daar op in 't lange gehoort, acten van hare dingtalen en anders overgeleid, geinterineert zyn geweeſt, en is de Gedaagde geadmitteert te mogen doen verder defenſie in de principale materie voorſz, indien 't hem beliefde, en tot dien einde te mogen ſtellen nieuwe feiten ofte reden allegeren; daar tegens de Impetrant ſoude mogen poſeren en allegeren feiten en redenen, ter contrarie, en partyen de ſake voorts voldingen binnen ſekeren dage daar toe geprefigeert: omme, dat gedaan zynde, geappointeert te werden, als ter materie dienen ſoude: breeder blijkende by den appointemente daar van weſende, van date den 27. Martii leſtgeleden.

Na welken appointemente heeft de voorſz Impetrant doen preſenteren tegen de Gedaagde, omme te dienen van nieuwe poſitien, of daar van te renuncieren, achtervolgende de voorſz appointementen, en alſoo hy niet bereyt en was, noch niemanden van ſijnre wegen gemachtigt, heeft d'Impetrant verkregen deffault, en een ander mandament, daar mede de voornoemde Gedaagde en Deffaillant ander werf met *inthimatie* gedagvaart is geweeſt, omme te ſien wiſen het profijt van den geſeiden deffaulte op ſekeren dage. Tot welken dage de voorſz Impetrant worde toegeweſen een tweede deffault, tot ſulken profijte, als hem daar van ſchuldig was te volgen. En verklaart dat daar van acte gemaakt ſoude werden, en met de andere munimenten gevoegt by dit Proces, omme daar op als dan recht gedaan te weſen, 't welk alſoo gedaan is.

't Voorſz Hof, met rijpe deliberatie van Rade, deurgeſien, en overwogen hebbende alle 't gunt dat ter materie dienende is, *doende Regt in den name ende van wegen des Roomſchen Keiſers, Koning van Germanien, van Spangien, &c. Grave van Holland, Zeeland, en Vrieſland, heeft den voorſz Mr. Adam van Niſpen, uyt kragte en voor 't profijt van de gemelde deffaulten verſteken en verſteekt hem mits deſen, van te mogen poſeren eenige nieuwe feyten, en allegeren nieuwe redenen, en van alle vorder defenſie, die hy in de principale ſake hadde mogen doen*, en doende voort regt ten principale, *verklaard de voorſz. Leengoederen verbeurt, by wanverſoek, en mits dien vervallen te weſen aan den geſeiden Impetrant. Condemneert den gemelten Mr. Adam, Gedaagde, ſijn handen daar van te trekken en te houden, en daar mede te laten beworden den Impetrant, als van ſyn eygen goed, en hem te reſtituëren die vrugten by hem Gedaagde ontfangen, of die hy hadde mogen ontfangen, zedert Sint Ian anno 1517. en condemneert voort de gemelde Gedaagde in de koſten by den Impetrant in deſer inſtantie gedaan*, ter tauxatie en moderatie van den voorſz Hove. Gedaen in den Rade by den *Preſident, Aſſendelft, Duvenvoorde, Goebel, Loo, Jaſper, Deken, en Hugo, Procureur*, en gepronuncieert den 11. September 1521.

Lett. L.

WY *Jan Hallinck, Ockers* ſoon, en *Meynart van Segwaart, Bartholomeus* ſoon, Schepenen in Dordregt, oirkonden en kennen, dat voor ons quam *Gerard van Niſpen*, ſone van *Gerard van Niſpen Gerardſz*, geprocreëerd by *Catharina van Houte*, ſijn eerſte huyſvrouwe was. Ende bekende wel en ten vollen vernougt, gecontenteerd, en betaaldt te ſijn, den eerſten penning metten leſten, by handen van *Adriaan van Niſpen*, ſijnen halven broeder, van alſulke quote en portie van goeden, erffeniſſe en beſterffeniſſe, als hem Comparant eenigſins aangekomen en aanbeſtorven mag ſijn, by doode en overlyden van wylen *Gerard van Niſpen, Gerardſz*, ſijn Comparants vader: ſcheldende de voorſz Comparant, in der qualité voorſz, den voornoemden *Adriaan van Niſpen*, hier van quyte, mitſgaders alle de andere kinderen en erfgenamen van *Gerard van Niſpen* voorſz, geprocreëerd by *Margriete Willem Deyms* dogter, ſijne tweede Huysvrouwe, ende allen anderen, des quitantie behouvende. In oirkonde deſen Brieve gegeven in 't jaar ons Heeren duyſent vijfhondert twee-en-veertig, op den twaalfſten dag in Julio.

VANDER NYENBURG.

171 DIt Geſlagte is door clandeſtin huwelijk van *Willem van Egmont*, broeder van Graaf *Jan van Egmont*, met *Margareta van Hoogtwoude*, oorſpronkelijk uyt den Huyſe van Egmont; gelijk dan de Edelen en Ridderſchappe van Holland ſulx verklaart hebben by brieven daar van gegeven tot Dordregt anno 1483. Sie de deſcendenten daar uyt voortgekomen hier vooren op de letter E. onder den tijtel van Egmont, en de voorſz brief van de Ridderſchap en Edelen van Holland boven fol. 961. en 962.

OEM VAN WYNGAARDEN.

172 CLAAS OEM, wert gevonden onder de Regeerders der Stad Dordrecht, omtrent den jare 1230. als wanneer deſelve Stad eerſt met ſteene muren is omcingelt geworden, volgens het getuygeniſſe van Gouthoven fol. 76. hy hadde te wyve *N. Duyk*, dochter van *Gijſen Duyk*, en van *N. vander Mark*; en liet by deſelve na

Cleis Oem volgt.

Gillis Oem, hadde te wyve *Geertruyd van Ratingen*, en wan *Jan Oem*, Ballju van Zuythollandt, anno 1321. Raat en Rentmeeſter Generaal van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Zuytholland, anno 1329. tot 1333. hy koft van *Gerard*, Heer van Hoorn en Altena de Heerlijkheid van Papendregt, en wierd daar mede verlyt anno 1321. hadde getrout *Soete vander Dussen*, *Jans* dogter in Zuythollandt, en wan by deselve, I. *Tielman Oem* by der Genade Gods Deken van St. Pieters binnen Utregt, als blijkt by verscheide verlyen, door hem aan andere gegeven anno 1345. 1351. 1364. hy stierf anno 1368. II. *Gillis Oem*, Heer van Barendregt; hadde te wyve *Maria van Amerongen*, dogter van *Vredrik van Amerongen*, en wan by deselve, 1. *Willem Oem*, stierf sonder kinderen. 2. *Magtild Oem*, vrouwe van Barendregt, troude anno 1354. *Diderik van Wassenaar*, Burg-grave van Leiden, sone van *Philips van Wassenaar*, en van *Elisabeth vander Dussen*, *Ians* dogter; hy stierf anno 1391. en sijn van deselve gekomen de volgende Heeren van Wassenaar, tot op Vrouw *Maria*, die anno 1525. troude met *Iacob* Prince van Ligne, en Ridder vande ordre van 't gulden Vlies.

CLEIS OEM, soone van *Claas Oem*, en van *N. Duyk*, vermelt in 't Leen-regifter van Holland anno 1260. hadde te wyve *Elisabeth*, *Vrank van Dordrechts* dochter; en wan

Claas Oem, Ridder, volgt.

Godschalk Oem, Schepen in Dordregt, anno 1312.

Ian Oem, verlyt met een Schroot-Ambagt binnen Dordregt, anno 1320. als blykt by de Registers van Hollandt.

Willem Oem, vermelt anno 1426.

Iohanna Oem, troude *Iohan Duyk*, Schepen in Dordregt, sone van *Willem Duyk*, en van *N. van Stryen*.

CLAAS OEM, Ridder, soone van *Cleis Oem*, en van *Elisabeth*, *Vranks* dochter *van Dordrecht*, omtrent den jare 1305. onder de voornaamste Edelen en Ridders in Holland, was Ambachtsheer van Dubbeldam, daar mede verlijt anno 1318. Schout van Dordrecht anno 1325. wiert verslagen van de Oost-vriesen in den Veltslag by Staveren, omtrent St. Odulphus Clooster, met Graaf *Willem de IV.* anno 1345. alwaar met den gemelden Grave verslagen bleven omtrent 400. Ridders en Wapentuurs, met verscheide Baanderheeren; Sie Gouthoven fol. 380. Hy hadde te wyve *Iohanna van Arkel van Bokhoven*, en wan

Gillis Oem, volgt.

Claas Oem, Schiltknape, was anno 1374. Borgemeester van Dordregt, hadde getrout *Iohanna Duyk*. dogter van *Hugo Duyk*, en van *N. van Abkoude*, en wan *Willem Oem*, geseid *Duyk*, Schepen in Dordregt anno 1401. Burgemeester anno 1406. hadde getrout *Johanna vander Merwede*, dogter van *Herbaren vander Merwede*, sonder kinders.

Claas Oem, Prior vande Augustinen binnen Dordregt, reisde als Pape met die van Dordregt op de Vriesen anno 1399.

Godschalk Oem, stierf voor sijn vader sonder kinderen, hebbende de Kerke van Utregt gelegateerd een pont.

Everwyge Oem, was anno 1360. Vrouwe en Meesterse van het Bagynhof tot Dordregt.

GILLIS OEM, Schiltknape, soone van *Claas Oem*, en van *Iohanna van Arkel*, was anno 1354. Schepen in Dordrecht, blijkende by de originele brief sondags na Pontiaans-dag; hadde getrout *Barbara de Ioede*, en wan

Tielman Oem, volgt.

Godschalk Oem, Schepen in Dordregt anno 1390. en 1405. blykende by originele brieve.

Willem Oem werd vermeld in seker verly anno 1351. alwaar hy genoemd werd, *Willem*, *Gillis Oemen* soon.

Hugo Oem, anders genaamd *Hugo Boey*, Schepen van Dordregt anno 1377. hadde getrout *Elisabeth van Mande*, en wan *Tielman Oem*, geseyt de *Lange* anno 1401.

Pieter Oem, Capitein over 100. man anno 1396. welke naliet *Aert Oem*, vermelt anno 1444.

Cornelia Oem, troude *Willem vander Lind*, en lieten kinderen na.

TIELMAN OEM, soone van *Gillis Oem*, en van *Barbara de Ioede*, was Schepen in Dordrecht anno 1354. en Balliu van Zuyt-holland, als blijkt by brieven van Commissie, gegeven anno 1358. tot Schiedam, des maandags na St. Geerten-dag, hadde getrout *Catharina vander Burg*, *Iacobs* dochter; en wan

Godschalck Oem, volgt.

Iacob Oem, vande welke voorts in regter linie afgedaalt sijn de Oemelingen, die sig successivelijk so tot Dordregt als elders onthouden hebben.

GODSCHALK OEM, soone van *Tielman Oem*, en van *Catharina vander Burg*, was anno 1385. Schiltknape van de oude Gravinne van Holland binnen Camerik, hadde getrout *Catharina van den Woude*, leefde noch anno 1403. en wan

Tielman Oem, volgt.

Godschalk Oem, was anno 1440. Burgemeester van Dordregt, en te vooren Hooftman van die van Dordregt, in 't beleg dat Hertog *Ian van Beyeren*, hadde voor Leiden en wan I. *Tielman Oem*, II. *Mabelia Oem*, sonder kinders, werd vermelt in een fondatie vande Vicarye inde Grote-kerk tot Dordregt, jn date den 20. Martii 1468 III. *Elisabeth Oem*, leefde nog anno 1500. als blijkt by haar Testament in date den 6. Mey anno 1500. IV. *Godschalk Oem*, troude *Soete de Brouwer*, en wan kinders. V. *Hellewige Oem*, troude *Arent Zamenkoper*, *Gerrits* sone, fondeerde mede neffens hare broeders en susters de Vicarye inde Grote-kerk anno 1568. *Tielman Oem* voorsz was Schepen te Dordregt, anno 1473. hy koft de Heerlijkheid van Papendregt, van *Gysbregt van Hemerten*, anno 1486. en wierd daarmede verlyt, den 23. November desselven jaars, hadde getrout *Elisabeth van Muylwijk*

wijk Ians dogter en wan I. *Godschalk Oem*, Heer van Papendregt, Schepen in Dordregt anno 1495. hadde getrout *Magareta van Diemen*, hy stierf anno 1499. nalatende een dogter, met namen *Mabelia Oem*, Vrouwe van Papendregt, stierf sonder kinders; II. *Boudewyn Oem* Heer van Papendregt geworden by dode van sijn broeders dogter *Mabelia Oem*, voorsz anno 1534. hadde nog vier susters, met namen *Marta*, *Cornelia*, *Elisabeth*, en *Jacomina Oem*; hy stierf anno 1540. nalatende I. *Tielman Oem*, die voor sijn vader stierf. II. *Wouter Oem*, wierd anno 1541. Heer van Papendregt, dog stierf sonder kinders, out 75. jaren, anno 1570. hadde getrout *Catharina Suys*, dogter van *Ian Suys*, en naaste nigte van *Cornelis Suys*, President van Hollandt, welke voor haar man stierf; dies de Heerlijkheid van Papendregt kwam op sijn broeder *Tielmans* soon, met namen *Willem Oem*, de leste Heer van Papendregt, uyt den huyse der Oemelingen; hy stierf ongehylikt anno 1584. en hebben sijne erfgenamen de voorsz Heerlijkheid by spadestekinge verlaten aan het gemene lant vanden Alblasserwaart, na dat de voornoemde Heerlijkheid onder dit geslagt geweest was 98. jaren, en heeft *Tielmnn van Muylwijk*, *Iohans* sone, als vierde descendent van *Elisabeta Oem*, en naaste leenvolger, de voorsz Heerlijkheid by transactie van Dykgraaf, en Heemraden overgenomen, en is daar mede verlyt anno 1625. en daar na sijn susters soon *Cornelis Hoynk*, anno 1652. die getrout sijnde met *Maria Oem*, deselve heeft nagelaten aan sijn soon *Otto Hoynk*, daar mede verlyt den 12. September 1668.

TIELMAN OEM, soone van *Godschalk Oem*, en van *Catharina van den Wonde*, was Schepen in Dordrecht anno 1412. hadde getrout *Margareta van Slingeland van den Tijmpel*, *Ians* dochter; en wan

Godschalk Oem, volgt.

Ian Otto Oem, Knape, was anno 1438. Schout van Dordregt, stierf sonder kinders.

Gerrit Oem, troude *Meyne van Herlaar*, Weduwe van *Floris van den Abele*, en wan *Margareta Oem*, verlyt met de Huysinge van Lewenburg binnen Dordregt anno 1442. stierf sonder kinders.

Elisabeth Oem, troude anno 1428. *Noyde van Amerongen*, *Meeus* soon, was Burgemeester tot Dordregt, stierf 1435. en wan onder anderen 1. *Tielman van Amerongen*, Burgemeester van Dordregt, gesturven anno 1455. 2. *Ienne van Amorongen*, die te man hadde *Dirk vander Does*, Balliu van Zuytholland. 3 *Margareta van Amerongen*, Nonne ter Lee. 4. *Magtild van Amerongen*, getrout met *Ian vander Dorsten*. 5. *Gloria van Amerongen*, die te man hadde *Gijsbert van Sterkenburg*, tot Utregt, en wan kinders

Peternella Oem, troude *Adriaan van Eemskerk*, stierf anno 1461. en wan kinders.

Dirk Oem, hadde eerst te wyve *Maria Nemery*, stierf anno 1431. sonder oir; daar na *Wilhelmina van Roon*, dochter van *Pieter van Roon*, Schepen van Dordrecht, en van *Adriana Sayt*; hy stierf anno 1480. en wan *Jan Oem*, Ridder van Jerusalem, Heere van de Lind, Burgemeester van Dordrecht, anno 1482. Schout van Dordrecht, anno 1500. tot 1516. een seer vermaart man in sijn tijd, hadde eerst getrout *Catharina vander Mark*, dochter van *Adolf vander Mark*, Ridder; daar na *Elisabeth de Vriese*, *Iacobs* dochter; en ten laatsten *Wilhelmina van Walscharloo*, stierf seer out sonder kinders, tot Mechelen anno 1523. en is aldaar begraven in Sint Rombouts Kerk.

Margareta Oem, leefde noch anno 1522. en stierf seer out.

Adriana Oem, Abdisse ter Lee over de 30. jaren, stierf seer out anno 1527. en leit onder een sark in de Kerk van Rhoon.

Anna Oem, troude *Wouwerik van Steenhuysen*, *Cornelis* soon, Schepen in Dordrecht anno 1492. en hebben kinders nagelaten.

GODSCHALK OEM, soone van *Tielman Oem*, Ridder, en van *Margareta van Slingeland*, dochter van *Ian van Slingeland*, Knape, soo als blijkt by een vertigt-brief, gepasseert voor Schepenen van Dordrecht anno 1412. mitsgaders by een andere brief van schiftinge en scheidinge, mede gedaan voor Schepenen van Dordrecht, tusschen de erfgenamen van *Catharina*, *Ians* Weduwe *van Slingeland*, zynde in date den 17. December 1428. hy koft in den jare 1432. van *Arent van Gent*, Ridder, de Heerlijkheid van Wijngaarden, die Graaf *Floris van Holland*, by sijne brieven gegeven en bezegelt in den jare 1283. den derden Mey, uytgesproken en verklaart heeft, met en nevens de Heerlijkheden van Papendrecht, Matena, Wervelcampt, Cortegrave, Goudriaan, Slingelant, Podersints-ambacht, Nieuw en Oud Hardinxvelt, tusschen Schaluynen sloot, en de halve Lange-sloot, Giesenmonde, een Oude vrye Heerlijkheyt te wesen, en datmen alle Ballingen met recht daar in houden mach, die uyt sijne Genaden Landen, ofte Steden gebannen werden; uytgenomen alleen of yemand gebannen ware van Verraderye, Moort, of van Vergiffenisse, dat den Grave of sijner kinderen lijf aanroerde, die en soude binnen deser Heerlijkheydt niet vry ofte onthouden wesen, als ook ten opsiene dat de ondersaten, en ingesetenen in deselve Heerlijkheyt, van alle schattingen, van dienst, van heergevaart, en klokslag, verklaart werden vry te sullen wesen en blijven, 't welk by brieven van Hertog *Philips van Bourgongie*, Grave van Holland, &c. in date den eersten December 1445. is geconfirmeert geworden, als wanneer op eene Dagvaart in den Hage, met sijne Genade aldaar vergadert waren de gemeene Banritsen, Ridderen, en Knapen van Holland en Vriesland. *Godschalk Oem* voorsz is by quytscheldinge van *Iohan vander Leck* swager van *Iohan*, Heer van Egmont, in den jare 1433. of 1434. verlijt geworden mette geheele Ambachts-heerlijkheyt van 't Oost-ambacht van Ysselmonde, met alle de hoogheden, præeminentien, profijten, en emolumenten van dien, maar is in den jare 1439. by overgifte van *Godschalk* voorsz, mette eene helft van dien verlijt geworden *Hugo van Lannoy*, Heere van Santes, Beaumont, &c. Stadhouder van Holland,

land, Zeeland, en Vrieſland; 't welk blijkt by Extract uyt de Regiſteren van de Leenen der Graaflijkheyt van Egmont. Hy is noch by brieven van Hertog *Philips van Bourgongie*, als Grave van Holland, verlijt geweeſt mette Ambachts-heerlijkheyt van Raamſdonk, mette Molen, Viſſerye, en alle ſijnen toebehooren, en dat by opdragte en quytſcheldinge van *Margareta van den Poel*, zynde de brieven in date den 15. D cember 1435. Noch met een gerechte helfte van Grijſoorde, Duyvenwaarde, Oude en Nieuwe Tonge, &c. als blijkt by brieven van Hertog *Philips van Bourgongie*, in date den 2. Maart 1436. Als mede by brieven van *Frank van Borſſelen*, Grave van Ooſtervant, en Heere van Voorne, &c. gegeven in den Briel, op den 6. dach van April 1457 met noch meer andere beſcheyden daar toe dienende. Noch by brieven van den Hertoge voorſz, en dat door quytſcheldinge van *I. cob Tak*, met een gerechte vierendeel van de helfte van de Ambachts-heerlijkheyt, en de gewaarde Rechterſchap van des Graven Wilderniſſe, metten Wind, Chijns, Thienden, Overmate, en met alle nutſchappen en profijten die daar toe behoorden, en namaals aankomen mochten, ſulks die gelegen waren in den Grooten Waart, boven St. Geertruydenberge, zynde den brief in date den 28. September 1442. *Godſchalk* voorſz is mede geweeſt Ambachtsheer van groot Waſpijk, metten Ambachte van elftalf Houve, binnen 't Gerechte van groot Waſpijk gelegen, mette Thienden, en een achtendeel van den Ambachte van Schreveldnyn, met Chijns, Thienden, en de Overmaat, gelegen in Zuyt-holland; hier van blijkt by eenen bezegelden brief van *Godſchalk Oem* voorſz, by den welken hy van deſe, en noch van eenige andere goeden hier vooren gemelt, is diſponerende ten behoeve van ſijnen ſoon *Tielman Oem van Wijngaarden*, zynde den ſelven van date den eerſten February 1459. Meergemelten *Godſchalk Oem* is in den jare 14 . 0 en nog lang daar na, geweeſt Raad en Rentmeeſter Generaal van Holland, Zeeland, en Vrieſland, blijkende by Extract authentijk uyt deſſelfs derde Rekeninge van de voorſz Rentmeeſterſchappe. In den jare 1436. zyn by Hertog *Philips van Bourgongie*, als Grave van Holland, tot Raden ten Gouvernemente der Landen van Holland, Zeeland, en Vrieſland, Gecommitteert en geordonneert geweeſt, *Hugo van Lannoy*, Heere van Santes, Beaumont, &c. Stadhouder van deſelve Landen, als Hooft en Overſte van den ſelve Rade, mitsgaders de navolgende Heeren en Edelen, als *Willem*, broeder t'Egmont, Heer van Yſſelſteyn, *Flor. v. n Abele*, Heere van Vliſſingen, *Gerrit van Zijl*, Heere van Purmerende, Ridderen; *Boud-wijn van Swieten*, *Godſchalk Oem van Wijngaarden*, Rentmeeſter Generaal van Holland, en *Ian v. nder Mye*, Knapen, en Raden, blijkende by een kleyn oud geſchreven Handboeksken, vervattende eenige Privilegien en Keuren, waar na den Eymerdijk gemaakt en onderhouden moet worden. Op den 23. Martii 1440. heeft Hertog *Philips van Bourgongie*, (na dat hy in tegenwoordigheyt van de Edelen en notable Mannen die by hem waren, en ſonderling voor ſijnen getrouwen Rade, en de Ridderſchap uyt Holland, hulde en eed gedaan hadde,) ſijnen onderſaten, en de goede luyden, die aan hem gekomen en beſturven waren, by der doot van Vrouw *Margrieta van Bourgongie* zaliger gedachte, daar aan ſy verlijttocht was geweeſt, begeert en verſocht gehad, dat ſy getuygeniſſe geven wouden, van al 't gene ſy in de voorſz ſaken geſien en gehoort hadden, ſoo hebben dienvolgende eenige van ſijnen Rade, en Ridderſchappe voorſz, daar van hare brieven van verklaringe en certificatie gegeven en verleent, die aldus beginnen:

H*Eyndrick*, Heere van Waſſenaar, *Dirk van Merwede*, Heere van Etten en tot Meeuwe, *Arend van Gent*, Heere van Gijſſenburg, *Gerrit van Zijl*, Ridder; *Willem*, Heere tot Naaltwijk, en te Capelle, Erf-maarſchalk, en Rentmeeſter Generaal van Holland, en *Godſchalk Oem van Wijngaarden*; Doen kont en kennelijk allen den genen, die deſen brief ſullen ſien ofte hooren leſen, dat die Hooggeboren en Vermogende Vorſt *Philips*, Hertoge van Bourgongie, Grave van Holland, Zeeland, &c. En in 't eynde van deſen brief ſtont aldus: En om dat dit voor ons, en in onſe tegenwoordigheyt volkomentlijk geſchied en gedaan is, ſoo hebben wy deſes te getuygen, en tot eene rechte waarachtige oirkonde, deſen brief bezegelt met onſe zegelen hier aan gehangen. Gegeven tot Middelburg, drie-en-twintig dagen in Maarte, in 't jaar ons Heeren duyſent vier-hondert en veertig, na den loop 's Hofs van Holland.

Blijkt noch by ſeker Extract uyt de Handveſten des Lands van Texel, dat *Godſchalk Oem* geweeſt is Raad en Ridderſchap van Holland; zynde de voorſz Handveſten geſchreven op francijn, en geauthentizeert by Uytwijk.

Deſen *Godſchalk* dan, was Heer van Wijngaarden, Ambachtsheer van Yſſelmonde, Raamſdonk, Grijſoorde, Oude en Nieuwe Tonge, groot Waſpijk, Schreveldnyn, en van den Ambachte, en gewaarde Rechterſchap van 's Graven Wilderniſſe, Raad, en Rentmeeſter Generaal van Holland, Zeeland, en Vrieſland, Raad ten Gouvernemente der ſelver Landen, troude in den jare 1422. met *Margareta van Alkemade*, dochter van *Floris van Alkemade*, anno 1421. van de Vrieſen verſlagen, en van *Eliſabeth van Cronenburg*, *Willems* dochter, wiens moeder een dochter was van *Ian van Polanen*, Heer van de Leck; en wan

Floris

Floris Oem van Wyngaarden, volgt.

Tielman Oem van Wyngaarden, Heer van Raamsdonk, groot Wafpijk, Schreveldayn, en twaalftalf Houve, is mede besitter geweest van 't Huys en de Hofstad van Cronesteyn, Balliu van Kermerland, en anno 1475. Raad van 't Hof van Holland, 't welk hy vrywilliglijk quiteerde, en wiert anno 1480. Raad en Rekenmeester van Holland; is mede beschreven geweest onder de Ridderschappen en Edelen van Holland, blijkende by schriftelijk bescheyt daar van zynde; troude *Iolente van Egmont van Ysselsteyn*, weduwe van *Adolf vander Mark*, Ridder, is gestorven sonder descendenten nagelaten te hebben.

Mr. *Henrik Oem van Wijngaarden*, Raadsheer in 't Hof van Holland, anno 1469. Ambachtsheer in Grijsoorde, als blijkt by een verly-brief van Hertog *Carel van Bourgongie*, Grave van Holland, &c. van date den 4 February 1472. is sonder descendenten na te laten gestorven, en door desselfs doot is de Ambachts-heerlijkheyt in Grijsoorde komen te succederen op sijn oudste broeder *Floris Oem*, Heer van Wijngaarden, hier boven gemelt, blijkende by den verly-brief.

Jan Oem van Wyngaarden, volgt daar na.

Jan Oem van Wyngaarden de jonge, Ambachtsheer vander Lecke, voor de eene helft; daar van de dochter van *Floris van Kijfhouk* de wederhelft was houdende, als blijkt by R^tro^. geintituleert *Valor Fœndorum*, fol. 84. berustende in de Rekenkamer van Holland in den Hage.

Margareta Oem van Wyngaarden, hadde te man *Jacob van Cats*, Ridder in Zeelant, sone van *Laurens van Cats*, en van *Elisabeth van Heenvliet*; volgens Huwelijxe voorwaarden hier vooren vermelt.

Catharina Oem van Wyngaarden, troude eerst *Aart Musch*, genoemt *Gaasbeek*; daar na *Gillis Goetignes*, beide Burgemeesters tot Mechelen.

FLORIS OEM VAN WYNGAARDEN, soone van *Godschalk Oem van Wijngaarden*, en van *Margareta van Alkemade*, Heer van Wijngaarden, Ambachts-heer van Isselmonde, en in Grijsoorde, &c. Balliu van Zuyt-holland, anno 1450. en 1474. Schout van Dordrecht, anno 14 4. en 1475. Is ook tot diversche reysen geweest Burgemeester van Dordrecht, als 1464. 1465. 1466. 1467 en 1473. en in den jare 1458. een van de Ridderschappe en Edelen van Holland, die Hertog *Carel van Bourgongie* hebben ontfangen gehad tot haren Heere en Prince, als Grave van Holland, en hem hulde en eed dede in den Hage, blijkende by copie authentijq, uyt een Extract geauthentiseert en geteykent by *François Criep*, Griffier van den Hove van Holland, troude *Bartha vander Boukhorst*, dochter van *Vrank vander Boukhorst*, Ridder, en van *N. van Bakenesse*, *Iacobs* dochter, Schiltknape, en hebben geprocreëert gehad,

Jacob van Wyngaarden, volgt.

Floris van Wyngaarden, Ridder, Ambaghtsheer van Isselmonde, Raad in den Hove van Hollandt, anno 1519. is mede ordinaris beschreven geweest onder de Ridderschappe en Edelen van Holland, op de vergaderinge vande Staten, soals by verscheide extracten blyken kan, troude *Maria van Swieten*, en wan I. *Margareta Oem van Wyngaarden*, die te man hadde *Thomas Beukelaar*, Thresorier en Schout van Dordregt, Rentmeester Generaal van Zuytholland, en Raad inden Hage; sy stierf anno 1509. en wan 1. *Françoise Beukelaar*, die eerst troude *Joos van Buren*; en daar na *Wynand van Laar*, sonder oir. 2. *Margareta Beukelaar*, getrout met *Cornelis van Borssele*, en wan kinders. II. *Joost Oem van Wyngaarden*, na sijn vader Heer van Isselmonde, hadde te wyve *Jaquemyne vander Heide* uyt Brabant; hy was anno 1528. Balliu van Noortwijk, en sijn Heerlijkheid van Isselmonde wierd anno 1540. verkoft aan *Henrik van Merode*, Heer van Petershem; hy liet na *Floris Oem van Wyngaarden*, die te wyve hadde een dogter van Mr. *Jan van Bruelis*, Raatsheer t' Utregt, en *Jacoba Oem van Wyngaarden*, getrout aan *Willem van Isselstein*, sone van *Willem van Isselstein*, die een Bastard sone was van *Wemmer van Egmont*, sone van *Fredrik van Egmont*, Heer van Isselstein, en d'eerste Grave van Buren en Leerdam, daar toe verheven van Coning *Maximiliaan*, anno 1492.

Dirk Oem van Wyngaarden, volgt mede.

Maria Oem van Wyngaarden, stierf anno 1525. hadde te man *Gysbert van Swieten*, sone van *Pieter van Swieten*, en van *Maria van Montfoort*; hy stierf anno 1547. nalatende kinderen.

Catharina Oem van Wyngaarden, troude *Jan vande Werve*, Ridder, Heer van St. Michiels gestel, sone van *Hendrik vande Werve*, en van *Margareta van Wynare*; hy was Buyten-Burgemeester van Antwerpen, en stierf anno 1518. geen mans oir nalatende.

JACOB OEM VAN WYNGAARDEN, outste soone van *Floris van Wijngaarden*, en van *Bartha vander Boukhorst*, Ridder, Heer van Wijngaarden en Ruybroek, Ambachtsheer in Grijsoorde, Oude en Nieuwe Tonge, Balliu van Zuyt-holland, anno 1488. en 1508. mitsgaders Schout in Dordrecht; stierf anno 1529. en is aldaar begraven in de grote Kerk, in de Wijngaardens Capelle; hadde te wyve *Maria van Duvenvoorde*, outste dochter van *Arent van Duvenvoorde*, en van *Margareta van Isselstein*; en wan

Floris van Wyngaarden, volgt.

Tielman Oem van Wyngaarden, Priester van St. Heeren ordre te Haarlem.

Arent Oem van Wyngaarden, stierf in Spangien ongetrout.

Godschalk Oem van Wyngaarden, verkoft anno 1538. sijn huysinge genoemt *Leewenburg*, of *Mynsheren-Herberge*, binnen Dordregt, hy wan I. *Catharina Oem van Wyngaarden*, die te man hadde *Otto van Dorthuyssen* t' Utregt, alwaar hy anno 1580. doot gestoken wierde, sonder oir natelaten. II. *Pauels Oem van Wyngaarden*, hadde te wyve *N. van Haaften*, *Martens* dogter, en wan twee dogters, van dewelke de eene *Cunera*

ra Oem van Wyngaarden, te man hadde *Abraham Grim.*

Catharina Oem van Wyngaarden, was anno 1521. Nonne ter Lee by Leiden.

Anna Oem van Wyngaarden, ſtierf ongetrout anno 1522.

FLORIS OEM VAN WYNGAARDEN, ſoone van *Iacob Oem van Wijngaarden*, en van *Maria van Duvenvoorde*, Ridder, Heer van Wijngaarden en Ruybroek, is mede ordinaris beſchreven geweeſt, beneffens andere Heeren van de Ridderſchap van Holland, ter Dagvaart van de Staten; ſtierf anno 1549. hadde te wyve *Ottelijne vander Coulſter*, geſeit *Alkemade*, dochter van *Willem vander Coulſter*, en van *Ioſina van Swieten*, Vrouwe van Opmeer, de Lier, Sevenhuyſen, Segwaart, Rijnſaterwoude; en liet na

Jacob Oem van Wyngaarden, volgt.

Jan Oem van Wyngaarden, ſtierf ſonder oir, hadde te wyve *Magtild vander Duyn*, dogter van *Adam vander Duyn*, Heer van Sprange, Ruwart en Balliu van Putten, en van *Hadewy Pynſſen vander Aa.*

Magtild Oem van Wyngaarden, hadde te man *Splinter van Hargen*, Ridder, Heer van Ooſterwijk; hy woonde anno 1570. inden Hage; ſijn ſuſter *Jenne van Hargen*, hadde te man *Damiaan de Goes*, Edelman uyt Portugaal, en waren beide kinderen van *Andries van Hargen*, en van *Catharina Suys*, die vaders ſuſter was vanden Preſident *Cornelis Suys*; ſy lieten t'ſamen na I. *Andries van Hargen*, Heer van Ooſterwyk, die anno 1578. met den Coning van Portugaal doot bleef, in den ſtryt tegen de Moren in Barbaryen; hadde te wyve ſijn Nigte *N. de Goes*, dogter van *Damiaan de Goes* voorſz, ſonder oir. II. *Ottelyn van Hargen* van Ooſterwijk, troude inden Hage *Hubert van Malſen*, Heer van Tilburg, en wan onder anderen *Maria van Malſen*, die te man hadde *Antonis Schets*, Heer van Grobbendonk, Gouverneur van den Boſch, voor den Coning van Spangie.

JACOB OEM VAN WYNGAARDEN, ſoone van *Floris Oem van Wijngaarden*, en van *Ottelijne vander Coulſter van Alkemade*, Ridder, Heer van Wijngaarden en Ruybroek, een van de verbonden Edelen te Bruſſel, anno 1566. week met andere anno 1567. uyt het Land, doch quam anno 1572. weder; was anno 1573. Gouverneur van Goude en Ouwater, mitsgaders Balliu der ſelver Stede, en Caſtelein van den Slote en Huyſe vander Goude, by Commiſſie van Prins *Willem de I.* in date den 20. Maart des ſelven jaars; wiert mede neffens andere Edelen ter Dagvaart, en op de Vergaderinge van de Staten van Holland beſchreven; ſtierf anno 1604. out 79. jaren; hadde eerſt te wyve *Heſſel Mulart* uyt Overyſſel; daar na *Iohanna van Nyvelt*; en laaſtelijk een dochter van *Aymond*, Heer van Swartſenburg, die noch leefde anno 1612. Hy wan by de eerſte Vrouw,

Carel Oem van Wijngaarden, Lieutenant Colonel, bleef doot in een rencontre in Vrieſlant anno 1581.

Willem Oem van Wijngaarden, Lieutenant Colonel, gebleven in een rencontre op de Hardenberger Heide, anno 1580. ongehout.

Roelof Oem van Wijngaarden, geſtorven binnen Romen van een quetſure, die hy in een Duel hadde ontfangen van een Frans Edelman, een neef van een der Cardinalen aldaar, die op de plaats was doot gebleven.

Ottelyne Oem van Wijngaarden, hadde te man *Carel vanden Rhyne*, Ridder, Heer van Nieuwenburg, Voogt van Yperen in Vlaanderen, als de Stadt van wegen den Coning van Spangie wierd ingenomen; hy bleef doot op de Zee-togt met den Admiraal *Pieter vander Does*; ſy ſtierf te Leiden anno 1609 nalatende een eenige dogter, met namen *Anna vander Rhyne*, Vrouwe van Wijngaarden en Ruybroek, troude *Jacob Oem van Wijngaarden*, Heer van Benthuyſen, Soetermeer, en Segwaart, ſone van *Gerrit Oem van Wijngaarden*, en van *Sandrina Croeſing*, Erfdogter van Benthuyſen.

Maria Oem van Wijngaarden, troude *Ioachim Rengers* uyt Vrieſlant, en wan I. *Willem Rengers*, troude *N. Benting* uyt Gelderlandt. II. *Magtild Rengers*, ſtierf anno 1609. ſonder oir, hadde te man *Jacob Caulier*, Capitein. III. *Helena Rengers*, ſtierf mede ſonder oir, hadde getrout *N. Dromont.*

DIRK OEM VAN WYNGAARDEN, jongſte ſoone van *Floris Oem van Wijngaarden*, en van *Barta vander Boukhorſt*, *Vranken* dochter, was Schepen te Dordrecht, ook Balliu van den Hage en van Zuyt-holland, troude *Adriana van Nyvelt*, dochter van *Gerrit van Nyvelt*, Ridder, woonde op 't Huys te Altena buyten Delf; en wan

Hendrik Oem van Wijngaarden, volgt.

Godſchalk Oem van Wijngaarden, Prieſter en Canonik te Dordregt, anno 1545.

Margareta Oem van Wijngaarden, hadde te man *Cornelis van Iſſelſtein.*

HENDRIK OEM VAN WYNGAARDEN, ſoone van *Dirk Oem van Wijngaarden*, en van *Adriana van Nyvelt*, troude *Ermgard Spruyt van Criekenbeek*, en wan

Bruynink Oem van Wijngaarden, Ambagtsheer van 's Heeren Aartsberge, en Rentmeeſter Generaal van Zeelandt, Beooſterſchelt; ſtierf tot Schoonhoven anno 1605. out 75. jaren, hadde te wyve *Maria van Serooskerke*, dogter van *Ieronimus van Serooskerke*, Ridder; ſy ſtierf anno 1603. en lieten t'ſamen na, *Hendrik Oem van Wijngaarden*, Heer van 's Heeren-Aertsberge, Weſtkerke, troude *Eleonora vander Werve*, Vrouwe van Gyſſenoudekerke, dogter van *Jooſt vander Werve*, Heer van Gyſſenoudekerke, en van *Geertruydt van Tuyl van Serooskerke*, *Ieronimi* dogter; dog ſtierven beide ſonder deſcendenten na te laten.

Ge-

Gerard Oem van Wyngaarden, volgt.

Maria Oem van Wyngaarden, stierf ongetrout anno 1604.

Adriana Oem van Wyngaarden, hadde eerst te man *Willem Bol* t'Utregt; en daar na *Steven van Blittersuijk*, stierf sonder kinders.

GERRIT OEM VAN WYNGAARDEN, soone van *Hendrik Oem van Wyngaarden*, en van *Ermgard Spruyt van Kriekenbeek*, was Raad Ordinaris in den Hove van Holland, by Commissie van Coning *Philips*, als mede by Commissie van den Prince van Orange, beide van date den 20. November 1572. daar na Raad in den Hogen Rade, en eindelijk President van den Hove van Holland; is mede in de jaren 1579. 1584. en 1585. extraordinaris beschreven geweest, neffens andere Edelen van den Lande, om te delibereren en adviseren op swaarwigtige saken, den dienst van den Lande betreffende, als blijkt by de respective brieven daar van zynde; stierf anno 1598. hadde te wyve *Sandrina Croesink*, dochter van *Hendrik Croesink*, en van *Anna Bourbonnois*, *Philips* dochter; Sy wiert Vrouwe van Benthuysen, en Ambachtsvrouwe van Soetermeer, door overlijden van haar eenige broeder *Jacob Croesink*; en stierf anno 1594. nalatende

Iacob Oem van Wyngaarden, volgt.

Iacoba Oem van Wijngaarden, hadde te man *Hendrik van Serooskerke*, Heer van Stavenisse in Zeelant, en wonnen kinders.

Henrica Oem van Wijngaarden, troude *Hieronimus van Serooskerke*, Heer van Popjesberg, by Middelburg *Hendrix* voorsz broeder, sy stierf anno 1603. hy anno 1605.

Emerentiana Oem van Wijngaarden, die troude *Gerrit van Reede*, Heer ter Horst.

JACOB OEM VAN WYNGAARDEN, soone van *Gerrit Oem van Wijngaarden*, en van *Sandrina Croesink*, was Heer van Benthuysen, Ambachts-heer van Soetermeer en Segwaart; is zedert den jare 1613. altijd ordinaris beschreven geweest neffens andere Heeren van de Ridderschap en Edelen van Holland; troude anno 1610. met *Anna van den Rhijne*, dochter van *Carel van den Rhijne*, en van *Otto van Wijngaarden*; sy beërfde van haar moeder de vrye Heerlijkheid van Wijngaarden en Ruybroek; en lieten na

Gerrit Oem van Wijngaarden, was Edelman van sijn Hoogheit *Fredrik Hendrik*, en stierf tot Maastrigt anno 1632. out 21. jaren begraven in den Hage inde Grote-kerk.

Carel Oem van Wijngaarden, Vryheer van Wijngaarden en Ruybroek, hadde getrout *Reinera Florentina Slooth*, dogter van *Arent Slooth*, Burgemeester van Campen, en Gedeputeerde in haar Hoog Mogende Vergaderinge, stierf sonder kinders, begraven als boven.

JAN OEM VAN WYNGAARDEN, vierde soone van *Godschalk Oem van Wijngaarden*, en van *Margareta van Alkemade*, *Floris* dochter; beërfde anno 1515. van sijn oom *Floris van Alkemade*, het Huys en de Goederen van Cronestein by Leiden; troude *Catharina van Egmont van Isselstein*, en wan

Godschalk Oem van Wijngaarden, volgt.

Willem Oem van Wijngaarden, Ridder, en Balliu van den Hage, was Heer van Albrantswaart, by overgifte en transport van *Christoffel van Isselstein*, sijn neve, als blijkt by de Leenbrief van den 4. October anno 1506. ingelijx Ambagtsheer in Grysoorde, als blijkt by sekere willige Condemnatie van den 1. July 1501. en anno 1512. Balliu van den Hage, en Houtvester van Holland, blijkende by extract uyt *Paulus Merula* van de Wildernissen fol. 24. Wierd mede beschreven onder de Ridderschappe en Edelen van Hollandt, als blijkt by verscheide Extracten daar van sijnde, hadde getrout *Maria Ruygrok vander Werve*, dogter van *Philips Ruygrok vander Werve*, en van *Iohanna van Schagen*, en wan I. *Cornelis Oem van Wijngaarden*, Meesterknaap in Holland, troude eerst *Geertruyd van Honthorst*, en daar na *Maria van Abbenbroek*, dogter van *Gerrit van Abbenbroek*, en wan by d'eerste, 1. *Cornelis Oem van Wijngaarden*, die ongehout stierf anno 1582. 2. *Philips Oem van Wijngaarden*, stierf jongman, 3. *Anna Oem van Wijngaarden*, troude *Jan van Huykeslooth*, en wan kinders 4. *Maria Oem van Wijngaarden*, hadde te man *Sweer vande Pol*; Hy wan by de twede, 1. *Cornelis Oem van Wijngaarden*, stierf sonder kinders, hadde te wyve gehad *Alyt van Weiburg*. 2. *Maria Oem van Wijngaarden*, hadde te man *Gysbert van Hogendorp*, Raat inden Hage, en wan *Cornelis van Hogendorp*, getrout met *Margareta van Hees*. *Caspar van Hogendorp*, getrout met *Oda van Schayk*. *Maria van Hogendorp*, die te man hadde *Iacob van den Einde*, Gouverneur van Woerden, en wan *Iacob van den Einde*, die getrout hadde *Clara van Raaphorst*, Vrouwe van Haamstede; mitsgaders eindelijk *Adriana van Hogendorp*, die te man hadde *Jan Cobel*, *Arents* sone. II. *Catharina Oem van Wijngaarden*, troude *Caspar van Bloys van Treslong*, Balliu vanden Briel, en den Lande van Voorne, sone van *Ian van Treslong*, Ridder, en van *Stevina vander Bonkhorst*.

Ysbrand Oem van Wijngaarden, stierf anno 1530. was anno 1517. Meesterknaap van Hollant, hadde te wyve *Hillegond van Sonnevelt*, (wiens moeder was *Lutgart van Boschuysen*) en wan I. *Catharina Oem van Wijngaarden*, die te man hadde *Floris Zeeman*, en een dogter van *Catharina* getrout met *Gerrit Zas*, *Dirx* sone. II. *Jenne Oem van Wijngaarden*, hadde te man *Frans van Roon*, Balliu van Rotterdam, soone van *Pieter* Heere van Roon, en van *Anna van Grave* van Leuven.

Mr. *Floris Oem van Wijngaarden*, Pensionaris der Stadt Dordregt, anno 1518. en naderhant Raad inden Hove van Hollandt; troude *Arnoldyne van Duvenvoorde*, dogter van *Arent van Duvenvoorde*, Ridder, en van *Margareta van Isselstein*, en wan I. *Ian Oem van Wijngaarden*, Domcanonik te Luyk. II. *Gysbert Oem van Wijngaarden*, stierf sonder kinderen. III. *Catharina Oem van Wijngaarden*, stierf ongehout. IV. *Adri-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

ana Oem van Wijngaarden, hadde eerſt getrout *Adriaan van Borſſelen*; daar na *Wouter van Heemskerk van Bekeſtein*, ſone van *Dirk van Heemskerk van Bekeſtein*, en van *Margareta van Aſſendelft*. V. *Maria Oem van Wijngaarden*, troude *Carel Serclaas* van Bruſſel, en wan I. *Floris van Serclaas*, Balliu van Schoonhoven, ſtierf in den Hage anno 1612. hadde te wyve *Barta van Sweten*, dogter van *Adriaan*, Heer van Sweten, en van *Joſyna van Naaltwijk*, en wan kinders. 2. *Arent Serclaas*, ſtierf ſonder kinders, hadde te wyve *Geertruyd van Bronkhorſt*, dogter van *Pieter van Bronkhorſt*, en van *Maria van Heerjansdam*, te Dordregt.

Eliſabeth Oem van Wnijgaarden, hadde te man *David Ruygrok vander Werve*, Balliu vander Goes, hy ſtierf anno 1513. ſy 1523. nalatende kinders.

GODSCHALK OEM VAN WYNGAARDEN, ſoone van *Jan Oem van Wijngaarden*, en van *Catharina van Egmont van Iſſelſtein*, beſat het Huys te Croneſtein; was Balliu van den Hage, ook Dijkgraaf van Geeſtmeer-ambacht, en Heerſchap in Grijſoorde, als by diverſe quitantien en documenten blijkt; hadde getrout *Margareta van Boſchuyſen*, dochter van *Bruynink van Boſchuyſen*, *Floris* ſoon, en van *Chriſtina Quekel*; ſy ſtierf anno 1510. nalatende

Ian Oem van Wijngaarden, volgt.

Chriſtina Oem van Wijngaarden, hadde anno 1548. te man *Pieter van Halmale* van Antwerpen, en wan daar by I. *Godſchalk van Halmale*, troude *Barbara Prevooſt*, genoemt *van Baſſenrode*, en wan kinders. II *Pieter van Halmale*, ſtierf ſonder kinders. III. *Margareta van Halmale*, hadde te man *Lodewijk Serraats*, Balliu van den Hage, ſy ſtierf weduwe anno 1612. out 78. jaren nalatende, 1. *Jenne Serraats*, hadde eerſt te man *Amelis Uytteneng* by Utregt die ſtierf anno 1580. daar na *Pieter Cys*, ten laatſten *Louf van Lanskroon*, van Utregt, eertyts Balliu van den Hage; en hadde kinderen by de eerſte twede man. 2. *Agnes Serraats*, hadde eerſt te man *Derk van Duvenvoorde*, ſone van *Dirk van Duvenvoorde*, en *Barta van Roon*, hy was, Balliu van Voorn, en ſtierf anno 1593. ten tweden *Willem van Nyvelt*, Heer van Bergambagt, die ſtierf anno 1608. ten laatſten *Hendrik van Brienen*, Heer van Suynderen in Gelderlant, alle ſonder kinderen. IV. *Hillegond van Halmale*, hadde te man *Arent Schroots*, ſy ſtierf anno 1612. out 77. jaren nalatende kinders. V. *Agnes van Halmale*, hadde te man *Jan van Baſſen*, en wan kinders.

JAN OEM VAN WYNGAARDEN, ſoone van *Godſchalk Oem van Wijngaarden*, en van *Margareta van Boſchuyſen*, beſat het Huys te Croneſtein, en was Balliu van den Hage; hadde eerſt te wyve *Magdalena vander Werve*, dochter van *Aart vander Werve*, Ridder; daar na *Catharina van Zijl*, welke ſtierf in den Hage anno 1597. hy leefde anno 1548. en wan by de eerſte Vrouw,

Godſchalk Oem van Wijngaarden, hadde te wyve *Cornelia van Soetelinskerke*, en wan een dogter *Maria Oem van Wijngaarden*, die te man hadde *Chriſtoffel van Nyenhof* t'Utregt; ſy ſtief ſonder kinders, anno 1597. hy tot Rynsburg anno 1613.

Hendrik Oem van Wijngaarden, Ridder vander Duytſerheeren Ordre t'Utregt, en Commandeur van Schelluynen ſtierf inden Hage anno 1574. gevangen ſijnde van de Spanjarden.

Aart Oem van Wijngaarden, Hoog-Balliu van Niewenhove, troude *Maria Abſolons* van Leuven, alwaar ſy weduwe ſtierf anno 1606. out 70. jaren, en hy te Gent, nalatende. I. *Jan Oem van Wijngaarden*, ongehout II. *Carel Oem van Wijngaarden*, Colonel van een Regiment te voet, Gouverneur van Geertruydenberg, en Generaal van de Artillerye, ongetrout geſturven, anno 1602. III. *Francois Oem van Wijngaarden*, diende in den Oorlog onder *Don Louis de Velâſco*, IV. *Anthony Oem van Wijngaarden*, verdronk ongetrout door Schip-breuk by Antwerpen, anno 1586. V. *Philips Oem van Wijngaarden*, ſtierf ongetrout. VI. *Ferdinand Oem van Wijngaarden*, geſchoten voor den Bos anno 1603. ongehout.

Barta Oem van Wijngaarden, hadde te man *Willem Foeyt*, t'Utregt, hy ſtierf anno 1574. ſy 1573. en hadden gewonnen I. *Floris Foeyt*, welke troude *Alijt d'Edele*, en vier kinders naliet. II. *Lambert Foeyt*, Prieſter. III. *Magdalena Foeyt*, troude *Willem vander Burg*, en wan 1. *Henrik vander Burg*, getrout met *Geertruyd van Bruxelles*. 2. *Barta vander Burg*, troude *Cornelis Pauw*. 3. *Digna vander Burg*, troude *Ian Hey van Sevender*. IV. *Eliſabeth Foeyt*, troude *Coenraat van Wolf* en wan kinders.

Van het twede bedde,

Daniel Oem van Wijngaarden, volgt.

Margareta Oem van Wijngaarden, hadde te man *Jan Zeger van Waſſenhoven*, Ridder, uyt Vlaanderen; was Raat inden Hage, en wan kinders.

Hillegond Oem van Wijngaarden, hadde eerſt te man *Iooſt van Schawijk*, ſonder kinderen; daar na *Pieter van Coevorden*, en wan twee dogters.

Cornelia Oem van Wijngaarden, troude *N. van Gellinkhuyſen*, en wan vier ſonen.

Maria Oem van Wijngaarden. troude Mr. *Francois Vranken van Sevenbergen*, Penſionaris vander Goude, daar na Raad in den Hogen Rade, ſy ſtierf anno 1614. ſonder kinders, hy anno 1618.

DANIEL OEM VAN WYNGAARDEN, ſoone van *Jan Oem van Wijngaarden*, en van *Catharina van Zijl*, verkoft anno 1613. het Huys te Croneſtein aan *N. van Panhuyſen*, hadde eerſt getrout *Beatrix de Waal van Moersbergen*; en ten twedenmaal *Sophia Rouken*; is mede tot verſcheide tijden extraordinaris beſchreven geweeſt, neffens andere Edelen van den Lande, om te helpen delibereren over ſwaarwigtige pointen den Lande betreffende; lieten t'ſamen na

Geurtje Oem van Wijngaarden, troude *N. vanden Sande*, Rekenmeester t'Aarnhem, en wan kinders.

By de twede Vrouw,

Ian Oem van Wijngaarden, sonder kinders.

Ian Oem van Wijngaarden, volgt.

Abel Oem van Wijngaarden, stierf jongman.

Beatrix Oem van Wijngaarden, en *Susanna Oem van Wijngaarden*.

Mr. JAN OEM VAN WYNGAARDEN, soone van *Daniel Oem van Wijngaarden*, en van *Sophia Rouken*, eerst Raad en naderhand President van den Hove van Holland, besat de Ambachts-heerlijkheid van Werkendam, hadde anno 1617. getrout *Jacomina de Witte*; en wan

DANIEL OEM VAN WYNGAARDEN, Heer van Werkendam, en (naderhand by testament van sijn neve *Carel van Wijngaarden*) Vryheer van Wijngaarden, Ruybroek, Benthuysen, mitsgaders Heer van Soetermeer; Balliu en Dijkgraaf van de Stad, Lande, en grote Waterschap, mitsgaders Castelein van den Huyse en Castele van Woerden; Hoog heemraat van Delfland; beschreven onder de Edelen en Ridderschap van Holland, en wegens deselve Gedeputeert in haar Hoog-Mogende Vergaderinge; voor desen Extraordinaris Ambassadeur aan den Koning van Denemarken, hadde te wyve *Catharina van Zuytland*, enige dochter van *Iman van Zuytland*, Heer van Zuytland, Moermont, Renesse, Noortwelle, en van *Catharina Montens*; en wan

Catharina Sophia Oem van Wijngaarden, Vrouwe van Soetermeer, troude eerst *Daniel Gieser*, Heer van Middelburg; voor de twede maal, *Fredrik van Liere*, Raad Ordinaris inden Hove van Hollandt, en wonnen kinders.

Jacoba Oem van Wijngaarden.

Willem Oem van Wijngaarden, Heer van Benthuysen,

Johanna Maria Oem van Wijngaarden.

Het Wapen van het Geslachte van Oem is een Schilt van Silver, in 't midden een Rode Baar, beladen met een halve klimmende Leeuw van Gout, en boven deselve Baar negen Groene Zoden, en onder ses; welk Wapen sijn oorspronk soude hebben uyt een treffelijke en gedenkwaardige daat, die de Jaar-schriften, en voornamentlijk *Janus Dousa*, Hollands Edelman, vermaart door de treffelijkheyt van sijn Stijl, in 't thiende Boek van sijn Jaar-schriften, seid geschied te zyn, omtrent 't jaar 1058. onder Graaf *Floris de I* de seste Grave van Holland. Gemelte *vander Does* schrijft op d'aangetoge plaatse aldus: In dese tijde is wederom dien brand van den Luyksen Oorlog uytgeborsten, de gramschap van twee Bisschoppen noch niet versadigt zynde, die geheel Duytsland, en naastgelege Volken, in roer hebben gestelt, daar en boven noch den Keyser, den ouden vyand van de Hollanders en Vlamingen, aan haar sijde hadden getrokken; daar by was ook den Markgrave van Brandenburg, *Lambert*, Grave van Loven, *Wichard*, Voogd van Gelder, en *Herman*, Grave van Cuyk; Met dit Leger trokken sy Holland in, 't welke de onse door 't gerucht, ('t geen alles altijd ten quaatsten verbreyd,) vernemende, verschrikt en verbaast werden, welken schrik noch vermeerdert wiert door de teykenen, die yders gemoet een groot ongeluk dede verwachten, gelijk de vrees altijd genegen is ten quaatsten alles op te nemen; want daar was in die tijd een groote Aartbevinge geweest, en twee Sonnen, mitsgaders een schrikkelijke Vierbalk van 't Oosten na 't Westen aan den Hemel, als mede Starren op den dag gesien, door alle 't welke die gemoederen in grooten angst waren gekomen; Graaf *Floris* selfs in sulken gevaar, onseker wat hy doen soude, beriep de voornaamsten van den Adel, om te beraadslagen, en voort te brengen, 't geen sy ten besten van 't Land souden oordelen, dat diende gedaan te wesen. Toen heeft een uyt de Ridderschap, die oud van jaren was, na sijn oordeel gevraagt zynde, geantwoort, dat men den vyand met list moest aangaan, alsoo sy met openbare Veldslag te ongelijk waren, datter een onverwinlijk Leger aankwam, indien men de Hollandse Macht, tegen de Vyanden, op een effen Veld tegen malkanderen stelden, alsoo men by na met geheel Duytsland in 't hart van Holland soude moeten Oorlog voeren; maar dat efter soo grooten Leger (indien sijnen raad niet veracht wiert) lichtelijk kon vernielt werden; Hier op geboden zynde sijnen raad te openbaren, seyde hy: Ik oordeel, datmen heymelijk by nacht groote kuylen behoort te graven, daar de Vyand komen sal, en deselve met Hoy, Stroo, en groene Soden te bedekken; dat ondertusschen den Grave soo veel Volk moet sien by malkander te rukken, als eenigsints mogelijk is, om deselve gereed te hebben, als den Vyand begint te naderen. Graaf *Floris* vond den raad van de ouden Man voor goed, en volgde den selven,

ven; en alles gereed gemaakt hebbende tot den Oorlog, verkoos bekwame plaatſen tot ſijnen voornemen, en aldaar (als verſproken was) hebbende doen graven groote kuylen, hield ſig met een ſterke macht tot Dordrecht binnen de muren, verwachtende aldaar den Vyand, om uyt alle plaatſen gelijkelijk te vallen, als hy het teyken ſoude hebben gegeven; 't geluk viel haar toe, want de Vyand onwetende van deſe lagen, en met een groote hoop ingenomen van Dordrecht te vermeeſteren, was by nacht opgetrokken; en nu al gekomen tot de plaatſen tot deſe lage bereyd, alwaar ſich terſtont vertoonde een droevigen toeſtant van ſaken, ſchrik en vrees door 't wankelen en vallen, van de gene die ontrent de kuylen kwamen, den eenen op den anderen, de Paarden meeſt verſchrikkende. De Graaf nu den Vyand ſiende van ſelfs in diſordre en onſteltenis, meynende dat de minſte ſchrik die hy haar ſoude toebrengen, genoeg ſoude weſen om 't geheele Leger voort te vernielen, rukt ſijn volk aan die plaatſen, daar de Vyand 't meeſte ſoude hebben konnen ontvluchten, en het teyken hebbende gegeven, valt met groot gewelt op den verbaaſden Vyand aan, die van een dubbeld quaad, namentlijk van de onſe, en van de gevaarlijkſte plaatſen beſtreden zynde, meer ſchrikten als raadſlaagden wat daar te doen ſtond. Daar vertoonde ſig een ſchrikkelijk Schouſpel, men wiert geſlagen, men wiert gedoodt, men viel, men ſtruykelde, dewijl men op deſelve plaats niet kon blyven ſtaan, noch ſonder perykel voorwaarts noch achterwaarts treden; daar waren in gelijk gevaar goede en quade, moedige en flauhertige, alhoewel met verſcheyde couragie; Wapenen, Pylen, Paarden, en Volk raakten in verlegentheyt; eyndelijk (na de Vyanden van hare vervolgers of vreſe wierden verdreven) vervallende op de plaatſen met Groente en Stroo bedekt, ſonken in de diepe kuylen, daar alles in droevige en ſchrikkelijke ſtand vertoonde. Den Slach was meer een Slagting als een Veltſlag gelijk; 't geheele Vyands Leger wiert meeſt verſlagen, met ſoo hardnekkig verſlaan, dat de Jaar-geſchriften nauwelijk konnen gelooft werden, alſoo verhaalt wert, dat'er wel veertig duyſent verſlagen, en ſes-en-twintig duyſent verdronken ſijn; dat is ſeker, dat noyt voor die tijd ſoo veel Vyanden in een Slag verſlagen ſijn, 't ſy datmen het getal of de Overſte aanſie, want van deſelve doot gebleven ſijn den broeder van den Biſſchop van Keulen, en Grave van Henegouwen; 't getal van de gevangene is niet gerekent, als dat alleen vermelt wert twee Princen gevangen geweeſt te ſijn, namentlijk *Lambert*, Grave van Loven, en *Wichard*, Voogd van Gelderland, die daar na met groot gelt verloſt, en ongeſchent vrygelaten ſijn. Dus verre de Heer vander Does; 't welk alles goedgevonden is alhier in 't lange te verhalen, ter gedachtenis van de nakomelingen; want het Geſlachte van Oem, 't geen boven menſchen gedenken van Dordrecht geſproten, en onder de Ridderſchap in Holland bekent is, *voert tot ſijn Wapen een Silveren Schild, met vijftien Groene Soden, negen in 't bovenſte deel, en ſes onder, elke ry een vermindert, hebbende den Schild in 't midden een Roden Balk, beladen met een Gouden Leeuw totte Schamelheyt, de Staart na het Hoofd omgekruld, de Tong en Klauwen Blauw, en uytgeſtrekt, met dit Deviſe:*

DEN LEEUW IS BEVRYD MET GROENE SODEN.

't Is ſeer gelooflijk, dat het voorgemelte Geſlachte van den voorgenoemden ouden Heer, die ſijn Graaf ſoo heylſaam een raad heeft gegeven, afkomſtig is, en ſijne Wapenen heeft, na dien het alles, en veel in 't byſonder gemeen heeft met de voorenſtaande Hiſtorie, 't ſy datmen de Plaats in ſie, namentlijk de Stad Dordrecht, waar omtrent dit alles geſchied is, ofte de ordre van de Ridderſchap, waar mede 't ſelve Geſlagt gedurig, en vervolgens is vereert geweeſt, of de Wapenen, die tot een getuygeniſſe van dit deftig ſtuk vijftien Sooden vertoonen, en een Leeuw, als 't geſchenk, en rechte Wapen van de oude Grave van Holland, (hoewel van ander Koleur) namentlijk, eer dat Holland aan de Huyſen van Henegouwen, Beyeren, Bourgongie, en Ooſtenrijk was vervallen. Welke Graven aan de gene, die Haar ofte den Staat eenige dienſten gedaan hadden, tot een teyken van dien plachten te vereeren, niet haar geheele Wapen, maar een ſtuk van deſelve, ofte verandert van Koleur.

OUTSHOORN.

173 WILLEM VAN OUTSHOORN, Ridder, is gesturven anno 1300. hebbende te wyve gehad *Magtild N.* welke stierf in den jare 1310. sy lieten t'samen na

Jacob van Outshoorn, was eerst Domdeken, en daar na Bisschop van Utregt; stierf anno 1322. soo als uyt de Chronyke der Bisschoppen van Utregt blykt.

Hendrik van Outshoorn, overleden anno 1335.

Diderik van Outshoorn, volgt.

DIDERIK VAN OUTSHOORN, *Willems* soone, Ridder, stierf anno 1325. en wan by sijn Huysvrouwe,

Magtild van Outshoorn, welke anno 1319. by Huwelijxe Voorwaarden verlooft was aan *Hendrik van Santhorst*, *Philips* sone, welke Huwelijxe Voorwaarden gemaakt sijn ten overstaan van *Dirk vander Does*, die *Clementia van Santhorst*, *Hendrix* suster ten Huwelijk hadde; sy troude naderhand met *Dirk van Raaphorst*, Ridder, sone van *Gerrit van Raaphorst*, en van *Agnes van Duvenvoorde*.

Willem van Outshoorn, volgt.

Diderik van Outshoorn, Baljouw en Castelein op 't Sloth van Medenblik, die een sone hadde *Jan van Outshoorn*, vermelt anno 1406. en 1416.

Hendrik van Outshoorn, Schiltknaap, welke een dogter naliet *Magtild van Outshoorn*, overleden anno 1439. hadde te man *Diderik vander Does*, sone van *Hendrik vander Does*, en van *Magtild Vranken*.

WILLEM VAN OUTSHOORN, *Diderix* soone, Ridder, dede de Jurisdictie der Stad Amsterdam vergrooten, volgens het Privilegie van Graaf *Willem van Holland*, van den 9. December 1342. luydende onder anderen als volgt:

W*illem*, Grave van Henegouwen, van Holland, Zeeland, en Heer van Vriesland, doen kont en kennelijk allen luyden, dat wy by onsen goetdunken, en den luyden van onsen Rade, gegeven hebben, en geven onsen Poorteren van Amsterdamme, voor ons en onse erven en nakomelingen, alsulk recht en alsulke vryheden, eeuwiglijk te duren als hier na beschreven staan; In den eersten soo sullen de palen van hare vryheyt wesen op de Oostzyde vander Poorten, aan *Jan Wittes* Hofstede, op de Noortzyde aan het groote Godtshuysland, op die Westsijde aan de uytteren Egge van de Lane, die leget in Ysbrants Land, vander Zuytwinde inder Nesse, tegen de Laan over, alsoo als 't metter Graft begrepen is, en in de Haven ter halver Strome, in 't Y, en voorts strekkende in het Y, langs den Dijk Oostwaart, vijftig Roeden buyten de Wintmolen, die Heer *Willem van Outshoorn* van onser wegen maken dede.

Hy stierf anno 1352. leit begraven tot Haarlem in 't pant van de Preekheeren, en liet na

JACOB VAN OUTSHOORN, *Willems* soone, die by sijn Huysvrouwe *N. N.* wan

GYSBERT VAN OUTSHOORN, welke twee soonen wan, namentlijk *Jacob van Outshoorn* de jongste, en *Otto van Outshoorn*, welke volgt.

OTTO VAN OUTSHOORN, *Gysberts* soon, wan eenen soone insgelijx genoemt

OTTO VAN OUTSHOORN, *Ottens* soone, welke wan

Wouter van Outshoorn, volgt.

Albregt van Outshoorn, sonder kinderen overleden; hy was Hoogh-Schout van Amsterdam, van den jare 1414. tot 1474. in cluys.

WOUTER VAN OUTSHOORN, *Ottoos* soone, hadde getrout *Geertruyd van Waterland*, en liet na

JAN VAN OUTSHOORN, was anno 1452. Burgemeester der Stad Amsterdam; en wert hy aldaar genoemt *Jan Wouter Ottens van Outshoorn*; hy hadde te wyve *Wendel Boelen van Wormer*, wiens moeder was *van de Werve*, voerende een rode Fasce op een silver Velt; hy liet na

Cornelis van Outshoorn, volgt.

Elisabeth van Outshoorn, troude eerst met *Gaaf Benning*; en naderhand met *Willem van Sonnevelt Andries* sone, genaamt *Outshoorn*.

Diderik van Outshoorn, hadde te wyve *Hillegond van Eymeren*, en stierf tot Antwerpen anno 1504.

Gysbert van Outshoorn, overleden sonder kinderen.

Jacob van Outshoorn, sonder oir gesturven.

Otto van Outshoorn, sonder oir.

Nicolaas van Outshoorn, Canonik.

CORNELIS VAN OUTSHOORN, soone van *Ian Wouter Ottens van Outshoorn*; en van *Wendel Boelen van Wormer*, was Burgemeester van Amsterdam anno 1510. en wert hy aldaar

genoemt *Cornelis Ians de Vlaming van Outshoorn*; hy is geschildert in sekere Schilderye, gekomen van Gent uyt het Sterfhuys van sijn vader, met dese vier Quartieren.

OUTSHOORN. WORMER.

WATERLAND. VANDE WERF.

Sijnde dat van Wormer drie rode Kepers op een silver Velt, en van de Werf, als hier boven geseit is, een rode Fasce op een Velt van silver; hy stierf Burgemeester van Amsterdam anno 1519. hadde getrout *Alid van Diemen*, *Gijsbregts* dochter; en liet na

Cornelis van Outshoorn, volgt.

Bartholomeus van Outshoorn, gestorven in Vrankrijk.

Gysbert van Outshoorn, sonder oir.

Elisabeth van Outshoorn, ongetrout gestorven.

Geertruyd van Outshoorn, sonder kinderen.

Dirk van Outshoorn, hadde te wyve *Margareta van Borsselen*, sonder oir.

Wendela van Outshoorn.

Margareta van Outshoorn, hadde te man *Francois Verhorst*.

CORNELIS VAN OUTSHOORN, gesegt de *Vlaming*, soone van *Cornelis van Outshoorn*, en van *Alijd van Diemen*, en liet na

Maria van Outshoorn, hadde te man *Hendrik Bas*.

Elisabeth van Outshoorn.

Cornelis van Outshoorn., volgt.

Catharina van Outshoorn, hadde te man *Johan Oem Verburg*, die anno 1584. Burgemeester was van Amsterdam; en wan daar by een dogter *Cornelia Verburg*, getrout met *Jan van Vlooswijk*, *Claas* soon.

Dirk van Outshoorn, sonder kinderen.

CORNELIS VAN OUTSHOORN, *Cornelis* soone, gesegt *de Vlaming*, was Gedeputeert van haar Hoog-Mogende in het Superintendent Collegie over alle de Admiraliteyten nessens Prins *Maurits van Nassou*, anno 1587. en 1588. hy liet na

Cornelis van Outshoorn, getrout tot Utregt met *Bartha van Weede*.

Dirk van Outshoorn, volgt.

Gysbert van Outshoorn, gestorven sonder kinderen.

Volkert van Outshoorn, getrout met *Maria Braams van Enze*.

Maria van Outshoorn.

Gysbert van Outshoorn, sonder kinderen.

Arent van Outshoorn, gestorven en begraven tot Romem, al waar hy Religieus was.

Agatha van Outshoorn, hadde te man *Iohan Geelvink*, die tot verscheide maal Burgemeester was van Amsterdam, en heeft kinderen nagelaten.

DIRK VAN OUTSHOORN, *Cornelis* soone, Heer van Outshoorn, Gnephoek, en in Heemstede, Burgemeester tot Amsterdam in de jaren 1630. 1633. 1635. 1640. en 1642. ook Gecommitteerde Raad van Holland, troude *Wendela van Bronkhorst*, en wan

Margareta van Outshoorn, getrout met *Iacob Harencarspel*, en wan kinders.

Cornelis van Outshoorn, volgt.

Maria van Outshoorn, hadde eerst te man *Iohan van Cuyck van Myerop*, soone van *Ioachim van Cuyck van Myerop*, Heer van Schrevelsregt, en in Alblasserdam, Ontfanger Generaal van Holland, en van *Anna Bennink*, en wan kinders; en voor de twedemaal *Iohan van Someren*, Griffier van de Chambre Mipartie.

Elisabeth van Outshoorn, hadde te man *Laurens Busero*, Heer van Dussen, Muylkerke, Geenhove, Heeraarts-heiningen, Hulshout en Rame, Raad en Griffier van drie Princen van Orange.

Agatha van Outshoorn, troude eerst *Rudolf Bicker*; en voor de twedemaal *Iacob Schimmelpenninck vander Oye*, Burgemeester van Zutphen, en wegens die Provincie Gedeputeerde in haar Hoog-Mogende Vergaderinge.

Vincent van Outshoorn, stierf in Vrankrijk sonder kinderen.

Dirk van Outshoorn, Capiteyn ten dienste deser Landen, mitsgaders Dijkgraaf en Balliu van Amstelland.

Hendrik van Outshoorn.

CORNELIS VAN OUTSHOORN, Ridder, soone van *Dirk van Outshoorn*, en van *Wendela van Bronkhorst*, Heer van Outshoorn en Gnephoek, Hoogschout der Stad Amsterdam, van den jare 1649. tot 1655. incluys; naderhand tot verscheide malen Burgemeester der Stad Amsterdam, mitsgaders Gecommitteerde Raad van Holland, en Gedeputeerde in den Raad van State; troude *Nicolaa Hooft*, en wan

Wendela van Outshoorn, ongetrout gestorven.

Maria van Outshoorn.

Geertruyd van Outshoorn, ongetrout gestorven.

Aletta van Outshoorn.

Margareta van Outshoorn.

Dirk van Outshoorn, stierf sonder oir.

Iacoba van Outshoorn.

Geertruyd van Outshoorn.

Cornelia van Outshoorn, stierf sonder oir.

Het Wapen van Outshoorn sijn drie Jagt-hoorens van Silver, op een Velt van Keel.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

PERSYN.

174 JAN PERSYN, Ridder, Heer van Waterland, zynde het geheele begrip van Edam, Munnickendam, en Purmerende, wert vermelt anno 1080. en wan

DIRK PERSYN, Ridder, Heer van Waterland, vermelt onder de Baanderheeren van Holland, anno 1150. liet na

JAN PERSYN, Ridder, Heere van Waterland, leefde onder *Dirk de VII.* van dien naam, Grave van Holland, stierf anno 1226. en liet na

Claas Persijn, volgt.

Wouter Persijn, Ridder, bekent door een seldsaam avontuyr, verhaalt in de Hollandse Chronijk *divis.* 16. *cap.* 10. Hy ging met *Waalwijn van Leesdaal*, mede Ridder, in een Clooster, genaamt Heymrode, daar hy lang leefde.

CLAAS PERSYN, soone van *Ian Persijn*, Ridder, Heer van Waterland en Marcken, stierf anno 1250. troude een dochter uyt den Huyse van *Haarlem*, en wan

Ian Persijn, volgt

Sijmon Persijn, wert vermelt anno 1276. troude *Machtild Potskijn*, en komen van den selven die van *Baackenesse*, die de middelste Fasce met drie Kruysen van *Persijn* hebben gevoert met een Bande.

JAN PERSYN, soone van *Claas Persijn*, en van *N. van Haarlem*, Ridder, Heere van Waterland en Marcken, beschermde anno 1268. de Stad Haarlem, tegens den aanloop der Kermerlanders; gaf anno 1273. aan die van Waterland Handvesten en Privilegien, en in den jare 1282. verkoft hy sijn Heerlijkheyt van Waterland aan Graaf *Floris de V.* voor de Heerlijkheden van de Lier en Souteveenen, mits dat *Claas Persijn*, sijn soon en erfgenaam, voortaan Waterland ten Leenregte van den Grave soude besitten; met Amstelredam is hy begiftigt geweest anno 1285. Hy stierf anno 1292. hy hadde te wyve *Lutgart van Linden*, en liet by deselve na

Claas Persijn, volgt.

Ian Persijn de oude, Ridder, vermelt anno 1322. hy lijftogt sijn Vrouw op sijn goederen tot Haarlem anno 1325.

Ian Persijn de jonge, Ridder, wert anno 1304. verslagen in Zeeland in den Oorlog, die Graaf *Ian van Henegouwen* en *Holland* voerde tegen de Vlamingen, sonder oir.

Dirk Persijn, besittende eenige Leengoederen van sijn broeder *Claas Persijn*, wan *Claas Persijn*, en die wan een dochter *Dirkje Persijn*, vermelt anno 1321.

CLAAS PERSYN, soone van *Ian Persijn*, en van *Lutgard van Linden*, Ridder, Heer van Waterland, Marcken, de Lier, en Souteveenen, was de eerste die Waterlant als een Leen van de Graaf van Holland beseten heeft; hy wert vermelt anno 1301. en is in Duyveland verslagen anno 1305. nalatende

Ian Persijn, volgt.

Claas Persijn, volgt daar na.

JAN PERSYN, soone van *Claas Persijn*, Ridder, Heere van Waterland, vermelt in 't verbond van Hertog *Willem van Beyeren*, Grave van Holland, met de sijne van de Cabeljause partye, anno 1351. tegen de Hoekse; In sekeren brief van den gemelten Hertog *Willem* wert hy van *Veldsen* genoemt, troude *Jutte van Brederode*, dochter van *Diderik van Brederode*, bygenoemt *de Goedertierene*, en van *Maria vander Leck*, *Hendriks* dochter; sy stierf anno 1347. hy anno 1354. begraven in de Abdye van Leeuwenhorst, en lieten na

Claas Persijn, volgt.

Maria Persijn, geseid van *Veldsen*, troude *Gijsbert van Nienrode.*

Catharina Persijn, troude anno 1350. *Willem van Wesemale*, Marschalk van Brabant, sonder oir.

Gijsbert Persijn, volgt daar na.

Heylwig Persijn, was anno 1348. Abdisse tot Leeuwenhorst.

CLAAS PERSYN, Knape, Heere van Waterland, soone van *Jan Persijn*, en van *Iutte van Brederode*, leefde onder Hertog *Albregt van Beyeren*, Grave van Holland; stierf anno 1375. en wan

CLAAS PERSYN, Knape, was de leste Heer van Waterland, en wiert de Heerlijkheyt van Waterland (wesende een quaat Leen) anno 1409. met de Domeynen van Holland vereenigt, alsoo hy sonder kinderen stierf.

GYSBERT PERSYN, Knape, jonger soone van *Ian Persijn*, en van *Iutte van Brederode*, wert anno 1347. door *Ian Persyn* sijn vader, begiftigt met eenige goederen uyt de Lier en Souteveenen; hy troude *Anna van Diepenburg*, wiens moeder was *vander Woert*; en wan

CLAAS PERSYN, wert vermelt in een brief van den jare 1383. hy wan

HENDRIK PERSYN, aan wien Hertog *Philips van Bourgonge* anno 1446. een Handvest geeft; hy wan

Ian Persyn, volgt.

Adriaan Persyn, vermelt anno 1529. troude *Geertruyt vander Meer*, dochter van *Engel*, wiens vader *Huybert vander Meer*, geannobliteert is

van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

van Keyser *Maximiliaan*, en wan *Cornelis Persyn*, verlijt met eenig Leenland van de Graaffelijkheyt van Holland anno 1565. Hy troude *Magtild Copper van Ouwendijk*, die hem de Hofstede en Goederen van Ouwendijk ten Huwelijk bragte, hebbende een soon nagelaten, daar van noch mans oir is in 't leven, als hier vooren fol. 342. verhaalt staat.

JAN PERSYN, soone van *Hendrik Persyn*, was Secretaris in 't Hof van Holland anno 1530. troude *Digna Hypolitus* dochter *van Gorcum*, en wan

Claas Persyn, Rentmeester van de Exploicten in den Hage, troude *N. N.* en wan *Pieter Persyn*, Balliu tot 's Gravesande anno 1559. dewelke by *Helena N. Pieters* dochter, wan *Ian Persyn*, die sonder oir overleden is anno 1575.

Hypolitus Persyn, volgt.

HYPOLITUS PERSYN, soone van *Ian Persyn*, en van *Digna Hypolitus* dochter *van Gorcum*, was eerst Raad in den Hove van Holland, naderhand President tot Leeuwaarden en Utrecht, troude *Elisabeth de Ionge*, dochter van *Ian de Ionge*, Griffier van den Hove van Holland; hy stierf anno 1568. en leit begraven in de groote Kerk in den Hage; en wan

JAN PERSYN, die getrout hadde *Iohanna van Heemskerk van Bekesteyn*, dochter van *Wouter*, Hoogheemraad van Rhijnland, en stierf sonder wettig oir, nalatende een natuyrlijke dochter *Iohanna Persyn*, die mede sonder oir is overleden.

CLAAS PERSYN, Knape, twede soon van *Claas Persyn*, Ridder, Heere van Waterland, die anno 1305. in Duyveland verslagen is, en van *Lutgard van Linden*, stierf 1360. onder de Regeringe van Hertog *Aalbregt van Beyeren*; en liet na

CLAAS PERSYN, genaamt van *Waterland*, leefde onder Hertog *Willem van Beyeren*, Grave van Holland, stierf anno 1420. en liet na

JAN PERSYN, leefde ten tijde van Hertog *Carel* en *Maria van Bourgondien*, troude *Clara N. Ians* dochter; hy stierf anno 1479. nalatende

JAN PERSYN, was een van de twaalve, die anno 1476. by Privilegie en Handvest van Vrouw *Maria van Bourgondien* de Stad van Amsterdam gegeven, wierden gekoren tot Raden van deselve Stad, en was anno 1502. Burgemeester aldaar; hy troude eerst *Margareta van Berkenrode*; ten tweden *Christina vander Schelling*; hy wan by de eerste,

Elisabeth Persyn, troude *Lucas van Beverwaarde*, *Iacobs* sone, Burgemeester van Amsterdam anno 1526. en 1527. die ook de toenaam van *Persyn* heeft aangenomen.

Nicolaas Persyn, sonder oir.

By de twede,

Henrica Persyn, hadde twee mans, de laatste was *Vincent van Teylingen*,

Elisabeth Persyn, troude Mr. *Gerrit Boel*,

Margareta Persyn.

Ian Persyn, volgt.

Dirk Persyn, en

Boudewijn Persyn, beyde jong gestorven.

JAN PERSYN, soone van *Ian Persyn*, en van *Christina vander Schelling*, wiert na 't overlijden van sijn Vrouw Canonink tot Amsterdam, en stierf anno 1573. begraven by de Minnebroeders aldaar; hy hadde te wyve gehad *Alijd Gaaf*, *Claas* dochter; en liet daar by na

Ian Persyn, volgt.

Alyt Persyn.

Margareta Persyn.

Christina Persyn, alle drie Geestelijk.

Willem Persyn, en

Pieter Persyn, beyde sonder oir.

JAN PERSYN, soone van *Ian Persyn*, en van *Alijd Gaaf*, was Raad en Schepen tot Amsterdam anno 1578. doe de veranderinge in de Regeringe quam, en stierf anno 1602. begraven aldaar in de nieuwe of St. Catharine Kerk, onder een witte sark, daar sijn Wapen in gehouwen was; sijn Huysvrouwe was *Margareta Moons*, *Ians* dochter, Raad en Procureur Generaal; sy lieten t'samen na

Reinier Persyn, volgt.

Nicolaas Persyn, sonder oir.

Alijt Persyn, hadde te man *Ionathan van Luchtenburg*, Raad en Rentmeester Generaal van Noordthollandt.

REINIER PERSYN, soone van *Ian Persyn*, en van *Margareta Moons*, was Raad in den Hove van Hollend, hadde te wyve *Emerentia van Banchem*, *Ians* dochter, die President was van den Hogen Rade; stierf anno 1630. nalatende behalven drie dochters

Willem Persyn.

Pieter Persyn.

Reinier Persyn.

Hendrik Persyn, alle sonder oir gestorven.

Nicolaas Persyn, wan drie soonen.

Noch hebben van desen Geslachte geleeft

ARENT PERSYN, *Ians* soon, en WILLEM PERSYN, *Arents* soon, neven, Leenmannen van Holland anno 1397.

DIRK PERSYN, Deken van Naaltwijk, en Raad in 't Hof van Holland, anno 1480.

CLAAS

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

CLAAS PERSYN, *Andriesz*, Schepen tot Delft, anno 1552. en CORS CLAAS *Andrieszoen* PERSYN, Burgemeester aldaar, anno 1551. Nog *Hendrik Persijn*, *Ians* soon, Burgemeester tot Delft, anno 1554, die nagelaten heeft *Jan* en *Pieter Persijn*. Nog *Jacob Persijn*, *Hendriks* soon, vermelt onder de Lijfrente van Delf anno 1538. Nog *Jan Persijn*, wiens dochter *Anna Persijn* troude *Dirk Bugge Hendriks* soone tot Delf anno 1548. waar van nog Descendenten in 't leven sijn.

Het Wapen van Persijn sijn ses Fascen of Baren, de eerste van Gout, en de tweede van Lasuur, met negen Rode Cruyssen, namentlijk op de eerste Goude Fasce vier, op de twede drie, en op de laatste twee, welk Wapen *Gerrit van Velsen*, die Graaf *Floris* vermoort heeft, mede heeft gevoert. *Wouter van Gouthoven* schrijft, datmen gelooft, dat den eersten van dit Geslachte in Holland is gekomen uyt Griekenland, met de Gravinne *Lutgaard*, Graaf *Aarnouts* wyf van Holland, omtrent den jare 990. Dan uyt de oude Chartres, gevonden onder *Pieter Bockenberg* van ter Gouda, wert gewag gemaakt, dat die van Persijn, Heeren van Waterland, souden wesen gekomen uyt Putten, en die weder uyt de Koningen van Denemarken; ook dat die van Stryen, Sevenbergen, Wieldrecht, Almonde, en andere van haar jonger soonen, mede van die origine souden sijn.

POELENBURG.

175 VAn desen Geslagte, die hun Stamhuys hebben gehadt in Kermerlandt, ('t welck by *Gouthoven* wert vermelt geruineert te sijn,) hebben geleeft, *Heer Gerrit van Poelenburg*, *Ridder*, anno 1345. verslagen in den Strijt by Staveren, met *Heer Willem van Naaltwijk*, Marschalk van Hollandt sijn Neve, uyt welkers Huys men vermoet, dat hy door een jonger Soon afkomstigh was; Hy wan *Iacob van Poelenburgh*, Knape, vermelt Schout van Alkmaar, anno 1374. die nagelaten heeft *Gerrit van Poelenburgh*, Schout tot Alkmaar, anno 1408. en *Femme van Poelenburg*, die getrout hadde anno 1427. *Pieter Stickel*, welken *Gerrit* gewonnen heeft I. *Iacob van Poelenburgh*, Vader van *Willem van Poelenburgh*, oock Schout tot Alkmaar, anno 1497. II. *Pauwels van Poelenburgh*, vermelt 1454. die naargelaten heeft 1. *Everarda van Poelenburgh*, welke eerst te man hadde *Adriaen vander Wiele*, en ten tweeden *Ian Stalpart*, 2. *Hase van Poelenburg*, die te man hadde *Gerrit van Sparwoude*. Nog sijn van desen Geslagte geweest *Magtelt van Poelenburgh*, anno 1468. Item *Genoveva van Poelenburg*, die getrout hadde *Ian van Rietwijk*, overleden anno 1511. Nog *Boudewyn van Poelenburgh*, wiens Dochter *Willemina van Poelenburg*, hadde getrout *Willem van Rietwijk*, 1544.

Uyt een jonger Soon van den voorsz Huyse van *Poelenburgh*, gelijk uyt Handvesten en oude Brieven blijckt, is wettelijck in Mannelijcke linie gedescendeert het Geslaght van *Polenbergh* in Kermerlant, en tot Haarlem onder de Welgeboorne bekent, daar van geleeft hebben *Floris van Polenberg*, en *Willem van Polenberg*, *Gerrits Soon*, mitsgaders *Ian*, *Simon*, *en Gerrit van Polenberg*, *Allerts Soonen*, Gebroeders, die in een Handvest, gegeven op den 17. dagh in April in den jare 1463. nog originelijk in wesen sijnde, werden verklaart, van regten swaart-zyde gekomen te zyn, van *Heer Gerrit van Poelenburgh*, hier vooren vermelt; De voorn. *Ian van Polenberg Allertsz.* (die een soons soon was van *Gerrit van Polenberg*, Knape, vermelt anno 1394 wiens Vader was *Heer Gerrit van Poelenburgh* voorn. verslagen anno 1345.) heeft naargelaten en legitimelijk voortgebragt, uytwysende een beëdigde verklaringe, gepasseert voor *Ysbrand van Schagen*, en *Cornelis van Beeckesteyn*, Meesterknapen van de Houtvesterye van Brederode, van dato den 15. Augusty 1595. mede nog in wesen sijnde, *Allert van Polenberg*, dewelke gewonnen heeft *Hendrick van Polenberg*, Vader van *Cornelis van Polenbergh*, die mede gewonnen heeft *Corstiaen en Ian van Polenberg*, requiranten van de voorsz verklaringh, welcken laast genoemden *Ian van Polenberg* wan *Pieter van Polenbergh*, die nagelaten heeft *Jacob van Polenberg*, welke wederom heeft gewonnen, *Dirck van Polenbergh*, Vader van *Matheus van Polenberg*, nog levende, ten Houwelijck hebbende *Geertruyt Croeser*, Dochter van *Pieter Croeser*, Burgemeester tot Delft; hebbende die van den voorsz Geslagte *van Polenbergh* altijd de possessie gehadt, gelijk sy nog hebben, uyt den Hoofde van hun wettelijke derivatie van den voorsz Huyse *van Poelenburgh*, als gequalificeerde Edelluyden, van de Jaght; soo dat by *Gouthouve*, *Boxhorn*, en andere te onregte vermeynt werd, dat het voorsz Geslagte van *Poelenburg* t'eenemaal uytgestorven soude sijn.

Het Wapen van *Poelenburgh* is een asure Leeuw, geharnasseert van Root op een Silver Velt; hebbende de jonger Soonen van *Polenberg* dat gevoert gehadt met eenige Brisures, tot soo lange de Hooft-tack was in 't leven, en daer naer de volle Wapenen weder opgenomen.

POELGEEST.

176 Dit Geslacht wert gehouden afkomstig uyt den Huyse van Wassenaar, en Burggraven van Leyden, volgens gevoelen van *Hovaus in Dialogo de Hollandiæ Nobilitate*; en heeft het Stamhuys Poelgeest gelegen onder Oestgeest, zynde al een seer oud Huys geweest, daar van omtrent den jare 800. in de lyst vande Goederen van St. Maartens Kerk tot Utrecht mede verhaalt wert, dat onder Oestgeest en Poelgeest uyt yder twee Mansen en Houven aan deselve Kerk behoorden; het selve is daar na by verandering van den besitter Alkemade genoemt geworden.

Den eersten bekenden Heer van Poelgeest GERRIT genaamt, leefde anno 1150. en wan

GERRIT van POELGEEST, vermeldt anno 1235. welcke drie soonen naliet, en een dochter, namentlijk

Dirk van Poelgeest, wierd anno 1252. van Koning *Willem* met de Heerlijkheyt en Domeinen van Homade begiftigd; hy stierf anno 1280. nalatende *Diderik van Poelgeest*, Heere van Homade, koft anno 1331. de Heerlijkheid van Koudekerk, alwaar hy een voornaam Slot liet bouwen, 't welk hy na het Geslagt mede het huys te Poelgeest liet noemen, en stierf sonder kinderen, anno 1344. seer out sijnde. Syn jongste broeder heete insgelyx *Diderik*, was Ridder, en stierf anno 1326. sonder kinders.

Herman van Poelgeest.

Gerrit van Poelgeest, volgt.

N. van Poelgeest, troude *Floris van Tol*, Ridder.

GERRIT VAN POELGEEST, *Gerrits* soone, Ridder, leefde omtrent den jare 1300. hadde te wyve *Alijd van Raaphorst*, dochter van *Gerrit van Raaphorst*, Ridder, en van *Agnes van Duyvenvoorde*; en wan

DIRK VAN POELGEEST, Heer van Homade en Koudekerk, troude *Clementia van Nyvelt*, en wan

Gerrit van Poelgeest, volgt.

Margareta van Poelgeest, gehout met *Bernard vander Spout* in Brabant, vermelt anno 1339.

Alyt van Poelgeest, Nonne ter Lee anno 1373.

Jan van Poelgeest, besat het lager of nederhuys van Poelgeest, anders genaamt kleyn Poelgeest; hy wiert anno 1365. inden strijt tegens de Bovenlanders tot Dordregt dodelijk gequest, stierf anno 1390. en liet na I. *Alijt van Poelgeest*, welke was Hof-dogter van Hertog *Albregt van Beyeren*, en van hem, soo men seit, dewyl hy weduwenaar was, tot sijn boel en bysit gehouden, en was van groot vermogen omtrent den Hertog; II. *Gerrit van Poelgeest*, sonder posteriteit. III. *Willem van Poelgeest*, insgelijx sonder posteriteit. IV. *Jan van Poelgeest*, hadde te wyve *N. van den Woude*, en wan 1. *Gerrit van Poelgeest*, Abt van Egmont, stierf anno 1476. 2. *Jan van Poelgeest*, Pastoor te Hillegom by Haarlem, stierf seer out anno 1500. V. *Jacob van Poelgeest*, Ridder en Castelein van Schoonhoven anno 1450. stierf anno 1458. begraven in 't Clooster den Hem, daar omtrent leggende; hadde te wyve *Willemyna van Naaltwijk*, en wan behalven een dogter, die Nonne te Rynsburg was, eenen sone genaamt *Jan van Poelgeest*, die van sijn moeder beerfde het huys te Out-Teilingen, datmen nu Lokhorst noemt, by Warmont; en stierf anno 1482. hadde te wyve *Margareta van Sweten*, en wan 1. *Adriaan van Poelgeest*, Ridder, Burgemeester van Leiden, hadde getrout *Magtild vander Does*, maar stierven sonder kinders anno 1507. 2. *Dirk van Poelgeest*, stierf te Romen sonder kinders. 3. *Willem van Poelgeest*, stierf sonder oir, 4. *Sophia van Poelgeest*, hadde te man *Anthony van Hoogwoude*, Ridder. 5. *Haasje van Poelgeest*, was Nonne te Poel. 6. *Henrica van Poelgeest*, hadde te man *Willem vander Does*.

GERRIT VAN POELGEEST, Ridder, Heer van Homade, soone van *Dirk van Poelgeest*, en van *Clementia van Nyvelt*, leefde anno 1372. hadde te wyve *Beatrix van Schoonhout*, welke negen Ruyten in haar Wapen voerde, en weduwe leefde anno 1388. sy lieten na

Jan van Poelgeest, stierf ongehout.

Diderik van Poelgeest, volgt.

Alijt van Poelgeest, hadde te man *Ysbrand van Alkemade*, Ridder.

DIRK VAN POELGEEST, soone van *Gerrit van Poelgeest*, en van *Beatrix van Schoonhout*, Heer van Homade, wiert Ridder geslagen anno 1401. in den Oorlog op de Vriesen, stierf anno 1409. out 46. jaren; hadde te wyve *Barta van Naaltwijk*; en wan

Gerrit van Poelgeest, volgt.

Jan van Poelgeest, Abt van St. Paulus t'Utregt;

GERRIT VAN POELGEEST, Heer van Homade, soone van *Dirk van Poelgeest*, en van *Barta van Naaltwijk*, wiert Ridder geslagen in den Stryt tot Alphen, anno 1462. hadde te wyve *Margareta van Doornik*, dochter van *Helmich van Doornik*, en van *N. van Langerak*; hy stierf anno 1478. en wan

Gerrit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Gerrit van Poelgeeſt, volgt.

Anna van Poelgeeſt, ſtierf anno 1499. hadde te man *Jacob*, Heer vanden Woude en Warmont, ſone van *Jacob vanden Woude*, en van *Reinoutje van Brakel*, *Jans* dogter, en wan kinders.

GERRIT VAN POELGEEST, ſoone van *Gerrit van Poelgeeſt*, en van *Margareta van Doornik*, hadde te wyve *Gillisje van Hodenpijl*, dochter van *Ian van Hodenpijl*, en van *N. van Barlaymont* uyt Henegouwen; ſy ſtierf anno 1489. en wan

Gerrit van Poelgeeſt, volgt.

Dirk van Poelgeeſt, was anno 1470. Capitein op Zee, in den Oorlog tegens de Engelſchen, en in 't beleg voor Nuys anno 1475. maar ſtierf ſonder kinders.

Herman van Poelgeeſt, geſturven ſonder oir.

Jan van Poelgeeſt, ſonder kinderen geſturven.

Magtild van Poelgeeſt, Nonne te Rynsburg.

Maria van Poelgeeſt, Nonne ter Lee.

Barta van Poelgeeſt, Nonne te Warmont.

Margareta van Poelgeeſt, die te man hadde *Willem Spiering*, Schiltknape, wan kinders.

GERRIT VAN POELGEEST, Ridder, Heer van Homade, ſoone van *Gerrit van Poelgeeſt*, en van *Gillisje van Hodenpijl*, ſtierf anno 1518. is begraven te Coudekerk by ſijn voorouders; en wiert te ſijnen tijde het Slot te Poelgeeſt van Graaf *Ian van Egmont*, en de Cabeljauſche belegert, en na dat het gewonnen was, ter neder geworpen, anno 1489. hy hadde te wyve *Maria van Culenburg*, *Gerrits* dochter, welke ſtief anno 1519. ſy lieten t'ſamen na

Gerrit van Poelgeeſt, volgt.

Gerrit van Poelgeeſt de jonge, was Ridder vande Duytſe Heeren in Pruyſſen.

Cornelis van Poelgeeſt, Canonik te Leiden.

Dirk van Poelgeeſt, Regulier Monnik te s'Graveſande.

Jacob van Poelgeeſt, hadde eerſt te wyve *Ioſyne Pylyſers* uyt Brabant; daar na *Adriana vander Lind* te Dordregt, laaſt weduwe van *Barthout van Aſſendelſt*, en te vooren van *Carel van Drenkwaart*; hy liet by d'eerſte een dogter na, met namen *Maria van Poelgeeſt*, die te man hadde *Wolfert Aalbout*, en wan 1. *Iacob Aalbout*, Capitein, hadde te wyve *N. Piek*, *Walravens* dogter. 2. *Gerrit Aalbout*, ſtierf inden Oorlog anno 1603. 3. *Ioſyne Aalbout*, ſtierf ongehouwt. 4. *Maria Aalbout*, ſtierf anno 1604. hadde te man *Fredrik van Leefdaal*, overleden anno 1607. nalatende een dogter, die ten Huwelijk belooft was met *Willem van Liere*, *Emmerys* ſone.

GERRIT VAN POELGEEST, Ridder, Heer van Homade, ſoone van *Gerrit van Poelgeeſt*, en van *Maria van Culenburg*, dede het Huys te Poelgeeſt wederom opbouwen; ſtierf anno 1549. hadde eerſt te wyve *Helena Thaye*, dochter van *Carel Thaye*, Heer van Wemmel en Goyk by Bruſſel, welke ſtierf anno 1558. daar na *Sibilla van Edingen*, dochter van den Heer van *Santbergen* in Braband; en wan by de eerſte

Gerrit van Poelgeeſt, volgt.

Carel van Poelgeeſt, Canonik te Leiden, vermelt anno 1553.

Anna van Poelgeeſt, ſtierf anno 1586.

Ioſyne van Poelgeeſt, Priorinne te Rynsburg, ſtierf anno 1556.

Maria van Poelgeeſt, Nonne te Rynsburg, troude daar na *Bernt Tſerclaas* uyt Brabant, en wan *Anna Tſerclaas*, welke te man hadde *Ioris van Boukhout*, Ridder.

Cornelia van Poelgeeſt, Abdiſſe ten Dale by Utregt, ſtierf ſeer out anno 1614.

Barbara van Poelgeeſt, hadde te man *Ian Oddaart*, Heer van Rixtel; ſy ſtierf anno 1585. hy anno 1570.

Iaquemyne van Poelgeeſt, troude *Nicolaas van Bronkhorſt*, Heer vande Stad, ſone van *Andries van Bronkhorſt*, Ridder, Raat inden Hove van Hollandt, en van *Wendelmont van Boſchuyſen*; ſy ſtierf anno 1574. begraven t'Utregt in 't Minderbroeders Choor, en liet kinderen na.

GERRIT VAN POELGEEST, Ridder, Heer van Homade en Coudekerk, ſoone van *Gerrit van Poelgeeſt*, en van *Helena Thaye*; ſtierf te Bruſſel anno 1564. hadde te wyve *Maria van Malburg* uyt Gelderland, dochter van *Otto van Malburg*; ſy ſtierf anno 1594. en wan

Gerrit van Poelgeeſt, volgt.

Caſpar van Poelgeeſt, Raat inde Admiraliteyt tot Rotterdam, ſtierf anno 1597. hadde te wyve *Anna van Dorp*, dogter van *Arent van Dorp*, Ambagts-heer van Maaſdam, en van *Anna de Prilleten*, ſy was weduwe *Ians vanden Boſſche*; ſtierf anno 1600. nalatende een dogter.

Otto van Poelgeeſt, Capitein, ſtierf ongehout.

GERRIT VAN POELGEEST, Ridder, Heer van Homade, ſoone van *Gerrit van Poelgeeſt*, en van *Maria van Malburg*, was anno 1566. een van de verbonden Edelen binnen Bruſſel, met beide ſijne broeders, en moeſt daarom anno 1567. uyt den Lande wijken; hy ſtierf anno 1614. hadde te wyve *Anna van Bergen*, dochter van den Heer van *Grimbergen* in Brabant; haar broeder was *Willem van Bergen*, Biſſchop van Antwerpen, en daar na Eerts-biſſchop en Hertog van Camerijk, en aldaar ſubitelijk anno 1609. overleden; ſy ſtierf anno 1611. nalatende

Ferry van Poelgeeſt, Heer van Homade, ſtierf ſonder oir anno 1612. hadde te wyve *Ioſyne van Zuylen van Drakenburg*, der Schouten dogter en ſuſter van Utregt.

Gerrit van Poelgeeſt, volgt.

Anna van Poelgeeſt, ſtierf ongetrout anno 1610. out 25. jaren.

Maria van Poelgeeſt, Geeſtelijke Nonne tot Lewenhorſt.

Helena van Poelgeeſt.

N. van Poelgeeſt, ongetrout.

Elſabe van Poelgeeſt, Nonne te Rynsburg.

GERRIT VAN POELGEEST, Heer van Homade en Coudekerk, ſoone van *Gerrit*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

van Poelgeest, en van *Anna van Bergen*, troude *Joanna van Matenesse*, dochter van *Claas van Matenesse*, Heer van Hasertswoude, en van *Geertruyd van Lokhorst*, *Vincents* dochter.

Het Wapen van Poelgeest is een Fasce van Gout, en daar boven twee uytgespreide Lewerken, en onder een, van Silver, op een Velt van Lasuur.

P O L A N E N.

177 DE Heeren van Polanen sijn afkomstig geweest uyt den Huyse van Wassenaar; gelijk dan *Philips van Wassenaar*, Heer van Duvenvoorde, twee soonen hadde, d'outste was *Arent van Wassenaar*, Heer van Duvenvoorde, getrout met *N. van Crayenhorst*, van de welke alle die geene, die den naam van Wassenaar gehouden hebben, afgedaalt zyn; de jongste was *Jan van Wassenaar*, Heer van Polanen, abusivelijk by *Gouthouven* vermelt, als getrout hebbende *Catharina van Brederode*, dewijl *Ian van Polanen* aldaar genoemt een soons soone van desen *Ian den I.* geweest is. Sie de branche van dit Geslagte hier onder op de letter W. onder den tijtel van *Wassenaar*.

Q U E K E L.

178 BARENT QUEKEL, leefde noch anno 1422. troude *Margareta N.* en liet na

GYSBERT QUEKEL, Burgemeester van Dordrecht, anno 1426. leefde noch anno 1452. troude *Christina N.* en wan

Barent Quekel, Kerkmeester te Dordrecht anno 1471. stierf den 25. February 1475. troude *Maria vander Does* uyt Zuyt-holland, en wan I. *Henrik Quekel*, die stierf te Dordrecht anno 1500. hadde getrout *Cornelia*, dochter van *Cornelis Henrici*, Thesorier van Dordrecht, en wan *Joos Quekel*, die woonde en stierf in den Hage anno 1521. naarlatende een dochter *Catharina Quekel.* II. *Christina Quekel*, hadde te man *Bruynink van Boshuysen*, *Floris* soon, Registermeester van Holland, en wan een dochter getrout met *Godschalk Oem van Wijngaarden.*

Ienne Quekel, hadde te man *Reyer de Ionge*, *Willems* soon, Schepen, Thresorier, en Burgemeester van Dordrecht, en wan kinders.

Gysbert Quekel, volgt.

GYSBERT QUEKEL, Ambachts-heer van Wieldrecht, soone van *Gijsbert Quekel*, en van *Christina N.* stierf anno 1471. hadde getrout *Mabelia van Sevenbergen*, dochter van *Henrik*, soone des Heeren van Sevenbergen; hy wan

Gijsbert Quekel, hadde getrout *N. N.* en wan *Cornelis Quekel.*

Hendrik Quekel, Minderbroeder ten Observanten.

Vrank Quekel, stierf jongman.

Hugo Quekel, volgt.

Christina Quekel, is gehout geweest met *Don Martin Alfonso d'Olivera*, Marschalk in 't Leger ten dienste van Hertog *Carel van Bourgondien*, leefden noch 1527.

HUGO QUEKEL, soone van *Gijsbert Quekel*, en van *Mabelia van Sevenbergen*, Ambachts-heer van Wieldrecht, leefde noch anno 1477. troude *Margareta Schaart*, *Christiaans* dogter, en liet na

JACOB QUEKEL; Ambachts heer van Wieldrecht, Heer Oudelands-Ambacht, &c. woonde te Gorcum, alwaar hy begraven is; hadde getrout *Maria Halling*, *Ockers* dochter; en lieten na

Mabelia Quekel, stierf sonder oir.

Maria Quekel, stierf anno 1539 hadde te man *Gijsbert van Valk*, Drossart van Leerdam, hy stierf anno 1556 nalatende *Maria van Valk*, stierf anno 1576. hadde getrout *Cornelis de Bevere*, *Pieters* soon, Burgemeester van Dordrecht; hy stierf anno 1586.

Iacob Quekel, volgt.

Anna Quekel, stierf ongetrout.

Hugo Quekel, troude *Aild Schilman*, *Jacobs* dochter, en wan 2. dochters, als *Christina Quekel*, die stierf anno 1560. hadde te man Mr. *Nannink van Foreest*, Raad in den Hoogen Rade; en *Maria Quekel*, die ongehout stierf anno 1600. out 70. jaren.

Margareta Quekel, troude *Govert vander Lee*, *Staas* soon, Schepen in Dordrecht, en hadde kinderen.

JACOB QUEKEL VAN WIELDREGT, soone van *Iacob Quekel*, en van *Maria Halling*, Ambachts-heer van Wieldrecht, Heer Oudelands-Ambacht, &c. Balliu van Zuyt-holland, anno 1549. stierf 1558. hadde getrout *Cornelia Mol*, *Ioris* dochter, weduwe van *Hugo*, Ambachts-heer van Heer-jans-dam; hy wan

Maria Quekel, troude *N. vander Strenu* uyt den Briel.

Cornelia Quekel, troude eerst *Pieter Iacobsz van den Eynde* te Dordregt; daar na *Ian van Stralen* in den Hage.

Iacob Quekel, hadde te wyve *Maria Bucchel.*

Christina Quekel, hadde getrout *Vincent Hanneman*, *Mr. Nicolas* soone in den Hage.

RAAP-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

RAAPHORST.

179 RAaphorst is een oud Ridderlijk Geslacht geweest, het welk uyt sig selven schijnt bestaan te hebben, heeft veel beroemde Ridderen gehad; het Stamhuys leid onder Wassenaar, soo dat wel geloofslijk is, dat het selve uyt desen huyse gesproten is.

Den eersten bekenden Heer van Raaphorst is geweest KERSTANT of CHRISTIAAN VAN RAAPHORST, Ridder, leefde in 't jaar 1238.

In 't jaar 1272. wert vermaan gemaakt van DIRK en GERRIT VAN RAAPHORST, Ridderen en gebroeders, die haar in den Slag tussen den jongen Grave *Floris de V.* jegens de West-vriesen, op de Geest by Veronen dapper gequeten hebben, daar in den eersten aanval wel vijf-hondert van de voornaamste Hollanders dood bleven, onder anderen mede dese twee Heeren van Raaphorst, *Diderik* en *Gerard*, *Wermbout Uyttenhage*, en *Aalbregt* sijn soon, *Walter van Egmont*, en *Willem* sijn soon, *Jacob van Wassenaar*, *Gerard van Haarlem*, *Barent Uyttenhage*, en *Wouter de Vries*, Balliu van Kennemerland, met sijn soon, en meer andere; het welk haar na de vlackte van Heiloo dede wijken, alwaar sy haar selven versterkt hebbende, voor de twedemaal op de Vriesen zyn aangevallen, en deselve met verlies van omtrent acht hondert mannen verslagen, en op de vlugt gedreven hebben. De oude Hollandse Chronijk *divis.* 19. *cap.* 9. stelt dit op 't jaar 1271. de Duytse Chronijk vanden Augustiner Monik tot *Nuys vulgo Magnum Chronicum*, sid anno 1277. het Goudse Chronijksken stelt het op het jaar 1281. gelijk mede de Chronijk van Zeeland; andere seggen anno 1282. doch de geloofwaardigste, dewelke daar in met de Vriese Chronijken over-eenkomen, houden het met anno 1272. Soo seggen de Rijm-Chronijk van *Melis Stokke*, *Reinerus Snojus*, *Ioann. Beka*, *Chronic. sub Ioanne Episcopo Ultraject. XXXIX.* en *Joann. a Leid. Chronic. Belgic. lib.* 24. *cap.* 9. dewelke desen Slag by na met deselve woorden verhalen. *Anno Domini* [illegible] *Ioann. Beka*, 1272. *Florentius Hollandiæ Domicellus validam expeditionem indixit adversus Frisiam, ut ossa patris sui deportaret ad Hollandiam. Sed Frisones è contra cum aciebus fortissimis prope Vronen occursarunt, & quingentos pugnatores strenuos cruentissime necaverunt, in quo conflictu corruerunt hi Milites, & approbatæ laudis egregii pugiles, Werenvoldus ex Haga, & Albertus filius ejus, Walterus de Egmonda, & Wilhelmus filius ejus, Theodoricus de Raaphorst, & Gerardus frater ejus, Iacobus de Wassenaar, Bernardus ex Haga, Gerardus de Harmelen, alii Haarlem, & Walterus Freso, Balivus Kinnemerlandiæ. Occisis itaque tot electis Bellatoribus, Hollandiensis exercitus usque planiciem agrorum in Heylo diffugium arripuit, ubi secundario per recentes armigeros crudele Bellum inhorruit, in quo peremptí sunt plus quam octingenti Frisones, ita quod eodem die sufficienter ulti sunt prædictos Milites.*

In 't jaar 1300. wert wederom vermelt van *Gerrit van Raaphorst*, Ridder, Balliu van Kennemerland anno 1306. hy had noch een broeder *Kerstant van Raaphorst*, Ridder anno 1312. vermelt, en noch een suster *Catharina van Raaphorst*, die getrout was met *Hugo van Velsen*, broeder van *Gerrit van Velsen*, dewelke om de bystant sijnes broeders in het verraad jegens Graaf *Floris*, anno 1296. mede is verbannen.

GERRIT VAN RAAPHORST voorsz wert vermelt anno 1300. als borge voor Grave *Ian van Holland*, was Balliu van Kermerland anno 1306. en stierf anno 1328. oud zynde 75. jaren; hadde te wyve *Agnes van Duvenvoorde*, dochter van *Arent van Duvenvoorde*, en van *N. van Crayenhorst*; sy stierf anno 1335. lieten na

Dirk van Raaphorst, volgt.

Alijd van Raaphorst, hadde te man *Gerrit van Poelgeest*, *Gerrits* soone, vermelt anno 1300. en wan eenen soone, genoemt *Dirk van Poelgeest*.

Sophia van Raaphorst, hadde te man *Willem van Naaltwijk*, *Willems* soone, Ridder, Marschalk van Holland, wiert in 't jaar 1345. seer out zynde in den Strijt met Grave *Willem* by Staveren verslagen, liet verscheide kinderen na.

Hadewy van Raaphorst van Bloemesteyn, hadde te man *Alferaan vander Hurst* of *Horst*, leefde anno 1335. en 1345. nalatende *Lijsbeth vander Horst*, getrout met *Wouter van Matenesse*.

DIRK VAN RAAPHORST, Ridder, soone van *Gerrit van Raaphorst*, en van *Agnes van Duvenvoorde*, Hoogheemraat van Rhijnland anno 1331. stierf anno 1350. troude *Magtilt van Outshoorn*, dewelke anno 1319. by huwelijkse voorwaarden verlooft was aan *Hendrik van Santhorst*, *Philips* soone, doch troude naderhant met *Dirk van Raaphorst* voorschreve, en lieten te samen na

Dirk van Raaphorst, dewelke tot 's Gravesande, op de straat subitelijk nedervallende, doot bleef anno 1377. geen kinders nalatende.

Bartholomeus van Raaphorst, volgt.

Ienne van Raaphorst, alias *vander Doortoge*, hadde te man *Ian van Egmont*, Schiltknape, soone van *Ian van Egmont*, Ridder, en van *Guidijn van Aamstel*, doch stierf sonder oir.

BARTHOLOMEUS VAN RAAPHORST, soone van *Dirk van Raaphorst*, en van *Magtild van Outshoorn*, wert Ridder geslagen in 't beleg voor Edingen in Henegouwen anno 1367. was mede anno 1399. met Hertog *Aalbregt van Beyeren* op de Vriesen, was anno 1388. Houtvester van Holland, en 1390. en 1394. Hoogheemraat van Rhijnland; stierf een out en vermaart

Ridder, anno 1406. hadde getrout *Catharina van Egmont*, dochter van *Jan van Egmont*, Ridder, en van *Guidijn van Aamstel*; en lieten te samen na

Adriaan van Raaphorst, volgt.

Magtild van Raaphorst, hadde te man *Floris van Borsselen*, Heere van Cortgene in Zeeland, en stiert sonder oir; Ook wert omtrent dese tijd vermelt *Albregt van Raaphorst*, *Dirx* soone, die te wyve hadde *Magtild van Rietwijk*, dochter van *Dove van Rietwyk*, en van *N. van IJsselstein*.

ADRIAAN VAN RAAPHORST, soone van *Bartholomeus van Raaphorst*, en van *Catharina van Egmont*, besat de Goederen van Outshoorn en Arlanderveen anno 1455. was anno 1457. Schout van Haarlem, hadde getrout *Agnes van Nievelt* by Utrecht, en wan

Aalbert van Raaphorst, volgt.

Steven van Raaphorst, stierf Jongman.

Bartholomeus van Raaphorst, hadde te wyve *Magtild Pots* van Antwerpen, dochter van *Pieter Pots*, Heer van Boutersem in Brabant; sy was weduwe van *Arent van den Werve*, Ridder, en suster van *Jacob Pots*, Amptman tot Antwerpen, Schout van Dordrecht anno 1457. en 1477. sy stierf seer out anno 1482. en liet na ses kinderen, als I. *Pieter van Raaphorst*, stierf Iongman buyten 's Lands. II. *Magtild van Raaphorst*, stierf anno 1479. hadde te man *Hendrik van Naaltwijk* soone van *Willem van Naaltwijk*, en van *Willemijna van Egmont*, was Ridder, Heer van Naaltwijk, Wateringe, en Capelle op d'Yssel, Erfmarschalk van Holland; hy dede stigten van 't Slot te Wateringen een Monniken Klooster, was anno 1465. in den Oorlog tegens de Luykenaars, en stierf seer oud de laatste Heer van Naaltwijk van sijn Stamme anno 1496. nalatende kinders. III. *Maria van Raaphorst*, Nonne te Mariendale tot Diest. IV. *Agnes van Raaphorst*, hadde te man *Jacob Bastart van Borsselen*, soone van *Adriaan*, Heer van Brigdam; sy stierf anno 1483. en wan kinders. V. *Margareta van Raaphorst*, Nonne te Faacken tot Antwerpen, stierf anno 1497. VI. *Catharina van Raaphorst*, troude *Otto van Egmont*, Ridder, Heere van Kenenburg, hy stierf anno 1510. sy anno 1513. nalatende kinders.

AALBERT VAN RAAPHORST, soone van *Adriaan van Raaphorst*, en van *Agnes van Nievelt*, stierf anno 1474. hadde te wyve *N. van Vyanen*, des Heeren dochter van *Beverwaarde*, en wan

Gijsbert van Raaphorst, was anno 1475. in 't beleg voor Nuys, troude anno 1476. *Jaquelijne van den Woude*, Vrouwe van Warmont, maar stierf sonder kinders, anno 1503.

Hendrik van Raaphorst, volgt.

HENDRIK VAN RAAPHORST, soone van *Aalbregt van Raaphorst*, en van des Heeren dochter van *Beverwaarde*, hadde te wyve *N. Maurijnsz*, dochter van *Gerard Maurijnsz van Sonnevelt* te Leyden; en wan

Aalbregt van Raaphorst, volgt.

Gerrit van Raaphorst, was die gene dewelke om den roof en schaak van de jonge maagt *Catharina*, de dochter van *Pieter de Grebber* van Leyden, op den weg van Wassenaar in tegenwoordigheyt van den selven *Pieter de Grebber*, en *Alid Tethrode*, soo sy na de Kerk souden rijden, in den jare 1508. gepleegt, en de omstandigheden daar in voorgevallen, in de voorgaande eeuwe een yder bekent was; daar toe dient het gedenkwaardige Wijsdom van het Hof van Holland, tussen den selven *Gerrit van Raaphorst* en *Pieter de Grebber*, over het interinement van de brieven van pardon en remissie, by den selven *Gerrit van Raaphorst* verworven, gewesen op den 15. July 1515. luydende van woorde te woorde als volgt:

IN der sake hangende voor den *Hove van Hollandt*, tusschen *Gerrit van Raaphorst*, *Harman Iansz*, *Iacob vander Baan*, *Ian Cornelisz*, *Claas Bouwensz*, *en Symon Claasz. Impetranten* van sekere brieven van remissie van date den Maant van Juny 1512. ter eenre syde, en *Pieter de Grebber*, en *Ioffrouw Alijt van Tetrode*, *sijn Huysvrouwe*, *Heer Willem van Boshuisen*, *Balliu van Rynland*, *die Procureur Generaal*, *en Meester Gerrit van Mye*, *Bailliuw van Wassenaar*, *Gedaagdens* ter andere syden, die voorsz Impetranten proponerende en seggende, hoe dat op den 11. dag in September 1509. die voorsz. *Gerrit van Raaphorst*, uyt groote liefde en affectie die hy hadde tot die dogter van *Pieter de Grebber*, genoemt *Ioffrouwe Catharina*, vergeselschapt met de voorsz. vier andere Impetranten, hem vervordert heeft gehad te komen op een Wagen, des morgens vroeg van Katwijk, tot ontrent het huys van *Raaphorst*, *daar hy wiste dat de voorsz. Pieter de Grebber met sijn Huisvrouwe en dogter ryden souden met een wagen, om te kerke te gaan, en de Hoogmisse te hooren, in de kerke van Wassenaar, en hebben hen vervordert aldaar Pieter de Grebber, sijn Huisvrouwe en Dogter te verwagten, met opgezette lage, by hen hebbende twee gespannen bogen met geschutte daar op, en met Pijlen en andere Wapenen, soo verre dat sy Impetranten vernemende haarluider komste, hebben aan de Wagen van de voornoemde Pieter gesprongen, roepende slaat en schiet, en die voorsz. Ioffrouwe Katarina, die een jonge Maagt was van 13. Iaren kragtelijke en geweldelijken van die Wagen uyt die schoot van haren Vader genomen, en* haar tegens *haren dank en wille, en ook van Vader en Moeder fortselijken geworpen op haarluider wagen, en niet tegenstaande dat sy, haar Vader en Moeder roepende, met kragt en gewelt haar gebrogt tot Sassen, aldaar die voorsz. Symon Klaasz alles wel wetende, opgewagt heeft met een schuitje, en heeft die Impetranten met de Dogter terstond over 't Water geset, en hebbende alsoo die voorsz. Impetranten die Dogter terstond gevoerd en geleid in de Prochie van Leimuiden, aldaar sy wel te vreden sijnde, hadde in haren eigen en vryen wille, op den sel-*

selven avend, in presentie van veele Luyden van die cure met den voorsz Gerrit spraak gehouden, en hem binnen korte dagen daar na ook by haren vryen wille en consent getrouwt, en hebben alsoo te samen wel en deugdelyk geleeft en by een gebleven, soo tot Utregt, Culenburg, en elders, in hunnen affairen, den tyd van vier of vyf maanden, binnen welken tijd die voorsz. *Procureur Generaal*, ter denunciatie en klagte van den voorsz. *Pieter de Grebber en sijne Huysvrouwe, van den voorsz. Hove*, op en tegens den voorschreven Impetranten, verkregen heeft gehad, eerst een Mandament Crimineel op peine van banne en confiscatie van goederen, en na nog een ander derde en vierde; waar of die voorsz. Impetranten geadverteert sijnde, sijn fugityf geworden, soo dat de voorsz. Dogter was by haar Ouders gereist, om die pais van haar en haren man te maken, en vordere Proceduren te beletten: maar aldaar sijnde, heeft hy toe doen van haar Ouders, die voorsz. Proceduren geapprobeert gehad, en heeft die voorsz Procureur Generaal by diversche diffaulten so verre geprocedeert gehad, *als dat op den eersten dag van Martio* 1509. *naschryven van desen Hove, die voorsz Impetranten gebannen syn geweest, uyt den Landen van Holland, Zeeland, en Vriesland, &c. tot eeuwigen dage, ook haar Lyf, en alle heuren goederen verklaart, verbeurt, en geconfisqueert tegens onsen genadigen Heeren.* Ter cause van welke banne sy hen geabsenteert hadden uyt die voorsz. Landen, niet te min om eenige heure affairen hadden hen tot diversche stonden gevonden gehad, binnen der voorsz Landen, op heure avonturen, en onder anderen de voorsz *Gerrit* verstaan hebbende dat sijn Moeder seer krank was, is *geseten op een paart, hebbende een geladen en gespannen boogen, alsoo gereden tot binnen der Stede van Leiden, aldaar hy sijn Ioffrou Moeder doot vont, en dat hoorende trad daar sy begraven was, en gelesen hebbende sijn devotie, is weder gereden uyt de Landen, sonder iemand te misdoen.* Ook mede soo hadde die voorsz *Gerrit* uyt desperatie, van dat hy sijn Joffrou niet hebben mogte, diversche dreigementen gedaan gehad, by schryven, soo andersints, sonder nochtans iet vorder te misdoen; na dewelke de voorsz. Dogter overdagt hebbende, datse de voorsz. *Gerrit* haren Man, uyt haar eigen wille, en vrye consent getrouwt hadde, en dat'et haar Man blyven moste, was wederom over veel Maanden by hem gekomen, en hadden met malkanderen vriendelijken geleeft. En omme pais met sijnder Huysvrouwe Ouders te verkrijgen, en voor hem en sijne voorsz complicen, remissie, en gratie van *onsen Genadigen Heere te verkrijgen, hadde hy deselve Ouders doen bidden, door de passien ons liefs Heeren, hem de voorsz. misdaad te willen vergeven, presenterende tot dien einde, alle behoorlijke ootmoet en beternisse te doen, hem mogelijk sijnde; en alsoo die voorsz. Ouders daar toe niet wilden verstaan, waren die voorsz. Impetranten klagtig geweest aan onsen G. H. en hadden verkregen de voorsz. brieven van Remissie, daar by den voorsz ban wederroepen en te niette gedaan was, en hen geremitteert, vergeven, en quytgeschouwen, die voorsz. schaak, kragt en geweld, met al dat'er uyt spruyt, en na gevolgt is, misgaders alle boeten en breuken corporeel en crimineel, en voorts gerestitueert tot heure goede fame en name, en tot die voorsz. Landen van Holland, Zeeland, en Vriesland, satisfactie als vooren gedaan de voorsz. Pieter de Grebber en syne Huisvrouwe, of dat niet geschied en ware, alleenlijk behoudelijk dat sy't ook tegens syner Genaden beteren souden, civilijk na gelegentheid van de misdaad en waarde van hare goederen, ter ordonnantie, taxatie en arbitragie van den voorsz. Hove, die de kennisse van dien gecommitteert werd, met een clausule, dat de voorsz. Impetranten binnen der Stede van Leiden, niet souden mogen gaan, keeren nog converseren, tot der tijt toe dat de voorsz. brieven van Remissie geinterineert souden syn, en dat sy volkomen souden hebben al't gene dat by den voorsz. Hove dies aangaande geordonneert en gearbitereert soude syn, op de verbeurte van't benefitie van heurlieder gratie:* Welke Brieven van Remissie de voorsz. Impetranten gepresenteert hebben gehad desen *Hove*, en geobtineert Mandament, daar by de voorsz. Gedaagdens gedagvaart sijn geweest, tot sekeren dage, ten welken dage, die voorsz Impetranten concludeerden ten fijne dat de voorsz. Brieven van Remissie geinterineert souden sijn, na heure forme en inhouden, makende eisch van kosten.

Tegen welke eisch de voorsz *Pieter de Grebber en sijne Huysvrouwe* antwoorden, en seiden, dat wel te presumeren was, dat die voorsz *Raaphorst* geen liefde nog affectie tot heurlieder Dogter gehad en heeft: want hy die nooit sijn dagen mondelinge gesproken hadde, niet te min namen tot heuren voordeel de confessie van de Impetranten, daar by sy bekennen die voorsz. forse, kragt en gewelden gedaan te hebben: Maar ontkenden, dat heurlieder Dogter, gebrogt wesende tot *Leimuden*, wel te vreden was, inder manieren alsoo d'Impetranten dat voorstellende sijn, immers ter contrarie; want *sy aldaar sijnde, heeft de voorsz Raaphorst met haar alsoo geleeft, dat hy haar ter aarde geworpen, ende de facto met'er daat verkragt, gevioleert, en geschent heeft, soo dat sy werd roepende kragt en geweld, en om dat men 't selve niet hooren soude, hebben die andere Impetranten ook geroupen gekreten, en gezongen;* seide dan voorts *dat de voorsz Raaphorst alsoo stuerlijken met haar Dogter geleest, en haar soo onderhouden heeft, binnen die eerste vier of vyf maanden, dat sy nog troost nog genugte met hem gehad heeft, maar heeft haar soo veel met rigeur en bedwang gebrogt, dat sy met hem heeft moeten trekken tot Utregt in de Buurkerk, aldaar sy heeft moeten seggen, al dat hy wilde geseit hebben, en alsoo met haar geleeft voor en na, dat sy niet een doek op haar hoofd en hadde, nog een dagelijkx kleed aan haar lyf, soo dat sy haar open siende, was weder gekomen na Holland tot haer Vader en Moeders Huys, die haar vriendelijken ontfingen.* Zeiden voorts, dat de Impetranten, en bysonder die voorsz *van Raaphorst*, tot diversche stonden, in contemptie en versmaatheid van de Justitie, en in spyt van heur Gedaagden geweest sijn, na den ban, soo tot *Leiden*, soo tot *Wassenaar*, en omtrent de *Jurisdictie van Rynland*, dreigende eenige heure dienaars; immers heeft die voorsz. *Raaphorst*, sigtent dat hy gebannen was, *gegaen en gestaen binnen Leiden, en gelogeert ten Huise van eenen Priester, rydende binnen der Stede op't ys; en*

dat

dat arger is, heeft dikwils by ontyde en by dage geconverſeert en gefrequenteert gehad, over de deure van den voorſz. Gedaagden, ten Huyſen van eenen genoemt Scherpens, als regts hier ben ik, hier ſta ik, wat wilt gy daar toe doen? Seiden voorts, dat ſy ontkennen, dat haar Dogter van den voorſz *Raaphorſt* vertogen was, om te verwinnen voor hem en d'andere gratie en pais, en om de Proceduuren van den Procureur Generaal te beletten: maar ter contrarie was van hem vertogen, om die groote ontſtumigheid en leet, dat hy haar betoonende was, en om die Proceduuren te helpen brengen ten einde, verſoekende aan hare Ouders dikwils en meenig werven, dat ſy de ſake wilden vervolgen met Juſtitie, nemende tot heuren voordeele die confeſſie van den voorſz *Raaphorſt*, *bekennende dat hy boven den ban met een geſpannen Boge binnen Leiden gekomen is*, maar ontkennende, dat hy van daar getogen is, als hy ſijn devotie gedaan hadde op ſijn Moedersgraf, want ter contrarie, hy aldaar of daar omtrent, bleef twintig weken ofte meer, rydende en komende tot Leiden, en heeft met te anderen Impetranten 't geheel quartier van *Waſſenaar* in vreeſe gehouden, dreigende dagelijx de Dienaars van de voorſz Gedaagden. Zeyt voorts, dat heurlieder dogter wel begeerde by heur Ouders te blyven: maar alſoo ſy jong was, ſoo was ſy geſeduceert en toe gemaakt, by eenige trippen, deur informatie van den voorſz *Raaphorſt*, dat ſy agter gegaan is, en was alſoo geworpen op een wagen, en by hem gebrogt; zeiden voorts, dat ſy goede redenen en oorſake gehad hadde, al ſulken leelijk feit op s'Heeren ſtrate gedaan, niet te willen vergeven, en te meer dat Impetranten en ook die ſelfde *Raaphorſt* niet verdient en hadde aan den Gedaagden, dat men hen gratie doen ſoude, overmits de groote ſpyt die ſy henlieden boven 't principaal feit gedaan hebben, komende en gaande dagelijkx voor by henluiden deure, ſchryvende brieven, daar by die voorſz *Raaphorſt* hen heeft doen verſtaen, *dat ſy 't feit ſouden vergeven, en hem in gratie ontfangen, of hy ſoude Vader en Moeder doodſlaan, en dreigende henluiders Dienaars*, gelijk vooren geſeydt is, en concludeerden mits dien, dat de *voorſz. Brieven van Remiſſie als ſub en opreptijf, verklaard ſouden ſijn negeen en van onwaerden, en dat over den Impetranten regt en Juſtitie gedaan ſoude werden, aanroepende daar toe die Procureur Generaal, makende eiſch van koſten. Den Procureur Generaal* mede Gedaagden, en hem voegende met den vooorſz. *Pieter de Grebber* en ſijne Huiſvrouwe, concluderende inſgelijk tot *ſub en opreptive van de voorſz Brieven van Remiſſie, en dat de ſelve verklaard ſouden ſijn te weſen niet interinabel, maar dat die voorſz Impetranten gecondemneert ſouden ſijn, verbeurt te hebben heuren lyven, en geregt te worden met den ſwaarde, en alle heure goederen verklaard geconfiſqueert tot profijt van onſen G. Heere*; en of die voorſz *Brieven van Remiſſie eenigſins bevonden worde interinabel, 't welk neen, dat de voorſz Impetranten gecondemneert ſullen ſijn, die geſeide exceſſen onſen Genadigen Heere te beteren, civilijken en proffijtelijken.* Eindelijken dat *ſy ſullen komen voor den voorſz. Hove in linne kleederen, bloots hoofds, bervoets, biddende den voorſz. Hove in den name van onſen Genadigen Heere om vergiffeniſſe, en voorts ſonderen op 't Autaar van Sinte Yvo in de Kapelle alhier op 't Hof drie eeuwige Miſſen, en nog geven ſekere glaſen, waerdig tot tien ponden grooten Vlaems toe, in de groote zale van den voorſz. Hove*, en profijtelijk *met'er ſomme van twee duiſend Philips gulden, of andere, tot arbitrage van den voorſz. Hove.*

Tegens welke antwoorde die voorſz. Impetranten repliceerden en zeiden, dat ſy perſiſteerden by heuren eiſch en concluſie, aldaar gedaan en genomen, ontkennende die feiten hun prejudiciabel weſende. En de voorſz Gedaagde, voor heur duplijcque inſgelijkx perſiſterende by heure antwoorde en concluſie aldaar genomen, met meer redenen en middelen, by elkx van de voorſz parthyen daar toe geallegeert, waar op ſy geordonneert waren te ſchryven by feiten contrarie, heeft ook de voorſz *Ballin van Waſſenaar* geexcipieert tegens de eiſch van de Impetranten, ſeggende: *Dat de Heere van Waſſenaer*, als te leen houdende van onſen *G. H.* de Heerlijkheid van *Waſſenaar*, met *hooge middele en lage juriſdictiën*, in poſſeſſie is, omme die criminele aldaar delinquerende, by hem ofte ſijne *Balliuw* te doen inſtitueren, ofte heuren delicten te remitteren, Criminele ſaken in civile te muteren na ſijne geliefte, en alſo 't voorſz feit by de Impetranten geperpetreert is binnen de *Juriſdictie van Waſſenaar, ſoo ſijn ſy hem ſubject geworden, omme aldaer gecorrigeert te worden en te lijden Sententie, als mannen over hen wijſen ſouden.* 't Welk ſy alle te ſamen verſwegen hebben, in heure Remiſſie, en indien ſy 't ſelve te kennen gegeven hadden, en ſouden onſe *G. H.* hem die niet verleent hebben. Want onſen *Genadigen Heere* niet en meent, by die Remiſſie te nemen t'regt van ſijn vaſſallen en heure Juriſdictie, by ſijn Voorſaten en hem den ſelven van *Waſſenaar* verleent. En concludeerde inſgelijkx *dat de voorſz Brieven van Remiſſie als ſub en opreptijf, verklaart ſouden ſijn, negeen en van onwaerden, en dat de Impetranten gerenvoyeert ſouden ſijn voor Balliuw en Mannen van Waſſenaar, om aldaar over henluiden juſtitie gedaan te werden, alſoo 't behooren ſoude*, en of die Brieven van Remiſſie eenigſins interinabel bevonden worden, 't welk neen, dat die boeten en breuken toegeweſen ſouden ſijn, den genoemden *Heer van Waſſenaar*, makende eiſch van koſten.

Tegens welke exceptie, die geſeide Impetranten antwoorden en ſeiden, Dat hen van geenen noode en was, in 't interineren van de gemelde Brieven van Remiſſie, onſe *G. H.* te kennen te geven, van de juriſdictie van den *Heere van Waſſenaar* en ſijne Vaſſallen, want onſen *G. H. in poſſeſſie is, remiſſien te geven, alle onderſaten van ſijne genaden Landen, en ſonderlinge, van Holland, Zeeland, en Vrieſland, niet tegenſtaande dat de ſelve Onderſaten ſijn van ſijn genaden vaſallen*, en is alſulks by deſen *Hove* in gelijke *ſake geinterineert een Remiſſie van Pieter van Alphen, verkregen van een nederſlag by hem geperpetreert binnen de Juriſdictie van den Heere van Brederode, niet tegenſtaende dat die Heere van Brederode daar tegen excipieerde, als hier gedaan werd*; En voort aangaende de civile weringe, dat hem 't ſelve niet aan en gaat, en ſtellen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

daar of die *Heere van Wassenaar tegen den Procureur Generaal*, en concludeerd mits dien, *dat rejecterende d'exceptie, de gemelde Brieven van Remissie geinterineert souden sijn, mits doende de civile beteringe aan den gene die 't Hof ordonneren sal*; En die *Procureur Generaal* voor Intrest van onsen *G. H.* seide, *dat onse G. H. als souverain Heere en Prince van desen Landen, hebbende regalia, alleen geeft remissien en absolutien van delicten en bysonder van enorme delicten als dit is, en is daar of in possessie, en is in 't selve dikwils in judicio contradictorio geapprobeert geweest, seggende so veel meer, dat indien de Heere van Wassenaar naarstig hadde geweest correctie en justitie over de Impetranten te doen, soude 't selve wel hebben mogen doen, alsoo deselve sig veel tijds binnen de Jurisdictie van Wassenaar onthouden hadde. Maar colluderende, en meenende te beletten die Justicie, vervordert hem nu uyt indictie van eenige, dese onredelijkheid te eisschen, en alsoo te willen usurperen die Hoogheid van onsen G. H.* en concluderende mits dien, dat den *voornoemden Baillin* soo hy procedeert, ontseid sal sijn sijne conclusie, maar sal die sake alhier blyven en gedecideert worden, en die amende civile komen tot profijte van onsen *G. H.*

Tegens welke replijke die voorsz *Balliuw* duplicerende zeide, dat aangaande die sake van *Pieter van Alphen* was *res inter alios acta*, en persisteerde voort by sijne antwoorde en conclusie aldaar genomen; ontkennende in 't Generaal alle die feiten hem prejudiciabel wesende, met meer andere middelen en redenen by elkx van de voorsz parthyen daar toe geallegeert: Waar op sy insgelijkx geordonneert waren te schryven by feiten contrarie. En waren die voorsz. Impetranten geslaakt van der gevankenisse op loossenisse, die sy gedaan hebben, tot *vermaninge van den Hove weder inne te komen op de verbeurte van heurlieden Remissie*. En hebben agtervolgende den voorsz appoinctemente, gegeven tusschen den Impetranten ter eenre syde, en *Pieter de Grebber, en sijne Huisvrouwe, en die Procureur Generaal Gedaagden* ter andere, de selve parthyen gedient van Schrifturen, geaccordeert en gediend van responsiven, en is aan beide zyden in der sake enqueste gedaan, gerenuncieert van productie, gedient van reprochien en salvatien en geconcludeert in regte, en versogt hen regt daar op gedaan te werden. En staande den gemelden Appoinctemente, gegeven tusschen de Impetranten en die *Procureur Generaal* ter eenre, en die *Bailliuw van Wassenaar* Gedaagde ter anderen zyde, hebben die Impetranten gediend van Schrifturen. En also den *Procureur Generaal van den Balliuw van Wassenaar* na veel dilayen by hem daar toe gehad, verklaarde dat sy niet meer en wisten te doen, Soo was hy versteken van Schrifturen, van de Impetranten gehouden voor geaccordeert en bekent, en die *voorsz Ballin* versteken van responsiven, en verklaart, dat die Impetranten hare stukken overleggen souden, om regt daar op gedaan te werden alsoo 't behooren soude, 't welk alsoo gedaan is geweest, en heeft die genoemde *Procureur Generaal* ook sijn debath met de conclusie ondergeleid. Na alle 't welk die voorsz. *Gerrit van Raaphorst* principaal Impetrant, hem niet genoeg betrouwende op de geseide Brieven van Remissie, heeft ander werven met breeder specificatie van onsen *G. H.* ter groote bede van de *Hertoge van Vendome, Ambassadeur van Vrankrijk in den Hage* wesende, verkregen gehad vorder Remissie en pardon, in date der Maant van Junio lestleden, die hy den voorsz Hove gepresenteert heeft, om alsoo met minder difficulteit te geraken tot interinement van de voorschreven eerste Brieven van Remissie.

't Voorsz Hof met rype deliberatie van Rade doorgesien en overwogen hebbende alle 't gene dat tot deser materie dienende was, in den name en van wegen den *Prince van Spanjen, Eertshoge van Oostenrijk, Grave van Holland, Zeeland en Vriesland, &c. rejecteerd de exeptie by den voorsz Bailliuw van Wassenaar, soo hy procedeert geproponeert, en condemneert den selven Bailliuw van Wassenaar, in de kosten by den voorsz Impetranten in dese instantie gedaan*, ter taxatie en moderatie van den gemelden Hove; en doende voorts ten principale en gehad regart, sonderlinge op te genoemde brieven van Pardon, en beloite van onsen *G. H.* by den voorsz van *Raaphorst* geimpetreert, mitsgaders op de antwoorde by den *Baillin van Rijnland, den Deurwaarder* in 't doen van 't exploict gegeven, heeft die voorsz Brieven van Remissie geinterponeert en geinterineert mits desen na heure forme en inhouden, behoudens *dat de voorsz Gerrit van Raaphorst, Jacob van der Baan, Claas Bouwensz, en Zijmon Claasz gehouden worden, toekomende maandag eerstkomende voor de noen voor den voorsz. Hove elkx van hen in linne kleederen, bloots hoofds met een barnende kaarse van een pond was in haar hand, en te bidden den voorsz Hove in den name van onsen G. H. om vergiffenisse*, en dat gedaan sijnde voort te brengen in die *Kappelle alhier op 't Hof, voor dat Heilig waardige Sacrament; en sullen insgelijkx gehouden wesen, hen te vinden op Zonnendag daar na volgende binnen der Stede van Leiden, te gaan ten tien uuren voor den noen in Zinte Pieters Kerk, in linne kleederen, bloots hoofs, met een brandende kaarse als boven, in haar handen, en te bidden den voorsz Pieter de Grebber en sijne Huisvrouwe in dien 't hem gelieft daar by te wesen, of anders in hare name, den Commandeur van der selver Kerke, in presentie van alle die daar by sullen wesen, om vergiffenisse, en dat gedaan, te brengen die voorsz keerse voor den Heiligen waardigen Sacremente aldaar, en sal voort den voorsz Raaphorst gehouden werden te betalen aan handen van de Kerkmeesters van Wassenaar, binnen een maant, die somme van 100. Philips guldens, die binnen een half jaar daar na by hen geemplojeert sullen werden tot een glas, met het wapen van onsen G. H. binnen de kerke van Wassenaar, aldaar 't voorsz feit geschiedis, daar inne geschreven salstaan dese naavolgende woorden. Dit glas is alhier doen maken uyt condemnatie van den Hove van Holland, by Gerrit van Raaphorst, in beteringe van de Vrouwe-schaak by hem gedaan; en soo wanneer 't glas minder koste dan die voorsz somme, sal by de Kerkmeesters aldaar binnen een maant daar naar geemplojeert werden, tot renten omme 't voorsz glas ten eeuwigen dage daar mede te onderhouden*; en sal nog gehouden wesen te betalen on-

ſen *G. H.* voor civiie beteringe binnen een maant eerſt komende, te weten de voorſz *Gerrit van Raaphorſt de ſomme van* 100. *Philips guldens, en van die voorſz drie andere Impetranten de ſomme van* 50. *Philips guldens, en dat in handen van den Rentmeeſter van de exploicten, die daar of gehouden werd Rekeninge, bewijs, en reliqua te doen.* Van alle 't welke te voldoen in die manieren voorſz die voorſz Impetranten gehouden ſullen weſen, goede verſekertheid te ſtellen aleer ſy uyt den *Hage* ſcheiden ſullen, en imponeerd 't ſelve *Hof*, mits deſen den voorſz. *Pieter de Grebber en ſijn Huiſvrouwe, den Baljuw van Waſſenaar, den Baljuw van Rijnland, den Procureur Generaal, en allen anderen Juſticieren, Officieren, dienaren, en onderſaten ons G. H. een eeuwig Silentium en zwijgen, henluiden, en elkx van hen bevelende, dat ſy de voorſz vier Impetranten, hier tegenwoordig, allen den inne houden van dien doen en laten ruſtelijk en vredelijk* genieten en gebruyken, *ſonder hen eenig letſel hinder ofte moeyeniſſe daar inne te doen ter contrarie, en condemneert den ſelven Gerrit van Raaphorſt in de koſten, by den voorſchreven Pieter de Grebber en ſijne huiſvrouwe in deſe inſtantie gedaan,* ter taxatie en moderatie van den voorſz *Hove*, compenſerende de koſten by henluyden tegen de andere Impetranten gedaan, om redenen den voorſz *Hove* daar toe porrende. En alſoo *Herman Ianſz* en *Ian Corneliſz* by haren Procureur ontboden ſijnde, om te komen en Sententie te hooren, niet gecompareert ſijn, en den *Hove* van haar overlyden niet deugdelijken gebleken is, ſullen de voorſz Gedaagden, in dien 't hen belieft, de ſelve mogen anderwerf doen roepen, om te compareren in perſoon en Sententie te hooren op de verbeurte van haar remiſſie, of indien ſy in levende lyve niet ſijn, de Weduwe en erſgenamen van de voorſz *Herman en Ian*, om tegens de ſelve te procederen als naar regten behooren ſal. *Actum den* 15. *July.* 1515.

Bartholomeus van Raaphorſt, ſtierf ſonder kinders.

Adriaan van Raaphorſt, ſtierf ongehout.

Cornelis van Raaphorſt, ſtierf ſonder oir.

Hubert van Raaphorſt.

Anna van Raaphorſt.

Eliſabet van Raaphorſt, ſijn alle Klooſter-juffrouwen geweeſt.

AALBERT VAN RAAPHORST, ſoone van *Hendrik van Raaphorſt*, en van *N. van Sonnevelt*, leefde anno 1526. hadde te wyve *Maria van Foreeſt*, dochter van *Herpert van Foreeſt*, Ridder, en van *Maria van Cats* uyt Zeeland; en wan

Hendrik van Raaphorſt, volgt.

Herpert van Raaphorſt, ſtierf Jongman.

HENDRIK VAN RAAPHORST, ſoone van *Aalbert van Raaphorſt*, en van *Maria van Foreeſt*, leeſde anno 1549. hadde eerſt getrout *Clara van Reneſſe*, *Jans* dochter; daar na *Emme van Roorda* uyt Vrieſland; en wan by de eerſte,

Herpert van Raaphorſt, was anno 1566. een van de verbonden Edelluyden te Bruſſel, en week anno 1567. uyt den Lande naar Embden, daar hy doorſteeken wert, hadde getrout *N. van Honſelaar*, doch ſtierf ſonder oir.

Aalbregt van Raaphorſt, volgt.

Alijt van Raaphorſt, hadde te man *Aalbert van Bemmel* uyt Gelderland, en ſtierf ſonder kinders.

Maria van Raaphorſt, ſtierf ongetrout.

AALBERT VAN RAAPHORST, ſoone van *Hendrik van Raaphorſt*, en van *Clara van Reneſſe*, ſtierf anno 1594. hadde getrout *Agatha van Cuylenburg*, alias *van Paleſtein*; ſy koſt de Heerlijkheyt van Haamſtede van den Heere van Cruyningen, en ſtierf anno 1612. nalatende

Hendrik van Raaphorſt, volgt.

Clara van Raaphorſt, Vrouwe van Haamſtede in Zeeland, troude eerſt anno 1609. *Iacob van den Eynde*, *Jacobs* ſoone, Gouverneur van Woerden, die ſtierf anno 1614. op 't Huys te Haamſtede ſonder oir; daar naar *Jacob de Witte* van Zierikzee anno 1616.

HENDRIK VAN RAAPHORST, ſoone van *Aalbert van Raaphorſt*, en van *Agatha van Cuylenburg*, hadde te wyve *Cornelia van den Eynde*, *Jacobs* dochter voorſz, en heeft nagelaten

Albregt van Raaphorſt, volgt.

Agatha van Raaphorſt, was getrout met *Adriaan vander Mijl*, Heer vander Mijl, Baccum, Dubbeldam, Alblas, Bleskinsgraaf, St. Anthonis-polder, Gouverneur van Willemſtad, en wan een erfdochter *Cornelia vander Mijl*, Vrouwe van Raaphorſt, getrout met *Philips Jacob van den Boetzelaar*, Baron van Aſperen, en heeft gewonnen *Philips Jacob van den Boetzelaar*, Heer van Raaphorſt, welke hier boven in 't Geſlagte van Boetzelaar abuſivelijk by een drukfout *Albregt* genoemt wert.

ALBREGT VAN RAAPHORST, ſoone van *Hendrik van Raaphorſt*, en van *Cornelia van den Einde*, Heere van Spanbroek, hadde te wyve *Catharina van Cats*, dochter van *Theophilus van Cats*, Heer van Heilo, Coelſter, en van *Deliana van Brederode*, hadde by ſijn Huysvrouwe geen kinderen, en ſtierf voor ſijn vader *Hendrik van Raaphorſt*, welke dienvolgens de laatſte van dit Geſlachte geweeſt, en tot Waſſenaar begraven is, alwaar de Wapenen met hem in 't Graf gelegt ſijn geworden.

Het Wapen van Raaphorſt zyn ſes Baren of Faſcen, den eerſten van Silver, den tweeden van Sabel, en ſoo voorts. In 't Stigt van Utrecht is mede een Stamme van gelijcken name geweeſt, maar die voerden drie Silvere Lelien op een Velt van Sabel.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

RENESSE.

180 DIDERIK, jonger ſoon van *Pelgrim*, Burggraaf van Zeeland, eerſte Heer van Voorn, en van des Graven dochter van *Sein* in Duytſland, was d'eerſte Heer van Reneſſe, Heer van Haamſtede, Moermont, Burgt, nam eerſt de Naam en Wapenen van Reneſſe aan; hy leefde anno 1172. en ſtierf anno 1207. hadde te wyve des Graven ſuſter van Steenvorden; en liet na

JAN VAN RENESSE, welke na dode van ſijn vader ſuccedeerde in alle deſſelfs Heerlijkheden; hy was met Graaf *Floris de IV.* op den Togt tegens de Ongelovige, van waar wederom gekomen zynde, ſtierf hy anno 1228. hadde te wyve de dochter van den Grave van *Salms*, en wan

JAN VAN RENESSE, na dode van ſijn vader de derde Heer van Reneſſe, Moermont, en Haamſtede, hebbende tot ſijn huysvrouw gehad de dochter van den Grave van *Dieſt* uyt Brabant, en wan

COSTYN VAN RENESSE, de eerſte van die naam, en de vierde Heer van Reneſſe, hadde eerſt te wyve de dochter van den Grave van *Vernenburg*; en naderhand *Hillegond van Voorn*, dochter van *Hendrik van Voorn*, Burggrave van Zeeland, en van *N. van Borſſele*, *Nicolaas* dochter; Hy was een ſeer voorſigtig en wijs man, ſeer gelukkig in den Oorlog, en ſeer bemint van Graaf *Floris de V.* heeft mede voor Montfoort groote eer ingeleit, tegens die geene welke tegen den Grave waren rebellerende, namentlijk de Heeren van Aamſtel, van Woerden, en meer andere; hy ſtierf anno 1289. liet by ſijn twede huysvrouwe na

Ian van Reneſſe, volgt.
Hendrik van Reneſſe, Ridder.
Coſtijn van Reneſſe, beide ſonder oir.

JAN VAN RENESSE, ſoone van *Coſtijn van Reneſſe*, en van *Hillegond van Voorn*, was na dode van ſijn vader de vijfde Heer van Reneſſe, Moermont, Haamſtede, hadde te wyve *Sophia*, Vrouwe vander Goude, aan dewelke den Grave van Holland heeft toegelaten en geconſenteert, dat de Heerlijkheyt vander Goude, en andere heerlijke goederen, die ſy van de Graaflijkheyt van Holland te leen was houdende, ook op dochters, indien ſy geen ſoonen en kreeg, ſouden mogen devolveren, ſoo als blijkt by brieven haar ten dien einde verleent, in den jare 1296. *ipſo die Lætare*; ſy kwan egter ſonder kinderen te overlijden; en troude *Ian van Reneſſe* voorſz voor de twedemaal *N. van Maalſtede, Gijsbregts* dochter; Hy heeft in abſentie van Graaf *Floris de V.* Holland en Zeeland tegens de Vlamingen ſeer mannelijk beſchermt, en kan uyt de volgende acten geſien werden, dat hy in agtinge by den Grave geweeſt is, werdende aldaar geſtelt voor den Heer van Brederode.

WY *Jan van Reneſſe*, en *Dirk van Brederode*, Ridderen, maaken kondt en kennelijk allen den geenen, die deſe Letteren ſullen ſien, ofte hooren leeſen, dat wy hebben gelooft en nog geloven voor ons, en alle die geene, daar wy magt over hebben, en voor alle onſe Vriende, mit geſworen eede, en met geminder trouwen, dat wy onſen Lieven Heere, Heer *Florens*, Grave van Hollandt, te ſtade ſullen ſtaan, ewelijken waar dat hy te doen heeft, en ſellen hem helpen en dienen getrouwelijken, als wy ſchuldig ſijn te doene, onſen geregten Heere ſonder arg of liſt, ſoo wy getrouwelijx moegen; en geviele eenig twiſt ofte pynelikheyt twiſchen onſer Heere den Grave, die hier voor is genoemt, en ons, of onſen Vrienden, des geloven wy mit geſwooren eede, en mit gehevender trouwe althoos te hooren den Hertoge van Brabant, en te ſijnen ſeggen te ſtaan van hoogen en van nederen, en vaſt en geſtade ſijn ſeggen te houden; waar dat ſaake dat wy niet en daden deſe ſticken, die hier voor ſijn geſchreven, ſoo bekennen wy te ſijn trouweloos en meenedig. In oirkonde van deſen Brieve, die bezegelt is met onſen Zegelen, en gegeven in 't Jaar ons Heeren 1292. des Sonnendags naar Ste. Bonefacius-dag.

WY *Jan*, bider genade Godts Hertoge van Brabant, maaken kondt allen den geenen die deſen Brief ſullen ſien, ofte hooren, dat onſe Neve, die Grave van Hollandt, Heere *Janne van Reneſſe*, en Heere *Diderik van Brederode*, en allen haren Vrienden, die aan hem ſien bleven, of blyven willen, in Zeelant en in Hollandt, of daar ſy woonen, hevet vergeven ſinen ouelen moet van alle ſtukken die ſy miſdaan hebben, gegen hem, en gegen ſijne Vriende, totte deſe dage toe; voort hevet onſe Neve die Grave van Hollandt hem ſelven verbonden gegen ons, en hevet ons magtig gemaakt, althoos geregte Vrientſchap te maaken,

tusschen hem en sijne Vriendt van der eenre siden, en Heere *Janne van Renesse*, en den Heere van Brederode, en haare Vrindt vander ander syde, en die Vrintschap vast te houdene, sinder argelist, en wy geloven in gegeven trouwen onsen Neven den Grave, in dese voornoemde voorwaarde te houdene naar onse magt. In oirkonde van desen Brieve die bezegelt is met onsen Zegele, en gegeven in 't jaar ons Heeren 1290. in St^e. Odelf dage, en was bezegelt met twee groote Zegelen van Groene Wassche, en buyten bekleet met Rooden Wassche, uythangende in dubbelden staarten, den eenen van den Hertoge van Brabant, en den anderen van den Grave van Hollandt, soo by de inscriptie van dien mogte blyken.

Hy was egter seer gehaat van *Witto*, natuurlijke soone van Graaf *Floris* voornoemt, dewelke met sijne complicen alle middelen aangewent heeft, om hem by den Grave verdacht te maken, en valschelijk te accuseren, seggende, dat den voornoemden *Ian van Renesse*, met den Hertog van Brabant was overgekomen, omme den Grave van Holland hem gevangen te leveren; 't welk dan den Grave soo vastelijk geloofde, dat hy sonder eenige defensie van den Heere van Renesse te hooren, een groot getal Krygsvolk en Soldaten gesonden heeft, om sijn Heerlijkheden te invaderen, en heeft voorts alle sijne goederen geconfereert aan *Hendrik Wissel*, Ridder, en voorts alles het gunt hy in eigendom besittede, aan den selven *Hendrik Wissel* gegeven; 't welk den Heer van Renesse hoorende, en siende dat den Grave van meininge was, alle sijne goederen met gewelt te invaderen, heeft hy sich terstont op sijn Huys te Moermont begeven, en drie hondert sestig gewapende mannen daar op gelegt, en voorts het selve van kruyt en loot voorsien hebbende, heeft hy sig aldaar soo veel mogelijk was versterkt; 't welk alsoo gedaan zynde, is hy immiddels voor den Grave van Holland geroepen, omme te compareren in de Stad ter Veere, en sig van 't gene hem opgelegt was, te purgeren; hy dan, als van alles dat tegens hem ingebragt wierde, onschuldig zynde, nam voor sig om te compareren, en alsoo te sien of hy sijn sake by den Grave goet konde maken, en versocht ten dien einde vry pasport om te gaen en te keren; 't welk *Witte* den Bastard, en *Wolfard van Borssele*, Heer vander Veere verstaande, en vresende dat hunne valsheid ontdekt, en den Heere van Renesse dies te meer in de gunste van den Grave soude geraken, indien hy sijn onschuld quam aan te wijsen, hebben soo veel by den Grave te wege gebracht, dat hem de voorsz passepoorten wierden geweigert, waar uyt dan verder verwyderinge tusschen den Grave en den Heer van Renesse is gesproten; en na dat des selfs Casteel eenige maanden belegert was geweest, heeft het selve sig eindelijk door honger en kommer moeten overgeven, en is als doen de Heerlijkheyt van Renesse t'enemaal onder de voet geworpen en geruineert; waar over dan den Heer van Renesse seer euvel van moede werdende, heeft van alle kanten Soldaten aangenomen, met opset om gants Holland, soo 't hem mogelijk was, te devasteren en vernielen, waar door hy den Grave een langdurigen Oorlog kwam te verwekken, selfs soo verre, dat Keiser *Aalbert van Oostenrijk* anno 1300. met een groten hoops volk afkwam om Holland, 't geen Renesse seide, dat by gebrek van mans oir onder 't Rijk gedevolveert was, te occuperen en onder sijn gewelt te brengen; doch is door tusschen-spreken van de Princen van 't Rijk, en principalijk van den Bisschop van Ceulen desen twist geslegt geworden, en trok den Keiser wederom na Duytsland. Den Heer van Renesse wat later als hy belooft hadde, ten dienste van den Keiser komende, en sig siende van al sijn hope ontset, is met al sijn volk, wel voorsien zynde, getrokken voor de Stad van Heusden, werwaarts den Grave sig ook datelijk heeft begeven, en den Heer van Renesse verjaagt, en sijne Schepen verbrant hebbende, is hy wederom in Holland gekomen. Den Heer van Renesse hier op, als wesende een hoog-moedig man, grijpt moet, en komt by den Grave van Vlaanderen, en leide by die occasie grote eer in voor Cortrijk tegen de Francen, in welken Slag veel Edelen van Vrankrijk, en *Ian* de outste soon van den Grave van Holland, zynde een doot vyand van den Heer van Renesse, kwamen te blijven; door welke Victorie den Heer van Renesse wederom een voet hoger tredende, en begerende het ongelijk hem van den Grave van Holland aangedaan, te wreken, heeft hy door hulp en bystant van den Graaf *Guido* Holland geinvadeert, en na dat sy grooten Oorlog met den Graaf *Willem van Holland*, en den Bisschop van Utrecht gehad hadden, hebben sy ten lesten de Victorie behouden, en den Bisschop gevangen genomen hebbende, zyn sy binnen Utrecht gekomen, alwaar sy de Wet en Magistraat na hun sin gestelt hebben; 's jaars daar aan heeft den Grave van Holland den Grave van Vlaanderen gevangen gekregen, en den Heer van Renesse by geluk ontkomen zynde, begaf sig binnen Utregt; waar op hem den Grave van Holland volgt, omme alsoo den Heer van Renesse tot den Slag te locken; doch dese als een wijs en voorsigtig man, siende sig van alle hulp gedestitueert en verlaten, en die van Utregt niet veel goets toevertrouwende, mitsgaders de grote macht van den Grave van Holland vresende, heeft sich stilswijgende uyt de Stad van Utregt begeven, seer weinig volx by sich hebbende, en willende by Beusichem met een klein Veer-schuytje over den Rhijn varen, is aldaar met meer andere Heeren en Ridderen verdronken, begraven in de Kerke tot Beusichem anno 1304. sijn Heerlijkheyt van Moermont en Haamstede, was al in den jare 1299. door den Grave geschonken aan *Witto*, des Graven Bastard soone, op dese conditie dat hy gehouden soude wesen, deselve goederen te requisite van den Grave van Holland wederom te verlaten, mits dat den Grave hem daar voor eenige recompense soude doen; Egter heeft naderhand Graaf *Willem van Holland*, aan *Hendrik* en *Costijn van* Re-

Renesse, beide broeders van desen *Iohan*, ter recompense van de schade die hy hadde geleden, sekere goederen gegeven op conditie als andere goederen te leen gehouden werden. *Johan van Renesse* voorsz liet by sijn twede Huysvrouwe na

Johan van Renesse, volgt.

Costyn van Renesse, Ridder, was Generaal van Keiserinne *Margareta*, hadde te wyve des Heeren dogter van Breda, dog stierf sonder kinderen anno 1352. out 79. jaren.

JOHAN VAN RENESSE, soone van *Johan van Renesse*, en van des Heeren dochter van *Maalstede*, was gepriveert van alle sijne goederen, die door den Grave geconfisqueert waren; hy troude echter de erfdochter van *Jacob van Ligtenberg*, Heer van Reinouwen, Ridder, die hy geprocreert hadde by de suster van den Heer van Vyanen, waar mede hy de Heerlijkheyt van Reinouwen ten huwelijk heeft gekregen; hy stierf anno 1348. en is begraven in de Abdye van St. Servaas, nalatende

Johan van Renesse, volgt.

N. van Renesse, getrout aan den *Baron de Gustelles.*

N. van Renesse, hadde te man *N. van Praat*, Ridder.

N. van Renesse, getrout aan *Gerard de Herlaar*, Heer van Pouderojen.

JOHAN VAN RENESSE, soone van *Johan van Renesse*, en van des Heeren dochter van *Ligtenberg*; hy toog anno 1395. met *Willem van Abcoude*, *Iohan van Brederode*, en *Hendrik van Vyanen*, by *Frederik van Blankenhem*, Bisschop van Utrecht, om hem het Landschap Drente te helpen recupereren; hy was Heer van Reinouwen, Hellenburg, Baarland, Stuvelant, Bakendorp, Ligtenberg, troude de dochter van *Otto van Arkel*, Heer van Heukelom, en van de dogter van Graaf *Willem van Hoorn*; haar outste suster hadde te man *Gijsbert van Abcoude*, de vader van *Willem van Abcoude* voorsz. Hy fondeerde de Capelle der Renessen in 't Minnebroeders Clooster tot Utregt, in dewelke hy en sijne nakomelingen begraven sijn; hy stierf anno 1415. den 6. Maart; en liet na

Iohan van Renesse, volgt.

Iohan van Renesse de twede, troude *Anna van Baar*, dogter van den Heer van *Lottum*, van dewelke naderhant sal gesproken werden.

Iohan van Renesse de derde, stierf anno 1409. in den stryd by Brouwershaven sonder mans oir, nalatende alleen vier dogters, alle in Hollandt en Vlaanderen uytgetrout.

JOHAN VAN RENESSE, Ridder, soone van *Iohan van Renesse*, en van des Heeren dochter van Heukelom, Heer van Reinouwen, Hellenburg, Baarland; hy vergaarde anno 1426. veel volx, en toog daar mede naar Utrecht, om sig meester van die Stad te maken, 't welk de Regeerders gehoort hebbende, lieten de Brandklok luyden, soo dat alle de Borgerye in de Wapenen kwam, om den Heer van Renesse met sijn complicen te repelleren; en na dat sy malkander lange geslagen hadden, heeft hy eindelijk de Stad in sijn gewelt gekregen, en de Burgers verlopen zynde, heeft hy aldaar Burgemeesters en Schepenen na sijn sin gestelt, en geschiede dit op sondach voor Pinxteren anno 1426. Hy hadde te wyve de outste dochter van *Iacob van Zuylen*, Heer van Nyvelt, en van *Elisabeth van Nyenrode*; hy stierf anno 1438. begraven als voren, en nalatende

Fredrik van Renesse, Heer van Reinouwen en Hellenburg, was met sijn broeder *Iohan*, en *Iacob van Gaasbeek*, anno 1448. vanden Bisschop van Utregt, *Rudolf van Diepholt*, gevangen, en wierden hunne huysen van Reinouwen en Wulven afgeworpen, en t'eenemaal verdistrueerd, en sy gedwongen tien duysent Gout guldens te betalen, en moesten sy ten behoeve van den voornoemde Bisschop overgeven alle haare geregtigheid, die sy tot de successie vande goederen vanden voornoemden *Iacob van Gaasbeek* hadden, en daar en boven sweren, sodanig een injurie noyt over den Bisschop of yemandt van de sijne te sullen wreken, dog verlost sijnde so heeft *Fredrik van Renesse* voornoemt sig metter woon begeven op sijn Casteel van Hellenburg, en overleden sijnde is hy begraven tot Utregt by de Cathuysers; hy hadde te wyve gehat des Heeren dogter van *Cruningen*, en wan daar by I. *Iohan van Renesse*, Ridder, die te wyve hadde de dogter van den Heer van *Boekhoven*; hy stierf anno 1512. begraven inde Capelle vande Minnebroeders tot Utregt, inde Grafstede van sijn Voorouders, en nalatende alleen eene dogter getrout aan *Godefroy van Piperscheit*, Heer van Herpt, sonder kinderen. II. *Arent van Renesse*, sonder oir. III. *Iohan van Renesse*, Canonnik en Scholaster in den Dom t'Utregt, en de eerste geestelijke inde familie van Renesse. IV. *N. van Renesse*, hadde te man den Heer van *Eyl.*

Iohan van Renesse, volgt.

Iohan van Renesse de jonge, troude de dogter van den Heer van Gramsbergen, en wan daar by een erfdogter, wiens eerste man was den Heer van *Buren*, de twede den Graaf van *Witgenstein*, sonder oir.

JOHAN VAN RENESSE, soone van *Iohan van Renesse*, en van des Heeren dogter van *Zuylen*, was met *Reinout van Brederode*, en den Burggrave van Montfoort, intercesseur tusschen Hertog *Philips van Bourgondien*, en *Gijsbregt van Brederode* gekoren Bisschop van Utrecht, onder conditie dat den Bisschop alle sijne gerechtigheyt soude resigneren aan *David*, Bastard van Bourgondien, alleenlijk daar van behoudende het jaarlijx pensioen; hy stierf anno 1492. begraven by sijne voor-ouders in de Renesse Capelle, hadde eerst te wyve gehad de erfdochter van *Balthasar van Buren*, Heer van Wulven; ten tweeden *Margareta*, des Heeren dochter van *Culenburg*; hy wan by de eerste

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Iohan van Renesse, dewelke door siekte en lighamelijke swakheid sig niet bekwaam vindende om sijne Stamme te verbreiden, sijn vader bewogen heeft om een tweede Huwelijk aan te gaan, op dat also dit geslagte niet soude uytsterven, waar voor hy hem cedeerde de Heerlijkheid en 't Casteel van Wulven.

Van het twede Huwelijk,

Iohan van Renesse, volgt.

Fredrik van Renesse, van dewelke naderhand gehandelt sal werden.

Iohan van Renesse van Culenburg, hadde te wyve de erfdogter vanden Heer van Heemskerk, stierf anno 1540. en liet na I. *Iohan van Renesse van Cuylenburg*, hadde te wyve *N. Ruysch*, *Iohans* dogter; stierf anno 1570. sonder kinderen natelaten. II. *Fredrik van Renesse van Cuylenburg*, Canonik te Breda, en aldaar begraven. III. *Gerard van Renesse van Cuylenburg*, ongetrout gestorven. IV. *N. van Renesse van Cuylenburg*, Nonne tot St. Servaas t'Utregt. V. *N. van Renesse van Cuylenburg*, Nonne te Outwyk. VI. *Geertruyd van Renesse van Cuylenburg*, hadde te man *Iacob van Nyvelt*, Heer van Hoeflaken, en wan kinders.

JOHAN VAN RENESSE, soone van *Iohan van Renesse*, en van *Margareta van Culenburg*, Ridder, Heer van Wulven, troude *Aleid Freis van Cuynre*, eenige dochter van *Adriaan Freis van Cuynre*, Heer van Wulp, Urk en Emeloort, en van Vrouw *Hadewig van Isselstein*, wiens moeder was *Soudenbalg*, weduwe van *Niclaas van Assendelft*, Ridder; hy kreeg daar mede onder anderen ten huwelijk de actie van Cuynre, welke actie door quade en sinistre inductie van den Bisschop van Utrecht, om een slechte prijs verkoft wierde; noch hadde hy met de voorsz sijne huysvrouwe de Heerlijkheyt van Wulp, met alle desselfs aanhang; hy stierf anno 1530. sy anno 1550. en lieten na

Hedwig van Renesse, troude eerst *Iohan van Drakenburg*, sone van *Ernst van Drakenburg*, en van *Iosina vander Haar*, en wan daar by eene dogter *Iosina van Drakenburg*, die te man hadde *Diderik van Zuylen*; daar na *Iohan van Duvenvoorde*, sone van *Iohan van Duvenvoorde*, en van *Elisabeth van Renesse van Baar*, en wan daar by I. *Arent*, Heer van Duvenvoorde, Ridder, getrout met *Theodora van Scherpenseel*. II. *Iohan van Duvenvoorde*, Deken en Scholaster ten Dom t'Utregt. III. *Dirk van Duvenvoorde*, Canonnik tot Breda. IV. *Margareta van Duvenvoorde*, troude *Coenraat van Daarle*. V. *Iohanna van Duvenvoorde*, troude *Herman van Westerholt*.

Maria van Renesse, genaamt *de Schone*, troude *Iohan van Holtswyler*, Colonel en Drost van Hattum.

Clara van Renesse, troude *Hendrik van Raaphorst*, sone van *Albert van Raaphorst*, en van *Maria van Foreest*, *Herperts* dogter.

Alyd van Renesse, en

Cornelia van Renesse, beide Religieusen tot St. Servaas.

Margareta van Renesse, troude *Ernst van Nyenrode*, Ridder, Heer van Amerongen, Zuylestein, soone van *Gysbert van Nyenrode*, en van *Geertruyd Taats van Amerongen*.

Iohan van Renesse, stierf jongman, doot gevallen sijnde met een Paart.

Adriaan van Renesse, Heer van Wulven, geboren anno 1501. was van Paus *Adriaan* ten doop gehouden, hadde getrout *Anna van Abcoude*, dogter van *Iohan van Abcoude*, Heer van Isselstein, en van *Magtelt van Montfoort*; was een geleerd man, en wierd naderhand Geestelijk en Dom Deken t'Utregt, ook Raatsheer van den Coning van Spagnien, hy stierf anno 1559. leyt met 32. quartieren begraven, en liet na I. *Iohan van Renesse*, geboren anno 1540. was eerst in de Staten van Utregt, en naderhand Deken van St. Jan, stierf den 27. July anno 1519. II. *Maria van Renesse*, troude anno 1558. *Helmig Spitlof*, Burgemeester van Swolle; sy stierf anno 1571. III. *Anna van Renesse*, troude eerst *N. Berk*, Schout van Renen; daar na *Adam van Weerdenburg*, Capitein. IV. *Hester van Renesse*, troude *Simon Monier*, sone van *Iohan Monier*, Ridder, en van *Maria van Cromvliet*. V. *Maria van Renesse*, hadde te man *Pieter Ruysch van Pylswaart*.

JOHAN VAN RENESSE, soone van *Ian van Renesse*, en van *Alijd Freis van Cuynre*, was Heer van Wulven door overgifte van sijn ouder broeder *Adriaan*, en van Wulp door gifte van sijn moeder, troude *Alida van Bronkhorst*, dochter van *Diderik van Bronkhorst* en *Batenburg*, Heer van Nieuland en Ruyn, en van *Anna van Wijckede*; hy stierf anno 1553. out 47. jaren, begraven onder een marberen tombe, in de Capelle der Renessen, by de Minnebroeders tot Utrecht; hy liet na

Iohan van Renesse, volgt.

Frederik van Renesse, verongelukte door 't hollen van een wagen,

Iohan Baptista van Renesse, volgt daar na.

Gerard van Renesse, eertijts Canonik tot Utregt, Castelijn te Woerden, en naderhand Raatsheer van den Hove van Utrecht, hadde te wyve de eenige dochter van *Bernt vander Haar*, en wan I. *Agneta van Renesse*, hadde te man *Adriaan van Renesse*, Heer vander Aa, soone van *Gerard van Renesse vander Aa*, en van *Sophia van Aarnhem*. II. *N. van Renesse*, troude den Heer van Westmal. III. *N. van Renesse*, hadde te man *Iordaan van Lennip*. IV. *N. van Renesse*, troude aan *Iohan Spruyt van Oostrum*. V. *Iohan van Renesse*, Canonik ten Dom t'Utregt, gesturven anno 1568. sonder kinders. VI. *Bernard van Renesse*, gebleven in dienst van den Grave van Bossu anno 1578. VII. *Frederik van Renesse*. VIII. *Iurriaan van Renesse*.

JOHAN VAN RENESSE, outste soone van *Iohan van Renesse*, en van *Alida van Bronkhorst van Batenburg*, Heer van Wulven, troude anno 1559. *Margareta van Elderen*, dochter van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Iohan van Renesse, Heer van Elderen, Manny, Rocourt, en van *Elisabeth van Nassou*; Sijn 16. Quartieren waren:

RENESSE.	BRONKHORST VAN BATENBURG.
KUYNRE.	WICKEDE.
CUYLENBURG.	ISSELSTEIN.
WULVEN.	ALPHEN.
WYLICH.	GRONSVELT.
BOETZELAAR.	CUYLENBURG.
MYNDEN.	BENTHEM.
NYVELT.	GEMEN.

En is omtrent dese tijd de Minnebroeders Kerke tot Utrecht, om een geringe prijs verkoft, alwaar de meeste Edelen hunne Graffteden hadden; en is deselve vervolgens geheel verdestrueert, de dode lichamen uyt de graven gehaalt, en voorts de Capellen van de Renessen mede geheel vernielt geworden; sijn huysvrouwe stierf in de belegeringe van Leiden anno 1574. begraven in de Grafstede van den Heere van Lokhorst; Hy quam na de pacificatie van Gent wederom by sijne goederen tot Utrecht, en woonde voorts in sijn huys by St. Jans Kerkhof, alwaar hy stierf anno 1584. begraven aldaar in de Kerke van St. Servaas; hy liet na

Johan van Renesse, volgt.

Diderik van Renesse, hadde te wyve *N. van Snellenburg*, was Canonik en Thesaurier van den Dom; stierf anno 1634. nalatende twee soonen en een dochter.

Frederik van Renesse, hadde te wyve *N. van Lauwijk*.

Willem van Renesse, Canonik t'oude Munster.

JOHAN VAN RENESSE, Heer van Wulven en Wulp, soone van *Iohan van Renesse*, en van *Margareta van Renesse en Elderen*, troude *Hester van Hattum*, en wiert in sijnen tijd de Heerlijkheyt van Wulven verkoft; hy liet na

Maximiliaan van Renesse, volgt.

Cornelia van Renesse, hadde te man *Ernst van Rhede*, soone van *Frederik van Rhede*, en van *Cornelia van Oestrum*.

MAXIMILIAAN VAN RENESSE, Heer van Wulp, soone van *Iohan van Renesse*, en van *Hester van Hattum*, troude *N. van Zallant*, en wan kinders.

JOHAN BAPTISTA VAN RENESSE, jongste soone van *Iohan van Renesse*, en van *Alida van Bronkhorst van Batenburg*, troude anno 1583. den 17. October *Adriana van Twickelo*, dochter van *Caspar van Twickelo*, en van *Anna van Avershagen*; hy behijlikte daar mede het Huys te Erden, en wan

Johan Adolph van Renesse, volgt.

Jacob Diderik van Renesse.

Caspar Frederik van Renesse, jong gestorven, en tot Hasselt begraven.

Alexander Emanuel van Renesse.

Anna Maria van Renesse.

Walburg van Renesse, jong gesturven.

Catharina Margareta van Renesse.

Adelheida van Renesse.

JOHAN ADOLPH VAN RENESSE, soone van *Johan Baptista van Renesse*, en van *Adriana van Twickelo*, Colonel, Gouverneur van Doesburg, Prooft van St. Marien, hadde te wyve *Anna Iudith van Bevervoorde* tot Oldmeulen in Twente, wiens moeder was *Scheel van Welevelt*, en wan daar by

Iohan Christoffel van Renesse.

Iooft van Renesse.

Iooft Casper van Renesse, volgt.

Diderik van Renesse.

Gerrit van Renesse.

Alid Iudith van Renesse.

JOOST CASPER VAN RENESSE, soone van *Iohan Adolph van Renesse*, en van *Anna Iudith van Bevervoorde*, Ridder van de Duytse Ordre, en Commandeur van Dieren; Sijn Quartieren zyn als volgt:

Van

Van 's vaders zyde.	Van 's moeders zyde.
RENESSE.	BEVERVOORDE.
BRONKHORST VAN BATENBORG.	VORDEN.
KUYNRE.	BEVERE.
WICKEDE.	WEEGE.
CULENBORG.	OER.
ISSELSTEIN.	ASTERPE.
WULLEP.	SCHONEBECKE.
ALPHEN.	TWICKELO.
TWICKELO.	SCHEEL.
AVERHAGEN.	RIPPERDA.
VOS.	WELEVELD.
LANGEN.	TWICKELO.
RUYTENBURG.	KNEHEM.
SUTHUM.	BOEKHORST.
SUTHUM.	RUYTENBORG.
LAAR.	EDELSTERKE.

Hadde te wyve *Maria de Cupere*, dochter van *Christiaan de Cupere* uyt Wals-vlaanderen, Heer van Ammers, Berg-ambacht, en 's Heer-aartsberge, en van *Maria Magnus*, en wan daar by twee soonen en twee dochters, namentlijk

Iohan Adolph van Renesse.
Anna Maria van Renesse.
Aletta Iudith van Renesse.
Christiaan Diderik van Renesse.

Volgen nu de Descendenten van *Johan van Renesse*, soone van *Johan van Renesse*, en van de dochter van den Heer van *Heukelom*, die te wyve hadde *Geertruyd van Baar*, daar uyt voortkomen RENESSE VAN BAAR, RENESSE VANDER AA, en RENESSE VAN MOERMONT.

JOHAN VAN RENESSE, twede soon van *Iohan van Renesse*, en van de dochter van *Otto van Arkel*, Heer van Heukelom, hadde voor sig het Casteel van Zeist by Utrecht, en troude *Geertruyd van Baar*, dochter van den Heer van *Lottum* in Gelderland; en wan daar by

Frederik van Renesse, Heer tot Everdingen, hadde te wyve de eenige dochter van *Wolfert van Maalstede*, Heer van Everdingen en Ellewoutsdijk, haar moeder was Berchem; hy stierf anno 1510. begraven met sijn huysvrouw tot Everingen, I. *Ian van Renesse*, sonder kinderen overleden. II. *Vincent van Renesse*, succederende na sijn vader in de Heerlijkheden van Everdingen Ellewoutsdijk, hadde te wyve *Margareta van Renesse vander Borg*, en wan daar by eenen soone jong gesturven, en een dochter genaamt *Elisabeth*, die te man hadde *Frederik van Wulven*, en wan kinders.

Iohan van Renesse van Baar, volgt.

Gerard van Renesse vander Aa, volgt daar na.

Iohan van Renesse van Moermont, volgt laastelijk.

JOHAN

JOHAN VAN RENESSE, twede soone van *Johan van Renesse*, en van *Geertruyd van Baar*, heeft de toenaam van Baar aangenomen, en hadde te wyve de eenige dochter van *Johan van Rhijn*, met dewelke hy gehad heeft het Casteel gelegen in Jutphaas, stierf anno 1515. begraven met sijn huysvrouwe tot Jutphaas, en hebben sijne nakomelingen tot huyden toe sig na hem geschreven *Renesse van Baar*; hy liet na eenen soone, genaamt

JOHAN VAN RENESSE VAN BAAR, die te wyve hadde de dochter van *Albert van Noort*, hy stierf anno 1532. mede begraven tot Jutphaas, en nalatende

JOHAN VAN RENESSE VAN BAAR, succederende in alle sijns vaders Heerlijkheden, hadde te wyve een dochter uyt den Huyse van Borsselen, en wan daar by een dochter getrout met *Frederik Uytteneng*, gestorven in den jare 1562. en een soone genaamt

JOHAN VAN RENESSE VAN BAAR, succederende sijn vader in alle desselfs Heerlijkheden, hadde te wyve *N. van Schimmelpenning*, en wan daar by

Iacob van Renesse, volgt.

Adriaan van Renesse, sonder oir.

N. van Renesse, Nonne in 't Clooster te Outwyk.

N. van Renesse, geestelijke Juffer.

Wilhelme van Renesse, hadde te man *N. van Eschede* inde Twent.

Agnes van Renesse.

JACOB VAN RENESSE VAN BAAR, soone van *Iohan van Renesse van Baar*, en van *N. van Schimmelpenning*, succedeerde na sijn vader in alle desselfs Heerlijkheden, en hadde te wyve *N. van Grijpskerken*, dochter van *Simon van Grijpskerken* uyt Zeeland, van dewelke voorts Descendenten gekomen sijn tot heden toe.

GERARD VAN RENESSE, derde soone van *Johan van Renesse*, en van *Geertruyd van Baar*, broeder van *Frederik* en *Iohan* voorsz, hadde te wyve *Agneta*, des Heeren dochter *vander Aa*, en wan behalven eenige andere kinderen jong gesturven,

Gerard van Renesse, volgt.

N. van Renesse, hadde te man *N. Mulert* uyt Overyssel.

Elisabeth van Renesse, Nonne te Rijnsburg.

N. van Renesse, Nonne te Outwyk.

GERARD VAN RENESSE, *Gerards* soone, geseid *vander Aa*, is na het overlijden van sijn vader gesuccedeert in de Heerlijkheid vander Aa, en alle andere heerlijke goederen; hy hadde te wyve *Sophia van Aarnhem*, stierf anno 1535. begraven by sijn ouders in de Kerk ter Aa, en nalatende

Adriaan van Renesse vander Aa, volgt.

Elisabeth van Renesse vander Aa, Nonne te Rynsburg.

Sophia van Renesse vander Aa, Nonne ten Daal by Utregt.

Clara van Renesse vander Aa, hadde te man *Willem van Rynsborg*.

Maria van Renesse vander Aa, ongehout gesturven.

ADRIAAN VAN RENESSE VANDER AA, sone van *Gerard van Renesse vander Aa*, en van *Sophia van Aarnhem*, troude *Agneta van Renesse*, dochter van *Gerrit van Renesse*, en van *N. vander Haar*, *Bernts* dochter; hy stierf anno 1586. sijne huysvrouwe 1567. en lieten t'samen na

Gerard van Renesse vander Aa, volgt.

Johan van Renesse vander Aa, Canonik ten Dom.

Fredrik van Renesse vander Aa, Canonik van St. Pieter t'Utregt.

Johan van Renesse vander Aa de jonge.

Bernt van Renesse vander Aa.

Albert van Renesse vander Aa.

Sophia van Renesse vander Aa, hadde te man *Jacob van Zuylen van Nyvelt*, Heer van Hoeflaken.

Agneta van Renesse vander Aa, hadde te man *Johan van Zuylen*, Heer van Zeventer, en Drakenborg, Schout tot Utregt.

GERARD VAN RENESSE VANDER AA, sone van *Adriaan van Renesse vander Aa*, en van *Agneta van Renesse*, succedeerde na 't overlijden van sijn vader in de Heerlijkheid vander Aa, en de verdere heerlijke Goederen; hadde te wyve *Anna van Assendelft*, dochter van *Cornelis van Assendelft*, Heer van Goudriaan, en van *Margareta van Merten*, en stierf anno 1609. nalatende

Agnes van Renesse vander Aa, troude *Nicolaas van Renesse van Elderen*, en wan I. *Gerrit Fredrik van Renesse*, Heer van Assendelft, stierf sonder oir den 10. Martii 1653. II. *Hendrik van Renesse*, Heer van Assendelft na sijn broeder, stierf sonder oir den 5. Augusty 1660. III. *Anna van Renesse*, by dode van haar broeder Vrouw van Assendelft, stierf ongetrout.

Margareta van Renesse vander Aa, troude *Willem van Renesse van Elderen*, Heer van Mal en Heesbeen, en wonnen kinders.

Adriana van Renesse vander Aa; stierf sonder oir.

JOHAN VAN RENESSE, vierde soon van *Johan van Renesse*, en van *Geertruyd van Baar*, broeder van *Frederik*, *Johan*, en *Gerrit van Renesse*, troude een erfdochter van *Dirk van Brienen*, uyt het Graafschap van Zutphen, nam aan den toenaam van Moermont, die sijn nakomelingen hebben blijven voeren; stierf anno 1518. begraven met sijn huysvrouwe in de Kerke der Reguliers tot Utrecht en nalatende

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

JOHAN VAN RENESSE VAN MOERMONT, na dode van ſijn vader ſuccederende in deſſelfs heerlijke Goederen, hadde tot een huysvrouwe *N. Preys*, dochter van *Berent Preys*; hy ſtierf anno 1538. begraven by ſijn ouders in de Reguliers Kerke tot Utrecht, en liet na

Iohan van Reneſſe van Moermont, volgt.

Bernard van Reneſſe van Moermont, geſturven anno 1562. ſonder kinderen.

N. van Reneſſe van Moermont, hadde te man *Pieter van Culenborg*.

N. van Reneſſe van Moermont, troude *Willem de Waal van Vroneſtein*.

N. van Reneſſe van Moermont, geſtorven jonge Juffer.

JOHAN VAN RENESSE VAN MOERMONT, ſoone van *Johan van Reneſſe van Moermont*, en van *N. Preys*, woonde eerſt te Utregt, en daar na te Amersfoort, alwaar hy anno 1583. is overleden; hy troude eerſt *Alida van Valkenaar*, dochter van *Hendrik van Valkenaar*, ſonder kinders overleden; ten tweeden *N. Pijnſſen vander Aa*, en wan daar by

Iohan van Reneſſe van Moermont, in wien deſe tak gecontinueert heeft, en die na dode van ſijn vader inde Heerlijke goederen geſuccedeerd is.

Bernard van Reneſſe van Moermont.

Wilhelm van Reneſſe van Moermont.

Geertruyt van Reneſſe van Moermont.

Volgen nu de Deſcendenten van *Frederik van Reneſſe*, ſoone van *Johan van Reneſſe*, en van *Margareta van Cuylenburg*, waar van voortkomen RENESSE VAN ELDEREN.

FREDERIK VAN RENESSE, Ridder, twede ſoone van *Johan van Reneſſe*, en van *Margareta van Cuylenburg*, was Heer van Ooſtmal, troude *Anna*, dochter van *Wouter*, Baron van Hamale en Elderen, Ridder, en van *Eliſabeth van Berchem*; hy ſtierf anno 1539. begraven tot Breda in een verheven tombe; hy liet na

Iohan van Reneſſe van Elderen, volgt.

Walter van Reneſſe van Elderen, ſtierf jong, begraven tot Dieſt by de Minnebroeders.

Clara van Reneſſe van Elderen, hadde te man *N.* Graaf van Hoorn, en Heer van Boxtel, die by ſijn eerſte huyſvrouwe de ſuſter vanden Heer van *Noircarmes*, twee ſonen wan, namentlijk, *Gerrit*, Heer van Baſſignie, en *Maximiliaan*, Heer van Lokere; ſijn twede huyſvrouw was de dogter van den Heer van *Flodrop*.

JOHAN VAN RENESSE VAN ELDEREN, ſoone van *Frederik van Reneſſe*, en van *Anna van Hamale*, Heer van Ooſtmal, en na dode van ſijn moeder Heer van Elderen, hadde te wyve eerſt *Eliſabeth de Naſſau*; ten tweeden *Catharina van Bronkhorſt van Batenburg*, jongſte dochter tot Anhalt, ſonder kinderen; hy wan by de eerſte

Rene van Reneſſe van Elderen, Grave van Warfuſe, Maſinroucourt, en Mamy; hadde eerſt te wyve *Walburg van Merode*, dogter van *Hendrik* Heer van Merode, Perweys, Leefdaal, ſtierf ſonder kinderen; ten tweeden de dogter vanden Baron van *Reſnes* in Brabandt.

Fredrik van Reneſſe van Elderen, Heer van Ooſtmal, Beerſe, Voſmer, hadde te wyve *Helena Tork*, dogter van *Willem Tork*, Heer van Heesbeen, en van *Barta Piek*, *Walravens* dogter, die Heer was van Wolffweert, by dewelke hy gehad heeft ſes ſonen; waar van de twee eerſte jong ſijn geſturven, de derde was *Rene van Reneſſe*, de vierde *Willem van Reneſſe*, de vyfde *Niclaas Ian van Reneſſe*, de ſeſde *Jan van Reneſſe*, en een dogter *Maria van Reneſſe*.

Iohan van Reneſſe van Elderen, ſtierf te Napels aan een heete koorts, en aldaar begraven.

Walter van Reneſſe van Elderen, jong geſturven, en tot Breda by ſijn ouders begraven.

Willem van Reneſſe van Elderen, Burggrave van Montenaken, hadde te wyve *Anna de Rukempre*, dogter van den Baron van *Reſnes*, en wan daar by *Rene* en *Ian van Reneſſe van Elderen*.

Anna van Reneſſe van Elderen, hadde te man *Willem van Croy*, Markgraaf van Renty, Ridder van't Gulde Vlies, en wan eene dogter, *Anna van Croy*, die te man hadde *Emanuel de Lalain*, overleden ten tyde als hy met dtn Hertog van Parma uyt Vrankryk gecomen was.

Eliſabeth van Reneſſe van Elderen, hadde te man *George van Monmorancy*, Heer van Croiſilles, ſon der oir.

Margareta van Reneſſe van Elderen, hadde te man *Johan van Reneſſe van Wulp*, ſone van *Iohan van Reneſſe van Wulp*, en van *Alida van Bronkhorſt van Batenburg*, en wan kinders.

Henrica van Reneſſe van Elderen, hadde te man *Nicolas de Gavre*, Heer van Peer.

N. van Reneſſe van Elderen, jonge Juffer geſturven, begraven in Henegouwen in het graf van Heer *Gerrit van Croy*, Markgraaf van Renty.

Johanna van Reneſſe van Elderen, jong geſturven, begraven by haar voorouders tot Breda.

Het Wapen van Reneſſe is een klimmende en omſiende Leeuw van Gout op een Root Velt, en daar rontom negen Goudene Blokjes.

RIEDE

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

RIEDE.

181 Riede, een Smaldeelinge van de Merwede, had een Slot en Stamhuys, daar die van desen Geslachte den naam van aangenomen hebben, gelegen op de Merwede, omtrent Werkendam. Daar wert vermelt uyt desen Huyse

DIERIK VAN RIEDE, Opsiender of Dijkgraaf van den grooten Waart, anno 1203.

ZEGER of ZWEDER VAN RIEDE, soone van *Daniel vander Merwede*, Schiltknape, bezegelde anno 1277. met Graaf *Floris de V.* van Holland, &c. seker Privilegie, die van den Zijdwinde in Zuyt-holland gegeven.

HERBERNUS VAN RIEDE, Ridder, in 't jaar 1323. Heer van Pendrecht anno 1325. Balliu van Zuyt-holland anno 1338. hadde ten echte *Magtild van Heusden*, die weduwe zynde, anno 1338. tot Heusden stichte een Collegie van Kanunnikken, lieten na

Anna van Riede, troude *Cornelis van Blyenburg*, *Soetemans* soone, Schiltknape, liet na *Heyman*, *Cornelis*, en *Soeteman van Blyenburg*.

HERBEREN VAN RIEDE, Ridder, Balliu van Zuyt-holland anno 1348. werde neffens andere Ridderen, Knapen, en Edelen van Holland, van Hertog *Willem van Beyeren* vyand verklaart, op den 23. Mey 1351.

Iohanna van Riede vander Merwede, *Herberens* dochter, (welke desen *Herberens van Riedens* dochter moet zyn geweest, alsoo geen anderen *Herberen* omtrent dese tijd van dit Geslacht en wort gevonden,) troude *Willem Oem*, geseyt *Duyk*, anno 1410. Schepen in Dordrecht.

HERBAREN VAN RIEDE, Heemraad van den grooten Waart anno 1394.

ARENT VAN RIEDE, Knape, Schout van Dordrecht anno 1405.

WOUTER VAN RIEDE, vermelt anno 1475.

Het Wapen van dit Geslachte is een Velt van Keel, doorsneden met een Fasce, bezaayd met vijfthien Bysans, alle van Silver.

RIETWYK.

182 Het Dorp van Rietwijk, daar die van dit Geslachte Heeren van geweest sijn, was gelegen by Nieuwerkerk, tusschen Haarlem en Amsterdam, aan de Haarlemmer of Spierings Meer, die ten tijde van Graaf *Philips de Schone*, veel Landts by inundatie van 't voorsz Dorp heeft afgenomen, en is het selve in voortijden seer florissant geweest, om de frequente passagie, die daar was van Amsterdam na Haarlem.

DIRK VAN RIETWYK, Ridder, woonde anno 1205. op sijn Huys gelegen in 't Velt geheten den Cruyt regt voor d'Abdye van Egmont, by den welken *Wouter van Egmont* voor sijne vyanden schuylde, om dat sijn Casteel tot Egmont anno 1203. van Graaf *Lodewijk van Loon*, in brant gesteken was, ten welken huyse *Franco de XI.* Abt van Egmont in 't voorsz jaar *Wouter* voornoemt meende te doen vermoorden, daar toe veel volx te paarde opgemaakt hebbende; maar door middel van *Rietwijk* daar van gewaarschout sijnde, is hy met sijn volk den vyand tegengereden, en heeft deselve op 't Kruytvelt victorieuselijk verdreven.

REINIER VAN RIETWYK, is anno 1226. onder anderen getuyge geweest van 't verhef van sekere goederen, die *Philips van Duvenvoorde* verhief van sijn broeder *Dirk van Wassenaar*.

HUGO VAN RIETWYK, Ridder, floreerde tot Egmont anno 1266. hy wert in sekere Chartres van *Claas van Sassenheim*, Abt van Egmont *onsen Vrient* genoemt, als wanneer den gemelten Abt, om bede van *Hugo van Rietwijk* voorsz, enige dienst-luyden van de Abdye Kerke gemanumitteert, en vryheyd gegeven heeft; hy wan

WILLEM VAN RIETWYK, floreerde tot Egmont anno 1300. hy was geheten *van Velsen*, vlugte anno 1315. met *Wouter van Egmont* voor het gewelt der Vriesen, die doen ter tijd Egmont kwamen afbranden; ook floreerde ten desen tijden *Adriaan van Rietwijk*, met *Jan van Renesse*, *Cornelis van Sonnevelt*, *Wernar van Raaphorst*, *Claas Banjart*, en meer andere Knapen. *Willem van Rietwijk* voorsz hadde te wyve *Beatrix van Foreest*, en wan

Ian van Rietwijk, volgt.

Arent van Rietwijk, was getrout met *N. N.* en wan *Dove van Rietwijk*, heeft, sekere Landen gelegen tot Heemskerk aan *Wouter van Rietwijk*, Ridder, opgedragen, om die van hem tot een erfleen te houden anno 1366. des vrydags na St.

Jans Onthoofdinge; hy wan I. *Willem van Rietwijk*, verhief de voorſz Landen anno 1429. den 28. Mey van Vrouw *Jacoba*, Gravinne van Holland, dewijl de Heerlijkheid van Heemskerk, doen ter tijd aan Holland geannexeert was; ſijn dochter *Eliſabeth van Rietwijk* ſtierf anno 1447. ſonder oir. II. *Goede van Rietwijk*, weduwe zynde, heeft de voorſz goederen verheven van Graaf *Philips van Holland*, en ſuccedeerde haar nicht *Eliſabeth* den 7. September 1447.

JAN VAN RIETWYK, ſoone van *Willem van Rietwijk*, en van *Beatrix van Foreeſt*, troude anno 1328. des dingsdags voor Pinxteren met *Geertruyd van Weent*, *Reinier Dodens* ſoons dochter, en wan

Willem van Rietwijk, geheten *van Velſen*, woonde op ſijn Huyſinge tot Velſen, floreerde anno 1358. heeft ſijn voorſchreve Huys met veel Land, gelegen tot Heemskerk, en de Thienden in Rietwijk voor recht man-leen van de Graven van Holland anno 1377. na St. Maarten ontfangen, ter preſentie van de Heer van Abcoude, en de Heer van Brederode; hy wan een dochter *Aagte van Rietwijk*, getrout met *Isbrand van Alkemade*, Ridder, ſoone van *Ian van Alkemade*, en van *Ida van den Woude*, *Jacobs* dochter; ſy hebben geſamentlijk de Thienden van Rietwijk, zynde een recht man-leen, en op den Graaf van Holland, door dode van haar vader verſtorven, gekogt van Hertog *Albregt*, op den 13. Maart 1398. haren ſoone *Willem van Alkemade*, verkogt de Thienden van Rietwijk aan *Gerbrand van Rietwijk*, *Hugens* ſoone, te verheffen voor recht man-leen, daar in Graaf *Philips van Holland* conſenteerde, anno 1448. den 11. January.

Reinier van Rietwijk, ſtierf anno 1378. ſonder kinderen na te laten.

Hugo van Rietwijk, volgt.

Dirk van Rietwijk, leefde anno 1378.

Beatrix van Rietwijk, en haar ſuſters, hebben door raat van hare vrinden met *Gerard van Sparrewoude*, en *Everard van Diemen*, hare momboirs, aan *Ian van Weent* overgegeven ſekere Mergen Lands, 't ſelve ook nevens haar doende haarlieder broeder *Willem* voorſz, onder ſijn zegel anno 1378. en wert *Ian van Foreeſt* haar neef genoemt, des dingsdags voor Petronelle, en des donderdaags voor Pinxteren.

Catharina van Rietwijk, hadde te man *Dideric van Swieten*, ſoone van *Boudewijn van Swieten*, vermelt in 't Leen-regiſter van Egmont anno 1370. 's maandags na St. Aagte. Sy lieten t'ſamen na *Boudewijn*, Leenheer van Swieten, was anno 1405. Heer van Calſlagen, anno 1436. Heer van Loenderfloot, en Theſaurier in Holland anno 1424. fondateur van 't Clooſter te Poel buyten Leiden, troude met *Lugard van Nyenrode*, *Gijsbregts* dochter.

HUGO VAN RIETWYK, ſoone van *Ian van Rietwijk*, en van *Geertruyd van Weent*, leefde onder *Ian van Weent*, die anno 1381. de XX. Abt van Egmont was, hadde te wyve *Mabelia de Wilde*, *Willems* dochter, en *Ludekens* ſuſter, wert den 21. Mey 1398. genoemt van *Arent* Heer van Egmont en Iſſelſtein, *ſijnen neve*; hy wan

Ian van Rietwijk, was in ſijn fleur anno 1386. hem wierden verleent ſekere Landen tot Poeldijk gelegen, voor een onverſterflijk erfleen van *Arent*, Heer van Egmont voorſz; hy wan *Ludeken van Rietwijk*, die door ſijns vaders doot verly nam van de voorſz leen-goederen, anno 1411. des vrydags na Maria Bootſchap, doen ter tijd eerſt mondig weſende; hy hadde te wyve *Alida vander Wateringe*, *Dirx* dochter, ſy leefde nog anno 1439. en lieten na *Ian van Rietwijk*, verkoft anno 1439. den 15. April de voorſz leengoederen van Poeldijk aan *Albert van Raaphorſt*, die te wyve hadde *Magtild van Rietwijk*, dochter van *Dove van Rietwijk*, en van *Barta van Egmont*.

Hugo van Rietwijk, volgt.

Gerrit van Rietwijk, volgt daar na.

Maria van Rietwijk, hadde te man *Gerrit van Mateneſſe*, Ridder, anno 1388. ſy ſijn beide in de Abdye Kerk van Egmont begraven, en aldaar in een venſter t'ſamen met hunne Wapenrokken uytgeconterfeit geweeſt.

HUGO VAN RIETWYK, ſoone van *Hugo van Rietwijk*, en van *Mabelia de Wilde*, woonde tot Haarlem anno 1387. was getrout met *Magtild N.* en wan

Dove van Rietwijk, kogt de Korentienden van Aſſendelft, van *Gerrit van Heemſtede*, anno 1408. des donderdags voor Maria geboorte; hy was Schepen tot Haarlem anno 1413. en hadde te wyve *Barta van Egmont*, dochter van *Albregt*, Heer van Egmont en Mereſtein, Ridder, en van *N. van Iſſelſtein*, des woenſdags na St. Catharinen-dach, en werd den voorſz *Dove van Rietwijk*, verklaart ſwager van *Jan van Egmont van Mereſtein*, anno 1438. des ſondags na Maria geboorte; anno 1441. diende hy voor het laatſte jaar als Schepen te Haarlem; hy wan I. *Albert van Rietwijk*, is verklaart van *Willem van Egmont* broeder tot Gelre, ſijn neef te weſen, en is anno 1478. ſonder kinderen geſtorven. II. *Agnes van Rietwijk*, hadde te man *Willem van Ruyven*, ſone van *Claas van Ruyven*, Houtveſter van Holland, en van *Agnes van Schoten*, *Willems* dochter, en wan kinderen. III. *Magtild van Rietwijk*, troude *Albregt van Raaphorſt*, *Dirx* ſone, beide ſwager en nicht geheten van *Johan*, Heer van Egmont, den 15. April 1439.

Reinier van Rietwijk, geſtorven tot Haarlem ſonder kinders.

Kerſtant van Rietwijk, ſtierf mede aldaar ſonder oir.

Gerbrant van Rietwijk, volgt.

GERBRANT VAN RIETWYK, ſoone van *Hugo van Rietwijk*, en van *Magtild N.* verkreeg by tranſport van *Willem van Alkemade*, ſoone van *Isbrand van Alkemade*, en van *Aagte van Rietwijk*, hier vooren gemelt, de Thienden van Rietwijk te verheffen voor regt man-leen anno 1448.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

1448. den 11. January, daarinne Graaf *Philips van Holland* consenteerde; hy hadde te wyve *N. N.* die voerde een Kruys van Keel met vier Lelyen op een Velt van Silver; hy wan

JAN VAN RIETWYK, verhief anno 1462. den 2. December de Thienden van Rietwijk in recht man-leen; was getrout met *Genoveva van Poelenburg*; hy stierf anno 1520. den 15. Maart, sy anno 1511. den 20. October beide in St. Jans Kerk tot Haarlem begraven; en lieten na

Floris van Rietwijk, volgt.

Gerbrand van Rietwijk, Priester, stierf anno 1510. begraven tot Haarlem in St. Jans Kerk.

Hugo van Rietwijk, Jerusalems-heer, troude *Maria Hesen*, *Jacobs* dochter; stierf den 20. Augusty 1500. of 1515. begraven in St. Jans Kerk tot Haarlem, en lieten na I. *Hugo van Rietwijk*, ook Jerusalems-heer, troude anno 1539. *Jacoba vander Houve*, *Matthijs* dochter, uyt den Huyse van Swieten. II. *Genoveva van Rietwijk*, sonder kinders. III. *Petronella van Rietwijk*, stierf jong.

FLORIS VAN RIETWYK, soone van *Jan van Rietwijk*, en van *Genoveva van Poelenburg*, verhief de Thienden voor recht man-leen anno 1522. den 24. April, hadde getrout *Cornelia Ramp*, *Hermans* dochter; hy stierf anno 1525. den 2. October begraven in St. Jans Kerk tot Haarlem; en liet na

Gerbrand van Rietwijk, volgt.

Genoveva van Rietwijk, sonder kinders.

Iohanna van Rietwijk, troude eerst *Ian van Schalkwijk*, die sonder generatie stierf, en daar na *Simon van Heemskerk*, *Ians* soone.

GERBRAND VAN RIETWYK, soone van *Floris van Rietwijk*, en van *Cornelia Ramp*, verhief de Thienden in regt man-leen anno 1526. den 25. Augusti, hadde te wyve *N. N.* stierf anno 1553. en liet na

ARENT VAN RIETWYK, gestorven anno 1559. sonder kinders; en heeft in sijnen name de voorsz Thienden in regt man-leen verheven sijn momboir *Hendrik van Ravenberg*, Thresorier van Haarlem anno 1553. den 22. December, en na sijn doot deselve verstervende aan het Graafschap van Holland, sijn die anno 1566. den 24. April aan andere in erfleen verkoft.

GERRIT VAN RIETWYK, derde soone van *Hugo van Rietwijk*, en van *Mabelia de Wilde*, hadde te wyve *N. van Thoornenburg*, uyt den Huyse van *Aackerslooth*, stierf omtrent het jaar 1412. en wan

Ian Berthout van Rietwijk, volgt.

Ian van Rietwijk, stierf sonder oir.

JAN BERTHOUT VAN RIETWYK, soone van *Gerrit van Rietwijk*, en van *N. van Thoornenburg*, troude met *Bely*, Bastard dochter van *Willem*, Heer van Egmont en Isselstein, broeder van *Ian*, Heer van Egmont, van dewelke sy beide swager en nicht geheten sijn, anno 1437. den 10. November; hy wan

Dirk van Rietwijk, volgt.

Ian van Rietwijk, Schout van de Eilanden van Wieringen, wert anno 1443. den 28. April van *Iohan*, Heer van Egmont neef genoemt, te sien in 't Leen-register van Egmont, geteekent B. fol. 82. verso; hy wan I. *Willem van Rietwijk*, vermelt anno 1477. den 27. December *libr. E. fol. II. recto*; hy was Schout tot Alkmaar anno 1472. en 1473. II. *Gerrit van Rietwijk*, binnen Utregt gestorven, nalatende eenen soone *Simon van Rietwijk*, tot Utrecht getrout, doch sonder kinderen. III. *Bely van Rietwijk*, genoemt na haar grootmoeder; leefde anno 1476. met *Willem van Rietwijk*, haar broeder en bestorven voogd.

DIRK VAN RIETWYK, soone van *Iohan Berthout van Rietwijk*, en van *Bely van Egmont en Isselstein*, was Balliuw van Egmont anno 1449. wert anno 1450. den 14. April genoemt neve van *Willem*, Heere van Egmont; besat anno 1455. het Huys te Cranenbroek by Alkmaar onder Heilo gelegen, was getrout met *N. vander Made*; hy wiert onder anderen gevangen met *Willem*, broeder tot Gelre, anno 1444. op St. Hubertsdach, in een rencontre, tusschen *Gerrit*, Hertog van Gulik en van Berg, en *Arnout van Egmont*, Hertog van Gelre, met *Willem* sijn jonger broeder voorsz, die gekomen waren met 2200. paarden in Gulikkerland, geplundert en afgebrand hebbende 17. Dorpen; hy wert ook vermelt met *Ian van Egmont*, onder *Iohan*, jonger Heer tot Egmont anno 1473. den 1. Mey *libr. B. fol.* 55. *verso*, en anno 1474. den 8. Mey *lib. B. fol.* 48. *recto*, Hy stierf anno 1476. na St. Jansmisse, begraven in St. Cathrijne Capelle, op den Hoef, onder een blauwe sarksteen, met twee Hasewinden onder sijn Wapen gehouwen; en was siek geworden voor het Clooster tot Egmont, als daar voor lag *Ian van Bourgonje*, Hertog *Carels* broeder, met hulp van *Ian van Egmont*, die de Abdye in hun macht wilden hebben, als vacerende door de doot van *Gerrit van Poelgeest*, Abt aldaar, en verkosen *Claas van Adrichem* in sijn plaatse; ten laatsten brak het beleg op, en *Claas van Adrichem* voornoemt kreeg de confirmatie van Romen, en wiert met grote eere Regaal Abt van Egmont, volgens tuyge van de Hollandse Cronijk. *Dirk van Rietwijk* voorsz liet na

Willem van Rietwijk, volgt.

Arent van Rietwijk, volgt daar na.

Adriaan van Rietwijk, wiert anno 1554. vermelt als oom van *Cornelis van Rietwijk*, *Willems* soone, volgens 't Leenregister van Egmont, getekent *C. fol.* 46. *recto*. Hy wert ook vermelt als oom van *Dirk van Rietwijk*, *Willems* soone, Priester anno 1504. *lib. C. fol.* 9. *recto*. Hy was

Schout tot Egmont anno 1517. en hadde getrout *Geertruyd de Waal*, *Claas* dochter, by dewelke hy wan twee dochters, *Catharina* en *Cornelia van Rietwijk*, mitsgaders een soon *Joost van Rietwijk*, welke sijn Vaderland verliet, en na Ceulen vertrok, door dien Egmont anno 1517. op St. Adelberts dag tot de gront toe afgebrand was, van de Rebelle Gelderse Friesen; hy troude aldaar *Apollonia van Erpel*, en wan I. *Ian van Rietwijk*. II. *Adriaan van Rietwijk*, beide jong gesturven. III. *Iasper van Rietwijk*, troude *Anna Mulars*, des Canceliers dochter van den Hertog van Gulik, dog stierf sonder kinders. IV. *Ioost van Rietwijk*, troude *Agnes van Wesele*, en wan 1. *Catharina van Rietwijk*, stierf tot Oppenheim anno 1616. 2. *Elisabeth van Rietwijk*, mede sonder kinderen gesturven. V. *Geertruyd van Rietwijk*, troude *Iohan Steffan*, stierf sonder oir. VI. *Cecilia van Rietwijk*, ongetrout gestorven. VII. *Maria van Rietwijk*, stierf ongehout. VIII. *Elisabeth van Rietwijk*, troude *Arnout van Vryaldenhoven*, Rentmeester van *Ian*, Baanderheer van Merode, van sijn goederen in 't quartier van Ceulen. IX. *Anna van Rietwijk*, troude *Cosmus Sloten*, Medicine Doctor van Hertog *Willem van Gulig*. X. *Agnes van Rietwijk*, troude *Laurens Crantz*, Syndicus der Stad Ceulen, stierf sonder generatie.

WILLEM VAN RIETWYK, outste soone van *Dirk van Rietwijk*, en van *N. vander Made*, was Balliu van Egmont anno 1486. en 1497. ook Schout van Egmont binnen, blijkende by seker bezegelde-brief en gifte van Duynlanden, van *Iohan*, Grave van Egmont; hy verhief 't leen van Wimmenum anno 1477. den 27. December, by bezegelde brief van *Johan*, Heer tot Egmont, &c. troude *Catharina van Heemskerk*; hy stierf anno 1504. begraven by sijn vader, sy anno 1508. beide in Martio; en lieten na

Dirk van Rietwijk, Priester en Canonik van de Collegiale Kerk van St. Catharijne tot Egmont op den Hoef anno 1507. volgens tuyge van 't Leen-regifter van Egmont, *lib. C. fol.* 17. *recto*. Hy verhief het leen van Wimmenum, den lesten July anno 1504. by bezegelde brief van *Jan*, Grave van Egmont voorsz, hy stierf tot Leuven anno 1516. den 20. October, begraven in St. Pieters Kerk aldaar, onder den Autaar van de Heylige Dorothea, alwaar hy in een schoon Epitaphie uytgeschildert is.

Isbrand van Rietwijk, was anno 1509. Schout tot Egmont, daar na anno 1519. Dijkgraaf van Geestmeer-ambacht, gelijk blijkt in 't rode Regifter, beginnende 1. October anno 1506. fol. 130. berustende in de Rekenkamer van Holland; hy troude *Margareta van Alkemade*, *Floris* dogter; hy stierf anno 1523. begraven tot Egmont by sijn huysvrouwe; en is noch in wesen sekere Schilderye, daar in geschildert staat aan d'ene zyde het Wapen van Rietwijk, en aan de andere zyde het Wapen van Alkemade, met dese woorden:

TROCHO LUDE, ALEAS FUGE.

Hy verhief 't leen van Wimmenum den 1. December 1517. by bezegelde brief van Graaf *Jan van Egmont* voorsz; en liet by sijn huysvrouwe na, I. *Willem van Rietwijk*, Priester en Vicaris van Egmont, verheft het leen van Wimmenum den 12. January 1524. by bezegelde brief van Graaf *Jan van Egmont*, stierf anno 1551. en tot Egmont begraven. II. *Gerardine van Rietwijk*, leste Mater en Priorinne van St. Marienpoel buyten Leiden, anno 1556. alwaar veel Edele Juffers Nonnen waren. III. *Catharina van Rietwijk*, stierf jong van een dodelijke quetsure van een hont gebeten zynde; sy verhief 't leen van Wimmenum den 28. November 1551. by bezegelde brief van *Lamoraal*, Grave van Egmont. IV. *Anna van Rietwijk*, stierf anno 1555.

Cornelis van Rietwijk, volgt.

Catharina van Rietwijk, jong gesturven sonder kinderen.

Ian van Rietwijk, Pastoor tot Petten, stierf anno 1522. den 4. Mey, begraven tot Egmont in de Parochie Kerk.

Gerrit van Rietwijk, stierf sonder kinderen.

Willem van Rietwijk, was anno 1522. Schepen tot Alkmaar, en anno 1523. Thesaurier, troude *Brechte Tamijs*, is begraven tot Alkmaar in St. Laurens Kerk, tegen over 't Choor; hy liet na I. *Willem van Rietwijk*, Burgemeester tot Alkmaar, stierf sonder kinderen anno 1589. den 18. December out 70. jaren, begraven aldaar, in St. Laurens Kerk, onder een witte sark. II. *Dirk van Rietwijk*, Schout van Oud Karspel, stierf anno 1562. ongetrout. III. *Gerrit van Rietwijk*, Jerusalems-heer, stierf den 3. January 1550. tot Alkmaar in de meergemelte Kerk begraven, hadde getrout *Alijd Allarts* dochter, en liet na 1. *Willem van Rietwijk*, Capiteyn van een Compagnie voetknegten, bleef in Vriesland doot sonder kinders. 2. *Catharina van Rietwijk*, troude *Jeroen de Belloy*, *Ians* soon; sy stierf anno 1578. tot Alkmaar.

Albert van Rietwijk, Schout tot Alkmaar anno 1520. en 1521. stierf anno 1537. op St. Willeborts dag, begraven tot Egmont binnen, hadde getrout *Wendelmont van Vernauwen*, *Adriaans* dochter; haar suster *Bely van Vernauwen* hadde te man *Vincent van Teylingen*; hy liet een dochter na *Theodora van Rietwijk*, die te man hadde *Cornelis Einhout*, Schout van Petten; sy stierf aldaar den 7. February 1564.

CORNELIS VAN RIETWYK, soone van *Willem van Rietwijk*, en van *Catharina van Heemskerk*, troude anno 1528. out wesende 24. jaren *Seburg van Alkemade*, *Elias* dochter, stierf anno 1573. den 14. Mey op 't Huys te Assenburg, tot Heemskerk begraven, alsoo hy van Egmont gevlugt was, zynde 't selve doe ter tijd tot de gront toe afgebrand en geruineert; hy verhief 't leen van Wimmenum, by dode van sijn broeders dochter, den 10. September 1555. by bezegelde brief van *Lamoraal*, Grave van Egmont; hy liet na

Willem van Rietwijk, stierf ses weken oud zynde.

Alida van Rietwijk, jong gestorven.
Willem van Rietwijk, volgt.
Dirk van Rietwijk, stierf anno 1570. den 29. December, hollende met een wagen, en nalatende een soone, met namen *Albregt van Rietwijk*.
Elias van Rietwijk, tot Amsterdam verdronken.
Catharina van Rietwijk, troude anno 1562. den 8. December *Albert Capelman van Hodenpyl*, *Iacobs* soone, sy stierf in 't kinderbedde anno 1564.

WILLEM VAN RIETWYK, soone van *Cornelis van Rietwijk*, en van *Seburg van Alkemade*, was Castelein van Asschenburg van 's Koninx wegen, stierf in de gevankenis tot Alkmaar, anno 1573. den 30. July van een quetsure in 't hooft, die hy tot Heemskerk van de Geusen gekregen hadde, is tot Alkmaar onder een rode sark-steen begraven, alsoo sijn lichaam gerantsonneert wierde, gedreigt zynde opgehangen te werden; hy verhief 't leen van Wimmenum anno 1559. den 8. April, by bezegelde brief van *Lamoraal*, Grave van Egmont; hy hadde eerst getrout *Eva van Codde*, *Pieters* dochter; en daar na anno 1565. *Willemina van Poelenburg*, *Baldewijns* dochter; en wan by de eerste

Willem van Rietwijk, jong gesturven.
Ysbrand van Rietwijk, volgt.

By de twede Vrouw,

Cornelis van Rietwijk, Balliu en Houtvester van Egmont, ook Stadhouder van de leenen aldaar, en Drost van Noortholland, troude anno 1592. *Goedela Schatters*, *Claas* dochter, die Burgemeester tot Alkmaar was; sy stierven beide anno 1612. nalatende 1. *Willem van Rietwijk*, jong gesturven. 2. *Willemina van Rietwijk*. 3. *Willem van Rietwijk*, geboren tot Alkmaar den 11. December 1603. 4. *Catharina van Rietwijk*. 5. *Cornelia van Rietwijk*.
Baldewyn van Rietwijk, Stadhouder van de leenen van Egmont, stierf den 8. September 1631. binnen Alkmaar, sonder kinderen.
Seburg van Rietwijk, troude anno 1592. den 7. January *Simon van Veen*, Balliu van Egmont; hy stierf te Egmont binnen, op sijn huys anno 1610. den 13. Juny, begraven tot Alkmaar, sy den 26. October 1620.
Catharina van Rietwijk, stierf ongetrout den 11. January 1590.
Eva van Rietwijk, troude anno 1594. *Adriaan van Veen*, *Simons* voorsz broeder, sy stierf tot Alkmaar den 1. October 1620.
Anna van Rietwijk, jong gesturven.

YSBRANT VAN RIETWYK, soone van *Willem van Rietwijk*, en van *Eva van Codde*, troude anno 1580. *Maria vander Maar*; hy verhief 't leen van Wimmenum den 18. September 1574. *lib. G. fol. 21. recto*. Sy stierven beide tot Egmont anno 1604. en sijn aldaar op 't Choor in de Parochie Kerk begraven, nalatende

Willem van Rietwijk.
Cornelis van Rietwijk.
Willem van Rietwijk.
Ivo van Rietwijk.
Willemina van Rietwijk.
Eva van Rietwijk.
Catharina van Rietwijk.
Maria van Rietwijk, alle jong gesturven.
Ysbrand van Rietwijk, volgt.

YSBRANT VAN RIETWYK, soone van *Ysbrant van Rietwijk*, en van *Maria vander Maar*, geboren tot Egmont anno 1600. troude anno 1626. *Maria de Lokerville*, dochter van *Matthijs de Lokerville*, en van *Helena Besemer*, *Leenderts* dochter; hy verhief 't leen van Wimmenum den 11. Juny 1605. by bezegelde brief van 't Graafschap Egmont; en wan

Matthijs van Rietwijk, geboren den 6. Mey 1628.
Ysbrand van Rietwijk, geboren den 19. April 1629. stierf jong.
Maria van Rietwijk, stierf jong.
Maria van Rietwijk, geboren den 9. Augusty 1639.

ARENT VAN RIETWYK, twede soone van *Dirk van Rietwijk*, en van *N. vander Made*, was in fleur anno 1490. wert oom geheten van *Dirk van Rietwijk*, Priester en Canonnik van Egmont, in sijn Testament in dato den 20. October 1516. troude *Cornelia van Cranenbroek*, en wan

CORNELIS VAN RIETWYK, wiert van de Oost-vriesen, diemen Gelderse Vriesen noemde, geruineert anno 1517. als wanneer sy Egmont op St. Adelberts dag tot de gront toe afbranden; hy troude *Maria van Vlimen*, *Adriaans* dochter, stierf anno 1523. in 't beste sijnes levens, nalatende

Jan van Rietwijk, troude *N. N.* en wan *Ursula van Rietwijk*, getrout met *Gerard van Vliet*, soone van *Geerlach van Vliet*, Ambachts-heer van 's Heer-aartsberge, en van *Swavelt van Leewen*; hy stierf Capiteyn sonder kinderen in den Oorlog in Vriesland anno 1583.
Arent van Rietwijk, volgt.
Cornelia van Rietwijk, stierf ongetrout.

ARENT VAN RIETWYK, soone van *Cornelis van Rietwijk*, en van *Maria van Vlimen*, geboren tot Egmont Binnen, anno 1521. troude anno 1544. *Goedela de Vriese*; hy stierf ter Goude anno 1600. den 26. December, begraven aldaar in de grote Kerk, sy den 14. Augusty 1578. nalatende

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Cornelis van Rietwijk, ſtierf maar twee dagen out zynde.

Allert van Rietwijk, volgt.

Cornelia van Rietwijk, ongehout geſturven anno 1612.

Maria van Rietwijk, ſtierf anno 1621. ongetrout, beide by haar vader begraven.

ALLERT VAN RIETWYK, ſoone van *Arent van Rietwijk*, en van *Goedela de Vriese*, geboren anno 1550. was anno 1574. Raad en Rentmeeſter Generaal van des Conings van Spangies Landen van Valkenburg en Dalem, troude tot Maaſtrigt, in 't voorſz jaar *Ioanna Spijskens*, dochter van *Johan Spijskens*, *Henrix* ſoone, Schepen tot Bruſſel, en van *Ienne Boiſot*; hy ſtierf in ſijn fleur anno 1589. den 19. July, ſy anno 1583. den 18. January, beide by malkander begraven in St. Servaas Kerk, hy als Canonnik met alle de Canonicale Ceremonien en Rechten; hy liet na

CAREL VAN RIETWYK, geboren anno 1580. den 22. December, genoemt na den Hertog van Aarſchot ſijn Peter, was Schepen te Bruſſel, en troude anno 1605. den 21. Mey binnen Maaſtrigt, niet ſonder grote overwonnen ſwarigheden, *Helena Nancia van Merode*, dochter van *Iohan*, Baanderheer van Merode, van Petersheim, van Perweis, Heer van Geel en van Weſterlo, en van *Margareta van Pallant*, ſuſter van *Floris*, eerſte Graaf van Culenborg; ſy ſtierf anno 1618. den 24. Mey begraven by de Cathuſers tot Bruſſel, in de binnen Kerk, met een heerlijk Epitaphium, en lieten na

HELENUS NANCIUS VAN RIETWYK, geboren tot Bruſſel anno 1606. den 9. Mey.

Het Wapen van Rietwijk is een Keper van Silver, op een Velt van Sabel, getimbreert met twee afgekapte Stocken, 't eene van Swart en 't ander van Silver; en hebben die tot Alkmaar woonden altijd onderhouden alle Privilegien, als goede Edelluyden, ook de Jagt alleenlijk aan Schiltboortige Edelen in Holland toekomende, gelijk van outs in den ſelve Lande is gepleegt geweeſt.

RODENRYS.

183 UYt dit Geſlachte hebben geleeft BEATRIX VAN RODENRYS, *Dirx* dochter, die te man hadde *Florens van Doortoge*, anno 1292. en 1302.

FLORIS VAN RODENRYS, Ridder, ſijn dochter *N.* hadde te man *Arent van Dorp* by Delf, anno 1301.

N. VAN RODENRYS, getrout met *Dirk Vyterneſſe*, alias *Mateneſſe*, Ridder, anno 1310.

DANIEL VAN RODENRYS, Knape, vermelt anno 1302. en 1358. dan is waarſchijnelijker een ander geweeſt.

JENNE VAN RODENRYS, Nonne ter Lee, anno 1377.

N. VAN RODENRYS, was ontrent deſe tijd getrout met een uyt den Geſlachte van *Suytwijk*, uyt den Huyſe van *Raaphorſt*, waar af de dochter *Kerſtijn van Suytwijk*, de goederen van Rodenrijs ten huwelijk brachte haren man *Willem van Cralingen*, en leefden anno 1384.

Noch heeft van deſe naam geleeft ALYT VAN RODENRYS, *Dirx* dochter, die te man hadde *Tielman van den Heuvel*; hy ſtierf den 2. October 1536. ſy den 19 November 1535. beide begraven tot Delf in de oude Kerk, onder een ſark, op welke aan de eene zyde het Wapen van van den Heuvel, en op de andere zyde dat van Rodenrijs, uytgehouwen ſtaan; de voorſz *Tielman van den Heuvel* was een ſoone van *Rutger van den Heuvel*, Grave in Beichlingen, en hadde twee broeders *Frederik* en *Jurriaan van den Heuvel*, alle vermelt in ſekere Schepen-brief van Leiden, van den jare 1499. mitsgaders in ſekere quitantie van *Floris van den Boukhorſt*, die een ſoone was van *Adriaan van den Boukhorſt*, en van *Catharina van Swieten*, beyde hier na volgende geinſereert.

WY *Claas Hugenſz*, en *Willem Stoop*, Schepenen in Leyden, doen te weten, dat als goede mannen gekoſen zynde over een queſtie geroert tuſſchen Jonkheer *Floris vander Boukhorſt*, mede Schepen deſer Stede, en Jonkheeren *Tieleman*, *Frederik*, en *Jurriaan*, geſeyt *van den Heuvel*, en andere kinderen van den ſeer Edelen en Welgeboren Heer *Rutger van den Heuvel*, Grave in Beichlingen, wy op alles rijpelijke gelet hebbende, oordelen mits deſen in de qualité als boven, dat de kinderen van den voorſz Grave ongefundeert ſijn in heure pretenſie en voorneminge, en dat verbonden ſijn te betalen aan den voorſz *vander Boukhorſt* de ſomme van duyſent guldens totten leſten penning toe.

toe, volgende de conditien en accoordt volbragt tusschen de voorsz Grave binnen sijn banninge, en de vader zaliger van den voornoemden *vander Boukhorst*; al sonder oorsake van eenige gunst, goede ofte quade affectie, haat ofte nijd, die wy uyt eenigerley saken tot den eenen ofte anderen souden mogen dragen. In kennisse der waarheyt, soo hebben wy desen brieve bezegelt met onse zegelen hier aangehangen, in 't jaar ons Heeren duysent vier hondert negen-en-tnegentig, op den sestienden dag in December; en was bezegelt met twee uythangende zegelen in groenen wassche aan dubbelde francijne staarten. Op den rugge stont, Oordeel tot voordeel van *Jonker vander Boukhorst*, en tot agterstel van de *Jonkeren van den Heuvel* toe Beichlingen, woonende tot Delf anno 1499.

IK ondergeschreven bekenne ontfangen te hebben uyt handen van Juffrouw *Alida van Rodenrijs*, mijn nigte, en Juffrouw *Agnes vander Does*, beyde Huysvrouwen van Jonkheeren *Tieleman* en *Frederik van den Heuvel*, de somme van duysent guldens, resterende uyt eene groote somme, geleent van mijn Edelen vader zaliger aan Heer *Rutger van den Heuvel*, Grave tot Beichlingen, tot Keulen gestorven, van dewelke somme ik ontlaste voor altoos, niet alleen de voorsz persoonen, maar ook alle hare broeders en susters, ofte erfgenamen van de voornoemde Grave. In kennisse der waarheyt hebbe ik dese quitantie met mijne eigen hant geteikent, en gezegelt met mijn eigen zegel, tot Leyden op den 28. dag in December, in 't jaar ons Heeren duysent vier hondert negen-en-tnegentig; en was geteikent *F. van Boukhorst*, en bezegelt met een zegel in groenen wassche, met de Wapenen van 't voorsz Geslachte, aan eenen dubbelen francijnen staart.

Het Wapen van Rodenrijs is een Schilt vol Ruyten, d'een van Silver en d'ander van Lazuur.

R O O N.

184 BOUDEWYN VAN RODEN of ROON, Schiltknape, hadde te wyve *Magtild van Malsen*, en wan

PIETER VAN ROON, leefde anno 1367. hadde getrout *Alveraad van Wielnesse*, en wan

PIETER VAN ROON, die te wyve hadde *Willemijne van Geldorp*, en wan

PIETER VAN ROON, die anno 1445. tot Dordrecht Schepen was, hadde te wyve *Adriana Sayt*, alias *Rosendaal*, *Dirx* dochter, en wan

Pieter van Roon, volgt.

Willemina van Roon, hadde getrout *Dirk Oem*, soone van *Tielman Oem*, en van *Margareta van Slingeland*, *Jans* dochter, gesеyt *van den Tijmpel*, was Schepen te Dordrecht, en stierf aldaar anno 1480. (zynde jonger broeder van *Godschalk Oem*, eersten Heer van Wijngaarden,) en wan I. *Ian Oem*, Ridder van Jerusalem, Heere van de Lind, Schout en Burgemeester te Dordrecht, die anno 1523. tot Mechelen sonder kinders stierf; hadde eerste te wyve gehad *Catharina vander Mark*, *Adolfs* dochter, Ridder; daar naar *Elisabeth de Vriese*, *Jacobs* dochter, weduwe van *Cornelis Haakx*; en ten laasten *Willemina van Walscharloo*, stierf seer out tot Mechelen anno 1523. en is aldaar begraven in Sint Rombouts Kerk. II. *Elisabeth Oem*, die te man hadde *Wouwerik*, *Cornelis* soon *van Steenhuysen*, en liet na *Cornelia van Steenhuysen*, getrout met *Willem van Drenkwaart*, soone van *Boudewijn van Drenkwaart*, en van *Margareta Cleyburg*, was Heere van Gijssenburg, Burgemeester van Dordrecht, Raad en Rentmeester Generaal van Zuyt-holland anno 1539. en stierf anno 1554. en lieten kinders naar. III. *Adriana Oem*, Abdisse ter Lee of Leeuwenhorst by Leyden, stierf anno 1527. seer out, en leyt onder een sark in de Kerk van Roon begraven. IV. *Margareta Oem*, leefde noch anno 1522. en stierf seer out.

PIETER VAN ROON, soone van *Pieter van Roon*, en van *Adriana Sayt van Roosendaal*, hadde te wyve *Margareta van Weena*, en wan

PIETER VAN ROON, hadde te wyve *Anna van Grave*, uyt een van de outste en Edele Geslachten in 't quartier van Leuven in Brabant; sy leefde weduwe anno 1535. en lieten na

Pieter van Roon, volgt.

François van Roon, Balliu van Rotterdam, stierf anno 1550. hadde te wyve *Iohanna van Wijngaarden*, en wan *Margareta van Roon*, die te man hadde *Adriaan van Westerbeek*, by den Hage, en wan I. *François van Westerbeek*, Capi-

teyn. II. *Magtild van Weſterbeek*, getrout met Mr. *Pieter van Couwenburg*, Raad in den Hage; ſy ſtierf anno 1611. III. *Clementia van Weſterbeek*, getrout met *Iohan van Paffenroode*. IV. *Eliſabeth van Weſterbeek*, getrout met Mr. *François Franken*, Raad in den Hoogen Rade in den Hage, en geſtorven anno 1617.

Razo van Roon, alſoo genoemt naar ſijns moeders vader, troude te Leuven *Magdalena N.* en wan twee ſoonen, I. *Frans van Roon*, die met den Admiraal *Pieter vander Does* op Zee ſtierf, anno 1599. II. *Pieter van Roon*, getrout tot Amersfoort, en heeft nagelaten 1. *Pieter van Roon*. 2. *Gerrit van Roon*. 3. *Willem van Roon*.

Margareta van Roon, hadde eerſt te man *Iacob Copier*, ſoone van *Iacob Copier*, en van *Agatha van Oudegeim*; hy was Heer van Calſlagen, welke Heerlijkheyt hy kocht anno 1507. beſat mede 't Huys te Tol by Leyden, was geboren anno 1470. hy ſtierf van een quetſure, gekomen van 't hollen van een wagen anno 1532. out 62. jaren, nalatende kinders; ten tweden *Zeger van Alveringen*, Ridder, Heere van Hofwegen, en Rekenmeeſter in den Hage; hy ſtierf anno 1544. en wan I. *Iosina van Alveringen*, Ridder, Heere van Hofwegen, en Gouverneur van Hoorn, ſtierf anno 1576. ſonder oir. II. *Samuel van Alveringen*, Heere van Hofwegen, en Schout van Mechelen anno 1583. hadde te wyve *Maria vander Aa*, en wan kinders. III. *N. van Alveringen*, getrout met *Dirk vander Does*, ſoone van *Hendrik vander Does*, en van *Catharina de Vrieſe*; hy ſtierf te Haarlem anno 1573. IV. *N. van Alveringen*, die te man hadde *Hieronimus van Rollé*, Gouverneur van ter Veere, die anno 1574. in den Waterſtrijt voor Bergen doot bleef, nalatende 1. *Willem van Rollé*, voor Nimmegen geſtorven. 2. *Zeger van Rollé*, Capiteyn, anno 1608. in den Haag geſtorven, nalatende kinders. *Margareta van Roon* voorſz hadde voor haar derde man *Everhard Nicolay*, Preſident van den Hoogen Rade tot Mechelen, geſtorven anno 1561. ſy ſtierf voor hem anno 1555.

Eliſabeth van Roon, hadde te man *Carel van Nitſem*, Preſident van den Hove van Vrieſland; ſy overleefde alle haar broeders en ſuſters, en ſtierf anno 1584.

Boudewijn van Roon, was anno 1554. Raatsheer te Luxenburg, daar naar Cancelier van den Hove van Gelder te Aarnhem, en beſat het Huys te Valkeſteyn in Portugaal by Roon, 't welk naderhant toegehoort heeft *Iooſt Grijp van Valkeſteyn* van Dordrecht; hy hadde te wyve *Anna van Mekeren* van St. Wynoxbergen in Vlaanderen, en heeft gewonnen I. *Boudewijn van Roon*. II. *Ian van Roon*, die te wyve hadde *Geertruyd Pijnſſen*. III. *N. van Roon*, die anno 1580. troude *Cornelis van Dorp* by Delf, ſonder oir.

Willem van Roon, ſtierf ſonder kinders, hadde te wyve *Catharina van Zevender*.

Gerrit van Roon, Balliu van Putten en Geervliet, hadde te wyve *Catharina vander Does* by Leyden, dochter van *Hendrik vander Does*, en van *Catharina de Vrieſe*, en wan I. *Pieter van Roon*, mede Balliu van Putten, ſtierf anno 1601. ſonder oir, hadde te wyve *Maria van Myerop*, dochter van *Cornelis van Myerop*, Heere van Hoogwoude, Eertswoude, Nieuwveen, Calſlagen, Culſtaart, Uytterbuyrt; Schrevelsrecht, en in Alblaſſerdam, Ontfanger Generaal van Holland, Hoogheemraat van Delfland, en van *Eliſabeth van Alkemade*, *Dirx* dochter, Heere van Leeuweſteyn. II. *Cornelis van Roon*, ſtierf Jongman anno 1599. III. *Catharina van Roon*, troude eerſt *Pieter*, Heere van Roon, haren neve, daar naar *N. de Hertoge*, Heere van Oſmaal; ſy ſtierf te Breda ſonder kinders, anno 1614. IV. *Francoiſe van Roon*, die te man hadde *François van Bodegem* te Delf, en wan kinders.

Barta van Roon, hadde te man *Dirk van Duvenvoorde*, ſoone van *Jan van Duvenvoorde*, en van *Jenne van Kerkwerve*, en wan kinders.

PIETER VAN ROON, ſoone van *Pieter van Roon*, en van *Anna van Grave*, hadde te wyve *Johanna van Schoonhoven van Wanroy*, ſuſter van de Vrouwe van Rijſwijk van Heer-jansdam, &c. en wan

Pieter van Roon, volgt.

Maria van Roon, hadde te man *Ian van Aſperen*, Ridder, Heere van Vuyren, ſoone van *Herbert van Aſperen*, en van *Ioſijna Pijlyſers*; hy ſtierf anno 1576. ſy verdronk in de Merwede by Hardingsvelt anno 1584. en lieten na I. *Pieter van Aſperen*, Heere van Vuren, ſtierf anno 1618. hadde getrout *Maria van Diemen*, dochter van *Willem van Diemen*, Preſident van den Hove van Utrecht, en wan kinders. II. *Joſina van Aſperen*, die te man hadde *Reynout Baſtard van Brederode* te Lexmonde; ſy ſtierf in de kraam van haar twaalfde kint anno 1601.

PIETER VAN ROON, ſoone van *Pieter van Roon*, en van *Iohanna van Schoonhoven van Wanroy*, ſtierf anno 1596. hadde eerſt te wyve *Maria van Diemen*, dochter van *Willem van Diemen*, Preſident van den Hove van Utrecht, daar naar *Catharina van Roon*, ſijn nichte voorſz, en liet by ſijn eerſte Huysvrouwe na

PIETER, Heere van Roon en Pendrecht, hadde te wyve *Geertruyd de Heuyter*, dochter van *Jacob de Heuyter*, en van *Margareta van Bruheſen*, en liet na

Pieter van Roon.
Iaquemijne van Roon.
Jacob van Roon.
Michiel van Roon.
Willem van Roon.
Boudewijn van Roon.

Het Wapen van Roon ſijn vijf ſpitſe Geeren, d'eene door d'ander, van Gout en Keel.

R U Y V E N.

185 DEn eerſten bekenden Heer van Ruyven was WOUTER VAN RUYVEN, vermelt anno 1200. Van ſijn verder afkomſt is bekent,

CLAAS VAN RUYVEN, Knape, vermelt anno 1299.

HILLEGONDA VAN RUYVEN, troude anno 1390. *Hugo van Aſſendelft*.

CLAAS VAN RUYVEN, Schiltknape, leefde anno 1370. was Hoogheemraat van Rhijnland, hadde te wyve *N. van Rietwijk*, en wan

Hugo van Ruyven, leefde anno 1435. ſeer out, hadde te wyve *Willemyna van Haaſtregt*, en wan eenen ſoone *N. van Ruyven*, die vader was van

Mr. *Hugo van Ruyven*.

Claas van Ruyven, volgt.

CLAAS VAN RUYVEN, ſoone van *Claas van Ruyven*, en van *N. van Rietwijk*, Houtveſter van Holland, van den jare 1410. tot 1420. doe hy ſtierf, troude anno 1390. *Agnieſe van Schoten*, dochter van *Willem van Schoten*, en van *N. van Egmont*, dewelke noch weduwe leefde anno 1428. en liet na

Claas van Ruyven, hadde te wyve *Judith*, *Pieter Aalbouts* dogter te Haarlem, en wan eenen ſoone genaamt *Pieter van Ruyven*, die te wyve hadde *Maria vander Coulſter*, dogter van *Iacob vander Coulſter*, en van *Hillegond vander Laan*; ſy leefde nog weduwe anno 1486. en wan een Erfdogter *Ioſina van Ruyven*, dewelke in Eygendom beſat het huys vander Coulſter by Alkmaar, hadde te man *Anthonis van Nieuvelt*, *Gerrits* ſoone, uyt het Stigt van Utregt, en wan ſes kinders, als I. *Gerrit van Nieuvelt*, Heere van Heylo by Alkmaar, wert doorſteeken van *Adriaan vander Boukhorſt*; hadde getrouwt *Willemijna van Schagen*, dogter van *Gerrit van Schagen*, en van *Margareta van Nieuvelt*, die eerſt te man hadde *Cornelis van Borſſelen van Mijnden*; ten tweeden *Gerrit van Rommerswaal*, Ridder, Heere van Nieu Stryen; ten derden *Gerrit van Nieuvelt* voorſz; en troude naar ſijn doot voor de vierdemaal *Ian vander Does*, Heere van Noortwyk, maar ſy liet by geene van alle kindets na. II. *Jacob van Nieuvelt*, ſtierf jongman in Henegouwen. III. *Margareta van Nieuvelt*, hadde eerſt te man *Gerrit van Schagen*, *Ians* ſoone, daar naar *Ian de Waal van Moersbergen* t'Utregt, dog ſtierf ſonder kinders. IV. *Clara van Nieuvelt*, hadde te man *Dirk de Waal van Moersbergen*, *Ians* voorſz broeder, ſtierf mede ſonder kinders op 't huys te Coulſter anno 1550. out 61. jaren. V. *Anna van Nieuvelt*, hadde te man *Huybert van Vliet*, Ambagtsheer van Oukoop, ſone van *Ian van Vliet*, Caſtelein en Schout tot Ouwater, en van *Merentia de Meaux* of *Voſſelaer*, *Geerlofs* dogter; ſy ſtierf anno 1572. en liet kinders na. VI. *Cornelia van Nieuvelt*, Nonne te Coningsvelt.

Ian van Ruyven, ſtierf ſonder kinders, hadde te wyve *Aafgen van Sonnevelt* te Leyden.

Willem van Ruyven, volgt.

WILLEM VAN RUYVEN, ſoone van *Claas van Ruyven*, en van *Agnieſe van Schoten*, hadde te wyve *Agnes van Rietwijk*, dochter van *Dove van Rietwijk* by Alkmaar, Schiltknape, en van *Baarte*, *Aalberts* dochter *van Mereſteyn*; hy ſtierf anno 1459. en ſy leefde noch anno 1479. en lieten t'ſamen na

Willem van Ruyven, ſtierf jongman.

Claas van Ruyven, volgt.

Lysbeth van Ruyven, hadde eerſt te man *Willem van Swieten*, *Boudewyns* ſoone, ſtierf ſonder oir; daar naar *Iacob van Cats*, ſoone van *Iacob van Cats*, en van *Margareta Oem van Wijngaarden*; was Balliuw van Zierkzee, wiert Ridder geſlagen van Coning *Maximiliaan* te Dordregt, anno 1486. en wan kinders; ſy troude naar ſijn doot voor haar derde man *Iooſt Dever van Mynden*.

CLAAS VAN RUYVEN, ſoone van *Willem van Ruyven*, en van *Agnes van Rietwijk*, was Rentmeeſter en Balliu van Kermerland, mitsgaders Schout van Haarlem, alwaar hy van de raſende en verwoede gemeynte (die men Caas en Broots-volk noemde) op 't Stadhuys dootgeſlagen wierde, den 3. Mey 1492. des avonts ten acht uyren, en ſijn dode lichaam gekapt, en in een mande gepackt ſijnde, wiert alſoo ſijn weduwe t'huys gebracht, daar by doende ſeggen:

JONKVROUW VAN RUYVEN
DESE BOUTJES KONDY KLUYVEN.

Hy hadde te wyve *Maria van Cats*, dochter van *Anthonis van Cats*, en van *Eliſabeth van Mateneſſe*; hy nam verly van den Heer van Egmont, van de Korentienden van Aſſendelft, van ſijn moeders wegen gekomen anno 1478. en liet by ſijn Huysvrouwe na

Anthonis van Ruyven, ſtierf ongetrouwt.

Marcus van Ruyven, ſtierf ſonder kinders.

Willem van Ruyven, ſtierf ſonder kinders.

Ian van Ruyven, ſtierf ſonder kinders.

Magtild van Ruyven, ſtierf ſonder kinders.

Willem van Ruyven, volgt.

Huybert van Ruyven, Hofmeeſter van den Biſſchop van Utregt, en Balliu van Kermerlant,

ſtierf anno 1537. out 46. jaren, hadde te wyve *Iohanna van Cruyningen*, *Ians* dogter, en weduwe van *Pieter van Schengen* in Zeelant, en wan een dogter *Anna van Ruyven*, die te man hadde *Iacob van Berchem*, Ridder in Brabant; hy ſtierf anno 1600. ſy anno 1597. beyde begraven in de groote Kerke tot Antwerpen], en hadden gewonnen I. *Hubert van Berchem*, ſtierf ongetrout. II. *Adriaan van Berchem*, ſtierf ſonder oir. III. *Conſtantyn van Berchem*, wert anno 1578. in Barbaryen vande Mooren in den ſtryt met den Coning *Sebaſtiaan van Portugaal* verſlagen, met veel andre Edelluyden uyt Neerlant. IV. *Pieter van Berchem*, hadde eerſt te wyve *Lysbeth Rezen*, dogter vanden Rekenmeeſter *Rezen* van ter Toolen in Zeelandt; daar naar *Anna van Lienden*, Canonikerſſe tot Rynsburg, dogter van *Carel van Lienden*, Heer van Muſenberg, Ridder, en van *Alida van Zuylen*; doch hadde by haar geen kinders; ſy troude naderhant den Heer van Veenhuyſen, Preſident, &c. hy wan by de eerſte 1. *Maria van Berchem*, dewelke troude *Adriaan Manmaker*, Balliuw van Middelburg, repreſenteerde in de Heeren Staten van Zeelandt den Edeldom aldaar (van wegens den Heer Marquis vander Veer) in plaats van *Iacob van Malderee*, Edelman van Doornik, geſtorven anno 1617. 2. *Iacob van Berchem*, Hofmeeſter van Prins *Maurits van Oranje*, die anno 1621. troude *Eliſabeth van Schouwen*, *Leonards* dogter. 3. *Anna van Berchem*. V. *Ian van Berchem*, hadde te wyve *Rachel de Potter*, en wan *Ian van Berchem*. VI. *Anna van Berchem*, eerſt Nonne, daar na Vrouwe tot Rynsburg. VII. *Barbara van Berchem*. VIII. *Iaquelyna van Berchem*.

Magtild van Ruyven, gebooren anno 1480. hadde te man *Gerrit van Lieſvelt*, Schiltknape, omtrent het jaar 1510. en wan 1. *Claas van Lieſvelt*, Carmeliter Monnik t'Utregt. 2. *Dirk van Lieſvelt*. 3. *Thomas van Lieſvelt*. 4. *Cornelis van Lieſvelt*.

Agnes van Ruyven, troude *Alfard vander Mye vander Haar*, en wan I. *Hadewy vander Mye*, die troude *Hendrik Valkenaar*, en wan kinders. II. *Catharina vander Mye*, Nonne te St. Servaas t'Utregt. III. *Lysbeth vander Mye*, troude *Cornelis van Bleiswijk*, en wan *Maria van Bleiswijk*, die te man hadde *Fredrik Vyttenham*, uyt het Stift van Utregt, hy ſtierf te Nivelle in Walsbrabant anno 1606. out 70. jaren, en hadde gewonnen I. *Lysbeth Vyttenham*, ſtierf te Doornik anno 1589. hadde te man *Lion van Harchies*, Heer van Milomez, en wan 1. *Jaſper de Harchies*, Heer van Milomez. 2. *Ian de Harchies*, geſeit *Drenkwaart*, als Erfgenaam van *Jan van Drenkwaart*, Baron van Dormale, Treſorier van 's Conings Finantie tot Bruſſel, overleden anno 1606. 3. *Iaquelyne de Harchies*, troude *N.* Heer van Montfoort, en wan kinders. II. *Catharina Vyttenham*. III. *Agnes Vyttenham*, beyde Canonneſſen te Nivelle voornoemt anno 1612.

WILLEM VAN RUYVEN, ſoone van *Claas van Ruyven*, en van *Maria van Cats*, hadde te wyve *Iudith van Solms*, geſproten uyt Baſtardye van den Grave van *Solms*; hy nam verly van de Corentienden van Aſſendelft, by dode ſijnes broeders *Anthonis* anno 1500. hy ſtierf anno 1542. out zynde 63. jaren, en liet na

Claas van Ruyven, ſtierf jongman in Pruyſſen anno 1556. by de Groot Meeſter aldaar.

Ian van Ruyven, volgt.

Jenne van Ruyven, Nonne ten Dale by Utregt.

Cornelia van Ruyven, Nonne ten Vrouwen Clooſter by Utregt.

Anna van Ruyven, troude *Wolphard van Harſolte*, wonende op 't huys te Yerſt by Hattem en Swol; ſy nam verly vande Corentienden van Aſſendelft, by dode van haar nigt *Judith van Ruyven*, anno 1579. ſy ſtierf anno 1606. out 71. jaren, en wan I. *Willem van Harſolte*, wonende op 't huys te Yerſt, hadde getrout anno 1617. *Chriſtina van Bentink*, en wan *Wolphart*, en *Anna van Harſolte*. II. *Godefroy van Harſolte*, verhief de Corentienden van Aſſendelft, by dode en making van ſijn moeder voorſz; voor hem dede eedt ſijn ouder broeder *Willem van Harſolte*, anno 1606. hy ſtierf jongman. III. *Geertruyd van Harſolte*, verlyt met de voorſz Corentienden by ſucceſſie van haar broeder *Godefroy*, anno 1627. den 9. Auguſti. IV. *Iudith van Harſolte*, troude *Wolphart van Itterſum*, ſonder oir.

JAN VAN RUYVEN, ſone van *Willem van Ruyven*, en van *Judith van Solms*, troude anno 1554. *Magdalena van Foreeſt van Ooſterwijk* in de Beverwijk; hy ſtierf de leſte mans oir van dit Geſlachte, den 2. September 1556. in de fleur ſijns levens; was verlijt met de Corentienden van Aſſendelft, by dode ſijns vaders anno 1542. en liet na een eenige erfdochter, met namen

Iudith van Ruyven, ſtierf anno 1579. out 24. jaren; ſy was verlyt met de Corentienden van Aſſendelft, by dode haares vaders anno 1557. en wierd na haar dood daar mede verlyt *Anna van Ruyven* haar Moeye, getrout met *Wolphart van Harſolte*, ſo als boven geſegt is.

Het Wapen van Ruyven is een dwerſſe Bande, geſchakeert van Silver, op een Velt van Gout.

SCA-

S C A G H E N.

186 WILLEM, natuyrlijke soone van Hertog *Aalbregt van Beyeren*, Grave van Holland, gewonnen by *Maria van Bronkhorst*, wiert gemaakt eerste Heer van Scaghen, met sijn toebehooren, Ridder geslagen in den Oorlog op de Vriesen, was Admiraal van Holland, Castelcyn op Medenblik, Camerling van den Hertog *Philips*, die hem dede legitimeren; hy dede te Scagen een Slot timmeren, was tweemaal te Jerusalem geweest, en stierf seer out anno 1473. hebbende gesien vijf Graven van Holland; hy hadde eerst te wyve *Alijt van Hodenpijl*, dochter van *Ian van Hodenpijl*, Ridder, en van *N. vander Made*, daar naar *Maria van Polanen*, en wan by de eerste Vrouw,

Aalbert van Scaghen, wiert Ridder geslagen van Hertog *Carel van Bourgongie* in den Oorlog van Luyk anno 1467. hy voerde sijns moeders Wapen, namentlijk dat van Hodenpijl, gebroken voor een vierde deel, met het Wapen van Beyeren, met Henegouwen en Holland, 't welk sijn nakomelingen hebben gevolgt; hy stierf anno 1481. hadde te wyve *Adriana van Nyenrode*, dochter van *Gijsbert van Nyenrode van Velsen*, en van *Geertruyd Uyttenham*, en liet naar een Erfdogter *Iosina van Scaghen*, die eerst te man hadde *Wouter van Egmont*, Heere van Benthuysen, soone van *Willem van Egmont*, Heere van Soetermeer, en van *Johanna van Eemskerk* uyt Zuyt-holland; hy stierf te Rotterdam anno 1491. nalatende 1. *David van Egmont*, Heere van van Benthuysen, dewelke jong gestorven is. 2. *Ienne van Egmont*, die mede anno 1493. jong stierf; Sy troude naderhand voor haar twede man *Ioost van Borssele*, Bastart soone van *Adriaan van Brigdam*, die anno 1524. seer out stierf, hebbende eerst haar Heerlijkheyt gemaakt aan haren naesten neve *Ian van Scaghen*, die hier na volgen sal.

Ian van Scaghen, volgt.

Willem van Scaghen, wiert Ridder geslagen in de Belegering voor Nuys, anno 1475. zynde Hooftman of Capiteyn van die van Haarlem; hy wan by sijn huysvrouwe *N. N. Iohanna van Scaghen*, dewelke eerst troude anno 1501. *Floris vander Boukhorst*, soone van *Adriaan vander Boukhorst*, en van *Catharina van Swieten*, *Gijsbregts* dochter; sy stierf weduwe in de Beverwijk anno 1567. out 84. sy hadde van den jare 1542. Proces gevoert om de Heerlijkheyt van Scaghen, en liet naar I. *Adriaan vander Boukhorst*, die te wyve hadde *Engel Uyttteneng*, *Amelis* dochter by Utrecht, alwaar hy seer out stierf, nalatende kinders. II. *Willem vander Boukhorst*, Jerusalemsheer, stierf anno 1559. sonder kinders naar te laten. III. *N. vander Boukhorst*, Nonne t'Outwijk by Utrecht. IV. *Catharina vander Boukhorst*, die te man hadde *Gijsbert vander Boukhorst*, haar bloetverwant, en liet naar twee dochters, als 1. *Magdalena vander Boukhorst*, hadde getrout *N. van Broekhuysen*, en wan twee dochters. 2. *Catharina van Boukhorst*, troude Mr. *Hendrik Meyster*, Advocaat in den Hage, en lieten kinders na.

Barbara van Scaghen, hadde anno 1474. te man *Hendrik van Zuylen* t'Utrecht.

Ienne van Scaghen, abusivelijk by Gouthoven gestelt, als een dochter van *Ian van Scaghen*, en van *Aafje van Berkenroede*, gelijk uyt oude geschreve memorien en aantekeningen klaarlijk consteert; hadde te man *Philips Ruygrok*, Raad in den Hage anno 1477. en wan kinders.

JAN VAN SCAGHEN, Ridder, soone van *Willem van Scaghen*, en van *Alijd van Hodenpijl*, hadde eerst getrout *Anna de Vriese van den Oostende* uyt Zeeland, maar stierf sonder kinders naar te laten; daar naar *Aafjen van Berkenroede*, dochter van *Gerrit van Berkenroede*, en van *Margareta van Noortwijk*, *Gijsbrechts* dochter; en wan

Ian van Scaghen, volgt.

Gerrit van Scaghen, Balliu van Texel, hadde te wyve *Margareta van Nieuvelt*, uyt het Stigt van Utregt, en wan daar by I. *Willemyna van Scaghen*, die te man hadde *Cornelis van Borsselen van Mijnden*; ten tweeden *Gerrit van Rommerswaal*, Ridder, Heere van Nieuw Stryen; ten derden *Gerrit van Nievelt*, Heere van Heyloo; en ten vierden *Ian vander Does*, Heere van Noortwyk, maar en liet by geene kinders naar, en leyt te Noortwijk begraven. II. *Willem van Scaghen*, stierf jongman.

JAN VAN SCAGHEN, soone van *Ian van Scaghen*, en van *Aafjen van Berkenroede*, wert Ridder geslagen in den vermaarden slag van Montlehery in Vrankrijk, anno 1465. by leven van sijn grootvader; hy hadde een groot Proces om de Heerlijkheyt van Scaghen anno 1542. alsoo hy van de maagschap een graad verder was, maar dewijle hem de Heerlijkheyt soo veel als opgedragen was van *Josijna van Scaghen* voorsz ses maanden voor haar beyder doot, wert hem by Vonnis van den Hove van Holland sijn recht toegewesen, en bleef Heer van Scaghen; hy stierf anno 1542. out over de 90. jaren, hebbende mede gesien vijf Graven van Holland, gelijk sijn grootvader; hy hadde te wyve *Catharina van Schengen*, dochter van *Lodewijk van Schengen*, en van *Iohanna van Rommerswaal van Lodik*; en wan

Willem van Scaghen, volgt.

Ian van Scaghen, genaamt Berkenroede, stierf sonder oir.

Christoffel van Scaghen, die anno 1572. tot Haarlem gevangen wierde, en tot Delft gebragt, gepynigt sijnde stierf in de gevankenisse, hadde getrout *Hadewy van Spaarwoude*, en wan I. *Ian van Scaghen*, die te wyve hadde, *Maria van*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Mateneſſe van Wibiſma, dogter van *Wouter van Mateneſſe*, en van *Athia van Oevema* van Wibiſma, en wan 1. *Ian van Scaghen*, woonende tot Cuylenburg, hadde te wyve *Willemina van Camons* te Vianen. 2. *Ieſſia van Scaghen*, die anno 1612. troude *Iacob van Scherpenzeel* uyt Gelderlant, woonende te Noortwijk. II. *Ysbrand van Scaghen* overleden te Noortwijk anno 1602. hadde eerſt getrout *Adriana van Duvenvoorde*, dogter van *Iacob van Duvenvoorde*, Heer van Opdam, die Ridder geſlagen wierde tot Dordregt van Coning *Philips* anno 1549. den 26. September, en van *Geertruyt van Lier*; ſy ſtierf anno 1591. out 42. jaren; daar naar *N. van Broekhuyſen*, en wan by de eerſte *Chriſtoffel van Scaghen*, gebooren anno 1585. troude anno 1612. *Anna van Borſſelen*, *Wolfarts* dogter. III. *Floris van Scaghen*, gebooren anno 1554. IV. *Chriſtoffel van Scaghen* den ouden, ſtierf jongman.

Gerrit van Scaghen, ſtierf ſonder kinderen naar te laten.

Aalbert van Scaghen, Heere van Schengen in Zeelant, ſtierf mede ſonder kinders anno 1601. out 70. jaren; hadde getrout *Madalena van Schoten*, dogter van *Jacob van Schoten*, en van *Machtild Sonke* te Delft.

Jooſt van Scaghen, ſtierf jongman.

Iohanna van Scaghen, hadde te man *Iooſt Ruychrok vander Werve*; ſy ſtierf anno 1542. ſonder kinderen naar te laaten.

Aaſgen van Scaghen, hadde te man *Iooſt van Treſlong*, ſone van *Lodewijk van Treſlong*, Ridder, Meeſterknaap vande Houtveſterye van Hollandt, en van *Anna van Aſſendelft*, Vrouwe van Veenhuyſen, maar ſtierf ſonder kinders.

WILLEM VAN SCAGHEN, ſoone van *Jan van Scaghen*, en van *Catharina van Schengen*, hadde getrout *Eliſabeth van Bronkhorſt*, dochter van *Iooſt van Bronkhorſt*, Ridder, Heere van Bleyswijk en Werkendam, en van *Yda Ruygrok*, *Willems* dochter; hy overleed anno 1548. ſy anno 1592. zynde weduwe geweeſt omtrent 44. jaren, vermits ſy ſeer jong, en hy ſeer out van jaren troude, en lieten na

Ian van Scaghen, volgt.

Theobalde van Scaghen, hadde te man *Nicolaas van Zuylen*, Heere vander Haar en Zevender, Schout tot Utregt; hy ſtierf anno 1602. ſy anno 1617. nalatende kinders.

Gysberta van Scaghen, hadde eerſt te man *Nicolaas van Bronkhorſt*, Heere van de Stad, ſoone van *Nicolaas van Bronkhorſt*, en van *Iaquelyna van Poelgeeſt*; hy ſtierf anno 1579. nalatende eenen ſoone *Claas van Bronkhorſt*, Heere van de Stad, overleden anno 1606. hadde te wyve *Joſyna van Aamſtel van Mynden*, *Amelis* dogter, Heere van Loenderſloot, en lieten twee kinders naar, 1. *Nicolaas van Bronkhorſt*, Heere van de Stat, overleeden te Douay in de Studie anno 1616. out 18. jaren. 2. *Maria van Bronkhorſt*, Ambagts-vrouwe van de Stad naar haar broeder. *Gijsberta van Scaghen* voorſz troude voor haar tweede man *Philips vander Meer*, Ridder, Heere van Seventer en Steenbeek, een vande verbonden Edelen te Bruſſel anno 1566. en lieten te ſaamen naar een dogter *Lysbeth vander Meer*, die te man hadde *Willem van Hoorn*, Heere van Keſſel, ſoone van den Heere van Boxtel, Gouverneur van den Berg en van Heuſden; ſy ſtierf anno 1610. nalatende kinders.

JAN VAN SCAGHEN, ſoone van *Willem van Scaghen*, en van *Eliſabeth van Bronkhorſt*, was geboren anno 1544. hy bleef in 't Land, hadde te wyve *Anna van Aſſendelft*, dochter van *Dirk van Aſſendelft*, Heere van Cralingen, Beſooyen, en Heynenoort, en van *Adriana van Naſſau*; ſy leefden te ſamen 50. jaren min 4. maanden, hy ſtierf in den Hage den 22. February 1618. out 73. jaren, hebbende de Heerlijkheyt van Scaghen beſeten 70. jaren, en liet na

Aalbrecht van Scaghen, volgt.

Dirk van Scaghen, Heere van Gouriaan, troude te Leyden anno 1607. *Margareta vander Noot*, maar ſy ſtierf 's jaars daar aan in barens noot, naarlatende eenen ſoone *Willem Anthonis van Scaghen*.

Adriana van Scaghen, troude *Jan van Wijtenhorſt*, Heere van Sonsvelt en Drongelen; hy ſtierf op 't huys te Ganſoyen by Heuſden anno 1617. naarlatende drie dochters.

Lijsbeth van Scaghen, hadde te man *Vincent Schellart*, Heere van Geyſteren, in 't Land van Cleve; hy ſtierf anno 1617. voorſz.

Catharina van Scaghen, was anno 1618. noch ongehout.

AALBERT VAN SCAGHEN, ſoone van *Jan van Scaghen*, en van *Anna van Aſſendelft*, wiert in 't leven ſijns vaders genoemt den Heere van Burg-hoorn, hadde te wyve *Theodora van Duvenvoorde*, dochter van *Arent van Duvenvoorde*, Ridder, en van *Theodora van Scherpenzeel*; en liet na

Adriaan van Scaghen.

Catharina van Scaghen.

Eliſabeth van Scaghen.

Het Wapen van Scaghen is gelijk Hodenpijl, gebrooken voor 't vierde deel in den hoek met Beyeren, gequartileert met Henegouwen, dat is Vlaanderen en Holland te ſamen.

SCHAEP.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

SCHAEP.

186 BERNARD SCHAEP, was een soone van *N. Schaep*, die in Silesien, (daar hy en sijn voor-ouders geboren, en onder die van Adel bekent waren) van een der bloetverwanten van sijn huysvrouwe, om twist en verschil van deilinge van gemene goederen deerlijk vermoort was; den voornoemden *Bernard Schaep* over de voorsz dootslag niet willende versoenen, heeft sijn vaderland verlaten; en is vervolgens met eenige van sijne naaste bloetverwanten na Holland gekomen; namentlijk met sijn soon *Pieter Schaep*, noch jong zynde, (zynde sijn huysvrouwe al overleden) mitsgaders met *Ian* en *Diderik Schaep*, sijne twee broeders; en *N. Schaep*, en *Evert Schaep*, sijne twee omen van 's vaders zyde, en *Hendrik van Bornsted*, sijn oom van moeders kant; hier toe namen sy insonderheyt gelegentheyt, dewijl Vrouw *Margriet*, dochter van Hertog *Lodewijk van Brieg* in Silesien, met aansienlijke stoet en gevolg soude geleid werden na Holland, om aldaar te trouwen met Hertog *Albregt van Beyeren*, doenmaals in plaats van sijn broeder Hertog *Willem van Beyeren*, (die kranksinnig geworden was) maar Ruward, dat is Gouverneur of Oppervoogt van Holland, doch namaals selfs Grave van Holland, Zeeland en Vriesland; en sijn derhalven alle dese bloetverwanten in 't gevolg en Hofgesinde van de voorsz Vrouw *Margareta*, mede in Holland overgekomen, en hebben hun aldaar ter neder geset; van dewelke *N. Schaep* voorsz zynde de outste broeder van den dootgeslagenen, sig begaf na het Stift van Munster, en koft aldaar het Huys te Wedderen, gelegen by Dulmen, 't geen hy daar na met alle sijne goederen gegeven heeft tot fondatie van een Klooster aldaar noch bekent, zynde vander Premonstreiten of Cathusers Ordre, genaamt het Clooster te Wedderen, alwaar noch bescheid van dese collatie te vinden is. *Everd Schaep* sijn jonger broeder, troude in 't Stift van Munster, en is vervolgens het hooft geweest van de Schapen, soo in Gelderland als Overyssel naderhand geweest zynde. Wy sullen desselfs descendenten alhier eerst verhandelen, en dan voorts ter neder stellen de nakomelingen van den voorsz *Bernt Schaep*, daar desen *Everd Schaep* de Oom van was.

EVERT SCHAEP dan was de broeder van *N. Schaep*, en een soone van *Hendrik Schaep*; troude, gelijk we aangeroert hebben, in 't Stift van Munster een erfdochter van den *Dam*; sy voerde een Root Kruys op een Gout Velt, en liet na

HENDRIK SCHAEP, die de Naam en 't Wapen van sijn moeders zyde aannam, stellende dat van Schaep voor een *Sur tout* op 't selve; hy troude met een dochter van *Ruytenberg*, en liet na

Evert Schaep vanden Dam.
Dirk Schaep vanden Dam.
Hendrik Schaep vanden Dam, volgt.

HENDRIK SCHAEP VAN DEN DAM, soone van *Hendrik Schaep*, en van een dochter van *Ruytenberg*, beërfde de goederen van sijn outste broeder, die sonder kinderen was gesturven; hy troude *N. van Ittersum*, en wan

HENDRIK SCHAEP VAN DEN DAM, die te wyve hadde *Margareta van Keppel*, en liet na

HENDRIK SCHAEP VAN DEN DAM *tot Hellendoorn*, troude *Hadewy van Beveren*; sy voerde twee Rode Fascen getand onder en boven, op een Velt van Gout, en een Swarte Bever op een Silver Velt in 't rechter Canton; en wan

HENDRIK SCHAEP VAN DEN DAM *tot Hellendoorn*, troude *Anna van Ossenbroek*, dochter van *Cornelis van Ossenbroek*, en van *Anna van Vhelen*, en wan

Henrik Schaap, volgt.
Sophia Schaep, troude *Hendrik van Munster*.
Margareta Schaep, Nonne te Syon by Deutecom.

HENDRIK SCHAEP TOT DEN DAM, soone van *Hendrik Schaep*, en van *Anna van Ossenbroek*, vermelt anno 1541. hadde te wyve *Adriana vander Hoeve*, die aan hem bragt het Huys de Hoeve by Borkelo; sy was een erfdochter van *Andries vander Hoeve*, en van *Anna van Keppel*; sy lieten na

Hendrik Schaep, volgt.

Anna Schaep, hadde te man *Herman van Voorst*.

Andries Schaep ter Hoeve, hadde eerst te wyve *Geertruyd van Brienen*, welke stierf anno 1577. naderhand *Margareta de Hane*, stierf anno 1603. hy liet na by de eerste *Geertruyd Schaep*, anno 1598. getrout met *Steven van Rhemen*; sy stierf anno 1610. van het twede bedde 1. *Hendrik Schaep*, anno 1602. voor de Grave geschoten. 2. *Hendrik Schaep*, stierf ongetrout anno 1620. 3. *Margareta Schaep*, getrout anno 1607. met *Henrik Gulich zu Berch*; sy stierf anno 1630. 4. *Adriana Schaep*, getrout eerst met *Carel Hans van Wulkenits zu Crucheren*, Hofmeester van den Prince van Anhald; ten tweden met *Hans Albregt van Hulken*; sy stierf anno 1636.

HENDRIK SCHAEP TOT DEN DAM, sone van *Hendrik Schaep*, en van *Adriana vander Hoeve*, troude *Agnes van Egten*, en wan

Hen-

Hendrik Schaep, volgt.

Ian Schaep, hadde te wyve *Stephanie van Voorst*, dog stierf sonder kinders.

Adriana Schaep, ongetrout gesturven.

Reinier Schaep, Capitein ten dienste deser Landen, hadde getrout *Agnes van Egten*, dogter van *Reinier van Egten*, en wan by deselve I. *Reinier Schaep tot Winshem*, Capitein en Commandeur vande Schantse voor Rhees, stierf anno 1636. en leit begraven tot Swol in de grote Kerk, met de volgende 16. Quartieren.

SCHAEP.	EGTEN.
EGTEN.	BAARSDUNK.
VANDER HOEVE.	KLEYHORST.
CLOOSTER.	DIEPENBROEK.
OSSENBROUK.	BESTEN.
RUYTENBERG.	KRECHTING.
KEPPEL.	VORDEN.
ITTERSUM,	DIEPENBROEK.

Hy hadde te wyve *Anna Elisabeth vander Hoeve*, en wan I. *Reinier Schaap tot Winsheim*. 2. *Anna Lucretia Schaap*. II. *Agnes Schaep*, getrout met *Herman van Voorst tot Grimbergen*, dogter van *Pieter van Voorst*, en van *Odilia van Bevervoorde*. III. *Hendrik Schaep*, Canonik van St. Marien te Utregt, anno 1634. hadde te wyve *Susanna Vogelaar*, weduwe van *N. van Uffelen*. IV. *Ian Schaep*, stierf ongetrout. V. *Rudolf Schaep*, stierf jongman. VI. *Nicolaas Schaep*, stierf ongetrout.

HENDRIK SCHAEP TOT DEN DAM, soone van *Hendrik Schaep*, en van *Agnes van Egten*, hadde te wyve ***Lutgarda van Voorst*** tot Grimbergen, dochter van *Ian van Voorst*, Drost van Twente, en van ***Hermanna Mulart***; hy stierf anno 1600. nalatende

Hendrik Schaep, volgt.

Hermanna Schaep, getrout met *Ottert van Belinkhoven*, sonder oir.

Agnes Schaep, stierf ongetrout.

HENDRIK SCHAEP TOT DEN DAM, soone van *Hendrik Schaep*, en van *Lutgarda van Voorst*, hadde eerst te wyve *Magtild Slooth*; ten tweden *Elisabeth Cunigonda van Haaften van Verwolde*; en wan by de laatste,

Anna Schaep.

Henrik Schaep, wierd by de Minne doot gevonden.

Henrik Schaep.

Magtild Schaep.

Luytgert Schaep.

Herman Schaep.

BERNT SCHAEP, soone van *N. Schaep*, (die een broeder was van *Evert Schaep*, wiens nakomelingen wy nu verhandelt hebben) is na dat hy onder het Hofgesinde van Vrouw *Margareta*, Hertog *Aalbregts* Bruyt, met sijne twee oomen in Holland gekomen was, met gemelten Hertog *Aalbregt* dikmaal tegen de Vriesen ten stryde getogen, doch de gemelte Friesen altoos weder rebellerende tegen Hertog *Albregt* voorsz, soo heeft hy om haar eenmaal te dempen, en alle magt te benemen om hun oren weer op te steken, anno 1374. een machtiger Heyrleger als oyt te voren vergadert, waar mede hy haar ook soo gedwongen heeft, dat sy in lange daar na tegen de Graven van Holland niet hebben derven opstaan, doch in desen strijd (die op 't Eiland vander Schelling voorviel) is den voornoemden *Beernt Schaep* ook omgekomen; hy hadde, gelijk we hier vooren gesegt hebben, noch twee broeders, die mede met hem naar Holland kwamen, namentlijk 1. *Diderik Schaep*, die sig tot Utregt neersloeg, alwaar hy anno 1380. van *Willem van Wulpesteyn* gevestigd wierde in seker Huys en Erve, staande by St. Jacobs Kerkhof, dingsdag na St. Matthijs dag. 2. *Jan Schaep*, die, vermits sijn broeder *Beernt Schaep*, tegen de Rebellige Vriesen gesonden was, by sijn broeder *Diderik* tot Utregt is gaan woonen, en aldaar Geestelijk geworden, namentlijk Canonik tot St. Jan anno 1364. *Bernard Schaep* voorsz hadde getrout *N. Warkots*, een Adelijk Geslacht in Silesien, en is noch onder sijne nasaten berustende seker Gout Kruys, vermaan doende van den voornoemden *Beernt Schaep*, aan beide sijden besneden met de geboorte en 't lijden onses Heeren Christi, en staande rontom met oude letters geabbrevieert dese woorden: PR. NSR. AVE MRA. BERND. SCHAPH. SCTE. VNRDE ORA. P. NOB. M. CCC. LXI. Hy wan by de voorsz sijne huysvrouw, die al overleden was, eer hy na Holland quam, eenen soone, met namen

PIETER SCHAEP, geboren omtrent den jare 1357. welke na de dood van sijn vader onder de voogdye was van sijn grootmoeders broeder *Hendrik van Bornsted*; wiert, om dat hy soo veel reisen ondernam, genoemt met de bynaam van *Pieter Schaep Waaghals*; hy troude in Vriesland anno 1402. out zynde 45. jaren, en stierf aldaar anno 1413. als blijkt uyt twee stenen, gestaan hebbende in de muur van de Franciscaner of Minrebroeders Kerk binnen Bolswert, alwaar met seer oude letters opstont:

HIC JACET PETRUS BERNHARTI FIL.
DE SILESIA. OBIIT. A. MCCCCXIII. O. P. A.

En daar boven vier Wapens, zynde het bovenste aan de rechterhand SCHAEP, het onderste BORNSTED, het bovenste aan de linkerhand WARKOTS, doch het onderste van outheid niet kenbaar; hy liet na

JACOB SCHAEP, geboren in Vriesland anno 1409. kwam anno 1420. met sijn moeder, doenmaals weduwe, dog seer rijk zynde, om de binnenlantse twist en twedragt te ontgaan, van Bolswert na Amsterdam; leefde noch anno 1467. sonder dat eigentlijk sijn sterfdag bekent is; Hy begiftigde de oude Kerks Getijde-sangers met een Huys in de Warmoesstraat, genaamt den witten Eenhoorn; troude anno 1439. *Magtild Zaal*, dochter van *Timan Zaal*, en van *Jonge Griet van Diemen*; en is omtrent deser tijd opgekomen het spreek-woort en Knippelvers (te sien by *Joh. Isaacus Pontanus*, in sijn Beschryvinge van Amsterdam p. 309.)

WAT RUYSCHT, DAT WAELT.
WAT SCHAEPT, DAT ZAELT.

Willende te kennen geven, dat gelijk de *Ruysschen* en de *Walen*, als mede de *Schapen* en de *Zalen* aan malkanderen verknocht en verhuwelijkt waren, sy ook malkanderen bleven aanhangen en gunstig zyn; gelijk sulx noch breder getuygt het volgende Knippelvaars, wel 100. jaren daar na gemaakt, en onder de luyden gekomen

DE SCHAPEN, DE ZALEN, DE WALEN, DE RUYSSCHEN,
SYN DE VIER OUTSTE VANDE DRIE CRUYSSCHEN.

Dat is van de Stad Amsterdam, wiens Wapen drie Cruyssen zyn. *Jacob Schaep* voorschreve liet na

PIETER SCHAEP, geboren anno 1457. troude anno 1484. *Beerte vander Schelling* dogter van *Hendrik vander Schelling*, en van *Margareta Banning*, *Dirx* dochter, welke beide seer magtige en rijke luyden waren; sy lieten na ses kinderen, die elk een groot schoon huys hadden binnen Amsterdam, behalven andere goederen; hy hadde het Minrebroeders Clooster binnen Amsterdam meest gestigt en gedoteert, en had aldaar ook sijn bysonder Outaar en sitplaats om deselve; Item vele graffsteden en sarken, daar af enige heel grote (als 't voorsz Clooster daar na afgebroken en tot huysen en straten wierde gemaakt) gebracht sijn in de oude Kerk tot Amsterdam; onder anderen was de sark van desen *Hendrik vander Schelling*, groot elf voeten in de lengte, ses en een halve voet in de brete, van blauwe steen, en lag in 't inkomen van de Zuyder deur, onder en achter de eerste hoge sitplaats, aan de rechterhand, hebbende in 't midden beide de Wapens van vander Schelling en Banning, en tot opschrift als volgt:

HIER IS BEGRAVEN HENDRIK KOEMENS VANDER SCHELLINK, STURF IN 'T JAAR MCCCCXCV. OP DEN XIII. DACH IN SEPTEMB. DAAR NA STIERF IN 'T JAAR MCCCCC. MARGRIETE DIRKS SYN HUYSVROU OP TEN XII. DAG IN JANUARIO. GOD VERLEENE ALLEN GELOVIGEN ZIELEN VREDE.

Pieter Schaep voorsz liet by de voorsz sijne huysvrouwe na

JACOB SCHAEP, geboren anno 1486. stierf anno 1544. den 9. Aprilis, was anno 1530. Schepen van Amsterdam, hadde gettout *Aal Duynen*, geseit *Helmer*, dochter van *Gerrit vander Anxter*, alias *Helmer*, en van *Magtild Bikker*; sy lieten t'samen na, behalven vier dochters, met namen *Magtild*, *Beerte*, *Elisabeth*, en *Maria*, noch drie soonen, te weten:

Pieter Schaep, volgt.

Gerrit Schaep, geboren anno 1532. troude anno 1558. *Catharina Sakema*, dogter van *Simon Sakema*, geseit *Zythjema*, en van *Margareta Verburg*, die een dogter was van *Ian Aamsse Verburg*; hy was Raat tot Amsterdam, en stierf anno 1582. sy anno 1605. nalatende behalven verscheide kinderen die jong gesturven waren. I. *Simon Schaep*, troude anno 1588. *Elisabeth Burg*, *Matthys* dogter; hy stierf den 17. October 1646. out

ſijnde 80. jaren; hadde gewonnen verſcheiden kinderen, meeſt jong geſturven, uytgeſondert *Gerrit Schaep*; was negenmalen Burgemeeſter van Amſterdam, ook Ambaſſadeur van deſen Staat in Denemarken; hadde getrout *Maria Spiegel*, dog ſtierf ſonder kinderen. II. *Pieter Schaep*, was anno 1594. Edelman met den Heer van Brederode in Schotlant; hy hadde te wyve *Margareta Halling*, *Jacobs* dogter, Raatsheer in den Hage, ſtierf anno 1620. tot Middelburg, beyde aldaar begraven onder een blauwe Sark, met de volgende Quartieren en Epitaphie.

SCHAEP.	HALLINGH.
SAKEMA, geſeit *Zijthjema*.	VANDER BIES.
DUYNEN, geſeit *Helmer*.	OEM.
VANDER BURG.	SNOUK.
VANDER SCHELLING.	BOGART.
* * * * * *	SCHARLAKEN.
DOOS.	CROOSWYK.
VANDEN BERGE.	WOUTERS, geſeit *Colve*.

PETRO SCHAPIO.
EX ANTIQUA ET NOB. SCHAPHIOR. APUD SILESIOS FAMILIA, PATRE GERARDO, AVO JACOBO, PETRO PROAVO, ALTERO JACOBO ABAVO, ALTEROQUE PETRO ATAVO, TRITAVO BERNARDO DE SILESIA ORIUNDO.

I. V. D. ET EX CONSILIO XXXVI. VIROR. SCABINOQUE REIPUBL. AMSTELODAMENSIS, EJUSDEMQUE NOMINE ILLUSTR. HOLLANDIÆ ORDD. DECRETO IN COLLEGIO PRÆFECTOR. REI MARITIMÆ, IN HAC PROVINCIA ASSESSORI. MOX ET FLANDRIÆ FÆDERATÆ CONSILIARIO, ET AD CREANDOS IN EA MAGISTRATUS ANNUOS DELEGATO ORDINARIO. QUI HONORUM SATUR, NEQUE TAM ANNIS QUAM ARTHRITIDIS CALCULIQUE DOLORIBUS FRACTUS VIVERE DESIIT.
A. CHRI. MDCXX. IV. JUNII ÆTAT. L.
NEC NON
MARGARETÆ PAULI HALLING. PATRICIA APUD DORDRACENOS FAMILIA NATÆ, AMPLISSIMI JACOBI PAULI HALLING IN CURIA HOLLANDIÆ SENATORIS FILIÆ, MARITI PER SEPTENNIUM PLACIDISSIMÆ CONSORTI, JAMQUE SEX LIBERORUM MATRI PARTUS DOLORIBUS VITA FUNCTÆ.
XXIV. FEBR. MDCV. ÆTAT. SUÆ XXX.
PARENTIB. OPT.
GERARDUS SCHAPIUS FIL. UNIC. AC PRIUS IN PATERNÆ CIVITATIS MUNERIBUS, HINC ET IN EADEM MARITIMÆ CURÆ PATRI SUCCESSOR DATUS, EHEU MÆSTUS POSUIT.
A. DOM. MDCXXXIX.

Hy wan by de voorſz ſijne huyſvrouwe verſcheide kinderen, dog ſtierven alle jong, uytgeſondert *Gerrit Schaep*, geboren anno 1599. Ambaſſadeur van deſen Staat aande Republique van Engelant ſtierf anno 1655. hadde te wyve *Iohanna de Viſſchere*, *Ians* dogter, en wan 1. *Ian Bernard Schaep*, hadde te wyve *Margareta Backer*, en liet maar eene dogter na. 2. *Pieter Schaep*, wan by ſijn huyſvrouwe *Conſtantia Reinſt*, twee ſonen en een dogter. 3. *Cornelia Schaep*, getrout met *Willem de Bevere*,

Bevere, Heer van Strevelshoek. 4. *Margareta Schaep*, getrout met *Iohan Honing*.

Dirk Schaep, Heer van Batestein by Woerden, was Schepen en Raat tot Amsterdam, anno 1561. wierd naderhand Stadthouder vande Leenen in 't Stigt van Utregt, en Marschalk van Abkoude en Vreelant, troude *Catharina Occo*, dogter van *Pompejus Occo*, dog stierf sonder kinders.

PIETER SCHAEP *op Croesbeek*, soone van *Jacob Schaep*, en van *Aal Duynen*, geseit *Helmer*, troude *Griete Boelen*, *Dirk Hillebrants den Otters* dochter; hy moest uyt Amsterdam vlugten om de vervolginge onder den Hertog van Alva, niet tegenstaande hy een Burgemeesters dogter getrout hadde; begaf sig derhalven na Embden, en kwam naderhand soo digt by Amsterdam, dat hy deselve Stad, en den rook genoeg konde sien; dog stierf tot Edam anno 1574. en wiert aldaar begraven, en is sijn gebeente daar na van sijn soon na Amsterdam gebragt, en aldaar in de nieuwe Kerk agter het Choor begraven; sijn huysvrou stierf anno 1580. sy hadden t'samen verscheide kinderen, dog is van die alle maar een eenige soon overgebleven, met namen

JACOB SCHAEP *op Croesbeek*, welke te wyve hadde *Agatha Meurlings*; en daar by wan

PIETER SCHAEP *op Croesbeek*, hadde getrout *Catharina Moen*, en liet by deselve na

Willem Schaep, volgt.
Iacob Schaep, sonder kinderen.
Catharina Schaep, getrout met *Diderik vander Burg van Swindregt*.
Agatha Schaep, getrout met *Everard de Meister*.

WILLEM SCHAEP *op Croesbeek*, soone van *Pieter Schaep op Croesbeek*, en van *Catharina Moen*, hadde te wyve *Anna Papenbroek*, en wan *Pieter*, *Elisabeth*, *Martinus*, en *Jacob Schaep*.

Het Wapen van dit Geslagte was eerst een Silver Schaep, op een Velt van Keel; en heeft ***Evert Schaep***, die aan een erfdochter van den Dam getrout was, dat van sijn moeder, zynde een Root Kruys op een Velt van Gout, aangenomen, blyvende dat van Schaep behouden voor een ***sur tout***, soo als het selve noch gevoert wert by de Edelen van desen naam in Overyssel. ***Pieter Schaep***, ***Jacobs*** soone, heeft het Rode Velt verandert in een Silver Schaep gevoert op een Groen Velt, alluderende op de woorden Ps. 23. ***Jehova Pastor Meus***, ***in pratis herbidis facit ut recubem***. Welk Velt van Groen dan ook by dessels soon, en de descendenten van dien, gequartilleert met een Rode Fasce op Gout; is gevoert geworden, hebbende sijn jongste soon ***Gerrit Schaep***, tot onderscheid van sijn ouder broeder, in plaats van dien een Velt van Lasuur genomen, gelijk sulx noch by de descendenten van die tack gevoert wert.

S C H O O T E N.

DIt Geslagt heeft sijn oorsprong genomen uyt den Huyse van Heemskerk, en hebben daar van geleeft

DIRK VAN SCHOOTEN, Schiltknape, wert vermelt onder de Edelen van Holland, anno 1163.

WILLEM VAN SCHOOTEN, Commandeur van St. Jans Ordre binnen Haarlem, anno 1380.

WILLEM VAN SCHOOTEN, ook Commandeur van St. Jans Ordre binnen Haarlem, anno 1405.

GERRIT VAN SCHOOTEN, mede Commandeur van St. Jans Ordre binnen Haarlem, van den jare 1428. tot den jare 1460.

WILLEM VAN SCHOOTEN, vermelt onder de 33. goede Knapen, ten tijde van Hertog *Aalbregt van Beyeren*, anno 1402.

WILLEM VAN SCHOOTEN, wert vermelt den 3. Augusti 1444.

JAN VAN SCHOOTEN, was Schepen tot Haarlem, anno 1457.

PIETER VAN SCHOOTEN, vermelt Commandeur van St. Jans Ordre binnen Haarlem, anno 1460.

CLAAS VAN SCHOOTEN, was mede Commandeur als boven anno 1472.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

GERRIT VAN SCHOOTEN, Schiltknape, ſtierf anno 1237.

JAN VAN SCHOOTEN, wert vermelt anno 1497.

YSBRANT VAN SCHOOTEN, vermelt met *Aalbert van Raaphorſt*, als Leenmannen der Graaflijkheyt van Holland anno 1470.

GERRIT VAN SCHOOTEN, wert vermelt anno 1501.

WILLEM VAN SCHOOTEN, hadde te wyve *N. van Egmont*, en wan *Agniſe van Schooten*, getrout met *Claas van Ruyven*, ſoone van *Claas van Ruyven*, en van *N. van Rietwijk*, anno 1390. Hy was Houtveſter van Holland, van den jare 1410. tot den jare 1420. als wanneer hy ſtierf; ſy leefde noch weduwe anno 1428. en liet verſcheyden kinderen naar.

YSBRANT VAN SCHOOTEN, leefde anno 1428. hadde te wyve *Govertje Heermans*, *Iacobs* dochter tot Leyden, anno 1440. en liet na

Ian van Schooten, hadde te wyve *Agnes van Mateneſſe*, dogter van *Wouter van Mateneſſe*, en van *Eliſabeth van Cralingen*, *Gillis* dogter; ſy leefde anno 1475. en wan twee ſoonen, I. *Ysbrant van Schooten*, was Balliu van Kermerlant, en ſtierf vande ſwetende ſiekte anno 1529. hy hadde eerſt getrout *Joſina van Cruyningen*, en wan daar by 1. *Jan van Schooten*. 2. *David van Schooten*. 3. *Gysbert van Schooten*. 4. *Arent van Schooten*, alle vier ongehout overleden. 5. *Soete van Schooten*, was Nonne ter Lee. 6. *Alyt van Schooten*, die te man hadde *Floris van Woerden*, Heere van Vliet en vander Boukhorſt, ſoone van *Gerrit van Vliet*, Ridder, Heere vander Boukhorſt, en van *Johanna Ruychrok vander Werve*, *Willems* dogter, Ridder, en liet naar een eenige dogter *Anna van Woerden*, Erfdogter van Vliet en vander Boukhorſt, die anno 1578. troude met *Andries vander Boukhorſt*, dog ſtierven ſonder oir; ſy de laaſte vrouwsperſoon van deſen Huyſe. *Ysbrant van Schooten* voorſz troude voor de twedemaale *Catharina van Catz*, dogter van *Iacob van Catz*, en van *Margareta Oem van Wijngaarden*, en wan daar by *Catharina van Schooten*, die Vrouwe of Meeſtreſſe was in 't Witte Vrouwen. Clooſter t'Utregt, alwaar ſy anno 1576. ſtierf. II. *Gysbert van Schooten*, was anno 1524. op de begraaffeniſſe van *Ian van Waſſenaar* in den Hage, en anno 1548. Houtveſter van Hollant, hadde te wyve *Iohanna van Scaghen*, dogter van *Willem van Scaghen*, Ridder; ſy was weduwe van *Floris vander Boukhorſt*; ſy calangeerde te vergeefs Vrouwe van Scaghen te weſen, anno 1542. naar de doot van haar Nichte *Ioſyna van Scaghen*; ſy ſtierf anno 1567. begraven inde Beverwyk, out ſijnde 84. jaren, en liet naar by *Gysbert van Schooten* voorſz een dogter, met name *Gysberta van Schooten*, die eerſt te man hadde *Rem van Druma* uyt Vrieſland, dog ſtierf ſonder oir; daar naar *Iacob van Catz*, ſone van *Willem van Catz*, Ridder, Admiraal van Zeelant, Balliu vander Goes, en van *Maria van Bruelis*, en wan daar by *Agnes van Catz*, die te man hadde *Michiel Everwijn* van Gent; ſy ſtierf tot Ooſtende anno 1604. en wan 1. *Carel Everwijn*. 2. *Iacob Everwijn*. 3. *Ommer Everwijn*. 4. *Eduwaart Everwijn*. 5. *Charlotte Everwijn*. *Iacob van Catz* voorſz troude naderhant voor de twedemaal *Maria van Egmont van Mereſtein*, dogter van *Aalbert van Egmont van Mereſtein*, en van *Anna van Foreeſt*, *Herperts* dogter, en wan 1. *Jooſt van Catz*, ſtierf ſonder oir. 2. *Maria van Catz*, Religieuſe ter Lee.

Jacob van Schooten, volgt.

JACOB VAN SCHOOTEN, jongſte ſoone van *Ysbrant van Schooten*, en van *Govertje Heerman*, *Iacobs* dochter, troude *N. N.* en wan daar by eenen ſoone, met namen

GERRIT VAN SCHOOTEN, Balliu van Kermerland, die te wyve hadde *Lutgaart van Swieten*, dochter van *Pieter van Swieten*, en van *Maria Montfoort* tot Delft, en liet na

Jacob van Schooten, ſtierf op 't huys te Teylingen tot Saſſenhem vande ſwetende ſiekte, anno 1529. hadde te wyve *Magtild Sonke* te Delft, dogter van *Dirk Sonke*, en van *Juliana Beukelaars*, wiens vader was Mr. *Thomas Beukelaars*, Schout van Dordregt, en daar naar Raat in den Hage; ſy leefde weduwe anno 1546. en wan drie dogters. I. *Maria van Schooten*, die te man hadde *Tyman vander Mye*, en wan *Magtild vander Mye*, getrout met *Adam vander Duyn*, die anno 1602. ſtierf. 2. *Agatha van Schooten*, die te man hadde *Nicolaas vander Laan* tot Haarlem, alwaar hy ſtierf anno 1584. en wan *Anna vander Laan*, die te man hadde Mr. *Arthus van Brederoode*, Raat in den Hage, geſtorven anno 1592. 3. *Magdalena van Schooten*, hadde te man *Aalbert van Scaghen*, Heere van Schengen in Zeelant, ſoone van *Ian van Scaghen*, Ridder, en van *Catharina van Schengen*, *Lodewijks* dogter; hy ſtierf anno 1601. out 70. jaren ſonder kinderen naar te laaten.

Frans van Schooten, woonde by den Heer van Cruyningen, ſtierf in 't beleg voor Terrouwanen in Arthois anno 1536.

Cornelis van Schooten, Prieſter en Paſtoor in de Beverwijk, anno 1557.

Willem van Schooten, mede Prieſter.

Ian van Schooten, volgt.

Gysbert van Schooten, Ridder, ſtierf ſonder kinders, hadde te wyve *Anna van Brederode*, Baſtert dogter van *Reynout van Brederode*.

Sophia van Schooten, was Nonne ter Lee.

Alyt van Schooten, was Nonne in 't Zyl Clooſter te Haarlem.

JAN VAN SCHOOTEN, ſoone van *Gerrit van Schooten*, en van *Lutgaart van Swieten*, woonende tot Haarlem, hadde te wyve *Cornelia van Egmont*, dochter van *Adriaan van Egmont*, Heere van Keenenburg, en van *Henrica Heerman van Oeſtgeeſt* tot Leyden; ſy was al weduwe in den jare 1582. den 27. April; en liet na

Geraart

Gerart van Schooten, Priester, Canonnik te Leyden, alwaar hy stierf anno 1607. æt. 60.

Iacob van Schooten, stierf te Haarlem anno 1616. out 56. jaren, ongetrout.

Gerrit van Schooten, troude *Clara van Assendelft*, die anno 1596. te Leyden in 't kinder-bedde stierf, sonder kinderen naar te laaten; Hy was de laatste mans oir van dese Stamme.

Andries van Schooten, stierf jongman in 't beleg van Leyden anno 1574.

Gysbert van Schooten, stierf mede jongman woonende by den Grave van Barlaymont.

Magdalene van Schooten, hadde te man *Christoffel Vader*, Hoogduyts Hopman of Capiteyn tot Haarlem anno 1572. en liet naar eenen soone *Willem Vader*.

Lucretia van Schooten, hadde te man *N. Craanhals*, des Schouts soone van Haarlem, en wan kinders.

Maria van Schooten, stierf vryster binnen Haarlem, haar Beenen doorschoten sijnde, in 't beleg der selver Stad, anno 1573.

Het Wapen van Schooten is gelijk Heemskerk, zynde een Silveren klimmenden Leeuw, geharnasseert van Keel, in een Lazuyren Velt, gequartileert met Zaanen, eertijts een out Edel Geslagte in Holland, voerende een Root Kruys op een Silveren Velt. Sie boven fol. 979.

SEVENBERGEN.

188 WILLEM VAN STRYEN, soone van *Hugo van Stryen*, die voor *Willem van Stryen* sijn vader stierf, verkreeg van sijn voorsz grootvader het Land van Sevenbergen, en wiert den eersten Heer van Sevenbergen anno 1290. en wan

HUGEMAN VAN STRYEN, Ridder, Heere van Sevenbergen, vermelt anno 1325. hadde te wyve *N. van Naaltwijk*, dochter van *Boudewijn van Naaltwijk*, Ridder; en wan

Gerrit van Stryen, volgt.

Hadewich van Sevenbergen, (by Gouthoven genoemt *Ienne van Sevenbergen*) hadde te man *Claas van Borssele*, soone van *Wolfard van Borssele*, en van *Sibille N.* was Heer van Brigdam, van Sandijk, en in Cleverskerken; sy stierf anno 1366. nalatende kinders.

GERRIT VAN STRYEN, Ridder, soone van *Hugeman van Stryen*, en van des Heeren dochter van Naaltwijk, was Heere van Sevenbergen, hadde getrout *Elisabeth van Wesemale*, Heere van Merxem in Brabant, en van *Maria van Wilre*; en liet na

Hugeman van Stryen, volgt.

Maria van Sevenbergen, hadde te man *Dirk van Spangen*, Ridder, soone van *Philips van Spangen*, en van *Margareta van Hodenpyl*; hy leefde anno 1350. en wan *Philips van Spangen*, Ridder, die te wyve hadde *Henrica van Ysselstein*, dogter van *Gysbert van Ysselstein*, en van *N. van Haamstede*; hy leefde anno 1385. en 1415.

HUGEMAN VAN STRYEN, Ridder, soone van *Gerrit van Stryen*, en van *Elisabeth van Wesemale*, Heere van Sevenbergen, vermelt in een accoort, dat hy maakte met de Stede van Dordrecht, nopende het graven van de Moeren, gepasseert te Rommerswaal den 8. Juny 1386. wert mede vermelt binnen den Berg anno 1372. hadde te wyve *Geertruyd*, des Heeren dochter van *Heesbeen*, uyt den huyse van Heusden; en wan

Gerrit van Stryen, volgt.

Maria van Sevenbergen, die te man hadde *Walraven Piek*, Heere van Wolfsweert in Gelderlant.

GERRIT VAN STRYEN, soone van *Hugeman van Stryen*, en van *Geertruyd van Heesbeen*, was Heere van Sevenbergen, blijkende by een Hantvest van den jare 1412. hielt seer getrouwelijk de partye van Vrouw *Jacoba van Beyeren*, als wettige Gravinne van Holland, tegens het gewelt van Hertog *Philips van Bourgondien*, dewelke oversulx de Stad en het Slot van Sevenbergen belegerde, anno 1426. 't geen Heer *Gerrit* ten laatsten moeste opgeven, en wiert dienvolgens de Stad gewonnen, en hy gevangen genomen, met *Ian van den Oostende*, Ridder uyt Zeeland, en gevoert op 't Casteel en Slot te Rijssel in Wals-vlaanderen, daar sy bleven sitten tien jaren tot naar de doot van Vrouw *Jacoba* sijn Lantsvrouwe, als wanneer hy losgelaten wiert, maar moste beloven nimmermeer de wapenen te voeren tegens Hertog *Philips van Bourgondien*, nog tegens den Lande van Holland anno 1437. sedert welken tijd Sevenbergen onbemuyrt is blijven leggen; en soude desen *Gerrit van Stryen* naderhant soo veel als voor balling binnen Keyserswaart aan den Rhijn seer out geworden zynde, overleden wesen, anno 1452. hebbende veel ongemaks uytgestaan; hy hadde te wyve *Johanna van Roetselaar*, dochter van *Jacob*, Baron van Roetselaar in Brabant, en van *Maria van Diest*, Hendrix dochter; *Iohanna van Roetselaar* voorsz hadde een suster *Elsbeen van Roetselaar*, die te man hadde *Jan van Polanen* en *vander Lecke*, soone van *Jan van Polanen*, Ridder, en van *Catharina van Brederode*, welke vermelt wert anno 1444. Ambagts-Heer van Bleskensgraaf, Brantwijk, &c. en kocht anno 1351. de Baanderye van Breda, van den Hertoge van Brabant, voor 43000. hallingen; hy stierf anno 1377. en leit begraven tot Breda; hadde eerst getrout *Oda van Hoorn*, dochter van *Willem van Hoorn*; daar na *Elsbeen van Roetselaar* voorsz; en voor de derdemaal *Margareta vander Lippe*, die vermelt wert anno 1370. *Gerrit van Stryen* voorsz liet na

Arent van Sevenbergen, volgt.

Hendrik van Sevenbergen, Ridder, hadde te wyve *Maria Pots*, dogter van *Wouter Pots* van Antwerpen, en wan 1. *Jacob van Sevenbergen*, Monnik Regulier binnen Leuven. 2. *Maria van Sevenbergen*, Mater van 't Clooster van Luykhagen in Brabant.

Gerrit van Sevenbergen, Ridder, stierf sonder oir.

Elsebeen van Sevenbergen, hadde te man *Arent van Berchem*, Ridder, by Antwerpen, en lieten kinders naar.

Maria van Sevenbergen, hadde te man *Anthonis van Glimes*, Heer van Walheym, sone van *Ian van Braband*, alias *van Glimes*, en van *Ioanna van Bouterssem*, Vrouwe van Bergen, Grimbergen, en Walheim, dog stierf sonder oir.

ARENT VAN SEVENBERGEN, soone van *Gerrit van Stryen*, en van *Johanna van Roetselaar*, wiert noch jongman zynde, anno 1449 binnen Utrecht gevangen, was anno 1477. Raad in den Hage, en stierf anno 1492. hadde te wyve *Maria van Vyanen*, Vrouwe van Noordeloos en Heemskerk, dochter van *Gijsbert van Vyanen*, Heer van Noordeloos, en van *Clementia van Eemskerk*, en liet na

Ian van Sevenbergen, stierf jonk.

Gerrit van Sevenbergen, stierf mede jong, voor sijn vader.

Magdalena van Sevenbergen, volgt.

Gysberta van Sevenbergen, hadde te man *Ian van Wassenaar*, Heere van Voorburg, soone van *Philips van Wassenaar*, Ridder, Heere van Voorburg, Rentmeester Generaal van Noorthollant, anno 1471. dog stierf sonder kinders, niet lange naar de vader, en doen quam Voorburg weer aan den Heer van Wassenaar.

MAGDALENA VAN SEVENBERGEN, dochter van *Arent van Sevenbergen*, en van *Maria van Vyanen*, was Vrouwe van Noordeloos, Heemskerk, en Capelle, op d'Yssel, hadde te man *Cornelis van Glimes* ofte *Bergen*, Heer van Grevenbroek, soone van *Ian van Glimes* de twede, Heer van Bergen en Walhaim, en van *Margareta van Sainct Simon*, en wan daar by verscheide kinderen; waar door de Heerlijkheyt van Sevenbergen in dit Geslagte kwam te geraken; 't welk wy om de lustreusheid van dien een weinig hoger sullen ophalen, namentlijk van die tijd af, dat de Heerlijkheden van Breda en Bergen op den Zoom van den anderen gesepareert sijn geworden; waar omtrent wy ons gedient hebben van den Nederlandschen Herault van *Thomas de Rouk*, die in 't selve daar van uytvoerlijk handelt.

VERHANDELINGE
Van de
HEEREN
VAN
BERGEN OP DEN ZOOM,
Met derselver Alliantien successivelijk gedaan.
Beginnende omtrent den jare 1300.

GERRIT VAN WESEMALE, Heer van Quabeke, eerste Heer van Bergen op Zoom, na dat het selve van Breda was gesepareert, hielt het selve immediaat van den Hertog als een hoog en vry leen, waar van de Banken of Gerigten geen resort in cas van appellatie subject zyn; hy bemuurde de Stad eerst met Vesten, en liet by sijn huysvrouwe *N. N.* drie sonen na, als

Arnout van Wesemale, geseit van *Quabeke*, Ridder, Heer van Bergen, troude *Iohanna van Loon*, dogter van *Arnout*, Grave van Loon, en wan by deselve, I. *Magtild van Wesemale*, Vrouwe van Bergen-op-Zoom, troude eerst *Aalbert van Voorn*, outste soon van *Gerrit van Voorn*, Burggrave van Zeelant, en van *Hadewy van Borsselen*; ten tweden *Reinout van Cleve*, sone vanden Grave van Hulkerade, en wan by d'eerste *Johanna van Voorn*, Burggravinne van Zeelant, Vrouwe van Bergen-op-Zoom, na dode van haar moeder; sy troude *Ian van Monjoye*, Heer van Valkenborg by Limborg; die alsoo hy geen kinderen by sijn huysvrouwe kreeg, de Heerlijkheid van Bergen verkoft aan *Hendrik van Bouterssem*, die te wyve hadde *Maria van Wesemale*, Vrouwe van Merxem, soo als aanstonts verhandelt sal werden. II. *Margareta van Wesemale*, hadde te man *Richard*, Heer van Merode.

Gerrit van Wesemale, volgt.

Govart van Wesemale, geseit *van Quabeke*, Heer vander Sluysen by Thienen, en vanden Lande van Gageldonk, inden lande van Breda, hadde een eenige dogter, die in Wals-Brabant troude.

GERRIT VAN WESEMALE, *Gerrits* soone, was Heer van Merxem en Schoten, troude *Marie*, Vrouwe van Wilre, Wesele, Brecht, en in Eeckeren, en wan daar by, behalven drie soonen alle sonder oir gestorven, noch twee dochters, met namen

Maria van Wesemale, volgt.

Elisabeth van Wesemale, troude *Gerrit van Stryen*, Heer van Sevenbergen, sone van *Hugo van Stryen*, en van des Heeren dogter van Naaltwijk; Waar van hier vooren gehandelt is.

MARIA VAN WESEMALE, erfdogter van *Gerrit van Wesemale*, was Vrouwe van Merxem en Schoten, troude *Hendrik van Bouterssem*, die na de dood van sijn nigt *Iohanna van Voo n*, door Proces en arbitrage, (*tusschen den Edelen hogen man*, (soo luyt de Chartre) *Heer Ian van Montjoye ende van Valkenborg, aan d'een zyde, en Vrouw Catharina, dochter Heeren Ians van Wijnegem, Ridder, aan d'andere zyae*,) Heer van Bergen wierde, mits uytreikende 6000. ponden ouden groten Tournoise, Munte 's Conings van Vrankrijk, aan gemelte Vrouwe *Catharina van Wijnegem*, weduwe van *Hendrik van Walheim*, Ridder, die deselve goederen met eenen Schepenen-brief van Brussel, voor gelijke 6000. ponden by Vonnisse hadde verkregen, en dat door seggen van den Edelen man en magtigen Heere *Ianne van Loon*, Heere van Agemont en Walhaim, en *Wouteren* soone, Meester Heere *Jans van Wijnegem*, Ridders, aan wie sy des verbleven waren, volgens Schepenenkennisse, gepasseert voor *Reyner Egloy*, Ridder, en *Arnout Serrarens*, Schepenen tot Brussel, in date anno 1350. den 9. July. *Hendrik van Bouterssem* voorsz wan by de voorsz *Maria van Wesemale*, Vrouwe van Bergen, de navolgende kinderen.

Hendrik van Bouterssem, Heer van Bergen volgt.

Gerrit van Bergen, Heer van Merxem en Schooten troude *Elisabeth van Lannais*, Vrouwe van Rummen, en wan. I. *Gerrit van Bergen*, die te wyve hadde *Iacomyna van Maldegem*, en anno 1420. weder verhief het leen van Merxem, gelijk sijn vader te houden plag van *Iohanna van Bouterssem*, en *Ian van Glijmes* haren wettigen man, als Heer en Vrouwe van Bergen. II. *Hendrik van Bergen*. III. *Digna van Bergen*, Vrouwe van Westwesel; alle drie sonder oir. IV. *Cornelia van Bergen*, troude *Ian van Grimbergen*, Heer van Assche, en liet na drie dogters *Cornelia*, *Digna*, en *Iohanna*.

Magareta van Bergen, troude *Aart van Gaveren*, Heer van Liedekerken en Rassingem, en wan by deselve twee dogters *Margareta* en *Geertruyd van Gaveren*. *Margareta van Gaveren* voorsz Vrouwe van Liedekerken en Rassingem, hadde te m n *Ian van Gent*, geseit *Villain*, Vryheer van St. Jans steen, welke onder andere kinderen eenen sone gewan, met namen *Adriaan van Gent*, die te wyve hadde *Iosijna van Praat van Moerkerken*, en wan daar by I. *Martin van Gent*, troude *Antonetta de Mamines*, Vrouwe van Calkene, en wan *Adriaan van Gent*, geseit *Villain*, Baron van Rassingem, troude *Maria de Cunigem*, dogter van *Ian van Cortrijk*; sy was weduwe van *Daniel de Herselle*, soon van *Ian de Hersselle*, Heer van Campingem, en van *Ienne van Pamele*, of *Ioingny*; hy liet by deselve na, *Adriaan van Gent*, Baron van Rassinghem, Heer van Calkene, die te wyve hadde *Margareta de Stavele*, Vrouwe van Isegem, en wan *Maximiliaan van Gent*, d'eerste Grave van Isegem, Baron van Rassingem, Heer van Calkene, St. Jans Steen, welke troude *Philippote de Iauce*, geseit de *Mastaing*, en wan ses sonen en vyf dogters, meest alle Geestelijk geworden, uytgenomen *Gysebert van Gent*, Heer van Hem, Ridder van St. Jacob, welke troude Francoise van Wisocq, en *Iacob Philips van Gent*, geseit *Villain*, Grave van Iseghem, Baron van Rassegem, die voor sijn eerste huysvrouwe troude *Odilia van Claarhout*, dogter van *Iacob van Claarhout*, Baron van Maldegem, en van *Anna van Merode*, *Richards* dogter; hy troude ten twedenmale, *Elisabeth van Bergen*, dogter van *Fredrik*, Baron van Grimbergen, en wan by d'eerste, 1. *Philips Lamoraal van Gent*, Grave van Isengem, troude *Isabella Margareet van Merode*, Erfdogter van *Philips van Merode*, Grave van Middelburg, en van *Iohanna van Mommorency*, en wan daar by verscheide kinderen. 2. *Francois van Gent*, Baron van Rassingem, Proost van Bergen en van Ryssel, Canonnik tot Luyk. 3. *Adriaan Lamoraal van Gent*, Canonnik en Cancelier tot Doornik. 4. *Maria van Gent*, troude *Philips*, eerste Grave van Gomicourt, Mazieres, Hagnicourt. 5. *Anna van Gent*, Religieuse te Mabuse. By de twede Vrouw, 6. *Willem van Gent*, Baron van St. Jans Steen, Weldene, welke troude *Ludovica van Merode*, dogter van *Philips van Merode* voorsz. 7. *Jacob van Gent*, was Religieus. 8. *Albertina van Gent*, troude *Philips de Mailly*, Heer van Quesnoy. II. *Colart van Gent*, Heer van Liedekerken, Burggrave van Lombeke, troude *Margareta de Gistelles*, en wan 1. *Adriaan van Gent*. 2. *Martin van Gent*, welke troude *Maria van Oostende*, dochter van *Willem van Oostende*, Ridder, en van *Maria Pot*, en wan eene dochter *Jaquelijna van Gent*, die eerst te man hadde *Philips Couteau*, Ridder, sonder oir; ten tweden *Philips van Royen*, Heer van Gijsegem, en wan *Maria van Royen*, die getrout was met *Philips Trist*, Heer van Auwegem, en daar by wan ses soonen en eene dochter, namentlijk *Nicolaas Trist*, d'eerste Baron van Auwegem. *Maximiliaan Trist*, Heer van Guenin. *Anthony Trist*, Bisschop van Gent. *Philips Trist*, Ridder van de Ordre van St. Jacob. *Carel Trist*, Raatsheer in den Rade van Vlaanderen; en *Jan Baptista Trist*. *Adriaan van Gent* voorsz, *Colarts* outste soone, was Heer van Liedekerken, Hoog-balliuw van Vlaanderen, voerde sijn Wapen van Gent gequartilleert met Liedekerken; hadde te wyve *Iosijna van Reimerswale*, dochter van *Claas van Reimerswaal*, Heer van Lodijk, en wan daar by eene dochter *Margareta van Gent*, Vrouwe van Liedekerken, die te man hadde *Ian Hannaart*, Burggrave van Brussel, welke een soone wan *Carel Hannaart*, die troude *Anna Scheif*, en wan daar by een dochter *Maria Hannaart*, Vrouwe van Liedekerken,

die

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

die by haar man *Iacob de Hennin-Litart*, onder anderen wan *Maximiliaan de Hennin*, Grave van Boſſu, Ridder, bekent in de Nederlantſe Hiſtorien en Oorlogen. De twede dochter van *Aart van Gaveren* voorſz, en van *Margareta van Bergen*, met namen *Geertruyd van Gaveren*, troude *Nicolaas van Reimerſwaal*, Heer van Lodijk, ſoone van *Boudewijn van Reimerſwaal*, en van *Catharina van Wulpen*, en wan I. *Adriaan van Reimerswaal*, troude *Catharina van Herſele*, dochter van *Daniel van Herſele*, en van *Margareta de Poukes*, Vrouwe van Lomme, (wiens moeder was *Borſſele*,) en wan *Nicolaas van Reimerſwaal*, die by *Anthonetta van Siccelen* naliet *Adriaan van Reimerſwaal*, Heer van Lodijk, welke te wyve nam *Iohanna van Grimbergen*, dochter van *Iacob*, Heer van Grimbergen, en wan *Claas van Riemerſwaal*, Ridder, Heer van Lodijk, die troude *Barta van Nederveen*, *Ians* dochter, Vrouwe van Dirxland, en weduwe van *Philips de Gruytere* uyt Vlaanderen, nalatende by deſelve I. *Claas van Reimerſwaal*, Heer van Lodijk, geſturven ſonder oir. II. *Philips van Reimerſwaal*, quartilleerde ſijn vaders Wapen met Gaveren, en troude *Maria vanden Ooſtende*. III. *Ian van Reimerſwaal*. IV. *Claas van Reimerſwaal*. V. *Cornelis van Reimerſwaal*, alle ongetrout. VI. *Geertruyd van Reimerſwaal*, troude *Philips van Maldegem*, Heer van Moerſeke. VII. *Margareta van Reimerſmaal*, troude *Willem van Heenvliet*, Heer van Staveniſſe, wiens Overgrootvader was *Hugo*, d'eerſte Heer van Heenvliet, jonger broeder van *Henrik*, Heer van Voorn, Burggrave van Zeelant.

Maria van Bergen, troude *Ian van Calſteren*, Ridder, Heer van Linden, welke eerſt te wyve gehadt hadde *Margareta Clutink*; hy maakte na dode van ſijn ſchoonvader groten twiſt met *Hendrik van Bouterſſem*, Heer van Bergen, ſijn ſwager, nopende 't huwelijx-goet van ſijn vrouwe, *Anno* 1396. *Johannes a Calſtris* (ſoo ſeit de Chartre) *Eques, ob dotem uxoris, quæ filia erat Henrici Bauterſemii, Domini Bergarum, cum Henrico novo Bergarum Domino, ſororio ſuo non parum diſſidebat.* Sy ſtierf anno 1407. ſonder oir, haar Grafſchrift luyt aldus:

HIER LEIT BEGRAVEN VROUW MARIA VAN BERGEN, DIE WYF WAS HEEREN JANS VAN CALSTEREN, STIERF ANNO MCCCCVII.

HENDRIK VAN BOUTERSSEM, Heer van Bergen, ſoone van *Hendrik van Bouterſſem*, en van *Maria van Weſemale*, teikende mede het verbont van Brabant, ten tijde van Vrouw *Iohanna*, Hertoginne van Brabant, in date den 12. January 1385. doch ſonder prejuditie van recht als Heer van Bergen, nopende het point, die recht geweigert wert hem te addreſſeren aan de Hoofſtad daar hy onder gelegen is, volgens de acte van non præjuditie van deſelve Vrouw *Iohanna*, hem verleent tot Bruſſel in date den 11. Mey 1386. en waren die gene die 't ſelve verbont gezegels hebben de navolgende:

De Hertoginne van Brabant.
De Heer van Gaasbeek.
De Heer Imbrecht van Edingen.
De Heer van Weſemale.
De Heer van Leck.
De Heer van Dieſt.
De Heer van Bergen op Zoom.
De Heer van Duffele.
De Heer van Rotſelaar.
De Heer van Bokhout.
De Heer van Gruythuyſe.
De Heer van Aſſche.
De Heer van Withaim.
De Heer van Boomgaart.
Heer Aert van Melijn.
Heer Carel Immerſeel.
De Heer van Nederlintere.
De Heer van Riviere.
De Heer van Werve.
De Heer van Heverle.
Jan Bloent de Maarſchalk.
De hooge Rentmeeſter.
De Stad Loven.
De Stad van Bruſſel.

Ten ſijnen tijde verleende Grave *Willem* de Poorters van Bergen ten ewigen dage vrydom van de Tollen over Holland en Zeeland, by Hantveſt van date des ſondags voor St. Laurens anno 1360. hy verleende mede ſelfs in 't ſelve jaar ſijne Stad van Bergen, brieven van een groot Privilegie, beneffens alle andere Chartren in den groten brant verongelukt anno 1397. den 17. Mey, als wanneer de gantſe Stad verbrande, uytgenomen twee huyſen, den Oliphant en den Draak; waar van noch overgebleven is het volgende Veersje

IN HET SOETSTE VAN DE MEYE
WAS TOT BERGEN GROOT GESCHREYE,
'T VERBRANDE ALLE STOCKEN, STAKEN,
BEHALVEN D'OLIPHANT EN DRAKE.

Hy verleende ten overſtaan van *Gerrit van Bergen*, Heer van Merxem en Schoten, ſijnen broeder, mits-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

mitsgaders *Aart van Gaveren*, sijnen swager, en *Hugo van Stryen*, Heer van Sevenbergen, sijnen Neve, sooals sy haar selfs by hare signature intituleren, sijne Stad van Bergen wederom nieuwe brieven van het verongelukte Privilegie, in date anno 1398. waar van den inhout is dese:

Privilegie de anno 1398.

EErstelijck, overmits de Privilegiebrieven van den jare 1361. in den ongevalle van den Brant 1397. zyn vergaan, ende wy gehouden in sulken cas nieuwe te verleenen, &c.

Men sal een yegelijk recht doen, naar onser Poort-recht, en deser Privilegien.

Onsen Officier een Poorter vangende, of aanseyt van breucke, salmen recht doen binnen drie weeken, of anders, sal vry ontslagen werden, en onsen Officier dien Poorter of sijne borge niet delivrerende, sal onsen Rechter niet manen, noch Schepenen niet wysen.

Een Poorter borge settende, salmen niet vangen, ten ware Schepenen op haren eedt anders verstonden, want den lijve aangaande, en verborgt zynde, salmen niemant in sijn goet setten.

Poorters in de Vryheyt misdaan hebbende gevangen, salmen binnen drie dagen ongeschaat en ongeschant leveren den Drost of Schout van Bergen; en in den Lande van Bergen misdaan hebbende, gevangen zynde, salmen binnen acht dagen sonder schaden als vooren, binnen Bergen brengen, uytgenomen van dootslage, vredebrake, kracht aan Vrouwen, en kinderen.

Een Poorter buyten de Vryheyt en Land van Bergen delinquerende, zynde binnen Bergen gevangen, salmen daar recht doen, naar ons Poort-recht.

Men sal geen stille waarheyt, of heymelijke inquisitie doen, over een Poorter of Poorteresse.

Een Poorter salmen pijnen, noch perssen, noch vervoeren, maar hier recht doen; en den Officier contrarie doende, vervalt van sijnen dienste, en die sulx geassisteert hebben, mogen binnen Bergen niet komen, en in sulken gevalle, sullen de Burgemeesters van de Stad alle die breuken ons aankomende, ontfangen, ter tijd toe den Poorter weder gelevert is ongeschaat en ongeschant, ten ware hy verwijst ware geweest.

Schepenen, Burgemeesters, by rade der goede luyden, sullen mogen accijnsen verpachten, hoogen, lagen, lijf en erf-renten koopen en verkoopen, sonder aansien van ons ten eeuwigen dage.

Een yegelijk van waar hy zy, die Poorters worden willen, sullen wy tot Poorters ontfangen, en een Poorter sal moeten binnen de vryheyt buykvast zyn.

Onse Poorters sullen hebben twee vrye Jaarmarkten, elk veerthien dagen voor en naar in en uytgaande, vryelijk te komen en te keeren, behoudens van dootslag, schult voor Schepenen, en op eenen weekmarkt op een donderdag.

Wy sullen alle jaar onse Schepenen afdoen, en andere setten, in de weeke naar verlooren maandach: Schepenen sullen twee Burgemeesters kiesen, d'een Schepen, en d'ander een Poorter en Guldeken wesen sal, en Schepenen blijven 't jaar, ten zy by verbeuren met hande of monde.

Wat Schepenen wijsen, sullen wy houden voor recht, sonder calengieren, uytgescheyden die sy aan haar hoot halen en nemen.

Yemant onse Officiers of Knapen misdoende om rechts willen, houden aan onse Heerlijkheyt.

Die ledig gank maken, ten sy by Mannen van Deekens en Geswooren, houden mede aan onse Heerlijkheyt.

Alle Keuren, by rade van Drost, Schout, Burgemeesters, en Schepenen gemaakt, en noch te maken, sullen onse Poorters onderhouden, twee deelen der breuken t'onsen, en het derde tot Schepenen profijte.

Alle Drost, Officieren, en Rechters, voor 't aanvangen hunder dienst, sullen sweeren alle Privilegien en Keuren te onderhouden.

In cas van Infractie, noch manen, noch wijsen, &c.

Privilegie de anno 1397. *den* 4. *Maart.*

YMant binnen onsen Lande van Bergen geloften doende voor Schepenen van Bergen, sal men met Schepenenbrieven mogen inhalen, ofte hare goederen en nakomelingen, tot voldoeninge der selver.

Item, een mensch den anderen vindende in noode van water, vyer, of anders,

ders, 't ſy levendig of doot, mach den ſelven helpen en oorbaar doen, behalvens op den kerkhove, of ander vryheden te helpen, ſonder ons conſent, ofte verbeuren, uytgenomen van gevecht of twijffelijke ſaken.

Die ymant ſtake met knyve, of meſſe, of ander wapen, ſal niet meer verbeuren als 60 ℒ. ſwarte Tournoyſe, of de waarde, en niet konnende betalen, verbeurt de rechte of ſlinke hant, &c.

Privilegie de anno 1399.

Gunnen onſe Stad van Bergen in gerechten eygendom, de Wiſſel van onſe Stad Bergen, te ſetten en te ordonneren naar hun eygen wille, ſonder verſoek van outs, mits daar voor betalende jaarlijx vier pont ouden grooten. Op Ste. Geertruydſen dach.

Hy verkreeg mede anno 1395. voor ſijne Stad van Bergen, vrydom van Tollen over Holland en Zeeland, om menigen trouwen dienſt; ook mede, *dat de Stad van Bergen op den Zoom*, (ſoo luyden de woorden van 't Hantveſt) *ons* (te weten Graaf *Albrecht van Holland*) *aan ons ſelfs hart alſo veele daar voor gegeven heeft, dat ons wel genuegt*, van den voornoemden Hertog *Albregt van Beyeren*, als Grave van Holland, volgens *'t Vidimus*, verleent by *Willem van de Donijs*, *by der gratien Godts* (ſoo luyt de Chartre) *Abt van onſer Vrouwen Clooſter van Middelburg, onder 't Biſdom van Utregt, in date 1395. als vooren, acht dagen in de maant July* Hy nam anno 1356. te wyve *Beatrix van Polanen*, dochter van *Jan van Polanen*, Heer van de Lecke en Breda, en van *Oda van Hoorne*, *Willems* dochter; hy ſtierf anno 1394. en wan

Henrick van Bouterſſem van Bergen, volgt.

Ioanna van Bergen, troude *Ian*, Heer van Olmen; *Anno* 1412. (ſeit de Charter) *obiit Henricus a Bouterſſem, Dominus Bergarum, relictis Iohanna & Oda filiabus, quarum illa Iohanni Domino Olmarum, Oda vero Florentio a Borſſele nupſerunt*, ſonder verder; andere willen egter, dat ſy troude aan *Ian* Heer van Petershem en Oirſchot.

Oda van Bergen, troude *Floris van Borſſele*, Heer van St. Maartensdijk en Zuylen, en wan I. *Frank van Borſſele*, Heer van St. Martensdyk, Zuylen en Hoogſtraten, troude Vrouw *Iacoba van Beyeren*, Gravinne van Hollandt, Zeelandt, Weſtvrieſland, en Henegouwen, ſonder oir; hy liet een natuurlijke ſone na, met namen *Floris van Borſſele*, Heer van Cortgene, en Emeliſſe in Noortbevelant, en van Pamele in Vlaanderen. II. *Eleonora van Borſſele*, erfgenaam van *Francq van Borſſele*. haar broeder, troude *Ian van Buren*, Heer van Dodendaal, *Gerrits* ſone, en wan een dogter *Eliſabeth van Buren*, Vrouwe van St. Martensdijk, welke te man hadde *Gerrit van Cuylenburg*, twede ſoon van *Ian van Cuylenburg*, en liet na een ſone *Iaſper van Cuylenburg*, en een dogter *Aliſſe van Cuylenburg* Vrouwe van St. Martensdijk, getrout met *Fredrik van Egmont*, Heer van Iſſelſtein, den eerſten Grave van Buren, ſone van *Willem van Egmont*, en van Walburg van Meurs; Sie de deſcendenten boven fol. 950. *Iaſper van Cuylenburg* voorſz was Heer van Cuylenburg en Hoogſtraten, troude *Ioanna van Bourgondien*, dogter van *Antony den grooten Baſtard*, en wan I. *Eliſabeth van Cuylenburg*, Vrouwe van Hoogſtraten, die troude voor haar eerſte man *Ian van Luxenburg*, Ridder vande Ordre van 't Gulden Vlies; ten tweden *Antony de Lalain*, Grave van Hoogſtraten, inſgelijx Ridder vande Ordre, ſonder oir. II. *Anna van Cuylenburg*, Vrouwe van Cuylenburg, troude *Ian* Heer van Pallant en Wittem, en wan by deſelve *Elart van Pallant*, Heer van Pallant, Wittem, en Cuylenburg, welke troude *Anna de Lalain*, en wan daar by 1. *Floris*, eerſte Grave van Cuylenburg, die eerſt te wyve hadde *Eliſabeth*, Gravinne van Manderſcheit, en naderhand *Philippote Sidore*, Gravinne van Manderſcheit; nalatende by de eerſte, *Eliſabeth van Pallant en Cuylenburg*, die eerſt getrout hadde *Iacob*, Marquis van Baden; daar na *Carel*, Grave van Hogenſolre; en laaſtelijk *Jacob*, Heer van Hohenſaxen. By de twede Vrouwe, *Floris*, Grave van Cuylenburg, welke getrout hadde *Catharina vanden Berge*, dogter van *Willem*, Grave van 's Heerenberge, en van *Maria van Naſſau*, ſuſter van Prins *Willem den I. van Oranje*, ſonder oir. 2. *Anna van Pallant*, troude *Philips van Stavele*, Baron van Caumont, Heer van Glajon, Ridder vande Ordre, en wan kinders. 3. *Margareta van Pallant*, troude *Ian*, Baron van Merode, en wan kinders. 4. *Iſabeau van Pallant*, troude aan den Grave van Schomberg. III. *Cornelia van Cuylenburg*, troude *Willem*, Grave van Rennenburg, en wan *Herman*, Grave van Rennenburg, en *Anna van Rennenburg*, welke troude *Philips de Lalain*, Grave van Hoogſtraten, Ridder vande Ordre, nalatende. 1. *Antony van Lalain*, Grave van Hoogſtraten. 2. *George van Lalain*, Gouverneur van Vrieſland, welke Lalain met Rennenburg quartilleerde, dog ſtierf ſonder oir. 3. *Margareta de Lalain*, troude *Philips*, Grave van Ligne, Baron van Waſſenaar, Burggrave van Leiden, Ridder vande Ordre, ſone van *Iacob*, eerſte Grave van Ligne, en van *Maria*, Erfdogter van Waſſenaar. 4. *Barbara de Lalain*, troude *Maximiliaan*, Grave van Emden. IV. *Alice van Cuylenburg*, troude *Francois*, Heer van Baillieul in Arthois, en wan. 1. *Antony* Heer van Baillieul, die by ſijn huyſvrouwe *Margareta van Merode*, kinderen wan. 2. *Adriaan de Baillieul*, troude *Ioſyna de Lannoy*, en wan kinderen. 3. *Anna de Baillieul*, troude *Pieter van St. Omair* en *Moerbeecque*. 4. *Iaquelina de Baillieul*, Vrouwe van Plantain, troude *Pieter vanden Berge*, Heer van Dolhaim, en wan kinders. 5. *Margareta de Baillieul*, troude den Heer van *Hautain*. V. *Magdalena van Cuylenburg*, troude *Guilliaume de Noyelles* in Artois, en wan

Fran-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Francois, Heer van Noyelles, en *Isabeau de Noyelles*, welke troude *N. de Batenburg*, Heer van Anholt, en wan kinders.

HENDRIK VAN BOUTERSSEM, Heer van Bergen, soone van *Hendrik den tweeden van Boutersſem*, en van *Beatrix van Polanen*, tekende mede het voorverhaalde grote Privilegie beneffens sijn vader; hy troude *Iohanna van Gruythuysen*, dochter van *Jan van Aa*, Heer van Grimbergen, en van *Isabella van Loon*, wiens vader was *Ian van Loon*, Heer van Aigemont en Walhaim, en wan behalven eenen soone *Hendrik*, (die sonder oir stierf,) een Erfdochter met namen

JOHANNA VAN BOUTERSSEM, Vrouwe van Bergen, Grimbergen, en Walhaim, troude anno 1418. *Ian van Brabant*, alias *van Glimes*; sy gaven aan hunne inwoonderen ten tijde harer huldinge dese voordelen:

Privilegie de anno 1418. *den* 3. *April.*

GEven onse Poort van Bergen, dat geen man niet meer als eenen Coornmolen sal mogen pachten, noch aan genen anderen part of deel hebben, en nemende meer molster dan sijn recht, dobbel te restitueren, en te verbeuren xx ℔. swarten.

Eenen Poorter mag den anderen rechtelijk helpen by noode tegens eenen van buyten, sonder te verbeuren.

Item, mogen Konijnen vangen, schieten, slaan, en wegdragen in de Vesten, en een roede spatie daar over.

De Lombaarden sullen niet meer voordeels hebben als de Poorter, en accijs betalen.

Burgemeesters, Schepenen selfs, sullen geven alle de Officien, en diensten binnen de Stad, die sy loonen, te weten, haar Klerken, Roedragers, Messagiers, en Stokdragers.

Burgemeesters en Schepenen sullen mogen maken en setten een Krane binnen de Stads vryheyt van Bergen, daar, en soo menigmaal 't hun gelieven sal, en d'ordonnantie daar op te maken tot Stads behoef, sonder ons aansien.

Onse Drost, Schoutet, sullen sijn wettige notable mannen, binnen Brabant gebooren, en moeten eerst Poorters worden.

Sy lieten te samen na drie soonen en drie dochters, namentlijk:

Ian van Glimes, volgt.

Antoony van Glimes, Heer van Walhaim, troude *Maria van Sevenbergen*, dogter van *Gerrit van Stryen*, Heer van Sevenbergen, en van *Iohanna van Rotselaar*, hier voren onder Sevenbergen vermelt; dog hadde by deselve geen kinderen, nalatende alleen een Bastard sone *Ian van Bergen*, Religieux.

Philips van Glimes, Heer van Grimbergen, troude *Anna van Hamale*, daar moeder af was *Anna*, Vrouwe van Trasignies; en wan. I. *Philips van Glimes*, wierd anno 1474. op St. Jan Batistdag, in den strydt tegens de Switsers voor Nancy verslagen. II. *Iosina van Glimes*, troude *Pieter van Lannoy*, Heer van Fresnoy, Ridder van de Ordre, sone van *Gyselbert van Lannoy*, Heer van Willerval en Tronchiennes, mede Ridder vande Ordre, en van *Elisabeth van Vlaanderen*, en wan daar by 1. *Fredrik van Lannoy*. 2. *Maria van Lannoy*, getrout met *Ian van Lier*, Heer van Immerseel, Wommelgem, Ittegem, Weis, en Ameide, Burggrave van Aalst, Raadt en Camerlink van Keiser *Carel de vyfde*. 3. *Margareta van Lannoy*, troude *Philibert de Palut*, Heer vander Veere, Ridder vande Ordre. 4. *Iosina van Lannoy*, was Nonne te Breda. *Fredrik van Lannoy* voorsz was Balliu vanden lande van Aalst, troude eerst *Maria van Jauche*, geseit van *Masting*; ten tweden *Catharina van Monestay*, en wan by de eerste twee dogters, met namen *Philippote* en *Louise van Lannoy*; *Philippote* hadde te man *Ian van Monmorency*, Heer van Courieres, Ridder vande Ordre, en Balliu vanden lande van Aalst, welke een soon hadde, gestorven sonder oir; *Louise van Lannoy*, troude *Antony de la Barre*, Heer van Mouscron, Balliu van Corttijk, Raat en Camerlink van *Philips de* I. en van Keiser *Carel* sijn soon; welke wan *Ferdinand de la Barre*, Heer van Mouscron, Fresnoy, Souverain Balliu van Vlaanderen, die eerst troude *Maria van Thiennes*; en ten tweden *Iaqueline van Montmorency*, dogter tot Croisilles, en wan by de eerste 1. *Gysbert van Mouscron*, Balliu vanden lande van Aalst, troude *Idelberga van Heule*, Vrouwe van Ligtervelde, en gewan *Ferdinand*, en *Anna*, beide sonder oir gesturven. 2. *Ian de la Barre*, stierf sonder oir. 3. *Francois de la Barre*, stierf sonder oir. 4. *Margareta de la Barre*, stierf ongetrout. 5. *Maria de la Barre*, troude *Francois van Halewijn*, Heer van Swevegem, sonder oir. 6. *Louise de la Barre*, Vrouwe van Mouscron, was de outste van dese drie dogters, troude *Philips van Liedekerke*, Baander Heer van Heule, en gewan een soon en drie dogters, waar van *Maria* de outste, troude aan *Don Iean de Robles*, Grave van Anappes, en wan vele kinderen. De twede troude *Don Carel de Colonna*, Castelein tot Camerijk, en Generaal vande Coninx Armeen in Nederlandt, lieten insgelijx veel kinderen na; de derde troude *Don Ian d'Avilos*, en wan kinders. *Carel van*

Liedekerken, haar broeder, ſtierf voor ſijn vader; hadde ten Huwelijk *Philippote van Ognies*, dogter van *Carel*, Heer van Roſimbos. *Maria van Lannoy* hier voren vermelt, die te man hadde *Ian van Lier*, Heer van Immerſeel, wan 1. *Francois van Lier*, Heer van Immerſeel, welke troude *Margareta van Mergenſpruyt*, ſonder oir. 2. *Carel van Lier*, inſgelijx ſonder oir. 3. *Philips*, Heer van Immerſeel, Wommelgem, Ittegem, Borggrave van Aalſt. 4. *Claudine van Immerſeel*, Canonikerſſe tot Bergen. 5. *Philippote van Immerſeel*, Canonikerſſe tot Nivelle. 6. *Philiberta van Immerſeel*, troude *Dirk van Grevenbroek*, Heer van Loon, en wan *Florens van Grevenbroek*, Heer van Loon, die te wyve hadde *Cornelia van Herſt*, Vrouwe van Bokhoven. *Philips van Immerſeel* voorſz troude *Maria van Dale*, Vrouwe van Wilre, en wan *Engelbregt van Immerſeel*, en *Maria van Immerſeel*, die voor haar eerſte man troude *Otto van Arkel*, Heer van Heukelom, ſone van *Walraven van Arkel*, Ridder, Heer van Heukelom, Weerdenburg, Amelroy, en Leyenburg, en van *Catharina*, Baſtard dogter van *Carel van Gelder*; hy ſtierf anno 1567 Ten tweden *Iaques de Liques*, Heer van Creſſonieres in Artois; en laaſtelijk *Adriaan van Noyelles*, Heer van Marles, Gouverneur van Atregt; ſy wan by de eerſte *Maria van Arkel*, Vrouwe van Heukelom en Waardenburg, geſturven anno 1595. tot Utregt ſonder oir; by de twede *Francoiſe van Liques*, Vrouwe van Creſſoniere, die te man hadde *Hector de Crequi*, Heer van Houle; by de derde twee ſonen en eene dogter. *Engelbregt van Immerſeel*, *Philips* ſone, was Heer van Wommelgem, Ittergem, Meis, Burggrave van Aalſt, troude *Ioſina van Grevenbroek*, Vrouwe van Loon op 't Sant, Boekhoven, dogter van *Florens van Grevenbroek*, en van *Cornelia van Herſt* hier voren vermelt, en wan 1 *Dirk van Immerſeel*, Heer van Loon, ſtierf voor ſijn vader, hadde te wyve *Maria van Reneſſe*, ſuſter van *Rene de Reneſſe*, Grave van Warfuſé, en liet na *Engelbregt van Immerſeel*, Grave van Boekhoven, Borggrave van Aalſt, troude *Helena de Montmorency*, dogter van den Prince van Robeque, Grave van Eſtraires, en liet kinderen na. 2. *Philippote van Immerſeel*, troude eerſt *Walraven*, Heer van Haaften en Herwynen, ſonder oir; ten tweden *Diderik van Bronkhorſt van Batenburg*, Grave van Anholt, mede ſonder oir. III. *Anna van Glimes*, ofte *Grimbergen*, troude *Philips van Spangen*, Ridder, ſone van *Engelbregt van Spangen*, en van *Stephana van Alkemade*; hy was Heer van Spangen, Vliemen, 's Gravenmoer, Nagtegaal, wan by ſijn huyſvrouwe twaalf kinderen, alle in 't brede te ſien, onder het geſlagte van Spangen. IV. *Jacob van Glimes*, of *Grimbergen*, wierd Heer van Grimbergen, troude *Eliſabeth van Boſchuyſen*, dogter van *Jan van Boſchuyſen*, Ridder, toegenaamt *Jan met de Witte Valk*, en van *N. de Tourneur*, en wan 1. *Ioris van Grimbergen*. 2. *Roelant van Grimbergen*, troude *Gommerine van Praat*, dogter van den Heere van Blaaſvelt. 3. *Ioſina van Grimbergen*, troude *Adriaan van Riemerswaal*, Heer van Lodijk, hier voren vermelt. *Joris van Grimbergen* voorſz was Heer van Grimbergen, troude *Philippa van Serclaas*, en wan 1. *Pieter van Grimbergen*, ſtierf ſonder oir. 2. *Ferry van Grimbergen*. 3. *Margareta van Grimbergen*, troude eerſt *Louis Stradiot*, Heer van Malene; ten tweden *Jan de Salmire*, Heer van Bovigny. *Ferry van Grimbergen* voorſz troude *Anna Sterk*, Vrouwe van Boucquoy, Houtvondre, Winegem, Stabrouk, Ligtert, Caſtelre, en wan 1. *Anna van Grimbergen*, troude *Gerrit van Poelgeeſt*, Ridder, Heer van Homade, ſone van *Gerrit van Poelgeeſt*, en van *Maria van Malburg*, en wan twee ſonen en vyf dogters, te ſien boven in het geſlagte van Poelgeeſt, fol. 1051. 2. *Ienne van Grimbergen*, troude *Ian de Bette*, Heer van Lede, welke naliet twe ſonen, de jongſte ſijnde Capiteyn; de outſte ſijnde *Marquis van Lede*, troude *Maria Francoiſe van Hornes*, dogter van *Gerard*, Grave van Baſſignies, en van *Honorine van Withem*. 3. *Willem van Grimbergen*, was Biſſchop van Antwerpen, en daar na Eerts-Biſſchop en Hertog van Camerik, en aldaar ſubitelijk anno 1609. overleden. 4. *Iſabeau van Grimbergen*, troude *Jacob van Gent*, gezeit *Villain*, Grave van Iſengem, hier voren vermelt. 5. *Gerrit van Grimbergen*, Heer van Stabrouk, troude *Anna van Hamale*, en wan onder anderen *Godefroy*, die hem ſchreef *Godefroy de Berges*, Grave van Grimbergen, Baron van Arquenne, hy troude *Honorine van Hoorn*, dogter van den Grave van Baſſignies, by dewelke hy ſeſtien kinderen wan, waar van de outſte ſoon troude met de dogter van *Rene van Reneſſe*, Grave van Warfuſé, en van *Magdalena van Egmont*, Graaf *Carels* dogter.

Jacoba van Glimes, troude *Hendrik van Withem*, ſoone van *Hendrik*, Heer van Beerſele, en van *Maria d'Engien*, Vrouwe van Brainallieu; en wan *Henrik van Witthem*, Heer van Beerſele, Branialleu, en Bouterſem, dat hy hadde by koop, Ridder vande Ordre van 't Gulden Vlies, troude *Iſabella vander Spout*, en wan *Philips van Witthem*, Heer van Bouterſem, Beerſele, troude *Anna van Halewijn*, dogter van *Ian van Halewijn*, en *Comines*, en wan I. *Henrik van Witthem*, Heer van Bouterſſem, Beerſſele, troude *Ienne de Lannoy*, Vrouwe van Sebourg, en wan *Maximiliaan van Witthem*, die te wyve hadde *Guiljette van Halewijn*, en wan 1. *Jan van Witthem*, Heer van Bouterſſem, Beerſſele, troude *Margareta van Merode*, dogter van *Jan van Merode*, en van *Mentia van Bergen*, waar van in 't vervolg gehandelt ſal werden. 2. *Anna van Witthem*, Vrouwe van Lannoy, troude *Jacques d'Ognies*, en wan kinders, II. *Ioris van Witthem*, Heer van Neeryſſche, Arquenne, troude *Ienne de Maſting*, en wan 1. *Anthony van Witthem*, Heer van Neeryſſche, Arquenne, welke te wyve hadde *Jenne de Noyelles*, en een Erfdogter wan, met namen, *Honorina van Witthem*, die eerſt troude *Gerrit van Hoorn*, Grave van Baſſignies; en voor de twedemaal *Francois Hendrik van Croy*, Grave van Megen. 2. *Glaude van Witthem*, Heer van Ruysbroek, troude, eerſt *Anna van Walbouſen*, weduwe van den Grave van Megen, en daar na *Margareta van Robles*, dogter van den Heer van Billy. 3. *Anna van Witthem*, Vrouwe van Ruysbroek,

troude

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

troude *Philips van Recourt*, Heer van Liques.
4. *Anne* en *Margareta van Witthem*, waren Religieux.

Elisabeth van Glimes, troude *Adriaan van Cruyningen*, Heer van Cruningen, Heenvliet, Burggrave van Zeelandt, en wan *Jan van Cruyningen*, gesturven sonder oir.

Geertruyd van Glimes, was Clarisse tot Brussel.

JAN VAN GLIMES, of *met de Lippen*, *Jans* soone *van Brabant*, en van *Johanna van Bouterssem*, Heer van Bergen en Walhaim, troude *Margareta van Saint Simon*, die genoemt wierde *La belle Blanche de Saint Simon*, vermits de renommée van haar uytnemende schoonheyt, soo dat *Olivier de la Marche*, sprekende van de Dames, die den Hertog en Hertoginne van Bourgondien vergeselschapten, in 't ontfangen van Keiser *Frederik*, op het Festin tot Besancon, daar van aldus verhaalt, *Apres venojent douse Dames & Dameselles a hacquenées, harnachées de drap d'or, & aprés quatre chariots pleins de Dames, & certes en celle compagnie avoit le bruit pour sa beaute Blanche de Saint Simon, qui depuis fait Dame de Bergues en Brabant*. Hy was tot Romen en Jerusalem geweest, waar over ook sijne Stad van Bergen op Zoom jaarlijx op Palmsondag altijd vereerde *desen haren lieven Heere*, (soo luyt het Regifter) *ende sijn medebroeders van Ierusalem twaalf gelten Rhijnschen Wijn*. Hy hadde insgelijx anno 1453. gelofte gedaan, beneffens alle andere Heeren van den Lande, Hertog *Philips van Bourgondien* in sijn voorgenomen Oorlog in Syrien, in persoon te sullen assisteren, of by verlet, te sullen senden twaalf wackere Edelluyden op sijn beurse voor een jaar; Sijn belofte beschrijft *Olivier de la Marche* met dese woorden:

JE voue aux Dames & au Faisan, qu'au cas que mon tresredoute Seigneur le Duc, voise en ce Saint Voyage, & qu'il luy plaise, que je le serve, je le serviray de ma personne, en telle façon que mon dit Seigneur m'ordonnera, & si par maladie, ou autre empeschement, je ny puis aller, s'y envoyeray & entretiendray douze Gentils Compaignons Crannequiniers un an à mes despens.

Hy verkreeg mede, vermits sijne en sijner soonen goede diensten in verscheiden Oorlogen, Stryden, Bataillen, en grote Ambassaden in vremden Landen, de Hertogen *Philips*, en sijnen sone *Carel* gedaan, mitsgaders om sekere somme van penningen, van de Erts-hertogen *Maximiliaan* en *Maria*, breder vrydom van Tollen over Holland en Zeeland, voor de Poorteren sijner Stad van Bergen, ten ewigen dage, *Behoudelijk* (soo staan de woorden) *dat de wagte van den Tolle van Jersekeroirt binnen Bergen onderhouden sal werden in alsulke vryheit en liberteit als de Grave van Zeeland in die Tolle toebehoort, en in voorleden tijden gehad hebben*; alles breder volgens de nadere interpretatie, by deselve Erts-hertogen gedaan, den 18. April 1480. en den interinemente van dien in den Hage, den 27. Aprilis daar aan volgende. De voornaamste articulen sommiger sijner Privilegien, die hy selfs sijne Poorteren van Bergen vergunde, waren dese:

Privilegie de anno 1461. den 4. Augusti.

ONse Stad sal mogen op haar selfs kost, op elk Kooren-molen een balance hangen, of andere provisie maken en ordineren, en 't Meel daar af uyt en in leveren, des sullen de Molenaars hebben van sesthien ponden, een voor haar, en misdoende, haar corrigeren en straffen.

De Week-merct dag begint ten 10. uyren daags te vooren, en eyndigt ten twee uyren daar naar, en heeft den selven vrydom als de Jaarmarcten, en de Koopmanschappen op den selven gemaakt, sijn niet vry.

Die van 't Noortland sullen moeten accijs betalen, en staan onder de Stad, desgelijx die tusschen den Rosselberg buyten die Steenbergsche poorte, en de Stad woonen sullen.

De Lombaarden sullen niet meer hebben of nemen, dan van eenen ponde grooten Brabants, twee en eenen halven groten Brabants ter weeke, andere sommen naar advenant, en sijn panden lossen met gangbaren gelde.

Privilegie de anno 1463. den 4. Juny.

UYt kracht van Schepenen-brieven van Bergen, sal men met recht inhalen by hals en have, den verlijder, ofte die de panden of onderpanden gebruyken, ten ware den pant in ongebruyk lage, en sal d'uytwinninge geschieden ter plaatsen daar 't behoort. Bevelende onse Dienaars, en Rechters ons Lands van Bergen, hen hier naar te reguleren, &c.

Privilegie de anno 1485.

DRost, Schout, Burgemeesters, Schepenen, met de meeste stemmen,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

fullen alle jaren ter gewoonelijke tijden geven alderhande kleyne officien den Politie aangaande, die nu zyn, en naarmaals verdacht mogen werden, en in voorgaande Privilegien begrepen.

Insgelijx de vacerende H. Geeft proven, behoudelijk de Mombors hare presentatie van drie arme persoonen uyt den welken men een sal nemen.

Desgelijx fullen ook geven of weygeren het timmeren over de Grebbe.

Onse Stad sal alleen hebben de dispositie van 't straat-mesch, omme te verpachten of wech te geven.

Desgelijkx het Waakhuys in onser Vrouwen poorte.

De Straten hooren de Stad toe, en niemant mach deselve betimmeren sonder haar consent.

Die van den Zuytlande en Noortlande, fullen accijs betalen als die van de Stad.

Burgemeesters, Schepenen, en Rentmeesters, mogen sonder ons aansien te verpachten de Visscheryen, Gorssingen en Hoofkens, Poorten en Toorens, binnen en buyten, aan en op de Vesten, die nu zyn en komen sullen, behoudelijk onser Vrouwen Poorte, sonder 't Huysken, mits voor ons gelt gerieft te worden van den verpachten visch.

Van eenen eedt sal den Schout nemen drie grooten, een dobbel qualiteyt dobbel.

Onsen Drost, Schout, sal niet nemen van het consent om Koopdag te mogen houden.

Het Secretarischap, en alle andere Officien, sal de Stad alleen geven, doch haren loon, tot belastinge onser onderlaten verbeteren, ten by-sijne van onse Dienaars.

In cas van infractie noch manen, noch wijsen, en nieuwe brieven, &c.

Hy wan by sijn huysvrouwe tien egte kinderen, doch hadde noch by een Concubine twee soonen en twee dochters; den outsten *Hubert van Bergen* was Drost van Wouw en den Ouden Bosch, en troude *Anna van Grevenbroek*, die voerde als *Arkel*, doch sonder oir; Den tweden *Dismas van Bergen*, troude *Maria Laurin*, en wan *Jan*, *Maximiliaan*, en een dochter *Cecilia*. *Jan van Bergen*, Heer van Waterdijk, anno 1544. Schepen, en anno 1545. Burgemeester tot Bergen, en namaals President van 't Parlament tot Mechelen, wan eene dochter *Maria*, sonder oir. *Maximiliaan van Bergen* was Deken van St. Gommer tot Lier, en daar na Aarts-bisschop en Hertog van Camerijk. *Cecilia van Bergen*, stierf sonder oir. *Agnes van Bergen*, d'outste natuurlijke dochter, troude *Jaques de Sanzelles*, Heer van St. Martin, en wan kinders; de twede *Catharina van Bergen*, troude *Augustin van den Einde*, en wan eene dochter. Behalven alle dese hadde hy noch verscheide onwettige soonen en dochteren; soo dat hy in alles heeft geprocreert vijftig kinderen, en heeft tot gedachtenis van dien dit distichon gestaan onder sijn effigie tot Bergen op 't Stadhuys,

EN PICTUS LABEO, QUEM LABRIS LABRA FOVENDO
DII DECIES QUINTA FECERUNT PROLE BEATUM.

En in 't Duyts.

Heer Jan mette Lippen, is hier
Na het leven gestelt seer fier;
Had vijftig Kinders, 't was mans getier,
Stierf duyst vier hondert tnegentig vier.

Sijn lichaam wierde met grote solemniteiten, als wesende machtig van vrienden en magen, tot Bergen ter aarde gedragen by sijne Wethouderen, en dat aanmerkens waardig was op deselve begravenisse, is, dat niet alleen gebruykt wierden 28. dosijnen, of 336. Blasoenen of Wapenschilden, maar ook soo veel swart laken, dat binnen de gehele Stad van Antwerpen (soo luyt het Regifter van den jare 1494.) geen swart laken genoeg voor die begravinge en was te bekomen; Sijn wettige kinderen waren de volgende:

Philips van Glimes, Ridder, diende als outste soon van wegen 't leen van Bergen, en den hogen ouderdom sijns vaders, den Hertog in den Oorlog so tegens Vrankrijk, alwaar hy gevangen wierde, en by sijne Stad gerantsoeneert, als tegen den Keiser en andere Princen, soo dat hy ook ten lesten voor Nancy anno 1474. beneffens *Philips van Grimbergen*, sijn ooms soone verslagen, en sijn broeder *Cornelis* gevangen wierde; die insgelijx tot sijn rantsoen van de Stad hadde drie hondert Rijnce guldens, als sijnen gemelten broeder tot sijn Ridderschap hadde ses hondert, in erkentenis van verscheiden ontfangen weldaden en Privilegien.

Hendrik van Glimes of *Bergen*, wierde Bisschop van Camerijk, en voerde sijns vaders Wapen, gequartilleert met die waardigheyt.

Ian van Glimes of *Bergen*, volgt.

Antony van Glimes of *Bergen*, was Abt van St. Bertin, met welke waardigheyt hy insgelijx ſijn Wapen quartilleerde.

Cornelis van Glimes of *Bergen*, Ridder van de Ordre van't gulden Vlies, en Schenker van Keiſer *Maximiliaan* en *Maria van Ooſtenrijk*, troude *Magdalena van Stryen*, erfdochter van *Arent van Stryen*, Heer van Sevenbergen, en van *Maria van Vyanen*, Vrouwe van Noordeloos; ſy ſtierf anno 1529. ſeer out geworden zynde, en wan I. *Maximiliaan van Glimes*, Ridder van de ordre van 't Gulden Vlies, Heer van Sevenbergen, Noordeloos, en Heemskerk in Holland, na dode ſijns moeders, troude *Anna vander Gragt* uyt Vlaanderen; hy ſtierf anno 1544. ſy anno 1545. ſonder oir. II. *Cornelis van Glimes*, eerſt Biſſchop van Luyk, alwaar hy anno 1538. ſijn inkomſte dede met veel Heeren, en 1200. paarden; hy verliet dit Biſdom na ſijn broeders doot, en wiert Heer van Sevenbergen, Noordeloos, en Capelle, maar bleef ongehout, en ſtierf omtrent het jaar 1560. III. *Leonard van Glimes*, ſtierf jong in Spagnien. IV. *Margareta van Glimes*, troude *Floris van Egmont*. ſoone van *Frederik van Egmont*, Heer van Yſſelſtein en Leerdam, en van *Alijd van Cuylenburg*, *Gerrits* dochter; hy was na ſijn vaders doot Grave van Buren en Leerdam, en na ſijn broeder Heer van Yſſelſtein, St. Maartensdijk, Cortgene, Cranendonk, Jaarsvelt, Ridder van de Ordre van 't Gulden Vlies, Stadhouder van Holland, ſtierf anno 1539. out in de 70. jaren, nalatende een ſoon en twee dochters, van dewelke te ſien is hier boven fol. 950. en 951. V. *N. van Glimes*, Abdiſſe te Cameren by Bruſſel. VI. *N. van Glimes*, Abdiſſe van Betanyen by Mechelen. VII. *Maria van Glimes*, (die de outſte van deſe dochters was) troude *Louis van Ligne*, Heer van Barbancon in Henegouwen; ſy ſtierf anno 1557. nalatende I. *Ian van Ligne*, Heer van Barbancon, van welke aanſtonts breder ſal volgen. II. *Iohanna van Ligne*, hadde te man *Ian van Lannoy*, Ridder van de Ordre van 't Gulden Vlies, ſoone van *Philips van Lannoy*, insgelijx Ridder van de Ordre, en van *Margareta van Bourgondien*, wiens vader was *Boudewijn*, Baſtart van Bourgondien, die haar verwekt hadde by de ſuſter van *Don Iuan Manuel Seigneur de Belmonte* in Spagnien, Ridder van de Ordre, en wan een dochter *Maria de Lannoy*, erfdochter van Molenbais, die te man hadde *Ian*, Markgrave van Bergen, Ridder van de Ordre van 't Gulden Vlies, die anno 1567. in Spangien ſtierf. III. *Adriana van Ligne*, troude *Carel*, Baron van Barlaimont in Henegouwen; ſy ſtierf anno 1563. hy anno 1578. nalatende 1. *Gillis*, Grave van Barlaymont, te voren genoemt den Heere van Hierges, Gouverneur en Stadhouder in Holland, over de Steden die des Koninx zyde hielden, anno 1575. hy belegerde Oudewater en Schoonhoven, en wiert anno 1579. in 't beleg van Maaſtrigt dootgeſchoten, hadde te wyve *Lambertine de Croy*, dochter van *Euſtace de Croy*, Grave van Reulx. 2. *Ian van Barlaimont*, was Protonotaris, Prooſt te Maaſtrigt, en Canonik te Luyk. 3. *Carel van Barlaimont*, Ridder van Malta. 4. *Lodewijk van Barlaimont*, Erts-biſſchop van Camerijk, overleden anno 1596. hy quartilleerde ſijn Wapen met die waardigheyt. 5. *Lancelot van Barlaimont*, troude *Maria van Brimeu*, Gravinne van Megen, maar ſtierf ſonder kinders. 6. *Floris van Barlaimont*, Heer van Floyen, en daar na Grave van Barlaimont, troude *Margareta*, erfdochter van den Grave van Lalain, en wan twee dochters. 7. *Glaude van Barlaimont*, Heer van Hauteepnne, troude *Adriana de Brimeux*, ſuſter van *Maria van Brimeux* voornoemt; hy was Gouverneur van Breda, en ſtierf van een quetſure gekregen in de Nederlage, die ſijn volk hadde by de Schanſe van Engelen, dewelke by den Grave van Hohenlo belegert ſijnde, deſen Hautepenne poogde te ontſetten, anno 1587. ſonder kinderen agter te laten. 8. *Maria van Barlaimont*, troude *Joris de Beaufort* uyt Artois, ſonder oir. 9. *N. van Barlaimont*, was Canonikerſſe te Bergen. 10. *Adriana van Barlaimont*, troude *Jan van Brandenburg*, Heer van Eſclais. 11. *Iolente van Barlaimont*, troude *Gerrit van Croy*, Heer van Fromiſſem. 12. *Michiele van Barlaimont*, ſtierf jong. IV. *Anna van Ligne*, troude *Wouter vander Gragt* in Vlaanderen, dog ſtierf ſonder oir; de reſterende dogters waren Geeſtelijk. *Ian van Ligne* voorſz Heer van Barbancon, en na de doot van ſijns moeders broeder *Cornelis van Glimes*, Heer van Sevenbergen, Noordeloos, Heemskerk, Capelle en Polsbroek, Ridder van de Ordre van 't Gulden Vlies, Gouverneur van Vrieſland en Groningen; troude *Margareta vander Mark*, Erfdogter van *Robbert vander Mark*, Grave van Arenberg, en van *Margareta van Egmont*; ſy wierd Erfgenaam van haren broeder *Robbert*, Grave van Arenberg, waar door haar man Grave van Arenberg genoemt wierde; hy wierd verſlagen inde Batallie tegens Graaf *Lodewijk van Naſſau*, anno 1568. ſijn weduwe ſtierf tot Sevenbergen, anno 1597. out 70. jaren, en lieten t'ſamen na, I. *Carel van Ligne*, Grave van Arenberg, van wien aanſtonts breder. II. *Robbert van Ligne*, Heer van Barbancon, Grave van Aigremont, overleden anno 1614. hadde getrout *Glandina*, dogter van *Philips*, Rhyngrave, en wan *Albert*, Prince van Barbanſon, welke troude *Anna van Barbancon*, Burggravinne van Dave, Erfdogter van *Everard van Barbancon*, en van *Louiſe d'Oſtfriſe*, die een dogter was van *Maximiliaan*, Grave van Ooſtvrieſlant, Ridder van de Ordre, en van *Barbara de Lalain*; en wan deſen *Albert* een ſoon die Grave van Hoogſtraten was, en twee dogters. III. *Margareta van Ligne*, troude *Philips*, Grave van Lalain, Stadhouder van Henegouwen; hy ſtierf anno 1582. ſy anno 1611. nalatende onder andere kinderen; *Margareta de Lalain*, troude haren neve *Floris*, Grave van Barlaimont, en *Jenne van Lalain*, getrout met *Maximiliaan*, d'eerſte Grave van Baillieul en Arthois. IV. *Anthonette van Ligne*, troude Grave *Salentyn van Yſenburg*, te voren Eerts-Biſſchop van Ceulen, anno 1577. Hy ſtierf anno 1600. nalatende twee ſonen *Ernſt* en *Salentyn*, Graven van Yſenburg. *Carel van Ligne* voorſz, Grave van Arenberg, Heer van Sevenbergen Naaltwijk, Honſelaardijk, Noordeloos, Heemskerk, Vlaardingen,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

dingen, Capelle op d'Yssel, Polsbroek, Wateringen, Erfmaarschalk van Holland; verliet de naam en Wapen van sijn vader; verkoft anno 1610. het huys te Heemskerk (naderhand Marquette) aan *Daniel van Hartain*, voor 125000. guld: nog anno 1611. de Heerlijkheid van Noordeloos aan *Walraven van Brederode*, voor 44000. gulden; nog anno 1612. de Baronnye van Naaltwijk aan Graaf *Hendrik van Nassau*, voor 35000. gulden, nog de Ambagtsheerlijkheid van Capelle, aan *Hans vander Veke*, Coopman tot Rotterdam; nog Vlaardingen aan *N. van Ruytenburg* tot Amsterdam; en het Eiland ter Schelling aan de Staten van Holland; hier tegens kogt hy weder de Stede, Baronnye, en Slot van Edingen in Henegouwen, alwaar hy is gesturven anno 1616. out 64 jaren. Hy hadde anno 1587. getrout *Anna van Croy*, outste suster en Erfgenaam van *Carel van Croy*, Hertog van Aarschot, Prince van Chimay, Grave van Porceau in Beaumont, sonder kinders overleden sijnde; en wan daar by I. *Philips*, Hertog van Aarschot, Grave van Arenberg, Baanderheer van Sevenbergen en Edingen, geboren anno 1587. troude eerst *Hippolite de Melun*, suster van sijn Schoonbroeder den Prince van Espinoy, welke stierf anno 1615. nalatende twee dogters *Clara Eugenia*, getrout met *Albert van Ligne*, Prince van Chimay, en *Anna* jong gesturven; ten twedenmale *Isabeau Clara van Barlaimont*, en wan daar by een soon en twee dochters, namentlijk *Philips François*, Hertog van Aarschot; *Marie Desirée*, en *Margareta*; en voor de derdemaal de dochter van *Carel*, Grave van Hohensolre, die weduwe was van *Jacob van Bronkhorst* en *Batenburg*, Grave van Anholt, Ridder van de Ordre; by dewelke hy twee soonen wan; hy stierf in Spangien anno 1641. II. *Alexander van Arenberge*, Prince van Chimay, hadde te wyve *Magdalena van Egmont*, dochter van *Carel van Egmont*, Prince van Gavre, en van *Maria van Lens*, erfdochter van Aubigny in Artois, en wan daar by 1. *Albert van Arenberg*, Prince van Chimay, getrout met sijn nigte Germaine *Clara Eugenia*, dochter van den Hertog van Aarschot. 2. *Philips*, Grave van Beaumont, getrout met d'erfdochter van den Grave van Fresijn, uyt den huyse van Gavere. 3. *Isabeau d'Arenberg*, getrout met den Marquis de Goncogne. 4. *Anna van Arenberg*. III. *Ernestine van Arenberg*, troude *Willem van Meluyn*, Prince van Espinoy. IV. *Carel van Arenberg*, stierf jongman, was Prooft van St. Lambert tot Luyk. V. *Salenijn van Arenberg*, Grave van Sennegem; daar na *Capucijn*. VI. *Anthony van Arenberg*, Dom-Canonik te Ceulen. VII. *Clara van Arenberg*, troude eerst anno 1609. *Bertijn Spinola*, (soone van *Don Gaston*, Grave van Brouey) en naderhant met *Octavio Visconti*, Ridder van de Ordre van 't Gulden Vlies, en wan by d'eerste kinders. VIII. *Alexandrine van Arenberg*, troude *Philips van Merode*, eerste Marquis van Treslong. IX. *Maria van Arenberg*, Religieuse. X. *Ernestine van Arenberg* de twede, troude *Ernst*, Grave van Isenburg. XI. *Eugenius van Arenberg*, Capucijn. XII. *Dorothea van Arenberg*, troude *Philips van Hoorne*, Grave van Boutkerke, Hercles.

Michiel van Glimes of *Bergen*, was anno 1481. mede in 't Rijs-schip, als Dordrecht van den Grave van Egmont ingenomen wierde; en daar na anno 1482. voor Hoy in den Oorlog met die van Luyk gebleven; begraven tot Bergen in 't graf van sijne voorouders.

Isabella van Glimes of *Bergen*, was Religieuse.

Helena van Glimes, insgelijx Religieuse.

Maria van Glimes of *Bergen*, stierf ongetrout.

Ienne van Glimes of *Bergen*, troude *Adriaan van Mally*, Ridder, Heer van Conty in Picardyen, sone van *Frederik van Mailly*, Heer van Conty, en van *Maria*, dogter van *Clugnet*, geseit van *Brabant*, Admiraal van Vrankrijk, en wan by den selven twee sonen en drie dogters, namentlijk, I. *Fredrik van Mailly*, vanden welken aanstonts breder. II. *Antony van Mailly*, Heer van St. Ouin, troude *Margareta van Herselles*, dogter van *Daniel van Herselles*, en wan daar by een soon, gesturven sonder oir in dienst van Coninginne *Maria van Hungarien* in Spagnien. III. *Francoise van Mailly*, troude eerst *Carel*, Heer van Rupembre, en daar na *Ian van Stavele*, Heer van Isegem, Glajon, Estraires, sonder oir; sy wan by haar eerste man een dogter *Henrica van Rubempre*; welke troude *Willem van Humieres*, wiens eenige dogter *Charlotte van Humieres*, te man hadde *Lodewijk van Blois*, Heer van Treslong in Henegouwen, sone van *Lodewijk van Treslong*, en van *Ianna van Ligne*, dogter van den Heer van Barbancon; Sie de descendenten hier onder in 't geslagte van Treslong. IV. *Maria van Mailly*, troude den Heer van Luliers in 't Normandie. *Fredrik van Mailly* voorsz was Heer van Conty, Sailly, en Courielles in Artois, troude *Louise*, dogter van *Willem*, Baanderheer van Mommorency, en van *Anna Pot*; en wan *Ian van Mailly*, gesturven sonder oir; 2. *Louise van Mailly*, Abdisse vande H. Drievuldigheid tot Caan; 3. *Magdalena van Mailly*, Vrouwe van Conty, welke troude *Carel van Roye*, Grave van Roucy, en wan eenen sone gesturven sonder oir, en twee dogters, met namen *Leonore*, en *Charlotte van Roye*. *Leonora* d'outste troude *Lodewijk van Bourbon*, Prince van Conde, en wan daar by I. *Henrik van Bourbon*, Prince van Conde, Hertog van Anguien, Marquis van Conty, Grave van Soissons, troude eerst *Maria van Cleef*, dogter vanden Hertog van *Nevers*, en wan daar by eene dogter jong gesturven; hy troude ten twedenmaale *Charlotte Catharina de la Tremouille*, dogter vanden Hertog van Thouars, waar by hy wan *Hendrik de Bourbon*, Prince van Conde, troude *Charlotte*, Hertoginne van Montmorency, dogter van *Henrik*, Hertog van Mommorency, Connestable van Vrankrijk, en van *Louise van Budos*; en wan *Lodewijk van Bourbon*, Hertog van Anguien, getrout met *N. de Brise*, dochter van *Urban de Maille*, Marquis de Brise, en van *Nicole de Plessis*, suster van den Cardinaal de Richelieu. II. *Carel van Bourbon*, jong gesturven. III. *François*, Prince van Conty, troude eerst *Jenne de Cosme*; ten tweden *Margarita van Lotteringen*, dochter van den Hertog van Guise, en wan een dogter jong gesturven. IV. *Carel*

van Rouan. V. *Louis van Bourbon*, t'eender dragt geboren met sijn broeder *Carel*, behalven noch *Catharina*, *Margareta*, en *Magdalena*, alle jong gesturven. *Charlotte van Roye*, *Carels* jongste dochter, was Gravinne van Roucy, troude *François*, Grave van Rochefouquaut, en wan I. *Josue*, Grave van Roucy, sonder oir. II. *Carel van Rochefouquaut*, van wien aanstonts breder. III. *Benjamin van Rochefouquaut*, jong gesturven. IV. *Magdalena van Rochefouquaut*, troude *Jan van Rochefouquaut*, Grave van Randan, en wan *Marie Catharine van Rochefouquaut*, Gravinne van Randan, getrout aan *Hendrik van Beaufremont*, Marquis van Senecy, en hadde kinders. *Carel van Rochefoucaut* voorsz na sijn broeder Grave van Roucy, troude *Catharina van Goutaut*, suster van den Hertog van Biron, die onthooft wierde; en wan daar by een soon *François van Rochefouquaut*, Grave van Roucy, en een dochter *Charlotte*, die te man hadde *Louis van Champagne*, Grave van Suse.

JAN VAN GLIMES, de derde, soone van *Jan van Glimes*, of *met de Lippen*, en van *Margareta de Sainct Simon*, was Heer van Bergen, Walhaim, Ridder en Deken van de Ordre van den Gulden Vliese, Raad en eerste Kamerling van den Keiser; hy stierf tot Brussel anno 1531. den 20. January, wierde gebragt binnen sijne Stad van Bergen, en aldaar begraven in de sepulture van sijne voorouders, staande in 't midden van 't Choor van St. Geertruyds Kerk, voor den hogen Autaar, welke sepulture in de eerste troubles van alles dat wegdragens waardig was, is ontbloot geworden; soo dat geen teken van begravenisse van dat huys gesien kan werden, uytgenomen de sepulture van Heer *Antonis*, Capellaan van Koning *Philips*, en Keiser *Carel* sijn soon, Deken deser Kerke, en van Ste. Gommer tot Lier, wesende een schoone gepolijste steen, met het Wapen daar op gehouwen, en dit Epitaphe:

MONUMENTUM HONORANDI DOMINI,
D. ANTONII A BERGIS, ILLUSTRISSIMI
HISPANIARUM REGIS PHILIPPI, AC
CAROLI QUINTI CÆSARIS, PRIMARII
SACELLANI HUJUS ECCLESIÆ, ET
SANCTI GODEMARI IN LIRA,
DECANI MERITISSIMI, QUI OBIIT
ANNO DOMINI MILLESIMO, QUIN-
GENTESIMO, QUADRAGESIMO, MENSIS
APRILIS DIE DECIMA SEPTIMA.

Hy verleende sijne Stad boven alle voorgaande Privilegien, dit naarvolgende:

Privilegie de anno 1503. den 28. November.

GUnnen en verleenen, dat de Wal aan de nieuwe Veste, met den Vankput, met den Dijk en Kalkhoven, sullen staan onder de Vierschaar van Bergen, en de voorsz Veste, Poorte, en Thoorens, tot behoef en gebruyk van de Stad, als van andere Vesten, Muyren, en Wallen, behoudelijk de Visscherye van de nieuwe Veste, soo lange den Watermolen in wesen is, &c.

Hy hadde te wyve *Arioma de Brimeux*, dochter van *Gui de Brimeux*, Grave van Megen, Ridder van de Ordre, en van *N. de Ranbures*, en wan daar by drie soonen en twee dochters, namentlijk,

Jan van Bergen, Heer van Walhaim, troude *Anna van Bourgondien*, dochter van *Philips van Bourgondien*, Heer van Beveren, Ridder van de Ordre, die een soon was van *Anthonis van Bourgondien*, den groten Bastart, Grave van Roche, verwekt by *Anna van Borssele*, outste dogter van *Wolfert van Borssele*, Grave van Grand-Pre, Heere vander Veere, Vlissingen, Zandenburg, Falars, Duveland, Ridder van de Ordre, en van *Charlotte van Montpensier*, welke sijn twede huysvrouwe was; en hadde hy eerst te wyve gehad *Maria*, Coning *Jacobs* dochter van *Schotland*, daar by hy een soon hadde, met namen *Carel*, die maar 13. of 14. jaren out zynde, tot Leuven stierf, en ter Veer begraven wierde. *Jan van Bergen* voorsz stierf sonder oir.

Philips van Glimes, stierf in Spangien sonder kinderen.

Anthony van Glimes, volgt.

Anna van Glimes, troude *Adolph van Bourgondien*, Heer van Beveren, Veer, Ridder van de Ordre van 't Gulden Vlies, soone van *Philips van Bourgondien*, en van *Anna van Borssele*, en wan I. *Philips van Bourgondien*, sonder oir. II. *Maximiliaan van Bourgondien*, Ridder van de Ordre, eerste Marquis van ter Veere, troude *Louise van Croy*, dochter van *Philips*, eerste Hertog van Aarschot, sonder oir. III. *Hendrik van Bourgondien*, mede sonder oir. IV. *Anna van Bourgondien*, troude eerst *Jacob*, Grave van Hoorn; ten tweden *Jan van Hennin*, eerste Grave van Bossu, Ridder van de Ordre, groot Stalmeester van Keiser *Carel de V.* en wan 1. *Carel de Heunin*, Grave van Bossu, troude by 't leven van sijn vader *Iolente de Werchin*, Vrouwe van Geumont, dochter van *Pieter de Werchin*, Se-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

nefchal van Henegouwen, Ridder van de Ordre, wiens vader was *Nicolaas de Werchin*, Ridder van de Ordre, en foone van *Iaques van Barbançon*, die verlatende fijn Stam-naam en 't Wapen van Barbançon, by confent van Hertog *Philips van Bourgondien*, als Souverain van Henegouwen, 't Wapen en de Stam-naam van Werchin opnam, na de dood van fijn broeder *Ian van Barbançon*, Heer van Jeumont, die getrout was geweeft met de fufter van *Philips*, Heer van Werchin, Senefchal van Henegouwen, verflagen in de Bataille van Afincourt, anno 1415. enige mans oir van dat Huys, om den Naam en 't Wapen van Werchin te eterniferen; hy ftierf fonder oir. 2. *Maximiliaan de Hennin*, wiert Grave van Boffu. 3. *N. de Hennin*, was Geeftelijk. 4. *N. de Hennin*, troude *Maria Hannaart*, Vrouwe van Liedekerken. V. *Iaquelina van Bourgondien*, troude voor haar eerfte man *Ian van Vlaanderen*, foone van den Heer van Praet, fonder oir; ten tweden *Ian*, Heer van Cruningen, Heenvliet, en Haferswoude, en wan daar by een foon *Maximiliaan*, en twee dogters *Anna* en *Louife*. VI. *Antonetta van Bourgondien*, troude voor haar eerfte man *Carel van Croy*, Hertog van Aarfchot, fonder oir; en ten tweden *Iaques d'Aneu*, Heer van Abencourt.

Adriana van Glimes, troude *Philips*, Grave van Naflau, outfte mans oir van Keifer *Adolph van Naffau*, en wan by defelve I. *Philips van Naffau*, jong geftorven. II. *Adolph van Naffau*, Grave van Weisbaden, troude *Francoife van Lutfenburg*, dochter van *Carel*, Grave van Ligny en Rouffy, en van *Charlotte van Tonteville*; fy was weduwe van *Bernard*, Marquis van Baden; en wan by haar tweede man een dochter *Margareta*, getrout met *Ioachim*, Grave van Manderfcheid. III. *Balthafar van Naffau*, Grave in Wisbaden, was eerft Commandeur des Duytfen Ordens tot Gaffenburg; maar fijn broeder *Adolph* overleden zynde, is hy hem in fijn vaders Graaffchappen gevolgt; hy hadde ten huwelijk *Margareta*, dochter van *Reinard*, Graaf van Ifenburg, en Budingen, ftierf anno 1568. oud zynde 38. jaren, en wan by fijn huysvrouwe eenen foone *Iohan Lodewijk*, geboren den 15. April 1567. hy troude anno 1588. *Maria*, dogter van *Iohan*, Grave van Naffau en Dillenburg, en liet by defelve na 1. *Margareta*, getrout met *Adolph*, Grave van Benthem. 2. *Anna Catharina*, getrout met *Simon*, Grave vander Lippe. 3. *Maria Magdalena*, getrout met *Wolfgang Henrik*, Graaf van Ifenburg. 4. *Iuliana*. 5. *Iohan Philips*. 6. *Ian Lodewijk*, alle drie fonder oir gefturven. IV. *Catharina van Naffau*, getrout met den Grave van Rupolfenacq. V. *Margareta van Naffau*, Abdiffe van Waltord. VI. *Anna van Naffau*, tot eender dragt met haar broeder *Balthafar* geboren, heeft fig tot het Cloofter leven begeven.

ANTHONY VAN GLIMES, foone van *Jan van Glimes*, en van *Arioma de Brimeux*, was Heer van Bergen, eerfte Marquis en Grave van Walhaim, Ridder van de Ordre van 't Gulden Vlies, Gouverneur van Lutfenburg en Namen, Raad en Camerlink van fijn Keiferlijke Majefteyt, hy wiert eerft gemaakt Grave van Walhaim, daar na Marquis van Bergen, beide in den jare 1533. van Keifer *Carel de V.* die hem feer beminde, gelijk blijkt onder andere uyt des Keifers brieven aan hem gefchreven op fijne reife na Barbaryen, gedurende de expeditie van Tunes, foo uyt Toledo, Barcelona, als uyt Tunis felfs; en niet tegenftaande hy tegens den Keifer in Proces was, recommandeerde hy hem egter gedurende fijn abfentie de bewaringe van defe Nederlanden, fpecialijk de Provintie van Luxenburg, daar hy Gouverneur was; insgelijx om de Gouvernante des Keifers fufter, te affifteren en te dienen van advijs; den inhout van den brief was defe:

MOn Cofin. J'efcris prefentement a la Reyne Madame ma bonne feur, bien amplement le fuccez de mon voyage & navigation, dois mon embarcquement a Barcelona, jufques en ce lieu, cité & chief de ce Royaume de Sardaine, & pource que je ne fais doubte, verrés mes lettres ou copie d'icelles, ne feray redicte en ceftuy poinct, que mon brief partement d'yci, pour continuer mon chemin contre Thunis, ne fouffre d'eftre plus prolixe, & vous recommandant de tousjours vous employer & tenir main, au bien & bonne addreffe des affaires & chofes concernans mes pays de par dela, mefmes au quartier dont avez le Gouvernement & charge, & au furplus affifter, confeiller & .... la Reyne ma dicte feur, felon que j'en ay la confidence, feray fin a tant, Mon Coufin, noftre Seigneur vous ait en fa tres-fainčte garde. Efcript en la dicte Cité de Cailer, le 13. de Jun 1535. Subfigné Charles. Plus bas; Parzemin. De fuperfcriptie. *A mon Cofin, Chevalier de mon Ordre, & Gouverneur en mon Duché de Luxemburg, le Marquis de Berges, Conte de Walhaim.*

Beneffens confirmatie van alle voorgaande Privilegien, foo verleende defen *Anthony van Glimes* in 't felve jaar fijner creatie, als Marquis van Bergen, fijne inwoonderen dit naarvolgende:

Privilegie de anno 1533. *den* 16. *Augusti.*

ONsen Officier ter saaken van hem selven, of ter instantie van particuliere, sal geene Poorters, of andere luyden, staande ter goeder name en fame, mogen vangen of apprehenderen, voor eenige breuken, die lijf of lidt aangaan, maar gehouden te verklaren de redenen, en konnende stellen pant of borge, te ontslaan, gevende hun tijd, van twee of driemaal daar om uyt te seynden.

Poorters gevangen zynde om pecuniele breuken, salmen op Poorters kamer setten.

Den Officier, noch den Borgemeester van buyten, sullen niet vermogen elk apart te composeren, van breuken der Politie aangaande.

Den Officier en vermach niemant te verdecken, geduyrende de Vry-markt, sonder by-wesen van een van de Borgemeesters, by dage of by nachte; uytgenomen dieven, dootslagers, overspeelders, en diergelijke.

Sullen onse Wet veranderen, te weten, negen Schepenen, wettige mannen, en van wettige bedde gebooren, (daar inne niet begrepen onse natuyrlijke soonen ofte broeders, doch gelegitimeert zynde) op S^te^. Geertruyden dach, Stads reekeninge gedaan zynde, en vermogen tot den twee Schepenen van outs, noch twee te continueren, en niet meer.

De Schepenen sullen goets tijds voor den noene, op hare conscientie en eede, kiesen twee Borgemeesters, en naar den noene twee Rentmeesters, en een Guldeeken: den Burgemeester van buyten, moet gehuyst en geërft zyn in de Vierschare, binnen 't jaar.

Sullen voortaan geen Apreciateurs meer gestelt werden, maar alle Koop-dagen mogen gedaan werden by een yegelijk van d'oude Kleer-verkoopers ambacht, sufficant zynde, uytgenomen de goederen by de Heer verkocht.

Alle die tot Bergen Parochien, sullen moeten aldaar contribueren in de lasten.

Onsen Officier, sonder advijs van Burgemeesters en Schepenen, qualijk exploicterende, komt de schade tot sijnen laste.

Privilegie de anno 1533. *den* 21. *Augusti.*

GUnnen onse Stad van Bergen, dat die van de Noort en Zuytgeest sullen accijs betalen.

Item, dat geen Dorpen binnen 't Markgraasschap sullen mogen brouwen, of elders Bier halen, dan voor haar selfs en voor haar familie, uytgenomen den Ouden Bossche, Gastele, Hoven, en Rukvenne, met haar appendentien.

Van gelijken de Meede binnen 't Markgraafschap, Stanterbuyten, en Borgvliet gevallen, elders te vervoeren, sonder eerst in de Stad ter stoven gebragt, bereet, en gekeurt te werden, &c.

Hy troude *Jacqueline van Croy*, dochter van *Anthony van Croy*, Grave van Porceau, en van *N. de Chasteau-briant*, en wan by deselve drie soonen en drie dochters, namentlijk,

Jan van Glimes of *Bergen*, volgt.

Robbert van Glimes of *Bergen*, was Bisschop van Luyk.

Lodewijk van Glimes of *Bergen*, Grave van Walhaim, gesturven sonder oir.

Anna van Glimes of *Bergen*, troude eerst *Robbert vander Marq*, Grave van Arenberg; en ten tweden *Hendrik van Montfoort*, Heer van Abbenbroek, die voerde Montfoort gequartilleert met Brederode, als wesende een soone van *Jan van Montfoort*, en van *Charlotte van Brederode*, wiens vader was *Walraven*, Heer van Brederode, Vyanen, Ameiden, die te wyve hadde *Margareta van Borssele*, dochter van *Wolfart van Borssele*, en van *Charlotte van Montpensier*.

Maria van Glimes of *Bergen*, stierf ongetrout.

Mentia van Glimes of *Bergen*, hier boven fol. 888. abusivelijk *Maria* genoemt, troude *Jan van Merode*, Heer van Petershem, Baron van Leefdaal, Duffele, Heer van Geel, Westerlo, soone van *Hendrik van Merode*, en van *Francoise van Brederode*, *Walravens* voorsz dochter, en wan een dochter met namen *Margareta van Merode*, die na dode van haar oom wiert Marquise van Bergen op Zoom, en Gravinne van Walhaim; sy troude anno 1578. *Jan van Witthem*, Baron van Beersele, die gehult wierde als Marquis van Bergen, den 22. February 1578. en besat 't selve tot in December 1581. als wanneer hy is vertrokken, stervende korts daar aan met sijn huysvrouwe, wanneer het selve Marquisaat wiert aangeslagen by de Staten van den Lande, en gegeven aan den Prince van Orange, die daar inne gehuldigt wierde den 13. November 1582. Sy lieten t'samen na I. *Maria Mentia van Witthem*, Marquise van Bergen, Gravinne van Walhaim,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

die voor haar eerſte man troude *Herman*, Grave van 's Heerenberge, Ridder van de Ordre van 't Gulden Vlies, ſoone van *Willem*, Grave van 's Heerenberge, en van *Maria de Naſſau*, ſuſter van Prins *Willem van Orange*; hy was Stadhouder van Gelderland, en ſtierf anno 1611. nalatende een enige dochter *Maria Eliſabeth van den Berge*, Marquiſe van Bergen, Gravinne van Walhaim, 's Heerenberge, troude Graaf *Albert van den Berge*, ſoone van Graaf *Frederik van den Berge*, en van *Francoiſe van Ravenelles*, Erfdogter van Rentingny in Walſland, ſonder oir. II. *Margareta van Witthem*, troude Grave *Hendrik van 's Heerenberge*, Generaal van 's Koninx Armée in Nederland, broeder van Graaf *Herman* hier voren gemelt, waar by hy gewan een dochter *Iſabella*, die te man hadde *Eidel Frederik*, Furſt tot Hogenſolre. III. *Arneſtine van Witthem*, troude *Claude François de Cuſance*, Baron de Belvoir, en wan een ſoon en twee dogters.

JAN VAN GLIMES of BERGEN, twede Marquis van Bergen, Ridder van de Ordre van 't Gulden Vlies, Gouverneur, Hoogballiu, en Capiteyn Generaal van Henegouwen, Opperjagermeeſter van Brabant en Vlaanderen; hy wiert anno 1550. den 8. July met de gantſe Geeſtelijkheid, en alle de Officieren van de Stad en 't Land van Bergen met grote ſolemniteiten ingehaalt, en wiert hem aldaar gepreſenteert een Vergult Swaart, de Roede van Juſtitie, en de Sleutels der ſelver Stad; alle het welke hy wederom gegeven hebbende, wiert hy voorts met alle de Geeſtelijkheid en Officieren in de Kerk gebragt, en van daar op het Stadhuys, alwaar hy eed dede en gehuldigt wierde, naar ouder gewoonte; hy nam te wyve *Maria van Lannoy*, Vrouwe van Molembais, dogter van *Jan van Lannoy*, Heer van Molembais, en van *Johanna van Ligne*; doch ſtierf ſonder oir in Spangien anno 1567. als wanneer het Marquiſaat by den Coning wiert aangeſlagen, tot in den jare 1577. als wanneer den Heer van Merode, uyt den naam van ſijn dochter *Margareta*, die hy hadde by de ſuſter van deſen Heer *Jan*, daar weder in gekomen is, gevende haar anno 1571. ten huwelijk aan *Ian van Witthem*, Baron van Beerſele, hier vooren vermelt.

Het Wapen van Sevenbergen waren drie Roode Cruyſſen op een Velt van Silver, gelijk de oude Heeren ſulx plegen te voeren; maar Heer *Arent van Sevenbergen* voerde het Wapen van Stryen, namentlijk drie Roode Cruyſſen op Gout.

SPANGEN.

189 JACOB, ſoone van *Alewijn*, Ridder, Burggrave van Leyden, Heer van Rhijnland en Britten leefde anno 1190. ten tijde van Graaf *Diderik de V II.* Grave van Holland, hadde getrout *Nicolaa van Teylingen*, en wan vier ſoonen, als

Alewijn, Burggrave van Leyden naar de doot ſijns vaders, hadde getrout *Jenne van Arkel*, andere ſeggen *N.* des Heeren dochter van ter Goude.

Jacob, was Heer van Bleyswijk, van Berkel, van Wena, en van die plaats daar nu Rotterdam leyt; hy leefde anno 1200. en hadde een groten dootſlag begaan, daar door den Grave van Holland, alle ſijn goet aanſloeg, en verloor mede daar door ſijn vryheyt binnen Rotterdam; hy voerde 't Wapen van Britten, zynde een Gulden Velt, met een Baar van Lazuur; hadde getrout des Heeren dochter van Woerden, en wan twee ſoonen, als I. *Diderik*, van dewelke voortgekomen zyn die van Boekel, alſoo genoemt om den dootſlag die ſijn vader gedaan hadde, welke Naam hy heeft moeten aannemen, en ſijn Wapen veranderen. II. *Gijsbert*, van dewelke geen deſcendenten zyn voortgekomen.

N. Alewijns derde ſone, was Heer van Vlaardingen en van de Ketel, ſtierf ſonder kinderen; hy voerde mede 't Wapen van Britten, en ſijn broeder den Burggrave erfde ſijn goet.

Philips, *Alewijns* vierde ſoone, volgt.

PHILIPS, jongſte ſoone van *Jacob*, Burggrave van Leyden, en van *Nicolaa van Teylingen*, was genoemt *Uytterneſſe*, Heere van Mateneſſe, als uyt de Neſſe, en het Huys te Mateneſſe ſtont doe ter tijd in het nieuwe Land van Mateneſſe, 't welk inbrak anno 1421. doen den Riederwaart inbrak; hy leefde anno 1204. en 1236. hadde te wyve *N.* des Heeren dochter van Merwede, en wan twee ſoonen, als

Dirk Uytterneſſe, volgt.

Philips Uytterneſſe, ſtierf ſonder kinderen naar te laten.

DIRK UYTTERNESSE, ſoone van *Philips Uytterneſſe*, en van des Heeren dochter van Merwede, wiert genaamt *de goede Heer van Mateneſſe*, hadde te wyve een dochter uyt den ouden Huyſe van Polanen, voerende een Silvere Sterre op een Velt van Sabel; en wan

Diderik Uytterneſſe, Heere van Mateneſſe, hadde te wyve des Heeren dochter van Rodenrijs, en wan kinderen, van dewelke de Heeren van Mateneſſe voortgekomen zyn.

Wouter Uytterneſſe, ſtierf ſonder oir.

Philips Uytterneſſe, volgt.

PHILIPS UYTTERNESSE, Ridder, ſoone van *Dirk Uytterneſſe*, en van des Heeren dochter van Polanen, beërfde de Goederen en 't Land van Spangen by Overſchie, alwaar hy anno 1310. een Cappelle en Slot dede fonderen en bouwen, met vijf groote Toorens, welk Slot ſoo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

soo groot en schoon was, dat in 't geheele Land geen grooter en wierde gevonden. Hy fondeerde mede noch anno 1310. een Capelle in de oude Kerk tot Delf, en op Assentionis dag heeft hy met sijn vrouw gefondeert een Canonnix Preuve tot Delf; hy verhief sijn leenen anno 1307. en was mede op den Castelberg met Graaf *Willem van Holland*, en den Koning *Philips van Vrankrijk*, in den jare 1328. Hy hadde te wyve *Sophia van Dorp*, dochter van *Elias van Dorp*, en van *N. van Stryen*, en wan twee soonen, als

Diderik Uytternesse, genaamt *van Weena*, hadde eerst te wyve *Maria van Stryen*; daar naar *N. van Botland*, leefde anno 1330. en wan *Philips Uytternesse van Weena*, Ridder, leefde anno 1350. troude *Mabelia van Heenvliet*, en sijn die van den Geslagte van Weena daar van oorspronkelijk.

Jan Uytternesse, volgt.

JAN UYTTERNESSE, soone van *Philips Uytternesse*, en van *Sophia van Dorp*, wiert bygenaamt *van Spangen*, alsoo hy 't Huys te Spangen voor sijn partagie beërfde, wert vermelt anno 1329. 1331. en 1336. als wanneer hy sijn leenen verhief, hadde te wyve *Elisabeth vander Made*, dochter van *Willem vander Made*, Ridder, welke voerde een bande van Sabel, beladen met drie Gulde Bollekens op een Silvere Velt; en wan

Philips van Spangen, volgt.

Agnes van Spangen, Geestelijke; tot Rijnsburg gesturven anno 1350.

PHILIPS VAN SPANGEN, Ridder, soone van *Jan van Spangen*, en van *Elisabeth vander Made*, stierf voor sijn vader, sulx dat hy geen leenen verheeven heeft, hadde getrout *Margareta van Hodenpijl*, en wan

Ogier van Spangen, verhief anno 1344. sijn leenen, en wiert anno 1345. by Staveren in Oostvriesland met Graaf *Willem de IV.* Grave van Holland, in den strijt, sonder kinderen verslagen.

Dirk van Spangen, volgt.

DIRK VAN SPANGEN, Ridder, soone van *Philips van Spangen*, en van *Margareta van Hodenpijl*, leefde anno 1350. 1357. en 1359. als wanneer hy sijn leenen verheeven heeft, hadde te wyve *Maria van Sevenbergen*, dochter van *Gerrit van Stryen*, Ridder, Heer van Sevenbergen, en van *Lijsbeth van Wesemale*, *Goverts* dochter; en wan

PHILIPS VAN SPANGEN, Ridder, Heer van Spangen, Vliemen, en Engelen, verhief anno 1378. en 1385. sijne leenen, en anno 1409. den eersten Mey heeft *Willem van Beyeren*, Grave van Holland, desen *Philips van Spangen*, om menige getrouwe diensten, die hy tot vele tijden gedaan hadde, en oft God wilde noch doen soude, gegeven d'Ambachts-heerlijkheid van Overschie, met Renten, Visscheryen, Winden, en alle het verdere toebehooren, om van hem te leene te houden; hy hadde te wyve *Henrica van Ysselstein*, dochter van *Gijsbert van Ysselstein*, en van *N. van Haamstede*; hy stierf anno 1424. volgens seker Request gepresenteert aan den Hertog van Oostenrijk en Bourgongie, by sijn soons soone *Philips van Spangen*, soone van *Engelbregt van Spangen*; hy heeft anno 1384. 't Huys te Spangen gerepareert, van de schade die 't selve geleden hadde met de Cabeljausche partye, daar Graaf *Willem van Holland* den opperſten van was anno 1351. hy wert bevonden anno 1395. 1405. 1410. en 1415. Heemraat van Schieland; hy was anno 1405. ten tijde van Graaf *Willem de VI.* in den Oorlog voor Hagestein, en was ook mede op 't Tractaat van Vrouwe *Jacoba*, en *Jan van Beyeren*, haar vaders broeder, gemaakt tot Woudrichem, anno 1419. Sy lieten t'samen na

Philips van Spangen, gestorven sonder oir, heeft anno 1416. sijn leenen verheven.

Engelbregt van Spangen, volgt.

Gijsbregt van Spangen, hadde getrout anno 1440. *Margareta vander Boukhorst*, dochter van *Frank vander Boukhorst*, en van *Margareta van Bakenesse*.

Gerrit van Spangen, Heemraat van Schielant, anno 1449. 1469. 1478. 1481. 1491. troude *N. van Cats van Weldam*, by dewelke hy wan *N. van Spangen*, die te man hadde *N. vander Burg* by Delf.

Alijt van Spangen, hadde te man *Adriaan van Matenesse*, soone van *Wouter van Matenesse*, en van *Elisabeth vander Horst*, *Alpherts* dochter; sy stierf anno 1448. nalatende kinders.

ENGELBREGT VAN SPANGEN, Ridder, soone van *Philips van Spangen*, en van *Henrica van Ysselstein*, was Heer van Spangen, Vliemen, en Overschie, welke laatste hy weder verkoft; hy stierf anno 1432. en hadde anno 1415. getrout *Stephana van Alkemade*, dochter van *Floris van Alkemade*, en van *N. van Cronenburg*; en is anno 1426. ten tijde van desen *Engelbregt van Spangen*, door de Kennemerlanders, (van welke *Willem Nagel* Capiteyn was) het Slot te Spangen t'enemaal geruineert; hy was ook Heer van 's Gravenmoer, en heeft anno 1432. alle sijne leenen verheven; hy wert bevonden anno 1430. geweest te sijn Heemraat van Schieland; en heeft by sijn huysvrouwe nagelaten

Philips van Spangen, volgt.

Magtild van Spangen, Canonesse te Bergen in Henegouwen.

Henrica van Spangen, hadde te man *Albert van Egmont van Merestein*, Ridder, soone van *Jan van Egmont van Merestein*, en van *Elisabeth van den Woude*, *Jacobs* dochter; sy stierf anno 1508. en lieten kinders na.

Engelberta van Spangen, troude anno 1460. *Diderik vander Boukhorst*, sonder kinders.

PHILIPS VAN SPANGEN, Ridder, soone van *Engelbregt van Spangen*, en van

 Stepha-

Stephana van Alkemade, was Heer van Spangen, Vliemen, 's Gravenmoer, Nagtegaal, heeft anno 1440. 1448. 1451. 1452. 1454. 1472. 1482. 1483. volgens de leen-brieven daar van zynde, ſijne leenen verheven; en anno 1478. ſijne huysvrouwe lijftogt gegeven; hy wort bevonden anno 1469. 1471. 1479. 1481. 1491. 1493. en 1503. Heemraat van Schieland; hadde eerſt te wyve *Johanna van Merwede*, welke ſtierf ſonder kinderen agter te laten; hy verbeterde en vermeerderde anno 1450. de Vicarye tot Delf, en anno 1453. boude hy op nieus op het Slot te Spangen, doch ſoo groot niet als 't van te voren was; hy was mede op de grote dagvaart tot Sluys gehouden by Hertog *Philips van Bourgondien*, anno 1467. was anno 1490. 1498. en 1502. Raatsheer in 's Gravenhage, 't welk hy reſigneerde aan ſijnen neef *Ian van Duvenvoorde*; hy heeft anno 1501. ſeker Proces gewonnen, daar by de Staten van Holland gecondemneert wierden aan hem te betalen ſodanige ſchade, als hy door den Oorlog en het innemen der Stad van Rotterdam aan ſijn Huyſinge van Spangen hadde geleden, volgens de Sententie daar van zynde, en aldus luydende:

GEſien by den Hove van Holland dat Proces uytſtaande en hangende tuſſchen *Heer Philips van Spangen, Ridder*, eyſſcher ter eenre zyde, en van de *Staten* der Landen van *Holland* en *Vrieſland*, over en in de name der ſelver Landen, en den *Procureur Generaal* in den name van mijnen *Genadigen Heere* den *Ertshertoge*, met hun-luyden gevoegd, Verweerders ter andere zyde; in welk Proces de voorſchreven eiſſcher eiſchende was betalinge, reſtitutie, en voldoeninge te hebben van hinder, ſchade, en achterdeel die hy in den Oorloge, en ten tijden als de Stede ingenomen was by wijlen *Jonkheer François van Brederode*, en ſijne adherenten, vyands-gewijſe gehad en geleden aan ſijn Huyſinge en Slote van *Spangen*, gelegen niet verre van de voorſz Stede van Rotterdam, by ſekere Capiteynen en Knechten, geleyt by den verweerders op den Huyſe en Slote voorſz, bedragende die voorſz hinder, ſchade, en achterdeel, de ſomme van duyſent ſeven-hondert ponden Hollands, en vijf groot in parcelen by den voorſz eyſſcher gedeclateert, die de voorſchreven verweerders ſchuldig ſouden ſijn den voorſz eyſſcher te betalen, makende ook eyſch van koſten. Daar tegens dat de voorſz verweerders hun verantwoort hadden, tenderende ten fine van abſolutie by veel redenen voorgeſtelt, en geproponeert by de voorſz partyen in heure dingtale en pleydoye, begrepen in heure principale ſchrifturen en anders, daar op dat ſy geadmitteert ſijn geweeſt tot heuren proeve. Geſien voorts by den voorſz *Hove* die informatien in deſe ſake gedaan, en andere Brieven en Documenten by de voorſz partyen beleid, geproduceert en overgegeven, tot verificatie van heure feiten, en vermits die acte daar mede de voorſz partyen gerenuncieert hadden van meer te produceren, mitsgaders die reprochien en ſalvatien, tegens malkanderen productie gedaan en overgegeven, en daar toe de acte, by den welken de voorſz partyen in rechte geconcludeert hadden, en recht begeert, en daar op dat op huyden dag beteikent is omme recht te hooren, 't voorſz *'t Hof* doorgeſien en overgewogen hebbende alle 't gene dat tot deſer materie dienende was, en gehoort hebbende die affirmatie by eede by den eyſſcher in deſe ſake gedaan, in den name en van wegen mijns *Genadigen Heere Eertshertoge van Ooſtenrijk*, *Hertoge van Bourgondien*, *Grave van Holland*, *&c.* heeft de voorſz verweerders gecondemneert en condemneert, den eyſſcher te betalen de ſomme van ſes hondert ponden Hollands, tot dertig groot elk pont gerekent, en dat by atterminatie tot drie termijnen, te weten, twee hondert der voorſz ponden St. Jansmiſſe eerſtkomende, noch twee hondert Kersmiſſe daar naaſtvolgende, en twee hondert der ſelver ponden Sint Jansmiſſe daar naaſtvolgende, en compenſeert die koſten by partyen tot deſer inſtantien gedaan, omme redenen den Hove daar toe porrende. Actum den 28. July 1501. Preſent den *Stedehouder*, *Ruyſch*, *Dorp*, *Almonde*, *Schoonhoven*, *Berendrecht*, *Mye*, *Eſſche*, *Duvenvoorde*.

Hy troude volgens huwelijkſe voorwaarden van den 25. February 1476. ten twedemale *Anna van Bergen en Grimbergen*, dochter van Graaf *Philips van Grimbergen*, en van *Anna van Hamale*, ſijn derde huysvrouwe was *Gillisje van Polanen*, uyt den Huyſe vander Lecke, dochter van *Jan vander Lecke*, Ridder, Heer van Yſſelmonde, en van *Alijt van Egmont*; ſy hadde voor haar eerſte man gehad *Floris van Kijſhouk*, en voor de twede *Jan van Naaltwijk*. Hy liet een Capelle maken tot Schiedam in de grote Kerk, en is aldaar begraven, hebbende nagelaten by ſijn twede Vrouwe,

Philips

Philips van Spangen, Heer van Spangen en 's Gravenmoer, dat hy verkoft; hy verhief anno 1509. by dode sijns vaders alle sijne leenen, stierf ongetrout van de swetende siekte anno 1592. begraven tot Schiedam in de Spangens Capelle, en nalatende alleen twee Bastart dochters.

Engelbregt van Spangen, was de 68. Abt van St. Bertijns binnen St. Omeer; regeerde 13. jaren met eer en profijt des Convents, leggende in 't selve begraven, met het volgende Grafschrift en Quartieren.

SPANGEN.

BERGEN.

ALKEMADE.

HAMALE.

REVERENDUS IN CHRISTO ENGELBERTUS DE SPANGEN, MONASTERII SANCTI BERTINI RELIGIOSUS, TANDEM ABBAS, QUI OBIIT ANNO MDCCCCL.

Cornelis van Spangen, volgt.

Casper van Spangen, Gouverneur van Breda, leefde anno 1529. volgens acte van bekentenisse, dat hy van sijn vaders erffenisse voldaan was, van sijn broeder *Cornelis van Spangen*, welke bekentenisse hy voor Schepenen van Antwerpen anno 1533. soo over sijn ouders boedel, als sijn broeder *Philips van Spangen*, en sijn andere broeders en susters, als doen overleden, vernieut heeft; stierf ongehout, begraven tot Breda in de grote Kerk in de Capelle van 't Hof, achterlatende drie Bastarden, en heeft volgens testament in date 28. Maart 1553. tot sijn universele erfgenaam gestelt sijn broeder *Cornelis van Spangen*.

Anthonis van Spangen, Monnik in de Abdye van St. Bernards binnen Antwerpen.

Margareta van Spangen, stierf sonder oir, hadde te man gehad *Jan van Ranst*, Ridder, Heer vau Hautain, Ridigem, en Morsele.

Steventje van Spangen, hadde te man den Heer van Chastillaire en Villier in Savoyen, Hofmeester van den Hertog van Savoyen, Gouverneur van de Nederlanden.

Elisabeth van Spangen, hadde te man *Hendrik van Anele en Hemericourt*, Heer van Willenchy uyt Hoogbourgonge, en wan drie kinders, als I. *Gerrit van Emmericourt*, Abt van St. Bertijns voorsz in plaats sijns ooms, daar na Bisschop van St. Omeer anno 1563. tot 1577. doe hy stierf. II. *Margareta van Emmericourt*, die te man hadde *Thomas van Thienen*, Heer van Castres en Rombeek in Vlaanderen, en wan twee soonen, als *Jacob van Thienen*, Heere van Castres, die troude *Elisabeth van Arkel*, Vrouwe van Heukelom in Holland, maar hy stierf sonder kinders; en *Thomas van Thienen*, Heer van Castres naar sijn broeder, wiens weduwe (met consent van de Geestelijke Overheyt) hy troude, te weten de Vrouwe van Heukelom, van Weerdenburg, en Leyenburg voorsz; sy stierf anno 1617. naarlatende eenen soone *Thomas van Thienen*, Heere van Castres, van Heukelum, van Leyenborg en Weerdenburg in de Betuwe, die te wyve hadde *Anna van Renesse van Elderen*, &c. III. *Margareta van Emmericourt*, troude *Jacob van Marnix*, Heere van Thoulouse, Budingen, en Sint Aldegondenberg, en wan drie kinders, als I. *Helena van Marnix*, getrout met *Jacob van Wignicourt*, Heere van Orton in Artóys, daar sy by wan *Anthonis van Wignicourt*, gehout met *Clara van Hoorn*, suster van den Heere van Boxtel, en van Kessel; en *Willem van Wignicourt*, die troude *N. van Stradio*, Erfdochter van *Anna van Wignicourt*, gehout met *Louis van Chicquy*, Heer van Wieland, en wan twee soonen. II. *Ian van Marnix*, Heer van Tolouse, troude *Catharina van Ghenu van Caldenbroek*, en liet na *Ursel van Marnix*, Vrouwe van Thoulouse, getrout met *Bertrand van Loutsenrode*. III. *Philips van Marnix*, Heere van St. Aldegondenberg in Henegouwen, en van Touwinch in Zeeland, Burgemeester en Gouverneur van Antwerpen, stierf te Leyden anno 1598. hadde eerst getrout *Philippa van Bailloeul* uyt Henegouwen, suster van de Vrouwe van Asperen; daar naar *Catharina van Eeckeren*, weduwe *Ians van Stralen* van Antwerpen; ten laatsten *Iosijna van Lannoy*, dochter van den Heere van Hardixlaken uyt Vlaanderen, weduwe van *Adriaan van Bailloeul*, Heere van Drures; sy stierf te Leyden anno 1605. sonder kinders; hy hadde by d'eerste vier kinders, als 1. *Iacob van Marnix*, Heer van St. Aldegondenberg, te Leyden mede gestorven anno 1599. ontrent 2. maanden na sijn vader; hy hadde te wyve *Veronica Hoen vander Lippe*, en wan daar by een Erfdochter *N. van Marnix*, Vrouwe van Soubburg, die anno 1616. troude *Willem van Oldenbarnevelt*, Ritmeester, Gouverneur van Bergen op Zoom, soone van *Ian van Oldenbarnevelt*. 2. *Maria van Marnix*, hadde te man *Lodewijk van Vlaanderen*, Heere van Praat, daar moeder van was *Catharina vanden Boetzelaar*, suster van den Heere van Asperen, sonder kinders. 3. *Amelia van Marnix*, hadde te man *Wessel vanden Boetzelaar*, Heere van Asperen, haar moeyens soone, anno 1604. naarlatende drie kinders. 4. *Elisabeth van Marnix*, troude de Colonel *Charles Morgang* uyt Schotland; sy stierf anno 1608. te Delf, naarlatende een dochter *Anna Morgang*. 5. *Louise*, *Philips van Marnix* jongste dochter, gewonnen by sijn tweede huysvrouwe, troude anno 1611. *Philips van Levijn*, Heere van Famars, Capiteyn, &c.

Maria van Spangen, Canonesse van St. Walru, tot Bergen in Henegouwen anno 1503.

Magtild van Spangen, mede Canonesse als boven.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Anna van Spangen, Canonesse te Nivelle in Wals-brabant, anno 1500.

Iosijne van Spangen, Nonne te Loosduynen, anno 1496.

CORNELIS VAN SPANGEN, soone van *Philips van Spangen*, en van *Anna van Bergen*, was geboren anno 1487. Heer van Rodes, Nagtegaal, Moekenbroek, en naar sijn broeders doot Heer van Spangen, Terlist, kost den 28. December 1528. van den Grave van Egmont de Heerlijkheid van Berkel; was anno 1530. Balliu van Rotterdam, en van Schielant; hy was ook Raad in den Hage, en Burgemeester geweest van Antwerpen; wiert gestelt Opperhooft of Gouverneur en Capitein Generaal van wegen Keiser *Carel de V.* binnen Antwerpen voorsz, ten tijde van Marten van Rossum, soo als te sien is by *Guicciardijn*, die sulx seer ampel beschrijft, en hem noemt seer geëxperimenteert soo in de Politie als in den Oorlog; hy heeft anno 1528. 1529. 1530. sijne leenen verheeven; en anno 1529. volgens huwelijkse voorwaarden getrout *Maria de Liere*, genaamt *Immerseel*, dochter van *Ian van Immerseel*, Markgrave van Antwerpen, en van *Iosina Tolling*, Burggravinne van Aalst, en Vrouwe van Poppenroy; sy hebben t'samen testament gemaakt den 24. October 1546. sy stierf des selven jaars den 19. November, leit begraven in de Lieve Vrouwe Kerk tot Antwerpen in haar vaders graf; hy stierf op sijn Huys ter List, buyten Antwerpen den 31. Mey 1559. begraven in 't Nonnen Clooster te St. Margrietendale binnen Antwerpen, recht voor den hogen Autaar, met sijn Wapens en Quartieren op den sark; hy was mede op de huldiging van Koning *Philips*, doe deselve als Grave van Holland binnen Dordregt gehuldigt wiert; hy liet na

Maria van Spangen, geboren den 29. September 1530. troude den 9 February 1551. *Ian van Berlo*, Heer van Sletsijns, Grave van Leersbergen, Hoisemont, en Oignie; stierf sonder kinderen den 2. February 1558.

Philips van Spangen, volgt.

Iaqueline van Spangen, troude den 16. December 1553. *Aart van Cruyningen*, Heer van Voorhout, Cruyningen, stierf binnen Antwerpen anno 1594. den 14. September, begraven inde Lieve-Vrouwen Kerk, onder de sark van die van Immerseel.

Anna van Spangen, hadde eerst te man *Ian van Haeften*, Ridder in Gelderlant; daar naar *Gerrit* Heer van Oyen; sy stierf anno 1584. nalatende by den eersten man *Walraven*, Heere van Haeften en Herwynen, die had te wyve *Philiberta*, dogter van *Engelbert*, Heere van Immerseel in Brabant; hy stierf op 't huys te Herwynen anno 1608. out 53. jaren, sonder oir. *Dorothea van Haeften*, Vrouwe van Nievelt by Utregt ('t welk de Vrouw van *Brederoede*, haars Vaders voorsz suster, hadde gekogt van *Steven van Rossum*, Heere van Poeroyen) sy hadde eerst te man *Floris van Brederoede*, Heere van Cloetingen, wiens ouder Broeder *Walraven*, dese *Dorothea* vaders suster getrout had, als voorsz is; hy stierf anno 1589. nalatende 6. kinders; sy troude daar na anno 1614. *Willem van Hoorn*, Heer van Kessel, Gouverneur van Heusden.

Maria van Spangen.

Engelbert van Spangen, geboren den 15. September 1533. stierf ten selven dage.

Carel van Spangen, geboren den 2. Maart 1537. en voor sijn vader gestorven.

PHILIPS VAN SPANGEN, sone van *Cornelis van Spangen*, en van *Maria de Lier van Immerseel*; was Heer van Spangen, Boudry, Terlist, en Nagtegaal, verhief anno 1559. sijne leenen, en troude anno 1560. volgens Huwelijkse Voorwaarden van date 25. July *Iosyna vanden Bongart*, uyt het Lant van Valkenburg, dogter van *Barent vanden Bongart en Lugtenburg*, Amptman vande Grave en den Lande van Cuyk, wiens moeder was *N. van Arkentiel*, en van *Elisabeth Turk*, Erfdogter tot Nieuwenrode, wiens moeder was *N. van Nieuwenrode*, Vrouwe van Breukele; hy was den eersten die de drie Leeuskoppen uyt sijn Wapen gelaten heeft, als blykt by sijn Testament in parquement gestelt, binnen Rotterdam gemaakt, en bezegelt met de Baar alleen, met den Wildeman en Leeuw tot tenants, en de pluymen uyt den Helm, waar by hy aan *Iosyna vanden Bongart* gemaakt heeft de lyftogt van alle sijne goederen; hy stierf anno 1578. *Iosyna vanden Bongart* voorsz was geboren anno 1543. den 10. November, en stiert tot Ysselsteyn anno 1597. en leyt tot Breukele in de Parochye van Lievenrode begraven; en liet naar

Ian van Spangen, Ridder, geboren den 30. Mey 1562. was Heer van Spangen en Boudry, en na sijn vaders doot, nog onmondig sijnde, soo heeft van sijnen wegen *Hendrik Vrankens van Diemen* anno 1579. sijne leenen verheven; anno 1602. heeft hy selfs den eedt van trouwe sijner leenen gedaan; hy troude anno 1591. *Anna van Dilbeek*, dogter van *Anthonis van Dilbeek*, Heer tot Kessel en Attenhoven, Drossart van Diest en Lichem; hy woonde te Leeuwen, alwaar hy anno 1618. sonder kinderen stierf, latende sijnen broeder *Cornelis van Spangen* tot sijn Erfgenaam; en leit met sijn huysvrouwe tot Leuven inde Minnebroeders Kerk in 't groot Choor, schuyns voor den hogen Autaar begraven.

Cornelis van Spangen, volgt.

Bernt van Spangen, geboren den 27. Mey 1563. jong gesturven, leit begraven tot Overschie in 't Choor van de Kerke.

Elisabeth van Spangen, geboren den 8. Meert 1565. gestorven tot Mechelen ten huyse van haar moey *Iacqueline van Spangen*, Vrouwe van Voorhout, den 13. February 1579. ongetrout, begraven tot de Vrouwe-broeders aldaar.

Maria van Spangen, geboren den 25. July 1568. jong gestorven tot Delft.

Maria van Spangen, geboren tussen den 1. en 2. October 1572. troude den 17. April anno 1597. *Philips Hinchaart*, Heere tot Lillebrugge, Bergen, en Neerockeseel, van dewelke die van Hinchaart sijn voortgekomen; sy stierf den 15. December 1615. en leit begraven in de Parochye van Bergen.

Philibert van Spangen, genaamt *Philibert Philips*, is

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

is gebooren tot Mechelen, tussen den 20. en 21. Juny 1574. hy wiert Ridder en groot Balliu van Walsbrabant, mitsgaders Edelman van haar Hoogheden *Albertus* en *Ysabelle*, Aarts-Hertogen van Oostenrijk; hy hadde getrout anno 1602. den 31. January binnen Brussel, volgens Huwelijxse Voorwaarden *Leonarda Damant*, dogter van *Nicolaas Damant*, Ridder, Visconte de Bruxelles, Cancelier van Brabant; sy stierf den 9. April 1616. en lieten naar *Nicolaas Anthony van Spangen*, was Heer van Ottignies, Monsty, en St. Lambert de la Capelle, troude *Livina de Guernouval*, en lieten te samen na I. *Francois Ioseph*, Heer van Ottignies, troude *Maria Ienne de Glimes*, Canonesse geweest te Nivelle, dogter van *Wynand*, Grave van Glimes, en van *Ydoigne N. N.* daar hy by verwekte eenen sone, genaamt *Manuel Francois Levin van Spangen*, en een dogter *N. van Spangen*. 2. *Louis Philibert van Spangen*, Heer van Monsty; stierf jongman. 3. *Charles Emanuel van Spangen*, Heer van St. Lambert de la Cappelle, was Capiteyn ten dienste van sijn Coninglijke Majesteyt van Spangien, stierf ongetrout. II. *Willem van Spangen*, was mede Capiteyn van sijn Coninglijke Majesteyt van Spangien, en stierf jongman. III. *Emanuel Philibert van Spangen*, Heere van Mellée en Biesmes, buyten Nivelle, woonde aldaar, stierf ongetrout, over de 80. jaaren out sijnde. IV. *Carel van Spangen*, was Cononik van St. Gudele binnen Brussel. V. *Barbara van Spangen*.

N. van Spangen, geboren anno 1576. den 26. December, welke dogter sonder naam gedoopt is, en een uyr naar het voorsz Doopsel overleden, en begraven tot St. Truyen in de Lieve Vrouwe Kerk, in 't Choor van onse Lieve Vrouw.

CORNELIS VAN SPANGEN, soone van *Philips van Spangen*, en van *Iosina vanden Bongaart*, is geboren den 17. April 1571. met sijn broeder *Beernt van Spangen*, die den 25. dito van t'selve jaar stierf, van wien hy een tweeling was; Wiert by speciaal mandaat, volgens den brief daar af sijnde in dato den 20. December 1607. van *Aalbert*, Aarts-Hertoge van Oostenrijck, Ridder gemaakt; was Heer van Terlist, en naar de doot van sijn broeder *Ian van Spangen* voorsz Heere van Spangen en Baudries; hy verhief sijne leenen anno 1619. en troude anno 1595. den 7. November, volgens Huwelijxe Voorwaarden, *Anna van Hamale*, dogter van *Cornelis van Hamale*, Drossart van Diest en Sichem; sy was gebooren tot Diest voorsz anno 1564 den 22. October, stierf anno 1628. en hy anno 1638. den 25. October, en leggen te samen begraven tot Antwerpen by de Nonnen te St. Margriet ten Daale, voor den Hogen Autaar, in het graf van die van Spangen; sy lieten te samen na

Cornelis van Spangen, volgt.

Philips Philibert van Spangen, Heere van ter List, hadde te wyve *Maria van Steenhuys*, dogter van *Willem van Steenhuys*, Ridder, was Raat van Staten, mitsgaders van den Secreten Raat van den Coning van Spangien, en Alcalde van 't Hof; sy stierven beyde tot Brussel sonder kinders naar te laaten, sy den 14. Augustus 1669. hy den 22. Augustus desselven jaars, en sijn te samen tot Antwerpen in 't Clooster van St. Margriet ten Daale begraven, in 't Graf van hun Voorouders.

Iustus van Spangen, Heere van Sterthoven en Besegen, troude *Helena van Dombroek*, dogter van *N. van Dombroek*, Lt. Coll. van een Regiment Duytschen ten dienste van den Coning van Spangien; hy stierf den .... February 1674. sy den .... December 1680. en lieten te samen naar I. *Cornelis Francois van Spangen*, Heer tot Sterthoven, die te wyve hadde *N. van Mechelen*, weduwe van *N. Seraats*, en liet by deselve naar 1. *Ian van Spangen*. 2. *Carel van Spangen*. 3. *N. van Spangen*.. II. *Iustus Philibert van Spangen*, troude *Maria de Gereyts*, geseyt *Grave*, dogter van *Geldebert van Grave*, Heer van Wetterbeek, en van *Anna Maria van Boschuysen*, by dewelke hy verweckte eenen soone, en een dogter. III. *Philippina van Spangen*, troude tot Mechelen *Charles*, Heere van Berelevedonk. IV. *Maria Margareta van Spangen*, troude *Cornelis Iustus van Spangen*, Capiteyn ten dienste deser Landen, soone van *Cornelis van Spangen*, en van *Hendrica van Brakel*. V. *Henrica van Spangen*, stierf jongejuffer.

Isquelina van Spangen, troude *Philips van Eynatten*, soone van *N. van Eynatten*, en van *N. van Schoonhoven*, dog stierven sonder oir; en sijn tot Leuven begraven tot de Minnebroeders, ter syden den Hogen Autaar, in de Grafstede van die van Spangen.

CORNELIS VAN SPANGEN, soone van *Cornelis van Spangen*, Ridder, en van *Anna van Hamale*, was Heere van Spangen, en Boudries, troude volgens Huwelijkse Voorwaarde in dato den 24. December 1634. *Henrica van Brakel*, dogter van *Assueer van Brakel*, Heer van Blinckenburg en Marienburg, wiens moeder *de Voogt van Rynevelt* was, en van *Anna van Mom*, wiens moeder *Cuylenburg* was; hy verhief anno 1628. eenige sijner leenen by opdragte en Huwelijxe Voorwaarden sijns vaders, en anno 1639. heeft hy by dode sijns vaders sijn vordere leenen verheeven; hy stierf den 19. November 1663. out sijnde 66. jaren, sy elf maanden te vooren den 19. December 1662. out sijnde 46. jaaren, en leggen beyde inde Breur Kerk tot Utregt begraven; en lieten t'samen naar dese volgende negentien kinderen.

Philips van Spangen, volgt.

Iacob van Spangen, geboren den 26. April 1637. en den 30. daar aan volgende overleden.

Cornelis van Spangen, gebooren den 30. October 1638. naderhant *Cornelis Iustus* genoemt, was Capiteyn ten dienste deser Landen; hy troude anno 1665. *Maria Margareta van Spangen*, dogter van *Iustus van Spangen*, sijn ooms dogter, by dewelke hy wan I. *Cornelis Donatius van Spangen*, dog stierf nog jong sijnde. II. *Philips Barent van Spangen*. III. *Paulus Assuerus van Spangen*. IV. *Charlotte Hendrina van Spangen*. V. *Cornelis*

nelis Francois van Spangen. VI. *Iacob Francois van Spangen.*

Anna van Spangen, geboren den 7. January 1640. en den 12. nagt subyt overleden.

Iasper van Spangen, gebooren den 27. December 1640. en s'jaars daar aan overleden in de vasten.

Assuerus Hendrik van Spangen, gebooren den 24. December 1641. was Capiteyn ten dienste deser Landen, troude den 10. April 1674 tot Middelburg in Zeelant *Maria Gabriele vander Goes*, dogter van *Marcelis vander Goes*, Heer van Nieuvliet, en van *Agatha Magnus*; dog stierf den 25. January 1675. seer onverwagt van de Stuypen, 7. Maanden Swanger sijnde, naar dat nog eerst van een doot soontje verlost was; hy troude naderhant anno 1679. voor de twede maal *Adriana Nobelaar*, weduwe vanden Major *Sanderlans*, en suster vanden Heer van Kerkwerve.

Anna van Spangen, is geboren den 19. Juny 1643. en gesturven den 25. Juny 1651.

Maria Alouyse van Spangen, geboren den 11. October 1644. en twee dagen daar naar subyt overleden.

Bernardina van Spangen, geboren den 18. Maart 1646. en gesturven den 9. Mey 1674.

Iacob van Spangen, is gebooren den 4. Juny 1647. en den 7. daar aanvolgende overleden.

Maria Henriette van Spangen, gebooren den 30. July 1648. en den 12. Augusti 1649. gesturven.

Carel van Spangen, geboren den 8. Augusti 1649.

Emanuel van Spangen, geboren den 8. November 1650. en den 10. December daar aan volgende overleden.

Anna Catharina van Spangen, gebooren den 9. September 1652. Religieuse in 't Clooster van de Ongeschonden Carmeliterssen tot Leuven.

Ian Willem van Spangen, geboren den 2. December 1653. en korts daar aan overleden.

Barbara van Spangen, gebooren den 24. February 1655 en in April daar aanvolgende overleden.

Maria Barbara van Spangen, geboren den 5. Maart 1656.

Francois Philibert van Spangen, gebooren den 16. Juny 1657.

Elisabeth Anna van Spangen, is geboren den 6. Maart 1659. en den 25. Augusti daar aan volgende overleden.

PHILIPS JACOB VAN SPANGEN, outste soone van *Cornelis van Spangen*, en van *Hendrica van Brakel*, was Heere van Spangen en Baudries, heeft anno 1664. en 1665. by versterf sijn vaders, sijne leenen verheeven, en anno 1680. die geene de welke hem aangekomen waren by dode van *Maria van Brakel*, sijn moey, suster van *Hendrica van Brakel*; troude anno 1662. *Philippa Maria van Wassenaar*, Vry-vrouwe van Nieukoop, Noorden, en Achtienhoven, dogter van *Aalbert van Wassenaar*, Heer van Alkemade, welke stierf anno 1673. den 10. Maart, vyf dagen Craams sijnde van *Isabelle Hester*, en *Aalbert Assueer van Spangen*, het welke tweelingen waren, gebooren den 5. Maart 1673. voorsz, en leyt by haar ouders en vrienden begraven tot Leyden in St. Pieters Kerk. *Philips Iacob van Spangen* voorn. heeft naar haar doot voor sijn twede huysvrouwe getrout den 16. Augusty 1677. *Margareta Helena de la Torre*, Vrouwe van Thol, en in Middelharnas, dogter van *Francois de la Torre*, en van *Maria van Poelgeest*; de welke anno 1680. sonder kinderen overleden is; hy liet by sijn eerste huysvrouwe naar

Hendrik Aalbert van Spangen, gebooren tot Leyden den 3. Maart 1663. en gestorven den 2. Mey daar aanvolgende, tot Utregt.

Maria Cornelia van Spangen, geboren tot Leyden den 17. Maart 1664.

Albertina Agnes van Spangen, geboren tot Leyden den 3. Juny 1665. en gesturven den 28. February 1669.

Cornelia Anna van Spangen, geboren tot Leyden den 24. November 1666. en gesturven den 5. February 1677.

Philips Christiaan van Spangen, volgt.

Gerarda Iacoba van Spangen, gebooren op 't Huys ter Does, buyten Leyden den 3. Mey 1669. en gesturven den 14. December daar aan volgende.

Charlotte Hester van Spangen, geboren tot Leyden den 12. July 1671. en den 6. dag daar aan volgende overleden.

Isabelle Hester van Spangen, en

Aalbert Assuer van Spangen, tweelingen, sijn geboren tot Leyden den 5. Maart 1673. en is *Ysabella Hester van Spangen* voorsz overleden den 20. July daar aanvolgende, en *Aalbert Assuer van Spangen*, den 30. September 1679.

PHILIPS CHRISTIAAN VAN SPANGEN, soone van *Philips Iacob van Spangen*, en van *Philippina Maria van Wassenaar*, geboren tot Leiden den 24. December 1667. en heeft sijn vader *Philips Iacob van Spangen*, uyt sijnen naam den 3. November 1674. van de Staten van Holland en West vriesland, verheeven de Heerlijkheden van Nieukoop, Noorden, en Achtienhoven, met sijn appendentien en dependentien, welke hem aangekomen zyn van sijn moeder *Philippina Maria van Wassenaar*.

Het Wapen van Spangen is een Fasce van Lazuur, op een Velt van Gout.

SASBOUT.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

S A S B O U T.

190 DE familie van Sasbout is een van de outste Edele Schiltboortige Geslagten van Rijnland, alwaar sy ter Vierschare met de Graven van Holland, en naderhant met desselfs Balliuwen over eenige Eeuwen altijts onder de Welgeboorne zyn verschenen. Den eersten daar van wy bescheydelijk een consecutive generatie weten, is geweest

DIRK SASBOUT, Knape, getrout met *Sophia van Segwaart*, beyde begraven tot Soetermeer, onder een groote sark, met haar-luyder Wapen daar op gehouwen, leefde anno 1454. hy stierf anno 1480. en sy anno 1476. en hebben gewonnen

Sasbout Sasbout, volgt.

Pieter Sasbout, troude *N. N.* en wan I. *Joost Sasbout*. II. *Dirk Sasbout*. III. *Adriaan Sasbout*, wiens mannelijke descendenten alle zyn van over lange verstorven. IV. *Pieter Sasbout*, Burgemeester tot Delft, troude drie vrouwen, en wan 1. *Sophia Sasbout*, troude *Pieter van Opmeer*. 2. *Catharina Sasbout*, troude *Christiaan van Wapenvliet*. 3. *Magdalena Sasbout*, troude *Hugo vander Dussen*, soon van *Jacob vander Dussen*, *Bruyns* soon, Burgemeester tot Delf. 4. *Margareta Sasbout*, troude *Christiaan van Vliet vander Woert*. 5. *Lucas Sasbout*, troude *Maria de Groot*, *Huygens* dochter, en heeft maar een eenige dochter nagelaten. 6. *Alijt Sasbout*, troude *Pieter van Varick*, waar van komen de Edelen van Varick tot Rijssel. 7. *Maria van Sasbout*, troude *Dirk Verhoog van Adrichem*.

SASBOUT SASBOUT, soone van *Dirk Sasbout*, en van *Sophia van Segwaart*, was drie malen Burgemeester tot Delft, troude ten eersten *Margareta van Diemen*; ten tweden *Machtild vander Dussen*, dochter van *Jan vander Dussen*, *Arents* soon; hy stierf anno 1508. en sy anno 1538. en heeft by de laatste vrouw gewonnen

Mr. *Joost Sasbout*, Ridder, Heere van Spalant, eerst Raat van Holland, daar na den eersten Cancelier van Gelderland, troude *Catharina vander Meer*, dochter van *Pieter Frankensz vander Meer*, en van *Lidewy de Wilt van Bleyswijk*; hy stierf tot Arnhem anno 1546. out zynde 59. jaren, hebbende by sijn leven sig selven dit volgende Grafschrift gemaakt, 't welk by *Guicciardijn*, *Boxhorn*, en andere Schryvers alenthalven geallegeert wert.

Siste gradum: quod es, ipse fui, fortassis eris cras
  Quod sum, cadaver putridum.
Olim Judocus eram Sasbout: me misit in auras
  Delft clara pars Bataviæ.
Ter denis patriæ caussas decidimus annis
  Pars consilii haud ingloria.
Deinde & rectum Præses jus, Cæsare, Gelris
  Dixi, jubente Carolo.
Quid tituli, quid opes, quid nunc prudentia prodest?
  Mors summa miscet infimis.
Sola manet virtus homini post funera, solam
  Dum vivis, hanc ama. Vale.

VIVUS SIBI SCRIPSIT. VIXIT ANNOS LIX. MENS. VIII. DIES X.
OBIIT M. D. XLVI. NOVEMB. XIV.

Het voornoemde Grafschrift staat op een konstig, dog ouwerwets uytgehouwen steen-werk; tegen een muur in de trans van het Choor tot Arnhem opgeregt; onder een klein Sceleton of geraamte; en liet den voorsz *Joost Sasbout* na I. *Arnout Sasbout*, Ridder, Heere van Spaland, eerst Raad des Konings in sijn Nederlanden, was ook Raad van Holland, en Cancelier van Gelderland, gelijk sijn vader; laastelijk wiert hy door Koning *Philips de II.* verkoren tot President van sijnen Secreten Rade te Brussel, by brieven daar van zynde, getekent tot Madrid den 1. Juny. 1572. doch week daar na anno 1576. vermits de troubles, na Holland; hadde getrout *Maria van Heermale*, en wan 1. *Justina Sasbout*, troude *Adolph van Gryboual*, Heere van Berquyn, Plessy, &c. en wonnen kinderen. 2. *Magtild Sasbout*, troude *Frederik van Voorst*, Richter en Waltgraaf tot Nimegen, en wan *Maria van Voorst*, dewelke troude *Jan van Wassenaar van Duyvenvoorde*, Heer van Duyvenvoorde, die kinderen hebben nagelaten. 3. *Liduina Sasbout*, troude *Jacob van Scharpenseel*, dan stierf sonder oir. 4. *Cornelis Sasbout*, troude *François van Cranevelt*, en wan *Ioost van Cranevelt*, die getrout was aan *Geertryd Oem*, en *Anna van Cranevelt*, die te man hadde *Willem van Furstenberg*, hebbende beyde descendenten nagelaten. II. *Anna Sasbout*, *Joosten* dochter, troude *Cornelis de Jonge*, Heer van Baartwijk, Hoge-heemraad van Delfland, Rekenmeester van Holland;

hy ſtierf anno 1578. ſy anno 1595. nalatende te ſamen, 1. *Magtild de Ionge*, getrout met *Pieter van Adrichem van Dorp*, lieten kinders na. 2. *Gerardina de Ionge*, ſtierf ſonder oir. 3. *Maria de Ionge*, mede ſonder oir geſturven. 4. *Cornelis de Ionge*, Heer van Baartwijk, Raad van Holland t'Utregt, troude *Caſparina van Drenkwaart*, dochter van *Boudewijn van Drenkwaart*, Raad en Rentmeeſter Generaal van Zuyt-holland, en van *Catharina van Hogelande*, en lieten kinders na. 5. *Catharina de Jonge*, troude *Cornelis van Blyenburg*, *Heymans* ſoone. 6. *Margareta de Ionge*, ſtierf ſonder oir. 7. *Iacob de Ionge*, troude *Iacoba de Huyter*. 8. *Iooſt de Ionge*, troude *Anna van Blyenburg*, *Heimans* dochter, doch ſtierf ſonder oir. 9. *Geertruyd de Ionge*, ſtierf ſonder oir.

Ian Sasbout, volgt.

Margareta Sasbout, troude Mr. *Cornelis vander Duſſen*, *Arents* ſoon, Secretaris der Stadt Delft; ſy ſtierf anno 1520. en hy anno 1556. en hebben verſcheyde deſcendenten nagelaten, daar van noch mans oir is in 't leven.

Catharina Sasbout, troude *Beukel vander Burg*, *Jooſt Arents* ſoone, en wan mede kinderen.

JAN SASBOUT, ſoone van *Sasbout Dirks* ſoon *Sasbout*, en van *Magtild vander Duſſen*, was 25. malen Burgemeeſter tot Delft, troude *Eliſabeth vander Burg*, dochter van *Jooſt Arents* ſoon *vander Burg*, en van *N. van Santen*; hy ſtierf anno 1573. out 82. jaren, en hebben gewonnen

Adam Sasbout, Minnebroeder, ſtierf anno 1553. out 36. jaren, begraven tot Leuven, alwaar hem dit volgende Graffchrift gemaakt is.

D. O. M.

ADAMUS nomen, Batavi mea patria DELFI,
Progenies SASBOUT non inhonora fuit;
Trajectum Latias & Græcas tradidit artes,
Lovanium Hebræas addidit atque ſacras:
Quas ut proferrem (culpa eſt ſepelire talentum,
Et Domino uſuras non ſolviſſe ſuas)
Commoda viſa mihi Franciſci ſemita: at illam
Dum ſequor, in mediis curſibus eripior.

CORNELIUS MUSIUS DELF. AMICO POS. OBIIT AN. SALUTIS CIƆ. IƆ. LIII. ÆTAT. XXXVI.

Sijn Contrefeitſel in 't Klooſterlijk gewaat gaat op twederley manieren in prent uyt, 't eerſte gedaan door *Jan Wirix*, met ſijn devijs *Omnia vanitas*, dat is, alles ydelheyt, en een Latijnſch vers daar onder; het tweede (zynde copye) heeft deſe vermaninge onder aan: *Gedenkt ô menſch dat gy ſtof ſijt, ende in ſtof ſult gy wederom verkeert worden.* Maar het vers dat op ſijn afbeelding gemaakt is, luyt aldus:

Bis decimum & quintum Delphorum Conſule Patre
Clarus, & agnatis Preſidibuſque viris,
Aſſiſii vatis leges habitumque ſequutus,
ADAMUS SASBOUT haud ſecus ora tulit.
Quale viro ingenium, vis, mens, quæ copia ſacri
Eloquii & quatuor lingua diſerta ſonis,
Sunt libri teſtes, ſolers quos ſuſpicit orbis,
Auctoris nomen dum canit & titulos.
Quæ nî pulchra duat manſuram Gloria Famam,
Debuerant vitæ de brevitate queri.

Agatha Sasbout, troude *Gijsbert Muys van Holy*, *Jacobs* ſoon.

Margareta Sasbout, troude *Michiel Voſmeer*, Treſaurier tot Delft, en wan onder andere *Sasbout Voſmeer*, Licentiaat in de Godheyt, Biſſchop van de Phillippenſen en Utrecht, mitsgaders Vicarius of Stadhouder vanden Paus over alle de Vereenigde Provintien; hy ſtierf tot Ceulen anno 1614. en is aldaar ſeer prachtiglijk begraven in de Cloofter-kerk van de Obſervanten, met deſſelfs Wapen en Quartieren, onder een Aartsbiſſchoplijke hoet en ſtaf; zynde deſſelfs Wapen

een

een Swarten Eenhoorn op Silver, gecartileert met dat van Sasbout; sijn Graffchrift en acht Quartieren zyn als volgt:

D. O. M.
ILLUSTRISS. ET REVERENDISS. D.
D. SASBOLDO VOSMERO DELFIO.
ARCHIEPIS. PHILIPP. ET ULTRAJECT. FÆDERATAR. AC RECEPTAR. CIVITAT. BELGII
VICARIO APOST. QUI ANNO DOM. M. D. C. XIV.
V. NONAS MAY OBIIT, TIELMANUS VOSMERUS FRATRI OPT. MOESTUS FECIT
IN ODÆO, AB IPSO DICATO.

VOSMEER.	SASBOUT.
HEUVEL.	BURG.
EYNDE.	DUSSEN.
RODENRYS.	SANTEN.

Ian Sasbout, volgt.

Sasbout Sasbout, was Pater van St. Annen Convent tot Delft, ftierf anno 1589.

Gerard Sasbout, Priefter, ftierf anno 1579.

Eva Sasbout, Bagijn tot Delft.

JAN SASBOUT, foone van *Ian Sasbout*, en van *Elifabeth vander Burg*, was Burgemeefter tot Delft, troude *Liduina vander Hoef*, dochter van *Michiel vander Hoef*, jonger foon uyt den Geflagte van *Heerman van Oeftgeeft*, en van *Sophia Muys van Holy*; hy ftierf anno 1576. en wan

Michiel Sasbout, volgt.

Sasbout Sasbout, troude *Catharina van Wapenvelt*, en wan I. *Ian Sasbout*, die fonder oir is overleden. II. *Catharina Sasbout*, troude *Jan van Meerhout* tot Culenborg.

Catharina Sasbout, troude *Hendrik Bugge*, foon van *Dirk Bugge*, en van *Anna Perfijn*, *Ians* dochter, en hebben gewonnen I. *Iohanna Bugge*, troude *Pieter Braber*. II. *Liduina Bugge*, troude *Cornelis van Ring*, *Michiels* foon. III. *Gerard Bugge*, troude *Chriftina vander Wel*. IV. *Sasbout Bugge*, troude *Catharina Storm* tot Leuven.

Elifabeth Sasbout, troude *Dirk Bugge Dirkfe*.

Yda Sasbout, Bagijn tot Delft.

Sophia Sasbout, troude *Lucas van Vliet*.

MICHIEL SASBOUT, foone van *Ian Sasbout*, en van *Liduina vander Hoef*, troude *Iohanna vander Hoog*, en wan

JACOB SASBOUT, troude *Iacoba Prooft*, en wan een eenige dochter.

LIDUINA SASBOUT, de lefte vrouw van defen Geflagte, troude *Leonard*, Grave vander Nath, Heere van Petten, &c. en wan kinderen.

Het Wapen van Sasbout is een Schilt van Sabel, beladen met drie Goutsblommen van Gout, twee boven en een onder.

SPIERING.

191 WOUTER, jonger broeder van *Robbregt*, *Ians* foon, de vijfde dier naam, Heer van Heufden, was omtrent het jaar 1200. Heer van Spiering, daar van het Geflagte van Spiering afkomftig is.

Het Wapen van Spiering was een Radt van Gout, op een Velt van Sabel.

S P R U Y T.

192 GYSBERT SPRUYT, leefde anno 1313. troude *N. van Nyenrode*, en wan

BRUYNING SPRUYT VAN CRIEKENBEEK, Maarſchalk van Abcoude, hadde te wyve *Eliſabeth van Aſſendelft*, *Hugens* dochter, anno 1398. en wan

Hugo Spruyt, volgt.

Lijsbeth Spruyt, hadde te man *Gerrit Heerman van Oeſtgeeſt* te Leyden, omtrent den jare 1470. en wan 1. *Cornelis Heerman van Oeſtgeeſt*. 2. *Bruyning Heerman van Oeſtgeeſt*, vermelt tot Leyden anno 1509.

Hillegond Spruyt, troude eerſt *Willem Vyttenhage*, *Willemſz*, en wan 1. *Lijsbeth Vyttenhage*, die te man hadde *Ian van Abcoude*, alias *Alkemade*, ſoone van *Iohan van Alkemade van den Woude*, en van *Magtild van Maalſtede* uyt Zeeland; ſy ſtierf anno 1473. hy anno 1481. nalatende 1. *Ian van den Woude*, Minnebroeder. 2. *Cornelis van den Woude*. 3. *Carel van den Woude*. 4. *Margareta van den Woude*, alle ſonder oir geſturven. 5. *Hillegonda van den Woude*, troude *Cornelis Croeſink*, Heer van Benthuyſen, Houtveſter van Holland, die ſtierf anno 1520. *Hillegond Spruyt* voornoemt troude ten tweden male *Floris van Boſchuyſen* tot Leyden; hy was Raad in den Hage anno 1540. Schout tot Leyden anno 1545. mitsgaders Balliu van Putten, ſtierf ſeer out anno 1574. en liet naar 1. *Ian van Boſchuyſen* Ridder, Sommellier of Bottellier, en byſonderen Raad van Hertog *Carel van Bourgondien*, anno 1466. anno 1470. Capiteyn op Zee, tegens den Grave van Warwijk uyt Engeland; was anno 1475. in 't beleg voor Nuys, en wiert genoemt *Ian met den witten Valk*, was een ſeer onvertſaagt Oorlogs-man, hadde te wyve *N. van Tourneur*, en wan kinders. 2. *Willem van Boſchuyſen*. 3. *Bruyning van Boſchuyſen*, Regiſtermeeſter of bewaarder van de Chartres van Holland anno 1447. hadde getrout *Catharina Quequels* te Dordregt, en wan kinders. 4. *Lutgaard van Boſchuyſen*, hadde te man *Gerrit van Sonnevelt* te Leyden, en wan een dogter. 5. *Catharina van Boſchuyſen*, hadde te man *Gerrit van Abbenbroek*, Ridder, en Balliu van Putten, ſtierf anno 1494. ſonder oir.

N. Spruyt, troude *Claas de Vrieſe*, Schiltknape, Raad in den Hage, mitsgaders Rentmeeſter Generaal van Holland, en liet onder andere kinders naar, *Alijt de Vrieſe*, die te man hadde *Barthout van Aſſendelft*, ſoone van *Albrecht van Aſſendelft*, en van *Chriſtina vander Maarn*, en wan kinders.

HUGO SPRUYT VAN CRIEKENBEEK, ſoone van *Bruyning Spruyt van Criekenbeek*, en van *Eliſabeth van . ſſendelft*, hadde te wyve *Hadewy van Heemskerk*, dochter van *Wermbout van Heemskerk*, en van *N. van Zijl*, en wan by deſelve,

BRUYNING SPRUYT VAN CRIEKENBEEK, die te wyve hadde *Maria van Sonnevelt* te Leyden, en liet maar alleenlijk drie dochters naar, als

Hadewy Spruyt, hadde eerſt te man *Ian van Boſchuyſen*, daar naar *Pieter Pijnſſen*, ſonder oir.

Emerentia Spruyt, troude *Hendrik van Wijngaarden*, ſoone van *Dirk van Wijngaarden*, en van *Adriana van Nieuvelt*, *Gerrits* dochter, en wan 1. *Bruyning van Wijngaarden*, was Ambagsheer van 's Heer-aartsberge, en Rentmeeſter Generaal van Zeeland Beooſterſchelt, ſtierf te Schoonhoven anno 1605. out 75. jaren, hadde te wyve *Maria van Serooskerke*, dochter van *Hieronimus van Serooskerke*, Ridder; ſy ſtierf anno 1603. nalatende een eenigen ſoone. 2. *Gerrit van Wijngaarden*, was Preſident van den Hove van Holland, ſtierf anno 1598. hadde te wyve *Sandrina Croeſink*, Erfdochter van den Heer van Benthuyſen en Soetermeer; ſy ſtierf anno 1594. nalatende kinders. 3. *Adriana van Wijngaarden*, hadde eerſt te man *Willem Bol* t'Utregt, daar naar *Steven van Blitterswijk*, doch ſtierf ſonder oir. 4. *Maria van Wijngaarden*, ſtierf ongehout.

Maria Spruyt, troude *Jan van Ooſtrum*, en wan *Jan van Ooſtrum*, Caſteleyn van Woerden, ſtierf anno 1612. out 67. jaren, hadde te wyve *Alijd van Re...ſſe*, *Gerrits* dochter, en wan 1. *Ian van Ooſtrum*, Capiteyn, ſtierf anno 1616. 2. *Iuriaan van Ooſtrum*, ſtierf mede Capiteyn anno 1614. 3. *Adriaan van Ooſtrum*. 4. *Bruning van Ooſtrum*. 5. *Maria van Ooſtrum*, die te man hadde *Euſtaas van Aaſwijn*, ſoone van den Heer van Brakel. 6. *Geertruyd van Ooſtrum*.

Het Wapen van Spruyt is een Silvere Lely op een Velt van Keel.

S U Y S.

193 EEn van de outſte en Adelijke Geſlagten, die de Stad Dordrecht regeerden, doen deſelve met ſtene muyren omcingelt wiert, ontrent den jare 1230. van dewelke geleeſt hebben

HEYMAN SUYS, Schepen van Dordrecht anno 1294.

ARENT SUYS, Schepen van Dordrecht anno 1368.

PIETER SUYS, Schepen van Dordrecht anno 1402.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

ALLAART SUYS, *Matheus* soon, Burgemeester van Dordrecht anno 1452. en 1466. hy stierf anno 1473. out 80. jaren.

DANIEL SUYS, troude *N. van Steenhuysen*, hy wan

PIETER SUYS, Ambachts-heer in Grysenoort, troude *Iohanna vander Burg*, Erfdochter van *Ian vander Burg*, *Willems* soon; hy wiert verlijt met het Huys ter Burg by Rijswijk, door overgifte van sijn neve *Ian vander Burg*, *Gerrits* soon, en stierf anno 1501. leggende met sijn Huysvrouwe begraven in de Kerk van Rijswijk, op 't Choor, onder een blauwe sark, daar op gehouwen staan dese vier Quartieren:

SUYS.	BURGH.
STEENHUYSEN.	DE ROVERE VAN MONTFOORT.

Hy liet by sijn Huysvrouw na

Cornelis Suys, volgt.

Allaart Suys, Ambachts-heer in Grysenoort, troude eerst *Maria*, dochter van *Willem van Boschuysen*, Balliuw van Rijnland, en Casteleyn van Woerden, die stierf sonder oir; daar na *Anna vander Nath*, *Gillis* dochter; hy stierf den 12. Maart 1536.

Catharina Suys, troude Mr. *Andries van Hargen*, Heer van Oosterwijk anno 1520.

Iacob Suys, troude *Catharina van Naaltwijk*, *Ians* dochter, sonder oir.

Agatha Suys, troude *Arent van Adrichum*, Heer van Adrichum; sy stierf den 8. October 1538.

Daniel Suys, volgt hier na.

Ian Suys, Opperdijkgraaf van 't Landt van Schouwen, wert vermelt met sijn broeder *Daniel Suys*, onder de Ridderschap en Edelen van Zeeland anno 1540. doen Keyser *Karel de V.* de Landen quam door reysen en besoeken; als mede doen Conink *Philips* als Grave van Holland en Zeeland binnen Dordrecht gehult wiert, anno 1549. hy stierf tot Zierixzee anno 1553.

Willem Suys, stierf den 7. Juny 1525.

CORNELIS SUYS, soon van *Pieter Suys*, en van *Iohanna vander Burg*, wert verlijt met het Huys ter Burg anno 1502. was Meesterknaap van de Houvesterye van Holland anno 1517. Hoogheemraat van Delfland anno 1519. troude *Maria de Ionge*, dochter van Mr. *Cornelis de Ionge*, Heer van Baartwijk, Rekenmeester in den Hage, en Raad in den Hove van Holland; sy stierf den 3. Mey 1566. hy den 10. December 1521. begraven tot Rijswijk in sijn oudersgraf; hy wan

Mr. *Cornelis Suys*, volgt.

Heer en Mr. *Pieter Suys*, Canonik op 't Hof in den Hage, stierf anno 1556. begraven aldaar in de Capelle onder een sark, ingeleyt met coper, en sijn Epitaphium was van albast.

Magtild Suys, troude anno 1535. *Dirk van Teylingen*, Raad en Rentmeester van den Grave van Egmont.

Iohanna Suys, troude eerst *Arent Pieters* soon *van Heerjansdam*, Ambachts-heer van Heerjansdam; daar na *Boudewijn van Drenkwaart*, Burgemeester van Dordrecht, Raad en Rentmeester Generaal van Zuyt-holland.

Maria Suys, stierf tot Dordrecht anno 1536.

Mr. CORNELIS SUYS, Ridder, soone van *Cornelis Suys*, en van *Maria*, dochter van Meester *Cornelis de Ionge*, verlijt met het Huys ter Burg anno 1522. wiert Heer van Rijswijk anno 1557. by opdrachte van *Willem*, Prince van Orangien, was Hoogheemraat van Delfland anno 1538. wiert Raad anno 1534. en namaals President van den Hove van Holland, hy vertrok anno 1572. met de andere Raatsheeren, vermits de troubelen in den Hage, naar Utrecht, en bleef aldaar tot naar de Pacificatie van Gent anno 1567. en stierf in den Hage den 19. September 1580. out 66. jaren; hy hadde drie Huysvrouwen gehad, en troude eerst anno 1534. *Maria*, dochter van Mr. *Vincent Dammas* soon *van Drogendijk*, Rekenmeester in den Hage, en van *Margareta van Myerop*, *Vincents* dochter; sy stierf den 15. November 1539. ten tweden den 22. September 1545. tot Mechelen, *Anna de Bye*, dochter van *Ian de Bye*, en van *Maria van Outheusden*; sy stierf anno 1558. out 45. jaren; ten derden anno 1562. *Catharina*, dochter van *Robbert van Schoonhoven*, Heer van Wanroede, en van *Anna van Nassau*, *Paulus* dochter; sy stierf anno 1572. den 16. September; hy wan by de eerste Vrouw,

Barbara Suys, troude *Ian de Heuyter*, Hoogheemraad van Delfland.

Cornelis Suys, stierf jong.

Iohanna Suys, troude *Ybrant van Straten* tot Brussel.

Anna Suys, troude *Ioris Sweerts*, Heer van Mierbeek.

Margareta Suys, Vrouw van Rijswijk en het Huys ter Burg anno 1581. troude *Adam vander Duyn*, Heer van 's Gravenmoer, waar van de descendenten noch in leven zyn.

By de twede,

Maria Suys, troude *Hendrik vander Laan*; sy stierf sonder oir.

Cornelis Suys, stierf jong.

By de derde,

Cornelis Suys, jong gestorven.

Catharina Suys.

DANIEL

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

DANIEL SUYS, soone van *Pieter Suys*, en van *Johanna vander Burg*, Heer van Grysenoort, wert vermelt onder de Ridderschap en Edelen van Holland en Zeeland anno 1540. als voorsz is, hy wan by *N. N.*

Anthoni Suys, Heer van Grysenoort, troude *Bartha van Almonde*, *Jans* dochter; hy wan *Pieter Suys*, Heer van Grysenoort, stierf ongehout tot Leyden anno 1603. out 60. jaren.

Jacob Suys, volgt.

JACOB SUYS, soone van *Daniel Suys*, en van *N. N.* Heer van Nederveen en Tolsende, was een seer geleert man, troude *Margareta van Berchem* van Antwerpen; hy stierf tot Luyk anno 1592. out 72. jaren, en wan onder anderen

Daniel Suys, Heer van Laar en Schelle by Antwerpen, die nagelaten heeft *Pieter Suys*, Heer van Laar en Schelle, troude *Hadewy vander Duyn*, dochter van *Adam*, Heer van Rijswijk en 's Gravenmoer, hadde kinders.

Jacob Suys, volgt.

JACOB SUYS, soone van *Jacob Suys*, en van *Margareta van Berchem*, Heer van Nederveen en Clinkeland, Edelman van de Camer van Prince *Ernst van Beyeren*, Ceurvorst van Ceulen, &c. troude *Georgina*, dochter van *George van Lijnden*, Ridder, Burggraaf van Dormaal; hy stierf anno 1599. begraven tot Luyk in de Kerk van de Carmelyten, en wan

Ernst Suys, volgt.

Margareta Suys, troude *Ernst van Aarschot van Riviere*, Heer van Bruckom, soon van *Richart*, en van *Anna van Merode*, den 13. July 1619.

Maria Suys, Religieuse.

Anna Suys, troude anno 1626. *Charles Roelant Suys*, Heer van Grysenoort, Ridder van St. Jacob.

ERNST SUYS, soone van *Jacob Suys*, en van *Georgina van Lijnden*, Baron van 't H. Rijk, Heer van Clinkeland, Nederveen, Capiteyn en Sergeant Major van 't Regiment van den Hertog van Fridland.

Het Wapen van Suys is drie Goude Heyblocken, op een Velt van Lazuur.

SWIETEN.

194 GERRIT EMMERSZ VAN SWIETEN of ZWEETEN, wan drie soonen, als

Ramp van Swieten, volgt.

Vrank van Swieten, Priester.

Jacob van Swieten, troude *N. N.* en liet na *Gerrit Emmersse van Swieten* de jonge, die te wyve hadde *Agnes van Boschuysen*, en wan I. *Jacob van Swieten*, Priester, gestorven anno 1436. II. *Arent van Swieten*, mede Priester. III. *Yda van Swieten*, die te man hadde *Bartout van Assendelft*, Ridder, Heere van Veenhuysen, soone van *Willem van Assendelft*, en van *Anna van Vennip*; hy was Camerling van Hertog *Philips van Bourgondien*, stierf anno 1466. sy anno 1465. IV. *Lutgaard van Swieten*, troude *Kerstiaan van Alphen*. V. *Simon Gerritsz van Swieten*, Drost van Gornichem en Arkel, anno 1490. en naderhand Balliu van Voorn, wiert genoemt *de Vette Simon*, troude *Agatha vander Does*, dochter van *Diderik vander Does*, en van *Magtild van Outshoorn*; sy lieten t'samen na drie dochters, 1. *Adriana van Swieten*, troude *Jan vander Haar* by Utrecht. 2. *Alijd van Swieten*, troude *Daniel van Alphen*. 3. *N. van Swieten*, troude *Philips Uytterlier* by Delf.

RAMP VAN SWIETEN, *Gerrits* outste soone, troude *N. N.* en liet na

Dirk van Swieten, die doot bleef met den Grave van Holland by Staveren, in den Strijt tegens de Vriesen anno 1345. en liet na I. *Beatrix van Swieten*, die te man hadde *Willem van Boschuysen*, soone van *Herman van Boschuysen*, en van *Barta van Hoorne*, wert vermelt anno 1420. was Rentmeester Generaal van Noortholland; en liet na 1. *Willem van Boschuysen*, die te wyve hadde *Magtild vander Maalstede* in Zeeland. 2. *Floris van Swieten*, was Raad in den Hage anno 1450. Schout van Leyden anno 1445. mitsgaders Balliu van Putten, stierf seer out anno 1475. hadde getrout *Hillegond Spruyt van Criekenbeek*, dochter van *Bruyning Spruyt van Criekenbeek*, en van *N. van Assendelft*. 3. *Claas van Boschuysen*, welke een dochter na liet, genaamt *Ludgaart van Boschuysen*, die te man hadde *Hugo van Swieten*, soone van *Gerrit van Swieten*, en van *N. van Diemen*. II. *Claas van Swieten*, genaamt *Drakenburg*, wiert te Delft dootgeslagen van de Cabeljauschen, omtrent den jare 1370. met noch 18. van sijn bloet-vrienden; hy liet na een eenigen soone *Dirk van Swieten*, Ridder, die sonder kinderen stierf, was anno 1396. in den Oorlog op de Vriesen, met Hertog *Aalbert*, in de Kuynder.

Herman van Swieten, volgt.

HERMAN VAN SWIETEN, jongste soone van *Ramp van Swieten*, bleef met sijn broeder *Dirk van Swieten* voorsz verslagen voor Staveren anno 1345. en liet na

BOUDEWYN VAN SWIETEN, troude *N. N.* en liet na

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

DIRK VAN SWIETEN, vermelt anno 1385. Hoogheemraat van Rhijnland anno 1390. en 1394. hadde te wyve *Catharina van Rietwijk*, dochter van *Jan van Rietwijk*, en van *Geertruyd van Weent*, en lieten na behalven een Bastart soone, met namen *Bouwen van Swieten*, Rentmeester van *Dirk van Swieten*, *Claas* soone.

BOUDEWYN VAN SWIETEN, was anno 1410. Heere van Calslagen, en Tresorier van Holland; Rentmeester van Voorn anno 1410. Rentmeester Generaal van Holland en Zeeland anno 1429. kochte anno 1436. de Heerlijkheyt van Loendersloot, van *Iacob van Ysendoorn*, uyt Gelderland, en was den principaalsten fondateur anno 1424. van 't Nonne Clooster te Poel, eertijds by Leyden gelegen; hy was seer rijk, en hadde een Bastard soone, genaamt *Willem den Bastard van Swieten*, Procureur Generaal van den Hove van Holland anno 1450. en Griffier anno 1463. en 1477. dewelke wettelijk naargelaten heeft twee kinders, als I. Mr. *Dirk van Swieten*, Raad en Procureur Generaal van den Hove van Holland; hy stierf anno 1502. hadde te wyve *Magtild vander Does*; sy stierf in 't jaar 1529. out 93. jaren, en had gewonnen twee dochters, als 1. *Agata van Swieten*, die te man hadde *Pieter Schaart*, rijk Poorter binnen Dordrecht; hy stierf anno 1517. sy wiert mede seer out, en stierf anno 1549. begraven te Schoonhoven. 2. *N. van Swieten*, had te man *Frans van Leeuwen*, uyt den Geslachte van de oude Heeren van der Goude. II. *Maria van Swieten*, die te man hadde *Floris Oem van Wijngaarden*, Ridder, Heere van Ysselmonde, soone van *Floris Oem van Wijngaarden*, en van *Bartha vander Boukhorst*; hy was Raad in den Hage anno 1505. en wan kinders. *Boudewijn van Swieten* voorsz hadde te wyve *Lutgaard van Nyenrode*, en lieten na

Dirk van Swieten, volgt.

Gijsbert van Swieten, volgt daar na.

Alijd van Swieten, had eerst te man *Claas van Diepenburg*; daar naar *Evert*, Bastart van Holland, Ridder, Heere van Hoogwoude, en wan kinders.

Margareta van Swieten, had te man *Ian van Poelgeest*, soone van *Gerrit van Poelgeest*, en van *Willemina van Naaltwijk*, *Willems* dochter; hy beërfde het Huys te Oud Teylingen, datmen nu Lokhorst noemt by Warmont, stierf anno 1482. en wan ses kinders, als 1. *Adriaan van Poelgeest*, Ridder, woonde op Oud Teylingen voorsz, en was te Leyden Burgemeester, en van de Cabeljausche partye met sijn vader anno 1481. had getrout *Magtild vander Does*, en stierf sonder kinders. 2. *Dirk van Poelgeest*, Burgemeester te Leyden, stierf te Romen sonder kinders. 3. *Willem van Poelgeest*, stierf sonder oir, zynde gereyst in Pelgrimagie na St. Jacob te Compostelle in Spangien. 4. *Sophia van Poelgeest*, had te man *Anthonis van Hoogwoude*, Ridder. 5. *Haasje van Poelgeest*, was Nonne te Poel. 6. *Hendrica van Poelgeest*, had te man *Willem vander Does*, en wan kinders.

Catharina van Swieten, Priorisse of Mater, in 't Clooster te Poel by Leyden; sy stierf in 't jaar 1495.

Jan van Swieten, volgt nog verder.

DIRK VAN SWIETEN, Ridder, outste soone van *Boudewijn van Swieten*, en van *Lutgaard van Nyenrode*, stierf voor sijn vader, had te wyve *Johanna*, Erfdochter van *Arent van Leyenburg*, Ridder, uyt den Huyse van Arkel anno 1429. en wan

ARENT VAN SWIETEN, Ridder, Heere van Leyenburg en Loendersloot, (by testamente sijns grootvaders *Boudewijn van Swieten*) Balliu van Rhijnland anno 1468. was anno 1467. in den Oorlog met Hertog *Carel* op de Luykenaars, die haren Heere en Bisschop rebel waren, en troude in 't selve jaar *Maria van Cats* uyt Zeeland, dochter van *Wolfard van Cats*, en van *N. van Sabbingen*, die na sijn doot voor de twede maal troude *Herpert van Foreest*, *Willems* soone; sy wan hy *Arent van Swieten* voorsz

Hendrik van Swieten, volgt.

Iosijna van Swieten, die te man hadde *Willem*, Bastard van Wassenaar.

HENDRIK VAN SWIETEN, Ridder, soone van *Arent van Swieten*, en van *Maria van Cats* uyt Zeeland, was Heere van Leyenburg en Loendersloot; hy en sijn vader voerden het Wapen van Swieten, gequartileert met Leyenburg; hy leefde anno 1503. hadde te wyve *N. van Renesse*, en wan

JOOST VAN SWIETEN, Heere van Leyenburg en Loendersloot anno 1536. die sonder kinders stierf; hy verkoft Loendersloot aan den Heere van Cronenburg, uyt den Huyse van Amstel van Mijnden.

GYSBERT VAN SWIETEN, Ridder, twede soone van *Boudewijn van Swieten*, had te wyve *N. van Diemen*, voerende een Fasce met drie Boeyen, haar moeder was *Oestgeest*, leefden anno 1445. en lieten na

Hugo van Swieten, Rentmeester van Rhijnsburg, en Raad in den Hage, anno 1477. van de Cabeljausche partye, was fondateur van 't Clooster te Syon te Leyden anno 1480. hadde te wyve *Lutgaart van Boschuysen*, *Claas* dochter, doch stierf sonder wettige kinders anno 1482.

Willem van Swieten, stierf mede sonder wettige kinders, hadde te wyve *Elisabeth van Ruyven*, dochter van *Willem van Ruyven*, en van *Agnes van Rietwijk*.

Pieter van Swieten, volgt.

Adriana van Swieten, hadde te man *Cijbert*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

van Yſſelſteyn, ſoone van *Herpert van Yſſelſteyn*, en van *N. van Haamſtede*; hy was Heere van den Boſch; ſy leefden anno 1490.

Catharina van Swieten, troude eerſt *Adriaan vander Boukhorſt*, ſoone van *Frank vander Boukhorſt*, en van *Catharina van Bakeneſſe*; en naderhant voor haar twede man *Willem van Rommerſwaal*, Balliuw van Rotterdam.

PIETER VAN SWIETEN, ſoone van *Gijsbert van Swieten*, en van *N. van Diemen*, hadde te wyve *Maria van Montfoort* te Delft, dewelke naderhand troude *Cornelis Croeſink*, Ridder, Heere van Benthuyſen en Soetermeer, Houtveſter van Holland, ſoone van *Jacob Croeſink*, Rekenmeeſter in den Hage en te Mechelen, en van *Maria vander Does* uyt Zuyt-holland; ſy wan by haar eerſte man

Gijsbert van Swieten, volgt.

Lutgaard van Swieten, die te man hadde *Gerrit van Schoten*, ſoone van *Jacob van Schoten*; hy was Balliu van Kermerland, en wan I. *Jacob van Schoten*, ſtierf op het Huys te Teylingen tot Saſſenhem van de ſwetende ſiekte anno 1529. hadde te wyve *Magtild Sonke* te Delft, dochter van *Dirk Sonke*, en van *Juliana Beukelaars*; ſy leefde weduwe anno 1546. II. *Frans van Schoten*, woonde by den Heere van Cruyningen, en ſtierf in 't beleg voor Terrowanen in Arthois anno 1536. III. *Cornelis van Schoten*, Prieſter en Paſtoor in de Beverwijk anno 1557. IV. *Willem van Schoten*, Prieſter. V. *Jan van Schoten*, troude *Cornelia van Egmont*; ſy ſtierf weduwe anno 1595. VI. *Gijsbert van Schoten*, Ridder, ſtierf ſonder kinders, hadde te wyve *Anna*, Baſtard dochter van *Reynout van Brederode*. VII. *Sophia van Schoten*, was Nonne ter Lee. VIII. *Alijd van Schoten*, was Nonne in 't Zijl Klooſter te Haarlem.

GYSBERT VAN SWIETEN, ſoone van *Pieter van Swieten*, en van *Maria van Montfoort*, hadde eerſt te wyve *Maria van Wijngaarden*, dochter van *Floris van Wijngaarden*, en van *Barta vander Boukhorſt*; ſy ſtierf anno 1525. daar na *Yda van Nieven* te Leyden; hy ſtierf anno 1549. begraven te Leyden; hy wan by ſijn eerſte Huysvrouwe,

Cornelis van Swieten, volgt.

Adriana van Swieten, ſtierf ſonder oir, hadde te man *Gerrit Heerman van Oeſtgeeſt*.

N. van Swieten, hadde te man *Engelbert van Ophem*, ſonder oir.

By de twede,

Maria van Swieten, had te man *Jan Spijskens*, Edelman van Bruſſel, en wan I. *Gijsbert Spijskens*, Capiteyn, ſtierf ſonder kinders in Vriefland. II. *Philippa Spijskens*, die te man hadde *Hugo Willemſz van Swieten*, Burgemeeſter t'Ouwater, en hebben gewonnen 1. *Alijd van Swieten* 2. *Maria van Swieten*.

CORNELIS VAN SWIETEN, ſoone van *Gijsbert van Swieten*, en van *Maria van Wijngaarden*, woonde in de Huyſinge van Borſſele, in de Spuyſtraat in den Hage, (naderhand toebehoort hebbende den Heer van Mateneſſe,) hadde te wyve *Anna van Borſſele*, dogter van *Adriaan van Borſſele*; en wan

Adriaan van Swieten, volgt.

Maria van Swieten, had te man *Jacob Copier*, Heer van Calſlagen en Tol, ſoone van *Jacob Copier*, en van *Margareta van Roon*; hy verkoft Calſlagen aan *Hugo van Myerop*, *Cornelis* ſoone, en Tol aan *Arent van Dorp*; hy week anno 1567 mede uyt den Lande om de troublen, en wiert namaals Rekenmeeſter in den Hage, ſtierf te Antwerpen, geduyrende de belegeringe anno 1584. ſy ſtierf anno 1582. en liet na I. *Cornelis Copier van Calſlagen*, Capiteyn, troude *Maria Gillis*, dochter van Mr. *Jan Gillis*, Penſionaris t'Antwerpen. II. *Willem Copier*, troude *Suſanna Vandrenaars* uyt Bourgondien, en ſtierf ſonder oir. III. *Margareta Copier*, had te man Mr. *Jan van den Camme*, Rekenmeeſter in den Hage; ſy ſtierven beyde anno 1602. IV. *Cornelia Copier*, troude *Joachim Gillis*, Burgemeeſter te Breda; ſy ſtierf anno 1603. V. *Anna Copier*, troude eerſt *Jooſt Sturik* uyt Vlaanderen; daar na *Jacob van Galen*.

ADRIAAN VAN SWIETEN, ſoone van *Cornelis van Swieten*, en van *Anna van Borſſele*, was anno 1566. van de verbonden Edelen te Bruſſel, en anno 1572. met Graaf *Willem vander Mark*, in 't innemen van den Briel, en wiert daar naar Gouverneur van ter Goude, alwaar hy anno 1584. ſtierf, hadde te wyve *Joſijna van Naaltwijk*, en wan

Cornelis van Swieten, wiert voor Heuſden doorſchoten, ongehout.

Adriaan van Swieten, volgt.

Anna van Swieten, had eerſt te man *Daniel Glayſer*, van Dantzik, en wan daar by *Joris Glayſer*; ſy troude naderhant *Pieter vander Molen*, Balliu van Noortwijk.

Maria van Swieten, had eerſt te man *Theophilus Damman* uyt Vlaanderen, ſonder oir; daar na *Jan van Meteren* uyt Gelderland.

Barta van Swieten, troude *Floris Tſerclaas*, Balliu van Schoonhoven, ſoone van *Carel Tſerclaas*, en van *Maria van Wijngaarden*; hy ſtierf in den Hage anno 1612. en wan I. *Carel Tſerclaas*, die Jongman verdronken is, by Naaltwijk, anno 1614. II. *Ioſijna Tſerclaas*, die anno 1611. troude *Carel van Duffel*, Burgemeeſter te Leuven. III. *Henrica Tſerclaas*. IV. *Adriaan Tſerclaas*. V. *Maria Tſerclaas*. VI. *Margareta Tſerclaas*. VII. *Cornelis Tſerclaas*.

Geertruyd van Swieten, had eerſt te man *Philips Rataller*, ſoone van *George Rataller*, Preſident van den Hove van Utrecht, en van *Margareta van Loo*; wiens ſuſters *Cornelia Rattaller*, en *Catharina Rattaller*, getrout waren, de eerſte met *Philips Doubleth*, Ontfanger Generaal der Vereenigde Nederlanden; en de twede met *Hugo Muys van Holy*, Ridder, Heere van Woude.

Ketel,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Ketel, en Spaland, was Schout en Burgemeester van Dordregt, Balliu en Dijkgraaf van Stryen, en Gecommitteert in alle Hoge Collegien van Staat, &c. *Philips Rataller* voorsz stierf in Vriesland anno 1595. nalatende I. *Maria Rattaller*, die anno 1615. troude *N. Puk* uyt Gelderland. II. *N. Rataller*, getrout met *N. van Gelmen*, soone van *Ian van Gelmen*, en van *Maria vander Does*. *Geertruyd van Swieten* voorsz troude naderhand *Ian van Loon*, soone van Mr. *Pelgrim van Loon*, geboren t'Utregt, Raad in den Hage. *Ian van Loon* voorsz was Collonel en Gouverneur van Oostende, alwaar hy doot bleef anno 1604. *Geertruyd van Swieten* voornoemt troude laastelijk *Pieter Gillis* van Antwerpen, wiens ouders van Keyser *Carel* genobiliteert sijn anno 1518. hy was Griffier van den Raad van Brabant in den Hage, en hadde by hem twee kinders; sy stierf anno 1620. begraven in den Hage, alwaar op 't Hof in de Capelle haar en haar mans Blasoen gehangen heeft.

Adriana van Swieten, had eerst te man *Iacob Dammen*, Capiteyn, uyt Vlaanderen; daar na *Aalbert Coenders*, Capiteyn van Groningen anno 1607.

ADRIAAN VAN SWIETEN, soone van *Adriaan van Swieten*, en van *Iosijna van Naaltwijk*, was Gouverneur van Meurs, en daar naar anno 1610. Balliu van Rhijnland; hy verkoft Swieten aan *Hugo van Myerop*, Heere van Calslagen, mits behoudende sijn leven lang den tijtel; hy troude eerst *Ermgard Scheyffard van Merode*, die stierf anno 1606. daar naar *Anna Maria Cloets* uyt het Graafschap Meurs, weduwe van *Pieter van Gistele*; en wan by de eerste Vrouw,

Adriaan van Swieten, geboren anno 1593.
Iosijna van Swieten.

By de twede Vrouw,
Vincentia Magdalena van Swieten.

JAN VAN SWIETEN, jongste soone van *Boudewijn van Swieten*, en van *Lutgard van Nyenrode*, was Heer van Opmeer, en Schout van Leyden anno 1466. hadde eerst getrout *Maria van den Abeele* in Zeeland; daar naar *Emerentia vander Mark*, dochter van *Engelbrecht vander Mark*; en wan by de eerste,

ADRIAAN VAN SWIETEN, Heer van Opmeer, wiert Ridder geslagen binnen Dordrecht van den Koning *Maximiliaan* anno 1486. was anno 1477. Schout van Leyden, had eerst getrout *N. van Hodenpijl*, die stierf sonder oir; daar naar *Odelijna van Egmont*, dochter van *Willem van Egmont*, en van *Iohanna van Eemskerk* uyt Zuyt-holland; hy stierf anno 1487. en wan

Ian van Swieten, volgt.

Iosijna van Swieten, Vrouwe van Opmeer, de Lier, Sevenhuysen, Segwaart, Rinsaterwoude, hadde te man *Willem vander Coulster*, Ridder, soone van *Ysbrant vander Coulster*, en van *Magtild van Alkemade*, *Floris* dochter; hy beërfde de goederen van Alkemade, naar sijns ooms *Floris* doot anno 1511. mits dat hy aannemen moest den Toenaam en 't Wapen van Alkemade; hy was Schout van Leyden anno 1512. en stierf seer out anno 1533. nalatende kinders.

Ienne van Swieten, Vrouwe van Opmeer, naar de doot haars broeders soone anno 1526. sy stierf ongehylikt, en leefde noch anno 1533.

JAN VAN SWIETEN, soone van *Adriaan van Swieten*, Ridder, en van *Odelijna van Egmont*, was Heere van Opmeer en Hodenpijl, Drossart van Gornichem, en Schout van Leyden, gelijk sijn vader en grootvader; hadde te wyve *Philippa van Heemstede*, dochter van *Roelant le Fevre*, geseyt *Heemstede*, en van *Hadewij van Heemstede*, *Ians* Erfdochter; hy stierf anno 1510. nalatende

JAN VAN SWIETEN, Heere van Opmeer, die ongetrout stierf anno 1526. als wanneer sijn goederen quamen op die van de Coulster.

Van desen Geslachte hebben noch geleeft

CATHARINA VAN SWIETEN, die te man hadde *Iacob van den Woude*, anno 1360.

Noch HUGO VAN SWIETEN, geboren tot Leyden, Rentmeester Generaal van Namen, overleden anno 1585.

APPOLONIA VAN SWIETEN, *Hugen* dochter, Huysvrouwe van Mr. *Claas de Groot*, die lange jaren geweest is Pensionaris der Stad Dordrecht; hy stierf anno 1553. sy anno 1570. en wan veel kinders.

CORNELIA VAN SWIETEN, suster van *Appolonia van Swieten*; sy hadde te man *Adriaan vander Heyden*.

Het Wapen van Swieten is drie Silvere Violen op een Velt van Keel.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

TEILINGEN.

195 Meeſt alle de oude Chronijken houden voor den eerſten Heer van Teilingen *Simon*, de broeder van *Diderik*, Heer van Brederode. *Pontus Heuterus*, die daar in van ſommige gevolgd wert, ſteld hem voor een jonger broeder van *Diderik* en *Siphrid*, gelijk of Graaf *Arnout* drie kinderen had nagelaten; daar nochtans de Chronijken niet van melden, alhoewel de oude Hollandſe Chronijk diviſ. 17. cap. 10. ſulx mede ſchijnd aan te nemen; doch *Ioann. à Leydis*, daar uyt hy ſijn Chronijk heeft nageſchreven, *Chron. Belg. lib.* 10. *cap.* 1. en den Duytſen Overſetter *Ian Veldenaar* blyven daar by, dat *Simon* een jonger broeder van *Diderik van Brederode* was, beide ſonen van *Siphrid*. Sommige oude Leenregiſters ſeggen, dat deſen *Simon* een ſoon was van *Willem van Brederode*, *Diderix* ſoon, het welk *Adrianus Iunius* mede heeft doen dwalen; doch wy blyven by het oude gevoelen, dat hy een broeder van *Dirk*, en een ſoon van *Siphrid* geweeſt is; immers hy is den eerſten Heer van Teilingen genoemt.

Deſen SIMON dan, als jongſte broeder tot ſijn Erfdeel de Heerlijkheid van Teilingen verkregen hebbende, troude *Ians* dochter *van Altena*, en wan by deſelve,

Gerard van Teilingen, volgt.

N. van Teilingen, hadde te man *Hendrik van Boeſichem* by Cuylenborg.

GERARD VAN TEILINGEN, ſoone van *Simon van Teilingen*, en van des Heeren dochter van *Altena*, overleed anno 1100. hy hadde te wyve *N. van Arkel*, dochter van *Ian* de twede Heer van Arkel, en van *Margareta*, des Heeren dochter van Altena, en liet na

GERRIT VAN TEILINGEN, Heer van Teilingen na ſijn vader, ſtierf anno 1164. hadde getrout d'Erfdochter van den leſten Heer vander Leck, waar door die Heerlijkheid aan de Heeren van Teilingen kwam, tot dat die wederom door een Erfdochter van Teilingen, welke troude aan *Willem van Brederode*, in dat Geſlachte, en voorts in dat van Polanen, en ſoo eindelijk in den Huyſe van Naſſau geraakt is; Hy wan by ſijn Huysvrouwe,

HUGO VAN TEILINGEN, Heer van Teilingen en vander Lecke, hadde te wyve *N. van Merwede*, *Daniels* dochter, ſtierf anno 1172. en liet na

Willem van Teilingen, volgt.

Simon van Teilingen, Ridder, troude met de dochter van den Heer van *Cuylenburg*, en liet een dochter na, met namen *Ada van Teilingen*, Abdiſſe van Rijnsburg, ſtierf anno 1316. ſeer out.

Floris van Teilingen, troude een dochter van Poelgeeſt, was den eerſten Heer en beſitter van het Huys en Ridderlijke Hofſtede van *Tol*, met omtrent 50. Mergen Lands daar aan, gelegen in de lage Waart by Leiden, eertijds leen van den Huyſe van Teilingen; leefde omtrent het jaar 1250. van dewelke die van Tol afkomſtig zyn, te vinden hier na onder den Tijtel van *Tol*.

WILLEM VAN TEILINGEN, Ridder, ſoone van *Hugo van Teilingen*, en van *Daniels* dochter *van Merwede*, was Heer van Teilingen en vander Lecke, wierd in den Oorlog tegen den Grave van Loon gevangen, hadde te wyve *Halewijne van Egmont*, dochter van *Wouter van Egmont*, gemeenlijk genaamt den *quaden Wouter*; hy wan

WILLEM VAN TEILINGEN, de twede van dien naam, Heer van Teilingen en vander Lecke, welke naliet twee ſoonen, namentlijk:

Willem van Teilingen, volgt.

Dirk van Teilingen, van den welken aanſtonts nader.

WILLEM VAN TEILINGEN, Ridder, outſte ſoone van *Willem de II.* was Heer van Teilingen en vander Lecke, nam te wyve *Geertruyd van Woerden*, dochter van *Herman van Woerden*, ſtierf anno 1284. en liet na

Dirk van Teilingen, volgt.

Catharina van Teilingen, ſtierf anno 1328. hadde eerſt te man *Albregt van Voorn*, Burggrave van Zeeland, ſoone van *Hendrik van Voorn*, Burggrave van Zeeland, en van *N. van Borſſelen*, *Nicolaas* dochter, welke ſtierf anno 1303. nalatende kinders; ten tweden *Willem van Brederode*, ſoone van *Dirk van Brederode*, genoemt de *Goedertierne*, en van *Maria vander Lecke*, *Hendrix* dochter, en hadden mede kinders; ſy bragt hem ten huwelijk de Heerlijkheid vander Lecke, en was Vrouwe van Teilingen haar leven lang gedurende. *Gouthoven* vermelt, dat ſy by Graaf *Floris de V.* van Holland, een natuurlijken ſoone hadde, genoemt *Dirk*, Baſtart van Holland.

DIRK VAN TEILINGEN, ſoone van *Willem van Teilingen*, en van *Geertruyd van Woerden*, was den laatſten Heer van Teilingen, dewijl hy mede ſchuldig zynde aan de conſpiratie van *Gerrit van Velſen*, tegens Graaf *Floris*, ſijne goederen geconfiſqueert, en aan de Graaflijkheid van Holland gebracht wierden; hoewel ſijn ſuſter, gelijk gemelt is, de Heerlijkheid van Teilingen voor haar leven behouden heeft. Hier van ſchrijft *Pontus Heuterus* aldus: *Hic Theodoricus cum omnibus ſucceſſoribus, Teilingæ Dominus ſcribere deſiit, quod Teilinga & maxima parte fortunarum eſſet exutus, a Comite Hollandiæ Johanne I. ob interfectum patrem Florentium V. in cujus mortem cum Gerardo*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

do Velſio, Hermanno Wourdano, Gisberto Amſtelio, ac pleriſque aliis Nobilibus conjurarat. Sororem ejus Catharinam, poſteaquam Guiljelmo Brederodio nupſiſſet, volunt nonnulli donatam ab Hollandiæ Comite, Dominio Teilingano, ſed ad vitam ne tantum, an in perpetuum, non addunt, puto ad vitam tantum fuiſſe quod Teilingam Brederodii nuſquam reperiantur poſſediſſe. Hy troude *N. van Heukelom*, dochter van *Otto van Arkel*, eerſten Heer van Heukelom, en van *N. van Heuſden*, *Jans* dochter, en wan daar by

Simon van Teilingen, Ridder, die anno 1345. in den Strijd by Staveren met Graaf *Willem van Holland* verſlagen wierde, hadde te wyve *N. van Polanen.*

Dirk van Teilingen, mede met ſijn broeder verſlagen.

Sophia van Teilingen, hadde te man *Willem van Naaltwijk*, Ridder en Marſchalk van Holland, ſoone van *Hendrik van Naaltwijk*, en van des Heeren dochter van *Schalkwijk.*

Bruntje van Teilingen, hadde te man *Willem van Montfoort*, des Burggraven van Montfoorts broeder, en wiert mede by Staveren verſlagen.

DIRK VAN TEILINGEN, jongſte ſoone van *Willem de II.* Heer van Teilingen, en des derden *Willems* broeder, wert vermelt geprocreëert gehad te hebben twee ſoonen, namentlijk *Simon* en *Diderik van Teilingen*; welken *Simon* ſoude hebben nagelaten *Dirk van Teilingen*, getrout aan een dochter van *Arent van Arkel*, Heer van Aveſaat en Alblaſſerdam; en blijkt ſulx uyt het gewijſde van den Hove van Holland, van date den 15. January 1584. by welke Sententie die van den Huyſe van Teilingen reformerende van 't Vonniſſe van Meeſterknapen aan den Hove van Holland, tot de jagt ſijn geadmitteert, 't welk hun by Meeſterknapen geinterdiceert was, luydende als volgt.

GEſien by den *Hove van Hollandt*, 't Proces voor den ſelven *Hove*, uytſtaande tuſſchen *Meeſter Auguſtijn van Teilingen, Advocaat voor den Hove*, en *Jan van Teilingen, gebroeders*, Impetranten in cas van reformatie, ter eenre, en *Jonker François de Viry, Houtveſter van Holland*, Gedaagde ter andere zyde, allegerende de voorſz Impetranten; Hoe dat *Arnulphus Hoog. Memorie, derde Graaf van Hollandt, by Luytgaarde des Keiſers Theophaans dogter van Conſtantinopolen, geprocreëert hadde gehad drie ſoonen, als Diderik de vierde Grave van Holland, Sypridus de eerſte Heere van Brederode*, en *Simon de eerſte Heere van Teilingen*, welke *Simon* gegenereert hadde *Gerard, de tweede Heere van Teilingen*, dat deſelve *Gerard* hadde geprocreëerd *Gerard, de tweede van dien naam, en derde Heere van Teilingen, mitsgaders Heere vander Lecke*, dat deſe *Heere Gerard* hadde geprocreëert *Heer Hugo, Heere van Teilingen, en Heere van der Lekke, en na Heer Hugo*, was gevolgt *Heer Willem van Teilingen en van der Lekke*, die achterliet eenen *Soon*, inſgelijx genaamt *Willem de tweede van dien naam, en Heere van Teilingen* welke *Heer Willem* hadde achtergelaten twee *Soonen*, als *Willem en Dirik van Teilingen*. Dat die *Dirrik van Teilingen*, des derde *Heere Willems broeder*, hadde geprocreëert twee *Soonen* als *Heer Symon en Diderik van Teilingen*, dat *Heer Symon* hadde geprocreëerd en nagelaten *Heer Dirrik van Teilingen*, die gehilikt was aan een *Dochter des Heeren van Alblas*, procreërende de voorſz. *Heer Dirrik van Teilingen, Schiltknape*, gehilikt aan een Dochter van *Vliet van Mirlo*, welke *Jonkheer Floris* geprocreëert hadde gehad, *Jonkheer Dirrik van Teilingen* gehilikt aan *Jonkvrouwe Margriete van Gaſteinen, en Lalaing*, met een Dogter genaamt *Jonkvrou Geerburg van Teilingen*, die gehilikt was aan *Heer Floris Croeſing, Ridder*, dat de voorſz *Jonkheer Dirk van Teilingen* hadde agter gelaten twe Sonen, als *Floris van Teilingen, en Lucas van Teilingen, Rekenm^r. in Holland*, welke *Lucas van Teilingen* gehilikt weſende aan een Dochter van *Watering* hadde tot illuſtratie van zyn afkomſte en geſlachte, en van memorie van dien, gegeven in 't *Convent der Predicaren tot* Haarlem *zeker gebakken glas, daar inne hy, mitſgaders zyn outſte Zoon genaamt Pieter van Teilingen gecontrefeit ſtaan na het leven, in vollen harnas met ſporen en met zyn vier quartieren*, als te weten *het Wapen van Holland, gebroken aan de ſtaart van de Leeuw gedoubleert het Wapen van Lalaing, mitſgaders de Wapenen van Mirlo en Alblas, en* hadde daar en boven beſchreven met zyn eigen hand zyn afkomſte geſteld in ſeſtien quartieren; *Soo van Swaard als van de ſpille zyde.* Item dat de voorſchreven *Floris van Teilingen*, gewoont hebbende en geſtorven zynde tot *Queſnoi in Henegouwen*, hadde geprocreëerd gehad by de Dochter van Heere

Augustyn van Teilingen, in zyn leven *Raad en Rentmeester van Vriesland*, van den welken, onder meer andere Broeders gekomen was *Job van Teilingen*, *Vader van den voornoemden Impetrant* alhier. Uyt alle 't welke immers klaarlijken bevonden word, dat de Impetranten sonder *jactantie te spreken, zyn van de oudste en beste huisen van Holland*, en dat henlieden mitsdien competeert het recht van *jagen en vliegen als Edeluiden*, sonder dat eenigsins ter contrarie dede *dat het wapen van die van Teilingen, eerst van 't wapen van Holland verscheiden geweest te hebben met een zilveren barestel, getogen deur de borst van den Leeuw, zedert voor d'eene helft gesneden was geworden met koleur van sable ofte zwart, gemerkt 't voorsz. wapen sulks verandert geworden zynde, zedert den Jare 1296. bevonden word gevoert te zyn onder de quartieren van de beste en grootste huisen van Holland*, als onder anderen in de quartieren van de huisen van *Gaasbeek*, *Lalaing*, *Poelgeest*, *Poianen*, *Uittenbroek*, *Velsen*, *Groeneveld*, *Croesink*, *Swieten*, *Alkemade*, *van Berry*, en meer andere. soo dat de voorsz. veranderinge des voorsz. Wapens niet konde geseid worden mede te brengen ofte designeren eenige *denoblitatie*, maar ter contrarie dat het geweest was een evident teken, dat het voorsz Wapen, verandert als vooren, al tijd gehouden was geweest voor *'t Wapen van den huise van Teilingen, als van een oud en Edelhuyse, en by de outste Soonen en Broederen van den voorsz. huise*, sulks gevoerd hadde mogen wesen: dat insgelijks niet ter contrarie dede, dat d'Impetranten met hare jonkheid en lang verloop van den tijd, qualiken souden konnen bewysen, dat haar luider Vader en Grootvader de jacht te velde hadden gehad, gemerkt voor henluiden genoeg was, dat niet bevonden werd, dat haar Ouders en Voorouders gepleegt hebben eenige actien, waar deur zy imp. gepriveert souden zyn van 't recht van Edeldom, hen competerende *Jure sanguinis*; behalven dat hare vrienden, soo van den voorsz. *Lucas van Teilingen*, haar lieder over *Oudoom*, *als van Floris van Teilingen haar lieder over groot Vader hen als Edelluyden gedragen, en de jacht ter Velde gebruikt hadden*; *Want Pieter van Teilingen, wiens over groot Vader de voorsz. Mr. Lucas van Teilingen was, wesende tegenwoordig Schout der Stede van Oudewater, noch op den dag van huiden de voorsz jacht ter velde gebruikte, gelijk hy ook den tijd van over de dertig jaren herwaards gedaan hadde*, ten aansien van een igelijk sonder iemands contradictie, en *Cornelis van Teilingen*, des voorsz *Pieters Vader*, eertijds woonachtig in den *Hage*, verhindert werdende in de vryheid van den excys, allen *Edelluiden competerende*, hadde in den Jare 1550. den *Baljuw*, *Schepenen en Gerechte van den Hage* vertoont gehad zyn afkomste *van Vaders en Moeders zyde*, misgaders *de Wapenen en vierendeelen van dien*, en volkomentlijk gedoceert van zyn *Edeldom*, in der voegen dat den Excysenaar van den *Hage*, in der tijd, scherpelijk belast werde hem *Cornelis van Teilingen* ongemolesteert te laten, ter cause van den voorsz Exchys. Hier by gevoegt dat wylen *Augustyn van Teilingen, in zyn leven Schout tot Alkmaar, en Zoon van Dirrik van Teilingen der Imp. Oom insgelijks hadde gebruikt de voorsz. jacht ten velde*, Gelijk ook de selve jacht gebruikt hadde wylen *Pieter van Teilingen* in sijn leven Soon van *Adriaan van Teilingen*, mede der Impetranten Oom.

Alle 't welke niet tegenstaande, soo hadde den Gedaagden alhier, *Onder Houtvester van Holland*, hem gevordert den Impetranten in rechte te betrekken voor *Meester Knapen*, en te contenderen, *dat syluiden souden gecondemneert werden, elkx in een boete van tien pond, uyt sake dat haar lieder dienaars met honden gaan jagen souden hebben in de Wildernisse en Duinen van Holland, en dat hen Impetranten geinterdiceerd soude werden 't veld ter jacht te frequenteren.*

Waar tegens de Impetranten hadden geallegeerd 't gene voorsz is, mitsgaders dat de kennisse op de questie, of zy Impetranten behoorden voor *Edelluiden* gehouden te worden ofte niet, alleen competeerde den voorsz. *Hove van Holland*, concluderende mits dien, *ten fine van niet ontfangelijk en absolutie vande instantie, en by ordine tot absolutie van den voorsz. eisch*. *Dan Meester knapen* hen grootelijk abuserende, hadden op den 13. November, 1582. gewesen vonnisse, tot der Impetranten achterdeel, verklarende, *nademaal de impetranten, Gedaagdens aldaar, van haar Overgrootevader en hooger linie eenige proeve ofte bewys by*

brochten, en nochtans niet beweſen, dat haarlieder Vader en Grootvader ſouden bekend zyn geweeſt voor Edellieden, dat zyluiden Meeſter Knapen den Impetranten condemneerden elkx in een boete van tien ponden; mitſgaders in de koſten van den proceſſe, interdicerende de ſelve de voorſz. jachte op gelijke boete telke reize te verbeuren. By welke vonniſſe d'Impetranten hen bevindende beſwaart, hadden hen daar van geconſtitueert reformanten, geimpetreert mandament in 't ſelve cas, en den gedaagden uyt krachte van dien gedaan dagvaarden voor den Hove, concluderende ten dage dienende, by de voorſz. en meer andere middelen, *tot nulliteit en annullatie van den voorſz Vonniſſe in queſtie, en dat by nieuwe ſententie van den voorſz. Hove, doende dat Rechters in de eerſte inſtantie behoorden gedaan te hebben, den Gedaagden verklaard ſoude worden tot ſijnen eiſch en concluſie der ſelver eerſter inſtantie, op den Impetranten gedaan en genomen, niet ontfangelijk, en by ordine dat hem de ſelve ontzeid ſoude worden, en dat by proviſie d'executie van 't Vonniſſe in queſtie, nopende de interdictie van de jacht, en condemnatie van koſten daar inne geroerd, geſurcheert ſoude werden, ten uyteinde van de ſake, makende eiſch van koſten, ofte tot anderen al ſulken finen en concluſien, als 't voorſz. Hof bevinden ſoude den Impetranten oorboirlijkſt te weſen.*

Waar tegens van wegen den voornoemden Gedaagden geallegeert is geweeſt, dat by alle Ordonnantien op 't ſtuck van de *Wilderniſſe, by de Graven van Holland* gemaakt, een drachtelijk was geſtatueert, *dat niemand van wat ſtate, conditie, ofte qualiteit hy ſijn ſoude mogen, geoorloft is in de Duinen ofte Wilderniſſen van Holland te jagen 't ſy Konynen ofte Haſen, op de verbeurte van de boeten van tien Ponden te veertig grooten, telken reiſe te verbeuren, als iemand bevonden word ſulkx gedaan te hebben, hier inne uytgeſonderd alleen de principale Officiers, en die van de Ridderſchappen van Holland, den welke om gratie en om haren dienſt wille toegelaten was te jagen*, en hoe wel daaromme de voornoemde Impetranten niet geoorloft was de jacht in de Duinen en Wilderniſſen te gebruiken, als geenſins daar toe gequalificeert ſijnde, door dien ſy niet konden bewyſen, *dat ſy ſijn van de Ridderſchappen van den Lande*, gelijk ook de ſelve Impetranten, noch haarlieder Voorouders hen voor ſulkx niet hadden gedragen ofte bekend geweeſt, ſoo hadden nochtans de ſelve Impetranten, in den Somer van den jare 1582. hen vervorderd met eenige honden in de gepachte *Duinen van de Graaffelijkheid van Holland te gaan jagen op Haſen en Konynen;* 't Welke gekomen ſijnde tot kenniſſe van den Gedaagden, hadde henluiden ter ſake van dien doen gyſelen, ende dag beteikenen voor den *Gerechte van Meeſter Knapen in Holland*, alwaar eindelijk ſoo verre was geprocedeert, dat by Vonniſſe *van Meeſter knapen de voornoemde Impetranten gecondemneert waren, elkx in de boete van tien ponden, hen interdicerende de jacht, op gelijke boete, telken reiſe te verbeuren, ſy contrarie ſouden attenteren, ter tijd dat ſy van hare qualiteit nader gedoceert ſouden hebben.*

By welk vonniſſe hoe wel d'Impetranten niet waren beſwaart 't hadde henlieden nochtans belieft daar van te provoceren, aan den voorſz *Hove*, by welke en meer andere middelen, ſoo concludeerde den voorſz Gedaagden *ten fine van niet ontfangelijk, en by ordine tot approbatie van den Vonniſſe in queſtie, en datter geen proviſie van ſurcheantie behoorde te vallen, makende mede eiſch van koſten, ofte tot andere alſulke finen en concluſien, als 't voorſz. Hof bevinden ſoude den voorſchreven Gedaagden oorboirlijcſt té wezen.* In welke ſake de voornoemde partyen, navolgende den appoinctemente diſpoſityf van den voorſz. Hove, op de proviſie by den voornoemden Impetranten verſocht, geſchreven hebben by memorien, en advertiſſementen van rechten, en daar van, mitſgaders van al ſulke brieven en munimenten, als een ygelijk van henlieden belieft heeft te exhiberen, onder den voorſz. Hove gediend en recht begeert.

't Voorſz. *Hof*, met rijpe deliberatie van Rade, doorgeſien en overgewogen hebbende alle 't gene ter materie dienende is, doende recht in den naam en van wegen de *Hooge Overigheid en Grafelijkheid van Holland, Zeeland en Weſtvrieſland, wyſt partien ten principale, in feiten contrarie, verklaard daaromme dat ſy hare memorien, en additien na hen nemen, en ſchryven ſullen by ſolutien in dien 't henlieden goeddunkt, en voorts procederen na ſtijle en uſantie van den voorſz. Hove; ſurcheert de executie van 't vonniſſe in queſtie,*

ſtie,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

stie, pendente lite, nopende de interdictie van de jachte en condemnatie van kosten daar inne geroerd, en reserveert de kosten tot uyt einde van de sake.

Gedaan in den Hage by Meesters Adriaan van der Mijl President, Leonaard Kasembrood, Artus van Brederode, Pelgrum van Loo, Ioos de Menijn, en Pieter de Inioza, Raadsluiden van Holland, en gepronuncieert den 13. January, anno 1584. t'Oirkonde 't zegel van Justitie hier aan gehangen, in kennisse van my, en was onderteikend.

F. de Woerden.

Dog *Pontus Heuterus* meent dat desen *Simon* en *Diderik* de soonen souden zyn van den laatsten *Diderik van Teilingen*, en dat *Simon* getrout met een dochter uyt den Huyse van Polanen, nagelaten soude hebben *Dirk van Teilingen*, getrout aan des Heeren dochter van Avesaat en Alblasserdam. Diderik, *Heere van Teilingen*, seid hy, *troude* Ottoos, *den derden Heere van Heukeloms dochter, stierf anno* 1311. *en liet na* Simon van Teilingen, *dewelke een dochter troude uyt den Huyse van Polanen, met sijn broeder* Dirk, *die sonder kinderen stierf anno* 1345. *in den Slag gebleven, lieten na* Diderik van Teilingen, *troude* Arnold van Arkels, *Heere van Alblasserdam en Zulen dochter, en* Aalbert van Teilingen. Diderik van Teilingen *stierf anno* 1365. *en liet na* Florens van Teilingen, *die te wyve had de dochter van* Gijsbert van Vliet van Mierlo, *stierf anno* 1436. *nalatende* Diderik van Teilingen, *dewelke troude met* Margareta, *dochter van* Jan van Lalain, *en* Geerburg van Teilingen, *dewelke troude met* Floris Croesing, *Rentmeester Generaal van Zuyd-holland.* By tijde van welken *Diderik*, (zynde in het hevigste van den Houksen en Cabeljausen Oorlog,) den selven *Pontus Heuterus* schrijft, dat die van Teilingen met de Gravinne van Holland naar Henegouwen vertrokken zyn, daar desen *Diderik* en sijn Huysvrouw beyde in den jare 1493. overleden zyn. *Tempore hujus, inquit, Theodorici migrarunt fere omnes Teilingii in Hannoniam, cum Margareta Burgunda, filia Philippi Audacis, vidua Guilhelmi VI. Hollandiæ & Hannoniæ Comitis, habitaruntque pro majori parte cum eis Quesnoy Hannoniæ oppidulo, ubi Margareta sedes fixerat, ibique uxores duxerunt, liberosque nuptui collocarunt, ut in Genealogia apparet. Primus ex iis Lucas Theodorici hujus filius in Hollandiam rediit, ascitus in eorum numerum, qui Hollandiæ Comitis ærario præsunt, secutusque est eum paulo post fratris sui Florentii filius Augustinus Teilinganus, sedemque Alcmaræ elegit, ubi exinde fœcundis matrimoniis familiam læta prole restaurarunt. Dat is:* Ten tijde van desen *Diderik* sijn meest alle die van Teilingen naar Henegouwen vertrocken, met *Margareta van Bourgondien*, dochter van *Philips de Stoute*, en weduwe van *Willem de VI.* Grave van Holland en Henegouwen, en hebben ten merendele met haar blijven woonen binnen Quesnoy, een Stedeken in Henegouwen, alwaar sig *Margareta* ter neder geset hadde, en hebben sig aldaar in den egten staat begeven, en kinderen gewonnen, soo als uyt Genealogie blijkt; *Lucas van Teilingen*, desen *Dirx* soone, is allereerst wederom in Holland gekomen, alwaar hy Rekenmeester geworden is; en is hem korts daar na gevolgt *Augustijn van Teilingen*, soone van sijn broeder *Floris*, die sig tot Alkmaar ter neder sette, en hebben sy te samen vervolgens dit Geslagte alsoo voortgeset. Het zy so het wil, het is seker dat *Dirk van Teilingen* voornoemt by des Heeren dochter van Alblasserdam geprocreëert heeft eenen soone mede *Dirk van Teilingen* genaamt, gehylikt aan een dochter van *Vliet van Mierlo*, en wan I. *Floris van Teilingen.* II. *Dirk van Teilingen.* III. *Geerburg van Teilingen*, getrout aan *Floris Croesink*, Ridder, Rentmeester Generaal van Zuytholland, soone van *Hendrik Cresink*, en van *N. Uyttenhage.* *Dirk van Teilingen* voorsz is met de weduwe van Graaf *Willem de VI.* in Henegouwen gaan woonen, troude aldaar *Margareta van Lalain*, tot Quesnoy in Henegouwen anno 1463. overleden; en wan by deselve *Floris* en *Lucas van Teilingen*, van de welke alleen *Lucas van Teilingen*, dien naam wederom in Holland gebracht heeft; hy was Rekenmeester van Holland, en hadde te wyve *Catharina van de Wateringe, Franks* dochter, en wan twee soonen, namentlijk I. *Augustin van Teilingen*, die sig tot Alkmaar ter neder sette, en wel twintig kinderen naliet, dewelke dien naam dapper vermenigvuldigt en voortgeset hebben. II. *Pieter van Teilingen*, ook Rekenmeester van Holland, troude *Margareta van Eversdijk*, dochter van *Adriaan van Eversdijk*, en van *Belia van Egmont, Gerrits* dochter; sy stierf anno 1505. en lieten na tien kinderen, onder anderen, 1. *Vincent van Teilingen*, Rentmeester van de Wildernissen, en Balliu van Egmont, troude met een dochter uyt den Huyse van Alkemade, stierf anno 1540. nalatende *Adriaan* en *Catharina van Teilingen.* 2. *Ian van Teilingen.* 3. *Diderik van Teilingen*, met de Heeren van Wassenaar by Keysers *Carels* tijden in den optogt in Vriesland, onder *Jurriaan Schenk van Tautenburg* anno 1523. gebleven. 4. *Jacob van Teilingen*, Pensionaris der Stede Dordrecht, gestorven anno 1520. hadde te wyve een dochter van *Dirk van Zuylen*, Ridder. 5. *Belia van Teilingen*, hadde te man *Casper van Beyerstorffel*, Castelein te Medenblik, en wan een dochter met namen *Anna*, getrout met *Casper van Boschuysen*, soone van *Willem van Boschuysen*, en van *Maria van Kerkwerve*, sonder oir.

Het Wapen van Teilingen is een Rode Leeuw op een Velt van Gout, doorsneden met een Baarnsteel van Silver.

TIMMER-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

TIMMERMANS.

196 Het Adelijk Geſlagte van Timmermans is by Keiſer *Carel de V.* anno 1550. onder de Ridderlijke en Tournoys-genoten Edelen geſtelt geworden, en derſelver oude Wapen ſeer verciert en verbetertd, gelijk ſulx geregiſtreert ſtaat ter Leen-kamer van Holland, daar toe wy ons mits deſen refereren; en waren *Godſchalk Timmermans*, *Laurens Timmermans*, en *Paulus Timmermans*, drie gebroeders, die geene, dewelke met die waardigheid gequalificeert en vereert wierden. *Godſchalk* en *Laurens Timmermans* voorſz, hebben ſig, na dat Keiſer *Carel* ſijne Rijken aan Coning *Philips* hadde overgedaan, naar Duytſland begeven, en ſig aldaar ter neder geſet, alwaar als noch van hunne deſcendenten zyn.

PAULUS TIMMERMANS, de jongſte van de voorſz drie gebroeders, hier te Lande blijvende, nam ten huwelijk *Maria de Coelkies* uyt den Lande van Artois, en wan by deſelve, behalven twee dochters, genaamt *Magdalena* en *Maria*, een ſoone, met namen

GEORGE TIMMERMANS, die te wyve hadde *Maria van Velden*, en wan

Paulus Timmermans, die eerſt te wyve hadde *Maria van Camps*, ten tweden *Johanna van Seller*, en wan by de eerſte *Maria Timmermans*; by de tweede, 1. *George Timmermans*. 2. *Paulus Timmermans*. 3. *Samuel Timmermans*. 4. *Willem Timmermans*. 5. *Christiana Timmermans*. 6. *Magdalena Timmermans*.

Samuel Timmermans, volgt.

Maria Timmermans, ongetrout geſturven.

SAMUEL TIMMERMANS, ſoone van *George Timmermans*, en van *Maria van Velden*, hadde te wyve *Eleonora Coeymans*, *Balthaſars* dochter, en wan, behalven eene dochter *Iſabella*,

SAMUEL TIMMERMANS, welke troude *Eliana Coeymans*, *Jans* dochter.

Het Wapen van dit Geſlagte is een Schilt over dwers afgedeelt, yder deel over de lengte in drie deelen afgeſet, te weten het onderſte voorſte, en agterſte, en 't bovenſte middelſte deel van Gout, en 't onderſte middelſte, mitsgaders 't bovenſte voorſte en agterſte deel van Laſuur, en op yder der ſelver een Goude Leeuwenkop, met Rode uytſtekende tongen, met een Tournoy-helm daar boven, ſoo als ſulx by Keiſer *Carel* vergunt is.

TOL.

197 HUGO VAN TEILINGEN, Heer van Teilingen en vander Lecke, hadde te wyve *N. van Merwede*, *Daniels* dochter, ſtierf anno 1172. en liet drie ſoonen na, namentlijk

Willem van Teilingen, van dewelke die van Teilingen voort ſijn gedeſcendeert.

Simon van Teilingen, Ridder, troude met de dochter van den Heer van Cuylenburg, en liet een dochter na, met namen *Ada van Teilingen*, Abdiſſe van Rijnsburg, ſtierf anno 1316. ſeer out.

Floris van Teilingen, volgt.

FLORIS VAN TEILINGEN, jongſte ſoone van *Hugo van Teilingen*, en van *N. van Merwede*, wert abuſivelijk by *Gouthoven Hugo* genoemt; hy troude aan een dochter uyt den Huyſe van Poelgeeſt, was den eerſten Heer en Beſitter van het Huys en Ridderlijke Hofſtede van Tol, met omtrent 50. Morgen Lands daar aan gelegen in de lage Waart by Leiden, eertijts Leen van den Huyſe van Teilingen, leefde omtrent den jare 1250. en hebben ſijne deſcendenten den toenaam van Tol aangenomen; hy wan

FLORIS VAN TOL, Ridder, hadde te wyve *Marcelia van Rhijn* by Utregt, *Gerrits* dochter, leefde anno 1305. en wert vermelt noch anno 1337. liet na

Gerrit van Tol, genaamt *Gerrit Ramp van Tol*, vermelt in ſekere Leen-brief van den Huyſe van Tol, anno 1380.

Floris van Tol, volgt.

FLORIS VAN TOL, Schiltknape, ſoone van *Floris van Tol*, en van *Marcelia van Rhijn*, leefde anno 1337. 1350. 1358. hadde te wyve *Odilia van Lewen*, alias *vander Goude*; en wan

Floris van Tol, volgt.

Adriaan van Tol, troude een dochter uyt den Huyſe van Swieten; ſtont mede over de ſoen van *Alijt van Poelgeeſt*, Hertog *Albrechts* boel, anno 1392. die in den Hage omtrent de Gevangenpoort, beneffens des Hertogs Hofmeeſter *Willem Cuyſer* vermoort wierde.

FLORIS VAN TOL, Schiltknape, ſoone van *Floris van Tol*, en van *Odilia van Lewen*,

wert vermelt anno 1392. leefde noch anno 1405. in 't beleg voor Hagestein en Everstein, troude *Magtild Vink*, *Joris* dochter, en liet na

Dirk van Tol, Leenman van Holland, anno 1420. wert vermelt in sekere Leen-brief van den Huyse van Tol anno 1439. hadde te wyve *Magtild van Zijll*, stierf sonder oir.

Frederik van Tol, volgt.

Marcelia van Tol, troude *Jacob van Montfoort*, soone van *Floris van Montfoort*, en van *Lijsbeth van den Bossche*, *Hugens* dochter, en wan *Floris van Montfoort*, die te wyve hadde *Beatrix van Lis*, *Kerstant Nanninx* dochter.

FREDERIK VAN TOL, Schiltknape, soone van *Floris van Tol*, en van *Magtild Vink*, leefde anno 1439. en 1466. hadde te wyve *Elisabeth van Boschuysen*, en wan

Pieter van Tol, volgt.

Sijmon van Tol, hadde te wyve *Geertruyd Copier van Calslagen*, dochter van *Hendrik Copier*, Secretaris van Hertog *Willem van Beyeren*, en van *Eva Wermbouts*, *Engelbrechts* dochter, nalatende kinders.

PIETER VAN TOL, soone van *Frederik van Tol*, en van *Elisabeth van Boschuysen*, wert vermelt omtrent den jare 1458. hadde te wyve *Diewer van Alkemade*, en wan

Maurijn van Tol, volgt.

Hugo van Tol, troude *N. N.* en liet kinderen na.

MAURYN VAN TOL, Schiltknape, soone van *Pieter van Tol*, en van *Diewer van Alkemade*, wert vermelt anno 1473. en 1500. troude *Maria van Alphen*, *Willems* dogter, en wan

Jan van Tol, liet kinderen na.

Floris van Tol, volgt.

Adriaan van Tol, vermelt in een bezegelden brief, op den 22. Maart 1480. hadde te wyve *Oede de Witt*, te sien in een bezegelde brief daar van zynde in date den 17. Maart 1508. wan I. *Maurijn van Tol*, vermeld in een bezegelden brief anno 1529. Welgeboren Man van Rhijnland, vry van Schot en Lot anno 1568. woonde in Gnephouk in den Banne van Outshoorn. II. *Willem van Tol*, vermelt in een verzegelde brief in date den 3. Maart 1529. III. *Bouwen van Tol*, vermeld in een bezegelde brief anno 1514. IV. *Pieter van Tol*, vermelt in een verzegelde brief als boven. V. *Hendrik van Tol*, woonde te Leiden anno 1532. hadde te wyve *N. van Assendelft*, en wan verscheide kinderen, onder anderen een dochter *Oede van Tol*, die getrout was met *Pieter van de Werf*, *Adriaans* soone, 11. maal Burgemeester der Stad Leiden, en vermaard door sijn kloekmoedigheid in de swarebelegeringe van den jare 1574.

FLORIS VAN TOL, soone van *Maurijn van Tol*, en van *Maria van Alphen*, wan twee soonen, namentlijk *Floris van Tol*, Burgemeester tot Dordrecht, anno 1507. en 1508. en *Frans van Tol*, mede Burgemeester aldaar, anno 1541.

Het Wapen van Tol is gelijk als Teilingen, gebroken met Rode blockjes, rontom den Leeuw.

TOLLOISEN.

198 JAN VAN TOLLOISEN, Heeren *Daniels* soon *vander Merwede*, een der jongere soonen uyt den selven Huyse, was Ambachts-heer van Tolloisen anno 1271. welke sijn Stam-naam veranderde, en die van de voorsz Heerlijkheid opnam.

Dese voornoemde JAN VAN TOLLOISEN wert vermeld Knape, en borge voor *Gijselbert*, Heere van Aamstelle; *Willem*, Poost van St. Jans tot Utrecht; en *Aarnoud*, broeders des voorsz *Gijselbert van Aamstelle*; by gegevene trouwe en eede, onder den verbande van verbeurnisse aller sijne goederen, dat den selven *Gijselbert tot Aamstelle*, met beyde sijne broederen, den pays in allen sijne pointen, mit Grave *Floris de V.* van Holland, en *Janne van Zierikzee*, Bisschop van Utrecht, gemaakt, soude onderhouden; Breder te sien in den Zoen-brieve, gegeven in ons Heeren jaar 1285. op St. Simon en Juden avond.

DANIEL VAN TOLLOISEN, Knape, wert vermelt in een Verband-brief van Hertoch *Willem van Beyeren*, daar in hy belooft, dat hem sijn broeder Hertog *Aalbert*, indien hy sonder wetachtige geboorten na te laten, kwame t'overlijden, in den Graafschappen en Heerlijkheden sal volgen; gegeven Sondags, die men heet Beloken Pinxsteren, in 't jaar 1351.

DANIEL VAN TOLLOISEN, soone van *Daniel van Tolloisen*, doet een overdracht met andre Edelen, over het uytwateren van hare Landen, anno 1366.

DANIEL VAN TOLLOISEN, Knape, gaf te leen *Jan Zeger*, *Tielmans* soone, twee Weren Lands in sijnen Ambachte, in 't jaar 1384. op den eersten Maarte.

JAN VAN TOLLOISEN, Schiltknape, in 't jaar 1384. borge voor die van den Huyse van Aamstel.

Het Wapen van dit Geslacht is een Velt van Sabel, doorsneden met een Fasce van Silver, beladen met vijftien Bysans van Silver.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

TRESLONG.

199 JAN VAN BLOIS, Bastart van Graaf *Jan van Blois* in Vrankrijk, Heer van ter Goude en Schoonhoven in Holland, die anno 1381. sonder wettige kinders stierf, was Ridder, en verkreeg van sijn vader de Heerlijkheid van Treslong in Henegouwen, mitsgaders Cabau, Benthuysen, en veel andere goederen in Holland en Zeeland; sijn moeder was *Sophia van Daallem*, uyt den Huyse van Arkel; hy was anno 1396. met Hertog *Aalbregt* in den Oorlog tegens de Vriesen, was Raad in den Hage anno 1434. hadde te wyve *Maria van Heemstede* by Haarlem, dochter van *N. van Heemstede*, en van *N. van Brederode*; en wan

Adriaan van Treslong, Ridder, hadde te wyve *Isabella van Hennin*, dochter van den Heere van Bossut in Henegouwen anno 1418. en wan *Lodewijk van Treslong*, die getrout was met *Johanna van Ligne*, dochter van den Heer van Barbançon, en liet by deselve na, *Lodewijk van Treslong*, die te wyve hadde *Charlotte van Humieres*, en liet by deselve de volgende kinders na, I. *Lodewijk van Treslong* den ouden, stierf sonder kinders. II. *Boudewijn van Treslong*, stierf sonder oir. III. *Jan van Treslong*, liet mede geen kinderen na, en sijn deselve alle d'een naar den anderen Heeren van Treslong geweest. IV. *Lodewijk van Treslong*, Ridder Generaal van 't Geschut in 's Konings Leger, voor de Steden Buren, Oudewater, en Schoonhoven anno 1575. hy hadde te wyve *Antonette van Merode*, dochter van den Heer van Mariamuez, doch stierf mede sonder kinders naar te laten. V. *Johanna van Treslong*, hadde eerst te man *Philips van Lannoy*, Heere van Beauvois, Gouverneur van Middelburg, en Admiraal van Zeeland van 's Konings wegen anno 1573 als wanneer hy stierf; sy troude daar naar *Philips van Croy*, Hertoge van Aarschot, en stierf anno 1605. VI. *Lowijse van Treslong*, hadde te man *Lodewijk van Merode*, Heere van Burry, en wan *Philips van Merode*, Heere van Treslong, die nagelaten heeft *Philips van Merode*, Heer van Treslong, welke anno 1617. troude aan *Albertina*, des Graven suster van Aarenberg.

Gerrit van Treslong, Heere van Jumignies in Henegouwen, hadde te wyve *Margareta van Henning*, dochter van *Boudewijn van Hennin*, Heere van Cuvilleers, grootvader van *Lodewijk van Treslong*, genoemt *van Blois*, Abt van Liesse, overleden anno 1566. out 69. jaren, vermaart om sijn geleertheyt en godvruchtigheyt.

Jan van Treslong, Canonnik t'Utregt.

Gui van Treslong, stierf sonder oir.

N. van Blois, alias *Treslong*, wan by sijn huysvrouwe *Jan van Blois*, Ridder, troude *Catharina van Oppendorp* te Leuven; sy was seer out, en leefde noch weduwe anno 1516. sy fundeerde te Leuven voorsz het Clarissen Clooster aldaar, en liet een soone naar, die jongman overleden is.

Lodewijk van Treslong, volgt.

Jenne van Treslong, hadde eerst te man den Heere van Fontigny in Henegouwen, daar naar *Jan van Noortwijk* in Holland anno 1455. doch stierf sonder oir.

Maria van Treslong, hadde te man *Jan van Cruyningen* in Zeeland, en wan *Adriaan van Cruyningen*.

Lijsbeth van Treslong, was Nonne te Wijk te Duyrstede.

LODEWYK VAN TRESLONG, soone van *Jan van Blois*, en van *Maria van Heemstede*, was Ridder, Heere van Cabau, en Raad in den Hove van Holland anno 1448. hy stierf anno 1470. begraven in de Beverwijk, hadde te wyve *Maria van Haamstede* uyt Zeeland, dochter van *Raas van Haamstede*, en van *Agnes van den Oostende*; en liet na

Jan van Treslong, volgt.

Raas van Treslong, volgt daar naar.

Joris van Treslong, stierf sonder oir.

Willem van Treslong, stierf jongman.

Adriaan van Treslong, stierf ongetrout voor sijn vader.

Ian van Treslong de jonge, was Monnik tot Egmont.

Cornelis van Treslong, Capiteyn tot Rotterdam, onder Jonkheer *Frans van Brederode*, wiert in den Oorloge omtrent der Goude verslagen anno 1489. stierf sonder oir.

Maria van Treslong, was Nonne te Rijnsburg.

Margareta van Treslong, was Nonne ter Goude.

Iohanna van Treslong, was Nonne ter Lee.

Catharina van Treslong, hadde te man *Claas Ruygrok vander Werve*, en liet kinders na.

JAN VAN TRESLONG, Ridder, soone van *Lodewijk van Treslong*, en van *Maria van Haamstede* uyt Zeeland, was Raad van den Hove van Holland, en Balliu van der Goude, hadde te wyve *Stevina vander Boukhorst*, en wan

Iasper van Treslong, volgt.

Lodewijk van Treslong, Raad in den Hage, en Schout van de Beverwijk, anno 1542.

Melchior van Treslong.

Balthazar van Treslong.

Cornelis van Treslong.

JASPER VAN TRESLONG, soone van *Ian van Treslong*, Ridder, en van *Stevina vander Boukhorst*, was anno 1527. Schout van Haarlem, hadde te wyve *Catharina van Wijngaarden*, dochter van *Willem van Wijngaarden*, Ridder, en van *Maria Ruygrok vander Werve*, *Philips* dochter; en wan

Ian van Treslong, wert anno 1568. te Brussel om de Nederlantsche troublen onthalst, sonder kin-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

kinders naar te laten.

Ysbrant van Treslong, wan kinders.

Willem van Treslong, volgt.

Lijsbeth van Treslong, had te man *Claas van Sandwijk*, Schout van Hoorn, overleden sonder kinders.

WILLEM VAN TRESLONG, soone van *Iasper van Treslong*, en van *Catharina van Wijngaarden*, was Heere van Gijssenoorde, Houtvester van Holland, en Admiraal van Zeeland, was mede van de verbonden Edelen te Brussel anno 1566. en in 't innemen van den Briel anno 1572. stierf anno 1594. hadde te wyve *Adriana van Egmont*, dochter van *Otto van Egmont*, Ridder, Heere van Kenenburg, en van *Agnes Croesink*, *Iacobs* dochter, Heere van Benthuysen; sy stierf anno 1587. en liet na

Casper van Treslong, volgt.

Willem Carel van Treslong, stierf jongman in Vlaanderen anno 1604.

Catharina van Treslong, stierf ongehout anno 1602.

CASPAR oftewel JASPER VAN TRESLONG, soone van *Willem van Treslong*, en van *Adriana van Egmont*, geboren anno 1576. Heere van Oudenhoorn, Capiteyn ten dienste deser Landen, en Commandeur van Louvesteyn, troude eerst *Lucretia de la Sale*, dochter van den Ritmeester *N. de la Sale* uyt Gascongne; daar na *Adriana van Steenhuysen*, *Willems* dochter, en stierf anno 1650. en wan by d'eerste Vrouw,

Willem van Treslong, volgt.

Robbert van Treslong, Capiteyn, sonder oir.

Adriana van Treslong, getrout met Mr. *François Cupijf*, Predicant van de Walsche Gemeinte tot Leyden, sonder oir.

By de twede,

Willem van Treslong, Majoor van een Regiment Voetknegten, stierf anno 1676. ongetrout.

Catharina van Treslong, troude *Willem van Steenhuysen*, haren neve, Capiteyn.

Agnes van Treslong, troude *Maximiliaan van Steenhuysen*, haren neve, Capiteyn.

Sophia en *Anna Maria van Treslong*, beide noch in 't leven.

Adriana van Treslong, stierf ongetrout.

WILLEM VAN TRESLONG, soone van *Casper van Treslong*, en van *Lucretia de la Sale*, Capiteyn ten dienste deser Landen, troude *Anna de Hertoge van Oismaal*, en lieten na

Ian van Treslong, volgt.

Otto van Treslong, Capiteyn ter Zee, gebleven in den Slag tegen de Engelsche anno 1665.

JAN VAN TRESLONG, soone van *Willem van Treslong*, en van *Anna de Hertoge van Oismale*, Majoor van de Garde van de Staten van Holland, Land-Commandeur van de Duytse Ordre, was de laatste van dit Geslagte, en had getrout *N. van Velsen*, stierf anno 1683. sonder oir.

RAAS VAN TRESLONG, Ridder, twede soone van *Lodewijk van Treslong*, en van *Maria van Haamstede* uyt Zeeland, hadde te wyve *Christina van Coenen van Adrichum*; hy stierf anno 1498. begraven ter Goes, sy anno 1466. en wan

Lodewijk van Treslong, volgt.

Dirk van Treslong, Carthuser Monnik by den Berg.

LODEWYK VAN TRESLONG, Ridder, soone van *Raas van Treslong*, en van *Catharina Coenen van Adrichum*, was Meesterknaap van de Houtvesterye van Holland anno 1521. stierf anno 1526. hadde te wyve *Anna van Assendelft*, Vrouwe van Veenhuysen, dochter van *Aalbert van Assendelft*, en van *Catharina vander Maarn*, *Sweerts* dochter; sy stierf anno 1540. en wan

Raas van Treslong, Heere van Veenhuysen, dat hy overgaf ten behoeve van sijn broeder *Aalbert*; hy was Deken van St. Pancras te Leyden.

Adriaan van Treslong, troude *Aafgen Strokers*, *Claas* dochter te Hoorn, en wan I. *Lodewijk van Treslong*, Canonnik te Leyden, alwaar hy stierf anno 1611. out 74. jaren. II. *Hugo van Treslong*, stierf sonder oir, anno 1597. III. *Cornelis van Treslong*. IV. *Beatrix van Treslong*. V. *Alijt van Treslong*. VI. *Anna van Treslong*, troude *Reynout van Oeyen*, en wan kinders. VII. *Christina van Treslong*, hadde te man *Iacob Taats van Amerongen*, en wan 1. *Adriaan van Amerongen*, die te wyve hadde *N. van Oeyen*, dochter van *Reynout van Oeyen*, en van *Anna van Treslong*, beyde voorsz. 2. *Mabelia van Amerongen*, hadde te man *Gerrit van Rijssenburg* tot Utrecht.

Aalbert van Treslong, Heere van Veenhuysen, 't welk hy kreeg van sijn broeder *Raas van Treslong* voorsz, stierf anno 1555. hadde te wyve *Catharina van Berkenrode* by Haarlem, dochter van *Gerrit van Berkenrode*, en van *Adriana vander Goude*; sy stierf anno 1553. nalatende een erfdochter *Adriana van Treslong*, Vrouwe van Veenhuysen, die te man hadde *Lancelot*, Bastard van *Reynout van Brederode*, die anno 1573. te Schooten van de Spanjaarden onthooft wierde, en wan daar by onder anderen I. *Reynout van Brederode*, Heere van Veenhuysen, President in den Hage, troude eerst *Adriana van Oldenbarnevelt*, *Ians* dochter, stierf anno 1601. daar naar *Maria vander Duyn*, stierf anno 1607. en voor de derde male *Anna van Lienden*, weduwe van *Pieter van Berchem*. II. *Anna van Brederode*, troude Mr. *Willem Martini*, Raad van den Hove van Brabant in den Hage, stierf sonder oir.

Ioris van Treslong, woonde en stierf te Haarlem sonder kinders, hadde eerst getrout *Petronel-*
le

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

le van Bloemendaal vander Goude; daar naar *Aafgen van Schagen*, dochter van *Ian van Schagen*, Ridder, en van *Catharina van Schengen*.

Arent van Treslong, Canonnik van St. Pancras te Leyden.

Hugo van Treslong, volgt.

HUGO VAN TRESLONG, soone van *Lodewijk van Treslong*, en van *Anna van Assendelft*, Vrouwe van Veenhuysen, was Meesterknape van de Houtvesterye van Holland, van den Iare 1555. tot 1576. hadde te wyve *Catharina van Egmont van Kenenburg*, dochter van *Bartholomeus van Egmont*, en van *Anna van Almonde*, *Iacobs* dochter, en wan

Otto van Treslong, Dom-Canonnik t'Utrecht, en aldaar gestorven anno 1600. out 55. jaren.

Lodewijk van Treslong, Hofmeester van Hertog *Erich van Brunswijk*, Baanderheer van Woerden en Liesvelt; hy stierf ongetrout.

Hugo van Treslong, stierf jongman in Italien.

Aalbert van Treslong, Vaandrager, wert dootgeschoten in 't Leger voor Haarlem anno 1572. ongetrout.

Dirk van Treslong, Commandeur vanden Duytsche Heeren Huyse in Maasland tot Rheenen en te Utrecht anno 1612.

Bartholomeus van Treslong, Ridder, anno 1594. en Canonnik van Oudemunster te Utrecht.

N. van Treslong, stierf jongman.

Anna van Treslong, hadde te man *Michiel Ros*, Drost van Purmerende; hy stierf anno 1602. sy anno 1595. en liet naar een dochter, die te man hadde Mr. *Ian de Witt* tot Amsterdam.

Maria van Treslong, Juffer tot Coningsvelt.

Catharina van Treslong, troude *Amelis van Nieuvelt* tot Utrecht, en wan 1. *Hugo van Nieuvelt*, Dom-Canonnik. 2. *Iacob van Nieuvelt*. 3. *Iudith van Nieuvelt*. 4. *Catharina van Nieuvelt*. 5. *Iacoba van Nieuvelt*. 6. *Geertruyd van Nieuvelt*. 7. *Maria van Nieuvelt*.

Het Wapen van Treslong is gelijk Daallem of Arkel, het Velt Root, de Fascen Silver, gebroken in den hoek met Blois of Chastillon.

VALCKESTEYN.

200 VAn het stercke Sloth *Valckesteyn*, gelegen in Zuyt-holland, tusschen Roon en Portugaal, doen bouwen by een van de ouwe Heeren van Putten, hebben hunnen naam de Edelen van *Valkesteyn*, gekomen uyt een jonger soon van *Boschuysen*, daar van de volgende hebben geleeft,

FREDERIK VAN BOSCHUYSEN, geseyt *van Valckesteyn*, Knape, troude *N. van Swieten*, leefde anno 1390. hy was soone van *Gerrit van Boschuysen*, Ridder, en van *Alijt van Leeuwen*, vermelt anno 1332. hy wan

SYMON VAN VALCKESTEYN, Knape, Schout tot Leyden anno 1442. en Raad van Hertog *Philips van Bourgondien*, Balliu van Voorn, en Drost van den Lande van Arkel en Gornichem, troude *Maria van den Oostende*, *Gillis* dochter, en hebben naargelaten

WILLEM VAN VALCKESTEYN, Knape, Balliu van den Briel en Lande van Voorn, anno 1478. troude *Heylwig vander Woert van Abbenbroek*, dochter van *Boudewijn Hart vander Woert*, Schout van Delf, en Hoogheemraat van Delfland, en van *Catharina van Abbenbroek*; en hebben gewonnen

GILLIS VAN VALCKESTEYN, Knape, was eerst Balliu van Voorn, daar naar Casteleyn van Geervliet, Ruard, Balliu en Dijkgraaf van den Lande van Putten, Schout van Haarlem, Hooftman en Opper-Capiteyn binnen Goederede; hy troude volgens huwelijkse voorwaarde, van dato den 3. January 1485. met *Magtilt Dedel*, Vrouwe van Rijsoort en Strevelshoek, dochter van *Ian Dedel*, en van *Beatrix van Rijswijk*, wiens vader was *Ian van Rijswijk*, en moeder *Adriana van den Berge*; waren Heere en Vrouwe van Rijsoort en Strevelshoek, voormaals beseten by die van Rijswijk, haarluyder voorouders, zynde van een van de outste Edele Geslachten van Holland; Desen *Ian Dedel* was Edelman, mitsgaders Raad en Secretaris van Hertog *Philips van Bourgondien*, Grave van Holland, en wert vermelt anno 1461. ter Leenkamer van Holland, alwaar sijn Testament, 't welk hy met sijn voornoemde huysvrouwe heeft gemaakt en bezegelt, geregistreert staat, en was soone van *Tijman Dedel*, fondateur van 't H. Sacraments Broederschap ter Buyrkerke tot Utrecht, anno 1410. en van *Wendelmoet van Oestrum*, *Claas* dochter; welken *Tijman* den outsten soon was van *Lambert Dedel*, onder den Adeldom van 't Stigt van Utrecht vermelt anno 1367. en was hy *Lambert* broeder van *Ian Dedel ijmanse*, mede gedagt tot Utrecht anno 1378. die de over-grootvader is geweest in mannelijke linie van *Adriaan de VI.* van dien naam Paus van Romen; van den welken den Poëet *Ioost van Vondelen*, in een van sijne Versen aldus spreekt:

Dees 's vaders Stam uyt Stichts out Adelijk Geslacht,
Was heel verarmt, en tot den ondergang gebracht;
Dan hy door 't noot-loth, krijgt het hoogste Ampt op aarde;
Des Paus drie dubble Kroon, van Heyl, van Magt, en waarde:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Sijn Deugt, Godvrugtigheyt, en Ootmoet was soo groot,
Dat hem niet meerder als dit groot bestier verdroot.

Wy bevinden, uyt zegels ons vertoont, dat de voorouders van desen Paus *Adriaan*, namentlijk *Tijman Dedel*, anno 1357. drie Lelyen, en *Claas Dedel* anno 1368. drie Weerhaken tot hun Wapen gevoert hebben, waar van de eene branche gekomen van *Lambert Dedel*, de drie Lelyen, en die van *Ian Dedel Tijmansz*, de drie Weerhaacken hebben blijven behouden, tot selfs dese Paus *Adriaan* toe, die sijn Wapen gecartileert heeft gevoert met dat van Boukhorst, zynde een swarte Leeuw op Silver, door dien een van sijn voorvaders aan dat Geslacht getrout geweest is. Van dit Geslacht *Dedel* getuygt ook den geleerden *Brand*, in sijn Historie van de Reformatie, in de Aanteeckeninge pag. 16. en dat die van de Regeringe van Utrecht op't versoek van desen Paus, omstandelijk gedeposeert hebben van desselfs Welgeboorne extractie. De voornoemde *Gillis van Valckesteyn* heeft met sijn huysvrouw *Magtild Dedel* gewonnen

Gerrit van Valckesteyn, volgt.

Willem van Valckesteyn, Canonnik in St. Pancras Kerk tot Leyden, stierf anno 1511. den 14. Marty.

Cornelis van Valckesteyn, jong gestorven.

Beatrix van Valckesteyn, Nonne tot Rodenburg.

GERRIT VAN VALCKESTEYN, Knape, soone van *Gillis van Valckesteyn*, en van *Magteld Dedel*, was Heer van Rijsoort en Strevelshoek, gebooren op St. Jacobs dag anno 1498. op't Sloth tot Geervliet, troude *Magtelt Coebel*, *Claas* dochter, en wan

Magteld van Valckesteyn, stierf ongetrout, en begraven in de groote Kerk in den Briel.

Nicolaas van Valckesteyn, Heere van Rijsoort en Strevelshoek, verlijt anno 1556. hy was Raad in den Hove van Holland, [F., Baljuw van Voorne] en stierf anno 1601.

Geertruyd van Valckesteyn, troude den Heer van *Banchan*, Ridder, stierf sonder kinderen.

François van Valckesteyn, volgt.

Gillis van Valckesteyn, stierf sonder oir.

Arent van Valckesteyn, troude *Clara de Sabornes*, en stierf sonder oir tot Middelburg anno 1573.

David van Valckesteyn, troude *Iohanna van Boysot*, Mr. *Philips Coebels* weduwe.

Anna en *Johanna van Valckesteyn*.

Roelof van Valckesteyn, stierf ongetrout anno 1573. tot St. Truyen.

FRANCOIS VAN VALCKESTEYN, Knape, soone van *Gerrit van Valckesteyn*, en van *Magtild Coebel*, was Ontfanger Generaal van Holland, en Tresaurier van Oorloge, troude *Maria van Egmont vander Nyenburg*, dochter van *Cornelis van Egmont vander Nyenburg*, en van *Maria van Swanenburg*, en wan

Maria van Valckesteyn.

Magteld van Valckesteyn, stierf jong, en begraven in de groote Kerk in den Hage.

Gerrit van Valckesteyn, Reekenmeester van de Graaffelijkheyts Domeynen van Holland in den Hage.

Magtild van Valckesteyn, troude *N. Wits*, Capiteyn.

Cornelis van Valckesteyn, stierf jong in Bretangien anno 1560.

Anna van Valckesteyn, is jong gestorven.

Het Wapen van Valckesteyn is als dat van Boschuysen, te weten een Schilt vol Lampen, onder en boven d'een tegen d'ander, van Lasuyr en van Silver, 't gene eenige van desen Geslachte met een Lambel en andere breuken hebben gevoert.

V E E N.

201 DIe van desen Geslagte sijn afkomstig van *Ian van Veen*, naturelijke soone van Hertog *Ian de III.* en hebben successivelijk en van tijd tot tijd gedaan alliantien aan seer Adelijke en Illustre Familien, als onder anderen aan de Familie van Linden, van Nes, van Swieten, vander Eem, van Roetselaar, en meer andere; Deselve hebben sig soo in Braband, Holland, als elders verspreyt gehad, gelijk dan anno 1521. geleeft heeft *Cornelis van Veen*, Ridder, Heer van Hogeveen, Vuersse, Drakesteyn, Burgemeester der Stad Leiden, welke verscheide kinderen nagelaten heeft, onder anderen *Simon van Veen*, Ridder, insgelijx Heer van Hogeveen, en d'andere voorsz Heerlijkheden, als mede *Ian van Veen*, Gouverneur van het Eilant ter Schelling, en *Otto van Veen*, een van de grote Officieren in Brabant, en is anno 1668. tot Brussel in 't regarde van dit Geslagte gegaan de volgende Sententie.

GEsien in sijne Majesteyts Rade, geordonneert in Braband, die twee Processen aldaar begonst, by de Heeren *Peter Aalbert de Lannoy*, &c en Jonker *Ian Anthonio Cente*, beyde Heraulten, en Roy d'Armes van sijne Majesteyt, op de respective titels van Braband en Arthois, als Supplianten, met *hun gevoegt d'Officier Fiscaal*, tegens Jonker *Ernst van Veen*, Rescribent, en daar naar sijne erfgenamen, als resumenten op drie distincte requesten, d'eerste in date den acht-en-twin-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

twintigſten Septembris, de twede in date den 4. Octobris, en de derde in date den ſevenſte Decembris 1666. daar by de voorſz Supplianten in ſubſtantie hadden te kennen gegeven, dat zynde luttel dagen te voorens komen aflijvig te worden, de huysvrouwe des voorſz Reſcribents, hy hem ſoude hebben vervordert te doen ſchilderen en exponeren, boven op de Poorte van ſijne Wooninge een groot Blaſoen, behelſende de Wapenen van Brabant, te weten een Gouden Leeuw, in een Swart Velt, doorſneden met een Silveren Bare, waar op drie Roode Ringen ſtaan, en tot dien deſelve Wapenen geaccompagneert met die van ſijne huysvrouwe, ſoude hebben doen omringelen met een grote Bemde van Swart Fluweel, ſonder dat hun nochtans ſoude ſijn gebleeken, dat den Reſcribent ſoude weſen van ſulke Familie of Adelijke afkomſte; hebbende daar omme den eerſten Suppliant by ſijne voorſz requeſte den 28. September geconcludeert, ten eynde aan den Reſcribent ſoude werden geordonneert, te exhiberen de titels en beſcheiden daar toe dienende, binnen acht dagen naar de communicatie, op pœne dat in gevolge van den Placcaten van ſijne Majeſteyt alles ſal worden geweert, en den Reſcribent gecondemneert in de amende daar over geſtatueert; hebbende tot dien den voorſz tweden Suppliant by de voorſz twede en derde requeſte geconcludeert, ten eynde aan den Reſcribent ſoude worden geordonneert promptelijk te weiren de voorſz Wapenen met de Bemde van Fluweel, emmers in cas van communicatie by proviſie, en als voorens gecondemneert ſoude werden in d'amende daar toe ſtaande; waar op gevolgt ſijn de voorſz twee Proceſſen, d'eene tot quadruplijque, en ampliatie van quadruplijque, en d'ander tot perſiſteringe, in plaatſe van duplique incluys geinſtrueert, daar af de ſubſtantie en fondament der Supplianten, en Gevoegde, principalijken hier inne heeft geconſiſteert, dat alle de beſcheyden en atteſtatien, die van wegens des Reſcribents en reſumenten ſijn overgegeven, ſouden weſen irrelevant en inſuffiſant, om te proberen dat ſy waren deſcenderende van *Jan van Veen*, naturelijken ſoone van Hertog *Jan de III.* inſonderheyt terwijle dat achtervolgens d'opinie van *Butkens* in ſijnen boek, geintituleert Trophees de Brabant, de Maſculine deſcente van den voorſz naturelijken ſoone van *Ian van Veen*, ſoude uytgeſtorven ſijn ontrent den jare veertien hondert tſeſtig, en dat in allen gevallen wijlen der reſumenten Grootvader in den jare 1620. ſoude hebben gederogeert gehad aan ſijn Adelijke afkomſte; waar tegen de defenſie en contrarie ſchrifturen en ſtucken, die van wegen des Reſcribents en reſumenten tot daar en toe waren overgegeven geweeſt, in ſubſtantie hebben beſtaan in de naarvolgende poſitien.

Eerſt dat den Chevalier *Simon van Veen* is herkomende van den voorſz *Ian van Veen*, naturelijken ſoone van Hertog *Ian de III.* is geboren in den jare veertien hondert twee-en-twintig, en noch heeft geleeft in den jare veertien hondert tſeſtig, en noch vele jaren daar naar, en dat den ſelven Chevalier *Simon*, van wettelijken bedde heeft geprocreëert en achtergelaten den Heere *Ian van Veen*, Chevalier, en Heere van Hogeveen; dat den ſelven Chevalier *Ian van Veen* van wettigen bedde heeft geprocreëert onder ander kinderen, ontrent den jare vijftien hondert een-en-twintig, den Heere *Cornelis van Veen*, Chevalier, in ſijn leven ook Heere van Hogeveen, Deſplaſſe, Vuerſe, Draakenſteyn, &c. Burgemeeſter tot Leyden; dat den ſelven Chevalier *Cornelis*, by wettigen bedde heeft geprocreëert twaalf kinderen, onder anderen den Heere *Simon van Veen*, Chevalier, insgelijx Heere van Hoogeveen, en d'andere voorſz Heerlijkheden, ſijnen outſten ſoone, en d'Heere *Ian van Veen*, Gouverneur van het Eyland ter Schelling in Vriesland, en *Otto van Veen*, Grootvader der Reſumenten, eenen van de grote Officieren in Brabant, den welken ook van wettigen bedde heeft geprocreëert verſcheyde kinderen, onder andere den vader der Reſumenten, in den jare 1592. ook dat de voorſaten der Reſumenten van tijd tot tijd hadden gedaan Alliancien aan ſeer Adelijke en Illuſtre Familien, als onder anderen aan de Familie van Linden, van Nes, van Swieten, vander Eem, van Rotſelaar, en meer andere, tot daar toe dat alwaar het ſoo, dat wylen der Reſumenten Grootvader, ter ſaake van de Catholijke en Apoſtelijke Religie, *en voor den dienſt van ſijne Majeſteyt, hadde verlaten ſijn Vaderland, en alle ſijne Goederen*, noch is gealieert geweeſt aan de Adelijke Familie van Loets, en daar uyt geprocreëert der Reſumenten Vader, boven dien dat het waarachtig ware, dat niet alleen de voorſaten der Reſumenten, en alle de branches die daar af waren gedeſcendeert, altoos Adelijken hebben geleeft, als perſoonen deſcenderende van ſulken Illuſtre Familie, en daar af gevoert de Wapenen, en bedient hoge en diverſche Staten, als van Gouverneurs, Preſidenten, Raden, en andere diergelijken, en dat ſoo wanneer deſelve ſijn komen aflijvig te worden, ſy publijkelijk ſijn begraven geworden, als perſoonen van Illuſtre deſcente, by publijke expoſitie van hunne voorſz Wapenen, omringelt met eene bemde van Fluweel, en andere merken van eere daar toe ſtaande, alles totten Grootvader en Grootmoeder, en der ſelver afgeſtorvene kinderen incluys; *maar ook dat ſijnde den Chevalier Simon van Veen, outſte broeder van den Grootvader der Reſumenten, in den jare 1594. gecalengiert geweeſt by den Admiraal, en Houtveſter over Holland en Weſtvrieſland, door dien hy aldaar met vollen geſpan de Iacht was exercerende, 't welk in de voorſz Provincie aan niemant en was competerende, als degene, die waren van oude Adelijke en Illuſtre Familie, den ſelven Simon van Veen als doen den Rechte genoeg zynde, in judicio heeft doen blijken, dat hy van diergelijke Adelijke afkomſte was deſcenderende, tot daar en toe dat hy by vonniſſe van den vierden April deſſelfs jaars 1595. is geabſolveert geworden van calengie, en eyſch des voorſz Houtveſter, en hem gepermitteert gebleven d'exercitie van de Iacht, door de voorſz gehele Provincie*; mede dat het waarachtig was, dat het Huys van de Familie van van Veen geſtaan tot Leyden, waar inne der Reſumenten Grootvader, en andere voorſaten ſijn geboren, en opgetogen, en hebben gewoont, niet en is

een

een Huys van eenen ſimpelen Edelman ofte Senateur, maar was een Huys, capabel en proper voor eenen Prince, ter ſaake van ſijne groote en ſchoone ſtructure finalijken, dat de voorſaten der Reſumenten, Vader en Grootvader, hebben geleeft en gebleven in den luſters van hunne voorſz Familie, tot het beginſel van de troubelen overgekomen in deſe Nederlanden, als wanneer de Provincien, die men als nu noemt Geunieerde Provincien, hebbende doen ſommeren den voorſz Chevalier *Cornelis van Veen*, over out Grootvader der Reſumenten, doen ter tijd Borgemeeſter tot Leyden, ten eynde ſy ſouden willen kieſen hunne parthye, den ſelven liever heeft gehad t'abandonneren ſijne charges, en te lijden de confiſcatie van ſijne Heerlijkheden, en andere goederen, als ſig met hun te voegen tegens ſijne Majeſteyt, en dat hy vervolgens hem heeft geretireert gehad uyt de Provincie, onder andere met ſijn ſoone *Otto*, Grootvader der Reſumenten binnen Luyk, alwaar den ſelven *Otto* terſtont was aangenomen geworden voor Pagie van *Erneſt van Bavieren*, Prince en Electeur van Ceulen en Luyk, en door den ſelven Prince naderhant geſonden geworden aan den Keyſer *Rudolphus*, en eenige jaren daar naar herrewaart overgekomen, in den dienſt van ſijne Majeſteyt, en van hare Hoogheden *Albertus* en *Iſabella*, lofſelijker Memorie; tot verificatie van alle de welke poſitien de Reſumenten beneffens hunne voorſz ſchrifturen hadden overgegeven gehad, verſcheyde beſcheyden, als Vonniſſe, Acten, Declaratie van ſeſſe Heraulten, en vorders Atteſtatien van andere ervare Mannen, ſoo van Holland, en andere Geunieerde Provincien, als van deſe Landen, die de voorſaten der Reſumenten, en andere deſcendenten van de voorſz Adelijke Familie van van Veen ſeer wel hebben gekent, en d'expoſitie van hunne Wapenen, ſoo in de begrafeniſſe, als in verſcheyde Kerken van Holland hebben geſien, ſonder dat der Reſumenten Grootvader daar aan ſoude hebben gederogueert, in den jare 1620. of andere tijden, mits hy als doen was, en is gebleven tot ſijnen ſterfdage toe in dienſte van hare Hoogheden, als Surintendent van ſijne Majeſteyts Munte, incompatibel met alle mechanique Ampten, en dat, al hadde hy willen derogueren en effectivelijk gederogueert gehad, ſulx niet en ſoude hebben konnen deſnobiliteren ſijne kinderen, veel min der Reſumenten Vader, die 27. à 28. jaren te vorens was geboren, en al lange was gegradueert, en gekomen tot ſtaat, volgens de notoire deciſien ten Proceſſe naarder gededuceert. Geſien tot dien de twee requeſten Civiel des twede Suppliants, en gevoegde, d'eerſte in date den 12. Septembris, en de twede van den 17. Novembris, beyde 1667. met de reſpective redenen van impertinentie, daar tegens gedient van wegens de Reſumenten, mitsgaders het Vonniſſe *interlocutoor ad probandum*, daar op gevolgt den 20. Januario 1668. en verbalen dienvolgende voor Commiſſariſſen gehouden, en namentlijk de verbalen van den 24. Maart en 19. Aprilis 1668. en legale ſtucken aldaar overgegeven tot ſes in 't getal, daar af d'originele ſijn geconſigneert geweeſt onder den tweden Commiſſaris, in ſaaken als voor eerſt eenen originelen ouden parquementen brief, gequoteert *numero tertio*, behoorlijken gepaſſeert, onderteekent, en gezegelt door die Gouverneur en Balliu van Oiſy, en Adelijke Mannen van den ſelven Leenhove, in date den 7. Juny 1440. ten tweeden eenen andere originelen Chartre parquementen brief, gequoteert *numero quarto*, ook behoorlijk gepaſſeert en gezegelt met drie zegels, door den Balliu en Mannen van Leen, der Chaſtelanie van Rijſſel, in date den 7. Auguſty 1448. ten derden eenen anderen originelen parquementen brief, gequoteert *numero quinto*, behoorlijken gepaſſeert, geteekent, en bezegelt met twee zegelen, door Schepenen van Rotterdam, in date den 3. Decembris 1537. ten vierden een legaal beſcheet, gequoteert *numero ſeptimo*, gepaſſeert voor Schepenen van Leyden, op den 30. Auguſti 1560. en ten vijfden een ander origineel beſcheet, gequoteert *numero octavo*, geſchreven in parquement, behoorlijk onderteekent en bezegelt door Schepenen der Stad Leyden, in date den 6. Maart 1668. uyt alle dewelke ſtucken in claris terminis was blijkende, dat *Cornelis van Veen* is geweeſt des Reſcribents Grootvader, Chevalier en Burgemeeſter der Stad Leyden, aldaar gewoont hebbende op ſijn voorſz Huys Lokhorſt, en op venſters van den ſelven Huyſe heeft gevoert de voorſz Wapenen, *en tot dien by de Magiſtraat in de publijque acte is geintituleert geworden, den wel Edelen Ridder, en dat hy is verſien geweeſt van Camerlink, en aan den ſelven ſijnen Camerlink over Huwelijk heeft gegeven een Huys, geſtaan tot Rotterdam, dat deſſelfs Vader is geweeſt den voorſz ſeer Edelen Jan van Veen, ook Ridder, &c.* en dat deſen Ridder *Jan van Veen*, voor Vader heeft gehad den ſeer Edelen *Simon van Veen*, geſeyt, *van Brabant*, insgelijx Ridder, &c. gelijk ook dat deſen Ridder *Simon van Veen*, voor vader heeft gehad den Heer *Jan van Veen*, geſeyt *den kleynen Baſtaart*, ook Ridder, &c. alles naar breder uytwijſens van de voorſz originele beſcheyden, die de voorſz Genealogies der Reſumenten waren verifierende; geſien daar en boven die elf naarder verbalen daar over voor Commiſſariſſen gehouden, en namentlijk 't gene van den 20. July 1668. *daar by eerſt beyde de voorſz Supplianten in perſoon comparerende voor de voorſz Commiſſariſſen hebben verklaart, dat ſy geſien en geëxamineert hebbende, ſoo de voorſz originele ſtucken als copyen autentijq, als nu daar mede hadden appaiſement over de voorſz afkomſte der Reſumenten, en dat ſy dienvolgende voor ſoo vele hun is rakende, deſiſteerden, van alle voordere proceduren, ſuſtinerende des niet te min dat die Reſumenten ſouden worden gecondemneert in de koſten tot daar toe gereſen, door dien ſy de voorſz exhibitie en conſignatie niet en hadden gedaan in den beginne deſer ſaake, en welke verklaren en deſiſteringe ſy Reſumenten ten ſelve verbale hebben geaccepteert gehad, en daar af verſogt acte cum expenſis, ter contrarie tot laſte der Supplianten*; en ten leſten geſien het verklaren des Gevoegde gedaan ten verbale van den 25. Septembris 1668. daar by hy ſeyde, dat hy in de ſaake alleenelijk was gevoegde, en dat terwijlen de principale Supplianten verklaart hadden te deſiſteren,

hy

hy de Resumenten geheel liet, om daar mede te doen alsulken profijt, als naar rechte soude konnen geschieden, het welk by deselve Resumenten op den 1. Octobris daar naar is geaccepteert geworden, en op alles versocht rapport, in desen Rade op alles wel en rijpelijk gelet; *'t Hof decreterende de desisteringe by de Supplianten gedaan, ten verbale van den 20. July lestleden, mitsgaders 't verklaren des Gevoegde gedaan ten verbale van den 25. September voorsz, verleent partyen daar van acte, verklarende dat daar mede dit Proces komt te cesseren*, de kosten om redenen compenserende, behoudelijk dat de hellicht van de gene geresen t'sedert den 24. Maart 1668. sullen blyven ten laste van de Supplianten. Aldus gepronuntieert binnen Brussele, den 17. November 1668.

En was onderteekent

A. de Merselle.

Het Wapen van dit Geslagte is een Leeuw van Gout, op een Velt van Sabel, doorsneden met een Silvere Baar, beladen met drie Ringen van Keel.

V E L D E.

202 DE Ridderlijke Hofstede van Velde, zynde het Stam-huys van de Edelen van dien naam, gelegen onder Maasland, digt aan de Hofstede vander Hoeve; dit Huys is van overlange heeft destrueert, naarlatende niet dan eenige onderaardse fondamenten, mitsgaders den omring der verweesene graften, en is eertijds met de Landen daar aan behoorende te Leen gehouden van de Graaffelijkheyt van Holland, en de Heerlijkheyt van Voorne, dan nu allodiaal, hebbende daar aan noch gehad verscheide Landeryen te Leen van den Huyse van Wateringe. Van dit Huys te Velde vermelt ook den Heere Burgemeester *Dirk van Bleyswijk*, in sijn Beschryvinge van Delft, in de Na-reden pag. 5. en hebben wy bevonden van desen Geslachte onder den Hollandschen Adel bekent te zyn geweest,

HENDRIK VANDE VELDE, of VAN VELDE, Ridder, leefde anno 1225. uytwijsende de Catalogus van de gebeneficieerde Edelluyden van Holland; hy wan

DANIEL VANDE VELDE, Knape, wert vermelt anno 1270. en liet na

FLORIS VANDE VELDE, dewelke leefde anno 1334. hy besat behalven de Ridder-Hofstede van Velde, noch verscheyde Landeryen aan de voorsz Hofstede gelegen, te Leen van *Ian*, Heer van Wateringe, hadde te wyve *Clementia van Coudenhove*, *Willems* dochter, die anno 1358. weduwe was, en naar haar mans doot afstand dede, van de Lijftogt, die sy op de Leengoederen hadde van haren soon *Gerrit vande Velde*, volgens den brief hier na volgende, geteekent met de letter A. sy hebben t'samen gewonnen

Gerrit vande Velde, volgt.

Anna vande Velde, troude tot Delf anno 1345. aan *Roelof Bugge*, die nagelaten hebben *Jan Bugge*, Schepen aldaar anno 1394.

Mr. *Pieter vande Velde*, Prooft van Sint Jans Kerk tot Utregt, is gestorven anno 1353. en heeft gelegateert aan 't Cloofter van Egmont drie overoude Schilden.

Jacob vande Velde, Schepen tot Delf anno 1330.

GERRIT VANDE VELDE, soone van *Floris vande Velde*, en van *Clementia van Coudenhove*, draagt op anno 1358. eenige van sijne Leen-goederen van den Huyse van Wateringe, volgens den brief hier achter geteekent met de letter B. die hy met sijn Zegel en Wapen, zynde een Eenhoorn in den Schilt, bezegelt heeft; hy hadde te wyve *Catharina van Roon*, dochter van *Boudewijn van Roon*; en wan

Boudewijn vande Velde, volgt.

Willem vande Velde, leefde tot Delf anno 1379. en wert aldaar vermelt in de oude Kerk in het twaalfde pleyn eenige Grafsteden te hebben; hy wan I. een soon *Schrevel vande Velde*, daar van het Geslagt *Schrevel*, mede voerende tot een Wapen den Swarten Eenhoorn op een Silver Velt, voortgekomen is. II. *Jacob vande Velde*, die anno 1453. tot Delf in de voorsz Kerk begraven leyt in 't elfde pleyn, het elfde Graf, onder een blauwe sark, en was hy vader van *Dammas vande Velde*, tot Dordrecht overleden anno 1481. die nagelaten heeft *Cornelis vande Velde*, Burgemeester tot Dordrecht anno 1490. en stierf aldaar in den jare 1530. hy troude *Elisabeth van Bruhesen*, *Pieters* dochter, en wan daar mede behalven *Hendrik*, van dewelke komt het Geslacht *vander Eijk* tot Dordrecht, een soon met name *Cornelis vande Velde*, ook Burgemeester tot Dordregt anno 1522. te wyve gehad hebbende *Hillegond van Crayesteyn*, daar by gewan onder anderen *Arent van Velde*, *Cornelis* soon, bygenaamt *vander Mijl*, naar de Heerlijkheyt vander Mijl, die *Cornelia van Alblas*, *Jans* dochter, sijn huysvrouwe hem ten houwelijk bragte, en van dese komt het Geslagt *vander Mijl*, hier vooren fol. 1018. numero 166. vermelt.

BOUDEWYN VANDE VELDE, soone van *Gerrit vande Velde*, en van *Catharina van Roon*, was anno 1374. mede-hulper van Hertog *Aalbert van Beyeren*, Grave van Holland, tegens die van Utrecht, met eenige gewapende mannen; anno 1369. verlijt hy met een Huys en eenige

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

ge Landeryen onder Maasland, te Leen van den Huyse van Hodenpijl; hy hadde getrout *Maria Muys van Holy*, dochter van *Allert*, jonger soon uyt den Huyse van Heemstede, en wan een soone

MUYS VAN VELDE, die te wyve hadde *Maria vander Woert*, suster van *Boudewijn vander Woert*, Heer van Abbenbroek; hy verlijt met dode van *Boudewijn* sijn vader anno 1384. met het voorsz Leen van den Huyse van Hodenpijl, als mede met noch eenig Leen-land van de Heerlijkheyt van Naaltwijk, en wan

Boudewijn van Velde, volgt.

Jan van Velde, was Schepen tot Delf, en zegelde aldaar met den Eenhoorn in sijn Wapenschilt anno 1401. met de circum scriptie van *Sig.* *Jan van Velde*; van desen komt het Geslacht *Vosmaar*, voerende insgelijx een Swarten Eenhoorn op Silver.

BOUDEWYN VAN VELDE, soone van *Muys van Velde*, en van *Maria vander Woert*, verlijt met de voorsz Leengoederen anno 1399. hy troude *Emerentia N. N.* voerende tot een Wapen twee Lelyen in 't hooft van 't Schilt, sy hebben gewonnen

Dirk vande Velde, of *van Velde*, die met het voorsz Leen van den Huyse van Naaltwijk verlijt anno 1463.

Cornelis van Velde, volgt.

Vrank van Velde, verlijt met eenig Leen-land van den Huyse van Hodenpijl, uyt sijn eygen goet opgedragen anno 1441. en hadde een jonger soon genaamt *Pieter van Velde*.

Jacob van Velde, stierf anno 1473. en leyt tot Maasland begraven onder een groote sark, met sijn Wapen en vier Quartieren daar op uytgehouwen, als op huyden noch te sien is, als van 's vaders zyde *Velde*, 's vaders moeders zyde *vander Woert*, van 's moeders wegen *twee Lelyen in 't hooft van 't Schilt*, en van 's moeders moeders zyde *drie Maarlen in het Schilt*.

CORNELIS VAN VELDE, soone van *Boudewijn van Velde*, en van *Emerentia N.N.* wert verlijt met de voorsz Leen-goederen van den Huyse van Hodenpijl, by dode van sijn vader anno 1463. hy troude *Agneta vander Burg*, *Willems* dochter, en wan

Vries van Velde, verlijt met 't voorsz Leen anno 1511.

Jacob van Velde, volgt.

JACOB VAN VELDE, soone van *Cornelis van Velde*, en van *Agneta vander Burg*, verlijt met 't voorsz Leen door overgifte van *Vries*, sijn broeder, anno 1517. hy hadde te wyve *Catharina van Bronkhorst*, wiens vader *Dirk Claas* soon *van Bronkhorst*, een soons soone was van dien *Dirk Claas* soon *van Bronkhorst*, die vermelt wert onder de Welgeboorne van Delfland anno 1446. volgens de Sententie hier achter onder de letter C. bygevoegt; sy hebben gewonnen onder andere

Frank van Velde, verlijt door dode van sijn vader met 't voorsz Leen-goet, anno 15[illegible]6. en wan *Pieter van Velde*, die by dode van sijn vader voornoemt hier mede verlijt anno 1547.

Cornelis van Velde, volgt.

CORNELIS VAN VELDE, soone van *Jacob van Velde*, en van *Catharina van Bronkhorst*, Welgeboren Man van Delfland, wert volgens Sententie van den Hove van Holland van date den 4. Marty 1532. hier naar geteekent met de letter D. en waar op staande is het advijs by my gegeven den 10. Martii 1674. en hier vooren fol. 339. geinsereert, verklaart van Edelen afkomste, en sulx Schoth en Loth vry te zyn; hy verlijt met 't voorsz Leen, als mede met dat van den Huyse van Naaltwijk, door overgifte van de voornoemde *Pieter van Velde*, sijn broeders soon anno 1570. hadde te wyve *Maria* dochter *van Arent vander Mye*, geseyt *Pols*, en wan daar mede

Jacob van Velde, verlijt met 't voorsz Leen door dode van sijn vader anno 1572. en heeft kinderen naargelaten.

Frank en *Adriaan van Velde*, hebben ook descendenten nagelaten.

Catharina van Velde, troude *Jan Thoen van Bronkhorst*, soone van *Jan*, wiens vader *Willem* een soon was van *Ian Claas Dirk* soon *van Bronkhorst*, vermelt in de voorsz Sententie van de Welgeboorne van Maasland, van den jare 1532. en was haar moeder *Woutertje de Bye*, dochter van *Wouter*, gekomen uyt het Welgeboren Geslagt *de Bye*, vermelt in seekere Sententie van den jare 1411. hier achter ingelijft onder de letter E.

Dirk van Velde, volgt.

DIRK VAN VELDE, soone van *Cornelis van Velde*, en van *Maria vander Mye*, geseyt *Pols*, verlijt anno 1594. met de voorsz Leen-goederen door overgifte van *Jacob van Velde*, sijn broeder, hy troude *Machteld Persijn van Ouwendijk*, wiens vader was *Willem*, soone van *Cornelis Persijn Adriaansz*, en haar moeder *Maria vander Houve*, *Joris* dochter, en hebben t'samen gewonnen

CORNELIS VAN VELDE, verlijt met dode van sijn vader met 't voorsz Leen anno 1621. en wert 't selve Leen, dat nu over de drie hondert jaren by den voorsz Geslagte van Velde beseten is, als noch bevonden tot op den huydigen dag by derselver descendenten te werden geposseedeert, uytwijsende de Leen-registeren en Verly-brieven daar van zynde.

Iacob van Velde, Priester.

Mr. *Willem van Velde*, Advocaat, waar van descendenten in 't leven zyn.

Het Wapen van dit Geslachte is een Eenhoorn van Sabel, op een Velt van Silver.

Lett. A.

CLeymensje Floris weduwe *van den Velde*, make kont en kenlik, dat ik quite gescouden hebbe, en vryelike quite scelde tot *Pieter Sijmonssoens* behoef, alle lijftocht en eyschen, hoe si genoemt sijn, die ik hebben mach aan den Lande, dat *Gerrit vande Velde* mijn soen, van Heeren *Ian vanden Wateringen* helt te lyen, en *Pieter Sijmons* soen nu ontfaan heeft van Heere *Ian* voirseit te lyen te houden, en gelegen is in den Ambacht van Maasland; en omme dat ik selve gene zegel en hebbe, soo heb ik gebeden *Dirk vander Burg*, minen neve, dat hi in kennisse der waarheyde desen brief voer mi open bezegelen wille mit sinen zegel, en ik *Dirk vander Burg*, om beden wille mijnre moyen, soe heb ik desen brief open bezegelt mit mijnen zegel, in 't jaar ons Heeren duysent drie hondert acht-en-vijftig, op Sinte Jans dach Babtiste te Midde-somer; hebbende onder uythangen aan een enckele staart een zegeltge, daar in een Wapen-schilt staat een omgeboge Bande, en boven in den hoek een Sterre van ses Stralen.

Lett. B.

GErrid vande Velde, make kont en kenlik, dat *Pieter Sijmons* soon mi vol en al betaalt heft, alse van twaalf Merge Lands, die gelegen syn inden Ambacht van Maseland, en van den Utdijk die dien twaalf Merge toebehoort, die ik van Heere *Ian vande Wateringe* helt te liene, en *Pieter Sijmons* mi van Heere *Ian* voirsz ontfaan heft te liene te houden, daar ik over stoet Heere *Ians* man; voort gelove ik voor mi en mine nakomelingen *Pieter*, en sinen nakomelingen, sulk Land als ik van Heere *Ian* voirseit houde te lien, en met desen Lande leyd onverdolve, dat ik en mine nakomelingen dat sullen laten gaan 't enden dese hure daar het nu in is, in sulker hure alse *Pieter* en sine nakomelingen dat haar verhuren sullen, sonder argelist, en die Lane die ik van Heere *Ian* vorseyd houde, sel *Pieter* en sine nakomelingen, of die sijt verhuren, bruken, omme tot horen overtocht te hebben, tot des Lands vorseyd oirbaar; in dier manieren, dat si mi en mine nakomelingen sullen betalen sulke scade als si mi daar an doen. In oirkonde hebbe ik desen brief open bezegelt met minen zegele, in 't jaar ons Heeren dusent drie hondert acht-en-vijftig, op Sinte Jans dach Baptista te Mid-somer, hebbende onder uythangen een zegel, daar op een Schilt staat met een Eenhoorn, en het omschrift van 't zegel *S. Gerid van Velde.*

Aan desen bovenstaanden is gehegt de naarvolgende Verly-brief.

IK *Jan vander Wateringe*, Ridder, doe kont dat *Gerrit vande Velde*, my opgedragen heeft voer mine manne, als *Boudewijn Machtelde* soen, en *Willaam Vastraat*, en *Willaam Biese*, en vrielik quyt gescouden twaalf Morgen Lands, gelegen in 't Ambocht te Maasland, welke twaalf Morgen Lands haar groote hebben sullen vander Noortzyde in, alse vander Woning die *Floris vander Velde*, *Gerrits* vader van mi plach te houden, die ik *Pieter Sijmons* soen verlyent heb van mi te houden en van mine nakomelingen, *Pieter* en sine nakomelingen, op een eerste lit niet te versterven, die man hoefde die voerkant te hebben voer die wijf hoefde, daar sy beyden even na zien, en te verheerwaarden als 't gevalt met viertig scellingen, al sulk payement als die Heer van den Lande van sinen renten neemt. In oirkonden desen brief bezegelt met minen zegel, gegeven in 't jaar ons Heeren dusent drie hondert acht-en-vijftig, des Vrydags voor Sinte Johans dag te Midde-somer; hier onder hangt aan een zegel van groen was, daar op in een Schilt staat een Starre van acht Stralen.

Lett. C.

IK *Dirk Potter vander Loo*, Balliu van Delfland doe kont allen luden, dat ik op ten negenden dach in Mey in 't jaar ons Heeren dusent vier hondert sesse-en-veertig, binnen der Stede van Delf, als een Balliu voorsz ter Vierschair sat, met *Gerrit Dirx soon vander Watering*, *Ian Geritsz*, *Adriaan Nachtegaal*, *Arent Rotemuyl*, *Ian vander Houve*, *Willem Gerritsz vander Houve*, *Ian Iacobsz Holy*, *Iacob Holy*, *Frank Iacobsz*, *Claas Dirks soon*, *Ian Dirksz*, *Claas Claasz*, Balliu en Schout in de Lier, *Gerrit Ysbrantsz*, *Heyndrik Willemsz*, *Ian Claasz*, *Willem Iansz*, en veel meer andere Welgeboorne mijns Genadigen Heeren 's Hertogen van Bourgondien, Grave van Holland, &c. *Dirk Claas* soon, quam en gaarde Vonnisse, hoe hy sijnen Edelen tuyg doen soude, dat hy Welgeboren ware, dat hyre mede volstaan mogte, des Vonnisse wijsde dat hy 't doen soude mit sijne Edelen Magen, des wert Vonnisse gevraagt mit hoe menigen Man, des Vonnisse wijsde mit vier Mannen tot hem of meer, dair soe dede hy sijnen Edelen tuyg selve voir, en swoer ten Heyligen, dat hy een Welgeboren Man was, en vier sijnre Welgeboren Magen, als *Pieter van Zutphen*, *Claas van Zutphen*, *Ian van Zutphen*, en *Iacob van Zutphen*, *Ians* sonen van *Zutphen*, sweeren, dat na dat hy een Welgeboren Man was, geboren uytter maagschap van Bronkhorst; In kennisse der waarheyt, en om dat alle dese saken voirsz mit Vonnisse gewijst zyn, soe hebbe ik *Dirk Potter vander Loo*, Balliu voirsz, desen brief bezegelt met mine zegele; en om dat wy *Gerrit Dirksz vander Wateringe*, *Adriaan Nachtegaal*, en *Arent Roetermuyl* voirgenoemt, mit andere veel Welgeboorne Mannen dese voorsz Vonnisse gewijst hebben, soe hebben wy desen brief mede bezegelt mit onse zegele, in 't jaar en op den dag boven genomt, hebbende onder uythangen vier zegelen in groenen wassche.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Lett. D

IN der ſake hangende voor den Hove van Hollant, tuſſchen *Floris Gerrits ſoon*, *Adriaan Claas Alberts*, *Willem Dircx*, *Allert Claas ſoon*, *Cornelis Dirk Robbregts ſoon*, *Gerrit Iacobs*, *Louris Vries*, *Ian Ianſz*, *Willem Ariens*, *jonge Cornelis Wouters*, *Hendrik Ians*, *Jacob Ianſz*, *Ian Iacobs ſoon*, *Claas Dirks*, *Heyndrik Gerrits*, *Adriaan Gerrits*, *Heyndrik Doe ſoon*, *Gerrit Dirks*, *Iacob Iacobs*, *Pieter Iacobs*, *Cornelis Iacobs ſoon de Kleyn*, *Willem Dirkſoon*, *Cornelis Ian Foppens*, *Frans Ians*, *Willem Pieters*, *Adriaan Iacobs ſoon*, *Ian Claas Dirks*, *Doe Ysbrans*, *Cornelis Frans*, met heur conſorten, *Frederik Wouters* uytten Ambachte van 't Dorp, wegen hem ſelven, ende den andere welgeboren deſſelfs lant van 't Dorp, *alle welgeboren mannen, woonende in den Dorpe ende Ambachte van Maeſlant, Impetranten* in rau actie aen d'eenſyde, ende *Ian Meeus*, *Suyerbaan Willems* met heure conſorten, *huyſluyden wonende* in den ſelven Ambagte van Maaſlant gedaagden aan d'andere, allegerende *die voorſz Impetranten dat in deſen Landen van Hollandt waren drierehande manieren van Staten van warelijke luyden, te wetene Ridderſchap, welgeboren luyden, en huyſluyden, en dat Ridderſchap waren luyden van Edelen oorſpronk gekomen, hun Ridderlijke houdende ſonder Ambachte ofte Lantneringe te doen; Welgeboren luyden waren uyt een Edelſtam neder gekomen, hun niet Ridderlijk houdende, maar hun ſtellende tot Ambachten, Lantneringe, of anders te doen, die huyſluyden ſtelden hun tot Ambachten of lantneringe, ende waren van geen Edel Stamme of 't Wel-gebooren luyden nedergekomen; het Ridderſchapt ende die Welgebooren luyden waren vry ende ongehouden de K. M. als Grave van Hollandt jaarlijkx te betalen eenige riemtalen, ſchot, hof-dienſten, ende andere ſervituyten te doen, maar die huyſluyden waren daar inne geobligeert; ſeggende voort dat de Impetranten waren welgebooren mannen, nedergekomen ende gedeſcendeert uyt Edel Stamme, doende lantnering en anders, ende altyts daar voor geagt, gehouden, ende gereputeert in Delflandt ende daar ontrent, ende hadden ſulx altyts, als ſy vermaant waaren geweeſt by de Baljou van Delflant, mitten ſelfde Ballius recht ende juſtitie helpen doen, ſoo wel in crimineel als in civil, hoe wel de Impetranten mitſdien vry en ongehoude ſijn den Konninglijke Majeſteyt als Grave van Hollandt eenige riemtalen of ſchot te betaalen, ofte enige hof-dienſten af te doen; als van de Santwegen te maaken, die vyver te helpen ſchoonmaaken, ende diergelijke ſervituyten te doen, ende dat die gedaagde als huyſluyden in 't ſelve te betaalen ende te doen gehouden ſijn, ende dat de Impetranten ende heuren voorſaten altyts van de voorſz vryheden ende exemtie gebruykt en geuſeert hebben gehad, en daar van in poſſeſſie geweeſt, ſoo lange tijd dat geen memorie van Menſchen ter contrarie en gedenkt*; deſen nogtans niet jegenſtaande hadde belieft gehad den Rentmeeſter van Noort-hollandt *Dirk Godſchalk*, den Impetranten by ſijn Deurwaarder te doen gyſelen en executeren, willende van den ſelfden hebben Schot, Lot, en penningen van de Riemtalen, om daar mede te betalen de reparatien van de Santwegen, 't ſchoon-maaken van den Vyver, en anderſints, ſoo dat de Impetranten hen bevonden by der voorſz Gyſelingen gegraveert en beſwaart te zyn, hadden hen daar van geconſtitueert appellanten aan deſen Hove, verſoekende Mandement in cas d'Apel, ofte andere ſulke proviſie, als den Impetranten oorbaarlijkſt ſoude weſen; waar op by den Hove geappointeert was geweeſt, datmen die Supplicatie van de Impetranten leveren ſoude in handen van den Rentmeeſter voorſz, ten eynde dat hy de Impetranten ontſlaan ſoude uyt de Gyſelingen; en na dat die ſelve Rentmeeſter den Hove by monde ſijn reden verklaart hadde, waren d'Impetranten ontſlagen geweeſt tot ſeekeren dage, tot welke dage compareerden alhier d'Impetranten, en ook die Gedaagden, die mede Gegyſelt waren, en ſyn beyde partyen navolgende ſeekere appoinctement van den voorſz Hove gecompareert geweeſt by een Commiſſaris daar toe by den Hove gecommitteert, eyndelijk naar diverſche Altricatie hadden den Gedaagden uyt kragte van ſeekere Mandement tot verſoeke van den Impetrant gedachvaart geweeſt voor deſen Hove te compareren, ten ſeekere dage, tot welke dage concludeerden die ſelve Impetranten, ten fine dat by Sententie van den voorſz Hove die Gedaagde verklaart ſouden werden vry en ongehouden te weſen van den Schoth, Loth, en Riemtalen, mitsgaders van de Hofdienſten, en van den koſten van den Santweg, Vyverberg, en diergelijke ſervituyten, die ſijn Koninglijke Majeſteyt uyt den Ambachte van Maaſland hebbende en heffende is, en voort gecondemneert, d'Impetranten van nu voortaan, en tot allen tijden te vryen en te ontheffen tegens den Rentmeeſter van Noortholland, jegenwoordig en toekomende, ter cauſe voorſz, condemnerende ook de Rentmeeſter van Noortholland, nu weſende en toekomende, d'Impetranten van nu aan ter cauſe van voorſz Schoth, Loth, Riemtalen, en anders, mitsgaders Hofdienſten en ſervituyten voorſz ongemoleſteert te laten, maar 't ſelve te eyſſchen van den Gedaagde, en niet van de Impetranten, condemnerende voorts deſelve Gedaagde te reſtitueren d'Impetranten alle alſulke penningen, als ſy den voorſz Rentmeeſter voor de Gedaagde ter cauſe voorſz betaalt hadden, en makende eyſch van koſten, of tot anderen ſulken fijne als 't Hof bevinden ſoude, d'Impetranten oorbaarlijk te weſen; tegens welken eyſch die Gedaagden antwoorden en ſeyden, dat over menig lange jaren, die Graven van Holland, voorſaten van den Koninglijke Majeſteyt, in der tijd weſende, omme die Plek van den Hage, daar ſyluyden plegen te reſideren, in weſen te houden, ſoo in 't ſchoonmaken van den Vyver, met ſijn toebehooren, als in 't onderhouden van den Weg, ſtreckende van de Hoorn-brugge tot den Hage toe, mit de laſten van dien te dragen, hadden ſeekere Dorpen gelegen in Delfland en Rhijnland belaſt, welke laſten altijd waren genoemt geweeſt, en noch genoemt werden, Riemtalen, ſtaande op die voorſchreven Dorpen, en in teyken dat die voorſz Dorpen met die laſten belaſt waren, ſoo was

boven

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

boven in der kamere van de Reekeninge alhier, een out Regifter, geintituleert, hier na volgen alfulke Dorpen als in de Riemtale gehouden en verbonden zyn, daar onder andere 't voorfz Dorp van Maafland ftaande was op twee riemen dit navolgende, fo wanneer de Rentmeefter van Noortholland eenig ommeflag doende was, by advijs van die van de Reekeninge over die Riemtalen, foo was 't voorfz Dorp geftelt, en mofte daar inne mede contribueren, en gelden feekere quote en portie, te weten, twee riemen, op elk riem jaarlijx foo veel als die onkoften van de onderhoudeniffe van den weg van de Singel om 't Hof, van de Vyver, muyren, Diepinge van de Vyver, van 't hooy mennen, en anders bedragen foude, en omme die penningen daar toe ommegeflagen te innen, foo was de voorfz Rentmeefter geconftitueert eenige van de Ingefetene van 't voorfz Dorp van Maafland, diet hem goet dochte ofte eerft bevinden konde, te doen gyfelen fonder eenig onderfcheyt te maaken, of fulke perfoonen, Huyfluyden, of andere waren, die hun intituleerden te wefen Welbooren luyden, en feekere jaren geleden was een ommeflag gemaakt geweeft op die Riemtalen, omme te vervallen die koften van de Muraillie van de Vyverberg, mitten aankleve van dien, en omme die penningen te innen van de portie van 't Dorp van Maafland, hadde de Rentmeefter naar ouder heerkomen geprocedeert by maniere van Gyfelinge, tegens feekere perfonen Ingefetenen van Maaflant voorfz, foo dat eenige van dien hun feggende te wefen Welbooren Mannen, hadden by requefte te kennen gegeven heure pretenfe Welboorenfchappe, fuftinerende door dien vry en exempt te wefen van fulke laften, verfoekende provifie van ontflaginge, foo wel tegens den Rentmeefter als tegens d'ander buyr-luyden alhier; eyndelijken na dat partyen hinc inde geweeft hadden voor Commiffaris, was hunluyden hare verfochte provifie ontfeyt, en verklaart dat fy betalen fouden 't gunt daar omme die Gyfelinge gefchiet was, wel verftaande dat fy fouden mogen voor defen Hove haar gepretendeerde actie intenteren tegen den Gedaagden, fulx hadden fy eyfch gedaan en conclufie genomen na haren appetyt, tot welke conclufie eerft nopende het Schoth en Loth, de voorfz Impetranten immers niet ontfankelijk en waren, gemerkt dat fyluyden ter caufe van 't Schoth, 't welk van andere nature was, dan Riemtale, niet gegyfelt noch geëxecuteert en waren geweeft, foo dat te dier caufe tuffen den Impetranten en Gedaagden geen queftie en was geweeft, en mits dien mogten d'Impetranten dies aangaande geen actie competeren, en aangaande de Riemtalen en waren d'Impetranten ook niet ontfankelijk, gemerkt dat Dorp van Maaflandt daar toe gehouden was, daar d'Impetranten waren ingefeten, ende mits dien tot die felve laften gehouden, en ten bleek niet dat fy door hare pretenfe Welborenfchap daar of exemt en vry waren, immers en mogten fy geenige vryheyt, pretenderen jegens de laften van den Riemtale, want 't felve was geimponeert in voorleden tyden pro munere fuo ordinario, by de Graven van Holland, daar d'Impetranten heure pretenfe tytel niet helpen en mochte, foo veel te min waren d'Impetranten gefondeert den gedaagden te bedwingen henluyden te vryen tegens den Rentmeefter, nopende de Riemtalen, ofte te reftitueren 't gunt dat fyluyden d'Impetranten betaalt hadden, mits dat de Gedaagden 't felve niet belooft hadde, en ontkenden die felve gedaagde die feyten hunluyden prejuditiabel wefende by den Impetranten geallegeert, concluderende ten fine verklaart te worden d'Impetranten niet ontfankelijk tot heure conclufie, eerft nopende 't fchot en loth, alfo fy te dier caufe niet gemolefteert en waren geweeft, by den Rentmeefter, en mits dien geen reden hebbende hun dies te beklagen, en of fy ontfanckelijk wefen mochten, des neen, dat henluyden heur eyfch en conclufie ontfeyt foude wefen, verklarende voort d'Impetranten niet ontfankelijk tot heuren vordere conclufie, nopende de Riemtalen, en voorts ten fine van Abfolutie vande eyfch ende conclufie van de voorfz Impetranten, makende eyfch van koften, of tot anderen fulken fine, als den voorfz Gedaagde oyrbaarlijkft wefen mogte; tegens welke antwoorde js by d'Impetranten gerepliceert geweeft, en by den Gedaagde jegens die felve Replique geduplicеert, met meer allegatie van middelen en feyten, waar op fy geordoneert fijn geweeft, te fchryven by feyten contrarie, ende geadmitteert tot heure proeve, in welke faaken hebben die voorfz partyen Schrifture gemaakt, gefchreven by Additie en folutie, enquefte gedaan, geproduceert diverfche munimenten, gerenuncieert van meer te produceren gereprocieert, gefalveert, geconcludeert in rechten, ende recht begeert; 't voorfz Hof met rype deliberatie van Raden door gefien ende overwogen hebbende al 't gunt dat ter materie dienende is, bevint dat ment Proces termineren mach, fonder enquefte te doen, op den feyten begrepen in de reprochien en falvatien, ende doende recht op 't felve proces in den name en van wegen des Keyfers vande Romeynen, Koning van Germanien, van Caftillien, &c. Grave van Hollant, Zeland, en Vrieflandt, condemneert de voorfz Gedaagde, de Impetranten van nu voortaan ende tot allen tyden te vryen en te ontheffen tegens den Rentmeefter van Noorthollandt, nu wefende ende toekomende, ter caufe van 't fchot en Riemtalen, mitfgaders van den onkoften van Santweg, Vyverberg, en hofdienften, den felven Rentmeefter van Keyfers wegen competerende, van den Ambachte van Maaflant, en aan d'Impetranten te reftitueren alle alfulke penningen als fy den voorfz Rentmeefter ter caufe voorfz hebben moeten betalen; Abfolveert den Gedaagden van de voornoemde eyfch en conclufie, by d'Impetranten op henluyden gedaan ende genomen, en condemneert de voorfz Gedaagde inde helfte vande koften van defen proceffe, ter taxatie ende moderatie van den voorfz Hove, compenferende de ander helft van de felfde koften om redenen, den Hove daar toe porrende; Gedaan in den Hage by *H. Gerrit van Affendelft*, Ridder, eerfte Raat Prefiderende, Heer *Ian van Duvenvoorde*, ook Ridder, Heer tot Warmont, Meefters *Abel van Colfter*, *Iooft Sasbout*, *Herman van Suyderhuyfe*, ende *Geleyn Segers*, Raatfluyden van Hollandt, ende ge-

pronuncieert den vierden dag in Maarte anno 1532. *Stilo curiæ Hollandiæ.* T'oirkonde 't Zegel van Justitie hier aangehangen, in kennisse van my, onderstont geschreven, *de Jonge.* Onderstont, gecallationeert uyt den Originaal, welke uythangende besegelt was met 't Keysers Zegel, een roode Zegel, onderteykent *de Jonge* als boven, en accordeert by my *Mr. Cornelis Cornelisz Blok*, als nog Secretaris van 't Wout Harnas.

Ter oorsaake hier wederom gehandelt wert van 't regt der Welgeboorne, soo voegen wy hier noch by de volgende Sententie.

IN der sake hangende voor den Hove van Holland, tusschen *Willem Dirksz*, en *Rembrand Claasz*, Waarschippen van Ackersloot, voor hem en uyt den name van de gemeene bueren en inwoonende aldaar, Impetranten in rau actie, aan d'een zyde, en *Gerrit Gerritsz*, *Jan Gerritsz*, en *Ian Willemsz*, *cum sociis*, Gedaagden aan d'ander zyde, allegeerende de voorsz Impetranten, dat het Dorp van Ackersloot seer grootelijken beswaart was van renten, beden, subventien, en andere ommeslagen dagelijx vermeerderende, en hoe wel alle Ingesetenen van Ackersloot schuldig waren samentlijk met malkanderen de voorsz lasten te dragen, elk na advenant van sijn goederen, nochtans waren de Gedaagden dies onwillig, en ook aan te brengen by haren eede die grootheyt van hare goederen, om daar na gestelt te worden, met d'Impetranten te contribueren, al onder deksel dat sy wilden seggen te wesen Welgeboren Mannen, sonder anschou te nemen, dat alle de andere Inwoonders van Ackersloot alle haarluyder goederen aangebrocht hadden, uyt welke onwilligheyt de lasten van den Impetranten soo veel te swaarder vielen, want de Gedaagden waren van de rijksten van Ackersloot, doende Land-neringe als andere bueren, sonder de Koninglijke Majesteyt meer dienste te doen dan andere Huysluyden van Ackersloot, waar omme de voorsz Gedaagde uyt krachte van seker mandament, na de bevelen hun-luyden gedaan, gedachvaart zyn geweest voor desen Hove, ten dage dienende, concluderende d'Impetranten ten fine, dat de bevelen den Gedaagden gedaan, van hare goederen aantebrengen en te contribueren met den Impetranten, stad houden, en effect sorteren souden, en dat deselve Gedaagden gecondemneert souden wesen, by haren eed aantebrengen de grootheyt van haarluyder goederen, en van die te betalen en contribueren met den Impetranten gelijk andere Ingesetenen aldaar, makende eys van kosten, of tot andere sulke finen als d'Impetranten oirboirlijkste wesen mogte.

Waar tegens de Gedaagden antwoorden en seiden, dat sy waren Welgebooren Mannen, gedescendeert van goede Edele Stammen, wonende tot Ackersloot in Kermerland, sulks geprivilegeert dat sy en hare voorsaten altijds waren vry en exemt geweest, niet meer met de Huysluyden te contribueren in schoth, loth, bottinge, en andere ongelden, dat het twede deel, te weten als d'Impetranten schuldig waren drie gulden, soo betaalde den Gedaagde twee gulden; van welke vryheyt en exemptie de Gedaagden geuseert en in possessie geweest hadden van soo lange tijd, dat geen memorien van menschen en heugde ter contrarie, en waren daar van noch in possessie, en niet alleen worde 't selve privilegie gebruikt by de Gedaagden, maar mede by alle hare nabuyren, als tot Heiloo, Oosdom, en meer andere Dorpen daar ontrent gelegen, daar Welbooren Mannen waren, die altijds op haar geloof haar goederen aangebrocht hadden, sonder eed te doen, en dien achtervolgende de twee deelen betaalt, daar mede d'Impetranten en andere Dorpen wel te vreden waren geweest, soo dat sy geen reden hadden, de Gedaagden vorder te travailleren ofte molesteren, en ontkenden deselve Gedaagden, de feyten hen-luyden prejudiciabel wesende, geallegeert by de Impetranten, concluderende, ten fine dat verklaart soude wesen d'Impetranten niet ontfangelijk, en of sy ontfangelijk wesen mogten, desneen, begerende regt by ordine, ten fine van absolutie van den selven eys en conclusie, makende eys van kosten, of tot andere sulke finen als de voornoemde Gedaagden oirbaarlijkst wesen mogte.

In welke sake is gerepliceert en gedupliceert geweest, met meer middelen en redenen by elx van de voorsz partyen voorgestelt, waar op sy geordineert zyn geweest te schryven by feiten contrarie, en productie te doen, 't welk sy hinc inde gedaan hebben met getuygen en munimenten, gerenuncieert van meer te produceren, gedient van reprochien, geëmployeert salvatien van rechte, in rechte geconcludeert, en recht begeert.

't Voorsz Hof met rijpe deliberatie van Rade doorgesien en overgewogen hebbende al 't gene datter materie dienende is, in den name en van wegen des Keysers van den Romeynen, Koning van Germanien, van Castillien, &c. Grave van Holland, Zeeland, en Vriesland, verklaart die bevelen den Gedaagden gedaan, soo verre het roert 't aanbrengen van hare goederen, wel gedaan, en dat deselve stad houden en effect sorteren sullen, absolveert den Gedaagden van den vorderen eysch en conclusien by den Impetranten op hun-luyden gedaan en genomen, en compenseert de kosten van desen Processe, omme redenen den Hove daar toe porrende. Gedaan in den Hage by *Assendelft*, *Warmont*, *Cobel*, *Sasbout*, *Pijnsz*, *Segers*, en gepronuncieert den 21. Marty 1530. *Stilo curiæ Hollandiæ.*

Lett. E.

IK *Kerstant van den Berge*, Balliu van Delfland en van Schieland, doe kont allen luden, dat ik op ten seven-en-twintigsten in Julio, in 't jaar ons Heeren 1411. binnen der Stede van Delf, als een Balliu voorsz ter Vierschair sat, mit *Franke vanden Dorpe*, mit *Aarnt Rotemuyl*, Wailgebo-

gebooren Manne, mijns liefs genadiges Heeren van Holland, en mit anders veel Wailgebooren Mannen, daar *Bartelmees Vleerman* quam, en geerde Vonnis, hoe hy sinen Edelen tuyg doen soude, dat hy Wailgeboren Man wair, datte hire mede volstaan mochte, des Vonnis wijsde dat hy doen soude mit sinen Edelen magen, des wert Vonnis gevraagt mit hoe menigen man, des Vonnisse wijsde mit ses Mannen tot hem selven, daar soo dede hy voir sinen Edelen tuyg, en swoer ten Heiligen, dat hy een Wailgebooren Man was, en ses sinne Wailgeboren magen, als *Bertelmees die Bye*, *Wouter die Bye*, sinen soone, *Gooswijn die Bye*, *Hessel die Bye Iansz*, *Everairt die Bye Heinricsz*, en *Pieter die Bye Crijnsz*, swoeren dat, na dat hy een Wailgebooren Man was, geboorn uyter Maasscipe van Goirle van den Byelinge. In kennisse der waarheyt, en om dat alle dese saken voirsz mit Vonnis gewijst zyn, soe hebbe ik *Kerstant*, Balliu voirseit, desen brief open bezegelt mit minnen zegele, en om dat wy *Franke vanden Dorpe*, en *Rotemuyl* voirnoemt mit andere Wailgeboren Mannen dese voirsz Vonnissen gewijst hebben, soe hebben wy desen brief mede bezegelt mit onsen zegelen, in 't jaar en op ten dach boven genoemt; onder 't principaal van desen hangen drie zegelen in groenen wassche,

VLIET.

203 GERRIT VAN WOERDEN, *Hermans* broeder, was in sijns vaders erf te beurt gevallen het Land van Vliet by Ouwater op de Yssel, doch moest mede alhoewel onschuldig, anno 1296. den Lande ruymen, en sijn vaderlijke Stam en Naam verlaten, soo dat sijn nasaten geen anderen tijtel en naam gebruykt hebben, als Heeren van Vliet, alhoewel hy anno 1302. met Graaf *Ian van Holland* versoende, kreeg sijn goet weder, en stierf anno 1314. begraven tot Ouwater in 't Choor van de Parochie Kerke, gelijk meest alle sijne nakomelingen; hier van spreekt *Adrianus Junius* aldus: *Vlietena domus exilio multata fuit olim & proscripta, quamvis cædis Florentianæ haud consors, sed in odium Woerdeni fratris, cum aliis agnatis affinibusque in unam & eandem noxam conjectus Gerardus Vlietenus exulavit, insignibus & hærediis exutus, postea tamen opera & auxilio Florentii Duvevordii & Ligtenbergii, ob egregia virtutis meritum in prælio, quo Trajectinus præsul cecidit, in gratiam rediit cum Principe, restitutus integritati, & possessis insignibus.* *Gerrit van Woerden* voorsz hadde te wyve *Ada vander Boekhorst*, en wan

Gijsbert vander Vliet, stierf sonder kinders, anno 1353.

Gerrit vander Vliet, volgt.

GERRIT VANDER VLIET, soone van *Gerrit van Woerden*, en van *Ada vander Boekhorst*, was Ridder, besat Polsbroek, en stierf anno 1344. hadde te wyve *N. van Asperen*, *Ottoos* dochter, die stierf anno 1346. en liet na

Gerrit vander Vliet, volgt.

Otto vander Vliet, Ridder, stierf anno 1412. sonder oir.

Lijsbeth vander Vliet, was Nonne ter Lee anno 1377.

GERRIT VANDER VLIET, soone van *Gerrit vander Vliet*, en van *Ottoos* dochter *van Asperen*, stierf anno 1365. hadde te wyve *Maria van Cuylenburg*, *Gerrits* dochter, die stierf anno 1381. en wan

JAN VANDER VLIET, Heer van Polsbroek, Ridder, overleden anno 1396. hadde te wyve *N. vander Lecke* of *Polanen*, dochter van *Dirk vander Lecke*, Ridder, die Raad was van Hertog *Albregt van Beyeren*, en van d'erfdochter van *Robbert van Arkel*, Heer van Berg-ambacht, Stolwijk, en Asperen, en wan

GERRIT VANDER VLIET, Ridder, was anno 1396. in de Cuynder met Hertog *Albregt* in den Oorlog op de Vriesen; stierf in de fleur sijns levens anno 1404. hadde te wyve *Magtild vander Merwede*, dochter van *Daniel vander Merwede*, Ridder, vermelt als Knape en Getuyge nevens andere Edelen anno 1394. en van de erfdochter van den Heer van Steyn op de Mase, by Maseik en Hoorn; sy stierf anno 1421. en lieten t'samen na

Gerrit vander Vliet, Ridder, stierf van een Wonde, gekregen in 't Beleg voor Gornichem anno 1403.

Jan vander Vliet, volgt.

JAN VANDER VLIET, soone van *Gerrit vander Vliet*, en van *Magtild vander Merwede*, wiert Ridder geslagen in den Oorlog van Luyk anno 1408. was Hofmeester van Hertog *Willem van Beyeren*, Grave van Holland; wiert anno 1424. in den Hage onthoolt en gevierendeelt, uyt oorsake dat hy Hertog *Ian van Beyeren* hadde willen vergeven, gelijk de Cabeljausche sijn vyanden zynde hem overtuygen wilden; hy hadde te wyve *Beatrix*, Bastard dochter van Hertog *Willem van Beyeren* voornoemt; sy stierf weduwe anno 1455. en liet na

Gerrit vander Vliet, volgt.

Willemyna vander Vliet, hadde te man *Fredrik van Zevender*, Ridder, sone van *Fredrik van Zevender*, en van *Elisabeth Stoyers*, *Jacobs* dogter t'Utregt, over welk Huwelijk stonden *Gerrit vander Vliet*, en *Gerrit van Lisso*; Sy stierf weduwe anno 1500. out 80. jaren.

Maria vander Vliet, troude *Thomas Uyttenbroek*, Heer van Vloofswijk, en wan *Pontiaan Uyttenbroek*, die te wyve hadde *Lijsbeth van Assendelft*,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

delft, dogter van *Barthout van Assendelft*, Ridder, Heer van Veenhuysen, en van *Ida van Swieten*, *Gerrits* dogter.

GERRIT VANDER VLIET, soone van *Ian vander Vliet*, en van *Beatrix*, Bastard dochter van Beyeren, was Heere van Vliet, Polsbroek, Hoenkoop, en Aartsbergen, verliet de Wapenen van Vliet, en nam weder de volle Wapenen van Woerden aan; verkoft Polsbroek aan den Heer van Naaltwijk, stierf anno 1472. hadde te wyve *Henrica van Naaltwijk*, dochter van *Aalbregt van Naaltwijk*, en van *N. van Vleuten*, uyt het Stigt van Utrecht; sy was Vrouwe van Berg-ambacht, en lieten t'samen na

Jan vander Vliet, volgt.

Gerrit vander Vliet, stierf jongman in Vrankrijk.

Willem vander Vliet, Ridder ten Duytsen huyse t'Utregt.

Daniel vander Vliet, jongman gesturven.

JAN VANDER VLIET, soone van *Gerrit vander Vliet*, en van *Henrica van Naaltwijk*, was Ambachts-heer van Berg-ambacht en Hoenkoop; was anno 1473. met den Heere vander Veere, Stadhouder van Holland, in 't innemen van den Hage op de Cabeljausche, anno 1527. Castelein en Schout t'Ouwater; hadde eerst te wyve *N. vander Boukhorst*, *Floris* dochter, daar mede hy het Huys met de Goederen vander Boukhorst behylikte; daar naar *Emerentia van Meaux* of *Vosselaar*, dogter van *Geerlof van Meaux*, en van *Sibille van Rijnestein* 't Utregt; ten derden *Margareta van Leefdaal*, Weduwe van *Balthasar van Wese*, maar hadde by de laatste geen kinders; hy wan by d'eerste Vrouw,

Gerrit vander Vliet, volgt.

By de twede,

Huybert vander Vliet, volgt daar na.

Geerlach vander Vliet, Ambagts-heer van 's Heer-aartsberge, dat hy verpande aan *Gelein Zeger van Wassenhoren*, hadde eerst getrout *Swavelt van Lewen*; daar na *Reinsburg vander Meer*, die stierf anno 1577. tot Utregt sonder oir, en wan by de eerste, I. *Ian vander Vliet*, stierf jongman inden Hage. II. *Albert vander Vliet*, Capitein, genoemt den *Spaancen Vliet*, om dat hy den Coning van Spagnien diende, inden Oorlog tot Utregt en voor Maastrigt, anno 1579. bleef aan den Couwensteinschen Dijk inden stryt doot anno 1584. sonder oir. III. *Gelein vander Vliet*, eerst Dom-Canonik t'Utregt, anno 1570. daarna Capitein in Vrieslant, stierf sonder oir. IV. *Gerrit vander Vliet*, hadde anno 1580. te wyve *Ursula van Rietwijk*, stierf mede Capitein in Vrieslant sonder oir. V. *Maria vander Vliet*, Nonne van St. Servaas t'Utregt. VI. *Emerentia vander Vliet*, hadde te man Mr. *Thomas Uyttenbroek*, Advocaat t'Utregt, die stierf anno 1595. sy anno 1607. en wan 1. *Ian Uyttenbroek*, Canonik t'Utregt. 2. *Iosijna Uyttenbroek*, troude *N. Keermans*.

Iosina vander Vliet, stierf sonder oir, hadde te man *Hugo Spiering van Aalburgh* tot Heusden.

Sibilla vander Vliet, Nonne te Coninxvelt.

Willemijna vander Vliet, hadde eerst te man *Daniel vander Heide* uyt Brabant, stierf sonder oir; daar na *Andries Vlierling*, Raat van *Rene de Chalon*, Prince van Orange; hy stierf te Breda anno 1572. eindelijk *Michiel Piggen*, mede Raat van den Prince van Orange.

Anna vander Vliet, hadde te man *Godschalk van Wynssen* t'Utregt, en wan I. *Ian van Wynssen*, Ambachts-heer van Hoenkoop; hadde te wyve *Frederica de Waal van Vronesteyn*, en liet na 1. *Adriaan van Wynssen*, die anno 1612. t'Utregt troude met *Christina van Schoordijk*, op 't huys te Vleuten. 2. *Willem van Wijnssen*, Ridder ten Duytsen Heeren t'Utregt. 3. *Anna van Wynssen*. 4. *Beatrix van Wynssen*. II. *Godschalkse van Wynssen*, Nonne te Coninxvelt.

GERRIT VANDER VLIET, soone van *Jan vander Vliet*, en van *Floris* dochter *vander Boukhorst*, Ridder, vermelt anno 1552. hadde eerst te wyve *Johanna Ruygrok*, *Willems* dochter, Ridder; daar na *Sibilla Taats van Amerongen*, sonder oir; hy stierf anno 1553. begraven tot Utrecht; legateerde de lijftogt van sijn goederen aan sijn laatste Vrouwe voorsz, daar die kinderen van d'eerste Vrouw Proces om voerden, welke waren,

Willem vander Vliet, stierf ongetrout.

Floris vander Vliet, volgt.

Ian vander Vliet, stierf sonder kinders.

N. vander Vliet, was Nonne ter Lee.

N. vander Vliet, hadde te man *N. N.* maar stierf sonder oir.

N. vander Vliet, Nonne ten Dale by Utregt.

FLORIS VANDER VLIET, soone van *Gerrit vander Vliet*, en van *Johanna Ruygrok*, Heer van Vliet en vander Boukhorst, hadde te wyve *Alijd van Schoten van Voorhout*, en wan een Erfdochter, met namen

ANNA VANDER VLIET, Erfdochter van Vliet en vander Boukhorst, troude anno 1578. *Andries van Bronkhorst*, soone van *Pieter van Bronkhorst*, Heemraat van Delfland anno 1570. en van *Geertruyd van Sonnevelt* t'Alkmaar, lieten geen kinderen na; Sijn eene suster *Iosijna van Bronkhorst*, hadde te man *Ioris van Schoonhoven*, Ridder van Antwerpen, en wan *Olivier* en *Carel van Schoonhoven*, mitsgaders *Maria van Schoonhoven*, getrout met *Lodewijk van den Tempel*, Meyer van Leuven; d'andere *Willemijne van Bronkhorst*, troude *Lodewijk del Rio*, een van den Bloetraat anno 1567. daar na van den Secreten Rade te Brussel; en wan *Pieter* en *Antonis del Rio*, mitsgaders *Maria del Rio*, die te man hadde *Ian Mulert* van Utregt, Capiteyn Lieutenant van den Eerts-hertog *Albertus*. *Anna vander Vliet* voornoemt was de laatste Vrous-persone van desen Huyse.

HUY-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

HUYBERT VANDER VLIET, twede soone van *Ian vander Vliet*, Ambachtsheer van Berg-ambacht en Hoenkoop, en van *Emerentia van Meaux* of *Vosselaar*, was Heer van Hoenkoop, stierf anno 1572. hadde te wyve *Anna van Nyvelt*, Erfdochter vander Coulster en Heilo by Alkmaar, en liet na

Ian vander Vliet, volgt.

Antonis vander Vliet, besat het huys te Coulster, daar hy op stierf anno 1596. was de leste mans oir vande Stamme van *Vliet*, des de Wapenen met hem begraven sijn te Haarlem inde Grote Kerk; hadde te wyve, *Geertruyd van Bronkhorst*, dogter van *Gijsberth van Bronkhorst*, Ridder, Heer van de Schoot, en van *Levina de Briaarde*, *Lamberts* dogter, President van den Groten Raat tot Mechelen.

Geertruyt vander Vliet, stierf te Haarlem anno 1614.

Emerentia vander Vliet, stierf anno 1605. sonder oir, hadde te man *Gijsbert van Bronkhorst*, sone van *Ioost van Bronkhorst*, Ridder, Heer van Bleiswyk, Rekenmeester inden Hage, en van *Ida Ruychrok vander Werve*, *Willems* dogter.

Maria vander Vliet, stierf sonder oir anno 1607. hadde te man *Arent van Isselstein*, sone van *Cornelis van Isselstein*, en van *Margareta Oem van Wyngaarden*, *Dirx* dogter; hy was de leste mansoir van den huyse van Isselstein, en stierf t'Utregt, den 2. Maart 1602. out 76. jaren.

Josyna vander Vliet, Nonne te Mariendale by Utregt, stierf anno 1601.

JAN VANDER VLIET, soone van *Hubert vander Vliet*, en van *Anna van Nyvelt*, Erfdochter vander Coulster; besat de Goederen van Heilo en Hoenkoop, was anno 1573. Burgemeester van Haarlem gedurende de Belegeringe, Balliu van Voorn, en Gouverneur van den Briel anno 1578. hadde eerst te wyve *Alijd van Duvenvoorde*, dochter van *Iacob van Duvenvoorde*, Ridder, Heer van Opdam, en van *Geertruyd van Liere*, *Nicolaas* dochter, Markgrave tot Antwerpen; sy stierf sonder oir anno 1571. daar na anno 1577. *Maria van Duvenvoorde*, dochter van *Iacob van Duvenvoorde*, Ridder, Heer van Warmont, van den Woude, en van Alkemade, en van *Henrica van Egmont van Merestein*, *Alberts* dochter, en wan by de laaste Vrouw maar een enige Erfdochter, met namen

JENNE VANDER VLIET, Ambachts-vrouwe van Hoenkoop, Heilo, en vander Coulster, hadde te man *Ian Doornik* tot Amersfoort; sy stierf in de Kraam den 8. July 1604. out 24. jaren, en legateerde Hoenkoop haren neve van *Wijnssen*.

Van desen naam werden noch vermelt

GERRIT VANDER VLIET, Ridder, anno 1306.

GERRIT VANDER VLIET, Dijkgraaf van Rijnland anno 1394.

JACOB VANDER VLIET, en

GERARD VAN VLIET, sijn soone, anno 1359.

ERNST VANDER VLIET, *Gerards* sone, anno 1395.

GYSBERT VANDER VLIET, Schout in mijns Heeren Gerecht van Zuylen.

WILLEM VANDER VLIET, en

GERRIT VANDER VLIET, *Warnarts* soonen, vermelt anno 1392.

JAN VANDER VLIET, vermelt anno 1419.

GYSBRECHTA VANDER VLIET, *Gijsbrechts* dochter, getrout met *Iohan van Leyenburg*, *Iohans* soone *van Leyenburg*, anno 1376.

ADA VANDER VLIET, *Gijsbrechts* dochter, haar suster, anno 1376.

HERMAN VANDER VLIET, *Ians* soone, anno 1392.

N. VANDER VLIET, vermelt omtrent den jare 1490. hadde te man *Gijsbert van Hardenbroek*, en hadden kinders.

Het Wapen van Vliet sijn drie Ruyten van Silver, elk met een Knopken aan de hoeken, op een Velt van Keel; maar *Gerrit vander Vliet*, die anno 1472. stierf, nam weder aan te voeren het volle Wapen van Woerden, te weten drie Rode Ruyten op een Velt van Gout.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

VOORHOUT.

204 WILLEM VAN VOORHOUT, Ridder, leefde onder *Floris*, de tiende Graaf van Holland, anno 1160. hy wert met *Allert*, Heer van Egmont, en meer andere Ridderen van de Vriesen by Schorel verslagen, anno 1168. en tot Egmont in 't Clooster begraven; hy wan

WILLEM VAN VOORHOUT, Knape, was Kamerling van den Grave van Holland, leefde anno 1201. hy wan

HENDRIK VAN VOORHOUT, Knape, anno 1235. troude *Maria van Schooten*, en wan

WOUTER VAN VOORHOUT, Ridder, anno 1290. troude *Anna Heerman van Oestgeest*; en wan

VRANK VAN VOORHOUT, Knape, anno 1330. troude *Bartha van Uyttenhage*, en liet na

Gauthier of *Wouter van Voorhout*, volgt.

Pieter van Voorhout, volgt daar na.

WOUTER of GAUTHIER VAN VOORHOUT, Ridder, soone van *Vrank van Voorhout*, en van *Bartha van Uyttenhage*, troude *N.* des Heeren dochter *van Halewijn* uyt Vlaanderen; wert vermelt anno 1357. en liet na

HECTOR VAN VOORHOUT, Ridder, Heere van Voorhout, troude *Margareta van Vlaanderen*, Bastard dochter van *Lodewijk de Male*, Grave van Vlaanderen, weduwe van *Floris van Maldegem*, stierf anno 1415. en hebben gewonnen

HECTOR VAN VOORHOUT, Ridder, Heere van Voorhout, Raad en Kamerling van Hertog *Philips de Stoute*, troude *Alijd van Borsselen*, dochter van *Nicolaas*, Heer van Brigdamme, en van *Maria van Arnemuyden*; hy wan

Adriaan van Voorhout, Ridder, Heere van Voorhout, troude *Isabella de Braderix*, dogter van *Joris*, en van *Elisabet van Masmines*; hy stierf sonder oir, anno 1499.

Margareta van Voorhout, troude *Jan van Berchem*, Ridder, soone van *Jan* en *Theodora van Bruycom*, alias *vander Borgt*.

Johanna van Voorhout, troude *Floris de Schoute*, Ridder, Heere van Saamslag, sone van *Floris*, en van *Clara van Gent*, geseyt *Villain*.

Anastasia van Voorhout, troude *Sweer van Cruyningen*, Ridder, soone van *Arent*, en van *Theodora van Cralingen*; dese haar nakomelingen sijn geweest Heeren van Voorhout.

PIETER VAN VOORHOUT, Knape, twede soone van *Vrank van Voorhout*, en van *Bartha van Uyttenhage*, leefde anno 1360. troude *Agatha Nagel*, *Barthouts* dochter, en wan kinders, als

Barthout van Voorhout, geseyt *Nagel*, troude *Petronella van Berckenrode*, en wan *Barthout Nagel*, die sonder oir is overleden.

Catharina van Voorhout, troude *Willem de Heuyter*, *Claas* soone, Schepen tot Delft, anno 1421.

Alyt van Voorhout, Nonne tot St. Aechten te Delft.

Hendrik van Voorhout, volgt.

HENDRIK VAN VOORHOUT, Knape, soone van *Pieter van Voorhout*, en van *Agatha Nagel*, wert ook vermelt anno 1434. hy troude *Immesoet Duyst*, dochter van *Dirk Duyst*, en van *Ida de Heuyter*; en dit was een van de Edelste en Rijkste Geslachten, die van 't begin der Stad Delf af, altijds aldaar in de Regeringe geweest zyn; en hier van is 't dat verscheyde van de nakomelingen van desen *Hendrik van Voorhout*, bygenaamt sijn geweest *Duyst van Voorhout*; sy hebben gewonnen

Pieter van Voorhout, Knape, stierf sonder oir.

Pouwels van Voorhout, Priester.

Dirk van Voorhout, volgt.

Agatha van Voorhout, Nonne in St. Aagten, tot Delft.

Gerardina van Voorhout, troude *Hendrik Bugge*, Burgemeester tot Delft 1465. hy was sone van *Dirk Bugge*, en van *Magtild van Alkemade*.

Adriana van Voorhout, troude *Arent vander Does*, Knape uyt Suyt-Holland.

Ida van Voorhout, troude *Dirk van Beest van Heemskerk*.

DIRK VAN VOORHOUT, soone van *Hendrik van Voorhout*, en van *Immesoet Duyst*, was anno 1464. Schepen tot Delft; hy troude *Sophia van Bleyswijk*, dochter van *Jacob van Bleyswijk*, van een Edel Geslagte uyt Delfland, en van *Cunigonda Splinter*, en hebben gewonnen

Jan van Voorhout, Fondateur van seckere Vicarye in de ouwe Kerk tot Delft, stierf sonder oir.

Hendrik van Voorhout, volgt.

Pieter van Voorhout, Canonik ten Hogelande tot Leyden.

Jacob

Jacob van Voorhout, Schepen tot Delft, anno 1487. troude *Margareta vanden Andel*, *Cornelis* dogter, daar van Descendenten sijn gekoomen, geallieert sijnde geweest aan de geslagten van *Storm van Wena*, *Oem*, *van Santen*, *Duyvelandt*, *Uyttenbrouk*, *vander Burg*, *Doubleth*, en andere.

Margareta van Voorhout, troude *Pieter Sasbout*, Burgemeester tot Delft 1521.

Cunigonda van Voorhout, troude *Rutgert van Ylem*, Dykgraaf van de Crimpenderwaart anno 1494. hy was soone van *Reynard van Ylem*, wiens Groot-vader *Rutger van Ylem*, Edelman uyt Oostenryk, hier te lande is gekoomen met Keyserinne *Margareta*, anno 1351.

Dirk van Voorhout, troude *Sophia van Sevender*, *Cristiaans* dogter, en wan I. *Maria van Voorhout*, die te man hadde *Ioost vander Burg*, *Adams* soon, Raat Ordinaris des Keysers in de Cancellerye van Braband, anno 1555. II. *Frans van Voorhout*, Balliu en Dykgraaf van Delfland, die met *Maria van Segwaart*, sijn huysvrouwe, wan drie dogters, en een soon *Hendrik van Voorhout*, die sonder oir is overleden.

HENDRIK VAN VOORHOUT, soone van *Dirk van Voorhout*, en van *Sophia van Bleyswijk*, was Burgemeester tot Delft, anno 1508. troude *Agnes Oem*, *Gerrits* dochter van Dordrecht; en wan

Iacob van Voorhout, troude *N. N.* en wan I. *Hendrik van Voorhout*. II. *Iacob van Voorhout*, beyde sonder oir gestorven. III. *Catharina van Voorhout*, troude *Gerrit van Montfoort*.

Gerrit van Voorhout, stierf sonder oir.

Dirk van Voorhout, volgt.

Maria van Voorhout, troude *Iacob Oem*, *Iacobs* soon, Burgemeester tot Delft 1547.

Iohanna van Voorhout, troude *Dirk van Santen*.

Adriana van Voorhout, troude *Symon van Duyvelandt*, *Hendriks* soon.

DIRK VAN VOORHOUT, soone van *Hendrik van Voorhout*, en van *Agnes Oem*, was Heere van Schoonderlo en Cool-ambcht, anno 1534. stierf anno 1554. hy hadde te wyve *Erkenraad van Houttuyn*, *Hendriks* dochter, wiens moeder was *Grijp*, en hebben onder andere nagelaten

Hendrik van Voorhout, volgt.

Dirk van Voorhout, Priester.

Sophia van Voorhout Bagyn.

Cornelis van Voorhout, troude *Catharina de Ionge* uyt Brabandt, en wan *Petronelle van Voorhout*, die te man hadde *Iohan Vermeren*.

HENDRIK VAN VOORHOUT, soone van *Dirk van Voorhout*, en van *Erkenraad van Houttuyn*, was anno 1574. Hoogheemraad van Schieland, en Raad des Prince van Orangie, en ter Admiraliteyt in Holland, troude *Beatrix van Souburg*, dochter van *Jan*, Hogeheemraat van Schieland, en van *N. van Hensbeek*, en hebben met den anderen gewonnen

DIRK VAN VOORHOUT, Drossaart van Sevenbergen, en Raad van sijn Excellentie den Grave van Arenberge, troude *Adriana Stalpart vander Wiele*, dochter van *Cornelis*, Rentmeester van Kermerland, en Hogeheemraat van Rhijnland, en van *Josina de Jonge*; en hebben nagelaten

Hendrik van Voorhout, volgt.

Beatrix van Voorhout, troude *Sybrant van Alkemade*, Heere van Oud Alkemade, sone van *Ian*, en van *Agatha van Berckeroede*.

HENDRIK VAN VOORHOUT, soone van *Dirk van Voorhout*, en van *Adriana Stalpart vander Wiele*, was Heer van Sevenhuysen en Wildevenen, troude *Agatha Breman*, dochter van *Cornelis*, Heere van St. Elisabeths-polder; en liet na

Diderik van Voorhout, volgt.

Margareta van Voorhout, troude *Lambert d'Overschie*, soone van *Ysbrand*, en van *Sophia Heerman van Cruekenbeek*.

DIDERIK VAN VOORHOUT, soone van *Hendrik van Voorhout*, en van *Agatha Breeman*, Heere van Sevenhuysen, is van den jegenwoordig regerenden Keyser *Leopoldus den I.* gemaakt Ridder, en Baron van't Heylige Roomsche Rijk, gelijk ook alle sijne mannelijke descendenten; hy troude *Cornelia Helman*, dochter van *Pieter*, Heer van Dussen-Muylkerken, en Herlaar, en hebben gewonnen

Hendrik Willem van Voorhout.

Ian Peter van Voorhout.

Het Wapen van het Geslagt van Voorhout is een Blauwe Fasce, met een Sautoir of Sint Andries Cruys van Keel of Root daar over, op een Silver Schilt; en is dat van Duyst drie Silvere Swaanshalsen, met Rode Becken, op een Sabel of Swart Velt; 't welke de descendenten gekomen van *Hendrik van Voorhout* en *Immesoet Duyst*, sommige gecartileert, andre alleen, en die van de oudste Branche met een *Surtout* van Voorhout hebben gevoert.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

V O O R N E.

205 PELGRIM VAN HOLLAND, Burggrave van Zeeland, jonger broeder van Graaf *Floris de III.* was den eersten Heer van Voorne, omtrent het jaar 1140. en hadde, soo als uyt verscheide oude Manuscripten consteert, te wyve des Graven dochter vander *Lippe* Duytsland, by dewelke hy wan een dochter en twee soonen, namentlijk

N. van Voorne, hadde te man Grave *Diderik van Sein.*

Floris, Heer van Voorne, volgt.

Dirk van Voorne, eerste Heer van Renesse, Haamstede, Moermont, Burgt, van dewelke die van Renesse afkomen.

FLORIS VAN VOORNE, *Pelgrims* soone, gelijk uyt verscheide oude schriften als boven blijkt, (hoewel by Gouthoven met sijn broeder *Diderik* vermelt als soonen van den voornoemden Grave *Diderik van Sein*,) was Heer van Voorne, Burggrave van Zeeland, van 't jaar 1162. af tot 1203. doe hy stierf, liet na

HUGO VAN VOORNE, Burggrave van Zeeland 45. jaren lang, tot anno 1248. als wanneer hy stierf; hy dede Graaf *Lodewijk van Loon* grote bystant, in den Oorlogh tegens Graaf *Willem van Holland*, maar te vergeefs; hy hadde getrout des Graven dochter van *Kuyk* op de Maze, en wan

HENDRIK VAN VOORNE, Burggrave van Zeeland 32. jaren lank; hy wert vermelt in de Hantvest van Koning *Willem*, Grave van Holland van den jare 1252. stierf anno 1280. hadde te wyve een dochter van *Nicolaas van Borsselen* in Zeeland, die naarmaals troude *Wolphart van Borsselen*, Heere vander Veere. *Hendrik van Voorne* voorsz liet na

Aalbert van Voorne, volgt.

Ermgart van Voorne, stierf anno 1318. hadde te man *Ian van Arkel*, soone van *Ian van Arkel*, en van *Barta van Sterkenburg*; hy reysde in Pelgrimagie naar Jerusalem, en wiert daar Ridder geslagen, maar in 't wederkeeren wert hy onderweegen van alle het geene hy by hem hadde geplondert en berooft, lydende groote armoede; hy stierf te Gornichem op sijn Sloth op Kersnagt anno 1324. en lieten t'samen naar I. *Ian*, Heere van Arkel en Leerdam; hy kofte de Heerlijkheyt van Hagesteyn van *Walraven van Valkenburg*, stierf anno 1355. den 23. February, hadde getrout *Elisabeth*, des Graven *Otto van Cleefs* eenige dogter en Erfgename; sy stierf anno 1342. nalatende verscheyden kinderen. II. *Cunigunda van Arkel*, die te man hadde *Ian van Heusden*, soone van *Jan van Heusden*, en van *Margareta van Cuyk*; hy was den laasten van die name, en stierf sonder kinders naar te laten anno 1334. vermits sijn dogter *Margareta van Heusden* voor haar vader stierf, wesende ten Huwelijk belooft met *Lodewijk vander Male*, Grave van Vlaanderen. III. *Mabelia van Arkel*, hadde te man *Sweer van Abcoude*, Heer van Abcoude en van Wyk; sy stierf anno 1340. nalatende kinderen.

Hillegonda van Voorne, stierf anno 1302. hadde eerst te man *Willem van Brederode*, soone van *Alfard van Brederode*, en van *Beatrix van Hoorn*; hy was Stal-meester van Coning *Willem van Romen*, Grave van Hollandt, stierf anno 1285. en liet naar *Dirk van Brederode*, toegenaamt *de Goedertierne*; hy stierf tot Riemen in Vrankryk, wederkomende van sijn reyse van Hierusalem anno 1318. en wiert in 't Preekheeren Clooster begraven, hadde getrout *Maria vander Lecke*, dogter van *Hendrik vander Lecke*, komende vanden eersten Heer vander Lecke, en behylikte daar mede die Heerlijkheyt; sy stierf anno 1307. nalatende kinders. *Hillegonda van Voorne* voorsz hadde naderhant voor haar tweede man *Costyn van Renesse*, haaren Neve, soone van *Jan van Renesse*, en van des Graven dogter van *Diest* uyt Brabant; hy hadde eerst te wyve gehadt de dogter van den Grave van Vernenburg; was een seer voorsigtig en wys man, seer gelukig in den Oorlog, en seer bemint van Graaf *Floris de V.* heeft mede voor Montfoort groote eere ingeleyt, tegens die geene die tegens den Grave waren rebelleerende, namentlijk de Heeren van Amstel, van Woerden, en meer andre; hy stierf anno 1289. en liet naar by sijn tweede huyvrouw, I. *Ian van Renesse*, naar doode sijns vaders Heer van Renesse, Moermont, Haamstede, hadde te wyve *Sophia*, Vrouwe vander Goude, aan wie den Grave van Holland geconsenteert heeft, dat de Heerlijkheyd vander Goude, en andre Heerlijke Goederen, die sy vande Graaflijkheyt van Holland was te Leen houdende, ook op dogters, indien sy geen sonen en kreeg, souden mogen devolveeren, soo als blykt by Brieven daar van sijnde vanden jare 1296. dog quam egter sonder kinderen te overlyden, en troude *Ian van Renesse* voorsz voor de tweedemaal *N. vander Maalstede*, *Gysberts* dogter; en liet by deselve kinderen naar. II. *Hendrik van Renesse*, Ridder, stierf ongetrout III. *Costyn van Renesse*, stierf sonder oir.

N. van Voorne, hadde te man *Huybert van Cuylenburg*, en wan kinders.

AALBERT VAN VOORNE, soone van *Hendrik van Voorne*, en van de dochter van *Nicolaas van Borsselen* in Zeeland, was 23. jaren lang Burggrave van Zeeland; hy hadde te wyve *Catharina van Teylingen*, Vrouwe van Teylingen en de Lecke, dochter van *Willem van Teylingen*, en van *Geertruyd van Woerden*, *Hermans* dochter, die namaals troude *Willem van Brederode*, soone van *Dirk van Brederode*, en van *Maria vander Lecke*, *Hendrix* dochter, gesturven voor sijn vader anno 1316. hebbende eerst getrout gehad *Elisabeth van Luxenburg*, des Graven dochter van *Ligny*,

nichte

nichte van Keyser *Hendrik de VII. Catharina van Teylingen* voorsz stierf anno 1328. hebbende haar leven lang gedurende beseten het Slot van Teilingen, dat geconfisqueert was, vermits de conspiratie van *Gerrit van Velsen*, anno 1296. *Aalbrecht van Voorne* voorsz is begraven tot Loosduynen, en schrijft daar van *Wilhelmus Procurator* op 't jaar 1287. aldus: *Eodem tempore vir nobilis Albertus, Dominus de Voorn moritur, & in Loosduyne sepelitur; Cujus viduæ, pulcherrimæ videlicet Dominæ, Curia in Teilingen, ad Florentium Comitem devoluta, eodem Comite, cum omnibus illi attinentibus tribuitur, sicut per eandem hactenus possidetur, scilicet anno* 1322. *Dat is*: Ter selver tijde stierf den Edelen man *Albert*, Heer van Voorn, en wiert tot Loosduynen begraven; aan wiens weduwe, zynde een seer schone Vrouwe, het Huys te Teilingen, 't geen aan Graaf *Floris* vervallen was, met alle desselfs toebehoren, door den selven Grave geschonken wierde, gelijk sy het selve als noch besit, te weten in den jare 1322. *Albert van Voorne* liet by sijne voorsz Huysvrouwe na

Gerrit van Voorne, volgt.

Hendrik van Voorne, Ridder, genoemt van *Voorenburg*, stierf jongman anno 1313.

Albert van Voorne, Ridder, wert naarmaals geprofesside Minnebroeder, en stierf anno 1318.

Lysbeth van Voorne, hadde te man *Mauryn vander Does*, Schiltknape, soone van *Dirk vander Does*, Schiltknape, en van *Clementia van Santhorst*, *Philips* dogter; hy hield de partye van Keyserinne *Margareta*, tegens haaren soon Hertog *Willem*, anno 1351. maar versoende naarmaals met hem, en reedt met drie Paarden onder den Heer van Brederode in den Oorloge van Utregt anno 1354. doen hy by Ouwater gevangen wiert, en op groot rantsoen gestelt, soo dat hy veel van sijn goederen verkopen moest; maar Hertog *Aalbert* verleende hem andere Goederen, by Brieven daar van sijnde van den jaare 1317. hy liet naar I. *Mauryn vander Does*, die eerst te wyve hadde *N. vanden Woude*, daar naar *Alyt van Dochem*, *Foyen* dogter, Ridder. II. *Willem vander Does*, Abt tot Middelburg. III. *Badeloge vander Does*, Abdisse ter Lee, stierf anno 1411.

GERRIT VAN VOORNE, Burggrave van Zeeland omtrent 34. jaren, soone van *Albert van Voorne*, en van *Catharina van Teylingen*, versette het Collegie van de Canonnicken vander Dussen, in sijn Stedeken van den Briele, en dede daar noch twee proeven by; hy verkreeg anno 1305. dat hy sijn Heerlijkheyd van Voorn, met het Burggraafschap van Zeeland vry mochte besitten, en die alsoo te Leen houden, als den Grave van Holland dat selve van den Roomschen Rijke te Leen hield; hy stierf anno 1337. hadde te wyve *Hadewy van Borsselen vander Veere*, dochter van *Wolphart van Borsselen*, Heere vander Veere, Sandenburg, Sandijk, Cleverskerken, &c. en van *Sibilla N.* sy stierf anno 1325. en liet na

Aalbert van Voorne, stierf voor sijn vader voorsz anno 1331. hadde getrout *Machtild van Wesemale*, oudste dochter en Erfgenaam van *Arent van Wesemale*, twede Heer van Bergen op den Zoom; sy stierf anno 1343. begraven tot Antwerpen, en had voor haren tweden man getrout *Reynout van Cleeve*, stierf sonder oir; haar suster *Margareta van Wesemale*, hadde te man *Richard*, Heere van Merode. *Aalbert van Voorne* voornoemt liet eene dogter naar, genaamt *Ienne van Voorne*, naar dode haars vaders, en Grootvaders *Gerrit van Voorne*, Burggravinne van Zeelant, en Vrouwe van Bergen op den Zoom, naar dode haars Moeders; sy hadde te man *Ian van Valkenburg* by Limburg, die met sijn Vrouws consent, also sy geen kinderen en kreegen, de Heerlijkheyd van Bergen verkogte aan *Hendrik van Bouterssem*, en aan *Maria van Wesemale*, sijn huysvrouwe, haar Nichte, welke *Maria van Wesemale* voorsz een Moeye hadde *Lysbeth van Wesemale*, die te man hadde *Gerrit van Stryen*, Heere van Sevenbergen, soone van *Hugeman van Stryen*, Ridder, en van des Heeren dogter van Naaltwyk. *Iohanna van Voorne* voorsz stierf sonder oir anno 1349. en quam haar goet aan haar Moeye *Machtild van Voorne*, hier na volgende.

Machtild van Voorne, succedeerde haar voorsz Nichte, en wiert Burggravinne van Zeeland anno 1349. sy gaf die van den Briel sommige Privilegien en anno 1352. doen de rampsalige en heylose factien en partyen van Hoex en Cabbeljauws in Hollandt eerst opstonden, soo dede sy Hertog *Willem* groote hulpe en bystant inde onrechtvaardige Oorloge, die de Keyserinne *Margareta* sijn Vrouw Moeder hem aandede, om de landen te besitten, 't welk dese *Machtild van Voorne*, naarmaals seer leet was, siende dat den Grave sijn sinnen verloor, en vastgesloten moest worden; sy doteerde mede 8. Canonnix Proven, en was een seer vermaarde Vrouwe; sy had te man *Dirk van Valkenburg*, ouder Broeder van haar Nichten *Ienne van Voornes* man *Ian van Valkenburg*, wiens moeder een dogter was van Graaf *Reynout van Gelder*, dan hy stierf in den Oorloge tegens de Luykenaars anno 1347. en leefde sijn Vrouw 26. jaaren naar sijn doot, en stierf anno 1372. 23. jaren geregeert hebbende, de laatste van haar geslagte, en doen quam de Heerlijkheyd van Voorn met de Stad vanden Briel, aan Hertog *Albregt van Beyeren*, Grave van Holland.

Noch hebben geleeft HUGO VAN VOORNE; Heer van Heenvliet, anno 1352.
SWEER VAN VOORNE, Canonnik t'Utregt, anno 1320.
GERRIT VAN VOORNE, mede Canonnik t'Utrecht, anno 1320.
N. VAN VOORNE, had te man *Ian van Heynsbergen*, Heer van Dalenbroek, anno 1346.
ALBERT VAN SPREEUWESTEYN, Bastard van Voorne.

Het Wapen van Voorne is eenen klimmenden omsienden Leeuw van Gout, op een Velt van Keel.

V Y A N E N.

206 JAN VAN CUYLENBORG, hadde een broeder met namen SWEER VAN CUYLENBORG, die voor sijn vaderlijke Erve het Land hadde, daar nu Vyanen leit, en was de eerste Heer van dien, alwaar hy omtrent den jare 1213. een Slot dede timmeren, en hebben sijne nakomelingen dien naam aangenomen; hy bleef doot anno 1234. in den strijt omtrent Bremen en Staden; hadde getrout des Heeren dochter vander *Leede*, en wan

Gijsbert van Vyanen, volgt.

Hendrik van Vyanen, was sestien jaren Bisschop van Utrecht, stierf anno 1267. was te voren Domproost van Ceulen, dede stigten het Slot te Vredeland, en fondeerde te Steenwijk een Collegie van twaalf Canonicken anno 1262.

GYSBERT VAN VYANEN, *Sweers* soone *van Cuylenborg*, en van des Heeren dochvander *Leede*, stierf anno 1265. hy hadde te wyve *N. van Heusden*, dochter van *Jan de V.* Heer van Heusden, en van des Graven dochter van *Vernenburg*; en wan

HUGO VAN VYANEN, wiert van de Francen in den bloedigen strijt van Cortrijk verslagen, met den Grave van Oostervant, broeder van den Grave van Holland, anno 1302. zynde gequetst met een fenijnige Pijl; begraven tot Axel in Vlaanderen; hy hadde te wyve *Mabelia*, dochter van *Sweer van Abcoude*, welke seer out wierde, en stierf anno 1342. sy lieten t'samen na

Hubert van Vyanen, volgt.

N. van Vyanen, hadde te man *Iacob van Ligtenberg*, Ridder tot Utrecht, en wan een Erfdochter, die Vrouwe van Reinouwen was, troude *Iohan van Renesse*, soone van *Ian van Renesse*, en van des Heeren dochter van *Maalstede*, en wan I. *Iohan van Renesse*, Heer van Reinouwen, Hellenburg, Baarland, Stuvelant, Bakendorp, Lichtenberg, die te wyve hadde de dogter van *Otto van Arkel*, Heer van Heukelom. II. *N. van Renesse*, hadde te man *N. van Praat*, Ridder. IV. *N. van Renesse*, getrout aan *Gerard de Herlaar*, Heer van Pouderojen.

HUBERT VAN VYANEN, soone van *Hugo van Vyanen*, en van *Mabelia van Abcoude*, was Heer van Vyanen en Lexmonde, wert vermelt anno 1307. stierf anno 1361. hadde te wyve des Heeren dochter van Langerak in Holland, daar na een suster van *Iacob van Ligtenberg* voorsz, en wan by de eerste,

Sweer van Vyanen, volgt.

Claas van Vyanen, vermelt met sijn broeder *Steven van Vyanen*; en sijn suster *Catharina van Vyanen*, anno 1326.

SWEER VAN VYANEN, Ridder, soone van *Hubert van Vyanen*, en van des Heeren dochter van *Langerak*, dede tot Vyanen de Parochie Kerk stigten, die te voren maar een Capelle was, behorende onder Hagestein; Gouthoven vermelt dat sijn drie broeders waren *Wouter van Bloemesteyn*, anno 1339. noch *Sweer van Bloemestein*, anno 1323. welke wan *Ian van Bloemesteyn*, anno 1359. die de vader was van *Sweer van Bloemesteyn*, Ridder, anno 1485. noch *Wouter van Bloemendaal*, Ridder, anno 1320. Hy hadde te wyve de Erfdochter van den Heer vander Goye, en van Beverwaarde in Gelderland, Burggrave van Utrecht; stierf anno 1346. en liet na

Hendrik van Vyanen, volgt.

Sweer van Vyanen, volgt daar na.

Dirk van Vyanen, beërfde de Goederen van Helldingen en Nykoop.

Heilwich van Vyanen, was Vrouwe van Hagestein, en verkoft het selve aan *Otto van Asperen*; troude *Willem van Duvenvoorde*, Heer van Oosterhout, die by veele qualijk geciteerd werd te sijn Bastaard, by faute van kennisse; hy stierf anno 1353. in Augustus, begraven tot Brussel in St. Claren-Clooster, by de Poorte van Op-Brussel, en liet na I. *Dirk van Oosterhout*. II. *Willem van Oosterhout*, Ridder, by veele mede gesustineerd een Bastard te wesen; dog blykt contrarie uyt sekere acte vanden jare 1344. hy troude *Heilwige van Wassenaar*; en hadde nog een Bastard Broeder mede *Willem* genoemt.

HENDRIK VAN VYANEN, outste soone van *Sweer van Vyanen*, en van des Heeren dochter van Beverwaarde, was Heer van Vyanen, Jaarsvelt, en vander Goye, stierf anno 1366. hadde te wyve *Iolente van Cuylenburg*, *Huberts* dochter, en wan

Gysbert van Vyanen, volgt.

Huybert van Vyanen, Ridder, Heer van Jaarsvelt, vermelt anno 1366. liet na *Ian van Vyanen van Iaarsvelt*, vermelt anno 1400. en wan by sijn huysvrouwe een soone, met namen *Ian van Iaarsvelt*, die leefde anno 1430. en heeft nagelaten *Ian van Iaarsvelt*, vermelt anno 1497. en 1505. hadde getrout *N. van Isselstein*, en liet na een erfdogter, Vrouwe van Jaarsvelt, die te man hadde *Gerrit van Cuylenburg*, *Ians* soone. In 't jaar 1593. stierf *Ian van Vyanen van Iaarsvelt*, Capitein, begraven tot Isselstein; sijn broeder was Drossard van Jaarsvelt, en stierf anno 1613. seer out.

Sweer van Vyanen, Ridder, vermelt anno 1380.

GYSBERT VAN VYANEN, soone van *Hendrik van Vyanen*, en van *Iolente van Cuylenburg*, Heer van Vyanen en vander Goye, dede aan 't Slot Batestein den swaren Toorn, St. Pauels genoemt, stigten, van 't rantsoen-gelt, dat hy bekomen hadde van den Grave van St. Paul in Artois, die hy in den strijd in 't Land van Gulik anno 1371. gevangen hadde; hadde te wyve *Beatrix van Egmont*,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

mont, dochter van *Jan van Egmont*, Ridder, en van *Guidijn van Aamstel*, suster en erfgenaam van *Arent*, Heer van Isselstein; hy wan

Reinier van Vyanen, Dom-Canonik en Deken van St. Jans Kerk t'Utregt, wierd gekoren Bisschop tot Utregt, en geconfirmeerd vanden Tegen-Paus tot Avignon, *Clemens de VII.* genoemt, maar moest afstant doen, en wyken omtrent den jare 1380.

Hendrik van Vyanen, volgt.

Ian van Vyanen vander Goye, Ridder, was anno 1428. Thesaurier van Vrouw *Iacoba*, Gravinne van Holland, hadde getrout *Sophia van Herlaar*, Vrouwe van Noordeloos, jongste dogter van *Ian van Herlaar*, Heer van Ameide, haar moeder was uyt den huyse van Heukelom en Leyenburg, en wan by deselve, I. *Maria van Vyanen*, hadde te man *Ian van Duvenvoorde*, Ridder, sone van *Arent van Duvenvoorde*, Ridder, en van *Elburg van Cralingen*, en wan daar by, 1. *Arent van Duvenvoorde*, Ridder, troude *Margareta van Isselstein*. 2. *Ian van Duvenvoorde*, Heer van Sterrenburg, troude *Elisabeth Grebbers* van Leiden. 3. *Ogier van Duvenvoorde*, getrout met *N. van Baexem* of *Boxem*. 4. *Arent van Duvenvoorde*, wiert tot Rynsburg doot geslagen. 5. *Dirk van Duvenvoorde*, stierf sonder oir. 6. *Elburg van Duvenvoorde*, Nonne. 7. *Ian van Duvenvoorde*, hadde te wyve *Clara van Haaften van Renoy*. II. *Gysbert van Vyanen*, Heer van Noordeloos, was anno 1434. Raat inden Hage, hadde te wyve *Clementia* erfdogter van *Gerrit van Eemskerk*, Ridder, en van *N. van Cralingen*, en wan daar by een Erfdogter, *Maria van Vyanen*, Vrouwe van Noordeloos en Eemskerk, die te man hadde *Arent van Stryen*, Heer van Sevenbergen, sone van *Gerrit van Stryen*, en van *Iohanna van Roetselaar*, en wan 1. *Ian van Sevenbergen*, stierf jong. 2. *Gerrit van Sevenbergen*, stierf mede jong. 3. *Magdalena van Sevenbergen*, Vrouwe van Heemskerk, Noordeloos, en Capelle op d'Yssel, hadde te man *Cornelis van Glimes* of *Bergen*, Heer van Grevenbroek, sone van *Ian van Glimes*, Heer van Bergen en Walhaim, en van *Margareta van Sanct Simon*. 4. *Gysberta van Sevenbergen*, hadde te man *Ian van Wassenaar*, Heer van Voorburg, sone van *Philips van Wassenaar*, Ridder, Heer van Voorburg, Rentmeester Generaal van Noorthollant, anno 1471. dog stierf sonder kinders.

Sweer van Vyanen, besat het huys te Rynestein, maar stierf sonder wettig oir.

HENDRIK VAN VYANEN, soone van *Gijsbert van Vyanen*, en van *Beatrix van Egmont*, Heer van Vyanen, troude anno 1380. *Margareta van Herlaar*, outste dochter en erfgenaam van *Ian van Herlaar*, Heer van Ameide voorsz, die vermits de dootslag van den Heer van Boxel uyt Brabant was geweken; hy stierf anno 1418. nalatende twee dochters, namentlijk,

Ienne, Erfdogter van Vyanen en vander Ameide, die sy beide ten Huwelijk bragt haren man *Walraven van Brederode*, Heer van Brederode, Stadhouder van Holland; sy stierf uyt barens noot, anno 1481. nalatende, I. *Reinout van Brederode*, Heer van Vyanen en ter Ameide, Burggrave van Utregt, Hierusalems Heer, Ridder van 't Gulden Vlies, hadde getrout *Jolente van Lalain* uyt Henegouwen, dogter van *Willem van Lalain*, Stadhouder van Holland. II. *Gysbert van Brederode*, wiert anno 1437. Domproost van Utregt, was mede Proost van St. Donaas Kerke te Brugge, anno 1455. wiert met gemeene Stemmen gekooren Bisschop van Utregt, maar door 't bedryf van de Cabbeljausche, en 't gewelt van Hertog *Philips van Bourgondie*, die voor sijn Bastard sone *David van Bourgondie*, met consent van den Paus van Romen, het Bisdom verkregen hadde, moeste *Gysbert van Brederode* voorsz wyken, en niet alleen afstant doen van 't voorsz Bisdom, maar nog vande Domprosdye, die hy overgeven moeste anno 1474. aan Mr. *Simon van der Sluys*, geboren tot Rotterdam, Docter Medicyne van Hertog *Carel van Bourgondie*; soo dat *Gysbert van Brederode* eerst gevangen, en daar naar ontslagen sijnde uyt een pynlijke gevankenisse, daar hy met sijn broeder *Reynout van Brederode* voorsz ingeseten hadde, naar Breda metter woon getroken is, alwaar hy anno 1479. overleet, out sijnde 63. jaaren; hy had wel twaalf Bastard kinderen, onder anderen, 1. *Ioris van Brederode*, Capiteyn tot Rotterdam, wiert anno 1489. tot Delft onthooft, hadde te wyve *Maria Ruychrok*, weduwe van *Ian van Dongen*. 2. *Ienneken van Brederode*, Nonne te St. Aagten te Delft. 3. *Hadewich van Brederode*, die te man hadde *Willem vander Goude*. 4. *Elisabeth van Brederode*, die te man hadde *Lambert Hamersvelt*, 5. *Machtild van Brederode*, die te man hadde *Gijsbert Piek* uyt Gelderlant. III. *Walravine van Brederode*, gebooren anno 1418. naar haars vaders doot, troude *Gerrit van Broekhuysen van Waardenburg*, en *Amelroy* in Gelderlant, en hadde daar by vyf sonen, als 1. *Ian van Broekhuysen*, Heer van Waardenburg, die by sijn huysvrouw *N. van Haaften* naar liet eenen sone, genaamt *Gerrit van Broekhuysen*, Heer van Waardenburg, en een dogter, genaamt *Walravine van Broekhuysen*, die te man hadde *Otto van Arkel*, Heer van Heukelom. 2. *Walraven van Broekhuysen*, Heer van Amelrooy, stierf sonder kinders naar te laten. 3. *Reynout van Broekhuysen* die anno 1481. de Stadt van Leyden subytelijk innam. 4. *Willem van Broekhuysen*, Canonnik t'Utregt. 5. *Adriaan van Broekhuysen*, mede Canonnik aldaar.

Heilwich van Vyanen, troude *Otto van Nyenrode*, en wan kinders.

SWEER VAN VYANEN, Heer van Beverwaarde, twede soone van *Sweer van Vyanen*, en van des Heeren dochter vander *Goye*, troude *Magteld van Zuylen*, *Ians* dochter, anno 1354. en wan

Ian

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Ian van Vyanen, Heer van Beverwaard, die te wyve hadde *Elisabeth van Bueren*, en wan *Gysbert*, Heer van Beverwaarde, troude *Clementia*, des Heeren dogter van *Poukes* in Vlaanderen, nalatende een Erfdogter *Iohanna*, Vrouwe van Beverwaard, troude *Ian van Boukhaut*, Baron van Bouleers in Vlaanderen, en wan daar by I. *Daniel van Boukhaut*, Heer van Bouleers, en van Beverwaarde, een vande vier Genoten van Vlaanderen, hadde getrout *Maria van Luxenburg*, des Heeren dogter van Fiennes, en liet na twee dogters, 1. *Maria van Boukhaut*, vrouwe van Beverwaarde, hadde eerst te man *Hugo van Lannoy*, Heer van Roulencourt, die voor sijn vader stierf; daar na *Hendrik van Hoorn*, Burggrave van Wynoxbergen; sy stierf anno 1563. nalatende by den eersten man een Erfdogter *Francoise van Lannoy*, hadde te man *Maximiliaan van Egmont*, Grave van Buren en Leerdam, wiens Erfdogter getrout was met Prins *Willem* de I van Oragne. 2. *Francois van Boukhaut*, hadde te man *Richard van Merode*, Heere van Frens. II. *Ian van Boukhaut*, Domcanonik tot Utregt.

Gysbert van Vyanen, volgt.

GYSBERT VAN VYANEN VAN RYSENBURG, soone van *Sweer van Vyanen*, en van *Magtild van Zuylen*, hadde te wyve *Henrica van Entenig*, en wan

GYSBERT VAN VYANEN, Ridder, troude *Agnes van Isselstein*, anno 1425. dogter van *Herpert van Isselstein*, Ridder, Heer van den Bossche in Goyland, en van des Heeren dochter van *Haamstede*, en wan

Sweer van Vyanen, volgt.

Ioan van Vyanen, troude *Henrica van Visch*, sonder kinders.

SWEER VAN VYANEN, Heer van Rijsenburg, soone van *Gijsbert van Vyanen*, en van *Agnes van Isselstein*, troude *Wilhelma van den Zande*, en wan

Gysberta van Vyanen, Vrouwe van Rysenburg, volgt.

Johanna van Vyanen, troude anno 1516. *Frederik Zeldenaker*, Erf Hofmeester van den Keiser.

GYSBERTA VAN VYANEN, outste dogter van *Sweer van Vyanen*, en van *Wilhelma van den Zande*, was Vrouwe van Rijsenburg, troude anno 1492. *Gerrit van Cuylenburg van Rijsenburg*, die beneffens andere Edelen gestaan heeft over het transport van de temporaliteit van 't Stigt van Utrecht door *Hendrik van Beyeren*, Bisschop van Utrecht, gedaan aan Keiser *Carel de V.* op den 21. October 1528. hy wan

GERRIT VAN CUYLENBURG VAN RYSENBURG, troude anno 1522. *Armgart van Pallaas*, dochter van *Adriaan van Pallaas*, en van *Alijd van Lugtenburg van Lankroon*, hebbende beneffens sijn vader mede gestaan over 't transport vande temporaliteit van Stigt voorsz, en vorders gecompareert in 't lith der Heeren Edelen der Provincie van Utrecht, waar in by gevolge mede gecompareert sijn *Willem* en *Justus van Rijsenburg*, sijne navolgers.

Het Wapen van Vyanen sijn drie Zuylen van Sabel, op een Velt van Silver; en dat van Beverwaart drie Zuylen van Silver op een Velt van Lasuur. Van het Geslachte van Cuylenburg spreekt *Adrianus Junius Bat. cap.* 19. aldus: *Culemburga familia ante annos quadringentos originem suam refert ad illustrem magnique nominis atque existimationis virum Rudulfum Bosicomium, è Comitatu Teisterbandiæ oriundum.* *Dat is*: Het Geslagte van Cuylenburg brengt sijn begin van over de 400. jaren, tot *Rudolf van Boesichem*, een seer vermaard man, die alomme grote naam en agtinge hadde, oorspronkelijk uyt het Graafschap Teisterbant.

UYTTENHAGE.

207 IS een oud Adelijk Geslacht, alsoo genoemt om dat het Stamhuys over de Cingel van het Hof, en sulx uyt den Hage gelegen was; van het welk in 't jaar 1272. vermelt wert, dat *Wermbout Uyttenhage*, en sijn soon *Aalbert*, met *Wouter van Egmont*, en sijn soon *Willem*, met sijn broeder *Gerrit*, *Jacob van Wassenaar*, *Bernhard Uyttenhage*, *Gerrit van Harmelen*, andre seggen *van Haarlem*, en *Wolter de Vries*, Balliu van Kennemerland, in den togt van Grave *Floris*, jegens de Vriesen sijn verslagen; *Joann. Beka Chron. Ultraject.* onder *Jan van Nassou*, de XXXIX. Bisschop van Utrecht. Ook wert *Albrecht Uyttenhage* geteld onder de Edelen, die ten tijde van *Willem de III.* de XIX. Grave van Holland, bygenaamt *de Goede*, geleeft hebben.

Van dit Geslachte is mede geweest *Willem Uyttenhage*, *Willems* soone, die te wyve hadde *Hillegond Spruyt*, *Bruyninx* dochter, en liet na *Elisabeth Uyttenhage*, die te man hadde *Jan van den Woude*, geseit *Alkemade*, soone van *Johan van Alkemade van den Woude*, en van *Magtild van Maalstede* uyt Zeeland, en hadde kinders.

Het Wapen van Uyttenhage is een geankert Cruys van Silver, op een Velt van Sabel.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

WASSENAER.

208 DAt de Heeren van Wassenaar waarlijk uyt de oude Batavische Geslagten afkomstig zyn, is een klare en bekende saak, met dat deselve in qualiteit als Burggraven van Leiden, en Heeren van Rijnland lange voor de aankomste der Graven van Holland bekent staan, en in de heugenis schriften de eerste zyn, onder dewelke eenen *Dibbold*, soone van *Gondebold* in 't jaar 838. met eenen *Geerlof*, of als andere willen Heer *Gerbrand*, Grave van Egmont, de Denen en Noormannen tot tweemaal toe verwonnen en afgeslagen heeft, volgens tuyge van *Bockenbergius*, die daar van *in serie Burggraviorum Leidensium* aldus schrijft: *Dibboldus, D. Gondeboldi, ut quidam tradunt filius, anno circiter octingentesimo trigesimo octavo, cum Gerlofo, vel (quod nonnullis placet) cum Gerbrando, altero Egmondæ Dynasta, Danos copiis atrocitateque licet prævalentes, duobus prœliis quodammodo vicit, tertioque in agro Vorburgensi congressus, superatusque, in Aurinduli Castrum cum flore exercitus cedens, mox ipso cum Castro munitissimo, ac omnibus simul Bataviæ nobilissimis monimentis eadem tempestate deletis, interiit.* Den oorsprong van desen naam meinen sommige, dat herkomt van den Roomschen Keiser *Cajus Caligula*, dewelke zynde met veel volx van wapenen gekomen in Batavien, op den Oever van de Zee, al sijn volk in slagordre dede stellen, en alle de Oorlogs instrumenten gereet houden; een yeder seer verwonderende wat hy doen soude, alsoo daar geen vyanden omtrent waren, en in Zee wat hebbende gereden, so gaf hy flux een gebod, dat een yeder Zee-schelpen rapen soude, en daar na haar helmen en schoten vullen, seggende dat het buyt was, de overwonnen Zee ontnomen, en datmen dit na Romen senden, en in 't Capitolium setten moest, en in teken van victorie, dede hy aldaar een seer hogen toorn timmeren, dewelke vervallen zynde, daar na by den Keiser *Antoninus* vernieut wierde, en gaf sijn soldaten veel gaven; sendende tot een teken, dat hy de Zee hadde overwonnen, over Land en Bergen na Romen alle de Galeyen daar mede hy in Zee was geweest; waar over dat de Inwoonders in Holland, om dese sotte kuren hem den *Wasser-nar* noemden; en soude het Dorp Wassenaar deselve naam behouden hebben, om dat die Schelp-raping daar omtrent geschied was. Dat dese sotternye by *Cajus Caligula* begaan is, getuygd den Romeynschen Schryver *Suetonius*, verhalende daar van aldus: *Postremo quasi perpetraturus bellum, directa acie in littore Oceani, ac ballistis machinisque dispositis, nemine gnaro ac opinante quidnam capturus esset, repente ut conchas legerent, galeasque & sinus replerent, imperavit, spolia Oceani vocans, Capitolio, Palatioque debita. Et in indicium victoriæ altissimam turrem excitavit, ex qua ut ex Pharo, noctibus ad regendos navium cursus ignes emicarent.* Andere seggen, dat den selven Keiser een valschen alarm hebbende doen maken, en daar op uytgevallen zynde, even als of hy een grote overwinninge bekomen hadde, die gene die met hem uytgeweest waren, als deelgenoten van de victorie, met een niewe soort van kronen hadde beschonken, onderscheiden na de gedaante van de Son, de Maan, en de Sterren; en dat daar van het Wapen van Wassenaar, zynde drie halve wassende Manen, soude gekomen zyn; Dese Historie wert dus by *Suetonius* verhaald, *Deficiente belli materia paucos de custodia Germanos trajici, occulique trans Rhenum jussit; ac sibi post prandium, quam tumultuosissime adesse hostem nunciari; Quo facto, proripuit se cum amicis, & parte Equitum Prætorianorumque in proximam sylvam; truncatisque arboribus, & in modum tropæorum adornatis, ad lumina reversus, eorum quidem, qui secuti non essent, timiditatem & ignaviam corripuit, Comites autem & participes Victoriæ novo genere ac nomine Coronarum donavit, quas distinctas Solis, ac Lunæ siderumque specie, exploratorias appellavit.* Maar gelijk als dit alles maar enkele gissingen zyn, soo is 't aan d'andere kant seker en gewis, gelijk we even te voren gesegt hebben, dat de Heeren van Wassenaar de outste onder den Hollandsen Adel zyn, volgens tuyge van meest alle de oude Schryvers, als onder andere *Hovæus de Hollandiæ nobilitate, Pontus Heuterus, Adrianus Junius, Bockenberg*, en andere; en sijn daar na met de Burggraven van Leiden verknogt, diemen seit dat al over 1200. jaar uyt de Vriesche Koningen gesproten zyn; gelijk het mede genoeg bekent is, dat de Heeren van Wassenaer en Egmont een gantse eeuw, en wat des meer is, voor *Dierik* den eerste Grave van Holland een groot deel van Holland beseten hebben, en daarom haar selven soo dapper tegen het invoeren van de Graven gekant hebben; het welk dan ook de oorsaak is dat deselve niet eerder onder den Hollandsen Adel, en der Graven Vasallen en Hovelingen erkend en zyn; den voornoemden *Pontus Heuterus* geeft van de oudheid van dit Geslagte dit aanmerkenswaardige getuygenis. *Vetustissimam esse Wassenariorum familiam constans fama, continuata temporum serie per manus tradita Hollandis persuasit. Solent enim Wassenarios vocare Vetustos: Brederodios Nobiles: Egmondanos Divites. Sed an Wassenarii à Cattis Superioris Germaniæ populis, quos Tacitus scribit Bataviam occupasse, originem trahant, quemadmodum se Brederodii ab Aquitanis, Egmondani ab antiquissimis Frisiorum Regibus, uterque autem ab adulteris Trojanis oriri vulgo persuadere nituntur, deficiente dialectica demonstratione credere, quam ob incredulitatem condemnari malo. Fateor certè, idque ingenuè, Belgis Wassenaer ferme sonare, Aquæ Dominum, ac aquæ accolam; sed quid hoc ad Cattorum vetustatem? Fateor quoque Proceres fuisse potentes, ac circa Rheni ostium nunc Catuici obstructum, etiam tempore primi Hollandorum Comitis fertiliores agros possedisse, imo ante ejus adventum, cum Cimbris, Danisque, pro aris ac focis certasse, tandemque sedibus pulsos, rursumque reversos contra primos Hollandiæ Comites subinde rebellasse, agrisque exutos postea redditis bonis in gratiam fuisse receptos, certisque agrorum beneficiariorum limitibus eorum fuisse circumscriptum imperium. Sed quid hæc ad Cattos? Burggraviorum certè titulum ab Holland. Comiti-*

bus, aut paulò antè illis accessisse crediderim, cum Comitum Ducumque tituli, non à Barbaris nationibus, sed Romanorum derivati sint successoribus. Chronicon certe Hollandiæ disertis scribit verbis in fine vitæ Theodorici quinti, vixisse sub annum Christi 1092. *Alewinum Castelanum Leidensem. Unde apparet titulum Castelani antiquiorem esse Burggravii, ac institutum a primo Hollandiæ Comite, qui Francus fuit, quemadmodum & Castelani vox est, eamque paulo post in Burggraviatus titulum mutatam. De vetustate hujus familiæ dubitari non potest, sed certam successionem adferre non licet, ante tempus hujus nostri Philippi, idque circiter Annum Christi* 1200. *ortique sunt ex hac plures familiæ nobiles, quam ex ulla alia Hollandorum familia.*

Ende Adrianus Junius ***in 't brede*** Batav. cap.19 ***als volgt***: Quin Wassenariæ Domus inter omnes antiquissimæ umbris inferias dum pie sacramus, honorem ab antiquis illi attributum non denegabimus. Ea domus summa & aperta omnium consensione facile antiquitatem ultimam tuetur, cujus etsi illustria facta & res gestæ omnium in ore vivant, Documenta tamen è vetustis Librorum monumentis petenda in obscuro latere videntur. *En een weinig daar na*: Satis esto quod altissimam perpetuarii juris nobilitatisque vetustatem defendere stirps illa omnium confessione possit, nato inde proverbio de trium illustrium Hollandiæ familiarum comparatione, Wassenariam domum antiquitate, Egmondanam divitiis, nobilitate Brederodiam antestare. Annalium monumenta Claudium Civilem, quem regiâ stirpe editum Tacitus loquitur, non aliâ ex familiâ extitisse volunt, quâ auctoritate nescio: cjusque filiam Vitellio nuptam, quod somnium est anilibus Cascorum deliramentis vanius, quum Suetonius disertè duas illi uxores tribuerit, Petroniam & Galeriam, illam Consularis, hanc Prætorii viri filiam, nec plures: deinde quum à Galbâ in Germaniam inferiorem esset missus, vixdum mense transacto apud Coloniam Agrippinam Imperator est consalutatus, ut tunc nuptiis vacare integrum illi non fuerit. Quin & in iisdem memoratur Engistus Radbodo genitus reversus à Britannicâ expeditione victor, pyrgum Lugduni, alveo Rheni imminentem (quem Leydæburgum vulgus nuncupat) condidisse cum telonio, sub Theodosii Imperatoris tempora, atque ex eo Burgraviorum (quod Burgi Comites denotat) nomen reliquum esse, imperiumque & jus principale in Rhenolandiam ab illis usurpatum, in quâ hactenus ut fiduciarii Comitum clientes pro mercibus vectigal exigunt, & Plumarii Comites nominantur, quod & illic & in tractu Delphensi illorum injussu nemini fas sit cygnos aut *olores* publicè alere. Jus familiæ imperiumque in aquas ostendunt augescentes lunulæ, quæ gentis insignia exornant, quando lunæ imperium in humores & aquas auctorum omnium concentus tribuat. Hinc manavitius Grutæ, quod penes eosdem semper extitit, quo coctores cervisiarii pro usu aquæ centesimam illis persolvunt, vernacula lingua Gruytgelt vocat, sive eam vocem à Flandris mutuata fuerit majorum nostrorum ætas, qui lenticulam palustrem, quæ in paludibus & stagnis per æstatem aquæ supernatat, gratissimum anatibus pabulum, Grutam appellant, quam nos corruptius Troes vel Troost dicimus, ut Gruytgelt sit vectigal, quod penditur pro tollendâ dissipandâque lenticulâ aquas operiente, quo limpidam haustris situlisque hauriant ad concoquendum usui hominum cerealem potum: sive origo fluxerit (quod nonnulli volunt) ex usu seminii cujusdam aut herbæ, quam cervisiæ incoquebant, olim Grutzung, posteris Scarpetange dictæ, quæ cujusmodi sit, ignorare me fateor. Quod jus à dynastis potentioribus (ut solet avaritiam illorum & libidinem accendere atque alere æmulatio) usurpatum posteà video à Brederodiis apud Caninefatum caput Harlemum, & à Naelduicenis, ut mox dicetur; Vidit nostra ætas virum fortissimum, alterum quendam Achillem, Joannem Wassenarium, Frisiæ subactorem, cui victricia per hostilem terram signa circumferenti, idem spectrum oblatum narratur, quod Druso Germanico ad Albim se ingessit; id quod ob parem virtutis & lethi gloriam memorabile referendum hîc duxi. Scriptis namque proditum est à Suetonio Tranquillo & Dione Niceno, Druso, quum ad Albis ripam pervenisset, transire cogitanti, occurrisse mulierem specie humana ampliorem, dixisseque; Quo pergis inexplebilis Druse, negant tibi fata tendere ultra: quin abi, adest enim mortalium operum & vitæ finis: quam rem memini poëmatio consignatam olim à Petro Nannio ad Fridericum Tauteburgensem, nunc Archiepiscopum Trajectinum, eventi conscium, cujus tunc pater fortissimus dux conjunctis copiis bellum Frisicum gerebat. Narrat enim ei excubias exploranti dubiâ crepusculi luce obviam fuisse horrendam fœminæ speciem, Fœmina (inquit) erat, nisi membrorum nimis ardua moles,

Hanc commonstrasset numine non vacuam.

addit deinde voce horribili locutam;

Quid

Quid Frisiam attingis, devota ò victima Diti?
Hîc te, non alibi, fata suprema manent. Libuit ejus versus ab interitu vindicare, quos de clarissimo heroë verè cecinit. Is filiam reliquit hæredem, quæ in aliam transcripta familiam, dotalia bona attulit Jacobo à Ligne, Comiti Falkenburgio. *Naderhant schrijft hy vorders van't Geslagte van Duvenvoorde en Polanen, uyt den Huyse van Wassenaer gesproten aldus:* Duvevordia prosapia è gente Wassenariâ, tanquam limpidissimo fonte, clarorum natalium ortum ducit; vocabulo à primâ impositione nonnihil variante ac deflexo, nam adhortationis ad incœpti operis studium significationem, primogenia vox in se complexa fuit, quum natu major frater forte (ut fit) minorem hortatur, ut lintrem conto subigat atque impellat, hac voce usus, Du voert, hoc est, propelle scapham, aut, ut alii narrant, quum illum hoc dicto, Doet voert (quod sonat, perge facere, aut cœptum perfice) ad inchoati operis perfectionem animasset instigassetque. Ea tunc vox secundo accepta omine, in familiam minoris natu faustis auspiciis transisse creditur. Primus id agnomen familiæ tradidit Philippus secundo loco natus Adeluini Burgravii Lugdunensis, Rhenolandiæ Domini, filius, delato illi & aureo clypeo tribus corniculatis fulvi coloris lunulis. Aliter paullò narrat Theudericus Wassenariæ Curio, ex hoc Philippo natos fuisse quinos liberos dictitans, quorum natu maximum & nominis hæredem fuisse Theudericum: secundum Philippum, eumque primum Duvevordii agnomine donatum: tertium Joannem qui primus Polanæ titulo & agnomine fuerit insignitus, addito clypeo, cujus solum argentei coloris, tres atræ concolores lunulæ in cornua curvatæ distinguerent: quartum Sandhorstum incerti nominis: & quintum Arnoldum Groeneveldium. Hanc stirpem illustravit ad annum salutis 1353. Wilhelmus Duvevordius, Osterhouti Dominus, qui cum in magnâ gratiâ apud Principes floreret, magnisque copiis circumflueret, liberis carens, immensarum opum Oceanum in alios à familiæ suæ ornamentis usus dissipavit, exhausit, effudit, non sine quadam (si dicendum est) suæ gentis injuriâ, conditis duobus à solo cœnobiis, uno Claranarum virginum, altero Carthusiani sodalitii prope Gertrudis montem, quæ & opimis reditibus locupletavit, nondum perlatâ lege, quæ cavet, Monasteria latifundiis augeri: neque hac contentus opum profusione, pyrgum cum portâ in dicto oppido, arcem Osterhouti erexit, & Vianam muris fossaque circumdedit, uti marmor ejus memoriæ Bruxellis positum testatur. Polana domus iisdem è fontibus (ut modo ostendi) originem cum Duvevordiis ducit, parum diu fœcunda; nam Joannes Polanæ Dominus cognominem sibi filium reliquit, ex quo nulla stirps virilis, unica tantum filia Polanæ, Leccæ, & Bredæ titulos cum Dominiis marito Egberto Nassoviensi Comiti attulit. Ita stirps quasi in herbâ sepulta interiit, aliam in vaginam eruptura.

HALEWYN den eersten van dien naam was Castelein van Leiden, en Heer van Rhijnland, vermelt in de Hollantse Chronijk anno 1083. hy liet na

HALEWYN, de twede Castelein van Leiden, Heer van Rhijnland, was getrout met *Berta van Lijnden*, en wan

HALEWYN, de derde Castelein van Leiden, Heer van Rhijnland, wert geschreven overleden te sijn anno 1198. hy hadde noch een suster *Barta van Leiden*; en hadde te wyve *Joanna van Arkel*; hy stierf anno 1198. nalatende

Jacob, den outsten sone, volgt.
Philips, Heer van Wassenaar, volgt verder.
Alida, was Abdisse tot Rynsburg, stierf omtrent den jare 1228.

JACOB, *Halewijns* soone, vermelt eerste Burggrave van Leiden, en Heer van Rhijnland, in den Oorlog van Graaf *Willem van Holland*, tegens den Grave van Loon, anno 1203. hadde getrout *Theodora van Teilingen*, en stierf omtrent het jaar 1235. nalatende

Thomas, Burggrave van Leiden, by acte in date 1245. welke stierf sonder oir.
Christina, volgt.

CHRISTINA, Burggravinne van Leiden, Vrouwe van Rhijnland, 't geen naderhand met de Domeinen van Holland vereenigt wierde, troude omtrent den jare 1252. *Diderik*, jonger broeder van Graaf *Hendrik van Cuyk* op de Mase, die d'eerste was, welke omtrent het jaar 1267. het Burggraafschap van Leiden met de andere goederen van den Grave van Holland te Leen ontfing; sy stierf anno 1276. nalatende *Hendrik van Cuyk*, Burggrave van Leiden, wert verlijt anno 1276. en stierf anno 1319. reisde anno 1296. op sijn eigen kosten naar Engeland, om te geleyen Graaf *Jan van*

Holland; hy hadde noch een ſuſter *Ada*, Abdiſſe van Rhijnsburg anno 1316. Hy hadde getrout *Halewijne van Egmont*, dochter van *Willem van Egmont*, en van *Ada*, des Hertogen dochter van Milanen, en wan I. *Dirk van Cuyk*, Burggrave van Leiden, leeſde anno 1320. doe hy *Isbrand van Poelgeeſt* een Hantveſt gaf; was getrout met *Juſtina van Heenvliet*, dog ſtierf ſonder kinderen. II. *Berta van Cuyk*, Burggravinne van Leiden, welke troude haren neve *Diderik van Waſſenaer*, waar door het Burggraafſchap van Leiden in die tak gekomen is, gelijk breder volgen ſal.

PHILIPS, Heer van Waſſenaer, twede ſoone van *Halewijn*, Burggrave van Leiden, wert vermelt anno 1203. beſat de goederen van Voorburg, Voorſchoten, Catwijk, Santhorſt, Groenevelt; hy timmerde het Huys ter Horſt, en ſtierf omtrent den jare 1225. hadde te wyve *Agnes Perſijn van Waterland*, en liet na

Dirk van Waſſenaer, volgt.

Philips van Waſſenaer, van dewelke voorts komen die van Duvenvoorde; volgt verder.

Oda van Waſſenaer, troude *Willem van Teilingen.*

DIRK VAN WASSENAER, Burggrave van Leiden, ſoone van *Philips*, Heer van Waſſenaar, en van *Agnes Perſijn van Waterland*; hem wiert verly gegeven anno 1222. hadde te wyve *Barta van Teilingen*; hy wan by de voorſz ſijne Huysvrouwe de volgende kinderen,

Philips van Waſſenaer, volgt.

Dirk van Waſſenaer, beërfde de goederen van Santhorſt, alwaar hy een Slot dede timmeren; hy wan I. *Dirk van Santhorſt*, Ridder in den Stryd van Staveren anno 1345. vande Vrieſen verſlagen ſonder kinders. II. *Philips van Santhorſt*, welke wan een ſone *Philips van Santhorſt*, die naliet *Dirk van Santhorſt*, welke anno 1405. te wyve hadde een Baſtard ſuſter van Hertog *Willem van Beyeren*, Grave van Holland, en hadde daar by eenen ſone *Dirk van Santhorſt*, Ridder, die anno 1440. te wyve hadde *Sibilla van Aſſendelft*, dogter van *Diderik*, Ambagts-Heer van Aſſendelft, en van *Mabelia van Haarlem*. III. *Clementia van Santhorſt*, hadde te man *Dirk vander Does*, ſone van *Mauryn vander Does*, Ridder, en van des Heeren dogter van *Mynden*, en is dit geſlagte van Santhorſt al van overlange uytgeſtorven.

Iacob van Waſſenaer, Ridder, anno 1271. by Vronen vande Vrieſen verſlagen, nalatende een dogter.

Iacoba van Waſſenaer, hadde te man *Simon van Benthem*, gekomen van een jonger broeder van Graaf *Dirk de VI.* en wan *Godelyna van Benthem*, die te man hadde *Philips van Waſſenaer*, als hier na volgt, en *Willem van Benthem*, waar af gekomen is het geſlagte van *Roſenberg*, dog nu al verſtorven.

Bartholomeus van Waſſenaer, Domdeken tot Utregt, vanden welken gekomen ſijn die van *Cranenburg*, dog mede al over lang verſturven.

Arent van Waſſenaer, van dewelke die van *Groenevelt* gekomen ſijn, waar van de Deſcendenten mede ſullen volgen.

Badeloge van Waſſenaer, getrout met *Gerrit van Oeſtgeeſt.*

PHILIPS VAN WASSENAER, ſoone van *Dirk van Waſſenaer*, en van *Barta van Teilingen*, vermelt anno 1248. en 1287. hadde getrout *N. van Wateringen*, *Jans* dochter, en wan

Dirk van Waſſenaer, volgt.

Mabelia van Waſſenaer, Abdiſſe tot Ryns-

burg anno 1329.

DIRK VAN WASSENAER, ſoone van *Philips van Waſſenaer*, en van *N. van Wateringen*, hadde getrout *Barta van Cuyk*, Burggravinne van Leiden ſijn nichte, door welk huwelijk het Burggraafſchap van Leiden aan deſſelfs deſcendenten gekomen is; Graaf *Floris de V.* verlijde hem alle ſijne Leengoederen tot een onſterffelijk Leen, by een Hantveſt bezegelt by Heeren *Willem van Teilingen*, *Diderik* en *Willem van Egmont*, *Jan Perſijn*, *Ysbrand*, *Gerard*, *Wouter*, en *Bartelmeus van Haarlem*, *Willem* en *Sijmon van Rijſwijk*; hy verlijde *Arent van Duvenvoorde*, ſijn neve, ſijne Leengoederen voor hem en ſijne nakomelingen, ſoo ſoonen als dochters ten eeuwigen dage, by een Hantveſt gegeven op 't Huys ter Horſt anno 1256. In een ander Hantveſt noemt hy ſig ſelfs *Ik Diderik, Ridder, Heer van Waſnar*, anno 1268. hy ſtierf omtrent den jare 1309. en liet na

Philips van Waſſenaer, volgt.

Govaert van Waſſenaer, troude Vrouw *Ruſſende Storms*, blykende by acte anno 1370.

Willem van Waſſenaer, vermelt anno 1343.

Arent van Waſſenaer, geſeit *vanden Damme*, getrout met *N. N.* by dewelke hy wan *Philips*, *Willem*, en *Claas*, beneffens een dogter *Beatrix*, getrout met *Hubert vander Werve.*

PHILIPS VAN WASSENAER, ſoone van *Dirk van Waſſenaer*, en van *Barta van Cuyk*, was Burggrave van Leiden, na de doot van ſijn moeder; hy hadde eerſt getrout *Godeline van Benthem*; ten tweden *Lijsbeth vander Duſſen*, *Ians* dochter; ten derden *Catharina Duyk*, dochter van *Gijſen Duyk*, Ridder, en van des Heeren dochter vander Mark; hy was Camerlink van den Grave van Holland, die hem by een Hantveſt gegeven te Dordrecht anno 1287. verlijde de Tienden van Waſſenaer, met het Huys ter Horſt, Voorſchoten, en Voorburg, neffens de Tienden van de Zee-drift; anno 1339. verkreeg hy het Burggraafſchap van Leiden, doch alſoo hy naderhant, met grote gramſchap, en uyt ſpijt, de brieven van een ſeer Edele Vrouwe, bezegelt met het zegel van Hertog *Willem*, den dullen Grave, aan ſtukken geſcheurt hadde, wiert hy voor het merendeel van 't Burggraafſchap van Leiden, als mede van veel ſijner Privilegien berooft; hy liet by ſijn huysvrouw na

Dirk

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Dirk van Wassenaer, volgt.

Badeloge van Wassenaer, getrout met *N. N.*

Elisabeth van Wassenaer, getrout met *Gysbert Uytterlier.*

Heilwich van Wassenaer, hadde te man *Willem van Duvenvoorde*, den Bastard, hy was Heer van Breda, den Berg, Oosterhout, Steenbergen, Rosendaal, Camerling van Hertog *Willem* en *Albregt van Beyeren*; dog heeft haar noit beslapen, also sy den eersten avont, dat sy t'samen te bedde souden gaan, haar beklaagde, dat sy een wettige dogter sijnde, by een Bastard soude moeten slapen, waar over hy haar alleen latende, seide dat sulx noit soude geschieden; daar van sy naderhant berouw genoeg hadde.

Hendrik van Wassenaer, wierd inden stryd tegen de Luykenaars, die Heer *Ian van Beyeren*, 's Graven van Hollandts broeder verjaagt hadde, met 130. Edelen verslagen.

DIRK VAN WASSENAER, *Philips* soone, Heer van Voorschoten, Voorburg, Valkenburg, Catwijk, verkreeg het Burggraafschap van Leiden wederom, verkogt sijn Huys of Burg te Leiden, en stierf anno 1391. op 't Huys te Sant aan den Rhijn, tusschen Catwijk en Rijnsburg, 't welk naderhand het gevangenhuys van Wassenaar geweest is; hy hadde getrout *Magteld Oem*, Vrouwe van Barendregt, en liet na

Philips van Wassenaer, volgt.

Willem van Wassenaer, sonder kinderen.

Catharina van Wassenaer, getrout met *Dirk Saeyt*, alias *Uytterleede* of *Rosendaal*, wiens dogter *Adriana Saeyt*, te man hadde *Pieter van Roon*, Schiltknape, sone van *Pieter van Roon*, en van *Willemyne van Geldorp*.

PHILIPS VAN WASSENAER, Burggrave van Leiden, soone van *Dirk van Wassenaer*, en van *Machtild Oem*, was mede complice of toestander van den dootslag van *Aly van Poelgeest*, anno 1392. waar over hy van Hertog *Albert van Beyeren* te Hove met meer andere geroepen zynde, en niet verschijnende, werde gebannen, en sijn goederen aangeslagen, en bleef ballink tot het jaar 1396. en 1399. verkreeg hy weder het recht, van te mogen de Wet of Magistraat stellen tot Leyden; was anno 1397. mede op de Vriesen met Hertog *Albert van Beyeren*, maar anno 1420. houdende de Houxse partye met Vrouwe *Jacoba*, wettige Gravinne van Holland, tegens de tyrannye van Hertog *Jan van Beyeren*, haren oom, en hebbende de Stede van Leyden, met hulpe van den Bisschop van Utrecht, *Frederik van Blankenheym*, met volk van wapenen gesterkt, wert deselve Stede swaarlijk van de voorsz Hertog *Jan* belegert, en na negen weken belegering overgegeven, zynde te voren verdorven de omliggende Sloten, als Poelgeest, ter Does, Waart, Zijl, Warmont, Paddenpoel; en doen wert desen *Philips van Wassenaer* van 't meerdeel van 't Burggraafschap te Leyden berooft, gedwongen zynde daar van te geven sijne brieven, behoudende maar den Burg en enige Tollen; op dit swaar ongeluk vervolgde een swaarder, dat hy van sijnen eygen soone *Hendrik*, mede van de Heerlijkheyt van Wassenaer berooft wierde, en daar na noch gevangen en bewaart te Schoonhoven door *Jacob*, Heer van Abcoude en Gaasbeek, daar na tot Wijk te Duerstede gevoert, en enige jaren in een ruyme gevankenisse met groot verdriet hebbende geleeft, is hy aldaar anno 1428. overleden, en begraven in 't Klooster ten Predicarissen; hy hadde getrout Vrouwe *Maria*, 's Heeren *Jans* dochter *van Egmont*, en wan daar by drie sonen, als

Hendrik van Wassenaar, volgt.

Ian van Wassenaar, Heer van Voorburg, wert inden strydt te Alphen Ridder geslagen 1436 was van de Cabbeljausche partye, contrarie sijnen Vader. Inden oproer te Leyden anno 1445. tusschen de twee partyen, was hy der Cabbeljauscher Hooftman; hy hadde te wyve Vrouw *N.* uyt den Huyse van Egmont, dog weet niet wiens dogter, en wan *Philips van Wassenaer*, Heer van Voorburg, Rentmeester Generaal van Noort-hollandt anno 1471. Hy wert Ridder geslagen te Rhiemen, op de Kroninge van Koning *Lodewijk den XI.* anno 1560. In 't jaar 1481. wert hy van *Reynier van Broekhuysen* (die Leyden ingenomen hadde) gevangen, met meer andere; anno 1482. wert hy Capiteyn of Gouverneur van Hoorn gemaakt, anno 1484. hielp hy mede de Stede van Amersfoort winnen, en stierf anno 1493. hadde eerst getrout *Catharina van Rommerswaal*, *Adriaens* dogter uyt Zeeland; daar na *Haze van Cats*, *Laurents* dogter, mede uyt Zeeland; hy hadde by d'eerste twee dogters, vande welke d'een stierf Nonne te Poel by Leyden, anno 1516. By de twede wan *Philips* eenen soone, *Jan van Wassenaer*, Ambagtsheer van Voorburg, die te wyve hadde *Gysberta*, jongste dogter van *Arent van Sevenbergen*, maar hy stierf sonder kinders, niet lange na de vader, en doen quam Voorburg weder aenden Heere van Wassenaer.

Dirk van Wassenaer, was Pastoor vande Hooftkerke te Haarlem, daar na Prooft van S. Ians Collegie binnen Utregt, alwaar hy stierf den 19. Meert 1465. en begraven leydt onder een verheven Tombe, met sijn vier quartieren daar op, als volgt:

WASSENAER.	EGMONT.
OEM VAN BARENDREGT.	YSSELSTEYN.

HENDRIK VAN WASSENAER, Burggraaf van Leiden, soone van *Philips van Wassenaer*, en van *Maria*, Heer *Jans* dochter *van Egmont*, was opperste Capiteyn over de Noort-

hollanders en Waterlanders, in den Oorloge van Arkel, anno 1402. hy hielp Hertog *Jan van Beyeren* de Stede van Leyden belegeren, daar *Philips* sijnen vader in was, anno 1420. die hy daar na, de Stad gewonnen zynde, uyt sijn Heerlijkheyt verdreef, en gevangen liet setten, en soo schandelijk hiel tot sijner doot toe; Hy dede daar na groten yver, neerstigheyt en instancy aan Hertoge *Jan van Beyeren*, aan Vrouw *Jacoba*, en aan Hertoge *Philips van Bourgongie*, om weder te krygen sijn gerechtigheyt in 't Burggraafschap van Leyden, dat sijnen vader was ontnomen, maar alles te vergeefs, waar over hy groote ongenuchte nam, en dit op sijn sterven leggende, seer beklaagde; hy dede in den Hage timmeren het Huys van Wassenaer in 't Voorhout, en anno 1447. stervende, wert hy in 't Preekheeren Clooster begraven; hy hadde getrout *Catharina*, des Heeren *Ians* dochter *vander Gruythuysen* in Vlaanderen, suster van *Lodewijk vander Gruythuysen*, Prince van Steenhuysen, en Stadhouder van Holland; sy stierf anno 1460. begraven te Wassenaar, hy wan

Iacob van Wassenaer, volgt.

Ian van Wassenaer, erfgenaam sijns broeders, volgt daar na.

Philips van Wassenaer, Proost van West-Vriesland, in Geestelijke saaken, woonde te Hoorn, en stierf anno 1474.

Agnes van Wassenaer, hadde te man *Willem*, Heer van Stavele in Vlaanderen; sy stierf voor haar vader anno 1444. en wan twee kinderen, *Catharina van Stavele*, die te Man hadde *Iacob van Gystelle*, Heer van Dudsellen, die anno 1487. te Brugge in eenen oploop doot bleef; en *Willem*, Heer van Stavele, die te wyve hadde *Leonora van Poitiers*, en maar twee dochters naliet, in Vlaanderen gehylikt, &c.

Elisabeth van Wassenaer, was Canonikersse te Bergen in Henegouwen, en stierf anno 1469.

JACOB VAN WASSENAER, Burggraaf van Leiden, soone van *Hendrik van Wassenaer*, en van *Catharina*, des Heeren *Ians* dochter *vander Gruythuysen*, dewelke beweegt zynde door sijn vaders vermaningen, doe die op sijn sterven lag, heeft in den Hage, selfs verschijnende voor den persoon van Hertog *Philips van Bourgongie*, met een onvertsaagt gemoet, weder geëyscht en gebeden om de restitutie van sijn gerechtigheden in 't Burggraafschap van de Heerlijkheyt van Leiden, dat sijnen Grootvader ontnomen was, en heeft sommige dingen weder gekregen, doch met sware conditien, tot nadeel sijner nakomelingen; hy stierf vier jaren na sijn vader, anno 1451. sonder kinders, begraven tot Diest in Brabant, ten Minderbroeders Clooster; hy hadde getrout *Ioanne*, outste dochter van *Hendrik van Diest*, Heer van Reviere in Brabant; sy troude daar na *Hendrik van Hoorn*, Heer van Perwis, en hadde een groot en langdurig Proces tegen den Heer van Wassenaer, haar voorsz mans broeder, om haar Douarie; Ten lesten wert den Heer van Wassenaar by Vonnis van den Hove van Holland verwesen, haar te betalen 9000. Saluyçen, dat nu soude zyn 33750. gulden; sy stierf anno 1466.

JAN VAN WASSENAER, Burggrave van Leiden, *Iacobs* broeder, trok mede met d'andere Edele Heeren uyt Holland, met Hertoge *Philips*, in den Oorloge tegen de Gentenaars, en quam alsoo in 't besit van de Heerlijkheden, en de goederen by sijnen broeder hem nagelaten, mits den Prince voorsz betalende 1000. Franse Kroonen; hy was een van de principaalste Rumoer-meesters in den Hage en te Leyden anno 1479. verdryvende aldaar uyt die van de Cabeljause partye; ten lesten 45. jaren gehoveert hebbende, stierf hy anno 1497. out 68 jaren, begraven in den Hage ten Preekheeren; hy hadde eerst getrout anno 1460. *Catharina van Craon*, *Iacobs* dogter, een groot Heer uyt 't Land van Anjou in Vrankrijk; sy stierf anno 1477. begraven te Wassenaer; daar na troude hy anno 1482. *Ioanne van Halewijn*, dochter van *Ioos*, Heere van Pienes in Vlaanderen, die 32. jaren weduwe zynde geweest, gestorven is anno 1529. begraven in den Hage by haar man, haar moeder was *Ioanne van la Trimouille*, van den voornaamsten Huyse in Vrankrijk; hy hadde by d'eerste Vrouwe vier sonen en vier dochters, als

François, *Ioos*, *Ian* en *Ioos*, *Clara* en *Margriete*, alle ses jong gestorven.

Barbara van Wassenaer, troude anno 1478. *Floris van Borssele*, Heer van Cortgene, Bastard sone *Vrancx van Borssele*, Grave van Oostervant, en hadden kinders; sy stierf anno 1502. hy anno 1505.

Bonne of *Goedelijne van Wassenaer*, overleden in fleur haars levens anno 1479. sijnde gehout met *Pontus van Laleyn*, Heere van Bignicourt, soons sone van wylen *Willem van Laleyn*, die eertyts Stadthouder van Hollandt was.

By de tweede Vrouw,

Joos van Wassenaer, stierf Jongman, oudt 18. jaren anno 1489. te Mechelen.

Jan van Wassenaer, volgt.

Catharina van Wassenaer, die te man hadde *Ioos van Cruningen en van Heenvliet*, en had kinders.

JAN VAN WASSENAER, Burggraaf van Leiden, soone van *Ian van Wassenaer*, en van *Ioanne van Halewijn*, Ambachtsheer van Voorburg, Voorschoten, Valkenburg, Catwijk, Oestgeest, Barendrecht, en besitter van 't Huys te Suyk, te Sant, en ter Horst, alle omtrent Leiden gelegen, Ridder van de Ordre van 't Gulden Vlies gemaakt te Brussel anno 1506. hy was anno 1500. op weg, om met den Koning *Philips van Castilien* door Vrankrijk na Spangien te reysen; maar sijn moeder, door vrese van haren enigen soon te verliesen, dede hem wederkeeren, mits hulpe van haren broeder, sijnen oom, *Lodewijk van Halewijn*, Heer van Piennes, Stadhouder des Konings van Vrankrijk in Picardyen, den welken hy anno 1507. in sijn Ambassade naar Venetien geselschap

gelschap hielt; In 't wederkeeren heeft hy sig begeven in dienst des Keysers *Maximiliaen*, die doe een sware en geluckige Oorloge voerde tegen de Venetianen, alwaar desen *Ian*, hem als een klock helt en onvertsaagt Capiteyn, besonder in 't beleg en innemen van Padua, gedragen heeft, anno 1509. oud maar 26. jaren, klimmende selfs gelijk een simpel Soldaat op de Stads-mueren, alwaar hy eenen scheut door sijn konen gekregen hebbende, eenige tanden quyt wert, en soo van boven neder in de gracht onder de doode viel, en soude soo doot gebleven hebben, 't en ware hy aan sijn stemme ware bekent geweest, en in 't Leger gebracht wierde, alwaar hy van den Keyser *Maximiliaen* besocht en vertroost werde; hoewel hy, vermits sijn klockmoedigheyt, geen vertroosting van noden en hadde; en alsoo der Venetianen Oorloge een eynde nam, is hy, van sijn Vrou-moeder seer gewacht zynde, in Holland gekeert, alwaar hy anno 1511. troude *Iosijne*, Grave *Ians* dochter *van Egmont*, en Stadhouder van Holland, en was daar na gestadig in den Oorloge op de Oost-vriesen, de Geldersche, en Utrecht; en wert anno 1512. in 't Cathusers Clooster, buyten Utrecht, daar hy de Vyanden uytgejaagt hadde, selfs van deselve (nu versterkt zynde) op H. Kersmis-dag gevangen. Anno 1316. wert hy gestelt Stadhouder en opperste Capiteyn van Vriesland, 't welk hy naar veel moeyten en vechten, met hulpe van *Ioris Schenk van Toutenburg*, nu meest gewonnen hebbende, en tot 's Keysers gehoorsaamheyt gebrácht; en het Stedeken van Sloten belegerende, wiert hy door eenen scheut in sijnen arm gequetst, en dat niet achtende, is hy onlangs daar aan den 4. December 1523. binnen Leeuwaarden gestorven, oud 40. jaren, levende noch sijn moeder *Ioanne van Halewijn*, en wert met grote statie in den Hage ten Preekheeren Clooster begraven, sijn begraaffenis assisterende meest alle de Ridderschap en d'Edele, met den President en de Raden van Holland. Men schrijft dat hem op een avontstont een Spook of Geest in gedaante van een seer over groote Vrouwe verscheen, alsoo hy omging de Schiltwacht te besien, en dat die hem van sijn toekomende doot met seer luyde keel waarschoude; hy was een klock en ervaren Krijgs-man, den Soldaten seer aangenaam. Als 't op een vechten quam trad hy van 't Paart, met een Lancy in de hant, sijn Soldaten alsoo eenen moet gevende. De Keiser *Carel* van sijn doot hoorende, beklaagde dat hy een getrouwen en kloeken Velt-Oversten verlooren hadde. Hy liet naar behalven *Andries*, sijnen natuurlijken soone, twee wettige dogters, als

Maria van Wassenaer, volgt.

Margareta van Wassenaer, die anno 1534. troude Graaf *Jan vander Mark*, Heer van Lummé, in 't Lant van Luyk; en baarde hem ses kinders, als 1. Grave *Willem vander Mark*, Heer van Lumme, die anno 1572. sijnde Capiteyn vande Water-Geusen, den Briel overrompelde, en daar negenthien Geestelijke persoonen ophangen dede, en die daar na, om sijn dullen en woesten handel, vande Heeren Staten van Hollandt gevangen geset werde, en los gelaten, vertrok hy naar sijn Lant, en stierf te Ludik, den 1. Mey anno 1578. ongehylikt. 2. Graaf *Philips vander Mark*, Dom-Heer te Ceulen en tot Ludik, en Heer van Lumme naar sijn Broeder; hy nam te wyve des Graven dogter van Manderscheyt, en heeft kinders gewonnen. 3. Grave *George vander Mark*, stierf Jongman. 4. *Magdaleen vander Mark*, hadde te man *Philips van Beaufort* in Arthois, en wan een erfdogter *Anna van Beaufort*, overleden anno 1588. gehout sijnde met *Philips van Croy*, Heere van Molenbais, Grave van Soor. 5. *Margriet vander Mark*, hadde te man *Caarle van Gavre*, Heere van Fresin, Gouverneur van Ath, en broeder van den Heere van *Ayncy*, Gouverneur van Kamerijk; hy stierf anno 1611. out 86. jaren, nalatende *Caarle*, Grave van Fresyn, *Adriaan*, Heere van Oiseu, die sijn nichte, een suster van den Grave van *Ligne* troude, *Adriana van Gavre*, die te man hadde *Caarle*, Heere van Trasignies in Henegouwen. 6. *Iosyne vander Mark*, Abdisse te Thoorn, in plaatse van de Sustersheeren van Brederode; sy stierf ontrent den jare 1603.

Andries, Bastard van Wassenaer, volgde den Keyser *Carel* inden Oorloge van Kleve anno 1543. wert Ridder van hem geslagen daaghs voor den slag tegen Hertog *Hans Frederik van Saxen*, anno 1547. was mede in den bloedigen strydt voor S. Quintyn anno 1557. en inden slag van Grevelingen anno 1558. Hy woonde inde huysinge van Wassenaar inden Hage, sijnde Balliu van Wassenaar, en stierf anno 1597. out 80. jaren. Hy hadde te wyve *Digna van Brakel*, dochter van *Eustaas van Brakel*, Schout van Utregt, en van *Catharina Schoofs*; sy stierf voor hem anno 1592. sy was suster van *Geertruyt van Brakel*, die te man hadde *Philips*, Bastard van Assendelft, en van *Elisabeth van Brakel*, die getrout hadde *Engelbert vander Noot*. Heer *Andries* liet na 6. kinderen, *Joris van Wassenaer*, Balliu van Wassenaer, *Cornelis* en *Eustaes*, met *Margriet*, die te man nam *François van Ayala* te Antwerpen; *Catharina* en *Maria van Wassenaer*.

MARIA, Erfvrouwe van Wassenaer, Burggravinne van Leiden, &c. dogter van *Jan van Wassenaer*, en van *Iosijne*, des Grave *Jans* dochter *van Egmont*, sy troude *Jacob*, eerste Grave van Ligne in Henegouwen; sy stierf voor hem anno 1544. begraven te Belleul in Henegouwen, en wan twee soonen, als

Philips, Grave van Ligne, volgt.

George van Ligne, Grave van Faukenberge, die te Ludik anno 1579. sonder kinders stierf; hy hadde te wyve *Maria van Remy*, Erfdochter van den Heere van Embry, te vooren weduwe van *Eustaas van Ravenelles*, Heere van Rantigny; sy hadde daar na *Gaston Spinola*, Gouverneur van Doornik.

PHILIPS, Grave van Ligne en Faukenberge, Banderheer van Wassenaer, &c. soone van *Maria*, Erfdochter van Wassenaer, en van *Jacob*, eerste Grave van Ligne, Ridder des Gulden

Vlies

Vlies gemaakt te Gent anno 1584. begraven by ſijn Vrou-moeder in Henegouwen; hy hadde te wyve *Margareta van Laleyn*, ſuſter van *Anthonis*, Grave van Hoogſtraten; ſy ſtierf anno 1595. naarlatende drie kinders, als

Lamoraal, volgt.

Maria van Ligne, hadde te man *Adriaan van Gavre*, Heer van Oyſou, haren neve.

Anna van Ligne, troude *Maximiliaan van Oignies*, Heer van Beaurrepair, gelegen in Walſland.

LAMORAAL, Grave van Ligne en Faukenberge, ſoone van *Philips*, en van *Margareta van Laleyn*, Baanderheer van Waſſenaar, Ambachtsheer van Valkenburg, Catwijk, Oeſtgeeſt, Voorburg, Voorſchoten, Saſſenheym en Oeſt-barendrecht, en Burggrave van Leiden, Ridder des Gulden Vlies; alſoo hy aan de Spaanſche zyde woonde, waren ſijn goederen in Holland aangeſlagen tot het beſtant toe anno 1609. hy verkocht Barendrecht anno 1615. en was kooper *Arent Maartenſz*, Burger te Dordrecht, voor 30500. guldens; noch het Huys te Suyk, tuſſchen den Hage en Leiden, 't welk kofte den Heer van Opdam; hy hadde te wyve *Maria van Meluyn*, ſuſter van den Prince van Eſpinoy, die haar veeltijds onthielt in de Huyſinge van Waſſenaar, dewelke hy anno 1617. verkoft aan *Cornelis vander Mijle*, Ridder, voor 24000. guldens; hy wan by haar ſes kinders, als

Floris van Ligne, genoemt den *Marquis van Roubaix*, die te wyve heeft genomen anno 1608. *Nicole van Lothringen*, dochter van den Grave van Chaligny.

Alexander van Ligne.

Jolente van Ligne, had te man *Alexander van Croy*, Grave van Fontenoy, ſone van den Markgraaf van Hauré, diemen ſeyt dat haar het leven verkort heeft anno 1611. den 23. Auguſty.

Anna van Ligne, troude eerſt *N. vander Baulme*, Marquis van S. Martijn in Bourgongie, den welken aldaar op een Peert ſittende, en willende over een ſtockade of heyning avontuurlijk ſpringen, maar het Paart vallende, ſtierf hy onlangs daar aan van de quetſure anno 1613 hy was uyt Nederland geweken, overmits hy ſeer tot kampen geneygt was; ſy troude daar na anno 1615. Grave *Chriſtoffel van Ritbergen*, broeder van den Grave van Embden.

Erneſtijne van Ligne, troude anno 1618. binnen Bruſſel Grave *Ian van Naſſou*, Grave *Ians* ſoone van Dillenburg.

Lambertijne van Ligne, troude anno 1613. *Don François van Cardonne*, Marquis van Guadeleſte, Ambaſſadeur van den Koning van Spangien te Bruſſel, alwaar hy ook ſubijtelijk geſtorven is, op den 10. dag van Auguſti 1616. en hadde kinders.

Volgen nu de Deſcendenten van *Arent van Waſſenaer*, jonger *ſoone* van *Dirk van Waſſenaer*, en van *Berthel van Teilingen*, die de Naam van GROENEVELT aangenomen hebben.

ARENT VAN WASSENAER, Ridder, jonger ſoone van *Dirk van Waſſenaer*, en van *Berthel van Teilingen*, wiert verlijt met een Hofſtede, en 25. Mergen Lands, genaamt *Grunevelt*, gelegen omtrent het Wout by Delft, anno 1228. hy ſtierf anno 1261. nalatende

Dirk van Groenevelt, volgt.

Jacob van Groenevelt, Ridder, verſlagen anno 1272. inden Oorlog op de Vrieſen.

DIRK VAN GROENEVELT, Ridder, *Arents* ſoone *van Waſſenaer*, verlijt met Groenevelt anno 1262. ſtierf anno 1280. en liet na

ARENT VAN GROENEVELT, Ridder, welke ſtierf anno 1316. en vier ſoonen naliet, namentlijk

Elias van Groenevelt, volgt.

Bartelmeus van Groenevelt, Ridder, bleef anno 1351. inden Waterſtryt op de Maze, tuſſchen de Keiſerinne *Margareta*, en haren ſone Hertog *Willem*, en is begraven tot Looſduynen.

Wolphard van Groenevelt, mede verſlagen en begraven als boven.

Philips van Groenevelt, Domcanonik t'Utregt, en Prooſt van Elſt, ſtierf anno 1370.

ELIAS VAN GROENEVELT, *Arents* outſte ſoone, beſat de Heerlijkheid van Groenevelt, ſtierf anno 1356. en liet na

Jan van Groenevelt, volgt.

Alit van Groenevelt, Nonne te Looſduynen.

JAN VAN GROEVEVELT, Ridder, *Elias* ſoone, ſtierf anno 1408. mede begraven te Looſduynen; *Philips*, Heer van Waſſenaer, noemt hem ſijnen neve, anno 1409. hy hadde te wyve *Eliſabeth*, des Heeren dochter *van Putten*, en wan

Jan van Groenevelt, volgt.

Berta van Groenevelt, hadde te man *N. van Heenvliet.*

JAN VAN GROENEVELT, ſoone van *Ian van Groenevelt*, en van des Heeren dogter *van Putten*, wiert met de Heerlijkheid van Groenevelt verlijt, anno 1409. en wiert deſelve anno 1420. (alſoo hy de partye hielt van Vrouw *Jacoba*, jegens Hertog *Ian*) verbrant en verdeſtrueert; hy hadde eerſt te wyve *Barta van Tol*, *Simons* dochter; daar na *N. van Heenvliet*, en wan

Gelmer van Groenevelt, volgt.

Berent van Groenevelt, wierd anno 1483. tot Utregt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Utregt van Bisschop *David* gevangen, leefde nog anno 1505. hadde eerst getrout *Juste van Suylen*, *Stevens* dogter, daar na *Frederik de Voogt van Rynevelt*, *Fredrix* dogter.

GELMER VAN GROENEVELT, *Jans* soone, wert anno 1486. in een Hantvest met sijnen broeder *Barent*, genoemt Neven van *Jan* Heer van Wassenaer; hy stierf anno 1490. hadde eerst te wyve *Arnoldina Preits*; daar na *N. van Hodenpijl*, en wan

Gelmer van Groenevelt, volgt.

Antonia van Groenevelt, hadde te man *Jan vander Gragt* in Vlaanderen, Raat vanden Vrye te Brugge, en wan 1. *Arnoldina vander Gragt*, troude *Michiel Lens*, Heer van Blandeke. 2. *Lysbeth vander Gragt*, troude *N. van Weveseele*, Heer van Killem in Vlaanderen.

Arnoldyne van Groenevelt, hadde te man *Gerrit van Poelgeest*.

GELMER VAN GROENEVELT, *Gelmers* soone, was Lieutenant Colonel van den Heer van Wassenaer, en vogt mede in den strijt voor Pavyen, anno 1527. stierf in dienst van de Venetianen anno 1531. oud 30. jaren; hy veralieneerde de Hofstede van Groenevelt, ten behoeve van Mr. *Jan van Utrecht*; hadde te wyve *Maria van IJsselstein*, dochter van *Arent van IJsselstein*, en van *Barbara van Borssele*; sy stierf t'Utrecht anno 1568. oud 89. jaren, en 35. jaren weduwe geweest zynde, nalatende

ARENT VAN GROENEVELT, Ridder geslagen van Keiser *Carel*, anno 1531. was Hofmeester van den Bisschop van Utrecht *Joriaen van Egmont*, Abt van S. Amand, alwaar desen *Arent* Balliu en Meyer gestelt wert; hy troude anno 1538. op 't Casteel van Bailleul, toebehoorende den Grave van Ligne, *Loïse van Maulde*, een Edel stamme in Henegouwen, Vrouwe van Neufville; hy vertrok daar na, vermits de Oorlogen, naar Utrecht, alwaar hy stierf anno 1585. oud 73. jaren; sy anno 1592. oud 80. begraven in S. Servaas Abdye, en hadden gewonnen

Magdaleen van Groenevelt, Nonne ten Dale by Utregt, stierf anno 1588. out 48. jaren.

Arent van Groenevelt, Ridder geslagen van *Don Jean van Oostenrijk*, wert Bailliou van S. Amand by Doornik, in plaatse sijns vaders; daar na Colonel en Gouverneur van Sluys anno 1586. en van Nieumegen anno 1596. 't welk verlatende, quam anno 1603 te Dordrecht woonen, alwaar hy stierf, den 28. Augustus 1616. out 75. jaren, sonder kinders, begraven ten Augustynen Kerk, de leste van dese Stamme; hy hadde getrout Vrouw *Jenne van Baudwijn* uyt Henegouwen, Vrouwe van Arondaux, die stierf te Nieumegen in 't Jaar 1601.

Anna van Groenevelt, Nonne te Wyk.

Eglentine van Groenevelt, Nonne te S. Servaas t'Utregt, stierf anno 1591. out 44. jaren.

Jenne van Groenevelt, hadde te man *Jan van Bassem*, uyt het Stigt van Munster; sy stierf sonder kinders te Dordregt anno 1617.

Joris van Groenevelt, Domheer t'Utregt, daar na Capiteyn, stierf Jongman anno 1580.

Floris van Groenevelt, Ritmeester; hy wert doorsteken van sijn Cornet in 't deelen van eenen roof anno 1588. ongehout.

Maria van Groenevelt, troude anno 1591. *Carel van Heraugieres*, Edelman van Cameryk, en Gouverneur van Breda, dat hy anno 1589. met subtylheyt had helpen innemen, door middel van een Turfschip; sy stierf inden Hage anno 1610. out 45. jaren, nalatende eenen sone *Mauritz van Heraugieres*.

Volgen nu de Descendenten van *Philips van Wassenaer*, jongste soone van *Philips van Wassenaer*, en van *Agnes Persijn van Waterland*, die de Naam van DUVENVOORDE hebben aangenomen.

PHILIPS VAN WASSENAER, jongste soone van *Philips van Wassenaer*, Burggraaf *Jacobs* broeder, en van *Agnes Persijn van Waterland*; hadde voor sijn erfgoet de Landen die men Duvoorde en Polanen noemt; hy wert verlijt by sijn broeder *Dirk van Wassenaer*, anno 1226. hadde te wyve des Heeren dochter *van Stryen*, en wan

Arent van Duvenvoorde, volgt.

Jan van Duvenvoorde, van wien die van Polanen komen, volgt naderhant.

ARENT VAN DUVENVOORDE, Ridder, Heer van Duvenvoorde, soone van *Philips van Wassenaer*, en van des Heeren dochter *van Stryen*, Ridder; wert verlijt by *Dirk* sijnen oom, anno 1258. hadde te wyve *N. van Crayenhorst*, en wan

Floris van Duvenvoorde, volgt.

Walter van Duvenvoorde, hadde te wyve *N. van Heemstede*, en stierf sonder oir.

Jan van Duvenvoorde, hadde te wyve *N. N.* en wan *Dirk van Duvenvoorde*, welke naliet *Arent van Duvenvoorde*, die de vader was van *Hendrik van Duvenvoorde*, welke wan *Arent van Duvenvoorde*, wiens sone *Jan van Duvenvoorde*, een sone naliet, met namen *Claas van Duvenvoorde*.

N. van Duvenvoorde, by acte van den Jare 1306.

Agnes van Duvenvoorde, die te man hadde *Gerrit van Raaphorst*, Ridder, Balliu van Kermerlant, anno 1309. hy wert vermelt anno 1300. als borge voor Graaf *Jan van Hollandt*, en stierf anno 1328. out sijnde 75. jaren; sy anno 1335. naarlatende, I. *Dirk van Raaphorst*, Ridder, Hoogheemraad van Rhynlandt, anno 1331. stierf anno 1350. hadde te wyve *Machtild van*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Outshoorn, dewelke anno 1319. by Huwelyxe Voorwaarden verlooft was aan *Hendrik van Santhorst*, *Philips* soone; dog troude naderhant met *Dirk van Raaphorst* voorsz, en lieten t'samen kinderen naar. II. *Alyt van Raaphorst*, hadde te man *Gerrit van Poelgeest*, *Gerrits* soone, wert vermelt anno 1300. en wan eenen soone, met namen *Gerrit van Poelgeest*. III. *Sophia van Raaphorst*, hadde te man *Willem van Naaldwijk*, *Willems* soone, Maarschalk van Hollandt, wiert in 't jaar 1345. seer out sijnde in den strydt met Graaf *Willem* by Staveren verslagen, nalatende verscheyden kinders. IV. *Hadewy van Raaphorst van Bloemesteyn*, hadde te man *Alferaan vander Hurst* of *Horst*; leefde anno 1335. en 1345. nalatende een eenige dogter, met namen *Lysbeth vander Horst*, getrout aan *Wouter van Matenesse*.

FLORIS VAN DUVENVOORDE, soone van *Arent van Duvenvoorde*, en van *N. van Crayenhorst*, volgens acte van hem in dato anno 1303. hadde noch een broeder, (die Gouthoven segt Bastard geweest te zyn,) met namen *Willem van Duvenvoorde*, Ridder, seer subtijl en kloek van verstand, dewelke veel schone goederen kogte, als Geertruydenberg, dat hy bemuren dede, en daar by dede stigten en doteerde het Cathusers Clooster; hy kocht mede van *Raas van Liedekerken* de Baanderye van Breda, noch de Heerlijkheden van Steenbergen en Rosendaal, soo dat hy wel tseventig duysent gulden 's jaars inkomen hadde; hy hadde getrout *Heilwich van Vyanen*, Vrouwe van Hagestein, dochter van *Sweer van Vyanen*, Ridder, en van des Heeren dochter vander Goye en Beverwaarde; hy wiert seer out, en stierf anno 1353. begraven in 't Clarisse Clooster te Brussel, 't welk hy mede hadde doen fonderen; en liet na I. *Dirk van Oosterhout*, stierf jong. II. *Willem van Oosterhout*, Ridder, hadde te wyve *Heilwich van Wassenaer*, doch stierf sonder kinders voor sijn vader; en noch een Bastard soone mede *Willem* genoemt, die na dode sijns vaders en beide sijner wettige broederen wiert Heer van Breda, den Berg, Oosterhout, Steenbergen, Rosendaal, was Camerling van Hertogen *Willem* en *Albregt van Beyeren*; troude insgelijx een dochter uyt den Huyse van Wassenaer, mede genaamt *Heilwich*, doch besliep haar niet, alsoo sy den eersten avond dat sy t'samen te bedde souden gaan, haar beklaagde, dat sy een wettige dochter zynde, by een Bastard soude moeten slapen, waar over hy haar alleen latende, seide dat sulx noyt soude geschieden, daar van sy naderhant berouw genoeg hadde; hy presenteerde *Arent van Duvenvoorde*, sijnen neve, sijn erfgenaam te maken, mits dat hy hem wilde toelaten, te mogen voeren de volle Wapenen van Duvenvoorde, sonder teken van Bastardye, 't welk den ander hem weigerde, dies hy te onvreden zynde, voor 't merendeel sijne goederen legateerde aan sijnen neve *Jan van Polanen*, en de rest voorts enige Godshuysen, en stierf seer vermaard in sijnen tijd, en out van jaren, anno 1400. begraven ten Latrosen buyten den Berg. *Floris van Duvenvoorde* voorsz hadde te wyve *N. van den Woude*, en wan by deselve

Arent van Duvenvoorde, volgt.

Magtild van Duvenvoorde, Abdisse tot Rynsburg anno 1349.

ARENT VAN DUVENVOORDE, soone van *Floris van Duvenvoorde*, en van *N. van den Woude*, wert vermelt in het testament van *Philips van Wassenaer*, troude *N. van Arkel*, of soo andere willen, *Vlent van Noortwijk*, en wan

ARENT VAN DUVENVOORDE, Ridder, vermelt anno 1358. hadde te wyve *Sophia Bugge*, outste dochter van *Ian Bugge*, en van *Catarina van Swieten*; en hadde haar suster *Florentia Bugge* te man *Iacob van den Woude*, Heer van Warmont; Desen *Ian Bugge* wert onder de Regering van Hertog *Albert van Beyeren* vermelt onder de Welgeboorne en Edele van Delfland, met *Willem van Veen*, als Gedeputeerde aan *Ian van Arkel*, Stadhouder van Holland, en den Raad in den Hage, ter sake van de Campvegt van *Willem van Lewen*, woonende tot Alphen, en *Boudijn Ians* soone, woonende tot Delf, zynde beide Schiltknapen, en anno 1363. Hogeheemraaden van Rhijnland; hy wan twee soonen, met namen

Arent van Duvenvoorde, volgt.

Dirk van Duvenvoorde, Schiltknaap, vermelt anno 1466. hadde te wyve *Diewer Ruygrok*, dogter van *Willem Ruygrok*, Heer vande Werve, en wan I. *Arent van Duvenvoorde*, Ridder, die te wyve hadde *Maria de Vries* van Alkmaar, en wan 1. *Maria van Duvenvoorde*, getrout met *Dirk van Haaften*, Heer van Germeren, Gouverneur van Bommel. 2. *Jan van Duvenvoorde*, getrout met *Jenne van Kerkwerve*. 3. *Dirk van Duvenvoorde*, getrout met *Barta van Roon*, dogter van *Pieter van Roon*, en van *Anna van Grave*; en is boven fol. 1074. abusivelijk gestelt, dat desen *Dirk van Duvenvoorde*, een sone was van *Jan van Duvenvoorde*, en van *Jenne van Kerkwerve*; hy wan een sone, met namen *Dirk van Duvenvoorde*, Balliu van Voorne, die te wyve hadde *Agnes van Seraats*, dogter van *Lodewijk van Seraats*, Balliu vanden Hage, sonder oir, behalven nog twee dogters, met namen, *Margareta van Duvenvoorde*, die te man hadde *Alexander Witsart*, en *Anna van Duvenvoorde*, die eerst te man hadde *Jan Cuningham*, Colonel; daar na *N. Crel*, Schots Capitein; en laastelijk *Willem Martini*, Raat inden Hove van Brabant. II. *Cornelis van Duvenvoorde*, getrout met *Margareta van Elsbroek*, *Engels* dogter, en wan 1. *Philips van Duvenvoorde*. 2. *Dirk van Duvenvoorde*. 3. *Joost van Duvenvoorde*, alle sonder oir gesturven. 4. *Cunera van Duvenvoorde*, hadde te man *Willem Brandelyn*. 5. *Cornelis van Duvenvoorde*, troude *Alijt van Stolk*, en wan *Gijsbert van Duvenvoorde*, die nagelaten heeft, *Cornelis*, *Willem*, en *Pieter van Duvenvoorde*.

ARENT VAN DUVENVOORDE, Ridder, soone van *Arent van Duvenvoorde*, en

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

en van *Sophia Bugge*, verlijt by Hertog *Albregt*, anno 1391. en by *Philips van Waſſenaer*, anno 1423. hadde te wyve *Elburg van Cralingen*, dochter van *Ogier van Cralingen*, blijkende by haar teſtament van den jare 1424. en lieten na

Arent van Duvenvoorde, ſonder oir.

Jan van Duvenvoorde, volgt.

Badeloge van Duvenvoorde, troude *Willem van den Boukhorſt*.

JAN VAN DUVENVOORDE, Ridder, ſoone van *Arent van Duvenvoorde*, en van *Elburg van Cralingen*, verlijt anno 1449. hadde te wyve *Maria van Vyanen*, dochter van *Jan van Vyanen*, Ridder, Theſaurier van Vrouw *Jacoba*, en van *Sophia van Heerlaar*, en wan

Arent van Duvenvoorde, volgt.

Jan van Duvenvoorde, Heer van Sterrenburg, die te wyve hadde *Eliſabeth Grebbers* van Leiden.

Ogier van Duvenvoorde, troude *N. van Baexem*, en wan *Jan van Duvenvoorde*, die een ſone naliet met namen *Cornelis van Duvenvoorde*.

Arent van Duvenvoorde, wierd tot Rijnsburg dootgeſlagen.

Dirk van Duvenvoorde, ſtierf ſonder oir.

Elburg van Duvenvoorde, was Nonne.

Jan van Duvenvoorde de jonge, hadde te wyve *Clara van H iaſten van Renoy*, en wan een dogter, *Maria van Duvenvoorde*, die te man hadde *Adriaan van Mateneſſe*, ſone van *Wouter van Mateneſſe*, en van *Durf van Rhyn*, en wan by deſelve, *Jan van Mateneſſe*, Heer van Mateneſſe, Riviere, die te wyve hadde *Maria van Aſſendelft*, dogter van *Claas van Aſſendelft*, en van *Alijt Freis van Cuynre*.

Arent, Baſtard van Duvenvoorde, was Schout van Voorburg.

ARENT VAN DUVENVOORDE, Ridder, ſoone van *Jan van Duvenvoorde*, en van *Maria van Vyanen*, wert verlijt anno 1462. troude *Margareta van Iſſelſtein*, dochter van *Gijsbregt van Iſſelſtein*, en van *Adriana van Swieten*; ſy bracht hem ten Huwelijk de Heerlijkheid van den Bos, ſtierf anno 1529. en lieten t'ſamen na

Jan van Duvenvoorde, volgt.

Maria van Duvenvooorde, hadde te man *Jacob Oem van Wijngaarden*, ſone van *Floris van Wijngaarden*, en van *Bartha van Boukhorſt*, en wan I. *Floris Oem van Wijngaarden*, Heer van Wijngaarden en Ruygbroek, die te wyve hadde *Ottelijne vander Coulſter*, geſeit *Alkemade*, dogter van *Willem vander Coulſter*, en van *Joſina van Swieten*, Vrouwe van Opmeer, de Lier, Sevenhuyſen, Segwaart, Rynſaterwoude. II. *Tielman Oem van Wijngaarden*, Prieſter tot Haarlem. II. *Arent Oem van Wijngaarden*, ſtiert ongetrout in Spangien. IV. *Godſchalk Oem van Wijngaarden*. V. *Catharina Oem van Wijngaarden*, was anno 1521. Nonne ter Leé by Leiden. VI. *Anna Oem van Wijngaarden*, ſtierf ongetrout anno 1522.

Antonette van Duvenvoorde, Nonne ten Poel.

Wilhelmina van Duvenvoorde, Clariſſe te Hoogſtraten.

Arnoldine van Duvenvoorde, troude *Floris Oem van Wijngaarden*, ſone van *Jan Oem van Wijngaarden*, en van *Catharina van Egmont van Iſſelſtein*; hy was Penſionaris van Dordregt, en daar na Raat inden Hove van Hollandt, en wan I. *Jan Oem van Wijngaarden*, Dom-Canonik te Luyk. II. *Gijsbert Oem van Wijngaarden*, ſtierf ſonder kinderen. III. *Catharina Oem van Wijngaarden*, ſtierf ongehout. IV. *Adriana Oem van Wijngaarden*, hadde eerſt getrout *Adriaan van Bo ſſele*; daar na *Wouter van Heemskerk van Bekeſtein*, ſone van *Dirk van Heemskerk van Bekeſtein*, en van *Margareta van Aſſendelft*. V. *Maria Oem van Wijngaarden*, troude *Carel Serclaas* van Bruſſel, en wan kinders.

Gijsbert van Duvenvoorde, Heer van Opdam, volgt daar na.

Jan van Duvenvoorde, Ridder, Heer van Woude en Warmont, volgt verder.

JAN VAN DUVENVOORDE, Ridder, ſoone van *Arent van Duvenvoorde*, en van *Margareta van Iſſelſtein*, verlijt anno 1483. was Heer van Noortwijkerhout, hadde te wyve *Eliſabeth van Reneſſe*, dochter van *Frederik van Reneſſe*, Heer van Ellewoutsdijk in Zeeland, en van *N. vander Maalſtede*; en wan

Arent van Duvenvoorde, Heer van Noortwijkerhout, was Huyſgenoot van Keiſer Carel de V. hadde te wyve *Joanna van Lokhorſt*, enige dogter van *Gerrit van Lokhorſt*, en ſuſter van *Willem van Lokhorſt*, Heer van Heemſtede; ſy ſtierf ſonder kinders anno 1552.

Jan van Duvenvoorde, volgt.

Adriaan van Duvenvoorde, Deken van de Collegiale Kerke tot Dordregt, anno 1560. ſtierf omtrent den jare 1573. nalatende ſommige Baſtard kinderen, onder anderen *Arent van Duvenvoorde*, Gouverneur van Geertruydenberg, anno 1593. en van Schenkeſchans, ſtierf in 't beleg van Oſtende, anno 1602. en tot Delft inde oude Kerk begraven, alwaar op een grote blauwe Sark op ſijn graf dit volgende Epitaphium uytgehouwen ſtaat.

EPITAPHIUM.

Nobiliſſ. & magnanimi Herois Arnoldi Duvenvordii Tribuni militum, diverſorum oppidorum & munitionum olim Gubernatoris, pro Deo & Patria fidiſſimi & pientiſſimi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Siste gradum tu qui transis, meritoque sepulchrum hoc
Aspice, ut inquiras quis hic est,
Ille à quo potuit virtutem discere virtus,
Cui Comes & pietas & fides;
Vivere cui decus in Christo, cui pro grege Christi
Dulce fuit bellum, & mors ipsa.
Scire cupis quis sit, jacet hic Duvenvordius ille
Nobilis Arnoldus Batavorum decus,
Heu rapuit quem pestis atrox, Ostendaque sæva,
Felix nam Deus ipsum suscipit;
Rara avis in terris nigroque simillima cygno,
Magnus erat pietate & Marte.

OBIIT ANNO CIↃ. IↃ. II. IV. NON. JUN.

Fredrik van Duvenvoorde, stierf tot Hoogstraten anno 1562. sonder oir, hadde te wyve *Margareta le Bigge*, daar moeder van was *Odilia van Lier*.

Theodora van Duvenvoorde, hadde te man *Iacob van Nyvelt*, Heer van Hoevelaken en Gerestein, en hadden kinders.

JAN VAN DUVENVOORDE, soone van *Ian van Duvenvoorde*, en van *Elisabeth van Renesse*, hadde te wyve *Hadewy van Renesse*, dochter van *Ian van Renesse*, Heer van Wulven, en van *Aleid Vreis van Cuynre*; en wan

Arent van Duvenvoorde, volgt.

Ian van Duvenvoorde, Dom. deken t'Utregt, alwaar hy stierf anno 1600. out 70. jaren.

Dirk van Duvenvoorde, Canonik tot Breda.

Margareta van Duvenvoorde, hadde te man *Coenraat van Daarle*; sy stierf anno 1601. nalatende, I. *Herman van Daarle*, Dom-deken t'Utregt, stierf anno 1617 II. *Ian van Daarle*, Canonik aldaar. III. *Anna van Daarle*, die te man hadde *Willem Borre van Amerongen*, op Sandenburg; sy stierf inden Hage anno 1612.

Ioanna van Duvenvoorde, hadde te man *Herman van Westerholt*, en wan I. *Coenraat van Westerholt*, die te wyve nam *Anna van Leefdaal*, sonder oir. II. *N. van Westerbolt*, troude *Philips van Leefdaal*, Heer van Waalwijk en Meeuwen, mede sonder oir.

ARENT VAN DUVENVOORDE, soone van *Ian van Duvenvoorde*, en van *Hadewy van Renesse van Wulven*, was anno 1566. mede een van de geconfedereerde Edelen, en week anno 1567. uyt Holland; was met Graaf *Willem vander Mark* in 't innemen van den Briel, anno 1572. stierf anno 1588. hadde te wyve *Theodora van Scherpenzeel*, dochter van *Willem van Scherpenzeel*, Drossart van de Veluwe, en van *Haze van Nyvelt*, daar moeder van was *Theodora van Duvenvoorde*, hier voren gemelt; en wan

Ian van Duvenvoorde, volgt.

Theodora van Duvenvoorde, troude *Albert van Scaghen*, Heer van Burghoorn, sone van *Ian van Scaghen*, en van *Anna van Assendelft*, en wonnen kinders.

JAN VAN WASSENAER, Heer van Duvenvoorde, soone van *Arent van Duvenvoorde*, en van *Theodora van Scherpenzeel*, troude eerst *Maria van Voorst*, dochter van *Frederik van Voorst*, en van *Magtild Sasbout*, *Arents* dochter, welke stierf anno 1610. daar na *Clara van Hiniossa*, des Presidents dochter van Holland; en wan

Arent van Wassenaer, volgt.

Willem van Wassenaer, Heer van Veur.

Pieter van Wassenaer, Heer van Sterrenburg, Colonel van het Regiment Gardes, en Gouverneur van Willemstad, troude *Anna van Cats*, dogter van *Theophilus van Cats*, Heer van Heilo, Coelster, Oestdom, en van *Deliana van Brederode*, en wan *Willem van Wassenaer*, Heer van Ruyven, Sterrenburg, Ambassadeur van desen Staat aan 't Hof van Vrankrijk; troude *Iosina vander Does*, dogter van *Wigbolt vander Does*, Heer van Noortwijk, Generaal vande Artillerye der Vereenigde Nederlanden, en van *Anna vanden Kerkhoven*.

Theodora van Duvenvoorde, troude eerst *Gerrit Randerode vander Aa*, daar na *Gerrit van Aarnhem*.

Magtild van Duvenvoorde, troude eerst *Pieter de Hiniossa*; naderhant *Marten van Abcoude*.

Elisabeth van Duvenvoorde, troude *Casijn van Bemmel*.

Petronelle van Duvenvoorde, troude *Adriaan vander Mijle*, Heer vander Myle, Baccum, Dubbeldam, Alblas, Bleskinsgraaf, St. Antonis-Polder, Colonel, en Gouverneur van Willemstad, en wan I. *Cornelis vander Mijle*, stierf ongetrout. II. *Johan vander Mijle*, insgelijx ongehout gesturven. III. *Clara Elisabeth vander Mijle*, troude *Frederik van Reede avn Rensivoude*, Heer van de Lier. IV. *Maria vander Mijle*. V. *Anna Magdalena vander Mijle*.

ARENT VAN WASSENAER, Heer van Duvenvoorde en Voorschoten, soone

van

van *Ian van Wassenaer*, en van *Maria van Voorst*, was Houtvester van Holland, Colonel; troude *Anna Margareta van Scherpenzeel*, en wan, behalven eene dochter,

Iacob van Wassenaer, volgt.

Frederik Willem van Wassenaer, Heer van Rosande, Capitein vande Garde.

JACOB VAN WASSENAER, soone van *Arent van Wassenaer*, en van *Anna Margareta van Scherpenzeel*, Heer van Duvenvoorde, Voorschoten, Balliu en Dijkgraaf van Rhijnland, troude *N. van Liere*, en wan kinders.

Volgen nu de Descendenten van *Gijsbert van Duvenvoorde*, tweede soone van *Arent van Duvenvoorde*, en van *Margareta van Isselstein*.

GYSBERT VAN DUVENVOORDE, twede soone van *Arent van Duvenvoorde*, en van *Margareta van Isselstein*, troude eerst anno 1494. *Arnoldine van Almmonde*, dochter van *Iacob van Almmonde*, Raad in den Hove van Holland, en van *Catharina van Eversdijk*, en hadde daar by eenen soone *Arent van Duvenvoorde*, die sonder kinders, anno 1558. out 50. jaren, overleden is; daar na troude hy *Anna van Noortwijk*, *Iacobs* dochter, die stierf anno 1551. out 65. jaren; zynde weduwe geweest 40. jaren; want hy stierf anno 1510. begraven te Haarlem in 't grote Choor; en wan by de twede Vrouw,

JACOB VAN DUVENVOORDE, Ridder geslagen te Dordrecht van den Koning *Philips*, den 26. September 1549. was Heere van Opdam, stierf anno 1559. out 57. jaren; hadde te wyve *Geertruyd van Lier*, dochter van *Nicolaas*, Markgrave van Antwerpen, en van *Margrieta Noris*; sy stierf anno 1574. out 60. jaren; hy hadde een broeder *Anthonis van Duvenvoorde*, en een suster *Adriana van Duvenvoorde* die anno 1531. troude *Adriaan van Matenesse*, en wan kinders; sy stierf anno 1542. *Jacob* voorsz wan 16. kinders, waar af de acht jong gestorven zyn, als

Alid van Duvenvoorde, stierf anno 1571. out 32. jaren, hadde te man *Ian van Vliet Huybertsz.*

Gijsbert van Duvenvoorde, Heer van Opdam, volgt.

Anna van Duvenvoorde, stierf vryster anno 1567.

Barbara van Duvenvoorde, hadde eerst te man *Everaard van Blankenbijl* uyt Gelderland, sonder kinderen; daar na *Willem van Tuyl van Bulkestein*, die stierf anno 1615. sy anno 1588. out 41. jaren, en hadde kinders.

Adriana van Duvenvoorde, troude *Isbrand van Scaghen*, *Christoffelsz*; hy stierf anno 1602. sy anno 1591. out 42. jaren, en hadden eenen soone.

Jenne van Duvenvoorde, stierf onbestaat te Leiden anno 1601. out 48. jaren.

Antony van Duvenvoorde, Heer van den Bosch, geboren anno 1556. troude eerst *Margareta van Halmale*, dogter van *Daniel van Halmale*, en van *Jenne Pijnssen*; sy stierf anno 1598. daar na *Magtild vander Duyn*, dogter van *Adam vander Duyn*, en wan by d'eerste, I. *Ioanna van Wassenaer*, troude *Otto van Haastregt*. II. *Jacob van Wasseaer*, was Geestelijk. III. *Geertruyd van Wassenaer*. By de twede, IV. *Arent van Wassenaer*, Heer van den Bosch, troude *Joanna van Scaghen*, en wan 1. *Anthony van Wassenaer*, Heer van Sanen en vanden Bos. 2. *Jan Iacob van Wassenaer*, Heer van Cranenbroek. V. *Timone van Wassenaer*, troude *Nicolaas vander Duyn*, Heer van Ryswijk, 's Gravemoer, de Mye, den Burg, sone van *Adam vander Duyn*, en van *Margareta Suys*, en wan by deselve *Nicolaas vander Duyn*, Heer van Ryswijk, de Mye, den Burg. VI. *Clara van Wassenaer*. VII. *Anna Maria van Wassenaer*.

Arent van Duvenvoorde, Dykgraaf en Balliu van Rynlant, stierf anno 1610. hadde te wyve *Willemijna van Mechelen*, dogter van *Anthonis van Mechelen*, en van *N. van Lier*, en wan I. *Jacob van Wassenaer*, Balliu van Rynsburg. II. *Geertruyd van Wassenaer*, troude *Pertus van Cats van Bruelis*, soone van *Abel van Cats van Bruelis*, en van *Charlotte Tuyl van Seroskerke*, *Philiberts* dogter, en wan by deselve *Philibert van Cats*, Heer van Bruelis.

GYSBERT VAN DUVENVOORDE, soone van *Jacob van Duvenvoorde*, en van *Geertruyd van Lier*, was Heer van Opdam, Castelein van Woerden, alwaar hy stierf anno 1580. out 40. jaren; was mede van de geconfedereerde Edelen anno 1566. en moest anno 1567. om de troublen uyt den Lande wijken; hadde te wyve *Maria van Hoexvier*, dochter van *Hector van Hoexvier*, President van den Hove van Utrecht, en wan

JACOB VAN WASSENAER, Heer van Opdam, Admiraal van Holland, was geboren anno 1574. troude anno 1603. *Anna van Randerode vander Aa*, dochter van *Gerrit vander Aa*, (bygenoemt *den Schonen*, anno 1604. in den Hage gestorven) en van *Petronella vander Laan*, wiens broeder *Nicolaas vander Laan*, Capitein was van de Garde van den Prince van Orange, en stierf voor Sluys in Vlaanderen, anno 1604. *Jacob van Wassenaer* voorsz kost anno 1615. van den Heer van Wassenaer, het Huys te Zuytwijk op de weg van Leiden na den Hage; hy liet by sijn huysvrouwe na

Jacob van Wassenaer, volgt.

Anna van Wassenaer, ongetrout.

Elisabeth van Wassenaar, ongetrout.

Emilia van Wassenaer, troude *Ian van Merode*, Heer van Rummen, Oudelants-Ambagt, wegens de Ridderschap van Hollandt Gecom-

mitteerd ter Vergaderinge van haar Hog. Mog. en inden jare 1661. derselver Extraordinaris Ambassadeur by den Koning van Spagnien.

JACOB VAN WASSENAER, soone van *Iacob van Wassenaer*, en van *Anna Randerode vander Aa*, Baanderheere van Wassenaar, Heer van Opdam, Ridder van de Coninklijke Deensche Ordre van den Oliphant, Houtvester van Holland, Colonel en Gouverneur van Heusden; wiert anno 1653. in plaatse van den Admiraal Tromp verkoren tot Admiraal van de Nederlandse Vlote; was anno 1655. met de Schepen van desen Staat in de Sont; anno 1656. met een Vloot van 48. Schepen na Pruyssen; anno 1658. met de Vloot van desen Staat tot ontset van Coppenhage; tot dat hy eindelijk anno 1665. in den Engelschen Oorlog, met sijn gantsche Schip en alle het Volk in de lugt sprong, sonder dat'er meer als vijf Menschen van geborgt wierden; en is hem naderhant in den Hage in het Choor van de groote Kerk een kostelijke Tombe opgerigt, alwaar met goudene letters het volgende Epitaphe uytgehouwen staat.

HONORI ET GLORIÆ,
HEROIS ILLUSTRIS, ET EX
VETUSTISSIMA NOBILITATIS BA-
TAVICÆ STIRPE, PER CONTINUAM ET LE-
GITIMAM SUCCESSIONEM PROGNATI DOMINI
JACOBI, DYNASTÆ DE WASSENAER, DOMINI IN OP-
DAM, FÆDERATI BELGII ARCHITHALASSI; RE-
BUS PRÆCLARE TERRA MARIQUE GESTIS,
NON TANTUM IN ATLANTICO OCEANO,
UNDE SPARSA FUGATAQUE LUSI-
TANORUM CLASSE, MAGNA-
QUE ONUSTUS PRÆDA,
DOMUM REDIIT; SED ET IN FRETO
BALTICO, UBI PULSIS ADVERSARIIS, ET
INSIGNI PARTA VICTORIA, LABORANTI DANIÆ
SUCCURRIT, ET SIMUL MAJESTATEM REI PUBLICÆ
ASSERUIT ET STABILIVIT; AC TANDEM CON-
TRA UNIVERSAM REGIAM ANGLORUM CLAS-
SEM, CUM PAUCIS FORTISSIME DIMICANS
ET UNDIQUE CINCTUS, NE SIC QUI-
DEM CESSIT HOSTIBUS, SED MA-
GNA PRIUS EDITA STRAGE,
INCENSAQUE DEMUM
PRÆTORIA SUA NAVI, HERCU-
LEO EXEMPLO FLAMMIS VIAM SIBI
AD SUPEROS PARATAM INVENIT, ANNO
ÆTATIS LV. ILLUSTRISSIMI ET POTENTISSIMI
FÆDERATI BELGII PROCERES, VIRO FOR-
TISSIMO OPTIMEQUE DE REPUBLICA
MERITO, MONUMENTUM HOC
POSUERE, ANNO REPARATÆ
SALUTIS MDCLXVII.

Jacob van Wassenaer voorsz hadde te wyve *Agnes van Renesse vander Aa*, en wan by deselve een soon en twee dochters, namentlijk

Iacob van Wassenaer, volgt.

Agnes van Wassenaer.

Anna Charlotte Elisabeth van Wassenaer, hadde te man *Bernard van Pallant*, Heer van Keppel.

JACOB VAN WASSENAER, Baanderheer van Wassenaer, Heere van Opdam, sone van *Jacob van Wassenaer*, en van *Agnes van Renesse vander Aa*, Colonel van een Regiment Paerden, Gouverneur van Willemstad, mitsgaders Hoogheemraat van Rhijnland, troude *Adriana Sophia van Raasvelt*, des Heeren dochter van *Twickel* in Overyssel, en wan kinders.

Volgen

Volgen nu de Descendenten van *Jan van Duvenvoorde*, derde soone van *Arent van Duvenvoorde*, en van *Margareta van Isselstein.*

JAN VAN DUVENVOORDE, derde soone van *Arent van Duvenvoorde*, en van *Margareta van Isselstein*, was Raad in den Hage, troude anno 1504. *Maria van Matenesse*, dochter van *Philips van Matenesse*, en van *Maria van den Woude* en *Warmont*, en wierd anno 1525. van sijns wijfs wegen by besterffenisse Heer vanden Woude en Warmont, stierf anno 1543. Æt. 76. sy stierf anno 1568. beyde begraven te Warmont, en hadden t'samen veerthien kinders, namentlijk,

Maria van Duvenvoorde, stierf anno 1560. out 54. jaren, had te man *Ian van Doornik*, t'Amersfoort, en wan *Willem van Doornik*, die troude *N. van Honselaer* uyt Gelderlant, en wan *Ian van Doornik*, die eerst troude *Henrica van Vliet*, op't Huys te Coullier by Alkmaar, alwaar sy stierf anno 1604. out 24. jaren, sonder oir; daar na troude hy anno 1608. *N van Cappelle*.

Arent van Duvenvoorde, stierf Jongman.

Anna van Duvenvoorde, stierf Vryster.

Iacob van Duvenvoorde, volgt.

Margareta van Duvenvoorde, Canonesse te Bedbur by Keulen, stierf t'Amersfoort anno 1569. out 56. Jaren.

Gijsberte van Duvenvoorde, Nonne te Rynsburg, stierf anno 1577. out 65. jaren.

Arent van Duvenvoorde de twede, stierf Jongman, Student te Dole in Hoogbourgonge anno 1536. out 23. jaren.

Ienne van Duvenvoorde, Prooſtinne en Canonesse te Nivelle in Walsbrabant, stierf anno 1563 out 48. Jaren.

Iacob van Duvenvoorde de jonge, stierf ongehylikt tot Hattem op d'Yssel, anno 1586. out 70. jaren.

Adriana van Duvenvoorde, Canonesse te Nivelle, troude daar na *Gijsbert van Bronkhorst*, *Ioos* sone; sy sterf anno 1557. out 40. jaren, sonder kinders.

Jan van Duvenvoorde, Burgemeester te Haarlem, daar na geduyrende de belegering, Capiteyn, en de Stadt overgegeven sijnde, wert hy gevangen, en stierf inde gevankenisse anno 1573. out 55 jaren; hadde 1557. getrout *Magdaleen van Foreest*, weduwe *Ians van Ruyven*, en wan *Ian van Duvenvoorde*, die bleef doodt inden stryt op Herdenberger-heyde anno 1580. out 22. jaren, en *Maria van Duvenvoorde*, hadde te man *Iurriaan van Lennep* uyt Gelderlandt, die stierf anno 1615. sy anno 1606. en wan *Wernaard van Lennep*; sy besat de goederen van *Foreest* by Beverwijk.

Maria van Duvenvoorde, Canonesse te Bergen in Henegouwen, stierf anno 1574.

Anna van Duvenvoorde, Canonesse tot Bergen, was geboren anno 1526. stierf anno 16....

Iacoba van Duvenvoorde, Canonesse te Maubeuge in Henegouwen, stierf anno 1563.

JACOB VAN DUVENVOORDE, Ridder, soone van *Ian van Duvenvoorde*, en van *Maria van Matenesse*, Heer van Warmont, van den Woude, en van Alkemade, Raad in den Hage, stierf te Leiden anno 1577. out 68. jaren; hadde getrout *Henrica van Egmont*, *Alberts* dochter op Merestein; sy stierf anno 1606. out 81. jaren, en wan

Jan van Duvenvoorde, volgt.

Ienne van Duvenvoorde, Canonesse te Nivelles, stierf te Leyden anno 1573.

Maria van Duvenvoorde, Nonne te Rynsburg, had daar na te man *Ian van Vliet*, Balliu van Voorn, sonder oir.

Anna van Duvenvoorde, Canonesse te Nivelles, troude daar na anno 1596. *Cornelis van Gent*, Heere van Loenen en Meynerswijk, Burggrave en Rigter tot Nieumegen, hy stierf anno 1614.

Magdaleen van Duvenvoorde, Canonesse te Bergen, alwaar sy stierf anno 1612. out 60. jaren.

Albert van Duvenvoorde, Monnik t'Egmont, stierf te Leyden 1574.

Philippa van Duvenvoorde, gebooren anno 1556. troude anno 1586. *Pieter vander Does*, Admiraal van Hollandt.

Adriaan van Duvenvoorde, Generaal over een Vloot Schepen, stierf ongehout te Hoorn, anno 1586. out 24 jaren.

Lijsbeth van Duvenvoorde, geboren in 't jaar 1591. Canonesse te Nivelles, by haar outste suster hier vooren genoemt.

JAN VAN DUVENVOORDE, soone van *Jacob van Duvenvoorde*, en van *Henrica van Egmont*, Heer van Warmont, van den Woude, en van Alkemade, Houtvester, en daar na Admiraal van Holland; hy week anno 1567. mede uyt den Lande, en was mede anno 1572. in 't innemen van den Briel; hy dede anno 1590. het Huys te W[illegible] Leiden verbrant was, weder cierlijk opbouw[illegible] had anno 1590. getrout *Odilia Valkenaar*, d[illegible], en van *Margareta van Botbergen* uyt Gelderland; haar broeder *He*[illegible] *gareta*, suster van den Heer van M[illegible] het na

Iacob van Wassenaer, volgt.

Margareta van Wassenaer, t[illegible] t *de Cottereau*, Heer van Westmal[illegible]

Henrica van Wassenaer, [illegible] verpen anno 1658.

Henrik van Wassenaer, stierf sonder oir.

Albregt van Wassenaer, Heer van Alkemade, troude *Cornelia Buyteweg*, wan I. *Gerrit van Wassenaer*, Heer van Alkemade. II. *Odilia van Wassenaer*, troude *Egbert van Ysendoorn*. III. *Philippa*

lippa van Wassenaer, Vrouw van Nieukoop, Noorden, en Agtienhoven.

Ian van Wassenaer, stierf sonder kinderen.

JACOB VAN DUVENVOORDE, Heer van Warmont, soone van *Jan van Duvenvoorde*, en van *Odilia van Valkenaar*, geboren anno 1592. troude eerst *Iaqueline van Matenesse*, dochter van *Claas van Matenesse*, Heer van Haserswoude, en van *Geertruyd van Lokhorst*, *Vincents* dochter; ten tweden *Maria van Eikel*; ten derden *Charlotte van Maljem*; en liet na

Odilia van Wassenaer, hadde te man den Heer van Loendersloot, en Aucoper Aa.

Ian van Wassenaer, volgt.

Maria van Wassenaer, stierf jong.

Dirk van Wassenaer, Heer van Esselikkerwoude.

Elisabeth Anna van Wassenaer, Canonikersse tot Bergen in Henegouwen.

Magdalena Sophia van Wassenaer, Canonikersse tot Bedbuyr.

Hendrik van Wassenaer, Ridder van de Duytse Ordre.

Philips van Wassenaer, stierf jong.

JAN VAN WASSENAER, soone van *Iacob van Wassenaer*, en van *Iaqueline van Matenesse*, Heer van Warmont en Haserswoude, troude *Isabella Maria van Haastregt*, Erfdochter van den Heer van Druynen en Gansoyen, en wan *Iacoba van Wassenaer*.

Volgen nu de Descendenten van *Jan van Duvenvoorde*, jongste sone van *Philips van Wassenaer*, en van des Heeren dochter van *Stryen*, waar van komen die van POLANEN.

JAN VAN WASSENAER, jongste soone van *Philips van Wassenaer*, en van des Heerendochter van *Stryen*, besat de Goederen van Polanen en Monster, hadde te wyve *Catharina van Brederode*, *Dirx* dochter, die hem ten Huwelijk bracht de Heerlijkheid vander Lecke; hy stierf anno 1317. sy anno 1362. zynde weduwe geweest 42. jaren; begraven by haar man te Monster, en lieten na

Ian, de twede Heer van Polanen, volgt.

Dierk van Polanen, genoemt *vander Lecke*, Ridder, vermelt anno 1384 en Raat Hertogen *Aalberts* anno 1390. hy troude eerst Vrou *N.* erfdogter van *Robert van Arkel*, Heer van Bergambagt, Stolwijk, en Asperen, daar na Vrou *N. van Cralingen*, by de eerste hadde hy twee sonen en dry dogters, als *Guy van Polanen*, stierf Jongman. Vrou *N. van Polanen*, hadde te man *Dirk van Noordeloos*. *N.* troude den Heer van *Brakel*. *N. van Polanen*, troude *Ian van Vliet*, en hadde kinders, gelijk haar suster; en *Otte van Polanen*, *Dirx* outste sone, Ridder, Heer van Asperen, vermelt 1440. en anno 1424. hadde te wyve *Ienne*, Erf-dogter van Voorst en Keppel in Gelderlandt, en wan eenen sone en twee dogters, als *Ian van Polanen*, genoemt den *Ionker van Voorst*, die voor sijnen Vader sonder kinders stierf, hebbende anno 1439. getrout *Elburg van Langerack*, *Gijsberts* dogter; *Alferade van Polanen*, sijn suster, hadde te man *Ian*, Heer van Langerack, Ridder, vermelt anno 1432. Sy bragt ten houwelijk Asperen voornoemt voor de helft (want d'ander helft plag toe te komen die van Pick in Gelderland) en *Cunigunde van Polanen*, *Otten* jongste dogter, was Vrouwe van Voorst en Keppel, dat sy ten houwelijk bragte haren man *Frederijk van Regten* in Gelderlant, en hadden kinders.

Philips vander Lecke, vermelt Knape anno 1334. Ridder anno 1350. 1367. en 1374. hy liet naar by sijnen wyve *Philips vander Lecke*, vermelt binnen Dordregt anno 1408. maar stierf sonder kinders. *Elisabeth vander Leck* of *Polanen*, troude anno 1367. *Hugo van Heenvliet*, die stierf anno 1409. sy anno 1404. nalatende twee sonen en twee dogters, en *N. vander Leck*, hadde te man *N. van Buyren*, Heer van Reygersoort, en hadde by hem *Balthazar van Buyren*, en een dogter Vrouwe vander Oostende.

Gerrit van Polanen, vermelt Ridder anno 1368. stierf anno 1388. hy hadde getrout *Luytgaard van Wulgenhorst*, by Utrecht, ende wan drie soonen en twee dochters, als *Willem van Polanen*, leefde anno 1409. nalatende een Erfdogter. *Alfert van Polanen* die een soone naliet, en *Arent van Polanen*, die sonder kinders stierf. *N. van Polanen*, troude *N. van Hontborst*; en *N. van Polanen*, de jongste dogter van *Gerrit* hadde getrout *N. van Culenburg*, Heer van Woudenberg.

N. van Polanen, hadde te man *Symon van Teylingen*, die anno 1345. inden stryt van Staveren doot bleef.

Margareta van Polanen, hadde te man *Bartont van Assendelft*, en wan kinders.

JAN VAN POLANEN en VANDER LECKE, sone van *Ian van Duvenvoorde*, en van *Catharina van Brederode*, vermelt anno 1444. Ambachtsheer van Bleskensgraaf, Brantwijk, &c. hy kocht anno 1351. de Banderye van Breda, van den Hertoge van Brabant voor 43. duysent hallingen, behoudens *Willem van Duvenvoorde* sijn lijftocht; hy stierf anno 1377. begraven te Breda, hadde eerst getrout *Oda van Hoorn*, *Willems* dochter, daar moeder van was *Oda van Putten* en *van Stryen*; daar na *Else van Roetselaar*, *Iacobs* dochter in Brabant, weduwe *Gerrits van Sevenbergen*; ten lesten hadde hy *Margareta vander Lippe*, die vermelt wert anno 1370. Hy wan by de eerste Vrouwe,

Jan van Polanen, volgt.

Philips vander Lecke, was Geestelijk.

Hendrik vander Lecke, Ridder, Heere van Heeſwijk, Dinter, Gaſtel, Hofmeeſter van Hertog *Ian van Brabant*, anno 1424. hy was te Dordregt anno 1427. hadde eerſt getrout *Maria van Dieſt*, ſuſter van *Hendrik*, Heer van Reviere in Brabant, en moeye vande Vrouwe *van Waſſenaar*, leefde anno 1410. ſonder kinders; daar na hadde hy *Ioanna van Gyſtelles* uyt Vlaanderen, en wan twee dogters, *Ienne vander Lecke*, Vrouwe van Dinter, Heeſwijk, Aſten, Gaſtel, ſtierf ſonder kinders, hadde te man *Ian van Cuyk* Heere van Hoogſtraten, ('t welk hy verkogt aan *Vrank van Borſſelen*) ſy leefde weduwe anno 1454. en *Elſeleen vander Lecke*, hadde anno 1449. te man *Staas van Bouſyes*, Heere van Vertaing in Arthois, en wan kinders.

Willem vander Lecke, was Prieſter.

Dirk vander Lecke, Ridder, vermelt anno 1409. deſe liet naar eenen Sone en een dogter, als *Ian vander Lecke*, Ridder, Heer van Yſſelmonde, dat hy anno 1435. verkoſt aan *Hugo van Lannoit*; hy hadde getrout eerſt *Margareta van Lier*, alias *van Dorp*; daar na *Alijt van Egmont*, by dewelke hy wan *Gilles vander Lecke*, die eerſt te man hadde *Floris van Kijfhouk*, Schiltknape, die anno 1472. ſtierf, nalatende een erfdogter, *Alijt van Kijfhouk*, die naarmaals troude *Claas van Aſſendelft*, Ridder; daar na troude deſe *Gillis*, *Ian van Naaltwijk*, Ridder, leefde anno 1496. hy ſtierf ſonder kinders, balling in Vrankrijk, hebbende in Hollandt veel onruſt en rumoers aangerigt. Ten derden hadde ſy *Philips van Spangen*, Ridder, mede ſonder kinders. *N. vander Lecke*, *Dirx* dogter, hadde te man *Willem van Gent*, Heer van Wijngaarden, en wan *Arent van Gent*, Heer van Wijngaarden, Gyſſenborg, en van Hardinxvelt alle in Zuyt-hollandt, Raedt inden Hage; Hy hadde getrout *N. vander Merwede*; ſijn goederen werden mits ſijn ſchulden verkogt; Gijſſenburg dat kogt *Iacob van Wena*, Ridder; Wijngaarden kogte *Godſchalk Oem*, Rentmeeſter Generaal van Hollandt; en Hardinxvelt kogt ſijn ſchoonſone *Bruyſten de Iode*; hy liet naar twee dogters, *Kerſtijn van Gent*, die te man hadde *Maarten van Herlaar*, Heere van Poederoyen in Bommelerweert, en *Machtild*, die troude *Bruyſten de Iode*, Heer van Hardinxvelt voornoemt, en liet kinders naar.

Oda van Polanen, troude eerſt *Hendrik*, Burggrave van Montfoort; daar na *Gerrit van Heemſtede* by Haarlem, Ridder; ſy ſtierf anno 1375. voor haar Vader, nalatende kinders.

Beatrix van Polanen, troude anno 1356. *Hendrik van Bouterſem*, Heere van Bergen op Zoom geworden anno 1376. en geſtorven anno 1394. haarlieder dogter *Oda van Bouterſem*, hadde te man *Floris van Borſſelen*, en wonnen *Vrank van Borſſelen*, Grave van Ooſtervant; en haar ſone *Hendrik van Bouterſem*, Heer van Bergen, wan maar een dogter, die te man hadde den wettigen ſone van een Baſtard van Hertog *Ian van Babant*, en hier van ſijn gekomen de Markgraven van Bergen.

N. van Polanen, hadde te man *Willem van Croonenburg*, Baſtard van Grave *Willem* van Hollandt, die anno 1345. by Staveren inden ſtrydt doot bleef; hy leefde anno 1396. en liet kinderen naar.

By de derde Vrouw,

Otto vander Leck, Ridder, Heer van Heel by Bommel, ſtierf anno 1428. van deſen komen de Graven vanden Berg, of s'Heerenberg; volgt verder.

JAN VAN POLANEN de derde, ſoone van *Ian van Polanen*, en van *Oda van Hoorn*; Heer van Polanen, vander Lecke, en S. Geertruydenberg in Holland, en van Breda en Ooſterhout in Brabant, by overdracht van *Willem van Duvenvoorde*; beſat mede Bleskijnsgraaf en Brantwijk, en was ſeer rijk in Landen en inkomen; hy ſchifte en deylde met ſijn vier broeders van het eerſte bed, ſijns vaders goederen, den 6. September 1378. ſtierf anno 1393. begraven in de Parochy Kerke van Breda, onder een verheven Tombe; hy hadde eerſt getrout *Maria*, Baſtard dochter van Hertoge *Ian van Brabant* de derde, ſonder kinders; daar na *Odilia*, des Graven dochter van Solms, en wan daar by een Erfdochter *Ioanna*; hy hadde mede een Baſtard ſoone *Philips*, die anno 1407. zynde Balliu van Zuyt-holland, gevangen wert. *Ian van Polanen* liet na een Erfdogter als voorſz, met namen

JENNE VAN POLANEN, Vrouw vander Leck, den Berg, van Breda, van Ooſterhout, van Rooſendaal, en van Steenbergen, troude anno 1404. *Engelbert*, Grave van Naſſou, Stadhouder van Brabant, die ſtierf anno 1442. begraven te Breda; ſy ſtierf anno 1445. en hadde kinders.

Volgen nu de Deſcendenten van *Otto van Polanen*, jongſte ſoone van *Jan van Polanen*, en van *Margareta vander Lippe*, waar van komen de Heeren van 's HEERENBERG.

OTTO VAN POLANEN, ſoone van *Ian van Polanen*, en van *Margareta vander Lippe*, was Heer van Heel by Bommel, ſtierf anno 1428. hadde te wyve *Sophia*, Erfdochter van *Frederik*, Heere van 's Heerenberg in 't Land van Zutphen; ſy ſtierf anno 1412. en wan

WILLEM VANDER LECK, Heer van 's Heerenberg, verliet de Toenaam en Wapenen ſijner voor-ouders, en nam aan die van ſijn voorſz Heerlijkheyt, gequarteleert met Polanen;

hy ſtierf anno 1465. hadde te wyve *Machtild*, dochter van Grave *Ebrouwijn van Benthem*; ſy ſtierf anno 1445. en liet na

OSWALD, wert anno 1486. (andere ſeggen 1471.) van den Keiſer gemaakt den eerſten Grave van den Berg, was Heer van Bylant, Heel, en Hoomoet, en ſtierf anno 1506. hadde te wyve *Eliſabeth*, des Graven dochter van Meurs; hy verliet het Quartier van Polanen, voerende alleen het Wapen van 's Heerenberg, en liet na

Willem, volgt.

Frederik, Heer van Heel, ſtierf ſonder oir.

Anna, hadde te man *Ian van Mœurs.*

Machtild, troude *Fredrik van Bronkhorſt*, en wan *Ioos*, Grave van Bronkhorſt.

Walburg, troude *Hendrik*, Heer van Wiſſche.

WILLEM, Grave van den Berg, ſone van *Oſwald*, en van *Eliſabeth*, des Graven dochter van Meurs, Heer van Bylant, Hoomoet, Ulſt en Heel, ſtierf anno 1513. hadde getrout *Anna van Egmont*, Erfdochter van Boxmeer, Harpe, Steffenswaarde, Spalbeek, &c. en wan

OSWALD, Grave van den Berg, Heer van Boxmeer, Hoomoet, Heel, Bylant, &c. ſtierf anno 1546. hadde getrout *Eliſabeth*, 's Heeren dochter van Dort in Gelderland, weduwe ſonder kinders van *Ian vander Horſt*, Maarſchalk van Hertoge *Carel van Gelder*; ſy ſtierf anno 1545. en liet na

WILLEM, Grave van den Berg, Heer van Bylant, Hoomoet, Boxmeer, Harpe, Steffensweert, Ulſt, Wiſer, Wiſch, Spalbeek, Heel, Vrundeſteyn, &c. die anno 1566. te Bruſſel mede de vermaarde Requeſte preſenteerde; hy ſtierf anno 1586. hadde te wyve *Maria van Naſſou*, outſte ſuſter van den Prince van Orangien; ſy ſtierf anno 1599. en hadde gebaart 18. kinders, daar van ſommige jong ſturven, behalven deſe 14. te weten,

Herman, Grave van den Berg, Heer van Weſet, Hoomoet, Bylant, Spalbeek, Ridder van het Gulden Vlies, Stadhouder van Gelderland; hy ſtierf haaſtelijk te Spa, in September 1611. begraven te Braynelaleu in Henegouwen; hadde getrout *Maria van Witthem*, Markgravinne van Bergen op den Zoom, Gravinne van Walheym, Vrouwe van Berſele, Perwis, Geel, Glimes; ſy hadde voor haar twede man *Willem van Meluyn*, Prince van Eſpinoy; ſy ſtierf anno 1613. nalatende by den eerſten een Erfdochter *Maria Eliſabeth*, Marquiſe van Bergen, Gravinne van 's Heerenberge, Walheym, Vrouwe van Beerſſele, Perwis, Glimes, Bylant, Hoomoet, en andere Heerlijkheden, en was ten Huwelyke toegeſeyt den ſoone van haren oom Graaf *Frederik*, genoemt *Albert*.

Oſwald, Graaf van den Berg, zynde in 's Konings dienſt, wert in den ſtrijt te Boxum by Leeuwerden, van ſijn eygen Volk by ongeval doorſteken, den 27. January 1586.

Frederik, Grave van den Berg, Heer van Dixmuyden, Boxmeer, Harpe, Ridder van de Ordre van 't Gulden Vlies, Stadhouder van Gelderland, en te voren van Arthoys, hadde getrout *Francoyſe van Ravenelles*, Erfdogter van Rentigny in Walſland, te vooren Staat-juffer by de Eerts-hertoginne; hy ſtierf anno 1618. nalatende twee kinders, als *Albert*, Grave van den Berg, &c. ten Huwelijk belooft aan ſijn voorſz ooms Graven *Hermans* Erfdogter, en *Iſabella*

Clara, &c.

Ioos, Grave van den Berg, ſtierf ſimpel.

Adam, Grave van den Berg, ſtierf Jongman.

Lodewijk, Grave van den Berg, zynde in 's Koninx dienſt, wert binnen Steenwijk doorſchoten anno 1582. out 19. jaren, ongehout.

Adolph, Grave van den Berg, Heere van Hoomoet en Heel, Capiteyn van een Compagnie Paarden in dienſt des Koninx, ſtierf Jongman, anno 1609.

Hendrik, Grave van den Berg, Heere van Steffenswaart en Heel, heeft getrout anno 1611. *Margareta van Witthem*, Vrouwe van Bouterſem, ſuſter van de voorſz Marquiſe van Bergen, en heeft gewonnen *Willem Oſwald*, en *Maria Eliſabeth*.

Magdaleen van den Berg, was ten Huwelijk toegeſeyt *Ian*, Koning van Sweden, maar ſtierf te voren.

Iuliana, is deerlijk met een van haar ſuſters in d'Yſſel, by 't Slot te Ulſt verdronken, ongetrout.

Catharina van den Berg, hadde te man *Floris van Pallant*, Grave van Culenburg.

Anna van den Berg, woonde by haar broeder *Hendrik*, ongetrout.

Eliſabeth, Abdiſſe van Eſſen en van Frekenhorſt in Weſtphalen, ſtierf anno 1614.

Carlijne, woonde mede by haar broeder *Hendrik*, op Steffenswaart by Roermonde.

Het Wapen van Waſſenaer ſijn drie waſſende Manen van Silver, op een Velt van Keel, gequartilleert met een Gulde Baar, op een Velt van Laſuur, 't welk het Wapen was van de oude Burggraven van Leiden; dat van Polanen waren drie waſſende Manen van Sabel, op een Velt van Silver; dat van Groenevelt drie waſſende Manen van Silver op een Velt van Sinople; en dat van Duvenvoorde drie waſſende Manen van Sabel, op een Velt van Gout; *Gerardus Noviomagus* ſpreekt daar van aldus: *Lunata Waſſenariorum inſignia circa maritima in Batavis Principem eos locum obtinuiſſe indicant. Dat is*: De gemaande Wapenen van die van Waſſenaer betuygen, dat ſy omtrent de Zee-ſaken in Holland de eerſte en voornaamſte ſijn geweeſt.

WERVE.

WERVE.

209 GUNTHER VANDE WERVE, *Raimonds* ſoone, troude *Geertruyd van Ranſt*, *Arnouts* dogter, blijkende by de Chronijk van de Abdye van Middelburg; hy wan

JACOB VANDE WERVE, troude *Gommerine van Liere*, *Willems* dochter, ſoo als mede blijkt by de voorſz Chronijk; hy was Burgemeeſter van Antwerpen, anno 1270. en wan

WILLEM VANDE WERVE, troude *Beatrix*, ſuſter van *Raimond*, Graaf van la Marche, en wan

Ian vande Werve, volgt.

Raimond vande Werve, ſtierf ſonder Poſteriteyt.

Willem vande Werve, van wien mede geen deſcendenten gekomen zyn.

JAN VANDE WERVE, ſoone van *Willem vande Werve*, en van des Graven ſuſter van la Marche, troude *Ida van Hoboken*, dogter van *Gillis van Hoboken*, Markgrave van Antwerpen, en wan

RAIMOND VANDE WERVE, troude *Eliſabeth Triclant*, dochter van *Gillis Triclant*, en wan

JAN VANDE WERVE, Ridder, ſtierf anno 1389. hy hadde te wyve *Clara van Wijnegem*, en leit begraven ten Predikheeren t'Antwerpen; hebbende nagelaten

CLAAS VANDE WERVE, Ridder, Heer van Hovorſt, Raatsheer van den Hertog *Philips de Goede*, dede bouwen het Adelijk Hof van Hovorſt by Voorſchoten in Brabant, het welk hy van den Hertog te Leen hielt; hy hadde voor Penſioen van Hertog *Jan van Bourgongien* 200. Klinkaarts 's jaars, ſtierf den 18. April 1431. hadde eerſt te wyve *Maria van Duffele*; daar na *Catharina van Wilre*, en liet na

Michiel vande Werve, volgt.

Jan vande Werve, ſonder oir.

Claas vande Werve, volgt daar na.

Aart vande Werve, volgt verder.

Gijsbert vande Werve, had geen Poſteriteit.

Willem vande Werve, volgt laaſtelijk.

Catharina vande Werve, hadde te man *Jan van Beverſluys*, alias *Hanebroek*, Markgraaf van Antwerpen, dog ſtierf ſonder oir.

MICHIEL VANDE WERVE, outſte ſoone van *Claas vande Werve*, was Heer van Hovorſt, als blijkt by 't verhef gedaan by den Hertog van Brabant anno 1431. den 20. Mey, ſtierf den 12. Mey 1457. hadde te wyve gehad *Catharina van Moirtere*, en wan

HENDRIK VANDE WERVE, Ridder, ſtierf anno 1477. hadde te wyve gehad *Margareta van Wijmare*, en liet by deſelve na

Gerrit vande Werve, volgt.

Jan vande Werve, Heer van St. Michiels Geſtel, Buyten-burgemeeſter van Antwerpen, troude *Catharina Oem van Wijngaarden*, dogter van *Floris Oem van Wijngaarden*, Heer van Wijngaarden, Ambagts-heer van Iſſelmonde en in Gryſoort, Balliu van Zuyt-holland, mitsgaders Schout van Dordregt, en van *Bartha vander Voukhorſt*, *Vranks* dogter, Ridder, ſtierf anno 1518. ſonder oir na te laten.

Aart vande Werve, Ridder, troude eerſt *Willemijne Coelebrant*; daar na *Adriana van Immerſeel*, dogter van *Jan van Immerſeel*, Ridder, Heer van Itegem, Markgrave van Antwerpen, en van *Joſina Colints*, Viconteſſe van Aalſt; hadde geen mans oir.

Merten vande Werve, troude *Maria van Urſele*.

Catharina vande Werve, troude *Conſtant van Halmale*; Buyten-burgemeeſter van Antwerpen, en wonnen kinders.

GERRIT VANDE WERVE, Ridder, ſoone van *Hendrik vande Werve*, en van *Margareta van Wijmare*, Heer van Hovorſt, Waſſenhoven, en Voorſchoten, Buyten-burgemeeſter en Amptman van Antwerpen, ſtierf anno 1534. hadde te wyve *Anna van Mechelen*, dogter van *Hendrik van Mechelen*, Ridder; en wan

JAN VANDE WERVE, Heer van Hovorſt, troude *Margareta van Baaxem*, ſtierf anno 1564. en liet na

JAN VANDE WERVE, Ridder, Heer van Hovorſt, Raad van Oorloge, hadde eerſt te wyve *Joſijna van Lomelini*; daar na *Anna de Manſdale*, dogter van *Rombout de Mansdale*, Heer van ten Houte, Ooſterlant, Dilbeck, ſtierf den 6. November 1622. en liet na 21. kinderen, waar van vier ſijn getrout, namentlijk van 't eerſte bedde,

Auguſtijn vande Werve, volgt.

Margareta vande Werve, troude *Paulo Podrico*, Marquis de Montefalconi, Colonel in Nederland, en Gouverneur in Stanola, in 't Rijk van Napels, en wonnen kinders.

Van het twede bedde,

Hendrik vande Werve, Buyten-burgemeeſter van Antwerpen, heeft agtergelaten *Jan Auguſtijn*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

stijn vande Werve, en meer andere kinderen, soo soonen als dogters.

Isabella vande Werve, troude *Jan Baptista de la Faille*, Heer van Reeth, en hadde Posteriteit.

AUGUSTYN VANDE WERVE, soone van *Jan vande Werve*, en van *Iosina Lomelini*, Heer van Hovorst, Gouverneur van verscheide plaatsen, troude *Maria Anna vande Werve*, dogter van *Willem vande Werve*, Heer van Vremdijk, Immerseel, en van Schilde, en van *Anna vande Werve*, *Ioosten* dogter, Heer van Gijssenoudekerk; hy stierf anno 1647. sy anno 1658. nalatende

Raimond vande Werve, troude *Maria Florentia van Mechelen*, *Nicolaas* dogter, en wan I. *Willem Raimond vande Werve*, Heer van Immerseel en Vremdijk. II. *Hendrik Iooft vande Werve*, Heer in Contik. III. *Clara Francoise vande Werve*, getrout met *Floris Lancelot Tjeraats*, Heer in Santhoven.

Carel vande Werve, Heer van Schilde, troude *Cornelia vande Werve*, dogter van *Dirk vande Werve*, Heer van Westkerk, en van *Digna van Bleiswijk*, en wan eenen sone *Carel Hendrik vande Werve*.

Willem François vande Werve, Heer van Gijssenoudekerk, by testamente van *Iosijna vande Werve*, sijne moeye, troude eerst *Anna Margareta Tjeraats*, *Lancelots* dogter; daar na *Margareta de Cannaart*, dict *Hamale*, welke stierf sonder oir; hy hadde by de eerste twee dogters, *Maria Josina Florentia vande Werve*, en *Isabella Margareta vande Werve*; hy troude voor de derde maal *Francoise Sandelants*, dogter van *Jacob Sandelants*, Ridder en Colonel ten dienste der Vereenigde Nederlanden, en van *Francoise vande Werve*, Vrouwe van ter Weer.

Maria Anna vande Werve, troude *Philips François van Varik*, Ertburggraaf van Brussel, Heer van Boondaal, Huysingen, Ysingen, Buysingen, en wan daar by, 1. *Philips François van Varik*. 2. *Engelbert van Varik*. 3. *Antony van Varik*. 4. *Iustina van Varik*. 5. *Leonora van Varik*. 6. *Maria Adriana van Varik*. 7. *Margareta van Varik*. 8. *Iohanna van Varik*. 9. *Clara van Varik*.

CLAAS VANDE WERVE, Ridder, tweede soone van *Claas vande Werve*, troude *Catharina Mickart*, dogter van *Aart Mickart*, en wan

PIETER VANDE WERVE, hadde te wyve *Catharina van Herbais*, en wan daar by eenen soone, met namen

SIMON VANDE WERVE, hadde te wyve *Catharina van Tuyl van Serooskerke*, en wan

HENDRIK VANDE WERVE, Ridder, troude *Heilwich van Cuyk*; hy stierf anno 1540. en liet na

Dirk vande Werve, volgt.

Simon vande Werve, Markgraaf van Antwerpen, anno 1580. troude eerst *Elisabeth vander Haept*; ten tweden *Catharina vander Noot*; en eindelijk *Walburg vander Aa*, en liet na I. *Simon vande Werve*, troude eerst *Roberta Robersaart*; daar na *Eleonora van Borssele*, en wan 1. *Philips vande Werve*, troude *Isabella Francoise des Ridders*, en wonnen kinders, soo soonen als dogteren 2. *Isabella vande Werve*, troude *Norbert van Assche*, sonder oir. II. *Philips vande Werve*, troude *Alijda Hertgers*, en wan *Godefroy vande Werve*, Major van een Regiment Paarden, troude *Digna van Hoven*, en wan eene dogter *Helena Maria vande Werve*, welke troude *Johan Antony vander Eijke*, Markgraaf van Antwerpen. III. *Hendrik vande Verve*, stierf sonder oir.

Catharina vande Werve, troude *Ieronimus Sandelijn*, Heer van Herenthout, en wonnen kinders.

DIRK VANDE WERVE, Ridder, soone van *Hendrik vande Werve*, en van *Heilwich van Cuyk*, was Buyten-burgemeester van Antwerpen, troude *Catharina van Vernewijk*, en wan

Hendrik vande Werve, volgt.

Louis vande Werve, troude *Mensia Damant*, en liet kinders na, die jong gestorven zyn.

HENDRIK VANDE WERVE, soone van *Dirk vande Werve*, en van *Catharina van Vernewijk*, Heer van Westkerk en Spierenbroek, troude eerst *Geertruyd van Bronkhorst*, Vrouwe van 't Huys ter Weer by Wassenaar, dogter van *Pieter van Bronkhorst*, en van *Maria van Heerjansdam*; daar na *Maria Taats van Amerongen*, en wan by de eerste,

François vande Werve, Vrouwe van ter Weer, troude *Iacob Sandelants*, Ridder, Colonel van een Regiment Schotten ten dienste der Vereenigde Nederlanden, waar van nog overig is eene dogter, met namen *Francoise Sandelants*, welke troude *Willem François vande Werve*, Heer van Giessenoudekerk.

Maria vande Werve, troude eerst *Thomas Edmond*, Ritmeester; daar na *Iacob Schot*, Capitein, en wan kinders.

By de twede,

Dirk vande Werve, volgt.

Geertruyd vande Werve, troude eerst *Iohan van Heemskerk van Bekestein*, Vryheer van Incourt en Longueville, en wan I. *Cornelis François van Heemskerk van Bekestein*, Vryheer van Incourt en Longueville, Heer van Persijn, troude *Geertruyd van Rijsenburg*, en wan kinders. II. *Maria Anna*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Anna Machtild van Heemskerk van Bekestein, troude *Iohan van Bemmel* tot Bemmel, en wan kinders. *Geertruyd vande Werve* troude ten tweden *Cornelis Frederik de Ridder van Groenestein*.

Maria Anna vande Werve, ongetrout.

Cornelia vande Werve, ongetrout.

DIRK VANDE WERVE, soone van *Hendrik vande Werve*, en van *Maria Taats van Amerongen*, troude *Digna van Bleiswijk*, en wan

Hendrik vande Werve, volgt.

Willem vande Werve.

Ian vande Werve.

Apolonia vande Werve.

Cornelia vande Werve, troude *Carel vande Werve*, Heer van Schilde, soone van *Augustijn vande Werve*, en van *Maria Anna vande Werve*, en wan dan daar by een soone *Carel Hendrik vande Werve*.

HENDRIK VANDE WERVE, soone van *Dirk vande Werve*, en van *Digna van Bleiswijk*, Heer van Westkerk en Spirenbroek, troude *Adriana van Ravensway*.

AART VANDE WERVE, Ridder, derde soone van *Claas vande Werve*, troude *Machtild Pots*, *Pieter Pots* dogter, stierf anno 1433. en liet na

CLAAS VANDE WERVE, Ridder, Heer van Giessenoudekerk, Drossard van Bergen op Zoom, troude *Magdalena van Halmale*, *Ians* dogter, stierf anno 1503. en is begraven tot Bergen op Zoom, nalatende

AART VANDE WERVE, Ridder, Heer van Giessenoudekerk, stierf anno 1510. begraven tot Bergen op Zoom, hadde te wyve *Barta van Loon*, dogter van *Arent van Loon*, Ambagtsheer van Kijsthoek, en van *Petronella Voorkoop*, *Abels* dogter, en wan

Francois vande Werve, volgt.

Petronella vande Werve, hadde te man Mr. *Jan van Almonde*, sone van *Jacob van Almonde*, Raat inden Hove van Hollandt, Hoogheemraat van Delflant en Schielant, Stadhouder vande Leenen van Leck en Polanen, en van *Catharina van Eversdijk*, *Anthonis* dogter. Hy was Heer van Buckelldijk, Blemmendijk, Weena, en Altena; ook Hoogheemraat van Delflandt; sy wonnen t'samen, I. *Abraham van Almonde*, Hoogheemraat van Delflandt, Burgemeester van Delft anno 1574. Curateur vande Academie van Leiden, anno 1592. hadde eerst te wyve *Catharina Dirks* dogter van *Loeven*; daar na *Maria de Groot*, *Hugen* dogter, en lieten kinderen na. II. *Iacob van Almonde*, besat het huys van Wena en Altena; was Hoogheemraat van Schielant, mitsgaders Meesterknaap vande Houtvesterye, stierf ongetrout inden Hage den 10. December 1609. out 74. jaren; en was de leste mansoir van sijn geslagte, dies sijn Wapen met hem in 't graf gelegt wierde. III. *Barta van Almonde*, hadde eerst te man *Antony Suys*, *Daniels* sone, Heer van Grysenoort, daar na *Iacob Pynssen van Offem*, en wan kinders. IV. *Anna van Almonde*, hadde te man *Lieven de Stoppelaar*, en wan kinders. V. *Magdalena van Almonde*, geestelijke dogter, welke 't huys van Almonde tot Delf op 't Bagynhof stigte.

Anna vande Werve, troude *Jan van Nederveen*, Heer van Dirxlant in Overflacque; sy stierf anno 1526. hy leefde nog anno 15[illegible]5. en lieten t'samen na, I. *Barta van Nederveen*, Vrouwe van Dirxlant, hadde eerst te man *Philips de Gruyter* uyt Vlaanderen; daar na *Claas van Rommerswaal*, Ridder, Heer van Lodyk in Zeelant; sy stierf anno 1553. en is begraven tot Leuven, nalatende kinders. II. *Agnes van Nederveen*. III. *Maria van Nederveen*. IV. *Anna van Nederveen*, hadde eerst te man *Ian Prounink*, geseit *Deventer*; daar na *Willem de Liere*, stierf sonder oir.

Magdalena vande Werve, hadde te man *Ian Oem van Wijngaarden*, sone van *Godschalk Oem van Wijngaarden*, en van *Catharina van Egmont van Ysselstein*; hy was Balju vanden Hage, en lieten sy t'samen na I. *Godschalk Oem van Wijngaarden*, hadde te wyve *Cornelia van Soetelingskerke*, en wan eene dogter. II. *Hendrik Oem van Wijngaarden*, Ridder van de Duytse ordre t'Utregt, Commandeur van Schelluynen, stierf inden Hage anno 1574. gevangen sijnde vande Spanjarden. III. *Aart Oem van Wijngaarden*, Hoog-balju van Nieuwenhoven, troude *Maria Absolons* van Leuven, alwaar sy weduwe stierf anno 1606. out 70. jaren, en hy tot Gent, nalatende verscheide kinderen. IV. *Barta Oem van Wijngaarden*, hadde te man *Willem Foeyt* tot Utregt, hy stierf anno 1574. sy anno 1573. nalatende kinders.

FRANCOIS VANDE WERVE, Heer van Giessenoudekerk, soone van *Aart vande Werve*, en van *Barta van Loon van Kijfhoek*, stierf anno 1541. hadde te wyve *Machtild van Bronkhorst*, dogter van *Andries van Bronkhorst*, Raad in den Hove van Holland, en te voren Balliu van den Briel en den Lande van Voorne, en van *Machtild Sonke* te Delft; en wan

Joost vande Werve, volgt.

Maria vande Werve, hadde te man *Wolfard van Brussele*, sonder oir.

Barta vande Werve, hadde te man *Philips de Stoppelaar*, en wan kinders.

JOOST VANDE WERVE, soone van *Francois vande Werve*, en van *Magtild van Bronkhorst*, Heer van Giessenoudekerk, Balliu van den Briel en Lande van Voorne; wiert anno 1573. met den Grave van Bossu in den Waterstrijt gevangen, en tot Hoorn gebragt, daar hy stierf; was tot verscheide malen beschreven als een Lidt van de Ridderschap en Edelen, ter Vergaderinge van de Staten van Holland, uyt den Hoofde als Heer van Giessenoudekerk, so als blijkt uyt de Brieven als nog daar van zynde, en namentlijk van den jare 1552. en 1555. beide hier na volgende geinsereert.

Die Heere van Beveren, vander Veere, Vlissinge, Brouwershave, Duyveland, Erf-stadhouder Generaal, de eerste en andere Raden des Keysers over Holland, Zeeland, en Vriesland, Edelen discrete goede vrint, alsoo de Gedeputeerde van de Edelen en de ses grote Steden, representerende de Staten des Lants van Holland, weder gekome zynde uyt die generale Dagvaart van Brussel, ons innerlijk onderregt hebben van de propositie henluyde by de Keyserlijke Majesteyt onser genadigste Heere gedaan, beroerende die subsidie van deser jegenwoordigen Oorloge, en die defensie van sijne Majesteyts Landen, en dat daar en boven in conformité van dien, die Majesteyt van de Coninginne by haar-luyden missive, gedateert den sestienden February laastleden, van deselve propositie ons gecertificeert en geordonneert heeft (omme te komen tot furnissement van dien) eerst daags te beschryven alhier inden Hage, generalijk den State deser Landen van Holland, soo is 't dat wy diennavolgende uwer E. schryven, en van sijne Majesteyts wegen ordonneren u te vinden alhier in den Hage, op den Sondach Oculi als den vijfden Maartii eerstkomende, des avonts in de Herberge, omme des anderen daags mette andere Staten te verstaan 't raport van de voorsz Gedeputeerden, en op te helpen delibereren, en voorts concipieren alle de gevoegelijke en bequame middelen, daar by sijne Majesteyt soude mogen wesen gecontenteert. Edele discrete goede vrint, van des te doen, en sijt in geen gebreecke, en onse Heere God sy met u; geschreven in den Hage den 22. February anno 1552. na Stijle van desen Hove, was geteykent *Dam.* De super scriptie was, *Beschrijf-brief om in de Staten mede te compareren*, Edelen discreten onsen goeden vrint *Joost vande Werve*, Ambachtsheer van Giesenoudekerk.

Die Heere van Beveren, vander Veere, Vlissinge, Brouwershave, Duyveland, Erf-stadhouder Generaal, d'eerste en andere Raden over Holland, Zeeland, en Vriesland, Edele vroome discrete goede vrint; alsoo eenige vande Edele en Gedeputeerden van de ses grote Steden deser Landen, op huyden alhier ter Dagvaart vergadert wesende, omme te resolveren op de verhooginge van de Imposten, op de Wijnen en Bieren, mitsgaders 't Mergen-gelt, de Gedeputeerden van de Staten te vreden zyn geweest, dat binnen de besloote Steden op elcke Ame Wijns achtien stuyvers, en op een Tonne Biers drie groten gestelt soude werden vijf groot, omme daar mede te vervallen de verkofte loopende Renten, en die men noch verkopen sal op 't Land van Holland, 't welk de Edelen (mits dat sy weinig in getalle waren) niet en hebben willen accorderen, soo is 't dat sy gescheyden zyn, en weder geraamt hebben alhier in den Hage te wesen den 4. Juny toekomende, des avonts in der Herberge, omme des anderen daags metten anderen Edelen en Gedeputeerden tot dien fine mede beschreven, te helpen resolveren op 't voorsz different, mitsgaders ook omme te passeren seekere advoissement van Procuratie op den Ontfanger Generaal van 't gemene Land Aart Coebel gepasseert; soo schryven, lasten, en ordonneren wy uwer E. van wegen der Koninglijke Majesteyt, u hier mede te vinden ten voorsz dage en fine, omme eyntlijk op 't gunt voorsz is te helpen resolveren, ten einde by verloop van de tijde verder interest en schade verhoet mach werde; Edele vrome discrete goede vrint, onse Heere God sy met u; geschreven in den Hage den 22. Mey 1555. was geteykent *Dam.* De super scriptie van de voorschreve copie was, Edele vroome discrete onsen goeden vrint *Joost vande Werve*, Ambachtsheer van Giesenoudekerk.

Hy hadde te wyve *Geertruyd van Tuyl van Serooskerken*, dochter van *Hieronimus van Tuyl van Serooskerken*, en wan

Francois vande Werve, stierf anno 1603. ongetrout.

Andries vande Werve, en

Arent vande Werve, beide jongmans gesturven.

Anna vande Werve, troude *Willem vande Werve*, Heer van Schilde, Immerseel, en Vremdijk, sone van *Carel vande Werve*, Heer van Schilde, Immerseel, en Vremdijk, en van *Anna Schets*; hy stierf anno 1639. sy anno 1651. beide begraven tot Schilde, en hebben nagelaten I. *Maria Anna vande Werve*, troude met *Augustin vande Werve*, Heer van Hovorst, sone van *Jan vande Werve*, en van *Josina Lomelini*; sy stierf anno 1658. hy anno 1647. begraven tot Santhoven, en nagelaten hebbende, 1. *Raimond vande Werve.* 2. *Carel vande Werve.* 3. *Willem Fran-*

Francois vande Werve. 4. *Maria Anna vande Werve*, alle hier voor vermelt. II. *Iosina vande Werve*, Vrouw van Giessenoudekerk, stierf sonder oir, begraven tot Schilde anno 1680.

Leonora vande Werve, Vrouwe van Gyssenoudekerke, hadde te man, *Hendrik Oem van Wijngaarden*, sone van *Bruynink Oem van Wijngaarden*, Ambagtsheer van 's Heeraatsbergen, en Rentmeester Generaal van Zeelant beoosterschelt, en van *Maria van Serooskerke*, *Heronimus* dogter voorsz, dog stierven beide sonder oir.

Magtild vande Werve, hadde te man *Jan vande Werve*, Heer van Urk, sone van *Carel vande Werve*, Heer van Schilde, Immerseel, en Vremdijk, en van *Anna Schets*, en wan I. *Maria vande Werve*, hadde te man *Boudewijn van Heemskerk van Bekestein*, Heer van Persijn, sone van *Cornelis van Heemskerk van Bekestein*, Vryheer van Incourt en Longueville, en van *Catharina van Drenkwaart*, *Boudewijns* dogter; sy stierf anno 1643. den 30. April; hy anno 1660. den 30. November, sonder kinders. II. *Anna Maria Catharina vande Werve*, hadde te man *Jan van Heemskerk van Bekestein*, *Cornelis* outste broeder, Vryheer van Incourt en Longueville; dog hadde by hem geen kinders.

WILLEM VANDE WERVE, jongste soone van *Claas vande Werve*, stierf anno 1460. hadde te wyve *Catharina van Coolput*, en liet by deselve na

Raas vande Werve, volgt.

Willem vande Werve, troude *Maria van Cruyningen*, stierf sonder oir.

Adriaan vande Werve, sonder kinderen.

Catharina vande Werve, stierf sonder oir.

RAAS VANDE WERVE, soone van *Willem vande Werve*, en van *Catharina van Coolput*, stierf anno 1519. hadde te wyve *Catharina Colins* uyt Vlaanderen, en wan

Willem vande Werve, volgt.

Simon vande Werve, troude *Jenne van Oyenbrugge*, en liet eene dogter na, getrout met *Hendrik van Merode*, stierf sonder oir.

N. vande Werve, hadde te man *Jan vander Merwede*, sone van *Daniel vander Merwede*, en van *Agnes van Bruhese*, sonder oir.

Clara vande Werve, hadde te man *Hendrik van Etten*, en wan kinders.

WILLEM VANDE WERVE, soone van *Raas vande Werve*, en van *Catharina Colins*, Heer van Schilde, Immerseel, en Vremdijk, Markgrave van Antwerpen, stierf anno 1550. hadde te wyve *Margareta Schijf*, en wan

Carel vande Werve, volgt.

Anna vande Werve, troude *Philips van Schoonhoven*, en wan kinders.

CAREL VANDE WERVE, soone van *Willem vande Werve*, en van *Margareta Schijf*, Heer van Schilde, Immerseel, en Vremdijk, hadde te wyve *Anna Schets*, en liet by deselve na

Willem vande Werve, Heer van Schilde, Immerseel, en Vremdijk, troude *Anna vande Werve*, dogter van *Joost vande Werve*, Heer van Giessenoudekerk, en van *Geertruyd Tuyl van Serooskerke*, en wan *Maria vande Werve*, getrout met *Augustin vande Werve*, en *Iosina vande Werve*, stierf sonder oir, beide hier voren gemelt.

Ian vande Werve, volgt.

Margareta vande Werve, troude *Pieter van Daal*, Heer van Lillo en Berlaar, en wan by den selven kinders.

JAN VANDE WERVE, soone van *Carel vande Werve*, en van *Anna Schets*, Heer van Urk en Emeloort, troude eerst *Magtild vande Werve*, dogter van *Joost vande Werve*, en van *Geertruyd Tuyl van Serooskerke*; naderhant *Catharina van Drenkwaart*, dochter van *Willem van Drenkwaart*, Heer van Giessenburg, en van *Catharina vander Laan*, *Pauwels* dogter, soo dat boven fol. 999. abusivelijk gelegt is dat dese *Catharina van Drenkwaart*, een dogter soude geweest zyn van *Boudewijn van Drenkwaart*, Burgemeester van Dordregt. *Ian vande Werve* voorsz liet na

Maria vande Werve, hadde te man *Boudewijn van Heemskerk van Bekestein*, Heer van Persijn, hier vooren gemelt.

Anna Maria Catharina vande Werve, hadde te man *Ian van Heemskerk van Bekestein*, *Boudewijns* outste broeder, Vryheer van Incourt en Longueville, die weduwenaar sijnde hertroude met *Geertruyd vande Werve*, dogter van *Heindrik vande Werve*, Heer van Westkerk en Spirenbroek, en van *Maria Taats van Ameronge*, en wan I. *Cornelis Francois van Heemskerk van Bekestein*, Vryheer van Incourt en Longueville, Heer van Persijn, troude *Geertruyd van Rysenburg*, dogter van *Barent van Rysenburg*, en van *Philippa van Aamstel van Mynden*, en wan kinders. II. *Maria Anna Magtild van Heemskerk van Bekestein*, Vrouwe van Bemmel, troude *Johan van Bemmel*, tot Bemmel en den Beukelaar in de Overbetuwe, *Adriaans* sone, en wonnen kinders.

Willem vande Werve, troude *Maria Catharina van Hamale*, en wan 1. *Jan vande Werve*. 2. *Maria Catharina vande Werve*.

Pauwels vande Werve, welke nagelaten heeft een sone *Peter Francois vande Werve*, en eene dogter *Maria Catharina vande Werve*, getrout met *Willem Alexander Tseraats*, Heere van ter Loo.

Het Wapen van dit Geslagte is een Swart wilt lopend Swijn, op een Velt van Gout, gequartilleert met drie Silvere Kepers, op een Velt van Sabel.

WESTPHALING.

210 ARNULHUS WESTPHALING, Ridder, Heer van Welbeeke, &c. lange jaren Veld-Overste van Syfridus, Eerts-Bisschop van Ceulen, tegens den Hertog van Gulik, stierf anno 1312. hadde getrout *Fokelia Wynia, Ancho* dogter, wiens nasaten 't huys te Wirdum ook besaten; *Winsemii Chronijk van Frieslant*, *fol.* 205. en 358. *&c.* lieten na, onder andere kinderen.

JAN WESTPHALING, Knape, Heer van Almstein, wert vermelt anno 1347. was Castelein van Geertruydenberg, en besat van den Grave van Holland te Leen alle de Uytlanden in Gijsbregt-Bots-Ambagt; was op 't versoek van Graaf *Willem van Holland*, anno 1342. Borge voor den Heer van Asperen, broeder van *Ian van Arkel*, Bisschop van Utregt, beneffens *Otto van Haasten*, *Arnolt van Ysselstein*, en *Nicolaas vander Dussen*, Ridderen; bezegelde anno 1326. te Oosterhout een Attestatie voor den Grave van Holland; troude anno 1325. *Belie*, dogter van *Banduyn Kervinx*, Ridder, Heer van Reimerswaal, Lodijk, en van *Badeloge van Stryen*; en wan

Frederik Westphaling, Heer tot Almstein, troude tot Groeningen *Berta van Brunsvelt*, sonder oir.

Jan Westphaling, volgt.

Otto Westphaling, Canonik tot Geertruydenberg, aldaar gesturven en begraven.

Sara Westphaling, troude *Everard Hottinga*, Fries Edelman, *Heroos* sone, welke leefde anno 1398.

Joost Westphaling, ontfing van den Grave van Holland, anno 1368. ten regten Leene de Uytlanden als sijn vader die plag te houden, en brieven daar af sijn in de Rekenkamer; hy had ook onder andere goederen Lijfrenten op de Stad Dordregt, anno 1367. volgens Stads Rekeningen, Gouthoven, en andere Manuscripten.

JAN WESTPHALING, *Jans* sone, Leenvolger in Almstein, was Castelein en Schout van Geertruydenberg, op 't Casteel aldaar residerende; ontfing anno 1396. van den Grave van Holland, te Leen de helft van alle de uytlanden met de vervallen wegen en dijken in Gysbregt-Bots-Ambagt; nog binnen Geertruydenberg de grote Tienden van Almonde; gelijk mede anno 1304. den 14. November voor hem gesloten wierde het Acoord tusschen den Heer van Sevenbergen en de Vrouw van Breda, ten versoeke van Hertoge *Albregt van Beyeren*; hy troude eerst *Maria Botnia*, *Odoos* dogter, die anno 1397. Hooft en Veltoverste was vande Vetkopers tegens de Scieringers; ten twedenmale, *Barbara van Bylandt*, dogter van *Otto van Bylandt*, en van *Ermgard van Lynden* sonder oir; ten derden *Beatrix van Heeswijk*, *Hendrix* dogter, en lieten t'samen na ses kinderen, als

Adriaan Westphaling, besat mede Leenen in Holland, conform de Registers.

Olivier Westphaling, wiert Raad en Kamerheer van *Frederik de II.* Churfurst van Saxen; en troude hy dessels natuurlijke dogter, *Agnes*, Vrouwe van Bleseaux; hy stierf anno 1484. nalatende verscheide soonen en dogteren.

Jan Westphaling, volgt.

Heindrik Westphaling, raakte tot Egmont op de Hoef in groot aansien, by *Ian*, Heer van Egmond, naderhand den eersten Grave, en anno 1444. sijn Raad, en seer behulpsaam tegen den rijken Abt aldaar, breder te lesen in *Annal. Egmond.* cap 182. *Bokenberg*, en andere meer.

Sophia Westphaling, troude *Ian van Broekhuysen*, *Gerrits* sone, was Balliu en Schout van Bergen op Zoom, alwaar hy stierf, uytwijsende verscheide verzegelde brieven van anno 1465.

Elisabeth Westphaling.

JAN WESTPHALING, *Jans* soone, troude tot Delft *Agatha Rietwijk* dogter van *Nicolaas Rietwijk*, en *Theodora van Zanen*; hy was in groot aansien by Graaf *Philips van Hollandt*, die anno 1494 in sijn bywesen tot Geertruydenberg als Grave wierd aangenomen; sy stierf in 's Gravenhage, den 1. October 1505. begraven in de grote Kerk, alwaar haar beider namen en Wapens, aan een Pylaar in 't Choor uytgehouwen sijn geweest; sy lieten t'samen na,

Adriaan Westphaling, troude *Eva Banjart*, dogter van *Frederik Banjart* wiens vader Castelein van Medenblik was; was geeligeerd tot Raatsheer van 't Hof van Hollandt, dog stierf anno 1556. nalatende kinderen, waar van nog Posteriteit is.

Willem Westphaling, was Rentmeester van de Abdye van Rynsburg, volgens Commissie van den 30. November anno 1553. in plaatse van Heer *Willem van Alkemade*, Ridder.

Elisabeth Westphaling, troude *Cuno van Coeverden*, Edelman uyt Overyssel, van wien aldaar Descendenten gekomen sijn.

Leo Westphaling, Commandeerde ter Zee, vermelt anno 1558. dog stierf sonder oir.

Renette Westphaling, Mater van St. Urselen Clooster tot Enkhuysen.

Het Wapen van dit Geslagte is een Roode Balk op een Silver Velt, en boven in het Schilt een Barnsteel van Sabel.

ANDER

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

VANDER WIELE.

211 RUTGERT VANDER WIELE, *Ians* ſone, Knape, jonger ſone uyt den Huyſe der oude Heeren van Altena, die hunnen oorſprong nemen van de Graven van Teyſterbant, was anno 1382. Richter tot Opalme, als te ſien is by een principalen brief, bezegelt met deſſelfs zegel en wapen, weſende twee Salmen ruggelings tegen den anderen, daar van den inhout is als volgt.

IK *Rutgert vander Wiele*, make kont en kennelijk allen luyden, dat ik daar over was als een Regter, en met my *Geraart Meynſſen* ſoen, *Vromeken Cuſen* ſoen, *Peter Oom Marquaart*, en *Geraart Lauwerus* ſoen, als Heemraders in den Ambachte vander Opalme; dat voor ons quam *Reynoud Minnebode*, en gaf *Jan Wiſſliet* een gift, en eene eygendom tot des Proeſts behoef, des Clooſters Emeſteyn, van alle ſijne Erffeniſſen en Timmeringen, met allen hooren toebehooren, die hy op dien tijd leggende had in den Ambachte vander Opalme voorſz, in eeuwigheyt tot dien Clooſter voornoemt te blyven. In oirkonde der waarheyt, ſoo heb ik *Rutgert* voornoemt deſen Brief bezegelt, op en met mijnen zegel, en want wy Heemraders voornoemt genen zegel en hebben, ſoo tuygen wy en kennen als Heemraders dit voorſz, onder *Rutgers* zegel voornoemt. Gegeven in 't jaar ons Heeren 1382. op den 21. dach in Mey; hier onder was aanhangende een zegel van groenen Waſſche, waar in ſtonden twee Salmen, ruggelings tegen den anderen, en de letteren rontſom op den rand van 't voorſz zegel waren: *Rutgert vander Wiele.*

Hy hadde te wyve *Maria van Bronkhorſt*, en wan by deſelve eenen ſoone, met namen

ADRIAAN VANDER WIELE, welke te wyve hadde *Cornelia van Roon*, en wan behalven een dochter *Eliſabeth vander Wiele*, nog een ſoone, namentlijk,

JACOB VANDER WIELE, Raat van 't Leenhof van Holland, hadde getrout *Anna vander Duyn*, en wan

Dirk vander Wiele, ſonder oir.
Adriaen vander Wiele, volgt.
Tomas vander Wiele, ſonder kinderen.
Catharina vander Wiele.
Ioſina vander Wiele, beyde ſonder oir.

ADRIAAN VANDER WIELE, ſoone van *Jacob vander Wiele*, en van *Anna vander Duyn*, gebooren anno 1438. ſtierf anno 1486. hadde te wyve *Everarda van Poelenburg*, *Pauwels* dogter, en hebben t'ſamen gewonnen, 1. *Heylwich vander Wiele*. 2. *Iacob vander Wiele*. 3. *Pauwels vander Wiele*. 4. *Adriana vander Wiele*, en de voornoemde *Adriaan vander Wiele* geſtorven zynde, nam ſijn weduwe voor de twedemaal ten huwelijk *Johan Stalpert*, Reekenmeeſter van des Graafſelijkheyts Reekenkamer in Holland, dewelke, alſoo hy geen kinderen by ſijn huysvrouwe teelde, heeft hy deſelve anno 1495. geinſtitueert tot univerſele erfgenaam van alle ſijne goederen, onder conditie dat hare voorkinderen, geprocreëert by *Adriaan vander Wiele*, de Naam en Wapen van *Stalpert* ſouden aannemen, niet anders dan of ſy ſijne wettige deſcendenten waren geweeſt, waar inne de voorſz *Everarda van Poelenburg* ſeer ligtelijk heeft bewilligt, alſoo deſen *Stalpert* een Edelman was van conditie, door jonger ſoonen voortgekomen uyt de oude Graven van Bloys, welkers Wapen hy voerde met een breuk van een afgeſneden Blauw Sautoir in 't hooft van 't Schilt, en boven dien van groote middelen, die veele Landeryen en Leengoederen beſat; waarom hy dan de laatſte van die naam zynde, niet gaarne ſag dat deſelve vervremden, en ſijn Naam en Wapen verſterven, en te niet gaan ſoude; om dan des te beter tot ſijn oogmerk te geraaken, heeft hy van Keyſer *Maximiliaen* verſogt, dat hy deſelve Leen en andere Goederen, mogt vermaken aan den gene die 't hem believen ſoude, het welk hy goedertierentlijk verkregen heeft, onder ſodanige conditien als in den inhout van ſekeren bezegelden brief vervat zyn; deſe *Everarda van Poelenburg* ſtierf anno 1525. en vermits alle hare kinderen ſonder oir geſtorven waren, uytgeſondert haren ſoon *Jacob vander Wiele*, ſoo heeft die alleen den Naam en Wapen van *Stalpert* aangenomen, werdende diensvolgende genoemt

JACOB STALPERT VANDER WIELE; hy was geboren anno 1465. was Hoogheemraat van Delfland, en Balliu van 's Gravenhage, volgens commiſſie gegeven tot Bruſſel anno 1533. den 3. Maart; hy wert vermelt beneffens *Gerrit van Alkemade*, *Willem Oem*, Ridder, *Daniel van Arkel*, en meer andere, onder de Edele en Welgeboorne van Rijnland in de jaren 1530. en 1532. hadde te wyve *Maria van Arkel van Montfoort*, die voor hem overleden zynde, inden Hage in de Clooſter Kerk begraven is geworden, alwaar hy, geſtorven zynde den 7. October 1537. mede van gelijken in 't volle Harnas ter aarde gebragt is; Men vint van hem veele brieven gezegelt,

beneffens verscheyde voorname Edelen van Holland, met desselfs Wapen in roden Wassche; sy lieten t'samen na

Jan Stalpert vander Wiele, was Priester en Canonik op 't Hof inden Hage.

Adriaan Stalpert vander Wiele, volgt.

Maria Stalpert vander Wiele, was geprofessyde Nonne in den Hage, en Overste inden Convente van Bethelem of Prosdye aldaar.

Jacob Stalpert vander Wiele, was Raat en Procureur Generaal vanden Groote Rade tot Mechelen, hadde te wyve *Anna van Crabbenmorsch*, en wan I. *Maria Stalpert vander Wiele*, hadde te man *Jacques Gramey*, Ontfanger van de Staten van Hollandt, en wan ses kinderen. II. *Jacobina Stalpert vander Wiele*, troude *Thomas Gramey*, *Jacobs* broeder voorsz, en wan vier kinderen.

Frans Stalpert vander Wiele, hadde te wyve *Catharina Coebel*; hy was Rentmeester vande Wildernisse, en vindt men desselfs commissie, gegeven tot Brussel den 15. Maart 1536. in 't ruyge blauwe Register, in des Graaffelijkheyts Reekenkamer fol. 266. hy wan I. *Francois Stalpert vander Wiele*, hadde te wyve *N. Carondelet* tot Dole in Bourgondien, in de Parochie van Polegem, wiens vader was President in den Secreten Rade, en Aarts-Bisschop van Palermo in Sicilien. II. *Nicolaes Stalpert vander Wiele*, die te wyve hadde *Elisabeth Ruygrok vande Werve*, en wan een soone *Elias Francois Stalpert vander Wiele*, welke ongetrout stierf; en ten tweden een dogter *Catharina Stalpert vander Wiele*, die troude *Iob van Teilingen*, en wan kinderen. III. *Maria Stalpert vander Wiele*, troude *Jacob Snouckart*, Heere vanden Binkhorst, eerst Auditeur, en daar naar Rekenmeester van Hollant.

Cornelis Stalpert vander Wiele, volgt daar na.

Augustijn Stalpert vander Wiele, volgt nog verder.

Anna Stalpert vander Wiele, hadde te man *Willem vander Meer*, Raat en Procureur Generaal vanden Hove van Hollant, welke naliet I. *Pieter vander Meer*, eerst Raats-heer, en daar na Pensionaris van Delft; hadde te wyve *Maria vander Goes*, dogter van *Adriaan vander Goes*, Advocaat van Hollandt en Westvrieslant, en van *Anna van Scaghen*, *Laurens* dogter, en hadde kinders. II. *Willem vander Meer*, Pensionaris der Stadt Schiedam, hadde te wyve *Geertruyd vander Aa*.

Geertruyd Stalpert vander Wiele, hadde eerst getrout *Iacob Peters* van Gent, naderhand *Ian van den Brande*, Edelman van Cortrijk.

Agatha Stalpert vander Wiele, troude *Marten Bol*, en wan een sone *Iacob Bol*, Ontfanger vande Staten van Hollandt, die te wyve hadde *Catharina de Ionge*, dogter van *Ian de Ionge*, Griffier vanden Hove van Hollant, en van *Anna van Heemskerk van Bekestein*, *Ians* dogter; sy stierf anno 1579.

ADRIAAN STALPERT VANDER WIELE, soone van *Jacob Stalpert vander Wiele*, en van *Maria van Arkel van Montfoort*, was Ambachtsheer van Ruyven, *Heer van Rosenburg*, Raad en Rentmeester Generaal van sijn Keyserlijke Majesteyt over Kermerland en Westvriesland, volgens commissie gegeven tot Mechelen den 3. December 1523. als mede volgens seekere bezegelde brief van Keyser *Carel de V.* van date den 19. Mey 1537. waar by hy gecommitteert wert, om op te nemen de Reekeninge van onkosten, by die van Haarlem en de omleggende Dorpen gedaan, om 't Land te beschermen op de Zuyder-zee tegen den Furst van Gelre; hy was daar en boven Ontfanger over de Geestelijke contributien van Utrecht, Amstelland, en Vriesland, als blijkt by sijn bezegelde commissie van date den 13. February 1533. ook Hoogheemraat van Rhijnland, en Bewaarder van 't Bosch buyten Haarlem, volgens commissie gegeven in de Stad van Mechelen den 7. October 1524 nog boven dien Raad en Meester van de Reekeningen van de Graaffelijkheyts Domeynen van Holland, volgens commissien van Keyser *Carel* en Koning *Philips* sijn soon; hy kofte anno 1534. de Hofstede van Rosenburg, met 71. Mergen Lands, mitsgaders de Thienden daar by, van Mr. *François de Waal*, voor 4660. gulden, en wierden hondert jaren daar na, te weten anno 1635. de Koren-thienden alleen tot hoger prijs verkoft; hy stierf den 12. February 1557. wiert begraven in den Hage in de Preekheeren Kerk, uytwijsens twee francijne bezegelde brieven, van de voorsz Conventualen wegens sijne sepulture aldaar, by den uytgang van 't Choor, d'eene in dato den 2. Maart 1557. en d'andre van dato den 18 Juny 1558. hy hadde te wyve gehad *Eva van Myerop*, dogter van Mr. *Vincent van Myerop*, *Cornelis* soon, toegenaamt den *Grooten Vincent*, Ridder, Heere van de Ketel, Spalant, Cabauw, Spieringshouk, Dortsmonde, en in Ruyven, eerste Reekenmeester van Holland, en daar na Thesaurier Generael over alle de Nederlanden, onder Keyser *Carel de V.* en van *Maria Ruysch*, Vrouw van Cabauw; en wan

Cornelis Stalpert vander Wiele, stierf ongetrout.

Ian Stalpert vander Wiele, hadde te wyve *Elisabeth van Lambroek* en wan I. *Digna Stalpert vander Wiele*, getrout aan *Hugo Doens*, *Pieters* soon. II. *Catharina Stalpert vander Wiele*, sonder kinders. III. *Hester Stalpert vander Wiele*, hadde te man *Ian vander Linden*, Capiteyn, en wan een dogter, die de naam van Lambrouk en 't Wapen van Stalpert voerde; sy troude aan *Willem Dimmer*, Rentmeester over de Baronnye van Yselsteyn, en wan 1. *Cornelis Dimmer*, getrout met *Anna van Noordingen*. 2. *Ian Dimmer*, getrout met *N. de Vries*, by overlyden van haar broeder Vrouw van Meliskerke. 3. *Philips Dimmer*, Priester, overleden tot Yselstein. 4. *Sophia Dimmer*, hadde eerst te man *Egidius de Vries*, Heer van Meliskerke, Molenbais, stierf sonder kinders natelaaten; naderhandt *Floris van Arkel*, en wan daar by twee dogters, te weten *Maria Isabella*, getrout aan den Heere van Beekerke, en *Anna* getrout aan den Heer van Audengie in Henegouwen. IV. *Eva Stalpert vander Wiele*, V. *Maria Stalpert vander Wiele*, troude *Casper Wijntjes*, en wan *Anna Wijntjes*, die eerst te man hadde *Floris Otter*; en naderhand *Bucho* van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

van Schroyesteyn, *Joosten* soone.

Otto Stalpert vander Wiele, stierf ongetrout.

Vincent Stalpert vander Wiele, volgt.

Maria Stalpert vander Wiele, troude *Rutgert van Ylem*, en wan *Adriaan van Ylem*, Heere van de Ketel, Rosenburg, en Spalant, die te wyve hadde *Margareta van Diemen*, welke als Testamentaire Voogdesse van haar kinderen het huys te Roosenburg, met alle de Landeryen daar toe behorende, inden jare 1634. aan Mr. *Pieter de Wit*, verkoft heeft.

Cornelia Stalepert vander Wiele, hadde te man *Gerrit de Wit*, Bailliu van Noortwijk, en wan I. *Cornelis de Wit*, welke drie soonen naliet. II. *Maria de Wit*, sonder oir. III. *Francoise de Wit*, troude *Francois de Viry*, Houtvester van Hollant, en wan vier soonen.

VINCENT STALPERT VANDER WIELE, soone van *Adriaan Stalpert vander Wiele*, en van *Eva van Myerop*, hadde te wyve *Catharina Vaniaux*; hy stierf den 15. April 1577. en liet na

Maria Stalpert vander Wiele.

Vincent Stalpert vander Wiele, troude *Margareta de Praat*, waar van geen mansoir is overgebleven.

Eva Stalpert vander Wiele, overleden sonder kinderen.

Adriaan Stalpert vander Wiele, troude *Catharina van Warmont*, en liet na vier dogters, alle ongetrout, en vyf soonen als I. *Adriaen Stalpert vander Wiele*, stierf jongman. II. *Vincent Stalpert vander Wiele*, troude *Johanna van Weede* tot Utregt. III. *Nicolaas Stalpert vander Wiele*, stierf ongetrout. IV. *Pieter Stalpert vander Wiele*, vanden welken alleen twee dogters gekomen sijn, beide geprofessiide Religieusen. V. *Iacob Stalpert vander Wiele*, ongetrout overleden.

Iacob Stalpert vander Wiele, van wien geen mansoir is overgebleven, dog hadde een soon gehadt, genaamt *Vincent Stalpert vander Wiele*, geboren den 1. Mey 1601. dese was Priester inde Ordre der Carmeliten, en is anno 1631. geworden Prior van de Conventualen tot Looven, en daar na Provinciaal van die Ordre, en is anno 1655. in November tot Leyden overleden, en tot Catwijk op den Ryn begraven.

Cornelis Stalpert vander Wiele, die maar eene dogter heeft nagelaaten.

CORNELIS STALPERT VANDER WIELE, twede sone van *Iacob Stalpert vander Wiele*, en van *Maria van Arkel van Momfoort*, was Raad en Rentmeester Generaal van Konings Domeynen over Kermerland en Westvriesland, en Ontfanger van de Wildernisse in Noortholland, volgens commissie te sien in 't ruyge blauwe Register ter Camer van de Graaffelijkheyt fol. 299. en gegeven tot Brussel den 20. Maart 1537. ook boven dien Hogeheemraad van Rhijnland, volgens commissie van den 22. Mey 1559. hy hadde getrout *Iosina de Ionge*, dochter van *Ian de Ionge*, en van *Anna van Heemskerk van Bekesteyn*, en liet by deselve na,

Herbert Stalpert vander Wiele, Rentmeester Generaal van Kermerlant, en Hogeheemraaat van Rynlant, volgens commissie gegeven tot Antwerpen den 6. February 1570. hadde te wyve *Catharina van Wamele*, stierf 1616. en liet na I. *Cornelis Stalpert vander Wiele*, stierf anno 1618. sonder oir. II. *Anna Stalpert vander Wiele*, troude *Cornelis de Nobelaer*, en wan *Justus de Nobelaar*, Heere van Burst en in Grysoort, en *Cornelis de Nobelaer*, Heere van Cabauw. III. *Maria Stalpert vander Wiele*, ongetrout gesturven.

Iacob Stalpert vander Wiele, stierf anno 1594. ongetrout, nalatende een natuyrlijke soon en dogter.

Ian Stalpert vander Wiele, volgt.

Nicolaas Stalpert vander Wiele, Rentmeester vande Universiteyt tot Leyden, troude eerst *N. van Leuven*; en ten tweeden male *Maria vander Does*, en liet na I. *Johanna Stalpert vander Wiele*, getrout met *Pieter Piermans*, Secretaris van de Cancellerye van Brabant tot Brussel. II. *Maria Stalpert vander Wiele*, Nonne in 't Clooster van de Annuntiaten tot Brussel. III. *Cornelis Stalpert vander Wiele.* IV. *Reynier Stalpert vander Wiele.*

Dirk Stalpert vander Wiele, ongetrout gestorven, anno 1594.

Anna Stalpert vander Wiele, hadde te man *Frans Hals.*

Adriana Stalpert vander Wiele, hadde te man *Dirk van Voorhout*, soone van *Hendrik van Voorhout*, Hogeheemraat van Schielandt, en van *Beatrix van Souburg*; hy was Drossart van Sevenbergen, en hebben onder andere gewonnen *Hendrik van Voorhout*, Heere van Sevenhuysen en Wildeveenen.

Maria Stalpert vander Wiele, troude *Hendrik van Duyvelant*, geseyt *vander Stryp*, *Symons* soone, sonder oir.

JAN STALPERT VANDER WIELE, soone van *Cornelis Stalpert vander Wiele*, en van *Iosina de Ionge*, heeft met sijn descendenten den naam van *Stalpert* verlaten, blyvende voeren niet te min desselfs Wapen; hy was Ambagtsheer in Grysoort, troude *Elisabeth Ruygrok vande Werve*, dochter van *Ian Ruygrok vande Werve*, en van *Catharina Iougelings*; sy was weduwe van *Nicolaas Stalpert vander Wiele*, hier vooren gemelt; hy stierf anno 1625. en sy anno 1593. leggen beyde begraven in de Capelle van Ruygrok van de Werve in St. Jacobs Kerk in den Hage, gefondeert by wijlen *Ian Ruygrok vande Werve*, Ridder, Heere van de Werve, Raad van Hertog *Philips van Bourgondien*, anno 1440. sy hebben gewonnen

Jacob vander Wiele, volgt.

Jan vander Wiele, was drie malen in Italien, en in 't weder keren stierf hy ongehout tot Ceulen, out ontrent 33. jaren den 19. January 1616. en is

is aldaar begraven in de Minnebroeders Kerk, onder een Sark, met ſijn Wapen en agt Quartieren daar op uytgehouwen, namentlijk,

Van 's Vaders wegen,

STALPERT VANDER WIELE.

DE JONGE.

ARKEL VAN MONTFOORT.

HEEMSKERK VAN BEECKESTEYN.

En van 's Moeders zyde,

RUYGROK VANDE WERVE.

JONGELINGS.

VAN DOORN VAN SONSBEEK.

GRAMAY.

JACOB VANDER WIELE, ſoone van *Ian vander Wiele*, en van *Eliſabeth Ruygrok vande Werve*, was Heer van de Werve, en Ambachtsheer in Gryſoort, troude *Adriana Hanneman*, dochter van *Pieter Hanneman*, Griffier van den Hove, en Meeſterknaap van de Houtveſterye van Holland, en van *Adriana van Kerkwerve* uyt Zeeland; hy ſtierf anno 1642. out 61. jaren, en ſy anno 1665. out 85. jaren, leggende begraven in de voorſz Capelle van *Ian Ruygrok vande Werve*, en hebben nagelaten

Willem vander Wiele, volgt.

Eliſabeth vander Wiele, troude *Johan Poppe*, ſoone van *Jacob Poppe*, Burgemeeſter tot Amſterdam, en van *Livina Wuytiers*, en hebben gewonnen, I. *Jacob Poppe*, getrout met *Catharina Crombout*. II. *Livina Poppe*. III. *Eliſabeth Poppe*. IV. *Jan Poppe*. V. *Govert Poppe*. VI. *Dirk Poppe*. VII. *Adriana Poppe*.

Johanna vander Wiele, troude *Huybert vander Meer*, en wan I. *Jacob vander Meer*, Heer van Alphen en Rietvelt, troude *Maria van Soelen*. II. *Huybert vander Meer*, Heer van Heythuyſen. III. *Maria vander Meer*, troude aan *Johan de Chourſes*, Heere van Bauregart.

Anna vander Wiele, troude *Ysbrand van Raveſway*, Heere vander Hegge, en wan I. *Gysbert van Raveſway*, Heer vander Hegge. II. *Jacob van Raveſway*, Prieſter in de ordre der Jeſuyten. III. *Adriaan van Raveſway*. IV. *Pieter van Raveſway*. V. *Emmerentia van Raveſway*. VI. *Arnout van Raveſway*. VII. *Adriana van Raveſway*, troude *Hendrik vande Werve*, Heere van Weſtkerke. VIII. *Iohanna Barbara van Raveſway*. IX. *Harman van Raveſway*.

WILLEM VANDER WIELE, ſoone van *Iacob vander Wiele*, en van *Adriana Hanneman*, was Heer vande Werve en Nieuwerkerke, en Hogeheemraat van Delfland, troude *Eliſabeth Poppe*, dogter van den voorſz *Iacob Poppe*, Burgemeeſter tot Amſterdam, en van *Livina Wuytiers*; hy ſtierf op 't Huys te Werve tot Rijſwijk auno 1654. en leyt aldaar begraven in ſijn Cappelle, ook gefondeert by *Ian Ruygrok*, Heer vande Werve, anno 1440. ſy ſtierf anno 1645. en hebben nagelaten

Maria vander Wiele, Vrouwe vande Werve, troude *Govert Wuytiers*, ſoone van *Dirk Wuytiers*, en van *Catharina de Wale*, *Jans* dogter, en hebben gewonnen, I. *Eliſabeth Wuytiers*, te man hebbende *Dirck Crombout*. II. *Dirk Wuytiers*, Heere vande Werve, getrout aan *Iohanna Lambertina d'Overſchie*. III. *Catharina Wuytiers*, troude *Iacob Crombout*. IV. *Adriana Wuytiers*, troude *Adriaen de Wale*.

Eliſabeth vander Wiele, troude *Ian Helman*, Ridder, Baron van Willebrouk, Heere van Ruysbrouk, en wan een ſoon *Iohan Petrus Helman*, Heere tot Ruysbrouk, die te wyve heeft *Maria Claris*, ſuſter vanden Grave van Clermont tot Bruſſel.

Iacob vander Wiele, troude *Bartholomeus Crombout*, en hebben gewonnen *Hendrik* en *Iacob Crombout*.

AUGUSTYN STALPERT VANDER WIELE, jongſte ſoone van *Iacob Stalpert vander Wiele*, en van *Maria van Arkel van Montfoort*, troude *Odilia de Bye*, dogter van *Iacob de Bye*, van Edelen Schiltboortigen Geſlagte uyt Delfland, en van *Cornelia vander Hoog*, wiens vader was *Cornelis vander Hoog*, Hogeheemraad van Delfland, anno 1510. en moeder *Odilia van Cuyk*; haar kinderen ſijn geweeſt

Ian

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Ian Stalpert vander Wiele, troude *Sibilla Pauw*, suster van Mr. *Dirk Pauw*, Schepen inden Hage anno 1570. haar vader was Mr. *Ian Pauw*, *Claas* soon, Advocaat voor den Hove van Hollandt, anno 1544. diens moeder was *Tuyl* uyt Gelderland, en haar moeder *Goedela de Nobelaar*, *Ians* dogter, en hebben geprocreëert verscheyde kinderen, daar van nog Descendenten sijn.

Iacob Stalpert vander Wiele, volgt.

Cornelis Stalpert vander Wiele, troude *N. N.* en wan I. *Augustyn Stalpert vander Wiele*. II. *Odilia Stalpert vander Wiele*. III. *Paulus Stalpert vander Wiele*, alle drie ongetrout gesturven. IV. *Pieter Stalpert vander Wiele*, Ontfanger vande Societeyt inden Hage, die wederomme twaalf kinderen geprocreëert heeft gehad.

Ioost Stalpert vander Wiele.

Evert Stalpert vander Wiele, welke een soon en een dogter naliet.

Frans Stalpert vander Wiele.

Magadalena Stalpert vander Wiele.

JACOB STALPERT VANDER WIELE, soone van *Augustijn Stalpert vander Wiele*, en van *Odilia de Bye*, troude *Maria Pauw*, suster van de voornoemde *Sibilla Pauw*; hy was Advocaat voor den Hove van Holland, en liet na

Odilia Stalpert vander Wiele, troude Mr. *Ioost Dedel*, Advocaat en Schepen van's Gravenhage, outste soone van *Willem Dedel*, *Ioost* soone, wiens moeder was *van Leeuwen van Leyden*, en van *Yda vander Dussen*, welker vader was *Bruno vander Dussen*, *Iacobs* soon, Burgemeester tot Delft, anno 1574. en moeder *Magtilt van Groenewegen*, *Ians* dogter; sy hebben kinderen gewonnen.

Ian Stalpert vander Wiele, was eerst, nog maar negentien jaren out sijnde, Advocaat voor den Hove van Hollandt, is daar naar geworden Werelts Priester, en Doctor inde Godheyt, en gestorven Pastor tot Delft; hy was een man van groote deugden en geleertheyt, spreekende menigerley talen, die hy buytens Lands, so in Italien als in andere oorden vande Christen werelt, op sijne reyse geleert hadde, en was in sijn tijd de soet-vloeyenste Poëet, die Holland doenmaal hadde; veele van sijne Boeken, meest die in Versen gemaakt zyn, gaan in druk uyt, die onder de Roomsgesinde in een bysondere estime gehouden werden; hy is gebooren in 's Gravenhage anno 1579. en gestorven en begraven tot Delft in den jare 1630.

Iacob Stalpert vander Wiele, troude *Cornelia Piek* uyt Gelderland, en wan I. *Iacob Stalpert vander Wiele*, Priester tot Ceulen. II. *Hester Stalpert vander Wiele*, Geestelijk overleden aldaar:

Het Wapen van vander Wiele is twee Silvere Salmen ruggelings tegen den anderen, in een Blauw Schilt, en dat van Stalpart, het Wapen van Bloys of Chastillon, en in 't Hooft van 't Schilt een Sautoir van Asur op Gout.

WOERDEN.

212 HARMEN VAN WOERDEN, Heer van Woerden, liet aldaar een sterk Casteel bouwen; van hem wert vermelt anno 1165. en 1186. liet na

HERMAN, Heer van Woerden, dat hy van den Keiser te Leen besat, daar van op 't jaar 1204. vermelt wert, en liet na

HERMAN, Heere van Woerden, Ridder, anno 1252. dewelke twee soonen hadde, als *Herman* en *Gerrit*.

HERMAN VAN WOERDEN, Ridder, de eerste dewelke Woerden van den Grave van Holland te Leen ontfing, in 't jaar 1288. wiert in 't jaar 1296. om de t'samen-sweringe van en met *Gerrit van Velsen*, tegens Graaf *Floris de V.* benevens meer andere schultpligtige uyt den Lande verbannen, sijn goeden verbeurt verklaart, en sijn Naam en Wapen vernietigt en verbroken; *Goudboven* meent, dat hy nog in 't jaar 1314. leefde, en in grote armoede gestorven is, maar andere willen dat hy met *Ian van Renesse*, en *Arent* die Bastart soon van *Gijsbert van Aamstel*, in 't jaar 1304. op de Lek in 't omslaan van een Boot omtrent Kulenburg soude verdronken zyn; Hy was getrout met de suster van *Gijsbert van Aamstel*, uyt dewelke hy wan twee dogters, als *Geertruyd van Woerden*, dewelke troude met *Willem van Teilingen*, Ridder, die al in 't jaar 1284. en sulx lange voor sijn schoonvader stierf; en *Magtild van Woerden*, die met *Gerrit van Velsen* getrout was, om dewelke de oude Chronijk-schryvers uyt misverstant van het woort *overspel* by *Melis Stokke*, in sijn Rijm-Chronijk in een anderen sin gebruykt, meinen, dat de t'samen-sweringe jegens Graaf *Floris* soude veroorsaakt wesen; dog hoe onwaarschijnlijk wert by andere regtsinnige Historie-schryvers genoeg tegen-gesprooken, en met beter veroorsaakte redenen beweert, gelijk sulx uytvoeriglijk getoont wert by *Petrus Schriverius*, onder Graaf *Floris de V*, die daar van aldus schrijft; Dit bitter en fel gemoet van *Gerrit van Velsen*, de Moordenaar, wil men seggen, dat veroorsaakt soude hebben een schandelijk overspel des Graafs, met de huysvrouw van *Gerrit van Velsen*; en terstont daar na, Hier op leggen dese aangevangen verraderyen en moort d'oude Chronijken, dogh d'outste die ik gesien en gelesen hebbe, sijn twee hondert jaren out, geschreven ruym hondert jaren na den tijd, op welk dese Moort geschied is; sulks getuygt beneffens de Chronijken voornoemt, het oude Liedeken, 't welk

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

dagelijks van dit verraat gesongen wort, en 't welk sommige meynen, dat op die tijd gemaakt is, &c. doch soo 't op die tijd gemaakt is, is den Autheur de saak luttel bewust geweest, het welk ik den verstandigen laat oordeelen, die weten sullen dat van dit Oveespel in *Beka*, nochte in de Rijm-Chronijk geen mentie en wort gemaakt; dan de Rijm-Chronijke schijnt sulx mede te brengen, daar hy seyt:

> Doe (*Graaf Floris*) dus quam gevaren,
> Voeren tegen hem t'eenre scharen
> Die van Woerden ende van Amstel,
> Gerard van Velsen de Moordenaar fel:
> Daer quam Arent van Benscoop,
> Gerard van Crayenhorst in den hoop,
> Willem van Teylingen quam daar mede,
> En Willem van Saanden ter selver stede.
> Daar quam menigh man,
> Die ik genoemen niet en kan.
> Als sie dus quamen te gemoet,
> Hevet hyse alre eerst gegroet,
> En Harmen van Woerden reet hem ane,
> Als hy hem wille hadde te vane,
> Ende greep hem by den breydel saan:
> U hooge sprongen sijn gedaan,
> Gy en sult niet meer daar vooren dryven,
> Sprack hy, Heer meester, gy moet hier blyven
> Onse gevangen, is 't lief of leet,
> Ick segh u, dat ick wel weet,
> Dat die Grave hielt overspel,
> Want hy loegh, dat weet ick wel.

Hier schijnt hy, als ik seyde, sulx wel mede te brengen, maar de woorden en sin te recht verstaan, luyden voorwaar anders, 't welk soo klaar als de heldere Son blijken sal, indien maar het laatste veersken op een na uytgedrukt wert, gelijk als het van den Autheur geschreven is; met dien sal de knoop ontknocht, en alle duysterheyt en twijffel wech genomen werden, &c. Het woordeken *Overspel* moet in 't midden van een gescheyden, en in tween verdeelt worden, aldus, *over spel*: dit is door onverstant aan een geraakt. Hier legt het ons. Nu wel aan Leser, verstaat den rechten sin; en sonder beroem gesprooken, eer moet hebben de handt, die u op de rechte weg gebrogt heeft; hier wort nu het rabat aldus verstelt, is geseyt dat Graaf *Floris* siende dese Edelluyden dus tot hem inrijden, noch sig 't verraad niet eens in en beelde, ofte achterdenken hadde, en niet min en dochte als op die tijd gevangen te worden, meynende dat dese sijns eygen volks aanval jokwijs, en als een farsse ingestelt was, om te laggen. Ik segge, seyt d'Autheur van de Rijm-Chronijk, dat ik wel weet, dat dit de Graaf *voor spel* hield, en daarom lachte; op verscheyden plaatsen beduyt *over* by hem *voor*; terstont in den beginne fol. 2. daar hy verhaalt, dat in 't jaar 994. Sint Willeboort de Vriesen ofte Neder-Saxen bekeerde, alsoo by haar noch op die tijd onder de Afgoden Mercurius aangebeden werde, seyt hy:

> Tot West-kappelen dat hy quam,
> Daar hy aanbedende vernam
> Mercuriose *over* eenen God:
> Dat beelde door ons Heeren Gebod
> Brack hy, &c.

Daar seyt hy, dat Mercurius aangebeden worde *over* een God; daar na in de Beschryvinge van Graaf *Diederik* d'eerste Graaf, fol. 4. aldus:

> Doemen schreef acht hondert jaar,
> Ende drie-en-tsestigh overwaar.

Dat is, voorwaar. Desgelijks gebruykt hy *overwaar* op meer ander plaatsen, fol. 23.

> Hebben sijne *over*-Heeren gehuld.

Dat

Dat is, sy hebben voor Heer en Graaf gehult. Maar fol. 13. daar geseyt wort,

Maar die gene hielt *over* droom.

Helpt ons heel uyt den droom, en laat ons niet langer twijffelen, ofte het gene ik hier boven aangeteykent hebbe van *over-spel*, is de regte sin, &c. even gelijk wert hier geseyt, *hielt over-droom*, dat is, hielt voor een droom, als daar *hielt over-spel*, &c.

Watter of is of niet, 't heeft my altijd vreemt gegeven, dat de meeste Heeren van 't Land, om dese ondaat haar party souden gestelt hebben tegen den Graaf; andere oorsaaken hebben sy ongetwijffelt gehad; onder andere misschien is geweest dese, dat de Graaf op een tijd (in het jaar 1295.) veertig de rijkste Huyslieden Ridders maakte, en diergelijke dingen bedreef, daar de Ridderschap niet wel in genoegde, *Divis.* 11. *cap.* 21. Ook mede sal mogelijk onder eenige geen liefde ingebragt hebben, dat de Grave noch jonk zynde, sijn moeye Vrouw *Adelheyt*, met *Floris* haar soon, dien hy korts te vooren Zeeland bevolen hadde te beregten, &c. uyt den Lande van Holland en Zeeland verdreven hadde, 't welk de Rhijm-Chronijk te kennen geeft fol. 33. &c. Dit meen ik dat een oude wrok geweest is; ook moet men acht nemen op 't geene dat de Rhijm-Cronijker verhaalt, daar hy spreekt van 't Vlaamsch beleg der Stad Middelburg in Zeeland, fol. 35. &c.

De Grave Florens (*seyt hy*) op die tijdt
Dat meeste deel droegh hem nijdt,
Van den Heeren van den Lande,
Sy en ontsagen hen niet der schande, &c.

Voorts dat Heer *Gijsbregt van Amstel*, en Heer *Herman van Woerden*, den Grave afgunstig waren, en niet wel en mochten verdragen, heeft sijn bescheyt, &c. overmits dat hy han eenige Sloten en besittinge, ten gevalle van den Bisschop *Jan van Utrecht* ontnomen hadde, *in de dagelijkse Archive staande*, *fol.* 255. Beloften, mitsgaders opdragt van Landen, gedaan by den Heer van Amstel, aan den Grave van Holland, en den Bisschop van Utrecht, beginnende aldus:

WY *Willem*, broeder Heeren *Gijsebregt*, des Heeren van Amstelle, en Proost van S. Jans tot Utrecht, en wy Gijsbregt, Heere tot Amstelle, en wy *Aarnout* broeders van Amstelle, maaken kont, &c. dat wy eenen twist hadden met onse Heere den Bisschop *Janne van Utrecht*, en mit eener Edelen mannen onsen Heere, Heeren *Florense*, Grave van Holland, waar by dat wy in vangenisse quamen der voornoemder twee Heeren, &c. Vertyen, Nardingerland, Muyden, en Muderpoort, Windelmerebroeke, en het Reygerbosch, met alle zire behoorte, &c. voorts dragende van Amstelle den Grave op alle hun goet, en ontfangen dat van hem weder te Leen. Noch beloven, sy dat de Gifte van Amstelredamme, die gegeven was Heeren *Janne Persijne*, en al dat daar toe behoort, als van verboerden goede gestade te houden, &c. stellende van alles Borgen uyt Holland, en uyt het Sticht, mitsgaders beloften van de Borgen in 't generaal en speciaal. En met dese Soene werden ter neder geleyt alle veeten, en dingen, die geschieden in den volkwige te Lounen. Dese Letteren waren gegeven in ons Heeren jare 1285. in S. Simons en Juden avonde.

Desgelijke fol. 264. Soene van Heer *Herman*, Heere van Woerden, met den Bisschop van Utregt, en de Grave van Holland, beginnende aldus:

IK *Herman*, Heere van Woerden, make kont, &c. dat ik eenen twist hadde met mijnen Heere *Janne*, gekoren Bisschop van Utrecht, en met eenen Edelen man mijnen Heere, Heeren *Florense*, Grave van Holland, waar by ik uyte mijnen goeden gewijset wert, en uyte mijne Heerschap van Woerden, en uyten Lande, &c. van den twiste die geschiet is, tusschen den Grave van Holland, mijnen Heere, en den Heere van Amstelle en sijne broeders, die mijne magen zyn, en ik hare helpere geweest hebbe, &c. Draget den Grave op alle sijn goet, en ontfangt dat weder van hem te Leen, en belooft geen partyschap te dragen, &c. Voort mag *Herman van Woerden* sijn dochter niet te manne geven, sonder des Graven wille en rade. Voorts belooft hy, dat Steen-huys, dat de Graaf te Woerden heeft doen maken, hem gelden sal te sijnen wille, en dat van hem houden altoos te blyvene sijn ledige huys, op en af te rijdene, &c. stellende ook Borgen uyt den

den Bisdomme van Utrecht, en uyt Holland, met der selver beloften, &c. Gegeven in ons Heeren jare, als men schreef 1287. op den Sonnendag van Palmen.

Van dese Oorlogen en Soene siet *Divis.* 19. *cap.* 17. en 18. op het jaar 1287. Dat Heer *Gijsbrecht van Amstel* 't Huys te Vredeland den Bisschop moest overgeven, &c. daar en moet men niet aan twijfelen of heeft haat en nijd veroorsaakt. Desgelijks is wel te denken, dat Heer *Herman van Woerden* qualijk genomen heeft, dat hy ontsiende des Graven mogentheyt, uyt den Lande moeste blyven, en scheyden van 't Huys te Montfoort, &c. Dat hem hier de schoen wrong, blijkt genoeg uyt de Rijm-Chronijk, daer fol. 39. van 't verraat gesproken word, en hoe *Gerrit van Velsen* op sijn zyde den Heer van Woerden trekt tegens Grave *Floris*, door onderlinge ingewikkelde vyandschap, luydende aldus:

Nu Hoort van de Verraders fel,
Dat ick u vertellen sel,
Wat sy dochten, en wat sy rieden,
Als men selve hoorden bedieden.
Gerrit van Velsen den Moordenaar,
Daar hy es lijde openbaar,
Hoe hy de Moort eerst bedochte,
End' hoe hy 't aan den anderen brochte,
End' hoe hy begonde sire daadt.
Ten eersten male sochte hy raadt,
En leget hem te voren danne,
Den Heere van Woerden Hermanne,
Die was des Graven nauste Raadt,
Ende hy gedochte al ouder daadt,
Hoe hem de Grave hadde verdreven,
Ende gaarne hadde genomen 't leven,
Als ick te voren heb gesprooken,
Ende peynsde, dit wiert nu gewrooken,
Dat gy nu dicke hebt gedaan,
Gy moets nu in boeten staan, &c.

Hier wort ons genoeg te verstaan gegeven, datter een oude wrok was.

Gerrit van Velsen heeft mogelijk den Grave een quaat hert toegedragen, om dat de Graaf in het houwelijk (soo 't schijnt) tusschen hem, en de dochter van Heer *Herman van Woerden*, niet en wilde consenteren; want sonder des Graven consent, mocht Heer *Herman van Woerden* sijne dochter niet ten manne geven, uyt belofte, hier vooren verhaalt. Dese Graaf (soo 't schijnt) wilde hem uythylijken aan sijn Boel, misschien de dochter van Heer *Jan van Heusden*, daar hy eenen Bastart soon by geteelt heeft, met name *Witte*, die d'eerste Heer van Haamstede was in Zeeland; dat de Heeren van Haamstede uyt de Grave van Holland en d'Edele Huyse van Heusden gesproten zyn, wijst haar Wapen-schilt genoeg uyt, daar sy in voeren den blaau-geklaauden en getongden Rooden Hollandschen Leeuw, met een Radeken (der Heeren van Heusden teeken) op de borst. En mogelijk om dat de Graaf des Heeren van Heusdens dochter onteert hadde, is de selfde te lichter tot het voorgenomen verraat konnen gebrocht worden. Want in den beginne, als *Gerrit van Velsen* met Heer *Herman van Woerden* eens waren, en daar toe ook gekomen was de Heer van Cuyk, is de vierde man Heer *Jan van Heusden*, ook mede op hun zyde getrocken; daar de Rhijm-Chronijker afspreekt, en niemant anders, mijns wetens, aldus:

Doe sy des onder hen tween,
Wel droegen over een,
Leyden sy dit te vooren doe
Den Heer van Kuyk, die nam daar toe
Den Heere van Heusden Heeren Janne:
Dese worden te raden danne, &c.

Dese verraders hebben (soo *Meyerus* getuygt, en wel te geloven is) des te stouter geweest, om dat Graaf *Floris* sijn schoonvader, *Guye*, Graaf van Vlaanderen, en *Eduward*, den Conink van Engeland vertoornt hadde, om dieswille dat hy den Conink van Vrankrijk, *Philips de Schoone*, hem gink verbinden in d'Oorlog van Vrankrijk tegen Engeland. Van welken Oorlog (dat ter loop de Rijm-Chronijker aanroert) *Polydorus Virgilius Angl. Hist. lib.* 17. *Paulus Æmilius de reb. gest. Franc. lib.*

lib. 8. *Histoire de France par Bernard de Grand. lib.* 12. en andere, ſoo Engelſche als Franſche Hiſtoryſchryvers te leſen zyn. *In ſomma men behoeft de oorſaken van den haat deſer Heeren, tegen den Graaf en van haar conſpiratie tegen hem, in dit overſpel niet te ſoeken.* Waar mede ook over een ſtemt, 't gene d'Heer *Orlers* in ſijn Beſchryvinge van Leiden ter nederſtelt, zynde een ſommiere Deductie van de gelegentheid van deſe ſake, luydende aldus: Is waarachtig, alſoo in den jare 1274. groote queſtien en geſchillen ontſtaan waren in den Stichte van Utrecht, overmits de ſlappe Regieringe Heeren *Jans van Naſſouwe*, gekoren, maar noch niet geconfirmeerde Biſſchop van Utrecht, en inſonderheyt overmits de voorſz Biſſchop hem onderſtonde te alieneren vele verſcheyden goederen vande Eccleſie, en Lande van Utrecht, en namentlijken, overmits deſelve Biſſchop hem vervordert hadde te verkoopen aan den Heere van Amſtel, dat Slot van Vredeland, en andere Sloten, en Heerlijkheden; Soo hadden de Schout, Schepenen, en Raadt des Stads van Utrecht, met vele van de Ridderſchappe, en Geeſtelicheyt des Stichts, heur toevlucht genomen aan Graaf *Floris* de vijfde van dier name, Grave van Holland, en Heere van Vriesland, en hebben metten ſelven Grave op S. Jacobs avont 1274. gemaakt ſeeker Tractaat, inhoudende verſcheyden puncten. En om den voorſz Grave noch naarder te verwilligen en verbinden tot hare defenſie: Soo zyn deſelve Schout, Schepenen en Raad, by gemeenen Rade van de geheele Stad op onſer Lieve Vrouwen avont tranſlatie in den jare 1278. mitten voorſz Grave over een gedragen, dat ſy met Welbooren-luyden, Heer *Steven*, Heere van Zuylen, Heere *Sweder van Zuylen*, Heere *Sweder van Boſingem*, en Heere *Willem van Rijſwijk*, hem en ſijne kinderen machtig houden ſouden de Stad van Utrecht, naar heur macht, dewijle hy levet, en ſijnen kinderen naar hem, in te rijdene, en uyt te rijdene, vryelicken zy, en de heure, en te ſchaden op hare Vyanden van buyten, ſoo wie ſy zyn; en datſe binnen der Stad hem behulpig ſoude weſen, naar hare macht, met rade en dade, en ſijne kinderen naar hem; Gelovende hem voorts in goeder trouwe, als 't Biſſchopdom ledig en open worden ſoude, dat ſyluyden ſonder alrehande archede mit hem blyven ſouden, op wyen ſoo hy of ſijne kinderen vallen, en voor wien ſy bidden ſouden, en hem dier dink niet af te gaan door geenrehande ſaake, en ſoo wat ſaaken ſy ſouden begrypen, dat ſy dat doen ſouden by rade en wille van den voorſz Grave en ſijne kinderen. Waar tegens de voorſz Grave weder gelooft heeft met goeder trouwe, dat hy en ſijnen kinderen de voorſz Stede van Utrecht, altoos voort meer naar dien dage helpen ſoude met lijf en met goede, op heuren eygen koſt, en met alle heure macht, in alle ſaken daar ſijs van doen ſouden hebben, binnen de voorſchreven Stad, of daar buyten. En ſoo wat ſake datter ſoude mogen komen, of geſchien, ter oorſake van alle 't voorgaande, dat hy en ſijne kinderen des ſouden blyven mitte voorſz Schout, Schepenen en Rade, en hen-luyden daar uyt helpen mit lijf en mit goet, ſonder den voorſz Schout, Schepenen, en Raden af te gaan, noch ſonder henluyden te ſoenen. Heeft voorts de voorſz Grave voor hem en ſijne kinderen overgegeven, dat hy alle ſaken binnen de Stad van Utrecht doen ſoude by ſijnen Raads rade, en by rade des voorſz Heer *Sweders van Zuylen*, Heer *Sweders van Boſingem*, Heeren *Gerards de Vrieſen*, *Hermans Vern Arnielden* ſoon, *Tyelmans Vranken*, *Lambrechts de Vrieſen*, en *Iacobs Heimans*, *Iacobſz*. En nam voorts de voorſz Grave den voorſz Schout, Schepenen en Raden, en de gemeene Ingeſeten, mit heuren lijve, en mit heuren goede op zyn geleden, en zyn beſchermeniſſe, gelijk ſijne eygen poorten, en ſijn eygen luyden van ſijnen Lande, &c. blijkende alles by de Brieven daar van zynde, in date als vooren. Waar op gevolgt is de affettinge des voorſz gekoren Biſſchops van Utrecht, Heeren *Jan van Naſſouwen*, en de electie en confirmatie van Heeren *Jan van Zyrik*. Is mede gevolgt het Oorlog tegens Heer *Gijsbrecht* en *Arnold van Amſtel*, gebroederen, mit Heer *Herman van Woerden*, en andere Heeren hare hulperen, ter cauſe van de recuperatie des Slots van Vredeland, en andere Sloten en gealieneerde goederen. Welke Oorloge geduert heeft tot dat de voorſz Heere *Gijsbrecht* en *Arnold*, mitsgaders *Willem van Amſtel*, Prooſt van St. Jans, in den jare 1285. gekomen zyn in gevangeniſſe des voorſz Biſſchops en Grave, en dat Heer *Herman van Woerden*, uyt ſijn Heerſchappye van Woerden, en uyt alle ſijn goederen, en voorts uyt den Lande verwijſet. Maar is daar naar ſoo vele te wege gebragt by de vrunden en magen des voorſz Heeren van Amſtel en Woerden, datſe in den jare 1295. op den 27. Octobris, met den voorſz Biſſchop en Grave zyn verſoent, op ſeekere voorwaarden, inhoudende onder anderen, by ſoo verre ſyluyden of hare nakomelingen deden tegens den voorſz Soene, en de Grave of ſijnen nakomelingen dat geproeven mogten mit witachtige luyden ter goeder waarheyt, dat ſy alle heur goet, dat ſy hadden binnen den Stichte van Utrecht, verbeurt ſouden hebben tegens den Grave of ſijne nakomelingen; en dat de Grave 't ſelve goet houden ſoude van de Biſſchop en van den Geſtigte van Utrecht te leene, mits daar af doende den Biſſchop en den Stigte ſulken dienſt als ten goeden ſtonde. En om de vruntſchap geſtade te blyvene, hebben de voorſz Heere van Amſtel, en *Arnold* ſijnen broeder, mitsgaders de voorſz Heere *Herman van Woerden*, alle heure voorſz goederen in benoemden ſtukken den Grave van Holland opgegeven, en van hem weder ontfangn ten regten leene. En hebben voorts de voorſz Heere tot naarder verſekertheyt van de Grave, voor de onderhoudeniſſe van de voorſz Soene, geſtelt verſcheyden Heeren als Borgen, die daar van gegeven hebben heuren zegele en brieven. Op welke Soene de voorſz Heere van Amſtel uyt de vangeniſſe ontſlagen, en de voorſz Heere *Herman van Woerden* weder te Lande en op ſijn Land gekomen zyn. Gedurende deſe onderhandelinge van de Soene, ſo is voorts gebeurt dat tuſſchen den Conink *Eduard van Engeland*, ter eenre, en den voorſz Grave *Floris* ter andere zyden, geſloten is 't huwelijk tuſſen Jonker *Johan*, des voorſz Graven ſoone, en *Eliſabeth*, dochter des voorſz Conink *Eduards*, op ſeekere conditen en voorwaarden. En naar dat de voorſz Jonker *Jan* gekomen was tot zyn huwelijkſe jaren, heeft de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

voorsz Grave den Soene gesonden in Engeland, alwaar ook 't huwelijk tusschen den voorsz *Jan* en *Elisabeth* is gesolemneert, en geconsummeert. Dan daar naar soo is gebeurt, dat de voorsz Grave aan d'eene zyde settende de alliancie van huwelijk en anders metten voorsz Conink van Engeland aangegaan, getreden is in onderhandelinge metten *Conink Philips van Vrankrijk, die men noemde de Schoone, op verscheyden puncten en conditien, en onder andere dat hy den voorsz Conink van Vrankrijk sonde helpen tegens den Conink van Engeland, mits dat de Conink van Vrankrijk hem betalen sonde vyf-en-twintig duysent ponden Tournoys gereet, en vier duysent gelijke ponden jaarlijx te betalen sijn leven gedurende, uyt den Tresoor de Louvre; en dat de Grave niet en sonde schuldig nog gehouden wesen te komen ter Parlementen van den voorsz Conink, als sijne andere luyden.* Van welk Tractaat en verbande gekomen wesende de kennisse tot den Conink *Eduard van Engeland*, en willende hem daar over wreken van de Grave, hadde deselve Conink doen vernemen naar den Staat van den Lande, en wie hem daar inne soude mogen helpen; en verstaan hebbende dat de voorsz Heere van Amstel, en Heere *Herman van Woerden* niet wel te vreden waren van den voorsz Soene, die den voorsz Heere van Amstel in gevangenisse, en Heere *Herman* uyt den Lande zynde gemaakt hadden; Soo was de voorsz Conink *Eduard* metten voorsz twee Heeren secretelijk geaccordeert, als datse den voorsz Grave *Floris* vangen, en in Engeland brengen souden. 't Welk de voorsz Heeren mit heure hulperen pogende te wege te brengen, is onderhant gebeurt dat de voorsz Grave van *Gerrit van Velsen* op den velde vermoort is.

GERRIT VAN WOERDEN, *Hermans* broeder voornoemt, was in sijn vaders erfte beurt gevallen het Land van Vliet by Ouwater op d'Yssel, doch most mede alhoewel onschuldig in 't jaar 1296. den Lande ruymen, en sijn vaderlijke Stam en Naam verlaten, soo dat sijne nasaten geen anderen tijtel en naam gebruykt hebben, als Heeren van Vliet, alhoewel hy in 't jaar 1302. met den Grave van Holland versoende; Hy was getrout met Vrouw *Ada van den Binkhorst* by Voorburg, stierf anno 1314. Sie sijne descendenten hier voren op de letter V. onder den tijtel *Vliet.*

Het Wapen van de Heeren van Woerden was een Verguld Velt met drie Rode Ruyten, het welk by die van Vliet verandert was in drie Silvere Ruyten, elk met een Knopken aan de hoeken, op een Geel Velt.

WOERT.

213 FLORIS VANDER WOERT, Ridder, Heere vander Woert, zynde twee Ridderlijke Hofsteden met de Landen daar toe behoorende, de eene genaamt Hogewoert, en de andere Lagewoert, gelegen in Delfland, onder de Heerlijkheyt Naaltwijk, leefde anno 1157 hy en sijn nakomelingen, hebben dese goederen te Leen beseten, eerst van de Heeren van Voorn, uytwijsende de verly-brieven hier naar geteekent met de letteren A. en B. dan naderhant sijn dese twee Ridderhofsteden gekomen aan de oude Heeren van Naaltwijk, als van spils-zyde ook gedescendeert uyt de Heeren vander Woert, die daar naar die aan andere familien weder te Leen hebben uytgegeven, gelijk volgens de uytgifte hier achter geteekent met de letter C. van de Hofstede de Lagewoert te sien is. Dese twee Hofsteden zyn van outs geweest, uytwijsende de overblijfselen die noch te sien zyn, twee sterke Slooten en Ridderlijke Huysen, hebbende gehad seer sterke en hoge Toornen, met wijde Graften en Singelen gecircumvaleert; de Laanen die van en naar de voorsz Hofsteden gaan, werden noch genoemt de Ridder-laanen vander Woert, daar van die vande Hogewoert uytkomt op de weg tusschen Honsholredijk en Naaldwijk, en die van de Lagewoert, gelopen hebbende van outs tot aan de Mase, en sig uytstrekkende tot aan den Maasdijk in Sant-ambacht, noch jegenwoordig de Ridderlaan van de Lagewoert genoemt wert, daar van noch jaarlijks een recognitie betaalt wert aan de Domeynen van Naaldwijk; van dese Lagewoert vertoont sig noch een hogen vierkanten Toorn van seer sware steenen gebout. Van desen voornoemden *Floris vander Woert* was afkomstig

GERRIT VANDER WOERT, Ridder, Heere vander Woert, vermelt anno 1274 hy wan

Willem vander Woert, volgt.

Magtelt vander Woert, troude *Willem van Diepenburg*, Ridder, anno 1310. en wan onder andere een dochter *Anna van Diepenburg*, die te man hadde *Gijsbert Persijn*, jonger soone van *Jan Persijn*, en van *Jutte van Brederode*, welken *Jan* een soon was van een andere *Jan Persijn*, Ridder, *Claas* soone, Heer van Waterland, de Lier, en Souteveenen, overleden anno 1334. en begraven in de groote Kerk tot Haarlem, en geen soon (gelijk door een drukfout hier vooren fol. 1047. qualijk is gestelt) maar soons soon van *Claas Persijn*, Ridder, overleden anno 1301. en van *Luytgaart van Lijnden*, 't geene by Gouthoven ook alsoo verhaalt wert.

Hendrik vander Woert, Knape, leefde anno 1289. en besat eenig Leengoet tot Naaldwijk van Graaf *Willem van Henegouwen*, hy wan *Willem vander Woert*, die insgelijx met dit Leen verlijt wert, maar stierf sonder kinderen, waar omme dese goederen voor een gedeelte quamen op sijn suster *Alijd vander Woert*, *Hendriks* dochter, die te man hadde *Gerard Boekhout*, *Hendrix* soon *van Eemskerk*, volgens verly-brief van den jare 1336. hier naar geteekent met de letter D.

WIL-

WILLEM VANDER WOERT, Ridder, foone van *Gerrit vander Woert*, was Heere vander Woert anno 1314. en wan

HENDRIK VANDER WOERT, Ridder, was ook Heere vander Woert; hy befat de goederen vander Woert, volgens de voorgemelte brieven, geteekent met de letter A. als mede noch diverfche Leen-goederen, volgens de brieven hier naar geteekent met de letters E. en F. hy hadde getrout *Beatrix van Liesfvelt*, dochter van *Herbaren*, Heer van Liefvelt anno 1354. fy hebben gewonnen

GERRIT VANDER WOERT, dewelke anno 1383. troude met *Sophia*, fufter van *Otto van Arkel*, Heere van Heukelum, volgens Houwelijkfe voorwaarden, geteekent met de letter G. hy wiert door dode van *Herbaren*, Heer van Liefvelt, als mede Eemskerke, en nam daar na aan de naam van Eemskerke en Liefvelt, volgens de verly-brieven daar van geteekent met de letters H. I. en K. hy wan

HENDRIK VANDER WOERT, gefeyt van *Liefvelt*, Ridder, Heere van Liefvelt, daar mede verlijt anno 1431. hy hadde een fufter, genaamt *Hendrik*, *Dirks* Vrouwe *vander Doortoge*, die ook pretenfie hadde op het Huys en de Heerlijkheyt van Liefvelt, volgens de brieven hier agter geteekent met de letter L. Dit goet van Doortoge, 't gunt fy als Vrouwe heeft befeten, is geweeft een Ridder-matige Hofftede, hebbende gelegen tuffchen Honsholredijk en Monfter, ontrent de Revier de Gantel, en wert daar van vermelt *Dirk vander Doortoge*, foone van *Floris van Brederode*, anno 1291. als borge voor *Dirk van Brederode*, Knape, anno 1296.

Noch hebben van defen Geflagte geleeft

GERRIT VANDER WOERT, anno 1364. dewelke wan *Boudewijn vander Woert*, te wyve hebbende gehad anno 1423. *Catharina van Abbenbroek*, Vrouwe van Abbenbroek, wan *Gerrit van Abbenbroek*, wiens defcendenten de Heerlijkheyt van Abbenbroek befeten hebben, als hier voor fol. 826. ftaat vermelt.

Maria vander Woert, troude *Muys van Velde*, foone van *Boudewijn*, en van *Catharina van Roon*, anno 1384.

Hendrik vander Woert, Houtvefter van Holland anno 1410. die wan *Adriaan vander Woert*, vermelt anno 1436.

Dirk vander Woert, anno 1406. wan *Pieter vander Woert*, die te wyve hadde *Sibilla van Sart*, en wan *Willem vander Woert*, daar van mans oir tot Delft is in 't leven.

Het Wapen vander Woert is een Silvere Fafce, onder en boven gelijk een Saag, in een Root Velt.

Lett. A.

MAchteld, Vrouwe van Valckenburg, van Voorne, en Burggravinne van Zeelant, maken kont allen luyden, dat wy verlyt hebben, en verlyen *Hendrik vander Woert*, omme menigen trouwen dienftwille, dien hy ons gedaan heeft, en nog doen fal, dat goet vander Woert, mit fijnen toebehoren, van ons, en van onfen nakomelingen, in Erfleene te houden, mit te verftervene binnen after fufter kint, alfoo groot, en alfoo kleyne, als *Willem vander Woert*, van onfen lieven Heer onfen vader hilt, in fijnen leften lyve, want wy 't Heeren *Dirk van Brederode* of gewonnen hebben, mit regte, al dat hy op 't goet voorfz te feggen hadde; en wy *Machtelt* Vrouwe van Valckenburg voorfz gelooven voor ons, en voor onfe nakomelingen *Heyndrik vander Woert*, in allen goede voorfz te helpen, en te ftercken, hem en fijne nakomelingen, alfe eenen Heere fijnen man fchuldig is te doen. In oirkonden des briefs befegelt mit onfen zegele, gegeven te Voorne des Sonnedaegs na Paafdage, in 't jaar ons Heeren 1354.

Lett. B.

WY *Machtelt*, Vrouwe van Valkenburg, van Voorne, en Burggravinne van Zeelant, doen kont allen luyden, dat voor ons gekomen is, en voor onfe mannen Heer *Pieter de Camerouwer van Haytfteyn*, en ons vryliken opdroeg, en overgaf dat goet ter Woert, met alle fijnen toebehoren, alfoo alfe hy 't van ons te liene hilt, tot *Hyndrik* kinder behoef *vander Woert*, gewonnen by Heeren *Herbarens* dogter *van Liefvelt*, van welken goede vander Woert voorfz, wy verlyen *Heynrix* kinderen vander Woert voorfz eens eerfouks totter tyt toe dat die kinderen voorfprooken hare dagen hebben, dan felve te verfoucken en te ontfangen, behoudelijk eenen ygelijcken fijns rechten; en bekennen Heeren *Herbaren van Liefvelt*, der kinderen Oom voorfz inden goede voornoemt, als eenen voogt tot der kinderen behouf, tot elkes mans regte. Hier over waren onfe getrouwe mannen alfe Heer *Jacob vanden Woude*, *Gerart*, die Baftaart onfe lieve neve, *Vrank die Viffcher*, en *Aalbregt Gerrits* foon. In oirkonden defen brieve met onfen zegele bezegelt, gegeven en gedaan in den

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Hage op Sinte Martyns Avont inden Winter, in 't jaar ons Heeren 1364.

Lett. C.

WY *Robbrecht*, Grave vander Marck en van Arenbergh, en *Machteldt* outste dogter tot Monfoorde Gravinne, nu ter tydt Heere en Vrouw tot Naaltwijk, tot Bochout, tot Loenhout, en Burggraaf tot Brussel, Erfmarschalk van Hollandt, doen kond allen luyden, dat wy gesamender handt eendragtelijk om goeden getrouwen dienst, nut, diligentie, en naarstigheyt, in raadt, en daat, die Mr. *Andries van Hargen* ons gedaan heeft, en in toekomende tyden, en God wil, nog doen sal, hebben uyt sonderlinge faveur, en gunste, dien wy tot den selven dragende sijn, gegunt en gegeven, gunnen en geven met desen, voor ons en onse nakomelingen, Mr. *Andries van Hargen* voorsz, en *Catryn*, *Pieter Suys* dogter, sijn huysvrouwe, een Hofstede geheeten die Lagewoert, leggende in onse Heerlijkheyt van Naaltwyk, gelijck die selve Hofstede metten Boomgaart, mette Potinge en Graften aldaar gelegen is, soo groot, soo breet als onse brieven, die wy daar van hebben, dat specificeren en verklaren, welke Hofstede voorsz den selven Mr. *Andries*, en sijne huysvrouw voornoemt van ons ontfangen hebben, om die te besitten en te gebruyken, en te houden van nu voortaan ten Erfleene, en wy hebben dese voornoemde Hofstede als vooren voor ons, en onse naarkomelingen verlyt, en verleent, verlyen, en verleenen mits desen onsen brieven Mr. *Andries* en sijn Huysvrouw voorsz, en hare nakomelingen, die sy te samen sullen gewonnen hebben, en waart dat sy te samen geen kinderen of kint en wonnen, binnen staande huwelijk, soo sal die voornoemde Hofstede en Leengoet komen na den overlijden van hen beyden, op *Cornelis Suys Pietersz*, broeder van de voornoemde Juffrou *Catrijn*, en op sijne nakomelingen wettelijk gewonnen, die jongste soon die voorhant te hebben voor die oudste dogter, en waar 't dat *Cornelis Suys* voorsz ook storve sonder wettelijk kint after te laten, soo soude dese voorsz Hofstede wederomme vry komen aan ons, en aan onse nakomelingen, altijd behouden ons en een ygelijken zyn regt. Item dit voorsz Leengoet en Hofstede salmen versoeken aan onse Hofstede tot Honshol, en verheergewaden als 't verwandelt met Storften, met eenen roden havik, ofte eenen gouden Roosennobel daar voor, of payement hare waarden. Daar dit geschiede, waren by aan en over als onse mannen van Leen Mr. *Claas van Lieversteyn*, en *Gerard Potter vander Loe*. In kennisse der waarheyt soo hebben wy onsen groten zegelen hier aan doen hangen, in 't jaar 1516. op Sinte Maria Magdalene avont.

Dit voorsz Leen is daar na verlijt *Splinter van Hargen* Mr. *Andriesz*, en heeft het wederom getransporteert Heer *Damiaan de Goes*, sijn swager.

Op den 10. dag van April 1539. so is dit Leen verlijt en verleent van *Robbregt*, Grave tot den Mark, en van Arenberg, Heere van Naaltwijk, Heer *Damiaan de Goes*, als man en voogt van Juffrouw *Johanna van Hargen*, *Splinters van Hargens* suster.

Op den 5. dag van February 1569. *a nativitate*, soo is dit voorsz Leen van wegen de Edele Welgeboorne Groot-mogende Vrouwe, Vrouw *Margriete*, geboore Gravinne vander Mark en van Arenberge, als Vrouwe van Naaldwijk, verlijt geweest *Anthonis de Goes*, als op hem gestorven wesende, by den overlijden van Vrouw *Johanna van Hargen*, sijne moeder.

Den 16. dag van Aprilis anno 1577. soo versogt *Fructien de Goes* het voorsz Leene, dat op hem gesuccedeert was, by het overlijden van *Anthonis de Goes*, sijnen broeder.

Op den 17. October 1611. soo versogt Jonkheer *Huybregt van Malsem*, Heer van Tilburg, &c. dit voorsz Leen, dat hem aangekomen was by dode en overlijden van *Fructien de Goes*.

Op den 28. December 1617. versogt Juffrou *Anna van Tilburg*, soo voor haar selven, als haar twee susters *Isabella* en *Charlotte van Tilburg*, dit voorsz Leen, henluyden aangekomen vermogens het Octroy van de Heeren Staten van Holland, in date den 27. October 1613. en de testamentaire dispositie daar op gevolcht, in date den 30. July 1614. van Vrouw *Otto van Hargen*, haarluyder moeder.

Op den 3. July 1627. versogt Juffrouw *Isabella van Tilburg* dit voorsz Leen, haar aangekomen by scheyding en cavelinge tusschen haar en suster gedaan; doet voor haar eedt Jonker *Gerrit van Poelgeest*, Heere van Hoogmade, Koudekerk, &c. haar man en voogt.

Den 7. Juny 1675. verlijt Jonker *Gerard van Poelgeest*, Heere van Hoogmade, Koudekerk, &c. als hem aengekomen en bestorven by dode en overlijden van sijn Vrouw moeder, Vrouw *Isabella van Tilburg*.

Den 29. Maart 1681. verlijt Jonker *Gerrit van Poelgeest*, als hem aengekomen en bestorven by dode en overlijden van Jonker *Gerard van Poelgeest*, sijn vader.

Lett. D.

WIllem, Grave van Henegouwe, van Holland, en Heer van Vriesland, maken kont allen luyden, dat wy *Gerard Berthout*, *Henriks* soon *van Eemskerke*, onsen Knape, verkoft hebben en lossen laten alsulke goet als hier na volgt, en ons ane besterft van *Willem vander Woert*; in den eersten jegens twintigh Mergen Lands luttel min of meer, die gehieten sijn die agtien Mergen, gelegen in den Ambachte van Monster, binnen desen marken, op die Noortzyde Heeren *Willems* Lands van Naaltwijk, als langes op die Oostzyde *Jan van Egmonde mit der Doortoge*, en daar *Jan van Egmonde* of gaat, daar komt weder an Heer *Willem van Naaldwijk*, met sijnen Landen, op die Zuytzyde, als langes, en daar an op die Westzyde soo komen die elf Mergen Lands, die *Willems vander Woert* eygen waren, en *Gerard Berthouts* voorsz van sijns wijfs wegen

wegen van hem ane besturven sijn; voort hebben wy hem mede verkoft, en lossen laten den tiende van Naaldwijk, op der Geest, en den tiende tot Honsolredijk, en den wint totter Wintmolen, die *Willem vander Woert* staande hadde in 't Ambacht van Naaldwijk, en sestien schellingen 's jaars gelts, die *Willem* voorsz hadde op Quincweteringe, en den Leg van den Waarden te Poeldunen, welk Land, Tiende, wint, Jaar-rente en Leg voorsz, alsoo groot en alsoo kleyne, als sy ons van *Willem vander Woert* voornoemt ane bestorven sijn, *Gerard Berthout* voorsz jegens ons gelosset hevet, al om vier hondert tsestig pont Hollantsche, van welker somme hy ons betaalt hevet, die wy hem ofgeslegen hebben, vander somme die wy hem schuldig bleven inder reekeninge die hy nu lest gedaan hevet, voor en voor onsen Raad in die Hage, van onser Baljuschap van Medenblick, hondert en tsestig pont Hollandts, en van den anderen drie hondert pont Hollantschen heeft hy ons genoeg gedaan. by *Gerard Heynen* soon, onsen Rentmeester van Noort-holland, en van onsen Lande van Woerden, diere ons goede reekeninge ofdoen sal, en van allen desen Landen, Tienden, winden, jaar Rente, en leg voorsz, is *Gerard Berthout* voorsz onse man geworden, en hevet ontfaan in Leene van ons en van onse nakomelingen, te houden in sulker maniere, dat na sire doot komen sal op sijnen outsten soone, en hadde hy gene soone, soo soudet komen op sire outster dochter, en niet te versterven alsoo lange alser eenig leeft van *Gerards* kinderen voorsz, is 't soone, is 't dogter, van wetachtigerboort, en immer op den jongeren soone, voor die oudere dochter, en op d'oudere dochter voor der jonger; en van *Gerards* kinderen voorsz soo sel 't voort staan te houden van ons, en van onsen nakomelingen ten rechten Leene, en ane allen desen Leengoederen voorsz, soo hebben wy verlijt, en verlyen met desen brieve Jonkvrouw *Alijden Heymerix* dochter *vander Woert*, *Gerards Berthouts* wyve voorsz, by sijnen versoeke die rechte helfte tot hare lijftochte, daar wijse in houden sullen, doen na rechten en custume van onsen Lande. In oirconden desen brieve bezegelt met onsen zegele, gegeven in die Hage des Saterdages na Sinte Jans dag te uytgaande Oeste, in 't jaar ons Heeren 1336.

Lett. E.

A *Albert*, by Gods genaden Palens-grave opten Rhijn, Hertoge in Beyeren, Ruwaart van Henegouwe, van Holland, van Zeeland, en van Vriesland, doen kont allen luyden, dat wy glooft hebben en loven *Heymerix* kinderen *vander Woert*, tot hare vermaninge, sulk goet te verlyen als haars vaders was, in allen schijne als hy 't van ons te houden plach, welk goet wy *Peter* onsen Camer-meester gegeven hadden, en hy nu den voorsz kinderen verkoft heeft, en sullen den kinderen voorsz sulke brieve daar of geven, als hem en haren vrienden deynct, daar sy in bewaart zyn, en sy indien goede versekert mogen wesen, en alle ding sonder arggelist. In oirconden desen brief bezegelt mit onsen zegele, gegeven 's Manendags op Sinte Marcus dag, in 't jaar ons Heeren 1362.

Lett. F.

A *Albert*, by Gods genaden, Palens-grave op den Rhijn, Hertoge in Beyeren, Ruwaart van Henegouwe, van Holland, van Zeeland, en van Vriesland, doen kont allen luyden, dat voor ons quam, en voor onse mannen, als voor den Heer van Egmonde, Heeren *Willem vander Wateringe*, Heeren *Gerard van Heemstede*, en *Willem van Naaltwijk*, Heer *Pieter Camerouwer van den Haytsteyn*, en droeg ons op alsulk goet, als *Heymerijk vander Woert* after hem liet, in 't lest van sijnen lijve, en hy jegens ons verboort hadden, en wy Heeren *Pieter* voorsz gegeven hadde, welk goet voorsz wy alinge, en al van ons lief broeder wegen Grave *Willems* van Henegouwen, en van Holland, en van onsen wegen verlijt hebben, en verlyen *Hendrix* kinderen *vander Woert* voorsz, die hy hadde by Jonkvrouw *Beatrice*, Heeren *Herbarens* dochter *van Liefvelt*, sijnen wyve, van onsen lieven broeder voorsz, en van onsen te houden in alre maniere, als 't *Heindrik vander Woert* voorsz van onsen lieven broeder voornoemt te houden plach, en gelovende daar in te houden, als een Heer sijn manne schuldig is te houden. In oirkonden desen brieve bezegelt met onsen zegele, gegeven tot Halle negen dagen in Julio, in 't jaar ons Heeren 1363.

Lett. G.

IK *Gerijd vander Woerdt*, doe kont allen luyden, dat ik vergadert bin, mit Heeren *Otten*, Heer van Hoklem, Ridder, als dat ik nemen sal Jonkvrouwen *Soffyen*, sijnre suster, tot eenen wetachtigen wyve, en daar mede sal hy my geven in rechten medegave tsestig oude schilden 's jaars, te betalen die eene helfte jaarlijx te Sinte Pieters Misse *ad Cathedram*, en die andere helfte te Sinte Jans dage te Midsomer daar na naastkomende, of binnen veertien dagen na elken termino onbegrepen, en dese voorsz renten sal hy lossenen of hy wil, tot elken Sinte Peters Misse voorsz, of binnen veertien dagen daar na, mit hondert oude schilden, en tien van reynten tien oude schilden 's jaars, al ofte deel van den reynten voorsz meer, niet min, en sal hy lossenen, dan tien oude schilden 's jaars, mer meer, of hy wil, en hier of sal my Heer *Otto*, Heer van Hokelem voorsz goede brieve geven, en borgen setten, daar mijnen lieven Heer van Arkel, en *Johan van Arkel*, Heer van Hagensteyne, dunkt dat ik daar mede wail verseekert bin des gelts, en reynten voorsz, en soo wes Heer *Otte*, Heer van Hokelem voorsz, lossent van desen gelde voorsz, dat sal ik weder beliggen binnen 's jaars aan eygen erve, binnen den Lande van Arkel, of binnen der Baljuschap van Zuytholland: voort soo sal ik Jonkvrouwe *Sophie* voornoemt maken in rechter duary en lijftogt

uyt mijnen goede, by mijnre Heeren handen, daar ik mijn goede af houde, binnen 's jaars na datum des briefs, tsestig oude schilden 's jaars, en hier of soo sal ik Heeren *Otten*, Heer van Hokelem voorsz, goede brieven geven en borgen setten, dat mijnen lieven Heer van Arkel, en *Johan van Arkel*, Heer van Hagensteyn, dunkt dat hy daar wail mede verseekert is, tot Jonkvrouw *Sophia* sijnre suster behoef voorsz; en waar dat sake dat Jonkvrouw *Sophia* sijn suster voorsz storve, sonder witachtige geboorte na haar te laten, by my, soo sal hy of sijn erven waar hy doot, die na hem die heerschap van Hokelem hadde, uytgaan, en weder nemen hair mede gave, haar te aankomen, en haar kleynoot dat tot haren lijve hoort, sonder eenig schout te gelden, of yet meer te heffen; voort soo sal Heer *Herbaren*, Heer van Liesvelt, mijn oom, sijn huys en alle sijne goede, die hy te Leene hout, sijnen Heeren opdragen, en weder ontfaan, in sulker manieren, waar 't dat hy storve sonder wetachtig geboort na hem te laten, dat dan die goede voorsz komen sullen op my of op mijn kinder, waar ik doot, die ick hadde by Jonkvrouw *Sophia*, 's Heeren suster van Hokelem voorsz; voort soo sal die Jonkvrouw *vander Woert*, mijn moeder opdragen en quytschelden, alle besterfte die haar opkomen mach van Heeren *Herbaren*, haar broeder voorsz, tot mijne behoef, en mijne kinder voorsz; en waar 't saken, dat ik storve sonder geboorte by Jonkvrouw *Sophia* after te laten, dat dan alle Leengoede, die Heer *Herbaren* mijn oom heeft, komen en erven sullen op Heeren *Herbaren* mijns ooms rechte erfnamen. In kennisse der waarheyt heb ik *Gerijt vander Woert* voorsz open desen brief bezegelt, met mijnen zegel, en om die meerre vestenisse wille, soo heb ik gebeden, en bidde mijnen lieven Heer, Heeren *Otten*, Heer van Arkel, *Johan van Arkel*, Heer van Hagensteyn, Heeren *Gijsbrecht van Langerak*, Heeren *Herbaren*, Heer van Liesvelt, *Gerijt van Leyenburg*, *Otte van Asperen*, ende *Willem van Naaldwijk*, Maarschalk van Noort-holland, want sy hier over en aan geweest hebben als Hilixluyden, en by heuren wille en rade geschiet is, dat sy desen brief met my, en over my bezegelen; en wy *Otte*, Heer van Arkel, *Johan van Arkel*, Heer van Hagensteyn, *Gijsbrecht van Langerak*, *Herbaren*, Heer van Liesvelt, Ridders, *Gerijt van Leyenburg*, *Otte van Asperen*, en *Willem van Naaldwijk*, Maarschalk van Noort-holland, Knapen, want dese saake by onsen wille en rade geschiet zyn, soo hebben wy mede om beden wille *Gerijts vander Woert* voorsz, als Hilixluyden desen Brief met hem, en over hem bezegelt met onsen zegele; gegeven in 't jaar onses Heeren 1383. op Sinte Martijns dag translatio.

Lett. H.

WY *Gerrit van Eemskerke*, Ridder, Heer van Liesvelt, en *Hendrik van Liesvelt*, sijn soon, doen kont en kenlijk allen luyden, dat wy overgegeven hebben en overgeven met desen jegenwoordigen brieve, *Floris Henrik* soon, onsen neve, sijnen leven lang, alsulk eenige Vogelye, als Heeren *Gerrit van Liesvelt* nu ter tyt heeft, en op *Heyndrik van Liesvelt*, sijnen soon namaals komen sal, en men hout uytter Graaffelijkheyt van Hollant, en gelegen sijn tusschen Huytjens-houk, en Cranenburger-Weg by den Hage, voor alsulk eenige afterwesen als *Floris* voorsz hadde van Heeren *Gerrit van Liesvelt* van verlyden gelde, en waar dat sake dat *Floris* voorsz eenige schade, of hinder krege van deser voorsz Vogelye, van ons of van onse wegen, dat geloven wy hem op teregten by sijnen simpelen woorde, en des en sellen wy ons niet waren met geenen regt, nog mit geenen vonden, die men daar in vinden mag, alle ding sonder arg en list. Om dat wy willen dat dese voorsz punten vast en gestadig blyven, soo hebben wy *Gerrit van Eemskerke*, Ridder, Heer van Liesvelt, en *Heyndrik van Liesvelt* voorsz elk bysonder onsen zegel hier aangehangen, in 't jaar ons Heeren 1422. op Sinte Joris avont.

Lett. I.

IAcob, doen kont allen luyden, dat wy behoudelijk ons en eenen yegelijken sijn regts, verlyt hebben, en verlyen mits desen brieven onse geminden *Heyndrik van Liesvelt*, alle alsulke goeden, als hy van onser Graaflijkheden te lene hout, en schuldig is te houden, die hem aangekomen en bestorven sijn, by doode Heeren *Gerrits van Eemskerke*, en van *Liesvelt* sijns vaders, en hy in 't laaste van sijnen lyve van onser voorsz Graaflijkheyt te leen hielt, te houden van ons en onse nakomelinge onsen geminden *Hendrik van Liesvelt* voorsz, en sijn nakomelingen, tot alsulken leen, en voort in alre manieren als die onder hantvesten en brieven, en onse Registeren en Bouken die daar of sijn klaarlijken inhouden en begrypen; Hier waren over en aan alse onse getrouwen Rade en Leenmannen Heer *Arent van Gent*, Heer *Gerrit van Zyl*, en Heer *Jan*, die Bastart van Blois. In oirkonden gegeven inden Hage op den 25. dag in February, in 't jaar ons Heeren 1431. *Secundum cursum.*

Lett. K.

WY *Otto*, Heer van Arkel, doen kont allen luyden, dat voor ons quam Heer *Herbaren*, Heer van Liesvelt, onsen Neve, en heeft ons opgedragen na Vonnisse onser mannen hier beneden beschreven alse regt was, alsulke goeden, als hy van ons houdende is, welke goede wy hem weder verlyt hebben, en verlyen behoudelijken Vrouwe *Lysbetten* sijnen wyve, haere Lyftogte, in aan sulken goede, als wy haar verlyt hebben, in deser manieren, waar dat saken dat Heer *Herbaren* voorsz storve, sonder wetachtig geboort after te laten, dat dan dese voorseyde goede komen en erven sullen op *Gerrit vander Woerdt*, sijnen Neven, of op der geboorte die *Gerrit vander Woert* krege, by Jonkvrouw *Soffyen*, 's Heeren suster van Hokelem, alsoo verre als *Gerrit* voorsz oflyvig waar;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

waar, en waar't ſake dat *Gerrit vander Woerdt* ſtorve, ſonder geboorte by Jonkvrouw *Soffyen* voorſz after te laten, dat dan deſe voorſz goede komen, en erven ſullen, op Heere *Herbarens* voorſz regt Erfname gelijk regt Erflene, en in allen manieren, als dien voor brieve daar of inhouden, die Heeren *Herbaren* voorſz van onſen ouderen, en van ons daar of heeft; Hier over waren als onſe mannen *Johan van Arkel* Heer van Hagenſteyn, onſe lieven ſoon, *Gysbregt van Langerak*, Ridder, *Arent van Weyborch*, *Wouter van Delft*, en anders veele goede luyden. In kenniſſe der waarheyt hebben wy deſen brief open bezegelt met onſen zegel, gegeven in't jaar ons Heeren 1383. des anderen dags na Sint Jacobs dag Apoſtel.

Lett. L.

Een Uytſprake tuſſchen *Hendrik Dirx* Vrouwe *vander Doortoge*, en *Hendrik van Lieſvelt*, haren Broeder, roerende vanden huyſe, en Heerlijkheyt van Lieſvelt.

WY *Willem Brueder*, t'Egmonde, Heer tot Yſſelſteyn, en *Johan* Burggrave tot Montfoorden, doen kont allen luyden, alſoo *Heyndrik Dirx*, Vrouwe vander Doortoge, en *Heyndrik van Lieſvelt*, haar broeder, lange tyt ſcheel en tweedragt gehadt hebben, om dat huys, Heerlijkheyt, en Erffeniſſe van Lieſvelt, en dat daar toebehoort, welke geſcheel en tweedragt, Vrouwe *Heyndrik Dirks* voorſz en *Hendrik* haar Broeder volkomenlijken en klackeloos aan ons gebleven ſijn, en al dat daar of roeren mag, in tegenwoordigheyt onſer liever genadiger Vrouwen van Holland, en haren Leenmannen, ſittende inder Vierſchaar inden Hove inden Hage, op die peene van duyſent Nobilen te verbeuren, die een helfte ander Graaffelijkheyt van Hollant, en die ander helfte daar wy Segſluyden die wyſen ſouden, ſo is't dat wy onſe ſeggen hier of eendragtelijk geſeyt, en uytgeſproken hebben, ſeggen en uytſpreken met deſen tegenwoordigen brieven, op ter peene voorſz in maniere als hier na geſchreven ſtaat; Inden eerſten ſoo is onſer beyder ſeggen dat *Heyndrik van Lieſvelt* hebben, en behouden ſal, dat huys, die Heerlijkheyt, en erffeniſſe voorſz, mit allen dat daar toe behoort, voor hem, en voor ſijn regte Erven, en des ſoo ſeggen wy voort, dat *Heyndrik* of zyn Erven alle jaar uytreycken, en betalen ſal, ſijnre ſuſter Vrouwe *Henrik Dirx*, en haren Erven vyf en veertig goede oude Vrankrykſe ſchilden, of paeyment, haaren waarde, die verſchynen en betaalt ſullen weſen, tot twee termynen, daar die eerſte dag van betalinge of weſen ſal tot Kerſmiſſe naaſtkomende, en die ander dag tot St Jans-miſſe, daar naaſt volgende, of binnen agt dagen na elken termyne, onbegrepen, en alſo voort van jare te jaar, en van termyn te termyn; voort ſo is onſe ſeggen, dat *Heyndrik van Lieſvelt*, binnen ſes weeken na datum des ſeggens, Vrouwe *Hendrik Dirx*, ſijnre ſuſter op ter pene voorſz veſtigen en magtigen ſal, mit ſijns leen Heeren handen en mit goede brieven, daar Vrouw *Henriks Dirx* en hare en Erven wel angeneugen ende bewaart ſullen weſen, waar het dat *Hendrik* voorſz of ſijn Erven, Vrouwe *Henrik Dirx* of haren Erven niet en betaalden tot elken termyn vander jaren als voorſchreven is, dat dan Vrouwe *Henrik Dirx* of haar Erven terſtont, na elken termyn, daar hun gebrek van betalinge ingeviel, aan taſten, en op beuren mogten, haar Renten, die hun dan verſchenen waren uyt *Hendrik van Lieſvelt* voorſz gereetſte goeden, en Renten, die hy leggende heeft, inden Ambagte van Naaldwijk, en van Monſter, ſonder eenig wederſeggen van *Hendrik*, of ſonder miſdoen tegen der Graaffelijkheyt of ymandt anders; en waart ſaake dat die leen Heer binnen der tyt voorſz daar niet over weſen en mogte, of en woude, dat *Hendrik* voorſz ſijnre ſuſter Vrouwe *Hendrik Dirx* voornoemt, die voorſz jaarlyxſe Renten verſeekerde inder mate voorſz, ſoo ſal nogtans *Hendrik van Lieſvelt* voorſz, ſijnre ſuſter Vrouwe *Hendrik Dirx* voorſz en haren Erve mit ſijnen brieve veſtigen, en wel verſekeren die voorſz Renten jaarlijks te ontfangen, uyt ſijnen goede en Renten, gelegen tot Naaldwijk, en tot Monſter, waart dat haar of haren Erve tot eeniger tyt gebrek viele, inder betalinge als voorſz is, totter tyt toe dat *Hendrik van Lieſvelt*, ſijnre ſuſter Vrouwe *Hendrik Dirx* voornoemt en haren Erve, by ſijns Leen-Heeren hant daar in geveſtigt ſal hebben, in alremate als voorgeroert is; voort is onſe ſeggen dat *Hendrik van Lieſvelt* voorſz of ſijne regte Erfnamen en niemant anders deſe ſelve Renten ſal mogen loſſen, en afkopen, tegen *Hendrik Dirx* of hare Erven, te weten den penning om tien, die Renten voorſz algeheel, en tot eene maal, hoe neer *Hendrik van Lieſvelt*, of ſijnen Erven dat beſt geneugen ſal, behoudelijken altyt Vrouwe *Hendrik Dirx*, of haren Erven, die dan verſchenen waren, en die dagen ofgeleden mede te beure; voort ſoo ſeggen wy op ter pene voorſz, dat elk die een den anderen overgeven ſal binnen 14. dagen na datum deſer uytſpraak alle alſulke brieve en hantveſten als eenig van hem beyden onder hem hebben mag, die den andren toebehoren mogen; en hier mede ſeggen wy, dat Vrou *Hendrik Dirx*, en *Hendrik van Lieſvelt*, haar broeder voornoemt, volkomelijk vereenigt en verlyt ſullen weſen van alre aanſprake, gebreke, en afterweſen, die ſy die een opten anderen te ſeggen mogten hebben, tot deſen dage toe, en waart dat Vrouwe *Hendrik Dirx*, en *Heyndrik van Lieſvelt*, in eenige punten ſcelende worden, deſer ſaken roerende, dat houden wy Segſluyden altyt aan ons tot onſer verklaringe; Des in getuygeniſſe hebben wy onſe Zegelen aan deſen brieve en ſegge gehangen die der twee ſijn, gelijk van woorde tot woorde, daar elk vander partyen een of heeft; Gedaan en geſeyt den 23. dag in December in 't jaar ons Heeren 1431. onderſtont Geextraheert inde Leenkamer van Hollant uyt het Regiſter genaamt IX. Fol. 156. 157. vers. 158. 159. & 160. en is deſe ſoo veel 't geextraheerde aan gaat daar mede bevonden te accorderen den 25. November 1677. by my als Clercq ter voorſz kamere; t'Oirkonden was onderteykent *Johan Buys*.

WOUDE

WOUDE.

214 DE oude Heeren vanden Woude by Leyden, ſijn alle *Jacob* genaamt geweeſt, die dat goet al beſeten hebben, korts naar de inſtellinge van den eerſten Grave van Holland, en van deſe ſijn van vader tot ſoone in wettelijke mannelijke linie de Heeren van den Woude voortgekomen; *Hadrianus Junius* ſchrijſt van deſelve *Batav. cap.* 19. als volgt: *Wouda ſtirps inſititia eſt Warmondiæ, nam undecimus Woudæ (qui pagus eſt in paludibus abditus, & adiecto* Jacobi *nomine* Jacobo-Wouda *appellatur, quod tota fermè progenies* Jacobæa *hactenus audierit, nullo alio aduentitio) hæres, matrimonii pacto vinctus cum unicâ hærede Warmondii, ſive Paramundi, ut Galli ſcribunt, ſed malè, cum omni familiâ emigravit in arcem Waramundam, ac deſerto proprio ſuo hæredio, in alienum tranſiit, neque mirum, quippe qui putidas & inamabiles paludes cum amœnis viretis commutaret; quæ cauſſa fuit, cur brevi collapſa fuerit ruinâ Wouda arx. Refert autem domus iſta, quæ ſemper equeſtris dignitatis fuit, primos natales ad Varamundum Francum (nî conjectura me fallit) deinde ad Woerdanam ſtirpem & Velſiam, inſignes clypeo aurato, cui inſerti tres rubri coloris rhombi viſebantur; quem non mutaſſe legitur, donec ſub annum fermè* 1359. Theudericus Waſſenarius, *Burgravius Lugdunenſis, cum villarum & fundorum aliquot inueſtiturâ, proprietario* Jacobo, *ejus nominis XIV. Warmondæ Domino, utendum obtulit clypeum, quo, ut armamentarii Romani Dominus & Burgravius Lugdunenſis, ipſe utebatur; nempe cyaneum aureâ tæniâ diſſectum, cum ternis argentei coloris lunis corniculatis, quò hactenus ea utitur familia. Porrò ſtirps hæc ſolum vertere atque exulare annos aliquot coacta fuit, propter conſcientiam parricidialis necis Florentii Principis a Velſeno patratæ, anno* 1296. *Verùm poſt quinquennium ubi reſederant popularium irarum æſtus, placato mitigatoque inſuper Principe (cui in prælio adverſus Trajectinum Epiſcopum tunc profligatum ſtrenuam poſuerat operam* Jacobus *eo nomine duodecimus) deletâque omni injuriarum memoriâ, vetere Athenienſium exemplo, in priſtinam gratiam recepta, atque in integrum ſuis hærediis reſtituta eſt.*

JACOB VANDEN WOUDE, de elfde dier name, die omtrent het jaar 1280. leefde; hadde te wyve de Erfdochter van den Heere van Warmont, welke plachten te voeren een Silveren Cruys op een Lazuyren Velt, en naar dien tijd hebben ſy het Huys ter Woude verlaten, en ſijn komen wonen tot Warmont; *Jacob vanden Woude* voorſz liet na

JACOB VANDEN WOUDE en VAN WARMONT, Ridder, die vermits de conſpiratie van *Aamſtel van Mijnden*, *Woerden*, en *Velſen*, &c. uyt den Lande wijken moeſt, en balling werden anno 1296. maar anno 1303. alſoo in een ſtrijt tuſſchen de Stigtſen van Utrecht, en tuſſchen *Sweer van Montfoort*, *Huybert van Vyanen*, *Hendrik*, Burggrave van Leyden, *Floris van Duvenvoorde*, en andere meer, deſen *Jacob vanden Woude* de Hollanders goet ontſet en hulpe gedaan hadde, (ſoo datſe de Victorie bevochten, en den Biſſchop van Utregt daar leelijk verſlagen bleef) heeft hy als doen door tuſſchen-ſpreeken van de voorſz Heeren, ſijn goet weder gekregen, en wiert met den Grave van Holland verſoent, ſtierf anno 1303. hy hadde te wyve *Sophia van Egmont*, dochter van *Gerrit van Egmont*, en van *Eliſabeth van Stryen*; ſy ſtierf anno 1309. nalatende een ſoone, namentlijk

JACOB VANDEN WOUDE en VAN WARMONT, Ridder, ſtierf anno 1344. hadde te wyve *Eliſabeth van Zuylen van Aanholt*, die anno 1365. ſtierf, en leggen beyde tot Warmont begraven, hebbende gewonnen

Jacob vanden Woude, volgt.

Eliſabeth vanden Woude, hadde te man *Jan van Egmont van Mereſteyn*, ſoone van *Albert van Egmont van Mereſteyn*, Ridder, en van *N. vander Boukhorſt*; hy wert vermelt anno 1447. en liet na eenen ſoone, met namen *Albert van Egmont van Mereſteyn*, Caſteleyn van Woerden, die te wyve hadde *Anna van Foreeſt*, dogter van *Herpert van Foreeſt*, Ridder, en van *Maria van Cats*; ſy ſtierf anno 1540. nalatende kinders.

Alijd vanden Woude, troude *Jan van Alkmade*, Schiltknape, ſoone van *Floris van Alkmade*, en van *N. van Buyren*; ſy wert hier vooren fol. 835. abuſivelijk genoemt *Ida*, en geſtelt als een dogter van *Jacob vanden Woude*, en van *Sophia van Egmont*, die niet haar moeder maar haar grootmoeder was; ſy lieten t'ſamen na I. *Ysbrant van Alkemade*, Ridder, troude eerſt *Alijd van Poelgeeſt*, *Gerrits* dogter; daar na *Agatha van Rietwijk*, *Willems* Erfdogter te Velſen, en wan kinders. II. *Johan van Alkmade*, alias *vanden Woude*, welken naam hy van ſijns moeders wegen aangenomen heeft, en ook ſijn nakomelingen der ſelver Wapen; hy hadde te wyve *Catharina van Valkeneſſe* uyt Zeeland, en wan kinders.

Beatrix vanden Woude, troude *Gerrit van Ooſterwijk*, Schiltknaap.

JACOB VANDEN WOUDE en VAN WARMONT, Ridder, ſoone van *Jacob vanden Woude*, en van *Eliſabeth van Zuylen van Aanholt*, ſtierf anno 1394. hy hadde eerſt te wyve anno 1346. *Eliſabeth vander Does*, dogter van *Dirk vander Does*, Schiltknape, en van *Clementia van Santhorſt*, *Philips* dogter; ſy ſtierf anno 1361. ſonder oir; hy troude daar na anno 1370. *Florentia Bugge*, *Jans* dogter tot Delft, (wiens outſte dogter *Sophia Bugge* getrout was met *Arent van Duvenvoorde*, Ridder, ſoone van *Arent van Duvenvoorde*, en van *N. van Arkel*;) ſy troude

daar

daar naar *Philips van Dorp*, Ridder, soone van *Dirk van Veen*, en van *Hadewij van Dorp*, die sijns moeders naam aannam; sy stierf anno 1409. nalatende

Jacob vanden Woude, die voor sijn vader stierf anno 1362. out 21. jaren.

Jan vanden Woude, volgt.

Dirk vanden Woude, genaamt *Boekel*, stierf anno 1407. nalatende een dogter met namen *Willemijna vanden Woude*, die te man hadde *Jan van Heemskerk van Bekestein*, soone van *Wouter van Heemskerk van Bekestein*, Knape, en van *Geertruyd Dullart*, en wan daar by eenen soone; sie boven fol 858.

Mabelia vanden Woude, stierf sonder kinders, hadde te man *Jan van Beest* uyt de Betuwe.

Clementia vanden Woude, stierf mede sonder kinderen, hadde getrout *Nicolaas van Toornenburg*.

JAN VANDEN WOUDE en VAN WARMONT, soone van *Jacob vanden Woude*, Ridder, en van *Florentia Bugge*, *Jans* dogter, wiert Ridder geslagen in den Oorlog op de Vriesen anno 1396. was Hoogheemraad van Rhijnland, anno 1377. 1390 en 1394. hy verkreeg dat Warmont een hooge Heerlijkheyt, en onversterflijk Leen gemaakt wierde, anno 1402. hy fondeerde en doteerde anno 1410. een Clooster van de derde Ordre van St. Franciscus, voor arme Edele Juffrouwen te Warmont, en anno 1413. stigte hy een Regulieren Clooster in Warmont vander Cistercien Ordre, ter plaatse daar het Slot oud Teylingen gelegen was, 't welk Hertogen *Albert* en *Willem* tot dien eynde desen voorsz *Jan vanden Woude* vergunt hadden; hy koft anno 1416. van *Engelbrecht vander Mark*, Bastard soone van den Grave vander Mark, de Ambachts-heerlijkheyt van Alkemade, en stierf anno 1417. hy was een seer vermaart Ridder, en hadde te wyve *Agnes van Cruyningen*, *Jans* dogter in Zeeland; sy stierf anno 1400. nalatende

Iacob vanden Woude, volgt.

Adriana vanden Woude, hadde te man *Ian van Heemstede*, Balliu van Kermerland, soone van *Ian van Heemstede*, Ridder, Heere van Heemstede en Benthuysen.

JACOB VANDEN WOUDE, soone van *Ian vanden Woude en van Warmont*, en van *Agnes van Cruyningen*, was Heere van Warmont en Alkemade, hadde te wyve *Reynoutje van Brakel*, dogter van *Ian van Brakel* tot Dordregt, en van *N. Eggert van Purmerende*; hy stierf anno 1431. sy anno 1449. en lieten t'samen na

Iacob vanden Woude, volgt.

Agnes vanden Woude, hadde te man *Adriaan van Naaltwijk*, soone van *Albert van Naaltwijk*, Heere van Berg-ambacht in Zuyt-holland, mitsgaders Dijkgraaf van de Crimperwaart, en van *N. van Vleuten*, uyt het Sticht Utrecht; hy was Heere van Berg-ambacht, en van de Hoekse partye ten dienste van die van Utregt, anno 1480. en liet na I. *Ian van Naaltwijk*, Ridder, Heere van Berg-ambacht, mitsgaders een hevig voorstander van de Hoekse partye, was een seer vermaart Oorlogs-man, stiert balling of uytlandig binnen Parijs, en leit aldaar begraven, geen kinders naarlatende, dies sijn Heerlijkheyt wierde beërft van die van den Geslagte van Nievelt; hy hadde te wyve *Gillisje vander Lecke* of *Polanen*, dogter van *Ian vander Lecke*, Ridder, Heere van Ysselmont, en van *Alijt van Egmont*; sy hadde eerst te man *Floris van Kijfhoek*, Schiltknape, die anno 1472. stierf; voor de twede male *Ian van Naaltwijk* voorsz; en voor de derde male *Philips van Spangen*, Ridder, by dewelke sy mede geen kinderen naliet, hebbende alleen nagelaten by haar eerste man *Floris van Kijfhoek* voorsz een Erfdogter *Alijd van Kijfhoek*, die te man hadde *Claas van Assendelft*. II. *Iacob van Naaltwijk*, stierf sonder kinderen na te laten. III. *Adriana van Naaltwijk*, hadde te man *Willem van Nievelt* t'Utregt, en wan kinders. IV. *Agnes van Naaltwijk*, hadde te man *Ian van Nederveen*, Hofmeester van den Grave van Nassau, anno 1457. hy hadde eerst getrout *Margareta vander Laan*. *Agnes van Naaltwijk* voorsz leefde noch weduwe anno 1503. nalatende kinders. V. *N. van Naaltwijk*, was Nonne te Delf.

Iohanna vanden Woude, woonde anno 1451. te Dordregt in haar moeders huysinge, maar stierf ongetrout anno 1497.

JACOB VANDEN WOUDE, soone van *Iacob vanden Woude*, en van *Reynoutje van Brakel*, Heere vanden Woude, Warmont, en Alkemade, hadde te wyve *Iohanna van Poelgeest*, dogter van *Gerrit van Poelgeest*, Ridder Heere van Homade, en van *Margareta van Doornik*, *Helmichs* dogter; hy stierf op St. Thomas avont anno 1503. de laatste mans oir van sijn Geslagt; sy anno 1499. en lieten t'samen na

Reynoutje vanden Woude, Vrouwe vanden Woude en van Warmont, troude anno 1477. *Ian van Rossum*, Heere van Zoelen in Gelderland; hy stierf anno 1518. sonder kinderen naar te laten.

Iacoba vanden Woude, wiert na dode van haar suster *Reynoutje* voorsz, Vrouwe vanden Woude en van Warmont, troude anno 1476. *Gijsbert van Raaphorst*, soone van *Albert van Raaphorst*, en van *N. van Vyanen*, des Heeren dogter van Beverwaarde; hy was mede in 't beleg voor Nuys; hy stierf anno 1503. sy anno 1525. en leyt by haar voorouders tot Warmont begraven, mede geen kinderen nalatende.

Maria vanden Woude, troude anno 1484. *Philips van Matenesse*, soone van *Ian van Matenesse*, en van *Willemina van Alkemade*, maar stierf in barens noot anno 1488. hy reysde naderhant na Romen, en wiert daar Priester, en van daar wederkomende wiert hy Abt te Warmont anno 1492. en aldaar 41. jaren geleeft hebbende is hy anno 1533 gestorven, out zynde 82. jaren; hebbende by sijn voorsz huysvrouwe *Maria vanden Woude* nagelaten I. *Iacob van Matenesse*, stierf schielijk out omtrent 30 jaren, anno 1515. sonder kinderen na te laten, hebbende

te wyve gehad *Anna van Almonde*, dogter van *Iacob van Almonde*, Raat in den Hove van Holland, en van *Catharina van Eversdijk*. II. *Maria van Matenesse*, wiert anno 1525. by besterfsenisse van haar moeye *Iacoba vanden Woude* voorsz, Vrouwe vanden Woude en Warmont, en hadde te man *Ian van Duvenvoorde*, soone van *Arent van Duvenvoorde*, Ridder, en van *Margareta van Ysselstein*; hy stierf anno 1568. sy anno 1543. nalatende veertien kinders, wiens nakomelingen de voorsz Heerlijkheden en Goederen nog besitten. III. *Margareta van Matenesse*, was Nonne te Poel.

Van dese Stamme heeft noch geleeft

FLORIS VANDEN WOUDE, Ridder, anno 1203.

Het oude Wapen vanden Woude is gelijk dat van Woerden, zynde drie Rode Ruyten in een Gulden Velt, en men gelooft dat het een Geslacht is geweest, maar *Jacob vanden Woude*, de 14. van die naam, heeft ter liefde en uyt gunst van den Burggrave van Leyden, sijn Wapen aangenomen te voeren, te weten een Gulden Baar met drie Wassende Manen van Silver, op een Velt van Lazuur.

WYNGAARDEN.

215 IN den jare 1412. leesde GODSCHALK OEM, Heer van Wijngaarden, Knape, soone van *Tielman Oem*, Ridder, en van *Margareta van Slingelant*, *Ians* dochter; hy was Ambachtsheer van Ysselmonde, Raamsdonk, Grysoort, oude en nieuwe Tonge, groot Waspik, 's Greveldnyn, en van den Ambachte en Gewaarde Rechterschap van 's Graven-wildernisse, Raad en Rentmeester Generaal van Holland, Zeeland, en Vriesland, Raad ten Gouvernemente der selver Landen; troude anno 1422. *Margareta van Alkemade*, dogter van *Floris van Alkemade*, verslagen van de Vriesen anno 1421. en van *Elisabeth van Cronenburg*, *Willems* dogter, wiens moeder was *Ians* dogter *van Polanen* en *vander Leck*, en komen van den selven af die van den Geslagte van Wijngaarden tot heden toe; breder te sien boven op de letter O. onder den tijtel van *Oem van Wijngaarden*.

YSSELSTEIN.

216 ARENT VAN AAMSTEL, Ridder, soone van *Gijsbregt van Aamstel*, en van *Bernarda Ians* dogter *van Ysselstein*, besat de goederen van Ysselstein; hy hadde nog drie broeders, waar van de outste was *Gijsbregt van Aamstel*, welke mede schuldig aan 't Verraat van *Gerrit van Velsen*, tegen Graaf *Floris*, uyt den Lande moest wijken, en als ballink gestorven is, sonder datmen weet waar hy sig heeft onthouden; de twede *Willem van Aamstel*, Proost van St. Jan te Utregt; en de derde *Otto van Aamstel*, van dewelke geen of weinig gewach gemaakt wert; Desen *Arent van Aamstel*, na dat sijn ouder broeder *Gijsbregt* uyt den Lande hadde moeten wijken, (met wiens doen hy sig noit bemoeit hadde,) heeft als besitter van de goederen van Ysselstein, van sijn moeders wegen al voor die tijd de Naam en het Wapen van Ysselstein aangenomen, en met dat van Aamstel gequartileert, het welk onder het selve Geslacht alsoo is gebleven; hy hadde te wyve *N. van Heukelom*, dogter van *Otto van Arkel*, eerste Heer van Heukelom, en van des Heeren dogter van Heulden, en wan onder andere kinderen een soone, met namen *Herbaren van Ysselstein*, wiens descendenten te vinden zyn hier boven op de letter I. fol. 994.

ZANEN.

217 DIe van *Zanen* of *Zaanden* sijn een out Adelijk Geslachte, en vindmen onder anderen daar van vermelt,

HUGO VAN ZAANDEN, leefde voor 't jaar 1348.

ELISABETH VAN ZAANDEN, hadde te man *Floris van Adrichum*, Ridder, soone van *Nicolaas van Adrichum*, Schiltknape, en van *Geertruyd van Diemen*; hy stierf anno 1361. sy anno 1395. nalatende *Floris van Adrichum*, die seer out wierde, en hadde te wyve *N. van Bakel*, en wan vier soonen.

N. VAN ZANEN, hadde te man *Gerard van Egmont van der Nyenburg*, soone van *Willem van Egmont*, Heer van Ysselstein, Leerdam, Schoonrevoort, Haastregt, Baar, Ridder van den Gulden Vlisen, die hy uyt clandestijn huwelijk geprocreëert hadde by *Margareta van Hoogwoude*, wiens vader *Everard*, Heer van Hoogwoude en Aartswoude, een Bastard soone was van Hertog *Willem van Beyeren*; hy hadde voor sijn partage het Slot en den Lande van Nyenburg, het welk in

den

den jare 1517. door de Geldersen en Vriesen is verbrand; en komen van den selven die van *Egmont vander Nyenburg* tot heden toe.

CORNELIS VAN ZAANDEN, Leenman van de Graaflijkheid van Holland, anno 1501.

HUYG BOL VAN ZANEN, Schepen tot Haarlem, anno 15...

JACOB VAN ZANEN, mede Schepen tot Haarlem.

Het Wapen van dit Geslagte was een Kruys van Keel op een Velt van Silver.

ZEVENDER.

218 SIMON VAN ZEVENDER, Ridder, afkomstig uyt den Huyse van Arkel, wiens vader mede besat de goederen van Zevender by Schoonhoven, sijn moeder was *N. vander Goude*; hy hadde te wyve *N. N.* en liet een Erfdogter na, met namen *Machuld van Zevender*, overleden anno 1401. hebbende te man gehad *Sweder van Zuylen* by Utrecht, en van die tijd af hebben hun nakomelingen de goederen van Zevender altijd beseten. *Simon van Zevender* voorsz hadde nog een jonger broeder *Frederik van Zevender*, die te wyve hadde *N. van Almeloo*, en stierf anno 1375. nalatende

FREDERIK VAN ZEVENDER, wiert Ridder gemaakt van Hertog *Albregt van Beyeren*, in den Oorlog op de Vriesen anno 1380. was mede in 't groot Heyrleger voor de Kuynderop de Vriesen anno 1396. en stierf anno 1409. hadde te wyve *Elisabeth*, Bastard dogter van Graaf *Jan van Bloys*, Heere vander Goude en Schoonhoven, en liet na

FREDERIK VAN ZEVENDER, Ridder, troude anno 1429. *Elisabeth Sloyers*, *Iacobs* dogter t'Utregt, en wan by deselve

FREDERIK VAN ZEVENDER, troude anno 1441. *Willemijna van Vliet*, dogter van *Jan van Vliet*, en van *Beatrix*, Bastard dogter van Hertog *Willem van Beyeren*, over welk huwelijk stonden *Gerrit van Vliet*, *Gerrit van Lisse*, *Sophia van Zevender*, sijn moeye, *Ian van Haastrecht*, *Jan van Keyl*. &c. en waren 48. jaren lang getrout; hy stierf anno 1489. sy anno 1500. oud 80. jaren, en lieten na

Frederik van Zevender, Balliu van Schoonhoven, die anno 1486. den Prince en Lande rebel was, met *Frans van Brederode*, waar over hy by sijnen vader, die doe ter tijd stierf, onterft wiert, met Octroy van den Hove van Holland, en quamen als doen de Leenen op *Ian van Zevender*, sijn broeder; hy troude *N. N.* en liet na eenen soone *Gerrit van Zevender*, die noch anno 1542. leefde, nalatende mede eenen soone *Frederik van Zevender*, die in soberen staat sonder kinderen stierf.

Ian van Zevender, volgt.

JAN VAN ZEVENDER, soone van *Frederik van Zevender*, en van *Willemina van Vliet*; was Griffier van den Hove van Holland, en stierf anno 1509. troude anno 1493. *Willemina Vyttenhage*, *Willems* dogter in Kermerland, weduwe van *Iacob Ruygrok*, en lieten na

Willem van Zevender, volgt.

N. van Zevender, was Prioor vander Preekheeren Monniken tot Haarlem.

Mr. WILLEM VAN ZEVENDER, soone van *Ian van Zevender*, en van *Willemina Vyttenhage*, troude anno 1524. in den Hage *Natalia van Dorp*, dogter van *Adriaan van Dorp*, en van *Elisabeth van Almonde*, over welk huwelijk stonden *Anthonis van Nievelt*, *Arent van Duvenvoorde*, *Jacob van Dorp*, *Vrank van Dam*, *Adriaan Ruygrok*, en *Nicolaas van Dam*; hy stierf anno 1551. nalatende

Ian van Zevender, stierf Jongman, oud zynde 20. jaren.

Adriaan van Zevender, stierf mede Jongman, oud zynde 25. jaren.

Frederik van Zevender, volgt.

Catharina van Zevender, stierf sonder oir, hebbende te man gehad *Willem van Roon*, soone van *Pieter van Roon*, en van *Anna de Grave*, van 't Quartier van Leuven uyt Brabant.

Willem van Zevender, hadde te man *Ian van Abbenbroek*, en leefde noch weduwe anno 1570.

Soetje van Zevender, hadde eerst te man Mr. *Melis van Kalkesteyn* t'Amsterdam; daar na *Roeterd van Lanskroon* t'Utregt; sy stierf seer out anno 1606. sonder kinderen na te laten.

FREDERIK VAN ZEVENDER, soone van *Willem van Zevender*, en van *Natalia van Dorp*, Rentmeester Generaal van Noortholland, troude anno 1575. *Elisabeth van Egmont van Kenenburg*, dogter van *Otto van Egmont*, Heer van Kenenburg, Ridder, en van *Agnes Croesing*, *Iacobs* dogter, Heere van Benthuysen; sy stierf in den Hage anno 1613. nalatende

Mr. *Willem van Zevender*, was Raad in den Hove van Holland, maar stierf ongetrout, den 30. July 1605. out 28. jaren.

Otto van Zevender, volgt.

OTTO VAN ZEVENDER, soone van *Frederik van Zevender*, en van *Elisabeth van*

Egmont van Kenenburg; hy wierde anno 1618. Heere van Kenenburg, by testament en doot sijn moeders; hy troude anno 1607. *Hessel van Brienen*, dogter van *Carel van Brienen*, en van *N. van Lienden* uyt Gelderland, en wan kinders, van dewelke als noch descendenten zyn.

Van desen Geslagte hebben noch geleeft

JAN VAN ZEVENDER, die doot bleef in den Oorlog van Utregt, anno 1446.

FLORIS VAN ZEVENDER, Ridder, stierf anno 1457. begraven te Utregt in St. Pauls Abdye.

Het Wapen van Zevender is gelijk Arkel, het Velt van Gout en de Baren van Sabel.

Z W I E T E N.

219 GERRIT EMMERSZ VAN ZWIETEN of ZWETEN, die wan drie sonen, *Ramp*, *Vrank*, die Priester was, en *Iacob van Zwieten*, die naar liet den jongen *Gerrit Emmersz van Zwieten*, die getrout heeft *Agnes van Boschuysen*, en wan *Iacob van Zwieten*, Priester, geitorven anno 1436. *Arent van Zwieten*, mede Priester. *Ida van Zwieten*, die te man hadde *Baartout van Assendelft*, Ridder, Heer van Veenhuysen; sy stierf anno 1465. hy anno 1466. Nog *Lingaard van Zwieten*, troude *Korstiaan van Alfen*, en *Simon Gerritsz van Zwieten*, Drost van Arkel, en Balliu van Voorn, genoemt *de vette Simon*, troude *Agatha vander Does*, leefde anno 444. en wonnen drie dogters, als *Adriana van Zwieten*, die troude *Ian vander Haar* by Utregt. *Alijd*, troude *Daniel van Alphen*. en *N van Zwieten*, die troude *Philips Uytterlier* by Delft; Sie de descendenten van desen Geslagte boven onder de letter S. fol. 1112. en vervolgens.

Z Y L.

220 JAN VAN ZYL, Ridder, vermelt anno 1326. van hem komt

JAN VAN ZYL, Knape, woonde op Zijlhof by Leyden, stierf anno 1366. en wan

Dirk van Zijl, volgt.

Iutte van Zijl, troude tot Utregt *Gerrit Dedel*, soone van *Lambert Dedel*, aldaar vermelt onder de Edelen anno 1367. Desen *Gerrit* was Raad der Stad Utregt anno 1416. en heeft met sijn voornoemde huysvrouwe gewonnen *Godart Dedel*, Raad der Stad Utregt, anno 1449. en Schepen anno 1464 hy troude eerst *Theodora Ruys*, *Ians* dogter; ten tweden *Elisabeth Pot*, *Iacobs* dogter; hy stierf anno 1484. en heeft gewonnen I. *Gerard Dedel*, Abt van Oostbrouk. II. *Ian Dedel*, Canonik te Sint Marien, alwaar hy begraven is in de Dedels Capelle, onder een groote sark met sijn Wapen, de drie Lelyen daar op uytgehouwen. III. *Iacob Dedel*, die troude *Cornelia N.* stierf anno 1507. en hebben gewonnen verscheyde kinderen, waar van in wettige linie en mans oir afkomt het Geslacht *Dedel* in den Hage. IV. *Geertruyd Dedel*, Abdisse van 't Adelijk Juffrouwen Stift van St. Servaas tot Utregt, stierf anno 1517. V. *Ian Dedel*, Canonik te St. Servaas en oude Munster; hy was seer familiaar met *Paus Adriaan* sijn neve, leyt begraven onder een aparte grote sark in de voorsz Capelle mede met sijn Wapen daar op uytgehouwen. VI. *Elisabeth Dedel*, troude *Jan van Rodenborg*.

DIRK VAN ZYL, Knape, soone van *Ian van Zijl*, hadde te wyve *Alijd vander Does*, en wan

Gerrit van Zijl, volgt.

Elisabeth van Zijl, hadde te man *Coenraad*, Heer van Oosterwijk by Gornichem, en was uytten Geslagte der Heeren van Arkel, en hadde daar by I. *Coen*, Heer van Oosterwijk, Ridder, die te wyve nam *Magteld van Uyttenbroek*, *Pontiaans* dogter t'Utregt; hy stierf anno 1484. II. *Anna van Oosterwijk*, troude *Willem van Boshuysen*, en wan kinders; hy nam na haar doot *Ienne van Uyttenbroek*, *Magtelds* suster voorseyt.

GERRIT VAN ZYL, Ridder, soone van *Dirk van Zijl*, en van *Alijd vander Does*, was Raad en Cameiling van Hertog *Philips van Bourgondien*, en is overleden op den 11. Maart 1453. hy hadde te wyve *Alijd Eggert*, suster van *Ian Eggert*, Heer van Purmereynde, dat hy aan *Gerrit* sijn schoonbroeder verkofte, die daar na deselve Heerlijkheyt weder verkogte aan *Ian*, Burggrave van Montfoort; t'sijnen tijde leefde mede *Magteld van Zijl*, gehout met *Dirk van Tol*, soone van *Floris*, en van *Magteld Vink*, dan stierf sonder kinderen. De voornoemde *Gerrit van Zijl* heeft nagelaten

Dirk van Zijl, woonende op Zijlhof, liet maar een Bastard soone na, genoemt *Frederik van Zijl*, die verdronken is, sonder kinderen na te laten.

Alijd van Zijl, hadde te man *Iacob vander Does* by Leyden, en liet kinderen na.

Willem van Zijl, leefde anno 1469. en liet na een wettige dogter, die troude een Borgers soone tot Leyden, voerende een Silver Kruys in een Sabele Velt, waar van de nakomelingen van

's moeders

's moeders wegen den Toenaam van Zijl weder opgeheven hebben, voerende mede in 't midden van 't Cruys het oude Wapen van Zijl, met een Meeremin in den hoek; En van dese is geweest *Catharina van Zijl*, *Daniels* dogter, weduwe *Ian Oems van Wyngaarden*, en is gestorven in den Hage anno 1597.

Het Wapen van Zijl was een Gulden enckelen Arent in een Root Velt, met Lasuyren Beck en Klauwen.

221 Boven en behalven alle de vorenstaande Familien, welkers Geslagt-registers tot dus verre by ons verhandelt zyn, sijn noch verscheide andere geweest, daar van ons dė Genealogien niet sijn ter handen gekomen, maar diewe hier tot voldoeninge van den curieusen Leser alleen by name kortelijk optellen sullen; zynde getrokken uyt seker out Manuscript, handelende van den ouden Adeldom der Inwoonderen van Batavien, en van by na meest alle hare naaste geburen; gelijk dan geweest zyn:

VANDER AA.

L*Eoninus vander Aa*, wert vermelt in het Tractaat van Vrede, tusschen den Hertog van Brabant, en den Grave van Holland, ingegaan in het jaar 1200.

Gerard vander Aa, getuyge van Muyden en andere Plaatsen, gegeven by *Otto de II.* Bisschop van Utregt, aan *Gijsbert van Amstel* in den jare 1225.

Gerard vander Aa, Oostagier gestelt by den Grave van Holland, wegen de Reconciliatie tusschen den Grave van Holland, en die van Amstel, in den jare 1282.

Johan vander Aa, Heer van Grimbergen en Gruythuysen, anno 1374.

Hubert vander Aa, *Jacobs* soon, heeft geleeft in den jare 1414.

Johan vander Aa, *Alphards* soon, anno 1424.

Johan vander Aa, Heer van Burchore, tweede man van *Elisabeth van Egmont*, dogter van den 21. Heer van Egmont in den jare 1451.

VANDEN ABEELE.

Gesprooten uyt de Heeren van Ameyde van Henegouwen.

F*Loris vanden Abeele*, Ridder, met andere Edelen van Zeeland gevangen genomen, van die van 't Guarnisoen tot Gornichem, in 't jaar 1403. Deselve wort gevonden als Rentmeester van Bewesterschelt in Zeeland.

Hendrik vanden Abeele, beneffens andre uyt den Zeeuwschen Adel, geroepen tot de belegeringe van Hagesteyn in den jare 1405. en daar naar herdacht anno 1420.

Floris vanden Abeele, met vele andere van den Adel van Zeeland, geconfedereert met Beyeren.

Anthonis vanden Abeele, Raatsheer van Holland in den jare 1480.

ACQUOY.

Gesprooten uyt Arkel in Holland.

J*Ohan Acquoy*, met andere Edelluyden gevangen genomen, omtrent Amersfoort in den jare 1426.

AELBURG.

W*Olphart* en *Thurken van Aelburg*, item *Eppo* en sijn broeder *Lauro van Aelburg*, anno 1050.

N. van Aelburg, Schiltknape, welke met *Aarnout Spiering*, in 't jaar 1475. de Princesse *Jacoba* uyt de gevankenisse hebben verlost, hebbende de gemelte Princesse manne-klederen aangetogen.

AELMAN.

J*Ohan Aelman*, Ridder, Bastard oom van *Willem*, Hertog van Beyeren, anno 1352. gevonden in de Archiven vande gebeneficeerde in Holland.

AESWYN.

G*Erard van Aeswijn*, van de Ridderlijke Ordre, houdende de partye van *Eduart*, tegens *Reynout*, Hertog van Gelre, in 't jaar 1303.

AISCH.

C*Oenraat van Aisch*, welke de beneficie van den Grave van Holland niet heeft gemeriteert, anno 1314. Charter-bewaarder.

ACKERSLOOT.

E*No van Ackersloot*, tot Egmont soo men segt lichtvaardiglijk bekeert, in 't jaar 1222. beneffens andere in dit jaar bevonden.

Hugo van Ackersloot, Schiltknape in de jaren 1163. en 1174.

Berthout van Ackersloot, anno 1230.

Gerard, gesegt *Berolt*, soone van *Hugo van Ackersloot*, van welken drie susters hebben geleeft in den jare 1254.

ALKMARE.

A*Rnolth*, *Robbert*, en *Hibold van Alkmare*, anno 1222. item *Alnoth* bekeert en Munnik van Egmont geworden omtrent dese tijd; Siet de opene brieven van dit jaar in de Jaarboeken.

Reinebrant van Alkmare, heeft geleeft in den jare 1161. volgens opene brieve van 't selve jaar.

Gerbrand van Alkmare, Schiltknape, anno 1163. ten tijde van *Diderik de VI.* Grave van Holland, &c.

Gerbrand van Alkmare, heeft anno 1213. de opene brieven van *Lubbert*, Abt van Egmont, onderteykent, gelijk hy ook in het jaar 1226. de beurse van den gemelten Abt *Lubbert* heeft geteykent.

ALDE.

B*Ener van Alde*, Edelman uyt het Lantschap Veluwe.

ALLER.

Gesproten uyt het Huys van Stoutenburg.

N*Icolaas van Aller van Stoutenburg*, Schiltknape, anno 1421.

Gijsbert van Aller, in het jaar 1421.

Engelbert van Aller, anno 1421.

Johan en *Nicolaas van Aller van Stoutenburg*, anno 1464.

P. van Stoutenburg.

Ik hebbe deselve by den anderen gevonden naarsiende de Historie van het Landschap Veluwe.

ALMELOO.

H*Endrik van Almeloo*, Krijgsman of Ridder, welke in den jare 1259. de opene brieven van het Slot te Stoutenburg heeft onderteykent.

Johan van Almeloo, getrout met *Sophia de Gouda*, dogter van *Johan de Gouda*, Ridder, hebben geleeft in het jaar 1398. Archiven van Holland.

ALMVOETE.

J*Ohan van Aelsvoete*, Schiltknape, in het jaar 1297. blijkt uyt de Archiven van de gebeneficieerde van Holland.

ALPHEN.

D*Irk van Alphen*, heeft geleeft in het jaar 1475. met sijn huysvrouwe *Jolende*; was familiaire vrient met *Reynout van Brederode* en *Vyanen*, met eenige andere gevangen gestelt.

Daniel van Alphen, getrout met *Adelheyde van Swieten*, dogter van *Simon*, heeft geprocreëert *Iohanna*, die getrout is geweest aan *Iohan Uyttenbroek*; *Maria*, *Verwoude*, *Alcide*, huysvrouwe van *Damas Reynierss*, *Iohan* vader van *Aleidis*, die getrout is geweest met *Hendrik van den Bossche*, Casteleyn van Purmereynde.

AELRACHE.

D*Irk van Aelrache*, erkent onder de Edelen in het jaar 1333. in seekere opene brieve by my gesien.

ALTENA.

Die van Altena afkomstig van de Vorsten van Cleve, hebben voor heenen haar Wapenschilt gevoert, boven Root en onder Swart, en daar op acht Gulden Scepteren, op de wijse van een Schilt, maar het is al lang geleden, dat deselve sijn vervreemt, en sijn weynig der selver by my gelesen.

N. *van Altena*, vermaart Heere, heeft geleeft in het jaar 1091.

Diderik van Altena, heeft geleeft in den jare 1143.

AMERONGEN.

U*Lpard van Amerongen*, in het jaar 1417. met *Dirk de Hout*, Burgemeester van Utregt.

Aarnout, *Iaques*, *Wolphart*, en *Iohan van Amerongen*, in 't jaar 1449. met andere meer tot Utregt gevangen.

Iohan van Amerongen, Opper-officier tot Utregt, in 't jaar 1470. is gevangen gestelt by ordre van *David*, Bisschop van Utregt, en heymelijk verworgt geworden.

AMERSFOORDE.

R*Otard* en *Windrik van Amersfoorde*, broeders, van de Ridderlijke Ordre, hebben geleeft in 't jaar 1050.

Diderik van Amersfoorde, Krijgsman in den jare 1119.

Hendrik van Amersfoorde, vermaart wegens d'eere van Ridderschap, anno 1235.

AMEYDE.

H*Endrik vander Ameyde*, vermaart Ridder in de belegeringe van Gildenburg in 't jaar 1374. Den Heere van Harlare, (gelijk ik in seeker out Manuscript bevinde) is gedwongen geweest in ballingschap te gaan uyt Brabant, vermits hy den Heere van Boxtel hadde om 't leven gebragt, en heeft de Heerlijkheyt en 't Casteel van Ameyde gekogt.

AMMERS.

J*Ohan van Ammers*, Ridder, anno 1286. borge voor *Diderik van Warnaan*. Archiven van de gebeneficeerde van Holland.

Gilkanus, soone van *Gilkanus van Ammers*, Ridder, in 't jaar 1223. blijkt by opene brieven.

A N-

ANDEL.

D*Irk van Vyttenandel*, Baſtard uyt den Huyſe van Hoorn.

ANGELE.

J*Ohan vanden Angele*, Ridder, welke met andere in het jaar 1329. *Pieter de Ioyde* hadde omgebragt, verontſchuldigt by Graaf *Willem*, blijkende by opene brieven van het jaar 1329. van den gemelten Grave, luydende als volgt:

*W*Y *Willem, &c. maken kont, &c. dat alſulk feyt, als Heer* Jan van Angele, *en die met hem waren (daar Pieter de Ioyde was geſlagen) gedaan hebben, van onſent wegen gedaan was, en wy het aan ons trecken, en waar het ſaake, dat hem ymant daar inne vraarde, dat ſouden wy houden, aan ſijn lijve en aan ſijn goede.* Gegeven tot St. Ge*renberge, &c.*

ABCOUDE.

Abcoude is geweeſt een rijk en vermaart Geſlagt, roemruchtelijk bekent, &c. Sie daar van *Junius* in ſijn Beſchryvinge van Batavien, cap. 19.

Abcoude tot Wijk te Duyrſtede, Heeren van Gaasbeke.

G*Ysbert van Abcoude*; het Caſteel van Coude is gedeſtrueert door *Gijsbert van Aamſtel*, in 't jaar 1268.

APPELDOORN.

W*Illem van Appeldoorn* is in 't jaar 1417. met *Wouter van Brederode*, en verſcheyden anderen van Adel tot Gorinchem verſlagen.

Reinier van Appeldoorn, Schiltknape.

ARMEUDE.

A*Nthonis*, ſoone van *N. van Armuyde*, Ridder, is beneffens andere wederſpannig geweeſt tegens *Floris*, Grave van Holland, in den jare 1273. volgens opene brieven.

Adelbert van Armeuden, is geweeſt by de belegeringe van Hageſteyn in den jare 1405. Rekenkamer van Holland.

Maria van Armeuden, getrout met *Nicolaas van Borſſelen*, in het jaar 1402. begraven in het Clooſter der Franciſcanen.

Arent van Armeuden, van wien men geſchreven vint in het jaar 1438.

BACHEM.

I*Sſet van Bachem*, heeft geleeſt omtrent den jare 1124. ſijne kinderen waren *Adelbert*, &c.

BAARLANT.

H*Ugo van Baarlant*, mede plichtig beneffens andere, aan de doot van *Floris de V.* Grave van Holland, en in het jaar 1296. tot Dordregt onthooft.

BAARSDORP.

P*Ieter* en *Daniel Baarſdorp*, welke op buyt ſijn uytgeweeſt, voor de ſoone van *Wolphard*, gerechte Heer van Borſſele, in het jaar 1299. blijkende by opene brieven.

BANJAART.

A*Lbert Banjaart*, in 't jaar 1157. onder de Ridders erkent, miſſchien deſelve die de opene brieven van den Grave van Holland, in 't jaar 1174. heeft geteykent.

Adelbert Banjaart, heeft gefloreert ten tijde van *Diderik*, Grave van Holland in 't jaar 1203.

BATENBURG.

Siet *Junius* cap. 19.

A*Lbert*, *Diderik*, en *Rudolph van Batenburg*, gebroeders, door ordre en laſt van den Hertog van *Alba* tot Bruſſel onthooft, in den jare 1567.

BEECK.

Geſprooten uyt Amersfoort.

R*Eynier van Beeck*, heeft geleeft in het jaar 1412. geſien in ſeeker out Manuſcript, my ter handen gekomen.

BEMMEL.

A*Albregt van Bemmel*, Schiltknape, in het jaar 1421. geſien in ſecker Boek van den Veluwſchen Adel.

Adelbert van Bemmel, met geſelle van *Reynout van Broekhuyſen*, anno 1477.

BEECKEL.

G*Ysbert Beeckel*, Ridder, in 't jaar 1291. en ſijn ſoon *Gijsbert*, Schiltknape, ter buyt gaande voor die van Aamſtel.

BEETS.

D*Iderik de Beets*, Schiltknape, voor het jaar 1343.

Pieter de Beets, ſoone van *Diderik*, in 't jaar 1396. by *Adelbert van Beyeren* aangeſtelt tegens Ooſthuyſen.

BEN-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

BENNEBROEK.

Gerard van Bennebroek, Edelman, in 't jaar 1407. Rekenmeester van Holland.

BENSCOOP.

Arnoud van Benscoop, mede schuldig aan de doot van *Floris de V.* Grave van Holland, en tot Haarlem in den jare 1296. onthooft.

BENTHEM.

Gothard van Benthem, getuyge van de vryheyt aan die van Gornichem verleent, in 't jaar 1224.

Simon van Benthem, heeft geleeft omtrent het jaar 1305. Rekenmeester van Holland.

Simon van Benthem, misschien deselve die boven genoemt staat, en sijn soon *Jacob*, hebben geleeft in 't jaar 1322. Archiven van de gebeneficieerde van Holland.

BENTINK.

Hendrik Bentinck, in 't jaar 1421.

Iohan Bentinck, anno 1436.

Steven Bentinck, in 't Boek van den Veluwschen Adel.

BERENBROEK.

Steven van Berenbroek, is 't jaar 1403. in de belegeringe van Gornichem, met andere Adelijke Persoonen gevangen gestelt.

BERGEN.

Gale van Bergen, dewelke geleeft heeft in 't jaar 1124. heeft vele goederen den Monnicken van Egmont onttrocken.

Iohan van Bergen, soone van *Diderik van Haarlem*, Ridder, gebeneficieerde van Holland, in 't jaar 1304. Archiven van de gebeneficieerde van Holland.

BERGERHORST.

Alphert Bergerhorst, met den Grave van Holland voor Staveren om 't leven gebrogt, in 't jaar 1355. was ook van de Ridderlijke Ordre.

BERKENVOORDE.

Willem van Berkenvoorde, Edelman, in 't jaar 1355.

BERWERDE.

Adam Berwerde, Schiltknape en Hof-jonker van *Willem de V.* Grave van Holland, in 't jaar 1353.

BESTENVEEDE.

Steven van Bestenvelde, Gelders Edelman, in 't jaar 1436. in het Boek van den Veluwschen Adel.

BEVERWERDE.

Afkomstig van de Heeren van Vyanen.

Sweder van Beverwerde, met anderen van Adel in Duyveland om 't leven gebragt, in 't jaar 1304. alwaar *Guido* Bisschop gevangen genomen is geworden.

Johan van Beverwerde, Ridder, Hoog-officier van Amsteland en Waterland, in 't jaar 1407.

BEUSICHEM.

Sueder van Beusichem, Ridder, welke de opene brieven van *Willem*, Heere van Amersfoort, rakende het Slot van Stoutenburg, heeft onderteykent.

BYE.

Walter de Bye, heeft met de sijne die van Brussel den Oorlog aangeseyt; Rekenkamer van Holland.

Willem de Bye, dienaar van de Princesse *Jacoba*; Rekenkamer van Holland.

Gijsbert de Bye, getrout met *Margareta*, jonger dogter van *Ysbrant de Colster*, heeft buyten Breda een plaatse gestigt, genaamt Hagedoncq.

BIGERKERKE.

Bartholomeus van Bigerkerke, en verscheyden anderen van Adel van Zeeland, geconfedereert met Beyeren, in 't jaar 1420.

BILER.

Johan van Biler, Gelders Edelman, in 't jaar 1436. in het Boek van den Veluwschen Adel.

BILANDE.

Johan, Heere van Biland, van de Ridderlijke Ordre in 't jaar 1341.

Franco van Bilande tot Dordregt, in 't jaar 1407.

BINKHORST.

Everhard van Binkhorst, van de Ridderlijke Ordre, tot Ysselmonde om 't leven gebragt, willende de doot van den Grave van Holland wreeken, in 't jaar 1076.

Gerard van Binkhorst, Krijgsman, heeft geleeft tot Delft anno 1099.

Jacob van Binkhorst, Krijgsman, getrout met *Adelheyde*, dochter van *Otto*, Heere van Aspeٍren, heeft geleeft in 't jaar 1334.

Jacob van Binkhorst, in 't jaar 1348. is onder ande-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

anderen als getuyge gegeven geweest van *Margareta* aan haar soon *Guise*; ik geloof dat hy deselve is, dewelke in 't jaar 1350. in de partye van de Princesse *Margareta* was, van de Hoekse zyde.

Herbert van Binkhorst, Krijgsman, ook van de Hoekse zyde, anno 1350.

BLESKENS.

WIllem Bleskens, Schiltknape, ten tijde van *Floris de V.* Grave van Holland, anno 1277.

BLOCQ.

HUgo Blocq, gerekent onder de Schiltknapen van het Hof van *Willem de V.* Grave van Holland, in 't jaar 1253.

BLOKLAND.

RAso van Blokland, heeft in het jaar 1393. beneffens andere Edelen onderteykent, de opene brieven, rakende de vryheyt van Gornichem aan deselve toegestaan, by *Albert van Beyeren*, rakende het Stapelregt van Dordregt.

Buenis van Blokland, is geweest in dienst van den Grave van Holland, in den Oorlog tegens die van Arkel, in 't jaar 1407. Rekenkamer van Holland.

BLOEMESTEYN.

SVeder van Bloemesteyn, van hem gelesen in 't jaar 1319.

Johan van Bloemesteyn, in 't jaar 1350. was aan de zyde van *Willem van Beyeren*, Grave van Holland, tegens *Margareta* sijne moeder; men hout het daar voor, dat hy deselve is, die anno 1353. met *Willem van Beyeren* den Oorlog gedeclareert heeft aan den Bisschop van Utregt.

BLOOT.

PHilips van Bloot, Schiltknape, ten tijde van *Diderik de VI.* Grave van Holland, in 't jaar 1157.

Philips van Bloot, in 't jaar 1407. met *Iohan van Vyanen*, een man van de Ridderlijke Ordre Drossart van &c. Rekenkamer van Holland.

BOEKEL.

DIderik Boekel, anno 1200. vernoemt in het Tractaat van Vrede, gesllooten tusschen Hollant en Brabant; deselve wort herdagt in het nedergeleyde verschil, tusschen den Prelaat van den Heere van Egmont.

Gysbert Boekel, heeft de opene brieven van den tweden Heer van Wassenaar geteykent, in 't jaar 1226.

BLOYS.

De Graven van Bloys sijn geweest Heeren van Goude, Schoonhoven, en Tholen.

JOhan de I. van Avennes, soone van *Johan de II.* van dien naam, Grave van Holland, Zeeland, en Henegouwen, broeder van *Willem de III.* mede Grave van Holland, Zeeland, en Henegouwen, Stadhouder van sijnent wegen in 't jaar 1308. van Goude en Tholen, en in 't volgende jaar ook van Schoonhoven, met het genot van alle hare inkomsten, tollen, en axcijsen der selver plaatsen, en die daar onder gehoorig zyn, in het Graafschap van Holland; Item van de goederen van *Gerard van Velsen*, en *Willem van Savaden*, moorders van *Floris de V.* en voorhenen ook Heeren van Beaumont, en van andere plaatsen in Henegouwen. Sie de Archiven van Beaumont.

BLOIS in Zeeland.

GUido de Blois, met sijn huysvrouw begraven in de groote Kerk van Tholen; ik hebbe van hem gevonden en van sijn broeder *Johan*, mede Bastard, dat sy hebben geleeft in 't jaar 1401.

BORG, of van BURG.

RUdolph van Burg, anno 1326. Deken van het Collegie der Canonniken van St. Marie tot Utregt, blijkt by opene brieven.

Johan van Burg, item *Iohan*, soone van *Simon van Burg*, Schiltknape, houdende de partye van Princesse *Margareta*, tegens haren soon *Willem*, Grave van Holland, in 't jaar 1350.

Johan van Burg, heeft beneffens andere van Utregt de Vrede geconfirmeert, ingegaan tusschen Bourgondien en *Diphold*, Bisschop van Utregt, in 't jaar 1429.

BORRE.

TIrcos Borre, heeft beneffens anderen tot Geertruydenberg, de Edele Privilegien van de Geslagten der Grooten mede onderteykent, in 't jaar 1203.

Diderik Borre van Amerongen, in 't jaar 1400. in opene brieven.

BOSCH, BUSSCHE.

GYsbert van Bussche, Schiltknape, in 't jaar 1358. voor die van het Huys van Aamstel op buyt gaande.

Adelbert van Bussche, heeft geleeft in 't jaar 1301. volgens opene brieven.

Engelbert van Bosch, welkers goederen aan *Maria*, dogter van *Guido*, Bisschop van Utregt sijn geconcedeert.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

BOTLANT.

JOhan van Botlant, anno 1405. van Graaf Willem de VI. beneffens andere Edelen uyt Zeeland tot de belegeringe van Hagesteyn geroepen.

BOTERNISSE.

COsmus van Boternisse, in 't jaar 1296. mede schuldig aan de doot van Grave Floris de V. Grave van Holland, gevangen, en daar naar gestraft.

BOYE.

HUgo Boye, gebeneficeerde beneffens de Edelen van Holland, in 't jaar 1399. en elders vind ik Egbert en Gillis.

BOXTEL.

WIllem van Boxtel, Casteleyn, &c. 1333. voorname tegenpartye van Willem van Duvenvoorde, welke Utregt doenmaals bekommerde.

BREDA.

GOdefroy van Breda, heeft in 't jaar 1156. beneffens andere Grooten en Edelen van Holland, de opene brieven van Diderik de VI. Grave van Holland, onderteykent.

BRUEL.

JOhan van Bruel, Ridder, Hovelink van Willem de V. Grave van Holland, in 't jaar 1353.

BRUELIS.

BOudewijn van Bruelis, met en beneffens andere van Adel van Zeeland gesonden naar de belegeringe van Hagesteyn, in 't jaar 1405.

Margareta van Bruelis, Abdisse van Rijnsburg, overleden in 't jaar 1470.

BUREN.

ALlard van Buren, was tegenwoordig by de gemaakte overeenkomste, tusschen den Grave van Holland en den Bisschop van Utregt.

Allard van Buren, Ridder, soone van Otto van Buren, Ridder, in 't jaar 1297. blijkt uyt de gebeneficieerde van Holland.

GRAVEN VAN BUREN.

FRederik, soone van Willem de IV. Heere van Egmont, is in 't jaar 1492. by faveur van Keyser Maximiliaan, gesalueert als Grave van Buren.

BURG, VAN BORG.

MAthijs en Jacob van Burg, Ridders, vermelt ten tijde van Willem de III. Grave van Holland, in 't jaar 1337.

BURGGRAAF.

LOdewijk van Burggraaf, gesprooten uyt Altena.

Nicolaas van Burggraaf, in 't jaar 1405. in den Arkelschen Oorlog gevangen.

CAMPE.

ARnout van Campe, Casteleyn van Gornichem, in 't jaar 1409. by Graaf Willem aangestelt; Sie de Archiven van Holland.

CALEWE, CALVUS.

EGbert de Calewe, in 't jaar 1162. beneffens andere Edelen gevonden in seekere opene brieven van den Abt van Egmont.

CATTENDYK.

WIllem van Cattendijk, in 't jaar 1420. gevonden onder den Adel van Zeeland, erkent onder de geconfedereerde met Johan van Beyeren.

CATSANDE.

JOhan van Catsande, Ridder, in 't jaar 1326. Sie de Archiven van de gebeneficieerde van Holland.

CASTRICUM.

MEynard van Castricum, heeft aan de Monniken van Egmont, voor het jaar 1124. de Thienden van sijne Landen betaalt.

CEETS.

GYsbert van Ceets, Ridder, soone van Nicolaas van Ceets, met sijn vrouw en kinderen uyt Holland verjaagt, om de neerslag van Floris de V. Grave van Holland, by Gerard van Velsen begaan.

CLEVERSKERK.

PIeter, soone van Pauls van Cleverskerk, geweest by de belegeringe van Hagesteyn, in het jaar 1405.

CLOETINGEN.

ALlard Cloetingen, Canonnik van het Collegie van St. Salvator, in 't jaar 1400. en elders wort gesproken van Johan van Cloetingen.

COCK.

JOhan Cock, Gelders Edelman, van de zyde van Bronkhorst, om tegens sijn broeder den Hertog van Gelre, 't selve van Gelderland te onttreeken, in 't jaar 1353.

CORTGEEN.

ANthonis van Cortgeen, heeft geleeft in 't jaar 1296. Sie de Archiven der gebeneficieerde van Holland.

Nicolaas van Borsselen, Heere van Cortgeen, in 't jaar 1390. Sie de Archiven der gebeneficieerde van Holland.

COUDEKERK.

WIsse van Coudekerk, welke in 't jaar 1264. sijn woon-plaats in out Vlissingen hadde, heeft het beneficie van *Adelheyt*, weduwe van *N. van Avennes*, onwaardig gekeurt, en niet aanvaart gehad, volgens seekere opene brieven daar van zynde.

COUDENHOVE.

VRieso van Coudenhove, heeft geleeft in 't jaar 1324. Sie de Archiven der gebeneficieerde van Holland.

CRABEL.

HEndrik van Crabel, in 't jaar 1405. met anderen uyt den Adel van Zeeland, tot de belegeringe van Hagesteyn ontboden.

CRAYENHORST.

GErard van Crayenhorst, mede plichtig benefsens verscheyde anderen in 't jaar 1296. aan de doot van *Floris de V.* Grave van Holland, daar naar tot Cleve onthooft.

CRAYESTEYN.

Gesproten uyt die van Drongelen.

ARnout van Crayesteyn, heeft geleeft in 't jaar 1320. Sie de Archiven van de gebeneficieerde van Holland; is vergaan ter Goude op het Slot.

CRANENBURG.

Gesproten uyt die van Wassenaar.

BArtholomeus, vierde soon van *Philips*, Heer van Duvenvoorde, Opper-hooft van het Collegie der Canonniken van St. Maarten tot Utregt, was het hooft van die van Cranenburg.

Egbert van Cranenburg, in 't jaar 1408. gevonden in de Rekenkamer van Holland.

CRIEKENBEEK.

N. Heer van Criekenbeek, in 't jaar 1403. met andere binnen Gornichem door *Albertus* belegert.

Hendrik van Criekenbeek, bekent in de Archiven van de gebeneficieerde van Holland, anno 1439.

CREEKE.

JOhan van Creeke, Schiltknape, in 't jaar 1353. erkent onder de Hovelingen van *Willem de V.* Grave van Holland.

CRUYNINGEN.

Gesproten uyt de Heeren van Mechelen.

WOlphard, broeder van *Barthold*, Heere van Mechelen, heeft in sijn Wapenschilt gevoert drie Swarte Palen of Balken, overeinde staande, boven op een Schilt van Gout, van deselve breete als de gront, die daar tusschen doorgesien wort; heeft geleeft anno 1201.

CULENBURG.

De Heeren van Culenburg afkomstig van de Vorsten van Cleef; Anth. Hovæus.

RUdolph van Bosingem, uyt de Graven van Teysterbant gesproten, in 't jaar 1140. of soo andere seggen in 't jaar 1160.

CUYK.

HEndrik van Cuyk, getrout met *Alverade*, welke Proces hadde tegens de Collegien tot Utregt, in 't jaar 1108.

DALE.

DIderik van Dale, Schiltknape, onder de Hovelingen van *Willem de V.* Grave van Holland, in 't jaar 1353.

DALEM en DULEM.

Afkomstig van het Huys Leede.

FLoris van Dalem, heeft geleeft in 't jaar 1410. Rekenkamer van Holland.

DAMERS.

JOhan Damers, Ridder, een van de t'samengeswoorene tegens Graaf *Floris de V.* van dien naam, XVII. Grave van Hollandt, in 't jaar 1296.

DAPIFER.

BArthout Dapifer, heeft in 't jaar 1156. ten tijde van *Diderik de VII.* Grave van Holland, de opene brieven, rakende de permutatie van de Kerkelijke saken, mede geteykent.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

DAMME.

G*Ysbert van Damme* in 't jaar 1282. met andere, als *Ostagiers*, aan den Grave van Holland overgegeven, ter saake van die van den Huyse van Aamstel.

DANKERS.

D*Aniel Dankers*, soone van *Daniel vande Werve*, met verscheyde anderen van den Adel van Zeeland aan *Beyeren* geconfedereert, in 't jaar 1420.

DELFT.

A*Rnout van Delft*, heeft geleeft voor het jaar 1161. was getuyge met de Gravinne van Holland, voor haar, en voor de hare.

Gerard van Delft, bekent anno 1383. in de Archiven van Holland.

Niclaas van Delft, in 't jaar 1410. Schout van Rotterdam.

DELZELOO.

A*Rnout van Delzeloo*, Ridder, in den jare 1353.

DEVER.

G*Erard Dever*, soone van *Johannes*, in 't jaar 1350. van de partye van *Margareta*, Gravinne van Holland, tegens haren soon, Schiltknape.

Reynier, soon van *Gerard Dever*, Schiltknape, in het selve jaar 1350. houdende mede de partye van Vrouw *Margareta*, tegens *Willem* haren soon, in 't jaar 1374. onder de mede-hulpers van *Albertus*, Hertog van Beyeren, gerekent.

DIBBARE.

C*Hristiaen Dibbare*, Schiltknape, vermelt in opene brieven van den jare 1331.

DIEPENBURG.

G*Ilkinus Diepenburg*, Ridder, anno 1406. Rekenkamer van Holland.

Nicolaas Diepenburg, welke getrout was met *Adelheyde*, dochter van *Boudewijn van Swieten*.

DIEPENHEM.

H*Endrik van Diepenhem*, soone van *Simon van Haarlem*, Ridder, heeft geleeft in 't jaar 1315. Archiven van de gebeneficieerde van Holland.

DOORNIK.

H*Elmich van Doornik*, Schiltknape, heeft gefloreert ten tijde van *Diderik*, Grave van Holland, in den jare 1157.

Johan van Doornik, Krijgsman, en sijn huysvrouwe *Justa*, hebben geleeft in 't jaar 1222. gelijk als by opene brieven kan blijken.

Helmich van Doornik, heeft geleeft in 't jaar 1410. Sie de Rekenkamer van Holland.

DOOS.

Gesprooten uyt de Brederoden,
Anth. Hovæus.

D*Iderik van Doos*, welkers huysvrouwe was *Clementia*, hebben geleeft in 't jaar 1331.

Diderik van Doos, is in 't jaar 1374. met negen gewapende Mannen *Albrecht van Beyeren* te hulpe gekomen.

DOMBURG.

W*Outer van Domburg*, Ridder, heeft geleeft in 't jaar 1420.

Pancratius van Domburg, beneffens andere Zeeuwschen Adel, met *Beyeren* geconfedereert.

DOMPSELAAR.

M*Arkus* en *Gijsbert van Dompselaar van den Heele*, Schiltknapen, anno 1421.

DONCQ.

I*Ohan van Doncq*, Ridder, anno 1471. heeft den Vorst van Gelderland uyt het Casteel van Grave ontsloten.

DOORTOGE.

Voor desen een Casteel na by Naaldwijk gelegen.

D*Iderik van Doortoge*, soone van *Floris van Brederode*, Ridder, in 't jaar 1291. Ostagier voor *Diderik*, Heer van Brederode, misschien ook deselve die in 't jaar 1296. Schiltknape was.

DRAKENBURG.

E*Rnst van Drakenburg*, getrout met *Josina van Halst*, waar af gekomen is *Johan van Renesse*, welke wederom heeft voortgebragt *Josina*, huysvrouw van *Diderik van Zuylen*, Ridder, &c.

DRIBERGEN.

I*Ohan van Driebergen*, Bastard van *Abcoude*, in het jaar 1415.

Anthonis van Driebergen, heeft geleeft in 't jaar 1453. Archiven vande gebeneficieerde van Holland.

DRIEMELEN.

W*Illem van Driemelen*, gebeneficieert met de Ridderlijke Ordre, in 't jaar 1404. als kan werden gesien in de Archiven van de gebeneficieerde in Holland.

DRON-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

DRONGELEN.

Heeren van Drongelen, afkomstig van die van Heusden.

Johannes, soone van *Johannes de XVIII.* Heere van Heusden, welke overleden is in 't jaar 1303.

DRUETEN.

Rutgert van Drueten, heeft geleeft in 't jaar 1099.

Arnolt van Drueten, Ridder, in 't jaar 1417. tot Gornichem verslagen.

DUNE.

Die van den Stam van *Dune* sijn onder de outste en vermaarste Geslagten gereekent geweest; Siet *Junius* in sijn 19. cappittel; siet ook het 9. cap. van de Beschryving der Heeren van Brederode.

DUVEN.

Floris van Duven, Ridder, heeft geleeft ontrent het jaar 1295.

EDICHUYSEN.

Dirik van Edichuysen, Ridder, soone van *Robbregt*, Heer van Heusden, in 't jaar 1202. overleden.

EGMONDELF.

Nicolaas van Egmondelf, Ridder, soone van *Wouter van Egmond*, anno 1223.

EGGAART.

Willem Eggaart, is in 't jaar 1407. door Hertog *Willem* tot hulpe van de overwinninge van Woudrichem beschreven.

EME.

Afkomstig van de Deensche Coningen en Graven van Verneburg.

Wouter de Eme, voor aan in de eerste plaats gestelt in de over-een-koming van den Bisschop van Utrecht, met den Grave van Holland, opgeregt in 't jaar 1204.

EMMECHOVEN.

Gesproten uyt die van Altena.

Emmond, Adriaan, Floris, soonen van *Matthias van Emmechoven*, in 't jaar 1339. bekent.

Zeger van Emmechoven, soone van *Wouter*, in 't jaar 1439. Arch. van de geben. van Holland.

ELSHOUT.

Johan van Elshout, heeft geleeft ontrent het jaar 1305.

ESSEN.

Jacob en *Hendrik van Essen*, bekent in 't jaar 1436.

Gerard van Essen, Schiltknape, in 't jaar 1421.

ETWAAR.

Spronk van Etwaar, Schiltknape, in opene brieven van het jaar 1334.

EVER.

Gerard Ever, in 't jaar 1407. beneffens andere Groote gebeneficieerden van Hertog *Willem* aangeteykent.

EVERDINGEN.

Hubregt van Everdingen, Krijgsman, desselfs soon *Hubregt*, bekent in 't jaar 1285. was met die van den Huyse Aamstel.

Gijsbert van Everdingen, Canonik van het Collegie van St. Martin, in seekere opene brieven, item Deeken van 't selve Collegie, in het jaar 1326.

EZEN.

Frederik van Ezen, van welken vele en groote dingen in de Tijd-boeken van *Johan van Arkel*, Bisschop van Utregt, sijn geschreven.

FORENHOLTE.

Willem Forenholte, getuyge neffens andere Edelen, in 't jaar 1162. dat de Kerk van Flardinge aan het Clooster van Egmont, by de Grave van Holland is gerestitueert; Sie de opene brieven.

GARDYN.

Johan Gardijn, Ridder, in 't jaar 1407. Rekenkamer van Holland.

GEERVLIET.

Willem van Geervliet, Ridder, in 't jaar 1374. van die van het Guarnisoen van Gildenburg gevangen genomen.

GEINE.

Nicolaas van Geine, in 't jaar 1354. vaderlijke ofte moederlijke Bastard oom van *Willem*, Grave van Holland.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

GELLICOM.

Uyt die van Lheden gesproten.

OTto van Gellicom, tot Gornichem beneffens andere Edelen verslagen, in 't jaar 1417.

GEMEN.

OTto van Gemen, als boven tot Gornichem beneffens andere Edelen verslagen, in 't jaar 1417.

GENT.

GHise van Gent, is gestorven in 't jaar 1351. *Catal. benef. Mon. Egmond.*

GIESEN.

Uyt die van Altena gesproten.

JOhan, soone van *Vasthard van Giesen*, anno 1317. Archiven der gebeneficieerde van Holland.

GOER.

Gesproten uyt de Graven van Hoorn.

WIllem, Grave van Goer; Siet de opene brieven van het jaar 1145.

GOEY.

WOuter, Grave van Goey, getuyge van Muden en Wesop, en ook andere goederen aan die van den Huyse van Aamstel gegeven, in het jaar 1225.

GOUDE.

DIderik van Goude, van de Ridderlijke Ordre ten tijde van *Floris de IV.* Graaf van Holland, in 't jaar 1234.

GROENEVELDE.

PHilips van Groenevelde, Schiltknape, borge voor den Grave van Holland, in den jare 1293. deselve is in het jaar 1296. geweest Casteleyn van het Slot te Herstave.

Arnout van Groenevelde, Ridder in den jare 1316. gebeneficieerde van Holland.

Arnout en *Diderik van Groenevelde*, Schiltknapen, in 't jaar 1350. houdende de partye van Vrouw *Margareta*, tegens haren soon.

Philips van Groenevelde, in 't jaar 1449. tot Utregt Hoog-officier.

Bernard van Groenevelde, tot Utregt van *David*, Bisschop aldaar, beneffens anderen gevangen gestelt, in 't jaar 1483.

GROENEWOUDE.

ERnst van Groenewoude, Krijgsman, in 't jaar 1372. met anderen van de factie van Hequeren en Bronkhorst tot Thiel gevangen gestelt.

Lubbert van Groenewoude, in 't jaar 1475 tot Vyanen met sijne medegesellen gevangen genomen.

GROENOUWE.

DIderik van Groenouwe, Ridder, in 't jaar 1324. Archive der gebeneficieerde in Holland.

GRUTER.

NIcolaas de Gruyter de jonge, is gestorven anno 1332. *Catal. benef. Mon. Egm.*

Nicolaas de Gruter, met acht ponden Hollants 's jaars, des Burggraafs van Leyden Knape, anno 1334. Archiven der gebeneficieerde van Holland.

Nicolaas de Gruter de oude, is gestorven in 't jaar 1348. *Catal. benef. Mon. Egm.*

Arnout de Gruter, Canonnik van 't Collegie van St. Pieter tot Utregt, in 't jaar 1400.

Steven de Gruter, Gelders Edelman, in het jaar 1436.

GRYPERSKERKE.

NIcolaas Wouter van Grijperskerke, in 't jaar 1299. onder andere Edelen borge voor *Henderik Soutelande.*

HACKE.

GYsbert, geseyt *Hacke*, in 't jaar 1324. onder den Adel als Schiltknaap bekent.

HAAFTEN.

Gesproten uyt die van Lheden.

OTto van Haaften, in den jare 1457. tegens die van Gouda met eenigen Hollandschen Adel gesonden; Item *Jolenda*, weduwe van *Reynout van Brederode*, den aldervertrousten, in 't jaar 1475.

HAAR.

WErner, soone van Heer *Willem vander Haar*, in 't jaar 1285. ter oorsaak van de reconciliatie van die van 't Huys van Aamstel met den Grave van Holland, van den gemelten Grave gebeneficieert. Sie de Archiven van de gebeneficieerde van Holland.

HAARLAAR.

DIderik Haarlaar, sijn soon *Potte*, voor het jaar 1099. de opene brieven van dat jaar vintmen in de *Annales* ofte Jaarboeken.

HA-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

HALEWYN.

GIslen Halewijn, met den Ridderlijken Wapen-riem beneffens andere vereert door den Hertog van Burgundien anno 1421.

HAMME.

FRederik uytten Hamme, Ridder, in 't jaar 1345. behulpelijk aan Willem de IV. Grave van Holland, geweest in de belegeringe van Utregt.

HAMERT.

HUgo Hamert, in 't jaar 1410. in de Rekenkamer van Holland, beneffens andere Edelen getelt.

HARDENBROEK.

GYsbert van Hardenbroek, Krijgsman, in het jaar 1372. gevangen genomen by die van Bronkhorst.

Gijsbert van Hardenbroek, een andere, heeft geleeft in 't jaar 1410. Rekenkamer, &c.

HARMELEN.

GErard van Harmelen, Ridder, omtrent het jaar 1295.

HEKHUYSEN.

Gesproten uyt Heusden.

WIllem van Hekhuysen, Ridder, heeft geleeft voor het jaar 1203.

HEEDE.

JAcob vander Heede, vader van Engelbert, in het jaar 1315. Archiven der gebeneficieerde van Holland.

HEENVLIET.

Gesproten uyt de Heeren van Voorne.

SWeder van Heenvliet, in 't jaar 1389 en Margareta van Groenevelde, sijn huysvrouwe, dogter van Johan van Groenevelde, hebben als doen noch in leven geweest.

HEERDE.

WIllem van Heerde, Edelman, heeft geleeft in 't jaar 1421.

HERMALE.

HEndrik van Hermale, met andere van Adel, ter saake van die van den Huyse van Aamstel, in 't jaar 1282. onwaardig by de Graven van Holland gemaakt.

HEESVEEN.

JOhan van Heesveen, Ridder, heeft geleeft ontrent den jare 1295.

HEESWYK.

RIgold van Heeswijk, Opperhooft van het Collegie der Canoniken van St. Pieter tot Utrecht in 't jaar 1326. by opene brieven.

HEYDEN en HERDE.

GErard vander Heyden, Ridder, Heere van Banterslanne, getrout met Berta, dogter van Arnold van Dorp, heeft geleeft in den jare 1355. Archiven van de gebeneficieerde van Holland.

HEYLIGERLOO.

HEndrik van Heyligerloo, Schiltknape, ten tijde van Diderik de VI. Grave van Holland, in 't jaar 1157.

HERT.

GErard de Hert, Hoveling van Willem, Grave van Holland, in 't jaar 1353. eerst onder de Schiltknapen, daar na onder de Geestelijke gereekent en aangeteykent.

HETEREN.

JOhan van Heteren, is in 't jaar 1417. beneffens andere Edelen tot Gornichem in den Arkelschen Oorlog gevangen, misschien deselve die in 't jaar 1410. bevonden wort Balliu van der Goude te zyn geweest; Rekenkamer van Holland.

HOLLANT.

BAudewijn van Hollant, soone van Diderik de VI. Grave van Holland, Bisschop van Utregt, in 't jaar 1178. item sijn broeder, &c.

HOREN.

Gesprooten uyt de Koningen van Vrankrijk.

HErman van Horen, Bisschop van Utregt, in het jaar 1150.

HORN.

GHilkinus van Horn, Kamer-jonker van Albregt van Beyeren, Grave van Holland, in het jaar 1403.

HORST.

GErard van Horst, in 't jaar 1200. onder de vermaarste Edelen, in 't begin van het Tractaat doemaals gemaakt, gementioneert.

HOU-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

HOUWENINGE.

N*Iclaas van Houweninge*, heeft geleeft in het jaar 1333.

Diderik van Houweninge, van de Ridderlijke Ordre, heeft ook een dogter gehad, genaamt *Nicolaa*, in het jaar 1419. Archiven van de gebeneficieerde van Holland.

JAARSFELT.

J*Ohannes Viarius van Jaarsfelt*, wort gedacht in het jaar 1477.

Johannes van Jaarsfelt, Ridder, met eenige andere van Adel in 's Gravenhage, in het jaar 1479.

JERSICKE.

B*Oudewijn van Jersicke*, Ridder, welke in 't jaar 1304. met den Heere van Groeningen door Grave *Willem* gecommitteert is tot Zierikzee.

ISSELMUDE.

A*Lperd van Isselmude*, was in het jaar 1225. jegenwoordig by het accoord ofte overeenkominge, welke gemaakt wiert tusschen *Floris de IV.* Grave van Holland, en *Otto de II.* Bisschop van Utrecht.

Naigerus van Isselmude, Schiltknape, in het jaar 1080.

ISENDOORN.

R*Udolf van Isendoorn*, Opperhooft van het Collegie der Canoniken van St. Pieter tot Utregt, in 't jaar 1400.

ISSELT.

C*Osmus van Isselt*, Schiltknape, in het jaar 1326. Sie de opene brieven.

JUTFAAS.

D*Iderik van Jutfaas*, heeft in het jaar 1165. de opene brieven van den Keyser *Frederik* onderteykent.

KEECHEM en KECHUM.

Uyt die van Lheden ofte Arkel gesproten.

S*Taasken van Keechem*, heeft geleeft in 't jaar 1407. Rekenkamer van Holland.

KEMENADEN.

I*Ohan van Kemenaden*, in 't jaar 1335. erkent onder den Adel, die de partye van *Eduard* hielden, tegens *Reynout*, Hertog van Gelre, sijnen broeder.

KERVENDE.

I*Ohan*, Heer van Kervende, Ridder, Bastard van Arkel, in 't jaar 1359. was met die van Delft tegens Hertog *Albrecht* de voornaamste wederpartye.

KERVINK.

B*Oudewijn Kervink*, broeder van de Heer van Reymerswale; Heer ofte Gouverneur van het Slot ter Goes, in 't jaar 1301.

Nicolaas Kervink van Reymerswale, was in den jare 1344. als getuyge gestelt van *Willem van Beyeren*, wegen Holland, Zeeland, en Vriesland, van *Margareta* sijn moeder.

Nicolaas Kervink van Reymerswale, Ridder, Heere van Lodijke, in de belegeringe van Gornichem by die van Arkel gevangen genomen, in het jaar 1403. deselve misschien, die ik vinde in de Rekenkamer van Holland, geweest te zyn Thresorier van Tholen.

KEIZER.

I*Ohan de Keizer*, Schiltknape, in het jaar 1322. Rent-meester van Zeelant; Siet Archiven van de gebeneficieerde van Holland.

KINBACKE.

Uyt die van Haarlem gesproten.

W*Illem*, bygenaamt *Kinbacke*, Canonik in 't Collegie van St. Martijn tot Utrecht, al voor het jaar 1161.

KORFF.

I*Uvenis Korff*, Schiltknape, blijkt by opene brief van het jaar 1334.

Godefroy Korff, in de Archiven van de gebeneficieerde van Holland, in 't jaar 1331.

KRYENKAMP.

E*Verard van Kryenkamp*, Edelman, in het jaar 1436.

KUNERE.

H*Erman Kunere*, Schiltknaap, in het jaar 1407. Archiven van de gebeneficieerde van Holland.

KUVYST.

Uyt die van Heusden gesproten.

B*Oudewijn Kuvijst*, heeft geleeft in het jaar 1399.

Boudewijn, soone van *Johan Kuvijst van Delberus*, in 't jaar 1407. Archiven van de gebeneficieerde van Holland.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

KUSER.

WIllem *Kuser*, van de Ridderlijke Ordre, medehulper geweest in het jaar 1332. aan den Bisschop van Utregt, tegens *Hendrik*, Castelein van Hagesteyn.

LAAN.

SIbrant van Laan, in het jaar 1213. getuygenis-drager van het voorspraakschap van Egmont, in het eerste jaar van *Willem*, Heer van Egmont, *Lubbert* doenmaals Abt zynde.

LAGE.

HEndrik de Lage, in het jaar 1483. door *David*, Bisschop van Utregt, gevangen.

LAM.

JOhannes Lam, in 't jaar 1353. onder de Schiltkapen des Hofs, van *Willem de V.* Grave van Holland, gereekent.

LEEDE.

HErbernus van Leede, heeft geleeft in 't jaar 1277.

Johannes, Heer van Leede, gesamentlijk met *Herbernus* in 't jaar 1285. Ostagier voor die van den Huyse van Aamstel, wegens den Vrede tusschen haar, met den Grave van Holland en Bisschop van Utregt gemaakt.

LEYDEN.

Burggraven van Leyden.

N. *Burggrave van Leyden*, gelijk de oude Latijnsche en Nederduytsche Schryvers betuygen, van den anderen verstroyt zynde, na de nederlage, die hy met de sijne van de Denen hadde uytgestaan, is in Batavien aangelant, alwaar deselve door *Carel de Caluwe*, Conink van Vrankrijk, en *Diderik de I.* sijnen Stedehouder in Holland, aldaar is ingestelt en bevesticht, daar in versamelende verstroyde macht, en hulpmiddelen van alle zyden, heeft hem selven volstandig, gesamentlijk met den Heere van Valkenburg, tegens deselve opgestelt; hy wort gelooft in 't jaar 863. te sijn verslagen.

VAN LEYDEN.

Uyt de Burggraven van Leyden gesproten.

WIllem van Leyden, Schiltknaap, soone van *Hendrik*, Burggrave, dewelke van sijn broeder *Diderik*, in 't jaar 1326. het eerste gedeelte van sijn erffenisse heeft bekomen; Archiven van de gebeneficieerde van Holland.

LEYENBURG.

Gesproten uyt die van Arkel.

DIderik van Leyenburg, tweede soon van *Johan*, de tweede Heere van Heukelum, erkent onder de Edelen in den jare 1304. ten tijde van *Johan*, Grave van Holland.

LICHTENBERG.

JAcob van Lichtenberg, van de Ridderlijke Ordre, Burgermeester van Utrecht, dewelke in het jaar 1301. door *Willem*, Bisschop van Utregt, in sijn eygen huys is opgesloten gehouden, en in het jaar 1304. met *Wernerus*, Ridder, gelijkelijk om 't leven gebracht.

LIENDEN.

WIllem van Lienden, zynde in 't jaar 1405. gerekent onder de voornaamste bestormers en voorvechters van *Gaspara* en *Eversteyn*.

Dirk van Lienden, met anderen van Adel tot Gornichem in den Arkelschen Oorlog gevangen.

LIERE.

GYsbert van Liere, Edelman, heeft geleeft in 't jaar 1226. volgens opene brieven.

LINSCHOTEN.

WIllem van Linschoten, is geweest in het jaar 128?. borge voor Woerden.

LIS.

GErard van Lis, Edelman in het jaar 1285. blijkt by opene brieven.

LOCHORST.

HEnekenus van Lochorst, heeft geleeft in 't jaar 1285. als blijkt by opene brieven.

LOE.

WItto, soone van *Valcard van Loe*, in het jaar 1420. gesamentlijk met anderen van Adel geconfedereert met Beyeren.

Berta van Loe, is gestorven in het jaar 1384.

LOENRESLOOT.

HEndrik van Loenresloot, getuyge van Muyden en andere goederen, in het jaar 1225. by *Otto de II.* Bisschop van Utregt, aan die van Aamstel overgegeven.

LOUFF.

ARnout Louff, in het jaar 1225. jegenwoordig zynde by 't maken van den Vrede, tusschen den Bisschop van Utrecht, en den Grave van Holland.

LUNKERKE.

Pieter *van Lunkerke*, soone van *Hendrik*, met anderen Adel van Zeeland in het jaar 1404. gesonden na de belegeringe van Hagesteyn.

LYMMEN.

Gerard *van Lijmmen*, soone van *Floris*, welkers huysvrouwe was *Agneta*, hebbende geleeft in het jaar 1347. Archiven der gebeneficieerde van Holland.

MADE.

Diderik *vander Made*, in het jaar 1326. benessens andere Edelen erkent; Siet de Archiven der gebeneficieerde van Holland.

MAALSTEDE.

Johannes en *Gerard van Maalstede*, in het jaar 1278. Ostagiers met *Hugo* en *Wouter van Cruyningen*, voor den Heere *Pieter van Borssele*; Siet de opene brieven; deselve geloof ik dat benessens andere in 't jaar 1299. borge was.

MALDEGOM.

Gerard *van Maldegom*, in 't jaar 1405. met andere uyt Zeeland van *Willem de VI.* Grave van Holland, geroepen.

MAARSMAN.

Diderik *van Maarsman*, Schiltknape, in het jaar 1337.

MAASLANT.

Reynbolt, soone van *Floris van Maaslant*, Krijgsman, in het jaar 1270. Archiven der gebeneficieerde van Holland.

MALSEN.

Rogier *van Malsen*, onder de machtigste en grootste van Adel, in de eerste plaats als getuyge gestelt, tot het jaar 1099. tot alle tijden erkent.

MALBERG.

Rigurinus *van Malberg*, in het jaar 1126. vermaart onder den Adel.

Otto van Malberg, heeft geleeft in het jaar 1145.

Reynier van Malberg, in het jaar 1323.

Hendrik, soone van *Otto van Malberg*, heeft geleeft in 't jaar 1460. Rekenkamer van Holland.

MARTEN.

Gerard *van Marten*, anno 1145. in opene brieven bekent.

MASSEREEL.

Raso *Massereel* van Schoonhoven, Ridder, in het jaar 1355.

MEER.

Heymericus *van Meer*, onder de Adelijke getuygen erkent in 't jaar 1199.

MEERBORG.

Johan *van Meerborg*, oom van *Floris*, soone van *Floris van Tol*, by opene brieven van het jaar 1340. Elders vind ik *Foeytgen*, soone van *Johan van Meerborg*, in 't jaar 1415. Schepen tot Leyden; ik heb ook gelesen van *Nicolaas van Meerberg*, doch sonder jaarlijkse calculatie daar by te vinden.

MELISKERKE.

Iohan *Janskintsen van Meliskerke*, in 't jaar 1404. met anderen van den Adel van Zeeland geroepen tot de belegeringe van Hagesteyn.

MEECKEREN.

Gysberth *van Meeckeren*, Schiltknape, heeft geleeft in 't jaar 1421.

Herman van Meeckeren, in het jaar 1520; item *Johan* sijn soone.

MERENBURG.

Simon *van Merenburg*, Ridder, in het jaar 1314. Archiven der gebeneficieerde van Holland.

MEROE.

Heer *Coenraad van Meroe*, na den Grave van Holland, onder de Edelen erkent welke in het 1143. jegenwoordig waren by de inwijdinge van de Kerke van Egmont.

MIDDACHT.

Arnout *van Middacht*, Ridder, heeft geleeft in den jare 1421.

Johannes van Middacht, welke met anderen in den jare 1482. de Stad Hoorn heeft helpen overvallen.

Anthonis van Middacht, heeft geleeft in het jaar 1520.

MIERLAAR.

Iacob *van Mierlaar*, Ridder, heeft geleeft in het jaar 1324.

MILENDONCQ.

Godefroy *van Milendoncq*, Heere van Goreeen Vroonenbroek, getrout met *Maria*, doch-

dochter van *Walraven de II.* Heer van Brederode uyt *Anna*.

N. Heere van Milendoncq, tot Gornichem in den Arkelschen Oorlog gevangen genomen.

MILLINC.

LAmbert Millinc, Ridder, heeft geleeft in het jaar 1371. Archiven der gebeneficieerde van Holland.

MOERMONT.

Gesproten uyt die van Voorn.

N. *Heere van Moermont*, medehulper van den Grave van Holland, in 't jaar 1405.

Arnout van Mourmont, Rentmeester van Bewesterscheld, in den jare 1410. Rekenkamer van Holland.

MOLENAAR.

Uyt de Stieken (soo ik het wel heb) gesproten.

W*Illem de Molenaar*, in het jaar 1230. getuyge van de over-een-komste gemaakt tusschen Grave *Floris de IV.* en *Diderik*, Heer van Altena.

MONSTER.

M*Aurijn van Monster*, getuyge in het jaar 1156. wegen de permutatie van de Kerken in Holland.

MORDRECHT.

F*Rancq van Mordrecht*, Schiltknaap, in het jaar 1285. borge by den Grave van Holland, wegens die van den Huyse van Aamstel; Archiven der gebeneficieerde van Holland.

MORNEM.

R*Utger van Mornem*, erkent voor alle de voornaamste Edelen van Holland, in het Tractaat van Vrede, gemaakt tusschen den Grave van Holland, en den Hertoge van Brabant, in het jaar 1200.

MOYAART.

I*Ohannes Moyaart*, Schiltknape, in het jaar 1332. Archiven der gebeneficieerde van Holland.

MULAART.

M*Arius Mulaart*, Drossaart van Horst, van welken men leest in de Daden van *Floris van Wevelichoven*, Bisschop van Utregt, in desselfs Jaarboeken.

MULE.

C*Astinus de Mule*, heeft in het jaar 1175. beneffens andere Edelen, de opene brieven van den Grave van Holland onderteykent.

MYE.

A*Lbregt de Mye*, welke in het jaar 1156. de opene brieven van den Grave van Holland, rakende de permutatie van de Kerken in Holland, heeft onderteykent.

NAGEL.

A*Rnout Nagel*, is beschreven in het jaar 1329. te wesen erfgenaam van Merenburg, door *Arnout van Hodum*, Ridder.

Tybrant Nagel, Schiltknaap, is vermaart geweest ten tijde van *Willem de V.* Grave van Holland, in het jaar 1358.

NESSE.

F*Loris van Nesse*, heeft in het jaar 1156. met de voornaamste Adel van Holland, de opene brieven van Grave van Holland onderteykent.

NIEMANTSVRIENT.

T*Elline Toulius van Niemantsvrient*, heeft gefloreert in het jaar 1277.

NIEVELT.

S*Teven van Nievelt van Zuylen*, die in het jaar 1396. beneffens andere Rynesteyn heeft helpen overwinnen.

NOORDLOOS.

N*Icoldus van Noordloos*, in het jaar 1317. *Willem de III.* Grave van Hollants beneficie onderworpen, heeft den oorspronk ofte het begin van een Thol aangenomen, met eenige Hollandsche ponden te erkennen.

NOORDWYK.

E*Verard van Noordwijk*, in het jaar 1168. beneffens andere Edelen verslagen, en tot Egmont begraven.

NATHAST.

H*Endrik Nathast*, Heere van Weraberg en Veesdema in Beyeren, Tresaurier van Holland en Zeeland, in het jaar 1422. Archiven der gebeneficieerde van Holland.

NUWENHOVE.

A*Driaan van Nuwenhove*, in het jaar 1420. beneffens verscheyden uyt den Adel van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Zeeland, met *Johan van Beyeren*, Grave van Holland, geconfedereert.

NIENRODE.

GYsbert van Nyenrode, draagt sijn Huys Nienrode, aan de Riviere de Vecht gebout, aan *Willem de III.* Grave van Holland op, ontfangt wederom het beneficie, om het selve met recht in 't toekomende te besitten, in het jaar 1311. Archiven der gebeneficieerde van Hollant.

NIEUWERVE.

MIchiel van Nieuwerve, is in 't jaar 1405. beneffens andere van den Adel van Zeeland tot de belegeringe van Hagesteyn geroepen.

NIEUSTEYN.

Bastard, uyt Arkel gesproten.

GOosivijn Nieusteyn, heeft geleeft in het jaar 1406. Rekenkamer van Holland.

OLDENBARNEVELT.

REynier van Oldenbarnevelt, Schiltknape, heeft geleeft in het jaar 1421.

OOSTENDE.

HEndrik van Oostende, heeft sijn Slot Oostende, wegen recht van Heerschappye, by den Grave van Holland in het jaar 1270. onderworpen gemaakt; blijkt by opene brieven daar van zynde.

OOSTENLANDE.

HEndrik, soone van *Johan van Oostenlande*, in het jaar 1405. beneffens anderen van Adel, tot de belegeringe van Hagesteyn geroepen.

OOSTERWYK.

Uyt die van Arkel gesproten.

COenraad van Oosterwijk, van de Ordre des Ridderschaps, heeft geleeft in het jaar 1338. Archiven der gebeneficieerde van Holland.

OOSTRUM.

JAcob van Oostrum, heeft geleeft in het jaar 1406. item *Gijsbert van Oostrum*; Rekenkamer van Holland.

OVA.

ALlard Ova, by opene brieven in 't jaar 1162. beneffens de Edelen erkent.

OUTHEUSDEN.

HEer Hac van Outheusden, Raatsheer van *Johan van Beyeren*, verkoren van Luyk, in het jaar 1403. blijkt by opene brieven.

OYE.

WErmbert van Oye, in het jaar 1099. by opene brieven, beneffens andere Edele getuygen erkent.

PAPE.

GErard, geseyt *de Pape*, Schiltknape, in het jaar 1334. blijkt by opene brieven.

PAPENDRECHT.

JOhan van Papendrecht, Schiltknape, heeft geleeft in het jaar 1334. opene brieven.

PIPER.

NIcolaas de Piper van Derendrecht, heeft geleeft in 't jaar 1333.

POEL.

GYsbert van Poel, in het jaar 1225. getuyge van Muyden en andere goederen, aan den Huyse van Aamstel gegeven.

POLRE.

GIllis vanden Polre, en sijn soon *Hendrik*, hebben geleeft in het jaar 1299. des Graven van Hollands Edele gevangenen.

Daar wort ook vermelt van een *Egmond van Polre*, den tijd aan my onbekent, beneffens de Edelen gereekent.

POPPENDAMME.

COstinus Goffraatsen van Poppendamme, in het jaar 1405. beneffens andere Edelen uyt Zeeland, door *Willem de V.* Grave van Holland, bygeroepen.

POSKYN.

GYsbert Poskijn, Ridder, ten tijde van *Diderik de IX.* Grave van Hillenvlie, in het jaar 1263.

POT.

ARnout Pot, Deeken van het Collegie der Canoniken van St. Pieter tot Utrecht, in het jaar 1400. blijkt by opene brieven.

Jacob Pot, in het jaar 1421. met *Philips van Burgundien*, en andere, voor den Veltslag van Viniacq, Ridder geslagen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

POTTER.

Gerard Potter, Schiltknape, ten tijde van *Albert van Beyeren*, Grave van Holland, in het jaar 1417.

PROYS.

Bernard Proys, wort vermelt in opene brieven van het jaar 1400.

PUFFLIT.

Allard Pufflit, in het jaar 1405. onder de voornaamste Edele voorvechters van Hagesteyn en Gasparen erkent.

PUTTEN.

De Edele van *Putten*, soo gesegt wort, sijn gesproten uyt de Coningen van Denemarken, in het jaar 1048. daar na wort van hun beschreven, dat deselve in Zuyt-holland hebben gefloreert.

Uyt deselve alsoo ik in de Jaarboeken en Tijdregisters, soo publique als private, gelijk ook in andere geloofwaardige geschriften by my gelesen, bevinde, dat gesproten zyn,

Gerard van Putten, van de Ridderlijke Ordre, by welkers hulpe en arbeyt *Diderik* Hollants V. Grave, de Stad Dordrecht uyt de macht der Vyanden heeft onttrokken, in het jaar 1041.

RANST.

Willem van Ranst, in het jaar 1405. onder de voornaamste Edele voorvechters onder Eversteyn erkent.

RECHTEREN.

Sveder van Rechteren, Heere van Voorst en Capelle, heeft geleeft in den jare 1438. Siet hier van in de Archiven der gebeneficieerden van Holland.

REYDE.

Warnerus van Reyde, heeft sijne goederen den Grave van Holland onderworpen gemaakt; gelijkt als blijkt by opene brieven van het jaar 1330.

RENEN.

Godefroy van Renen, heeft geleeft in het jaar 1126. blijkt by opene brieven.

Godefroy van Renen, en sijn soon, hebben geleeft in het jaar 1145. blijkt by opene brieven.

Godefridus van Renen, Bisschop van Utregt, in het jaar 1156.

RIELEN.

Ubbert van Rielen, Schiltknape, anno 1392.

RIETVELT.

Johan en *Gijsbert van Rietvelt*, waren in het jaar 1368. getuyge van het houwelijk van *Bruyning Spruyt*, en *Elisabeth van Assendelft*.

REYMERSWAAL.

Hendrik Splinter van Reymerswaal, Ridder, welke in het jaar 1306. de Privilegien aan de Stad Leyden gegeven by Grave *Willem*, mede heeft onderteykent.

RISENBURG.

Willem Risenburg, welkers Slot in het jaar 1268. van *Gijsbregt van Aamstel*, en de Kennemerlanders (soo de Jaarboeken melden) is onder de voet geworpen.

Johan Risenburg, in het jaar 1349. in de belegeringe van Oudewater verslagen.

RODENBURG.

Floris van Rodenburg, getrout met *N.* dogter van *Willem van Foreest*, en haar dochter *Elisabeth*, hebben gesamentlijk geleeft in het jaar 1282. Siet de opene brieven van *Floris*, Abt van Egmont.

ROSENBURG.

Jacob, soone van *Diderik de II.* Heer van Wassenaar, uyt *Bertola*, is geweest het Hooft van die van Rosenburg, in het jaar 1272. met anderen Adel door de Westvriesen verslagen; daar wort'er noch een gelijkformig de voornoemde op het jaar 1225. gevonden.

ROSENDAAL.

Johan van Rosendaal, van de Ridderlijke Ordre, heeft geleeft in het jaar 1368. Archiven der gebeneficieerde van Holland.

Johan, soone van *Johan van Rosendaal*, welkers moeder *Beatrix*, was in de besittinge van Swijndrecht, by beneficie van de Heer van Arkel, in het jaar 1390. Archiven der gebeneficieerde van Holland.

ROVER.

Hendrik de Rover, in 't jaar 1287. by *Floris de V.* Grave van Holland, aangestelt tot Casteleyn van Montfoort.

RUEEL.

Gysbert van Rueel, Schiltknape, in het jaar 1293. blijkt by opene brieven.

RUYCHROK.

Willem Ruychrok, Ridder, en *Willem* en *Johan*, soonen van *Johan Ruychrok*, die men *vander Werf* noemt, in het jaar 1467. tot St. Truydens Kerk met vele andere van Hertog *Carel* tot Ridders gemaakt.

Francq Ruychrok, in 't jaar 1479. van de Cabeljausche zyde; ik geloof het deselve is, die in 't jaar 1481. in de Maant October is verslagen.

Mr. *Philips Ruychrok vande Werve*, in het jaar 1480. Hollands aangestelde Raatsheer, heeft een dogter gehad, die troude met *Georgius*, soone van *Gijsbert van Brederode*, verkoren Bisschop tot Utregt, welke in 't jaar 1489. tot Delft onthooft is.

Adriaan Ruychrok van de Werve, broeder van *Gerard*, soone van *Johan van Sevender*, blijkt by opene brieven van 't jaar 1501.

Soetjen Ruychrok vande Werve, getrout met Mr. *Floris Gijsbert Zeeman*, Advocaat in den Hage, in het jaar 1534. blijkt by opene brieven.

Mr. *Nicolaas Ruychrok vande Werve*, heeft geleeft in het selve jaar 1534. blijkt by opene brieven.

RUYSCH.

Floris Ruysch, in het jaar 1168. met anderen Adel van de Westvriesen verslagen.

RYNG.

Herman van Rijng, was in het jaar 1353. Schiltknape in het Hof van *Willem de IV.* Grave van Holland.

Zoudinus uytten Rijng, welke in het jaar 1355. met den gemelten Graaf *Willem* Oorlog voerde, tegen den Bisschop van Utregt.

Gerlandus van Rijng, dewelke in 't jaar 1375. hadde een eenige dochter; Archiven der gebeneficieerde van Holland.

Pieter en *Johan van Rijng*, in het jaar 1420. beneffens de Edelen van Zeelant erkent.

Herman van Rijng, in het jaar 1455. beneffens andere by *Gijsbregt van Brederode*, verkoren Bisschop van Utregt, na Romen gesonden.

Gerard van Rijng, in 't jaar 1461. met anderen gebannen tot Utregt.

RYNINGOM.

Steven, *Allard*, en *Vastard van Rijningom*, by opene brieven van 't jaar 1162. bekent.

RYSOORDE.

Willem van Rijsoorde, Ridder, in het jaar 1374. medehulper van Hertog *Albregt van Beyeren*, tegen die van Utregt.

RYSWYK.

Uyt die van Egmont gesproten.
Anth. Hovæus.

Godo van Rijswijk, Schiltknape, de eerste (soo my de schriften, die ik heb gesien, niet bedriegen) Heer van Rijswijk, heeft in 't jaar 1553. de opene brieven van den Prince aan den Abt van Egmont gegeven, onderteykent.

SABBINGEN.

Iohan van Sabbingen, beneffens andere van den Zeeuschen Adel, met *Johan van Beyeren*, Grave van Holland, in den jare 1420. verbonden.

SANTEN.

Iohan van Santen, broeder van *Simon van Seventer*, Ridder, dewelke in 't jaar 1340. Grave *Willem*, eenen Acker van veerthien Margen tot Sluypwijk (in den Koggenbroek) onderworpen heeft gemaakt.

SANTHORST.

Uyt die van Wassenaar gesproten.

Dierik van Santhorst, Schiltknape, in het jaar 1293. borge voor den Grave van Holland, &c.

SASSENHEM.

Arnoud van Sassenhem, Pastoor tot Haarlem, stigter van 't Cloofter tot Leeuwenhorst by Leyden, in het jaar 1262.

SCAART.

Vastard Scaart, Edelman, by my gelesen.

Pieter Scaart, Vaandrig in 't jaar 1431. gevangen, en beneffens anderen tot Utrecht gebracht.

SCHALKWYK.

Willem van Schalkwijk, heeft in het jaar 1165. des Keysers *Frederix* opene brieven onderteykent.

Gijsbert van Schalkwijk, Schiltknape, in het jaar 1285. borge voor die van Aamstel.

SCERRE.

Frederik van Scerre, Schiltknape, heeft geleeft in 't jaar 1344. als blijkt by opene brieven.

SCHENGEN.

Clarisse van Schengen, Abdisse van Reynsburg, heeft geleeft in het jaar 1364.

Gi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Gillis van Schengen, Ridder, heeft geleeft in het jaar 1403. Archiven der gebeneficieerde van Holland.

SCHIE.

ADelbert van Schie, Krijgsman, is gestorven in 't jaar 1294. *Catal. Ben. Mon. Egm.*

SCHIPLIEDE.

JOhan van Schipliede, getrout met *Sophia*, dochter van *Boudewijn van Naaldwijk*, heeft geleeft ontrent het jaar 1296.

SCHOBLAND.

WIllem Schobland, Bastard van Sevenbergen, in het jaar 1410. Rekenkamer van Holland.

SCHORE.

BEyer, soone van *Daniel van Schore*, in 't jaar 1420. met andere Zeeuschen Adel aan *Beyeren* geconfedereert.

SCHONDE.

FLoris van Borssele van Schonde.

SCHOTLAND.

ADam van Schotland, heeft geleeft in het jaar 1305.

Adam van Schotland, Ridder, ontrent den jare 1337.

SCHONOUWEN.

JOhan, (jonger soone van *Johan de II.* vijfde Heer van Cuylenburg) Heere van Schonouwen en Woudenburg, heeft in 't jaar 1322. ten huwelijk gehad *Adelheyde*, dochter van *Wouter van Ingenes*, in 't jaar 1328. weder getrout met *Cecilia*, dogter van *D. Wolfard*; Archiven der gebeneficieerde van Holland.

SCHREVEL.

ERnst Schrevel, heeft in 't jaar 1156. de schriften van de Permutatie der Kerken in Holland onderteykent.

SLINGELAND.

OTto van Slingeland, heeft geleeft in het jaar 1277. blijkt by opene brieven.

Herbernus van Slingeland, broeder van *Otto* en *Robbert van Arkel*, heeft gefloreert ten tijde van *Willem de V.* Grave van Holland, in het jaar 1358.

Willem van Slingeland, Schiltknape, in het jaar 1366. uyt seeker geloofwaardig geschrift.

Dirk van Slingeland, heeft in 't jaar 1399. van *Albrecht van Beyeren*, Grave van Holland, gekocht een stuk Lands na by de Stad Goude, waar van de Archiven aldus luyden:

ALbert, *&c. doen kont allen luyden, dat wy verkoft hebben tot eenen vryen eygen* Dirk van Slingeland, *den eersten Camp, daar 't Bosch plach te staan, buyten aan onse Stede van der Goude, houdende ses Mergen, derdalf Hont, vijfthien Schaft. Act. anno* 1399.

SLUYSE.

ARnout van Sluyse, Ridder, heeft geleeft in 't jaar 1293. blijkt by opene brieven.

SLUYTER.

HUbert Sluyter, en *Steven* sijn broeder, Schiltknapen, in het jaar 1344. opene brieven.

SABBURG.

BOudewijn van Sabburg, Schiltknape, ten tijde van *Floris de IV.* Grave van Holland, in het jaar 1234.

Nicolaas van Sabburg, heeft geleeft in 't jaar 1280. blijkt by opene brieven.

SONDERDANK.

WIllem Sonderdank, heeft geleeft in 't jaar 1346. Archiven der gebeneficieerde van Holland.

SONDERLANT.

WIllem Sonderlant, in het jaar 1374. mede-hulper van Hertog *Albregt van Beyeren*, Grave van Holland, met thien gewapende mannen, tegens die van Utregt.

SOUDENBALCH.

JAcob Soudenbalch, Abt van Oostbroek in het jaar 1368. Borge beneffens andere voor *Johan Vernenburg*, Bisschop van Utregt.

SOUTELANDE.

HEndrik van Soutelande, van de Ridderlijke Ordre, tot Warmont gevangen, in het jaar 1299.

Johan van Soutelande, welkers dogter in het jaar 1332. troude met *Willem*, soone van *Willem*, Heer van Coudekerke in Zeeland. Archiven der gebeneficieerde van Holland.

Willem van Soutelande, soone van *Gillis*, heeft geleeft in 't jaar 1506. blijkt by opene brieven; item in 't selve jaar, *Bella van Soutelande*, huysvrouwe van *Jacobus Iacob*.

Mr. *Gillis van Soutelande*, heeft geleeft in het jaar 1540.

SPA-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

SPAREWOUDE.

GErard van Sparewoude, in het jaar 1413. met Gerard van Poelgeest, en Herbert van Foreest, gereconcilieert door Philips en Diderik van Bloot, ter oorsake van den doodslag van Adelheyde van Poelgeest.

Johan van Sparewoude, heeft in het jaar 1488. de Heerlijkheyt van Sparewoude verbetert; Archiven der gebeneficieerde van Holland.

SPAARNEMAN.

DIderik, gesegt Spaarneman, Schiltknape heeft geleeft in het jaar 1334. blijkt by opene brieven.

SPAYART.

ATericus, gesegt Spayart, Schiltknape, heeft geleeft in het jaar 1334. blijkt by opene brieven.

SPIERING.

Uyt Egmont gesproten; Anth. Hovæus.

BErtolt, gesegt Spiering, Canonik van 't hoogste Collegie tot Utregt, in 't jaar 1270. heeft brieven van 't gemelte Collegie aan den Paus gebragt.

SPIKAR.

ARnout Spikar, en sijn huysvrouw Iohanna, heeft geleeft in het jaar 1161. als blijkt by opene brieven.

Arnout Spikar, onder de voornaamste Edelen gerekent, dewelke in het jaar 1043. by de Inwijdinge van de Kerk van Egmont jegenwoordig waren.

SPREWESTEYN.

GErard en Godefroy van Sprewesteyn, Edele broeders, hebben geleeft in het jaar 1391. Archiven der gebeneficieerde van Holland.

SPYK.

FLoris van Spijk, Ridder, heeft geleeft in 't jaar 1337.

STAVENISSE.

BOudewijn, en sijn dogter Dankarris van Stavenisse, hebben geleeft in 't jaar 1225.

STAPEL.

JOhan, item Godefroy van Stapel, Ridders, in het jaar 1405. by den Arkelsen Oorlog beschreven.

STAKENBURG.

GYsbert van Stakenburg, Ridder, in het jaar 1345. medehulper van Grave Willem, in de belegeringe van Utrecht.

STEENBERGE.

IOhan van Steenberge, aan welke die van Dordrecht en Woudrichem hebben gesonden, in het jaar 1407. dat hy sig soude vervaardigen, om met den Hertog van Brugien naar Engeland te verreysen. Rekenkamer van Holland.

STEYN.

ARnout, Heer van Steyn, Ridder, des Graven van Hollands beneficie onderworpen, in het jaar 1293. heeft noch geleeft met Maria sijn huysvrouw, in 't jaar 1322. Archiven der gebeneficieerde van Holland.

STEHOVEN.

ARnout van Stehoven, Ridder, die ten huwelijk hadde Margareta, gebeneficieerde van Holland, ten tijde van Graaf Willem, ontrent het jaar 1351.

STEENHUYSEN.

HEer Ost van Steenhuysen, Willem de V. Grave van Holland, onderworpen, onder andere Hoogduytsche Edelen erkent.

STEELANT.

IN het jaar 1321. was Steeland noch niet onder water gelopen, gelijk by my in publijque schriften van dat jaar is gelesen, waar van dit het begin is.

Wy hebben Blok van Steelant, Ridder, Pieter F. Willem Hyens, Parochie-pape in Steeland, Robbregt van Steeland, Heere van Eilosler, &c. Siet Meyer.

STEENVOORDE.

JOhan van Steenvoorde, in het jaar 1400. beneffens andere Edelen, met twee gewapende Mannen door die van Woudrichem bygeroepen, tegen die van Arkel.

Gerard van Steenvoorde tot Loosduynen, in het jaar 1408. Rekenkamer van Holland.

STRATEN.

DIderik en Johan van Straten, Krijgsmannen, in 't jaar 1353. houdende de partye van Eduard, tegen Reynout, Hertog van Gelre.

Hendrik van Straten, gevangen in 't jaar 1408. Rekenkamer van Holland.

STOUTENBURG.

Gesproten uyt de Heeren van Amersfoort.

EVerhard van Stoutenburg, van de Ridderlijke Ordre, outste soone van *Wouter van Amersfoort*, Ridder, in het jaar 1285. beneffens anderen ter sake van de reconciliatie van die van Aamstel, den Grave van Holland onderworpen gemaakt.

SUERMONT.

JOhan Suermont, Ridder, in het jaar 1374. Bastard van *Willem van Beyeren*, Grave van Holland.

TEMPEL.

FLoris vanden Tempel, Schiltknape, in het jaar 1353. onder de Hovelingen van *Willem de V.* Grave van Holland, erkent.

TERNING.

WIllem Terning, broeder van *Hugo van Nagel*, te gelijk met sijn broeder beschreven tot de Slag van Cajeten.

TENGNAGEL.

HEer Nicolaas Tengnagel, heeft geleeft in het jaar 1344. Archiven der gebeneficieerde van Hollant.

TOLVER.

JOhan Tolver, Ridder, heeft geleeft inden jare 1383. blijkt by opene brieven.

TOUTENBURG.

FRederik Schenk van Toutenburg, Bisschop van Utregt, in 't jaar 1554.

Maria van Toutenburg, Abdisse van Rynsburg, gestorven in 't jaar 1552.

TORNENBURG.

HEndrik van Tornenburg, heeft geleeft in het jaar 1410. Rekenkamer van Hollant.

Nicolaas, Heer van Tornenburg, Krygsman, Hoog-Officier van Alkmaar, begraven in de Reguliers Kerke tot Heyloe, in het jaar 1454.

VAART.

STeven, gesegt *vande Vaart*, Schiltknape, heeft geleeft, in 't jaar 1334. blykt by opene brieven.

VALKENBURG.

DIderik van Valkenburg, in 't jaar 1224. jegenwoordig by het accoort, gemaakt tusschen *Floris de IV.* van die naam, Grave van Hollant, en *Otto de II.* van dien naam, Bisschop van Utregt.

VALKENESSE.

AErnoud van Valkenesse, Priester, in het jaar 1407. onder de Edele bevegters van Hagesteyn erkent. Rekenkamer van Hollant.

VARIC.

HEndrik van Varic, Ridder, in 't jaar 1403. medehulper beneffens anderen aan die van Arkel.

Philips van Varic, onder de Edelen van 't Lanschap Veluwe by my gelesen.

VELSEN.

GEricas van Velsen, is bekent geweest al voor het jaar 1124.

Diderik van Velsen, is in het jaar 1230. erkent by seeker out geschrift in 't Clooster tot Egmont.

Adelbert van Velsen, dewelke in het jaar 1266. van *Floris*, Grave van Hollant, ontfing de helft van de Kermis-tollen van St. Jan tot Haarlem. Archiven der gebeneficeerde van Hollant.

Gerard van Velsen, dewelke in 't jaar 1287. aan sijn huysvrouw *Hildegonde* toegestaen heeft het vrugt gebruyk van Noortwijk, en andere plaatsen. Archiven der gebeneficeerde van Hollant.

Gerard van Velsen, Ridder, Moorder van *Floris de V.* Grave van Hollant, in 't jaar 1296.

VELTHUYSEN.

HEndrik, sone van *Hugo van Velthuysen*, in 't jaar 1407. beneffens de Edelen beschreven tot de overwinninge van Woudrichem.

VERTYN.

PIeter Vertyn, man van de Ridderlijke Ordre, eerste man van *Margareta van Heesvrane*, die daar na troude met *Willem*, sone van *Willem de II.* Heere van Egmont.

VLISSINGE.

JOhannes van Vlissinge, Ridder, is mede beneffens andere vanden Adel van Zeelant ontboden tot de belegeringe van Hagesteyn, in 't jaar 1405.

VOORBURG.

DIderik van Voorburg, heeft de opene brieven vanden Grave van Hollant in 't jaar 1198. geconfirmeert.

VOOGT.

Gesproten uyt die van Neerveen.

GErard de Voogt, heeft geleeft in 't jaar 1406. Rekenkamer van Hollant en elders.

Boudewyn de Voogt, &c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

VOORSCHOOTEN.

OTger van Voorschooten, Getuyge van het accoord gemaakt in 't jaar 1215. tusschen den Heer van Egmont, en den Abt van het Clooster aldaar.

Engelbert van Voorschooten, Schiltknape heeft geleeft in het jaar 1326. Archiven der Gebeneficieerde van Hollant.

VORST.

HErman de Vorst, Krygsman, heeft de opene brieven van *Wouter van Amersfoord*, in het jaar 1259. onderteykent.

VRIES.

HEndrik de Vries, en sijn broeder, item *Wierus* in het jaar 1145. beneffens andere getuygen, in de over-een-kominge van Oostergo en Westergo erkent.

VUREN.

OTto van Vuren, in het jaar 1203. mede hulper vanden Grave van Dossen.

UYTENCAMPE.

IOhan en *Gillis Uytencampe*, broeder des Ridders, in 't jaar 1396. Archiven der gebeneficieerde van Holland.

UYTENENGE.

WErnerus Uytenenge, in 't jaar 1285. ter saake van die van Aamstel, aan den Grave van Holland onderworpen gemaakt; Archiven der gebeneficieerde van Holland.

UYTKERKE.

ROeland van Uytkerké, met sijn soon van Steenbergen, in 't jaar 1426. Opper-hooft van het Guarnisoen binnen Haarlem, tegens Vrouw *Iacoba*, Gravinne van Holland.

UYTERLOO.

HEer Sueder Uyterloo, van welken verscheydene saaken beschreven sijn, in de verrigtingen van *Iohan van Arkel*, Bisschop van Utregt, en elders in de Jaarboeken.

UYTWYK.

Uyt Altena gesproten.

HUbregt van Uytwijk, heeft geleeft in het jaar 1208.

Gualter van Uytwijk, Schiltknape, ontrent het jaar 1305.

WALE.

WOuter van Wale, in het jaar 1374. onder de medehulpers van *Aalbert van Beyeren*, Grave van Hollant, met negentien mannen erkent, en in de tweede expeditie met elf mannen.

WALNIS.

ANdries van Walnis, Ridder, in het jaar 1426. by Brouwershaven voor *Iacoba* vegtende, verslagen.

WANDELNESSE.

WIllem van Wandelnesse, in 't jaar 1303. met den Grave *Johan*, beneffens andere sijne makkers versoent.

WARMONDE.

DIederik van Warmonde, overleden voor het jaar 1332. en *Gerard van Warmonde*, in dit jaar overgeblevene van Woude.

WATERINGE.

Gesprooten uyt die van Egmont. Ant. Hovæus.

DEn naam van *Wateringe*, (in welkers Slot *Guido* en *Iohannes*, sonen van *Margareta* Gravinne van Vlaanderen, en meer andere geduyrende den schadelijken Oorlog, voor die van Vlaanderen, sijn gebergt geworden) heb ick voor het jaar 1252. nergens gelesen. In het jaar 1166. in Privilegien van Leyden komt my eerst te voren.

Gerard van Wateringe, Reygersz. Cap. 28.

WEDE.

STeven van Wede, Schiltknaap heeft geleeft in het jaar 1326.

WEENT.

DIderik van Weent, Schiltknaap, heeft gefloreert in 't jaar 1124. ten tyde van *Diderik de VI.*

WELDAM.

WIllem van Weldam, Ridder, welke getrout hadde *Henrica van Rodenburg*, Vrouwe van Simons kerke.

WENOELINGE.

IOhan, soon van *Baudewyn van Wenoelinge*, in 't jaar 1426. beneffens andere van den Adel van Zeelant met Hertoge *Johan van Beyeren*, Grave van Hollant, geconfedereert.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

WERCUNDEN.

WErenbold van Wercunden, heeft geleeft in 't jaar 1126 blykt by opene brieven.

Euss van Wercunden, mede-hulper van den Grave van Hollant, tegens die van Arkel met 25. gewapende mannen; Archiven der gebeneficieerde van Hollant.

WERKE.

AMilius van Werke, na ick bevroede, kan men refereren tot die van Werke, getuyge van het gemaakte verdrag, tusschen *Floris de IV*. Grave van Hollant, en den Heere van Altena.

WILDE.

LUdekin de Wilde, heeft in 't jaar 1374. den Hertog *Aalbregt van Beyeren*, Grave van Hollant, met elf mannen, tegens die van Utregt behulpig geweest.

WIELDREGT.

Uyt Stryen oorspronkelijk.

GErard van Wieldregt, was in het jaar 1213 getuyge der Privilegien van *Willem de I*. Grave van Hollant, aan die van Geertruydenberg gegeven.

WILLIP.

GErard van Willip, heeft geleeft in het jaar 1425.

WILNESSE.

Uyt Nederveen gesproten.

WIllem van Wilnesse, welke in het jaar 1374. by Hertog *Albert van Beyeren*, Grave van Hollant, veel verdient heeft met seventien gewapende mannen.

WINDELNESSE.

WIllem van Windelnesse, Ridder, heeft geleeft in het jaar 1320. Archiven der gebeneficieerde van Hollant.

WIS.

HEt Wapenschilt van die van *Wis*, heeft sijn oorsprong (namen segt) van Damiaten, sijnde 't Schilt Root, daar op verciert met drie witte Pylen.

Hendrik, geseyt *Wisse*, Sone van *Nicolaas van Borsselen*, is gestorven in 't jaar 1350.

WISSCHE.

DIderik van Wissche, heeft geleeft in 't jaar 1416. blykt by opene brieven.

Gysbert Bartem tot *Wisch*, in 't jaar 1421.

WISSCHEL.

Uyt Heesbeen gesproten.

RObbert van Wisschel, heeft geleeft in het jaar 1397.

WISSENKERKE.

IOhan, sone van *Boudewyn van Wissenkerke*, in het jaar 1420. met Hertog *Johan van Beyeren*, Grave van Hollant, benessens veele andere van den Adel van Zeelant verbonden.

WIT.

STeven de Wit, Krygsman, heeft geleeft in 't jaar 1259.

Nicolaas de Wit, in het jaar 1407. Rekenkamer van Hollant.

WITTENHORST.

Uyt Arersberg gesproten.

HEndrik van Wittenhorst, Abt van Egmont, in 't jaar 1443.

WULVEN.

AElbert, de oude, en *Albert* de jonge *van Wulven*, getuygen van verscheide goederen aan die van Aamstel gegeven, in 't jaar 1225.

WOLCKENSTEYN.

BAlthazar, Gouverneur van Wolkensteyn, in het jaar 1481. Heere van Purmerend.

WOUDENBURG.

IOhan van Woudenburg, Ridder, sone van *Johan van Culenburg* heeft geleeft in 't jaar 1397. Archiven der gebeneficieerde van Hollant.

WYCK.

OLger van Wyk, Edelman, heeft geleeft in 't jaar 1162. blykt by opene brieven.

WYFLIC.

IOhan Wyflic, medehulper van den Hertog *Aalbregt van Beyeren*, Grave van Hollandt, in 't jaar 1374.

ZAANDEN.

WIllem van Zaanden, Moorder of Verrader van *Floris de V*. Grave van Holland, by die van Delft in het jaar 1296. gestraft.

ZALIN.

O*Dilia van Zalin*, welke in het jaar 1390. van haren man in vrugt-gebruyk ontfing Breda, de Leck, en andere goederen.

ZANDE.

G*Erard*, broeder van *Bartholomeus de Zande*, Priester, gestorven in 't jaar 1350. *Catal. Benef. Mon. Egmond.*

ZANDWYK.

D*Iderik van Zandwijk*, Schiltknape, heeft geleeft in het jaar 1326.

ZEELEN.

A*Rnout van Zeelen*, Ridder, tot Gornichem in 't jaar 1403.

ZEELYM.

H*Endrik van Zeelijm*, in 't jaar 1409. beneffens andere van Adel, uyt 's Gravenhage naar Utregt gesonden.

ZENINGVELT.

D*Iderik van Zeningvelt*, Ridder, gebeneficieerde van Holland, heeft geleeft in 't jaar 1333.

ZEYST.

D*Iderik van Zeyst*, gesegt *Dullart*, Schiltknape, heeft geleeft in 't jaar 1334. blijkt by opene brieven.

ZIERIC.

J*Ohannes van Zieric*, Bisschop van Utrecht, in 't jaar 1287.

Frederik van Zieric, heeft geleeft in 't jaar 1334. blijkt by opene brieven.

ZOELEN.

H*Eer Floris van Zoelen*, heeft geleeft in 't jaar 1407. Rekenkamer van Holland.

ZOMBURG.

H*Eer Nicolaas van Zomburg*, welkers goederen in 't jaar 1275. gelegen waren tusschen Goude en Sevenhuysen. Archiven der gebeneficieerde van Holland.

ZOETELINKERKE.

J*Ohan van Zoetelinkerke*, Edelman van Zeeland, in 't jaar 1405. beneffens andere van den Zeeuwschen Adel geroepen tot de belegeringe van Hagesteyn. Rekenkamer van Holland.

ZUYTVOORT.

C*Ornelis van Zuytvoort*, heeft geleeft in 't jaar 1459.

Godefroy van Zuytvoort, in 't jaar 1473. Archiven der gebeneficieerde van Holland.

ZUYDWYK.

D*Iderik van Zuydwijk*, Ridder, in den jare 1322. Archiven der gebeneficieerde van Holland.

ZULEN.

S*Teven* en *Frederik van Zulen*, van de Ridderlijke Ordre, in 't jaar 1282. in den Oorlog van die van Aamstel verslagen.

ZUYDWINDE.

J*Ohan van Zuydwinde*, heeft in het jaar 1374. Hertog *Albert van Beyeren* geadsisteert met 50. gewapende Mannen.

Johan van Zuydwinde, heeft geleeft in het jaar 1420. Archiven der gebeneficieerde van Hollant.

Volgen nu de Adelijke Huysen, Sloten, en Castelen, soo die van ouds gelegen hebben, als die als noch leggen in

222 # ZUYT-HOLLANDT.

't Huys te AARTSBERGEN.

D*It* Adelijk Huys of Slot leit onder Berg-ambagt, 't welk mede eertijds genoemt is geweest Heer-Aarts-berge, van *Arnold van Arkel*, als zynde van hem gebout op enen Berg; in enige oude brieven werden de Heeren van Berg-ambagt genoemt Heeren van den Berg, en worden dese woorden gevonden, *Sulken Huys en Sloth, als 's Heeren van den Berg te wesen plag. Heer* Otto van Arkel *geeft uyt het Huys soo groot en klein, &c. de Laan aan* Albregt van Haastregt, *gestaan en gelegen tot 's Heer-Aarts-berge*; Ook wert de Heerlijkheid van Berg-ambagt genoemt *de Heerschappye vander Alinger-parochie.* De hooge Jurisdictie van dese Heerlijkheyt, is in den jare 1624. by de Staten van Holland gelost, hebbende te voren gehoort aan 't Geslagte van Zuylen van Nieuvelt.

't Huys te ALMSTEIN.

A*Lmstein* was voor de groote Watervloet van den jare 1421. een out Slot in den groten

ten Waart van Zuyt-holland, maar is als doen beneffens alle de Dorpen en Castelen aldaar gelegen hebbende, mede weggespoelt en vergaan; had sijn naam van de Riviere de Alm, en lag aan 't Oostersche gescheid van 't Ambagt van Eem, 't welk van outs begreep Eemkerk, Emestein, Almstein, en paalde in 't Oosten aan Uytalm, in 't Zuyden aan den Alm, in 't Westen aan Almsvoet, en in 't Noorden aan de Graaf, daar deselve tegen de Werken, en Werkendam steuytende is, en is groot Hemels-brete 1814. Morgen.

't Huys ter AMEIDE.

'tHUys ter *Ameide* is 't vervallen Huys, dat aan de Westzyde van Ameide, tusschen Ameide en Tienhoven leit, en by *Gouthoven* en andere 't Huys te Heerlaar genoemt wert, en dat om dat de Heeren van Heerlaar, Heeren van Ameide geweest zyn, onder welke dit Huys eerst een Leen geworden is; want in den jare 13.2. ontfing *Dirk van Heerlaar*, Knape, dit Huys te Leen van *Guido*, Bisschop van Utregt, na dat hy het selve te voren den Bisschop hadde opgedragen. De ordinary verly-brieven van Ameide, 't geen eertijds een Stad met Poorten geweest is, luyden, *met het Huys en Poorte ter Ameide.* Wanneer dese Stad ontmantelt zy, is onseker; dat dit geschied zy als sy in den jare 1527. by die van Utregt wierde ingenomen, is wel waarschijnlijk; immers het Huys was altoos doen ter tijd nog in sijn wesen; want *Lambertus Hortensius rerum Ultrajectt. lib. 3.* daar van sprekende, beschrijft het aldus: *Arx huic inde erat, solo loci & opera satis munita, Termeida appellata, mille passus a Vienna, a Leccæ ripa ad teli conjectum sita. Dat is:* Het Slot aldaar was ten aansien van sijn situatie en gebouw sterk genoeg, Termeide genoemt, duysent passen van Vyanen, en een boogscheut van den Oever van de Leck gelegen.

't Huys te BESOYEN.

DE oude Heeren van Besoyen, gesproten uyt den Huyse van Stryen, hebben op dit Casteel hun wooninge gehad, gelijk sulx de oude ruïnen van 't selve uytwijsen, die in het Dorp van Besoyen tegenwoordig gesien werden; dese Heerlijkheid paalt aan de Oostzyde aan Waalwijk, strekt Noortwaarts van de halve Mase af over de oude en nieuwe Straat, Westwaarts op tot Sprang toe, hebbende aan de Noortzyde van de strate ten Westen het Ambagt van Zuidwijn, en over de straat Zuytwaarts op ten Westen belegen met 's Grevelduyn Capel, en Waspik, hebbende eertijds een Parochie Kerk gehad met Waalwijk voorsz, als staande den Toorn van Waalwijk voor een gedeelte op den gront van Besoyen; De Ambagts-heerlijkheid wert te Leen gehouden van de Graaffelijkheid van Holland, en is laast Heer daar van geweest *Gerard van Assendelft*, Heer van Cralingen, Besoyen, Heinenoort.

't Huys te BOUCQUET.

GElegen by Hendrik-iden-ambagt, alwaar *Hendrik Ido*, Bedijker van 't selve Ambagt, plag te wonen; is in den jare 1572. by de Spanjaarts verbrand en verdestrueerd, en daar na by wijlen *Willem Boucquet*, Generaal van de Munte der Geunieerde Provincien, wederom opgebout, en heeft daar van bekomen den Naam van 't *Huys te Boucquet.*

't Huys te NEDER-BLOKLANT.

WAs eertijds de Woninge van de Heeren van Bloklant, doch nu vergaan, en is daar van de plaats alleen bekent. De Heerlijkheid van Neder-blokland selve is een oude Heerlijkheid, en dat van hoge, lage, en middelbare Jurisdicte, gekomen uyt het oude vermaarde Graafschap Teisterbant, dat sig tot de Leck toe eertijds uytgestrekt heeft, en in den jare 994. van Grave *Anfrid* vernietigt, soo als *Pontanus* in sijn Historie van Gelderland, en uyt hem *Oudenhoven* in sijn Beschryvinge van Zuytholland allegeerd; welken *Anfrid* t'samen sijn huysvrouw en Graafschap verliet, en Bisschop van Utregt wierd, herdelende sijn goederen onder sijne vrinden, en hechtende een goede partye van sijn Graafschap aan 't Bisdom van Utregt, volgens tuyge van de *Annal. juliac. Bergens. Chron. Traj. Beka*, en de *Hollandse Chron. divis. 7. cap. 7.* en is daar na dese Heerlijkheid lange jaren geweest onder het Huys van Arkel, blijkende by de erfdelinge die *Jan de IV.* de selde Heer van Arkel dede met sijn broeders, (haar vader op de togt van *Godefroy van Bouillon* gestorven zynde, anno 1112.) bewijsende aan sijn broeder *Folpart* het Slot van Leerdam, en de Heerlijkheid van Schoonrewoert, met sijn Dorpen en toebehoren; en aan sijn jonger broeder *Hugo*, de Heerlijkheden van Botersloot en Blokland; daar na is het derdepart van dese Heerlijkheid gekomen aan *Herpert vanden Binkhorst*, Ridder, van wien deselve aanbestorven is op Heer *Jan van Henegouwen*, oude vader van *Jan van Belois*, Heer van Schoonhoven en vander Goude, die aan *Jan van Buren*, Knape, verlijt als volgt, te weten dat derdendeel van Blokland, dese vrye Heerlijkheid, met den Liesveldervliet, die daar 't einde doorgaat, en uyt Blokland gegraven is, aan die Noortzyde, en aan die Westzyde een opslag vier voeten breet; dese voorsz Vliet werd geleid Zuytwaarts van Brantwijk tot in den Grave, en desen weg aan de Oostzyde van de Vliet voorsz, met den Vuylendam, en voort van den Vuylendam den weg Zuytwaart met half de Sloot aan de Westzyde, strekkende tot Giessenagterdijk toe, gelegen binnen de Heerlijkheid Blokland, blijkende by den originelen brief daar van zynde, in date den 6. Maart 1359. Desen Heer *Jan van Buren*, Knape, is hier van Possesseur geweest tot den jare 1404. als wanneer hy dese sijne portie verkoopt en opdraagt voor Hertog *Albert van Beyeren*, aan *Brunis de Wit*, *Wouterse*, dewelke de andere twee derdeparten van de voorschre-

schreven Heerlijkheid, door getrouwe diensten en geleend geld verkregen heeft, van Heer *Jan van Arkel*, anno 1406. *Brunis de Wit* voorsz nu geheel Heer zynde, verheft deselve Heerlijkheid noch weder van Hertog *Albregt van Beyeren*, als Grave van Holland, op den 6. April 1407. tot een onversterflijk Erfleen, van welk Graafschap van Holland deselve Heerlijkheid als noch te Leen gehouden wert, zynde laast in den jare 1646. daar mede verleden de Heer *Willem van Brantwijk*, Heere van Blokland, Burgemeester der Stad Dordregt.

't Huys te BOSHUYSEN.

GElegen by de Ambagts-heerlijkheid van Sprang, 't welk eertijds genoemt was des *Heeren Sprang van Arkel*, aan de Oostzyde belent met Waalwijk, Zuyt en Oostwaart strekkende tot de palen van Brabant, aan de erven van Loon op 't Zant; Desen Sprang mach wel geseit werden een groten Boom op sig selfs geworden te zyn, met seer schone en hoge Bomen beplant, insonderheid in het Bos, daar het voornoemde Huys gelegen is. De voornoemde Heerlijkheid van Sprang werd te Leen gehouden van de Graaflijkheid van Holland, en is in den jare 1400. gekomen in het Edele Geslagte van vander Duyn, door 't huwelijk van *Adam vander Duyn*, met een dogter uyt den Huyse van Wielestein.

't Huys te CAPELLE.

EErtijds met de Heerlijkheid van Capelle op d'Yssel, toegekomen hebbende de Graven van Aremberg, heeft vermits de vorige Oorlogen lang vervallen gelegen, doch is naderhand door *Hans vander Veken*, dewelke de Heerlijkheid van Capelle van den Grave van Aremberg gekoft hadde, cierlijk gedaan opmaken.

't Huys te CRAJESTEIN.

DIt Huys of Slot heeft gelegen onder de Heerlijkheid van *Crajestein*, anders Vroonland, verdronken met het meestendeel van het Land, daar naderhant weder eenige Grienten opgekomen zyn; Dese Heerlijkheid heeft eertijds toegekomen de Stendelingen van Hardinxvelt, uyt den Huyse van Haasten, gesproten uyt het Vorstelijke Huys van Chastillon; en is deselve by wijlen *Wouter van Crajestein*, Heer van Wulven, Burgemeester der Stad Dordregt, gekoft van Jonker *Huybregt van Malsen*, Heer van Tilburg, als getrout hebbende *Ottelina van Hargem*, Vrouwe van Oosterwijk.

't Slot en Heerlijkheid van de CLUNDERT.

DE Heerlijkheid van de Clundert, anders genaamt Niewervaart, alwaar al in den jare 1346. een Slot en schone Kerk gestaan heeft, was van ouden tijden een lith of gedeelte van 't Land van Stryen, en wert bevonden, dat questie geresen zynde, tusschen Heer *Guye van Vlaanderen*, Heer van Putten en Stryen ter eenre, en die van Dordregt ter andere zyde, eisschende den voorsz Heer van Stryen den Poorteren van Dordregt, dat sy hem schuldig waren van hare Schepen Roedegelt in de Heerschappye van Stryen, gelijk ter Niewervaart van alle Schepen genomen wierde, en die questie verbleven zynde aan Graaf *Willem van Henegouwen*, om ene waarhede daar af te doen besoeken, en naar waarheid te doen scheiden, en na dat den voorseiden Grave de waarheid besogt hadde aan die van Dordregt, aan die van Niewervaart, aan die van Sevenbergen, aan die van Zirixzee, en andere luyden, die daar lange van geheugen mogte, en dat daaromme de voorsz Poorteren van Dordregt van allertijd diemen geheugen mogte, aldaar Roedegelt gegeven hadden, en schuldig waren te geven, al ontvoeren sy 't te sommigen tijden, waar om de voorschreve Grave henlieden scheide, en seide, dat de voorsz Poorteren van Dordrecht voorwaart mede daar Roedegelt geven souden gelijk andere luyden. Anno 1390. is dese Heerlijkheid van Niewervaart of Clundert met sijn toebehooren by *Jan*, Heer vande Leck en Breda, opgedragen en quyt geschouden Hertog *Albregt van Beyeren*, en die voorsz Heer vande Leck daar mede weder verlijt tot een onsterflijk erfleen, welk verly het eerste is dat bevonden wert; en heeft den voorsz Heer vande Lecke ten selven dage gemaakt *Odilia van Salin*, Vrouwe vander Lecke en Breda, sijn wettig wijf, in regter douarie en lijftogt, de voorschreve Niewevaart met haar toebehooren, en meer andere goederen. In dese Heerlijkheid hebben van ouden tijden de Graven van Holland hunne Tollen geheven en ontfangen, gelijk als tot Geervliet, Stryenmonde, en elders; gelijk dan onder anderen bevonden werd, dat in den jare 1393. *Jan Codde*, broeder van den Tollenaar van Niewervaart, soude schuldig wesen te komen in den Hage, met sijn broeders gebrek van den Tolle vande Niewervaart, en leveren hondert en ses oude schilden; in welken Tolle en alle andere des Graven Tollen, die van Niewervaart van ouden tijden vry zyn geweest, als 't blijkt by de brieven daar van zynde; Dese plaats plag voor de inundatie van den jare 1421. met sijne Landen aan den Lande van Stryen vast te wesen, maar is het meeste tusschen beiden gelegen Land eertijds in Water veranderd; anno 1583. heeft den Prince van Orangie dese plaats met een Bolwerk doen becingelen, in maniere van een Stad, tot het welke namaals sterke Werken en Schanssen sijn bygevoegd.

't Huys te DEVELSTEIN.

DIt Slot, dragende sijn naam van de Rivier de Devel, is seer dik en sterk van Muren geweest, soo als noch uyt de fondamenten van dien gesien kan werden, leggende op een hoge werf rontomme in 't Water en Gragten, zynde in den jare 1572. by de Spanjaarts, die daar op lagen afgebrant, 't selve in brant stekende en vlugtende, overmits de komste van den Grave van Lumey, die door ordre van den Prince van Orangie op den 1. April 1572. den Briel ingenomen hadde; het is gebout by Heer *Willem van Duven-*

Duvenvoorde, Ridder, die het selve tot een Ridderlijke Hofstede beseten, en te Leen gehouden heeft, van den Grave van Holland, tot den jare 1315. daar na is die gekomen aan 't oude Geslagte van Brakel, die deselve lange jaren beseten, en sommige ook bewoond hebben, en onder die de laatste *Willem van Brakel*, *Reynouts* soon, Knape, die ten egte hadde *Suete de Bevere*, *Nicolaas* dogter, Leenhouster van Dortsmonde, wiens enige soon tot Leuven in de Studien quam te overlijden; waar na de voorsz Ridderlijke Hofstede vervolgens als vry allodiaal goet, gekomen is aan de oude Geslagten van Duyk, Diemen, en Bevere, gelijk het als noch aan het laatste is; In den jare 1594. is de helft van dit Slot met den Toorn van dien, wederom doen opbouwen by *Willem de Bevere*, *Cornelis* soon, als doen Raad en Rentmeester Generaal van Zuyt-holland; welke de oude Gragten van dien heeft doen ophalen, d'oude Boomgaarden en Cingels van dien seer verbeterd, en 't selve vercierd met schone Plantagien van Laningen, en anders, en de Landen daar toe behoorende seer gebeneficieert, en is het selve allodiaal goet, niet subject enige vasallagie.

't Huys te DONK,

'T Huys te *Donk* is eertijds gebout by die van het Geslagte Donke, met vier Torens; is gelegen in 't Ambagt van Woude in den Riederwaart; is naderhand gekomen aan het Geslagte van Persijn; in den jare 1575. wierd het by enige Spanjaarden, die ter selver tijd in Crimpen op de Leck haar beschanst hadden, op hazard uytlopende, ingenomen, afgebrand, en verdestrueerd, doch is anno 1616. weder opgebout by *François vander Duyn*, als getrout hebbende *Arnoldina Brouwer*, in welk Geslagte het als doen was; is een seer aansienlijk en vermakelijk Huys, beide ten aansien van sijn structure en situatie.

DORTSMONDE.

HEeft sijnen naam van de Riviere Dort, eertijds een sprant uyt de Meruwede, soo als *Cluverus*, *Gouthoven*, *vander Eijk*, en andere meer getuygen; *Boxhorn* in sijn Toneel van Holland, *Tit. Castelen omtrent Dordregt die seer vermaard sijn*, is mede in het voorsz gevoelen, en voegt daar by, dat *Regino*, Abt van Pruine, in den jare 898. van dese vermaarde plaats Dortsmonde schijnt gesproken te hebben. *Rutgersius* schrijft, dat Dortsmonde een Dorp plag te wesen, leggende op de Riviere Dort, dat daar van Dortsmonde genoemd wierde, zynde soo veel als de mond van Dort, gelijk Yssélmonde, de mond van de Yssel, Giessenmonde, de mond van de Giessen, Stryenmonde, de mond van de Stryene, Lexmonde, de mond van de Leck; En schrijft vorders den voorsz Heer, dat Dortsmonde voor den groten Vloet in den jare 1421. doen de Stad Dordregt van den groten Zuyt-hollantsen Vloet wierde afgescheurd, mede is weggespoeld, en het Rivierken Dort onderder de Maas vermengd zynde, is verdwenen. Dit is nu een Ridderlijk Leen, bestaande in Visscheryen, waar van de Leenbrieven de bepalinge op het nauste nemende, aldus luyden: *Aangaande van Dortsmonde, tot de Dubbel-wt, en ten Waal toe, en aan die zyde leit Dubbeldam, die Mijl, en die Puttershoek, en aan die andere zijde leit Zwijndrecht, en strekt tot aan Barendregt.* Breder genomen, soo heeft het gestrekt voor by Barendregt, gelijk het selve is beseten geweest by *Suete de Bevere*, *Nicolaas* dogter, en haren soone *Willem van Brakel*, *Nicolaas* soone; het plag by de Heeren van Merwede te Leen gehouden te werden van den Huyse van Altena, en is daar na gekomen aan 't Geslagte van Bevere.

't Huys te DUBBELDAM.

GElegen by de Heerlijkheid van Dubbeldam, 't welk sijn naam heeft van 't Rivierke de Dubbel, als ofmen seide den Dam van de Dubbel; is in 't Oosten bepaalt met Kruyskerken, in 't Zuyden met de Nesse en Wolbrantskerk, in 't Westen met de Mijle, in 't Noortwesten en Noorden met de Vryheid van Dordregt, en voorts in 't Noorden en Noortoosten met deselve Vryheid en de Graaf; dese Ambachts-heerlijkheid werd van de Graaflijkheyt van Holland in Erfpagt gehouden, en heeft laatst toegekomen de descendenten van *Arent vander Mijle*, *Cornelis* soon, in sijn leven Burgemeester der Stad Dordregt, als getrout hebbende *Maria van Alblas*, *Jans* dogter.

't Huys te DUSSEN.

GElegen onder Dussen Munsterkerk, is een schoon gebouw geweest, uyt het water opgebout by *Walraven van Gent*, Heere van Oyen. Alhier sijn nog enige overblijffselen van de Krijgs-rustinge van dien ouden vermaarden Krijgshelt, *Marten van Rossum*, Heer van Dussen. Dese Heerlijkheid van Dussen heeft haar naam van de Riviere de Dussen, die hier by de Dussen loopt, en bestaat het selve in twee Ambagten, te weten, Dussen-munsterkerk, en Dussen-muylkerk; het eerste, strekkende vander halver Dussen Zuytwaarts tegen Mewen, is nu ten dele wederom opgekomen, en werd dat Slot, Huys, en Hofstede vander Dussen, met het Ambagtsheerschap van Hestersvaarde, en dat Ambagt van Munsterkerk met Winde te Leen gehouden van de Graaflijkheid van Holland; het twede, namentlijk Dussen-muylkerk, strekt van de halve Dussen Noortwaarts op, tegen den Lande van Altena, binnens-dijks groot omtrent 700. Mergen, wierd eertijds te Leen gehouden van de Heerlijkheid van Merwede; beyde dese Ambagten hebben t'samen ene Parochie Kerk, welke staat in 't Ambagt van Muylkerk; en is Dussen een Stamhuys, waar van de Edelen van dien naam gesproten zyn; te sien hier vooren in de verhandelinge der Geslagten, onder de letter D. *tijtel Dussen.*

't Huys

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

't Huys te DUYVESTEIN.

HEeft in den verdronken Waart gelegen, tusschen Laar en Poelwijk, en word daarom genoemt in de oude brieven *Duyvestein in Poelwijk*, en *Castrum Duijvestein apud Laar*, waar uyt ook volgt, dat *Laar* en *Poelwijk* by malkander gelegen hebben, en datmen niet geschreven heeft, *Leer* maar *Laar-ambacht*; dit Huys te Duyvestein is met den inbreuk van den grooten Waart mede vergaan.

't Casteel en Stad van GEERTRUYDENBERG.

DEse plaats soude na 't schryven van verscheide Schryvers, de naam bekomen hebben van S^te^. Geertruyt, de dogter, sose seggen, van *Pipijn van Landen*, opperste Hofmeester van den Coning van Vrankrijk, die gemeenlijk den eersten Hertog van Brabant genoemt werd. Dog hoe de naam van dese Geertruyt (die overleden soude sijn in den jare 664.) in de benaminge van Geertruydenberg komt, daar van konnen wy geen reden vinden. Dat dese Geertruyd in dese contraye geleeft heeft, blijkt uyt sekeren Gift-brief van Vrouw *Hilsewit*, Gravinne van Stryen by Dordregt, gegeven in de Abdye van Toorn, by Weert in de Kempen, anno 992. den 1. Juny, alwaar in staan de volgende Latijnse woorden: *Attuli ad dictam Ecclesiam allodium meum, quod in terra mea de Stryen Gloriosus Rex Zuendeboldus olim perdonaverat, imprimis ipsam Ecclesiam de Stryen, quæ est consecrata in honorem Mariæ Virginis, montem Littoris, ubi beatissima Gertrudis corporaliter conversata est; & cellam habet à beato Amando consecratam; Villam Gillezelam, Villam Baerle, cum Altari in honorem Sancti Confessoris Remigii à me constructo, Castellum Sprundelheim, cum omni integritate, sicut situm est super fluvium Merbatta. Dat is:* Ik hebbe gebragt tot de voorsz Kerke al mijn allodiaal goet, dat in mijn Land van Stryen my eertijds gegeven hadde den hoogverheven Coning Swendebold, voor eerst d'eigen Kerk van Stryen, die gewijt is ter eeren van de Maget Maria, den Berg van den Oever, daar de Heiligste Geertruyd lichamelijk verkeert heeft, en een Capelleken heeft gewijt van den Heiligen Amandus; de Houve of Dorp Gillezeel, het Dorp Baarle, met den Altaar by my gefondeert ter eeren van den Heiligen Confesseur Remy, het Slot Sprundelheim in 't geheel, gelijk het gelegen is op de Rivier Merbate. Dat voorts dese Geertruyd den Berg tot haar erfgoet gehad heeft, wijst den brief uyt van Keiser *Otto de II.* Datse daar ook een Capelle gehad heeft, staat aangetekent in het Regifter van *August. Wich. Brabantia Mariana*; maar datse de Stad Geertruydenberge soude gebout hebben, of dat deselve by haar leven soude gebout zyn, daar van is nergens enig bescheit te vinden. Ook wijst *Johannes Melanus in Indiculo Sanctorum Belgii* aan, in wat betekenisse het woort Berg in den naam van St. Geertruydenberg moet genomen werden, als hy schrijft; *Non significat Montem, sed Portum, à Teutonico* Bergen *quod est abscondere. Dat is:* Het betekent geen Berg maar een Haven, van het duyts woort Bergen, dat is verbergen. 't Woort Berg betekende ook in de oude Nederlantse taal een Oever, Haven, of een welgelegen wijk, en bewaringe voor de Schepen; De kragt van deselve betekenisse, is nog in het woort *Bergen*, en word genomen voor een bewaringe en bescherminge tegens eenig uytheemsch gewelt; Dat het woord Berg hier in dien sin moet genomen werden, wijst uyt de situatie van de plaats, die niet is rijsende en bergagtig, maar vlak en leeg Land; uyt de voorsz brief Keiser *Otto de II.* blijkt, dat omtrent die tijd de Landen omtrent den Berg gelegen, noch Eilanden waren; *In Pago Schaldis Villa Bergis, cum tribus Insulis, Sprange, Waterange, Steninge, cum Ecclesia, & Telonio, in Pago Stria, in Patrimonio ipsius electæ Virginis, Mons cum appendiciis, Tremella, nunc Drimmelem, Sturnahem, & omni piscatura ad Mosam. Dat is:* In het Dorp Schelden in de Hoeve van den Berg, met de drie Eilanden, Sprange, Waterange, Steninge, met de Kerke en het Tolhuys, in het Dorp van Stryen, in het erfgoet der selver uytverkoren Maget, den Berg met sijn gevolg, Tremella, nu Drimmelen, Sturnahem, en alle de Visscherye tot de Mase. Waar uyt blijkt, dat hier niet als Eilanden en Wateren waren, want daar spreektmen van Eilanden, Tolhuys, en Visscherye, en is gelooflijk, dat ter plaatse daar nu de Stad van St. Geertruydenberg leit, een goede Haven geweest is, om de Schepen voor het onweder en ander ongemak te havenen, en dat de plaats daar van den naam van *Bergen* gekregen, en daar na tot een Stad getimmert zynde, gehouden heeft. Dese Stad lag voor den inbreuk van den groten Waart, anno 1421. aan het vaste Land; maar nu verspreit sig langs deselve een groot vlak Water, genaamt den Biesbos, 't geen de Maas en Waal aldaar maakt op het verdronken Land, en is seer Visch-rijk, soo dat wel gebeurt is, dat 18000. Steuren en Salmen aldaar op eenen dag gevangen zyn; waar van in dese Stad den aflag is, 't geen aldaar grote neringe geeft; De forme van de Stad is langwerpig, hebbende de meeste breete aan de landzyde; sy is tegen den Oorlog tamelijk wel gefortificeerd; en behalven datse van wegen hare situatie sterk is, op alle advenuen te Lande, met Schanssen wel voorsien, en datse van het water mede voor een groot gedeelte beschut is, soo isse noch daar-en-boven met sware Wallen, wyde en diepe Vesten, sware Bolwerken, en andere Fortificatie-werken seer sterk gemaakt; also datse onder de sterxte Frontieren van de Geunieerde Provintien mach gerekent werden.

Anno 1321. wierden hier de fondamenten geleit van een sterk Casteel, dienende tot meerder versterkinge en versekeringe van dese Stad, dat seer sterk wierde gebout, en heeft in sijn geheel gestaan tot den jare 1410. en wierd doen in het beleg meest geraseerd en verdestrueerd; Op dit Casteel wierd een Castelein gesteld, en de Stad in hare Regeringe gebracht tot een Casteleinschap, welk Casteleinschap vast was aan de Edelen van Merwede, soo als den Prelaat *Augustinus Wich-*

Wichmans, in sijn *Brabantia Mariana lib.* 3. *cap.* 69. getuygt; *Diderik van Merwede*, Ridder, Heer van Eeten, Mewen, en Baartwijk, Balliu van Zuyt-holland, leefde anno 1414. en 1421. was Castelein van Geertruydenberg, en woonde op het voorsz Casteel; daar van daan mogelijk gekomen is, dat vele menen, dat den Balliu van Zuyt-holland, eertijds tot Geertruydenberg soude gewoont hebben. Grave *Jan van Henegouwen* belooft in seker Hantvest van date den 20. Juny des jaars 1318. geen Castelein op sijnen Huyse tot Geertruydenberg te sullen setten, nog de Casteleinschap aldaar niemant te sullen bevelen, hy en sal van wettige geboorte wesen; *en hy sal voor ons*, (soo luyden de woorden van het Hantvest) *in tegenwoordigheid van onsen geregte te Dordregt, die wy daar by ontbieden sullen, eenen eedt doen, dat hy niet doen sal tegens enige regten van onser Stede van Dordregt, nog onsen gemeinen Lande van Zuytholland.*

De Stad van Geertruydenberge heeft eertijds gehad sessie en stemminge onder de kleine Steden ter Vergaderinge van de Staten van Holland en Westvriesland, en sijn der selver Gedeputeerden anno 1581. op de Dagvaart in den Hage gesonden, om nevens andere Steden aan den Prince van Orangie te defereren den eedt van het Souveraine Gouvernement, en die van den Prince wederom te ontfangen, soo als te sien is by *Pieter Borre* in het 2. Deel van de Nederlantse Oorlogen, het 15. Boek.

De Graven van Holland in der tijd hebben aan dese Stad verscheide Previlegien gegeven, waar van de voornaamste vervat en versterkt sijn in den volgenden openen brief van Keiser *Carel de V.* luydende aldus:

,, CAarle van Godts genade gekoren Room-
,, sche Konink, toekomende Keyser, al-
,, tijds Vermeerder des Rijks, Konink van Castil-
,, lien, van Leons, van Granaden, van Arra-
,, gon, van Navarren, van beyde Sicilien, van
,, Jerusalem, van Valence, van Maliorque, van
,, Sardaine, van Corsie, &c. Eerts-Hertoge van
,, Oostenrijk, Hertoge van Bourgongien, van
,, Lotrijk, van Brabandt, van Styer, van Karin-
,, te, van Crain, van Limburg, van Luxem-
,, burg, en van Gelre, Grave van Vlaanderen,
,, van Habsburg, van Tiroll, van Bourgondien,
,, Pals-grave van Henegouwe, Landt-grave van
,, Elsaten, Prince van Zwaven, Mark-grave van
,, Bourgauw en des Heyligs Rijks, van Hollant,
,, van Zeelant, van Phirt, van Kiburg, van Na-
,, men, en van Zutphen Grave, Heere van Vries-
,, lant, van den Windismerken, van Portenau, van
,, Zalines en van Mechelen. Allen den genen die
,, dese onsen brieven sullen sien Saluyt; Van we-
,, gen den Burgemeesteren, Schepenen en Re-
,, gierders onser Stede van St. Geertruydenber-
,, ge, over en in den Name der selver Stede en den
,, Inwoonders van dien is ons getoont geweest,
,, dat in den Jare Duysent twee hondert een-en-
,, tseventig, 's Saterdags na Petri en Pauli, wylen
,, zaliger gedagten, *Floris* Grave van Hollant,
,, d'Inwoonders der voorsz Stede by sijnen ope-
,, nen brieven gegunt, en by privilegie geoctroy-
,, eert heeft, dat sy luyden binnen den bedryve
,, van Zuyt-Hollandt omme gene sake of redene,
,, uyt-gesondert twee poincten in den voorsz
,, brieve begrepen, aangesproken en gearresteert
,, souden mogen worden, noch in persoon, noch
,, in heuren goeden, dan voor heure schulden die
,, bekent souden wesen voor een waaragtig Reg-
,, ter tot sulken saaken en affairen gedeputeert,
,, breeder in den voorsz openen brieve verklaart,
,, welk voorsz Privilegie by wijlen *Willem* Grave
,, van Hollant, in den Jare duysent drie hon-
,, dert en vyf-en-dertig geconfirmeert geweest sy.
,, Dat in den jare Duysent twee hondert en-se-
,, ven-en-tseventig de voorsz *Floris* Grave van
,, Hollant, by anderen sijnen open brieven den
,, voorsz Vertoonders gegunt heeft, dat soo wie
,, wonen binnen Zuyt-hollant, eenige schulden
,, beloofde, ofte eenige beloofte aangingen voor
,, Schepenen der voorsz. Stede, en den termyn
,, van betalinge overgekomen sijnde, negligent
,, ware te voldoen, dat als dan de Bailliu van
,, Zuyt-Hollant in der tijt wesende, de selve be-
,, looften en schulden by aantastinge en detentie,
,, of by pandinge van den goeden van den schul-
,, denaar, ofte belove sal doen volbringen mede
,, voldoen na kennisse der voorsz Schepenen.
,, Heeft ook wylen *Aalbregt*, Hertoge in Beye-
,, ren, Grave van Hollant, by sijne opene brie-
,, ven gegeven op St. Jans-dag decollationis anno
,, duysent drie hondert en seven-en-tnegentig
,, gegeven den Casteleyn, Schout, Schepenen,
,, en Raadt der voorsz Stede, dat sy alle misda-
,, dige luyden, die gebreukt of misdaan hadden
,, tegens hem, of tegens de voorsz Stede, waar
,, sy die vinden souden, binnen anderhalf myle
,, weegs nader voorsz Stede, aantasten, vangen
,, en inder voorsz Stede souden mogen brengen,
,, en daar over regten na sulken breuken en mis-
,, daden als sy misdaan hebben. 'T welk wylen
,, zaligert gedagten Hertoge *Philips*, onsen over-
,, oude-vader, in den jare duysent vier hondert
,, en vyftig, op den 20. dag in Junio, weder-
,, omme van nieuws gegunt heeft, mits d'amplia-
,, tie van den misdadige te mogen vangen binnen
,, twee mylen weegs naarder voorsz Stede. Dat
,, wylen *Willem*, Pals-grave op ten Rhyn, Grave
,, van Hollant, in den jare duysent vier hondert
,, en vier, den 20. in Maart, der voorsz Stede,
,, om die te beteren en te vesten, gegunt heeft, te
,, mogen houden vier hondert Landts-poorters
,, doen te gebruyken en te bedryven met alle
,, regte, en in allen manieren gelijk den Ingesete-
,, nen Poorters binnen der voorsz Stede. En daar
,, toe in den voorsz jare alle de voorgaande Octro-
,, ye en Privilegie geconfirmeert. Dat wylen
,, Hertoge *Willem van Beyeren*, Grave van He-
,, negouwe, van Hollant, &c. in den Jare drie
,, hondert hen luyden verleent heeft vier Privi-
,, legien: Den eersten in-houdende, Dat men de
,, voorsz toonders van den Bailliuschap van Zuyt-
,, Hollant niet versetten en soude, en dat sy altyt
,, blyven souden aan de Graaffelijkheyt, en by
,, die geregeert wesen souden. Den tweeden, dat
,, wat Poortere onser voorsz Stede, die sijn lyf met
,, regt verbeurt hadde, hy en mogte maar de
,, helft van sijn eygen goet verbeuren. Den der-

,, den, dat alle Poorteren, die Schepen ofte
,, Raat geweest hadden, ofte namaals wesen sou-
,, de, vreden alsoo wel soude mogen nemen als
,, de Schout. Ten vierden, dat indien eenige
,, Hant-vesten der voorsz Stede verout ofte ver-
,, donkert waren, ofte by ongevalle verbrandt
,, ofte verloren, ofte van ouderdom doorgegaat
,, worden, indien sy betogen mogten mit uyt-
,, schrifte, bezegelt met witachtige luyden, dat
,, indien gevalle men hen luyden de selve vernieu-
,, wen en herzegelen soude sonder haren koste,
,, Dat wylen Grave *Willem van Henegouwen*.
,, van Hollant, Zeelandt, &c. in den Jare duy-
,, sent vier hondert en seven onser voorsz. Stede
,, een vrye Weeken Markt-dag, te weten, alle
,, Maandage van den Jare geoctroyeert heeft, mit
,, geleyden voor alle die gene, die voorsz Wee-
,, ken-markt van 's Maandags besoeken soude.
,, En dat wylen de Keysere en Vrouwe *Maria*
,, sijn gesellinne ons groot-heere en groot-moe-
,, dere, die Godt genadig zy, tot heuren aan-
,, komste aan den Lande en Graaffelijkheyt van
,, Hollandt allen de voorsz Privilegien hen luy-
,, den geconfirmeert hebben, als by copie van
,, heure brieven aan heur supplicatie gehegt bly-
,, ken mogte. E n al is 't soo dat de Voorsaten van
,, de voorsz toonders, en sy luyden sucessive van
,, allen den voorsz Privilegien, sichtent de selve
,, hen luyden verleent zyn geweest tot nu toe,
,, vredelijcke ende rustelijcke geuseert ende dien
,, gebruykt hebbende sonder eenige contradictie,
,, des niet-te-min, want sy van den voorsz Pri-
,, vilegien geen confirmatie geobtineert en heb-
,, ben van wylen de Konink onsen lieven Heer
,, en Vadere, noch van den Hertoge *Caarle van*
,, *Bourgongien*, onsen out-voor-vadere, die
,, Godt genadig sy, des by den negligentie van
,, den genen die de voorsz Stede als doen regeer-
,, den gebeurt mag wesen, soo beduchten sy,
,, dat men hen luyden onder 't dexel van dien in
,, toekomenden tyde in 't gebruyk van de voorsz.
,, Privilegen, of van eenigen van dien souden
,, willen turberen tot heure en onser Stede achter-
,, deel, ten ware overmits onse provisie en son-
,, derlinge van onser approbatie, ratificatie, con-
,, firmatie van de selve Privilegien, waer of sy ons
,, ootmoedelijken gebeden hebben. Soo is 't dat
,, wy des voorsz. is, gemerkt, gehadt hier op
,, 't advys van onsen seer lieve en getrouwe de
,, Stadt-houdere, President en de luyden van
,, onse raade van Hollant, Zeelandt en Vrieslant,
,, den voorsz supplianten genegen wesende tot
,, heuren supplicatie, by advys van onsen seer
,, lieve en getrouwe Ridder en Groot-Cançellier
,, Heer *Marcurius*, Heere van Gatmara, en van
,, de Hoofde, en de Luyden van onsen secreten
,, raade, met rijpe deliberatie uyt ons Konink-
,, lijke macht, aucthoriteyt en sonderlinge gratie
,, ingeval als boven gegunt, verleent, en geoctro-
,, yeert hebben, gunnen, verleenen en octro-
,, yeren by desen des naarvolgt. 'T eerste, aan-
,, gaande het Privilegie hen luyden by wijlen
,, *Floris*, Grave van Hollandt, in den jare Duy-
,, sent twee hondert een-en-seventig gegeven,
,, Dat men geen Poorters der voorz. Stede van
,, St. Geertruydenberge in persone ofte heure
,, goeden binnen Zuyt-hollant sal mogen be-
,, kommeren, molesteren, ofte arresteren voor
,, eenige schulden, ten ware dat die schulden en
,, contracten daar die uyt spruyten gecontraheert
,, worden binnen Zuyt-hollant, ofte indien que-
,, stie gerese tegens eenige Poorters van de Stede
,, Geertruydenberge ter cause van Landt in Zuyt-
,, Hollandt gelegen, of ook dat die Poorters der
,, voorsz. Stede in Zuyt-Hollandt gedelinqueert
,, hadden, of fugitijf waren, in welken gevalle
,, men op die personen van den Poorters der
,, voorsz. Stede en heuren goeden binnen Zuyt-
,, Hollandt wel sal mogen procederen. Die twee-
,, de Privilegie boven geroert hen luyden by den
,, voorgenoemden Grave *Floris* van Hollandt,
,, in den jare Duysent twee honderr en seven-en-
,, tleventig verleent, approberen, ratificeren en
,, confirmeren wy. De derde Privilegie den sup-
,, plianten by Hertoge *Aalbregt van Beyeren* ver-
,, leent tot sijnen wederseggen ten tijde dat onse
,, Stede van den Berge in beter vigeur was, dan
,, die nu is, revoceren wy en aboleren, ordon-
,, nerende dat de voorsz supplianten dien aan-
,, gaande voortaan Justitie binnen heuren bedry-
,, ve doen sullen, en niet vordere. Op de vierde
,, Privilegie, roerende die Landt-poorters onser
,, voorsz Stede van St. Geertruydenberge, heb-
,, ben wy geordonneert en ordonneren, Dat sy
,, voortaan Landt poorters sullen mogen hebben,
,, en dat de selve Landt-poorters gelijke vryheyt
,, hebben en gebruyken sullen als de inwonende
,, Poorters aldaar tot onsen wederseggen, over-
,, mits betalende by elk Landt-*poorter jaarlijks*
,, twee gouden Philips gulden, of die weerde van
,, dien, den een tot onser voorsz. Stede profijte,
,, en den ander totten onsen in handen van onsen
,, Rent-meester van Zuyt-Hollandt, inder tydt
,, wesende, alle yer sy van de voorsz. Poorterye
,, gebruyken sullen mogen, waar af onse voorsz.
,, Rentmeester ontfank en rekeninge doen sal als
,, van de andere Penningen van sijnen ontfank.
,, Op de vyfde Privilegie, in houdende vier
,, puncten den supplianten verleent by Hertoge
,, *Willem van Beyeren*, Grave van Hollandt, in
,, den jare duysent drie hondert en vyf-en-vyftig,
,, Die eerste puncte approberen wy en confirme-
,, ren; mitsgaders die tweede, behoudelijken
,, dat die gene, die tegens ons of onse successeurs
,, en Nakomelingen hoogheyt misbruyken of
,, misdaan sullen, of saken committeren, die naar
,, geschreven regt uytgesondert en gereserveert
,, worden. 't Derde en vierde puncte van de voorsz
,, Privilegie confirmeren wy ook, indien de sup-
,, plianten wysen dat sy van de selve deugdelijke
,, gebruyk hebben. Die seste Privilegie, roerende
,, de vrye Weecken-markt die op Maandage re-
,, voceren en aboleren, consenterende en ver-
,, leenende den voorsz. supplianten by desen van
,, nieuws als dat sy en heure Nakommers voor-
,, taan t'elcke Weecke op die Maandage in onser
,, voorsz. Stede van St. Geertruydenberge een
,, vry Merkt hebben en houden sullen, en den
,, genen die de selve Merkt sullen willen visiteren,
,, geven wy vry en vast geleyden des Maandags
,, in onse voorsz Stede te komen, en des Dynf-
,, dags daar aan volgende te weder keeren, en dat
men

„ men henluyden op die twee dagen van civile
„ saken, schulden, breucken of boeten niet en
„ sal mogen bekommeren, arresteren, of mole-
„ steren binnen de voorsz. Stede, wel verstaan-
„ de, dat de selve suppIianten eerst en voor al, eer
„ sy dese onse brieven van Octroye sullen mogen
„ doen kondigen en publiceren, of van den
„ voorsz Privilegie gebruyken, deselve brieven
„ in de Kamere van onse Rekeninge van Hol-
„ landt sullen dragen en presenteren, om aldaar
„ geregistreert te wesen. Ontbieden daaromme
„ onse voorsz seere lieve en getrouwe groot Can-
„ cellier, de Hoofde en Luyden van onsen secreten
„ Rade, den President en de Luyden van onsen
„ Rade te Mechelen, den Stadt-houdere, Presi-
„ dent en luyden van onsen Rade en Rekeninge
„ in Hollandt, Zeelandt en Vrieslant, onse Bail-
„ lius en Rent-meesters van Zuyt- en Noort-
„ Hollandt, en allen anderen onse Regteren,
„ Officieren, en ondersaten die dit aangaan mag,
„ dat sy den voorsz. suppIianten van onse voorsz.
„ Octroye, en van al 't inhouden van desen doen
„ gedogen en laten rustelijk en vredelijk genieten
„ en gebruyken, sonder henluyden daar tegens te
„ doene of gedogen gedaan te worden hinder, let-
„ sel, of moeyenisse ter contrarien, want ons alsoo
„ gelieft. Oirkonden des voorsz is, hebben wy on-
„ sen zegel hier aan doen hangen. Gegeven in
„ onser Stadt van Brussel, den eersten dag in Sep-
„ tembre, in 't Jaar ons Heeren duysent vyf-
„ hondert en twintig, en van onsen Ryken, te
„ wetene, van den Roomsche 't 2de. en van den
„ Spaansche 't 5de.

De Stad van Geertruydenberg met haar toebehoren leit in 't gescheid van Holland en Brabant, en is tusschen deselve Provincien over de Souverainiteit van dese plaats lang verschil geweest; De Hertogen van Brabant moesten in hare blijde inkomste sweren, datse Geertruydenberg onder Brabant souden brengen. Sie de blijde inkomst van *Carolus* en *Philippus* art. 47. van *Philips de Goede* art. 64. van Vrouw *Maria* art. 76. van Keiser *Carel de V.* art. 53. van *Albertus* en *Isabella* art. 48. en andere meer; en luyde het selve art. als volgt.

„ ITem, dat wy sullen doen houden, en bly-
„ ven aan onsen Lande van Brabandt, en in
„ handen des selfs ons Landts onverscheyden,
„ die Landen, Sloten, en Steden van Heusden, en
„ St. Geertruydenberge, met allen heuren toebe-
„ hooren. Indien wy dat met regte en beschede
„ doen mogen. Of ten minsten sullen die houden
„ of 't doen houden aan onsen voorsz. Landt van
„ Brabant, soo lange dat het gelt, dat men redelijk
„ daar af schuldig is, beyde om die kosten, en
„ schaden wille gedaan, en geleden, om St. Geer-
„ truyt-Berge te beleggene, en Heusden inne
„ te nemen, en te besette als anders, deugde-
„ lijk geheelijk betaalt, en weder gegeven sal
„ worden.

De Graven van Hollandt moesten van gelijken in hare Bly-inkomste belooven, datse St. Geertruydenberge onder Hollandt souden houden; *Augusf. Wich. Brab. Mariana lib.* 3. *cap.* 69. *Val. Andr. Bibliotheca Belgica, & alii.* En op dat de Graven van Hollant te meer souden bewogen worden, desen haren Eedt te houden, soo hebben de Staten van Hollandt tot St. Geertruydenberg hare Graven mede gehult, en den Eedt afgenomen; soo veel lieten haar de Heeren Staten aan de Souvereyniteyt van dese plaats gelegen zyn.

Als nu de Hertogen van Brabandt mede Graven van Hollandt wierden, datse van den Jare 1436. tot den Jare 1588. van *Philippus de Goede*, XIV. Hertoge van Brabandt, die naar het overlijden van Vrouwe *Jacoba*, XXV. Gravinne van Hollandt, de XXVI. Grave van Hollandt wierdt, tot *Philippus* de II. Konink van Spaangien, de XIX. Hertoge van Brabant, en de XXXI. Grave van Hollandt, den welken de Staten Generaal der Geunieerde Nederlandtsche Provincien, op den 26. July, in den Jare 1581. ter oorsaaken van het verbreken van de Wetten van de Regeringe, verklaart hebben, naar het exempel van vele vrye Natien, naar Regte, en metter daat van sijn Graafschap vervallen te zyn, blykende by de Acten en Placcaten daar van in druk uytgegeven;

Soo hebben dese als Hertogen van Brabandt in hare Bly-inkomste moeten sweeren, datse St. Geertruydenberge wederom onder Brabandt souden brengen, en die selve Persoon moest wederom in sijn Bly-inkomste, als Grave van Hollandt, sweeren, dat hy St. Geertruydenberge onder Hollandt soude houden.

Van desen Eedt zyn nu de Hertogen van Brabandt, uyt kragt van den 3. Artikel van het Tractaat van Peys tot Munster, in den jare 1648. gesloten tusschen *Philips* de IV. Konink van Spaengien, en de Staten Generaal der Vereenigde Nederlanden, volkomentlijk ontlast, waar in besloten is, Dat een yegelijk sal behouden en dadelijk gebruyken de Landtschappen, Steden, Plaatsen, Landen, en Heerlijkheden, die sy tegenwoordig hebben in het besit, sonder daar in getroubleert ofte belet te worden, directelijk ofte indirectelijk, in wat manieren dat het zy.

Dit verschil tusschen dese twee Provincien over de Souvereyniteyt van dese Plaats is buyten twyfel ontstaan, door dien dat *Godevaart*, Vryheer van Breda, sijn Landt van Breda in 't jaar 1212. vrywillig Brabandt onderworpen heeft, die waarschijnlijk mede Heere van St. Geertruydenberge geweest is, alsoo dese Heerlijkheden bevonden worden onder eenen Heer meest (soo niet altijdts) geweest te sijn, en nog te sijn, komende beyde dese Heerlijkheden oorspronkelijk uyt het Graafschap Stryen, en hebben doen die van Brabandt, om hare palen uyt te setten, dese Heerlijkheyt mede onder de voorsz Landen van Heer *Godevaart* willen trekken, en onder de voorsz onderwerpinge aan Brabandt brengen, en dat ook te meer, om datse aan malkanderen palen; Daar Hollandt in het tegendeel gesustineert heeft, en noch sustineert, dese Heerlijkheyt van St. Geertruydenberge Hollandts te wesen, als leggende met de overige Landen van Stryen onder Zuyt-hollandt, gelijk ook Stryen in den jare

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

1203. onder Zuyt-Hollandt gestelt en getelt wort.

Uyt dit verschil tusschen dese twee Provincien hebben de Ingesetenen van dese Heerlijkheyt St. Geertruydenberge, datse in beyde de Provincien voor Ingesetenen gehouden, en tot de bedieninge van alle Ampten en Officien geadmitteert en toegelaten worden.

Verscheyde Oorlogs ongemakken heeft dese Frontier-stadt St. Geertruydenberge uytgestaan.

In den jare 1304. nam *Johan*, Hertoge van Brabandt, de Stadt van St. Geertruydenberge in, en trok voort, en beleyde de Stadt Dordregt thien dagen lang, en bestormde de Stad met menigen assaute en vyerigen geschutte, en verbrande alsoo een groot deel van de Stad, maar door sterk tegenweer van de Poorters moeste hy de Stad Dordrecht verlaten, en wierden van deselve, onder het beleyd van Heer *Claas van Putten* en *Stryen*, vervolgt, die de Stad 's Hertogenbossche in brant schoten, namen eenen groten roof met haar, en vertrocken van daar naar St. Geertruydenberge, en verdreven alle die Branders uytter Stede, en keerden met groote eere en triumphe wederom naar Dordrecht.

In den jare 1420. gedurende de Oorloge tusschen Hertoge *Johan van Beyeren*, en Vrouwe *Jacoba*, volgden die van St. Geertruydenberge de partye van Vrouwe *Jacoba*, en die van Dordrecht de partye van *Jan van Beyeren*. Op dese tijd was Casteleyn van St. Geertruydenberge Heer *Diderik van Merwede*, Heere van Baartwijk, Eten en Meeuwen, en Balliu van Zuytholland, die sijn Borgers vermaande en waarschoude, dat sy haar voor die van Dordrecht souden wachten, die niet anders en sochten, dan de Stad in te nemen; Het is geschiet dat de Dortenaars met een Heyr-kragt tegen de Stad zyn aangevallen, deselve opeyschende; Daar op de onvoorsigtige Borgers de Stad aan die van Dort hebben opgegeven. Onder-en-tusschen hout de voorsz Casteleyn sig op 't Casteel, en beschermt dat tegens de Beleggers met een grote couragie, en schiet de Stad met Vyer-pijlen in brant, die geheel met de Kerk afbrande, en daar na noch een swaar beleg uytgestaan hebbende, als het Casteel meest afgeschoten en geruineert was, heeft hy het ten laatsten met accoort van lijf en goet te behouden, genootsaakt geweest over te geven. *Hollandsche Chronijk divis. 28. cap. 15.*

In den jare 1489. den 6. Maert, voer Heer *Ian van Naaldwijk* met een deel Knegten van Rotterdam naar Geertruydenberge, en nam de Stadt in, en heeft de selve Stadt al vry versterkt, maar alsoo die van Breda daar door groote schade leden, sijn sy voor een somme van Penningen met hem verdragen, en hy quiteerde en verliet de Stadt alsoo wederom, korts naar dat hyse vermeestert hadde.

In den jare 1573. is de Stadt van St. Geertruydenberge ingenomen van *Poyet*, gecommitteerde van den Prince van Orangien, de Soldaten, die daar in Garnisoen lagen, wierden doot geslagen.

In 't jaar 1588. mutineerde 't Garnisoen van St. Geertruydenberge, en heeft dese Stadt verkogt en overgelevert aan den Prince van Parma. De Historie wort wytloopig gelesen op dit jaar by *Emanuel van Meteren*, en *Pieter Borre*, dewelke wy, om kort te sijn, hier sullen voor by gaan.

Dit verlies van dese Stadt was voor de Geunieerde Provincien een groot verlies, en quam Zuyt-hollandt hier door in groote swarigheyt; maar de Stroomen werden terstont met Oorlogsschepen beset, om de Visscheryen en passagien te bevryden.

In 't jaar 1593. is de Stadt St. Geertruydenberge van den Prince *Mauritius* wederom met weynig Volks belegert, en den 25. Juny gewonnen, in het aansien sijner Vyanden, die met een veel grooter heyr-leger daar ontrent lagen.

't Huys te GIESSENBURG.

GElegen onder de Heerlijkheid van Giessennieukerk aan de Giessen, by *Cluverus* genoemt *Caspingium*. Dese Heerlijkheid met de Hofstede, Cingels, Boomgaarden, en Manschappen daar toe behorende, geheten Nesse, en daar toe de Heerlijkheid van Niewerkerk met het Balliuschap en Schout-ambacht, is voor desen uyt de Huysen van Brederode en van Gent, in den Geslagte van Wena gekomen anno 1495. en aldaar gebleven ter tijd toe *Jacoba van Wena*, anno 1554. deselve heeft overgegeven aan *Willem van Drenkwaart*, waar mede anno 1593. is verlijt *Cornelia van Drenkwaart*, die troude *Jacob Taats van Amerongen*, by dewelke hy wan *Willem van Amerongen*, Heer van Giessennieukerk, en Erf-watergraaf van den Overwaart.

Oudenhoven in sijn beschryvinge van Zuytholland, sustineert, dat dit Huys van Giessenburg, 't geen men hout van de Romeinen tot versekeringe van de Giessen gebout te zyn, en 't geen by den Heer *Boxhorn* in sijn Toneel van Holland, een *out Slot* genoemt wert, het Huys geweest soude sijn van de vrye Heerlijkheid en Heeren van Brederode, en segt dat daar toe souden dienen de volgende bewijsen.

Eerstelijk, om dat geen ander Huys in alle de oude Heerlijkheden van de vrye Heeren van Brederode, tusschen Leck en Merwede gelegen bevonden en wert, als alleen dit Huys van Giessenburg.

Ten anderen, om dat de Heeren van Brederode, aan dese Heerlijkheid vele voortreffelijke Leenen gehegt, en het Regterschap, nu Erf-watergraafschap van het Overwaartse Waterschap aan deselve Heerlijkheid vastgelaten hebben; en dat het selve genoegsaam uytwijsen soude, dat het de Woninge van de Heeren van Brederode geweest is, 't geen sy boven alle de andere delen van hare vrye Heerlijkheid, soo gepriviligeert en met sulke uytstekende voorregten gebeneficieerd hebben. Hy sustineerd wijders, dat de eerste uytgift van de vrye Heerlijkheid Brederode geweest soude zyn tusschen de Leck en Merwede, en dienvolgens in den Alblasserwaart, 't geen hy dan met vele bewijs-redenen van alle kanten opgehaalt tragt vast te maken; Wy sullen sijn eigen woorden en 't gunt hy daar van schrijft, alhier laten volgen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

De eerſte uytgift van de vrye Heerlijkheyt Brederode is tuſſchen Leck en Meruwe geweeſt, en dienvolgens in den Alblaſſer-Waart De Heeren van Brederode ſijn daar van ſelver getuygen. *Diderik*, Heer van Brederode, conſenteert aan *Otto*, Heer van Arkel, *Jan van Herlaar*, Heer van Ameyde, en *Willem van Slingelant*, in den jare 1366. eenen vryen Watergank, met ons gemeyn (ſoo luyden de woorden van de Hantveſt hier onder te brengen) gaande door onſen Landen en vrye Heerlijkheyt van Brederode, durende tot eeuwigen dage, tot den Lande van Lieſvelt.

Reynout, Heere van Brederode en Gennip, belooft in een ſeker Hantveſt van date 1387. hier onder mede te ſtellen, aan die woonagtig ſijn, ofte weſen ſullen binnen den Banne van Papendregt, alle regt te ſullen laten genieten in ſijne Landen van Brederode, tuſſchen Lecke en Merwede, dat onſe goede Luyden van ons bezegelt hebben, ofte krygen ſullen, &c. gelijk de woorden van de Hantveſt luyden.

Uyt deſe twee Hantveſten, de eene van den Heere van Brederode aan de Heeren van den Overwaart, d'andere aan die van Papendrecht, mede van den Heer van Brederode gegeven, is het notoir, dat de vrye Heerlijkheid van Brederode, tuſſchen de Lecke en Merwede gelegen, en geſtrekt heeft tot de Landen van Lieſvelt.

Dorpen en Heerlijkheden, die de Heeren van Brederode in den Alblaſſerwaart, als het Overwaartſche Waterſchap eerſt wierde opgerecht, in dat diſtrict beſeten hebben.

Goudriaan, groot	850. Mergen.
Gieſſennieukerk, groot	756. Mergen.
Hardinxvelt, groot	616. Mergen.
Peurſum, groot	380 Mergen.
Slingeland, groot	236. Mergen.
t'Samen	2236. Mergen Lands.

Dorpen en Heerlijkheden van den Heere van Brederode in den Alblaſſerwaart, in 't diſtrict van het Nederwaartſche Waterſchap, ſoo wanneer het ſelve eerſt wierde opgerecht.

Papendrecht, groot	616. Mergen.
Wijngaarden, groot	636. Merg. 4½. Hont.
Hofwegen, groot	168. Mergen.
t'ſamen	1420. Mergen, 4½ Hont.

Onder beyde de Waterſchappen, 3656. Mergen, 4½. Hont.

Hier is den Heer van Brederode 't Landt met breede Roeden toegemeten.

Het is een oude Traditie, dat de Heer van Brederode in deſen Waart ſoo ſeer gegoet was, dat hy van Noordeloos af tot Dordregt toe op ſijn eygen Landt konde gaan, en leyt hier nog eenen Agter-dijk, die genaamt werdt Brederoedens Rade, en begint daar Noordeloos eyndigt, loopt agter Goudriaan, door Slingelandt, Gieſſenoudekerk tot Wyngaarden toe, daar voor de laatſte vergrootinge van deſen Waart, het eynde van deſen Waart plagte te weſen.

Op den Buyten-Waart in de Merwede, op het Weſteynde van Papendregt gelegen, ſegt men dat 't Geregte van de Heeren van Brederode plagte te weſen.

Het dient mede tot bewijs, van dat de eerſte Uytgift van de Vry-Heerlijkheyt in deſen Waart geweeſt is, dat de voornaamſte Edelen uyt den huyſe van Brederode geſproten, in deſen Waart ſijn gegoet geweeſt.

Willem van Brederode, Heer van Waalwijk, broeder van *Reynout*, Heer van Brederode voorſz ſat belent in de Heerlijkheydt tuſſchen Lecke en Merwede, nu Alblaſſerwaart.

De Heeren *vander Lecke*, geſproten uyt den huyſe van Brederode, want *Hendrik vander Leck*, daar de Heeren van de Leck afkomſtig van ſijn, was de broeder van *Diderik*, Heere van Brederode, gelijk de Heer Profeſſor *Boxhorn*, in ſijn voorſz Tonneel getuygt, en waren de Heeren van de Leck wel ter dege gegoet in de Landen tuſſchen Lecke en Merwede gelegen, gelijk dat nog volgen ſal.

Symon de I. Heer van Teylingen, was de tweede ſone van *Syfridus* de I. Heer van Brederode, en broeder van *Diderik* de II. Heer van Brederode, gelijk de voorſz. Profeſſor in ſijn voorſz boek ſchrijft. En ſijn die van Teylingen in deſen Waart Heeren van Langerak geweeſt, en voeren die van Langerak daarom nog het Wapen van Teylingen.

Dat vele in gevoelen ſijn, dat het huys te Brederode in Kennemerlant, ontrent Haarlem gelegen, het Stam-huys van den ſeer Edele Stamme van Brederode, en aldaar de eerſte Uytgift van de vrye Heerlijkheyt Brederode ſoude geweeſt ſijn, houden wy ſonder eenig fondament te ſijn, en dat om deſe redenen.

Ten eerſten, om dat de Heeren van Brederode in de voor-verhaalde Handtveſten, beyde by de drie hondert jaren oudt, 't tegendeel ſelts getuygen, welkers getuygeniſſe meer moet gelden als het getuygeniſſe van alle andere Schryvers.

Ten tweeden, Om dat het ook niet geloofelijk en is, dat Grave *Arnout*, (die gemeynlijk geſtelt wordt voor den Vader van *Zicco*, die de eerſte Heer van Brederode ſoude geweeſt zyn) ſijnen ſoon *Zicco* buyten ſijn Graafſchap ſoude gegoet hebben, en dat hy ſoude gedaan hebben, ſoo hy den ſelven in 't Graafſchap Kennemerland gegoet hadde; want Holland en Kennemerland zyn byſondere Graafſchappen geweeſt; gelijk dat ook de Heer *Jacobus Eyndius*, Heere van Haamſtede in Zeeland, in ſijn Beſchryvinge van Zeeland, lib. 2. cap. 3. mede aantekent: *In Texilia, in Kinhem, in Hollandia, in Maaſlandia, &c. Comitatus fuiſſe, ex vetuſtis Francorum monumentis cognitum habemus. Dat is:* In Texel, in Kenemerland, in Holland, in Maaſland, &c. Graafſchappen geweeſt zyn, is uyt de oude Franſche Hiſtorien bekent.

Ten derden, ſoo en vinden wy ook niet, dat de eerſte Heeren van Brederode hare deſcendenten

in Kennemerland gegoet hebben, gelijk wy hebben aangewesen, dat, volgens de getuygenissen van de Autheuren hier voren geciteert, de Heeren van Brederode hier in dit eerste Holland, nu Zuyt-holland, hare descendenten souden gegoet hebben.

Ten vierden, 't en waer niet gelooffelijk, dat soo dat Huys van Brederode het Stam-huys van dat voortreffelijk Geslagt van Brederode geweest waar, dat het selve sijn Stam-huys alsoo soude hebben laten vervallen, sonder het selve wederom op te bouwen.

Het is gelooffelijker, dat het selve huys van de Heeren van Brederode gebouwt is tot een Woonhuys, en niet tot een Stam-huys, en dat, als de Graven van Hollandt, sijnde geworden het Hooft van de Republijke van dit Eylandt, nu Hollandt, haar Hof gehouden hebben ontrent in het midden van dit Eylandt, ontrent eenen Berg, ofte hooge plaatse, gewydt ter eeren van den Heyligen *Hadelbertus*, gemeynlijk genaamt Aalberts-berg, daar dit huys van Brederode ontrent gebouwt is, om digt by het Hof te wesen. De gemeene Chronijk-schryver schryft in 't II. Deel, cap. 13. Dat ontrent Aalberts-berg geweest is het Hof der Princen van Hollandt, het welk tegenwoordig in 's Gravenhage is, en om de schoonheyt en wellustigheydt der plaatse, datter veel treffelijke Casteelen daar ontrent gebouwt sijn, gelijk daar waren Cleve, Brederode, Velsen, Rinichom, het welk nu Egmondt geseyt wordt, en nog meer andere.

Als nu de Grave van Hollandt sijn Hof uyt Kennemerland eerst tot 's Gravesande, en daar na in 's Gravenhage overgevoert hadde, naar dat Grave *Willem de II.* Konink van Romen, in het jaar 1250. dat seer magnifijk en lustig Paleys gebouwt hadde, soo hebben de voornaamste Edelen, den Prince volgende, hier mede haar woningen genomen, en heeft doen apparentelijk de Heere van Brederode sijn woninge mede van het huys van Brederode eerst tot 's Gravesande, en daar na in 's Gravenhage getransporreert, en is het Raadt-huys van 's Gravenhage eertyts het woonhuys van den Heere van Brederode geweest, en dat is ook de waarschynelijkste oorsake, waarom dat de Heer van Brederode het huys te Brederode niet wederom op-gebouwt en heeft, gelijk hy het selve huys te voren wel wederom opgebouwt hadde, gelijk men dat kan afnemen uyt de *Hollansche Cron. Divis.* 31. *Cap.* 44. naar dat het te voren tweemaal was afgebrant, afgeworpen, en verwoest, eerst in den jare 1202. *Hollantsche Cron. Divis.* 15. *Cap.* 3. en wederom in 't jaar 1436. *Hollantsche Cron. Divis.* 28. *Cap.* 37.

Dus verre onsen Schrijver; Maar om weder tot de saak te komen; behalven de Heerlijkheid van Giessennieukerk is'er nog die van Giessenoudekerk en Giessendam; d'eerste werd te Lene gehouden van de Graaflijkheid van Holland, en is daar mede anno 1413. verlijt geweest *Wisschart van Honswijk*, door dien *Walraven van Brederode* de spade op den Dijk gesteken hadde, naar wiens overlijden *Tielman van Honswijk*, sijn broeder, het selve mede hebbende laten dryven voor het Dijkregt, soo is daar mede naderhand verlijt *Arent van Gent*, en daar na gekomen zynde op sijne twee dogters *Magtild* en *Christina van Gent*, hebben 't selve anno 1465. overgegeven aan *Jacob Pot*, Balliu van Zuyt-holland, by wiens overgifte anno 1470. daar mede verlijt is *Claas vander Werve*, wiens descendenten daar van nog possesseurs zyn. De twede, namentlijk Giessendam, wert mede te Leen gehouden van de Graaflijkheid van Holland, en is daar mede anno 1408. verlijt geweest *Margareta van Cleve*, by gifte van den Grave haren broeder, en anno 1412. *Arent van Gent*, by opdragt van *Walraven van Brederode*; en is daar na anno 1450. gekomen in 't Geslagt van *Nederveen*, ter tijd toe dat 't selve by *Arent van Nederveen* anno 1549. is overgegeven aan *Willem van Drenkwaart*, *Boudewyns* sone, zynde na sijn overlijden gesuccedeert op *Boudewyn van Drenkwaart*, die anno 1560. Burgemeester van Dordregt was, en daar na op *Maria van Drenkwaart*, en is anno 1653. met de voornoemde Ambachts-heerlijkheid verlijt *Catharina Theresa de Bruxelles*.

Dese twee Ambachten sijn anno 1382. des Dingsdags na *onser Vrouwen Conceptionis*, tusschen *Otto*, Heer van Arkel, en *Willem*, Heer van Brederode, van den anderen gescheiden, onder sekere conditien begrepen in de navolgende brief.

WY *Otto*, Heere van Arkel, en *Willem van Brederode*, Ridderen. Doen kondt allen Luyden, dat, want wy te gader ongedeylt en ongescheyden hebben dat Dorp, *en dat Ambagt* van Giessen, gelijk als wy daar te gader nu ter tydt in sitten, en onse is; Soo is 't dat wy des en daar af met malkanderen om twist, twiengen, en geschille, die ligt tusschen ons tween daar in geschieden ofte gevallen mogt hebben, dat de schouwen en te verhoeden by onser beyder Vrienden eendragtelijken over-dragen, en hebben dit voorsz. Dorp en Ambagt gescheyden en gedeylt, alsoo dat malk van ons tween mag, en sal weten wes sijn hier af is, alsoo en gelijk als dat klaarlijken hier naar beschreven volget. In den eersten soo sal *Willem* voorsz. hebben, en voor sijn behouden dat overste Ambagt, daar de Kerke te Giessen in staat, boven aangaande aan des Heeren Lande van Brederode, dat Poedersums-Ambagt genoemt is, van daar voor neder tot *Goedelt Jansz.* Hoeve toe, die nu ter tijdt *Willem Barthouts* Soons Kinderen uyt Slijdregt is. En dit selve Ambagt sal houden en hout drie-en-veertig Hoeven, en anderhalf viertel Landts die daar binnen gelegen sijn; En hier toe sal Heer *Willem* hebben en behouden alle de Hof-steden by der Kerken te Giessen, alsoo als die gelegen sijn, en den Bier axcijs aldaar, daar toe sal *Willem* voorsz. hebben en behouden de Boogaart-hoeven, Aven-hoeve, en Schaarlaken, alsoo als dat gelegen is. Item, soo sal de Heere van Arkel voorsz hebben, en voor sijn behouden dat nederste Ambagt, aangaande van *Goedelt Jansz.* Hoeve voorsz, daar Heer *Wilhems* Ambagt voorsz keert en af gaat, en daar voort neder tot Zweenskade toe, en dit selve Ambagt sal houden en hout veertig Hoeven, en eenen halven viertel Landts die daar binnen gelegen sijn; En hier toe sal de Heere

Heere van Arkel voorsz hebben en behouden de Hofsteden te Giessendam, nessens den Lande van Brederode over, alsoo als die gelegen zyn, ende den Bier-axcijs aldaar, hier toe sal de Heere van Arkel hebben en behouden de Huys-hoeve, dat Damland, en de vijf pont 's jaars, die staan op *Goedele Jans* Hoeve voorsz. Item, soo behouden wy Heere van Arkel, en *Willem van Brederode* voorsz te gader ongedeylt de Koren-thiende, de Smal-thiende, en de Visscheryen in onser beyder Ambachten voorsz, alsoo als wy die te gader liggen hebben, en den Polre buyten Dijks, en wes nutschap van desen Thienden, Visscheryen en Polre voorsz jaarlijks komt, die sullen wy gelijk deylen malk van ons half en half, en alsoo dik en wanneer datmen deselve Thienden, Visscheryen, en den Polre verhuyren ofte verkoopen sal, soo sullen wy malk en elk van ons eenen man toe hebben, of eenen man van onser beyde wegen, hoe ons dat best dunkt, diese verhuyrt ofte verkope, en ons oorbaar daar in doe; en in deser manieren houden wy te gader ongedeylt de bede in onsen Ambachten voorsz, soo wes daar of komt, ook gelijk te deylen, daar toe houden wy gemeen de Heervaart in onsen Ambachten, die buyr te dienen den Heer op ons selfs kosten, alsoo dat tot hier toe geweest en setten in sijn Ambacht voorsz; maar in onser beyder Ambacht voorsz sullen wesen, en sullen wy hebben seven Dorp-heemraden, des sullen de vier Dorp-heemraden in 't overste Ambacht dat Heer *Willems van Brederode* is, als twee boven der Kerke, en twee beneden der Kerken te Giessen voorschreve, en de ander drie Dorp-heemraders in 't nederste Ambacht dat des Heeren van Arkel is, en dese voorsz seven Dorp-heemraders sal men eeden, en sullen altoos geëed wesen in beyden Ambachten voorsz, gelijk en te recht sitten in beyden Ambachten voorsz, van allen saken die den gemeenen Lande daar in toebehoren, en roeren, en aangaan, soo wanneer en menig-werven als sy des van onsen Schouten in den Ambacht voorsz, of van hare eenig vermaant werden sonder argelist, en soo wanneer eenig van onse Schouten voorsz ter Kerken komen, en vermanen den Dorp-heemraat voorsz of sy eenig achte leggen willen, en soo wat achte de Heemraad voorsz leggen tot des Lands oorbaar en best, dat sal elk van onsen Schouten in den sijnen schouwen metten gemenen Heemraad in beyden Ambachten voorsz. Voort soo mag wy elk van ons sijn dingstede leggen in sijnen Ambachte daar hy wil; en om dat die Heer van Arkel dat nederste Ambacht heeft, soo mach hy sijn dingstede leggen by der Kerken tot Giessen of hy wil, en daar te berichten des in sijnen Ambagt van Giessen voorsz geschied was. Voort om dat altoos twee Waarsmannen geweest hebben, in den alingen Ambacht van Giessen voorsz die Graven mede te schouwen, so sullen daar noch twee Waarsmannen wesen, een boven in Heer *Willems* Ambacht voorsz, en een beneden in 's Heeren Ambacht van Arkel voorsz, elk na sijnen Waarsman setten de Graven mede te schouwen. Voort om datter altoos een Heemraad geweest heeft in den alingen Ambagt van Giessen voorsz, en in Molenaars-grave dat nieuwe Waterschap mede te schouwen en te regieren, soo salder noch een Heemraad wesen dat nieuwe Waterschap mede te schouwen, en overmits dat dat Alinge-ambagt van Giessen en Molenaars-grave nu in drien gedeylt is, soo sal elk Heer sijnen Heemraad daar in setten, sijnen tijd na dien dattet beloopt, na grooten desen Ambachten voorsz sonder argelist. En in desen Alingen-ambacht van Giessen voorsz, dat onser beyder is, sullen wesen twee Waarsmannen binnen 't Ambacht, als 't tot hier toe geweest hebben, en elk van ons sal den sijnen setten, en alle vervallinge en boeten die in desen Ambachten voorsz vallen en verschijnen, dat sal elk Schout den anderen uytrichten in den sijnen. Voorts om dat in onsen Ambacht van Giessen meer Lands vry is dan onsen Land met twee Hoeven in Apen Walen, behalven dat Damland, overmits twee Hoeven die den Heere van Arkel voortijden toegeset waren op Graveland, soo sal Heeren *Willem van Brederode* hebben in sijn Ambacht voorsz van desen vryen Lande voorsz anderhalve Hoeve, en die Heere van Arkel in sijnen Ambachte voorsz een halve Hoeve. Voorts soo sal elk van ons met sijnen buyren die Kerke van Giessen gemeyn houden, daar toe sullen wy elk van ons eenen Kerk-meester setten, en te samen gelden als 't te hier toe geweest heeft, behoudelijken elken sijns rechts in der Kerken voorsz, en in allen gemeynen slagen, elk Schout in sijn Ambacht vol macht sal hebben. Voort allen Hantvesten die in onsen gemeynen Ambacht toebehoren, en ons *Daniel van Tolloysen* overgegeven heeft, die sullen wy te gader leggen in eenre kiste in den Heyligen Klooster ten Carthuysen, by St. Geertruydenberg, tot onser beyder behoef, en elk van ons sal eenen Sleutel daar af hebben, in deser manieren, dat elk van ons dese Hantvesten altoos besigen mag, tot alre tijd als wy of eenig van ons des behoeft en te doen heeft, en daar sullen wy malkanderen onsen Sleutelen toe leenen, en aan dese Hantvesten helpen tot alre tijd als wy, of onser eenig des behoef, en den anderen gesint, behoudelijken des dat men dese Hantvesten omme weder sal leggen, alsoo vairde als men daar mede gedaan heeft, in der Kiste in den Cloofter voorsz, alle argelist, en alle kunne behendigheyt, sturbel en vonde in desen Brieve uytgescheyden. En want wy *Otto*, Heere van Arkel, en *Willem van Brederode*, Ridderen, dese voornoemde scheydinge en effeninge by onser beyder vrienden overdragen zyn, soo geloven wy voor ons en onse erfgenamen en nakomelingen malkanderen alle dese voorgenoemde puncten, clausulen, en articulen, vast en stede, en onverbrekelijken te houden, gelijk in desen Brieve voorsz staat. En hebben des tot eenen tuyge en kennisse der waarheyt onse zegelen aan desen Brief doen hangen; Dese Brieven zyn twee alleens sprekende, daar van hebben wy malk een, om die meerer vestenisse wille deser dingen, soo hebben wy gebeden en bidden onsen lieven genadigen Heere Hertoge *Albregt van Beyeren*, Ruwaart van Henegouwen, en van Holland, dat hy dese dingen confirmeren en consenteren wil, en sijnen zegel voor aan desen Brief doen hangen.

En

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

En wy *Albregt*, by Gods genaden Palsgrave op den Rhijn, Hertoge in Beyeren, Ruwaart van Henegouwen, van Holland, van Zeeland, en van Vriesland, overmits versoeks en om bede wille onsen lieven en getrouwen des Heeren van Arkel, en *Willems van Brederode* voorsz, Soo confirmeren en consenteren wy alle dese voorgenoemde puncten, clausulen, en articulen, gelijk in desen Brieve beschreven staan, en hebben des onsen zegel aan desen Brief doen hangen, behoudelijken ons en onse nakomelingen alsulk recht en gerechtigheyt, als wy in desen Ambacht voorsz hebben. Gegeven tot St. Geertruydenberge, in den jare ons Heeren duysent drie hondert twee-en-tachtig, des Dinsdag na onser Vrouwendag Conceptio.

't Slot tot GORCUM.

TOt Gorcum heeft voor desen gelegen een Slot, dat Grave *Carel van Charlois*, soone van Hertog *Philips de Goede*, omtrent den jare 1464. seer dede vergroten en versterken met twee grote ronde Torens, en een seer grote Zale van blauwen steen, die hy uyt het Graafschap Namen de Maze dede afbrengen, en was dit een seer swaar werk, op sommige plaatsen wel 36. voeten dik, 't geen in het jaar 1579. begonnen is afgebroken te worden, en naderhand geheel om verre geworpen is. Sie daar van hier na onder de verhandelinge van de Castelen en Huysen in 't Land van Arkel te sijner plaatse.

't Huys te HEER-JANS-DAM.

GElegen by de Heerlijkheid van Heer-jans-dam, zynde een fray en bekwaam Edelmans Huys, tot woninge van den Ambachtsheer van Heer-jans-dam, 't welk sijn naam bekomen heeft van Heer *Jan van Rosendaal*, Ridder, die dat bedijkt heeft, alsoo 't selve Ambagt en Dorp van dien gelegen is op den Dam van de Waal, die aldaar toegedamt is, komende d'eene helft van 't selve Ambagt aan de zyde van de voorsz Waal, en d'ander helft aan de zyde van de Devel, en oversulx aan de Develzyde voor d'eene helft, en aan de Waalzyde voor d'ander helft contribuerende, gevende t'samen tegens 240. Mergen, behalven sijn volgerland, 't welk van 't selve Ambacht is gelegen aan de Waalzyde, en contribueert tegen 32. Mergen; 't voorseide Ambacht is een agste part, en oversulx een agste part in de profijten en aanwassen van de Noorder trekkende, eertijds mede genaamt *Philips Ambacht vander Does*, van *Philips vander Does*, Ambagts-heer van 't selve Ambacht, zynde 't voorschreve Ambacht enige jaren in dat Geslagt geweest, en by 't selve verkoft aan *Pieter Hugensz*, Ambachts-heer van Heer-jans-dam, Schobbeland, en kleine Linde, die stierf anno 1515. succederende in sijn plaats 't selve Leen op *Aart Pietersz*, Ambachts-heer van Heer-jans-dam, die stierf anno 1543. den welken volgde *Pieter Aartsz*, Ambachts-heer van Heer-jans-dam, die stierf den 26. December 1588. nalatende een dogter, met namen *Johanna*, Ambachts-vrouwe van Heer-jans-dam, weduwe van *Joachim van Hardenbroek*; en werd dese Heerlijkheid te Leen gehouden van de Staten van Holland.

't Huys te HERLAAR.

ONder de Heerlijkheid van Ameide behoort hebbende; Over meer dan 200. jaren soo woonden de Edelen van Herlaar op dit Slot; maar is naderhand t'enemaal vervallen, hebbende het Landt en inkomen van dien zedert den jare 1418. altoos gehoort aan de Heeren van Brederode.

't Huys te HONTSTEIN.

DAt een Adelijk Huys en Stam-huys van het Geslagte van Hontstein geweest is, heeft gelegen in *Hertswaart*; want in seeker geschreve Memorie, gevonden in het Clooster van Eemstein, van den jare 1300. van den Ontfang van de Dykagie in den groten Waart, by *Ian de Hollander* en *Matthys Colentuys*, staat aangeteekent, *De twee Hertswaarden hout 703. Mergen. En in anniversario Carthusianorum* staat, *Hontstein in Hertswaart.* 't Voornoemde Geslagte van Hontstein schynt in voortyden uyt Hoogduytslandt alhier gekomen te sijn.

't Huys te ISSELMONDE.

VAn het oude Slot te Isselmonde werd gewach gemaakt in de Hollantsche Cronyk Divis. 10. cap. 5. op 't jaar 1076. *alwaar het volgende gelesen wert.*

IN 't jaar ons Heeren 1076. heeft Jonkheer *Dirk van Holland*, met sijnen stiefvader *Robbregt de Vriese*, vergadert een groot magtig Heyr van Volk, om te beleggen Bisschop *Coenraad van Utrecht*, leggende op 't Slot van Ysselmonde; de Bisschop dit wel wetende, ontboot sijne Heeren en Burgeren van Utrecht, dat sy op eenen sekeren genoemden dag by hem komen souden, en doen hem ontset en bystant, 't welk alsoo geschiet is, en hebben vergadert veel volks uyt dat Sticht, en andere meer, en zyn by haren Heere gekomen, om assistentie en bystant te doen. Dit Heyr by malkanderen komende, zyn sy stoutelijk tegens malkanderen in getreden; die Hollanders en Vlamingen weerden hem vroomelijk, en ook de Stichtse, maar in 't eynde kregen het de Stichtse te quaat, en moesten wijken, daar veel volks aan beyden sijden dootgebleven is, en vele grote Heeren en Wapentiers, maar bysonder van des Bisschops zyde, daar die voornaamste of waren Grave *Gerlach van Zutphen*, *Lambrecht*, Prooft van Deventer, *Volkmaar*, Priester tot St. Bonifaas, *Werenbolt* en *Gijsbregt*, Ridderen; uyt welkers verlies al dat Heyr van Utregt verstroyt wierd, en liepen sonder ordre te scheep, daar sy voor 't meestendeel al verdroncken; De Bisschop aangemerkt het verlies sijns volks, dede de Voor-muren en Poorten van 't Slot sterk maken, en met bossen en andere instrumenten beleggen, om hem te beschermen; maar de Hollanders door hulp en raad der

Heeren

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Heeren en Ridderen uyt Holland, worpen met macht dat voorsz Casteel ter neder, waar op dat Bisschop *Coenraad* uyt groote benautheid hem opgaf in des Graven handen, en resigneerde het hele Land van Holland met het Slot van Yssel-monde goetwilliglijk aan Jonkheer *Dirk*, Graaf *Floris* soon; Die wederom den Bisschop met groter reverentien sende t'Utrecht, en ontsloeg alle de gevangenen vry te gaan, sonder eenig rantsoen ofte schattinge. In dit beleggen van 't Slot van Ysselmonde bleef doot van Graaf *Dirks* wegen Heer *Evert van Binkhorst*, met vele uytgelesen Knechten en Wapentiers, en Heer *Jan van Arkel* werd tot der dood toe gequest, en werd te Scheep als een dode naar huys gevoert, stierf daar na in 't jaar 1077. op den 7. January, en wert tot Arkel in sijns vaders graft geleyt.

Dog dit out Isselmonde met sijn sterk Casteel is door verloop van tyden, veranderinge van Rivieren, doorbraak van Dijken, en Wegspoelinge van Landen, soo vergaan, dat selfs de Puyn en Steenhopen niet overig sijn gebleven, waar aan men soude konnen merken waar de plaatse geweest mag sijn.

Het jegenwoordig Isselmonde bestaat uyt twee Ambagten, namentlijk Oost en West-Isselmonde; en is in dat van Oost-Isselmonde anno 1483. by Heer *Floris Oem*, Ridder, een sterk Slot uyt het water op getimmert; het wierd eertyds te Leen gehouden vanden Grave van Egmont, dog nu van de Graaflijkheid van Hollandt; Hertog *Philips van Bourgondien* heeft anno 1435. daar aan gegeven het volgende Hantvest.

PHilips, by der gratie Gods, Hertoge van Bourgongien, van Lottringen, van Brabandt en van Limburg, Grave van Vlaanderen, van Arthoys, van Bourgongien, Palatyn van Henegouwe, van Hollandt, van Zeelandt, en van Namen, Mark grave des Heylig Rijks, Heer van Vriesland, van Salines, en van Mechelen. Doen kondt allen Luyden, alsoo onse getrouwe Ridder, Raadt en Kamerlink, Heer *Hugo van Lannoy* Heere van Santes en van Beaumont, by koope en overdrachte verkregen heeft van *Jan vander Lecke*, dat Oost-Ambacht van Isselmonde, dat *Jan* voornoemt en sijne Ouderen plag toe te behooren; Soo hebben wy overmits de menigvoudige getrouwe diensten, die onse getrouwe Heere *Hugo van Lannoy* voornoemt, onsen Vader en ons gedaan heeft, dagelijks doet, en of Godt wil doen sal, den selven onsen getrouwen Heer *Hugo*, en sijne Nakomelingen voor ons en onse Nakomelingen gegeven, en geven mits desen Brieve macht, die voorsz Ambachte en Landen daar in gelegen te bedijcken, ofte doen bedijken met den genen die hy daar in tot hem nemen sal, tot wat tyden hen dat nutte en oorbaar dunken sal, sonder onse of yemants van onser wegen hen des in eenig wys te bewinden, en des sal onse getrouwe Heer *Hugo* voornoemt en sijne Nakomelingen, den Dijk-grave en Heemraden in den selven Lande setten en maken, om dat voorsz Lant daar mede te regeren naar oorbaar 's Lants, als hem dat genoegen sal, en daar naar tot eeuwigen dage Dijk-grave en Heemraden setten in den Lande voorsz, om dat voorsz Landt als dat van noode wesen sal mede te bedryven, op Sluysen, Wegen, Wateringen en Dijkagien met allen toebehoorne, en de Sluysen te leggen en te verleggen na 's Landts oorbaar; En wes boeten daar inne verschijnen sullen, die sullen hebben onsen getrouwe Heer *Hugo van Lannoy*, en sijne Nakomelingen voorsz. Ook sal onse getrouwe Heer *Hugo*, en sijne Nakomelingen voorsz ten eygen hebben haren vryen wille mede te doen, alle alsulke erffenisse, als ons toe-behooren mogen, en binnen den voorsz Palen gelegen sijn. Voort oft sake ware, dat Godt behoeden moet, dat dit voorsz Landt tot eeniger tijdt inbreukig worde, ofte rijdende bleve, in wat manieren dattet toekomen mochte, soo sal nochtans onse getrouwe Heer *Hugo* voorsz ende sijne Nakomelingen onvermindert behouden alle rechten die voorsz staan, alsoo hen dat oorbaar dunken sal, en ook dat voorsz Landt weder mogen bedijken, of doen bedijken, sonder ons ofte onse Nakomelingen hen des te bedwingen; En tot wat tijden dat onse getrouwe Heer *Hugo* voornoemt of sijnen Erven, dat voorsz Landt bedijken willen, waart dat dan yemant wie hy waar, die Lant heeft in den voorsz Ambachte, sijn Landt niet mede bedijken en woude, in der manieren als dat by onsen getrouwen voorsz over gedragen soude wesen, Soo sal hy, of sijnen Erven en Nakomelingen dat mogen aannemen en bedijken, en behouden tot eeuwigen dagen; En wy en onse Nakomelingen sullense daar in houden en sterken; Voort geven voor ons, en onsen Erven en Nakomelingen, alle die Thienden, Vogelryen, Visscheryen, Veeren, Wint van Molenen, Exchynsen, in den Oost-Ambacht van Isselmonde met allen haaren Rechte en toebehooren, niet uytgescheyden; En om dat wy voor ons en onse Erven en Nakomelingen alle de voorsz poincten en elk bysonder, vaste, stede, en onverweeken houden willen, en gehouden willen hebben, Soo hebben wy onsen heymelijken Zegel aan desen Brieve doen hangen, in absentie van onsen grooten Zegel. Gegeven in onse Stad van Brussel op ten vyfden dag in December, in 't jaar ons Heeren duysent vier hondert vyf-en-dertig; opte ploye stont geschreven, by mijn Heer den Hertoge, onderteykent *D. Sween*.

Dat van West-Isselmonde wierd eertyds mede genaamt Ogiers-Ambagt, naar *Ogier van Cralingen*, die 't selve anno 1388. met sijn dogter *Gillis van Cralingen*, trouwende aan *Diderik vander Lecke*, Ridder, ten Huwelijk gaf; is van outs een Ambagt op sig selfs geweest, en wierd anno 1413. daar mede verlyt *Jacob Boekel*, *Gysbregts* soon, ten onversterflijken Leene, te verheergewaden met eenen Roden Sperwer; sijn dogter *Meine van Wena*, die te man hadde *Ian vander Boukharst*, den 2. October 1447. naderhand *Gysbregt vander Boukhorst* den 19. Maart 1465. naderhand *Claas vander Boukhorst*, en den 22. Mey 1511. *Andries van Hargen*; sijn sone *Splinter van Hargen*, den 24. February 1524. Jonker *Andries van Hargen*, by dode van sijn vader

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Splinter van Hargen, Ridder, verlyt met de Ambagts-Heerlijkheid van dat West-Ambagt van Isselmonde, met al sijn toebehooren tot een Erfleen, na inhouden der oude Brieven, en oude Registeren daar van wesende, den 21. September 1575. *Carel Benting*, by dode van *Andries van Hargen*, sijn huysvrouwen broeder, naar inhouden der oude Brieven en Registeren daar van wesende den 18. Juny anno 1600. *Geertruyd Benting*, haar aangekomen en bestorven by dode van *Carel Benting*, haar oom, de Ambagts-heerlijkheid van 't West-Ambagt van Isselmonde, met al sijn toebehoren tot een Erfleen verleden den 11. July 1633. en by transport van den voorsz *Carel Benting*, is daar mede den 13. October 1633. verlyt *Cornelis de Bevere*, *Willems* sone, Ridder, Heer van Strevelshoek en de Lint, te verheergewaden met een roden Sperwer, naar inhout der Brieven en Registeren daar van sijnde; wiens sone *Cornelis de Bevere*, jegenwoordig daar van Possesseuris.

't Huys te LAAR.

WAs gelegen by Poelwijk, gelijk hier voren aangetekent is, datwe vinden in *Anniversario Carthusianorum, Castrum Laar ad Poelwijk*; en is daar van ook een Familie geweest.

't Huys te LANGERAK.

HEeft met de Heerlijkheid van Langerak in voortyde mede geweest aan de Heeren van Guy, selfs nog in den jare 1270. en is daar na gekomen aan een jonger soon van Teilingen, welkers descendenten den naam van Langerak hebben aangenomen; is een Heerlijkheid van hoge, lage, en middelbare Jurisdictie, ten deele te Leen gehouden werdende vande Graaflijkheid van Hollandt, en leggende onder 't Dykregt vanden Alblasserwaart; heeft het regt en possessie van 't stellen van een Hogendijks-heemraat, en een Water-heemraat in het Overwaartse Waterschap in den Alblasserwaart; en gehoord jegenwoordig onder 't Geslagte van Boetselaar.

't Huys te LIESVELT.

L*Iesvelt*, een oude Heerlijkheid en Stamhuys van veele Edelen, welke dien naam gevoerd hebben, is seer lange in dat Geslagte geweest, en is omtrent den jare 1491. met een Erfdogter van Heemstede by Haarlem gekomen aan Heer *Roelant le Fevre*, Thresaurier van Vlaanderen; is gebout anno 1042. en plag een schoon Casteel te wesen, maar wierde na het vertrek van Hertog *Erik van Bronswijk*, van die van Dordregt, Gouda, en Schoonhoven, afgebrand, en is daar na ten deele weder op gebouwt, leggende seer vermakelijk, en hebbende een perk of Reigerbos. Dus schryfter *Adrianus Junius* van *Bat. cap.* 18. *Habet ad alteram Leccæ ripam è regione Schoonhoviæ oppidi, Ericus Brunvicensis regulus arcem operibus validam, muris latissimis valloque opportuno communitam, cui Liesveldæ nomen est.* Het voornoemde Slot en Huys van Liesvelt, mitsgaders de hoge en lage Heerlijkheid van Ammers-Gravelant, van Gelkenesse, en van den Afterlande, met Bauwe, &c. verlyt anno 1636. *Willem Frederik*, Prince van Nassau, Stadthouder en Gouverneur van Vrieslandt, Groningen en Ommelanden; die aan de selve den 14. Mey 1637. heeft gegeven het volgende Hantvest.

W*Illem Frederik*, Grave van Nassou, Catsenelbogen, Vianden, Dietz; Spiegelberg, &c. Heere en Baron van Beylsteyn en Liesvelt, &c. allen en een yegelijken dien 't behoort, doen te weten: Alsoo de Ondersaten en gemeene Inwoonderen der voorsz onser Baronie van Liesvelt, als Gelkenes, Amers-gravelandt, Achterlandt en Peulwijk, ons ontfangen en erkent hebben voor haren rechten Erf-heere, en daar op ons den behoorlijken Eedt en Huldinge gedaan, ons demoedelijken versoekende te willen confirmeren en approberen alsulke Privilegien en Hant vesten, als Wijlen den Doorluchtigen en Hoog-geboren Heere *Erik*, Hertoge van Bruynswijk en Lunenburg, &c. Baron van Liesvelt, onsen veel geliefsden Heere en Oom H. M. hen-luyden gegunt en gegeven heeft, by sijne Brieven van den 17. Maart 1570. Confirmerende en bevestigende by de selve de Privilegien en Hant-vesten van wijlen *Francois van Heemstede*, Ridder, en insgelijks Baron van Liesvelt, in datum den 11. January 1541. Dat wy met geen minder liefde, affectie, en goede gunste genegen sijnde, omme onse goeden Ingesetenen te beneficieren, en soodanigen versoek favorablijk toe *te staan*, alle de voorsz Hantvesten en Privilegien goetwilliglijken geconfirmeert, geratificeert en geapprobeert hebben, gelijk wy 't selve ratificeren, confirmeren, en approberen by desen, in manieren als volgt.

Item, in den eersten en sal een Heer ofte Vrouwe van Liesvelt niemant vangen en stoken van sijnen Ondersaten, die ge-erft en gelandt is in het Landt van Liesvelt, dan die sijn lyf verbeurt hadde. Dan waar daar yemant, die geen landt ofte erve en hadde in de Heerlijkheyt voorsz, en eenen Man gequetst hadde ter doodt toe, en in perijkel van sijnen lyve ware, ofte eenen quaden eedt gedaan hadde, ofte andere soo groote feyten, die sal die Heere ofte Vrouwe mogen doen vangen, ter tijdt toe, dat hy goede ge-erfde borge geset hadde, daar die Heere mede bewaart ware, en sijne schade aan verhalen mochte.

Item, waar 't sake dat yemant doodt holde van de Paarden, verdrinkte of in 't vuur verbrandt worde, ofte diergelijken in eeniger manieren onversienlijk doodt bleve, dat Godt verhoeden wille, soo mag men die mensche ter Kerke brengen en doen aarden sonder verbeuren, behoudelijck datmen gehouden sal wesen, den Heere ofte sijnen Schoutet te kennen te geven, om die te beschouwen in tegenwoordigheyt van twee Schepenen, of Gesworens, en by gebreke van henluyden, by twee andere goede gebuyren, welke Schoutet gehouden sal wesen, die persoon te beschouwen binnen twaalf uuren, naar dat hy de kennisse daar van sal gehadt hebben, en daar afbetalen den Heer een loot silver.

Item, soo wie sijn Weteringe gelaakt wort bin-

binnen de Heerlijkheit voorſz, die ſal verbeuren van elken eygen eenen Engelſchen ſtooter, tot vieren toe, en niet meer.

Item, is elken Vecht boete thien ſchellingen, en een Hooft-wonde, in het Gerechte van Gravelandt is thien ponden, maar in Gelkeneſſe maar thien ſchellingen, als een Vecht-boete.

Item, des Heeren Thiende ſal blyven op den ouden herkomen, te weten, van allen Koorn, Greynen, den elfden Schove.

Item, vander ſmalle Thienden ſal die Thiendenaar mogen kieſen uyt het meerder deel van de Lammeren, Baggen en Ganſen, en ſal hebben van twee, drie den elfſten penning, van vier, vyf en ſes een half, en van ſeven, acht, negen, thien, elf, twaalf en derthien, een geheel, en van veerthien een anderhalf, en ſoo voort naar advenant.

Item, van een Kalf ſal men geven een Oirt van eenen ouden Leeuw, en van elke Voele eenen halven ouden Leeuwe.

Item, alle Huys-werven en ander Kennip-landt, dat vry geweeſt is by tyden van wijlen Heer *Roelant*, Heere tot Lieſvelt, mijn zaliger Heer Vader, die ſullen vry blyven van Thienden, en alle andere Werfven en Landt, dat men tſedert tot Kennip-landt gemaakt heeft, of noch maken ſal, en bezaayt wert, ſal betalen van elk Hondt drie ſtuyvers.

Item, van den Na-koop ſullen ſy betalen van eenen Mergen in den Ambachte van Gelkeneſſe, dat verkocht werd, ſeventhien ſtuyvers, in Gravelandt veerthien ſtuyvers, in Achterlandt en Peulwijk thien ſtuyvers.

Item, van elke Tonne Biers, die men tapt en verkoopt, ſullen ſy den Heere geven van accijns, en dat den Huyſman ſelver in leyt en drinkt, ſal niet geven en betalen.

Item, die bezegelde Brieven, die gemaakt worden binnen die Heerlijkheydt voorſz van Verkoopinge, Los-renten, of anders ſullen den Schout daar afbetalen van Zegelen twee ſtuyvers, den Geſworens drie ſtuyvers, en den Klerk voor ſijn ſchryven eenen braſpennink.

Item, elk ſal ſijn Landt mogen belaſten met Renten, ſonder den Heer daar yet van te geven.

Item, ſoo waar panden en pant-keeringe geſchiet, en ſal geen ſchattinge geſchien aan eenigen goeden; 't gewijs van de pandinge ſal eerſt gedaan ſijn met Vonniſſe, en die Vonniſſe daar af ſal men ſtaden van dwars-nacht tot dwars-nacht, en die onregt heeft, ſal in Gelkeneſſe verbeuren vyfthien ſtuyvers, en in Gravelandt thien ponden.

Item, van geleenden gelde en arbeyts-loon ſal men recht doen van dage tot dage.

Item, waar yemant ſijn goet afhandig gemaakt, dat hy deugdelijk bewijſen konde hem te behooren, dat ſal hy mogen aanvangen binnen de Heerlijkheyt voornoemt metten Heer ſonder verbeuren, ende en konde hy 't niet bewijſen, dat het ſijn goet waar, ſal die aantaſter verbeuren tegens den Heer thien ponden, en ſo veel ſal ook verbeuren die 't goet eerſt den anderen ontvreemt hadde, en boven dien gebannen, of in boeten, breuken, correctien ſoo groot en kleyn, als naar de gelegentheydt van der ſaken met regt gewijſt ſal worden, het welk die Heer onderſoeken en beregten ſal op de koſten van ongelijk.

Iem, of daar eenige Man ofte Vrouwe ſtorve, daar Wees-kinderen agter bleven, ſoo ſal die Heer een goet bequaam man ſetten, die niet wraakbaar en is by de regte geboren Voogt, welke Voogden goede ſolvente ge-erfde Borge ſetten ſullen binnen der Heerlijkheyt, om 't goet te regeren tot profijt van den Weeskinderen, en geen goet belaſten noch verminderen daar genoeg is om te leven van de Bladinge. En ſullen jaarlijks gehouden weſen, de ſelve Voogden te doen goede Rekeninge op St. Pieters-dag, *ad Cathedram*, by den Heere van den Lande, of ſijnen ware gemagtigt, daar by roepen die 't aangaan mag, ofte daar by hooren, ſonder de welke men niet doen en ſal. En wie van de Voogden in gebreke ware die Rekeninge te doene, die ſullen elks verbeuren jegens den Heere voor d'eerſte reyſe drie 's Heeren ponden. En inſgelijks ſouden verbeuren die geroepen waren, en niet en quamen om die Rekeninge te hooren, en op alſoo menigen dag die hem daar naar van den Heere beteykent ware, en niet en dede alſoo voorſz is, ſouden op elken dag verbeuren uyt haren eygen goeden thien 's Heeren ponden, en nochtans ſouden die Voogden Rekeninge doen en voldoen, of men ſal dat altijts mogen komen panden en ſchatten, als regt is van Wees-kinderen goet, tot koſte van den genen die in gebreke ware, wel verſtaande, of 't gebeurde dat tot eenigen tijdt die gebooren Voogt niet bequaam en ware, die Wees-kinderen goet te regeren, ſoo ſal die Heere by de naaſte vrienden eenen bequamer daar toe ſtellen, op Voorwaarden voorſz.

Item, die Heer ſal tot ſijne geliefte alle jaars die Geſworens ofte Schepenen verſetten, ofte eendeels van dien, en weder andere in ſtellen daar nut en bequam toe weſende, ſullen hen eenen behoorlijken eedt doen en af nemen, en dat ten tyde als men den Ommeſlag doet, ofte als 't hem beſt goet dunken ſal.

Item, die van Gelkeneſſe ſullen van nu voortaan haren Buer-dinge hebben op een Dingſdage, en van Gravelandt, Achterland, en Peulwijk op eenen Donderdag. En waar 't dat die Dinſdage quamen op eenen grooten Heyligen dage, als dan ſal men die Regt-dagen houden, 's daags daar aan; en want ick *Francois van Heemſtede*, Heere tot Lieſvelt, &. alle deſe voorſz Poincten, Privilegien en Regten vaſt, getrouw, en geſtadig gehouden wil hebben ten eeuwigen dagen, voor my en myne Nakomelingen, mijn Onderſaten van de Heerlijkheyt Lieſvelt voornoemt, haar en haren Nakomelingen: Soo hebbe ick *Francois* voorſz mijnen Zegel, &c. Hebben voorts onſe Onderſaten gegunt en gegeven, gunnen en geven mitſdeſen naar haar-luyder verſoek alſulke Poincten hier naar beſchreven.

Item, dat nu voorts aan geene Wees-kinderen haar ſelfs Voogt weſen en ſullen voor agtien jaren, hare goet niet te beſwaren, nog doen beſwaren in geender manieren, 't en waar dat hy 't merkelijk van doen hadde, ſonder nochtans dat die Mombers vorder geen rekeninge nog bewijs van doen ſullen tot veerthien jaren.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Item, ſoo wie den anderen quetſen ofte wonden, die ſal gehouden weſen die boete te betalen, 't en ware hy konde bewijſen, dat de gewonde hem eerſt aangevochten hadde.

Item, of het geviele dat yemant eenige koop dede, hoe 't ſoude mogen weſen, ſoo verre ymant berouw hadde van dien, die mag 's anderendaags daar uyt varen, mits betalende den wijnkoop, ſoo verre hy quam ter preſentie van twee Schepenen, en daar van renuntieerde.

Item, ſoo wie nu voortaan eenige Landen koopt, die ſal den Heer den nakoop gunnen en geven voor 't recht daar toe ſtaande, ſoo verre de Heer die naaſtinge van dien ſelfs niet en begeerde.

Item, dat Ingeſetenen malkanderen buytens Lands niet en ſullen mogen doen arreſteren, op de hoogſte boete van den Lande.

Item, dat niemant ſpreken en ſal op den Eed van de Schepenen, ofte eenige Officiers, ofte ook den ſelven eenigſints injurierende, 't zy in rechte, ofte daar buyten op gelijke boeten en correctie van den Heer.

Item, dat niemant en ſal mogen eyſch by geſchrift nemen, ten ware boven thien Carolus guldens, maar ſal het ſelve verbalijk en by monde afgedaan worden.

Item, dat niemant 't Buer-recht genieten ſal, dan de gene die alhier vuyr en licht houd. En ſullen voorts blyven in heur vigeur en effecte alle Rechten, Ordonnantien, en deugdelijke Coſtuymen, die onſe Onderſaten tot noch toe gebruykt hebben.

En alſoo wy boven dien nodig en dienſtig gevonden hebben, de voorſz Privilegien en Hantveſten met eenige articulen te amplieren en verbeteren, ſoo tot betere onderhoudinge van goede Politie, voorſtant van Juſtitie, en afweringe van alle ongeregeltheden, vechteryen, en moetwilligheden, waar uyt dikwils vele droevige inconvenienten en uytkomſten veroorſaakt werden, als ook om het ſtuk van confiſcatien van goederen uyt ſake van eenige grove delicten voorvallende tot een ſekere ſomme te redigeren en expreſſeren.

Soo hebben wy geordonneert en geſtatueert, dat voortaan ymant van onſe Onderdanen eenen dootſlag, ofte andere delict, confiſcatie van goederen mede brengende, begaan hebbende, boven de lijfſtraffe verbeuren ſal hondert ponden, van xl. grooten 't pont, boven de miſen van Juſtitie.

En vorders tot weeringe der voorſz inſolentien en vechteryen, die dikwils door de kleynheyt van de boeten te eerder werden gepleegt, naar het exempel van onſe nabuyren geoctoyeert, geordonneert, ende de voorſz boeten geaugmenteert hebben als volgt:

Eerſtelijk, dat voortaan alle de gene die ymant in toornige gemoet aangrijpt, en met vuyſten, kannen, meſſen, ſteen, hout, ofte andere wapenen of inſtrumenten ſlaat, ſteekt, werpt, ofte hout, verbeuren ſal een boete van vijf ponden, van xl. grooten 't pont in Graveland, in Gelkeneſſe die drie gelijke ponden.

Item, indien ſulks in de Kerke geſchiede, ofte dat ymant eenige merkelijke wonde ofte quetſure werde geinfligeert, daar door den gequeſten in perijkel waar geweeſt, ofte verlemt, ofte verminkt geworden, ſal ſoodanigen delict boven de voorſz boete arbitralijken gecorrigeert werden.

Als hem ymant onderſtaat te komen voor de deure van andere by dach ofte nacht, aldaar met voeten ofte met geweer op de deuren ofte venſters ſlaat, ſal verbeuren gelijke boete als in het laatſt voorgaande artijkel. Ende indien hy de glaſen inſlaat, ſal verbeuren dubbele boeten, die hy mede verbeuren ſal, ſoo hy by fortſe in huys wil weſen, en daar in komt ſonder eenige in 't huys zynde te quetſen, ofte daar uyt te doen gaan, en eenige in 't huys quetſende, of met forſe daar uytdryvende, ſal verbeuren twintig gelijke ponden, boven arbitrale correctie in ſulken gevalle na vereyſch van de ſake.

Dat niemant langer Meſſen by hem ſal mogen hebben, als in de lengte van ſeven duymen de Lemmer, tot haar ordinaris Broot-meſſen, op de verbeurte van vijf-en-twintig Hollandſche ſtuyvers, ſoo dikwils ter contrarien wert bevonden.

De gene die moetwillich op ſtraat, ofte op 's Heeren wegen, als ook binnen ymants huys met meſſen ſchrapt, ofte met ſteenen werpt ſonder ymant te quetſen, ſal verbeuren dertig gelijke ſtuyvers, en ſoo daar ymant gequetſt word, ſal verbeuren vijf ponden in Graveland, in Gelkeniſſe drie gelijke ponden. En dat alles onvermindert en ſonder prejuditie van den gequetſten, ofte anderſints geoffendeerde haar actie, injurie, ſchade en intreſten, die ſy ſullen mogen met recht vervolgen, daar en ſoo ſy te rade ſullen bevinden.

Alle Chirurgijns ſullen gehouden weſen den Balliu ofte ſijnen Stadhouder te laten weten, 't zy mondelinge, ofte door een billet, ſoo wanneer ſy-luyden ymant onder handen hebben die met een keur-wonde ofte quetſure, daar eenig perijkel in gelegen is, gequetſt is voor het leggen van de twede playſter ofte verband, met uytdruckinge van den naam des gequetſten, en geſteltenisſe van de wonde, op de boeten van ſes ponden.

Den eerſten aanvechter ſal gehouden weſen de boete te betalen mette koſten daaromme gedaan.

En indien getwijffelt en niet beweſen en wert, wie de eerſte aanvechter is geweeſt, ſoo ſullen de boeten by de genen, die hant gemeen zyn mette koſten half worden betaalt, onvermindert den onſchuldigen ſijn regres tegens den genen, die hy bewijſen ſal hem eerſt geaggreſſeert te hebben, om ſelve te repeteren 't gene hy totten boeten en koſten ſal hebben betaalt.

Alle onſe Ingeſetenen ſullen beſorgen, dat van half Meert tot den leſten Mey daar aan volgende, alle hare honden een klippel aan den hals ſullen ſlepen, op de boete van dertig ſtuyvers, met dien verſtande, dat deſe boete geen plaats en ſal hebben over de kleyne honden die paſſeren konnen den ring, tot ſulken eynde op het Buytenhof van onſen Caſtele geſlagen, na dewelke in de reſpective Dorpen op ſekere bequame plaatſe gelijke ring op deſelve mate ſal geſet worden.

Alle welke voorſz oude Privilegien en Hantveſten, mitsgaders de articulen by ampliatie daar by gevoegt en geordonneert, wy den voorſz onſe goede Ingeſetenen onſer Baronnye eenpaarlijken heb-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

hebben gegunt en verleent om voortaan geobserveert en onderhouden te werden na behooren. Gegeven op onsen Castele van Liesvelt, den 14. Mey 1637.

't Huys te MEERDERVOORT.

IS gelegen tegen over de Stad van Dordregt, by de Heerlijkheid van Meerdervoort, en sijn daar van besitters geweest de volgende Heeren en Vrouwen; anno 1338. *Claas van Meerdervoort*, *Willems* sone; anno 1400. *Adriaan van Meerdervoort*, *Claas* sone, waar van in sekeren ouden brief in date St. Cathrijns dag des jaars 1400. mentie gemaakt wert, en getuygd, *dat hy besat die Edele Houve van Meerdervoort, met de Hofstede, Cingels, Gragten en Ruygten met den Rente en Swaandrifte aldaar*; anno 1430. *Robbert van Drongelen*, *Jans* sone, Ridder, die volgens de teneur van sekere brief in date den 14. Augusty 1430. *besat die Edele Houve van Meerdervoort, met de Hofstede, Cingels, en Grafte, Renten, met den Swaandrifte en Heerlijkheyt van dien*, als mede 't Kort-ambagt, volgens brieven van verly, van date den 1. Juny 1430. luydende als volgt: *dat Kort-ambacht met den Winde aldaar, en vordere Geregtigheden, gelyckerwijs oude Hantvesten en Brieven, die daar af zyn, sulx begrijpen en inhouden*; te verheergewaden met een roden Sperwer als 't verschijnd. Anno 1490. *Claas van Meerdervoort*, verlijt by Leen-brief van den 1. Juny des selven jaars, met dat half Ambacht van Puttershoek, daar moeder af was *Willems* dogter *van Meerdervoort*, by dode en makinge van sijn oud oom *Pieter Abels* sone, die tot Dordregt Burgemeester was, anno 1439. en ten egte hadde *Cunera van Drenkwaart*; hy liet na Heer *Adriaan van Meerdervoort en Puttershoek*, getrout met *Digna vander Meer*, en leefde anno 1523. als blijkt by Brieven van den Dijkgraaf *Jan Boom*, en hoge Heemraden van den Swijndrechsen Waart, doen ter tijd wesende, als *Jacob Oem*, *Jacobs* sone, *Jan Frankense*, *Jan van Driel*, *Pieters* sone, en *Floris van de Coulster*, *Ysbrants* sone, en *Hendrik Cornelis* sone, in date den 3. July 1523. luydende aldus: *Wy Dijkgraaf en Hoge Dijks-heemraden van den Lande van Swijndregt, vergunnen en verleenen aan Heer* Adriaan, *Heere van Meerdervoort, 't beplanten van soo veel Ype en Esse-bomen langs den binnenberm van den Dijk, als hy sal konnen setten langs sijn Sloth, en Hofstad van Meerdervoort sonder yemants bekreuninge*; Desen Heer *Adriaan* liet na twee dogters, namentlijk *Cunera van Meerdervoort*, Vrouwe van Puttershoek, getrout met *Arent van Lier*, Ridder, en *Geertruyd van Meerdervoort*, Vrouwe van Meerdervoort, die te man hadde *Michiel van Horion*, Heer van Ordinge, Ridder, als blijkt by sekeren Inventaris van de Goederen, van de twee nagelaten Wees-kinderen, van wijlen Heer *Adriaan*, Heer van Meerdervoort en Puttershoek, alwaar van woorde te woorde aldus staat: *Hier na volgen alsulke Goederen, als mijns Heeren* Adriaans *twee Wees-kinderen hebben liggen in Zuyt-holland, binnen Dordregt, Swijndregt, Stryen, Putten, en Voorn, Charlois, Moerkerken, en Heintjes-oort, als mede de Plaat, Middelharnis, Korendijk*; In welken Inventaris fol. 1. staat als volgt: *Die Edele Hofstad van Meerdervoort, met de Houve en ses-en-dertig Mergen binnelands daar aan behorende, met alle sijn plantagie en gevolge, gelegen in Kort-ambacht, in den Swijndrechtsen Waart.* Als ook in een rekening annex den selven Inventaris, staande aldaar fol. 1. 't volgende: *Die Adelijke Hofstad van Meerdervoort, met sijn gevolge, mijns Heeren* Adriaans *twee Wees-kinderen toebehorende, gelegen in Kort-ambacht.* En vorder in de voorsz Rekeninge fol. 3. *Leendert Cornelisz bruykt die Houve van Meerdervoort, met den Bouw-huyse, groot 36. Mergen Lands, 's jaars om drie hondert Rijnse guldens*; Den voorsz *Michiel van Horion* leefde anno 1551. en sijn by den selven alle de oude fondamenten van 't selve huys overtimmert, met een groot afdak by 't Noorden van 't Huys, om deselve te bewaren. Vrouw *Geertruyd van Meerdervoort* voorsz hadde anno 1562. tot haren tweden man *Willem van Gindegouwe*, als blijkt by haar Blaffart en Inventaris van de goederen, die sy ten huwelijk bragte; staande aldaar fol. 6. *Meester Jan Dammer, Agt, heeft in huyre 't Huys en Ridder-hofstad van Meerdervoort, met Hof en Boomgaart, Cingel, en Grafte, met noch een halven Akker-grients binnendijks, sulx de Weduwe van Nuyssenburg deselve gehad heeft, jaarlijx om de somme van 144. Rijnse guldens.* Den voorsz *Michiel van Horion* liet twee kinderen na, als een dochter genaamt *Diana van Horion*, getrout met *Gerrit van Amsteroede*, en een soone *Willem van Horion*, vermelt in verscheide Acten en Attestatien, onder anderen in sekere Brief, daar hy genoemt wert, *Jonkheer Wilm van Horion, Heere tot Ordingen, Meerdervoort, Itteren, Mersenhove, Leeuwestein.* Hy hadde te wyve *Sophia van Bellinkhuyse*, Vrouwe tot Mersenhoven en Leeuwestein, en woonde op 't voorsz Slot en Ridderlijke Hofstad van Meerdervoort, en heeft de oude fondamenten van 't voorsz Slot in 't Oosten overtimmert; stierf aldaar sonder kinderen, als blijkt by sijn testament gepasseert in den jare 1608. beginnende als volgt: *Compareerde Jonker* Willem van Horion, *Heer tot Ordinge, Meerdervoort, Ittere, Meersenhoven, Leeuwestein.* En verklaarde hy Testateur te zyn sijn uytterste wille, *dat Vrouw* Sophia van Bellinkhuyse, *sijn gemale, haar leven lang gedurende in douarie en togte besitten sal alle sijne goederen, soo Leenen als Allodiale, die hy metter doot ruymen en naarlaten sal; en by haar Ed. overlijden komen en devolveren op sijn erfgenamen ab intestato, mits dat sy-luyden de voorsz Vrouw* Sophia van Bellinkhuyse, *noch yemant anders uyt sake van verkopinge van enige goederen by den Heer Testateur alrede verkoft, of by haar Ed. als noch te verkopen, niet sullen mogen molesteren in 't groot of in 't klein; Aldus gedaan en gepasseert, ten dagen, maanden, en jaren als boven, op des Heer Testateurs Ridderlijke Hofstad van Meerdervoort.* De voorsz Vrouwe *Sophia van Bellinkhuyse*, is na haar mans doot met'er woon vertrokken na Wals-braband, en heeft alle hare goederen in Holland verkoft, als mede het voorsz Slot en Ridderlijke Hofstad van Meerdervoort, met alle

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

ſijn gevolg, met den Naam en Wapen van dien, mitsgaders 't graft in de Auguſtijnen Kerk binnen Dordrecht, aan 't voorſz Slot behorende; en was koper *Michiel Pompe*, Schepen en Threſaurier der Stad Dordregt, in wiens familie het ſelve als noch is.

't Huys te MERWEDE.

MArwede, *Merwede*, of *Merwe*, die vermaarde Heerlijkheid gelegen in Zuytholland, heeft hoog, middel, en leeg Rechtsgebied; paald aan de Waterſtroom Merwede, blijkende aan een ſtuk van 't vervalle Hof en Caſteel der Baanderheeren van de voorſz Baanderye, jegenwoordich daar noch ſtaande, hebbende wel eer twee Toornen. Het Koninglijke Hof, Caſteel, en Slot ter Merwede is geſtigt van Koning *Merovæo*, onder de Koningen der Franken den derden, volgens *Olivarius Verdius* overgeſet met deſe woorden: *In 't jaar des Geſalfden* 453. Meroveus *in groote vrede tot Atrecht levende, heeſt onderwijlen de Frankken, Saliers, en Bataviers beſocht, en het Caſteel Merwede by Dordrecht gebout.*

Matthijs vander Houven in ſijn Handveſt. Chronijk, eerſte Deel, twede Boek, fol. 105. ſeit daar van aldus: *Dit Slot en de Gracht Merovæi, wierde by den goeden Koning* Merovæo *gebout, om te dienen tot beſcherminge van ſijn nieuwe France Heerſchappye.*

Johan Picard. Koning *Clodius* leggende begraven tot Kamerik; deſen is gevolgd Koning *Merovæus*, *Merving*, *Mervede*, die ſijn Koninglijk Hof gehouden heeft by Dordrecht in Holland, alwaar op den dag van heden noch geſien werden de hoge en dikke muren van het Koninglijke Paleys, in 't water, zynde de reſt met water bedekt. En van deſen Koning *Merwe* heeft als noch de naam de Maze, lopende voor by Rotterdam en Vlaardingen, die anders niet genoemt werd als de Merwe; gelijk dan ook een grote reſt Landeryen, gelegen tuſſen het Land van Altena en de Langſtraat, genaamd zyn het Land van Merwe, als het welke ſoo wel ſijn naam als afkomſt heeft van deſen Koning; toch dat ſommige Hoogduytſen ſchryven, dat deſen Koning *Merovæus* een Thuringer ſoude geweeſt zyn, geboren in Hoogduytsland, ſulx is een grote miſſlag, en komt van daan uyt de miſduydinge des woords *Thurendrecht*; is *Thuredrecht* nu *Thuringe*? *Thuredrecht* is *Durdrecht*, dat in oude tijden genaamd en geſchreven is geweeſt *Thuredrecht* en *Durdrecht*. Die oude Rudera van 't Paleys des Koning *Merovæi*, gelegen by dit Hollandſche Thuredrecht, geven genoeg te kennen, wie daar op ſijne Hofhoudinge gehouden heeft. Toch ondertuſſchen en verſaak ik niet, dat deſen Hierlandſen Frankſchen Koning *Merovæus*, in Frankenland en in *Thuringen* ſoude geweeſt, en aldaar grote ſaken verricht hebben.

Dit is het meeſte gevoelen van den naam Merwede, dat van de meeſte Schryvers gevolgt wert; doch den geleerden *Iſaacus Voſſius*, ſone van den wijtberoemden Profeſſor *Gerardus Voſſius*, ſchijnt van ander gevoelen, in ſekeren brief by hem geſchreven aan den Heer *Adriaan van Blyenburg*, Heer van Naaltwijk, te ſien hier boven in het twede Hooftſtuk, N°. 7. en 8 pag. 87. en volg:

Van dit Geſlagte en het Slot van Merwede ſpreekt *Adrianus Junius Batav. cap.* 19. aldus: *Merovæa ſeu Meroinga gens ultimæ antiquitatis reſtim (ut ita dicam) ductare mihi videtur, quantum conjecturâ augurari poſſum & proſpicere, cujus claritati id datum fuiſſe autumo, ut Vahalis mutato nomine Merova vocaretur, cujus ripam arx quoque firmi & egregii olim operis ornabat, nunc in medio æſtu ruinoſa. Certe Einhartus Caroli Magni nutritius & Scriba, Francos (quorum ego ſedes in Salandiâ Tranſiſulanâ vicinisque regionibus fuiſſe docui) conſueviſſe creare ſibi Reges è Meroingorum genere ad Hildericum uſque, quem iniquâ ratione, ſi fas eſt dicere, munere regio Stephanus tum Pontifex, occultâ cum Pipino Palatii Præfecto conjuratione initâ, exuerat, attonſumque Regem non ſuæ ſpontis in cœnobium detruſerat, ſcribit. Stirps ergo Merovinga à Merovæo tertio Francorum Rege originem (ut videtur) aſſerens, utramque & nobilitatis & antiquitatis paginam facere ſuo jure poteſt. Illud conſtat, Francos principem honoris prærogativi Locum huic familiæ detuliſſe, quando per hanc, ut & Carolingam, cum domi ſuum, hoc eſt, Germanicum, tum foris Gallicum imperium diutiſſimè adminiſtraſſe legatur. Dat is:* Het Geſlagte van Merwede, is ſoo out als enigſints berekend kan werden; en geloof ik dat ter eren en tot gedagtenis van 't ſelve de Riviere de Waal haar naam veranderd heeft, en de Merwe is genoemt geworden; zynde den Oever van deſelve Riviere met een ſterk en heerlijk Caſteel, (welkers ruinen nu midden in 't water leggen) vercierd geweeſt. Immers *Eginart*, die Secretaris van Keiſer *Carel de Grote* geweeſt is, ſchrijft, dat de Franken (die ik hier boven getoond hebbe, dat hun ſtêe in Sallant en Overyſſel genomen hadden) gewoon waren, hunne Koningen te kieſen uyt het Geſlagte van de Meroveers, tot Hilderik toe, die tegen regt en reden, ſo men 't ſeggen mag, van Paus *Stephanus*, door een ſecrete t'ſamenſpanninge met *Pipijn*, van de kroon beroofd, en tegen wil en dank in een Clooſter geſtoken was. Derhalven ſo kan 't Geſlagt van Merwede, haar oorſpronk na het ſchijnt hebbende van der Franken Koning *Merovæus*, met regt op outheid en op Adel roemen; En is het ſeker, dat de Franken groot ontſach voor die Familie gehad hebben, nademaal deſelve, en die van *Carolus Magnus*, allerlangſt het gebied over Germanien en Gallien gevoert heeft.

De Vry-heeren van de Baanderye en 't Slot van Merwede, zedert den jare 1150. tot den jare 1598. als wanneer de Stad van Dordregt deſelve van Jonker *Weſſel van den Boetſelaar* gekoft heeft, zyn geweeſt de volgende:

1150. *Daniel vander Merwede*, Heere ter Merwede, gelijk ſijn voorvaderen, leefde omtrent het jaar ons Heeren 1150. en liet na

1280. *Daniel vander Merwede*, Heere ter Merwede, ſijnen navolger, leefde omtrent het jaar 1180. en liet na

1204. *Daniel vander Merwede*, Heere ter Mer-

Merwede, die met *Boudewijn van Vlaanderen* trok na Jerusalem, en was by hem in 't innemen van Bisantium of Constantinopolen, in 't jaar 1204. en verrijkte sijn Wapen met vijftien Goude Bizans of Bollen, zynde te voren een Veld van Keel, doorsneden met een Balk of Falce van Silver, leefde noch in 't jaar 1226. en liet na

1252. *Daniel vander Merwede*, Heere ter Merwede, Knape, vermelt in een Handveste geschreven binnen Dordrecht, dingsdag na *Jubilate* 1252. en liet na

1293. *Daniel vander Merwede*, Heere ter Merwede, Schiltknape, borge neffens andere voor den Grave van Holland, by *Johan*, Bisschop van Utrecht, in 't jaar 1293. leefde noch anno 1296. en liet na

1326. *Daniel vander Merwede*, Ridder, Heere vander Merwede, vermelt anno 1326. stierf anno 1341. en liet na

1341. *Daniel vander Merwede*, Ridder, Heere vander Merwede en Wieldrecht, by brieven van verly, een van de seven Baanrotsen, die neffens sijn broeder *Philips*, en *Claas Oem*, met Grave *Willem van Holland* en *Westvriesland*, op *Cosme* en *Damiane* dag in October 1345. op den Vriesen dood bleef. Van hem maakt gewag een oud schrift van den jare 1409. aldus:

Den vijften zuldi dus verstaan,
Hi droech van Keel duergaan
Een Faas van Silver, gebisanteert
Van Goude, soe wast geblaseneert.

1369. 1390. *Daniel vander Merwede*, Ridder, Heere vander Merwede, werd vermeld Dijkgrave van den groten Waart van Zuyd-holland, anno 1369. 1390.

1403. *Daniel vander Merwede*, Ridder, Heere van Merwede, Steyn, Poelwijk, en Leerambacht, stierf in de fleur sijns levens.

1410. *Margareta vander Merwede*, Vrouwe vander Merwede, Steyn, Poelwijk, enz. gezellinne van *Willem van Brederode*, gaf in Pandschap

1417. *Gijsbrecht Neysse*, Heeren *Woutersz van Genderen*, Knape, (getrout met Juffrou *Suete Willem Bevers* dochter,) en aan

Hendrik Feytop Hugensz, de Baanderye en Heerlijkheid Merwede, mitsgaders alle Goederen, Erffenisse, Tienden, Visscheryen, en Renten, die den voorsz *Willem*, en *Margareta*, tusschen Leck en Merwede hadden leggende, en voorts alle alsulke goeden, als den Hove ter Merwede (alsoo luyd den text) nu ter tijd toebehooren. Gegeven op den 18. in July anno 1417. En verkochte die Heerlijkheid en 't Slot Merwede den 7. van Bloeymaand anno 1424. aan *Lodewijk van Praat*, Ridder, Heere van Moerkerken en Moerkerkenland, haren halven broeder van 's moeders zyde; dede met'er man een Bevaard na Romen, en weder gekomen, overleden beyde anno 1453.

1424. *Lodewijk van Praat*, Ridder, Heere vande Merwede, enz. daar mede verlijt den lesten van Bloeymaand anno 1424. stierf anno 1440.

1441. *Vrank van Praat*, Ridder, Heere ter Merwede, van Moerkerken, en Moerkerkenland by Dordrecht, met de voorsz Heerlijkheid Merwede verlijt den eersten van Wijnmand 1441. welke Heer Vrank onder dessells hand en pitzier, over gaf den 13. van Herfstmaant 1461. deselve Heerlijkheid aan sijn broeder,

1461. Mr. *Daniel van Praat van Moerkerken*, Ridder, die daar mede eerst wierd verlijt den 21. van Zomermaant anno 1473. Hy werd vermelt Heer van Moerkerken, Balliu van Zuytholland, en Camerling Hertogs *Carels van Bourgondien* anno 1474. en Kamerling van Koning *Maximiliaan*, en sijnen soon Hertog *Philips* anno 1494. stierf anno 1512.

1512. *Margareta van Praat van Moerkerken*, Vrouwe ter Merwede, besprak en besette by uytterste wille, gedagteykent den 21. van Hoymaant 1550. uyt krachte van vergun-brief, gegeven te Brussel den 3. van Lentemaant 1541. aan haren neve, of ooms Heer *Lodewijks* dochters sone, Jonker *Daniel van den Boetselaar*, de Heerlijkheid Merwede.

1560. *Daniel van den Boetselaar*, Heere van de Merwede, daar mede verlijt den 28. van Bloeymaant 1560. week anno 1567. uyt den Lande, en stierf anno 1591. ongehout.

1589. *Rutger van den Boetselaar*, Heere vander Merwede, by brieven van verly den 2. van Zomermaant 1589. Had mede 't versoek-schrift neffens andere Edelen te Brussel aan Vrouw *Margreta*, Landvoogdes der Nederlanden, aangeboden; week anno 1567. mede uyt den Lande, en oud zynde 70. jaren stierf anno 1604.

1598. *Wessel van den Boetselaar*, Heere van de Merwede, daar mede verlijt op den 26. van Zomermaant 1598. welke voorsz Heerlijkheid Jonker *Wessel van den Boetselaar* anno 1604. verkogte aan de Stad Dordregt, voor 38000. guldens.

En is sedert by gemelte koope, jegens Jonker *Wessel vanden Boetselaar*, anno 1604. Heere van de Baanderye, Heerlijkheid, 't Hof, en Slot Merwede de Stad Dordregt; En zyn daar mede verlijt, ten behouve der selve Stede, na gedane hulde, eede, en manschap, aan de Staten van Holland en Westvriesland als Baanderheeren, de navolgende Heeren:

1604. *Willem van Beveren*, *Cornelisz*, Ambachts-heer van Strevelshoek, Raad en algemeen Rentmeester van Zuyt-holland, Burgermeester van Dordrecht, daar mede verheven by brieven van verly op den 10. van Grasmaant 1604.

1632. *Symon van Beaumont*, *Govertsz*, Burgermeester van Dordrecht, by brieven van verly op den 29. van Zomermaant 1632.

1638. *Cornelis van Beveren*, *Willemsz*, Ridder van St. Michiel, Ambachts-heer van Strevelshoek, Raad en algemeen Rentmeester van Zuyt-holland, Burgermeester van Dordregt, by brieven van verly den 19. van Oogstmaant 1638.

1664. *Jacob van Beveren*, *Cornelisz*, Ambachts-heer van Zwijndrecht, Burgermeester van Dordrecht; by brieven van verly, gegeven op den 14. van Sprokkelmaant 1664. En is tegenwoordig waar mede verheven *Arent Muys van Holy*, Burgemeester van Dordrecht.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Volgt nu de Bulle van Keiſer Hendrik, Vererffeninge met Heer Daniel, en Verly-brief der Heerlijkheid Merwede.

IN den name der Heyliger onverdeylder Drievoudigheyt; *Hendrik*, door gunſte der *Goddelijker goedertierentheyt*, *Konink*; Wy willen dat bekend zy allen *gelovige in Chriſto*, ſoo wel toekomenden als tegenwoordigen, hoe dat wy die Goeden, die onrechtvaardig ontnomen zyn de *H. Gods Kerke tot Utrecht*, van *Graaf Diderik* en ſijn *Sonen*, van de tijd van *Hendrik de tweede*, en *Adelboid*, *Biſſchop* des ſelven *Stoels*, voor de-welke ook den ſelven *Keyſer Hendrik*, ons *Grootvader Coenraad*, ons *Vader Hendrik* zaliger gedachten, ſeer veel moeyten aangewend, en Oorloge om gevoerd, en ook wy en onſe getrouwe veel vlijds beſteed hebben: Wy willen, ſeggewe, dat bekend zy, hoe dat wy deſelve goeden tot verlichteniſſe onſer Ziele, en ons Godvruchtigen *Vader Hendrik*, en andere onſer *Voorvaderen*, door tuſſchen komen, en by rade onſer *Vorſten*, *Anna van Kuelen*, *Zegefrid van Ments*, *Adelbert van Bremen*, *Everhard van Trier*, *Eertsbiſſchoppen*; *Burghard*, *Biſſchop van Halberſtat*; *Frederik*, *Godefroy*, *Gerard*, *Hertogen*, en anderen onſer *getrouwen*; als ook om den getrouwen dienſt van *Willem*, *Biſſchop* des ſelven *Stoels*, weder geven, en herſtellen, en door *Koninglijk geſag* aan deſelve *H. Kerke* beveſtigen. Het zyn dan deſe: in een plaats die genoemt werd *Krimpen*, vier Manſen, (of Hoeven) van 't eynde des *Strooms Alblas* tot de *Merwede*, van daar tot *Menkeneſdrecht*, de helft van 't hele Land, met al 't geen daar aan paald, ook van *Ryede*, neffens de *Merwede* tot *Slydrecht*; insgelijx neffens de *Merwede* tot in *Thuredrecht*, van daar tot in *Duvelhaar*, van daar in *Waal*, van daar wederom in de *Merwede* tot in *Thuredrecht*, met de *Capelle* aldaar nieulijx gebond; van *Thuredrecht* Ooſtwaarts tot aan *Godekins Hofſtad* toe, welke is neffens *Werkenemonde*, in *Holtreka* 7. Manſen, in *Valkenburg* 16. kleyne Woningen, met het Land daar aan behorende, en aldaar 3. Manſen; ook ſeker eygen Boſch tuſſchen *Valkenburg* en *Groter Henekeſtegren* tot *Liſſe* toe, om Hout te houwen, totte Jagt, en Weyde, en alle gebruyk; In *Heemſtede* een Manſe; de *Kerke* tot *Flardinge*, mette *Cappellen*, *Kerkwerve*, mette *Cappellen*, *Voreholt* en *Northgo*, mette *Cappellen*, *Pethem*, *Aldathorpe* mette *Cappellen*; daar en boven het gantſche *Graafſchap* in *Holland*, met al 't gene wes totten *Koninklijken Bane* behoord, enz. En op dattet geſag onſer beveſtinge vaſt en onverbrekelijk mach blyven, ſoo hebben wy deſe *Bulle* daar van beſchreven, met eygen hand verſterkt, en belaſt mettet afdrukſel van onſen zegel te doen bezegelen. 't Zegel van *Heer Hendrik de vierde Koning*, hebbe ik *Seegehard*, Canſeler, in plaats van *Segefrijd*, Eerts-canſeler, erkend. Gegeven den tweden van *Bloeymaant*, in 't jaar der *Menſchwordinge* des *Heeren*, enz. Gedaan tot *Werede*, gelukkelijk in *Gods* Name. *Amen*.

Vererffeninge met Heer Daniel vander Merwede. en de Stad Dordrecht.

IK *Daniel*, *Heere vander Merwede*, *Ridder*, doe kond en kenlijk allen luyden, dat ik *Heer Daniel* voirſz aan die een zyde, en *Schepenen* en *Raad* der gemeenre *Stede van Dordregt*, aan die ander zyde, over een gedragen zyn, in der maniere als hier na volgende beſchreven ſtaat, dats te verſtaan, dat Heer *Daniel* voorſz *ontruymt* heeft der *Stede* van *Dordregt*, dat alle *Koeren*, die binnen der *Vryheit* van Dordregt leggen, of leggen ſullen, die ſullen leggen in allen den ſelven *Regten* in Heer *Daniels Ambacht* voorſz totte *uyterſte Molen* toe, aan den *Middelweg* ſtaande, en die *Schepenen* ſullen mit hoeren *Regter* van *Dordrecht*, *Schieringe* doen in *Heer Daniels Ambacht*, an *Erve* daar mens begeert, gelijkerwijs dat ſi gedaan hebben *binnen Poortrecht*, en noch doen ſullen. Voort ſoe ſullen *Schepenen* van *Dordrecht* van allen *Schulden Penninge doen*, in den voirſz *Ambacht*, mit *Heer Daniels Recht* voirſz, in die jegenswoirdigheid des *Rechters* van *Dordrecht*, *Heer Daniel* ſijn *Boeten* daar an te hebben, alſoe geheel als hiſe te voeren van *Pandinge* plach te hebben. Oek ſalmen weten van allen *Twiſtelijken ſaaken*, en van allen *Miſdaden*, die voirt aan geſchien van den *Poirteren* van *Dordrecht* voirſz, en van allen *Koeren* die daar binnen gebroken worden, dat ſalmen *berechten* mitten *Rechter* van *Dordrecht*, en mit *Schepenen* ter *Vierſchare*, gelijkerwijs ofte binnen *Poortrecht* geſchiet ware; en van allen anderen *Boeten* die daar of verſchijnen, als recht is, daar ſal *Heer Daniel* voirſz of hebben dat *dordendeel*, en dat ſullen hem die *Schepenen*, in der *pandingen*, *inpanden*; Is 't *binnen der Vryheid* mitten *Recht* van *Dordrecht*, als recht is; en is 't *binnen Heer Daniels Ambacht*, ſoe ſalmen 't doen mit *Heer Daniels Rechter*, als recht is.

Dats te weten, dat alle de voirſz pointen en ſaken voirſz ſullen ſtaan te wederſeggen *Heer Daniels vander Merwede*, Riddere, of ten wederſeggene *Schepene* en *Raad* der *Stede* van *Dordrecht*. Welke ſaken en pointen voirſz gedaan waren in 't jaar ons Heeren, als men ſchreef duſent drie hondert en ſeven, des Manendages na *Sinte Martijns* dach in den Somer.

Verly-brief van de Merwede.

DE *Ridderſchap*, *Edelen*, en de *Steden* van *Holland* en *Weſtvrieſland*, repreſenterende de *Staten* van den ſelven *Lande*; Doen kont allen luyden, dat voor onſe *Leenmannen* van *Holland*, hier naar genoemt, gekomen en gecompareert is in properen perſone Jonker *Weſſel van den Boetſelaar*, Heere vande Merwede, en heeft ons met *halm*, *hande*, en *monde opgedragen*, *overgegeven*, en *quytgeſchouden*, ſonder eenig *recht*, *actie*, ofte *toeſeggen* daar meer aan te *behouden*, gelijk *Leenmannen* wijſden dat *recht* was, en dat ten behouve van de *Burgermeeſter* en *Regierders* der *Stad Dordrecht*, de navolgende Percelen van Leenen: Eerſt 't *Slot* ter *Merwede* mitter Hoeve

Lands

Lands daar 't op ſtaat, item die *Heerlijkheid* vander *Merwede* met allen toebehooren, te weten, *'t Schoutendam*, *Dijkban*, *Viſſcherye*, *Swanerie*, *Exchyſen*, *Koren-thienden*, en *Smal-thienden*, item die *Thiende* van *Poelwijk*, in *Leyderambacht* en *Hertswairde*, item *'t Schoutendom* in *Dordrecht*, mitter *Jaarmarkt*, *Tollen*, *Exchyſe*, *Vleys-ſtallen*, item *'t halve Veer* in *Papendregt*, item alle *'t Land* van *Leene*, met alle dat na inhoud der ouder brieven der voorſz *Heerlijkheid* van de *Merwede* toebehoord. Soo is 't dat wy de voorſz *opdrachte*, *overgifte*, en *quytſcheldinge*, believende en dankelijk nemende, behouden ons en eenen yegelijken ſijns rechts, verlijd en verleend hebben, verlyen en verleenen mits deſen onſen brieve, de voorſz *Burgemeeſter* en de *Regeerders* der *Stad Dordrecht*, eerſt 't voorſz *Slot* ter *Merwede*, mitter Hoeve Lands daar 't op ſtaat, te houden van ons van wegen de *Graaffelijkheid* en *Hoge Overigheid van Holland* en *Weſtvrieſland*, en de *Heerlijkheid* van *Putten* en van *Stryen*, tot eenen *onverſterſſelijken Erſleen*; item die voorſz *Heerlijkheid* vander *Merwede* met allen heuren toebehooren, te weten, *'t Schoutendom*, *Dijkban*, *Viſſcherye*, *Swanerye*, *Exchijſen*, en de *Vleys-ſtallen*, item *'t halve Veer* in *Papendrecht*, item alle 't *Land* van *Leene*, met al dat, na inhoud der ouder brieven der voorſz Heerlijkheid vander Merwede toebehoord als voren; te houden van ons van wegen de *Graaffelijkheid* en *Hooge Overigheid* van *Holland* en *Weſtvrieſland*, en de *Heerlijkheid* van *Putten* en van *Stryene*, tot ſulken *Recht* en *Leene*, en voort in alle manieren als die oude Hantveſten en Brieven die daar of zyn, dat inhouden en begrypen; te wetene, ten *Onverſterſſelijcken* erff-leen. Behoudelicken dat alle alſulcke *Verkopinge* ende *Overgifte* van *Goeden*, als by *Conſente* vande *Graven* van *Holland*, ofte *Vrouwen* van *Putten* ende van *Stryen*, by wylen *Heer Vranck* van *Moerkercke* uyte voorſz *Goeden verkoft* ende andere *Luyden verlijt* zijn, van waerden weſen ende blyven ſullen, naer Inhoud der *Brieven* daer van weſende. Ende voorts al ſonder præjudicie van alſulck *Recht* als *Ons* mach *competeren* by *Inundatie*, in eenige *Parthyen* vanden *Appendentien* vande voorſz *Heerlicheyt* van der *Merwede* ende haeren toebehooren. Ende alſoe de voorſz *Burgemeeſter* ende *Regierders* der *Stad Dordrecht* gehouden waren Ons te nomineren een *Sterffelijck Perſoon*, om Ons *Hulde*, *Eed* ende *Manſcap* te doen: Soo heeft *Willem* van *Bevere*, Heeren *Korneliz. Ambachts-heere* van *Strevelshoeck*, *Raed* ende *Rentmeeſter Generael* van *Zuyd-Holland*, *jegenwoordig Burgemeeſter der zelver Stad*, als ſpecialicken daer toe geauthoriſeerd zijnde, uyten *Naem* ende van wegen de voorſz *Stad*, *Hulde*, *Eed* ende *Manſchap* gedaen alſt behoord. Wel verſtaende, datmen nae *Doode* van den zelven *Willem* van *Beveren*, ende t'elckens als die voorſz *Leenen verſterven*, Ons eenen anderen *Waerliken Perſoon* nomineren zal, die Wy de voornoemde *Leenen verlyen* ſullen. Hier waeren by, aen ende over als Onſe *Leen-mannen* van *Holland*, Joncheer *Johan* vander *Does*, *Heere* van *Noordwijck*, Mr. *Kornelis* van *Nyeuſtad*, *Raed* inden *Hoogen Raede* in *Holland*, Mr *Herman Verbies*, *Advocaet* voor den *Hove* van *Holland*, *Johan* van *Moerkercken*, *Rentmeeſter* vanden voorſz *Heere* vande *Merwede*, en *Joſeph* van *Meerhout*. Des t' Oorkonde deze *Brief bezegeld* met Onſen Groote Zegele, welck Wy in gelijcke ſaecken gebruyckende zijn. Gegeven inden *Hage* den Thienden *Aprilis Anno Seſtien honderd* ende *Vier*. En was geteykend *J.* van *Oldenbarnevelt* vt. Opte *Pijcke* ſtond, By den *Staten* van *Holland* ende *Weſtvrieſland*: Ter *Ordonnantie* vande *zelve*, *Jan vander Does ende van Noortwijck*. Hebbende den zelven *Brieve*, onder uythangende aan dubble *Françyne-Staarten*, het *zegel* van de voorn. *Staten* in *roden Waſſche*.

MUYLWYK.

IS apparentelijk een Ridderlijke Hofſtede vande *Muylwijken* geweeſt, afkomſtig van een jonger ſoon uyt den Huyſe van Merwede.

't Huys te NEDERHOVEN.

GElegen met ſijne Landeryen, ten deele in de grote Lind, ten deele in de kleine Lind, en is laatſt daar van beſitter geweeſt *Matthijs Pompe*, Heer van Slingeland, Dortsmonde, Balliu van Zuyt-holland, die 't ſelve ſeer vergroot en verbeterd heeft, met aankopinge van Viſſcheryen, en van verſcheide Percelen Lands, waar van ſommige ſijn allodiaal, ſommige Leen-goederen, die te Leen wierden gehouden van den Huyſe vande Leck, Merwede, en Lande van Altena, en heeft deſe Landeryen ſeer cierlijk en vermakelijk met Plantagien beplant, en met koſtelijke timmeragie vercierd, ſoo dat het nu een plaiſante plaats is.

't Huys te NOORDELOOS.

PLag een ſchoon Huys te weſen, eertijds gehoort hebbende aan het Adelijke Geſlagte van Heerlaar, daar na aan dat van Vyanen, vervolgens aan de Heeren van Sevenbergen, en laatſt aan de Heeren van Brederode, doch is nu geheel vervallen; gelijk dan mede de Heerlijkheid van Noordeloos hebbende hoge, lage, en middelbare Juriſdictie, aan den Heere van Brederode gekomen is, door kope tegens den Grave van Arenberg, voor 44000. guldens.

't Huys te PAPENDREGT.

VOor ettelijke jaren gebout by Jonker *Tielman van Muylwijk*, Heere van Papendregt, onder welke Heerlijkheid mede gehoort Matena, en ſig uytſtrekt ten Ooſten aan Slydregt, ten Weſten en Zuyden aan de Merwede, ten Noorden aan Alblas, groot 616. Mergen, wert te Leen gehouden van de Graaflijkheid van Holland, in hoge Juriſdictie, allereerſt aan den Huyſe van Brederode uytgegeven, in welke Stamme deſe Heerlijkheid noch was, ten tijde Heer *Walraven van Brederode*, anno 1415. de ſpade op den Dijkſtak, en *Willem van Brederode*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

daar mede verlijd wierde, die deſelve anno 1421. overgaf aan *Arent van Gent*, in welk Geſlagte die gebleven is, ter tijd toe van de dood van *Arent van Gent*, wiens kinderen dat niet verheven hebbende, en aan den Coning vervallen zynde, na voorgaande vonnis van de Hooge Heemraden, na Dijkrecht daar mede verlijt is *Reinier van Hemert*, Dijkgraaf van den Alblaſſerwaart, en anno 1476. *Gijsbert van Hemert*, die deſelve anno 1480. verkoſt aan *Tielman Oem*, *Godſchalks* ſoon; wiens nakomelingen deſelve beſeten hebben tot den jare 1570. ten tijde dat d'erfgenamen van *Willem Oem* die by ſpadeſtekinge verlaten hebben aan 't gemeene Land van den Alblaſſerwaart, tot dat anno 1625. deſelve by kope en tranſactie gekomen is aan *Tielman van Muylwijk*, outſte ſoon van Mr. *Jan van Muylwijk*, en van *Eliſabeth Schook*, naaſte Leenvolgſter van den voorſz *Willem Oem*, Heer van Papendrecht; en is in den jare 1652. daar mede verlijt ſijn ſuſters ſoone *Cornelis Hoynk*, welke te wyve hadde *Maria Oem*, en daar by wan *Otto Hoynk*, daar mede verlijt den 12. September 1668.

Heer *Reinout van Brederode* en *van Gennip* gaf in den jare 1387. aan die van Papendregt het navolgende Hantveſt.

WY *Reynout*, Heere van Brederoede, en van Gennip; Doen kondt allen Luyden, die deſen Brief ſullen ſien ofte hooren leſen, dat wy aangeſien hebben, dat onſe goede Luyden van Papendrecht, van Venckenland, en vander Matena ſwaarlijk verdijkt zijn, en dikwils menige groote ſchade geleden hebben, en dagelijks noch lijden by hooge Zeegangen, en grooten Opwatere, daar haar Dijken dik mede breken; Daerom is 't dat wy onſen goeden Luyden voorſz gegeven hebben, en geven, die nu ter tijd woonachtig zijn in Papendrecht, binnen Vinckenland, en der Matena, alſoo verre als onſe Heerlijkheyt gaat tot deſen drie Steden voornoemt, ofte naarmaals daar binnen woonen ſullen, om haar guede recht te verbeteren, dat ſy voor deſen tijd gehad hebben, en by onſen Voorvaderen, alderhande Poinčten, als hier naarvolgende zijn; Eerſt ſal weſen eenen Vuyſtſlag thien ſchellingen Hollands, als by tijde gange en gaande weſen ſal. Voort ſoo wie een Bloet reyſt doet, of een Mes trekt, verbeurt tegens ons een boete van drie pont Payements voorſz. Voort ſoo wie een Hooft-wonde ſlaat of ſteekt eens lit lank en Nagels diep, verbeurt tegens ons een boet van thien pont Hollants. Voort ſoo wie gewapendrenkt word, dat's te verſtaen, dat een geworpen ſal zijn uyt ſijn gewelt, in ſijn ongewelt in 't Water met onwaarden, ſoo wie dat doet, verbeurt tegens ons een boete van thien pont Hollants. Voort ſoo wie goet neemt uyt de ſchuttinge ſonder Borgtocht te doen voor Schepenen ſijn goet weder te brengen, die verbeurt tegens ons een boete van thien pont Hollands; en van alderhande verbeurteniſſe, die vallen ſal in deſen Lande daar onſer Rechter Schepene of heeft, of krijgen mach binnens Dorps, daar ſal onſe Rechter onſe boeten die ons verſchenen zyn, uytrechten en panden met Schepenen, ſonder meer rechts te vervolgen, uytgeſeyt donkere ſaken, en dat aan 't lijf draget, ſalmen berechten mette Mannen als herkomen is, behoudelijk de verbeurtenis te blyven alſſe deſe Hantveſt begrepen heeft.

Voorts, ſoo wie den andere eenige poinčten op ſeyde, daarmen die Man af onſchuldig vonde, die ſal den aanſpreker alſoo veel verbeuren, als hy den anderen opgeſeyt heeft, het waar lijf of lit.

Voort, ſoo en ſullen wy noch ymant ſijn lijf noch ſijn goet afwinnen achterbax, hy en hebbe een wete tot ſijnder antwoorde.

Voort, en ſal niemant tegens ons meer verbeuren mogen ſijns goets dan thien pont, ook wat hy miſdaan mach hebben, maar dede ymandt Dootſlag, Zeeroof, of Vrouwen-kracht, Vredebraakte, of eenigerhande feyten, en hy daar af verwonnen werde alſoo recht waar, die verbeurde ſijn lijf met ſijns goets niet meer dan thien pont, en of geviel dat ymant verwonnen werde van ſijnen lijve, en ruymde, die en ſullen wy noch niemant van onſent wegen, hinder noch ſchade doen in ſijnen goede, maar vryelijk laten gebruyken, uytgeſeyt de thien pont van ſijnen goede als voorſz is.

Voort, of 't geviele dat ymant ſtorve ſonder geboorten, ſoo datter geen erfgenamen en waren, ſoo ſoude onſe Rechter dat goet aanvaarden, by den geſworen van den Lande, en houden 't in gewaarderhand jaar en dag, en quamen daar en binnen geen Volgers, ſoo ſoude onſe Rechter dat goet uytreyken by den *geſworen* die daar by waren daar hy 't onſink, maar wat bekende erfgenamen zyn, en goet beſterft binnen deſen Banne voor ons, die en ſullen wy noch niemant van onſentwegen hinder noch ſchade doen aan haren goede, maar vryelijk laten gebruyken, alſoo verre als ſy onſen Rechter geven tot onſer behoef, vertichť, ofte verlijdinge, als in onſen Lande recht gelegen is.

Voort, Wees-kinder goet ſalmen beleggen by onſen Rechter en Geſworen als coſtuym en recht is in onſen Lande, maar wie aanvinge ſonder beleggen, verbeurde tegens ons een boete van thien pont, alſoo dicke als 't onſen Rechter betogen mocht met Schepenen.

Voort ſoo geloven wy onſen goeden Luyden voorſz die woonachtig zyn ofte weſen ſullen binnen deſen Banne voorſz, dat wy noch onſe nakomelingen, haar nog hare nakomelingen nimmermeer ſchatten noch bidden en ſullen met dwange, noch geenerhande dienſt vergen van hen te hebben, van erve of van goede, dat ſy noch hebben of naarmaals krijgen mogen in onſen Lande van Brederode, tuſſchen Lecke en Merwede, uytgeſeyt ons palen te helpen houden, in node te helpen dijken, Heervaart met ons te varen, Harnas met ons te houden als gewoonlijk is, en ander dienſt, die ſy ons dagelijks ſchuldig zyn te doen.

Voort, ſoo geven wy hen volle macht, dat ſy Buyrmans van buyten mogen ontfangen, en die ontfangen wert, die geloven wy in onſen Lande van Brederode, tuſſchen Lecke en Merwede, alles rechts laten genieten, dat onſe goede Luyden

den van ons bezegelt hebben of krygen ſullen, op dat ſy Buyrman worden, by ons of by den genen die wy daar toe vergen ſullen van onſentwegen; en dat wy willen dat deſe dingen vaſt en geſtade gehouden werden, onverbreekelijk van ons en van onſen nakomelingen, hen en haar nakomelingen, ſoo hebben wy gebeden en bidden onſen lieven broeder Heer *Willem van Brederode*, Heer van Waalwijk, want hy nu ter tijd belent ſit in der Heerlijkheyt tuſſchen Lecke en Merwede, dat hy deſe tegenwoordige Hantveſt met ons conſenteren, bezegelen, en houden wil. En ik *Willem van Brederode*, Heer van Waalwijk voornoemt, om bede wil mijns liefs Heere en Broeder voorſz, en ook om nutſchap der goeder Luyden voornoemt, ſoo hebbe ik deſen tegenwoordigen Brief en Poincten voorſeyt, geconſenteert, begezelt, en gelooft te houden, en te ſterken in alle manieren als voorſz is, in 't jaar ons Heeren duyſent drie hondert ſeven-en-tachtig, op St. Agnieten dag.

't Huys te PUTTESTEIN.

WAs voor de inundatie van 't jaar 1421. een Slot, gelegen by Heinenoort, daar nu Beyerland is, en ſijn na veel gravens in den jare 1593. de fondamenten van dien gevonden.

't Huys te RIEDE.

WAs het Stamhuys van het Edel Geſlagt van Riede, uyt den Huyſe van Merwede, door een twede ſoon geſproten; de Heerlijkheid was een Smaldeilinge van de Merwede, waar van den Riedijk tot Dordrecht noch den naam heeft, als zynde een vervolg van den Dijk van Riede; lag op de Merwede, en ſtrekte tot Slijdregt toe, gelijk *Wilhelmus Heda Tit. Reſtitutio Locorum ablatorum & Comitatus Hollandiæ anno* 1064. daar hy de ſituatie aldus beſchrijft, *Riede juxta Merwede uſque Slydrecht. Dat is*: Riede by de Merwede tot Slydregt toe. Is door de grote inundatie van den jare 1421. mede te gronde gegaan.

't Huys te ROON.

IS van ouds geweeſt de woonſtede van de Heeren van Roon, welkers Geſlagte is Duyveland, die het ſelve meer dan 500. jaren beſeten hebben, doch is nu weinig tijds geleden verkoft, en alſoo uyt dat Geſlagte geraakt, en is koper daar van geworden Jonker *Willem Bentink*, Heer van Drimmelen, Camer-heer van ſijn Hoogheid den Heere Prince van Orange.

't Huys te SCHONENBURG.

DIt Caſteel of Burg gelegen hebbende in het Ooſt-einde van het Ambacht van Nieulekkerland, is naar allen ſchijn van wegen ſijn ſchoon gebouw *Schonenburg* genoemt geweeſt. Dat dit een Caſteel geweeſt zy, wijſt het weſen en de gedaante van den heuvel genoechſaam uyt, die noch het fatſoen daar van op ſijn kruyn vertoont; dat het groot geweeſt is, blijkt uyt den omtrek van den heuvel, die ruymagt Mergen groot is; Dit Caſteel is nu geheel gedeſtrueerd, en is daar niet meer als de bloten heuvel overgebleven; Deſen Burg ſal naar alle ſchijn het Huys van de Heeren van de Leck geweeſt zyn, eerſtelijk, om dat de Heeren van de Leck een Huys gehad hebben, dat noch in hunne agterleenen gedagt werd; ten anderen, om dat in de oude Heerlijkheid van de Leck, waar onder Nieulekkerland ook gehoort heeft, geen ander tekenen van een Heeren Huys, als alhier gevonden worden.

Dit Schönenburg is bekent in een getekend Boek van Salvatoris Kerk tot Utregt, dat op het eerſte blat aldus begint: *Litera ſuper Donatione Altaris Sancti Petri.* En ſtaan op 't 37. blat van dat Boek deſe woorden: *Piſcariæ in Lecca deſcendentes à Schoonhoven uſque ad Locum, qui dicitur Zuietwinde, proximo jacente ſuper Schonenburg, fundus etiam ipſius Piſcariæ in ipſa Lecca pertinet ad Eccleſiam noſtram. Dat is*: De Viſſcherye afgaande van Schoonhoven tot de plaats genaamt Zydewint, digt by Schonenburg gelegen, ſelfs ook de gront van de Viſſcherye hoort aan onſe Kerk, &c. Hoe dat nu deſen Burg weg geraakt is, is onſeker; 't waarſchijnlijxte is, dat als in den jare 1456. de Heer van de Leck deſe Ambachts-heerlijkheid by ſpadeſtekinge heeft verlaten, die by Dijkregt doen aan den Alblaſſerwaart gekomen is, aan deſen Burg de hant niet meer is gehouden, en alſoo allenxkens is vervallen, en de materialen vervoerd, gelijk men ſegt, dat een gedeelte van de Streefkerkſe Kerk met de ſtenen van deſen Burg ſoude gebout zyn; Ook werd geſeit, dat eenige Rovers ſig aleer hier ſouden nedergeſet hebben onder een Opperhooft, met namen *Melanen*, waarom enige oude luyden plagten te ſeggen, dat deſen Burg het Huys Melanen genoemd wierde, en om dat deſe Rovers de Wateren tuſſen Dordregt, Rotterdam, Schoonhoven, onvry maakten, dat deſelve Steden 't ſelve Huys ſouden ingenomen en verdeſtrueerd hebben.

De Heerlijkheid en 't Slot van SEVENBERGEN.

WAnneer het Slot van Sevenbergen gebout zy, is onſeker; in de Leenbrieven, daar de Heeren en Vrouwen van Sevenbergen mede verlijt worden, wert het ſelve noch ſpecialijk uytgedrukt; en is meeſt verdeſtrueerd in het beleg van den jare 1426. want *Gerrit van Stryen*, Heer van Sevenbergen, de partye houdende van Vrouw *Jacoba van Beyeren*, als wettige Gravinne van Holland, tegen Hertog *Philips van Bourgondien*, ſoo heeft deſelve die Stad met het Slot in 't voorſz jaar 1426. belegerd, ſoo dat ten leſten Heer *Gerrit* voorſz, na veertien dagen ſwaar beleg ſijn Slot moeſt opgeven; werdende alſoo ſijne Stad van Sevenbergen mede gewonnen, en hy gevangen genomen met *Jan van Ooſtende*, Ridder, en wierden gevoerd op 't Caſteel of Slot te Rijſſel in Wals-Vlaanderen, en ſaten aldaar tien jaren tot na de doot van Vrouw *Jacoba*;

en is als doen Sevenbergen tot een Vlek gemaakt, en zedert dien tijd onbemuurt blyven leggen; het plag eertijds een grote Stad te wesen, als blijkt uyt de fondamenten, die daar omtrent in 't graven en landbouwen noch van de oude Stad werden gestikt en opgegraven, maar is door den Inbreuk van den groten Waart, in den jare 1421. vry seer verminderd. Heeft eertijds gehoort onder Stryen; maar in den jare 1290. heeft Heer *Willem van Stryen*, dit quartier te Leen gegeven aan de soon van sijn overleden soon *Hugo*, genaamt *Willem*, en is Sevenbergen doen afgesondert van Stryen, en een bysondere Heerlijkheid geworden, en in den Huyse van Stryen, en daar na Bergen gebleven, tot dat die met een Erfdogter door Huwelijkse alliantien gebragt is aan den Huyse van Ligne, en naderhant by koop in het Huys van Orange en Nassau.

't Huys te SOUBURG.

GElegen onder 't Ambagt van Alblasserdam, en gebout, soo als men meent, van Heer *Nicolaas van Souburg*, eertijds Ambachts-heer van Alblas, na den welken het sijnen name soude gekregen hebben; is een oude vermaarde plaats, genaamt het Hof te Souburg, alwaar nog gesien werden de Fondamenten en Vestingen van een swaar out gebouw, uyt het Water opgetrocken, ten Zuytwesten in de Graft van den Hoge Boomgaart, dat wederom tot een bequame Woninge is opgebout, werdende te Leen gehouden van de Graaflijkheid van Holland, en noch onlanx beseten by *Johan d'Overschie*, als getrout hebbende *Jacobina Machteld de Potter*.

't Huys te STRYEN.

HEbbende gehad Galg en Put, waar van de fondamenten noch te vinden zyn, omtrent het Bosch, genaamt het Scholvarenbosch; Is het selve dat jegenwoordich het Huys te Oosterhout genoemt wert, blijkende uyt de twee volgende depositien, rakende de scheitspalen tusschen Brabant en Holland, luydende als volgt:

IK *Looper van Brydorp*, doen kondt allen Luyden, by mynen Eede en by mijnder trouwen, dat ick den Heer van Stryen hoorden seggen, dat hy sijn huys t'Oosterhout maakte, dat hy sijnen Thoorn leyde in Brabandt, en sijn Cappelle in Hollandt, en als den Paap Misse dede, dat hyse dede in Hollandt, en dat ick doe tot hem seyde: Dat hy quaat te vangen waar van den Hertoge van Brabandt, ofte van den Grave van Hollandt, 't welk was in 't jaar na den wijg te vieringen.

Ook soo was ick daar by, dat die Heere van Stryen quam tot St. Geertruydenberge, en badt hem dat sy hem jonden te gebruyken met sijnen Beesten in 't Brouk in redelijker wys, daar sy hem op beraden, en seyden dat sy sijn Beesten wel wilden laten gaan, behoudelijk haars Heeren recht, en hare Gemeente vryheyt van St. Geertruydenberge, maar sloege yemant anders hare Beesten daar op, dat hy die Beesten schutten soude, en dat mense dan lossen soude ten goetdunken van den Berge voorsz.

Ook soo was daar een groot geschil in der tijd, om de scheydinge by Geldolfs-haaks-waart, die der scheyden soude ter Merkwaarts, en daar waren sesthien Mannen toe genomen, by *Heeren Claasz* tijden *van Putten*, doen hy een jonk kind was, en 't goet aan hem gekomen was.

En dese sesthien Mannen voorsz, als van *Heer Claas* zyde *van Putten*, soo was die de eerste *Heer Willem van Wieldrecht*, die doen Knaap was, *Heer Wysshart vander Bergen*, *Jan van Almsvoet*, *Pieter Oetvliet Boudensz*, *Arent Willemsz*, *Hugeman Willemsz*, en meer andere goede Mannen die daar in tegenwoordigheyt waren, aldaar wy alle gemeenlijk wel totten twee-en-dertig toe met den voornoemden Edelen scheyden. Dese palen met Tonnen op hoge Masten gesteken, als van den Hollandschen wegen, die daar van Oosterhout loopt tot Geldolfs haaks-waart, en beneden Geldolfs-haak ontrent hondert Roeden, en alsoo voort Westwaarts op een Bergsken leyt in 't Moer, en op de Noortzyde op den Berg, en dan alsoo te Sontzeele, Oost ter Kerken, aldaar doen een Vliederbossche stont in die Merk loopende.

Te weten dat doen Geldolfs-haak leet was, dat hy buyten den palen van Holland gevallen was, welke scheydinge geschieden in den jare doe men schreef duysent twee hondert en twee-en-tnegentig; en om dat ik en wy alle voorsz dit dit voorwaar houden, en daar over en aan geweest hebben, soo hebben wy desen *Brief* te samen bezegelt met onsen zegel, gedaan in 't jaar ons Heeren duysent drie hondert, den ses-en-twintigsten dag in October.

Ook suldy weten, dat uyter Borg te Drongelen ter halver Mase beginnende, redewijs treckende op die Kerk te Waalwijk ter Noorden deur in en ter Zuyden deur uyt, en van daan alsoo voort op Noortmans put, en van Noortmans-put ter Oetlecke, en van de Oetlecke ten Overdragen, en vander Overdragen op de Borg van Stryen, die men Oosterhout heet, en vander Borg voort die Stryensche straat uyt op den Koeberg neffens Haaksheyninge, alsoo voorts reewijs, op Cluppelenbosch te Sonzeel op de Oostzyde vander Kerk tot op die Merke, maar daar na soo quam *Willem van Duvenvoorde* en kocht tegens Heeren *Raas van Cruyningen* Sonzeel, te heffen alle die voorseyde, tot drie pont toe.

WY *Johan*, Landgrave van Lutenberg, Grave tzo Halst, *Johan*, Heere van Gommengijs, *Willem Garbrantsz*, Proost van Bergen in Henegouwen, *Willem van Cronenborg*, Casteleyn in Heusden, *Jan van Poelgeest*, Rentmeester van Zuyt-holland, Borgmeesters, Schepenen en Raden van Dordrecht, en *Daniel van Theuleusen*, Ridder en Casteleyn, en Schepenen en Rade van St. Geerdenberge: doen kond alle luyden, dat wy by bevelen ons liefs geduchts Heeren Hertoge *Adlbrecht van Beyeren*, Ruwart van Henegouwe, van Holland, van Zeeland, en van Vriesland, geweest hebben op die palen tus-

tusschen Holland en Brabant, en hebben om die waarheyt te bet daar of te vernemen, voor ons ontboden, vermaant, en geeyt tot St. Geerdenberge in der Kerken op den date van desen Brieve alle die gene die hier na geschreven staan, die gesworen hebben ten heyligen met opgerechte vingeren; eerst soo seyde *Willem van Bezoyen*, met sijnen gemeynen en oudste Buren, die hy hadde in sijn Ambacht voorsz, en hy mit hem brochte by den eede die sy daar deden, alsoo dat sy altoos gehoort hadden van oude Knapen, van haren Voorvaderen en Ouderen, dat die palen van Holland plagen te leggen, en te staan vander bocht van Drongelen tot in der halver Masen, voort streckende ree-recht op Waalwiker Kerke tot Noort doren in, en ter Zuyt doren uyt, en van danen ree-recht totten Rodenbiesen toe, van danen ree-recht tot Normans Putte toe, van danen ree-recht totten Oeclaken toe, van den Oeclaken ree-recht ten Overdrage, van danen ree-recht op dat oude Huys van Stryen, dat nu Oosterhout hiet; voort soo seyde *Willem van Bezoyen*, mit sommige van de oudsten van sijnen luden, by den eede, die sy daar deden, alsoo dat sy hooren ouderen hadden altois hooren seggen, alsoe dat die paalscheydinge van Holland en van Brabant gaande plagen te wesen, en te gaan van den Huyse tot Stryen, dat nu Oosterhout hiet, den Stryensen weg door tot Nieze Pelsers Hofstad, van daan ree-recht totten Koberg, van den Koberg ree-recht nevens Haap-heyninge, en van danen ree-recht op Clippelenbosch toe, van Clippelenbosch ree-recht op Wagenberg; voort soo seyde *Willem van Bezoyen*, mit veel van de oudsten van sijnen buren, op ten eedt die sy deden, dat hem waal gedunkt mijns Heeren Boden van Holland hebben doen graven 's Graven wegen van Holland, buyten des Heeren Ambacht van Arkel op die Sprange, op 't Moer dat *H. Pouwels* nu aan hem trekt, en die boden waren *Gerijt Aart Heman van den Hovel*, en plagen die Schapen te scutten alse boden des Graven van Holland die uyt Brabant in 't Veen voorschreven quamen. Item, *Jan vander Zijdwinde*, met sijnen gemeynen en oudste buyren vander Zijdwinde, tuygden, en seyden by den eede, die sy daar deden, alsoo dat sy altois hadden hooren seggen horen vaderen, voorvaderen, en ouderen, dat die paalscheydinge tusschen Holland en Brabant gaan soude vander bocht tot op Wagenberg toe, in alle manieren als *Willem van Bezoyen* met sijnen buyren getuygt en geseyt hebben, en voorsz staat. Ook soo seyde een Man uyten Ambacht van Zijdwinde, by den eede die hy gedaan hebbe, dat hy gesien heeft de Schape schutten van mijns Heeren wegen van Holland van sijnen boden op 't Veen voorsz, ook soo seyde sommige luden uyten Ambacht voorschreven by den eede die sy gedaan hadden, dat sy haren ouders hebben hooren seggen, doe die paalscheydinge tusschen Holland en Brabant gedaan was, dat op ten Koeberg een bonte Koe gevollet, met hoye gebraden wert, en doe sy gebraden was, doe wert sy gedeylt en gegeven alle den genen die daar waren, in gedenkenisse der paalscheydinge. Item, *Pieter Jan Nederveen*, mit sijnen gemeynen en oudsten buyren van den Ambacht van Nederveen, tuygden en seyden by den eede die sy daar deden, dat sy altois gehoort hadden van horen vaderen, voorvaderen en ouderen, dat die paalscheydinge van Holland en Brabant gaan soude van den Bocht totten Huyse tot Stryen, dat nu Oesterhout hiet, in alle manieren alse voorsz is. Item, *Dirk Meest Monien* tuygt, en seyde op sijnen eedt die hy daar dede, dat hem wel deynkt, datmen thiende van 's Graven wegen van Holland plach te hoelen over die Oeclaarke. Item, *Jan van Tilburg*, die in Brabant plachte te wonen, en nu ten Berge woont, seyde by sijnen eede, die hy daar dede, dat hy plach te hooren seggen doen hy in Brabant woonde, dat de paalscheydinge tusschen Holland en Brabant gingen in alle manieren alsoo voorsz is, en *Willem van Bezoyen* mit sijnen buren tuycht. Item, die Schoute, en die gemeene bure van kleyne Waspijke en van groote Waspijk tuygden, en saden by den eede die sy daar deden, in alle manieren alse *Willem van Bezoyen* mit sijnen buren tuget, en voorsz is, sonder dat sy hadden hooren seggen, dat die paalscheydinge gaen soude van Overdrage toe rechts op 't Huys van Stryen, en dat dat Huys van Stryen, datmen dat Huys tot Oesterhout hiet, staan soude eensdeels in Holland, en eensdeels in Brabant. Item, *Jan die Blonde* tot Waalwijk, tuygde, by den eede die hy daar dede, dat hy plog te wonen mit sijnre moeder tussen den Rooden-biesen en Normans-putte, en dat doen ter tijd die Hollanders die Koeyen en Schapen te schutten plagen op te Moer, dat *H. Pouwels* nu aan hem trekt, en voerden die Beesten van daan en haalden de thiende van danen. Item, die Schoute van Raamsdonk mit sijnen gemeenen buyren, tuygden by den eede die sy daar deden, in alle manieren als *Willem van Bezoyen* met sijnen buyren tuygt, en voorsz staat, maar sy en weten niet, noch en hebben hooren seggen, dattet ree-wijs wesen soude van de Overdrage op 't Huys te Stryen, dat men nu 't Huys tot Oosterhout hiet, doch hebben sy altoos hooren seggen, dat dat Huys ter Stryen, datmen nu Oosterhout hiet, staan soude eensdeels in Holland, en eensdeels in Brabant. Item, die buyren van 's Gravenmoer tuygden by den eede die sy daar deden, en seyden in alle manieren als *Willem van Bezoyen* mit sijnen buyren tuygt, en voorsz staat. Item, *Arent Wiskaart*, Ambachtsheer van Stanthasen, mit sijnen gemeenen buyren, tuygden by den eede die sy daar deden, in alle manieren als *Willem van Bezoyen* mit sijnen buyren tuygde, en voorsz staat; Voort zoo tuygen sy algemeenlijk die daar waren uyt den Ambacht van Santhasen, by den eede die sy daar deden, dat sy altoos gehoort hadden van haren vaderen, voorvaderen en ouderen, dat die paalscheydinge gaan soude van de Wagenberg ree-recht op Amkerke in der Marke, gaande uyten Verkerbosch van daar ree-recht op den Ol van Hasendom. Item, *Willem van Driemilen* en *van Almonde*, en *Gerrit Boot*, alse Rechter van Dubbelmonde, en die buyren van twintig Hoeven, en die buyren van Wieldrecht, tuygden by den eede, die sy daar

 deden,

deden, in alle manieren als *Arent Aviskaart* mit ſijnen buyren tuygde, en voorſz ſtaat. En want wy alle deſe luyden voorſz mit horen geburen aldien hebben hooren tuygen als voorſz is, ſoo hebben wy in kenniſſe hier of deſen brief bezegelt met onſen zegelen, en wy *Willem van Bezoyen*, *Jan vander Zijdwinde*, *Pieter van Nederveen*, *Jan die Blonde*, *Arent Wiskaart*, en *Willem van Driemilen*, Ambachtsheeren voorſchreven, hebben in getuygeniſſe van ons en voor onſe gebuyren deſen brief mede bezegelt mit onſe zegelen, veerthien dage in der Maant van Julio, in 't jaar ons Heeren duyſent drie hondert acht-en-tagtig.

Stryen is eertijds een Graafſchap geweeſt, hebbende ſijn naam van 't Rivierke de Stryene, het geen Brabant en Holland van malkander plag te ſcheiden; en was in den jare 992. daar van Gravinne Vrouw *Hilſewijd*, of ſoo als andere ſchryven *Hilſunde*, ſoo als blijkt uyt de Gift-brief van deſelve Gravinne, waar in deſelve vele goederen geeft aan de Juffrouwen Abdye van Thoren, in het Land van Luyk op de Maze gelegen, en luydende als volgt: *Attuli ad dictam Eccleſiam allodium meum, quod in terra mea de Stryen glorioſus Rex Zuendebolchus olim perdonaverat, imprimis ipſam Eccleſiam de Stryen, quæ eſt conſecrata in honorem Mariæ Virginis, montem littoris, ubi Beatiſſima Gertrudis corporaliter converſata eſt, & Cellam habet à Beato Amando conſecratam, Villam Gilleſelam, Villam Baarle, cum Altari in honorem Sancti Confeſſoris Remigii, a me conſtructo, Caſtellum Sprundelheim, cum omni integritate, ſicut ſitum eſt ſuper Fluvium Merbata. Dat is:* Ik heb gebragt aan de voorſz Kerk alle mijn allodiaal goet, dat den hoogverheven Koning *Zwendelbolg* my eertijds in mijn Land van Stryen gegeven hadde, voor eerſt de eigene Kerk van Stryen, gewijt ter eeren van de Heilige Maagt Maria, den Berg van den Oever, daar de Allerheiligſte Geertruyd lichamelijk verkeert heeft, en heeft een Capelleke gewijt van den Heiligen Amandus, het Dorp Gilleſaal, het Dorp Baarle, met den Autaar by ons gebout ter eeren van den Heiligen Confeſſor Remigius, het Caſteel Sprundelheim met ſijn toebehooren, gelijk dat ſtaat op de Revier de Merbata.

Van deſen Gift-brief maakt gewag den Prelaat *Auguſtinus Wichmans*, Abt van de vermaarde Abdye van Tongerloo, in ſijn *Brabantia Mariana, lib. 2. cap. 60.* en noemt den ſelven Gift-brief *Diploma Hilſundis Comitiſſæ Strienſis*, en ſchrijft vorders van dit Graafſchap Stryen, *Eſt autem Stryen Comitatus, ſeu territorium olim ampliſſimum, hodieque nomen retinet, ſub quo Mons St. Gertrudis in confinibus Brabantiæ, & Hollandiæ ſitum, vulgo Geertruydenberge, fueruntque ſub eodem Comitatu Stryenſi, plurima alia Loca Brabantiæ, in eodem diplomate recenſita, ut Villa Gillejela cum appendicibus, quam ſuſpicor eſſe Gilſe, aut Ginneken, Villa Baarle, cum Altari in honorem Sancti Remigii, a me (ſcilicet Hilſunde,) conſtructo, Caſtellum Sprundelheim, cum omni integritate, ſicut ſicum eſt ſuper Fluvium Moerwater, hodie Sprundel, quæ loca omnia ſunt, ſub Baronatu Bredano, in quibus Thorenſe Collegium decimas trahit. Dat is:* Stryen is een Graafſchap, op een plaats, eertijds van een groot gebied, en behout noch ſijnen naam waar onder dat den Berg van St. Geertruyd is, een Stad in 't geſcheid van Brabant en Holland gelegen, geſeit Geertruydenberge. Onder dit Graafſchap van Stryen, hebben veel andere plaatſen van Brabant geweeſt, in den ſelven Gift-brief gemelt, als het Dorp Gillejela, met ſijn toebehoren, dat ik agte Gilſe of Ginneken te weſen; 't Dorp Baarle, met den Autaar van my (te weten Hilſunde,) ter eeren van den Heiligen Remigius gebout, leit op de Riviere Moerwater nu Sprundel; alle welke plaatſen liggen onder de Baronnye van Breda, en trekt aldaar het Collegie van Thore de Thienden.

Deſe Vrouw *Hilſunde* was de fondaterſſe en doterſſe van deſe Juffrouwen Abdye Thoren, en haren man de Grave *St. Anfried*, Heere van Weſterloo, Ooſterloo, Meerbeke, Hombeke, de fondateur van 't Clooſter op den Heiligen Berg by Amersfoort; *Aug. Wichmans Brabantia Mariana lib. 2. cap. 60. Aub. Mireus in feſtis 3. May. & Tom. 1. diplomatum cap. 24.* En kan wel weſen, dat daar door Weſterloo, Solene, Quabeke, Herſolt, en Bengen in Brabant omtrent Lier, Herentals, en Dieſt leggende, eertijds aan Deken en Capitularen van den Dom en Oude Munſter tot Utrecht gekomen ſijn, die deſelve aan den Heer van Merode, onder een jaarlixe recognitie van 14. Mark ſijn gepurgeerd ſilver, of de waarde der ſelver wederom uytgegeven hebben.

Dat deſe Vrouw *Hilſunde* de voorſz plaatſen onder de Baronnye van Breda gelegen, als Gravinne van Stryen aan de Abdye van Thoren gegeven heeft, geeft de Gift-brief genoegſaam te verſtaan; want in deſelve wert deſe Vrouwe geen anderen tijtel als Gravinne van Stryen gegeven.

Dat Breda eertijds met Stryen een Heerlijkheid geweeſt is, getuygd *Gouthoven* in ſijn Chronijk pag. 91. en niet alleen de Stad en Baronnye van Breda, maar ook het Marquiſaat van Bergen op den Zoom, heeft eertijds onder Breda, en met Breda onder Stryen gehoort; *Adriaan Havermans* in ſijn kort Begrijp en Berigt van de Hiſtorie van Brabant cap. 2. pag. 2. ſchrijft, dat *Godevaart*, Vryheer van Breda in den jare 1212. ſijn Land van Breda, waar onder Bergen op den Zoom, en de Landſtreek Noortweſtelijk op van Antwerpen gelegen, ook begrepen waren, vrywillig Brabant onderworpen heeft. Dat Breda en Bergen op den Zoom met die Lantſtreeke onder het Graafſchap van Stryen eertijds gehoort hebben, is ook daar uyt te ſien, datſe hare Wapenen van 't Wapen van Stryen genomen hebben, en daar inne ſoo weinig veranderinge gemaakt, datmen ogenſchijnlijk ſien kan, dat het haar van Stryen als van haar moeder afkomt.

Dat Geertruydenberg en meeſt alle de plaatſen in en omtrent de Langeſtraat gelegen, mede daar onder gehoort hebben, is notoir uyt de Gift-brief van Keiſer *Otto de II.* hier voren in de Beſchryvinge van Geertruydenberg vermelt; mitsgaders uyt de depoſitien rakende de ſcheitspalen

tuſſchen

Brabant en Holland, hier voren ſtaande, uyt dewelke wy getoont hebben, dat het Huys te Ooſterhout het Huys van Stryen geweeſt is.

De Landen van Stryen hebben met den grooten Waart wel in een en den ſelven Dijk gelegen, doch hadden die van Stryen haar Dijkrecht, en Dijkſchouw, tot den jare 1393. ſoo wanneer in den Lande Stryen in den Broek een Wiel was ingebroken, die Hertog *Albert van Beyeren* belooft met hulpe van de Landen van Heuſden, van Altena, van Thieſelingswaart, en dat Vryland, den Wiel door te dijken, mits dat de Heer van Gaasbeek en van Stryen daar door ſoude overgeven en overgaf die Schouwe, die hy en ſijne voorvaders tot deſer tijd toe gehad hebben in den Lande van Stryen, Weede, en Brouk, en die ſouden voortaan beſchout werden by den Dijkgraaf van den groten Waart en Geſworens, blijkende by het volgende inſtrument.

A*Lbregt*, by Gods genade Palsgrave op den Rhijn, Hertoge in Beyeren, Grave van Henegouwen, van Holland, van Zeeland, en Heere van Vrieſland, doen kond allen luyden, dat wy om groote noot en verderffeniſſe onſer Stede en gemeenen Lands van den groten Waart, die toegekomen is, overmits groote overvloeden, en kennelijke ongevallen dat geſchiet is in ons lief en getrouwen Heeren *Sweders*, Heere van Gaasbeek, van Putten, en van Stryen Lande, in den Brouk van eenen Wiel, die daar inne brak, in den jare drie-en-tnegentig. Soo hebben wy om behoudeniſſe onſer Stede en 's Lands voorſz weder in ſtade te brengen, en in behoudeniſſe tot eeuwigen dage te blijven, met minnelijker gunſte geordonneert en geconſenteert, met minnelijker eendrachte des Heeren van Gaasbeek voorſz aan die een zyde, en die Stede van Dordrecht, van St. Geertruydenberge, der Ambachtsheeren, des Dijkgraven, der Geſworen, der Hooger Waarſluyden, en des gemenen Lands van den groten Waart aan die ander zyde, in ſulker mate als hier naar beſchreven ſtaat, dat is te weten, dat die van den grooten Waart voornoemt alle die koſt en die ſchade, die ſy tot deſen dage toe geleden hebben, en ſy met recht tot deſen tijd eyſſchen ofte met recht vervolgt hebben, quyt ſullen weſen, en ſchelden quyt, en wy ſullen met hulpe ons Lands van Heuſden, van Altena, van Thieſſelings-waart, en dat Vryland, den Wiel voor op dijken, tot ſulken keure als onſe Dijkgraaf, en onſen geſworen Heemraders voorſz, daar tot deſer tijd op geleyt hebben, en als dien Wiel van dier keure opgenomen en gelooft is, ſoo ſal hy weder komen op de Heere van Gaasbeek, en op ſijne onderſaten als hy van recht hoort, en daar hy ſchuldig is te gaan, en van de koſt en ſchade, die onſe Stede en Land voorſz by den Wiel tot deſer tijd toe geleden hebben, daar ſal onſe Stede en Land voorſz die Heere van Gaasbeek voornoemt voor overgeven, en geeft over die Schouwe, die hy en ſijn voorvaders tot deſer tijd gehad hebben, in den Lande van Stryen, Weede, en Brouk, en die ſal onſe Dijkgrave van den groten Waart ſchouwen met onſe Geſworen tot eeuwigen dagen, die nu zyn ofte namaals weſen ſullen, in allen rechten en manieren, als Dijkrecht van den grooten Waart inhout, uytgeſeyt die ſchouwe, van dat men heet 's Heer Huygenland, behoudelijk den Heere van Gaasbeek, en ſijne nakomelingen, alle ſijne Heerlijkheyt, hoge en leege goeden, en Renten binnens Dijks en buytens Dijks, hoe die gelegen zyn, en hyſe tot hier toe gehad heeft, die de Dijkrechten niet en roeren, en wes breuke, ofte boete die in des Heeren Landen van Gaasbeek in dien Dijkrecht voorſeyt verbeurt werden binnen die Schouwe, die hy ons nu overgegeven heeft, daar ſal hy en ſijne nakomelingen den derden pennink af hebben, gelijk de Ambachtsheoren in den grooten Waart voorſz.

Voort ſo ſal onſe getrouwe de Heere van Gaasbeek voornoemt, en ſijne nakomelingen hebben in elken Ambacht een kleyne Waarsman, die der Schouwe volgen ſal als recht is, na den rechte van der Dijkagie, en hy ſal wateren in der Maſe tot ſijnen oorbaar, gelijk als andere Ambachten die aan der Maſe leggen, en gelden mergen mergens gelijk van allen onrade die Dijkrecht roeren, gelijk andere Landen in onſer Schouwe voorſeyt. Voort ſoo ſal die Heer van Gaasbeek, en ſijn Onderſaten, die keure die onſe Dijkgrave en Geſworen geleyt hebben, en voort meer leggen ſullen, aanvaan, en dijken tot ſulker tijd als men hen keuren ſal, op ſulk recht als daar toe ſtaat. Voort waart ſake dat in den Lande van Stryen, ofte in den grooten Waart, eenige gaten ofte Wielen, in den Dijk ergens inbraken, die ſullen onſe Landen van den groten Waart, en Lande van Stryen voorſeyt weder maken en dijken, elks met den anderen mergen mergens gelijk, ten ware hy onder thien lage, dan ſoude men dijken als recht is, en met deſer eendracht en ordonnantie voorſeyt, ſoo ſullen die Heer van Gaasbeek, en ſijne nakomelingen aan die een zyde, en onſe Stede en Land voorſeyt aan die ander zyde, wel verlijkt en vereffent blyven tot eeuwigen dagen, en alle recht quyt weſen, ſoo wes ſy tot deſen dage toe op malkanderen gehanteert hebben, en want wy met onſen Rade, en eendracht der voorſz partyen, deſelve partyen aldus geſcheyden en geeffent hebben, welke effeninge en ſcheyde wy gehouden willen hebben van de partyen voorſz ongebroken tot eeuwigen dagen in alle manieren als voorſz ſtaat; Soo hebben wy deſen openen brief voornoemt met onſe zegel, en naar met onſe getrouwe des Heeren van Gaasbeek voorſz, en ſijne nakomelingen aan d'een zyde, en met onſe Steden, als Dordrecht, St. Geertruydenberge, en Heer *Daniels vander Merwede*, ons Dijkgrave, en der hoger Waarſluyden, als *Luyde Hendrikſz*, *Jan de Molenaar*, en der Heemraders van den grooten Waart, als *Herbaren van Riede*, *Jan de Hollander*, *Arent Heynenſz*, *Jan Meugelen*, *Dirk Meynaarts*, *Arent Meuſz*, en vader *Heyne*, van ons gemeene Lands wegen van den grooten Waart aan die ander zyde zegelen, doen bezegelen, in getuygeniſſe der waarheyt vander ſcheydinge en effeninge voorſz; en wy *Sweder*, Heere van Gaasbeek, van Putten, en van Stryen, voor ons en onſe nakomelingen aan die een zyde, en wy Steden, Dijkgrave,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

hoge Waarsluyden, en Heemraden voornoemt van den grooten Waart in Zuyt-holland aan die ander zyde, want onse lieve en seer geduchtig Heere ons partyen voornoemt van de voorsz geschille gescheyden en vereffent heeft in alle manieren als voorsz staat. Soo hebben wy na onse lieve Heere voorsz desen Brief bezegelt met onse Zegel, en of een, twee, ofte meer Zegelen van onse Steden, Dijkgrave, hoge Waarsluyden, en Heemraders voornoemt aan desen brief ontbraken, soo sal nochtans deses Briefs scheydinge en effeninge voorsz in alle haarder macht blyven, en gehouden werden onverbrekelijk tot eeuwigen dage. Gegeven in den Hage des Saterdaags op den thienden dag in der Maant van Octobri, in 't jaar ons Heeren duysent drie hondert vieren-tnegentig.

Met den inbreuk van den groten Waart anno 1421. is Stryen mede verdronken; doch wanneer dat het wederom bedijkt is, is niet seker; in den jare 1536. den 11. Mey, neemt Heer *Jacob*, Heer van Gaasbeek, Abcoude, Putten, en Stryen, in eenen seekeren brief, de Landen van den onwilligen om te dijken, over, en verlijt haar daar voor renten; Naar dese inundatie werden de Heeren van Stryen niet meer Graven, maar Heeren genoemt, en is wel geloofslijk, dat Stryen eerst door Huwelijxe mede-giften, en andersints in sijn goederen en gebied seer vermindert is, en daar op volgende den voorsz groten inbreuk, dat de Heeren van Stryen als doen by gebrek van middelen genootsaakt sijn geweest, den staat en tijtel van Grave af te leggen, en Stryen te besitten onder de naam en tijtel van Heere.

Stryen is ook een Adelijk Stam-huys geweest, en heeft de Heerlijkheid van Stryen aan de Stamme van Stryen gehoord, tot dat Heer *Willem van Stryen*, die noch leefde anno 1280. maar twee dochters naliet, van welke de jongste *Elisabeth van Stryen*, te man hadde *Gerrit van Egmont*, *Willems* soone, en de oudste *Alijd van Stryen*, bragt dese Heerlijkheid van Stryen ten Huwelijk haren man Heer *Claas van Putten*, en lieten t'samen een sone na met nog drie dogters, als I. *Claas van Putten* en *Stryen*, die sonder kinders stierf. II. *Beatrix van Putten* en *Stryen*, die anno 1315. te man hadde *Hugo van Sottegem*, Burggrave van Gent, en daar na anno 1428. *Guido van Vlaanderen*, Ridder, maar stervende sonder kinders, wierd Vrouw van Putten en Stryen haar suster. III. *Alijd van Putten* en *Stryen*, die te man hadde *Boudewijn van Praat*, maar stierf mede sonder oir, en kwamen dienvolgens de goederen op de kinderen van haar suster. IV. *Oda van Putten* en *Stryen*, die te man hadde gehad Heer *Willem van Hoorn* en *Altena*, welke anno 1343. stierf, en drie dochters naliet, de eerste *Johanna van Hoorn*, Vrouw van Putten en Stryen van 's moeders, en van Gaasbeek van 's vaders wegen, hadde te man Heer *Jacob van Abcoude* en *Wijk*; de twede dochter hadde te man Heer *Johan van Heukelom*, en de derde Vrouwe *Oda*, hadde te man Heer *Johan van Polanen* en *vander Lecke*, en hadden alle drie kinderen; en alsoo is de Heerlijkheid van Putten en Stryen in den Huyse van Abcoude gekomen, en aldaar gebleven tot het jaar 1459. als wanneer die onder de Graaflijkheid van Holland sijn komen te geraken.

't Huys te VALKESTEIN.

GElegen tusschen Rhoon en Portugal, en eertijds geweest zynde een Jacht-huys van de Graven van Holland, gebout by een van de Heeren van Putten, en naderhant gekomen aan een jonger soon van Boshuysen, wiens descendenten sig daar na genoemt hebben.

't Huys te VRYHOEVE of ZYDWYNDE.

ZYdwijnde, is een Stam-huys geweest van de Edelen van Zijdwijnde, zynde een rank uyt den Huyse van Stryen; en werd de Ambachts-heerlijkheid te Leen gehouden van de Graaflijkheid van Holland, en gehoord onder die van den Geslagte van Muyssenburg, in 't welke die gekomen is uyt den Huyse van Merwede; in welk Huys deselve Ambachts-heerlijkheid van ouds geweest is.

't Huys te WEEDE.

HEeft gelegen by 't Westen van 't Ambacht van Wieldrecht, en was het Stam-huys van het Adelijk Geslagt van Weede, waar van ten tijde van de inundatie anno 1421. leefde *Hendrik van Weede*, Knape, wiens dochter *Catharina van Weede*, ten egte hadde *Willem de Bevere*, *Daniels* soone; ten tijde van Keiser *Carel de V.* leefden mede van dit Geslagt noch *Elias* en *Johan van Weede*, Knapen, zynde 't Wapen van 't voorsz Ambacht en Stam-huys ses rode Lelien, drie boven, daar aan twee, en onder een, op een Silver Velt.

't Huys te WERKENDAM.

WAs een Slot of Burgt, waar op de oude Heeren of Borggraven plagten te wonen, en voor eenige jaren wederom opgebout by Jonker *Hendrik van Eck*; is gelegen onder Werkendam in den Lande van Altena, anders geseit het Borggrafschap, daar de Werke is toegedamt, en werd de voorsz Ambachts-heerlijkheid te Leen gehouden van de Graaflijkheid van Holland, als Heeren van den Lande van Altena, hebbende vele schone agterleenen, en is jegenwoordig daar van Ambachts-heer Jonker *Daniel Oem van Wijngaarden*.

't Huys te WOUDE.

GElegen in den Riederwaart, tusschen Riederkerk in 't Zuyden, en Slikkerveen in 't Noorden, is van ouds geweest een Heerlijke Ridder-hofstede, als blijken mach by de fondamenten van 't principale Huys, diemen noch buytens Dijks kan tasten, zynde 't selve geweest een rond Huys, in sijn kruys of center wijd 48.

of

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

of 50. voeten, de Landeryen daar toe behorende groot geestimeerd omtrent 70. Mergen, dewelke oorspronkelijk te Leen gehouden sijn van den Grave van Belois, en na dessels overlijden gedevolveerd wesende op de Graven van Holland, is anno 1399. daar mede verlijt *Willem van Minden*, tot een recht Ersleen, te verheergewaden met een roden sperwer, of een schellink Hollands, en in den jare 1498. daar mede verlijt *Pieter Huygens*, Ambachts-heer van de Lind, en by sijn overlijden *Hugo Pieters*, Ambachts-heer van de Lind, die 't selve ten Huwelijk gaf met *Elisabeth vande Lind*, welke anno 1561. troude met *Jacob Muys van Holy*, die op 't voorsz Huys tot gedagtenis van 't gene voorseit is, anno 1570. heeft doen bouwen een cierlijken ronden stenen Duyven-Toorn, die noch op huyden aldaar te sien is.

Adelijke Huysen, Sloten, en Castelen, soo die van ouds gelegen hebben, als die nog leggen in

223 KERMERLANDT.

Cornelius Aurelius in sijn twede boek van Batavien, spreekt van de Castelen en Sloten in 't gewest van Kermerland, en omtrent Haarlem leggende aldus: *In utraque Rheni hujus ripa, ab eo ferme loco, quo Cattos Rhenanos deserens, versus subsolanum in præfatum usque tendit procursum, plurima olim visebantur Castella, Villæ, Pagique populosi, domus voluptuariæ, quas a volucrum circumstrepentium garritu avium concentus vocabant. Hic nemorenses horti, deliciarumque monticuli, saltus innoxii, & omnium ferarum genere offerti, fertiles agri & palustres, omnibus aucupiis, & leporum cuniculorumque venationibus aptissimi. Hic lacus piscosi & torrentes refrigeratorii, ita ut alterum terrestrem non desideres Paradisum. Hic domus illa stabat tributaria, quam Danorum Rex, subactis sibi Frisiis, ibidem erexerat, in qua Generalis Quæstor censum quotannis ad jactum ærei scuti exigebat, de qua Grammaticus Saxo miranda ponit in Historia sua, quam de Gestis Danorum accuratissime edidit. Post hanc Lucus sequebatur Baccho dicatus, undique vitibus ulmoque consitus; Ejus Loci incolæ Bacchiades olim, nunc Herlemii vocitantur, gens dura sed æqui tenax, ubi adhuc nostra tempestate, cum nova erigendarum ædium fundamenta effodiuntur, certissime constat ad humani pene femoris spissitudinem veterum radices vitium inveniri; his præterea Prætoria accedit domus, & principale civilium causarum Consistorium, quod tandem Wilhelmus Romanorum Rex designatus & Comes noster Hagam transtulit, erecto ibidem mira magnitudine & imperiali quodam splendore Palatio, in quo de Patriæ causis & negotiis tractaretur, cujus Laquearia & omnium tignorum ligna, (mirabile visu) neque caries aut putrilago corrodere, neque aranea suis fœdare telis cernitur; huic in decessu plurimæ adjacebant arces, domusque Senatoriæ, quarum vel prima fuit Baronum de Lata Virga, qui legitimam a primis Hollandiæ Comitibus progeniem ac Stemmata ducunt; deinde Dominorum de Vellesona, & Beverovico, Militum de Hemerca, vel Suthera, de Gastrico, de Limba, de Polanio, de Polenburgo, deque aliis plurimis, (modo nobis sine nominibus) Castellis & Mænianis, quæ jam partim vetustas, partim edax flamma consumpsit.* Dat is: Aan wederzyde van den Oever van den Rhijn, omtrent van die plaatse af, daar hy de Rijnsche Catten verlatende, sig in 't Oosten, naar gemelten loop uytstrekt, waren eertijds vele Castelen, Hofstede, en volkrijke Dorpen, en Speelhoven, dewelke sy van het gesang der quelende Vogelen, den Vogelsang heten. Hier sijn Boschachtige Hooven, vermakelijke Heuvelen, veylige Bosschen, met allerley Wilt vervult, vruchtbare en broekachtige Beemden, seer bequaam tot den Vogelvangst, en het Jagen van Hasen en Conijnen. Hier sijn Vischrijke Meeren, en verkoelende Beeken, so dat gy geen ander Aarts paradijs en kont wenschen. Hier stont het Tolhuys, dat den Koning van Denemarken, naar de overwinninge der Vriesen, daar gesticht hadde, in 't welke de Koninglijke Rentmeester jaarlijx in eenen koperen becken de schattinge ontfing, waar van *Grammaticus Saxo* wonderlijke dingen verhaald in sijn Historie, die hy van de daden der Deenen seer overvloedig beschreven heeft. Hier naar volgde een Bosch Bacchus gewijt, met Wijngaarden en Olmen beplant. De Inwoonders van die plaatse, werden eertijds Bacchiades, nu Haarlemmers genoemd, een hard volk, maar oprecht; alwaar nog by onse tijden in 't graven van nieuwe fondamenten der gebouwen, wortelen van oude Wijngaarden, van dikte als een menschen dye, gevonden worden. Hier by komt het Hof, en voornaamste Raadkamer der Burgerlijke saken, dewelke *Willem*, Roomsch Koning, en onse Grave naar den Hage verplaast heeft, een Paleys ter selver Stede gesticht hebbende, van wonderlijke groote en Koninglijk cieraat, om aldaar de saken van het Vaderland te verhandelen, wiens welfsel en balken (dat wonder om te sien is) nog de worm nog de verrottinge niet op en eet, nog de spinne met hare webben verontreynigd. Hier aan lagen in den nedergang vele Sloten en Heeren Huysen, waar van dat wel het voornaamste was, het Slot van de Baanderheeren van Brederode, die hunne wettelijke Afkomste en Stamme van de eerste Graven van Holland reekenen: daar naar der Heeren van Velsen, en Beverwijk, en der Ridderen van Heemskerk ofte Sutherem, van Castricum, van Limmen, van Polanen, van Poelenburg, en vele andere Castelen en Sloten, (wiener oude namen ons nu onbekent zyn) die ten dele door den tijd, ten dele door den brant vergaan zyn.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

't Huys te ADRICHEM.

IS een oud Adelijk Slot geweeſt, daar de Edelen van Adrichem op gewoont hebben; maar het ſelve door den Oorlog bedorven zynde, ſoo heeft *Anthonis van Burg*, als erfgenaam van dit goet, wegens ſijn moeder *Willemina van Adrichem*, ſoo als boven in de verhandelinge van 't Geſlagt van Adrichem aangeweſen is, alhier wederom een ſchoon Huys gebout; dus ſpreekt daar van *Adrianus Junius* Batav. cap. 18. *Habuit & Adrichemia familia turritam arcem, Bevervico vicinam, per Friſiorum incurſiones ſolo æquatam, in cujus ruinis Villam ſuam muro egregii operis circumduxit* Antonius a Burgo, *per matrem Adrichemæ Stirpis hæres. Dat is:* Ook heeft het Geſlagt van Adrichem een Huys met Torens gehad, digt by de Beverwijk, door de invallen der Vrieſen geſlegt, op wiens ruynen, *Anthonis van Burg* een Huys van heerlijk gebouw geſtigt heeft. *Theophridus, Abbas Epternacenſis*, die geleeft heeft onder Keiſer *Hendrik de IV.* en het leven van *Willebrordus* beſchreven heeft, in ſijn geſchreven Chronijxke, ſchrijft aldus: *Carolus Pipini filius, Major domus, avus Caroli Magni, apud Treviros conſiſtens, IV. idus May, integram Villam, Adrichaim in Freſia, Pago Kinheim, ſuper Fluvium Veliſenam, ubi Mare fluit in parte altera ſitam, Regio donavit Teſtamento, Clero nimirum Trajectenſi, ad annum circiter 730. Dat is:* Carel, de ſone van *Pipijn*, Hofmeeſter, de grootvader van *Carel de Grote*, te Trier zynde, heeft den 22. Mey de gehele Hofſtede Adrichem in Vrieſland gelegen, in de Landſtreke Kinheim, boven de Rivier van Velſen, daar de Zee aan de andere zyde vloeyt, gegeven door een Koninklijk Teſtament.

't Huys te AELBERTSBERG.

SChijnt geſtigt te ſijn geweeſt by Graaf *Floris de II.* toegenaamt *de Vette*, want den *ongenoemden Clerq* getuygt in ſijn geſchreven Chronijk, dat Graaf *Floris de Swarte*, oorlogende tegens ſijnen broeder *Dirk*, Grave van Holland, (beide ſoonen van Graaf *Floris de Vette*, en *Petronella*,) onder anderen Graaf *Dirx* woninge te Albertsberg in Kermerland verbrande; dit ſijn ſijne woorden; *Graaf* Dirk *had een broeder, diemen* Floris de Swarte *plag te hieten, die verſette hem in deſer tijd, omtrent het jaar* 1132. *tegens ſijnen broeder den Grave, ſo dat hy daarom Holland ruymde, en voer in Weſtvrieſland, en werd der Vrieſen hulper tegen Grave* Dirk *ſijnen broeder; en ſtigte korts daar na een reiſe, en quam metten Vrieſen voor Alkmaar, en verbrande die Stede en die Kerk; en hy oorlogde met die Kermers een heel jaar lang, overmits veel gemeen Volx dat hem bygekomen is. Deſe* Floris *verbrande op een dag al 't Land daar omtrent, en mede Graaf* Dirx *woninge tot Aelbertsberge al tot Haarlem toe.* Dit ſchijnt naderhant weder opgebout geweeſt te zyn, en by den Grave van Holland bewoont, alſo Graaf *Floris de V.* verſcheide brieven en hantveſten in den jare 1284. 88. 91. 92. te Aelbertsberg bezegelt heeft, alsook Graaf *Jan de II.* Grave van Henegouwen, van Holland, &c. in den jare 1303. uytwijſende de geſchreven Hantveſten van Kermerland.

't Huys te ASSEMBURG.

EEn oud Slot by de Heerlijkheid van Aſſendelft gelegen, is van oude tijden af de woonplaats geweeſt van de Heeren van Aſſendelft, hebbende hoge en lage jurisdictie; *Hadrianus Junius Bat. cap.* 18. *Aſſemburgum arx eſt Dynaſtæ Aſſendelſt peculium, ultra Bevervicum, opportuno loco & ameno ſitu nobilis. Dat is:* 't Huys Aſſenburg is des Heeren van Aſſendelft ſijn eigendom, verder dan de Beverwijk, door ſijn bekwame en vermakelijke gelegendheid vermaard. En *cap.* 19. *Accepi hujus, qui nunc vitam vivit,* Nicolai Aſſendelfi, *quem ob ſingularem & præſtantiſſimam virtutem honoris cauſa nomino, patrem, ſera & perinde inutili penitentia indoluiſſe, haud exſtructam a ſe fuiſſe arcem (quæ ab ipſo ædificata ab ipſis fundamentis Aſſenburgum nuncupatur) in vetuſto heredio, in firmiſſimis illis parietinis & fundamentorum ruderibus, ut ſtirpis gloriam antiquitatis memoria vetuſque recordatio ab oblivione vindicaret. Dat is:* Ik hebbe verſtaan, dat de vader van deſen *Nicolaas van Aſſendelft*, die tegenwoordig leeft, en dien ik om ſijn ſonderlinge deugt ter eren noeme, door een laat en onnut berou ſig menigmaal beklaagt heeft, dat hy ſijn Slot, 't welk van hem gebout, voorts van den beginne Aſſemburg geheten is geweeſt, niet geſtigt en hadde op de oude erfplaats, op die vaſte muren en vervalle fondamenten, op dat de gedagtenis der oudheid, de ere van die Stam van de vergetendheid ſoude verloſſen. Den geleerden *Samuel Ampſing* in ſijn Beſchryvinge van Haarlem deunt van dit oude Adelijke Slot aldus op:

Hoe pragtig ſtaat dit Slot van Aſſemburg verheven!
Maar waar is 't oud Caſteel van 't Haarlemſch
Huys gebleven?
So oud als Haarlem is, naar Junius berigt,
Heeft deſe Stam dit Huys, en onſe Stad geſtigt.
Eilaas! hoe deerlijk leit dat heerlijk Slot geſchonden.
Maar ſiet wat word daar by een nieuw Caſteel gevonden?
Het Aſſendelſſe Huys is aan die Stam getrout,
Dies heeft die Stam haar Slot by dat Caſteel gebout.

't Huys te ASSENDELFT.

SYnde het Stamhuys geweeſt van dit Geſlagte, dog in de Vrieſe Oorlogen verdeſtrucerd; heeft gelegen omtrent het Dorp van Aſſendelft, daar van *Adr. Junius Bat. cap.* 19. ſegt, *A qua Stirpe Harlemea mutato nomine deſcendens Aſſendelfia domus hæreditatem illam adiit, & inſignia in hunc uſque diem præfert. Dit is:* Van dit Geſlagte van Haarlem is de Stamme van Aſſendelft met veranderinge van naam gekomen, zynde als nog in dat erfbeſit, en voerende de Wapenen tot op deſen dag. En een weinig daar na, *Porro Aſſendelfia progenies nominis ſui ortum habet a Dominio,*

quod

quod perpetuaria possidet, Assendelfo pago potente & opulento, quem olim ante quingentos annos Aschmannedilf vocitatum scriptumque in codicibus veteribus invenio. Dat is: De Stamme van Assendelft voerd den naam van de Heerlijkheid Assendelft, een magtig en rijk Dorp, dat deselve erffelijk besit, en het welk ik in oude geschreven boeken voor 500. jaren vinde Aschmannedilf geheten te hebben.

't Huys te BAKENES.

IS een Adelijk Stamhuys geweest, en soude aldaar eertijds een Bosch geweest zyn, aan Bachus toegewijt; waar van de bewoonders daar omtrent souden genoemt zyn geweest *Bacchiades*, 't welk met'er tijd in Bakenes veranderd soude zyn; soo schrijft daar van *Cornelius Aurelius Bat. l.1. cap. 4. Quibus ex verbis, hoc breviter citra omnem injuriam inferre possumus, ut si qui nobis Bataviam præripere gestiunt, doceant inprimis necessum sit, Caninefates sibi esse finitimos, urbemque ipsorum notissimam, & ipsis Ægyptiis, atque Heliopolitanis formidatam, Herlemum nunc dicunt, olim Bacchi Sylvam vocitabant. Dat is:* Uyt welke woorden wy kortelijk buyten alle ongelijk konnen besluyten, dat die gene, die ons van Batavien asscheuren, eerst bewijsen moeten, dat de Kermers hun naastgelegen zyn, als mede hunne seer vermaarde Stad, selfs van Egypten en Heliopolis gevreest; sy noemen haar nu Herlem, eertijds Bacchus Bosch. En naderhant *lib. 2. Post hanc Lucus sequebatur Baccho dicatus, undique Vitibus, Ulmoque consitus; Ejus loci incolæ Bacchiades olim, nunc Herlemii vocitantur, gens dura sed æqui tenax, ubi adhuc nostra tempestate cum nova erigendarum ædium fundamenta effodiuntur, certissime constat, ad humani pene femoris spissitudinem veterum radices vitium inveniri. Dat is:* Hier na volgde een Bosch Baccho toegewijd, met Wijngaarden en Olmen beplant; de Inwoonders van die plaatse wierden eertijds Bacchiades, nu Haarlemers genoemt; Een hart volk, maar opregt; alwaar nog by onse tijden in 't graven van nieuwe fondamenten der gebouwen, wortelen van oude Wijngaarden, so dik als enes menschen dye, gevonden worden.

't Huys te BANJART.

EEn seer oud Slot, placht eertijds by de Beverwijk te leggen, en behoorde toe aan het Edel Geslagte van Banjart, en bevintmen in de Historien, dat het selve anno 1203. in brant gestoken wierde.

't Huys te BERKENRODE.

EEn oud Huys, by de Edelen van Berkenrode beseten, als wanneer dit goet aan een van haarlieder voorouders wiert uytgegeven by Graaf *Floris van Holland*, volgens den Leenbrief daar van zynde, en luydende als volgt.

„ WY *Florens*, Grave van Holland, maken kont allen den genen, die desen
„ brief sien sellen, ofte horen, dat wy *Janne van*
„ *Haarlem*, voren *Aleyden* sone onsen Knape ge-
„ geven hebben den Campe, die *Willem Terniac*
„ bedolven hadde, die leget by den Gasthuysen,
„ dat the Haarlem in den hout staat, dat die Ber-
„ kenrode heit, also verre, alsse dat gast lijde 't
„ hun gaat, en haar Sloet te Haarlem, in den
„ Houte Waart, en alsoe verre als die *Willem Ter-*
„ *niac*, en also brech gedolven hadde tote Noor-
„ dikelhout Waart, in dier manieren dat die *Jan*
„ dien Campe gebruyke, en besige vri gelijke
„ en erfelike. In oirkonde van desen, so willen
„ dat hem niemand en hindere in desen voorge-
„ segeden Campe; die dat dade, dede utlike te-
„ gens ons. Desen brief was gegeven, in die jare ons Heeren duysent twee hondert en vur-en-tagtig, in Sente Niclais avont.

Samuel Ampsing heeft daar van aldus gesongen;

Dit is een Graaflijk Leen, 't Slot Berkenro geheten,
Het welk het Haarlemsch Huys van dien dag heeft beseten,
Dat Jan van Haarlem *dat van onsen Graaf ontfing,*
Aan wien van Velsens *hand de vader moord beging;*
Daar woond die Stam noch op, door Berkro schier vergeten,
Hoe na is ook die Stam genoeg tot een versleten,
En 't Slot is meest vernielt; ik wens dan om dien dag,
Dat God die Edele Stam, en sy 't Slot bouwen mag.

't Huys te BREDERODE.

IS van ouden tijden de woonplaats geweest van de Heeren van Brederode, niet dat sy haren naam hier af hebben, of dat dit haar eerste Heerlijkheid was, maar om dat het eenen Heer van Brederode heeft laten bouwen; want de eerste uytgifte van de Baanderye van Brederode, is geweest den Alblasserwaart, tegen over Dordregt, tusschen de Leck en Merwede; dan zedert dat dese Heeren omtrent het jaar 1418. de Heerlijkheid van Vyanen hebben behylikt, soo hebben sy sig op 't Slot aldaar Batestein genoemt onthouden; so dat dit Casteel van Brederode, so hier door, als door de Calamiteiten van den Oorlog vervallen is blyven leggen, en nu by gebrek van mans oir wederom aan de Graaflijkheid van Holland is komen te vervallen.

Dit Huys is in den jare 1202. verwoest en afgebrand, gelijk de Hollandse Chronijk verhaalt met de volgende woorden, divis. 15. cap. 3. En
„ als dit geschied was, en dugten die Grave van
„ Loon, noch die Bisschop voor niemande, en
„ togen voort tot Egmont toe, daar sy in den
„ wege branden St. Aagtendorp, dat nu Bever-
„ wijk heet, en Heer *Albregts Banjaarts* wonin-
„ ge van Bredenroede, en hebben aldus al Hol-
„ land aan hen bedwongen, en onderdaan ge-
„ maakt, dat in twee partyen stont, so dat geen
„ van haar wederpartye hem enige were vermat,
„ dat onlang duyrde. En is het selve wederom afgeworpen voor het jaar 1436. Holl. Chron.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

div. 28. cap. 37. „ Dit voorſeid aldus geſchied „ weſende, namen die Kermers vander Hertoginne wegen, tot eenen Capitein en Hooftman *Willem Nagel*, en togen uyt, en deſtrueerden dat Slot tot Heemskerk, om dat die van „ Haarlem daar te voren verwoeſt en vernielt „ hadden die Sloten van Brederoede, Heemſtede, en Aſſendelft. En div. 31. cap. 44. De „ Overſten der Stede Haarlem ſenden terſtont „ eenen bode tot den Stadhouder, die op deſen „ tijd ſat en at op 't Huys te Brederode, by ſijner „ nigte Vrouw *Jolente*, der Jonkeren van Brederoede moeder. Waar uyt blijkt dat het wederom opgemaakt is voor het jaar 1472. *Adrianus Junius cap. 18. Inter arces, quæ noſtro ſæculo exſtant, primum facile nobilitatis antiquiſſimæ ordinem tuentur Egmondana Arx, & Brederodia, illa ardua & elegantis vetuſtique operis ſtructura celebratior eſt; hæc deformis, ac tantum non ruinoſa, & ab arcis cadavere parum diſſidens; cujus ego rei non aliam reperio cauſam, quam quod omnibus impenſis parcitum ſit ab ea familia, quaſi fato quodam præpedita in reſtauranda reficiendaque arce, quam vitium feciſſe norant, ex eo fortaſſe, quod male perpetuarios hæredes ex beneficii tabulis ſe cognoſcerent, ſi virilis ſtirps deficeret. Dat is:* Onder de Caſtelen, die ten onſen tijden in weſen zyn, ſijn buyten alle tegenſpreken de voornaamſte, ſoo ten aanſien van de outheid als den Adeldom, die van Egmont en Brederode; het eerſte vermaart door haar uytſtekend en anticqs gebouw; doch het laatſte nu ſeer vervallen, en maar alleen na de romp van een Caſteel gelijkenende; waar van ik geen andere oorſaak giſſen kan, als om dat die van dat Geſlagte ſig altijd ontſien hebben enige koſten daar aan te doen, en datſe gelijk als door een ſeker nootlot belet en verhindert zyn geworden, om de hant te houden aan een Caſteel, 't welk ſy wiſten, dat by gebrek van mans oir hun niet meer eigen konde blyven.

't Huys te CLEEF.

GElegen digt by Haarlem, en eertijds toebehoord hebbende de Heeren van Brederode; miſſchien van *Adelheid*, dogter van *Diderik*, Grave van Cleve, huysvrouw van Graaf *Diderik de VII.* of van *Margareta*, dogter van Graaf *Adolf van Cleef*, twede huysvrouw van Hertog *Albert van Beyeren*, omtrent den jare 1393. geſtigt, en in 't beleg der Stad Haarlem verwoeſt, gedurende welke Belegeringe *Don Frederico* op dit Huys ſijn quartier gehouden heeft; daar *Samuel Ampſing* aldus van ſingt.

Dit is het Huys te Cleef ſo 't huyden wert gevonden,
In ons beleg vernielt, in ons beleg geſchonden,
Daar Frederico *lag, als hy de Stad beſloot.*
Daar Frederico *lag, als hy de Stad beſchoot.*
Wie dat het heeft geſtigt, kan niemant ſeker weten,
Maar hoe het is verwoeſt, kan niemant ligt vergeten;
Foey Spanjart, die ons Land ſo deerlijk hebt geprangt,
En foey hem die ook nog na ſijne komſt verlangt.
Wat dit nu voor een Huys mag ſijn geweeſt voor deſen,
Begrijpt een yder ligt, die op ſijn huydig weſen,
En hoog en wijt begrijp ſijn wacker oge ſlaat;
Waar 't ſo weer opgebout, het was ons Lands cieraat.

Hollandſe Chron. div. 1. cap. 13. En is den Rhijn van Batavoduren, of Wijk, tot datſe in de Zee loopt, altijd aan beide zyden met Steden, Dorpen, en Sloten betimmerd geweeſt, als 't noch wel blijkt; want voortlopende van 't middelhout tot der Zee, heeft den Rhijn gelopen voor by Albertsberg, daar aan die zyde plag te ſtaan 't Hof van Holland, dat nu in den Hage is, met veel ſchone Caſtelen en Sloten aan beide zyden, als 't Slot te Cleve, Bredenro, Velſen, Rinichom, daar nu 't Slot te Egmont ſtaat, en nam haar cours voort na die Zee.

't Huys te EGMONT.

ALs nu toebehorende de Graaflijkheid van Holland; is in de laatſte Nederlandſe troublen gedeſtrueert, door ſpijt dat Graaf *Lamoraal van Egmont* de andere Nederlantſe Heeren afging, om by *Duc d'Alve* te blyven, 't welk hem ſijn hooft koſtede, ook om dat ſijne ſonen, in plaats van haar vaders doot te wreken, den Spanjarden meer als hun eigen Vaderland toegedaan waren; *Adrianus Junius Bat. cap. 18. Inter arces, quæ noſtro ſæculo exſtant, primum facile nobilitatis antiquiſſimæ ordinem tuentur Egmondana arx & Brederodia, illa arduo, & elegantis vetuſtique operis ſtructura celebratior eſt, hæc deformis, ac tantum non ruinoſa, & ab arcis cadavere parum diſſidens, cujus ego rei non aliam reperio cauſam, quam quod omnibus impenſis parcitum ſit ab ea familia, quaſi fato quodam præpedita in reſtauranda, reficiendaque arce, quam vitium feciſſe norant, ex eo fortaſſe, quod male perpetuarios hæredes ex beneficii tabulis ſe cognoſcerent, ſi virilis ſtirps deficeret; illa prior quondam Rynegom nuncupata, nunc ab hæredii, in quo ſita, Hoevi appellationem nacta, ad quinque millia paſſuum abeſt Almeria, ad mille ab Egmondano Cænobio longe vetuſtiſſimo, Benedictini generis Monachis, qui foro piſcario mancipati olim vivebant, deſtinato, ubi bibliotheca celebris omnis generis ſcriptis codicibus, & præſertim membranaceis, quos diligenter magna cura cum Priores alii, tum Gerardus ex Poelgeſtana ſtirpe Abbas undecunque conquiſiverant, raros authores oſtendit.*

't Huys te FOREEST.

'T WElk eertijds plag te heten het Huys te Ooſterwijk, lag op den weg van Haarlem na Alkmaar, alwaar ook de Edelen van Foreeſt altijd hare woninge gehad hebben; naderhand is het ſelve verkoſt door *Maria van Duvenvoorde*, *Jans* dogter, die 't ſelve was aangekomen van wegen haar moeder *Magdalena van Foreeſt*, *Jan van Foreeſts* enige dogter.

't Huys te HAARLEM.

EEn van de oudſte Huyſen van Kermerland, gelegen by de Beverwijk, ſoo als uyt de over-

overblijfsels der muren gesien heeft konnen werden, hebbende hoge en lage jurisdictie, doch is sedert vele jaren verdestrucerd; was het Stamhuys van de oude Ridderen van Haarlem, en behoorde aan den Huyse van Assendelft, by oude huwelijxe alliantie, 't welk de reden is, waarom die van Assendelft haar Wapen met dat van Haarlem gequartilleert hebben. *Adrianus Junius Bat. cap.* 19. *Ejus arcis insanæ substructiones peramplæ & munitissimæ, atque opportuno loco positæ murorum reliquiæ deformesque ruinæ se ostendunt non procul Hemeskircha. Dat is:* Het vervaarlijk gebouw van dit Casteel, de wijde en seer sterke vervallen muren, op een seer gelege plaats begrepen, en de woeste ruynen vertonen sig niet verre van Heemskerk. En te voren cap. 17. *Itaque rectius puto simpliciusque, Harlemæorum, quos nominatim in Catalogo illustrium familiarum inter antiquissimos invenio, stirpem è Regio Frisiorum Stemmate oriundam, tam oppido quam arci a se exstructis primum nomen indidisse, circiter annum à salutifero partu quingentesimum & sextum. Dat is:* Ik agte daarom beter en eenvoudiger, dat de Haarlemsche Stamme, (dewelke ik met namen onder het Register der vermaarde Geslagten vinde) uyt een Koninglijke afkomst der Vriesen gesproten zy, so dat de Stad als ook het Casteel van haar gebout zynde, den eersten naam gekregen heeft, omtrent het jaar Christi 506. En verders, *Arx Harlemæa secundum Canalem, qui Egmondam deferebatur, sita, quasi ad perpendiculum recta Harlemum respicit non procul Heemskircha; Ea fuit lapidea è lateribus coctis, qui pedem Romanum adjecto quadrante singuli longitudine superant, quincuncem crassi, dodrantali ferme latitudine, quod murorum ruinæ firmissimæ etiammum docebunt. Dat is:* Het Casteel van Haarlem, gelegen neffens den loop des Riviers, die na Egmont liep, stont regt tegen over Haarlem, en na het waterpas, niet verre van Heemskerk. Het was van gebacken steen, dewelke elk een Roomsche voet, en een vierendeel in de lengte d'andere te boven gingen, by na een een halve voet dik, en by na een span breet, 't geen de vervallen muren ook nog betonen. Van de verwoestinge van 't selve Slot spreekt den voornoemden *Adrianus Junius* aldus: *Cujus diruendæ soloque æquandæ occasionem dedisse libido ac vis Tyrannica arcis Domini creditur, quamvis alii indomito nec ullis modestiæ aut legum repagulis coercito populi in excidium nobilitatis concitati furori verosimilius id attribuant, quando non una arx illud mali experta, sed omnes propemodum, velut immani procella ac turbine raptæ pessumiverant. Dat is:* Men hout het daar voor, dat de schenderye en tyrannye van den Heer van het Slot oorsaak gegeven heeft tot verwoestinge en slegtinge van 't selve, hoewel andere dat de onbesuysde en onbedwonge uytgelaten rasernye des Volx, dat de uytroeyinge van den Adel gesworen hadde, waarschijnlijker toeschryven, aangesien een Casteel alleen dat quaat niet beproeft heeft, maar dat sy meest alle als door een woedende storm en onweder zyn ter neder geworpen. Hy verhaalt dan voorts een gedenkwaardige geschiedenis, die in 't overgaan van 't voornoemde Slot aan den vyant gebeurt soude zyn, met dese woorden. *Porro arcis hujus mentio suggerit mihi insigne & dignum cujus memoria literis consignetur facinus, inter rarissima conjugalis amoris exempla numerandum: in quod diverticulum ab instituto si paulisper digrediar, cogitent lectores levandi tædii gratiâ id esse factum. Etenim cum loci Dominus ob vim & effrænatam violentiam justum omnium in se odium contraxisset, arctissima obsidione in arce sua premi cœpit, quæ cum in longius traheretur, præclusa omni effugii spe, ac deficiente jam re cibaria, in summa egestate atque inopia quum deditio pararetur, uxor singulare pietatis & amoris in maritum decus, ad eam pactionis cum hoste formulam descendit, ut semel exportandi sibi quæ charissima haberet facultas daretur; quo ex conventione pacto confirmato observatoque, conjugem bulgæ inclusum, adjuvante onus pedissequa, extra arcem exportavit, neglectis charioribus utensilibus cimiliisque: pari cum laude efferenda cum Guelphi Bajoariæ Ducis pientissima uxore, quæ post similem obsidionem ad deditionem conpulsa, cum Conrado Suevo Imperatore ad eas pacti leges accessit, ut ipsa nobiliumque uxores efferrent res quasque pretiosissimas. Credente hoste secuturam opum exportationem, visum fuit fœmineum agmen, Principis fœminæ exemplum imitans, maritos suos de humeris pendentes, dulcia onera subvectare, ac in sinu parvos liberos gerere. Dat is:* Voorts het gewag van dit Slot, doet my een heerlijk feyt gedenken, dat waardig is, om beschreven te worden, en te reekenen onder de alderseltsaamste exempelen van echte trouwe; waar toe als ik een weynig aftrede, sullen de lesers gelieven te gedenken, dat sulx uyt lust gedaan is. Als dan den Heere van dese plaatse, door sijn gewelt en ongetoomde moetwille, aller rechtvaardigen haat op sig geladen hadde, is hy in sijn Slot seer naauw belegert geworden; welke belegeringe soo sy lange duyrde, alle hope van ontkomen afgesneden zynde, en den montkost nu ook ontbreekende, als sy 't nu opgeven moesten, soo heeft sijne huysvrouwe, een cieraat van Godsaligheid, en liefde tot haren man, dit verdrag met den vyant aangegaan, dat sy het alderliefste dat sy hadde in eens mochte uytdragen; het welke haar belooft en gehouden zynde, soo heeft sy haren man, in een male besloten, met hulpe van haar Staatjuffrouwe buyten het Casteel gedragen, verachtende alle hare lieve juwelen en huysraat. Eene vrouwe met gelijke roem te prijsen, met de Godsalige huysvrouwe van *Welphus*, Hertog van Beyeren, dewelke naar gelijke belegeringe, tot overgeven ook gedwongen zynde, met Keyser *Conradus Suevus*, mede is over een gekomen, dat sy en alle de Edele Vrouwen, souden uytdragen wat sy kostelijx hadden. Als nu den Vyand meynde, dat daar op een torssinge der goederen soude volgen, soo is daar een Vrouwen-leger gesien, het exempel van de Hertoginne navolgende, heure mannen, soete lasten, aan den hals op de schouderen, en de jonge kinderen in heuren schoot dragende.

In de huwelijxe voorwaarden tusschen Heer *Otto van Assendelft*, en Vrouw *Johanna van Cruningen*, in den Hage gesloten, getekent, en bezegelt op den 23. October 1551. word ten huwelijk

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

welijk belooft de Hofstede van Haarlem, daar dat Slot opgestaan heeft, gelegen tot Eemskerk, met dat Opperhof en Nederhof, met dubbele Graften, met Cingels, en daar binnen met hoge, lage, en middele jurisdictie, met manschappen, en collatien van vijf beneficien; werdende deselve Hofstede aldaar gestelt by de goederen alle te samen een onversterflijk erfleen, die gehouden werden van den Prince van Orange, als Heer vande Lecq.

Met dit Huys van Haarlem, met den Lande, Molen, en Erve, dat daar toe behoort, sijn zedert den jare 1472. verlijt de navolgende Heeren.

Adriaan vander Leck, by dode van *Jan vander Leck* sijns vaders, den 10. July 1472.

Jonkvrouw *Gillis vander Leck*, by dode *Adriaan vander Leck* haars vaders, den 3. Aprilis 1482.

Jonkvrou *Alijd van Kijfhoek*, by overgifte van *Gillis vander Leck* haar moeder, den 12. November 1485.

Gerrit, Heere van Assendelft, Ridder, by dode Vrouwe *Alijd van Kijfhoek*, sijn vrouwe moeder, den 10. December 1531.

Jonkheer *Nicolaas*, Heere van Assendelft, by dode van *Gerrit*, Heere van Assendelft, Ridder, sijn Heer vader.

Jonkheer *Floris van Assendelft*, by dode en makinge van *Nicolaas*, Heere van Assendelft, sijn Neve, den 13. September 1570.

Jonkheer *Cornelis*, Heere van Assendelft, by dode van Jonker *Floris van Assendelft*, sijn soon, den 9. February 1578.

Jonkheer *Gerard*, Heere van Assendelft, by dode van Jonkheer *Cornelis van Assendelft*, sijn Heer vader, den 5. Juny 1601.

Vrouw *Anna van Assendelft*, weduwe *vander Aa*, by dode van *Gerard*, Heer van Assendelft haren broeder, den 10. Aprilis 1618.

Vrouwe *Agnes de Renesse vander Aa*, by overgifte van Vrouwe *Anna van Assendelft*, haar moeder, den 17. February 1626.

Jonker *Gerrit Frederik van Renesse*, Baron d'Elderen, Mansuy, &c. by dode van Vrouw *Agnes de Renesse vander Aa* voornoemt, sijne Edele Vrouwe moeder, den 10. October 1635.

Jonker *Hendrik van Renesse*, by dode van den voornoemden Jonker *Gerrit Frederik van Renesse*, sijn broeder, den 4. July 1654.

Vrouw *Anna van Renesse*, by dode Jonker *Hendrik van Renesse*, haar broeder, den 13. October 1662.

George Frederik de Renesse, &c. by dode van Vrouw *Anna van Renesse*, den 15. Mey 1668.

Heer *Cornelis Fannius*, by opdragte van den Heer *George Frederik de Renesse*, Baron de Elderen, den 27. Juny 1669.

De besitters van dit Huys hebben haar veeltijds van seer oude tijden laten qualificeren en noemen Baronnen van Haarlem.

Dit is te sien uyt den eedt van de Leenmannen van Haarlem, staande in het oude Regifter van de Achterleenen van Haarlem, met een seer oude hand op het eerste blad, luydende aldus.

Den Eedt van de Leenmannen.

,, Dat sweer ik, dat ik den Heer van Assendelft, als wesende besitter vander Baronnye van Haarlem, goet en getrouw sal zyn, ,, dat ik niet en sal wesen in rade noch in daat, ,, daar sijne Persoon, Heerlijkheden, en Goeden eenig hinder, schade, ofte letsel of komen ,, mochte, maar indien ick yet verneme ofte ,, tot mijnre kennisse komt, dat sijn Persoon, ,, Heerlijkheden, en goeden hinderlijk mochte ,, wesen, daar of sal ick hem in tijds waarschouwen ofte doen waarschouwen, en sal hem met ,, raad en daad dienen en bystand doen, als ik ,, des versocht sal wesen na mijne vermoegen, ,, en groetheyt van mijn Leen, en sal generalijken ,, voort al doen, dat een goet en getrouw Leenman van den Baronnye van Haarlem schuldig ,, is en behoort te doen; Soe wairlijken moet my ,, God helpen, *en sijn Heylig woord.* Nota dese laatste woorden sijn met een andere pen geschreven, en apparent daar bygevoegt, ten tijde van Prins *Willem*, die dese clausule heeft ingevoert.

Pag. 21. versa, in 't selve Regifter van de Achterlenen, in den Index van de Achterlenen staat ook met een seer oude hand.

,, Hier na volgt die Tafel van den Leenen, gekomen uyt den Huyse van Egmond, die Vrouwe *Alijd van Kijfhouk*, Vrouwe van Assendelft, in heuren Leenen mede geappliceert ,, heeft tot die Baronnye van Haarlem.

't Voorsz Leen-regifter begint met den 8. February 1379. met *Dirk vander Leck*.

De Leenen werden aldaar uytgegeven te houden van haar en haar nakomelingen, promiscue.

Van haar en haar nakomelingen besitters van de Hofstede van Haarlem.

Van haar en haar nakomelingen besitters van de Hofstede en Heerlijkheyt van Haarlem.

Besitters van den Huyse van Eemskerk, dat geheten word van Haarlem.

Besitters van de Hofstede en Baronnye van Haarlem.

Edoch 't nieuwe Leen-regifter van Haarlem beginnende met anno 1615. hout doorgaans.

,, Te houden van ons en onse nakomelingen, ,, besitters van de Baronnye van Haarlem.

In 't oude Regifter van de Vicaryen, staande tot collatie van de besitters van Haarlem, staat ook met een seer oude hand, foliis QQ, RR, SS, TT. promiscue als volgt.

,, Verklaringe van den Landen en Renten, ,, behoorende tot eene Vicarye gefondeert, &c. ,, daar af die collatie toebehoort den Heer van ,, Assendelft, als Baron en Heer van Haarlem.

Item als Heer van de Hofstede en Heerlijkheyt van Haarlem.

Item als besitter van die Hofstede en Heerlijkheyt van Haarlem.

In de biljetten van Waarschouwingen, daar by sy een ygelijk hebben doen waarschouwen, om

haar

haar Achterleenen te komen verheffen, die ſy alomme gedrukt hebben publijkelijk laten affigeren, ſelfs ook binnen Haarlem hebben ſy haar gequalificeert als volgt, ook primiſcue, namentlijk in 't biljet gedrukt op den 6. July 1620. by Vrouw *Anna*, ſtaat.

„ De Heerlijkheden, Huyſen, en Hofſteden „ van Aſſendelft en Haarlem, mette Vaſallaryen, „ Manſchappen, &c.

In 't biljet gedaan affigeren by *Nicolaas*, Heer van Aſſendelft, in date den 2. April 1636. ſtaat.

„ *Nicolaas de Renesse*, Baron van Elderen, „ Manſuy, en Vryheer van Aſſendelft, Baron „ van Haarlem. Item alſoo vermits ceſſie en „ overgifte, en tranſport *inter vivos*, mitsgaders „ opgevolgde overlijden van Loſm. Vrouw *Anna van Aſſendelft*, in haar leven Vry-vrouw „ van Aſſendelft, Baronneſſe van Haarlem, „ Vrouw tot Heemskerke, tot Caſtricum, van „ den Lande van de Leck, en van Swijndrecht, „ &c. Item ſoo is 't, dat by expreſſe laſt en ſpe- „ ciale ordre van de welgemelte Vryheer van Aſ- „ ſendelft, Baron van Haarlem.

In 't biljet gedrukt den 12. dag van Mey 1653. ſtaat.

„ *Hendrik de Renesse*, dit Baron d'Elderen, „ Manſuy, Vryheer van Aſſendelft, Baron van „ Haarlem. Item Vrouw *Agnes*, Baronneſſe „ van Haarlem.

In 't biljet gedrukt den 15. July 1668. ſtaat.

„ *George Frederik de Renesse*, Baron d'Elderen, Manſuy, Vryheer van Aſſendelft, Baron „ van Haarlem.

Tot een beſluyt ſullen wy hier by voegen de volgende regelen, in dewelke dit oude Huys, en vermaart Caſteel aldus ſpreekt.

Mijn Stichters ſijn geweeſt van Koninglijken bloede,
't Geſlacht van Haarlem, groot van daden, rijk van goede,
Uyt Vrieſland hier geſet, gebleven, door de faem
En Ridderlijke deugt den Graven aangenaam;
Voor wien ick open ſtond, door 't welcke ſy bedekten
't Gezegent Kermerland, en menig Frieſman nekten;
Ick was een groot Paleys gelegen aan den Rhijn,
Ellendig overſchot van dat ik plag te ſijn!
Maar ſchoon ik nu die roem niet meer en kan bereyken,
Noch heb ik van mijn eerſt-geboorte menig teyken,
Als allerhande recht, en vrye heerſchappy,
En recht van vrygeley voor ballingen daar by.
Noch kan ik, als 't behoort, met meer dan hondert Mannen
Aan my met eed verplicht, mijn hoge Vierſchaar ſpannen,
Noch voed ik menigte die doen 't geoorloft waar,
Hier baden voor mijn Volk en dienden den Autaar.
Ik ſtond in ſteene maar ſoo hart als ſtaale muyren.
Wie kan de tijd, en nijd, en raſerny verduyren?
Wat ondervraagt gy meer? hoe pragtig ik wel was,
Oordeelt uyt Aſſumburg, geſprooten uyt mijn as.

't Huys te HEEMSKERK.

GElegen by de Beverwijk, en anno 1250. by Conink *Willem* gebout, om den inval der Weſtvrieſen te beletten; plag een toorn te hebben van negen eſtagien hoog, dan is naderhand geruineerd; en na dat het met ſijn toebehoren door huwelijk aan die van Vyanen gekomen was, en van daar op de Heeren van Sevenbergen, is het wederom opgebout geweeſt, en genoemt 't Huys van Sevenbergen; Anno 1610. heeft den Grave van Arenberg, als Heere van Sevenbergen, het ſelve verkoft aan *Daniel van Hartain*, Overſte Generaal van de Nederlantſe Cavallerie, die 't ſelve met octroy van de Staten van Holland heeft doen noemen Marquet, na de Heerlijkheid van Marquet in Henegouwen, by hem aldaar verkoft; De oude Hollandſche Chronijk *diviſ.* 18 *cap.* 13. ſpreekt van de ſtigtinge van dit Huys aldus: „ Na deſen dede Koning *Willem* ook maken dat Huys tot Heemskerk tegen „ de Weſtvrieſen, daar hy eenen geheten Heer „ *Gerrit van Heemskerke*, Caſtelein of maakte, „ met conditie dat hy de Vrieſen altijd in roere „ houden ſoude, en nimmermeer laten ruſten, „ met ſeker getal van kloeke Mannen en Soude- „ nieren, en daar voor ſoude hem de Coning „ doen geven 300. ponden 's jaars, en maakte „ hem daar toe Balliu van Kermerland, om des „ wille oft ſake geweeſt ware, dat hem laſt van „ den Vrieſen aangekomen hadde, dat hy dan 't „ hele Balliuſchap hadde mogen uytbieden, om „ dien laſt en noot te wederſtaan. Het is belegerd van den Heer van Polanen, uyt name van Hertog *Albregt van Beyeren*, en gewonnen na elf weken in den jare 1358 Hollandſe Chron. *diviſ.* 26. *cap.* 5. en eindelijk afgeworpen in den jare 1436. volgens tuyge van deſelve Chronijk *diviſ.* 28. *cap.* 37. alwaar aldus ſtaat: „ Dit voorſeid aldus „ geſchied weſende, namen die Kermers vander „ Hertoginne wegen tot eenen Capitein en „ Hooftman *Willem Nagel*, en togen uyt, en de- „ ſtrueerden dat Slot tot Heemskerk, om dat die

„ van

,, van Haarlem daar te voren verwoest en vernielt hadden die Sloten van Brederode, Heemstede, en Assendelft. Niet verre van dit Huys was een sekeren heuvel die gebruykt wierde, als een hultoneel der Graven van Holland over Kermerland, waar van *Adrianus Junius Bat. cap* 3. aldus spreekt: *Ostenditur adhuc isto sæculo in Kinnemaria medio ferme itinere inter Harlemum & Almeriam extra regiam viam seclusus tumulus in agris editior, ab aratri profanoque usu hactenus liber, quem Principis inaugurationi consecratum olim fama posteris nobis per manus tradidit. Dat is:* In dese Eeuw wert noch een verheven heuvel in Kermerland, halfwegen tussen Haarlem en Alkmaar, ter zyden van den Heerenweg in 't velt gewesen, tot noch toe vry van de ploeg, en ander gemeen gebruyk, dewelke eertijds geheiligd is geweest, tot de inhuldinge van den Prince, gelijk onse nakomelingen dat also van hant tot hant overgegeven is. En *cap.* 14 *Illud vero memoratu dignum est, non procul Heemskerka tumulum acclivem visi, in omnes æqualiter partes editiorem, in ipso ferme soli Caninefatum meditullio situm, in quo retroactis sæculis soliti sunt Hollandiæ Comites, ut Kinheimariæ Domini, in frequenti ac solenni Popularium & Nobilitatis conventu inaugurari dictioni illi, ac mutuo Sacramento imbui cum Principem tum Nobiles cum vulgo. Dat is:* Dit is verhalens waardig, dat'er niet wijt van Heemskerk een schuyns opgaanden heuvel gesien wert, over al even hoog, omtrent in 't midden van Kermerland gelegen, alwaar in voorgaande Eeuwen de Graven van Holland gewoon zyn geweest, als Heeren van Kermerland, over dat gebiet gehult te werden, in een grote en statelijke by-een-komste van de Edelen en de Gemeinte, en door onderlinge eed verpligt te werden, so wel den Prince als de Edelen met het volk.

't Huys te HEEMSTEDE.

GElegen een half uyr van Haarlem, daar het oud en Edel Geslagt van Heemstede sijn naam af voerde; *Holl. Chron. divis.* 26. *cap.* 43. ,, Het Huys te Heemstede werde beneffens meer ,, andere ter neder geworpen van *Coenraat Kuyser*, uyt last en magt van *Albregt van Beyeren*, ,, Grave van Holland, van wegen de moort aan ,, *Alijd van Poelgeest*, dogter van *Jan van Poelgeest*, Schiltknape, des Hertogen Boele, en ,, *Willem Kuyser*, des Hertogen Hofmeester, in ,, den Hage, op des Heeren Hof en Plaatse op ,, St. Martini nagt begaan, aan welke moort Heer ,, *Jan van Heemstede*, beneffens vele andere schuldig was in 't jaar 1392. En *divis.* 26. *cap.* 58. ,, In dat selve jaar 1404. worde dat Huys te ,, Heemstede buyten Haarlem weder gedestrueerd, en ter neder geworpen. Het plag te horen aan *Roeland le Fevre*, Heer van Liesvelt, Thesaurier van Vlaanderen, als getrout hebbende een erfdogter van den Huyse van Heemstede, omtrent het jaar 1480. dan is naderhand om schulden die sijn erfgenamen gemaakt hadden, verkoft anno 1552. aan *Willem van Lokhorst*, wiens outste dogter *Anna van Lokhorst* het selve nagelaten heeft aan haar dogter *Anna van Arkel*, geprocreëert by den Heer van Amelroy, welke te man hadde *Walraven van Gent*, sone van den Heer van Oyen in Gelderland, die Heemstede t'samen verkoft hebben, en is naderhand daar van eigenaar geworden *Adriaan Pauw*, gewesen Raad-pensionaris van Holland, wiens descendenten 't selve als nog toebehoort.

't Huys te HILLEGOM.

IS genaamt geweest van ouds het Hof te Hillegom, en is met dit Huys verlijd op den 6. dach in Mey 1440. *Adriaan van Rietvelt*, te sien uyt de oude Leenbrieven.

Jan van Rietvelt, sijn soon, by dode van *Adriaan van Rietvelt*, is daar mede verlijt in 't jaar 1457. den 23. Maart van den Grave van Holland.

In 't jaar 1483. heeft dees *Jan van Rietvelt* daar by te Leen ontfangen die Duynen van Grietenbrug af, tot de Hillegomer-beek toe, van den Grave van Holland, &c. om sijn goede en getrouwe diensten, in de leste reyse en wapeninge van Utregt, en elders gedaan, in vele en diverse manieren, tot recompensatie van dien, en van sijne schoone en kostelijke Huysinge te Hillegom, dewelke binnen die twee jaren herwaarts afgebrant was geweest, by quaatwillige en gebanne personen by den Hove van Holland, ter sake van de informatie, die de voorsz *Jan van Rietvelt*, als Procureur Generaal op henluyden gedaan hadde.

In 't jaar 1487. den 15. Mey is door *Maximiliaan* Roomsch Konink, en Grave van Holland, dat nieuwe Huys te Hillegom, met de Duynen tusschen Lisser en Hillegommer-*beeke*, verlijt *Jan van Rietvelt*, Ridder, en Raad in de Kamer van den Rade in Holland, mitsgaders Procureur Generaal van Holland, Zeeland, en Vriesland; de Duynen, Waranden, en Conijnen met het nieuw getimmerde Huys, tot een ongesplist en onversterffelijk Erfleen.

Den 11. Maart 1490. is dat Huys te Hillegom, met de Duynen tussen die Lisser en Hillegommer-beeke, met Warande en Conijnen, verlijt *Thijman van Waveren*, als wetachtig man en voogt van Jonkvrou *Maria van Rietvelt*, sijn geëchte wijf, eenige dogter van *Jan van Rietvelt* voorsz by overgifte van haar vader.

Den 30. Jannury 1518. is daar mede verlijt *Gijsbregt van Nyenrode*, Maarschalk vander Eem, getrout hebbende *Cornelia van Waveren*, erfdogter van *Thijman van Waveren*, en van *Maria van Rietvelt*.

Cornelis van Nyenrode, Domheer ten Dom tot Utrecht, is daar mede verlijt naar dode van *Gijsbregt van Nyenrode*, den 4. October 1564.

Catharina van Nyenrode, erfdogter van *Cornelis van Nyenrode*, getrout met *Jan van Sijpestein*, Meesterknaap van Holland, is daar mede verlijt by dode van haar vader *Cornelis van Nyenrode*, den 4. October 1584. en den voornoemde *Jan van Sijpestein* by testament van de voorsz sijne huysvrouwe, den 9. Maart 1616.

By aflijvigheid van deselve is daar mede verlijt anno 1626. *Cornelis van Sijpestein*, Domheer ten Dom tot Utregt, soon van *Jan van Sijpestein*, en van *Catharina van Nyenrode*, by wiens descendenten het nog jegenwoordig beseten wert.

't Huys

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

't Huys te MERESTEIN.

OMtrent Adrichem by de Beverwijk gelegen, alwaar die van den Geslagte van Merestein plegen te wonen, die gekomen waren van een wettige jonger broeder van Egmont; dog is naderhand door den Oorlog gedestrueerd, en weder opgebout in forme van een schone Houve; het plag met Adrichem, Assenburg, en Foreest maar een quartier uyrs van malkanderen te leggen.

't Huys te POELENBURG.

IS mede geruineerd geweest, dog insgelijx weder opgetimmerd in forme van een Hoeve.

't Huys te REEWYK.

BY Heemskerk gelegen voor desen toebehoord hebbende aan de Heeren van Noortwijk.

't Huys te SANEN, SCHOTEN, en SPARNEWOUDE.

ALle drie voor desen Adelijke Huysen, dog alle door den Oorlog geruineerd; Dit laatste lag omtrent het Dorp van Sparnewoude, van welk Dorp geboortig was den Reus *Claas van Kieten*, van wien gemag gemaakt wert in de Hollandse Chronijk *divis.* 20. *cap.* 19 als volgt: „ Omtrent desen tijd was een man, geheten *Claas* „ *van Kieten*, geboren van kleine ouders, in „ een Dorp geheten Sparnewoude by Haarlem, „ wiens stature of lichaam by andere menschen „ niet was te gelijken; want onder sijn uytgerekten arm so gink wel die langste man deur, „ die in 't Land was, en onder een schoe van sijn „ voete, so worden wel vier voeten onder bedekt; die schoolkinderen gaande of komende „ van der schole sagen hem wel van agteren, maar „ van voren en durfden sy hem niet aansien; en „ nogtans so was dese *Claas* een sagtmoedig en „ goedertieren man, ende en was niet fel en quaat; „ dus waar 't sake geweest, dat hy so stout, kloek, „ en vroom ware geweest van herten en van „ moede, als hy groot en sterk was van lichaam, „ hy soude alleen de vyanden met sijn gesigte en „ tegenwoordigheid hebben verjaagt. En *Adrianus Junius Batav. cap.* 2. *Memoratur & Nicolaus Kithenius, quem Spernewoude pagus extulit, tam enormi fuisse corporis vastitate, ut procerissimum quemque sui temporis, & symmetriæ impares non respondebant.* Als de Edelen van Holland Heer *Dirk van Brederode*, *Floris*, Regaal Abt des Cloosters van Egmont, Heer *Hendrik*, Burggrave van Leiden, en Heer *Willem van Egmont*, met anderen na Engelant togen, om Graaf *Jan van Holland*, na de moort van sijn vader Graaf *Floris de V.* in Holland te halen, so hebben sy desen Reuse *Claas van Kieten* tot een vremdigheid met sig genomen, volgens getuygenis van de voorgenoemde Hollandse Chronijk.

't Huys te TETROEDE.

GElegen by Brederoede, daar die van Tetroede mede een Edel Geslagte haren naam van gevoert hebben.

't Huys te VELSEN.

LAg twee mijlen van Haarlem; dog geruineerd geweest zedert de moort die *Gerrit van Velsen* dede aan Graaf *Floris de V.* anno 1296. en is aldaar naderhand een schoon Huys met brede gragten getimmerd. *Adrianus Junius* spreekt mede van dit oude Huys te Velsen, *Bat. cap.* 18. *Arx Velsena disjecta laceras ruinosasque parietinas adhuc ostendit, ob parricidiale in Principem fœde trucidatum nefas, communibus Hollandiæ Zelandiæque armis expugnata atque eversa; cujus exauguratæ fundum Janus Dousa, Musarum delitiæ possidet. Atque in ejus vicinia ad teli jactum paucis abhinc annis egregiam Villam Castelli modo lata fossa circumdatam ab Adriano Groenevenio Harlemensi cive exstructam videmus.* Dat is: Het afgeworpen Huys van Velsen vertoond sijn vervallen muren noch, van wegen de schandelijke vadermoort des Graven door de gemeine Wapenen van Holland en Zeeland, bestormt en verwoest, wiens grond de lieflijke Poëet *Janus Dousa* besit. Alwaar wy sien, dat omtrent een steenwerp van daan een heerlijke Hofstede Casteelsgewijse met een brede gracht omvangen van *Adriaan Groeneveen* van Haarlem voor weinig jaren gestigt is.

't Huys te VOGELSANK.

WAs van ouds een Graaflijk Huys, alwaar de Graven van Holland haar veeltijds onthielden, en veel Privilegien aan verscheide personen en plaatsen verleent hebben. *Holl. Chr. divis.* 19. *cap.* 15. „ Dese Graaf *Floris* dede maken veel kostelijke Hoven, en Ridderlijke „ woningen, als 't Huys te Vogelsank in 't Haarlemer-hout, daar hy stadelijk met Heeren en „ Ridderen, Vrouwen en Jonkvrouwen plag „ te Hoveren, Vliegen, en Jagen, en Ridderlijke oeffeningen, van steken en tournoye te hanteren. En in 't kleine Chronijxke van Holland. „ Dese Graaf *Floris* hadde veel Oorlogen en „ stryden op die West- en Oostvriesen, die hy „ alle bedwang; hy dede maken vier Castelen, „ als Medenblik, Enigenburg, Middelburg, „ en Nieuburg, om die Vriesen daar mede te „ dwingen; hy dede ook maken het Huys der „ Vogelensank in 't Haarlemer-hout, en dat Hof „ in den Hage maakte hy groter en beter dan het „ was. Anno 1383. heeft Hertoge *Albregt van Beyeren* het selve aan *Reinout*, Heer van Brederode, om menige trouwe diensten die hy hem gedaan hadde, gegeven by brieven luydende als volgt.

„ ALbregt, &c. doen kont allen luyden, dat „ wy gegeven hebben en geven mits desen brieven, voor ons en voor onse nakomelin- „ gen

Tttttt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

„ gen onſen lieven en getrouwen Heer *Reynout*, „ Heere van Brederoed en Gennip, alſſe om menigen trouwen dienſte die hy ons gedaan heeft, „ en nog doen ſal, onſe Hofſtede ter Vogelſank, „ mitter uyterſte grafte alſſe gelegen is. Voort „ ſoo hebben wy hun gegeven, en geven hun „ en ſijnen nakomelingen, of den genen die deſe „ voorſz Hofſtede en Grafte van Heer *Reynout* „ *van Brederode* en *van Gennip* voorſz hebben „ of beſitten, dat ſy hoir Koeyen, Paarden, „ Schapen, en Varkens, en andere beeſten ſullen laten gaan in onſe houte weyde, ſonder „ eenig wederſeggen van ons, of van onſen Houtveſter die nu is, of naarmaals weſen ſal, ſonder eenigen pacht of duyngelt daar af te geven, „ ons nog onſe nakomelingen, duyrende tot „ eeuwigen dagen. In oirkonde &c. gegeven in „ den Hage op den 13. dag in Aprille, in 't jaar „ ons Heeren 1383.

Om de verhandelinge van deſe Adelijke Huyſen en Sloten, en die gene, die nog verder in Kermerland mogten gelegen hebben, dog nu geruineerd en verwoeſt zyn, te eindigen, ſal ik alhier laten volgen 't geen den geleerden *Samuel Ampſing*, in ſijn beſchryvinge van Haarlem, ons daar van nagelaten heeft, en ſchrijft hy daar van aldus.

WAnt veelderiey geſticht van ſtatige gebouwen
Vercierde onſe Stad in luſtige Lansdouwen,
En beemden om en om, die alle door 't gevecht
Vervolgens nu en dan ter aarden ſijn geſlecht;
Dit wort uytdruckelijk van veelen ſoo geſchreven,
Ia 't word maar al te klaar te kennen ook gegeven,
Door menig woeſt verval en afgeworpen ſteen,
Door al het wijt geweſt van onſe Landen heen.
Wel had den Adel dan alhier ſig neergeſlagen,
Om alderley plaiſier van rennen ende jagen,
Wel aan den Stroom des Rhijns hun woning vaſt geplant,
Om al dien vollen luſt van deſen onſen kant;
En ſoo de Graven ook wel meeſt in oude tyden
In deſe onſe Stad ſig plagten te verblyden,
En hielden veeltijds Hof, of hier, of hier omtrent,
Is 't vreemt dat d'Adel ook ſig hier heeft heen gewent?
Ook wil een igelijk daar lieſſt ſijn woning maken,
Alwaar men ligtlijk kan aan alle ding geraken,
Daar goede lijftogt is, is hier geen Land en Zee;
Ia watter ergens is dat hebben wy hier mee.
De lieffelijkſte ſtreek die oyt een menſch mogt weten
Daar niets ter Werelt is, ook 't minſte niet vergeten,
Rijk in 't ſoet pluymig Volk, ſoo dat een deel voor lang
Van hier gekregen heeft den naam van *Vogelſang*:
Dat dan met *Aalbertsberg* by yder plaats geleken,
In luſt en in vermaak ſoo ver heeft uytgeſteken,
Dat beyde langen tijd voor allen aldermeeſt,
Ia 't eenig luſt vertrek der Graven ſijn geweeſt,
Het Huys te *Vogelſang* leyt t'enemaal geſchonden,
Den heuvel en de gront word maar alleen gevonden:
Den naam ſou ook vergaan, ten waar 't nu door de *Jong*
Weer uyt der aarden rees, en tot den Hemel drong.
't Word weder als het was ſoo heerlijk opgetogen,
't Word weer een *Graven Huys* voor onſer aller ogen.
't Waar jammer dat den naam van 't Huys ſou ondergaan,
Ook blijft de *Jong* ſijn naam ſoo lang dit Huys ſal ſtaan.
Het Huys te *Aalbertsberg* is ook nog ſo in 't leven
Dat vry wat heerlijk ouds nog over is gebleven;
Is *Suyker*, ook ſijn Lof en Eere niet wel waart,
Die aan ſulk ouwt geſticht, geen koſten heeft geſpaart,
En *Valkenburg* die 't nu met Landen ende Hoven,
Voor ſich bekomen heeft, is waardig mee te loven,
Als die een huys en hof, van ſulken naam als dit,
Van ouwts des *Graven huys*, en 't *Hof van 't Lant* beſit.
En meer nogh dat ick hier met namen oock moet ſetten,
Dat hy d'afgodery placht plotslijck te beletten,
Die 't blinde volck daar dryft, met eene *Pieternel*.
Die yvert voor den Heer en 't waare Iſrael?
Indien ſy over al naar dit exempel deden,
Men ſouw d'afgodery wel haaſt met voeten treden,
Soo ſouwt met Godes Kerck, in 't lant wel beter ſtaan,
En 't ryck des Antichriſtes ſouw anders onder gaan.
Maar (laas) dat *Bredero* ſoo ook is om gekomen?
Wie heeft dogh ſulck gewelt en moetwil voorgenomen:
En kan 't dan mogelijk ſijn, dat ſigh het dul gelaat,
Van den beſeten krygh, ſo ver te buyten gaat?
't Was ook een *Graaffelijk huys*, veel ouder mee van jaren,
Veel meerder van gebouw, als ooyt die andre waren,
Van *Aarnout* eerſt Geſticht, de derde Graaf van 't Lant,
Een Luſthof op den Rhyn, een Luſthof in het ſant.
Den naam ſelfs leeft dan noch, en ſijn ouwt Heerlijk weſen,
Van dien gemelden Graaf van Hollant uytgereſen,
Soo is de hoogſte plaats der Edlen, noch by haar,
En voert het Schilt van 't Lant, met eene blauwe baar.
Die Stam heeft groot gebiet, in ons geweſt, en landen,
En heeft veel Dorpen hier om onſe Stad in handen,
En grote macht in Duyn, en heeft ook ſelfs in Stad,
Wel eer, maar nu niet meer, wel eenig recht gehad.
Die drie dan waaren ooyt der huyſen waardſte lichten,
Die onſe Graven hier in oude tyden ſtichten,
In 't Hollants Paradys, tot Haarlems eer en roem:
Waarom ik hunnen naam, alhier met namen noem.
Dog om nu tot het Sloth van *Haarlem* weer te keren,
Staat hier een wonder ſtuk van echte trouw te leren,
In deſes Heer en Vrouw, wel nodig aangeroert,
En waardig alle tyd, in onſen mont gevoert:
Als dan 't gemelde Sloth van boeren ende knapen,
Van 't woeſt onſtuymigh grauw, met ſpeer en boog en wapen,
Was heftig aangtaſt, en anders niet bereyt,
En naauw en na beſet, en om en om beleyt,
En hun nu koſt ontbrak daar binnen om te leven,
En dies door hongersnoot, ſig moeſten overgeven;
Bedong die kloecke vrouw, dat ſy haar beſte ſchat,
In eens uytdragen mocht, en 't liefſte dat ſy had:
En is ſoo met haar man, in eene maal verſteken,
Met hulpe van haar maagt, ter poorte uytgeſtreken,
Verkieſende voor 't goed haar lieve Bedgenoot,
En eenen naakten hals, voor ſijne ſtraf en doot.
Dus heeft *Welphs* wyf haar man ook op den hals genomen,
Met Keyſer *Coenraat* mee in ſulk verdrag gekomen,
So droeg de ganſche reſt ook mee ontdekt en bloot,
De mannen op den rug en kindren in de ſchoot:
Soo dat ſijn Mayeſteyt, haar ſiende dus behangen,
Hen flux te ſamen heeft weer in gena ontfangen,
En in de plaats van ſtraf, en wraak hun toegeleyt,
De Tafel, en den Diſch, en vreugde toebereyt.
Ge-

Gelijke kloeke greep is naer nog eens gebleken,
Wanneer *Milanen* was van *Fredrik* afgeweken,
Gedwongen met gewelt, gewonnen met het swaert,
Soo heeft een Nonne ook haar broeder dus bewaart.
Want overmits dat sy voor hem afvallig waren,
Soo wouw den Keyser dan, dat Burgers hooft niet sparen,
Siet soo is dese daat soo kloekelijk bedacht,
Van andren naderhand dus heylsaam mee betragt
Dit is van onsen naem, wil ymant my nu vragen
Wat hier de waarheyt is. Ick wilde dat wy 't sagen.
Men vint ook *Haralem*, en *Herlem* mee gespelt,
En ick verhaael uw maar, het geen men ons vermelt.
Als *Schryver* komen sal, die sal u t'sijne seggen,
En sterken met bewys, en andre wederleggen.
Ik wys uw dan tot hem, gaat port hem dat hy schryft,
Op dat soo dienstig werk niet langer na en blyf.
Noch moeten wy alhier met eenen dit ook stellen,
't Geen anderen ons nog meer van onse Stad vertellen,
En seggen dan dat hier een grote hoek van 't Landt,
Met Wyngaarden te saam, en Olmen was beplant;
Een Bosch 't welk 't Heydens Volk, naar hun afgodisch wesen,
Hun Bacchus had gewyd, hun Bacchus uytgelesen:
Dies werden wy van ouds genaamt *Bacchiades*:
't Welk souw verandert sijn, by ons in *Bakenes*;
En tuygen dan, dat ook, in 't graven deser gronden,
Veel wortelen nu en dan, van Wyngard sijn gevonden,
Tot sekerder bericht, en vast getuygenis,
Dat even dan de saak alsoo gelegen is.
Hoewel de luyden meest, van kweet niet wat een *Baken*,
Den naam van *Bakenes*, gemeynlijk willen maken:
't Sy dat de Tooren dan, de Tooren daar ter stee,
Of soo wat sy geweest die Bake inde Zee.
Maar soude 't niet veel licht, de waarheyt nader schynen,
Te brengen *Bakenes* van het gewest der swynen;
Na dien dat *Baak* een swyn, en *Nes* na sin en luyd,
Van d'oude taal, een streek van vogtig lant beduyd;
Ook siet men dat de Stad hier leeg leit in gesonken,
Ja dat de Landen ook wel leggen heel verdronken,
Aan dit Oort buyten Stad, wanneer by Winters tyt,
Den Hemel al te veel door swaren regen splyt.
Soo is 't ook kennelijk dat altyd vele bossen,
Om Haarlem om en om, en daar ook sijn gewossen,
Ook weet men dat men daar het best gemeste swyn,
Wel aller meest verneemt, daar d'Ekels 't meeste sijn;
Het schynt ook datmen dit ons dwaaslijk heeft verweten,
En ik weet niet wat een schimp, ons hier om op gesmeten,
Voorwaar een slegt verwyt en kinderlijke smaat,
Die maar den kindren spyt, en ons niet aan en gaat;
Dog hoemen ons begin te dieper wil verneren,
Hoe wy met alle regt noch hoger onse veren,
Opsteken inde lucht, en dit is ook gewis,
Dat onse Heerlijkheid dies maar te meerder is.
Ten waar dat ymant dit noch beter kon behagen,
Dat *Bakenes* den naam van onse *Beek* sal dragen,
Die uyt den Duytsen Rhyn, die 't Lant hier heeft ververst,
Door dringen vande Duyn met magt is uytgeperst;
Hier komt ons nu 't Geslagt van *Bakenes* voor ogen,
Out, Edel, en vermaard, en heerlijk sig vertogen,
't Welk had in blauwen gront in eenen gulde band,
Drie Cruyssen root gemaalt tot hunnen Adelspand.
Men weet niet waar die Stam haar oorprong heeft genomen,
Waarschynlykst dat sy is van *Haarlem* afgekomen;
Want overmits dat Huys was *Kinbak* toegenaamt,
Maakt *Bakenes* daar van, 't en is niet vremd geraamt;
So kon ook wel dat Land van dat Geslagt beseten,
Van *Kinnebackens* naam sijn *Bakkenes* geheten,
En namaals *Bakenes*, gelijk van tyd tot tyd,
Een naam by wylen wast, of ook by wylen slyd.

Souw *Kinnebaken* ook van *Kinbeyn* niet wel komen,
Een Vloet die hier omtrent, wel eertyds is vernomen,
Die doe ook al dit Land dien naam heeft opgeleyt?
Na sijn wy *Kennemers*, en *Kermers* ook geseyt.
Het kan ook lichtlijk sijn, en 't souw geen wonder wesen
Dat Haarlem, een Geslagt soo oud en soo gepresen.
En van soo hoogen naam, alhier wel eer gevreest,
En van een groot gebiet, en aensien sy geweest,
En soo heeft Haarlem ook, in Kermerland gelegen
By ouds den naam van 't hooft van Kermerland gekregen,
En even als men dit uyt oude Boeken weet,
So is 't ook dat het nog by onsen tyd soo heet.
De Graven van dit Land, en d'alderoudste Heeren,
Die hebben hierom ook, om onse Stad te eeren,
In dese lieve plaats de Stoel van 't Recht gepland,
Het alderhoogste Regt, in 't gansche Kermerland.
Men vint ook *Bakenes*, niet wyt van Bodegraven,
Gelijk de Kaarten ons wel eer te kennen gaven,
En nog de beste doen: alwaar de plaats ook leyt,
Die 't *Hof* dat is het *Slot*, nog huyden word geseyt.
Hier door wort dit Geslagt gewis ook seer gepresen,
Hier door haer Heerlijkheyt niet weynig aangewesen,
Als 't welk door klaar besit, so hier als daar in 't Land,
Haar magt soo heeft vertoond, en naam soo heeft geplend.
Hier van ook diende wel een weynig nog gesproken,
Dat als en sekere tak, heeft manlijk oor ontbroken,
Van 't *Haarlemsche* oud Geslagt de *Assendelftse* Stam,
Haar met besit en Schilt door Houwlijk over nam-
Die stam heeft desen naam van *Assendelft* bekomen,
Alwaar de gront van 't *Slot*, nog huyden word vernomen,
Het Hof ook nog genaamt: misschien om dat het regt,
Hier ook wel eer den twist der *Kermers* heeft geslegt,
Soo plagt dan dit Geslagt, gevierendeelt het teken,
Van *Haarlem*, en haer Dorp, ten Wapen uyt te steken,
In eenen roden gront, een gaande silver paart:
Waar door die Eedle stam nog huyden is vermaart:
Den dienst die *Assendelft* het Haarlems Huys voor desen,
Door Huwelijk heeft betoont, word haar nu weer bewesen,
Alsoo het Huys *Renes* haar ondergang mee wreekt,
Nadien ook dese tak, haer manlijk oor ontbreekt.
't Is lust dan om de Stad naar veele schoone vlecken,
En meenig Heeren-huys, en andere fraye pleeken,
Te wandelen door 't gesaay of door het groene land,
Langs meenge klaare Vaart, of langs den Duynen kant.
Kom hier dan wandelaar, 't gesicht dit is ten besten
En Duyn vermaak is Duyn, door loop al ons gewesten:
Het is voorwaar een lust, langs heen de klever laan,
Na duyn, naar Albertsberg, na Bloemedal te gaan.
Daar kont gy soo gy wilt *Vergraafts* Fonteyn sien springen,
En blyven dan nog droog indien gy 't kont bedingen:
En seker sijn gestigt, en woning die hy boudt,
Is waardig dat gy die wel deur en deur beschout;
En dan dat *Graaffelijk Huys* van Valkenbug beseten,
Moet om dien ouden naam, veel minder sijn vergeten,
So weynig als een Huys, dat hier ook ergens staat.
Gaat dan na *Bredero* voortaan de regte straat,
Een Graeflelijk oud gestigt, nu jammerlijk geschonden,

Door Oorlog en geweld, en met der tyd verslonden.
Door 't ongeval des tijds, een al te schoon gebouw,
En van ten hogen naam, dan 't soo vervallen souw,
Sie daer oock 't Huys *van Loo*; dan kont gy wat beneden
Een weinig vander hant, na Stuyfsant u vertreden;
Voorts Santpoort hoger aan, en daar door 't snode feyt
Van *Gerrit* den verraer 't Huys *Velsen* stukken leyt,
Tot sijne schand en smaet, en tot eeen ewig teken
Hoe Princen moordery de moorders op sal breken,
Dan vander *Mijlens Huys*, en *Triers* daar aan met een
't Saam op den gront gestigt van 't Slot van *Groeneveen.*
Ook vander *Ster* en *Kies*: noch komt gy wat te wijken
Na dyne rechterhant, het Huys ter *Hulest* bekijken,
En *Backer* harde by, en soo daar overweer
Het Huys te *Hasselaar*, en diergelijke meer.
Dan hoger na *Bresaap*, en soo ter sijd na *Velsen*,
En daar de Duyn en 't Y, de Beverwijk omhelsen,
En perssen in der engt, een seer gelegen stee,
Gelegen op het Y, gelegen by de Zee.
Hier diende *Kies* weer niet, nog *Schilperhoef* vergeten,
Dat *Teylingen* besit, en daarom soo kan heten,
En *Koeymans* ende *Baak*, en andre diergelijk,
Die al gelegen zyn, omtrent en by de Wijk.
Dit is een lustig Land, hier worden Hollands palen
Op 't allersmalst gesien, die scherp een mijle halen.
Houd dan de rechte streek, alwaar sig voorts vertoond
't Huys t'*Adrichem*, dat nu 't Geslacht van *Burg* bewoond,
Waar naar 't ook word genaamt; gaat dan naa 't heel vervallen
Huys *Oosterwijk*, *Foreest*, en *Merensteyn*, van allen
Niet slechtelijk versien. Treed voort, en siet ook mee
Hoe 't Slot leyt omgekeert, der Stigters onser stee,
Ja siet hoe droevig daar de afgeworpen steenen
Den ondergang van 't Slot van 't *Haarlems Huys* beweenen,
Heel jammerlijk vernielt, en schandelijk verkeert,
En tot den kalen gront ellendig omgekeert.
En sucht en denkt, hoe kan ook alle ding verkeren?
Dog siet daar *Assumburg*, het *Haarlems Huys* ter eeren,
Opstygen in de Lucht: voorwaar een groot cieraat
Der Huysen hier omtrent, of waar gy heenen gaat.
En wel tuygt *Assumburg* aan lieffelijke wegen,
En loffelijken oort, by 't Assumveer gelegen,
Met sijne Heerlijkheid en sonderlinge pracht
En opgestegen kop, den roem van dit Geslacht.
Soo staat dan 't *Haarlemsch Slot* (hoewel schoon afgebroken)
Daar door weer opgericht, door *Assumburg* gewroken
Van 't ongelijk des tijds: het een een steenen hoop,
Het ander een Casteel: dit 's 't wereltlijk beloop;
Dit moet ik ook noch hier van *Assumbug* verklaren
Hoe sy het Halsregt voert, voor vele hondert jaren,
Hoe sy in hoger macht een hoge Vierschaer spand
Tot straffe van 't geboeft, tot suyvring van het Land;
Beklaagt dan *Rewijk* voorts, en *Poelenburg* met eenen,
Een steenwerp maar van daar, en beyde niets dan steenen,
En een vervallen muyr, en jammerlijk ruwiin,
Die van d'onvastigheid ons doen getuygen sijn.
't Huys *Heemskerk* rest hier noch, by Koning *Willems* tijden,
Ten Wapenhuys gestigt, de Landen te bevryden
Voor bloedig Krygs-verderf, voor moord, voor brand, en vier,
En Vyands overval van 't Volk van 't Noord-quartier.
Soo kan 't gemelte Huys noch huyden dijnen oogen
Veel teyknen van haar eer, en ouden naam vertogen!
Gelijk het geensints is het minste out gesticht,
Dat hier om onse Stad wel eer is opgericht.
Dog eere komt *Marquet*, die dit oud heerlijk wesen
En Koninglijk gebouw voor sig had uytgelesen
Tot sijn vermaak vertrek, en vry in eeren hiel:
Dies ook met allen recht de naam op hem verviel.
Soo is 't ook merkens waard hoe 't Huys ter Krijg gebooren,
Van sulk een Krygsheer was, ter wooning uytverkooren:
Soo dat ook dus haar val haar rijklijk word geloont,
En hy soo met het Huys en 't Huys met hem gekroont;
't Is recht dan dat dien Heer aldaar ook naar sijn sterven
In *Heemskerk* heeft gewilt den aarden schoot beerven:
Waar toe de plaatse word, naar sijne Heerlijkheid,
Naar sijne Staat en Huys, getimmert en bereyt.
Sijn soon de jonge Heer, die ook in wetenschappen
Van Waapnen ende Kryg sijns Heeren vaders stappen
Met dapperheid betreet, die houd ook in dit Vlek,
En op dit heerlijk Huys, te met sijn lust vertrek.
Dit kan ik van dit Slot ook niet te seggen laten,
Hoe dat het is begift van onse Heeren Staten,
Met macht en met gewelt, met Halsrecht als men seyt,
Soo imand strafbaar waar in sijne Heerlijkheyt.
Ook is 't de pijne waart dien *Heuvel* na te draven,
En die *verheven plaets*, alwaar wel eer de Graven
Tot Heeren sijn gehult, tot Heeren sijn gestelt
Van 't Kermerlands gebiet, van 't Kermerlands gewelt.
De Graven moesten ook op desen *Heuvel* sweeren,
Den Bisschop van het Stigt van Utrecht niet te deeren
In sijn geregtheid, den Bisschop niet te schaan,
En 't Geestelijke recht in alles voor te staan
En lust dy hooger aan te sien de oude gronden
Van 't Huys te *Castrichom*, soo jammerlijk geschonden,
Naar *Croonenburg* genaamt, soo segt in dijn gemoet,
Niet isser dat de tijd niet metter tijd verdoet.
Soo kont gy wederom niet min ter andre zyden,
En naar het Zuyden uyt, ten vollen dy verblyden;
Lust dy den Stijlweg langs, door 't Peulrijk *Overveen*,
En *Tetroos* wijd gewest dy wat te gaan vertreen,
En sien daar by de Vaart, hoe wonderlijk de Landen,
Daar groeyen uyt de Spaa, daar wassen uyt de Sanden,
Hoe alderleye Saad op meengen schoonen Kamp
Van sulk gewonnen Land wel tierd by 't Huys van *Ramp.*
Dit is een kloeke vond om lichtlijk Land te maken,
En daar beneffens ook aan geld noch toe te raken,
Van onse Gasthuys-vaars hier aldereerst bedacht,
Waar door dit armen Huys groot goet is toegebracht,
Of neemt gy *Rolland* voor, en *Vollemeer* voor ogen,
Daar *Sompels* nieuwe dak, en boomen sig vertogen,
En wilt gy soo met een naar *Riethorn* hoger aan,
Als ook wat vander hant, naar *Bentveld* heenen gaan.
Of is naar d'*aarden Houd*, en verder dijn begeren,
Of wilt gy *Okervelt* sien wassen en vermeeren,
Door 't nieuw gebouw van *Kies*, en nemen dynen gang
Naar *Alkma*, langs de *Knip* en 't Huys te *Vogelsang.*
Of wilt gy aan de sy *Ruychavers* Hof passeren,
En voorts door *Bennenbrock* naar *Haarlem* wederkeren,

Of

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Of langs den *Weelgen-bergh*, die recht d. ar voor dy leyd,
Daar ik verhalen moet het geene datmen seyd:
Te weten dat alhier de nieuw-getroude Bruyden,
Den tweeden Bruylofs-dag met heure jonge luyden
Vergaderden voor 't laast, om onder 't recht voortaan
Om onder 't lieve jok van 't echte bed te staan.
Of doet gy *Heemstee* op, vast aan het Duyn, en tegen
't Wijd Water van het Meyr, in 't vlacke Veld gelegen,
Een Dorp dat sijns gelijk van lustigheid niet heeft,
En ons in overvloed seer soete Rapen geeft:
Alwaar het *Heeren Huys*, seer schoon en hoog verheven,
(Waar van de naam haar is van 't *hooge Huys* gebleven)
Ver boven het geboomt van 't vliegend wilt bewoond,
Seer pragtig in de Lucht sijn steylen kop vertoont.
Dit mag ik van dit Huys niet laten aan te roeren,
Hoe dat het vryheid heeft, en recht het swaart te voeren,
Het geen men Hals recht noemt, dat Koning *Willem* daar
Gesticht heeft voor die geen, soo wie dood-schuldig waar.
Besiet dan ook het Huys, dat *Fabri* sig voor desen,
Dat *Fabri* sig ook noch ter woonst heeft uytgelesen,
De Vader en de Soon: het Huys en Hof van lust,
Daar *Fabri* van 't gewoel der Stad in Vrede rust.
Dit is een lustig Land, gelijk de Papen weten,
Dies werd het ook wel eer van *Bernarts* Volk beseten,
Want hun het beste dog en 't vetste toebehoort:
Soo had het ook by hen den naam van *'s Hemels-poort*;
Ook kont gy *Spiegelberg*, gedooken in de boomen,
Dicht by den Aarden-houd, door onsen houd bekomen,
Of door het groene Veld verby de Waterkand.
Of wilt gy door het Graan, door Duyn, en door het Sant.
En houd gy dan de Vaart, laat *Berkenroo* niet leggen:
Met namen moet ik hier van dit Casteel wat seggen,
Met namen van dit Slot, dat onse Edele Stam
Van Haarlem, tot een Leen van onsen Graaf bequam.
Dies heeft sy dan dit Leen, en desen Naam beseten,
En werd soo *Berkenroo* gemeynelijk geheten:
Ja soo ook dat den naam van dit vermaart Geslacht
Door desen tweeden naam schier wàs tot niet gebracht.
Laat *Berkenroo* dan vry by dit Geslagt beklyven,
Maar laat de waarde naam van *Haarlem* eeuwig blyven.
't Is *Haarlem Berkenroo*, het een is van het bloed,
Het andere van dit Leen, en van dit Graven goed;
Mag hier nu ook van my, dit regt wel sijn verswegen,
Dat dese Heerlijkheyd van *Willem* heeft gekregen,
Den tweeden van dien naam? Ik meyn het Halsgerigt,
In dese Heerlijkheyd en op dit Slot gestigt.
Soo is dan dit Geslagt nu ellef hondert jaren,
(En watter voor dien tyd, veel ligt, meer eeuwen waaren)
Soo langen tyd in agt, soo langen tyd in eer,
Voorwaar 't gebeurt niet veel, 't gebeurt alselden meer;
Foey *Spanjaart*, dat gy ook dit Huys hebt neergesmeten,
(Hoe kan men al sijn quaat, en tiranny vergeten)
Maar denkt (ô Edele Stam) gy waart het niet alleen:
Gy had dit ongeval, met uwe Stad gemeen.

Kont langs de Kruysweg ook dy sonderling vermaken,
En op een steenen vloer tot Sieken toe geraken;
En daer seer harde by, een weinig voort gegaen,
Het Huys te *Kleef* besien, en daar wat stille staen,
En seggen in dyn hert: Die droevige ruwynen,
En stenen overhoop nog vry wat wonders schynen;
En tuygen 't oud cieraad, en (laes!) het groot verdriet,
Dat over Land en Luy, het bloedig Oorlog giet.
Het nieuw gebou dan nog het welk hier is te kyken,
Van *Bredero* gestigt, wil vry weer wat gelijken,
't Welk sig aansiennelijk van buyten aen vertoond,
Alwaer d'Onttanger nu van sijn Genade woont.
Kond ook dyn wandeling, na *Schoterbos* vergroten,
Huysduynen, *Druyvesteyn*, met *Berkroo*, *Peuyner*, *Schoten*,
Fonteyn, en *Sparendam*, en nemen dynen wijk,
Naer 't oude *Sparenwouw*, door 't velt, of langs den dijk,
Daer *Claas de Reus* ontfing sijn wesen, lugt, en adem,
En daer sijn lengte blyft by 't teyken van sijn vadem,
Een seer vervaerlijk mensch, van wesen en gebaert;
En evenwel niet quaet, niet straf, nog wreet van aart.
Houd dan den Lagendyk, alwaer by Somertyden,
Of als 't droog weder maekt, de Wagens veylig ryden,
En siet daer *Pennings-veer*, en *Lie*, *Fuyk* daer by,
Vysbuysen, *Rustenburg*, aen d'een en d'andere sy.
Gy kont van Sparendam ook aen de sy van 't Sparen,
(Indien gy Sparenwoud gedenkt te laten varen)
Langs heen den Somer-weg, wel gaen naer *Pennings-veer*,
En dan voor by de *Waert*, naer Stad, en niet naer 't Meer.
En lust dy naer het Meyr, en Vogelkoy te loopen,
Soo leyt de *Spykerboor* voor dyne ogen open.
Voorts *Schalkwijk*, *Scholenaar*, en *Amsterdamsche-hof*,
Dien *Vlaming* nu besit. Breekt so dyn wandeling of.
Ik kon de Ovens ook van Kalk hier wel gedinken,
Maar tog wat doen sy meer dan in de Stad te stinken,
't Waar beter datmen die wat verder van de stee,
Voor desen had gekeurt, of dat men 't nu nog dee
Wat dunkt dy wandelaar? sijn dit geen fraye wegen?
Sag ymand ooyt Stad, soo magtig welgelegen?
Ik roerse nog maar aan; en haalse over hoop.
Gy siet wel dat ik hen maar ligtjes overloop.
En 't is ook soo genoeg; Wie kan de plaatsen tellen?
Wie kanse op een ry te saam in ordre stellen?
En al die wandeling, alwaar de wandelaar,
Sig hier verlusten kan, tot allen tyd van 't jaar?
Het meeste volgt dan noch. Ten Zuyden by het Sparen
Rijst steyl tot in de Lucht, of 't Noordse Masten waren,
Een dik en dicht geboomt met groenigheid bekleet,
Het welk men 't *Bosch*, of meest den *Hout van Haarlem* heet;
Ey lusthof onser Stad? Prieel niet om verschonen
Voor ons, en die om ons aen alle kanten wonen?
Ey eensaem stil vertrek, en heimelijk pleisier,
Vry van het Stads geraes, en ongerust getier;
Wat is hier groot gewelt van Bomen schoon gewassen,
Die op malkandren recht gelijk een lyni passen,
Op ordre net geplant van alderhande slag,
Al wat men in een Bosch tot lust begeren mag?
Wat sijnder allesints bly groen-gevlochte wegen,
Met bladren overwelft, ook voor een swaren Regen,
En 't steken van de Son. De Schaduw van de blaen
Staet in den Somer-tijd, den wandelaer wel aen.
Lust dy in 't klavren Gras, en in de Bloemedalen,
Dijn swaer beladen hert en ziel wat op te halen?
Vermaekt dy 't lief gequeel, en 't Voog'len tierelier?
Gaet heenen naer den Hout, waar hebt gy 't meer als hier?
Dus laten veel sig ook aldaer gestadig vinden,
Om hun gemoet en geest van sorgen los te binden,
Dus siet men alle daag op dese groene paen

In 't ruysschen van 't geboomt, groot Volk uytwan-
d'len gaen.
Of so 't een yder dan van hun mach best gelusten,
Al in een Klavren-dal sijn moede leden rusten,
En peuslen uyt de hand van 't geene dat het wijf
Van huys heeft meegebragt, tot hunnen tijdverdrijf,
Of liggen op de zy, of sitten in de weyden
Het hellen van de Son, en d'avontstond verbeyden,
Of om sijn meer vermaek, en om sijn meer gemak,
By eenen schoonen Boom, of groene Elsen tak,
Of aen des Oevers kand van 't by vervlietend Sparen
In 't groen de Scheepjes af en aen sien komen varen,
Of spelen op de baen, met Pijl, of Kloot, of Bal,
Een yder dat hem lust, en naer sijn welgeval.
Hier kon ik *Lustenburg* ook in mijn Rijm vervaten,
Hier kon ik *Spruytenbosch* met een niet achterlaten,
Met andre Huysen meer gelegen op de baen,
Gelegen in den Houd: maar 'k heb genoeg gedaen,
Hoe kon ik ook alhier de Huysen al verhalen?
Gewis ik moest 'er in verwarren en verdwalen!
De Huysen hebben hier noch eynde, nog getal;
Wie is hy diese my te samen noemen sal?

Adelijcke Huysen, Sloten, en Castelen, soo die van ouds gelegen hebben, als die nog leggen in 224

RHYNLANDT.

't Huys te ABSPOEL.

GElegen aan de Westzyde van het Veer ofte Tol-brugge van Warmont, onder Oestgeest, is gebout by Heer *Willem van Mathenes*, Abt van Egmond, anno 1458. overleeft, met de Belegering van Leyden anno 1574. mede afgebrant; by d'Heer *Foy van Broekhoven*, in sijn leven Balliu van Rhijnland, Schout tot Leyden, doen herbouwen, wert nu beseten by d'Heer Mr. *Cornelis Paets*, Hooft-Officier en oud Burgemeester der Stadt Leyden, Soone van d'Heer en Mr. *Willem Paets*, Burgemeester der Stadt Leyden.

't Huys te ADEGEEST.

WErt gehouden voor den Jare 1100. Geboudt te sijn, als blijkt uyt sijn oude ruynen; is een oud Ridderlijk Huys ende Hofstede, gelegen aen 't Oost-eynde van 't Dorp van Voorschooten, aen de Noort-syde van de Heerewech naer Leyden, 't welk door versterf van d'eerste Besitters van dien naem anno 1222. is beseten by Heer *Dirck van Wassenaer*, Ridder, en naergelaten aen sijn Dogter Vrou *Baddaloge van Wassenaer*, getrout met *Gerrit Heerman van Oestgeest*, van wien 't gekomen is op *Gysbert van den Bossche*, Knape, die anno 1285. leefde en besat 't selve anno 1344. *Dirck vanden Bossche*, Knape, wiens Soon *Dirck vanden Bossche* 't voorsz Huys ende Hofstede uyt sijne Goederen op den 14. February 1394. aen Hartogh Aelbregt van Beyeren voor Schepenen van Leyden opdraegt en van hem weder te Leen ontfangt, is mede beseeten by *Willem van Leeuwen Gerritsz*, die met het selve nevens sijne Swanedriften anno 1451. wert verlyt 't voorsz Huys is inde troubelen by na geheel geruyneert, wert nu beseten by *Johan vander Meer*, Ontfanger van des Gemeenlants-Middelen over de Stadt Leyden en Rhynlant, Soone van *Claes vander Meer Dircksz*, Burgemeester der Stad Leyden.

't Huys te ALKEMADE.

IN het Oost-eynde van Warmont gelegen, anders oud Alkemade, is geweest het Stamhuys van het Ridderlijk Geslacht Alkemade, doch merendeels vervallen, en herbout; Daar van alleen nog eenige oude vervallen muyren en overwelfselen sijn overgebleven; werd jegenwoordig beseten by Jonker *Floris van Alkemade*, oudste Soon van Heer *Jan van Alkemade*, Heer van oud Alkemade.

't Huys te BERENDREGT.

WErt te Leen gehouden van d'Abdye van Rhijnsburgh, was eertijds gelegen aen den lagen Rhijndijck, by 't scheyden van den Rhijn in Leyderdorp, ende wert door *Clara van Berendregt Jans* Dochter, ten Huwelijk gebragt aen *Frank vander Meer Pietersz*, Bailju en Dijckgraef van Delflant, en het selve geruineert sijnde, is naderhant getransporteert en herbout in Aerlanderveen, over den Dorpe van Alphen, wert nu beseten by *Iohan vander Meer van Berendregt*, Soone van Mr. *Frank vander Meer van Berendregt*.

't Huys te BELLESTEIN.

EEn oud Adelijk, dog vervallen Huys in Wassenaar, tot een Wooning en Hofstede gemaakt, voor desen beseten by de Heer *Iacob van Kijfhoek*, Heer van Landskroon, Hoogheemraad van Rhijnland, en naderhant by d'Heer *Amelis vander Boukhorst*, Heer van Wimmenum, &c.

De Hofstede BERGENDAAL.

IN Voorthout gelegen, is mede een oud Adelijk Huys ofte Hofstede, agter het Huys te Teylingen, niet verre van 's Gravendam gelegen.

't Huys te BINKHORST.

GElegen onder Voorburg, op de Oostzyde van de Haagse-vaart, heeft aan een seer oud Adelijk Geslagt den naam gegeven, doch over lange jaren verstorven, soo veel geseyd als *Binnenhorst*, gelegen op een Hoogehorst, alsoo genoemt ten respecte van een Lagerhorst ofte hooge streeke Lands, gelegen in de Binnepolder, ofte streeke Lands, tusschen de *Veen*, wesende thans de Veen-kake, en de Binne-polder van Voorburg, strekkende van de Haagse Vaart tot in de Zijdwind, ofte Landscheydinge tussen Rhijnland en Delfland, in oude tijden meest afgehaalt en gesleсht, om daar mede de lage dellen, soo in d'een als d'ander Polder, te verhoogen en gelijken. Uyt welk Geslagt geweest is *Heer Evert van den Binkhorst*, Ridder, anno 1076. in 't beleg voor Ysselmonde verslagen. Dit Huys met het Land, t'samen groot omtrent 45. Morgen, is omtrent de twee hondert jaren geleden, gekomen op *Lodewyk Poes*, genaamt *van den Binkhorst*,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

horst, naar hem gekomen op sijn soons *Joosts* (die Schout was vander Stede Beverwijk) erfdogter, genaamt Juffrouw *Jenne Poes van den Binkhorst*, die de laatste van haar Geslacht, Vrouwe van den Binkhorst, sonder oir gestorven is, hadde te man Heer *Willem Snoukaart*, Ridder, van Brugge in Vlaanderen, Raad van den Hove van Holland, en behoorde naarmaals toe Jonkheer *Jacob Snoukaart*, Heere van den Binkhorst, anno 1617. overleden, naarlatende uyt sijn huysvrouw Juffer *Anna*, overleden anno 1592. (die te wyve had Juffrou *Adriana vander Laan*) een eenige soon Jonkheer *Jacob Snoukaart*, welkers kinderen het selve als noch besitten. Werd te Leen gehouden van de Graaflijkheid van Holland, daar onder het Huys *Witsenburg*, op den kruysweg van Rijswijk, en daar omtrent gelegen, tot Achterlenen behoren.

De Hofstede BOSHUYSEN.

DAar van de Edelen van Boshuysen haren toenaam hadden, heeft digt onder de Stad van Leyden gelegen, buyten de Witte Poort, en is mede in den jare 1574. in de belegering der Stad Leyden verbrand, en heel vernietigt, en niet weder opgebout; daar van de Landeryen benevens andere bepoldert zynde, deselve bepoldering genoemt werd *Boshuysens-polder*; deselve Landen werden jegenwoordich beseten by Jonkheer *Francoys van Lanskroon*.

't Huys te BOUKHORST.

ONder Noortwijkerhout gelegen, met de Landeryen daar toe behoorende, werd te Leen gehouden van de Graaflijkheid van Holland, eertijds op *Willem van Boukhorst*, dat anno 1429. quam op *Floris vander Boukhorst*, en in den jare 1642. verlijt is op Heer *Willem Charles François van Bourgonjen*, by dode van *Maria Anna van Bronkhorst*, sijn moeder.

't Huys te BOUKENBURG.

ONder Voorhout, met 18. Mergen en een half Honden 23. gaarden Land, is in den jare 1432. by *Jan vander Boukhorst* aan de Graaflijkheid opgedragen, en wederom te Leen ontfangen, en is op den 17. Juny 1644. daar mede verlijt Jonkheer *Adriaan Uytenwaarde*, by dode van Juffrou *Catharina van Broukhuysen*, sijn moeye.

't Huys te BRITTEN.

IS het Tolhuys der Romeynen, dat omttent 300. Roeden Westwaarts van de Toorn van Catwijk gelegen heeft, op den houk van den Rhijn, ter plaats daar deselve in de Zee uytwaterde, dat geseid werd gebout te zyn by den Keiser *Caligula*, omtrent veertig jaren na de geboorte van Christus. Daar van breder te sien by *Adrianus Junius Bat. cap.* 10. die daar van een ampele beschryvinge doet, welke wy goet gevonden hebben alhier te laten volgen.

In ripa medii alvei Rheni, armamentarium Pop. Rom. extitisse, tum fundamentorum substructio, tum marmoris in eo refossi inscriptio loquitur, clareque convincit, quod ut principio Pharus fuerit, uti mox dicemus, postea tamen majori usui futurum in præsidiarium Castellum (ubi appositis excubiis & custodiis arma navalia ac tela asservarentur) conversum fuerit, facile ut credam adduci possum, ævo sic a piratarum injuria, à quibus mare Britannicum sæculis omnibus per Saxones Cimbricæ accolas, & Germanos maritimos, qui & Franci, infestum fuit, portus opportunius defendi posset, Britten vulgo in hodiernum usque diem nuncupatur, & Brittenburgus, quod sonat Britannicum Castellum, à vicina oppositaque Britannia, tunc Rom. Pop. vectigale, unde frumentum classibus ad præsidiaria Romanorum horrea, Rheni superciliis imposita, de quibus antea facta fuit mentio, importatum subvehebatur: ea namque verosimilior est nominis origo, quam quæ pacis argumento vocem in Fridenburgum detorsit. Isti meæ conjecturæ, quam ante annos sex scripto mandaram, astipulatorem nuper nactus sum Hunfridum Anglum, virum litteratum, cujus de turri Britannica (ita enim nominat) epistolam typis procudendam dedit Abrahamus Ortelius insignis Geographus in elegantissimo illo opere, cui Theatrum Orbis nomen est. In ea parum evariat à mea sententia, annotans ex Occidentalibus Imperii Provinciis annonam transferri per Britanniam velut horreum consuevisse, inde subvectam fuisse navigiis Britannicis per ostium Rheni ad præsidiaria limitis Germanici horrea, atque ita a mercatorum vel potiùs vectorum Britannicorum frequentia, Britannicæ turris nomen secutum. At ego non aliunde per Britanniam, sed ex ipsa tanquam cella penaria Reipub. Romanæ subvectum fuisse frumentum ad limitanea Germaniæ præsidia, natamque inde nominis Britannici originem autumo. Adfert idem & alteram appellationis conjecturam à milite præsidiario è Britannia ab Antonino loci custodiæ imposito ortæ. Adjicit & tertiam, qua putat eam turrim ad latus portus, seu ostii Rheni à Batavis indigenis constructam ad defendendum periculum à Britannorum piraticam exercentium incursionibus, quas in Morinos & Batavos faciebant, ut illius gentis loquuntur Annales, creatumque exinde nomen, mutato licet ædificii usu. Hujus armamentarii vestigia reliqua, sepulta, marique adobruta latent, nisi si quando post Africi vehementis continuatam furiam, subitò sæva & immoderata tempestas à Cauro, littoris nôtri tyranno, commota successerit; tunc namque nudatum arenis littus retectas à fundamentis reliquias, recedente maris æstu, spectandas præbet, quamvis ea tenues ac perexiguæ relictæ sunt, quando studium & improbitas hominum ad insitatum spectaculum affluentium, quicquid residui fuerat toties repetitis vulneribus (nam tertiùm aperta fundamenta mea novit ætas) omne exhausit. Istud littus, in quo armamentarii superstites reliquiæ inventæ sunt inattritum, neque fluctibus adesum, sed ab ipsis natalibus in hanc usque lucem pertinaciter constans, idemque esse, quasi fluctus, sævissima rerum Naturæ pars, vano atque irrito assultu hactenus pulsaverint, amicus noster scribit, sed aurita, opinor, quàm oculatæ fidei certiore testimonio innixus; siquidem maritimi homines uno ore omnes aliud nar-

rant;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

rant, ac præsertim Catvicum pagus misero armamentario nimis vicinus aliud, si effari posset, locuturus fuerit, qui mea ætate insigne detrimentum atque damnum expertus pertulit, haustis non semel mari fluctuoso domibus aliquot: quæ calamitas tam illi propria est & familiaris, ut raro ulla major ingruat vis aut tempestas (cujusmodi plurimæ in meam memoriam incurrerunt) quin ædificia quæpiam cum solo subruant fluctus. Quod ipsum & Nordvico maritimo vico proximè propinquo, accidit, qui ad septentrionale Armamentarii latus paulo distantiore spatio inde dissidet, ubi universam domorum viciniam cum puteo communi, mare paucos intra annos obliguriit. Prætermitto silentio quod de Scevelinga in eodem littore lippi omnes & tonsores norunt, quæ memoriæ non admodum veteris (nam vix ultra paucos supra centum annos extenditur) recordatione satis explicita loquitur, templum cum præalta turri fluctibus absorptum, ad bis mille fermè passus intra maris complexum, nusquam nunc comparere: quo tempore magnificentius illic exædificatum templum, quam remotissimè à mari, satis cum periculo ad littoris viciniam paulatim nunc accedit; quam injuriam nuper postridie 20. Novembris anno 1570. sensit longè gravissimam, complanatis & in fœdam ruinam tractis ædificiis fermè sexaginta: ita ut interdum inter piscatores pagi incolas agitetur de loco remotiore templi frabricæ deligendo. Quare Geropii mei ut accedam sententiæ, religione deterreor, ut qui cladis passim acceptæ spectatorum pars aliquando fuerim. Itaque ejus me opinionis esse non pudeat, quæ littus illd planum fuisse, & apertum, ac in Oceanum longissimè olim procurrisse existimat, limo quem Rheni fluentum secum trahebat, littoris quod atterebatur detrimentum supplente nonnihil sarciente, donec quadringentis abhinc annis, inaudita illa inundatione, quæ universam Hollandiæ faciem longè lateque operuit, obstructo fluminis cursu, steriles arenarum colles littus occuparunt, mare terras ipsum à Nortmannis aliisque immanibus Barbaris, quos Borealis plaga nimbi instar Hollandiæ infudit, excisum soloque æquatum existimo, solas ruinas mari reliquas facientibus. Porrò in procurrente illo, quod dixi, littore, procul mari, solo argilloso & herbido (cujusmodi totus est ille tractus, qui Rhenoburgum, Virginum nobilium cœnobio illustrem locum, & a præterlabente olim fluvio nomen sortitum, spectat) littore tamen exstructum fuisse armamentarium, de quo hactenus sermo est, è fundamentorum positu, opinione augurantur. Quorum non absurda, nec à veri fide dissidens putatur ratio, quod neminem usqueadeo vecordem & communi sensu orbatum fore arbitrantur, qui in sabuloso & sterili littore, quæ nunc rerum species oculis occurrit, atque in ipsis adeò maris faucibus, præsidii principalis fundamenta jacta velit, nisi idem Tragicos omnes Orestas & Athamantes dementia superet. Næ isti acutè festivè colligunt, revocata ad veritatis numeros ratione, & ad liberam cogitationem. Quis enim est paulo liberalior & cum humanitatis sensu coalitus, qui gravem illum ac tetrum vicini maris halitum non reformidet? quis murmurantis ejusdem fremitum horrisonum ferat assiduè? quis elisæ spumæ aspergine madere semper velit? aut quis bruti elementi societatem colere, & inamœnam sabuletorum faciem æquis contueri oculis semper sustineat? nisi fortè Theocriti piscatores, quibus sua comes egestas nihil reliquerat. Cæterum refragari argumento superiori, aut id revellere omnino velle animum non induxi, si qui tamen disputatione quasi core adhibita veritatem velit acuere, is Caligulam opponat, auctorem & conditorem, meo quidem judicio, istius pyrgi, cujus stultitiam insignem ac famosam, toties in exiguo libello, Apocolocyntosi inscripto, sugillat Seneca, ut pudeat referre: neque dissimulat impunè illi fuisse objectam Tranquillus. Omitto, quod recepto transfuga Britanno laureatas ad Senatum literas miserit, quasi per somnium locuples, sibique ipsi persuadens universæ insulæ imperium, quam cum exercitu numquam adierat; quodque simulacra pugnæ crediderit vera fuisse prælia. Quod vero evidentius innatæ stoliditatis argumentum & indicium requiras, quàm quod confecturus bellum adversus Oceanum susceptum, instructa acie, umbilicos & conchas Oceani ipsius repentè colligi à milite præceperit, atque in victoriæ signum, excelsum in littore pyrgum exstrui curarit, de quo ut Suetonius loqui intelligatur, verba ejus adscribam. Postremò quasi perpetraturus bellum, directa acie in littore Oceani, ac balistis machinisque dispositis, nemine gnaro ac opinante quidnam cœpturus esset, repentè ut conchas legerent, galeasque & sinus replerent, imperavit, spolia Oceani vocans Capitolio Palatioque debita. Et in indicium victoriæ altissimam turrim excitavit, ex qua ut ex Pharo noctibus ad regendos navium cursus, ignes emicarent. Quo ex loco viri non indocti suspcantur & conjiciunt, turrim, quam è ruinis in armamentarium converterit postea Severus Imp. esse illam ipsum maritimam & littoralem, cujus facta sit à Suetonio mentio, ac tum destinatam fuisse muneri accendendorum ignium nocturnorum, quibus cursum navium regeretur ad prænuncienda vada: cujusmodi pharum apud Gesoriacum (Bononiam nunc vocant) antiquitus constructam, sed collapsam, Carolus cognomento Magnus restaurari fecit ad navigantium cursus dirigendos, uti Regino Annalium scriptor testatur, apud quem (ut locum obiter emendem) malè, fanum, scriptum invenias pro, pharum, & navigandum, vice, navigantium. Certèm Bataviæ littore eam expeditionem, Caligulæ ingenio accommodam, lusam fuisse atque adornatam, tribus verbis voluisse indicare Corn. Tacitum videre mihi videor, quum de Brunone inter Caninefates claritate natalium nulli secundo, duce delecto, loquens, narrat patrem ejus multa adversus Romanum nomen hostilia ausum fuisse & Caianarum expeditionum (quas obiter transcurrens memoravi) ludibrium impunè sprevisse: quo verborum compendio quid magis appositè dicere potuit, quàm Caninefatem illum convitio inulto atque impunito, lingua effrenioris habenas liberius solvisse in Caligulæ insaniam, qui cum mari bellum susciperet, pro spoliis hostilibus conchularum ornamentum, puerilia scilicet crepundia, legenda mandaret. Ubi verò potuerit ille impunitius debacchari in Imp. qui vitæ necisque jus in acie linguæ haberet, (ut de Alexandro quodam dixerat Callistratus) quàm inter suos, hoc est, Batavos, aut proximos saltem Bataviæ finibus, non intelligo. De istius expeditionis in Britanniam cogitatæ apparatu, consimilia penè literis prodidit Dion Coccejus in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

in hanc sententiam. Caligula ad Britannicum Oceanum profectus, conscensis triremibus paululum provectus, e vestigio revertit, datoque è sublimi tribunali militi signo, velut ad conflictum, animatos tubarum sonitu, jussit conchas marinas colligere, quo peracto gloriatus se Oceani victorem, post numeratum exercitui opimum congiarium, cum spolijs maris ostentui futuris Romam repetijt. Verùm asseveranter sententiam meam interponere, re propter altissimam vetustatem dubia ac controversa, supersedeo, aliis, qui maiore abundant otio, & quibus rotundiore feliciorequegenio loqui datum est, libenter herbam cessurus. Quicquid sit, sive Caligulæ Pharus fuerit, sive alterius cujuspiam fabrica, id extra dubium est, Armamentarii usum & nomen induisse sub Severo Imp. & ab eodem restitutum, cuius memoriam tuetur lapis è ruinis extractus anno salutis 1520. & in ædes principis familiæ Wassenæriorum inde translatus, cuius hæc est inscriptio:

IMP. CAES. L. SEPTIMIUS SEVERUS
AVG. ET M. AVRELIUS ANTONINUS
CAES. COH. XV. VOL. ARMAMENTA-
RIVM VETVSTATE CONLAPSVM
RESTITVERVNT SVB. VAL. PVDENTE
LEG. AV. PR. PR. CVRANTE CAECIL.
BATONE PRAE.

Quia verò multi ignorant fortasse, quid Armamentarii voce significetur, tribus id verbis explicatum dabo. Est ergo Armamentarium munimentum muris turribusque contra vim instructum, unde machinæ, tormenta, si quando usus aut belli necessitas poscebat, proferebantur, tela & arma militi atque sociis distribuente Tribuno aut Præfecto suppeditabantur. Meminit Cicero armamentorum publicorum, & armamentarii Telluris; Plinius armamentarii mille navium capacis. Istud verò armamentarium forma quadratum, paribus in omnes partes spatiis productum, satis loquitur ac commonstrat quam hic damus, ejus ichnographia è nudatis (quod ter mea ætate accidit, primùm anno salutis 1520. deinde iterum 1552. die D. Pontiano sacrata, tertiò 1562.) fundamentis fideliter expressa: quodlibet autem universi operis latus ducenos quadragenos pedes complectitur, nimirum vicenàs nostrates metatorum decempedas, quo mensuræ modo decempedam in duodenos porrigi pedes cognoscitur. Turrium propugnacula in Rheni præterlabentis ripam obversa fuisse apparet, ad majorem operis firmitudinem contra fluentis vim, & hostilem quoque, si quam piratica adferret. Procurrentes utrinque illinc versus orientem solem, hinc occidentem, murorum ductus extra aream cloacæ videntur fuisse, per quas omnium purgamentorum receptacula, quicquid erat sordium, aquam admissam & castellis receptam, atque in mare exonerasse crediderim. Saxa ingentia è fundamentis eruta, quæ vidi, quaternos pedes longa fermè erant, ternos crassa, quæ anno 1552. ad quadraginta numero recensa annotavi. Extra arcem ripæ margines crassioribus tabulis præstructis erant, & palis per fistucas altiùs adactis præmuniti, ne ab undis decurrentibus adederentur. Visitur apud Hagam Comitis in ædibus à me priùs nominatis gentis Wassenariæ, alter lapis cum hac epigraphe in iisdem ruinis reperta anno 1520. utrinque a frente pariter & tergo mutila.

EVER. PIVS PET. A-
MAX. TRIB. POT. XIII.
NTONIN. PIVS AV
ER. MILIT. LEG. I. ME
ENIDIORV.

Extat illidem & tertius lapis salsi maris undis, & pòst imbribus exesus ad modum pumicis, qui nihil admodum certi præfert, præter literarum aliquot sulcos, quæ ad dexteram malè leguntur, cujus saxi frons Victoriæ alatæ imaginem ostendit, dextra lauream coronàm attollentis, læva tenentis deprimentisque clypeum. Ad sinistram aquila passis alis expressa est, orbi duabus se mutuo secantibus zonis cincto insistens, excurrentibus utrinque tribus radijs

IMP. CAES.
ANTO

NE
AVG. COH.
M TO RV
PE.

In earundem ædium exteriore pariete visuntur & hac specie saxa, quorum primum navigium, cuiusmodi fermè Saxonas maritimam gentem usos fuisse docui, referre videtur; alterum Victoriæ simulachrum exprimit; tertium Herculem clavigerum; de quarto quid sentiam, ignoro.

Repertus in iisdem ruinis & quartus lapis memoratur, cuius epigraphen à se descriptam typis excudendam dedit Hubertus Goltzius, antiquitatum omnis generis altissimus gurges, quæ tametsi mutilata in fronte aræ positum fuisse illum loquitur, à M. Aurelio Antonino Caracalla, annis aliquot post peremptum sua manu Getam fratrem.

BRITANNIC. GERMANIC. PIVS FELIX AVGVSTVS
PONT. MAX. TRIB. POT. XVIII. COS. IIII. P. P. IMP. III.
ARAM A DIVO CLAVDIO. ET POSTEA
A DIVO SEVERO PATRE SVO RESTITVTAM.

Istius armamentarii clavem in ruinis repertam, anno 1520. septenos pollices longam, & ponderosa mole prægravem ostendit mihi Gualterus Theudericus Wassenariæ stirpis egregius assertor. Aliam hîc appingendam dabo a longè subtilioris ingenii artifice profectam, in annulo effictam, quam accepi à Cornelio Aquano, vasculario Lugdunensi, honoris caussa mihi nominando, qui tametsi à literis alienus, mirum tamen quàm sit curiosus, quamque diligens in cognoscendis veteris memoriæ indiciis, convasandis fragmentis, colligendis & conquirendis numismatibus, quæ ex argento procusa plusquam trecenta numero, cùm isthic, tum apud Romæo-burgum reperta, ex ære quingenta ipsius mihi ostendit: qui vir ut est candidi pectoris; quicquid egestum inventùmve eo loco vel ipse extulit, vel repræsentato ære ab aliis redimere potuit, id omne liberaliter ac propenso ad bene merendum animo mecum communicavit.

Inter cætera quæ integra & infracta fuere, idem mihi ostendit æneum sigillum togatum, quod in lario stetisse verisimile sit, stylobatæ insistens, & alterum Palladis galeatæ, dextera noctuam tenentis, læva hastam, quæ quamvis hinc aberat, aperta tamen manus elapsam amissamque testatur.

Item Samium poculum elegantissimi operis rubrum, è Lemnia terra, ut creditur, summi lævoris, collo augusto, cujus mediis in faucibus, ceu tubulus quispiam crenatus assurgit, ore pando quaterna foramina in cordis speciem figurata præferente, cujus interiorem ambitum quædam veluti margaritarum linea, interspersis cyanei coloris eranis distincta, tanquam limbus pulchrè exornat, quod ejus cavum auri admotum maris murmurantis fremitum repræsentat: libuit istud sculptoris manu expressum hoc loco apponere.

Vidi illic & Simpulum è candida materia, cujus in sacris affundendo vino usum fuisse solennem autumo, ampullula ea est stricti oris, ventrosa, ansata, fundo exiguo, cujus hîc picturam adieci.

Eodem in loco inventum lychnum pensilem sive lampada æneam exhibuit idem Cornelius, hîc expressum, cui cavum est affabrè circinatum, cum imminente quadrato cælo, ad arcendum flammæ periculum, uti auguror, sive etiam contra fumi surgentis nigrorem. Præterea coctilem laterem utrinque ceu parietibus assurgentem, qui videtur aquam pluviam ex imbricibus præcipitantem excepisse, quindecim pollices longum, integrum adhuc, qui parte sui insternebatur, & vicissim substernebatur alteris, ut quasi communicatis operis imbrem per compluvium deveherent.

Multa item & varia emblemata rotunda, quæ diversorum animalium rictus & ora referebant, per quæ guttatim liquores fundi poterant illæsa idem monstravit.

Extant apud eundem quinque diversi generis tesseræ, seu quadratæ pavimentorum tegulæ, quarum diversitatem ipsa facilè prodit inscriptio, omnes octo in quadrum pollicum, duos digitos crassæ omnes eandem sed diversimodè expressam inscriptionem ostendentes, & inferioris Germaniæ exercitum loquentes: quæ inscriptio & in imbricibus legitur tredecim pollices longis.

Vidi ibidem & alios imbrices hoc pacto inscriptos. LEG. XXX. Præterea figlinorum fundos, in quorum uno legebatur hæc epigraphe, VITALIS FE. in altero BOVONV. F. Capedinum quoque & paterarum fictilium fragmenta, cum inscriptione MINV. EV. F.

Nomismata idem Cornelius varia ex auro, argento, ære ibidem reperta ostendit, inter quæ conditoris pyrgi Caji Cæsaris duo: ab adversa parte C. Cæsarem Germanicum loquitur, aversa tres ipsius sorores stolatas nominat, Agrippinam scilicet, Drusillam, & Juliam: alter ad locutionem Consulum præfert ab aversa. Nam quod Ortelius, ob inscriptionem lapidis, qui aram à Divo Claudio positam loquitur, putat armamentarium istud ab eo in expeditione Britannica exstructum, facilè ex Dione & Suetonio convincitur; qui eum Gessoriaco solvisse oram & trajecisse testantur, ibique fornicem seu triumphalem arcum illi ob victoriam de victis Britannis ex Senatus-consulto positum.

Vidi & tertium cum effigie Vestæ sedentis. Item insigne numisma Septimii Severi, qui conlapsum vetustate armamentarium restituit.

Supervacaneum foret & nimis longum, reliqua Cæsarum & Imperatorum nomina, quorum numismata idem ille habet, in hisce ruinis inventa, commemorare, quando infinitas quædam nummorum isthic repertorum, in omnem quaquaversum regionem disseminata sit.

Den BURG van LEYDEN.

DEwelke niet ſonder redenen voor een van de oudſte geſtigten en gebouwen der Romeynen in deſe Landen gehouden werd, van ouds gedient hebbende, tot een woonplaatſe van de Heeren van Waſſenaar, en Burggraven van Leyden, ontwijffelijken ouder dan de Stad ſelfs, ſtaande niet alleen op een hogen grond, maar ter plaatſe daar ſig, niet verre van den nieuwen Rijn, op een ſeer groten Berg of Heuvel, een ouden ronden Toorn, op de Roomſe wijſe gebout, vertoont: welke hoogte niet onwaarſchijnlijk gehouden werd, dat aldaar op een geſchoten ſy, uyt den nieuw geſchoten Rijn, dewelke wanneer aldaar gemaakt is, om de oudheid mede onſeker is, en wel ſoude kunnen weſen, dat het is een arm van de *Foſſa Corbulonis*, daar *Tacitus lib.* 11. *Hiſtor.* van ſchrijft, dat ten tijde van de Keyſer *Nero* ruym vijftig jaar naar de geboorte Chriſti, tot een toegang uyt den Rhijn in de Maas geſchoten is. Aangaande het gebouw van deſen Burg-toorn, dat deſelve niet alleen gebout en is, en ſulx meer gebouw daar omtrent geweeſt moet zyn, kan uyt deſſelfs omſtandigheid wel afgemeten werden; maar ontwijffelijk mede om verre geraakt, met de verwoeſtinge en overvloeyinge van het gehele Landſchap, door den Noortweſten Storm van den jare 860. dewelke ſoo groot was, dat het gehele Landſchap, met de Vloed, en het Water gemeen wierd, en eenige eeuwen daar na alſoo onbewoont is blyven leggen; Soo daar van genoeg betuygen, de oude eyke boomen, dewelke nog dagelijx in het opſchieten van Sloten, en Weteringen, in de Landen omtrent den Rijndijk buyten Leyden, werden uytgedolven, leggende alle op eenen gelijken ſtreek ten Noordweſten over nedergevelt, en wel een half mans

lengte

lengte met kleyagtige aarde bedekt. Heeft van ouds behoort aan den Geslagte van Wassenaar, onder den tijtel van Burggraafschap, daar onder verscheide geregtigheden behoorden, dewelke alle, benevens het besit van den selven Burg, by de Burgemeesters en Regeerders der Stad Leyden, ten behoeve van deselve Stad, in den jare 1651. van den Prince van Ligne, als laatste besitter van dien sijn aangekoft.

Den Ouden BURG.

Onder Voorburg.

HEeft gelegen aan de Delfse Vliet, tussen den ouden Tol en Haagse Vaart; welke Vliet met veel waarschijnlijke redenen gehouden werd, voor de regte *Fossa Corbulonis*, die ten tijde van de Keyser *Nero* gegraven is, beginnende uyt den Rhijn van Leyden af, en lopende door Delf in de Schie, alsoo genaamt, gelijk als een geschoten water (het welk nu by Schiedam aan de Maas gestopt is, daar Schiedam sijn naam van heeft) om daar door binnens Lands met kleyn Vaartuyg, uyt den Rhijn in de Maas, heen en weer alle behoeften te kunnen voeren. Op het begin van welke Vliet, den Burg tot Leyden, en omtrent ten halve onder wege desen Burg, (daar by, daar naar het Dorp van Voorburg, als het voorgeburgte aangeleid is) gestigt zyn. Desen Burg seytmen, dat tot een Koornhuys gehouden is, en in sijn Graften wel thien Morgen Lands beslagen heeft, daarom deselve om sijn groote alleen met den naam van Burg is genoemt geweest, sonder bynaminge; dog soude het daar voor houden, dat deselve naar de Roomse wijse, mede naar den Stigter gebynaamt is geweest, dog met den ouderdom en verloop van tijden vergeten. Uyt de penningen aldaar in menigte gevonden, werd gegist, dat de Stigters van desen Burg geweest zyn, *Ælius Hadrianus*, ofte de twee gebroeders *Lucius Aurelius Verus*, en *Marcus Aurelius Antoninus*, welkers gebied tussen de hondert en 't sestig jaren naar de geboorte van Christus bepaalt werd. Uyt welkers half-leesbare namen, de ongeleerde Papen de naam van *Arundulius* ofte *Elinus*, anders *Ezeloor* gesmeet hebben, met dat, op sommige van die penningen een beeltenis, gelijk als met Ezels ooren gesien werd, het welk uyt de bygebragte gelijkheid van andre penningen dier soort, de twee-opperste blaadjens van den Laurier-krans zyn, daar van d'andere glad gesleten waren, en naulijx konden gesien werden. Dat desen Burg gestigt is, naar het graven van de *Fossa Corbulonis*, blijkt uyt dien, de grond daar omtrent meest laag is, of aan de Noordzyde daar die uyt de natuyr hoog is, onder sandig valt, en de grond daar den Burg eygenlijk gestaan heeft, zynde in 't hoogste van alle het land daar omtrent, uyt kley met aarde vermengt bestaat, als zynde verhoogt uyt het schot van *Fossa Corbulonis*, nu de Vliet, welkers grond onder kley is, mogelijk van de Vloet en gemeenschap van den Rhijn en de Maas, gelijk de kley-landen in Rhijnland haren oorspronk hebben, van den eertijds daar door stromenden, en daar na overvloeyenden Rhijn. De fundamenten van den selven Burg omtrent den jare 1626. of 1628. uytgegraven werdende, om den Duyst ofte Trassteen, daar uyt deselve bestonden, is de grond aldaar mede van kley bevonden, en is als doen onder andre antiquiteyten een groten aarden pot gevonden, in dewelke omtrent een water-emmer vol silvere penningen, by verscheyde Roomse Keyseren doen munten, gevonden zyn. Te Land reysende van Leyden naar desen Burg, quam men eerst, eermen aan den Burg quam, aan 't voorgeburg, nu het Dorp en Ambacht Voorburg, en daar te vooren door het *Sacrum nemus*, nu Schakenbos, door het Ambacht Veur, als van Leyden komende Oostwaart voor Voorburg gelegen, daar het Dorp Voorschooten, gelijk als voorgeschooten is. Gelijk in een seer oude lijste van het inkomen en schat-gelt dat by de Houven en onderhorige Hofsteden, aan de Cathedrale Kerk tot Utregt most werden gebragt, by *Arnold Bucchel*, in de aantekeninge op de Historie van *Willem Heda*, onder *Odilbald*, de XII. Bisschop van Utregt, die tot omtrent den jare 900. geleeft heeft, dese Dorpen aldus beschreven werden: dat in Foreschate en Fore drie, en in Forenburg lagen, twee schatgelde Houven.

't Huys te CYS.

MEt 20. Morgen Land daar aan, gelegen aan d'ander zyde van Lammen aan de Vliet, in den Ambagte van Souterwoude by *Jan Claas Jans*, in den jare 1524. aan de Graaflijkheid opgedragen, en wederom te Leen ontfangen, anno 1580. gekomen op *Jan van Barendregt*, naderhand by koop gekomen op *Pieter Ouzeel*, en doen op dessels soon *Daniel Ouzeel*, Predicant tot Voorschooten.

't Huys te DEVER.

GElegen onder Lis, is een oud Ridderlijk Stamhuys geweest, datmen meent dat in de Lisserpoel gelegen heeft, daar van in de bedijkinge van deselve Poel, in den Ringsloot gevonden en uytgegraven is, de ruine van een agtkanten Toorn.

't Huys ter DOES.

IN Leyderdorp aan de Does, over de 300. jaar geweest zynde de wooninge van de Heeren vander Does, laatst beseten by Jonkheer *Pieter vander Does*, Admiraal van Holland, overleden in den jare 1599. en daar na by de Heeren van Matenesse, wierd anno 1668. beseten by Heer *Gijsbert van Matenes*, *Jans* soon, Heer van Matenesse, Riviere, Opmeer, Souteven, &c.

't Huys te DUYVENVOORDE.

HEt Huys en Casteel van Duyvenvoorde in Voorschooten, is een oud Ridderlijk Stamhuys, jegenwoordig beseten en bewoont by Heer *Jacob*, Baron van Wassenaar, Heer van Duyvenvoorde, Voorschooten, Veur, Balliu en Dijkgraaf van Rhijnland.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

't Huys te DUYVESTEIN ofte KLEIN-DUYVENVOORDE.

ALs zynde een ſmaldelinge van het ſelve, met omtrent 60. Morgen Lands daar aan, gelegen op het Ooſteynde van den Ambagte van Voorburg, ter zyden de Landſcheyding, zynde het uyterſte, grootſte, en eenig vierkant doorgaande ſtreeke Lands van den Heereweg af, tot de ſcheydinge van 's Gravenveen. Is eerſt in 't byſonder beſeten by Heer *Diderik van Duyvenvoorde*, Ridder, Heer *Arents* ſoon, Heer van Duyvenvoorde, die anno 1358. getrout hadde Juſtrouw *Simon Sophie Bogge Jans*, en *N. van Swietens* dogter, een jonger broeder van Heer *Arent*, Heer van Duyvenvoorde, die getrout hadde Jonkvrou *Elburg van Cralingen*, *Ogiers* dogter, en over-oud-oom der Heeren en Broederen, *Jan*, Heer van Duyvenvoorde, Ridder; *Gijsbret van Duyvenvoorde*, Heer van Opdam, en *Jan van Duyvenvoorde*, Ridder, Heer van Warmont, en teelden dees Heer *Diderik van Duyvenvoorde* op Duyveſteyn twee ſoonen, *Arent* en *Jan*. Dewelke in den jare 1436. ten overſtaan van Heer *Jan van Waſſenaar*, Ridder, Heer van Voorburg, *Willem*, Heer van Naaltwijk, (uyt wiens Geſlagt men meent dat haar moeder geweeſt zy) *Jan*, Heer van Duyvenvoorde, en *Floris vander Boukhorſt*, hare neven, haar ouders goederen deylende, onder andere verſcheyden voorwaarden over een gekomen waren: dat *Arent* met ſijne nakomelingen het Huys en Hofſtede van Duyvenſteyn, met omtrent 60. Morgen Lands daar aan, van *Jan*, Heer van Duyvenvoorde voornomt, haarluyder ooms ſoon en neve, tot een onverſterflijk Leen ſoude beſitten, nevens nog eenige Landen in Tedingerbroek gelegen, die hy van ſijn broeder *Jan* in erfpagt ſoude beſitten, voor ſekere ſomme losbaar zynde. Welk Huys en Landen daar na gekomen zyn op Jonkheer *Johan Uytenhage van Mijſt*, in ſijn leven Commiſſaris ordinaris van de Monſtering, die in den jare 1606. van den Huyſe van Duyvenvoorde daar mede verlijd is, en het oude Huys als doen daar op ſtaande tuſſen den Lijdweg en Boekſloot, vervallen zynde (voor het welke nog een ander ſwaarder geſtaan heeft, daar van nog dagelijx veel ſteenen en andre materialen diep in den grond gevonden werden) heeft doen afbreeken, en de Landeryen overlangs in tween verdelende, op yder gedeelte of helft, een Bouhuys heeft doen ſtellen; dewelke in den jare 1618. overlijdende, deſelve naar voorgaande octroy by teſtament maakte, aan Jonkheeren *Ulrik* en *Johan Uytenhage*, ſijn twee oudſte ſoonen, yder de wederhelft. Daar van de Weſtelijke helft tegenwoordig beſeten werd by Jonkheer *Diderik Uytenhage*, deſſelfs jongſte ſoon, en de Ooſtelijke helft by Jonkheer *Johan Uytenhage*, des voornoemde *Johans* en ſijns ſoons ſoon; op welkers gedeelte niet verre van den Heereweg, een ſeer hogen Sandheuvel geweeſt is, die den Elsberg genomt wierd, om dat hy rondſom met elſt beplant was; tot waar toe en rondom, als het uyterſte van het Ambagt van Voorburg, de proceſſie eertijds gegaan, en van daar weder na de Kerk van Voorburg gekeert heeft. Waar op en in, ſoo van ouds, als in 't vervoeren van den ſelven Heuvel ofte Berg, mede verſcheyde oude Roomſe penningen zyn gevonden, daar van nog eenige met de beeltenisſen en omſtaande namen van *Imp. Traject. Aug.* en *Antoninus Aug. Pius*, by gemelte Jonkheer *Diderik Uytenhage* tot Voorburg, ter goeder gedagtenisſe bewaart werden.

't Huys te ENDEGEEST.

IN Oeſtgeeſt gelegen, zynde een Agterleen van den Huyſe van Waſſenaar, voor deſen beſeten by Jonker *Pieter van Schouwen van Endegeeſt*, en laatſt by Jonkheer *Scheldenus vander Rijd*, Heere van Brochem en Woeſtweſel, welk Huys onlangs tot de grond toe afgebroken, en heropgebout is.

't Huys ter HORST.

GElegen onder Voorſchooten, is een Ridderlijk Slot geweeſt, by de Heeren van Waſſenaar gebout en bewoont, daar onder verſcheyde Achterlenen behooren; is laatſt beſeten, by de Heer en Mr. *Reynier Paauw*, Præſident in den hoogen Raad van Holland, Heere van ter Horſt en Rijnenburg.

Oud KALSLAGEN.

IN Alphen gelegen, is geweeſt het Stamhuys van den Geſlagte van Calſlagen, werd jegenwoordig beſeten by d'Heer *Jacob vander Meer*.

't Huys te KEUBEL.

NIet verre van den hoek van de oude Vliet aan den Rhijndijk, buyten de witte Poort der Stad Leyden, is mede een oud Adelijk Huys geweeſt, daar de Hugenoten ofte Gereformeerden in den jare 1566. de eerſte openbare vergadering hielden; dog is met de belegering der Stad Leyden te niet gekomen.

't Huys te KRONESTEIN.

IS een Leen, 't welk met de lanen, cingelen, gragten, boomgaarden, en verdre Landen, 't ſamen groot omtrent 20. Morgen Lands, met de Thienden en Viſſeryen daar toebehorende, aan Lammen in Soeterwoude, by Jonkheer *Floris van Alkemade*, in den jare 1412. aan de Graaflijkheid uyt ſijn eygen goeden is opgedragen, en wederom te Leen ontfangen, 't welk by overlijden van Juffrouw *Margrieta van Alkemade* in den jare 1475. verlijt is op haar ſoon *Tielman Oem van Wijngaarden*, en in den jare 1638. gekomen op *Pieter van Panhuyſen*, en by *Bartholomeus van Panhuyſen* ſijn oudſte ſoon verkoft zynde in den jare 1664. is genaaſt by d'Heer en Mr. *Willem Huygens*, Burgemeeſter der Stad Arnhem, ſijnen neve, dewelke 't ſelve laatſt beſeten heeft.

't Huys

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

'tHuys te LEEUWEN.

GElegen onder Alphen, in den jare 1450. by *Willem van Leeuwen*, *Gerrits* soon, aan den Huyse van Wassenaar uyt sijn eygen goeden opgedragen, en wederom te Leen ontfangen, voor een onversterflijk erfleen, met omtrent seven Morgen Lands, en twee paar ouden Swanen met den jongen, te voeden en te dryven in den Rhijn, en water tussen Swammerdam en Leyden, te verheergewaden met een roden Sparwer, ofte een stoop Wijns daar voor.

't Huys ter LIPS.

HEt Huys en Slot ter Lips, nu Wijngaarden, in de Heerlijkheid van Voorschooten, werd beseten by Jonkheer *Carel van Wijngaarden*, Heer van Wijngaarden, Benthuysen, Soetermeer, Ruybroek, &c. Ambachts-heer van Segwaart, &c. daar toe behooren omtrent dertig Mergen Lands, metten Wooning die daar op staat, aan de Noortzyde van de Kerk aldaar, te Leen gehouden van de Graaflijkheid van Holland, in den jare 1412. by opdragt van *Ian Vos*, verlijt op *Gerrit van Hoogstraten*, by dode van hem op *Dirk van Hoogstraten*, en van hem op *Iacob van Wijngaarden*, en soo voort onder des selfs afkomelingen tot op Jonkheer *Carel van Wijngaarden*, die daar mede op den 6. July 1644. verlijt is.

't Huys te LOKHORST.

ANders genoemt oud Teilingen, werd te Leen gehouden van den Prince van Orangen, als Heer van Naaldwijk, en beseten by Heer *Johan*, Baron van Wassenaar, Vryheer tot Warmont, is voor desen geweest aan den Geslachte van Poelgeest, als anno 1447. beseten by *Ian van Poelgeest*, Heer *Gerrits* soon, hem aangekomen door Jonkvrouw *Willemine*, Heer *Willem van Naaldwijks* dochter, sijn moeder, tot dat Heer *Adriaan van Poelgeest*, sijn soon, anno 1511. sonder kinderen overlevende, 't selve quam op *Gerrit van Lokhorst*, sijn susters dogters soon, daar na op Heer *Claas van Matenes*, Heere van Hasarswoude, door sijn moeder *Geertruyd van Lokhorst*, soons dogter van gemelte *Gerrit van Lokhorst*, welke *Claas van Matenes* mede sonder kinderen komende te overlijden, 't selve gekomen is aan den Huyse van Warmont.

't Huys de LOO.

ONder Voorburg gelegen, van het welk een Edel Geslagt in Holland sijnen naam plagt te hebben, is naarmaals beseten by den Geslachte *Potter*, toegenaamt *van Loo*, en daar naar gekomen aan de *Brassers*, van dewelke het wederom by koop gekomen is op d'Heer *Ian Isenboutsz. van Nes*, Burgemeester der Stad Leyden, die daar noch veel Landen aangekoft heeft; was eertijds Leen, nu Allodiaal, heeft mede verscheyde kleyne erfpacht-renten op Huysen en Landen in het Ambacht van Voorburg, precijs te betalen op St. Lourens dag, doch met last van aan de deelgenoten kost en drank te verschaffen, dat voor haar een vrolijken dag is, daar toe geregtigt zynde, alwaar 't maar van twee of drie stuyvers, van wegen elke portie, ofte aandeel, twee personen te mogen gaan eten en drinken, met dat elke smaldeeling wederom een nieuw aandeel maakt. Werd tegenwoordich beseten by d'Heer *Dirk van Nes*, sijns broeders soons soon, die 't selve Huys anno 1664. voor 't merendeel heeft doen vernieuwen met een cierlijken Tuyn en Warande, behalven den vermaarden Boomgaart vol ongemeene vrugten; doch sijn de meeste Landen soo aan sijn vaders broeder *Willem van Nes*, als aan sijn moyens soon *N. vander Eem*, daar van afgekavelt; heeft een eygen Laan, van de Voorburgse Heerweg af, tot aan het Huys, en van daar deur de Cingel en Veenpolder, over de waterscheydinge, door de Haagse Polder ofte 's Gravenveen, tot aan de Zuydhoutse weg van den Haag naar Leyden.

't Huys te MEERBURG.

EEn Ridderlijke Hofstede, op de kromte van Meerburger-watering, in Soeterwoude, jegenwoordich beseten by *Iacob* en *Pieter la Court*, gekomen by koop van *Robbregt de Coutreau*, Heer van Westmale.

't Huys te MERENBURG.

IS gelegen onder Lis, niet verre van het Meer en gebout by Jonkheer *Albregt van Wassenaar*, Heer van Alkemade; werd nu beseten by Jonkheer *Gerard van Wassenaar*, Heer van Alkemade, &c.

't Huys te MYE.

NIet verre van de Kerk van Leyderdorp, werd jegenwoordig beseten by *Ian Holland*, gesegt *Fonteyn*.

't Huys te PADDINPOEL.

BUyten de Rijnsburger Poort der Stad Leyden, onder Oestgeest gelegen, de Burggraven van Leyden toebehorende, en in den jare 1420. doen de Stad van Hertog *Ian van Beyeren* belegert was, en by accoord wierde ingenomen, by die van Leyden afgeworpen en vernielt, dicht omtrent daar het Clooster Marienpoel gestaan heeft, het welk gestigt was by *Boudewijn van Swieten*, daar van de fundatie berust onder de Vrouwe van Brocchem, en is in de laatste belegering van de Stad Leyden, anno 1574. afgebroken, en niet weder opgebout, daar van de ruine noch te sien is, in het Land en Boomgaart aldaar, toekomende *Franco van Hamersvelt*, als getrout met de dochter van *Pieter Willemsz. van Leeuwen*, die over eenige jaren overleden is. Werd noch jegenwoordig genoemt *de gebroken Kelder*. Uyt welke ruine sekre sark tot Noort-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

wijk in de Kerk is overgebracht, daar van het opſchrift is, *Frank vander Boukhorſt, Adriaans ſoon, overleden anno 1463. met Catrijn van Bakenes, Dirks dogter, ſijn Huysvrou, overleden anno* 178.

't Huys te PALENSTEIN.

IS een oud Adelijk Huys geweeſt, een gevolg van de Heerlijkheid van Zegwaart, ſulx den meergenoemde Jonkheer *Carel Oem van Wijngaarden*, Heere van Wijngaarden, Soetermeer, Benthuyſen, Zegwaart, &c. daar mede verlijt is geweeſt.

't Huys te PERSYN.

LEyd onder Waſſenaar, aan de weg tuſſen 's Gravenhage en Leyden, is waarſchijnlijk omtrent de 200. jaren geleden getimmert, by een uyt het ſeer oud en Adelijk Geſlacht van Perſijn, Heeren van Waterland, en daar na gekomen op Mr. *Hippolitus Perſijn*, Raad in den Hove van Holland, naarmaals Præſident tot Leeuwaarden en Utrecht, daar hy anno 1568. overleden is, had te wyve Juffrou *Eliſabeth de Jonge*, overleden anno 1604. dochter van wijlen Mr. *Ian de Jonge*, Griffier vanden Hove van Holland, en is van haar gekomen op Jonkheer *Ian Perſijn*, te wyve hebbende Juffrou *Ienne van Bekeſtein*, ſijn nichte, en wert nog tegenwoordig by die vanden Huyſe van Bekeſtein beſeten; Sie boven fol. 858. Dit was een ſeer oud Geſlacht in Holland, daar van in de oude Hollandſe Hiſtorien in den jare 1080. bekent is Heer *Ian Perſijn*, in den jare 1150. leeſtmen van Heer *Dirk Perſijn*, Ridder, en verhaalt *Bekà* dat Heer *Ian Perſijn* anno 1203. met meer andere Hollandſe Edelen, Graaf *Lodewijk van Loon*, die met Vrouw *Ada*, Gravinne van Holland, getrout was, blijdelijk inhaalden, en een vaſt verbond maakten tuſſen den ſelven Graaf *Lodewijk*, en den Biſſchop van Utrecht. Deſen Heer *Ian Perſijn* was Heer van Waterland, de Landſtreke daar naderhand de Steden Edam, Monikendam, en Purmerend geſticht zyn, ſtierf in 't jaar 1226. nalatende Heer *Claas Perſijn*, Ridder, Heere van Waterland, en *Wouter Perſijn*, Ridder, die Religieus wierd, en ſich in een Clooſter begaf; Heer *Claas Perſijn*, ſtierf anno 1250. en liet na Heer *Ian Perſijn*, Heer van Waterland, die anno 1288. Haarlem jegens den oploop der Kennemers beſchermde, en haar met een loſen alarm dede afwijken, daar op die van Haarlem uytvielen, en vele van deſelve doodſloegen en vervolgden, als den ſelven Beka getuygt, onder *Ian de I.* Biſſchop van Utrecht. Naar hem was Heer *Claas Perſijn*, ſijn ſoon, Heer van Waterland, die anno 1304. in Zeeland in den Oorlog tuſſchen Graaf *Ian van Henegouwen*, en *Guido*, Grave van Vlaanderen, dood bleef, nalatende Heer *Ian Perſijn*, Ridder, Heer van Waterland, overleden in den jare 1334. naar hem was Heer *Ian Perſijn*, Heer van Waterland, ſtierf anno 1354. nalatende uyt Vrouwe *Iutte*, Heeren *Dirx* dochter *van Brederode*, *Claas Perſijn*, Schiltknaap, Heer van Waterland, overleden anno 1375. achterlatende *Claas Perſijn*, de laatſte Heer van Waterland, dewelke anno 1409. ſonder kinderen overleden zynde, deſelve Heerlijkheid met de Domeynen van Holland is vereenigd.

't Huys te POELGEEST.

IN Koudekerk, toekomende Heer *Gerrit van Poelgeeſt*, Heer van Koudekerk, Homade, &c. heeft al voor 300. jaren onder dit Geſlacht behoort, van ouds genaamt *Hoorne*, een Adelijk Geſlacht, doch lange verſturven.

Klein POELGEEST.

GElegen onder Koudekerk, voor deſen toegekomen hebbende *Daniel Schonk*, en naderhand Heer *Jacob van Randerode vander Aa.*

Oud POELGEEST.

ANders Alkemade, is geweeſt het rechte Poelgeeſt, daar de Ridderlijke Stamme Poelgeeſt de naam van heeft, is mede geheel vervallen, en is het goed daar toebehorende laatſt beſeten by Heer *Floris van Alkemade*, dewelke in den jare 1511. ſonder kinderen overlijdende, 't ſelve naargelaten heeft aan Heer *Willem vander Coulſter*, ſijn ſuſters ſoon, daar na gekomen op den Heere van Monceaux, uyt den Huyſe van Hamale in 't Land van Luyk, en werd nu beſeten by *Conſtantin Sobier* de Vermandoys, Ridder, Baron des Heyligen Roomſchen *Rijx*, Vryheere van Warmenhuyſen, Krabbendam, Heer van oud Poelgeeſt, &c.

't Huys te RAAPHORST.

IS omtrent de 400. jaar geweeſt het Stamhuys van het Ridderlijk Geſlagt van d'Heeren van Raaphorſt, is gekomen van Heer *Kerſtant van Raaphorſt*, Ridder, daar van in de Hollandſe Hiſtorien in den jare 1238. gewag gemaakt werd, op Heer *Gerrit van Raaphorſt*, Ridder, die in den jare 1306. Balliu van Kennemerland was; van hem op ſijn ſoon *Dirk van Raaphorſt* anno 1350. overleden, en van hem eerſt op *Dirk* den oudſten, en by deſſelfs overlyden op *Bartholmees* ſijn jonger ſoon, die anno 1388. Houdveſter van Holland was, en 1399. met Hertog *Aalbregt* jegens de Vrieſen in den oorlog was, ſtierf anno 1406. nalatende *Adriaan van Raaphorſt*, die anno 1457. Schout van Haarlem was, en uyt *Agnes van Nieuvelt* na liet *Aalbregt*, Heere van Raaphorſt, die anno 1474. ſtierf, en tot ſijn Leenvolger na liet *Gijsbert*, Heere van Raaphorſt, dewelke ſonder kinderen ſtierf anno 1503. en naar hem *Henrik van Raaphorſt* ſijns Broeders Leenvolger was. Welke *Henrik* te wyve had de dogter van *Gerard van Sonnevelt*, uyt dewelke hy verſcheyde kinderen na liet, daar onder *Aalbregt* ſijnen Leenvolger, en *Gerrit van Raaphorſt*, die anno 1508. Joffrouw *Catharina*, de dogter van *Pieter de Grebber*, ſijnde een jonge Maagd van 13. jaren oud, op den weg van Waſſenaar, in jegenwoordigheyd van den ſelven *Pieter de Grebber*,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

ber, en *Alid van Tethrode*, ſijn huyſvrou, ſoo ſy na de Kerke ſouden rijden, geweldelijk ontrooft en weggevoert had, het welk hem, met deſelve dochter in ballingſchap getrout zynde, eindelijken in den jare 1515. is gepardonneert en verſoent, mits dat hy met ſijne complicen voor den Hove van Holland op ſekren dage moſte verſchijnen, in linne-klederen, bloots hoofts met een barnende kaarſe van een pond was in de hand, God en de Juſtitie om vergiffenis moſte bidden, en hem daar na op Sondach moſte vinden binnen de Stede van Leyden, ten tien uyren voor den noen, in St. Pieters Kerke, in linne-klederen, bloots-hoofts, met een brandende kaarſe in de handen, en bidden den ſelven *Pieter de Grebber* en ſijn huysvrouw, indien het hen geliefde daar by te weſen, of anders in haren name den Commandeur van der ſelver Kerken, in præſentie van al die daar by ſouden weſen, om vergiffenis, en dat gedaan, te brengen die kaarſen voor den Heylig-waardigen Sacramente aldaar; dat hy voorts moſte betalen aan handen van de Kerkmeeſteren van Waſſenaar een ſomme van hondert Philippus guldens, die binnen een half jaar daar na geëmployeert ſouden werden tot een Glas, met het Wapen des Graven van Holland, binnen de Kerke van Waſſenaar, alwaar het feyt geſchied was, daar inne geſchreven ſouden ſtaan de naarvolgende woorden: *Dit Glas is alhier doen maken uyt condemnatie van den Hove van Holland, by Gerrit van Raaphorſt, in beteringe van de Vrouwe-ſchaak by hem gedaan, &c.* En wat het Glas minder koſte dan die voorſz ſomme, moſt by de Kerkmeeſters aldaar geëmployeert werden tot renten, om het Glas ten eeuwigen dage daar mede te onderhouden.

Den ſelven *Albregt van Raaphorſt* ſtierf anno 1526. nalatende *Hendrik*, Heere van Raaphorſt, van dewelke het ſelve Leen gekómen is eerſt op *Herpert*, en naar hem op *Albregt van Raaphorſt* ſijns broeders Leenvolger, die te wyve had Juffrouw *Cornelia vanden Ende*, Heeren *Jacobs* des Gouverneurs van Wourdens dochter, die verſcheyde kinderen heeft naargelaten, onder andere *Agata van Raaphorſt*, getrout met Heer *Adriaan vander Mijle*, Heere vander Mijle, Bleskes-Graaf, Bakkum, &c. die nagelaten heeft een eenige dochter, genaamt Juffrouw *Cornelia vander Mijle*, eenige en univerſele erfgenaam van *Henrik*, Heere van Raaphorſt, en Vrouwe *Cornelia van den Ende*, getrout met Heer *Philips Iacob van den Boetzelaar*, Baron van Aſperen, en indien name Heere van Raaphorſt, by welke het gemelte Huys en Leen als noch werd beſeten.

De Hofſtede RYNEGOM.

GElegen onder Soeterwoude, is een vervallen Hofſtad, daar noch eenige weinige overblijfſelen van zyn, het welke met de Landeryen daar toe behoorende, werd beſeten by Jonkheer *Hendrik Valkenaar*, Heer van Duykenburg.

't Huys te RYNENBURG.

ONder Haſarſwoude, is van ouds een Ridderlijke Hofſtad geweeſt, gelegen binnens-dijx, niet verre van 't Veer ofte Schouw van Koudekerk, daar onder mede eenige Achterleenen behooren, laatſt toegekomen hebbende den Heer en Mr. *Reynier Pauw*, Preſident in den hogen Raad van Holland, Heere van ter Horſt, Rijnenburg, &c.

't Caſteel van RYNSBURG.

DAar nu de Kerk, en een gedeelte van het vervallen Clooſter op ſtaat, daar van is een aftekeninge te ſien by *I. Oudaan*, in ſijn Roomſe Mogentheid, p. 23.

't Huys te RODENBURG ofte RADENBURG.

BUyten Leyden, is een Adelijk Stamhuys geweeſt, doch nu geheel vervallen, daar onder verſcheyde Achterleenen behooren, als onder andren, alle de Huyſen en Landen, ſtaande op de grond van ouds genaamt de Loet, gelegen in en langs de Suydbuyrt van Soeterwoude, beginnende van de Kerk af, en voort vierkand rontom gaande, zynde laatſt de Landen daar op het ſelve geſtaan heeft, beſeten by *Niclaas Korſteman van Rodenburg*, welkers voorouders als beſitters van den ſelve Huyſe geſeyt werden ſtichters en fundateurs geweeſt te zyn van 't Clooſter Roomburg, dat geſtaan heeft tegens over het Goods, ofte Schoupad van Leyderdorp binnenſdijx, ter plaats daar het oude en vermaarde Blokhuys ofte Wapenhuys der Romeynen geſtaan heeft, het welk Roomburg ofte Romenburg genoemt is geweeſt. Deſe Hofſtede met den Boomgaart en twe Mergen Lands met de Laan en andre nutſchappen en Manſchappen daar toe behoorende, werd te Leen gehouden van de Graaflijkheid van Holland, en is in den jare 1628. daar in jongſt verlijt den voornoemden *Niclaas Korſteman*, ten behoeve ſoo van deſelve, als van ſijn broeder en twee ſuſters, by doode en makinge van *Maritge Dirx* dochter, hunluyden grootmoeder. Omtrent daar dit Clooſter geſtaan heeft ſijn vele oude penningen en andere Roomſe oudheden gevonden, daar onder veel van *Septimius Severus*, *Marcus Aurelius Antoninus*, dewelke volgens het opſchrift in ſekren ſteen, die *Wilh. Heda* tuygd dat aldaar gevonden is, 't ſelve omtrent 200. jaar naar Chriſtus geboorte ſouden hebben herbout; welke ſteen en opſchrift by *Adr. Iun. Pet. Scriv.* en andere, mede erkent werden, doch het Huys te Britten of den Burg van Leyden werden toegeſchreven, het welk met de ſaak noch met de omſtandigheid over een komt. By *Heda* in ſijne Hiſtorie cap. 4 werd deſelve aldus vertoont en voorgeſtelt:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

In Cœnobium Roomburg, prope Leydam ad veteris Rheni alveum.

IMP. CÆS. L. SEPTIMIUS SEVERUS AUG. ET. M. AURELIUS ANTONINUS CÆS. COH. XV. VOL. ARMAMENTARIUM VETUSTATE CONLAPSUM RESTITUERUNT. SUB VAL. PUDENTE LEG. AUG. PR. PR. CURANTE CÆCIL. BATONE PRÆF.

Dat is:

Gevonden in 't Clooster op Roomburg by Leyden, aan d'uytwatering van den ouden Rhijn.

Lucius Septimius Severus tegenwoordig Kaysar Rijxvermerer, ende Marcus Aurelius Antoninus mede Kaysar, hebben het vervallen Wapenhuys van de vijftiende vrywillige Krijgsbende, doen herbouwen, onder Valerius Pudens 's Kaysars Stadhouder, ende het beleyd van Cæcilius Bato, Hopman.

't Huys te ROOSENBURG.

GElegen onder Voorschooten, is gefondeert ofte gestigt van *Jacob van Wassenaar*, Ridder, broeder van de Heer van Wassenaar en Burggraaf van Leyden. Dese *Jacob van Wassenaar* heeft naargelaten een dochter, Vrouwe *Jacoba van Wassenaar*, die te man hadde Heer *Simon van Benthem*, gekomen van een jonger broeder van de Grave *Dierik de VI.* daar wan sy aan een sone, hiete Heer *Willem de Walkanoye* te Utregt: sy wan *Jan van Roosenburg* die in 't jaar derthienhondert achtien geleeft heeft, blykende by een Hantvest, daar in hy als getuyge staat, verleent van de Heer van Zuytwijk des Vrydaags voor Kersdag in 't selfde jaar ons Heeren derthienhondert achthien, waar van de Copie onder de E. Heer van Raaphorst nog berustende is; sy wan ook Heer *Jacob van Roosenburg*, *Jan van Roosenburg*, wan Heer *Gysbregt van Roosenburg*; Heer *Gysbregt* wan de Vrouwe van Leyenburg, die te man hadde *Arent van Heukelum*, Ridder, uyt het Geslacht van Arkel, Heer van Leyenburg.

Arent van Heukelum, Heer van Leyenburg, verkoopt aan *Simon Sturlinx* de Hofstede van Roosenburg, met ontrent sestig Mergens Lands, gelegen in den Ambagte van Voorschooten aan de Voorwateringe, en andere sijne toebehooren, niet daar af gereserveert nog uytgesondert, dan 't regt dat de voornoemde Heer van Leyenburg uyt saake en als eygenaars der selver Hofstede, heeft inde Kerk tot Voorschooten en Cappelreyen die de voorsz Hofstede toebehooren.

Voorts soo bekent de voorschreven *Arent*, Heer van Leyenburg, de voorschreve *Simon Sturlinx*, noch verkocht te hebben drie Thienden, ook gelegen in den Ambachte van Voorschooten, als de Donk-tienden, de Swaansthienden, en de Smal-thienden op de Donk, welke Thiende *Symon* voorschreven en sijne nakomelingen houden sullen van de Burggrave van Leyden, en sijne nakomelingen tot eenen regten onversterffelijken Erfleen, dat is, op een eerste lith niet te versterven; en dese voorschreven Thienden sal succederen op de outsten en op den naasten van wetachtiger geboorten, en de Man altoos te gaan voor dat Wyf, daar sy beyden effen naar sijn: en als dese Manschap valt te verheerwaarden, dat salmen doen met eene Roode Havik oft drie pont goet gelts daar voor; blijkende by de Brieven daar van verleent in 't jaar ons Heeren 1399. des Maensdaegs naar Sinte Pauwels dag Conversio.

De Donk is een Thiendt-jurisdictie gelegen in het Ambagt van Voorschooten, bepaalt in 't Zuytoosten met de voorwateringe, in 't Noortwesten met de Ban van Wassenaar, in 't Zuytwesten met de Hofstede van Duyvenvoorde, in 't Noortoosten met het Dols-eynde leggende Benoortoosten die Waddinge.

Roosenburg is ontrent twee hondert jaren beseten geweest van het Geslagt van den wel Edelen Huyse van Wassenaar, want het gefondeert is van Heer *Jacob van Wassenaar* in 't jaar ons Heeren twaalf hondert, en verkogt aan *Arent van Heukelum*, Heer van Leyenburg, in 't jaar ons Heeren 1399. De Huysvrouw van desen Heer van Leyenburg was van den Huyse van Wassenaar, en de Burggrave van Leyden noemt hem (in seeckere Hantvest) sijn Neve.

Dat Roosenburg in 't jaar 1200. gefondeert is, bewyst een sekere steen, die in de Muur van het tegenwoordige Huys te Roosenburg nog gemesselt staat, waar in dese Latynsche woorden gehouwen sijn.

Primitus me D. Jacobus à Wassenaræ Castri Rosenburg hujusce Dom. prim. Lugduni Batav. & Wassenaræ herois frater natu secundus minor ipsiusque posteri ab anno M. CC. adusque M. CCC. XCIX. tenuere; post Sturlingi, Waëli: exin postremo Stalperdi ab anno M. D. XXXIV. denique motu civili Lugdun. obsidione exustum, anno M. D. LXXIII. instauravit Adrianus ab Ylem Bataviæ patriæ decori anno M. DC. XVII.

In 't Jaar ons Heeren 1422. op den 28. dag in Julio wort Alidt Symon Sturlinks Dogter, van den Burg-Grave van Leyden verlyt met de goederen Roosenburg.

Philips Heer van Wassenaar, Burg-Grave van Leyden verdraegt alle Manschappen, Heer-gewaarde, handt en mondt, en alles dat hy sijne Leen-Mannen in eeniger wys naar regten verdragen en quytschelden mag, aan Alide Simon Sturlincx dogter en hare nakomelingen, aangaande de guede te Roosenburg mit horen toebehooren gelegen in den Ambagt van Voorschooten, behoudelijk dat Alidt voorsz. de thienden aldaar van hem te leene houden sal. Dese bezegelde Brief is gegeven op den 25. dag in Februario in 't Jaar ons Heeren 1426.

Welk verdrag en quytschelding van Manschappen *Hendrik*, Heer van Wassenaar, Ridder, &c. ook geconfirmeert heeft, blykende by een Hantvest gegeven op den 28. dag in Decemb. in 'tselfde Jaar 1426.

Hendrik Heer van Wassenaar Burg-grave van Leyden, verleyt en verleent *Margrieten Vrank Willemsz*, Dogter de Donk thienden, de Swaan-thienden en Smal thienden op de Donk in Voorschooten gelegen. Gegeven in den Hage op den 28. dag in Junio in 't Jaar ons Heeren 1443.

Johan Heer van Wassenaar, van Catwijk, van Voorschooten, &c. en Burg-grave van Leyden, verleyt en verleent *Catrijn Iacob Andriesz* Dogter de Donk-thienden, de Swaan-thienden, en de Smal-thienden op de Donk, haar aangekomen en bestorven by de doode *Margriete Vrank Willemszoons* Dogter haar Moeder. Gedaan den 22. dag in January 1470.

Catrijn Jacob Andrieszoons Dogter verkoopt aan *Jan de Waal* dat derdendeel van dat eygentlijk goet van der Hofstede van Roosenburg, uytgeseyt de Thienden dat Heerlijk goet is, gelegen in de Ban van Voorschooten, blykende by een quytschelding bezegelt by Schepenen van Amsterdam den vyfden Maart in 't Jaar ons Heeren 1473.

Catrijn Iacob Andrieszoons Dogter, heeft aan *Iohan* Heer van Wassenaar, Catwijk, Voorschooten &c. opgedragen en quyt geschouden den regten leen waar en bruykwaar van de Donk-thienden, dewelke hy wederom verleyt en verleent aan *Alidt Jans* Dogter, woonende tot Amsterdam, blijkende by de investiture gedaan den 9. July 1475.

Daam Meeusz, verkoopt aan *Jan de Waal*, een derdendeel van de Hofstede geheeten Roosenburg, in allen schyne alst in dat Ambagt van Voorschooten gelegen is, en *Corstijn Iacob Pieter Lijsene* Weduwe hem gegeven heeft mit *Oobrig* haar Dogter te Boelgave, blykende by een quytschelding bezegelt van Schepenen van Amsterdam den 27. February 1482.

Iacob de Waal, wort verleyt en verleent met de Donk-Thienden, die hem aangekomen en besturven sijn met de doot van *Alyt Ians* Dogter sijn Suster, blijkende by de investiture, gedaan den 3. July 1504.

Meester *Francois de Waal*, wort verleyt en verleent met de voorsz. Thienden, die hem aangekomen en bestorven zyn met de doot van *Iacob de Waal* sijn Vader, gedaan den 4. Augustus 1525.

Francois de Waal Iacobsz, verkoopt aan *Adriaan Stalpert*, Rentmeester van Kennemerlant en Vrieslant, de Hofstede van Roosenburg met de Landen daar toebehoorende, als ook de Heerlijke goeden, te weten, de Donk-thienden en alle de Smal-thienden op den Donk vallende, blykende by de bezegelde Brief daar van sijnde in date den vyfthienden Maart 1534.

Hier komt Roosenburg weder aan een ander geslagt, naar dat het in 't voorgaande geweest is van het jaar 1399. tot het Jaar 1534. sijnde 135. jaaren.

Mr. *Iacob Stalpert*, is in de Leen-goederen gevolgt sijn Vader *Adriaan Stalpert*, blykende by de brieven van investiture in date den derden February 1558.

Hier wort de Hofstede van Roosenburg met de Landen en geregtigheden daar aan behoorende, en de Donk-thienden van den anderen gescheyden, Roosenburg gaat aan *Maria Stalpert*, Huysvrouwe van *Rutgert van Ylem*, die naargelaten heeft twee kinderen, *Adriaan van Ylem*, Heer van de Ketel, Roosenburg, en Spadelandt, en *Maria van Ylem*, soo dat de Landen van Roosenburg gedeelt worden, het Huys te Roosenburg met ontrent twee derde-parten van de Landen, komt aan Meester *Adriaan van Ylem*, en de reste aan *Maria Verhoog* dogter van *Maria Stalpert*, de Donk-thienden aan Meester *Iacob Stalpert*.

Jacob Stalpert heeft tot sijn Successeur gehadt *Ian Stalpert*.

Ian Stalpert, heeft tot sijn Leenvolgster gehad *Maria Stalpert*, Huysvrouw van *Casper Wyntges* Munt-Meester van West-Vrieslandt, uytwysende de brief daar van gegeven den 4. Septembris 1598.

Mariam Stalpert sijn gevolgt haar twee dochters *Anna* en *Elisabeth Wijntges*, blijkende by de brief daar van verleent den 21. Juny 1625.

Mr. *Pieter de Wit*, *Ians* soon Dr. in beyde de Regten, heeft gekoft van *Margareta van Diemen*, als Testamentare Voogdesse van hare kinderen, geprocreert by *Adriaan van Ylem*, Heer van de Ketel, &c. het Landt-hof van Roosenburg met alle de Landen daar toe behoorende, mitsgaders alle de appendentien en dependentien van dien, blykende uyt de Koop-brief daar van gegeven den 3. February 1634.

De voornoemde *Pieter de Wit*, heeft van Jonker *Bucho van Schroyestein*, als procuratie hebbende van *Anna* en *Elisabeth Wyntges*, sijn Huysvrouw en sijns Huysvrous Suster, dese Donk-thienden gekoft voor *Iohan de Wit*, als sijnde sijn oudste soon, blykende by de investiture daar van sijnde in date den 21. Septembris 1635.

Soo dat de Donk-thienden nu weder gekomen sijn aan den huyse van Roosenburg, van waarse oorspronkelijk sijn.

De weduwe en erfgenamen van den voorsz Mr. *Pieter de Witt*, heeft het selve daar na verkoft aan de Heer *Jacobus Mastertius*, Professor tot Leiden, die het selve by Testament gemaakt

heeft aan ſijn neef *Antony Ellet Maſtertius*, die het ſelve als noch beſit.

Het wapen van 't Huys te Rooſenburg, is een Roode-roos in een verſilvert velt.

Verhaalt hebbende van wien en wanneer het huys te Rooſenburg gefondeert is geweeſt, en wie dat ſelve tot nog toe beſeten hebben, ſullen wy voort treden tot de Hiſtorie vande belegeringe voor Rooſenburg geſchiet in 't Jaar ons Heeren 1350.

Dat Rooſenburg een plaats van force ofte ſterkte geweeſt is, en bewijſt niet alleen de naam van Burg en dikke fondamenten, te weten van ſes ſteenen ofte een halve Rynlantſche Roede dik, want wy de ſteenen gemeten en bevonden hebben yder ſteen een Rynlantſche voet lang, een halve voet breet, en een vierendeel van een voet dik te zyn. Ons en dunkt niet vreemt, met weynig woorden te verhalen, dat de Rynlantſche voet die nog by ons gebruykt wort met de oude Romeynſche voet even juyſt over een komt. Deſe oude dicke Fondamenten worden wel 18. Roeden van de oude Thoren gevonden, die noch ten deele in eſſe en in den jaare 1635. met een cierlijk gebou op het oude werk opgehaalt is: van 't oude Huys te Rooſenburg is ook nog volkomelijk in eſſe een groote vierkante Kelder, gewulft met een ſwaar dick kruyſgewulft, die ook in 't tegenwoordig Huys begrepen is.

Men heeft ook ontrent de voorverhaalde Fondamenten gevonden van de Kannetjens, daar de Gravinne Vrouw *Iacoba* uyt pleegt te drinken, ſommige heel als ofſe nog nieu waren, ſommige wat gebrooken, die nog op het Huys te Rooſenburg bewaart worden.

Nu keerende tot onſe voorgaande propooſt, ſeggen wy, dat de ſterkte van Rooſenburg ook gebleeken heeft in de belegeringe daar voor geſchiet. Als de Grave van Hollant daar voor quam met ſijn heyr, ofte leger, en ſijn Tente daar voor nederſloeg om Rooſenburg (dog te vergeefs en vrugteloos) te dwingen. Dit is geſchiet in 't jaar ons Heeren 1350. des Manendaegs naar onſe Vrouwendag *Annuntiatio*.

De Grave van Hollandt heeft des Vrydaegs voor Mey, avont voor Rooſenburg doen brengen een Inſtrument ofte Machina, by onſe voor-Ouderen genaamt een Blyde, by de Romeynen Baliſta, waar mede men Steenen over de Muyren pleegt te werpen.

Van duſdanigen Blyde is nog een grote, dicke, ſware Yſere-ſpil, by de verſtandigen genaamt de Blynagel, te ſien in 's Gravenhage op het Binnen-hof, die ſoo ſwaar is datſe niemant (ſoo te ſeggen) opheffen kan: en daarom aan beyde de eynden vaſt gemaakt, op dat hem niemant en ſoude verſeeren. Het welk voor deſen, door al te groote vermetelheyt, wel geſchiet is.

Syn Excellentie heefter ook voor doen brengen een Bootſwagen, die van vyf Paarden van 's Graveſande getrocken wierde, daar is ook voor gebrogt een kleynder Blyde.

En een Evenhoge by de Romeynen Sambuca, een Inſtrument gelijk een vierkante Thooren, datmen aan de Muyren brogt, en men liet dan een Brugge, gelijk een neervallende Venſter, ofte Valbrugge, met touwen op de Muur vallen, daar over men de Burg ofte Stadt beſtormde.

Voor Rooſenburg is ook gebrogt een Muerbreeker genaamt een Mol, by de Romeynen Muſculus, tot bewys dat onſe Voor-Ouderen haar Krygs-Inſtrumenten van de Romeynen als ſijnde haar Bontgenooten ontleent hebben, als ook tot bewijs dat de beleggers geen kleyne force ofte gewelt, om Rooſenburg te dwingen, gedaan hebben: van deſe voorverhaalde Krygſ-Inſtrumenten ſiet de oude Latynſche Schryvers, als te weten: *Vegetium lib. 4. cap. 22. de re militari; & commentaria ad eundem Vegetium Godeſchalchi Stewechii folio (mihi) 267. Vitruvium lib. 10. cap. 18. (mihi) folio 107. eundem Godeſchalcum Stewechium ad lib. 4, cap. 21. dicti Vegetii folio 261. & ſeq. item ad lib. 4. cap. 16. Vegetii fol. 215. & Juſtum Lipſium poliorceticoon ſive de Machinis lib. 3. Dialogo 3.*

Men heefter ook met Donrebuſſen (dat te noteren ſtaat) op geſchooten; met deſe en diergelijke Inſtrumenten heeftmen op Rooſenburg heftig geſtormt. Onder anderen eens van des Saterdags te Middage tot des Sonnendaegs ten avonde.

Alſmen Rooſenburg met deſe en diergelijke Krygs Inſtrumenten, met dit gedurig ſtormen en door een belegering van ten minſten agt ofte thien weecken niet en heeft konnen dwingen en vermeeſteren, heeftmen geſogt dat ſelfde met Boſſe-kruyt in brant te ſteeken, want de Graaf *Jan van Meurſen* daar toe gelt gegeven hadde: dog dat en heeft haar ook niet willen gelucken, en hebben Rooſenburg (alſoo ſy daar geen meerder kans op en ſagen) moeten verlaten.

Dat Rooſenburg ten minſten agt ofte thien weeken belegert is geweeſt, blykt daar uyt, dat de Graaf daar voor gekomen is des Manendaegs naar onſe Vrouwen Bootſchap, weſende in dat jaar den 28. Maart: want den 15. Mey quam in dat ſelfde jaar op een Sondag, ſoo is onſe Vrouwen-dach (zijnde den 25. Maert) gheweeſt op een Vrydagh, ende die Manendach daer aen volgende is geweeſt den 28 der ſelfder Maent.

den 15. Mey op Sonnendach is de Banier ofte Standaart van de Grave van Holland voor Rooſen-burgh gebrocht: waer uyt dat blijckt, datſe doen ter tijt nog niet in den ſin hadden, de belegeringh voor Rooſenburgh te verlaten ende op te breecken. Nu van den 28. Maert tot den 15. Mey zijn ſeven weecken, ende naer alle apparentie heeft deſe belegeringhe noch eenige weecken geduert.

Al't ghene wy hier van Rooſen-burgh verhaelt hebben, is ghenomen uyt het geenighe in de voorgemelde ſteen gehouwen is, ende uyt eenighe Autentique extracten, uyt de reeckeninghe Philips Perſonre Soones Rent-meeſter van Noort-Hollandt (Nota Roſen-burg leyt in Noort-Hollandt) inne-gaende ſedert des Sonnendags voor Sinte Valentijns dach in den jare 1350. tot des Sonnendaechs voor Valentini in den jare 1351. daer aen volgende.

Extract

Extract uyte Reekeninge Philips Personre Sones Rentmeester van Noort-hollandt innemen zedert Sonnendages voor S. Valentyns dag in den Jare 1350. tote des Sonnendages voor Valentini in den jare 1351 daar aan volgende.

„ ITem nog Schuythuur van Delft te Leyden, „ doen myn Heer aldaar toog om 't Huys te „ Roosenburg te beleggen, des Manendags na „ onse Vrouwen dag *annuntiatio*.

Ander extract uyte voorsz. reekening.

„ Item uytgeven van timmeringe van dag- „ loone van der Blyde te Roosenburg te brengen „ en werpende te houden, en van andere stof- „ fen als daar toe behoorde, van der tyt dat „ myn Heer *Philips* beval de Blijde daar te doen „ brengen, dat was des Vrydaegs voor Mey „ avont.

Ander extract uyte voorsz. Reekening.

„ Item van den Bootswagen van 's Gravesan- „ de met 5. Peerden en 4. Mannen, die de Swin- „ gel voerden van der Zytwinde tote Roosen- „ burg van iiij. dagen dat sy daar waren op haar „ self kost. ——— ——— ——— iij ℔.

„ Item van dat sy kleyne Blijde daar na voer- „ den van Roosenburg totter Binckhorst, daar „ sy eensdeels haren kost hadden. xxxij ß.

Ander extract uyte voorsz Rekening.

„ Item *Philips* uytgeven van myns Heeren „ Tenten voor Roosenburg, Binchorst, en voor „ Polanen te verwaren en te maken.

Ander extract uyte voorsz. Reekening.

„ Item by behiet Heeren *Gerrit van Marcsom* „ in d'ander weeke Mey enen Boode t'Dordregt „ gesent, die brogte x. vellen Sindaals daar d'elle „ koste iij ß. iiij den. doet L. ß.

„ Item van den Booden verteert. —— iiij ß.

„ Daar worden of gemaakt drie Banieren, des „ worter een in Zeelandt gevoert mit myn Heer, „ die *Aalwijn* te Schiedam brogte, te Reynouts „ in de after kamer des Sonnendags x v. dagen in „ Mey, d'ander worden gevoert voor Roosen- „ burg, Binchorst en Polanen, en voor ander huy- „ se. Van dese iij. Banieren voorsz. hadde Mr. *Jan* „ van die Beelderye. —— —— ix ℔. xij. ß.

„ Item *Dirk* van sniden en nayen. —— viij ß.

Ander extract uyte selve Reekening.

„ Item des dyncxdaegs voor *Ascensionis* dag „ doe men regtede over de gevangen van Roo- „ senburg, wert verteert op myns Heeren huys „ te Delf van den Heere van *Praat*, Heere *Gerrit* „ *van Eemskerke*, *Fredrik vander Linde*, *Rutgaar* „ *van Ylem*, met alle haare gesijnde, daar de som- „ me af beloopt als partic. hout iij ℔. iij ß. 1. den.

Ander extract uyte selve Reekening.

„ Item uytgegeven omme desmen behoufde „ ten kost behouf in de bouije mitten geschel- „ schip van binnen den Hove en van den Beesten „ diere toebehooren, en overmits Ansem en ande- „ re drie mijns Heeren Backers die in den kost „ waren vij. weeken doe sy daart broet baacken „ (datmen at in 't Heer van Roosenburg, Binc- „ horst, en Polanen) en overmits den Madders, en „ den Hoyers, den Wagenaars, den Vorke- „ laars en den Leggers, die mijn Heeren hoy mai- „ den, hoyden, menneden, vorkelden en he- „ melden, en overmidts den Wagenaars die den „ Hofturf te Hove mennenden en die heemelden „ en 't gemeine Ambagt die den Evenhooge „ uten Haga voerden voor Polanen, van Polanen „ in Haga, nog uten Haga ter Waddinge, &c.

Ander extract uyte selve Reekening.

„ Item des Woonsdags xj. dagen in Mey by „ myns Heeren behiet *Jan van Meursen*, gege- „ ven, daar hy kruyt mede koopen soude, Roo- „ senburg mede te barnen, viij oude Schilden, „ doet ——— ——— ——— vj ℔. viij. ß.

Ander extract uyte voorsz. Reekening.

„ Item uytgeven by Jannes uyten Landier van „ eenen Evenhoge, diemen timmerde in den „ Hage op 't Hof, Polanen mede te stormen.

Ander extract uyte voorsz. Reekening.

„ Item uytgeven by Heeren *Hugen*, van den „ Mol (daar Roosenburg mede gestormt was) „ voor Polanen te brengen.

Ander extract uyte voorsz. Rekening.

„ Item van des Saterdages te middage, doemen „ Roosenburg begonde te stormen, tot des Son- „ nendages ten avonde, kost gedaan van *Philips* „ mit sen xv. die met hem voor Roosenburg wa- „ ren binnen Leyden en Voorschooten ver- „ teert. ——— ——— iiij. ℔. v. ß. iiij. den.

't Huys te ROUKOOP.

ONder Voorschooten, eertijdts genaamt Middelgeest, daar besitter af was *Adriaan van Leeuwen*, daar naar *Adriaan vander Nat*; en laatst by de kinderen zaliger *Cornelis vander Nat*, Heer van 's Graven-ambacht beseten.

't Huys te SAND.

ONder Catwijk, werd beseten by Vrouw *Maria van Reygersbergen*, Vrouwe van beyde de Catwijken, en 't Sand.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

't Huys te SANTHORST.

IN Waſſenaar, niet verre van Raaphorſt, is over de 300. jaren gekomen aan het Adelijk Geſlacht van Sandhorſt, uyt het Ridderlijk Huys van Polanen, heeft laatſt toegekomen Jonkheer *Niclaas Paats van Sandhorſt*, en is laatſt beſeten by Jonkheer *Ian van Sandhorſt*; Is gebout by Heer *Dirk van Waſſenaar*, jonger ſoon van Heer *Philips van Waſſenaar*, Burggraaf van Leyden, dewelke de goederen geërft hebbende van Sandhorſt, omtrent den jare 1300. dit Slot daar op dede bouwen, en den naam van Sandhorſt heeft aangenomen, nalatende Heer *Dirk van Sandhorſt*, Ridder, dewelke anno 1345. in Vrieſland in den ſlag by Staveren dood bleef ſonder kinderen, en Heer *Philips van Sandhorſt*, naar wien noch eenen *Philips van Sandhorſt* was, dewelke naargelaten heeft *Dirk van Sandhorſt*, die anno 1405. troude de Baſtard ſuſter van Hertog *Willem van Beyeren*, Grave van Holland, nalatende Heer *Dirk van Sandhorſt*, Ridder, die anno 1440. met Vrouw *Sibille van Aſſendelft* getrout was. Sedert welke het ſelve Geſlacht by gebrek van mans oir geſeyt werd verſturven te zyn; Soo dat de benaming van het jegenwoordich Sandhorſt; uyt het beſit van het ſelve Huys ſchijnt aangenomen, en in een ander Geſlacht overgegaan te zyn.

't Huys te SONNEVELT.

IN Valkenburg, met omtrent 18. Mergen 4. Hond Lands daar aan, is een Leen van de Graaflijkheid van Holland, 't welk in den jare 1396. by giſte van Hertog *Albert van Beyeren* verlijt is op *Jorgel Arwijns*, anno 1429. op ſijn ſoon *Pieter Jorgels*, en by overgifte van den ſelven anno 1434 op *Floris Paats van Sonnevelt*, en is by dode en makinge van Jonkvrou *Heſter van Sonnevelt*, inden jare 1626. verlijt op Jonkheer *Cornelis van Cuyk van Myerop*, ten behoeve ſo van hem ſelfs, als van ſijn broeders en ſuſters, haar kinderen, en by opdrachte van den ſelven, ſoo voor hem ſelven, als van wegen ſijn broeders en ſuſters, in den jare 1632. verlijd op Jonkheer *Pieter van Cuyk van Myerop*, Heer van Kalſlagen, Billerdam, en Sonnevelt, die 't ſelve anno 1668. noch heeft beſeten.

't Huys te STOOP ofte STOPENBURG.

ALſoo genoemt van ymand van dit Geſlagt, die het ſelve heeft doen bouwen, leyd op den hoek van de Weſtvaart in Haſarſwoude.

Den BURG tot SWAMMERDAM.

DE welke gelegen heeft aan dees zyde van het Dorp, omtrent 200. Roeden van den Dijk, Zuydwaarts in het Land; van ouds genaamt Swanenburg, daar men meent dat het Dorp ſijn naam van heeft, van ouds Swanenburgerdam geheten; zynde geweeſt het Stamhuys van den Ridderlijke Geſlachte van Swanenburg, het welk in den Houkſen en Cabeljauſen Oorlog geheel verdeſtrueert is; ſoo dat van 't ſelve Geſlacht, mijns wetens, geen en zyn overgebleven, dewelke den oorſpronkelijken naam van Swanenburg voeren mogen, als d'Heer en Mr. *Paulus van Swanenburg*, in den jare 1668. Burgemeeſter der Stad Leyden, eenigen naargelaten ſoon van d'Heer *Cornelis van Swanenburg Paulus* ſoon, in ſijn leven Profeſſor in de Rechten in de Univerſiteyt tot Leyden, afkomelingen van Heer *Vincent van Swanenburg*, Ridder, dewelke hem aan de Houkſe zyde binnen Utrecht begeven hebbende, in den ſlag omtrent de Vaart, tuſſen de Stad en Biſſchop *David* (dewelke Utrecht hebbende moeten verlaten in den jare 1481. met hulp van de Cabeljauſe de Stad Utrecht meende te overvallen en vermeeſteren, doch van die van Utrecht overwonnen, veele doodgeſlagen en veele gevangenen, met hare Wapenen en Veldteykenen binnen gebracht wierden,) de twede aan den Burggraaf, ſich boven andre dapper gequeten heeft; en in den ſlag tot Weſtbrouk in 't laatſte van 't ſelve jaar 1481. daar veele Burgers van Utrecht dood bleven en gevangen wierden, den ſelven Heer *Vincent van Swanenburg* de laatſte ſtaande bleef, en ten waar hem de andre troupen van *Arent Ruyſch*, die daar mede dood bleef, verlaten hadden, geen nood gedaan en ſoude hebben; Waar van breder te ſien in de Aanteykeninge van *Arnold Buechel* op de Hiſtorie van de Biſſchoppen van Utrecht, geſchreven by *Willem Heda*, onder Biſſchop *David de L V. pag. mihi* 311.

't Huys te SYL ofte SYLHOF.

GElegen onder Leiderdorp, eertijds geweeſt het Stamhuys van het Adelijk Geſlacht van Sijl, naderhand by koop vervremt, en eyndelijk gekomen op Jonkheer *Dirk van Schagen*, Heer van Goudriaan, en werd als noch beſeten by Vrouwe *Maria de Tiennes*, Gravinne van Warfuſé, Vry-vrouwe van oud en nieu Goudriaan, St. Hubrecht, Waddinxveen, Sijl, &c.

't Huys te TEILINGEN.

NIeuw Teilingen in Saſſenhem een vermaarde Ridderlijke Hofſtede, eertijds by de Heeren van Teilingen beſeten, doch is in den jare 1296. om de conſpiratie van *Gerrit van Velſen* tegens Graaf *Floris*, daar de Heeren van Teilingen complicen van waren, door confiſcatie aan de Graaflijkheid vervallen, en is zedert tot een Jagthuys gehouden daar den Houtveſter Caſtelein van was. *Merula* in ſijn verhandelinge van de Wilderniſſen ſchrijft daar van aldus.

WAt vorders belangt de Houtveſters Reſidentie of woonplaatſe, deſelve wert hem beteykent by de voorſz. Ordonnantie *Maximiliani* en *Marie*, van dato den 20. September 1477. het Huys en Sloth te Teylingen, 't welk hem aldaar bevolen wert te bewaaren, op de wedden profijten, en Emolumenten, gewoonlijk daar toe

toe staande. Dit huys heeft eerst toebehoort particuliere Heeren en Edelen van s'Graven afkomste, die daar van den naam gehad en gevoert hebben, dog nu meest alle verstorven, invoegen dat het met verloop des tyts wederomme vervallen is, aan de Graven en Princen van den Lande, dewelke om de welgelegentheyt, daar van gemaakt hebben hun Jagthuys, want de Bosschen en Waranden in dese quartieren soo overvloedig, digt, en dik geweest sijn, dat men daar van konde komen over de bomen en deur de tacken, sonder ter aarden af te stygen, eene sparre om somwylen van den eenen boom te schieten op den anderen, te hulpe genomen, tot aande Stad van Haarlem, gelijkerwys van het wedden dies aangaande, memorie hebben sommige luyden nog in leven sijnde, my gedragende tot de goede onderrigtinge, die daar van heeft den Edelen Heer *Johan van Duvenvoorde* en *Woude*, Heer van Warmont, Alkemade, Esselijker-Woude, &c. jegenwoordig Luytenant Houtvester. Dit huys wert ook genoemt nieuw Teylingen, ten respecte van out Teylingen, omtrent Warmont gelegen, wesende nu ter tyd eygen, en de woonplaatse vanden Heer *Nicolas van Mathenesse*, Heere van Hasерswoude en Slydregt. 't Selve huys is in den jare 1339. by Hertog *Willem*, Graaf van Holland, te Leen gegeven Heer *Simon van Benthem*, Ridder, en Vrouwe *Agnese* Heeren *Dirk Boekels* dogter, haar leven lang geduyrende, blykende by het inhout vande volgende brieven des selven jaars in December, te lesen in de Regiſter-kamer van Holland, in seker boek, geteykent E. L. V. in de schaprade B. Fol. aldus luydende.

Leenbrief van den Huyse van Teylingen, ten behoeve van Heer Simon van Benthem en sijne Gemalinne.

WIllem, Grave &c. maken kont allen Luyden, dat wy gegeven hebben, en geven Heer *Simon van Benthem*, onsen trouwen Ridder, en Vrouwe *Agnise*, Heeren *Dirk Boekels* dogter van Rotterdamme, sijn wyve, om menige trouwen dienst die hare voorouders onse voordelik gedaan hebben, en Heer *Simon* voorschreve ons nog doen mag, ons Huys te Teylingen, met ses Mergen Lands luttel min of meer, gelegen by den voorschreven huyse; en die Ambachten van Voorhout en van Lisse, met alsulken dienst, als de luyden van die voorschreve Ambagten schuldig sijn den huyse van Teylingen, en de geregten van twee Ambagten voorsz. als andere Ambagts-heeren hebben, in Noortholland, en 50. ponden Hollands 's jaars, uyt onsen Renten in Lisse en Voorhoute, en wat onse Renten aldaar beter sijn, dan die 50. ponden Hollands elx jaars, die willen wy dat onsen Rentmeester van Noortholland ontfange en opheffe t'onser behoef, Wilthuys, Land, Ambagten, Dienst, Geregte, en Rente voorsz. Heer *Simon van Benthem*, en *Agnise* sijn wyf voorsz. houden sullen, van ons en onse nakomelingen te Leene, alsoo lange als sy beyde leven, of die eene van hun tween, sonder argelist. Gegeven te Valenchyne des Vrydags naar Kersdag in 't jaar ons Heeren 1339.

Is korts daar naar door Oorlog gekomen aan den Heer van Wateringen, dewelke met andere hare mede-hulpers in den jare 1258. in Martio daar van gemaakt hebben een Openhuys ten behoef van Hertog *Albregt*, Ruwaart van Hollant, die 't selve hem wederomme te Leen opgedragen heeft, naar luyt der brieven hier bygevoegt.

ALlen den genen die desen brief sullen sien of hooren, hoe dat ik *Aalbregt van Wateringen*, kont en kennelijk make, dat ik opgedragen, en in sijne handen gegeven hebbe mynen lieven Heere Hertog *Aalbregt van Beyeren*, Ruwaart van Henegouwe en van Holland, dat Huys te Teylingen, en wy *Aalbregt* voorsz, *Foyken Willemsz*, *Simon Nagel*, *Bartholomeus*, Bastart van Wateringe, doen kont gelyen mits desen brieve, dat wy dat Huys en Burg te Teylingen voorsz ontfangen hebben van onsen lieven Heere Hertog *Aalbregt* voornoemt, te behoeden en te bewaren tot onses lieves Heeren behoef, en te sijn oirbaar, en daar op neygeman te ontfaan, nog te komen te laten van ons liefs Heeren wederpartye: maar worde eenig des vrunden onses lieves Heeren voorsz. belast, dat hy dat huys nood hadde, die souden wy inlaten, om te beschudden naar onser magt. Waar ook dat saake, dat onse lieve Heere voorsz. des huys nood hadde hem selven mede te behelpen, tegens sijnen Vyanden, soo soude hy daar op leggen mogen gelijke Knapen, daar wy onsen lieven Heere, en ons mede behelpen mogten, dewelke onsen lieven Heere selver bekostigen soude en quyten. En soo wanneer Heer *Willem van Wateringe* vry werden mag van gevankenisse en sekertheyt, en komt vry op sijne voeten; soo sullen wy van dese belofrenisse quyt wesen, en Heer *Willem* sal komen op sijn huys voorsz. in allen regten en manieren, als hy was, eer hy gevangen werde. En want wy alle voorsz puncten en voorwaarden geloven, en voor seker hebben, wettelijk en wel te houden onsen lieven Heere voorsz, soo hebben wy *Aalbregt*, *Foyken*, en *Simon*, voor ons en voor *Bartholomeus* voorsz, want hy genen Zegel en hevet, om bede wille, desen brief besegelt met onsen Zegel. Gegeven in den Hage des Vrydags naar St. Geerdendag, in 't jaar ons Heeren 1358.

Op dit Jagt-huys hebben sig dikmaals onthouden de Princen van den Lande, als sy haar selven wilden verlustigen, en vermaken met de oeffeninge des Jagts, en is ook daar op overleden Vrouwe *Jacoba*, Gravinne van Holland inden jare 1436. op St. Dionys avont: men vint daar veele antiquiteyten, voornamentlijk aardwerk van verscheyden soorten en maaksel. Legt nu deerlijk vervallen en vernielt door het Inlantsch Oorlog, weerdig om by de Graaflijkheyt tot een eeuwige gedagtenisse weer opgerigt te worden, op den Fondamenten en overblyfselen, die sig tegewoordig, in perspective als een kleyne Stad vertonen.

Dit huys en 't gene dat daar toe behoort is den Princen des Lants altyt soo lief en waart geweest,

datſe by naar in alle ordonnantien, op't ſtuk van de Wilderniſſe in 't gros uytgegeven, verboden hebben de vryheyt van 't voorſz. huys en 't gene 't ſelve van allen tyden toegeëygent is geweeſt, als de Keuken-duyn, ſoo die genaamt wert (jegenwoordig afgeſant, en tot Bouwland, en Weyland uytgegeven) eygen Warande, partyen van Landen en anders, niet te verſtorven of te beſchadigen, gelijkerwys ſulx volkomentlijk blykt by den inhout ſoo van andere plaatſen als dewelke gepubliceert ſijn in den jare 1524. 17. Marty, *Stilo Cur. Holl.* 1532. den 11. January 1567. den 6. Marty 1568. den 22. Marty 1563. den 24. January en 1586. den 20. Marty.

Tot een beſluyt ſullen wy hier by voegen de volgende Latijnſche Vaarſen, ſprekende van dit oude Caſteel aldus:

Principibus, quorum veneratur patria nomen,
Arx placuit ſolis hæc metuenda feris;
Dum ſatis hoc viſum, nondumque tenentibus arma
Gratus in humano ſanguine ludus erat;
Nec Batavum tellus civiles paſſa furores
Flebilis externo præda jacebat hero;
Qui gradus in Mundi quondam cervice locaret
Sequanicam ſobolem, Pannoniamque domum.
Tunc melius veteres nemora hæc ſaltuſque tenebant
Cattigena cuncti nobilitate duces:
Quorum ex antiqua ſupremus origine ſanguis
Telingos habuit femina Boja Lares:
Hiſque ſub arboribus ſolio dejecta paterno
Vim contra flevit jura valere nihil.
Arcis ob has de te quererer, fortuna, ruinas,
Ni gravius Domina tanta ruina foret.

't Huys te TOL.

IN de lage Waart, voor deſen toegekomen hebbende *Francois la Torre*, Heer van Valkeniſſe, is geweeſt een oude Ridderlijke Hofſtede en Stamhuys van den Geſlachte van Tol.

't Huys te TOORNVLIET.

IN Valkenburg, laatſt beſeten by *Catharina van Toornvliet*, huysvrouw van *Gillis van Heuſſen Steffens* ſoon.

't oude Caſteel van VALKENBURG.

HEeft gelegen ter plaats daar nu de Kerk ſtaat, en heeft geſtrekt van het Martvelt af, onder de huyſen door, tot onder de Kerk en den Toorn, daar noch ſomtijds de Tras-ſteenen werden uytgedolven; doch ſommige meenen, dat het gelegen ſoude hebben, omtrent het Huys Toornvliet, omtrent een Boogſchoot weegs ten hoogen Rijndijk, het welk ſoo onwaarſchijnlijk niet en is, om dat ſich van ouds mede aldaar een hoogte vertoont, daar ſomwijlen eenige penningen en oude Roomſe potſcherven gevonden zyn, volgens tuyg van *J. Oudaan* in ſijn Roomſe Mogentheyt, p. 23.

't Huys ter WAART.

HEt welk gelegen heeft tuſſen het ſcheyt van den ouden en nieuwen Rhijn in Leyderdorp, daar van deſelve Landſtreek, ten delen by de Stad Leyden tot de vergrotinge ingenomen, als noch de Waart genoemt werd; en is in den jare 1420. ten tijde van Hertog *Jan van Beyeren*, die doe ter tijd de Stad Leyden belegert had, verbrand, en tot niet gebracht, ſonder dat deſelve wederom ſijn herbout geworden.

't Huys te WARMONT.

IS al by de vier hondert jaren het Stamhuys en woonplaats geweeſt van de Heeren van Woude en Warmont, tot den jare 1525. dat het van Juffrou *Maria van Matenes*, als erfgenaam van Juffrou *Jaquelijne vander Woude*, haar moeders ſuſter, Vrouwe van Warmont, met beyde Heerlijkheden quam op Heer *Jan van Duyvenvoorde*, Ridder, getrout met deſelve *Maria van Mathenes*, aan welkers Geſlacht het ſelve tot noch toe gebleven is; en is laatſt beſeten by *Johan*, Baron van Waſſenaar, Vryheer tot Warmont, Heer van Haſarſwoude, Druynen, Gansoyen, Reynſaterwoude, Leymuyden, Vrieſekoop, &c. Hoogheemraad van Rhijnland.

Merula in ſijn Tractaat van de Wilderniſſen, doet dit Huys aldus ſpreeken:

WARMONDANÆ ARCIS PROSOPOPOEA.

Ferrum, ignes, livor, peſſum me juncta dedere;
Quæ tamen in fatum ſingula ſufficiunt:

Adventu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Adventu Ludovice tuo, quo tempore primum
Lugduni obsidium solvere jussus Iber;
Ipsa meis jacui hinc annos sex pressa ruinis.
Non tulit hoc, Leidæ qui tulit obsidium;
Septimá messis erat, sensim nova surgere moles:
Summa cui imposita est post duo lustra manus;
Hollando præfecte mari, Duvordia proles,
Crevere auspiciis qualia tecta tuis?
Quid? potuitne Domus usquam Varamonda reponi
Nobiliore manu, commodiore loco?

't Oude Casteel van WASSENAAR.

IS het Huys daar de oude brieven van spreeken, (*gegeven op onsen Huyse van Wassenaar*) heeft gestaan omtrent een boogschoot westwaarts van de Wassenaarse weg, daar sich eenen groten heuvel ofte Berg in het Land vertoont, tegenwoordich genaamt den Groenen Berg; en werd daar voor gehouden, dat het is geweest het Stamhuys van het oud Adelijk Geslacht van Wassenaar en Polanen, die in der tijd seer groot van middelen en besit sijn geweest, als onder anderen besittende de goederen van Voorburg, Voorschoten, Catwijk, Sandhorst, Groenevelt, &c. Sijn ook voor de instellinge van de Graven van Holland, Heer van Rhijnland genoemt, daar van de laatste benaminge in Heer *Alewijn*, Burggraaf van Leyden, die anno 1198. overleden is, bevonden werd, sedert wien het met de Domeynen van Holland is vereenigt.

't Huys ter WEER.

ONder Wassenaar, is laatst beseten by de Vrouwe Douagiere van wijlen den Colonel *Sandeland*. Is voor die tijd beseten by Jonkheer *Hendrik vander Werve*, die het selve sijne twee dochters, uyt Juffrou *Willemina van Bronkhorst*, heeft naargelaten.

't Huys te WERVE.

AAn de Noordsyde van het Dorp van Voorburg, in het hangen van den Hoogenhorst, is een oud Ridderlijk Stamhuys, jegenwoordich beseten en bewoont by Heer *Francois van Halewijn*, Heer van Watervliet, Horwettes, Werven, &c. met sijne Gragten, Cingelen, en twee-en-seventig Mergen Lants, te Leen gehouden van de Graaflijkheyd van Holland, tot een goet onversterffelijk Erf-leen, strekkende uyt de Vliet, regt opgaande tot aan s'Graven-wildernisse, en sulx daar onder behorende het meerder gedeelte van het Dorp van Voorburg, ten Zuydwesten van de Kerk, tot en met het Huys genaamt Hofwijk incluys, welke gronden van het selve eertijds in erfpagt uytgegeven sijn, met den last van precyse betalinge op peine van verval, behoorende daar onder mede verscheyden agter-leenen, als ook de Kooren-molen, en het regt van de Wind over den Ambagte van Voorburg, mitsgaders een vry eygen Weg ofte Laan, strekkende uyt het Dorp van Voorburg tot op de Bos ofte Zuydenhoutse weg, van den Haag naar Leyden, en op de selve een Tol-huys en gepriviligeerden Tol op alle overpasserende Carossen, Wagens, Personen, &c. en andere voorregten meer. Het selve is in den Jaare 1274. by Brieven van *Floris* Grave van Holland, door Heer *Jacob van Werven*, Ridder, Heere van Werven en Voorburg, opgedragen aan *Jan van Werven* des selfs *Jacobs* soon, en by doode van den selven by Brieven van *Jan* Grave van Holland, gegeven op Vrouwen-dag ten midden Oest 1297 gekomen op Heer *Hubregt van Werven*, *Jans* voorschreve Broeder, en by sijn overlyden op sijnen Soone Heer *Jan van Werven*, en by Brieven van *Willem* Grave van Holland, gegeven inden Hage op St. Nicolaas dag 1346. en by doode van hem op sijn Soone *Hubregt van Werven*, en na desselfs overlijden op *Jan van Werven*, die daar mede verlijd is by Brieven van *Aalbregt* Hertoge van Beyeren, Grave van Holland, gegeven inden Hage op Derthien avont 1402. en den selven overleden sijnde sonder kinderen, is gekomen op sijn suster Jonkvrouwe *Magteld* Heer *Hubregt van Werven* dogter, die te Man hadde Heer *Wouter*, Heer van Matenesse, by Brieven van *Willem* Grave van Holland, gegeven inden Hage op den anderen dach in Aprille, anno 1415. die nagelaten heeft *Jan van Matenesse*, en daar mede verlijd is by brieven van Vrouw *Jacoba*, Gravinne van Holland, gegeven in den Hage den 15. dach in Junio 1429. en by dode van den selven op sijnen sone Heer *Philips van Matenesse*, by brieven van *Philips*, Konink van Castilien, &c. van den 21. Maart 1466 en by sijn overlijden op sijnen sone Heer *Iacob van Matenesse*, by brieven van *Philips*, Konink van Castilien, &c. Grave van Holland, van den 9. Maart 1503. die sonder kinderen gestorven zynde, is gesuccedeert op Vrouwe *Maria van Matenesse*, Vrouwe van Woude en Warmont, sijn suster, getrout met Heer *Ian van Duvenvoorde*, als blijkt by brieven van *Carel*, Konink van Castilien, &c. Grave van Holland, in date den 12. April 1516. welke *Ian van Duvenvoorde* de derde en jongste soon van Heer *Arent van Duvenvoorde*, en *Margareta van Yſſelstein*, van sijn huysvrouwen wegen, mede geworden is Heere van Woude en Warmont, de eerste sijns Geslachts; by dode van welke *Maria van Matenesse*, dewelke overleden is in den jare 1558. het gemelte Huys en Slot door desselfs makinge, gekomen is op haar soon Heer *Ian van Duven-*

voor-

voorde, die daar mede verlijt is by brieven van *Philips de II.* Konink van Castilien, gegeven den 8. Septembris 1558. voorsz, en by des selfs dood, op sijnen soone Heer *Ian van Duvenvoorde*, by brieven van *Philips*, Konink van Castilien, &c. Grave van Holland, gegeven binnen Utrecht den 17. January 1574. die sonder kinderen gestorven zynde, het selve gekomen is op Jonkvrouwe *Maria van Duvenvoorde*, die daar mede is verlijt by brieven, gegeven in den Hage, op den naam van *Philips*, Konink van Castilien, &c. Grave van Holland, op den 5. dach in Junio 1581. zynde de voorsz *Maria van Duvenvoorde* daar na getrout met Heer *Iuriaan van Lennip*, Gelders Edelman en heeft naargelaten *Warnar van Lennip* haren soon, die daar mede is verlijt op den 20. Juny 1597. welke voorschreve Ridder-hofstad daar na gekomen is, en nu beseten word by den voornoemden Heer van Halewijn, die daar mede verlijt is den 13. November 1641. zynde den gemelten Heer van Halewijn gedescendeert van Heer *Percheval van Halewijn*, Heer van Watervliet, Rodelgem, &c. die een jonger soon was van Heer *Johan van Halewijn*, Heer van Halewijn, Piennes, Watervliet, Rodelgem, &c. en van *Jacquelina de Gistelles*, en broeder van Heer *Joos van Halewijn*, Heer van Piennes, Boukhaute, &c. wiens dochter *Joanna van Halewijn* troude anno 1482. Heer *Jan van Wassenaar*, Heer van Wassenaar, Burggrave van Leiden; als te sien is hier voren in de Genealogie van Wassenaar fol. 1150. mitsgaders de *Rouk* in sijn Nederlandse Heraut, 2. Deel, pag. 9. en *Carpentier*, pag. 641. Den meergemelten Heer *François van Halewijn*, troude anno 1649. Jonkvrouw *Margareta Maria Roussel*, Erfdochter van Heer *François Roussel*, Heer van Horuettes, Laval, &c. en van *Constantia de Blocq van Steeland*; en was den selven *François Roussel*, sone van Heer *Jacob Roussel*, Heer van de voornoemde Heerlijkheden, Raad in den groten Raad tot Mechelen, en anno 1583. Gecommitteert in den Raad van State der Vereenigde Nederlanden in den Hage, en van Vrouw *Margareta Luytens van Boulois*. De gemelte *Margareta Maria Roussel* stierf den 18. July 1660. begraven in de Kerke tot Voorburg op 't hoge Choor, nalatende een soon en twee dochters, namentlijk *François van Halewijn*, Heer van Watervliet, Horuettes, Marschalk van 't Overquartier 's Lands van Utregt, &c. Juffrouw *Constantia Peternella van Halewijn*, en Juffrouw *Isabella Maria van Halewijn*.

't Huys te ZUYDWYK ofte ZUYK.

ONder Wassenaar, toebehoort de Soon van Heer *Iacob van Wassenaar*, Baron van Wassenaar, Opdam, Hensbroek, &c. in sijn leven Admiraal ter Zee, Houtvester van Holland, en Hoogheemraad van Rhijnland, is een seer oud Huys, dat al over veel jaren behoort heeft onder den Huyse van Wassenaar. Hier toe behoort de Heerlijkheid Zuydwijk, zynde het gedeelte van Wassenaar, daar de Kerk en Huysen staan; soo dat het Huys Zuyk of Zuydwijk leyd in Wassenaar, en Wassenaar leyd in de Heerlijkheid van Zuydwijk.

't Huys en Hofstad ZWIETEN.

GElegen in den Ambagte van Soeterwoude aan den Hoogen-Ryndijk, aan de Zuydsyde doorgaans van de Vliet, die de Zwiet heet, in den Lande van Rynland, is het Stamhuys van de Heeren van Zwieten, en by de Voorvaderen van Heer *Willem van Montfoorde* en van *Zwieten*, Ridder, die geleeft heeft inden jare 1424. te Leen gehouden geweest van Heer *Hendrik*, Heer van Naaltwijk, Marschalk van Hollandt, sijnen neve, metten Landen en goederen daar toe gehorende; dan ontrent dien tijdt, by den selven Heer *Hendrik*, Heer van Naaltwijk, aande voornoemde Heer *Willem van Montfoorde* en van *Zwieten*, sijnen Neve, ten vry eygen uytgegeven en quytgeschouden geworden sijnde, met verdrag en afstant van allen manschap en eeden, heeft de selve Heer *Willem van Montfoorde* en van *Zwieten* de voorsz. Hofstadt van Zwieten, metten timmeragien, boomgaarden, en houten, mitsgaders erfven en allen haren toebehooren, soo groot en kleyn, als hy en sijne Voorvaderen die hadden beseten, en van Heer *Heyndrik* voorsz te Leen gehouden hadden, verkogt aan *Boudewyn van Zwieten*, sijnen Neve, tot een vry eygen, en nog daar en boven vier-en-vyftich Mergen Lands, als mede allen Manschappen de voorsz Hofstad toebehoorende, mitsgaders de gifte van der Cappellarien, als breeder by den brieven daar van sijnde, van date Dynsdags naar den Heyligen derthiendag des jaars 1424. *Naderhandt* in den jaare 1435. heeft de voornoemde *Boudewijn van Zwieten*, Heer van Zwieten, den vryen eygendom van de voorsz Hofstadt van Zwieten, met vier-en-vyftich Mergen Lands daar omtrent gelegen, metten mannen en mette gifte van de Cappellarien daar toe behoorende, wederom afgestaan en overgegeven gehadt uyt puyre minne en liefde, aan Heer *Vrank*, Grave van Oostervant, Heer van Zuyd-beveland, van Vurne, van Zuylen, van Hoogstraaten, van Sint Maartensdijk, en van Corthienes, &c. in tegenwoordigheit sijner lieve gesellinne Vrouw *Jacob*, Hartoginne in Beyeren, van Holland, Gravinne van Oostervant, &c. en die afstand en overgifte alsoo gedaan wesende, heeft de welgemelte Heer *Vrank* aanstonds wederom met de selve Hofstadt en Landen, en allen haaren toebehooren, door solemnele brieven verlyt dien sijnen lieven en getrouwen *Boudewijn van Zwieten* voorsz, te houden van hem en sijnen erven tot een onversterflijk erfleen, met dusdanige voorwaarden, datmen dat voorsz Leen als het versterft, aan hem Heer *Vrank* en sijnen erven Heeren tot Zuylen soude versoeken, of aan sijne Hofstadt van Zuylen inden gestigte van Utregt gelegen, en niet vorder; en waart saake dat die voorsz Hofstad van Zuylen tot eenigen tijdt, namaals vervreemt wierde van sijnen regten erfven, dat als dan die Leenvolgers der Hofstadt van Zwieten voorsz niet meer gehouden en souden wesen, te versoeken aan die voorsz Hofstadt van Zuylen, en dat daar toe dan die Hofstad van Zwieten met landen en toebehoorten voorsz weder vry en eygen

gen goet wesen souden, als die waaren eer de voornoemde *Boudewijn van Zwieten* deselve Hofstad, metten Landen en toebehooren voorsz aan welgemelte Heer *Vrank* opgedragen hadde. Niette min so sijn in den jare 1567. by Heer *Herman*, Grave The Henenberg, Heer tot Zuylen, &c. op het versoek aan hem door Heer *Adriaan van Zwieten* gedaan, die voorsz 54. mergen lands gelegen en gehoorende aan de voorsz. Hofstadt Zwieten, gepermuteert in eygen goet, mits dat hy van doen voortaan de Hofstad en Huyse van Zwieten voorsz. met dien Boomgaarden en Cingelen, en den ommedijk in de voorsz 54. mergen begrepen, groot te samen omtrent negen morgen, van welgemelte Graaf *Herman* en sijnen naarkomelingen versoeken en verheergewaaden soude, so als dan ook dienvolgende de selve Heer *Adriaan van Zwieten* maar alleen met de voorsz Hofstadt en huyse met Boomgaarden, Cingelen en Ommedijk ter groote voorsz. en metten mannen en giften vande voorsz Cappellarien tot een regt onversterflijk erfleen verlydt gewerden is. Dat daar naar in den jare 1602. Heer *Adriaan* Heere van Zwieten de voorsz Hofstad Zwieten met den Landen daar om gelegen en voorsz geregtigheden daar toe gehoorende heeft verkogt gehadt aan *Hugo van Cuyk van Myerop*, Heere van Calslagen &c. wiens kinderen soo soonen als dogters in den jare 1632. deselve Hofstadt met den aankleven van dien dan ook verkogt hebben aan den Heere *Cornelis Bicker*, oudt Schepen der Stadt Amsterdam, die vervolgelijk dan mede met de voorsz Hofstad en sijnen voorsz gevolge verlydt geweest is onder seekere protestatie, des niet gehouden te wesen, overmits het voorsz huys Zuylen niet meer aan de erfven van de voornoemde Heer *Frank* gehoorende en was; welke protestatie de Heer *Gerard Bicker van Zwieten*, Heer van Zwieten, Vryheer van Oudt Haarlem, eerste Presiderende Raad en Meester van de Rekeningen der Domainen van de Heeren Staten van Holland en Westvriesland, Meester-knaap ordinaris van den selven Lande, mitsgaders Hoogheemraad van Rijnlandt, op den welken het voornoemde Huys en Hofstad Zwieten by den voornoemde *Cornelis Bisker* sijnen vader was gemaakt, dan nog mede heeft gerepetert en vernieuwt, soo wanneer hy anno 1660. hem met den selven huyse en Hofstad Zwieten met sijn aankleven, by den alsdoen besitter van de voorsz huyse van Zuylen, heeft gedaan verlyden, edoch de meergemelte jegenwoordige Heere *Gerard Bicker*, Heer van Zwieten, met dat sijn voorsz gedaan protest hem nog al niet gerust kunnende bevinden, maar geoordeelt hebbende hem en den sijnen daar aan gelegen te wesen, dat by regtelijke declaratie gedefinieert soude mogen werden, of 't voorsz Huys en Hofstadt van Zwieten, als nog soude moeten releveren, en verheven werden vande voorsz Hofstad van Zuylen, onaangesien in wiens handen deselve Hofstad van Zuylen althans soude mogen sijn, dan, of gehouden voor vry en eygen goet buyten eenige subjectie van verhef ofte verley, so is daar over dan tusschen Heer *Hendrik Iacob van Tuyl van Serooskerke*, Vryheer van Vreeland, als in Houwelijk hebbende, en sulks man en voogt van Vrouw *Anna Elysabeth van Reede*, Vrouw van Zuylen, ter eenre, en tusschen den gemelten Heer *Gerard Bicker*, Heer van Zwieten, ter andere sijde, opgeregt een compromis, en die questie ofte saeke absolutelijk verbleven aan definitie ofte uytspraake van seekere Heeren Raads-persoonen, als arbitren onder willige condemnatie van den Hoogen Rade alhier in Holland, en die saake voor de voorsz Heeren *Arbiters* dien volgende dan ook wesende geinstrueert, en in State van wysen gebragt, is daar opgevolgt uytspraake, geconfirmeert door willige condemnatie van den voorsz Hoogen Rade, daar by het voorsz Huys en Hofstad van Zwieten met sijn Boomgaarden, Cingelen en Ommedijk, groot te samen ontrent negen Mergen Lands, metten mannen en giften van de Capellarie daar toe behoorende, ten reguarde van het Huys, Heeren en Vrouwen van Zuylen, sijn verklaart vry van allen Leenpligten en verhef, en dienvolgende dat de voorsz. Heer van Zwieten, sijne erfven, en naarkomelingen niet gehouden en sijn, nog immermeer sullen wesen, van den jegenwoordigen, ofte toekomenden possesseurs van den huyse van Zuylen eenig verly te versoeken, ofte aan den selven huld, eedt, ofte manschap te doen, of heergewaadt te betalen in eeniger manieren, uytwysens d'uytspraake daar van sijnde, in date den 10. January 1679. op den 12. January daar aan volgende door willige condemnatie van den welgemelten Hoogon Raade geconfirmeert.

Adelijke Huysen, Sloten, en Castelen, soo die van ouds gelegen hebben, als die nog leggen in

AMSTELANDT.

Onder Amsteland sijn geen andere Adelijke Huysen bekent, als

't Huys te AMSTEL,

synde het Stamhuys van Heeren van Amstel, dat zedert den jare 1296. verdestrueerd is geworden, sonder dat'er cenige gedachtenis van overgebleven is, en

't Huys te ABKOUDE.

't geen noch in wesen is, zynde een oud en sterk Slot, dat voor honderden van jaren aan die van den selven Geslachte gehoort heeft.

Van Amsteland en 't Geslachte van 't Amstel, mitsgaders 't gene ten tijde van Graaf *Floris*, wanneer de Castelen en Sloten van Amstel, Cronenburg,

burg, en andere meer, ſijn gedeſtrueerd, voorgevallen is, ſchrijft *O. Dapper* in ſijn Beſchryvinge van Amſterdam het twedeHooftſtuk aldus:

DAt dit Amſteland en deſe Stad Amſterdam, eertijds een byſondere Heerlijkheid op ſig ſelfs en neffens andere Heerlijkheden onder 't gebiet van 't Geſlacht en de Heeren van Amſtel, en niet onder 't Graafſchap van Holland geſtaan heeft, is buyten alle twijffel, en geven ſulx ook al d'oude Cronijken en Hiſtorien van Holland genoeg te kennen. Dit blijkt ook klaarlijk hier uyt, dewijl (gelijk wy terſtont ſullen verhalen) daar na deſe Heerlijkheid door de moort van Graaf *Floris*, daar *Gijsbregt van Amſtel*, dien de Cronijken Gouverneur van Amſteland noemen, mede deelachtig aan was, verbeurt gemaakt wierd, en aan 't Graafſchap quam te vervallen. Dit Adelijk Geſlacht was te dier tijde van een grooten naam, en al lang van te vore, eer dat deſe Heeren uyt hun Heerlijkheden geſtooten wierden, ſeer bekent en vermaart: want gedurig word by de Hiſtory-ſchryvers der oude Hollandſche geſchiedeniſſen van 't Geſlacht der Heeren van Amſtel gewag gemaakt. Geen Oorlog is by na te dien tijde gevoert, of Veltſlag gewonnen, waar in de dapperheid der Heeren van Amſtel niet geroemt, en hemel hoog verheven worden. In voege dat hier uyt duydelijk kan beſpeurt worden, dat deſe Heeren eertijds by d'oude Graven in grooten aanſien, en Heeren van geen kleyn vermogen moeten geweeſt zyn. Ja heeft dit Geſlacht te dien tijde ſoodanig gebloeyt, dat *Gijsbrecht de I.* ſoon van eenen *Egbert van Amſtel*, ſig niet ontſien heeft tegens *Willem de I.* broeder van *Dirk de XI.* Graaf van Holland, in de wapenen, en eenen *Lodewijk van Loon*, die na 't Graafſchap van Holland ſtont, te hulpe te komen. Want als deſe *Dirk*, 's Graven broeder, in den jare 1203. deſer werelt overleden was, en ſijn eenige dochter, genaamt *Ada*, oud ſeventien jaren, achter liet, ſo quam deſe *Willem*, dien de Staten van den Lande gunſte toedroegen, uyt Vrieſland over, om over de Landen en *Dirks* dochter *Ada* ſorge te dragen. Maar *Adelheid*, *Adaas* moeder, vreſende deſe *Willem* tot voogt mochte gekoren worden (vermits alreé de roep gink, dat Graaf *Dirk* op ſijn ſterven leggende ſeer had begeert ſijn broeder te ſprekem, om hem ſijn dochter en de Landen te bevelen, maar *Adelheid* 't ſelve belet had) gaf haar dochter buyten weten en wille der Edelen en Staten, den Grave van Loon ten wyve, en wiert noch de Bruyloft gehouden eer d'uytvaart van *Dirk* geſchiet was. *Willem* op ſijn broeders uytvaart willende komen, verſocht, vermits hy *Adelheid* niet veel betroude, vry geleide, maar 't wierd hem afgeſlagen. Eindelijk verbonden ſich de voornaamſte Edelen met deſen *Willem*, noch de Graaf van Loon, noch Vrouw *Ada* te kennen. Korts hier op is Graaf *Willem* te Zierikzee door tegenwint aangekomen, daar de Zeeuſche Heeren hem toevielen, en tot Graaf verhieven. De Heer van Egmont ondertuſſen met andere Edelen, dwongen den Graaf van Loon Haarlem te verlaten, en met *Gijsbregt van Amſtel* na Utrecht te vluchten. Midlerwijl zyn de Kennemers, (waar onder mede waren ſekere *Walterus* en *Albertus*, die het met Graaf *Willem* hielden,) om ſich over *Gijsbregt van Amſtel*, die den voorſz Graaf van Loon grote byſtant gedaan had, te wreken, met een groot getal van Schepen en Sloepen aan den Dijk van Amſtel (ſoo ſpreekt d'oude Chronijk, miſſchien is 't geweeſt den Dam aan d'Amſtel) aangekomen, en den ſelven doorgeſteken hebbende, hebben ganſch Amſtellant onder water geſet; daar na ſijnſe met kleyne Sloepen door 't ganſche land gevaren, en hebben al de ſterkten en Dorpen, die hen tegen quamen, verwoeſt, en eindelijk Amſtels Veſten (miſſchen verſtaat d'oude Chronijk-ſchryver hier door het Slot of Caſteel der Heeren van Amſtel) aan koolen gelegt. Eindelijk na veel Land verderf gevallen voor en na, ſchoot de Graaf van Loon te kort, en bleef *Willem* in 't beſit.

Ook leeſtmen, dat deſelve *Gijsbregt* mede in den Oorlog geweeſt is, die tuſſchen den Biſſchop *Otto de II.* en *Roelof*, Caſtelein van Coeverden, deſſelfs Biſſchop onderſaat, in den jare twaalf hondert ſeven-en-twintich ontſtont. Want om deſen tocht gelukkig uyt te voeren, had *Otto* ook verſocht de byſtant van andere Prelaten of Kerkvoogden, en naburige Princen; en onder anderen, behalve de buyten-landſe hulpe van de Biſſchoppen van Keulen en Munſter, liet ſich daar ook in perſoon met een wel toegedoſt heir vinden *Gerrit*, Grave van Gelder. Doch of toen *Gijsbregt van Amſtel* ſijn eige Krygsknechten, of des Biſſchops, of liever der *Hollanderen*, als Veldoverſte, of Hopman geleit heeft, dat gaat onſeker, vermits ſulx niet eigentlijk daar by gevoegt word. Maar als de Biſſchop met ſijn ganſe Krygsheir quam aantrekken om Coeverden, daar *Roelof* in was, te veroveren, en uyt onvoorſichtigheid, of datſe ſich te veel op hun krachten verlieten, ſonder ordre voorttrokken, ſoo wierdenſe van hun tegenparty, die veel ſwakker was, en hen lagen leide, in ſekre ongebaande plaatſen, en daar het rontom vol moeraſſchen was, overvallen. Jonk noch oud wierd verſchoont, maar alles by na ter nedergevelt, en heftiger gink het woeden tegens den Adel aan. De Biſſchop ſelf werd ſchendich mishandelt, ſijn kruyn gevilt, en kreeg na ſijn dood noch verſcheide ſteken. De Grave van Gelder, en eenen *Boudewijn van Benthem*, als ook *Gijsbregt van Amſtel*, door onkundigheid der wegen verleit, vielen levendig in *Roelofs* handen.

Wyders, dat deſe Heeren van Amſtel ſeer groot by den Biſſchop van Utrecht, en aan het ſelve Biſdom ſeer verplicht zyn geweeſt, blijkt uyt verſcheide oude brieven, die *Arnoldus Buchelius*, uyt d'oude Stads boeken van Utrecht getrokken, en by ſijn Latijnſe Aanteikeningen over *Heda*, gevoegt heeft; want in deſe brieven worden deſe Amſtelſche Heeren niet alleen tot getuygen van eenige beſlechte geſchillen, maar ook tot middelaars geſtelt van twiſtende partyen. En ſeker, datſe ſeer verplicht geweeſt zyn aan het Biſdom, geeft *Godefrijd*, XXVIII. Biſſchop van Utrecht, in een ſekeren Bul, mede van den ſelven *Buchelius*, by ſijn Aante-

kenin-

keningen gestelt, duydelijk genoeg te kennen.

De Brief is in de Latijnse tale beschreven, dog door de outheid zyn de woorden op eenige plaatsen uytgegaan, maar soo, datmen evenwel noch den sin van den brief genoeg verstaan kan, en luyd in onse tale ten naasten by van woord tot woord aldus:

„ IN den name des Heyligen en ongescheide
„ Drievuldigheid, Amen. Wete een ygelijk,
„ soo wel tegenwoordige als toekomende, dat
„ ik *Godefridus*, door Gods genade Bisschop van
„ Utrecht..... dat ik my in gevaar stelle, en
„ in twist steke voor de bescherminge der Hey-
„ lige Kerke, dien ik voor moet staan, en
„ dienste doen, na recht en volgens mijn ampt,
„ dat my van God opgeleit is; waar door ge-
„ schiet, dat ik niet alleen gelastert en gehoont
„ ben van de Edelluyden die buyten het gebiet
„ woonen, maar ook van de dienaren van Sint
„ Martijn, en des-wege seer veel geleden heb.
„ Onder welke ongemakken niet een van de
„ minsten is, dat *Eggebert van Amstel* den Kerk
„ van S. Martijn en my onverdraaglijke onrech-
„ ten aangedaan heeft, door dien hy alle dienst-
„ baarheid, dat self de Kerk volgens recht be-
„ hoorde te hebben, in Amstelland, en in ande-
„ re rechtgebieden rontom gelegen, met gewelt
„ sich toeëigent, en na sich trekt. Om welke
„ oorsaak wy hem eerst rechtplichtig doen roe-
„ pen, eindelijk na recht in den ban gedaan heb-
„ ben..... Dat hy eindelijk, by vonnisse van 't
„ Keyserlijke Hof, deselve *Egbert* gebannen,
„ en misdadich aan sijn Keyserlijke Hoogheyt is.
„ Eindelijk heeft den Heer *Philips* Metropoli-
„ taan van de Kerk te Koolen, so wel om dese als
„ andere vyantschappen te slechten, sich als mid-
„ delaar, op 't bevel van den Heer de Keyser,
„ tusschen my en mijne tegenpartyen gestelt;
„ door wiens goeden raad de selve *Egbert* by na
„ op de selfste wijse met my versoent is, als hy
„ met den Bisschop *Herıbertus*, mijn voorsaat,
„ voor desen verdragen was. Want al het gene,
„ dat hy sich eerst in dat gantse gebiet, uyt kracht
„ van 't Leenregt had toegeëigent, het selfde heeft
„ hy by sijn deel Hemelrijk afgeswooren, en dat
„ gene goetwillig in mijn handen overgewesen,
„ 't welk hy in meyerschap van my ontfangen
„ heeft, op die voorwaarde nochtans, dat na sijn
„ dood, alleen een van sijn soonen, te weten
„ *Gijsbregt* het ampt van Meyerschap uyt handen
„ van den Bisschop, volgens gewoonlijk recht,
„ sal verkrygen, soo nochtans, by aldien hy in
„ de bedieninge van het selfste ampt, en de dien-
„ ste van de Heylige Martijn getrouw volhart.
„ Maar van het Meir; dat Bendelmerbrac ge-
„ naamt word, met al sijn toebehooren, en de
„ helft van de Tiende van Wispe, 't geen hy on-
„ rechtvaardich beseten had, staat hy geheel en
„ al, eeuwig en erflijk, af, en laat het de Heyli-
„ ge Kerk van Utrecht genieten. En op dat het
„ verdrag van dese versoeninge in en namaals vast
„ en onschenbaar blyve..... waar van de namen
„ yder getuygen, die daar by tegenwoordich
„ waren, dese zyn, als *Arnoldus* Prooft, *Arnol-*
„ *dus* Opperste-deken, *Arnoldus* Proost van St.
„ Andries in Kolen, *Lambertus* Proost van St.
„ Salvat, *Godefridus* Proost van St. Peter, *Hil-*
„ *debrandus* Abt van St. Paulus, *Rudolphus* De-
„ ken van St. Salvator, *Hermannius* Deken van
„ St. Peter; *Coenraad* Deken van St. Jan.

d'Eerste die gemelt word van dit Geslacht van Amstel, is eenen *Godefridus van Amstel*, die, soo men seyt, ontrent den jare 1118. na de dood van *Diderik*, de XXXII. Bisschop van Utrecht geworden is. Geen van al d'oude schryvers, dan alleen den eenigen *Heda*, die het leven en bedrijf der Utrechtse Bisschoppen beschreven heeft, spreekt van hem, doch heel weinig, en alleen maar dit naarvolgende: *Elders heb ik*, seyt hy, *gelesen, dat eenen Godefridus van Amstel na Diderik de Hollander d'eerste van dien name, tot Bisschop van Utrecht gekooren is, maar wat hy in sijn leven bedreven heeft, en hoe dat hy eindelijk gestorven is, heb ik niet konnen vinden.* Deselve *Godefridus van Amstel* word nc ffens *Egbert van Amstel*, die na hem gestelt word, ontrent den jare 1131. tot getuygen, neffens meer andere in een sekere Bul van *Andries*, de XXV. Bisschop van Utrecht, genaamt: *Maar in de gansche Amstelsche Geslachtboom*, seyt *Buchelius* in sijn Latijnsche Uytlegging over *Heda*, *is geen Godefridus, uytgeseyt desen voornoemden, te vinden.*

Dese *Egbert* word ook gedacht in een sekeren brief, dien Keyser *Coenraad de III.* aan de bovengemelde Bisschop van Utrecht, in den jare 1145. verleent heeft, en by *Schotanus* in sijn Beschryvinge van Vriesland te lesen is. En schijnt dese *Egbert de XI.* te wesen, die van *Godefrid*, den XXVIII. Bisschop van Utrecht, in den Ban (gelijk sulks de bovenstaande brief duydelijk te verstaan geeft) gedaan wierd. Dese *Egbert* had een soon *Gijsbregt* genaamt, de selfde, die den Graaf van Loon tegens *Willem de I.* te hulp quam. De gemelde *Gijsbregt* had twee soonen, *Engelbregt* en *Wilhelm*. Uyt *Engelbregt* is *Gijsbregt van Amstel*, die de Chronijken Gouverneur van Amstelland noemen, gesprooten. Maar uyt *Wilhelm* is *Gosewijn van Amstel* voortgekomen; anderen schryven dat *Gosewijn* uyt eenen *Egidius*, broeder van desen *Gijsbregt van Amstel de II.* geboren is. Dese *Engelbregt* had ook een dochter, genaamt *Badegola*, die ten man had *Willem*, Heer van Egmont. Van desen *Gijsbregt*, als ook van *Egbertus van Amstel*, en van sijne kinderen word gesproken in een sekeren brief, dien *Boxhorn* getrokken heeft uyt de Blafferts des Cloosters van Rhijnsburg, en luyd aldus:

„ IN den naam der Heylige en ongescheide-
„ lijke Drievuldigheid. Ik *Wilhem*, door
„ Godes genade Grave van Holland, wil een
„ ygelijk te kennen geven, soo tegenwoordige
„ als toekomende, dat ik voor de remedie mijns
„ zieles, en van mijn voorouders overgegeven
„ hebbe hondert ponden aan de Kerke van de
„ Heylige Maria in Rhijnsburg, t'ontfangen in
„ onse eerste inkomsten in Delf en Pinacker, en
„ in Maasland, en Flerdlink, onder sulke forme,
„ dat men in 't eerste jaar sal betalen vijftig pon-
„ den, en in het tweede jaar vijftig. D'Abdisse met

„ de voorseide hondert ponden sal weder koopen
„ tot eygendom van haar Clooster onse goederen
„ gelegen in Binkeschop, van den Heer *Gijsbregt*
„ *van Amstel*, en het selve Clooster van Rhijns-
„ burg sal eeuwelijk besitten de voorseyde goede-
„ ren met vollen recht, gelijkerwijs dat sy bese-
„ ten zyn van ons en onse vooroudcren. Daar-
„ en-boven de Vrouwe Abdisse sal betalen vijftig
„ ponden aan de soonen van Heer *Egbrecht van*
„ *Amstel*, en het gemelde Clooster van Rhijns-
„ burg sal alsoo genieten eeuwelijk al het recht
„ en inkomsten in Binkeschop, soo van het ge-
„ saayde, als het ongesaayde; Maar voor die
„ Aalmoesen, de Vrouwe d'Abdisse sal een Prie-
„ ster ordineren aan een bysonderen Autaar, om
„ gecelebreert te worden tot onser gedachtenisse,
„ en van *Aleidis* onse huysvrouwe, en onse voor-
„ ouders. Op dat dan onse soo redelijke daat sou-
„ de seker en vast blyven, en van onse naarko-
„ melingen ongestoort gehouden worden, wy
„ hebben doen versterken dit tegenwoordich
„ schrift met onsen zegel. Gedaan in 't jaar der
„ genade 1222. onder den Ban van dese sake zyn
„ getuygen den Abt van Egmont, *Terekinus*
„ Monik, *Gerard* Deken van Kermerland, *Wil-*
„ *lem* Deken van Rhijnland, *Willem* Persoon van
„ Voorhout, *Hendrik van Norge*, *Albregt* Ca-
„ pellaan, Priesters; Maar Wereltlijke, *Maria*
„ Gravinne, *Isbrandus*, *Bartolomæus*, *Ibekoc*
„ *van Haarlem*, *Diderik van Wassenaar*, *Jacob*
„ Casteleyn, *Willem van Egmont*, en veel meer
„ andere.

Dese bovengemelde *Gosewijn van Amstel*, soon van *Willem van Amstel*, of, soo anderen seggen, soon van *Egidius*, broeder van *Gijsbregt van Amstel de II.* wiert na *Otto*, de derde Bisschop van dien name, en ses-en-dertigste in 't getal, de zeven-en-dertigste Bisschop van Utregt gekooren, dog zyn ampt lei, soo *Barlandus* schryft, binnen een jaar, maar als *Bockenberg*, binnen twee jaar van selfs af. *Beka* schrijft, dat hy hierom sijn ampt in by 't wesen van *Willem* Roomsche Konik, en Graaf van Holland, den Cardinaal *Petrus Caputius*, en den Aartsbisschop van Ceulen opgeseide, vermits zy hem nagaven, dat hy niet wel daar op paste, sig weynig, sijnde een eenvoudig man, met de Kerkelijke zaken bemoeide, en alles in 't wilt liet loopen. Maar andere schryven dat Koning *Willem*, om den Ceurvorst of Bisschop van Ceulen te verpligten, en des Aartbisschop van Ceulens neef, hem dwong *Hendrik van Vianen* te doen kiesen, het Bisdom van Utregt af te staan. Sommigen schryven datse ampt om ampt verruilden, en *Gozewyn* na Ceulen trok, 't geen ook soo heel onwaarschijnlijk niet schijnt te sijn; want eenigen seggen, dat *Gozewyn* te Ceulen begraven leit, en dat'er nog hedendags gedenktekenen in de Stads-boeken van hem te vinden sijn; *Heda* schryft aldus van hem: *Naar de doodt van Otto, wiert Gosewijn uyt het Geslagt der Edelen van Amstel gesprooten, en Proost van S. Jans Kerk, tot de sevenendertigste Bisschop gekooren, dees was een zagtmoedig en eenvoudig man, onbequam om de lasten van sulk een weerdig ampt te dragen, door wiens onachtzaamheit de gemene saak, dog ongelukkig, een jaar bedient wierd. Daar en boven mogte Koning Willem hem om sijn Geslagts-genoten niet wel setten, waar door hy in een algemene Kerke-Vergadering, in 't by wesen van den Koning en den Cardinaal van Portua, sijn ampt heeft opgeseit, dog tegen sijn dank, soo men meint.* Maar dat *Heda* hier seit, dat Koning *Willem* den Bisschop *Gosewijn* om sijn Gestagts genoten niet wel setten mogte, daar sien ick d'oorsaak niet van, waar uyt sulx soude ontstaan sijn, want d'oorsaak van de haat, dien sy malkanderen toedroegen, is naderhant eerst ontstaan. Wel is waar, dat die van den huyse van Amstel het seer qualijk opnamen, dat Konink *Willem* te wege bragt, dat *Hendrik van Vianen* in *Gosewijns* plaats tot Bisschop gekoren wierd, ('t geen ook *Heda* en al de Jaar-tijt-schrijvers te kennen geven) als ook de Heeren van Amstel, die sig, gelijk wy terstond sullen verhalen, tegens den Bisschop gestelt hadden, van de Hollanders, die den Bisschop te hulpe quamen, verwonnen wierden; dog dit altemaal is naderhant geschiet. Maar dit is yder een bekent, dat de Heeren van Amstel te dier tyde onder de dinaaren des Bisdoms van Utregt in magt en mogentheit seer uyt-gemunt, en wyt en sijt tot in Waterland en Goyland hunne heerschappye hebben uytgestrekt: en hier om ook misschien by d'omleggende Hollanders, wien dit tegens de borst stiet, dat dese Heeren dus de bravade maakten, en in magt en mogentheit toenamen, in den haat geraakt sijn. *Want het geschiet gemeenlijk, dat d'Edelluyden, alsse beginnen magtig te worden, by hun Lands-heeren in ongunste en verdagt raken.* Hier door hebben we gesien dat de Heeren van Amstel, Arkel, en Wassenaar in Holland vernietigt en in 't voetsant geraakt sijn.

Maar door het verstooten van den Bisschop *Gosewyn*, sijn de Heeren van Amstel en Woerden, op den nieuw gekoren Bisschop, *Hendrik van Vianen*, soodanig verstoort geworden, datse met *Otto*, Grave van Gelder, een t'samenswering, van den Bisschop gelijkerhandt te beoorlogen, opgeregt, en verscheide invallen in 't Bisdom, daar hy sig manlijk tegen stelde, gedaan hebben. Eindelijk, na dat'er een tijt lang oorlog gevoert was, is besloten dat beide parthyen in een open veldt t'samen souden komen, om door een gevegt, een einde van desen oorlog te maken. Maar in dit gevegt kreeg de Bisschop de zege, en *Gysbregt van Amstel* en *Herman van Woerden* gevangen, dog raakten door tusschenspraak van *Willem*, Roomsch Konink, en Graaf van Holland, weder los. Maar vermits de Graaf van Gelder al over lang met de gemelde Heeren van Amstel en Woerden, tegens den Bisschop t'samen gespannen was; en 't gehele Stigt van Utregt geweldig met sijn Krijgsvolk geplaagt en gevoolt had, over sulx viel den Bisschop met een sterk Krygsheir in de Veluwe, leide de meeste huysen aan kolen, en haalden'er een seer groote buyt uyt. De Krijgsknegten, en de Geldenaars dit spytende, vergaderden sig schielijk by een om den Bisschop den roof t'ontweldigen, en hem slag te leveren. Maar de Bisschop gink hen

met

met trommelen en trompetten mannelijk tegen, verjoegſe, en quam met de gevangenen en buyt zeeghaftig binnen Utregt. Door deſe buyt wierd hy ſoo ſeer verrijkt, dat hy het Slot Vredeland, om voor het invallen van den Heer van Amſtel bevrijt te ſijn, en d'omleggende wederſpannige boeren te bedwingen, met groote onkoſten ſtigten liet. Na den doot van deſen Biſſchop *Hendrik*, wierd tot Biſſchop *Joan van Naſſouw* in ſijn plaats gekooren. Deſe *Joan* nam ſijn ampt niet wel waar, verviel in groote ſchulden, ſulx hy voor een ſeker ſomme gelts het Slot Vredeland aan den Heerlijkheit van Amſtel, ſoon, ſoo waarſchijnlijk is van den jongſt boven gemelden *Gysbregt* (die drie Broeders gehadt heeft, Heer *Arent*; *Willem*, en *Otto van Amſtel*) en 't Slot Montfoort aan den Heer van *Woerden* tot onderpant ſtelde. Dees wierd eindelijk afgeſet, en in ſijn plaats gekoſen *Joannes Zyrik van Lonte*. Als nu *Gysbregt van Amſtel* het Slot Vredeland tot onderpant had, ſo begon hy die van Utregt met nieuwe tollen te beſwaren. Weshalve eiſchte de Biſſchop, mits betalende aan deſe Heeren hun verſchoote gelt, met goed-vinden van de Stad en Kerk van Utregt, de Slotten wederom. Maar *Gysbregt* verſcheide andere reden daar tegens inbrengende, ſloeg ſulx in de wint, en wilde het gelt niet ontfangen. Weshalven ruſt de Biſſchop een deel wel gewapende Krijgsknegten toe, en beſloot den Heer van Amſtel met gewelt aan te taſten, ſijn Land aan kolen te leggen, en het Slot Vredeland hem door dreigement t'ontweldigen. *Gysbert* daar en tegen, met hulp van *Harman van Woerden*, vergadert een ſterk Krijgsheir, en komt in Zoſerenge, om den Biſſchop ſlag te leveren. Hier op komen terſtont de Krygsheiren van beide partyen aan malkanderen, ſulx dat het Krygsheir van den Biſſchop in 't eerſt d'overhant kreeg, en *Gijsbert* met al ſijn boeren mannelijk afſloeg. Terſtont hier op rukte *Harman van Woerden*, met ſijn Krijgsheir ook toe, om met al ſijn magt des Biſſchops Krijgsheir in wanorde te brengen, en op de vlugt te dryven. Hier weerde ſig *Harman van Woerden*, ſchoon hy in d'eerſte aanval doodelijk gewondt wierdt, ſoo mannelijk, dat hy des Biſſchops Krijgsheir tot onder de veſting van Amersfoort joeg. In dit gevegt ſneuvelden verſcheide ſtrijdbare Helden, als onder anderen *Stephanus* en *Frederik van Zuilen*. Ondertuſſchen werdt Graaf *Floris* van den Biſſchop verſogt, om dit werk uyt te voeren, en den Heer van Amſtel en Woerden onder gehoorſaamheit te brengen. De Graaf, die niet reukeloos met deſe twee Heeren in oorlog wilde treden, indien de twiſt door eenige voorwaarden kon ter neder geleit worden, doet door Geſanten aan hen verſoeken, datſe de te pandt geſtelde Slotten ſouden weder geven, en 't geſchil aan hem ſtellen. Maar 's Graven voorſlag wierd by de Heeren van Amſtel en Woerden afgeſlagen. Hier op gaat de Graaf terſtont het Slot Vredelandt met eenige Hollantſche Krijgsknegten belegeren. Maar als de Graaf een tijdt lang met ſijn volk daar voor gelegen, en vergeefs alle middelen in 't werk geſtelt hadt, ſoo ontbied hy, om 't beleg van 't Slot met gewelt te hervatten, en ſoodanig te benauwen dat'er niets uyt noch in mogte, eenige troepen friſſche Krijchsknechten uyt Zeeland. *Gysbert* hier van verwittigt, vergadert heimelijk eenige knegten, trekt de Zeelanders in 't komen tegen, en valt hen onverſiens ontrent Loenen op 't lijf. Maar een Zeeuwſch Capiteyn *Koſten de Reneſſe*, valt met klinkende hoornen en vliegende vendels *Gysbregt* aan, en door dien *Gysbregt* volk aan 't muyten teeg, kreeg de zege. In dit gevegt bleef doot de Heer van Bromo, of, ſoo andere ſeggen, de Heer van Brederode, met eenige andere treffelijke Krijchs-helden. Het Goutſche Kronijkje ſchrijft, dat'er ontrent negen mannen doot bleven, *Gysbert*, en eenige van ſijn Krijgsknechten, wierden gevangen. Ondertuſſchen werdt het Slot Vredelandt ſeer heftich aangetaſt, en ſchoon van dage tot dage noch meer en meer benauwt wierd, ſoo twijffelden evenwel de beſettingen niet, of Amſtel ſoudt hen komen ontſetten. Maar als ſy nu Amſtel gevangen en gevleugelt ſagen (want de Hollanders leiden hem tot een zegepraal rontom de wallen) ſoo gaven ſy, op 't aanraden van *Arnout*, Amſtels broeder, die Slotvoogt was, het Slot over, 't welk de Graaf terſtont met een deel Krijchsvolk deed beſetten. Maar vermits *Herman van Woerden*, het met *Gysbregt* hield, en al over lang ſig openlijk tegens den Biſſchop in Zoſteringe wederſpannich getoont had, ſoo ruſte de Graaf, om ſich over 't leet, den Biſſchop aangedaan, te wreken, weêr een flux heir toe, en beſloot *Harmans* geheele Land in kolen te leggen. *Harman*, ſiende dat hy tegens den Biſſchop niet op mochte, beſette het Slot van Montfoort met eenige Krijchsknechten, en vluchte ſelf uyt den lande. De Graaf ondertuſſchen kreeg het Slot, na dat hy'er een jaar met ſijn volk hadt voorgelegen, ſtormenderhandt in, en liet al de beſettelingen, uytgenomen twee, onthoofden. Voorts beſette hy terſtont dit Slot mede met een deel van ſijne Krijgsknechten, om op *Harman van Woerden* voornemen te letten, en, ſoo hy iets vyandlijk onderſtont, ſulx te weren. Eindelijk wierd'er noch tuſſchen de Graaf, de Biſſchop, en deſe twee Heeren, duſdanig een verdrach gemaakt: *Den Biſſchop van Utregt ſijn de Slooten van Vredelant en Montfoort weder gegeven, Gysbert en Harmen beloofde by Ede, en op verbeurte van alle hunne goederen, datſe noit tegens den Biſſchop of den Graaf vyantlijk de wapens ſouden voeren.* Dit verdrag wierd van *Gysbert* en *Harman* beëdigt. Anderen ſchryven, dat het verdrag gemaakt wiert, dat *Gysbert van Amſtel*, Naarden, Muiden, en alle ſijn andere goederen van den Grave te leen ſoude ontfangen; en dat *Harman van Woerden* Montfoort moeſte afſtaan, en voorts Woerden met alle ſijn andere goederen mede van den ſelven Graaf te leen ontfangen, met beloften van ſijn dogter uyt niet te heilikken, dan met wille des Graven. Dit laatſte verdrag geven ook de brieven, die noch hedendags te vinden ſijn, te kennen. En luydt dat van Amſtel, waar in hy ſijne Landen aan den Graaf van Hollandt opdraagt, aldus:

„ WY *Willem* broeder Heeren *Gysbregt* des „ Heeren van Amſtel en Prooſt van St. „ Jans tot Utregt, en wy *Gysbregt*, Heere tot „ Amſtelle, en wy *Arnout* broeders van Am- „ ſtelle, maken kondt, &c. Dat wy eenen twiſt „ hadden met onſen Heere den Biſſchop *Jan van* „ *Utregt*, en met eener Edeler manne onſen „ Heere Heeren *Florenſe*, Grave van Holland, „ waar by dat wy in vangeniſſe quamen der „ voorgenoemder twee Heeren, &c. Vertyen „ Nardingerlandt, Muyden en Muderpoort, „ Windelmerebroecke en het Reygerboſch, met „ alle Sire behoorte, &c. Voorts dragen die van „ Amſtelle den Grave op alle hunne goet, en „ ontfangen dat van hem weder te leen. Noch „ beloven ſy, dat de gifte van Amſtelredamme, „ die gegeven was den Heeren *Jan Perſijne*, en al „ dat daar toebehoort, als van verboerden goede „ geſtade te houden, &c. ſtellende van alles bor- „ gen uyt Hollandt, en uyt het Stigt. Mitsga- „ ders beloften van de borgen in 't generaal en „ ſpeciaal. En met deſe ſoene werden ter neder „ geleyt alle veeten, en dingen die geſchieden in „ den volkwige te Loenen. Deſe letteren waren „ gegeven in ons Heeren jaar 1285. in St. Si- „ monsen Juden avonde.

Maar de ſoen van *Harman van Woerden*, met den Grave en Biſſchop van Utrecht luydt in 't kort aldus:

„ ICk *Harman*, Heer van Woerden, maken „ kond, &c. dat ick eenen twiſt hadde met „ mijnen Heere *Jan*, gekooren Biſſchop van „ Utregt; en met eenen Edelen man mynen „ Heere Heeren *Florenſe*, Grave van Hollandt, „ waar by ik uyte mijne goeden gewyſet werde, „ en uyte Heerſchap van Woerden, uyten lande, „ &c. van den twiſt die geſchiet is tuſſchen den „ Grave van Holland mijnen Heere, en den „ Heere van Amſtelle, en ſijne broeders, die „ mijne Magen ſijn, en ick hare helpere ge- „ weeſt hebbe, &c. draget den Grave op allen „ ſijn goet, en ontfangt dat weder van hem te „ leen, en belooft geen partyſchap te dragen, „ &c. Voort mag *Harman van Woerden*, ſijne „ dogter niet ten manne geven ſonder des Graven „ willen en rade. Voorts belooft hy dat Steen- „ huys, dat de Graaf te Woerden heeft doen „ maken, hem gelden ſal ten ſijne wille, en dat „ van hem houden altoos te blyvene ſijn ledige „ huys op en af te rydene, &c. Stellende ook bor- „ gen uyt den Biſdomme van Utregt, en uyt „ Hollandt, met der ſelver beloften, &c. Ge- „ geven in ons Heeren Jare, als men ſchreef „ 1287. op den Sonnendag van Palmen.

De Graaf ondertuſſchen, uyt enkele edelmoedigheidt, liet alle haat en nyt varen, en maakte nog daar en boven *Gijsbert* en *Harman* ſijn voornaamſte geheime Raden. Maar deſe gulhertigheid is den Grave ſchendigh hier na van hen geloont. Voorders gaf de Graaf aan die van Amſterdam, wegens de groote ſchade, dienſe by deſen Oorlog geleden hadden, datſe met hun goederen door ſijn gehele Land, ſonder eenige tollen daar van te geven, komen en keeren mogten. Van deſe vryheit van tollen vindmen twee leens luydende Hantveſten, in 't Latijn geſchreven, in 't Hantveſt-boek deſer Stede. D'eerſte is van deſe *Floris* gegeven in den Jare twaelf hondert vyf-en-ſeventig, maar de laatſte in den Jare twaalf hondert twee-en-negentich. Maar deſe laatſte, gemerkt meeſt al de voornaamſte Hiſtori-ſchrijvers deſen Oorlog op dit jaar brengen, ſchijnt de rechte te ſijn, by aldien *Floris* de eerſte door deſe laatſte niet heeft willen vernieuwen en beveſtigen, en luyt deſelve aldus:

„ F*Loris*, Grave van Hollandt en Zeelandt, „ en Heer van Vrieſlandt, allen die deſe „ tegenwoordige ſien ſullen, Saluyt: Uwe „ gantſche gemeinte weete, dat wy die lieden, „ woonende tot Amſtelredam, tot herſtelling „ der ſchade, die wy en onſe lieden haar gedaan „ hebben, van nu voortaan goet gevonden heb- „ ben van alle ſchattingen van onſen Tolvry te „ maaken, voor alle haar eige goederen, die „ ſy door ons geheele Landt brengen of vervoe- „ ren. In getuygeniſſe der waarheydt hebben „ wy dit tegenwoordig ſchrift met onſen Zegel „ doen beveſtigen. Gegeven tot Leyden, des „ Sondags voor den dag der H. Apoſtelen Sy- „ mon en Judas, in 't jaar onſer verloſſinge „ 1291.

Eenige jaren te voore, eer dat noch deſe oorlog om 't Slot van Vredelandt, tuſſchen den Biſſchop en *Gysbregt van Amſtel*, die dit verſtooten van *Gozewijn* den Biſſchoppen van Utregt altijd ſochte betaalt te ſetten, ontſtaan was, had ook *Gijsbregt* met hulp der Kennemers, het platte landt rontom Utregt en Amersfoort ſeer verwoeſt, ja eindelijk ook deſe twee Steden verovert, en in ſijn gewelt gekregen, 't geen by dus een gelegentheidt was toegekomen. Als in den Jare 1278. gedûyrende d'onmondigheid van *Floris*, de vyfde van dien name, en ſeſtiende Graaf van Hollandt, de Kennemers en Weſtvrieſen tegens de Edelluyden, die uyt dertelheit en ſtaatſugt de gemeente ſogten t'onderdrukken, opſtonden, en hen meerendeels verjaacht en uyt den Lande gedreven hadden, ſijnſe eindelijk met de Vrieſen, die 't op de Hollanders mede ſeer geladen hadden, in Amſtellandt gevallen. *Gijsbregt van Amſtel*, ſiende dat ſijn Landt wijdt en zydt verwoeſt wierd, maar wel bewuſt ſijnde dat alle oppermagt by de gemeente gehaad word, onderſtaat, (vreſende ſijne onderdanen mede tegens hem mochten opſtaan, en hem uyt den lande verdrijven) de hevigheid en gramſchap der Kennemers te ſtrelen en neder te ſetten: doch ſach, na dat hy hen lang genoech met lieftallige woorden geſtreelt had, geen andere uytkomſte tot ſijne behoudeniſſe overich te ſijn, dan ſich te veynſen, als of hem al hun bedrijf wel aan ſtonde, en voorts ſijn Oorlogs-kragten by den hunnen te voegen. Hier op wort hy terſtont tot Overſte van 't gantſche Krijchs-heir verklaart: want ſy verſtonden altemaal heel wel, dat den Adel in Krijchshandel hen verre te boven gink.

Wes-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Weshalve wierdense, hebbende nu soo manlijk een Overste gekregen, noch veel opgeblasender en trotz'er, en lieten sig verluyden, dat alles hen voor buygen moeste, en veeg was. *Amstel*, schoon hy wel hadt gewilt, dat dit oproer noit onstaan waar geweest, was ondertusschen niet min in sijn geest verblijdt, dat de tijd en gelegentheid nu gekomen was, om de voornaamste Hoofden des Lands, die hy voor sijn persoon een sonderlinge haat toedroech, uyt te roien, en van kant te helpen. Weshalve besluit *Gysbregt* het Slot Vredelandt, dat digt aan sijn grensen lag, en deselve onveilig maakte, aan te tasten; maar als *Gijsbregt* lang vergeefs daar groot gewelt gebaart hadt, doet hy 't rontom belegeren, om de belegerden door de lankheit van tyt af te matten. Middelerwijl *Gijsbregt* methet gros van 't krijgsheir daar voor blijft leggen, gingen de Kennemers dagelijx het gantsche landt door roven en plonderen; en verschoonden, dewijlse sich voorstaan lieten allemans meester te wesen, alsoo weinig Amltels landen, als die van andere Heeren. Van *Amstel*, hoewel hem de schade, die sijn onderdanen door dit roven leden, seer wee in sijn herte deed, was niettemin heel wel bewust, dat niet alleen het berispen daar van gegevaarlijk was, maar ook het minste gelaat van droefheit hierom niet diende getoont te worden, prees over sulx, en remde nog in hen tegenwoordicheit hunne kloekmoedich en manhafticheit. Maar by sich selven overdenkende, door wat middel hy best de schade sijner onderdanen soude kunnen voorkomen, besluyt eindelijk hen door listicheidt van sijne grensen af te trekken. Weshalve hebbende hen al te maal by een geroepen, spreekt hy in volle vergarinch hen aldus aan: *O Spitsbroeders*, seide hy, *het verdriet me duslang voor een Casteel te zammelen en te marren, en dat gy dus lang van uwe belooningen, die uwe uytgevoerde daden verdienen, versteken blijft. De Stadt Utregt, de Zetel der Edelen, en grendel van de Schat-kist deser Landen, leidt voor onse oogen. Latenwe liever dese Stad onse wapenen doen proeven. Dien verovert hebbende, sullen al d'overige plaatsen haast volgen, en van schrik sich overgeven. En dit wil ons ook niet swaar om te doen vallen. Want midlerwijl sy meenen, dat wy noch voor 't Slot van Vredelandt leggen, sullenwe in 't midden van de nacht de Stad, als de vyandt daar het minste op denkt, bespringen en overrompelen. Want indienwe met het veroveren van dese Slotten onse tijdt verquisten, sal de vyandt ondertusschen ttjdt hebben van sich te versterken, en ons, na 't veroveren van soo veele sterkten, niet als armoede, en een lichaam vol wonden te beurt vallen.* Daar hadt men 't. Terstont breekt de gemeente, vlammende op den buyt, van de belegering op, en komt voor dou en dag heimelijk t'Utregt voor de stadt, die terstont van 't krijgsvolk rontom omcingelt wierde. De Nachtwakers door 't geluyt der wapenen opgewekt, en gissende dat'er vyandt voor stadt was, roepen, om de stedelingen soo veel t'eerder op de been te krygen, dat de Tarteren voor de stad gekomen waren, de wallen besprongen, en sy alree de stad so goed als verovert hadden. Dit geroep deed yder van schrik de hairen te berg staan, sulx datse gelijkerhandt, 't geen de naaste weg was, na de Vesten toe vloden, de wallen betreden, 't geschut op de wallen brachten, en alles wat dienden om den vyand af te keeren, en de Stadt te beschermen, in 't werk stelden. De Kennemers, dus in hun hoop te leur gestelt, hadden alreê op *Gijsbregt van Amstel* beginnen te morren, wanneer een onder den hoop digt onder de muuren tredende, den burgers aldus aansprak: *Uyt wat oorsaak*, seyde hy, *aanvaart gy tegens uwe bontgenooten, die hier gekomen sijn, om u van de dwinglandye der Edelen te verlossen, de wapenen? Maar buyten twijffelt sult gy, ô regte slaven! een grooten loon van dese uwe arbeidt genieten. Of acht ghy lieden dit voor een groot geluk, onder het jok van een wrede, ondragelijke, en onverachtelijke slavernye gevoolt te worden? Wat komt eens tot bedaren, denkt dat gy mannen zyt, en dat de tijt van wraak te nemen, nu gekomen is. Laten de genen u voetsel nu soeken te verschaffen, die u tot het gebeente toe hebben uytgesogen. Alle wereltsche dingen sijn onbestandich, en de wisselvalligheidt onderworpen; en de genen die te vore de heerschappye gevoert hebben, moeten nu dienen, en die gedient hebben nu de heerschappye voeren. Indien Fortuin bestandig waar, met regt souden wy mogen klagen, dat d'armoede sig tot met gezel by de nieuw geboornen gevoecht heeft. Maar niemant is ellendich, of 't is sijn eigen schult, en armoede is den sterflijken mensche uyt geen anderen insicht te beurt gevallen, dan dat wy toonen souden, of wy ook een beter Fortuin waardig sijn.* Op dit seggen besprak sig ook de wyffelachtige gemeente niet lang, maar keert de wapenen, die sy tot bescherming der Stadt aangenomen hadt, tegens d'Overheit. De Majestraat en Edelen wierden verslagen, en wel ten getale van veertig uyt der Stadt geset. Voorts gink het op een plunderen en rooven, en wierden in koelen bloede afgemaakt, al die sig schrap stelden om tegenweer te bieden. Dit met soo groot een hitte van gramschap uytgerigt sijnde, settense de poorten open, ontfangen de Kennemersche troepen in de Stad, en sweren by hun deel hemelrijks goet en bloedt by elkandere op te setten. Over de selfste boeg wenden sig de Amersfoorders, en setten mede de poorten voor dese vloekverwanten wijdt open. Ondertusschen gaan d'uytwijkelingen aan den Bisschop, die juist, middelerwijl dit geschiede, uyt'er Stadt was geweest, als mede aan *Otto*, Graaf van Gelder, Graaf *Floris* voogt, over d'ongemene verwoestheit en uytsinnigheit der Kennemers en Stigtsen klagen.

De Graaf van Gelder, om dese uytgewekenen weder in Stadt te helpen, komt met eenige Krygsknechten te velde, 't geen nochtens soo kleenen schrik in Amstel baarde, dat hy den Graaf van selfs met een ongeruste slagordre tegen trok, en den vyandt willens, om hem tot vegten te troonen, schoon spel gaf. Maar de Graaf, als hy bemerkte dat Amstels krijgsheir veel grooter was, dan hy sig ingebeeld had, en voor reukloosheit aansag, sig, daar de hoop tot d'overwinning soo klein was, in d'onsekerheit van een gevecht te steken, trok met sijn troepen weder na de Veluwe. Amstel liet ook den vyand onman-

gerand weg trekken, oordelende dat nu de tijdt geſchapen was, om de huyſen der Edelluyden, daar hy altijt een wrok tegens gehadt hadt, tot de grond toe te ſloopen; voort de Kennemers vermanende ſijn raadt te volgen. De Kennemers die door hun gramſchap meer als al te hevig aangeprikkelt wierden, bewilligden terſtont in ſijn voorſlach. Weshalve met het krijgsheir onder *Gijsbregt van Amſtel*, als Veldoverſte, opbrekende, vallen op de Slotten van Heer *Gijsbrgt van Abkoude*, *Willem van Ryſenburg*, en *Huybert van Vianen*, vernielenſe totden gronde toe, en maken voorts met rooven en branden het platte land rondom kaal. Endelijk begon van Amſtel, ſijn wraak-luſt nu ten dele geboet hebbende, een weêrſin van ſig wijder in 't oorlog met de Kennemers te ſteken, (vermits het onbedacht graauw, na geen beſtiering wilde luyſteren,) te krygen, ſulx hy in hun aller tegenwoordigheit aldus aan-hief. *O ſtrijdtbare Helden, en dappere oorlogs borſten! het Jaar loopt nu ten ende, ſedert wy dit gantſche Bisdom onder ons gewelt gebragt hebben, d'Edelluiden verdreven, en hunne onwinbaare Slotten tot den gronde toe vernielt hebben. Maar tegens het toekomende Jaar, is mijn voornemen om den Graaf van Gelder, die ſig vyandlijk tegens ons aangeſtelt heeſt, te beſpringen, ſijn gantſche lant te verwoeſten, en aan kolen te leggen; weshalve is mijn verſoek op u, dat gy, nademaal de koorenoogſt op handen is, 't huyswaart wilt begeven, om tegens het toekomende Jaar voorraad van koren by een te vergaderen.* De Kennemers lieten ſich geſeggen, en eenige krijgs-knechten binnen Amersfoort en Utregt tot beſetting gelaten hebbende, trekken voort naar huys toe. Daar gekomen ſijnde beginnenſe terſtont Haarlem te belegeren. Maar binnen de Stadt was eenen *Joan Perſijn*, een ſtrijdtbaar man en dappere oorlogs heldt; dees trekt ontrent middernacht met eenige rapſe gaſten uytter Stadt door 't leger, ondweldigt hen den genomen buyt, trekt voorts in Kennemerland, en leit aldaar het meeſtendeel der huyſen aan kolen. De Kennemers hier door verſchrikt, breken van 't beleg op, maar de belegerden binnen Haarlem het opbreken vernemende, vallen gelijker hant uyt der Stadt en agterhalenſe in 't weg trekken. Daar viel een hert gevegt, de meeſte der beleggers wierdt op de plaats doodt geſlagen, de reſt gevangen, en binnen Haarlem gebragt. De Graaf van Gelre door de nederlaag der Kennemers aangemoedigt, vergadert weder eenige troepen krijgs-knegten om Utregt weder te veroveren. Maar daar voor komende ſtiet ſijn hooft, ſulx hy, vermits de beſettelingen manlijk weêr boden, genootſaakt wierd daar van af te wyken. Hier van daan trok hy voor Amersfoort, 't welk, gemerkt de Stadt te ſwak was om ſoo groot een gewelt van krijchsknechten te kunnen wederſtaan, met verdrag overgingk. Binnen Utregt bleven de Kennemers noch twee volle Jaren, eerſe door de uytgewekene burgers en regeerders, die des nachts een poort openden aan den Heer *Claas van Cats*, die met veel Hollanders inquam, en wel duyſent en veertig uyt de Stadt ſette, uytgedreven wierden.

Na dat nu Graaf *Floris* de bovenverhaalde twiſt tuſſchen den Biſſchop en de Heeren van Amſtel en Woerden geſlegt had, is hy korts daar na met een heerlijken ſtaat en ſleep van Heeren, Ridderen en knechten in Engelandt tot den Konink Eduart d'eerſte van dien name over geſcheept, om aan hem te verſoeken het beſit van Schotlant, vermits het hem van Graaf *Floris* wege, de tiende Graaf van Hollande, en derde van dien name, die 's Koninx dogter van Schotlant, *Ada* getrout had, aangeſtorven was; Maar wat moeite dat hy ook aanwende, ſoo kon hy egter aan 't beſit van dit rijck niet komen, nademaal ſommige Heeren in Schotlant hem daar in tegen waren. Dog ſy verdroegen ſig evenwel minnelijk, en liet ſig de Graaf met een ſomme gelts te vrede ſtellen. Midlerwijl *Floris* by den Konink van Engelandt was, wierd'er een huwelijk geſloten tuſſchen *Jan* 's Graven ſoon, en *Eliſabeth* 's Koninx dogter. Ondertuſſchen eenige Hollandſche en veel Zeeuwſe Heeren, als *Wolfard vander Veer*, *Jan van Reneſſe*, *Floris van Borſſelen* en meer anderen, vreſende dat de Graaf ſig door deſen bant van huwelijk te groot ſoude maken, ſpanden aan met ſijn ſchoon-vader, Gewye van Vlaanderen, die met een magtig heir quam belegeren Middelburg, daar de Gravin van Hollandt met haar ſoon in was, 't welk Graaf *Floris* beweegde, haaſtelijk uyt Engeland in Holland te komen, en vergaarde een heir ontrent Zierikzee, om de Stadt te ontſetten, maar 't ſelve wantrouwende, liet ſig bereden door den Hertog *Jan van Brabandt*, op ſijn woort en trouwe te Biervlied tot den Grave van *Vlaandere* te gaan, om peis te maken. Maar Gwye nam hem gevangen en maakte evenwel peis, dog op voordelige voorwaarden voor de miſnoegende inlantſche Heeren, en beloofde een groote ſomme geldts voor d'oorlogs-koſten aan Gwye te betalen: daar Hertog *Jan* van Brabandt borge voor bleef. Maar *Floris* los ſijnde, verdreef den Heere van der Veere, en den Heer van Borſſelen, en dadingde met andere Hollantſche en Zeelantſche Edelluiden op een nieuw. 't Geldt en telde hy ook niet, waar door, ſeit Snoyens, de Hertog namaals ook niet aan 's Graven doot, gemerkt hy hem van ſijn'er borge niet wilde ontſlaan, en den Hertog aan de Graaf van Vlaandre het gelt ſelfs tellen moeſte. En alſoo Graaf *Floris* merkte, dat Engelande Vlaanderen meer gonſtig was dan hem, trok hy in den Jare 1295. na Parijs tot den Konink, die met beide in oorlog was, en beloofde heimelijk ſijn ſoon *Jan* met de dogter van Vrankrijk ten huwelijk, en verbond ſig den ſelven, ſulx d'oorlog tegens Vlaandere weêr aanging, alwaar de Vlamingen in Kaſſand geſlagen wierden. Midlerwijl, vermits'er in Vrieſlandt en Vlaandere en elders in den oorlog veel Ridderen en Edelluiden geſneuvelt waaren, ſlaat den Graaf op Kerſdagh veertig van de rijkſte Boeren tot Edelluyden, 't geen de andere Edelluyden ſoo qualijk namen, datſe hier over den Graaf ook ſeer begonnen te haten. De Graaf by de Edelluyden dus in haet en nijt gekomen ſijnde, en den Konink van Engeland, daar ſijn ſoon *Jan* genoegſaam gevangen ſat, dus ook vertoornt hebbende, ſoo verbonden zig de Heeren van Amſtel,

ſtel,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

ſtel, Woerden, en Velſen, en andere Edelluyden, die het mede op den Graaf geladen hadden, overmits hy den Biſſchop van Utregt begunſtigt, en tegen hen geholpen had, met den Conink van Engelandt, om Graaf *Floris* gevangen in Engelandt te voeren, hem daar in een eenwige gevankenis te houden, en ſijn ſchoonſoon, Graaf *Jan*, *Floris* ſoon, over te ſenden om in ſijn vaders plaats de heerſchappye over Hollandt te voeren. Om dit wel uyt te voeren, en over 't werk te beraatſlagen, waren tot Kamerik al over lang *Gerrit van Velſen* en den Biſſchop van Durham, uyt 's Koninx name, met den Grave van Kuik, van wegen den Hertog van Brabant, en noch twee andere raads-mannen uyt den naam van den Graaf van Vlaandere, vergadert geweeſt. De Graaf, wien deſe opſet en verraderye onbewuſt was, trok in 't jaar 1296. naar Utrecht, om den twiſt, (ſoo men ſeide) die tuſſchen den Heer van Zuylen, en de Heeren *Gijsbrecht van Amſtel* en *Harman van Woerden*, gereſen was, te ſlechten en neder te leggen. Maar het bleek genoeg dat dit een gemaakte twiſt was, vermits de Graaf tot ſijn voornemen geenſins konde geraken.

Op dat egter hun voorgenome aanſlach, ſoo veel te lichter ſoude voortgank hebben, ſoo verſpreidenſe weder op nieuw een gerucht, dat de twiſt, die tuſſchen d'Edelluyden t'Utregt ontſtaan was, noch t'eenemaal niet gedempt was, en te vreſen ſtond, datſe eerſtdachs tot een algemene brant, indien niet ſchielijk daar in voorſien wierd, uyt ſoude berſten. De Graaf aan dit gerucht geen twijfel ſlaande, vertrekt terſtont van 't Huys te Vogeleſank, niet verre van Haarlem gelegen, en reiſt naar Utrecht. Maar onderweegs krycht hy van den Heer van Kuyk een brief, van duſdanich een inhout.

„ HEt komt my regte voort niet te pas d'oor-
„ ſaak te ſeggen; maar weet dat ik u den
„ oorlog aanſeg: en ſie eens toe, of ghy 't u al be-
„ danken ſult, om in de Stadt te komen. Want
„ ick heb vaſt voor mijn genomen, u afbreuk te
„ doen waar ick kan en mach. Heden ſal ick in
„ den Raat verſchijnen, maar wilt het niet qua-
„ lijk nemen, indien ik iets beſluyte dat u tegen
„ gaat. Vrees niet alleen, 't geen uw vyandt ſeit,
„ maar ook ſijn toorn en krachten. De reſt,
„ 't geen ick te ſeggen heb, ſult gy uyt den Prie-
„ ſter, die u den brief ſal over leveren, wel hoo-
„ ren.

Naulix kon ſig de Graaf, deſen brief geleſen hebbende, van lachen onthouden, en ſich tot den Prieſter keerende: betrout dan, ſeide hy, den Heer van Cuyk op ſijn eigen kragten ſoo veel, dat hy ſich voor laat ſtaan my te kunnen uyt Holland jagen, of beletten dat ick in Utregt niet derf komen? Is'er iets, waar op hy ſich ſoo verlaat, dat my verborgen is? Gy wien alles bewuſt is, ſeg op indien u iets van den Heer van Kuyk belaſt is. De Prieſter, 't ſy dat hem de verradery bewuſt was, of, 't geen ick beter geloof, vol angſt ſijnde om dat hy buyten ſchult was, gink, na dat hy, 't geen hem bewuſt was, den Graaf aangedient had, vertrekken. De Graaf ſiende, dat de Prieſter buyten ſchult was, gaf hem tot veiligheit van ſijn reis, noch vry geley mede. Middelerwijl komt *Floris*, die dit ſtout ſchryven van Kuyk vaſt overpeiſde, en gedachten had dat Kuyk in ſijn gebiedt iets vyandlijk ſoude derven aanvangen, verſelſchapt met de genen, die hem verraden ſouden, t'Utrecht. Soo als hy in de Stadt quam, komt hem *Wolfart van Borſſelen*, die van te voore in ballingſchap geſonden, en nu mede aan de verraderye deelachtich was, tegen, en bidt hem om vergiffenis van ſijne miſdaden. De Graaf, gelijk hy goedertierent van aart was, vergaf hem terſtont alles, en ontfinch hem onder 't getal van ſijne getrouwſte vrienden. Voorts deed hy zyn beſt om de twiſt, die tuſſchen de de miſnoegende Edelen gereſen was, te ſlechten, daar hy hen, overmits alles maar een gemaakte mouw was, op dat de Graaf niet anders ſoude meinen, dan dat door ſijn toedoen d'oneenigheit ter neder was geleit, om hem die geen argh dogt, ſo veel te lichter hier door in 't net te brengen, toe bepraatte. Soo als hy in de Kerk wil treden, ſteekt hem een Vrouw van een eerwaardig gelaat, een briefje in de handt; waar in duidelijk genoeg de verraderije met deſe woorden ontdekt wierdt:

„ O Konincklijke ſpruyt, en voortreffelijke
„ Vorſt, let wel op het gene, de Konink
„ David ſeit: Mijn vrient, dien ick vertroude,
„ die mijn broot at, treedt my onder de voeten.

Of deſe Vrouw door Gods ingeven of dat haar de verraderye bewuſt was, hier toe gebragt is, daar mag yder het ſijne van geloven. De Graaf, gelijk hy grootmoedig van aart was, kreunde ſich weynich aan 't gene in dit briefje ſtond. Maar, na dat hy uyt de Kerke gekomen was hout hen allen ter middagmaal, hebbende Amſtel en Woerden neffens ſijn ſyde ſitten. De maaltijt wierd in vrolijkheit, en met jokken en boerten, op dat *Floris* aan hun gelaat de lagen, die ſy hem leiden, en den Grave onbewuſt waren, niet merken ſoude, overgebragt. *Floris* met de Prelaten of Kerkvoogden, een vrolijk middagmaal gehouden hebbende, gink na de maaltijt, van den wijn luſtig beſtoven ſijnde, een weinig onbekommert leggen ſlapen. Maar de vloekverwanten, die niet ruſten konden voor datſe deſe goddeloose daat volbragt hadden, ſchieten terſtont ter poorte uyt. Knegten, wapenen, en alles wat hen konde dienen met ſig op weg nemende. Na dat alles buyten wel beſteken was en de lagen geleit, treet Amſtel, van d'anderen tot den Graaf geſonden, in d'eetzaael, en wekte hem, die in een diepen ſlaap was geraakt, op, ſeggende dat'er nu geen tijdt was om te ſlapen, daar het ſoo ſchoon en dag weders, en ſoo groot een menigte van vogelen in 't velt was. Geen dink was'er dat den Graaf meerder vermaken kon als de vederjagt; weshalve uyt den ſlaap ſchietende, laat hy ſijn kamerling van Amſtel roepen. Amſtel ook niet lang dralende, na dat hy de bootſchap gedaan hadt, belaſt den kamerling den Graaf te ſeggen, dat hy voor uyt gink om alles gereedt

te maken. Dog wort op 't bevel van *Floris* wederom geroepen. O *Gijsbregt*, seide *Floris*, misschien om hem te ondertasten, vermidts het overdenken der woorden, die in het briefje stonden, dat hem de Vrouw in de hant stak, hem wel eenig agterdocht heeft kunnen geven, *ik kan mijn groote en onuytsprekelijke liefde, dien ik altijt tot u gedragen heb, niet langer datse u door eenig klare kenteken niet bekent werde verborgen houden.* Teffens hem een beker, dien hy eerst uytgedronken had, met sijn eigen handen overgevende, *Drink hier*, seit hy *O Amstel, Floris ziel en herte, die al te lijdig op u verslingert is.* Weshalve *Amstel* tot sijn Spitsbroeders te rug kerende, brengt hen de bootschap, dat de Graaf op komende wege was. Hier op gaan sich al d'anderen versteken, en wort alleen *Woerden*, (op dat door de menigte het spel niet soude verbroddet worden,) belast op 's Graven komst te wachten. *Joan* sijn bloetverwant, soon van *Jan van Henegouwen*, *Gerrit* Heer van Woerden, beide seer jonk van jaaren, mitsgaders een kleen getal van knechten, verselschappen den Graaf, die met een Valk op sijn handt ter poorte uyt reed. Als de Graaf buyten der Stadt gekomen was, en van Woerden in 't gesicht kreegh, geeft hy 't paart de spooren, en vraagt, waar 't geselschap, en wat plaatse tot de Vederjacht bestemt was? Naulix had van *Woerden* het woort uyt den mont, seggende datse wel haast daar wesen souden, of de Vloekverwanten, als *Gerrit van Velsen*, *Arent van Benschoppe*, *Gerrit van Krayenhorst*, *Willem van Teylingen*, *Willem van Zaanden*, stuyven met een deel gewapent krijgsvolk van alle kanten op, omcingelen den Graaf, vatten het paart by den toom, en dwingen hem voort sich gevangen te geven. Maar *Floris*, ('t sy dat hem de sucht van heerschen gaande maakte,) was een seer sachtmoedich Heer, invoege dat hy ook toen noch niet gelooven kon, dat'er bedroch of ernst was, maar datse alleen om vermaaks en kluchts halve hem soo onversiens op 't lyf waren komen vallen. *Maar, seide Arent van Benschoppe, neen Graaf, soo waar als my Godt helpen mag gy zyt bedrogen, indien gy dit voor spel acht. Dat we dus een werk tegens u bestaan, daar toe hebben ons uwe schelmeryen, die gy tegens ons en 't Vaderlant begaan hebt.* Dit seggende rokt hy den Graaf de Valk uyt de hant, en setse op de sijne, hem voorts toe snaauwende, en seggende, dat dit voor 't laatste soude wesen. En schoon de Graaf sich mannelijk weerde, so wiert hy evenwel door de menigte overweldigt, en noch dien selven nacht heimelijk gevangen op 't Slot te Muyden gevoert, om hem alsoo voort levendich in Engelandt te voeren. Ondertusschen de Graaf op 't Slot te Muyden gevangen sat, wierd hy van d'een noch meer als d'ander over sijn droevich ongeval begekt en bespot. Maar niemant viel den Graaf harder, als *Harman van Woerden*, dees leide t'elkens den Grave te vooren, de seven jarige gevankenisse van *Amstel*, sijn eige ballingschap, 't ombrengens van *Velsens* broeder, en diergelijke dingen meer, hem voorts seer drygende, eveneens als of hy hem 't leven hierom benemen wilde. De Graaf niet te min, schoon hy wel wiste dat sijn leven en doot in hun magt was, antwoorde met een onversaagt hert aldus: O Woerde, seide hy, *wat moogt gy al dese dingen, die al lang vergeten, en vergeven sijn, weder op halen. Maar evenwel, nademaal ick door uw snorken en onbeschoft spreken, geperst wordt om mijn billikheit te betuygen, sal ick mijn verdedinge uyt vrese van boeiens en banden niet agterwege laten. Van Gods wege was ik gestelt tot het straffen der schuldigen, en voorstaan der onschuldigen. In dit ampt heb ik my altijt soodanig gedragen, als of ick van 's menschen geslagt voor den Richter daar boven rekening geven soude. Hadt* Velsens *Broeder, die den aangeklaagden, tegens de beloften van veiligheit, in tegenwoordigheit van den Rigter om 't leven bracht, die straffe niet wel dubbelt verdient? Was dit de saak voor 't Recht bepleiten, en sig in handen van den Rechter stellen? Veilicht hadt men hem dit noch ten besten konnen houden, dat hy sich over sijn eigen saak als Rechter stelde. Maar geen verschoonen was'er aan dat hy met het selfste scherp den Rechter selfs aanviel en quetste.* O Woerde! *denk, dat hy sijn gewisse beswaert, en de misdaet van een schuldigen op sijn eygen huls haalt, die onverschoonbre misdaden door de vingeren siet. Zonder reden, om dat uwe goederen verbeurt gemaakt wierden, toont gy u dus verbolgen tegens my. Weêrspannig hebt gy u getoont tegens den Bisschop, wiens landt gy vyandelijk aentaste, en ook weêrspannigh tegens my, wien de sorg, gelijk gy selfs wel weet, over Utrecht aan bevolen was. Weshalven was ik genootsaakt gewelt met gewelt te verdrijven en te wreken, en heb ook alles, 't geen ik gedaan heb, volgens het recht van oorlogh gedaan. 't Geen ik tegens u, en tegens andren gewesen heb, 't selve mogen tegens my mijne vyanden, en niet mijne onderdanen, wijsen, die hun Princen, schoon datse quaat sijn, in alles te goet moeten komen. Hoe veel te min moeten dan de geenen aen de wrake denken, die loon na hunne werken ontfangen hebben. Dat Amstel gevangen is gehouden, loochen ik niet, vermits hy, soo wel als gy, misdaan had. En is, op dat gy niet seggen soud dat soo een adelijk geslacht onwaardig is geknevelt en geboeit geworden, in soodanig gevankenisse gestelt, gelijk een Heer, uit soo doorluchtig een stam gesproten, toekomt. Invoege dat het my vreemt in d'ooren klinkt, dat ik nu van wreetheit betigt werde, daar in tegendeel mijne gulhertigheit, my ten valle, en in de lagen der verraders gebraght heeft. Maer billik hoort gy te vragen, uit wat oorsaak ik de genen uit hun ballingschap ingeroepen, weder in hun eer en goederen geset, en in genade, en tot mijn geheimen Raden aen genomen heb, die soo swaere straffen verdient hadden. Maer wist ik dat de Hollanders sulk een bedrieglijk en meynoedig volk was: Neen, soo waer als my God helpen moedt, 'k wiste niet, dat de Christenen soo schendig hun wetten uit hunne herten gebannen hadden, en daar in de Wraak-lust soo lang voeden konnen. Maer nu bevind ik helaas! Dat niemand door de quijdschelding sijn'er misdaden gebetert wort, nochte iemant ook hoopen mag by den geenen veilig te sijn, dien ge door de groote weldaden soodanig aen u verplicht hebt, datse niet magtig sijn die met hun goet en bloet te kunnen betalen.*

Dit seggen maakte *Woerden* heel baloorig, en

hielp

hielp hem voort ſoodanich te paart; (voornamelijk als hy merkte dat hem de waarheid geſeid wierd) dat hy de Graaf deed ſwijgen, en aan boejens leggen. *Floris* teffens van gramſchap en vreſe aangeprikkelt, bracht vaſt dien dach met peyſen en denken over, maar den volgende nacht wierd ſijn ziele met onuytſpreekelijke droefheid bevangen. In den morgen ſtond wierd een biechtvader, die hem ſeer ſobre ſpijſe, en niet anders als broot en booter quam voorſetten, tot hem geſonden. Als de Graaf aan den Biechtvader, die des anderen daags weder keerde, ſijne ſonden wilde biechten, en God om vergiffenis bidden, quamen ſulx de vloekverwanten beletten, en hem in ſijn Godvruchtige dienſte ſteuren; en ſchoon hy hen ſeer hertelijk bad, datſe hem toch het biechten ſijn'er ſonden wilden toeſtaan, het mocht echter niet helpen, maar wierd de Biechtvader van hem weggejaacht. Dit gink by na den Graaf aan ſijn ſinnen, en ſich niet vaſt inbeeldende dat hy'er den hals niet door ſoude halen, vraagt *Woerden* of'er geen hoop van behoudenis meer overich was. Maar *Woerden* die een hart ſoo bitter als gal in ſijn lijf had, toonde ook (als of het niet genoech was geweeſt, geſecht, wie al deelachtich en meê-wuſtich aan deſe verraderye was, en de brieven dieſe met hun eige handen ondertekent hadden, getoont te hebben) hoedanich een wreet herte hy in ſijn boeſem droeg; Want, als hy bemerkte dat *Floris* door al ſijne leden grote pijn leed, riep hy een dienaar en liet 's Graven mond en lijf luſtich met gerſte, tot dat de punten in de huyt bleven ſitten, wryven. Noch liet *Woerden* het by deſe vervloekte wreetheid niet. Want hebbende een dikke knots in ſijn hand genomen, *geen genees-middel*, ſeide hy, *O Graaf is'er ter werelt, die de pijne ſoo dra weet te verdryven, dan dat gy deſe knots in plaats van uw hooftkuſſen, en de vloer in ſteê van uw bed gebruyke.* En dus was de Graaf yder eens ſpot en voetveeg twee dagen lank. Middelerwijl wierd dit droevich gerucht 't ganſche Land door verſpreyt. De Kennemers, Waterlanders, en Vrieſen quamen terſtont op dit gerucht met Schepen en Schuyten om hun gevangen Graaf te verloſſen, over het Y naar 't Huys te Muyden afſakken De vloekverwanten dit vernomen hebbende, doen den Graaf, dreigende hem anders te doorſteken, brieven aan de Kennemers ſchryven, waar in hy hun getrouwigheid hoog verheffende, hen belaſte altemaal t'huyswaart te keeren, en datſe voor hem geen ſorge behoefden te dragen. De Kennemers deſe brief ontfangen hebbende, begonnen noch felder te woeden, en loochenden den laſt, daar ſy den Graaf toe gedwongen hadden, t'achtervolgen. Want wie, ſeidenſe, ſou ſoo uytzinnich weſen, die ſijn eigen behoudenis niet ſoeken ſou. Na datſe nu anders geen uytvlucht ſagen, zynſe terſtont over Poelen, Sloten, en Moeraſſchen met den gevangen Graaf, dienſe op een Paart gebonden, en ſijn mond met een handſchoen, om geen geluyt te kunnen ſlaan, geſtopt hadden, weggevlucht. Die van Naarden door een aanbrenger hier van lucht gekregen hebbende, zyn met een groot getal gewapende mannen uyt liefde tot hun Graaf, hen te gemoet getoogen. Zulx dat de vluchtelingen van achteren, door de Kennemers en Waterlanders, en van voore door de Naardenaars geweldich in 't nauw raakten; En alſoo het Paart, daar de Graaf op gebonden was, te klein en te ſwak was om met hem over de Slooten te ſpringen, ſoo viel hy in 't overſpringen met het ſelve daar midden in. *Gerrit van Velſen* ſiende dat hy den Grave naulix levendig ſou konnen wegvoeren, en d'achtervolgers ontkomen, trekt ſijn ſwaart, en geeft hem een-en-twintich doodelijke wonden, en vluchte voort te Paart na 't Huys te Kroonenburg. De Kennemers en Naardenaars toeſchietende vonden den Graaf noch levendich, maar door 't uytgutſen des bloets ſoo ſwak en flaau geworden zynde, dat hy naulix ſijn adem langer halen kon. Voorts brachtenſe hem op 't Huys te Muyden, alwaar hy den vijfden van Zomermaant overleed, na dat hy veertich jaren over deſe Landen heerſchappye gevoert had. Het doode lichaam wierd te ſchepe naar Alkmaar gevoert, ſijn ingewant daar uyt genomen, en aldaar in de Kerk begraven, het lichaam bleef gebalſemt in 't Choor ſtaan, tot'er tijd dat Jonkheer *Jan* ſijn ſoon uyt Engeland quam; 't welk daar na in 't Clooſter te Rijnsburg, by ſijn huysvrouw *Beatrix* in groote ſtacy begraven wierd. De moord wierd terſtont aan veel Princen en Heeren, die Graaf *Floris* in maagſchap beſtonden, inſonderheid aan Graaf *Jan van Avennes* van Henegouwe, en ſijn ſoon *Jan* die in Engeland was overgeſchreven. Voorts wierd hier op beſlooten het Huys van Kronenburg, daar *Gerrit van Velſen*, de moortdadige verrader met eenige van ſijn vloekverwanten, op gevlucht was, te gaan beleggen. Maar *Harmen van Woerden* en *Gijsbregt van Amſtel* zyn met vele andere Heeren van den Amſtel uyt den Lande vertrokken, en hebben ſich in Polen nedergeſet, alwaar, ſoo geſeit word, als noch een Stad gelegen is, genaamt *Holland*, die van deſe Ballingen ſoude geſticht zyn; en geene kleine overblijfſelen van deſe afkomſt te vinden zyn. Want alhoewel deſe plaats in Polen leid, ſoo ſpreken noch al de Inwoonders, behalven de Poolſche ſpraak ook de Nederlandſe, in ſoo veel eeuwen niet kunnende vergeten de tale van haar eerſte Vaderland. Doch, ſoo my van anderen onderrecht is, leid deſe plaats eigentlijk in Pruyſen, en is veel meer een Dorp of Vlek als een Stad. Ook is de tale dienſe ſpreken, een vervalſchſte en gebroke tale, en geen Pools noch Hollands, maar tuſſchen beide. Ondertuſſchen wierden al de goederen van deſe vloekverwanten verbeurt gemaakt, en hunne Heerlijkheden quamen aan 't Graafſchap van Holland te vervallen. Het Slot van Kroonenburg wierd ook van den Graaf van Kleef, de Neef van de vermoorde Graaf ſterk belegert, ſo datſe ſich eindelijk uyt hongers noot op gena en ongena moeſten overgeven. Die van Dordrecht kregen daar op *Huge van Baarland* gevangen, de Kennemers *Willem van Teilingen*, en noch twee anderen, die van Delft *Willem van Zaanden*, en die van Haarlem *Arent van Benſchoope*. De Graaf van Kleef nam *Gerrit van Krayenhorſt* met noch vier anderen in bewaring. Deſe wierden altemaal onthooft, de lichamen

Zzzzzzz 2 op 't

op 't rat geleid, en de hoofden op staken gestelt. Maar over *Gerrit van Velsen*, die na Leyden gebracht wierd, gink een schrikkelijk vonnis. Hy wierd, soo eenige schryven, levendich in een ton van binnen met scharpe spijkers beslagen, gesteken, en soo langs al de straten van Leyden gerolt; dit doorgestaan hebbende, en noch levendich zynde, wierd hy op een rat geset, en onthooft.

Doch of dese straffe om 's Graven dood aan *Gerrit van Velsen* geschiet is, dat heeft zyn bedenken. Want *Beka*, *Stook*, en een andere naamlose schryver maken van soodanige straffe geen gewach. De Rijm-Chronijker schijnt te seggen, dat *Gerrit van Velsen* met *Willem van Zaanden* terstont na het innemen van 't Slot Kroonenburg, onder de handen van de Vriesen, Kennemers, Noord-hollanders, en Waterlanders, die voor 't Slot gekomen waren, t'samen gebleven en omgebracht zyn. Want seid hy op 't blat 45.

Geraard van Velsen ende Willem van Zaanden
Treckten die knechten, ende taanden
Als of syse wouden eten,
Ende doden daar toe, suldy weten.

Sy verscheurden die als met tanden, seid hy. *Beka* schrijft van sijn belijdenis en straffe in 't Latijn aldus: *Gerardus de Velsen traditionem Comitis in aperto confessus est seriatim; atque idem Gerardus inter acerba supplicia dirè rotatus est.* 't Welk aldus in 't Duytsch luyd: *Gerrit van Velsen seide toen vervolgens de verraderye opentlijk uyt: en denselven Gerrit van Velsen wierd onder andere wrede straffen op een rat geleid. Rotatus* is by desen schryver soo veel geseit, als op een rat gesed; daar misschien anderen dit woort *rotatus* na d'oprechte Latijnsche eigenschap genomen hebben, en geduyt en overgeset voor *gerolt*. Van dit gevoelen is ook de Schryver van het oude Lietje, daar hy seid:

Sy deden een Vat vol spijkers slaan,
Daar most sijn Edeldom in glyden:
Sy rolden hem daar drie dagen lank,
Drie dagen voor den noene.

Niet te min, is dese straffe, daar *Gerrit van Velsen* naar 't gemeen gevoelen, mede om 't leven gebracht wierd, soo vreemt niet: want met deselve brachten, soo *Tubero* en *Plinius* schryven, die van *Carthago Attilius Regulus* om 't leven. Van soodanige straffe maken ook meê andere History-schryvers gewach, als *Julius Cæsar*, *Bullingerus Hist. lib.* 3. en *Sigonius Histor. Bonnon. lib* 6. die verhalen dat *Kasarinus* en *Sanguinesius* met soodanich een straffe om 't leven gebracht wierden. De Hollanders hebben voorts 't Huys te Croonenburg gesloopt, en tot den gronde toe geslecht, en toogen voorts na 't Huys te Muyden, om dat te veroveren en te verwoesten, maar daar op komende vonden se niemant, vermits de andere vloek-verwanten by tijds hun hielen gelicht hadden, en daar af gevlucht waren.

Adelijke Huysen, Sloten, en Castelen, soo die van ouds gelegen hebben, als die nog leggen in

226 G O Y L A N D T.

't Huys ten BOSCH.

WAs voor desen een oude Adelijk Hofstad, gesproten uyt den Huyse van Ysselstein, heeft gelegen een half ure van Weesp aan de Vecht, en is in den laatsten Oorlog in den jare 1672. tot de gront toe verdestrueerd, soo dat niet anders als alleen de gront daar van overgebleven is.

't Huys te CRONENBURG.

HEt Casteel of Slot te Cronenburg is geschonken by Graaf *Willem van Holland*, aan Heer *Willem*, sijn natuurlijke soon, Ridder, van den welken het Geslachte van Cronenburg gedescendeert is; en is laatst geweest in 't Geslagte van Lienden, 't geen mede in de Ridderschap van Holland is beschreven geweest.

't Huys te MUYDEN.

HEt Slot van Muyden is seer out en vermaart, ter oorsake dat Graaf *Floris de V.* vermoort zynde van *Gerrit van Velsen*, alhier gebracht wierd, of gelijk andere seggen sijn geest gaf, en stierf; en is jegenwoordich de ordinaris residentie plaats van den Drost van Muyden.

Goyland soo als *Boxhorn* vermelt, soude sijn naam gekregen hebben van *Goedela*, Abdisse van 't Clooster van Altena, waar van hy de Historie uyt des Stads Registers van Naarden aldus beschrijft.

„ IN 't jaar 703. in de Maant Januarius, *Otto*
„ den eersten van die naam, Keyser van
„ Duytsland, door groote begeerte van *Wich-*
„ *mannus*, Grave van Zutphen, en sijn doch-
„ ter *Lutgardis* eerste Abdisse van Altena, heeft
„ ontfangen tot sijn bescherminge en behoede-
„ nisse het Clooster en Collegie van Altena, op
„ sulker wijse als de drie Cloosters, Essen, Quin-
„ delinburg, en Gaudersijn aangekomen zyn.
„ Item, hy heeft toegelaten aan het voorseyde
„ Clooster van Altena, de macht van den Tol
„ te nemen, die op d'Yssel gestelt is.
„ In 't jaar 968. *Otto* de tweede van die naam
„ Conink der Romeynen, toegeneygt zynde
„ aan d'ootmoedige beden van sijn lieve huys-
„ vrouwe, heeft mildelijk gegeven aan het Cloo-
„ ster van Altena het Land van Urk, en al 't ge-
„ ne hy besittede in het Graafschap van Nardink-
„ land, en in Hameland. En heeft macht gege-
„ ven

,, ven aan d'Abdisse van Altena van het voorsey-
,, de Land te mogen dispenseren en ordonneren
,, naar haar believen, en profijt des voorseyden
,, Clooster van Altena.

,, En den voornoemde *Wichmannus* heeft een
,, ander dochter gehad by naam *Adela*, wiens
,, getroude man was *Baldericus*. Dese *Adela* en
,, heeft niet willen consenteren en toestemmen
,, aan die dingen, dewelke haar vader gegeven
,, hadde aan het Clooster van Altena; looche-
,, nende dat haar vader soude de macht gehad
,, hebben van die goederen te geven.

,, Desen twist heeft geduert tot de tijden van
,, *Otto* de tweede, ende en heeft nochtans van
,, hem niet konnen geslicht worden.

,, Maar *Lutgardis* overleden sijnde, *Otto* de
,, derde van die naam Keyser, heeft bevolen dat
,, de partyen souden tot Nimmegen by een ko-
,, men, en is daar veraccordeert, dat *Adela* en
,, haar man *Baldericus* souden geven alle hun
,, regt, 't welk hun toequam aan het Clooster
,, van Altena.

,, En *Otto* is geworden voogt van het Clooster.
,, Behalven dese dingen, *Baldericus* heeft gege-
,, ven aan het selve Clooster alle die goederen, die
,, *Lutgardis* beseten hadde, te weten, de helft
,, van Imbrik, de helft van Arnhem, de helft
,, van Aspellæ, &c. Putten, &c.

,, Item deselve *Otto de III.* heeft alle die goe-
,, deren bevesticht, dewelke sijn vader gegeven
,, hadde aan het selve Clooster Nardinkland,
,, Urk, &c, met alle de Bosschagien, Bemden,
,, Weyden, Visscheryen, Kerken, Molens,
,, Wegen, &c. en heeft daar en boven gegeven
,, aan het voorseyde Clooster de Tollen der Vis-
,, scherye in het Dorp Salen, en in de Riviere
,, Yssel, 't welk genoemt word de Catetol.

Hie toe is noch dienende een seker oud schrift, beschreven met dese woorden.

,, IN den naam des Heeren, Amen. In 't jaar
,, na de geboorte des selven, duysent vier
,, hondert en vier, de 12. indictie, op dingsdach
,, den 25. van Hoymaant, ontrent des middachs,
,, in het tweede jaar van het opperste Priesterdom
,, des Aldersaligsten Heeren en Vader in Christo,
,, 's Heeren *Alexander*, deur Gods voorsienig-
,, heid Paus, dies naams de seste, in tegenwoor-
,, digheid van my openbaar Schryver, en der
,, ondergeschreven getuygen, hier toe beson-
,, derlijk geroepen en genodicht. De eerwaardi-
,, ge en voorsichtige mannen (*personaliter consti-
,, tuti*, &c.) personelijk hier toe gestelt, met
,, namen *Nicolaß. Rijfolso*, *Arent Nicolas*, en
,, *Egbert Boort*, Burgemeesters der Stad Naar-
,, den, Laici van Utrecht, hebbende in haar
,, handen eenig schrift op parkement geschreven
,, met twee uythangende zegels, te weten, des
,, Doorluchtigen Hertogs *Floris*, Grave van
,, Holland, en des Eerwaardigen Heer *Jan* (*elect*,
,, &c.) verkoorne der Kerk van Utrecht; heb-
,, ben my onderschreven openbare schryver, met
,, behoorlijke aanhouden versocht, dat ik dat
,, gemelte schrift soude tot my nemen, insien,
,, en ondersoeken, en het selvige haar op een ge-
,, geloofwaardige manier soude overschryven,
,, uytschryven, en tot een openbaar gestaltenis-
,, sen. Dieshalven heb ik ondergeschreven schry-
,, ver, soo als voorseyt is versocht, 't schrift soo-
,, danich als voorsz is, tot my genomen, ingesien
,, en neerstich deursocht, en het deselve gaaf, ge-
,, heel, ongeschonden, ongekerft, en in gene
,, dele verdacht, maar van alle schennis en ach-
,, terdocht t'enemaal bevrijt gevonden, en de-
,, selve overgeschreven, uytgeschreven, afge-
,, beelt, en tot dese openbare gedaante gebracht,
,, welkers voorsz schrifts inhout luyd aldus:

,, WY *Floris*, Graaf van Holland, doen
,, kont allen die desen tegenwoordige
,, sullen sien ofte hooren lesen; openbaarlijk ge-
,, tuygende, dat wy ontfangen van d'eerbare
,, Vrouwe *Goedelende*, Abdisse der Kerke van
,, Elten, 't Land dat genaamt word Neerdink-
,, land, met alle haar toebehooren, en met alle
,, haar rechten, in wat naam sy souden mogen
,, geacht werden, die den selven Abdisse en haar
,, Kerk in 't voorsz Land toebehooren, met al-
,, le rechten daar mede het voorsz Land den
,, voorsz Abdisse toekomt, dat ik houden sal als
,, een vaste rente, voor twee-en-twintich pon-
,, den Utrechtse penningen van goed aloi, welke
,, rente wy en onse oire d'Abdisse van Elten die
,, in der tijd zyn sal, op den Winterschen St.
,, Martens dach, eeuwelijk, alle jaar, beloven
,, te betalen gelijk hier boven is uytgedrukt, op
,, straffe van bannissement des tot gesproke von-
,, nis, voor de Eerwaardige Vader Heer *Jan*,
,, deur Gods genade (elect, &c.) verkoorne van
,, Utrecht, doch soo wy uyt voornoemde oor-
,, deel des bans sullen komen te vervallen, dat
,, God verhoede, en een gans jaar deur, in de
,, selvige gerustelijk blyven sitten, sonder de
,, voorsz Rente te betalen; soo sal 't voorseyde
,, Land met al sijn toebehooren en recht, tot de
,, Abdisse vry en vrank wederkeeren, sonder dat
,, het voorsz Land eenige heerschappye of recht
,, van ons of onse erf-navolgers hier namaals sal
,, behouden. Wy doch sullen niet te min deur
,, dat vonnis gebonden en verknocht blyven, tot
,, dat wy d'opgehoude Rente ten vollen sullen
,, hebben betaalt. Na ons overlijden sullen ons
,, Erfgenamen tot Erfgenaam, het voorsz Land,
,, van d'Abdisse van Elten, die inder tijd wesen
,, sal, tot een vaste Rente, als boven geseyt is,
,, eeuwelijk te ontfangen, sy sullen ook op straffe
,, van den ban des gevelden uytspraak, aan de be-
,, talinge der selver Renten, op gelijker manie-
,, ren haar selven verbinden, 't welk soo sy bin-
,, nen 't jaar na haar voorsaats doot, niet en sul-
,, len hebben volbracht, sullense van al het recht
,, der vervolginge, voor soo veel 't voornoemde
,, Land aangaat, ganschelijk vervallen zyn. En
,, het Land selve, sal met alle sijn toebehooren
,, en recht aan d'Abdisse vry en volkomentlijk
,, vervallen.

,, Wy bekennen ook openbaarlijk, dat de
,, gemelde *Goedelende* Abdisse van Elten, als sy
,, het voorsz Land, te weten Neerdinkland,
,, met alle sijn toebehooren en rechten, als een
,, vaste Rente, ons en onse ooren opgedragen en

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

,, vergunt heeft, datse doe die Rente en Inkom-
,, ste der Munniken van Elten, diese in het voorsz
,, Land noch heeft en behout, uytdrukkelijk en
,, met namen heeft uytgesondert.

,, Wy beloven ook, dat wy en onse Erfge-
,, namen sullen bevorderen, dat de Rentmee-
,, sters der voornoemde Munniken in Neerdink-
,, land woonende, den Munniken selfs hunnen
,, Renten en Inkomsten, sonder eenige swarig-
,, heid, op voorwaarde, ter plaatsen, en met
,, munte, als van outs haar behoorlijk en gebruy-
,, kelijk is geweest, sullen betalen.

,, Daar en boven heeft noch de voornoemde
,, Abdisse haar Leenmannen die met goederen,
,, in Neerdinkland gelegen, van haar beleent
,, sijn, met namen en uytdrukkelijk uytgeson-
,, dert, in welke goederen noch wy noch onse
,, Erfgenamen noyt eenich recht sullen hebben;
,, verstant die goederen die *Gijselbregt*, Heer van
,, Amstel van de Leenmannen des selver Abdisse
,, gekocht en verkregen heeft; welke goederen,
,, daar mede sy van de Abdisse waren beleent in
,, Neerdinkland gelegen zyn. Om dat sulx een
,, uytsondering of verkoping, deur d'Abdisse
,, self op haar toestemminge noyt en is voorge-
,, gaan, heeft sy ons en onse Erfgenamen dat sel-
,, ve met het dikmaal genoemde Land en sijn
,, toebehooren te behouden en te besitten toege-
,, laten. Dit alles gedaan voor onse Eerwaardi-
,, gen Heer *Jan*, deur Gods genade Elect van
,, Utrecht, in welkers oorkonde wy desen te-
,, genwoordigen brief met ons zegel, te gelijk
,, met het zegel des selven Elect, hebben doen
,, versterken.

Adelijke Huysen, Sloten, en Castelen, soo die van ouds gelegen hebben, als die nog leggen in

227 D E L F L A N D T.

't Huys te ALTENA.

DIcht onder Delft gelegen, is by die van Delft anno 1573. in brant gesteken, en naderhand wederom opgetimmerd, by wijlen den Heer de Bye, in sijn leven Thesaurier Generaal der Vereenigde Nederlanden; *Gouthoven* spreekt'er van in sijnen tijd in de volgende termen, *Het Huys Altena is in't jaar* 1573. *by die van de Stad gedurende den Oorlog aan brant doen steken, en komt toe als erfgoet van de voorouders die van den Edelen Geslagte van Almonde*; en *Adrianus Junius, Batav. cap.* 18. *Altenacum à nimia vicinia, qua Delphorum urbi gravius videbatur, si quando obsidio timeretur, sic dictum*, Adamus Almondius *obtinet, nuper ab Oppidanis incendio corruptum.*

't Huys te BELVEDERE.

GElegen aan de Zuytzyde van de weg tusschen Rijswijk en Wateringe, is een schoon en lustig gebouw, gesticht in den jare 1634. by sijn Hoogheyt Prins *Frederik Hendrik van Oranje.*

't Huys te BLOTE.

DIcht by Rijswijk gelesen, en voortijds genaamt geweest zynde Hodenpijl, toekomende aan het Geslachte van Nobelaar, en eertijds altoos gehoort hebbende aan het Geslachte van Pijnssen.

't Huys te BOEKESTEIN.

HEeft van ouds in 't Ambacht van Maasland, in de Cralinger-polder niet wijt van de Lier gelegen, en was wel eer een Adelijk Stamhuys, doch altans t'enemaal verdestrueert en in een Boomgaart veranderd, behoudende van sijn vorige gedaante niets ter gedachtenisse, dan alleen den omring van oude en seer diepe gragten. Het Wapen van 't selve was een Keper van Gout, beneffens drie Goude Leeuskoppen, met Silvere Tongen op een Schilt van Keel.

De Hofstede vander BURGT.

EErtijds gestaan hebbende in Rijswijk, daar die van 't selve Geslacht haren naam van hebben. Dit Huys quam anno 1491. op *Pieter Suys* van Dordrecht, als getrout hebbende Juffrouw *Joanna*, Erfdochter van *Jan vander Burgt*, Schiltknape, welke de grootmoeder was van Mr. *Cornelis Suys*, President van den Hove van Holland.

't Huys te CRANENBURG.

SIe van dit Huys hier na onder de Adelijke Huysen gelegen in Schieland.

't Huys te CRAYENBURG.

HEeft gelegen aan de Hoorn-brugge, aan de Oostzyde van de Haagse Vaart, een stuxweegs te Landewaart in; werd hedensdaags door de wandeling genaamt 't Crayenest. Het Wapen is drie Goude Bollen gestelt als een bande, met drie goude Vogelen een in de rechterhoek, en twee onder in de slinkerhoek op een swart Schilt.

't Huys de DORP.

OF Uytterlier, zynde een Adelijk Stamhuys van 't Ridderlijk Geslacht van Dorp, is over meer als 200. jaren de woninge van dat Geslachte geweest, tot dat Vrouw *Barbara van Dorp*, *Arents* dochter, troude met *Gijsbert Uytterlier*, Ridder, als wanneer alle de goederen van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

van die van Dorp, op *Gijsbert* haarlieder soone quamen, wiens nakomelingen tot heden toe den toenaam van Dorp aangenomen hebben, behoudende haar Wapen, en 't selve met dat van Dorp quartillerende, tot dat *Ida van Dorp*, Eygenaresse van dit Slot en Goet stervende, 't selve erflijk gelegateert heeft aan haar man *Frederik van Renesse vander Aa*, dewelke anno 1609. insgelijx sonder kinderen stervende, 't selve aan sijn tweede Vrouwe *Willemina van Gent* gelijftogd heeft.

't Huys te GROENEVELT.

IS een Stamhuys geweest gelegen omtrent het Wout, gelijk mede de Ambachts-Heerlijkheid van deselve naam; is gekomen uyt den Huyse van Wassenaar, en by Heer *Dirk van Wassenaar*, Burggrave van Leyden, gelaten aan Heer *Arent van Wassenaar* sijn jongste soone voor sijn Erfdeel, 75. Mergen Landts, die daar mede verlijdt is in den Jare 1228. En daar op een Slot hebbende gedaan timmeren, heeft, den Name van Wassenaar latende aan sijn oudtsten Broeder, het beginsel gegeven aan den Naam en Geslacht van Groenevelt, en voor sijn Wapen gevoert drie silvere Wassende Manen in een groen Veldt ofte Schildt. Het Ambagt van Groenevelt wert mede genaamt in de oude Brieven de Lage Harnesch. Inden Jaare 1409 's met Groeneveldt verlijdt geweest Heer *Johan van Groenevelt*, dewelke volgende de Parthye van Vrouwe *Jacoba van Beyeren*, Gravinne van Hollandt sijne wettige Princesse, tegens Hertog *Johan van Beyeren*, Bisschop van Luyk haren Oom, soo is door het ongeval van den Oorlog in den Jaare 1420. het Slot van Groenevelt afgebrandt, en nevens verscheyden andere Heeren Huysen verdestrueert. Groenevelt is belent ten Oosten met het Wouth en de Groeneveltsche Wateringe, ten Suyden de Lierweg, ten Noorden de Sweth, en ten Westen de Naaltwijksche weg. Is bepoldert, en groot in Mergen-talen ontrent drie hondert Mergen. Wert te leen gehouden van den Huyse van Wassenaar, tot een onversterflijken Erfleene, de voorsz Hof-Stadt van Groeneveldt, de Ambagts-heerlijkheydt en Ambagts-gevolg met twee-en-vyftig Mergen Lands leen-roerig, (boven noch omtrent elf Mergen vry Allodiaal Landt) met verscheyden agter-leenen en Manschappen daar onder gehoorende, mette Visscherye van het Groeneveltsche Water, en de Swaandrift van twee paar drijvende en broedende Swanen met hare jongen, om en in den Ambachte van Groenevelt, en de Sweth en Monstersche Wateringe: en is met die voorsz goederen by Koop en Overgifte, op den 7. Juny 1651. verlijdt gewerden de Heere *Philips Doublet*, Burgemeester van 's Gravenhage, naarmaals Ontfanger Generaal der Vereenigde Nederlanden.

't Hof in den HAGE.

HIer van schrijft *Gouthoven* in 't korte en sommierlijk aldus:

Den Hage, alsoo genoemt, om dat alhier eer het gebout was, veel Hagen van Geboomten waren, diemen in 't Francoys Hayes noemt, waarom de Fransoysen dese plaatse la Haye heeten. Syn eerste begrip is geweest ontrent den Jare 1250. doe Koninck *Willem van Roomen*, Grave van Hollandt, het Paleis, als de groote Sale met de Cameren daar aan, aldaar dede timmeren, drie jaren na dat hy Roomsch Koning (diemen nu Keyser noemt) gekoren was. Daar na so hebben de grootste Heeren ofte Edelen van 't Landt, alhier mede haar huysingen doen timmeren, om soo veel te naarder 's Graven persoonne te mogen sijn: gelijk daar is het huys van Egmont, op den hoek van de Vyver-berg: het huys van Brederode, 't welk nu het Raathuys is vande Burgemeesters, Schepenen en Raadt vanden Hage. Het huys te Wassenaar, in 't Voorhout, onlangs gekogt en doen repareren en verbeteren by Heer *Cornelis vander Myle*, Ridder, &c. hebbende te vooren toebehoort den Heer Grave van Ligne, Baanderheer van Wassenaar, &c. Noch het huys van Naaldwijk, toebehoort hebbende den Heer Grave van Arenberg, alwaar nu onlanx voor 't meerdeel is gestigt de huysinge van Heer *Jan van Oldenbarnevelt*, Ridder, weerdig Advocaat vanden Lande, &c. Het Huys van Assendelft in 't West-eynde, voor 't meerdeel doen timmeren ontrent den Jare 1520. by Heer *Gerrit van Assendelft*, Ridder, President vanden Hove van Hollandt, en nu onlangs vermeerdert en verbetert, door Jonkheer *Gerrit*, Heer van Assendelft, anno 1617. overleden. Noch het schoone huys, door den Ontfanger Generaal *Willem Gout* (van Dordrecht geboren) geleden ontrent 90. jaren, doen bouwen, nu ter tijdt het vertrek ofte wooninge vanden Heere, Grave *Hendrick van Nassou*, Heere van Naaldwijk, &c.

De Hooft-kerke aldaar, is begonst te funderen, ten tyde Hertoge *Aalbregt van Beyeren*, wiens Vrouwe de Hertoginne dede anno 1397. aldaar stigten in 't Voorhout, het groote Clooster voor de Preekheeren van S. Dominicus Ordre, daar de Heeren van Wassenaar, en veel andere Edelen en Ridderschap naarmaals begraven sijn, en veel Sepulturen voor de leste Oorlogen alhier te sien waren: onder ander een cierlijke verheven Tombe, vande voorsz Hertoginne, fondatersse, die alhier mede begraven werdt, aande Noort-syde, daar den hoogen Altaar te staan plag.

Onder den voorsz. Hertoge *Aalbregt*, werde mede gedoteert en gesticht, het Collegie van Deken en Canonicken inde Cappelle op 't Hof, alwaar Hertog *Aalbert* met sijn eerst wijf begraven leydt, mede de Hertoginne sijn Nichte *Jacoba van Beyeren*. Het timmeren van deser Heeren huysen en Kerken, heeft veroorsaakt dat veele particuliere persoonen hier mede sijn komen woonen, en huysen gebout hebben, tot neeringe en gerief: soo dat in desen tijdt den Hage in menigte van huysen, met Dordregt, Haarlem, Leyden en Delft wel vergeleken kan werden, vande welke daar wel 450. tsedert 28. Jaren herwaarts aangebout sijn. Onder andere onlangs de huysen vanden Heere van *Cabbau*, in 't beginsel

van

van 't Noort-eynde: en vanden Heere van *Sommersdijk*, in 't Voorhout. Ende gelijk Grave *Jan van Henegouwen*, overleden anno 1305. en sijnen Sone den goede Grave *Willem*, overleden anno 1337. en dien sijnen Sone Grave *Willem de IV.* die by Staveren doot bleef, haar meest onthielden in Henegouwen, te Valenchyn, ofte te *Quenoyt*, alsoo sy uyt dat Landt oorspronkelijk waren: alsoo hadden Hertog *Willem van Beyeren*, de dulle Grave, met Hertog *Aalbert* zynen broeder, en Hertoch *Willem*, desen zynen soone, haar behaagh in Hollandt in 's Gravenhage te woonen.

Vander Hoeve stelt nog in sijn Hantvest Chronijk de volgende Adelijke Huysen, die al voor meer als hondert jaren in den Hage gebout zyn geweest; namentlijk,

Het *Keysers Hof* nu de Vergader-kamer, en de Vertrek-kameren van de Heeren Staten Generaal; item 't quartier van de Raad-kamer van Brabant.

Het *Stadhouders Hof* nu het quartier van sijn Hoogheyt den Prince van Orangien.

Stadhuys eertijds 't Hof van Brederode.

't Huys van *Bruynswijk* op de Kneuterdijk, ofte *Tornojvelt*, naderhand aankomende de Erfgenamen van den Raadsheer *Erik Dimmer*.

't Huys te *Egmont* op de Vyverberg en Kneuterdijk, naderhand de Heer van *Villers*.

't Huys van *Wassenaar* op de Kneuterdijk, naderhand de Heer vander *Mijle*.

't Huys van *Aardenburg* in 't Voorhout, naderhand de Erfgenamen van *Barnevelt*.

't Huys van den President *Suys*, naderhand den Heer *Jacob Cats*, Raad-pensionaris van Holland en Westvriesland.

't Huys van den Abt van *Egmont*, neffens wijlen den Heer Advocaat *Dimmer* op de Kneuterdijk.

't Huys van *Oosterwijk* op de Kneuterdijk, naderhand de Vrouw van *Zevender*.

't Huys te *Borsselen* in 't Voorhout, naderhand de Heer *Lugtenburg*, Rentmeester van Noortholland, en sijn gebuyren.

't Huys te *Cabau* in 't Voorhout, naderhand de Heer van *Piershil*.

't Huys van den President *Sasbout* van den Secreten Raad, in 't Voorhout, naderhand de Heeren en Meesteren *Boukhoven* en *Boulens*.

't Huys van *Cobel* op de Kneuterdijk.

't Huys van de *Ketel* aan de Pootweg, of de Houtstraat, naderhand de weduwe van den President *Veenhuysen*.

't Huys te *Benthuysen* op de Vyverberg, naderhand de Heer van *Brederode*.

't Huys te *Schagen* op den houk van de Nobelstraat, naderhand *Machteld van Wouw*, der Staten Drukster.

't Huys te *Drogendijk* in de Nobelstraat, naderhand den Heer van *Goudriaan*.

't Huys te *Bronkhorst*, naderhand den Heer van *Vliet*.

't Huys te *Baartwijk*, in de oude Molstraat.

't Huys te *Brandwijk* in 't Noordeynde, naderhand den Heere Prince van Orangien.

't Huys van *Uytwijk*, naderhand de weduwe van de Griffier *Rosa*.

't Huys van Jonker *Otto van Egmont*, Heer van Kenenburg, naderhand de Heer van *Caban* in 't Noordeynde.

't Huys van *Assendelft* in 't Westeynde, naderhand de Erfgenamen van *Assendelft*.

't Huys te *Sprang* in 't Westeynde, naderhand den Heer van *Valkenisse*.

't Huys van de Vrouw van *Helmont* in 't Westeynde, naderhand *Nobelaar*.

't Huys van *Hoogwoude*, naderhand den Heer van *Duvenvoorde*.

't Huys te *Persijn*, naderhand de Herberge de Zwaan op de Plaats.

't Huys vander *Nieuburg*; eertijds genaamt het Huys van *Ysselsteyn*, naderhand de Herberge de Moriaan, en 't Huys van den Heer *Wits*, op de Plaats.

't Huys van *Blois* en *Treslong*.

't Huys van *Maria Vossen* op de Plaats, naderhand *Hulshout*, *Gorcum*, en d'ander Huysingen daar achter aan.

Cloosters binnen den Hage.

Het *Oude Weeshuys* op den houk van de Nobelstraat, naderhand d'Efgenamen van Jonker van *Lier*.

St. Maria is de Hoofsche Cappel.

St. Jacobs Parochie-kerk, nu de groote Kerk.

St. Vincents Clooster in 't Voorhout, nu de Clooster-kerk.

St. Elisabeths Convent, nu de nieuwe Groenmarkt mettet Huys van Jonker *Nicolaas vander Boukhorst*.

St. Aguiete Convent in 't Westeynde, nu 't Weeshuys.

't *Bethlehem Prostye Convent* in 't Westeynde, naderhand Jonker *Ripperda*, en den Commissaris *Hoogenhouk*.

St. Maria in Galilea Convent in de Poten, naderhand *Volbergen*, ende andere sijne gebuyren.

St. Maria Cappel op de Spuy-brugge.

De *Cappel van 't Sacraments Gildenhuys*.

't *Sacraments Gildenhuys*.

St. Niclaas Capelle aan de Markt, nu de Vleyshalle, want de oude Vleyshal plachte te staan op 't houxken van 't Halsteegken, waar van het sijn naam behouden heeft.

St. Nicolaas Gasthuys leyt tegen over *St. Niclaas Capelle* voorsz, eertijds gesticht by wijlen Hertog *Albert van Beyeren*, voor de Hovelingen en andere tot armoede geraakt zynde.

St. Jacobs Capelleken in St. Joris straat.

't *Capelleken van 't Vrouwe mette Cruyken* in 't Noordeynde.

St. Cornelis Capel en *Leproosbuys*.

St. Antonis Capel en *Pesthuys*.

St. Antonis Capel in 't Bosch.

't *Oude Wijfkens-huys* van die van *Dam*, in Jonkvrouw Ida straat.

St. Joris Doele.

St. Sebastiaans Doele.

Hadrianus

Hadrianus Junius ſchryft van deſe plaats kortelijk in deſer voegen. *Præter oppida & urbes mænibus foſſiſque clauſa, quæ viginti & octo numerant. culta nec poſtremæ ſortis plura extant in Hollandia municipia, ſuis ſingularibus dotata per Principes privilegiis, quædam à muratis urbibus minimum diſſidentia, cùm ſplendore, tum cultu; inter quæ principem facilè locum tenere ac tueri quoque nemo inficibiatur Hagam Comitis (quo vocabulo ſignificatur ſepes è ſpinis dumiſque opere topiatio facta) quem delitiis ſuis & otio deſtinarunt olim Principes, & ſanctiori conſilio locum, nunc litibus trahendis ſolvendiſque dedicatum. Hic locus opibus, ædificiorum ſplendore, (quorum magnificentiæ vix quidquam adſtrui poſſit, niſi inexpugnabilis iſta fatorum vis, quæ procellam ab Hiſpania in has oras infudit, pleriſque omnibus labem clademque attuliſſet) cultu, magnitudine, hortorum amœnitate, nobilitatis frequentiâ nulli cedit urbium, ubi plura quam bis mille ædificia numeres. Palatium habet regium foſſis in modum arcis circundatum, cui piſcina perampla ad ſeptentrionem obiecta eſt, à Guilelmo Rom. Cæſare Hollandiæ Principe exſtructum, in quo admirabilis fabrica atrij extat, quod latiſſimum ſpatio & ampliſſimum non trabibus colligatur, ſed ſolis lacunaribus elegantis operis intercipitur, quorum materiam Hibernia ſubminiſtraſſe dicitur. Ea ſedes eſt Principis aut Legati Præfective Hollandiæ, qui nunc eſt Guilielmus Naſſauius, Princeps Arauſinus, P. P. iure dicendus: in quem optimè quadrare poſſit Gratii vetuſtiſſimi poëtæ verſus ille, Vtrunque & prudens ſumptis impiger armis. Eadem eſt ſacrarium quoddam juris & legum, ubi Senatus major quam ille Deorum Conſentium cauſſas ventilat, excutit, iudicat; maiorem dixi, quod illum biſſenus numerus implebat, hic his ſeptenario conſtituitur, præter caput ſuum, quem Præſidem vocant, quo honorato munere fungebatur proximè Cornelius Suſius, Ryſuici dominus, Juris legumque columen. Iſtud Senatorum collegium, olim ſedere apud Graveſandam ſolitum, huc tranſtulit Guilelmus iam Cæſarei tituli acceſſione auctus. Haga ampliſſimos præterea dignitatis gradus apud ſe fovet, Tribunum ærarium, qui cenſum omnem Regis nomine annuum & precarium æs, ex Hollandia, Friſiâ, Tencteris, Tranſiſalanis, Trajectinis, & Selandiâ per diſpoſitos quæſtores ærarios accipit, quem Generalem Receptatorem à munio appellant; quo non ita pridem functus eſt Arnoldus Cobelius, inclytus ingeniorum Mæcenas. Habet præterea duos qui à Rationibus ſunt, qui accepti expenſique rationes cogunt, cui muneri deſtinati fuerant Numanius & Cornelius Jongius, viri otio honeſto & ingeniis uberrimis affluentes ambo. Ædificijs contiguum eſt amœnum nemus (quem lucum Furori & Sævitiæ dicatum fuiſſe conſecratumque olim creditur vulgo) non feris formidabile, ſed aucupijs deſtinatum, capreolorum paſtione (quorum maculoſæ interlucent pelles) frequens, annoſis quercubus, & fagis alniſque umbroſum, ſupra mille quingentos paſſus longum, minore longè latitudine, digna certè Muſis ſedes, in quam relaxandis à litium moleſtia animis cauſſarum vindices & Senatores ſæpenumero ſolent prodeambulatum concedere.*

't Huys te HONSELAARDYK.

HEeft ſijn naam ontleent van het overoude en vermaarde Caſteel Hunſel, daar de Heeren van dien naam wel eer op woonden; 't ſelve wert als ſeer conſiderabel vermelt in een brief van *Lubbertus* Abt van Egmondt van den jare 1262. luydende als volgt.

WY Lubbertus door Godes toelatinge Abt en Convent des Clooſters van Ekmund, geven een jegelijk te kennen, die de tegenwoordige ſullen ſien, dat wy de verkopinge onſes Lands, dat onder de Parochie van Naaltwijk by Hunſel gelegen is, gemaakt van Nicolaas Monnik onſen broeder, aan Kerſtantius ten gebruyk des Clooſters van St. Marien in Rinsburg van weerden hebben en aangenaam; willende dat de voorſeide N. uyt onſer naam overgeef d'eigendom van het voorſeide landt, en dat hy doe daar over 't gene dat van regts wegen te doen ſtaat; Tot welker ſaaken getuygeniſſe en eeuwige verſekeringe wy hebben doen verſterken dit tegenwoordig geſchrift met het by hangſel der Zegelen; gedaan en gegeven in 't jaar ons Heeren 1262. op den dag vanden Heiligen Odulphus Belyder.

Goudhoven ſpreekt van deſe Heerlijkheyt aldus: Niet verre van 's Graveſanden is de Heerlijkheyt van Naaldwijk en Hondſelaarſdijk, hebbende een ſeer groot en ſterk Slot, daar eertijds de oude Heeren van Naaldwijk te woonnen plegen, dewelke van oude tijden Erffelijk Marſchalken van de Graven van Hollandt waaren, en als opperſte Stalmeeſters geſag hadden over 't geryt van de Paarden; Heer *Willem van Naaldwijk*, Ridder, die anno 1345. in den Strijt te Staveren in Vrieſlandt mede doot bleef, heeft hier omtrent den jaare 1308. een Collegie van dertien Canoniken geſundeert, te weten te Naaldwijck; *Boxhorn* verhaaldt belangende deſe Canoniſie wat perfecter, en ſeydt met deſe woorden; *Nalduicus pagus & antiquitate & amænitate ſpectatiſſimus. hic Collegium ſex Canonicorum a Wilhelmo Loci dynaſta anno 1307. erectum eſt, quod anno 1369. Wilhelmus Naalduicenus prædicti Wilhelmi Nepos, mirum in modum ampliavit, ſex Canonicis adjectis.* dát is, Naaldwijk om haar oudtheyt en vermaakelijkheydt, een ſeer aanſienelijk en bekent Dorp. Hier is in den jare 1307. van *Wilhelm* Heere deſer plaatſe een Collegie van ſes Canonicken ingeſtelt, 't welk *Wilhem van Naaldwijk*, Neve des voorgenoemden *Wilhelm* grootelijks vermeerdert heeft, noch ſes andere Canonicken daar by gevoegt hebbende. Sulks dat hier uyt de oude vermaartheydt van dit Dorp lichtelijk te beſluyten is, gelijck oock om haare ſchoone ſituatie en wel gelegentheydt, in de vrugtbaarſte Landtsdouwe, niet min luſtig en vermaekelijk is, met Honſelaardijk, al hoe wel ſoo oudt niet ſchijnt te weſen, dog nu naderhant ſeer toegenomen, door de Timmeragie en het koſtelijk gebouw van den Doorlugtigſten Prince van Orangie *Frederik Hendrik*, als Heer van Naaldwijk en Honſelaarſdijk, dewelke dit oude huys Hunſelaarſdijk, met al ſijn omleggende gevaar, wederom op nieuw ſeer heerlijk herſtelt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

en daar door het Dorp niet weynig verbetert en voordeel toegebragt heeft.

De Hofstede VANDER HOEVE.

SYnde een Stamhuys leggende in Maaslandt, waar van de oude vervallene muren nog te sien sijn; hebbende aande voorvaders vanden Autheur der Hantvest Cronijk *Mathys vander Hoeve* toebehoort, gelijk hy in 't laatste van het twede Boeke sijns eerste Deels nader is bewijsende, dat *Jan vander Houve* een vroom man van wapenen, gehouden werd de fondateur van 't Huys met de Hofstede vander Houwe, wesende een Edel Leen van de Graaflijkheid van Holland; en is het selve Leen naderhand aankomende geweest aan Jonker *Jacob Frederik van Zevender*, Heer van Kenenburg.

't Huys te KENENBURG.

ALsoo genaamt van 't Revierken de Kene, daar op en aan het gestigt is, by Heer *Philips van Dorp*, Ridder, van wegen Hertog *Willem van Beyeren*, Grave van Hollandt, leydt in 't Dorp van Schipluy, is een seer cierlijk Slot, was aankomende Jonkheer *Jacob Frederik vander Seventer*. Den meer gemelten *W. van Gouthove* in de Cronijk by hem uyt gegeven anno 1620. getuycht, dat dese Heerlijckheydt omtrent het jaar 1460. *Albert van Egmont van Meresteyn*, Knape, behylikte met sijn Wyve *Hase*, dogter van *Philips de Bloot*, Heere van Kenenburg, en werdt noch tot heden toe by de mans oir van de voorschreve *Aalbert van Merestеyn* beseten: waar in hy onder verbeteringe grootelijks was geabuseert, en ook sich selven contradiceert, als hy wat lager inde Genealogie van Sevender, in tegendeel seyt, dat *Otto van Sevender*, die Bailliou was van Voorn, werdt anno 1618. Heere van Kenenburg by Testament en de doot sijns Moeders broeder, sulx het doen ter tijdt al op den Huyse van Sevender was gedevolveert. Den selven Autheur vermelt noch op een ander plaatse van de fundatie van dit Huys, namentijk in het Geslagtregister van Dorp, waar in hy voor aan is spreekende van *Philips van Veen* genoemt *van Dorp*, Ridder geslagen in den slag tegens de Luykenaars, anno 1408. was Capiteyn van Gorichum met 500. man anno 1407. en Tresorier van Hollandt: Hy dede funderen 't huys te Kenenburg, hy leefde noch anno 1423. en stierf sonder Kinders, begraven te Delft, inde oude Kerke, had eerst getrouwt Vrouwe *Florentia Bugge*, *Ians* dogter, een seer Rijk Poorter te Delft &c.

't Huys te KERKHOVE.

HEeft voor desen gelegen tot Pijnaker aan het Kerkhof, doch is nu niet meer dan een Boere-wooning, voerende de afkomelingen van desen naam en ouden Huyse drie swarte Vogelen op gout.

't Huys te MADE.

HEeft gelegen achter de Houttuynen en Lakenramen der Stad Delft, zynde nu niet meer dan een Boomgaart, omcingelt met een Watergraft, soo ront als een ring of cirkel in 't midden van een groene grasrijke weide; en is het selve ook wel eer een Stamhuys geweest.

't Huys ter NOOT.

GOuthoven fol. 99. spreekt van dit Huys aldus: Dicht by den Hage, op den weg naar Leyden, is weynig jaren geleden, doen stigten by Heer *Caarle vander Noot*, Gouverneur der Stede van Sluys in Vlaanderen, en vooren Capiteyn vande Guarde van sijn Excellentie inden Hage. Hy kogte anno 1610. de Heerlijckheden van Hoogtwoude en Aartswoude in Westvrieslandt, en stierf anno 1614 nalatende by sijn huysvrou *Anna Manmakers* (wiens Vader Tresaurier van Zeelandt was) *Carel vander Noot*, Heer van Hoogwoude, &c. en possesseur van 't voorsz huys: sijn suster *Louijse vander Noot*, hadde te man *Philips de Soete*, van Hauteyn, Gouverneur van Sluys in plaatse sijns Schoon-vaders. De voorsz Heer *Carel vander Noot*, was jonger broeder van *Lamoraal vander Noot*, Heer van Rest ofte Rysoir in Henegouwen, die naargelaten heeft by sijn huysvrouwe *Anna de Hertaing*, des Heeren suster van *Marquette*, Jonkheer *Mauritz vander Noot*, Heer van Rijsoirt, Jonkheer *Lamoraal*, Jouffr. *Genevefua* en Jouffr. *Loyse vander Noot*. Haar beyder vader Heer *Caarel vander Noot*, Ridder, Heer van Rysoir, was anno 1566. een vande Geconfedereerde Edelen te Brussel, en hadde te wyve Vrouw *Margareta*, Heere *Carels* dogter vander *Aa*. Hy hadde een jonger Broeder, Jonkheer *Casper vander Noot*, Heer van Carloo, die anno 1573. by Haarlem met den Heere van Batenburg verslagen wert vande Spangiaarden. Hy hadde te wyve Jouffr. *Ienne van Edingen*, 's Heeren dogter van Santbergen, en wan Jonkheer *Ian vander Noot*, Heer van Carloo. Dese stamme is een vande outste en Edelste van Brussel, uyt het welke sijn geweest drie, die den Staat van Cancellier van Brabant bedient hebben.

't Huys te OVERVEST.

IS jegenwoordich niet meer in wesen, en was alsoo genaamt, als leggende pas of even over de Stads Vest of Watergraft, aan deselve zyde als Altena, doch vry nader aan de Schoolpoort, en souden, soo als de Heer Bleiswijk in sijne Beschryvinge van Delft meent, daar van noch enige bescheiden overig zyn.

't Huys te POLANEN.

TOt Monster, is mede het Ridderlijk Stamhuys geweest van de Oude Jonkeren *van Polanen*, alwaar deselve haar plagten te onthouden; is nu maar een Hofstede aankomende mijn

Heer den Prince van Orangie. Den selven *Gouthoven* spreekt hier van wederom op een ander plaatse in deser voege; Ontrent s'Gravesande by het Dorp Monster, is eertijdts geweest het huys of 't Slot te Polanen, daar de Heeren van Polanen op woonden, den welken Monster mede toe behoorde, en plagt te staan daar nu de Houve van Polanen leydt, en werde (gelijk de Cronijk daar van vermelt) van die van Delft, met nog meer andere Sloten aan-brandt gesteken, anno 1359. Dan het Landt ofte het inkomen behoort tot den huyse van Nassau, al 't sedert het jaar 1404 en nu den voorschreven hoogemelten Heere Prince van Orangie.

't Huys te RODENRYS.

DE Hofstede Rodenrijs gelegen omtrent Overschie, is wel eer een Stamhuys geweest, waar van enige vermelt werden hier vooren fol. 1072. het selve heeft naderhand toebehoort den Heer *Johan van Oldenbarnevelt*, Ridder, Advocaat van den Lande van Holland en Westvriesland.

't Huys te RUYVEN.

IS het Stamhuys geweest van dat Geslagte, gelegen by de Ambagts-heerlijkheid van deselve naam; was niet verre van Delft gelegen, en schrijft de Heer Bleiswijk in sijn Beschryvinge van Delft, dat noch apparent de naam daar van behouden heeft het *Ruyvers Laantje*, tusschen 't Zuydeinde van Delfsgau, en den Overgau.

't Huys te SANDENBURG.

EErtijds 't Paleis van de Graven van Holland, by 's Gravesande gelegen, is geheel onder de voet gekomen sedert dat het Hof van daar verset is geweest, en by Grave *Willem van Holland* van daar naar 's Gravenhage overgebragt. De fondamenten van dit Slot omtrent het jaar 1546. met graven gevonden zynde, wierden mede daar gevonden enige oude propere aarde vaatjes, die meer als 1400. jaren oud waren. De memorie van dit Paleis of Hof behout de Koningstraat, Hoflaan, en sekeren Akker Hofland genoemt, in 's Gravesande seer wel bekend, en houtmen voor seker, dat de jegenwoordige Pastorye eertijds de Keuken van 't oude Hof geweest is.

't Huys te SPIERINGSHOEK.

IS een Ridderlijke Hofstad, gelegen tusschen Schiedam en Vlaardingen, en heeft voor desen toebehoort den Heer van Goudriaan, uyt den Geslachte van Schagen.

De Hofstede VANDEN TEMPEL.

GElegen omtrent Berkel, en voor desen mede neffens Rodenrijs toebehoort hebbende den Heer *Johan van Oldenbarnevelt*, Advocaat van den Lande van Holland en Westvriesland.

't Huys te VELDE.

GElegen onder Maasland, by de Ridderlijke Hofstede vander Houve, is geweest het Stamhuys van den Adelijken Geslachte van de Velde, voerende tot een Wapen een swarten springenden Eenhoorn, met goude Hoorn en Klauwen, op een silver Velt, welke Wapentekenen op verscheide oude sarken in de Kerke tot Maasland noch zyn te sien, onder anderen een van *Jacob vande Velde*, overleden den 27. April 1473. waar op ook sijn vier Quartieren uytgehouden leggen, als van vaders zyde

VANDE VELDE.

Van vaders moeders zyde

VANDER WOERT.

Van 's moeders wegen

Twee Lelyen in 't hooft van 't Schilt.

En van 's moeders 's moeders zyde

Drie Maarlen in 't Schilt.

Dit voorschreven Huys te Velde, is al over lange jaren verdestrueert, niets dan eenige onderaardse fondamenten nalatende, mitsgaders den omring der gewese graften, en is eertijds met de Landen daar aan behoorende, te Leen gehouden van de Graaflijkheid van Holland, en Heerlijkheid van Voorne, naar uytwijsen van een seker Vidimus, gegeven by Schout, Burgemeesteren, en Raden der Stad Delft, op den lesten July 1602. en jegenwoordich allodiaal.

't Huys te WATERINGE.

TOt Wateringe een Stamhuys geweest, plagte anno 1299. Heer *Gerrit van Wateringe*, Ridder, en Capiteyn tot Staveren in Oostvrieslandt, toe te komen; des voornoemden Heer *Gerrits* soons soon *Gerrit van Wateringen*, wierdt in 't jaar 1358. van Hertog *Willem van Beyeren*, Grave van Hollandt in sijn passie doot geslagen. Dit Slot te Wateringe dede Heer *Hendrik van Naaldwijk* veranderen, ontrent het jaar 1480. in een Monicken Clooster, van de Ordre van Cistercien. Dit Clooster is mede beneffens veele andere op 't jaar 1573. verdestrueert.

't Huys te WESTERBEECK.

VAn dit Huys spreekt *Gouthoven* aldus: het Huys te Westerbeek, daar eigenaar van is Jonker *Adriaan van Westerbeek*, getrout hebbende Juffrou *Margareta van Roon*, Jonker *Frans* dochter, waar van onder andere kinderen gekomen zyn, Juffrou *Magtild van Westerbeek*, getrout met Mr. *Pieter van Couwenburg*, Raad in den Hage; Juffrou *Elisabeth van Westerbeek*, nu weduwe van Mr. *François Franken*, Raad in den Hogen Rade.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

't Huys te WERVE.

Gelegen in den Ambachte van Rijswijk, is een Ridderlijk Slot en Stamhuys geweest, van de oude Heeren van de Werve, die door een mannelijke linie hunnen afkomst trecken, door de Heeren van Weena, voormaals fondateurs van de Stad Rotterdam, uyt een tweede soon der Burggraven van Leyden, ontrent den jare 1010. gevoert hebbende, als wederomme een nieuwe Stam opheffende, in plaatse van de Goude Fasce op Asur van de Burggraven van Leyden, tot hun Wapen een Silvere Fasce op Groen; gelijk die van Boekel, insgelijx van die origine zynde, hun Wapen ook verandert hebben, in een Asure Fasce op Gout. Van dit Geslacht van Weena en vande Werve, heeft Rotterdam voor dat het nog een Stad was, hun Wapen aangenomen (naar 't exempel van de meeste andere Steden, gelijk hier onder noch geleyt sal werden) in plaatse van een Fasce met een staande Paal van Silver op Groen, gelijk dat op den huydigen dach noch gevoert werd, met het Wapen van den Grave van Henegouwen en Holland, die de eerste Privilegie van Statsrecht aan die van Rotterdam gegeven heeft.

Wy hebben bevonden soo ter Leenkamer van Holland als in andere Archiven ('t geene directelijk contrarieert aan 't geene wy voormaals gemeynt hebben, als in onse Coustumen van Rhijnland staat aangeroert) dat besitters van dit Huys te Werve zyn geweest, *Floris vande Werve*, geleeft hebbende in den jare 1262. item *Willem* en *Beatrix vande Werve*, sijne kinderen; daar na *Amelis Vyttenwaarde* anno 1309. en *Gijsbregt Swijnen*, te wyve gehad hebbende *Clemense van Foreest*, *Herberts* dogter; nog *Huybert vande Werve*, anno 1327. en *Jan vande Werve*, anno 1328. die ook beseten heeft het Huys te Werve tot Voorburg, wiens descendenten, die hun Wapen gevoert hebben met een Rode Fasce op Silver, het voorsz Huys te Werve tot Voorburg hebben beseten, gelijk hier voor onder Rhijnland verhaalt staat. Naderhand zyn van dit Huys te Werve tot Rijswijk possesseurs geweest *Jan vande Werve*, anno 1402. item Heer *Claas vande Werve*, Priester, by overgifte van sijn broeder *Jan vande Werve*, anno 1430. welkers verly-brief mentie maakt van de Heerlijkheid van de Werve tot Rijswijk. Noch zyn met dese goederen verlijd geweest *Alijd van de Werve*, mitsgaders *Jan vande Werve* by dode van *Sprong vande Werve*; noch *Herpert vande Werve* by dode van *Jan vande Werve*, sijn broeder, anno 1433. welken *Herpert* een broeder hadde, genaamt Heer *Claas vande Werve Sprongse*, Priester, wiens grootmoeder was de voorsz *Alijd vande Werve*; hebbende hy *Herpert* te wyve gehad *Janne Kerstants* dochter *van den Berge*, wiens vader Balliu van Delfland en Schieland was, anno 1511. Wy hebben noch gelesen in een brief van Hertog *Albert van Beyeren*, gegeven in den jare 1398. over den soen van den dootslag van Heer *Floris van Rijsoort*, dat van desen Geslachte ook waren, *Jan van Leyden*, *Dirk vande Werve*, en *Ysbrand van Leyden*, gebroeders, naaste bloet-magen van Heer *Floris* sijn vaders wegen.

Naderhand is dit Huys met de Hofstede, Graften, Cingelen, en Boomgaarden daar toe behoorende, gekomen by koop en overdrachte van *Herpert vande Werve* voornoemt, anno 1448. aan *Jan Ruygrok vande Werve*, Ridder, en Raad van Hertog *Philips van Bourgondien*, volgens den brief daar van by hem *Herpert* gegeven en bezegelt met sijn zegel, een Schilt, daar op in 't hooft van dien staan drie Palen.

Desen *Ian Ruygrok vande Werve*, was soon van *Willem de Buyser vande Werve*, en Neve van *Matthijs de Buyser*, Heer in Ryerwaart, en *Adriaan de Buyser*, Deeken van de St. Catharinen Kerk in den Briel, en uyt rechten mannelijken bloede van de gemelte oude Heeren vande Werve en Wena, welkers Wapen, te weten de Silvere Fasce op Groen, hy, sijn vader, en de gemelte sijne twee neven van ouds gevoert hebben, onder een open Helm, uytwijsende verscheyde brieven bezegelt in roden wassche, die wy daar van gesien hebben.

Hy *Ian Ruygrok* heeft het voorsz Huys en Slot te Werve, dat over menigte jaren door ouderdom was vergaan, en waar van de steenen volgens een Handvest van de Graaf van Holland, van den jare 1392. te sien op de Leenkamer van Holland, tot een ander gebouw waren gebruykt, op nieuw uyt de Gragten met een swaren Toorn (daar in een gevangen-huys was) cierlijk doen ophalen, en tot wel hondert en t'festich Mergen Lands in een Leen doen brengen, volgens de brieven van den gemelten Hertog *Philips*, van den jare 1453. houdende dat te Leen van de Graaffelijkheid van Holland, gelijk als 't selve by sijne descendenten noch beseten en verlijt werd, te weten het Huys en Hofstede te Werve, met Cingelen, Graften, en Boomgaarden, met hondert en tsestig Mergen Lands daar aan behorende, en dan noch een Warande van Conijnen ontrent den voorsz Huyse gelegen, te verheergewaden samen met tien ponden Hollands.

Na doode van *Ian Ruychrok vande Werve* voornoemt, die te wyve hadde *Soete van Domburg*, is dit huys en goederen verlyt op *Claas* sijn vierde soon, die te wyve gehad heeft een dogter van *Lodewijk van Treslong*, en is daar na by doode van *Ian* en *Lodewijk vande Werve*, *Claas* soonen, die sonder kinderen stierven anno 1513. geërft op *Agnisa Ruychrok vande Werve*, haar suster, die te man hadde *Iacob van Domburg*, Ridder uyt Walcheren, en lieten na *Maria van Domburg*, verlijt anno 1517. die troude *Ian van Eijl*, Heer tot Geysteren, in 't Land van Cleve; sy stierf 1561. nalatende *Iacob van Eijl*, Ridder, Heer van Geysteren, Domburg, en Werve, haar eenige Leenvolger, anno 1561. overleden op dit huys te Werve anno 1592. den laatsten November; hy hadde te wyve *Anna van Groesbeek* uyt Gelderlandt; en daar na *Helena Turx*, die anno 1595. ter Goude stierf, dan heeft geen kinderen nagelaten; waarom dit huys met sijn gevolge doenmaal gekomen en versturven is, volgens verly van den jare 1592. op sijn regte Leenvolger *Willem Ruychrok vande Werve*, soon van

van *Ian Ruychrok vande Werve*, Ridder, en van *Maria van Doorn van Sonsbeek*, Heer *Ians* dogter, welken *Ian Ruychroks* vader *Willem Ruychrok vande Werve*, ook Ridder, getrout aan *Gysberta van Loon*, dochter van *Arent van Loon*, Ambagtsheer van Kijthouk, outste soon was van den meergemelten *Ian Ruychrok vande Werve*, en van *Soete van Domburg* voornoemt.

En heeft hy *Willem Ruychrok vande Werve* (die sonder oir is overleden, daar na, te weten inde jare 1593.) dit voorsz. huys en goederen by *donatie inter vivos* gegeven aan *Iacob vander Wiele*, *Ians* soone, wiens moeder was *Elisabeth Ruychrok vande Werve*, dogter van *Ian Ruychrok vande Werve*, en van *Catharina Jongelings*, welken *Ian* de volle broeder was vande voorsz *Willem vande Werve*, *Jans* soone; naar overlijden van welken *Jacob vander Wiele*, daar mede verlijt is, sijn soon *Willem vander Wiele vande Werve*, Hoogheemraad van Delfland anno 1643. wiens Leenvolgster en oudste dochter is geweest anno 1654. *Maria vander Wiele vande Werve*, te man hebbende gegad *Govert Wuytiers*, soone van *Dirk*, en van *Catharina de Wale*, *Ians* dochter, die als noch het voorsz Huys en Goederen besit.

Dit Huys heeft boven andere voordelen recht gehad van vrygeley te mogen geven, en hoge Jurisdictie, in sijne Graften, te exerceren Swanedriften, en ook een Leenregister van verscheyde Vasallen en Achterlenen. De voorgemelte *Ian Ruygrok*, Ridder, en sijne nakomelingen sijn met dit Huys en Goederen beschreven en gecompareert in de Ridderschap, sonder datmen bevint dat sy eenige andere Heerlijke goederen hebben beseten. Dit Huys heeft behalven sijne schoone Thuynen en Boomgaarden een heerlijke Plantagie van sware en ouwe opgaande Boomen. Item een abondante Reygerye, en Warande van Conijnen, en voorts andere destigheden, tot soo een Riddermatich Huys behoorende.

Hier vooren hebben wy aangeroert, hoe dat de Stad Rotterdam naar 't exempel van andere Steden, het Wapen van hun Fundateurs die van Weena en vande Werve, te weten, de Silvere Fasce by forme van een Paal op Groen, hebben aangenomen; van sodanige Steden die sulx ook hebben gedaan, bevinden wy te sijn geweest, die van Dordrecht, die hun Fondateurs die van den Huyse van Merwede, van ouds alleen gevoert hebbende een Silvere Fasce op een Rood Schilt, in een staande Paal hebben verandert; Delft, gebout door Hertog *Govert met de Bult*, wiens Wapen was een Fasce, heeft in plaatse van dien de selfde geërigeert in een Paal van Sabel op Silver. Amsterdam, dat gebout is, of eerst beseten by *Ian Persijn*, Heer van Waterland, anno 1285. voert de middelste gekruyste Fasce van dien Fundateur (gelijk desselfs jonger soonen die van Baakenesse als een Bande gedaan hebben) als noch in ordre van een Paal, doch onderscheiden in coleuren. Gouda, dat gebout is van de oude Heeren van Tergoude, wiens Wapen was een Fasce en ses Sterren, voert nu en van allen ouden tijden, in plaatse van dien van gelijken een Paal, en de voorsz Starren van de selfde coleuren. Den Briel heeft de Paal in haar Wapen staande verandert, tegen de Fasce die desselfs Fondateurs de Heeren van Voorn, gevoert hebben, mede behoudende de oude coleuren. Weesp en Muyden, voormaals gebout van de Burggraven van Leyden, voerende de eene de Paal, en d'ander de Fasce van gelijke coleuren als hunne Fondateurs hare Heeren hebben gedaan. 't Welk van Medenblik, en andre plaatsen, te lang om te verhalen, insgelijx soo geschiet is.

Adelijke Huysen, Sloten, en Castelen, soo die van ouds gelegen hebben, als die nog leggen in

SCHIELANDT.

't Huys te BULGERSTEIN.

't HUys te Bulgerstein, heeft soo als *Gouthoven* vermelt, eertijds binnen de muren van Rotterdam gestaan, en heeft men daar van nog in 't jaar 1573. enige overblijfselen konnen sien. *Adrianus Junius; Intra Roterodami mænia extant ruinæ Castelli Bulgersteini, à Bulgaro forte quopiam dicti, sive illud gentilitium nomen fuerit, sive nationis.*

't Huys te CAPELLE.

't HUys te Capelle is van ouds een sterk Slot geweest; werd by *vander Houve* gebracht onder de Adelijke Huysen en Sloten leggende onder 't Balliuschap van Schieland, doch is by ons gestelt onder de Huysen leggende onder Zuyt-holland; Sie boven p. 1214.

't Huys te CRALINGEN.

't HUys te Cralingen, seit *vander Houve*, datmen nu *Honingen* noemt, om dat het verscheide reisen gehoont en beschadicht is, plag voortijds een schoon, groot, en sterk Huys te zyn, van Muyren, Wallen, en Gragten seer wel voorsien, maar is sedert het jaar 1574. door de inlandse troublen seer bedorven; hier van sietmen noch seer oude muyren staan; op dit Huys wierde een tijd lang gevangen gehouden, door last van de Staten van Holland en West-vriesland, Heer *Willem vander Mark*, Heer van Lume, om sijn dolle wreetheid by hem in Holland bedreven aan verscheide personen. *Adrianus Junius, Batav. cap. 18. Idem vicinam habet alteram Roterodomo, cui Honingæ Majores indidere nomen, turritam, structura magnificam, & opere locique natura prævalidam, solo uliginis plene facile hostilem incursionem excluturo.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

't Huys of Slot te CRANENBURG.

IS geweeſt een van de outſte Riddermatige gebouwen gelegen in Bleyſwijk, aan de Reviere de Rotte, of oude Lede, geſticht ontrent den jare 1106. by *Halewijn* de tweede Caſteleyn van Leyden, by welkers deſcendenten het ſelve lange jaren is beſeten; *Alewijn* de derde Caſteleyn van Leyden, gaf 't ſelve nevens andere goederen, aan *Philips*, eerſte Heer van Waſſenaar ſijn ſoon, met twee hondert Mergen Lands daar aan en om gelegen, van wie het is gekomen op *Dirk van Waſſenaar*, Burggrave van Leyden ſijn ſoon, die 't ſelve gaf aan ſijn ſoon *Bartholomeus van Waſſenaar*, Ridder, vermelt in den jare 1268. welke als hooft van een nieuwe familie ſijn naam van Cranenburg, naar ſijn Huys heeft verandert, gelijk als meer andere jonger ſoonen uyt den Huyſe van Waſſenaar hebben gedaan, veranderende ſijn Wapens, en voerende als ſijn deſcendenten in een Schilt van Sabel drie Silvere of Witte halve waſſende Manen, en op den Helm een Kroon, daar uyt komt een Hond of Braeks kop tot den hals bant toe van Wit, met een Rode Tonge. Deſen *Bartholomeus* hadde getrout *N van Bleyſwijk*, na welkers dood hy wierde Domprooſt van Utrecht, nalatende by ſijn Vrouwe voornoemt *Engelbert*, Heere van Cranenburg, Ridder, vermelt in den jare 1305. en 1308. die naar liet *Dirk* en *Willem van Cranenburg*, Ridderen, beyde vermelt in den jare 1330 op St. Victers dach, in een contract gemaakt ten overſtaan van haar en meer andere Edelen, als *Dirk van Tetrode*; *Claas van Meerburg*. *Willem vander Meer*, *Daniel van Alphen*, *Hendrik* en *Dirk* gebroeders tot Leyden, *Willem van Warmont*, alle Ridderen, tuſſchen *Willem van Oudshoorn*, Ridder, Heer van Outshoorn, Aarlanderveen en Rijnenburg, en *Dirk van Outshoorn*, Knape, ſijn broeder, by haar alle bezegelt. *Willem* voornoemt ſtichte een Huys en Hofſtede tot Eykenduynen in Haag-ambacht, dat hy mede Cranenburg dede noemen, welke hy van den Heere van Waſſenaar, ſijn neve, te Leen ontfing, nevens de Thienden over Scheveningen en Sleboſch, met een paar Swanen te houden in de Wijndalermeer, welke *Willem*, ſonder oir ſtierf anno 1362. nalatende ſijn goederen aan *Engelbert*, Heere van Cranenburg, Knape, *Dirks* ſoone, ſijn neve; hy hadde getrout *Eliſabeth N.* hy beſat beyde de Huyſen van Cranenburg, ſoo van ſijnen vader op hem gedevolveert, als mede de tweede Hofſtad, geſtigt by ſijnen oom *Willem* voornoemt, met dewelke hy in den jare 1362. werd verlijt; Deſen *Engelbert* werd in diverſche acten vermelt, als in de jaren 1380. en 1396. hy liet na *Ian*, Heer van Cranenburg, Knape, vermelt anno 1421. van wien de voorſz Huyſen ſijn gekomen op *Engelbregt*, Heer van Cranenburg, ſijn ſoon; deſe *Engelbert Ians* ſoone, werd daar mede verlijt in den jare 1457. hy hadde een broeder *Floris van Cranenburg*, Ridder, die ſonder mannelijk oir naar te laten ſtierf, nalatende een dochter *Catharina van Cranenburg*, die Geeſtelijk ſtierf. Welken *Engelbert* getrout hadde *Gerarda N.* en liet na *Gerrit van Cranenburg*, Ridder, die ſonder oir ſtierf, waar door de goederen van Cranenburg zyn opgeſtorven aan *Eliſabeth van Cranenburg*, *Engelberts* dochter, ſijn ſuſter, getrout met *Adriaan vander Houve*, en werd ſy *Eliſabeth van Cranenburg* by diverſche verly brieven genoemt by den Heer van Waſſenaar ſijn nigte, en *Adriaan vander Houve*, ſijn ſwager, en liet naar *Margareta vander Houve*, die troude aan *Huybert vander Meer*, *Pieters* ſoon, waar door hy wierd Heere van Cranenburg, en daar mede verlijt anno 1499. ſy hebben gewonnen vijf ſoonen, te weten, I. *Adriaan vander Meer*. II. *Engelbert vander Meer*, die voor ſijn vader ſtierf, nalatende een dochter. III. *Arent vander Meer*. IV. *Pieter vander Meer*. V. *Beyer vander Meer*, waar van hier naar noch geſprooken ſal werden. *Adriaan vander Meer* voornoemt, beërfde de goederen van Cranenburg in Bleyſwijk, die het ſelve liet aan ſijn ſoonen *Dirk vander Meer*, en *Cornelis vander Meer*; *Arent vander Meer* beërfde de goederen van Cranenburg in Haag-ambacht, die het liet aan ſijn ſoon *Arent vander Meer*.

ENde alſoo hier werd geſprooken van 't Geſlacht van vander Meer, en dat wy hier vooren fol. 740. en 968 dienaangaande yets hebben laten invloeyen, dat wy dan naderhand uyt de originele Charters anders bevonden, en ook ter Leenkamer van Holland, in een brief van Vrouw *Iacoba*, geſien hebben, dat de huysvrouwe van *Willem* gelegitimeerden natuyrlijken ſoon van Holland, eerſte Heer van Schagen, is geweeſt *Iohanna*, en geen *Alijd van Hodenpijl*, ſoo hebben wy om oprecht hier in te gaan, en dit abuys te redreſſeren, nodich geagt yets van den ouden en illuſtren afkomſte van dit Geſlacht vander Meer te verhalen; 't ſelve is geſprooten uyt de Graven van Teeckelenburg, door *Lambert* jonger ſoon, ontrent den jare 1223. als in deſe Landen gekomen is Grave *Herman vander Lippe*, broeder des Biſſchops *Otto vander Lippe* van Utrecht, omme het ſelve Biſdom in afweſen van ſijn broeder *Otto*, die met Keyſer *Frederik de II.* ging in de Kruysvaart na het Heylige Land, te bewaren en beſchermen; deſe Grave *Herman* hadde getrout *Sophia*, dochter des Grave *Sijmon Theodorici van Teeckelenburg*, en bracht met hem mede onder veel andre vrome Heeren en Ridderen, om het Stigt te bewaren, ſijn vrouws neve *Lambert van Teeckelenburg*, jonger ſoon van Heer *Sijmon*, Grave van Teeckelenburg voornoemt, en *N. van Arentsberg*; Deſe *Lambert* troude *Ada*, dochter van *Rogier vander Meer*, Ridder, Heere van Ooſtvoorn, welken *Rogier* de partye van Vrouw *Ada*, Gravinne van Holland, getrouwelijk hebbende gehouden, ſoo wierden daar door ſijne Heerlijkheden van Ooſtvoorn, en ter Meere in Zeeland geconfiſqueert, en hy genootſaakt op ſijn Slot ter Meere onder Maarſen in 't Stigt van Utrecht ſig te onthouden, het welke aldaar door *Hemericus vander Meer*, Ridder, ontrent den jare 1070. was geſtigt, en by ſijne vordere

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

dere naſaten beſeten; deſe wort in diverſche acten vermelt met ſijn ſoone *Iohan vander Meer*; Ridder, ontrent den jare 1080.

LAMBERT VAN TEECKELENBURG voornoemt voerde in ſijn Wapen als jonger ſoon drie Silvere Waterbladen op een Velt van Keel, contrarie van dat van Teeckelenburg; hy liet na

GERRIT VAN TEECKELENBURG, die de naam van *vander Meer* aannam, om dat hy de goederen van deſe familie beërfde; hy wert vermelt Ridder anno 1304. en hadde getrout *N. van Amſtel*, dochter van *Wouter van Amſtel*, Ridder, *Otten* ſoon, en van *N. van Bronkhorſt*, *Willems* dochter; hy liet na

GERRIT VANDER MEER, dewelke troude met *N. N.* en liet na

Frederik vander Meer, Ridder, beſat het Huys en Ridder-hofſtad ter Meere tot Maarſen, ſtierf ſeer oud, en liet naar *Ian vander Meer*, ſijn vaders Leenvolger, bekent anno 1397. liet naar *Ian vander Meer*, vermelt anno 1424. wiens zegel gevonden wert anno 1436. nevens andere Edelen van Utregt, zegelende met een Schilt daar in drie Water of Meerblaren, gehouden door twee Draaken, en boven de Helm drie gelijke bladeren, en hadde getrout *Odilia vander Horſt*, *Alpherts* dochter; hy liet naar *Ian vander Meer*, ſtierf anno 1504. die weder naliet *Iohanna vander Meer*; de ſelve *Ian* hadde twee ſuſters, als *Clementia vander Meer*, getrout met *Sweer van Suylen vander Haar*, *Dirks* ſoon, en *Iutte vander Meer*, getrout aan *N. vander Haar*.

Gerrit vander Meer, volgt.

Willem vander Meer, Ridder, vermelt anno 1330.

GERRIT VANDER MEER, ſoone van *Gerrit vander Meer* voornoemt, was Knape, wert vermelt anno 1340 hadde getrout *Wendelmoet N.* hy ſtierf anno 1369. deſe is begraven op 't Choor in de Kerk van St. Servaas Clooſter tot Utregt, op wiens Grafſtede in kooper om ſijn Wapen ſtonden deſe woorden:

ANNO M. CCC. LXIX. DES DYNSDAGH NA BELOKEN PAASSCHEN STIERF GERRIT VANDER MEER, KNAPE; EN JUFFROU WENDELMOET SYN WYF OP DEN DERTIENDEN DAGH ANNO M. CCC. LXI.

Zynde op de Sark gehakt een Schilt, verbeeldende drie Water of Meer-bladen, 't welk gehouden wierde door twee Draaken; hy liet na

Willem vander Meer, Ridder, die anno 1374. tot Leyden Poorter wierd.

Jan vander Meer, bekent anno 1380. geeft anno 1398. eenige goederen te pandt aan den Heer van Egmont; deſe heeft naargelaten *Gerrit vander Meer*, anno 1444. Schepen, ende anno 1454 Burgemeeſter tot Haarlem, die weder naliet *Jan vander Meer*, Burgemeeſter aldaar anno 1465.

Pieter vander Meer, vermelt anno 1394. Leenman van Paleſteyn.

Lambert vander Meer, volgt.

Petronella vander Meer, troude anno 1387. met *Gerrit Pyl Pieterſz.*

LAMBERT VANDER MEER, ſoone van *Gerrit vander Meer*, en van *Wendelmoet N.* was Heer van Tol, troude ontrent anno 1390. met *Alijd van Hodenpijl*, met wie hy quam woonen tot Delft, en nam hy wederom aan te voeren de volle Wapenen van Teeckelenburg, zynde drie bladen van Keel in een Silver Schilt; liet na

Vrank vander Meer, volgt.

Iacob vander Meer, Schepen der Stadt Delft anno 1445. troude *Yda Touw*, dogter van *Claas vander Burg*, naarlatende deſcendenten.

VRANK VANDER MEER, ſoone van *Lambert vander Meer*, en van *Alijd van Hodenpijl*, was Schepen tot Delft anno 1434. troude *Catharina van Foreeſt*, daar hy by wan

ARENT VANDER MEER, Heere van Pendrecht ; by overgifte van *Ian van Nienrode* anno 1487. Dijkgraaf en Balliu van Delfland, en Schout der Stad Delft, ſtierf ſeer oud hadde getrout *Iacomina Claas* dochter *van Ruyven*, geſegt *van Tetrode*, bekent by ſeekere gifte van 't Clooſter van Engelendaal tot Leyderdorp; hy trok als Overſte anno 1488. tegens Jonker *François van Brederode*, met de Poorters van Delft, en verloor den ſlag by Overſchie; hy wan

Pieter vander Meer, volgt,

Jacob vander Meer, ſtierf 1482. hadde getrout *Ruſſe van Alkemade*, ſonder kinderen.

Lodewijk vander Meer, bleef in de ſlag by Overſchie anno 1488 nalatende by ſijn Vrouw *Margareta van Tetrode*, daar moeder af was *Alyt Grebbers*, *Catharina vander Meer*, getrout met Mr. *Jeronimus vanden Dorp*, Raat inden groten Raat tot Mechelen anno 1504. Cancelier van Gelderlandt, welke maar liet verſcheyde kinderen.

PIETER VANDER MEER, ſoone van *Arent vander Meer*; en van *Iacomina van Ruyven*, hadde getrout *Lidewy de Wit van Bleyſwijk*, dochter van *Iacob*, en van *Iacoba Heerman* uyt den Briel, liet na

Huybert vander Meer, volgt.

Frank vander Meer, Schout der Stadt Delft anno 1480. in plaats van ſijn grootvader, en wert anno 1510. Balliu en Dijkgraaf van Delflandt, obyt 1554. hadde getrout *Clara van Berendregt*, *Ians* dogter, en van *Maria vanden Boſch*, *Claas* dogter, liet na I. *Iooſt vander Meer*, geſegt van *Berendregt*, getrout met *Magtelt vander Duſſen*, ſtierſt anno 1585. en liet na verſcheyde dogters. II. *Arent vander Meer*, Licentiaat der beyden regten, hooge Heemraat van Delfland, troude eerſt *Clementia de Cachiopijn*, ten tweden *Clara van Sperwoude*, *Ians* dogter, ſtierf ſonder kinderen. III. *Willem vander Meer*, geſegt van *Berendregt*, hadde getrout *Anna Sandelyn*, *Arents* dogter, en van *Magtelt de Ionge van Baartwijk*; was Secretaris van 't Hof van Hollandt, hy wan 1. *Arent vander Meer Willemſz*, was Secretaris en Hofmeeſter van de Prins van Eſpinoy, en Capiteyn van een Vendel Voetknegten, hadde getrout *Agneta vander Burg*, en liet na *Barthout vander Meer*, en Mr. *Frank vander Meer*, Heere van Berendregt, die troude *Iacomina Boot*, *Ians* dochter, en liet kinderen na. 2. *Willem vander Meer Willemſz*. eerſt Capiteyn en naar Rentmeeſter van Beooſterſchelde in Zeelandt, leyt begraven tot Zirkzee met acht Quartieren, als

VANDER MEER.	SANDELYN.
BERENDREGT.	DE JONGE.
DE WILT VAN BLEYSWYK.	SCHOOR.
VANDEN BOSCH.	MERWEDE.

hadde getrout *Anna van Campen*, en liet kinderen naar. 3. *Iacob vander Meer van Beerendrecht Willemſz*, Collonel en Gouverneur van Oſteynde, alwaar hy anno 1604. doorſchooten wert, hadde getrout *Agnes vanden Boutzelaar*, *Ottos* dogter, en liet naar *Anna vander Meer*. IV. *Maria vander Meer*, *Franks* dogter, troude *Cornelis van Beeſt van Heemskerk*, en wan kinderen.

HUYBERT VANDER MEER, oudſte ſoone van *Pieter vander Meer*, en van *Lijdewy de Wilt van Bleyſwijk*, was Heer van Cranenburg, daar mede verlijt anno 1499. hy wert om ſijn groote dienſten van Keyſer *Maximiliaan*, op den Rijxdach gehouden tot Ceulen in den jare 1512. begiftigt, met andere coleuren te voeren ſijn Wapen, te weten drie Groene Bladen op een Silver Velt, en daar op een Silveren rechten Helm; hy ſtierf anno 1514. begraven tot Eykenduynen, op wiens Sark gehouwen ſtonden deſe vier Quartieren, als

VANDER MEER.	DE WILT VAN BLEYSWYK.
VAN RUYVEN.	HEERMAN.

Hadde getrout *Margareta vander Houve*, dochter van *Adriaan*, en van *Eliſabeth van Cranenburg*, *Engelberts* dochter, hier vooren gemelt; ſy hebben gewonnen vijf ſoonen, als

Adriaan vander Meer, volgt.

Engelbert vander Meer, troude *Maria van Dorp*, *Cornelis* dogter, hy ſtierf voor ſijn vader, anno 1513. en wan een dogter *Geertruyt vander Meer*, die te man hadde *Adriaan Perſijn Hendrikſz*, en wan kinderen.

Arent vander Meer, was Heere van Cranenburg in Haag-ambagt, daar mede verlyt by dode van ſijn vader den 27. Octob. anno 1514. en liet na Mr. *Arent vander Meer*, Advocaat voor den Hove van Holland geboren na ſijn vaders doot, was mede Heer van Cranenburg, daar mede verlyt anno 1555. hy voerde om het ſelve proces, met den Heer van Duyvenvoorde, waar in hy triumpheerde, en het naderhandt cedeerde aan *Adriaan van Duyvenvoorde*, anno 1558. ſtierf ſonder oir.

Pieter vander Meer, liet naar *Symon Pieterſz. vander Meer*, van wien is gekomen I. *Anthony Symonſz vander Meer*, die proces ſuſtineerde over de jagt voor Meeſterknapen van Hollandt, als ſijnde gegyſelt door *Francois de Viry*, als Houtveſter van Hollant, waar in hy anno 1586. triumpheerde, liet na een dogter *Eliſabeth vander Meer*, II. *Pieter Symonz vander Meer*, die ſtierf anno 1631. en wan 1. Mr. *Ysbrant vander Meer Pieterſz*, die in een oploop anno 1623. tot Maasſluys gequetſt wert, daar hy van ſtierf, leyt begraven aldaar op 't Choor. 2. *Hubert vander Meer Pieterſz*, van wien deſcendenten overig ſijn. 3. *Maria vander Meer Pieterſz*. 4. *Cornelis vander Meer Pieterſz*.

Beyer vander Meer, jongſte ſoon van *Huybert vander Meer*, wert mede verlyt met de Heerlijkheydt van Cranenburg, by dode van ſijn broeder anno 1519. hy liet naar I. *Huybert vander Meer*, Heer van Cranenburg daar mede verlyt anno 1539. II. *Margareta vander Meer*.

ADRIAAN VANDER MEER, oudſte ſoone van *Huybert vander Meer*, en van *Margareta vander Houve*, was Heer van Cranenburg in Bleyſwijk, hadde getrout *N. van Polanen*, liet na

Dirk vander Meer, volgt.

Cornelis vander Meer,

Gerrit vander Meer, ſy beërfden met hun drie gebroeders het voorſz goet van Cranenburg, het welke ſy en haar erfgenamen in verſcheyde partyen hebben verkogt.

Cor-

DIRK VANDER MEER, soone van *Adriaan vander Meer*, en van *N. van Polanen*, troude by dispensatie van Paus *Clemens Maria van Assendelft*, *Jans* dochter, sijn nigte, en lieten na

Cornelis vander Meer, volgt.

Ian vander Meer, dootgeschoten in het secoureren van Haarlem.

Job vander Meer, stierf sonder oir.

Wouter vander Meer, bleef in een uytval in de belegeringe van Leyden.

CORNELIS VANDER MEER, soone van *Dirk vander Meer*, en van *Maria van Assendelft*, werd Poorter tot Leyden anno 1549. en was anno 1573. Burgemeester aldaar, hadde getrout *Nanna van Outshoorn*, *Cornelis* dochter; hy stierf anno 1577. lieten na

Dirk vander Meer, volgt.

Cornelia vander Meer, sonder oir.

Catharina vander Meer, getrout met *Jan van Borssen*, die na liet *Frans van Borssen*, Schepen tot Leyden.

Gerrit vander Meer, sonder oir.

DIRK VANDER MEER, soone van *Cornelis vander Meer*, en van *Nanna van Outshoorn*, is gebooren anno 1558. troude *Rosetta van Harmelen*, dochter van *Jan*, en van *Maria van Slingeland*, en wan onder andere kinderen *Claas vander Meer*, Burgemeester der Stad Leyden, en Rentmeester van de Universiteyt aldaar.

't Huys te CROOSWYK.

't HUys te Crooswijk, is jegenwoordig niet meer in wesen, plag eertijds toe te hooren aan het Geslachte van Crooswijk tot Dordrecht, dat daar van sijnen naam hadde. *Croesvicum ultra Rotam anmem*, seit *Junius*.

't Huys te DUYN.

't HUys ter Duyn by Sevenhuysen, het Stamhuys van de Edelen vander Duyn, plag te leggen in een kleine Boschadie; *Duninm Castellum*, seit *Junius*, *apud pagum Sevenhusum, cujus situs fuit olim medio in saltu, in rudetum aliquando collapsum, cujus poss ssio est penes clarissimum virum Jacobum Dunium Sprangæ Dominum.*

't Slot ter GOUDE.

DIt Slot is omtrent den jare 1330. gebout geweest door *Ian van Henegouwen*, broeder van Graaf *Willem* van Holland de Goede, die de Stad met de Heerlijkheid vander Goude toebehoorde door gifte van sijn vader Graaf *Ian de II.* Desen *Ian van Henegouwen*, liet maar ene dogter na, die was Vrouwe vande Goude, Schoonhoven en Tertolen, getrout met *Lodewijk* Grave van Blois in Vrankrijk, (waar van het landt rontom der Goude het landt van Blois genoemt wierde) naderhant is het onder de Domeinen van Hollandt geraakt, en hebben de Graven altijd aldaar een Castelein gestelt, welke onder andere sijn geweest *Ian van Treslong*, Ridder, anno 1480. *Iacob van Borsselen*, *Floris van Assendelft*, Heer van Gouriaan anno 1555. *Cornelis vander Mijle*, anno 1570. *Adriaan van Swieten* overleden anno 1584. Dit Casteel is daar na afgebroken, en plegen daar in wel eer alle de hantvesten oude brieven en Registers van Hollandt bewaart te werden. Sie van de beschryvinge der Stad Goude boven het V. Hoofstuk No. 50.

't Huys te HILLEGAARTSBERG.

't HUys te Hillegaartsberg met een Cappelle, plag te liggen een myle van Rotterdam, op eenen heuvel, sijnde rontom leeg weylant, en heeft voormaals gehoort aan 't geslagt van Matenesse: hier plag, soo men schrijft, te wonen, een wonderlijke Vrouw of maagt, *Hildegard* genoemt, daar de plaats sijn naam af soude hebben, en die gelijk eertijds de Sibillen veel dingen soude geprophetеerd hebben, dewelke lange na haar doot souden geschiet sijn; dewelke *Adrianus Iunius batav. cap.* 110. getuygt gesien te hebben; hy schryft daar van aldus: *Hildegardis castelli una cum templo ruinæ in editiore tumulo, qui in solo circum quaque uliginoso & plano in speciem tribunalis assurgit, milaru fermè unius spatio a Roterodamo disjunctæ visuntur, in quo Hildegardis fatidicæ fœminæ, alterius cujusdam Sibyllæ aut Carmentæ (cujus effata atque orocula præsentem temporum conditionem pulchrè exprimentia inspexisse aliquando memini) ædificium stetit, turris lacera superest, dominium nunc penes Joan. Matenesium, cujus facta paulò antè mentio est.*

't Huys te HODENPYL.

DIt Huys is eertijdts beseten geweest by de Edele verstorven Stamme van Hodenpyl, leggende jegenwoordig mede vervallen en sijnde maar een Woninge. *Hodenpiliorum*, seit Junius, *nobilis minimeque obscuræ olim gentis Castellum in Vlaardingensi solo dirutum jacet.*

't Huys te MATENESSE.

't HUys te Matenesse is een out vervallen Slot, digt onder de Stadts Vesten van Schiedam van allen tyden aangekomen hebbende het Ridderlijk geslagte van Matenesse, waar van voor eenige jaren als noch een vierkanten toorn is te sien geweest.

't Huys te RIVIERE.

PLag een out huys te sijn, en te staan op de kant vande Riviere de Mase, maar sedert den aanwas van 't lant is meer dan 1000. schreden vande Mase gelegen, en heeft met het huys te Matenesse altijd gehoort aan het geslagte van Matenesse, sijnde voor desen aan een van die Heeren by den Grave van Hollandt gegeven. Adriaanus Junius schryft daar van aldus: *Vetus arx Riverium, nomen habet ab amne (quem Rivie-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

ram vernaculus ſermo vocat Moſa, in cujus gurgite antiquitus ſtetit, nunc alluvionis beneficio ad mille paſſuum & amplius intervallum ab eo diſunctum, quondam Hollandiæ Comitum peculium, Mateneſiæ genti a Principibus condonatum, poſtquam interierat caſtellum familiæ cognomento dictum, à Sciedami oppiduli mænibus foſſâ intermedia interſtinctum: in quo vetuſta turris eaque excelſa quadrato opere in ſublime ſurgit, ita ut phari vicem propemodum præbere potuerit; cujus dominium ad Joannem Mateneſium, virum cum politicis virtutibus, tum nobilitate generis clariſſimum ſpectat.

't Huys te SPANGEN.

DIt Huys was eertijds doen timmeren by een Ridder van den Edelen geſlagte van Spangen, gekomen uyt een jonger ſone der oude Burggraven van Leiden, maar wert verdeſtrueerd, met meer andere Sloten door 't quaat bedrijf van die van Delf, anno 1359. en by die van deſen geſlagte weder opgebout ſijnde, is anno 1573. met den oorlog weder verdeſtrueerd; Sie hier van breder hier boven pag. 1102.

't Huys te SPIERINGSHOEK.

DIt Huys leit in ruine tuſſchen Schiedam en Vlaardingen, hebbende voor deſen altoos toebehoort het Edele geſlagte van dien naam; ſijnde naderhandt maar een Woninge geworden, en laaſt gehoort hebbende aan de Heeren van Gouriaan uyt de Familie van Schagen.

't Huys te STEENHUYSEN.

't HUys te Steenhuyſen heeft eertijts omtrent Vlaardingen gelegen, en was de woonplaatſe van het Edele geſlagte genoemt Steenhuyſen, gekomen uyt een jonger broeder van Raaphorſt, dog al lange jaren verſturven.

't Huys te STERRENBURG.

IS geweeſt een Adelijk Huys geſproten uyt het Ridderlijk Geſlagt van Cralingen, en gehorende aan den Geſlagte van Waſſenaar. *Adr. Junius. Viſuntur ad Soiam amnem & Veſtigia Caſtelli Sterreburgi, ſive a depictis ſtellis, ſive a poſitu turrium ſtellæ Hexagono non abſimili nuncupati, cujus poſſeſſio longa ſerie ad Duvevordiam Stirpem refertur.*

't Slot van VLAARDINGEN.

SIe 't gene wy in 't brede van Vlaardingen ſchryven hier boven V. Hoofſtuk No. 31. p. 178. Van het oude verdronken Vlaardingen ſchrijft *M. vander Houve* aldus; Het outſte Caſteel en Stadt van Fladertinge, in 't jaar 1082. gelegen hebbende op de Wateringen vande Marlinge en Theurlede leit met'er Zee, en Maaſwateren verſlonden, tot onderſcheid van 't tegenwoordig Vlaardingen op de Maas gelegen. Van het tegenwoordige Vlaardingen, ſchryft Gouthoven als volgt: Grave *Herman van Veringen*, genoemt *Contractus*, die in 't Jaar 1065. leefde, in Zwitſerlandt, vermelt van de Stede van Vlaardingen in ſijn Latynſche Chronijke, noemende Grave *Diedrik* die te Dordregt doot bleef, den Markgrave van Vlaardingen, anno 1046. waar uyt men ſoude mogen ſpeuren, dat in dien tijt Vlaardingen wel de vernaamſte plaatſe in 't Landt was: maar ſulx is dien Autheur te vergeven die by de 200. mylen van hier woonde, en in Hollandt mogelijk noyt en was geweeſt. Wat daar van zy, immers datmen nu Vlaardingen noemt, en ſtaat niet op die plaatſe daar out Vlaardingen ſtont, dat over 600. jaren vernielt wert, blijkende ſoo by den voorſz Hiſtorie-ſchryver, als by den Chronijk-ſchryver *Lambert van Schafnenburg*, Monnick geweeſt in de Abdye van Hirtsberg op de Frontieren van Doringerlandt, anno 1077. den welken op 't Jaar 1047. Vlaardingen en Rijnsburgh twee ſtercke Steden of Plaatſen noemt, ſeggende, dat den Roomſchen Keyſer den Rijn nederwaarts komende met ſijnen Leger te ſchepe, die gewonnen heeft op Hertoge *Govert*, en ſijn medehulper Grave *Diederik*, en ſtelt deſe twee plaatſen gelegen in Vrieſland, dat hy Freſiam noemt: want gelijk elders geſeyt is, ſo en is Hollant geen ſo ouden naam, en wert dit Lant eertijts onder Vrieſlandt begrepen, en blijkt alhier uyt, dat den naam van Hollandt in 't jaar 1047. nog niet in 't gebruyk en was, of bekent, immers niet in vreemde Landen. Den gront van out-Vlaardingen is over meer dan 400. Jaren met de Huyſen vergaan, door 't gewelt van 't Zee-water en van de Maſe. Ende Nieu-Vlaardingen is maar een groote Vlecke, alwaarmen niet een teecken en ſiet van een outheyt, de Inwoonders haar met Viſſcherye meeſt generende. En men meynt dat Vlaardingen ſijnen naam heeft van 't verdingen vanden Tol, diemen alhier van ouden tijden plag te betalen den Heeren van Waſſenaar, den welken d'Ambagtsheerlijkheyt van Vlaardingen noch is toebehoorende. Dus verre *Gouthoven*.

't Huys te WENA.

't HUys te Wena, digt by Rotterdam, wert het Hof geheten, (waar af het Hofpoortken aldaar is genoemt geweeſt,) plag een Slot te ſijn, daar de Edelen van Wena, namaals Heeren van Gyſſenburg, haren naam afvoeren, ſijnde geſproten, ſoo als Gouthoven ſchrijft, uyt een jonger broeder des Heeren van Waſſenaar. *Nequem longius ab eo oppido*, ſeit Junius, *Roteradomo ſcilicet, ad Rotæ ripam ruinæ arcis Viennenſis, quæ Wena depravate nominatur, Curia vulgo dicta, unde & oppidi porta nomen manſit Curialis.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Adelijke Huysen, Sloten, en Castelen, soo die van ouds gelegen hebben, als die nog leggen in den Lande van

229 # ARKEL en ALTENA.

't Oude Slot van ALTENA.

TOt Altena, daar het gantse Land van Altena sijn naam van heeft, plag een ouden Toorn te staan, en is daar eertijds een seer oud Slot geweest, gelegen op een heuvel, 't welk anno 1395. swaarlijk belegert wierde door Hertoch *Albregt van Beyeren*, doe de ballingen, die *Alijd van Poelgeest*, sijn boele, met *Willem Kuyser* dootgeslagen hadden, daar op geretireerd waren. Dese seer oude Heerlijkheid van Altena plag van ouden tijden Leen te zyn van den Grave van Cleve, tot dat in 't jaar 1332. Grave *Willem de Goede* de overigheid van dese plaatse koft van Grave *Dirk van Cleve*, dan de Heerlijkheid en het goet ofte inkomen heeft al 't sedert den jare 1155. toebehoort de Heeren van Hoorn, (namaals Graven gemaakt) soo dat te dier oorsake de Heeren ofte Graven van Hoorn, Leenmannen waren, en altijd geweest zyn van de Graven van Holland, 't sedert dat Heer *Willem van Hoorn* troude d'erfdochter van den Heere van Altena; een van sijn nakomelingen, als Heer *Willem van Hoorn*, van Altena en Gaasbeek, troude ontrent het jaar 1310. Vrouwe *Oda*, erfdochter van Heer *Claas van Putten* en *Stryen* in Holland, en wan daar by drie dochters, als 1. *Joanna van Hoorn*, Vrouwe van Putten en Stryen, van haars moeders wegen, en Vrouwe van Gaasbeek van haars vaders wegen, en hadde te man Heere *Jacob van Abconde* en *Wijk*. 2. d'Ander dochter hadde te man Heer *Jan van Heukelum*. 3. Vrouw *Oda*, hadde te man Heer *Ian van Polanen* en *vander Lecke*, en hadden alle drie kinderen; de voorsz Heer *Willem van Hoorn* hadde voor sijn twede wijf 's Graven dochter van Cleve, en hadde daar by twee soonen, Heer *Gerard van Hoorn* en *van Altena*, die noch ongehout zynde, in 't jaar 1345. in den slag te Staveren van de Vriesen verslagen werde, en Heer *Willem van Hoorn* en *Altena*, die te wyve hadde Vrouw *Lijsbeth*, Heeren *Ians* dochter *van Arkel*, en wan *Willem*, Heere van Hoorn en Altena, wiens soons soone Heer *Iacob*, werd gemaakt anno 1450. den eersten Grave van Hoorn, en leefde noch anno 1494. hadde getrout des Graven dochter van Meurs, en wan *Iacob* de tweede Grave van Hoorn, en seventiende Heere van Altena, die te wyve hadde Vrouw *Ienne*, dochter van Heer *Lodewijk van Gruythuysen*, Stadhouder ofte Gouverneur van Holland. Den voorsz eersten Grave *Iacob* wert namaals Monik Minderbroeder, gelijk mede werde sijnen jongsten soone, Heer *Ian van Hoorn*, Bisschop van Ludik, anno 1484. soo dat als desen sijn eerste Misse sang, zynde noch Bisschop, soo sang sijnen vader, zynde Minderbroeder en Diaken, het Euangely, in den jare 1486. en stierf in 't jaar 1505. Den voorsz *Iacob* de II. Grave van Hoorn, wan twee sonen, als *Iacob* de derde Grave van Hoorn, en Heere van Altena, den welcken anno 1536. volgende de Keyser *Caarle de V.* in 't Leger voor Marseillen in Provence, sonder kinderen stierf, hoe wel hy drie Vrouwen gehadt hadde, als Vrouw *Margriete van Kroy*, suster van den Prince van Chimay. 2. N. suster van *Hendrik* d'eerste Hertoge van Wirtenburg, en 3. Vrouw *Anna*, suster van *Maximiliaan* van Bourgoenjen, Markgrave vander Veer, Stadhouder van Holland, hem succedeerende sijnen broeder *Ian* de vierde Grave van Hoorn en Heere van Altena, die mede stierf sonder kinderen, hoe wel hy te wyve gehadt hadde Vrou *Anna van Egmont*, suster van *Maximiliaan* Grave van Bueren en Leerdam, dewelke nog weduwe leefde in 't jaar 1567. en 't Graafschap van Hoorn en Heerlijkheyt van Altena beerfde Heer *Philips van Montmorency*, Heere van Nevele: wiens ouders waren Heere *Ioseph van Montmorency*, en Vrouw *Anna van Egmont* voorsz; sijn Grootvader en Grootmoeder waren *Philips van Montmorency*, Heere van Nevele, en Vrouw *Maria van Hoorn*, erfdogter van Heer *Frederik van Hoorn*, Heer van Montigny, die een jonger broeder was van *Iacob* de tweede Grave van Hoorn, en van Heer *Ian* Bisschop van Luyk, en Minderbroeder voorsz. De voorsz Heer *Philips van Montmorency*, Grave van Hoorn en Heer van Altena, stervende eene deerlijken doot te Brussel, anno 1568. sonder kinders, maakte by testament Hoorn en Altena sijn weduwe, Vrouw *Walburg van Nyenarent*, die alsoo Vrouw van Altena wert, en in 't besit quam mits de peys-making te Gent anno 1576. sijnde te vooren Hoorn en Altena geconfisqueert t'sedert den jare 1567. sy stierf anno 1600. hebbende te vooren Altena met Wourcum verkogt aan de Heeren Staten van Hollandt voor 90. duysent guldens: en so is de Heerlijkheyt van Altena aan de Domeynen van Hollandt gekomen, daar het een Leen van plagte te sijn.

Onder Altena en Wourcum behoren het Slot Louvestein, gelegen op de punt vande byeen-loop vande Maas en Wale, Almkerk, Gyssen, Ryswijk, Neereyl, Opeyl, Uytwijk, Waarthuysen, Emmikhoven, Sleewijk, den Hil. Sie hier van mede boven 't V. Hoofstuk No. 54 p. 197.

Den BURGT en 't oude CATSEEL van de Heeren van Arkel; mitsgaders 't Slot aande MERWE.

VAn desen Burgt, gestigt by *Foppo van Arkel*, schrijft *Kemp* in sijn beschryvinge van Gorinchem aldus: ,, Maar 't geene den mee-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

,, ſten Luyſter gaf, was 't opbouwen vande Co-
,, ninglijke Borgt tot Arkel, van grote gehou-
,, wen harde ſteen, by ſijn Vader van boven
,, doen komen, (merkt, Coninglijke Borgt,) een
,, naam voorwaar te groot voor een Heer die niet
,, een Stad boude, die ſelfs de Graven van Hol-
,, landt te prats geweeſt ſouw ſijn; waar uyt te
,, ſpeuren is de treffelijckheid van dien, hoewel
,, niet beſchreven, wat Plein, wat Voorhof,
,, wat Eetſalen, wat Kameren, wat Luſthoven,
,, en Boomgaarden deſen *Fop* daar hadde, tot
,, cieraad van ſijn Hofhouden. Deſen Burgt
wierd naderhand wederom afgebroken by Heer
Jan van Arkel, de elfde, welke aan 't Ooſten
buyten by Gorinchem een Slot boude, niet min
heerlijck als het voorgaande; Den voornoemden
Kemp ſchryft'er aldus van: ,, Deſen Heer *Jan de*
,, *XI.* timmerde aan 't Ooſten buyten by Go-
,, rinchem een Keiſerlijk Paleis (aanmerkt Kei-
,, ſerlijk, hoe groots, hoe prats, hoe trots) dat-
,, men hiet de Burg of 't Hof van Arkel, mits
,, hy doende afbreken de Coninglijke Burgt tot
,, Arkel, de ſteenen, balken, en andere ſtof-
,, fen, wederom gebruykte tot dit Slot, daar hy
,, en ſijne naſaten bleven wonen; men wil ſeg-
,, gen, dat'er in gants Duytſlandt diergelijck
,, geen en was; een Perel aan de Kroon van Go-
,, rinchum, ſoo kleine Stadt te brallen met een
,, cieraad, dat het wytvermaarde Duytſlant de
,, ogen uytſtak. Het hoge Hof had in 't omgaan,
,, ſeven onwinlijke Toornen, met een hoge,
,, lange wyde Zaal, en een ſchoone Cappel, ko-
,, ſtelijk vercierd, daar de Heeren, Vrouwen, en
,, Kinderen van Arkel den Godsdienſt hoorden;
,, 't middelſte Hof had vier groote ſwaare toor-
,, nen, en dees beide Hoven elck een grote wyde
,, omgaande graft; maar 't nederſte Hof, had
,, rontom een grote dicke hoge Cingele-Muyr,
,, met veel ſtercke Toornen omgaans, en een
,, groote Voorpoort; in 't middelen van 't Ne-
,, derhof ſtont een grote ſchone Kerk, met een
,, Choor, daar de gemeene dienaars van d'Heer
,, van Arkel, dagelijx dienſt hoorden; deſelve
,, Burg had ook ſchoone Hoven en Boomgaar-
,, den, en langs de Steeg of Dalemſe weg grote op-
,, gaande bomen, een werck 't geſigt vande aan-
,, ſchouwers met verwondering ſterogig na ſig
,, treckende, gelijk de Zeil-ſteen het yſer en ſtaal.

Hertog *Willem van Beyeren*, Grave van Hol-
landt, geworden ſijnde Heer van Arkel en Go-
rinchem, en willende uytterlijck betoonen den
inwendigen haat, die hy tegen Heer *Ian van Ar-
kel*, droeg, tragte naderhand ſo het hem moge-
lijk was ſelfs de gedagtenis vande voorgaande Ar-
kelſe magt uyt te roejen, als 't bleek aande vernie-
linge vande trotſe Keiſerlijke Burgt van Arkel,
die haar hoornen opgeſteken hadde boven alle
de Caſtelen van gants Duytſlandt, meer dan
hondert tagtig jaren, ſedert het jaar 1230. Op
deſe braakt hy dan ſijn gramſchap uyt, doetſe uyt
den gront opgraven, de toornen en muyren
onder uythouwen, en al 't getimmer onderſcho-
ren met grote balken en blocken; toen een groot
vuur daar onder geſtookt ſijnde, doet hy het
gantſe gebouw t'eenemaal verbranden, en tot
een puynhoop werden. Naderhand heeft *Carel de
Stoute* in den jare 1461. het derde Caſteel begin-
nen te ſtigten, welx gelijk van grote, dikte, en
rondigheid van Toornen weinig te vinden was.
Want den eerſten Tooren was dik van muren 36.
voeten en bleef boven dick 29. voeten, uytter-
maten konſtig gewrogt, met ſterke gevangeniſſen,
gewulfde kelders, heerlijke yſere tralien, door
welke als door andere ſpiegaten, 't ligt geſchept
wierde, hebbende binnen een ſchoonen Bornput,
die 't helder ſtroom water uyt de Merwe ontfing;
Den tweden Toorn was even ſoo dick maar niet
ſo hoog opgehaalt; Den derden Toorn bleef on-
volmaakt, alles van blauwen ſteen, uyt het in-
gewand vande Luyxe-bergen gebraakt. Boven
op den eerſten Tooren, wierden daar na gemaakt
van grauwen Arduyn veel ſchoone kameren, met
veel ſolders, met blauwe daken, en veel Heer-
lijke ligten en venſteren boven, binnen muurs een
vierkante plaats en veel woningen; ook een ho-
geren uytſtekenden Toorn, met brede ſtene
wenteltrappen, boven een krans of omgang van-
den vierkanten Tooren, met een trap, en binnen
een Cooren-molen om met paarden te malen;
buyten het blauw werk was een ſchoonen Cin-
gel, vanden grooten Tooren, daar men ron-
tom uyt ſien kon, te water en te land; met een
aflopend dak heerlijk t'aanſchouwen; rontom
met een wyde gragt; in 't bovenſte vande Burgt,
na de Merwe ſy, ſtont een groten vierkanten
Tooren, genaamt Barbaryen, na 't Ooſten
Hertog Carels Torentjen, met luſtig uytſien over
't water, voort eenen Toorn *Bourgondien* ge-
naamt, diep aande ſtroom uytſtekende met ho-
ge muuren; aande poort, ſtont Hertog *Philips
van Raveſteins Toorntje*, in 't bovenſte Voorhof
was een Cingel muur met hoge ſtene bogen, daar
in een poort was en Toren, met een Valbrugge
na 't nederſte Hof, en een gragt daarom, met een
ronden Toorn op den hoek na de Stadt Toorn,
(onder was de Pynbank) boven plat overwelft,
met een Kerk daar in; 't nederſte Hof had ſcho-
ne Hoven; een groten Lindeboom met een ſe-
ting, overmuurt, grote lange ſtallen, een poort
en gragt ter Stad waart, en Almeyen daar voor.
Dit Caſteel, deſe voortreffelijke Toorens, Poor-
ten, Muren, Cingelen, en andere heerlijke ge-
bouwen, ſijn begonnen afgebroken te worden,
inden jare 1578. en ten leſten tot den gront toe
vernielt anno 1600. hebbende in alles geſtaan
117. jaren, van 1561. tot 1578. en voort ſtux-
gewyſe tot 1600. Sie vande Stad Gorinchem ſelfs
boven in 't V. Hoofſtuk N°. 53. pag. 197.

't Slot te ASPEREN.

GEhorende tot de Heerlijkheid en het Stede-
ken van Aſperen, zynde een uytgifte en
gedeelte geweeſt, van de oude Heerlijkheid van
Arkel; en is ſedert den jare 1460. (als wanneer
Rutger vanden Boetzelaar, op het voorſz Slot wier-
de doogeſchoten) aan het Geſlachte van Boet-
zelaar gebleven. Sie boven in 't V. Hoofſtuk, N°.
57. en in 't Geſlacht van Boetzelaar fol. 874.

't Slot

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

't Slot te EVERSTEIN.

DIt Slot is volgens tuyge van *Abraham Kemp*, in sijn beschrijvinge der Stad Gornichem en Lande van Arkel, anno 1363. door *Otto* de 16. Heer van Arkel, in sijn Heerlijkheid van Arkel, aande Leck van nieus uyt de gront gedaan opmaken; Den voornoemden *Kemp*, noemt het selve *'t schoon heerlijk Casteel Everstein*; hy voegt'er by, *Hy dede ook de Stede Gaspairn en 't Slot te Hagestein met diepe Gragten en hoge Muren en Toornen sterk maken*. Alle dese Plaatsen lagen maar een vierendeel myl weegs van den anderen, omtrent Vyanen, soo digt aande Leck, dat Everstein nu vanden selven stroom altemaal afgespoelt is. Anno 1405. soo heeft Hertog *Willem van Beyeren*, Grave van Hollandt, in Oorlog sijnde met Heer *Jan van Arkel*, en versterkt met die van Utregt, 't selve Slot belegert; den Heer van Arkel hadde daar op gesonden de Heeren van Broekhuysen, Hoogstraten, Heer *Willem van Ranst*, en Heer *Hendrik van Nyestein*, des Heeren van Arkels Bastard broeder; Hertog *Willem* liet drie grote Blokhuysen opslaan 't een boven Everstein op de Leck, (die hy daar hadde doen toepalen, om den Vyandt alle toevoer te benemen) de twee andere voor de Stadt Gasparen, en 't Slot Hagestein, latende een diepte graven van 't eene Blokhuys tot het ander, om de Stadt en 't Slot het uytkomen te beletten; leide ook veel volx op de Bolwerken, daar de Stadt en Castelen dikwils mede aangetast wierden, dog met weinig succes; dies hy met *Fredrik van Blankenheim*, Bisschop van Utregt resolveren moest, deselve met meerder macht aan te tasten; 't Sloth van Everstein wert derhalven door Blankenheim van de Uytersche syde besloten, terwijl Hertoch *Willem* de Stadt Gaspairn en 't Slot van Hagestein mede belegerd, en grote stucken daar voor doet brengen; dies die beide sich in sijne handen overgaven; de Burgvoogd van Everstein, die met sijn volk soo seer benaut was, datse Paarden, Katten, en Rotten tot spyse moesten eten, gaf daar op mede het Slot aanden Bisschop over, welke dat Casteel, boven 't welke, seit *Kemp* geen sterker in gants Nederlandt was, dewijl den groten Toorn staande in de Leck, boven in 't hoogste 18. Lant voeten dik was, ter aarden toe liet afbreken, soo dat het nu altemaal inde Leck afgedreven leit. Den voornoemden *Kemp* verhaalt, dat Hertog *Willem* tot dit beleg die van Amsterdam een groote somme gelts hadde afgeleent, en dat hy haar daar op verlof brieven gegeven heeft, om op haar Stadt te mogen verkopen te lyf of los rent 100. nobelen s'jaars.

't Slot te HAGESTEIN.

DE Stad en 't Slot van Hagestein, mitsgaders de Stad Gaspairn, en 't Slot van Everstein, lag volgens 't getuygenis van *Kemp*, voor desen maar een vierndeel mijl weegs van den anderen; en is het selve anno 1405. wanneer Hertog *Willem*, met Bisschop *Frederik van Blankenheim*, dese drie plaatsen belegerd, en in sijn gewelt gekregen hadde, mede verdestrueerd en tot de gront toe afgebroken geworden; *Kemp* verhaalt dat Hertog *Willem* beide die plaatsen, namentlijk Gaspairn en Hagestein, tot aan 't sant toe liet verbranden, en daar soo lange bleef leggen, tot dat alle Toornen, Muren, en gebouwen geslegt waren, soo datmen de straten met de ploeg eiren konde; Sie van het beleg van dese plaatsen even te voren in de beschryving van het Slot Everstein.

't Huys te HEESBEEN.

IS laatst geweest in den het Geslachte van Turk, die het selve door huwelijk hadden bekomen van *Margareta van Egmont*, die een wettige suster was van den eersten Grave van Egmont.

't Huys te HEMERT.

LEggende tegen over Heusden, en voor desen mede aan het Geslachte van Turk behoort hebbende.

't Slot te HEUKELOM.

DIt is een seer oud Slot, daar altoos de Heeren van Heukelom gewoont hebben, en heeft de gedaante van een van de alleroudste Sloten van Holland; *Adrianus Junius* schrijft'er aldus van, *Heuclomum ad Lingam positum, oppidulum vetustum & inclinatum, arcem habet antiquissimam, Herculis Alamannici, si diis placet, opus; cujus Domini ab Othone minore natu filiorum Johannis Octavi ejus nominis ex Herculana domo, originem duxere, qui primus Dominium illud a vivo patre donationis titulo accepit.* Men meent dat dit Slot by de Heeren van Arkel omtrent het jaar 1200. gebout is; Het werd by *Regino* op het jaar 1284. vermelt, doch werd qualijk by hem *Hululim* genoemt. *Otto van Arkel*, jonger soone van *Jan* de VIII. Heer van Arkel, was de eerste die den tijtel van Heer van Heukelom gegeven is. Sie boven in 't V. Hooftstuk, N°. 58. p. 198. en in 't Geslacht van Arkel p. 850.

't Slot tot HEUSDEN.

HEbbende een seer dikken ronden Tooren is doen bouwen by Hertoch *Jan van Brabandt*, doen hy Heusden besat, omtrent den jare 1240. alwaar sedert altijd een Castelein gewoont heeft; Dese Stad heeft al voor de instellinge vanden eersten Grave, soo als Gouthoven schryft, bysondere Heeren gehadt, de welcke in mannelijker linie de Heerlijkheid beseten hebben, tot den jare 1334. doen stierf *Jan de IX.* van dier namen, den lesten Heere van Heusden, die voor sijn doot Heusden verkochte aan Hertoch *Jan van Brabant de III.* dier namen, door tusschen-spreken Heeren *Jans van Cranendonk*, en Heer *Jans van Elshout*; hier tegens waren seer met alle haar macht den Grave van Saffenburg, die 's Heeren van Heusden suster te wyve hadde, en Heer *Jan van Heusden*, Heere van Drongelen sijnen Oom, met sijn vyf sonen, so dat te dier

oorſake de Heere van Drongelen vanden Hertog van Brabandt uyt ſijn Heerlijkheid verdreven werdt: dan den Grave van Saffenburch, ſeggende dat ſijn wyf als ſuſter vanden leſten Heere, naarder was als haren Oom den Heer van Drongelen, is by den Hertoge van Brabandt gereyſt, om te ſien of hy tot ſijn gerechticheid konde komen, en verſocht dat hem Heuſden gelaten ſoude werden, mits 't ſelve vanden Hertoge te leen houdende, en hem daar voor hulde en manſchap doende: maar ſiende dat dit te vergeefs was, ſeer qualijk te vreden ſijnde, is Saffenburg haaſtelijken naar den Grave van Hollandt gereyſt, en heeft ſijn regt den Grave voor een ſomme van penningen verkocht: waar uyt oorloge tuſſchen Brabandt en Holland op-rees, dan de Peys gemaakt ſijnde, tot naardeel vanden Grave van Saffenburg, heeft hy Braband met rooven en branden gequelt: dan is de ſake ten leſten dus verdragen tuſſchen haar beyden, dat Saffenburg alle ſijn recht op Heuſden, den Hertoge van Brabandt ſoude overgeven, en ſoude jaarlijx ontſangen erflijk 300. goude Kroonen, en hier voren wert de ſtede van 's Hertogenboſch borge, den Hertoge van Brabanpt, noch Saffenburg niet achtende dat hy Grave van Saffenburg ſijn regt te vooren aan den Grave van Hollandt hadde verkoft. En alſo korts daar aan Oorloge op-rees tuſſchen *Wencelyn* Hertoge van Brabandt, die Hertoge *Jans* van Brabandt voorſz outſte dochter te wyve hadde, en tuſſchen *Lodewijk* Grave van Vlaanderen, om 't beſit der Heerlijkheid en Stede van Mechelen, naar dat ſy den anderen veele ſchade aangedan hadden, hebben ſy beyde haar verſchil en de ſake verdragen aan Hertog *Willem van Beyeren*, Gaave van Hollandt, ontrent den Jare 1350. den welcken ſijn vonnis tot voordeel van den Hertoge van Brabandt uytgeſproken heeft, met deſe naarvolgende korte woorden, Mechelen dijn, Heuſden mijn, willende ſeggen, dat hem ſoo grooten recht quam op Heuſden, als den Hertoge van Brabandt op Mechelen, eenſdeels uyt den koop gedaan van de Actie 's Graven van Saffenburch, als voorſeyt is, als mede om dat eertijdts in 't jaar 1290. Grave *Dirk van Cleve*, (van welke en ſijn Vooronders men Heuſden te leen te houden plach) alle ſijn opperrecht aan den Grave van Hollandt *Floris de V.* liberalijk overgegeven en geſchonken hadde, doen ſy te ſamen aan Tafel ſaten, ſijnde den Grave van Cleve ſijnen Neve van Hollandt komen beſoeken, en van die tijdt af ſoo hiel den Heere van Heuſden ſijn Heerlijkheid te leen van den Grave van Holland: maar onlanx daar na, alſo onruſt en queſtien opgereſen waren tuſſchen den Heere van Heuſden, en die van 's Hertogenboſch, en hy den Grave van Hollandt als ſijn Over-heer, en ſy den Hertoge van Brabandt als haren Heere tot hulpe geroepen hadden, heeft den Hertog, die eerſt inde wapenen en op de been was, Heuſden lichtelijk overvallen en ingenomen, en ſoude Heer *Ian van Heuſden* ſijn Heerlijkheid weder krygen, ſo moeſt hy de ſelve eerſt met ſijn nakomelingen van den Hertoch te Leen ontfangen, en hier uyt, als mede uyt den koop gedaan by den Hertoch, van den leſten Heere van Heuſden als voorſz. is, pretendeerden den Hertog van Brabandt groot regt op Heuſden, dan de ſake namaals afgeloopen ſijnde, als hier voren is verhaalt, is met de uytſprake, Mechelen dijn, en Heuſden mijn, de Stadt, Slot, en Heerlijkheid van Heuſden, voorts aan Holland gekomen en gebleven, en de palen van den ſelven Lande met een goede Stede en veel Dorpen verbreet: en om mede te vreden te ſtellen den Heere van Drongelen, heeft Hertoch *Willem van Beyeren* voorſz beweegt, dat den Heere van Drongelen hem alle ſijn regt op Heuſden overgaf, en hy ſoude weder erflijck vanden Grave van Holland te Leen ontfangen en genieten de Heerlijkheden van Eethen en Meeuwen. En ſijn hier van tot Nivelle in Walsbrabandt d'originele Brieven, van date den 10. Mey 1366. gegeven te S. Geertruydenberg, waar by mede Hertog *Wenſely van Luxenburg*, en *Ianne* Hertoginne van Brabandt ſijn wyf, voor haar erfgenamen overgeven en quiteren, aan Hertoch *Willem van Beyeren*, Grave van Hollandt, alle haar recht op 't Caſteel, de Stad, en Heerlijkheydt van Heuſden, behoudens het Klocke-geſlag binnen de Stadt en Heerlijckheid voorſz.

Onder deſe Stad behoren de Dorpen Herp, Hedikhuyſen, Vlymen, Engelen, Cuyk, Onſenoort, Outheuſden, Elshout met Hult en Baartwijk, Doveren, Drongelen, Genderen, Babilonienbroek, Heesbeen, Aalburg, Wyk, Veen, Eeten, Mewen; ſie mede boven in 't V. Hoofſtuk, No. 55 p. 197.

Volgt nu het Hantveſt van Hertoch *Philips van Bourgondien*, dat namentlijk die van Heuſden een Lit van Holland ſullen blyven.

,, PHilips by der gratien Godts Hertoge van
,, Bourgongien, van Lothring, van Bra-
,, bandt, van Limburg, Grave van Vlaande-
,, ren, van Arthoys, van Bourgongien, Pala-
,, tin van Henegouwen, Hollandt, Zeelandt,
,, en van Namen, Markgrave des heyligen Rijcx,
,, Heere van Vrieſlandt, van Salins, en van
,, Mechelen. Allen den geenen die deſen brief
,, ſullen ſien of horen leſen, Saluyt. Alſoo die
,, Ridderſchap, Edelen en goede Steden van on-
,, ſen landen van Hollandt en Vrieſlandt, ons
,, hebben doen thonen, hoe wel dat by tijden van
,, onſen Voorvaderen Graven en Gravinnen van
,, Hollandt ſaliger gedagten, en van ſoo langen
,, tyden dat niemande gedencken mach ter con-
,, traire, en ook altijds ſedert dat wy gekomen
,, ſijn aan de Heerlijkheid des ſelfs ons lands van
,, Hollandt, onſe Stede, Slot, en Land van Heuſ-
,, den hebben annex en lidt geweeſt onſer voorſz.
,, Graaflijkheid van Hollandt, in allen reſort
,, betaalt in die beden en in allen anderen laſten
,, en ſaken, en geſent op die dachvaardingen
,, ons voornoemde landts, gelijck eenig van den
,, anderen leeden des ſelfs ons landts van Hollant
,, ſonder eenige exceptie, uytſcheydinge, of te-
,, genſegginge, en des is onſe voorſz Graaflikheyt
,, van Hollandt in goeder en waarachtiger poſſeſ-
,, ſien en gebruykeniſſe. Nochtans deſen niet
,, tegenſtaande, ter kenniſſe van onſe voorſz Rid-
der-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

„ derschap, Edele en goede Steden is gekomen,
„ dat onder deksel en verwe vander commissie en
„ bevelinge, die wy binnen seekeren tijden her-
„ waarts gegeven hebben onsen lieven Neve den
„ Grave van Nassauwe, vanden diensten van Ca-
„ steleynschap, Drossaartschap en Rentemeester-
„ schap van onser voorsz Stede, Slot en landen
„ van Heusden, die Stede Heeren *Dirk van*
„ *Merwede*, en Ondersaten vander selver on-
„ ser Stede en landen van Heusden, willen hen-
„ luyden houden als exempt en neutraal van on-
„ ser voorsz Graaflijkheid van Hollandt, 't welk
„ is tot grooten hinder, verminderheyt, en ver-
„ kortheid der selver onser Graaflikheid. Ons
„ biddende de voorsz. Ridderschap, Edele en
„ goede Steden, gemerkt dat sy noch niemandt
„ van harentwegen op 't verleenen der voorsz.
„ commissie en beveelinge niet gehoort en sijn
„ geweest, dat wy soo versien willen dat onse
„ voorsz. Graaflikheid en landt van Hollandt,
„ gehouden sy in hare possessie, gebruykenisse,
„ en palen. Soo doen wy te weten, dat wy dese
„ sake gemerkt en overgeleyt, willende een yge-
„ lijk van onsen landen wesen en blyven in sijn
„ regten palen en possessien, en hier op gehadt
„ goede rijpe raade, hebben gewilt, gekent en ge-
„ looft, willen, bekennen en loven mits desen
„ onsen brieve, dat onse voorsz. Stede, Slot
„ en Landt van Heusden wesen en blyven sullen
„ in sulken staat, possessie en gebruykenisse, ge-
„ lijck sy voortijds geweest sijn, als van te we-
„ sen lid, en toebehorende onser voorsz Graaflik-
„ heid en Lande van Hollandt, betalende en
„ contribuerende in de beede en in allen anderen
„ lasten, sendende op die dachvaarden en te
„ recht staande in onse Kamere van Hollandt en
„ Raade, gelijk eenig vanden anderen leeden
„ van onsen voorsz. Graaflikheid en Landt van
„ Hollandt, en sy van outs gedaan hebben, al-
„ soo lange en totter tijt toe dat by beteren regt
„ ende justitie, die voorschreve Ridderschap,
„ Edele en goede Steden gehoort wesende die
„ voorsz. onser Stede, Slot en Landt van Heus-
„ den afgewonnen sal worden en gewijst, toe-
„ behoorende onsen lande van Brabandt; ont-
„ bieden daarom en beveelen als wy ernstelijk
„ mogen onsen Casteleyn, Drossate en Rent-
„ meester, den Burgemeesteren, Schepenen, Ra-
„ de, en allen onsen Ondersaten en Inwonende
„ van onsen voorsz Stede, Slot, en Landt van
„ Heusden, die nu sijn of namaals wesen sullen,
„ en elken haar bysonder alsoo verre als 't hem aan-
„ kleeft, dat sy 't inhouden van desen onsen brie-
„ ve houden, onderhouden, en volkomen van
„ punte te punte inder formen en manieren
„ voorsz. sonder te doen ofte gaan, nogte laten
„ gaan in eeniger manieren ter contrarien, en des
„ niet en laten, want wy alsoo gedaan willen
„ hebben, niet jegenstaande de commissie en
„ bevelinge des voorsz. Grave van Nassauwen,
„ welke wy niet en willen wesen van eeniger
„ waarde, in prejudicie ofte contrarie van desen,
„ maar hebbende alsoo verre also dese aanroere,
„ gerevoceert en wederroepen, revoceren en we-
„ derroepen mits dese onsen voorsz brieve. Des
„ te getuyge hebben wy onsen Segel hier aan
„ doen hangen. Gegeven in onse Stede van Rue-
remonde op ten 10 dag van Juny in 't Jaar ons
Heeren 1425.

't Slot tot LEERDAM.

DE Stad van Leerdam heeft eertijds gehad een schoon Casteel, het welk nu t'eenemaal vervallen en ter neder leit; de Stad selve heeft van ouds te Leen behoord onder den Huyse van Arkel, gelijk boven aangeroert hebbe in 't V. Hoofdstuk N°. 56. alwaar vervolgens gesien kan werden, hoe het selve in den Huyse van Orangie en Nassau geraakt is; volgens het getuygenisse van *Abraham Kemp*, in sijn Beschryvinge der Stad Gornichem en den Lande van Arkel, is de stigter van dien geweest *Fop van Arkel*, *Heimans* soone; dus schrijft hy daar van: „ Deses *Foppen*
„ moeder, had hem veel van dese guld' en silver'
„ aarde overgesonden, veel seg ik, om de grote
„ pracht, die hy in soo jonge heerschappye aan-
„ stelde, behalven de verbeteringe van sijn
„ Hooftdorp Arkel, en het maken van noch
„ vier schone Dorpen, op een ry aan de Linge,
„ gevende die de Letternaam van 't woord A. R.
„ K. E. L. als, Arkel, Rietvelt, (nu een gehugt)
„ Kedichem, (kort Kekum) Eterwijk, (nu
„ Oosterwijk) en Leerdam, nu Stad en Graaf-
„ schap, 't alderoostelijkste, by sommige Leer-
„ broek gewaand, doch te onrechte. *Adrianus Junius* schrijft'er aldus van: *Leerdamum oppidulum est muro clausum, ad tardum illum Lingam adsidens, ruderibus deformatum; Comiti Burano paret, alioqui nullius magnopere momenti, imo bustum quoddam.*

't Huys te LEYENBURG.

GElegen onder de Heerlijkheid en Drostampt van Heukelom, en voor eenige jaren toebehoort hebbende aan *Thomas de Thiennes*, Vry-heer van deselve plaats, en Baron van den Brouke, Heer van Castres, van wegen sijn moeder *Elisabeth van Arkel*, Vrouw van Heukelom, Leyenburg, Waardenburg.

't Huys te LOUVESTEIN.

IS een sterk Slot, gelegen omtrent Gorcum op de Punt van de by-een-loop van de Maas en Waal, alwaar naderhand een sterk Fort gelegt is. Wierd anno 1397. door Hertog *Albregt van Beyeren*, die sijn soon Hertoch *Willem* derwaarts hadde gesonden, belegert, en na veel stormens ingenomen en gewonnen.

't Huys te MEEUWEN.

GElegen onder Heusden, is eertijds gedaan timmeren door *Jan van Drongelen*, na dat hy Eeten en Meeuwen omtrent den jare 1360. van den Grave van Holland bekomen hadde. Is in den Geslachte van Leefdaal geweest, zedert dat *Jan van Leefdaal* voor omtrent 200. jaren troude aan *Cornelia van Ranst*, *Philips* dochter, uyt Braband, wiens moeder was *Odilia van Drongelen*, *Dirx* dochter *vander Merwede*.

't Slot

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

't Slot van MONTFOORT.

IS een ſeer out Adelijck Caſteel en Stamhuys geweeſt, van welk Geſlágt inde Oorlogen vande Biſſchoppen van Utregt veel gewach gemaakt werdt; *Joannes Beka* in de beſchryvinge van *Godefrid* de 28. Biſſchop van Utrecht, ſchrijft dat het by deſelve *Godefrid* gebout ſoude ſijn. *Hic Epiſcopus*, ſeid hy, *pro ſempiterna ſuæ laudis Memoria, ſuperædificavit beato Martino quatuor caſtra, ſcilicet Horſt, contra Comitatum Gelriæ, Vollenho contra Dominatum Friſiæ, Montfoorde adverſus Comitatum Hollandiæ, Woerden adverſus rebellionem propriæ Civitatis, ut ex eis imperium inimicorum ab omni parte reſtringeret, & diverſis raptoribus facilem Epiſcopatus ingreſſum interdiceret.* Dat is, deſen Biſſchop heeft ter gedagtenis ſijns ewigen loſs, ter eeren van St. Marten getimmerd vier Caſtelen of ſterkten als Horſt tegens het Graafſchap van Gelderen, Vollenho, tegens de Heerlijkheid van Vrieſlandt, Montfoorde tegens het Graafſchap van Hollandt, en het Caſteel tot Woerden tegens de wederſpannigheid en rebellie van ſijn eigen Stadt, op dat hy uyt deſelve het geweld der vyanden van alle kanten ſoude tegenſtaan en de geweldige Rovers den toegang tot ſijn Biſdom ſoude beletten. Dog gelijk wy boven in 't V. Hoofſtuk N°. 113. aangewesen hebben, is wel meeſt tegens die van Hollant geweeſt, dewijl de Burggraven van Montfoort altoos ſeer wederſpannig tegens den Biſſchop geweeſt ſijn, ſoo als te ſien is in de uytſpraak wegens het Burggraafſchap van Montfoort, tuſſchen *Willem* de 41. Biſſchop, en *Hendrik de Rover* Buggrave van Montfoort, te ſien hier boven fol. 217.

't Slot te OUWATER.

DAt tot Ouwater eertijds een Slot geſtaan heeft, 't geen nu niet meer in weſen is, blykt, om dat anno 1527. *Jan van Vliet* genoemt werd, *Caſtelein van Ouwater*, en anno 1555. *Pieter van Cats* van gelijken. Dit ſtedeken van Ouwater wert vermelt inde Cronijk van Hollant anno 1349. als het van den Biſſchop *Jan van Arkel*, belegerd ſijnde, ingenomen en aan brandt geſteken wierde, dan weder vertimmerd ſijnde, was voor de Spaance troublen weder in fraye ſtant; doch anno 1575. van 't Spaance Leger onder 't beleit van Lancelot Grave van Barlaimont, en Heer van Hierges ſtormenderhand gewonnen ſijnde, wierd het meeſt verbrand, en de inwoonders deerlijck en wreedelijk vermoord.

't Slot te SCHOONHOVEN.

HEt Slot of Caſteel van Schoonhoven, wert vermelt anno 1303. gedurende d'oorlogen tuſſchen die van Holland en Vlaanderen, en was doe nog geen bemuerde Stede, maar alleen een Vlecke met een Slot, hebbende ſijnen naam van dat aldaar van ouden tijden veel ſchoone Boomgaarden meeſt van Appelboomen geplant ſijn geweeſt, alſoomen Boomgaarden mede Hoven noemt. Daar na Heer *Jan van Henegougen*, broeder vanden goeden Grave *Willem van Hollandt*, hebbende mede deſe plaatſe bekomen, by partagie met der Goude en ter Tholen in Zeelandt, heeft het oude Slot van Schoonhoven doen van nieuws weder vertimmeren, en deſe plaatſe met mueren en poorten omcingelen, en is alſoo door den ondergang vande Nieupoort daar jegens over een fraay ſtedeken geworden, omtrent den Jare 1320. en vermaart door den Salmvangſt, die in de Leck alhier omtrent geſchiet.

Deſe plaatſe is weder aan de Domeynen van Hollandt gekomen anno 1397. en hebben de Graven hier altijt eenen Caſteleyn geſtelt, gelijk in 't Jaar 1425. was *Willem vander Couſter*, ſchiltknape, die op 't Slot belegert wiert. Noch Heer *Gerrit van Poelgeeſt*, anno 1458. alhier geſturven. Heer *Lodewijk van Treſlong*, Ridder, anno 1460. en Heer *Lodewijk van Praat* van Moerkercke, anno 1526. &c.

Sie ook boven in 't V. Hooftſtuk N°. 60. pag. 198. Onder de Stad van Schoonhoven behooren Cabau, Zevender, Polsbrok, Bergambagt, Ammerſtol, Stolwijk, Bonrepas, Bercou, Vliſt, Jaarſvelt, Crimpen, Leckerkerk, en Ouwerkerk.

't Huys te SPYK.

IS een out Slot gelegen by het Dorp van Spijk, gebout by *Ian de V.* Heer van Arkel geſturven inden jare 1077. *Siende Ian van Arkel*, ſeit *Kemp, dat ſijne Voorſaten de Weſtzyde van 't lange water niet alleen met de vyf Arkel-dorpen op den Dijk, maar ook binnen bevolkt hadden, ſtapt aan de Ooſtzyde van de Linge, maakt daar Heukelom, nu een Stedeken, Vogelswerve, nu maar een Gehugt, Spijk, (Gouthoven* ſeit de Kerk te Spijk) *deſe heeft een fraye ſpitſe, en Dalem nu al byſondere Heerlijkyen.* Deſe Heerlijkheid en Huys komt jegenwoordich toe *Cornelis van Aarſſen*, Heer van Sommelſdijk, wiens grootvader het ſelve gekoſt hadde van *Gerrit van Renoy*, in welk Geſlachte het ſelve lange jaren geweeſt was.

't Slot te VYANEN.

HEt eerſte begrip van Vyanen is geweeſt omtrent den jare 1213. doen Heere *Zweder*, jonger broeder Heeren *Jans de III.* van Culenburg, alhier op ſijn vaderlijk erf, dat hy jegens ſijn voorſz broeder gedeelt hadde, een Slot dede bouwen. Hier moetmen weten en noteren, dat in dien tijden, en wel 100. jaren te vooren, en 200 jaren daar na, meeſt alle platte Landen in Holland, in eygendomme den Edeldom toebehoorden, mits die te Leen houdende van den Grave; en als een Heer meer ſoonen hadde, ſoo gaf hy elken broeder voor ſijn vaderlijk erf of partagie een ſtuk Lands van 40. 50. 60. 70. 80. of 100. Mergen Lands, den welken daar na aldaar een Slot dede timmeren, en ſijnen toenaam daar af nam, verlatende die van ſijnen vader, den welken den oudſten ſoone alleen behielt met de Heerlijkheid, dan ſy behielden wel alle de Wapenen, veranderende de couleuren, ſoo als hier boven in 't brede is aangeweſen.

't Huys te VLIET.

NIet verre van Ouwater heeft eertijds gestaan het oude Slot van Vliet, neffens den Yssel, dat met het Land daar aan gelegen plag toe te hooren de Edelen van Vliet, gekomen van een jonger broeder van den Heer van Woerden, als hier voren in de verhandelinge van 't Geslachte van Vliet aangewesen is; Dit Slot is door den Oorlog t'enemaal verwoest, blyvende alleen daar van overig een half vervallen Toren.

't Slot te WOERDEN.

DAt dit Slot by *Godefrid* de XXVIII. Bisschop van Utregt gebout is, hebben wy boven fol. 200. uyt *Johannes Beka* aar gewesen; Op dit Casteel is altijd een Castelein of Slotvoogt geweest, die daar na met den titel van Heer van Woerden is begunstigt geworden, tot dat het naderhand om de conspiratie van *Gerrit van Velsen* en *Herman van Woerden*, aan de Graaflijkheid van Holland geraakt is; en sijn als doen onder andere Casteleins aldaar geweest, anno 1527 den Grave van Egmont, anno 1533. *Albert van Egmont van Merestein*, anno 1566. *Gerrit van Renesse*; anno 1580. *Gijsbert van Duvenvoorde*, Heer van Opdam; naderhand *Jacob van den Einde*, Ridder; en werd die chargie tegenwoordig bekleet by *Daniel van Wyngaarden*, Heere van Werkendam.

't Slot te YSSELSTEIN.

IS een sterk Slot, daar van by oude Chronijken op het jaar 1250. vermelt werd, en hebben de oude Heeren van Ysselstein altijd daar op gewoont; naderhand is het tot een Stad geworden, en omtrent den jare 1390. met Muren en Poorten gesterkt, door *Arent van Egmont* en *van Ysselstein*, die hier mede anno 1394. een Reguliers Clooster dede funderen en doteren. Dese Heerlijkheid behylikte omtrent den jare 1250. *Gy bert van Amstel*, getrout hebbende *Bertrande* erfdochter van den lesten Heer van Ysselstein; welke balling stierf ter oorsake van de conspiratie van *Gerrit van Velsen*, jegens Graaf *Floris*, anno 1296. en liet agter *Arent van Ysselstein*, die sijn moeders goet behielt, zynde sijns vaders goet geconfisqueert; naderhand is het door huwelijk van een erfdochter van Ysselstein, gekomen in den Huyse van Egmont, alwaar het zedert is gebleven tot dat de erfdochter van *Maximiliaan van Egmont*, troude met Prins *Willem de I.* en dat het alsoo in den Huyse van Oranje en Nassau geraakt is.

Adelijke Huysen, Sloten, en Castelen, soo die van ouds gelegen hebben, als die nog leggen in den Lande van

VOORN en PUTTEN.

't Casteel van GEERVLIET.

ZYnde jegenwoordig de woonstede van den Ruwart van Putten; is wel eer by een van de Heeren van Putten en Stryen getimmerd; welke Heerlijkheid van Putten is een van de oudste en treffelijkste Heerlijkheden van Holland, hebbende al over ses hondert jaren besondere Heeren gehad, als is geweest Heer *Gerrit van Putten*, Ridder, onder wiens beleyt den Grave van Holland de Stede van Dordrecht weder wan, in 't jaar 1049. noch Heer *Claas van Putten*, Ridder, vermelt in 't jaar 1229. van wiens nakomelingen is geweest Heer *Claas van Putten*, die in 't jaar 1304. met hulpe van die van Dordrecht, de Brabanders uyt Zuyt-holland met gewelt verjaagde; hy hadde te wyve Vrouw *Alit van Stryen*, outste dogter van Heer *Willem van Stryen*; haar suster Juffrouw *Elisabeth van Stryen*, hadde te man *Gerrit van Egmont*, die anno 1300. voor sijnen vader Heer *Willem* stierf. Dese Heer *Claas van Putten* en sijnen wyve stichten en doteerden in de Kerke van Geervliet een Collegie van een Deken en tien Canoniken anno 1307. alwaar men noch sijn sepulture siet in 't Choor, en een verheven tombe, zynde het Grafschrift qualijk leesbaar; hy hadde by sijnen wyve een soone en drie dochters, als Heer *Claas van Putten* en *Stryen*, die sonder kinders stierf, Vrouw *Beatrix van Putten* en *Stryen*, die anno 1315. te man hadde Heer *Hugo van Sottegem*, Burggrave van Gent; en daar na anno 1328. Heer *Guido van Vlaanderen*, Ridder, maar stervende sonder kinderen, werd Vrouw van Putten en Stryen haar suster Vrouw *Alijd*, die te man hadde Heer *Boudewijn van Praat* uyt Vlaanderen (gelijk de twee voorsz mede waren) maar stierf mede sonder kinders, en de goederen quamen op haar susters Vrouw *Oda* kinderen, die te man hadde gehad Heer *Willem van Hoorn* en *van Altena*, die anno 1343. stierf.

't Huys te HEENVLIET.

IS van outs geweest in den Geslachte van Heenvliet, nu lange verstorven; en heeft naderhand toebehoort de Heer *Johan Polyander vanden Kerkhove*, in sijn leven Houtvester van Holland; en is jegenwoordich aan het Geslachte van Schagen.

't Slot te HELIUM.

IS een vervallen Slot geweest omtrent Helvoetsluys, waar van de fondamenten gevonden zyn, anno 1621. Sie hier van in 't brede hier boven in 't V. Hoofstuk, N°. 33. p. 179.

't Huys te OOSTVOORNE.

IS van outs genaamt geweest het Hof van Voorne tot Oostvoorne; en is jegenwoordich geheel vervallen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Adelijke Huysen, Sloten, en Castelen, soo die van ouds gelegen hebben, als die nog leggen in

231 NOORDHOLLANDT.

't Huys te COULSTER.

ONtrent Heyloo, heeft van ouden tijden toegekomen de Edelen vander Coulster, en wierd anno 1517. van de Geldersen verbrant; in den jare 1458. behylikte *Pieter van Ruyven*, Schiltknape, dit Huys met sijn toebehooren, met sijnen wyve Juffrou *Maria vander Coulster*, *Jacobs* outste dochter en erfgenaam, en liet mede een dochter na Juffrou *Josijna van Ruyven*, die te man hadde anno 1489. *Anthonis van Nuvelt*, Schiltknaap, wiens dochter Juffrou *Anna van Nuvelt*, besat de goederen van der Coulster, met d'Ambachts-heerlijkheid van Heylo, en hadde te man Jonkheer *Hubert van Vliet*, en wan Jonkheer *Jan van Vliet*, Burgemeester te Haarlem, wiens eenige dochter Juffrou *Henrica van Vliet*, (gewonnen by Juffrou *Maria van Duvenvoorde* van Warmont) beërfde de goederen van Coulster, maar stierf in 't kinderbedde anno 1604. getrout zynde met Jonker *Jan van Doornik* van Amersfoort, sonder kinders.

't Oude Casteel CRUPTORIX.

HEt oude Casteel Cruptorix, seit *vander Hoeve*, nu genaamt de Plate Creupel, leit onder de Golven van de Zuyderzee verdronken.

't Huys te EGMONT.

HIer van hebben wy gesproken onder de Adelijke Huysen gelegen in Kermerland, boven pag. 1244. *Gouthoven* schrijft'er noch van 't gene volgt. Het Slot t'Egmont op de Houve, daar men noch af siet staan vele lange dicke muren, plag te zyn het grootste in gantsch Holland, daar de Heeren en Graven haar meest onthielden, al eer sy vele andere Heerlijkheden by huwelijken ofte beërffenissen bekomen hadden. Dit Slot voorsz was voor 't meerendeel gebout by Heere *Arent van Egmont* en *van Ysselstein*, in den jare 1307. die het selfde mede met een wijde Graft heeft doen omcingelen, en een Vaart van Egmont op Alkmaar heeft doen leyden, dan d'allereerste beginselen en fondamenten van dit Slot zyn geleyt by Heer *Beerwout van Egmont*, die stierf anno 1093. en werde volmaakt by Heer *Dode van Egmont*, die anno 1200. stierf. Dit selve Slot by Graaf *Lodewijk van Loon* aan brand gesteken zynde, is by Heer *Wouter van Egmont* weder doen opbouwen, dewelke stierf in den jare 1208. *Jan* den eersten Grave van Egmont, die in 't jaar 1516. stierf, heeft dit Slot op een nieus weder doen repareren, maar is door de leste Oorlogen verdestrueert, blyvende maar residerende de muren, half vervallen.

't Casteel tot MEDENBLIK.

HIer van schrijft *Matthijs vander Hoeve* in de Hantvest-Chronijk *pag. mihi* 141. aldus. Het Casteel Medenblik is voortijds den Coninklijken Throon en woonplaats van *Radbodus*, Conink der Vriesen geweest. *Abbas Stadensis* seit, dat Conink *Wilhelm*, Grave van Holland, naar dien hy by Medenblik van de Vriesen verslagen is geweest, dat desselfs soon Grave *Floris van Holland*, de Westvriesen en Hollanders tot een selfs volk gemaakt hebbende, aldaar heeft doen bouwen een sterk Casteel, en dat hy soo lange in persoon in 't quartier van Medenblik gebleven zy, tot dat het op 't jaar 1288. met alle sijne Bolwerken volmaakt is geweest. Maar des Autheurs gevoelen is (onder correctie) dat de oude vervallene Bolwerken wijlen des Coninx *Radbodi*, wederom by Graaf *Floris* zyn opgemaakt, en verhoogt; item de Gragten gereynigt, en de Poorten des Slots en Stads zyn vernieut geworden.

't Huys te MIDDELBORGT.

ONtrent Alkmaar gelegen hebbende, dede Graaf *Floris* de laatste stigten tegens de Westvriesen.

't Huys ter NIEUBURG.

WEl eer geweest hebbende den Burg der Graven van Holland, tegen de moetwilligheden der Vriesen, heeft gelegen omtrent de Stad Alkmaar, doch is nu geheel vervallen.

't Huys te SCHAGEN.

IS ontrent den jare 1394. doen timmeren by Heer *Wilhelm van Schagen*, natuyrlijke gelegitimeerde soon van Hertog *Albrecht van Beyeren*, Palsgrave by den Rhijn, Grave van Henegouwe en van Holland, &c. soon van *Lodewijk* Keyser en Conink van Romen, &c.

't Huys te THOORENBURG.

DIgt by Alkmaar gestaan hebbende, is gebout by Conink *Willem*, Grave van Holland, anno 1255. tegens den aanval der Westvriesen.

't Slot van VERONE.

DAar van niets meer als de naam is overgebleven; *vander Hoeve* noemt het selve, *Het vervallene Slot van Verone, de moeder van Vriesland.* Sie van de Stad van Verone in 't brede hier boven in 't II. Hoofdstuk, N°. 32. p. 98.

't Huys te WYDENISSE.

'tHUys Vindonissa, seit *vander Houve*, of Wydenisse, een mijlken gelegen van de wijtverwaarde Coopstad van Hoorn, is aankomende den Heer van Wydenisse, geseit Baans.

Volgt

Volgt nu de Verhandelinge van de Adelijke Abdyen en andere Cloosteren, welke van ouds in Holland geweest zyn.

d'Abdye van BERN.

EEn Mans Abdye, was gelegen op de Maze, een half mijle van Heusden, en was eertijds een Slot of Ridders-hofstede, toekomende Heer *Fulcout van Bern*, die 't van sijn ouders geërft hadde. Dese was mede hartadig, of immers complice geweest met Grave *Herman van Cuyk*, en andere, die Heer *Floris van Holland*, genoemt *de Swarte*, Grave *Dirx de VI.* broeder, verradelijk buyten Utrecht in Abstede dootgeslagen hadden, ontrent den jare 1133. waar over hy op eenen tijd van wegen den Grave van Holland snellijk vervolgt zynde, soude gevangen hebben geweest, ten ware hy te Peerde sittende, van boven neer in de Maze gesprongen hadde, en so wonderbaarlijk op het swemmende Peert over quam, des hy uyt dankbaarheyt beweegt wert, ter eeren Gods, van sijn Huys een Clooster te bouwen, als mede tot een boete van den voorsz dootslag; en werden de Moniken gehaalt uyt d'Abdye van Marien-weerde in de Betuwe (dat den voornoemden Grave van Cuyk mede tot een boete van de voorsz moort, by accoort gefondeert hadde) en werd genoemt d'Abdye van Bern van der Premonstreyten Ordre. Den eersten Abt was genoemt Heer *Everard*, die loflijk 34. jaren regeerde, en stierf anno 1168. Van de fondatie deser Abdye getuygt den eersten Hollandschen en Utrechtschen History-schryver, Mr. *Jan vander Beke*, die ontrent het jaar 1347. stierf. Dese Abdye is mede door den Spaancen Oorloge verdestrueert, en woonde naderhand den Abt met sijn Moniken tot 's Hertogenbossche.

d'Abdye van CONINXVELT.

ZYnde een Adelijk Stift, waar in niet als Jonkvrouwen, dat is dochters van Adelijke huysen woonden; was gelegen aan de Schie over de Paapsousche weg, invoege dat den Toorn van de Kerk lini-recht correspondeerde over de selfde weg, en had sijn ingang op de ry-weg na Rotterdam, zynde op dese plaatse gestigt in den jare 1255. door *Richardis*, veeltijds genaamt *Richardis Jonkvrouwe van Delft*, ofte absolutelijk *Richardis van Delft*, dochter van *Willem de I.* en suster van *Floris de IV.* Graven van Holland, Zeeland, en Heeren van Vriesland, dies sy moeye en niet suster was (gelijk het oude Chronijkje van *Veldenaar*, en die hem volgen abusivelijk seggen) van Conink *Willem*, die Graaf van Holland zynde, tot het opkomen van de Stad Delft door 't geven van Privilegien en eminentien, soo vele heeft gecontribueert. Doch hier in komt hy met de meeste oude schryvers over een, dat sulx is geschiet in Aflaat van Conink *Willems* ziele, en mede tot haars selfs gedenkenisse, en dat sy dit gestichte heeft volbracht en grotelijx begoet, daar in stellende Nonnen vander Premonstreyt. Dese Conink *Willem* is de gene die in 't selfde jaar van 1255. op een Heyrtocht tegen de rebellige Westvriesen met sijn Paart in 't Ys gevallen zynde, soo el endich en jammerlijk wiert verslagen; doch de groote Chronijk van Holland, &c. sustineert dat de voornoemde *Richardis* dit gebouw soude opgerecht hebben in Aflaat van haar broeders ziele, Graaf *Floris de IV.* die in het Tournoy spel, dat in den jare 1237. door den Graaf van Cleermont beroepen was, uyt jalousie van die Grave selve, verradelijk doorsteken is; dit zyn de de woorden: „ In den selven „ jare, na dat Conik *Willem* dootgebleven was, „ stichte en fondeerde Jonkvrou *Richard van* „ *Delft* des voorseyden Coninx moye, een Non-„ nen Clooster in Oflaat (nota) hoers broeders „ ziele in vaders Uythof by Delft an die Zuyt-„ zyde, vander Premonstreyten Oorde, dat Co-„ ninxvelt genoemt is, dat sy eerlijk volbrochte „ en doteerde, en begaafde dat mit schoone goe-„ den en renten. Dese Jonkvrouwe *Richard* starf „ dair na in den jare ons Here 1263. op die Octa-„ ve van St. Jan Euangelist, en wert mit groter „ ere in den selven Clooster begraven. Dit gesticht was een van de ses Abdyen, die van ouds in Holland voor soodanige edificien zyn getelt geweest, en het schijnt dat *Guicciardin* de fundatie noch hoedanigheid van dit Convent niet wel te recht kennende, het selvige ook wat te verre van de Stad stellende, daar van aldus schrijft: „ Voor „ de Poorte van Delft, omtrent een vierendeel „ van een mijl, is een groot Clooster, genoemt „ Coninxvelt van der Premonstreyten Orden, „ gesticht door een van de oude Holandsche „ Graven, met wereltlijk en geestelijk gebiet, „ seer rijk van inkomende goederen en proeve-„ nen tot onderhout van Edele Vrouwen, Jonk-„ vrouwen genoemt, dewelke soo verre sy geen „ professie en hebben gedaan, mogen houwen „ en trouwen na haar beliefte: en dit is waarlijk „ een Edel en eerweerdich Convent. Een Hoogduyts Beschryver deser Landen, *Guicciardin* in veelen deele navolgende, voegt daar by, dat het door *Willem de XI.* Graaf zu Holland Romscher Koning, soude gesticht zyn; maar het gaat seeker het selvige door de voorgenoemde *Richardis* in 't werk gestelt te zyn, en *W. van Gouthoven* desen aangaande wat beter bescheyt en naukeuriger informatie genomen hebbende, schrijft daar van in deser voege: „ d'Abdye van Koninxvelt, „ van de Oorde van de Premonstreyten, was „ dicht by Delf gelegen, neffens de Vaart na „ Rotterdam, en is doen stichten by Jonkvrou „ *Richarde van Holland*, dewelke om dat sy te „ Delft woonde, en daar haar gedeelte van ha-„ res vaders goet hadde, *Richard van Delft* ge-„ noemt werde, en was Coninx *Willems van Romen*, Grave van Hollands moye, en niet suster, „ gelijk sommige qualijk schryven, dewelke in „ gedachtenis van den droevigen doot, en laatste-„ nis van de ziele des voorsz Coninx haren neve,

„ anno 1256. van de Vriesen verslagen, haar erf „ tot fundatie van dit Clooster vergunt heeft, alwaar sy mede anno 1263. ongehylikt gestorven zynde, begraven leyt. *Hadrianus Junius* observeert uyt den Joodschen History-schryver *Iosephus*, dat de plaatse daar *Melchizedec* Coning van Salem, *Abram* ontfangen heeft, van gelijke Coninxvelt was genaamt; En *Boxhornius* getuygt, dat alhier buyten Delft wel eer altijd gestaan heeft een heerlijk Hof ofte Paleys, gesticht, na men meent, van *Willem de II.* Roomsch Conink voorsz, gemeynlijk geseyt des Konings Uythof; benevens 't welke het Clooster Coninxvelt geheten, gefundeert is van de selfde *Richardis* hier vooren beschreven. Maar uyt 't Slot van 't grote Latijnsche Privilegie by Conink *Willem* in den jare 1246. aan dese Stad gegeven, en in *Boxhornii* vertaalde Toneel van Holland, aldaar in twee talen t'eenemaal geinsereert, schijnt of dit Paleys des Conings moeye, en niet den Coning self was toebehoorende, want hy schrijft: *Acta sunt hac apud Delf in domo carissimæ materteræ meæ, Domicellæ Richardis*, dat is so veel als, gegeven op 't Huys van mijn lieve moeye, Jonkvrouwe Richardis buyten Delft. Of nu dit effectivelijk het Huys van sijn moeye is geweest, en dat den Coning tot een uytspanning om vermaak alhier des selfs moeye dikwils gink besoeken en bywoonen, en oversulks dit Paleys den naam van Koninx Uythof soude bekomen hebben, dan of het selfde by gifte of geschenk hem van sijn moeye aankomende, dierhalven het Huys van sijn moeye noemende was, hoewel aan hem echter in der daat toebehoorende, gelijk de naam van Coninx Uythof eygentlijk mede brengt, is uyt verscheyde redenen twijffelachtig en bedenkelijk; maar het staat allenthalve vast, dat des Conings moeye de meergenoemde *Richardis van Delft*, dese Abdye van 't Coninxvelt der Orde van Premonstreyten, hier nevens heeft doen erigeren en opbouwen. Wat en hoedanig nu dese Orde is geweest, kan den curieusen leser, uyt den Roomschkerkelijke History-schryver *Dionisio Mudzaarts*, dewelke (gelijk gehoort) selfs van dese Orde is geweest, kortelijk vernemen. De oorspronk des naams geven sy voor, ontstaan te zyn niet alleenlijk, dat hare Religie van den Hemel gegeven, maar ook de plaatse daar sy haar eerste Clooster timmerden, aan St. Norberto, in een gesichte door de H. Moeder en Maget Maria, vergeselschapt met Engelen in groote glorie gepremonstreert, ofte voor henen aangewesen was; insgelijks het wit habijt het welk sijne navolgers souden gebruyken. Dusdanige vertooninge soude geweest zyn de fundamentele hope van sijne Orde in te stellen, en hier van, mits ook de plaatse, heeft deselve haren naam: want gelijk *Volaterranus* en *Polydorus* getuygen, dat sy de maniere hares levens in het Stift van Landuno begonnen hebben, te dier plaatse die sy *Præmonstratum* noemden, en de Oorde daar van de naam gederiveert hebbende, den tijtel van *Præmonstratensen* voeren. *Norbertus* sijne Orde beginnende te prediken, was daar in soo gelukkig en voorspoedich, dat hy in korten tijd veertich medegesellen tot Præmonstreyt vergaderde: met dese rankskens begost hy te planten eenen geestelijken wijngaart, (gelijk sy 't noemen) om by tijde menichvuldige vruchten voort te brengen. Dit geschiede omtrent den jare 1120. en daar van zyn in de Chronijke *Martini* dese twee Kneppel-veerskens voor handen.

Anno milleno, centeno, bis quoque deno,
Sub Patre Norberto, Præmonstratensis viget ordo.

Hier wierden geleyt de eerste grontstenen van dese vermaarde Orde, dewelke voortgebracht heeft Aarts-bisschoppen, Bisschoppen, en veele vermaarde mannen in de Roomsche Kerke; die gedragen heeft Koningen, Konings broederen, Vorsten, en allerhande groote Personagien. In den eersten en hadden sy geen sekeren regel, na de welke sy in het bysonder hen leven souden aanstellen, alleen in het gemeyn (soo sy sustineren) God den Heere dienende, elk na sijnen yver en Godvruchtigheid; maar haar getal van dach tot dach vermeerderende, heeft *St. Norbertus* met eenige van de voornaamste mannen een regel beraamt, die hy best volgen en den sijnen soude voorhouden, waar over hy in eensaamheid bekommert zynde, soude den *H. Augustijn* in een visioen aan hem veropenbaart zyn, en hem sijn regel gegeven hebben, 't welk hy aan sijne medegesellen rapporteerende, hebben sy eendrachtelijk met eenen heyligen eed de werelt versaakt, en henlieden door beloften aan God toegeëygent, op den dach van de geboorte onses *Saligmakers Jesu Christi*, aandoende met den nieuwen mensch een nieuw wit en suyver kleet, om namaals schoon en onbevlekt (als sy seggen) met God te wandelen in de wellusten des Hemels. Verscheyde ordonnantien en ampliatien zyn naderhant gevolgt, als specialijk in den jare 1198. onder Paus *Innocentius de III.* die wy, alles met weynig woorden niet kennende uytspreeken sullen overslaan, vermits sy wegens hare menigvuldigheyt ons voornemen te boven en te buyten gaan, sendende den weetgierigen leser tot *Hospinianum*, en anderen, die daar alleen op uyt zyn, om dese saaken in 't breede te verhandelen, en alle omstandigheden desen aangaande te verklaren; 't is ons genoech in 't voorbygaan d'oorspronkelijkheid en opkomst van dien eenige geringe kennisse mede te dragen, om voorts met bequamer orde tot 't volgende over te gaan; alleenlijk dient ook niet verswegen de kleedinge deser Bende, om te weten hoe sy sig voor de oogen van onse voorouderen hebben laten sien en dagelijx verschenen hebben. „ De belyders (seyt *Hospinianus*) deser „ secte werden met eenen witten rok, met eenen „ lijnen tabbaart onder eenen witten mantel gekleet, waar door sy meestelijk van den Cano- „ niken t'onderscheyden zyn, als *Polydorus* en „ *Sebastiaan Frank* te kennen geven. En zyn van „ dese Orde beyde soo mannen als vrouwen vergaderingen voortgeset, levende onder den Regel *Augustini* voorsz. Maar den aanvank van dese nevens van verscheyde andere Orden stelt de oude Hollandsche Chronijk, ten tijde van Graaf „ *Willem de I.* omtrent den jare 1216. Item (seyt „ hy)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

„ hy) die Oorde van den witten Moniken, geheten Premonſtreyten, began mede ontrent deſe „ tijd in 't Biſdom van Landunen by eenen devoten geeſteliken man geheten Northbertus, „ welke Oorde ook ſeer verbreet is in vele rijke „ Abdyen en Clooſteren in Kerſtenrijk. Sulx dat het ſig laat aanſien, gelijk als of deſe Orde (hoewel ten naaſten by hondert jaren te vooren ingeſtelt was) doen ter tijd in Holland eerſt is volkome bekent en verheerlijkt geworden, wanneer geen veertich jaren na d'Abdye van Coninxvelt in de Voor-ſtad van Delft gegrontveſt wierd; dewelke aldaar wat meer dan drie hondert jaren in een groot reſpect en heerlijk aanſien geſtaan hebbende, men eyndelijk in ſoo hogen ouderdom noch door de vlamme ſag vergaan, gelijk ons *Hadrianus Junius* deſe tijden beleeft hebbende, aldus nagelaten heeft. *Huic quoque cœnobio clades ſuperiori* (*ſcilicet Rhenoburgenſi*) *ſimilis abhinc triennio ferme ingruit, quod incendio abſumptum, fundo tenus dirutum eſt & exciſum, quod opulentæ civitatis mœnibus imminens ſitus viciniâ ſuâ exitioſus illi fore timeretur, ſi hoſtis eo receptus eſſet.* Dat is: Dit Clooſter is omtrent over drie jaren (te weten van die tijdt doen hy dit ſchreef anno 1575.) den ſelfden ondergang overvallen, als het voorgaande (namentlijk dat van Rhijnsburg) ſoo dat door den brant is weggenomen, tot den gront toe nedergemaakt en geraſeert, om dat de nabygelege ſituatie aan de wallen van de rijke Stad (te weten Delft) voor de ſelfde, wegens ſijne nagebuyrſchap gevreeſt wierde ſchadelijk te ſullen werden, by aldien den vyand daar mochte gekomen zyn. En den Autheur van de byvoegſelen op *Guicciardin* in 't Frans aanwijſende, hoeneer deſe Stad ſig mede onder de Unie begaf, voegt daar by; *Lors fût deſtruit hors de Delft le grand Monaſtere Appellé Coninksfeld, lequel la Dame Richardis avoit fondé l'an* 1255. *pour Damoiſelles de l'Orde de Premonſtré* Dat is: Doen werd vernielt buyten Delft dat groote Clooſter Coninxvelt genaamt, 't welk Mevrouwe Richardis in 't jaar 1255. voor Jonkvrouwen van de Premonſtreyten Orde had geſtigt. Den voorgemelten *W. van Gouthoven* desgelijks de veranderinge deſer Abdye overwegende, en daar by doende een kleyne lijſte eeniger Jonkvrouwen die alhier gewoont hebben en hem voorgekomen zyn, vervolcht aldus: „ Dit Convent werd „ anno 1572. van die van Delft verbrant, om „ dat de Spangiaarden doe in 't Land gekomen „ zynde, geen middel ſouden nemen haar Stad „ hier uyt te beſchadigen, en is nu heel te niet, ſo „ datter maar en reſteren de fundamenten on„ der d'aarde. De laatſte Abdiſſe van deſe Abdye „ was Vrouw *Catharina Uytenham*, *Frederix* „ dogter, anno 1596. oud 89. jaren te Yſſelſteyn „ overleden; en anno 1535. was Abdiſſe Vrouw „ *Alijd van Malſen*, *Daams* dochter uyt Bra„ bant. Van de Jonkvrouwen, die alhier Nonnen „ geweeſt zyn, bevinde ik onder andere deſe:

Suſter *Agnes van Cralingen*, *Floris* dochter, anno 1484.

S. *Catharina vander Does*, *Dirx* dochter, anno 1490.

S. *N. van Eſſenſteyn*, dochter van *Hubert Baſterd van Culenburg*, anno 1495.

S. *N. van Zijl*, *Arents* dochter, anno 1520. met *N.* haar ſuſter.

S. *Ermgard van Wijnſſen*, *Godſchalks* dochter, t'Utrecht.

S. *Cornelia van Nyevelt*, *Anthonis* dochter, anno 1560.

S. *Margriet van Aſſendelft*, *Baartouts* dochter, anno 1570.

S. *Sybilla van Vliet*, *Jans* dochter, anno 1550.

S. *Eliſabeth van Adrichum*, *Arents* dochter, anno 1540.

S. *Maria van Treſlong*, *Hugens* dochter, anno 1572.

S. *Margriet vander Does*, *Jacobs* dochter, anno 1510.

S. *Eliſabeth vander Does*, *Adriaans* dochter, anno 1540.

S. *Maria van Duvenvoorde*, Heeren *Arents* dochter, anno 1566.

S. *N. van Spaarnwoude*, *Gerrits* dochter, anno 1571.

S. *N. van Malſen*, *Gerrits* dochter, anno 1560.

Maar de groote Stedeboeken onlangs uytgegeven by de Heer *Johan Blaauw*, van 't Coningsvelt mede eenig gewag maakende, ſeggen verders: „ Hier by was een Paleys des Conings, „ Uythof geheten, van de gemelte Coning *Willem* gebout; doch ſijn beyde, dewijlſe buy„ ten de Stad waren, en om die te beter te ver„ ſekeren, als ſy haar in de Unie begeven hadde, „ afgebrooken. En voorwaar de afbeeldingen van de menigvuldige ruinen, die daar van alle kanten na 't leven in den jare duyſent vijf hondert drie-en-ſeventig uytgeteykent zyn, doen genoegſaam uytblijken, dat dit gebouw t'eenemaal na de antijkſche maniere van een byſondere en ſeer uytnemende groote, en meer dan een Clooſter is geweeſt, als hebbende ook naar uytwijſen van 't onderaartſche metſelwerk, aldaar noch hedendaags te vinden zynde, verſcheyde Mergen Lands beſlagen. De gebakke ſteenen, die ſich in 't vroeten onder de aarde komen op te doen, in haar groote ſes en een halve van de hedendaagſche klinkers uytmakende, en van de ſelfde ſoorte was ſoo wel den opſtal als de grontwerken. Niet alleen een conſiderable party van ſchirminkels en beckenelen hebben ſig wijders veropenbaart, maar ook verſcheyde gewelfde graf-kelders, regenbacken, en vele riolen, als mede trappen nederwaarts onder de aarde leydende. Sulx naar alle teykenen lichtelijk te beſeffen is de vreemde en ongemeene hoedanigheid van deſe ſtructure; niets ter werelt hier van in ſijn geheel overgebleven zynde, dan een keldertie, dat aldaar by de Bruykers en Inwoonders van 't herboude huysje daar boven op ſtaande, aangeweſen werd, met voorgevinge het ſelfde der Abdiſſen wijnkelder geweeſt te zyn. Het gantſche gevaart was met dubbelde gratten afgeſchoten en omcingelt, waar tuſſchen beyde een doorgaande opgetrokken muyr, met wandelingen daar binnen rondsom heenen, en met een

 laan

laan ofte uytpad aan de Zuytzyde van 25. roevoeten breed. De Landeryen allerwegen hier omtrent gelegen behouden noch hedendaags in alle Caarteringen den name van Coninxvelt.

Junius ſchrijft van deſe Abdye als volgt: *Quod dixi Kunigfeldum*, *Latinè ſpirat* regium campum, *Præmonſtratenſis ordinis cœnobium*, *à Richardâ ſorore Wilhelmi Cæſaris exſtructum, in ſuburbio Delphorum ad Sciæ fluminis ripam. Locus cognominis illi, ubi Melchiſedecus Solymorum Rex Abrahamum excepit, quem Joſephus teſtatur* πεδίον βασιλικόν, *hoc eſt, Regium campum quoque fuiſſe nominatum. Huic quoque cœnobio clades ſuperiori ſimilis abhinc triennio ferme ingruit, quod incendio abſumptum, fundo tenus dirutum eſt & exciſum, quod opulentæ civitatis mœnibus imminens ſitus viciniâ ſuâ exitioſus illi fore timeretur, ſi hoſtis eò receptus eſſet.*

d'Abdye van EGMONT.

VAn deſe Abdye ſchrijſt *Adrianus Junius* als volgt: *Primum & antiquiſſimum ædificari cœptum ad annum 876. à primo Hollandiæ Principe ligneum virginitati, mox à filio lapideum factum, viris deſtinatum fuit, & quidem nobili loco genitis, quos generis clades & opprobrium excludere non poterat, Egmondæ vicini pagi nomine clarum & Præſulis infulati titulo. Ex quo majorum noſtrorum ſimplicitatem diſcere licet; cujus ut & pietatis ex profeſſo amatores, in ædificando profuſis ſumptibus non quæſiverunt, nec inſanas illas ſubſtructiones è quadratis ſaxis expetiverunt; teſtantur id tot Principum ibi ſepultorum ſingulæ teſſellæ ſingulorum ſepulchris inhumatorum impoſitæ, indices atque teſtes memoriæ: alioqui non puduit magnum illum & triumphalibus titulis clarum Ludovicum Francorum Regem, quem Clodovæum Galli nominant, Argentoratenſem ædum, quæ celeberrimum hoc tempore ſpectaculum orbi oſtendit, ligneam exſtruere. Sed ut in arvis ſata, ita hîc quoque nativum inſtituti laudabilis bonum degeneravit, cupiditatis fortaſſe vitio, quando admittuntur opes viris egentes (ut obiter ad Themiſtoclis dictum alludam) aut certè vitio ſimplicitatis Antiſtitum, qui collegatum è nobilitate inopiæ conſulentes, obliteratâ paulatim inſtitutionis conſcientiâ, quoſvis è medio vulgo authorarunt in cœtum ſuum cooptatos. At quaterna illa virginitatis clauſtra, haud temere aliquas, niſi præſtantibus nobilitate ac genere familiis èditas, inſeri ſuis conventiculis antehac paſſa fuerunt, mordicus inſtitutum vetus retinentia. Quorum nomina ſunt* Rhenoburgum, Coningfeldum, Levenhorſtum, & Loſdunum; *quod poſtremum in delectu nobilitatis exorbitaſſe nonnihil creditur.*

Volgt nu de Cathalogue ofte Lijſte van de Abten, die deſe Abdye geregeert hebben, gelijk die in 't Latijn heeft laten uytgaan, anno 1586. *Pieter Bockenberg* van der Goude; als

Anno 910. I. Heer *Wonebolt*, werd genoemt den Abt van Egmont, naar dat het van een Vrouwen-klooſter in een Mans-klooſter verandert was.

II. Heer *Andries*.

III. Heer *Bruno*.

IV. Heer *Reginaard*.

1057. V. Heer *Steven van Egmont*, Heer *Beerwoutſz*; deſen, alſoo hem ſijnen Diſpenſier een Dief te voorſchijn brochte, die een tonne of twee boters uyt de kelder ſtelen wilde, heeft hem van ſijn wraakgierigheid beriſpt, en den Dief niet alleen de boter laten mededragen, maar daar nochzerwe by doen doen, ſeggende dat de boter niet wel en ſmaakte ſonder broot; hy ſtierf anno 1083.

1083. VI. Heer *Adelaard*, overleden anno 1124.

1124. VII. Heer *Ancellijn*, te voren der Gravinnen *Petronella*, Graven *Florens den II.* wijfs Cappellaan; deſen alſoo hy ſeer quaat regiment hielt, werd door authoriteyt des Biſſchops van Utrecht, en der voorſz Gravinne, naar 5. jaren afgeſet, anno 1129.

1129. VIII. Heer *Wouter*, te voren Monik in de Abdye St. Peters te Gent, werd Abt gekoren; hy heeft de ſchade, het Clooſter by ſijnen voorſaat aangedaan, met kloekheid wederverhaalt, en ſtierf na 30. jaren anno 1161.

1161. IX. Heer *Wibolt*, overleden anno 1176.

1176. X. Heer *Lambert*, te voren mede een Prieſter uyt d'Abdye van Blandijn of St. Peters te Gent; hy ſtierf anno 1182.

1182. XI. Heer *Vrank*, een goet navolger van Heer *Wouter* voorſz, ſtierf anno 1206.

1206. XII. Heer *Lubbert van Rijſwijk*, een van de outſte Edele Geſlachten van Holland; hy heeft Heer *Willem van Egmont*, die hem in ſijn gerechtigheden verkorten wilde, kloekelijk wederſtaan, ſtierf anno 1226.

1226. XIII. Heer *Hendrik*, overleden anno 1230.

1230. XIV. Heer *Arent*.

1237. XV. Heer *Dirk* was maar Abt ſommige dagen, en ſtierf anno 1237. en quam in ſijn plaats eenen Heer *Ysbrand*, anno 1239. maar deſe en werd vermits ſijn boos leven, van andere onder 't getal der Abten niet geſtelt.

1240. XVI. Heer *Lubbert van Egmont*, Heeren *Wouterſz*; hy verkreeg dat d'Abten van Egmont een ſtaf en een ring ſouden mogen dragen, gelijk de Biſſchoppen; hy verdeelde der Abdye inkomen in 30. proven, ſoo datter maar 30. Moniken in 't Clooſter ſouden zyn op eenen tijd, en ſtierf anno 1263.

1263. XVII. Heer *Claas van Saſſenhem*, ſtierf anno 1269.

1269. XVIII. Heer *Hendrik*, deſen ſiende dat hy geen voordeel en konde gedoen, heeft ſijnen ſtaat verlaten ontrent het jaar 1272.

1272. XIX. Heer *Florens Vyttenhage*, van een oud en Edel Geſlacht, Heer *Werenbols* ſoone. Deſe was ſeer hoofs en ſeer koſtelijk, 't welk 's Clooſters voordeel niet en was; hy reyſde mede naar Engeland, met Heer *Dirk van Brederode*, Heer *Willem van Egmont*, en Heer *Hendrik*, Burggrave van Leyden, om Jonkheer *Jan*, Grave van Holland in 't Land te geleyen, anno 1296. hy ſtierf anno 1304.

1304. XX. Heer *Wernaard Vytenwaarde*, die ik meen uyt Gelderland was, ſtierf anno 1308.

1308.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

1308. XXI. Heer *Bartout van Oyen*, 's Heeren van Oyen soone in Gelderland. Dese verquiste veel van des Cloosters goederen met sijn quaat regiment, dan hy stierf anno 1319.

1319. XXII. Heer *Dirk*, alias *Schrevel van Egmont*, *Geraards van Egmont* Schiltknapen soone; hy stierf anno 1326.

1326. XXIII. Heer *Hugo van Haarlem*, dese hiel goede kerkelijke discipline, en vermeerderde 's Cloosters inkomen, en stierf anno 1345.

1345. XXIV. Heer *Willem van Rolland*; hy te Romen zynde, heeft anno 1351. sijn Prelature verlaten, recommanderende Mr. *Jan van Olout* van Haarlem, als doe te Romen een vermaart Advocaat of Rechtgeleerde.

1351. XXV. Heer *Jan Olout* voorsz, was seer liefgetal, dan hy stierf na 2. jaren anno 1353. na sijn doot is met eenparige stemmen weder gekoren Heer *Willem van Rolland* voorsz, maar hy (een exempel van grooter ootmoedigheid, en kleyn gevoelen van sig selven) heeft het beleefdelijk en stantvastelijk geweygert, en stierf naar ontrent 12. jaren anno 1365. hebbende liever geregeert te zyn dan te gebieden.

1353. XXVI. Heer *Hugo van Assendelft*, hy hadde anno 1360. seer grooten twist en oorloge met *Jan*, Heere tot Egmont, van den welken hy restitutie woude hebben van alsulke goederen en gerechtigheden als het Clooster ontnomen en ontweldicht waren, soo dat hier dootslagen, brantstichtingen, en rooverye in en ontrent het Clooster geschieden, en desen Heer Abt ten lesten sich heymelijk verbergen en latiteren moeste, en alsoo verdrukt in swarigheid, is na 7. jaren gestorven anno 1367.

1367. XXVII. Heer *Jan van Hillegum*, werd doen Abt, (niet tegenstaande dat eenen Heer *Jan Weent*, te Romen zynde, met gemeene stemmen daar toe verkoren was) door 't beleyt van Heer *Dirk Nagel*, Schiltknape uyt Holland, doen Abt van Vlierbeek in Brabant, en eertijds Monik tot Egmont: dese latende berusten 't proces en twist tegen den Heere van Egmont, heeft d'Abdye met timmeragien verciert. Des Cloosters goederen buyten Holland gelegen, tegens andere daar in liggende, vermangelt; hy stierf anno 1381. zynde meer bemint geweest van sijn gasten van buyten, als van sijn broeders van binnen, die hy den ruymen toom niet wilde geven.

1381. XXVIII. Heer *Jan Weent* voorseyt, werd andermaal met gemeener stemmen Abt gekoren en geauthoriseert, hoewel hy een harde tegen-partye hadde, te weten broer *Arent Willemsz*, Monik van Egmont, tot Bologne in Italien studerende, den welken de Paus *Urbaan den VI*. Abt van Egmont genomineert hadde, en dit duerde wel den tijd van vier jaren. Daar na in den jare 1396. hebbende aan Hertoge *Albert van Beyeren* een sware klachte gedaan over Heer *Arent van Egmont*, die hy seyde dat veel van 's Cloosters goederen geusurpeert hadde; Den Prince voorsz tot Egmont komende, en siende dat die den Heer van Egmont meer toegedaan was, heeft desen Heer *Jan*, om eens van alle dese quellingen ontslagen te zyn, alle de goederen, die hy seyde het Clooster toe te komen, en den Heer van Egmont doen besat, den Grave van Holland voornoemt vryelijk overgedragen, soo sulx den Paus van Romen gehengen of toelaten woude, maar den Paus dit weygerende te doen, heeft Heer *Jan* den Abt, de voorseyde overgifte wederroepen; Hertog *Albert* hier over gestoort zynde, woude hy sijn recht aan den Heer van Egmont geven, sulx dat desen Heer *Jan Weent* nu ontrent negentien jaren, soo van den Heere van Egmont als van de geburen, met groot verdriet gequelt zynde geweest en gemolesteert, heeft hy ten lesten anno 1404. te Romen zynde, by procuratie d'Abdye en Abts-staf verlaten.

1404 XXIX. Heer *Geraard van Ockenburg*; desen heeft de goederen en gerechtigheden die sijn voorsaat aan Hertog *Albert*, en die aan den Heer van Egmont overgedragen hadde tegen des Paus consent, weder gekregen, en dit overmits de goetheid van den Hertog *Willem van Beyeren*, Grave van Holland, die d'overdrachten soo van Heer *Jan Weent*, als van den Hertoge *Albert* sijnen vader, te niet gedaan en wederroepen heeft; en hoewel dat daar naar in 't jaar 1408. desen Abt en den Heer van Egmont op redelijke conditien met den anderen verdragen waren, soo dat den Heer van Egmont eenige goederen te leen soude houden, soo is nochtans dit een oorsaake geweest van veel quaats; na dat Hertoge *Willem van Beyeren* overleden was in 't jaar 1417. Heer *Jan van Egmont* metten Cabbeljauschen, den Lande van Holland tegen Vrouwe *Jacoba*, swaar Oorlog aandoende, soo dat desen goeden Abt na Utrecht wijken moeste, en d'Abdye van veel rijkdommen en juwelen berooft werd van de vyanden; ten lesten stierf hy balling tot Utrecht anno 1424.

1424. XXX. Heer *Willem van Matenes*, werd Abt gekoren in den jare voorseyt, en willende door vreese van Heer *Ian van Egmont*, sig selven versien, en heymelijk met des Abdyen Privilegien en overgebleven juwelen vertrekken om die te verseekeren, werd hy, mits de lagen die hem den Heer van Egmont leyde, gevangen, en met den Prior in banden geleyt, en heeft na drie Maanden (veel tormenten geleden hebbende) alle de gerechtigheden, die den Heer van Egmont pretendeerde, hem overgedragen: en dus leelijken getracteert zynde, heeft hy sig uyt het Clooster tot den jare 1437. den meesten tijd onthouden, tot dat door tusschen-spreeken van den goeden Hertoge *Philips van Bourgoengen*, en des Paus gebod, van accoort tusschen partyen gehandelt wierd, en uytgesproken, hoewel buyten meeninge van den Abt en sijn broeders, soo dat de Heerlijkheid van Egmont als doen geheel van de Abdye afgesondert en vrygemaakt wierd, en de Landen, die de Heeren van Egmont pretendeerden en ingenomen hadden,

haar

haar nu toegeleyt wierden, 't welk eenen lang-durigen haat veroorsaakt heeft, soo dat den peys weder gebrooken werde, in den jare 1444. doen *Albert van Raaphorst* en *Gijsbert van Heul* met een grote menichte gewapent volx weder voor de Abdye van Egmont quamen, in dier voegen dat het den Abt quaat genoeg hadde, sich selven en sijn Clooster van haar gewelt te beschermen. En niet tegenstaande alle dese swarigheden, ongelukken, en schanden by desen Heer *Willem van Matenes*, en het Clooster geleden hebbende, soo heeft hy nochtans der Abdyen schulden betaalt, deselve met timmeragien verbetert, en eenen seer loffelijken naam naargelaten, stervende na 34. jaren regering, in den jare 1458. Hy betaalde aan schulden voor d'Abdye twaalf duysent Wilhelmus schilden, dat soude nu zyn ses-en-dertich duysent gulden; hy dede ook timmeren het Huys te Abspoel by der Stede van Leyden.

1458. XXXI. Heer *Iacob van Poelgeest*, te voren Abt van St. Pauls t'Utrecht, werd Abt mits de gonst van Hertoge *Philips van Bourgongie*, hoewel wat tegen dank van de Moniken; hy stierf anno 1464.

1464. XXXII. Heer *Gerrit van Poelgeest*, Heer *Iacobs* neve, een kloek voorstander der Abdyen Privilegien, die der selver goederen grootelijx vermeerdert heeft, stierf binnen Leyden anno 1476.

1476. XXXIII. Heer *Claas van Adrichum*, werd doen Abt gekoren met gemene stemmen der broederen, maar hy hadde een harde tegen-partye, als Heer *Ian*, Bastard soone van Hertoge *Philips van Bourgongie*, Proost van St. Donaas Kerke te Brugge, die hem seer moeyelijk viel, dan siende dat de broeders of Moniken de partye van desen Heer *Niclaas* hielden, heeft hy (te hulpe hebbende gebeden Heer *Ian van Egmont*) d'Abdye beleyt met volk van wapenen, maar Heer *Claas van Adrichum*, hebbende by een gedaan al des Cloosters brieven, hantvesten, en juwelen, is heymelijk en kloek sijner vyanden klauwen ontsprongen, 't welk de beleggers vernomen hebbende, zyn van 't beleg vertrokken. Den Abt werd van sijnen vyand noch lang seer vervolgt, maar hy wiste allesins sijn lagen t'ontgaan, dan hier dan daar vertrekkende. Dit duyrde tot dat Hertog *Carel* anno 1477. voor Nancy doot bleef, in welk jaar sijn tegen-partyen elders genoeg te doen krygende, is hy van de broeders met groter blijdschappen ontfangen, in den jare 1477. Daar na, alsoo die van Utrecht van haren Bisschop Heer *David van Bourgongien* in den ban gedaan waren, heeft hy se weder met authoriteyt des Paus daar van ontslagen. Daar na zynde gereyst naar Zeeland op de Bruyloft-feeste van Heer *Wolfaard van Borssele*, Heere vander Vere, en hebbende eenige dagen wel onthaalt geweest, en goede cier gemaakt, en eens gedronken met d'andere gasten om strijt, wijn daar veel zouts in gesmeten was, en soo gegaan zynde op de heymelijkheid, is hy op 't privaat sittende, dootgevonden, anno 1481. Hy was om sijn liberaalheid seer liefgetal.

1481. XXXIV. Heer *Iordaan van Driel* uyt Gelderland, werd Abt gekoren met broeder *Ian vander Does*, soo dat de stemmen staakten, maar vermits d'authoriteyt en faveur van den Hove van Holland, heeft desen moeten wijken, en om geruster te mogen leven met gemak, heeft hy gehengt des Cloosters saken wat in 't wilt te laten loopen, en sich daar na voor een tijd verbergende tot Breda, op 't Huys aldaar, is hy op H. Kersmis-avont met een popelsye bevangen, en na drie dagen overleden, anno 1493.

1493. XXXV. Heer *Hendrik van Uytenhorst*, van een Edelen Huyse uyt Gelderland, werd Abt gekoren tegen broeder *Ogier van Cralingen*, den welken het ander deel van de broeders tot Abt gekoren hadden: maar Heer *Hendrik* verkreeg de confirmatie van den Paus van Romen. Hy was een goed Abt onderhoudende ende doende onderhouden goede tucht en discipline, doende grooten arbeyt in 't vereenigen van de Moniken, die nu langen tijd gedurende, seer twistig onder malkanderen waren geweest, en niet tegenstaande de groote schaden die 't Clooster onlanx geleden hadde, van sijn vyanden heeft hy evenwel veel schulden betaalt, en 't selve in raak en daak wel onderhouden, en vergroot met nieuwe gebouwen; hy stierf anno 1509. den laatsten September, van een Koortse die hy gekregen hadde, uyt eenen schrik en droeffenis van een groote watervloet die doe was, mitsgaders van den brand in 't Clooster by ongeval ten selven tijde gekomen.

1509. XXXVI. Heer *Meynard Man*, geboren van eerlijke ouders tot Wormer in Noordholland. Dese was mede een liefhebber van timmeren en van geleertheid, en der geleerden, deselve na sijn vermogen vorderende, houdende groote kennis metten vermaarden *D. Erasmus van Rotterdam*, Heer *Maarten van Dorp* van Naaldwijk, Theologant te Leuven, en andere: en dus eerlijk geleeft hebbende, is hy (nalatende een goeden naam) overleden anno 1526.

1526. XXXVII. Heer *Willem vander Goes*, heeft sijn voorsaat in alles nagevolgt, en boven dien stervende, nagelaten een schat van 40000. gulden, niet tegenstaande alle sijn timmeren en gepleegde liberaalheid, en hebbende 33. jaren Abt geweest, is op gelijken dach dat hy gekoren was, gestorven, in 't jaar 1560.

1561. XXXVIII. Heer *Niclaas van Nieulant*, te voren Vicarius van den Bisschop van Utrecht, werd Abt gestelt tegen dank der Moniken, anno 1561. en heeft de possessie genomen niet in persoon, maar door een ander by procuratie, tegens het goet gebruyk van alle sijn voorsaten, en verkreeg alsoo in handen de voornoemde somme gelts (dewelke hy, schryvende aan den President *Suys* in den Hage, noemde eenen verborgen niet-bassende dogge) sonder dat blijkt, wat hy met alle dat gelt

gelt uytgericht heeft. Hy werd mede d'eerste Bisschop geordineert te Haarlem, zynde voortaan de Prove van den Abt van Egmont toegeëygent, tot onderhout van den Bisschop van Haarlem; ontrent negen jaren daar na, heeft hy te Brussel by procuratie gegeven op Mr. *Jan Gouda*, Advocaat in den Hage, sijnen staat van Abt en Bisschop gerenunceert, anno 1569. en is negen jaren daar aan te Sint Maartensdijk in Zeeland overleden, anno 1579. en begraven t'Utrecht in St. Servaas Abdye.

1569. XXXIX. Heer *Govert van Mierlo*, tweede Bisschop van Haarlem, uyt Brabant geboren, was een Monik vander Preekheeren Ordre van St. Dominicus, en Prior geweest t'Utrecht, en Provinciaal, en hadde de gave van wel te spreeken. De Stad van Haarlem anno 1573. verovert zynde, song hy weder aldaar de Misse in de Hooft-kerke: maar ontrent den jare 1578. vermits de Religie tot Haarlem weder verandert werd, week hy te Land uyt, en wierd Suffragaan ofte Vicarius van de Bisschop van Munster in Westphalen, en anno 1587. te Deventer de Kerken weder wyende, is aldaar overleden den 28. July, en is geweest den lesten Abt van Egmont, het welk voor den troubel of oorloge een schoone Abdye was, seer groot van begrip en rijk van inkomen, en hadde veel kostelijke Kelken en ander kerkelijk cieraat, met een seer treffelijke Bibliotheke van oude geschreven en gedrukte Boeken; dan werde anno 1567. van de Geusen jammerlijk aan brand gesteken en alles gerooft, en sietmen daar maar eenen seer ouden spitsen toorn van de Kerke staan met eenige andere vervallen stukken muyrs. Dese Abdye was van de Ordre van St. Benedictus, daar de oude Graven van Holland begraven liggen.

d'Abdye van LEEUWENHORST.

DE Abdye van Leeuwenhorst of ter Lee, een grote mijle van Rijnsburg na Noordwijk toe, was vander Cistercyen Ordre, voor Edele Juffrouwen gesticht en gedoteert in den jaren 1262. by Heer *Arent van Sassenhem*, Pastoor der groter Kerke te Haarlem (die mede aldaar voor het meerdeel 't grote Begijn-hof gefundeert heeft) d'Eerste twaalf Nonnen quamen uyt Mariendale buyten der Stede van Utrecht. *Lewenhorstium*, seit *Junius*, *distat Rhenoburgo milliare unum, ad mille quingentos passus Nordovico, situm est loco peramœno, agrorum feracitate cedit illi, religionis nobilitatisque par utrobique cura, sed impar nominis honos atque dignitas; Antistitam habet Joannam Douzii stemmatis, primariam & sapientem fœminam, Latini sermonis non ignaram, & quæ magno operæ pretio auxit res cœnobii; cujus auctor condendi memoratur Arnoldus Sassenhemius Harlemensis Curio, qui virginalis pudicitiæ studio, cùm in hoc, tum in alterum quod Harlemi Vestalium choro dicavit, Magni cognomine vulgo celebre, opes suas largiter effudit ante annos trecenos, exstrui cœptum ad annum* 1262.

Dit Clooster stont onder de Geestelijke jurisdicte en visitatie des Abts van Camp in Vriesland. en is door de Spaance Oorlogen geheel vernielt; en bevindt men dat alhier Abdissen zyn geweest dese navolgende, als

Vrouwe *Badeloge van Adrichum*, anno 1373.
Vr. *Margriete vander Wateringe*, anno 1380.
Vr. *Badeloge vander Does*, *Maurijns* dochter, stierf anno 1411.
Vr. *Machtild vander Does*, *Maurijns* dochter, stierf anno 1441.
Vr. *Adriana Oems* van Dordrecht, stierf seer oud anno 1527.
Vr. *N. van Drenkwaart*, *Willems* dochter, die Burgemeester van Dordrecht was, Abdisse anno 1530. sy hadde een broeder *Jan van Drenkwaart*, Schout te Dordrecht 37. jaren.
Vr. *Jenne vander Does*, leste Abdisse, die Latijn konde, en stierf anno 1574.

Nonnen ofte Juffrouwen ter Lee, onder andere dese alle van Edelen afkomste.

Suster *Mabelia vander Binkhorst*.
S. *Alijd van Poelgeest*.
S. *Margareta van Tuyl* uyt Gelderland.
S. *Alijd van Alkmade*.
S. *Beatrix van Gellecum*.
S. *Sophia vanden Bosch*.
S. *Christina van Berk*.
S. *Machtild van Lisse* by Haarlem.
S *Christina van Alkemade*.
S. *Jenne vander Goude*; dese was uyt de afkomste der oude versturven Heeren vander Goude.
S. *Maria vander Boukhorst*.
S. *Maria vander Vliet* by Ouwater.
S. *Jenne van Rodenrijs*, een Edel Geslacht van by Delft.
S. *Jenne vander Boukhorst*.
S. *Machtild van Zuylen*.
Dese vijftien Juffrouwen voornoemt waren alle Nonnen ter Lee.
S. *N. vander Does*, *Kosten* dochter, anno 1445.
S. *Margareta van Amerongen*, dochter van *Noyde van Amerongen*, en suster van *Tielman van Amerongen*, beyde in haren tijd Burgemeesters van Dordrecht; haar eene suster Juffrou *Jenne* had te man *Dirk vander Does*, Schiltknape, Balliu van Zuytholland; en d'ander Juffrou *Gloria van Amerongen*, troude aan *Gijsbert van Sterkenburg*, Edelman uyt het Sticht van Utrecht; de voorsz Nonne werd al vermelt anno 1439. en stierf seer oud anno 1485.
S. *Jenne van Treslong*, Heeren *Lodewijx* dochter, anno 1480.
S. *Maria van Poelgeest*, *Gerrits* dochter, anno 1480.
S. *N. vander Does*, *Jacobs* dochter, gekleet anno 1492.
S. *Martijne van Borsselen*, *Adolfs* dochter, stierf anno 1561.
S. *Hadewy van Oestrum*, *Claas* dochter, anno 1545.
S. *Agnes van Wulven*, *Dirx* dochter van Utregt, anno 1570.

S. *Cornelia de Konink*, *Saris* dochter, t'Utrecht, anno 1570.
S. *Petronelle van Rossum*, *Jans* dochter, uyt Gelderland, anno 1566.
S. *Francijnken van Assendelft*, *Baartouts* dochter, anno 1570.
S. *N. van Vliet*, Heer *Gerrits* dochter, anno 1566.
S. *Soetgen van Schoten*, *Ysbrants* dochter, anno 1560.
S. *Sophia van Schoten*, *Gerrits* dochter, anno 1550.
S. *Elisabeth van Dorp*, *Adriaans* dochter, anno 1566.
S. *Iosijn vander Does*, *Adriaans* dochter, anno 1572.
S. *Petronella vander Coulster*, *Gerbrants* dochter, van Dordrecht, anno 1521.
S. *Willemijne Ruygrokx*, Heer *Ians* dochter, anno 1530.
S. *Catharina Oems*, Heeren *Iacobs* dochter *van Wijngaarden*, anno 1522.

d'Abdye van LOOSDUYNEN.

DEse Abdye was gestigt en gedoteerd by *Margareta*, Gravinne van Hennenberg, welke by *Beka* onder *Otto de II.* en XXXIV. Bisschop van Utregt genoemt werd *Magtild, de Miraculeuse Moeder van 365. kinderen*, van welke Historie den geleerden *Boxhorn* aldus schryft. „ Een arm Vrouken, Weduwe, om-
„ vatende twee kinderkens, die sy met een der
„ dragt gebaart hadde, begeerde van *Magtelt* een
„ aalmoesse. Maar *Magtildis* gebruykende harde
„ woorden, seyde, dat het niet en konde ge-
„ schieden, dat een Vrouwe meer dan een kint
„ van een man gelijckelijk soude ontfangen. Het
„ Vrouken op dese woorden seer verwondert
„ wesende, versekerde dat het mogelijk ware,
„ als het Gode alsoo beliefde. Op dese woorden
„ *Magtelt* verstoort wesende heeft geboden, dat-
„ men dese arme Vrouwe van haar soude stoo-
„ ten. Dese sugtende Vrouwe badt den goeden
„ Godt, dat hy soude toelaten, dat de Gravin-
„ ne soo veel kinders soude baaren met eendrag-
„ te, alsser dagen in een jaar zyn. Godt heeft
„ verhoort 't gebedt der arme Vrouwe. Want
„ 't is gebeurt, dat in 't jaar 1276. op den Hey-
„ ligen-dag van de H. Maria, *Magtelt* baarde
„ drie hondert en vyf-en-sestig kinders, eensdeels
„ Knegtkens, eensdeels Meyskens: dewelke alle
„ *Otto* Bisschop van Utregt heeft gedoopt, ge-
„ vende aan de Mannekens den naam *Jan*, en de
„ Wyfkens *Elisabeth*. Maar korts daar naar sijn
„ sy met haar Moeder gestorven, al t'samen in
„ een Graf begraven. Maar laat ons hooren een
„ geschrift, dat hangt in de Kercke van Loos-
„ duynen tot eeuwige gedagtenisse, van sulke een
„ saake alsoo spreekende.

„ Margriet Huysvrouwe van Herman Grave
„ van Hennenberge, dogter van den IV. *Floris*
„ Grave van Hollandt, en Zeelandt, suster van
„ *Willem* Conink der Romeynen, en daar naar
„ Cesar ofte Regeerder des Keyserrijkx, en
„ van Alithea Gravinne van Henegouwe, wiens
„ Vaderlijke Oom was Bisschop van Utregt,
„ maar de soone haars Moederlijck Oom was
„ Hertog van Brabant, en Grave van Durin-
„ gen. Maar dese Doorlugtige Gravinne, ontrent
„ twee-en-veertig jaren out wesende, op den
„ goeden Vrydag, ontrent negen uyre, in 't
„ Jaar duysent twee hondert ses-en seventig, heeft
„ gebaart drie hondert vyf-en-sestig Kinders, die
„ t'samen gedoopt sijn van *Guido*, Vicaris van
„ den Bisschop van Utregt, al t'samen in twee
„ Kopere-Beckens geleyt sijnde, van welke de
„ Mannekens soo vele alsser waren, *Jan*, maar
„ alle de Meyskens, zyn genaamt *Elisabeth*, die
„ al gelijkelijk met haar Moeder sijn gestorven op
„ eenen dag, en liggen begraven in de Kerck van
„ Loosduynen. Het welke inder waarheyt ge-
„ schiet is om een arme Vrouwe, die uyt een
„ dragt droeg in haar armen twee tweelingen,
„ welke dinge de Gravimme verwonderende,
„ seyde, dat dit door eenen man niet konde ge-
„ schieden, en heeft de selve spytelijck verwor-
„ pen. Waar af dese arme vrouwe, in haar ge-
„ moet beroert, en verslagen wesende, wensch-
„ te haar terstont uyt een dragte sulk getal en
„ menigte kinderen, alsser dagen in een geheel jaar
„ getelt werden. 't Welk voorwaar alsoo gedaan
„ is buyten den loop der natuyre met een won-
„ derlijke maniere; gelijk het hier tot eeuwige
„ memorie deser saake, in 't kort gestelt en ver-
„ haalt is uyt de oude Cronijken, soo met de
„ hant geschreven, als gedrukte. Die alder-
„ grootste Godt zy om dese geschiedenisse ge-
„ vreest, gheëert, en gelooft inder eeuwigheyt,
„ Amen.

„ Uyt de sluyt-reden deses geschrifts is blijke-
„ lijk, dat dit opschrift niet en is soo out, maar
„ dat het, in de voorleden eeuwe gemaakt is ge-
„ weest, d'eerste ofte afgenomen, ofte bedor-
„ ven wesende. Want den Autheur der Vriesche
„ Cronijke nog ongedrukt, die geleeft heeft voor
„ hondert jaaren, getuygt, dat dese gedenkenis-
„ se geschreven in Duytsch Rhym-digt, gelesen
„ geweest is te Loosduynen in sijnen tyd.

Magmen menigsins wel merken:
Want eens een Vrouken voortbragt
Twee Kinder te samen inder werken:
Dat verwonderde heur Vrouw Margriet Hertogien,
Dat een Wyf by eens Mans beleydt mogt dragen Kinder niet meer dan eyn.
Daar na liet Godt geschijn
Wonder groot, want sy wan
Vier-de-half hondert Kinderen en XIV. tot eenre dragt by eene man.
De Kindere kerstede Bisschop Gy in een Becken klaar.
Daar waaren hoge geboren Peeten, als Princen, Vorsten, Vrouwen, dats waar.
Der frugten starf si, en was Germane
An Alemannien Willems Conink, van Hollandt Grave al sonder wane.
Dit was een wonderlijk dink. Doe sy bleef
Men jaaren MCC.LXXVI. schreef,
Opten goeden Vrydag, ten negen uren:
Haar siel moet in eeuwigheid duuren.

Junius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Iunius brengt voort een fulk opfchrift.

„ *Margriet* Huyfvrouw van *Herman* Grave van Hennenberg, dogter van den Doorlugtigen Heer *Floris* Grave van Hollandt, wiens Moeder was *Magtelt*, dogter van *Hendrik* Hertog van Brabandt, fy heeft ook gehadt een broeder *Willem* Conink van Alemannie: defe gemelde Vrouw *Margriet*, in 't Jaar 1276. in 't jaar haars ouderdoms twee-en-veertig, op den goeden Vrydag, ten negen uren voor middag, heeft gebaart 't getal van drie hondert vier-en-feftig levende kinders, Knegtkens, en Meyskens: die naar dat fy in een Becken 't Sacrament des doopfels ontfangen hadden door den eerwaardigen Biffchop Heer *Gye* Mede-Biffchop, in tegenwoordigheid van eenige Vorften en voornaamfte, en aande Mannekens gegeven was den naam *Jan*, maar aan de Wijfkens *Elifabeth*, de zielen van al defe, ook mede des Moeders, fijn weder gekeert tot Godt om eeuwelijk te leven. Maar de lighamen ruften onder defen fark.

„ *Reynerus Snoyus* noteert, datter tot eeuwiger gedagteniffe defe faake, geftigt is geweeft een Cafteel, aan den Oever vande Mafe-ftroom, over de Waal, welk Cafteel qualijk gemeynelijk genaamt wordt van Proye, en dat het verciert is met drie hondert en vyf-en-feftig Veynfters, en genoemt is geweeft met den naam der Kinders. Ick en foude niet willen feggen, dat defe Hiftorie der kinders niet waaragtig en is, hoewel datter veele dingen fijn, die defelve overtuygen van valtheyt; die *Guido* ofte *Gye*, die gefeyt wort gedoopt te hebben foo veel kinders, en heeft niet geweeft omtrent die tyden Biffchop van Utregt; het en fy dat wy willen in twyfel ftellen den Blaffaart der Biffchoppen van Utregt, die uytdrukkelijk getuygt, dat *Johan van Naffau* gefeten van het jaar 1267. tot in 't jaar 1287. Maar wat groot verfchil ifler tuffchen d'Auteuren in het aanteeckenen des jaars? Den eenen verhaalt, dat het gefchiet is in 't jaar 1244. d'andere, in 't jaar 1266. andere 1276. *Meyerus* fchryft, dat *Magtelt* overleden is in 't jaar 1278. Maar defe is opentlijk onwaaragtig. Want de brieven van *Floris de V.* gegeven in 't jaar 1277. getuygen opentlijk, dat *Magtelt* nu overleden was tot Loofduynen. Ick hebbe goet gevonden, die brieven van ons gefchreven uyt de Regifters des Cloofters van Rynsburg, om dat die niet gedrukt en fijn, hier by te fchryven, op dat fy ons eenig ligt fouden voort brengen in de queftie en verfchil van foo veel Schryvers.

„ Wy *Floris* Grave van Hollandt geven een ygelijk te kennen, aangefien dat Vrouw *Margriet*, zaliger memorien eertijts Gravinne van Hennenberg, onfe Moeye, wefende in haar uyterfte, en met goede verftant, in onfe tegenwoordigheid, en van veele andere geloofweerdige perfoonen, eenig Lant, ofte Erve liggende by het Cloofter van Loofduyn, dat haar met eygendom toebehoorde, uyt onfe toelatinge en confent gegeven heeft aan haar Camenieren, te weten, *Bartradis* en *Magtelt* met het gemeene regt van eygendom, tot vergeldinge der dienften, die defe Jonk-vrouwen langen tijd aan de felve Gravinne, fonder ophouden gedaan hadden, en aangefien de voorfeyde Jonk-vrouwen het voorfeyde Land verkogt hebben aan de Nonnen van Rinsburg, en de 't felve over-gelevert hebben in haar handen, wy belooven klaarlijk, dat wy fullen de voorfeide Nonnen met het inhoudt der tegenwoordige brieven, houden, en befchermen, in geruftelijcke befittinge der voorfeyde goederen, tegen alle ongeoorloofde befpringers. Gegeven in d'Octave, of agften dag van de Hemel-vaart der H. Maria, in 't jaar ons Heeren 1277.

„ Hier toe dient defe Brief van *Iutta*, Markgravinne van Brandenburg.

„ Wy protefteeren met den inhoudt der tegenwoordige brieven, dat wy *Iutta* door de Gratie Godts, Mark-Gravinne van Brandenburg, eenen koop van eenige goederen, die het Cloofter van Reinsburg en de Nonnen des felve Cloofters gekogt hebben van *Bertradis* en *Magtildis*, Jonkvrouwen van onfe alderliefste Moeder, Gravinne van Hennenberg, zaliger memorien, willen vaft maaken en van weerden houden fonder eenig tegenfpreeken, is 't dat onfe broeder *Poppo* dat felve wil van weerden houden en bewaaren.

„ Uyt defe dingen is nu openbaar genoeg, dat die haar abuferen, die gefchreven hebben dat *Magtelt* geftorven is, op die felve uyre van haar kintf-baren. Want men moet aanmerken, dat defe Brieven van *Floris de V.* en *Iutta* de minfte mentie niet en maken van dit foo wonderlijk een kints-baren, 't welck fy fonder twijfel fouden doen, waar het foo datter yet fulx gefchiet was. Maar wy fullen dit laten varen, nog yet aftreckende van foo veel Schryvers, die dit aggetergelaten hebben, noch t'eenemaal aanhoudende aan defe Hiftorie, die ontwijffelijk gelijkt wel een fabel te wefen. Daar hangen nog hedensdags in de Kercke van Loofduynen de kopere Beckens, in de welcke men fegt, dat alle die Kinders gedoopt fijn geweeft, met dit opfchrift.

IN DESE TWEE BEKKENS ZYN ALLE DESE KINDEREN GEDOOPT.

Dus verre *Boxhorn*. Maar wie fou dit niet geloven? de wonderlijke Hiftorie is in 't Latijn en Duyts noch tegenwoordich in de Kerk tot Loofduynen te lefen, en de Bekkens daar de kinderen in gedoopt zyn, fijn aldaar ter gedachtenis bewaart; maar de verfcheidentheid van de Schryvers in de naam en tijd doet ons de gantfe fake als een bygelovig verdigtfel verwerpen.

Als eerft, dat *Otto Margaretaas* oom Biffchop tot Utrecht defe kinderen foude hebben gedoopt,

welke *Otte de III.* dier name, de XXXVI. Bisschop van Utrecht, naar *Willebrand* die in 't jaar 1233. overleefde in 't volgende jaar 1234. Bisschop wierd, en na sestien jaar bedieninge in 't jaar 1249. overleden; hoe kan hy dan in 't jaar 1276. dese kinderen gedoopt hebben, in welke tijd Heer *Ian van Nassauw*, de XXXIX. Bisschop was, die het Bisdom bediende van het jaar 1267. tot het jaar 1287. den tijd van twintig aaneenvolgende jaren. Hoe is dit in te schikken, of de Historie van de 365. kinderen mist, of de gantse tijdrekening van de Bisschoppen van Utrecht, daar in nochtans de Schryvers over een komen. Om het welke waar het mogelijk goed te maken, hebben sommige dit wonderlijk kinderbaren gestelt op het jaar 1244. *Marcus Varnewijk* en die hem gevolcht hebben. De Hollandse Cronijken, *Reinier Snoyus*, en *Petr. Bokkenberg*, seggen dat sy *Margriet* genoemt was; *Ioann. Beka*, *Wilhelmus Heda*, *Cuspinianus in vita Wilhelmi Hollandi Cæsaris*, en *Iacobus Meyerus*, noemen haar *Magtelt*; de kleine Hollandse Chronijk seid, dat dit geschied soude zyn in 't jaar 1266. de grote in 't jaar 1276. de grote Chronijk van den Regulier tot Nuys, seid anno 1267. *Heda* seid, dat sy nog lang na dit kinderbaren soude geleeft hebben, en gestorven is in 't jaar 1277. andere seggen, dat de moeder en kinderen so haast als sy gedoopt waren, gestorven zyn. En sommige tellen 340. en andere 350. kinderen. Het mag dan wesen hoe het wil, dat gaat altijd vast, dat het Grafschrift, en de Bekkens daar de kinderen in gedoopt souden zyn, noch tegenwoordich in de Kerk tot Loosduynen te sien zyn, en een ygelijk vertoont werden; Wie sou dat niet geloven? maar de Koster seid dat een van de Bekkens gestolen is geweest, en dat in plaats van het selve een nieuwt gemaakt is; die daar in licht te geloven is, want hy glooft niet van 't gene dat hy gehoort heeft, gelijk de andere, maar van het gene dat hy gesien heeft. *Pluris autem est oculatus testis unus quam auriti decem.*

Het Grafschrift van dese *Margareta*, het welk by *Petr. Scriver.* uyt de oudheid voortgebracht werd, gaat het selve ook gants voorby, het welk anders, indien die Historie waarachtich was, by het selve wel aangetekent soude geweest zyn. Daar by ook in 't bysonder werd aangeroerd van een harer kinderen aldaar mede begraven; het welk onder de Gedenkschriften van het Clooster tot Egmont nageschreven is gevonden, dat aldaar verhaalt werd op een Sarksteen met kopere letteren ingeleit tot Loosduynen in de Kerke te lesen was, luydende aldus:

ISTA TENET FOSSA MATRONÆ NOBILIS OSSA,
QUÆ DUM VIVEBAT LAUSDUNIS LÆTA MANEBAT,
ATQUE VOCABATUR MARGRETA, QUIETE FRUATUR.

QUÆ FUIT GERMANA WILHELMI ILLUSTRIS REGIS GERMANIÆ, ET COMITISSA IN HENNENBERG, QUÆ OBIIT ANNO DOMINI MCCLXXVI. IPSO DIE PARASCEVES, HORA NONA ORATE PRO EA.

Dat is:

Hier dekken dese Steenen
Eens Edels Vrouwen beenen,
Die doense was in leven
t'Loosduynen is gebleven,
Dees heete *Margariete*
Hier moetse rust geniete.

Is geweest de suster van den Doorlugtigen *Willem*, Koning van Duytsland, Gravinne te Hennenberg, stierf in 't jaar 1276. op goeden Vrydag, ten negen uyren. Bid voor de Ziel.

En op deselve Sark vervolgens aldus:

HIC JACET HERMANUS BONÆ INDOLIS PUER HERMANNI DE HENNEBERG FILIUS, ET MARGARETÆ GERMANÆ DOMINI WILHELMI REGIS ROMANORUM ILLUSTRIS. QUI OBIIT ANNO DOMINI MCCL. NONO KALENDAS NOVEMBRIS.

Dat is:

Hier leid begraven *Herman*, een kint van goeder aard, de soon van *Herman van Hennenberg*, en *Margriet*, de suster van Heer *Willem*, des Doorlugtigen Koning van Romen; stierf in 't jaar ons Heeren 1250. op de negende Kalende van November.

Welk

Welk schrift den gemelten *Petrus Scriverius*, geschreven by na met een onleesbare letter en seer oud, getrokken uyt een boek des Cloosters van Egmont onder hem gehad heeft; welke Gedenkschriften dienaangaande volkomen geloof toekomt, om dat aldaar volkomen en naukeurige aantekening van alle de Graven van Holland, hare vrouwen en kinderen, van haar leven, sterven, en begraven is gehouden; waar by dan blijkt, dat gemelte *Margariet* maar een kint heeft nagelaten, dat by haar, of sy by het selve in een graf zyn begraven geweest. Den selven *Scriverius* meent, dat het selve verdichtsel uyt de oude schriften aldus is misduyd: dat de woorden, *hic jacet Margareta cum prole sua*, dat is, hier leid Margareet met haar nasaat begraven, voor het menigvuldige erdichte nasaat is uytgeleid, en om de versierde leugen goed te maken, het woord *numerosa*, dat is, menigvuldige ofte veelvuldige, daar by gelapt is.

Dese bygelovige geschiedenis werd meer in kunst als naar waarheid gerijmt by den Heer *Jacob van Westerbaan*, Heere van Brandwijk, in de beschryvinge van sijn Okkenburg, op 't laatste van sijn leven uytgegeven. Doch by den Oude-waarheid lievender *Joachim Oudaan*, in seeker Schimpdigt in den grond der waarheid ten toon gestelt.

Alhier zyn onder andere Nonnen geweest de volgende Juffrouwen.

Suster *Alijd van Grunevelt*, *Bartelmeus* dochter, anno 1435.
S. *Ida van Malburg*, *Gijsbregts* dochter van Dordrecht.
S. *Lijsbeth vander Does*, *Dirx* dochter, anno 1490.
S. *Josijne van Spangen*, Heer *Philips* dochter, anno 1496.
S. *Maria van Almmonde*, Mr. *Iacobs* dochter, met haar suster, anno 1517.
S. *Hillegond vander Haar*, *Loufs* dochter van Utrecht, anno 1551.
S. *Agnes van Borsselen*, dochter van Heer *Iacob Bastard van Brigdam*.
S. *Alijd van Cats*, *Pieters* dochter, anno 1571.
S. *Agnes vander Coulster*, dochter van Jonkheer *Floris*, Burgemeester der Stede van Dordregt, anno 1559.
S. *Agnes vander Merwede*, *Dirx* dochter van Dordrecht, anno 1572.

d'Abdye van RHYNSBURG.

BY Leyden van St. Benedictus Ordre, eertijds in een seer Korenrijk Land gelegen, werd eerst gefondeert en gedoteert by de Gravinne *Petronelle*, Keysers *Lotharii de II.* suster, weduwe van Graaf *Floris de II.* en was te voren eenen Burg ofte Huys van plaisancy, daar sy te wonen plach, Rhijnsburg genoemt, ontrent den jare 1132. want sy stierf anno 1144. en werd hier begraven.

Men plach voor de troublen de Reliquien van desen Burg te sien in den Hof van 't Clooster, verheven en bemuyrt. Dit Clooster was van seer schoone structure en seer vermaart, vermits hier niet dan Edele Juffrouwen en mochten ontfangen werden, en hadde seer rijke inkomen. Hier wierden namaals vele Graven van Holland begraven, als Grave *Willem de I.* anno 1223. Grave *Floris de IV.* anno 1235. Grave *Floris de V.* anno 1296. en Grave *Jan* sijnen soone, anno 1300. Hier waren mede veel Sepulturen van de Edelen en Ridderschap van Holland: Dan dit heerlijk Clooster is door den Spaancen Oorloge vernielt. d'Abdisse, vermits sy aldaar hoge jurisdictie hadde, wierde Mevrouw genoemt; en de Nonnen wierden daar na Jonkvrouwen geheten; de namen der Abdissen zyn dese;

Vrouw *Cunissa*, suster van den Grave vander Biechte, stierf anno 1178.
Vr. *Bonifacia*, stierf anno 1187.
Vr. *Sophia van Holland*, Grave *Dirx de VI.* dogter; sy resigneerde d'Abdye aan hare nichte; en leefde noch anno 1212.
Vr. *Agnes van Holland*, dochter van Grave *Floris den III.* anno 1228.
Vr. *Alijd van Wassenaar.*
Vr. *Alijd van Deventer.*
Vr. *Ertesse*, leefde anno 1233.
Vr. *Ada van Holland*, dochter van Grave *Willem den I.* stierf anno 1257.
Vr. *Clarisse.*
Vr. *Alijd*, stierf anno 1287.
Vr. *Iutte van Deventer*, wierd anno 1296. in eenen brief Grave *Ians den I.* nichte geheten.
Vr. *Elisabeth van Wieldregt*, uyt den Huyse der oude Heeren van Stryen en Sevenbergen, stierf anno 1316.
Vr. *Ada van Teylingen*, Heer *Sijmons* dochter, stierf anno 1316.
Vr. *Ada*, Heeren *Dirx* dochter, Burggrave van Leyden, stierf anno 1316.
Vr. *Mabelia van Wassenaar*, 's Heeren van Wassenaars dochter, stierf anno 1329.
Vr. *Magtild van Duvenvoorde*, stierf op 's Heeren Hemelvaarts-dach, anno 1349.
Vr. *Margriete van Langeraak*, stierf den 4. Maart 1358.
Vr. *Clarisse van Schengen* uyt Zeeland, leefde anno 1364.
Vr. *Agnes van Heurn*, leefde anno 1392.
Vr. *Sophia van Drongelen*, 's Heeren van Drongelen dochter, leefde anno 1397.
Vr. *Catharina van Rommerswaal* uyt Zeeland, wierd afgeset, en stierf anno 1408.
Vr. *Margriet van Bueren*, dochter van den Heere van Bueren, leefde anno 1408.
Vr. *Clementia vander Horst*, stierf den 7. February 1432.
Vr. *Baarte van Langeraak*, stierf den 6. April 1441.
Vr. *Margrieta vander Oostende* uyt Zeeland, stierf anno 1452.
Vr. *Margrieta van Bruelis* uyt Zeeland, stierf den 3. Juny 1470.
Vr. *Elisabeth van Matenesse*, stierf den 4. November 1499.
Vr. *Beatrix van Rommerswaal*, stierf den 1. February 1529.

Vr. *Adriana van Botland* uyt Zeeland, ſtierf den 14. April 1535.

Vr. *Maria Schenk van Toutenburg*, ſuſter van den Biſſchop van Utrecht, ſtierf den 14. December 1552.

Vr. *Elburg vander Boutzelaar*, 's Heeren dochter van Aſperen; deſe dede anno 1561. aan 't Clooſter ſtichten een grote huyſinge, tot logement van Edele Heeren en Perſoonen van aanſien en authoriteyt, en ſtierf den 29. Maart 1566.

Vr. *Stevine van Roſſum* uyt Gelderland, dochter van Heer *Jan van Roſſum*, Heer *Maarten van Roſſums* broeder, Heer van Pouderoyen, en van Vrouw *Oda*, Erfdochter van Broukhuyſen; Sy was de leſte die in d'Abdye woonde, alſoo die gedurende haar regering, verdeſtrueert wierd, en ſy ſtierf te Leyden den 27. December 1603. ſeer oud zynde.

Vr. *Barbara van Oyenbrugge* uyt Braband, ſuſter van den Biſſchop van Doornik; deſe wierd mede Vrouw van Rhijnsburg genoemt, en ſtierf anno 1611.

Vr. *Anna van Berchem*, Heer *Henrix* dochter, genoemt Vrouwe van Rhijnsburg.

Onder andere Nonnen ofte Juffrouwen te Rhijnsburg geweeſt, zyn deſe alle van Edelen Huyſe.

Juffrou *Beatrix van Borſſelen*, Heeren *Henrix* dochter, anno 1410.

J. *Adriana van Botlant*, *Floris* dochter, anno 1430.

J. *N. van Oeſtrum*, *Claas* dochter van by Utregt, 1480.

J. *N. van Oeſtrum*, *Alferts* dochter, anno 1510.

J. *Godſchalkjen Uytenham*, Heer *Pieters* dochter, 1410.

J. *Eliſabeth*, haar ſuſter, anno 1410.

J. *Godſchalkjen Uytenham*, Heer *Frederix*, ſtierf Prioreſſe, anno 1503.

J. *Otte Uytenham*; haar ſuſter, anno 1512.

J. *N. vander Haar*, *Daams* dochter, anno 1510. met *N.* haar ſuſter.

J. *Philippa Uytenham*, *Vrederix* dochter, ſtierf ſeer oud,. anno 1580.

J. *Magtild Uytenham*, haar ſuſter, ſtierf anno 1594 oud 85. jaren.

J. *Eliſabeth van Reneſſe*, *Jans* dochter, anno 1490.

J. *Stevijne van Honſelaar*, *Loufs* dochter, anno 1500.

J. *Maria van Nievelt*, *Jacobs* dochter, anno 1564.

J. *Jenne van Nievelt*, haar ſuſter; deſe hadde daar na Heer *Jacob van Wijngaarden*.

J. *Chriſtina van Nievelt*, *Jacobs* dochter, anno 1440

J. *N. van Nievelt*, *Jacobs* dochter, anno 1490. met *N.* haar ſuſter.

J. *Joſijne van Roſſum*, *Maartens* dochter, anno 1571. met Juffrou *Oda*, haar ſuſter, zynde haarlieder moeye Abdiſſe.

J. *Catharina van Rommerſwaal*, ſtierf Abdiſſe anno 1480.

J. *Maria van Treſlong*, Heer *Lodewijx* dochter, anno 1485.

J. *Berta van Poelgeeſt*, Heer *Gerrits* dochter, anno 1456.

J. *Magtild van Poelgeeſt*, Heeren *Gerrits* dochter, anno 1486.

J. *Elſebeen van Poelgeeſt*, *Gerrits* dochter, anno 1530.

J. *Maria van Poelgeeſt*, *Gerrits* dochter; ſy hadde daar na Jonkheer *Bernt Tſerclaas* uyt Brabant.

J. *Cornelia vander Does*, *Adriaans* dochter, anno 1510. met Juffrou *Lijsbeth*, haar ſuſter.

J. *Adriana van Mereſteyn*, *Alberts* dochter, anno 1550.

J. *Margeriete van Mateneſſe*, *Jans* dochter, anno 1485.

J. *Gijsberta van Duvenvoorde* van Warmont, ſtierf anno 1577.

J. *Magtild van Cralingen*, *Floris* dochter, anno 1485.

J. *Catharina van Schoonhoven*, Heer *Jans* dochter uyt Brabant, anno 1455.

J. *Jenne van Schoonhoven*, *Hendrix* dochter, anno 1476.

J. *Maria van Schoonhoven*, Heer *Hendrix* dochter, anno 1565.

J. *Margriet van Haaften*, Heer *Jans* ſuſter van *Herwijnen* uyt Gelderland, anno 1571.

Alhier mogten niet meer als 40 Nonnen ontfangen worden, die alle van Adel moeſten zyn, volgens de Bulle van Paus *Alexander*, van den jare 1499. luydende, met het gene *Boxhorn* daar van ſchrijft, als volgt.

,, A*Lexander* Biſſchop, Dienaar der Diena-
,, ren Godts, aan onſe beminde Soonen,
,, Dekens der Dom-Kerke en Sint Jans Kercke
,, tot Utregt, en van Sint Pancraas Kerke tot
,, Leyden, in het Biſſchop-dom van Utregt ge-
,, legen, Saluyt en Apoſtoliſche Benedictie.
,, Heden ſijn van ons brieven uytgegeven van de-
,, ſen inhout. Alexander Biſſchop, Dienaar der
,, Dienaaren Godts, tot eeuwiger gedagteniſſe,
,, neerſtelijk, 't welk ons officie is, lettende op
,, den gelukigen ſtandt aller Kerken, Clooſteren,
,, en Perſoonen, voornemelijk die van het
,, Vrouwelijk geſlacht ſijn: ſoo is 't dat wy die
,, dingen, dewelke van ouden tijden loffelijk
,, daar in ſijn gepleegt geweeſt, geern en gewillig,
,, voornamentlijk als het op ons verſocht wordt,
,, met onſe Apoſtoliſche Brieven beveſtigen, op
,, datſe geſtadig en vaſt in allen tijden mogten
,, blyven. Het Requeſt, het welke ons onlangs
,, overgelevert is uyt name van de beminde dogter
,, in Chriſto, de Abdiſſe en Convent des Cloo-
,, ſters der Nonnen in Rynsburg, gelegen in de
,, Graaflijkheid van Hollandt, van S. Benedictus
,, Orden, onder het Biſſchopdom van Utregt
,, behoorende, ſtelden ons voor oogen, hoe dat
,, van ſoo langen tyden, als des menſchen me-
,, morie het contrarie van dien niet en kan ge-
,, denken, een goede en loffelijke gewoonte al-
,, tijd is onderhouden geweeſt, dat de Biſſchop-
,, pen van Utrecht, die in der tijdt ſijn; de ver-
,, kieſinge van de Abdiſſen des voornoemden
Cloo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

,, Cloosters, dewelke in dier tijdt geweest sijn,
,, bevestigen; als ook het Clooster selve, en de
,, persoonen daar inne sijnde, versoeken en refor-
,, meeren soude, en dat daar geen Nonne inge-
,, nomen soude werden, ten zy die Edel van ge-
,, slagte waare van haar Vaders en Moeders sijde,
,, en vier voorgaande Grootvaders; dat ook de
,, Abdisse geen Nonne in haar Clooster soude
,, nemen boven de veertich; dat ook d'Abdisse
,, in der tijdt sijnde, twee, maar de andere Non-
,, nen, als ook den Rector der Kerke des selfden
,, Cloosters, om de sorge, die hy draagt over
,, de zielen, maar een portie uyt de vrugten des
,, voornoemden Cloosters souden genieten, en
,, dat d'Abdissen gewoonlijk sijn te roepen ofte
,, deputeren een Persoon, gestelt in digniteyt, in
,, welkers handen de professie der Nonnen, die
,, in dien tijdt willen in dat Clooster geprofessiet
,, sijn, soude gedaan moeten werden, en te ver-
,, kiesen eenen bequamen Biegt-Vader, dewelke
,, neerstelijk gehoort hebbende de bigte der
,, voornoemde Abdisse en Nonnen, deselve
,, soude absolveren en een zalige penitentie beve-
,, len voor alle sonden, uytgesondert die gere-
,, serveert sijn den Apostolischen Stoel. Daarom
,, is op ons ootmoedelijk versogt geweest, uyt
,, den naam des selfden Abdisse en Convent, dat
,, wy aan de voornoemde costuyme, op dat sy
,, vaster soude staan, souden gelieven uyt Apo-
,, stolische goedertierenheyd, onse Macht by te
,, voegen, en in alle voornoemde dingen bequa-
,, melijk te versien. Wy dan absolveren d'Abdis-
,, se en Convent voorseid, en een ygelijk der
,, selver van alle excommunicatien, suspensien,
,, interdicten, en andere Kerkelijke sententien,
,, censuren, en pynen by Recht ofte by Men-
,, sche, door wat occasie en oorsaake het soude
,, sijn geschiet, op dat sy het effect deses tegen-
,, woordigen souden genieten. Wy, tot de self.
,, de Requesten geneygt, met den inhoudt van
,, de tegenwoordige brieven, met Apostolische
,, authoriteyt, approbeeren en bevestigen de
,, voorseyde costuyme, gelyk sy is in gebruyk.
,, Niet-tegenstaande alle andere Apostolische in-
,, stellingen, ordonnantien, statuyten, en an-
,, dere costuymen des Cloosters en Orden voor-
,, noemt, door Eedt, Apostolische Brieven,
,, ofte eenige andere sekerheid bevestigt, en alle
,, andere dingen die ter contrarie souden wesen.
,, Dat geen mensche dan zy geoorloofd, dese Bul-
,, le van onse absolutie, approbatie, bevestigin-
,, ge en versekeringe te breken, ofte die met qua-
,, lijk bedachten arbeyt, te contrarieren, &c. Ge-
,, geven tot Roomen. tot Sinte Pieters, in 't Jaar
,, der Menschwordinge Christi, duysent vier-
,, hondert en negen-en-tnegentich, den vyfden
,, dach van Maart, en onses Bisschoplijken Ampts
,, het achtste Jaar. Daarom wy uwer discretien
,, bevelen, met Apostolischer Schriften, dat
,, gy-lieden, ofte twee, ofte een van u lieden
,, door u, ofte eenige andere, de voorseyde
,, Brieven en al 't gene in de selve begrepen is, in
,, sulke plaatse en tijdt het noodich sal sijn, en soo
,, menigmaal gy van de Abdisse en Convent
,, voorseyt, sult op dese versocht wesen, met so-
,, lemniteyt verkondigende, en de selve bystaan-
,, de in de voorgaande dingen met de hulpe der
,, krachtige bescherminge, sult, met onse au-
,, thoriteyt, de voorseyde kostuymen en Brieven
,, onveranderlijk doen onderhouden, niet toe
,, latende de selve Abdisse en Convent tegen het
,, inhout der selver, door eenige persoonen, in
,, eeniger manieren gemoeydt te worden, de
,, tegensprekers door Kerkelijcke Censuren, alle
,, Appel achterstellende, bedwingende, daar toe
,, by-roepende, is 't dat het van nooden is, de
,, hulpe des Wereltlijken Machts, niet tegen-
,, staande al dat voorseyt is, ofte dat het in 't
,, gemeyn ofte bysonder by d'Apostolische Stoel
,, sy toe gegeven, dat sy niet souden mogen ge-
,, interdiceert, gesuspendeert, ofte ge-ëxcom-
,, municeert worden, door Apostolische Brie-
,, ven, niet vol en expres gewag en mentie maa-
,, kende van woordt tot woordt van de voor-
,, seyde toelaatinge. Gegeven tot Romen, op
,, den dag en Jare als vooren.

,, *Diederik de III.* van dien naam Grave van
,, Hollandt, aangenomen hebbende een Krijgs-
,, tocht naar Palestina, heeft verkregen te Ro-
,, men van Innocentius den tweeden het Privile-
,, gie van exemtie, gelijk sy noemen, voor de
,, Cloosteren van Rynsburg en Egmont. De Brie-
,, ven worden gelesen by *Johannes Gerbrand van*
,, *Leyden* in het 17. Boek, 16. cap. maar alsoo
,, bedorven en verkort, datmen geen gemakke-
,, lijken sin uyt die kan haalen. Wy sullen die
,, voorhouden in verscheyde plaatsen verbetert,
,, by-gedaan, en geheel uyt een parchement
,, Boek, dat wy hier ende elders gebruykt heb-
,, ben.

,, INnocentius Bisschop, Dienaar der Dienaren
,, Godts, aan onsen lieven sone *Walterius*,
,, Abt van het Clooster van Egmont, en aan sijn
,, Successeurs wettelijk te substitueren in eeuwig-
,, heid. Den Edelen *Diederik* Grave van Hol-
,, land, naar Jerusalem reysende, heeft in onse
,, tegenwoordicheid gekomen. Maar onder an-
,, der dingen, die wy met hem gesproken hebben
,, van de verbeteringe der seden, en onderwij-
,, singe sijns levens, die excellente man heeft met
,, eygendom geoffert en gesloten soo uyt sijnder
,, naam, als oock van *Petronella* Gravinne, sijns
,, Moeders wege, het Clooster van Egmont en
,, Rijnsburg aan S. Pieter Prince der Apostelen,
,, uyt insien van devotie. Wy dan aan wie het
,, principalijk toekomt, de regten van den selven
,, Sleutel-drager der Hemelen besonderlijker te
,, beschermen, wy ontfangen de selve eerweer-
,, dige plaatsen tot eygendom en bescherminge
,, der Heylige Roomsche Kerke; en daarom
,, hebben wy die met alle haar toehoorselen ver-
,, sterkt met de bescherminge van dit tegenwoor-
,, dich geschrift, ordonnerende, dat alle soorten
,, van besittingen, alle soorten van goederen soo
,, in Kerken, als in thienden, Landen, Wijn-
,, gaarden, Wateren, Boscagien, Weyden, en
,, in alle andere dingen, die de selve Cloosteren
,, tegenwoordich rechtveerdelijk en wettelijk
,, besitten, ofte in toekomende tijden door gifte
,, der Bisschoppen, door miltheid der Coningen
,, ofte

,, ofte Vorsten, door presentatie der geloovigen, ofte door andere rechtveerdige middelen, met Godes bystaan, sullen konnen verkrijgen, ons souden in eeuwicheid mogen vast en ongeschent byblyven. Wy verbieden dan, dat niemandt en soude in geenderley maniere bestaan de gemelde Cloosteren lichtveerdichlijk te verstooren, ofte haar besittingen t'ontrekken, ofte die ontrocken sijn te houden, verminderen, ofte met eenigerley becommernissen te vermoeyen: maar dat alle dingen in haar geheel worden behouden, op dat sy souden in allerley gebruyken profijtelijk wesen den geenen, voor onderhoudinge en regeeringe der welke sy gegeven sijn. Maar in teeken, dat de selve Cloosteren onder S. Pieters jurisdictie sijn, soo wel gy, als u naarkomelingen sult alle jaaren aan ons en naarvolgers betalen vier stuyvers Vriesche munte, met naam van schattinge. Is 't dat daar eenige persoone ware soo Kerkelijk, als wereltlijk, wetende het inhout van dese onse constitutie, die tegen de selfste soude lichtveerdichlijk presumeren te komen, naar dat hy twee ofte drimaal sal vermaant hebben geweest, en niet en sal haar schult met behoorlijke voldoeninge verbeteren, dat die persone verbannen zy van het alderheylichste Lichaam en Bloet Godts, en ons Heeren Verlossers Jesu Christi zy over alle die gene, die in d'uyterste oordeel onderworpen zy de strenge wrake. Maar dat de vrede ons Heeren Jesu Christi zy over alle die gene, die de rechten onderhouden der selver plaatsen, op dat sy hier souden ontfangen de vrucht van haar goet werk, en vinden by den strengen Rechter de belooningen der eeuwige vrede, Amen. Alsoo was ondorschreven. Ick Innocentius, der Algemeyne Kerken Bisschop. Ick Conradus Bisschop van Sabina. Ick *Geraard* Cardinaal van den Tijtel des H. Cruys in Hierusalem. Ick Theodeminus Bisschop van S. Rusina. Ick *Albregt* Bisschop van Alba. Ick *Lucas* Priester Cardinaal, vanden Tijtel van Sinte Johan en Pauwels. Ick *Albregt*, Bisschop van Hostia. Ick *Anselus*, Cardinaal Priester van S. Laurens in Lucina. Ick *Otto*, Diaken Cardinaal van S. Gregoris aanden gouden voorhanckssel. Ick *Gregorie* Diaken Cardinaal vanden heyligen Engel. Gegeven tot Lateraan, door de handt van *Emericus* Diaken Cardinaal der Heylige Roomsche Kerke, en Cancelier, den laatsten dach February, op de derde Indictie, in 't jaar der menschwordinge ons Heeren 1139. maar van den Pontificaat van den Heer Innocentius de tweede, Paus, in het elfste jaar.

,, Dese Abdye van Nonnen, van S. Benedictus orden, gelegen in het Bisschop-dom van Utrecht, d'Ordre van Cluny, heeft dese Bullen van Pausen, met dewelke sy het geconfirmeert en Vryheyden gegeven hebben. Clemens gegeven tot Avinion den 24. April, van zyn Pontificaat in het achtste jaar. De selve gegeven in de selve plaatse den 9. April in het vierde jaar sijns Pontificaats. Honorius tot Lateraan den 26. April, in het eerste jaar sijns Pauselijke Stoel. *Alexander* tot Viterbe den 11. December, in het derde jaar van sijn Pauselijke Stoel. *Bonifacius* tot Lateraan den 21. October, in het achtste jaar van sijn Pauselijke stoel. *Iohan* tot Avinion, den 13. December, in het eerste jaar van zyn Pauselijke stoel. De selve tot Avinion, den 13. April, in het vierde jaar van sijn Pauselijke stoel. *Innocentius* tot Lions, den 3. December, in het achtste jaar van sijn Pauselijke stoel. *Nicolaus* te Romen, tot S. Maria Major, den 3. January, in het eerste jaar van sijn Pauselijken stoel. Den selve tot Viterbe, den 24. September, in het tweede jaar van sijn Pauselijken stoel. *Gregoris* tot Lions den eersten Juny, in het derde jaar van sijn Pauselijken stoel. *Clemens* tot Avinion, den 4. Mey in het vyfde jaar van zyn Pauselijken stoel. De selve in de selve plaatse, den 23. January, in het seste jaar van sijn Pauselijken stoel. *Johan* tot Avinion, in het eerste jaar van sijn Pauselijken stoel. *Innocentius* tot Lateranen, den 18. van Maart, in het veerthiende jaar van sijn Pauselijken stoel. *Clemens* tot Avinion, den 20. April, in het achtste jaar van sijn Pauselijken stoel. *Innocentius* tot Perusen, den 29. September, in het thiende jaar sijns Pauselijken stoel. *Urbanus* tot Viterbe, den 11. Maart, in het eerste jaar sijns Pauselijken stoel. *Clemens* tot Avinion, den 22, October, in het achtste jaar sijns Pauselijken-stoel. *Alexander* heeft Brieven gegeven van besonder bescherminge; de Getuygen sijn:

Cunbujus, Priester Cardinaal met den Tijtel van S. Cerila.

Hugo Priester Cardinaal met den Tijtel van S. Clement.

Mattheus Priester Cardinaal met den Tijtel van Marcellus.

Theodinus Bisschop Portuensis en van S. Rufina.

Henricus Bisschop Albanensis.

Verneredus Bisschop van Preneste.

Ardicio Diaken Cardinaal Serth. Ord.

Grananus Diaken Cardinaal der Heyligen Cosmus en Damianus.

Johan Diaken Cardinaal van den Heyligen Engel.

Lamenus Diaken Cardinaal van St. Adriaan.

Mattheus Diaken Cardinaal van St. Maria.

Gegeven tot Anagnia, door de handen van *Albregt*, Priester Cardinaal der H. Roomsche Kerke en Cancellier, den 5 November Indictie 13. in 't Jaar der Menschwordinge ons Heeren 1179. van de Pauselijke Stoel des Heer *Alexander* Paus den III. van dien naam, in het 21. jaar.

,, Daar waren ook veel andere Vorstelijke brieven, met welke sy dit Clooster rijkelijk begiften, ofte eenige groote Privilegien toegegeven; de besonderste der welke brieve worden in verscheyde plaatsen deses Boecx gelesen; dese vier ongedrukte, die hier volgen, hebben ons gedagt weerdich te wesen, gelesen te worden, om dat sy geen ander bequaamer plaatse sullen hebben.

I. In

I.

,, INden naam des Vaders, en des Soons, en des
,, Heyligen Geeſts, Amen. Ick *Willem* Gra-
,, ve van Hollandt, doen yegelijk te kennen, ſoo
,, tegenwoordige als toekomende, dat willende
,, voorſien aan de zalicheid mijner ziele, en mijns
,, Huyſvrouwe, en ook onſer kinderen; ick la-
,, te gaan alleſins vry en ontſlagen in der eeuwic-
,, heid hondert gemeten Landts onder het Am-
,, bacht van Oſtcappelle, toebehoorende aan de
,, Kerke van de H. Maria van Rijnsburch, van
,, alle laſt der bedinge; en van al ander beſwarin-
,, ge der ſchattinge, alſoo veel als het aan 't recht
,, van Hollandt bekent wort toe te behooren;
,, behalven dat Landt, 't welck mijn Broeder
,, *Diederik* Grave heeft vry gelaten op de ſelve
,, maniere aan die Kerke: maar op dat dit mijn
,, daat worde ſeker en onverlijk bewaart, ick
,, hebbe gewilt datmen deſen tegenwoordigen
,, Brief ſoude verſterken met de getuygeniſſe
,, mijns zegels, en beſcherminge der getuygen.
,, Dit ſijn de namen der getuygen, die tegen-
,, woordich ſijn geweeſt by deſe onderſchryvin-
,, ge; *Pieter van Duynen*, *Daniel van Tholan*,
,, *Pieter van Middelburg Abten*, *Hugo van Vorne*,
,, *Godefroy van Breda*, *Wilhem van Ryſwijk*,
,, *Diederik van Teylinge*, *Iacob* Caſtelleyn van
,, Leyden, *Willem van Koudekerk*, *Wouter van*
,, *Cruninge*, *Gillis van Sabbinge*, *Symon Neve-*
,, *kin*; Gedaan in 't Jaar der menſchwordinge
,, ons Heeren 1213. in de Maant December; Ge-
,, geven door de handen mijns Schryvers tot
,, Middelburg.

II.

,, INden naam des Vaders, Soons, en Heyli-
,, gen Geeſt, Amen. *Ferdinand* Grave van
,, Vlaanderen en Henegouwe, en *Joanna* ſijn
,, Huyſvrouve, aan alle de gene die deſen tegen-
,, woordigen Brief ſullen ſien Saluyt. Sy eenen
,, ygelijk kennelijk, dat wy voor de vergeveniſ-
,, ſe onſer ſonden, onſer Voor-ouders en naar-
,, komelingen, laten gaan vry en ontſlagen op
,, alle manieren in eeuwicheid hondert gemeten
,, landts onder het Ambacht van Oſtcappelle,
,, toebehoorende aan de Kerke van de H. Maria
,, van Rijnsburg; van alle laſt der bedinge, en
,, van al ander beſwaringe van ſchattinge, als
,, het bekent wort toe te behooren aan het recht
,, van Vlaanderen. Ende op dat dit ons doen be-
,, waart wort onveranderlijck, wy hebben doen
,, beveſtigen dit tegenwoordich geſchrift met het
,, aanhangſel van onſe zegelen. Gedaan s'Maan-
,, dags voor de geboorte ons Heeren, in 't Jaar
,, der Menſch-wordinge Chriſti 1213.

III.

,, ICk *Floris* Grave van Hollandt, doen een
,, ygelijk te kennen, die dit tegenwoordich
,, geſchrift ſullen ſien, dat ick ſeker en gewis
,, houde de Donatie, die Vrou *Maria* eertijts
,, Keyſerinne gegeven heeft aan d'Abdiſſe en
,, Convent van de H. Maria in Rinsburg, te we-
,, ten 5. ponden jaarlijx, 2. tot Pitanſe der Joſ-
,, vrouwen, 3. ponden op den dach van S. Pon-
,, ciaan, in de ziele Miſſe van goeder gedachte-
,, niſſe mijns Vaders *Willem* Grave van Holland,
,, en ſy ſullen jaarlijx ontfangen de voorſeyde
,, 5. ponden in 't Ambacht van Dordregt, 't welk
,, in het gemeyn genoemt wort, Scrootambacht,
,, met de getuygeniſſe der tegenwoordige Brie-
,, ven. Gegeven in 't Jaar der gratie 1232. tot
,, Leyden, den naaſten Sondach, naar S. Mat-
,, thijs dach.

IV.

,, ICk *Maria*, eertijts Gravinne van Hollandt,
,, wil eenen ygelijk te kennen geven, ſoo toe-
,, komende, als tegenwoordige, dat voor de
,, remedie der ziele mijns Mans, Godtvruch-
,, tiger gedachteniſſe, *Willem*, eertijdts Gra-
,, ve van Hollandt, ick gehouden ſijn te betalen
,, binnen twee jaren vijftig Hollantſche ponden,
,, om in-komen te krygen, aan de Kerke der
,, Heyliger Maria in Rijnsburch, en beſonder-
,, lijk daar toe, op dat voor hem ſoude gecele-
,, breert worden een Miſſe voor de geloovige
,, overleden, aan eenen Altaar opgerecht aan de
,, voeten ſijns grafs, alle dage, als het geoorloft
,, is, en gewoonelijk plach te geſchieden, alſoo
,, ook, dat, tot dat ick die voorſeyde vyftich
,, ponden ſal ten volle betaalt hebben, ick ſal
,, ſchuldig weſen jaarlijx te geven aan de Geboor-
,, te ons Heeren vyf ponden vande ſelve munte
,, aan de voorſeyde Kerke. Tot gedenkeniſſe
,, en beveſtinge van deſe dingen hebbe ick doen
,, verſterken dit tegenwoordich ſchrift met het
,, aanhangſel van mijn zegel, en het onderteeken
,, der getuygen, die hier tegenwoordich ſijn ge-
,, weeſt. Den zegel van *Floris* Grave van Hol-
,, landt, *Willem van Teylingen*, *Philips van Waſ-*
,, *ſenaar*, *Maarten van Monſter*, Schilt-knapen,
,, &c. *Floris Cappellaan*, Mr. *Hendrik van Stene*,
,, Canonik van Brugge, en van veel meer ande-
,, re, ſoo Geeſtelijk, als Wereltlijk. Gedaan
,, tot Rijnsburch, in tegenwoordicheyt van
,, *Emeſſa* Abdiſſe, en van het Capittel van Rijns-
,, burch. In 't jaar van Gratie 1213. In de Maant
,, Iunius.

,, De Princen van Hollandt worden eertijts
,, begraven in de Kerke van het Clooſter van
,, Rijnsburch. Men ſiet noch tegenwoordich de
,, oude mueren van de ſelve Kerke, als ook de
,, drie Graf-ſchriften van *Willem de I.* en van
,, *Aleydis* ſijn Huyſvrouwe, en ſijn Dogter
,, *Ada*.

I. *Willem de I. Grave van Holland, is overleden in 't jaar* 1223.

II. *Aleydis, dochter van den Grave van Gelderland, ſijn huysvrouwe, is overleden in 't jaar* 1218.

III. *Ada, dochter van Wilhelm den I. Grave van Holland, Abdiſſe in Reinsburg, is overleden in 't jaar* 1258.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

233 Volgt nu de Verhandelinge van de Prioryen of Reguliers Cloosters, welke van ouds in Holland geweest zyn.

Clooster der Regulieren te EEMSTEIN.

GEfondeert, so als *Gouthoven* seit, anno 1380. of soo andere willen 1382. in 't Ambacht Eem, gelegen by de Vloed Eem, door *Reynout van Minnebode*, een rijk, uytstekend, en voornaam burger van Dordrecht, die alleen betaalde de reys-kosten van Mr. *Gerard van Bronkhorst*, Canonik t'Utrecht, die van 't Algemeen-godshuys, Capittel Generaal te Windesheym, gelegen by Swolle, der Regulieren Orde, na Romen wierd gesonden, in 't jaar 1397. Welkers Munnikken waren Regulieren-Canoniken, na den regel van St. Augustijn; stond onder het Gods-huys van Windesheym, welk eerst bestond uyt vier Munnikdommen of Cloosters, als dat

Van de zalige Maagt Maria te Windesheym by Swolle, opgerecht in 't jaar 1387.

Des H. Zaligmakers in Eemsteyn by Dordrecht, anno 1382.

Van Maria by Aarnhem, anno 1392.

Van 't Nieuwe Licht by Hoorn, anno 1392.

Hebbende haar gesamentlijke voor-rechten verkregen van Paus *Bonifaas de IX.* welk Capittel metter tijd onder verscheide Roomsche Bisschoppen is aangegroeyd, tot een getal van 84. Mannen en 13. Vrouwen-Cloosters. Daar dan op de ry het Clooster der Regulieren te Eemsteyn by Dordrecht de sevende plaats had; en onder de Stiften, de Regulierrissen, dat van Sint Angniet binnen Dordrecht het agtste was.

Na dat den grooten Waart op St. Elisabeths nacht in 't jaar 1421. was ingebroken, is in plaats van het gemelte Clooster, voor die Munnikken een ander gebout in Kijfhouk, gelegen in den Swijndregtsen Waart; 't welk van de Water-geusen uyt den Briel onder Hopman *Dirk Wor* van Dordrecht, op den 14. van Somermant anno 1572. wierd aan brand gesteken en vernield, soo dat 'er naulijkx iets van de grondslag is te vinden; en waren gemelte broeders recht voor haren eersten ondergang, onder de Land-poorters van Dordrecht aangenomen (na luyd der woorden:) *In 't jaar 1421. 's Vrydages na St. Lamberti, soe was dat Gods-huys van Eemsteyn Poorter ontfaan, om hem en hoeren goeden te beschudden, en men schout hem quyt die kroen 's jaars om Gods wil, dat sy voer die Stede bidden souden.* Dit geschiede onder *Wouter van Genderen*, doen hy Burgermeester was, ter bede en begeerte Hertoges *Jans van Beyeren*, met sijnen bezegelden brieve, die hy der goeder Stede op die tijd sende. En anno 1432. 's daags voor St. Lucia, is 't Clooster te Eemsteyn vrygesproken van ongeld en excijns van den Torf, gelegen in den grooten Waart, als Burgemeester was *Dirk van Eyke*.

De namen der Prelaten of Prioren van den beginne deses Cloosters zyn geweest:

Anno 1383. Pater *Johannes Wissonis*, Vice-præpositus.
1387. P. *Simon de Schoonhovia*, Præpositus.
1388. P. *Iohannes de Horwines*, eerste Prior.
1395. P. *Henricus Wild* van 's Hertogenbosch.
1400. P. *Simon de Schoonhovia.*
1402. P. *Laurentius de Gestel.*
1414. P. *Theodoricus de Leydis.*
1419. P. *Iohannes Brunonis de Asperen*; dese heeft het vergane Clooster met de Munniken opgebracht in Kijfhouk, is gestorven en begraven by de susters te Bommel, daar hy de Vandinge was gaan doen.
1433. P. *Gijsbertus de Schoonhovia.*
1435. P. *Iohannes Dictus de Kerk.*
1444. P. *Willem Duyk*, de Dordraco.
1448. P. *Iohannes de Velsen.*
1455. P. *Conradus de Schoonhovia.*
1457. P. *Nicolaus de Worichem.*
1468. P. *Wilhelmus Iohannis*, de Leydis.
1474. P. *Michael de Dordraco.*
1476. P. *Wilhelmus de Brielis.*
1485. P. *Henricus de Bommel.*
1490. P. *Arnoldus*, Professus in Leyerdorp.
1492. P. *Iohannes Wolteri de Dirxland.*
1505. P. *Iohannes Iohannis*, de Delft.
1529. P. *Petrus Nicolai*, de Geldris.
1532. P. *Iohannes Iohannis Gijssen de Balen*; dese zynde Prior van dit voorsz Clooster, is in 't jaar 1151. verkoren Opper-prior van de heele Orde te Windesheym; welke hy negen jaar en drie maanden loffelijk hebbende bestierd, stierf aldaar, en werde in 't Choor begraven.
1541. P. *Iasparus Anthonii*, a Delfshaven.
P. *Iohannes ab Eyndhovia*, Professus in Rugge.
1552. P. *Theodoricus Henrici Donk*, de Boscoducis.
1570. P. *Iohannes Petri ab Herpt.*

Vinde hier ook Procurators en Broeder geweest te hebben,

Procurators:

1432. Br. *Godeverd N.*
1462. *Pieter Knijf.*

Broeder:

1522. Br. *Reynier Oem*, anno 1524. overleden, oud omtrent 60. jaren.

Omtrent de Verkiesinge der Prioren, wierden de volgende voorschriften gebruykt.

Voorschrift tot de beswering der verkiesers.

BRoeder N. wy beswveren u in den H. Geest, en in der beste manieren als wy moeten, dat gy een Canonik deses Huys ofte daar buyten kiest tot een Prior van desen Huyse, die gy na God en uwer conscientie, alsoo veel als de mensche-

schelijke krankheid verhenget, weerdich en bequaam meent te wesen, tot het Ampt van het Prioorschap.

Voorschrift van 't geen gesproken werd in de verkiesinge.

IK broeder N. bewillige in broeder N., en hem verkies ik tot een Prior deses Cloosters.

Voorschrift van 't geen gesegt werd in de vereyssinge.

IK broeder N. bewillige in broeder N. en hem vereys ik tot een Prior deses Cloosters.

Van welken gelijken inhoude, *mutatis mutandis*, ik bevinde de voorschriften, die gebruykt wierden in de verkiesinge der Priorinnen.

Dese Regulieren waren toegestelt in witte Caputien, dragende vierkante swarte Bonetten, smalle Linde Beffen, swarte Coletten, en witte Linde Subtilen. Wie meeder van dese Broederen, hare Patroon, Ordre en Clooster-leven begeert te weten, die lese het Passionaal en Gulde Legenden, geprent te Swolle, in 't jaar ons Heeren 1490. Van *Heribertus Rosweydus*, gedrukt t' Antwerpen in 't jaar 1629. *& Regulam Beati Augustini Episcopi cum Constitutionibus Canonicorum Regularium Capituli Windesemensis, &c. Excus. Ultraject.* 1553. en meer andere Roomse Schryvers.

Clooster der Regulieren te HEMSDONK.

GEstigt, als *Gouthoven* wil, in 't jaar 1443. te Hemsdonk by Brandwijk, bestont ook uyt Regulieren Canoniken, staande onder den Gerechtsdwang, of het Capittel van het Clooster te Kamp in Vriesland.

Welk Clooster *I. van Oudenhoven* aldus beschrijfd: Buyten Schoonhoven in den Hem, in den Krimpender-waart, 't zy onder de Landen van Bloys, of onder Zuyd-holland, heeft gelegen 't Reguliers Clooster van St. Michiel, waar van noch eenige fondamenten en vervalle muren worden gesien, en is daar uyt gesproten 't Clooster van onse Lieve Vrouwen ten Donk, onder Brandwijk, beyde van de Orde van Sint Augustijn, blijkende by de volgende Giftbrief van de Grond-plaatse van 't selve Clooster, waar van vele vervallen muren, en de fondamenten noch overig zyn.

WY *Engelbert*, Grave van Nassouwe, Heere ter Lecke, en te Breda, en *Iohanna*, Gravinne en Vrouwe der selver Landen voorsz, sijne gesellinne, doen kont allen luyden, en kennen, overmits desen onsen openen brieve, dat wy om Gods willen, en aangesien saligheyt onser, onser oiren en nakomelingen zielen, en ook om den dienst Gods te wekken, en te bet wy huere goede werken en de beden deelachtig te worden, gegeven hebben, en geven voor ons, onsen erven en nakomelingen, den Regulieren des Cloosters van St. Michiels, buyten Schoonhoven in den Hem, een stuk Lands, geheten die Donk, met heur toebehooren, ofte beheingt leegt met hueren ouden Slooten, binnen onser Parochien van Brandwijk in den Alblasserwaart, als een Clooster-kerk en Bouw-huys daar op te doen setten, en te doen timmeren, soo hem dat beste en nutste sal dunken te wesen, by der hulpen Gods en goeder luyden. Welke stuk Lands voorsz wy hem over gegeven hebben, en geven overmits desen onsen brieve, om een jaarlijk Chijns, alomme twee pond, des Heeren ponde, ons en onse nakomelingen jaarlijks te betalen, alle jaar op St. Martijns-dach in den Winter, sonder wederseggen, en nemen hem goeden luyden des Cloosters voorsz, en die goeden in onsen hoede en beschermenisse na onsen vermogen, sonder alle argelist, en wy voorsz Grave en Gravinne *Engelbert* en *Johanna*, hebben des tot oorkonde onser beyder zegel, voor ons en onse nakomelingen aan desen brief gehangen, in 't jaar ons Heeren 1424. den 8. Juny.

De broederen die aldaar huys hielden, zyn dese:

Prior:

1495. Br. *Ioost de Witt*, anno 1508. overleden

Broeder:

1494. Br. *Cornelis vander Goude, vel Cornelius Aurelius*, die anno 1515. noch leefde.

Wat van dese Munnikken, Orde, Patroon, Kleedinge, enz. viel te seggen, is in het voorgaande van Eemsteyn reeds geseyt.

Het Priorinnen Slot en Clooster der Regulierissen in S. AGNIET tot Dordrecht.

IS gesticht in 't jaar ons Heeren 1326. stond wel eer onder 't Algemeen-Godshuys van 't Clooster te Windesheym, welk was opgerecht in 't jaar 1387. hoorende onder den Myter van Utrecht; welk voorsz Clooster van St. Agniet vermelt werd in den jare 1430. (onder de regeringe van Paus *Martijn de V.*) onderhoorig geweest te zyn het voornoemde Capittel van Windesheym, uytwijsende de lijste van de namen der Canoniken, Regulieren, en Regulierissen-huysen, staande onder 't voorseyde Godshuys, in welke het genoemt werd, *Domus Sanctæ Agnetis in Dordraco, Oppido Hollandiæ, Diocœsis Trajectensis. Dat is:* Het Huys van de H. Agniet te Dordrecht, een Stad van Holland, onder den stoel van Utrecht. Wierd grootelijx begift van Heer *Gerard van Heemskerk*, Ridder, Heere van Oosthuysen, die van de Cabbeljause zyde was binnen Dordrecht, en Raad Hertog *Ians van Beyeren*, anno 1419. *Wouter van Gouthovens* Hollandse Chronijk fol. 182. ook van Vrouwe *Walburg vander Merwede*, aldaar Nonne anno 1430. en van *Reynier de Jonge*, Heeren *Reyniersz.*, Tresorier van Dordrecht, anno 1491.

De Kerk deses Cloosters is gebout in 't jaar 1494. hadde drie Outaren, en waren afgeschoten met een Choor, onder hout en boven tralien; ter zyde van 't Choor was uytwaarts een Cappelleken gestigt, daar van vertelt word, dat daar

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Miraculeux een Lieve Vrouwen Beeldeken gevonden, en aldaar op den Outaar gestelt was.

In dit Clooster gingen eertijds vele Edele Jonkvrouwen, onder welke (seyt Dr. *Iohan van Beverwijk*, in sijn Beschryving van Dordrecht fol. 171.) bevonden is een dochter Heer *Ians van Vlissingen*, Bastard 's Graven van Holland, en andere, uyt de Geslachten Rommerswaal, Ruygrok, Castille, &c.

De navolgende zyn Priorinnen en Nonnen des meergemelten Cloosters geweest:]

Priorinnen:

1426. Jonkv. *Geertruyd Blyde.*
1440. J. *Ermgard van Loven.*
1440. Vrouw *Adelheid Onderwater*, *Reynouds* dochter, circa anno 1440.
1450. J. *Catarina Haaks.*
1477. *Agniese van Diemen*, *Henriks* dochter.
1480. J. *Geertruyd van Neck*, circa anno 1480.
1483. J. *N. Cornelis Ockers* dochter.
1547. J. *Jenne de Jonge*, van Baardwijk, anno 1547. overleden.
1550. *Lijsbet de Ionge*, anno 1550. overleden.
1554. J. *Anna*, *Claas Iacobs* dochter.

Nonnen:

1341. Jonkv. *Ermgard*, Heeren *Roelofs* dochter.
1383. J. *Goude*, Heeren *Willem Duux* dochter.
1400. J. *Alijd Loef*, circa anno 1400.
1430. J. *Walburg vander Merwede*, Heeren *Daniels* dochter.
1434. J. *Isabelle van Malburg.*
1440. J. *Sapientia Onderwater*, *Reynouds* dochter, circa anno 1440.
1456. J. *Beatrix van Naarssen.*
1456. J. *Lijsbeth van Naarssen*, circa anno 1456.
1456. J. *Soete van Naarssen*, circa anno 1456.
1465. J. *Suete van Beveren.*
1467. J. *Geertruyd van Amerongen*, overleden anno 1467.
1468. J. *Elisabeth vander Does.*
1468. J. *Luytgaart Willems* dochter.
1469. J. *Hadewy Gerrits* dochter.
1471. J. *Claasge* (*vel Nicolaa*) *vander Linde*, *Jans* dochter.
1477. J. *Geertruyd van Diemen*, *Henriks* dogter.
1478. J. *Ianna Damas Willems* dochter.
1479. J. *Agnes Winter*, anno 1479. overleden.
1483. J. *Hadewy Kool.*
1483. J. *Ianneken Adriaans* dochter.
1483. J. *Lijsbeth van Naarssen*, *Ians* dochter, circa anno 1483.
1485. J. *Wilhelmine van Brakel.*
1495. J. *Maria Crooswijk.*
1499. J. *Catrijn Ians* dochter.
1500. J. *Maria van Sandeling*, circa anno 1500.
1504. J. *Beatrix van Naarssen.*
1506. J. *Ida Oem.*
1507. J. *Christine vander Duyn.*
1517. J. *Sofia vander Linde*, anno 1517. overleden.
1520. J. *Nicolaa vander Linde*, circa anno 1520.
1521. J. *Isabelle vanden Coulster.*
1521. J. *Anna van Sol*, *Anthonis* dochter.
1524. J. *Elisabeth*, Heeren *Pieters* dochter, natuurelijke dochter van *Pieter vander Myle Damasz*, Burgemeester, circa anno 1524.
1522. J. *Adriana Willems* dochter.
1535. J. *Machtelt de Iode*, circa anno 1535.
1538. J. *Catharina vander Duyn.*
1557. J. *Isabelle Stoop*, Heeren *Willems* dochter.
1563. J. *Anna Diert*, circa anno 1563. daar na Nonne in 't Clooster te Nazareth tot Keulen.
1566. J. *Geertruyt Oem.*
J. *Sara Oem.*
1572. *Anna van Boshuysen*, en *Margareta van Boshuysen*, welke twee susteren vertrokken na Brabant in 't jaar 1572.

Vinde noch de volgende Nonnen, toch eygentlijk de jaren in welke sy in 't voorsz Clooster zyn gekleet, of gewoont hebben, zyn my niet gebleken.

Jonkv. *Martha Oem.*
J. *Magteld vander Haar.*
J. *Bona Duyk.*
J. *Isabella vander Does.*

Hoedanig dese susteren gekleet waren, sullen wy laten volgen: Sy droegen op haar hooft swarte Wielen, witte Linden Vouwen en Huyven, en om haar halsen geployde Barbetten, voorts aan hebbende witte Wollen Rokken en Schapulieren.

Op wat wijs de Priorinnen wierden gekosen, te sien *mutatis mutandis*, in de beschryvinge van het Clooster te Eemsteyn.

De Clooster-beloften der susteren geschieden op de volgende wijse:

IK suster N. love voer God en allen Heyligen, in tegenwoordigheyt des Priors en ons Rectoers stantachtigheyt in desen Clooster, dat gesticht is in der eeren der Salichster Maget Agniete, eeuwige reynigheyt mijns lichaams, derven eygen guets, en gehoorsaamheyt onser Priorinnen en hare rechte nakomelingen, na Sinte Augustijns Regel, en de gemeene insettinge ons Generaals-Capittels.

De beschermster, in wiens eere dit voorgenomde Clooster was gesticht en opgerecht, werd aldus beschreven.

AGnes, van eerlijke en Edele ouders te Romen geboren, als sy ongevaarlijk 13. jaren oud was, wierd van *Symphronii*, des Rechters of Schouts soon aldaar, ten huwelijk versocht: maar sy eenen anderen Minnaar en Bruydegom den Heere Jesus lievende, sloeg sijn versoek plat af. Werd daar over van eenige pluymstrijkers bedragen dat sy Christene was. Welk sy, voor het Gerecht ontboden, niet en lochende, maar vrymoedig beleet: alhoewel den Schout haar eerst met smekende, daar na met dreygende woorden socht tot afval te bewegen. *Symphronius* siende dat hy niet en vorderde, en datse de Godinne *Vesta* noch *Minerva* niet en wilde offren, beval haar naakt t'ontkleden, ten bordeele te leyden, en den Roffianen ten proye te geven.

Ont-

Ontkleed, en haar hayr-vlechten ontvlochten zynde, wierd door de dikheyt van haar hayr, als met kleederen bedekt. In den Hoeren-kelder komende, vond die door 's Heeren Engel bereyd, en met een groot Stralend-licht vervuld, dat des aanschouwers oogen verduysterde, en na datse God aangeroepen en gebeden hadde, vantse aldaar een wit kleed, datse aan dede. *Symphronii* soon als dul en uytgelaten, komende om haar te schenden, en haar aanransende, wierd van den slaanden Engel gedood, die door 't gebed van *Agnes*, van 's Heeren Engel weder opgewekt zynde, met de Christenen den waren God des Hemels en der Aarden beleed, verfoeyende de Afgoden der Heydenen. *Symphronius* door dees wonderdaad overtuygd, sou haar gaarn gespaart en verschoont hebben. Maar de Heydensche-Afgodische-Priesters en Tekenbedieders 't volk oproerig makende, riepen, Weg, weg, met dese Besweerster, weg met die Toveresse. *Symphronius* siende dat hy haar niet konde verlossen, vresende Kaysers toorn, en 's volks dommen en dullen haat, was droevig, steld *Aspasius* tot Rechter, in sijn plaatse, diese ten vuure doemd, belastende haar ter halver vlamme te werpen, welke als dit geschiede, sig in tween deelde, sengende d'oproerige omstaanders, maar de Maagt *Agnes* niet rakende, die te midden in 't vuyr haar handen ten Hemel uytstrekkende, God aanriep en bad, en na 't gebed het vuyr soo uytgeblust vond, datter met al geen hette meer overig was. *Aspasius* sijn Vonnis vrugteloos siende, heeft haar met een swaard de kele doen afsteken. En *Agnes* heeft in de 10de. vervolginge der Christenen, onder de Kaysers *Diocletiaan* en *Maximiliaan* de Martel-kroon ontfangen, op den 21. van Louwmaand, in 't jaar ons Heeren 304. Sie *Abraham Mellini* Groot-Christen-Martelaars Boek, fol. 106. *Heribertus Rosweydus* in 't Leven der Heyligen, in 't eerste Deel, fol. 205.

't Reguliers Cloofter van ONSER VROUWEN VISITATIE buyten Haarlem.

CHron. *Windeshemense lib.* 1. *cap.* 39. getuygd, dat dit Cloofter omtrent het jaar 1406. gestigt is, seggende, *sub eodem tempore monasterium Visitationis B. Mariæ, prope Herlem per venerabilem Patrem, Dominum Hugonem Golsmit præsbiterum ædificari fuerat inchoatum, & generali Capitulo nostro de Windesem cum omnibus agris, domibus & attinentiis ad assumendnm oblatum, sed facta inquisitione ad annos septem ejus assumtio est dilata. Dat is:* Omtrent den selven tijd, (anno 1406.) is het Cloofter van Marien visitatie digt by Haarlem beginnen gestigt te werden door den eerwaardigen vader en Heer *Hugo Golsmit*, Priester, en ons Generaal Capittel van *Windesem* met alle sijne Landen, Huysen en toebehoren opgedragen; maar de aanneminge daar van is na gedaan ondersoek noch seven jaren uytgestelt.

Soo werd het dan ook naderhand op 't jaar 1430. Cappittel 44. in 't selve boek onder de Cloofters tot het gemelde Generale Capittel van *Windesem* behorende verhaalt en geteld. Ook werd aldaar *Iohannes de Zusato* omtrent het jaar 1409. *Prior* van 't Generaal Cloofter genoemd, *lib.* 1. *cap.* 28. *Hujus Cænobii Snoyus quoque meminit, cujus verba hic adscribo.*

Anno Dominicæ incarnationis 1450. *celebravit Jubilæum Nicolaus V. post annum jubileus fuit in oppidis Hollandiæ, circumferente ac vulgante Nicolao de Cusa Cardinale, qui cum in suburbio oppidi Harlem monasterio Regularium hausisset Cerevisiam Orientalem ab Hamburgo, mirifice eam commendabat vinoque præferebat; verum ut postridie caput illi doluit, (caput namque ex ea cerevisia tentari dolet) ejusmodi potionem fuit execratus; Romam reversus, atque a Pontifice rogatus, quæ gens quibus moribus inferiorem Germaniam incoleret, respondit longe omnium prudentissimam esse; mirante pontifice subjecit causam, in conviviis, inquit, sitire te, & quantum sitias, deprehendere callet; Alludebat ille ad morem gentis nostræ in convivio ad pocula mutua invitantis; Ridebat Pontifex responsum Cardinalis. Dat is: Snoyus* maakt van dit Cloofter in sijn tiende boek gewag, wiens woorden ik hier by schryve; Inden jare onses Heeren 1450. heeft *Nicolaus de V.* het jubelen jaar gehouden; des jaars daar aan werd het in Hollandt omgedragen, en uytgeroepen, door den Cardinaal *Nicolaus de Cusa*, dewelke als hy in het Reguliers Cloofter, digt onder de Stadt van Haarlem gelegen, Hamburger bier gedronken hadde, soo prees hy het selve grotelijx, en verhief het boven den wyn; maar als hem des anderen daags het hooft daar van seer dede (want dat bier pleeg in 't hooft te lopen, en dat te doen sweren) soo heeft hy dien drank vervloekt; Te Romen weder gekeert, en van den Paus gevraagt sijnde, wat aart van volk Nederlant bewoonde, antwoorde dat het een seer verstandig volk was; En als den Paus sig daar over verwonderde, heeft hy dese reden gegeven seggende, sy weten inde Gastmalen te sien of gy dorst hebt, en ook hoe veel dat gy drinken meugt. Hy sach op het gebruyk van onse Luyden, die malkander inde Gastmalen heele en halve brengen of toedrinken; den Paus lagte om de antwoord van den Cardinaal.

Het Cloofter SION neffens de Beverwijk.

HEt Cloofter genoemd Sion, neffens de Beverwijk, is nu verdestrueerd; Dit Cloofter werd gedagt in de Chronijk van *Windesem lib.* 1. *Cap.* 44. alwaar het genoemt werd, *het Cloofter van Maria in Sion by de Beverwijk in Holland, vande Reguliers Ordre*; en betuygd dat het verenigd en gehegt is aan 't generaal Capittel van Windesem in den jare 1424. en te kennen gegeven, dat het korts te voren gestigt was, door dien 't aldaar genoemt werd *monasterium novum*, dat is, een nieuw Cloofter.

Het Cloofter geseit HEMELSPOORT.

GElegen hebbende tot Heemstede by Haarlem, wierd gesticht en voort merendeel gedoteerd, by Heer *Hugo van Assendelft*, en Heer *Jan Nicolaas* Priesters, anno 1458. en was voor Nonnen der Cistercien Ordre.

Het Clooster der Regulieren geseit SION.

DIt Clooster werd vermelt in 't leven van den vermaarden *Erasmus van Rotterdam*, die sijn ouders ontijdelijk verloren hebbende, en ter instantelijker begeerte van syn Voochden tot het Clooster-leven aen gepordt werdende, na dat hy tijt van behoorlijk bedenken versocht hadde, in dit Convent aldereerst en liefst heeft willen woonen: want men in de Beschrijvinge syns Levens, gemeenlijk voor syn Latijnsche *Colloquia* ofte t'samenspreekinghen gestelt werdende, dese woorden leest. *Atque interea locum in Monasterio Canonicorum repererat, qui vulgo Regulares dicuntur, in Collegio, quod est juxta Delft, dicto Sion, quæ domus est principalis ejus Capituli. Dat is:* Ende ondertusschen hadt hy een plaats gevonden in 't Clooster der Canoniken, dewelke gemeenlijk Regulieren werden geheten, dicht by Delft gelegen, en Sion genaamt, welke het principaalste Huys is van dat Capittel. Dit was ontrent den jare 1486. doch den tijt van beproevinge omgekomen zynde, gaf tot antwoort aan den Overste, dat hy noch de Weerelt, noch het Clooster-leven, noch sich selve niet en kost, derhalve raatsaamst vont noch eenige jaren op de Academien te verblyven, tot dat hy sich selve beter mochte versocht hebben. Waar over den Jongman by syne Voochden grotelijks in disgratie geraakt zynde, nauwelijx van ymandt syner Vrienden gerust gelaten werde, tot dat hy eyndelijk door schoone redenen wederom sich in een Clooster, doch van de selfde Orde by der Goudeaan den Yssel gelegen, ende *Emaus* of *ten Steene* genaamt, begeven heeft; ende dat meest door de grootste inductie van een syner medegesellen (daer hy in syn jonkheyt ter schole by geslapen hadde) en aldaar woonende was; sulx hy aldaar omtrent den jare 1488. geprofessijt is, en den Canoniks-Kap aangetogen heeft, 't welk niet en soude geschiet syn geweest (want hy al wederom het Clooster meende te verlaten) ten ware hem de eerbare schaamte, de groote dreygementen, en armoede te rugh hadden gehouden, en hy daar door geprest hadde geweest, tot dat hy by een geluckige occasie van dese voor syn groote Geest soo lastige dwang eerlange heerlijker wijse ontslagen wierde: gelijk hy ook noyt en kost verstaan, dat de ware Godtsaligheyt hier in bestont.

Dat dit Clooster een voornaam Stift is geweest, waar onder verscheyde andere Cloosteren van dat Capittel ofte die Orde, geresorteert ende gestaan hebben, blijkt niet alleen uyt de voorgeallegeerde Periode, geextraheert selfs uyt het leven *Erasmi*, maar ook daar en boven de woorden van de Oude Hollandtsche Chronijck, daar hy verhalende hoe alle de Geestelijkheyt van Hollandt op seeker plaatse buyten de Stadt Leyden in den jare 1475. conspireerde en t'samen spande tegen de intentie en resolutie der Geldt-middelen van Hertoch *Carel* seyt: *En daar vergaarden alle die Religiosen Mannen en Vrouwen der Canonicken Regulieren van den Capitelen van Windesim ende van Zion*, &c. Ende het schijnt dat dese Broederen van dit Sion in den jare 1465. eenige reparatie en timmeringe aan haar Clooster in 't hooft hebben gehadt, aangemerkt naar uytwysen van het 68. art. der Ouder Aanteeckeninge van de opbouwinge der Nieuwe Kerk, sy als doen een notabile quantiteyt Houts hebben aengekost, te weeten van het houte Choor der voorsz Kercke by provisie aldaar van oudts gesteldt. Welcke mitsgaders andere daar-en-tusschen noch bykomende verbeteringe van dit Clooster te Sion, omtrent tachtich Jaren gestaan hebbende, door een afgrijselijke daat schelm-achtig is vernietight; want men vind onder eenige weynige schriftelijcke Notitien in voor-tijden gehouden by eenen *Joost Henrikxz.* onder andere dese Memorie: *Opten 30. Januarii anno 1544. stilo Delfensi savonts tusschen seven ende acht uren, worde aangesteecken 't Convent van de Reguliers tot Sion buyten Delft, van onbekende Persoenen, ende dair verbrande eerst die Voir-Kercke mit die Outairen, het geheele Pant, mit alle die Cellen, het Sieckhuys, die Gast-Cameren, die Coecken, den Reventer, ende het Vrouwen-huys. Dair viel naderhandt groote suspitie op een van de Priesters gebooren v in Scaenhouen, die welcke versonnen worde.* Hier na is dit Clooster naar alle apparentie aanstondts wederom herbouwt, en ten tijde van d'opkomende Oorlogen en de veranderinge van de Religie onser Voor-ouderen, soo wanneer de Stadt nevens anderen het Spaansche Juck mede renuncieerde, uyt voorsichtigheyt, om gelijke redenen als de twee voorgaende Gestichten, by die van de Stadt mede t'enemael doen sloopen en afbreecken; de gansche geleghentheyt althans in een seer magnifijcke Hofstede ofte Lusthof, met seer schoone Plantagie getransformeert, en echter met de naam van *Sion* noch bekent geblevenzynde, hebbende in 't midden gehadt een treffelijck Woonhuys van Plaisance over eenige jaren noch nauwelijx ter Weerelt heerlijk opgebracht en voltrocken wesende, gelijck als in de fleur des levens, door een onverwachten brandt op den helderen middachstont jammerlijk vernielt, en wederom t'onder gedompelt. Men vint'er in een Boomgaart aan de Westzyde, een Oude Priesterlijcke Graftsarck noch gansch en gaaf in syn geheel, dragende dit opschrift met antijksche Letteren; *In 't Jaar M.CCCC.LXXIX. 28. dage in Februario, stierf Heer Jacob Dirks soen van Leyen; God heb de Ziele.* En in 't midde, gelijk men tot een ordinaris teyken op de Priesters Gravenn siet staan, uytgehouden een Kelck tusschen twee Ampullen, waar onder men op een vliegend winpeltie ofte rolletie, dese woorden in verkortinge leest *Orate pro me Homines.* Dat is O! Menschen bidt voor my.

Het Reguliers Clooster tot WATERINGEN.

TOt Wateringen in Delflandt, plag een Regulier Monnikken Clooster te wesen, opgerigt by Heer *Hendrik van Naaltwijk*, omtrent den jare 1470. en was te voren een Ridders Hofstede, te sien hier voren onder de Adelijke huysen in Delflandt..

't Re-

't Reguliers Clooster tot LEYDERDORP.

OMtrent het veer van Leiderdorp, aan de overſyde van den Rhyn, heeft gelegen een Clooſter van Monniken, weſende van Reguliers, of S. Auguſtyns Orden. Is in de troubelen geheel afgeworpen, en daar naar tot Saay en Weylanden gemaakt. *Gouthoven* in ſijn Chronijke pag. 117. ſchryft van dit Clooſter dit volgende. Tot Leyderdorp neffens den Rhyn, wert mede een Clooſter voor de Regulieren van St. Auguſtyns Ordre gebout anno 1400. en wert geheten Engelendaal. Is geheel weg en tot Saaylanden verandert.

Het Clooſter tot WARMONT.

TOt Warmont hebben al eer gelegen twee Clooſteren en Conventen, het eene voor broeders van de Ciſtercien Orden, t'welk ſijn Bernardyten, het ander voor ſuſters en Edeljufvrouwen, van der derden Orde van St. Franciſcus, welk ſuſter Clooſter geſtigt is en gefondeert in 't jaar 1410. als mede t'mannen Clooſter anno 1413, van Jonk-heer *Johan*, d'eerſte van dien name Heer van Warmont en Eſſelijkerwoude. De eerſte Edel Jonkvrouwen van dit Clooſter waren de twee dogters van Heer *Jan van Cruyningen*, dewelke ſuſters waaren van Vrouw *Agneſe*, en des Heeren *Johannes van Warmont* voorſz Huyſvrouwe was. Inde Hollandtſche Cronijk pag. 427. wert geſeyt, dat deſen Heer *Jan van Woude*, ſtierf in 't jaar 1417. en leyt in 't ſelve Clooſter begraven, voor den Hogen Autaar.

Hier omtrent is mede gelegen, ſo alswe boven inde verhandelinge vande Adelijke Huyſen van Rynland geſeyt hebben, de Adelijke Huyſinge tot Alkemade, daar de Ridderlijke Stamme van Alkemade ſijne Toenaam af voert, is by de Ouders van *Theodericus* anno 1143. en die van *Hendricus van Alkemade*, anno 1320. en naderhand by des ſelfs naſaten in ſijn geheel beſeten, tot dat door troubele de ſelve huyſinge is geruineert geworden; welke opbouwinge en herſtellinge by Heer *Sybrant van Alkemade*, anno 1615. is ter hand genomen, en op nieuws uyt ſijne grafte weder opgeregt, en wort altans by Heer *Floris van Alkemade* beſeten.

Het Clooſter LOPSEN.

GElegen hebbende omtrent Leiden buyten de Rynsburger-poort, is geweeſt een Convent van redelijken rijkdom en inkomen, waar inne gewoont hebben Reguliers van St. Auguſtyns Orden of Regel, dewelke genoemt wierden Clinkers, die vry uyt en in de Stede mogten gaan, naar hun believen. Weynig jaaren voor de inlantſche beroerten hadde haar Pater, het Clooſter, niet wel geregeert hebbende geheel ten agteren geſtelt, alſoo datſe genootſaakt waaren, het ſelve te moeten verlaten. Doch die van den geregt deſer Stede hebben de ſchulden en haar goederen aangeſlagen, deſelve gereddet, en het geene overig gebleven is, overgegeven, aan de meeſteren van Sint Catharinen Gaſthuys, omme aldaar tot onderhoudt van de arme en ellendige gebruykt te worden.

Het Clooſter S. AAGTEN.

GElegen hebbende, digt aan Leydens wallen, is geweeſt een arm Convent, waar inne gewoont hebben ſuſters van St. Auguſtynen Orden; dit Clooſter is in de Troubelen geheel afgeworpen, en met de laaſte vergrotinge, eensdeels in de Stad getroken.

't Clooſter MARIA MAGDALENA.

GElegen hebbende, niet verre van het voornoemde Clooſter, was mede van geen grote rijkdom, waar inne desgelijx Nonnen of ſuſteren van St. Auguſtyns Orden gewoont hebben; is geheel afgeworpen, en tot Saay en Teellanden gemaakt.

Het Clooſter MARIENPOEL.

WAs een rijck en vermaart Convent, gelegen hebbende omtrent Leiden ter plaatſe daar eertijds het Huys te Pappenpoel placht te ſtaan, het welke de Burggraven des Stad Leyden toebehoorde, waarinne gewoont hebben Nonnen van de Reguliers of St. Auguſtynen Orden, in de wandeling genoemt de ſuſters te Poel. Is gants en geheel afgebroken en tot Teel en Weylanden gemaakt.

Het Clooſter der MINNEBROEDERS.

GElegen hebbende ſeer naar aan des Stadts muyren aan den nieuwen Rhyn, het welke een ſchoon en welgeſtelt Convent is geweeſt, waar inne dat gewoont hebben Munneken van Sint Franciſcus Orden. Dit Convent is geheel tot Thuynen en Warmoeslanden gemaakt. Een ſaake dit Convent aangaande, is waardig te gedenken, te weten dat den eerſten ſtigter en fondeerder van het ſelve Convent geſtatueerd en geordonneert hadde, dat ingevalle het geſchiede, dat de Monniken haar Clooſter verlieten, of het ſelve door Oorlog of dwang verlaten moeſten, en in dier gevalle aldaar geen dienſt en deden, als dan alle de goederen, dewelke hy daar toegemaakt en gegeven hadde, ſouden komen te vervallen aan den armen van Leyden. Het welke voorwaar aanmerkens waardig is, en by naar voor een Prophetie ſoude mogen gehouden werden, gelijk of die ſtigter van verre den ondergang van Clooſters geſien hadde. Dog door wat Redenen hy daar toe beweegt is geworden, weet Godt die alles bekent is. *Gouthove* ſeyt in ſijn Cronijke Pag. 118. dat dit voornoemde Clooſter vernielt of gedeſtrueert is in den jaare 1445. ſonder te ſeggen by wie, of om wat redenen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Het Reguliers Clooſter buyten AMSTERDAM.

WAs geſondeert anno 1394. en heeft de Reguliers poorte haar naam daar van behouden. Tot het ſtigten van dit Clooſter verleende Hertog *Albregt van Beyeren* verlof, en nam de Munnikken by de volgende gunſt-brief in veilige hoede.

,, AElbregt, by Goedes genaden Palyngra-
,, ven opten Rhyn, Hertoge in Beyeren,
,, Grave van Hollandt, van Zeeland, en Heere
,, van Vrieſlandt; Doen kont allen luyden, want
,, wy verſtaan hebben van onſen goeden luyden
,, van Amſterdam, dat Heer *Gijsbregt Douwe*
,, met andere Prieſteren en goeden luyden, groo-
,, te begeerte hebben, dat die dienſte Gods geme-
,, ret worde in Heylige Geeſtelijke Stede, alſoo
,, van eene Clooſter van Sinte Auguſtyns regel
,, Canoniken Reguliers, dat Heer *Gysbregt Dou-*
,, *we* met anderen Prieſteren en goede luyden
,, voorſz gaarne ſonderen, timmeren, en maaken
,, ſouden buyten onſe Stede van Amſtelredam-
,, me, in der Prochie vander Nyer Amſtel, daar-
,, men onſen Lieven Heere God by dage en by
,, nagte in dienen mogten. En want wy met ſon-
,, derlinge meninge begeeren den dienſt Gods
,, over al in onſen lande te meeren en te ſterken:
,, Soo hebben wy geoorloft, en oorloven mits
,, deſen brieven, Heer *Gijsbregt Douwe* met an-
,, deren Prieſteren en goede luyden voorſz. te
,, fonderen, te timmeren, en te maken een Cloo-
,, ſter van Canoniken Reguliers van Sinte Augu-
,, ſtyn Orde buyten onſe Stede van Amſtelre-
,, damme voorſz. inder Prochie vander Nyer
,, Amſtel. Ende ontfangen en nemen de voorſz
,, Clooſter en alle die Geeſtelijke luyden en per-
,, ſonen en haar Dienaren die nu en in toekomen-
,, den tyden inden voorſz Clooſter woonen ſul-
,, len, en alle haar goede, die ſy nu ter tijd heb-
,, ben ofte namaals verkrygen ſullen, in onſe be-
,, ſchermmeniſſe, en ontbieden en bevelen allen
,, onſen dienſtluyden, Baliuwen, Schouten,
,, Schepenen, en Regteren over al in onſe Landen,
,, dat ſy dat Clooſter voorſz perſoone, luyden,
,, dienaaren en goeden beſchermen, van alle on-
,, regt, hinder, en moeyeniſſe tegens eenen yge-
,, lijken wie hy ware. En waar dat ſaake dat
,, ymandt hier en boven hun luyden voorſz hin-
,, der ofte moeyeniſſe dede met onbeſcheyde aan
,, haren perſoonen ofte goederen, dat wouden
,, wy verhaalen en corrigeren aan hunnen, als aan
,, den genen die ons van onſe heerlijkheidt ver-
,, minderen woude. Behoudelijk ons en onſe na-
,, komelingen onſen dienſt, ſcot, en bede, die
,, wy nu ter tijdt hebben ofte hebben ſullen, op
,, alſulke goeden als totten voorſz. Clooſter ge-
,, geven ſijn, of als men in toekomende tijde
,, daar toe geven ſal. In oirconde deſen Brieve,
,, bezegelt met onſen Zegele, gegeven in den
,, Hage, op ten 21. dach in January, in 't jaar
,, ons Heeren 1394. na de loope van onſe Ho-
,, ve.

Walrave, Heer van Brederode, en toen Ambachtsheer van Amſterveen, &c. begiftigde ook dit Clooſter, in den jare 1490. met die vryheid, dat het in den Amſteldijk, een of meer ſluyzen, om daar door te wateren, ſoude mogen leggen, als mede datmen aan den Amſteldijk, voor het Clooſter geen huyſen meerder ſoude timmeren mogen. Deſe gunſt brief luidt aldus:

,, W*Alrave*, Heer van Brederode tot Via-
,, nen, Burg-grave t'Utrecht, Heer
,, ter Ameyde en van Heemſtede; Doen kont
,, allen luyden, alſoo den Prior en Procurator
,, vande Regulieren by der Stede van Amſtelre-
,, damme, voer hen in der name en van wegen
,, 't gemeen convent ons vertoont en te kennen
,, gegeven hebben, hoe hen wel van node waar,
,, en is, tot profijt en nutſaamheid van hare Lan-
,, den en goeden, leggende by 't voorſz. con-
,, vent, te doen maken en leggen inden Amſtel-
,, dijk een ofte twee Sluyſen, omme 't water,
,, dat binnen haren landt en goeden is, te beth en
,, te lichtelijker te mogen looſen en quyt wor-
,, den, en ſy niet doen en mogen, noch en doe-
,, ren, dan met ons Oorlof, wille en conſent,
,, daarom ſy ons ootmoedelijken verſocht en ge-
,, beden hebben, hen dat te willen verloven en
,, conſenteren onder onſe opene brieven, ſoo is
,, 't dat wy, die genegen ſijn, om den voorſz
,, ter eeren Gods, in hare profijten te helpen,
,, ook aanſchou hebbende op die goede gunſt, die
,, ſy t'onswaart hebben en dragen, *mitsgaders*
,, die preſentatie by gedaan, om *ons en* onſe na-
,, komelingen, met hare gebede altijds in memo-
,, rie te willen hebben, den ſelven Prior en 't ge-
,, meen convente voorſz geoorloft geconſenteert
,, en gegunt hebben, oorloven, conſenteren, en
,, gunnen met deſen onſen brieve, voor ons, on-
,, ſen erven, en nakomelingen, dat ſy (indient
,, hen believt en goedt dunkt) voer en ontrent den
,, voorſz convente tot profijt en nutſaamheid van
,, hare Landen en goeden in den Amſteldijck leg-
,, gen mogen twee Sluyſen hoog ofte laag, van
,, hout ofte ſteen, en die ſelve Sluyſen op te mo-
,, gen nemen en weder leggen, en doen leggen
,, ter plaatſen en plecken ſtreekende langs hare
,, Landen en goeden daar 't hen beſt en profijte-
,, lijkſt dienen ſal mogen, omme daar doore in en
,, uyt, tot nutſaamheid en profijte van den Lan-
,, den en goede, die voorſz convent toe behoo-
,, rende te mogen wateren en haar watergank te
,, hebben, nu beginnende erflik en eeuwig te
,, mogen gebruyken ſonder ons, ofte den onſen
,, eenich ſeggen daar inne te hebben. Behoude-
,, lijk dat die ſelve Sluiſen die ſy leggen ſullen, by
,, hen gehouden en onderhouden ſullen weſen en
,, worden, om den regten Heer-wech met wa-
,, genen, paarden, te voete, en anders bequame-
,, lijken te mogen gebruyken, alle welke oorloft
,, en conſent in mate voorſz, wy vaſt en onver-
,, breekelijken gehouden willen hebben. En als
,, die gemene moelen gemaakt is, om dat water te
,, loſen uyt die Wetering en gemene Landen, ſoo
,, ſal dat convent voorſz een kay ofte acker agtien
,, voeten breedt, en alſoo hoog, dattet alle alſulke
,, watering ſchutte, als 't voor gemene Landt van

,, noode

„ noode en profijtelijck is, maken, en dat sal „ staen tot beschouwen totten genen die ander „ dijcken en weteringen in dese Pollert beschou- „ wen. En voert op dattet voorsz. convent beth „ in haer religien en devotien sal mogen blyven, „ soe hebben wy den voorsz. convent gegunt, „ en geven uit vryheit en Privilegien van onse „ Ambochts wegen, als datmen geen meer huisen „ den voirsz. convent aenden Aemstel-Dijck, „ naerre timmeren zal mogen, dan daer nu getim- „ mert staen, om te verhoeden quade herbergh „ of onrust, en verstoernisse die die Conventena- „ len mochten lyden, of in quade exemte nement „ bysonder als sy spaciment op die dijck hebben; „ Ontbieden en bevelen daeromme allen onsen „ Amptlieden, Dienaren en Ondersaten, ende „ voert allen anderen die tot ons gehouden zyn, „ of om ons doen wille, dat zy den voorsz. con- „ vente van dese onse oirloft gifte ende consent, „ doen en laten rustelijcken en vredelijck gebruy- „ ken, sonder hen te doen moeyenisse ter con- „ trarien, tot eeuwigen dagen sonderargelist. In „ kennisse der waerheyt hebben wy onse Zegel „ hier aen gehangen; Gegeven op den yersten „ dagh van Iuno, in't jaer ons Heeren duysent „ viertien hondert acht-en-tnegentich.

Deze vryheit van niet ontrent dit Klooster te mogen timmeren, is naderhant noch altijdt, toen het Klooster door den brant al vernielt was, onderhouden.

Dit Klooster staken, zoo men zeit, in den jare vijftien hondert twee-endertigh op Allerheiligen avondt de Monnikken zelfs in brandt, en lieten brieven en al watze hadden daer meê in verbranden; uit oorzake, zoo men voor gaf, datze vol schulden staken, en geen middelen hadden om die te betelen. 's Nachts quamenze tot Amsterdam voor de Poort, klopten aen, doch wierden niet in-gelaten. Van hier trokkenze na Heilo, buiten Alkmaer, daerze zich neder zetteden, en een Klooster op nieuw stichteden. Zommige willen dat de Majestraet zelfs het Klooster by nacht heimelik aen brant liet steken, om zich zoo allengs van eenige Kloosteren, daer deze stadt geweldigh meê bezwaert was, t'ontlasten. Het leegh-erf of Boomgert, van het verbrande Klooster verhuurden daer na de Reguliers Munnikken van Heilo, voor een zekre zomme gelts; maer daar na, mits hun behoeftigheidt, verkoftenze het aen 'tgemeene Kapittel van de Kathedrale Kerk tot Haerlem. Tot dit verkoopen gaf hen Niklaes Bisschop van Haerlem, by deze volgende brief, op zekre voorwaarden, die in dezelve verhaalt worden, verlof:

„ NIcolaus, by der gratie Godes, Bisschop „ van Haarlem, en Prelaat van Egmont, „ maken kondt eenen yegelijcken; hoe dat ons „ van wegen de religiose Heer, Cornelis Jansz. „ van Schermer, Prior en andere Conventualen „ van 't Reguliers Klooster van Heyloo, ons „ Bisdoms van Haarlum oetmoedelicken te ken- „ nen gegeven is, hoe dat huer voirsz. Convent „ is toebehoorende, seker Hof ofte Boomgaart, „ groot omtrent vier Morgen, gelegen niet veer „ van de Stede Amstelredam, ter plaetse alwaer „ 't Reguliers Klooster eertijdts gestaan heeft, „ en is nu ontrent twintich Jaren geleden van den „ eersame Schout van Amsterdam, *Willem Dirkse* „ in huur gebruykt geweest, en die selve pach- „ tinge nu geexspireert wesende, souden die „ voorsz supplianten van menige wesen het selve „ Hof ofte Boomgaart te verkoopen, den mee- „ sten daar voor biedende, en die penningen „ daar afkomende wederom te leggen, en t'im- „ ployeren tot des Convents meeste profijt en „ orber, ons daarom ootmoedelijk biddende en „ 't selve te willen octroyeren en consenteren, en „ behoorlijken brive van octroey en consent daar „ op te willen verlenen, Soo is 't: dat wy ter „ ootmoedige bede des voorsz supplianten gene- „ gen wesende, en gemerkt de selve verkopinge „ tenderende en wesen soude tot merkelijk pro- „ fijt van 't voorsz. Convente, hebben haarluy- „ den geoctroyeert en geconsenteert, octroye- „ ren en consenteren mits desen, dat sy die voorsz „ Hofstede of Boomgaart openbaarlijken mit „ voorgaande Kerk-geboden, ofte anders, den „ meest daar voor biedende verkopen sullen mo- „ gen, en dat de kooper de selve Hofstede we- „ derom verkoopen sal mogen tot sijnder profijt, „ behoudelijk datmen ons ofte onsen Gedepu- „ teerden daar af sullen gehouden wesen reken- „ schap en bewijs te doen, waar men de pennin- „ gen daar van komende geimployeert sal heb- „ ben, mids ook alsulke voorwaarden en condi- „ tien, datmen daar 't voorsz Reguliers Clooster „ gestaan heeft, sal doen stichten en onderhou- „ den een Cappelle met een autaar, daar men op „ behoorlijken tijden Missen sal celebreren voor „ de fundateurs van 't selve Convent, en die ge- „ nen die daar begraven leggen; des t'oirconde „ hebben wy onsen Zegelen, en saaken aan dese „ brieven doen hangen. Gegeven den 24. Fe- „ bruary, in 't Jaar ons Heeren 1534. De Man- „ dato Ad. Buyser Not.

Daar na is deselve Boomgert, die vier-en-dertig hont, en negen-en-dertig roeden groot was, by het Capittel van Haarlem in erf pacht verkogt; maar raakte weder door verzuym des pachters aan het selve Capittel. Endelijk wiert in den jare 1594. aan eenen *Jacob Saffius*, eertijts Prior van de Regulieren tot Heilo, Archidiaken, Domproost, en Canonik van de kerk tot Haarlem, en sijnen erven en nakomelingen in eeuwigen erfpacht, genaamt, *Emphiteusis Ecclesiastica*, verhuurt, verpacht, en uytgegeven, deselve Boomgaart en Hofstede, daar eertijds dit Reguliers Clooster gestaan had, met al zyne toebehooren, 't sy getimmer, boomen, plantagien, enten, &c. voor de som of Canon van een gulden 's jaars; des moest hy of zyn nakomelingen, behalve dese gulden, die *pro vero Canone Emphyteutico*, ter oorsake van dese erf-pacht gegeven wiert, jaarlijx noch de som van 250. gulden, uyt dit erfpacht goet betalen. En dat tot'er tijdt, dat dese Zaffius, of zyner erfgenamen afgelost en betaalt hadden een gelijke jaarlijxe rente van twee honderten vyftig gulden 's jaars, die een *Maria Willems* binnen Amsterdam, uyt kracht van vyftien

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

verscheide rente-brieven, eertijts op het Reguliers Clooster staan, en toen op het Cappitel van Haarlem sprekende hadt, belopende de hooftzom daar van vier-duysent vier hondert en ses Carolus gulden. Dese Saffius smaldeelde (want dit stondt hem, uyt kracht van de koopbrief, vry te doen, en mocht dit erf-pacht goet, 't sy in 't geheel of ten deelen weder uytgeven) en gaf het daar na weder in erf-pacht uyt aan anderen. Het bovengemelde oudt eigen of canon emphyteuses, staat tegenwoordich noch op dese plaatsen, die nu afgedeelt, en in tuynen, woonplaatsen en herbergen verandert sijn. Doch mits al dese erven, die op dit Hof staan, tegenwoordich met dese laatste vergrootinge binnen komen te leggen, en ten deele aan straten, burgwallen, &c. verdeelt en vergraven worden, sal mede dit oudt eigen, dat dus lang op dese gronden gestaan heeft, te niet loopen.

Met wat vryheit dit Clooster begiftigd was, blykt genoeg uyt het volgende document, dat namentlijk *Jacobus Saffius* aan de Wethouderen deser Stede, die dit Clooster om een vryen uytsigt te hebben, en op dat de vyand by eenige belegering sich in het selve Clooster niet soude kunnen onthouden, noch tot zyn voordeel gebruyken, om dese Stadt te beschadigen ofte beschanzen, te dien tijde wilden doen slopen en afbreeken, overleverde, en op desen sin uytquam:

,, OP huyden heeft Heer *Jacob Saffius*, Canonik tot Haarlem, ter presentie van my *Cornelis van Haamrode* binnen Amstelredam residerende, openbaare Notaris by des Konings van Spangien, &c. onsen G. H. Sekreten Rade, en der Hove van Hollandt geauthoriseert, en der getuygen naargenoemt, overgelevert in handen van mijn Heeren den Burgemeesteren deser voorsz. Stede sekere schriftelijke insinuatie en protestatie, luydende soo hier na volgt: Alsoo Heer *Jacob Saffius*, eertijds Prior tot Heyloo, en nu Canonik tot Haarlem, verstaat dat mijn Heeren Burgermeesteren van meninge souden sijn, om het Reguliers Hof buyten aan deser Stede gelegen, 't welk hy in erf-pacht besit, te demolieren en doen afhouden, tot behoef deser Stede, om een vry gesicht te hebben, op dat daar inne geen vyanden souden mogen onthouden, om deser Stede te beschadigen, ofte te bebolwerken en beschanschen, &c. soo doet de voornoemde Heer *Jacob* u mijne Heeren insinueren by desen, dat het voorsz. Hof is een Geestelijke plaatse, gelegen buyten de vryheyt en jurisdictie deser Stede, en dat u luyden als Regenten geen recht nochte actie daar inne en competeert, en oversulx oock in u luyden macht niet en is, omme tot achterdeel van 't selve Hof iet te disponeren; dat mede de voorsz plaatse, als seer laach en week van aardrijk en gronde sijnde, niet bequaam en is omme daar inne eenige schansen ofte bolwerken te maken, waar uyt dese Stadt eenich hinder ofte letsel soude mogen krygen, gelijk 't selfde bekennen moeten alle die genen, die hem des krijgs-handel verstaan, alsoo ook gebleeken is onlangs als de vyanden voor dese Stad lagen, die haar schansen dicht onder der Stadt, en niet soo verre als 't voorsz. Hof staat gemant, noch daar uyt eenige gewelt gedaan hebben, soo dat het gansch nodeloos sijn soude 't voorsz. Hof daaromme te demolieren, 't welk soude geschieden tot groote schade van de voornoemde Heer *Jacob*, sonder dat ymandt daar by geprofiteert soude mogen wesen; daar leggen ook geen hoochten noch eenige fundamenten in 't voorsz. Hof, waar deur 't aartrijk gestarkt soude sijn, gelijck wel doet in 't Leprosenhuys, en het Cathuysers Clooster, en andere huysen en thuynen, beneffens deser stadt staande, uyten welken dese Stadt hondertmaal meer gekrenkt soude mogen werden. Niet-te-min indien mijn Heeren immers gesint souden mogen wesen om het voorsz. Reguliers Hof af te hebben, dat sy luyden 't selfde Hof mitte jaarlijkse pachten daar voor belooft, tot behoef deser Stede overnemen, en van de beterschappe met hem accorderen naar redelijkheid, alsoo mijne Heeren sijn voorstanders van de gerechticheid, dien niet en betaamt ymandt in sijn te verkorten; ook is dese Stad machtiger om Heer *Jacob* te helpen, dan Heer *Jacob* de Stadt, waaromme hy versoekt dat mijn Heeren de sake geliest wel in te sien, niet lichtelijcken te procederen, tot demolitie van 's voorsz Hof, en tot gewisse bederffenisse van hem, en tot luttel profijt van dese Stadt, of by refusie van desen protesteert die voornoemde Heer *Jacob*, dat hy in 't afhouden van 't voorsz Hof en Boomen niet en consenteert, maar dat hem om redenen, boven verhaalt, kracht en gewelt gedaan werdt, en voorts van allen hinder, kosten, schaden en interesse, en anders, soo hy in dese best soude mogen en behooren te protesteren, in meninge van daar van sijn actie te intenteren op tijden en wijlen, en alsoo hy te rade werden sal. En na dat de voornoemde Heer *Jacob* dit boven-geschreven in handen van *Pieter Pietersz*, Burgemeester als President in 't bywesen van den anderen overgelevert hadde, en na dat wy vertrocken, en wederom in geroepen waren, soo antwoorde de voornoemde *Pieter Pietersz*. van wegen het Collegie, dat sy luyden de voorsz Insinuatie gelesen hadden, en dat sy hoorden en sagen, en Copye daar van begeerden. Aldus geschiedt in 't Toornken op 't Stadthuys, den eersten Septembris, anno, 1572. in 't bywesen van Heer *Clement Jansz*. Pastoor tot Sloterdijk, en Heer *Jasper Pietersz*. Pastoor op Egmont op Zee, als getuygen, van goeden geloove, hier toe geroepen en gebeden. Des t'oirkonde heb ick openbaar Notaris voorschreve, dese mijne gewoonlijke signature hier beneden aangeteykent, *Hameroot*.

Gouthoven seit, dat in de Stadt van Amsterdam mede een Reguliers Clooster was, datmen het *Paradijs* noemde, mitsgaders noch een ander genoemt onse lieven Vrouwen-velt.

Behalven alle de voorverhaalde Reguliers Cloosteren vermelt den voornoemden *Gouthoven* noch dat geweest sijn.

Het Clooster van het *Nieuwe Ligt* buyten Hoorn.

Nog een Reguliers Convent gebout buyten den Briel, 't welk genoemt was *Ruyge*, en anno 1572. vernielt; in de schuur van welk Clooster Graaf *Willem vander Mark* in 't selve jaar 19. Geestelijke Personen dede ophangen, die aldaar begraven wierden.

Nog buyten Naarden een Reguliers Clooster, geheten *St. Vyten Convent*.

Noch de Priorye van der *Cistercien Ordre*, genoemt *onser Lieve Vrouwen Crone*, by Heusden, gestigt anno 1382. 't welk doe den tijtel van Abdye hadde, maar grote afbreuk geleden hebbende van de Watervloeden en Inundatien, is het in een Priorye verandert, en hebben de Nonnen naderhand binnen 's Hertogenbosch gewoont, zynde haar voornoemde Clooster geruineerd door den Oorlog.

Nog een Reguliers Clooster tot Ysselstein, gefundeert eertijds buyten de muren, daar na binnen gebragt, by Heer *Arent van Egmont* en *van Ysselstein*, ontrent den jare 1394. en sijn de eerste Monnikken in *Peter Pots* Clooster t'Antwerpen gekomen uyt dit Convent van Ysselstein, anno 1433.

Nog het Reguliers Clooster *Galileon*, gelegen hebbende by de Stede Munnikkedam, en gefundeert anno 1465.

Nog het Clooster te *Stein* op de Yssel by der Goude, daar *Erasmus van Rotterdam* Regulier Monnik in geprofessijt geweest is, omtrent den jare 1488.

Item een Reguliers Clooster tot Arkel, boven Spijk by Gornichem op de Linge.

234 Cloosters van de vier Biddende Orden uyt Almoessen levende.

VAnder Augustijnen Biddende Orden zyn eertijds in Holland Conventen geweest, te Dordrecht, 't welk vermelt werd in de Registeren deser Stede, anno 1311. maar werde eerst formelijk getimmert ontrent den jare 1325. gevende den goeden Grave *Willem* daar toe de plaatse, dan verbrande anno 1512. en werde weder opgebout. Hier was anno 1516. Prior, Broer *Hendrik van Zutphen*, die anno 1524. te Meldorp in Dietmaarssen om de leeringe van *Martijn Luther* werde gedoot.

Te Haarlem hadden d'Augustijnen mede een Clooster.

Vander Carmeliten Ordre, diemen *Lieve Vrouwen Broeders* noemt, was een Clooster binnen Haarlem, dat gesticht werde ontrent den jare 1249. by Heer *Sijmon van Haarlem*, Ridder, die sijn eygen huysinge daar toe mildelijk overgaf, daar hy onder eenen sark voor 't hooge Authaar van de Kerke des voorsz Cloosters begraven werd, anno 1280.

Item te Schoonhoven, het welk ontrent den jare 1330. gefundeert werde by Heer *Jan van Avennes*, of Henegouwen, Heer van Schoonhoven, der Goude, ter Tolen, &c. Dit Clooster met de Stede verbrande by ongeval, anno 1375. dan werde weder opgebout.

Nog tot Outdorp by Alkmaar was mede een Carmeliten Clooster, dat vermelt werd anno 1469.

De Monniken van St. Dominicus Ordre, diemen Preekheeren noemt, hebben in Holland drie Conventen gehad, als te Haarlem, opgericht anno 1247. In den Hage, dat gefundeert en gebout wert by de twede huysvrouwe van Hertoge *Albert van Beyeren*, de Gravinne *Margriet van Kleve*, anno 1397. En tot Rotterdam, welk gesticht werd anno 1444.

Te Worchum plag te zyn een Predicarissen Clooster voor Maagden.

De Minderbroeders van St. Franciscus Ordre, diemen Grau-moniken of Barvoeten in Holland noemde, hadden haar Convent te Dordrecht, dat vermelt werd in een Rekening des Stad Tresauriers, van 't jaar 1311. In dit Clooster overleet anno 1547. *P. Matthijs Menssen*, geboren te Dordrecht, en was Commissaris Generaal van dese Ordre over dese zyde van 't gebergte.

Nog te Haarlem, hier quamen d'Observanten woonen anno 1455.

Te Leyden, buyten de Hoogewoertsche-poort; en word vermelt anno 1445. De plaatse daar dit Clooster gestaan heeft, zyn nu Hoven of Warmoes-tuynen.

Te Delft, dit werd opgericht anno 1438.

Tot Amsteldam; de Broeders van Observanten begrepen dit Convent anno 1461.

Ter Goude, welk Convent opgericht werde anno 1439. De eerste Moniken quamen uyt Vrankrijk en Arthoys, en waren Observanten.

Item binnen Rotterdam werde mede in 't jaar dat de Preekheeren daar quamen, een Minderbroeders Convent gefundeert, te weten anno 1444.

Te Gorinchem hadden de Minderbroeders diemen Observanten noemde, een Clooster anno 1454. hoewel mogelijk dit Convent, als mede dat van Leyden, ouder is, en dat daar te voren Gaudenten in woonden, die inkomen hadden, en goederen mogten besitten, 't welk d'Observanten (naar de gedane reformatie) niet en vermogten.

Binnen Alkmaar werden d'Observanten vermelt anno 1455. een Clooster verkregen te hebben.

Binnen Enkhuysen en Edam hadden d'Observanten een Terminaris Huysinge, maar geen volkomen Clooster.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

235 Cloosters van de Cathuysers Ordre, diemen Satrosen noemt.

HEt eerste was gelegen omtrent Delft, van de Maaslandsluysche-vaart ten Zuyden afgeweken omtrent een musquet schoot te veldewaart in, en aldaar gestigt omtrent den jare 1430. by eenen Grave van Oostervant, 't welk gemeenlijk in die tijden der Graven van Hollands oudste sonen waren, en oversulx by vele geacht werd een werk geweest te zyn van Hertog *Willem*, soone van Hertog *Albrecht*, ofte soo andere willen souw 't selve geschiet zyn door Heer *Vrank van Borsselen*, die naderhand aan de Gravin Vrouw *Jacoba* is getrout geweest. In dit gevoelen is *Miræus* in sijn boek in 't Latijn geheten Kennisse der Nederlandsche Kerken, en aldaar in 't Register des Edeldoms, schryvende, *Franco de Borsele Comes Ostrovandiæ Cartusianos prope Delfos, & Canonicos in vico S. Maartensdijk nuncupato, constituit ac dotavit.* En *Pater Mudzaarts* achter sijne Kerkelijke Historien in een Register van de voornaamste Cloosteren deser Nederlanden, onder de Carthusianen van ouds in aansien geweest ofte nog zynde, annoteert aldaar, *Carthuyse by Delft, gesegt het Huys van St. Bartholomeus, wierd gestigt ontrent het jaar* 1470. 't welk my vreemt is voorgekomen, ten aansien diergelijke noyt elders gevonden hebbe, te meer dewijl hy geen naam des Fundateurs is stellende. Dit was een van de drie Carthuysers Cloosteren, die in gantsch Holland zyn geweest. Sy zyn gehouden altijd buyten de Steden te woonen, van de conversatie der menschen afgesondert en geretireert, ten eynde sy van hare discipline (die seer exact, strikt, en rigoureux is) niet ontbonden, nogte van hare ruste en eensaamheid (tot den welken sy haar geheellijk overgegeven hebben) gestoort en werden. Deser Moniken Orden, die *Carthusiani* genoemt werden (seyt *Polydorus Virgilius*) haar oorspronk genomen te hebben, in den jare Christi 1080. dog de meeste overeenstemmende getuygen stellen die op het jaar 1086. uyt het overlijden eens Professeurs van Parijs; die om sijne schijnlijke deugden, als ter oorsaake van sijn geleertheid, onstraffelijk leven, en Godvrugtigheid altijd by een yder wel gesien en hoog geacht was geweest. Dese, alsmen in de Kerke, daar hy soude beaardet worden, sijne uytvaart na de maniere van die tijd was singende, heeft soo sommige schryven, op de bare liggende, sich opgebeurt, en met een droevich klagen, *Justo Dei judicio accusatus sum*; *Dat is:* Door Gods rechtveerdich oordeel ben ik beschuldicht. Alle die daar tegenwoordig waren verschrikt zynde, achteden dat dese begravinge tot den volgenden dag toe behoorde opgehouden te werden, als wanneer wederom dese woorden zyn gehoort: *Door Gods regtveerdigheid ben ik gevonnist.* Op den derden dach als by na de gantsche Stad in den Tempel te samen was gevloeyt, wierd den overleden gesecht wederom verveerlijk geroepen te hebben: *Justo Dei judicio condemnatus sum. Dat is:* Door Gods rechtveerdich oordeel ben ik verdoemt. Een yder daar over verbaast zynde, soude *Bruno* geboortich van Keulen, en Professor der wijsheid ofte Philosophie in die selfde Schoole, en aansiender van sulk een wonderlijke saake, den omstanders aangesprooken hebben met dese woorden: *Wy sien hoe ellendig den uytgank is deses vermaarden mans, die na eens iders meyninge soo heylig was van leven. Num & nos sic perire volumus? profecto non est locus salutis nisi mundum relinquamus. Dat is:* Willen wy dan ook alsoo vergaan? voorwaar daar en is geen weg ter saligheid, het en zy dat wy de werelt verlaten. Dit gesproken hebbende, is hy met vier andere geleerde Mannen, en twee ongeleerde door eensame wegen vertrokken, gekomen eyndelijk in de gewesten van Grenoble in Vrankrijk, is hem van den Bisschop *Hugone* vergunt eene plaatse *Carthusia* genaamt, wilt, woest, ouvruchtbaar, van harden en bekommerden toegank, daar *Bruno* een Clooster gebout heeft, onder den selven naam, welke de navolgers geërft hebben. Niet verre van de Kerke is een Fonteyne, die tot nog toe Brunonis Fonteyne genoemt werd; Dus verhalen dese dingen *Franciscus de Puteo*, Prior van dese principale Carthusia, en *Petrus Blommevenne*, Prior der Carthusia te Keulen, in de Levens der Heyligen. 't Welk den Autheur van onse oude Hollandse Chronijk mede willende beschryven, seer confuselijk en sonder distinctie in het werk stelt, waar uyt men al wederom kan bemerken de imperfectie van onse voorige Schryvers, en het beklaaglijk gebrek van onse oude Historien. Dese eerste plaatse waar van daan alle Carthusianen oorspronkelijk herkomstich zyn, is jegenwoordig nog in volle vigeur en grote vermaartheid, werdende althans *la grande Chartreuse* (waar van de naam Chartroisen schijnt gedaalt te zyn) genoemt, welkers afbeeldinge en gedaante wegens hare vreemde situatie in gedrukte prenten is uytgaande, en hier en daar ten toon gehangen werden: maar men seit met genoegsame versekeringe dat noch ergens een kleyne Schilderye is berustende van de figuerlijke gestalte deses Carthusers Clooster buyten Delft. In den beginne heeft dese Ordre der Carthuysianen seer grote armoede belooft, maar haar saaken zyn tot sulken staat gebracht, dat sy in 't regart van pracht en rijkdommen, vele groote Vorsten niet en souden wijken. *Vermander* heeft ons nog een eenig kenteeken gegeven, nopende de kostelijkheden deses Cloosters buyten Delft, als hy in het leven van *Pieter Aartsen*, alias *Lange Pier*, (een van de alderuytnemenste Schilders der voorgaande Eeuwen) vermelt, onder andere schoone en waardige gedenk-teekenen van soo grooten meester, die tot jammer der konst in 't jaar 1566. in de Beeld-stormerie van schendige handen, door het woest onverstant zyn vernielt, aangaande een Altaar-tafel tot Delft in de Carthuysers Clooster, welkers inhoud was een Crucifix van binnen, op de deuren Kerst-nacht en drie Koningen, van buyten vier Euangelisten. Het leven deser Ordre is seer gebonden en streng, en onder

alle

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

alle Moniken onderhouden ſy den ſcherpſten regel; ſy dragen een hayren kleet op het naakt lijf; het opperſte kleed is eenen ſwarten mantel, het volgende eene witte kappe, eten viſch, nimmermeer vleeſch, vaſten etlijke dagen in de weeke in water en broot, eten alleen in hunne cellen, uytgeſondert op ſommige Feeſtdagen, als de acht dagen van Paaſſchen, Pinxteren en Kerſmis; Item Dertienendach ofte drie Koningen, Reyninge Maria ofte Lichtmiſſe, twaalf Apoſtelen, des Doopers ofte Joannis Baptiſte, St. Michiels, St. Maarten, en Allerheyligen; vermaaken ſig in een geſtadich, ja genoegſaam eeuwich ſwijgen. Niemant is geoorloft buyten het Clooſter te gaan, dan den Overſten en Procurator ofte verſorger, en dat alleenlijk in ſaken dier plaatſe aangaande. Vrouwen en hebben tot hen gantſchelijk genen toegank, ſulx den ſelfden hare tempelen preciſelijk zyn verboden, ten eynde ſy nimmermeer en ſien, daar door ſy tot welluſtigheid getogen mogen werden. Voorwaar een ſchoone voorſichtigheid (ſeyt *Polydorus Virgilius*) indien de genegentheid des gemoets met ſloten bedwongen, en het vleeſch met eenſaamheid en ledigheid getemt kan werden; het welke den H. Hieronimus met ſwaarlijk te arbeyden, als hy ſelve getuygt, naulijx te wege heeft konnen brengen, en *Vollaterranus* vertelt, dat *Hugo* de Biſſchop van Gratianopolen alias Grenoble, maar Carthuſer geworden zynde in 50. jaren tijds noyt een aanſicht der Vrouwe heeft willen ſien. Voorts die eens van haar geſelſchap afgeweeken is, werd nimmermeer daar na weder van hen ontfangen. Die nu van deſe rigoreuſe wetten begerig is meer te weten, ſie daar over na den meergemelten Predikant onſer Gereformeerde Kerke te Zurich *Rudolphum Hoſpinianum*, en anderen. Deſe Ordre is door verſcheyde Pauſen geconfirmeert, en met veel privilegien geapprobeert, *want* (ſeyt de oude Hollandſe Chronijk) *deſe Orde alleen is houdende, die opperſte dignteyt en waardigheyt, niet na der oudheid des tijds, maar na der ſtrengigheid des levens.* Echter *Bonifacius Ferrariu de Valentia* enen Carthuſiaan die geleeft heeft ontrent het jaar 1420. heeft geſchreven *tractatum*, dat luttel Carthuyſers in het getal der Heyligen geſtelt zyn, hoewel datter ontellijke mirakelen geſchiet zyn. Maar in 't Martelaarsboek der Rooms-geſinde, werd verhaalt, hoe dat in 't jaar 1571. de Religieuſen in de Nederlanden wegens de opgekomen Oorlogen allenthalven grotelijx zyn gevlucht, en dat de Carthuſers, die hun Clooſter hadden buyten de Stad van Delft, hen ſelven tot veylige hoede en verſeekeringe tegen alle overlaſt der Soldaten en Krygs-benden hebben vertrokken en getranſporteert binnen deſelve Stad. De Kerk en gantſche gelegentheid van dit Clooſter ſoo haaſt als de Stad den Spaanſchen Gouverneur Duc d'Alba, nevens anderen ook was afgeweeken, op dat de vyand by eenige belegering ſich in het ſelve niet ſoude mogen onthouden, noch tot ſijn voordeel gebruyken, om deſe Stad te beſchadigen ofte beſchanſen, is ten dien eynde t'enemaal verdelgt en gantſchelijke tot den gronde toe geſlecht, alwaar nu niet als een Bouw-huys ofte Boere-wooning op gelegen is, als nu de naam voerende van 't oude Clooſter, en ſulx Carthuſers Wooninge genaamt, hebbende aan de Zuytzyde een Gragt, dewelke een ſtukweegs Weſtwaart, en van daar wederom Noordwaars, onder door een ſteene heul, (gelegen in de gemeene ry-wech na 't Weſtland, en de Carthuſers-heul geheten) in de Maaſlandſche-vaart uytkomt, en alſoo van ouds achter om het Clooſter heene liep, 't welk meerendeels geſtaan ſchijnt te hebben ten Noordweſten de voorſz Wooninge, alwaar men het Weyland met vele heuvelen en hoogten bevind, in dewelke men met een mes of eenig ander ſcherp inſteekende datelijk ſteenen en peuyn van de fundamenten gewaar werd, gelijk men ook ſoo in de huyſinge als op de werf van de voorſz Wooninge noch eenige ſtukken en ſtollen van de Kerk-tegelen en ſarken vind, op welkers ſommige noch oude en uytgeſlete letteren werden geſien.

Het ander ſtont buyten Amſterdam, geſticht omtrent den jare 1391. en dat voornamentlijk door toedoen van Hertoch *Aalbregt van Beyeren*, Graaf van Hollandt, die tot ſulx ſeer genegen was. Want men vindt noch daar ter Stede in 't Wees-huys, (dat al de goederen van dit Clooſter kreech) d'afſchriften, op parkement, met de hant der Catuizer Munneken ſelfs geſchreven, van al de Privilegien en vryheden, daar deſe *Aalbregt* dit Clooſter mede begiſticht had; als ook de ſtichting-brief, daar by hy deſe Munnikken in het ſtichten van dit Clooſter, met een jaarlijxe rente van drie hondert Dordrechtſe guldens (die hy hen bewees op een ſtuk landts op het eylandt den Hoorn, in het Y, ſchuins tegen over Sloterdijk gelegen,) te hulpe quam.

Het derde lag buyten Geertruydenberg, in Zuyd-Hollandt, op ſeker Heuvel leggende op de Donga, ſchuyn over de Stad, aan de Ooſt-zyde van deſelve Waterſtroom, 't Ambagt Raamſdonk onderhoorich, alwaar lag wel eer het vermaarde Clooſter van de Cathuiſers, alwaar noch eenige vervallen Muren en Grondlegginge van 't voorſz Clooſter ſijn te ſien: Was geſticht omtrent het jaar ons Heeren 1353. door Heer *Willem van Duvenvoorde*, Heere van Breda, den Berch, Ooſterhout, enz. die overleed in 't jaar 1353. En werde dit voorſz Clooſter genoemt, 't Huys des Bergs van S. Geertruydenberch; ſie Dioniſius Mudzards Kerkelijke Geſchiedeniſſe van Nederland, fol. 226. *Wouter van Gouthoevens* Byvoegſel opte Hollandſe Cronijk, fol. 118. *Jacob van Oudenhoven* Beſchryvinge van Zuyd-Holland, fol. 415.

Hoedanig wyders deſe Munniken haar Dragt was, ſullen wy in 't kort verhalen. Sy waren gekleed in Witte Caputien, hebbende lange Spitſe Cappen, heel brede witte Schapulieren. Die meerder beluſt is van haren Patroon, Orde, leve, wyſe, enz. en te weten, leſe Cæſar Baronius, en Dioniſius Mutſards, Kerkelijke Hiſtorien. opte jaren 1086. en 1101. *Heribertus Roſwydus* in 't leven der Heyligen, fol. 378. En meer andere Roomſche Schryvers, *Hoſpinianus* van de Munnikkeryen, 5. Boek, cap. 7. fol. 16.

Boven deſe ſo hebben de Cruys-broeders nog

in Hollandt de volgende Cloosters of Conventen gehadt; Als tot Asperen, gefondeert by den Heere van Arckel en Asperen, anno 1314.

Item een tot Hoorn, dat gefondeert werdt anno 1416.

Noch een tot Woudrichem in 't landt van Altena, dat vermelt wert anno 1481.

En een by Schiedam. Dese vier Cloosters, gelijk alle d'andere in de Nederlanden van dese ordre, plegen te staan onder 't Kruys-broeders Clooster te Hoey in 't Landt van 't Luyk, sijnde dat de opperste plaatse van dese ordre, alwaar den Generaal woonde, en daarmen alle Jaars een vergaderinge ofte Cappitel hield, en sijn van de Ordre van St. Augustyn, eerst begonst anno 1248.

236 Collegien van Canonikken eertijds in Holland geweest zynde.

TE Dordrecht een Collegie van een Deken en 12. Canunniken in de grote Kerk, die 47. Autaren, soo als *Gouthoven* schrijft, plag te hebben, opgerigt by opene brieven van Hertog *Albert van Beyeren* anno 1366.

De *Dekens* zyn geweest de volgende.

1368. Hr. *Willem van Landskroon*, overleden den 21. October 1376.
1376. Hr. *Jan Waalwijns*.
1334. Hr. *Willem Machelaar*, overleden anno 1441.
Hr. *Tielman van Rosendaal*.
1454. Hr. *Jan vander Halle*.
1459. Mr. *Jan van Egmont Aalbertsz.* stigter van St. Pancras Cappelle ter grooter Kerk, anno 1474. stierf anno 1485.
1493. *Gijsbert Oem*, Heeren *Iacobsz*, overleden anno 1493.
1507. Hr. *Marten Willemsz*, overleden anno 1507.
1510. Mr. *Pieter van Eemskerk*, Schiltknape, overleden anno 1510.
1527. Mr. *Gillis Vogelaar*, *Bartholomeusz*, overleden den 11. Mey 1527.
1535. *Cornelis van Alblas*, Heeren *Willemsz*, overleden anno 1540.
1541. Hr. *Damas vander Myle*, Heeren *Cornelisz*, overleden anno 1541.
1552. Mr. *Eland Jansz*, overleden den 19. October 1552.
1557. Hr. *Adriaan vander Merwede*.
1560. Mr. *Cornelis Bommebom Gijsbertsz*, overleden den 12. Maart 1560.
1575. Hr. *Adriaan van Duvenvoorde*, Heeren *Jansz*, Ridders, overleden omtrent den jare 1575.

Knunnikken des Capittels ter grooter Kerke.

1366. Hr. *Willem van Landskroon*.
1366. Hr. *Peter*, Heeren *Gijsbertsz*.
1366. Hr. *Anthoni vanden Zande*.
1366. Hr. *Boudewijn Onderwater*.
1366. Hr. *Herman Spiegel*.
1368. Hr. *Willem Gijselbertsz*, overleden.
1370. Hr. *Godefroy N.* overleden.
1373. Hr. *Pieter Suys*, overleden.
1376. Hr. *Ian Waalwijns*.
1376. Hr. *N. Henriksz*, overleden.
1377. Hr. *Ian vander Burch*.
1377. Mr. *Martijn Florisz*.
1378. Hr. *Ian Schebbier*, overleden.
1389. Hr. *Ian van Schiedam Gerritsz*, overleden.
1396. Hr. *Ian Malegijs*, overleden.
1396. Hr. *Koenraad Zassezoen*, overleden.
1400. Hr. *Kerstiaan vande Lek*, overleden.
1402. Hr. *Iacob Cornelisz*, overleden.
1403. Mr. *Iacob Hamert*, overleden.
1406. Hr. *Niclaas Hallincg*, overleden.
1407. Hr. *Hugo Iansz*, overleden.
1434. Hr. *Willem Machelaar*.
14... Hr. *Tielman van Rosendaal*.
1441. Mr. *Iacob Kok*.
1444. Hr. *Ian vander Halle*.
1446. Hr. *Dirk Bartoutsz*.
1446. Hr. *Ian de Rode*.
1447. Hr. *Bartout van Eemskerk*.
1452. Hr. *Daniel van Beveren*, *Willemsz*, overleden.
1457. Hr. *Willem de Ionge*, Heeren *Reyniersz*.
1458. Hr. *Dirk Iansz*.
1458. Mr. *Cornelis Moelen Iansz*.
1459. Hr. *Ian van Egmond Aalbertsz*.
1459. Hr. *Willem van Malssem*.
1459. Hr. *Roelof Duyk*, Heeren *Cleysz*.
1459. Hr. *Tielman Oem*, Heeren *Iacobsz*.
1462. Mr. *Marten Willemsz*.
1465. Hr. *Wouter Spiering*.
1472. Mr. *Ian Pietersz*.
1477. Hr. *Servaas Servaasz*.
1481. Mr. *Gijsbrecht Oem*, Heeren *Iacobsz*.
1484. Mr. *Ian Boot van Barendregt*, Heeren *Cornelisz*.
1485. Hr. *Frank van Diemen*, *Gijsbregtsz*.
1485. Hr. *Ian van Goer*, *Aartsz*.
1485. Mr. *Ian Joestensz*.
1485. Hr. *Gillis vander Halle*, *Tielmansz*.
1485. Hr. *Andries Walichsz*.
1485. Hr. *Jacob Gillisz*.
1485. Hr. *Lambrecht Mol*, *Lambrechtsz*.
1492. Hr. *Ian Joostensz*.
1500. Mr. *Frans van Alblas*, Heeren *Willemsz*, wan een natuurlijke soon.
1503. Mr. *Jacob de Joede*, *Aartsz*.
1503. Hr. *Tielman Oem*, Heeren *Jacobsz*, overleden; werd na de dood van sijn huysvrouw Priester en Knunnik.
1504. Mr. *Gillis Vogelaar*, *Bartholomeusz*.
1507. Hr. *Marten Gerritsz*.
1510. Mr. *Pieter van Eemskerke*, *Tielmansz*, overleden.
1512. Hr. *Gerrit Cornelisz*.
1512. Hr. *Cornelis Backer*, *Jacobsz*.
1513. Hr. *Huyg Flipsz*.
1514. Mr. *Herman Haak*, circa anno 1514.
1516. Mr. *Adriaan vande Poel*.
1517. Hr. *Joost Joostensz*.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

1518. Mr. *Aart vander Puel.*
1519. Hr. *Willem Hallincg.*
1520. Hr. *Hugo Bartoutſz*, circa anno 1520.
1522. Mr. *Cornelis Oem*, overleden, oud 58. jaren.
1523. Mr. *Cornelis* (Heeren) *Willemſz.*
1525. *Jacob Crooſwijk*, overleden.
1529. Hr. *Dirk van Holten.*
1535. Hr. *Jacob Corneliſz.*
1535. Hr. *Godſchalk van Wijngaarden.*
1535. Hr. *Dumas* (*vander Mijle*) Heeren *Corneliſz.*
1535. Hr. *Jacob Beaumont.*
1535. Hr. *N. Zas.*
1545. Hr. *Godſchalk Oem*, overleden, oud 59. jaren.
1548. Mr. *Heyman van Beaumont.*
1550. Hr. *Willem de Jonge van Baartwijk*, circa anno 1550.
1552. Mr. *Eeland Ianſz*, overleden.
1557. Hr. *Adriaan vander Merwede.*
1557. Mr. *Ian de Vries.*
1558. Hr. *Wouter Hallincg.*
1560. Mr. *Cornelis Bommebom*, *Gijsbertſz*, overleden.
1562. Hr. *Dominicus Backer*, *Dirx*, overleden.
1564. Mr. *Joris Janſz.*
1565. *Joris van den Boſch*, overleden.
1567. Mr. *Gooſwijn Matthijſz*, overleden.
1571. Hr. *Daniel Aarnoutſz*, overleden.
1571. Hr. *Daniel Hallincg.*
1572. Hr. *Jan vanden Coulſter*, Heeren *Floriſz.*
1572. Hr. *Cornelis Hallincg*, circa anno 1572.
1575. Hr. *Adriaan van Duvenvoorde*, Heeren *Ianſz*, overleden.
1603. Hr. *Cornelis Neve*, *Gerritſz*, overleden.

Stichting-brief, aangaande 't Capittel in de groote Kerk.

,, A *Elbregt*, by der Gods Genade Palens Gra-
,, ve by den Rijn, Hertoge in Beyeren,
,, Ruwaart van Henegouwen, van Hollandt,
,, van Zeelandt, doen kond allen luyden, dat
,, wy puurlijk om Godts en om ſijne gebenedy-
,, de Moeder Maria, haren dienſt te meeren en
,, beteren in onſer Kerken tot Dordrecht, in eene
,, gedenkeniſſe ons en onſer ouder Zielen ter eeren
,, en ten love Gods gegeven hebben, en geven
,, onſen Conſent en wille daar toe: Dat deſe
,, voorſz. Prochy-Kerke, by Conſent en wille,
,, ons Geeſtelijxs Vaders des Biſſchops van U-
,, trecht gewandelt mach werden in een Colle-
,, gium, en ſy in een Canoneſye, dat is te ver-
,, ſtaan: Dat de vier Cureyten vander Kerke voor-
,, ſeyt, voort met acht Geſellen die geprovent
,, ſijn, in haar Kerke Canoniken mogen wer-
,, den, Canoniken Staat en Vryheid te houden,
,, elk op ſijne Provenue, daar hy nu ter tijdt op
,, geprovent is in der ſelver Kerke, behouwen-
,, de ons, onſe Heerlijkheid en gifte in aller ma-
,, nieren, als van onſen Ouders komen is. En
,, daar toe dat Wy en onſe Naarkomelingen rech-
,, te Patroonen en Giſtere weſen ſullen en blyven
,, tot eeuwigen dage, van den Provenuen die-
,, men te hieten pleget Cappelrye op Sinte Louis
,, Altaar, en die Cappelrye van St. Jacobs Au-
,, taar in der ſelver Kerke, die nu tot Canonicx
,, Provenen ſullen gemaakt worden in alre for-
,, men, alſoo die Cureyten der Kerken voorſeyt,
,, dien de gifte daar af te hooren plach, ons die
,, over ſullen geven, en reſigneert hebben ſonder
,, ergeliſt; en want die Cuere vander Kerke groot
,, is, en ſy altoos is geweeſt met vier Cappellaa-
,, nen, ſoo ſel elk Cureyt van den vieren ſetten
,, eenen Cappellaan, daar die Cuere by geregeert
,, wert in aller manieren en Ordonnantien als al-
,, toos harkomen is, en een van de Vieren ſal al-
,, toos Cureyt blyven. En deſe voorſz Canoniken
,, en ſullen den vier Perſoonen, die de Kerke toe-
,, behoort, geen hinder doen aan haar Offer-
,, hande, en aan andere accidentien die hem toe-
,, behoort, maar ſy ſullen hem een hulpe weſen
,, na der Ordonnantie, die ſy te haar toe gehadt
,, hebben in haar Kerke, en ſullenſe helpen bete-
,, ren en meeren totter Kerken orbaar. En want
,, wy willen dat deſe voorſz ſaake vaſt en geſtade
,, blyve; Soo hebben wy gebeden en bidden
,, eenen Hoogen en Edelen Man, Mogende Pre-
,, laat, onſen Geeſtelijken Vader, Heeren *Ian*
,, *van Veernenburg*, by Godes Genade Biſſchop
,, t'Utrecht, dat hy dit Collegium inder beſter
,, formen authoriſeeren wil en confirmeeren. In
,, Oirconde deſen Brieve bezegelt met onſen Ze-
,, gel. Geſchreven in den Hage des Saturdags
,, naar onſen Vrouwen dag Purificatio. In 't Jaar
,, ons Heeren 1366. *Iuſſu Domini Ducis Alberti.*
,, *Per Dominum G. de Heemſtede, & Philippum*
,, *de Polaanen, M. G. Potter.*

Aangaande 't Capittel tot Dordrecht.

,, A *Elbregt*, by Gods genaden Pals-grave
,, opten Rhyn, Hertoge in Beyeren, Ru-
,, waart van Henegouwen, van Holland, van
,, Zeeland, en van Vrieſland. Doen kond allen
,, luyden: dat wy wel beraden met goeder Voor-
,, ſinnicheid, in Godes Name, ſijnder liever Moe-
,, der, en alle Gods Heyligen, en om Godsdienſt
,, te meeren, in onſer Collegie tot Dordrecht
,, geſticht, in onſer Vrouwen eeren Marien, der
,, Moeder Gods: Gegeven hebben en geven een
,, ſekere Rente, te nemen uyt onſer Vier Pro-
,, venden, die nu ter tydt beſitten Hr. *Ian Waal-*
,, *wijn*, nu ter tijdt Deeken aldaar, Hr. *Ian*
,, *vander Burg*, Hr. *Herman Spiegel*, en Mr.
,, *Martyn Floriſzſoen.* In der manieren als hier na
,, volgt: Wanneer datter eenen ſtervet van den
,, vieren voorſz. Soo ſal alle die Vrucht komen
,, aan den Deeken en Capittel, die dan ter tijdt
,, weſen ſullen in der Kerken voorſz, en wanneer
,, die Collatie aan ons of onſe nakomelingen
,, komt, en wy daar mede eenen anderen voor-
,, ſien ſullen, die ſal hebben drie pont groot 's
,, jaars voor ſijn Corpus, in Payemente alſme
,, by tijde in onſe Stede van Dordrecht Byer en
,, Broot mede koopen ſal, en dat corpus mee dat
,, daar verſchynen ſal die Deeken en Capittel jaar-
,, lijcx den geenen uytreyken, die wy onſe Col-
,, latie geven ſullen. En ſoo wye wy, ofte onſe na-
,, komelingen verſien ſullen metter Provende,
,, die nu ter tijdt Hr. *Herman Spiegel* beſit, dien
,, ſal

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

,, ſal die Deeken en Cappittel jaarlijx uytreyken ,, voor zyn corpus vier pont groot Payements als ,, voorſz es : overmits want die Provende des ,, rechten Cureyts Provende es en eeuwelijke ,, blyven moet. En ſoo wes van elken van deſen ,, voorgenoemde vier corpus meer komen mag ,, jaarlijcx, dat ſullen die Deeken en 't Cappitel ,, voorſz ſetten en geven in gedenkeniſſe onſer ,, Ouders, ons, en onſer Vrienden zielen dagelijcx. In diſtributie den Canoniken, die daar ,, dagelijx te Getyde komen te Choer, ſingende ,, en leſende, en anders niemandt, in genen anderen oirbaar trecken, nog doen trecken. En ,, des ſullen die Deeken en Cappittel voorſz op ,, haren koſt altoos houden vier Cappellaans, de ,, Choor te regeren en den dienſt Gods te helpen doen in der Kerken, als gewoonlijke en ,, haarkomen is. Voort ſullen die Deeken en 't ,, Cappittel tot vier tyden van den jare onſen ouderen, onſen en onſen nakomelingen Memorie doen, mit Vigilien van negen Leſſen, en ,, met Miſſen. En tot elken Termijn te deelen ſeven Scellingen grooten, onder den Deeken en ,, Canoniken, en daar dan tegenwoordich weſen ,, ſullen in den Choor, en de Memorien te helpen beginnen, middelen, en eynden. Voort ,, waart ſaake dat eenich van deſen viere, die nu ,, ter tijdt deſe voorgenoemde vier Provende ,, hebben, by Conſente Wyſſel en Permutatie ,, dede: Soo ſoude die gene daar hy tegens permuteerde en wiſſelde, en van ons een Preſentatie brochte, hebben ſijn heel Provende, ,, alſoo lank als hy leeft, gelijker wijs als die gene ,, hadde daar hy tegens wyſſelde en permuteerde, en daar en tenden te komen aan den Deeken ,, en Cappittel: In alle manieren als voorſz. En ,, omme de meerder ſekerheid : Soo hebben wy ,, gebeden en bidden eenen eerſamigen vader in ,, Gode, Heer *Arent van Hoorn*, Biſſchop t'Utrecht, onſen lieven Neve, dat hy hier inne gracie en genade doen wille, en dit confirmere ,, wille van ſijnre magte. In kenniſſe der waarheid ,, ſoo hebben wy deſe Privilegie en brieve bezegelt, uythangende met onſen Zegele. Gegeven ,, in den Hage des Donderdags na Sinte Matthys ,, dag Apoſtel, In 't Jaar ons Heeren 1377.

Tot Leyden St. Pancras Kerke, genoemt de Hogelandſe Kerk, beſtaande in 24. Canonnikken met eenen Prooſt, gedoteert en begonſt anno 1366. by Heer *Gijsbregt van Walenburg*, die d'eerſte Prooſt wierd, Mr. *Philips van Leiden*, Heer *Wolfert van den Wonde*, Heer *Claas van Bleiſwijk*, Heer *Rutger vande Poel*, Heer *Willem Herman*, alle Prieſteren, en Heer *Willem van Naaltwijk*, Ridder, en andere, ſoo als te ſien is uyt de brieven van fondatie, by *Orlers* in ſijn Beſchryvinge van Leyden, pag. 104.

Inden Hage, in de Cappelle op 't Hof, ingeſtelt anno 1368. by Hertoge *Aalbert van Beyeren*.

Inden Briele, in St. Catharynen Kerke, opgericht by Heer *Gerrit van Voorne*, hebbende verkregen dat de Canoniken die op de Duſſen woonden, in den Briele ſouden komen, midts conſent van den Biſſchop van Utrecht, doende deſen Heer *Gerrit* daar noch twee Kanoniks proven by. Hy ſtierf anno 1337. XXXIV. jaren naar ſijnen Vader.

Te Gorinchum in S. Vincenten Kerke, wert opgerecht en geſticht anno 1378. by Heer *Otto van Arkel*, en Heer van Gorinchem, en beſtont in XII. Kanoniken met eenen Deken.

Te Heuſden, beſtaande in vyf Canoniken, opgericht by Vrouw *Magtild*, weduwe van Heer *Herbaren van Riede*, die anno 1338. Balliu was van Zuyt-Holland.

Tot Egmont, ingeſtelt en gedoteert by Heer *Jan van Egmont*, anno 1451. beſtaande in ſes Canoniken.

Te Yſſelſteyn in St. Nicolaas Kerke, beſtaande in 8. Canoniken, gedoteert by Heer *Arent van Egmont* en van Yſſelſteyn, anno 1398.

Tot Naaldwijk in St. Adriaans Kerke, wert anno 1307. geſticht by Heer *Willem van Naaldwijk*, een Collegie van ſes Canoniken, en deſe fundatie wert by brieven des Biſſchops van Utregt, en van Heer *Willem van Coulſter*, den Domprooſt, beveſticht. Daar na anno 1369. heeft Heer *Willem van Naaldwijk*, Heer *Willems* voorſz. Neve, dit Collegie vermeerdert met andere ſes Canoniken, tot 12. toe.

Te Geervliet in 't Landt van Putten in onſe Lieve Vrouwe, werde mede anno 1307. een Collegie van een Deken en 14. Canoniken, gedoteert en geſticht by Heer *Niclaas van Putten*, en Vrouwe *Alyt van Stryen*, ſijnen wyve. Dit Collegie werdt namaals omtrent den jare 1561. getranſfereert in de Cathedrale Kerke van S. Baaf te Haarlem.

Noch ſoo plach voor den Oorloch des Jaars 1572. een Collegie van Canoniken te ſijn, in de Steden ofte plaatſen van St. Geertruydenberch.

Noch in Abbenbroek, en in Weſt-Voorn by den Briel in 't Landt van Voorn.

XIII. HOOFT-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

XIII. HOOFTSTUK,

Van de aloude Regeringe deſer Landen; het begin en opkomſt der Graven; het tegenwoordige Lants-ſtants beſtier, en Stadthouderlijke Regeringe; en alles wat verder tot de Regeringe ſpecteert.

INLEYDING.

DEn Staat van het Duytſe Volk van outs af verdeelt geweeſt in Edele, Welgeboorne, Vrygemaakte en Dienſtelingen. De Hoogſte Regeringe van outs geweeſt by den Adel en voornaamſte van Staat en afkomſt; uyt dewelke een Prins met een bepaalde magt verkoren. Sodanige Regeringe altoos in deſe Landen gebruykelijk geweeſt. De Graven van Hollant, en van harent wegen den Stedehouders de magt gegeven, de Regeringe te hanthaven. De oude Batavieren hebben de Regeringe vande treffelijkſte onder haar verkoren, ('t welk is de Ariſtocratiſche Regering) dog onder een Opperhooft; die Koningen genoemt wierden. Deſelve waren alleen Koningen met de naam, en wierden tot Veldoverſte in den Oorlog gebruykt; Bato en Heſſus eerſte bekende Overſten. Veromerus, Cynobellinus, Claudius Civilis, Cariovalda alle ſodanige Veldoverſten. Verritus en Majorix Koningen der Frieſen. De Ariſtocratie was een ſeer geruſte manier van Regeringe. Vorſten hadden geen oneyndelijke en volſlagen magt. De wetten eerſt bekent geworden ten tyde vande Buytenlantſe Graven eerſt by geſchrift en daar na beſegelt. Reguli en Koninxkens. Hollandt in verſcheide ſoodanige Koningrijken verdeelt; naderhant Comites en Graven genoemt; waren niet anders als Regters. Dykgraven, Watergraven, Pluymgraven. In Zeelant het Graafſchap Walgeren; Maaſlant, Burggraafſchap van Leiden, Weſtvrieſlant, Kermerlant en Texel. Die van den Huyſe van Waſſenaar, met Egmont, en Arkel, hebben allereerſt het gewelt van de Gotten en Normannen weder ſtaan; Graven van Vlaanderen als naaſt aangelegen tot hulp aangeſogt. Diederik jonger ſoon vande Graven van Vlaanderen eerſte Graaf van Hollant. Aanwas van de magt en Regering der Graven. Opregtinge van een nieuwe Staats Vergaderinge uyt Edelen en Steden. Stadhouders. Stadhouder repreſenteerd den Graaf; Graaflijke Regeringe heeft geduurt van het jaar 800. tot 1581. Koning Philips verklaart van de Landen vervallen te weſen. Graaflijke naam afgeſworen; Gouverneur, Capitein Generaal en Stathouder. Met het afſweren vanden Graaf is den Stathouder het Opperhooft geworden, onder bepalinge van Inſtructie en Commiſſie. Is het Hooft van de Regeringe ſoo inde ſaken van Politie als Juſtitie. De verkieſinge vande Magiſtraten aan den Stadhouder opgedragen. Heeft mede de magt, om op buyten gewone tyden daaromtrent veranderinge te maken

Het algemene Lants beſtier beſtaat uyt Edelen en Steden. Het Plaite-lant en Dorpen by de Edelen gehanthaaft. Beſte des Volx plagten van outs te regeren. Vroetſchappen beſtaan meeſt van 40. 36. 28. en 24. Raden. Burgemeeſteren en Schepenen, Theſauriers, Schouten, Penſionariſen en Grafiers. Afgevaardigde ter Vergaderinge van de Staten van Hollant. Repreſenteren de Souverainiteit van den Lande; Beſtonden eerſt inde ſes Steden, Dordregt, Haarlem, Delft, Leiden, Amſterdam, Goude, naderhand vermeerderd. Gecommitteerde Raden, Rekenkamer der Domeinen; Hof van Hollant, Hogen Rade, Staten Generaal, Raad van State, Generaliteits Rekenkamer. Ridderſchap, Raatpenſionaris van Hollant, Collegien ter Admiraliteit, tot Rotterdam, Amſterdam, in Noortholland, in Zeelant, in Vrieſlant. Ooſtindiſche Comp. tot Amſterdam; in Zeelant. Uyt de Maſe en Noortholland. Vergaderinge vande Seventiene. Dijkgraven en Heemraden van Rynlant, Delflant, Schielant; Collegie van Houtveſter en Meeſter-Knapen. Gelderlant, Zeelant, Utregt, Vrieſlant, Overyſſel, en Stad en Lande hare byſondere Regeringe.

GElijk als in alle welgeſtelde Ryken en Regeringen onderſcheid van Perſonen en Staten wert gemaakt, en geen Werelts beſtier ſonder ſodanig onderſcheid beſtaan kan; alſoo is ook vanden beginne aan onder het Duytſe volk den Staat verdeelt geweeſt in vierderhande ſoorten, als [a] Edelen, [b] Vry of Welgeboorne, [c] Vrygemaakte en [d] Dienſtelingen; uyt welke grond dan volgt, dat de Hoogſte Regeringe van outs geweeſt is by den Adel en voornaamſte van Staat en afkomſt, onder dewelke een Prins en Opperhooft met een bepaalde magt is verkoren geweeſt, [e] Hoedanige Regeringe van outs en tot noch toe in deſe Landen geweeſt is; by dewelke door een Vergadering van de voornaamſte des Volks, het Volk en Land onder een bepaalde Oppermagt geregeert is geworden. Tot handhavenis ende beſtand van ſodanige Regering [f] is eerſt aan de Edelen en uyt haar de voornaamſte, en daar na by der ſelver overgifte [g] aande Graven van Hollant, en van harent wegen de Stedehouders, de magt gegeven, deſelve voor te ſtaan en ſtaande te houden, en alle ſtrydende voorvallen ten eendragt te brengen; Gelijk dan ſulx by deſelve wel onderhouden is geweeſt, en noyt en heeft ontbroken, als by gebrek van deſelve Opperhoofdige bepaalde magt.

Om welken ſtaat in het eerſte begin en oorſprong der Batavieren onſe Voorouders op te halen; Soo is uyt de Griekſe en Latynſe Hiſtory-Schryvers bekent, dat in den Beginne, doen dit Volk uyt den Kelten, Cimbers, en Tuytſen oorſpronkelijk met den naam van Veldgen, ofte Belgen, en Batavieren het eerſte beſit van dit Land is ingeruymt, [h] ſy de Regeringe van de treffelijkſte onder haar verkoren hebben, voor ſodanige daar ſy beſt by beſtaan konden, dog niet anders als onder een Opperhooft. Deſe Opperhoofden wierden Koningen genoemt, dog waren Koningen ſonder Koningrijk, en ſulx alleen [i] Koningen met de naam, en met de daad niet anders als de eerſte onder de treffelijkſte onder ſekere bepaalde wetten aangenomen, die dan ook tot Veldoverſten in den Oorlog gebruykt wierden.

Sodanige Koningen willen de ſommige, dat geweeſt ſijn *Bato*, en *Heſſus* de eerſte bekende Overſten, [k] daar van ſy willen dat Batavia, en de Batavieren den naam ſouden ontfangen hebben, dog werden by andere niet aangenomen. Omtrent de tyd van Criſtus geboorte werd gewag gemaakt van *Veromerus* der Batavieren Koning, ende in gelijke waardigheid werd *Cynobellinus* by tijde van Cajus Kaligula erkent. Sodanigen Koning was *Klaudius Civilis*, mede van Konings afkomſt, wiens doen in de Bataviſe Hiſtorie in 't lange bekent ſtaat, ende voor hem was *Cariovalda* derſelver Koning en Veldoverſte.

Sodanige Koningen ſijn ook in Vriſland geweeſt in een bepaald, en onderhorig gebied. Sulks waren [l] *Verritus* en *Majorix*, die op gelijke wyſe als de Duytſe gewoon ſijn geregeert te werden, Koningen der Frieſen waren.

Dit was een ſeer geruſte manier van Regering, daar de gemeente, en van harent wegen de treffelijkſte uyt den haren verſekert waren, dat buyten haar bewilliging en toeſtemming by den Vorſt en Opperhooft niet en konde geſchieden, en wederom den Vorſt en Opperhooft geen haat nog beſchuldiging onderwurpen was, in het gene hy met kennis en goedvinden van de treffelijkſte quam uyt te voeren.

Hoedanige Wetten deſelve onderwurpen ſijn geweeſt, en is niet ſeker, om dat deſelve mede gelijk als die van Lacedemonien [m] malkander ſoo veel vertrouwden, dat geen geſchreven Wetten van noden waren, en alleen voor een enkele grondregel hielden in alle ſaken, dat de Vorſten geen oneyndelijke, en volſlagen magt hadden, en in de Vergaderinge gehoort wierden, meer met geſag om aan te raden, dan met magt om te gebieden [n].

De Wetten daar aan den Vorſt gebonden was [o] en ſijn niet eer als by tyde van de Inhuldinge vande van buyten ingehaalde Graven bekent geworden, eerſt by enkel geſchrift, ende daar na ten Heyligen beveſtigt en bezegelt.

Na de tijd vande Romeinen omtrent 400. jaar na Criſtum, ſijn in Holland verſcheide Overſten geweeſt, niet over het gehele volk, gelijk als bevorens en daar na, maar over een gedeelte van dien, die men ook Regulos, en Reges, Koningen en Koninxkens noemde, [p] en was Holland in verſcheide ſodanige Koninkrijken verdeelt, [q] die daar na met een oneygentlijke naam Comites en Graven genoemt wierden, [r] en waren by na niet anders als Regters [ſ] over het diſtrict daar over ſy geſtelt waren. Gelijk nog jegenwoordig uyt een overblyffel van dien ouden naam ſommige Regters alſoo genoemt werden, als ſijn

ſijn Dijkgraven, Watergraven, Pluymgraven, welkers byſonderſte Ampt is, het regt over het ſelve diſtrict, in het gene daar ſy toegeſtelt ſijn, te bewaren. Soo waren in Zeeland het Graafſchap Walcheren, in Zuydholland Maaſland, en het Burggraafſchap van Leyden, het Voornaamſte en Magtigſte onder alle; in Noortholland en Weſtvrieſland, Kennemerland en Texel. Doch deſe Verdelinge konde niet lang ſoo beſtaan, met dat deſelve uyt de verdeelde magten haar te ſwak vindende, ſonder een algemenen Opperhooft het Volk tegen de Wilten, Sclavoniers, Denen en Normannen, daar ſy van overvallen wierden, te beſchermen; Ook dat ſy den anderen niet wel verſtaan en konden, en den een den ander ſogt te onderdrukken en overheerſen, hebben ſy wederom een algemenen Opperhooft geſogt. [t] Onder deſe ſijn die van den Huyſe van Waſſenaar de eerſte geweeſt, doen ter tyd Burggraven, van Leyden, en Heeren van Rhynland, dewelke met hulp van de Heeren van Egmont en Arkel het geweld van de Gotten, Denen en Normannen wederſtaan hebben, onder welkers beſcherminge de Lantſaten haar begaven; en by deſe, benevens de andre Edelen en Welgeborenen van het Land, dewelke elk in den ſijnen het Volk daar ſy over geſtelt waren, te beſchermen en voor te ſtaan hadden, beſtond doen ter tijd de Regeringe van het Land den tyd van omtrent de vier hondert jaar. Als wanneer deſelve haar nog te ſwak bevindende, hebben met die van buyten alliancie en verbond met andre ſouken te maaken, en ymand van buyten in te halen, en te hulp te ſouken, daar toe de Graven van Vlaanderen, als naaſt aangelegen, ſijn aangeſogt. Onder dewelke de eerſte geweeſt is Diderik een jonger ſoon van de Graven van Vlaanderen, dewelke by die van Zuydholland, niet by gifte van Carel de Kaluwe, nogte ook uyt Aquitanien, gelijk ſommige menen, maar uyt Vlaanderen omtrent het jaar 800. onder den naam van Graaf is ingehaalt, [u] die hem en naar hem ſijne navolgers haar ſelven als Voortſetters tot haar aangelegen Grenſen allengskens tot de Regering hebben ingedrongen, eerſt met een ſeer klein beſit van het gedeelte, dat daar naaſt aangelegen was, onder goede voorbedingen en beloften van Schut en Scherm. Tot dat ſy door het geluk van hare Wapenen tegens de Frieſen en Biſſchoppen van Utregt Groter en Magtiger werdende, hoe dat haar de Burggraven en andere Edelen daar tegen gekant hebben, verder en verder ſijn ingekropen, en door behulp van de Steden, dewelke daar door Stem in de Staatſe Vergadering gekregen hebben, en met vele voorregten by de Graven aan de Steden d'een boven d'ander in misbruyk der toegegeven Oppermagt begiftigt, de byſondere Graven van elk gedeelte hebben laten verſterven, en om geſogte oorſaak, [w] afgeſet, en 't ampt met de andere Edelen haar volle magt ſodanig hebben gebruykt, dat daar ſy het gantſe Landbeſtier by en onder haar hadden, een nieuwe Staats Vergadering is opgeregt, daar in wel de Ridderſchap en Edelen, de eerſte en voorſittende Stem is gelaten, dog de Steden haar ſelven daar hebben by gevougd; en door haar Gecommitteerdens geſamentlijk met de Heeren Edelen het Lichaam van den Staat hebben beginnen te repreſenteren, daar door dan mede de Burggraven en het Burggraafſchap het Oppergeſag heeft verloren, en den Grave alleen de Oppermagt onder ſekere bepaalde condities en voorwaarden is toegevougt. Die dan alle het regt, dat de andere Graven van elk gedeelte elk in den ſijnen hadden, aan haar getrokken hebben, en 't ſelve door een Stathouder uyt haren naam hebben laten bedienen.

Waar toe als voorname grote Perſonagien beroepen wierden, die ook buytens Lands hare ſaken te verrigten hadden, hebben ſy het ſelve Graafſchap ſoo in als buyten ſaken van Oorlog door een Stadhouder laten bedienen, gelijk nog tegenwoordig de Domeinen van de Graaflijkheyd door de Luyden van de Reekening alſoo genoemt, geregeert werden. Dog den Graaflijken dienſt, en bekledinge van den Staat, ſoo in als buyten het Oorlog werd door den Stadhouder bedient, dewelke den Graaf repreſenteert. Soo heeft de Graaffelijke Regering perſoonlijk geduirt van en ſedert het jaar 800. tot het jaar 1581.[x] en is ſoo by de Graven ſelfs, als in haar afweſen by hare Stedehouders, dog wel meeſt by de Graven ſelfs, bedient en waar genomen, [y] Tot dat Koning Philips om het overtreden des Lands Wetten, en byſonderlijk de Religie en conſcientie dwang, by edict van den 26, July 1581. verklaart is van ſijn Graafſchap vervallen te ſijn, ende den naam van Graaf is afgeſworen, blyvende niet te min deſelve form van Regering onder een Opperhooft, op den naam van Gouverneur, Capiteyn Generaal, en Stadhouder, alhoewel oneygentlijk alſoo genoemt, met dat het woord Stadhouder eygentlijk beduyd iemand die de Stede en Plaats van een ander, die boven hem is, waarneemt. Soo dat ſedert

het afſweeren van de laatſte Graaf, den Stadhouder het Opperhoofd ſelfs is geworden; onder ſodanige bepalinge, als ſijn inſtructie, en commiſſie dat mede brengt.

Den ſelven is van alle oude tyden [y] *als Hooft vanae hoogſte Overheid*, benevens de Staten aanbevolen geweeſt de Regering der Landen en Steden van Holland en Zeeland in 't byſonder, ſoo in Land ſtands ſaken, als in de beſtelling der Magiſtraten en Overheden der Steden, en algemene handhavenis van de Juſtitie, en gemene Regts-ſaken. Het welk met het afſweeren van den Grave, *met een byſondere inſtructie*, en commiſſie is overgedragen, aan het illuſtre Huys van Orangien, aan dewelke het niet tegenſtaande de jalouſie en tegenſtribbeling van veele qualijk geintentioneerde, by ſucceſſive verkieſinge [z] is gebleven.

Wat het Gouverneurſchap en Capiteynſchap aangaat, ende wat in het Oorlog, en Veldtogt van ſijn Ampt en Bedieninge is, daar toe dienen de byſondere Inſtructien ten dien eynde gemaakt.

Aangaande de Landt ſtands ſaken, bekleed hy in alle Collegien het eerſte en voorſittende Lid van den Staadt, ter deciſie van alle voorvallende ſaken.

Gelijk ook de algemene Juſtitie op den naam van den Stadhouder werd uytgevoert, en geëxecuteert, daar hy ook de eerſte zit-plaats bekleed, als hy tegenwoordig is.

De verkieſinge en jaarlijkſe vernieuwinge van den Schout, Burgermeeſteren, en Schepenen in de Steden, als waar in de hoogſte Magt en Souverainiteyt beſtaat, [a] is ook aan den Stadhouder overgedragen, in ſulker vougen deſelve van ouds geoeffent is geweeſt, op een voorgaande dubbel getal van de nutſte ende bequaamſte, by de Leden van de grote Vroedſchap in elke Stad op haar gewoonlijke tijd daar toe te nomineren en over te brengen, uytgeſondert enige Steden, dewelke van ouds het regt gehad en behouden hebben haar eygen Burgermeeſteren te kieſen.

In gelijkervoegen werden by het afſterven van enige Raden van den Hove ofte Hogen Rade een dubbel getal van die gene daar toe bequaamſt geoordeelt, by de Staten van Holland genomineert, en aan den Stadhouder overgebragt, om daar uyt by hem een te werden verkoren.

Buyten welke ordinaire verkieſinge aan den Stadhouder mede de magt is gegeven, indien de nood ofte verſekertheid ſulx mogte vereyſſen, [b] ook buyten den ſelven tijd enige afſtellinge en veranderinge in de Magiſtraten van de Steden met kenniſſe van ſaken te mogen maken.

Het algemene Lands beſtier aangaande, dewyl het beſtaat uyt de Edelen, Steden en Leden, is tot het regte begrip van dien aan te merken, den oorſpronk en beleid van het beſtier der Steden ſelfs, uyt dewelke de hoger Vergaderingen beſtaan.

Het platte Land, en de Dorpen, en Heerlijkheden van dien, werd by de Ridderſchap en Edelen gehandhaaft, dewelke by den Schout en Geſworens en Ambagts-bewaarders in Dorps en Ambagts-ſaken, en in lyfſtraffelijke by Baljuw en Mannen, en gemene Regts-ſaken by Schout en Schepenen beregt werden.

In de Steden is by na eenerhande beſtellinge en gebied, van de beſten uyt het volk, dewelke van ouds by ſtemmen van de Rentiers en vrye Luyden tot een ſeker getal plagten verkoren te werden, dewelke by het ſterven van een der ſelver in een kerk, op de markt, of een ander plaats, daar ſy bequamelijkſt konden ſitten, vergaderden, om een ander in des afgeſtorvens plaatſe te verkieſen, dog ſedert dat de Steden van Holland in omtrek groter en volkrijker ſijn geworden, ſulks dat ſy alle niet wel by den anderen konden komen, en hare veelvuldige Vergaderingen gevaar van twiſt, en twedragt begonden te lopen, is by een algemeen raad-beſluyt deſe verkieſinge, en alles wat van enig belang mogte voorvallen, aan den als doen altijd blyvende Raad gelaten en opgedragen, dewelke by andere in meerder, en by andere in minder getal beſtaan heeft, jegenwoordig op 't meeſte in 40. by de ſommige in 36. by andere in 28. en 24. Raden en Vroedſchappen beſtaande.

By deſen Raad wierden de voornaamſte Magiſtraats Perſonen en Overheden verkoren en voorgeſtelt, als ſijn Burgermeeſteren en Schepenen; [c] *Burgermeeſteren ſijn gemeenlijk* vier in getal, dewelke alle des Stads inkomen en laſten beſtieren, en des Stads ſaken berigten, en de agtbaarheid en aanſienlijkheid van de Stad in alle gelegentheden doen gelden ende waarnemen; ſijn het Hooft ende Beleiders van alle ſoo Stads als Staats Vergaderingen, begeven alle Ampten aan het bewind van de Stad behorende; deſe bedieninge verandert van jaar tot jaar, alleen dat een van deſelve die 't voorgaande jaar gedient

hebben,

hebben, om het vervolg van ſaken twee jaren aanblijft. In verſcheide Steden ſlaat deſe verkieſinge vol uyt aan den groten Raad en Vroedſchap, dog by enige werd een dubbel getal ter verkieſinge van den Stadhouder overgebragt.

Schepenen ſijn veel al ſeven in getal, uytbeſondert tot Leyden, daar deſelve van ouds om het verdeilde Regt der Graven en Burggraven, in agt perſonen beſtaan hebben; deſe werden ook in een dubbel getal by den groten Raad ter verkieſinge van den Stadhouder voorgeſteld. Haar ampt is in alle ſaken ſoo lijfſtraffelijke als burgerlijke goed en onſijdig regt te doen; in lijfſtraffelijke ſaken hebben ſy een volſlagen en onberoepelijke magt, maar in borgerlijke ende gemene ſchuld-ſaken mag men ſig na waarde en grootheid van de ſaak op het Provinciaal Hof ter nader onderſoek beroepen.

Onder deſe ſijn de voornaamſte ondergeſtelde Ampt-mannen ten dienſte van de Burgermeeſteren, Schepenen, en verdere Raden gemeenlyk twee Theſauriers, die alle inkomende penningen van de Stad ontfangen en uytgeven. Een Hooft-ſchout, wien de gemene ruſte van de Stad is aanbevolen, grypt alle miſdadigen aan, is den algemenen aanklager, en draagt ſorg dat de gewyſdens van Schepenen ſo in lyfſtraffelijke als gemene ſaken te werk geleyd en uytgevoerd werden. Buyten dien is een Syndic en Regts-Raad, dewelke den Burgemeeſteren en andere Leden van ſijn goeden raad bedient, bedreven in de Regten, Handveſten, en oude gebruyken van de Stad, draagt in alle Vergaderingen hare bevelen en beſluyten voor, en doet het woord voor haar by alle openbare voorvallen. Ende werden de Burgermeeſteren en Schepenen elk in den ſynen van hunne Stads-Schryvers en Graphiers in alle voorvallende ſaken bedient.

Buyten de gemene Vierſchaar oeffenen den Schout, Burgermeeſteren en Schepenen onder den naam van die van den Geregte een manier van kort regt, als een Vaderlijke kaſtydinge over hare wederſpannige oproerige, en ergerlijke Burgeren en Ingeſetenen, dat men correctie, ofte verbeteringe noemt. Deſe vergeven ook ſommige Ampten tot haar gift behorende. Uyt deſen Raad werden telken vierendeel-jaars onder het geley van een van de vier Burgermeeſteren enige van de bekwaamſte uyt den haren verkoren en afgevaardigt, om in hunnen aller name *de* [d] *Vergaderinge van de Staten van Holland waar te nemen*, en hunne beſluyten op de ſaken van beſchryvinge beraamt in te brengen, en alle verder voorvallende ſaken, daar geen nader laſt toe vereyſt werd, waar te nemen, ende telkens aan deſelve Vroedſchap van alles goed beſcheid te doen. Deſe uyt de ſtemmende Steden by den anderen vergadert maken benevens de Ridderſchap en Edelen, de Souverainiteit, en volſlagen magt en mogentheid van 't Landt; plagten voor deſen niet anders te beſtaan als in ſes ſtemmende Steden, als Dordregt, Haarlem, Delft, Leyden, Amſterdam en ter Goude, van ouds de ſes grote Steden genoemt. Dog ſijn by tyde van Prins Willem de I. nog twaalf andere Steden daar by gevoegd; als Rotterdam, Gorkum, Schiedam, Schoonhoven, Briel, Alkmaar, Hoorn, Enkhuyſen, Edam, Monikendam, Medenblik, en Purmereynd; en werd deſen Raad genoemt de Vergadering van de Staten van Holland ende Weſt-vrieſland. En in ſaken van algemene Landſchattingen, en om Vrede of Oorlog aan te gaan, plagten ook de kleine Steden mede daar toe geroepen te werden, als Woerden, Geertruidenberg, Naarden, Muyden, Ouwater, Weſop, en Workum.

Aan deſe Vergadering *behooren* [e] *de Gecommitteerde Raden*, dewelke eygentlijk ſijn een Raad van den Staat der Provintie van Holland, beſtaande in en uyt verſcheide Leden, een uyt de Edelen, een uyt yder van de voornaamſte Steden, en een uyt drie van de kleinſte Steden by beurten, daar van die uyt de Ridderſchap en Edelen het voorſitten heeft, ſijn leven lang, en die uyt de Steden alle drie jaar veranderen. Welken Raad is gedurig in den Haag, en ſtelt niet alleen de Staten op hunne beroepene Vergaderinge voor de ſaken van overleg, maar voert ook uyt het gunt by haar werd beſloten, en maakt de poincten van beſchryvinge ter naaſter Vergadering, van het gene onderwylen komt voor te vallen, en te doen ſtaat. Syn ook beregters en uytvoerders van alle des Gemeenlands middelen, en Impoſten, ſo ter eerſten aanleg, als by beroep van de Schepenen der Steden, tot de ſaken van de Gemeenlands middelen inder tyd geſtelt.

In deſe Staatſe Vergadering verſchynen de Afgeſondene der Steden met bepaalde ofte volle laſt, waar in indien ſy den anderen niet verſtaan en kunnen, en hunnen laſt niet en ſtrekt om de andere Leden in te volgen, houden ſy rugge ſpraak met hunne Vroedſchappen, en ſcheyden ſomwylen voor een tyd, op nader inſchryvinge. Ende indien het

ſaken ſijn, daar in overſtemminge geen plaats en heeft, als ſijn ſaken van op te ſtellen Schattingen, Vreede en Oorlog aan te nemen, en diergelijke, ſiet men door beſendingen de weygerende Vroedſchappen tot gemeen beſluyt te bewegen.

Buyten deſen is [f] *een Rekenkamer van des Lands algemeen inkomſt, en oude Domeinen,* ende Heerlijke Goeden, beſtaande in de bedieninge van vier Perſonen, een uyt de Ridderſchap, en drie uyt de Steden, by den Stadhouder naar voorgaande voorſtellinge van een dubbel getal by de Staten van Holland te doen, voor haar leven te verkieſen. Deſe wert het bewind van het ſelve inkomen volkomentlijk toevertrouwt, ſonder aan iemand enige rekening te doen, alleen dat haar by een ongewoon voorval, of gebrek van gelt, enige ſubſidien en beden na de Kamer in voorraad mogt weſen, werden gevordert.

De vordering van het algemene Regt betreffende, is by Koning Willem [g] *een algemeen Pleythof in den Hage opgeregt*, daar ſommige ſaken ter eerſter aanleg, en andere by hoger beroep jegens de gewyſden van de Steden en Dorpen, uyt den name van de Provincie van Holland beregt werden, jegenwoordig beſtaande in ſeſtien Raden, daar den Stadhouder het Opperhoofd van is, en ſijne ſittinge heeft. Dit Hof wyſt in lyfſtraffelijke ſaken vol uyt ſonder hoger beroep; [h] maar in gemene ſaken werd van hunne gewyſdens *aan den Hogen Raad beroepen*, dewelke voor deſen tot Mechelen plag te weſen, en ſedert den Oorlog mede in den Haag is overgebragt.

De Regters ſo wel in de Hoge Hoven van Juſtitie, als in de Steden en ten platten Lande, moeten in alle ſaken ſonder gunſt ofte afgunſt regt doen na de Land-wetten, Placcaten, en Ordonnantien van de Staten, en voort na de beſchreven Roomſe Regten, die daar inne meeſt over al op een eenparigen voet gevolgt werden, uytbeſondert 't Regt van beſtervenis, daar in op verſcheidene Plaatſen, het oude Aaſdoms, en by andere het Schependoms en oude Zeeuſe Regt gevolgt werd.

Tot het algemeen beſtier der ſeven Verenigde Nederlanden, behoren driederhande Vergaderingen, die men noemt de [i] Vergadering van de Staten Generaal, [k] den Raad van Staten, [l] en de Generaliteyts Rekenkamer.

De Edelen, hoewel weinig in deſe Provincie, beſtaan egter niet meer als in twaalf of dertien Perſonen met de naam van Ridderſchap, dewelke in groot geſag en agtinge ſijn, hebben als afgeſanten uyt hun Lighaam in alle vergaderingen haare vaſte plaatſen, ſoo wel in de Provincie van Holland als in de Vergaderinge van de Staten Generaal; hebben een Raads-Heer in de twee grote Hoven van Juſtitie, een in de Rekenkamer van de Graaflijkheyt, alle tot haar leven, en by affterven kieſen ſy een ander by en uyt den haren, hebben in alle Vergaderingen het voorſitten en de eerſte Stemme, ſijn altoos verſterkt met [m] *het byſitten en Raad van den Raadpenſionaris van Holland.*

Tot het bewind van Zee ſaken is een byſondre Vergadering [n] van Raden ter Admiraliteit uyt de Steden daar toe afgeſonden, welke Vergadering in vyf verſcheide kameren verdeelt werd, daar van drie in Holland ſijn, als een tot Amſteldam, een tot Rotterdam, de derde tot Hoorn, de vierde tot Middelburg in Zeeland, en de vyfde tot Harlingen in Vrieſland haar ſit plaats houden. In deſelve Vergadering heeft den Admiraal, als hy tegenwoordig is, of in ſijn afweſen den Vice-Admiraal, by de Staten Generaal elk in den ſijnen verkoren en geſchikt, altoos het voorſitten, ſy hebben het volle bewind van alle Zee ſaken, voeren de bevelen en beſluyten van de Staten Generaal en Raad van Staten omtrent het aanbouwen en aantal van Schepen ter Zee te brengen, vergeven alle Ampten en Officien elk onder den ſijnen behorende, doen betalinge van het geld daar toe geſchikt, dragen kennis van miſdaden ter Zee begaan, oordelen van alle gevangene Zeerovers, en van alle boeten en breuken in het betalen van den tol van alle inkomen en uytgaande Koopmanſchappen tot haarder ontfang ſtaande, diemen Convoyen en Licenten noemt. Welk inkomen, indien by opkomende voorvallen niet genoeg en is, werd by de Staten Generaal uyt andere inkomſten vervult.

Buyten deſe Land Vergaderingen, is nog een Vergadering van [o] *gemene Koopmanſchap op de Kuſten van Ooſtindjen*, met dewelke niemand enigen handel mag dryven, dan die by de Hoofden van deſelve Vergadering werden aangenomen en overgeſonden. In welke Vergadering niet alleen yder Provincie, maar ook in de ſommige yder Stad hunne afgeſondene Stemmen heeft, dewelke elk voor drie duyſent gulden eygen in deſelve gemeenſchap moet aanleggen en gegoed ſijn. Deſe handel beſtaat in den Toeleg van veele byſondre Koopluyden, dewelke elk hun geld ter ſelver ſaken hebben by geleid, en nog daag-

lijks

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

lijks doen ten beſtier en uytdeilinge van de Hoofden en Bewindhebbers daar toe geſtelt. Deſe ſijn in ſes byſondere kameren verdeelt, als tot Amſterdam, welke kamer het voor de eene helft aangaat, beſtaande in twintig Bewindhebberen. De Kamer van Zeeland tot Middelburg voor een vierde, in twaalf Bewindhebberen; de Kameren van de Maſe, als Delft en Rotterdam, elk voor een agſte, in ſeven; en de Kameren van Noortholland en Weſtvriesland, tot Hoorn en Enkhuyſen, mede elk voor een agſte, van gelijke in ſeven Bewindhebberen voor yder Kamer, Welke Kameren eens jaars, of ſoo dikmaals als het van noden mogt weſen, tot ſeventien Leden uyt deſelve by beurten dan tot de een dan tot de andre kamer by den anderen komen, als agt uyt de Kamer van Amſterdam, uyt Zeland vier, uyt de Maſe twee, en uyt Noortholland twee, en de ſeventien by beurten onder deſelve elk in den ſijnen verkieſen. Het welk genoemt werd de Vergadering van deSeventiene.

Eindelijk ſoo heeft men noch de Collegies van Dijkgraven en Heemraden van [p] Rhynland, Delfland, en Schielant, [q] mitgaders het Jagtgerigt vanden Houtveſter en Meeſter-Knapen.

De ſes andere Provincien, namentlijk [r] Gelderlant, [ſ] Zeelant, [t] Utregt, [u] Vrieſlant [w] Overyſſel, [x] en Stadt en Lande hebben elk hare byſondere forme van Regeringe.

Korte inhout van de Bewys-redenen op het

DERTIENDE HOOFDSTUCK.

1. *EDele welke die waren.*
2. *Vry of Welgeboorne welke die waren.*
3. *Vry gemaakte welke die waren.*
4. *Dienſtelingen, welke die waren.*
5. *De Oppermagt en Hoogſte Regeringe van het Lant van outs geweeſt by den Adel, en de voornaamſte van Staat en Afkomſt.*
6. *Door een Prins en Opperhooft onder een bepaalde magt uytgevoert.*
7. *In deſe Landen van outs een Welgematigde Regeringe uyt het beſte des volx beſtaande.*
8. *Vertoogh van het regt vande Ridderſchap, Edelen en Steden van Hollant en Weſtvrieſlant.*
9. *Den Staat geen ramp overgekomen, als door misbruyken van een Welgematigde en bepaalde Regering.*
10. *Lycurgus voegde een Senaat van 30. Mannen by de Koningen van Lacedemonien.*
11. *Conſideratien van de Staten van Zeelant tegens het invoeren van het ewig Edict vanden 5. Auguſti 1667.*
12. *Hoedanig de beſte Regeringe by Gortius en Merula beſchreven werd.*
13. *Oude Koningen en Velt-overſten der Batavieren mogten den Oorlog niet aanvaarden, ſonder voorgaande bewilliging vande beſte des Volx.*
14. *Die van Waſſenaar en Egmont d'eerſte die ſig tegens de Graaflijke Regeringe aan gekant hebben.*
15. *Hoedanigh de Graven hun Opkomſt en oorſpronk gehadt hebben.*
16. *Naamreden van het woort Graaf in't brede gededuceert.*
17. *Wie de eerſte Graaf van Hollandt was, en waar van daan oorſpronkelijk.*
18. *Vry-brief by Keiſer Otto aan Graaf Diderik van Hollant gegeven.*
19. *Graaf Diderik is niet uyt Vrieſlant afkomſtig geweeſt.*
20. *Giftbrief van Koning Arnout.*
21. *Suydherdershage een Lantſtreke in Weſtvrieſlant.*
22. *Geerlof, onſeker, of de Vader van Diderik de I. geweeſt is.*
23. *Medenblik de verdigte ſtoel en ſetel van Coning Radbout.*
23. *Graaf Diderik is een jonger ſoon geweeſt vande Graven van Vlaanderen, heeft ſijn verblyf gehadt tot Vlaardingen.*
25. *Wanneer de Graven hunne Regering begonnen hebben.*
26. *Naukeurig onderſoek daar omtrent gedaan.*
27. *Gijtbrief van Carel de Simple voor ſijnen Neve Diderik*
28. *Gijtbrief van Lodewijk Carels ſone.*
29. *Opmerkingen en onderſoek gedaan over die van Carel de Simple.*
30. *Item over die van Koningh Lodewyk.*
31. *Verbeterde Geſlagt en tyd Rekening vande Graven van Hollant.*
32. *Nader vertoog vande inſtellinge van het Graafſchap van Hollant.*
33. *Hillegard verſierde Huyſvrouw van Graaf Diderik de II. en dogter van Lodewijk Carel de Caluwes ſoon.*
34. *Arnold Bucchels Geſlagt Rekeningh vande Graven, gecorrigeerd.*
35. *Cimbren en Kelten ſijn de eerſte Inwoonders van dit lant geweeſt.*
36. *Bewys dat deſe Belgen te voren* Cimbri *en* Kelten *ſijn genoemd geweeſt.*
37. *Den Afgod Thur hoedanig afgebeeld.*
38. *Cimbren en Kelten ſijn ook inde Ooſterſche Landen bekent geworden.*
39. *Duytſen waren voor de tyden van Tacitus met de naam van* Germani *niet bekent.*
40. *Koningen ſonder Koningrijk.*
41. Bato *en* Heſſus.
42. Verritus *en* Majorix.
43. *Die van Athenen hadden hare geſchreven Wetten, die van Lacedemonien hare vaſte gewoonte ſonder ſchrift.*
44. *Koningen der oude Batavieren hadden meer geſag om te raden, als magt om te gebieden.*
45. *Aan wat Wetten de Graven gebonden waren.*
46. *Deſelve waren by na niet anders als Regters.*
47. *De Heeren van Waſſenaar en Egmont hebben ſig altoos tegen de Graven gekant.*
48. *Vande eerſte verkieſinge der Graven van Hollandt.*
49. *France Koningen hebben altoos getragt, dat de Inwoonders van het Bataviſche Eylant haar eenige onderhorigheid ſouden ſchuldig ſijn.*
50. *Duytſe Keiſers hebben altoos getragt Hollant tot een Leen van't Ryck te maken.*
51. *Die van Leiden magtig werdende, hebben ſig het gebied der Burggraven onttrokken, en by den Grave gevoegt.*
52. *Splitſinge van 't Regtgebied over Leiden, tuſſchen den Grave van Hollant en Burggrave van Leiden.*
53. *Het Burggraafſchap van Leiden naderhand by de Graven van Hollant aan ſig getrocken.*
54. *Staten ſweren den Koningh van Spagnien af.*
55. *Bewys dat ſulx met regt heeſt mogen geſchieden.*
56. *Verhandelinge van de Magt en Functie vanden Stadthouder; by wat Perſonen die Charge bekleet is; Item welke de voornaamſte pointen van ſijn Inſtructie ſijn.*
57. *Commiſſie van Prins Willem de I.*
58. *Overdragt vande Souverainiteit aan den ſelven opgedragen.*
52. *Succeſſie van het Stadthouderſchap in den Huyſe van Orange.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

60. *Reſolutie van de Staten, daar by het Stadhouderſchap aan Prins Willem de III. wert opgedragen.*
61. *Item rakende het Erfſtadthouderſchap.*
62. *Het ſtellen van Magiſtraten is het voornaamſte daar in de hoogſte Magt beſtaat.*
63. *De verkieſinge van Magiſtraten is van Groter of Mindere.*
64. *Beſchryvinge der Algemene Regeringe van Hollant.*
65. *Forme van Regeringe der Stadt Dordregt, ſoo veel de verkieſinge der Magiſtraat aangaat.*
66. *Vande Stadt Haarlem.*
67. *Vande Stadt Delſt.*
68. *Vande Stadt Leiden.*
69. *Vande Stadt Amſterdam.*
70. *Vande Stadt Gouda.*
71. *Vande Stadt Rotterdam.*
72. *Vande Stadt Gorinchem.*
73. *Vande Stadt Schiedam.*
74. *Vande Stadt Schoonhoven.*
75. *Vanden Briel.*
76. *Vande Stadt Alkmaar.*
77. *Vande Stadt Hoorn.*
78. *Vande Stadt Enkhuyſen.*
79. *Vande Stadt Edam.*
80. *Vande Stadt Munnikkedam.*
81. *Vande Stadt Medenblik.*
82. *Vande Stadt Purmerende.*
83. *Vande Stadt Weeſp.*
84. *Verkieſinge vande Magiſtraten op de Dorpen.*
85. *Of den Stadthouder de Nominatien vande Magiſtrature by de Magiſtraat gedaan mag voor by gaan.*
86. *Wat die gene, die eenige Nominatien maken, verpligt ſijn te obſerveren.*
87. *Den Stadthouder mag ook buytens tydts als de de noot ſulx vereiſt, veranderinge inde Magiſtrature maken.*
88. *Graven van Hollant ſijn liberaal geweeſt in 't geven van Hantveſten en Privilegien.*
89. *Onderſcheid tuſſchen Hantveſten de gemeene ſaak aangaande, en die de Graven op haar eigen Authoriteit hebben gegeven.*
90. *Graven van Hollandt hebben de Magiſtraten beſtelt uyt den naam vande Hoge Overigheit.*
91. *Alle de Hantveſten die deſelve gegeven hebben, ſijn geweeſt om byſondere dienſten, of ter bede vande Magiſtraten ſelfs.*
92. *Het ſtellen van Schepenen tot Leiden is een particulier Domeyn vanden Prins geweeſt.*
83. *De magt tot het verſetten der Magiſtraten is aan Prins Willem de I. by de Unie van Delft gegeven.*
94. *Vernieuwt by de overdragt van Souvereiniteit aan den ſelven.*
95. *Na deſſelfs doot aan Prins Maurits.*
96. *Na deſſelfs doot aan Prins Frederik Hendrik.*
97. *Verder vertoog, dat de Graven van Hollandt altoos als het haar geliefde, de Magiſtraten verſet en verandert hebben.*
98 *Dat ſulx mede by den Stadthouder mag geſchieden.*
99. *Wat ſig verder na de dood van Prins Frederik Hendrik heeſt toegedragen*
100. *Redenen die Prins Willem moveerden, om inden jare 1650. voor Amſterdam te trekken.*
101. *Voet en Ordre beraamt op de beſoignes ter Vergaderinge van de Staten van Hollandt.*
102. *Gecommitteerde Raden.*
103. *Rekenkamer vande Domeinen.*
104 *Hof van Hollandt.*
105. *Hogen-Raadt.*
106. *Staten Generaal.*
107. *Raat van State.*
108. *Generaliteits Rekenkamer.*
109. *Inſtructie voor den Raatpenſionaris.*
110. *Collegien ter Admiraliteit.*
111. *Bewinthebbers vande Ooſtindſche Compagnie.*
112. *Collegien van Dijkgraven en Heemraden.*
113. *Jagtgerigt vanden Houtveſter en Meeſter-Knapen.*
114. *Manier van Regering in Gelderlandt.*
115. *In Zeelant.*
116. *In Utregt.*
117. *In Vrieſlant.*
118. *In Overyſſel.*
119. *In Groningen en Omlanden.*

BEWYSREDENEN OP HET
DERTIENDE HOOFTSTUCK.

1. [a] *EDele*] Edele waren die de eerſte en voorſittende plaats in het Lands-ſtand-beſtier hadden, daar onder getelt wierden, al die gene die daar van afkomſtig waren.

2. [b] *Vry of Welgeboorne*] Vry of Welgeboorne waren die gene, dewelke van ouds niemand Dienſtbaar geweeſt waren, en op haar eygen beſit geleeft hadden.

3. [c] *Vrygemaakte*] Vrygemaakte waren, dewelke uyt den Staat van Dienſtbaarheid om haar byſondere Verdienſten, met den Staat van Vryheidt waren begiftigt.

4. [d] *Dienſtelingen*] Dienſtbare ware lyfeygene, dewelke hare Heeren daar ſy onder behoorden ter leven en dood dienſtpligtig waren, welken Dienſt Slavernye, en de Dienſtbare Slaven genoemt wierden, uyt haar aangeboren Vrydom, het ſy vrywillig met hun eygen overgifte en om vergeldinge, of by dwang van overheerſing, tot dien ſtaat gekomen of gebragt, dewelke daar na by verwerpinge der onmenſelijke hardigheid ſomwylen jegens deſelve gepleegt, verdeelt ſijn in Edelluyden, daar onder alle Hoge Staats Amptluyden behoorden, in Renteniers en Koopluyden, Ambachtſluyden, Boeren ofte Bouwluyden, met vernietinge van alle Slavernye en lyfeygenſchap.

[e] *Hoedanige Regering van ouds en tot nog toe in deſe Landen*] Van den beginne en in de eerſte bewoninge van dit Land, is het Lands-beſtier by het gemeen en uyt de naam van de ſelve by de beſte des Volks geweeſt, onder een bepaalt Oppergebied van een Vorſt en Veldheer. Welke en hoedanige Regering door ondervinding voorde ſekerſte en beſte werd geoordeelt. De oude Wyſen, die haar gedagten hebben ingeſpannen om te oordelen, welk een goede en ſekere Landſtands Regering onder het Volk mogt weſen, hebben deſelve niet ſoo ſeer uyt een grondige eygenſchap van de ſaak ſelfs, als uyt het beloop en uytſlag van ondervondene ſaken na den aart van het Volk gebragt tot driederhande ſoort van Regering, als *Monarchie*, dat is, Eenhoofdige, *Ariſtocratie*, die uyt de beſte des Volks beſtond, en *Democratie*, dat is, een algemene Volks Regering. 5.

Onder dewelke de Ariſtocratiſe Regering verre de beſte en ſekerſte is, alhoewel mede haar ongemakken onderwurpen, dat wel meeſt daar in 6.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

in bestaat, dat elk onder deselve even veel meester sijnde, den een dikmaal van ander verstand is, als den ander, en daarom de enigheid onder deselve niet en kan gehouden werden, ende als den een den ander komt te overstemmen, een haat en zele maakt, het welk niet anders als door een Opperhooft benevens ofte boven haar in enigheid kan gehouden werden; want onder een gemeente, daar geen Opperhooft en is, ende de leden van den Staat elk even veel meester willen sijn, moet het selve onder schyn van vryheit, tot noodsakelijke verwerringe vervallen, en kan niemant nog in ruste nog in vryheid leven. *Sine Imperio nec domus ulla nec civitas, nec gens, nec hominum universum genus stare, nec rerum natura omnis, nec ipse mundus poterit*, seid *Cicero de legib. lib.* 3. *& paulo post; Sine ejus prudentia, ac diligentia esse civitas non potest, ut cujus descriptione omnis Reipub. moderatio continetur.* Soo heeftmen dan door ondervindinge van verscheide aanmerkens waardige voorbeelden geleert, dat wel de Regering van de voornaamste des Volks de beste is, maar onder die de sekerste, dewelke door een Oppermagt boven deselve in alle uytspattende voorvallen ingetoomt en bepaaldt werd.

7. Dusdanige Regering is van ouds gelijk tot nog toe in dese landen gevolgt geweest, by dewelke door een vergadering van de voornaamste des Volks, het Land en Volk bestierd is, onder een bepaalde Oppermagt, sodanig dat daar in de overheersing van staatsugt vanden een boven den ander onder de leden der selver (het welk een aangeboren gebrek onder de menschen schynt te wesen) met alle bedenkelijke middelen is bematigd, en telkens daar die uyt spatte is gesnuykt en ingetoomt, met soo een gematigde instellinge en onderhoudinge, dat dese Regering onder de Oppermagt van een bepaalde *Monarchie*, met de intominge van de besten des Volks, in een bematigde *Aristocratie*, de vryheid des Volks gelijk als in een *Democratie* en populaire Regering, in alles des behorende is gehandhaaft. Welke Oppermagt mede in sekere limiten van sijne magt moet werden bepaalt, op dat die tot geen Tirannie en overheersing vervalle. *Neque solum prescribendus est*, seid den selven *Cicero. d. lib.* 3. *de legibus, imperandi, sed etiam civibus obtemperandi modus. Nam & qui bene imperat, paruerit aliquando necesse est, & qui modeste paret, videtur qui aliquando imperet dignus esse.* Soo hebben van ouds de Oversten en Vorsten, sekere voorgeschreve wetten onderwurpen geweest, dewelke by Hugo de Groot de *Antiq. Reipub. Batav. cap.* 5. de Graven van Holland voorgeschreven en met eden bevestigt, werden verhaalt, en opgetelt. Sedert dewelke de Stadhouders van de Graaflijkheid hare bysondere instructie is gegeven, en voorgeschreven, daar van hier naar in 't bysonder.

Dit betuigd mede het Vertoog, van het *Regt van de Ridderschap Edelen en Steden van Holland en Westvriesland* van alle oude tyden in den voorsz Lande gebruykt tot behoudenis van de vryheden, Geregtigheden, Privilegien en gebruyken van den selven Lande op den 16 October 1587. binnen Haarlem, verklaart en uytgegeven, luydende als volgt.

„ De Ridderschap, Edelen en Steden van 8.
„ Hollandt en West-Vrieslandt, representeren-
„ de den Staten vanden selven Lande, wel en rij-
„ pelijken naar voorgaande communicatie, deli-
„ beratie en rapport, onder den Edelen en inde
„ Vroetschappen vanden Steden gehouden en ge-
„ daan, op den jegenwoordigen staat deser Lande,
„ Hebben volgende haren eedt en pligt noodig
„ geagt, den wettigen staat der Landen van Hol-
„ landt en Westvriesland by desen te openen, op
„ vast betrouwen, dat een yegelijk die desen sal
„ sien, daar van sal oordelen soo ononpartijde-
„ lijken en vreedtsamelijken, als den bedroef-
„ den staat deser Landen is vereysschende.

„ Het is kennelijk, dat de Landen van Hollandt, met Westvrieslandt en Zeelandt, zyn sedert den tijdt van 800. jaaren herwaarts, geregeert en berigt geweest by Graven en Gravinnen, den welken by den Ridderschappen, Edelen en Steden, representerende de Staten van den selven Lande, de Heerschaappye en de Souverainiteyt der selver Landen wettelijk is opgedragen en gedefereert geweest, die ook met sulke discretie en matigheyt hen gedragen hebben in hare Regeeringe, dat de selve noyt hebben gedisponeert van Oorloge aan te nemen ofte pays te maken, schattingen ofte Contributien over de Landen te heffen, ofte van eenige andere saaken den staat vanden Lande betreffende (hoe wel de selve nogtans van goeden Raat, van den Edelen en Ingeboornen van den Lande ordinary waren voorsien) sonder advys en consent van den Edelen en Steden van den Lande, die t'elken daar op werden beschreven en vergadert, en hebben boven de voorsz Raadt, d'Edelen en Steden van den Lande, t'allen tijden en in alle saaken gegeven favorable audientie, volkomen geloof en goede resolutie, op alle 't geene de selve immermeer hadden te vertoonen, den staat en welvaren van den Lande eenigsins betreffende.

„ 't Welk als geweest zynde een gantsch wettige regeeringe, soo seer als oyt eenige andere is bevonden, heeft voortgebragt vrugten, die merkelijk, en sonderlinge tot eere en reputatie van den voorsz Graven, midtsgaders welvaart der voorsz Landen, en vande Ingesetenen der selver hebben gestrekt, als boven alle anderen, dat de Graven van Hollandt, Zeelandt, en Vrieslandt, op de heerschappye van soo kleynen begrijp, zyn geweest by alle Princen en Potentaten van 't Christen-rijk, niet alleen in sonderlinge respect, eere en reputatie, als blijkt by de hooge alliantien van Houwelijken die sy hebben gemaakt, by na met alle de magtigste Koningen en Potentaten van Christen-rijk, en dat in den jare xij. C. xlvij. Konink Willem de tweede van dien name is gekooren geweest Roomsch Keyser, maar ook dat selve by na altijdt zyn geweest victorieus over hare Vyanden, de palen vande selve Landen sekerlijk tegen alle hare Vyanden (hoe magtig die waren) beschermt, waar door de selve niet weynig zyn gerespecteert en ontsien geweest by hare nagebueren; immers mogen wy mette waarheyt seggen, dat den staat der

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

,, Landen van Hollant en Zeelant, binnen den
,, tijdt van agt hondert jaren, noyt metten ſweer-
,, de en is geconqueſteert ofte t'onder gebragt ge-
,, weeſt, nog by uytheemſche, nog by Inlandt-
,, ſche Oorlogen, 't welk wy niet en weten oft
,, van eenige andere Rijken (ten ware vande Re-
,, publijke van Venetien) tegenwoordelijk ſou-
,, den mogen worden geſeydt, ſonder dat men
,, hier van eenige andere redenen ſoude konnen
,, geven, dan dat altijt goede eendragt, liefde
,, en verſtandt is geweeſt, tuſſchen den Princen
,, en de Staten vanden ſelven Lande, dewijle
,, doch den Princen (die by hen ſelven geen magt
,, en hadden) ſonder den Edelen en Steden van
,, den Lande gantſch niet en vermogten, als or-
,, dinare geen middelen hebbende dan het inko-
,, men vande Domeynen, tot vervallinge van de
,, koſten haarder Hofhoudinge, en betalinge van
,, de ordinaris Officiers.

,, Men bevinnt ook wat authoriteyt den Sta-
,, ten van den ſelven Lande hebben gehadt, om-
,, me den Princen (als ſy door quaden raat wa-
,, ren tot nadeele vanden Lande miſleydt) te
,, brengen tot regt en redelijkheydt, niet alleen
,, met remonſtrantien en verſoeken, maar ook,
,, als hier op niet en werde behoorlijk voorſien,
,, metter daat procederende ook ſtrengelijk tot
,, ſtraffe vanden geenen, die der Princen authori-
,, teyt hadden miſleydt, mishandelt ofte onbe-
,, hoorlijk misbruykt, gelijk daar van d'exempe-
,, len zyn veele en meenigvuldig.

,, Ook mede bevint men klaarlijk dat der Staten
,, van de voorſz Landen Officie is geweeſt, den
,, minderjarigen Princen te voorſien van wettige
,, Voogden, Momboirs en Gardenobels, ge-
,, lijk ook is geſchiedt aan Grave Willem de vyf-
,, de van dien name, tot krankſinnigheydt geko-
,, men zynde.

,, Eyndelijk is buyten twijffel dat de admini-
,, ſtratie vande Souvereyniteyt vande landen,
,, t'allen tijden wettelijk is aangenomen geweeſt
,, by den Staten der ſelver, ſoo wanneer door
,, aflijvigheydt, minderjarigheydt, krankſin-
,, nigheydt, miſverſtandt oft eenige andere in-
,, convenienten, de Landen verlaten zyn ge-
,, weeſt vande wettelijke bedieninge der Princen,
,, die over ſulks dickmaals een Hooft hebben ge-
,, kooren, die men Voogt oft Ruwaart noemde.
,, 't Welk ook nog ſulks is geobſerveert geweeſt
,, ten tijde vanden huyſe van Bourgondien, als
,, na 't overlijden van Hertoge Caarle en Herto-
,, ginne Maria ſijn dogter, ten welken tijden Her-
,, toge Maximiliaan, willende met gewelt con-
,, trarye innevueren tegen de authoriteyt van den
,, Staten, den geheelen ſtaat vanden Lande bragt
,, in 't uyterſte gevaar en perijkel; en Keyſer Ca-
,, rel ſelve is geduerende ſijne minderjarigheyt
,, door authoriteyt van den Staten voorſien van
,, Voogden, en 't Landt van behoorlijke Re-
,, geerders, die altijdt de Staten vanden Lande
,, (hoe wel in veele ſaaken de vryheydt gedue-
,, rende de Heerſchappye vanden huyſe van
,, Bourgondien ſeer is vermindert) grootelijk
,, heeft gereſpecteert, als ligtelijk bemerkende
,, ſijn ſtaat door geen ander middel verſekert te
,, konnen weſen, heeft over ſulks ſijnen Soone
,, den Konink van Spangien, met verſcheyden
,, vermaningen tot gelijke conſideratie en diſ-
,, cretie geſogt te bewegen, met expreſſe verkla-
,, ringe, dat hy ſijnen ſtaat ſoude ſien in perij-
,, kel, ſoo haaſt hy de Staten van deſe Landen
,, ſoude hebben in kleynagtinge, gelijk hy ook
,, metter daadt bevindt grootelijk tot ſijne en der
,, Landen ſchade, ſonder dat men den oorſpronk
,, deſer Oorloge ander oorſaak ſouden konnen
,, geven (wat men daar van diſcoureert) dan dat
,, hy deſe landen met gewelt van Spaanſch en
,, ander uytheemſch Krijgſ-volk heeft willen
,, dwingen te doen, 't gene ſy luyden Staatſge-
,, wijſe niet en hebben goedt gevonden, in ſaken
,, betreffende den ſtaat van den Lande.

,, Alle 't welke hoewel wy ſeker agten ge-
,, noeg buyten diſpute te weſen, hebben nogtans
,, noodig bevonden hier te verhalen, overmidts
,, veele perſoonen hier van ſeer onſekerlijk en
,, verſcheydelijk gevoelen, de vergaderinge van
,, den Staten anders niet reſpecterende, dan na
,, dat hen goedt dunkt de qualiteyt van de per-
,, ſoonen op de vergaderingen comparerende te
,, meriteren, en van alle ſaken die aldaar worden
,, gehandelt, oordelende in allen ſchijne of die
,, voorſchreven perſoonen, die uytten Edelen en
,, by den Steden worden gedeputeert op de ver-
,, gaderinge vanden Staten, hen ſelven waren
,, dragende als zynde de Staten, en over ſulks als
,, hebbende de Souvereyniteyt en hoogſte magt
,, vanden Lande, naar haren welgevalle van alle
,, ſaaken, den ſtaat van den Lande betreffende,
,, waren diſponerende, retorquerende over ſulks
,, alle de handelingen der ſelver tot haren parti-
,, culiere laſte, haat en nijdt: maar de geen die
,, naarder inſiet 't geene vooren verhaalt is, en
,, andere groote ſaaken by den Princen van den
,, Lande met hulpe van den Staten te weege ge-
,, bragt, en inſonderheydt 't geene ſedert den
,, tijdt van vijfthien jaren herwaarts in den Lan-
,, den van Hollandt met Weſtvrieſlandt en Zee-
,, landt is gepaſſeert, kan lichtelijk bemerken,
,, dat d'authoriteyt van den Staten niet en beſtaat
,, in 't beleyt, authoriteyt, ofte magt, van der-
,, tig oft veertig perſoonen min ofte meer, die
,, op haar vergaderingen zyn comparerende; en
,, de Agenten van den Konink van Spangien
,, ſelfs, die met duſdanige argumenten tegen
,, onſe ſaaken altijdt hebben gemineert, en ge-
,, ſogt te brengen in kleynagtinge d'authoriteyt
,, vanden Staten, hebben metter daadt nu wel
,, bevonden, hoe grootelijk ſy in alſulken opinie
,, zyn geabuſeert en miſleydt geweeſt.

,, Omme dan te ontdecken, waar uyt de au-
,, thoriteyt van den Staten is ſpruytende, ſoo ſtaat
,, te conſidereren, dat de Princen die oyt wette-
,, lijken hebben geregeert, niet alleen hare rege-
,, ringe met delatie, conſent, en believen vanden
,, Landtſaten hebben begonnen, maar ook ſulks
,, vervolgt dat alle de leden van de Lichamen,
,, daar van ſy tot hooft zyn geſtelt, zijn gebleven
,, ongevioleert, onverkort en onvermindert,
,, 't welk niet en heeft konnen worden verhaalt
,, (dewyle de Princen by ſchalke en ambitieuſe
,, luyden ligtelijk worden gecircumvenieert) ten
,, ware de Landtſaten middel hadden om met

goede

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

„ goede ordre en beleydt, t'allen tijden tegen al-
„ le quade practijken te opposeren, en den Prince
„ van de behoudenisse haarder vryheyd en wel-
„ varen, uytten name van alle de leden, niet
„ alleen t'allen tijden te vermanen, maar ook
„ om soo wanneer de selve hen tot Tyrannye
„ souden laten misleyden, mette middelen van
„ den Lande hen daar tegens t'opposeren, tot de-
„ sen eynde zyn de Landtsaten van den voorsz
„ Landen gedeelt in tweederley Staten, te weten,
„ d'Edelen en Steden.

„ d'Edelen worden gehouden voor een lidt
„ ten opsiene vande digniteyt haarder afkom-
„ ste, (die sonder beroemen wel sulks is, en
„ soo oudt alsmen in eenige andere Landen sou-
„ de vinden) en van de Heerlijkheden, die de sel-
„ ve binnen dese Landen zyn besittende, van
„ welke Heerlijkheden, syluyden meest al heb-
„ ben en gebruyken hooge, middele, en lage
„ Jurisdictien, dewelke op alle occurrentien met
„ malkanderen delibereren op den Staat van den
„ Lande, en ter vergaderinge comparerende, ad-
„ viseren op alles nessens de Gedeputeerde van
„ den Steden.

„ De Steden hebben meest al een form van re-
„ geringe, te weten een Collegie van Raden ofte
„ Vroetschappen, geconstitueert zijnde van de
„ notabelste uytten midden van de gantsche Bur-
„ gerye, dese zyn in sommige Steden van XL.
„ in andere XXXVI, in andere van XXXII,
„ XXVIII, XXIV, ofte XX. Persoonen, en
„ zyn de Collegien van de selve soo out, als de
„ Steden, ofte immers dat geen Memorie en is
„ van hare beginselen : de persoonen eens ver-
„ koorenzynde, dienen haar leven oft Poorter-
„ schap lange geduerende, in plaatse van den
„ geenen die sterven, oft haar Poorterschappen
„ verlaten, worden by 't selve Collegie tot haren
„ gelieven gekooren, andere persoonen uyt 't
„ middel der Burgeren tot vervullinge van 't ge-
„ tal. By dese Collegien alleen is de magt, omme
„ te adviseren, resolveren en disponeren, van
„ alle saken concernerende den staat vanden Lan-
„ de en der Steden respective: Ende wat 't selve
„ Collegie adviseert, resolveert, en disponeert,
„ werdt by de gantsche Burgerye gevolgt, daar
„ tegen noyt eenige inbrek ofte oppositie van de
„ Burgeren is gevallen.

„ By dese Collegien worden jaarlijks gekoo-
„ ren de ordinarise Magistrate, te weten, vier,
„ drie, ofte twee Burgemeesters, en seven ofte
„ meer Schepenen, omme te dienen voor een
„ jaar; in sommige Steden geschieden dese Elec-
„ tien absolutelijk, in sommige by nominatie
„ van dobbel getal, daar uyt by den Stadthou-
„ der de verkiesinge van 't gewoonlijk getal wort
„ gedaan.

„ Der Burgermeesters Officie is bevoolen het
„ ordinaris beleydt en gebiet in alle politijcque
„ saaken, soo wel de administratie van Staatsgoe-
„ deren en innekomen, als den welstant en be-
„ waringe der Steden betreffende.

„ De Collegien van de Schepenen vaceeren
„ ordinarie tot d'administratie van de Justitie, soo
„ in alle Criminele als Civile saken, en hebben
„ en exerceren alle hooge, middele, en lage Ju-
„ risdictien.

„ By dese Collegien van Magistraten worden
„ absolutelijk berigt de regeeringen der Steden van
„ Hollandt Westvrieslandt en Zeelandt, meest
„ al genoeg op eenen voet, sonder dat de Prin-
„ cen van den Lande hen de regeeringen vanden
„ Steden eenigsins hebben onderwonden anders
„ dan in 't stellen van eenen Officier, die op ha-
„ ren name de Justitie heeft gevordert. Dit is in
„ 't korte de waaragtige geleegentheydt van de
„ regeeringe der Steden van Hollandt en Zee-
„ landt.

„ Waar uyt goedt te verstaan is, dat dese Col-
„ legien vande Magistraten en Raden van den
„ Steden gevoegt by de vergaderinge vande Ede-
„ len, ontwijffelijken representeren den gant-
„ schen staat en 't geheele Lighaam van de Landt-
„ saten, ende en kan niet bedagt worden eenige
„ forme van regeeringe, die met sekerder kennis-
„ se van alle gelegentheden vanden Lande soude
„ konnen resolveren, ofte hare resolutien met
„ meerder eendragt, authoriteyt, ofte gevolg sou-
„ de konnen executeren : over sulks en is niet te
„ verwonderen, dat den staat deser Landen is ge-
„ weest onveranderlijk, en soo geduerig als eenig
„ staat ter werelt soude mogen wesen: Omme nu
„ de Collegien van den Edelen en Steden te bren-
„ gen in eene vergaderinge, en kan niet geschie-
„ den dan by Gedeputeerden vande selve, over
„ sulks als omme eenige merkelijke saken te be-
„ raatslagen, van noode is de selve te vergade-
„ ren, soo worden die beschreven met insertie
„ van de principaalste Poincten : die by den Col-
„ legien in deliberatie geleydt, en daar op gere-
„ solveert zynde, worden afgesonden alsulke
„ Gecommitteerde, als sy vertrouwen, en met
„ alsulken last en Resolutie, als sy bevinden ten
„ dienste vanden Lande te behooren. d'Edelen
„ compareren in competenten getale, en de Ste-
„ den seynden een Burgemeester met eenige Ra-
„ den, al tot sulken getale, als syluyden goedt
„ vinden na de Importantie vander saken, en bo-
„ ven dien zijn de Gecommitteerde geduerende
„ d'Oorloge (overmits de menigvuldigheydt
„ van den occurrentien) altijt generalijk gelast
„ geweest, omme alle saken, de welvaart en
„ conservatie van den staat van den Lande be-
„ treffende, te adviseren en resolveren, sulks sy-
„ luyden ten meesten dienste van den Lande be-
„ vinden te behooren, en bysonder omme de
„ Regten, Vryheden, en Privilegien van den
„ Lande te maintineren, en alle inbreken te
„ weeren en wederstaan. En dese Gecommitteer-
„ de alsulks by den anderen vergaderende, repre-
„ senteren de Staten vanden selven Lande, niet
„ dat syluyden in hare Persoonen, ofte uyt hare
„ authoriteyt de Staten zijn, maar alleen uyt
„ kragte vande commissie van hare principalen,
„ sonder dat te presumeren staat, dat yemandt
„ sig selven uyt ambitie soude advanceren tot de-
„ se Commissien, want boven dien de nature van
„ desen Volke een af-keer is hebbende van alsulke
„ ambitie, en Vyandt is van alle ambitieusen,
„ soo en staat 't selve niet te presumeren in soo
„ vrye Electie, en veel min dat yemandt in dese
„ tegenspoet, die Godt Almagtig den Landen
„ gelieft te over seynden, soude begeerig wesen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

omme die ſaaken vanden Lande te handelen, daar niet dan ſwarigheyt is in te ſien, niet dan vyandtſchap en miſgunſt van den Vyanden onſer ſaaken (die ook de gequaliſiceerde en veele getrouwe Perſoonen met valſch aangeven abuſerende, dikwils quade opinien van veele goede Dienaars van den Lande hebben verwekt) ſtaat te verwagten, ſonder eenig profijt, overſulks heeft men het aannemen van de voorſz Commiſſien moeten redigeren *Inter munera neceſſaria*, en alle de genen die eenig beleydt deſer Landen hebben geſien, konnen getuygen wat ſwarigheden en conſtrinctien zyn gevallen en gebruykt, omme de Gecommitteerde, verſogte en gebruykte Perſoonen tot de opgeleyde Laſten te bewilligen.

„ En zyn de ſelve Gecommitteerden gehouden, weder kerende hare principalen te doen van alles goet getrou rapport.

„ Dit is 't fondament van de Regeringe deſer Landen van Hollandt, met Weſtvrieſlandt en Zeelandt, daar op den ſtaat der ſelver Landen den tijdt van vyf, ſes, ſeven hondert jaren, en ſoo lange als de outſte Monumenten ſtreckende zyn, heeft beruſt. Dit is ook (naaſt de hulpe van Godt Almagtig) 't geene, dat de ſelve in dit gevaarlijk Oorlog, tegen ſoo magtigen Vyandt heeft gehouden in goede kloekmoedigheydt en eendragt, ſulks dat gedurende deſen Oorloge, noyt Lidt van de voorſz Landen anders dan met 't uytterſte gewelt, van ons is geſcheurt, noyt Burgerye oproerig, noyt gemuytineerde Soldaten in den Lande van Hollandt en Zeelandt zyn bevonden, daar van wy naaſt Godts Almagtige Handt, geen andere reedenen ſouden konnen geven, dan dat in alles oprechtelijk, vrymoedelijk, rijpelijk en met open deuren is gehandelt, tot welken eynde is gebeurt, dat veele vande kleyne Steden, ook die men van ouden tijden ter vergaderinge vande Staten niet en plag te beſchryven (immers alle de geene die ſulks begeert hebben) in de vergaderinge vande Staten, vrye ſeſſie en ſtemme is gegunt, op dat een yegelijk 't beleydt der gemeene Landts-ſaaken kennelijk zynde, de laſten (die anders onverdragelijk ſchijnen) met goedtwilligheydt gedragen, en de eenigheyt onverbrekelijk onderhouden ſoude worden, tot welken eynde d'Edelen en Steden ook vry geſtaan heeft, met ſulken getale en Perſoonen, van het Lichaam van de Vroetſchappen weſende, te compareren als hen goedt dogte, behoudelijk dat de Perſoonen by de Privilegien vande Landen niet en worden uytgeſloten.

„ Ingevalle nu yemandt ſoude konnen bewyſen, dat onder den Edelen ofte onder den genen die als Gedeputeerden van den Steden, op te vergaderinge vande Staten zyn verſchreven, yemandt yet ſoude gehandelt hebben (des wy niet en weten) anders dan inder voegen als voorſchreven is, en in conformité van ſijnen laſt en commiſſie, den ſelven ſoude gehouden zyn, t'allen tijden daar van voor ſijne principalen te verantwoorden, en by gebreeke van dien ſtrafbaar zyn als naar Regten, en de geene die ter goeder trouwen arbeyden, om ſulks te openbaren, agten wy voor goede Lieſhebbers des Vaderlandts.

„ Maar de gene die de Staten van den lande verachtende en heſchimpende hare Actien, calumnieren, abuſeren hen grootelijks, indien ſy verſtaan te doen te hebben mette Perſoonen vande Edelen en Gecommitteerde vande Steden in haar particulier, ingevalle ſy niet met eenen en bewijſen, dat yemandt vande ſelve yet ſonder laſt ſoude hebben gedaan, oft ſijne commiſſie geexcedeert. En hoewel veele Perſonen ſulks uyt onwetenheydt en ſimpelheydt doende, 't ſelfde niet op 't ſwaarſte en wort afgenomen, Soo is nogtans ſeeker, dat de geene die ſulks doen met goede kenniſſe en wetenſchap, zyn Vyanden vanden ſtaat en Republijke deſer Landen, en dat de ſelve daar mede niet anders konnen voor hebben, dan te ondergraven de Fundamenten van den huyſe, omme 't ſelve te doen ſtorten en vervallen, ſoo wel ten opſiene van den Prince als van de Gemeente. Want wat is de magt van een Prince, ſonder goede correſpondentie van ſijne Onderſaten? Wat correſpondentie ſal hy met hen houden? Watt onderſtant ſal hy van hen treeken, indien hy hem daar toe laat brengen, dat hy partyſchap aanneemt tegen de Staten, die de Gemeente repreſenteren, oft om eygentlijker te ſpreeken tegen ſijn volk ſelver? Ten anderen, hoe kan den ſtaat van den Lande beſtaan, indien het geſchieden konde, dat de Gemeente ſoo verre werde gebragt dat de ſelve partyſchap aan-namen tegen de Staten, dat is tegens de Edelen, Magiſtraten en Vroetſchappen van de Steden, die haar voorſtanders en wettelijke Magiſtraten zyn, die tot voorſtandt van de Gemeente, ook den ondergank van den Princen en Gouverneurs dikwils in 't particulier moeten dragen.

„ Daaromme ſullen alle reedelijke menſchen klaarlijk verſtaan, dat den gemeenen ſtaat van den Lande geen ſwaarder, ſchadelijker nog doodelijker Vyanden ſouden mogen hebben, dan den geenen die ſig ſouden formaliſeren tegen den Staten van den Lande in 't Generaal. Maar ſulks en verſtaan wy niet te weſen de gene, die ſoude konnen bewyſen, tegen yemanden particulierlijken, dat hy de commiſſie van ſijnen principalen, op de vergaderinge van den Staten comparerende, ſoude hebben geexcedeert als voorſz is, ofte ook anderſints hen ſouden hebben ontgaan.

„ Hieromme ſal een yegelijk gelieven te verſtaan, dat de geene die verklaren de Souverainiteyt der Landen te weſen by den Staten, ſy niet en verſtaan daar mede te ſpreken van eenige particuliere perſoonen ofte Gecommitteerden in 't particulier, maar van hare principalen, te weten, de Edelen en Steden van den Lande, die ſy uyt kragte van hare Comiſſien repreſenteren, 't welk verſcheyden Princen en Potentaten, en ook hare Majeſteyt van Engelandt mette Generale Staten tracterende, en ſijne Exc. de Commiſſie als Gouverneur Generaal van den ſelven ontfangende ſulks

hebben

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

„ hebben verstaan, en by niemanden ter „ Weerelt gecontroverteert mag worden.

„ Sonder dat wy konnen gelooven, dat ye- „ mandt meent met goedt fundament anders als „ nu te konnen sustineren, ofte soude moeten „ volgen, dat d'Edelen, Magistraten en Vroet- „ schappen van den Steden, nu niet de selve „ magt en hadden, op de exercitie van de Souve- „ rainiteyt, die de selve hebben gehadt in voor- „ leden tijden, als vooren bewesen is, en ook „ hadden in 't tracteren met hare Majesteyt en „ constitueren van 't Gouvernement van sijne „ Excell. ofte andersins soude moeten in contro- „ versie getrocken worden, niet alleen de besten- „ digheyt vande Tractaten met hare Majesteyt „ Commissie en Gouvernement van sijne Excell. „ maar alle 't geene de Staten zedert den tijt van „ xv. jaren tot hare defensie hebben gedaan, „ 't welk alleen 't werk is vander Landen Vyan- „ den.

„ Mits allen 't welke wy klaarlijk en genoeg- „ saam agten bewesen te zyn, hoe noodig de „ authoriteyt van den Staten dient geconserveert, „ als wesende het fundament daar op den gemee- „ nen stant van den Lande is berustende, 't welk „ sonder de ruyne van de gemeene sake niet en „ mag worden gekrenckt, en dat de Souveraini- „ teyt van den lande is by den Staten in alle saken, „ niet min als die geweest is by de voorgaande „ Princen deser Landen. Aldus gearresteert in „ den Hage, den xvj. July, En is als nog gere- „ solveert, dat daar van overleveringe sal wer- „ den gedaan. Gedaan tot Haarlem, den xvj. „ Octobris xvC. seven-en-tagtig. Onderstont „ geschreven : Ter Ordonnantie van den „ Staten van Hollandt. Ondertekent: *C. de Reg-* „ *tere.*

9. Die de gronden van soo een heilsame Regering nu siet, en behouft hem niet te verwonderen dat soo een kleine staat in opgang de grootste, en in magt de dwang van alle andere Staten en Rijken, geworden en gebleven is. Soo noemt Tacitus de Morib. German: daar hy van de seden en manieren van dit Volk spreekt, *Quod Regno Arsacis acrior sit Germanorum libertas*, dat de Vryheid der Duytsen magtiger was dan het Koninkrijk van Asarses, dat so een magtig Koningrijk was; en is by ondervinding kennelijk, dat desen staat, geen ramp, nog geen ongemak oyt is overgekomen als door misbruyk en te buyten gaan van dese gematigde en bepaalde Regering, daar van beyde syds twederhande aanmerkelijke voorbeelden bekent sijn, als eerst door overheersing van den Koning van Spanjen, in de overtredinge der landwetten, het welk hem van sijn Graafschap heeft doen vervallen, en soo bloedigen Oorlog tussen hem en desen staat heeft veroorsaakt, teynde dewelke hy naar een tagtigjarigen stryd, sijn schuld heeft moeten bekennen, en dese landen voor een vrye Republijque heeft moeten erkennen. En ten anderen de vernietiging van de Stadhouderlijke en Opperhoofdige Regeringe sedert den jare 1650. voorgevallen, daar door den staat onder schyn van absolute en volslagen vryheyt in ongebondenheid en gedurige twespalt is vervallen, en den eenen Oorlog op den anderen heeft veroorsaakt, en soo verre was gekomen dat dewyl by gebrek van een Opperhooft de Provincien en Steden in magt en jurisdictie malkander gelijk sijnde, den een den ander niet en wilde toegeven, maar veel eer over den ander hebben tragten te heersen en voorrang te houden, daar door by gebrek van eendragt, en Opperhoofdige scheids magt, den gantsen val en ondergang geschoren was, en sekerlijk soude hebben gevolgd, indien niet door een bysonderlijke Goddelijke bestiering de Regeringe op den ouden voet gebragt, en tot een bepaalde Opperhoofdige dwang magt over de ongebondene ingedrongen veelhoofdigheid ware herstelt geworden; Soo spreekt daar van de Resolutie van de Staten, wegens het Erfstadhouderschap aan den tegenwoordigen *Willem*, de III. dier name op den 2. February 1674. opgedragen: „ Dat haar Ed. Groot Mog. „ aandagtelijk hebbende geconsidereert den staat „ en consttutie van de Regering deser landen, soo „ als die in voorleden tyden door Gods zegen on- „ der de Doorlugtige Heeren Princen van Oran- „ jen was geweest, en particulierlijk mede 't gunt „ sedert 23. of 24. jaren herwaarts daar inne ge- „ passeert en voorgevallen was, gesien en onder- „ vonden hebben, dat desen staat sedert het droe- „ vig en ongelukkig jaar 1650. met seer veel cala- „ miteiten soo van binnen als van buyten gewor- „ stelt hadde, en men by na noyt sonder Oor- „ log, ofte vrese van Oorlog van buyten was ge- „ weest, en de Republyque met innerlijke dissen- „ sien en onenigheden was gequelt geweest, en „ de diffidentie, diemen daar in van den anderen „ hadde, in den jare 1671. de deliberatien en „ Resolutien die om het uytheems geweld af te „ keeren noodwendig genomen mosten werden, „ maanden geconsumeert en doorgebragt wierd „ sonder iets uyt te regten, daar door gekomen „ was, dat als den Koning van Vrankrijk in den „ jare 1671. den staat met de wapenen aantaste, „ deselve in het uyterste gevaar gekomen was &c. Het ongemak van welke trage Resolutien in een ongebonde vryheid *Tacitus lib. de Moribus Germanor.* mede berispt met dese woorden : *Illud ex libertate vitium, quod non simul nec jussi conveniunt, sed & alter & tertius dies contatione coeuntium absumitur.* Dat is : dat gebreekt aan die losse vryheid dat sy dikmaals geropen sijnde ter vergadering niet en komen ; of ten minsten drie of vier dagen gesukkelt en toebereid werd. Dit sijn ook de reden geweest, die de mensen in het begin bewogen en genootsaakt hebben, om tot bescherming en handhavenis van hare vryheid een Opperhoofd te kiesen; *Regium imperium*, seid *Salustius*, *initio conservandæ, & augendæ libertatis erat.* Soo roemen de Staten van Holland en Westvriesland selfin de voorverhaalde verklaringe van het regt van de Regeringe deser Landen van alle ouden tyden gebruykelijk, in het 2. Artykel. „ Dat „ dit is een gants wettige Regering, soo seer als „ oyt enige andere is bevonden, dewelke vrugten „ heeeft voortgebragt, die merkelijk soo tot de eer „ en reputatie van de Graven en Princen, als den „ welvaart der Landen en ingesetenen van dien „ hebben gestrekt boven alle andere, als dat de „ Graven van Holland, Zeland, en Vriesland op

,, de Heerſchappye van ſoo kleinen begrip ſijn
,, geweeſt by alle Potentaten van gants Chriſten-
,, rijk, niet alleen in ſonderling reſpect, eer en
,, reputatie, als blijkt by de Hoge Alliancien van
,, Huwelijken by haar gemaakt, maar ook dat
,, deſelve altijd ſijn geweeſt Victorieus tegen ha-
,, re Vyanden, de palen harer Landen tegen alle
,, Vyanden, hoe magtig die waren, ſekerlijk
,, hebben beſchermt, waar door deſelve by hare
,, nageburen niet weinig ſijn gereſpecteert en ont-
,, ſien geweeſt. Soo datmen met waarheid en pe-
,, rikel van haren totalen ondergang en ruine mag
,, ſeggen, dat den Staat van Holland en Zeeland
,, binnen den tijd van agt hondert jaren noyt met
,, den ſwaarde is gewonnen ofte te ondergebragt
,, is geweeſt, nog by Uytheemſe nog by Uyt-
,, landſe Oorlogen, ſonder datmen hier van enige
,, andere redenen ſoude kunnen geven, dan dat
,, altijd goede eendragt liefde en verſtand is ge-
,, weeſt tuſſen den Princen en Staten van den ſel-
,, ven lande. Soo ook by het ſelve vertoog en verklaringe genoug te kennen werd gegeven, dat de goede Regeringe deſer Landen niet alleen en beſtaat by de Gedeputeerde van de Steden van Holland alleen, maar geſamentlijk by den Prince van den Lande met hulpe van deſelve, in deſe woorden van deſelve verklaringe art. 6. ,, Die
,, gene dewelke nader inſiet het gene boven ver-
,, haelt is, en andere grote ſaken by den Princen
,, van den lande met hulpe van den Staten te we-
,, ge gebragt, kan ligtelijk bemerken, dat de Au-
,, thoriteyt van de Staten niet alleen en beſtaat in
,, 't beleid, Authoriteit, en Magt van xxx. oft
,, xl. perſonen min oft meer, die op hare verga-
,, deringen verſchynen. Gelijk ook aan d'anderſyde de Princen niet alleen geregeert en hebben en gene grote ſaken den Staat van den Lande betreffende, hebben mogen aanvangen, dan met bewilliging van de Staten. Soo heeft Keiſer Carel ſijn ſoon *Philips* Koning van Spangien met en ſedert de overdragte van het Graafſchap met verſcheide vermaningen tot gelijke overleg, en erkentenis ſouken te vermanen en te bewegen, met uyt gedrukte verklaringe, dat hy ſijnen Staat in perijkel en gevaar ſoude ſien, ſoo haaſt als hy de Staten van den Lande tot kleinagting gebragt ſoude hebben; ſoo dat by het 5. Artic. van het ſelve vertoog werd verhaalt.

10. Het werd den Wetgever *Lycurgus* van die van Lacedæmon voor het beſte en heilſaamſte van ſijne inſtellingen toegeſchreven, dat hy tot welſtand van de Republijque de Koningen een Senaat en Raad van xxx. der treffelijkſte uyt het Volk heeft by gevougt, dewelke de Koningen altoos te hulp ſouden ſijn, dat de hoogſte magt niet aan het gemene Volk quam te vervallen: en wederom het Volk en gemeente tegens de Monarchale Tyrannie ſouden beſchermen en voorſtaan. Soo dat de Koningen haar Hoogheid, de Staten haar magt, en het gemene volk haar vryheid bewaard wierd. *Plutarchus in Lycurg. cap. x. Reſpublica fluctuans ac nunc apud Reges ad Tyrannidem, modo apud multitudinem ad populare imperium vergens, Senatu, quaſi munitione quadam interjecto, æquo momento utrinque diviſa tutiſſimam adepta eſt ordinationem, quum Seniores ſemper in eo Regibus auxilio eſſent, ne ad populum ſumma rerum deferatur, rurſuſque populum corroborent, ne ad Tyrannidem res deveniat.* Soo hebben de Staten Generaal in 't jaar 1579. aan de Staten van Holland en Zeland, door expreſſe Gedeputeerde doen inbrengen, ,,Dat deſe Landen ſonder Hooft
,, ofte Superintendent niet wel en waren te rege-
,, ren, om dat de Provincien en Steden van deſel-
,, ve eguaal in juriſdictie, præeminentie en Au-
,, thoriteit ſijnde, gemeenlijk den een den ander
,, niet en wil toegeven, maar veel eer den enen
,, over den ander tragt te heerſen en prævaleren,
En hebben die van den Provincialen en Hogen Raad benevens die van de Kamer van Rekening in 't jaar 1584. over de bedenkingen in het aannemen van Prins Maurits tot Gouverneur en Stadhouder in plaats van ſijn Heer Vader *Willem* binnen Delf vermoord, in haar ſchriftlijk advys mede te kennen geven: ,, Dat deſe landen ſon-
,, der Hooft niet te regeren en waren, dat an-
,, derſints ſouden gebreken de fundamenten,
,, daar op een goede Regeringe en politie op ge-
,, timmert en gegrondveſt moet ſijn, dat is een-
,, dragtigheid in 't reſolveren, en gehoorſaam-
,, heid in het volbrengen en uytvoeren van het
,, gene gereſolveert is. De Staten van Holland en Zeland hebben ook by de unie van Delf op den 25. April 1576. en ſulx vyf jaar voor het afſweeren van den Koning van Spanjen, deſe noodſakelijkheid wel aangemerkt, ſeggende in conſideratie genomen te hebben: ,, Dat alle goede Re-
,, publyquen en gemeenſchappen meeſt werden
,, gehouden en geſterkt by enigheid, dewelke niet
,, wel en kan ſijn by veele, in wil en gemoed veel-
,, tijds differerende, en dat nodig was dat de Re-
,, geringe aan een Hooft en Overigheid geſtelt en
,, bevolen wierd. Soo hebben ook de Staten 11.
van Zeland in den jare 1668. tegens het invoeren van het ewig Edict van de Staten van Holland van den 5. Auguſti 1667, tot vernietinge van het Stadthouderſchap opgeſteld, ingebragt, ende kragtelijk verdedigt: Datter volgens het ſchryven van Grotius en andere, drie Capitale ſaken en nuttigheden aan het Stadhouderſchap in een eminent en illuſter Hooft hangen, dewelke deſen Staat, en de reſpective Provincien noodſake-
,, lijk waren, als eerſt, dat door die bedieninge
,, gevougd met het opperſte gebied over de wape-
,, nen, de Majeſteyt en Splendeur van de Rege-
,, ringe uyterlijk werd gepræſenteert, dat in vele
,, deelen ten hoogſten noodſakelijk en vorderlijk
,, is, ſo ten inſigt van de eygen Ingeſetenen,
,, als uytheemſe Princen, en Potentaten, gelijk
,, hier te Lande by experientie ondervonden, en
,, den ingeboren aart van de Ingeſetenen daer toe
,, ſchijnt te hellen, gelijk ook andere vrye Repu-
,, blyquen ſodanige uytſtekende Hoofden heb-
,, ben gehad, en nog gebruyken den glans van
,, een Koning, dog in de Regeringe ſomwylen
,, alleen de ſtemme van een Borger, waar door
,, allenthalven alle confuſie werd vermyd en
,, voorgekomen, en voorts te weeg gebragt
,, een reſpect, en eerbiedigheyt in de gemoede-
,, ren van de Regenten en Ingeſetenen, door ſo-
,, danig eminent en illuſter Hooft, en vervolgens
,, een gelegentheid verwekt, om alle quæſtien
,, en

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

„en geschillen, die onder deselve mogten ont-
„staan, door sijn tussen komen, ende bemidde-
„ling te doen beslissen. Het welk onse Voor-
„ouders soo noodsakelijk hebben geoordeelt, dat
„sy in verscheide solemnele deliberatien, en re-
„solutien hebben verklaart, dat sonder het selve
„de Provincien onder den anderen, en de Pro-
„vincien in haar selven niet en souden kunnen
„bestaan.

„De twede nuttigheid en noodsakelijkheid
„seggen sy, is, dat de Secretessen van saken, execu-
„tie van desseinen, en spoedige expeditie van
„Staats saken met het aller grootste succes en
„prompititude door den Stadhouder werden ver-
„rigt en uytgevoert. Daar over het meeste gebrek
„is, datter buyten dien niet secreets en blyft,
„dat alle saken uytlekken, en de Uytheemse
„ministers alles magtig werden, het welk door
„den Stadhouder toe vertrouwt sijnde secreet
„kan blyven; en belangende de Corresponden-
„tie buyten s'Lands, dat deselve nergens na soo
„verre soude kunnen penetreren, als door een
„Stadhouder van jllustre præminentie en uyt-
„stekentheyt van persoon en afkomst, als heb-
„bende de sleutel van de Cabinetten van andere
„Princen, en wetende alle hare desseinen te ont-
„dekken, en den Staat tydelijk daar tegens te
„doen wapenen.

„De derde nuttigheid is de handhavenis
„en goed bestier van de Justitie en regts oeffe-
„ninge, om deselve onder den titel en naam van
„een voornaam Opperhooft ontsaggelijk te
„maken, tot welken eynde de volslage en Sou-
„veraine Princen dikmaals hare hoge Justitie ge-
„woon sijn met haar persoonlijke tegenwoordig-
„heyd te vereeren, het welk door veele te ge-
„lijk niet en kan geschieden, en daarom by den
„Stadhouder in den name van den Staat gevou-
„gelijker kan werden waargenomen, en meerder
„luyster aanbrengt, daar onder ook gehoort
„het bestellen van de Regters in de Steden. Soo
12. seid *Grotius in tract. de Antiquitate Reipub. Batav. cap.* 1. dat het de beste Regeering is, daar in den veelledigen Staat een wettig Vorst werd bygevougd. *Quod si ad hoc Optimatium imperium ex Ordinibus compositum legitimus accedat Principatus, ea Respublica optime videri debet, & dilecta esse & temperata. Nam quum in re omni id quod medium est probemus, medium autem dicitur, modo id quod remotum utrimque est, modo id quod utrumque participat, apparet hanc rempublicam ita inter regnum & multitudinis imperium esse constitutam, ut & mala utriusque declinando a se avertat, & bona imitando in se derivet. Primum enim quum neque uni homini, multis erroribus obnoxio, neque multitudini imperitæ omnia permittit, maximis se procul dubio subducit periculis. Quandoquidem vero Regnum precipue Majestate, populi autem imperium æquali libertate commendat, Majestatem quidem Principatu assequitur, æqualitate autem, quantum satis est, præstat, quum cuivis, ex quovis Ordine per virtutem ad summos honores partemque imperii munit viam.* Dat is; Soo by aldien dese Hooge Staats Regeering een wettig Vorst werd bygevougd, wert deselve voor de beste, aangenaamste en gematigste gehouden. Want gelijk in alles de middelmaat voor goet te houden, en het tussen punt tussen twee strydende syden genoemt werd, en van beyde delagtig is; Soo is sodanigen Staat op sodane tussen een en veelhoofdige Regering gegrond, dat die eensdeels de nadelen van beyde ontwijkt, en de onheilen van sig keert, en anderdeels de voordelen van beyde waar neemt, en het goede tot sig trekt. Want om dat se voor eerst niet alles en stelt in de handen van een mens alleen, die dikmaals vele mislagen onderworpen is, nogte ook alle haar magt aan het onbedreven veelhoofdige Volk overgeeft, soo ontlastse sig van veel gevaars. En nademaal een Ryk bysonderlijk door Majesteit en hoge gebiedentheid werd verheerlijkt, daar de Regeringe van 't veelhoofdige volk in tegendeel gelijkheid, en vryheid ten voordeel heeft, soo krygtse uyt den Hoofde van een aansienlijk Vorst, hoge agting, en geeft gelijkheid en vryheid genoug, als een ygelijk door de deugt, de deure tot eer en staat geopent werd.

En Paulus Merula beschryft de Regeringe van de Hollandse Republijk, dat sy uyt al de drie soorten van Regering het beste getrokken en behouden heeft, *in diatrib. de statu Reipubl. Batav. Circa fin: Censeo, inquit, Batavorum Rempublicam esse temperatam salutariter, ex triplici genere laudabili, Regali, Optimate, Populari. Primi quidem notas esse in summo exercituum nostrorum Ductore, cujus arbitrio & nutu omnia post acceptum imperium militiæ terra marique gubernantur. Secundi signa esse in ipsis Ordinibus, qui de omnibus rebus agundis consilia ineunt, viasque in bene feliciterque perficiundis cum cura diligentiaque viam sternunt. Tertii esse judicia in ipsis civitatibus, queis non præconsultis majora negocia insolens tractare, nefas pertractare.* Dat is; Ik oordeel dat de Hollandse Republyq seer heilsaam gematigd is uyt de driederhande beroemde soorte van Regering, van Konings gebied, van Staats gebied, en uyt de Regering van het gemene volk. De tekenen van de eerste soort sijn in den Gouverneur en Capiteyn Generaal, door wiens beleid en bestier alles te Water en te Land geschikt werd. Van de twede is in de Staten, dewelke alles in haar Vergadering besluyten, en den weg bereiden om alles gelukkelijk uyt te voeren; de teekenen van de derde sijn in de Steden, sonder welkers goed bedunken yets te beginnen onredelijk, en af te handelen, ongeoorloft is.

Niet alleen dat dese manier van Regering se- 13.
dert de Graven van Holland by de Staten van den selven Lande onder het bepaalde oppergebied van de Graven ofte hare Stadhouders over de agt hondert jaren gelukkelijk geoeffent, en gehandhaaft is, maar dat ook selfs met en voor de tijd van de Romeinen weinig min als nog agt hondert jaar daar te voren sodanige manier van Regering onder den Batavieren is bekent geweest, blykt uyt het voorbeeld van Claudius Civilis Koning en Veldoverste der Batavieren, dewelke het Oorlog tegens de Romeinen niet en heeft mogen aannemen sonder voorgaande bewilliging van de beste des volks, dewelke hy tot dien eynde in 't Schakenbos by den anderen ter maaltijd genodigt hadde, en na de maaltijd met deselve daar over

be-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

beraadslaagde, en met een voorbedagte aanspraak tot het volk, uyt een gesogte oorsaak deselve tot den toestand van sijn voornemen heeft weten te brengen, gelijk daar van getuygd werd by *Tacitus lib. 4. Histor. Igitur Civilis; inquit, dissidii certus, occultato interim altiore consilio, cætera ex eventu judicaturus novare res hoc modo capit. Jussu Vitellij Batavorum Juventus ad dilectum vocabatur, quem suapte natura gravem, onerabant ministri avaritia ac luxu, senes aut invalidos conquirendo, quos pretio dimitterent; Rursus impuberes, sed forma conspicui (& est plerisque procera pueritia) ad stuprum trahebantur. Hinc invidia, & compositi seditionis authores, perpulere, ut dilectum abnuerent. Civilis primores gentis & promptissimos, vulgi specie epularum sacrum in nemus vocatos, ubi nocte ac lætitia incaluisse videt, a laude gloriaque gentis orsus, injurias & raptus, & cætera servitij mala enumerat. Neque enim societatem ut olim, sed tanquam mancipia haberi. Quando legati, gravi quidem comitatu & superbo cum imperio venire! Tradi se Præfectis, Centurionibusque, quos ubi spolijs & sanguine expleverunt, mutari exquirique novos sinus, & varia prædandi vocabula. Instare dilectum, quo liberi a parentibus, fratres a fratribus, velut supremum dividantur. Nunquam magis afflictam rem Romanam. Nec aliud in hibernis, quam prædam & senes; attollerent tantum oculos, & inania legionum nomina ne pavescerent; esse sibi robur peditum, equitumque, consanguineos Germanos, Gallias idem cupientes: ne Romanis quidem gratum id bellum, cujus ambiguam fortunam Vespasiano imputaturos: Victoriæ rationem non reddi. Magno cum assensu auditus, barbaro ritu, & patris execrationibus universos adigit.* Dat is: ,, *Civilis* voorneems van den Romeinen af te wyken, hield sijn voornemen agter, hebbenbende anders geene meninge, dan alle sijne saken na de gelegentheid van de uytkomste te schikken, begon op dese wyse de beroerten in te stellen. Het jonge manschap door bevel van Vittellius ten krygdienst beropen, wierd het selve beroup, het welk van sig selven swaar genoug was, nog lastiger gemaakt door de gierigheid en schelmerye van de dienaars daar toe gestelt, met dat sy hier en daar oude mannen, swakke lieden lieten op souken, op dat sy deselve daar na wederom om gelt mogten loslaten. De jonge knegtkens, en onder die dewelke in schoonheid uytmunten (want by den Bataviers was doorgaans een klouke schoonheid onder de kinderen) wierden met onkuisse misbruykingen onteert. Deshalven een groten haat tegen den Romeinen ontstond, sulx dat daar over enige opgemaakte aandryvers van dese beroerte, het volk aldaar soo verre bewogen hebben, dat sy dese beschryvinge der Romeinen weigerden te gedogen. Civilis dan hebbende aanstonds in het Schakenbos de grootste Edelen en voornaamste des volks onder schyn van een grote gastery by een doen vergaderen, heeft deselve na dat sy nu laat in den nagt door wyn en vrolijkheid verhit waren, aangesprooken, aanvangende sijne redenen met een overvloedige eer en roem des volks, en begost voort te verhalen alle de verongelijkingen, roveryen, en andere slaafse swarigheden, die haar van den Romeinen waren aangedaan, want, seide hy, wy werden niet meer in bontgenootschap, als voor desen, gehouden, maar werden niet anders als slaven gerekent. Wanneer sal het dog geschieden, datter een aansienlijk Stadhouder met enig treffelijk gevolg en magtig bevel sal overkomen? Helaas wy werden tegenwoordig onder een deel slegte Bevelhebberen en Hooftlieden, ten buyt overgegeven, en als wy deselve met veel roofs en bloeds sullen versadigt hebben, sal men dan nog wederom niewe streeken en vonden weten uyt te vinden, en verscheide niewe namen van roverye weten op de baan te brengen. Daar is tegenwoordig wederom een niewen opbodt ophanden, waar in de kinderen van de ouders, en den eenen broeder van den ander voor eewig staan gescheiden te werden. Aangaande het Roomse Rijk, seide hy, dat het selve noyt te voren so onseker gestaan had, als doen tegenwoordig, dat binnen de winter-legeringen der Romeinen niet anders tegenwoordig was, als een rijken buyt, ende een hoop oude en swakke mannen. Derhalven hy haar vermaande, dat sy alleenlijk hare oogen wilden opheffen, en niet versaagt en souden sijn voor den ydelen roem der ydele namen der Krygsbenden. Want aan onse sijde, vervolgde hy, hebben wy een groote magt van Ruyteren en Voetknegten; daar toe de Hoogduytsen oude bloed-verwanten, insgelijks de Franse Landen, die het selfde met ons begeren. Ende selfs aangaande den Romeinen konde by haar desen oorlog niet onaangenaam wesen. Want indien het geluk niet dienen en mogt, salmen 't selve Vespasianum wyten, en indien men overwinninge heeft, daar van en behouft men geen rekening te doen. Na dat hy dit alles voorgestelt had, ende 't selve met grote toestemminge van haar allen was aangehoort, heeft hy haar met eede en diere woorden, na de Barbarise wyse verpligt.

f *Eerst aan de Edelen*] Ende onder die de Hee- 14
ren van Wassenaar en Egmond, dewelke haar altijd tegen de Graaflijke Regering dapper hebben aangekant gehad.

g *Van de Graven van Hollant*] Naar het 15
vervallen en beswyken van het Roomse Ryk, daar de Batavieren by de vyfhondert jaren mede in Bondgenoodschap geweest waren, sijn deselve met den Franken verenigt geweest, dewelke den Ryn over komende door der selver hulp en bystand in 't oude Gallien sijn ingevallen, daar sy een Koninkrijk gestigt hebben, dat sy na hunnen naam Frankrijk deden noemen. Ondertussen dat de Denen, Wilten en Normannen door hulp van de Friesen, (daar de Quaden en Saxers, een deel der Wilten, haar inland hadden) de Batavise Kusten veel ongemak aan deden, en het land in geduyrigen roer hielden, so dat het voor-land dikmaal uytplunderden; ende de Batavieren hoe dapper sy sig daar tegenstelden, dikmaal tot in het Batavise Eyland, in den kring van Maas, Waal, Rhyn, en Lek hebben moeten wyken. Tot uytboeninge van dewelke de bystaande Franken veel hulp by bragten; Dese waren

ren

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

ren nauwlijks van den halsgekeert, of de Friesen, dewelke ook deselve uyt hun Land verdreven en weg gejaagt hadden, hebben het hooft beginnen op te heffen, ende hun niet vernoegende met hun oud besit, den Rynstroom overkomende, op den Batavieren vyandelijk aangevallen, dewelke 't selve onverwagt voorkomende, haar dapper verlegen vonden, ende met dat de Franse Koningen, die met het hare genoeg te doen hadden, haarluyden so wyd afgelegen, niet en konden by springen, hebben die van de Overbetuwe hun onder de bescherming van de Bisschoppen van Utregt begeven, ende heeft sig het verder gedeelte van de Betuwe onder het Duytse Rijk begeven, van welk gedeelte Nimwegen de Hoofdstad was, daar om als nog de oude Rijx-stad genoemt, ende is onder het Rijk gebleven, tot dat Otto van Nassou; de VII. Graav' van Gelder, door toedoen van Koning Willem, 't selve omtrent den jare 1250. voor 21000. mark silvers af-koft, en aan Gelderland hegte, daar het sedert aangebleven is. Holland, Zeeland en West-vriesland, hielen het by hun selven, ende maakten hun Vorsten en Veld-oversten, so by en uyt hun eygen selven, als uyt andere, die haar van buyten te hulp kwamen; een voorsigtige manier van doen, dat men de Krygsbenden by en uyt de voornaamste van deselve trop doe bestieren; en waren ook Regters van sekeren omring der Landsaten, daar sy over gestelt waren. Dese wierden Comites en Graven genoemt, Aanleyders ende Beregters van het onderhebbende volk; Welke
16 dese Comites by de oude Duytsen geweest sijn, en waarom alsoo genoemt, hebben wy hier voor aangewesen, dat deselve waren de metgesellen van den Koning, ofte Vorst, en dat deselve waren de Opper-rigters en Evenaars van gelijk en ongelijk, over sekere bepaalde omringen der Germanse en Batavise Landsaten, elks in de sijne. Dewelke ook by *Grotius Antiq. Reipub. Batav. Cap.* 5. voor een en deselve werden gehouden, dewelke by de Romeinen *Comites*, en by ons *Graven* genoemt werden. Maar waarom deselve by ons Graven genoemt sijn, seid hy wel, *quod Gravii aut Grafiones dicebantur Judices*, en Regters, maar de naam-reden drukt hy niet uyt. *Greef* is een oud duyts woort, het welk een Koninklijke Overste en Bevelhebber beduydt, soo als wy leeren uyt het oude Engel-saxe woorden-bouk, alwaar gelesen werd: *Geresa*, *Procurator*, *Consiliarius*, *Præpositus*, *Geref schipe Consulatus*. In de Engel-saxise oversettinge van het Nieuwe Testament, Luc. 16. vs. 4. werd het woord οἰκονομίαν by de LXX. Oversetters, *villici officium*, *in vulgata lectione*, *dispensationem*, en in de nieuwe oversettinge, Rentmeesterschap, *Gerefschippe* genoemt, het welk in het Engels *Stewardschip* genoemt werd, by ons *Stedehouderschap*; *ward*, beduydt in 't Engels een bewaarder, een beschermer, een voogd. Waar van komt ons oud woord *Ruward*, een Rustbewaarder, een Land-voogt. In de oude Engels-saxense wetten staat in den aanvang, *Eduward Cyning byt Gerefum Dallum.* Koning Eduward ontbied allen sijnen Overste Rigteren. Dese Koninklijke Regteren werden genoemt *Gerefim.* In welke oude wetten ook somwylen gelesen werd, *Cyning Gereba*, dat is Koninklijke Regter, *Porte Gersa*, *oppidi præpositus*, een Land-voogt; Port is eertijds een Stad genoemt, waar van het woord poorter, ende poort-regt. Uyt het welk dan genoeg af te nemen is, wat het ampt der oude *Geresen* ofte Greven geweest is.

Den I. Grave van Holland was eenen *Diderik*, 17
daar in de oude Schryvers wel over een komen, maar waar van daan, hoe, by wie, en wanneer hy hier is ingevoert, is onseker; de meeste willen, dat hy een Soon soude geweest sijn van *Zigebert*, Prince van *Aquitanjen* ofte *Gasconjen*, in Vrankrijk, by gifte van *Karel de Kaluwe*, Koning van Vrankrijk; andere seggen, een Soon van *Geerlof*, Grave van Vriesland, soo dat hy uyt Vriesland herwaarts over gekomen soude sijn, en de Gift-brief niet by *Karel de Kaluwe*, anno 863, maar by *Karel de Simple*, anno 923. ende sulx wel 60. jaren daar na soude verleden sijn; waar in wel de meeste waarschynlijkheid bestaat, alhoewel deselve brieven te onregt verstaan, en uytgeleid werden.

Wat de giftbrieven aangaat, dewelke daar van by de oude Chronyquen vertoont werden, sijn van seer weinig geloof, die wy nogtans, om niet te toonen alles te verwerpen, wat duyster en onseker is, in sijn geheel sullen laten, dog een gants andere uytleg daar op sullen maken, als tot nog toe by geen of weinige gedaan is. Het is waar dat de Francen, met en sedert dit Land door de Denen en Normannen verlaten wierd, haar de overheersing van dit volk en land hebben souken aan te matigen, dog sonder enig regt daar toe te hebben; de Giftbrief en spreekt ook daar niet van, als behelsende alleen de gifte van enig geestelijk inkomen, van de Kerk van Egmond, wyd en syd, en ook buyten Holland gelegen; dat hadden sy ligt te wagen, aan yemant yets te geven, dat hy selfs moest gaan halen, en verkrygen, sulx dat seer wel werd aangemerkt by *Willem Heda* in sijn beschryving van de Bisschoppen van Utregt, onder *Hunger: de XIV. Bisschop*, als hy seid, *Provinciæ illæ a Francis liberaliter sunt concessæ illis, qui animos habebant acquirendi seu hostes profligandi, ac eas defendendi, cum largientibus ibidem nulla demeretur potestas, aut imperium, quæ ipsis nulla fuit*,
„ Dat is: Dese Landen sijn by de Francen mil-
„ delijk uytgedeelt aan die genen, die bestaan dor-
„ sten deselve aan te doen, en hare Vyanden te o-
„ verwinnen, en deselve Landen souden mogen
„ houden en beschermen, dewyle sy aan hare ge-
„ biedende magt, die haar niet toe en quam, niet
„ en hadden te verliesen. Wat magt hadden de Koningen van Vrankrijk ofte Keysers van Duytsland, tot de gifte van enig besit deser landen, alsoo weinig als sy hadden om een Graaf of Beschermheer over deselve te stellen; die altyd met goed en bloed hare niemant onderhorige vryheid beweerd en staande gehouden hebben. Want of wel de Franse Koningen en Duytse Keyseren haar somtijds vermeten hebben, eenig Leenregt over Holland te hebben, soo verre dat sy het selve als een leen aan andere hebben willen uytgeven, gelijk ook de Bisschoppen van Utregt getragt, en daarom Oorlog gevoert hebben; Soo is het selve

altoos tegengeſtaan, en noyt erkent, waar over de Graven van Holland ſelf dit Land jegens de Biſſchoppen hebben beſchermt, en deſelve vryheid gehandhaaft, en hebben de Hollanders haar noyt ontſien, voor dit regt van volle vryheid tegens de Duytſe Keyſeren in de wapenen te komen. Soo heeft ſelfs *Carel de Simple* Koning van Vrankrijk by tijde van deſen Diederik, by uytgedrukte handveſt deſe vryheid moeten erkennen, en afſtand moeten doen van alle het regt, dat hy of ſijn voorſaten daar op to ſpreeken hadden. En als het Keyſerdom van de Francen aan de Saxen gekomen was, heeft Keyſer Otto met brief en zegel alle opſpraak van Leenregt op Holland moeten afgaan, en heeft Diderik de Vierde voor dit regt tegens Keyſer Hendrik de III. de wapenen in de hand genomen, als te ſien by *Math. Voſſ. Annal. Holl. lib.* 1. *pag.* 3. 16. 24. *en* 37. Den Vrybrief van Keyſer Otto aan Diederik Grave van Holland gegeven luyt aldus.

O T T O

Divina Favente Clementia Rex.

18 C*Unctis fidelibus noſtris, præſentibus ſcilicet atque futuris manifeſtum eſſe volumus, quomodo nos ob votum & amorem dilectæ genetricis noſtræ, Theophanæ videlicet Imperatricis Auguſtæ, nec non & interventu fidelium noſtrorum Eckberti Trevirenſis Eccleſiæ venerabilis Archiepiſcopi, ac nepotis noſtri Henrici Bavarorum Ducis, fideli noſtro* Theodorico Comiti *quidquid noſtro conceſſu hactenus in* beneficium *tenuit, inter duo flumina quæ vocantur* Liora & Hiſla in proprium *dedimus, cum omnibus utenſilibus, quæ in eodem beneficio Regio conceſſu* per fructuarium uſum *antehac poſſedit: Et totum quod noſtra Regia Conceſſione in villa* Sunnemere *dicta* beneficiario uſu *uſque modo habuit, cum omni utilitate illis aſpiciente, ei etiam* in proprium deinceps tenendum, *donavimus: Adhuc quoque quidquid beneficii noſtra de parte inter duo flumina* Medemelacha & Chinnoloſara Gemarchi *dicta tenuit, cum omnibus appendiciis ad idem beneficium pertinentibus, ſimiliter* in proprietatem habendum *dedimus: Adhæc etiam totum quod de noſtro jure in pago* Texla *nuncupato* beneficium *tenuit, cum omni utilitate adhoc appendente (excepto quod vulgari lingua dicitur* Huslada*) ad integrum ſibi* in proprium *tradimus: & in Comitatibus ita nuncupatis* Maſalant, Kinnem, Texla. *Et ut de prædictis rebus liberam habeat poteſtatem donandi, commutandi, ſeu quidquid voluerit faciendi, hoc noſtræ Auctoritatis Præceptum conſcribi & annuli noſtri impreſſione ſigillari juſſimus, manuque propria ſubter firmavimus.*

Signum Domini Ottonis glorioſiſſimi Regis.

Hildebaldus Epiſcopus & Cancellarius vice Willigiſi Archicapellani recognovi. Dato VIII. *Kalend. Septembris, anno Dominicæ incarnationis* 985. *Indictione* XIII. *Anno autem Ottonis Tertii regnantis* II. *Actum Noviomago feliciter.*

Dat is:

O T T O

By Godts gratie Koning.

„ ALlen onſen getrouwen, tegenwoordigen
„ en toekomſtigen, willen wy dat kon-
„ dig en openbaar ſy, hoe dat wy door begeerte
„ en liefde onſer wel beminde moeder Theofana
„ de Keyſerinne, en ook by ſupplicatie onſer ge-
„ trouwe luyden Eckbert, den eerwaardigen
„ Aarts biſſchop van Trier, en onſen neve Hen-
„ rik Hertog van Beyeren, aan onſen getrouwen
„ *Graaf Diederik*, al wat hy tot nu door onſe gifte
„ als *beneficie* beſeten heeft, tuſſen de twee water-
„ vloeden ofte rivieren, die men hiet *Liora* en
„ *Hiſla in eygendom* gegeven hebben, met al het
„ toebehooren dat hy in 't ſelve beneficie van de
„ Koninklijke begiftinge tot nog toe als *uſufruct*
„ genoten heeft: hebben hem ook gegeven al
„ wat hy, door onſe Koninklijke vergunninge,
„ tot nog toe als *beneficie* gehouden heeft in het
„ Dorp *Sunnemere*, met alle de toebehorende pro-
„ fijten voortaan in vryen eygendom te houden.
„ Voort ook alle beneficie, die hy van onſen t'we-
„ gen tuſſen de twee vloeden *Medemelacha* en
„ *Chinneloſaxa Gemarchi* genaamt genoten heeft,
„ met alle 't gene daar aan kleeft, hebben wy hem
„ van gelijken in eygendom gegeven: Alſoo mede
„ alle *beneficie*, die hy van ons in het Dorp Texel
„ heeft genooten, met alle profijten die daar aan
„ vaſt zyn (uytgenomen het gene dat men in de
„ gemeyne ſpraake Huyslade noemt) geven wy
„ hem in 't geheel als eygen: als ook in de Graaf-
„ ſchappen, die genaamt worden Maaſland, Kin-
„ nem, Texel. En op dat hy van deſe goeden
„ vrye magt hebbe, die te vergeven, verwandelen,
„ of daar mede al te doen dat hem belieft, hebben
„ wy dit gebodt onſer Autoriteyt doen beſchry-
„ ven, en met onſen ring ſegelen, en ſelf met onſen
„ eygen handtſchrift onderteykent.

't Zegel van den Hoog-geroemden Heer en Koning Otto.

„ Ik Hildebaldus Biſſchop en Cancellier hebbe
„ het in plaats van Willegijs den Overſten Capel-
„ laan over-ſien. Gegeven den VIII. Kalend.
„ van September in 't jaar der Incarnatie ons Hee-
„ ren 985. in de XIII. Indictie. In 't II. jaar van
„ 't Keyſerdom van Otto den III. Gedaan tot
„ Nimmegen ſaliglijk. Amen.

Dat deſen Grave Diderik uyt Vrieſland ſoude 19
oorſpronkelijk ſijn, is een miſverſtand, en onkunde van het geſlagt van Gerolf den Vader van *Diederik I.* dewelke by Regino Abt van Prumien op het jaar 885. als geſant aan Keyſer Carel van Godefrid den Norman geſonden, Grave van Vrieſland genoemt werd, daar uyt ſy dan willen beweren, dat dit een Vrieſe was, en ſulks Diederik uyt Vrieſland oorſpronkelijk. Welken aangaande zy geweten, dat gene Chronykſchryvers en melden, wie en van waar deſen Gerolf oorſpronkelijk geweeſt ſy, en buyten Regino de Abt van Prumien by niemant gedagt en werd, als by

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

by Melis Stokke in de oude Hollandſe Rymchronijk, daar hy ook Grave van Vrieſland genoemt werd, ſpreekt van gelijken Gifbrief by Arnulſt der Francen Koning, aan den ſelven Grave Gerolſt anno 889. en ſulx ſoo veel vrouger als die van Carel de Simple, en ſijn ſoon Ludowijk gegeven daar in van het inkomen tot Suydherders-hage en andere plaatſen geſprooken werd; Melis Stokke verhaalt het ſelve aldus:

In dees Dirks tyden als ik vant
Was een Grave in Vrieſlant,
Die Gerolf met namen hiet
En wan, alſmen beſchreven ſiet
Aan Konink Aarnout van Vrankenland
Dat hy gaf Boſch Merſch en Sand
Dat ſijnen Graafſchap lag gelage
Tuſſen Rhyn en Zuytharders-hage, &c.

Deſe Gifbrief daar hy af ſpreekt is nageſchreven uyt een ſeer oude Chronyk op Franchyn met de hand geſchreven, in de Abdye van Egmond beruſtende, en by *Petr. Scriverius* in 't ligt gebragt, en luyd aldus:

ARNULFUS,

Divina favente Gratia, (*Rex.*)

20. *NOtum eſſe volumus omnibus ſanctæ Dei Eccleſiæ fidelibus, fidelibusque noſtris, præſentibus ſcilicet & futuris, qualiter quidam fidelis & venerabilis Comes noſter, nomine* Gerolfus, *Manſuetudinem noſtram deprecatus eſt, ut ei quaſdam res juris noſtri in proprium concederemus. Cujus petitioni libenter annuentes, ita fieri decrevimus: dedimus namque ei inter Rhenum & Suithardershage, in Comitatu ipſius, in locis Northa & Osprehtashem nominatis, ſilvam unam, & terram arabilem unam: & in loco qui dicitur* Bodokenlo *Hobam unam: in* Alburch *quoque Hobas duas: & in* Hornum *Hobam unam: & in loco* Huni *vocato manſum* 1. *& in loco* Theole *manſum* 1. *& in* Aske *manſum* 1. *& quidquid ad eaſdem Hobas & manſos jure legitimeque pertinere videtur, cum curtilibus & ædificiis, mancipiis, campis, agris, paſcuis, pratis, ſilvis, aquis, aquarumque decurſibus, molinis, piſcationibus, viis, & inviis, acceſſibus & regreſſibus, quæſitis & inquiſitis, cultis & incultis, & cum univerſis appendentiis & adjacentiis, & finibus ad præfatas Hobas aſpicientibus. Et juſſimus ei inde hoc noſtræ Auctoritatis fieri Præceptum, per quod volumus, firmiterque jubemus, ut ante titulatus fidelis noſter de his omnibus ab hodierna die, & deinceps omni tempore, liberam ſecuramque habeat poteſtatem tenendi, donandi, vendendi, commutandi, vel quidquid exinde voluerit faciendi, abſque ullius impedimento. Et ut hæc Conceſſionis noſtræ Auctoritas firmior habeatur, & per futura tempora à fidelibus noſtris verius credatur, ac diligentius obſervetur, manu noſtro ſubter eam firmavimus, annuloque noſtro ſigillari quoque juſſimus.*

Signum Domini Arnulfi invictiſſimi Regis.

Aſpertus Cancellarius ad vicem Othmari Archicapellani recognovi & ſcripſi. Data pridie Nonas Auguſti, Incarnatione Domini 1389. *Indictione* VII. *anno* II. *Regni Arnulfi piiſſimi Regis. Actum Franconoforth in Dei nomine feliciter. Amen.*

Dat is:

ARNOUT,

By Godts gunſt en gratie (*Koning.*)

„KOnd zy allen geloovigen in de Heylige „Kerke Gods, en allen onſen getrouwen, „tegenwoordige en toekomſtige, hoe een ſekere „onſe getrouwe en eerweerdige Grave, met na„men *Gerolf* onſe Goedertierentheyt gebeden „heeft, dat wy hem eenige dingen, die ons regte„lijk toe-behooren, in eygendom wilden vergun„nen. Wiens verſoek wy geerne hebben toe-ge„ſtaan, en geordineert, dat het alſoo geſchie„de: Want wy hem gegeven hebben tuſſen den „Rhyn en Suythardershage, in ſijn Graafſchap „in de plaatſen die *Northa en Oſprehtashem* ge„naamt worden, een Boſch en een bouw-akker, „en in de plaatſe die Bodokenlo genoemt wort, „een hoeve, ook in Alburg 2. hoeven, en in „Hornum 1. hoeve, en in Huuy 1. manſe, en in „Theole 1. en in Aske 1. en al wat tot de ſelve „hoven en manſen regt en wettelijk mag toebe„hooren, met de huyſen, ſchuyren, en gebou„wen, dienſt-luyden, velden, ackers, wey„den, beemden, boſſchen, wateren, en wa„tervlieten, molens, viſſcheryen, wegen en „onwegen, toe-gangen en uyt-gangen, op ge„ſogte en nog op te ſoeken, gebouwt en onge„bouwt, met alle het aanhangende en by-han„gende, en al dat tot de geſeyde hoeven behoort. „En hebben bevolen, dat hem daar van dit Ge„ſchrift van onſer Majeſteyts believen gemaakt „werde, willende en begerende, dat de voor-ge„melde onſe getrouwe, van deſen dag aan en „voort ten allen tyde vrye en volle magt hebbe, „om al het voorſeyde te houden, vergeven, ver„koopen, verwiſſelen, of al wat hy daar mede „ſoude willen doen, ſonder yemandts verhinde„ring. En op dat de kragt van deſe onſe vergun„ninge te vaſter gehouden, en in 't toekomende „van onſe getrouwen te ſekerder gelooft en te „neerſtiger onder-houden worde, hebben wy „deſen met onſe handt onderſchreven, en belaſt „met onſen ring te zegelen.

't Zegel van Heer Aarnoud den onverwinnelijken Koning.

„Ik Aſpert Cantzelier heb het overſien en ge„ſchreven voor Otmaar den Aartscappellaan. „Gegeven dags voor de Nonas van Auguſtus „in 't Jaar van de Incarnatie ons Heeren 1389. „de VII. Indictie, in 't 11. Jaar van 't rijk des „ſeer godtſaligen Arnulfs. Actum Frankford „in den name Godts ſaliglijk. Amen.

21 Daar uyt dan te ſien is, dat Suydherdershage niet volgens gevoelen van Janus Douſa Suyderwoud geweeſt is een Dorp in 't Eyland van Marken omtrent Munnikedam, aan de Zuyderzee gelegen, maar een Landſtreeke in Weſtvrieſland, niet het geene voor Noortholland van ouds gehouden is, maar Weſtvrieſland eygentlijk alſo genoemt, het welk beweſten van Ooſtvrieſlant naaſt gelegen is, als Dokkum, Staveren, &c. ende Stad en Landſtreke van Embden; ſo dat Suydherdershage hier beduyd een boſch, alſoo genoemt omtrent de Stad Norden in 't Graafſchap van Embden gelegen, welke Landſtreeke tegens Ooſtvrieſland aangelegen altoos een Graafſchap op ſig ſelven geweeſt is, en ſedert dat het Keyſerrijk van de Francen aan den Saſſen is overgegaan, by deſelve Keyſeren is aangeſlagen, en gehandhaaft, dewelke hare byſondere Graven daar over geſtelt hebben, om daar door het Neder-Saxen te bemagtigen, gelijk het Graafſchap van Embden als nog onder het Keyſerrijk te Leen behoort. Sodanigen Grave is ook deſen *Gerolf* geweeſt, in dien ſin Grave van Vrieſland genoemt, om dat het een gedeelte van Vrieſland is. Het welk waarſchynlijk geenen Vries en is geweeſt, als met de Vrieſen in geduyrigen Oorlog ſijnde, en geſtelt van en voor die gene die het ſelve ſogten te bemagtigen.

22 Of nu deſen Geerlof de Vader is geweeſt van *Diederik de I.* Grave van Holland, is niet ſeker, alhoewel tegens de ſaake niet en ſtryd, maar dan moſt hy een Gentenaar geweeſt ſijn, en geenen Fries, om dat wy hier naar klaar ſullen aanwyſen, dat *Diderik* het zy de 1. of de 2. ſijn Vader en Moeder en hy ſelft een Gentenaar en ſulx een Vlaming en geenſints een Vries geweeſt is. Dat hy geen Vries geweeſt is, of heeft kunnen weſen, blykt, dat deſe Graven van dit Vrieſland, eygentlijk Weſtvrieſland, altoos tegen de Vrieſen hebben geoorlogt, en van buyten ſijn aangekomen; dat ook in geene Vrieſſe Chronyken ofte jaarbouken van deſen *Geerlof* enig gewag gemaakt werd. Of hy nu de Vader van deſen *Diderik* geweeſt zy, is (ſeggen wy) onſeker. Immers de Rymchronyk ſpreekt het ſelve tegen in den eerſten ophef, als hy ſeid.

In dees Dideriks Tyden als ik vant
Was een Grave in Vrieſlant,
Dier Gerolf by namen hiet. &c.

Soo werd hy daar geſteld naar en onder deſen *Diederik*, en alſmen de gemene tijdrekening van de oude Chronyken ſal volgen, ſoo kan hy de Vader van den eerſten *Diderik* niet ſijn, die hier eerſt in 't jaar 889. bekent werd, daar *Diderik* al in 't jaar 863. als Grave van Holland werd ingevoerd, dog volgens onſe tydrekening, dewelke den I. Grave van Holland wel 60. jaren later nemen, ſoude het wel t'ſamen gaan, en wel kunnen weſen, dat deſen *Geerlof* Caſtelein van Gent door toedoen van den Keyſer en Koning van Vrankrijk, aan dewelke deſen *Diderik* en ook de Koningen van Vrankrijk, door Huwelijken verknogt ſijn geweeſt, aldaar als Stadhouder en Grave tegen de Rebelle Vrieſen is geſonden geweeſt, en mogelijk daar uyt is voort gekomen, dat ſy deſen Grave *Diederik* uyt Vrieſland hebben willen t'huys brengen; Wat daar van zy het blykt altoos klaar dat hy geen Vries en is geweeſt, uyt de Rymchronijk, daar hy voor een onbekenden vremdeling bekent ſtaat, dog daar ſtaat by dat hy ſonderen kinderen ſtierf, het welk ſoo vaſt niet en gaat, om dat hy aldaar niet bekent en was, en gelijk als andere Veldoverſten en Stadhouders aldaar van buyten was geſonden. Is hy de ſoon niet geweeſt, immers is hy van de naaſte magen geweeſt, om dat den ſelven Rymchronyker verhaalt, dat hy ſijn naaſte en enigſte erfgenaam geweeſt is. Dit ſijn de woorden.

Deſen Gerlof die haar Grave hiet,
Men vind van hem anders niet,
Dan hem gaf te Vranken voerden
Konink Aarnout, dat myne woerden
Hier te voren hebben ontbonden,
Ligte hy ſtarf in ſijnen ſtonden
Sonder kint, en onſe Graven
Worden Heer van ſijnre Haven,
Want ikker anders niet of vernam,
Wat hy was, of wat van hem quam.
Dan ſijne Hantveſte t'Egmonde,
Wilen lag in onder ſtonde.

Dat ook deſen *Diderik* niet uyt Vrieſland overgekomen kan ſijn, wyſen de ſaaken ſelf genoug uyt, en is een kennelijke ſaak, dat wy ter ſake van het inhalen van den Grave van Holland, daar ſy tegen waren, terſtond en met den aanvang van het Graafſchap geduyrige en ſware Oorlogen met deſelve gevoert hebben. Hoe kan dan deſen Graaf *Diderik* uyt Vrieſland gekomen ſijn. *Statim initio Comitatus*, (ſeid *Iſaac: Pontanus, diſcept: Chronograph:*) *cum Friſys, utpote hoſtibus & qui Imperium Comitum agnoſcere renuebant, bellis aſſidue certatum eſt*; en is daar van genoug in de Hiſtorien bekent.

Als onder anderen dat de Hollanders en Vrieſen den ſelven *Diderik* verdreven, tot dat hy wederom met magt in het Land gebragt wierd, volgens tuyg van *Johann: Gerbrandi Chronic. Belgic. lib. 6. cap.* 3. en de Hollandſe *Chronyq. diviſ.* 4. *cap.* 8. gelijk ook de Vrieſen den tweden Grave *Diederik* niet en hebben willen erkennen, en twee ſware ſtryden tegens hem hadden, daar hy eintelijk de overhand kreeg. Sie den ſelven *Johann. Gerbrandi. lib.* 7. *cap.* 2. en de oude Hollandſe *Chronyq. diviſ.* 5. *cap.* 4. Met Aarnout de derde en was het niet beter, dewelke ſoo deſelve *Chronyq. diviſ.* 6. *cap.* 1. uyt *Joann. Gerbrandi. Chronic. lib.* 8. *cap.* 1. van den aanvang tot den eynde toe betuygt, met den Weſtvrieſen in Oorlog was.

Om dit werk wat beter glimp te geven, heb- 23
ben ſy Medenblik den ſtoel en ſetel van Radbout, den laatſten Frieſen Koning erdigt, dewelke van Karel de Grote, in den jare 775. uyt ſijn Ryk verjaagt, ſig tot Medenblik ter neder ſoude geſet hebben, de eerſte en oudſte plaats in Noortholland

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

holland, ofte West-vriesland, alsoo genoemt van den ommegang, dewelke dese Inwoonders met den Friesen gehad hebben, met welken Radbout Oost-en West-vriesland, met het tussen beyden gelegen Meer Flevum, het welk doen nog geheel nauw aan den anderen paalde, soude verdeelt sijn geworden. Van desen Radbout souden dan de verder West-friese Koningen voort gekomen sijn, dewelke by Martinus Hamcom. in 't spel gebragt werden. Als eerst was Gondobald, dewelke door den Franken, na dat sijn Vader uyt het Ryk verdreven was, enig besit van Landen in West-vriesland soude verkregen hebben, dewelke uit Theodoricus sijnen Soon, eenen Gerolph soude hebben nagelaten, dewelke de Vader soude sijn geweest van Diderik den I. Grave van Holland, den Broeder van Walgarius, ofte Walgerus den Grave van Theisterbant. Dit gaat immers vast, de West-vriesen moesten ook een Koning op haar selven hebben. Maar Johan. Gerbrandi, Chronic. Holland, lib. 2. Cap. 22. ende onsen Nederduytsen Verbootser divis. 2. Cap. 27. maakt het nog beter, dewelke voor waarheyt verhalen, dat in het jaar 300. West-vriesland eerst is bewoont geworden van vyf Heeren ende Edelen, als eerst van Koning Dideric, daar Radboud sijnen oorsprong van heeft, dewelke den Stigter van Medenblik soude geweest sijn. Den tweden was Gerardus uyt den Woude, dewelke sijn woonsté in het Dorp Opdijk begreep. Den derden was Rolland van Weernisse, dewelke het sterke Slot in Wildenes gebout heeft; den vierden was Kemir, of Kenne Heikens Soon van Bennebrouk, alwaar hy hem ter neder sette, en den vyfden was Adelbold van Winsel, dewelke in het Dorp Winkel verbleef. Dese regeerden met malkander dit West-vriesland omtrent 150. jaar, van het jaar 300. tot het jaar 452 toe. Wat dese goede Heeren in hunnen tijd hebben uytgeregt, weet men niet te seggen. Martinus Hamcom weter nog iets van by te brengen, dat in 't jaar 332. als Diderik de eerste van de vyf, sig selven de naam van Koning wilde geven, de Friesen 't selve niet en mogten lijden, en door haren Oversten Haro, sijnen Neve, hem sodanig deden benauwen en vervolgen, dat hy hem selven moste overgeven, ende gedwongen wierd, hem met den tytel van Graaf te vreden te houden, gevende hem tot een Wapen vier Mattelieve-blaatjens in een nedergaande witte baar, op een blauw veld. Maar waar blyven nu Geerlof, en Diderik met sijne Soonen Walgard, den Grave van Teisterbant, en Diderik den I. Grave van Holland, die soo veel later quamen; de Koningen Dibbald, Heerlem den Stigter van Haarlem, Valk, den Stigter van Valkenburg, en Koning Ridsard Elinus, ofte Aurindulius, Esseloor, den verdigten stigter van het Kasteel en Slot tot Voorburg, dewelke by Martinus Hamcom voor de eerste en laatste Koningen van West-vriesland gestelt werden, sonder dat men weet op welke tijd sy geleeft hebben, of wat sy uytgeregt hebben. Dit is immers wel rond geschoten, en was wel de pyne waard, dat den Geleerden Janus Dousa so veel moeyten dede, om desen Walgard Grave van Teysterbant, waar het mogelijk tot Grave Dideriks Broeder te bewaarheden. Maar waar is dan desen Diderik de I. Grave van daan gekomen, indien hy nog uyt Aquitanjen, ofte Gasconjen; nogte uyt Vriesland voortgekomen is, wat raad daar toe?

Het waarschijnlijkste, dat wy kunnen uytvin-
den, is, dat de jonger Sonen van de Graven van 24
Vlaanderen haar fortuyn soukende, onder deselve eenen *Diderik* bekent is geweest, een Soon van de Graven van Gent, die hem selven ten tyde dat alhier alles door de Denen en Normannen verwoest was, hier na toe begeven heeft, eerst in Zeland, daar al voor die tijd de Graven van Walcheren bekent waren, en daar na in Zuyd-Holland, of so hy een Soon was van Gerolf Stadhouder van West-vriesland, als sommigé menen, van daar naar Dordregt is overgekomen, nemende sijn verblijf plaats tot Flardingen, in een seer klein gebied, daar van hy ook Grave van Flardingen genoemt is geweest, als te sien by *Ian: Dous. Annal. Holland. lib.* 6. het welk allenxkens voort en voort is uytgebreid tot aan de grensen van het stigt van Utregt, daar een Dorp gelegen heeft dat Holland genoemt werd, waar van breder hier voor, over de naamreden van Holland, daar van den titel van Graven van Holland soude voort gekomen sijn, en die naam over 't gehele Landschap aangenomen en behouden is, sedert dat *Diderik* de V. van dien naam hem selven by seker handvest van den jare 1083. *Hollandensium comes*, Grave van Holland, heeft laten noemen; welke handvest by *Ian. Dousa. Annal. Holland. lib.* 6. is ingelyft. Daar van *Willem Heda* Præpoost van Aarnhem tuygd, dat hy onder de oudheden van de Abdye van Egmond de eerste uytgift gesien heeft. Sie verder *Petr. Scriver*, in sijn Oud-Batav. onder *Dirk* I. en in sijn toetsteen op het Goudse Chronijkjen pag. 221. daar hy duydelijk aanwyst, uyt *Meyer. Annal. Flandr. lib.* 2. op het jaar 977. en vander Linden in sijn beschryvinge van Dendermonde *lib.* 3. *cap.* 3. dat *Diderik* en *Aarnout* Gentenaars sijn geweest. Het geeft ook een grote bewysreden, dat de Graven van Holland by na het selve Wapen voeren met die van Vlaanderen, sijnde een swarte opspringende Leeuw in een verguld-veld, dat de Graven van Holland in een Rode-leeuw op een verguld veld verandert hebben. Het welk by *Ioann. a Leyd. Chronic. Belgic. lib.* 6. *cap.* 6. te onregt van den Princen van Aquitanien gesogt werd. Sie mede wat wy verder in de jongste beschryving der Stad Leyden hebben verhandelt pag. 372.

Wanneer nu dese Graven hunne Regering
begonnen hebben, daar in sijn het de schryvers 25
nog niet eens; volgens de meininge van de oude Chronykers soude sulx geschied sijn in 't jaar 863. en sulx ruym twintig jaar na den laatsten overval der Denen en Normannen so sy seggen. Dog het komt dese meester-schryvers op een jaar of ses niet aan, want desen *Diderik* die al bejaart most wesen, eer dat hem soo een grote saak mogt toevertrouwt werden, heeft volgens haar schryven 40. jaar, en den tweden die ook in de wiege geen Grave van Holland konde gemaakt werden, soude geregeert hebben den tijd van 85. jaar, en sulx t'samen dit Graafschap bekleed hebben den tijd

van 125. jaar. *o Calculatores.* By de *Annales Fuldenſes, Regino*, en andere Schryvers van dien tijd werd klaar aangeweſen, dat dit land nog tot het het jaar 885. van de Denen en Normannen is overvallen en verwoeſt geworden, het welk indien het waar is dat de inſtellinge van het Graafſchap van Holland 40. jaar na de Normanſe verwoeſting geſchiede, dan veel beter met onſe ſtellinge van 't Jaar 923. overeenkomt.

Willem Heda in ſijn beſchryvinge van de Biſſchoppen van Utregt onder Hungerus de XI. Biſſchop, nader beveſtigt by Janus Douſa, en jongſt by Petrus Scriverius in ſijn Grootwerk over de Graven van Holland by Pieter Soutman uytgegeven, komen daar in de waarheid nader, en werd by deſelve met onfeilbare omſtándigheden beveſtigt, dat dit Graafſchap niet in 't jaar 863. maar in 't jaar 123. en ſulx wel t'ſeſtig jaar later als het gemeen gevoelen, geveſtigd en ingeſtelt is, en dat de Gifbrieven daar op deſelve Schryvers haar meninge willen vaſt maken, niet by Carel de Kaluwe ofte Lodewijk des Godvrugtigen tijden, maar by tyde van Carel de Simple en ſulx veele jaren later ſijn gegeven. Daar uyt dan de twe Dirkken noodſakelijk in een geſmolten moeten werden, alſoo wy geen raad met den I. Diderik en weten, waar hy van daan gekomen ſoude ſijn, ſo dat wy veel gevouglijker de twede voor den eerſten Diderik, en ſulx voor een en den ſelven Diderik moeten nemén, die ook op veele plaatſen by andere den I. Grave van Holland genoemt werd, en 't gene daar van werd geſchreven op geen anderen te paſſen is. Sie den ſelven Pieter Schryver onder Dierk den I. en II. en in ſijn toetſteen op het Goudſe Chronyxken pag. 218. Jan. Douſæ Annal. Holland. lib. 5. & lib. 8. ſub Diderico. I.

26 Op het nader onderſouk van welke ſake bevinde, dat deſen Diderik getrouwt geweeſt is met een dogter van den Duytſen Keyſer Otto de II. uyt ſijn twede Huyſvrouw, Utilhaid genaamt, volgens tuyg van O*ctavius de Strada. Genealog. & ſerie Auſtriæ Ducum, Archiducum, Regum & Imperatorum in Ottone II. Aliam, inquit, Vxorem e familia Marchionum Auſtriæ habuit Otto, quæ ei peperit Vtilhaidem Vxorem Theodorici primi Comitis Hollandiæ.* Dat is, „Otto heeft nog een andere Huyſvrouw gehad, uyt den Huyſe der „Markgraven van Ooſtenrijk, die hem gebaart „heeft Utilhaid, getrouwt met Diderik de I. „Grave van Holland.

Daar by mede klaar blijkt, dat hier *Diderik* de I. Grave van Holland genoemt werd, die by de andere de twede was, met dat deſe Keyſer *Otto* II. eerſt in 't jaar 983. overleden is.

En by den ſelven Octavius de Strada (dat ook by andere werd beveſtigd) werd onder Henricus Auceps, dat is de Vogelaar, alſoo genoemt, om dat hy ſoo groten liefhebber van de jagt was, geleſen dat *Geberg* de dogter van den ſelven Kaiſar Henrik, en ſuſter van Otto de I. met Lodewijk de ſoon van Karel de Simple getrouwt geweeſt is. Soo dat Otto de II. deſen Dideriks Schoon-vader, Otto de Groot-vader, en Ludowijk Karel de Simples Soon, die met Otto des I. Suſter getrouwt was, ſijn oud Oom geweeſt is. Daar uyt dan vaſtelijk te beſluyten is, dat den 1. Gift-brief by Karel de Simple, ten behouven van Diderik ſijnen Neve vergunt is, mogelijk wel enige jaren vrouger als d'ander, dog evenwel by ſijnen tijd, want Karel de Simple leefde tot het jaar 928. en ſo ſommige tellen tot het jaar 933. Ende den tweeden Giftbrief die ſy nergens aan eenen Lodewijk na waarheid kunnen toepaſſen, (want Lodewijk den Stameler de ſoon van Karel de Kaluwe quam eerſt in 't jaar 879. in ſijn Vadersplaats,) is ontwyfelijk by Lodewijk de ſoon van Karel de Simple, deſen Dideriks Oud-oom, aan hem vergunt. Van dewelke Willem Heda in Hungero Epiſcopo XI. wel duſdanig ſchrijft, *Legitur in vita Ludovici filii Caroli Simplicis, qui Gerbirgam Sororem Ottonis I. duxit in uxorem, quidem Theodricus Comes magno fuiſſe in precio, circa annum Domini DCCCCLII. in Belgica, quem hunc Theodoricum ſecundum crediderim.* Dat is, in het leven van Ludowyk de ſoon van Carel de Simple, dewelke met Girberg des Kaiſers Otto de I. Suſter trouwde, werd geleſen van eenen Grave Diderik, die omtrent het jaar 952. in Holland in grote agtinge was, dien ik voor deſen Diderik den II. houde. Dus verre den ſelven. Dog hy en heeft niet geweten, dat deſen Ludovic deſen Dideriks Oud-oom was, of dat hy met de dogter van Otto de II. getrouwt is geweeſt.

Het welk dan met de ſaak en met de tijd Rekening beter over een komt, als onſe andere Meeſters hebben kunnen uytcijfferen.

Wy ſullen dan de Gif-brieven ſelf voortbrengen, en ſien wat daar op meerder ſtaat aan te merken. Deſe Gift-brieven van Karel en Lodewijk, werden ons uyt een ſeer oud met de hand geſchreven boek nageſchreven vertoont, by Ian. Douſa. Annal. Holl. lib. 5. en Petr. Scriv. in ſijn groot werk op de Graven van Holland, by Pieter Soutman uytgegeven, ende vertaalt by Mr. Pieter Brugman, in ſijn oude en nieuwe Beſchryvinge van Holland, onder Diderik den I. Ik ſegge *na geſchreven*; om dat het eerſte oud-eygen by niemand mijns wetens geſien is; by Joann. a Leydis in ſijn Chronic. Belg. lib. 6. Cap. 5. 6. en den ouden Hollandſchen Cronijk-Schryver Diviſ. 4. Cap. 9. 10. werden deſelve Brieven mede verhaald, dog anders en met verſcheyde bygelapte woorden verandert. Deſe luyden aldus:

KAROLUS

Divina propitiante clementia, Rex Francorum.

Regalis Celſitudinis eſt, fideles noſtros donis multiplicibus honorare: Idcirco notum fieri volumus omnibus fidelibus Sanctæ Dei Eccleſiæ, præſentibus ſcilicet atque futuris, quomodo adiens præſentiam noſtram Hagano *venerabilis Comes expetiit à Manſuetudine noſtra dari fideli noſtro, nomine* Theodorico, *quaſdam res:* Eccleſiam *videlicet* Ecmunde, *cum omnibus ad eam jure pertinentibus, à loco qui dicitur* Suithardershage uſque ad Fortrape & Kinnem. *Cujus petitionem benigne (ut decebat) ſuſcipientes, concedimus præfato fideli noſtro hæc omnia ex integro cum mancipiis, quæ ſi-* 27

tis

tis & inquirendis, pratis, silvis, pascuis, aquis sive aquarum decurrentibus. Præcipientes quoque jubemus, ut sicut reliquis possessionibus, quibus jure hæreditario videtur uti, ita his nostri muneris largitate rebus impensis valeat secure omni tempore vitæ suæ frui ipse, & omnis ejus posteritas. Unde & hoc Præceptum nostræ Clementiæ super his ei conscribi jussimus: per quod præcipimus atque mandamus, ut libere *hæc omnia teneat atque possideat: habeatque potestatem de his juxta libitum suum ordinandi seu faciendi, Deo in omnibus propitiante, & nemine inquietante. Et ut hoc nostræ largitionis munus per succedentia tempora firmius habeatur, & intentius observetur, manu propriâ subter firmavimus, & annuli nostri impressione jussimus sigillari.*

Signum Domini Karoli gloriosissimi Regis.

Hagano notarius ad vicem Rotgeri Archiepiscopi summique Cancellarii recognovit. Datum anno Domini DCCCLXIII, XVII. *Kalend. Julii, Indictione* XI. *Anno* XXX. *regnante Domino Karolo Rege, redintegrante* XXV, *largiore vero hæreditate indepta. Actum Pladella villa feliciter, Amen.*

Dat is:

KAREL,

By der gratie Gods Koningh der Franken.

„ WAntet onse Koninklijke Hoogheyt betaemt, dat wy onsen lieven ende getrouwen met meenigerley giften sullen eeren ende verweerdigen: So willen wy dat het allen gelovigen in de H. Kercke Godts, die nu zyn ende namaals sullen wesen, kondig zy, hoe voor onse tegenwoordigheydt verschenen is de eerweerdige Graef *Hagano*, biddende onse Goedertierentheyt, dat wy aen eenen getrouwen, met namen *Diederick*, eenige dingen wilden geven, te weten *de Kercke tot Hecmunde*, met al datter rechtelijck toe-behoort, van die plaets af, diemen heet *Suytharders hage tot Voortrapen ende Kinnem toe.* Wiens bede wy goedelijck (als recht en billick was) ontfangende, gunnen en geven onsen ghetrouwen voor-genoemt al het voorseyde in 't geheel, met den dienst luyden die nu zijn ende naemaels wesen sullen, met beemden, bosschen, weyden, wateren ende water-vlieten. Ende gebieden, gelijckerwijs hy syne andere goederen in erf-recht besit, dat hy oock alle den tijdt sijns levens hy ende sijn nakomelingen dese onse milde gifte gerustelijck ghebruycke ten eeuwighen dagen. Ende tot dien eynde hebben wy dit onser goedertierentheydts Gebodt doen schrijven, mits dien gebiedende, dat hy alle dese dingen vryelijck houde ende besitte, oock macht hebbe daer met te doene dat hem belieft, Godt in alles helpende, ende niemandt moeyelijck oft hinderlijck zijnde. Ende op dat onser miltheyts gifte in volghende tyden dieste vaster sijn ende precijser onderhouden werde, hebben wy dit onder aen met onse eygen handt bevestight, ende bevolen met onses Ringhs afdrucksel te segelen.

't Segel van den Heer Karel den hoogh-geroemden Koningh.

„ Over-sien by den Notaris Hagen in stede van Rotger den Aerts-bisschop ende oppersten Cantzelier. Datum in 't jaer ons Heeren DCCC LXIII. den XVII. Kalender van Julius, de IX. Indictie, in 't XXX. jaer der regeeringe van den Heer Koningh Karel: zijnde het XXV. van herstellinge, ende na de gekregene breeder erffenisse. Actum in 't dorp Bladele salighlijck: Amen.

Den tweden Gift-Brief werd by den selven Joann. a Leydis aldus vertoont Chron. Belg. lib. 6. cap. 5.

LODEWICUS.

Dei Gratia Rex.

NOtum sit omnibus fidelibus nostris, tam præ- 28
sentibus quam futuris, quod dilecta conjux nostra Hemma *Regina adiens nostræ Celsitudinis præsentiam humiliter deprecata est, ut cuidam nostro fideli, scilicet* Theodorico *Comiti, Forestum* Wasda *in eodem Comitatu, cum pratis, aquis, terrisque aratoriis, exitibus & regressibus, cumque rebus pertinentibus ad prædictum forestum per integrum nostro daremus Præcepto. Cujus petitionibus (dignum prout est) faventes, prædicto Comiti prædictum damus atque largimur Forestum: ut habeat, teneat, possideat, suis cum ad se pertinentiis, tam ipse quam heredes, seu cui ipse, suique hæredes vendere vel mancipare voluerint, sine omni contradictione. Et ut firmius maneat inconvulsumque servetur, hoc ei Præceptum fieri jussimus, & manu propria subter firmantes, annulo nostro jussimus sigillari.*

Signum Domini Lodewici gloriosissimi Regis.

Gezo Cancellarius ad vicem Domini Othildrici Archiepiscopi summique Cancellarii recognovit & subscripsit Datum anno Domini DCCCLXVIII. *Idibus Aprilis, regnante Domino Lodewico anno* XVI. *Indictione* XII.

Dat is.

LODEWICUS.

By Godts gratie Koningh.

„ BEkent zy allen onsen ghetrouwen, soo teghenwoordigen als toekomstigen, dat onse lieve huys-vrouwe de Koninginne *Hemma*, voor onse Majesteyt verschynende ootmoedelijck gebeden heeft, dat wy aen eenen onsen ghetrouwen, te weten den Grave *Diederick*, met onse Brieven in 't gheheel wilden geven het Foreest *Wasda* in 't selve Graeffchap ghelegen, met alle de landen die men weyden ende ploegen magh, met de wateren die 'er inwaerts ende uytwaerts loopen, ende alles wat

tot

„ tot het voor-seyde Foreest behoort, Wiens bede „ wy (als redelijck is) gunstelijck aennemen, „ ende den gheseyden Grave het gheseyde „ Foreest geven ende schencken, dat hy 't hebbe, „ houde, en besitte, met al sijn toe-behooren, „ soo hy als sijn ersgenamen, of wien hy of sijn „ ersgenamen het selve sullen willen verkoopen, „ of te leen geven, sonder eenigh tegen-spreken. „ Ende op dat vaster blijve ende ongheschent „ onder-houden werde, hebben wy belast, dat „ hem Brieven van dit ons Bevel gegeven werden, die wy oock met onse eygene handt bevestight hebben, ende bevolen met onsen „ Ringh te segelen.

't Seghel van den Hoogh-geroemden Heer Koningh Lodewijck.

„ Gezo de Cantzelier heeft het oversien ende onder-schreven, voor den Heer Othildrick den „ Aerts-bisschop ende Opper-cantzelier; Datum in 't jaer des Heeren DCCCLXVIII, op „ de Idus van April, in 't XVI. jaer des Rijcks „ van den Heer Koningh Lodewijck, in de „ XII. Indictie

Het Asschrift van de eerste Giftbrief seid:

CAREL] Dat dit Carel de Kaluwe niet we-
29 sen en kan, maar van Carel de Simple te verstaen is, werd hier voor ten genougen aengewesen, ende mede bevestigt by *Jan Dous. Annal. Holland. lib. 6. Petr. Scriv. Oud Batav. Francisc. Haraeus Brabant. Chron. in Carolo Simplice. Eynd. Chron. Zeland. lib. 2. cap. 3.* ende by *Willem Heda. Histor. Episcop. Ultraject. sub Hungero XI. Ubbo Emmius.* in het 5. Bouck van sijn Friese Historien.

Waar van wy de woorden van Willem Heda, om de merkelijke omstandigheden van de instellinge der Graven van Holland, goedgevonden hebben hier in 't geheel in te lyven.

Satis declaratum est, qualiter Provinciæ Rheno adjacentes per Romanos anteà sub Præfectis sive Præsidibus & Legatis administratæ sunt, etiam usque ad Imperii declinationem. Et qualiter postea in petostatem Regum Francorum devenêre: & usque ad adventum Barbarorum & alienarum gentium per Francos gubernabantur, Frisiis & interioribus Saxonibus tempore intermedio irruptionem frustra tentantibus. Franci verò, dum postea mutuâ internecione sese affligunt, & idcircò solitis potentiæ viribus exhausti bene parta amodo tutari non valent, vastatæ atque indefensæ Provinciæ liberaliter sunt concessæ illis, qui animos habebant acquirendi, seu hostes profligandi atque eas defendendi, cum largientibus nulla ibidem demeretur potestas aut imperium, quæ ipsis nulla fuit. Sed mihi anni, & tempora & origo ipsorum Comitatuum malè videntur quadrare. Quamvis enim non sit dubium, quin ipse Theodoricus Princeps fuerit alti sanguinis, & militiâ insignis, armisque potens, ita ut propter egregia facinora omni laude dignus celebretur: Quem ab ipso Theodorico illustri Comite, qui consanguineus Caroli Magni, & ejus temporibus per Frisios in Saxoniam & Pannonias exercitum formidabilem duxit, descendisse credam: & majores suos etiam ante tempora Caroli Calvi in his regionibus aliqua possedisse, alibique fuisse potentes, & descendisse a Principibus, qui dicebantur corruptè de Guienna, rectius verò de Vienna, urbe Allobrogum, vicina Lugdune. Nam legitur quidam Theodoricus Comes fuisse cubicularius Ludovici Balbi, filii Karoli Calvi & ejus filii successoris, qui multas fecit contra Northmannes expeditiones, & auctoritate contendebat cum Bosone fratre Richildis secundæ uxoris Karoli Calvi, qui Viennam occupaverat, coactus sese dedere, Theodorico verò concessit ipse Ludovicus Balbus Comitatum Augustodunensem testamento, quem cum Bosone commutavit pro certis Abbatiis illic consistentibus. Quod autem Princeps Viennæ fuisse potuerit, satis alludit, quod Ecclesia ipsa Viennensis (quæ jam provinciæ ascribitur metropolis) valde solemnis. prout nobis illic existentibus ostensum est, hac nostra ætate eisdem utitur insignus, quibus Comites Hollandiæ; hunc ergo posteriorem Theodoricum dixerim patrem Theodorici primi Comitis, qui Abbatiam Egmondensem in beneficium obtinuit. Nec opus est eos avitis & falsis saltem titulis adornare, quos propria facta ita illustrarunt, ut præstent suis majoribus. Constat enim ipsum Theodoricum & sequaces suos nedum limites fortissimè fuisse tutatos contra Barbarorum incursiones, sed ampliasse, religione pracelluisse, populosque subjectos placidè & in summâ justitiâ aliquandiu rexisse, & Imperatoribus tam Græcis quàm Latinis ac Regibus, conjugiorum necessitudinibus fuisse conjunctos. Unde mihi satisfacere nequeo, ut credam, eos ab antiquis Francorum Regibus Meroveis descendisse, & in Aquitaniâ dominatos ac Ludovico Pio filio Karoli Magni bella intulisse: sive precibus Haganonis aliqua possessione per Carolum Calvum donatos, vel ipsi Haganoni attinuisse, considerata saltem temporum serie. Nam Ludovicus Pius Aug. ante Imperium Aquitaniæ quietè satis præfuit, nec jam promoto ad Imperium ulla turbatio, nisi forsan per proprium filium Pipinum emersit; nec aliquem, qui vocetur Theodoricus, legimus conscium fuisse, aut ad Aquitaniam aspirasse, licet filia Theodorici Comitis Matricensis per Ludovicum patrem Pipino desponsata sit. Is Comes tamen alibi nominatur Theutbertus, Harmigarda quoque prima uxor ipsius Ludovici Pii, cujus filiam minorem Hiltegardam volunt Theodorico patri Theodorici primi Comitis nupsisse, fuit filia Nigrani Comitis, clarissimis orta natalibus, non autem soror Haganonis, ut Johannes Beka astruere videtur; Haganonis etenim neque sub Carolo Magno, neque sub Ludovico Pio vel Karolo Calvo Augustis, aut Ludovico ejus filio ulla apud Scriptores invenitur mentio, sed solum apud Abbatem Urspergensem in Chronicâ suâ recitatur de Haganone quodam ex mediocribus elevato, ubi de Carolo Simplice Rege Galliarum, Ludovici seu Lotharii filio, nepote Karoli Calvi tractat, qui quinquennis Anno DCCCXCVII. creatus Rex fuit. Sed nec Iudith secunda uxor ipsius Ludovici Pii, mater Karoli Calvi, soror fuit ipsius Haganonis, ut puta quæ filia erat Welpii nobilissimi Ducis Baioariorum. Audiatur quoque ipse Abbas & Historiographus Gallus apud ipsum introductus, ita scribens de isto posteriore Karolo: Cumque jam ferè totum colligeret regnum, cœpit quendam Haganonem ex mediocribus extollere, & supra omnes Prin-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Principes diligere, adeò ut magnatibus quibusque procul absistentibus ipse regio lateri solus hæreret, multaque Regii juris ad suum jus torqueret. Unde primates indignati, cùm nullatenus possent eum ab illius dilectione avertere, quærebant illum de Regno abjicere, Rupertumque Ducem, fratrem Oddonis, Regem constituunt, quem Carolus in prælio occidit. *Testatur quoque inter Principes, qui à Rege propter Haganonem defecerant, primos fuisse Henricum Ducem Saxoniæ, atque istum Rupertum, qui indicto conventu Aquisgrani, continuè secus fores Regii cubiculi manentes, quotidie egressum Regis à penetralibus aulæ præstolabantur; Cùm verò nullum eis à Rege responsum per dies quatuor daretur, Henricus id molestissimè ferens, dixisse fertur; aut Haganonem quandoque cum Karolo regnaturum, aut Karolum cum Haganone ad mediocritatem rerum deventurum: & indignatus inconsultò recessit. Henricus iste tandem ad Imperium promovebatur, circa annum Domini* Dccccxx. *Karolus verò Simplex post quinquennalem incarcerationem obiit Regni* XXXVI. *ætatis verò* lIV, *& Salutis* DccccXXXIII. *anno, cum eo adhuc puero administrasset regnum Oddo tutorio nomine per annos* XIII. *Secundum ergo historicam veritatem, Donatio de Monasterio Egmondensi & cæteris locis ad illud pertinentibus, à loco qui dicitur Zuitherders-Hage usque ad Fortrapa & Kinhem sive Kuthen ab hoc Karolo Simplice aut fratre ejus, & alia donatio de Silvâ Wasdâ & Zelandiâ in Comitatu eodem cum pratis & aquis terrisque exitibus, &c. à Ludovico filio Lotharii anno* Dccclxxv. *defuncto, vel Ludovico Rege Alemaniæ filio Arnulphi Imp. qui obiit anno* Dcccxcix. *cui filius anno* Dcccc. *primo successit Imperans annis* XII. *factæ sunt, & non sub Karolo Calvo aut Ludovico Ludovici Pii filio. Nam per divisionem superiùs tactam ea loca Zelandiæ non erant in potestate hujus Ludovici, & Iohannes Papa* VIII. *ordinatus est primum anno* DccclXIII. *ad cujus preces donationes factas volunt, qui non tempore Karoli Calvi, sed Ludovici ejus filii primum in Gallias venit, agens cum Episcopis Galliarum & Belgicæ Synodum apud Trecas. Nec Hagano, aut sui diu apud Xancthim resedisse potuerunt: nam circa annum salutis* DcccIV. *legitur nobilis Bertholdus de Grimbergen, frater Hildebaldi Archiepiscopi Coloniensis, & Præfectus Karoli Magni Imp. apud Xancthim resedisse, & orarum circumvicinarum administrationem habuisse, cujus uxor dicebatur Ermigardis: nisi fortè ipse Hagano ab hoc Bartoldo descenderit. Scribunt insuper ipsum Theodoricum primum Comitem, unà cum filio suo Theodorico Secundo, centum viginti quinque annis, hunc verò Theodoricum secundum solum regnasse annis* lXXXVIII. *(Rara avis) Hoc enim spacium integram ætatem etiam hominis sanissimi, & senis benè complexi, nedum regnantis, ut plurimùm complectitur, quum Valerius Maximus in cap. de Senectute, pro miraculo narrat Massinissam Regem Numidiæ regnasse annis sexaginta: Nec verisimile est oram maritiman ex faucibus Normannorum evindicandam puero fuisse creditam. Sed annotat ille Scriptor tantùm annorum spacium, nequiens alio argumento suam palliare supputationem; legitur etiam in vitâ Ludovici filii Caroli Simplicis, qui Gerbirgam sororem Ottonis primi duxit uxorem, quidam Theodricus Comes magno fuisse in precio, circa annum Domini* DccccLII. *in Belgicâ, quem hunc Theodricum Secundum crediderim; præmissa omnia me reddunt anxium, dejudicent alii quod velint.*

Den Gift-brief, op dat wy wederkeren daar wy het gelaten hebben, seid,

KAREL by der Gratien Gods Konink] Koning ende niet Kayser, soo dat daar in Karel de Kaluwe en Carel de Simple gelijk staan. Want of wel Carel de Kaluwe Duytse Kaiser geweest is, soo en was hy het in 't jaar 865. nog niet, want hy eerst in 't jaar 876. door Paus Joannes de Kayserlijke Croon ontfangen heeft; maar wy seggen, dat den datum van de brief by de Schryvers na haar gevoelen daar by geset is, en daar op geen staat te maken en is, die wy soo veel jonger maken, dat die op geen anderen Karel kan gepast werden als op Koning Carel de Simple. De reden daar van is seer klaar, om dat dese Landen, daar sy dese brieven op duyden willen, in die tyd onder de beschermenisse van de Koningen van Vrankrijk niet behoort en hebben, maar onder de Koningen van Duitsland, als namentlijck onder Lotharius de II. Koning van Austrasien, en sulx selfs in die tijd op Karolus Calvus niet en soude kunnen slaan. Dat oock de Landen, die aan desen Diderik op dese tijt souden overgegven geweest syn, by Karolus Crassus de soon van Lodewijk, korts daar na als namentlijk in den jare 883. by verdrag aan Godefrid der Normannen Vorst en Overste met Gisela de Bastard dogter van Lotharius, ten Huywelijk sijn overgegeven geweest, volgens tuyg van de Annales Fuldenses, Regino en andere. Dog bleef daar niet lange meester van, met dat hem deselve in 't jaar 886. van den selven Carel weder wierden af genomen. Sie hier van breder by *Petr. Scriv.* in de inleyd. van sijn Oud-Batavia. Soo sijn ook de Landen in Suydherdershage, daar desen brief mede van spreekt, by Koning Arnulph in 't jaar 889. benevens andere aan Gerolf Grave van Westvriesland uytgegeven. Hoe kan dan dese Giftbrief aan Diderik, die van dese Landen mede spreekt, soo oud sijn.

Hier werd ook gesprooken van een Grave Hagano, ofte Hago, ter wiens bede dese gifte soude geschied sijn. Wie desen Grave Hagano soude geweest sijn is onbekent, en werd by geene Schryvers omtrent die tyden vermelt, als alleen by Conradus Lichtenauw den Abt van Urspergen, inde beschryvinge van Carel de Simple. Het welke onse gevoelen van Carel de Simple soude versterken, en desen Graaf Hagano niet en kan geweest sijn, om dat hy een geslagen Vyand van Carel was, de welke sijn Vader Rupparts dood, die van Carels volk, om dat hy na het rijk stond, verslagen was, wilde wreken. Als breder te sien by Coenrad. Lichtenau, Abt van Ursperg; De beschryving van Carel de Simple. Dog hier van in 't lange by Willem Heda.

Den Hollandsen Chronykschryver *Divis.* 4. *cap.* 9. noemt hem Grave van Santen, en Oom van desen Diderik; Soo ook doen *Ioann. à Leyd. Chronic. Belgic. lib.* 6. *cap.* 1. daar van nogtans by gene Schryvers eenig het minste gewag gemaakt werd, indien dit ter bede van sijn Oom mogt geschied

ſijn, ſoo moſt het Henrik Grave ofte Hertog van Saxen geweeſt ſijn, de broeder van Kaiſer Otto de II. met wiens dogter Uithard, deſen Diderik getrouwt was. Het welk wel ſoude kunnen ſijn, dat in het oude affchrift in plaats van Henrik, Hagano geleſen is, dat beter met de waarheid ſoude overeenkomen.

Eenen Edelen Prince] De Chronyk van Jan van Leyden, ſeid *cuidam fideli noſtro*, ſonder by gevougde, Prince.

Onſen getrouwen Dienaar] Soo is dan deſen Diderik in dienſt van Koning Carel geweeſt.

De Kerk van Egmond] Hier uyt kan men te regt beſluiten, dat dit alle goeden, en geeſtelijke innekomen ſijn geweeſt, ſtaande ter gifte van d'eene geeſtelijke Patroon of d'ander, dewelke het ontnomen en ontrokken is geweeſt, derhalven ook deſelve Chronyk Schryvers den Paus Johan den VIII. in 't ſpel brengen, op wiens verſouk deſe inſtellinge ſoude geſchied ſijn. Sie *Ioann. à Leyd. d. lib. 6. cap.* 1. gelijk ook de goeden en innekomen van en tot de Kerke van Egmond behorende altoos by Geeſtelijcke ſijn geregeert geweeſt.

Suydherdershage] *Ioann. à Leid.* vougt daar by, *quamen nomt Hillegommerberg*, andre ſeggen Hillegommersbeek, om wat reden weetmen niet te bedenken, met dat ſulx met die naam niet over een en komt; het kan wel dat omtrent Hillegom eenig Boſch, ofte Hage gelegen heeft, dat aan de Beek uytquam, maar wat raad met den naam van Suydherders? Janus Douſa, neemt het voor Suyderwout een Dorp over 't Eyland Marken omtrent Monikedam gelegen, het welk beter met de naam over een komt, en ſeer waarſchynlijk ſoude ſijn, indien het tot het innekomen van de Kerk van Egmond te brengen was. Petrus Scriverius ſchort hier van ſijn oordeel, en wyſt tot de uytlegging van ſekere andere Giſbrief, by Koning Arnulph, aan Gerolf Grave van Weſtvrieſland in 't jaar 889. gedaan, ſoo wy menen lange voor de inſtellinge van het Graafſchap van Holland, hier voor mede ingelijft, daar in mede Suidhershage vermelt werd in ſijn Graafſchap in Northa, dat wy voor Norden in Embderland verſtaan, alwaar nog jegenwoordig een klein Stedeken Hage bekent is, mogelijk van ouds Zuidhage ofte Zuiderhage genoemt, van het Boſch daar omtrent gelegen. Soo dat dit alles maar giſſingen ſijn, die tot de inſtellinge van een Graafſchap in Holland niet en behoren.

Gelijk ook niet en doet de benaminge van Fortrappe ofte Voortrappe, volgens het gemeen gevoelen een landſtreke ofte Dorp in Zeeland, als nu met het water overſpoelt, waar van het innekomen by Grave Willem van Henegouwen by ſekren brief dingſdags voor Sint Jan 1345. aan de Steden Dordregt, Zirxzee, Middelburg, Delft, Leyden, en Haarlem onder andere goeden en innekomen mede tot betalinge van drie hondert pond Tournoys s'jaars lyfrenten, om den Oorlog tegens Utregt en de Ooſtvrieſen opgenomen, mede wert aangeweſen, met de naam van tienden en renten van Voirtrap. Welke renten en innekomen in de Rekenbouken van Hertog Albregt van Beyeren nog bekent ſijn, na welke tyd deſelve niet meer bekent en werden, als deſelve landen met andere landen van Zeland verdronken, en met het water overſpoelt ſijn; welke renten en innekomen ſoo het ſchynt mede tot de kerk van Egmond behoort hebben.

Maar daar ſtaat, *voor van de plekke diemen Suidherdershage tot Fortrappe en Kinhem*: Het welk alſoo te verſtaan is, niet dat al het gene tuſſen Suidherdershage, Voirtrappe, ende Kinhem gelegen is, aan de kerk van Egmond ſoude behoort hebben, het welk met de gelegentheid van de plaats nog met de ſaak kan overeenkomen, als in Embderland, en Zeeland, Zuyden en Noorden ſoo wyd van den anderen gelegen, en indien het van Egmond tot de Kinhem alleen beſloten was, ſoude niet veel ſijn. Maar mijns bedunkens te verſtaan is van alle het innekomen, dat de kerk van Egmond, ſoo in Suiderhage, Voirtrappe, als in Kennemerland, omtrent de Kinhem gelegen heeft, en het ſelve aldus moet geleſen werden; *Res in loco qui dicitur Suidhershage, Foirtrappe, & uſque Kinhem Fluvium*, dat is alle de goeden in Suidherdeshage, Foirtrappe, en tot de Kinhem toe.

Ioann: à Leydis vougt daar by, *Qui fluvius eſt modo inter Alcmariam & conventum Carmelitanum*, dat is, een Rivier tuſſen Alkmaar, en het Carmeliter Klooſter tot . . . welke woorden ontwyvelijk op de kant van het affchrift geſtaan hebben, gelijk ook dat van Hillegommerberg, en van daar by nader affchrift in den text geraakt ſijn.

Wyders houd den text, *omnia ex integro cum mancipijs, quaſitis & inquirendis &*. Het welk ſeer qualijk uytgeleid en overgeſet is; *alle het land, in 't geheel, met den Dienſtluiden die nu ſijn, of namaals weſen ſullen.* &c. om dat *Mancipia* hier geen Dienſtluyden ofte lyfeygen beduyd, (die in ons land noyt bekent ſijn geweeſt) anders ſoude het *Mancipibus* moeten ſijn, maar *Mancipia* beduyd hier niet anders, als het land met alle ſijn toebehooren, en alle het gene tot den dienſt, en beſit ofte gebruyk van het land behoort; welke uytlegginge van dienſt-luyden enigſints met de Duytſen ſoude overeenkomen, dewelke van ouds hare *Homines proprios*, en lyfeygenen hebben gehad, dog by ons geen plaats kan hebben, daar deſelve noyt bekent en ſijn geweeſt. Ten waar men deſelve goederen voor Leengoederen wilde nemen, daar nog andere agterleenen ende Vaſallen, ofte manſmannen onder behoorden, dog deſelve en ſoudemen geen *mancipes* mogen noemen; maer onnodig dus verre geſogt, dewijl het woord ſelfs ſulx niet mede en brengt, het welk alleen van den dienſt en toebehooren van het land ſpreekt, dat nu is of namaals weſen ſal &c. dat is, met alle aanwaſſen van dien. *Mancipationes*, werden ook gehouden voor belaſtingen en beſwaarniſſen op het goed, en ſulx *Mancipia* ſoude kunnen verſtaan werden met ſodanige laſten, als daar op ſtaan.

Dit is het al daar op onſe Schryvers de inſtellinge van het Graafſchap van Holland willen vaſt maken, te weten een gifte van enig geeſtelijk ofte kerkelijk inkomen, als is de kerk van Egmond, met het gene daar toe behoord, te weten het innekomen van deſelve kerk in Kennemerland tot Suid-

Suidherdershage, in het Graafschap van Embden, en het innekomen van deselve kerk in Voirtrappe in Zeland; voorwaar heel wel bedagt; het innekomen van de kerk van Egmond leid omtrent de Rivier Kinhem in Kennemerland, een landstreke in Noortholland, Zuidherdershage leid in Westvriesland, Voortrappe in Zeeland; derhalven is daar mede den Prince Diderik opgedragen het Graafschap en de Regeringe van gants Holland, Zeland, en Westvriesland; voorwaar wy en hebben noyt geweten, dat het geestelijke inkomen van de kerk van Egmond soo veel gebied had.

Met veel meer redenen soude Godofrid, den Vorst ende Overste der Normannen, dewelke van Karel de III dier name bygenaamt Crassus, (dat is de Grove) Koning van Austrasien by verdrag in 't jaar 883. met Gisela de Bastard dogter van Lotharius by Walrada geteelt, Vriesland, dat is Holland als doen soo genoemt, met alle de Steden en Dorpen daar onder behoorende ten Huywelijk wierd gegeven, volgens het schryven van de Annales Fuldenses, Regino, en andere, Grave van Holland kunnen genoemt werden, alhoewel hy het niet meer als twee, of drie jaren heeft beseten, met dat hy van den selven Carel daar hy hem vyandlijk tegen stelde, anno 885. soo andre willen 886. in de Overbetuwe in den slag omtrent het Dorp Herwyne, daar de Ryn en Waal in een lopen, verslagen, en om den hals gebragt is. Sedert en werd niet bevonden, dat dese landen, van yemand van buyten sijn beheerst of beschermt geweest, tot dat desen Graaf Diderik, onseker wanneer, immers niet voor, maar sekerlijk lange na die tijd, in 't spel is gekomen. Soo leestmen dat de Deenen en Normannen, na dat sy in 't jaar 881. op de Vlaamse kusten aankomende, en van daar met een groote roof weder kerende de Stad Nimmegen in brand staken, en de Betuwe en gants Lottringen dat is Lothary rijk door gelopen en geplundert hadden, in 't jaar 888. met haar aanhangers dese landen mede wederom aantasteden en vele Steden, Dorpen, Kerken, en Cloosters vernielden. Waar was doe desen Diderik den I. Grave van Holland, over 25. jaren te voren tot Grave en Beschermheer van dese Landen gemaakt?

Het afschrift houd, dat desen brief met den Gulden-Vingerling van desen Carel soude versegelt en bevestigt sijn, en onder staat Carels Signet, dat is sijn gewoonlijk Zegel, en dat Hagano in des Aartbisschop Rutgers, en des Oversten Cancelliers name 't selve voor goed heeft erkent. Wie dat desen Notaris Hagano geweest sy, die dese brieven gesien heeft, is ons onbekent, soo ook niet den Aartsbisschop en Cancellier Rutger, het welk seer verdagt is, met dat de Handvesten van die en volgende tijd, noyt op die manier en sijn bevestigt; daar uytmen kan speuren dat het gantse wesen en geloof van dien brief hangt aan de gewoonte van een jonger tijd, by de ongeleerde Monniken verdigt.

Want men leest van geen Notarissen van die tyd, die veel later sijn opgekomen, veel min dat die magt souden gehad hebben, uyt den naam van den Keyser soo een brief te bevestigen. En indien het een afschrift is, dat hy als Notaris bevestigt, soo en mag sijn bevestiging niet voor de tijd van den brief komen, maar soude den volgenden tydschrift moeten gepast werden tot de tyd van sijn bevestiging, en niet van den brief, soo dat dan den brief selve geen vaste tydrekening en heeft, en daar uyt wel kan gesien werden, dat den grondtext van den brief geen sekeren tijd en heeft, en den tijd na de vertellinge van de saak daar is by gedaan; so dat het naar het gevoelen van de regtsinnigste in plaats van 863. moet wesen 923. gelyk seer wydlopig werd aan gewesen by Petrus Scriverius in sijn Grootwerk op de Graven van Holland by Zoutman uytgegeven, onder Dirk de II. daar hy Wilhelm Heda den eersten sifter van alle de ongerymtheden van het gene ons de ongeleerde Monnikken, en Hollandse Chronykschryvers omtrent dese sake voor waarheid hebben souken op te dringen, de eere geeft, en naar hem den Hooggeleerden *Janus Dousa Annal. lib.* 5. dewelke nog evenwel in deselve tijd rekening by gemelte Petrus Scriver: werd aangewesen tien jaren gemist, en in plaats van 923. 913. gestelt te hebben, die daar in by *Ubbo Emmius. Rer. Frisicar. lib.* 5. gevolgt werd. Daar van wy overslaande het gene by Willem Heda, en Janus Dousa desen aan gaande in 't lange werd verhandelt, alleen sullen by brengen, het gene *Ubbo Emmius* en *Franciscus Hæraus Annal: Brabantiæ* daar van schryven, met het gene gemelte Petr. Scriver. daar by vougt als volgt.

Kort ondersoek van Ubbo Emmius, aangaande het begin des Graafschaps van Holland.

„DE Schryvers der Hollandsche Chronijken „seggen, doe de kuste by den mond vande „Rhyn door de Normannen verwoest en verdor„ven lag, dat deselve aan eenen Diderik, soone van „Sigebert Prince in Gasconjen, uyt het geslagt „der Franken op 't versoek van Hagano, Graaf „van Xantes sijn oom van moeders wegen, van „Carel de Kaluwe tot een leen op die conditie ge„geven is, dat hy se van de Normannen bevrij„den, en voor den Koning beschermen soude, „en dat dat geschied is in een Dorp van Brabandt „genaamt Bladele, in 't jaar onser Zaligheydt „863. en dat dit het beginsel is van 't Graafschap „van Hollandt: Item, dat in 't vyfde jaar daar „aan ook Walcheren, ja geheel Zeelant onder „den naam van het bosch Walsda den selven Di„derik door Lodewijk Koning van Duytslandt „zy geschoncken. Maar als die goede luyden de„se dingen stellen, soo laten se haare sloffigheyt en „onagtsaamheyt blijken, dat se nog op de tijden „nog op andere omstandigheden niet en letten. „Want op dat jaar, dat se daar aanwysen, en „heeft Carel de Kaluwe, volgens de deelinge, die „tussen de broederen geschiedt is, geen regt kon„nen hebben in 't land van de oude Bataviers en „de bygelegene plaatsen. En de rest en past ook „niet seer wel op sijnen tijd, maar liever op de ty„den en geschiedenissen van Carel de Simple. En „'tgeene datter gestelt wort van de donatie van „Lodewijk, hoewel dat selve tegen de tydreeke„ninge niet aan en loopt, en ouder schynt te we-

sen, als het andere, soo en is 't evenwel niet ligt uyt te leggen, hoe dat dat op Zeelandt past, gelijk als van den geleerden Heer van Noortwijk Janus Dousa, den treffelijken Hollantsen Historie-schrijver, overvloedig bewesen is. Maar in allen desen is dit het onwaaragtigste, datter van de selve Hollandsche scribenten bygelapt is, dat Vriesland ook van de Bataviers af tot de Riviere de Lauwers in deselve gifte van Carel mede begrepen, en aan den selven Diderik geschonken is geweest, dewijl sulks nog uyt oude Historien kan waar gemaakt worden, nog ook self uyt de brieven van donatie, die sy te voorschyn brengen, als in de welke van dat Land geen gewag altoos en wordt gemaakt, nog suspicie van eenig gewag gegeven, maar ter contrarie door de bepalinge van Kinhem klaar en uytdruckelijk genoech daar uyt wordt geslooten. Nog onwaaragtiger is 't geene sy verder daar by stellen, dat de Vriesen met hulpe van Carel de Kaluwe ondergebragt, en desen Diderik onder-worpen sijn geweest, en alsoo mede onder 't gebied van sijn soon gekomen zyn. Dese en andere diergelijke onwaarheden laten wy loopen. *Dit schrijft Ubbo Emmius over 't geschil van 't beginsel des Graafschaps van Hollandt, als gewaarschouwt door de opmerkingen van W. Heda en van I. Dousa.*

Nog een ander van Franciscus Haræus, uyt de Iaarboeken van Brabant, in Koning Carel de Simple, op 't Iaar 913.

„Bockenbergen toont op het Jaar 863. dat Dousa verabuseert is (dit sijn des mans eygene woorden in sijn boek *Ad Dousiana Ludibria*) daar hy verklaart, dat Egmondt niet van Carel de Simpele (soo als Dousa wil seggen) maar vande Kaluwe aan Diederik den eersten Grave van Holland gegeven is. Dit en meer andere dingen seyt Bockenbergen op de gemelte plaats, daar ik nu in 't korte en rondt uyt na mijn voornemen van wil spreeken: mogelijk op een ander tijd breder. Gelijk als Dousa dan seer regtveerdige oorsaake heeft gehad, om van die oude doolinge af te wijken (want wy lesen, dat de Vriesen met haren opgeworpen Velt-oversten nog in 't jaar 871. en de Normannen anno 881. sonder yemands tegenstand door den mond van den Rhyn in de Waal in en uyt, ja self 884. al in Kinhem mede, dat niet verre van Egmond gelegen was, gekomen zyn) gelijk als Dousa segge ik hier uyt seerkerlijk bewyst, datter doe als nog geen Graaf Diderik over Egmond en kan geweest zyn: So en kan ik evenwel den selven niet toestaan, dat hy 't begin van dit Graafschap gebragt wil hebben op 't Jaar 913. Want behalven andere dingen die men met korte woorden niet en kan verklaaren, so is 't dat de Graaf Hagano, die inde Handveste van Egmond gemelt is, en by wiens occasie Dousa wel bewyst, dat dese saake gehoort totte tijden niet van Carolus Calvus, maar van Carolus Simplex, by desen Carel de Simpele niet en schijnt in aansien geweest te zyn voor het jaar negen hondert en twintig. Soo yemand denkt, dat wy niet al by-gebragt hebben wat tot dese saake dient, laat die vry na lesen al watter by de Autheuren staat, van dit jaar af tot het geseyde jaar twintig toe. Ik soude ondertussen houden, dat het begin van dit Graafschap niet dan in 't jaar negenhondert drie-en-twintig gestelt mag worden: daar door ook bewogen zynde, dat de Handtveste van Egmond na de conscientieuse aanwysinge van Bockenbergen (bevestigt met een ander diergelijke hantveste van 't jaar 916.) soo hy selve segt, gegeven is in de 11. Indictie, den sevenden Calenden van Julius, in 't dertigste jaar van 't rijk van den Coning Carel, en het herstellende vyf-en-twintig. Het dertigste jaar van de regering van Carel is net het negen-hondert en drie-en-twintigste na de geboorte Christi, en het vyf-entwintigste van 't herstelde Keyserrijk. Te weten, hersteldt na de doodt van den Conink Otto, en de 11. Indictie, als hy de volle magt van 't Rijk ontfangen hadde. Dus verre Haræus.

Kort aanhangsel van Petrus Scriverius, tot meerder ligt van dese tyden, en verklaringe van de Handveste van Carel.

„Alle onse inlandsche Chronyken, oude en nieuwe houden eendragtig en stantvastig, dat het Graafschap van Hollant sijn aanvang genomen heeft in 't jaar 863. waar van ook niet af en wijkt Meyerus de seer opmerkende Schryver van de saken van Vlaanderen. Maar nog en berouwt het my niet te gevoelen, ja buyten alle twijffel te stellen, dat het jaar-getal in de Handt-veste van Carel bedorven is, en in plaats van 963. herstelt moet worden 823. en geduyd op Carel de Simple, niet op Carel de Kaluwe. Het welk de Edele Dousa wel eenigsints heeft aangemerkt, als van Heda gewaarschout zynde vande onsekerheyt der eerste instellinge: Maar qualijk brengt hy die op 't jaar 913. dewylse thien jaeren laeter geweest is. Ondertusschen soo schrijft Bockenbergen, by de oude traditie hardneckig blyvende, 't eenemaal ten onregte, dat Dousa 't geheele spoor byster loopt, daar hy self wonder en jammerlijk dwaalt, ja genoegsaam beuselt. Maar aangaande het jaar 923. en is niet te twyffelen. Datmen na sie de Handveste selve, die wy hier voren uyt een seer oud metter hand en op parkement geschreven boek, en uyt de oude Librarie der Abdye van Egmond, getrouwelijk vertoont hebben. Daar by mede komt de Koninklijke Chronijke der Abten van Johannes de Leydis, een Haarlemmer Carmelijt, van gelijken seer fraay metter hand geschreven en nog niet uytgegeven. In de Chronyke van dien Carmelyt in 't 6. Cap, leestmen, dat die Hantveste van Donatie door 't versoek van den Graaf Hagano voor Diderik is verkregen, en staat daar onder geschreven.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

K. S. 't Signet van Carel den Hoog-geroemden Koning.

Hagano Notaris heeft het overleſen voor Rotger Aarts-biſſchop, en Opperkantzelier. Gegeven anno 863. den 17. Kalenden van Julius in de elfde Indictie, en twintigſte Jaar van mijn Heer den Koning Carel: Herſtellende 25. En grooter erffeniſſe ... Actum in 't Dorp Bladele, ter goeder uyre.
,, De ſelve ſubſcriptie ſtond in de oude geſchrif-
,, ten, daar wy de Handtveſte uytgenomen heb-
,, ben, al mede afgebrooken op 't eynde. Nu de-
,, ſe en is niet geweeſt Carel de Kaluwe, maar de
,, Simpele. Het welke Heda alder-eerſt gemerkt
,, heeft: Derhalven ſegge ik wederom, dat nie-
,, mand anders deſe Hantveſte gegeven heeft dan
,, Carel de Simpele. Hoe ſoude de Kaluwe aan
,, Diderik den Grave gegeven hebben dat in ſijn
,, magt niet en was: Want Holland, Gelderland
,, en Batavien, ja ook 't geheele rijk van Auſtra-
,, ſia ofte Lothringen, onder 't welke de landen
,, begrepen zyn, quam Lodewijk toe, niet Ca-
,, rel de Kaluwe; maar deſe dingen aangaande
,, het eerſte begin, en de inſtellinge van 't Graaf-
,, ſchap ſouden wel wat breder onderſogt moeten
,, worden, Ik ſal hier maar by ſchryven eenige
,, onderteykeningen van hantveſten van den ſel-
,, ven Carel de Simpele, uyt de welke het jaar ge-
,, tal, daar het of qualijk geſtelt of ook overge-
,, ſlagen is, ligt verbetert kan worden: en wil
,, hier over 't oordeel van een yder geerne afwag-
,, ten. Ik ſalſe voorſtellen, ſo alſſe my elk eerſt in
,, de hand gekomen zyn. In 't jaar 923. heeft Ca-
,, rel de Simpele de Trigtſte Abdye van S. Ser-
,, vaas van Giſelbert Hertog van Lothringen inge-
,, nomen, aan Ruotgerus den Aartsbiſſchop we-
,, derom gegeven en beveſtigt. Onder die handt-
,, veſte was geſchreven. *R S. 't Zegel van den*
,, *Hoog-geroemden Koning Carel.*

Overſien by Goſelijn Notaris voor Ruotgerus den Aarts-biſſchop. Gegeven den 7. Idus van Iulius, de elfde Indictie, in 't jaar van den Doorlugtigen Koning Carel 27. herſtellende 22. en 8. van grooter erffeniſſe gekregen. Actum op de Hofſtede Theodonis.

,, Aan den ſelven Aarts-biſſchop is van den
,, Koning Carel mede gegeven een Handtveſte,
,, dewelk aldus begint: *Carel by der gratie Gods*
,, *Koning der Franken.*

,, *Wy worden van Godt onderregt, &c.* En op 't
,, eynde onder aan het Was wordt geleſen: *Deſe kenniſſe heeft de Notaris Rathbold op 't bevel van den Heer Koning Carel geſchreven. Gegeven op de Idus van Iunius Indictie, het 27. jaar van 't rijk des Konink Carels: het 22. herſtellende, en ... van grooter erffeniſſe gekregen. Actum Eriſtal op 't Palleys.* ,, 't jaar 916. heeft deſelve Carel ten tijde
,, van den Biſſchop Stephanus, aan den Biſſchop
,, van Luyk gegeven, &c. en was onderſchreven
,, *K S. Signet van den Hoog-geromden Koning.*

Oveſien by Gouſovinus Notaris in Stede van Herivæus den Aarts-biſſchop en opperſten Cantzelier. Datum den 8. Kalenden van September de 3. Indictie, het drie en twintigſte jaar van de regeeringe des doorlugtigſten Konings: het agtiende herſtellende. Actum in 't Clooſter van S. Arnulfus in den name Godts Saliglijk. Amen.

,, Hier zyn eenige jaar-getallen ofte overgeſla-
,, gen ofte verbrod, die wy nu tot een ander tydt
,, uytſtellen, na te rekenen en te verbeteren: nog
,, een ding dat ſeer ter ſake dient wil icker by ge-
,, daan en hoog bevolen hebben: te weten Het
,, Verdrag van Carel en Hendrik aldus beginnen-
,, de, In den name der heylige en onverdeelde
,, Drievoudigheyt.

,, *Onder Godts gunſtige barmhertigheyt,* In 't jaar
,, van ons Heeeren incarnatie 926. *en in 't 29. van 't rijk onſes hoog-geroemden Heeren en Konings der Weſt-Franken Carel, het 24. herſtellende, en 10. van grooter erffeniſſe gekregen, de 9. Indictie, Item in 't 3. jaar van den ſeer magtigen Koning der Ooſt-Franken Hendrik, is tuſſen de voorſeyde Princen gemaakt* ,, een Accoordt van Eendragtigheydt
,, &c. De reſt ſullen wy, ſoo 't Godt toelaat, in
,, onſen Boek van de Opkomſten geheel uytdru-
,, ken. Op 't eynde van dit Accoordt ſtaan de na-
,, men der Biſſchoppen en Graven, die van weder-
,, zyden over 't maaken en beſweeren der gedaane
,, beloften geſtaan hebben. Onder de Graven
,, van den Konink Carel worden genoemt Haga-
,, no, Waltherus, en Theodricus, uyt welke
,, name klaarlijk blijkt, dat die Handtveſte, daar
,, wy van ſpreken, op geen anderen tijdt dan ten
,, tijde van den Koning Carel de Simpele gegeven
,, is. Die ſelve Hagano is den Eerwaardigen Graaf,
,, daar in de Egmondiſche Handtveſte van ge-
,, ſprooken wordt. En ook geen ander en is die
,, ſelve Hagano, die by Carel de Simpele boven
,, anderen ſeer aangenaam was, na de beſchry-
,, vinge van Frodoardus in 't begin van ſijn tref-
,, felijke Chronijke, dewelke omtrent het jaar
,, 920. begint. Dien Graaf Theodricus houde ik
,, voor onſen Diderik, en Waltgerus ofte Walge-
,, rus voor ſijnen broeder. Van welke Walger in
,, de Egmondſche Chronyke op 't jaar 913. dit
,, geleſen wordt: Walger de Graaf, neef van den
,, Keyſer, was in deſe dagen in ſeer groot aanſien.
,, Van deſen Walger, item van Waltgarius den
,, Vries, van den welken Regino handelt op 't
,, jaar 898. ſullen wy elders yet ſeggen. Alwaar
,, uyt den ſelven Regino in de Geſchiedeniſſen
,, van 't jaar 892. gemelt wordt van Walgarius
,, den Graaf, en Neef des Koninkx Otto, die te-
,, gen den ſelven Koning de rebellige wapenen op-
,, geheven heeft; (ſoo ſpreekt Regino) om wel-
,, ke oorſake Otto met toeſtemminge van alle ſijn
,, Heeren den ſelven Walgar, om dat hy in een
,, gemeene Landt-vergaderinge tegen ſijn Koning
,, en Heer het ſweerdt uytgetrocken hadde, heeft
,, doen onthalſen. Dit alles ſoo kortelijk, op dat-
,, ter na deſen geen twijffeling meer over en bly-
,, ve aangaande den Graaf Diederik, of aangaande
,, de Hantveſte van Carel.

Volgt nu den Brief van Ludovijk.

Daar ſtaat ook, LODEWYK BY DER GRATIEN GODS KONING; daar over de oude Chronyk-ſchryvers haar dapper gepynigt hebben, wie dat deſen Lodewijk geweeſt ſy; *Joann. a Leydis*, ende de oude Hollandſe Chronijkſchryver hebben het voor Ludovicus de broeder van Karel de Kaluwe genomen, om

datter in die tijd geen anderen Ludovyk te vinden was. Maar wat raad daar mede; daar ſtaat, Lodewijk by der Gratien Gods Koning; en Karel de Kaluwe, Koning van Vrankrijk, leefde tot het jaar 879. als wanneer ſijn broeder Ludovic den Balber of Stameler in ſijn plaats quam, die niet langer als twee jaar daar na leefde, doen hy Adelheid, ſijn Weduwe van Karel de Simple ſwanger liet. Hoe kan dan deſen Gift-brief in 't jaar 868. by Ludovijk, als Koning van Vrankrijk, verleent ſijn?

Den Brief houd, ter bede van Hendriette, andere ſeggen Emme, ſijn Gemalinne. Dat immers op deſen Ludovik Karel de Kaluwes Soon niet en kan gepaſt werden, want hy eerſt tot ſijn Byſit had Auſgard, een ſeer ſchoone Adelijke Jonkvrouw, die hy vervoerd, en tegens ſijn Vaders wille had aangenomen, en naderhand wederom heeft verlaten, en Vrouwe Adelheid, tot ſijn wettige Huyſvrouw getrouwt heeft, daar uyt hy Karel de Kaluwe heeft nagelaten. Sie *Octav. de Strad. Geneal. Auſtr. Ducum* onder Ludovic. Balb.

Soo dat dit mede 't enemaal verſiert is, gelijk mede het gene de Duytſe Chronijk-ſchryver daar by voegt, dat deſen Graaf Diderik haar Suſters Soon ſoude geweeſt ſijn, want men nergens geſchreven vind, wie deſen Dideriks Moeder geweeſt zy, veel min dat het een Suſter van deſe onbekende Emme ſoude geweeſt ſijn, dat Petr. Schriver. in ſijn toutſteen op de Goudſe Chronijk, pag. 210. voor de Suſters Soon van Karel te onregt beriſpt heeft, die hy anderſints wel aanmerkt, dat geen Suſter gehad en heeft.

Wy houden het voorſeker, dat dit is geweeſt Lodewijk den Koning van Almanjen, dat is Duytſland, de Soon van Karel de Simple, die na ſijn Vaders dood Koning wierd, die in 't jaar 928. overleefde, ende dat deſen Gift-brief met ſijn blyde inkomſte in 't ſelve jaar, ten behoeve van ſijnen Neve Diderik, daar hy Oud-oom over was, verleent is, ſoo wy ook menen dat de eerſte Gift-brief van Carel wel vyf jaer te voren, niet in 't jaar 863. maar in 't jaar 923. verleent kan ſijn, ſulx wy hier voor beyde ſints hebben aangeweſen.

Den Brief ſpreekt ook van een Foreeſt, dat Walſda heet, en aen ſijn Graafſchap gelegen is, om, waar het mogelijk, het ſelve van Walcheren te verſtaan, en ſulx deſen Diderik ook Grave van Zeland te maken; dog andere Affchriften hebben Waſda, het welk veel beter met het Land van Waes in Vlaanderen over een komt, daar wy de af-komſt van de Graven van Holland menen vaſt gemaakt te hebben.

Wat de beveſting van deſe Brieven aangaat, ſtaat voor eerſt te letten, dat deſelve met des Konings gewoonlijke merk, ofte zegel ſijn beveſtigt geweeſt, ſonder dat ſy weten wat der ſelver zegel of merk geweeſt zy; voorwaar een ſleght afſchrift. Die ontydige Naſchryvers hebben wel geweten, dat ſodanigen Brief ſonder ondertekening van merkteken ofte zegel niet en heeft mogen beſtaan. Dog hebben niet kunnen uytvinden, wat Carel de Kaluwe, of Loduwijks merkteken ofte zegel geweeſt zy, daar ſy een ledige plaats voor open laten.

Het ſchijnt, dat men ter dier tijden in kleine ſaken (gelijk als deſe Gift-brieven van dit Geeſtelijk ofte Kerkelijk inkomen, mede niet hoger te agten is) niet anders als opgedrukte merktekenen, en geen uythangende zegels gebruykt heeft.

Om nog verder te betonen, dat dit maar een enkele gifte van een enkel beſit van Kerkelijk inkomen geweeſt zy, ſtaat te letten, dat alle de drie Gift-brieven, door de Aarts-biſſchoppen hebben moeten werden erkent, en nader beveſtigt. De eerſte van Karel by Hagano, Notarius, in des Aarts-biſſchops Rutgeri Stede; de twede van Loduwijk, by Gezo Cancellier, in de Stede van Otelrijk, Aarts-biſſchop en Overſte Cancelier; en de derde van Arnulph, dat wy voor de eerſte en oudſte houden, by Aſpertus Cancelier in de Stede van Otmaar, Overſte Capellaan.

Uyt het gene wy tot hier toe van de inſtellinge 31
van den I. Grave van Holland hebben aangeweſen, ſtaat ons een gantſch andere Geſlagt en tyd-rekening van de eerſte Graven van Holland te maken, als ons de oude Hollandſe Chronijk-Schryvers hebben ſoeken op te dringen, daar van wy onſe Geſlagt-rekening, ſo veel ons doenlijk, tegen die van Pontus Heuterus, en Arnoldus Bucchel, met een duydelijke wederleggiuge van deſelve, ende nader grondveſting van de onſe ter preuve ſtellen.

Pontus Heuterus volgt daar in het oude gevoelen, en ſtelt daar van duſdanig Geſlagt-rekening.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

GESLACHT-REKENINGE

DER

Graven van Holland, Zeeland, ende Vrieſland.

Uyt Pontus Heuterus.

A

Diederick de I. Grave van Holland, Zeeland, ende Vrieſland, ingheſteldt van der Franſchen Koninck, ende Roomſchen Keyſer Karel de Kaluwe, kindts-kindt van Carolus Magnus, anno Chriſti 862. heeft nae-gelaten een Soon

Diederick de II. Grave van Holland, Zeelandt, ende Vrieſland, gheſtorven den achtſten September, by ſijn vrouw gheteelt hebbende

Arnoudt Grave van Hollandt, Zeelandt, ende Vrieſland, ſtarf anno 993.

Egbert Aerts-biſſchop van Trier

Alidt van Hollandt.

Diederick de III. Grave van Hollandt, Zeelandt, ende Vrieſlandt, ſtarf anno 1039.

Syvaert, Burghgrave van Kennemerland, van den welcken de Brederodens, ende die van Teylingen ſeggen geſproten te zyn.

Diederick de IV. Grave van Hollandt, Zeelandt, ende Vrieſlandt, ſtarf 1048. ſonder kinderen.

B

Floris Grave van Holland, Zeland, Vrieſlandt, van den welcken ghebooren zyn

C

Diederick de V. Grave van Holland, Zeelandt, Vrieſland, ſtarf anno 1092.

Albert.

Floris.

Pieter van Holland

Floris de II. Grave van Holland Zeeland, Vrieſlandt, ſtarf, anno 1123.

Machteldt van Holland.

Diderick de VI. Grave van Holland, Zeeland, Vrieſland, ſtarf 1163.

Floris.

Simon.

Hadewy.

Floris de III. Grave van Holland, Zeelandt, Vrieſland, ſtarf anno 1190.

Otto.
Bondewijn.
Diderick.
Pelgrum.
Sophia.
Hadewy.
Petronelle.

Diderick de VII. Grave van Holland, Zeelandt, Vrieſlandt, ſtarf 1203.

Wilhem de I. Grave van Holland, Zeelandt, Vrieſland, ſtarf 1223.
Floris.
Robert.
Beatris.
Eliſabeth.
Alidt.
Margareta.

D

Aleyd ſtarf ſonder kinderen.
Ada ſtarf ſonder kinderen.
Floris de IV. Grave van Holland, Zeeland, Vrieſland, ſtarf anno 1251.
Diederick.
Otto.
Richardis.
Wilhem.
Een ander dochter

Wilhem de II. Grave van Holland, Zeeland, Vrieſlandt, ende Rooms-Keyſer, ſtarf an: 1255.

Floris.

Aleidt.

Margriete.

Floris de V. Grave van Hollandt, Zeelandt, Vrieſland, deſe wierd gedoodt van Gerard van Velſen, ende Harman van Woerden, anno 1296. van hem gebooren zijnde

Johan de I. Grave van Hollandt, Zeelandt, Vrieſland, die ſonder kinderen ſtarf an: 1300, ende quam in ſijn plaetſe Jan de II. Grave van Henegouwe, *gebooren van Alidt dochter van Floris de IV. Grave van Hollandt, ende ſuſter van Wilhem de II. Grave van Holland, ende Roomſchen Keyſer.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Jan de II. Grave van Henegoulwe, Hollandt, Zeeland, Vrieslandt, ſoon van Jan van Aveſnes, Grave van Henegouwe, (die baſtaerdt ſoone was van Margriete Gravinne van Vlaenderen, ende Boſchart Gouverneur van Aveſnes, ende Canonick in 't Collegie van St. Pieter tot Ryſſele, ſijn Vooghd) gewonnen by Alidt dochter van Floris de IV. Grave van Hollandt, ende ſuſter van Willem den II. Grave van Hollandt ende Roomſchen Keyſer. Deſe Jan ſtarf anno 1305. gewonnen hebbende

Willem de III. Grave van Holland, Zeelandt, Vrieslandt, ende Henegouwe, ſtarf 1336.

Jan.

Jan.

Hendrick.

Margriete.

Aleydt.

Maria.

Machteldt.

Willem de IV. Grave van Holl. Zeeland, Vrieſland, ende Henegouwe, ſtarf ſonder kinderen, anno 1344.

E

Margriete, Gravinne van Holland, Zeel. Vrieſland, ende Henegouwe, teelde by den Keyſer Lodewyck van Beyeren

Johanna.

Philippa.

Willem de V. Grave van Hollandt, Zeeland, Vrieſland, ende Henegouwe, ſtarf ſonder kinderen, anno 1377.

Albert van Beyeren, Grave van Hollandt, Zeelandt, Vrieſland, ende Henegouwe, ſtarf 1404.

Lodewijck van Beyeren.

Willem de VI. Grave van Hollandt, Zeelandt, Vrieſlandt, ende Henegouwe, ſtarf 1417. nae-latende een eenige dochter, ende erfgename ———

Albert ſtarf in ſijn kintſche jaren.

F.

Jan verkooren Biſſchop van Luyck, Grave van Holland, Zeeland, Vrieſlandt, ende Henegouwe, ſtarf ſonder kinderen, 1424.

Margriete Huysvrouwe van Ian den onvertſaegden Hertoge van Bourgongien, by den welcken ſy gehadt heeft,

Catharine ſtarf ſonder kinderen.
Anna ſtarf ſonder kinderen.
Johanna van Beyeren.

Baſtaerden.

Adriaen van Beyeren te Papendrecht dood geſlagen.

Willem van Beyeren, eerſten Heer van Schagen, van den welcken de volgende geſproten zyn.

Jacoba van Beyeren, Gravinne van Holland, Zeeland, Vrieſlant, ende Henegouwe, is ſonder kinderen geſtorven (hoewel vier malen getrouwt) anno 1436. ende is in haer plaets gheſucedeert Philips de Goede, ſoon van Margriete, dochter van haer Vaders Broeder.

Philips de Goede, Hartogh van Bourgondien, Stichter van 't Nederlanſch gebied. Die heeft geteelt

Karel de Strydtbare, Prins van Bourgongien, ende Nederlandt, die by Iſabelle van Bourbon, maer een dochter gheteelt, ende naegelaten heeft,

Te weten:

Marie van Bourgongien, ghetrouwt met Maximiliaen den eerſten, Roomſch Keyſer, ende Hartogh van Ooſtenryck, die door dit Houwelijck Prins der Nederlanden is gheworden. Sy heeft hem gebaert

Philips Prince der Nederlanders, die by Iohanna Koninginne van Spangien gheteelt heeft. ———

Margriete, eerſt ghetrouwt met Jan Koninck van Spangien, daer nae met Philbert, Hartogh van Savoyen.

Karel de V. Keyſer, Koningh van Spangien, ende Prince der Nederlanders, die by Iſabelle van Portugael teelde (geſtorven 1558.)

Ferdinandus Koningh van Bohemen, Hertogh van Ooſtenrijk.

Maria.

Leonore.

Elizabeth.

Catharine.

Ferdinand in ſijn jonge kindsheyt geſtorven.

Philips Monarch van Spangien, Prince der Nederlanders. Heeft vier vrouwen gehad, van welcke drie gebaert hebben.

Johanne.

Marie.

Baſtaerden.

Margareta.
Jan van Ooſtenryck, die ongetrouwt ghe-ſtorven is, 1578.

De

De Geſlagt-Rekening by Arnoldus Buchelius naer het gevoelen van Iohann: Beka, Heda, en andere, werd by hem aldus vertoont.

Gerolf, Graef der Vrieſen, anno 885. daer Regino van ſpreekt;	*Heer Walger, of Waltger, Grave in Teyſterbant, anno 914. 940.* *Diederick, die ſy den eerſten Grave van Hollandt maken, tegen de verklaringe der Handtveſten 916. 923.*	*Radbod Graef in Lake ende Iſla an. 975. Hatto Graef.* *Diederick Graef, den welcken ſommighe houden voor een ſchoon-ſoon van den voorgaenden, uyt de Caſteleynen van Gendt.*	*Ernulfus Graef, dieſe Aernout van Gendt noemen, dood geſlagen van de Vrieſen. anno 993.*	*Graef Diederick, Aernout van Gendts ſoone doet wraecke over de Vrieſen anno 1018. als ghetuyght Sigibertus.*	*Diederick Markys van Vlarditng, ſtaet tegen den Keyſer op anno 1047. S.K. Contractus en word doodt geſlagen anno 1049. Schafnaburgenſis.* *Floris, Graef nae zyn broeder. Van deſen komen de Graven van Hollandt: Schafnaburg.*	*Diederick ſoon van Floris, die alder-eerſt den tytel van Graef van Holland voerde.*

Het welk wy naer onſe meninge met de waarheid beſt over een kömende aldus herſtellen.

DIDERIK,
I. Grave van Holland
ſtierf anno 923.

ARNULPH,
II. Grave van Holland,
ſtierf anno 993.

DIDERIK,
de II. derde Grave van
Hollant, ſtierf 1039.

ZIFRID,
I. Heer van Brederode.

DIDERIK
de III. vierde Grave van Hollandt,
ſtierf 1048.

FLORENS
de I. vyfde Grave
van Holland, ſtierf
1062.

DIDERIK
de IV. vierde Grave van Holland, ſtierf
anno 1092. ende ſo
voort.

32 Wat dese Diderik den I. Grave en de instellinge van het Graafschap van Holland aangaat, is wel seker, dat het selve in 't jaar 863. niet en kan geschied sijn, maar vry later, daar in wy het gevoelen van Petr. Scriverius, Jan: Dousa, en andere volgen, die het niet voor het jaar 923. kunnen inschikken, soo dat wy met goede redenen uyt de getuygenisse van verscheide, die het gene by de andere op Diderik de II. werd toegepast, voor Diderik de I nemen, dese twee Diderikken voor een en den selven Diderik houden. Want uyt al het gene van Diderik in sijn gantse veertig-jarige Graaflijke Regering werd beschreven, en vindmen niet wat dat hy gedaan, ofte uytgevoert soude hebben; voorwaar een klouken Beschermheer deser landen, tegen soo groote Vyanden, en sware overvallen als wy nog in alle de tijd sijner Regeringe hebben gehad. Want wy lesen in de jaarbouken van dien tijd, dat de Denen en Normannen nog in 't jaar 881. 883. 885. en 888. dit land Vyandlijk aangetast, en sonder ophouden vele Steden en Dorpen, Kerken en Cloosters vernielt en verwoest hebben. Waar was doen desen Beschermheer Grave Diderik, die na haar seggen nog tot op het jaar 900. soude geleeft hebben? dog een oude met de hand geschreven Chronyk schrijft daar van, volgens tuyg van Janus Dousa, en Petrus Scriverius, die het selve onder hun gehad hebben, aldus: Dese Graaf Diderik doe hy lange geregeert hadde, toog hy uyt den lande, soo datmen niet en weet hoe lang dat hy leefde, of waar dat hy gestorven is. *Eleganter Jan: Dous. Pater Annal. Holland. lib. 8. sub Diderico I. Quando, inquit, vel ubi supremum diem expleverit parum constat: vel eo minus quod neque ante quadringentos annos quicquam comperti hac de re tradere professi sint vetustissimi Historiarum nostratium compositores. Ad hæc, incertitudinem rei satis per se arguit ipsa Authorum inter se dissensio. Nam nec illi satis conveniunt, qui de tempore aliquid impudenter ausi sunt confingere. Quum enim eorum plerique nongentesimo Salutis anno Didericum Comitem decessisse credi postulent sibi, alij triennium, pars octodecim annos huic summæ adstruere non verentur. Quanquam tricari quid attinet: quum controversiæ istius arbitrum domi habeam, optime cum notæ, tum fidei codicem, vetustissimo charactere exaratum, diserte asseverantem, Comitem Didericum, post diuturnam Provinciæ administrationem nescio quo in longinquas oras profectum inibi decessisse; proinde certo non constare quam diu vixerit, aut ubi locorum sepultus.* Het welk over een komt met het gene Melis Stok in sijn Rymcronyk daar van schryft.

Mer die gene (schryft hy) die 't Latyn
schreef,
'K en weet waar by het after bleef,
Hy en beschreef dar jaar niet mede
Daar hy sijnen ende in dede,
By die is my onkund das,
Hoe lange dat hy Grave was.

Geen meerder bescheid isser ook te vinden van Gena ofte Geva dat is Grave Dideriks wyf, die sy uyt de Rymchronijken willen bewysen, dat de Huysvrouw van Diderik de I. geweest soude sijn, daar in nogtans deselve Rymchronyk sig selven tegen spreekt, eerst seggende dat men niet en wist waar en wanneer Diderk den I. gestorven en begraven was, daar hy te voren schryft dat sy beyde tot Egmond souden begraven sijn, met dese woorden.

Die Diderik die God had verkoren,
Wan een soon aan sijn Wyf Geve,
Die Diderik is geheten bleven,
Ende Saliglijken sijn lyf,
Hy en vrouw Geve sijn wyf,
Waren t'Egmonde begraven,
Dat sy stigten met haren Haven.

Derselver gevoelen werd by Wilhem Heda onder Egibold de XIII. Bisschop van Utregt, verhaalt, dat by de Chronykschryvers geseid wert, dat in dese tyd, namentlijk in 't Jaar 900. Diderik de I. Grave van Holland soude gestorven sijn, en korts naar hem Gena sijn wyf, beyde in 't Clooster tot Egmond begraven, maar stelt daar geen geloof in. Waar op Arnold Bucchel aldus aantekent, al watter van de dood van Graaf Diderik werd geseid, is geheel onseker. En wonder is het dat Joann. Beka, in 't leven van den selven Egilbold deselve Chronykschryvers gevolgt heeft met dese woorden. *Circiter hac tempora pridie Nonar. Octobris requievit in Christo Theodoricus primus Hollandiæ Comes, Gena vero Comitissa III. Idus January decessit ac seculo tumulata penes maritum in Egmondensi cænobio.* Die daar in by Arnold Bucchel in sijn aantekeningen op deselve te regt werd tegengesprooken. 't Selve werd mede verhaalt by Pontus Heuterus, in de verklaringe van de geslagt rekening van de Graven van Holland; en *Ioann. a Leydis, Chronic. Belgic. lib. 6. cap. 6.* en den Hollandsen Chronykschryver divis. 4. cap. 9. gaan daar rond in.

Ianus Dousa Pater Annal. Holland. lib. 8. sub Diderico II. spreekt deselve aldus tegen: *Matrimonio sibi junxerat Genam, ex qua gente incertum, tametsi quantum est recentiorum Pipinio Italiæ rege Caroli illius magni filio, Ludovici pij fratre prognatam temere affirmare non vereantur. Impudens profecto mendacium & nulla penitus aut probabilitatis, aut verisimilitudinis specie coloratum. Quid enim a rerum natura abhorrens magis, quam vetulam plus quam decrepitæ ætatis, & cujus pater totis octo ac septuaginta annis antea præmortuus, nupsisse comiti, cui genua virebant, eique liberos sustulisse? nisi forte Saræ illius Abrahamicæ exemplo octogenariam puerperam velint exstitisse, aut natam triginta annis post defunctum patrem, quanto tempore Elephanti vulgo parere existimantur. Atque hac omnia ex falsa nimis, ac perperam subducta ratione, quam secuti hactenus probi isti calculatores scilicet in præcoci illa ac præmatura Diderici Comitis inauguratione. Qui si præterea filij ipsius cognominis longævitas accesserit, eundem Didericum (ex hac ipsa Gena susceptum) quum anno demum 988. vivendi finem fecisse sit in confesso, consequi necessum est, ut idem totis centum ac* LXXVII. *annis avo suo supervixerit.* Dat is, „Hy was getrouwt met Gena, van wiens

„ wiens afkomste en weetmen niet seker, hoewel „ de laatste Schryvers met onbeschaamde kaaken „ derven versieren, dat sy een dogter was van Pippyn Koning van Italien, de soon van Carel de „ Grote, en broeder van Ludovyc de Godvrugtige. Voorwaar een al te grove en onbeschaamde leugen, die met geen bewys, of enige waarschynlijkheid kan gestoffeert werden. Want „ wat isser vremder, en meer tegen den gewoonlijken loop der menselijke ingeschapenheid te „ bedenken, als dat soo stok oude overjarige „ vrouwe, wiens vader nu al over 87. jaren overleeft was, met soo een jongen en fluxsen Grave getrouwt soude sijn geweest, en by hem kinderen geteelt soude hebben, ten ware misschien „ sy als een twede Sara van haren Abraham op „ haar tagtig jaren was bevrugt geworden, of dat „ sy eerst dertig jaren na de dood van haar Vader „ geboren was, hoe veele jaren men seid dat de „ Elephanten hare jongen dragen. Dit alles uyt „ een al te valse, en qualijk bygebragte tydrekening van de ontydige en soo vele jaren vervrougde instellinge van desen Grave Diderik, tot dewelke als wy ook de jaren van sijn soon den „ tweden Diderik by brengen, soo sal desen tweden Diderik, uyt deselve Konings dogter „ Gena voortgekomen, (dewyle vast staat dat „ hy 88. jaren oud geworden is) gehele hondert „ en agtentseventig jaren na Pippyn sijn Grootvaders dood geleeft hebben.

33 Van geen meerder sekerheid en werd gehouden de gesegde Hildegard, Huisvrouwe van haren Diderik de II. dewelke deselve Chronykschryvers willen, dat een dogter soude geweest sijn van Ludowijk Carel de Kaluwes soon, bygenaamt Balbus, dat is den Stameler, het welk nogte met de tydrekening, nog met de waarheid van de saak over een komt, dewelke in 't jaar 890. overleden is, nalatende uyt Ausgard, dien hy tegens vaders wille getrouwt had en daarom most verlaten, twee sonen, als Ludovyk en Karleman. En stervende liet hy sijne twede Huysvrouwe Adelheid, van haar eerste kind swanger, dewelke na sijn Vaders dood geboren wierd, en daarom na sijn Grootvader Carel genoemt, met byvouging van Carel de Simple, dat is de onnosele; andere kinderen leestmen nergens dat by desen Ludovyc sijn nagelaten. Sie *Octavium de Strada Genealog; Austr: Ducum sub Ludovico III. Imp. Caroli Calvi filio*. De Rymchronyk noemt ook dese Hildegard, dog weet deselve mede nergens 't huys te brengen. Daar mede over eenkomt de oude Hollandse geschreven Chronyq van Egmond; Johann. Beka *sub Egilboldo*. XIII. en neemt het niet voor vaste waarheid, maar vougt daar by, Hildegont (soo men seid) der Francen Koning Ludowyks dogter. Vander Linden in sijn beschryvinge van Dendermonde noemt haar de moeder van Aarnout, de dogter van Diderik de I. soo dat Diderik de II. geen eygen soon van Diderik de I. soude geweest sijn, maar een schoonsoon; en dat dese Hildegont aan Diderik de Graaf of Castelein van Gent is getrout geweest. Soo valtmen van de eene dwaling in de ander. Ik meen dat den naam van dese Hildegart tenemaal versiert is, en uyt misverstand van de Chronyken van Trier is voortgekomen, daar by van eenen Grave Diderik en Hildegard de vader en moeder van St. Egbert Bisschop van Trier vermelt werd; dewelke dese ongelukkige waarseggers voor de vader en moeder van Aarnout den Gentenaar gemaakt hebben, die dan noodsakelijk St. Egbert tot sijn broeder moste hebben. Maar juyst is Desen Grave Diderik Egberts vader een Grave in Engeland geweest van doorlugtigen huyse en grote middelen. Wat raad daar mede? Aldus betuygd daar van Wilhelmus Kiriander *in rerum Trevirensium commentarijs. lib. 2. cap. 19. Theodorici successor LXXII. Antistes fuit Egbertus, clara origine Brittannus, patre Theodorico Comite natus.* Dat is, Naar Diderik is hem gevolgt Bisschop Egbert, uyt een vermaarde stamme van Brittannien, wiens vader was Grave Diderik. Daar van den nauwkeurigen ondersouker der oudheden Petrus Schriverius op sijn versouk van den Eerwaardigen vader Christophorus Brouwer, seer nawe onderrigtinge, en ook enige afschriften uyt het Clooster tot Trier ontfangen heeft, schryvende daar van in sijn toetsteen op het Goudse Chronykje aldus.

„ *Engelbert Bisschop tot Trier*] Hier schynt wat „ meer aan als van Arluyde, alsoo onder de Bis„ schoppen van Trier, omtrent dese tijdt eene „ Engelbert bekent is, evenwel niet gelooffelijk „ dat de soon geweest zy van onsen Graaf „ Diderik; dus spreekter Willem Kyriander af, „ in sijne aanteykeningen op de Triersche geschie„ denissen, by hem in 't Latijn beschreven, en „ by ons aldus vertaalt, *De Navolger van Diderik is geweest Egbert de 27. Bisschop, een Engels-man van Doorlugtige af-komst, geboorne van eene Graaf Diderik: Dese heeft de armoede van sijn Bisschops-stoel, door een gedenk-waardige mildadigheydt verligtet, want te sijner eere, alle sijne maagen en vrienden uyt Engelandt tot Trier ontbooden hebbende, heeft door der selver schatten, die sy mee-gebragt hadden, en door de giften, die sy te huys gekeert sijnde, oversonden, sijne Kerk, door berooving uytgeput en arm gemaakt sijnde, rijkelijk begiftigt, &c.* „ d'Eerwaardige Christofor Brouwer, S. I. tot „ Trier op myn versoek, schryft my over, dit „ volgende ter goeder trouwe uyt de handt-ge„ schrevene geschiedenissen van Trier uyt-ge„ schreven te hebben: En luydt in 't Latyn aldus, *Pontifex Ecbertus de Britannia ortus, patre Theodorico comite, matre Hildegarda nomine, divitiis & nobilitate Anglorum primoribus.* dat is; „ De Bis„ schop Ekbert van Britanie af-komstig, sijn Va„ der was Grave Dirk, sijn Moeder Hildegarda, „ in Engelandt de voornaamste in Rijkdommen, „ en Edelheydt. Hier na voegter Brouwer by, „ hoe Egbert door de Rijkdommen en overvloe„ dige mildadigheydt van sijne Ouders, de Kerk „ van Trier, die door 't geweldt der Normannen „ seer vermindert was, wederom met Goudt en „ Silver, &c. opgeschikt heeft: Van de selve gifte „ getuygt ook de groote Hollandtsche Chronyk, „ maar noemt Heer Egbert een soon van de Graaf „ van Hollandt: Uyt een ander met de handt-ge„ schreven Parckement *Ecbertus de Britannia, Theodorici Comitis filius, nobilissimo sanguine regum Anglorum ortus, successit Theodorico.* Dat is

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

„ Egbert van Britannie, de ſoon van Graaf Dirk, „ uyt de Edele Stamme der Engelſche Koningen af-komſtig, is Diderik gevolgt, &c. Hier „ wordt Egbert niet de ſoon van Graaf Diderik „ van Hollandt, maar van eene Graaf Diderik „ uyt Engelandt gemaakt, 't en ware men wilde „ ſeggen, dat de Trierſche Chronyken hier in miſſen, en dat men in ſtede van Britannia, Batavia leeſen moeſt; dog dit kan niet ſijn, alſoo „ meer-maals van Engelſche Stamme en Engelſchen Koninklijken bloede gewagh ghemaeckt wordt: in 't Graf-ſchrift oock dat „ noch tot Trier in St. Andries Kapel voorhanden is, volgens Brouwers getuygheniſſe, „ ſtaat aldus te leſen.

Pontificum Decus, Eccleſiæ clariſſima
Lampas,
Pax & Amor populi, totius Gratia
Cleri,
Hic jacet Eckbertus, Luci Regione repertus:
Præſul Trevericus, ſed & aulæ conditor hujus,
Rexit & Eccleſiam ſenos denosque per
annos;
Omnes dilectum prece commendate patronum.

Aldus vertaalt.

De eer van 't Prieſterſchap, een Ligt
van Chriſtus Kerk,
De Vreed', het welgeval, en min van
Leek en Klerk:
Was Egbert uyt Het Ryk van Lucius
geſprooten;
Het geen ſoo vroeg de Straal der waarheit heeft genooten:
Trouw Myterdrig van Trier, en ſtigter
van dit Hof,
Die jaren vier maal vier ſijn Kerk met
rugt'bre Lof,
Berigte en weyde in min, elk help dien
Heldt beklagen,
En door gebeen ſijn ziel by Godt om
hooge dragen.

„ Wijdtluftig genoeg tot beweering dat deſe „ Egbert uyt Engelandt af-komſtig zy: Hier ſtaat „ te verwonderen, hoe de eygen naamen van Egberts Ouders, namelijk, Diderik en Hildegarda, hoedanig onſe tweede Graaf en Gravinne „ genoemt worden, hier te berde komen, dog „ als de knoop te regt ſal op-geloſt ſijn, ſal de verwondering op-houden: als de veſtiging van het „ Graafſchap van Hollandt vaſt geſtelt wordt onder Carel de Simple (gelijk wy buyten twyffel „ doen) en niet onder Carel de Kaluwe, moeten „ noodtſaakelijk de twee eerſte Dideriken in een „ geſmolten worden; onſe Schryvers evenwel „ die de Graaffchap-veſtiging onder Carel de „ Kaluwe hebben willen ſtaande houden, als niet „ grondig de Handt-veſten verſtaande, en niet „ naeuw-keurig onderſogt hebbende, hebben „ ergens nog eene Graaf moeten uyt den hoek „ ſtommelen, en derhalven ſonder oordeel, ſonder onderſcheydt ſig ſelven toe-gepaſt, al wat „ eenigſins om haare grondtſtelling vaſt te maken, 't zy uyt de gelijkheydt der naamen, ofte „ om eenige andere ſchyn-baarheden, ſig na de „ ſaak ſcheen te ſchiken, en dus (ſeggen wy onder verbetering) haren Graaf Diderik, nevens „ Arnulf, eenen ſoon Egbert gegeven: mogelijk „ niet al ſonder reden, want noyt verdronker „ kalf, ſeyt ons ſpreek-woort, of daar was water: „ In het Handt-veſt van Keyſer Otto de derde, „ aangaande eenige begifting, ſtaat aldus:

In nomine Sanctæ & individuæ Trinitatis;

OTTO

Divina favente gratia Rex. Cunctis fidelibus noſtris, præſentibus ſcilicet atque futuris, manifeſtum eſſe volumus, quomodo nos ob votum & amorem dilectæ genetricis noſtræ, Theophanæ videlicet imperatricis Auguſtæ, nec non & interventu fidelium noſtrorum Eckberti Treverenſis Eccleſiæ venerabilis Archiepiſcopi, ac nepotis noſtri Henrici Bajororum Ducis, fideli noſtro Theodorico Comiti, &c. dat is.

In de naam der Heyliger en onverdeylder Drievuldigheyt;

OTTO

„ Door Godts genade, Koning. Allen onſen „ getrouwen, ſoo tegenwoordigen als toekomenden, willen wy dat kennelijk zy, hoe dat „ wy ter beede en minne van onſe lieve Moeder, „ de Doorlugtigſte Keyſerinne Theophana, als „ mede door tuſſen-komen onſer getrouwen Egberts 's Eerwaardigen Aarts-Biſſchops der Kerken van Trier, en onſes Neefs Henrik 's Hertogen van Beyeren, onſen getrouwen den Grave Diderik. &c.

„ Deſe woorden, *Venerabilis Archiepiſcopi ac* „ *nepotis noſtri*, hebben de goede luyden aan een „ gekoppelt, en daar uyt beſlooten, is Egbert de „ Neef van Keyſer Otto, moet komen uyt Huwelijk van de ſuſter van de Keyſerinne Theofania, Luytgarda by ſommige genaamt, die ſy „ de Vrouw maaken van Arnulf, en Moeder „ van *Diderik* de derde, hier de Graven *Diderik* „ de tweede en derde wederom verwarrende, hebben ſy (waarſchynelijk op ſulke loſſe ſchroeven) deſe Egberten eene *Diderik*, Broeders ge-maakt: daar de woorden *ac nepotis noſtri* noodtſaakelijken aan het volgende *Henrici Bajororum* „ *ducis* moeten gehegt, en het af-ſcheydt-lidt tuſſen *Archiepiſcopi*, en *ac Nepotis noſtri*, en niet „ tuſſen *noſtri*, en *Henrici*, moet geſtelt worden: „ ſoo dat niet Biſſchop Egbert, maar Hertog Henrik van Beyeren, de Neef verſtaan moet worden

„den. Siet, hier leydt de swaarigheyt, dus lange, om eene verwerde knoop op te lossen, hebben wy geweest tegen onsen dank: 't geene op Lutgarda, Arnulfs vrouw te seggen zy, sal elders beter plaats vinden.

Daar uyt wel klaar blykt, dat Egbert Bisschop van Trier, geen broeder van Diderik Grave van Holland, nogte Hildegart, ofte Hildegont de Huysvrouw van Diderik, en moeder van Aarnout geweest is. Maar den selven Egbert, sijn moeder Hildegard, en sijn vader Grave Diderik, uyt Engeland, en van een gants ander geslagt geweest sijn.

Wat aangaat Aleid, ofte Erlinde, by andere Gerlieva genoemt, de suster van desen Egbert en Aarnout, deselve is by geen geloofwaardige schryvers bekent; dese noemen onse gemene Chronyk schryvers een seer schone dogter, die by de oude Gedenkschriften van Egmond maar een oog had, dogh door de Verdiensten van Sint Aalbregt haar volle gesigt weder kreeg, die de eerste Abdisse van het Clooster tot Rynsburg soude geweest sijn, op welke tyd nogtans het Clooster tot Rynsburg nog niet gestigt en was, dat eerst in 't jaar 1133. van Vrouw Petronella is ingestelt, daar van de eerste Abdisse Vrouw Kunira de suster van Graaf Fredrik van Belke en Moeye van Christiaan Aartbisschop van Ments; als breder te sien by Petr. Scriver. in sijn Oud Batavia onder Floris de Vette.

Als wy de getuygenis en het schryven van Octavian: de Strada in sijn beschryvinge van de geslagten der Duytse Keyseren souden mogen volgen, sulx wy hier voor tot uytlegging van de Gifbrieven van Carel en Lodewyk hebben bygebragt, soo is Diderik met Utilhard des Keysers Otto de II. dogter getrouwt geweest, die onse Chronijk schryvers Diderik de II. Aarnouts soon tot een wyf toevoegen, waar in dan wederom onse voorgaande tijd rekening te pas komt, dat namentlijk maar eenen Diderik in plaats van den I. en II. geweest is, en niet eer als in het jaar 923. of daar omtrent Grave van Holland kan geworden sijn, en mogelijk wel veele jaren later. Want by die Gifbrieven, immers by den eersten van Carel, en blykt niet, dat hy doen al Grave van Holland was; daar hy seid: *Cuidam fideli nostro, nomine Theodorico.* Dat is, aan eenen sekeren onsen lieven en getrouwen, met namen Diderik; dat nu desen Diederik al bejaart moet sijn geweest, eer dat hy met des Keysers Ottos dogter trouwde, kan wel sijn ontwyvelijk by het leven van den selven Otto, die in het jaar 983. overleefde, en is al veel waarschynlijker, als dat dese dogter van Otto de II. die op haar Vaders overlyden al een bejaarde dogter moet geweest sijn, om dat hy nog wel ses kinderen naar haar verwekt, heeft nagelaten, met Diderik de IV. die volgens de tydrekening van het Huywelijk van Aarnout sijn Vader, die in het jaar 890. na het gemeen schryven met Luytgard trouwde, in 't jaar 993. als sijn Vader van de Vriesen verslagen, en hy Grave van Holland wierd, nog geen twaalf jaar immers niet ouder en is geweest; behalven dat sommige menen, dat hy de jongste en Sifrid den outsten soon van Aarnout geweest is. Hoe soude dan dese Utilhard die in 't jaar 983. al een bejaarde dogter was, met desen Diderik de IV. die in 't jaar 993. nog maar een kint was, getrouwt sijn.

Even soo vast gaat het met desen Dideriks moeder Luytgard, de dogter van Theophanus des Keysers van Constantinopolens dogter, en suster van Theophania Keiser Otto de II. Huysvrouw, dewelke de gemene Hollanse Chronyk, Beka, en andere die deselve sonder nader ondersouk gevolgt hebben, Grave Aarnout tot een Vrouw toepassen. Het welk sig selven tegenstryd, want indien dese Luytgard was de suster van Theophania Keyserinne en Huysvrouw van Keyser Otto de II. soo en is sy niet geweest de dogter van Theophanus, maar van Romanus den jonger, Grieks Keyser, de Vader van dese Theophania, sulx dat uyt *Zonaras*, *Ditmarus Witekindus*, *Zigebertus*, *Hermannus Contractus*, *Abbas Urspergensis*, *Nauclerus*, *Cuspinianus Onuphrius*, *Georgius Fabricius* en andere schriften seer wel werd aangemerkt, by Petrus Scriver. in sijn Oud Batavia op den selven Aarnout de III. Grave van Holland.

Daar mede wy dan overgaan tot de Geslagt 34
Rekening dewelke by Arnold. Buchel naar het gevoelen van Beka en andere schryvers gemaakt werd. Dat vry wat beter gelijkent, dog evenwel ons in alles niet en kan voldoen.

Dese geslagt-rekening maakt Gerolf Grave van Vriesland, dat is te verstaan van Westvriesland, sulx wy hier voor hebben aangewesen, de Vader van Diderik Grave van Holland, en sijn broeder Walcher Grave van Teisterbant, dat wy soo heel seer niet en kunnen tegenspreeken, als wy het verdigtsel van de Rym Chronyk wegnemen, dat hy onbekent en sonder kinderen soude gestorven sijn, sonder te weten waar of wanneer, sulx wy hier voor ook hebben aangemerkt, dat het schryven van deselve Rym Chronyk wel ligt kan missen, met dat de Vriese Chronyquen hem voor geen Fries en erkennen, gelijk hy ook niet geweest en is, en daarom van hem niet en schryven, en in Holland soo seer niet bekent en is geweest, als sijnde, soo wy menen, uyt Vlaanderen ter hulpe van Keyser Arnulph, Hertog van Saxen, tot beheersing van het Nedersaxen tot Stadhouder van Embderland en Westvriesland overgegaan. En wel kan sijn, dat hy de Vader van desen Diderik, en Walcher Grave van Teisterbant, daar de Heeren van Heusden en andere Hollandse en Gelderse geslagten uyt voort gekomen sijn, geweest is, die by andere te onregt Sigebert Prince van Aquitanien werden toegeschreven, daar geen blyk van te vinden en is.

Alleen dat hy daar by mede twee Diderikken in 't spel brengt, die wy meenen dat maar een en den selven geweest is. Het verder aangaande Gerolfs afkomste hebben wy om de onsekerheid ongeraakt tussen beyden gelaten.

[h] *Doe dit volk uyt den Kelten*] Hoe dat de Cim- 35
bren en Kelten de eerste bewoonders van dit land geweest sijn, is hier voor aangeroert, daar van wy, om dat van dese saaken soo weinig of niet beschreven is, de volgende getuygenissen hebben goed gedagt by te doen. Onder dewelke C. Jul. Cæsar de oudste en voornaamste

schryver van dien tijd, van het beginsel en verdelinge deser volken de Bello Gallico lib. 1. aldus betuigd: *Gallia omnis divisa est in partes tres, quarum unam incolunt Belgæ, aliam Aquitani, tertiam, qui ipsorum lingua Celtæ, nostra Galli appellantur; horum omnium fortissimi sunt Belgæ, proximique sunt Germanis, qui trans Rhenum incolunt; Belgæ ab extremis Galliæ finibus oriuntur, pertinent ad inferiorem partem fluminis Rheni, spectant in Septentriones & orientem solem.* dat is: het Fran- „se Rijk is in drien verdeelt, daar van het eene „by den Veldgen werd beseten, het ander by den „Guiennosen, en het derde by den Kelten, die wy „Gallen noemen, bewoont werd. Onder dese alle „sijn de Veldgen de kloukste en sterkste, de naa- „ste aan de Overrynse Tuitsen; de Veldgen ofte „Belgen nemen haar begin van den uitersten Gal- „lisen kant in het nedergedeelte van den Rhyn, „strekkende sig na het Noorden en Oosten. Het welk Ammianus Marcellinus by na met deselve woorden verhaalt, *Rer. Gestar. lib.* 15. *Temporibus priscis, inquit, quum laterent hæ partes ut Barbaræ tripartitæ fuisse creduntur, in Celtas eosdemque Gallos divisæ, & Aquitanos & Belgas. Horum omnium apud Veteres Belgæ dicebantur fortissimi; Superiorem & inferiorem Germaniam Belgasque duæ jurisdictiones ijsdem rexere temporibus; & omnium harum gentium virtute præcipui Batavi*, seid *Tacit:*
36 *de Morib. German.* Dat dese Belgæ anders Germani te voorens Cimbri en Celten genoemt met de naam van Germani onlangs bekent geworden waren, blijkt klaar uyt Tacito, *De morib. Germanorum. Cæterum, inquit, Germaniæ vocabulum recens & nuper auditum*, „Soo dat den naam van „Belgen ouder schynt te wesen dan Germani, het „welk Tacitus voor een nieuw aangenomen en „van nieuws uyt gevonden naam houd. Belgen, ofte Veldgen *a Campo* van het woord Veld alsoo genoemt; Synde een landstreeke in Campanien daar hun de Kelten lange voor den Keyser Julius tyden onthouden hebben. *Campus Celtis est feld, Belgis leniore voce Veld en Veldgen, quod Romani suo more scripserunt, Belgæ, qui inter antiquissimos Celtas id nomen habuere: Gallis Champaigne. Unde Campania Ptolomeo, Straboni, alijsque, Italiæ Regio.*

Germani, Tuiscones antiquissimi à Scytis populi, nomen, seid *Tacitus dicto loco, recenter additum*, ofte als andere willen *Auditum*, een nieuwen naam. Want de Kelten uyt den Scyten over al reysende, en alle landen besoukende volgens der Scyten manier, dewelke geduyrig van het een op het ander reisen, hebben haar op sommige plaatsen ter neder gestelt, en alwaar sy bleven een niewen naam aangenomen; Soo sijn ook de Tuitsen alsoo ge-
37 noemt van haren afgod *Tuisto, terræ filius*, aard-*man, teste eodem Tacito*, anders Tungers ofte Thuringers, van den afgod Thur, die van wonderlijke kragt gehouden wierd, soo datter geen magt by de sijne te gelijken was, en sijn heerschappye boven alle andere strekte; hy wierd afgebeeld op een verheven troon te sitten met een Scepter en Croon, en boven sijn hooft een ronde Cirkel van twaalf Sterren; hem wierd toegeschreven, de Winden en Wolken in de Lugt te bestieren, en als hy vergramt was, Blixem, Donder, grote Slagregen, en Hagel toe te senden. Dese hebben haar by verandering van woonste *Germani* laten noemen; *Geer*, ofte *Gaarmans*, *Ger*, *Gar* ofte *Gaar* beduid in de oud Scytise tale een versameling of vergadering; soo seidmen nog, te gaar dat is t'samen gaan.

Van de overkomst van dese Kelten en Cimbren in dit land menen sommige dat Tacitus spreekt *lib.* 4. *Histor.* in de bekende plaats, daar hy van de overkomst der Batavieren aldus schryft, *Batavi donec trans Rhenum agebant, pars Cattorum seditione domestica pulsi, extrema Gallicæ oræ cultoribus vacua, simulque insulam inter vada sitam occupavere.* Dog het selve is van een twede en later aankomst van de Bondgenoten der Cimbren en Kelten, die haar lange voor die tijd alhier onthouden hadden, te verstaan. 38

En sijn niet alleen de Cimbren en Kelten in dese gewesten, en bysonderlijk in Italien, daar sy in lang durige optogt geweest sijn, veel geroofd en de Romeinen grote schade gedaan hebben, maar ook in Orienten en d'Oosterse landen bekent geworden. Soo verhaalt *Justin. Histor. lib* 38. *cap.* 3. dat Mitridates de Cimbren tegen de Romeinen te hulp heeft ontboden; en cap. 4. in de aanmoediging van het Volk van haar dapperheid roemde, dat sy met vele duysenden als een storm en onweder gants Italien overstroomt hadden; *Cimbros immensa millia ferorum atque immitium populorum more procellæ inundasse Italiam.*

Andere weten het nog verder te brengen, dewelke beweren, dat deselve ook onder de troupen van Alexander Magnus geweest sijn, als hy in den overtogt over den Danau de Geten vermeesterde. Daar van *Arianus Nicomediensis de rebus gestis Alexandri Magni* betuygd, dat haar van Alexander gevraagt zynde, voor wie dat sy de meeste vrese hadden, meinende dat sy hem als een schrik voor alle wereldse magten die eere souden geven, antwoordden, dat sy nergens voor en vreesden, als dat den Hemel op haar mogt nederstorten, betonende daar mede dat sy zyne grootheid niet en souden vresen. *Hæc sunt ejus verba: Ad eum legatis, & a cæteris Danubii accolis, & a Syrino Triballorum Rege, item a Celtis, qui Jonium sinum incolunt (sunt quidem Celtæ ut grandi corpore ita animo elato, magnoque) legationes adfuisse, ut amicitiam cum eo jungerent, quibus in fidem, & amicitiam receptis e Celtis quæsivisse, quid nam esset in humanis rebus, quod præ cæteris extimescerent, ratum, nominis sui magnitudinem ad illos, multoque etiam interius penetraste, idque esse quod præ omnibus sibi formidolosum faterentur; illos vero quod procul Alexandro agebant, quod loca accessu difficillima incolebant, ipsumqui ad alia bella intentum videbant, timere se illud ante omnia dixisse, ne forte aliquando in se cælum rueret. Nihil movisse Alexandrum legatorum superbum responsum, itaque nihilominus tamen in amicitiam & societatem receptos domum remisisse, tantum elocutum, Celtas arrogantes esse.* Daar by genoug blykt, dat deselve al ten tyden van Alexander omtrent de 240. jaar voor Christi geboorte voor klouke en onvertsaagde luyden zyn bekent geweest.

Ende staet te letten, dat voor de tyden van Ta- 39
citus de Tuitsen met de naam van Germani niet be-

bekent en waren, maar *Cimbri*, *Celtæ*, of ook wel *Galli* sijn genoemt geweest, soo dat geen wonder en is, dat Polibius, Ptolomæus, en Strabo, dewelke ten tyde van den Kaiser Augustus geleeft heeft, van deselve geen gewag en maken, door dien sy eerst so lang daar na dien naam hebben aangenomen, het welk tot de oudheid en oorsprong van het selve Volk (dat de sommige niet sonder redenen, tot de afkomst van Japhet willen brengen) niet en doet.

40 [i] *Koningen met de naam*] Dese wierden Koningen genoemt by *Strabo. Geograph. lib.* 4. *Tacit. Annal.* 4. en *Ammian. Marcellin. Rer. Gestar. lib.* 16. dog sonder Koningrijk, gelijk als die van Lacedemon: *Lacedemonij existimabant Regibus nihil adesse præter nomen, quo vulgus præstarent. Plutarch. in Lycurgo. cap.* 8. *& Aemilius Probus in vita Agesilai de Regibus Lacedemonijs: Reges nomine magis quam imperio. Fabius Pictor de Aureo Seculo lib.* 2. *Romulus Rex, inquit, primus ex Regulis Italiæ Romam oppidulum in regiam metropolim vertit. Unde Ioannius Annius notat differentiam inter Regem & Regulum tunc fuisse, qualis nunc inter Reges & Duces; unde omnis Dux est Regulus, non tamen Rex.*

Sie verder het gene desen aangaande op het XII. Hooftstuk omtrent het begin breder is aangetekent.

41 [k] *Bato en Hessus*] Dat dese voor geen Oversten der Batavieren by enige geloofwaardige Schryvers bekent sijn, ende Batavia niet van Bato, maar veel eer den naam van Bato, wie die geweest mag sijn, van het landschap Batavia genomen is, is mede hier voor op het XII. Hoofstuk en elders breder verhandelt.

42 [l] *Verritus en Majorix*] Dese werden by *Tacit. lib.* 13. *Annal.* Koningen der Friesen genoemt, dog zy gelet dat door de Friesen, gelijk als doorgaans in de Historien, de Batavi verstaan werden, sulx hier voor is aangewesen.

43 [m] *Die van Lacedemonien*] Die van Athenen hadden hare geschreven wetten, die sy gebruykten. Maar die van Lacedemonien hadden haar vaste gewoonten sonder schrift, dewelke by haar heyliglijk wierden onderhouden. *Plutarchus in Licurgo cap. XXII. Leges scriptas Lycurgus non posuit, ita enim judicabat, ea quæ ad felicitatem Civitatis, & virtutem omnium maximum adferrent momentum, ita demum manere immobilia, si moribus & educationi civium implantarentur; nam firmam voluntatem ex his elementis oriri, quæ necessitatis est validissimum vinculum; eam porro disciplina (quæ legum conditoris vicem gerit) apud juniores effici. Atqui exiguos illos & pecuniarios contractus, quique propter usum vitæ subinde mutantur, præstare censebat, scriptis legibus non comprehendi, neque immobilibus consuetudinibus illigari, sed permittendum, ut pro ratione temporis augerentur, diminuerenturve, secundum probe institutorum hominum arbitrium; totum enim legum lationis negocium ad disciplinam referebat, itaque ex Rhetris hæc una erat, legibus scriptis non utendum.* Cicero verhaalt in *Orat. Pro Lucio Flacco cap.* 26. dat die van Lacedemonien, sodanig by haare heilsame gewoonten leefden, dat sy in de tijd van LXX. jaren gene veranderingen van noden hadden gehad. *Adsunt Lacedemonij, inquit, cujus Civitas spectata, ac nobilitata virtus, non solum natura corroborata, verum etiam disciplina putatur. Qui soli toto orbe terrarum septingentos jam annos amplius unis moribus, nec unquam mutatis legibus vivunt.* Soo groot was ook het woord, en de trouw der Oude Batavieren, dat sy in haar toeseggingen niet gewoon en waren enig schrift te gebruyken. En nog selfs in de voorgaande eeuw, was de trouw onser Voorouderen soo groot, dat sy niet en souden bestaan hebben tegen te gaan, het gene sy in enigerhande wyse malkander beloost hadden, al hadden sy het malkander maar over het water toegeroepen.

[n] *Meer met gesag om aan te raden, dan met magt* 44
om te gebieden] Tacitus de moribus Germanorum *Nec Regibus libera aut infinita potestas, & duces exemplo potius quam imperio præsunt; de minoribus rebus Principes consultant, de Majoribus omnes. Multum rationis ac solertiæ præponere electos, audire præpositos. Quomodo intelligendum quod* Strabo lib. 4. Geograp. *docet, Celtas omnes optimatium imperio fuisse addictos. Et magis perspicue, ibid. negat Germanorum Regibus infinitam, aut liberam fuisse potestatem, & in Concilio auditos autoritate suadendi magis, quam jubendi potestate. Id luculentissimo exemplo probat Claudius Civilis lib.* 4. *Histor. in oratione sua ad primores gentis & promptissimos vulgi. de Rebellione adversus Vespasianum, & castrorum Romanorum expugnatione. Et Cajus Iulius de bello Gallico lib.* 5. *in Ambiorige duce ostendit, quale fuerit principum Imperium apud Gallos veteres ante Romana tempora, quum dixerit, ejusmodi principum esse imperia, ut non minus in ipsos juris multitudo, quam ipsi in multitudinem habeant.*

[o] *De Wetten daar aan den Vorst gehouden was en* 45
sijn niet eer als by tijde] Dat de Graven van Holland gene Staads saken van gewigt sonder bewilliging van de Staten hebben mogen aanvangen, en niet anders als een bepaalde magt gehad hebben, is uyt de Historien genoug bekent; dog waar in dat deselve bestaan heeft, daar en vindmen niet van geschreven voor het jaar 1400. Soo dat wy hier in mede de ongeschreven Wetten schynen gevolgt te hebben van die van Lacedemonien, en de Costuyme en het oude gebruyk daar in plaats gegeven hebben, dat wel soo naukeurig is onderhouden, dat de Graven noyt jets tegen de oude landwetten hebben derven invoeren, of de Staten hebben haar selven daar tegen gestelt, daar van verscheide voorbeelden werden aangewesen by Hugo de Groot de Antiq. Reipub. Batav. cap. 5. Soo dat wy boven die van Lacedemonien mogen roemen, dat wy onse ongeschreve Landwetten geen lxx. jaren of wat meer, gelijk als *Cicero in Oratione pro Flacco* deselve ten roem schryft, maar wel ses hondert jaren ongeschonden hebben doen onderhouden; tot dat deselve by tyde van Vrouw Maria van Bourgondien by het groot Privilegie van den 14. Maart 1476. by geschrift, en nader bevestigd sijn geworden, dewelke ontwijfelijk deselve sijn, daar in de Graven van Hollandt gehouden en in haar Oppermagt bepaalt sijn geweest. Als eerstelijk, dat geen Vrouwe Gravinne anders soude trouwen, dan met bewilliging van de

Staten,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Staten, volgens het eerste Artikel, luydende.
,, Inden eersten, dat wy huwelijken sullen,
,, en eenen Voogt en Man kiesen, by advys en
,, goet-dunken van den Heeren van onsen bloede,
,, en van den Staten van onse voorsz. Landen.

Ten tweden, dat aan geen Uytheemsche Personen enige aansienlijke Ampten, hoedanig die souden mogen wesen, sullen mogen werden vergeven, nog sullen mogen werden bedient, dan aan en by die gene, dewelke in den voorsz lande geboren sullen wesen, en dat niemand in den voorsz lande meer als twee officien sal mogen hebben ofte bedienen, volgens het IV. Artikel.

,, Item dat wy niemant Raadt, nog Hooft
,, van den Rade, Griffier, Rentmeester, Dros-
,, saart, Casteleyn, Tresorier, Dyk-Grave,
,, Bailiu, ofte Schout, maaken nog ordineren
,, en sullen, nog geenrehande ander Officien,
,, nog diensten, kleyn of groot hoedanig die wesen
,, mogen, in den voorsz. Lande van Hollandt,
,, Zeelandt en Vrieslandt, geven nog consente-
,, ren en sullen, nog doen nog laten bedienen, *dan*
,, *die van den voorsz. Lande gebooren sullen wesen*,
,, *en niet van vreemde Landen*, en indien eenige
,, giften van de voorsz. Officien of Diensten, by
,, ons ofte onse voorsaten contrary van dese Or-
,, donnantie gegeven waren, of by ons of onse
,, Nakomelingen, in toe-komende tyden gege-
,, ven mogten werden, die en sullen nu alsdan, en
,, dan als nu, doodt en van geenre waarden zyn
,, en blyven, des soo en sal niemandt in den
,, voorsz. Lande, meer dan twee Officien te sa-
,, men mogen hebben of gebruyken.

Ten derden, Dat de Staten van Holland, Zeeland en Vriesland, of die Steden van den selven Lande onder malkander, en ook met den Staten van de andere Landen en Provincien vermogen sullen soo dik en menigmaal hun dat believen sal, die een de anderen te beschryven, en met malkanderen in dagvaarden te vergaderen, ter plaatse daar het hunluyden goed dunken sal, volgens het XV. Artikul.

,, Item dat onse voorsz. Landen van Hollandt,
,, Zeelandt, en Vrieslandt, of die Steden van den
,, selven Landen onder malkanderen, en ook met-
,, ten Staten van onsen anderen Landen sullen mo-
,, gen so dikke en menig-werven hen dat believen
,, sal, die een den anderen beschryven, met mal-
,, kanderen in dagvaarden en anders vergaderen,
,, ter plecken daar 't hen-luyden goet-dunken
,, sal, omme aldaar te spreeken van saken der voor-
,, noemde Landen of Steden, of eenig van dien
,, aangaande, sonder daar op te moeten verwer-
,, ven voorder consent of oorlof van ons, of van
,, onsen nakomelingen, of ook tegens ons daar-
,, omme te misdoen, of tot begryp gestelt te wor-
,, den in eniger manieren.

Ten vierden, Dat den Grave geen nieuwe tollen, wagt van tollen, nog beswaarnissen van den selven opstellen sal, dan by goeddunken van den Staten, volgens het XVII. Artikel.

,, Item datmen geen nieuwe Tolle, Wagt van
,, Tolle, nog beswaarnisse van den selven, voor-
,, taan op stellen en sal, dan by goet-dunken van
,, den Staten der voorsz. Landen, en dat alle nieu-
,, we Tollen, nieuwe Wagten, of Ankeragie
,, in Zeelandt, en alle andere nieuwigheyt en be-
,, swaarnisse, sonder consent van den Landen, se-
,, dert die Huldinge van wylen onsen ouden Va-
,, der die Hertoge Philips voorsz. opgeset, of,
,, en te niet gedaan worden en blyve.

Ten vyfden, Dat den Grave gene Oorlogen aanleggende nog verwerende tegens niemand, ofte enige vrede met yemand aannemen sal, dan by goeddunken van de Staten van den voornoemden lande, en als het Oorlog aangenomen is, de Edelen en Leen-mannen van de Graaflijkheid der selver Landen te leen houdende, gehouden sullen wesen, te dienen ofte doen dienen op die palen van Holland, Zeland, en Vriesland, en niet verder op redelijken kosten volgens het XIX. Artikul.

,, Item dat wy, nog onse Nakomelingen,
,, geenderhande Oorloge, verwerende nog aan-
,, leggende tegens niemant aannemen en sullen,
,, dan by goet-dunken van den Staten onser voor-
,, noemde Landen, en alsdan te weten alst Oorlo-
,, loge by goedt-duncken der voorsz. Landen aan-
,, genomen is, soo sullen de Edelen en Leen-man-
,, nen van onser Graaflijkheyt der selver Landen
,, leen-houdende, tot diensten van wapenen van
,, ouden tyden staande, uyt saake van haaren
,, voorsz. Leenen, gehouden wesen te dienen, ofte
,, te doen dienen op de palen van Hollandt, Zee-
,, landt, en Vrieslandt, en niet voorder, en dat
,, op redelijken wedden en kosten van ons, en
,, onse Nakomelingen; en soo en sullen die On-
,, dersaten van onser weder-partye, in onsen
,, voorsz. Landen van Hollandt, Zeelandt, en
,, Vrieslandt, na de publicatie van den selven Oor-
,, loge, geen geleyde voorder hebben, dan by
,, goet-dunken der voorsz. Landen geslooten en
,, geraamt sal werden, niet tegenstaande alsulke
,, Ordinantie van den geleyde van xl. dagen, als
,, kortelijk by den Staten aller onser Landen, con-
,, trarie van desen van ons verkregen is. En indien
,, wy, of onse Nakomelingen tot eenigen tijden
,, Oorloge aannamen, sonder goedtdunken en raat
,, van den Staten der voorsz. landen, soo souden
,, die voorsz. Edelen, Leen mannen, Mans-man-
,, nen, Steden, en platten Landen voorsz alle te
,, samen, en elk besonder, ongehouden en on-
,, belast blyven en zyn, van enige diensten, met
,, lyf of met goet in den selven Oorloge te doen, of
,, doen doen, niet tegenstaande eenige Ordinanti-
,, en, nog Usantie by den levenden lyve van onsen
,, voorsz Heer en Vader, Hertoge Carel, of sijne
,, Voorsaten gemaakt en onderhouden, contrarie
,, van desen. En souden daar toe die genen, daar
,, wy, of onse Nakomelingen, sonder goet-dunken
,, der voorsz. Landen, Oorlog tegens aangeno-
,, men hadden, vry, veylig, ongevest, en onge-
,, houden mogen vaaren, merren en keeren.

Ten sesden, Dat den Grave in alle sijne brieven open of gesloten de Duytse tale sal gebruyken volgens het XX, Artikul.

,, Item dat wy van nu voortaan geen Brieven
,, open nog besloten in den voorsz. Landen
,, senden en sullen, dan in duytsche Tale, ende en
,, sullen geen lasten daar op stellen, dan by con-
,, sent van den selven Landen.

Ten sevenden, Dat den Grave nieuwe munte
slaan

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

slaan en ordineren sal mogen, en die penningen hogen en lagen, by advyse en goeddunken der Staten, volgens het XXVIII. Artikul.

„Item dat men voortaan nieuwe Munten slaan
„en ordineren sal, en ook die penningen en lagen
„by advyse van onsen Rade, en by goet-dunken
„van de Staten onser voorsz. Landen, op alsul-
„ken verbeurtenisse en pene, als in Brabandt en
„in Vlaanderen daar op gestelt en geordineert sal
„worden, en sal die Munte van Hollandt na
„ouden herkomen te Dordrecht gehouden wor-
„den.

Ten agsten, Dat den Grave van noden hebbende enige subsidie ofte bede, 't selve in Persoon sal moeten versouken, en gene beden ofte Subsidien sullen geconsenteert werden, dan by eenparigheid van Stemmen, volgens het XXXV. Artikul.

„Item indien wy, of onse Nakomelingen, in
„toekomende tyden, eenige beden of andere sa-
„ken, komende tot lasten der voorsz. Landen
„begeeren souden willen, dat wy, of onse out-
„ste Oor, alsdan gehouden sullen sijn, selve in
„Persoon te komen en te verschynen ten behoor-
„lijken en gewoonlijken plecken in en binnen
„der voorsz. Landen van Hollandt, Zeelandt,
„en Vrieslandt elkx in den haren, om aldaar on-
„sen eysche en begeerte te openen, ofte te doen
„openen, en antwoorde te ontfaan, sonder de
„voorsz. Landen of haren Gedeputeerden buy-
„ten s'Landts te beschryven en te doen komen.

Ten negenden, Dat gene Officien, hoedanig die sijn, sullen mogen werden verpagt, of verhuyrt, maar beseten sullen werden op Rekening en wedden naar ouder gewoonte, volgens het XVI. Artikul.

„Item datmen voort meer tot geener tijden
„geen Officien in onsen voorsz. Landen, hoe-
„danig sy zyn, verpagten nog verhueren en sal:
„maar sullen alle Officieren, wie zy sijn, die
„geen gegeven Officie en hebben, dienen op Re-
„keninge na ouden herkomen, en mits desen
„hebben wy alle die Officien en diensten van on-
„sen Landen voorsz. aan ons genomen, quyt-
„scheldende den Pagtenaars haren Pagten, na dat
„die selve betaalt sullen hebben, na advenant van
„den tijdt dat sy die Officien bedient sullen heb-
„ben, uyt-genomen die Schout-Ambagten in die
„Steden van onsen voorsz. Landen van Hollant,
„Zeelandt, en Vrieslandt, die wy believen en
„consenteren sullen, tot begeerte van den selven
„Steden, eenige notabile en bequame mannen
„tot eenen redelijken Pagt van nu voortaan te be-
„geven, en doen bedienen, en sullen onsen
„voornoemde Steden deser tegenwoordigen
„Pagt van der Schout-Ambagten selve mogen
„houden, indien 't hen goet-dunkt, of quyt-
„schelden navolgende dat voorsz. is. Sullen voort
„die Officien van den platten Lande doen bedie-
„nen by goede bequame mannen, en notabile
„persoonen, op Reekeninge, gelijk voorsz. is
„betalende, en voldoende alle oude recessen op
„die voorsz. Officien staande, daar van men
„goede bewysinge brengen sal mogen, of die Of-
„ficien den selven, die oude recessen daar op heb-
„ben, naar uytwysinge haren Brieven, laten be-
„dienen en gebruycken.

Ten tienden, Dat de Ridderschap, Edelen, en Steden sullen werden gehouden in allen haren regten Privilegien, Keuren, Costuymen, en ouden herkomen, volgens het LVII. Articul.

„Item datmen alle die voorsz Articulen, en
„Puncten, en elkx bysonder verstaan sal behou-
„den die voorsz. Landen, Ridderschap, en
„Steden, en elkx Stede bysonder in allen haren
„Regten, Privilegien, Costumen, Keuren en
„Oude Heer-komen, niet tegenstaande dat die
„selve, by tyden van onsen voorsz. wylen Hee-
„re en Vader in-gebrooken mogen wesen, die
„welke wy in onser Huldinge beloven, en swee-
„ren sullen den voornoemden Lande en Steden
„in 't generaal, en elk in 't sijne, in 't particulier
„wel t'onderhouden, en doen onderhouden son-
„der enig in-breek, mitsgaders ook sulke redelijke
„provisie als elke Stede in den sijnen behoeven,
„en versoeken sal.

p *Na de tijd van de Romeinen*] *De Frisiæ & Bataviæ Regibus vide Petr. Corn. Bokkenberg*; En is hier voor 't sijner plaatse van de Batavise Koningen en Vorsten en het vervolg van dien in 't lange verhandelt.

q *In verscheide sodanige Koninkrijken verdeelt*] Daar van tuygen *Cæsar de Bello Gallico. lib. 6. Nullus communis est Magistratus, sed Principes Regionum atque pagorum inter suos jus dicunt, controversiasque minuunt.* Ende *Tacitus de Moribus Germanorum: jura per pagos, vicosque reddere.*

r *Die met een oneygentlijke naam Comites genoemt wierden*] Van den naam en bediening van de Graven Grote en kleine is hier vooren in 't brede en bysonder gehandelt.

s *En waren by na niet anders als Regters*] Ita Grotius *de Antiquit. Reipub. Batav. cap. 5. Diderici,* 46
qui Primus Comitum Hollandiæ numeratur, tempore, multi in Hollandia Principes fuere, non quidem gentis totius, sed qui parti alicui imperarent, quales jam olim Cæsar & Tacitus descripserant (alludit ad Cæsaris & Taciti loca supra citata) illi Gravy, seu Grafiones dicebantur, quod nihil aliud quam judices significat, unde Dykgravios, nunc etiam judices sive pretores aggerum appellamus. Ita Wassenariorum proavi ante Didericum Burggravij fuere, hoc est judices arcis ejus. & Paulo post. Solitum atque consuetum Gravij hoc est judicis imposuere nomen, hoc discrimine, quod hic judex non cum additamento pagi alicujus, sed simpliciter, utpote ipsorum quoque judicum judex.

t *Onder dese sijn die van den Huyse van Wassenaar de eerste geweest*] Want de Heeren van Egmond en Wassenaar hebben altyd onder de bescherminge van den Leidsen burg dit Land over de 400. jaar voor de opkomste der gemene Graven, tegens het uytheems geweld, beschermt en verdedigt. 47

u *Onder de naam van Graaf is in gehaalt*] Hoe
dat het met de eerste verkiesinge der Graven 48
van Holland is toegegaan, is onseker, daar van de schryvers niet eens en sijn, door wiens toe doen, en van waar deselve sijn aangekomen, daar van de sommige menen, dat het Graafschap als een gifte gegeven en opgedragen soude sijn aan desen Diderik den I. het zy by de Koninklijke mogentheid van Vriesland, ofte van Carel de Calu-

we Koning van Vrankrijk, het welk immers ſtrydig ſoude ſijn tegens de gronden van onſe aloude vryheid, dewelke geen volſlagen onderhorigheid van iemand heeft willen erkennen; Derhalven wy menen, met goed regt en na waarheid hier voor t'ſijner plaatſe beweerd te hebben, dat wy de Graven ſelfs uyt ons eygen vrye wille hebben ingehaalt, en onder ſekere bepaalde magt
49 hebben aangenomen. Het is wel waar, dat de Franſe Koningen, en Duytſe Keyſers altoos getragt hebben de naam te hebben, dat de inwoonders van het Bataviſe Eyland aan haar enige onderhorigheid ſouden ſchuldig ſijn, dewelke nogtans noyt erkent en is. Soo leeſtmen by *Procopium Hiſtoria Gætica lib.* 4. daar hy het Bataviſe Eyland, *Brittiam Inſulam* noemt, ſulx wy hier voor t'ſijner plaatſe hebben uytgeleid en aangeweſen, dat de Franſen ſchoon dat ſy op het Bataviſe Eyland niet te ſeggen en hadden, als het welke van haar eyge Koningen geregeert wierd, het ſelve voor het hare hebben willen doen gelden. Soo dat den Koning der Franken in het Geſantſchap naar Conſtantinopolen aan den Caiſar Juſtinianus ook ſommige van de inwoonders van Batavien in den trein mede geſonden heeft, op dat hy ſoude ſchynen over deſelve iets te ſeggen te hebben. *Tanta Sobolis felicitas eſt, ut quotannis inde multi cum uxoribus liberiſque in Francorum tranſeant terras, qui illis dant incolendas regiones ſuarum diſertas maxime. Atque inde credi volunt Franci, ipſam quoque inſulam ad ſe pertinere, ſicut nuper quum Francorum Rex ex amicis ſuis Byſantium ad Imperatorem Juſtinianum legatos miſiſſet, horum quoſdam ijs addidit, famam imperij in eam quam dixi inſulam quærens.* Daar hy even ſoo veel eer van hadde als Cajus Kaligula, doen hy enige van deſe ingeſetenen huyrde, en mede na Romen voerde, daar hy deſelve als overwonne Batavieren, benevens ſijn Schelpen en Hoorntjens, die hy van de Strand had doen verſamelen, in ſijn Triumphe rondtom voerde, daar van by *Sueton. in Caligula lib.* 4. *cap.* 44. *& ſeqq.* Soo dat dan ook geen wonder en is, dat de Franſe Koningen haar het ſelve gebied by de verandering van inſtellinge der Graven, weinig meer als drie hondert jaar daar naar, hebben ſouken toe te ſchryven.

50 Sulx hebben ook de Duytſe Kaiſeren getragt, Holland tot een leen van het Rijk te brengen, dog het ſelve en is by de Graven ſelfs noyt erkent, als blykt uyt de Oorlogen van hunne tyd, en byſonder van het Oorlog, dat by Diderik de IV. daar over en tot voorſtand van de Hollandſe vryheid tegens Kaiſar Hendrik de derde van dien naam gelukkelijk is uytgevoert, daar van te ſien *Hermanni Contracti* en *Lamberti Schaffnaburg. Chronicon* op het jaar 1046. en volgende. Daarom ook ſijn Vader Graaf Diderik de III. tegens Adelbold Biſſchop van Utregt den Oorlog aannam, om dat hy ſeker Edelman Dirk Bavo Leengraaf van Bodegraven en Swammerdam gemaakt had, die hy gewapender hand wederom uyt ſijn beſit ſtelde, en alle ſijne goeden ontnam, daarom in den jare 1018. tuſſen hem en den Biſſchop van Utregt tuſſen Bodegraven en Swammerdam een groten ſlag geſchiede, daar by Graaf Diderik met groot verlies der Biſſchopſe overwinner bleef. Soo dat of wel de Hollanders in tijd van nood de hulp van andere geſogt hebben, daar door niet kan verſtaan werden, dat ſy der ſelver gebied onderhorig ſijn geworden, of haar vryheid verloren of overgegeven hebben. En hebben de Graven uyt den Huyſe van Burgundien en Ooſtenrijk haar ſelven den Keiſer noyt willen onderwerpen. Soo ook de Duytſe Schryvers ſelf bekennen, dat Holland altoos een vry land geweeſt is, dat ſig aan des Keyſers wetten en inſtellingen noyt heeft willen verbinden.

[w] *Om geſogte oorſaaken*] De andere minder 51
Heeren onder de naam van Schut en Scherm ſoo verre gebragt ſijnde, dat ſy hare eygen goeden aan den Graaf overgaven, en onder belofte van manſchap wederom van hem te leen ontfingen, daar door ſy dan in 't geheel onder des Graven gebied geraakten, hebben wel de Burggraven van Leyden, als beſittende het voornaamſte gebiedende Hooft-officie, het ſelve lange tegen gehouden, dog metter tijd mede de andere moeten volgen. Deſe waren niet alleen de voornaamſte onder den Hooft-Officieren te velde, maar hadden ook het volſlagen gebied over de Stad Leyden en Lande van Rynland, blijkende uyt haar titel, daar mede ſy doorgaans als Heeren van Rynland bekent ſtaan. Dog de Stad groter en magtiger werdende, heeft haar die volſlagen magt ſouken te onttrekken, ſig vougende by den Grave, dewelke meende, dat hy gelijk als over alle andere Smalheeren mede het oppergebied over den Burg-Graven behoorde te hebben, *ne imperium eſſet in imperio*, en byſonderlijk over het ſtellen van de Magiſtraat, en Vierſchaar, daar in de Oppermagt voornamentlijk beſtaat, dewelke van den beginne aan by de Graven over de Steden by haar of haren Stedehouder, en over de Dorpen by hare geſtelde Schouten en Officieren is geoeffent geweeſt, daar van ſy om haar geſag te vergroten, van verſcheide Heeren haar regt dien aangaande over enige Dorpen, in hoge, middelbare en lage juriſdictie, te leen hebben uytgegeven, en laten behouden. Sulx ſy ook getragt hebben het Burggraafſchap over Leyden en Rhynland tot een onderhorig leen te brengen, en de beſtellinge der Magiſtraten over de Stadt Leyden gelijk als
over de andere Steden aan haar te trekken. Daar 52
over tuſſen den Graven en Burggraven grote hevigheid ontſtaan ſijnde, de beſtellinge van de Magiſtraat over de Sad Leyden geſpliſt en geſmaldeelt geworden is, beſtaande doen ter tijd in een Schout en agt Schepenen, daar van den Schout by beurten en de Schepenen by den Grave en Burggraven elx half en half geſtelt wierden. En de boeten en breuken tuſſen den Grave, Burggrave, en de Stad ſijn verdeelt geworden, daar van den Grave de een helft, en den Burggraaf en de Stat t'ſamen de ander helft trokken. Het welk nog geduyrt heeft tot het jaar 1400. en enigen tyd daar naar, uytwyſende verſcheyde Keuren van den jare 1445. en daar omtrent, daar by de breuken alſoo volgens ouder gewoonten werden verdeelt. Wanneer deſe ſpliſſinge van het Regtſgebied ſijn aanvang genomen heeft, is onbekent, met dat geen ouder aantekening werd gevonden, als in het Handveſt van Graaf Floris de V. in den jare 1266. aan de Stad Leyden

Leyden gegeven, inhoudende onder anderen: *Watter geſloten en geordonneert ſal weſen by de agt Geſworens en den Rigter, tot profijt en bevorderinge der Stad, 't ſelve ſal van een ygelijk voor goed gekent, en vaſtelijk onderhouden werden.* Dit is de oorſaak, dat binnen Leyden agt Schepenen werden geſteld, in een even getal, dewelke op andere plaatſen in het getal van ſeven beſtaan, in een oneffen getal om de overſtemminge, dewelke anderſints ten beyden zyden met gelijke ſtemmen kan vallen, het welk men ſplit-vonnis noemt, in welken geval den Preſident en Voorſittende Schepen, naar gedane omvraag of yemand van ſijn ſtem wil wyken, een dubbele ſtem werd gegeven. Hier uyt is ook voortgekomen, dat aangaande de beſtellinge der Magiſtraten de Graaflijkheid, en uyt haren naam den Stadhouder alleen de verkieſinge van den Schout en Schepenen heeft behouden, en de verkieſinge van de Burgemeeſteren, dewelke eerſt lange daar na by de gemeente tot beſtier van Stads eygen ſaken buyten het Land ſtands-beſtier verkoren ſijn, en ſulx als nog by de gemeente Vroedſchap werd gedaan, dewelke te vorens van geen of weinig geſag in Lands ſaken, alleen van Stads wegen den Schepenen by gevougt, metter tijd ten voorbeeld van andere Steden, haar ſelven de Oppermagt in alles, boven de Schepenen hebben aangematigt.

53 Deſe geſpliſte Oppermagt over de Stad in de verkieſinge van de Schout en Schepenen tuſſen den Graaf en Burggraaf en duyrde niet lang, want ſedert dat het Burggraafſchap by Heer Dirk van Kuyk getrouwt ſijnde met Chriſtina Burggraaf Jacobs eerſte dogter in 't jaar 1276. aan den Grave wierd overgegeven, mits dat hy het wederom van den Grave te leen ſoude ontfangen, hebben de Graven van Holland altoos oorſaak geſogt, om het Burg-graafſchap van Leyden, by felonie, en verbeurte van ongehoorſaamheid omtrent den Heer, aan haar te trekken, en alſoo de verkieſinge van de gantſe Magiſtraat alleen meeſter te werden, gelijk ook geſchied is. Want in den jare 1356. als Heer Philips van Waſſenaar, ſoo men ſeid, uyt een gramſchap en ſpyt ſekere brieven by Hertog Willem ten behouve van ſekere Edele Juffrouw onder ſijn hand en zegel verleent, ontſtukken geſcheurt hadde, is hem het meerderdeel van de geregtigheden van het Burggraafſchap, en onder dien mede het ſtellen van de Magiſtraat over de Stad onttrokken. Tot dat ſijn naſaat ook Philips van Waſſenaar in 't jaar 1392. beſchuldigt wierd voor-kenniſſe gehad te hebben van den doodſlag van Juffr. Alid van Poelgeeſt, die op het Pleyn van het buyten Hof omtrent de gevange Poort uyt jalouſye dat ſy al te wel met Hertog Aalbregt ſtont, en veel by hem vermogt, benevens Willem Kuyſer des Graven Hofmeeſter, die haar meende te beſchermen, vermoord wierd, en den ſelven Heer Philips daar over benevens andere te Hove ontboden, niet verſchynende, gebannen wierd, en ſijne goederen aangeſlagen, tot dat hy in 't jaar 1396. by land-winninge in ſijn vorigen ſtaat herſtelt wierd. Daar by ſommige meenen dat hy onder andere wederom ſoude gekregen hebben het regt van de Magiſtraat tot Leyden te mogen ſtellen, gelijk het ſelve by deſen Philips ſoo ſy menen wederom verkregen en geoeffent was, het welk ſy beſluyten uyt ſekeren brief en overkomſte tuſſen den ſelven Philips en de Stad van Leyden in 't jaar 1387. verleden, daar hy by belooft, dat hy vermits het Schout en Schepen-ampt by ſijne voorſaten dikmaal verpand en beleent was geweeſt, waar door veroorſaakt wierd, dat die gene de naaſte tot het Schout en Schepen ampt was, die het meeſte geld wilde geven, het ſelve noyt wederom te ſullen verpanden, belenen, ofte verkopen, of daar voor enig geld te trekken, met deſe woorden. ,, Voort ſijne voorwaarden, datmen van deſe tyd ,, voortaan nimmermeer tot genen dagen gelt lie- ,, nen en ſal op 't Schout-ampt nog op 't geregt ,, voorſz vander Stede, en daarom gelove ik voor ,, mynen Heer, mynen Vader, voor my, voor ,, Dirk mynen Broeder, en voor onſe alre nako- ,, melingen, dat wy van niemant die leeft in der tyt ,, datmen Schout of geregte ſetten ſal, eenig ver- ,, koren gelt nemen ſellen, of anders enig profijt ,, hoe 't genoemt mag werden, daar in ſouken ſel- ,, len, die ons om dier ſake wille erkent in te bate ,, komen mag. Maar altoos ſulke luyden daar in te ,, ſetten, daar de Stede wel mede bewaart is, en ,, dat volk beſt mede in Vrede blyven mag.

Wat daar van mag weſen, ofte niet, blykt altoos dat al voor het jaar 1434. het gantſe regt van de Magiſtraat tot Leyden te ſtellen by den Grave alleen is geoeffent geweeſt, uyt de Handveſt by Hertog Philips van Bourgondien aan die van Leyden op den 24. July in den jare 1434. verleent, luydende aldus: ,, Dat wy onſen geregte van Ley- ,, den, als van Schout en Schepenen aldaar te ſet- ,, ten, tot eewigen dagen houden ſullen, aan ons ,, en onſe Graaflijkheid van Holland, ſonder dat ,, Schependom te verkopen, te verſetten, te bele- ,, nen, of weg te geven, of in eniger wys van ons, ,, ofte van onſen erven, dat te vervremden, ofte ,, laten ſcheyden. Wy en onſen Erven, ſul- ,, len alle jaar onſen Schepenen verſetten en ,, vernieuwen, en niemand anders, ſonder ,, enige gifte, daar af te nemen, ofte laten ne- ,, men.

[x] *Tot het jaar* 1580.] als wanneer op den 26.
July van den ſelven jare by Placcate van de Staten 54
Generaal der verenigde Nederlanden verklaart werd den Koning van Spanjen, *ipſo jure* vervallen te ſijn van ſijn Heerſchappye, geregtigheid en erffeniſſe van de voorleide landen, ſo als dan de Staten by hare afſweringe uytdrukkelijk ſeggen, en voor redenen van hun doen by brengen, dat een ,, Prince van den Lande van Godt geſtelt is tot ,, een Hooft over ſijne onderdanen, om deſelve ,, te bewaren en te beſchermen van alle ongelijk, ,, laſt, en gewelt, en dat de onderſaten niet en ſijn ,, van Godt geſchapen tot behoef van den Prince, ,, om hem in alles wat hy beveelt, 't ſy het God- ,, delijk, of ongoddelijk, regt of onregt is, onder- ,, danig te weſen, en als ſlaven te dienen: maar ,, den Prince omme der onderſaten wille, ſonder ,, dewelke hy geen Prince en is, omme deſelve ,, met regt en redenen te regeeren, voor te ſtaan, ,, en lief te hebben, als een vader ſijne kinderen, en ,, een Herder ſijne Schapen, die ſijn lyf en leven ,, ſtelt, om die te bewaaren, en ſo wanneer hy ſulx

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

,, niet en doet, maar in plaats van ſijne onderſaten
,, te beſchermen, deſelve ſoekt te verdrukken, te
,, overlaſten, heure oude Vryheyt, Privilegien,
,, en oude herkommen te benemen, en haar te ge-
,, bruyken en gebieden als Slaven; dat deſelve als
,, dan moet gehouden worden niet als Prince,
,, maar als een Tyran, en overſulx naar regt en
,, redenen, van ſijne onderſaten, by deliberatie
,, vande Staten van den Landen, voor geen Prin-
,, ce meer erkent, maar verlaten en een ander in
,, ſijn Stede, tot beſchermeniſſe, van henlieden,
,, als opperhooft verkoren moet werden, te meer
,, ſo wanneer d'onderſaten, met ootmoedige ver-
,, tooningen hunnen voorſz Prince niet hebben
,, konnen vermurwen, nog van ſijn tyrannig opſet
,, afwenden, en alſo geen andere middelen hebben,
,, om hare eygene, harer Huyſvrouwen, kinde-
,, ren, en nakomelingen aangeboorne vryheyt
,, (daar ſy naar de wet der natuyren ſchuldig
,, ſijn goet en bloet voor te ſetten) te bewaaren en
,, beſchermen, gelijck tot diverſche reyſen
,, uyt gelijke oorſaaken in diverſche Landen, en
,, tot diverſche tyden geſchiet, en d'exempelen
,, genoeg bekent ſijn, t'welk principalijk in deſe
,, Landen behoort plaats te hebben en ſtede te
,, grypen, die van allen tyden ſijn geregeert ge-
,, weeſt, en ook hebben geregeert moeten wor-
,, den, naarvolgende den Eet by hare Princen
,, t'haaren aankomen gedaan, naar uytwyſen
,, heurer Privilegien, Coſtuymen, en oude her-
,, kommen, hebbende ook meeſt alle de voorſz.
,, landen haren Prince ontfangen op conditien,
,, contracten, en accoorden, dewelke den Prin-
,, ce breekende ook naar regten van de Heerſchap-
,, pye der Landen vervallen is. Nu, ſeggen de Sta-
,, ten, is 't alſoo, dat den Koning van Spangien,
,, naar het overlyden van hoger memorie Keyſer
,, Carel de vyfde, van wien hy alle deſe landen
,, ontfangen hadde, vergetende de dienſten, die
,, ſoo ſijn Heer vader, als hy van deſe landen en
,, de onderſaten der ſelver hadde ontfangen, door
,, dewelke den Koning van Spangien ſoo loffe-
,, lijke victorien tegens ſijne vyanden verkregen
,, hadde, dat ſijnen naam en magt, alle de we-
,, relt door, daar door vermaart en ontſien was
,, geworden, vergetende ook de vermaninge, die
,, de voorſz Keyſerlijke Majeſteyt hem t'anderen
,, tyden ter contrarie hadde gedaan, die van den
,, Raat van Spangien neffens hem weſende (wel-
,, ke door dien ſy in deſe landen niet vermogten
,, enig bevel te hebben, te gouverneeren, of de
,, principaalſte Staten te bedienen, gelijk ſy in de
,, Koningrijken van Napels, Sicilien, tot Mila-
,, nen, in Indiën, en andere plaatſen onder des
,, Konings gewelt weſende deden, kennende
,, meeſtendeel de rijkdom, en magt derſelver, een
,, nyt tegens de voorſz. Landen, en de vryheyt
,, der ſelver opgevat hadden) gehoor en geloof
,, gegeven heeft; den welken Raat van Spangien,
,, of eenige van de Principaalſte van dien, den
,, voorſz Koning tot diverſche reyſen voor ogen
,, gehouden hebbende, dat het voor ſijn reputa-
,, tie en Majeſteyt beter was, deſe voorſz Landen
,, van nieuws te conqueſteeren, omme daar over
,, vryelijk en abſolutelijk te mogen beveelen
,, ('t welk is tiranniſeren naar ſijn beliefte) dan on-
,, der alſulke conditien en reſtrictien (als hy
,, hadde in 't overneemen van de Heerſchappye
,, van de ſelve Landen moeten ſweeren) die te re-
,, geeren. Welken volgende de Koning ſedert al-
,, le middelen geſogt heeft, de voorſz landen te
,, brengen uyt haare oude vryheyt, in een ſla-
,, vernye, onder 't Gouvernement van de Span-
,, giaarden; hebbende eerſt onder 't dekſel vande
,, Religie willen in de principaalſte en magtigſte
,, Steden ſtellen nieuwe Biſſchoppen, deſelve be-
,, giftende, en doterende met toevoeging van de
,, rijkſte abdyen, en hen byſettende negen Cano-
,, niken, die ſouden weſen van ſijn Raat, waar
,, af de drie beſondere laſt ſouden hebben over
,, d'Inquiſitie, door welke incorporatie deſelve
,, Biſſchoppen (die ſouden mogen geweeſt heb-
,, ben ſoo wel vreemdelingen als ingeboorne)
,, ſouden hebben gehadt d'eerſte plaatſen, in de
,, vergaderinge van de Staten van de voorſz lan-
,, den, en geweeſt ſijne creatuyren, ſtaande tot
,, ſijnen beveele en devotie, en door de voorſz toe-
,, gevoegde Canoniken de Spaanſche Inquiſitie
,, ingebragt, dewelke in deſe Landen altyt ſoo
,, ſchrikkelijk en odieux, als de uyterſte ſlavernye
,, ſelve geweeſt is; ſoo dat de voorſz Keyſerlijke
,, Majeſteyt deſelve t'anderen tyden den Landen
,, voorgeſlagen hebbende, door de remonſtran-
,, tien, diemen aan ſijne Majeſteyt daar tegens
,, gedaan heeft (toonende d'affectie die hy ſijne
,, onderſaten was toedragende) die heeft laten
,, vaaren: maar niet tegenſtaande diverſche re-
,, monſtrantien, ſoo by particuliere Steden en
,, Provintien, als ook van eenige Principaale Hee-
,, ren van den Lande, namentlijk de Heeren van
,, Montigny en Grave van Egmont, tot dien eyn-
,, de by conſente van de Hertoginne van Parma,
,, doen ter tyt Regente over deſelve Landen, by ad-
,, vyſe van den Raat van State en Generaliteyt,
,, naar Spangien tot diſtincte reyſen geſonden,
,, mondelinge gedaan, en dat ook den voorſz Ko-
,, ning van Spangien, deſelve mondelinge goede
,, hoope hadde gegeven, van navolgende haar
,, verſoek, daar inne te voorſien, heeft ter con-
,, trarie korts daar naar, by brieven ſcherpelijk
,, bevoolen, de voorſz Biſſchoppen, op ſijne in-
,, dignatie terſtont t'ontfangen en te ſtellen in de
,, poſſeſſie van haare Biſdommen, en geincorpo-
,, reerde Abdyen: de Inquiſitie te werk te ſtellen
,, daar ſe te vooren was, en de d'ordonnantien
,, van het Concilie van Trenten (die in veele
,, poincten contradiceeren de Privilegien van de
,, voorſz Landen) t'agtervolgen. t'Welk geko-
,, men ſijnde ter ooren van de gemeente, heeft
,, met redenen oorſaake gegeven van een grote
,, beroerte onder haar, en een aftrek van de goe-
,, de affectie, die ſy als goede onderſaten, den
,, Koning van Spangien, en ſijne voorſaten altyt
,, toegedragen hadden: byſonder aanmerkende,
,, dat hy niet alleenlijk en ſogte te tiranniſeeren
,, over hunne Perſonen en goet, maar ook over
,, hunne conſcientien, waar van ſy verſtonden,
,, aan niemant, dan aan Godt alleene gehouden
,, te weſen reekeninge te geven of te verantwoor-
,, den; waar door en uyt medelyden van de voorſz
,, gemeynte de Principaalſte van den Adel van
,, den Lande, hebben in 't jaar 1566. ſeekere Re-
mon-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

„monstrantie overgegeven, versoekende dat, om
„de gemeynte te stillen, en alle oproer te verhoe-
„den, sijne Majesteyt soude de voorsz poincten,
„en bysonders noopende de rigoureuse onder-
„soekinge en straffe over Religie willen versoe-
„ten, daar inne toonende de liefde en affectie,
„die hy tot sijne ondersaten, als een goedertie-
„ren Prince was dragende. En om 't selve al naar-
„der en met meerder Authoriteyt den Koning
„van Spangien te kennen te geven, en te ver-
„toonen hoe nodig het was, voor des Landts
„welvaaren, en omme 't selve te houden in ruste,
„sulke nieuwigheden af te doen, en het rigeur
„vande contraventie van den Placcate, op de saa-
„ken van de Religie gemaakt, te versoeten, ter
„begeerte van de voorsz Gouvernante, Rade van
„State, en van de Staten Generaal van alle de Lan-
„den, als Gesanten naar Spangien sijn geschikt
„geweest, den Markgrave van Bergen, en den
„voorsz Heere van Montigny; in stede van de
„welke gehoor te geven en te versien op de incon-
„venienten, die men voorgehouden hadde (die
„mits het uytstel, van daar inne in tyds te reme-
„dieren soo den noot vereyschte, alreede onder
„de gemeynte meest in alle de Landen begonst
„waaren hen t'openbaren) heeft door opruyen
„van den voorsz Spaanschen Raat, de Persoo-
„nen de voorsz Remonstrantie gedaan hebben-
„de, doen verklaaren rebel, en schuldig van
„het *Crimen Læsæ Majestatis*, en alsoo strafbaar
„aan lyf en goedt. Hebbende daar en boven de
„voorsz Heeren Gesanten naarmaals (meynende
„dese voorsz Landen, door 't gewelt van den
„Hertoge van Alva, geheelijk gebrogt te heb-
„ben, onder sijne subjectie en Tirannye) tegens
„alle gemeyne regten, ook onder de wreetste en
„tirannische Princen altijts onverbreekelijk
„onderhouden, doen vangen, doden, en haar
„goederen confisqueeren. En al wast alsoo, dat
„meest de beroerte in dese voorsz Landen, door
„toedoen van de voorsz Regente en haar adhe-
„renten in 't jaar 1566. opgestaan, was geslist, en
„veele die de vryheyt des Landts verstonden,
„verjaagt, en d'andere verdrukt en t'onderge-
„brogt, soo dat den Koning geen oorsaake ter
„werelt meer en hadde, omme de voorsz. Lan-
„den met Wapenen en gewelt te overvallen, nog-
„tans om sulken oorsaake, die den voorsz Spaan-
„schen Raat langen tyt gesogt en verwagt hadde,
„(gelijk de opgehouden en geintercipieerde brie-
„ven van den Ambassadeur van Spangien in
„Vrankrijk aan de Hertoginne van Parma doen
„ter tyt geschreven sulx waren uytwysende) om-
„me te niete te mogen doen, alle des Lants Pri-
„vilegien, 't selve naar heuren wille by Spangi-
„aarden tyranniglijk te mogen gouverneeren,
„als de Indiën, en nieuwe geconquesteerde Lan-
„den: heeft door ingeven en raat van de selve
„Spanjaarden (toonende de kleyne affectie, die
„hy sijnen goeden ondersaten was toedragen-
„de, contrarie 't geene hy haar, als haar Prince,
„beschermer, en goet herder schuldig was te
„doen) naar dese Landen, om deselve t'over-
„vallen, geschikt met grote Heyrkragt den Her-
„tog van Alva, vermaart van strafheyt en cruel-
„liteyt, eene vande Principaalste Vyanden van
„deselve Landen, verselschapt, om als Raden
„neffens hem te wesen, met Persoonen van ge-
„lijke natuyre en humeuren. En al wast soo dat
„hy hier in de Landen, sonder slag of stoot is
„gekomen, en met alle reverentie en eere is ont-
„fangen van de arme Ingeseetenen, die niet en
„verwagteden, dan alle goedertierentheyt en
„clementie, gelijk den Koning hen dikwils met
„sijne brieven geveynsdelijk hadde toegeseyt; ja
„dat hy selfs van meeninge was te komen in per-
„soon, om in alles tot genoegen van een ygelij-
„ken ordre te stellen, hebbende ook ten tyde van
„het vertrek van den Hertoge van Alva naar dese
„Landen een vloote van Schepen in Spangien om
„hem te voeren, en een in Zeelant, om hem te-
„gens te komen, tot groote excessive kosten
„van den Lande doen toereeden, omme sijne
„voorsz ondersaten te abuseeren, en te beter in
„'t net te brengen, heeft niet te min den voorsz
„Hertoge van Alva terstont naar sijne comste,
„wesende een vreemdeling, en niet van den Bloe-
„de van den voorsz Koning, verklaart gehadt,
„commissie van den Koning te hebben, van op-
„perste Capiteyn, en korts daar naar van Gou-
„verneur Generaal van den Lande, tegens de
„Privilegien, en oude herkommen dessels. En
„openbaarende genoeg sijn voornemen, heeft
„terstont de Principaale Steden en sloten met
„volk beset, Casteelen en sterkten in de princi-
„paalste en magtigste Steden, om die te houden
„in subjectie, opgerigt. De Principaalste Heeren
„onder deksel van haren Raat van doen te heb-
„ben, om te willen employeeren in den dienst
„van den Lande, uyt last van den Koning
„vriendelijk ontboden, die hem gehoor gege-
„ven, hebben doen vangen, tegens de Privilegien
„uyt Brabant, daarse gevangen waaren gevoert,
„voor hem selven (niet wesende heuren compe-
„tenten regter) doen betigten, ten lesten sonder
„hen volkomentlijk te hooren, ter doot veroor-
„deelt, en openbaarlijk en schandelijk doen do-
„den, d'andere beter kennisse van de geveynst-
„heydt der Spangiaarden hebbende, hun uyt den
„Lande houdende, verklaart verbeurt te hebben
„lyf en goet, voor sulx hun goet aanveert en ge-
„conquesteert, op dat de voornoemde arme
„ingesetenen hun niet en souden ('t waare met
„heur sterkten, of Princen die heur vryheyt sou-
„den mogen voorstaan) konnen of mogen tegens
„der Spanjaarden gewelt behelpen, behalven nog
„ontallijke andere Edelmans en treffelijke Bor-
„gers, die hy soo om den hals gebrogt als ver-
„jaagt heeft, omme hunne goederen te confis-
„queeren. De reste van de goede Ingesetenen bo-
„ven den overlast, die sy aan hare vrouwen, kin-
„deren en goederen leden, door gemeyne Spaan-
„sche Soldaten ten haren huyse in guarnisoen leg-
„gende, travaillieerende met soo veele diversche
„schattingen soo met haar bedwingende tot gel-
„dinge, tot bouwinge van nieuwe Kasteelen, en
„Fortificatien van de Steden, tot haare eygene
„verdrukingen, als met opbrengen van honder-
„ste, twintigste en thiende penninge, tot beta-
„linge van de Krygslieden, soo by hen medege-
„bragt, als die hy hier te Lande opligte, omme
„t'employeren tegens hunne mede-lantsaten, en

,, tegens die geene die des Lants vryheyt, met
,, prykel van heuren lyve aventuyrden voor te
,, ſtaan, op dat de voorſx onderſaten verarmt
,, weſende, geen middel ter werelt en ſoude over-
,, blyven, om ſijn voornemen te beletten, en
,, d'inſtructie hem in Spangien gegeven, van het
,, lant te tracteeren, als van nieuws geconque-
,, ſteert, te beter te volbrengen; tot welken eynde
,, hy ook begoſt heeft, in de Principaale plaatſen,
,, d'ordre van juſtitie naar de maniere van Span-
,, gien (directelijk tegens de Privilegien van den
,, Lande) te veranderen, nieuwe Raden te ſtel-
,, len, en ten laaſten weſende buyten alle vreeſe,
,, ſoo hem dogte, een thienden penning force-
,, lijk willen opregten, op de Koopmanſchappen
,, en Hantwerken ſtaande: niet tegenſtaande de
,, veelvuldige Remonſtrantien, by elk landt in 't
,, particulier, en ook by allegader in 't Generaal
,, hem ter contrarie gedaan, 't welk hy ook met
,, gewelt ſoude volbragt hebben, ten waare ge-
,, weeſt, dat door toedoen van myn Heere den
,, Prince van Orangien en diverſe Edelmans en
,, andere goede ingeboorne, by den voorſz Her-
,, toge van Alva uyt den Lande gebannen, ſijn
,, Vorſtelijk genade volgende, en meeſt in haren
,, dienſt weſende, en andere ingeſetenen wel ge-
,, affectioneerde, tot de vryheydt van het voorſz
,, Vaderlandt, Hollant en Zeelant, korts daar
,, naar niet meeſt en hadden hem afgevallen, en
,, hun begeven onder de beſcherminge van den
,, voorſz Heere Prince, tegens dewelke twee Lan-
,, den, den voorſz Hertoge van Alva, geduyren-
,, de ſijn Gouvernement, en daar naar de Grote
,, Commandeur (die naar den voorſz Hertoge
,, van Alva, niet om te verbeteren, maar om den
,, ſelven voet van Tirannye by bedekte middelen
,, te vervolgen, den voorſz Koning van Spangien
,, hier te Lande geſchikt hadde) hebben d'andere
,, Landen, die ſy met haare Guarniſoen en op-
,, geregte Caſteelen hielen in de Spaanſche ſubje-
,, ctie, bedwongen, om heur Perſoonen, en alle
,, heur magt te gebruyken, om die te helpen t'on-
,, derbrengen, dies niet meer deſelve Landen, die
,, ſy tot heure Aſſiſtentie, als vooren employeer-
,, den, verſchoonende, dan ofte heur ſelfs Vyan-
,, den waaren geweeſt: latende de Spangiaarden,
,, onder dekſel van gemutineert te ſijn, ten aan-
,, ſien van den groten Commandeur in de Stadt
,, van Antwerpen geweldiglijk komen, daar ſes
,, weeken lang tot laſte vande Borgeren, naar
,, henne diſcretie teeren, en daar en boven tot be-
,, talinge van hare geeyſchte ſoldye, die ſelve Bor-
,, geren dwingende, binnen middeler tyden
,, (om van het gewelt van deſelve Spangiaarden
,, ontſlagen te weſen) vier hondert duyſent gul-
,, den op te brengen, hebbende daar naar, de
,, voorſz Spaanſche Soldaten, meerdere ſtoutig-
,, heyt gebruykende, hen vervordert, de Wa-
,, penen openbaarlijk tegens het Landt aan te ne-
,, men, meynende eerſt de Stadt van Bruſſel in
,, te nemen, en in Stede van ordinariſſe Reſiden-
,, tie van den Prince van den Lande (daar weſen-
,, de) aldaar haar Roofneſt te houden, t'welk
,, haar niet gelukkende, hebben de Stadt van Aalſt
,, overweldigt, daar naar de Stadt van Maſtrigt,
,, en ſoo voorts de Stadt van Antwerpen gewel-
,, delijk overvallen, geſaccageert, gepilleert,
,, gemoort, gebrant, en ſoo getracteert, dat de
,, tiranniſte en cruelſte Vyanden van den Lan-
,, de, niet meer of erger en ſouden konnen doen,
,, tot onuytſpreekelijke ſchade, niet alleenlijk van
,, de arme ingeſetenen, maar ook meeſt van alle na-
,, tien van de weerelt, die aldaar hadden haar
,, koopmanſchap en gelt. En niet tegenſtaande
,, dat de voorſz Spangiaarden by den Raat van
,, State (by den welken doen ter tydt mits de doot
,, van den voorſz grote Commandeur te vooren
,, geſchiet, het Gouvernement van den Lande
,, was uyt laſt en Commiſſie van den voorſz Ko-
,, ning van Spangien aanveert) ten byſijne van
,, Hieronimo de Rhoda, om haar overlaſt, force,
,, en gewelt, 't welk ſy deden, verklaart en gekon-
,, digt waaren voor Vyanden van den Lande, heeft
,, den ſelven Rhoda uyt ſijne Authoriteyt, of
,, ſoo 't te preſumeeren is, uyt kragte van ſekere
,, ſecrete inſtructie, die hy van Spangien hebben
,, mogte, aangenomen hooft te weſen van de
,, voorſz Spanjaarden en hare adherenten; en (ſon-
,, der aanſien vanden voorſz. Raat van State) te
,, gebruyken den name en authoriteyt van den
,, Koning, waar door de Staten ſijn veroorſaakt
,, geweeſt, ten ſelven tyde, met myn voorſz
,, Heere den Prince, en de Staten van Hollandt en
,, Zeelandt te accordeeren: welk accoort by den
,, voorſz Raat van State, als wettige Gouverneurs
,, van de Landen, is geappobeert en goet gevon-
,, den geweeſt, om gelijkerhant en eendragte-
,, lijk de Spangiaarden, des gemeyne Lants-Vyan-
,, den, te mogen aanvegten, en uyt den Lande
,, te verdryven, niet latende nogtans, als goede
,, onderſaten, binnen middele tyden, by diver-
,, ſche ootmoedige Remonſtrantien omtrent den
,, voorſz Koning van Spangien, met alder vlyt
,, en bequame middelen mogelijk weſende, te
,, vervolgen en bidden, dat den Koning ooge en
,, regart nemende, op de troublen en inconve-
,, nientien, die alreede in deſe Landen geſchiet
,, waren, en nog apparentelijk ſtonden te geſchie-
,, den, ſoude willen de Spangiaarden doen ver-
,, trekken uyt den Lande, en ſtraffen de geene die
,, oorſaak geweeſt hadden van het ſaccageeren, en
,, bederven van ſijne principaale Steden, en an-
,, dere onuytſpreekelijke overlaſten, die ſijne Ar-
,, me Onderſaten geleden hadden, tot een ver-
,, trooſtinge van de geene dien 't overkomen was,
,, en tot een exempel van andere. Maar den Ko-
,, ning al was 't dat hy met woorden hem geliet in
,, als of tegens ſijnen danke en wille 't ſelve ge-
,, ſchiet was, en dat hy van meyninge was, te
,, ſtraffen de hoofden daar af, en voortaan op de
,, ruſte van den Lande, met alle goedertierent-
,, heyt (als een Prince toebehoort) te willen
,, ordre ſtellen, heeft nogtans niet alleenlijk geene
,, juſtitie of ſtraffe, over deſelve doen doen, maar
,, ter contrarien genoeg metter daat laten blyken,
,, dat het met ſijn conſentement en voorgaande
,, Raat van Spangien al geſchiet was: en is by opge-
,, houden brieven korts daar naar bevonden, dat
,, aan Roda en andere Capiteynen (oorſaake van
,, 't voorſz quaat) by den Koning ſelve geſchreven
,, wort, dat hy niet alleenlijk heur feyt goet vont,
,, maar haar daar of prees, en beloofde te recom-
pen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

,,penſeeren, byſonder den voorſz Roda, als hem gedaan hebbende een ſonderlingen dienſt, gelijk hy hem ook tot ſijnder wederkomſte in Spangien, en alle andere (ſijne dienaars van de voorſz Tirannye in deſe Landen geweeſt hebbende) metter daat heeft beweſen; heeft ook ten ſelven tyde (meynende des te meer d'ogen van de Onderſaten te verblinden) den Koning in deſe Landen geſonden, ſijn Baſtaart Broeder, Don Jan van Ooſtenrijk, als weſende van ſijnen bloede, dewelke onder 't dekſel van goet te vinden, en te approbeeren 't accoort tot Gent gemaakt, het toeſeggen van de Staten voor te ſtaan, de Spangiaarden te doen vertrekken, en d'Autheurs van de gewelden en diſordre, in deſe voorſz Landen geſchiet, te doen ſtraffen, en ordre op de gemeyne ruſte van den Lande, en haar oude vryheyt te ſtellen, ſogte de voorſz Staten te ſcheyden, en 't een Landt voor, en 't ander Landt naar, onder te brengen: ſoo korts daar naar door de geheugeniſſe Godts, (Vyandt van alle Tirannie) ontdekt is, door ophouden en geintercipieerde brieven, daar by bleek, dat hy van den Koning laſt hadde, om hem te reguleeren naar d'inſtructie, en beſcheet dat hem Rhoda ſoude geven, tot meerder geveinſtheyt gebiedende, datſe malkanderen niet en ſouden ſien of ſpreeken, en dat hy hem ſoude omtrent de principaale Heeren minnelijk dragen, en deſelve wennen, tot ter tyt toe, dat hy door hare middelen en aſſiſtentie, ſoude mogen Hollandt en Zeelandt in ſijn gewelt krygen, om dan voorts met den anderen te doen naar ſijne wille. Gelijk ook Don Jan, niet tegenſtaande hy de Pacificatie van Gent, en ſeker accoort tuſſen hem, en de Staten van alle de Landen doen gemaakt hadde, ſolemnelijk in preſentie van alle de voorſz Staten belooft, en geſwooren t'onderhouden, contrarie van dien alle middelen ſogte om de Duytſche Soldaten, die doen ter tydt de principaalſte Steden en ſterkten hadden in bewaarniſſe, door middel van hunne Collonellen, die hy hadde tot ſijnen wille en devotie, met grote beloften te winnen, en ſoo deſelve ſterkten en Steden in ſijn gewelt te krygen, gelijk hy het meeſtendeel alrede gewonnen hadde, en de plaatſen hielt voor hem toegedaan, om deur dien middel de geene die hem 't ſoeken ſouden willen maaken, om den voorſz Heere Prince, en die van Hollandt en Zeelandt, d'oorloge te helpen aan doen, feytelijk daar toe te bedwingen, en alſoo een ſtraffer en kruelder Inlantſche Oorloge te verwekken, dan ooyt te vooren hadde geweeſt. 't Welk (gelijk 't geene dat geveinſdelijk en tegens de meyninge, uytwendiglijk gehandelt wort, niet lange en kan bedekt blyven) uyt breekende, eer hy volkomelijk ſijne intentie geeffectueert hadde, heeft 't ſelve naar ſijn voornemen niet konnen volbrengen, maar nogtans een nieuwe Oorloge in Stede van Vrede (daar hy hem 't ſijnder komſte afvanteerde) verwekt; alle 't welke ſeggen de Staten ons meer dan genoeg wettige oorſaake gegeven heeft, om den Koning van Spangien te verlaten, en een ander magtig en goedertieren Prince, om de voorſz Landen te helpen beſchermen en voor te ſtaan, te verſoeken. Te meer dat in alſulken desordre en overlaſt, de Landen bet dan twintig jaren van haren Prince ſijn verlaten geweeſt, en getracteert niet als onderſaten, maar als Vyanden; hunnen eygen Heere ſoekende met kragt van Wapenen hen te onder te brengen. Hebbende ook door aflyvigheyt van Don Jan, door den Baron van Solles, onder dekſel van eenige bequame middelen van accoorde voor te houdene, genoeg verklaart, de Pacificatie van Gent, die Don Jan uyt ſijnen naam beſwooren hadde, niet te willen advoueeren, en alſoo dagelijx ſwaardere conditien voorgeſlagen; dat dies niet tegenſtaande de Staten niet hadden willen laten, by Schriftelijke en ootmoedige Remonſtrantien, met interceſſie, van de principaalſte Princen van Kerſtenrijk, ſonder ophouden te verſoeken, met den voorſz Koning te reconcilieren, en te accordeeren, hebbende ook leſtmaal lange tijd hare Geſanten gehad tot Ceulen, hoopende aldaar door tuſſchenſpreeken van de Keyſerlijke Majeſteyt en der Cheurvorſten, die daar mede gemoeytwaaren, te verkrygen eenen verſeekerden peys, met enige gracelijke vryheyt, beſonders van de Religie (de conſcientie, en Godt principalijk rakende) maar hebben by Experientie bevonden, dat ſy met deſelve Remonſtrantien en handelingen niet en koſten van den Koning verwerven: maar dat deſelve handelingen en communicatien alleenelijk voorgeſlagen wierden, en dienden, om de Landen ſonderlinge twiſtig te maaken, en te doen ſcheyden den een van den anderen, om des te gevoegelijker, d'een voor, en d'ander naar, t'onder te brengen, en hun eerſte voornemen nu met alle rigeur, tegens haar te werk te ſtellen. 't Welk naderhant wel openbaarlijk gebleeken is, by ſeeker Placcaat van proſcriptie, by den Koning uytgegaan, by den welken alle de Officieren en Ingeſetenen, van de voorſz geunieerde Landen, en heure parthye volgende (om hun tot meerder deſperatie te brengen, alomme odieus te maaken, de trafijke en handelinge te beletten) verklaart worden voor Rebellen, en overſulx verbeurt te hebben lyf en goet. Settende daar en boven op het lyf van den Heere Prince voorſz grote ſommen van penningen, ſoo dat ſy ganſchelijk van alle middelen van Reconciliatie wanhopende, en ook van alle andere remedien en ſecours verlaten weſende, hebben volgende de wet der natuyre, tot beſchermeniſſe en bewaarniſſe van haar, en der Landen, Landſaten, Regten, Privilegien, oude herkommen, en vryheden van het Vaderlandt, van het leven, de eere van Huyſvrouwen, kinderen, en nakomelingen, op datſe niet en ſouden vallen in de ſlavernye van de Spangiaarden, verlatende met regte den Koning van Spangien, andere middelen gedwongen geweeſt voor te wenden, die ſy tot hare meeſte verſeekeringe, bewaarniſſe van hare Regten, Privilegien, en Vryheden voorſz hebben te rade gevonden.

Om alle welke redenen dan de Staten verklaren, alle Officiers en vaſallen ontſlagen van den eedt

eedt, die ſy den Koning van Spangien als Heer van de voorſz landen geweeſt hebbende, gedaan mogten hebben, en dat ſy voortaan niet van meeninge waren, den ſelven te kennen in eenige ſaken den Prince, ſijn Hoogheid, jurisdictie en domeinen van deſe landen rakende, ſijnen naam als Opperheer meer te gebruyken, of toe te laten dat die by yemand gebruykt wierde, en by afweſen van den Hertog van Aujouw, die het Gouvernement van den lande, op ſekere conditien had aangenomen, datmen als voormaals gebruyken ſoude den naam van den Prince van Oranje, en de Staten
55 van den ſelven Lande. Het welk met regt heeft mogen geſchieden. Dewyl niet alleen by overlyden van de Graven het regt van de Hoogheid aan den lande quam te vervallen, en de Staten yemand, die het haar goet dagt, tot een Vorſt en Opperhooft mogten verkieſen, ſonder ſig aan de ſucceſſie van de voorgaande Graven te verbinden, ſulx dat verſcheide voorbeelden in de verkieſinge en aanneminge der Graven genoeg aanwyſen, die by *Grotius de Antiq. Reip. Bat. cap.* 5. werden opgetelt, maar dat ook ſelfs de Graven een wet hebben gehadt, waar na ſy haar moeſten gedragen, en by ontſtentenis, en overtredinge van dewelke de Staten aan hun niet meer waren verbonden; even op gelijke wyſe als andere vrye Republiquen hunne Overſten om het verbreken en overtreden van s'Lants Wetten hebben veroordeelt. Soo hebben die van Lacedemonien haren Pauſaniam, die van Venetien haren Falerium, en die van Denemarken haren Chriſtiernum verwurpen; onder dien ſchyn en dekmantel hebben de Engelſche haren Koning Carel ter dood verweſen; ſoo is Nero veroordeeld, en ſoo ſijn andere Roomſche Keiſeren om het verbreken van s'Lants Wetten om den hals geraakt; Soo ſchryft ſelfs Balthaſar Ayala, *de jure & offic. bell. lib.* 1. *cap.* 2. *Et hæc quidem ita procedunt, ſi ſummum imperum ſit apud unum Principem; ſin vero ſit apud populum vel optimates, licebit cum Tyranno jure agere, ſi tempora permittant; ſin minus, licebit eum vi opprimere; ita ſenatus priorem viam in Nerone ſecutus eſt, poſteriorem in Maximino; ſciendum enim eſt, Imperatores Romanos non habuiſſe ſummum imperium, quamvis plerique id ſibi tyrannice uſurpaverint; non enim erant Imperatores plus quam Principes.* Dat is, dit heeft ſijn voortgang, in dien de hoogſte magt in een hooft beſtaat, maar indien deſelve onder het gemeen, of onder de beſte des volx beſtaat, is hun geoorloft de Tyranniſche Regering met regt te ſnuyken, ſo ſy des meeſter ſijn; ſoo niet het ſelve met gewelt tegen te gaan, en te onder te brengen; ſoo heeft den Roomſchen Raat het eerſte middel tegens Nero gebruykt, het laaſte tegens Maximinus. Want men moet weten, dat de Roomſche Keiſeren het hoogſte gebied niet hebben gehadt, al is 't dat de ſommige haar met gewelt daar toe hebben ingedrongen, en niet meer ſijn geweeſt als Princen en Overſten.

56 y *Als hooft van de Hoogſte Overheidt*] In alle Lantgemene Vergaderingen is den Stadhoude, de eerſte hoogſte en aanſienlijxte Perſoon, aan welke den Raat-penſionaris van de Staten van Hollant, en den Preſident van de Staten Generaal dagelijx kenniſſe doet van 't gene ter Vergaderinge voorvalt. Deſelve is van alle oude tyden als Hooft van de Hooge Overheid benevens de Staten aanbevolen geweeſt het beſtier der landen en Steden van Holland, Zeelant, en Utregt, in 't byſonder, ſoo in lantſtants ſaken, als in de beſtellinge der Magiſtraten en Overheden der Steden, en algemene hanthavenis van de juſtitie en gemene regts ſaken.

Het Ampt van den Stadthouder is in den naam van de Hoge Overheid op alle voorvallende ſaken en ſwarigheden goede ſorge te dragen, ſoo wel den Oorlog betreffende, als in andere gemene Lantsſtants ſaken.

In het Oorlog en Velttogt is aan hem als Capiteyn Generaal en Admiraal het gebied over alle de Militie te Water en te Lande, in het begeven van alle Ampten, Militaire commandementen, en krygsbevelen, in op en aftogt werwaarts en derwaarts door af en uytgaande Patenten.

Aangaande de Landtſtants ſaken bekleed hy in alle Vergaderingen het eerſte en voorſittende lit van den Staat ter beſlegtinge van alle voorvallende ſaken; gelijk ook de algemene juſtitie op den naam van den Stathouder werd uytgevoerd, daar hy ook de eerſte ſit-plaats bekleet, als hy tegenwoordig is; en heeft ook magt om de ſtraf van de begane miſdaden te vergeven.

De verkieſinge en vernieuwinge van Schout Burgemeeſter en Schepenen in de reſpective Steden, waar in de hoogſte en volſlage magt beſtaat, is ook naar elx hantveſten en gebruyken, naar voorgaande voorſtellinge van een dubbel getal uyt de nutſte en bequaamſte aan den Stathouder overgedragen.

Ende ingelijker voegen werden by het afſterven van enige Raden van den Hove of Hogen-Rade een drie dubbel getal van die gene, die daar toe bequaamſt geoordeelt ſijn, by de Staten van Hollandt voorgedragen, en aan den Stadhouder overgebragt, om by hem daar uyt eene verkoren te werden.

Buyten welke voorvallende verkieſingen den Stadhouder ook de magt is gegeven indien de noot ſulx mogt vereiſſchen, ook buyten den ſelven tyd enige afſtellinge en veranderinge inde Magiſtraten van de Steden, met kenniſſe van ſaken te mogen maken.

By wie deſe Vorſtelijke en Stadhouderlijke magt van tijd tot tyd is bedient geweeſt, daar toe kan ons ter goeder geheugenis dienen, de volgende lyſte van de Graven ſelf, of die gene, dewelke in hare plaatſen als Stadhouders ſijn geſtelt geweeſt.

Onder de Stadhouders, dewelke inde plaats van Graven de Landvoogdye gepleegt hebben, en by de ſommige te onregt by de Graven getelt werden, ſijn geweeſt.

Vrouw *Geertruid van Saſſen* in 't jaar 1062. in plaats van haar ſoon Diderik, die ſy by *Floris de VI.* hadde, dewelke nog jong was, *Landvoogdeſſe.*

Naar of in haar plaats was *Robbregt van Gent,* by genaamt *de Vries,* Landvoogd van Holland van 't jaar 1064. tot 1071.

Naar hem kwam *Govard Buldrugge,* dewelke in 't jaar 1071. door hulp van Biſſchop Coenraad

van

van Utregt Vrou *Geertruyd* en *Robbert de Vries*, uyt het land verdreef, en de Landvoogdye met geweld aannam, en tot de Herstellinge van den Regten *Grave Diderik* besat.

Onder *Graaf Diderik de VII.* dier naam en XI. Grave van Hollant wert omtrent het jaar 1200. eenen *Pelgrim* des Graven Stadhouder genoemt.

Onder Graaf *Floris de IV.* en XIII. Grave van Holland werd op het jaar 1235. sijn broeder *Willem* des Graven Stadhouder erkent.

En naar hem sijn schoon-soon *Dirk* Heere van Brederode, die met *Alid* sijn dogter getrout was.

Onder *Willem de II.* was *Floris* sijn jonger broeder Stadhouder van Holland, die ook Voogd van 't Land was, ten tyde van Graaf Floris de V. van het jaar 1255. tot 1258. dat hy stierf. In sijn plaats kwamen Hertog *Hendrik van Braband*, Graaf Floris Oudooms soon, Otto Grave van Gelder, Alid Gravinne van Henegouwen, weduwe van Heer Jan van Avenes, en Heer Claas van Cats Ridder, die alle ten tyde van de minderjarigheid van Grave Floris de V. Stadhouders en Landtvoogden waren.

Voort soo werden met en sedert Hertog Albregt getelt de navolgende Stadhouders en Lantvoogden.

Onder Hertoge Aalbert van Beyeren.

Heer JAN van ARKEL, anno 1389.

Onder Vrouw Jacoba van Beyeren.

Heer WALRAVEN van Brederode, anno 1417. Hy wert in 't selve Jaar binnen Gorinchum verslagen.

Hertoge *Jan van Beyeren*, Vrou *Jacobs Oom*, werdt Stadthouder anno 1419. uyt kragte van den Vrede met haar gemaakt, voor drie Jaren, die daar na verlengt wierde, dan hy stierf anno 1424.

Heer *Iacob van Abconde*, van Gaasbeek, Wijk, Putten en van Styen, wert Stadthouder anno 1424. gestelt by Hertoge *Ian van Brabant*, als Man en Voogt van Vrouw *Iacoba* voorsz.

Heer *Ian*, Burggrave van Montfoort, anno 1425.

Heer *Vrank van Borssselen*, Heer van Zuylen en S. Maartensdijk, namaals Grave van Oostervant in Henegouwen, werdt gestelt by Hertoge *Philips van Bourgondie*, als toekomende Grave van Hollandt, &c, in 't Jaar 1428.

Heer *Roeland van Vytkerken*, van Heestert en Heemsroeden in Vlaanderen, gestelt anno 1429.

Onder Hertoge Philips van Bourgondien.

1433.

HEer *Hugo van Lannoyt*, Heer van Santen in Vlaanderen, gesteldt Stadthouder anno 1433. na dat Vrou *Jacoba* tegen alle regt gedwongen was haar Erflanden van Hollandt, &c. aan den voorsz Hertoge over te geven, des sy naar drie Jaren, naar veel verdriets en ongenugten stierf. De Heer *van Santen* vertrok anno 1440. naar sijn landt, en stierf ald aar anno 1456 out 72. jaren.

1440.

HEer *Willem*, Heer van Laleyng in Henegouwen, was van de Houksche partye, en wert gestelt anno 1440. (sijn dogter Vrou *Iolente* hadde te man Heer *Reynout*, Heere van Brederode, haar Moeder was Vrouw *Joanne van Crequy*, Vrouwe van Bignicourt in Arthois) Hy wert anno 1444. te Brussel by Hertog *Philips* afgeset, en vertrok naar sijn Landt, alwaar hy stierf anno 1475. out 80. jaren.

1445.

HEer *Goeswyn de Wilde*, Ridder, uyt Vlaanderen gebooren; dese werdt niet Stadthouder, maar President van Hollandt genoemt, en wert naar wat meer als twee Jaaren anno 1448. op 't Slot van Louvesteyn onthalst, om een grouwelijke sonde.

1448.

HEer *Ian*, Heer van Lannoyt in Vlaanderen, Stadhouder van Hollandt gestelt, anno 1448. Hy was neve van den Heere van Santen voorseyt. Hy hadde getrout Vrou *Joanne van Poix*, Vrouwe van Brimeux in Walslant, dewelke anno 1459. in den Hage overleden sijnde, is inde Capelle op 't Hof begraven, alwaar men voor de troubelen haar Grafschrift plag te sien inde Fransе Tale. Desen Heer *Jan van Lannoyt* sijnde in den haat van den Grave van *Charloos* gekomen, en in de onminne van den Hertoge, is hy anno 1465. uyt het Lant, uyt vreese van 's Graven komste, haastelijk vertrokken (met sijn tweede Huysvrouwe Vrouw *Jenne van Ligne*) naar Vrankrijk, dan verkreeg naderhant weder sijnen Peys.

Onder Hertoge Caarle van Bourgondien,

1465.

HEer *Lodewijk van Brugge*, Heer vander Gruythuysen, Prince van Steenhuysen, Grave van Wyncester in Engelandt, Heere van Haamstede in Zeelandt. Dese was mede een Vlamsch Heer van grooten huyse, was Stadhouder xij. Jaren lang, met grooter eeren: maar na den doot van Hertoge *Caarle van Bourgondien*, alsо desen Stadthouder van den Edeldom van Hollant, besonder vande Cabbeljausche partye niet bemint en was, en de Hollanders seyden, dat sy van de Vlamingen niet meer begeerden gere-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

geert te werden, ſo heeft hy goetwilliglijk van 't Stadhouderſchap afſtant gedaan anno 1477. omtrent Paaſchen. Hy hadde getrouwt Vrouwe *Maria van Borſelen*, ſuſter van *Wolfard*, Heere vander Vere, Vliſſingen, &c. ſijnen navolger: en hadde daar by Heer *Jan van Brugge*, Heer van Gruythuyſen, wiens eenige dogter Vrouw *Margriete* troude met Heer *Jacob van Luxenborg*, Grave van Gavre, &c. en was de moeder van *Lamoraal*, Grave van Egmont, &c. De voornoemde Heer *Jan van Gruythuyſen* hadde twee Suſters, van dewelke d'outſte Vrouw *Joanne* hadde te man *Jacob*, Grave van Hoorn, Heere van Altena in Hollandt, en d'ander Vrouw *Maria*, troude Heer *Adriaan van Cruningen* in Zeelant, en hadden kinders, De voorſz Heere *Lodewijk van Gruythuyſen*, Stadhouder van Hollant, hadde drie ſuſters, d'eerſte Vrouw *Jenne*, hadde te Man *Joan van Gyſtelle*, Heer van Eſclebeke; de tweede troude *Lodewijk van Vlaanderen*, Heer van Praat (en waren de Groot-vader en Grootmoeder van Heer *Lodewijk van Vlaanderen*, Heere van Praat, namaals ook Stedehouder van Hollant) De derde ſuſter, Vrou *Catrina*, troude Heer *Hendrik van Waſſenaar* in Hollant, en hadden kinders.

Onder Vrou Maria, Hertoginne van Bourgondien.

1477.

HEer *Wolfard van Borſſelen*, Heere vander Vere, Vliſſingen, Brouwershaven, Duyvelandt, Ryederkerke, en Grave van Grootevelt in Vranrijk, Ridder vande Ordre van 't Gulden Vlies, wiert Stadthouder, ſijnde ſijnen Schoonbroeder naar Vlaanderen vertrocken, door wiens recommandatie hy Stadthouder gekoren wert anno 1477. was ſeer rijk van Landen en heerlijkheden. Hy hadde te voren te wyve gehadt Vrou *Maria Stuart*, Suſter van *Jacob* de twede dier name, Koning van Schotlant, maar anno 1477. hadde hy te wyve Vrou *Charlotte van Bourbon*, dogter van *Lodewijk*, Grave van Monpenſier in Vrankrijk, maar ſy ſtierf na twee jaren anno 1479. Hy werd anno 1480. deur inſtigatie en bedrijf van die van de Cabbeljauſe partye afgedankt, en gehengden de Hollanders, dat contrarie haar onlangs verkregen Privilegien, voor deſe maal een uytheemſche Stadthouder geſtelt ſoude werden, te weten:

Onder Maximiliaan ende Philips ſijnen Sone, Eertz-Hertogen van Ooſtenrijk.

1480.

HEer *Iooſt van Laleing*, Ridder van 't gulden Vlies, Heer van Montigny en Hantes, Heeren *Ottenſz*, den welken *Otto* een jonger Broeder was van Heer *Willem van Laleing*, eertijts Stedehouder van Hollant geweeſt. Deſe Heer *Iooſt* hadde te wyve Vrou *Godelyn vander Viefville*, uyt Arthois, en van haar beyden ſijn gekomen alle de Graven van Laleingh en Hoogſtraten. Hy wert na 3. jaren in 't Beleg voor Utregt geſchooten den 4. Auguſti, en ſtierf 's daegs daar aan anno 1483. Hy hadde in ſijn leven de heerlijkheyt van *Laleing*, gelegen by Duay, gekogt van ſijn Oomsſone.

Onder d'Eertz-Hertogen Philips, en Kaarle ſijnen Sone, namaals Koningen van Spaengien.

1484

HEer *Jan*, den eerſten Grave van Egmont, was Stadhouder van Hollant ontrent xxxj. Jaren, van 't Jaar 1484. tot den Jare van 1515. in October, hebbende doen ſijn voorſz Officie overgegeven, en verlaten, overmits ſijnen ouderdom, en ſtierf op ſijn ſlot van Egmont, des Jaars daar aan 1516. in Auguſto, out ſijnde 77. Jaren. Van hem en ſijn naarkomelingen is hier voor geſpoken.

Onder Keyſer Caerle den vyfden.

1515.

GRave *Hendrik van Naſſou* en Vyanden, Baenderheer van Breda, Dillenburg, Dieſt, de Leck, Polanen, en van de Swaluwe in Hollandt, &c. werdt Stadthouder den naaſt-leſten October 1515. en bediende ſijn Officie ſes Jaren en 3. maanden, tot dat hy het verliet ofte overgaf in 't jaar 1522. en ſtierf daar na in 't jaar 1538. out ſijnde 53. jaren. Hy heeft drie huyſvrouwen gehadt, en geduerende ſijn Stadhouderſchap, hadde hy te wyve Vrou *Claudine van Chalon*, ſuſter van *Philibert* Prince van Orangien; ſy ſtierf anno 1521. Van hem is hier voor in 't brede gehandelt.

1522.

HEer *Anthonis van Laleyng*, eerſte Grave van Hoogſtraten, Heere van Montigny, wert Stadhouder in February 1522. Hy was tweede ſone van Heer *Joos van Laleyng*, die Stadhouder ſtierf anno 1483. Hy hadde te wyve Vrou *Eliſabeth*, oudtſte dogter van *Caſper*, Heere van Culenburg, Vrouwe van Hoogſtraten, dat een Graafſchap gemaakt wierd.

Gouthoven ſchrijft dat anno 1522. in Mey, en A°. 1527. Stadhouder van Holland wert genoemt den Heere van Caſtres, die hy vermoed dat geheeten was Heer *Jacob van Thiennes*, Heer van Caſtres en Claarhout, Groot-Bailliou in Vlaanderen, overleden anno 1534. en was de Grootvader van *Thomas van Thiennes*, Heere van Caſtres, waar van de weduwe Juffrou *Eliſabeth van Arkel*, Vrouwe van Heukelum in Holland, nog (anno 1618.) was levende. Maar alſo den voorſz Grave van Hoogſtraten, nog Stadhouder genoemt wert anno 1538. ſijnde den voorſz Heer van Caſtres doen al doot, werd verſtaan dat deſe maar Lieutenant-Stedehouder is geweeſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Desen Heer *Anthonis van Laleyng*, eerste Grave van Hoogstraten, stierf sonder kinders, anno 1540. te Gent. Hy hadde een ouder Broeder, genoemt *Caarle*, eersten Grave van Laleyng, die te wyve hadde Vrou *Jaquelyn* van Luxenburg, Vaders suster van de Gravinne van Egmont, en hadde daar by *Caarle*, tweede Grave van Laleyng, die te wyve hadde een Suster van den lesten Grave van Hoorn uyt den huyse van Montmorency. Nog Vrou *Anna van Laleyn*, overleden anno 1602. out 95. Jaren, weduwe van Heer *Everaard van Pallant*, (daar sy by gewonnen hadde onder andere Heer *Floris van Pallant*, eersten Grave van Culenburg, en Vrou *Margriete van Pallant*, anno 1613. out 70. Jaren, op 't huys te Yslelmonde by Dordregt overleden, weduwe van Heer *Ian van Merode*, en van Petersneym) nog Vrou *Margareta van Laleyn*, die eerst te man hadde Heer *Jan* Burggrave van Montfoort by Utregt, en daar na om haar playsier troude Jonkheer *Anthonis van Merthen*, van Esselsteyn in 't Stigt van Utregt, en by alle beyde kinders hadde. De voorsz *Caarle*, tweede Grave van Laleyn, hadde nog eenen Sone Heer *Philips*, tweede Grave van Hoogstraten, by Testament van sijnen voorsz Oom, den Stadhouder Heer *Anthonis*, en sijn Huysvrouwe Vrou *Elisabeth van Culenburg*. Desen Heer *Philips van Laleyng*, was Gouverneur ofte Stadhouder van Gelderlant. Hy hadde te wyve Vrou *Anna*, Gravinne van Rennenberg, haar moeder Vrou *Cornelia van Culenburg*, was een suster van Vrou *Elisabeth*, Gravinne van Hoogstraten, en van Vrou *Anna van Culenburg*, die moeder was van den voorsz Heer *Everaard van Pallant*. Den voorsz *Philips*, Grave van Hoogstraten, wan onder andere *Anthonis van Laleyn*, Grave van Hoogstraten, die anno 1568. stierf, hebbende gevolgt het Leger vanden Heer Prince van Orangien, hooglofl. memorie, en liet na, by sijnen wyve en suster van den lesten Grave van Hoorn, *Willem van Laleyn*, Grave van Hoogstraten, die overleden is anno 1590. hebbende te wyve Vrou *Maria van Egmont*, Grave Lamoraals dogter, nog levende 1618. lest weduwe van wylen Grave *Carel van Mansfelt*; Den voorsz *Anthonis*, hadde een Broeder, Heer *George van Laleyng*, Grave van Rennenberg, die stierf anno 1581. te Groeningen, sonder kinderen, in de Vriessche Oorlogen seer vermaart.

1540.

HEer *Reynier*, Grave van Nassou (genoemt *René de Chalon*) Prince van Orangien, Heer van Breda, van Diest, Leck, Polanen, sone van den voorsz Grave *Henrik van Nassou*, wert Prince van Orangien, en Heer van veel ander goederen by Testament sijns Ooms den Prince *Philibert*, die anno 1529. voor Florencen doodt bleef, op conditie dat hy verlatende de wapenen en toenaam van Nassou, met sijn erven en nakomelingen gebruyken soude die van Chalon. Hy wert Stadhouder van Holland in October 1540. tot in 't Jaar 1544. doe hy in 't beleg voor een Stadt in Vrankrijk, genoemt *S. Desyr*, doot geschoten wert, in 't bywesen ende gesigt van den Keyser *Carle de V.* maar out sijnde 32. Jaren, sonder wettige kinderen na te laten. Hy liet naar sijn weduwe de Princesse *Anna*, suster van *François*, Hertoge van Lothringen (die namaals de Hertog van Aarschot troude) maar maakte tot sijn erfgenaam sijns broeders sone Grave *Willem van Nassou*, doen maar xj. Jaren out sijnde.

1544.

HEer *Lodewijk van Vlaanderen*, Heer van Praat (wiens Voor-ouders van een natuurlijken sone van *Lodewijk van Male*, Grave van Vlaanderen, anno 1383. gekomen waren) werd Stadhouder anno 1544. in July. Hy hadde te wyve Vrou *Josijna van Praat*, van Moerkerken, Heeren *Caarlen* dogter uyt Zuydt-Hollandt. Hy stierf anno 1555. out 65. Jaren, sonder kinders.

Onder Koning Philips van Spangien, de tweede dier Name.

1556.

HEer *Maximiliaan van Bourgondien*, eerste Markgrave vander Vere en van Vlissinge, Heere van Brouwershaven en Beures, wert Stadhouder anno 1556. in Iuly, is na 2. Jaren op 't slot te Sandeburg buyten der Vere overleden, anno 1558. sonder kinders, hadde te wyve Vrou *Loyse van Croy*, suster van *Philips* Hertoge van Aarschot.

1559.

HEer *Wilhelm*, Grave van Nassou, Prince van Orangien, Heer van Diest, Breda, de Graaf, den Berg, Leck, Polanen, Noseroy, Arlay, en veel ander heerlijke goederen, wert Stadhouder van Hollandt, Zeelandt, en Utregt, en van Hoog-bourgondien, oudt zynde 26. jaren, anno 1559. doe Koning *Philips* naar Spangien reysen soude. Hy vertrok naar ontrent 8. Jaren om der troubelen wil uyt den Landen naar Hoogduytslant, anno 1567.

1567.

HEer *Maximiliaan van Hennyn*, twede Grave van Bossuyt by Bergen in Henegouwen, werdt Stadhouder by provisie in Mey anno 1567. out 25. jaren, daar na absolut, anno 1570. hy was een susters sone van den voorsz Heer *Maximiliaan*, Marquis vander Vere, &c. en wert anno 1573. in den Water-slag by Hoorn gevangen, en sat aldaar tot de Pacificatie van Gent toe, anno 1576. te weten 3, jaren, en stierf t'Antwerpen, zynde Generaal van het Velt-leger der Staten Generaal tegen de Spangiaarden, oudt zynde 36. jaren, den 21. December 1578. hy hadde te wyve Vrou *Charlotte van Werchyn* uyt Henegouwen, en hadde daar by eenen sone, *Pieter*, Grave van Bossuyt, sonder kinderen overleden, anno 1597.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Stadthouders, onder de Regeringe vande Hog. Mog. Heeren Staten van Hollandt, Zeelandt met West-Vrieslandt, naar dat die vande subjectie des Konings Philips afgeweken waren.

1572.

HEer *Willem*, Prince van Orangien, Grave van Nassou voorsz, werdt weder Stadhouder en Veltheer, of Capiteyn Generaal over Holland, Zeeland, &c. naar den aangenomen Oorlogh tegen den Hertoge van Alve, Stadhouder Generaal des Koninx, &c. anno 1572. tot den 10. July anno 1584. doe hy (out zynde 51. Jaren) te Delft doorschoten werdt, daar hy van stierf.

1586.

HEer *Robbert Dudley*, Grave van Leycester in Engelant, wert Stadhouder gesonden vande Koninginne *Elisabeth* van Engelandt, in December anno 1585. welken staat wat meer dan twee Jaren, met kleyn genougen en groot misvertrouwen van de Hooge Overheyt van den Lande bedient hebbende, is hy anno 1588. in October (out ontrent 55. jaren) in Engelandt gesturven.

1588.

HEer *Mauries*, Grave van Nassou, 's voorsz Heeren Prince van Orangien tweeden sone, geboren den 13. November 1567. Markgrave vander Vere, Vlissingen, Heer van de Graaf ofte Kuyk, van de Kluyndert, van Polanen en de Leck in Hollandt, Stadhouder en Capiteyn Generaal van wegen de voorsz Hog. Mog. Heeren Staten, over Hollandt, met West-vrieslandt, Zeelant, Utregt, Gelderlandt en Over-Yssel, en Admiraal Generaal vander Zee, &c. wert anno 1618. by Testamente sijns Heeren Broeders (te Brussel overleden) Prince van Orangien, Grave van Bueren, Leerdam, Vyanden en S. Vyt, Heere van Breda, Diest, Ysselsteyn, Sinte Maartensdijk, Steenbergen, Oosterhout, en nog van 32. Heerlijkheden in Hoog-Bourgondien gelegen, als onder andere sijn Noseroy, Arguel, Arlay, Longuesaulnier, Joux, Jougne, Reviere, Bletteraas, S. Anne, het sterkste Casteel van 't heel Landt, &c.

1625.

FRederik Hendrik, by der Gratien Gods Prins van Oranjen, Graaf van Nassou, Catzenellebogen, Vianden, Dietz, Meurs, Lingen, Buren, Leerdam, &c. Marquis vander Vere en Vlissingen, Heer en Baron van Breda, der Stad Grave, en Lande van Kuyk, Diest, Grimbergen, Herstal, Cranendonk, Warneston, Arlay, Noseroy, St. Vyt, Daasburg, Polanen, Wilhemstad, Niervaart, Ysselstein, St. Martensdijk, Geertruydenberg, Chasteau-regnart, de Hooge en Lage Swaluwe, Naaltwijk, &c. Erf-Maarschalk van Holland, Erf-Burggraaf van Antwerpen, en van Besançon, Gouverneur van Gelderland, Holland, Zeeland, West-Vriesland, Zutphen, Utregt, en Over-Yssel; Capiteyn en Admiraal Generaal der Vereenigde Nederlanden, Ridder van de Orden der Goude Kousseband. Was geboren den 29. Maart 1584. Hy troude in 't jaar 1625. den 4. April Amelia, Gravin van Solms, by welke hy een soon en vier dogters gewonnen heeft. Wanneer nu sijn broeder Prins Maurits anno 1625. in den Heere was ontslapen, is hy hem terstont in alle sijne Heerlijkheden en Bedieningen gevolgt, en wiert Veldheer der Vereenigde Nederlanden, en Stadhouder over Holland, Zeeland en Westvriesland. Hy stierf den 14. Maart des jaars 1647. na 63. jaren oud geworden, 22. jaren onsen Staat heerlijk besorgt te hebben; en wiert met Coninklijke statie, den 10. Mey daar aan volgende, binnen Delf begraven.

1647.

WIlhem, by der Gratien Gods Prins van Oranjen en Nassau, Graaf van Catzenellebogen, Vianden, Dietz, Meurs, Lingen Buren, Leerdam, &c. Marquis vander Vere en Vlissingen; Heer en Baron van Breda, der Stad Grave, en Lande van Kuyk, Diest, Grimbergen, Herstal, Cranendonk, Warneston, Arlay, Noseroy, St. Vyt, Daasburg, Polanen, Wilhemstad, Niervaart, Ysselstein, St. Martensdijk, Geertruydenberg, Chastau-regnart, de Hooge en Lage Swaluwe, Naaltwijk, &c. Erf-Maarschalk van Holland; Erf-Burggrave van Antwerpen en van Besançon, Gouverneur en Stadhouder van Gelderland, Holland, Zeeland, West-Vriesland, Zutphen, Utregt, en Over-Yssel; Capiteyn en Admiraal Generaal der Vereenigde Nederlanden, Ridder der Ordens van de Goude Kousseband. Was geboren in 's Gravenhage den 1. July 1626. tot de Hooge Ampten van desen Staat ingehuldigt op den 23. January des jaars 1648. Hy had tot Withal binnen Londen den 12. Mey des jaars 1641. getrout de Princesse Royale, Maria, oudste dogter van Carel de I. Konink van Groot Brittanien, die het jaar daar aan van haar Vrouw moeder de Koningin van Engeland, in Holland is overgebragt, door vele Engelsche Grooten, en Heeren verselt, die in den Haag met grote pragt en heerlijkheid ontfangen wierden. Dog het heeft God belieft, hem in de bloem sijner jaren, onvoorsiens uyt de wereld te rukken, op den 6. November des jaars 1650. nalatende de Princesse Royale ten uytterste swanger, die agt dagen daar na, den 14. dito, 's avonts ten negen uyren, een jonge Prins heeft gebaart; en dese is

1672.

WIlhem Hendrik, by der Gratien Gods, Prins van Oranjen en Nassau, Graaf van Catzenellebogen, Vianden, Dietz, Meurs, Lingen, Buren, Leerdam, &c. Marquis vander Vere en Vlissingen; Heer en Baron van Breda, de Stad Grave, en Lande van Kuyk, Diest, Grimbergen, Herstal, Cranendonk, Warneston, Arlay, Noseroy, St. Vyt, Daasburg, Polanen, Wilhemstad, Niervaart, Ysselstein, St. Martensdijk, Geertruydenberg, Casteau-regnart, de Hooge en Lage Swaluwe, Naaldwijk, &c. Erf-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Marſchalk van Holland, Erf-Burggraaf van
Antwerpen en van Beſançon, Erf-Stadhouder
van Gelderland, Holland, Zeeland, Weſt-Vrieſ-
land, Zutphen, Utregt, en Over-Yſſel; Ca-
piteyn en Admiraal Generaal der Vereenigde Ne-
derlanden, Ridder van de Orden der Goude
Kouſſeband. De jaren van volwaſſenheid bereikt
hebbende, wiert hy tot den Raad van State inge-
voert, om volkomene kennis der ſaken van onſe
regering te krygen. In 't begin van 't jaar 1672. is
hy tot Capiteyn Generaal over de Militie van den
Staat aangenomen, en den 10. July des ſelven
jaars Stadhouder van Holland, Zeeland, en
Weſt-Vrieſland gemaakt, en in alle de Hooge
Charges en Bedieningen ſijner Alder-doorluch-
tigſte Voorouders herſtelt, die naderhand by
den Staat hem erflijk zyn opgedragen. Waar
na hy in den jare 1678. getrouwt heeft Maria
Princeſſe van Jork, ſijns moeders broeders dog-
ter.

De voornaamſte inhout van des Stadhou-
ders Inſtructie is, dat hy als het eerſte Lith van
de Hoge Overheid, en in den name van deſel-
,,ve, in en op alle voorvallende ſaken en ſwarig-
,,heden gehouden is goede ordre te ſtellen, ſoo
,,wel de Landſtand-ſaken, als de handhavenis
,,van de Juſtitie betreffende. Beſtaande voorna-
,,mentlijk in den Staat niet alleen als Gouver-
,,neur, Capiteyn Generaal en Admiraal ſoo te
,,water als te lande, te beſchermen en voor te
,,ſtaan, te houden, exerceren en bedienen,
,,maar ook daar in voor te ſtaan, vorderen
,,en bewaren de Overigheid, Gerechtigheid,
,,Privilegien, en welvaren van den Lande, Le-
,,den, Steden, en Ingeſetenen van dien, het
,,gebruyk van de Gereformeerde Religie te doen
,,onderhouden en beſchermen van allen overlaſt,
,,onenigheid en ſchade, voorts in deſelve Lan-
,,den te doen gebruyken en handhaven, regt, en
,,proviſie van Juſtitie behoorlijk te doen verle-
,,nen en te doen executeeren. Alles aangaande de
,,Land-ſtants ſaken, en den Oorlog betref-
,,fende by goeddunken van de Staten, ofte
,,met advys der ſelver Gecommitteerde Raden,
,,en de ſaken van Juſtitie en handhavenis van ge-
,,mene Regts-ſaken by advys en goed-dunken
,,van den Preſident en Raden over Holland
,,en Weſt-vrieſland; alle Hooft-officieren en
,,andere Officieren van Juſtitie, niet ſtaande tot
,,Collatie van de Kamer van Rekening of andere
,,vrye Heerlijkheden daar mede verlyd ſijnde te
,,creëren, en ſtellen; den Preſident ende Raden
,,van de Hoven van Juſtitie, by overlyden,
,,verniewen, ofte veranderen, als het van node
,,weſen ſal, ten adviſe van de Staten, op een
,,Nominatie van een tripel getal te verkieſen, te
,,eligeren, creëren en vernieuwen. Ten gewoon-
,,lijken tyde, de Magiſtraten in de Steden, als
,,naar ouder herkomen, Handveſten, en Privi-
,,legien van deſelve, ook buyten den gewoon-
,,lijken tijd, indien den nood ofte verſekertheid
,,ſulx mogte vereyſſen, af te ſtellen, ofte vernie-
,,wen, met kennis van ſaken, en van 't meren-
,,deel der gener, die de Vroedſchap, en het Cor-
,,pus der ſelver Stede repreſenteren, al ſonder
,,prejudicie der Steden, Handveſten en Privile-
,,gien, die niet te min gehouden ſullen werden in
haar geheel. Gelijk alles in 't brede te ſien is uyt
de reſpective Inſtructien en Commiſſien van tijd
tot tijd aan deſelve gegeven; ſo als dan de Staten
van Holland en Zeeland by de unie en verbondt
by hun den 25. April 1576. tot Delft aange- 57
,,gaan onder anderen ſeggen, dat dewyl alle goe-
,,de republiquen en gemeenſchappen meeſt wer-
,,den behouden, geſterkt, en beveſtigd, by
,,eenigheid, dewelke niet wel kan ſijn by vele in
,,wille en gemoet veeltijds differerende, en mits-
,,dien nodig is, dat de Regeringe aan een Hooft en
,,Overigheid geſtelt en bevolen werde, de voorſz
,,bondgenoten derhalven na lange communicatie
,,en rypen Rade op de forme van Regeringe en
,,adminiſtratie van de gemeene ſaken der ſelver
,,landen gehouden, door de ingeboren goede
,,affectie liefde en yver, die Prins Willem de eer-
,,ſte altyd deſe landen toegedragen en beweſen
,,heeft, deſelve ſijne Excellentie als de voornaam-
,,ſte perſonagie deſer Nederlanden, en d'eerſte
,,van de Staten der ſelver Landen verſogt en ge-
,,beden hebben, en voor ſoo veel in henluyden
,,is, als Hooft en Hoogſte Overigheyt verko-
,,ren en geſteld, tot de Regering der voorſz Lan-
,,den en Steden van Holland en Zeeland, mits-
,,gaders alle den onderwind en beleidinge van de
,,gemene ſaken der ſelver Landen, alle deſelve
,,onderwerpende de goede wille en beliefte van
,,ſijn Excellentie, agtervolgende den eet, en pligt by
,,henlieden aan ſijn Excellentie gedaan, dewelke
,,ſyluyden geconfereert hebben alle volkomen
,,magt en authoriteit daar toe enigſins nodig ſijn-
,,de; en dat vervolgens hoogemelde Prince ſoo
,,lange de Landen in Oorlog of Wapenen ſijn, ſal
,,hebben volkomen authoriteit en magt, om als
,,Souverain en Opperhooft te gebieden en verbie-
,,den alles wat tot conſervatie en beſcherminge
,,derſelver landen dienſtig of ſchadelijk ſal mogen
,,weſen. Dat hy over ſulx op alle krygſſaken te
,,water en te Lande ſal diſponeren na ſijn goet-
,,dunken, of met advys van den genen, die hy
,,daar toe ſal gelieven te gebruyken, ſtellende alſul-
,,ken Overſte, Capiteinen, Lieutenanten, Officie-
,,ren en Soldaten, als hem goet dunken ſal; en ont-
,,houdende deſelve en alle andere Commiſſariſſen
,,tot beleidinge der krygſſaken en 't gunt daar
,,aen kleeft eenigſints nodich ſynde, op behoor-
,,lijk Tractement en beſoldinge na, ſijn Excellen-
,,tie goetdunken met alſulke goede en generale
,,krygſordeninge, en diſcipline, als tot ſoulage-
,,ment der Ingeſetenen en ten minſten quetſe van
,,den Lande, in aller gelijkheid en eenparigheid
,,ſal mogen geſchieden. Dat over ſulx de gehee-
,,le beſcherming der voorſz landen ſal ſtaan ter di-
,,ſpoſitie, en ordonnantie van ſijn Excellentie, die
,,daar toe ſal mogen gebruyken alle die knegten,
,,Oorlogſchepen, en Bootſgeſellen in dienſt der
,,voorſz landen weſende, en die nog vorder al-
,,daar aangenomen en toegeruſt ſullen mogen
,,werden, tot alſulke dienſten, aanſlagen, en
,,exploicten, en daar van in elken quartiere, Ste-
,,de of Vlecke, ſoo veel mogen verdeelen, loge-
,,ren, ſchikken en ordonneeren, als ſijn Excel-
,,lentie tot wederſtant der Vyanden, en beſcher-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

,, menisse der selver Landen bevinden sal nodig te
,, sijn, sonder eenig advys of bewilliging vande
,, Staten, Magistraten van de Steden, of ymant
,, anders daar toe te verwagten, in der voegen dat
,, alle Steden en Vlecken, altyd het Crygsvolk
,, ofte 't Guarnisoen henluyden toegesonden, elx
,, in sijn Regarde, en binnen elken quartiere, ter
,, Ordonnantie van sijn Excellentie by provisie
,, sullen ontfangen, voor en al eer sy luyden doen
,, eenige Remonstrantie, of versoek ter contra-
,, rie, tot heure ontlastinge, sonder dat eenige
,, knegten in Steden, Vlecken, Schantsen, op
,, eenige sterkte of huysen leggende, in de voorsz
,, Axeysen of Imposten, meerder vrydom sullen
,, mogen genieten, dan d'ingesetenen van dien.
,, Dat voorts geen onderscheyt sal mogen werden
,, gemaakt in eenige Quartieren of Steden van de
,, Knegten, Bootsgesellen, of Schepen aldaar
,, wesende, of by wien deselve betaalt sullen wor-
,, den, soo wanneer die in andere quartieren ge-
,, trocken worden: maar sullen alle knegten, Oor-
,, logschepen, en Bootsgesellen, mitsgaders alle
,, die peningen, die uyt de gemeene middelen
,, van de Unie voornoemt sullen procedeeren, van
,, eender natuyre en conditien gehouden, en alle
,, Steden en quartieren van dien, voor een Lig-
,, haam gereckent worden naar behooren. Dat me-
,, de geen Knegten nog Bootsgesellen, in eenige
,, van de voornoemde quartieren of steden aan-
,, genomen nog gecasseert, nog eenige Equipagie
,, van Schepen of Schuyten gedaan, nog deselve
,, opgeleyt sullen mogen worden, by de bontge-
,, noten voornoemt, dan ter ordonnantie en belie-
,, ven, van sijn voornoemde Princelijke Excellen-
,, tie; Dat sijne Excellentie sal doen naarkomen alle
,, sijne beveelen, ordonnantien, wetten, disci-
,, plinen, en articulen des Krygshandels, met
,, straffinge van de overtreders van dien, daar toe
,, die Staten en Steden, met hare Schutteryen en
,, gemeenten des geboden sijnde de hant houden
,, sullen: Dat voorts sijne Excellentie met den Sta-
,, ten voornoemdt tot den ontfang van de gemee-
,, ne penningen van de unie sal mogen stellen en
,, continueeren binnen elken quartiere, alsulke
,, ontfangers als 't hem goet dunken sal; Dat sijne
,, Excellentie van wegen den Koning als Grave
,, van Holland en Zeeland regt en justitie sal doen
,, administreeren, by den Raat Provintiaal van
,, den Hove van Holland, over alle plaatsen en
,, ingesetenen van Holland, Zeeland, en Vrieslant,
,, onder den selven Hove resorteerende, in allen
,, saken tot kennisse van den selven Hove staande.
,, Dat voorts in alle voorvallende geschillen en
,, judicieele saaken t' Hof en den Raat Provinti-
,, aal voornoemt met heuren litmaten gerespe-
,, ćteert, gekent, en haar luyder mandaten en be-
,, veelen geobedieert sullen werden, soo binnen
,, desen quartiere van Holland als den Noorder-
,, quartiere en Zeeland, sulx als van ouden her-
,, kommen is gedaan, sonder dat eenige Steden
,, of plaatsen, hen daar tegens sullen mogen stel-
,, len, nog ook die provisien en beveelen vanden
,, selven Hove mogen contravenieeren, nog hen
,, van de jurisdictie des self hof mogen ontrecken,
,, of eenige nieuwigheyt inbrengen, daar inne die
,, bontgenoten, by alle middelen elx in den haren
,, sullen voorsien, behoudelijk nogtans dat geen
,, provisien van den selven Rade sullen worden
,, verleent, nog ook eenige proceduren geadmit-
,, teert, jegens d'ordonnantie en resolutie van de
,, Staten, nog ook eenige kennisse genomen wer-
,, den, aangaande d'inkomsten der gemeene mid-
,, delen vander unie, gedestineert tot onderhout
,, van den Oorloge, maar deselve laten ter dispo-
,, sitie van de Gedeputeerde van de Staten,
,, binnen elken quartiere gestelt, en mits dat
,, den selven Raat vorder hem sal hebben te voe-
,, gen, naar beschreven regten, equiteyt, mits-
,, gaders alle deugdelijke Privilegien, en Co-
,, stuymen, en in materie van appellatien en
,, executeeren van heure sententien naar de
,, provisioneele leste ordonnantien en resolutie
,, van de Staten. Dat self sijne Excellentie den
,, selven Raat, alle Hooft Officieren, en andere
,, Officieren van justitie, tot collatie vander Ka-
,, mer van Reckeninge, naar ouder gewoonte
,, niet staande, stellen en ordonneeren sal van we-
,, gen des Konings als Grave van Holland en Zee-
,, land, te weten soo wanneer eenige van de jegen-
,, woordige sal mogen overlyden, of den tyd van
,, eenige Officien geexpireert sijn, ten ware om
,, redenen, sijne Excellentie boven desen goet be-
,, vonde enige te veranderen of te vernieuwen,
,, 't welk sijn Excellentie mits dien sal mogen
,, doen, in beyden gevalle met advys van Staten,
,, dewelke sijne Excellentie altyt sullen denomi-
,, neeren drie persoonen, uyt den welken tot de
,, vaceerende Staten en Officien respective, sijne
,, Excellentie eenen sal verordineeren, mits dat
,, in den voorsz Raat van Holland, altyd sullen
,, sijn twee uyt Zeeland, als naar ouder herkom-
,, men of privilegien van den selven Lande. En
,, sullen die van den Rade voornoemt by provisie
,, mogen verleenen alle provisie in materie van
,, gratien, als relief en restitutie, sulx als by den
,, Grooten Raat van Mechelen plagt te werden
,, gedaan. Item alle benefitien van regten, als
,, benefitien van inventarisen, van cessien, en dier-
,, gelijke; Sullen ook by provisie ter eerster in-
,, stantie kennisse hebben van alle questien feudale
,, vallende binnen Holland, mits dat in sulken
,, saaken by hen sullen sijn, den Stadhouder en
,, Raden van den leenen van outs geweest heb-
,, bende en nog jegenwoordig sijnde; Dat by sijne
,, Excellentie als by de overhant sullen mogen
,, werden verleent, alle gratien, als remissien,
,, pardons, respyten, quinquernellen, legiti-
,, matien, en diergelijke, van wegens den Ko-
,, ning als boven, naar behoorlijk advys van den
,, Officieren en Wethouderen vander plaatse of
,, andere, als naar ouder gewoonte: van gelijken
,, alle Octroyen, Benefitien, Prerogativen of
,, Privilegien, welverstaande dat in 't verleenen
,, van eenige Octroyen of Privilegien, aan eeni-
,, ge Communiteyten, Steden of Vlecken, 't selve
,, gedaan sal worden, met advys van de Staten,
,, om alle questien te voorkomen; Dat sijne Ex-
,, cellentie onder sijne hant en zegel verleenen sal
,, de saveguarden en paspoorten, als 't selve tot
,, nog toe geuseert en gedaan is, sonder dat ymant
,, in Holland nog Zeeland, wie hy zy, hem sulx
,, onderstaan sal, dan by expresse authorisatie
van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

,, van sijne Excellentie. Item dat sijne Excellen-
,, tie sal eligeeren, creeren, en vernieuwen ten
,, gewoonlijken tijden de Magistraten in de Ste-
,, den, als naar ouder herkommen, Hantvesten
,, en Privilegien van de Steden, welverstaande in-
,, dien den noot of verseekerheyd mogte vereys-
,, schen eenige afstellinge of vernieuwinge van
,, Officieren, Wethouders, of Magistraten van
,, de Steden buyten den gewoonlijken tyd, sal
,, sijne Excellentie 't selve ook mogen doen met
,, kennisse van saaken, en van 't meerendeel der
,, geenre, die de Vroetschap en 't Corpus der selver
,, Steden sijn representeerende, al sonder prejudi-
,, tie der Steden voorsz Hantvesten en Privilegien,
,, die niet te min gehouden sullen worden en bly-
,, ven in haar geheel. Gelijk sijne Excellentie ook
,, hanthouden en beschermen sal alle Regten, Pri-
,, vilegien, Geregtigheden, Vrydommen, en
,, loffelijke costuymen der landen, en der Steden
,, van Holland en Zeeland, onder sijn gehoor-
,, saamheyt sijnde in 't gemeen, en van elk een in
,, 't bysonder, met voorstant, hanthouding, en
,, protectie van de preeminentie, en authoriteyt
,, van alle wettelijke Officieren, Magistraten, en
,, Overigheyt, sonder dat de Gouverneurs, Ca-
,, piteynen, of andere tot vordering van Krijgs-
,, saaken in eenige quartieren gestelt, hen sullen
,, vervorderen nog onderwinden eenige kennisse
,, te neemen, van politijke of judicieele saaken,
,, binnen of buyten de Steden vallende, maar daar
,, mede sullen laten bewerden den Officiers, Ma-
,, gistraten, en Wethouderen aldaar, midsgaders
,, den Rade Provintiaal, sulx van ouden tijden
,, altijts gebruykt en geobserveert is geweest. En
,, aangaande de Religie, dat sijne Excellentie ad-
,, mitteren en hanthouden sal d'oeffeninge van de
,, Gereformeerde Evangelische Religie, doende
,, surcheren en ophouden d'exercitie van alle an-
,, dere Religien den Evangelio contrarierende,
,, sonder dat sijne Excellentie sal toelaten, dat men
,, op ymants geloof of conscientie sal inquireren,
,, of dat ymant ter cause van dien, eenige moeye-
,, nis, injurie, of letsel aangedaan sal worden,
,, doende vorder d'oeffening der voorsz Religie
,, aangaande, stellen alsulke goede ordre, als naar
,, gelegentheid der oorsaaken en conditien van
,, den Steden, ten meesten gerustigheyd, en
,, commoditeyt van de gemeente, en sonder ver-
,, mindering van Godts eer, bevonden sal wor-
,, den te dienen en te behooren, ook met advys
,, van Staten is 't noot. En sullen de Staten en
,, bontgenoten in 't gemeen, ook d'Officieren,
,, Magistraten, Schutteryen, en gemeenten, in
,, allen Steden en vlekken eet doen, sijne Excel-
,, lentie in de voorsz sijne Regeeringe, beveelen
,, en ordonnantien boven verhaalt, en tot onder-
,, houdinge van dien, getrouw, onderdanig, en
,, gehoorsaam te wesen. Als ook dat by of van we-
,, gen sijne Excellentie reciproquelijk gesworen
,, sal worden, in de voorsz Regeringe der Landen
,, van Hollant en Zeelant, haren Regten, Privi-
,, legien, Vrydommen en loffelijke Costuymen,
,, in der forme en maniere als boven, by alle mo-
,, gelijke wegen te beschermen, en te vorderen
,, jegens alle hare Vyanden en Wederpartyen.
58 't Welk alles nader werd geconfirmeerd, by de
Overdragt vande Souverainiteyt aan den selven
Prince op den 5. July 1581. gedaan, daar by de
Staten uitdruckelijk seggen, dat alle gemeenschap-
pen en goede republiquen behouden, bevestigd,
en gesterkt worden, insonderheid met eendragt en
enigheid; 't welk niet wel kan sijn by vele in wil-
le, gevoelen, en gemoet dikwils differerende, en
dat sy daaromme aan sijn Excellentie alle volko-
men magt en authoriteyt confereren, omme soo
lange de voorsz landen sullen sijn in Oorlog of
Wapenen, als Souverain en Opperhooft alles te
gebieden en verbieden wat tot dienst en preser-
vatie derselver landen enigsints dienstig of schade-
lijk soude mogen sijn, (volgende daar op alle
de conditien hier voren gestelt) en beloven en
verbinden sig de Staten daar by voor soo veel hun
aangaat, in alle het selve den Prince onderdanig-
lijk te gehoorsamen, en na hun vermogen te doen
gehoorsamen ten allen tyden.

[z] *By successive verkiesinge*] Eerst van Prins 59
Willem den I. aan hem te meermalen soo voor
als na het afsweren van den Koning van Spangien
opgedragen, ende wel voornamentlijk by de
Unie van Delft op den 25. April 1576. ende by
het aanbieden van de Graaflijkheid en Souve-
rainiteyt van het Land in den jare 1581. aan hem
gedaan. Naar sijn dood is tot het Gouverneur-
schap deser Landen in den jare 1584. aangeno-
men Prins Maurits, by wiens overlyden in den
jare 1625. in sijn plaats gekomen is Frederik
Henrik, na dewelke sonder verniewing van in-
structie sijn Hoogheyt Prins Willem de II. by
sijn Vaders overlyden, in 't begin van 't jaar 1648
na dat den tagtig jarigen Oorlog tegens den Ko-
ning van Spangien, soo gelukkelijk met soo veel
overwinningen tot een onverbrekelijke Vrede
gebragt was, in sijn plaats gevolgt is. Dewelke
ook onder de naam van Stadhouder, als Hooft
van de hoogste Overigheid, de Regeringe der
Landen en Steden van Holland en Zeeland in 't
bysonder, so in Land-stand-saken, als in de
Justitie en handhavenis van gemene Regts-saken,
alle onderwind van gemene saken, met ende be-
nevens de Staten is aanbevolen geweest; welke
Oppermagt soo in het een als in het ander met
het ontydig overlyden van den selven met den
jare 1650. komende te gebreken, is het Hoof-
delose bestier der Leden soo verre komen te ver-
vallen, dat deselve in den tyd van omtrent twin-
tig jaren, van de alderhoogste trap, daar die
door Gods zegen onder het Opper-beleid van
den Huyse van Orangien toe geraakt was, plot-
selijk tot het allerlaagste is komen te dompelen,
ende geschapen stond 't enemaal te gronde te
gaan, indien deselve door de opregtinge van de
oude Stadhouderlijke Regering in de Illustre
Persoon van Willem de III. niet en ware her-
steld, dewelke op den 3. July van het trouble
jaar 1672. het Gouverneur ende Kapiteinschap
Generael deser Nederlanden, 't Ampt van Stad-
houderschap van Holland ende Zeeland in gelij-
ke waardigheid, en bedieninge, so als oyt, of
oyt het selve by de Princen van Oranjen, sijne
Voor-ouderen bedient en bekleed is geweest,
sonder eenige de minste bepalinge is opgedragen
geworden, daar van de Resolutie aldus luyd:

By

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

60 ,, BY de Leden generale en eenparige inclinatie
,, getoont zynde, omme den Heere Prince
,, van Orange, (nademaal by resolutie van den
,, eersten deser loopende Maand July, op huyden
,, by resumptie ter Vergaderinge van haar Edele
,, Groot-Mog. gearresteert, goet-gevonden en
,, verstaan was, dat, om by dese bekommerlijke
,, constitutie van tijden en saaken de Leden van
,, dese Provintie te bequamen tot het aanstellen
,, van een Stadhouder, deselve malkanderen, en
,, alle de gene, die den Eedt op 't eeuwig Edict
,, gedaan hadden, volgens resolutie van den 5.
,, Augusti 1667. van den selven Eedt gedispen-
,, seert, en malkanderen gestelt hadden in deselve
,, vryheyt en faculteyt, als haar tot het aanstellen
,, en eligeren van een Stadhouder voor date van
,, het voorsz. eeuwig Edict hadde gecompeteert)
,, aan te stellen en te eligeren tot Stadhouder deser
,, Provintie; hebben de Heeren van de Ridder-
,, schap en Edelen, mitsgaders de Gedeputeer-
,, den van de Steden, uyt de naam en van wegen
,, de Heeren hare Principalen, goet gevonden en
,, geresolveert, den hoog gemelden Prince van
,, Orange aan te stellen en te eligeren, gelijk Sijn
,, Hoogheyd by haar Edele Groot Mog. aange-
,, stelt en ge-eligeert werdt by desen tot Stadhou-
,, der, Capiteyn Generaal en Admiraal over de
,, Militie van dese Provintie te Water en te Lan-
,, de, met alle soodanige digniteyten en waardig-
,, heden, als deselve voor desen by de Princen
,, zyne Voor-ouderen hoogloffelijker gedagtenis-
,, se bekleet zyn geweest: dat mede van wegen de-
,, se Vergadering aanstonts een aansienelijke
,, Staats-gewijse deputatie aan zyn hooggemelde
,, Hoogheyt sal afgaan, omme aan den selven de
,, voorsz digniteyten en waardigheden te offere-
,, ren; ten welken eynde versogt en gecommit-
,, teert zyn, gelijk versogt en gecommitteert.
,, werden by desen, uyt de Ordre van de Rid-
,, derschap den Heere van Duyvenvoorde: de
,, Heeren Halling, Deyman, Onderwater, van
,, Zanen, de Graaf, vander Togt, Pesser, van-
,, der Lyn, de Groot, Admiraal, Borgemeeste-
,, ren van de Steden Dordregt, Haarlem, Delft,
,, Leyden, Amsterdam, Gouda, Rotter-
,, dam, Alkmaar, Hoorn en Enkhuysen; en
,, werden mede de voorsz Heeren Gedeputeer-
,, den geauthoriseert, omme uyt den naam en
,, van wegen haar Edele Groot-Mog. sijn hoog-
,, gemelde Hoogheyt te dispenseren en te ont-
,, slaan, gelijk den selven gedispenseert en ontsla-
,, gen werdt by desen van den Eedt, die den sel-
,, ven tot het niet ontfangen en aannemen van 't
,, voorsz Stadhouderschap gedaan heeft. Is laat-
,, stelijk mede goet gevonden en verstaan, dat
,, van wegen haar Edele Groot-Mog. ter Genera-
,, liteyt de saake daar heenen sal werden gediri-
,, geert, ten eynde, hoog-gemelde Heere Prin-
,, ce van Orangie tot Capiteyn Generaal en Ad-
,, miraal over de Militie te Water en te Lande van
,, de Vereenigde Nederlanden aangesteldt en ge-
,, eligeert mag werden, en dat by Ampliatie van
,, des selfs Instructie moge worden geconfereert
,, op sijn hoogemelde Hoogheyt (tot kennelijk
,, weder-leggen toe) soodanigen vryen magt en
,, authoriteyt over de Patenten, en andere saken
,, tot de voorsz Militie specterende, als de voor-
,, gaande Princen van Orangie, sijne loffelijke
,, Voorouders, als Stadhouders en Capiteynen
,, Generaals ten respecte van de voorsz Militie
,, hebben geexerceert: dat mede Syn Hoogheyd
,, van den Eed, die den selven ter Generaliteyt ge-
,, daan heeft tot het niet ontfangen en aannemen
,, van 't voorsz Stadthouderschap, by haar
,, Hoog-Mog. mag werden gedispenseert en ont-
,, slagen.

Het welk by een nader resolutie van den 2. Fe- 61
bruary 1674. op sijne nakomelingen erffelijk en
successijf gemaakt is. Daar by de Heeren Staten
van Holland aldus schryven.

,, Dat haar Ed. Groot Mog. aandagtelijk heb-
,, bende geconsidereert den Staat en de constitu-
,, tie van de Reegeringe deser Landen, so als die
,, in voorleden tijden door Godes zegen onder de
,, Doorlugtige Heeren Princen van Orange was
,, geweest, en particulierlijk mede 't gunt sedert
,, drie ofte vier en twintig Jaren herwaarts daar
,, inne gepasseert en voorgevallen was, gesien en
,, ondervonden hadden, dat desen Staat t'sedert
,, het droevig en ongelukkig Jaar van 1650. met
,, seer veele calamiteyten, so van buyten, als van
,, binnen geworstelt hadde; dat voor soo veel de
,, saaken van buyten aanging, men by naar noyt
,, sonder Oorlog ofte vreese van Oorlog was ge-
,, weest; Dat in den Jare 1653. tussen het Ko-
,, ningrijk van Engeland en desen Staat een seer
,, swaren Oorlog was ontstaan, die de fonda-
,, menten van de Regeeringe deser Landen dap-
,, per hadde geschut, dat men nauwelijks adem
,, in dien Oorlog geschept hebbende, den Staat
,, wederomme in den Jare 1656. met de Kroon
,, van Portugaal, en naderhand in de Jaren 1658.
,, en 1659. genoegsaam in een openbaren Oorlog
,, gevallen was, ter saake van den Oorlog in het
,, Noorden ontstaan; dat daar op wederom in
,, den Jare 1664. eenen nieuwen Oorlog tussen
,, den Koning van Groot Brittaignen en dese
,, Landen was geresen, en genoegsaam maar even
,, naar het eyndigen van dien Oorlog, wederom
,, was opgekomen den jegenwoordigen droevi-
,, gen en luctueusen Oorlog, en dat tussen den
,, tyd van die voorsz openbare Oorlogen desen
,, Staat nog hadde moeten lyden en supporteren
,, seer veele wederwaardigheden van soodanige
,, Nabuyren, van de welke deselve voor desen
,, seer was ontsien geweest; dat voor soo veel be-
,, langt de saaken van binnen de Republycque
,, met innerlijke dissentien en oneenigheden seer
,, was gequelt geweest; dat van den Jare 1650.
,, af, tot den Jare 1660. toe, seer veel Leden
,, t'eenemaal hadden afgesien van den jegen-
,, woordigen Heere Prince van Orange, eenig
,, naargelaten Manshoir van dat Doorlugtige
,, Huys, en dat eenige andere Leden met grooten
,, yver hadden gesustineert, dat men de hand van
,, Syn Hoogheyd niet behoorde af te trecken; Dat
,, den Koning van Groot Brittaignen in den Jare
,, 1660. door het Parlement aldaar, tot het sel-
,, ve Koningrijk genodigt, en sijne reyse der-
,, waarts door dese Landen voortgeset hebbende,
,, den Staat, soo aan sijne Majesteyt, als aan de
,, Vrouwen Princessen Royale en Douagiere van
Oran-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

„ Orange hadde betuygt sorge te sulllen dragen,
„ voor de jntresten en Educatie van hooggemel-
„ de Syne Hoogheyd, de selve ook genoegsaam
„ designerende tot de digniteyten, by desselfs
„ Doorlugtige Voorouderen hier te Lande be-
„ kleedt; dan dat men naar het overlyden van
„ hoogstgedagte Princesse Royale, daarinne we-
„ derom was verflauwt, en die saake van de hand
„ geweesen hadde; dat men naderhand de voor-
„ schreve Educatie wederom op sig hadde geno-
„ men, en eyndelijk *in het laatste van den Iare*
„ 1671. *en het begin van den jare* 1672. met den
„ anderen gevallen was in seer groote differenten,
„ over het eligeren van meerhoogstgemelte sijne
„ Hoogheyd tot Capiteyn Generaal over de Mi-
„ litie deser Landen; dat de droevige experientie
„ hadde geleert, dat de voorsz innerlijke dissen-
„ tien oorsaak en aanleydinge aan de Vyanden
„ van den Staat hadden gegeven, om daar op t'el-
„ kens van nieuws te insulteren, wetende dat die
„ de selve onbequaam maakten, omme met een
„ gewenste eendragt, by de Voor-Ouderen tot
„ een fondament van dese Republycque geleyt,
„ en van Godt Almagtig soo genadelijk gesegent,
„ haar defensie en beschermingc te betragten, en
„ dat de differenten, die ontrent het eligeren en
„ verkiesen van een Chef over de Militie deser
„ Landen, t'elkens ontstonden, en *de diffiden-*
„ *tie die men daar inne van den anderen hadde, re-*
„ *tardeerden en wederhielden de deliberatien en re-*
„ *solutien, die noodtwendig genomen moesten werden,*
„ *om het uytheemsch geweldt af te keeren*, en met
„ dispuyten onnuttelijk deden verlopen den tijd,
„ die boven al in agtinge te nemen was; dat die
„ selve discrepantien oorsaak waren geweest, dat
„ men in het laatste van den voorschreven Jare
„ 1671. soo wanneer den Koning van Vrankrijk
„ genogsaam openbaar betuygde, dat hy dese
„ Landen met den Oorlog aangrypen wilde,
„ Maanden hadde *geconsumeert en doorgebragt*
„ *met deliberatien over de Electie van een Capiteyn*
„ *Generaal*, en den Persoon van Syne Hoogheyt,
„ die men hadde behooren te besteeden tot het
„ aannemen van Krijgsvolk, en het by een versa-
„ melen van de Middelen tot defensie van den
„ Lande gerequireert, en *dat daar door toegekomen*
„ *was, dat so wanneer den Koning van Vrankrijk in*
„ *den voorsz Iare* 1672. *den Staat met de Wapenen*
„ *aantaste, deselve in het uytterste gevaar en peri-*
„ *cul van haren totalen ondergang en ruine gekomen*
„ *was*; dat de hooggemelte Heeren Staten van
„ Holland en West-Vriesland daar op eenparig-
„ lijken hadden gemeynt, dat niets beter ofte heyl-
„ samer te denken ofte te hoopen was, dan dat
„ aan d'eene zyde het gunt occasie tot de voorsz
„ discrepantien gegeven hadde, t'eenemaal in de
„ gront weggenomen, en geamoveert mogte
„ werden, op dat men daar door niet wederom
„ mogte vervallen in soo sware ongelegentheden
„ als men jegenwoordig hadde uytgestaan, en dat
„ aan de andere zyde erkent mogten werden de
„ groote diensten, die het Doorlugtig Huys van
„ Orange, tot erectie en conservatie van den
„ Staat hadde gedaan; En hebben vervolgens
„ haar Ed. Groot Mog. eendragtelijk gedefereert
„ aan meerhooggemelde Syn Hoogheyd en sijne
„ wettelijke Mannelijke Descendenten het Stad-
„ houder-Capiteyn-en Admiraelschap Generaal,
„ &c.

[aa] *De verkiesinge ende vernievvinge van den*
Burgemeesteren] Dat het stellen van de Magi- 62
straten, een van de voornaamste saken is, daar in de hoogste magt bestaat, leert ons het voorbeeld van *Moses*, *Exod.* 18. dat de Koningen van God als Regteren over het Volk gesteld, en gegeven, *Deut.* 17. *vs.* 14. 15. in het geen sy selfs niet en konden berigten, andere van de voornaamste des Volks tot Rigters moesten stellen. Soo verkoos Moses de kloukste Mannen uyt gantsch Jsraël, en maaktese Hoofden over het Volk, dat sy het Volk tot alle tyden rigteden. *d. Cap.* 18. *vs.* 25. 26. Soo seid Bodinus *lib.* 1. *de Repub. Cap.* 10. *Nec ullam esse Rempublicam, in qua majoribus Magistratibus ac Decurijs non liceat Ministros aliquos sibi cooptare*: dat is, Daar en is niet eene Republijcq, daar in de Hoge Magten en Opper-rigters niet en souden vermogen andere Regters onder haar te stellen; sulx ook by de Roomse Wetten verklaart werd, dat het stellen van de Magistraten, de voorsorge van den Princen is aanbevolen. *l.* 1. *ff. ad l. Jul. de ambitu, in verbis, ad curam Principis Magistratuum creatio pertinet.* Daarom ook het regt van Magistraten te kiesen *inter Regalia Principum* en in de Voorregten der Princen en Hoogste Magten onder de eerste ende voornaamste gestelt wert; *in Cap.* 1. *Quæ sint Regalia.* & §. *judices de pace tenenda inter subditos, in libris feudor.* Het welk ook deurgaans in alle Koninckrijken en Republijken alsoo werd onderhouden; *vide Doctores ad d. Cap.* 1. *Quæ sint Regalia. Hieronim. Cagnol. in l.* 2. *ff. de Origin. jur. num.* 102. & *seq. Peregrin. de jure fisci lib.* 1. *num.* 10. & *tit.* 2. *num.* 97. *Choppin. de Doman. Franciæ lib.* 3. *tit.* 9. *num.* 5. & *alios quos citat Regner. Sixtin. de Regalib. lib.* 2. *Cap.* 15. Daarom ook de Polityque Schryvers daar in van een gevoelen sijn, dat van die gene die de hoogste Magt heeft in een Republycq, alle andere minder gebieden verstaan moeten werden af te dalen, *Cujus summa in Republica potestas est, inquit Bodinus de Republica lib.* 1. *cap.* 10. *huic omnia omnium Imperia accepta ferenda sunt.* En is het selve niet nieuws, nog geen nieuwgevonden ofte gemaakt regt, maar werd bevonden met het algemene en aloude regt over een te komen, *ut patet ex l. unic ff. ad l. Jul. de Ambitu* & *l.* 57. *ff. de Re judicat. in fin. verb. Princeps qui ei Magistratum dedit.* Het welk ook sijn reden heeft, om dat minder Overheden haar selven niet en kunnen maken, maar hare magt moeten ontfangen van die gene, dewelke meerder is dan sy, tot de hoogste en opperste magt toe van die gene, dewelke geen andere magt boven haar en kent, en daarom te regte geseit van God daar toe gestelt en geroepen te sijn, selfs ook die gene, dewelke door de gemeente ofte door de voornaamste des volks daar toe geroupen werden, in de welke de spreuke *vox populi vox Dei*, het geroup des Volx is de Stemme des Heeren, plaatse heeft. So seid Moyses Deuternom. 17. vers. 51. *Soo sult gy tot Koning voor u stellen die de Heere uwe God verkiesen sal, uyt het midden uwer broederen sult gy eenen Koning over u stellen.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

63 De verkieſinge dan van de Magiſtraten is van Groter ofte Minder; de verkieſinge van Grote Magiſtraten houden gemeenlijk de Princen aan haar ſelven, als ſijn de Hooft-Officieren en Magiſtraten in de Steden; de beſtellingen der minder Magiſtraten op de Dorpen ten platten Lande werden meeſt by delegatie den Ambagts-Heeren, Schouten, en Baljuwen aanbevolen, dewelke ſodanig regt van den Prince hebben verkregen, of daar mede werden verlyd. Soo dat egter het ſelve uyt den naam van den Prince en Hooge Overheid geſchied, gelijk of het den Prince ſelfs dede, *huic objecto, quod ſcilicet Domini juriſdictionales vigore juriſdictionis & adminiſtrationis ſuæ etiam conſtituere poſſint Magiſtratus, Officiales, Scabinos, Judices; ita reſpondet Theodorus Reinking de regimine ſeculari lib. 5. cap. 4. num. 106. & 107. Talia ſcilicet eſſe predicata, qualia permittuntur eſſe a ſuis ſubjectis. Ut quando Magiſtratus, Officiales, & Judices conſtituuntur a Dominis territorialibus, in vim juris territorialis conſtitui videantur. Et quando conſtituantur ab aliquo habente Regalia, id Regalibus adhereat; ſi vero vigore ſimplicis juriſdictionis datæ, illius tantum exercitio adſcribatur. Quo modo etiam diſtinguit Carol. Molin. ad Conſuetud. Pariſ. tit. 1. §. 1. gloſſ. 5. num. 57 & ſeq.*

Doen het Roomſe Volck, na dat ſy haere Koningen hadden uytgeworpen, de hooghſte magt op gedragen wierd, was de eerſte inſtellinge van den Burgemeeſter P. Valerius over de beſtellinge der Magiſtraten en Overheden des Volx, als waar in verſtaan wierd dat de hoogſte magt beſtond; dog het ſelve is wederom met de overgifte van de hoge magten aan de Keyſers, aan deſelve vervallen, *ut cui & in quem omnem poteſtatem atque imperium ſuum populus tranſtulerit. l. 1. ff. de conſtit. Princip.* So hadden ook de eerſte Bataviſe Vorſten, eer datter een algemenen beheerſer over het gantſe volk was, de magt van Regters over de Landſaten te ſtellen, aan de Graven van elx wijk ofte gedeelte gelaten en aanbevolen. Daar van *Iul. Cæſar de bello Gallico lib.* 9. ſeid. *Nullus Communis eſt Magiſtratus: ſed Principes Regionum atque Pagorum inter ſuos jus dicunt, controverſiaſque minuunt.* En *Tacitus, de Moribus Germanorum Eoſdem Principes jura per Pagos, vicoſque jus reddere. Principes hic non ſunt illi qui Univerſitati totius gentis imperabant, uti proprie illa vox interpretatur, ſed hi qui ſinguli partem aliquam gentis imperabant, quæ ditiones Comitatus, & Gubernantes Principes Comites ſive Judices vocatos probat Grot. Antiq. Reipub. Batav. cap. 5. Partes ſive ditiones majores apud Tacitum pagi, minores vici dicuntur; Nobis* Dorpen, ofte Gehugten.

Wy ſeggen *de verkieſing van den Schout Burgemeeſteren en Schepenen*] Om dat volgens het aloude Regt en Coſtuymen deſer Landen de verkieſinge van de andere Magiſtraten elx in den ſijnen by haar werd gedaan; het welk by de Graven in der tyd by Handveſten en Privilegien, onvermindert nogtans het Regt de Hooge Overigheid en van wegen deſelve den Stadhouder omtrent deſelve ſaken competerende, verſcheidentlijken is beveſtigt, in de een wat ruymer als de ander, en wel meeſt tot weder ſeggen toe, of voor ſekeren tyd. Daar van wy goed gedagt hebben, een korte beſchryvinge ſoo in 't generaal, als in 't byſonder te doen; De algemene Regering aangaande werd by het vertoog en verklaringe van de Staten van Holland op den 16. October 1587. gedaan, aldus geſchreven.

„De Steden hebben meeſt al een form van Regeringe, te weten een Collegie van Raden ofte Vroetſchappen, geconſtitueert zynde van de notabelſte uytten midden van de gantſche Burgerye; deſe zyn in ſommige Steden van XL. in andere XXXVI. in andere van XXXII. XXVIII. XXIV. ofte XX. Perſoonen, en zyn de Collegien van de ſelve ſoo out, als de Steden, ofte immers dat geen Memorie en is van hare beginſelen: de perſoonen eens verkooren zijnde, dienen haar leven ofte Poorterſchap lange geduerende; In plaatſe van den geenen die ſterven, ofte haar Poorterſchappen verlaten, worden by 't ſelve Collegie tot haren gelieven gekoren andere perſoonen uyt 't middel der Burgeren tot vervullinge van 't getal. By deſe Collegien alleen is de magt omme te adviſeren, reſolveren en diſponeren, van alle ſaken concernerende den ſtaat van den Lande en der Steden reſpective: En wat 't ſelve Collegie adviſeert, reſolveert, en diſponeert, werd by de gantſche Burgerye gevolgt, daar tegen noyt eenige inbreuk ofte oppoſitie van de Burgeren is gevallen.

„By deſe Collegien worden jaarlijks gekooren de ordinariſe Magiſtraten, te weten, vier, drie, ofte twee Burgemeeſters, en ſeven ofte meer Schepenen, omme te dienen voor een jaar; in ſommige Steden geſchieden deſe Electien abſolutelijk, in ſommige by nominatie van dobbel getal; daar uyt by den Stadhouder de verkieſinge van 't gewoonlijk getal word gedaan.

„Den Burgemeeſters Officie is bevoolen het ordinaris beleydt en gebiet in alle politijcque ſaaken, ſoo wel de adminiſtratie van Statſgoederen en innekomen, als den welſtant en bewaringe der Steden betreffende.

„De Collegien van den Schepenen vaceren ordinarie tot d'adminiſtratie van de Juſtitie, ſoo in alle Crimineele als Civile ſaken, en hebben en exerceren alle hooge, middele, en lage Juriſdictien.

„By deſe Collegien van Magiſtraten word abſolutelijk berigt de regeeringe der Steden van Holland Weſt-Vrieſland en Zeeland, meeſt al genoeg op eenen voet, ſonder dat de Princen van den Lande hen de regeeringen van den Steden eenigſins hebben onderwonden anders dan in 't ſtellen van eenen Officier, die op haren name de Juſtitie heeft gevordert. Dit is in 't korte de waaragtige geleegentheyd van de regeeringe der Steden van Hollandt ende Zeelandt.

„Waar uyt goedt te verſtaan is, dat deſe Collegien van de Magiſtraten en Raden vanden Steden, gevoegt by de vergaderinge van de Edelen, ontwijffelijken repreſenteren den gantſchen ſtaat en 't geheele Lighaam van de Landſaten, ende en kan niet bedagt worden eenige forme van regeringe, die met ſekerder kenniſſe

van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

„van alle geleegentheden van den Lande soude konnen resolveren, ofte hare resolutien met meerder eendragt, authoriteyt, ofte gevolg soude konnen executeren; Oversulx en is niet te verwonderen, dat den staat deser Landen is geweest onveranderlijk, en soo geduerig als eenige staat ter werelt soude mogen wesen: Omme nu de Collegien van den Edelen en Steden te brengen in eene vergaderinge, en kan niet geschieden dan by Gedeputeerden van de selve, over sulks als omme eenige merkelijke saken te beraatslagen, van noode is de selve te vergaderen, soo worden die beschreven met insertie van de principaalste Poincten, die by den Collegien in deliberatie geleydt, en daar op geresolveert sijnde, worden afgesonden alsulke Gecommitteerde, als sy vertrouwen, en met alsulken last en Resolutie, als sy bevinden ten dienste van den Lande te behooren. d'Edelen compareren in competenten getale, en de Steden seynden een Burgemeester met eenige Raden, al tot sulken getale, als syluyden goedt vinden na de Importantie van der saken, en boven dien zyn de Gecommitteerde geduerende d'Oorloge (overmits de meenigvuldigheyd vanden occurrentien) altyd generalijk gelast geweest, omme alle saken, de welvaart en conservatie van den staat van den Lande betreffende, te adviseren en resolveren, sulks syluyden ten meesten dienste van den Lande bevinden te behooren, en bysonder omme de Regten, Vryheden, en Privilegien van den Lande te mainteneren, en alle inbreken te weeren en wederstaan. En dese Gecommitteerde alsulks by den anderen vergaderende, representeren de Staten van den selven Lande, niet dat syluyden in hare Persoonen, ofte uyt hare authoriteyt de Staten zyn, maar alleen uyt kragte van de commissie van hare principalen, sonder dat te presumeren staat, dat ymandt sig selven uyt ambitie soude advanceren tot dese Commissien; want boven dien de nature van desen Volke een af-keer is hebbende van alsulke ambitie, en Vyandt is van alle ambitieusen, soo en staat 't selve niet te presumeren in soo vrye Electie, en veel min dat yemandt in dese tegenspoet, die Godt Almagtig den Lande gelieft te over seynden, soude begeerig wesen, omme die saaken van den Lande te handelen, daar niet dan swarigheyd is in te sien, niet dan vyandschap en misgunst van den Vyanden onser saaken (die ook de gequalificeerste en veele getrouwe Persoonen met valsch aangeven abuserende, dikwils quade opinien van veele goede Dienaars van den Lande hebben verweckt) staat te verwagten, sonder eenig profijt, oversulks heeft men het aan nemen vande voorsz Commissien moeten redigeren *jnter munera necessaria*, en alle de genen die eenig beleydt deser Landen hebben gesien, konnen getuygen, wat swarigheden en constrinctien zyn gevallen en gebruykt omme de Gecommitteerde, versogte, en gebruykte Persoonen tot de opgeleyde lasten te bewilligen.

De Regeringe van de Steden in 't bysonder, so veel de verkiesinge van de Magistraat aangaat, is dusdanig.

DORDREGT.

De Regering van Dordregt bestaat in XL. 65 Raden, dewelke by de Dekens en Gildens van de Ambagten plagten verkoren te werden, dog jegenwoordig by besloten biljetten van de Veertigen self, by het afsterven of vertrekken van een der selver vervult; onder de welke die gene dewelke Burgemeesters of Schepens geweest sijn Oudraden genoemt werden. Buyten dewelke nog sijn goede Mannen van Agten, die eigentlijk voor geen Magistraat en werden gehouden, ende en komen niet in de Vergadering, dan als den Oudraad vergadert, ofte alsmen enige kleine diensten vergeeft. Welkers Ampt is met den Oudraad over alle Lands en Stads saken te helpen beraden, en den Burgemeesteren te helpen kiesen; Dese werden by den Stadhouder gekoren op de nominatie van een driedubbel getal, en maken met hun agt twaalf Keur Stemmen. Het Privilegie daar van spreekende is gegeven by Hertog Aalbert van Beyeren, Woensdag na St. Marcus dag 1395. het welk als nog werd onderhouden, luydende als volgt.

„AElbregt, by der Gods genade, Palensgrave opten Ryn, Hertoge in Beyeren, Grave van Henegouwen, van Holland, van Zeeland, en Heere van Vriesland: Doen kond allen Luden, al ist dat onse goede Stede van Dordregt tegen ons en tegens ons Heerlicheyd in sommige Pointen en Artikelen in tyden voorleden, misdaan en gebroect heest, daar wy een wyl tijds jegens der selver Stede en haaren Mede-poirteren mismoedig omme geweest hebben. Soo hebben wy nogtans aangesien menigen trouwen dienst, die onse Stede voorsz onsen Voorvaderen en ons tot menigen tyden gedaan heeft, en ons en onsen Nakomelingen, of God wil nog doen sal. En hebben daarom, en omme ootmoedige versmeects en vervolgs wille onser Stede voorsz, genomen en ontfaan, onse Stede van Dordregt voorsz, en alle haren Mede-poirteren tot onsen Zuene en volkomen vriendschap en genade; en kennense jegens ons wettelijke en wel versoent, en scheldense quyte van allen broeken en misdaden, die sy en haren Mede-poirteren jegens ons, en onse Heerlijkheid misdaan hebben, tot desen dage toe, dat onser gemeender Stede voorsz aanroert. En daar voor sal ons onse Stede voorsz geven en betalen vier duysent en vier hondert Dordrechtse Guldens, voor desen dage geslegen, die een helfte tot Bamisse naastkomende, en d'ander helfte op den Meydag daar naast volgende; en ook mede sullen met onse Stede voorsz versoent en vereffent wesen alle onse Dienaars, en andere Luyden, het zy onsen Baillju, Tollenaars, Scoutten, Boeden en Regters, wie sy sijn, die om onsen wille jegens onse voorsz Stede yet gedaan hebben. Voort hebben wy nog onse Stede van Dordregt voorsz, om haren trouwen dienst wille, en om ruste, om vrede, omme beter toesiene te hebben, tot on-

,, ſer voorſz Stede geoorloft en geconſenteert,
,, oorloven en conſenteren met deſen Brieve, dat
,, wanneer wy, of onſe Nakomelingen, Gra-
,, ven van Holland, onſen Geregte te Dordregt
,, verſetten ſullen, ſo ſullen die gemeene Nerin-
,, gen van Dordregt, ons of onſe Nakomelingen
,, voorſz in Scriſte over zenden vier en twintig
,, goede Knapen; dats te weten, uyt elken quar-
,, tier Zeſſe Mannen, en daar ſullen wy of onſe
,, Nakomelingen nemen uyt elken quartier twee
,, Mannen, die ons genoegen ſullen, die komen
,, ſullen by onſen Geregte tot alre tijt als ſy 's ver-
,, maant worden van hen, of dat ſy van der Ne-
,, ringe wegen voorſz daar by te doene hebben,
,, omme te helpen raaden onſen Geregte voorſz
,, tot onſen eere, en ons en onſen Stede oorbaar,
,, en mede tot onſer Stede goet te ſijne. En deſe
,, Agte ſal onſen Schout van Dordregt, die by
,, tyden weſen ſal, eeden van onſer weege optie
,, maniere en vorme voorſz, en als men die Ra-
,, de van onſer Stede pleeg te eeden; dit ſal ge-
,, dueren tot eeuwigen dage. Item, want onſe
,, Stede van Dordregt voorſz een wijl tyds in
,, kranker Neringe geſtaan heeft, en nog ſtaat,
,, en die Groote Waart van Zuyt-Holland, by
,, ongevalle en Vloeden beſout is, alſoo datter
,, onſe Stede van Dordregt, en Land voorſz ſee-
,, re by verarmt is, ook mede omme dat men
,, ons luttel of niet van onſen Bailjuſchap van
,, Zuyt-Holland rekent, dat in onzen profijt en
,, oorbaar komt. Soo hebben Wy onzer Stede
,, van Dordregt voorſz ſulke gracie gedaan, en
,, geoorloft en geconſenteert, dat ſy Land-poirte-
,, ren ſullen mogen hebben, houden, en ontfaan,
,, binnen onſen Lande van Zuyt-Holland geſee-
,, ten, en niet vorder, die ſulke Vryheden hebben
,, en gebruyken zullen voor onſe Tollen, en in
,, andere ſaaken, als onſe Onderſaten en Land-
,, luyden van Zuyd-Holland, plegen te gebruy-
,, ken. En van elken Land-Poirtere ſullen wy
,, hebben alle jare op Sinte Martijns dag in de wyn-
,, ter, twee Dordregtſche Guldens, voor deſe
,, tijd geſlegen, en onſe Stede eenen Gulden. En
,, van deſe gelde en ſal geen Poorter van Dordregt
,, vry weſen, nog Tolle-vry vaaren voor onſe
,, Tollen, ten ſy dat hy met ſijn alinger Woen-
,, ſtat ſtadelijk woonagtig ſy, binnen onſe Stede
,, voorſz. Voort, worde eenig Land-poirtere be-
,, ſaakt van den Baillju van Zuyd-Holland, ſoo
,, ſal die Baillju, na dien dat hy den Land-poir-
,, tere aangeſproken heeft, daar na over veerthien
,, dagen opten Woensdag, zyn hulpe brengen
,, voor die Schepenen van Dordregt, en dan zal
,, die Ballju dien moegen verwinnen met drie
,, wittagtige getugen, na der Stede Rechte voorſz.

,, Voort ſullen die Burgemeeſters van Dordregt
,, binnen twee Maanden na den datum des Briefs
,, ons, of dien wy dat bevelen ſullen, in Schriſte
,, overgeven, allen die geene die ſy nu ter tyd
,, voor haar Land-poirteren verantwoorden wil-
,, len, omme die te ſetten in onſen Bouke. En
,, voort alle Jaar, op Sinte Martijns Avont in
,, den Wynter, alle die geene die zy binnen dien
,, Jaare te Land-poirteren ontfaan hebben, op
,, dat die gene, die wy dat bevelen zullen, we-
,, ten moogen, onſe geld voorſz inne te manen
,, opten termyn voorſz. En dit laatſte pointe ſal
,, gedueren Twintig jaar lank, na den datum des
,, Brief. En daar en tende twee jaar na onſen of
,, onſe Nakomelingen wederſeggen, met openen
,, Brieve. En want wy deſe Zuene en pointen
,, voorſz onſe goede Stede van Dordregt gelooft
,, hebben, voir Ons ende voir onſen Nacoeme-
,, lingen, onverbroecken te houden, den tijt
,, uyt als voorſz is; Soo hebben wy deſen Brief
,, doen bezegelen met onſen uythangende Zege-
,, le: en gebeden, omme die meere ſeekerheid
,, wille, onſen lieven Soon, Heeren Willem van
,, Beyeren, Grave van Ooſtervant, alle deſe
,, voorſz pointe te Veſtigen en Confirmeren, en
,, deſen Brief met ons te Bezegelen.

,, En wy Willem van Beyeren, Grave van
,, Oeſtervant, om bede wille ons genadigs liefs
,, Heere en Vader voorſz: hebben wy Geveſtigt
,, en Geconfirmeert, Veſtigen en Confirmeren
,, met deſen Brieve die Zuene en pointe voorſz,
,, in alle maniere als die voorſz ſtaan, en geloven
,, voor ons, en voor onſen Nakomelingen der
,, gueder Stede van Dordregt voorſz, wanneer dat
,, aan ons komt die Zoene, en pointen voorſz te
,, houden vaſte en ſtade, en te doen houden den
,, tyd uyt als voorſz is; en hebben in getuygeniſ-
,, ſe daar of deſen Brief doen bezegelen na onſen
,, lieven Heer en Vader voorſz, met onſen Zege-
,, le hier aan gehangen. Gegeven in den Haage,
,, des Woenſdaags na Sinte Marcus dag Euange-
,, liſte, in 't Jaar ons Heeren duiſent drie hondert
,, vyf en tnegentig.

Der Achten Ambt en Plicht is, de Staten van Holland en Weſt-vrieſland, mitsgaders den Heere Prince van Orange, enz. Gehouw en Getrouw te zyn, de Stad in haren Rechten te helpen houden, hair oirbaer te vorderen, haar ſchade te ſchutten: ter Zale ontboden ſijnde, te ſtaan over Stads en Lands zaken, en die, als 't vereyſt, opten Eed aangemaand, by'er te houden. Viermaal 's Jaars de Burgermeeſters van de Gemeente te helpen kieſen, of wel mede tegenwoordig te zyn, t'elker Teelte op'et doen der Burgermeeſters Rekeningen, en als het *Præſidium* van 'et Burgemeeſterſchap der Gemeente, na Ordre van den eenen opten anderen valt. Viermaal 's Jaars voor'et doen der Burgemeeſters Rekeningen, in den Oud-Raad voor te ſtellen zoodanige zaken, als zy achten tot Stads Welvaren te behooren: (werdende genoemd, Punten der Burgerlyke Beſtieringe,) moetende haar getal vol zijn voor'et inbrengen van haar Twaalf Kueren, tottet Borgemeeſterſchap, of anders by gebrek van yemandt uyt hen luyden, 't zy uytter Stad, of niet tegenwoordig zijnde, werd het getal uytte dienende Schepenen vervuld. En zijn de Achten in de Vierde Wijk, metten Treſorier van Stads Reparatien, Grachtmeeſters.

En werd Hemluyden voor'et aanvangen van haar Ambt, door den Heere Schout in der Tijd, den volgenden Eed geſtaafd:

Eed

Eed vande goede Luyden van Achten.

„ WY Zweren dat Wy, omme tot Ach-
„ ten te geraken, niet en hebben ge-
„ solliçiteerd; sulks Beloven en Zweren Wy,
„ de Staten van Holland en Westvriesland, mits-
„ gaders den Heere Prince van Orange, als Stad-
„ houder dezer Provintie, in dier Qualiteyt Ge-
„ houw en Getrouw te wesen, als mede onder
„ der selver Regeringe de Kercke Christi, Ge-
„ reformeerd naar Godes Heylig Woord, te
„ helpen hand-houden, de Stede van Dordrecht,
„ en alle Inwoonderen van dien, in hare Privile-
„ gien te helpen maintineren; de Kueren en
„ Statuten der zelver Stede, in 't regard van den
„ Schout-Ambte, op den 4. Januarii 1631.
„ gemaakt, te hand-haven, en geene Inbreuke
„ daar van te zullen lyden ofte toe te staan; der
„ voorsz Stede proffijt en Oirbaer te helpen doen,
„ en hare schade te schutten: Vier-werven 's
„ Jaars den Borgermeester van de Gemeente te
„ helpen kiezen [en Nomineren] in behoor-
„ lijke Tyden, naar Gewoonte; en voorts alles
„ te doen, dat Goede en Getrouwe Achten van
„ Dordrecht schuldig zijn, en behooren te doen.

Soo Waarlijck moet ons Godt Almachtig helpen.

Vande Achten werdt gevonden 't volgende Verdragh.

„ INden Jaere Ons Heeren M. CCC. Vijf ende
„ Tachtich, des Mandaghes nae Sinte Valen-
„ tijns dach: Doe waert over een gedragen met
„ gemeenen Raede van den Gerechte, den Ou-
„ den Raede, ende gemeenen Neeringen inder
„ Stede, om ruste ende goet accoirt mit mal-
„ canderen inder Stede te behouden, tot ons
„ Lieffs Heeren eere, ende der Stede ende des
„ gemeenen Coopmans oirbaer ende prouffijt.
„ Ende uyt seggen van Zestien Mannen, die
„ daer toe uyt gemeenen Consente gevoecht
„ waeren: ende diemen alre saecken geloeffden,
„ hoe sy 't best geordineren konde: Dat soude
„ men vast ende Stade houden, daar of dat zy
„ hoer gescheyt voertbrochten by eenen ope-
„ nen Brieve, die daar of is onder der Stede
„ groeten Zegel, Achte Mannen te hebben, die de
„ Dekens vander Neeringen by tyden kiesen,
„ Raad te hebben mitten Gerechte, ende alle
„ saecken ten meesten oirbaer der Stede mit Hem-
„ luyden te disponeren vander Stede State, mit
„ andere Poincten, alsoe die Brief inhoud. Des
„ sullen *dese Achte by tyden Koeren hebben, op hoe-*
„ *ren Eed, gelijk den Ouden Raede, van Burger-*
„ *meesterschap, Treseryen*, ende *Heemraedschap.*
„ Ende sullen hebben twaalf Stemmen en Koeren,
„ gelijke als die twaelfve plagen te hebben in den
„ voerbriefsven daar opgegeven, ende dit sal
„ sonder stadig bysitten wesen mitten Gerechte
„ inden Kamer. Ende behoudelijk Onsen Lie-
„ ve Heere ende Vrouwe hoere Heerlickheyt,
„ ende hoer seggen stadig te blyven, dat sy nu
„ lest-werf inden Hage seyden, ende der Stede
„ van Dordrecht alle hoers Rechts ende Hant-
„ vesten, ende den Neringe al hoers Rechts en-
„ de Brieven in hoere Machte. Alle dinck sonder
Archgelist.

Uyt den Oudraad plag een Burgermeester van de Gemeente by den selven Oudraad en de Heeren van Agten gekoren te werden, dewelke alle vierendeel-jaars na gedane Rekening vernieuwt wiert, dog meest voor twee jaren gecontinueert. Desen Burgermeester van de Gemeente præsideert in alle Vergaderingen en Collegien, als in den Oudraad, in het Collegie van Schepenen, en wat des meer is, en heeft het hoogste gesag. Voor het aanvangen van sijn Ampt werd hem door den Schout den volgenden Eedt gestaaft.

„ IK Zwere dat ick, omme tot Burgermeester
„ te geraken, niet en hebbe gesolliciteert, sulx
„ Belove en Zwere de Staten van Hollandt en
„ Westvriesland, zynde onse Hooge en Souve-
„ raine Overheyt, mitsgaders den Heere Prince
„ van Orange, als Stadhouder deser Provincie,
„ in dier Qualiteit gehouw en getrouw te wesen,
„ als mede onder der selver Regeeringe en Be-
„ scherminge de Kerke Christi, Gereformeert
„ na Godes Heylig woord, voor te staan en te
„ helpen hand-houden; die Stede van Dordregt,
„ en alle Inwoonderen van dien, in hare Privile-
„ gien te maintineren; de Keuren en Statuten der
„ selver Stede in Reguarde van den Schout-Amb-
„ te, op den vierden January 1631. gemaakt, te
„ hand-haven, en geene Inbreuke daar van te
„ sullen lyden, ofte toestaan; ook naar Myn
„ uytterste Vermogen te sullen naarkomen, en
„ sonder Infractie practiseren, en doen practise-
„ ren, de Resolutie en Artijkelen op den xiij. ju-
„ ly 1666. by Mijne Heeren van den Oud-Rade,
„ op het Subject van Mesnage, en tegens het ver-
„ leenen ofte geven van Acten van Survivance
„ en Resignatien genomen en gearresteert; We-
„ duwen en wesen te helpen beschermen; dage-
„ lijx ter Zale te laten Luyden op behoorlijke tij-
„ den; en dat Jaar-Geding te laten bezitten alsoo
„ menig-werf als dat t'Mynen tijde komt; Regt-
„ veerdige Vonnissen en Regtveerdige Scheydin-
„ gen te helpen geven tussen twee Manthalen, en
„ dat niet te laten om Gifte nog om Gaven, nog
„ om eenigerhande Zaken; ook nimmermeer,
„ directelijk ofte indirectelijk te sullen tragten, de
„ tegenwoordige forme van 's Lands Regeringe te
„ veranderen, en voorts alles te doen, dat een
„ Goed en Getrouw Borgermeester van de Ge-
„ meynte schuldig is en behoord te doen.

Zoo waarlijk moet my God almagtig helpen.

Dese wierd een Burgermeester van s'Heeren wegen, ofte van't Geregte bygevougt, dewelke mede alle drie maanden by de Schepenen en Raden wierden vernieuwt, welkers Ampt is in't Geregte na den Burgermeester van de Gemeente de eerste stem te geven, en by afwesen, ofte siekte van de Burgermeester van de Gemeente sijn plaats waar te nemen. Dog in plaats van dien werden nu by de verandering van het jaar 1672. vier Burgermeesteren gekoren, daar van drie op de Nominatie van ses Personen, by den Oudraad en Mannen van Agten voor te stellen, by den

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Stadhouder verkoren werden, blyvende de verkiesinge van den vierden Burgemeester aan den Oudraad en Mannen van Agten, welke goede Luyden van Agten daar toe hebben twaalf Keurstemmen als van ouds; dewelke by beurten van drie maanden als Burgermeesters van de gemeente presideren en in actuelen dienst sijn, en in't verder met den anderen communiceren, te rekenen van den Oudsten in rang van den Oudraad af en soo voort; van welke vier Burgermeesteren, twee uyt die gene dewelke by den Stadhouder gekoren sullen sijn, het volgende jaar sullen aanblyven en telkens een nieuwe by den Stadhouder op voorgaande nominatie sal werden bygevougt, sodanig dat altoos drie personen van die gene by den Stadhouder, benevens den by gevougden Burgemeester, die by den Oudraad en Mannen gestelt wert, te gelijk sullen dienen, en elk twee jaren sal aanblyven, en alle jaar een nieuwe by den Stadhouder en een nieuwe by den Outraad en Mannen van Agte werden gestelt; welken Burgemeester by den Oudraad en Mannen van Agte te stellen, ook merendeels voor twee jaren werd gecontinueert, als breder te sien by het Octroy tot bestellinge van de Magistratuyre aldaar verleent op den 24. Maart 1674.

Het Geregt ofte Bank van Justitie bestond in voortijden uyt negen Schepenen en vyf Raden, welke Raden de Schepenen alleen tot Raden wierden bygevougt, en wierden niet gebruykt in enige Commissien, nogte en zegelden geen Brieven gelijk als de Schepenen; hadden beyde het Voorsitten en Voorstemmen in den Oudraad, als van Stads of Lands saken wiert verhandelt. Dog sijn de Raden in het jaar 1652. afgeschaft, soo dat nu alleen negen Schepenen met den President Burgemeester der Vierschaar bedienen, dewelke op alle Vergaderingen van den Oudraad mede werden geropen en na haren rang stem hebben. Van welke Schepenen het eene jaar vyf, het ander jaar vier afgaan. In plaatse van dewelke alle jaar by den Stadhouder vyf en vier andere op nominatie van den Veertigen, het eene jaar van tien, het ander jaar van agt, by besloten Biljetten te nomineren, werden verkoren. Dese Schepenen en Raden sijn al bekend in een Handvest Koningh Willems, Gegeven te Brunswig, opten vyfde Kalende van Februario, dat is, den 28. van Louwmaand, in 't jaar Ons Heeren 1252. onder dese woorden: *Quamcunque Electionem Iuris Iustitiarius, Scabini & Consiliarii salvo iure nostro fecerint, ratam observabimus.* Dat is, Wat voor Verkiesinge van Regt den Regter, (te weten den Schout) Schepenen, en Raden soude mogen doen, sullen wy voor goedkueren. In een Verdrag, nopende hoedanige Tollen die van Dordregt te Huesden geven souden, door *Floris* van Holland, Koningh *Willems* Broeder. Gedaan te Dordregt, in den Reventer der Minrebroederen, 's Dingsdaghs na den Sondagh, als men in der Kerken zinget Jubilate; in een Handtvest van de Halle en Boeten, Gegeven by Grave *Floris*, 1283. op des Heylig Cruys-dag, Exaltatio; In een Handveste van Tolle-vry te varen, mede Gegeven van *Floris* de V. en XIX. Grave in den Hage 1284. des Woensdagh na Pinxsteren, onder dese volgende woorden: Voort soo geloven Wy onsen voorsz Poirteren, dat wy hem Schepenen, en Raats-Mannen maken en setten sullen in aller manieren, dat onse Vader, Schepenen, en Raats-mannen plag te setten, en het by sijnen tyden in Dordregt plag te wesen. In een Hantvest van de Quadyen hier volgende:

,,*Floris*, Grave van Holland, &c. Maaken ,,Cond en Kennelijk allen Luyden, die desen ,,Brief sullen sien of horen lesen, dat wy gege- ,,ven hebben, en geven onsen Lieven Poirteren ,,van Dordregt, dat Schepenen en Raats-Man- ,,nen, waarheden van Quadyen besitten mogen, ,,en die te corrigeren na haren goet denken. In ,,Oirconden desen Brief Besegelt met onsen Ze- ,,gel. Gegeven in den Hage, opten derden dag ,,in Aprile, in 't Jaar ons Heeren M. CC. LXXIX, In een Handvest van Pandinge, dat onse Poirteren door eenige Heeren aangehaald of huer goet genomen sijnde, die weder mogen houden en haar goed beslaan. Gegeven te Middelburg, 's Dingsdaghs voor Passchen, 1292. In een Handvest der Wees-Kinderen, gegeven by Grave Jan van Henegouwen, in den Hage 1303. des Maandags na St. Martyn in den Somer. In een Handveste van den Jaar-Gedingen, gegeven by Grave Willem van Henegouwen 1315. opten eersten dag in Aprile. In een Handvest van den selven, dat men de Gebannen, die'er toevlugt tot'er Kerken nemen, van den Gewide mag halen. Gegeven te Dordregt 1323. 's Vrydags na Dertiendag. Nog in een Handvest op't voorgaande, mede gegeven te Dordregt 1324. op St. Victoers dag. In een Handvest van 't Bagyn-Hof, gegeven te St. Geerdenberge 1326. op St. Jansdag te Middesomer; In een Handvest van geen Knyven nog Messen te dragen, gegeven in den Hage 1332. op St. Pieters dagh, ingaande Oogst. In een Handvest van de Jaar-marken, enz. 1343. In een Handvest van Arrest, enz. gegeven by Margriet, Gravinne van Henegouwen, te Sinte Geertruden-Berge, op St. Pieters Avond, ingaande Oegst. In een Handvest van Hertog Willem van Beyeren, van Arresteren, Panden, enz. Gegeven in den Hage 1335. den 15. Mey. In een Handvest van Hertog *Aalbert van Beyeren*, van geen wesen te ontvoeren, opte verbuerte van Lyf en Goed, gegeven in den Hage 1359. op onser Vrouwen Avond, Conceptio. In een Handvest van Hertog *Aalbert van Beyeren*, tot Bevestinge der Gilden, gegeven in den Hage 1367. op S. Lucien dag. In een Handvest van *Willem van Beyeren*, van den Spoeye binnen Dordregt, gegeven in den Hage 1367 na onser Vrouwen-dag, Conceptio. In een Handvest, dat geen Agten nog Dekenen hem den Geregte en sullen onderwinden, gegeven in den Hage 1409. den 15. September. In een Handvest van Land-poorters, gegeven in den Hage 1414. opten derden dag in September. In een Handvest van Hertog *Ian van Beyeren*, vande Tollen, Munte, 't Bailjuschap, Rentmeesterschap, 't Schoutschap,

't Ge-

'tGeregt, enz. gegeven te Dordregt, 1418 opten 20. Juny. In een Handveſt van Hertog *Flips van Bourgondien*, van de Veertigen, Agten, Burgermeeſter, enz. in den Hage 1456. opten 23. Juny. In een Handveſt ten eynde als voren, van Maximiliaan en Maria, Hertogen van Ooſtenrijk, gegeven te Gent 1478. in Ougſtmaant. In een Handveſt, door den ſelven, en als voren, gegeven in den Hage 1481. opten 18. September. Nog in een Handveſt van Koning Maximiliaan, en Eerts-Hertoge *Flips* van Ooſtenrijk, rakende de Veertigen, enz. Gegeven op 't Slot te Turnhout, in 't Jaar 1494. den 21. December, enz.

De Raden en wierden niet gemagtigd in ſaken 't Geregte aangaande, nog tot overſien van ſtukken, nog en zegelden ook geen Brieven, gelijk de Schepenen, dan waren de ſelve tot Raden by gevoegd, dog hebben op Michaëlis in 't Jaar 1652, opgehouden.

En wierden de Schepenen wel eer by de Graven, des ſelfs Gemagtigden, of den Stadhouder van Holland, voor een tijd by haar Ed. Groot-Mog. onlanghs by den Oud-raad of Vroedſchap van Dordregt, en nu weder by den Stadhouder van Holland, uyt een dubbel getal, door de Veertigen aan ſijn Doorlugtige Hoogheyd, den Heere Prince van Orange, enz. voorgeſteld, gekoſen.

Haar Ambt is, de Staten van Holland en Weſtvrieſland, mitsgaders den Heere Prince van Orange, als Stadhouder deſes Landſchaps, in dien aanſien, gehouw en getrouw te zyn, enz.

En werd haar voor het aanvangen van'er Ambt, door den Heere Schout inder tijd, den volgenden Eed geſtaafd.

Eedt van de Schepenen der Stadt Dordregt.

,, WY zweren dat wy omme tot Schepe-
,, nen te geraken, niet en hebben ge-
,, ſolliciteerd, ſulks Beloven en Zweren wy, de
,, Staten van Holland en Weſtvrieſland, ſijnde
,, onſe Hooge en Souveraine Overheid; Mitſga-
,, ders den Heere Prince van Orangie, als Stad-
,, houder deſer Provintie, gehouw en getrouw
,, te weſen: als mede onder der ſelver Regeringe
,, en Beſcherminge der Kerke Chriſti, Gere-
,, formeerd naar Godes Heylig Woord, voor
,, te ſtaan, en te helpen handhouden. Die Ste-
,, de van Dordregt, en alle Inwoonderen van
,, dien, in hare Privilegien te maintineren. De
,, Keuren en Statuten der ſelver Stede, in 't regu-
,, arde van den Schout-Ambte op den iiij. Janu-
,, ary 1631. gemaakt, te handhaven, en geene
,, inbreuken, daar van te ſullen lyden, ofte toe-
,, ſtaan. Weduwe en Weeſen te helpen beſcher-
,, men; Regtvaardige Vonniſſen en Regtvaardi-
,, ge Scheydinge te helpen geven tuſſchen twee
,, Manthalen: En dat niet laten om Giften nog
,, om Gaven: Om Maagſchap nog om Zwager-
,, ſchap, nog om eenigerhande ſaken: Ook nim-
,, mermeer, directelijk ofte indirectelijk te ſul-
,, len tragten de jegenwoordige Forme van 's
,, Lands Regeeringe te veranderen: En voorts al-
,, les te doen, dat goede en getrouwe Schepenen
,, ſchuldig ſijn en behooren te doen.

Soo waarlijk moet ons God almagtig helpen.

De Veertigen alvorens tot de nominatie te komen, moeten de afgeſtorven, en vacante plaatſen by beſlote biljetten ſuppleren, dewelke te voren by de Dekens en Gildens verkoren wierden, naar luyd van het Privilegie van Hertog Philips van den 23. Juny 1456. daar by de Veertigen eerſt ſijn geſtelt, luydende als volgt.

,, PHilips, by der gratie Gods, Hertog van
,, Bourgondien, van Lotharingen, van
,, Braband, en van Limburg; Grave van Vlaan-
,, deren, van Artoys, van Bourgondien Palati-
,, ni, van Henegouwe, van Holland, van Zee-
,, land, en van Namen: Markgrave des Heyligen
,, Rijcx: Heere van Vrieſlandt, van Salines, en
,, van Mechelen: Doen kond allen Luyden;
,, Hoe wy ter ootmoedige bede, en verſouke van
,, den goede Luyden, Poorteren, en Inwoonen-
,, de van onſer Stad van Dordregt, en om die wel-
,, vaart van hen, en van onſer voorſz Stede, al-
,, ſoo ſy ſeyden, geappoincteert en geordineert
,, te hebben, aangaande 't vermaeken en vernieu-
,, wen van onſen Geregte van onſen voorſz Stede
,, van Dordregt, om den tijd en Termyn van
,, thien jaren naaſtkomende, en d'een den anderen
,, navolgende, te beginnen ten dage van datum
,, des Briefs, alſoo, en in der voegen en manieren,
,, als hier na volgt: te weten, dat tegenwoorde-
,, lijk wy ſullen doen kieſen en uytſoeken by on-
,, ſen Gecommitteerden, als onſen lieven en ge-
,, trouwen Raden, Gerard, Heere van Aſſen-
,, delft, Schildt-knape, en Claas die Vrieſe on-
,, ſe Rentmeeſter Generaal van Holland, hondert
,, Perſoonen, Poirters en Inwoonende der ſelver
,, Stede, elk van hem rijk weſende van drie hon-
,, dert Nobelen, en daar boven; daar of ſy ge-
,, houden ſullen weſen den Eedt te doen, alſoo
,, dick en menigwerf als ſy's verſogt ſullen wor-
,, den, ſonder argeliſt. Van den welken hondert
,, Perſoonen, die Deekens van die Ambagten,
,, en Gilden der ſelver Stede, kieſen ſullen Veer-
,, tig Perſoonen, in ſtate van Huwelijke weſen-
,, de, of die Gehylikt hebben geweeſt, rijk elk
,, drie hondert Nobelen, als voorſz is, de-
,, welke Veertig Perſoonen, die voorſz Com-
,, miſſariſſen gehouden ſullen ſijn terſtondt den
,, Eedt te doen, van te kieſen agt dagen voor den
,, eerſten dag van July naaſtkomende, vyf Sche-
,, penen, en twee Raaden, van den Geregte te
,, hans weſende, dewelke by haaren Eedt hem
,, dunken ſullen die nutſte daar toe weſende; en
,, ſal den Schout van Dordregt den ſelven nog den
,, Eedt doen doen in 't Geregte, en ſullen blyven
,, die voorſz. Schepenen en Raden alſoo ge-eedt
,, in 't ſelve Geregte, een Jaar lank geduerende,
,, en daar toe ſullen kieſen die voorſchreve Veer-
,, tig Perſoonen, Viertien Perſoonen, elk rijk
,, van de voorſz drie hondert Nobelen, het zy van
,, den getaele van de voorſz veertig Perſoonen, of
,, andere van de voorſz Stede, die welke hem by
,, hoeren Eedt denken ſullen, daar toe die oer-

baer

„ baarlijkste, en de nutste wesende, die welke
„ zy der voorsz Stede presenteren en overgeven
„ sullen, agt dagen voor den eersten dag van Ju-
„ ly naastkomende, als voorsz is, die welke
„ Stede ons terstont senden sal beslooten en beze-
„ gelt, die voorsz viertienne Persoonen, alsoo
„ gekooren, of in onser absentie, onsen lieven
„ getrouwen Stadhouder, en Raats-luyden hier
„ in den Hage, ons certificerende, dat syse also
„ gekooren hebben, en danne wy, ofte onse
„ voorsz Stathouder en Raats-luyden, in onser
„ absentie, sullen nemen ofte kiesen uyt den voorsz
„ veertiene Persoonen, seven, te weten, vier
„ Schepenen, en drie Raden, van de voorsz
„ Stede, die welke sy wederom seinden sullen on-
„ sen Schout van Dordregt voorsz, binnen den
„ voorsz eersten dage van July naastkomende; en
„ den voorsz Schout sal den selven seven Persoo-
„ nen, ten voorsz dage, doen doen den behoor-
„ lijken Eedt, om in 't Geregte te wesen, metten
„ anderen vyf Schepenen en twee Raden, alsoo
„ in den voorsz Geregt gebleven, als voorsz is;
„ maar die voorsz vier Schepenen en drie Raats-
„ luyden, sullen blyven in dat voorsz Geregte
„ twee Jaaren lang geduerende, en alsoo voort
„ binnen die agt-dagen voor den eersten dag van
„ July, in 't navolgende Jaar: die voorsz veertig
„ Persoonen sullen wederom kiesen veertien Per-
„ soonen, en sullen ons die wederomme alsoo
„ seinden in Geschrifte, wy wesende in onsen
„ voorsz Lande van Holland, en in onser absen-
„ tie, den voorsz Stadhouder, en Raats-luyden
„ der selver Lande, als voorsz is; omme uyt dien
„ te nemen en kiesen, vyf Schepenen en twee
„ Raats-luyden der voorsz Stede, om in dat Ge-
„ regte te sijn, geduyrende den tijdt van twee Ja-
„ ren naastkomende, en daar na volgende, met-
„ ten anderen seven Personen, lest gebleven in 't
„ voorsz Geregte, en alsoo voort, volgende
„ van Jaar tot Jaar, die voorsz thien Jaren gedu-
„ rende alsoo en in der voegen voorsz, behou-
„ delijk dat van de voorsz veertien Persoonen also
„ gekoren, men sal kiesen in een van den Jare
„ vier Schepenen en drie Raats-luyden, en in
„ d'ander Jaar vijf Schepenen en twee Raats-luy-
„ den, en soo wie dat alsoo in den voorsz Gereg-
„ te twee geheele Jaren gestelt sal worden, die sal
„ uyten voorsz Geregt blyven, den tijd van twee
„ Jaren daar na volgende. En daar toe en sullen
„ in 't voorsz Geregte mogen wesen niet meer dan
„ twee Persoonen van een Geslagte, die welke
„ niet nader en sullen mogen bestaan in Maag-
„ schappe of Swagerschappe, dan ten derden, te
„ weeten after susters kinderen. En of 't gebeur-
„ de dat wy, of onsen voorsz Stadhoudere en
„ Raats-luyden van Holland, na die presentatie
„ van de voorsz Electie, alsoo gedaan, niet en
„ kooren uyt de voorsz veertien Persoonen, die
„ selve seven Persoonen, als boven verklaart is,
„ dat als dan in gebreeke van dien, die voorsz
„ veertig Persoonen, selve mogen kiesen uyt den
„ voorsz veertien Persoonen, seven nutte Per-
„ soonen, om Schepenen of Raden te wesen,
„ gelijk ofte wy, of t'onsen voorsz Stadhouder,
„ en Raats-luyden, in onser absentie, die selve
„ gekooren hadden, om metten seven daar ge-
„ bleven, gestelt te worden in 't voorsz Geregte,
„ van de welke onsen voorsz Schout gehouden sal
„ wesen den Eedt te ontfaan, alsoo hier boven
„ verklaart staat. En of 't geviele dat eenige vande
„ voorsz veertig Persoonen van leven ter doot
„ gingen, ofte uytlandig worde, in dien gevalle
„ die gene die blyven sullen, by haren Eede sul-
„ len een, of soo veel alster gebreeken sal, kiesen,
„ op die Conditie voorsz, totter tyd toe dattet ge-
„ tal van de voorsz veertig Persoonen vol sy: Be-
„ houdelijk dat die gene, die alsoo gekooren wort,
„ of worden, rijke zyn van drie hondert Nobe-
„ belen, als voorsz geseyt is; den welke den voorsz
„ Schout sal doen doen den Eedt, alsoo die ande-
„ re gedaan hadden. Item dat die Deekenen van de
„ Gemeente kiesen sullen alle Jaar binnen den
„ vijfsten dag van July, vier en twintig Persoonen,
„ als gewoonlijk is, elk rijk van hondert vijftig
„ Nobelen, die welke zy den Geregte van de
„ voorsz Stad overgeven en presenteren sullen,
„ en dat selve Geregte sellen die terstondt ons, ofte
„ den voorsz onsen Stadhoudere en Raats-luyden
„ van Holland, in onser absentie, over seinden,
„ om uyt dien te kiesen agt Persoonen, die welke
„ Agte kiesen sullen den Burgemeester van de Ge-
„ meynte, van onser voorsz Stad; en ofte wy,
„ of onsen Stadhoudere en Raats-luyden in Hol-
„ land voorsz binnen den agt dagen, naar dat ons
„ of hem, die vier en twintig Persoonen alsoo ge-
„ sonden, en overgegeven sullen worden, niet
„ en kooren, nog wederom en sonden den voorsz
„ Geregte van Dordregt, die voorsz agt Persoo-
„ nen, om den Borgemeester van de Gemeente
„ te kiesen, als voorsz is; in dien gevalle zullen
„ dat voorsz Geregte zelve mogen, uyten voorsz
„ vier twintig Persoonen, kiesen agt Persoonen,
„ die den voorsz Burgemeester kiesen sullen: en
„ in den voorsz gevalle, sal die voorsz koere al-
„ soo gedaan, alsoo goet en van waarde wesen, of
„ wy of t'onsen voorsz Stadhouder, en Raats-
„ luyden in Holland dien selven gedaan hadden,
„ en als van den Burgemeester aldaar van onsen
„ wegen gestelt, die sal gekoren worden, als men
„ gewoonlijk heeft geweest van outs, niet jegen-
„ staande d'Ordinantie van der Maaschap voorsz:
„ Behoudelijk ommer, dat niemant gekooren en
„ sal mogen wesen tot Burgermeester, hy en sy
„ rijk van drie hondert Nobelen als voorsz is; en
„ ten eynde van de voorsz thien jaren, sal geheelijk
„ en al cesseren dese tegenwoordige Ordinantie.
„ En sal dat voorsz Gerecht te Dordregt ver-
„ nieuwt en verstelt worden, alsoo men hier voor-
„ tijds en tot nu toe gewoonlijk is geweest te doen;
„ en dit al sonder prejudice van onser Hoogheyd,
„ en ook van de Regten, Privilegien, en vry-
„ heden van onser voorsz Stad van Dordregt. Soo
„ ist, Dat wy begerende die welvaart en onder-
„ houdt van onser voorsz Stede, en van onsen
„ Ondersaten en Inwoonende der selver, dewelke
„ tegenwoordelijk gekeert sijn, en hem gegeven
„ hebben tot onser waaragtiger Onderdanigheyd;
„ ontbieden, en seer ernstelijke bevelen, onsen
„ lieven en getrouwen Ridder en Cancelier, den
„ Heere van Authune, en den anderen Luyden
„ van onsen Grooten Rade, by ons wesende,
„ den Heere van Lanoy, onsen Stedehouder, en
de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

,, de Raats-luyden, by ons gestelt, ten saaken
,, van onse voorsz Landen van Hollandt, Zeeland
,, en Vriesland, onsen voorsz Schout van Dordregt
,, en allen anderen, onsen Justicieren, Officieren en
,, Ondersaten, dien dat aangaat, en aangaan sal mo-
,, gen, heuren Stedehouderen, die nu sijn, of na-
,, maals wesen sullen, en elke van hem bysondere,
,, en also hem dat toebehooren sal, dat onse tegen-
,, woordige Ordinantie, en al 't Inhouden van
,, desen onsen Brieve, den voorsz tyd van thien
,, jaaren geduerende, en alsoo, en in der manie-
,, re voorsz, sy bewaren en onderhouden, en
,, sonder eenige inbreeken doen bewaaren en on-
,, derhouden van poincte tot poincte, sonder
,, daar jegens te doen, of gaan, nogh ge-
,, dogen, nog doen gaan nog gedogen, in eeni-
,, ger manieren. En op dat elk te bat binnen mo-
,, gen wesen in onse voorsz Stad van Dordregt,
,, wy willen en ontbieden onsen voorsz Schout
,, dier Stede, dat inhoude van desen onsen voorsz
,, Brieve, hy uytroepe en openbaarlijk kundige,
,, want ons alsoo gelieft, en willen dat gedaan zy.
,, In oirkonde desen onsen Brieve gegeven, en
,, onsen Zegel daar aan gehangen, in onsen huyse
,, in den Hage in Holland, drie-en-twintig dagen
,, in Juny, in 't Jaar ons Heeren duysent vier hon-
,, dert ses-en-vijftig.

Welken Brief van den Veertig geheel en al doot en te niet is gekoert, door last van den Grave van Charlois, als Gemagtigde van den Hertog van Bourgondien sijnen Heer Vader op den 22. Juny 1462. doch in de maant van Augustus anno 1478. sijn de voorsz Mannen als by onverbrekelijke Privilegie weder herstelt, in maniere hier na volgende.

,, MAximiliaan en Maria, by der gratien
,, Gods, Hertogen van Oostenrijk,
,, van Bourgondien, van Lotharingen, van Bra-
,, band, van Stiere, van Carinte, van Carniole,
,, van Limburg, van Lutsenburg, en van Gelre;
,, Graven van Vlaanderen, van Thirol, van Ar-
,, thoys, van Bourgondien Pals-graven, van He-
,, negouwen, van Holland, van Zeeland, van
,, Namen, en van Zutphen; Markgraven des
,, Heyligs Rijcx; Heere en Vrouwe van Vries-
,, land, van Salinis en van Mechelen; Doen cond
,, allen Luyden, tegenwoordige en toekomen-
,, de, dat wy, ter ootmoediger Bede en ver-
,, souke van onse wel geminde en getrouwe Ste-
,, de van Dordregt, en der goeder Luyden,
,, Poorteren, en Inwonende der selver, aan-
,, gaande 't vermaaken en vernieuwen van den
,, Geregte aldaar, doegdelijk en minnelijk ge-in-
,, formeert sijn, hoe in voorleden tijden, veel
,, en diversse twisten en geschillen opgeresen en
,, gevallen zijn, ter cause van der selver Vernieu-
,, winge en Vermaeckinge des voorsz Gerechts,
,, als Schepenen, Raden, en andere Agt Personen,
,, die onse Stede van Dordrecht gewoonlijck zijn
,, te regeren; en omme dese twisten en geschillen
,, duegdelijck te annulleren, en te nite te doen,
,, hebben die selve van onser voorsz Stede van
,, Dordrecht, seer doechdelijck vorder aen Ons
,, doen versoucken, omme hier inne van Ons
,, voorsien en geprovideert te wesen, by seeckere
,, onse opene Brieven van Privilegie, in behoor-
,, lijcke formen daer toe dienende; Soo ist, Dat
,, wy, die altijdt genadelijk geneygt zijn totten
,, gemeenen oorbaar, welvaren, en profijt van
,, onser voorsz Stede van Dordregt, en Inwoo-
,, nende der selver, begeerende in desen en allen
,, anderen saaken, alle Rust, Vrede, en Eendragt
,, te maaken, en die te doen onderhouden, en
,, ook altijdt willende hantieren en gebruyken, als
,, wel redene is, goeder getrouwigheyd tot on-
,, ser voorsz Stede van Dordregt, wel bekennende
,, die goede en volmaakte minne en gunste, die
,, de selve onse Stede, en Inwonende der selver
,, tot ons gedragen heeft, en nog draagt; en ook
,, mede, om menigen goeden en getrouwen
,, dienst, die deselve Stede en Inwoonende der
,, selver, in voorleden tijden onsen Vorderen,
,, Graven en Gravinnen van Hollandt, bewe-
,, sen en gedaan hebben, en ons en onse Nakome-
,, lingen, in toekomende tijden van gelijken ho-
,, pen te geschien; hebben wy, om desen en meer
,, andere merkelijke redenen wille, ons daar toe
,, porrende, by rijper deliberatie van onsen Ra-
,, de, en uyt onse seekere wetenheyd en speciale
,, gracie der voorsz onse Stede van Dordregt, en
,, Inwoonende der selver, om die Vernieuwin-
,, ge en Vermaakinge des Geregts en Wets aldaar,
,, tot eenen eeuwigen Privilegie voor ons, ende
,, voor onsen Erven en Nakomelingen, Graven en
,, Gravinnen van Holland, gegont, en gegeven,
,, gonnen, en geven mits desen jegenwoordigen
,, Brieve, dat sy nu en jegenwoordelijk kiesen
,, sullen mogen Veertig Persoonen, Poorteren
,, en Inwoonende der selver onser Stede, elk van
,, hem rijk wesende, tot anderhalf hondert No-
,, belen toe, en daar boven, daar of sy gehouden
,, sullen wesen den Eedt te doen, alsoo dike en
,, menigwerven als sy 't versogt sullen werden, in
,, state van Hylik wesende, of die Gehylikt heb-
,, ben geweest, den welken veertig Persoonen
,, onsen Stedehouder Generaal van Holland, Zee-
,, land, en Vriesland, jegenwoordelijk wesen-
,, de, gehouden sal sijn terstond den Eedt te doen
,, doen, om van agt dagen voor Sinte Michiels
,, dag naastkomende, te kiesen vyf Schepenen
,, en twee Raden van den Geregte te hans wesen-
,, de, dewelke, by haren Eedt, hem dunken
,, sullen die nutste daar toe wesende; en sal onsen
,, Schout van Dordregt den selven nog den Eedt
,, doen doen, in 't Geregte te wesen: en sullen
,, blyven die voorsz Schepenen en Raden alsoo
,, ge-eedt in 't selve Geregt een Jaar lank geduy-
,, rende: en daar toe sullen kiesen die voorsz veer-
,, tig Persoonen, veertien Persoonen, elk ryk
,, van twee hondett Nobelen, het sy van den ge-
,, tale van de voorsz veertig Persoonen, ofte an-
,, dere uytten buyk van de voorsz Stede, die wel-
,, ke hem, by haaren Eedt, dunken sullen daar
,, toe die oorbaarlijkste en nutste wesende, die
,, welke sy der voorsz Stede presenteren en over-
,, geven sullen, agt dagen voor den dag van Sinte
,, Michiels naastkomende, alsoo voorsz is; die
,, welke die Stede Ons terstondt senden sal, be-
,, sloten en besegelt, die voorsz Veertien Per-
,, soonen alsoo gekoeren; off in onser absentie,
,, onsen lieven en getrouwen Stedehouder, en

„ Rade in den Hage, ons certificerende, dat
„ sy se alsoo gekoren hebben, en danne sullen wy,
„ of onse voorsz Stedehouder en Raats-luyden in
„ onser absentie, nemen en kiesen uytten voorsz
„ veertien Persoonen, seven Personen, te weten,
„ vier Schepenen en drie Raden van de voorsz
„ Stede, die welke sy wederomme sijnden sullen
„ onsen Schout van Dordregt voorsz, op Sinte
„ Michiels dag naastkomende; en die voorsz
„ Schout sal die voorsz sevenPersoonen ten voorsz
„ dage doen doen den behoorlijken Eedt, om in
„ 't Geregte te wesen, mitten anderen vyf Sche-
„ penen en twee Raden, alsoo in den Geregte
„ gebleven, als voorsz is; maar die voorsz vier
„ Schepenen en drie Raden, sullen blyven in dat
„ voorsz Geregte twee jaren lank geduyrende, en
„ alzoo voort binnen die agt dagen voor Sinte
„ Michiels dag in 't navolgende Jaar, sullen die
„ voorsz veertig Persoonen wederom kiesen
„ veertien Persoonen, en sullen ons die wederom
„ seinden in Geschrifte, wy wesende in onsen
„ Lande van Holland, en in onser absentie, den
„ voorsz Stedehouder en Raats-luyden der selver
„ Landen, als voorsz is, om uyt die te nemen
„ en te kiesen vyf Schepenen en twee Raden der
„ voorsz Stede, om in dat Geregt te zyne, ge-
„ duyrende den tyd van twee Jaren daer na vol-
„ gende mitten anderen Persoonen lest gebleven
„ in 't Gerecht, en alsoo voort volgende van Jare
„ tot Jare, eeuwelijk duyrende, behoudelijk
„ dat van den veertien Personen voorsz, alsoo ge-
„ kooren, men sal kiesen in een van den Jare vier
„ Schepenen en drie Raden, en in 't ander Jaar
„ vyf Schepenen en twee Raden: en soo wie dat
„ alsoo in den Geregte twee geheel Jaar gestelt sal
„ worden, die sal uytten voorsz Geregte blyven
„ den tyd van twee jaaren daar na volgende: En
„ daar toe en sullen, in den voorsz Geregte, niet
„ meer mogen wesen dan twee Persoonen van
„ eenen Geslagte, die welke niet nader en sullen
„ mogen bestaan in der Maagschap of Swager-
„ schap, dan ten derden, te weten, after susters
„ kinderen. En of 't gebeurde dat wy, of onse
„ voorsz Stedehouder en Raats-luyden van Hol-
„ landt, na der presentatie van de voorsz Electie
„ alsoo gedaan, binnen den agtsten dag niet en
„ kooren, uytten voorsz veertien Persoonen, die
„ selve seven Persoonen, als boven verklaart is,
„ dat als dan die eerste seven uytten veertienen, die
„ de selve onse Stede van Dordregt onsen Stede-
„ houder en Raats-luyden in den Hage overgesent
„ hebben, sullen gekoren en gestelt sijn, om Sche-
„ penen en Raden te wesen, gelijk of wy 't, of
„ onsen Stedehouder en Raats-luyden, in onser
„ absentie die selve gekoren hadden, omme mit-
„ ten seven daar gebleven, gestelt te worden in
„ 't voorsz Geregt, van den welken onsen voorsz
„ Schout gehouden sal wesen den Eedt te ontfan-
„ gen, als hier boven verklaart staat: En oft ge-
„ beurde dat eenige van de voorsz veertig Persoo-
„ nen van Lyve ter dood gingen, of uytlandig
„ worden, in dien geval sullen die gene die bly-
„ ven en binnen der Stede wesen sullen, by ha-
„ ren Eede wederomme kiesen, een, ofte alsoo
„ veel alsser gebreeken sal, op die conditie voorsz
„ totter tyd toe, dattet getal van de voorsz veer-
„ tig Persoonen vol sy, behoudelijk dat die gene,
„ die alsoo gekooren wordt, of worden, rijk
„ zyn van anderhalf hondert Nobelen, alsoo
„ voorsz is, die welke onse voorsz Schout sal
„ doen doen den Eedt, alsoo die andere gedaan
„ hadden. Voort zoo sullen die Deekenen van de
„ gemeene Neringen, van onser voorsz Stede
„ van Dordregt, by tyden wesende, alle Jaar op
„ Sinte Michiels dag voornoemt, ordineren en
„ kiesen vier-en-twintig Persoonen, uytter ge-
„ heele Gemeente, te weten, uyt elken Quar-
„ tiere van de Stede ses Persoonen, en sullen die
„ voornoemde Deekens terstont, sonder eenig
„ vertrek, die selve vier en twintig Persoonen al-
„ soo gekooren wesende, in Geschrifte overle-
„ veren, in handen van den Geregte van onser
„ voorsz Stede van Dordregt, om die terstondt
„ in Geschrifte over te seinden, ons, en in on-
„ sen absentie, onsen voornoemden Stedehoude-
„ re en Raats-luyden in den Hage, die daar uyt
„ kiesen sullen agt bequame Mannen, uyt elken
„ Quartiere vander Stede twee, dewelke agte al-
„ soo gekooren, onse Stedehoudere en Raats-
„ luyden voren genoemt, wederomme in Ge-
„ schrifte senden sullen, den voorsz van den Ge-
„ regte van onser voorsz Stede van Dordregt
„ binnen agt dagen naar, alsoo voren geschreven
„ is; en sullen die voorsz agt Persoonen, alsoo
„ gekoren wesende, gehouden wesen den behoor-
„ lijken Eedt te doen in handen van onsen Schout
„ van Dordregt, by tyden wesende, die welke
„ agt Persoonen, op haren Eede, kiesen sullen
„ den Burgemeester van de Gemeynte, van on-
„ ser voorsz Stede van Dordregt, naar der ouder
„ gewoonte; behoudelijk, dat sy geenen Bur-
„ gemeester kiesen en sullen, 't en sy dat die ge-
„ ne, die sy tot Burgemeester kiesen willen, eerst
„ en alvoren Schepen ofte Raad van onser voorsz
„ Stede van Dordregt geweest is: Item, dat al te
„ geschien sonder prejudicie of agterdeel van de
„ Regten, Privelegien en Vryheden van onser
„ voorsz Stede van Dordregt, en behoudelijk
„ ons, en onse Hoogheyd en Heerlijkheyd in al-
„ len anderen saaken, in hare magt, en van waar-
„ de te blyven. Ontbieden hierom, en bevelen
„ onsen lieven en getrouwen Stedehouder en Lu-
„ den van onsen Rade van Hollandt, Zeeland,
„ en Vriesland, onsen Schout van Dordregt, en
„ voort allen anderen, onsen Dienaren, Officie-
„ ren en Ondersaten, nu ter tijd wesende of na-
„ maals komende, en elken van hem bysondere,
„ dien dese saake aangaan ofte annopen mogen,
„ dat sy onse voorsz Stede van Dordregt, en den
„ Inwonende der selver, van den innehouden
„ van desen onsen Brieve, rustelijk, vredelijk,
„ en volkomelijk doen gedoogen, en laaten ge-
„ bruyken en genieten, sonder hemluyden daar
„ inne te doen ofte laten geschien, heymelijk of
„ openbaar eenigen hinder of letsel ter contrarie.
„ En om dat wy uyt onsen vryen wil en geregte
„ wetenheyd, die van onser voorsz Stede van
„ Dordregt en den Inwoonende der selver, ge-
„ looft hebben, en nog geloven, voor ons, on-
„ sen Erven en Nakomelingen, Graven en Gra-
„ vinnen van Hollandt, onse voorsz Stede van
„ Dordregt dese tegenwoordige Privilegie, en

alle

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

„alle poincten en voorwaarden daar inne begre-
„pen, te samen, en elken van dien bysondere,
„wel en volkomelijk te houden, en te doen on-
„derhouden onverbreekelijk, tot eeuwigen da-
„gen, en sonder eenig gebrek daer inne te laten
„geschien: En ten dien eynde, dat dese saake
„vast en gestadig blyven, en gehouden mogen
„werden tot eeuwigen dagen; soo hebben wy
„onsen Zegele hier aan doen hangen, behoude-
„lijk in allen anderen dingen ons Regt, en eenen
„ygelijx in dien. Gegeven in onse Stede van Gent,
„in de Maant van Ougst, in 't Jaer ons Heeren
„1478. Op de Ploye stont geschreven, by myn
„Heere den Hertoge, en myner Vrouwe de
„Hertoginne. Onder stont geteykent, de Saul-
„debault. Hebbende den voorsz Brieve een uyt-
„hangende Zegel inne Groenen Wassche gean-
„nexeert en geaffixeerd met Roode en Groene
„Syde Steerten.

Het Schout-ampt is aldaar gedurig voor het leven: ende soo wanneer het selve komt te vervallen, werden by den Geregte drie personen, Borgers sijnde, voorgestelt, daar uyt den Stadhouder een anderen Schout kiest, welke voor het aanvangen van sijn Ampt, den volgende eed door den Burgemeester inder tyd gestaaft werd.

„IK belove ende zwere de Staten van Holland
„en West-vriesland, sijnde onse Hooge ende
„Souveraine Overheid, mitsgaders den Heere
„Prince van Orange, als Stadhouder deser Pro-
„vincie, in dier qualiteit gehouw en getrouw te
„wesen, als mede onder der zelver Regeringe,
„de Kerke Christi naar Godes Heylig Woord,
„te helpen hand-houden, de Stad Dordrecht,
„en alle de Inwoonderen van dien in hare Privi-
„legien te helpen maintineren, Recht ende Ju-
„stitie te doen t'allen tyden, Rechtveerdige
„Vonnissen te vermanen, en Rechtveerdige
„scheydingen te helpen geven tusschen twee
„Manthalen; niet uytter Stede te zullen verrey-
„zen, sonder alvorens een hequaam Substituit
„of Stedehouder te hebben gesteld, zoodanig
„dat men met hem van wegen Hoog-gemelte
„Heeren Staten van Holland en West-Vriesland
„Recht doen, ende Vonnis wysen mag; de Roe-
„de van 't Schout-Ambt niet te zullen laten leg-
„gen, ten zy dat een ander Schout tot Dor-
„drecht gesteld is, daar men Recht mede doen
„mach; ook my te zullen houden en reguleren
„na de Keure en de Statute deser Stede in 't re-
„guard van den Schout-Ambte op den iiij. Ja-
„nuary 1631. gemaakt; en voorts alles te doen
„dat een goed en getrouw Schout tot Dordrecht
„toestaat ende schuldig is te doen.

Soo Waarlijck moet ons Godt Almachtig helpen.

Als des Schouts plaatze ledig is, zoo werd by den Stadhouder van Holland, een ander gekosen, uyt drie voorname Burgers van Dordrecht, by den Oud-Raad voorgesteld; die den Eed eerst word gestaafd in de Kamer van Rekeninge, en daar na (alswe hebben gezeyd) den zelven afleyt in handen van den Burgermeester van Dordregt. En op dat de voorsz Stad noyt zonder Rechter zy, mag by gebrek van Schout, zelfs en 't Gerecht, dat Ambocht yemande, die hem genoege, bevelen, tot datter anders in werde versien. Volgens Hand-veste van Hertog Jan van Beyeren: haar gegeven in 't Jaer 1418.

Het Schout-Ambt (eertijds by Verpachtinge vergund, en nu 't zedert lange Jaren voor het leven den Schouten toegestaan) is sedert A°. 1243 by de navolgende Heeren bedient geworden.

Gerard Boot, vermeld, met Dirk van Minnegem, Bailljou van Zuyd-Holland, in een Brief van Nikolaes, Heere van Putten, in 't jaar 1243.

1309. Ghisebrecht Haren, Jacopsz.

1323. Willem Butgens.

1325. Kleys Oem, Kleysz Ridder, werde verslagen van de Oost-Vriesen, in den Veldslag by Staveren, met Graaf Willem de IV. 1345.

1345. Jan die Verwer.

1373. Wormbout van den Wyngaarden, Allardsz.

1383. 1386. 1393. Kleys Scoutate.

1404. Jan van Arkel, die omtrent deze tijd na den Hage tot den Grave reysende, onderweeg t' Overschie van Jan Schoenhout en sijn Aanhangers werd dood geslagen.

1404. Willem van Brakel, Knape.

1405. Aernd van Riede, Knape.

1406. Jacop die Guede, Jacopsz.

1407. Aernd van Gheemont.

1407. 1408. Willem van Brakel, Goidscalcz. Knape, die opten elfden van Bloeymaand, tusschen Rotterdam en Ouderschiede, door Jacop van Kuuvre en zyn Hulpers, wierd dood geslagen.

Waar over Hertog Willem van Beyeren, Grave van Henegouwen, van Hollant en van Zeelant, aan Schout, Borgemeesters, Schepenen en Raden van Dordrecht aldus schreef.

Lieve en Getruwe, Wi hebben verstaan dat Willem van Brakel, onse Schout, doot geslegen soude wesen tusschen Rotterdam en Ouderschiede, daer ons van gueder herten leet toe is, en hebben daerom gescreven aen onse Baelyu van Delfland, en aen anders allen onsen Dienaren, over al in onsen Lande, dat si die sonder vortrec aentasten en vangen, en vanden Kerchove nemen, daer si die beviinden konden in den onsen, en willen daer alsoe over doen Rechten waer wise geviinden konnen, dats hem ewelic een ander hoeden sal, begerende daerom aen U vriendelic, dat ghi U en der Ghemeynte hier mede te vreden setten wilt; want waer wi vernemen datter yemant raets of daets aen schuldig wesen mach, daer willen wi ons alsoe in bewisen, dat ghi vernemen sult dattet ons van gueder herten leet is. God si met U. Gescreven in den Hage, xj. dagen in Meye.

Hier was by gevoegd, Desen Brief quam den xij^sten. dach in Meye in 't jaar Achte, soe Willem van Brakel, dien God genadich si, 's dages te voren geslegen was van Iacop von Kuuvre en sijne Hulpers.

1408. Goidscalc van Brakel, Goidscalcxz. Knape.

1408. Iacop Bartoutſz.

1411. Heer Ian van Roſendaal, Ridder.

1411. 1413, Everdey van Ghenderen, Heeren Wouterſz.

1415. Ionkhr. Adriaen die Baſtert Hertoge Aelbertſz van Beyeren.

Die 1418. op St. Laurens-dag, in een Blockhuys op Papendrecht, by die van Dordrecht ingenomen, wierd dood geſlagen.

1419. Aernd Zariſz.

1421. 1422. Ian Graman.

1423. Willem Boomgaerd, Willemſz.

1424. Willem vander Duſſen.

1424. 1427. 1428. 1431. Florens vander Duſſen.

1432. 1433. 1436. Adriaen van Malburch.

1437. Willem vander Tympel, Gheraetſzoen van Neſſe, Knape.

1437. 1438. Ian Otte Oem, Heeren Tielmanſz Knape.

1438. 1439. Willem vander Tympel, Geraetſzoon van Neſſe, Knape.

1439. 1441. Floris vander Duſlen, Knape. Is 1440. toegeſtaan zyn Schout-Ambt t'Ordregt te bewaren, en ſijn Caſteleynſchap van Louveſteyn te mogen behouden, mits dat hy 't Schoutſchap ſelve, en 't Caſteleynſchap door een ander bediene. ſtierf 1457.

1443. Geryt Oem.

1444. Gerart Boomgaart, Willemſz.

1445. Joris van Eemskerke, Knape.

1445. 1446. Jacob Toniſz.

1446. 1447. Dirk vander Does, Knape.

1451. Joris van Heemskerke, Knape.

1452. 1456. Niclaas Loydinc, die 1470. Burgemeeſter wierd.

1456, Floris van der Tympel, Knape.

1456. Joris van Eemskerk, Knape.

1457. 1458. Jacob Pot, Pieterſz.

1459. Willem die Pryker.

1460. 1461. 1462. 1463. Iacob Pot, Pieterſz.

1463. 1466. Jacob Damaaſz, doen den Schout Jacob Pot Pieterſz in de Stad niet en mogt komen.

1468. Iacob Pot Pieterſz. weder aan genomen voor den tijd van tien jaren, omme 't Schout-Ambogt te bedienen, en heeft den Eed gedaan in handen van mynen Heere Pieter, Heere van Goucx en Wedergrate, Ridder; en Cancellier van mynen genadigen Heere den Hertog van Burgondien en van Braband, &c. (tog hoe lang hy 't Schout Ambagt, in die gevaarlijke tijd van Hoeks en Kabeljaus, heeft bediend, kan geſien werden uyt'et volgende.)

1471. 1473. Niclaas Loydinc. Doe hy wierde afgeſet.

1474. Floris Oem, Heere van Wyngaarde, Knape.

1477. Jacob Pot, Pieterſz. In welk Jaar de Houckſe, de Stad hebbende vermeeſterd, week na Antwerpen, ſtierf 1479.

1477. Adriaan Weſtvalinc Janſz. werde Schout, na dat d'Oude Regeerders uyt de Stad waren geweken. Maar na dat opten 6. April 1480. die Stad, onder 't beleyd Heeren Ians van Egmond, uyt Graven laſt, door de Kabbeljauſche, met twee Rijs-Schepen was ingenomen, Burgemeeſter Gillis Adriaanſz. en den Onder-Schout, onder 't woeden, op Straat dood geſlagen, en gemelte Schout Adriaan Janſz. neffens Dirk van Beaumont, Govertſz. Oud-Burgemeeſter, na den Hage in hegtenis waren gevoerd, is Schout geworden

1480. den leſten Aprilis, Iacob Ian Weenſz.

1481. 1482. 1483. 1484. 1486. 1487. 1489. 1492. 1493. 1494. 1495. 1498. Sarys van Slingelandt, Saryſz. die in 't Jaar 1480. mede in 't eene Rijs-Schip was geweeſt.

1499. Mr. Thomas Buekelaar, Symonſz, Knape, Stigter van St. Jacobs die Meere Kappelle, ter Grooter Kerk, 1487.

1500. 1504. 1506. 1507. 1509. 1513. 1515. Jan Oem, Heeren Dirx. Knape, had veel onruſt en oneenigheyd met de Overheyd, verliet 1515, zyn Ambt ende Stad, ſtierf te Mechelen, 1523. daar hy woonde.

1515. 1518. 1521. 1525. 1526. 1528. 1530. 1532. 1534. 1535. 1537. 1539. 1541. 1542. 1544. 1546. 1547. 1549. Jan van Drenkwaart, Willemſz.

1549. Adriaan van Blyenburg, Adriaanſz. die niet meer geſind zynde 's Koninks Bloed-Plakaten te helpen uytvoeren, zyn Ambt verliet 1571. ſtierf 1573. den 8. Auguſti.

1571. Jan van Drenkwaart, Bouwenſz. Oud 29. Jaren, vertrok in Zomermaand 1572. na dat de Geuſen de Stad in hadden, na Utregt, en is, zynde Algemeen Ontfanger van 's Koninks Inkomſten, en Raad van Staten, te Bruſſel, Oud 63. Iaren, ſonder kinderen overleden, 1606.

1572. Jacob Muys van Holy, Heeren Pieterſz.

1573. 1574. Ionkhr. Willem van Zuylen van Nieuveld, Heer van Berg-Ambagt, Baillju van Zuyd-Holland, 1574.

1581. Ian Wentlen, Adriaanſz.

1583. tot 1592. Mr. Iacob Muys van Holy, Heeren Pieterſz. Baillju van Zuyd-Holland.

1591. Den 12. van Herfſtmaand, Dr. Aarnoud Muys van Holy, Heeren Jacobſz. by proviſie, op de Verkieſing van de Stad, in plaats van zyn Vader, tot dat anders daar in ſoude weſen verſien.

1592. Den 21. van Slagtmaand, Heer Adriaan van Blyenburg, Heeren Adriaanſz. Heere van Schobbelands-Ambagt, Waardeyn der Munte van Holland, overleden den 23. van Sprokkelmaand, 1599.

1599. Heer Hugo Muys van Holy, Heeren Jacobſz Ridder, verliet dat Ambt 1620. en werd 1624. Burgemeeſter.

1620. Heer Pompejus de Rovere, Iacobſz. verliet dat Ambt 1626.

1626. Heer Adriaan van Blyenburg, Heeren Iacobſz. Ridder van S. Michiel, Heere van Naaldwijk, Waardeyn der Munte van Holland.

1631. Heer Mr. Abraham van Beveren, Heeren Corneliſz. Heere van Barendregt, afleggende het Schout-Ambt 1643. werde Burgermeeſter den 16. van Graſmaand. 1643.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

1643. Heer Jacob van Beveren, Heeren Cornelisz, Heere van Zwindregt. Afleggende het Schout-ambt 1662. wierde Burgermeester den 18. van Lentemaand.

1662. Heer Cornelis Pompe van Meerdervoort, Heeren Michielsz. Ridder van S. Michiel, Heere van Henrik-Yden-en-Schildmans-Kinderen-Ambagten, Meerdervoort, en Kort-Ambagt.

Om dat het Ambagt de Merwede in de Stad Dordregt leid, is van ouds geschil geweest over het Regts-gebied op den Rietdijk in't Ambagt van Merwede gelegen, daar over by den Ambagtsheer van Merwede ende Stad van Dordregt de sake sodanig is besligt geweest, dat den Baljuw van den Heer van Merwede jaarlijx agt dagen Schout soude sijn over de geheele Stad, en van elke breuke dubbele boeten soude hebben, en dan voorts oeffende de Schout van Dordregt het Schout-ampt het gehele jaar door, soo wel over den Rietdijk, als de Stad. Tot welken eynde sy malkanderen boven op den Dyk de Schouten-Roede over en weder gaven. Het welk, alhoewel de Stad van Dordregt de Ambagts-heerlijkheid van de Merwede in't jaar 1604. van Jonkhr. Wessel van Boetselaar, Heer van Asperen, Merwe, Langerak, &c. self gekoft hebben, so werd nog evenwel alle jaar deselve plegte onderhouden, bestaande daar in, dat de Burgemeester van de Gemeente, nu den Præsident Burgermeester, vergeselschapt met de Schepenen alle jaar op den 5. Juny aan wedersyde van de Sloe, dewelke de scheidinge tussen Merwede en Dordregt maakte, gaan staan, en aldaar den Burgermeester de Roede by den Schout van Dort werd overgegeven, die dan deselve aan den Baljuw van Merwede overgeeft, om van wegen de Stad als Heeren van Merwede het selve Ampt den tijd van agt dagen te bedienen; welke agt dagen om sijnde, den Baljuw die ter selver plaatse aan den Burgermeester wederom overgeeft, die dan deselve wederom stelt in handen van den Schout van Dordregt, soo als breder te sien is uyt het Formulier om te gebruycken in 't overleveren der Roede van Justitie, tussen de Ed. Heeren, den Heere Schout, wegens de Staten van Holland en Westvriesland, den Heere Burgemeester der Stad Dordregt, (als representerende Baron en Heere van de Merwede,) en den Heere Baljuw ter Merwede, sijnde nu gevolglijk, Schout van agt-dagen over gemelte Stad; Ten overstaan van den Ed. Geregte der voornoemde Stede, Adjunct den Pensionaris, en Secretarissen der selver, t'elkens alle Jaren opten 5. Juny, wesende Bonifacii, en opten 13. der selver Maand, sijnde 's daags na Odulphi.

Eerst opten 5. Juny.

Den Heere Schout, van wegen de Staten van Holland, &c. (staande aan de zyde van de Stad, by den Rooden-Thooren) sal den Heere Burgermeester aanspreecken als volgt:

Heer Burgemeester, alsoo op huyden is ingegaan den tyd, die men noemd, Heer Daniels-Mart, welke durende de Jurisdictie over de Stad Dordregt, is competerende den Heere van de Merwede, die jegenwoordig werd gerepresenteerd by de selve Stad: Zoo levere ik U Ed. in teyken van dien, ten behoeve van gemelte Stede, als Heere van de Merwede, de Roede van Justitie, gelijk dat regt en van ouds herkomen is: Onder Conditie, en Beloften, dat den voorsz tijd geexpireerd, en overstreken sijnde, de selve my, als Schout van wegen de Heeren Staten van Holland en Westvrieslant, wederomme sal werden geleverd, gelijk dat mede regt, en van ouds herkomen is.

Den Heere Regerende Burgermeester, staande aan de zyde van den Riedijk, sal antwoorden als volgt:

Heer Schout, ik acceptere de Roede van Justitie, van wegen, en ten behoeve van de Stad Dordregt, als Heere van de Merwede, en dit volgens Resolutie, en Auctorisatie van den Ed. Geregte, Oud-Rade, en goede Luyden van den Agten deser Stede.

Den Heer Burgermeester, de Roede van Justitie aangenomen, en sig gekeerd hebbende na den Heer Baillju van de Merwede, sal hem aanspreeken als volgt:

Heer Baillju; Ik committere U Ed. als Schout van Dordregt, omme de Jurisdictie, uytten Name van de voorsz Stad, als Heere van de Merwede, durende Heer Daniels-Mart, te bewaren, en levere over in dijnen Hande, de Roede van Justitie, gelijk dat Regt, en van Ouds herkomen is: En de selve tijd overstreken en geexpireerd zynde, sal U Ed. my de voorsz Roede wederomme leveren, omme alsdan aan de Schout van de Heeren Staten van Holland, &c. weder over te leveren, gelijk dat mede regt, en van ouds herkomen is.

Opten 13. Juny, 's daags na Odulphi.

Den Heere Schout, van wegen de Stad, als Heere van de Merwede, staande voor den Rooden-Thoorn, aan de zyde van den Riedijk, sal spreken tot den Heer Burgermeester 't volgende.

Heer Burgermeester, alsoo den tijd van Heer Daniels-Mart is geexpireerd; welke durende, ik op de Commissie van de Ed. Heeren van den Geregte, Oud-Rade, en Goede Luyden van den Agten der Stad Dordregt, als Heere van de Merwede, de jurisdictie over de selve Stad hebbe bewaard, gelijk dat Regt, en van ouds herkomen is: Zoo levere ik U Ed. in teyken van dien wederomme de Roede van justitie, om de selve by U Ed. als Burgermeester, en van wegen de Stad Dordregt, aan den Heere Schout van de Staten van Holland, &c. weder geleverd te werden, gelijk dat mede regt, en van ouds herkomen is.

De vorenstaande aansprake gedaan en ge-eyndigt zynde, sal dan over gaan aan de zyde van de Stad, en den Heere Burgermeester, wesende aan de zyde van den Riedijk, spreken, als volgt:

Heer Schout, ik ontfange de Roede der justitie, van wegen, en uytten Name der Stad Dordregt, als Heere van de Merwede.

't Selfde ge-eyndigt zynde, sal den Heer Burgermeester sig keeren na den Schout vande Heeren Staten van Holland en Westvriesland, en seggen als volgt:

Myn Heer, ik levere U Ed. de Roede van Justitie wederom, gelijk dat Regt, en van Ouds herkomen is: Onder Expresse beloften en Conditie, dat, als den tijd van Heer Daniels-Mart wederomme gekomen sal sijn, de selve Roede, den Heere Burgermeester in der tijd, ten behoeve van de Stad, in voegen als voren, sal overgeleverd werden, als dat mede Regt, en van Ouds herkomen is.

Binnen Dordregt werd mede gespannen de Regtbank van Zuyt-holland, bestaande uyt den Baillju, en elf Welgeboren Mannen, volgens Hantvesten van Heer Jan van Beyeren en Keiser Carel, gegeven te Dordregt en te Brussel, anno 1418. en 1533. welk Zuytholland met Dordregt tot eeuwigen dage moet onverbrekelijk blyven een onverscheiden Lighaam, en met Holland en Vriesland niet meer gelden in allen beden, onderstant, ruytergelden, lasten te Water of te Lande, dan een Geregt twaalfde deelen, als te sien uyt de Hantvesten daar van gegeven te Turnhout en te Antwerpen door Koning Maximiliaan en sijnen sone den Erts-hertog Philips, 1494. en 1487.

De Balliuwen van Zuytholland, sijnde Poorters van Dordregt, hebben altoos bestaan uyt Hoge, Edele, en aansienelijke Mannen, blykende by de tydboeken, Handvesten, openbare Handelingen en Brieven als volgt.

1230. Heer Hugo van Cralingen, Ridder.
1243. Dirik van Minnegem.
1252. Hugo van Cralingen, Ridder, Baillju van al Holland. Te sien in een Handvest, gegeven ten Minrebroederen in Dordregt.
1252. Gillis van Voorschooten, Onder-Baillju van Zuyd-holland.
1280. Jan van Renesse, Ridder, Heere van der Goude, en Haamstede, in de Leck verdronken 1304.
1285. Willem Willemsz. van Zierik-zee, te sien in een Handvest van Graaf Floris de vyfde, en van Jan Heere van Kuyk.
1299 Aland, N. by die van Dordregt, na 't innemen van 't Huys te Krayesteyn, in de Riedijks-poort, 1299. dood geslagen.
1303. Drieso van Mye.
1310. Jan van Zyle.
1321. Jan Oem, Heeren Giellisz.
1330. Jan van Zassenheym.
1336. N. N. die (om de weggevoerde Koe uyt Henrik-Ido Ambagt, of als andere willen, uyt Heer Oudelands Ambagt) te Valenchyn werd onthoofd. Welke Goudhoeven houd te zyn geweest uyt het geslagt Quekel.
1338. Herbaren van Riede, Ridder, Heere van Pendregt.
1348. Philips van Polanen vermeld in een Brief van Willem, Hertog van Beyeren.
1355. Jan van Drongelen, Ridder.
1358. Tielman Oem Heeren Gillisz Schild-Knape.
1365. Jan van Leyenburg, Knape.
1368. Dirk van Houweningen, Ridder.
1368. Herbaren van Liesveld, Ridder in 't selve jaar.
1384. Pauwels van Haastregt, Ridder.
1394. Aarend vander Dussen, Ridder.
1405. Flips Bastard van Kulenburg, Ridder.
1405. Flips Bastard van der Lecke, die neffens meer andere 1425. Dordregt tragte te vermeesteren, daar over in hegtenis geset en bewaard wierd, 1406. door 's Graven last van Hollandt.
1407. Jan Venedeau. Dese schynt uyt Henegouwen te zyn geweest.
1410. Gerart van Oudshoorn, te sien in de Magtbrief, Hertog Willems van Beyeren, gegeven op S. Jans dag Evangeliste.
1412. Clauwart van den Poele, Heeren Danielsz. Ridder, Slotvoogd van S. Geertruydenberg. *Vid. Joan. a Leydis Chronic. Belgic. Lib. xxxii. cap. xxxi. fol* 348.
1413. 1414. Diderik vander Merwede, Ridder, Heere van Eethen, Meeuwen en Baardwijk, Slotvoogd van S. Geertruydenberg.
1415. Jan Oem.
1419. Flips van der Does.
1420. Jan van den Zydwijnde.
1421. Diderik van der Merwede, Ridder, Heere van Eethen, &c.
1422. Jan van den Zijdwijnde. En
1424. Blijkende uyt een Vonnis der Kamere van Dordregt, tussen hem en 's Heeren Knapen van den Swaarde, gegeven den eersten van Bloeymaand 1424.
1427. De selve. Vinde aangeteykend in een Handeling of Acte Boek, 't navolgende: in 't jaar
1429. Op St. Thomas avent was bevolen hier in te teykenen: Hoe dat overdragen is van den goede Luden van der Stede, en van den Neringen: En by den gemeenen Welgeboren Mannen van Zuyt-holland, als dat Jan van der Zydwijnde Baillju wesende en blyven sal van Zuytholland, en voort regt doen sal als een Baillju ter Hooger-Vierschaar, met den Welgeboren-Mannen voorsz totter tijd toe, dat hy wel vernuegt sal wesen, van der Graafligheyd, van agte hondert Wilhelmis Hollantsche Schilde, min daar of vive en dertig Schilde, payments voorsz. Die hem gebreken en uytstaan van der Balljuschap voorsz en totter tyd toe, dat een ander, als een Balju, in sijn Stede geset is. Om Regt voort ter Vierschaar te doen, als dat behoort. En waart dat Jan van der Zijdwijn, Balju voorsz tot eniger tydt hier

hierom van der Graeflickheyt of van yemant anders belast worde, soo hebben sy hem toegeseyt uyt den laste te helpen, ende hem daer in bystandigheyt te doen, als sy horen Poerter schuldich sijn te doen.
1431. Ian van den Zijdwijnde.
1435. Joest van Rijswijck.
1437. Jan van Dussen.
1439. Henrik van Liesveld, Knape.
1440. Dirick van der Does, Knape,
1444. Willem van Zanen.
1444. Jacop Thonisz.
1445. Jan van Esch.
1445. Florens van der Dussen, Knape, Raed Hertogs Flips van Bourgondien, Slot-voogd van Louvesteyn.
1445. Joris van Eemskerck.
1446. Dirck van der Does.
1450. Floris Oem, Heere van Wijngaerden, Knape.
1456. Joris van Eemskerke, Knape, Schout van Dordrecht.
1456. Pieter Anoqué, Raed Hertogs Flips, Rentmr. van Zuyt-holland.
1459. Jacob Pot van Antwerpen, Knape, Schout van Dordrecht.
1464. 1465. Willem die Prijker.
1468. Gillys Adriaensz. Burgemr. van Dordrecht. 1477. en 1480. toen hy in 'tinnemen dier Stad, door de Kabeljausche verrast, metten Onder-Schout, op straat wierd dood geslagen.
1469. Willem Prijker, Willemsz.
1470. Adriaen Jansz. Schout tot Dordrecht, 1477. en 1480. Die na 'tinnemen der voorsz Stad, gevangen genomen, na den Hage gevoerd, en aldaar op ten 2. van Oogstmaend 1481. neffens Dirck van Beaumont Goversz. oud-Burgemeester door sijn wangunstigen onthoofd wierd.
1470. Daniel van Praat van Moerkercken, Ridder, Heere ter Merwede, &c. Kamerling Hertogs Karels van Bourgondien 1475. van Koning Maximiliaan en Hertog Philips, 1490.
1474. Floris Oem, Heere van Wijngaarden, Schout van Dordregt, Burgemeester 1464. 1466. 1473. 1474.
1475. Daniel van Praat van Moerkerken Ridder, Heer ter Merwede.
1484. 1488. Iacob Oem, Ridder, Heere van Wijngaarden.
1490. Dirk Oem van Wijngaarden, Knape.
1497. 1500. 1505. 1508. Iacob Oem, Ridder, Heere van Wijngaarden.
1510. Pieter Schook, Willemsz.
1512. Floris van den Coulster, Knape.
1516. Pieter Schook, Willemsz.
1517. 1521. Ian van Minnebeek, Iacobsz.
1521. Ysbrand van den Coulster, Florensz, Knape.
1521. 1522. 1524. 1525. 1526. 1528. 1532. 1534. 1535. Pieter Schook Willemsz.
1535. 1536. 1537. 1540. 1555. 1558. Iacob Quekel van Wieldregt, Heer van Wieldregt, Heer-Oudelands Ambagt, &c.
1559. Ioris Hugens vander Lind, anders Mol, tot 1574. toen hy stierf.
1574. Ionkr. Willem van Zuylen, Heere van Berg-Ambagt, 's Heer-Aartsbergen, &c. Schout der Stad Dordregt, die beyde die Ambten verliet 1580. en stierf Drost van Muyden 1608.
1580. Ian Wentsen Iacobsz Schout van Dordregt, stierf 1588.
1583. tot 1592. Mr. Iacob Muys van Holy, Heeren Pietersz. Schout van Dordregt, was 1577. Burgermeester der voorsz Stede, stierf den 7. van Herfstmaand 1592.
1592. Dr. Arend Muys van Holy, Heeren Iacobsz. die dat Ambt verliet 1620. en stierf 1622. Burgemeester van 't Geregt, en Schepen van Dordregt.
1620. Pompejus de Roovere, Iacobsz. Schout van Dordregt, welk Ambt hy verliet 1626. Werd Heer van Hardiksveld 1625. en stierf 1638. October 23.
1629. Pieter de Roovere, Heeren Pompejusz. Heere van Hardinksveld 1640. stierf den 17. September 1652.
1653. Mathys Pompe, Heeren Michielsz Heere van Slingeland, &c.
1673. Pompejus de Roovere, Heeren Pietersz. Heere van Hardinksveld.

Namen van de Rentmeesters Generaal van de Graaffelijkheyds Heerlijkheden, Renten, Tienden, en andere inkomen van Zuyt-Holland, midsgaders van Arkel, Putten, Stryen, enz. Welken Staat onder anderen hebben bedient, de navolgende Hooge, Edele, en Aansienlijke HEEREN.

1325. Heer Ian van Striene, Ridder.
1329. 1333. Ian Oem, Heeren Gielisz. Knape.
1341. Pieter van Hayon.
1384. Godschalk van Brakel, Knape.
1385. Ian Maddyn, Allertsz.
1391. Floris die Brede.
1400. Ian van Steenbergen.
1405. Ian van Schoonhout. Werd 1406. metten Baillju van Zuyd-Holland, Philips van der Lek te Dordregt gevangen geset, om dat hy de Stad, neffens andere, getragt had te vermeesteren, en werd in sijn plaatse gesteld
1408. Willem van den Coulster, Knape.
1410. Cornelis Iorisz.
1411. Wouter van den Wale.
1411. 1421. 1423. Geraad van Muylwijk, Knape, Burgemeester van Dordregt 1428.
1424. Ian van Steenbergen.
1425. Willem van der Coulster, Slot-Voogd van Schoonhoven.
1426. 1429. Iacob Tak Vrederiksz.
1434. Godschalk Oem, Heeren Tielmansz.
1434. Ian van der Linde.
1436. Iacob Tak, Vrederiksz.
1437. Damas Iansz.
1439. Willem van Naaldwijk, Ridder, Maarschalk van Holland, overleden 1444.
1441. Willem Bollen.
1441. Pieter van der Hayen.
1448. 1451. Pieter Anoqué.
1451. Willem Geemansz.

1456.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

1456. Pieter Anoqué, Baillju van Zuyd-Holland.

1456. Herman Vink.

1464. 1465. Pieter Anoqué.

1468. Floris Croesing.

1469. Ian van Lesanen, overleden 1496.

1478. Ian van Essche; Werd algemeen Rentmeester van Hollandt en Zeelandt 1485. en 1498.

1481. Thomas Buekelaar Simonsz. Knape, Ambagts Heer van Alblasserdam, algemeen Rentmeester van Hollandt, Stigter van St. Iacobs die Meere Capelle. 1487. Schout van Dordregt, 499. Schepen. 1489. Tresorier 1482. Raad in den Hove van Holland 1512. stierf inden Hage omtrent 1515.

1490. Cornelis, Gerit Iansz.

1499. Ian van Oudhuesden, Knape.

1501. Joris van Klyenburg.

1505. Mr. Francoys Coebel.

1506. Niclaas Coebel.

1525. Willem vander Coulster.

1527. Nicolaas Coebel.

1529. Krispyn van Boshuysen, overleden 1539.

1539. 1541. 1542. Willem van Drenkwaart, Bouwensz. Heere van Gisenburg. 1550. Burgermeester van Dordregt 1536. overleden 1554.

1542. 1543. 1554. Bouwen van Drenkwaard, Heeren Willemsz. Burgemeester van Dordregt, 1560. stierf 1578.

1557. Jan van Bodegem, van Delft.

1563. Andries vander Goes, Mr. Adriaansz. van Delft. Week 1571. na Braband, stierf 1591. te Delft.

1572. Michiel van Beveren, Heeren Pietersz, Burgermeester van Dordregt 1574. 1575. overleden 1584.

1584. Willem van Beveren, Heeren Cornelisz, Burgermeester van Dordregt, 1595. 1597. 1602. 1608. 1616. en 1626. overleden 1630.

1618. Mr. Cornelis van Beveren, Heeren Willemsz. Ridder van S. Michiel, *dict*, *Chevalier decoré de l'ordre de la Colade*, 1641. Heere van Strevelshoek, West-Ysselmonde, enz. Burgermeester van Dordregt 1626. 1637. 1641. 1645. en 1648. Ambassadeur aan de Croon van Engeland 1637. en Denemarken 1631. Curateur des Hoogen Schools te Leyden 165. . overleden 1664.

1652. Mr. Willem de Bevere, Heeren Cornelisz. Heere van Strevelshoek, 1664. hebbende de Character van d'Algemeene Staten, als Envoye aan de Croone van Spangien, leggende zeyl-ree in Texel, overleden 1672.

1670. Mr. Cornelis Pompe van Meerdervoort, Michielsz. Ridder 1661. Heere van Henrik-Yden-en Schildmans-Kinderen-Ambagten 1662. Meerder voort, en Kort-Ambagt, Schout van Dordregt 1662.

Tot besluyt sullen we hier by voegen het Octroy en Reglement tot bestellinge vande Magistrature binnen Dordregt, vanden 24. Maart 1674.

I.

„DE Dienende en Oude Magistraten, ofte „den Oud-Raad, sal blyven en gelaten werden op het getal van Veertig Persoonen, boven „den Officier; met dien verstande nogtans, dat „als wanneer den jegenwoordigen Officier soude komen te overlyden, ofte des selfs Ambt te „verlaten, sijne Successeurs niet meer in den „Oud-Raade Sessie, ofte Stemmen sullen hebben, en sulks, dat als dan de voorsz Officiers „dien aangaande sullen sijn en blyven gesecludeert.

II.

„Uyt welke voorsz Magistraten in Martio, „deses Jaars sesthien hondert vier-en-seventig, „gekoren sullen werden vier Burgermeesteren, „voor een geheel Jaar, daar van den Oudsten „in Rang, naar ordre van de Regeeringe, voor „den tijd van drie Maanden, en sulks tot den „laatsten Iuny eerst-komende incluys, sal wesen „Burgemeester van de Gemeente, met alle soodanige Digniteyten en Waardigheden, als alle Burgermeesters van de Gemeente hier bevoorens gehadt, mitsgaders in alle Collegien en „Vergaderingen binnen dese Stadt, en specialijken ook van den Krijgs-Raad, geobserveert „hebben.

III.

„De voorsz Verkiesinge van de meer-gemelde „Heeren Burgermeesters sal geschieden als volgt, „namentlijk, dat een Nominatie van ses Persoonen sal werden gemaakt by den Oud-Raad, „neffens de goede Luyden van den Agte; welke „goede Luyden van den Agte daar toe hebben „sullen twaalf Keuren, te præsenteren ter ordre „en op den Name van Burgermeesters en Regeerders, aan Syn Hoogheyd den Heere Prince „van Orange, omme by de selve, als Stadhouder van de Provintie van Hollandt en Westvrieslandt, daar uyt te kiesen drie Burgermeesters blyvende de Electie van den vierden Burgemeester aan den meer genoemden Oud-raad, „ende goede Luyden van den Agte; welke goede „Luyden van den Agte daar toe ook hebben en „uyt brengen sullen twaalf Keuren.

IV.

„Mits welke met prima Iuly, deses voorsz „Iaars sesthien hondert vier en tseventig, uyt de „drie volgende Burgermeesters, als President „ofte Burgermeester van de Gemeente, voor „gelijke drie Maanden succederen sal, den Oudsten naar den geseyden Rang van den Oud-Raad; en alsoo vervolgens den derden en vierden Burgermeester in gelijker voegen, yder „drie Maanden daar aan volgende, als wanneer „het geheele jaar, met de voorsz vier Teelten, „omme gekomen en ge-expireert wesende, voor „de eerste reyse twee van de gemelde vier Burgermeesters nog voor een geheel Jaar sullen blyven gecontinueert, als te weten, twee van de „drie, die Syne Hooghst-gemelde Hoogheydt „sal hebben ge-eligeert, omme neffens den genen die by den voorsz Oud-Raad, en de goede Luyden van den Agte, als dan ingekoren „sal werden, de voorsz Functie, met den Burgemeester, die als dan, in plaatse van den afge-

„ gegaanen, by Nominatie van een dubbelt Getal,
„ door Syne meerhoogst-gemelte Hoogheyt
„ ſal werden ge-eligeert, te ſamen te konnen be-
„ dienen, ambulerende en ſuccederende van drie
„ Maanden tot drie Maanden, gelijk voorſz ſtaat;
„ en ſulks dat de voorſz Burgemeeſters-plaatſen
„ alle Jaren daar henen ſullen werden gedirigeert,
„ dat de ſelve twee Jaren aan den anderen konnen
„ waar genomen werden, en dat altoos onder de
„ voorſz vier Burgermeeſters ſullen moeten we-
„ ſen drie Perſoonen, die daar toe by meer
„ hoog-gemelde Syne Hoogheyd ſijn ge-eligeert,
„ en niet meer als Eenen, die by den voorſz Oud-
„ Raad, neffens de goede Luyden van den
„ Agte, in voegen voorſz ingekoren is.

V.

„ En ſal den Præſident van de voorſz vier Bur-
„ germeeſters gehouden ſijn, alle drie Maanden,
„ ter expiratie van ſijne Teelt, als Burgermeeſter
„ van de Gemeente, te doen ſoodanige Reke-
„ ninge, als jegenwoordig alle vier Maanden by
„ den Burgemeeſter van de Gemeente gedaan
„ werd; op welken tydt men de voorſz Reke-
„ ninge ſal ſluyten, den Burgemeeſter van 's Hee-
„ ren wegen maken naar ouder gewoonte, mitſ-
„ gaders den ſuccederenden Burgemeeſter van de
„ Gemeente be-eedigen, en op de overgeleverde
„ Artikelen van de goede Luyden van den Agte,
„ in alſulken maniere diſponeren, als men bevin-
„ den ſal te behooren.

VI.

„ En in cas een van de voorſz vier Burgemee-
„ ſters binnens tijds, en gedurende ſijne Functie,
„ quam te overlijden, dat als dan de Surroga-
„ tie, in plaatſe van den Overleden, voor den
„ reſterenden tijd ſijnes afgeſtorvens Bedieninge,
„ ſal geſchieden, even en alſoo gelijk de Electie,
„ in voegen als vooren, geſchiedt is.

VII.

„ De voorſz vier Burgermeeſters ſullen, ge-
„ durende hare Functie, in de Vergaderinge van
„ den Oud-Raad ſitten, en Rang hebben voor
„ alle andere Oud-Raden en Magiſtraten; edog
„ ſoo dra de voorſz hare Functie, t'eynde de
„ voorſz twee Jaren, ge-expireert ſal weſen, dat
„ als dan de ſelve wederomme ſitten ſullen in hare
„ oude Plaatſen, naar ordre van den Oud-Raad,
„ ſonder eenige preſceancé; des dat daar inne niet
„ verſtaan ſullen werden gecomprehendeert te
„ weſen de Heeren, die albereydts het Burge-
„ meeſterſchap van de Gemeente hebben bekleet,
„ en in dier voegen den Rang voor andere Oud-
„ Raden alreede bekomen hebben.

VIII.

„ Dat tot de voorſz Burgemeeſters-plaatſen
„ admiſſibel ſullen weſen, alle Magiſtraten ofte
„ Oud-Raden, die Syne Hoogheyd, den Hee-
„ re Prince van Orange, als Stadhouder van de
„ Provintie van Holland en Weſtvrieſland, aan-
„ geſteld heeft, en die ook jegenwoordig in den
„ Oud-Raad zyn; gelijk ook de goede Luyden
„ van den Agte, die by Syne hoogſt-gemelde
„ Hoogheyd geintroduceert, en op de laatſte
„ Verkieſinge ſijn gecontinueert, in cas de ſelve
„ tot Schepenen, en anders niet, ſouden mogen
„ werden verkoren; met dien verſtaande nog-
„ tans, dat niemandt tot Burgermeeſter ſal mo-
„ gen werden ge-eligeert, als die bereykt heeft
„ den vollen Ouderdom van dertig Jaren, en
„ getreden is in ſijn een-en-dertigſte Jaar.

IX.

„ Dat voorts in toekomende, egeene Burge-
„ meeſters ſullen werden ge-eligeert, dan die ge-
„ ne die geboren zyn binnen de Stad Dordregt,
„ ofte de Vryheyd van dien, ende hebben be-
„ reykt den Ouderdom van ſes-en-dertigh Ja-
„ ren.

X.

„ Dat de voorſz Burgermeeſters ſoo wel ſullen
„ mogen werden ge-eligeert uyt de Schepen-
„ Bank, als den Oud-Raad ofte Magiſtraten,
„ ſonder eenige diſtinctie; des dat de ſelve ſullen
„ hebben de voorgaande Qualiteyten, en mal-
„ kanderen niet naarder en beſtaan als Broeders en
„ Suſters-Kinderen, ſoo in conſanguiniteyt als
„ affiniteyt.

XI.

„ Het Geregte, ofte de Bank van Juſtitie, ſal
„ beſtaan uyt Negen Schepenen, en ſullen de
„ ſelve Schepenen op alle Vergaderingen van den
„ Oud-Rade mede werden geconvoceert, en
„ naar haren Rang Stemmen hebben: Van wel-
„ ke Schepenen het eene Jaar vijf, en het andere
„ Jaar vier ſullen afgaan, en in der ſelver plaatſen,
„ enige dagen voor Sinte Michiel, wederomme
„ gelijken getal, by Syn Hoogheyd, den Heere
„ Prince van Orange, als Stadhouder van de
„ Provintie van Holland en Weſtvrieſland, naar
„ voorgaande Nominatie, aangeſtelt en ge-eli-
„ geert werden; ten welken eynde de Veertigen,
„ in gevolge van de Privilegien, jaarlijks by be-
„ ſlote Billetten, ſullen formeren een Nominatie
„ van een dubbelt Getal, als namentlijk, het
„ eene Jaar thien, en het ander Jaar agt Perſoo-
„ nen, die alle ſullen moeten weſen uyt den
„ Oud-raad, in gevalle den ſelven Oud-Raad,
„ op het doen van de voorſz Nominatie, compleet
„ ſoude mogen werden bevonden: Edog by al-
„ dien ten voornoemden tijde een, ofte meer
„ plaatſen van den Oud-Raad open gevallen ſou-
„ den mogen weſen, ſullen de deſelve Veertigen
„ als dan de Nominatie, ten deelen uyt den Oud-
„ Rade, als voren, moeten doen, en wyder
„ tot yder Vacante plaatſe twee Gequalificeerde
„ Perſoonen uyt de Borgerye nomineren; en
„ daar ontrent præcyſe, en met de meeſte Exa-
„ ctitude, in ſonderlinge agtinge hebben te ne-
„ men, dat de ſelve ſullen moeten weſen geko-
„ men tot den vollen Ouderdom van vyf en twin-
„ tig jaren, en ſulks in haar ſes en twintigſte Jaar
„ getreden; en boven dien ook Ingeboren Bur-
„ gers der Stadt Dordregt, ofte wel Inboorlingen
„ van de Provintie van Holland en Weſtvrieſland,
„ en getrouwt met een Burgers dogter, als mede
„ dat de ſelve ſullen moeten doen Profeſſie van de
„ ware Chriſtelijke Gereformeerde Religie; en
„ laatſtelijken, dat ook de voorſz Perſoonen ten
„ minſten gegoed ſullen moeten zyn tot thien
„ duyſent guldens, en daar vooren op de Taxa-
„ tie, ofte Quohieren van den tweehonderſten
„ Penning, aangeſlagen ſullen moeten werden:
„ En in cas het mogte komen te gebeuren, dat

Qqqqqqqq bin-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

,, binnen een Jaar tijds meer Plaatſen in den Oud-
,, Raad quamen te vaceren, als door het aanſtel-
,, len van de voorſz vyf ofte vier Schepenen reſpe-
,, ctive konden werden geſuppleert, ſoo ſullen
,, de verdere Plaats, of Plaatſen open gelaten, en
,, de ſuppletie van dien tot het volgende Jaar ge-
,, reſerveert werden; en ſal de voorſz Nominatie,
,, in voegen als vooren gedaan, en geformeert
,, zynde, by de Veertigen overgebragt werden
,, aan den Burgemeeſter van de Gemeente, ofte
,, den Geregte, omme deſelve Nominatie aldaar,
,, naar ouder gewoonte, gereſumeert en ge-exami-
,, neert zynde, by beſlote Miſſive, ter ordre
,, van den gemelten Geregte, overgeſonden te
,, werden aan Syne meer hoogſt-gemelde Hoog-
,, heyd, omme van de ſelve, als Stadhouder van
,, de Provintie van Holland en Weſtvrieſland,
,, daar uyt des ſelfs behagelijke Electie van een en-
,, kel getal, als te weten, het eene Jaar van vyf, en
,, het andere van vier Schepenen, dewelke twee
,, agter-een-volgende Jaren dienen ſullen, te er-
,, langen: En ten eynde by onkunde ofte in ad-
,, vertentie, egeene Nominatie ſoude mogen wer-
,, den gedaan, ſtrydig jegens de Privilegien, ofte
,, ook tegens de verboden graden van Conſangui-
,, niteyt ofte Affiniteyt, en ſulks dat in den Gereg-
,, te niet meer en ſullen mogen ſitten, als twee
,, van eenen Geſlagte, den anderen niet naarder
,, beſtaande als in den tweeden grade, naar den
,, coſtume van Regten, geheeten Canon, en ge-
,, lijk als Broeders en Suſters-kinderen, en dat
,, ſulks mede ſal werden geobſerveert in gelijken
,, grade van Affiniteyt ofte Swagerſchap, in con-
,, formiteyt van het Privilegie van den Jare 1481.
,, en het gemeene gebruyk van andere Steden in
,, Holland, voor ſoo veel de voorſz graden van
,, Affiniteyt concerneert, ſoo ſal t'elkens, agt
,, dagen voor het doen van de voorſz Nominatie,
,, by de Secretariſſen een Lyſte geformeert, en in
,, de Groote Zale opgehangen werden, houdende
,, de Namen van den Oud-Raad, die als dan No-
,, minabel en Eligibel ſullen weſen.

XII.

,, Welverſtaande nogtans, dat tot de voorſz
,, Regeeringe, als te weten, alleen tot goede
,, Luyden van den Agte, Theſauriers, Sche-
,, penen, en Oud-Raden, mede Nominabel
,, en Eligibel ſullen ſijn, ſoodanige Mannen van
,, Veertigen, als buyten de Provintie van Holland
,, en Weſtvrieſland geboren ſijn, voor ſoo veel
,, de ſelve in den Jare ſeſthien-hondert twee-en-
,, tſeventig, tot Mannen van Veertigen aangeſtelt
,, ſouden mogen weſen, en anders ofte verders
,, niet, ſonder dat ſulks in toekomende meer ſal
,, mogen geſchieden ofte in eenige conſequentie
,, ſal werden getrocken. De goede Luyden van
,, den Agte ſullen genomineert werden by de
,, Dekens van de gemeene Neringen ofte Gilden,
,, in gevolge van den Accoorde, in den Jare ſeſ-
,, thien hondert ſeven en veertig, dienthalven op-
,, geregt, en geſloten; en ſal de Electie, uyt een
,, Tripel getal, naar dat de ſelve Nominatie ſal we-
,, ſen gereſumeert en overgeſonden als vooren,
,, inſgelijks werden gedaan by meer hoogſt-ge-
,, dagte Syne Hoogheydt: Des ſullen de genen
,, die tot Agten werden genomineert en ge-eli-
,, geert, mede in alles ſoodanig moeten weſen
,, gequalificeert, als in het voorgaande Artikel,
,, ten opſigte van de Schepenen, breeder uytge-
,, drukt ſtaat.

XIII.

,, De Veertigen ſullen, in conformiteyt van de
,, Privilegien, de Afgeſtorven en de Vacante
,, Plaatſen, by beſlote Billetten ſuppleren, al voo-
,, rens tot het doen van de Nominatie van Sche-
,, penen te treden.

XIV.

,, De Burgemeeſters, Schepenen, goede
,, Luyden van den Agte, en Veertigen, in voe-
,, gen als vooren ge-eligeert weſende, ſullen tot
,, geene Actuële Bedieninge werden geadmitteert,
,, voor en al-eer de ſelve met ſolemnele Eede
,, ſullen hebben verklaart, dat ſy naar de voorſz
,, Ambten reſpective niet hebben geſolliciteert.

XV.

,, Die van den Oud-Raad, en de goede Luy-
,, den van den Agte, ſullen in hare Collegien re-
,, ſpective Rang en Seſſie hebben, na den tijdt en
,, Jaren dat de ſelve ſullen weſen ge-eligeert; en
,, de Heeren van den Oud-Raad ſullen inſgelijks
,, deſelve Rang en Seſſie hebben in alle andere
,, Collegien binnen de Stad; edog ſal den Burge-
,, meeſter van de Gemeente in der tijdt, in alle
,, Collegien præſideren, en voort alomme, ſon-
,, der onderſcheyt, de Præſeance en eerſte Rangh
,, hebben.

XVI.

,, De Theſauriers ſullen gekoren werden, naar
,, het oude gebruyk, by de gemeene Neringen,
,, en de Goede Luyden van den Agte, en in alles
,, moeten weſen gequalificeert, ſoodanig als hier
,, vooren, ten opſigte van de Schepenen, ge-ex-
,, preſſeert ſtaat: En ſullen de ſelve Theſauriers
,, mede gehouden weſen, alvoorens tot de Actuële
,, Bedieninge te werden geadmitteert, te ſtellen
,, ſuffiſante Cautien, en met ſolemnelen Eede te
,, verklaren, dat ſy naar de voorſz Bedieninge niet
,, hebben geſolliciteert.

XVII.

,, De Miniſters van den Oud-Rade, en het
,, Geregte, als namentlijk, den Penſionaris en
,, Secretariſſen, ſullen tot Schepenen Nominabel
,, en Eligibel ſijn, ſoodanig nogtans, dat de ſelve
door de favorabele Gonſte van Syne hooghſt-ge-
,, melde Hoogheyd ge-eligeert werdende, en in
,, Functie als Schepenen willende treden, gehou-
,, den ſullen weſen hare Bedieninge af te ſtaan, en
,, ſonder eenige reſerve te ſtellen ter Diſpoſitie en
,, ter Collatie van den voorſz Oud-Rade; nemaar
,, in gevalle de ſelve genegen waren in hare Be-
,, dieninge te blyven continueren, dat in ſoodani-
,, gen cas de ſelve verſtaan ſullen werden onder
,, het getal van den Oud-Rade te ſijn, ſonder
,, nogtans daar inne te mogen ſitten ofte ſtem-
,, men, gedurende der ſelver Bedieninge; als tot
,, Verkieſinge en Nominatie van de voorſz Bur-
,, gemeeſters: dog ſoo wanneer ſy luyden hare
,, Bedieninge ſouden komen neder te leggen, en
,, effective af te ſtaan, dat de ſelve als dan in den
,, voorſz Oude-Rade Rang en Seſſie ſullen ne-
,, men, ſonder eenige formaliteyten meerder van
,, nooden te hebben, naar den tijdt haarder Ele-
ctie;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

,,ctie; mits welke de voorſz Miniſters tot Sche-
,,penen invoegen voorſz ge-eligeert werden-
,,de, en niet genegen zynde aanſtondts in die
,,Qualiteyt te fungeren, dat als dan de ſelve al-
,,leenlijken Eedt ſullen doen als Oud Raden, en
,,niet als Schepenen, en dat in ſoodanigen geval
,,hare plaatſen als Schepenen, by den Geregte
,,ſullen vervult werden by Surrogatie uyt de
,,Leden van den Oud-Raad, en anders niet.

XVIII.

,,Dat den dag van drie Koningen-Avond ſal
,,blyven geaffecteert tot Beſtellinge en Begevin-
,,ge van de Ambten, die men van ouds gewoon is
,,te beſtellen; en ſullen dien-volgende die van
,,wegen deſe Stad ter Vergaderinge van de Hee-
,,ren Staten Generaal, mitſgaders in de Collegien
,,van den Raad van Staten, Gecommitteerde
,,Raden van Hollandt, en ter Admiraliteyt, als
,,mede in de Reken-kamers van de Generaliteyt
,,en van Holland ſullen compareren, by de Hee-
,,ren van den Oud-Rade, met beſlote Billetten
,,werden gekoren; en ſullen de ſelve gehouden
,,weſen, alvoorens tot de voorſz Chargies, aan
,,de Heeren Staten van Holland en Weſtvrieſlant
,,te werden gepræſenteert, met ſolemnelen Eede
,,te verklaren, dat ſy naar de voorſz Bedieningen
,,niet hebben geſolliciteert: Maar alle Ambten,
,,binnen de voorſz Stad bedient werdende, ter
,,Wees-kamere, en over Gods-huyſen, Collo-
,,nelſchappen, Schutmeeſterſchappen, en het
,,Schout-Ambt van Agt-dagen, mitſgaders
,,Heemraadſchappen, en de Bewindhebbers-
,,plaatſen van de Ooſt-en-Weſt-Indiſche Com-
,,pagnien, ſullen met open Stemmen vergeven
,,werden, en dat by Voorſtellinge ofte Nomi-
,,natie, ofte wel by abſolute Electie, ſoo als
,,ten regarde van de ſelve reſpectivelijk van ouds
,,in gebruyk is geweeſt: Edog by aldien het mog-
,,te komen te gebeuren, dat ymandt tuſſen tyde
,,quame aflijvig te werden, welkers Ambt ter
,,Collatie van de Heeren van den Oud-Rade
,,ſtaande, ſonder ondienſt niet vacant ſoude kon-
,,nen blyven tot den voorſz dag van drie Konin-
,,gen-Avond, ſoo ſal daar inne by de Heeren
,,van den Oud-Rade werden voorſien, invoe-
,,gen en manieren als vooren, ende ſulks het
,,voorſz Ambt ofte Bedieninge, by forme van
,,ſurrogatie, op een ander Perſoon werden ge-
,,confereert.

XIX.

,,En ſullen, gelijk voor deſen altijd gebruy-
,,kelijk is geweeſt, geene afgegane Burgemee-
,,ſters ofte Schepenen genomineert ofte inge-
,,koren mogen werden, 't en ſy deſelve twee
,,volle Jaren in hare reſpective Qualiteyten ſtil
,,gezeten hebben.

XX.

,,Gelijk ook in den Oud-raad niet meer weſen
,,ſal, als Vader met eenen Soon, mitſgaders twee
,,gebroeders, en niet meer.

XXI.

,,Sal voorts alle 't gene de Regeeringe van de
,,voorſz Stad concerneert, en hier bevoorens
,,niet ſpecifice uytgedrukt ſtaat, op den ouden
,,voet gelaten, en dien conform gepractiſeert
,,werden.

XXII.

,,En ten eynde de bovenſtaande Poincten en
,,Artikelen te vaſter mogen werden gehouden,
,,ſonder eenige Veranderinge, buyten evidente
,,noodtſakelijkheyd ſubject te weſen, ſoo is by
,,de Heeren van den Oud-Rade goedt gevonden,
,,bewilligt, en overgegeven, gelijk by de ſelve
,,goedt gevonden, bewilligt, en overgegeven
,,werdt by deſen, dat geen deliberatie ſal mogen
,,werden aangeſtelt, veel min eenige alteratie ofte
,,Veranderinge in de vooren-ſtaande Poincten en
,,Artikelen werden gemaakt, voor en al eer den
,,Oud Rade daar op agt dagen te vooren ſpecia-
,,lijk ſal weſen geconvoceert, en alle abſente
,,Heeren ten ſelven eynde mede by Miſſive ſul-
,,len weſen beſchreven, en dat als dan niet anders
,,als met ſes-en-dertig conſonante Advijſen ofte
,,Stemmen tot eenige Veranderinge, Ampliatie,
,,ofte Reſtrictie, in de vooren-ſtaande Artike-
,,len, ofte eenig Poinct van de ſelve geconclu-
,,deert, en vervolgens enig verſoek aan de Heeren
,,Staten van Holland en Weſtvrieſland gedaan
,,ſal mogen werden.

HAARLEM.

Die van Haarlem werden alle jaren op St. Am- 66
broſius-dagh van den Grave of van ſijn Stede-
houder, op haar Nominatie van een dubbel getal,
vier Burgemeeſteren en ſeven Schepenen gegeven,
volgens Hantveſt van Hertog Jan van Beyeren,
en Vrouw Jacoba, van den 24. January 1418.
luydende als volgt.

,,JAn by der gracien Godts Hertoge van
,,Lothringen, van Brabant, Marck-Grave
,,des Heiligen Rijx, Grave van Henegou, van
,,Hollandt, van Zeelandt ende Heer van Vrie-
,,ſlandt, ende Iacop bider gracien Godts Her-
,,toginne ende Marck-Gravinne, Gravinne en-
,,de Vrouwe der ſelver landen, Doen kond allen
,,luden, dat wy om den getrouwen dienſt die
,,ons onſe getruwe ſtede van Haerlem ducwil
,,ghedaen heeft ende daghelickx doet ende of
,,Godt wil noch doen ſal, der ſelver onſer ſtede
,,horen poirteren ende nacomelingen gheghe-
,,ven ende verlient hebben, geven ende verlienen
,,mit deſen brief, voir ons ende onſen nacomelin-
,,gen alſulcke hantveſten ende Previlegien als
,,hier nae beſcreven ſtaet.

,,Inden eerſten dat wy alle Iaers op ſinte Am-
,,broſius dagh in onſer Stede voorſz. ſetten ſul-
,,len of doen ſetten ſeven goede mannen tot
,,Scepen, die een Iaer lanck ſonder verſetten daer
,,Schepen bliven ſullen, dat en waer dat enich
,,binnen ſijnre tijd aflivich worde, daer voer
,,ſullen wy dan eenen anderen ſetten of doen
,,ſetten dien tijd uut blijvende, en des gelijcx
,,ſullen wy hen oec Burgermeeſters ſetten, die
,,een Iaer lanck bliven ſullen ſonder verſetten,
,,Ende wy en ſullen niement aldaer tot Scepen
,,ſetten hy en ſal out weſen XXVI, Jaer of daer
,,boven; Ende dat niement naere van Maeſ-
,,ſcap toe ſamen ſitten en ſal dan after Suſter kin-
,,der of daer bineden; dit ſal dueren alſoe lange
,,ende totter tijdt toe dat dat leſte payment ver-

,, ſcenen ſal ſijn van hondert en ſes nobelen, die
,, wy nu onſen Oem Hertoghe Jan van Beye-
,, ren gheloeft hebben te betalen.

,, Voert aen want in onſer ſtede voirſz een
,, wijl tijdts herwaerts ghewoenlick is gheweeſt,
,, dat onſe Scout mit twien of mit drien Scepen
,, aldaer nuwe ghebode koeren ende ſtatuten ge-
,, maect hebben, een half of een heel Iaer durende,
,, die willike als wy claerliken onder wijſt ſijn,
,, grotelic ghedraghen hebben in achter deel ende
,, ſcaden onſer voirnoemde ſtede ende horen poir-
,, teren ende gemeenten, ſoe iſt dat wy begheren-
,, de der ſelver onſen ſtede daer op te verſien,
,, hebben wy die voirſz gewoente ende handt-
,, veſten, die ſy daer of hebben, wederroepen ende
,, te niete gedaen, ende hen gegeven ende ver-
,, lient, als dat onſe Schouten, Schepenen, ende
,, Rade onſer voirſz Stede by conſent, raedt, ende
,, toe doen van der meeſter meenighe, die in onſen
,, gerecht van Haerlem geweeſt hebben, voert aen
,, nuwe gebode koeren ende Statuten maken mo-
,, gen tot eenen halve jare, of eenen helen durende
,, by horen eeden datter meenten of der meeſter
,, meeninghe oerbaerlick is, behoudelijck ons
,, daer in onſer Heerlicheydt ende Rechts. Ende
,, alſoe verre als die ſelve geboden, koeren, ende
,, ſtatuten 't gheghen onſe Heerlicheyt ende recht
,, niet en dragen, ende ſoe wat gebode koeren of
,, Statuten gemaeckt worden, anders dan by der
,, meeſter meninge gelijck voirſz is, die en ſullen
,, gien ſtat houden noch van gienre waerde we-
,, ſen.

,, Voert meer hebben wy onſer voirſz Stede
,, verlient tot ewighen dagen, dat onſe Baljuw,
,, Rechter, of Dienaer onſer voirſz Stede ſal ten
,, Heyligen ſweren, eer hy den dienſt aentaſten of
,, bewinden ſal te regieren, dat hy eenen yege-
,, liken dies begeert recht ende vonneſſe doen ſal;
,, wilke voirnoemde punten wy hebben geloeft
,, voir ons ende onſe nakomelingen onſer voirſz
,, Stede van Haerlem ende horen nakomelingen
,, vaſt ende geſtade te houden in der maten die bo-
,, ven geſchreven ſtaen; ende des 't orconde
,, hebben wy onſe zegelen aen deſen brief doen
,, hangen, gegeven tot Woudrichem opten xxiv.
,, dag in Januarius in 't jaer ons Heeren M. ccc.
,, en xviii. na den lope van onſen hove.

D E L F T.

Binnen Delft werden mede alle jaar by den
67 Graaf of ſijnen Stede-houder vier Burgemeeſte-
ren, ende ſeven Schepenen geſet, daar toe ſy
mede een dubbel getal nomineren onder haren
Eed, by Handveſt van Vrouw Jacoba van den
22. December 1417. inhoudende onder ande-
ren. ,, Soo wie yets gave om Burgemeeſter of
,, Schepen te weſen, die ſoude verbeuren duy-
,, ſent Vrankrijkſe Croonen. Nader beveſtigt by
Hertog Phlips, op den 7. September 1443. in
deſer vougen. ,, Dat die Vroetſchap ende ryk-
,, dom van der voorſz Stede ſullen mogen kieſen
,, by horen Eede, veertigh Perſonen, de rijkſte,
,, eerbaerſte, notabelſte, en vredelijkſte, van wat
,, conditie ende ſtaat die ſijn, dewelke den tyd
,, van thien jaar lang, ende daer ten eynde tot
,, wederſeggen toe, alle jaar eenen dag voor den
,, dagh diemen gewoon is het Recht te vernieu-
,, wen, kieſen ende nemen ſullen by gelijken Ee-
,, de twee-en-twintig Perſoonen uytten aller rijk-
,, ſte ende vredelijkſte Mannen, ende ſullen die
,, preſenteren ende overleveren aen den Graaf, of
,, ſijnen Gecommitteerde, om uyt den ſelven ge-
,, koren ende geordonneert te werden vier Bur-
,, gemeeſters ende ſeven Schepenen, tot den
,, Gouvernemente der voorſz Stede van Delft,
,, dat jaar ſchaar duyrende; ende voort dat die
,, Veertig ſullen geroepen weſen in alle der voorſz
,, Stede ſaken, gelijk die andere vande Vroet-
,, ſchap ende rijkdom, te weten inde materien,
,, ende tot allen tijden gewoonlijk de voorſz
,, Vroetſchap te vergaderen; en of 't gebeurde,
,, dat ymand vande voorſz aflijvig wiert, of hem
,, ontvryde van ſijn Poorterſchap, ſullen die
,, andere blyvende hy hoiren Eede ende conſcien-
,, tie een ander in deſſelfs plaatſe kieſen.

L E Y D E N.

Die van Leyden is van outs toegelaten haer 68
eigen Burgemeeſters te ſtellen, en alle jaar te
vernieuwen, by Hantveſt van Hertog Philips
van den 24. July 1434. luydende aldus: ,, Item
,, ſelmen alle jaar op St. Martijns-avont by onſen
,, Schout, Geregte, en Vroedſchap onſer Stede
,, van Leyden inder tyd weſende, aldaar verkieſen
,, vier Burgermeeſteren, naar uytwyſen onſer
,, Stede oude Handveſten ende Keuren, die ſy
,, daar af hebben. Nader beveſtigd by Kaiſer Ka-
rel op den 21. Juny 1519. met deſe woorden;
,, Ende hier toe ordonneren wy, dat de voorſz
,, Veertig op St. Martijns-avont met die van de
,, Vroedſchap onſer Stede van Leyden de Burger-
,, meeſters, ende Theſauriers ſullen kieſen.

Het lichaam van de Regeringe der Stad Leyden beſtaat mede by veertig Perſonen, by verſterf, ofte vertrek by hun ſelfs te vervullen, ingevolge van het Octroy van Kaiſer Karel, van den 21. Juny 1519. daar uyt dan mede gemeenlijck de Burgermeeſters en Schepenen verkoren werden. Welke Verkieſinge van Schepenen by den Stadhouder gedaan werd op de voorſtellinge van de grote Vroedſchap in een dubbel getal, agtervolgens het Handveſt van Maximiliaan, van den jare 1510. van Karel van den jare 1514. ende nader beveſtigd by het voorſz Handveſt van Kaiſar Karel van den 21. Juny 1519. aldus luydende.

,, ALſoo by onſe opene Brieven van den 26.
,, October laaſtleden, wy om ſeekere re-
,, denen ons daar toe porrende, wedergeroepen
,, en gerevoceert hebben de Veertig, den welken
,, wy onſer Stede van Leyden in Hollant, daar te
,, vooren in den jare 1514. tot onſen wederſeg-
,, gen, verleent en geordonneert hadden, het
,, ſy dan d'ingeſetenen van onſe voorſz Stede,
,, zigten onſe voorſz Revocatie getoont heb-
,, ben, dat ſy de voorſz Veertig van ouden tyden
,, hebben gehadt, en dat de welvaart van de ſel-
,, ve onſer Stede daarinne gelegen ſy, en daar-
,, omme onlangs in 't conſenteeren van onſe leſte
,, bede in Hollandt, ootmoedelijk gebeden heb-
ben

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

„ ben hen luyden de voorſz Veertig te willen reſtitueeren; des wy aanſiende hoore goetwilligheyd, en tot de welvaart van de ſelve onſer Stede, hem geconſenteert en toegeſeyt hebben, en van doen toegeſeyt hebben, te dien eynde onſen lieven en getrouwen Neve de Stadhouder Generaal van Holland, Zeelandt, en Weſtvrieſlandt den Grave van Naſſouw gecommitteert, in onſe Stede van Leyden te reyſen, en aldaar van onſent wegen; alſulke Veertig Perſoonen, daar toe nut zynde te ordonneeren en te ſtellen; en deſelve Veertig alſulke magt en authoriteyt te geven, als hem aanſiende onſe eere, en t'profijt vander voorſz Stede goet en redelijk dunken ſoude. En alſoo onſen voorſz Neve en Stadhouder, daar toe overmits ſijne reyſe, als doe van onſen wegen in der Duytſcher Landen, en aldaar nog is, niet en heeft mogen vaceeren nog verſtaan, waeromme wy tot ſijnder begeerten, onſen lieven en getrouwen Rade Frederik van Reneſſe, en Mr. Vincent Cornelis ſoon, by onſen Brieve van den 10. Maart laaſtleden, gecommitteert hebben, in onſe voorſz Stede van Leyden te trekken, en aldaar informatie te nemen, van den Staate en conditie van de Ingeſetenen der ſelver Stede, omme uyt dien tot Veertig Perſoonen toe, de Notabelſte en Regtvaardigſte te kieſen, en voorts aldaar te vernemen, wat authoriteyt by den ſelven Veertigen in haare inſtructien, beſt ſoude mogen geven, en ons van al rapport doen: Doen te weten, dat wy des voorſz is, gemerkt de gemeynen ingeſetenen van onſe Stede van Leyden Supplianten, genegen weſende tot hare Supplicatie, willende met hen Luyden, met goede trouwen proceederen, en hen luyden onſen voorſz toeſeggen onderhouden, gehoort hebbende het rapport van onſe voornoemde Gedeputeerden, en haar advys. Wy by rypen Rade en deliberatie van onſe ſeer lieve Moeye Vrouw Margariete, Eerts-Hertoginne van Ooſtenrijk, en Gravinne van Bourgondien, Hertoginne en Togteneſſe van Savoyen &c. en van den Luyden van onſen Secreten Rade, en van onſe Finantie, in deſen onſen Landen geordonneert, den voorſz Supplianten de Veertig gereſtitueert, en ſoo verre noot ſy van menſch gegunt, verleent, geconſenteert hebben, reſtitueeren, verleenen, en conſenteeren, uyt onſe ſonderlinge gratie by deſen, hen Luyden daar toe noemende de volgende Perſoonen &c.

By dit ſelve Octroy is de Veertige of de Vroetſchap geauthoriſeert, ſoo wanneer dat ymant uyt den haren komt te overlyden, of uyt de Stad te vertrekken, eenen anderen te verkieſen in des ſelfs plaatſe; blykende by de volgende woorden,

„ En ingevalle eenigh van de voorſz Veertig aflyvig werde, of buyten onſe voorſz Stad ter Wooninge trekt, of anderſints van de voorſz Stede hem abſenteert, indien gevalle ſullen die andere van de Veertig in Stede van dien aflyvigen of geabſenteerde Perſoone, eenen kieſen en ordonneeren, van den Nobelſten en Regtvaardigſten Perſoone, die ſy in haare conſcientien, nutte en bequame daar toe kennen en weten ſullen, out weſende ten minſten 28. jaren en geen gebroeders, vaders of kinderen weſende, van eenige van de voorſz Veertig. Eenen nieuwen Veertig alſo verkooren weſende; ſoo wert in het ſelve Privilegie geſeyt, dat by den Schout der Stad Leyden in ſijnen dienſt ingeſtelt of gereſtitueert, en den ordinairen eet afgenomen ſal werden, daar van ſoo luyden de woorden als volgt. „ En dewelke Perſoonen by den Veertig aldus verkooren weſende gepreſenteert ſullen werden onſen Schout van Leyden ter tydt ſijnde, dewelke hem luyden van onſen wegen inſtitueeren ſal, en alles doen. En voort jaarlijx gelijk van den anderen Veertig den behoorlijken en voorverhaalden eet ontfangen ſal. Met welk Octroy, komt over een te ſtemmen en genoegſaam te accordeeren de tweede Burgerlijke Keure van den jare 1582. dewelke is ſpreekende van 't verkieſen van de Veertigen in plaatſe van aflyvigheyd, ofte uyt de Stad metter woon vertrokken weſende, en is van den volgenden inhout:

„ Eerſt ſullen de voorſz Veertigen, ſoo wanneer eenige uyt den heuren komen te overlyden, uyt deſer Stede mette Wooninge te vertrekken, of anderſints van der ſelver hem te abſenteeren, in haar Vergaderinge op 't Raathuys, by de meerderheyd van Stemmen, andere in de plaatſe van den overleeden, vertrokken, of abſenten verkieſen: agtervolgende het Octroy, van den voorgenoemden Keyſer Caarle de V. gegeven den 21. Juny 1519. dewelke aan handen van den Schout den gewoonlijken Eet ſullen doen.

Den Eet dewelke de Veertigen plegen te doen, is dees volgende.

„ ICk Geloove en Zweere, dat ik den Koning van Spangien, met alle ſijne adherenten, verklaare en houde voor myne Vyanden, dat ick de Graaflijkheyd en Hooge Overigheyd van de Landen van Holland, Zeeland, en Weſtvrieſland, en ſulx ook deſelve Landen, mitſgaders deſer Stadt Leyden, goet, gehouw, en getrouw ſal weſen. Deſelve Graaflijkheydt, Hooge Overigheyd, Landen, en Stad, ſal gehoorſamen en aſſiſteeren naar myn uytterſte vermogen, tegens alle en een ygelijken, der voorſz Graaflijkheyds, Hooge Overheydts, Landen en Stads Vyanden; dat ik voorts als Veertige geroepen ſijnde, omme te helpen verkieſen, 't ſy de ſeſtien, of ook Burgemeeſteren en Threſauriers, ſal kieſen de eerbaarſte, beſte en verſtandigſte, ter eeren van der Graaflijkheyd en welvaaren deſer Stede dienende; van gelijken dat ik geroepen ſijnde als Veertige, met en beneffens die van de Vroetſchappe, omme te opinieeren in s'gemeene Lants, of deſer Stede affairen, naar myn beſte wetenſchap opinieeren, ſtemmen en raden ſal, ter eeren van der Graaflijkheyd, Hooge Overigheyd, en Landen, mitsgaders deſer Stad Leyden welvaaren. Ten laaſten dat ik d'inhouden van de Ordonnantien en beveelen van der Graaflijkheyd en Hooge Overigheyd, naar myn beſte vermogen, volkomen en onderhouden ſal.

Over veele jaren is de Stad Leyden alleen geregeert by den Schout en agt Schepenen, dewelke de magt hadden, om Keuren en wetten te maken

tot nut en voordeel van de Burgeren en Inwoonderen der Stad Leyden, en van de selve naargekomen moesten werden, blykende by een van de outste Privilegien deser Stede, gegeven by Graaf, Floris de V. dier naame en seventiende Graaf van Holland in den jare 1266. daar van de woorden luyden als volgt. ,, Wanneer gesloten en geor-,,donneert sal wesen by den agt gefwoorens en ,,den Rigter, tot profijt en bevorderinge der ,,Stad, t'selve sal van een ygelijk voor goet ge-,,kent, en vastelijk onderhouden worden. Van gelijken blijkt sulx by twee andere Privilegien, beyde gegeven by Willem de III. Grave van Henegouwen en Holland, in den jare 1306. en 1315. wesende beyde van eenen inhout, daarinne dese woorden gevonden werden.

,, Soo wat by dien agt Schepenen en by den ,,Regter, gemaakt en gekeurt wort, ten oir-,,baar en tot vorderinge der Poorteren voorseyt, ,, dat sal gelovet en vast gehouden sijn, van ons ,, en van alleman.

Welke Poincten, beneffens de andere Stats Privilegien, by alle de naargekomen Graven van Holland, van handt te handt, en d'eene den anderen volgende, sijn bevestigt, te weten by Keyser Maximiliaan in den jare 1346. by Willem de V. Hertoge in Beyeren in den jare 1351. en 1355. by Aalbregt Hertoge in Beyeren in den jare 1393. by Willem de VI. Hertoge in Beyeren in den jare 1405. by Johan de II. Hertoge in Brabant van wegens Vrouw Jacoba van Beyeren sijn Gesellinne, in den Jare 1418. by Philips Hertoge in Bourgondien als Ruwaart en Oor in den jare 1425. en als Grave selfs in den jare 1434. by Karle Hertoge in Bourgondien anno 1468. by Keyser Maximiliaan van Oostenrijk van wegens vrou Maria van Bourgondien sijn Gesellinne, in den jare 1478. by Philips de II. Eershertoge van Oostenrijk, daar naar by Caarle de V. Roomsch Keyser en Grave van Holland, in den jaare 1515. den 14. Juny, en ten laasten by Koning Philips van Hispangien in den Jare 1549. den 20. September. Men bevint in verscheyden oude Cartren, dat over lange Jaren de Heeren van Wassenaar als Burggraven van Leyden, de magt hadden, om beneffens den Grave van Hollandt, alle jaren vier Schepenen binnen Leyden te stellen, en by gebeurten elx den Schout, daar uyt metter tyd veel onrusts en moeyten in de Stad ontstaan is, te meer om dat den Burggrave, het Schout-Ampt en het Schependom, om gelt verkogt of beleende. Dog soo is eyndelijken by den Burggrave in den jare 1387. op Sinte Catharynen-dag, aan de Stad Leyden een seeker accoort en Brief gegeven, daar by dat hy beloofde van doen voortaan niet meer te sullen doen, blykende by 't geene alhier uyt den selven Brief geinsereert wert, luydende als volgt.

,, Ik Philips van Wassenaar Ridder, doen cont ,, allen Luyden; dat ick by Rade en goetdunken ,, mijns liefs gedugts Heeren van Holland, en an-,,ders mijne Vrienden Rade, overdragen ben mit ,, den Stede van Leyden, by consente en goet-,,dunken des Geregts en der Vroetschap, soo sy ,, metter gemeente gesprooken hebben van der ,, Stede voorsz om meere ruste en vredewille, en ,, gemeen oorbaar der Stede, alsulke puncten als ,, hier naar beschreven staan. Voort sient voor-,, waarden, tussen der Stede en my, dat men ,, van deser tijdt voortaan, nimmermeer tot ge-,, nen dage, gelt lienen en sal op 't Schout-Ampt, ,, nog op gereght voorsz van der Stede, en daar-,,om geloove ick voor mijnen Heer, mijnen Va-,,der, voor my, voor Dirk mijnen Broeder, en ,, voor onser alre nakomelingen, dat wy van ,,niemand die leeft, in der tijd dat men Schout of ,,geregt setten sal, enig verkoren geldt neemen ,,sellen, nog daar op lienen sellen, of anders ,,eenig profijt, hoe 't genoemt mag werden, ,, daar in soeken sellen, die ons om dier saake wil-,, le ergent in te bate komen mag. Maar altoos ,, sulke luyden daar in te setten, daar de Stede wel ,, mede bewaart is, en dat volk best mede te vree-,, den blyven mag.

,,Voortaan sal men te Leyden geenen Schout ,, setten, hy en heeft eerst te Leyden vier jaar ,, Poorter geweest aan eenen gange, en daar ge-,, woont met alinge sijnre woenstat.

Agtervolgende dit selve accoort, soo moest de Stad Leyden wederomme aan den voornoemden Burggrave betalen, sodanigen somme van Peninngen, als hy gewent was, deselve Offitien te verkoopen of te belienen, gelijk uyt de volgende woorden kan gesien worden.

,, Hierom sal my de Stede voldoen en betalen, ,, sulk gelt als voortijds, op 't Schout Ambagt, ,, en geregt plagt te staan, daar die somme af be-,, loopt vyf-en-twintig hondert oude Schilden ,, van Vrankrijk, of voor elken Schilt 't payement ,,van sesse en veertig witte groote en eenen halven ,, of hare waarde. Dog en heeft den voornoemden Burggrave, dese verkopinge of belieninge van het Schout-Ampt ofte Schepenschap, niet alleen gedaan, maar 't selve is mede by den Graven gepraktiseert geweest, als genoegsaam blykt by seekere Privilegie, aan de Stadt Leyden gegeven, by Hertog Philips van Bourgondien, Grave van Hollandt, op den 24. July in den jare 1434. daar uyt dit volgende geextraheert is;

,, Philips by der gratien Godts, Hertoge van ,, Bourgondien, van Lotringen &c. doen cont allen ,, Luyden, want onser goede Stede van Leyden ,, tot onser bede en begeerte, afgelossent hebben ,, en betaalt sulk gelt, als daar onse geregte, als ,, van Schepenen jaarlijx te setten binnen onser ,, Stede van Leyden, voor versettet was, mits dat ,, sy den geenen die dat gelt daar op geleent had-,, den betaalt hebben buyten onsen costen, en de ,, Brieven die daar of waren, ons weder overge-,,levert hebben, daar wy se seer vrindelijk af be-,,danken. Soo hebben wy onser voorsz Stede ,, weder gelooft en gelooven met desen Brieven, ,,in goeden trouwen voor ons, en voor onsen ,,erven, dat wy onsen geregte van Leyden, als ,, van Schout en Schepenen aldaar te setten, tot ,, eeuwigen dagen houden sullen, aan ons en on-,, se Graaflijkheyd van Holland, sonder dat Sche-,, pendom te verkoopen, te versetten, of te be-,, leenen, of weg te geven, of in eenigerwijs van ,, ons, ofte van onsen erven, dat te vervremden ,, of laaten scheyden. Wy en onsen erven en sul-,, len alle jaar onsen Schepenen versetten en ver-

nieu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

„ nieuwen, en niemandt anders, fonder eenige „ gifte of mede daar af te nemen, of laten nemen, „ fonder argelist.

Het Ampt en den dienst van den Schout, bestaat daer inne, dat hy de authoriteyt en het regt van den Grave met al sijn vermogen, bewaart en maintineert, en doet gehoorsamen; de Overtreders vande Wetten ende Ordonnantien achterhaalt, apprehendeert of vangt, examineert ten overstaan van Schepenen, informatien tegens deselve neemt, onder Eede mede voor Schepenen deselve aanklaagt, eysch doet, concludeert, en vonnisse aan de Schepenen versoeckt, die sulx eetshalven verplicht sijn te doen.

Item, dat hy sorge moet dragen, dat de Placcaten en Ordonnantien van de Staten Generael, of vande Heeren Staten van Hollant, mitsgaders de Keuren deser Stede, wel en behoorlijk geobserveert en onderhouden werden, en den breuckigen of schuldigen daar over bekeurt, en de boeten daar toe staande, afvordert, 't zy metter minne of met dwang, en in 't regart vande Keuren deser Stede, daer van eens jaars reeckeninge doen, aan de Heeren Royeer-meesteren, by die van de groote Vroetschappe gestelt, achtervolgende de twaalfde Burgerlijke Keure van den jare 1582. wesende van desen inhout.

„ Dat de Schout van nu voortaan, t'elcken „ vierendeel jaars den Burgermeesteren in der tijt „ een Cedulle van de boeten by hem gedaingt, en „ daar inne de Stad eenig gedeelte komt, over„ leveren, en binnen een Maant naar 't verloop „ van elk jaar, van sijnen ontfang, des voorsz „ gedeelts, voor den Royeer-meesteren, on„ vermaant reekenen, en der Stad dienvolgende „ voldoen sal, alles op peene van thien stuyvers „ daegs, tot Stads behoef te verbeuren, en langer „ dan een maant gebreekig blyvende, dat Sche„ penen ten vermanen van Burgemeesteren, over „ geen civile klagten den Schout aangaande, en „ sullen regt doen.

Den Schout is gehouden de Vierschaar te spannen in alle civile saaken, met de Heeren Schepenen, tot alsulke dagen, als de gewoonte is, in de Vierschaare, en over de saaken die boven getrokken worden, alle Woensdagen op des Schepens Kamer. Beroerende de magt en authoriteyt van den Schout, die hem by verscheyden Privilegien deser Stede gegeven sijn, daar van luyden de eigen woorden als volgt, genomen uyt het Privilegie van den Hertog van Bourgondien, van den jare 1434.

„ Eerst soo sal onsen Schout van Leyden, die „ inder tijt wesen sal, voortaen dragen een roede „ in zyne hant in een teycken van kennissen, ge„ lijck onsen Schout van Delft doet.

„ Ende oft gebeurde dat onsen Schout voorsz „ ergens te doen hadde buyten onser stede, of „ dat hy soo sieck waar, dat hy onse Schout„ Ambagt van krankheydt niet bewaaren en „ mogte, soo sal hy eenen anderen eerbaren man „ sijn roede overgeven mogen, voor twee van „ onsen Schepenen van Leyden, of meer. En „ soo wien onsen Schout voorsz alsoo sijn roede „ overgegeven hadde, die sal regt mogen doen „ van onsen wegen, gelijk of onsen Schout sel„ ver waar, den tijd dat onsen Schout buyten on„ se Stede gebeurde te wesen, of dat hy soo siek „ waar als voorsz is.

„ Voort soo geven wy onsen Schout van Ley„ den voortaan magt, dat hy van onser wegen „ regt sal mogen doen, met onsen agt Schepenen „ van den hoogsten, sonder onsen Balliu van „ Rhynlandt daar by te wesen, of daar over te roe„ pen, als hy tot desen dage toe geweest is. En of „ gebeurde dat eenig van onse Schepenen van „ huys waren, of soo siek waren dat sy ter Vier„ schaar niet gaan en mogten als onsen Schout „ van onsen wegen regt doen sal van den hoogsten, „ soo geven wy magt onsen Schout van Leyden „ voornoemt, die nu is, of naarmaals wesen sal, „ dat hy in dier Schepenen Stede, die van huys wa„ ren, of soo siek waren als voorsz staat, andere „ Schepenen setten mag van onser wegen, goede „ eerbaare mannen, om onse regte mede te vor„ deren. Dewelke Schepenen wesen sullen, en „ magt hebben vonnisse te wysen, en regt te „ helpen doen, gelijk of wy die op St. Jacobs „ dage, tot Schepenen geset hadden te wesen. „ Dienende alsoo lange als onse andere Schepenen „ van huys waren, of siek lagen, sonder argelist.

In dit selve Privilegie wert den Schout magt gegeven eenige Persoonen uyt Rhynlant en Haag-Ambagt, by Schepenen gebannen wesende, deselve haar Bannissement violeerende, en dat hy die kan agterhaalen of vinden, vry te mogen vangen, en andermaal voor Schepenen te regt te stellen, gelijk uyt de volgende woorden gesien wert.

„ En waart dat ymand boven den voorsz ban „ quame in den voorsz Landen, daar hy uyt ge„ bannen waar, die sal onsen Schout van Leyden, „ mogen inhaalen, en dat regten aendien van on„ sen wegen, gelijk of hy den selven binnen on„ sen Stede gevangen hadde.

Agtervolgende dese magt, is in den jare 1450. by den Schout van Leyden, eenen Jan Stantvast by Schepenen uyt Rhynland gebannen wesende, tot Oestgeest geapprehendeert, en binnen Leyden gebragt: waar over den selven Stantvast, hem geaddresseert heeft aan het Hof van Holland, sustineerende dat den Officier buyten Leyden sijnde, en sijn roede aan een ander overgegeven hebbende, sulx niet vermogt te doen. 't Hof dese saake geexamineert hebbende, so hebben sy op den 23. Maart Stilo Curiæ in den jaare 1450. by haar sententie verklaart, dat den voornoemden Jan Stantvast te onregt by den Schout van Leyden in den Dorpe van Oestgeest is aangetast en gevangen genomen geweest, en hebben dienvolgende den voornoemden Stantvast van de gevankenisse ontslagen, mits alleen de montkosten betalende sonder meer.

De Heeren Burgmeesteren en Schepenen siende, dat met het geven van dese sententie haar Privilegie gegeven by Hertog Philips van Bourgondien hier voorgenoemt, gekrenkt en vermindert was, hebben haar aan den selven Hertoge geaddresseert, en versogt in 't selve Privilegie gemeintineert te mogen werden: en hebben van den voornoemden Hertog in den jare 1451. in de maant van Junius, een tweede Privilegie bekomen,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

men, daar mede dat hy de Privilegie gegeven anno 1434. op 't point van het overgeven van der Schouten roede, en het gevangen nemen buyten Leyden aan Persoonen by Schepenen gebannen wesende, naarder verklaart en confirmeert, met de volgende verklaaringe.

„Te weten dat den Schout, mits d'overge-
„vinge van sijn roede, om dier saaken wil, en in
„der manieren als 't voorige Privilegie is houdende,
„niet afgeset is van sijn Officie, maar dat hy dies
„niettegenstaande sijn magt heeft en behout, om
„de ballingen aan te tasten en te vangen, overal
„daar hyse sal mogen vinden, binnen den Balliu-
„schap van Rhynland, en den Hage, buyten
„gewiede plekken, en die te brengen, of te doen
„brengen in de Stad Leyden, om regt daar over
„te doen.

De Schout van Leyden is mede volgende de Statuten en wetten van de Academie, ofte Universiteyt, Promotor ofte Officier: en bewaaart voor de Vierschaar aldaar, het regt van de Hooge Overheyt, tegens de Studenten en andere litmaten, die in cas van crym of correctie, haar vergrepen of misdaan hebben, tegens eenige Placcaten, Ordonnantien, ofte tegens de Statuten, doende tegens deselve eysch voor de Regters van de Universiteyt, 't sy by monde of by geschrifte, naar dat de saaken gelegen sijn, en de Placcaten en Ordonnantien sijn mede brengende, en moet dienvolgende alle jaren op de vernieuwinge van den Rector en Assesseurs, doen desen volgenden eet.

„Den Officier van de Universiteyt sal mede
„jaarlijx aan handen van de voorsz Curateuren
„sweeren en belooven by den eet, die hy de
„Graaflijkheyd van Holland gedaan heeft, dat
„hy sig in saaken van de Academie sal reguleeren
„en gedragen, naar de Ordonnantien en Satuten
„van de Universiteyt, en dat hy deselve naar
„sijn vermogen ouderhouden sal.

Wanneer en op wat tyd, het Collegie van Burgemeesteren, en den naam van dien binnen de Stad Leyden begonnen is, daar af wert geen volkomen bewijs bevonden; het eerste Privilegie daar in den naam van Burgemeesteren gestelt is, is de gene die de Stad Leyden heeft verkregen in den jare 1434. op den 23. July van Hertog Philips van Bourgondien de 26. Grave van Hollandt, gelijk gesien wert by 't geene hier is volgende.

„Item sal men alle jaar, op Sint Martyns-A-
„vont by onsen Schout, Geregte en Vroetschap
„onser Stede van Leyden in der tyd wesende, al-
„daar kiesen vier Burgemeesteren, naar uytwy-
„sen onser Stede oude Hantveste.

Om nu voorttegaan tot de maniere van verkiesinge en beëedinge van de selve, dienen alhier ingevoegt de extracten uyt twee Privilegien, daar by Leyden geoctroyeert en toegelaten is, de Burgemeesteren absolutelijk te mogen verkiesen. Daar van het eerste en ouwtste is, 't geen Leyden verkregen heeft in den jare 1434. op den 24. July, van Hertog Philips van Bourgondien, daar van de woorden sijn van desen inhout.

„Item sal men alle jaar op St. Martyns-avont,
„by onsen Schout, Gerechte en Vroetschap on-
„ser Stede van Leyden, in der tijt wesende, als
„dan verkiesen vier Burgemeesteren, naar uyt-
„wysinge onser Stede oude Hantveste en Keu-
„re, die sy daar af hebben.

Het tweede Privilegie is de Stad Leyden gegeven, by Keyser Karel de vyfde, Grave van Hollant, op den 21. Juny, in den Jare 1519. luydende als volgt.

„Ende hier toe ordonneeren wy, dat de
„voorsz Veertig, jaarlijx op St. Martens-avont,
„met die vande Vroetschap onser Stede van Ley-
„den, de Burgemeesters en Thresoriers der
„selver Stede sullen kiesen.

Maar voor en al eer dat de verkiesinge vande Burgemeesteren gedaan wort, soo is den Schout gehouden, volgende 't voorgaande Octroy van Hertog Philips van Bourgondien, aan de Vroetschappen en Veertigen te doen, de volgende vermaninge. „Ende als onsen Schout, Gerecht,
„en Vroedschap daarom vergadert sullen wesen
„op onser Stede-huys, soo sal onsen Schout van
„Leyden, in der tijd wesende, onsen Gerechte
„en Vroetschap van Leyden seggen en verma-
„nen, dat sy by haren Eede, die sy ons en onse
„Stede gedaan hebben, ende by hare zielen en
„conscientien kiesen sullen vier Burgemeesters,
„goede eerbare Mannen, voor ons en onse Ste-
„de nutte daer toe wesende. By wie, waar, en wanneer de Burgemeesteren verkoren moesten werden, is genoeg te sien uyt de extracten vande twee voorgaende Privilegien, daar wy by voegen sullen de woorden van de derde Burgerlijcke Keure van den jare 1582. spreeckende van de verkiesinge vande Burgemeesteren, en is van den volgende inhout.

„Die vanden Gerechte, als Schout, Burgemee-
„steren en Schepenen, met d'andere vanden
„breden Raat, sullen jaarlijx op den 10. Novem-
„ber, wesende St. Maartens-avont, op 't Raat-
„huys, by meerderheyt van Stemmen, kiesen
„vier Burgemeesteren, en onder deselve een van
„de drie oude, sonder t'samen te mogen kiesen,
„Vader en Kint, twee Gebroeders, noch twee
„Swagers; welcke gekoren Personen, ten sel-
„ven dage in openbare Vierschare, by den Schout
„den gewoonlijcken Eet sal werden afgenomen;
„en wie van 't Burgermeesterschap afgaat en sal
„in twee daar aanvolgende jaren tot den selven
„dienst niet weder gekooren mogen worden,
„maar wanneer imant in den selven dienst komt
„te overlyden, sal binnen veertien dagen daar
„aan, een ander in des overleedens plaatse, als
„voren gekoren werden.

De Burgemeesteren alsoo verkooren zynde, doen terstont voor en aleer sy in haren dienst treden, in openbare Vierschaar voor de gemeente, aan handen vanden Schout deser Stede, den volgenden Eet, staande in 't meer gemelde Privilegie van Hertog Philips van Bourgondien, met dese woorden.

„Ende soo wien dan by der meeste Keure
„gebeuren sal Burgemeester te wesen, dien sal
„onsen Schout van Leyden, in der tijt wesende,
„eenen Eet staven, en sy sullen elck ten Heyligen
„sweeren, onser en onser Stede rechten te be-
„waren, en onser Stede goede te regeeren, tot

,,nutte en profijt onſer Stede. Ende tot den ſelven dienſt verkooren weſende, en vermogen die niet te weygeren, ofte refuſeeren, maar ſijn gehouden den ſelven behoorlijk waar te nemen, ſoo lange deſelve is geduyrende, dat is een geheel jaar. En waar het ſaake dat ymand ſulx weygerde, en ongewillig was, en van ſijn Poort-regt ſoude willen renuntieeren, ſo ſoude hy verbeuren een boete van duyſent guldens, en het regt van iſſue moeten betalen, gelijk geſien wert by ſeeker Octroy de Stad Leyden verleent, op den 23. July anno 1543. als volgt.

,, Alle Poorters die gekooren werden tot het
,,Burgemeeſterſchap, Schependom, Threſau-
,, rierſchap, of Waardeynſchap, ſijn gehou-
,,den, de voorſz dienſten, den geheelen be-
,, hoorlijken tyd te bedienen, ſonder daar en tuſ-
,,ſchen haar Poort-regt te mogen opſeggen, op
,, peene van duyſent guldens, ten profijte van der
,, Stede Leyden. En dat alle die ſijn Poort-regt
,, opleyt, eer hy ontpoortert, of daar toe gead-
,, mitteert mag worden, alvooren gehouden is,
,, de voorſz Stede te betalen, en promptelijken
,, op te leggen, den thienden Penning van al ſijn
,, goeden voor het regt van Iſſue, niet tegenſtaan-
,, de dat hy naar de renuntiatie, binnen der
,, Stede, metter woone ſoude willen blyven.

Alhoewel dat de Stadt Leyden, by de twee voorgaande Privilegien, de magt gehad heeft om alle jaar vier Burgemeeſteren te verkieſen, ſoo werd nogtans bevonden, om eenige redenen in den jare 1504. by Hertog Philips van Bourgondien, by ſijn Brieve van State, gegeven binnen Bruſſel op den 22. October, binnen Leyden geſtelt geweeſt te ſijn, alleen twee Burgemeeſteren, en dat den ſelven Hertog de magt aan hem ſelfs behouden heeft, omme die alleen te mogen verkieſen en te ſtellen, en te dier tijden ſelfs geſtelt heeft, gelijk geſien wert by de volgende woorden.

,, En want ons nog volkomentlijk gebleeken
,, is, dat onſe voorſz Stede van Leyden mit ſo-
,, beren en kranken regimente in de commeren en
,, laſten 't agterheyd, en armoede gekomen, en
,, gevallen is, mits welken grotelijx van noden is,
,, daar inne te voorſien: en 't regiment en gou-
,, vernement der ſelver Stede te ſtellen, in goe-
,, de en ſeekere hant, van goede notabele Mannen,
,, beminnende de Zaligheyd en welvaart van die-
,, re, ſoo hebben wy hierom aan ons behouden
,, en gereſolveert, behouden en reſolveeren mits
,, deſen den tyd van deſen jegenwoordigen ſtaat
,, geduyrende de diſpoſitie, en vernieuwinge
,, van den Burgemeeſteren, Schepenen en Thre-
,, ſouriers, om die by ons, ofte van onſent we-
,, gen, of en aangeſtelt, en vernieuwt te werden,
,, tot den dage en termynen gecouſtumeert, ofte
,, alſulke andere dagen en termynen, en in alder-
,, vougen en manieren als ons dat gelieven en goet-
,, dunken ſal; ordonneerende en verklarende al nu,
,, dat den tyd van deſen voorſz ſtaat geduyren-
,, de in de ſtede van vier Burgemeeſteren en drie
,, Threſouriers diere tot nu toe geweeſt ſijn, niet
,, meer dan twee Burgemeeſteren en twee Thre-
,, ſouriers weſen ſullen. Kieſende, makende, en
,, ordonneerende al nu by deſen, voor Burgemee-
,, ſteren en Threſouriers van den toekomende ja-
,, re, beginnende en ingaande Sint Maartens
,, Miſſe toekomende, dat deſen ſtaat ingaan en
,, beginnen ſal, te weten Willem de Colſter, voor
,, den eerſten Burgemeeſter, en Hendrik Floris
,, ſoon tweede Burgemeeſter, en Threſouriers
,, Pieter Paadſe, Claas ſoon, en Gerrit Heyne
,, &c. en dat elke Burgemeeſter vijftig gulden, en
,, elken Threſourier, Veertig guldens s'jaars trek-
,, ken ſal, tot laſte van de Stadt Leyden, tot ha-
,, re wedden.

Van outs en over veele jaren ſijn de Schepenen, dewelke te dier tijden, met den Schout de Stad Leyden alleen regeerden, geſtelt by den Grave van Holland en den Burggrave t'ſamen, als elx van hem vier Schepenen, en was het met den ſelven dienſt ſoo verre gekomen, dat die geene die 't meeſte gelt daar voor wilden geven, daar toe konde geraaken. Maar ſiende dat ſulx de Stadt, de Burgeren en Ingeſetenen van dien geheel ondienſtig en nadeelig was, ſoo is het ſelve by ſeeker accoord, ſoo met den Grave als den Burggrave in den jare 1387. afgeſchaft en te niet gedaan, gelijk hier voor in het Officie van den Schout, met de eygene woorden van het contrakt aangeweſen is. Item uyt het Privilegie van Hertog Philips van Bourgondien van den jare 1434. en daarom is het gekomen, dat binnen Leyden, een even getal van agt Schepen geweeſt is, tegens het gebruyk van de andere Hollantſe Steden, die al meeſt een oneffen getal van ſeven of negen Schepenen ſijn hebbende, en dat ten aanſien omme dat de ſtemmen en advyſen in 't geven van de Vonniſſen, omme de gelijkheyd niet en ſouden komen te ſteeken, om welke redenen wille by den Schout en Schepenen met advys van de Burgemeeſteren op den 28. November in den jare 1592. gemaakt is de volgende Keure,

,, Op alle Vergaderingen van even Perſoonen,
,, beſtaande, daar de ſtemmen gelijk ſtaan en je-
,, gens malkanderen ſteeken, ſal naar voorgaan-
,, de weginge van de ſtemmen een ommevraag ge-
,, daan worden, of ymand van ſijn ſtemme be-
,, lieft te wijken, en in gevalle van neen, ſal de
,, ſtemme van die gene die in 't ſelve Collegie pre-
,, ſideert 't ſy Burgemeeſter of Schepen, kragt
,, hebben van twee ſtemmen.

Belangende de verkieſinge van 16. Perſoonen daar uyt by den Stadhouder van Hollant, of in ſijn abſentie of buyten Holland weſende, den Provintialen Rade van Hollandt de agt Schepenen uyt kieſt, die geſchiet heden ten dage en vele jaren te vooren, conform en volgens het Privilegie van Keyſer Carel de V. Grave van Holland, de Stad Leyden gegeven op den 11. Juny in den jaare 1519. luydende van woorde te woorde als volgt.

,, En deſelve veertig en heure nakomelingen
,, magt, authoriteyt, en ſonderling bevel geven,
,, van nu voortaan jaarlijx des dags voor Sint Ja-
,, cobs Apoſtel-Avont in Julio, op onſer Stede
,, Huys van Leyden te vergaderen, en aldaar ſe-
,, ſtien notable, eerbare, verſtandige, en regtvaar-
,, dige Mannen, naar haren beſten dunken in
,, haren conſcientie de nutſte en bequaamſte tot
,, den Schependom van onſen voorſz Stede te kie-
,, ſen.

Daar mede genoegsaam over een komt de agtste Burgerlijke Keure van den jare 1582. sprekende van de verkiesinge van de sestien, wesende van den volgenden inhout.

„ Dat die vande Veertige jaarlijx op den 23. Julio, namentlijk dags voor Sint Jacobs-Avont, by „ meerderheyt van stemmen op 't Raathuys sullen kiesen sestien Persoonen, omme daar uyt, „ volgende de Privilegien deser Stede, en 't gebruyk tot nog toe, de agt Schepenen te werden gestelt, in welke verkiesinge, mede niet 't „ samen en sullen werden genoemt vader en kint, „ twee broeders nog twee swagers, de welke in„ dien evenwel bevonden werden gekooren, sal „ men een van beyden by meerderheydt van „ stemmen aan laaten, en hadden sy evenveel „ stemmen by lotinge, de plaatse van die vry „ wert, by ommestellinge vervullen. Maar voor en aleer dat de Heeren Veertigen komen tot de nominatie van dien, soo wort by den Schout, volgende de authorisatie, hem by het meergenoemde Privilegie van Keyser Carel de V. gegeven, gedaan aande veertigen dese volgende vermaninge, op den eet by hen luyden gedaan aan de Graaflijkheydt van Hollandt en Westvrieslandt.

„ En daar toe jaarlijx al eer sy tot de verkiesin„ ge van de voornoemde sestien procedeeren, in „ handen van onsen Schout van Leyden, dien „ wy daar toe committeeren, in presentie vande „ Burgemeesteren en Schepenen van onsen voorsz „ Stede, of van het meerendeel van dien, sweeren sullen, dat sy en elk van hen, tot de voorsz „ verkiesinge, en electie, naar haar beste we„ tentheyd, en sonder tot ymands versoek ofte „ inductie, ymand wien hy sy, faveur te dragen, „ procedeeren sullen. En alleenlijk, en onser na„ komelingen, en 't gemeyn profijt, en welvaart „ van onser Stede voorsz, en van de ingesetenen „ der selver aansien sullen. By wien, en aan wie, de verkooren sestien gepresenteert moeten werden, omme daar uyt de agt Schepenen te verkiesen, werdt mede geseyt, in het voorgaande Privilegie, met dese woorden.

„ Den welken sestien goede mannen aldus ge„ kooren, by den Schout en twee van de Burge„ meesteren van onser voorsz Stede, dewelke „ de voorsz Veertigen daar toe committeeren sul„ len, onsen Stadhouder en in sijne absentie on„ sen President en den luyden van onsen Rade in „ Holland, en Zeeland en Westvriesland, gepre„ senteert sullen werden, om tot den gewoonlij„ ken dag, die agt uyt dien van onsent wegen ge„ kooren, en geordonneert te wesen tot Schepe„ nen van onsen voorsz Stede, voor den naast „ doen toekomenden jare. Hier mede komt te accordeeren, een gedeelte van de agtste Burgerlijke Keure, daar van de woorden sijn luydende als volgt.

„ Welke sestien Persoonen, by den Schout en „ twee Burgemeesteren, myn G. H. den Grave „ van Hollandt of sijn G. Stadhouder, in dien „ eenig van hem in Holland is, en by haar luyder „ absentie den President en Raden van Hollandt, „ conform de Privilegien deser Stede, sullen wer„ den gepresenteert, omme by deselve, daar uyt „ agt Schepenen verkooren, en naderhandt in „ de Vierschaar openbaarlijk ge-eet te worden.

De Schepenen of by den Stadhouder, of in sijne absentie, by den Hove van Holland verkooren wesende, werden op St. Jacobs dag, in openbaare Vierschaare, in haar Ampt gestelt, en moeten aan handen van den outsten of presideerenden Burgemeester volgende het Privilegie van Hertog Philips van Bourgondien, van dato den 24. July anno 1434. doen den volgenden eet.

„ En als wy die aldus geset hebben, soo sal die „ ouwtste Burgemeester van onser Stede, dien elk „ eenen eet staven, en sy sullen sweeren ten Hey„ ligen, dat sy om dat Schependom, of Schepen „ te wesen, niet vervolgt en hebben, nog doen „ vervolgen, gebeden en hebben, nog doen bid„ den, nog gelt, nog gonste, nog meyde daar op „ gegeven, nog geleent en hebben, nog doen „ geven, nog leenen, in eeniger manieren, son„ der argelist.

Die eet gedaan wesende, soo is den Schout agtervolgende 't voorsz Privilegie, gehouden de Schepenen te staven eenen anderen eet, blykende by de volgende woorden van 't selve Privilegie luydende aldus.

„ En dien eet gedaan, soo sal hem onsen Schout „ van Leyden in der tijd wesende, eenen anderen „ eet staven, en sy sullen elk sweeren ten Heyli„ gen, als gewoonlijk is, dat sy Regte doen, en „ Vonnisse wysen sullen, tussen twee mannen „ taale, naar haar vyf sinnen.

Dese agt Schepenen hebben de magt om met den Schout te maaken sodanige Keuren en Ordonnantien, tot nut en voordeel van de Burgeren en Inwoonderen van Leyden, als sy sullen bevinden te behooren, 't sy in wat saaken sulx soude mogen sijn, eenige Neeringen, Handelingen, Ambagten, Gilden, de politie en andere saaken aangaande, en dit alles volgens Leydens outste Privilegie, gegeven by Graaf Floris in den jare 1266. luydende als volgt.

„ 't Welk by den agt geswoorne, en den „ Regter tot profijt en welvaaren der Stad geor„ donneert en besloten is, sal een yder voor goet „ moeten kennen en onderhouden.

In de jaren 1306. en 1315. is by twee verscheyden Privilegien, gegeven by Graaf Willem de Goede, het eerste op den eersten meye in den Hage, en het tweede mede in den Hage des Sondags in dertien avont, het voorgaande Privilegie van de Keuren te maaken, geapprobeert en geconfirmeert, met de volgende woorden.

„ Voort soo wat by de agte Schepenen, en by „ den Regter gecoert, en gemaakt wort ter oor„ baare en ter vorderinge des Poorte voorseyt, „ dat sal gelooft wesen, en vaste gehouden, van „ ons en van elken man. Welke Privilegien, daar naar van tyd tot tyd, van veele en verscheyden Graven en Gravinnen, geconfirmeert en bevestigt sijn, en is de Stad Leyden, daar van in een onwederspreekelijk gebruyk; dog alhoewel den Schout en de Schepenen by de voornoemde Privilegien alleen gemagtigt sijn, omme alle Keuren en Ordonnantien te mogen maaken, sonder dat in 't minste gewag gemaakt wort van de Burgemeesteren, soo staat te letten, dat te dier tyden

den, den naam van Burgemeesteren nog niet bekent was, veel min dat se doen geweest sijn. Want gelijk hier voor in de beschryvinge van de Burgemeesteren geseyt is, soo sijn die langen tyd daar naar eerst binnen Leyden gestelt. Maar soo wanneer deselve verkooren en gestelt sijn geweest, soo sijn geen Keuren nog Ordonnantien gemaakt, niet alleen met haar kennisse, maar selfs met haar luyden advys, gelijk sulx van ouden tyden in de geschreven en gedrukte Keuren gesien en gevonden, en nog dagelijx gedaan wert. De Schepenen hebben de magt, omme 't sy in het crimineel of in het civil, hoge, middele, en lage jurisdictie te exerceeren en gebruyken, en mogen dienvolgende regt doen van den hoogsten, volgende de Privilegie van Hertog Philips van Bourgondien, gegeven in den jare 1430. op den 24. July, als te sien by dese woorden.

„ Voort soo geven wy onsen Schout van Ley-
„den voortaan magte; dat hy van onsen we-
„gen, regt sal mogen doen, met onsen agte Sche-
„penen van den hoogsten, sonder onser Balliu van
„Rhynland daar by te wesen, of daar over te
„roepen, als hy tot desen dage toe geweest heeft.

Daarmede komt over een te stemmen en te accordeeren, de verklaringe van de Staten van Hollant en West-vrieslandt, gedaan den 16. October 1587. de woorden sijn dese volgende.

„ De Collegien van den Schepenen vaceren or-
„dinarie tot d'administratie van de Justitie, soo
„in alle crimineele als civile saaken, en hebben
„en exerceren alle hooge, middele, en lage ju-
„risdictien.

Hoe verre en uyt wat Heerlijkheden dat de Schepenen de delinquanten bannen mogen en dat den Grave van Holland den selven banne niet en mag wederroepen, nog te niet doen, kan men lesen uyt de woorden van 't selve Privilegie alhier innegelyft, en luydende als volgt.

„ Item hebben wy gegonnet, en gemagtiget,
„gonnen en magtigen met desen Brieve, onsen
„Schout, Burgemeesters, en Schepenen van Ley-
„den, dat sy de misdadige bannen mogen, over
„al uyt Rhynland, en uyt den Hage en Haag-
„Ambagte, en soo wie sy aldus bannen sullen, die
„en sullen wy, of niemand van onsen wegen ge-
„leyde geven mogen, dat hem stade doen sal.

„ En waart dat ymand, boven den voorsz Ban-
„ne, quame in de voorsz Landen, daar hy uyt
„gebannen waar, dien sal onsen Schout van Ley-
„den mogen inhaalen, en dat regten aan dien van
„onsen wegen, gelijk of hy den selven binnen
„onsen Stede gevangen hadde. Behoudelijk of
„ymand voor ons klagtig quame, dien alsoo ge-
„bannen waar, dat hem onregt gedaan waar in
„den bannen; soo sullen wy onsen Stede van
„Leyden, daarom voor ons ontbieden, tot ant-
„woorde tegen den klagere, om aanspraake en
„antwoorde te hooren van hun beyde, en dien
„by ons gehoort wesende, soo mogen wy dan
„daar in doen dat ons believen sal, te weten den
„klagere in Rhynland en in onser Balliouschap
„van den Hage te laten komen, behoudelijk
„dat die alsoo gebannen waar, niet komen en sal
„op twee hondert roede na onser Stede Graf-
„ten van Leyden.

Welk Privilegie daar naar in den jare 1541. op den 19. July, by Carel de V. Roomsch Keyser, en Grave van Holland, met een twede geconfirmeert en geapprobeert is, onder dese limitatie.

„ Dat die gene die van sodanig Vonnis ap-
„pelleeren of reformeeren, sullen mogen woo-
„nen en converseeren, in den Dorpe van den
„Hage, en de Jurisdictie der selver, sonder nog-
„tans te mogen converseeren en hanteeren in on-
„sen Stede van Leyden en Rhynland.

Dese Privilegien sijn by de Magistraat van Leyden tot allen tyden striktelyken naargekomen, en gehouden geweest, niet toelatende dat deselve, by eenige gebannen Persoonen geviolleert wierden; en alsoo in den jare 1455. tussen de Stad Leyden en den Grave van Charloys, sone van den Hertoge en Grave van Holland eenigen twist ontstaan was, over het innebrengen van eenige gebannen Persoonen; en dat by de Stad Leyden gesustineert wierde, dat het selve tegens hare Privilegien geschiet was, soo heeft den Hertoge en Grave van Holland verklaart, in substantie 't gene hier volgt, by Brieven van appointemente, gegeven op den 3. Juny 1455. „ Op de dif-
„ferenten die geresen waren, tussen den Grave
„van Charloys sijnen outsten soone, doende sij-
„nen intree binnen Leyden, en de Burgemeeste-
„ren der selver Stede, dewelke hen opposeerden,
„om dat den voorsz Grave uyt kragte van sijn
„gratie, die hy ten selven tyde gedaan hadde, aan
„Floris van Boschuysen, en andere Persoonen
„doen gebannen by de wet van Leyden, deselve
„met hem in de Stad wilde leyden, sustinee-
„rende de voorsz Burgemeesters, dat volgens
„haarluyder Privilegie, den Grave van Hollant,
„hare gebannen wel mogte consent geven, om-
„me te komen binnen Rhynland, en de Heer-
„lijkheyd van den Hage, maar dat sy altyd twee
„hondert roeden moesten blyven van hare Stad.
„En den voorsz Grave daar tegens allegeeren-
„de, dat het regt van sijne blyde inkomste, alle
„Privilegien te boven gaat, is daar op by den
„Hertog verklaart, dat sijn soon, de prerogati-
„ven der blyde inkomsten, als naar gewoon-
„te mede gebruyken, en dien volgens de
„voorsz gebaannen, met hem in de voorsz Stad
„Leyden soude mogen inleyden.

Dan daar naar in den jare 1480. by Maximiliaan, Eertshertoge van Oostenrijk en Grave van Holland, aan de Stad Leyden versogt sijnde, dat
„sy de drie gebannen Persoonen, om die violatie
„van haar Bannissement weder gevangen sijnde,
„wilden ontslaan, en de Stad Leyden, daar-
„inne de Grave willende believen, en te vre-
„den waren, soo heeft den voornoemden Her-
„toge van Oostenrijk op den 16. Aprilis anno
„1480. de Stad Leyden daar van gegeven acte
„van non prejuditie, daar by den selven Herto-
„ge en sijnen Rade verklaren, dat sulx alleen
„geschiet was, sonder de minste verminderinge,
„van hare oude Privilegien.

In den jare 1538. eenen Tyman Gerritz boven sijn Bannissement binnen Leyden gekomen sijnde, versien met een mandement van appel van den Hove van Hollant, met de clausule van inhibitie,

ſoo heeft de Stad Leyden daar tegens geoppoſeert, en hare grieven dienvolgende overgegeven, aan den groten Rade van Mechelen, dewelke op den 4. Mey 1538. daar op geappoincteert hebben, Renvoy aan den Hove van Hollant, en curchantie vande voorſz inhibitie den geinthimeerden verleent.

Uyt welke drie voorgaande exempelen genoegſaam beweſen wert, dat de Regeerders der Stad Leyden ſorgvuldigh geweeſt ſijn, de Privilegien tegens de gebinnen perſonen preçijſe te doen onderhouden.

In civile ſaken mogen de Schepenen recht doen, ſoo in geſchreven als verbale proceſſen, van wat natuyre of conditie die mogen ſijn, naer de Ordonnantien en Wetten vande Staten van Hollant en Weſtvrieſlant, en de particuliere Keuren der Stad Leyden, of anderſints naar de geſchreven Rechten, ende ſy in equiteyt en billijkheyt bevinden te behoren; mits en alvoren de ſuſtenuen van Partyen *hinc inde* over ende weder over gehoort, en hare geproduceerde bewyſen geſien, en geexamineert te hebben. Daar toe houdende buyten de ordinaire en extraordinare vacantien, openbaren Vierſchaare, twee Rechtdagen ter weecke.

De Vonniſſen alſoo by Schepenen geweſen ſijnde, hebben kracht van gewyſde, en mogen geexecuteert werden, onder cautie *de reſtituendo*, ſoo ſulx bevonden wert te behooren: niet tegenſtaande eenige provocatie ofte appellatie, ter ſomma van hondert twintig gulden, daar toe alle de grote Steden van Hollant gepriviligeert ſijn.

De Schepenen moeten ſtaan, en in teycken der waarheyt beſegelen of teyckenen, over de opdragten en veralienatien van alle vaſte Goederen, 't ſy Huyſen, Gronden en Erven, Tranſporten, Cuſting-brieven, Rente-brieven, of andere reële Laſten, Teſtamenten, en uytterſte Willen, Huwelijkſe Voorwaerden, (ſoo ſulx aan haar verſogt wert) Acten van Borgh-toghten, of cautien, Perſoneele Verklaringen, ofte Recollementen van dien, en voorts over alle 't geene, daar van de publijcque authoriteyt verſogt wert.

Deſelve hebben deſgelijx macht over Gebuyrqueſtien van Servituten, en Dienſtbaarheden, tuſſchen de Burgers en Ingeſetenen deſer Stede ontſtaande: mits daar van te nemen oculare inſpectie, ende de bewyſen daar van zynde naar te ſien, ende te oordelen, als ſy in recht en de reden bevinden te behooren.

De Schepenen ſijn alleen by de Staten van Hollant en Weſtvrieſlant geauthoriſeert, omme recht te doen over alle Contraventien en Fraudatien of Sluyckeryen, gepleegt in 't ſtuck van des Gemeene-lants-middelen. Ende en mogen parthyen in geen inſtantien gehoort werden by de Ed. Mog. Heeren Gecommitteerde Raden van Hollant en Weſt-vrieſlant; voor en aleer die voor Schepenen Commiſſariſen gedient hebben. Ende dit alles volgende het 13. Artijkel van de generale Ordonnantie, daer op des Gemeene-lants-middelen werden verpacht, weſende van den volgenden inhout.

„ Ende indien eenige differenten, ter ſaecke „ vande voorſz verpachte middelen, 't ſy tuſſchen „ den Ontfangers, Pachters, of eenige particuliere, „ op de boete, breucke, of anders, in eenig ge„ ſchil dependerende van de betalinge van de be„ loofde Pachte quame te ontſtaan, werden de „ Gecommitteerden, gaande op de Verpachtin„ ge gelaſt en geauthoriſeert, 't geheele Collegie „ van Schepenen, ofte eenige der ſelver te com„ mitteeren, ter deciſie van de voorſz differen„ ten, ter plaatſe daar deſelve ſullen vallen, voor „ den welken de voorſz differenten eerſt ſullen „ dienen, die gehouden ſijn op ſeeckeren dag ter „ weecke, daar toe te prefigeeren, partyen ſom„ marie en de plano recht te doen, 't zy by ab„ ſolutie, of condemnatie, ſonder deſelve voor „ goede Mannen te renvoyeren.

Schepenen met den Schout hebben magt in en aan den Rhyn te keuren, en te Ordonneeren, alle het gene tot der Stede dienſt en oorbaar van noden ſal ſijn; blykende by ſeekere acte, gegeven by Philips van Waſſenaar Burggrave van Leyden, op den 19. Maart, in den jare 1403. weſende van den volgenden inhout.

„ Voort wes die Schout, met agte Schepenen, „ in toekomenden tyden keuren, en ordineeren „ ſullen, om gemeen oorbaar en profijt, in den „ Rhyn, binnen der vryheden voorſz aan Pla„ ten, Straten, of aan wervinge, daar die Rhyn „ mede gewyet of genauwt moge werden, dat „ loven wy vaſt en geſtade te houden, van ons „ en onſen nakomelingen ſonder eenig weder„ ſeggen, behoudelijk onſe Viſſcherye in den „ Rhyn voorſz.

Mitsgaders de approbatie, en confirmatie van deſelve acte van Hertog Aalbregt van Beyeren, Grave van Holland, van dato den 29. Maart 1403. luydende als volgt.

„ Doen kont allen luyden, dat wy geconfir„ meert en geveſtiget hebben, confirmeeren en „ veſtigen mits deſen Brieven, alſulke voorwaar„ den als onſe getrouwe Philips Heere van Waſ„ ſenaar, Burggrave van Leyden, of ſijn Voor„ vaders gegeven hebben, van Platen en Straten „ die binnen de voorſz vryhede gemaakt ſijn, of „ dien 't geregt van Leyden om gemeen oorbaar, „ keuren en ordonneeren ſullen in den Rhyn, bin„ nen der voorſz vryhede.

De Schepenen haren dienſt wel en getrouwelijk exerceerende, en dat niemant deſelve om haar geweſen vonniſſen komt te haten, en in weerwraake haar ſoekt eenig leet te doen, ſoo verklaart Graaf Floris in ſijn Privilegie van den jare 1265. dat hy die neemt en ſtelt onder ſijn ſauvegarde, blykende by de volgende woorden.

„ So de Agt geſwoorne om de geregtigheyd en „ een regtvaardig tegen ymant zy wie het zy ge„ ſtreeken vonnis wille vyantſchap op haar laden, „ ſoo ſal ik en den Burggrave haar voorſtaan, de „ Heer van Teylingen ons in dit kas getrouwelijk „ helpende.

't Welk daar naar in de tweede Privilegien gegeven by Graaf Willem de Goede, beyde van eenen inhout, in de jaren 1306. en 1315. met meerder en klaarder woorden geſeyt werdt als volgt.

„ Voord wart dat die agte Schepenen, of eenig van

,, van den agten, omme regt ofte om oordeel,
,, dat ſy te regte gewyſt hadden, jegen yeman-
,, den quamen in Vyantſchappen ofte veten, wy
,, en die Burggrave, ſullenſe in deſer ſaaken trou-
,, welijk beſchermen en dat ofnemen.

En ter contrarie de Schepenen haar ampt en eet niet behoorlijken naarkomende, dat deſelve volgens het meergemelde Privilegie van Graaf Floris, van haren dienſt verlaten, en afgeſtelt ſullen werden; de woorden ſijn van deſen inhout.

,, Soo ymandt van de geſwoorne, de Stad geen
,, dienſt en doet, ſal ſonder eenig tegenſpreeken
,, afgeſet, en een ander dienſtiger en nootſaakelij-
,, ker, in ſijn plaatſe geſtelt werden. En nog nader in de tweede Privilegien van Graaf Willem voornoemt, met deſe woorden.

,, En is ymand van den Schepenen der porte
,, onnutte in 't Schependom, dien ſal men of doen,
,, ſonder wederſeggen, en een anderen weder
,, ſetten, die nutter en oorbaarlijker is.

Maar volgende het Privilegie van Hertog Philips van Bourgondien, van den 24. July. 1434. ſoo wert haar ſtraffe veel groter en harder geſtelt, als blykt met de volgende woorden.

,, En waart dat eenig van onſen Schepenen
,, voorſz in eenig van den punten voorſz gebree-
,, kelijk bevonden worde, by onſen Schout ge-
,, regte, en meeſtendeel van de Vroetſchap onſer
,, Stede, ſoo dat ſy daar tegens gedaan hadden,
,, heymelijk of openbaar, of dat ſy eenig argeliſt,
,, in den voorſz punten geſogt hadden, dien breu-
,, kigen ſoude men kennen meyneedig, en ver-
,, vallen weſen van allen ſijnen goederen, regten,
,, en men ſoude die terſtont corrigeeren, en die
,, ſententie van ſijnre correctien openbaarlijk van
,, onſen Stadhuys roepen en leſen; en die geleſen,
,, ſoo ſoude hy ontpoortert weſen, en ſonder
,, meer geboots uyt onſer Stede van Leyden, uyt
,, Rhynlandt, en uyt onſer Balliuwſchap van den
,, Hage gaan, en daar uyt blyven ten eeuwigen
,, dage, op ſijn lyf.

Uyt alle 't geene, dat tot hier toe verhaalt is, ſoo blykt genoegſaam, wat ſorge de Graven van Hollandt van tyd tot tyd gedragen hebben, omme goede en getrouwe Schepenen, tot nut en voordeel van de Ingeſetenen en Burgeren der Stad Leyden, te ſtellen en te houden. En of het geviel, dat een of meer van de Schepenen, in haren dienſt quamen te ſterven, ofte overlyden, ſoo ſal men terſtont komen tot de electie en verkieſinge van anderen, op de volgende wyſe. ,, En
,, ſoo wanneer ymant weſende in bedieninge van
,, 't Schependom, komt te overlyden, ſoo ſul-
,, len die van de Veertigen, in plaatſe van den
,, overleden, by de meerderheyd van ſtemmen,
,, uyt den laaſt verkooren ſeſtien, noemen en
,, verkieſen twee Perſoonen, dewelke by den
,, Schout en twee Burgemeeſteren aan den Stad-
,, houder, of in ſijn abſentie aan den Preſident
,, en Raden van Hollandt gepreſenteert ſullen
,, werden, omme daar uyt een in des overleedens
,, plaatſe te verkieſen, die dan daar den gewoon-
,, lijken eet ſullen doen.

Schepenen tot den dienſt verkooren weſende en mogen die niet weygeren of refuſeeren, maar ſijn gehouden die waar te nemen en te bedienen, gelijk ſulx geſien wert by ſeeker Octroy, de Stad Leyden gegeven den 23. July 1543. Maar by een ander gebodt in forme van placcaat gegeven by Keyſer Carel de vyfde, in den jare 1542. op den vierden November, wert geſien, dat niemant in de Wet of Magiſtraat verkooren ſijnde, van ſijn poort-regt vermogt te renuntieeren, om door dien middel den ſelven laſt te mogen ontgaan, en dat op grote ſtraffe; de woorden ſijn deſe volgende.

,, Dat niemand in de Wet ofte Officie der Ste-
,, de Leyden gekooren weſende, ſijn poorterie
,, ſal mogen renuntieeren, op peene van geban-
,, nen te worden uyt den Lande van Holland, en
,, dat voorts alle de gene die renuntieeren ſullen
,, haar Poorterye van Leyden, gehouden werden
,, van ſtonden aan te betalen het regt van iſſue,
,, niet tegenſtaande ſy in de Stede woonagtigh
,, ſijn.

Volgt nu het Octroy tot beſtellinge van de Magiſtraten vanden 23. Juny 1651. luydende aldus.

,, DE Ridderſchap, Edelen, &c. doen te
,, weten, alſoo ons vertoont is by de Veer-
,, tigen van de Stad Leyden, hoe dat Hartog Phi-
,, lippus van Borgondien, als Grave van Holland,
,, by ſijne beſegelde Brief van Privilegie, gege-
,, ven den 24. dag in Junio, in 't jaer ons Heeren
,, 1434. hadde geſtatueert onder andre ſaecken,
,, dat hy of ſijnen Gouverneur van ſijne Landen
,, van Holland, inder tijt weſende, alle jaren op
,, St. Jacobs-dag, ſoude ſetten binnen ſijne Ste-
,, den van Leyden agt goede, eerbaare Mannen,
,, out weſende agt-en-twintig Jaren, of daar bo-
,, ven, ſijne Schepenen te weſen aldaar, naar in-
,, hout ſijner Stede Keure voorſz. welke Perſoo-
,, nen nutte daar toe weſen ſouden, en daar ſijne
,, voorſz Stede mede bewaart ſoude weſen, en
,, als hy die aldus geſet ſoude hebben, ſoo ſoude
,, die oudſte Burgemeeſter in ſijne Stede, die elk
,, een eedt ſtaven, en ſy ſouden ſweren ten Heyli-
,, gen, dat ſy om dat Schependom, of Schepen
,, te weſen, niet vervolgt en hadden, nogte doen
,, bidden, nog gelt, nog gunſte, nog my.daar
,, voor geven, nog geleent en hadden, nog doen
,, geven, nog leenen, in eeniger manieren, ſon-
,, der argeliſt; en dien eedt gedaan, ſoo ſoude
,, hen ſijne Schout van Leyden, in der tijd we-
,, ſende, eenen anderen eedt ſtaven, en ſy ſou-
,, den elks ſweeren ten Heyligen, als gewoonlijk
,, was: dat ſy regt doen en Vonniſſe wyſen ſou-
,, de tuſſen twee Mannen tale, naar heuren vyf
,, ſinnen, en waar 't dat eenig van ſijn Schepe-
,, nen voorſz, in eenige van de poincten voorſz
,, gebreekelijk bevonden worden, by ſijne
,, Schout, Geregte, en meeſtendeel van de Vroet-
,, ſchap van ſijne Stede, ſoo dat ſy daar tegen ge-
,, daan hadden, heymelijk, of openbaar, of dat
,, ſy eenig argeliſt in de voorſz poincten geſogt
,, hadde, die breukige ſoude men kennen mey-
,, needig, en vervallen te weſen van alle ſijne
,, goede regten, en men ſoude die terſtont corri-
,, geren, en die ſententie van ſijne correctie open-
,, baarlijk van ſijner Stede-huys roepen en leſen,
,, en die geleſen, ſoo ſoude hy ontpoortert we-
ſen,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

„ſen, en ſonder meer gebodts uyt ſijner Stede
„van Leyden, uyt Rynland, en uyt ſijnder
„Bailluwſchap van den Hage gaan, en daar uyt
„blyven ten eeuwigen dage, op zyn lyf; dat
„Keyſer Carel de vyfde, dier name, als Graaf
„van Hollant, by ſijne brief van Octroye ver-
„leent den 21. dag van Junius, in 't Jaar ons
„Heeren 1519. den Veertigen der voorſz Stede,
„en heure nakommers, bevel gegeven hadde,
„van doen voortaan des dags voor St. Jacobs
„Apoſtel-avont, in Julio, op ſijner Stede-huys
„van Leyden, te vergaderen, en aldaar ſeſtien
„notable, ervaren, verſtandige, en regtvaar-
„dige Mannen, naar heure beſte dunken, en
„in heure conſcientie de nutſte, en bequaamſte
„tot de Schependom ſijner voorſz Stede te kie-
„ſen, dewelke 16. goede Mannen aldus geko-
„ren by den Schout, en twee van de Burgemee-
„ſteren van de voorſz Stede, dewelke de voorſz
„Veertig daar toe deputeeren ſoude, ſijne Stad-
„houder, en in ſijner abſentie ſijne Preſident,
„en luyden van ſijner Rade in Holland, Zeelant,
„en Vrieſlant gepreſenteert ſouden werden, om
„tot den gewoonlijken dag den Agt uyt die van
„ſijner wegen gekoren, en geordonneert te
„weſen tot Schepenen van ſijner voorſz Stede,
„voor den naaſt doen komende Jaren, en daar
„toe Jaarlijks, al eer ſy tot verkieſinge van de
„ſeſtien procederen, in handen van ſijne Schout
„van Leyden, die hy daar toe committeerde,
„in preſentie van Burgemeeſteren en Schepenen
„van ſijne voorſz Stede, of van het meeſtendeel
„van dien ſweeren ſouden, dat ſy, en elx van
„hen tot de voorſz kieſinge en electie, na heure
„beſte wetenſchap, en ſonder tot ymants ver-
„ſoek, ofte inductie, yemant wie hy zy, fa-
„veur te dragen, ſoude procederen, en alleen-
„lijk ſijne Erven, en van ſijne Nakomelingen,
„en het gemeen profijt en welvaart van ſijne
„voorſz Stede, en van de Ingeſetenen der ſelver,
„ſouden aanſien, en voorts in alle de affairen
„van ſijne voorſz Stede trouwelijk quyten. Dat
„ook by de agtſte van de gedrukte Burgerlijke
„Keuren der Stadt Leyden, gemaakt op den le-
„ſten December, van den Jare 1582. en afgele-
„ſen den 18. 19. en 20. April van den Jare 1583.
„Stilo novo, werdt geordonneert, dat die
„van den Veertigen Jaarlijx, op den 23. July,
„namentlijk dags voor St. Jacobs avont, by
„meerderheyd van ſtemmen, op 't Raat-huys
„kieſen ſouden ſeſtien Perſoonen, omme daar
„uyt, volgens de Privilegien der voorſz Stede,
„en 't gebruyk, tot nog toe de Agt Schepenen
„te werden geſtelt, in welke verkieſinge mede
„niet t'ſamen en ſoude werden genoemt, Vader
„en Kint, twee Broeders, nog twee Swagers,
„dewelke indien even-wel bevonden werden ge-
„koren, ſoude men een van beyde by meerder-
„heyt van ſtemmen aan laten, en hadden ſy even
„veel ſtemmen, by lootinge, en de plaats van
„die vry ſoude werden, by omſtemminge ver-
„vullen, welke ſeſtien Perſoonen by den Schout,
„en twee Burgemeeſters den Graaf van Hollant,
„ofte ſijn Stadhouder, indien eenig van hen in
„Holland was, en by heurluyder abſentie, den
„Preſident, en Rade van Hollandt, conform
„de Privilegien der voorſz Stede ſoude werden
„gepreſenteert, omme by deſelve daar uyt agt
„Schepenen verkooren, en naderhandt in der
„Vierſchare openbaarlijk geedigt te werden; dat
„dienvolgens Jaarlijx, ten dage van de verkie-
„ſinge van de voorſz ſeſtien, alvoorens tot de
„ſelve verkieſinge te procederen, in de Vergade-
„ring van de boven-gemelde Veertigen, wierde
„voorgeleſen, het Privilegie, Octroy, en Keu-
„re, hier vooren breeder gemelt, en dat na de
„voorleſinge, den Schout van Leyden, die van
„de voorſz Veertigen, op haren Eedt, dieſe de
„Graaffelijkheyd, en de Stede voorſz gedaan
„hadden, vermaant, dat ſy lieden kieſen ſou-
„den ſeſtien notable, eerbare, verſtandige, en
„regtveerdige Mannen, na haar beſte goet dun-
„ken, en hare conſcientie, de nutſte en bequaam-
„ſte tot den Schependomme weſende; dat de
„voorſz Schout een vermaninge gedaan hebben-
„de, vertrok uyt de voorſz Vergaderinge, dat
„als dan by yder van de voorſz Veertigen, aldaar
„tegenwoordig zynde, wierden genomineert
„ſeſtien Perſoonen: dat Burgemeeſters, de no-
„minatie gedaan ſijnde, uyttrekkende en teyke-
„nende hoe veel ſtemmen elk van de genomineer-
„de Perſoonen hadde, dat de namen van de ſe-
„ſtien Perſoonen, dewelke als dan bevonden
„werden de meeſte ſtemmen te hebben, door
„den Schout, en twee Burgemeeſteren aan den
„Stadhouder, ofte in des ſelfs abſentie, buyten
„Holland en Weſtvrieſlant, aan de Preſident,
„en Raden van den Hove Provinciaal van den
„ſelven Lande wierden overgelevert, om daar uyt
„agt Schepenen te kieſen; dat de vier regerende
„Burgemeeſters der Stad Leyden, in der tijdt
„van outs tot nog toe gewoon waren, agt Per-
„ſoonen uyt de voorſz ſeſtien aan den Stadhou-
„der, ofte in abſentie, aan 't gemelde Hof te re-
„commanderen, om tot Schepenen verkoren te
„werden, en tot dien eynde, de namen van de
„ſelve gerecommandeerde Perſoonen op een Bil-
„liet, ofte Memoriken geſtelt ſijnde, door den
„Secretaris der voorſz Stede, aan den gemelden
„Stadhouder, ofte die van 't gemelde Hof over
„te leveren, welke recommandatie ook genoeg-
„ſaam doorgaans was gevolgt geworden, over-
„mits Burgemeeſteren voornoemt, de quali-
„teyten van de voorſz genomineerde beſt be-
„kent waeren. Dan gemerckt het geene,
„'t welck van de Souverainiteyt, ofte Hoog-
„heyt deſer Provintie aen den Grave van Hol-
„lant inder tijdt was gecedeert, ende 't geene
„deſelve Grave daer van haren Stadthouder had-
„de aanbevolen, ſedert door de gevindiceerde
„ende verkregene vryheyt van deſelve Provintie
„wederom was geconſolideert geworden in de
„Heeren Regenten, ende dat het gene, 't welk
„ons hadde belieft, nopende 't ſtuk van de Crea-
„tie ofte Electie der Magiſtraets perſoonen te
„confereren op de ſucceſſive ende reſpective
„Heeren Gouverneurs, ende Stadthouderen
„van Hollant ende Weſt-vrieſlant, ende ſulcx
„ook jonghſt op den Heer Prins Willem van
„Orangie, H. L. memorie, in de ſelve quali-
„teyt, door het droevig ende onverwacht over-
„lijden van ſijne Hoogheyt, wederom was ko-

men

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

„men te devolveren aen ons, dewelcke daer
„over op den 8. December van den voorleden
„Jare 1650. hadden geresolveert dat de Steden
„sessie hebbende in onse Vergaderinge, hare
„respective Magistraten souden mogen bestellen,
„in soodaniger manieren als de selve ten meesten
„dienste van de opgemelte Steden souden bevin-
„den te behooren, met dien verstande, inge-
„valle eenige van die Steden mochten bevinden,
„yets meer, of anders naar gelegentheyt der
„selver dienstig, of van nooden te wesen, als de
„voorgemelte resolutie mogte verstaan werden
„mede te brengen, dat de selve vry soude staan
„sich te mogen addresseren aen ons, om dient-
„halven te versoecken soodanigen Octroy, als
„best na hare gelegentheyt by de selve soude ge-
„oordeelt worden te wesen. Soo hadden de
„vertoonders ook t'sedert, na rijpe deliberatie,
„met eenparigheyt van stemmen, genomen
„eene resolutie, by de welke zy-luyden verston-
„den, nopende de nominatie ofte verkiesinge
„van de Sestien tot het Schependom der Stadt
„Leyden, te blyven by den voet, die van outs,
„ende tot noch toe, dienaengaende in gevolge
„van het voorsz Privilegie, Octroy, ende de
„Keure was gebruyckt geweest, uyt bysondert
„dat voortaan Jaerlijcx de nominatie van de
„Sestien, niet op den 23. maar op den 18. dag
„van de maent Julius soude geschieden, ten wa-
„re die quame te vallen op eenen Sondag, als
„wanneer de selve nominatie op Maendag daer
„aen volgende soude werden gedaen, ende dat de
„Persoonen in die nominatie te brengen, boven
„de qualiteyten in hen tot noch toe vereyst, ook
„souden moeten doen professie, of openbare be-
„lijdenisse van de ware Christelijke Gerefor-
„meerde Religie, gelijk die in de Nationale Sy-
„node binnen de Stad Dordrecht, in den Jare
„1618. ende 1619. gehouden was, verklaert
„ende bevestigt, ende dienvolgens in de open-
„bare Kercken deser Vereenigde Nederlanden
„wert geleert ende geoeffent. Dog aengaende de
„electie, ofte verkiesinge vande Acht Persoonen
„uyt de voorsz Sestien tot Schepenen der Stad
„Leyden, dewelke te vooren, by de meerge-
„melte Grave hare Stadhouderen, of onse Stad-
„houderen, ende in absentie van de selve Stad-
„houderen, by den gemelten Hove plag te we-
„sen, dat de Vertoonders by de voorsz haer re-
„solutie hadden verstaan, dat de selve electie
„van acht Persoonen, tot Schepenen voortaen
„jaerlijx soude worden gedaen, ten selven dage
„van de nominatie der voorsz Sestienen, of ten
„langsten des anderen daegs daer aen volgende,
„en dat by de vier Regierende Burgemeesters
„vande gemelte Stad Leyden, in der tijd; doch
„ingevallen een of meer van hen Borgermeeste-
„ren, als dan door sieckte soude mogen tot dese
„verkiesinge onbequaam zijn, of om nootwen-
„dige oorsaken buyten de Stad Leyden wesen,
„dat als dan de plaetse van sodanige onbequame,
„ofte absente soude werden gesuppleert by de
„Veertigen der selver, uyt het midden van hare
„Vergadering, doch buyten 't getal van de voorsz
„Sestienen, prefererende in de suppletie altijts
„de overjarige Persoonen, dewelke Burgemee-
„sters geweest waren, voor andere 't selve ampt
„mede bedient hebbende, ende dat de voorsz
„verkiesinge van Agt Personen soude geschieden
„by eenparigheyt van stemmen, en ingevalle de-
„selve stemmen mogten komen te steeken om-
„trent een ofte meer vande voorsz agt Personen,
„dat als dan daar inne eene uytkomste, by lotinge,
„soude werden gevonden; dat wijders geen van
„de Burgemeesters voornoemt, nog geen van
„die geene, welke in plaats van de voorsz onbe-
„quame, of absente Burgemeesteren soude wer-
„den gesuppleert, en soude vermogen in de voorsz
„verkiesinge van de agt Persoonen te stemmen
„op soodanigen persoon, of persoonen, die hem
„respectivelijk, en sulxs elks in sijn reguard sou-
„de bestaan in soodanige graden, als by de voorsz
„agste Burgerlijke Keure, nopende de nomina-
„tie van de sestien sijn verboden; nog ook sijne
„mede-broederen in dienste, om soodanige stem-
„minge, of in faveur van de selve, sijne respe-
„ctive verwanten, of gemaagtaalden mogen aan-
„spreken, ofte doen aanspreken, directelijk
„ofte indirectelijk, in eeniger manieren, en dat
„sulx by Burgemeesteren voornoemt, in der
„tijd, en die in hare plaats, om redenen voorsz
„soude werden gesurrogeert, onder solemnelen
„Eede soude werden belooft, als mede dat zy
„in de voorsz verkiesinge van agt Persoonen sou-
„den stemmen op soodanige, diese tot het voorsz
„Schependom de beqaamsten, en dienvolgens
„voor de Stad de nutste, mitsgaders voor de Ju-
„stitie de dienstigste souden agten, en dat het
„Formulier van den Eed van Burgemeesteren
„voornoemt, en van die gene, dewelke om re-
„denen voornoemt, in hare plaats souden werden
„gesurrogeert, daar mede soude werden geam-
„plieert: dat de verkiesinge van de voorsz agt
„Persoonen, in voegen voorsz gedaan wesende
„by Burgemeesteren in der tijd, en de voorsz
„gesurrogeerde, soude werden secreet gehouden
„tot op de gewoonlijken dag by de Privilegien
„en Keure der voorsz Stede uytgedrukt, wesende
„den 25. van de maant Julius, en als dan by Bur-
„gemeesteren voornoemt bekent gemaakt aan die
„van den Geregte der voorsz Stede, ten eyn-
„de de nieuw-verkooren Schepens, ten selven
„dage openbaarlijk in de Vierschaar verkondigt,
„vereedpligt, en bevestigt mogen werden, na
„ouder gewoonte, en soo wanneer ymandt,
„wesende in bedieninge van het Schependom
„mogte komen te overlijden, dat om de plaats
„van den selven te vervullen, die van de Veertig
„voornoemt, by meerderheyd van stemmen,
„uyt de laatst genomineerden souden kiesen
„twee Persoonen, uyt dewelke de Burgemeeste-
„ren in der tijd, eenen tot Schepen der Stede
„voorsz, in voegen als voren souden verkiesen,
„die daar na ook soude worden bekent gemaakt,
„vereedtpligt en bevestigt, in manieren als voo-
„ren was verhaalt, blyvende het Privilegie,
„Octroy, en de Keure van de Stad Leyden, no-
„pende 't stuk vau de nominatie en electie tot het
„Schependom der selver Stede, hier vooren ver-
„haalt, in alle andere deelen in vigeur en onge-
„krenkt. En gemerkt de vertoonders geerne sou-
„den sien, dat de voorsz hare resolutie, om alle se-
ker-

,, kerheyts wille by ons wierde geapprobeert en
,, bevestigt, soo waren sy te rade geworden sig
,, by desen te keeren aan ons, eerbiedelijk ver-
,, soekende, dat het ons beliefde der vertoonders
,, voorsz resolutie, voor soo veel des noodt mog-
,, te wesen, gracieuselijk te appreberen, en be-
,, vestigen, mitsgaders totten inhoud van dien als
,, nog te octroyeeren, en hen daar van te verlee-
,, nen brieven in de beste forme. SOO IS'T, dat
,, wy de saaken en 't versoek voorsz overgemerkt
,, hebbende, en de vertoonders willende believen
,, uyt onse regte wetenschap, Souveraine magt en
,, authoriteyt, voor soo veel des noodig wesen
,, mogte, der selver hier vooren genarreerde re-
,, solutie confirmeerende, dienvolgens de Ver-
,, toonders gepriviligeert, en geoctroyeert heb-
,, ben, privilegeeren en octroyeeren mitsdesen,
,, dat sy luyden, nopende de nominatie of verkie-
,, singe van de festiene tot het Schependom der
,, Stad Leyden, sullen blijven by de voet die van
,, outs, en tot nog toe dien aangaande, in het ge-
,, volge van het voorsz Privilegie, Octroy, en de
,, Keure is gebruykt geweest, uytgesondert dat
,, voortaan Jaarlijx de nominatie van de Sestiene,
,, niet op den 23. maar op den 18. van de maant
,, Julius sal geschieden, ten ware dat die quame
,, te vallen op eenen Sondag, als wanneer de sel-
,, ve Nominatie op Maandag daar aan volgende
,, sal worden gedaan, en dat de persoonen in die
,, nominatie te brengen, boven de qualiteyten in
,, hen tot nog toe vereyst, ook sullen moeten doen
,, professie of openbare belydenis van de ware
,, Christelijke Gereformeerde Religie, gelijk
,, die in de Nationale Synode binnen de Stad Dor-
,, dregt, in den Jare 1618. en 1619. gehouden
,, is verklaart en bevestigt, en dienvolgens in de
,, openbare Kerke deser Vereenigde Nederlan-
,, den wert geleert en geoeffent, dog dat d'electie
,, of verkiesinge van de agt Persoonen, uyt de
,, voorsz sestienen tot Schepenen der Stad Leyden,
,, dewelke te vooren by de Graven, haren Stad-
,, houderen, ofte by onse Stadhouderen, en in
,, absentie van de selve Stadhouderen, by onsen
,, Hove plag te wesen, agtervolgende der Ver-
,, toonderen resolutie Jaarlijx sal worden gedaan
,, ten selven dage van de Nominatie der voorsz se-
,, stienen, ofte ten langsten des anderen daegs daar
,, aan volgende, en dat by de vier regeerende
,, Burgemeesteren van de meer-gemelde Stadt
,, Leyden in der tijd. Dog ingevalle een ofte
,, meer van hen Burgemeesteren als dan door
,, siekte souden mogen tot de voorsz verkiesinge
,, onbequaam sijn, ofte om noodwendige oor-
,, saaken buyten de Stad Leyden wesen, dat als
,, dan de plaats van soodanige onbequamen, ofte
,, absenten sal werden gesuppleert by de Veerti-
,, gen der selver Stede, uyt het midden van hare
,, Vergadering, dog buyten 't getal van de voorsz
,, sestiene, prefererende in de suppletie altijds de
,, overjarige Persoonen, dewelke Burgemeesters
,, geweest sijn, voor andere 't selve ampt mede
,, bedient hebbende, en dat de voorsz verkiesinge
,, van de agt Persoonen sal geschieden by eenpa-
,, righeyd van stemmen, ist doenlijk, soo niet
,, by meerderheyd van stemmen; en in gevalle
,, deselve stemmen mogten komen te steeken, om-
,, trent een ofte meer van de voorsz agt Persoonen,
,, dat als dan daar inne een uytkomste, by Loo-
,, tinge, sal worden gevonden. Dat wijders geen
,, van de Burgemeesters voornoemt, nog geen
,, van die gene, dewelke in plaats van de voorsz
,, onbequamen, of absente Burgemeesteren sal
,, worden gesuppleert, en sal vermogen in de
,, voorsz agt Persoonen te stemmen op soodani-
,, gen persoon ofte persoonen, die hen respecti-
,, velijk, en sulx elx in sijn reguard souden bestaan
,, in soodanige graden, als by de voorsz agtste
,, Burgerlijke Keure, nopende de nominatie van
,, de sestiene sijn verboden, nog ook sijne mede-
,, Broederen tot dienst van soodanige stemminge,
,, ofte in faveur van de selve sijne respective Ver-
,, wanten of Gemaag-taalden mogen aanspreken,
,, of doen aanspreken, directelijk ofte indirecte-
,, lijk in eeniger manieren, en dat sulx ook by
,, Burgemeesteren voornoemt in der tijd, en die
,, in hare plaats om redenen voorsz sullen werden
,, gesurrogeert, onder solemnele Eede sal
,, worden beloost, als mede dat sy in de voorsz
,, verkiesinge van agt Persoonen sullen stemmen
,, op soodanige, die sy tot het voorsz Schependom
,, de bequaamste, en dienvolgens voor de Stadt
,, de nuttigste, mitsgaders voor de Justitie de dien-
,, stigste sullen agten; en dat het formulier van den
,, Eedt van Burgemeesteren voornoemt, en
,, van die gene, dewelke om redenen voorsz in
,, hare plaats sullen werden gesurrogeert, daar
,, mede sal worden geamplieert; dat de verkie-
,, singe van de voorsz agt Persoonen in voegen
,, voorsz gedaan wesende by Burgemeesteren
,, in der tijd, en de voorsz gesurrogeerde, sal wor-
,, den secreet gehouden, tot op den gewoonlijken
,, dag by de Privilegie en Keure der voorsz Stede
,, uytgedrukt, wesende den 25. van de maant Ju-
,, lius, en als dan by Burgemeesteren voornoemt
,, bekent gemaakt aan die van den Geregte der
,, selver Stede, ten eynde de nieuw-verkooren
,, Schepens ten selven dage openbaarlijk in de
,, Vierschare verkondigt, vereedtpligt, en beve-
,, stigt mogen werden, naar ouder gewoonte. En
,, soo wanneer ymant wesende in bedieninge van
,, 't Schependom, sal komen te overlijden, dat
,, omme de plaats van de selve te vervullen, die
,, van de Veertigen voornoemt, by meerderheyt
,, van stemmen uyt de laatste genomineerde sestie-
,, ne sullen kiesen twee persoonen, uyt dewelke
,, de Burgermeesters in der tyd, eene tot Schepen
,, van der Stede voorsz in voegen als vooren, ver-
,, kiesen sullen, die daar na ook sal worden be-
,, kent gemaakt, vereedtpligt, en bevestigt, in
,, manieren als vooren verhaalt, blyvende het Pri-
,, vilegie, Octroy, en Keure van de meer-gemel-
,, de Stad Leyden, nopende het stuk van de no-
,, minatie, en electie tot het Schependom der sel-
,, ver Stede, hier vooren verhaalt, in alle ande-
,, ren deelen in vigeur en ongekrenkt; En ten eyn-
,, de &c. Gegeven onder 't groote Zegel den 23.
,, Juny, anno 1651.

Nota, 't Geen in het voorgaande Octroy wert
gesteyt, dat soo wanneer ymand in bedieninge van
het Schependom mogt komen te overlijden, die
van de Veertig, by meerderheyd van stem-
men, uyt de laatst-genomineerde Sestien, we-
derom

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

derom twee andere ſullen nomineren, uyt dewelke de Burgemeeſters een tot Schepen ſullen verkieſen, is in 't Jaar 1669. by *interpretatie* verſtaan, dat men aan het oude getal van de eerſt-genomineerde ſeſtien, niet gebonden ſal ſijn, maar twee andere uyt de Veertig, ſonder aanſchouw van de voorgaande nominatie, op nieuws ſullen mogen werden voorgeſtelt.

Nota. Dat met het vernietigen van 't eeuwig Edict van den Jare 1651. het welk by eenparige overgifte van alle de Steden in 't begin van de Maant July 1672. is verbroken, en met het verkieſen van den Prince van Orangien tot Stadhouder, met volkomen opdragt van alle digniteyten, en waardigheden by ſijne Voor-ouderen bekleet, het voorgaande Octroy onder anderen mede is komen te vervallen, ſoo dat nu de Schepenen, gelijk als te vooren, tot ſeſtien in getal, by den Breeden Raad voorgeſtelt, en agt uyt de ſelve by den Stadhouder tot Schepens verkoren werden.

AMSTERDAM.

69 DE Regeringe der Stad Amſterdam werd beſtierd by ſes-en-dertig Raatſluyden, een Schout, vier Burgemeeſteren, en negen Schepenen; doch uyt het Privilegie van Hertog Philips van Bourgondien, gegeven in den jare 1449. daar by hy de *drie Burgemeeſteren, ſeven Schepenen, en vier-en-twintig Raden toeſtaat veertien Perſonen tot Schepenen, om hier uyt by hem of ſijnen Stedehouder ſeven gekoren te werden*, blykt dat deſelve doen maar vier-en-twintig in getal waren; doch wanneer deſe Vroetſchap van vier-en-twintig Perſonen eerſt begonnen heeft, is uyt het voorſz Privilegie niet wel te ſien; maar datſe lang voor die tyd geweeſt moeten ſijn, blijkt uyt de volgende woorden, daar hy ſeit, *mette vier-en-twintig Perſoonen die als Raden deſer Stede over lange tyd van onſe gemeente aldaar gekooren ſijn.* En weder in 't ſelve Privilegie op een andere plaats, *Metten 24. die van ouis en over langen tijd als Raden* onſer voorſchreven Stede by de gemeente gekooren ſijn, naderhand is dat getal van 24. met twaalf vermeerdert, ſoo eenige willen door Vrouw Maria Gravinne van Holland, by het Privilegie van haar in den jare 1476. verleent, immers het blijkt altoos uyt de volgende brief daar by Koning Philips het gemelte Privilegie van Vrouw Maria beveſtigd, dat ſy de eerſte geweeſt is, die het kieſen van 36. Raatsluyden voor goet gekent heeft, vermits hy ſeit, dat hy het Privilegie van Vrouw Maria *om te kieſen 36. Raden of Vroetſchap binnen deſer Stede*, op nieuws beveſtigt in manieren als volgt.

„ Alſoo die Burgemeeſteren, Schepenen, en „ Vroetſchap onſer Stede van Amſterdam, ons „ ernſtelijken hebben doen verſoeken, dat in aanſieninge van diverſche getrouwe dienſten, die „ ſy den Keyſer onſen Heer en Vader en ons te „ meermalen in diverſche manieren gedaan hebben, en verhopen als nog doen ſullen, ons believen wilde te confirmeeren en beveſtigen, ſeeker Privilegie, hen by wylen hooger Memorie „ Vrouwe Maria van Bourgondien, in de Maant „ van Maart, veertien hondert ſes-en-t'ſeventig „ gegunt en verleent, om te kieſen die ſes-en-dertig Raden of Vroetſchap binnen der voorſz „ Stede, en alle jaren de veertien Perſoonen, om „ daar uyt van onſent wegen gekooren worden „ die ſeven Schepenen der ſelver Stede, breeder „ blijkende by 't voorſz Privilegie, daar van 't „ inhouden, van woorde, tot woorde hier naar „ volgt. Maria by der gratie Godts Hertoginne „ van Bourgondien &c. doen te weten, dat wy „ de ſaken voorſz overgemerkt, en daar op gehad „ het advys van onſen lieven en getrouwen, den „ Hooft Preſident en Luyden van onſen Secreten „ Rade, genegen weſende ter beede en begeerte „ van den voornoemden ſupplianten, ſonderlinge in aanſieninge, vande goede en getrouwe „ dienſten, ons by den ſelven gedaan, en die ſy „ als nog dagelijx doende ſijn, hebben by deliberatie van onſen ſeer lieven en ſeer beminden „ Neve, Ridder van onſer Ordere &c, den Hertoge van Savoyen &c. en uyt onſer regte wetenſchap en ſonderlinge gratie voor ons, onſen Erven en Nakomelingen, Graven en Gravinnen „ van Hollant beveſtigt, geconfirmeert en geratificeert, beveſtigen, confirmeeren en ratificeeren by deſen, die Brieven van Privilegien, „ hier vooren geinſereert, alles naar haar forme „ en inhouden. Willende en ordineerende, dat „ de voorſz ſupplianten, en hare Nakomelingen, „ daar van genieten en gebruyken ſullen, ſoo „ verre ſy deshalven behoorlijken gebruykt en „ genoten hebben.

Nopende het kieſen van de Vroetſchap, ſulx wiert van oude tyden, doe deſelve maar uyt 24. Perſoonen beſtont, by de gemeente en rijkdommen gedaan, en uyt de eerbaarſte notabelſte en rijkſte Perſoonen 24. tot Raden gekooren.

By aldien een of meer van deſe ſes-en-dertig Raden komen t'overlyden, of hun Poorterſchap te verwoonen, worden als dan, volgens het voorſz Privilegie van Vrouw Maria, weder andere door d'overige Raats-perſoonen, in deſer hun plaats gekooren, 't geen nu gemeenlijk vyf dagen voor Vrouwen-dag, voor het noemen van de veertienen geſchiet. De nieuwe gekoorne worden terſtont in den Raat ontboden, en naar het afleggen van den eedt in handen van den Schout, genieten gelijke magt en vryheyd, als d'aflyvige genoten hebben, maar onder deſe ſes-en-dertig Raden, mogen geen elkander nader in bloede beſtaan of gekooren worden, dan Broeders Kinderen, en in Swagerſchap, mogen onder deſelve niet gekooren worden, Schoonvader en Schoonſoon, nog twee Swagers, wanneer de eene des anders ſuſter te wyve heeft, maar vorder wel; nog ook gene tot ſes-en-dertig Raden gekooren worden, die jonger dan vyf-en-twintig jaren ſijn.

Het Ampt van deſe ſes-en-dertig Raden uytbeeldende het ganſche Lighaam der gemeente, is (in 't gemeen geſprooken) datſe by Burgemeeſteren ontboden ſijnde, gehouden ſijn op het Raathuys der Stede te verſchynen, en hun Raat en Stem te geven, op de punten en artykelen, die hen by de voorſz Heeren Burgemeeſteren, ſoo van des gemeene Lants, als der Stede wege, voor-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

gedragen worden, en voorts te helpen raden, en 't beste te doen, in allen saaken deser Stede aangaande. En is den Heeren Burgemeesteren en bestierders ongeoorloft, eenige saaken van belang te verrigten, sonder het goetdunken deser Ses-en-dertig Raden, daar op gehoort te hebben, den welken ook (soo wanneer 't gewigt der saaken des vereyst) deselve saaken s'daags te vooren sullen moet bekent gemaakt worden, om s'anderen daags andermaal te vergaderen, en rypelijk in deselve besluyt te mogen nemen, en dat agtervolgens de Keure by de Lantvoogdesse, Margareta van Parma in den jare vyftienhondert vyf-en-t'sestig gemaakt.

Dese Keure, die de Landvoogdesse te dien tyde by maniere van voorraat gaf op 't versoek van eenige Burgeren die te Hove quamen klagen, hoe de Wethouderen, maag my maag, gaande andere eerbaare Persoonen voor by, nessens sig op 't kussen holpen, en voor Raats-persoonen in de Regeeringe aannamen, raakt eygentlijk de gansche Regeeringe, en voornamentlijk de Vroetschap, behelsende 't gunt volgt.

,, Alsoo tot kennisse van de Hertoginne van
,, Parma Placence &c. Regente en Gouvernante
,, van des Koninglijke Majesteyts Landen van
,, herwaarts over gekomen is, seekere opspraake
,, onder die gemeente der Stede van Amstelredam
,, geresen geweest te sijn, ter cause van de groote
,, maagschap en affiniteyt, wesende soo onder die
,, 36. Raden, Electeurs der Schepenen, als ook
,, onder die oude Raden en Schepenen dien d'ele-
,, ctie van den Burgemeesters der selver Stede toe-
,, komt, hare Hoogheyd, hoewel dat naar dien
,, sy in 't lange en breede gehoort heeft, al 't geen
,, 't welk der voorsz opspraaken halven gepasseert
,, is, sy niet en bevint den Privilegien der voorsz
,, Stede gecontravenieert nog eenige quade ofte
,, sinistre handelinge, ter cause van dien gevallen
,, te sijn. Nogtans om ten obvieeren vorder occa-
,, sie van opspraake en murmuratie der voorsz ge-
,, meente, tot ruste, vreede en tranquilliteyt der
,, voorsz Stede, en welvaart der Burgeren van
,, dien, heeft geordonneert, en ordonneert mits
,, desen, dat van nu voortaan, onder de ses-en-
,, dertig Raden voorsz geen nader elk elkanderen
,, in bloede of consanguiniteyt bestaande, geko-
,, ren sullen werden, dan Broeders Kinderen, en
,, in Swagerschap ofte affiniteyt, en sullen voor-
,, taan onder die selfde niet gekooren mogen wor-
,, den, Schoonvader of Schoonsoon, nog twee
,, Swagers, daar van d'eene des anders susters ge-
,, trouwt sal hebben, maar vorder wel, reser-
,, veerende als nog hare Hoogheyd, 't getal der
,, voorsz ses-en-dertig Raden te mogen vermeer-
,, deren, naar dat by succes van tyde, in desen
,, bevonden sal werden te behooren, en de voorsz
,, ses-en-dertig Raden procedeerende, volgende
,, haar luyder Privilegien tot nominatie der 18.
,, Persoonen, daar uyt sijn Majesteyt die negen tot
,, Schepenen kiest, sullen den Stedehouder, en
,, Raden van Holland, in 't oversenden der sel-
,, ver, onderregten van de qualiteyt van elk van
,, dien, hoe naar die elkanderen bestaande sijn,
,, soo in consanguiniteyt, als affiniteyt. En alsoo
,, veele saaken en processen voor den geregte van
,, Amsterdam vallen, der Koopmanschap en
,, Zeevaarende nering concerneerende, sullen
,, ook de voorsz ses-en-dertig Raden goet regart
,, nemen, omme onder die voorsz 18. Persoonen
,, te nomineeren eenige, hebbende experientie en
,, kennisse van den voorsz handel van Koopman-
,, schap, en den voorsz Stadhouder en Raden
,, daar mede van adverteeren, omme in 't kiesen
,, der selver, op alles regart genomen te worden
,, naar behooren. Nog en sullen tot 36. Raden,
,, nog tot Schepenen eenige gekooren mogen
,, werden, minder van jaren wesende dan 25. en
,, soo veel roert die electie van den Burgemee-
,, steren der voorsz Stede, die by den ouden Ra-
,, den en Schepenen jaarlijx gedaan wort, en sul-
,, len voortaan in de electie der selver t'samen niet
,, komen Vader en Soon, nog twee Broeders,
,, 't welk ook in affiniteyt geobserveert sal wor-
,, den. Welke Electeurs ook geen Burgemeesters
,, kiesen en sullen, naarder elkanderen in bloede
,, bestaande, dan agter susters kinderen, en in
,, affiniteyt geen nader, dan Broeders en Susters
,, Kinderen, en voor soo veel als nu bevonden
,, worden, eenige in bloet, of affiniteyt elkande-
,, ren naarder bestaande, onder d'oude Raden en
,, Schepenen dan vooren verklaart is, sal voor-
,, taan, soo wanneer men ter Electie der Burge-
,, meesteren procedeeren sal, d'ouwtste in eede
,, en offitie blyven behouden sijn plaats in der
,, electie, en de geene die jonger sijn in eede, be-
,, want in bloede, of affiniteyt als vooren, sullen
,, gehouden sijn, altoos uyt der electie te wijken,
,, soo wanneer sy bevinden sullen deselve oudste
,, in der electie present te sijn, ter tyd toe, dat
,, die selfde ouwtste deser Werelt overleeden sal
,, wesen, of by absentie of siekte, in der electie
,, niet compareeren en sal, mits dat soo wel die
,, 36. Raden voorsz als ook d'oude Raden en
,, Schepenen hen altoos wagten sullen te kiesen,
,, soo weynig en luttel elkanderen bestaande, t'zy
,, in consanguiniteyt of affiniteyt, als sy meest
,, sullen konnen en mogen. En dat voorts en in
,, alles geobserveert sullen werden, de Privilegien
,, der voorsz Stede, spreekende vande qualiteyt
,, der Persoonen, die geeeligeert sullen worden,
,, en 't bevel ofte beliefte van sijne Majesteyt, om-
,, me in 't kiesen der voorsz Persoonen niet te no-
,, mineeren eenige suspect wesende van heresie.
,, En alsoo mede de voorsz 36. Raden voorsz
,, (volgende 't Privilegie van Vrouw Maria van
,, Bourgondien) daar toe gestelt en geordonneert
,, sijn, omme te helpen raden, en 't beste doen
,, met den goeden luyden van den geregte der
,, voorsz Stede, in allen saaken den selven aan-
,, gaande, en sullen die voorsz Burgemeesters
,, en Regeerders geene saaken van importantie
,, tracteeren, sonder advys van de voorsz 36.
,, Raden, den welken ook (soo wanneer die swa-
,, righeyt der materie dat vereyst) deselve saaken
,, s'daags te vooren gecommuniceert sullen wer-
,, den, omme des anderen daags andermaal te
,, vergaderen, en rypelijk in deselve saake, als
,, dan resolutie te mogen nemen. En dit al by
,, maniere van provisie, tot andersints by sijne
,, Majesteyt (soo verre het noot zy) daar inne
,, versien sal.

Het

Het begeefregt van 't Schout Ampt der Stad Amſterdam heeft voor deſen altoos aan de Graaflijkheyt geſtaan, tot dat anno 1508. geduyrende de onmondigheyt van Keyſer Carel, de Magiſtraat het ſelve regt verkreeg, mits verſchietende de ſomme van 20000. guldens. Uyt de volgende Commiſſie kan geſien worden, op wat voor een kleyne wedde deſelve jaarlijx plegen aangenomen te werden, mitsgaders hoe hun magt en geſag in alles bepaalt was.

„ Op huyden ſijn de Burgemeeſters by Raden
„ en believinge van de ſes-en-dertig Raden deſer
„ Stede overgekomen, en geaccordeert met Mr.
„ Jan Huybregt ſoon, Licentiaat in beyden reg-
„ ten, dat hy van der Stads wege ſal bedienen
„ 't Schout Ampt deſer Stede, en dat op die con-
„ ditie, voorwaarden, en omme 't loon hier
„ naarvolgende. In den eerſten ſal den voorſz Mr.
„ Jan Huybregt ſoon, in 't exerceeren van 't voorſz
„ Officie, doen by Rade en advyſe van de Bur-
„ gemeeſteren, en anders niet, alle 't geene dat
„ een goet Schout ſchuldig is te doen, en of hem
„ daar over eenig pericule over quame, daar af
„ ſal hem de Stede garandeeren en quyten. Inſge-
„ lijx ſal de Stede alle profijten hebben, die van
„ 't Officie komen ſullen, als boeten, breuken
„ en anders, daar af de voorſz Mr. Jan Hubregts
„ ſoon, als Schout niet hebben en ſal dan een
„ naakt ontfang, en alle vierendeel jaars gehou-
„ den weſen, den Rentmeeſter Reekeninge en
„ Reliqua te doene, van 't geene datter afgeko-
„ men ſal weſen, ſonder ymant gratie of quyt-
„ ſchelding van eenige boeten of breuken te mo-
„ gen doen, dan by expreſſe conſent en weten
„ van de Burgemeeſteren, en deſelve boeten en
„ breuken innemen of hem die ſelfs toebehoorden.
„ En van niemant eenige preſenten of ſchenken
„ te mogen nemen, dan een Haas, een paar Ko-
„ nynen, of diergelijken, waardig ſijnde bene-
„ den een halven gulden, en ook een vat-biers,
„ al mogt men 't min koopen dan een halve gul-
„ den, ſal hy gehouden weſen, der Stede Ree-
„ kening te doen, ten ware dat hem yets gegeven
„ worde, dat hy behouden ſijne eere, conſcien-
„ tie, en eet van regts wegen ſoude mogen be-
„ houden. Des ſal hem de Stede alle jaren voor
„ den moeyten en arbeyt, die hy in 't exerceeren
„ van 't voorſz Officie doen ſal (dewelk hy alle
„ jaar te Ligtmiſſe gehouden ſal weſen te reſignee-
„ ren, en weder ſtellen in de handen van de Burge-
„ meeſteren, omme te weeten of elk langer by
„ ander wille blyve dan niet) uytkeeren en betalen
„ twee hondert guldens current. Daar en boven
„ hy nog hebben ſal, alle ſijne preſent en acciden-
„ tien, als anders van den geregte en kledinge van
„ de Schutteryen, mit dat daar aan kleeft. Ingaan-
„ de deſelve ſijne wedde op den 10. dag January
„ anno 1518.

Naderhand heeft zedert den jare 1550. tot 1553. het begeefregt van het Schout-Ampt aan de Graaflijkheyt geſtaan, als wanneer Koning Philips de Stad wederom voor ſes jaren daarmede beleende, met deſe opdragt Brief.

„ Philips; allen den genen die deſen jegen-
„ woordige ſullen ſien; ſaluyt; doen te weten,
„ dat wy ter ernſtiger beede en begeerte van onſen
„ wel beminden, die Burgemeeſters en Regeer-
„ ders onſer Stede van Amſterdamme, by advyſe
„ en deliberatie van onſe ſeer lieve en ſeer bemin-
„ de Suſter, de Hertoginne van Parma en van
„ Plaiſance, voor ons Regente en Gouvernante
„ in onſe Landen van herwaarts over, en van on-
„ ſen lieven en gettrouwen, die Hoofden, Tre-
„ ſorier Generaal, en Gecommitteerde van onſe
„ Domeynen en Finantien, den ſelven van Am-
„ ſtelredamme ſupplianten gegunt, geoctroyeert,
„ en geaccordeert hebben, gunnen, octroyeeren,
„ en accordeeren by deſen, dat ſy jegens de expi-
„ ratie van den lopenden pagt, van den jegen-
„ woordigen Schout der voornoemden Stede,
„ Willem Dirkſen, die expireeren ſal den leſten
„ dag van September, in 't jaar duyſent vyf hon-
„ dert vyf-en-t'ſeſtig, ons ſullen mogen nomi-
„ neeren en preſenteeren, een Catholijken en be-
„ quaamen Perſoon, van den beſten en nobelſten
„ der ſelver Stede, ons of onſe voornoemde Suſter,
„ die Hertoginne van Parma, Regente, aange-
„ naam weſende, om 't voorſz Schout Ambagt
„ te bedienen, en daar toe by onſe opene Brieven
„ van Commiſſie gecommitteert te worden; en
„ ſoo verre dat die Perſoon, die ſy nomineeren,
„ niet aangenaam bevonden en wort, ſullen als
„ dan ſonder eenige contradictie of wederſeggen,
„ eenen anderen aangenaamen daar toe mogen
„ preſenteeren. Dewelk van omtrent drie jaren
„ te drie jaren vernieuwt, verkoſen, of geconti-
„ nueert ſal worden. En ſal deſelve jaarlijx Ree-
„ keninge moeten doen, voor onſe lieve en ge-
„ trouwe, die luyden van onſe Reekeningen in
„ den Haage, van de crimineele boeten en breu-
„ ken, die binnen den bedryven van 't Schout-
„ Ampt vallen ſullen: te weten, van Dieſten,
„ Dootſlagen, Zeeroof, Straatroof, Reeroof,
„ Vrouwe Kragt, Ontſchakinge, Moort, Brant,
„ Conſpiratie, Valſche-Munte, Valſche-getuy-
„ ge, Valſche-Zeegelinge, Vreede-Braake,
„ Klokſlag, Sodommie, en van Monopolie, alle
„ Crimineele ſaaken, daar men naar regt of co-
„ ſtuyme van den Lande, lyf of lit aan verbeu-
„ ren mag, hoe die vallen ſullen mogen, en daar
„ van Regt, Wet en Juſtitie doen, ſonder eeni-
„ ge compoſitie daar van te maaken, geley of
„ lantwinninge te geven, 't zy van den deliquan-
„ ten, of van hare Perſoon, of miſdaat dan by
„ wete, conſent en advyſe van den Luyden van
„ onſen Rade, en van den voorſz van onſe Ree-
„ keningen in den Hage, onſen Procureur Ge-
„ neraal daar over geroepen, inventarieerende der
„ delinquanten goeden terſtont naar 't feyt, en die
„ houdende in bewaarder hant, ter tyd toe, dat
„ die ſaake by compoſitie als vooren of regtelijk
„ geeynt en getermineert ſal weſen, en ſal daar af
„ voor ſijne wedden en ſalaris hebben den derden
„ Penning van 't gunt dat ſuyver van de voorſz
„ gereſerveerde ſaaken komen ſal, boven koſten,
„ alſoo verre deſelve by hem beregt, of gecom-
„ poſeert worden, als vooren. En van ſaaken, die
„ by hem niet beregten ſullen weſen, maar by
„ ſijn aanbrengen, by den voornoemden van on-
„ ſen Rade, en Reekeningen in den Hage, daar
„ af en van 't ſuyver van dien ſal hy hebben, den
„ ſeſten Penning. Voorts en ſal die voornoemden

„ Gecommitteerde hem niet mogen onderwinden aan eenige Zeevonden, Baſtaarden, ſtragierſche, deſperate of onbeheerde, en diergelijke goeden, die tot onſer eſpargne gevoegt ſijn, maar ſal deſelve denuncieeren, en daar mede laten beworden onſen Ontſanger van der Eſpargne, of ſijnen Gecommitteerden, mentie makende jaarlijx in ſijne Reekeningen van 't gunt dat der ſelver Eſpargne aangaande, in ſijn quartier, binnen dien jare gevallen, en verſcheenen ſal weſen. En aangaande de civile boeten en breuken, ſullen de voornoemde ſupplianten, of hare voorſz Gecommitteerde, jaarlyx betaalen t'onſen profijte, ten gewoonlijken termynen, de ſomme van 300. ponden van Veertigen grote onſer Vlaanſcher-munte 't pont, in handen van onſen Rentmeeſter van Kennemerlant in der tyd ſijnde, die gehouden wort, daar af ontfang te maaken, Reekeninge, bewys, en reliqua te doen, t'onſen profijte, metten anderen Penningen van ſijn ontfang; voort ſal de voornoemden Gecommitteerde ſchuldig ſijn den behoorlijken eet te doen, voor den voornoemden aan onſen Reekeningen in den Hage, van 't ſelfde Officie wel en getrouwelijk te bedienen, onſen Regten, Hoogheyd, en Placcaten te bewaaren en doen obſerveeren, gelijken de Schouten van Amſtelredam tot nog toe gehouden hebben geweeſt te doen. Welverſtaande dat den ſelven Gecommitteerden, 't ſijnder aſſiſtentie eenen goeden bequamen ſubſtituyt by gevoegt ſal mogen worden, daar toe wy den voornoemden ſupplianten, van nu voor als dan geauthoriſeert hebben, en authoriſeeren by deſen: willende en ordineerende by deſen, dat de voorſz Gecommitteerde, niet conſenteeren, nog overſtaan en ſal, dat by de Wethouders van der voorſz Stede van Amſtelredamme, eenige nieuwe Keuren, of Statuten gemaakt ſullen werden, in onſe prejudicie en agterdeele, ſonder den voornoemden van onſen Rade en Reekeningen, in den Hage, daar af t'adverſeeren, om naar haar advys, daar inne geprocedeert te werden, tot bewaarniſſe van onſe Hoogheyd en regt. Willende en ordineerende voorts by deſen, dat van de confiſcatien, peenen of verbeurten, die binnen den voorſz tyden verſchynen ſullen, uyt ſaaken van verbonden, die by Placcaten en Mandamenten, van onſen wegen gedaan ſullen worden, den gemeenen boeten, breuken, of juriſdictien, van den voorſz Lande niet aangaande, gelijk van geen victalie, uyt den Lande te voeren of diergelijken, de voornoemden Gecommitteerde, ſal ook gehouden worden, te reekenen op den derden Penning te wedden, gelijk als van crimineele ſaaken hier vooren.

„ Ende ſullen de Crimineele Executien gedaan worden, tot onſe laſte alleenlijk. Ende ſal daar vooren geleden worden, als alle andere Officieren, volgende onſe leſte Ordonnantie, behoudelijk dat deſelve Supplianten in erkenteniſſe en recognitie van dit jegenwoordig Octroy en Accort, gehouden worden t'onſen behoeve, op te brengen en furneeren de ſomme van 20000. ponden munte voorſz lopende gelts, in handen van onſen lieven en getrouwen Raat en Ontfanger Generaal van onſen Finantien, Levin Wouters, dewelke hen daar af geven ſal ſijne brieven van des charges, ende deſelve ſomme in ſijne Reeckeningen brengen, ende daar af verantwoorden, met den anderen penningen van ſijnen ontſangh, geduyrende ſelve onſe jegenwoordig Octroy, ſo lange en ter tijd toe, dat voorn. Supplianten van de voorſz 20000. Ponden van onſent wegen gerembourſeeet ſullen zyn. Welk rembourſement, wy of onſe Nakomelingen, Graven en Gravinnen van Hollant, ſullen dogen en gehouden weſen te doen, naar expiratie van ſes jaren naaſtkomende, die beginnen ſullen loop te hebben, den eerſten dagh van October in 't voorſz jaar 1565. en dat teffens en t'eenemaal binnen onſer voorſz Stede van Amſtelredamme, met alſulcken Penningen, als ter dier tijt, naer de loop en permiſſie gankbaar weſen ſullen; en op dat voorn. van Amſtelredamme Supplianten, de voorſz ſomme van 20000. ponden des te beter en gevoeglijcker ſouden mogen vinden en opbrengen, hebben wy den ſelven inſgelijkx geoctroyeert en geaccordeert, octroyeeren en accordeeren ook by deſen, dat ſy 't lichaam der voorſz Stede ſullen mogen belaſten, met los-en lyf-renten, ten meeſten oorbaere van der ſelver Stede, ſoo ſy die aldergerechtlijkſt ſullen mogen bekomen, ende den Koopers van den voorſz Renten doen expedieeren en overleveren, behoorlijcke brieven van conſtitutie en verſekertheyt. Ende voorts gemerkt, dat de voorſz ſomme van 20000. ponden munte voorſz, in gereeden gelde opgebragt moet worden, en de voorn. Supplianten nogtans van de nominatie, van 't voorſz Schout-ambacht niet genieten en ſullen, voor den voorſz eerſten dagh van October 1565. naaſtkomende; Soo willen en ordonneeren wy, dat men tot profijte van der voorſz Stede van Amſtelredamme, den tijd van den rembourſement van der ſelver ſomme, op 't laatſte jaar pachts afkorten, of gereet betalen ſal, de ſomme van 300. gelijcke ponden eens, behoudelijk dat de voorn. Supplianten, gehouden ſullen werden deſen onſen brief te dragen, of ſenden in onſer voorſz Reecken-kamer in den Hage in Hollant, om aldaar 't onſer verſekertheyt geregiſtreert te worden. Ontbieden daeromme en beveelen onſen lieven getrouwen, den Hooft-Preſidenten en Luyden van onſen ſecreten en groten Rade, Stadhouder, Preſident en Luyden van onſen voorſz Rade in Hollant, den voorn. van onſe Finantien en Reeckeningen in den Hage, en allen anderen onſen Rechteren, Juſticieren, Officieren, en Onderſaten, dien dit aangaan ſal, dat ſy den voorn. van Amſtelredamme van deſen onſen jegenwoordigen Octroye, Conſent en Accort, voor den tijd, beginnende op de conditien en in der voegen en manieren boven verhaalt, doen laten en gedogen ruſtelijk, vredelijk, en volkomelijk genieten en gebruycken, ſonder hen te doen, nog laten geſchien, eenig hinder, letſel, of „ moeye-

„ moeyenisse ter contrarie, procederende by den „ selven van onsen Finantie, en van onsen voorsz „ Reeckeningen in den Haage, tot verificatie en „ interinemente van dese onse jegenwoordige, naar „ hare forme en inhouden, niet tegenstaande „ eenige ordonnantien, restrictien, beveelen, „ eeden, en alle andere saken, ter contrarien, de- „ welke hoewel die hier niet geinsereert en staan, „ Wy willen nogtans gehouden te worden, als „ of deselve hier in 't lange verhaalt en uytge- „ druckt waren; en dat die in dese saecke niet „ nadelig of hinderlijk en sullen mogen sijn, nog „ dien aangaande eenige kracht hebben in geener- „ hande manieren, want 't ons alsoo belieft. Des „ oirkonden, soo hebben wy onsen Zegel hier „ aan doen hangen, ende gegeven in onser Stede „ van Brussel, den 18. dagh van Maart, 1563.

De Burgemeesteren sijn hier ter Stede twaalf in getal; in sommige Hantvesten en Brieven werdense Raden genoemt, soo als uyt het Hantvest van Hertog Aelbrecht, van den 16. January 1399. kan gesien worden, luydende als volgt.

„ Voort soo sullen alle die gene, die Schepen, „ of Raad geweest hebben, binnen onser Stede „ van Amsteldam, alle jaren kiesen, op onser „ Vrouwen-avond te Ligtmisse, by der meerder „ stemmen uyt te gaan, drie goede Knapen tot „ Raden van onser Stede voorsz, en die en sullen „ niet jonger wesen van jaren dan xl. jaar, en des „ sullen die drie Raden tot hen kiesen een van den „ ouden Raden, die het naaste jaar te vooren „ Raad geweest is. Des soo sullen onsen Baljuw „ nog Schout daar geen stem in hebben.

Uyt dese twaalf dan werden jaarlijx volgens de voorsz instellinge, door de meeste stemmen van alle de Burgemeesteren, en die ooyt Schepen geweest zyn, drie Mannen, waar van yder ten minsten veertig jaren out moet sijn, gekooren, om voor dat aanstaande jaar te regeeren; dese drie dus gekooren, nemen uyt de drie, die het aangaande jaar aangekomen zyn eenen tot sig, die hen den Eet afneemt, en d'eerste drie maanden de voorsitting heeft, sulx'er altijt vier Regeerende Burgemeesteren zyn. Dog mogen hun stem tot het verkiesen der Burgemeesteren niet geven, of in de verkiesinge t'samen komen, Vader en Soon, nog twee Broeders, 't welk ook in Swagerschap onderhouden wert. Deselve Verkiesers mogen ook geene tot Burgemeesteren kiesen, die elkandere nader in bloede bestaan, (namentlijk om teffens in een selve jaar te regeeren) dan achter-susters kinderen, en in Swagerschap, geen nader dan Broeders en Susters Kinderen. Gebeurt het nu, dat een van dese vier Regeerende Burgemeesters binnens s'jaars komt te overlyden, soo wort'er weer een ander in des overleedens plaatse by den geenen, die te vooren de verkiesinge van Burgemeesters gedaan hebben, gekooren; en dese die dus buytens tijd in dit Ampt treet, heeft even groot gesagh en recht als de Overledene hadt. Maar schoon dit verkiesen van eenen tot Burgermeester in des Overledens plaatse van aller geheuchenisse her alhier ter Stede onderhouden was geweest (sulx men niet eygentlijk kan weeten, of een oude gewoonte dan een Privilegie of Keure is, haar oulinx van d'een of d'ander Graaf verleent,) soo begosten nochtans, omtrent den jaare 1509. eenige die dus in stede van eenen aflijvigen gekooren wierden, swarigheyt te maken in 't voorsz Ampt en Staat van Burgemeester aen te nemen. Te dien eynde om alle onlusten en moeite voor te komen, bevestigde en kende voor goet Keyser Maximiliaan, en nevens hem Karel namaals Keyser (daer Maximiliaan mits d'onmondigheyt van Karel toen als Voogt over stont) dese verkiesinge van een ander in des Overleedens plaatse op 't versoek der Wethouderen, by dese volgende Brief.

„ MAximiliaan, by der gratie Gods, gekooren Keyser, altyd vermeerder des Ryx „ &c. en Carel by der selver gratie, Eertshertoge „ van Oostenrijk, Prince van Spangien &c. Graven van Holland &c. allen den geenen die desen „ onsen Brief sullen sien saluyt. Wy hebben ontfaan die ootmoedige supplicatie, van onsen lieven beminden, die Burgemeesteren, Schepenen en Raat onser Stede van Amsterdam in „ Holland, inhoudende hoe deselve Stede, gep„ privilegieert is, by onsen Voorsaten, Graven „ en Gravinnen van Holland, dat allen den geenen die Schepenen en Raat geweest hebben, „ van der voorsz Stede, alle jaar op onser L. Vrouwen-avont Ligtmisse kiesen, en nemen by de „ meeste meenigte van stemmen drie Burgemeesteren, om dat toekomende jaar de voorsz Stede te regeeren, en die drie nieuw gekooren „ Burgemeesteren kiesen een van den ouden, die „ 't voorleden jaar Burgemeester geweest hebben, „ omme te samen te regeeren, en Regard te hebben, op't welvaaren van der selver Stede, en den „ gemeenen Poorteren en Ingesetenen van dien. „ Nu is't soo dat dikwils en menig werven eenigen „ van de Burgemeesteren gestorven sijn geweest, „ al eer 't jaar omme gekomen is, soo hebben die „ 36. Raden van der voorsz Stede, by de meeste „ meenigte van den stemmen van hen eenen anderen Burgemeester gekooren in de Stede van den „ aflyvigen, tot behulp van den anderen, 't welk „ alsoo gebruykt en geuseert is geweest van soo „ lange tyden, dat van menschen memorie, dien „ contrarie niet gebeurt en is. En hoewel die „ voorsz gewoonte en usantie, goet en deugdelijken is, en dat niemant behoort daar tegens te „ attenteren, niet te min soo vervorderen hen „ eenige, die alsoo gekooren worden in stede van „ eenigen aflyvigen, swarigheyd te maaken, „ 't voorsz Offitie en Staat van Burgemeester aan „ te nemen: 't welk dikwils inbrengt grote „ murmuratie onder den gemeenen volke, en geschapen ware, mits dien in toekomende tijden, „ groot quaat daar uyt te komen, ten ware dat „ by ons daar inne versien worde, alsoo die voornoemde suppliantén seggen, ons hier ernstelijk „ daarom biddende. Soo is 't, dat wy 't geene des „ voorsz is, overgemerkt, en hier op gehadt „ 't advys van onsen lieven en getrouwen, die „ Stedehouder en Luyden van onsen Rade in „ Holland; wy hebben den voornoemden suppllianten, genegen wesende tot hare voorsz bede en begeerte, by deliberatie van onse lieve

,,dogter van ons Keyſer, Vrouwe en Moeye
,, van ons Eerts-Hertoge, die Eerts-Hertoginne
,, van Ooſtenrijk, Hertoginne en Gravinne van
,, Bourgondien, Douagiere van Savoyen, Re-
,, gente en Gouvernante &c. en van den Luyden
,, van onſen heymelijken Rade neffens haar we-
,, ſende gegonnen, geoctroyeert en gewillekeurt,
,, gonnen, octroyeeren, en willekeuren, hen
,, gevende oorlof, en conſent uyt ſonderlinge
,, gratie, mits deſen onſen Brief, dat van nu
,, voortaan, ſoo dik en meenigwerven, als't ge-
,, beuren ſal, datter eenig van de Burgemeeſteren
,, van onſer voorſz Stede van Amſterdam gekoo-
,, ren weſende, op onſer liever Vrouwen Ligt-
,, miſſe avont voorſz in dier voegen en manieren
,, vooren verhaalt, binnens s'jaars aflyvig ſal wor-
,, den, dat als dan, en in dien gevalle, een ander
,, en nieuw Burgemeeſter, in de Stede van den
,, overleeden gekooren ſal worden, by den genen
,, die te vooren die kieſinge van den Burgemee-
,, ſters gedaan ſullen hebben, naarvolgende die
,, Privilegien van der voorſz Stede. Welke Bur-
,, gemeeſter alſoo van nieuws gekooren ſijnde,
,, alſulke magt en authoriteyt ſal hebben, als de
,, voorſz overleeden Burgemeeſter gehad ſoude
,, hebben, indien hy te lyve gebleven ware, en ſal
,, aldus blyven dienende, en die ſelve magt en
,, authoriteyt gebruykende, dat jaar uyt geduy-
,, rende. En dit al tot der Stad wederroepen, of
,, ſoo lange als ons gelieven ſal. Ontbieden daarom
,, en bevelen onſen lieven en getrouwen, de Pre-
,, ſident en de Luyden van onſen Groten-Rade,
,, onſen voorſz Stedehouder, en de Luyden van
,, onſen Rade in Holland, Schouten van Amſter-
,, dam, en allen anderen onſen Regten en Juſti-
,, cieren, Officieren en Dienaren, dien dit aan-
,, gaan mag, dat ſy die voorſz ſupplianten van de-
,, ſe onſe gratie, octroye, oorlove en conſent,
,, in der voegen en manieren voorſz doen, laten
,, en gedogen, regtelijk, vredelijk en volkome-
,, lijk genieten en gebruyken, ſonder hen te doen
,, of laten geſchieden, eenig hinder, letſel, of moe-
,, yeniſſe ter contrarie, Want't ons alſoo believt.
,, Des t'oirkonde hebben wy onſen Zegel hier aan
,, doen hangen. Gegeven in onſe Stad van Bruſ-
,, ſel den 4. dag in Januarius in 't jaar ons Heeren
,, 1509.

De vier Burgemeeſters dus uyt de twaalf gekooren ſijnde, om dat aanſtaande jaar te regeeren, worden ſommige van de overige agt, die ouwt Burgemeeſteren genoemt worden, gemeenlijk tot Threſorieren, eenige tot Weeſmeeſteren, andere tot Commiſſariſen van de Wiſſelbank geſtelt.

Wyders tot dit Ampt van Burgemeeſter kan niemant geraaken, ten ſy hy ſeven jaren geduyrig Poorter deſer Stede geweeſt, en ſijn verblyf al dien tyd binnen Amſterdam gehad heeft, des ook onderſoek moet gedaan werden, volgens het voorregt van Hertog Aalbregt van Beyeren, in den jare 1394. verleent. Maar volgens de willekeuren van den 31. van Loumaant des jaars 1652. moet een Poorter ſijnde ſulx geworden, naar het afkundigen van de gemelde keure de voorſz ſeven jaren Groot Poorter geweeſt ſijn, voor al eer hem vry ſtaat het Burgemeeſter Ampt te bekleden. Een Burgemeeſter twee jaren agter den anderen het Burgemeeſterſchap bedient hebbende, wort het derde jaar daar aan, van alle bedieningen, indien hy ſulx begeert, ontſlagen. Het Ampt van de vier Regeerende Burgemeeſteren is (in 't gemeen geſprooken) den Raat te beroepen, als 't hen van noden dunkt te ſijn, op 't welvaaren der Stad, gemeenen Poorteren en Ingeſeetenen te letten, en deſelve in goede ruſt, vrede, en eendragt, te beſtieren en te houden; het gemeene gelt tot nootwendige dingen aan te leggen, aght te geven met de Heeren Threſourieren, op de gemeene Gebouwen, Schanſen, Wallen, en Straeten, en wat vorders daar toe ſpecteert.

Burgemeeſteren hebben binnen de Stad nogte hare vryheyt van dien, geen regtſpleginge of vonnis, over Poorteren, Ingeſetenen, nogte vreemde Luyden, ſoo in ſtraafwaardige als Burgerlijke ſaaken te vellen. Maar by aldien de Schout van Amſterdam, lyfſtraffe tegens miſdadigen ſal nemen, worden Burgemeeſteren by hen of Schepenen veeltijts verſogt daar over niet beſluyts maar beraatſlaags-wyſe te willen hun goetdunken geven; als de Miſdadigen, Poorteren deſer Stede zyn. Burgemeeſteren nevens Schepenen, ſtaan ook over het vervoeren van Miſdadige of ſtrafwaardige Vonniſſen, beledigen ſig ook dagelijx, tot verlichtinge van Schepens-Banck, om parthyen, des verſoeckende, in hun geſchillen en krackeelen te ſcheyden, ende over deſelve te vereenigen. Aen Burgemeeſteren ſtaat ook het begeven van alle Stads Ampten en bedieningen, volgens het voorrecht deſer Stede, gegeven by Hertog Willem van Beyeren. Dog ſaken die gedurig ſijn en blyven, als van wedden, en t' verhogen der ſelver, op dat daar in by d'aankomende geen verandering geſchiet, worden by nieuwe en out Burgemeeſteren afgedaan, en dat by meerderheyt van Stemmen, ſonder dat regeerende Burgemeeſteren, daar iets meerder in te ſeggen hebben, dan ouwt Burgemeeſteren. Weshalven ſijn oock de geenen, die by Burgemeeſteren aangenomen worden, om eenige Ampten of dienſten deſer Stede te bedienen, gehouden deſelve Ampten en dienſten te aanvaarden, getrouwelijck te bewaren en te bedienen, volgens den Eet, die hen daar op te doen ſtaat, naar luyt der Wille-keure, ſtaande in 't Keurboek op de letter A. pag. 15. en dat op de verbeurte van 25. guld. en hondert duyſent Leytſche ſteenen.

Burgemeeſteren mogen ook alle Vreemdelingen, mits doende der Poorteren Eedt van getrouwigheyt, ende des verſoeckende t'allen tijden als t' hen gelieft, tot Poorteren deſer Stede aannemen, volgens het Privilegie van Hertogh Willem van Beyeren.

Hen is ook geoorloft, indienſe ſulx nodigh bevinden, eenige Huyſen of Erven, den Poorteren, Inwoonderen, of Vreemdelingen toebehoorende, tot behoef en dienſte deſer Stede, aan te nemen; en ſijn d'Eygenaren daar van gehouden, ſulx toe te ſtaan en te gedogen, mits dat hen voor deſelve Huyſen of Erven, ſo alſſe by Schepenen geſchat worden, de waarde aan

gelt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

gelt betaalt werde, achtervolgende sekere Willekeur, staande in 't Keurboek van de Letter A. fol. 9. ende d'Octroyen van de Staten, in 't nieuw Hantvast-boeck, pag. 98.

Burgemeesteren van Amsterdam vermogen oock (en laten t'ook alle jaren doen) den Gasthuys-meesteren, Kerk-meesteren, en Heylige-Geest-Meesteren, alle jaren rekening van hun Cantoren te laten doen, volgens de Wille-keure, staande in 't Keur-boek van de letter A. fol. 16.

Deselve Gasthuys-meesteren, Kerk-meesteren, en Heylige-geest-Meesteren, mogen geen nieuwe en swaare wercken leggen of beginnen, dan by wete, wille, en toestemminge van Burgemeesteren, volgens de Wille-keure, staande in 't Keurboeck van de letter A. fol. 16.

Burgemeesteren is ook by d'Ed. Groot Mog. Heeren Staten van Hollant en Westvrieslant, inden jare 1650. toegestaan, te mogen kiesen seven Schepenen, uyt het getal van veertien Persoonen, hen by des ses en-dertigen opgedragen, 't welk eertijts by de Graven, Prinssen, of Stedehouders geschiede.

Burgemeesteren sijn ook gehouden door de Heeren Thresaurieren, en dat in openbare Vierschaar en ten aansien van yder een, alle jaren van Stads wege, rekeninge te doen binnen de maant, naar datse afgegaan sijn, volgens de Willekeur, staande in 't Keurboek van de letter A. fol. 16.

De ses-en-dertig Raden moesten jaarlijx een dubbel getal aan den Stedehouder overleveren, om daar uyt hare Schepenen te laten verkiesen, volgens Hantvest, van Hertog Philips, van den 22. Mey 1452. luydende als volgt.

,, PHilips by der Gratie Godts, Hertoge van
,, Bourgondien, Grave van Hollant, &c.
,, Also wy mit anderen onsen openen brieven ge-
,, geven in onse Stad van Brussel, op den 24. dag
,, in April, in 't jaar 1449. naar Paesschen, over-
,, mits seeckere reden wille daarinne begrepen,
,, voor ons en voor onse Nakomelingen, Gra-
,, ven en Gravinnen van Hollant, geordineert,
,, geoorloft en geconsenteert hebben onse Stede
,, van Amstelredamme, den termyn van acht
,, jaren lanck geduyrende, dat deselve Personen,
,, die op die tijt by onsen lieven en getrouwen
,, Ridder, Raat, Camerlingh en Stedehouder
,, in onsen voorsz Landen van Hollant, Zeelant,
,, ende Vrieslant, den Heere van Lanoy, geset
,, en geordineert waren tot Burgemeesters en
,, Schepenen in onsen voorsz Stede, met den vier-
,, en-twintig Personen die als Raden onse voorsz
,, Stede, over lange tijt van ons gemeynte aldaar
,, gekooren zyn, ende alsoo werden vier-en-der-
,, tig t'samen, alle jaar twee dagen voor den dag,
,, dat gewoonlijk is onsen Schepenen aldaar te
,, vernieuwen, vergaderen sullen op des Stede-
,, huys, tot alsulcker uyren, als hem onse Schout
,, en Gerechte aldaar toe beteyckenen sal, en kie-
,, sen en nemen veertien Persoonen, daar uyt wy,
,, of dien wy 't beveelen, seven Schepenen set-
,, ten, kiesen, en nemen sullen, en geen ande-
,, re in onser Stede van Amstelredamme voorsz.
,, gelijkerwys en in alre manieren onse voorsz
,, Brieven dat inhouden ende begrypen, welke
,, Brieven van woorde te woorde hier naar be-
,, schreven staan.

,, Philips &c. doen cont allen Luyden. Want
,, wy met allen onsen herten begeeren en willen,
,, dat onse Stede van Amsterdam, geregeert en
,, onderhouden sy in goeder Justitie, policie,
,, en gouvernemente, en bet dan sy tot hier toe
,, geweest heeft, om den welvaart van ons, en van
,, den gemeenen oorbaar der selver onser stede, by
,, goede notabel, by rekkelijken mannen, so is 't
,, dat wy, willende in dese saake voorsien, en
,, onsen voorsz ondersaten, houden in goede vre-
,, de, ruste en eendragtigheyd met malkanderen,
,, ten besten dat wy mogen, voor ons en voor
,, onsen nakomelingen, Graven of Gravinnen
,, van Hollant, overmits minne en sonderlinge
,, gunst, die wy tot der selver stede dragen, naar
,, goede rypen Rade, en deliberatie daar op ge-
,, had, geconsenteert, geoorloft, en geordon-
,, neert hebben, consenteeren oorloven en or-
,, donneeren, met desen onsen brieve aan onse
,, voorsz Stede van Amsterdam, dat dat geregt,
,, dat nu laistwerf en op onser Vrouwen-avont
,, purificatio laastleden daar gestelt en geordon-
,, neert heeft, onse lieve getrouwe Rade, Ridder,
,, Kamerling en Stedehouder in onsen voorsz
,, Landen, van Holland, van Zeeland, en van
,, Vriesland, die Heere van Lanoy, te weten
,, die drie Burgemeesteren, en die seven Schepe-
,, nen, dewelke wy willen in 't geregte te blyven
,, tot onser lieven vrouwen avont purificatio
,, naastkomende, van nu voortaan met den 24. die
,, van outs en over lange, als Raden onser voorsz.
,, stede, by der gemeynte gekooren sijn, en alsoo
,, worden sy vier en dertig t'samen, alle jaar twee
,, dagen, voor den dag dat gewoonlijk is onse
,, Schepenen aldaar te vernieuwen, vergaderen
,, sullen op ter Stedehuys, alwaar die Vroetschap
,, gewoonlijken is te vergaderen voor den noen,
,, tot alsulker uyren als hem onse Schout en Ge-
,, regte aldaar beteykenen sal, en kiesen en ne-
,, men, by gelijken eede, en by den meesten
,, stemmen veertien Persoonen, uyt den vier en
,, dertig Persoonen voorsz. ofte anders anderen
,, Poorteren der selver onser steden, die aldaar
,, naar den regte, onser voorsz Steden Schepenen
,, wesen mogen, goede, rijke, eerbaare, nota-
,, bele, rekkelijke personen, in onse voorsz ste-
,, de, van wat state of conditie sy sijn, sonder
,, ymand daar uyt te versteeken, om haat, nyt,
,, of eenige saaken wille, die vier en dertig Per-
,, soonen, by haare conscientie dunken sullen,
,, oorbaarlijk, waardig en profijtig te wesen,
,, ons en onser voorsz stede, en sullen die presen-
,, teeren en overleeveren, ons en onse nakome-
,, lingen Graven of Gravinnen van Holland, of
,, onsen Gecommitteerden, ten saaken onser sel-
,, ver Lande van Holland: en wy, onse nakome-
,, lingen, onse Committeerden voorsz sullen dan
,, alle jaar op onser vrouwen avont purificatio,
,, uyt die 14. Persoonen setten en ordineeren se-
,, ven Schepenen en geen anderen, die dat toeko-
,, mende jaar Schepenen wesen sullen. En by alsoo
,, datter eenige van de voorsz 34. ten voorsz tyde
,, van huys waren, ofte ook soo krank, dat sy
,, daar by niet en mogten wesen, of ook aldaar
,, eeni-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

„ eenige waren van den voorsz 34. die daar by
„ niet komen en wouden, soo souden die andere,
„ die daar van hun luyden quamen en tegenwoor-
„ dig waaren, volkomen magt hebben, dat voorsz
„ is te doen, gelijken, en in allen schyn, of sy
„ alle 34. by malkanderen versaamt waaren. En
„ oft gebeurde dat eenig van den voorsz 34. aflij-
„ vig worde, of hem ontvryde van sijn Poorter-
„ schap van onser voorsz stede, soo sullen dan die
„ anderen van den voorsz blyvende in wesen,
„ kiesen by haaren eede en conscientie, andere
„ notabile eerbaare Persoonen, als voorsz is, in
„ stede van den voorsz aflijvigen ofte ontvryden,
„ die welcke doende den eedt voorsz. hebben
„ sulken magt, als die anderen, van den 34.
„ voorsz, en desgelijx of het gebeurde dat eenig
„ van den voorsz Schepenen, aflijvig werde, bin-
„ nen sijnre tyd dat hy Schepene ware, of hem
„ selven ontvryde, in der manieren voorsz. soo
„ sullen wy en onse nakomelingen, of onse Com-
„ mitteerden voorsz van den selven veertien Per-
„ soonen, die ons onse nakomelingen of onse
„ Committeerde daar te vooren in dat selve jaar
„ gepresenteert waaren, anderen Schepenen maa-
„ ken, in stede van den aflijvigen of ontvryde
„ voorsz. die welke Schepenen wesen sullen en
„ blyven, tot ander tyd dat men die Schepenen
„ weder vernieuwen sal. Welke gracie, puncten,
„ en regten voorsz duren sullen van datum deses
„ briefs, agt jaar lank, en daar en 't eynden
„ van geener waarden blyven sal, die wy voor ons,
„ en voor onse nakomelingen, Graven of Gra-
„ vinnen van Holland gelooft hebben, en geloo-
„ ven mit desen brieve, wel, volkomelijk, vast,
„ en staande te houden sonder die in eeniger wys
„ te verbreeken of te menken, of by ymand an-
„ ders te laaten breeken, of menken, duyrende
„ den tyd voorsz. Ontbieden daaromme, en be-
„ veelen onsen voorsz Stedehouder in onsen
„ Lande van Holland, Zeeland, en Vrieslandt
„ voorsz. en onsen Raden in onsen Raatkamer
„ in den Hage, onsen Schout van Amsterdam,
„ en allen onsen anderen regteren, dienaaren, en
„ ondersaten, wien 't aankleven mag, nu sijn-
„ de, of naarmaals wesende, haaren Stedehou-
„ der, en elken van hen bysonder, alsoo ver als
„ 't hen betaamt, dat sy 't inhouden van onsen
„ brieve, van puncte te puncte onderhouden en
„ doen onderhouden, sonder den voorsz van
„ Amsterdam den voorsz tyd van agt jaaren duy-
„ rende, doen of eenigen hinder, letsel, stoet
„ of ongebruyk, daar in te laten geschien, in
„ eeniger wijs ter contrarien, want ons dat alsoo
„ belieft, en willen dat gedaan zy, niet weder-
„ staande eenige Privilegien of Hantvesten, by ons
„ of onsen Voorvaderen hier voortyds gegunt en
„ geconsenteert, den voorsz van Amsterdam,
„ roerende onsen geregten aldaar. In oirconden
„ desen onsen brieve, en onsen Zegel daar aan ge-
„ hangen. Gegeven in onse Stadt van Brussele
„ veertien dagen in April in 't jaar ons Heeren
„ 1449. naar Paasschen.

„ En want wy met aller herten begeren, en willen
„ dat onse voorsz Stede van Amsterdam geregeert
„ en gehouden sy in goeder Justitie, policie en
„ gouvernemente, soo lang soo meer, en wy by
„ goeden aanbrengen, en informatie van onsen
„ getrouwen Stedehouder voorsz, in der waar-
„ heyd vernomen hebben, dat by deser selver
„ onser ordonnantie, oorlof en consent, onse
„ voorsz stede in beter regimente en pollicie ge-
„ houden wert, dan sy te vooren geweest heeft,
„ en om sonderlinge minne en vrientschap, die
„ wy tot derselver onser stede dragen. Soo is 't dat
„ wy naar goeden rypen Rade en deliberatie hier
„ op gehad voor ons en voor onse nakomelingen,
„ Graven en Gravinnen van Holland voorsz on-
„ ser voorsz Stede van Amsterdam, desen onsen
„ oorlof, consent en ordonnantie in alre manie-
„ ren, als onse bovengeschreven brieven daar of
„ inhouden, en begrypen, uyt speciale gratie
„ geprorogeert, verlangt en uytgestelt hebben,
„ prorogeeren, verlangen, en uytstellen met
„ desen onsen brieve, den termyn van thien jaa-
„ ren lang geduyrende, ingaande terstont, naar
„ dat onse voorsz brieven, hier af expireeren, en
„ uytgaan sullen, den voorsz 34. Persoonen be-
„ veelende, en magtig makende 14. Persoonen
„ te kiesen vyf dagen te vooren, voor dat men
„ aldaar gewoonlijk is Schepenen te vernieuwen,
„ en anders hier inne te doen gelijkerwijs en in al-
„ dermanieren, als onse voorsz Brieven, hen-
„ luyden hier op verleent, dat klaarlijker uytwij-
„ sen; ontbieden hierom en beveelen, onsen
„ voorsz Stedehouder, in onsen Landen van Hol-
„ land, Zeeland en Vriesland, en onsen Raden in
„ onsen Rade, in onsen Rekenkamer in den Ha-
„ ge, onsen Schout van Amsterdam, en allen
„ onsen anderen regteren, dienaaren en ondersa-
„ ten wien 't aankleven mag, nu sijnde of na-
„ maals wesende, haaren Stedenhouder, en elken
„ van haar bysonder alsoo verre als 't hen betaamt,
„ dat sy den voorsz van onser Stede van Amster-
„ dam deser onser gratien, prorogatie, verlan-
„ genisse en uytstellinge van thien jaren lang, naar
„ dat onse voorsz andere voor brieven expireeren
„ en uytgaan sullen, als voorsz staat, doen en la-
„ ten, rustelijk en vredelijk genieten en gebruy-
„ ken, sonder eenigen hinder, letsel, stoot, of
„ ongebruyk daar inne te doen of te laten geschie-
„ den in eeniger wyse ter contrarien, want 't ons
„ alsoo belieft, en willen dat gedaan sy. In oir-
„ conde desen onsen brieve, en onsen Zegel daar
„ aan gehangen. Gegeven in onse Stadt van
„ Dendermonde, op den 22. dag in Mey anno
„ 1452.

Maar dese maniere van Schepenen te verkiesen had Carel van Bourgondie by naar te niet laten loopen, sulx hier uyt ook groote tweedragt en oneenigheyd te dier tyde binnen dese Stadt om dessels bestieringe te hebben, en het Ampt van Schepenen te bedienen, ontstont; en Vrouwe Maria, des gemelden Karels dogter, genootsaakt wiert, om desen twist te slegten, in den jaare 1476. de oude maniere van Schepenen te verkiesen, ten deele weder op te brengen, en te dien eynde te belasten, dat voortaan de 36. Raden, die alreede by de gemeente gekooren waren, jaarlijx vyf dagen voor Vrouwen-dag veertien Persoonen souden opdragen en noemen, om daar uyt by haar of haren Stedehouder, seven gekooren te worden, voor dat aanstaande jaar als Schepenen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

penen te regeeren. Dit noemen of opdragen van 14. Perſoonen om daar uyt by den Graaf of ſijnen Stedehouder ſeven gekooren te worden, wiert in den jare 1516. door Kaarel naarmaals Keyſer in ſeekere gunſt brief, (daar by hy al de Privilegien die ooyt d'Amſterdammers van ſijn voorſaten verworven hadden, beveſtigde) met deſe volgende woorden op 't nieuw bekragtigt, en voor goet gekent.

,, Caarle by der gratie Gods Koning van Caſti-
,, lien &c. en onder anderen, dat ſy genieten en
,, gebruyken ſouden, van haar luyden vroetſchap,
,, te weten, dat 36. Perſoonen ofte Raatſluyden
,, der ſelver ſtede ſouden mogen kieſen eendrag-
,, tiglijk, of by der meeſte ſtemmen van hen luy-
,, den, alle jaar vyf dagen voor onſer lieven Vrou-
,, wen dag te Ligtmiſſe, 14. Perſoonen, van de
,, rijkſte, notabelſte en vredelijkſte Poorteren
,, van onſer voornoemden Stede van Amſterdam,
,, ſonder ymand daar uyt te verſteeken, die ſy ge-
,, houden ſijn ons of onſen Stedehouderen en
,, Raatſluyden in Holland, alle jaaren voort over
,, te ſenden en preſenteeren, omme by hen daar
,, uyt gekooren te worden ſeven Schepenen voor
,, dat toekomende jaar, en op onſer Lieve Vrou-
,, wen dag te Ligtmiſſe, binnen onſe voorſz ſte-
,, de geſet, en geéet te worden, gelijk dat gewoon-
,, lijk en naar den Privilegien van der voorſz ſtede
,, ſchuldig is te geſchieden. En waart dat eenig
,, van den voorſz Schepenen, by den voornoem-
,, de Stadhouder en Raat alſoo gekooren, bin-
,, nen s'jaars aflijvig worde, dat wy of onſe Stad-
,, houder ſouden mogen nemen en kieſen een van
,, de andere voorſz 14. omme met de ſes andere
,, Schepenen dat jaar uyt te dienen en Schepen te
,, weſen, &c. Soo is 't dat wy beveſtigen, &c.

Dit ſelfde wiert daar naar ook in den jare 1558. en door ſijnen Soone Philips, Cooningh van Spangie, als Grave van Hollant, beveſtight; maar vermits deſe Stad dagelijx in Koophandel en by gevolg ook in meenigvuldigheyt der gedingen toenam, ſulx de ſeven Schepenen niet machtig waren, om deſelve naar behooren waar te nemen (daar by dan noch dikwils toeſloegh, dat een of meer van deſelven quam ſiek te worden) ſoo is in den jare 1559. aan die van Amſterdam by de Hertoginne van Parma, by maniere van voorraat toegeſtaan, dat voortaan by de ſeven Schepenen jaarlijx nog twee ſouden gekoren worden, maeckende alſoo negen t'ſamen, ende datſe te dien eynde jaarlijkx, in plaats van 14. 18. Syn Koninglijke Majeſteyt of ſijn algemeene Stedehouder ſouden noemen, en ſchriftelijk overgeven, om daar uyt negen gekooren te worden, voor dat aanſtaande jaar te dienen. De Brief waar by hen ſulx wiert toegeſtaan, ſullen we vermits ſe eygentlijk de Regeering is raeckende, ende eenige andere aanmerckens waardige dingen, deſe ſtoffe aangaande, is inhoudende, hier van woort tot woort laten volgen.

,, Geſien in den ſecreten Rade des Coninghs,
,, ſeeckere Articulen, geconcipieert by forme
,, van advys, tot vorderinge van de Juſtitie en
,, korte terminatien van den proceſſen en diffe-
,, renten opryſſende voor den Gerechte van Am-
,, ſterdam, met de redenen daar toegevoegt by
,, den Schout der voorſz Stede, tendeerende
,, het voorſz advys ten eynde, dat men binnen
,, der ſelver Stede in plaats van eenen Schout, ſtel-
,, len en maken ſoude twee Officieren, te weten
,, een Balliu voor alle Crimineele ſaken, en een
,, Schout voor alle Civile ſaken, ende ook twee
,, Collegien van Schepenen, d'een om te termi-
,, neeren alle parthyen op de buyten Rolle ſtaan-
,, de, en alle Criminele ſaken. Het tweede om
,, te termineeren en berichten alle ſaken, ſtaande
,, op de Poorters en Arreſt-rollen, ende de ſae-
,, ken concernerende de fabrycke, Placcaten,
,, Keuren en Statuyten, ende tot effecte des
,, voorſz alle jaren te creeren binnen der voorſz
,, Stede, twaalf Schepenen in plaats van ſeven
,, die nu daar zyn. Geſien ook 't advertiſſement,
,, daar tegens overgegeven by den Burgemeeſteren
,, der voorſz Stede, allegeerende, dat 't voorſz
,, opſtellen van twee Officieren en Banken ſoude
,, weſen tegens de Privilegien der ſelver Stede,
,, cauſeerende diſſentie ook tweedrachtigheyt,
,, ende ook noodeloos weſen, indien de Ordon-
,, nantie gemaakt binnen de voorſz Stede, inden
,, jare 1554. wel onderhouden en geobſerveert
,, ware, met meer redenen daar toe dienden,
,, Geſien ook de depoſitien van den getuygen,
,, op 't gunt dat voorſz. ter eender en andere zy-
,, den gehoort, metten titulen en munimenten,
,, daar toe ge-exhibeert, en op als gehad 't advys
,, van die van den Raden in Hollant, en ook by-
,, ſonder regart nemende op d'inhout der voorſz
,, Ordonnantie van den jaare 1554. ſijne Maje-
,, ſteyt, uyt ſekere conſideratien, laat nog op dit
,, pas, d'adminiſtratie van der Juſtitie, binnen
,, der voorſz Stede, blyven de gewoonlijcke
,, uſantie van eenen Officier, ende een Banck,
,, behoudens dat de Schout aldaar ſal mogen heb-
,, ben eenen Subſtituyt, om als 't van noden is,
,, ſijn plaatſe en authoriteyt te mogen ſuppleeren,
,, en hem aſſiſtentie doen; en willende niet te
,, min voorſien tot beter expeditie van de meenig-
,, vuldige ſaken en proceſſen, dagelijx binnen
,, der ſelver ſtede opryſende, en op dat de Juſti-
,, tie niet veragtert en worde by ſiekte, occupatie,
,, of andere empeſchementen, eenigen van den
,, Schepenen toekomende, ordonneert dat van
,, nu voortaan alle jaar binnen der voorſz ſtede,
,, tot de ſeven Schepenen, die men aldaar gewoon-
,, lijk is te creeren, nog andere twee gecreeert ſul-
,, len werden, makende negen te ſamen. En ten
,, dien eynde, ſullen die van der ſtede voorſz
,, jaarlijx ſijnder majeſteyt of ſijnen Stadthouder
,, Generaal, nomineeren, en ſchriftelijk overge-
,, ven 18. Perſoonen, daar toe nut en bequaam.
,, Dewelke voorſz negen Schepenen ſullen ordi-
,, naris en geſtadelijk vergaderen, en hen gereet
,, vinden alle weekdagen, uytgeſondert de ge-
,, woonlijke week merktdagen, om regt te doen
,, op de gewoonlijke kamer, des morgens voor
,, de klokke op der Stadhuys agt geſlagen ſal heb-
,, ben, en aldaar blyven tot elf uyren toe, en inge-
,, valle in de voorgaande weeke, eenige rollen
,, over gebleven ſijn, als dan, om deſelve reſten
,, af te doen, ſullen vergaderen op dingsdage en
,, andere navolgende dagen in der weeke, des
,, naarmiddaags van twee uyren tot vyf uyren, ter

" tyd toe, de voorsz resten afgedaan sullen wesen. En ook omme 't expedieeren den Lantvonnissen, in dien daar eenige sijn. En sullen elk van den Schepenen voorsz vergaderen, present wesende en blyvende ten tyde als vooren, soo wel voor als naarmiddage, hebben voor haar luyder vacatie, drie stuyvers. En die ten tyde als vooren, niet compareeren en sullen, boven dien dat sy niet hebben of genieten en sullen van de voorsz vacatien, sullen vallen in de boete van ses stuyvers voor elke reyse. En sal daar af by den Secretaris op de rolle sittende pertinent register gehouden worden, op sijnen eet: En sal de presentien en absentien voorsz teykenen terstont naar de klokke des morgens agt, en des naarmiddags twee geslagen sal wesen. Welverstaande dat, wie van den Schepenen voorsz te laat sal komen, te weten tot 9. uyren toe 'smorgens, en 3. uyren naar noene, sal mogen de boete voorsz ontgaan, maar niet hebben van sijnen vacatien. Des sullen Schepenen die in der stede affairen ten tyden voorsz geoccupeert sijn, mede vacatien hebben, en in gene boete vallen. En so wie van den voorsz Schepenen, door siekte niet en sal konnen compareeren, ter plaatse en tyde voorsz, sal daar af de wete doen aan den eerste Schepene van der wet. En indien hy by andere nootsaakelijke saken of affairen geempescheert of belet ware, sal deselve vertogen aan 't Collegie, en daar van oorlof versoeken en verkrygen, of andersints vervallen in de voorsz boeten. En sullen de voorsz boeten geappliceert wesen naar ouder coustumen. En sullen de Schepenen ten tyde voorsz vergadert wesende, alle naarstigheyd doen, om parthyen te scheyden en justitie t'administreeren. Des sullen de saaken van den Schoute ordinarie gedaan worden, voor alle anderen, des morgens op Dingsdage en Donderdage ter uyren voorsz. sal ook de Burgemeester Vicepresident die 't zegel te bewaaren eerst verwagtende is, in 't vierendeel jaars, voor hy sijn beurte heeft te zegelen, hem als dan voegen by den geregte, als des Schouts rolle ofte saaken gepleyt of gedaan sullen worden: ten ware hy in der stede saaken nootelijk geoccupeert moeste wesen. En in dien die van der geregte bevinden in 't playdoyeeren, dat eenige saaken op het rolle niet gevuideert en mogten worden, sullen ordonneeren parthyen te compareeren, voor twee van der collegie, als Commissarisen, omme deselve in 't minnelijk t'appoincteeren, indien het doenlijk zy, anders daar af rapport te doen. En ten eynde beter gelegentheyd gehouden zy in de depositien van der getuygen, sullen alle getuygen gehoort, en geexamineert worden by eenen van de Schepenen, met den Secretaris, en geschreven sulx als deselve getuygen sullen deposeeren, sonder daar voor eenig bewerp daar af te maaken. En sal de Schepen hebben van elke depositie, een stuyver voor sijn salaris. Item, sullen Schepenen ook waarnemen en bewaaren twee en twee de Vierschaare als die dienen sal. Item sullen ook de Schepenen gehouden wesen gelijkelijk te komen, en hen te presenteeren op 't Zegelhuys, als by den geregte, eenige Placcaten van Keuren, of andere saaken, metter klocke gedaan sullen worden, op de verbeurte als vooren. Item sal de Schout, al vooren eenige gevangens voor Schepenen te brengen, gehouden wesen sijn informatie precedente en interrogatorien gereet te hebben. Item, en sullen de gevangens geinterrogeert worden, by twee Schepenen in een plaatse apart, sonder daaromme 't geheel Collegie te empescheeren, en diergelijke sal geobserveert werden op de torture, en rigoureuse examinatie, ten sy dat om eenige pregnante en goeden redenen het Collegie ordonneere anders gedaan te worden. Item, die taalluyden of Procureurs, sullen in haar offitie den geregte dragen alle eer en reverentie, en hen wagten van alle calumnie en onbehoorlijke dilayen, op peene van daar af gestraft te worden naar discretie van den geregte voorsz. Item, naar ouder gewoonte en sullen geen rollen houden, nog presenteeren, van Palmen-sondag tot belooken Paasschen, van Pinxter tot belooken Pinxter, in de weke van Kermisse, en van Kersavont, tot drie Koningen dag toe; maar 't geregt sal als dan besig zyn, om processen by geschrifte ongedecideert hangende, te visiteeren en vuideeren. En al dit by maniere van provisie, reserveerende aan sijne Majesteyt naar gelegentheyd en occurrentien van der saake, daar inne breder te mogen versien, 't sy altererende, minderende, of vermeerende, soo gevonden sal wesen te behooren. Gedaan te Brussel den 24. dag van January 1559.

Maar dese Keure van agtien Persoonen op te dragen en te noemen, om daar uyt negen Schepenen, voor dat aanstaande jaar te dienen, te kiesen, bragt Koning Philips ten dele weder af, of daar in eenige verandering; want in den jare 1581. stont hy die van Amsterdam op hun versoek toe, datse met het opdragen en noemen van 14. Persoonen, volgens het Privilegie van Vrouw Maria, om daar uyt by hem of sijnen Stedehouder, seven tot Schepenen, gelijk oulinx gepleegt was, gekooren te worden, souden voortvaaren, maar dat de drie afgaande en de drie nieuwe Burgemeesteren met den blyvende ouwt Burgemeester, twee van de afgaande Schepenen, die kennisse hadden, van alle saaken en gedingen in 't voorgaande jaar voorgevallen, by de meeste stemmen kiesen souden, om voor dat jaar weder aan te blyven; des souden ook dese twee ouwt Schepenen de voorsitting en eerste stem onder de seven nieuwe aangekomene Schepenen hebben; als ook, om sig des te williger tot het aanblyven te laten gebruyken, het volgende jaar van alle ampten, indiense sulx begeerden, ontslagen te sijn, eveneens als de geene die ouwt Burgemeester blijft, indien hy sulx mede begeert, het volgende jaar van alle ampten ontslagen is. En by aldien het gebeurde dat een of beyde van dese aanblyvende Schepenen quam te overlyden, soude by de voorsz seven Burgemeesteren en nieuwgekooren Schepenen, een of meer uyt de seven, die afgegaan sijn, in des overleedens plaatse gekooren worden, die gelijke vryheyd van bedieninge te genieten hadden, als d'aflijvigen genooten hebben, schoon datse geen geheel jaar in de bedieninge geweest sijn,

sijn, als breder blijkt uyt dit volgende Privilegie, luydende als volgt.

„ PHilips by der gratie Gods, Koning van Castilien &c. Grave van Holland &c. allen „ den genen die desen jegenwoordigen sullen sien „ of hooren lesen saluyt. Alsoo de Burgemeesters „ en Regeerders onser Stad van Amsterdam, ons „ vertoont hebben, dat in den jare 1476. die „ selfde Stad, by Hoogl. Memorien, Maria „ van Bourgondien, Gravinne van Holland, „ seekere Privilegie gegeven en vergunt is geweest, „ om alle jaars te mogen kiesen veertien Persoo- „ nen, omme by den Graven en de Gravinnen, „ of haaren Stadhouders of Raden, daar uyt se- „ ven tot Schepenen der selver stede, voor dat „ jaar geeligeert en geordonneert te worden. En „ ten eynde om beter expeditie van de menigvul- „ dige saaken en processen binnen der selver stede, „ dagelijx opryſende voorsien mogt worden, soo „ is by de Hartoginne van Parma als Gouvernan- „ te in den jare 1559. by Ordonnantie, by manie- „ re van provisie gestatueert, dat in plaats van se- „ ven, negen Schepenen, uyt agtien geeligeerde „ Persoonen gecreeert souden mogen werden, en „ aangesien altyd, en bysonder in desen tyden, „ seer loffelijk en hoog nodig is, regtsvorderin- „ ge en expeditie van Justitie, welk retardement „ de supplianten ten deele bevinden te komen, „ soo door dien, door de alteratie, en het ver- „ anderen van de Magistraat, binnen der voorsz „ Stad, veele tot Schepenen moeten werden ge- „ kooren, dien de style van de Kamers onbekent „ is, als ook om dat het Collegie der Schepenen, „ geheelijk verandert en vernieuwt wesende, „ de nieuwe aankomende Schepenen van de over- „ geblevene saaken (die aldaar veele moeten val- „ len) gansch geen kennisse en hebben, en over- „ sulx alle van nieuws gehoort en gerevideert „ moeten worden, tot groot verlies van tyd, ex- „ cessive kosten van parthyen, en veragteringe „ van nieuwe voorkomende saaken, versoekende „ daaromme de voorsz supplianten ootmoedig- „ lijk, dat ons believen wilde, tot vorderinge „ van de Justitie binnen onser voorsz stede Am- „ sterdam, hen luyden by forme van Ordonnan- „ tie te accordeeren de punten in haar luyder „ voorsz versoek gespecificeert, en in conforma- „ tie van dien, hier naar by onser dispositie be- „ willigt en geexpresseert, en hen thoonders tot „ dien fijne te verleenen onse opene brieven sul- „ ken sake dienende: doen te weten, dat wy de „ voorsz saaken overmerkt, genegen wesende „ ter beede van de voorsz Remonstranten, en be- „ geerende onse voorsz Stad van Amsterdam, „ door goede regimente, soo veel als doenlijk is, „ te vorderen, en tot dien fijne alle faveur te be- „ wysen, hier op gehad 't advys, van onsen lie- „ ven en getrouwen, die President en andere „ Luyden van onsen Rade in Holland, hebben „ by deliberatie van onsen lieven en beminden „ Neve, den Prince van Orange, Grave van „ Nassou &c. voor ons Stadhouder en Capiteyn „ Generaal over Holland, Zeeland, Vriesland en „ Utregt, den selven Remonstranten gegunt, „ geoctroyeert en geaccordeert, gunnen octro- „ yeeren, en accordeeren, uyt onse sonderlinge „ gratie by desen, dat sy in conformiteyt der voorsz „ Stede Privilegien, aldaar sullen procedeeren tot „ Electie van de 14. Persoonen omme daar uyt „ by onsen Stadhouder, of in sijn absentie, by „ die van onsen Rade in Holland, seven tot Sche- „ penen der voorsz stede gecreert te worden. Aut- „ horiseerende voorts by desen, den drie afgaan- „ de, en drie nieuwe Burgemeesteren, met den „ blyvenden ouwt Burgemeester, als daar van „ beste kennisse hebbende, mitsgaders den seven „ nieuwe Schepenen, by provisie en onvermin- „ dert der voorsz Stads Privilegien, Coustumen, „ en Hantvesten, alle jaar by meerderheyd van „ stemmen, nog voor een jaar te mogen conti- „ nueeren, twee van d'afgaande Schepenen, ken- „ nisse hebbende van allen saaken en processen in „ 't voorgaande jaar gevallen: welke twee Gecom- „ mitteerde Schepenen, onder de seven nieuwen „ presideeren, en de voorstemmen hebben sul- „ len, mits dat sy luyden, het jaar daar aanvol- „ gende vry sullen wesen van allen Officien der „ selver stede, om hen des te williger tot de voorsz „ continuatie te laaten gebruyken; in conformi- „ té van den geenen, die twee jaaren Burgemee- „ ster continueelijken hebben geweest. En oft ge- „ beurde, dat een of beyde de gecontinueerde „ Schepenen, binnen dat jaar, of geduyrende „ haar voorsz Officie quamen te overlyden, soo „ sullen in dien gevalle, by de voorsz seven Bur- „ gemeesteren en nieuwe Schepenen, uyt den „ overgebleven seven, van het voorgaande jaar, „ een of meer in de plaatse van de voorsz afge- „ storven gekooren en gecontinueert mogen wor- „ den, dewelke gelijke vryheyd van Offitien, „ voor den naastvolgenden jaare, als voorsz is, sul- „ len genieten, niet tegenstaande sy een geheel jaar „ gecontinueert sijn geweest. En dit alles by for- „ me van provisie, en ter tyd toe daar inne anders „ van onsen wegen, soude mogen werden geor- „ donneert; blyvende niet te min alle andere „ puncten der voorsz Ordonnantie van den jare „ negen en vyftig in haar geheel. Ontbieden daar- „ omme, en beveelen aan onsen voorsz Stadhou- „ der, en luyden van onsen Rade en Reekenin- „ ge in Holland, en allen anderen onsen regte- „ ren, Justicieren, Officieren, en Ondersaten, „ dien dit sal mogen aangaan, den supplianten in „ der qualité voorsz van desen onsen tegenwoor- „ dige Ordonnantie, consent en octrooy, in der „ manieren, als boven te doen, laten en gedo- „ gen, rustelijk, vredelijk, en volkomelijk, „ genieten en gebruyken, sonder hen luyden „ daar inne te doen, of te laaten geschien eenig „ hinder, letsel of moeyenis ter contrarien; ne- „ maar veel meer den selven supplianten daar in- „ ne te doen alle behoorlijke voorstant en assisten- „ tie; mits dat de voorsz thoonders gehouden „ werden, desen tegenwoordigen met den eersten „ te doen registreeren, in onser kamere van Ree- „ keninge in Holland. Want 't ons alsoo belieft. „ Des t'oirconde hebben wy den Zegele van on- „ sen Leen-hove van Holland, 't welk wy in ge- „ lijken saake gebruyken, aan desen doen hangen. „ Gegeven binnen onser Stad Delft, op den 3. Ja- „ nuary in 't jaar ons Heeren 1581. &c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Maar gebeurde het nu, dat een van de Seven nieuwen quam t'overlyden, in diens plaatse wiert by den Grave, of sijnen Stedehouder, een andere uyt de 14. Persoonen, hem opgedragen, volgens het Privilegie van Philips van Bourgondien, ende dat van Vrouw Maria, gekooren.

En op desen voet wierden sedert gelijk oulinx gepleegt was, weder maar 14. Persoonen in een besloten brief, aan syn Princelijcke Hoogheyt, als Stedehouder van Hollant ende Zeelant, mitsgaders aan de Raden van Hollant overgesonden, omme daar uyt teffens by hem (indien hy tegenwoordig was) ende de voorsz Raden van Holland, of in sijn afwesen, alleen by de voorsz Raden, seven Schepenen gekoren te worden, wiens naamen dan in een besloten Brief, tegens den eersten Sprokkel-maant, den Schout deser Stede toegesonden wierden, die soodanige Persoonen, op wien de naamen hielden, op Vrouwen-dag, des uchtens op 't Stadhuys ontboot, en den eed af nam, om dat aanstaande jaar het Ampt van Schepenen te bedienen.

Maar wanneer dit Lant, mits het overlyden van sijn Hoogheyt Prins Willem van Orange, van haren Stedehouder ontbloot was, en de Staten van Hollant Staats-wyse vastgestelt hadden, dat de Steden die zitting ter Vergaderingh van haar Ed. Groot Mog. en geen bestellingh van haar eygene Magistraten en hebben, souden mogen haar eygen Magistraten stellen en kiesen, in dier voege, als haar het meeste oorbaar soude dunken, soo heeft dese Stad, mede onder andere agtien, vrye verkiesing van Schepenen versogt, 't welk haar ook toegestaan wiert. En volgens dese Keure of verlof kosen alsdoen Burgemeesteren in der tyd, terstont naar 't scheyden van den Raat, uyt veertien Persoonen, hen by de 36. te noemen en op te dragen, seven tot Schepenen, die eeveneens als te vooren, als of se van den Stedehouder gekooren waren, by den Schout be-eedigt wierden, en dan met de nieuwgekooren, en afgaande Burgemeesteren, twee uyt den seven, die het voorgaande jaar in bediening geweest waren, by de meeste stemmen, om dat aanstaande jaar aan te blyven, kosen, welk laaste uyt kragt geschiede van het bovengemelde Privilegie, van Philips Koning van Spangie. Maar by aldien een of meer van dese negen regeerende Schepenen kwam 't overlyden, soo wiert dan by Burgemeesteren in der tyd het getal van negen, uyt de voorsz opgedragen veertien, weder volgemaakt. Als breder blykt uyt het Octroy by de Staten aan die van Amsterdam gegeven, soo als volgt.

,, De Ridderschap, Edelen, en Steden van
,, Holland en Westvriesland, representeerende,
,, de Staten van den Lande, doen te weten: alsoo
,, ons vertoont is by Burgemeesteren en Regeer-
,, ders der Stad Amsterdam, hoe dat aangaande
,, het stellen van Schepenen, binnen de voorsz
,, Stede de Vroetschappe (of 36. Raden) aldaar
,, van ouwts bevoegt was geweest, en regt gehadt
,, hadden, te nomineeren, of verkiesen alle jaar
,, vyf dagen voor Vrouwe Ligtmisse, veertien
,, Persoonen, van de rijkste, eerbaarste, nota-
,, belste, rekkelixte, en vreedelijxte Poorteren.
,, Uyt welke 14. Persoonen als dan by den Prince
,, van den Lande of Stadhouder en Raden, geeli-
,, geert wierden seven Schepenen, voor dat toe-
,, komende jaar duyrende, om op Vrouwen-dag
,, Ligtmisse binnen de voorsz stede geset en be-
,, vestigt te worden. En of eenige van de voorsz
,, Schepenen alsoo verkooren, binnens s'jaars
,, aflijvig wierden, dat als dan by den Prince of
,, Stadhouder en Raden voorsz genomen en geeli-
,, geert wierden, eene van de andere voorsz 14.
,, breder in gevolge van seeker Octroy, van wy-
,, len hoger memorie Vrouwe Maria van Oosten-
,, rijk &c. als Gravinne van Holland van den ja-
,, re 1476. Dat de Provintie van Holland, je-
,, genwoordig van sijnen Stadhouder sijnde gede-
,, stitueert, het ons, als Souveraine van dien,
,, daar op belieft hadde by seekere resolutie vast te
,, stellen, dat de steden sessie hebbende in onse
,, Vergaderinge, sodanig, als die van hun sup-
,, plianten, haar respective Magistraten, souden
,, mogen bestellen, in soodanige manieren, als
,, deselve ten meesten dienste van opgemelde ste-
,, den en plaatsen, souden bevinden te behooren.
,, Met byvoeginge, ingevalle eenige soodanige
,, steden mogten bevinden yets anders, naar ge-
,, legentheyd der selver dienstig, of van noden
,, te wesen boven de gemelde resolutie, dat de-
,, selvige vry soude staan haar te addresseeren
,, aan ons, omme dienthalven te versoeken soo-
,, danig Octroy, als best naar gelegentheyd soude
,, geoordeelt worden te wesen. Waar op naar rype
,, examinatie en communicatie, met Vroetschap-
,, pe of 36. Raden aldaar, wat tot de meeste wel-
,, stant, ruste en eenigheyd, van de Politie en
,, Regeeringe der voorsz stede, desen aangaande
,, oorbaarst en noodigst was gedaan: dienvolgen-
,, de by kennisse, advyse en goetvinden van de-
,, selve ses en dertig Raden geresolveert was, de
,, voorsz Electie van de seven uyt de voorgemelte
,, 14. verkooren Persoonen tot Schepenen, mits-
,, gaders by aflyvigheydt van eenige der selver
,, Schepenen binnen s'jaars, de Electie tot Rem-
,, placement van dien, uyt de vordere 14. van nu
,, voortaan te defereeren en stellen aan de gemel-
,, de Regeerende en successivelijk te Regeeren
,, Burgemeesteren der voorsz stede, sonderlinge
,, alsoo by deselve Burgemeesteren van outs was
,, geweest de onderrigtinge, wegens de qualitey-
,, ten der Persoonen, uyt de voorsz 14. te eligee-
,, ren, by den Prince of sijnen Stadhouder voorsz.
,, welke onderrigtinge genoegsaam doorgaans by
,, den Stadhouders in der tyd, was gevolgt ge-
,, worden. En alsoo sy supplianten in de voorsz
,, aen hare by de Vroetschappe gedefereerde Ele-
,, ctie gaarne souden sijn geconfirmeert en beve-
,, stigt, soo waren sy dienthalven geraden ge-
,, worden haar te adresseeren aan ons, seer oot-
,, moediglijk versoekende, dat het ons gratieuse-
,, lijk beliefde, haar supplianten te octroyeeren,
,, privilegeeren, vergunnen en toe te staan, dat
,, de voorsz Electie uyt de 14. genomineerde Per-
,, soonen, mitsgaders het Remplacement uyt de-
,, selve 14. by aflyvigheyd van een Regeerend
,, Schepen binnens jaars, van nu voortaan, con-
,, form de resolutie van de Vroetschappe, gedaan
,, soude mogen worden by de jegenwoordige en

toe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

,, toekomende ſucceſſive Regeerende Burgemee-
,, ſteren reſpective aldaar. Blyvende de Privile-
,, gien der ſelver ſtede in allen anderen deelen in
,, haar vigeur ongekrenkt. En hun ſupplianten
,, hier op te laten toekomen Brieven van Privile-
,, gie. SOO IST, dat wy de ſaake en verſoek
,, voorſz overgemerkt hebbende, en den vertoon-
,, ders willende gebieden, uyt onſe regte weten-
,, ſchap, ſouveraine magt en authoriteyt, den
,, ſelven vertoonders geoctroyeert, gepriviligeert,
,, vergunt en toegeſtaan hebben, octroyeeren
,, priviligeeren, vergunnen, en ſtaan haar toe mits
,, deſen, dat de electie van ſeven uyt de 14. Per-
,, ſoonen, by de 36. Raden der Stad Amſterdam
,, tot Schepenen te nomineeren, mitſgaders het
,, remplacement uyt deſelve 14. Perſoonen, by
,, aflyvigheyd van een Regeerende Schepen bin-
,, nens jaars van nu voortaan, conform de reſolu-
,, tie van de Vroetſchappe der opgemelde Stadt,
,, gedaan ſal mogen worden by de jegenwoordige
,, en toekomende ſuceſſive Regeerende Burge-
,, meeſteren reſpective aldaar: blyvende de Privi-
,, legien der ſelver ſtede in allen anderen deelen in
,, haar vigeur ongekrenkt. En ten eynde de ver-
,, toonders deſe onſe gunſte, Octroye, en Privile-
,, gie mogen genieten, als naar behooren, laſten
,, en ordineeren wy allen en een yegelijken deſen
,, aangaande hen hier naar te reguleeren en den
,, vertoonders 't effect te laten genieten, ſonder
,, den vertoonders te doen ofte laten geſchieden
,, eenig hinder, letſel, of empechement ter con-
,, trarie. Gegeven in den Hage, onder onſen
,, groten Zegele hier aan doen hangen, op den 22.
,, December des jaars 1650.

Soo ymant tot Schepen gekooren wort, die den Schout en nieuwe gekooren Burgemeeſters te naar in bloede beſtaat, ſoo blyft de Burgemeeſter, ende de voorſeyde Heeren kieſen een ander uyt het dubbel getal van de laaſtgenoemde Veertien. En vermits veele ſaken en gedingen; voor den Gerechte van Amſterdam vallen, den Koophandel en Zeevaart aangaande, moeten de voorſz 36. Raden, goede achtinge geven, om onder de gemelte 14. Perſoonen te noemen, die goede kennis ende ervarentheyt van den Koophandel hebben; ſijn ook gehouden de Heeren Burgemeeſteren des te verwittigen, als ook hoe naar datſe elkanderen in bloede en Swagerſchap beſtaan; want 't is hier een gebruyk, dat Schepenen van Amſterdam, elkander niet nader in maagſchap beſtaan mogen, volgens het Privilegie van Hertogh Aelbrecht van Beyeren, dan achter Suſters kinderen.

Dit Octroy is zedert den jaare 1672. met de herſtellinge van ſijn Hoogheyd, gelijk in andere ſteden, mede verandert, en dien volgens de Electie van Schepenen als van ouwts aan denſelven gelaten.

Niemant kan ook hier ter Stede het Ampt van Schepen bekleden, ten zy dat hy eerſt ſeven jaren gedurig Poorter geweeſt is, ende aldien tyd binnen Amſterdam ſijn verblyf gehadt heeft, volgens het Privilegie van dien ſelven Hertog.

Schepenen dus gekooren, ſijn gehouden, eerſe in hun Ampt treden, deſen naarvolgenden Eedt te doen. ,, Dat ſweert gy, dat gy goede
,, Schepenen ſult weſen, myn genadige Heere
,, houw en trouwe ſult weſen, ende mynen ge-
,, nadigen Heere in ſijnen ſaken ſult ſtyven ende
,, ſtercken, naar uwen vermogen, en een recht
,, Vonnis wyſen ſult, tuſſchen den Huysman,
,, en den Huysman, tuſſchen den Huysman en
,, den Heere, en tuſſchen twee luyden dinget
,, een, ende dat niet te laten om geenderhande
,, ſaken, dat uw Godt ſoo helpe, &c.

Schepenen van Amſterdam hebben ter eerſter aanvang kenniſſe en Rechts-pleging, over alle Poorteren ende Inwoonderen deſer Stede, en vryheyt van dien, mitſgaders over buyten luyden en hun goederen, die aldaar bevonden ende beſlagen worden.

Schepenen van Amſterdam mogen geen Brieven zegelen, die verleden en gegeven zyn by Weduwen, Jonkvrouwen en onmondige Kinderen, ten ſy de gemelte Weduwen en Jonkvrouwen verſchijnen met haar Voogt of naaſte Vrienden, en dat ſulx geſchiet by wete en wil van een Raat deſer Stede, en ten overſtaan van hare Kinderen, Vrienden, en Voogden, volgens de Willekeure, ſtaande in 't Keurboek van de letter A. fol. 1.

En by aldien het gebeurde dat Schepenen eenige Brieven bezegelden over den geenen die in 't Weesboek ſtaan, ende nochtans tot haar jaren gekomen zyn, is de zegelinge van geender waerden, ten ſy deſelve Perſoon uyt het Weesboek gedaan was naar rechten van de Weeskamer, volgens de Willekeure, ſtaande in 't Keurboeck van de letter C. Fol. 1.

Inſgelijx is de Schepenen van Amſterdam ongeoorloft, eenige Brieven te bezegelen, die met de hant en het gewoonlijkteken van een der Secretariſen deſer Stede niet geteeckent zyn, en de brieven die in tegendeel by Schepenen beſegelt worden, ſijn krachteloos en van geender waarde, volgens de Willekeure, ſtaande in 't Keurboek van de Letter C. Fol. 1.

Indien yemant eenen van den Schepenen van Amſterdam, of die in het Gerechte geweeſt ſijn, miſdede, beledigde, of queſte, van wege het recht, datſe over imant gedaan, of nog te doen hebben, die geene wort ten ſwaarde gedoemt, en daar is anders geen verdrag, dan 't Gerechts-proeve, volgens de Willekeure, ſtaande in 't Keurboek van de letter A. fol. 25.

De lager Banken, als de Gemachtigden van Huwelijxe-ſaken en diergelijke, mogen ter eerſter aanvangh oordelen en vonniſſen vellen over die ſaken, tot dewelcken zy byſonder gemachtigt zyn, dog men kan en de mag van haar Vonniſſen ſig beroepen voor Schepenen, uytgeſeyt in Vonniſſen daar imant door hartneckigheyt is gedoemt, ja mogen ook ſodanige ſaken, voor andere Banken hoorende, ter eerſter aanvang wel voor Schepenen gebragt worden, indien ſtrydende Parthyen daar in bewilligen. Want even eens als men ter eerſter aanvangh gaan kan voor den Ed. Hogen Rade, alſo kan men ook terſtont gaan, indien ſtrydende parthyen daar in bewilligen, voor Schepenen, mits datſe gehouden ſijn, ſulx by een ſmeek-ſchrift aan Schepenen te verſoecken.

Schepenen ſijn ook gehouden, jaarlijx nevens het doen van den Eedt, op 't ingaan of aanne-

men van hun Ampt te beloven, onderhouden, en doen onderhouden, d'ordre op de nieuwe maniere van pleyten in den jare 1656. beraamt.

Schepenen ſijn gehouden, ſlipts boven te komen, en de Rolle te laten dienen, van den eerſten van Grasmaant, tot den eerſten van Wynmaant, des morgens ten half negenen, en des Winters van den eerſten van Wynmaant tot den eerſten van Grasmaant, s'morgens ten negen uyren, en des naarmiddags ſonder onderſcheyt ten half drien.

Schepenen ſijn ook by t'ondervragen, en pynigen der Miſdadigen, en ſtrycken'er vonnis over, 't ſy van leven of doot; dog niet ſonder des beklaagden volkomen verantwoordinge gehoort te hebben; ſulx men hen bequamelijcke Rechters over alle Burgerlijcke, en ſtrafwaardige ſaken noemen mrgh.

Schepenen van Amſterdam ſijn ook gevolmachtigt, om te mogen Vonniſſen vellen, niet alleen van ſaken ende geſchillen, die Poorteren en Ingeſetenen derſelver Stede, voor hun Bank hangen, en uytſtaan hebben, maar ook van geſchillen die parthyen in 't geweſt van Amſter-en Goylandt, voor den Gerechte des ſelve Dorpen onbeſlecht hebben hangen, by aldien 't ſelve by d'een of d'ander party voor hen betrokken wort, volgens het Privilegie van Hertog Aelbrecht van Beyeren, en Ruwaart van Hollant, gegeven in den jare 1387. den gemeenen Lande van Amſterdam ende Goylant, en wort het ſelve Vonnis den Gerechte, dewelke d'uytſpraak, of Vonnis van 't geſchil aan die van Amſterdam verſoekt, en ten dien eynde al die ſtucken ende beweeringen der parthyen, in handen van Schepenen overlevert, by een beſloten brief toegeſtuyrt, inhoudende, dat Schepenen van Amſterdam het geding, uytſtaande voor den Gerechte van N. tuſſchen N. als eyſſcher, en N. als Gedaagde, onderſogt hebben, ende dat ſy luyden den voorſz Gerechte, raden ſouden, den geenen te doemen, of den geenen vry te kennen, naar gelegentheyd der ſaaken (gelijk ſy luyden by hun voorſz brieven den ſelven gedaagden doemen of vry kennen) als daar van blijken mag by verſcheyden vonniſſen, te boek ſtaande in ſeeker blaffert, beruſtende ter Secretarye daar ter ſtede, daar in diergelijke vonniſſen in 't byſonder, opgeſchreven worden.

Schepenen van Amſterdam, ſijn ook gevolmagtigt, om ter eerſter aanvang kenniſſe te nemen over de klagten en eyſch, dien myn E. Heere de Schout doen en nemen mag tegens de Schippers, die ſig vervorderen hun ballaſt op Pamphuys, of op eenige andere ondiepten, daar omtrent over boort te werpen, en voorts op den ſelven eyſch kort en onvertogen regt, en uytſpraak te doen, volgens het Privilegie by Keyſer Carel, en Grave van Holland deſer ſtede, in den jaare 1544. gegeven, ſtaande in het tweede Privilegien boek pag. 23.

Al de geenen die met hun Schepen en Goederen het Marſdiep en het Vlie inkoomen, mogen gaande nog komende, niet beſlagen nog verhindert worden; maar indien ymand op de ſelve jetwes te ſeggen heeft, is hy gehouden hen in regte te betrecken, en voor Schepenen van Amſterdam te verdagvaardigen; welke Schepenen hen luyden ook regt moeten doen volgens d'oude herkommen van Amſterdam, en anders niet, en dat uyt kragt, van ſeeker Privilegie, gegeven by Hertog Willem, in den Jare 1404.

Geen Schepenen mogen ook tuygen, nog kenniſſe dragen van eenige ſaaken, langer dan een jaar, naar datſe afgegaan ſijn, uytgeſeyt van s'Heeren boeten, renten, en andere s'Heeren ſaaken, als ook van Stads boeten, renten, en diergelijke ſaaken.

Al het geene binnen de vryheyt van Amſterdam geſchiet, moet ook binnen Amſterdam by Schout en Schepenen, beregt en genietigt werden, volgens het Privilegie van Hertog Willem, gegeven in den jaare 1342. ſonder dat den Balliu vermag, ymand ter ſaake van breuken te roepen buyten deſer Stede, daar de breuken gevallen ſijn.

G O U D A. 70

HEt Hantveſt van Hertog Willem van Beyeren van den 13. July 1414. houd in: *dat hy tot geenen dage het geregt aldaar ſal verpagten, nog niemand in handen ſetten, maar hy en ſijne erven altoos ſelve in houden ſullen, en alle jaar aldaar twee Burgemeeſteren en ſeven Schepenen goede eerſaame rekkelijke Knapen van getrouden bedden ſetten ſullen by haar ſelfs willen en goetdunken.* Naderhand by Hertog Philips van Bourgondien vernieuwt, *voor den tyd en termyn van drie jaar en niet meer*, het welk by Hertog Carel deſſelfs ſoon van jaar tot jaar, was gecontinueert, tot dat deſelve by Octroy van Maria van Bourgondien van den 23. Maert 1476. op haar ernſtige bede is vergunt, *dat by de Vroetſchap en veertig vier dagen voor den dag, datmen gewoonlijk was het geregt aldaar te vernieuwen, 22. Perſoonen ſouden werden verkooren. onder hunnen eede de alderrijkſte notabelſte, eerbaarſte, rekkelijkſte en vredelijkſte mannen, daar uyt by den Grave ofte ſijnen Stadhouder te worden verkoren vier Burgemeeſteren en ſeven Schepenen tot den Gouvernemente der voorſz ſtede dat jaar ſchaar uyt geduyrende.* Naderhand op nieuws gecontinueert by Maximiliaan en Maria op den 10. November 1481.

R O T T E R D A M.

DIe van Rotterdam moeten ook haare Burgemeeſteren en Schepenen van den Stedehouder ontfangen, daar van het Hantveſt van Vrouw Maria van Bourgondien van den jaare 1476. aldus luyt. 71

„Dat de 40. Perſonen (by later Octroy 28.) „alle jaar twee dagen voor Mey dag, kieſen ſullen „by lootinge van de witte en ſwarte bonen, of „by ander manier van Lotinge, ſeven Perſonen, „(naderhand gebragt op vyf) uyt hun luyden, die „ſeven daar het lot op vallen ſal, ſullen terſtont opſtaan, en ſullen met opgeregte vingeren ſweeren, „dat ſy om lief of leet, nog haat, nog om geenderhande ſaken laten ſullen, terſtont ſonder vertrek, ſonder eeten en ſonder drinken, of ymant

te

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

te spreeken, 18. Persoonen by de meeste stemmen, niet dat sy den een den anderen kiesen sullen, van de notabelste, eerbaarste, en vreedsaamste mannen, Poorters der selver stede, ouwt en rijk genoeg wesende, en den selven den Grave, of sijnen Stedehouder over te senden, en te presenteeren, om daar uyt seven Schepenen, en twee Burgemeesteren te werden gekooren.

Nader bevestigt by Hertog Philips op den 8. December 1483. en by Keyser Carel geconfirmeert op den 15. November 1524. en op den naam van Philips de tweede op den 13. February 1580. gebragt tot het getal van drie, en eyndelijk by later Octroy van den 16. October 1637. tot vier Burgemeesteren.

GORNIGHEM.

72 DIe van Gornighem hebben van ouwts een gebruyk gehad, van alle jaren den tweeden Kersdag, by de afgaande Schepenen in der tyd 14. Persoonen te nomineeren, uyt den welken den Drossart der voorsz Stad, des Saturdags naar Drie-Koningen daar aan volgende seven Schepenen eligeerde, welke seven Schepenen des Dingsdags voor Pontiaan, nessens de afgaande Schepenen, gehouden waren op het Raathuys te compareeren, en aldaar te samen een nominatie te doen van twee Persoonen, uyt welke nominatie den Drossart, eenen Burgemeester in plaats van den afgaanden verkoor, die met den aanblyvenden Burgemeester yder twee jaren, Stads verrigtinge waarnemen.

Sie de inleydinge van het vernietigt Octroy van haar eygen Magistraats bestelling van den 23. Augusti 1652.

En by nader Octroy van Koning Philips, van den 28. September 1590. aan de selve een Collegie van vierentwintig Vroetschappen vergunt, dewelke by den Stadhouder beeedigt sijnde, van den Casteleyn als Hooftofficier, met den selven als de 25ste. Persoon souden blyven een gedurig Collegie van Vroetschap; door welken Casteleyn by afsterven van een van de Vroetschap, alvooren hebbende van deselve een nominatie van drie Persoonen, daar uyt een ander in des afgesturvens plaatse soude werden verkooren.

SCHIEDAM.

73 IS by Hantvest van den 8. Augusti 1463. by Hertog Philips van Bourgondien vergunt, „by de meeste stemmen te mogen kiesen, uyt de „21. Vroetschappen of andere Poorteren en Inwoonderen aldaar, jaarlijx twee Burgemeesteren, seven Schepenen, en twee Thesauriers; by Vrouw Maria van Bourgondien op den 23. Maart 1476. nader geconfirmeert en geamplieert. Eyndelijk by Keyser Carel in den jare 1527. vernieuwt en verandert.

„Dat sy voortaan souden hebben 24. Persoonen „van de beste en notabelste der selver stede, die „representeeren souden het Lighaam der voorsz „Stad, en magt souden hebben van jaar tot jaar „ten gewoonlijken dage uyt de voorsz 24. Persoonen, of anders uyt den Lighaame der selver „stede te kiesen vier Persoonen tot Burgemeesteren, en 14. tot Schepenen, die sy gehouden „souden wesen over te senden aan den Keyser, of „sijnen Stedehouder, om daar uyt te nemen en „ordonneeren twe Burgemeesteren en seven Schepenen.

SCHOONHOVEN.

DIe van Schoonhoven hebben by Handvest van den jaare 1297. 74

„Dat men alle jaar binnen deselve stede op „Martyns avont soude vernieuwen de twee Burgemeesteren en de seven Schepenen.

By Heer Jan van Belois, Heere van Schoonhoven, geconfirmeert op St. Barberen dag anno 1356 en geamplieert.

„Dat niemant Schepen of Raat in der Stat soude mogen wesen, hy en hadde daar ses jaaren „in gewoont, en waare gegoet tot 100. ponden „Hollands, of bet.

By Hertog Maximiliaan en Maria, op den 20. Juny 1480. vernieuwt en geampsieert.

„Dat binnen der stede van Schoonhoven, by „den Schout, Burgemeesteren, en gemeenen „Rade, souden werden gekosen 27. goede, notabele, en bequame Persoonen, gegoet wesende tot 300. Ryns guldens of daar boven, dewelke in toekomende, jaarlijx souden kiesen, „vier goede, notabele, en bequame Persoonen, daar van te stellen twee Burgemeesteren, „en 14. goede bequame Persoonen, daar uyt te „stellen seven Schepenen by den Grave van Hollant, of in der selver absentie by den Stadhouder „en Raden, indien ymand quame te sterven, of „sijn Poortregt te verliesen, dat dese 27. wederom in plaats souden sitten.

By Keyser Carel op den 26. October 1542. en by Koning Philips op den 4. November 1550 nader geconfirmeert.

Den BRIEL.

HEeft by Hantvest van Vrouw Maria van Bourgondien, als Gravinne van Hollant, en Vrouwe van Voorne van den 24. Maart 1476. 75

„Dat de Gesw0orens, van den ouden en nieuwen geregte, van deselve Stad, alle jaar 14. dagen voor Bamis mogen kiesen en nemen, 14. „Persoonen, van de notabelste, eerbaarste, rekkelijxte en vredelijxte mannen der voorsz Stad; „dewelke by den Balliu der voorsz Stad, of in „sijne absentie in geschrifte met besloten Brieven „souden werden gebragt, aan den Stadhouder en „Raden van Hollandt, om by deselve uyt de „voorsz 14. Persoonen gekooren te werden seven Schepenen; en dat de voorsz Schepenen, „maaken en kiesen souden twee ouwt Schepenen, „het voorleden jaar gedient hebbende, mitsgaders twee Burgemeesteren, en twee Raatsluyden.

Naderhand by Hertog Maximiliaan, in den jaare 1444 en by Keyser Carel in 't jaar 1515. en by de Staten van Holland op den 21. Augusti 1620, geapprobeert en vernieuwt.

Het

Het Ampt van Balliu van Voorn, (in welk land den Briel gelegen is) hebben successivelijk bedient de navolgende Persoonen.

Symon Fredericxsz van Sweten. 1490.

Bouwen Willemsz van Drenckwaart, obyt 1496.

Willem Symonsz van Valkesteyn, anno 1505. Knaepe.

Gillis van Valkesteyn Willemsz Knaepe, anno 1509.

Jonkheer Andries van Bronkhorst Willemsz 1526.

Jonkheer Casper van Treslong, Heeren Jansz anno 1555.

Jonkheer Claas van Valkesteyn Gerritsz stierf anno 1601.

Jonkheer Joos van de Werve, Ambagtsheer van Giessen - Oudekercke, in den Jaare 1570. hy werdt in den water-slag by Hoorn gevangen, en stierf gevankelijk, anno 1574.

Jonkheer Jan van Vliet Huybertsz, an. 1572. en 1578.

Jonkheer Dirk van Duvenvoorde, stierf anno 1593.

Jonkheer Jan van Egmont van Kenenburgh, die sijn Offitie overgaf sijnen Neve, hy stierf anno 1612.

Jonkheer Otto van Sevender, anno 1618. geworden Heere van Kenenburgh.

Op den 24. December 1619. vermits den vrywilligen afstant van Jonkheer Otto van Sevender is gesuccedeert Pieter Jacobsz.

De Heer Pieter van Leeuwen, anno 1623.

De Heer Cornelis Briel, anno 1654.

De Heer Pieter van Almonde, anno 1657. den 21. Maart.

En den 4. October des voorsz jaars de Heer Mr. Paulus Briel.

In den jare 1642. wiert voor de eerste maal aangestelt een Pensionaris, om wegens dese Stadt de Vergadering van Holland waar te nemen, en daar toe verkooren de Heer Jacob de Jonge van Ellemeet &c. naderhand ook Gedeputeert ter Admiraliteyt op de Maas, oorspronkelijk uyt de Provincie van Zeeland, en aldaar van 's moeders zyde uyt de Zuytlanden, en uyt Vlaanderen en Brabant uyt de Hertsbeekens en uyt de van Dalens. Hy voerde een gevlamde Azure Baar op een Gout velt, sijnde de Jonge, gequarteleert met Ellemeet, sijnde op een Schilt van Azur twee Gevlamde Baaren en een Swemmende Swaan van Silver, gebekt van Keel.

76 ALKMAAR.

DIe van Alkmaar plagten hun eygen Burgemeesteren en Schepenen te kiesen, agtervolgens het Hantvest van Vrouw Jacoba van den 11. April 1426. wegens het kiesen van Hooftman, Dekens, Burgemeesteren en Schepenen verleent met dese woorden. *Item sal onse Stede hebben en houden sestien Hooftmans en negen gilden, uyt elke gilden een Deken, die dat Geregte kiesen en setten sullen, in sulker voegen dat elk Deken van den negen gilden jaarlijx kiesen op den goeden vrijdag eenen anderen Deken, en die negen Dekens sullen kiesen sestien Hooftmans, en die selve sestien Hooftmans met den Deken sullen kiesen drie Burgemeesteren en seven Schepenen, die dat jaar uyt dienen sullen, en niet langer*; Dog is by nader Octroy van den 26. September 1530. gestatueert; *Dat de Vroetschap op heuren eed jaarlijx ses dagen voor heuren ordinaris dag van de vernieuwinge van de wet aldaar sal verkiesen uyt den rijkdom der selver Stede, en van de rijkste verstandigste, en regtvaardigste eerst ses en daar na vier Persoonen, om den Stadhouder van Holland gepresenteert, en by hem voor het naaste toekomende jaar drie Burgemeesteren, en uyt de voorsz vier twee Thesauriers te werden gekooren*; Het welk by nader Octroy van de Staten van Hollant. van den sesden December 1588. tot agt en twee Persoonen gebragt is, om daar uyt by den Stadhouder vier Burgemeesteren en een Thesaurier te werden gekoren.

HOORN. 77

DIe van Hoorn is in den jare 1400. by Privilegie van Hertog Aalbregt vergunt,, de ,, verkiesinge van drie Raden of Burgemeesteren ,, op den goeden vrydag, soo sy van te vooren ,, gewoon waren te doen, en van seven Schepe- ,, nen, die den Hertog, of ymand die sulx van ,, hem gelast was, uyt de Burgers soude kiesen, op ,, Paas-avond, met welke *den Schout* regt soude ,, plegen *voor dat loopende jaar* &c. Hoe dese verkiesinge plag te geschieden, is te sien in het Hantvest van Jan van Beyeren van den 5. Augusty 1322. in dese woorden, *dat alle de Poorters van Hoorn die tot derdhalf nobelen gegoed sijn en daar en boven, te loten sullen gaan op den H. goeden Vrydag, en sullen loten negen mannen welke negen mannen kiesen sullen drie Raden dat sijn Burgemeesteren, en die selve negen Mannen en den Schout van Hoorn oft die gene die het bevolen sal werden van des Graven wegen, sal kiesen en eeden van de eenentwintig mannen voorsz seven Schepenen op den Paas avond daar aan volgende.* Welke drie Raden ofte Burgemeesteren by Hantvest van Philips van Bourgondien van den 25. May 1452. tot het getal van vier Burgemeesteren gebragt sijn; In de Hantvest van Hertog Jan van Beyeren staat: *Den Schout van Hoorn, oft die gene die het van de Grave bevolen sal werden van des Graven wegen sal kiesen.* Daar uyt genoug blykt dat den Graaf de verkiesinge aan hem oft sijnen Stadhouder heeft willen houden.

ENKHUYSEN. 78

TOt Enkhuysen werden de Burgemeesteren met Briefkens en blinde looten op twee-en-t'seventig cedullen, daar van op elk drie namen van de eerlijkste en gegoeste Burgeren by den Schout Thesaurier en Secretaris geschreven, en by den Burgemeesteren besigtigt, verbetert, en goet gekent, by de Schepenen uyt een over dekte kop geloot, en getrocken op den 1. dag van January. De Schepenen plagten van den Schout op den selven dag uyt veertien Persoonen, by de Burgemeesteren van het voorleden jaar daegs te vooren genomineert, verkooren te werden, dat t'sedert de

ver-

verandering van het jaar 1650. benevens andere ſteden volgens Octroy van den 17. February 1666. aan de Burgemeeſteren vergunt, dog met het aannemen van de Stadhouderlijke Regering wederom aan den Stadhouder vervallen is.

EDAM.

79 DIe van Edam is by Octroy van den 6. April 1574. aan den Officier en Burgemeeſteren der ſelver ſtede vergunt de Electie, verkieſinge, en ſettinge van ſeven Schepenen, weſende van de redelijxte, vroetſte, en vrolyxte Knapen.

MUNNIKENDAM.

80 BY Privilegie van Hertog Aalbregt, gegeven op St. Lamberts-dag anno 1400. was den Balliu of Schout gequalificeert, alle jaar op St. Lamberts-dag te ſtellen ſeven Schepenen, dog is ſedert dien, aldaar coſtuyme geweeſt, en geobſerveert, dat daags te vooren, wanneer verkieſinge van Burgemeeſteren (mede volgens ouder gewoonte) geſchiet is, door de oude en nieuwe Burgemeeſteren nominatie wert gedaan, van 14. Perſoonen, Poorteren binnen der ſelver ſtede, die malkanderen in bloede niet nader beſtaan, als agter-ſuſters kinderen, hebbende ten minſten ſes agter een volgende jaren, aldaar Poorters geweeſt; waar uyt dan d'Electie van ſeven Schepenen, by den Balliu of Schout wert gedaan.

MEDENBLICQ.

81 DIe van Medenblicq, is by Hantveſt van Hertog Aalbregt van St. Mathys-avont 1379. gegeven.

„Dat ſy alle jaar, op den Jaars avont, haar „Poortmeeſters en Raatſluyden kieſen ſullen; te „weten dat 30. van haar mede Poorteren, die „daar toe geloot ſullen worden, uyt 120. de „rijkſte van haar mede Poorteren, twee Poortme„ſters, en Raatſluyden, (dat ſijn Schepenen) „kieſen ſullen.

PURMEREYNDE.

82 DIe van Purmereynde hebben by Octroy van den 21. October 1626. verkregen;

„Dat haar Vroetſchap voortaan ſoude beſtaan, „in 20. Perſoonen, die profeſſie ſouden doen, „van de waare Chriſtelijke Gereformeerde Re„ligie, of ten minſten deſelve wel toegedaan.

„Dat alle jaaren tydelijk voor St. Marcus de „voorſz Vroetſchappen, met meerderheyd van „ſtemmen uyt deſelve Vroetſchap ſullen nomi„neeren, ſes Perſoonen, twee ten twee, tot drie „en vier tot nieuwe Burgemeeſteren; mitſgaders „14. uyt het Corpus van de Stad tot Schepenen, „om by den Stadhouder in der tyd een enkel ge„tal daar uyt verkooren te worden.

WEESP.

HEt Hantveſt van Hertog Philips van Bourgondien op den 2. December 1445. aan die van Weeſp verleent luyt aldus. 83

„Dat 31. de rijkſte Poorteren, die meeſt leg„gende erven, en ſtaande getimmerten hebben, „en hoogſt daar op in 't Schot ſtaan, alle jaar op „onſe Vrouwen-dag purificatie, by der meeſter „ſtemmen kieſen ſullen 14. goede, notable man„nen uyt de voorſz 31. of uyt andere Poorteren, „uyt welke 14. Perſoonen ſijnen Raden van „Holland, den Balliu van Goyland in der tyd „weſende, of die den Grave des magtig ſoude „maaken, kieſen en eeden ſullen, op onſer vrou„wen purificatie ſeven Schepenen, die dat toeko„mende jaar Schepenen ſullen weſen, welke „Schepenen voort kieſen ſullen drie Burgemee„ſteren, en eenen ouden daar in laten blyven.

Op gelijke wyſe gaat het by na met de verkie- 84
ſinge van de Magiſtraten op de Dorpen, daar de Ambagts-heeren, het ſy dat ſy hooge ofte middelbaare juriſdictie hebben, op een dubbel getal haar Schouten Ambagtſ-bewaarders en Schepenen ſtellen, dewelke hooge juriſdictie hebben; hebben ook regt om een Bailliu te ſtellen, dewelke de lyfſtraffelijke ſaaken beregt, en het regt van de Hog. Over. waarneemt, maar die gene, dewelke niet anders als middelbaare en lage juriſdictie hebben, diemen Ambagtsheeren noemt, in onderſcheyt van de vrye Heerlijkheden die hooge juriſdictie hebben, ſtellen niet anders als een Schout dewelke de Vierſchaar ſpant, en niet anders als civile boeten beregt, en aangaande het ſtellen van Burgemeeſters, en Schepenen, diemen anders Ambagtſ-bewaarders ofte geſwoorens noemt, hebben ſy gelijk regt met de Hooge-juriſdictie, mede met een dubbel getal by den Bailliu ofte Schout, en by de ſommige by de aanblyvendende Ambagts-bewaarders en Schepenen, daar van de helft alle jaar by beurten afgaat en aan blyft, aan den Heer ofte Ambagtsheer aan te bieden, daar uyt by hem een enkel getal verkoren werd, hebben ook regt een Koſter en Schoolmeeſter te ſtellen; deſe alſoo geſtelde Schepenen werden by andere mans mannen genoemt, om dat die gene daar van ſy geſtelt werden, haar magt eerſt van een ander verkrygen moeten, die by de Roomſche wetten *Pedanei judices* genoemt werden.

bb *Buyten den ſelven tyd enige afſtellinge en ver-* 85
anderinge in de Magiſtraten te mogen maken] Hier over valt bedenken, of het ook in de magt van den Stadhouder is, deſe nominatien en aanbiedingen voor by te gaan, en de Magiſtraten in de ſteden of en aan te ſetten, en daar inne enige verandering te maken, het welke tweſints hard werd gedreven. Welken aangaande te letten ſtaat, gelijk als hier voor in 't lange is aangeweſen, dat de voorſorge in het ſtellen van goede Magiſtraten en Regters, het voornaamſte regt is van den Prince ofte Hooge Overheid; om daar in en op ſodanige ordre te ſtellen, als hy naar gelegentheid van ſaken ten meeſten dienſt en oorbaar van de gemene ſaak bevinden mogt te behooren; Soo dat al die toelatinge en magt daar omtrent den ſteden toe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

gelaten niet en moet verſtaan werden anders als behoudens het regt van de ſouverainiteyt gedaan te ſijn. Soo ſeid *Bodinus lib.* 1. *de Republica cap.* 10. onder anderen ſeer wel; *Non ipſa Magiſtratuum creatio, ſed ipſius Principis probatio, ratihabitio, confirmatio, ſine qua nihil poſſit Magiſtratus, Majeſtatis vim in ſe continet*, dat is: de verkieſinge van de Magiſtraten ſelfs en geeft het regt niet, maar het geſtaden, goed opnemen, en beveſtigen van den Prince, heeft in ſig de luyſter en kragt van de Souverainiteit, en Hoge Overheid, *Si tamen*, (ſeid hy voort) *ea creatio ad populum, aut ad Collegia ab ipſis Reipublicæ ac legum conditoribus ſic delata eſſet, ut populo vel Collegijs eripi non poſſet, profecto Princeps jura Majeſtatis non haberet, quia Magiſtratus imperium populo non Principi accepto ferendum eſſet*, dat is: indien dat die verkieſing aan het volk, of aan een Vergadering by de Hoge Overheid ſelfs gemaakt en geſtelt, ſodanig was gegeven ofte toe gelaten, datmen deſelve niet wederom en ſoude mogen intrekken, en van deſelve afnemen, ſoo ſoude voorwaar ſodanigen Prince geen Oppermagt hebben of behouden, en ſoudemen niet den Prince maar de gemeente de hoogſte magt moeten toeſchryven. Derhalven by reſpective commiſſien van de Stadhouders, het ſelve wel degelijk werd uytgeſondert, te weten dat hem de magt werd gelaten, van ook buyten die ordinaire verkieſinge, de Magiſtraten te mogen vernieuwen, verſetten, ofte veranderen, als het van node weſen ſal, behalven dat ook uyt de reſpective Handveſten dienaangaande gegeven en geconfirmeert wel kan geſien werden, dat het de mening niet en is geweeſt, de ſouverainiteyt daar mede yets van de Oppermagt in die ſaken te onttrekken, dewyl dat de meeſte van de ſelve, niet anders als tot wederſeggen toe ofte voor een ſekeren tyd gegeven ſijn, en in allen gevalle de Graven in der tijd, niet verder als voor haar ſelven hebben mogen diſponeren, en het regt van het land en hoogſte magt, daar ſy eigentlijk maar dienaars van waren, niet en hebben kunnen weg geven. Het welk ook ſoo by de ſteden is opgenomen geweeſt, dewelke telkens als die gene die ſodanig Handveſt verleent had, was komen te overlyden, confirmatie op het ſelve van de volgende Graven hebben moeten verſouken en verkrygen. Door dit al te veel toegeven ſeid den ſelven Bodin: d. loco is allenxkens het Poolſe-Rijk te niet gegaan, *nam quum, jnquit Sigiſmundi lege Magiſtratus omnes cujuſque Provinciæ concilio ac ſuffragijs crearentur, de Majeſtate regum imperium detractum*. De ſaak en leid ook ſoodanig niet, dat de geſeide Handveſten de verkrygers eenig voordeel by brengen, maar in tegendeel tot haren laſten leggen, dat ſy daar mede belaſt ſijn den Prince, dewelke geen kennis van ſaken heeft, met een dubbel getal van bequame luyden te moeten dienen, en ſulx om daar door te beter onderregt te kunnen werden van de bequaamheyt van de Perſoonen hem voorgeſtelt, die hy by ſig ſelven ſoo wel niet en mogt komen te kennen, als wel die gene die daar dagelijx mede omgaan.

86 Waar in op dat geen jalouſie, corruptie, ofte omkoop, gunſt, ofte afgunſt in het voorſtellen van deſelve Magiſtraats Perſoonen geſchiede, die geene dewelke de voorſtellinge van het getal komen te doen, malkanderen ingevolge van haar gegeven Handveſten, met eede moeten verbinden, *van de nutſte en bequaamſte Perſoonen uyt de Vroetſchap ofte andere tot deſelve dienſten te ſullen nomineren*, en wederom moeten die gene, dewelke daar toe werden verkoren, den eed van ſuyvering doen, *dat ſy om deſelve dienſten niet verſogt, nog doen verſouken hebben, nog daarom yets gegeven ofte doen geven hebben, directe nogte indirecte*; op ſommige plaatſen ſijn eenige weynig uyt het groote getal die by blinde loting oft anders by het trekken van een witte ofte ſwarte boon alleen tot de nominatie geſtelt en gemagtigt werden, dewelke van malkanderen niet en weten, en de boon getrokken ſijnde, van den anderen niet en ſcheyden, voor dat de voorſtellinge gedaan is, mede onder voorgaande proteſtatie en ſweeringe, gelijk als hier voor van die van Rotterdam is aangeweſen; andere hebben wederom andere middelen van onbekende ſtemmingen met beſlote briefkens, als anders, dog hoe nauw datmen 't ſelve bepaalt, ſoo is de jalouſie en blinde ſtaatſugt van de ſommige ſoo groot, dat ſy al des niet tegenſtaande middelen weten uyt te vinden, om tot haar oogwit, met het verdrukken en te onderhouden van andere, die het dikmaals beter waardig ſijn, te geraken. Derhalven den Prince ook aan die voorſtellinge ſoo ſeer niet gebonden is deſelve aan te nemen ofte voor goed te keuren, *nam qui habet jus approbandi, habet etiam jus reprobandi*.

Het welk indien niet door een Oppermagt ſoude kunnen of mogen ingetoomt werden, tot de grootſte ongemakken van de werelt ſoude uytberſten, en een Republycq niet beſtand en ſoude kunnen blyven, indien dan omtrent de manier van Regeringe het ſy tuſſchen de Regenten in 't particulier ofte in 't gemeen, door factie, ofte tweeſpalt, in eenige ſaken eenige indragt komt te geſchieden en voor te vallen, dat niet anders als met het verſetten en veranderen van de Magiſtraten ofte eenige uyt deſelve kan werden beſlegt, of dat de Regenten haar eygen voorregten, Handveſten en oude herkomen tot het aanſtellen van de Magiſtraten vereyſt, komen te buyten te gaan, of geen goede harmonie en eendragt onder den anderen komen te houden; die magt moet immers blyven by de Hoge. Overigheyd, en die geene dewelke in hoogheydt en waardigheyd in haar plaatſe geſtelt ſijn.

Het is waar, dat ſulx niet ligt en om geen gerin- 87
ge ſaak moet geſchieden, dat het afſtellen en veranderen van Magiſtraten grooten haat maakt, maar nog groter ongemak geeft het, dat de factien tweeſpalten en jalouſie tuſſen deſelve, dewelke ſonder tydelijke remedien en voorſorgen grooter en grooter werden, by tyds werden geſnuykt en ingetoomt.

Tot welken eynde by verſcheyde Hantveſten vergunt en vaſt geſtelt was, dat men de oude gebruyken omtrent de verkieſinge van de Magiſtraten der ſteden niet en ſoude veranderen, maar deſelve by haar oude gebruyken ſoude laten, als waar in de welſtand van een goede regering beſtaat, datmen de gemeente by haar oude gebruyken laat en geen verandering maakt, in het geene

dat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

dat ruſtelijk en vredelijk toegaat. Soo is by Hantveſt van Vrou Maria van Bourgondien aan die van Holland en Zeeland, op den 14. Maart 1476. gegeven, articulo 12. uytdrukkelijk verklaart, „dat om alle partye en tweedragt, die in den lande om de vernieuwinge en vermakinge van de „Wetten, tot grooten agterdeel van deſelve geweeſt en gereſen was, en nog werden en ryſen „mogt, doot en te niet te brengen en te blyven, tot „eeuwigen dagen geconſenteert is, dat die goede Steden van Holland, te weeten, Haarlem, „Delft, Leyden, Amſterdam, Gouda, Rotterdam, en Schiedam, hebben en houden ſullen, alſulke manieren van wetten en geregten te „ſetten en ordonneeren, als ſy lange by wijlen Hertog Philips haren ouden Vader en ſekeren tyd „daar na gehad en gebruykt hadden, uytgeſondert die van *Dordregt, den Briel, en Middelburg*, die om dat ſy van andere natuyr en conditie waren, een byſondere ordonnantie verkregen, om daar na het geregt geſet te werden, dog dit en benam de magt niet van de Hoge Overigheyd, van t'allen tyden als het van noode mogt weſen, dat de verkieſinge en voorſtellinge van de Magiſtraten, volgens de bedingen niet ſuyver en bleef, of dat ſy met factie begonnen te regeren, deſelve in 't geheel of voor een gedeelte te vernieuwen, en te herſtellen, het welk dan wel meeſt geſchiede onder dusdanige proteſtatie, dat het ſelve geſchiede ſonder prejudicie van der Steden Privilegien, vryheden, en geregtigheden.

Die de ſaake in de gront wel inſiet, kan het wel beſeffen, dat deſe magt aan d'een ſyde om het geſag en aanſien van de hoogſte magt, en aan d'ander ſyde om de misbruyken, die daar uyt te wagten ſtaan, en Godt betert nog genoug in ſwang gaan, den Graaf ofte den Stadhouder deſelve niet heeft kunnen ofte mogen ontmagtigen, en daarom alle ſoodanige Handveſten en Privilegien, hoe generaal dat die ook mogten leggen, voor enkele toelatingen mogten werden gehouden, ſonder eenige verder verbintenis, als tot dat het anders mogt verſtaan werden.

Voor eerſt is een kennelijke ſaak, dat den Stadhouder gehouden en verbonden is, het regt van de Hoge Overigheyd waar te nemen, en voor te ſtaan, en daar van niet het alderminſte mag quyt geven, welkers voornaamſte pligt beſtaat in de voorſorge tot een goede Overheyd en Magiſtratuyr over het gemeen en elk deel in 't byſonder *Magiſtratibus opus eſt inquit Cicero lib.* 3. *de legibus, ſine quorum prûdentia ac diligentia civitas eſſe non poteſt; Quorum deſcriptione omnis Reipub. Moderatio continetur, neque ijs ſolum præſcribendus eſt imperandi ſed etiam civibus obtemperandi modus.* Dat is, daar moet een overheyt weſen, ſonder „welkers wysheyd en voorſigtigheyd geen gemeente beſtaan kan, in welkers pligt de gantſche „welſtant van de gemeente beſtaat, want deſelve en moet niet alleen het gebieden voorgeſchreven werden, maar ook het involgen en toegeven des volks. Wel te regt: want, wat iſſer noodiger in een wel geſtelde Republijk als de liefde en onderlinge pligt tuſſchen de Overheydt en den Onderdaan.

Dit is dan het werk van de Hooge Overigheyt te beſorgen en doen beſorgen, dat daar toe bequame luyden verkoren werden, en op die verkieſinge ſoodanige ordre te ſtellen, als naar gelegentheyd van ſaken bevonden ſal werden te behooren, tot welken eynde dan tot voordeel van de gemeynte, niet ten voordeel van de verkiesbaare en kieſende Magiſtraat, ſoo veel die daar over geroepen werden, elk in den ſijnen by Hantveſten en Privilegien goede ordre is geſtelt, dewelke indien in eenige deelen mogten te buyten gegaan werden, het de Hoge Overigheyd, en uyt haren naam den Stadhouder toekomt, daar op nader ordre te ſtellen; dit is de oorſaak waarom dat de toelatinge van de nominatie van een dubbel getal by de reſpective Privilegien en Hantveſten der ſteden, aan de ſteden, of het Lighaam van deſelve vergunt, ſoo nauw bepaalt wert, en de verkieſers onder eede verpligt werden, de nutſte, bequaamſte, en regtvaardigſte in een dubbel getal te moeten voordragen. Dit is een Handveſt, dat niet den Keyſers voor haar ſelven, maar voor de gemeente gegeven is, want de gemeene Vroetſchap in de Steden de gantſche gemeenſchap uytbeelden.

Soo nu in deſen eenige miſlagen werden bevonden, dat de Hantveſten tot dien eynde aan de gemeynte gegeven, niet wel en werden onderhouden, en dat de Regenten haar daar in niet wel of naar behooren en dragen, wie ſal dat beregten anders als de hoogſte magt, en den Stadhouder? die daar van het voorſittende hooft is, uyt den name van deſelve, die ook ſelf onder eede verpligt is, des Lands, en der Steden geregtigheden, Privilegien, Hantveſten, en loflijke gebruyken te mainteneren, en voor te ſtaan; dat in ſoodanige gelegentheyd het eygen werk van den Stadhouder is, als daar in verbeeldende de Hooge Overigheyd, en voor ſoo veel het ſtellen van de Magiſtraat aangaat, hem in 't byſonder is aanbevolen.

Dat nu de Graven van Holland wel mild en 88
liberaal mogten geweeſt ſijn in het verleenen van de Privilegien en Handveſten, op het nomineren en voorſtellen van de Magiſtraten, meer ten voordeel van de Magiſtraats Perſoonen ſelf, als ten voordeel van het gemeen, ſoude ſonder geſtading en aggreatie van de Staten, die daar in noyt geconſenteert ofte toegeſtemt en hebben, niet beſtaan mogen, die daar in tot het verleenen van Privilegien en Handveſten, buyten de byſondere gratien, pardonnen, en remiſſien aan deſelve privative overgegeven, by ſonderlijk het regt van de Hooge Overheyd ſelf betreffende, gelijk als is de voorſorge omtrent de Magiſtrature in de ſteden, niet meer te ſeggen hebben gehad, als de jegenwoordige Stadhouders, die deſelve in gelijke preëminentie en waardigheyd ſijn geſuccedeert en gevolgt, ſulx dat wel duydelijk werd onderſcheyden by Hugo de Groot, in ſijn inleydinge lib. 1. cap. 2. dat wel de Handveſten by de Graven verleent ſonder onderſcheyd plaats hadden, in en over Graafs eygen regt, maar indien het was de geregtigheyd van het land, dat ſulx ſonder bewilliging van de Staten niet en mogt geſchieden, ſulx hy verhaalt, dat by Philips van Leyden, Hollandſe Regtſgeleerde in ſijn Tractaat *de Reipub. cura & ſorte Principantis*, dat hy aan Grave Willem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

de V. van die naam, toegeſonden en toegeeygend had, op verſcheide geſchillen over ſodanige ſaken in Holland voorgevallen gepaſt heeft; in welk Tractaat hy onder andere *Cap. XLVII. ad Novell. VIII. Sancimus*, verhaalt, dat door die ſelve wet, verſcheide Handveſten in voortyden by de Graven gegeven en verleent, vernietigt en ingetrokken ſijn. En ſchoon genomen ſy hadden de magt gehad en aangenomen van byſondere Privilegien en Hantveſten op ſodanige te mogen verlenen, ſoo en ſouden in allen gevalle deſelve Privilegien en Hantveſten in der ſelver nakomelingen niet aannemelijk ſijn, om dat het Graafſchap van Holland noyt ſucceſſyf geweeſt, en altoos geſtaan heeft in de verkieſinge van de Staten; Sie *Grot. de Antiq. Reipub. Batav. cap.* 5. Het welk ſeer klaar en ſchynbaar is, dat by het overlyden van de Graven, en het aannemen van een ander in der ſelver plaatſe, alle voorgaande gegeven Handveſten ſijn en hebben moeten werden vernieuwt en geconfirmeert, daar van de voorbeelden te menigvuldig ſijn, als dat daar van een byſondere optelling van noden is, of met ordre gedaan ſoude kunnen werden, ſulx kan geſien werden het voorverhaalde Hantveſt van Graaf Floris, aan die van Dordregt gegeven in den jare 1284. in deſe woorden: „En geloven wy onſe voorſeide Poorteren, „dat wy den Schepenen en Raatſmannen maken „en ſetten ſullen in aller manieren als onſe Heere „onſe Vader Schepenen en Raden plag te ſetten, „en het by ſijnen tyde in Dordregt plag te weſen; „en nog breder by Handveſt van Hertog *Willem van Henegouwen* aan die van Leyden gegeven in Mey 1306. in deſe woorden, „vernieuwen „hen en beloven voor ons en onſe nakomelingen „wettelijk en trouwelijk, alle heur oude Hantveſten en vryheden te houden en ſterken, elken „en alle die hen gegeven ſijn en verleent ſijn van „onſe Voor-ouders, &c. Hoedanige confirmatie en vernieuwinge is gedaan by *Hertog Ian van Braband* op den 20. April 1418. Gelijke confirmatie is die van Haarlem vergunt by Hertog Willem op Sint Aagtendag anno 1404. en by *Hertog Philips van Bourgondien* van alle Brieven, Privilegien en Handveſten die ſtede van Haarlem gegeven; Confirmatie van alle voorgaande Privilegien aan de Stad Delft gegeven by *Hertog Aalbregt van Beyeren* op onſer Vrouwen Conceptionis dag anno 1389. by *Hertog Jan van Braband* op den leſten February 1420. en by *Hertog Philips* van den 13. Auguſty 1425. Confirmatie van alle voorgaande Hantveſten van Margriete Keiſerinne aan die van Amſterdam des Maandags na den Aſcenſidag 1346. van Hertog Willem van Beyeren den 13. May 1355. van Willem van Beyeren Grave van Ooſtervant, van alle ſijns Vaders voorgaande Hantveſten des Dingſdags na Sint Victorsdag 1394 van Maximiliaan den 26. May 1480. van Vrou Maria van alle Brieven by haar Grootvader Hertog Philips gegeven aan allen ſteden in 't gemeen verleent, by het groot Privilegie van den 14. Maart 1476. Confirmatie van alle Privilegien die van der Goude gegeven by Hertog Aalbregt op St. Agnietendag 1395. by Hertog Jan van Braband en Vrou Jacoba den 23. January 1418. by Hertog Philips van Bourgondien, 1428. by Hertog Carel van Bourgondien den 21. July 1468. en by Hertog Maximiliaan den 28. Maart 1478. en meer andere.

Uyt den inhoud en ſtellinge van de Hantve- 89
ſten ſelf is ook onderſcheyd te maaken tuſſchen Handveſten de gemeene ſaak aangaande, en tuſſchen de ſommige, de welke den Grave op ſijn eygen authoriteyt heeft gegeven, ofte mogen geven, gelijk als waren de Handveſten van Tolvry te mogen varen, geregtigheden van de wage, hop, Gruydgeld, Midden-penning, maat, en gewigte, viſſerye en diergelijke Graaflikheyds Domeinen; De Hantveſten de gemeene ſaak aangaande ofte anderſints het regt van de Ho. Over. betreffende, en hebben de Graven van Holland niet mogen geven, als naar voorgaande advys van de Ridderſchap, Edelen, en Steden, die van den ſecreten Rade, of andere gequalificeerde daar over geroepen, gelijk dat in verſcheyde diergelijke Hantveſten wert uytgedrukt.

Gelijk nog tegenwoordig t'ſedert de tyd van de Graven van Holland alle Octroyen en Privilegien aan de ſteden vergunt, op geen andere naam uytgaan als op de „Ridderſchap, Edelen „en Steden van Holland en Weſtvrieſland, re„preſenterende de Staten van den ſelven Lande.

Andere des Graaflijkheyts Domeynen, en het regt den Graven in 't byſonder toekomende, dienaengaande heeft den Grave ſoodanige Privilegien en Handveſten mogen verlenen, als het hem goed dogt; *Quilibet enim favori pro ſe introducto renunciare poteſt. l. pen. ff. de pact. & l. 21. & l. 27. ff. de Reg. Iure.* en een yder mag ten allen tyden afſtand doen van het regt dat hem ſelf toekomt; dit wert ſeer wel onderſcheyden by den Hollantſen Regtſgeleerde Hugo de Groot inleyd. 1. bouk 2. deel, daar hy ſpreekt van de kragt der Hantveſten, „dat deſelve niemands regt benemende plaats mo„gen hebben; maar wert daar by eenig regt beno„men indien het is Graafs eygen regt, ſoo ſijn „buyten twyffel de Hantveſten geſtade, maar is „het de geregtigheyd van het Land, ſulx en mag „ſonder der Staten bewilliging niet geſchieden.

Dat nu de Graven van Holland de exercitie 90
van het beſtellen der Magiſtraten is toegelaten, en dien aangaande by Handveſten als anders tot den meeſten dienſt en ruſt van de gemeente ſoodanige ordre hebben geſtelt als ſy bevonden hebben te behooren, en is niet anders te verſtaan, als dat het ſelve geſchiede uyt den naam van de Hog. Over. en behoudens het regt en ſouveraine magt deſelve dien aangaande competerende, om daar over t'allen tyden ſodanige andere ordre te ſtellen, als het haar mogt goed dunken.

Het is ook een regel in regten, dat geen Privilegien ofte voorregten ſelfs by de hoogſte magt aan yemand vergunt, tot agterdeel van een derde of tot nadeel van het gemeene beſte mogen ſtrekken. *l. 3. l. 7. cod. de precib. imp. offer l. 3. 4. l. ult. & tot. tit. de precib. imperat:* ſulx dat in verſcheyde voorvallen van ſijnen tyd gepaſt werd by Heer Philips van Leyden, voornaam Hollands Regtſgeleerde in ſijn bouk *de Sorte Principantium*, dat hy aan Graef Willem de V. omtrent het jaar 1360. had opgedragen.

Blykt ook daar uyt, dat de Hantveſten dien aangaande

gaande by de Graven gegeven, niet verder of anders en sijn gerespecteert en opgenomen, met dat t'seedert het afgaan van deselve Graven, de Stadhouders van de Hoge Overigheyd onder anderen de magt gegeven wert, om niet alleen de Magistraten, op haar gewoonlijke tyden, op voorgaande toegelatene nominatien te verkiesen, maar ook in 't by sonder van deselve ook buyten tyds te mogen veranderen, versetten, en vernieuwen.

Die in het verleenen van de Hantvesten en Privilegien van de steden het ruymste daar over gestapt hebben, en by na al toegestaan hebben wat versogt en gebeden wierdt, sijn geweest Hertog Aalbregt van Beyeren, Keyser Lodewijks soon, die als Ruard, en Voogt van den lande in plaats van Willem de vyfde den dullen Graaf, en den Eertſ-Hertog Maximiliaan, die als voogt over Philips en Carel het Stadhouderschap bedient hebben, daarom dat Hertog Aalbregt om de menigvuldige Hantvesten en Privilegien by sijnen tyd gegeven, en bysonder aan de Stad van Amsterdam, dewelke als een jonger Stad nog weynig voorsien was, spots wyse den Privilegie-Kakker genoemt wierd, dewelke of en hoe verre tot het verleenen van Privilegien, en Hantvesten bevougt sijn geweest, laat ik het oordeel aan wyser; soo veel de Handvesten by tyde van Hertog Maximiliaan gegeven aangaat, is aanmerkens waardig, dat Hertog Philips, dewelke op sijn 16. jaar het Graafschap in den jare 1494. aan nam als hy Graaf gehult wierd, sijn eet niet en heeft willen doen, voor dat eerst al de Privilegien by tyde van Maximiliaan en Maria gegeven, vernietigt en nul verklaart waren.

91 Men vind ook dat by na alle der selver gegeven Handvesten, of by redemptie en afkoop van lasten, daar mede sy de gifte der Magistratuyre buyten qualiteyt beswaart hadden, of om bysondere goede diensten, of, en wel meest ter bede, en particulier versouk van de Magistraat self vergunt sijn.

Wat het eerste aangaat, is kennelijk dat sy niet bevougt en sijn geweest, daar op eenige beleninge te doen, ten waar het selve by den staat self waar geschied geweest, soo heeft Hertog Philips by Handvest van den jare 1434. aan die van Leyden gelooft, dat het setten van Schout en Schepenen der Stad Leyden altyd aan hem en sijnen erven blyven soude, sonder het Schependom t'eeniger tyden te verkopen, versetten, belenen, of weg te geven, en by Hertog Aalbregt aan die van Haarlem op St. Aagtendag 1380. dat die Heer van den lande selver Schepenen stellen sal; en by den selven Aalbregt by Handvest op St. Georgien dage 1387. aan die van Amsterdam, Goyland, en Amsteland, gegeven met dese woorden, „Item sullen wy of die wy het bevelen al„toos Schepenen kiesen; en by Vrou Jacoba aan die van Delft gegeven den 22. December 1417. „ gelooft tot geenen dagen het geregte al„daar te verpagten, belienen, nog ymand in han„den te stellen; soo ook aan die van der Goude by Hertog Willem op den 13. July 1414. belooft is, „het geregt niemand in handen te stellen, of „te belasten, maar self twee Burgemeesteren en „seven Schepenen te stellen.

In 't verder is een regel in regten, dat het geene ter bede en precario geschied, niet anders te verstaan is, als tot wederseggens toe, het welk tot allen tyden mag wederroupen en ingetrokken werden *per text in l. 1. ff. de precario.*

Dit is ook de oorsaak waarom veele en verscheyde Handvesten rakende de nominatie en verkiesinge van de Magistraten gegeven sijn, behoudens het regt om t'allen tyden deselve te mogen veranderen, versetten, ofte vernieuwen, en werd alsoo verstaan, schoon het selve daar by in 't bysonder niet en wert uytgedrukt; by de sommige werd deselve nominatie niet verder ofte anders toegelaten als voor seekeren tyd, en by andere tot wederseggen toe; soo wert by het Hantvest van Hertog Aalbregt aan die van Haarlem gegeven des Sondags na Sint Aagtendag anno 1380. wel duydelijk uytbesondert met dese woorden, „dat wy onse Schout en Schepenen te setten binnen Haarlem niemand beveelen nog magtig maken sullen, maar sullen die magt altoos „aan ons selven houden; voort soo mogen wy „Schout en Schepenen versetten en vernieuwen, „alsoo ook als ons genoegt.

Soo is het Privilegie van Vrou Maria in den jare 1476. aan die van Holland en Zeeland gegeven, dat die van *Haarlem*, *Delft*, *Leyden*, *Amsterdam*, *Goude*, *Rotterdam*, *houden souden alsulke manieren van wetten te setten en ordonneren, als sy voor desen gebruykt hadden*; by nader Handvest van den 14. July 1481. op den naam van Maximiliaan en Maria ingetrokken, en tegen die van Leyden wederroupen, en op een nieu de veertigen ingestelt en toegelaten wederom als van ouds te gebruyken tot wederseggen toe; sulx blykt ook by acte en verklaringe van Hertog Philips van den 22. October 1504. op het subject van het intrekken en vernietigen van het Handvest van den 24. July 1434. aan die van Leyden gegeven, voor soo veel haar daar by was toegestaan haar eygen Burgemeesteren te stellen met dese woorden: *En want ons nog volkomentlijk gebleken is, dat onse voorsz. stede van Leyden met soberen en kranken regimente t'agteren gevallen is, mitswelken grootelijks van noden is daar in te voorsien, en het regiment der selver stede te stellen in goede en sekere hand van goede en notabile mannen, soo hebben wy hier om aan ons behouden en geresolveert, behouden en resolveren by desen die dispositie en vernieuwinge van den Burgemeesteren, Schepenen en Thesauriers, om die by ons en van onsent wegen of en aangestelt en vernieuwt te werden, in allen vougen en manieren als ons dit gelieven sal &c.* Soo wert het Hantvest by Hertog Philips aan die van Leyden op den 22. April 1449. gegeven, niet langer verleent als voor den tyd van agt jaar, het welk daar na by den selven Hertog in den jare 1451. voor nog tien jaar verlangt is; by de huldinge van Philips Eertſ-Hertog van Oostenrijk van den 14. December 1495. sprekende van de Magistraat van *Delft*, *Leyden*, *Goude*, *Amsterdam*, *Rotterdam*, *en Schiedam*, werd deselve toelatinge te useren en gebruyken niet verder vergunt, als tot dat hy „tot den ouderdom van vyf-en-twintig jaar sou„de gekomen sijn, het welk dienvolgende by Maximiliaan op den 10. October 1510. als voogt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

van Keyser Carel voor die van Leyden niet langer is gecontinueert als voor drie jaar, en in den jare 1514. wederom gecontinueert tot weerseggens toe, tot dat Keyser Carel op den 21. Juny 1519. de wet verandert en herstelt heeft, in gelijke manier van doen, als sy te vooren nopende de verkiesinge vande Magistraten gedaan hadden, sulx 't selve hier voor in 't lang is uytgedrukt, dog al mede tot weerseggens toe; Het Handvest van Hertog Philips aan die van Delft gegeven op den 7. September 1445. hier voor mede verhaalt, houd in, den tyd van tien jaren lang, daar ten eynde tot wederseggen toe; en het Handvest van der Goude, by den selven Hertog Philips van Bourgondien gegeven, houd in, den tyd en termyn van drie jaar sonder meer; het welk by Hertog Carel van jaar tot jaar gecontinueert wierd, en eyndelijken wederseyt; 't selve wert in 't lange verhaalt in het Hantvest en confirmatie van Maximiliaan en Maria van den 1. April 1481. by Octroy van Maria van den 23. Maart 1476. vernieuwt, en eyndelijk by Maximiliaan en Maria op den 1. April 1481. onbepaalt, en sonder seekere tyt vergund, en nader bevestigt; Het Handvest van Hertog Philips op den 22. Mey 1452. aan die van Amsterdam, op het stuk van de nominatie en voorstelling van hare Schepenen verleent, en houd niet langer als den tyd van agt jaar.

Dat in opsigt van die van Leyden het stellen
92 van Schepenen een Domanium Principis geweest is, selfs sonder eenige voorgaande nominatie, en dat haar de voorgaande nominatie alleen by toelatinge naar het voorbeeld van andere steden tot wederseggen toe en sonder eenig regt daar toe te hebben, vergunt is, blykt niet alleen uyt alle de voorgaande bygebragte Handvesten, die maar voor een tyd en eyndelijk tot wederseggen toe vergunt sijn, maar is buyten dien uyt de instellinge van het Schepen Ampt aldaar genoug kennelijk, dat van ouds de Schepenen die aldaar het oudste Collegie sijn, en te dier tyde met den Schout de Stad Leyden alleen regeerden, sonder eenige voorgaande nominatie by den Graaf van Holland en den Burggraaf t'samen, by elk tot vier in getal, en sulx agt Schepenen gestelt sijn geweest, die ook by beurten een Schout stelden, soo als hier voor in 't brede verhaalt is, het welk daar na by het vernietigen van het Burggraafschap door toedoen en op het versouk van die van Leyden, die niet goed Burggraafs en waren, in 't geheel aan den Graaf en nu den Stadhouder is vervallen.

Soo hebben van alle oude tijden de Graven van Holland, ende hare Stedehouders, alsser of in de Staatse vergadering, of in de steden tusschen deselve eenige tweespalt ofte oneenigheyt ontstond, de saken den staat betreffende by bemiddeling uyt haar Souveraine Opper-magt, van wegen de Hooge Overigheyd daar toe bysonderlijk gelast, en gemagtigt beslegt, en rakende eenige twee spalt en oneenigheyd in de leden van de Magistratuyre in de steden onder haar, ofte soo wanneer den dienst van het lant sulx mogt vereyssen, de Magistratuyre als Burgemeesteren, Schepenen en Raden vermogen te versetten en veranderen, gelijk sy ook van tyd tot tyd gedaan hebben; Die van Haarlem erkennen ook in hare beschryving in het 5. bouk, „dat wel de opperste magt, „by den Staten is, dog daar van het hooft is den „Gouverneur van Holland en Zeeland, die altyd „vertrout is geweest de verkiesing van Burge„meesters en Schepenen.

De magt dienaangaande aan den Stadhouder 93
by de unie van Delft, in den jare 1576. gegeven brengt in het 10. Articul, daar van de Raden van Justicie gesproken werd wel duydelijk mede; Sal sijn Excellentie, te weten Prins Willem H. M. „den selven Raad en andere Officieren &c. stel„len en ordonneeren, soo wanneer eenige vande „jegenwoordige sal komen te overlyden, of den „tyd van eenige Officieren sal geexpireert sijn, „ten waar (Nota) om redenen sijn Excellentie „goed bevonde eenige te veranderen ofte ver„nieuwen 't welk sijn Excellentie mitsdien sal „mogen doen &c. en in het XIII. articul, Item „sal sijn Excellentie eligeren, creeren en vernieu„wen, ten gewoonlijken tyden, de Magistra„ten in de steden als naar ouder herkomen, Hant„vesten, en Privilegien van de steden, welver„staande in dien de nood ofte versekertheyd „mogte vereyssen, eenige afstellinge ofte vernieu„winge van Officieren Wethouders ofte Magi„straten van de steden, buyten den gewoonlij„ken tyd, sal sijn Excellentie 't selve ook mogen „doen met kennisse van saken en van 't meren„deel der gener die de Vroedschap en het Cor„pus der selver stede sijn representerende, alles „sonder prejudicie der Stede Handvesten en Pri„vilegien, die niettemin gehouden sullen wer„den en blyven in haar geheel.

By de articulen van overdragt van de Souve- 94
rainiteyt deser Landen aan Prins Willem I. op den 5. July 1581. gedaan, werd het selve met uytgedrukte woorden vernieuwt.

„Dat hy sal creëren en vernieuwen ten ge„woonlijken tijde de Magistraten in de Steden, „als naar ouder herkomen, hantvesten en privi„legien van de Steden, welverstaande, indien „den nood ofte versekertheyt mogte vereyssen „eenige afstellinge, ofte vernieuwinge van de „Officieren, Wethouderen, ende Magistraten „van de Steden buyten den gewoonlijken tijd, „hy het selve sal mogen doen, met kennisse van „saken, al sonder verminderingh der Steden „Hantvesten en Privilegien, die niet te min ge„houden sullen werden te blyven in 't geheel.

Daar uyt dan wel klaar blijkt, dat de vernieuwinge ende veranderinge van de Magistraten in de Steden onvermindert en niet tegenstaande hare Handvesten en Privilegien, by den Stadhouder mag werden gedaan, soo wanneer het nodig is, ende hem mogt goet dunken.

Na de dood van Prins Willem, is Prins Mau- 95
rits op den 1. November 1585. het Gouvernement van Holland, ende Westvriesland, opgedragen met dese selve Commissie. „Hebben „met goede kennisse van saken en deliberatie van „Raden, den voorn. Grave Maurits van Nassou „inde plaatse van sijn Vader de Prince van Oran„gien gecommitteert en gestelt, als Gouver„neur, Capiteyn Generaal en Admiraal vande „Graafschappen van Holland, en Zeeland, ge-

ven-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

,, vende den voorn. Grave Maurits van Nassou,
,, volkomen magt ende authoriteyt den voorsz
,, Staat als Gouverneur, Capiteyn Generael en
,, Admirael voortaan te houden, excerceren en
,, bedienen, daarinne voor te staan, bevorderen,
,, ende bewaren de Overigheyt, Geregtigheyt,
,, ende Privilegien, ende het welvaren van den
,, voorsz Landen, en Ingesetenen van dien; mits-
,, gaders het gebruyk van de Christelijke Religie,
,, deselve te conserveren en beschermen van alle
,, overlast, ende foulen, desordre, oneenigheyt,
,, afbreuk ende schade, voorts in den voorsz Lan-
,, de te doen gebruyken, en administreren Regt
,, en Justitie, de provisie van Justitie behoor-
,, lijken te doen verlenen, alle den geenen die
,, sulkx versouken sullen, ende deselve te doen
,, executeren; alles aangaande de Justitie, met
,, advys van den Præsident ende Raden over
,, Holland, Zeeland, ende Westvriesland, ende
,, aangaande de saken van den Oorlog ende Poli-
,, cie van den voorsz Lande, met advys ende ten
,, overstaan van de Edelen ende Raden uyt den
,, voorsz Lande van Holland, Zeeland ende
,, Westvriesland, by sijnder Excellentie te voe-
,, gen; de Burgemeesteren, Schepenen en Wet-
,, ten te veranderen naar behooren, ende daar
,, het van noden wesen sal, te doen houden
,, goede opsicht ende wagten, in de Steden ende
,, Sterkten, aldaar ook te water en te lande, en
,, voorts in 't generaal en particulier al te doen,
,, dat een goet en getrouw Gouverneur en Capi-
,, teyn Generael en Admiraal vermag ende be-
,, hoort te doen, volgens de instructie, die hem
,, verder sal werden gegeven, in welke particu-
,, liere instructie mede in 't bysonder is ingelijft,
,, en herhaalt, dat den Gouverneur met de Gede-
,, puteerde Raden van Holland, Zeeland ende
,, Vriesland, die beneffens sijne Excellentie sul-
,, len werden gevougt, sal mogen vernieuwen, en
,, veranderen, die Burgemeesters, Schepenen,
,, ende Wetten na behoren, ende daar 't selve
,, van noden wesen sal.

De Commissie van Prins Frederik Hendrik,
96 op den 24. Mey 1624. gegeven, inhoudende de-
selve premissien, leid in het verder aangaande
het verkiesen, versetten en veranderen van de
Magistraeten onbepaalt, ,, de Burgemeesteren,
,, Schepenen en Wetten te veranderen naer beho-
,, ren, ende daar het selve van noden wesen sal,
sonder eenige de minste bepalinge ofte byvougin-
ge; sedert welke geen nieuwe ofte andere com-
missien ofte bysondere instructie en is gegeven,
maar sijn hare Hoogheden Prins Willem de II.
op den 24. Maert 1646. en Prins Willem de III.
op den 3. July 1672. ,, tot Gouverneurs, Capi-
,, teyns Generaal, Admiraals Generaal, ende Stad-
,, houders over Holland, Zeeland, ende Westvrie-
,, sland aangenomen ende haar opgedragen, in
,, deselve digniteyten, waardigheden, ende pre-
,, rogativen, als deselve Ampten voor desen by de
,, Princen van Orangien, hunne Voor-ouderen,
,, hoog-loffelijker Gedachten bedient ende be-
,, kleed sijn geweest.

97 Dat de Graven van Holland niet tegenstaan-
de de Privilegien op het stuk van het stellen en
nomineren van haar eygen Magistraten aan de
steden gegeven, evenwel de oppermagt aan
haar behouden hebben, is uyt het voorgaande
genoug aangewesen, en dat sy altoos geoeffent
hebben, de alsoo gestelde Magistraten, soo dik-
maals als het haar geliefde, te versetten en veran-
deren, is uyt de Historien kennelijk; en om het
selve uyt de Regeringe van de Graven op te ha-
len, is uyt de laaste tyden van den Houks en
Cabeljausen Oorlog, en tweespalt, den tyd
van omtrent 150. jaar, te weten van het jaar 1300.
tot het jaar 1450. genoug bekent, hoe dik en
hoe menigmaal door authoriteyt van de Graven
en hare Stedehouders in der tyd de Magistraten
ingetrokken, vernietigt, en aan de sommige
voor sekere tyd en andere tot weerseggen toe we-
derom gegeven sijn; so hebben Hertog Maximili-
aan, en Maria op den 20. July 1481. de voorgaan-
de absoluyte toelatinge weerroepen, en binnen
Leyden als op andere plaatsen, op een nieuw de
Vroetschap ingestelt en toegelaten te gebruyken,
als voor dien tyd gewoonte was, tot wederseggen
toe; soo ook by Keyser Caarel, in den jare 1514.
de Veertig van Leyden is weerroepen, en in den
jare 1519. tot wederseggen toe herstelt.

Soo heeft Prins Willem H. L. M. naar het
voorbeeld van Philips, dewelke in 't jaar 1505.
het getal van vier Burgemeesteren tot op twee
verminderde, in het jaar 1574. op den 14. Octo-
ber de Magistraat van Leyden niet alleen buyten
tyds verset en verandert, maar self het getal van de
gantsche Vroetschap van 40. tot 28. Persoonen,
daar onder vier Burgemeesteren, agt Schepenen,
en sestien gemeene Vroetschappen, vermindert
buyten de tyd van gewoonlijke verkiesinge
(soo als voor verhaalt is), niet tegenstaande
verscheyde actens van protestatie, dog na-
derhandt om redenen op het oude getal ge-
bragt..

Van gelijken heeft den selven Prins Willem de
I. in den jare 1579. als Gouverneur van Vlaan-
deren, de Magistraat van Gent en Brugge buyten
tyds afgeset, en wederom andere in plaats gestelt;
Sie Emanuel van Meteren, Nederlantsche geschie-
denis-bouk, pag. 162. verso. Zeedert dien is in
verscheyde jaren niet of weynig voorgevallen, dat
soodanige verstellinge en veranderinge in de ge-
stelde Magistraten der Steden is geschiet, en soo
lang als het wel ging, en de Magistraten in Steden
malkander in goede eenigheyd verstonden, is in
het verkiesen van deselve elx naar luyd harer Pri-
vilegien, Handvesten en oude gebruyken geen
verandering gevallen; tot dat den twist en on-
eenigheyd omtrent en met den jare 1618. tyde
van het twaalfjarig bestand soo wel in Kerkelijke
als Politique saken soo hoog geresen sijnde, datter
geen rust ofte eenigheyd in kerk of policie en
konde gebragt of gehouden werden, sonder ver-
andering in de Leden van dien, die het met de een
of d'ander partye, en factie hielden, daar mede
haar andersints wyse en verstandige mannen in
hevige partyschappen begonnen te moeyen,
heeft sijn Excellentie Prins Maurits in het laatste
van het jaar 1618. in alle steden van Holland de
Magistraten verset, en die gene dewelke van de
factie waren, afgelaten, en wederom andere in
plaats gestelt, op sommige plaatsen veel, op som-
mige weynig.

Hoe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Hoe dat hem 't ſelve heeft toegedragen, of hy 't ſelve uyt ſijn eygen authoriteyt, of naar voorgaande communicatie van de leden van de vergadering gedaan heeft, is bedenkelijk, want alhoewel de Graven van Holland daar in ſoo nauw niet verbonden en waren, ſoo houden nogtans ſommige commiſſien op de volgende Stedehouders gedefereert de bygevougde clauſule; „ met kennis van ſaken, ſommige met advys, van de andere leden van de Vroetſchap, andere met advys „ van Gedeputeerde Raden, en andere met advys „ van de Edelen en Raden van den Lande van Holland; Soo wert ook by de particuliere inſtructie van Prins Maurits hier vooren verhaalt, daar van het verſetten en veranderen van de Magiſtraten werd geſprooken, geſeyd, en ſal den Gouverneur met de Gedeputeerde Raden van Holland, Zeeland, en Weſtvrieſland, die neffens ſijn Excellentie ſullen werden gevougt; En meeſt alle houden de generale clauſule, alles aangaande de juſticie met advys van den Preſident, en Raden in Holland, Zeeland, en Vrieſland, en aangaande de ſaken van Oorlog en Policie, daar men dit ook onder ſoude kunnen trekken, met advys van de Edelen en Raden uyt den Lande van Holland.

98 Wat magt de Stadhouders dienaangaande hebben, is uyt der ſelver commiſſie genoug bekent, dat de eerſte eenigſints bepaalt ſijn geweeſt, en de andere gelijk als van Prins Frederik Hendrik, en Willem de II. en III. dienaangaande geheel onbepaalt; dog genomen die alle onbepaalt waren, ſoo wyſt het ſig ſelven, dat ſoo een extraordinare ſaak by den Stadhouder ſonder voorgaande advys en communicatie van ſijne Principalen of eenige uyt deſelve, die hy 't ſelve beſt toevertrouwt, behoort toe te gaan en voor hem een ſeer onvoorſigtige daad ſoude geoordeelt werden, ſoo een hatige ſaak alleen op ſijn eygen ſchouderen te laden, alhoewel anderſints geene van al de commiſſien ſulx mede brengen, dat en aan wie den Stadhouder 't ſelve ſoude moeten communiceren; De commiſſien van Prins Willem ſeggen niet anders, als met kennis van ſaken, en de nood vereyſſchende, het welk daar by genougſaam aan ſijn hoog wyſe kennis en oordeel geſtelt werd; de commiſſie van Fredrik Hendrik, daar toe de volgende relatyf ſijn, is gants onbepaalt; wat aangaat de clauſule, en dit alles aangaande de juſtitie met advys van den Preſident en Raden &c. en aangaande de ſaaken van Oorlog en Policie met advys van de Edelen en Raden &c. ſtaat te letten, dat deſelve clauſule voorgaat eer dat van het beſtellen van de Magiſtraat wert geſprooken, daar van daar na op ſig ſelven en in een byſondere periode werd geſprooken, en ſulx wel tot het voorgaande maar geenſints tot het volgende, dat met het voorgaande, het welke op ſig ſelven ſtaat, en met deſelve clauſule wert geſloten, te paſſe kan gebragt werden, alleen de particuliere inſtructie van Prins Maurits houd in, dat hy daar toe ſoude gebruyken, de Gedeputeerde Raden van Holland, Zeeland, &c. die hem ſouden werden by gevougt.

Welke dat deſe Gedeputeerde Raden geweeſt ſijn, en wie daar door te verſtaan ſijn, is bedenkelijk, ſommige mogten daar door verſtaan de ordinaris Gecommitteerde Raden van de Staten van Holland, maar het ſelve en kan niet ſijn, eerſt om dat deſelve uyt de Magiſtraten van de Steden ſelf beſtaan, en ſulx party regter ſoude werden gemaakt, dat niet weſen en kan, en ten anderen dat van extraordinaris gedeputeerden geſproken werd, die ſijn Excellentie nog ſouden werden by gevougt.

Soude daar van gelooven, gelijk als uyt den inhouden van de geheele nader inſtructie kan blyken, dat het voornemen geweeſt is, ſijn Excellentie Prins Maurits uyt goede inſigten eenige Gedeputeerde Raden by te vougen, daar mede hy in ſwaarwigtige ſaken ſoude adviſeren, gelijk als tegenwoordig een extraordinaris ſecreten Raad rakende de ſaken van Oorlog en vrede wert gehouden; maar of die by ſijnen tyd gehouden is, en hoe lang die geduurt heeft, is niet bekent, immers by onſtentenis van deſelve bleef de magt aan hem ſelf in het gene anders met deſelve mogt communiceren.

Datmen heeft willen ſeggen, dat Prins Maurits H. L. M. de verandering van de Magiſtraten in de Steden, *propria authoritate* ſoude hebben gedaan, en die ſaken over hem ſoude hebben genomen, is niet waarſchynlijk, en kan uyt de omſtandigheyd wel anders blyken, daar uyt ſijn wijsheyd en voorſigtigheyd is aan te merken, dat dewyl hy de magt had, deſelve ſoo omſigtig gebruykt heeft; Dat de Stadhouders die magt gegeven is, hebben wy hier voor ten genougen aangeweſen, dat de „ Stathouders vermogten de Magiſtraten in de Steden verſetten en vernieuwen als het van noode was; dat ſy ſulx met omſigtigheyd gedaan hebben is haar goetheyd geweeſt, en dat ſy daar mede beſchuldigt ſijn, dat ſy ſulx *propria authoritate* en op haar ſelven alhoewel des nood daar toe genoug gequalificeert, ſouden hebben gepleegt, is een ſtreek geweeſt, om deſelve by de gemeente hatig en ſuſpect te maken, dat nogtans anders wert bevonden, en de hooge wijsheyd van die Princen te verwonderen is, dat ſy in ſoo hooge magt geſteld, deſelve hare magt niet als met contentement van de gemeente geoeffent, en naar gelegentheyd van ſaaken gematigt hebben.

Dat Prins Willem de I. de Magiſtraat van Leyden in den jare 1574. en 1576. niet ſonder voorgaande kennis en communicatie verſet en verandert heeft, is wel kennelijk uyt het geen den Burgemeeſter Orlers in de beſchryvinge der Stad Leyden verhaalt, uyt den brief aan Joncheer Jacob van der Does, geſchreven op den 8. November 1575. „ dat ſulx was geſchiet om ſeekere goede redenen, ook ten verſouke van de Principaalſte van de Magiſtraten, Schutterye, en Burgerye; Dat hy ook daar in heeft onderhouden de ordre by de unie van Delft in den jaare 1576. op hem dienaangaande gedefereert, dat hy ſelfs in perſoon in de vergadering van de Vroetſchap is geweeſt, en met het merendeel der gener die de Vroetſchap en het corpus der ſelver Stede repreſenteerden, heeft geadviſeert en gecommuniceert; „ al ſonder prejudicie „ der voorſz Stede, Handveſten, en Privilegien in-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

indien daar eenige mogte ſijn.

Dat ook by Prins Maurits in de verandering van de Magiſtraten in de ſteden in het jaar 1618. voorgevallen, wel is waar genomen, met dat hy in alle de ſteden in de vergadering van de groote Vroetſchappen ſelf in Perſoon in qualiteyt als Stadhouder de propoſitie gedaan heeft, en met het meerendeel van deſelve heeft geadviſeert en gecommuniceert, en niet anders als met de voorverhaalde bygevougde clauſule, ſonder prejudicie van der Steden Privilegien &c. Dat hy het ſelve ſoude hebben aangevangen ſonder advys en communicatie van de Hog. Over. of die gene dewelke hy uyt deſelve beſt vertroude, is niet te geloven, en blijkt uyt de omſtandigheyd anders.

Dat nu bedekt is gehouden, wie deſelve ſijn geweeſt, daar mede 't ſelve is geadviſeert en gecommuniceeert, en is geen wonder, met dat het niet alleen een ſeer hatige maar ook een gevaarlijke ſaak was, die niet als met de magt van Wapenen konde werden uytgevoert; Dat hier toe alle omſtandigheden en vereyſte nootſaakelijkheden gebruykt ſijn geweeſt, kan daar uyt blyken, dat ook by het verſetten van deſelve Magiſtraet deſe clauſule is uytgedrukt; „ dat ſulx den nood vereyſte, en geſchiede ſonder prejudicie van der „ Steden Privilegien, en Geregtigheden, dewelke buyten dien in haar volle kragt en effect wierden gelaten, en gebleven ſijn.

Dat dan na de tyd van de Graven in de Stadhouders deſelve form van Regering is gehouden, en byſonderlijk in het ſtellen, verſetten, en vernieuwen van de Magiſtraten, is uyt der ſelver commiſſie als uyt den uytſlag der voorgevalle ſaaken genoug bekent; Den ſchryver van de oudheyd van de Bataviſche Republicque, welk Tractaat hy met groote lof aan de Staten van Holland, in den jare 1610. heeeft opgedragen, en toe geeygent, erkent ſelf en hout met groote omſtandigheyd ſtaande. *Grot de Antiq. Reip. Batav. cap.* 7. dat ſedert het affweeren van den Koning van Spanjen de Hollantſche Regering niet en is verandert, en de Staten van Holland, noyt ſonder Prins, dat is ſonder een aanſienlijk hooft geregeert hebben, maar dat den Prins van Oranjen de Regeringe onder de naam van Gouverneur en Stadhouder van de Hog. Over. heeft aangenomen en bedient; dat ſy wel als d'andere Provincien eerſt den Artſ-Hertog Mathias, en daar na den Hertog van Anjou hadden aangenomen, het verbond met deſelve onderhouden hebben, dog in den hare geen verandering lydende, altoos het regt van hare Republycq, niet alleen bewaart hebben, maar deſelve manier van Regering onderhouden.

Soo ſy ook in den Grave van Lyceſter Robbregt Dudley, dewelke met de Engelſe Troupen was over gekomen, en de ſaak op eenen anderen boug ſogt te wenden, in den jare 1586. en volgende betoont hebben, ſtellende voor en benevens hem tot Gouverneur en Capiteyn Generaal ſijn Excellentie Prins Maurits, houdende deſelve forme van Regeringe, die ſy by de Graven tyden gehad hadden, en doende die gene, dewelke een andere Regering ſogten aan te regten, met de dood ſtraffen, het welk den Grave ſelve, die daar mede hem ſelven van ſijn voornemen verſteeken vond, uyt het land dede vertrekken, blyvende ſijn Excellentie *Prins Maurits* in ruſtige en vredige bedieninge van het ſelve Gouverneurſchap en Capiteynſchap Generaal in ſijne oude luyſter en aanſien, met een gelukkige en voorſpoedige uytſlag omtrent de ſaaken van Staat en Oorlog, den tyd van meer als twintig jaren, tot de gemelde verandering in den jare 1618. en 1619. voorgevallen, als wanneer Holland om de factie der gener, dewelke de Regering op een andere voet ſogten te brengen, in groot gevaar was, en ten waar door het voorſigtig beleyt van ſijn Excellentie Prins Maurits, niet en hadde te redden geweeſt.

Dit en konde ſonder het afſtellen en veranderen van de Magiſtraten in de Steden, dewelke het met die partye hielden, niet toegaan.

De meeſte ſwarigheyd was de factieuſe ſcheuringe in de Religie tuſſchen Gommariſten en Arminianen, die hier toe tot een dekmantel genomen wierd, daar de ſommige uyt de Magiſtraten geweldig onder ſpeelden, en daar uyt groote tweeſpalt onder het gemeene volk veroorſaakte, het welk niet ſonder uytſpraak van een nationale Synode heeft kunnen werden beſligt; Dit veroorſaakte grooten haat in die gene, die het onderſpit delfden, dewelke nog altoos tot deſe tyd toe haar leed hebben ſouken te wreeken, *manet alta mente repoſtum judicium Paridis, ſpretaque injuria formæ.*

Soo heeft dien onvergelijkelijken Vorſt met ſijn wys beleyt de Kerk en Policie uyt de uytterſte ongemakken moeten redden, niet ſonder perijkel van ſijn eygen lijf ende leven, daar ſo verſcheyde malen op was toegeleyt, dog is alles wel te boven gekomen, ende omtrent ſes jaar daar naar, ſijnde den 23. April 1625. over leeft.

In ſijn plaats wiert tot Gouverneur en Capi- 99
teyn Generaal geſtelt, ſijn Excellentie *Frederik Hendrik*, by welkers tijt geene ſoodanige veranderingen omtrent de Magiſtraten der Steden ſijn voorgevallen, maar alles in ruſt ende eenigheyt gebleven is; dewelke met den aanvang vande Vrede met Spangien, die hy voor ſijn dood geſien, dog niet voltrokken beleeft heeft, op den 14. Maart 1646. geruſtelijk in den Heere is ontſlapen, ende tot Delft, by ſijn Vader en Broeder, ter eeuwiger memorie ten grave geleyd is, nalatende ſijn eenigen Soon Willem, dewelke de ſurvivance en ſucceſſie van het Capiteynſchap en Admiraalſchap Generael, over het Volk van Oorlog te Water en te Lande, by Reſolutie van den 22. April 1633. ende den 29. Mey 1637. was gegeven, om het ſelve dadelijk en effective te bedienen, ſoo wanneer als ſijn Heer Vader mogt komen te overlyden, gelijk hy daar toe op den ſelven Eed, die ſijn Heer Vader hadde gedaan, is aengenomen, doch niet ſonder ſtrubbeling, ſuſtinerende de ſommige, alſoo ſijn Heer Vader 't ſelve ſonder eenige byſondere inſtructie hadde bedient, men den jonge Prince alvoorens een byſondere Inſtructie behoorde te geven; Soo begon men al dadelijk na de dood van ſijn Excellentie *Fredrik Hendrik* het geſag ende authoriteyt van den Huyſe van Orangien, het welk de ſommige al te groot in de oogen ſcheen, te ſnuyken,

de sake geen uytstel lydende, en siende dat den jongen Prins sonder Eed te doen, het bestier van de Militie, die niet sonder Hooft en konde sijn, aan de hand soude hebben genomen, heeft men eyndelijk geconsenteert, met dese clausule in sijne commissie te stellen, op de instructie alrede gemaakt, ofte nog te maken, dog die myns wetens noyt gemaakt en is; dit geschiede op den selven dag van het overlyden van sijn Excellentie, den 14. Maart 1646.

Met het Gouverneurschap ende Stadhouderschap en ging het mede soo glad niet; tegens den 8. Mey, 1646. wierd een algemeenen Bede-dag uytgeschreven, om te doen zegenen de handeling met Spangien, ende het nieuw Gouvernement van den jongen Prins; de Bagravenis ende Uytvaart van sijn Excellentie *Frederik Hendrik* wierd binnen Delft, op den 10. Mey 1646. gedaan.

Die van Gelderland en Zutphen hebben hem op den 27. Mey, 1647. op den Land-dag, onder sekere bysondere Instructie, als Stadhouder over het Vorstendom Gelre en Graafschap Zutphen, verklaart ende aangenomen, maar in Holland is hy eerst op den 23. January 1648. als Stadhouder van Holland, Zeeland, ende Westvriesland, op de Rolle geintroduceert.

Soo haest en was de Vrede met Spangien niet gesloten, of men begon op de oude factieuse gronden te arbeyden, tot separate cassatie, ende vermindering, ofte veranderingh van het Krijgsvolk, op pretext van menagie, het welk van hoe schadelijken uytslag; het selve altoos geweest is, selfs in tijd vande aldersekerste Vrede al te sorgeloos te sijn, ende te voorbarig in het afdanken van de Militie, de menigvuldige quade uytslagen ons nog al te vers in het herte drukken, als dat wy dat niet en souden erkennen.

Dit heeft den Stadhouder anno 1650. met een opregte ende goede meeninge souken tegen te gaan, als tegens de ordre vande Unie, ende tot groot agterdeel ende verloop vande saken van den Staat, ende daar over verscheydene besendingen gedaan, ende na dat alle middelen van accommodatie, ende temperamenten waren aangeleyd, ende nogtans de gedreygden nood van voorsienden Oorlog sulx vereyste, genoodsaakt eenige Heeren van Dordregt, Haarlem, Delft, en Amsterdam, die daar alleen tegen waren, te saiseren, ende versekeren, ende met versekering voor sijn lyf na Amsterdam te vertrekken, om deselve tot het gene voorsz. soo men meende met versettinge van de Magistraat, indien anders niet en wilde vallen, te constringeren, dog het selve mislukte.

Dat sulks sonder voorgaande kennis, ende communicatie van de voornaamste der Staatse Vergadering soude toegegaan sijn, is niet te bedenken, maar wie ende met wiens toedoen, en om wat redenen 't selve geschied is, en hoedanig te verantwoorden stont, is op versoek van die van Amsterdam, benevens de ontslaging en herstelling van de gesaiseerde Heeren, agter gehouden en gedempt, en sijn de navolgende redenen en motiven, die sijn Hoogheyt bewogen hebben, 't selve by der hant te nemen, om vredes wille, eerst na sijn doodt geopent geworden

„ De Hog. Mog. Heeren Staten Generaal der 100
„ Vereenigde Nederlanden ter herten nemende de „ langduyrige, verdrietige, periculeuse onlusten en „ verwyderingen dagelyx meer en meer inden Staat „ deser Landen toenemende, ter oorsaake van de „ discrepantie, ontstaan tusschen de ses Provintien „ ter eenre, en de Provintie van Holland, en Westvriesland ter andere syden, over de reductie en „ cassatie van een gedeelte der militie, en het „ vaststellen van eenen Staat van Oorloge, en „ naar hare hoge wijsheyd en kennisse van saaken, „ te gemoet siende de inconvenienten, die daar „ uyt souden komen te volgen, insonderheyd dewyl by de Provintie van Holland en Westvriesland, alreede een separate cassatie met pluraliteyt van stemmen was geresolveert, ook by „ hun ordre gegeven, van deselve effective in 't „ werk te stellen, hebben goet en nodig gevonden, te decreteeren een notabele besendinge „ (daar inne wy ons hebben gevoegt) aan alle de „ Steden en Leeden, van de meergemelde Provintie van Holland en Westvriesland, omme deselve met alle bedenkelijke redenen te beweegen, dat sy haar wilden onthouden van alle separate en afsonderlijke cassatie, verminderinge, „ en veranderinge van krygsvolk, in dienst en eet „ van de Generaliteyt sijnde, en 't gene ter contrarie van dien, soude mogen sijn voorgenomen, laten vaaren, sig met de ses andere Provintien te conformeeren, of de pointen van discrepantie te submitteeren, volgens en in conformite van de unie; en hebben de meer Hooggemelde Heeren Staten Generaal, ons versogt „ en geauthoriseert, om alle nodige ordre te stellen, en die voorsieninge te doen, ten eynde „ dat alles in goede ruste en vreede werde geconserveert, en insonderheyd gemaintineert, en „ vast gehouden de unie, met den gevolge en „ aankleeven van dien, en in teegendeel geweert „ en te gemoet getreeden, dat contrarie van dien „ soude werden voorgenomen.

„ Naar het voltrekken en afleggen, van de „ voornoemde besendinge vernemende, dat 't „ selve geen effect en hadde gedaan, vermits de „ wederwerkinge van eenige quaatwillige, hebben wy met en neffens sijn Excellentie Stadhouder van Vriesland en den Raat van Staate, naar „ gehoudene meenigvuldige sessien, en conferentien (onder protestatie van de Provintie van „ Holland te moet te willen gaan) geformeert „ een bundige besoigne in saaken van Militie, „ met den gevolge en aankleeven van dien, 't welk „ de samentlijke Provintien, aangenaam en smakelijk mogte wesen, en voorts strecken tot maintien en conservatie van de unie, en vervolgens „ tot den meesten dienst, ruste, eenigheydt, en „ seekerheydt van den Staat deser Landen.

„ Waar op wy hoopende, daar toe ook publijke, en onder de hant alle vrundelijke inductien en persuasien aanwendende, hebben „ eyndelijk tot ons hoogste leetwesen bevonden, „ dat dien welgemeeenden arbeyt, soo langer soo „ vrugteloofer wierde gemaakt, door insolente „ steegheyd van eenige, die liever s' Lants seekerheyt van buyten, en der goeder ingesetenen „ van binnen in de waagschaale hebben willen leg-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

,, leggen, dan dat sy een haarbreet souden heb
,, ben willen wijken, van der selver quade inge-
,, sogen opinien, daar van sy hunne respective
,, Vroetschappen hadden geabuseert, en abusive-
,, lijk geinformeert, en voorts andere goede luy-
,, den van de Vergaderinge van Holland, en
,, Westvriesland, daar toe met menees en agter-
,, raat gepoogt te trekken.

,, Ook uyt enkel moetwil en verwaantheyt,
,, derven dryven en willen maintineeren het
,, voorsz stuk der separate cassatie, seggende daar
,, beneffens raat en middel te weeten, om de an-
,, dere ses Provintien sulx te doen gehengen en
,, gedoogen; hier en boven nog wel stoutelijk
,, voorgevende, dat de unie was gedissolveert en
,, t'eenemaal vernietigt, by welkers verval een
,, notabele veranderinge, niet alleen in de Gene-
,, raale polityke Regeeringe onvermydelijk stont
,, te volgen.

,, Maar ook in het stuk van de ware Gerefor-
,, meerde Religie, soo die tegenwoordig in de
,, Provintien, geassocieerde Landschappen, en
,, Steden, by publijke authoriteyt wert geexer-
,, ceert.

,, Waar jegens dan geen apparentie meer reste-
,, rende, dat langer eenige forme van inductie,
,, nogte van accommodatie soude mogen gelden,
,, en ondertusschen ons veelderhande stoute,
,, seditieuse en dangereuse discoursen, van
,, die qualijk geintentioneerde Persoonen ter oo-
,, ren komende, neffens andere welgefundeerde
,, waarschouwingen, van seer ongehoorde, per-
,, nitieuse, den Staat deser Landen notoirlijk
,, ruineuse desseins en maginatien, die onder
,, haar wierden ontworpen, en ten deele belooft
,, waren by der hant te nemen, dewyl men on-
,, der schoonen schyn, en specieuse pretexten
,, sogte tyd te winnen, tot het uytwerken der
,, voorsz schadelijke desseins, en den Staat deser
,, Landen, by dien weg, in notabele scheuringe
,, en confusie te brengen, tot merkelijke avanta-
,, gien van die gene, die met jalousie over desen
,, staat swanger gaan.

,, Hebben wy in kragt van onse commissie, en
,, daar toe gegevene speciale resolutie en authori-
,, satie, van meer Hooggemelde Heeren Staten
,, Generaal, geoordeelt en geconsidereert, dat
,, de bovengemelde quade en pernitieuse desley-
,, nen, die met soo groten prejuditie en pericul van
,, de gemeene saake, contrarie de unie wierden
,, voorgenomen, nootsakelijk en eer het te laat
,, wierde, dienden geweert en te gemoete getre-
,, den.

,, En daar op hoewel ongaarne (als by alle on-
,, se vorige vreedsame offitien, en vrundelijke
,, tentativen kan blyken) geresolveert de voorsz
,, Persoonen in haar boos voornemen te preveni-
,, eeren, en eenige van de Principaalste Belha-
,, mels van dien, in arrest te doen nemen en hou-
,, den, op dat sy de andere goede, en welgein-
,, tentioneerde leden van de opgemelde verga-
,, deringe van Hollandt, en Westvrieslandt,
,, niet en quamen te misleyden, en verder t'abu-
,, seeren.

Wy hebben mede ter selver tyd, en op het
,, selve fondament moeten resolveeren, de Stede
,, van Amsterdam, met assistentie van eenig volk
,, van Oorloge te gemoet te voeren, hoe dat seer
,, weynig Persoonen onder den haren van de
,, voornaamste aanleyders der voorsz directie, be-
,, let hebbende de audientie, die wy in qualiteyt
,, als Stadhouder van de meergemelde Provin-
,, tie van Holland, in haar Vroetschap ten dien-
,, ste en tot vorderinge van de gemeene saake ver-
,, sogt hadden, mede noodsaakelijk haar Regee-
,, ringe van soodanige instrumenten behooren
,, te ontslaan; waar op, als ook 't geene datter
,, omtrent, vorder in consideratie is genomen
,, geweest, in 't goede ten weder lyden is ver-
,, dragen.

,, Op alle het welke staat te letten, dat het
,, quaat ten argsten uytgebrooken sijnde, ge-
,, schapen was, den ganschen staat en bant der
,, selver Provintien te sullen scheuren, en mits
,, dien in een onvermydelijke ruyne 't involveeren
,, de remedien by gebrek van sagter, nu strikter
,, en scherper, hebben moeten by der hant geno-
,, men, en in 't werk gestelt worden.

,, Want gelijkerwijs, als men een periculeu-
,, sen brant siende opgaan, alles aanwent en by
,, der hant neemt om den selven te slissen, daar
,, aan men andersints niet en soude willen denken,
,, als daar is somwylen de ruyne en spoedige de-
,, molitie van eenige huysen, om een gansche
,, straat, en daar door een gansche Stad te salvee-
,, ren, dat wy by commissie, en eet verpligt de
,, unie en de Religie te maintineeren, en nog hier
,, en boven, by speciale resolutie van de meer-
,, Hooggemelde Staten Generaal, op nieuws tot
,, maintinue van meer Hooggemelde unie geaut-
,, horiseert sijnde, siende onder de Provintien
,, een vlamme opgaan, dat by voortgang en con-
,, tinuatie, alle deselve gesamentlijk in koolen
,, en assche soude hebben geleyt, en in de hant
,, hebbende de middelen om daar tegens te ver-
,, sien, verstaan soude moeten werden, dat wy
,, onse commissie, eere, eet, en conscientie niet
,, gequeten, nog gemelde soo speciale en expres-
,, se authorisatie van de hoogste Regeeringe, naar
,, behooren gerespicieert en betragt souden heb-
,, ben, ten waare wy met alle spoet en yver, te-
,, gens dat rysende vuyr, waaren ingeloopen, en
,, het selve getragt hadden te wederhouden en
,, te dempen, in voegen als in desen is geschiet.

,, Wat nu belangt eenige poincten van be-
,, swaarenissen in het bysonder over de gearre-
,, steerde Persoonen, die den eenen meer als den
,, anderen van hun respectivelijk sijn raakende,
,, deselve en hebben onder het generaal hier
,, boven niet gebragt konnen worden, maar wer-
,, den gereserveert, om 't sijner tyd, geprodu-
,, ceert te worden, naar behooren.

[cc] *Burgemeesteren sijn gemeenlijk vier*] Sie van
de Regeringe der Steden hier voor op dit Hooft-
stuk No. 64. ende de volgende.

[dd] *De Vergaderinge van de Staten van Hollant* 101
waar te nemen] Ten welken fine op den 19. Fe-
bruary 1585. beraamt is sekere voet en ordre, op
de besoignes ter selver Vergaderinge komende
voor te vallen; waer by dan de Staten seggen,
dat alle Collegien, Vergaderingen ende Gemeen-
schappen, bysonderlijk tot onderhout van een

Republiq of Staat, van Lantschappen, Steden en Gemeenten van dien, voor al nodig is, ingestelt te werden goede ordonnantie, wet en regle, waar mede niet alleenlijk sulken Collegie werde bevestigd, maar ook alle en een yegelijk Litmaat der selver Collegien werde onderregt, waar na deselve in 't handelen, raatslagen, besluyten, en uytregten van alle voorgehouden en toekomende saken hen sullen hebben te voegen, en beleiden ten meesten gerustheid, ordre en bevorderinge van 't gemeene beste, bestaande deselve voet en ordre in de volgende agtien diverse Artikelen, eerstelijk

Dat in de Vergaderinge vande Heeren Staten voornt. sal werden gehandelt en getracteert, naar voorgaande beschryvinge van de Edelen en Steden, op alle consenten van contributien, beden, subventien, ende ommeslagen, alle obligatien, en verbanden, 't zy temporeel, of perpetueel, daar by de persoonen of goederen vande Ingesetenen van den Lande van Hollant sullen werden verbonden; item, op de veranderinge van de Souverainite of Regeeringe van den Lande; het maken van pays en bestant, het aannemen van oorloge, alle nieuwe alliantien of verbonden; transport of opdracht van de Landen, giften van 's Lants Goederen, constitutien van pensioenen of tractementen; het maken van nieuwe Ordonnantien en placcaten, 't afdoen of invoeren van generale costuymen, collatien en giften van Offitien, of om ymant daar toe te nomineeren; quytscheldinge van pagten, ommeslagen, en contributien, veranderinge in den voet, en de loop vande munte, augmentatie van de lasten van Oorloge, boven de middelen van contributien, daar toe geconsenteert en bewilligt, om generale ordre te stellen op de betalinge van de Gemeene Lants schulden, het verleenen van Privilegien of Octroyen, aan eenige Steden, Dorpen, en Collegien, sonder dat van de voorsz. of diergelijke swaarwightige saken, yets sal mogen gedaan, gesloten, of gearresteert werden, dan naar voorgaande beschryvinge, als vooren.

Dat by provisie, op de Vergaderinge van de Staten beschreven sullen werden, de Edelen en Steden, die men gewoonlijk is te beschryven, ende tot nog toe beschreven sijn geweest, en dit onvermindert ymants Privilegien of Gerechtigheden ter contrarie.

Welke Vergaderinge vande Staten, geraamt ende geleyt sal worden binnen drie Maanden naar 't afscheyden van elke vergaderinge, of binnen alsulken anderen tijd, als in 't scheyden van de Vergaderinge sal werden aangestempt, ende dat ordinarie binnen den Hage, ten ware tot dienste van de gemeene sake, eenige Vergaderingen tot andere plaatsen bewilligt wierden; en soo verre de nootsake van den Lande, middelertijd eenige extraordinaire Vergaderingen vereysschen sal, sal deselve Vergaderinge by de Gedeputeerde Raden van de Staten, beschreven mogen worden, ofte by de Edelen en naast gelegen Steden, soo wanneer de Collegien cesseren sullen, tot sulken dage, als deselve naar de hoogwigtigheyt van de sake, goetdunken sal.

Dat uyt het Collegie vande Edelen, op alle Vergaderingen gehouden sullen zyn; ten minsten drie van hen luyden, continuelijk te compareren; sulx sy luyden onder haar Collegie, sullen verdragen en ordonneren; en uyt de Steden Dordrecht, Haarlem, Delft, Leyden, Amsterdam, niet min dan twee Persoonen, sonder dat de ordinaris Gedeputeerden van 't Collegie ter Dagvaart, sullen werden gecommitteert.

Niemant sal ter Dagvaart mogen compareren, dan de Edelen daar toe beschreven sijnde, en die by den Raad en Vroetschappen van de Steden sullen wesen schriftelijk daar toe gecommitteert; en sullen deselve Gedeputeerden in saken van beschryvinge exhibeeren haar luyder procuratie, en de Resolutie van hare Principalen openen, en vertoonen (des versoght zynde) ende alle andere Persoonen, ter Daghvaart niet gecommitteert zynde, als voren, die in de Vergaderinge van de Staten sullen begeeren yets te proponeeren, of versoeken, sullen het selve gedaan hebbende, gehouden wesen, uyt deselve Vergaderinge te vertrekken, ter vermaninge van de Ouwste van de Edelen, of Steden, present sijnde, die daar toe by desen werden gelast.

Alle die geene, die in de voorsz Vergaderinge van de Staten verschynen, sullen voor al belooven en sweeren, 's Lants Privilegien, Hantvesten, Gerechtigheden, ende de oude loffelijke Costuymen (voor soo veel deselve niet en zyn præjudiciabel de Privilegien en Gerechtigheden van de Steden in 't particulier) te sullen voorstaan en defendeeren; alle des Gemeene-lants saken, met raat ende daat te helpen vorderen, in de saken van beschryvinge te helpen besluyten en adviseeren, sulx sy luyden by hare Principalen sullen zyn gelast, ende voorts op alle voorvallende saken, als sy luyden naar haar verstant in goede conscientie, tot het gemeene beste, en welvaaren vinden sullen te dienen. Alle Ordonnantien en Resolutien van de Staten, commissien, ende lasten hen Staats-gewyse bevolen, naar haar vermogen en wetenschap, getrouwelijk te volkomen, en doen volkomen, ten ware dat eenige Gedeputeerden waren verbonden tot consent van hare principalen. Ende voorts secreet te houden, ende niemant te openbaren, de saken in de Vergaderinge der selver Staten gehandelt ofte besloten, die men Staats-gewyse beveelen sal secreet te houden.

Welken Eet in 't begintsel van alle Vergaderingen, en voor alle besoignen, by den Outsten van de Edelen of Steden present zynde, alle de Gedeputeerden sulx sal afgenomen werden.

De Gedeputeerden van de Edelen ende Steden, sullen gehouden wesen, op alle besetten of beschreven Dagvaarden vande Staten, ende ook in de dagelijxe Vergaderingen ter geordonneerder tyd en plaatse als vooren te compareeren, op peene dat de absenten haar stemme sullen verliesen in saaken in haar luyder afweesen getracteert, en gehouden wesen te agtervolgen en gestant te doen 't gunt by de presenten sal wesen gedaan, of besloten, op die poincten van beschryvinge: en voorts in alle voorvallende saaken, daar overstemminge valt, naar ouder gewoonte; mits dat de brieven van beschryvinge, ses dagen te vooren,

hen

hen luyden sullen gelevert sijn; ten waare deselve, eenige legitime oorsaak of excusen hadden, die by de Edelen, en andere Steden, worden aangenomen.

De voorsz Gedeputeerde ter dagvaart gekoomen sijnde, sullen uyt de vergaderinge niet mogen scheyden of vertrekken, voor den tyd van scheyden, die geadviseert sal sijn, of buyten verlof van de andere Gedeputeerden, op peene van twaalf Caroli Guldens voor den eersten dag, en alle naarvolgende dagen, de dagvaart geduyrende, elkens drie guldens.

En sullen de Gedeputeerden ter dagvaart gekomen sijnde, stellen den tyd en uyre, van hare aanstaande besoigne en dagelijxe vergaderinge, dewelke by een yegelijk van hun sal waargenomen worden, op peene van t'elkens te verbeuren ses stuyvers.

Alle welke peenen sullen werden geappliceert ten profijte van de arme wesen van der Stad of plaatse, daar de vergaderinge wert gehouden, ten welken fijne den Secretaris van de voorsz Staten gehouden wert, de Weesmeesteren t'elken reyse, by geschrifte over te leeveren de namen van de Gedeputeerde, die in foute of gebreeke sullen sijn geweest, omme by den selven geinnet en geexecuteert te werden, datelijk, en als de geprivilігeerde s'Lants Penningen, daar toe sy gelast, en geauthoriseert worden by desen.

En sullen de Gedeputeerden ter dagvaart compareerende, op alle propositien en vragen stemmen, adviseeren, en antwoorden, naar de materie van de saake is vereyssende, elx met de redenen van sijn advys en opinie, sonder den een den anderen te interrumpeeren, ofte met eenige ongebonden woorden te bejegenen, of d'een des anders last en resolutie, met onbehoorlijke redenen te wederspreeken: op peene dat de Staten tegens de contraventeurs, of den contraventeur, metter daat haar luyder authoriteyt sullen interponeeren, en daar inne versien, als naar behooren.

In saaken of poincten van beschryvinge, sullen de Gedeputeerden mogen volstaan, met het inbrengen van de resolutie of last van hare Principalen, en in alle voorvallende saaken, sullen sy sinceerlijk, naar hun beste verstant adviseeren. En op het geene sy hun vinden beswaart, of niet gelast, mogen nemen rapport van haare Principaalen: en gehouden sijn 't selve in te brengen, binnen alsulken tyd, als by de vergaderinge sal werden gepræfigeert, maar gelegentheyd van de saacke, ende de distantie van de plaatse.

En sal op alle saaken besluyt genomen worden van de meeste stemmen, sulx dat overstemminge plaatse hebben sal, op alle voorvallende saaken, aangaande de beleydinge van des gemeene Lants affairen, als naar ouder herkomen.

Welke resolutie plaatse houden, en agtervolgt sal worden in alles, uytgeseyt dat het eene litmaat of t'ander van de Staten, niet en sal worden, tegens sijnen wille of advys, overstemt, of met de meeste stemmen overwonnen in materie van consent te dragen, tot beden, subventien, ofte van eenige parthye of gedeelte van contributien onder malkanderen te maken, of op het vinden van 't middel van dien. Item in belastingen van Steden, Persoonen of goederen; op Tractaten van Peyse, Oorlog, of veranderinge van Regeeringe, of andere diergelijke swaarwigtige saaken, concerneerende den Staat van den Lande. In welke saaken, soo de voorsz ledematen niet en konnen vereenigen of verdragen, sullen de geschillen deshalven wesende, als de twee derden deelen van de stemmen of advysen over een dragen, gesubmitteert, en gestelt werden ter decisie van alsulke neurale Heeren of Personagien, binnen de geunieerde Provintien, als sy onderlinge sullen konnen verdragen, die men ter wedersyden gehouden sal wesen te nomineeren, binnen den tyd van veertien dagen of drie weeken, naar de geschillen ontstaan sullen sijn, by welke genomineerde Persoonen de voorsz geschillen (parthyen gehoort) sullen werden gedecideert; en sullen parthyen respective gehouden wesen te agtervolgen, 't geene by de voorsz geëeligeerde Persoonen dienthalven uytgesprooken sal werden, ten minsten by provisie, geduyrende den tegenwoordigen Oorlog.

De Edelen en Magistraten van de Steden sullen gehouden sijn, elkx in den haren te volkoomen en agtervolgen, doen volkomen en agtervolgen, alle ordonnantien, en resolutien, alsoo als naar voorgaande beschryvinge, Staatsgewyse, op de beleydinge van des gemeene Lants saaken, als vooren gemaakt en genomen, sonder wederstant of wederseggen, directelijk, of indirectelijk; op peene dat by gebreeke van dien, en in gevalle van eenige onwilligheyd, versuymenisse, of onbehoorlijk vertrek, daar in gepleegt ofte vertoont, alle kosten, schaden, en interessen, daar door opkoomende, soo wel aan haare Persoonen en goederen, als aan alle Poorteren en Inwoonderen van haare Steden respectivelijk verhaalt sullen worden, en niet te min de contraventie, onwilligheyd, en wederhoorigheyd, tegens de voorsz ordonnantie en resolutie gestraft, sulx en by sulke wegen, regt, bedwang, of executien parate, als met kennisse van den Rade Provintiaal, ist noot, geadviseert en verklaart sal worden; daar toe de Edelen en Steden respective verbonden blyven.

In de Vergaderinge van de Staten, naar dat het gemeene gebet sal wesen gedaan, sal een ygelijk op sijn plaats gaan sitten, en sullen daar in de vrese Godts, met goeder ernst en respect, de saaken daar op deselve Vergaderinge of dagvaart principalijk dienende is, en 't gemeene Landt aangaande, voor al voorgenomen en afgedaan worden. Waar naar volgen sullen de saaken van de Leeden, Steden, Dorpen, en Collegien. En daar naar de saaken van de particuliere Persoonen die occurreeren sullen; onder dewelke de versoeken en doleantien van Pagters van des gemeene lants middelen (daar van de dispositie aan de Staten is gereserveert) sullen sijn gepræfereert, en tot dien eynden overgelevert in handen van den Advocaat van 't Landt, of Pensionaris van de ouwtste Stad, die deselve den Staten voorhouden sal, sonder dese ordre te inverteeren, ten waare om merkelijke redenen anders in 't gemeen wierde geadviseert. Waar op de Edelen en Gede-

pu-

puteerden van de Steden, van dage tot dage sullen hebben te letten, en goet reguard te nemen; ten eynde dat de contraventeurs van deselve ordonnantie, mogen werden gemulcteert, t'elken reyse tot negen stuyvers, ten profijte, en executie als vooren.

Den voorsz Advocaat of Secretaris, sal een yegelijkx opinie aanteekenen, en den voorsz Secretaris gehouden wesen, pertinent register te houden, van alle resolutien in de voorsz Vergaderinge genomen, en ook memorie te houden van de overgeblevene saaken van alle vergaderingen, om deselve te vermanen naar de acceleratie die daar inne van noden sal mogen wesen.

En sullen op deselve Vergaderinge, alle dagen s'morgens, eer men yets anders sal mogen proponeeren, worden geresumeert alle de resolutien, die daags te vooren, sullen wesen genomen, al eer deselve werden uytgegeven, op peene van twintig stuyvers by den Secretaris te verbeuren, soo meenigmaal als hy bevonden sal werden, contrarie gedaan, of eenige acte of resolutie (niet geresumeert sijnde) uytgegeven te hebben; welke resolutie opgeleesen en gearresteert sijnde, ter selver stont by de Edelen en twee van de Gedeputeerde van de Steden, by gebeurte, geteekent sullen werden; van welke resolutien, de Edelen en Steden 't dubbel uytgelevert sal worden, tot koste van den Lande, en sulx naar ouder gewoonte, ten waare andersints omme seekere respecten wierde geordonneert. En dit alles by provisie, en tot anders Staatsgewyse, sal wesen geresolveert. Gedaan in den Hage den 19. February 1585.

102 ee *Behooren de Geeommitteerde Raden*] Den 17. January 1590. is by haar Ed. Gro. Mog. een Collegie van Gecommitteerde Raden vastgestelt, bestaande in negen Persoonen, en is onder deselve gecommitteert voor den tyd van een Jaar.

Jonkheer Rutger van den Boetselaar, Heere van Asperen, vanwegens de	Edelen.
Wouter van Crayesteyn van	Dordregt.
Thomas Thomasz van	Haarlem.
Hendrik Aams van der Burg van	Delft.
Laurens Huygensz Gaal van	Leyden.
Claas Simonsz van Heemskerk van	Amsterdam.
Dirk Jansz Lonk van	Gouda.
Jan Jasperz Goutvelt van	Rotterdam.
Aalbregt van Loose van	Gornichem.

12. *November* 1591. *tot den* 23. *December* 1594.

In de Vergadering beginnende met den 5. January 1593.

Den Heer van Kenenburg van wegens de	Edelen.

9. *February tot den* 8. *September* 1594.

11. *September* 1594. *tot den* 10. *Maart* 1595.

Vergadering begonnen den 27. February 1595.

Den Heer van Kenenburg gecontinueert van wegens de	Edelen.
Jan Jasperz van Goutvelt van	Rotterdam.

1596.

Den Heere van Mathenes van wegens de	Edelen.
Willem de Jonge van	Dordregt.
Adriaan Berkenrode van	Haarlem.
Philips Landschot van	Leyden.
Volkert Cornelisz den 4. Maart 1596. van	Gornichem.
Barthout Cromholt van	Amsterdam.
Doet eet den 6. Mey 1597.	

In de Vergaderinge beginnende met den 26. February 1597. gecontinueert.

Den Heere van Mathenesse van wegens de	Edelen.
Willem de Jonge van	Dordregt.
Adriaan van Berkenrode van	Haarlem.
Philips Landschot van	Leyden.
Volkert Cornelisz van	Gornichem.
En van nieuws gecommitteert Pieter Boom van	Amsterdam.
Gerrit Fransen Kegeling van	Goude.
Jan Jasperz Goutvelt van	Rotterdam.
Cornelis Vroesen, en Dirk Jansz Lonk	

13. *September* 1597. *tot* 27. *Mey* 1598.

Den Heere Foy van Broekhoven van	Leyden.

Den 18. *Mey* 1598.

Pieter van Heusden van	Gornichem.
Doet eet den 22. Mey 1598.	
Jonker Gerrit van Poelgeest van wegens de	Edelen.

Den 20. *Mey* 1598.

22. *October* 1601. *tot* ... *January* 1605.

D'Heeren Foy van Broukhoven, en Aarnout Duyk de Jode van	Leyden.
Gerart vander Laan van	Haarlem.
In sijn plaats Arent Meynartsz.	
Folpert Cornelisz van	Gornichem.
In sijn plaats Johan Claasz Diethout.	
Willem Fransz van Santen van	Delft.
Cornelis Bannier van	. . . . .
Pieter Leenderz Busch van	Rotterdam.
Cornelis Fransz Wittens van	Dordregt.

In

In plaats van den Heere van den Honart.
Gerrit Fransz Kegeling van Gouda.

1605. tot 1607.

Jan Jacobsz Mains van Rotterdam.
Gerrit de Lange van Gouda.
d'Heer Mr. Frank Duyk van Leyden.
d'Heer Reynier Paauw van Amsterdam.
Jacob Jans Wittens van Dordregt.

1611.

Maarten Ruychaver van Haarlem.
In plaats van Gerrit van der Laan.
Robbregt Ewoutsz Schilperoort van Delft.
In plaats van Ewout van der Dussen.
Gerrit Cornelisz de Lange van Gouda.
In plaats van Dirk Schoonhoven.
Gerrit Cornelisz van der Ameyden van Gornichem.
In plaatse van Folpert Cornelisz
Hendrik Willemsz Nobel van Rotterdam.
In plaats van Cornelis Cornelisz Jongeneel.

1612.

Vrank van Thoornvliet van Leyden.
In plaatse van Duyk.

1615.

Den Heere Johan van Schagen, heeft eenige jaaren voor desen Sessie genomen van wegens de Edelen.
Willem van Beveren van Dordregt.
Hendrik van Berkenroode van Haarlem.
Ewout van der Dussen van Delft.
Mr. Johan Goes van Leyden.
Jacob de Graaf van Amsterdam.
Mr. Adriaan Cool van Gouda.
Cornelis van Driel van Rotterdam.
Wouter van Neercassel van Gornichem.

1616.

Cornelis Frans Wittens van Dordregt.
Jan Willemsz Verdam van den Briel.
Synde de eerste van die Stadt, voor twee jaaren.

1617.

Den Heere Johan van Duvenvoorde van wegens de Edelen.

Gecontinueert den 22. January 1622. by dispensatie van de Staten.

Gerrit Iacobsz Wittens van Amsterdam.
Binnen den ordinaris tyd ten versoeke van Iacob de Graaf.
Maarten Ruychaver van Haarlem.
Dirk Meerman van Delft.
Cornelis Weesp van Leyden.
Dirk Iacobsz Schoonhoven van Gouda.
Mr. Hugo de Groot van Rotterdam.
Ian Dierhout van Gornichem.

1618.

Den Heere Francois van der Burg van Dordregt.
Den 28. December 1618. in plaats van den Heere Cornelis Fransz de Wittens vertrocken synde.
Arent Meynaartsz van Haarlem.
In plaats van den Heer Ruychaver den 19. December 1618.
Gerrit van Santen van Delft.
Vermits het vertrek van Meerman, den 12. October 1618.
Mr. Iacob van Broukhoven van Leyden.
Den 1. November 1618. in plaatse van Weesp.
Ian Valk d'Oude van Gouda.
Den 13. November 1618. in plaats van Schoonhoven.
Willem Brasser van Schiedam.
Synde de eerste van die Stad den 24. Mey 1618. Simon Bouman succedeert den 6. February 1619.

1619.

Den Heer Abraham Dullart van Rotterdam.
Den 2. Mey 1619.

1620.

Den Heer Ionas Witsen van Amsterdam.
Den 30. Mey 1620.
Anthony de Hoog van Gornichem.
Den 16. Mey 1620.
Rutger Huygens van Schoonhoven.
Den 8. Mey 1620. sijnde de eerste van die Stad.

1622.

d'Heer Hugo Muys van Holy van Dordregt.
Gerrit van Teylingen van Haarlem.
Pieter Deyman van Leyden.
Pieter Goutswaart van Rotterdam.
Cornelis Houtman van Gouda.
Is in sijn tyd gesturven.
Willem van Couvenhoven van den Briel.

Mey 1623.

d'Heer Frederik de Vry van Amsterdam.
Hendrik Kemp van Gornichem.
Is in sijn tyd gesturven den 4. Mey.

1624.

d'Heer Iohan Sas van der Gouda.
Adriaan de Lange van Gornichem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

In plaats van Kemp, als overleden sijnde.
Sebastiaan Bolleman van Schiedam.

Mey 1625.

d'Heer Willem van Beveren van Dordregt.
Claas van der Meer van Haarlem.
Dirk van Bleyswyk van Delft.
M. Iacob van Broukhoven van Leyden.
Harmen van Wylijk van Rotterdam.

Den 8. Mey 1626.

d'Heer Abraham Boom van Amsterdam.
Dirk Cluyt van Schoonhoven.

Den 28. Mey 1627.

Immert Versteeg van Gornichem.

Mey 1628.

d'Heer Cornelis van Beveren van Dordregt.
Auwel van Akersloot van Haarlem.
Den 16. Mey 1628. is in sijnen tyd geadvanceert.
Dirk van Bleyswijk van Delft.
Is gecontinueert by de Staten voor een jaar den 20. April 1628. en bevonden by de Registers van de Gecommitteerde Raden, dat deselve nog twee jaaren gedient heeft.
Iacob Verboom van Leyden.
Den 10. Mey 1628.
Gysbert 't Hart van der Gouda.
Den 12. Mey 1628. is by dispensatie van Staten gecontinueert in de Vergaderinge tot den 23. December 1631. nog in de Registers van de Gecommitteerde Raden den 28. April 1632.
Hendrik Nobel van Rotterdam.
Van den 10. Mey 1628. gecontinueert als boven, in dato den den 8. April 1631.
Iohan Gans van den Briele.

Mey 1629.

Volpert Overlander, Heer van Purmerlant van Amsterdam.
Den 4. Mey 1629. is in sijnen tyd gesturven.

Mey 1630.

Adriaan de Lange van Gornichem.
Pieter Ionasz van Schiedam.
Nicolaas van der Meer van Haarlem.
Den 5. November 1630. in plaatse van Akersloot.

Mey 1631.

d'Heer Cornelis van Teresteyn van Dordregt.
Gerrit van Santen van Delft.
Den 15. Mey 1631. mits het overlyden van Bleyswijk.
Mr. Clement van Baarsdorp van Leyden.
JohanCornelisz Geelvink van Amsterdam.
Hendrik Nobel van Rotterdam.
Gecontinueert volgens resolutie van de Staten in dato den 8. April 1631.

Mey 1632.

d'Heer Vredenrijk van Schoonhoven.

Mey 1633.

d'Heer Immert Versteeg van Gornichem.

Mey 1634.

d'HeerSimon van Beaumont van Dordregt.
Pieter Olycan van Haarlem.
Ewout van der Dussen van Delft.
Mr. Jacob van Broukhoven van Leyden.
Oetgens van Waveren van Amsterdam.
Pieter Woutersz Crabet van Gouda.
Abraham de Reus van Rotterdam.
Francois van Gellinkhuysen van den Briele.

Mey 1635.

Dit jaar is niemant gekomen.

Mey 1636.

Adriaan de Lange van Gornichem.
Den 8. Mey 1636.
Mr. Willem van Nieuwpoort van Schiedam.
Den selven dito.

Mey 1637.

d'Heer Mr. Jacob de Wit van Dordregt.
Ian van der Kamer van Haarlem.
Mr. Willem van der Burg van Delft.
Mr. Clement van Baarsdorp van Leyden.
Dirk de Vlaming van Amsterdam.
. . . . Westerhout van der Gouda.
Is in sijn tyd gesturven.
Hendrik Nobel van Rotterdam.

Mey 1638.

d'Heer Gysbregt Botter van Schoonhoven.

Mey 1639.

d'Heer Anthonis Vossenburg van der Gouda.
Iacob Vervoorn van Gornichem.

Mey 1640.

d'Heeren Cornelis van Teresteyn van Dordregt.
Arent Fabritius van Haarlem.
Ewout vander Dussen van Delft.

Mr.

Mr. Simon van Baarsdorp van — Leyden.
Coenradus Burg van — Amsterdam.
Mr. Daniel van Hogendorp van — Rotterdam.
Abraham Commersteyn van den — Briel.

Mey 1641.

Dit jaar is niemant gekoomen.

Mey 1642.

d'Heeren Mr. Gerard Marcellus van der — Gouda.
Aart van Clevesteyn van — Gornichem.
Bruyn vander Dussen van — Schiedam.
Den 12. Mey op acte van Credentie.

Mey 1643.

d'Heeren Cornelis van Beveren Willems Soon van — Dordregt.
Johan van der Kamer van — Haarlem.
Duyst van Voorhout van — Delft.
Mr. Clement van Baarsdorp van — Leyden.
Andries Bicker van — Amsterdam.
Voor twee jaaren.
Johan de Reus de Jonge van — Rotterdam.

Mey 1644.

d'Heer Gysbert Botter van — Schoonhoven.

Mey 1645.

d'Heer Johan van Mathenesse van wegens de — Edelen.
Gesuccedeert by het overlyden van den Heer van Duvenvoorde.
Mr. Coenraat Ruysch van — Dordregt.
Mr. Simon van Baarsdorp van — Leyden.
Vermits het vertrek van Mr. Clement van Baarsdorp.
Mr. Cornelis de Graaf van — Amsterdam.
Francois Herberts van — Goude.
Mr. Johan vander Meyden van — Rotterdam.
Vermits het vertrek van Johan de Reus, succedeert den 12. November 1645.
Willem van Grootvelt van — Gornichem.

Mey 1646.

De Heeren Cornelis Backer van — Haarlem.
Aalewyn van Groenewegen van — Delft.
Barnardin Orme van den — Briel.
Neemt Sessie den 8. Mey.

Mey 1647.

In dit jaar is niemant gekomen.

Mey 1648.

d'Heeren Mr. Coenraat Ruysch van — Dordregt.
Blyft nog een jaar gecontinueert.
Johan Duyst van Voorhout. — Delft.
By overlyden van den Heer van Groenewegen den 10. July 1648.
Mauring van der Aa Cornelis Soon van — Leyden.
Den 4. Mey met acte.
M. Willem Backer van — Amsterdam.
Mr. Gerart Marcellus vander — Gouda.
Den 9. Mey.
Arent van der Collick van — Gornichem.
Abraham van Cleef van — Schiedam.

Mey 1649.

Mr. Jacob de Wit Cornelis Soon van — Dordregt.
d'Heer Jooft Duyst van Voorhout van — Haarlem.
Nicolaas vander Graaf vander — Gouda.
By 't overlyden van den Heer Marcellus, den 17. Februa-ry 1649.
Mr. Jacob Navander van — Rotterdam.

Mey 1650.

d'Heeren Gysbert Botter van — Schoonhoven.
Mr. Abraham van Beveren van — Dordregt.
Succedeert den 26. October in plaatse van den Heer de Wit.

Mey 1651.

d'Heeren Mr. Dirk Meerman van — Delft.
Claas van der Meer Dircks Soon van — Leyden.
Cornelis Bikker van — Amsterdam.
Arent van der Collik van — Gornichem.

Gecontinueert by dispensatie van de Staten den 12. Augusti 1651.

Mey 1652.

d'Heeren Mr. Matheus Steyn van — Haarlem.
Mr. Floris Cant van — Gouda.
Mr. Gillis de Geerbode van den — Briel.
Johan van Berkel van — Rotterdam.

Mey 1653.

d'Heer Johan van Thilt van — Haarlem.
Vermits het Avancement van den Heer Steyn tot het Ontfangerschap van Haarlem.
Den 21. July 1653. heeft sijn wel Ed. den Heere van Wimmenum Sessie genomen, in plaats van den Heere van Mathenesse van wegens de — Edelen.

Mey 1654.

d'Heeren Cornelis van Beveren Heer van Strevelshoek van — Dordregt.

 Fran-

Francois Meerman van Delft.
Mr. Willem Paats van Leyden.
Mr. Gerart Schaap Heer van Cortenhoef van Amsterdam.
Mr. Pieter vander Drept van Gornichem.
Govert du Bois van Schiedam.

Mey 1655.

d'Heeren Mr. Willem Goerée van Rotterdam.
Dam Willemsz van Abbesteeg van Gouda.

Mey 1656.

d'Heer Thyman van Oostdorp van Haarlem.
Johan van der Croef van Schoonhoven.

Mey 1657.

d'Heeren Mr. Johan vanden Honart van Dordregt.
Mr. Maarten Paauw van Delft.
Mauring van den Aa Cornelis Soon van Leyden.
Cornelis de Vlaming van Outshoorn van Amsterdam.
Iohan Boelisse van Gornichem.

Mey 1658.

Mr. Nicolaas van der Graaf van Gouda.
Iacob Navander van Rotterdam.
Iacob Commersteyn wert Ontfanger in den Briel, en succedeert in desselfs plaatse.
Balthasar Sem van den Briel.

Mey 1659.

De Heeren Iacob Druyvesteyn van Haarlem.
Iohan Meerman van Leyden.

Mey 1660.

d'Heeren Mr. Iohan de Wit van Dordregt.
Mr. Aalbregt van der Graaf van Delft.
Mr. Simon van Hoorn van Amsterdam.
Donatus van Groenendijk van Gouda.
Adriaan Boxel van Gornichem.
Pieter Ionassen van Schiedam.

Mey 1661.

Mr. Amelis Cool van Gouda.
Mits het avancement van den Heer Groenendijk tot Ontfanger.
Mr. Adriaan Boon van Rotterdam.
Vermits het overlyden vanden Heer Navander.

Mey 1662.

d'Heeren Pieter Bol van Haarlem.
Rippert van Groenendijk Johans Soon van Leyden.
Johan vander Croef van Schoonhoven.

Mey 1663.

Den Heere van Barendregt van Dordregt.
En vermits sijn overlyden Cornelis de Wit.
Mr. Everhart Lodesteyn van Delft.
Nicolaas Tulp van Amsterdam.
Ewout vander Horst van Rotterdam.
Hendrik Praam van Gornichem.

Mey 1664.

Mr. Floris Cant van Gouda.
Simon van der Pott van den Briel.

Mey 1665.

d'Heeren Adriaan Bosvelt van Haarlem.
Dor. Johan Eleman van Leyden.

Mey 1666.

Den Heere Jacob van Beveren Heere van Swyndregt van Dordregt.
Den Heer Andries van der Goes Heere van Natres van Delft.
Den Heere Gerard Hasselaar van Amsterdam.
Den Heere Johan Kievit van Rotterdam.
En naar sijn absentie is gesuccedeert den 22. September 1666.
Den Heere Mr. Willem van der Aa. Secretaris aldaar, en naar sijn Ed. vertrek.
Den Heer Adriaan Boon gesuccedeert den 1. February 1667.
Den Heer Adriaan Boxel van Gornichem.
Den Heer Pieter Beys van Schiedam.
Vermits sijn Ed. avancement tot Secretaris ter auditie van des gemeene Lants Reekeningen, is in desselfs plaatse gesuccedeert.
Den Heere Adriaan van der Dussen den 1. February 1667.

Mey 1667.

Den Heer Emilius Cool van Gouda.
Den Heer Johan Pesser van Rotterdam.
Den 13. July 1667.
Vermits het overlyden vanden Heere Boon.

Mey 1668.

d'Heeren Mr. Cornelis Gravesteyn van Haarlem.
Mr. Paulus van Swanenburg van Leyden.
Hugo van Erkel van Schoonhoven.

Mey 1669.

d'Heeren Cornelis de Wit van Dordregt.
Den Heere Sacharias van Beresteyn van Hofdijk van Delft.
Hendrik Hooft van Amsterdam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Hendrik van der Does van — Gornichem.
Den Heere van Asperen van wegens de — Edelen.
Succedeert den 3. October 1669. in plaatse van den Heere van Wimmenum.

Mey 1670.

Den Heere Jacob Bonser van — Gouda.
Den Heere Jacob Voorburg Iohans Soon van — Rotterdam.
Balthazar Sem van den — Briele.

Mey 1671.

De Heer Adriaan Bosvelt van — Haarlem.
d'Heer Herman van der Meer Claes Soon, Heere van Hogeveen van — Leyden.

Mey 1672.

Den Heere Jacob van Beveren, Cornelis Soon, Heere van Swyndregt van — Dordregt.
En vermits sijn Ed. vertrek den Heere Adriaan van Blyenburg Heere van Naaldwijk.
Den Heere . . . Bogart van — Delft.
En vermits desselfs vertrek Sacharias van Berefteyn van Hofdijk.
Gillis Valkenier van — Amsterdam.
Adriaan van Sprang van — Gornichem.
En vermits sijn vertrek binnen sijn ordinaris tyd
Briene Manson. den 10. October 1672.
Sebastiaan Pesser van Velssen van — Schiedam.
d'Heere Floris Cincq van — Gouda.
Den 15. October 1672. vermits het vertrek van den Heer Bonser binnen sijn ordinaris tyd.
Den Heere Johan Kievit van — Rotterdam.
Den . . October 1672. vermits het vertrek van den Heer Iacob Voorburg binnen sijn ordinaris tyd. En mits desselfs avancement tot Pensionaris van deselve Stad, d'Heer Thomas Punt den . . . October 1672. en vermits het overlyden vanden gemelden Heere Punt
Den Heer Mr. Iohan van der Meyde, anno 1673.

Mey 1673.

Nicolaas Tulp van — Amsterdam.
Vermits het vertrek van den Heer Valkenier.

Mey 1674.

Cornelis Gravesteyn van — Haarlem.
Diderik de Leeuwe a Leyda van — Leyden.
Nicolaas Witsen van — Amsterdam.
Vermits het overlyden van den Heer Tulp.
Hugo van Arkel van — Schoonhoven.

Mey 1675.

d'Heer Vrank van der Goes van — Delft.

Mey 1676.

d'Heere van der Burg van — Dordregt.
Gerrit van Grootvelt van — Leyden.
Vermits het vertrek van den Heere Leeuwe de Leyda, en naar desselfs overlyden
Den Heer Iacob van der Maas.
Cornelis Moering van — Gouda.
Revixit van Naarssen van — Rotterdam.
Iohan van Grootvelt van — Gornichem.
Iohan Theding Berkhout van den — Briel.

Mey 1677.

d'Heer Iohan Deyman van — Haarlem.

Mey 1678.

d'Heer Ysbrand Schatter van — Haarlem.
Vermits het vertrek van den Heer Deyman.
Hendrik van Bleyswijk van — Delft.
Nicolaas Pancras van — Amsterdam.
Nicolaas van Driel van — Schiedam.

Mey 1679.

d'Heer Willem van Brandwijk van Blokland van — Dordregt.
d'Heer Coenraat van Heemskerk van — Amsterdam.
Vermits het overlyden van den Heer Pancras.
d'Heer Aalbregt vander Burg van — Gouda.
d'Heer Iohan van der Meyden van — Rotterdam.
d'Heer Iohan Schilthouwer van — Gornichem.

Mey 1680.

d'Heere Nicolaas Witsen van — Amsterdam.
In plaatse van den Heer van Heemskerk, en naderhand.
d'Heer Iacob Boreel, van den 9. September 1680. tot den 31. January 1681. en is in desselfs plaatse als doen gesucceedeert.
Den Heere Cornelis Geelvink Heere van Castricum.
Dirk Hola van — Schoonhoven.

Mey 1681.

d'Heeren Aarnout van Druyvesteyn van — Haarlem.
Pieter van der Dussen van — Delft.
Diderik de Leeuwe à Leyda,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC. Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag. 223 B 23

van	Leyden.
Iacob van der Graaf van	Gouda.
Vermits het overlyden van den Heer vander Burg.	

Mey 1682.

d'Heeren Iacob Stoop van	Dordregt.
Dominicus Roosmale van	Rotterdam.
Simon Deym van	Gornichem.
Iohan Theding Berkhout van den	Briel.
Iohan van Vesanevelt van	Leyden.
Den . . . Iuny 1682. vermits het overlyden van den Heer van Leeuwen de Leyda.	

Mey 1683.

d'Heer Pieter van Assendelft van	Leyden.

Mey 1684.

d'Heeren Willem Fabritius van	Haarlem.
Adriaan Bogart Heere van Bloys van	Delft.
Nicolaas Opmeer van	Amsterdam.
Donatus van Groenendijk van	Gouda.
Vermits het overlyden vanden Heer van der Graaf.	
Theodorus van Bleyswijk van	Schiedam.

SECRETARISEN.

Van de Staten van Holland en Westvriesland, die met eenen het Collegie van Gecommitteerde Raden waarnemen.

Den Heer Coenraat de Regtere.

Den Heer Adriaan Duyk den 12. October 1601.

Den Heer Cornelis vander Wolf den 23. January 1621.

Den Heer Herbert van Beaumont den . . April 1640.

Den Heer Simon van Beaumont.

103 ff *Rekenkamer van des Lants algemeene inkomsten en Domeynen*] Hertog Philips van Bourgondien geworden sijnde Grave van Hollant, heeft in den Hage ingestelt een Collegie van seker getal van Persoonen, diemen Meesters en Auditeurs vande Rekeninge noemt, welke het bewind, toesigt, en jurisdictie souden hebben van der Graven van Holland inkomen, tienden, domeynen en andere geregtigheden, en voor dewelke de Rentmeesters van Noortholland, Zuytholland, Kennemerland, van Voorn, van Heusden, van de Wildernissen, en andere souden komen rekenschap doen van haren ontfang en uytgave, als mede de Rentmeesters van Bewest en Beoost schelde in Zeeland, en namaals mede die van Vriesland en Utregt. In voorleden tyden plegen de Graven van Holland hare Rekeningen te laten horen by haren Capellaan of Biegt-vader, of by yemanden van haren bysonderen Rade, neffens hare Personen wesende, en wierden de Rekeningen alle in Francyn geschreven.

Volgt nu de lyste van de Rekenmeesters en Auditeurs, getrokken uyt Wouter van Gouthoven, zedert den jare 1446. tot 1618, toe.

Mr. Iacob Croesink, Auditeur, anno 1446. daar na Meester, anno 1464. doe de Rekenkamer te Mechelen getransporteert was, daar na in den Hage, anno 1477. en 1490. Hy diende de Reken-kamer wel 49. jaren.

Bartelmeus de la Truye, alias van de Seuge. Dese was een Waal, en Rekenmeester, anno 1440.

Ian Quevyn, Meester anno 1456.

Mr. Pauls Meussin, Reken-meester, anno 1464. en anno 1472.

Mr. Dierk van Rijswijk, Rekenmeester anno 1477.

Mr. Lucas van Teylingen van Alkmaar, Rekenmeester; was Auditeur 1477. overleden anno 1499.

Philips Croesing, Klerk, anno 1485.

Tielman Oem van Wijngaarden, Godschalksz Rekenmeester anno 1480.

Pieter van Teylingen, Rekenmeester, was Lucas voorsz soone, en stierf anno 1505.

Willem van der Goes, Rekenmeester, anno 1502.

Mr. Cornelis de Ionge, Heer van Baardwijk, te vooren Raat in den Hage, stierf Rekenmeester, anno 1504. naarlatende by sijnen wyve Iuffr. Magteld van der Merwede, Mr. Reyer de Ionge, heer van Baartwijk, Raat in den Hage, sonder kinders overleden; Iuffr. Maria de Ionge, die de moeder was van den President Mr. Cornelis Suys; Ioffr. Margriet de Ionge, die eerst te man hadde Iacob vander Duyn, Heer te Sprang, daar na Ian van Drenkwaart, Schout van Dordregt; Ioffr. Magtilt de Ionge, huysvrouwe van meester Aart Sandelyn, Raat in den Hage; en meester Iacob de Ionge Cornelisz, Heere van Baardwijk, en Rekenmeester, overleden anno 1554. die te wyve had Iuffr. Clementia Pynssen, en liet naar Iacob de Ionge, Rentmeester van den heere van Wassenaar, en anno 1605. out 82. jaren, overleden: en Mr. Cornelis de Ionge, Heer van Baardwijk, mede Rekenmeester, overleden te Utregt anno 1578. naarlatende by sijnen wyve Iuffr. Anne Sasbout, dogter van Heer Ioos, Cancelier van Gelderlant, en suster van Heer Arent Sasbout, Ridder, en President van den secreten Rade te Brussel, Iuffr. Magtild de Ionge, die te man hadde Pieter van Adrichum, alias van Dorp te Haarlem. Iuffr. Catelijne, die te man hadde Cornelis van Blyenburg te Dordregt. Ioos de Ionge, Auditeur, die te wyve hadde Iuffr. Anne van Blyenburg; Mr. Iacob de Ionge, die getrout heeft Iuffr. Iaquemyn de Heuyter, en Mr. Cornelis de Ionge, outste soone, Heer van Baardwijk, anno 1614. overleden, na latende by Iuffr. Iaspryne van Drenkwaart onder andere P. Boudewyn de Ionge, Gardiaan van 't Minderbroeders Convent te Leuven (welke maniere van leven hy liever aanveert heeft, dan Heer van Dormaal en Baardwijk te worden) en Ioffr. Anne de Jonge, Vrouwe van Baardwijk sijn suster.

Mr. Jan Stalpart, Rekenmeester, anno 1500.

Mr.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Mr. Tielman van Dullekum Wouterſz Reekenmeeſter, anno 1509. ſtierf tot Dordrecht (daar hy gebooren was) in commiſſie ſijnde,

Mr. Cornelis Belyn, Rekenmeeſter, anno 1509.

Mr. Vincent Cornelifz van Mierop, Rekenmeeſter 1515. en eerſte Rekenmeeſter anno 1518. en anno 1526. daar na Ridder, en Threſaurier Generaal over alle de Nederlanden, en Heer van Cabbau geworden, genoemt den Groten Vincent, ſtierf anno 1550.

Pieter Hanneman, Commiſſaris van de Reken-kamer, anno 1519.

Jooſt van Bronkhorſt, naarmaals Ridder, Heer van Bleyſwijck, anno 1525. Rekenmeeſter.

Mr. Nicolaas van der Eſſche, Rekenmeeſter, 1526.

Gerrit van Loo, Klerk van de Reken-kamer, 1529.

Mr. Aalbert van Loo, Rekenmeeſter, namaals Commijs van 's Koninx Financien te Bruſſel, alwaar hy ſtierf anno 1573. (was ſone van Gerrit van Loo, Rentmeeſter generaal van Vrieſland, en Neve van Mr. Aalbert van Loo, eertijdts Raat in den Hage, ende Penſionaris van Dordregt.) Syn broeders waren Boudewyn van Loo, Rentmeeſter generaal van Vrieſland anno 1596. overleden; Mr. Pauls van Loo, Droſſard van Muyden, en Rekenmeeſter, overleden anno 1596. en Mr Dierk van Loo, eertyds Raat in den Hage; ſy hadden onder andere ſuſters Ioffr. Maria van Loo, huyſvrouw van Dirk van Leeuwen, Raat in den Hage, en Ioffr. Margriete van Loo, weduwe van wylen Heer George Rataller, Preſident van den Hove van Utregt.

Mr. Vincent Damaſz van Droogendijk, Auditeur anno 1527. ſtierf te Dordregt anno 1554. ſijnde Rekenmeeſter.

Pieter Bol Iacobſz, van Dordregt, Auditeur in 't jaar 1538. ſtierf ſonder kinderen, Canonik te Soubburg by Middelburg anno 1550.

Heer Zeger van Alveringen, Ridder, Heer van Hofwegen by Dordregt, Rekenmeeſter, overleden anno 1544.

Mr. Iacob de Jonge, Heere van Baardwijk, Meeſter anno 1526. ſtierf eerſte Rekenmeeſter, anno 1554.

Mr. Gerrit van Renoy, Heer van Spijk by Gorcum, eerſte Rekenmeeſter, anno 1555. en 1568.

Mr. Adriaan Numan, Rekenmeeſter, anno 1553. hy week naar Utregt, anno 1572. en ſtierf aldaar.

Mr. Adriaan Stalpart, Rekenmeeſter, anno 1555. en 1560.

Mr. Reyer vander Does, Rekenmeeſter anno 1555. ſtierf anno 1597. hy week anno 1572. naar Utregt.

Iacob de Splinter, Auditeur 1555.

Willem Janſz Auditeur 1555.

Jacob Snoukaard, Auditeur, anno 1555. namaals anno 1562. Rekenmeeſter, en vertrok anno 1572. na Utregt, daar hy ſtierf.

Willem Schouten, Auditeur, 1556. namaals Meeſter anno 1574. hy ſtierf ſeer out t'Alkmaar anno 1604.

Mr. Ian van Dam, Rekenmeeſter anno 1559. overleden anno 1568.

Mr. Heyman van Mierop, alias vande Ketel, Heeren Vincenten ſoon, ſtierf anno 1560.

Mr. Cornelis de Jonge, Heer van Baardwijk, Rekenmeeſter in plaats ſijns Vaders, week mede anno 1572. naar Utregt, en ſtierf aldaer, anno 1578.

Mr. Maarten Meyſter, Rekenmeeſter anno 1570. week mede naar Utregt, anno 1572. en ſtierf aldaar anno 1603. out 77. jaren.

Joos de Jonge van Baardwijk, Cornelifz. Auditeur t'Utregt, anno 1573.

Ian Hanneman, te vooren Rentmeeſter van Noortholland, ſtierf Rekenmeeſter, anno 1573.

Jonkh. Jacob Coppier, Heer van Calſlagen, Rekenmeeſter, ſtierf anno 1584.

Jacob Godijn, Rekenmeeſter van Holland, t'Utregt anno 1573.

N. Pijl, Rekenmeeſter te Utregt, anno 1574.

Jonch. Lodewijk van der Binkhorſt, Rekenmeeſter, ſtierf anno 1582.

Mr. Adriaan Duyk, Adriaanſz, ſtierf Rekenmeeſter anno 1585.

Roelant van Valkeſteyn, Klerk ofte Griffier.

Dirk de Bye, ſtierf eerſte Rekenmeeſter, anno 1591.

Mr. Cornelis Hermenſz van Naarden, eerſte Rekenmeeſter, ſtierf anno 1592.

Engelbert Cornelifz. van Maaſland, Rekenmeeſter ſtierf anno 1594.

Paulus van Loo, Rekenmeeſter, ſtierf anno 1596.

Cornelis vander Goes, Auditeur, anno 1597.

Gerrit van Valkeſteyn, ſtierf Rekenmeeſter anno 1600.

Mr. Jan vander Kammen, Rekenmeeſter, anno 1588. ſtierf anno 1602.

Mr. Pieter vander Goes, ſtierf Rekenmeeſter 1606. ſijn broeders waren Mr. Chriſtiaan vander Goes, Schout te Delft, Mr. Aart van der Goes, Penſionaris van Schiedam, Andries van der Goes, Rentmeeſter generaal van Zuyt-Holland: alle kinderen van Mr. Adriaan van der Goes, eertyds Advocaet van de Heeren Staten van Holland, die een Sone was van Mr. Aart van der Goes, mede in ſijn leven Advocaat van Hollant,

Ian Pauli, te vooren Schepen in Dordregt, ſtierf Rekenmeeſter anno 1605.

Philips Doublet, Rekenmeeſter, anno 1597. ſtierf mede Ontfanger Generaal vande Vereenigde Nederlanden, anno 1612.

Anno 1618.

George de Bye, Heer van Albrantſwaart, Rekenmeeſter, anno 1597. naderhand eerſte Rekenmeeſter.

Fento Riccen, van Enkhuyſen, anno 1597.

D. Ian Baſius, Rekenmeeſter 1605. ſoone van Mr. Ian Baſius, eertijds Raat des Princen van Orangien.

Mr. Bernard van Kromvliet, Rekenmeeſter 1606. en anno 1591. Auditeur.

Dirk van Santen, Auditeur, en anno 1597. Griffier.

Hugo van Lugtenburg, Auditeur, en

Jacob van Mierop, Klerk ofte Griffier.

Volgt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Volgt nu de Lyste vande Raden en Meesters vande Reekeningen der Domeynen, zedert den jare 1573. tot heden toe, so als die authentiquelijk getrokken is uyt de Regisfters, omme te sien hoe verre die van Gouthoven tot den jare 1618. daar mede over-een-stemt.

Jacob Coppier, Heere van Calslagen, den 3. December 1573.
Cornelis Hermans van Naerden, den 20. September 1577.
Philips Doublet, den 11. July 1579.
Johan vander Kammen, den 7. April 1580.
Paulus van Loo, den 5. January 1581.
Jonchr. Lodewijk vanden Binckhorst, den 24. January 1582.

By continuatie vanden Grave van Licester.

Philips Doubleth, den 9. July 1586.
Dirck de Bye, den 9. July 1586.
Cornelis van Naerden, den 9. July 1586.
Iohan vander Kammen, den 9. July 1586.

Joris de Bye, den 20. November, 1591.
Gerard van Valkensteyn, den 6. February 1592.
Jacques Walravens, den 19. Marty 1592.
Johan Pauli, den 21. Mey 1596.
Feynte Fredericx, den 9. October 1596.
Johan Basius, den 25. Marty 1603.
Bernard van Cromvliet, den 30. Marty 1606.
Adriaen Pauw, den 14. December 1627.
Jonchr. Jacob van Wyngaerden, den 4. Augusty 1628.
Iacob van Mierop, den 7. Augusty 1631.
Nanning van Foreest, den 4. Augusty 1636.
Mr. Paulus Berckhout, den 27. Marty 1649.
Andries de Graef, den 19. January 1652.
Mr. Gerard Pauw, den 19. January 1652.
Mr. Jacob de Witt, den 4. Mey 1657.
Gerard Bicker, Heere van Swieten, den 15. Marty 1669.
Johan Meerman, den 27. Augusty 1672.
Arendt vander Graaf, den 5. January 1673.
Adriaen Bosvelt, den 2. April 1675.
Jonch. Carel vanden Boetselaer, den 24. Mey 1677.
Wouter van Lanschot, den ..... 1680.

Lyste vande Namen der Heeren, gecompareert hebbende op 't hooren van des gemeene Lants Reekeningen, sedert den jare 1590.

Gerrit van Blyenburg van Dordregt.
Pieter van Blankenbort van Haarlem.
Francois Duyk van Leyden.
B. vander Wiere van Amsterdam.

1591.

Gerrit van Blyenburg van Dordregt.
Pieter van Blankenbort van Haarlem.
Francois Duyk van Leyden.
B. vander Wiere van Amsterdam.

1592.

Hendrik Dirksz van Santen van Delft.
Francois Duyk van Leyden.
B. vander Wiere van Amsterdam.

1593. en 1594.

Hendrik Dirksz van Santen van Delft
N. Landschot van Leyden.
B. vander Wiere van Amsterdam.

1595.

Willem van Zuylen van Nieuvelt van wegens de Edelen.
Dirk Iansse Lonk van Gouda
Hendrik Snouk van Gornichem.

1596.

d'Heere van Nieuvelt van wegens de Edelen.
Gerard Willemsz Schoterbosch van Haarlem.
B. vander Wiere van Amsterdam.
Iacob Claasz Ionkman van Rotterdam.

1597.

Den Heer van Nieuvelt van wegens de Edelen.
Gerard Willemsz Schoterbosch van Haarlem.
B. vander Wiere van Amsterdam.
Iacob Claasz Ionkman van Rotterdam.

1598.

Den Heer van Nieuvelt van wegens de Edelen.
Mr. Rochus vanden Honaart van Dordregt.
Gerard Schoterbosch van Haarlem.
Jacob Paats van Leyden.
Gerard de Lange van Gouda.

1599.

Den Heer van Nieuvelt van wegen d'Edelen.
Mr. Rochus vanden Honart van Dordrecht.
Jacob Paets van Leyden.
Gerard de Lange van Gouda.
Folpert Cornelisz van Gornichem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

1600.

Den Heer van Nieuvelt van wegen	d'Edelen.
Willem van Santen van	Delft.
Folpert Cornelisz van	Gornichem.
Mathys van Muylwyk van	Schiedam.

1601.

Den Heere van Nieuvelt wegens de	Edelen.
Willem van Santen van	Delft.
Pieter Adriaansz van Walenburg van	Rotterdam.
Folpert Cornelisz van	Gornichem.
Mathys van Muylwijk voorsz van	Schiedam.

't Sedert den 19. Mey tot den laasten April 1603.

1602.

Den Heere van Nieuvelt van wegens de	Edelen.
Mr. Francois van der Burg van	Dordregt.
Jacob Paats van	Leyden.
Pieter Adriaansz Walenburg van	Rotterdam.

1603.

Den Heer van Nieuvelt van wegens de	Edelen.
Francois van der Burg van	Dordregt.
Jacob Paats van	Leyden.
Pieter Trist van	Gouda.

1604.

Den Heer van Nieuvelt van wegens de	Edelen.
Francois van der Burg van	Dordregt.
Jacob Paats van	Leyden.
Pieter Trist van	Gouda.

1605.

Den Heere van Nieuvelt van wegen de	Edelen.
Francois van der Burg van	Dordregt.
... Bleyswijk van	Delft.
Pieter Trist van	Gouda.
Jacob Jansz Roos van	Rotterdam.

1606.

Den Heere van Nieuvelt van wegens de	Edelen.
... Bleyswijk van	Delft.
Claas Simonsz van Heemskerk van	Amsterdam.
Iacob Iansz Roos van	Rotterdam.
Folpert Cornelisz van	Gornichem.
Cornelis Alewynsz van	Schiedam.

1607.

Den Heere van Nieuvelt van wegens de	Edelen.
... Bleyswijk van	Delft.
Claas Simonsz van Heemskerk van	Amsterdam.
Folpert Cornelisz van	Gornichem.
Cornelis Alewijnsz van	Schiedam.

1608.

Den Heere van Nieuvelt van wegens de	Edelen.
... Blankvoort van	Haarlem.
Iacob Paaats van	Leyden.
Claas Simonsz van Heemskerk van	Amsterdam.
Pieter Trist van	Gouda.

1609.

Den Heer van Duvenvoorde van wegens de	Edelen.
... Blankvoort van	Haarlem.
Iacob Paats van	Leyden.
Pieter Trist van	Gouda.

1610.

Den Heer van Duvenvoorde van wegens de	Edelen.
Michiel van der Hoef van	Delft.
Guilliam Schaalkens van	Rotterdam.

1611.

Den Heer van Duvenvoorde van wegens de	Edelen.
Michiel van der Hoef van	Delft.
Guilliam Schaalkens van	Rotterdam.

1612.

Den Heer van Duvenvoorde van wegens de	Edelen.
Mr. Francois van der Burg van	Dordregt.
Wouter van Neercassel van	Gornichem.

1613.

Den Heer van Duvenvoorde van wegens de	Edelen.
Mr. Francois van der Burg van	Dordregt.
Wouter van Neercassel van	Gornichem.

1614.

Den Heer van Duvenvoorde van wegens de	Edelen.
Mr. Francois van der Burg van	Dordrecht.
Jacob Aartsz van Riel van den	Briel.

1615.

Den Heer van Duvenvoorde van wegens de	Edelen.
Bruyn Aartsz van	Schiedam.

Iacob

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC. Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag. 223 B 23

Iacob Aartsz van Riel van den Briele.

1616.

Den Heer van Duvenvoorde van wegens de Edelen.
Bruyn Aartsz van Schiedam.
Laurens de Lange van Schoonhoven.

1617.

Den Heer van Asperen van wegens de Edelen.
Frederik de Vrye van Amsterdam.
Laurens de Lange van Schoonhoven.

1618.

Den Heer van Asperen van wegens de Edelen.
Frederik de Vrye van Amsterdam.
Laurens de Lange van Schoonhoven.

1619.

Den Heer van Asperen van wegens de Edelen.
Frederik de Vrye van Amsterdam.
Maarten Pietersz Verwerf van Schoonhoven.
In plaats van Laurens de Lange.

1620.

Den Heer van Benthuysen van wegens de Edelen.
Auwel Aarentsz van Haarlem.
Maarten Pietersz Verwerf van Schoonhoven.

1621.

Den Heer van Benthuysen van wegens de Edelen.
Auwel Aarentsz van Haarlem.
Maarten Pietersz Verwerf van Schoonhoven.

1622.

De Heer van Benthuysen van wegens de Edelen.
Auwel Aarentsz van Haarlem.
Frans Adriaansz van der Dussen van Delft.

1623.

Den Heer van Benthuysen van wegens de Edelen.
Frans Adriaansz van der Dussen van Delft.
Mr. Clement van Baarsdorp van Leyden.

1624.

Den Heer van Benthuysen van wegens de Edelen.
Frans Adriaansz van der Dussen van Delft.
Mr. Clement van Baarsdorp van Leyden.

1625.

Den Heer van Benthuysen van wegens de Edelen.
Mr. Clement van Baarsdorp van Leyden.
Pieter Uythoek van Rotterdam.

1626.

Den Heer van Benthuysen van wegens de Edelen.
Mr. Harman Halling van Dordregt.
Pieter Uythoek van Rotterdam.

1627.

Den Heer van Benthuysen van wegens de Edelen.
Mr. Harman Halling van Dordregt.
Pieter Uythoek van Rotterdam.

1628.

Den Heere van Benthuysen van wegens de Edelen.
Mr. Harman Halling van Dordregt.
Baltasar van Wevelinckhoven van Gornichem.

1629.

Den Heere van Benthuysen van wegens de Edelen.
Balthasar van Wevelinkhoven van Gornichem.
Aarnout van der Goes vanden Briele.

1630.

Den Heere van Benthuysen van wegens de Edelen.
Balthasar van Wevelinkhoven van Gornichem.
Aarnout vander Goes vanden Briele.

1631.

Den Heere van Benthuysen van wegens de Edelen.
Mr. Gerard Schaap van Amsterdam.
Aarnout van der Goes van den Briel.

1632.

Den Heere van Benthuysen van wegens de Edelen.
Mr. Gerard Schaap van Amsterdam.
M. . Pynaaker van Schiedam.

1633.

Den Heere van Benthuysen van wegens de Edelen.
Mr. Gerard Schaap van Amsterdam.
. . . Pynaaker van Schiedam.

1634.

Den Heere van Benthuysen van wegens de Edelen.

Aal-

Aalbregt Minnen van Gouda.
. . . . Pynaaker van Schiedam.

1635.

Den Heere van Benthuysen van wegens de Edelen.
Aalbregt Minnen van Gouda.
. . . Laakervelt van Schoonhoven.

1636.

Den Heere van Benthuysen van wegens de Edelen.
Aalbregt Minnen van Gouda.
. . . Laakervelt van Schoonhoven.

1637.

Den Heere van Benthuysen van wegens de Edelen.
Johan Damius van Haarlem.
Laakervelt van Schoonhoven.

1638.

Den Heere van Benthuysen van wegens de Edelen.
Johan Damius van Haarlem.
Dirk Meerman van Delft.

1639.

Den Heere van Benthuysen van wegens de Edelen.
Johan Damius van Haarlem.
Dirk Meerman van Delft.

1640.

Den Heere van Benthuysen van wegens de Edelen.
Dirk Meerman van Delft.
Pieter Vesanevelt van Leyden.

1641.

Den Heere van Benthuysen van wegens de Edelen.
Pieter Vesanevelt van Leyden.
Mr. Johan vander Meyden van Rotterdam.

1642.

Den Heere van Benthuysen van wegens de Edelen.
Pieter Vesanevelt van Leyden.
Mr. Iohan van der Meyden van Rotterdam.

1643.

Den Heere van Benthuysen van wegens d'Edelen.
Mr. Jacob de Wit van Dordregt.
Mr. Johan vander Meiden van Rotterdam.

1644.

Den Heere van Benthuysen van wegens d'Edelen.
Mr. Jacob de Wit van Dordregt.
Johan vanden Drept van Gornichem.

1645.

Den Heere van Benthuysen van wegens d'Edelen.
Mr. Jacob de Wit van Dordrecht.
Johan vanden Drept van Gornichem.

1646.

Den Heere van Benthuysen van wegens d'Edelen.
Johan vander Drept van Gornichem.
Aart van Riele van den Briel.

1647.

Den Heere van Benthuysen van wegens d'Edelen.
Mr. Gerard Schaap van Amsterdam.
Aart van Riele van den Briel.

1648.

Den Heere van Benthuysen van wegens d'Edelen
Mr. Gerard Schaap van Amsterdam.
Aart van Riele van den Briel.

1649.

Den Heere van Benthuysen van wegens d'Edelen.
Mr. Gerard Schaap van Amsterdam.
Adriaan Hooghmoet van Schiedam.

1650.

Den Heere van Benthuysen van wegens de Edelen.
Daam Willemsz van Abbesteeg van Gouda.
Adriaan Hoogmoet van Schiedam.

1651.

Den Heere van Benthuysen van wegens de Edelen.
Daam Willemsz van Abbesteeg van Gouda.
Adriaan Hoogmoet van Schiedam.

1652.

Den Heer van Schagen van wegens de Edelen.
Vermits het overlyden vanden Heer van Benthuysen.
Daam Willemsz van Abbesteeg van Gouda.
Cornelis Dirksz s'Heraartsberg van Schoonhoven.

1653.

Den Heer van Schagen van wegens de Edelen.
Gaaf Meynderts Fabritius van Haarlem.
Adriaan Brouwer van Schoonhoven.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

1654.

Den Heer van Schagen van wegens de — Edelen.
Gaaf Meyndertz Fabritius van — Haarlem.
Adriaan Brouwer van — Schoonhoven.

1655.

Den Heer Theophilus van Cats van wegens de — Edelen.
vermits het vertrek van den Heer van Schagen.
Gaaf Meyndertſz Fabritius van — Haarlem.
Jan Frankenſz Graſwinckel — Delft.

1656.

Den Heere George van Cats van wegens de — Edelen.
Vermits het overlyden van den Heer Theophilus van Cats.
Jan Frankenſz Graſwinkel van — Delft.
Mr. Johan Eleman van — Leyden.

1657.

d'Heer George van Cats van wegens de — Edelen.
Jan Frankenſz Graſwinkel van — Delft.
Mr. Johan Eleman van — Leyden.

1658.

d'Heer George van Cats van wegens de — Edelen.
Dr. Johan Eleman van — Leyden.
Willem Goerée van — Rotterdam.

1659.

George van Cats Heer van Schagen van wegens de — Edelen.
Johan van der Burg van — Dordregt.
Willem Goerée van — Rotterdam.

1660.

George van Cats Heer van Schagen van wegens de — Edelen.
Johan van der Burg van — Dordregt.
Willem Goerée van — Rotterdam.

1661.

George van Cats Heer van Schagen van wegens de — Edelen.
Johan van der Burg van — Dordregt.
. . . Meurs van — Gornichem.

1662.

George van Cats Heer van Schagen van wegens de — Edelen.
. . . Meurs van — Gornichem.
Balthazar Sem van den — Briel.

1663.

George van Cats Heer van Schagen van wegens de — Edelen.
. . . Meurs van — Gornichem.
Balthazar Sem van den — Briele.

1664.

George van Cats Heer van Schagen van wegens de — Edelen.
Mr. Gerard Bicker van — Amſterdam.
Balthazar Sem van den — Briel.

1665.

George van Cats Heer van Schagen van wegens de — Edelen.
Mr. Gerard Bikker van — Amſterdam.
Pieter Jonaſz van — Schiedam.

1666.

George van Cats Heere van Schagen van wegens de — Edelen.
Gerard Bikker Heer van Swieten van — Amſterdam.
Jacob Fockendijk van — Schiedam.
In plaats van Pieter Jonaſz.

1667.

George van Cats Heer van Schagen van wegens de — Edelen.
Adriaan Vereyk van — Gouda.
Jacob Fockendijk van — Schiedam.

1668.

George van Cats Heer van Schagen van wegens de — Edelen.
Adriaan Vereyk van — Gouda.
Johan vander Croef van — Schoonhoven.

1669.

George van Cats Heer van Schagen van wegens de — Edelen.
Adriaan Vereyk van — Gouda.
Johan van der Croef van — Schoonhoven.

1670.

George van Cats Heer van Schagen van wegens de — Edelen.
Andries Akerſloot van — Haarlem.
En vermits ſijn overlyden Steven Gerarts, en wederom vermits deſſelfs overlyden Mr. Meyndert van Vyanen.
Johan van der Croef van — Schoonhoven.

1671.

George van Cats Heer van Schagen wegens de — Edelen.
Mr. Meyndert van Vyanen van — Haarlem.
Dirk vander Leé van — Delft.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

1672.

George van Cats Heer van Schagen van wegens de — Edelen.
Mr. Meyndert van Vyanen van — Haarlem.
Dirk van der Leé van — Delft.

1673.

George van Cats, Heer van Schagen, van wegens de — Edelen.
Dirk van der Lée van — Delft.
Johan van Dieningen van — Leyden.
En vermits desselfs vertrek Daniel van Alphen, en naderhant Gerrit van Grootvelt.
Mr. Iacob vander Does, is Supernumerair aengestelt den 18. April 1673. en overleden den 20. Iuly 1676.

1674.

George van Cats Heer, van Schagen van wegens de — Edelen.
Gerrit van Grootvelt van — Leyden.
Jacob Brouw, Heere van de Ketel, van — Rotterdam.
En vermits desselfs vertrek, d'Heer Johan de Mey.

1675.

George van Cats, Heer van Schagen, van wegens de — Edelen.
Gerrit van Grootvelt van — Leyden.
Johan de Mey van — Rotterdam.

1676.

George van Cats, Heer van Schagen van wegens de — Edelen.
Cornelis de Vries van — Dordregt.
Johan de Mey van — Rottetdam.

1677.

George van Cats, Heer van Schagen van wegens de — Edelen.
Cornelis de Vries van — Dordregt.
Jacobus Erkelens van — Gornichem.

1678.

George van Cats, Heer van Schagen van wegens de — Edelen.
Cornelis de Vries van — Dordregt.
Jacobus Erkelens van — Gornichem.

1679.

George van Cats, Heer van Schagen van wegens de — Edelen.
Jacobus Erkelens van — Gornichem.
Dirk Kevelaar van den — Briel.
En vermits desselfs overlyden Cornelis Taal.

1680.

George van Cats, Heer van Schagen van wegens de — Edelen.
Nicolaas van Haringkarspel van — Amsterdam.
Cornelis Taal van den — Briel.

1681.

George van Cats, Heer van Schagen, van wegens de — Edelen.
Nicolaas van Haringkarspel van — Amsterdam.
Cornelis Taal van den — Briel.

1682.

George van Cats, Heer van Schagen van wegens de — Edelen.
Nicolaas van Haringkarspel van — Amsterdam.
Willebord van Nederveen, Heer van Ryswijk en van Rodebouwe van — Schiedam.

1683.

George van Cats, Heer van Schagen, van wegens de — Edelen.
Melghior van Rietvelt van — Gouda.
Willebordt van Nederveen Heer van Ryswijk van — Schiedam.

1684.

George van Cats, Heer van Schagen, van wegens de — Edelen.
Melghior van Rietvelt van — Gouda.
Naderhandt Johan van Dam.
Willebord van Nederveen Hr. van Ryswijk van — Schiedam.
En in desselfs plaetse, Simon Hulshout.

Secretarisen van de Rekenkamer ter Auditie.

B. van Cromvliet, Secretaris 1606. stierf anno 1627.

Louis van Kinschot, en

Hugo van Cassiopin, beide 7. Iuny 1627. in plaatse van B. van Cromvliet.

Anthonis van der Wolf, Secretaris in plaats van Louis van Kinschot 15. Mey 1632.

Mr. Iohan van der Haar 15. Augusti 1633. in plaats van Antonis van der Wolf.

Gasper van Kinschot 3. October 1651. in plaats van Hugo van Cassiopin.

Mr. Frederik Pauw de By, in plaats van Mr. Iohan van der Haar, 1. October 1660.

Pieter Beys in plaats van Gasper van Kinschot 1. February 1667.

Mr. Adriaan van Bleiswijk, vermits den vrywilligen afstant van sijn Oom Pieter Beys, 3 Iuly 1670.

Everard van Campen, in plaats van Mr. Frederik Pauw de By, 23. Mart. 1671.

Mr. Benjamin Fagel, in plaats van Everard van Campen, 28. December 1673.

Mr. Engelbert Pauw in plaats van Mr. Benjamin Fagel, 24. Iuly 1674.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

En dit alles volgens en in conformite van den Almanag

der Tourbeurten van de Steden, so als deselve successivelijk, nevens de Edelen, ter auditie voornoemt Gecommitteerd sijn geweest, en vervolgens nog Gecommitteert staan te werden, blyvende d'ordre daar omtrent zedert den jare 1622. sonder eenige veranderinge of interruptie gebruykt.

Haarlem	Delft	1622	1655	1688	1721	1754	1787	1820
Delft	Leyden	1623	1656	1689	1722	1755	1788	1821
Delft	Leyden	1624	1657	1690	1723	1756	1789	1822
Leyden	Rotterdam	1625	1658	1691	1724	1757	1790	1823
Dordrecht	Rotterdam	1626	1659	1692	1725	1758	1791	1824
Dordrecht	Rotterdam	1627	1660	1693	1726	1759	1792	1825
Dordrecht	Gornichem	1628	1661	1694	1727	1760	1793	1826
Gornichem	Briele.	1629	1662	1695	1728	1761	1794	1827
Gornichem	Briele	1630	1663	1696	1729	1762	1795	1828
Amstelredam	Briele	1631	1664	1697	1730	1763	1796	1829
Amstelredam	Schiedam	1632	1665	1698	1731	1764	1797	1830
Amstelredam	Schiedam	1633	1666	1699	1732	1765	1798	1831
Goude	Schiedam	1634	1667	1700	1733	1766	1799	1832
Goude	Schoonhoven	1635	1668	1701	1734	1767	1800	1833
Goude	Schoonhoven	1636	1669	1702	1735	1768	1801	1834
Haarlem	Schoonhoven	1637	1670	1703	1736	1769	1802	1835
Haarlem	Delft	1638	1671	1704	1737	1770	1803	1836
Haarlem	Delft	1639	1672	1705	1738	1771	1804	1837
Delft	Leyden	1640	1673	1706	1739	1772	1805	1838
Leyden	Rotterdam	1641	1674	1707	1740	1773	1806	1839
Leyden	Rotterdam	1642	1675	1708	1741	1774	1807	1840
Dordrecht	Rotterdam	1643	1676	1709	1742	1775	1808	1841
Dordrecht	Gornichem	1644	1677	1710	1743	1776	1809	1842
Dordrecht	Gornichem	1645	1678	1711	1744	1777	1810	1843

Gor-

Gornichem	Briele	1646	1679	1712	1745	2778	1811	1844
Amſtelredam	Briele	1647	1680	1713	1746	1779	1812	1845
Amſtelredam	Briele	1648	1681	1714	1747	1780	1813	1846
Amſtelredam	Schiedam	1649	1682	1715	1748	1781	1814	1847
Goude	Schiedam	1650	1683	1716	1749	1782	1815	1848
Goude	Schiedam	1651	1684	1717	1750	1783	1816	1849
Goude	Schoonhoven	1652	1685	1718	1751	1784	1817	1850
Haarlem	Schoonhoven	1653	1686	1719	1752	1785	1818	1851
Haarlem	Schoonhoven	1654	1687	1720	1753	1786	1819	1852

104 gg *Een algemeen Pleithof in den Hage*] Ingeſtelt by Hertog Philips van Bourgondien anno 1428. om den Ingeſetenen van Holland regt en Juſtitie te adminiſtreren, en om aan deſelve te appelleren van alle Sententien en Vonniſſen by Schepenen van de reſpecttive Steden gegeven; en preſideerde eertyds in dit Collegie gemeenlijk den Stadhouder van Holland, tot dat anno 1520. als Keiſer Carel tot Grave van Holland ingehuldigt was, by den ſelven goetgevonden wierde, dat inden voorſz Rade preſideren ſoude een Regtſgeleerde, gekoſen uyt den voorſz Rade, of uyt den grooten Rade tot Mechelen, die de Preſident van den Hove van Holland genoemt wert.

Wat de Stadhonders belangt, en wie deſelve geweeſt ſijn, is hier vooren op pagina 1385. en volgende verhaalt.

Volgen nu de namen van de Preſidenten, Raden, en Miniſters van den voorſz Hove, vanden beginne af tot den huydigen dag toe; en wel voor eerſt ſoo als deſelve by Wouter van Gouthoven, in ſijn byvoegſel op de Hollandſe Chronyk tot den jare 1618. werden verhaalt; vervolgens ſoo als deſelve my authenticq uyt de Regiſters van den ſelven Hove ſijn ter handen geſtelt, om daar uyt te konnen ſien, voor hoe verre den voornoemden Gouthoven daar mede over een komt, en wat daar aan gemanqueert heeft.

Dus ſchryft dan den meergemelden Gouthoven eerſtelijk van de Preſidenten van den voorſz Hove.

1475. 1477.

De Heer en Meeſter Johan van Halewijn Heer van Swevegem in Vlaanderen, werd Preſident van den Hove van Holland genoemt, anno 1475. en wert doen mede gedeporteert met den Stadhouder den Heer van Gruythuyſen, volgende het nieuw Privilegie, dat de Vreemdelingen in Holland niet meer regeeren ſouden; en voegt Gouthoven daar by dat hy bevonden heeft, dat den voorſz Mr. Johan van Halewyn namaals ſoude geexecuteerd ſijn geweeſt.

1509. 1528.

De Heer en Meeſter Nicolaas Everarts van Grypskerke by Middelburg in Zeeland; werd in den jare 1505. Raat in den Groten Rade te Mechelen, daar na anno 1509. Preſident in den Hove van Holland, en anno 1528. wierd hy overmits ſijn grote Geleertheid en Ervarentheid geſtelt rot Preſident in den voorſz Rade tot Mechelen; ſtervende in dien ſtaat anno 1532. out 70. jaren, en aldaar begraven; Wat hy voor Kinderen heeft nagelaten, werd by den ſelven Gouthoven mede vermelt.

1528. 1558.

De Heer en Meeſter Gerard van Aſſendelft, Ridder, Preſident van den Hove, of eerſte Raed Preſiderende, anno 1519. en 1528. welken ſtaat hy lange jaren bedient heeft, en ſtierf in ſijn huyſinge in den Hage, op St. Niclaas-avont anno 1558. out ſijnde 70. jaren, begraven in ſijn Capelle in de Parochiekerk aldaar.

1559. 1572.

De Heer en Meeſter Cornelis Suys Heer van Ryſwijk, werd Preſident anno 1559. Hy vertrekt anno 1572. met de andere Raatſ-heeren vermits de troubelen uyt den Hage naar Utregt, en bleef aldaar tot na de Pacificatie van Gent anno 1576. ſtierf in den Hage den 19. September 1580. out 66. jaren.

157.. 1582.

De Heer en Meeſter Jan van Treſlong, Preſident van den Hove van Holland, wert anno 1582. de eerſte Preſident van den Hogen Rade, van nieus opgeregt by wylen den Prins van Orangien, en ſtierf s'jaars daar aan anno 1583.

1582. 1584.

De Heer en Meeſter Aarnout Nicolai Preſident als voren, werdt mede Preſident in den Hogen Rade anno 1584. en ſtierf anno 1592.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

1584. 1590.

De Heer en Meester Adriaan van der Myle, eertyds Raad, werd President anno 1584. welken staat hy bedient heeft tot den 26. Iuny anno 1590. doe hy subitelijk stierf in den Hage out 52. jaren.

1591. 1598.

De Heer Meester Gerrit van Wyngaarden Heer van Benthuysen President van den Hove van Holland, tot in 't jaar 1598. doe hy stierf.

1607. 1616.

De Heer en Meester Pieter van Hinojossa, geboren uyt Zeeland, te voren Raad in den Hogen Rade, wierd President van den Hove van Holland, in Mey 1607. stierf negen jaren daar na, anno 1616.

Lyste van de Raden, by den voornoemden Gouthoven vermelt.

De Heere van Wassenaar anno 1434.
Boudewyn van Sweten, 1434.
Heer Jan van Wassenaar, 1434.
Den Burggrave van Montfoorde.
Godschalk Oem, namaals eerste Heer van Wyngaarden.
Meester Pieter van Beoostenzwene, 1434.
Heer Willem van Lalein, Heer van Bignicourt, naarmaals Stadhouder.
Florens van den Abeele, Heer van Velsingen uyt Zeeland.
Heer Gerrit van Zyl, Heer van Purmereynde, 1448.
Heer Gielis van Cralingen, 1435.
Florens van Borsselen.
Meester Hendrick Wtenhoven van Gent, 1446.
d'Heere van Yssélsteyn, 's Heeren broeder van Egmont.
Jacob Potter van der Loo.
Heer Jan den B. van Blois, Heer van Treslong, 1434.
Meester Lodweijk van der Eycke, 1446.
Heer Samson van Laleyn, Heer van Oppenbays.
Heer Gerrit van Poelgeest.
Heer Willem van Alkemade.
Meester Floris van Paadzen, 1434.
Adriaan van Rommerswaal, Heer van Lodyk in Zeeland.
Meester Jan Ryn.
Gysbert van Vyanen.
Willem, Heer van Naaldwijk, Marschalk van Holland.
Heer Arent van Gent, Heere van Gyssenburg, Hardincxvelt en Wyngaarden, 1439.
Meester Arent van 's Gravesande.
Meester Francoys van Gent.
Aalbert van Naaldwijk, 1434.
Aalbert van Egmont van Merésteyn.
Floris van Kyfhoek, 1434.
Meester Niclaas van Diepenbrouk.
Gerrit Potter vander Loo, 1446.
Meester Gillis van Wissekerke uyt Zeeland, 1450.
Floris van Boschuysen.
Willem Engelbregtsz.
Bartelmeus Partout, alia de Castello, uyt het Land van Luyk.
d'Heer van Ysselsteyn, 's Heeren broeder van Egmont, 1450.
Heer Gysbert van Brederode, Domproost tot Utregt.
Jacob, Heer van Abcoude en Gaasbeek.
Heer Lodewijk van Montfoorde.
Ian van der Mye.
Heer Iacob van Cats, uyt Zeeland.
Heer Lodewijk van Treslong.
Meester Iacob vanden Cloke, 1453.
Meester Anthonis Michielsz, uyt Zeeland; van dese komen die van Eversdijk, een edel geslagt. Hy is geweest Rentmeester Generaal van Holland, seer bemint van den Grave Caarle van Charloos.
Meester Dirk van Sweten, 1469.
Heer Ian van Wassenaar, Heere van Voorburg.
Heer Gerrit van Aslendelf, 1469.
Meester Adriaan Lothynssen.
Meester Willem van Braakel, van Dordregt.
Meester Ian de With, 1470.
Meester Hendrik van der Mye, 1472.
Ian Ruychrok, Raat en Procureur-Generaal, 1469.
Meester Henrik Oem van Wyngaarden.
Meester Michiel de Wilde, 1470. Raad en Procureur Generaal.
Nicolaas de Vriese, Raat en Rentmeester Generaal van Holland 1436. en 1456.
Meester Gerrit van Gronselt, 1475.
Meester Iacob Bossaard, van Belle, 1469.
Meester Adriaan Drabbe.
Meester Ian Petit-pas.
Meester Ian van Halewijn, namaals President en geexcuteerde
Meester Philips Ruychrok van der Werve, Meester Jansz 1475.
Meester Wouter Iansz.
Meester Ian de la Bouverye, uyt Wals-vlaanderen.
Ian, den jongen Heere van Egmont.
Hugo van Sweten, 1477.
Meester Cornelis van Dorp.
Ian van Assendelft, Raad en Rentmeester van Noort-Holland.
Mr. Tielman Oem van Wyngaarden, 1475.
Mr. Ian van Oostdorp, 1475.
Heer Ian van Cruningen, Heer van Paemelen, 1480.
Heer Arent van Sevenbergen.
Gerrit van Assendelft, 1480.
Mr. Iacob Ruysch, Deken van der Capelle op 't Hof, anno 1480. en 1500.
Mr. Iacob van Almmonde, 1480. obyt 1504.
Meester Willem van Berendregt van Leyden, anno 1475. en 1500.
Mr. Cornelis de Ionge, Heer van Baardwijk, te

te vooren Pensionaris van Dordregt, en na Rekenmeester overleden anno 1504.
Ian van Noortwijk.
Meester Ian van Schoonhoven, 1480. en 1500.
Mr. Claas Roeloffz 1480.
Mr. Dirk Persijn, Deken tot Naaldwijk.
Anthonis van den Abeele, uyt Zeelandt, 1480.
Heer Gerrit van Abbenbrouk, 1486.
d'Heer van Wassenaar.
Heer Philips van Wassenaar.
Mr. Ian Wissekerke.
Ian van Rietvelt, Raat ende Procureur Generaal.
Heer Philips van Spangien, 1490. en 1502.
Heer Cornelis van Dorp, 1499.
Mr. Adriaan van Hoogesteyn, 1500.
Mr. Baarthout van Assendelft.
Mr. Ian Boudijnsz 1500.
Ian Oem van Wyngaarden, den ouden.
Mr. Dirk van Sweten, Willemsz. obyt 1502.
Mr. Ian van den Essche, 1502.
Mr. Symon Pietersz.
Mr. Gerrit van der Mye, 1500. en 1521.
Mr. Cornelis Claar Heynensz anno 1511.
Mr. Adriaan Poppe.
Heere Floris van Wyngaarden, heer van Ysselmonde.
Frederik van Renesse, heer van Westmal.
Mr. Ian van Duvenvoorde, heer van Warmont.
Mr. Evert de Veer, namaals Raat te Mechelen.
Mr. Reyer de Ionge, Heere van Baardwijk, meester Cornelisz. anno 1501. stierf 1525.
Mr. Floris Oem van Wyngaarden, te voren als anno 1518. Pensionaris der Stadt Dordregt.
Heer Aalbert vander Coulster, gebooren van Dordregt 1525. stierf anno 1548. out zynde 70. jaren.
Heer Ioos van Treslong, alias Blois.
Mr. Aalbert van Loo, eertyds Griffier anno 1506. is mede geweest Pensionaris der Stad Dordregt, anno 1507. tot 1511. daar na Advocaat van de heeren Staten van Holland, stierf Raat anno 1524.
Caarle Garnier, Raat en Procureur Generaal.
Mr. Jacob Boudijnsz.
Mr. Thomas Beukelaar Symonsz, eertijdts Schepen, daar na Thresaurier en Schout van Dordregt, en Rentmeester Generaal van Zuytholland, en Raat in den Hage, anno 1512. stierf omtrent 1515.
Mr. Hugo de Groot, van Delft.
Mr. Niclaas Everaartsz van Grijpskerke, namaals President, stierf 1532. te Mechelen.
Mr. Jacob Maurisz.
Mr. Frans Coebel van der Loo.
Mr. Jan Bennink van Amsterdam.
Mr. Jan van Haarlem, stierf 1514.
Mr. Hugo van Assendelft, heer van Veenhuysen.
Mr. Ioos Sasbout van Delft, anno 1515. wert anno 1543. den eersten Cancelier van den nieuwen Hove tot Aernhem in Gelderlant, en stierf aldaar anno 1546. en was vader van Heer Arent Sasbout, mede Cancelier van Gelderland, en President te Brussel, die stierf in den Hage, anno 1583.
Claas Lievensz. van Cats.
Jacob Gout.
Meester Pieter van der Cappelle. 1521.
Mr. Jacob Stalpert.
Heer Gerrit van Assendelft, namaals President.
Mr. Gerrit Mulard van Utregt, naderhandt Raat tot Mechelen, in 't jaar 1527.
Mr. Fransoys Snoek van Dordregt, ofte Gornichem.
Mr. Herman van Suyderhuysen.
Mr. Reynier Brant, Raat en Procureur Generaal 1524.
Mr. Willem Willemsz. Raat en Procureur Generaal.
Mr. Willem Pynssen Iacobsz 1530.
Heer Geleyn Zegers, heer van Wassenhoven, 1540.
Mr. Maarten van Naarden, naderhand President tot Utregt en Lieutenant te Groeningen, stierf in 't Jaar 1566.
Mr. Casper, heeren Lievensz van Hooglande, anno 1530. wert President van den Hove van Utregt, en daar na weder Raat in den Hage, stierf anno 1547. nalatende Heer Jan van Hooglande, Deken van S. Marie kerke t'Utregt, Mr. Cornelis van Hooglande Pensionaris van Dordregt, en Juffr. Catarina, die eerst te man hadde Jonkh. Splinter Utenham, en daar na Bouwen van Drenkwaart, Rentmeester Generaal van Zuytholland.
Heer Gerrit van Renesse, Casteleyn van Woerden, stierf in 't Iaar 1568.
Heer Andries van Bronkhorst, Balliou van Voorn.
Mr. Barent Bucho uyt Vriesland, Deken van de Capelle op 't hof.
Mr. Arent Sandelyn van Dordregt, te voren Griffier, was broeder van heer Ieronymus Sandelyn, Ridder. Hy wan Mr. Adriaan Sandelyn, Pensionaris van Amsterdam.
Mr. Kaarle van der Nytsen, namaals President van Vriesland. Hy hadde te wyve Iuffr. Lysbet, dogter van Ionkh. Pieter, heere van Roon.
Mr. Hippolitus Persijn, stierf President t'Utregt, in 't Iaar 1568.
Mr. Cornelis Suys, Heer van Ryswijk 1550. naderhand President.
Heer Cornelis van Myerop, Domdeken van Utregt, sone van den grooten Thresaurier Mr. Vincent Cornelisz. stierf 1572.
Mr. Arent Sasbout, sone van Mr. Ioos Sasbout voorsz, namaals (gelijk sijnen Vader) Cancelier van Gelderland.
Heer Willem Snoukaard van Schouwenburg, heer van den Binkhorst. anno 1550.
Mr. Willem van Alkmaar, Raat en Procureur Generaal.
Mr. Ian Briek van Rapenburg, 1544.
Mr. Cornelis van Weldam, uyt Zeelandt, 1548.

Mr.

Mr. Christiaan de Weert, Raat en Procureur Generaal, naderhand Raat te Mechelen.

Mr. Anthonis van Catz, uyt Zeeland.

Mr. Dominicus Boot, Mr. Frankensz; hy week anno 1572. met den President Suys naar Utregt, overmits de opstaande Oorloge en Troubelen, en stierf aldaar; sijn over-groot-vader Cornelis Boot, was anno 1451. Burgemeester van Dordregt.

Mr. Quintijn Weytsen, van der Vere in Zeland, Ambagtsheer van Brandwijk by Dordregt, stierf anno 1565.

Mr. Frank van den Berge, van Delft, 1559. naderhand Raat te Mechelen.

Mr. Damas van Droogendijk, Vincentsz. stierf 1560.

Mr. Arent Nicolai, heer Everaartsz. namaals President.

Mr. Boudewyn Jacobsz van Cranendonk, van Dordregt anno 1559. stierf namaals Raat te Mechelen, anno 1601.

Niclaas van der Laan, 1561. week weder na Utregt anno 1572. en stierf aldaar, anno 1557. sijn huysvrouwe was Juffr. Catrina Zegers, heer Geleyns Dogter. van Wassenhooven; sijn vader was meester Gerrit van der Laan, Claasz van Haarlem.

Mr. Reynier Moens, Raat en Procureur generaal geweest 1559.

Mr. Jan van Lezanen Engelsz, van Delft, 1561.

Mr. Jacob van der Merche, 1561.

Mr. Dirk van Loo, Soons sone van den Raatsheer Meester Aalbert van Loo, hier vooren geschreven, anno 1561. en 1569.

Mr. Witte Wittensz van Zierikzee, hy week mede naar Utregt anno 1572. en stierf in 't selve Jaar.

Mr. Cornelis van Uytwijk, Raat en Procureur generaal.

Mr. Cornelis van der Nyenburg, 1560.

Mr. Adriaan vander Houf, 1562. desen bleef alleen van de Raatsheeren binnen den Hage, anno 1572. sijnde d'andere naar Utregt geweken.

Mr. Adriaan van der Myle, 1566. namaals President overleden.

Mr. Caarle de Smytere, geboren van Gent, weeck mede na Utregt en stierf aldaar, anno 1576.

Mr. Reynier vander Duyn, week mede na Utregt, en wert daar na Raat oft Assesseur in de Keyserlijke Raat-kamer te Spiers, en stierf anno 1593.

Jonkh. Philibert van Serooskerke, uyt Zeelandt, namaals Gouverneur van Bergen op zoom 1573.

Mr. Jacob du Quesnoy, is mede Procureur generaal geweest, week mede naar Utregt, en stierf 1576.

De naarvolgende zijn Raatsluyden van Holland geweest, geduyrende dat het Collegie, vermits de Troubelen, tot Vtregt resideerde.

Meester Willem Cryep, van Delft, naderhand Raad te Mechelen, en daar na Cancellier van Gelderland te Roermonde, alwaar hy stierf anno 1610. out 73. jaren; hy hadde te wyve Juffr. Anne Numans, dogter van Meester Adriaan Numan, Rekenmeester in den Hage.

Mr. Willem van Korenhuysen, geboren van Belle in Vlaanderen, namaals President van den Hove van Vlaanderen gewerden, hy stierf te Gent anno 1612.

Mr. Cornelis Oem, Hermansz, gebooren van Dordregt, stierf tot Vtregt anno 1599.

Mr. Cornelis van der Hoog, van Haarlem, 1574.

Mr. Godevaard van Moesyenbrouck Adriaansz. gebooren van Dordregt, stierf te Brussel, anno 1605. sijn broeder Meester Herman van Moesyenbroek was Raatsheer te Leeuwaarden, en daar na Cancelier van Over-ysel, mede te Brussel overleden, in 't Jaar 1610.

Mr. Willem Zagarus van Schoonhoven geboren, was Raat anno 1576.

Mr. Cornelis de Jonge, heere van Baardwijk, anno 1576. stierf tot Ysselsteyn, anno 1614. out 73. jaren. Hy hadde te wyve Juffr. Casparijne van Drenkwaart, suster van Heer Jan van Drenkwaart, Ridder, heer van Dormaal, Thresaurier generaal, van de Nederlanden, te Brussel anno 1606. gesturven; sijn overgroot-vader was Meester Cornelis de Jonge, heere van Baardwijk, en Raat in den Hage, hier voren anno 1477.

Mr. Servaas Versteyn, Raat, en daar na Procureur generaal t'Utregt.

Mr. Philips van der Made, Raat tot Vtregt, 1574. te vooren Burgemeester te Haarlem.

Mr. Arent Sandelyn Mr. Adriaans Sandelyn, Pensionaris van Amsterdams sone (die een sone was van Mr. Arent Sandelyn, den ouden, hier voren vermelt) hy wert daar na Raat te Ruermonde in Gelderland.

Mr. Ioris Gruyter, geboren van Rotterdam, Raat, in den Iare 1575.

Mr. Willem Muys, Raat en Procureur generaal tot Vtregt, anno 1573.

Mr. Willem van der Meer van Berendregt, Griffier, anno 1567. en 1574.

Alfonsus de la Loo, geboren in Zeeland, Griffier vanden hove van Holland tot Utregt, anno 1573. te voren anno 1567. Secretaris van de Grave van Hoorn; hy wert daar na Secretaris van de Nederlantsche saken in Spangien, en stierf anno 1608. te Brussel out 75. Iaren; hy hadde getrout Iuffr. Iaqueline Pynssen in den Hage.

Raat-

Raatsluyden van den Hove van Hollant, 't zedert den laatsten Oorloge in den Hage residerende.

1573. Meester Adriaan van der Houf, bleef alleen in den Hage anno 1572.

1573. Meester Pieter van der Meer, anno 1573. wert daar naar Pensionaris van Delft, daar hy gebooren was.

1573. Meester Niclaas van Valkesteyn, anno 1573. stierf anno 1601. is mede geweest Balliou van Voorn.

1573. Meester Dirk van der Nyenburg, naarmaals President van den hoogen Rade.

1573. Mr. Pauls van den Hove, Raat en Procureur generaal anno 1573. namaals te Delft verdronken.

1573. Mr. Gerrit van Wyngaarden, wierde namaals President.

1573. Mr. Cornelis van Bronkhorst.

1573. Mr. Amelis van der Boukhorst, daar na Raat in den Hogen Rade.

1573. Mr. Ieronymus van Borre, uyt Zeeland, stierf in 't Iaar 1595.

1573. Mr. Leonard Kasimbroot, edelman van Brugge, broeder van Ionkhr. Ian Kasimbroot, heer van Bakkerseele, eertyds Raat van den Grave van Egmont, hy stierf anno 1594.

1573. M. Arthus van Brederode, heeren Reynouts natuerlijke sone, stierf anno 1592.

1573. Heer en Meester Iacob van Duvenvoorde, heer van Warmont, stierf anno 1577.

1573. Mr. Adriaan Brasser van Delft, stierf subytelijk, anno 1576.

. . . Mr. Pelgrim van Loen, van Utregt, stierf anno 1587.

. . . Mr. Ioos van Meenen, in Vlaanderen, te voren Advocaat Fiscaal, werd anno 1584. Pensionaris der stad Dordregt, tot anno 1595. doe hy om d'ondiensten deselve stede gedaan, gelicentieert wert, en stierf anno 1596.

1578. Mr. Niclaas Kamerling, stierf anno 1586.

1579. Mr. Cornelis Bakker, Adriaansz. stierf anno 1583.

1580. Mr. Sebastiaan Loosen, van Gornichem, stierf Raat in den Hoogen Rade 1597.

1581. Mr. Pieter de Hinojossa, stierf President van den voorsz Hove 1616.

1582. Mr. Dirk van Leeuwen, stierf Raat in den hoogen Rade.

1585. Mr. Frederik Verhorst, stierf anno 1608.

1585. Mr. Gerrit Doessen, overleden anno 1595.

1586. Mr. Francois de Koning, van Delft, stierf in 't Iaar 1613.

1588. Mr. Frederik van Boymer, stierf anno 1589.

1590. Mr. Iacob Pauwelsz. van Dordregt, te vooren aldaar Pensionaris, stierf anno 1596.

1591. Mr. Niclaas Kromhout.

1593. Mr. Adriaan van der Meer, van Delft, stierf in 't jaar 1600.

1596. Mr. Adriaan t'Iong, genaemt Iunius, van Dordregt.

1597. Mr. Pieter van Kouwenburg, uyt Zeeland.

1597. Mr. Hendrik Rosa, uyt Zeeland.

1601. Mr. Amelis van Roosendaal, van der Goude.

1601. Mr. Ian Buyes, van Monikendam, stierf 1614.

1601. Mr. Floris van Schoterbosch.

1601. Mr. Willem van Sevender, stierf 1605.

1606. Mr. Steven van der Does, heer van Noortwijk.

(Mr. Hugo de Groot, Iansz. wert anno 1607. Raat en Advocaat Fiscaal, in plaatse van den overleden meester Symon van Veen.)

1610. Mr. Geleyn Alleman, uyt Zeeland.

1613. Mr. Lancelot van Brederode, meester Arthus sone voornoemt.

1614. Mr. Adriaan Teding, alias Berkhout, van Monikendam.

1614. Mr. Willem van Baarsdorp, van Leyden, den elfsten in 't getal van de Raatsheeren anno 1618. levende. En Mr. N. van Kinschot, Raat en Advocaat Fiscaal geworden anno 1614 in plaats van Mr. Hugo de Groot, die alsdoen Pensionaris wert der stad Rotterdam.

Dese sijn Griffieren geweest van den voorsz Hove.

Dirk van Sweten Boudewynsz. gestelt anno 1445.

Mr. Ian Rosa, gestelt anno 1446.

Mr. Iacob Bossaard, anno 1446.

Willem van Sweten, gestelt anno 1464.

Mr. Dirk Poes, wert Griffier anno 1467.

Mr. Ian Boudewynsz. anno 1471.

Mr. Willem van Sweten, werde Griffier anno 1477.

Mr. Floris Oem van Wyngaarden, Griffier geworden anno 1482. tot 1502. namaals Pensionaris van Dordregt en Raat in den Hage.

Mr. Cornelis Bouwensz. gemaackt Griffier, 1504.

Mr. Aalbert van Loo, Griffier anno 1506. is mede geweest Pensionaris van Dordregt, en daar na Raat in den Hage, en stierf anno 1524.

Ian van den Sevender, anno 1506. en stierf anno 1509.

Casper van Beauvoir, Griffier by provisie, 1510.

Mr. Hendrik Claasz. werdt Griffier anno 1510.

Mr. Arent Sandelyn van Dordregt, Griffier, gestelt anno 1515. wert anno 1528. Raat.

Mr. Ian de Ionge, wert Griffier anno 1529. Sijn Vader en grootvader waren Schepenen van Dordregt; sijn over groot-vader was aldaar Burgemeester anno 1444. en dien sijn vader was mede Burgemeester te Dordregt, anno 1423. Hy stierf anno 1543. nalatende vier Dogters.

Mr. Ian van Dam, Griffier anno 1543. tot anno 1557.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Bartel van Bassen, genaamt Ernst, sone heeren Jans van Bassen, Ridders, wert Griffier anno 1557. tot in February anno 1583. doen hy stierf.

Mr. Pieter Hanneman, Griffier geordineert 1583. tot dat hy overleet anno 1593. in Ianuary.

Ian de Regtere, sone van Coenraat de Regtere, anno 1574. en 1587. Griffier van de Heeren Staten van Holland, stierf anno 160. ..

Anthonis Duyk, Griffier van den Provincialen Rade ofte Hove van Holland, &c.

Volgen nu de namen van de Presidenten van den Hove van Hollandt, Zeelandt, en Vrieslandt, mitsgaders Raden Ordinaris en Extraordinaris, als mede Griffiers, Advocaten Fiscaal, en Secretarisen van den voorsz Hove, authentiquelijk uyt de Registers vanden selven Hove tot den huydigen dag toe getrokken.

P R E S I D E N T E N.

Heer Boudewyn van Swieten, eerste Raadt 1428.

Den Heere van Bingnicourt 1430.

Heer Gosuyn de Wilde 1440. naderhant gevangen en gepriveert.

Heer Willem Broeder tot Egmont Heer van Ysselsteyn 1448.

Heer Willem van Alkemade Ridder eerste Raad 1462.

Den Heer van Wassenaar eerste Raat 1510.

Heer Niclaas Everardi 1516.

Heer Gerardt van Assendelft eerste Raat Presiderende, *Loco Everardi* (die tot Mechelen getrocken was) den 26. September 1528. stierf in December 1558.

Heer Cornelis Suys, Heere tot Ryswijk, 21. October 1559. trekt metten Raat anno 1572. naar Utregt, en daarom verlaten.

Heer Arnout Nicolai Presiderende, 20. Iuny 1578. President in den Hoogen Raad 1582.

Heer Adriaan van der Myle. President 19. December 1582. *Loco* Nicolai; obyt 1591.

Heer Gerard van Wijngaarden, Heere van Benthuysen en Soetermeer President, *Loco*, A. van der Myle. 6. April 1591. stierf 6. Mey 1598.

Heer Pieter de Hiniosa Heere van Wena 26. Mey 1607. *Loco* Wijngaarden; stierf 4. Mey 1616.

Heer Niclaas Cromholt, wert President 1. Ianuary 1620. obyt den 22. Maart 1641.

Heer Iohan Oem van Wijngaarden den 2. Mey 1642.

d'Heer Iohan Dedel, *Loco* Wijngaarden, den 28. October 1653. *obyt* den 22. Maart 1665.

d'Heer Adriaan Paauw, Ridder, Heere van Bennebroek &c. den 21. Iuly 1670.

Raden Ordinaris en Extraordinaris.

1428.

Den Heere van Wassenaar.

Heer Iohan van Wassenaar, nog 1441. en 1448.

Den Heere van Montfoort.

Godschalk Oem, nog 1441.

Mr. Pieter van By-Oostens-Wene.

1430.

Florens van Abele, Heere tot Velsingen.

Heer Gerrit van Syl, Heer tot Purmerende nog 1441.

Floris van Borsselen, nog 1441.

Mr. Hendrik Utenhoven, nog 1441.

Den Heer van Ysselsteyn.

Jacob Potter vander Loo, nog 1441.

Mr. Lodewijk van der Eeke, nog 1441.

Heer Sampson van Lalain.

Heer Gerrit van Poelgeest, nog 1441.

Heer Willem van Alkemade.

Adriaan van Lodijk,

Gysbert van Vianen, nog 1441.

1440.

Willem Heere van Naaldwijk.

Heer Arent van Gent.

Mr. Arent van s'Gravesande.

Mr. Franchois van Gent.

Aalbregt van Egmont van Meresteyn, nog 1441.

Floris van Kyshouk nog 1441.

Willem Engelbregts.

Claas van Diepenbrouk.

Gerrit Potter vander Loe.

Mr. Gillis van Wissekerke.

Floris van Boshuysen.

Willem Broeder t'Egmont Heere van Ysselsteyn 1438.

Den Heere van Brederode 1441.

Heer Gysbregt van Brederode Domproost, ook Proost van Oude-Munster.

Heer Lodewijk van Montfoort,

Aalbregt van Naaldwijk.

Floris van Boukhorst.

Iacob van Cats.

Iohan vander Mye.

Iohan Ruygrok.

Wouter Huygen.

Floris Paadze.

Mr.

Mr. Pieter van Renesse.
M. Bartholomeus Partaut.

1448.

Iacob Heer tot Gaasbeek.
Hr. Lodewik van Treslong.
Mr. Anthonis Michiels.
Dirk van Swieten, eerst Griffier, naar Raat.
Heer Gerrit van Assendelft.
Mr. Adriaan Lothyns.
Mr. Willem van Braakel.
Hendrik van der Mye.
Mr. Hendrik Oem van Wijngaarden.
Michiel de Wilde.
Claas de Vriese.
Gerrit van Gronsse.
Willem van Swieten, Raat en Procureur Generaal.

1462.

Mr. Iohan Petyt Pas.
Mr. Iohan Halewyn Heere van Swevesele.
Mr. Wouter Ians.
Mr. Iohan van der Bouverie.

1476.

Mr. Cornelis van Dorp.
Iohan van Assendelf, ook Rentmeester van Noorthollandt.

1480.

Thielman Oem van Wijngaarden.
Iohan van Oostdorp.
Heer Gerrit van Abbenbroek.

1500.

Den Heere van Wassenaar.
Den Heere van Sevenbergen.
Heer Philips van Wassenaar, Ridder.
Mr. Cornelis de Ionge.
Mr. Iohan van Wissekerk.

1503.

Heer Philips van Spangien, Ridder.
Heer Cornelis van Dorp, Ridder.
Heer Gerrit van Assendelft anno 1517.
Mr. Jacob Ruysch, Deken anno 1517.
Mr. Iacob van Almonde.
Mr. Iohan van Schoonhoven.
Mr. Adriaan van Hogesteyn.
Mr. Willem van Berendrecht, anno 1517.
Philips Ruychrock vander Werve.
Mr. Barthout van Assendelft.
Mr. Iohan Bouduynsse.
Iohan Oem van Wijngaarden den Ouden.
Mr. Dirk van Swieten.
Mr. Iohan van den Essche.
Mr. Symon Pieters.
Mr. Gerrit van der Mye.
Adriaan Poppe.
Heer Floris van Wijngaarden Ians, Heere van Ysselmonde, Ridder, 1517.
Mr. Floris van Wijngaarde, eerst Griffier, naar Raat van den Hove.

Fredrik van Renesse 1504. en 1517.
Iohan van Duvenvoorde Heer tot Warmont 1503. naar afgestelt van Raat Ordinaris, en blyft maar Extraordinaris, weder tot Ordinaris gestelt 15. Iuly 1516.
Mr. Evert de Veere, 1504.
Mr. Reynier de Ionge 1504. en 1517.
Mr. Abel van Colster *Loco* Duvenvoorde 1504. en 1514.
Heer Ioos van Blois, Ridder, 1516.
Carel Garnier Raat en Procureur General 1516.
Mr. Thomas Beukelaar 1516.
Mr. Hugo de Groot 1516.
Mr. Jacob Mauryns 1517.
Mr. Franchoys Coebel Heer van Loo.
Mr. Iasper Anthonis 1517. naar eerste Raad presiderende ter erectie van den Raad van Utregt; dat resignerende wert Extraordinaris in den secreten Raade, en in Holland 17. Iuly 1538. en Ordinaris *Loco* Brunt 18. November 1539.
Mr. Ian Benning 1517.
Mr. Hugo van Assendelft.
Mr. Ioost Sasbout 1517.
Claas Lievens van Cats 1517.
Iacob Gout.
Mr. Pieter de Capella 1517.
Meester Aalbregt van Loo 1517.
Mr. Gerard Mulaart 1517.
Mr. Frans Snoek 1517.
Mr. Harman van Suyderhuysen Raad supernumeraar 15. October 1531. wert Ordinaris 13. Iuny 1532.
Heer Cornelis Vincentsz Deeken van Oude Munster, en de Cappelle te Hove, Dr. in de Regten, Raadt Extraordinaris 4. Maart 1533.
Mr. Reynier Brunt, Raad Extraordinaris en Procureur Generaal 1525. wert Ordinaris *Loco* Aart Sandelyn 23. September 1535.
Mr. Maarten van Naarden 1525. wert naar Raad in Vriesland, weder Extraordinaris in Holland 25. Mey 1537. naar Lieutenant te Groningen, en weder Extraordinaris in Holland den 22. October 1557.
Mr. Willem Pynsz Extraordinaris 1525. wert Ordinaris *Loco* Suyderhuysen ten halven wedde 6. October 1536. obyt 1546.
Mr. Geleyn Segers, Extraordinaris 1525. Ordinaris *Loco* Suyderhuysen ten halven wedde, tot dat een plaatse vaceert, 12. October 1536. neemt oorlof 4. Juny 1561.
Mr. Willem Willems Raat en Procureur Generaal in Hollandt, *Loco* Brunt 11. April 1536. obyt September 1543.
Heer Gerrit van Renesse, Ridder, Schout van Leyden, Extraordinaris 4. Maart 1538. Ordinaris in October 1559.
Andries van der Boukhorst 1532.
Mr. Barent Bucho Deeken van t'Hof, 1539.
Mr. Hypolitus van Persijn, Extraordinaris 29. April 1542. Procureur Generaal 6. December 1543. Ordinaris 6. February 1545. wert President in Vrieslandt 1549.
Mr. Cornelis Suys, Ordinaris 10. Iuly 1543. *Loco* Ioan van Duvenvoorde Heer van Warmont, *fit Præses* 21. October 1559.
Mr. Willem Snoukaart, Licentiaat, Extraordinaris

naris 13. November 1543. Ordinaris *Loco* Willem Pyns, overleden op halve gagie, 3. February 1546. gepriveert, 2. October 1559.

Mr. Aarnout Sasbout, Extraordinaris 20. December 1543. Ordinaris by resignatie na sijn Vader, Cancelaar van Gelderland.

Mr. Iohan Brielis Extraordinaris den 17. Maart 1544.

Mr. Cornelis van Weldam Raat 1544. stierf 10. Iuly 1561.

Mr. Cornelis Hendriks Extraordinaris 16. Augusti 1544. Ordinaris op halve gagie *Loco* Willem Pyns 3. February 1546.

Mr. Carel Neitsen geweest Raat, en Procureur Generaal in Vriesland, wert Ordinaris van desen Hove 10. Mey 1547. en wert President in Vriesland in April 1557.

M. Christiaan de Waart, Raat en Procureur Generaal *Loco* Hipoliti van Persijn Maart 1549. gaat af, en wert Raat te Mechelen 1558.

Mr. Anthonis van Cats Licentiaat, Extraordinaris 19. Augusti 1549.

Mr. Dominicus Boot, Extraordinaris 22. Augusti 1549. Ordinaris 25. September 1557.

Mr. Dammas van Drogendijk Extraordinaris *Loco* Antonis van Cats 19. October 1554. Ordinaris den 13. November 1559. *obyt* 22. September 1560.

Mr. Quintyn Weitsen Extraordinaris *Loco* Brielis 24. Mey 1555. Ordinaris 13. November 1559. *obyt* 1565.

Mr. Vrank van den Berge Extraordinaris *Loco* Neitsen 10. April 1557.

Mr. Cornelis van Uytwijk Raat en Procureur Generaal *Loco* de Weert 15. November 1558. *obyt* 1559.

Mr. Arnout Nicolai Extraordinaris 7. November 1557. Ordinaris *Loco* Suys 16. December 1559. presiderende 20. Iuny 1582.

Mr. Cornelis Ianse Prince, Raat 3. Ianuary 1560. *obyt* 11. Maart 1562.

Mr. Boudewyn Iacobs Commissaris October 1559. en Ordinaris 18 November 1560.

Mr. Adriaan van der Houf Extraordinaris 15. December 1559. Ordinaris *Loco* Weldam 30. September 1561. *obyt* 1580.

Mr. Reynier Moins Raat en Procureur Generaal *loco* Uytwijk in November 1559.

Mr. Ian Engelsen van Lesaan Commissaris 12. December 1559. Ordinaris *loco* Prince 9. April 1562.

Mr. Iacob vander Mersche Commissaris 16. December 1559.

Mr. Nicolaas van der Laan Ordinaris by resignatie van sijn Schoon-vader Wassenhove 4. Iuny 1561.

Mr. Witte Wittensz. Extraordinaris *loco* Verhouf 29. November 1561.

Mr. Carel de Smytere Commissaris *loco* B. Iacobi 21. February 1562.

Mr. Dirk van Loo Commissaris *loco* Angeli 13. April 1562.

Mr. Adriaan vander Myle Extraordinaris *loco* D. van Loo, 14. April 1564. Ordinaris 30. April 1565. *loco* Weitsen, September 1568. President.

Mr. Iacob de Quesnoy Extraordinaris *loco* Myle 30. Iuny 1565.

Mr. Reynier van der Duyn, Extraordinaris 6, Iuly 1565. naar gestelt tot Spiers.

Heer Ieronimus van Serooskerke, Ridder, Extraordinaris sonder in den Hage te moeten resideren 4. September 1565.

Mr. Willem Cryp Pensionaris van Delft, wert Ordinaris *loco* A. vander Myle 20. September 1568.

Mr. Willem van Coornhuyse Ordinaris *loco* Aart Sasbout 3. April 1570.

Mr. Cornelis Oem Ordinaris *loco* Boudewyn Iacobi 21. Augusti 1570. was mede Griffier van de Leenen.

Mr. Pieter vander Meer 1573. scheyter uyt in October 1573.

Mr. Nicolaes van Valckesteyn, Ordinaris 1573. in Februario, *obyt* 24. Marty 1601.

Mr. Artus van Brederode Licentiaet, Ordinaris 20. October 1573. verlaat sijn Staat om indispositie 1590. *obyt* 1592.

Mr. Jeronimus van Borre Ordinaris 1573. *obyt* 1595.

Mr. Leonart Casenbroot 1573. *obyt* 7. Marty 1604.

Mr. Cornelis van Bouchorst Ordinaris 1573.

Mr. Pelgrum van Loen Ordinaris in January 1576 *obyt* 1587.

Mr. Joost de Menyn Advocaet Fiscael, wert Ordinaris 26. Marty 1576. verlaet sijn staet, anno 1584.

Mr. Nicolaes Camerlingh Ordinaris 3. Mey 1576. *obyt* 1586.

Mr. Pieter de Heniosa Ordinaris Mey 1581. wert Raat in den Hoogen Rade in Mey 1597. en President in 't Hof 28. Mey 1607. *obyt* 4. Mey 1616.

Mr. Dirk van der Nieuburg in Februari 1573. gaat in den Hoogen Rade 1582. wert daar President 1592. *obyt* 7. January 1595.

Mr. Gerrit van Wijngaarden, February 1573. gaat in den Hoogen Rade 1582. wert President in 't Hof 6. April 1591.

Mr. Dirk van Bronkhorst, February 1573. *obyt* 1574.

Jr. Iacob van Warmont, November 1573 *obyt* Juny 1575.

Mr. Adriaan Brasser, Nov. 1573. *obyt* 1579.

Mr. Sebastiaan van Loosen Ordinaris January 1580. in den Hoogen Raad 1582. *obyt* 24. April 1597.

Mr. Dirk van Leeuwen, Ordinaris in February 1582. in den Hoogen Rade 1591. *obyt* 20. April 1596.

Mr. Cornelis de Bakker, Ordinaris in September 1579. *obyt* 19. Augusti 1583.

Mr. Fredrik Verhorst, Ordinaris 26. February 1585. *obyt* 7. February 1608.

Mr. Gerard Doedesse Ordinaris 26 February 1585. *obyt* in Maart 1595.

Mr. Franchois de Konink Ordinaris den 12. November 1586. *obyt* 3. December 1613.

Mr. Fredrik Boymer Ordinaris Ianuary 1588. stierf Mey 1589.

Mr. Iacob Pauli Ordinaris in Januario 1590 *loco*

loco Boymer, *obyt* in October 1596.

Mr. Nicolas Cromholt Ordinaris 6. December 1591. wert Presideut in 't begin van January 1620. *obyt* 23. Maart 1641.

Mr. Adriaan van der Meer Ordinaris 22. Maart 1593. *obyt* 22. Maart 1600. *loco Brederode.*

Mr. Adriaan Iunius Ordinaris *loco* Iacob Pauli 10. January 1597, *obyt* Mey 1620.

Mr. Symon van Veen Ordinaris blyvende Fiscaal 17. January 1595. acte om mede te staan over Processen 12. December 1600. Raat in den Hoogen Rade, 29. October 1610.

Mr. Pieter Couwenburg van Blois *loco* Borre, Ordinaris uyt Zeelandt 7. Iuly 1579 *obyt* 28. Iuny 1644.

Mr. Hendrik Rosa, Ordinaris uyt Zeelandt 19. Augusti 1597. *loco* Heniosa, *obyt* 21. January 1629.

Mr. Amelis van Rosendaal, Ordinaris Ianuary 1602. *obyt* Iuny 1620.

Mr. Iohan Buyes 12. January 1602, *obyt* 12. February 1614.

Mr. Florens Schoterbosch 8. Ianuary 1602. *obyt* 30. October 1618. s'morgens ten twee uyren.

Ir. Willem van Sevender den 7. Ianuary 1604. *obyt* den 7. Augusti 1605.

Ir. Steven van der Does, Heere van Noortwijk Ordinaris *loco* Sevender, Mey 1606. *obyt* 1622.

Mr. Geleyn Aleman van wegen Zeelandt Ordinaris 16. Iuny 1610. *obyt* 26. October 1624.

Ir. Lancelot van Brederode Artus Sone den 24. Mey 1613.

Mr. Adriaan Teding van Berkhout Ordinaris *loco* Buyes van wegen Noorthollandt 7. April 1614. *obyt* 14. Augusti 1620.

Mr. Willem van Baarsdorp *loco* Coning 7. April 1614. *obyt* Mey 1623.

Mr. Reynier van Persijn *loco* Cromholt den 12. Mey 1620. *obyt* in Maart 1639.

Mr. Andries de With *loco* Schoterbos den 18. December 1620. *obyt* den 26 November 1637.

Ior. Iohan Oem van Wijngaarden *loco* Brederode 7. January 1621. naderhand President geworden den 2. Mey 1642. *loco* Cromholt.

Mr. Iohan Dedel den 16. February 1621.

Mr. Iohan Loenius den 24. Maart 1621, *obyt* den 13. September 1641.

Mr. Abraham van der Meer den 18. Mey 1621. *obyt* den 20 Mey 1638.

Ioncheer Ian van Matenesse 15. April 1624. *obyt* 21. September 1625.

Mr. Willem van Muylwijk 15. Mey 1624. *obyt* den 2. February 1644.

Mr. Hugo Blocq den 17. November 1625. *obyt* den 6. September 1661.

Ir. Willem van Lier, Heere van Oosterwijk *loco* Mathenesse 17. July 1626. wert Ambassadeur by de Republijke van Venetien, en neemt oorlof in den Raad den 11. October 1627.

Mr. Gerard Crommon den 17. July 1629.

Mr. Sebastiaan Franken den 2. September 1638. *obyt* den 3. December 1651.

Mr. Johan van Boschvelt, *obyt* den 25. Mey 1641.

Mr. Casper van Kinschot *loco* Mr. Reynier van Persijn, den 3. Mey 1640. *obyt* den 5. July 1654.

Ir. Fredrik van Dorp, den lesten April 1642. *loco* Jr. Willem van Lier. Den 5. Maart 1656. is d'Heer Fredrik van Dorp Heer van Maasdam, uyt den Hage vertrocken als Ambassadeur Extraordinaris naar de Coningen van Sweeden en Poolen, en heeft in December 1658. naar sijn gedaane rapport ter Vergaderinge van de Heeren Staten Generaal weder sessie genomen in den Raat.

Mr. Dirk Sixti *loco* Mr. Johan Loenius den 2. Mey 1642. *obyt* Ianuary 1670.

Mr. Gualter de Raat *loco* Mr. Iohan Bosvelt den 2. Mey 1642. *obyt* den 10. Ianuary 1663.

Mr. Herman de Huybert *loco* Couwenburg den lesten November 1644. *obyt* den 3. Iuly 1650.

Mr. Aalbregt Nierop *loco* Muylwijk den 16. April 1649. *obyt* den 27. Ianuary 1676.

Ir. Willem van Wassenaar Heere van Veur *loco* Ioncheer Willem van Lier den 24. February 1651.

Mr. Martinus Vet den 3. Ianuary 1652. gesuspendeert.

Mr. Adriaan Pauw Heere van Bennebroek *loco* Mr. Sebastiaan Francke den 26. October 1652.

Mr. Willem Goes *loco* Mr. Pieter Vogelsank, die in de plaatse van den Heere Dedel tot Raadt sijnde geeligeert, deselve plaatse, eer hy in de effective bedieninge was getreden, hadde verlaten, en tot Pensionaris van Amsterdam was gecontinueert, den 28 October 1654.

Mr. Iacob van der Graaf *loco* Mr. Gasper van Kinschot den 14. October 1654.

Mr. Pieter Ockerssen van Zierikzee *loco* Mr. Gerard Crommon van der Goes, van wegen die van Zeeland Gedeputeert in de Vergaderinge vande Hoog Mog. Heeren Staten Generaal, als mede in de Chambre mipartie, den 4. December 1654. wert Raat in den Hoogen Rade den 22. October 1669.

Mr. Adriaan van Almonde *loco* Mr. Willem van Wassenaar Heere van Veur doet eedt den 17. Iuny 1655.

Mr. Cornelis Fannius *loco* Adriaan van Aelmonde, doet eedt den 27. February 1660. *obyt* den. . . . anno 1675.

Mr. Iohan van den Honaart den 16. Maart 1663. *loco* Mr. Gualther de Raat, *obyt* den 14. April 1667.

Mr. Hendrik Cloek *loco* Mr. Iohan van den Honaart, doet eedt den 5. September 1667. *obyt* den 20. October 1670.

Mr. Cornelis Teresteyn van Halewyn van Dordregt *loco* Dirk Sixti, doet eedt den 21. Maart 1670.

Ir. Fredrik de Lier, *loco* Fredrik van Dorp Heere van Maasdam, geworden sijnde Balliuw, en Opperdijkgraaf van Rynland, doet eedt op den 29. Iuly 1670.

Mr. Cornelis Baan van Dordregt, *loco* Mr. Adriaan Pauw Heere van Bennebroek, op den 21. Iuly 1670. geworden sijnde President van den Hove, doet eedt den 30. September 1670.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

obyt den 12. October 1684.

Mr. Mattheus Gool, van Leyden Raat, in den Rade van Braband, *loco* Mr. Hendrik Kloek, doet eedt op den 12. November 1670.

Mr. Benjamin Fagel, Secretaris vande Reeken-kamer van Holland *loco* Mr. Jacob van der Graaf, doet eedt den 23. July 1674.

Op den 5. September 1674. heeft d'Heer en Mr. Adriaan Pauw Heere van Bennebroek, in qualite als President van den Hove van Holland, Zeeland, en Vriesland, op sijne Commissie van Zeeland gedaan den behoorlijken eedt.

Op den 6. dito en volgende dagen hebben d'Heeren en Mrs. Aalbregt Nierop, Willem Goes Heere van Boekhorstenburg, Cornelis Fannius Heere van Out-Haarlem, Cornelis Terestein van Halewyn, Fredrik de Lier, Cornelis Baan, Mattheus Gool, en Benjamin Fagel, haar eedt op de Commissie van Zeeland, gedaan.

Gelijk mede opden voorsz 6. September 1674. den behoorlijken eedt hebben gedaan, soo op hare Commissie van Hollandt als Zeelandt de naarvolgende Heeren, namentlijk.

Mr. Adriaan Pots van wegen Hollandt, *obyt* den . . December 1680.

Mr. Aarnout van Citters, van wegen Zeelandt.

Mr. Cornelis de Neyn, van wegen Hollandt *obyt* den. . .

Mr. Cornelis Ockers, van wegen Zeeland.

Mr. Iohan Munter van wegen Hollandt.

Mr. Franchois Keetelaar, van wegen Zeeland.

Mr. Paulus Andries van der Meulen van wegen Zeelandt.

Mr. Willem van den Kerkhoven *loco* Mr. Cornelis Fannius, doet eedt den 1. December 1675. *obyt* den 5. October 1680.

Mr. Jacob Vallensis, Raat in den Rade van Braband, *loco* Mr. Aalbregt Nierop, doet eedt den 21. Mey 1676.

Mr. Adriaan Cobmoyer, by verwisselinge met Mr. Aarnoud van Citters, als Raat in den Hoogen Rade, doet eedt den 9. September 1680. *obyt* den 18. Iuny 1682.

Jor. Aalbregt van Schagen, Heere van Heenvliet, *loco* Mr. Willem van den Kerkhoven, doet eedt den 24. January 1681. *obyt* den 1. January 1682.

Jor. Charles Philips van Dorp, *loco* Ior. Aalbregt van Schagen, doet eedt den 12. Mey 1682.

Mr. Iman Cau, *loco* Mr. Adriaan Cobmoyer, doet eedt den 19. October 1682.

Griffiers van den voorschreven Hove.

Dirck Boudewyns van Swieten 1445. ofte 1438.

Mr. Iohan Rose in February 1446.

Iacob Bossaart 2. October 1447.

Willem van Swieten 1463.

Dirk Poes 1467.

Ian Boudewijns 1471.

Willem van Swieten 1477.

Mr. Floris van Wijngaarden 1480.

Iohan van Sevender 1504.

Cornelis Boudewyns 1504.

Albertus van Loo 1506.

Mr. Aarnout Sandelyn 1515.

Mr. Iohan de Ionge 1529.

Iohan van Dam in September 1543.

Mr. Bartel Ernst 15 September 1557.

Mr. Pieter Hanneman 1583. *obyt* . . Ianuary 1593.

Iohan de Regtere 8. April 1593. *obyt* April 1602.

Mr. Anthony Duyk den 2. Iuny 1602.

Hendrik Pots den 13. Ianuary 1620. *loco* Duyk, *obyt* den 4. Iuly 1622.

Franchois Criep den 8. November 1622. *loco* Pots.

Mr. Cornelis Rollandt uyt Zeelant den 12. Ianuary 1640. *loco* Criep, *obyt* in October 1652.

Mr. Adriaan Pots, *loco* Mr. Cornelis Rolland, in December 1652. doet eedt den 5. Ianuary 1653.

Mr. Willem Dedel, *loco* Mr. Adriaan Pots den 30. September 1675. *obyt* den 17. October 1683.

Mr. Anthony Gunther van Kintschot den 16. December 1675.

Advocaten Fiscaals.

Mr. Paulus van den Berge anno 1559.

Mr. Iooſt de Menyn 1570. verlaat sijn staat 1580.

Mr. Cornelis van Nieustadt, *loco* Menyn 1. December 1579. wert Raat in den Hoogen Rade 1584.

Mr. Ruysch Claassen, *loco* Nieustad 17. Iuny 1584. verlaten 1595.

Mr. Symon van Veen, Gecommitteert totte beleyden van de Domeynen, Processen 19. Maart 1591. Advocaat Fiscaal 18. Ianuary 1595.

Mr. Hugo de Groot *loco* Veen 10. December 1607. wert Pensionaris van Rotterdam 1613.

Mr. Niclaas van Kinschot *loco* de Groot 13. February 1614.

Mr. Theodorus Graswinkel in 't civil den . . . 1647.

Mr. Iohan Moons den 13, February 1648. wert Pensionaris van Rotterdam.

Mr. Cornelis Boy int crimineel den 21. December 1651. *obyt* den 2. February 1665.

Mr. Willem van Stryen in 't civil den 4. December 1656. in plaatse van Mr. Theodorus Graswinkel, sijnde Griffier in de Chambre mipartie.

Mr. Iohan Ruysch, *loco* Cornelis Boy den 20. Maart 1665.

Mr. Rem van Limburg in 't civil *loco* Mr. Willem van Stryen den 23. Iuly 1670.

Subtituyt Griffiers.

Francois Criep den - - 1591. wert Griffier den 8. November 1622.

Franchois de Witte den 8. November 1622. *obyt* den 1. September 1638.

Mr. Adriaan Pots, den 7. February 1639. wert Griffier in December 1652. en doet eedt den

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

den 5. January 1653.

Mr. Iohan van Campen in plaatſe van den voorſz Mr. Adriaan Pots, den 14. January 1653. *obyt* den 16. January 1658.

Mr. Willem Dedel in plaatſe van den voorſz Mr. Iohan van Campen den 11. February 1658.

Secretariſen van den voorſchreven Hove.

Jan van Dam Extraordinaris 23. Marty 1540.

Mr. Johan vander Merſche 21. Juny 1541.

Willem de Jonge Extraordinaris 27. October 1541.

Mr. Philips van Uytwijck Extraordinaris wert Ordinaris den 20. Auguſti 1543.

Jan Henry de Beauboir Extraordinaris, *loco* van Malſem, 26. February 1549.

Nicolaes van Perſijn, Ordinaris, *loco* J. van Dam 17. September 1543.

Nicolaes Nicolai de Jonge, Extraordinaris *loco* Philips van Uytwijck, 16. October 1543.

Louff van Snellenburg Extraordinaris, by Reſignatie Nicolai, 14. Auguſti 1546.

Jan Purtrijck Secretaris Ordinaris, *loco* Willem de Jonge 2. November 1546.

Jacob de Jonge Jacobſz Extraordinaris, 19. October 1548.

Otto van Malſem van Extraordinaris wert Ordinaris, *loco* Barthout van Aſſendelf, 26. February 1549.

Willem van Berendrecht Extraordinaris, *loco* Snellenburg, 5. December 1552. gecommitteert tot de Depeſchen van den Stadthouder, 21. Juny 1560.

Jooſt van Dam, Extraordinaris 23. February 1553.

Huych de Groot, Extraordinaris 25. February 1560.

Nicolaes Nicolai, Extraordinaris 14. November 1558.

François van Valckeſteyn Extraordinaris, *loco* Cornelis Sandelijn, 2. October 1559. Ordinaris *loco* Nicolai 21. Juny 1564.

Simon Pyl Extraordinaris 5. Auguſti 1560.

Claude de Glerges Ordinaris by reſignatie van Mr. Philips van Uytwijk ſijn Schoon-vader 29. July 1563.

Philips van Uytwijck, Mr. Philips Soon Extraordinaris 29. July 1563.

Hendrik van Perſijn Extraordinaris by reſignatie van Nicolaes van Perſijn 1. February 1564.

Dirck vander Mole Extraordinaris, *loco* Valckeſteyn 21. Juny 1564. ſterft 1565.

Cornelis vander Wolf Extraordinaris 20. November 1565.

Otto van Steenſel Extraordinaris *loco* vander Meulen 19. September 1565.

Gysbert van Dam Ordinaris by reſignatie ſijns Vader Willem 4. October 1570. ende Willem wert Extraordinaris 13. Juny 1571.

Anthony Genitz Extraordinaris 4. December 1572.

Johan Wagewyns Extraordinaris, *loco* Iacob de Jong.... December 1572.

Gysbert Jooſten van Hoogenhouck Extraordinaris *loco* A. Genits 2. Marty 1577. Ordinaris den 12. November 1599.

Dirck Hanneman, *loco* vander Wolf 28. September 1574.

Thomas Genits Extraordinaris *loco* H. van Perſijn, 9. November 1599.

Mr. Hendrick Meiſter Extraordinaris.

Mr. François de Coning Extraordinaris, den 18. November 1586. reſigneert op Surendael,

Johan Purtryck by reſignatie *Patris* 15. January 1582.

Gysbert van Oudewater Extraordinaris *loco* Thomas Genits 1604.

Philips de Glarges *loco* Glaude de Glarges 1. October 1599. *obyt* 22. October 1609.

Johan Wagewijns *loco Patris*, 24. September 1599.

Egbert Gool Ordinaris *loco* Oudewater, den 27. Marty 1604.

Iohan van Surendaal den 23. Mey 1608. *loco* Genits.

Cornelis Hofflandt *loco* de Glarges den 28. January 1610.

Cornelis Roſa *loco* Wagewijns 17. November 1618.

Mr. Andries de Hubert *loco* Egbert Gool den 15. April 1619.

Iooſt van Hoogenhoek *loco Patris* 1620.

Mr. Pieter Hofflandt *loco Patris* den 2. April 1625.

Willem van Alphen *loco* van den ſelven Hoffland den 20. September 1631.

Willem van der Graft *loco* Purtrik den 22. July 1632.

Andries van Stryen *loco* Cornelis Roſa den 3. Auguſty 1637.

Mr. Boudewyn Driewegen *loco* Mr. A. de Huybert den 25. February 1647.

Mr. Franchoys Boot *loco* Iohan van Surendaal *obyt* 10. November 1681.

Mr. Cornelis van Groenendijk *loco* Iooſt Hoogenhoek den 16. September 1661.

Mr. Gaſpar Appolloni by verdrag tuſſen Hollandt, en Zeelandt, den 26. Iuly 1669. ſijn eedt gedaan.

Mr. Iohan Sixty gecommitteert Secretaris omme de plaatſe van Boudewijn van Driewegen, geduyrende deſſelfs indiſpoſitie op de Emolumenten, Sallariſſen, en Vryheden daar toe ſtaande, waar te nemen, doet eedt den ...... *obyt* 23. September 1679.

Mr. Iſaacq van der Togt *loco* Mr. Gaſper Appolony, den 2. April 1674. *obyt* 21. Iuny 1676.

Mr. Yman Cau *loco* Mr. Cornelis van Groenendijk den 4. April 1675.

Mahu le Febre *loco* Mr. Iſaacq van der Togt den 30. September 1677.

Mr. Daniel Pompeus van Aſſendelft *loco* Mr. Iohan Sixty den 21. December 1679.

Mr. Evert de Neyn *loco* Franchois Boot den 6. Mey 1682.

Mr. Meynardus van Bueren *loco* Boudewyn van Driewegen.

Den 8 Mey 1682.

Mr. Fredrik van Spanheim *loco* Iman Cau den 4. December 1682.

Mr.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Mr. Pieter van Hurk, by afstant van sijn schoon-vader Willem van Alphen, den 27. September 1684.

Procureurs Generaal van den voorschreven Hove.

Iohan Ruygrok, te vooren Raat en nu mede Procureur Generaal.
Willem van Swieten 1460.
Carel Garnier 1515.
Mr. Reynier Brundt 1525.
Mr. Willem Willems 11. April 1536.
Mr. Christiaan de Weert 7. Maart 1549.
Mr. Cornelis van Uytwijk 15. November 1558. *obyt* 1559.
Mr. Reynier Moins, November 1559. ofte 3. Ianuary 1560.
Mr. Poies van den Hove 1573.
Mr. Barnard Wely *loco* van den Hove, 28. February 1576. *obyt* 1582.
Willem Maarts Calf, *loco* Wely 30. November 1582. *obyt* 1586.
Gillis van Flory *loco* Calf, den 8. September 1586. *obyt* 9 February 1623.

hh *Aan den Hogen Raat beroepen*] Den groten Rade of Collegie van Parlement tot Mechelen was eerst ingestelt by Hertog Carel van Bourgondien anno 1473. dog den selven anno 1477. voor Nancy verslagen sijnde, is 't selve mits de troublen te niete gekomen; maar in den jare 1504. is den selven Raadt wederom van nieus opgeregt en ingestelt by Eertshertog Philips van Oostenryk, bestaande als doen in een President, sestien Raatsheeren, met den Procureur Generaal en den Advocaat Fiscaal, twee Griffiers en agt Secretarisen, en konden voor den selven Rade appelleren en te reghte komen die van Luxenburgh, Vlaanderen, Artoys, Holland, Zeeland, Namen en Valencyn, en namaals mede die van Utregt en Vrieslandt. 105

Volgt nu de Catalogue of lyste van alle de voorsz Presidenten en Raden vanden voorsz jare 1504. af tot den jare 1582. toe, soo als deselve by Wouter van Gouthoven in sijn byvoegsel op de Hollantse Chronijk te vinden is.

PRESIDENTEN.

1504. Heer Ian Pieters, Ridder, die te Wyve hadde Vrou Margriete van Cats, heeren Ians dogter uyt Zeeland, hy stierf anno 1521.

1521. Heer Ioos Lauweryn uyt Vlaanderen, stierf 1528.

1528. Heer Nicolaas Everaartsz, van Middelburg, te voren President van Hollandt, stierf anno 1532.

1532. Heer Lambert de Bryaarde uyt Vlaanderen, stierf anno 1556.

1556. Heer Everaard Nicolai, Sone vanden voorsz Heer Nicolaas, te voren President van Vriesland, stierf anno 1560.

1560. Heer Ian van Bergen, sone van Dismas, B. broeder van den Markgrave van Bergen, en vader van Ionkh. Dismas van Bergen, heer van Waterdijk, die anno 1593. Gouverneur was van S. Geertruydenberg. Desen President stierf anno 1584.

Volgen de Raden.

1504. Mr. Jan Vincent Proost van Kassel, hy stierf anno 1505.

1505. Mr. Nicolaas Everaartsz. namaals President.

1509. Mr. Loys de Bouhan.

1515. Mr. Richard Rogier, namaals President van den hove van Vlaanderen, anno 1518.

1518. Mr. Jan de Korteville, uyt Vlaanderen.

1520. Mr. Jacob Arthus van Ryssel.

1521. Mr. Ian van Bark.

1522. Mr. Iacob Stalpert, uyt Hollandt geboren.

1522. Mr. Lodewijk van Schore, van Leuven, naderhant gewerden President van den Secreten Rade en van State te Brussel.

1540. Mr. Ian aux Truyes.

1541. Mr. Jacob Musaart.

1548. Mr. Jacob de Rebreuyettes, van Ryssel.

1554. Mr. Joachim Hopper, van Edelen huyse uyt Vriesland, Heer van Daallem by Gorchum, wert namaals Raat van Staate by den Konink in Spangien, belangende de Nederlantsche saken, en stierf te Madrid anno 1576.

1561. Mr. Willem van Pamele, van Brugge, namaels President van Vlaanderen en van den secreten Rade te Brussel.

1576. Mr. Ian Caarle, namaals Monik Minderbroeder, overleden t'Antwerpen.

1504.

1504. Mr. Richaard van der Capelle, stierf anno 1511.

1511. Mr. Ian Mousseron.

1513. Mr. Jan Gonnet.

1526. Mr. Iacob le Roucq, Deken tot Nivelles.

1549. Mr. Philips Smits, Deeken van de Kerke tot Zierikzee.

1559. Mr. Anthonis Couthaut.

1574. Mr. Pieter Mouchet, heer van Chasteau rovillan in Bourgonge.

1578. Mr. Ian Schets van Grobbendonk.

1504.

Mr. Ian Carondelet, uyt Bourgonge, namaals President van den secreten Rade, en Eertsbisschop van Palerme in Sicilien.

1508. Mr. Fredrik Carondelet.

1523. Mr. Philips le Noir, geseyt Nigri, namaals

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

maals van den secreten Rade.
1543. Mr. Philips van Espinoy, Deken van S. Rombouts te Mechelen.
1570. Mr. Remy Drytius, van Cassel, naderhant Bisschop van Brugge.
1571. Mr. Lodewijk Pourry, Eertsdiaken t'Utregt.
1578. Mr Volkard van Monsima, uyt Vrieslant.
1580. Mr. Govert Vensels.

1504.

Mr. Ioris van Temseke stierf 1513.
1513. Mr. Iacob Scheer van Amerongen, van Utregt geboren, en oorspronkelijk van Dordregt, stierf anno 1520.
1520. Meester Ian van Leyden.
1521. Mr. Lambert de Bryaarde, naderhant President.
1553. Mr. Everaard Nicolai, namaals President te Leeuwaarden ende te Mechelen.
1541. Mr. Adriaan Nicolai, sijnen Broeder, en wert daar na Cancelier van Gelderland.
1547. Mr. Iacob Wasteel, stierf 1568.
1569. Mr. Iean Gruset genoemt Richardot (naar sijnen Oom heer Fransoys Richardot Bisschop te Utregt) was uyt Bourgonge, en wert namaals President van Arthoys, en van den Secreten Rade te Brussel, en stierf anno 1609. te Utregt, komende uyt Vrankrijk.
1582. Mr. Anthonis van Grijsperre, tot anno 1584.

1504.

Meester Anthonis van Busleyden, uyt Luxenburg, stierf anno 1517.
1517. Meester Anthonis van Roubais.
1543. Meester Viglius van Aytta van Swichem, uyt Vriesland, naderhand President van den Secreten Rade, en van State, en Proost van St. Baafs te Gent. Hy stierf te Brussel anno 1577.
1548. Mr. Anthonis de Molenare.
1574. Mr. Willem Kriep van Delft, hier boven vermelt, tot anno 1586.

1504.

Mr. Philips Wieland van Gent, namaals President van Vlaanderen.
... Mr. Pieter van Mettenay uyt Walslant.
1522. Meester Fransoys van Cranevelt, uyt Gelderland, stierf anno 1562. out 77. jaren.
1563. Meester Dirk Deyn, die te wyve had een suster van heer Arent Nicolai, President van Holland.
1583. Mr. Iacob van Froidmont.

1504.

Mr. Thomas van der Papoire.
1511. Mr. Ian van der Straten.
1522. Mr. Florens van Eloyenburg,
1540. Mr. Lodewijk de Martigny.
1547. Mr. Nicolaas Wttenhove, Edelman van Gent.
1548. Mr. Ian aux Truyes, den Iongen
1583. Mr. Balthazar van Ayala.
1584. Mr. Willem van Vendeville, naderhant Bisschop van Doornijke.

1504.

Mr. Ferdinand van Lucennes.

1523. Mr. Anthonis de Brancoin uyt Bourgondien, die te wijve had Ioffr. Lucia de Heuyter, te Delft.
1543. Mr. Floris de Griboiial, uyt Vlaanderen, die te wyve hadde Ioffr. Cornelia van Heemstede, dogter van Ian Heer van Lietvelt by Dordregt.
1562. Mr. Ian de Blasere, van Gent.
1582. Mr. Pieter Pek van Zierikzee.

1504.

Mr. Ian Sucquet.
1523. Mr. Engelbert van den Dale.
1540. Mr. Adriaan van der Burg, van Edelen geslagte uyt Vlaanderen, namaals President van den Hove van Utregt en Vlaanderen, en Raat by den Konnig van Spangien over de Nederlantse saken.
1548. Mr. Cornelis Meunicx, geboren t'Oostende in Vlaanderen.
1557. Mr. Frans van der Berge, van Delft, te voren Raat in den Hage.
1558. Mr. Christiaan de Weert, Raat en Procureur Generaal in den Hage.
1596. Mr. Bouwen Iacobsz van Cranendonk, van Dordregt, te voren Raat in den Hage, stierf anno 1601. out 83. jaren, hebbende Raat geweest 31. jaaren.

1504.

Mr. Pieter den Apostel.
1528. Mr. Hieronymus den Apostel, by overgeven sijns Vaders, dan hy stierf s'jaars daar aan.
1529. Mr. Pieter den Apostel voorseydt, wert weder Raat, en stierf anno 1531.
1531. Mr. Carel Boisot.
1547. Mr. Lodewijk Vilain.
1548. Mr. Ian van Bergen, heer van Waterdijk, namaals President.
1561. Mr. Ioris Ratalder uyt Vriesland, hy wert anno 1569. President van den Hove van Utregt, en stierf aldaar anno 1581.
1569. Mr. Ian van der Burg, Mr. Adriaansz. voorsz wiert anno 1584. President, en daar na van den secreten Rade te Brussel, daar hy stierf anno 1597.

1504.

Mr. Hieronymus van den Dorpe, uyt Holland, was Raat tot anno 1521.
1532. Mr. Ian de Manny.
1576. Mr. Ian Cooman, tot den Iare 1587.

1504.

Mr. Willem de Grove.
1512. M. Ian Roussel.
1522. Mr. Pieter Tayspel, naderhant President van Vlaanderen.
1527. Mr. Geraard Mulaard, van Utregt, namaals Lieutenant of Stadhouder van Groeningen.
1538. Mr. Ian Baart.
1559. Mr. Caarel van S. Eloyenburg.

1504.

Mr. Ian Gillet.
1506. Mr. Ian van Gronsvelt, van Utregt.
1518. Mr. Roelof van Bruxelles.
1539. Mr. Philibert van Bruxelles, meester Roeloffz voorsz.
1543. Mr. Ian Coulin.
1574. Mr. Hieronymus de France, werdt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

anno 1587. President van Artoys, en wert Raat in sijn plaats, sijnen sone Meester Reynoud de France.

1504. Mr. Ian aux Truyes.

1520. Mr. Arent Boogaart, sone van Mr. Iacob Boogaard, Doctor medicinæ t'Antwerpen, en Rectoor geweest van de Universiteyt van Leuven.

1555. Mr. Lieven Everaartsz.

1576. Mr. Jacob Boogaard, Meester Aartsoon voorsz. stierf President van Vlaanderen te Gent anno 1597.

Raden en Procureurs-generaal van 't voorsz Collegie.

1504. Mr. Jan Rosseau.
1512. Mr. Willem de Marques.
1521. Mr. Jan Arthus van Ryssel.
1524. Mr. Jacob Stalpert uyt Holland.
1529. Mr. Boudewyn le Cocq.
1558. Mr. Jean de Oudegeest.
1559. Mr. Fransoys Yleysen.
1567. Mr. Ian du Bois.
1586. Mr. Ian Martini.

Raden en Advocaten Fiscaal van den voorsz Hove.

1532. Mr. Pieter du Bruel.

1543. Mr. Philibert van Bruxelles voornoemt.

1558. Mr. Lieven Biese, gestelt 1558. naar dat desen staat sommige Iaren open was gebleven.

1576. Mr. Willem de Grijsperre.

In desen Raede hebben mede geseten Mr. Nicolaas van Soest, gebooren van Amersfoort, die anno 1614. Bisschop van s'Hertogenbosch gekoren wert, en Mr. N. van Varik, geboren van Delft, anno 1616. gesturven.

Daarna alsoo in den jare 1581. den Koning van Spangien verklaart was geweest vervallen te sijn van 't regt dat hy op de landen van Hollant Zeeland, Vriesland, en Utregt hadde, soo is by den Heere Prince van Oranje, als hebbende en aan hem gedefereerd sijnde de Hoge Overigheid van den Lande, ingestelt een nieu Collegie (dat men den *Hogen Raad* noemd,) residerende in den Hage, by sijne brieven en instructie gegeven binnen Antwerpen, den lesten Mey 1582. bestaande uyt een President, negen Raden, en een Griffier, met sijn substituyt of Secretaris, aan welken Rade men nu appelleerd, gelijk hier voormaals aan den Groten Rade tot Mechelen gedaan wierde; en werden by Gouthoven de volgende Presidenten en Raden tot den jare 1614. toe vermelt.

PRESIDENTEN.

1582. Heer Ian van Treslong, Eerste Raat presiderende, te vooren President van Hollandt, stierf in 't Iaar 1583. den 5. Iuny.

1583. Heer Arent Nicolai, mede te voren President van Hollant, stierf anno 1592.

1592. Heer Dirk van der Nyenburg, des Raatsheeren Mr. Cornelis van der Nyenburg, broeders sone. Hy stierf anno 1596. sonder kinders.

1596. Heer Ian van Banchem, stierf anno 1601.

1602. Heer Reynout van Brederode, Ridder, heer van Veenhuysen.

RADEN.

Mr. Arnout Nicolai, namaals President.

Mr. Gerrit van Wijngaarden, naderhandt President van Holland.

Mr. Nanning van Foreest van Alkmaar, stierf anno 1592.

Mr. Ian van Banchem van Leyden, naderhant President.

Mr. Amelis van Amstel van Mynen, stierf anno 1593.

Mr. Dirk van der Nyenburg, werde daar na President.

Mr. Ian Beetz, sone van Mr. Ioos Beetz, eertijts Pensionaris der Stad Dordregt.

Mr. Adriaan Wentsen, van Dordregt geboren, en aldaar te voren Pensionaris, hy stierf subytelijk, anno 1592.

Mr. Gysbregt van Hoogendorp.

Mr. Dirk van Leeuwen, sone van meester Adriaan van Leeuwen, die eertijds Pensionaris van Delft was, stierf 159. ...

Mr. Sebastiaan Loosen, stierf anno 1597.

Mr. Cornelis Nieustad, uyten Briele, stierf anno 1606.

Mr. Ian van der Does, heer van Noortwijk, stierf anno 1604.

Mr. Fransoys Franken van Sevenbergen, stierf 1617.

Mr. Amelis vander Boukhorst, stierf anno 1603.

Mr. Leonard de Voogt, uyten Hage, stierf subytelijk anno 1613.

Mr. Rombout Hoogerbeetz van Hoorn, werd anno 1617. Pensionaris der stad Leyden.

Mr. Pieter van Hynojossa, uyt Zeeland, wert anno 1607. President van den hove van Holland.

Mr. Frederik Hermansz, uyt Zeeland, stierf 1614.

Mr. Symon van Veen van Leyden, te voren Advocaat Fiscaal van Holland, stierf anno 1610.

Mr. Reynout van Brederode, heer van Veenhuysen, naderhant President.

Mr. Ian van Santen van Delft, te voren Pensionaris van Middelburg, stierf anno 1609.

Mr. Rochus van den Honaart van Dordregt, wert Raat anno 1601.

Mr. Apollonius Schotte uyt Zeeland, wert Raat, anno 1609.

Mr. Casper van Vosbergen, wert Raat 1609.

Mr. Aalbert de Veer, te voren Pensionaris der stede van Amsterdam, wert Raat anno 1611.

Mr. Pauls van Asperen, van Dordregt, wert Raat anno 1613.

Mr. ... Ruychaver van Haarlem, Raat gekoren anno 1614.

Mr. Jacob Iessius, Griffier, anno 1589.

Mr. Maarten Rosa uyt Zeeland, Griffier.

Volgt

Volgt nu de lyste van de Presidenten, Raden, en Ministers van den Hogen Rade, van den jare 1582. af tot den huydigen dag toe, soo als die authentiquelijk getrokken is uyt de Registers van den meergemelden Rade, omme te sien hoe verre deselve met de vorenstaande van W. van Gouthoven over een komt.

PRESIDENTEN.

Iohan van Treslong heeft eedt gedaan den 6. February 1582. *obyt* 5. Iuny 1582.

Aarnout Nicolai, eerst President van 't Hof Provinciaal, heeft eedt gedaan 13. December 1583. *obyt* 22. Ianuary 1592.

Diderik van Egmont van der Nieuburg, heeft eedt gedaan, als President 20. Mey 1592. *obyt* 7. Ianuary 1596.

Iohan van Banchem, heeft eedt gedaan, als President, 7. Mey 1599. *obyt* 29. November 1601.

Reynout van Brederode, Heer van Veenhuysen, heeft eedt gedaan, als President 20. April 1602 *obyt* 8. Ianuary 1633.

Cornelis Haga, heeft eedt gedaan den 8. Iuly 1645. *obyt* 12. Augusti 1654.

Reynier Pauw, Heer van Terhorst, heeft eedt gedaan als President 22. Iuly 1655. *obyt* 20. January 1676.

Francois Fagel heeft eedt gedaan, als President den 1. Iuly 1677. *obyt* 12. November 1680.

Hendrik Druyf heeft eedt gedaan als President 30. April 1681.

RADEN.

Diderik van Egmont van der Nieuburg heeft eedt gedaan, 6. February 1582. *obyt ut supra.*

Geraard van Wijngaarden, heeft eedt gedaan 6. February 1582.

Sebastiaan van Losen, heeft eedt gedaan den 6. February 1582.

Gysbert van Hoogendorp, heeft eedt gedaan den 6. February 1582.

Iohan van Banchem, heeft eedt gedaan den 6. February 1582. *obyt ut supra.*

Geraart van Mortagne, heeft eedt gedaan den 1. Maart 1582.

Nanning van Foreest, heeft eedt gedaan den 13. February 1582.

Iohan Beets, heeft eedt gedaan den 22. Iuny 1582.

Adriaan Wensen, heeft eedt gedaan, den 25 November 1583.

Cornelis van Nieustat, eerst Advocaat Fiscaal van Hollandt, heeft eedt gedaan als Raadt den 25. February 1584. *obyt* 25. Iuny 1606.

Amelis van Amstel van Mynden heeft eedt gedaan den 25. November 1587.

Iacob Valke Pensionaris van Middelburg.

Fredrik Hermans, heeft eedt gedaan den 8. Iuly 1589. en alsoo de Heer Iacob Valke den eed niet konde doen, als *Reip. causâ absens*, en nochtans als Pensionaris van Middelburg wilde de præseance behouden, heeft den staat bekleedt op simple acte tot den 24. Iuny 1597. *obyt* 6. October 1615.

Dirk van Leeuwen, eerst Raadt in den Rade Provinciaal, heeft eedt gedaan den 3. December 1591.

Johan van der Does, Heer van Noortwijk, heeft eedt gedaen den 3. December 1591.

Francois Vranken, heeft eedt gedaan, den 4. September 1592. *obyt* 11. October 1617.

Amelis van den Boukhorst, heeft eedt gedaan den 25. Juny 1593.

Leonart Voogt, heeft eedt gedaan den 18 January 1594. *obyt* 9 Juny 1603.

Rombout Hogerbeets, heeft eedt gedaan den 25. Juny 1596. heeft sijn affscheydt genomen, vermits Pensionaris wierd van Leyden, op den 22. December 1617.

Reynout van Brederode, Heer van Veenhuysen, heeft eedt gedaan den lesten Mey 1597. *obyt ut supra.*

Pieter de Hiniosa, heeft eedt gedaan 10. September 1597. en als President vanden Rade Provinciaal 28. Mey 1607.

Johan van Santen, heeft eedt gedaan den 17. December 1603. *obyt* 26. October 1609.

Rochus van den Honert, heeft eedt gedaan den 17. December 1603. *obyt* 30. Ianuary 1638.

Simon van Veen, eerst Fiscaal, heeft eedt gedaan den 11. December 1607. *obyt* 26. October 1610.

Apollonius Scotte, heeft eedt gedaan den 20. Ianuary 1609. *obyt* 1. November 1639.

Casper van Vosbergen, heeft eedt gedaan den 20. Ianuary 1609. en op den 13. Maart 1626. sijn affscheyt genomen, als van wegen de Provincie van Zeeland Gedeputeert ter Vergaderinge van de Heeren Staten Generaal, *obyt* 2 Mey 1649.

Aalbert de Veer, heeft eedt gedaan den 22. Iuny 1611. *obyt* 8. February 1620.

Paulus van Asperen, heeft eedt gedaan den 26. February 1613. *obyt* 13. Mey 1641.

Nicolaas Ruychaver, heeft eedt gedaan den 13. February 1614. *obyt* 14. Iuly 1620.

Anthonis Duyk, heeft eedt gedaan den 1. Ianuary 1620. en sijn affscheyt genomen, als Raadt-Pensionaris van Holland den 9. February 1621.

Franchois Fagel, heeft eedt gedaan den 9. November 1619. *obyt* 2. Maart 1644.

Reynier Pauw, heeft eedt gedaan 18. February 1621. *obyt ut supra.*

Iacob Coren, heeft eedt gedaan 15. Mey 1621. *obyt* 24. October 1631. in de Kamer van den Hoogen Rade.

Leonart Kasembroot, heeft eedt gedaan den 23. February 1622. *obyt* 4. November 1637.

Nicolaas Reygersbergen, heeft eedt gedaan den 22. November 1625. *obyt* 3. Augusty 1654.

Cornelis de Ionge, Heer van Oosterlandt, heeft eedt gedaan den 18. February 1627. *obyt* 13. Augusty 1649.

Anthonis de Waal, heeft eedt gedaan den 14. Maart 1634. *obyt* 14. September 1658.

Pieter van Opmeer, heeft eedt gedaan den 8. September 1638. *obyt* 22. December 1639.

Iohan van Foreest, heeft eedt gedaan den 8. September 1638. *obyt* 27. October 1651.

George Doubleth heeft eedt gedaan den 10. Mey 1640. *obyt* 30. April 1655.

Mathys Oudesteyn, heeft eedt gedaan den 8. Mey 1642. *obyt* 18. Ianuary 1647.

Iohan van Heemskerk, heeft eedt gedaan den 11. Iuly 1645. *obyt* 27. February 1656.

Iacob Scotte, heeft eedt gedaan den 30. September 1645. *obyt* 27. February 1670.

Frederik Riccen, heeft eedt gedaan den 14. April 1649. *obyt* 29. September 1652.

Cornelis Piterson, heeft eedt gedaan den 16. December 1651. *obyt* 25. Mey 1664.

Nicolaas de Bye, heeft eedt gedaan den 6. November 1652. *obyt* 16. February 1675.

Francois van den Born, heeft eedt gedaan den 22. Ianuary 1653. *obyt* 8. Ianuary 1670.

Theodorus de Hase, heeft eedt gedaan den 15. December 1654. *obyt* den 15. November 1668.

Iohan Moons, heeft eedt gedaan den 14. September 1655. *obyt* 6. Maart 1669.

Francois Riccen, heeft eedt gedaan den 14. September 1655. *obyt* 10. February 1673.

Hendrik Hudde, heeft eedt gedaan den 3. October 1656. *obyt* 31. Maart 1677.

Ysbrand Olycan, heeft eed gedaen den 10. December 1658. *obyt* 8. Maart 1660.

Henderik Druyf, heeft eedt gedaan den 15. Ianuary 1661.

Gysbert Rudolphi van Nideck, heeft eedt gedaan den 4. Mey 1669.

Pieter Okkers, geweest Raad in den Raad Provinciaal, heeft eedt gedaan den 22. November 1669. *obyt* 23. September 1678.

Hyeronimus Gruywaart, heeft eedt gedaan den 4. December 1669. *obyt* 12. October 1675.

Francois Fagel, heeft eedt gedaan den 15. April 1670. *ut supra.*

Iohan van den Brande, heeft eedt gedaan den 10. September 1670. *obyt* 28 Maart 1673.

Roeland van Kinschot, Heer van Kinschot, gewesen Raadt in den Rade, en Leenhove van Braband; heeft eedt gedaan den 31. Maart 1673.

Adriaan van Borsselen van der Hooge, heeft eedt gedaan den 4. September 1674.

Cornelis Hop, heeft eedt gedaan den 9. Mey 1675.

Hubert Roosenboom, Heer van Schrevelsregt, heeft eedt gedaan den 22. Iuly 1677.

Vincent van Bronkhorst, heeft eedt gedaan den 12. Augusty 1677.

Iohan Okkers, heeft eedt gedaan den 6. Iuny 1680. *obyt* 25. September 1680.

Aarnout Citters, gewesen Raad in den Rade Provinciaal, heeft eedt gedaan op den 28. Iuny 1680. heeft afscheit genomen, als Ambassadeur in Engeland 1683.

Willem van den Broeke, gewesen Raad in den Rade, en Leenhove van Brabant, heeft eedt gedaan 30. September 1681.

Cornelis Piterson heeft eedt gedaan den 19 December 1681.

Anthony de Hubert, Heer van Cruyningen, heeft eedt gedaan den 27. Iuly 1684.

FISCAALEN.

Cornelis van Nieustad, heeft eedt gedaan den . . . .

Nicolaas Ruys Nicolai, heeft eedt gedaan den 5. Iuly 1584.

Simon van Veen, heeft eedt gedaan 18. Ianuary 1595.

Hugo de Groot, heeft eedt gedaan den 7. December 1607.

Nicolaas van Kinschot, heeft eedt gedaan den 13. February 1614.

Mr. Theodorus Graswinkel, Fiscaal van de Domeinen 1647.

Iohan Moons, heeft eedt gedaan den 30. Ianuary 1648.

Cornelis Boy, heeft eedt gedaan den 30. Ianuary 1652.

Mr. Willem van Stryen Fiscaal van de Domeinen 1656.

Iohan Ruysch, heeft eedt gedaan den 30. October 1669.

Rem van Limburg heeft eedt gedaan den 30. Iuly 1670. als Fiscaal van de Domeynen.

GRIFFIERS en SUBSTITUYT-GRIFFIERS.

Anthonis Genits, heeft eedt gedaan den 8. February 1582. *obyt* 1586.

Iohan Wagewyn, S. Griffier, heeft eedt gedaan op den 12. Mey 1582. blyvende niet te min Secretaris van den Hove Provinciaal, *obyt* 1599.

Iacob Iessius, heeft eedt gedaan den 3. December 1587.

Everhart Both van der Eem, S. Griffier, heeft eedt gedaan 26. October 1599. *obyt* 1. February 1634.

Maarten Rosa, heeft eedt gedaan 20. April 1602. *obyt* 1631.

Willem Dedel, en Iman Cau, hebben beyde eedt gedaan op den 9. Iuly 1644. Dedel, *obyt* 18. April 1650. waar naar Iman Cau het ampt alleen heeft bedient, stierf 13. Iuly 1683.

Iacob van der Graaf S. Griffier heeft eedt gedaan 3. April 1651. is Raad geworden in den Rade Provinciaal 2. October 1654.

Iohan Coene S. Griffier, heeft eed gedaan 16. De-

December 1654. *obyt* 26. January 1681.

Simon van Leeuwen S. Griffier, heeft eedt gedaan 29. Maart 1681. *obyt* 14. January 1682.

Pieter van de Velde, S. Griffier, heeft eedt gedaan 8. April 1682.

Johan van der Haar, heeft eedt gedaan den 4. November 1683.

RENTMEESTERS van de Exploicten.

Thomas Caſſiopyn.

Hugo Caſſiopyn.

Johan van der Haar, Commis vande Finantien van Holland, 29. December 1651.

Cornelis Buys, Griffier vande Reekenkamer van de Domeynen.

Hendrik Buys.

Cornelis Buys, hier voren genoemt, by't overlyden van ſijn ſoon.

Johan van Byemont, Ontfanger van de Societeit 13. Meert 1682.

106 ii *De Vergaderinge van de Staten Generael,*] Deſe beſtaen uyt afgeſondene van yder Provintie, en werden by deſelve verhandelt alle ſaken tot de Unie en algemeen verbond behoorende; geven aen alle Uytheemſche Vorſten en Geſanten gehoor, en verbeelden in alles de mogentheid der Vereenigde Nederlanden; deſe plagten by den Raad van State beſchreven te werden, ſoo dickmaels als het van noden mogt ſijn; doch is ten tyde van den Grave van Lyceſter om byſondere redenen tot een gedurige Vergaderinge gebragt en gebleven.

In deſe Vergaderinge ſend yder Provincie ſoo veel Gedeputeerden, als het hun goet dunkt, ſommige een, ſommige twee of meer; met dat aldaer niet na ſtemmen van perſoonen, maer van Provintien geſamentlijk beſloten werd. Sommige hebben daer hun vaſte plaets, ſommige by beurten van drie jaren van d'eene Stad tot d'ander; ſommige van een jaer. Holland ſend aldaer een uyt de Edelen, die daer altijd blyft, twee of drie uyt de ſeven groote Steden, en een uyt Noort-holland, by beurten van drie jaeren in conformite van de Tour-beurte daer van gemaekt tuſſchen de Steden van Zuyt-hollant, als volgt.

DORDREGT. DELFT. AMSTERDAM.	HAARLEM. LEYDEN.	GOUDA. ROTTERDAM.
1628 1629 1630	1631 1632 1633	1634 1635 1636
1637 1638 1639	1640 1641 1642	1643 1644 1645
1646 1647 1648	1649 1650 1651	1652 1653 1654
1655 1656 1657	1658 1659 1660	1661 1662 1663
1664 1665 1666	1667 1668 1669	1670 1671 1672
1673 1674 1675	1676 1677 1678	1679 1680 1681
1682 1683 1684	1685 1686 1687	1688 1689 1690
1691 1692 1693	1694 1695 1696	1697 1698 1699
1700 1701 1702	1703 1704 1705	1706 1707 1708
1709 1710 1711	1712 1713 1714	1715 1716 1717
1718 1719 1720	1721 1722 1723	1724 1725 1726
1727 1728 1729	1730 1731 1732	1733 1734 1735
1736 1737 1738	1739 1740 1741	1742 1743 1744
1745 1746 1747	1748 1749 1750	1751 1752 1753
1754 1755 1756	1757 1758 1759	1760 1761 1762
1763 1764 1765	1766 1767 1768	1769 1770 1771
1772 1773 1774	1775 1776 1777	1778 1779 1780
1781 1782 1783	1784 1785 1786	1787 1788 1789
1790 1791 1792	1793 1794 1795	1796 1797 1798
1799 1800 1801	1802 1803 1804	1805 1806 1807

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Volgen nu de namen der Heeren, die zedert den jare 1600. tot nu toe wegens de Provincie van Holland ter Vergaderinge van de Staten Generaal sijn Gecommitteert geweest, waaromtrent zedert den jare 1628. de voorenstaande voet en ordre geobserveerd is, en als nog onderhouden wert.

1600.

Den Heere van Kenenburg van wegens de	Edelen.
Jacob Huygensz van der Dussen van	Delft.
Gerrit Jacobsen Coorn van	Alkmaar.

1601.

Den Heer van Kenenburg van wegens de	Edelen.
Willem de Jonge van	Dordregt.
Iacob van der Dussen van	Delft.
Gerrit Coorn van	Alkmaar.

1602.

Willem de Jong van	Dordregt.
Amelis van Rosendaal van	. . . . .
Gerrit Coorn van	Alkmaar.

1603.

Ior. Ian Heere van Schagen van wegens de	Edelen.
Willem de Ionge van	Dordregt.
Iacob Boelisz van	. . . . .
Gerrit Coorn van	Alkmaar.

1604.

Den Heer van Schagen van wegens de	Edelen.
Willem de Ionge van	Dordregt.
Geraard van der Laan van	Haarlem.
Iacob Boelisz van	. . . .
Gerard Coorn van	Alkmaar.

1605.

Den Heer van Schagen van wegens de	Edelen.
Gerard van der Laan van	Haarlem.
Iacob Boelisz van	. . . . .
Gerard Coorn van	Alkmaar.

1606.

Den Heer van Schagen van wegens de	Edelen.
Gerard van der Laan van	Haarlem.
Iacob Boelensz van	. . . .
. . . Cromhout van	Amsterdam.
Gerard Coorn van	Alkmaar.
Claas Iacobs Sims van	Hoorn.

1607.

Den Heere van Schagen van wegens de	Edelen.
Gerard van der Laan van	Haarlem.
. . . Cromhout van	Amsterdam.
Claas Iacobsz Sims van	Hoorn.

1608.

Den Heere van Warmont van wegens de	Edelen.
Gerard van der Laan van	Haarlem.
. . . Cromhout van	Amsterdam.
Pieter Adriaansz Walenburg van	Rotterdam.
Nicolaas Iacobs Sims van	Hoorn.

1609.

Den Heer van Warmont van wegens de	Edelen.
. . . Cromhout van	Amsterdam.
Pieter Adriaansz Walenburg van	Rotterdam.
Claas Iacobs Sims van	Hoorn.

1610.

Den Heer van Warmont van wegens de	Edelen.
. . . Cromhout van	Amsterdam.
Pieter Adriaansz Walenburg van	Rotterdam.
Claas Iacobs Sims van	Hoorn.

1611. 1612. 1613. 1614.

Den Heer van Poelgeest van wegens de	Edelen.
Claas Iacobs Sims van	Hoorn.

1615.

Den Heer van Poelgeest van wegens de	Edelen.
Mr. Floris van Teylingen van	Alkmaar.

1616.

Den Heer van Mathenesse van wegens de	Edelen.
Mr. Floris van Teylingen van	Alkmaar.

1617. 1618.

Den Heer van Mathenesse van wegens de	Edelen.
Ewout Iacobsz vander Dussen van	Delft.
Mr. Floris van Teylingen van	Alkmaar.

1619.

1619. 1620. 1621.

Den Heer van Noortwijk van wegens de — Edelen.
Hugo Muys van Holy van — Dordregt.
Reynier Paauw van — Amsterdam.
Aalbert Bruyninx van — Enkhuysen.

1622. 1623. 1624.

De Heer van Noortwijk van wegens de — Edelen.
Nicolaas vander Meer van — Haarlem.
Mr. Iacob van Broukhoven van — Leyden.
Aalbert Sonk van — Hoorn.

1625. 1626. 1627.

DenHeer van Noortwijk van wegens de — Edelen.
Gysbregt Antwerpen van — Gouda.
. . . Goerée en
. . . Maletijf van — Rotterdam.
En vermits haar overlyden
Hendrik Nobel, van wegens deselve Stad.
. . Schagen van — Alkmaar.

1628. 1629. 1630.

Den Heere van Noortwijk van wegens de — Edelen.
Willem van Beveren van — Dordregt.
Ewout Jacobsz van der Dussen van — Delft.
Mr. Dirk Bas van — Amsterdam.
Aalbert Buyninx van — Enkhuysen.

1631. 1632. 1633.

Den Heer van Noortwijk van wegens de — Edelen.
Pieter Olican van — Haarlem.
Jacob van Broukhoven van — Leyden.
Olfert Barentsz van — Hoorn.
En vermits sijn overlyden Aalbregt Sonk.

1634. 1635. 1636.

Den Heere van Noortwijk van wegens de — Edelen.
Francois Herberts van — Gouda.
Hendrik Nobel van — Rotterdam.
Jan Paauw van — Alkmaar.

1637. 1638. 1639.

Den Heer van Noortwijk van wegens de — Edelen.
Cornelis van Teresteyn van — Dordregt.
Jan Duyst van Voorhout van — Delft.
Iohan Backer van — Amsterdam.
Aalbregt Bruyninx van — Enkhuysen.

1640. 1641. 1642.

De Heeren van Noortwijk en Sommelsdijk van wegens de — Edelen.
Den 29. November 1641. en by haar overlyden
Den Heer van Mathenesse den 16. January 1642.
Pieter Olican van — Haarlem.
Mr. Jacob van Brouckhoven van — Leyden.
En vermits desselfs overlyden
Mr. Clement van Baarsdorp den 26. July 1642.
Aalbregt Sonk van — Hoorn.

1643. 1644. 1645.

Den Heere van Mathenesse van wegens de — Edelen.
En succedeert in desselfs plaatse den Heer van Wimmenum,
Francois Herbertsz van — Gouda.
En succedeert in desselfs plaatse Mr. Gerard Mareelis.
Mr. Daniel van Hoogendorp van — Rotterdam.
Pieter Willemsz Kessel van — Alkmaar.
En succedeert in desselfs plaatse Ir. Thomas van der Nienburg.

1646. 1647. 1648.

Den Heer van Wimmenum van wegens de — Edelen.
Cornelis van Beveren van — Dordregt.
En vermits desselfs vertrek Mr Iacob de Wit,
Francois Meerman van — Delft.
Dr. Andries Bicker van — Amsterdam.
Aalbregt Bruynings van — Enkhuysen.
En vermits desselfs overlyden Gerrit Iacobs Glas, den 19. Ianuary 1649.

1649. 1650. 1651.

Den Heer van Wimmenum van wegens de — Edelen.
Ian van Loo van — Haarlem.
Mr. Willem Paats van — Leyden.
Aalbregt Sonk van — Hoorn.

1652. 1653. 1654.

Den Heer van Wimmenum van wegens de — Edelen.
En vermits desselfs vertrek Jr. Johan van Merode, Heer van Oudelants Ambagt.
Mr. Ieronimus van Bevernink van — Gouda.
Mr. Iacob van der Meyde van — Rotterdam.
Ir. Thomas van Egmont van der Nieuburg van — Alkmaar.

1655. 1656. 1657.

Den Heer van Oudelants Ambagt van wegens de — Edelen.
Abraham van Beveren van — Dordregt.
Everart van Lodesteyn van — Delft.
Oetgens van Waveren van — Amsterdam.
Gerrit Iacobsz Glas van — Enkhuysen.

1658.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

1658. 1659. 1660.

Den Heer van Oudelants-Ambagt van wegens de — Edelen.
Joost Duyst van Voorhout van — Haarlem.
En vermits desselfs overlyden Cornelis Guldewagen, den 24. January 1659.
Mr. Pauwels van Swanenburg — Leyden.
Cornelis Ripperſz van — Hoorn.

1661. 1662. 1663.

Den Heer van Oudelants-Ambagt van wegens de — Edelen.
Mr. Floris Cant van — Gouda.
Mr. Willem Goerée van — Rotterdam.
Ior. Thomas van Egmont van der Nieuwburg van — Alkmaar.

1664. 1665. 1666.

Den Heer van Oudelants-Ambagt van wegens de — Edelen.
Mr. Johan de Wit van — Dordregt.
Dirck Bruyns van der Dussen van — Delft.
Dr. Cornelis Witsen van — Amsterdam.
Gerrit Jacobs Glas van — Enkhuysen.

1667. 1668. 1669.

Den Heer van Asperen van wegens de — Edelen.
In plaatse van d'Heer van Oudelants-Ambagt.
Dr. Iohan Colterman van — Haarlem.
Johan Meerman van — Leyden.
Iohan van der Nieuwburg van — Alkmaar.
Den Heere Daniel van Wijngaarden, Heer van Werkendam en Mourmont van wegens de — Edelen.
In plaatse van den Heer van Asperen den . . October 1669.

1670. 1671. 1672.

De Heere van Mourmont van wegens de — Edelen.
Mr. Floris Cant van — Gouda.
En vermits desselfs vertrek Mr. Iacob van der Graaf.
Mr. Willem Goerée van — Rotterdam.
En vermits desselfs overlyden Mr. Pieter de Groot, en na sijn Ed. vertrek Daniel van Hogendorp.
Mr. Meyndert Meerens van — Hoorn.

1673. 1674. 1675.

Den Heer van Mourmont van wegens de — Edelen.
Mathys Pompe Heer van Slingelant van — Dordregt.
Mr. Cornelis Onderwater van — Delft.
Mr. Coenraat van Beuningen van — Amsterdam.
Iohan vander Nieuwburg van — Alkmaar.

1676. 1677. 1678.

Den Heere van Mourmont van wegens de — Edelen.
Iacob Steyn van — Haarlem.
Herman van der Meer Claas soon, Heere van Hoogeveen van — Leyden.
en vermits desselfs vertrek Diderik de Leeuwe de Leyda den . . . Mey 1678.
Isaak Paauw, Heere van Agtienhoven van — Enkhuysen.

1679. 1680. 1681.

Den Heere van Mourmont van wegens de — Edelen.
Cornelis Moering van — Gouda.
Iacob Brouw Heer van de Ketel van — Rotterdam.
En naar desselfs overlyden Adriaan Boon.
Francois van Bredenhof van — Hoorn.

1682. 1683. 1684.

Den Heere van Mourmont van wegens de — Edelen.
Matheus van den Broek van — Dordregt.
en vermits desselfs vertrek Willem Brantwijck van Blocklandt.
Arent van der Burg van — Delft.
Coenraat van Beuningen van — Amsterdam.
en vermits desselfs avancement tot Burgemeester der voorsz Stadt Nicolaas Witsen den . . . 1683.
Isaak Paauw Heere van Agtienhoven van — Enkhuysen.

kk *Raad van State*] Bestaat uyt Afgesondene 107
van elke Provintie tot twaalf in getal, als uyt Gelderlant een, uyt Hollant drie (namentlijck een uyt de Edelen, die daar *ad vitam* sit) en twee uyt de Steden by beurten (soo als gesien kan werden uyt de onderstaande Lyste vande Tourbeurten, geobserveert tusschen de Steden van Zuythollant, uytgesondert Amsterdam, die haer beurt heeft onder de Steden van Noort-hollant) uyt Zeelant twee, uyt Utregt een, uyt Vrieslant twee, uyt Overyssel een, uyt Stad en Lande twee; en heeft den Stadthouder inde selve Vergaderinge sijn vaste en voorsittende plaats, als hy tegenwoordig is. Desen Raat geeft alle Penningen uyt, vervaerdigt de Ordonnantien tot de gantse kosten vanden Staat, op de besluyten by de Staten Generaal genomen, na dat die van drie Gedeputeerden van bysondere Provincien en den Thesaurier Generaal getekent, en voorts alsoo te boek gebragt sijn.

Lyste

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Lyste vande Tourbeurten in den Raadt van State geobserveert tusschen de Steden van Zuyt-hollant, uytgesondert Amsterdam, die haer beurt heeft onder de Steden van Noort-hollant.

D O R D R E C H T.

1605	1626	1647	1668	1689	1710	1731	1752	1773	1794	1815	1836
1606	1627	1648	1669	1690	1711	1732	1753	1774	1795	1816	1837
1607	1628	1649	1670	1691	1712	1733	1754	1775	1796	1817	1838

D E L F T.

1608	1629	1650	1671	1692	1713	1734	1755	1776	1797	1818	1839
1609	1630	1651	1672	1693	1714	1735	1756	1777	1798	1819	1840
1610	1631	1652	1673	1694	1715	1736	1757	1778	1799	1820	1841

H A A R L E M.

1611	1632	1653	1674	1695	1716	1737	1758	1779	1800	1821	1842
1612	1633	1654	1675	1696	1717	1738	1759	1780	1801	1822	1843
1613	1634	1655	1676	1697	1718	1739	1760	1781	1802	1823	1844

G O U D A.

1614	1635	1656	1677	1698	1719	1740	1761	1782	1803	1824	1845
1615	1636	1657	1678	1699	1720	1741	1762	1783	1804	1825	1846
1616	1637	1658	1679	1700	1721	1742	1763	1784	1805	1826	1847

R O T T E R D A M.

1617	1638	1659	1680	1701	1722	1743	1764	1785	1806	1827	1848
1618	1639	1660	1681	1702	1723	1744	1765	1786	1807	1828	1849
1619	1640	1661	1682	1703	1724	1745	1766	1787	1808	1829	1850

L E Y D E N.

1620	1641	1662	1683	1704	1725	1746	1767	1788	1809	1830	1851
1621	1642	1663	1684	1705	1726	1747	1768	1789	1810	1831	1852
1622	1643	1664	1685	1706	1727	1748	1769	1790	1811	1832	1853

G O R N I C H E M.

1623	1644	1665	1686	1707	1728	1749	1770	1791	1812	1833	1854
1624	1645	1666	1687	1708	1729	1750	1771	1792	1813	1834	1855
1625	1646	1667	1688	1709	1730	1751	1772	1793	1814	1835	1856

Volgen nu de namen der Heeren, die wegens de Provincie van Holland in den Raad van State sijn Gecommitteert geweest, zedert den jare 1588. tot heden toe, sijnde daar omtrent zedert den jare 1605. de vorenstaande ordre geobserveert.

1588.

Den Heere van der Myle, van wegens de — Edelen.
... Van Loosen van — Gornichem.
Simon Meynaarts van — .....

1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594.

Den Heere van Mathenesse van wegens de — Edelen.
Iohan Pauli van — Dordregt.
Aalbert Cornelisz Coomans van — Noorthollant.

1595. 1596. 1597.

Den Heer van Schagen van wegens de — Edelen.
Frans Duyk van — Leyden.
Pancratius Castricum van — . . .

1598. 1599. 1600.

Den Heer Mathenesse van wegens de — Edelen.
Willem van Beveren van — Dordregt

1601. 1602. 1603, 1604.

Den Heere van Poelgeest van wegens de — Edelen.
En in desselfs plaats den Heer van Warmont.
Mr. Iohan van Santen van — Delft.
Nicolaas Iacobs Sims van — Hoorn.

1605.

Den Heer van Warmont van wegens de — Edelen.
Willem van Beveren van — Dordregt.
Claas Jacobs Sims van — Hoorn.

1606.

Den Heer van Warmont van wegens de — Edelen.
Willem van Beveren van — Dordregt.
Gerrit Coorn van — Alkmaar.

1607.

Den Heer van Warmont van wegens de — Edelen.
Willem van Beveren van — Dordregt.
Gerrit Coorn van — Alkmaar.

1608. 1609.

Den Heer van Mathenesse van wegens de — Edelen.
Willem van Santen van — Delft
Gerrit Coorn van — Alkmaar.

1610.

Den Heer van Mathenesse van wegens de — Edelen.
Willem van Santen van — Delft.
. . . . Cromhout van — Amsterdam.

1611. 1612.

Den Heer van Mathenesse van wegens de — Edelen.
. . Colterman van — Haarlem.
. . . Cromhout van — Amsterdam.

1613.

Den Heer van Mathenesse van wegens de — Edelen.
. . Colterman van — Haarlem.
Mr. Adriaan Berkhout van — Monnikendam.

1614. 1615.

Den Heer van Mathenesse van wegens de — Edelen.
En succedeert in desselfs plaatse den Heer van der Myle.
Gerard de Lange van — Gouda.
Mr. Adriaan Berkhout van — Monnikendam.

1616.

Den Heer Cornelis van der Myle, van wegens de — Edelen.
Gerard de Lange van — Gouda.
Aalbert Sonk van — Hoorn.

1617. 1618.

Den Heer van der Myle van wegens de — Edelen.
Cornelis Driel van — Rotterdam.
Aalbert Sonk van — Hoorn.

1619.

Den Heer van Asperen van wegens de — Edelen.
Cornelis Driel van — Rotterdam.
Aalbert Bruynings van — Enkhuysen.

1620. 1621.

Den Heer van Asperen van wegens de — Edelen.
Mr. Clement van Baarsdorp van — Leyden.
Aalbert Bruynings van — Enkhuysen.

1622.

Den Heer van Asperen van wegens de — Edelen.
Mr. Clement van Baarsdorp van — Leyden.
Pieter Schagen van — Alkmaar.

1623. 1624.

Den Heer van Asperen van wegens de — Edelen.
. . Dierhout van — Gornichem.
Pieter Schagen van — Alkmaar.

1625.

Den Heer van Sommelsdijk van wegens de — Edelen.
. . Witsen van — Amsterdam.
. . Dierhout van — Gornichem

1626. 1627.

Den Heer van Sommelsdijk van wegens de — Edelen.
Pompeus de Rovere van — Dordregt.
. . Witsen van — Amsterdam.
En succedeert in desselfs plaatse, Iacob van Nek.

1628.

Den Heer van Sommelsdijck van wegens de — Edelen.
Pompeus de Rovere van — Dordregt.

Ol-

Olphert Baarents van Hoorn.

1629. 1630.

d'Heer van Sommelsdijk van wegens de Edelen.
Mr. Willem van der Burg van Delft.
Olphert Baarents van Hoorn.

1631.

Den Heer van Sommelsdijck van wegens de Edelen.
Mr. Willem van der Burg van Delft.
Ian Paauw van Alkmaar.

1632. 1633.

Den Heere van Sommelsdijck van wegens de Edelen.
Dr. Le Febre van Haarlem.
Jan Paauw van Alkmaar.

1634.

Den Heere van Sommelsdijk van wegens de Edelen.
Dr. le Febre van Haarlem.
Aalbert Bruynings van Enkhuysen.

1635. 1636.

Den Heer van Sommelsdijk van wegens de Edelen.
Andries van Swaanswijk van Gouda.
Aalbert Bruynings van Enkhuysen.

1637.

Den Heer van Sommelsdijk van wegens de Edelen.
Andries van Swaanswijk van Goude.
Jacob van Nek van Amsterdam.

1638. 1639.

Den Heer van Sommelsdijk van wegens de Edelen.
. . Goutswaart van Rotterdam.
Albertus Coenradus Burg van Amsterdam.
vermits het overlyden van Jacob van Nek.

1640.

Den Heer van Sommelsdijk van wegens de Edelen.
tot den 27. November 1640. en succedeert den 20. Maart 1641. in desselfs plaatse den Heer van Asperen.
. . Goutswaart van Rotterdam.
. . Kessel van Alkmaar.

1641. 1642.

Den Heer van Asperen van wegens de Edelen.
. . Paats van Leyden.
. . Kessel van Alkmaar.

1643.

Den Heer van Asperen van wegens de Edelen.
. . Paats van Leyden.
Aalbert Sonk van Hoorn.

1644. 1645.

Den Heer van Asperen van wegens de Edelen.
Jacob Vervoorn van Gornichem.
Aalbert Sonk van Hoorn.

1646.

Den Heer van Asperen van wegens de Edelen.
Jacob Vervoorn van Gornichem.
Ior. Thomas van Egmont van der Nieuwburg van Alkmaar.

1647. 1648.

Den Heer van Asperen van wegens de Edelen.
Abraham van Beveren, Heer van Baarndregt van Dordregt.
Ior. Thomas van Egmont van der Nieuwburg van Alkmaar.

1649.

Den Heer van Asperen van wegens de Edelen.
Den Heer van Baarndregt van Dordregt.
Gerard Schaap Heer van Cortehoef van Amsterdam.

1650. 1651.

Den Heer van Asperen van wegens de Edelen.
Everard van Lodesteyn van Delft.
Gerard Schaap van Amsterdam.

1652.

Everard van Lodesteyn van Delft.
Gerrit Jacobsz Glas van Enkhuysen.

1653. 1654.

Joost Duyst van Voorhout van Haarlem.
Gerrit Jacobsz Glas van Enkhuysen.

1655.

Den Heer van Schagen van wegens de Edelen.
Joost Duyst van Voorhout van Haarlem.
Cornelis Ripperse van Hoorn.

1656. 1657.

Den Heer van Schagen van wegens de Edelen.
Mr. Floris Cant van Gouda.
Cornelis Ripperse van Hoorn.

1658.

Den Heer van Schagen van wegens de — Edelen.
Mr. Floris Cant van — Gouda.
Ior. Thomas van der Nieuwburg van — Alkmaar.

1659. 1660.

Den Heere van Schagen van wegens de — Edelen.
Mr. Ewout van der Horst van — Rotterdam.
Jor. Thomas van der Nieuwburg van — Alkmaar.

1661.

. . . . . . van wegens de — Edelen.
Ewout van der Horst van — Rotterdam.
Andries de Graaf van — Amsterdam.

1662. 1663.

Den Heer van Asperen van wegens de — Edelen.
Mr. Paulus van Swanenburg van — Leyden.
Andries de Graaf van — Amsterdam.

1664.

Den Heer van Asperen van wegens de — Edelen.
Mr. Paulus van Swanenburg van — Leyden.
Cornelis Ripperse van — Hoorn.

1665. 1666.

Den Heer van Asperen van wegens de — Edelen.
Jor. Roelof van Paffenroode van — Gornichem.
Cornelis Ripperse van — Hoorn.

1667.

Den Heer Philips Soete de Laake Heer van Villers van wegens de — Edelen.
Jor. Roelof van Paffenroode van — Gornichem.
Gerrit Jacobsen Glas van — Enkhuysen.

1668. 1669.

d'Heer van Vilers van wegens de — Edelen.
Adriaan van Blyenburg Heer van Naaldwijk van — Dordregt.
Gerrit Jacobsz Glas van — Enkhuysen.

1670.

d'Heer van Vileers van wegens de — Edelen.
Den Heer van Naaldwijk van — Dordregt.
Jor. Johan van der Nieuwburg van — Alkmaar.

1671. 1672.

Den Heer van Vileers van wegens de — Edelen.
Dirk Meerman van — Delft.
En vermits desselfs vertrek Arent van der Burg.
Jor. Iohan van der Nieuwburg van — Alkmaar.

1673.

Den Heer van Vileers van wegens de — Edelen.
Arent van der Burg van — Delft.
Cornelis de Vlaming van Ousthoorn van — Amsterdam.

1674. 1675.

Den Heer van Heenvliet van wegens de — Edelen.
In plaats van den Heer van Vilers.
Johan van Thilt van — Haarlem.
Cornelis de Vlaming van Oust-hoorn van — Amsterdam.

1676.

Den Heer van Heenvliet van wegens de — Edelen.
Johan van Thilt van — Haarlem.
Jor. Johan van der Nieuwburg van — Alkmaar.

1677. 1678.

Den Heer van Heenvliet van wegens de — Edelen.
. . . . . . de Lange van — Gouda.
Jor. Johan van der Nieuwburg van — Alkmaar.

1679.

Den Heer van Heenvliet van wegens de — Edelen.
. . . . . de Lange van — Gouda.
Isaak Paauw Heer van Agtienhoven van — Enkhuysen.

1680. 1681.

Den Heer Philips de Soete de Laake Heer van Villeers van wegens de — Edelen.
Vermits het overlyden vanden Heer van Heenvliet.
Mr. Bartholomeus van de Velde van — Rotterdam.
Isaak Paauw Heer van Agtienhoven van — Enkhuysen.

1682.

Den Heer van Villeers van wegens de — Edelen.
Mr. Bartholomeus van de Velde van — Rotterdam.
Francois Bredenhof van — Hoorn.

1683.

1683. 1684.

Den Heer van Villeers van wegens de — Edelen.
Hendrik Brouwer van — Leyden.
En vermits desselfs overlyden Johan van Banchem den 24. November 1683.
Francois Bredenhof van — Hoorn.

[11] *Generaliteyts Reken-kamer*,] Dese Kamer 108
is opgeregt tot verligtinge vanden Raadt van State, om alle Rekeningen der Ontfangers op te nemen en na te sien, en wat verder daer aen is dependerende; bestaende gemeenlijk in twee Gedeputeerden uyt yder Provincie, waer omtrent by de Provintie van Hollant de volgende ordre geobserveert werdt.

Lyste vande Tour-beurten, volgens dewelke de Heeren Edelen en Steden van Zuyt-hollant, de Camer van Rekeninge bekleet hebben, en gelijke ordre continuerende successivelijk noch staen te bekleden.

E D E L E N.

. . .	1635	1662	1689	1716	1743	1770	1797	1824	1851
. . .	1636	1663	1690	1717	1744	1771	1798	1825	1852
. . .	1637	1664	1691	1718	1745	1772	1799	1826	1853

1608

D O R D R E C H T.

1609	1638	1665	1692	1719	1746	1773	1800	1827	1854
1610	1639	1666	1693	1720	1747	1774	1801	1828	1855
1611	1640	1667	1694	1721	1748	1775	1802	1829	1856

H A A R L E M.

1612	1641	1668	1695	1722	1749	1776	1803	1830	1857
1613	1642	1669	1696	1723	1750	1777	1804	1831	1858
1614	1643	1670	1697	1724	1751	1778	1805	1832	1859

D E L F T.

1615	1644	1671	1698	1725	1752	1779	1806	1833	1860
1616	1645	1672	1699	1726	1753	1780	1807	1834	1861
1617	1646	1673	1700	1727	1754	1781	1808	1835	1862

L E Y D E N.

1618	1647	1674	1701	1728	1755	1782	1809	1836	1863
1619	1648	1675	1702	1729	1756	1783	1810	1837	1864
1620	1649	1676	1703	1730	1757	1784	1811	1838	1865

A M S T E R D A M.

1621	1650	1677	1704	1731	1758	1785	1812	1839	1866
1622	1651	1678	1705	1732	1759	1786	1813	1840	1867
1623	1652	1679	1706	1733	1760	1787	1814	1841	1868

G O U D A.

1624	1653	1680	1707	1734	1761	1788	1815	1842	1869
1625	1654	1681	1708	1735	1762	1789	1816	1843	1870
1626	1655	1682	1709	1736	1763	1790	1817	1844	1871

R O T T E R D A M.

1627	1656	1683	1710	1737	1764	1791	1818	1845	1872
1628	1657	1684	1711	1738	1765	1792	1819	1846	1873
1629	1658	1685	1712	1739	1766	1793	1820	1847	1874

1630

G O R N I C H E M.

1631	1659	1686	1713	1740	1767	1794	1821	1848	1875
1632	1660	1687	1714	1741	1768	1795	1822	1849	1876
1633	1661	1688	1715	1742	1769	1796	1823	1850	1877

1634

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Volgen nu de namen der Heeren, die wegens de Provintie van Holland in des Generaliteyts Rekenkamer ſijn gecommitteert geweeſt, in conformité van de voorenſtaande Tourbeurte.

De Heeren van Matheneſſe van wegens de Edelen.
Mr. Francois van der Burg van Dordregt.
Claas Simonſz Heemſkerk van Amſterdam.
Paulus Bordſen van Enkhuyſen.

1608. 1609. 1610. 1611.

Mr. Francois van der Burg van Dordregt.
Paulus Bordſen van Enkhuyſen.

1612. 1613. 1614.

Jan de Waal van Haarlem.
Mr. Adriaen Berkhout van Munnikendam.
En ſuccedeert den 5. Mey 1613. in deſſelfs plaatſe Jan Wittendaal.

1615. 1616. 1617.

Michiel van Hoyſt van Delft.
Dr. Maarten Semeyns van Enkhuyſen.

1618. 1619. 1620.

Jacob Paats van Leyden.
Pieter Naning van Medenblick.

1621. 1622. 1623.

Adriaan Cromhout van Amſterdam.
Pieter Janſz Schagen van Alkmaar.

1624. 1625. 1626.

Jacob de Vrye van Gouda.
Olphert Baarents van Hoorn.

1627. 1628. 1629.

Cornelis Claaſſen van Driel van Rotterdam.
Jacob Pieterſſen Cron van Edam.

1630. 1631. 1632. 1633.

Anthony de Hoog van Gornichem.
Aalbert Bruynings van Enkhuyſen.

1634.

Anthony de Hoog van Gornichem.
Aalbert Sonk van Hoorn.

1635. 1636.

Den Heer van der Myle van wegens de Edelen.
Aalbert Sonk van Hoorn.

1637.

Den Heer van der Myle van wegens de Edelen.
Pieter Willemſz Keſſel van Alkmaar.

1638. 1639. 1640.

Mr. Herman Halling van Dordregt.
Pieter Willemſz Keſſel van Alkmaar.

1641. 1642.

Mr. Jacob Druyveſteyn van Haarlem.
Pieter Willemſz Keſſel van Alkmaar.

1643.

Mr. Jacob Druyveſteyn van Haarlem.
Symon Thyſſen Peerboom van Munnikendam.

1644. 1645.

Evert Bleyſwijk van Delft.
Simon Tyſſen Peerbom van Munnikendam.

1646.

Evert Bleyſwijk van Delft.
Aalbert Sonk van Hoorn.

1647. 1648.

Willem Paats van Leyden.
En naderhandt Jan Ripperts van Groenendijk.
Aalbert Sonk van Hoorn.

1649.

Jan Ripperſz van Groenendijk van Leyden.
Gerrit Jacobs Glas van Enkhuyſen.

1650. 1651.

Andries de Graaf van Amſterdam.
Gerrit Jacobs Glas van Enkhuyſen.

1652.

Andries de Graaf van Amſterdam.
En naderhandt Iſaak Pauw Heer van Agtienhoven.
Evert Jacobſz van der Werf van Medenblick.

1653. 1654.

Amelis Cool van Gouda.
Evert Jacobſz van der Werf van Medenblick.

1655.

Amelis Cool van Gouda.
Jor. Thomas van Egmont van der Nieuwburg van Alkmaar.

1656. 1657.

Ewout van der Horſt van Rotterdam.
Jor. Thomas van Egmont van der Nieuburg van Alkmaar.

1658.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

1658.

Ewout van der Horst van	Rotterdam.
Gerrit Jacobsz Glas van	Enkhuysen.

1659. 1660.

Adriaan Boxel van	Gornichem.
en naderhand N. Boelisse.	
Gerrit Jacobsz Glas van	Enkhuysen.

1661.

N. Boelisse van	Gornichem.
Mr. Cornelis Rippersz van	Hoorn.

1662. 1663.

Jr. Carel van den Boetselaar, en naderhandt Jor. Daniel van Wijngaarden, Heer van Werkendam van wegens de	Edelen.
Mr. Cornelis Ripperfz van	Hoorn.

1664.

Den Heer van Werkendam van wegens de	Edelen.
Mr. Nicolaas Teengs van	Edam.

1665. 1666.

. . . Heuft van	Dordregt.
Mr. Nicolaas Teengs van	Edam.

1667.

. . . Heuft van	Dordregt.
Meindert Meerens van	Hoorn.

1668. 1669.

Dirk Deyman van	Haarlem.
en vermits sijn vertrek Floris Swan.	
Meindert Meerens van	Hoorn.

1670.

Floris Swan van	Haarlem.
Gerrit Glas van	Enkhuysen.
En vermits desselfs overlyden Isaak Pauw, Heer van Agtienhoven.	

1671. 1672.

Aalbert van der Graaf van	Delft.
Isaak Paauw Heer van Agtienhoven van	Enkhuysen.

1673.

Aalbert van der Graaf van	Delft.
Reynier Ryser van	Munnikendam.

1674. 1675.

Johan van den Berg van	Leyden.
en vermits desselfs vertrek, Iacob vander Maas.	
Reynier Ryser van	Munnikendam.

1676.

Jacob van der Maas van	Leyden.
Mr. Johan Hovius van	Hoorn.
En vermits desselfs overlyden, Francois van Bredenhof.	

1677. 1678.

Den Heer van Westerdijxhorn van	Amsterdam.
Francois van Bredenhof van	Hoorn.

1679.

Den Heer van Westerdijxhorn van	Amsterdam.
Ior. Iohan van Egmont vander Nieuwburg van	Alkmaar.

1680. 1681.

Floris Cincq van	Gouda.
En vermits desselfs overlyden Gerrit van Rietvelt.	
Iohan van Egmont van der Nieuwburg van	Alkmaar.

1682.

Gerrit van Rietvelt van	Gouda.
Nicolaas Brouwer van	Medenblik.

1683. 1684.

Bartholomeus van de Velde van	Rotterdam.
Nicolaas Brouwer van	Medenblik.

Dewyle in de drie vorenstaande Generaliteits Collegien het Noorder-Quartier mede haar Tourbeurten heeft, neffens het Zuyder-quartier, gelijk uyt de respective voorenstaande Lysten der Heeren Gecommitteerden in deselve Collegien gesien kan werden, soo volgt hier mede de Ordre of

ALMANACH,

Waar na de Steden van Alkmaar, Hoorn, en Enkhuysen, in de meergemelde Collegien hunne Gedeputeerden senden, stille staande op de Tourbeurte van Amsterdam in den Raat van State, en van een van de kleine Steden van den Noorderquartiere in des Generaliteyts Rekenkamer.

Ter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Ter Generaliteyt.	*In den Raad van State.*
1664 — Enckhuysen	1664 — Hoorn
1667 — Alckmaar	1667 — Enckhuysen
1670 — Hoorn	1670 — Alckmaar
1673 — Alckmaar	1673 — *Amstelredam*
1676 — Enckhuysen	1676 — Alckmaar
1679 — Hoorn	1679 — Enckhuysen
1682 — Enckhuysen	1682 — Hoorn
1685 — Alckmaar	1685 — *Amstelredam*
1688 — Hoorn	1688 — Enckhuysen
1691 — Alckmaar	1691 — Hoorn
1694 — Enckhuysen	1694 — Alckmaar
1697 — Hoorn	1697 — *Amstelredam*
1700 — Enckhuysen	1700 — Alckmaar
1703 — Hoorn	1703 — Enckhuysen
1706 — Alckmaar	1706 — Hoorn
1709 — Hoorn	1709 — *Amstelredam*
1712 — Alckmaar	1712 — Hoorn
1715 — Enckhuysen	1715 — Alckmaar
1718 — Alckmaar	1718 — Enckhuysen
1721 — Hoorn	1721 — *Amstelredam*
1724 — Enckhuysen	1724 — Alckmaar
1727 — Hoorn	1727 — Enckhuysen
1730 — Enckhuysen	1730 — Hoorn
1733 — Alckmaar	1733 — *Amstelredam*
1736 — Hoorn	1736 — Alckmaar
1739 — Enckhuysen	1739 — Hoorn
1742 — Alckmaar	1742 — Enckhuysen
1745 — Enckhuysen	1745 — *Amstelredam*
1748 — Hoorn	1748 — Enckhuysen
1751 — Alckmaar	1751 — Hoorn
1754 — Hoorn	1754 — Alckmaar
1757 — Enckhuysen	1757 — *Amstelredam*
1760 — Alckmaar	1760 — Hoorn
1763 — Enckhuysen	1763 — Alkmaar
1766 — Hoorn	1766 — Enkhuysen
1769 — Alckmaar	1769 — *Amstelredam*

NOTA. De geheele Periode alhier ge-eyndicht zynde, soo nemende

1772 — Enckhuysen	1772 — Hoorn
1775 — Alckmaar	1775 — Enckhuysen
1778 — Hoorn	1778 — Alckmaar
1781 — Alckmaar	1781 — *Amstelredam*

&c. Ende soo vervolgens *in circulum* altijdts sonder eynde.

In de Generaliteyts Reeckenkamer	*Stille staan.*
1664 — *Een van de volgende Steden*	1664 — Alckmaar.
1667 — Hoorn	1667 — *Geen van drien.*
1670 — Enckhuysen	1670 — *Geen van drien.*
1673 — *Een van de volgende Steden*	1673 — Hoorn en Enckhuysen.
1676 — Hoorn	1676 — *Geen van drien.*
1679 — Alckmaar	1679 — *Geen van drien.*
1682 — *Een van de volgende Steden*	1682 — Alckmaar.
1685 — Enckhuysen	1685 — Hoorn.
1688 — Alckmaar	1688 — *Geen van drien.*
1691 — *Een van de volgende Steden*	1691 — Enckhuysen.
1694 — Hoorn	1694 — *Geen van drien.*
1697 — Enckhuysen	1697 — Alckmaar.
1700 — *Een van de volgende Steden*	1700 — Hoorn.
1703 — Alckmaar	1703 — *Geen van drien.*
1706 — Enckhuysen	1706 — *Geen van drien.*
1709 — *Een van de volgende Steden*	1709 — Enckhuysen en Alckmaar.
1712 — Enckhuysen	1712 — *Geen van drien.*
1715 — Hoorn	1715 — *Geen van drien.*
1718 — *Een van de volgende Steden*	1718 — Hoorn.
1721 — Alckmaar	1721 — Enckhuysen.
1724 — Hoorn	1724 — *Geen van drien.*
1727 — *Een van de volgende Steden*	1727 — Alckmaar
1730 — Alckmaar	1730 — *Geen van drien.*
1733 — Enckhuysen	1733 — Hoorn
1736 — *Een van de volgende Steden*	1736 — Enckhuysen
1739 — Alckmaar	1739 — *Geen van drien.*
1742 — Hoorn	1742 — *Geen van drien.*
1745 — *Een van de volgende Steden*	1745 — Alckmaar en Hoorn.
1748 — Alckmaar	1748 — *Geen van drien.*
1751 — Enckhuysen	1751 — *Geen van drien.*
1754 — *Een van de volgende Steden*	1754 — Enckhuysen.
1757 — Hoorn	1757 — Alckmaar.
1760 — Enckhuysen	1760 — *Geen van drien.*
1763 — *Een van de volgende Steden*	1763 — Hoorn.
1766 — Alckmaar	1766 — *Geen van drien.*
1769 — Hoorn	1769 — Enckhuysen.

volgende Touren wederom haar beginsel van vooren aan, te weten,

1772 — *Een vande volgende Steden*	1772 — Alckmaar
1775 — Hoorn	1775 — *Geen van drien.*
1778 — Enckhuysen	1778 — *Geen van drien.*
1781 — *Een van de volgenden Steden*	1781 — Hoorn en Enckhuysen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Tot begrip van de esgaliteyt ende regtmatigheydt in den bovenstaanden Almanag *geobserveert, staat te noteren.*

1. Dat yder van de drie Steden *Alckmaar*, *Hoorn*, en *Enckhuysen* in elcke Periode sal hebben twaalf Tourbeurten in de Vergaderinge van de *Staten Generaal*, negen in den *Raadt van State*, en agt in de *Generaliteyts Reeken-kamer*.

2. Dat yder van de voornoemde drie Steden, in elcke Periode even veel Touren stil sal sitten, om plaatse te maaken voor *Amstelredam* in den *Raadt van State*, volgens Resolutie van de Heeren Staten in date den vyfthienden Maart 1661. en voor *een van de volgende Steden* van Westvrieslandt en den Noorder-quartiere in de *Generaliteyts Reekenkamer*, conform d'uytspraake van date den 24. Juny daar aan volgende.

3. Dat het stille sitten onder de voornoemde drie Steden soodanig gereguleert werdt, dat altijd die geene der voornoemde drie Steden, die 't langst, sonder stille sitten, de Collegien bekleedt sal hebben (de beurte van *Amstelredam*, en van de voorsz *volgende Steden* gekomen wesende) voor haar plaatse maaken sal.

4. Dat yder van de voornoemde drie Steden consecutivelijk soo lange uyt het eene der voornoemde Collegien in het andere sal verwandelen, sonder interruptie, als het, behoudens d'esgaliteyt, doenlijk is, te weten, yder 15. 12. of ten minsten 9. Jaren aan den anderen, en dat mede met eene volkomen gelijkheydt, in voegen als volgt.

Alckmaar continueert in de voornoemde Collegien agter den anderen, sonder interruptie.

15		1667		1682
12		1685		1697
9		1700		1709
15	Jaren van Mey . . .	1712	tot Mey	1727
15		1730		1745
9		1748		1757
12		1760		1772

Hoorn continueert in de voornoemde Collegien agter den anderen, sonder interruptie.

15		1703		1718
12		1721		1733
9		1736		1745
15	Jaren van Mey . . .	1748	tot Mey	1763
15		1766		1781
9		1676		1685
12		1688		1700

Enckhuysen continueert in de voornoemde Collegien agter den anderen, sonder interruptie.

15		1739		1754
12		1757		1769
9		1664		1673
15	Jaren van Mey . . .	1676	tot Mey	1691
15		1694		1709
9		1712		1721
12		1724		1736

5. Dat yder Stad, als deselve vijfthien Jaren aan den anderen continueert, de Vergaderinge van de *Staten Generaal* tweemaal, en van de andere twee Collegien, 't eene mede tweemaal, en 't andere eens sal doorwandelen.

6. Dat yder Stadt, als de selve twaalf jaaren aan den anderen continueert, de Vergaderinge van de *Staten Generaal* tweemaal, en de resterende twee Collegien yder eens sal doorwandelen.

7. Dat yder Stadt, als de selve maar negen Jaren aan den anderen continueert, elck Collegie eens sal doorwandelen.

8. Dat noyt van wegen een en de selve Stadt te gelijk, twee, of meer Collegien bekleedt sullen werden, maar dat elk Collegie, voor de voornoemde drie Steden open vallende, bekleed sal werden door een Persoon uyt een bysondere Stadt.

9. Dat noyt ymandt vande voornoemde drie Steden met hare beurte sal komen te vallen in 't Collegie, dat op de presentatie van de selve Stad, de jongst verloopene drie jaren bekleedt sal sijn geweest, om te vermyden de continuatie naar de drie Jaren, die met d'ordre van 't Landt strydig is.

10. Dat alle negen Iaren, yder van de voornoemde drie Steden, eens beurte sal krygen in de Vergaderinge van de *Staten Generaal*.

11. Dat alle twaalf Iaren, yder van de selve drie Steden, nevens de Stadt van *Amstelredam*, eens beurte sal krygen in den Raadt van State.

12. Dat yder van de voornoemde drie Steden in des *Generaliteits Rekenkamer* eens beurte sal krygen in elcke drie achter een volgende Touren, voor haar in 't selve Collegie open vallende, ofte ten minsten yder twee beurten, in ses voor haar open vallende Touren; Welke laatste, in yder Periode, tweemaal voor valt; en is sulcks niet te remedieren, sonder te vervallen in eene grooter imperfectie, turberende de ordre, in een, of meer van de voorgaande elf Poincten verhaalt; Sulcks dat de bovenstaande Almanag is de perfexte, die gemaakt kan werden. Actum in 's Gravenhage den December sesthienhondert drie en t'sestig.

De bovenstaande Ordre ofte Almanag is by de Heeren Burgemeesteren en Vroetschappen van *Alckmaar*, *Hoorn* en *Enckhuysen* geapprobeert, met onderlinge belofte, van sig voortaan daar naar præciselijck te sullen reguleren. In teyken der waarheydt, by hare respective Secretarisen,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

tarisen, uyt der selver name onderteykent.

Ter Ordonnantie van Burgemeesteren en Regeerders van Alkmaar.

Was geteeckent,

C. Schagen.

Ter Ordonnantie van Burgemeesteren en Regeerders van Hoorn. *Onderstondt*,

Als Pensionaris van deselve Stadt,
Ende was geteeckent,

Lucas van Neck.

Ter Ordonnantie van Burgemeesteren en Regeerders van Enckhuysen.

Was geteekent,

Isaak Paauw.

109 mm *Het bysitten vanden Raet-Pensionaris*,] Dewelcke in alle Vergaderingen verschynt en groot aensien heeft; in die vande Staten van Hollant stelt hy alle saken voor, versamelt de stemmen, en beschrijft alle hunne besluyten, en is altoos gedeputeerd wegens de Provintie van Hollant ter Vergaderinge vande Generaliteyt. Dit Ampt is bekleet by de volgende Heeren;

Mr. AERT vander GOES, Pensionaris van Delft, wierd anno 1525. Advocaat van den Lande van Hollant, datmen nu Raatpensionaris noemt; stierf den 1. November 1545.

Mr. ADRIAEN vander GOES, Advocaet vanden Lande van Hollandt, in sijns Vaders plaatse; stierf den 5. November 1560.

Mr. JACOB vanden EYNDE, Raat en Pensionaris der Stadt Delft, wert Advocaet van den Lande van Hollant, anno 1562. Sterft tot Brussel inde Gevankenisse, den 12. Martii 1569. na dat hy aldaar door ordre van den Hertog van Alva een jaar en ses weken gevangen geseten hadde.

Mr. PAULUS BUYS, quitteerd het Ampt van Advocaat van Hollandt, in den jaare 1584. en komt in den Raat van State wegens de Provincie van Utrecht.

Mr. IOHAN van OLDENBARNEVELT, Raat en Pensionaris der Stad Rotterdam, wert Advocaat van den Lande van Hollant, den 6. Maart 1586. werd den 13. Mey 1619. in s'Gravenhage onthooft.

Mr. ANDRIES de WIT, Pensionaris der Stad Dordrecht, bekleede voor een tyd het Advocaatschap van Hollandt, na dat Mr. Iohan van Oldenbarnevelt in den jare 1618. in versekeringe was genomen; en wert Raatsheer in 't Hof van Hollant den 8. December 1620.

ANTONY DUYK Raad Ordinaris in den Hogen Rade, werdt Raadtpensionaris van den Lande van Holland, den 22. Ianuary 1621. stierf anno 1629.

ADRIAAN PAUW, Heer van Heemstede, eerst Pensionaris der Stadt Amsterdam, naderhand Raat en Rekenmeester van de Domeinen van Holland, wert Raatpensionaris den 12. April 1631. en resigneerde dat ampt anno 1636.

Mr. IACOB CATS, Pensionaris der Stadt Dordregt, wert Raatpensionaris van Holland, den 4. Iuny 1636. resigneerd dat Ampt, den 27. September 1651. en stierf anno 1660.

Mr. ADRIAAN PAUW, Heer van Heemstede, eerste en presiderende Raat en Meester in de Kamer van Rekeninge der Domeynen van Hollandt en Westvriesland, werd ten twedenmale Raatpensionaris van Hollandt, den 4. October 1651. stierf den 21. February 1653.

Mr. IOHAN de WIT, Pensionaris der Stad Dordregt, werd Raat-Pensionaris van Holland den 30. Iuly 1653. quitteert dat ampt den 4. Augusty 1672. en krygt resolutie vande Staten van Holland ten selven dage, om sessie te nemen in den Hogen Raat, en rang na den 6. Augusti 1658. dog is noyt in den selven Rade verschenen; en wert den 20. Augusti desselven jaars in 's Gravenhage met sijn broeder Cornelis de Wit Ruwart van Putten, vermoort.

Mr. GASPAR FAGEL, eerst Raat-Pensionaris der Stad Haarlem anno 1664. en naderhandt Griffier van de Staten Generaal, anno 1670. wert Raat-pensionaris van Hollandt den 20. Augusti 1672.

Volgt nu de Instructie, waar na den Raatpensionaris van Hollandt sigh in 't voorsz Ampt sal hebben te reguleren, gearresteert ter Vergaderinge van haar Ed. Gr. Mo. den 20. Maart 1641

I.

In den eersten, ten eynde het gemeene Landt gestadig van den Raadpensionaris gedient mag werden, soo sal hy geene Officien, benevens het Raadpensionarischap, binnen of buyten s'Lands mogen bedienen, in geenderhande manieren onder eenig pretext.

II.

En om in alle saken sijnen dienst en advyse te mogen gebruyken, sal hy hem in alle saken soo van de Quartieren, Steden, Dorpen en Collegien van Holland en Westvriesland, als ook van de andere Provintien en Landen, soo veel dat Holland en Westvrieslandt soude mogen roeren, neutraal en onpartijdig houden, niemant ten dienste staan, advys ofte Consultatie geven, of ook eenige Pensioenen of Gagien nemen.

III.

Sal gehouden wesen, naar sijn uytterste vermogen te besorgen, dat de Privilegien, Geregtigheden, Costuymen en Usantien van den Lande van Holland en Westvriesland, mitsgaders de behoorlijke authoriteyt van den Staat, in alles ge-

geconserveert en bewaart werde.

IV.

Sal den selven neerstelijk en getrouwelijk alle Processen, die 't Land van Holland en Westvriesland heeft, of namaals geduurende sijnen dienst krygen sal, doen vorderen en avanceren.

V.

En op dat de Staten tot allen tyden mogen werden onderrigt, wat Processen sy uytstaande hebben, sal des versogt zijnde, rapport doen van den Staat van 's Lands Processen, en voorts tot allen tyden als sulks notelijk wesen sal.

VI.

Item, hy sal aan die van de Edelen comparerende in 't Collegie van de Gecommitteerde Raden, ten minsten agt dagen voor dat de dagvaart is verschenen, soo verre den tijd sulks lyden mag, in geschrifte doen leveren de poincten en stukken, daar op de dagvaart sal dienen ingestelt, met kennisse van de Gecommitteerde Raden, ten eynde de Edelen een dag of meer voor de Vergaderinge met den anderen daar op mogen delibereren.

VII.

Sal gehouden wesen, alle dagvaarden van de Staten precyse waar te nemen, op den dag jegens dewelke de beschryvinge is gedaan, en sal met de presente Leden de besoigne ter hand nemen, en alle voorvallende saken af doen, tot vergeven van Ampten en Officien incluys, sonder de aankomste van de absente Leden te verwagten.

VIII.

Sal het werk van de Vergaderinge beginnen des voormiddags ten negen uyren, en des namiddags ten drie uyren, en eindigen des morgens ten twaalf, en des namiddags ten ses uyren.

IX.

Sal de voorstellinge by hem te doen in dier voegen sien te beleyden, dat op elke sessie soo voor als naar middag t'elcken een omvrage tot Conclusie mag werden gebragt.

X.

In cas van absentie van eenige Leden, na dat de uyre van de Vergaderinge sal gekomen wesen, sal hy ter hand nemen de lecture van eenige requesten, of andere saken buyten de poincten van beschrijvinge, om alsoo een omvrage vooren af te doen.

XI.

Sal (de Vergadering compleet sijnde) ter hand nemen de poincten van beschryvinge, en voor eerst de geene, die tot geld-middelen zyn streckende, en sal niet te min alle andere poincten sommierlijk overgaan, om door die middel de inclinatie van de Leden (soo haast doenlijk is) tot de voorsz poincten te mogen verstaan.

XII.

Sal by resumptie op de poincten besoignerende, alleen aanmanen en sommeren de Leden die difficil zyn gebleven, sonder daar over een generale omvrage te doen, ten ware hy Raadpensionaris sonderlinge redenen hadde om anders te doen.

XIII.

Sal een bysondere Lyste houden van de Leden die by haar Ed. Groot Mog. tot eenige particuliere besoigne sullen wesen gecommitteert, en alle weke eenmaal het Lidt, dat het eerste is in elke Commissie, aanmanen, dat de voorsz besoigne mag werden gevordert, gevende met eene aan het selve Lidt Extract uyt de voorsz Commissie.

XIV.

Sal rapport doen aan haar Ed. Groot Mog. in 't begin van elke Vergaderinge, wat t'sedert het scheyden van de laatst voorgaande Vergaderinge ter Generaliteyt en Gecommitteerde Raden, voor notable saken sijn voorgevallen.

XV.

Sal alle Requesten de Pagters van de middelen rakende (alvoorens die ter Vergaderinge te lesen) stellen in handen van den Commissarisen by haar Ed. Groot Mog. daar toe te ordonneeren, om daar na ter Vergaderinge in te brengen de geene die hem by de voorsz Commissie, na gedaane visitatie, ter hand sullen werden gestelt.

XVI.

En na het oplesen van elk poinct, sal hy den Edelen en Steden daar op haar advys en opinie laten verklaren, sonder ymand van deselve in 't geven van haar advys, en verklaren van hunne opinie, te interrumperen, of sijn advys te verklaren, ten ware van hem by de Edelen en Steden sulks werde begeert.

XVII.

Sal de opinien, omvragen, en een yders opinie annoteren, en omgevraagt sijnde, verklaren, wat de meeste stemmen of opinien sijn, om daar na geconcludeert, resolutie genomen, en ingestelt te werden.

XVIII.

Item sal besorgen, dat alle Maandags nademiddag in de Vergaderinge geresumeert werden alle resolutien van importantie in de voorgaande weke genomen: en alsoo tot laste van den Secretaris staan de extentien van de Apostillen en Appoinctementen op de ordinaris Requesten, soo sullen deselve (van importantie wesende) by den Raadpensionaris en Secretaris te samen, werden geresumeert, al eer deselve sullen werden uytgegeven.

XIX.

Sal ook een pertinent Regifter gemaakt en gehouden worden van alle de Resolutien van de Staten, gelijk by den Secretaris Regifter sal werden gehouden van de Appoinctementen op de Requesten den Staten gepresenteert, gegeven, met sommier verhaal van 't versoek by deselve Requeste gedaan, welk Regifter onder den Secretaris sal berusten, om tot allen tyden geopent te werden ter begeerte van de Leden vande Vergaderinge.

XX.

Sal gehouden wesen alle Ordonnantien, Acten, Placcaten, Consenten, Resolutien en andere depeschen van importantie selfs te extenderen en doen regiftreren, en voor het hooft van elk depesche het sommier inhouden van dien annoteren.

XXI.

En sal mede besorgen, dat ten langsten binnen agt of veerthien dagen na yder dagvaart de geextendeerde resolutien mogen werden gestelt, om tot kosten van 't gemeene Land een ygelijk vande Staten, als Edelen en Steden gelevert te werden Copye van deselve, ook van alle Acten van Consenten.

Sal

XXII.

Sal t'elkens des versogt zynde, de Staten overleveren Inventaris van alle Boeken, Stukken, Charteren en Papieren, het gemeene Land toebehoorende en onder hem berustende, ten eynde de Staten daar uyt t'haren gelieven mogen doen ligten al soodanige, die sy agten sullen dat in des gemeene Lands archiven behooren nedergeleyt en bewaart te werden.

XXIII.

Item, sal den Raadpensionaris secreet houden, en niet ter Wereld reveleren de opinien die by een ygelijk gegeven zyn, en ook de redenen daar toe geallegeert, mitsgaders alle saken in de Vergaderinge gehandelt, die behooren ofte andersints bevolen sullen werden secreet te houden.

XXIV.

Sal mede gehouden wesen alle Commissien en reysen, die hem by den Staten binnen de geunieerde Landen ten laste geleyt sullen werden, neerstelijken getrouwelijk te achtervolgen, en reysende in Commissie sal hy sijn last nemen by geschrifte, geteekent by een van de Edelen, en twee van de Gedeputeerden van de Steden ordentlijk by gebeurte, op al sulken voet en ordre, als by de Vergaderinge generalijk goet gevonden sal werden.

XXV.

Item, sal gehouden wesen te compareren ordinaire in 't Collegie van de Gecommitteerde Raden, mitsgaders ter Vergaderinge van de Hoog Mog. Heeren Staten Generael, alwaar hy niet meer als een voix deliberative sal hebben, en bevindende daar eenige saken voor te vallen, alwaar de Heeren Staten van Hollant en Westvriesland behooren op beschreven te worden, als voor den dienst van 't Land bevonden sal werden te behooren, en 't geene hem by deselve 't zy om de Staten te beschrijven, of eenige andere depesches te doen, te laste geleyt sal werden, neerstelijk te effectueren, en sal sijn ordinaris woonplaats houden in den Hage.

XXVI.

En sal hem op den Eed bevolen wesen, hem geensints te bemoeyen met het verkiesen of stellen van eenige Officieren, Vroetschappen of andere Magistraten in Steden, of ten platten Lande, mitsgaders ook niemand wie die soude mogen wesen, in de Vergaderinge van de Staten, by de Gecommitteerde Raden, in de Generaliteyt, by sijn Excell. of elders tot Officien van Justitie, Finantie, Militaire, of andere politique opentlijk noch bedektelijk mogen recommanderen.

XXVII.

Sal gehouden zijn een waakent ooge te houden op 't stuk van de Finantie, om soo veel doenlijk, hem daar na te informeren, en de Heeren Staten des versogt zijnde te dienen van advys, maar hem niet onderwinden met het ordonneren of distribueren van 't stuk van de Finantie, maar daar mede te laaten begaan de Heeren Gecommitteerde Raden, die hy sal gehouden wesen te dienen van advys.

XXVIII.

Insgelijks sal continueren in de Correspondentie van de Ambassadeurs van desen Staet in andere Rijken, soo als den voorgemelten Raad-Pensionaris is toegestaan geweest, volgens de resolutie van haar Ed Gr. Mog. van den vijfen twintigsten July 1626

XXIX.

Doch en sal hem niet vervorderen eenige Correspondentien in te houden, mondelinge of by geschrift, met Koningen, Princen, Vorsten, Republijken, Steden, Gemeenten, Ambassadeurs, Agenten, nochte andere buyten of binnen den Lande, van saken die secreet sijn en den Staat van den Lande aangaande, ten ware hem sulks by expresse resolutie van de Staten van Holland en West-Vriesland wierde geordonneert; en de Brieven die hem daar op sullen toegeschreven en gesonden werden, mitsgaders het substantieelste van de propoosten daer op gevallen, sal gehouden zijn inde Vergaderinge van de Staten, of in absentie van deselve, aan de Gecommitteerde Raden, in de presentie van de Gedeputeerden van West-Vriesland ter Vergaderinge van de Ho. Mog. Heeren Staten Generaal in loco zijnde overleveren, laten lesen en rapporteren, om daar op resolutie genomen te werden, ten meesten dienst van den Lande.

XXX.

Sal geen Missive aan de Staten of Gecommitteerde Raaden geaddresseert mogen openen, dan in de Vergaderinge der selver, en ten overstaan van de geene die van deselve present zijn, aan dewelke die sullen wesen geaddresseert, en dat terstont na de receptie van deselve, gelijk ook geen Missiven of Brieven sal mogen achterhouden, nog na sijn welgevallen mogen doen openen, den Staat van den Lande betreffende, maar die terstond na den ontfang van deselve moeten voorbrengen, om gelesen en den inhoud geweten te werden.

XXXI.

Voor welken dienst den voorsz. Raad Pensionaris jaarlijks voor Pensioen of gave genieten sal uit de gemeen Lands Impositien ter Somme toe van drie duysent Carolus guldens, daar van alle drie Maanden een vierendeel sal worden betaalt.

XXXII.

En reysende in eenige extraordinaris besoigne door last en commissie van de Staten of Gecommitteerde Raden, sal genieten gelijke vacatien als andere Gedeputeerden, ten ware de Staten goet vonden, dat den Raad Pensionaris noch daarenboven een Klerk soude mogen mede nemen en gebruyken, in welken gevalle hy voor den selven daags....... ten regarde van sijn kosten meer sal genieten, en daar boven Schuyt en Wagenvrachten.

XXXIII.

En sal den voorsz Raad Pensionaris Eed doen, dat hy hem na alle de voorsz poincten sal reguleren, en voorts al tot dienste van den Lande van Holland en West-Vriesland doen, dat een goed en getrouwen Raad Pensionaris schuldig is en behoort te doen, sonder eenige giften of gaven, kleyn of groot, die na Rechten verboden zijn, te ontfangen, op pœne van infamie en privatie van sijnen Staat.

XXXIV.

Den dienst van desen Raad-Pensionaris sal

duyren den tijd van vijf jaren, welke geexpireert zijnde, van nieuws sal werden gedelibereert op het verkiesen van een anderen, ten ware met verre de meeste stemmen goed gevonden wierde, desen wederom in dienst aan te nemen op dese sijne Instructie, die hier ook van nieuws in de Vergaderinge sal werden gelesen, geexamineert en gearresteert, en by desen geswooren, en sal geduyrende sijnen dienst, sijnen rang en sessie moeten nemen beneden de Staten, en Gecommitteerde Raden respective.

XXXN.

En in soo verre hy in dienst niet en werd gecontinueert, sal geen andere Staten uyt de Provintie van Holland mogen bedienen, als met consent en voorweten van de Heeren Staten van Holland en West-Vriesland.

110 nn *Een bysondere Vergadering van Raden ter Admiraliteyt,*] Sijnde verdeelt, gelijck hier voren gesegt is, in vyf Cameren, als een tot Rotterdam, een tot Amsterdam, een inden Noorder-quartiere, een in Zeelant, en een in Vriesland; van welke die in 't Noorder-quartier by beurten changeerd, en dan tot Hoorn, en dan tot Enkhuysen, elk voor een seker getal van tijt hare Sessie heeft; so als van gelijken die van Vrieslant mede by beurten, dan tot Harlingen, en dan wederom tot Dokkum vergaderd; en werden deselve wegens de Provincie van Hollant bekleet op de volgende wyse, namentlijck die van Rotterdam, by de

Edelen,
Dordregt,
Delft,
Rotterdam,
Gornichem,
Schiedam, en
Briel,

Die van Amsterdam by de
Edelen
Haarlem,
Leiden,
Amsterdam,
Gouda,

Die van den Noorderquartiere by de Steden van Noortholland.

Die van Zeelandt by
Dordregt,
Delft,
Amsterdam, en
Rotterdam.

Die van Vriesland by
Schoonhoven,

oo *Gemeene Koopmanschap op de Kusten van Oostindien*] Sijnde een particuliere Societeit opgeregt met Octroy van de Staten Generaal, en bestaande uyt Gedeputeerden van elke Provincie; en sommige ook uyt Gedeputeerden van elke Stad; sijn, gelijk boven gesegt is, in ses bysondere kameren verdeelt; als tot 111

AMSTERDAM.
ZEELANT.
DELFT.
ROTTERDAM.
HOORN.
ENKHUYSEN.

De kamer van Amsterdam bestaat uyt 20. Bewinthebbers. en participeert voor de helft.

Die van Zeelant, tot Middelburg, uyt 12. Bewinthebbers. en participeert voor een vierde part.

Die van Delft uyt 7. Bewinthebbers. voor een sestiende part.

Die van Rotterdam mede uyt 7. Bewinthebbers. ook voor een sestiende part.

Die van Hoorn uyt 7. Bewinthebbers. voor een sestiende part.

En die van Enkhuysen mede uyt 7. Bewinthebbers. ook voor een sestiende part.

pp *Dykgraven en Heemraden*] Van de drie Heemraatschappen, Rynlandt, Delfland, en Schieland; van dewelke de eerste hare Vergaderplaats tot Leyden, de andere tot Delft, en de derde tot Rotterdam hebben. Van den oorspronk der Dijkgraven is hier voren by ons gehandelt, gelijk ook de Keuren en Privilegien vande voorsz Heemraatschappen door den druck gemeen gemaakt, en alomme te vinden sijn; Wy sullen derhalven alleenlijk hier verhandelen, by wat voor Personen de voorsz Charges van den beginne aan tot nu toe bekleet sijn geweest; en sullen ten dien eynde hier eerst laten volgen de namen van de Dijkgraven en Hoge-Heemraden van Rynlandt, die in de oude en nieuwe Registeren van den selven Heemraatschappe gevonden werden, zedert den jare 1300. tot den huydigen dag toe. 112

DYCKGRAVEN
Van
RYNLANDT.

1300. Willem Kuyser, natuyrlijke soon van Graaf Willem van Henegouwen.

1336. Heer Jan van Polanen, Balliu van Rynland en van den Lande van Woerden.

1372. Willem van Naaltwijk.

1390. Gerrit van Woerden, Balliu van Rynland, en van den Lande van Woerden.

1405. Willem van den Boukhorst.

1413. Hendrik Willems.

1422. Otto van Reimerswaal.

Floris

1431. Floris van Boshuysen.
1440. Simon, Heer Arends soon van Zevender.
1467. Jan van Rietvelt.
1469. Heer Arent van Swieten, Ridder.
1480. Adriaan van Swieten.
1489. Willem van Boshuysen.
1514. Gommer van Boshuysen.
1515. Gerrit van Lokhorst, Ridder.
1520. Dirk van der Does; hy leide het Dijkgraafschap ter neder, en wjerd Rentmeester van Rynlant.
1523. Jan van Berendregt.
1536. Philips Nagtegael, Schout van Leyden Stedehouder.
1537. Adriaan van Crimpen.
1563. Willem van Paelestein.
1573. Foy van Broeckhoven.
1587. Jr. Pieter vander Does,
1599. Jr. Arent van Duyvenvoorde.
1609. Jr. Adriaan Hr. van Zwieten.
1624. Huybert van Spruytenburgh, Stedehouder.
1625. Jr. Nicolaas van der Boukhorst, Heer van Noortwijk.
Jr. Amelis van der Boukhorst, Heer van Wimmenum, by Resignatie van sijn Vader; hy stierf anno 1669. den 27. September.
Jr. Gysbert van Matenesse, Heer van Matenesse, Riviere, Opmeer; stierf 28. February, anno 1670.
Jonkheer Frederik van Dorp, Heer van Maasdam.
Jor. Jacob van Wassenaar, Heer van Voorschoten, Veur, Duvenvoorde.

HEEMRADEN
Van
RYNLAND.

1331. Dirk van Raaphorst.
1363. Hendrik van Alkemade Ysbrants.
1363. Floris van Alphen.
1363. Ysbrand van der Schuur.
1363. Willem van Lewen.
1363. Diddeboy van Catwijk.
1363. Boudewijn Jansz Barthouts.
1372. Heer Dirk van Zuytwijk, Ridder.
1378. Dirk van Teilingen.
1392. Heer Reinier Dever, Ridder.
1392. Heer Bartholomeus van Raaphorst, Ridder.
1392. Heer Jan vanden Woude, Ridder.
1392. Jan van Foreest.
1392. Simon van der Schuyr.
1399. Heer Dirk van Swieten, Ridder.
1399. Hendrik van Alkemade.
1403. Kostyn Gerrits van der Does.
1405. Jan vanden Woude Heer van Warmont.
1405. Floris van Tol.
1415. Simon van der Schuur.
1415. Vrank van Sanen.
1415. Jan van der Boukhorst.
1419. Claas van Ruyven.
1419. Arent van der Leede.
1425. Herpert van Foreest.
1425. Willem van Zaanden.
1425. Adriaan van Raaphorst.
1425. Jacob van den Woude Heer van Warmont.
1425. Gerrit van Boshuysen.
1425. Heindrik Harmens.
1431. Meyndert Claassen.
1438. Jan van der Boukhorst, van Noortwijk, Heer van Noortwijkerhout.
1438. Heer Gillis van Cralingen, en van Voorschoten, Ridder.
1438. Heer Gerrit van Poelgeest, Heer van Homade, Ridder.
1438. Boudewyn van Zwieten, Thesaurier van Holland.
1438. Floris Paadze.
1440. Floris van Alkemade.
1444. Heer Willem van Alkemade, Heer tot Engelen en tot Vlymen, Ridder.
1446. Simon Vrederik, Drossart s'Lants van Arkel, en Ballius s'Lants van Voorn.
1447. Jan van Poelgeest, Schout van Leyden, by resignatie van Boudewyn van Zwieten.
1448. Heer Gerrit van Zyl, Heer van Purmerende, Ridder.
1448. Ysbrand van Schoten.
1456. Jan van Noortig.
1456. Dirk van Zwieten Boudewyns.
1459. Jacob van den Woude, in plaatse van Gerrit van Poelgeest.
1465. Jr. Philips van Wassenaar, by resignatie van Simon Vredrik.
1474. Gerrit van Poelgeest, in plaatse van Philips van Wassenaar.
1478. Claas van Ruyven.
1478. Ian van Schoten, in plaatse van Ysbrant van Schoten.
1478. Huych van Zwieten.
1479. Adriaan van Poelgeest, in plaatse van sijn vader Jan van Poelgeest.
1481. Adriaan van Zwieten, in plaatse van Huyg van Zwieten sijnen Neve.
1481. Gysbert van Raaphorst, in plaats van Dirk van Zwieten Boudewyns.
1482. Tielman Oem van Wijngaarden, in plaatse van Gerrit van Poelgeest.
Adriaan van der Does, den 6. September 1486. in plaatse van Heer Adriaan van Zwieten, Ridder.
Godschalk Oem van Wijngaarden, den 26. February 1493. by resignatie van Tielman Oem van Wijngaarden, sijn Oom.
Floris van Wijngaarden, Griffier van Holland den 10. February 1502. in plaatse van Ian van Noortigh, Ridder, overleden den 8. February daar te voren.
Ian van Zwieten, den 27. February 1502. in plaatse

plaatse van Adriaan van der Does, overleden den 25 February daar te voren.

Ian van Duvenvoorde, den 22. December 1503. in plaatse van Iacob van Woude, overleden den 20. December daar te vooren.

Willem van Coulster, den 27. Augusty 1504. in plaatse van Gysbert van Raaphorst, overleden den 21. Augusty daar te vooren.

Cornelis Croesink, Ridder, Houtvester van Holland, den 7. September 1507. in plaatse van Adriaan van Poelgeest, overleden den 8. Augusty daar te voren.

Gerrit van Schoten, den 3. Maart 1509. in plaats van Ian van Schoten overleden den 27. February daar te voren.

Ysbrant Oem van Wyngaarden, in plaatse van Godschalk Oem van Wijngaarden sijn broeder overleden den 31. Augusty 1509.

Gerrit van Lokhorst, den 7. Ianuary 1510. in plaatse van Ian van Zwieten Drossart van Gornichem, overleden den 9. Augusty daar te vooren.

Anno 1515. sijn Heer Floris van Wyngarden, Heer van Ysselmonde, Iohan van Duvenvoorde, Willem van Coulster genoemt Alkemade, Cornelis Croesink, Houtvester, Ridderen, Gerrit van Schoten, Ysbrant Oem van Wyngaarden en Heer Gerrit van Lokhorst, Ridder, Hoge-Heemraden, met Gommer van Boshuysen Dykgrave van Rynlant verlaten van hunne Officien, en eed quytgescholden, omme saken den Coning van Spagnien daar toe moverende, en sijn weder by Commissie van mynen genadigen Heere van date den 27. September desselven jaars tot Dykgrave en Hoge-Heemraden gestelt, door Heer Charles van Potiers, Ridder, Heer van Dormans, en Badans, Raat en Camerlink des Conings, te weten, de voornoemde.

Heer Gerrit van Lokhorst, Dykgrave.
Hendrik van der Does.
Dirk van Bekesteyn.
Iacob Copier.
Gysbregt van Lodesteyn.
Gerrit Ians van Stenevelt.
Gerrit van Warmont, en
Ruysch Iansz, Hoge-Heemraden, die den 25. van October daar aan heuren eedt gedaan hebben in handen van den voorsz Heer van Dormans.

Vrank van Alkemade, Bastart, Rentmeester van Kennemerlant en Vrieslant, den 22. October 1518. in plaatse van Dirk van Bekesteyn, overleden in Iuny daar te voren; door schryven van den Koning van Spagnien.

Lodewijk van Treslong ten dage als vooren, by resignatie van Gerrit Ianssen van Stenevelt.

Gerrit van Poelgeest, Heer van Hoogmade, in plaats van Hendrik van der Does, overleden op beloken Paasdag anno 1523.

NOTA. Hoewel de Hoogheemraden tot hier toe in goede possessie waren geweest, een Persoon te nomineren in plaatse van de vacerende Heemraat, omme deselve by den Stadhouder van Holland te ontfangen, en daar toe te committeren, des niet tegenstaande, heeft het belieft de Eertshertoginne van Oostenrijk, Vrouw Margareta, anno 1523. te ordonneren, dat van doen voortaan de Heemraden souden nomineren by gevalle als voren drie Persoonen; 't geen t'zedert is agtervolgt, en wierd uyt de eerste drie genomineerde Persoonen tot Heemraat gestelt, Gerrit van Poelgeest voorsz.

Adriaan Stalpert van der Wiele, Rentmeester Generaal van Kennemerland en Vrieslandt, wert by schryven van Vrouw Margareta, Ertshertoginne van Oostenrijk, Heemraat, den 4. Maart 1524. by resignatie van Vrank van Alkemade, den Bastard.

Iohan van Duvenvoorde, en
Willem van Alkemade, Ridderen, werden by Commissie van den Roomschen Keyser, gegeven in sijnen huyse van den Hage, weder gestelt, en geordonneert om te wesen Heemraden, behoudelijk, dat tot reductie van de Heemraden van Rynland tot het ordinaris en gewoonlijk getal van sevene, de twee Heemraatschappen, die eerst gebeuren souden aldaar te vaceren, niet impetrabel en souden wesen. Waar na vervolgens anno 1526. den 4. Maart Lodewijk van Treslong quam te sterven, en anno 1528. den 29. Mey, Gysbregt van Lodesteyn, succederende niemant in hunner beider plaatsen om de voorverhaalde redenen.

Ian van Alkemade Vrankens anno 1532. in plaatse van Iacob Copier, overleden den 17. September desselven jaars.

Wouter van Bekestein, Schout van Haarlem anno 1541. in plaatse van Gerrit van Warmont, overleden den 28. April desselven jaars.

Ian Heer van Schagen anno 1541. in plaatse van Ruysch Iansz.

Floris Heer van Wijngarden en tot Ruybroek, Ridder, anno 1542. in plaatse van den voorsz Heer van Schagen overleden den 23. Augusty 1542.

Arent van Duvenvoorde, den 4. October 1544. in plaatse van sijn vader Heer Iohan van Duvenvoorde, Ridder, overleden den 31. Augusty daar te voren.

Willem van Lokhorst den 28. Iuny 1549. in plaatse van Heer Gerrit van Poelgeest, Ridder, overleden den 23. Mey daar te vooren.

Iacob van der Does, in Maart 1553 in plaatse van Willem van Alkemade, Ridder, overleden den 25. February daar te voren.

Lieven van Boshuysen, den 3. Juny 1557. in plaatse van Floris Heer van Wyngaarden en Ruybroeck, Ridder, overleden den 29. Mey daar te vooren

Johan van Schoten, den 16 February 1557. in plaetse van Mr. Adriaen Stalpart van der Wiele, Meester van de Rekeningen in Hollant, overleden den 7. Dito, daar te vooren

Nicolaes van Beerendrecht, Schout van Leyden, den 20. September 1557. in plaatse van Heer Arent van Duvenvoorde, Ridder, overleden den 8. dito, daar te vooren

Gerard van Poelgeest, Ridder, Heer van Hoogmade, den 15. July 1559. in plaatse van Iohan van Alckemade, Franckens Soon, overleden den 19. April, daar te vooren

Cornelis Stalpart vander Wiele, Rentmeester van Kennemerlant, den 19. Augusty 1559. Vin-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Vincent van Loekhorst, den 23. Augusty 1564. in plaatse van Heer Willem van Lockhorst, Ridder, sijnen Broeder, overleden den 28. July daar te vooren

Adriaan van Swieten, den 20. Juny 1565. in plaatse van Lieven van Boshuysen, overleden den 12. April daar te vooren

Jacob van Duvenvoorde en Woude, Heere tot Warmont, Ridder, den 29. Marty 1567. in plaatse van Nicolaas van Beerendrecht, Schout van Leyden, overleden den 2. Marty daer te vooren

Hendrick vander Laan, den 13, September 1568. in plaatse van Adriaen van Zwieten.

Ysbrant van Sparrewoude, den 13. November 1568. in plaatse van Johan van Schoten, overleden den 1. November daar te vooren

Johan vander Does, Ambaghts-heer van Noortwijck, den 3. Marty 1571. in plaatse van Cornelis Stalpart vander Wiele, overleden den 30. January daar te vooren

Mr. Herbert Stalpart, Rentmeester Generael van Kennemerlant, ende Vrieslant, den 16. Juny 1571. in plaatse van Wouter van Beeckesteyn, overleden den 7. dito daer te voren.

Alsoo in den jaere 1572. omtrent Sint Jans Misse, overmits de Tyrannye van den Hertog van Alva, en sijnen Aanhangeren, meest alle de Steden in Hollant gerevolteert waren, en sig begeven hadden onder de protectie van den Heere Prince van Orange, Stadhouder van Hollant, waer door eenige vande Heemraden sig geretireert hadden binnen de Steden van Utrecht, Amsterdam, en elders, den Vyanden van 't Vaderlant toegedaen zynde, hebben de andere Heemraden die in Hollant gebleven waren, in de plaats van de voorsz fugitive, andere bequame persoonen genomineert, en deselve Hooggedachte Prince als Stadhouder gepresenteert, om die tot Heemraden te eligeeren en committeeren, soo als hier naar volgt.

Adriaen, Heere van Zwieten, is weder in sijn Staat gestelt als Heemraat.

Hendrick vander Laan verlaten, en gedeporteert.

Vincent van Lockhorst, verlaten en gedeporteert.

Mr. Herbert Stalpart, verlaten en gedeporteert.

Johan van Duvenvoorde en Woude, Heere van Warmont, wort Heemraet den 9. April 1577. in plaetse van sijn Vader.

Gerard van Poelgeest, Heere van Hoogmade, den 13. Mey 1577.

Mr. Paulus Buys, Advocaat vanden Lande van Hollant, den 16. Augusty 1577.

Gysbrecht van Duvenvoorde, Heere van Opdam en Heynsbroeck, den 17. Augusty 1577.

Pieter de Kies, den 9. December 1577.

Aalbrecht van Raaphorst, resigneert het Dijkgraafschap van Rhynlant ten behoeve van Foy van Broeckhoven, en wert Heemraad den 18. September 1578.

Nicolaas Ruychaver, den 18. Mey 1581. in plaatse van den Heere van Opdam, overleden den 9. November 1580.

Jr. Amelis vanden Boeckhorst, den 26. Augusty 1589. vermits de resignatie van Johan vander Does, Heere van Noortwijck.

Jr. Andries vanden Boeckhorst, den 15. Marty 1593. vermits de resignatie van Jr. Aalbrecht van Raaphorst.

Jr. Arent van Duvenvoorde Jacobsz. den 17. July 1593. in plaatse van Amelis vander Boeckhorst, die geworden was Raad in den Hoogen Raede.

Jr. Nicolaes van Mathenesse van Wybisma, den 25. Juny 1594. in plaatse van Mr. Paulus Buys.

Adriaen van Berckenroode, den 1. Maart 1597. in plaatse van Pieter de Kies.

Jr. Ysbrant van Schagen, den 21. December 1600. in plaatse van Jr. Arent van Duvenvoorde, die geworden was Dyck-graaf van Rhynlant.

Jr. Johan Heer van Duvenvoorde, den 1. April 1603. in plaatse van Ysbrant van Schagen.

Frederick Ramp, den 30. Marty 1605. in plaetse van Nicolaas Ruychaver.

Maarten Ruychaver, den 1. Marty 1606. in plaatse van Adriaen van Berckenroode.

Ir. Iacob van Wijngaarden, Heere van Benthuysen, den 13. November 1610. in plaatse van Ir. Iohan van Duyvenvoorde en Woude, Heere tot Warmont, Iacobs-Woude, Alkemade.

Ir. Iacob van Duvenvoorde, Heer tot Warmont, Iacobs-Woude, Alkemade, den 26. Iuly 1614. in plaatse van Gerard van Poelgeest, Heere van Poelgeest, Hoogmade, Koudekerck.

Hendrik van Berkenroode Adriaansz, den 26. Iuly 1614. in plaatse van Fredrik Ramp.

Geleyn van der Laan, den 19. Augusty 1617. in plaatse van Nicolaas van Mathenesse, Heere van Haserswoude en Lockhorst. Ambagsheer van Slydregt.

Ir. Willem van Mathenesse, Heere van Rascourt, den 23. Ianuary 1621. in plaatse van Andries van der Boukhorst, Heere van Vliet en van de Vrye Boekhorst.

Ir. Iohan van Schagen, den 4. Iuly 1622. in plaatse van Willem van Mathenesse, Heer van Rascourt.

Willem Ruychaver, den 20. February 1627. in plaatse van Maarten Ruychaver sijn vader.

1637. d'Heer Cornelis van der Hoog.

1636. Ior. Cornelis van Matenesse Heere van Haserswoude en Lockhorst, Ambagtsheer van Slydregt.

1641. Ior. Iacob van Lanscroon, Heer van Kyshoek.

1644. Ir. Iohan Buyteweg Heere van Nieukoop Noorden en Agtienhoven

1646. Ior. Arent Adam van Wassenaar, Heere van den Bosch, Zanen.

1656. Heer Arent van Wassenaar Heere van Duvenvoorde Voorschoten.

. . . d'Heer Willem Paads, out Burgemeester der Stad Leyden.

. . . d'Heer Iohan van Thilt out Schepen der Stad Haerlem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

1658. Hr. Iohan van Wassenaar Heere van Haserswoude, Druynen,

1662. Hr. Iacob van Wassenaar, Heere van Wassenaar, Obdam.

1664. d'Hr. Pieter Bol, out Schepen der Stat Haarlem.

. . . d'Hr. Gerard Bicker Heere van Zwieten, Eerste Raat en Mr. van de Rekeningen der Domeynen.

1667. Hr. Wigbolt vander Does, Heere van Noortwijk.

1668. d'Hr. Adriaan van Bosvelt, Raat en Mr. van de Rekeningen der Domeynen.

1670. d'Hr. Diderik van Leyden van Leeuwen Out Burgemeester der Stad Leyden.

1674. Hr. Iacob van Wassenaar tot Duvenvoorde, Heere van Voorschoten.

1678. d'Hr. Gasper Fagel, Raat-pensionaris van Holland.

. . . Hr. Gerrit van Poelgeest, Heere van Poelgeest, Coudekerk, Hoogmade.

1680. Hr. Iacob van Wassenaar Heere van Wassenaar, Obdam.

. . . d'Hr. Michiel ten Hove Pensionaris der Stad Haarlem.

1682. d'Hr. Iacob vander Maas, Out Burgemeester der Stad Leyden.

DYCKGRAVEN
Van
DELFLANDT

1323. Aarnout van den Dorpe, Balliu en Dijkgraaf van Delflandt.

1336. Floris van Bouckhorst, Balliuw en Dijkgraaf.

1446. Dirk Potter, Dijkgraaf.

1461. Ian van Egmont, Dijkgraaf.

1469. en 1485. Cornelis van Dorp, Dijckgraaf.

1476. Willem Floris, Oude-Dijkgraaf vermelt den 4. Iuly.

1476. Cornelis van Dorp, als Oude, en Ian Splinter als nieuwe Dijkgraaf.

1486. Jacob Lambregts, Dijkgraaf.

1494. Arent Vranken, Schout van Delft, Balliju en Dijkgraaf.

1500. Jan de Heuyter, Schout van Delf, Balliju en Dijkgraaf, wiert Dijkgraaf anno 1500. den 12. November.

1507. Jan Aalbregtse, Dijkgraaf.

1514. Pieter van Roon, Dijkgraaf.

Mr. Jan Jacobse van Utregt, was lange Jaren Dijkgraaf tot den Iare 1536.

1553. Frans Duyst van Voorhout, Dijkgraaf t'zedert den Iare 1536. tot anno 1553.

Zedert den Iare 1553. Ioost van Ouwelant.

1556. Ian van Bodegem, wiert Dijkgraaf den 11. Augusty 1556.

1559. Adriaan van der Does, Dijkgraaf.

1563. Pieter van der Goes, Dijkgraaf.

1575. Willem van Dorp Dijkgraaf, was ook Schout van Delf.

1592. Aalbregt Storm van Wena, Balliu en Dijkgraaf geworden den 25. Iuly 1592.

1629. Gerard van Randeroode van der A, Heer van Sevender, Balliju en Dijkgraaf den 21. December 1629.

1633. Willem van der Hoef, Balliu en Dijkgraaf 25. Maart 1633.

1662. Diderik van Coolwijk, Balliju en Dijkgraaf 22. Iuly 1662.

HEEMRADEN
Van
DELFLANDT.

Heer Arent van Hoodenpyl, Ridder, leefde anno 1323.

Heer Diderik van der Woert, Ridder.

Claas van der Dues.

Heer Gysland van der Made, Ridder.

Heer Hendrik van der Lier, Ridder.

Heer Philips van Polanen, Ridder, leefde 1354.

Arent van Naaltwijk, Ridder.

Heer Diderik van Hoodenpyl vermelt anno 1369.

Heer Arent van Dorp, Ridder.

N. Dues.

N. Polanen.

Dirk van Cattendijk.

N. van Ockenberge.

Hr. Gyselyn van der Made, Ridder.

Heer Roeland van Groenevelt, Ridder.

Heer Gyselyn van der Lier, Heer Henricx zoon.

Heer Arent van Duvenvoorde,

Heer Gysbert van Diepenburg, Ridder, leefde anno 1406.

Heer Dirk van Naeltwijk.

Heer Gerrit van Egmont, Heer van Wateringe, Ridder.

Heer Iacob van Spangen, Ridder.

Heer Arent van Dorp, Ridder.

Heer Dirk van Wassenaar.

Willem van Naaltwijk, Ridder, vermelt in

een

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

een Openbrief van Hertog Aalbregt van Beyeren anno 1369.

Heer Ian van der Lier, Heer van Dorp.

Heer Arent van der Does.

Godschalk Oem, vermelt 1453.

Jan Vos van der Woert, vermelt 1446.

Hr. Philips van Spangen, Raat in den Hove van Holland.

Hr. Boudewyn Hert van der Woert, Heer in Abbenbroek, en Schout tot Delft, heeft als Heemraat gezegelt anno 1468.

Gerrit van Abbenbroek, wert Heemraat den 12. December 1469. in plaats van sijn Vader Boudewyn Hert.

Johan Ruygrok van der Werve, Ridder.

Willem Broeder tot Egmont, Heer van Ysselstein.

Gysbert van Ysselsteyn.

Johan van Matenes.

Gysbert Oem van Wyngaarden.

Willem van Alkemade Francen.

Johan Broeder tot Egmont, Heer tot Voorburg, Ridder.

Heer Hendrik van Naaltwijk, Marschalk tot Holland, Ridder, als Heemraat gemelt anno 1466.

Heer Johan van Wassenaar, Burggraaf tot Leyden.

Mr. Dirk Poes, Griffier van den Hove van Holland; Overleden des Vrydags van St. Michiel 1471.

Mr. Jacob van Borssélen.

Gerrit van Assendelft, Ridder, Heer van Assendelft en Besoyen, Raat in den Hove van Holland, wert Heemraat Vrydags van St. Michiel 1471. in plaats van Dirk Poes.

Mr. Claas Ruygrok vander Werve, wert Hooge Heemraat in plaatse van sijn Vader Jan Ruygrock van der Werve den 14. Maart 1472.

Willem Ruygrok van der Werve, Ridder.

Willem Hart van der Woert van Abbenbroek, Ridder.

Jacob de Bastaart, resigneerde zyn Ampt ten behouve van Otto van Egmont, op den 21. Mey 1482.

Heer Otto van Egmont van Merensteyn Heer tot Kenenburg, Ridder.

Heer Cornelis van Dorp, Ridder, Heer van Benthuysen vermelt 1494.

Heer Johan tot Wassenaar, Burggraaf tot Leyden.

Heer Claas van Assendelft, Ridder, Heer van Assendelft, &c.

Heer Cornelis Kroesink, Heer van Benthuysen, Houtvester van Hollant.

Floris Oem van Wyngaarden, Floris zoon, Heer tot Ysselmonde.

Dirk Sonk Jansz, Schout van Delft anno 1487.

Iacob van Almonde, Raat des Konincx van Oostenrijk.

Adriaan van Dorp, Heer Cornelisse, Heer van Dorp, vermelt 1503.

Heer en Mr. Floris Oem van Wyngaarden Ians zoon, Ridder, Ambagts-heer van Ysselmonde, Raat des Keysers in den Hove van Hollandt.

Iacob Gout, Rentmeester van Noortholland wiert Heemraat in January 1505. stierf den 12. November 1510.

Iohan de Heuyter Iansz, Schout van Delft, wiert Heemraat in plaatse van Iacob Gout den 13. November 1510.

Ysbrant Oem van Wyngaarden.

Vrank van der Meer Pietersoen, wert Heemraat in plaats van Floris van Wyngaarden den 15. November 1510.

Iacob Stalpart vander Wiele, Adriaans Soon Heemraat 1518. stierf 1537.

Cornelis van der Hoog, Gerrits zoon, Heemraat 1518.

Cornelis Suys Pietersoen, President van Holland 1538.

Willem Cornelisse Schans.

Heer Andries van Bronkhorst, Heer Willems zoon, 1521. in plaats van Willem Schans.

Mr. Iohan de Heuyter Ianse, in plaatse van zyn Vader den Schout van Delft, Heemraat 1532.

Willem Gout.

Ian van Almonde, Heemraat den 10. December 1537. in plaats van Iacob van der Wiele.

Mr. Cornelis Suys.

Mr. Cornelis de Ionge, Heere van Baartwijk, Reekenmeester van Holland, Heemraat den 14. April 1544. in plaats van Willem Gout.

Heer Otto van Egmont, Ridder, Heer tot Kenenburg Maasland, en Schipluyden, Heemraat den 10. February 1547. in plaats van Andries van Bronkhorst.

Iohan de Heuyter Ianse, Heemraat den 5. Maart 1553.

Dirk Coebel van Loo, Heemraat den 10. Iuny 1555.

Pieter van Bronkhorst, Heer Andries zoon, den 14. Iuny 1560.

Abraham van Almonde, Heer van Beukelsdyck en Altena, Burgemeester tot Delft, Heemraat 1566.

Mr. Arent van der Meer Vrankensz Secretaris der Stad Delft.

Mr. Pieter Hanneman, Griffier van den Hove van Holland, resigneerde zyn Ampt aan Hooge Heemraden den 13. February 1592.

Heer Iohan van Matenes, Heere van Rivieren, Hooge Heemraat den 17. Maart 1579.

Cornelis van Myerop van Cuyk, Heere van Hoogtwoude, Cassagen &c. den 11. November 1586.

Iacob van Egmont, Heer tot Kenenburg, den 1. April 1593. in plaats van Pieter Hanneman.

Johan van Oldenbarnevelt, Ridder, Heer vanden Tempel, Berckel, Roodenrys, &c. Advocaet van Hollandt, Heemraet den 14. April 1595.

Jacob Hugens vander Dussen, Heer tot Maringh-Carspel, &c. Raat en Burgemeester tot Delft, wiert Heemraet, den 17. February 1598.

Aelbregt van Schagen, Jonckheere tot Schagen, Heere tot Burghoorn, Heemraat den 7. Mey 1604.

Heer Diderick van Belois, en Treslongh, Ridder der Duytsche Ordre, coadjuterent

Commandeur van Maeslandt, daer na Land-Commandeur, Heemraadt den 26. February 1610.

Reynier van Oldenbarnevelt, Ridder, Heer van den Tempel, den 25. April 1611. omme in plaetse van sijn Vader in desselfs absentie provisioneel te dienen.

Diderick van Schagen, Vryheer tot Goudriaen, tot St. Hubert, Waddincxveen, &c. Heemraat den 7. November 1612.

Anthonis van Wassenaer ende Duvenvoorde, Heer vanden Bosch, den 18. Mey 1616.

Johan van Roon, den 27. April 1619.

Diderick de Bye, Heer van Albrantswaart, den 16 Maert 1621.

Arent Jacobse vander Graef, Raat en Burgemeester tot Delft, den 16. Mey 1623.

Nicolaes vander Duyn, Ambagts-heer van Ryswijck, 's Gravemoer, den 18. April 1628.

Willem van Winsen, Ridder, Commandeur in Maeslant, den 29. January 1630

Aelbregt van Wassenaer, Heer van Alckemade, &c. den 3. Mey 1632.

Jacob Frederick van Zevender, Heer van Kenenburgh, den 16 April 1636.

Jacob vander Graef, Heer van Hoogeveen, &c. Raat en Burgemeester tot Delft, Heemraet den 24. April 1637.

Cornelis Musch, Ridder, Heer van Waalsdorp, Carnisse, &c. Griffier vande Hoogh Mog. Heeren Staten Generael, den 14. April 1643.

Willem Stalpart vander Wiele, Heere vande Werve, Nieuwerkerck, &c. den 21. July 1650.

Adriaan vander Myle, Heer vander Myle, Dubbeldam, Alblas, &c. 21. December 1650.

Dirck Gerritse Meerman, Ridder, Heer van Molenaers-graef, Raet en Burgemeester tot Delft, den 16. February 1654.

Pieter van Wassenaer, Ridder der Duytse Ordre, Heer van Sterrenburgh, &c. den 6. December 1655.

Diderick Pauw, Ridder, Heer van Carnisse, Meester-knaap van Hollandt, den 1. February 1657.

Jsaac Paauw, Ridder, Heer van Agtienhoven, Gecommitteerde ter Vergaderinge vande Hoogh Mog. Heeren Staten Generael, Meester-knaep van Hollandt, den 23. October 1660.

Philips Jacob vanden Boetselaar, Baron van Asperen, &c. Presiderende Raat inde Gecommitteerde Raden vande Ed. Groot Mog. Heeren Staten van Hollant ende West-vrieslandt, den 18. January 1665.

Daniel van Wyngaerden, Heer van Werkendam &c. Gecommitteerde ter Vergaderinge van de Ho. Mog. Heeren Staten Generael uyt de Ordre van de Ridderschap van Hollandt, den 3. October 1669.

Adriaan Boogaart, Heer van Belois, Raat en Burgemeester der Stad Delft, en Gecommitteerde in 't Collegie van de Ed. Mog. Heeren Gecommitteerde Raden, den 2. April 1681.

Simon van Beaumont, Secretaris van de Ed. Groot Mo. Heeren Staten van Holland en West-vriesland, den 2. April 1681.

SECRETARISEN

Van 't Hooge Heemraetschap van

DELFLANDT,

soo veel deselve bekent zyn.

1452 Mr. Reynier.
1468 Hugo van Dam.
1473 Cornelis de Bruyn.
1483 De Camp.
1484 Pieter Dirckſz.
1505 Cornelis Camerouwer.
1520 Vrank van Zonne.
1518 Vranck vander Houve, die tot Substituyt hadde Willeboort Uyttenbroeck.
1545 C. Domans.
1546 Willem van Berendreght.
1576 Den 6. April, Vranck van Berendregt, Secretaris geworden, beneffens sijn Vader Willem van Berendregt.
1573. tot 1588. Simon Storm van Wena.
1588. tot 1619. Pieter Verharen.
1614. Den 3. Maert verkreegh Hendrick Verharen resignatie van sijn Vader Pieter Verharen, en bediende het Secretaris-Ampt, omtrent Anno 1621. en verdere jaren.
1627 Den 8. November wiert Andries de Reeck, Secretaris.
1648 Den 9. Maert, Mr. Cornelis de Jonge.
1679 Den 1. April, Mr. Jacob Meerman.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

DYCKGRAVEN
Van
SCHIELANT.

1302. Vriese van der Meye.
1336. Floris van der Boukhorst.
1357 Heer Dirk van Croonenburg.
1372. Dirk van Swieten.
1437. Gysbert Willemsen.
1438. Willem de Bastaart van Egmont.
1454. Ysbrant van Alkemade.
1470. Willem van Swieten.
1475. Claas Ian Ockertsen.
1480. Ian van Reymersfwaal.
1482. Willem van der Hove.
1500. Iacob van der Dorp.
1533. Gysbert Iansen.
1549. Cornelis van Reynegom.
1560. Nicolaas van der Duyn.
1564. Adriaan van der Does.

Dese navolgende Dijk-graven sijn t'zedert anno 1577. by de Stadt Rotterdam gestelt.

1577. Gerrit van Vloofwijk.
1586. Christiaan van Cleyburg.
1596. Gerrit Nicolaasen de Bondt.
1601. Cornelis Pietersen Vroesen.
1619. Jacob Niclaasen Duyn.
1631. Harmen Mathysen van Wielik.
1640. Daniel van Hoogendorp.
1673. Thomas Punt.
1673. Mr. Iohan van Yck.

HEEMRADEN
Van
SCHIELANT.

1347.

Daniel van Roodenrijse.
Kerstant van den Bergen.
Willem van de Veene.
Traneyse Schrevels.
Willem van der Duyn.

1395.

Philips van der Spangen.
Dirk van der Leck.
Willem van Cralingen.
Wouter van Mathenes.
Jacob Pieter Venynsz.

1405.

Dirk van der Leck, Ridder.
Philips van der Spangen, Ridder.
Willem van Cralingen.
Wouter van Mathenes.
Daam van der Duyn.

1410.

Dirk van der Leck.
Philips van der Spangen.
Daam van der Duyn.
Kerstandt van den Bergen.
Willem van Hodenpyl.

1415.

Dirk van der Leck.
Philips van der Spangen.
Daam van der Duyn.
Daniel van Cralingen.
Adriaan van Mathenes.

1430.

Daniel van Cralingen.
Willem van Naaltwijk.
Iacob Beuckel van Wena.
Engelbregt van der Spangen.
Heyman Dircx van Teylingen.

1440.

Willem van Naaltwijk.
Jacob Beukel van Wena.
Jan van der Leck.
Jan van Duvoorde.
Arent van Egmont.

1449.

Jan van der Leck.
Jan van Duvoorde.
Aalbregt van Naaltwijk.
Gerrit vander Spangen.
Jan de Witte van Bolgersteyn.

1469.

Jan van Duvoorde.
Gerrit van der Spangen.
Jan de Witte van Bolgersteyn.
Heer Hendrik van Naaltwijk.
Philips van der Spangen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

1478.

Gerrit vander Spangen.
Jan de Witte van Bolgersteyn.
Heer Hendrik van Naaltwijk.
Philips van der Spangen.
Adriaan van Mathenes.

1479.

Gerrit van der Spangen.
Heer Hendrik van Naaltwijk.
Philips van der Spangen.
Adriaan van Mathenes.
Jacob van der Duyn.

1481.

Gerrit van der Spangen.
Heer Hendrik van Naaltwijk.
Philips van der Spangen.
Adriaan van Mathenes.
Willem van der Boukhorst.

1491.

Gerrit van der Spangen.
Heer Hendrik van Naaltwijk.
Philips van der Spangen.
Adriaan van Mathenes.
Mr. Dirk van Ryswijk.

1493.

Heer Hendrik van Naaltwijk.
Philips van der Spangen.
Adriaan van Mathenes.
Mr. Dirk van Ryswijk.
Mr. Iacob van Almonde.

1503.

Philips van der Spangen.
Adriaan van Mathenes.
Mr. Iacob van Almonde.
Heer Ian van Duvoorden.
Floris van Wijngaarden.

1507.

Mr. Jacob van Almonde.
Heer Ian van Duvoorden.
Floris van Wijngaarden.
Ian van Swieten.
Willem van Coulster.

1512.

Heer Jan van Duvoorden.
Floris van Wijngaarden.
Willem van Coulster.
Jan van Swieten.
Heer Willem van Alkemade.

1515,

Heer Ian van Duvoorde.
Floris van Wijngaarden.
Heer Willem van Alkemade.
Heer Floris van Kyfhouk.
Willem van der Boukhorst.

1517.

Heer Jan van Duvoorden.
Heer Willem van Alkemade.
Heer Floris van Kijfhouk.
Willem van der Boukhorst.
Johan van Mathenes.

1523.

Heer Ian van Duvoorden.
Heer Willem van Alkemade.
Heer Floris van Kyfhouk.
Willem van der Boukhorst.
Gysbregt van Soelen.

1533.

Heer Ian van Duvoorden.
Heer Willem van Alkemade.
Heer Floris van Kyfhouk.
Willem van der Boukhorst.
Adriaan van Mathenes.

1535.

Heer Jan van Duvoorden.
Heer Willem van Alkemade.
Heer Floris van Kyfhouk.
Adriaan van Mathenes.
Adam van der Duyn.

1538.

Heer Ian van Duvoorden.
Heer Willem van Alkemade.
Heer Floris van Kyfhouk.
Adriaan van Mathenes.
Iohan van Soelen.

1545.

Heer Willem van Alkemade.
Heer Floris van Kyfhouk.
Adriaan van Mathenes.
Iohan van Soelen.
Fredrik van Duvenvoorden.

1553.

Adriaan van Mathenes.
Iohan van Soelen.
Fredrik van Duvenvoorden.
Splinter van Herregen, Heere van Oosterwijk.
Mr Iacob van der Duyn, Heere van Spangen, Doctor in beyde de Regten.

1554.

Adriaan van Mathenes.
Frederik van Duvenvoorden.
Splinter van Herregen.
Mr. Iacob van der Duyn.
Iacob Pynssen.

1558.

Fredrik van Duvenvoorden.
Splinter van Herregen.
Mr. Iacob van der Duyn.

Iacob

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Iacob Pynſſen.
Ian Dirk t'Hoenſz.

1560.

Frederik van Duvenvoorde.
Splinter van Herregen.
Mr. Iacob van der Duyn.
Ian Dirk t'Hoenſz.
Iacob de Hoeyter.

1562.

Splinter van Herregen.
Mr. Iacob vander Duyn.
Ian Dirk t'Hoenſz.
Iacob de Hoeyter.
Nicolaas Heere van Aſſendelf.

1568.

Splinter van Herregen.
Mr. Iacob van der Duyn.
Iacob de Hoeyter.
Nicolaas Heere van Aſſendelf.
Iohan van Mathenes.

1570.

Splinter van Herregen.
Mr. Iacob van der Duyn.
Iacob de Hoeyter.
Iohan van Mathenes.
Iacob van Almonde.

1574.

Splinter van Herregen.
Mr. Iacob van der Duyn.
Iohan van Mathenes.
Iacob van Almonde.
Hendrik Heermaal.

BEGIN vande TROUBLES.

1574.

Adriaan van Helm Duynen.
Nicolaas van Driel.
Willem van Muylwijk.
Mr. Iohan Iacobſz van Roſendaal.
Hendrik Duyſt van Voorhout.

1576.

Adriaan van Helm Duynen.
Nicolaas van Driel.
Mr. Iohan Iacobſz van Roſendaal.
Dirk Dirkſz 't Hoenſz.
Mr. Iooſt van Menin.

1578.

Mr. Johan Jacobſz van Roſendaal.
Dirk Dirkſz 't Hoenſz.
Mr. Jooſt de Menin.
Pieter Henricxz van Willigen.
Willem van Meliſſandt.

1583.

Mr. Johan Jacobſz van Roſendaal.
Dirk Dirkſz 't Hoenſz.
Mr. Jooſt de Menin.
Willem van Meliſſant.
Johan van Aſſendelf, Heere van Cralingen.

1589.

Dirk Dirks 't Hoenſz.
Mr. Jooſt de Menin.
Willem van Meliſſant.
Iohan van Aſſendelf.
Iohan Heere tot Schagen.

1593.

Mr. Iooſt de Menin.
Willem van Meliſſant.
Iohan van Aſſendelf.
Iohan Heere tot Schagen.
Willem Stoop van Dordregt.

1598.

Mr. Iooſt de Menin.
Willem van Meliſſant.
Iohan van Aſſendelft.
Iohan Heere tot Schagen.
Adriaen van Mathenes.

1600.

Willem van Meliſſandt.
Iohan van Aſſendelft.
Iohan Heere tot Schagen.
Adriaan van Mathenes.
Doctor Æmilius van Roſendaal.

1609.

Iohan van Aſſendelft, Heere van Cralingen, Beſoyen &c.
Iohan Heere tot Schagen, Burchhoorn, Goudriaan, &c.
Adriaan Heere van Mathenes, Riviere, Opmeer, &c.
Doctor Æmilius van Roſendaal.
Pieter Adriaanſz an Walenburg.

1618.

Iohan van Aſſendelft, Heere van Cralingen, Beſoyen, &c.
Adriaan Heere van Mathenes, Riviere, Opmeer, &c.
Doctor Æmilius van Roſendaal.
Pieter Adriaanſz van Walenburg.
Nicolaas van Boukhorſt, Heere tot Wimmenum.

1619.

Adriaan Heere van Mathenes, Riviere, Opmeer, &c.
Doctor Æmilius van Roſendaal.
Pieter Adriaanſz van Walenburg.
Nicolaas van Boukhorſt, Heere tot Wimmenum.
Gerrit van Aſſendelft, Heere van Cralingen, Beſoyen &c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

1621.

Adriaan Heere van Mathenes, Riviere, Opmeer.
Nicolaas van Boukhorst, Heere tot Noortwijck.
Gerrit van Assendelf, Heere van Cralingen, Besoyen, &c.
Gysbert Hendriks t'Hart.

1622.

Nicolaas van Boukhorst, Heere tot Noortwijk.
Gerrit van Assendelft, Heere van Cralingen, Besoyen &c.
Gysbert Hendriks't Hart.
Cornelis Claas van Driel.
Aalbregt Heere tot Schagen, Burchoorn, Barsingerhoorn, Harinckhuysen &c.

1625.

Johan Gerrit van Assendelft.
Gysbert Hendriks t'Hart.
Cornelis Claas van Driel.
Aalbregt Heere tot Schagen.
Johan Heere van Mathenesse, Reviere, Opmeer, Souteveen, &c.

1631.

Gysbert Hendriks t'Hart
Cornelis Claasz van Driel.
Aalbregt Heere tot Schagen.
Johan Heere van Mathenesse, &c.
Jonkheer Jacob van Thuyl van Bulkesteyn.

1633.

Gysbert Hendriks t'Hart.
Cornelis Claasz van Driel.
Aalbregt Heere tot Schagen.
Johan Heere van Mathenesse.
Ionkheer Cornelis Heere van der Myle.

1637.

Gysbert Hendriks t'Hart.
Aalbregt Heere tot Schagen.
Johan Heere van Mathenesse.
Cornelis Heere van der Myle.
Cornelis Jansz Hartigsvelt.

1638.

Aalbregt Heere tot Schagen.
Johan Heere van Mathenesse
Cornels Heere vander Myle, &c.
Cornelis Iansz Hartigsvelt,
Wilhelm Brasser.

1640.

Iohan Heere van Matenesse.
Cornelis Heere van der Myle.
Cornelis Iansz Hartigsvelt.
Wilhelm Brasser.
Theophile van Cats, Heere van Cats, Colster, Heyloo, en Oosdom.

1643.

Iohan Heere van Matenesse.
Wilhelm Brasser.
Theophile van Cats.
Wilhem van Matenesse Heere van Rasquart.
Iohan Versyden.

1654.

Theophile van Cats.
Wilhelm van Matenesse, Heere van Rasquart
Ior. Adriaan Heer van Matenesse, Reviere, Opmeer, Souteveen &c.
Iohan van Berkel, Out-Burgemeester der Stat Rotterdam, en Ontfanger Generaal van Holland en Westvrieslant.
Mr. Iacob Navander, Out-Burgemeester der Stad Rotterdam.

1656.

Willem van Matenesse Heer van Rasquert &c.
Iohan van Berkel.
Mr. Iacob van Navander.
Mr. Anthonis Vossenburg, Burgemeester der Stadt Gouda.
Abraham van Cleef, Burgemeester der Stede Schiedam.

1661.

Willem van Matenesse Heere van Rasquert Lisse, &c.
Iohan van Berkel.
Abraham van Cleef.
Mr. Christiaan Prins, Out-Burgemeester der Stadt Rotterdam.
Æmilius Cool, Oudt-Burgermeester der Stad Gouda, Gecommitteerde Raad van de Heeren Staten van Holland en Westvrieslant.

1661.

Wilhem van Matenesse, Heer van Rasquart, Lisse &c.
Iohan van Berkel, Ontfanger Generaal van Holland en Westvriesland.
Abraham van Cleef, Out-Burgemeester der Stad Schiedam.
Christiaan Prins, Out-Burgermeester der Stad Rotterdam.
Æmilius Cool, Out-Burgermeester der Stad Gouda.

1666.

Willem van Matenesse, Heer van Rasquart, Lisse, &c.
Abraham van Cleef.
Christiaen Prins.
Æmilius Cool.
Gysbert van Matenesse, Heer van Matenesse, Souteveen, Opmeer, ter Does, &c.

1668.

Abraham van Cleef.
Christiaen Prins.
Æmilius Cool.
Gysbert van Mathenesse, Heere van Matenesse, Souteveen, Opmeer, &c.

Heer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Heer George van Cats, Heer van Schagen, Colster, Heyloo, Oosdom, &c.

1670.

Abraham van Cleef.
Christiaan Prins.
Emilius Cool.
Heer George van Cats.
Heer Carel Baron van den Boetselaar, Gecommitteerde Raad ter Admiraliteyt tot Amsterdam.

1671.

Emilius Cool.
George van Cats.
Carel Baron van den Boetselaar.
Heer Steven van der Does, Heer van Noortwijk, Noortwijk op Zee, Langevelt, Oshem &c.
Jacob Voorburg, Gecommitteerde Raat van de Heeren Staten van Holland en Westvrieslant, en Out-Burgemeester der Stad Rotterdam.
Adriaan van der Dussen Burgemeester der Stad Schiedam.

1676.

Emilius Cool.
George van Cats.
Carel Baron van den Boetselaar.
Steven van der Does.
Adriaan van der Dussen.
Mr. Iohan Kievit, Raat en out-Burgemeester der Stad Rotterdam, Fiscaal van 't Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteyt op de Mase, en Bewinthebber van de Oostindische Compagnie.

1681.

Emilius Cool.
George van Cats.
Carel van den Boetselaar.
Steven van der Does.
Iohan Kievit.
Mr. Theodorus van Bleyswijk, Gecommitteerde Raat van de Heeren Staten van Holland en de Westvrieslant, en Out-Burgemeester der Stadt Schiedam.

SECRETARISEN
Van
SCHIELANT.

1491. Arent Post.
1497. Ewout Huybregtsen.
1502. Willem Jansen.
1530. Johan van Zoelen.
1538. Wouter Dammassen de Hont.
1575. Adriaan Ruysch Secretaris, en Nicolaas Carlier Rentmeester.
1600. Jan Dirksen Versyden Rentmeester en Secretaris.
1643. Mr. Gerrit Versyden Rentmeester en Secretaris.
1646. Cornelis Nieupoort, Rentmeester en Secretaris.
1658. Mr. Bernard Swaardekroon, Rentmeester en Secretaris.
1675. Mr. Dirk de Raadt, Rentmeester en Secretaris.
1682. Mr. Caspar Hendrik Selkart, Rentmeester en Secretaris.

113 qq *Jacht-gerigt vanden Houtvester,*] Bestaande uyt sodanige Personen, aen welke de sorge, onderhoudinge en toesight der Wildernissen en Duynen in Hollant vande hoge Overigheid is aanbevolen; als daer sijn den Opper-Houtvester, Lieutenant-Houtvester, en Meesters-Knapen, met hunne Suppoosten. By wie desen Staat van Opper-houtvester successivelijk is bediendt geweest, daar van vind men geen ouder bescheid, als omtrent den jare 1376. En is de eerste, die vermelt werd, dien staat bediend te hebben,

FOIKEN WILLEMS; dese wert gevonden als Houtvester van den jare 1376. voorn. tot het jaar 1380. incluys, sonder onderscheid nochtans van Opper-of Lieutenant-Houtvester; hem succedeerde

BARTELMEUS van RAAPHORST, Ridder, Sone van Dirk van Raaphorst, mede Ridder; dese stierf anno 1406. hebbende tot den jare 1386. desen Staet bekleet.

WILLENAAR van WELDAMME, werd Houtvester in den jare 1386. naar welken volgde,

JOHAN van KRONENBURG, Ridder, Heer van Loenen, en naderhandt Castelein van Heusden, hy was Houtvester tot den jare 1394. toe.

COEN CUSER van OOSTERWYCK, werd inden selven jare omtrent Paaschen Houtvester voor den tijd van drie jaren; hy was anno 1396. Bewaerder van het Reigers-bosch tot Blindelmeerbrouck.

WILLEM SIMONS Soone succedeerde desen als Houtvester, inden jare 1397. na den welken wederom Houtvester wierde,

JAN van HAEMSTEDE, welke dit Ampt beleende met de somme van 3579. ponden 13. stuyv. 11. penn.

HENDRIK vander WOERT Gerrits soone verkrijgt het Houtvesters Ampt by brieven vanden 17. Mey 1403. eerst van dien tyd af, en daar na drie jaren lang, en voorts gedurende tot wederseggen, mits betalende in handen van den voorsz Ian van Haemstede de somme

van 3579. ponden 13. ſtuyv. 11. penn. 't ſelve te beſitten, tot dat hy vande voorſz ſomme voldaan ſoude ſijn; waar op brieven van confirmatie van Hertogh Willem gevolgt ſijn van date den 17. Mey 1403. en 10. Novemb. 1404. en wert anno 1410. aen Juffrou Beatrix, Weduwe van den voorſz Hendrik vander Woert, alimentatie toegeleyt tot wederſeggen van 100. Vrankrijxe Cronen s'jaars, verſchijnende op St. Martijnsdagh inde Winter.

CLAES van RUYVEN Claas ſone was Houtveſter van Hollandt vanden jare 1410. tot den jare 1420. wanneer hy ſtierf, en hem ſucceedeerde in 't ſelve Ampt,

ADRIAEN vander WOERT, Hendrix voorſz Sone, by brieven van date den 1. January 1420. *ſtilo curiæ.*

HENDRIK van BORSSELEN, Heer van der Veere en Sandenburg, wert Houtveſter in plaatſe vanden voorſz Hendrik vander Woert;

VROU JACOBA werd Houtveſterſche en Overſte Duynbewaarſtere gemaekt by brieven van Hertog Philips in dato 15. April 1433. mits betalende den voorſz Heer van der Veere ſodanige Penningen, als hy daar op ſtaande hadde.

VRANK van BORSSELEN van Zuylen en van St. Martenſdijk, Vrouw Jacoba s'Man, wert daar na anno 1434 in 't voornoemde Officie geſtelt, op een Wedde van 70. Nobelen s'jaars mits betalende alle Officiers van de Wilderniſſen; en heeft aan den voorſz Heere van der Veere, by handen van Adriaan van der Woert, en Dirk van Swieten betaald de ſomme van 1400. goede goude Wilhelmus Schilden en 1400. Vrankrijxe Cronen, elke Croon te betalen met een Wilhelmus Schilt, en drie Philippus Cromſteerten. En na dat Heer Vrank van Borſſelen voorſz nu in den jare 1434. verkregen hadde den tytel van Graaf van Ooſtervant, ſoo wert hem anno 1436. den 22. April de Houtveſterye met al den aankleven van dien vry vergunt ſijn leven lang, met caſſatie der voorſz obligatien van 1400. Wilhelmus Schilden en 1400. Cronen, en met veele en verſcheidene Preeminentien; ja ook magt om alle Placaten te mogen doen maken, en publiceren na ſijn goet dunken; mits doende de levering van Venoiſoen en Conynen aan den Grave, weſende in Hollant, ook mede aan die van den Rade, en andere na gewoonte. Hem wierd daar na quyt geſcholden te rekenen van de boeten en breuken, en hem toegelaten, die te houden tot ſijnen profijte, by brieven van den 6. July 1437. En beklede hy dat Offitie tot den jare 1470. als wanneer hy den 19. November deſſelven jaars overleden is.

Heer ANTHONIS *Baſtard van Bourgondien*, Graaf van Roche in Ardenne, wert Houtveſter ten tyde van Hertog Carel den 2. December 1470. hy verkreeg het ſelve ampt ſijn leven lang gedurende, en in alle manieren als het den voorſz Grave van Ooſtervant beſeten en gebruykt hadde, en heeft ſijn eedt gedaan den 16. January daar aanvolgende. Maar alſoo den voorſz Heer Anthonis van Bourgonje den meeſten tyd abſent moeſte ſijn, ter ſake van den gedurigen Oorlog, en andere affaires, tot welke hy als een Heer van veel verſtant ſijnde, van ſijn vader Hertog Philips gebruykt wierde, en dat hy mitſdien t'voorſz ampt hadde doen waar nemen door Heer Philips van Waſſenaar, ſoo ſijn Maximiliaan en Maria Ertſhertogen van Ooſtenrijk, als Graven van Hollant gedwongen geworden, den voornoemden Staat in hunne handen te nemen, en den voorſz Heer Antonis daar van te ontledigen, hem deſwegen toevoegende een Lyfpenſioen van 500. ponden s'jaars, ſijn leven lang op 't Comptoir van Noortholland, en hebben alſdoen raatſaam gevonden, den ſelven ſtaat te vereenigen met het Stadhouderſchap van Hollant, en is dienvolgende daar in gekomen,

WOLFERT van BORSSELEN, Grave van Grandpré, Stadhouder van Holland, die dat voor ſekere tyd in pagte genomen heeft, alles breder blykende by de Ordinantien, die de voorſz Princen op 't Regiment en verbeterniſſe van de Houtveſterye mitſgaders op de inſtellinge van een Lieutenant Houtveſter gemaakt, en uytgegeven hebben, van date 20. September 1478. Jn deſen is het Opperhoutveſter-Ampt eerſt verknoopt en vereenigt met het Stadhouderſchap van Hollandt. En heeft den voorſz Heer Wolfert daar inne gecontinueert tot den jare 1492. als wanneer hy de reſterende ſes jaren vande 20. heeft overgedaan en gereſigneert aan

JAN eerſte *Grave van Egmont*, Stadhouder van Holland; die in 't voorſz Officie geſtelt is voor de ſelve ſes jaren, op gelijke pagt, ingaande den 15. Mey des voorſz jaars, mits beſwaarende 't ſelve Officie met 1000. ponden, dog alle jaars van dien kortende een ſeſte deel, tegens expiratie van welke voorſz ſes jaren hy wederom continuatie verkregen heeft van nog andere ſes jaren, mits beſwarende 't ſelve Ampt met 2000. Ponden, dog kortende telken jare een ſeſde deel als voren, om gelijke pagt van 1000. ponden s'jaars, verſchynende Ligtmis als voren, welke jaren quamen te expireren anno 1504. Na dat nu Heer Cornelis Croeſink, Ridder, anno 1478. den 27. September geordonneert en aangeſtelt was als Lieutenant Houtveſter, en Caſtelein van den huyſe van Teylingen, en 't ſelve Officie een tyd lang onder Heer Wolfert van der Veer en den voorſz Graaf Ian bediend hadde, ſoo heeft hy anno 1500. geimpetreert, dat hy het Caſteleinſchap van 't Slot van Teylingen mogt aanvaarden met de exſpiratie van de lopende pagt van den voornoemden Grave, en is dienvolgende op den 9. Auguſti 1504. den voorſz pagt geexpireerd ſijnde, geconfirmeerd tot het voorſz Caſteleinſchap en Lieutenant Houtveſterſchap op een wedde van 300. ponden s'jaars mitſgaders den derden Penning vry van alle breuken met alle nutſchappen en emolumenten van de voorgaande Houtveſters, uytgeſondert de vier Keurbonnen van de Houtveſters, en dat de Gagien van de Meeſter Knapen betaalt ſouden werden uyt de Houtveſterye, met meer andere pointen, en is in ſoodanigen ſtaet overleden den 11. December 1520.

Graaf HENDRIK van NASSOU, Stadhouder van Hollandt by reſignatie van Graaf Ian voorſz wert Houtveſter, volgens brieven van gifte

te van dato den 11. February 1516.

IOHAN van WASSENAAR, Ridder, van 't Gulden Vlies, Raat en Camerlink van Keyser Carel, wert Houtvester volgens commissie van date den 31. December anno 1520. met alle preminentien en prerogativen; en stierf den 4. December 1524. Jn desen is dit Ampt wederom afgesondert van 't Stadhouderschap van Hollant.

REYNOUT van BREDERODE, Heer van Vyanen, wert Houtvester volgens brieven van commissie van dato 10. January 1524. doende sijn eet den 21. Mey daar aanvolgende; en stierf den 25. September 1556.

LAMORAAL, *Grave van Egmont*, wort Houtvester in desselfs plaatse by brieven van den 29. September 1556. dog in 't beginssel van den jare 1560. Houtvester van Vlaanderen geworden sijnde, heeft hy desen staat verlaten, en is alsdoen Houtvester geworden.

WILHELM Prince van Oragnie, die den 9. Augusty daar te voren tot Stadhouder gestelt was van Hollant, Zeelant, Vrieslant en Utregt, heeft sijn eedt gedaan den 19. Juny 1560 Jn desen is het Opperhoutvesterschap wederom vereenigd aan 't Stadhouderschap.

MAXI MILIAAN Grave van Nassou, wert Houtvester, vermits het vertrek van Hooggemelde Prince uyt dese Landen, volgens Commissie van 23, December 1567. en bleef in 't selve Officie tot de revertentie van Hooggemelden Prince in Hollant, namentlijk anno 1572. die vervolgens den Staat van Stadhouder en Opperhoutvester bedient heeft tot den eynde sijns levens.

MAURITS Prince van Orangie succedeert in de voorsz Functien den 1. November 1585. en stierf anno 1625. den 23. April.

FREDERIK HENDRIK Prince van Oragne, bedient de voorsz Charges van den jare 1625. af tot den jare 1647.

WILLEM de II. Prince van Oragne, succedeert in January 1648. en stierf den 6. November 1650.

WILLEM de III. Prince van Oragne, wert in alle voorgaande digniteyten herstelt in den jaare 1672. na een tusschen tydt van 22. jaaren.

En dewyle den Opperhoutvester, als Stadhouder van Hollant, overmits menigvuldige occupatien, die hem dagelyx voor quamen, soo in de politie als militie, daar door verhindert wierde den Staat van Houtvester selfs na behooren te bedienen, soo hebben gelijk voren aangeroert is, Maximiliaan en Maria goetgevonden, beneffens en onder den Opperhoutvester te ordonneren een Lieutenant Houtvester, welkers Officie soude sijn in plaatse van den Opperhoutvester alles de Wildernisse aangaande te bedienen en te bewaren, magt hebbende alle breuken en boeten, soo wel criminele als civile te beregten, calangieren, en exploicteren voor den Geregte ordinaris van de Houtvesterye, alles op de Wedden, Profijten en Emolumenten gewoonlijk daar toe behorende, daar beneffens tot onderhoudenisse van Knegten, Dienaars, Huysgesin, Paarden en Honden, een gedeelte in de boeten, breuken en exploicten in de Houtvesterye jaarlijx vallende en verschynende, mitsgaders op andere alsulke baten, nutschappen en profijten uyt de Houtvesterye, als hem by den Stadhouder, en Rade van Hollandt, en Luyden van de Rekeninge toe gevonden sullen werden, na gelegentheid van den last, kost en arbeid, die den voornoemden Lieutenant Houtvester moet doen.

d'Eerste die dit Ampt heeft bekleet, is, gelijk hier voren aangeroert is, geweest,

CORNELIS CROESINK, Ridder, overleden den 11. December 1520. na den welken vervolgens het selve bedient is by.

WILLEM OEM van WYNGAARDEN, Ridder, en Balliu van den Hage; hy was Heer van Albrantswaart, en Ambagtsheer van Grysoort, en beschreven onder de Edelen en Ridderschappen van Hollant.

NICOLAAS vander DUYN, Adams sone (die Heer van Sprang was) hy stierf den eersten October 1562.

BALTHASAR van BREDERODE, Walravens sone, Heer van Bergen by Alkmaar, stierf sonder kinders anno 1576. out 60. jaren.

ARENT van RYNESTEYN.

FRANCOIS van VIRY.

WILLEM van BLOIS, geseit *Treslong*, Caspars sone; was Heer van Gyssenoorde, Admiraal van Zeelant, ook onder de verbonden Edelen te Brussel, anno 1566. en stierf anno 1599.

JOHAN van DUVENVOORDE, Jacobs sone Heer van Warmont, Alkemade, Esselkkerwoude; was mede Admiraal van Hollant, en anno 1572. in 't innemen van den Briel, wiert Lt. Houtvester anno 1594.

JAN van WASSENAAR, *Arents* sone, Heer van Duvenvoorde, Voorschoten, Sterrenburg; wiert Lt. Houtvester anno 1625. stierf anno 16...

N POLYANDER van den KERKHOVE, Heer van Heenvliet, wert Lt. Houtvester anno 16... stierf anno 1660.

JACOB van WASSENAAR, Heer van Wassenaar, Opdam, Gouverneur der Stadt Heusden, Lieutenant Admiraal Generaal der Vereenigde Nederlanden, stierf den ... Juny 1665. in de Zee-batalje tegens de Engelsche, alwaar sijn schip in de lugt sprong.

AMELIS van den BOUKHORST, Heer van Wimmenum, Balliu en Dijkgraaf van Rynlant, Curateur van de Academie tot Leyden, stierf den 27. September 1669.

ARENT van WASSENAAR, Heer van Duvenvoorde Hoogheemraat van Rynlant, stierf anno 168..

WILLEM BENTING, Heer van Rhoon, Drimmelen, Colonel van het Regiment Gardes te Paart van den Heer Prince van Oragne, Drossart den Stad en Baronye van Breda, Kamerheer van Hooggemelte sijn Hoogheit.

Behalven den Lieutenant-Houtvester, is het Collegie van Meester-Knapen, ('t welk een van de ouwtste in Hollant is,) en sijn eygentlijck in 't stuck vande Houtvesterye, Rechters, dewelke op de klachte en aensprake vanden Lieutenant-Houtvester, of sijn Gemachtigde recht doen, en vonnis spreken. Tot desen Staat sijn van allen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

ouden tijden, meest verheven geweest, (behalven dat men leest van Baander-heeren en Ridders,) persoonen van Adel, mitsgaders de gequalificeerste des Lants, en die de aansiennelijckste Ampten in den Staat hebben bedient, soo als uyt meenigvuldige Acten, de Houtvesterye aangaende, gesien kan werden. Voor desen plachten deselve niet meer als drie in getale te wesen, dog is derselver getal sedert van tijd tot tijt aangewassen, en bestaan jegenwoordigh uyt acht Heeren, welcke sijn de navolgende.

JSAAK PAAUW, Ridder, Heere van Achtienhoven, Gecommitteerde ter Vergaderinge van haer Mog. Mog. Hoog-Heemraet van Delflant.

ADAM vander DUYN, Heere van 's Gravenmoer, Collonel en Commandeur der Stad Geertruydenbergh, Opper Jagermeester van sijn Hoogheyt den Heere Prince van Orangie.

PHILIPS de SOETE de LAACKE van VILLERS, Heere van Zeventer, wegens de Heeren Edelen ende Ridderschappe van Hollant Gecommitteert in den Raat van Staten.

JOHAN van WASSENAAR, Heer van Warmont, Haserswoude, Druynen; Hoogh Heemraat van Rhijnlant.

JACOB van WASSENAER, Baanderheer van Wassenaer, Heer van Opdam, &c. Collonel en Gouverneur der Stede Willemstadt, mitsgaders Hoogh Heemraat van Rynlant.

CAREL van den BOETSELAER, Raat en Meester vande Reeckeningen der Domeynen van de Staten van Hollant en Westvrieslant, Hoog Heemraat van Schielant.

JOHAN PAAUW, Heere van Rynenburg, Ritmeester leydende de Compagnie Gardes te paart van sijn Hoogheyt den Heere Prince van Orange.

GERARD BIKKER van SWIETEN, Heer van Swieten, eerste Presideerende Raat en Meester vande Reeckeningen der Domeynen vande Staten van Hollandt ende Westvrieslant, Hoog Heemraat van Rynlant.

114 [rr] *Gelderlant*] Gelderlant heeft van ouds gestaan onder hare Koningen en Vorsten, onder sekere bepaalde Wetten. Ten tyde van de Franken, en voort na de doot van Carel de Grote had het volk hare Opperhoofden, die den naam van Landvoogden voerden; daar na stont het onder sijne Graven, die metter tyd in Hertogen en Vorsten verandert sijn, van de welke Carel van Egmont uyt het regte bloedt de laatste was, alhoewel Willem van Cleve, Keyser Carel, en sijn soon Philips de eerste by toestemminge, en andere twee door dwang den Vorstelijken stoel beseten hebben; Den staat bestaat in de Ridderschap en Vier leden des Ryks, als de Ridderschap, het Nimweegse, Zutphense, Arnhemse en Ruermontse deel, dog het laatste is met den Oorlog onder het Spaanse gebiet geraakt. Sy hebben geen steeds duyrende Vergadering, maar werden by den Stathouder en Raden van het Hof beschreven, als het haar goet dunkt, in welke Vergadering, die sy den Lant dag noemen, verhandelt wert van s'Lants welvaren, van 't beleit van Vrede en Oorlog, van nieuwe schattingen en lasten in te voeren, tot bewaringe soo van de algemene vryheit met de Verenigde Lant-schappen, als van haar eygen vryheit, van Bontgenoten en Verbonden, van muntslag, en op en afsetten van gelt, van vervremding of beswaring van Heerlijkheden, Steden, Schantsen, en gemeene inkomsten, van wetten te maken, en soo het noot doet de Keure en Verkiesinge te doen van een Stadhouder, Cancelar en Raden; soo ook alle jaar verniewing moeten versouken die gene, dewelke uyt yder vierendeel na de staatse Vergadering in den Hage werden gesonden. Elke Stadt brengt hier wel veel monden ter Vergadering, maar maken met hun allen maar eene stem, soo doen ook het Ridderschap en Edelen, welkers getal eertyds oneindig plag te sijn, en na des tyds gelegentheit en der Vorsten goetdunken verandert, vergroot, ofte vermindert is, dog naderhant aan sekere geslagten en besit van erfgoeden gebonden is. De Stede-gesanten en mogen niet gaan buyten haren last, nog in sware saken voortvaren, sonder rugspraak te houden met hunne Keurnoten. Tot welken eynde sy bysondere Vergaderingen in elk vierdeel houden, diemen quartierdagen noemt, alwaar niet de Hooft-Stadt van het selve vierdeel voor aan sitten, maar de eerste onder de Amptluyden, te weten in 't gebied van Nimmegen, den Burggraaf, en in het gebiet van Zutveen en Aarnhem de Landdrosten, dat nu meest Jonkers sijn, daar na volgen de Gemagtigde uyt elke Stad. Dese algemene Vergader-plaats der Landdagen werd jaarlijks verwisselt, en gaat by beurten om in de drie vierdeelen van de eene Hooft-stad tot de ander.

Van ouds plagten de Vorsten soo nauw niet aan de Lant-wetten en de Keure der ondersaten verbonden te sijn, maar beraatslaagden veel met hunne Huysraden, en in saken van gevolg beriepen sy soodanige Riddermatige, en Stede-gesanten als het hen goet dagt. Dog sedert de tyd van Arnold van Egmont omtrent het jaar 1441. hebben de Banreheeren, Ridderen en Steden de vorige magt en gesag van den Vorst in veele deelen bepaalt, en besnoeyt. Gelderlant heeft sijn afgesonderde Lantwetten, van de Roomse en der nagebuyren vry verschillende. Als dat een dootwaardig misdader, niet meer als sijn lyf, en niet sijn goet verbeurd, en die 't met sijn goederen boeten kan, aan het leven geen last en lyd. Het Huwelijk mondigt voor den tyd, de mondige en meerderjarige kinderen mogen buyten last van hun Ouders hun goet weg schenken, of verkopen; van de Bouweren en Huysluyden werden enige Hofhorige, andere eygenhorige, en andere volschuldige vrye luyden genoemt. Haar staat vry haar Bouwhoven te verbeteren, mits dat den Heer na hun doot het beste pant uyt den huys mag weghalen, ten sy deselve dienstbaarheden by tyds werden afgekoft. Daar van in Hollandt mede eenige tekenen van Hofregten, en beste, ofte doode panden gespeurt werden. Buyten Huwelijk en werden gene kinderen gewettigt dan by gunst

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

van de Landoverheid. De Roomſe aannemingen en hantligtinge der kinderen ſijn by haar onbekent, gelijk ook het regt van naaſting, in Hollant en elders bekent. De Uyterſte willen ſijn aldaar ſeer nauw bepaalt en ingebonden, en gaan alleen over roerende goederen, en Leengoederen met bewilliging van den Leenheer. En mogen Man en Vrouw buyten dien malkanderen niet anders als lyftugten. Den Man en mag ſonder bewilliging vande vrouw geen onroerende gemene goederen vervremden. Dog die van Nimmegen, Tiel, en Bommel hebben in dit ſtuk wat meer vryheid. Tuſſen Man en Vrouw is buyten beſondere uytſluytinge by voorwaarden, volkome gemeenſchap van alle goed, en laſt des boedels, niet uytbeſondert, en ſonder eenige tegenweer ofte verſet; broeders en ſuſters kinderen mogen aan malkanderen niet trouwen, en die buyten Ouders raat Huwelijk aangaat, verlieſt het regt van ervenis en making.

Het regt van aanwas ſtrekt ſig ſoo wyt, alſmen met een bevragte wagen kan beryden, of een man met ſijn ſwaart mag bereyken, en ſoo voort.

Na de verſcheidentheid der ſaken ſoo geeſtelijk als wereltlijk, plagten in Gelderlant ook verſcheyde Vierſcharen en banken te ſijn. Als Geeſtelijke, Landvorſtelijke, Leenregten, Dykregten, Waterregten, Thins, en Latenregten, behalven Stad en Landgerigten.

Den Biſſchop van Ceulen had eertyds het geſag in Kerkelijke ſaken over de Stad en het Rijk van Nimwegen. Den Biſſchop van Utregt over de Overige deelen van 't Nimweegſe vierdeel, als mede over dat van Aarnhem. Den Biſſchop van Munſter over dat van Zutveen, en die van Luyk over de Stad en Landen van Ruermont, en ſtonden tot haarluyder kenniſſe alle ſaken, Armen Godshuyſen en Kerken aangaende, over Huwelijkſe ſaken, Geeſtelijke gunſten en Prieſterſchappen, dog ſedert het affchaffen vande Roomſe magt, ſijn de ſodanige benevens andere ſaken het algemene Hof van Aarnhem onderwurpen geworden. In welk Hof den Stadhouder, en by deſſelſs afweſen, den Cancelaer het voorſitten heeft, benevens twaalf andere Raden, eensdeels ingeboorne Edelluyden, anderdeels Regtſgeleerden, die hun de wetten, gewoonten en Landregten verſtaan, by aflyvigheid vandewelke een driedubbel getal uyt elk vierdeel aan den Stadhouder ter verkieſinge wert over gebragt. Deſe Heeren houden haar omtrent de algemene Vergaring en Landdag, die gemeenlijk maar eens des jaars werd gehouden, by na gelijk de Gecommitteerde Raden van de Staten van Hollant. Nemen de Landſaken en der Staten Ampt waar, en beroupen de Staten ter Landdag; hebben het Regt van binnen de Stadt van Tiel en Grol die van de wet alle jaren te maken en verſetten. Mogen ſelf of door eenige Gemagtigde kennis nemen over beroepen en wederſprooken wyſdommen in het Graafſchap Zutveen, Maſewaal, en den Overbetuwe, binnen Tiel en in Veluwen en Veluwen-ſoom gevallen; in 't verder alſoo veele Steden, Heerlijkheden en Landgeregten in Gelderlant by arreſt en volſlag plagten te wyſen, ſonder verder beroup daar van te mogen doen, en die van Veluwe en Veluwen-ſoom eens om de twee jaren, of eerder 't haren byſonderen koſten alleen hunne klaring aen Englanderholt, of ter naaſter ofte bequaamſte plaatſe voor den Stadhouder, en die Ridderſchap tot agtien in 't getal daar toegenoemt, benevens die van den Raden mogten inbrengen; alleen die van Thiel mogten hunne klaring aan het Hof verſouken; die van Nimwegen moſten in ſekere gevallen aan 't geregt van Aken gaan; en die van Zutveen en Ruermonde mogten van haar Landgeregten, aan hun Hoofſtad beroupen, het welk by vernieuwing van den Stadhouder ſedert den Franſen Oorlog, by ſijn Hoogheid den Prince van Oranjen, aan het ſelve Hof by Ordonnantie van den 9. February 1675. is vergunt en overgegeven, dat het regt van Appel en beroup jegens alle Vonniſſen ſoo wel by de Landgeregten als by de ſteden in gemene ſaken, boven ſekere ſomme geweſen aan het Hof ſoude blyven; Het gemelte Hof doet ook regt over allerhande ſaken, dewelke by bewilliging en overgift ten wederſyden aldaar overgegeven en bankvaſt gemaakt werden. Geven ook brieven van herſtellinge jegens bedrog, ofte verſuym, en vergiffenis van begane miſdaden. Aldaar ſtaan ſelf mede te regt den Stadhouder, Cancelier, en Raden, de drie luyden van de Rekening, en verders alle Hofgeſin, en onderhorige van dien.

Alle beſluyten en handelingen van de Rekenmeeſters ſijn ook de herſiening van 't Hof onderworpen. Indien in de bedieningen van des gemeenlands middelen, of in het opnemen van der Schouten, Ontfangers, ofte Pagters Rekeningen enige miſlagen waren begaan, of ymant in 't byſonder benadeelt, ſtaat alles t'harer kennis; nemen ook kennis over heerlijke en hofhorige goederen binnen de Arnhemſe en Zutveenſe vierdeels gelegen, en ſodanige dewelke van wegen den Vorſt of Lantſchap werden beſeten. Over hoon en laſter ymant mondeling, ofte ſchriftelijk aangedaan, over Kerkelijke Preuven en giften, over het beſit van alle Leenen, over het Salaris en verdienſte van voorſpraaken en taalmans in ſaaken voor hun Hof gevallen. Aan haar ſtaat den uytleg van alle Vorſtelijke verbonden ofte Vrydommen, daar in enige duyſterheid mogt ſchynen, te vonniſſen over alle geſchillen tuſſen Steden en gemeenten, hooge ofte lage erfgerigten, over klagten van Regts weigering, en verſuym by ſtilſtant der Regts-banken, en wanneer ymand by Lant, Stad, Dykleen, Thyns, ofte watergeregt vermeent te hoog geſchat ofte boven ſijn Nabuyren beſwaart te ſijn. Over de klagten van Droſſarden, Schouten en Amptluyden in 't ſtuk van hunne bedieningen. Over alle pynlijke Halſſaken, dewelke tot geen ander geregt in 't byſonder behooren, dewelke mede uyt hunne naam regt doen.

Dit Vorſtelijke Hof heeft een Momber, wiens Ampt is het regt van den Heer te bewaren, opſigt te hebben op de Heerlijkheden, Hoogheid, Inkomſten, en Paalſteden des Vorſtendoms, den Schouten, Rentmeeſters, Pagters ende andere beampten des Lands tot een voorſpraak te ſijn, en ſijn mond te leenen, en aan het Hof te beklagen, dewelke van eenige ondaden verdagt,

ofte overtuygt ſijn, ende is aldaar ſoo veel als den Fiſcaal ende Procureur Generael aen het Hof van Holland.

De Dyk-regten, dewelke aldaar ſeer ſtraf en ongenadigh ſijn, werden gelijck als in Hollant by Dijckgraven ende Heemraden gehandhaaft, welkers Ampt is ſorg te dragen in den Over-ende Neder-Betuwe, tuſſchen Maas en Waal, in de Tielſe ende Bommelerwaarden, aan den Veluwen Zoom ende elders, daar 't behouft, de dijken ſoo tegen 't geweld van de Zee als het overſtolpen ende doorbreken der ſtromen behoorlijck te doen voorſien.

Daar ſijn mede Gerigten over allerley Leenſaken, daar van 't gebod, verbod en manniſſe van 't Vonnis, ſtaan aan den Leen-heer ende Leenmannen.

De beſitters van Tynſ-goederen werden, op het vermaan van den Tynſ-heer ter kennis van Tynſ-mannen, op een geſetten dagh ende uyr, tot het overbrengen van den verlopen Tynſ penning gedwongen, op ſtraffe van tweevoudig regt te betalen, of ook wel ſwaarder.

In alle Stad-en Land-gerigten ſijn Droſten, Rigters, ofte Schouten, dewelke gebod, verbod, ende vordering van boeten doen, ſonder verder kennis van ſaken te nemen, het welk ſtaat aen de Geregtſluyden, die Vonnis ſpreecken tuſſchen tweer Mannen taal.

De Geregten in de Steden, inſgelijks van de vyf Hooft-banken van den Thieler ende Bommelerwaarden, tot Beeſt en Renoy, in 't Ruermondſe Vierdel, tot Oldebrouk en Nieubrouk, en in de verder Heerlijkheden werden bekleed, met een ſeker getal van Schepenen, die alle jaar hunnen Eed vernieuwen, hier altoos verblyven, ende aldaar veranderen.

De twee Geregt-banken in het Rijk van Nimmegen tot Wichen ende Boeningen, de Banken tot Herwen, Aart, Reeſſen en Indoornik werden bekleed met de Ridderſchappen en geërfden, die van Elſt en Bemmel in Overbetuw, van Keſteren en Zoelen in de Neder-betuwe, ende de twee Bancken tuſſchen Maas ende Waal, tot Borchaeren ende Wamel, met enkelijcke Ridderſchappen.

Tot de Tienbanken in de Veluwe werden by den Land-droſt beroupen de Ampts-jonckers, met twee uyt de Hoofſtad, ende vier uyt de minder Steden.

In Veluwen Zoom werd de Juſtitie op gelijke wyſe gepleegt, behalven dat daar toe de voornaamſte geërfden mede werden geropen.

In 't Graafſchap Zutveen bekleden de Amptluyden de Banken met twee Keur-noten, die geen kennis nemen van het regt of onregt van ſaken, maar alleen enkele getuygen ſijn, van 't geen by den Amptman ende Dingſluyden wert verhandelt, ende het dingtaal voleijnd ſijnde, werd by den Amptman verzegelt, ende aan een van de Omſtanders overgegeven, om het ſelve aan een ofte meer Regts-geleerden over te brengen, welke het vonnis ſcheppen op den naam van den Oordeel-drager, die dan de ſtucken met het oordeel dat hem onbekent is, beſloten wederom in 't Gerigt brengt, daar het in bywesen van de Tegen-dingers werdt ontſlooten en geuyt; welke maniere van beſendinge en klaringe aan Regts-geleerden veel in andere Banken gevolgt werd, in ſaken die de Regters niet wys of niet eens ſijn.

115 ſſ Zeelant,] In welke Provincie den Adel door de Spaanſe Oorlogen gelijk als uytgebotſt ſijnde, den Prince van Orangie het Marquiſaat van Vliſſingen en ter Veere bekleet, waar in de Ridderſchap aldaar beſtaat, en daar uyt hy nog jegenwoordig dat deel der Staten vervult met den naam van Premier Noble van Zeelant, en door ſijn Afgeſanten de eerſte ſtem, ende plaats in de Vergaderingen van de Staten van die Provincie, in den Raadt van Staten, ende Rekenkamer bekleedt; hy ſtelt ook als Souverain en Opperheer van Vliſſingen, en ter Veer, alle Magiſtraats Perſonen, ende beleid de ſtemmen niet alleen der Edelen, maar ook van die twee Steden in de Vergaderingh der Staten, daer de Steden tot ſes in getale de hare afſenden, als Middelburg, Zirxzee; ter Goes, Tholen, Vliſſingen, en ter Veer; deſe vergaderen ſoo dikmaal als het van noden is, en door de voornoemde ſeven Leden, als een uyt den name van den Prince van Orangien, als Premier Noble, ende verbeeldende het Marquiſaatſchap van ter Veer, ende Vliſſingen, ende voort uyt elke Stad een. Buyten het welke het Eyland van Walcheren nog een by ſondere Vergadering maakt, beſtaende in ſes Leden, als een wegens den Prince van Orangie, als het Hooft ende uyt de andre drie Steden Middelburg, Vliſſingen en ter Veer, elk een, benevens nog twee Hooft Ingelanden, en Geerfden, in ſaecken het ſelve Eylant byſonder aangaande. En aangaende de Regtſvordering heeft elke Plaats daar ook ſijn byſondere Regtbank, dewelke by hoger beroup onder het Hof ende Hogen Raad van Holland behoren.

De Wetten ende Regten ſijn in Hollandt ende Zeelandt al veel gemeen, uytbeſondert alleen eenige byſondere Land-wetten.

116 tt Utregt,] In 't Stigt van Utregt beſtaat den Staat in driederhande Ordre, als eerſt in de agt Keurlingen uyt de vyf Geeſtelijke Hooftſtenden van den Staat, die van ouds uyt Geeſtelijke ende Kerkelijke beſtond, dog nu meeſt by wettelijke Koop van de giften en innekomen daar toe behorende, onder den naam van Cannoniken, als van ouds, ſonder enig Kerk gebied, by wereldlijke Perſoonen werden beſeten. Van dewelke niet alle, maar de ſommige in dat Cappittel en Hooftſtend, daar toe hare gifte ende beſit behoort, hare ſtem hadden; uyt deſe vyf Cappittelen, ofte Hooftſtenden, werden agt Keurlingen verkoren, daar onder vier van Adel moeten ſijn, dewelke het eerſte Lid van den Staat bekleden: Dog ſijn daar na ende tot nog toe by de Magiſtraat van Utregt, in een dubbel getal voorgeſtelt, daar uyt de Ridderſchap ende Edelen, benevens de vier kleyne Steden, als Amerſfoort, Wyck te Duyrſtad, Rhenen, ende Montfoort, een enkel getal kieſen. Deſe werden Keurlingen ende Geeligeerdens genoemt. Het twede Lid van den Staat, werd by de Ridderſchap ende Edele bekleed, tot welken ſtaat niemant werd toegelaten, of hy moet van aanſienlijke Adelijke afkomſt

ſijn

ſijn, ende by het beſit van Ridderlijcke, ende Heerlijke Goederen, uyt erffenis van ſwaart ofte ſpiltſyde verkregen, een lid ende voorſtander van den geſuyverden Gods dienſt ſijn. Ende het derde lid byſtaat uyt de Stad Utregt, ende vier andere genoemde kleine Steden. Deſe vergaderen op voorgaande beſchryvinge van den Raadt van Staten, anders ordinaris Gedputeerde, beſtaande uyt vier van de Geëligeerde, vier Edelen, twee Burgermeeſteren van de Stad van Utregt, een Gemagtigde van de Stad Amerſfoort, ende een uyt de drie andere kleine Steden, by beurten.

117 uu *Vrieſlant*] Het Landbeſtier van de Provincie van Vrieſlandt, is gants verſcheyden van de vier andere genoemde Provincien. Sy hebben haren eygen Stadhouder op hun ſelven. Haar Regeringe beſtaat uyt vier leden, uyt de Steden, en uyt de Grietenyen ofte Lantſchappen, Ooſtergo, Weſtergo, en Sevenwolden. Daar van Ooſtergo beſtaat uyt elf, Weſtergo uyt negen, en Sevenwolden uyt tien Grietenyen, en yder Grietenye vervat een ſeker getal van Dorpen, tot tien, twaalf en twintig in getal, na dat het ſelve ſig wyd komt uyt te ſtrekken. En de Steden ſijn elf in getal. Deſe vier leden ſenden hun Gedeputeerden en gemagtigden ter Vergadering van de Staten, tot twee uyt yder Grietenie, daar onder merendeels den Grietman ſelf, en twee uyt yder Stad, een uyt den Raad, en een uyt de gemeente, deſe hebben een volle en onbepaalde magt, en behouven geen agterraad ofte rugſpraak te houden, nogte enige kenniſſe ofte verantwoordinge van haar doen, te geven; Als deſe Grietmannen ter ſtemmen gaan, en de Staten t'ſamen geroupen werden, doet yder Grietman als het Opperhooft alle Perſonen van wat ſtaat en gelegentheid die ſijn, dewelke tot ſeker getal van Landeryen begoet ſijn, by een roepen, dewelke dan deſe twee gemagtigde by meerderheyt van ſtemmen ter Vergadering beroepen; deſe vier leden als verbeeldende den Staat van 't Land, vergeven mede alle openvallende Ampten en bedieningen, en verkieſen alle jaars 9. Mannen tot een Raad van Staten, die gedurig blyven, en de andere doen beſchryven. Van gelijken ook twaalf Raadsheeren drie uyt elk vierdeel, die het Hof van Juſtitie uytmaken, dewelke van alle Burgerſaken het laatſte vonnis ſtryken. De Steden werden in 't byſonder by Burgemeeſteren en Schepenen beſtiert en beregt, onder hoger beroup van het Hof, het welk, gelijk ook de andere Staatſe Vergaderingen, tot Lewaarden werd gehouden. De Dorpen werden elk in den ſijnen van een Grietman geregeert, met byvouginge van een ſeker getal Adſeſſores en Bygevougde, dewelke geſamentlijk van alle Burgerlijke ſaken, ter eerſter aanleg oordelen en regt ſpreeken onder hoger beroup van het Hof; alle criminele en lyfſtraffelijke ſaken werden ter eerſter aan leg by het Hof beregt, daar toe de Grietmans verpligt ſijn alle miſdadige den Land-Droſt aan te brengen.

118 ww *Overyſſel*] In Overyſſel maken alle Edelen uyt Salland, Twent, en Vollenhoven dewelke van hun ſelven aldaar enige Ridderlijke of Heerlijke goeden beſitten, diemen Heerlijkheden, ofte Avenſaten noemt, een lid van den Staat, benevens de gemagtigde van de drie grote Steden, Deventer, Kampen en Swol, dewelke geſamentlijken den Staat van het Land verbeelden, en het gebied hebben over de minder Steden, en 't gantſe Landſchap. Deſe komen gemeenlijk eens des jaars, ten waar den noot anders vereyſte, in een van de drie grote Steden om beurten by den ander, op het aanbod van den Droſſard ofte Landvoogd van het Sallands gedeelte die dat regt heeft, en in alle Vergaderingen het voorſitten en voorſtem toekomt. By de deſe werden de Ordinaire Gedeputeerden en Volmagtigde gekoren, tot drie uyt de Edelen en uyt elk van de grote Steden een, dewelke haar Vergadering houden in een van de grote Steden die ſijn beurt is, blyvende de Cancelrye en Rekenkamer altoos tot Swol.

119 xx *Stad en Lande*] In Groningen en Ommelanden tuſſen de Eems en Lauwer gelegen, geſchiet de verkieſinge tot het beſtier van Landſtants ſaken gelijk als in Vrieſland door Perſonen, die ſeker geſet beſit van Landeryen hebben. En werd den ſtaat van die Provincie aldaar tweledig bekleed, daar van het eerſte lid uyt Burgemeeſteren en Raden van de ſtad beſtaat, en het twede lid uyt de Geerfden, ſonder eenig onderſcheid van Perſonen, welke begoedheyd gemeenlijk genomen werd op 30. mergen *S*chatbaarland. Die geen Omlander van geboorten is, moet ten minſten voor ſekeren tyd van jaren, daar gewoont en ſijn vaſte huyshoudinge gehad hebben. Uyt ſodanige Karſpelen, daar niemand ſoo hoog gegoed en werd bevonden, die daar ſijn vaſte woonplaats heeft, werd een van de voornaamſte by meerderheid van ſtemmen uyt haren naam ter Vergadering geſchikt, dewelke aldaar benevens de andere plaats mag hebben, ſoo dat derſelver Vergadering beſtaat uyt Jonkeren, Hovelingen, eygenerfden, en volmagtigden.

Onder deſelve werd ſonderling driederhande regt onderhouden. I. de *S*tads regten. II. het Lantregt III. en het regt der Oldamten, daar de *S*tad het hoogſte gebied over heeft. Volgens de *S*tads Regten ſijn de kinderen aldaar ſonder onderſcheid erfgenamen van haar ouders, dog geniet een ſoon een dubbel aandeel, en een dogter enkel, ten ſy anders by aangaan van 't Huwelijk was bevoorwaart. Broeders en *S*uſters gaan voor de Ouders in de ervenis van een geſtorven broeder ofte ſuſter. Plaats vullinge en by ſtaken te erven heeft aldaar mede plaats in kinderen en kintskinderen. Indien ymand quam na te laten, Grootvader of Grootmoeder, benevens broeders en ſuſters van halven bedde, en broeders kinderen van heelen bedde, mitſgaders Oomen en Moeyen van Vaders of van Moeders ſyde, komen deſelve alle Hooft voor Hooft tot des overledens erffenis. Een Man en mag ſijn Vrouwen onroerende goederen ſonder haar toelatinge en overgifte niet vervremden, of belaſten, ſoo ook niet een Vrouw het goed van haar Man. Die in de algemeene Kerke niet gedoopt en is, mag al daar gene ervenis beuren. Van de erffeniſſen aan buyten luyden, dewelke niet binnen de Eems ofte Lauwer geboren ſijn, moet een vierde aan de Stad blyven.

In het Landregt is dit het voornaamſte, dat de Huwelijx Voorwaarden tuſſen Man en Vrouw onverbrekelijk werden onderhouden.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

geen Uyterſte willen als van aangewonnen mogen gelden. Dat de onroerende Erfgoeden en Huyſen en Landen van des overledens ſyde gekomen, aan deſelve moeten blyven, ten ſy anders was bevoorwaart. Dat alle roerende goederen, en wat door vlyt der egt genoten is aangewonnen, en alle het gene ſtaande Huwelijk werd aangeerſt, tuſſen deſelve gemeen is, ten waar anders bevoorwaart ſy.

Het Regt der Oldampten aangaande, dewyl die van de Stad van ouds bevougt ſijn geweeſt over deſelve Wetten ende Keuren te maken, na haar welgevallen, en ſijn ſoo algemeen niet, dat daar van byſondere beſchryvinge kan werden gedaan; Buyten deſen, daar van geen coſtuymen, gewoonten, ofte byſondere keuren en ſijn, ſoude men mede het Roomſe Regt moeten volgen.

Gelijk als het Regt, alſoo ſijn ook de Regtbanken driederhande, te weten des Stads Vierſchaar, de Regtbanken ten planten Lande, ende het hooge Geregt van de Provincie.

In de Stads Vierſchaar werd mede by arreſt, ende ſonder hoger beroup geweſen, ſoo wel in lyfſtraffelijke als burgerlijke ende gemeene ſaeken, als alleen dat men herſinninge aan den ſelven Raad mag verſouken.

De Burgermeeſteren en Raden van de Stadt hebben volſlagen magt, niet alleen in Stads ſaeken, maar ook in Regts ſaken wetten te maken, ende veranderen, ſonder yemand daar van enige kenniſſe te doen.

De Regt-banken ten platten Lande ſijn verſcheiden. Andere dewelke onder de Oldamp ten behoren, andere dewelke onder des Stads gebied behoren, ende andere die in de gemene Ommelanden beſtaan.

De Oldampten werden verdeelt in vyf byſondere Regtbanken. Muntenſe, Midwolſe, Finſerwolſe, Broukſe, ende Winſchoteſe; over deſe werden by de Stad twee Opper-regters geſtelt, dewelke te regt ſittende enige van de voornaamſte tot mede Regters, benevens eenen Wedman, dewelke de Vierſchaar ſpant, werden bygevougt; den Opperſten van deſen werd ook een Landtſchryver bygevougt, die men noemt den Lantſchryver van de Oldampten; deſe wyſen ſoo wel in lijfſtraffelijke, ende criminele, als gemene burgerlijke ſaken. Ende werd van der ſelver gewyſdens aen den Raad van de Stad beroepen, dewelke daar op alvorens te oordelen, den Righter hoort, die het vonnis heeft doen wyſen.

Over het Geregt der Dorpen onder de Stadt behorende, werd een Ampt-man geſtelt, benevens agt Mannen uyt de voornaamſte Ingeſetenen daar toe verkoren. Van dewelke vier alle jaar afgaan ende veranderen, uyt welke agt Mannen, twee by beurten t'elkens van drie maanden benevens den Amptman alle Vrydag ende Saturdagh in de Stad te Regt ſitten, ende het gantſe Geregt tweemaal des jaars, of ſoo dikmaal als de nood vereyſt, ofte aan haar van de Vonniſſen van den Amptman, ende ſijne twee bygevougden ſal werden beropen. Van welkers eind-oordeel dan voort aan den Raad van de Stadt mag werden beroepen.

De gemene Vierſchaar der Omlandtſe Dorpen werd beregt door de vrye Landts geërfden, daer toe elk in den ſijnen naar hun aantal daer toe bevougd, beroepen; van deſe werd in burgerlijke ende gemene ſaken tot de Vergadering ende Kamer-gerigt der Hovet-mans, dewelke tot dien eynde in de Stad gehouden werd, beroepen.

Ende in lyfſtraffelijde ſaken, werd een byſondere Regtbank gehouden, uyt de andere Regtbanken van verſcheyde onderhorige by een geroepen, het welk men noemt het Over-geregt.

Deſe Hovetmans werden tot vier in getal by de Stad geſtelt, dewelke gemeenlijk uyt de Burgermeeſteren ofte Raden werden verkoren van twee jaar tot twee jaar, daar by ſedert eenigen tijd drie uyt de Omlanden uyt elk gedeelten een ſijn bygevougd. Tot welke Vergadering nog een tot een Opper-hoofd by de Stad werd by gevougt, die ſy Luytenant noemen, behalven nog eenen van Stads wegen, dewelke aldaar ſijn geduyrige ſit-plaats heeft. Soo dat dit Kamer-geregt beſtaat uyt den Luytenant ende agt Hovetmans. Van dit Kamer-geregt en valt geen hoger beroup, als alleen dat in eenige byſondere ſaken een nader klaringe van de Leden der Provincie om redenen is toegelaten geweeſt. Deſe Kamer heeft onder andere dat regt, dat of wel naar regten den aanlegger den verweerder voor ſijn dagelijkſen Regter moet roepen, ende volgen, nogtans die van de Stadt eenen Omlander ter eerſter aanlegh voor dat Kamer-gerigt mag beroupen, daar uyt tot verſcheide tijden veel moeylijkheyt ontſtaan is.

F I N I S.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
223 B 23